BIBL. NAZ.
VITT. EMANUELE III
110
N
22

110
N.
22.

K-5-3
VIII. B. 3

Hoꝛatij Flacci lyricoꝝ poetā/rum praeſtātiſſimi omnia opera cū quattuor cō/mentariis nouiſſime recognita: cunctiſqꝫ er/roribus expurgata. Additis denuo figu/ris aptiſſimis: locis cōgruis cōuenie/ter diſpoſitis. Necnō elegāti reper/torio nouiter excogitato: quod oēs tum fabulas: tū etiam hy/ſtoꝛias: ⁊ alia quaecqꝫ grā/maticalia mirifice demonſtrat.

S.M.D N

CVM GRATIA ET PRIVILEGIO.

BIBLIOTECA NAZIONALE DI NAPOLI

Venet: per Augustinū de Zanis 1514. quint. 31. fol. 260.

Anto. Mancinellus Veliternus Pomponio læto Romani eloquii principi ſummæq; prudentiæ uiro.

C Vinam meos in Horatiũ cõmẽtarios dedicarẽ quærẽti mihi tu ſolus Põponi læte romani eloquii
priceps quoquo me uerterẽ occurrebas. Nã uerũ ẽ illd: cœlũ nõ aĩum mutãt q trãs mare currũt. Te
qdẽ oĩ ꝓbitate: doctrinaq; uaria: ſũma quoq; in oẽs beniuolẽtia offõ & pietate ſp amaui colui & ue
neratꝰ ſum. Venerabor itẽ dũ uita fruar. Es.n. hõ ueritatis amiciſſimꝰ: grauitate & fide ꝑditꝰ: tuo
q; cõtẽtꝰ: ſuauitate liguæ pariter atq; uitæ illuſtris. Q uẽ tãti faciũt nři ſeculi hoies: qt̃i Varro. ueteres illi Vñ
& tibi ſæpiꝰ qd. T. Liui. ſemel accidit: legiẽ.n. gaditanũ quẽdã Liuii noie gloriaq; cõmotũ ut eũ uiſeret ab ul
tio terraꝝ õrbe uẽiſſe: ſtatiq; ut uiderat abiiſſe. Tãta qppe ẽ tui nois: tuæ hũanitatis: tuæ gr̃æ fama: ut qlibet
gratiſſimo illo tuo aſpectu nõ frui tm̃. ut gaditãus ille: ſed uti ẽt atq; ẽt malit. Nec quẽq̃ logiſſimæ uiæ pœni
teat: dũ latiæ mineruæ parẽtẽ Põponiũ lætũ uideat cõuẽiat alloquat̃ intelligat. Merito igiẽ lætus appellaris
ad quẽ totiꝰ orbis hoies hauſſẽdæ doctriæ & ſapiæ ſtudio cõfluũt: uti oli ad Theophraſtũ audiẽdũ diſcipu
li ad duo milia ꝑgebãt: ut legi. Es.n. ut ille Põpõii læte uir ſũmæ prudẽtiæ ſtudiiq; ſingularis. Es item ut ille
bñficus maxiæq; affabilis. Nec tu minꝰ Romãis gratꝰ: q̃ ille athẽiẽſibꝰ. Tot tãtiſq; igẽii tui dotibꝰ ego motus
hos i Horatiũ cõmẽtarios tibi q̃ aliũ dicaẽ cõſtitui. Videbis igẽ mei erga te aĩ mõumẽta q̃ frõte me ipm̃ uide
re ſolitus: dũ i urbe Roma hũc ipm̃ Horatiũ atq; alios publicæ ꝓfitebar. Reliquũ ẽ ut odaꝝ cõmoda explicẽ.
Sũt.n. q̃plurima ſcitu digniſſima: & cognitu neceſſaria: ideq; ꝑutilia. Delectãt naq; carminũ uarietate: artificio
magno: & cultu ãpliſſimo. Propter q̃ oia iter lyricos latioꝝ uates ſolũ horatiũ dignũ lectu exiſtimãt. Delectãt
itidẽ ac ꝓfũt eloq̃ntiæ lepoẽ ſũmo: oblectãt iuuãtq; ẽt eruditiõe copioſa & uaria: fabulaꝝ ſiqdẽ hiſtoriarũq;
& locoꝝ notitiã ꝓbẽt q̃plurimã. Cõtinẽt ẽt phiæ partẽ illã de uita & moribus edocẽtẽ: q cũcta ſimul poeta in
odis ſuis immiſcuit. quo lectores auditoreſq; oĩs uaria rerũ doctrina maxime oblectaret: iuuaretq; maxime.
Ad unum itaq; ꝓbandos adoleſcẽtes hortor moneo: obſecro: minime tot tantaq; horatianoꝝ carminum com
moda amiſſum iri patiaẽ. Præſertĩ q̃ illis iterpretãdis ſũmo ſtudio ſũmaq; diligẽtia: ut i cæteris ſoleo fue
rim uſus: hic illud fateri audeo i odis ipſis & in Epodis Carmieq; ſæculari p me enucleatis (Prius autẽ a tri
bus aliis Acrone: Porphyrione: Landino haud ſatis) nihil pene deeſſe ad rerũ aut ſenſuum cognitionẽ. Vale
Doctrinæ morumq; parens. Vale & ſalue ſæculi decus. Datum Venetiis Idibus Octobris. M.cccc.xcii.

Ode quid per Anto. Mancinellum.

Erat Ode modulatus ſermo: uñ & tragœdiã & comœdiã ueteres dictitarũt: q ꝓ eo qd̃ ẽ eloqui canere pone
bant: qm̃ elocutionis ornatus apparatuſq; rhetoricæ fons & origo fuit ipſa poetica: ipſa.n. ad demonſtrãtiões
uſa ẽ cãtibus: & hoc erat Ode ſermo.ſ. modulatus: ut diximus. Auctor eſt Strabo lib. i. ᾠδὴ cantus dr̃ ᾠδικὸς
canorus. Eſt aũt Ode monocolos: ideſt unimẽbris quotiẽs uno metro ſine alterius admixtione ſcribiẽ. Dico
los ode dr̃ bimembris: ideſt duobus metris uariis cõpacta. Tricolos trimẽbris. Tetracolos quadrimembris
quotiẽs.ſ. ex tribus uel quatuor carminis generibus ode conficiẽ. Diſtrophos dr̃ a δὶς quod eſt bis. & τροπὴ
mutatio uel cõuerſio. Nã in ſecũdo uerſu uarietas reperiẽ Tetraſtrophos uero: qa i quarto uerſu fit uarietas.

Horatii Venuſini uita: per Anto. Mancinellum edita.

Q. Horatius Flaccus pr̃e natus ẽ & libertino & ꝑcone: ſexta enim ſaty. li. primo ſic ait. Nũc ad me redeo liber
tino patre natum: Et primo epiſtolaꝝ uolumie ad librũ ſuũ. Me libertino natũ pr̃e: & intenui re Maiores pẽ
nas nido extẽdiſſe loqueris. Vt q̃tũ generi demas: uirtutibus addas. Eius pr̃ia Venuſia fuit: q̃ prima ſaty. li.
ii. oſtendit hoc modo: Lucanus an appulus anceps. Nam Venuſinus arat finẽ ſub utrunq; colonus: Puer a pr̃e
in urbem ductus eſt diſcendi gr̃a: cuius cuſtodia pudicũ ſeruauit ab oi facto atq; obprobrio: ipſe &.n. vi. ſaty.
libri primi inqt. Sed pueꝝ eſt auſus romã portare docendũ. Ipſe mihi cuſtos icorruptiſſimus oẽs Circũ do
ctores aderat: qd multa? pudicũ Q ui primꝰ uirtutis honor ſuauit ab oi Nõ ſolũ facto: ueꝝ obprobrio quo
q; turpi Romæ nutritus & doctus iliada: poſtea Athenas iit: ubi phiæ operã dabat: ide tñ amotus pp bella ci
uilia iter Auguſtũ &. M. Brutũ. bruti partes ſecutus ẽ: a quo & tribunus militũ factus: ſed habita clade i phi
lippis pauptate coactus ad carmia ſeſe cõtulit: hinc epiſtola ultima ad Iuliũ Floꝝ ait. Romæ nutriri mihi cõ
tigit: atq; doceri. Iratus graiis q̃tũ nocuiſſet Achilles. adiecere bonæ paulo plus artis athenæ. Scilicet ut poſſẽ
curuo dignoſcere rectũ. Atq; inter ſyluas achademi quærere ueꝝ. Dura ſed amouere loco me tẽpora grato.
Ciuiliſq; rudẽ belli tulit æſtus in arma. Cæſaris auguſti nõ reſpõſura lacertis. Vnde ſimul primum me dimi
ſere philippi. Deciſis humilẽ pẽnis inopẽq; pr̃ni, Et laris & fundi: pauptas ipulit audax. Vt uerſus facerem.
idẽ ſaty. ſexta. Quẽ rodunt oẽs libertino pr̃e natũ. Nũc quia ſim tibi mecœnas cõuictor at oli. Q uod mihi
pareret legio romana tribuno. Poſt Auguſti uictoriã Horatiꝰ a Virgilio & Varro Mecœnati cõmẽdatꝰ i ami
coꝝ numero ab illo receptus ẽ ut qdẽ eadẽ ſaty. vi. ſic ipẽ ꝓbat. Nulla &.n. mihi te ſors obtulit: optimus oli
Virgilius poſt hunc Varrus dixere qd eſſem. Vt ueni corã: ſingultim pauca locutus Infans namq; pudor pro
hibebat plura ꝓfari. Nõ ego me claro natum pr̃e: non ego circũ Me ſaturiano uectari rura caballo Sed quod
eram narro: Rñdes ut tuus eſt mos pauca: Albeo: & reuocas nono poſt menſe: iubeſq; eſſe in amicoꝝ numero:
magnũ hoc ego duco. Q uod placui tibi q turpi ſecernis hõeſtũ. Nõ pr̃e claro: ſed uita & pectore puro. Por
phyrio addit Horatiũ captũ fuiſſe a Cæſare: ſed Poſtea bñficio Mecœnatis non ſolũ ſeruatũ: ſed et Cæſari i
amicitiã traditũ: qđ tamẽ ſecus fuiſſe ipſemet Horatius idicat. Nã libro ſecũdo: ode uero ſeptima ad Põpiliũ
ſodalẽ & cõmilitonẽ ait Tecũ philippos & celerẽ fugã Sẽſi relicta nõ bene parmula. Q uũ fracta uirtus & mi
naces turpe ſolũ tetigere mento. Sed me ꝑ hoſtes Mercurius celer Denſo pauentẽ ſubſtulit aere. Te
rurſus in bellũ reſorbẽs Vnda fretis tulit æſtuoſis. Aduertẽdũ præterea Mercuriũ uiaꝝ atq; itineꝝ ducẽ. Vt
ſcribit Cæſar libro ſexto de bel. gal. hic ait Horatius: Sed me p hoſtes Mercurius celer. uel ẽt pp alias cauſas
ut in ode illa oſtẽdimus. Amicis erat cariſſimus hic prædicta ſaty. inqt. Si & uiuo carus amicis Cauſa fuit pa

Venetijs · 1514

ter his:q̄ macro pauper agello &c. Amicoꝝ uero ſūmi erāt Plocius: Varius:& Virgilius. Vnde ſaty. q̄nta ait. Poſtera lux orit' multo gratiſſima:nāq; plocius & uarius ſinueſſæ: Virgiliuſq; Occurrūt aīæ q̄les neq; cādidiores. Terra tulit:neq; qs me ſit deuinctior alter. O q cōplexus & gaudia q̄ta fuerūt. Erat p̄terea inopis & puſilli aīi:& raro ac pauca loquētis:qd ſaty.iiii.oñdit hoc mō. Dii bene fecerūt:iopis me qdq; puſilli Fixerūt aī:raro & ppauca loq̄ntis. Cibi quoq; parciſſimi erat:qd ſatyra.vi.ſic pādit. Inde domū me ad porri & ciceris refero laganiq; catinū:prāſus nō auide &c. Recitare ſolebat amicis tm̄:& coactus:hinc ait ſaty.iiii. Nec recito cuiquā niſi amicis:idq; coactus; Nō ubiuis:corāue q̄buſlibet.in medio q Scripta foro recitēt ſunt multi &c. Eius oculi lippi erant. Vñ ſaty. q̄nta ſcribit'. Hic oculis ego nigra meis collyria lippus illinere. Et paulo iferius. Luſū it mecœnas:dormitū ego. Virgiliuſq; Nāq; pila lippis inimicū & ludere crudis. Corpis erat exigui: & canus iraſcebat' facile.facile ēt placabat':hic in epiſtolis ad librū ait: Corpis exigui:p̄canū ſolibus aptū. Iraſci celerē tñ ut placabilis eſſem. Obiit auctore Euſebiu ætatis anno.lvii.ut autē Acron ſcribit anno.lxxvii.nulla tñ annorum certitudo habet'. Alii eñi alia ſcribūt. Quid dēiq; Horatius ſcripſerit in p̄mptu ē oībus. Parios iābos latinoꝝ primus oſtēdit latio ait eñi lib.i.epiſtola ad mecœnatē. Parios ego primus iābos. P Oñdi⁹e. numeros aīoſq; ſecutus Archilochi.nō res & agētia uerba lycambē. Parios aūt archilochios intelligit. Nā in paro iſula natus ē Archilochus poeta:ut ſcribit Stra.li.xi.de quo in arte Horatius.idē inq̄t. Archilochū p̄prio rabies armauit iābo. Fabius Quintilianus li.x.ſcribit iābū a romanis nō celebratū eē ut p̄priū opus:a q̄buſdam iteꝝ poſitū. Cui⁹ acerbitas i Catullo Bibaculo Horatio. At lyricoꝝ Horati⁹ fere ſolus legi dignus:nā & iſurgit aliq̄n:& plenus ē iucūditatis & grꝛæ:& uariis figuris & uerbis fœliciſſime audax. Sed nouē lyricoꝝ græcoꝝ uidelicet lōge Pindarus prīceps ſpūs magnificētia:ſētētiis:figuris:beatiſſimā reꝝ uerborūq; copia:uelut quodā eloquētiæ flumie. Propter q̄ Horatius eū merito credidit nemini imitabilē. Eſt aūt imitatus Alcæū: q ī ꝑte opis aureo plectro merito dōat' q a tyrānos iſectatus:multum ēt moribus cōfert:in eloq̄ndo quoq; breuis & magnificus & diligēs:& plurimū Homero ſimilis:ſed in luſus & in amores deſcēdit: maioribus tñ aptior.

Domicus palladius ſoranus ad Lectorem.

Alta ſecāt uolucres tuto ſtridente uolatu:
Annuat hoc iuno ſi dea mitis iter.
Intrepidus tūidū ſcīdit mare nauita remis:
Dummodo cæruleus non neget ire deus.
Et quiſquis ſolida gradit' tellure nec anceps:
Concedat curſus dum dea magna ſuos.
Ibis inambiguus ſic tu per ſingula uatis:
Nāq; ubi erāt tenebre nūc cynoſura nitet.
Ergo ſume libens noua cōmentaria lector
Hæc Mancinelli:qui tibi dexter erit.

MEcœnas atauis edite regibus. Prima ode mecœnatem alloquitur: oſtēditq; homines ipſos uel glo- ANT.
riæ uel lucri cauſa diuerſa exercere miniſteria. aliqui.n. currendi ſtudio oblectantur fungi aliqui manci-
magiſtratibus & imperiis: Quidam agricultura: Quidam nauali cōmercio gaudent. Aliqui uero nellus
ocio ac genio dediti: Multos caſtra iuuant: Venatio quoſdam. Se autem inter deos relatum iri: ſi
lyricis uatibus annumeretur. ℣ Mecœnas atauis: Metrum eſt aſclepiadeum ab inuentore Aſclæpiade nomi- Aſclæ-
natum. Conſtat autem ſpondeo Dactylo: Cæſura: & duobus dactylis. ut mecœ. naſatauis: edite regibus. ℣ Alii piadæū
uero ēt ſic ſcandunt Diomede teſte. Mecœnas atauis
edite regibus: eſt.n. ſpondeus: choriambi duo. ℣ Inde Choriā
Pyrrhichius. Conſtat aūt choriambus ex prima lōga bus

Prima Ode monocolos ad Mecœnatem.

MEcœnas atauis edite regibus.
O & præſidiū: & dulce decus meum.

duabus breuibus & ultima longa: ut uerſificans: pyr Pyrrhi
rhichius uero ex duabus breuibus: ut pius. ℣ Mecœ- chius
nas atauis: Beniuolentiā captat: cum a generis uetu- Mecœ-
ſtate laudando officiaq; in ſe pbita recēſendo appel- nas
lat enim & præſidiū & decus ſuum. ℣ Atauis edite re
gibus: Propertius ēt li. iii. ad mecœnatē iquit: Mecœ
nas eques hetruſco de ſanguine regum: intra fortu-
nā qui cupis eſſe tuam. Horati. item li. iii. carminum
Tyrrhena regū pgenies. Martialis quoq; li. xi. ad pri-
ſcum ſic ait: Quod flacco: uarioq; fuit: ſūmoq; marōi
Mecœnas atauis regibus ortus eques &c. ℣ O & legit
o &: in oībus antiqs hoꝝ carminū textibus: quos ui-
dimus: & ita legendū eſt. Eritq; ordo o mecœnas edite atauis regibus o & præſidium & dulce decus meum
&c. ſic.n. repetendo plus uehementie & ueneris habet. ℣ Præſidium: id quidē ad eius ſalutem & facultates atq; Præſidi
diuitias refertur. li.n. tertio ode uero. xvi. ait: Nec ſi plura uelim tu dare deneges. & epiſtolarum primo. Tu m- um
feciſti locupletem. In prima etiam ode epodon inquit. Satis ſuperq; me benignitas tua ditauit. Præterea -Me
cœnatis beneficio non ſolum ſeruatus ſed etiam in amicitiam Cæſari Augu. traditus. præſidium uero qd'
pro utilitate & ſalute alicuius auxilii gratia præponitur. Subſidium qd' poſtpoſitum eſt ad ſubueni-dum la Subſidi
borantibus: ut Pompeius feſtus edocuit. ℣ Decus: id certe ad honorem & gloriam referendum fe-ndo &.n. um
libro: ode uero. xvi. inquit. Nec diis amicum eſt nec mihi Te prius obire Mecœnas mearū grande-ecus colu- Decus
menq; rerum. Vir. quoq; li. ii. geor. Decus ſuum appellat quum ait. Tuq; ades inceptumq; una -urre labo-
rem o decus o famæ merito pars maxima noſtræ Mecœnas pelagoq; uolans da uela patenti.
℃ACR. Mecœnas atauis edite regibus. Hominū ſcribit officia pragmatice monocolos, cōmemoratiōe
parentum & laudatio inuenit: ut Virgi. qui tanti talem genuere parentes & uituperatio ut -narus aut rhodo
pe aut extremi garamantes. Edite regibus: quoniā dicit duxiſſe originem ab hetruſcis r-bus & cōtempſiſſe
ſenatoriam dignitatem. manſiſſe autem ſemper in equeſtri ordine. ℣ O & pſidium qu-m eum a cæde libe-
rauit Bruto a Cæſare ſuperato: uel quia per ipſum liberatus eſt indulgētie ſibi Augu-& multa etiam illi do
nauit: Mecœnas amicus auguſti cæſaris. Decus quia magna laus eſt placere melior-
℃POR. Mecœnas atauis edite regibus. Hac ode mecœnatē alloquitur. Indic-alium alio ſtudio teneri
eorū qui appetant lucri cupiditate uel gloriæ: ſe putare autem iter deos relatu-ſi numero lyricorū poe-
tarum aſcriptus fuerit. Mecœnatem ait atauis regibus editum ꝙ nobilibus e-ſcorum ortus ſit.
℃CHRI. Mecœnas. ad mecœnatem ſcribit cui quantum debuerit paul-ſe in ſua uita demōſtrauimus:
Et profecto uir fuit: cui muſæ latinæ omnia debeant: quandoquidē hui-ominis patrocinio: atq; liberalita
te principes poetarū non ſolum ſuſtentatius: uerū etiam ad eas opes atq-gnitatem ſubuecti ſint: ut illis m-
getiſſimo ocio excluſa omni neceſſitate ingeniū excitare: & in maximi-us exercere ſine cura licuerit: Qua
propter oium poematū: quæ ab illis ad nos prouenerunt non ſolū ꝯ-oribus debitores ſumus ſed etiā illi
per quem ipſi hæc præſtare potuerūt: cuncta debemus. ℣ Edite: i-n date. i. generate. Eſt.n. edo ex e & do.
E in compoſitione aliquando auget. ut eluceo ualde luceo. aliqua-uim habet præpoſitionis extra: ut emit E in cō-
to extramitto. Edo igitur ideſt promo. & quia naſcentes in luce-muntur: recte erit edite nate: Eadem etiā poſitiōe
ratione dicimus edere manifeſtare & publicare. Verum ego -r iam a principio hoc monitum te eſſe ue- edo
lim. me quæ occurrent enodanda uocabula: ea me primo -loco diligēter iterpretaturum & abſolute ut
per oēs ſuas notiones traducturum: ne rurſus alio in loc-ſæpius repetendū ſit: Quod ſi tibi cum iterum
occurret: memoria forte iam exciderit inuenies omniū -es ex ordine litterarū in ultimo codice poſitos:
ut inde uelut ex peremni fonte in tuos uſus haurire -ſed tranſeo ad reliqua. ℣ Atauis regibus: laudat a
genere. Sic Virg. Dardaniæ duri item ſtate dea: nam -oribus ire per altum: Auſpiciis manifeſta fides ſic
cōtra uituperauit. Vt bellū etiā pro cæde boū. ſtrata-fuentis laomedontiadæ. Præterea magna auxeſi uſus
eſt qui dixerit atauis regibus. Non enim ſolum e-tem: uerum etiam uetuſtatem in nobilitate laudauit.
Præclarum enim munus fortunæ ē naſci ex re-præclarius ex eo rege cuius maiores quoq; regnauerint Agna-
Veꝝ in agnationis gradibus aſcenſus deſcen-s. Aſcenditur autē hoc pacto ut qui te genuerit patrem ap- tionis
pelles: ſiue is a patrando dicatur. Patrare e-ſpetā liberis dare eſt. Air tamē Quitilianus patrare apud āti- gradus
quos ſancte & honeſte dicebatur. Deinde -xe-tudine in uitium lapſum eſt uerbū. Vnde irrideri ſolitum eē patrare
Saluſtium quis imerito: ꝙ patrare bell-it: tanquā patro rem turpem dūtaxat ſignificat. Hæc Quin-
tilianus. Ex quibus uerbis colligitur p-pare p perficere & finire poſuiſſe: non ſolum cum liberis ope
ra daretur. Verum ēt cum aliud quip-h iā ceptū ad finē ad produceretur: ſiue quia græcæ πατηρ uocet

Deinde eſt auus ab æuo noiatus:quia patre antiquior ſit:poſt auū ꝓauus: quaſi ꝓpe auū.inde abauus:quia ſit iam procul ab ipſo auo.Poſtremo eſt atauus & tritauus quaſi tetrauus:quia quartus ſit ab auo τετάρτος eni græce quartus.Poſt tritauū maiores dicimus.Eadē erit rōe in deſcenſu.Dicit̄.n.filius uel quia ex nr̄o ſemore: ſit uel ab amore:q græcæ φιλος appellat̄.Nihil.n.magis amat pater q̄ filium:inde nepos q̄ſi natus poſt: Atq̄ ſuo ordine:deinde ſequunt̄ ꝓnepos:abnepos:atnepos:& trinepos.Quia āt nepos nō is ſolū dicit̄.q ē ex.filio natus:ue℞ ex filia:& ex fratre:& ex ſorore icteirco adiūgimus.Speuſippus nepos platonis fuit ex ſorore. Tulliola neptis fuit Qu.cicerōis ex fratre.Qui uero poſt trinepotē ſunt minores appellant̄.¶Ex lateralibus āt hēmus patruū patris fratrē:& auūculū matris fratrē.Qui autē aui frater ſit magnus patruus dicit̄: qui auiæ magnus auūculus.Habemus amittā patris ſororē:q̄ſi alterā matrē.Et materterā.i.matrē alterā matris ſororē inde pari rōne & magna amita.& magna matertera dicit̄.Eſt frater qa fere ſit alter tu.Eſt ſoror qa ſeorſum a ſua ſtirpe nata uideat̄: & alii ſtirpi adiungenda.Sūt patrueles ex duob⁹ fratribus nati.qm̄ q pater alteri eſt: alteri eſt patruus.Sūt itidē cōſobrini q̄ſi conſorini ex duabus orti ſororibus aut ex ſorore & fratre. Deniq̄ gētiles & agnati dicūt̄ oēs q ſunt ex eadē ſtirpe maſculina.¶Cognati uero quo℞ maternū gēus idem ſit .Affines poſtremo qui nō tibi natura ſed uxori tuæ cōiūcti ſunt.uxor ipſa dicit̄:qa ut ſoror tibi eē debeat:uel uxor quaſi unxor ab ungēdo qa apud priſcos nouæ nuptæ ungerent̄.Maritus dicit̄ qa mas ſit.inde in coniugio ſocerum dicimus & ſocrū:quia ſibi gene℞ aſſociēt.Gener aūt ex eo ē q generandi cā aſſumit̄.Nurus uero quia nubat. ¶O & p̄ſidiū:& dulce decus meū.Laudauerat a nobilitate:qđ bonū fortunæ ē.Sed qm̄ fortunæ dona non bona ſunt ut ſtoicis placet.quia non pp ſe expetūtur:ſed ut p illa aut humanā neceſſitatē ꝓpulſemus:aut commodius ad uirtutē:quæ ue℞ bonū eſt:ꝑueniamus:euanuiſſet laus illa nobilitatis in mecœnate:niſi illud bonum quod pp ſe bonū non eſt:ſed perinde bonū ut utaris.ille ad uirtutē aliquā cōtuliſſet.Erat ex ſua nobilitate potens & opibus auctoritateq̄ pollens mecœnas:Sed cōuertat hoc ſuū cōmodum ad ſupbiam aut ad auaritiam aut ad libidinem:iam non ſolum nō erit bonū:ue℞ ſūmū erit malū quia uitium conuertat rurſus ad humanitatem:ad liberalitatē:& ad beneficētiam in reliquos hoies:ſtati illud qđ medium ſtoici nūcupant: bonum eſſe confitebor:quia illo ueluti inſtrumento ad recte agēdum & ad bene de hoibus ꝓmerendū utitur: Sed uideamus uim uerbo℞.Præſidium latini ꝓprie appellauerūt prefectū aliquem cum parte militū:qui ad cuſtodiā & defenſionē arcis aliuſue loci præſideat.Qui.n.p̄ſidet ꝓpugnationē pollicet̄.Hæc Virg. Arces quibus altus ·ollo Præſidet:ſed p tranſlationem omne auxiliū & ſalutis ꝓpugnaculū p̄ſidiū dicūt.Decus aūt ornamentū ·gloriā exprimit.ſed nomē eſt a græcis p litterarū trāſpoſitione ſumptū illi.n.κῦδος dicunt . Nos aūt reuocata ·tera.d.in primā ſyllabā.& reiecta.c.i ultimā decus dicimus.Hoc & i aliis euēit.nā qđ ab illis φα a nobis ·ma q τερη ·ener p eandē tranſpoſitionē dr̄.Eſt ergo p̄ſidium circa ſalutaria.Eſt decus circa honorifica. Præ ·diū ē poetæ:qđ illū ex piculis eripuit qđ iratū Octauianū ſibi placauit:& ex īfenſo amicū reddidit:qđ ab ex ·ioī ciuitatē reduxit Decus aūt ē q pluribus honoribus hōeſtauit.Quapp oia ſe illi debere p fiterut quē:& la ·is ut ſit:& dignitatis ut bene ſit auctorem cōfitet̄:Maxima ergo hois laus:qui opes ſuas ex nobilitate cōparat. quibus multi mortales in omne uitio℞ genus abuſi ſunt.ad uirū optimum & eius auxilium implorantem · bleuandum.& poetam ægregium auctoritate dignitateq̄ · neſtandum conuerterit.

Sūt quos curriculo puluerē olympicū
Collegiſſe iuuat:metaq̄ feruidis
Euitata rotis:palmaq̄ nobilis
Terrarum dominos euehit ad deos.

curriculus Olympia Iouis olimpii templū Agon: Olympicum Hercules Olympici agonis auc. Iphitus agon olympicus Iouis ſimulachrū ex Ebore phidias Meta currēdi

CANT. Sūt quos cu ·iculo.Sūt aliq ait:quos currule certamē oblectet:palmaq̄ n ·bilis ad deos euehit.i.diuinis honorib⁹ cōſecrat: ꝓpti⁹ ēt li ·ad mecœnatē ait.Sūt qb⁹ elex cōcurrit palma q̄drigæ.Sūt ·b⁹ i celeres gloria nata pedes. ¶Curriculo:Curriculus dim ·tiuū eſt:a curru ut ſeſtus ēt docet:ponitur item pro curſu:c ·co ſeu ſtadio: i quo currē di certamen exercet̄.Nōnūq̄ p ·ru:ut hic ſeu pro ſtadio malis.¶Puluerē olympicū:hoc ai ·uia in olympia:quæ in piſea regione eſt:Olympico℞ ludorum certamē ſemp agitabat̄.In elea uero tellure n ·mel q dē qđ quidē li.viii.edocuit Stra. Iouis itē olympii tēplū in agro piſano erat:ab Elide ſtadiis minus tre ·is abn̄s. Ante illud uero lucus agreſti ueſtitus olea ſurgebat. In quo ſtadiū erat:ineratq̄ tēplo ſolidū ex auro ·uis ſimulachrū picturæ quoq̄ plurimæ:mirabileſq̄ monſtrabat̄ in tēplo.ſ.Agonē pterea olympicū hercu ·alcmenæ iouiſq̄ filiū iſtituiſſe qdā aſſeruere:quē ēt primū ibi certaſſe:& palmā cōparaſſe tradūt.Paulo item ·ſerius inqt idē Stra ab Iphito olympicū agonē inſtitutū conſtare.Sed hoc Soli.declarat apertius Scribit.n.q ·ympicū Hercules certamē in honorem atauī materni pelopis ediderat:ſed itermiſſum Iphitus eleus filius ·s iſtaurauit.Hero.uero li.viii.ſcr.Olympicum certamē gymnicum atq̄ equeſtre fuiſſe.p̄miūq̄ ꝓpoſitū oleag ·ā coronā:q donarent̄.Nō.n.pecunia℞ certamen agitabant ſed uirtutis Diodo.quoq̄ li.v.refert:herculē olym ·icū inſtituiſſe certamē:& equorū:& paleſtræ:qđ Ioui pri dedicauit coronatus.quoniā & ipſe quoq̄ de hoium ·nere abſq̄ præmio eēt meritus. Ea uero certamina abſq̄ pugna euicit;nullo ꝓpter ſingularem eius uirtutē ſec ·a cōgredi auſo Meritoq̄ oium hoc ab Hercule inſtitutum certamē habetur p̄ſtātiſſimū: qđ ab optimo uiro ·ꝓcipium ſumpſit. Elegit aūt clariſſimū atq̄ optimū græciæ locū ad ſtatuenda certamina:cōcurſuſq̄ hoium ·ebrādos:Cāpos.ſ.iuxta alphæum flumē ſitos.Hæc ex illo.ꝑterea aduertendū Iouis ſimulachrū nō ex auro f ·e:ut ex ſtrabōe retulimus i tēplo iouis olympici ſed ex ebore.Pli.n.li.xxxiiii.ca.vii.ita ait.Minoribus ſimulac ·is ſigniſq̄ innumera ꝓpe multitudo nobilitata ē;ante oēs tñ phidias athenienſis Ioue olympico facto ex eb ·e qdē:ſed & ex ære ſigna fecit.Ac pter iouem olympicū.quē nemo æmulat̄ fecit:& ex ebore æque mineruā at ·enis.&c.¶Meta.currendi terminus.¶Feruidis,motu calentibus.¶Euitata rotis:declinata:arte.n.opus erat:n ·curſus ad metā offenderent̄ circum quam equi currebant.Statius.Flectere ſi poſſet circū cōpendia metæ.Vir ·ib.v.Hic uiridē æneas frondenti ex ilice

metā.Cōſtituit ſignū nautis př:unde reuerti Scirēt:& lōgos ubi circūflectere curſus. Varro ēt īquit Circ⁹ maximus dictus ꝙ circū ſpectaculis ædificatus:ibi ludi fiūt.&ꝙ ibi circū metas ferſ pōpa:& eq currūt. Et paulo iferiꝰ ſic. Circus flaminius dř q ædificatus ē circū flaminiū cāpū:& ꝙ ibi quoq; ludis tauricis equi circū metas currūt. ℣ Palmaq; nobilis. Corona ipa uictoriæ:Nec ē amphibologia:ut aiūt. Dii.n.per ſe nobiles ſunt. Vnde nobilis palma dicendū:ut maxima intelligaſ. ℣ Palma:palma arbor eſt:cuius lignum pōderi ſuppoſitum nunq̄ deorſum cedit:ſed aduerſus pōpus reſurgit ꝑpterea inquit Plutarchus in certaminibus palmā ſignum eſſe placuit uictoriæ:qm̄ ingenium eiuſmōi ligni eſt:ut urgentibus præmentibuſq; non cedat. Hæc & plura Gelius li.iii.c.vi. Terraꝝ dominos. Virg.item.lib.iiii.Ipſe deum tibi. me claro demittit olympo Regnator cœlum & terras qui numine torquet. De triumpho ad capitolium hic intelligere non placet. Circ⁹ maximus Circ⁹ flaminius palma arbor

ℭACR. Sunt quos ſunt qui delectanſ mire currule certamē.exponit aūt uaria hominū igenia: & non unas uoluntates:ne ſit arrogātiæ:ꝙ ſibi poeticā uideatur uendicare doctrina:cum ſingulos quoſq; rerū aliarum diuerſus habeat amor. Puluerē olympicū.agonalem etiam hēt puluerem in curru ſuo. Circenſes agonici in honorē iouiſ olympici ſunt inuēti apud.elidē.unde Vir. Hic & ad elæi metas. ℣ Feruidis.uertigine ipſa calētibus. ℣ Euitata rotis:circū ducta:ne offendatur. ℣ Palmaq; nobilis.alios palma nobilis.i.uictoria terræ dn̄os facit:& diuinis honoribꝰ cōſecrat: utpote uictores:ac p hoc neq; aurigæ neq; uiro forti aliud placet. ℣ Terraꝝ dominos amphibologicos dictum eſt:utrum dominos terrarum eleuet:an at deos qui ſunt domini terrarū at deos ad capitolium:ac ſi diceret cum triumpho.

ℭPOR. Palmaq; nobilis terrarum dominos euehit ad deos. Ambiguum utrū nobilis deos: an palma nobilis. ℣ Mobiles quirites.ait referēs ad uulgi leuitatem:Loquitur autē de eo q fauorē uulgi captans optet cū ingreſſus ſit theatrum plauſum ſibi edi a populo.ſic.n.excipiebantuꝛ in theatrum principes:de quibus bene populus ſentiebat. Hos.n.plauſus tergeminos honores appellat.

ℭCHRI. Sunt quos curriculo. Cōparata ſibi beniuolentia ab auditore:cōparata re quā ſibi aſſumendā ꝓponit:& cum ſtudium ſuū per cōtētionē reliquoꝝ ſtudiorum artificioſiſſime extollat.ſimul cū beniuolētia attentionē quoq; ſibi conciliat. Snīa eſt:eſſe q ludis delectenſ:qui honoribus inſeruiant:q agriculturā q mercaturā exerceāt:q uenatiōibus tp̄s terāt:q deniq; genio indulgeāt. Quæ omnia cum aut ad ambitionem:aut ad auaritiā:aut ad uoluptatē ſpectēt:ſibi propoſitum eſſe ut imortalitatem per muſas aſſequatur. ℣ Sunt aliqui quos iuuat collegiſſe puluerē olympicū in curriculo. Circūlocutio eſt.i.quos iuuat certaſſe in certamine curruli:& equeſtri:in quo citatur puluis quo currentes ſparguntur:& id in ludis iouis olympici. Curriculum interuallum dicunt.per qđ a carceribus ad calcē uſq; curritur, Curſum autē actū currendi. Aliq̄do tamen curriculum pro curſu poſitum uidemus. ℣ Puluerē:puluis erat apud antiquos:& puluer. Sed ab eo quod eſt puluis genitiuus erit huius puluis:a puluere aūt pulueris:ſed deinde inuſu eſt puluis in rectis tantū:puluer etiā in obliquis. Sed quoniā ludorū ſæpe mētio apud poetas eſt:nō erit ab re oſtendere quattuor ludorum apud græcos ꝓcipua genera fuiſſe. Primi olympici dicti ſunt:quoniā ī olympo archadiæ mōte iuxta piſam: & elidē celebrabantur:ioui dedicati:& in pelopis honorem ab hercule inſtituti anno mundi quadringenteſimo ſupra quatuor milia. Ipſeq; hercules primus in eo coronatus eſt:nulluſq; repertus eſt:qui in aliquo certamine:quis uaria eēnt:certare ſuſtinuerit. Sed cū a bello ad ſacra cōuerſus eēt:ēt a diis ſecundū Diodorū mūera accepit a Minerua peplū:a Vulcano clauā:& thoracē. Dedit neptūnus equū. Mercurius enſem. Apollo arcū ꝓbuit:& illo uti docuit. Ceres parua myſteria ad purgādū cētauroꝝ illi cedē oſtēdit. Sed redeo ad ludos:i quibus uictores oleaſtro coronabāſ. Celebrabanſ aūt quito quoq; anno idq; tp̄s olympiadē appellabant. Ac deinceps apud græcos tp̄a p olympiadas enumerata ſunt. Secūdi appellanſ phythii a phythonæ ſerpēte:quē interfecit apollo:& in honorē ipſius iſtituti ſunt:ī qbuſ uictores lauro coronanſ. Tertii iſthmii ab iſthmo pte achaiæ: noīati ubi in honorē celebranſ palemonis:quē latini portunum dicūt:& qui ex melicerta hoīe deus marinus effectus ē:ſed uictoribus ex pinu corōa decerniſ. Quarti nemæi a nemæa ſilua noianſ:ſed hi in archemori honorē inſtituti ſunt.hic.n.puer lycurgi filius fuit:& opheltes appellatus. Sed a nutrice dū fontem argiuis ad thebanū bellū ꝓperantibus oñdit: temere in herba relictus a dracone interēptus ē. Argiui aūt i patris ſolatiū illi ludos inſtituerūt:& qa principiū fati inde cœptū ē: p ophelte archemoꝝ appellarūt. Ex apio āt coronam iſtituerūt:uel ut puerilē ætatē ex herbæ hūilitate notarēt:uel ut ēt ꝙ ī illa herba iacēs extictꝰ fuerit oſtēderēt. ℣ Collegiſſe iuuat puluerē olympicū.q.d.tantā eē uictoriæ uoluptatē:ut iuuet ptuliſſe oēs labores. Optimus ergo poeta qui tacite moneat nō eē recuſandos labores: qui ſuaues afferāt fructus. Iuuat ergo nō colligere quia res aſpera eſt dū p agiſ:ſed collegiſſe:qa uoluptatē hēt ꝓteritoꝝ laboꝝ recordatio:ſi extra piculū poſiti ꝓmiū laboꝝ cōſecuti ſumus. ℣ Metaq; feruidis.e.r.hō fruſtra:qa poterat collegiſſe puluerē.& tamē rotas nō euitaſſe metā:& nō ſecutā eſſe uictoriā. Et eſt pene expoſitio. Nā tribus clauſulis eandē dicit ſniam. Meta ſic dicta uel quia eēt poſitꝰ i dimēſo ſpatio: uel quia illā metianſ q̄drigæ circūcurrētes. Cū.n.iā carceribus emiſſe ad metā ueniſſent q̄drigæ:erat opus ut circū ipſam flecterenſ. hic Iuuenalis Cur tamen hoc potius libeat decurrere campo. Per quē magnus equos auruncæ flexit alumnus. Et Cic. de oratore. Si infinitus forenſium rerum labor & ambitionis occupatio deflexo honorum.& ætatis curſu cōſtitiſſet. Et Statius Flectere ſi poſſet circum cōpēdia metæ: Et Perſius. Quid ſumus:aut quidnā uicturi gignimur ordo Quis rerū aut metæ q̄ mollis flexus & undæ.& Vir. Hic uiride æneas frōdēti ex ilice metā. Cōſtituit ſignū nautis př:unde reuerti Scirēt.& longos ubi circūflectere curſus poniſ tñ meta p tranſlationē pro quoq; termino. Vir. His ego nec metas rerū nec tpa pono. erat igiſ difficultas circa flexū metæ.nā ſi nimis adhæſiſſēt:piculū erat ne currus ī ea illidereſ:& rotas amitteret. Si naūt nimis lōgo illā ſpatio euitaſſent. poterat q ſeqbaſ iter metā:& illū breuiori uīa delatus ex ſecūdo prior effici artificiū ergo oñdit aurigaꝝ. Illi .n.uehemēter metæ:ut breuiori curriculo currerēt.adhærebant: Quod oſtendit Statius dicens. Flectere ſi poſſet circum cōpendia metæ.& tñ ſumma ſduſtria euita-

bãt ne illiderẽt. Rota a ruẽdo dr̃. ruit. n. facile ĩ ſuos orbes: hic idẽ rotũdos. ¶ Feruidis. uel calidis. nã motu ca leſcũt: uel feruidis. i. uelocibus. Nã quẽadmodũ frigeſcere dicimus: qui aut ſegnius rẽ agũt: ut apud Terẽtiũ Nimirũ hic hoies frigẽt. Sic qui uehemẽtes ſunt: & ueloces ĩ agẽdo caleſcere dicũtur. Vir. Stabãt ardẽtes tyrii. Et alibi Ardẽteſq; aduertit equos. q locus ex Homero ẽ. Eſt aũt ferueo ferues. ut Virgil. feruet opus: & feruo feruis ĩdẽ Totũq; uideres Feruere leucatẽ. ¶ Palma: arbor eſt in italia ſterilis. In maritimis hiſpaniæ fructũ fert: ſed imitẽ. Dulcẽ in africa: ſed ſtatĩ euaneſcentẽ. Cõtra aũt in oriẽte: & ex iis uina: alicubi ẽt panis & pluribus quadrupedibus cibus: palmarũ fructus dactyli: palmulæ. Scãdalides: Margaridæ: Careota: & careotides teſte Pli. dicunt̃. Dat̃ uictoribus nõ ſolũ qa ſp uireat. hoc ẽ. n. ſibi cũ multis aliis cõe: ſed maxime quia hæc arbor nullo pondere degrauari põt qui lurgat: & ſe eleuet. Vnde: uel refringit̃ uel extollit qcqd ſup ĩponitur. Sic & uictoriæ cupidus nullo obſtaculo ꝓhibet̃: & oia ꝑfert: & cõtra oẽs difficultates ĩuict⁹ inſurgit. Palma ergo ꝓmiũ uictoriæ eſt: inde palmariũ. i. palma dignũ. Ter in eunucho. Id uerõ ẽ qđ ego mihi puto eẽ palmariũ. Meta igit̃ euitata feruidis rotis. i. ab ipſis quadrigis: ut ſit intellectio: quia pars ꝓ toto ponit̃: & nobilis palma. i. palma q̃ homines nobilitat. q̃ duo notãt uictoriã: euehit ipſos. ſ. certãtes ad deos dñ̃os terrarũ. nã oium dñi ſunt dii imortales. ¶ Euehit ad deos. quia uictoria ex ipſa fama: & gloria equiparat uictores diis. Sũt qui credũt triũphũ a poeta ſignificari: & tũc lege palma nobilis. i. ãpliſſima de hoſtibus uictoria: euehit uictores dñ̃os terrarũ. i. ex uictoria impio ĩ terris poſitos. ad deos. i. capitoliũ quo quadrigis albis uecti triũphantes ioui optio maxio ſacrificabãt: ſed puto recti⁹ ĩtelligi de uictoria ludorũ. ¶ Nobilis. i. noſcibilis uel nõ uilis. Quapp quiſquis uel uirtute uel uitio inſignis: ẽ in ea re nobilis appellat̃ Inſtituerat a ꝑincipio oſtendere poeta non unũ eẽ oium mortaliũ ſtudiũ: neq; idẽ oẽs cupe: cũ trahat ſua quẽq; uoluptas. ¶ Sed diuerſos diuerſa ſectari. unde Perſius. Mille hoium ſpecies: & rerũ diſcolor uſus. Quapp dixerat eẽ alios: quos ludorũ delectarẽt certamina: nũc alios ponit qui ambitiõe trahant̃: alios q agricultura delectent̃: horũ aũt neutrũ ne magnis quidem conditionibus ĩpelli poſſet: ut nauiget. Ordo aũt textus ita ſe habet. Tu non dimoueas attalicis conditionibus aut hunc ut ipſe pauidus nauta ſecet naue cypria myrtoum mare. ſi turba quiritũ certet illum extollere tergeminis honoribus. Neq; rurſus dimoueas alium gaudentem findere agros ſarculo attalicis conditionibus ut pauidus nauta ſecet: ſi condidit proprio horreo quicquid uerritur de lybicis areis. Vides itaq; hyperbatõ longiorem: ideſt tranſcenſionem in componendis uerbis.

Hunc ſi mobilium turba quiritium
Certat tergeminis tollere honoribus.
Illum: ſi proprio condidit horreo
Quicquid de libycis uerritur areis
Gaudentem patrios findere ſarculo
Agros: attalicis conditionibus
Nunquam dimoueas ut trabe cypria
Myrtoũ pauidus nauta ſecet mare.

CANT. Hũc ſi mo. ſenſus ẽ ſiqs ad maximos honores a q ritibus tolleret̃: nũq̃ ꝑfecto regiis opibus dimoueret̃: ut nauigaret. Eſt ãt ordo. ¶ Si turba mo. qritiũ certat hũc tollere tergeminis honorib⁹ nũq̃ atta cõditiõib⁹ dimoueas: ut trabe cypria nauta pauidus ſecet myrtoũ mare. ꝑterea textuũ pars. maxia nobiliũ hẽt. In unico tñ̃ mobiliũ legi: qđ pplacet Mobilis. n. ẽ ppſs. u ñ & Senec. in herc. ait. Illũ ppli fauor attonitũ: fluctuq; magis mobile uulgus Aura tumidũ tollit inani &c.

Quirites ¶ Quiritiũ: Romãi qrites a curibus oppido Sabinorũ appellati: ut ſabinis aliqd daret̃ qm̃ iter Romulũ & Tatiũ fœd⁹ ictũ ẽ: q ciuitatẽ unã ex duab⁹ fecerũt. qđ q dẽ Li. ĩ pri. ferme ſcrib.

¶ Certat: ſuffragiis ſtudet: & nitit̃: Tollere: eleuare ad dignita

Plauſus tẽ honoribus maximis. Vel recipe ĩ theatro cũ plauſu. Nã ita principes recipiebant̃: quos plauſus tergeminos honores appellat: q ſane ſnia placere debet. Maro. n. li. ii. Geor. ait de urbanis ciuibus. Hic ſtupat attonitus roſtris hũc plauſus hiãtẽ Per cuneos gemiãtus. n. plæbiſq; patrũq; Corripuit. Marti. li. vi. ad Diadumenũ. Quæ

Tris Trimegiſtus que ſonãt pleno uoceſq; manuſq; theatro Cũ populus ſubiti Cæſaris ora uidet. ¶ Tergeminis. i. maximis. Tris. n. ut aiunt ꝑſuplatiuo græci: & latini utebantur: hinc Mercurius τριμεγιστος. i. longe maximus: & Plautus ait in Aug. Non fur ſed trifur. τρισ. n. ter. dr̃. ¶ Illũ ſi pro. Siqs iqt agricultura oblectaret̃: & triticũ ſeruauerit nunq̃ regiis opibus dimoueret̃ ad nauigandũ gr̃ia qſtus. Eſt aũt ordo. Illũ. Gaudentẽ ſarculo findere patrios agros ſi cõdidit in ꝓprio horreo qcqd uerrit̃ de lybicis areis: Nũq̃ &c. ¶ Cõdidit: reſeruauit: triticũ. ſ. Lybicis agris. ſcribit. n. Pli. li. v. in aph. regionẽ. ccl. M. paſſuũ per circuitũ: fertilitatis eximiæ: cũ centeſima fruge agricolis fœnus reddẽte terra. ¶ Sarculo: ſarcula inſtrũ ſunt agriculturæ: a ſarrio. i. purgo: uel ut ait Var. a ſerẽdo: ac farciẽdo. ¶ Att. condi. regiis opibus ac facultatibus. dr̃. n. homo bonæ conditionis. i. diues. Ego ſum poſitus

cõditio in hac cõditione. i. fortuna ac ſorte. & a condo condis conditũ condit: addito o format̃. Condictio uero a condico dicit̃: & pactionẽ ſignificat ac electionẽ ut apud Ter. Ama. chri. tu. mu. cõdi. ſi uellet eis morẽ gerer̃: ſe da

condictio turos illi ꝑciũ liberaleq; mercedem: ipſa uero accepit cõditionem. i. pactioni promiſſioniq; aſſenſit. ¶ Att. ſ. ic Attalus aſiæ rex: Ro. n. pop. Aſiam bello captam Attalo regi muneris loco poſſidendam tribuit̃: Sed is poſtea teſtamento eandem po. ro. legauit qđ quidẽ Vale. lib. iiii. & v. ſcribit Iuſtinus. lib. xxxvi. narrat perpennam con

Attali coronã ſu'em attalicas gazas hæreditarias populi romani nauibus impoſitas romam deportaſſe fuerat autem ditiſſimus. Vnde li. iii. de bello macedo. Li. ſcri. Legatos ab rege Attalo coronam auream. ccxlvi. pondo in capitolio poſuiſſe. gr̃aſq; ſenatui egiſſe q antiochus legatorũ Ro. auctoritate: motus finibus Attali exercitũ deduxiſ

cypr⁹ ſet. ¶ Trabe. cy. i. naui p Metonimiã. i. trãſnoiationẽ poſuit. n. qđ cõtinet: ꝓ eo qđ cõtinetur. ¶ Trabe cy. hoc ait qm̃ cyprus uirtute erat nulla iſularũ iferior. nã & uino abundabat & oleo frumẽti quoq; ſatis hẽbat æris metalla apud Thamaſſum urbẽ abũdabãt. Claſſium ẽt ædificatio inerat. Auc. eſt Stra. li. xiiii. Vnde & ĩ li. iii. Ode xxix. ait idẽ Horatius. Non eſt meũ ſi mugiat aphricis Malus procellis ad miſeras preces Decurrere & uotis pacileſ: Ne cypriæ tyriæq; merces. Addãt auaro diuitias mari. At Pli. li. v. ſic. Pamphiliũ mare ignobiles inſulas habet. Cylicium ex quinq; maximis cyprum ad ortũ occaſumq; cyliciæ ac Syriæ obiectã quondã nouem

regnorũ ſedem. Stra. uero lib. iii. ſic in ſinu aũt iſſico & pamphilio Cyprum iacere contingit: quæ pelago contigua eſt egyptio. De cypro ẽt meminit Pto. li. v. ¶ Myrto. ma. id. iacet inter cretam & Argiã Atticamq; habetq; latitudinem maximam in quo ſunt inſulæ Cythera. Caluaria: & quæ æginam cingũt: & ſalaminem. Et ex cycladibus plæræq;. Quod uero contiguum eſt iam Aegeum exiſtit. hæc ex Stra. li. iii. Secet ma. hic fiat piodus iupiori. n. ſententiæ iungitur. Nec te decipiat Acronis ordo indirectus.

Mirtoum mare cythera

¶ ACR. Turba qui ad uulgi leuitatẽ refert: quia ſunt faciles ai: & facile mouet̃ uulgus. Tergeminis; finitus numerus pro ĩfinito: uel ẽt aut q̃ſtura: aut p̃fectura: aut cõſulatu. Honoribus zeugma ab ĩferioribus. ¶ Nunq̃ dimoueas. ſiquit inqt illi cui ſemel agricultura placuit: & cœpit de agris ſuis frumẽtum. nullis p̃miis pſuadeas ut nauta ſit. Sic nec ipſi cui lyrica pfeſſio placuit aliud pſuadere poſſe ſcias iuxta illud tot ſniæ quot hoĩes. Quicq̃d de lybicis ſpes p gñe. ¶ Verrit̃: colligit̃: trahit̃. ¶ Scidere. colere fodere. ¶ Sarculo: genus ferramenti ruſtici: qd' græci [Greek] uocant. ¶ Atta. attalus rex pgamenoꝝ ditiſſimus fuit. cui pp opum magnitudinẽ pop. ro. teſtõ ſucceſſit. Nunq̃ dimoueas. i. etiã ſi diuitiæ regis Attali pponant̃ nũq̃ dimoueas illũ. ¶ Cypria. abuſiue ponit̃ p quacunq;: ſiue q̃a ualidiores illic ſunt. ¶ Myrt. a myrtillo auriga ſiue uictimario pelopis: quẽ cum dep̃hẽdiſſet: q; axes ſuos corrupiſſet in hippodamiæ certamine in pelagus eum præcipitauit: ex cuius ſupplicio mare nomẽ accepit: ſeu a uenere pp myrtum: non a myrtilio: nam myrtolũ diceretur. ¶ Paui. proprium epitheton nautaꝝ.

Aegeũ mare

¶ POR. Atta. con. i. regiis opibus. Atalus ãt rex pgamenoꝝ fuit cuius hereditate po. ro. locupletatus fuerat. Eſt autem ſenſus: quicunq; conſueuerit agrum ſuum colere nunq̃ ſollicitatur ad nauigandum etiã ſi regias opes promittas ut hoc faciat. ¶ Cyp. tra. pro cypro ferro abundante. cypriis. n. clauis naues figuntur.

¶ CHRI. Turba propriæ ois eſt hoium multitudo: ergo uilis. Sed ut humilitatẽ extolleret. addidit nobiliũ q̃ritium: ſignificat ẽt turba ut eſt apud Ter. turbationẽ & tumultũ. ¶ Quiritium. i. romanoꝝ. cures. n. ciuitas i ſabinis erat. cui impabat T. Tatius. A curibus autẽ quirites dicebant̃ illius ciuitatis ciues cõuenerunt igit̃ Romulus & Tatius in hanc ſniam ut ex duobus populis unus efficeret̃: & ſabini romam migrarent romaq; nomen retineret: ſe romanoꝝ ſabini quirites appellarent. ¶ Certat. certatim ſtudet. ¶ Tol. extollere. i. ad altiorem dignitatis gradum adducere. ¶ Tergeminis. h. quaſi trigeminis. i. ualde geminatis. Tris enim græci pro ualde poſuerunt hinc [Greek]. Sic Plau. non fur ſed trifur: id eſt maximus fur uel trigeminis quaſi a tribus ordinibus. ſ. ſenatorio eq̃ſtri & plæbeo illatos uel dixit tergeminis pp tres maiores magiſtratus p̃turã cõſulatum & dictaturam. Honores aũt pro magiſtratibus poni manifeſtum eſt. Horreo ſunt qui dicant granaria apud antiquos dicta eſſe horrea quaſi hordea: q̃a illud antiquiſſimũ genus frugũ fuerit ut ẽt apparet apud Home. Alii horrea quaſi horrida pp aſpitatẽ ariſtaꝝ: q̃m priſci fruges i ſuis ſpicis cũ ariſtris in granariis cõderent. ¶ Verritur. uerrendo colligit̃. Eſt. n. uerrere trahere. Hinc uerriculũ genus rhetis: qd' p aquã trahit̃. ide uerrere eſt cũ locus eductis oĩbus q̃ ipediebant uel turpabãt purgat̃. Iu. Verre pauimentũ nitidaſq; oñde colũnas. Et Vir. Quippe ferant lecũ rapidi uerrãtq; p auras. Verro ãt uerri facit & uerſi. ¶ Li. ar. i. aphricanis q̃ regio apprie fertilis ẽ. Eſt autẽ denomata lybia ab epaphi filia & buſiridis mr̃e. ¶ Area: locus purgatus coeq̃tuſq; & cylindrõ cõſolidatus ubi frumentũ triturãt̃. dicta ab ariditate Vir. Area tũ primũ igenti ẽ æquãda cylindro. Sed in urbibus areas latini dñt quas græci plateas nũcupãt. ſtẽ locũ purgatũ qui mox ædificio occupãdus ſit. i hortis ẽt quadrata q̃dam & bñ ſubacta atq; coæquata ſpatia. i q̃ mox ſemina iaciant̃ areolas dñt. Sarculum p̃pa marra ẽ Iu. Ne marre & ſarcula deſint inde ſarrire dĩr agricolæ cum ſegetes ſarculo leuiter ſcalpẽdo a noxiis herbis purgant. ¶ Att. cõ. magnis pactiõibus. fuit. n. ditiſſimus pecunia & ſplẽdida abũdãtiſſimaq; ſupellectili Attalus pgami rex. Et cum ſine liberis decederet. po. ro. ex teſtõ heredem reliqt. Hic oia magnifica & ſplẽdida attalica dcã ſunt. Prop. Nec ſit i attalico mors mea nixa toro. Aulea ẽt. i. ueſtes q̃bus parietes ueſtiunt̃ & ornantur ab eo rege inſtituta ab aula ſua noiata ſunt. ¶ Trabe. i. naui. denoiatio ẽ. ¶ Cypria p quacũq; naui: ſpẽm p gñe poſuit: uel q̃a i ea inſula ualidiores fabricarent̃ naues. ¶ Myr. m. inter ioniũ & ægeum eſt a myrtolo mercurii filio. Hic hypodamiæ q̃ filia erat Enomai regis archadiæ auriga fuit. Sed cũ pelops certaturus eẽt cũ puella i certamĩe curruli i quo ſi uinceret p̃miũ eẽt puelle cõiugiũ. ſi uinceret̃ pœna mors: pollicit9 ẽ primã noctẽ puellæ pelops mirtolo: ſi ille p fraudẽ axẽ i curru puellæ cæreũ: ut i curſu diſſolueret̃ curr9 efficeret: Recepit ſe facturũ adoleſcẽs: & qd' recepit p̃ſtitit ſed nõ ſeruauit fidẽ pelops: petẽtẽq; primã noctẽ myrtolũ i pximũ mare p̃cipitauit: ideq; nomẽ ſibi mare uẽdicauit.

Quirites

Lybia

Area

Aulea

Luctãtẽ icariis fluctibus aphricum
Mercator metuens ocium & oppidi
Laudat rura ſui: mox reficit rates
Quaſſas indocilis pauperiem pati

¶ ANT. Luctãtẽ icariis. ſenſus ẽ. q; mercator dũ metuit tẽpeſtatis piculũ: laudat ruſticã uitã. aſt ubi euaſerit: naues reficit piculi oblitus ne pauperiẽ patiat̃. p qd oñdit̃ queq; opari artẽ quã norit nec poſſe ab illa diduci & ſepari. ¶ Luctãtẽ. pugnãtẽ ¶ Icariis. fl. Icariũ mar̃ dr̃ qd' ẽ iter Samũ & Myconẽ: ut ſcr. Pli. li. iiii. c. xi. Soli. uero ſic ait. De Strophadibus: eſt & icaros: q̃ icario mari nomẽ dedit. Hæc iter Sãnũ & miconẽ pcurrẽtibus ſaxis ĩhoſpita ac nullis ſinibus portuoſa: ob ĩhumana littora i famis ẽ. Vult ergo Varro icaꝝ cretæ ibi naufragio iteriiſſe & de exitu ſnois i poſitũ nomẽ loco. Hæc Soli. haud ab re igit̃ icariis fluctibus inqt Horati. Stra. ẽt multa. li. xiiii. Aphricũ: ab occaſu brumali aphricus eſt: qui & libs noiat̃ ab græcis: & humidus ẽ. Auctor Pli. libro .ii. ¶ Rates. uocant rates ligna colligata: q̃ p aquam agunt̃: quo uocabulo ẽt interdum naues ſignificãtur. hæc Feſtus. Nauem uero p̃mus in græciã ex egypto Danaus aduexit ante ratibus nauigabatur inuentis in mari rubro ab rege erytra. plura ẽt Pli. lib. vii. Indocilis: is dicit̃ qui nil diſcere põt: Indoctus uero qui nondum didicit & tñ diſcere ualet. pauperiẽ pro paupertate poſuit. pauperies. n. dãnum dr̃ quod quadrupedes facit: ut feſtus ait.

Icariũ mare

Icaros

aphricus

Rates

Nauis iuẽtio

¶ ACR. Luctante: confligẽtem. ¶ Icariis: icarus dæpali filius pẽnis reſolutis quas cera illigatas arte pr̃is ſum pſerat: i mare corruit: & nomẽ ipoſuit mari icariũ. Mercator metuẽs tẽpeſtatẽ tũc laudat ociũ: & agrũ: tñ auelli a nauigio poſtea non põt cum timere deſierit. ordo eſt. Mercator metuens luctantem icariis fluctibus aphricum

idocilis ido ct9 paupies

Pauperies

ocium:& oppidi ſui rura laudat:mox reficit quaſſas rates:ut trabe cypria pauidus nauta ſecet mirtoum mare ⁋ Indocilis pauperiem:pro indoctus impatiens pauperiem pati.

¶ POR. Mercator metuẽs ociũ & oppidi laudat rura ſui:mox reficit rates quaſſas. ſenſus ẽ Mercator cũ tẽpeſtate in mari patitur abhorret nauigare:& optat iam ruſticam uitam in patria ſua rura colere.mox ubi euaſerit periculum:eãdem uitam repetit.Per quod colligit neminem poſſe aliquid agere præterq̃ qđ conſueuerit.

¶ CHRI. Mercator.Quẽadmodũ deditus agriculturæ:nõ põt impelli:ut q̃ſtus gratia nauiget:ſic contra nec ipſe mercator unq̃ relĩqt nauigationẽ.Terreť qdẽ ille qñq; aĩaduertẽs grauem in mari tempeſtatem & laudant præ ſe eos q ꝓcul a mari ociũ:& rẽ ruſticã ſectãť.Sed ut illa ceſſat:ad ĩgeniũ redit.Mercator igiť metuẽs aphricum.i.uẽtos:ut ſit ſpecies pro genere.⁋ Luctantẽ fluctibus icareis.i.mari per eandẽ figurã.q.d.excitantẽ tempeſtatem:in qua uidentur uenti luctari aduerſus mare:ut ipſum in fluctus extollant atq; fundo inuertant. Eſt aũt græca locutio:& apud latinos poetas honeſta luctor tibi:& certo tibi.Luctari autem eſt cũ omni ui adhibita cõtra aduerſariũ niti:inde lucta ludi genus:inde reluctari repugnare.⁋ Ica. & hic ẽt ſpẽs pro genere; eſt autẽ icariũ mare ab icaro dedali filio.q̃ in id deciderit:denominatũ.Ferunt.n.fabulæ minoa creteñſem regem depꝛehendiſſe dedalũ:& paſiphæ uxori ligneã uaccã:in qua tauro ſe admiſceret;fabricaſſe:& ariadne filiæ præcibus:& theſei cõciuis uiri beniuolentia atq; cõmiſeratione motũ oñdiſſe theſeo quo pacto minotaurũ interimere:& labyrinthi errores euadere poſſet:ꝓpterea; remotis oĩbus nauigiis ſpem oẽm dedalo ex inſula abeundi ademiſſe.Quapropter ad artes ſuas conuerſus Dedalus.& ſibi:& filio icaro alas cõpoſuit:admonuitq; icarum:ut ſe ſequeretur neue aut ita alte uolaret:ut ardore ſolis cera:q̃ pennæ compactæ recto ordine ſtabant:liqueſceret. neue rurſus ita ad infima.ut degrauatis ex ꝓpinquo humore pennis ſuſtẽtare ſe in aere nõ poſſet.Aureum qdem ꝓceptum:& quo ſi ſtultus adoleſcẽs meliori obtẽperare uoluiſſet:incolumis in portũ ueniſſet. Sed ductus cupiditate aſcẽdẽdi:alas ex ardore amiſit:& in ſubiectũ mare decidit.Eſt aũt mare hoc iter cretã atq; ſiciliam.Dedalũ aũt prudẽtia ſua ſoſpitẽ in Italiã ꝑduxit.Sed ut ad uitã moreſq; fabella reducať.Optimum conſiliũ eſt ne aut ita alta.& cœleſtia petamus:ut oĩno humanã naturã excedãt:nã quẽadmodum ex recto ſolis intuitu uiſum amittimus.Sic in huiuſcemodi rerum inueſtigatione deficimus:aut ita ad humilia deſcendamus. ut nihil niſi corporeum & ſordidũ:& caducũ meditemur.Sed eſt ita uolandum:ut & aliquid ex nr̃a contemplatione:& doctrina ſupra humanitatẽ aſſequamur:& infra diuinitatẽ cõtineamur.⁋ Mox reficit rates quaſſas:oñdit inatam huic homini cupiditatẽ nauigandi.Eſſet.n. cupidus ſi nulla admonitus tempeſtate enauigaret cum nauigatio ipſa periculoſa ſit.Cupidior cũ admonitus tñ paratis nauibus enauigaret.Sed tũc cupidiſſimus qui ab ea tempeſtate ꝓxima admonitus:& nullo tũc iſtructo nauigio.tñ parat quaſſatum reficere:ſed quod ſinitã:cupiditatẽ oñdit.reficit non nauẽ in qua minus periculũ uerſať:ſed ratẽrem diſcrimine plenã.Sunt.n.ꝓprie rates non naues:ſed cõnexe inter ſe trabes reptæ in mari rubro anteq̃ danaus nauem;q prima fuit in græciam iuexerit:ratibus ergo inter inſulas maris rubri nauigabať.⁋ Indocilis.& hic auxeſis magna.Optimus.n. eſt & ab oĩ perturbatiõe remotus q pauptatẽ qppe q̃ uel ſecũdũ ſtoicos malũ nullũ ſit uel ſm ꝑipatheticos ꝑminimũ malũ contemnat.Deterior aũt q & ſi nõ ualet cõtemnere:tñ non oĩno iniquo aĩo illã ꝑfert.Sed miſer q non patiť:miſerrimus aũt q pati.idocilis ẽ.i.cuius igeniũ tãta auaritia captũ:ſit ut hoc doceri nõ poſſit.⁋ Pauperiẽ.i.pauptatẽ Dr̃ i iure ciuili pauperiẽ damnũ ab aliena q̃drupede nobis in agro illatum qñ ex illo pauperiores efficimur.

¶ ANTO Eſt q nec ueteris ẽ aliqs inqt nõ ſpnens optimi uini pocula.i.cõuiuia ipa nec ſpnens demere ptẽ de die ſolido.i. ĩtegro negociis agẽdis.Nũc ſub umbra arborũ iacẽs:nũc apđ fontes:& flumina p qđ uoluptati:& genio uacat.⁋ Veteris.m. optimi uini.Maſſicus.n.cãpaniæ mõs ẽ Pli.li.xiiii.de uinis generoſis italiæ inqt certãt maſſica eq̃ ex monte Gaurano puteolos baiaſq; ꝓſpectãtia.ſolido ĩtegro negociis agẽdis ĩtelligit.n.

Eſt qui nec ueteris pocula maſſici.
Nec partem ſolido demere de die
Spnit nunc uiridi membra ſub arbuto
Stratus:nũc ad aq̃ lene caput ſacræ.

Maſſicus mons maſſica uia.

de die ꝓfeſto:q feſtus nõ erat.ſed procul ab religione numinis diuini.Vt docet Põpeius.Macrobi.ẽt lib.i.ſa. ſcribit ꝓfeſtos hoĩbus ob adminiſtrandũ rẽ priuatã publicãq; cõceſſos.Interciſos uero deorũ hoĩumq; cões ẽẽ. Nam ut Var.ẽt docet:interciſi dies ſunt p quos mane:& ueſperi eſt nefas:medio tpe inter hoſtiam Cęſam:& exta ꝓiecta fas:uidelicet ꝑtorẽ ſari tria uerba Do:Dico:Addico.⁋ Ne ſper.liptote eſt figura.i.defectiua a λιπω qđ ẽ deficio:plus.n.ĩtelligiť:quã minus dř.⁋ Viridi arbuto.i.arbore amœna:& cõuiuiis apta.arbuto.n. folia nũq̃ decidũt:ꝓduciq; poma terreſtribus fragris ſimilia.De q̃ Pli.li.xv.& .xxiii.⁋ Mẽbra ſtratus:ſtrata hñs per ſynecdochen.⁋ Lene caput.dulce ac ſuaue ob murmur.ſ.⁋ Aquæ ſacre:ob eaꝝ numina ſacre dicuntur.

ꝓfeſtꝰ dies

Interciſi dies

¶ ACR. Eſt q nec:ẽ q delectať conuiuiis apparatis:ut cõtinuare diem uelit.⁋ Maſſici:locus ẽ in cãpania;ubi optima uina naſcunť.Nec ptẽ:duæ abnegatiuæ ꝑticulæ hic ꝓ una ponunť.⁋ Solido integro.⁋ Demere.ſ.ut nõ intermittat:ſed continuet leticiam totius diei.⁋ Spernit:liptote dicit alios lautiore uita delectari.⁋ Viri.amœna:& cõuiuiis apta.Stratus.figura ẽ:ut Oculos ſuffuſa nitẽtes pro habẽs membra ſtrata ſub uiridi arbore.⁋ Sacræ aquæ:oĩs.n.fons in origine ſua ſacer eſt:& ſonitu ſuo ſuadet etiam ſomnos.

liptote

Lipo arbutus

¶ POR. Eſt qui nec ueteris pocula maſſici.Ordo eſt qui nec ſpernit.dicit autem alios lautiore uita delectari.⁋ Ad aquæ caput.i.apud fontem:omnes autem pariter fontes ſacri habentur:& ideo caput ſacræ aquæ.

¶ CHRI. Eſt qui nec uete.pocu.ma.Diuerſum ſtudium a ſuperioribus:illi cum ſumma parſimonia lucro inuigilant:iſti genio uoluptuoſæ indulgent.⁋ Pocula:a potando:uaſa ſunt quibus bibimus.Sed & quod bibimus poculum appellamus.Virgilius poculaque inuentis acheloia miſcuit uuis.⁋ Maſſici:a loco,ubi optima uina producebantur.Maſſici populi in campania locus olim ſacer mineruæ:iſti hinc ſurrentum:illic ſalernum habent.⁋ Veteris:laus a uetuſtate:qua uina commendantur. uetus autem dicitur a ue particula intenſiua quaſi magnæ ætatis.⁋ Sic uehemens magnæ mentis.Aliquando autem priuatiua eſt;ut uecors qua

ſi ſine corde.i.ſine prudentia.Nam cõtra cordatũ prudenté dicimus.¶ Nec ſpnit. Liptõte ẽ cũ minus dicimus:
& plus intelligimus.Sic Maro munera nec ſperno.i.cupide accipio:ergo nec ſpernit non pauci facit:& cupide ac-
cipit.Dicimus autẽ ſpno ſpnis:& aſpnor aſpnaris.¶ De die ſolido.i.quẽ ſolidũ & itegrũ eẽ opportet.Dicimus.n.
ſtatuã ex ſolido ære.cũ ita ſabrefacta ẽ:ut non ſit ꝑducta ex lamis:itus ãt uacua ſed integra extet.Denotat igiſ p
diẽ ſolidũ eũ q ꝓfeſtus dr:q nulla i pte uacat:ſed totus negociis ĩpẽdẽdus ẽ:Iſte igiſ nõ dubitat de huiuſcemõi
die ptẽ uacuã:& ocioſam relinqre:& in ea ceſſare.Sit deniq; ſnia q nõ ſolũ in diebus feſtis ceſſat & uoluptati in
dulget.Sed ẽt ptẽ ꝓfeſtoꝝ:ita cõſumit.Erãt aũt apud antiquos dies feſti ꝓfeſti & intercifi : Feſti dicati ſunt:ne Dierũ
q; publicũ priuatũue negociũ agere licet:i qb9 ſiunt ſacrificia: epulæ:ludi feriæ.ꝓfeſti uero toti integriq; nego- diui
ciis dantur:hoſq; poeta nunc ſolidos.i.itegros appellat: qm̃ nulla hora huiuſcemodi diei a negociis ceſſet. in iis ſio
erant faſti in qbus p̃tori ius fari liceret. Comitiales in qbus hẽbanſ cõitia.¶ Cõpendini & præliares.itercifi diis
hoibuſq; cões erãt:nã i iis cũ hoſtia cedebaſ:nefas erat fari itercifa & porrecta fari licebat.Rurlus cũ adoleret
nõ licebat. ¶ Stratus.m.i.hũs mẽbra ſtrata.Synecdoche ẽ cũ daſ toti hoi:qđ eſt i pte hois.Deinde ea pars i ac-
cuſatiuo poniſ. Vt uidimus Põpeiũ abſciſſum caput.Sic Vir.Triſtior & lachrymis oculos ſuffuſa nitẽtes. Po- Sterne
nit aũt ante oculos pigerrimã ceſſationẽ cũ dicit ſtratus mẽbra:ſternere uero ſignificat rẽ erectã deiicere unde re
Vir. Sterniſ ifelix alieno uulnere.hic cæſũ exercitũ ſtratum dicimus:ide ſtragẽ.Et qm̃ ſtrata q̃q; coequata ſunt
dicimus ſternere lectos cũ illos concinamus: & coeq̃mus:ut mollius iacẽtẽ excipiant:ſic dicimus ſternere uias
lapidib9:aut alia materia:ppeaq; Vir.Eſt ſtrata uiaꝝ.ſic ſtratũ mare qñ nullo urgẽte i fluctus uẽto æquatũ ma
net.Vir.Et oẽ tibi ſtratũ ſilet æquoꝝ.¶ Sub ar.ſpes ꝑ gñe.Et aũt arbor hæc notiſſima.põa.n.ſimillima fragis pro
ducit comara & himetila græci nũcupãt:ſp frõdeſcit:& q̃uis apud nos nõ multũ ſit alta:tamẽ.L.cubitoꝝ in ara
bia iueniri auctor ẽ iuba.¶ Viridi.a uigore dr:uñ dicimus uirides plãtas q nõdũ aruerũt:& in uigore ſuo ſunt:
& qm̃ in illis herbaceus coloꝝ ẽ:cũ ẽt colorẽ uiridẽ dicimus.unde Viridẽq; ſmaragdũ per tranſlationẽ ẽt cuncta
q in uigore ſuo ſunt uirere dicimus.Vnde illud maronis.Iã ſenior:ſed cruda deo uiridiſq; ſenectus.¶ Aq̃: aqua Aqua
oĩa ſunt ſm taletẽ:uñ Virg.Oceanumq; patrẽ reꝝ nymphaſq; ſorores uel ab æqualitate ſubtracta diphthongo: Caput
qm̃ niſi externa ui ipellaſ æqualis ſemp maneat.¶ Caput:qa oẽs ſenſus capiat.ſed oĩs origo: & principium cu
iuſcunq; rei caput eſt:ergo ad caput aq̃.i.ad fontẽ. Dicimus & p tranſlationẽ caput: primã ſummam in pecunia:
aqua foenus aut alius q̃ſtus ſiſ ueluti rei pricipiũ:uñ alibi.¶ Denas hic capitis mercedes exigit. ſed & hanc ean- Lene
dẽ ſortẽ appellant.¶ Lene:in tactu ꝓprie dicimus lene: cuius cõtrariũ eſt aſperũ.Demulcet lene:Aſperũ lædit
ſed p trãſlationẽ ſ guſtu q ſuaue ẽ lene appellaſ.¶ Transferſ & ad.a.ut mitẽ lenẽ dicamus.Eſt ãt a græco uerbo
λειαίνω polio:qa polita:& leuigata corpa lenia ſunt:& tactũ de-

Multos caſtra iuuant:& lituo tubæ
Permixtus ſonitus:bellaq; matribus
Deteſtata:manet ſub ioue frigido
Venator teneræ coniugis immemor
Seu uiſa eſt catulis cerua fidelibus
Seu rupit teretes marſus aper plagas

(mulcẽt.
¶ ANT. Multos.c.i.multos igr.delectat militia Tuba
clãgorq; turbaꝝ.¶ Lituo tubæ:æneã tubã piſæus tyrrhenus iue ænea
nit:auctore Pli.li.vii.Erat ãt littu9 auguꝝ baculus adũc9: ſine Litu9
nodo de quo Liuius ĩ pricipio.acron uero docet iter Tubã:&
lituũ diſcrepare.Lituus.n.eqtũ ẽ: & icuruus.Tuba ãt pediiũ:
& directa Litui acutus ſon9 ẽ. Tubæ grauis.Gel. p̃terea ſcrib.
q tuba a ſonitu Litu9:appellata ẽ. Virg.ẽt ait. Et lituo pugnas
inſignis obibat:& haſta.Et naſo.li.i.met.Non tuba directi: non
æris cornua flexi &c.Quibus qdẽ auctoritatib9 apparet ferme
acrõis differẽtiã cõſtare.¶ Deteſtata.execrata: & maledicta ob
filioꝝ obitus.¶ Manet ſub.i.f.&c.Sunt inqt:& q uenationi incũbũt ſub dio manentes obliti cõiugũ ſuarũ. Cice.
itẽ li.ii.tuſc.ait.Cõſuetudinis magna uis ẽ:pernoctant uenatores i niue:ųrl ſe patiuntur &c.¶ Sub ioue frigido. Iupi-
i.aere.Iuppiter.n.ut dixit Ennius:is eſt:quẽ græci uocãt aerẽ.Dictus autẽ Iuppiter: quia mortales:atq; arbores ter aer
herbaſq; oĩs iuuat.nã in eo:& ſub eo oẽs.Iuppiter itẽ coelũ dr.Auctor i his ẽ Varro.Dicimus itẽ ſub dio iacent ſub
.i.ſub coelo.Nam cælũ græci tondia dicunt:ut ſcribit Aſco.¶ Catulis fi.hoc ait:qa ut refert Pli.li.viii.fideliſſi- dio
mi ante oĩa aĩalia hoĩ canes:atq; eq.pugnaſſe aduerſus latrões canẽ ꝑ dño accepimus ſoli dñm nouere: & igno Canes
rũ quoq;:ſi repente ueniat itelligunt.Sed i uenãdi ſolertia:& ſagacitas præcipua eſt. ſcrutatur ueſtigia atq; perſe- Mali-
quiſ.Valerius ẽt.li.ix.de cuſtodia uitæ ſcribit q maſiniſſa rex parũ fidei in pectoribus hoium reponẽs : ſalutẽ niſſa
ſuã cuſtodia canũ uallauit.¶ Marſus ap.marſi.ſunt italiæ populi.Strabo.li.v.ſcribit Albã eſſe marſis finitimam: Alba
in excelſo locatã ſaxo.ꝑpe fucinus ẽ lacus.lõgitudine par pelago.qui marſis:& uicinis maximo oĩbus uſui eſt. fuer9
De marſis p̃terea Syllius lib.viii.ſic ait .Hæ bellare acies norãt. ac marſia pubes Et bellare manu:& chelydris. lacus
cãtare ſoporẽ Vipereũq; herbis hebetare:& carmine dentẽ: Acetæ ꝓlẽ angitiã mala gramina primam Monſtra- marſo
uiſſe ferũt tactuq; domare uenena:Et lunã excuſſiſſe polo:ſtridoribus amnes Frenatẽ:ac ſiluis montẽ undaſſe rũ ur-
uocatis.Sed populis nomen poſuit metuentior hoſpes Quum fugeret phrygios trans æquora marſia crenos. res an
mygdoniam phoebi ſuparus pectine lotõ. Crẽi ãt locus & uallis erat phrygiæ.ubi uictus eſt marſya.Pli.u ero. gitia
li.xvii.c.lxi.referſ i regiõe Aulocrene p quã ab Apamea i phrygiã itur:platanũ oſtẽdi:ex qua pependit marſya mar-
uictus ab apolline.plura tñ de marſya diximus ſatyra nona Iuuenalis.¶ Teretes:Teres rotũdus in longitudi- ſya
ne dr.Vt feſtus ait.¶ Plagas ꝓpriæ plagæ funes dicũtur qbus retia tẽdũſ circa imã:& ſũmam ptem: ut ſcribit Aulo-
Seruius.li.iiii.æn.Quod qdẽ ueꝝ eẽ Pli.ẽt lib.xi.c.xxxiii.uideſ oſtẽdere his uerbis de araneo loquens. Quũ crene
uero captura incidit q̃ uigilans:& paratus ad curſum liceat extrema hærear plaga ſp in medium currit ex quo Teres
ſic maxie totũ cõcutiẽdo iplicet.pñt ẽt dici maculæ ipſæ i retibus. Inuenies autẽ plagas.ut plurimũ accipi pro
ferarũ rætibus:ut hoc loco:& apud maronẽ li.iiii.æn.Retia rara plagæ:& apud Ci.lib.iii.off.ubi ſic ait. Sunt ne Plagæ
igitur inſidiæ tẽdere plagas ẽt ſi excitaturus nõ ſis nec agitaturus. Ipſe.n.feræ nullo inſeqnte ſepe incidunt.
¶ ACR.Multos caſtra exercitũ militaſ dlectãt:ut iuuat euaſiſſe tot urbes.¶ Lituo:litui acut9 ẽ ſon9.¶ Tubæ.

grauis: inter lituũ & tubã hoc diſtare iueni: lituus eqtũ ẽ & icuruus tuba uero peditũ eſt & directa. Deteſtata execrata pp morté filiorũ: qa in bello pueri & adoleſcentes, aioſitate icaui ſunt ut Vir. Vota metu duplicant matres. ¶ Sub ioue: iouẽ põit aerẽ & nocturnũ tp̃s. quo feris tẽdiẽ. ac p hoc dicit aliis uenationem placere ita ut non capiant affectu coniugũ dum eligunt uoluptates uenãdi. ¶ Venator teneræ. aut delicatæ: aut nuper in matrimoniũ copulatæ. ¶ Fidelibus: ſagacibus uel ſilẽtiũ iueſtigãdo ſeruãtib9. Vir. Et odora canũ uis. ¶ Teretes: non teretes plagas: ſed tereti fune factas. iõ.n. ita poſuit qa illi debemus ſubſtãtiã unde ſumimus. ¶ Marſus. ſabellus. ſpecies pro genere poſuit: ut Vir. Denteſq; ſabellicus exacuit ſus. maiores.n. forma & ferociores eſſe dicuntur.

¶ POR. Manet ſub ioue frigido: ac per hoc ſub cœlo: Dicit ãt alios ſtudio uenãdi plerunq; i ſiluis pnoctare. Catulis cerua fidelibus. melius generaliter accipiemus: q̃ ut uenationi tantum eos fideles intelligamus: nam & Lucretius. Fida canum uis dixit ergo q; ſemper fideles dominis ſunt.

¶ CHRI. Caſtra. ubicũq; milites ad bellũ cõgregati manẽt caſtra ſunt. uñ & de nauib9 dixit Maro. nos caſtra mouemus. qm̃ i illis milites eẽnt. ſ dicta caſtra: q̃ſi caſta uł caſtrata: qa pp ſeueritatẽ priſcæ militaris diſciplinæ oĩs in illis libido caſtrata eẽt inde caſtrametari caſtra ponere. ¶ Lituo. ſunt q dicãt. lituũ ꝓprie eſſe genus tubæ ab robuſtiore pte icuruũ. uñ gracilior uox exiret. & eẽt p onomatopiam dictum a tenui uoce lituum. Inde a ſimilitudine formæ uirgã: q̃ augures in aere tẽplũ deſignabãt: & qua reges lites dirimebant lituũ dixerunt. ¶ Alii uolũt lituũ a principio eẽ dictam uirgã regis a litibus dirimẽdis. deĩde p ſimilitudinẽ formæ & genus tubæ & auguralẽ illã uirgam ide eẽ appellatã. ¶ Sonit9 tubæ. tuba i tyrrhenia repta ẽ. uñ Statius: Tyrrhenuſq; tubæ mugire p æquora clãgor: auctor autem tubæ Maletus ſiuæ muleus dictus. ¶ Deteſtata. participium deponẽtis paſſiue poſitũ ut multa alia uidemus.

Teſtari ¶ Teſtari. teſtimoniũ phibere. Itẽ teſtm̃ cõdere qa i eo ſit teſtatus qd uelit. Itẽ alterius iplorato teſtimonio aſſerere Vir. Teſtor cara deos & te germana tuumq; Dulce caput magicas in uitam accigier artes. Obteſtari uehemẽter rogare. Deteſtari nr̃o teſtimonio rẽ abominari. Mřibus oẽs bella deteſtant̃ pſertĩ mřes: & qa ibecillioris ſũt ſexus: & qa uehemẽter filiis timẽt. Dr̃ ãt mř: uel quia græce μητηρ eſt: uel a materia qa in fœtu materiã pbet: ut.n. ſemẽ přnũ ꝓ artifice ẽ: & formã pbet: ſic mř ſãguinem ex ſe pſtat: ex quo fœtus format. ¶ Manet ſub ioue frig. Nec in hoc loco oblitus eſt oratorii artificii ad rem probandam noſter poeta. Itaq; ut oñdat q̃ta ſit i uẽatore cupiditas uenãdi demr̃at & qb9 uoluptatibus priuari patiat̃. & q icõmoda ultro ſubeat. Nã i ſaltibus pnoctãs reliqt uxorẽ: & eã q dẽ tenerã: & iuuẽculã: cũ q̃ molliter cubaře poterat: & tolerat nocturna frigora tolerat labores: cũ feras: ut ſũt cerui: curſu iſectet̃: Tolerat picula cũ ſæpe ſæuioribus cõgrediat̃ ut apros uidemus. ¶ Venator imemor tenere coniugis manet ſub ioue frigido. exlamatio ex cõtrariis: cum tanta ſit uenãdi cupiditas: ut nõ ſolum uenationẽ pponat inatæ uoluptati cõiugii: pſertim cũ uxor tenera ſit: ppeaq; amabilior: ſed ẽt obliuiſcat̃ illius: magnũ igit̃ ẽ: ut ſtudio uenãdi: qd nõ ita naturale ẽ: omittat uoluptatẽ cõiugii ipſa nã hoi iſitã. Sed maius ſi uxor tenera ſit. Maximũ ãt ſi ita omittat. ut ẽt obliuiſcatur. Quid ergo dices ſi nõ ſolũ nõ omittat uoluptatẽ ſed ꝓ illa labores: & picula ſubeat. ¶ Manet pdurat ut oñdat diuturnitatẽ tẽporis. Sub ioue frigido. i. ſub aere: quia nullo tecto defenſus ſit: qd̃ latini ſub diuo dicũt: & manet eo ipe quo frigora ſunt. De ioue plura alias. Interĩ itellige iouẽ ꝓ aere accipi: nõ nũq̃ ꝓ igne: & aere: alibi ꝓ ipſo deo oĩum conditore.

Catuli ¶ Catulis. ꝓ canib9 poſuit qb9 i oĩ uenatiõe utimur. ¶ Fidelib9. qa na hoi fidẽles ſunt: uel ſagacib9: uel ſilẽtiũ i iueſtigãdo ſuãtib9. cæteꝝ catulos dicimus nõ ſolũ canũ filios: ſed oĩum q̃drupedũ; qbus ungues recurui ſunt: ut leõis urſi lupi: & ſimiliũ: Itẽ i ſerpẽte catulos dicius pullos uero i equo & aſino. Itẽ i oibus auibus. ergo: & pullũ dicimus eqnũ: ſic columbinũ: & anſerinũ: ſic pullos galinaceos.

Pulli

Vituli Sed i boue: & elephãto uituli ſunt. ex oue agni: ex capris hædi: poſuit aũt ceruã ꝓ mitioribus. apros quos græci capros dñt p to ſæuioribus. ¶ Marſus. ſpẽs ẽ ꝓ gñe. Marſi ãt populi ſunt a marſia Cyrces filia denoĩati: a q̃ didicerũt ſerpẽtũ morſibus mederi: ut pſylli i lybia ſunt iuxta. ¶ Plagas. Virg. Rhetia rara plagæ. quẽ locũ alii diuidũt: ut dicãt rhetia maiora: & plagas minora: quibus uł hic poeta alibi atteſtari. Ait.n. Hinc multa cane apros obſtãtes plagas aut tramite leui rara tendit rhetia. Alii p diffinitionẽ dictũ uolũt: ut ſic plagæ q̃ rhetia rara ſunt. Alii dicunt plagas funes: quibus rhetia tendunt̃. Alii iternodia in rhetibus q̃s maculas nũcupãt. ¶ Teretes. ex tereti filio. Teres.n. lõgũ rotundumq; ſimul dicimus: unde ifra. tereteſq; ſuras. Dixerat diuerſos diuerſa ſtudia ſectari. Nũc oſtẽdit ſe muſis delectari. & ſũmo artificio cõſiliũ ſuũ: ut a pricipio oñdit cæteris pponit.

Me doctarum hæderæ præmia frõtium
Dijs miſcent ſupis. me gelidũ nemus:
Nympharũq; leues cum ſatyris chori
Secernunt populo: ſi neq; tibias
Euterpe cohibet: nec polymnia
Leſboum refugit tendere barbiton.
Quod ſi me lyricis uatibus inſeris:
Sublimi feriam uertice ſidera.

hædera poetarũ ¶ CANT. Me doctaꝝ: oñdit poeta ſupius diuerſos diuerſis ſtudiis oblectari ſe uero iqt i mortalẽ fore carmibus: ſecerni a populo: & gloriã cõſeq ſeceſſu: & muſica ſi euterpe polymniaq; fauebũt. at ſi mecœnas iter lyricos eũ uates iſeret: ad cœlũ fama tollet̃.

Hedera unã ¶ Hæderæ: p hæderas carmia ipſa itelligit qb9 qdẽ corõa acqrit̃. Nã illis poetæ corõabant̃. Vir. i buc. paſtores hædera creſcẽtem ornata poetã.

Hedera cur bachi Et Pli. ſcri. poetas corõari hædera hñti croceũ ſemẽ. eã Diony. græci cõſecrauerũt: ut ſcri. Diodo. Oui. ẽt li. iii. faſt. ait. Cur hædera cĩcta ẽ hædera gratiſſima baccho: Hoc quoq; cur ita ſit dr̃e nulla mora ẽ.

Hedera cur poetis Nyſidias nimphas pueꝝ q̃rẽte nouerca Hãc frõdem cuius oppoſuiſſe ferũt. Vtq; feſtus inqt hædera dcã ẽ: q; hæreat. q i tutela liberi putabatur eẽ: qa ut ille iuuenis ſp ita hæc uirẽs. Vel qa ita oĩa ſicut ille mentes hoium: alligat. Et pbus lib. iii. Geor. ait cũ poetis ex hædera coronã dari qa exiſtimat̃ liber eẽ cũ muſis. ¶ Præmia: appoſitio ẽ. ¶ Diis. m. ſ. faciũt imortalẽ ob gloriã.

Nem9 ſcriptorũ ſeceſſ9 Oui. itẽ li. iii. de arte. inquit. Eſt deus in nobis ſunt: & cõmertia cœli. Gelidũ: amœnũ. ¶ Nemus. id a græco dicitur illi.n. νεμος dñt νεμω uero uel νεμω diſtribuo: paſco: Vtq; feſtus ait. Nemora ſignificant ſyluas amœnas. Carmia. ſeceſſũ ſcribẽtes: & ocia q̃rũt. inqt Oui. li. i. triſtiũ: p nemus ergo ſeceſſum intelligit. Vnde idẽ

Horati.lib.ii.epiſtola.ad Auguſtũ inq̃t:ſcriptorũ chorus oĩs amat nemus:& fugit urbẽ. Nymphaꝝ. nympha
proprie ſpõſa dr̃:penelope ad Vlyxẽ: Grata ferunt nymphæ pro ſaluis dona maritis. Muſæ ẽt nymphæ dnr̃:
ut hic:& in buc.Nymphæ nr̃ amor libethrides. Leues.i.ſaltãtes:Satyris:Satyrus aial ẽ:qđ teſte Soli. de ulti
mis lybiæ gẽtibus:de hoĩbus nihil aliud p̃fert q̃ figuram.Diodo.ſcri.li.i.&.v.Satyroꝝ riſu ac ioco muſarũq;
choro Diony.oblectatum.itaq; ſecũ duxiſſe:quocũq; iret. Chori:chorus:ut aiunt multitudo eſt in ſacris col
lecta.Dictua aũt a corona:eo q̃ initio in modũ coronæ circũ aras ſtarẽt:& ita pſallerẽt.Corona autẽ olim aſpi
rabaẽ:ut ſcri.Fabi. Secernũt populo:ab uulgo ſeparant:hinc egregii appellanẽ uiri iſignes:q̃ſi extra gregem.
Si neq; tibias euterpe cohibet:hoc eſt:ſi mihi Lyricos uerſus ſcribẽti:fauebunt euterpe atq; polymnia. Nunc
tibiis:nũc barbito pſonantes:nõ denegãtes mihi ſtudiũ cãtus ſui. Euterpe:id muſæ nomẽ: ſed delectãs uel
iucũda interp̃taẽ:pp uoluptatẽ.ſ.q̃ ab audiẽtibus ex hõeſti eruditiõe pcipiẽ:de qua Dio.li.v.latiſſime tamẽ de
muſis oĩbus legito iĩ̃m carmẽ de floribus.Sũt & q dicũt euterpẽ iueniſſe tibias.Diodo.autẽ.li.vi.ſcri.palladẽ
tibiam:eiuſq; cãtũ inueniſſe. Nec polyhimnia:ſic legiẽ i antiquo textu bibliothecæ ſũmi pontificis: uidelicet
polyhymnia:qđ nomẽ dr̃ a poly πολυ qđ eſt multũ:& hymnos υμνος laus.nam υμνω laudo proprie deos;
polymnia ergo quaſi multæ laudis: Nam ut ſcri.Dio.li.v. Cantus ſuauitate poetas reddit gloria immortales.
Sũt & q legant:nec polymneia:ubi ei diphthõgus diuiſa ẽ& u ſeq̃ntibus m & n more græco corripiẽ.Dicitur q;
a πολυ & μνεια memoria. Sũt uero q dicũt ſinereſin eſſe quotiẽs polymnia inuenit:pro polyhymnia. Le
ſboũ barbitõ:Leſbos ut mela ſcribit:iſula in troade:ubi mitilene urbs:ex q̃ oriũdi ſapho & Alcæus lyrici ua
tes pp alcæũ ergo leſboũ barbitõ ait poeta:uñ ad barbitõ iferius ſcri.Age.dic latinũ barbite carmẽ: leſbio pri
mũ modulate ciui.Leſbos dicta eſt a leſbo rege iapethi filio:ut Dio.li.vi.docet. Barbitos autem maſculini: &
fœminini generis legitur:& Barbitũ neutri.Eſtq; ut Porphirio ſcr.Organi genus ad modum lyre.Iulius uero
pollux ſcribit eſſe iſtrm muſicũ:qđ pullaẽ plectro uel calamo.plurium cordaꝝ fuiſſe demõſtrat. Theocritꝰ
Eſychius græcus auctor docet eſſe genus citharæ lyricæ uel iþam lyrã.In ſuida uero legi eſſe organũ muſicũ.

CACR. Tẽdere barbitõ.Dioni.ẽt li.vii.ſic iq̃t.Citharœdiq; lyras ſepticordes eburneas;& q̃ barbita dñr tẽ
dẽtes:quoꝝ uſus obſoleuit ætate mea.hæc ille. Sublimi feriã ſidera uertice.i.ero fama: & gloria ſup æthera
notus. Præmia poetaꝝ.ſ.quia poetæ hædera tñ ſolebãt coronari. Vir.paſtores hedera creſcẽtem ornate poe
tam.Diuinũ ergo ſe honorẽ dicit p poema adeptũ ait ergo alios uenatione: ſe muſica delectari. Gelidum ne
mus:materiã ipſam carminis pro laude poſuit:nemus aũt parnaſi mõtis dicatũ nymphis. Nympharũq;.i.
Satyrus enim & bacchæ ideo leues quia ſe in ſaltando:& ludẽdo uelociter rotant. Secernunt populo.i. dant
mihi meritum:ut a uulgo ſeparer. Tibias.i.ſi poema.meum non moratur:nec muſæ impediunt.

CPOR. Me.d.h.p.ſ.Præmia doctaꝝ frontiũ hederas ait quia his poetæ coronabãtur:unde & Vir.ait Atq;
hanc ſine tpa circũ.Inter uictrices hederã tibi ſerpere lauros. Nympharũq; leues cũ ſatyris chori. per ea egre
giam gloriam dicit cõſequi:de quibus canit fere lyrico carmini materia de nemoribus ac fontibus: & ſi quæ
ſunt his ſimilia aut proxima. Secernunt populo.i.de grege uulgi tolluntur ac per hoc ſublimem faciunt.

CCHRI. Hædere.i.poetica facultas q̃ hædera coronaẽ;ppeaq; dixit p̃mia doctaꝝ frõtiũ.Eſt hædera dicta
qđ parietibꝰ arboribuſq; hæreat:& baccho cõſecrata ẽ:qa bacchus poetis p̃eſt:iccirco poetæ illa coronanẽ. Vir.
Hanc quoq; ſine tpore circũ iter uictrices hæderã tibi ſerpere lauros.& ppertius Mi folia ex hædera porrige
bacche tua. Doctaꝝ.ſ.i.frontiũ doctoꝝ hoium:ſic Maro. Scuta uirũ galeaſq; & fortia corpa uoluit.i. corpora
uiroꝝ fortiũ.Nec iniuria doctos appellat poetas.Nã & ſi oĩs i ſua diſciplina eruditꝰ doctus iure hẽaẽ:tamẽ ni
hil bono poeta doctius ẽ:cũ nõ ſolũ ille humanos oẽs doctrinas amplectaẽ:ſed ſup diuio furore afflẽẽ.Frõs
dr̃ q̃ oculis pforata ſit. Diis mi.ſu.nõ p arrogãtiã dicit ſe diis admiſceri:ſed tãtã ide cape lætitiã: ut ſe deum
putet.Cæterũ recte dicimus diis quodãmõ admiſceri poetas. Quia ut teſtimonio grauiſſimorũ philoſopho
rũ i orõne q̃dã demõſtrauimus diuini ſũt poetæ:& diuios honores nõnulli aſſecuti ſũt:ut de lino:& amphiõe
memorãt. Me ge.ne.Secernit a uulgo:& a grege i doctorum: ut inter pauciſſimos enumerandus ægregius ſit
poeta.Per nemus aũt:& nymphas:& ſatyros idicat poetas frequentiã hoium refugere.& ſolitudine delectari.
Hoc idẽ oſtendit Iuue.cũ deſertis aganippes uallibus eſuriẽs migraret i atria clio. Gelidũ nõ ex noxio:ſed
amæno frigore. Leues:ſaltãdo.De ſatyris autẽ & nymphis in ſequentibus dicemus.ſi neq; tybias euterpe co
hibet.i.ſi muſæ quas p euterpẽ unã ex iis deſignat nõ phibet me a tibia.i.a uerſibus q tybia canuntur qbus uer
bis emendat ſiquid arrogantius de ſe dixiſſe uidebaẽ.q.d.q̃ miſcebiẽ diis arte poetica ſi hoc ſibi cõcedãt mu
ſæ:ut nõ hoc ſuo artificio:ſed deaꝝ dono puenturũ affirmet:non ergo ſibi rẽ p̃clarã arrogat:ſed muſis tribuit
ergo & inuidiã amouet:& attentionẽ q̃ res magna ſit:& beniuolentia q̃ in ea ſe laboraturum pollicetur:& doci
litatem qđ ppoſuit circa qđ uerſeẽ eodẽ tpe ſibi cõciliat: Tibiam uero dixere latini:quia principio cũ ſimplex
eſſet ex oſſe tybiarũ qđ uel ceruis uel in gruibus ſimilibuſq; auibus ẽ efficiebaẽ. Volunt autẽ iuẽtã in phrygia;
ſed nõnulli ab euterpe. Alii a marſya. Alii a mida. Alii marſiã ſimplicẽ.Midã uero duplicẽ inueniſſe affirmãt.
alii Hyagrin primũ tibiã inflaſſe referũt:deinde eius filius Marſyam inſtituiſſe.Plu.in li.de muſica tam ægre
giũ inuentũ non humanũ uult eſſe:ſed diuinũ idq; alcæi teſtimonio in apollinem refert: & tibiarũ citharæq;
muſicã reperiſſe ſcribit Anticles autẽ affirmat ſtatuã illius q̃ in dælo eſt dextera arcũ tenere: ſiniſtra gratias;
quarum una lyram altera tibiam gerit;& quæ in medio eſt ſyringa inflat.De euterpe & polymnia deq; cæteris
muſis ſuo loco dicemus. Leſboũ bar.ægregiũ carmen: & quale alcæus Saphoſq; ægregii in leſbo poetæ ca
nere ad barbiton ſolebant.Barbitos lyra maior eſt organo ſimilis. Citaræ: ut græci uolunt:repertor fuit apol
lo:ut hebræi Tubal ante diluuium noe.Fuit.eius forma initio ſimilis pectori humano.q̃ uti uox ex pectore ſic
ex illa cãtus prodiret.unde nomẽ aſſumpſit.Dores.n.pectus citharã dicunt.paulatim deinde plures eius fue
rũt formæ.ut pſalteria.lyre.chelis barbitæ.phenices.pdites. Indicæ q̃ ferũtur a duobus ſimul. Quod ſi me
magnifice de mecœnate.modeſtiſſime de ſe loquitur.Non.n.affirmat ſe uatẽ eſſe. Verũ tanti indicium mecœ

Nymphæ · ſatyrꝰ · Dionyſiꝰ cũ muſis · chorꝰ egregii · euterpe · Tybiæ uẽtio · polyhimnia polymneia · Leſbos ſaphoalcæus · Barbitos Barbita · Tibia

natis facit ut ſi ab eo uates eẽ lyricus iudiceť:cœlũ capite tãgere poſſit. Et latenter uim pene diuinã illi attribu-it quod iudicio ſuo poetam ſe fieri poſſe putet. ⁋ Inſeris uatibus ly.i.imittis inter uates. Ab eo qđ ẽ iſero inſerui iſertũ:Nã de arboribus iſero iſeui iſitũ dicius. ⁋ Sublimi fer.u.ſ. puerbiũ ẽ:ut q ſe fœlicẽ putet capite cœlũ tãgere dicat. Vulgo aũt dñt ſi hoc aſſeq̃r digito tãgã cœlũ: Sed altius intelligamus hoc eẽ dictum:ut exprimeret qđ ſit poeta:nã cũ & platonici:& ariſtotelici poetã: & infra deũ:& ſupra hoiem eẽ uelint: hoc nũc uoluit exprimere cũ dicat ꝙ ita ſe a terra tollet:ut nõ penetret qđ ẽ cœlũ:ſed tamẽ tangat. Argumẽtũ ſecũdæ odes.

¶ AN. Eſt ode i cæſaris & auguſti laudẽ.ſcribiť.n.poſt cædẽ cæſaris niuis multũ:& grãdinis iouẽ miſiſſe:terris terruiſſeq; urbẽ tactis de cœlo tẽplis:terruiſſe ẽt gẽtes ne ſæculi pyrrhæ diluuiũ rediret.tyberi quoq; maxie exũdaſſe:i cæſaris uideliceт ultionẽ. Quæ ꝓdigia oia portẽdiſſe ciuilia bella: ꝗ Auguſtus in cæſaris pcuſſores egit:poeta oñdit.itaq; cũ dii oẽs irati eẽnt nullũ poterat ppſs rueñ iperio iuocare. Nõ ẽt ſcẽ uirgines ueſtã exorare.ipe demũ appollinẽ iuocat:& Venerẽ: ac martẽ: ad expiandũ tollẽdumq; cædis ſcelus inde Auguſtũ: quẽ Mercurium eſſe uult:ut deũ oſtẽdat orat ut patiať.ſolũ uocari cæſaris ultor:& ſerus in cœlũ redeat;ut diutius ro.po.lætus interſit;ametq; dici pť:& princeps : nec ſinat medos: & parthos inultos eẽ.Per qđ innuit debere eũ romão impio bellis ciuilibꝰ toties afflicto ſuccurrere:& in hoſtes cõuerti potius q̃ in ſuos. ⁋ Iam ſatis terris:hæc ode dicolos tetraſtrophos eſt: cõſtat.i.metro Saphico hẽdeca ſyllabo.cui pedes: Trochæus ſpondeus: dactylus:& duo trochæi. Tres primi uerſus eq̃les ſunt. Quartꝰ uero Adonius dimeter ẽ ex dactilo:& ſpondeo:ab inuentore ſic dictus:poteſt ẽt tetraclos appellari: ut uult diomedes. ⁋ Niuis:grãdo cõglatiato ibri gigniť. Et nix eodẽ humore mollius coacto. qđ lib.ii. Pli.ſcri. Apule. ſiſero i lib. de mũdo ſic ait. Niues colligi iactatiõe denſaꝝ nubiũ cõſtat: nã prius q̃ i aquã defluãt:fracte ad diſciſſe ſpumas agitationibus ſuis faciũt: & mox gelatus hũor rigore frigoris ihorreſcit:hæc uictis nubibus crebrior ad terrã uenit. ⁋ Pater.iuppiter itelligiť p antonomaſiã:q̃ dici põt p noie.i. uice nois poſitio:ut Saturnia pro Iunõe.ẽ.n.pť oium. Vir.li.x. Tũ pť oẽs rerũ cui ſũma ptãs infit.&c. Apul.in.li. de mũdo refert. Orpheũ de ioue illa dixiſſe iuppiter oẽs eſt prius:& ultimus idẽ. Iuppiter eſt caput:& mediũ. Iouis oia munus . iuppiter eſt fundamẽ humi;ac ſtillãtis olympi.iuppiter:& mas ẽ : & neſcia fœmina mortis. Spiritus eſt cunctis ualidi uis iuppiter ignis. Et pelagi radix:ſol luna ẽ iuppiter ipſe. Oẽs rex ẽ.rei ois iuppiter ortus. ⁋ Rubente dextera : ad roborẽ ſplẽdorẽq; fulminis retulit. Acron ſcri.ꝙ Mannubiæ albæ:& nigræ eẽ dicũtur iouis rubea:& ſanguinea Ser.autẽ lib.i.ænei.ait in libris hetruſcorũ lectũ eſſe iactus fulminum Manubias dici. ⁋ Sacras ar.deorũ tẽpla ſeu iperatoꝝ regias pp qđ publica mala portendebanť. Euſe.in lib.tempoꝝ ſcri. poſt cæſaris mortem Romæ tres ſimul ſoles exortos q paulati i eundẽ orbẽ coierũt. Et iter cætera portẽta: q̃ tot orbe fuerũt: Bos in ſub urbano quodã romæ ad arantem locutus eſt:fruſtra ſe urgeri: nõ.n.frumẽta: ſed hoies breui de futuros. Plu.ad dit.ꝙ ſolus lumẽ caligine obſeſſum fuit toto nãq; illius ãni ſpacio pallẽs globꝰ & ſine ſplẽdore oriẽs:ibecillẽ, ac tenuẽ ex ſe calorẽ emittebat,p qđ ingratã minimeq; deis cõplacitã cæſaris necẽ declarabať. Apia.li.iiii.ſcri. Multa prodigia ſignaq; perhorrenda romæ uiſa eſſe poſt mortem Iulii cæſaris . Canes luporũ uoce hululatus edidere.lupi ẽt p forũ diſcurrere. Bos uocẽ emiſit humanã & iſans recẽs gẽitus locutus ẽ. Ex ſimulacris ẽt nonnulla ſudorẽ emiſere alia ſanguinem.hoium imanes uoces;armoꝝ ſtrepitus;equoꝝ curſus inſpectãte nemine audiebanť. Circa ſolẽ porro iſolita appuere ſigna:& ibres lapidei e cœlo miſſi. Continuaq; fulmina i tẽplis ſtatuiſq; deciderũt. Quoꝝ cã ſenatus uates & haruſpices ab hetruria iuſſit acciri. Vir.ẽt in fine li.i.ge.de ſole ait. Ille etiam ex mi.cæ ro. Quum ca.ob.ni.c.fer.texit.impiaq; æter.ti.ſe.no.tpe quãq̃ illo tellus quoq; & æquo po. Obſcæniq; canes impor.uolu. Signa da.quo.cyclo.eff.in agros uidimus unda.ruptis for.ætnã.flãmarumq; globos liq̃factaq; uoluere ſaxa.armoꝝ ſoni.toto Ger. cælo audiit: inſolitis tre. motibus alpes. Vox quoq; per lucos uulgo exaudita ſilẽtes ingens:& ſimulacra mõis pal.miris. Viſa ſub obſ.noc. pecudeſq; locutæ infandum; ſiſtũt amnes:terræq; dehiſ. Et meſtũ illachry.tem.ebur:eraq; ſudant. pluit inf.cõtor.uertice ſyluas fluuiorũ rex Eridãus:campoſq; p oẽs Cum ſtabulis ar.tulit.nec tpe eodẽ Triſtibus aut extis fibræ appreť minaces. Aut puteis manare cruor ceſſauit:& altæ Per noc.reſo.lupi hulu. urbes . Non alias cœlo caci ; Plura ſereno ful. nec diri to.arſere cometæ. Ergo inter ſeſe pibus cõ.telis. Ro.acies iterũ uidere philippi.hæc Maro.q̃ quidẽ oia q̃ uiſa ſunt huic loco cõuenire;haud piguit ſcribere: & ſi potuiſſem lectorẽ ipm ad maronis opus remittere.

¶ CR. Iã ſatis terris niuis atq; diræ. Metrũ ſaphicũ endeca ſyllabũ tribꝰ uerſibꝰ:ꝗ ꝯſtat trocheo ſpõdeo dactylo: & duobus trochæis. ita iã ſa.tis ter.ris niuis atq; diræ : quartus adonius dimeter ex dactylo & ſpondeo: ita terruit urbẽ. ⁋ Iã.ſ.t.n.atq;.d. Caii cæſaris mortẽ ſignificat: quo i ſenatu occiſo plurimæ tẽpeſtates niues & grãdines fuerũt:quo tpe & inũdatione tyberis dť Roma laboraſſe:qđ pp Cæſarẽ i honorẽ Auguſti Cæſaris ultoris eius uult factũ uideri. Nã de ipſo & Vir. Extinctum nymphæ.c.f.d.& alibi. Ille ẽt extincto miſeratꝰ Cæſare Romã.hæc.n.omnia.i.fulmina grãdinem. diluuii metũ intelligi uult uindictam Cæſaris fuiſſe . ⁋ Diræ a furiis tractum eſt;quæ diræ dicuntur: ut & diræ ultrices & dirarum uerbera noſco. ⁋ Rubente.d.omnes manubiæ albæ & nigræ eſſe dicunť.iouis rubra & ſanguinea. ⁋ Sacras:ideſt ad ſacras arces ideſt templa deorum uel imperatorum.uel etiam ſacras arces capitolium dicit. Ter.ergo timere fecit gentes.

¶ POR. Iã ſatis terris niuis atq; diræ grãdinis miſit pť:pꝰ occiſũ Caiũ Cæſarẽ quẽ caſſiꝰ & Brutꝰ aliiq; cõiurati iterſecerũt. Mita portẽta ſť uiſa. tyberis.n.creuit;ut ꝓdigii loco hæreť. Hæc ãt oia uult uideri i ultionẽ occiſi pricipis:& pœnã eoꝝ q bella ciuilia ageť ñ dſinebãt. Quã fundationẽ tiberis ad piculũ ruiaꝝ alio duxit ſolũ.

¶ CHRI. In laudẽ hæc octauiãi tẽdũt quẽ ut deũ hortať ut afflicto ex diuturnis ciuilibus bellis iperio ſuc

---

¶ Ode ſecũda dicolos tetraſtrophos I Cæſaris & auguſti laudem.

Iam ſatis terris niuis atq; di(ræ
Grãdinis miſit pť:& rubente
Dextera ſacras iaculatus ar(ces
Terruit urbem.

Saphicũ metrum. Adõius uerſus. grãdo. Nix. ãtonomaſia. iouis officia. Manubiæ. cæſaris cædẽ prodigia ſecuta. Bos locutus eſt.

currat oſtenditq; oĩa q̄ ponit ꝓdigia ĩ uĩdictã ĩterfecti Iulii cæſaris ueniſſe calamitates ãt q̄cũq; acciderĩt deoꝶ iræ pacationẽ uero:& tranq̄llitatẽ illi eẽ attribuẽdã ueluti ꝓpitio deo. Nec rõne caret adulatio hæc: q̄m cũ reli q̄ cæſares nõ: niſi poſt mortẽ ĩter deos relati ſint: ſoli octauiano adhuc uiuenti aras: & ſacrificia popu.ro.poſu it. Hinc ipſe alibi. Iurãdaſq; tuũ p nomẽ ponimus aras. Et Vir.in.i.g.eũ tanq̄ deũ ĩuocat. ¶ Iam ſatis: quia diu durarũt. Pathetica oro eſt: & ſtati a principio cõmouet cõmiſeratiõẽ a diuturnitate tpis. Vehemẽter.n.moue mur: cũ diu quẽpiã in miſeria fuiſſe ĩtelligimus. Vñ achimedes apud Vir. Tertia cũ lunæ le cornua lumie cõ plenr. ¶ Niuis atq; d.g. ponit niuẽ & grãdinẽ ꝓ rebꝰ duriſſimis: ergo pathos a materia: ut cũ Cic. q̄rit flãmã ex lignis uiridibus factã: ut fumo ĩclulus necaret. Vir. At pr̃ oĩps dẽſa ĩter nubila telũ Cõtorſit. ¶ Gran. grando dr̃ uel q̄a granis cõtineat: uel quia grandior ſit. Eſt aũt ſm̃ Ariſto. ſtilla pluuiæ frigiditatis uentiq; uigore in aere cõgelata. Fit ex uapore frigido humẽtiq;: q ad interiora nubis fricet cõpreſſus a calore circunſtante. Frigus.n. aeris calorẽ fugiẽs interiora nubis petit: ſeq; cõdenſando maiori ui ĩſurgit: ppeaq; uaporẽ in nube dep̄henſum cõſtringere ualet: & ĩ duritiẽ cõuertere. ¶ Diræ: quia ex deoꝶ ira ꝓuenerit. ¶ Pr̃: Iuppiter quẽ patrẽ hoium atq; deoꝶ poetæ appellãt. ¶ Rubẽti: ut alluderet ad naturã fulminis ex igne rubẽtis. Fulmẽ eſt uapor ignitus: cõpa ctus: & ſolidus ĩpetuoſe cadẽs. Gignit ex uapore groſſo ex cõtrariis: & diuerſis compoſitio uehemẽti calore in flãmato: & uẽtoꝶ nubiũq; cõculſione ĩpulſo: & quaſi lapis igneus de cõcauitate nubis deorſum p uiolentiam pulſo. Refert Ariſto. tria eſſe genera fulminũ. Vnũ quod adurit: alterũ quod q̄a humidius: nõ urit: ſed qđ tan git in nigredinẽ uertit. Tertiũ eſt clarũ: & miræ naturæ. Nã uinũ effundit intactis uaſis: Aliq̄do fracto uaſe: ita obſtupeſcit uinũ: ut p tres dies nõ fluat. Aurũ in ſaccis: & uaſa argẽtea in capſulis ita liq̄facit: ut ſacculi capſu læq; integræ maneãt. Cõburit manũ chyrotheca intacta manẽte. Immo totum hominẽ in cinerẽ conuertit inte gris ueſtimẽtis. Martia romana mulier grauida icta fulmine partu exaĩato illæſa pmanſit: pp hanc triplicem naturã triſulcũ illud finxerũt poetæ. In calidiſſimis regiõibus raro ſunt: q̄a in eis parũ humor ualet. item ĩ fri gidiſſimis: q̄ in eis calor cito extinguitur. Tuſcoꝶ litteræ: ut tradit Pli. nouem deos emittere fulmina dixerunt eaq; eſſe undecim generũ. Sed iouem tria emittere. Romani duo tãtũ ſtatuerũt: diurna q̄ ioui. nocturna quæ ſu mano tribuũt. De ſumano meminit Plau. ¶ Sa. ar. tẽpla q̄ cum publica ſint publicũ malũ portendũt. Hoc ſæpe apud Liui. notatũ ẽ. ¶ Gẽtes ꝓ.f.c. ut de gẽte cornelia: hĩc gẽtiles. Hic ẽt gentiles.i.agnati. ¶ Dicimus itẽ g natio nes. Vir. Quas gentes italũ: quas nõ oraueris urbes. Sed ẽt hoc nomẽ ad bruta trãſfertur. Vnde Home. μυιάων ἔθνεα πολλά.i. muſcaꝶ gentes multas. Hunc imitatus Vir. dixit de apibus. Cũ gentis adultos educunt foetus. Gens
Chriſtiani ãt gẽtes appellãt oẽs externos.i. qui nõ ſunt ciues diuinæ ciuitatis: ſed alieni a xp̄iana fide. Hos ergo gentiles dicũt. ¶ Terruit gentes quaſi oẽs populos. ¶ Graue. moleſtũ. Graue.n. ponderoſum ſignificat. Inde per Graue
trãſlatiõẽ dicimus rẽ grauẽ: q̄ aĩo moleſta eſt. Iuue. Iã grauis es nobis: & ſemp emũgeris exi. Itẽ amaꝶ. Lucre tius. Abrotanoſq; graues: & triſtitia centaurea. Dicimus contra grauem uirum qui auctoritate: & prudentia ua leat: qui cuncta mature: & cum ratione exacta faciat Vir. Tum pietate grauẽ ac meritis ſi forte uirũ quem. Dici

Terruit gentes graue ne rediret
Sæculum pyrræ noua monſtra q̄ſtæ:
Omne cum proteus pecus egit altos
Viſere montes.
Piſcium & ſumma genus hæſit ulmo
Nota quæ ſedes fuerat columbis:
Et ſuperiecto pauidæ natarunt
Aequore damæ.

mus grauidum. Vir. Marte grauis geminã ptu dabit ilia ꝓlẽ.
¶ANT. Sæcu.py. Deucaliõis & pyrrhæ tpibus: ut ẽt narrat Oui.li.i.met. aiũt diluuiũ p uniuerſã terrã fuiſſe. Veritas tñ diluuium
alia eſt. Nã ut Iuſt.li.ii.ſcri. Amphitiõis athenaꝶ regis tpibus aquaꝶ illuuies maiorẽ græciæ ptẽ abſumpſit ſupfuere: quos refugia mõtiũ cepunt: aut ad regẽ theſſaliæ Deucalionẽ ratibꝰ Deucalionem
euecti ſũt a quo ppea gẽus hũanũ ꝯditũ dr̃. ¶ Sæ. ſæculũ ſpaci um annoꝶ.c. uocarũt. dcm̃ a ſene. q̄ longiſſimũ ſpatiũ ſeneſcen Sæculũ
doꝶ hoium id putãt. Auct. ẽ Var. nou. mõ diluuiũ: & interitũ hũani generis uel q̄ legtur cõtraria ĩ diluuio cõtigiſſe dicit. Proteus
¶ Prot. Marinus deus: & paſtor: uateſq; oĩa noſcens. Quæ ſint q̄ fuerint: q̄ mox uẽtura trahant. Quippe ita Neptũno uiſũ eſt immania cuius Armenta: & turpes paſcit ſub gurgite phocas: ut inq̄t Vir.li.iiii.ge. At Diodo.lib.ii.ſcri. Quũ ægyptus rege careret: ex dignioribus q̄dã ĩ regẽ aſſumptus ẽ: quẽ ægyptii cetea: græci ꝓteũ appellãt q̄ iliaci belli tpe extitit. hũc artiũ peritũ fuiſſe tradũt: & in uarias ſe formas uertere ſolitũ: ut nũc aĩal q̄doq; arbor aut ignis: aut qđ aliud uidet. Cõſuetudo autẽ regibus græcis cãm hmõi trãſmutationis fingẽdi ꝓbuit. Nã ægyptiis mos erat regibus aut leonis aut tauri aut draconis priorẽ ptem ĩ ca pite ferre iſignia principatus: q̄doq; uero arborẽ aliq̄do ignẽ: q̄doq; redolẽtia ſupra caput unguenta: hæc tũ ad decorẽ ſpectabãt atq; ornatũ: tũ ſtuporẽ ac ſupſtitionẽ quãdã aſpiciẽtibus iniiciebãt. &c. ¶ Pecus: marina mon Dama
ſtra. Piſciũ. & Oui. item li.i. ille ſup ſeg. aut merſæ culmina uillæ Nauigat: hic ſũma piſcẽ dep̄hendit in ulmo. ¶ Quæ ſedes. ſulmi. ¶ Supiecto: ſup terras iacto. ¶ Damæ: Dama genus ẽ capræ ſylueſtris: mãſueſcitq; raro cũ fera dici iur nõ poſſit: ut ſc. Pli.li.viii. ¶ Natarũt: cõtraria fuiſſe oñdit: piſces.n. hæſer ulmis: Dãæ uero natarũt.
¶ARC. Ne re. ſæ. p. pyrrhæ uxoris deucaliõis. ſub qbꝰ fuit diluuiũ. ¶ No. m. noua mõſtra dicit fuiſſe dilu uiũ pp hoc qđ legt gẽus piſciũ hæſit ſũma ulmo. &c. ¶ Om. c. p. Protheꝰ beluaꝶ marinaꝶ paſtor. hunc dicit maria armẽta ĩ mõtibꝰ diluuio pauiſſe: de quo Vir. Immãia cuiꝰ armẽta: & turpes paſcit ſub gurgite focas. Pe cꝰ egit altos uiſcere mõ. oẽ aĩal pter hoiem antiq̄ pecꝰ dicebãt. ¶ He. u. cõtraria ĩ diluuio cõtigiſſe. d. ut ĩ arbori bꝰ hærerẽt piſces: ſilueſtreſq; dãæ ĩ aq̄s natarẽt: q̄s Vir. in a ge. poſuit. Cũ cãi. ti. ue. ad. po. da. diluuio fcõ cũ tãtũ pnaſꝰ eminẽret: deucaliõ: & pyrrha: q̄uo repararet gẽus hũanũ apollinẽ cõſuluerũt: q dũ rñdiſſet: ut iacularet oſ ſa mr̃is. tũc cognouerũt terrã eẽ mr̃em dictã: uñ iaculante mox pyrrha lapides puellæ: & deucalione mares na ſcti ſunt.
¶POR. Sæcu. py. pyrrha q̄ſta eſt noua monſtra accidiſſe mũdo iteritu generis hũani. ¶ Piſ. & ſu. g. h. u. Leuiter in re tã atroci: & piſciũ: & palũboꝶ meminit: niſi qđ hi exceſſus lyricis cõceſſi ſunt. ¶ Et ſupiecto

p.n.æ.d.Superiecto æquore ideſt ſuper terras iacto:illa ſcilicet diluuii inundatione.

CCHRI. Seculú.pro ætate ponit.a ſeqoédo dictum.Ná ut i flumine fluctum fluctus ſequitur: ſic in curſu tpis ætas ætaté impellit. Videturq; maxime eſſe.c.ann.ſpaciū.Nam ludi ſæculares romæ cételimo quoq; anno celebrabát.Ethruſci autem ſm cenſoriū ad cereliū:ab oſtéto in aliud : oſtétū producebat :ergo non paria erát apud illos:ſæcula.℣ Pyrrhe.ferūt fabulæ iouē ſcelera hoium exploraturū i terrá deſcédiſſe.& ſob forma hūa na in hoſpiciū a deucalióe arcadiæ rege ſuſceptū:ſibiq; hoſpité:qué rex interemerat:epuládū poſitū. Iratumq; iouē regē i lupū mutaſſe:Ac poſtremo cū uniuerſos mortales ſommis flagitiis Ignatos cerneret diluuio illos pdidiſſe:exceptis deucalióe:& pyrrha eius uxore:atq; patruele. Iſti ergo ſoli ex uniuerſo hoium genere relicti a themidis oraculo acceperunt poſſe ab illis reparari humānū genus ſi oſſa mr̄na poſt tergū iacerent. Illi pro matre terram accipientes:& pro oſſibus terræ lapides:eos iecerunt. Atq; ita iacti a deucalione in mares.iacti a pyrrha in fœminas cōuerſi ſunt. Timebant igit hoc tpe ne diluuiū illud rediret.Diluuiū deucalionis fuit: ut ait Varro:regnante athēis crimao q cecropi ſucceſſit: ut aūt placet Euſebio & Hieronymo:nōdum defuncto cecrope. Tpe aūt cecropis moyſes populū ex egypto eduxit. Fuit aūt hoc diluuiū anno mundi circiter ſeptuageſimū ſeptimum ſupra tria milia:& ſexcétos:ſed non puenit ad egyptum uſq;.Maxime aūté occupauit theſſaliam:ubi regnauit deucalion:& ſoca oicina.Itaq; nō fuit uniuerſale:ut diluuiū factū ſub Noe:Origo auté huius familiæ fluxit a tithane cœli:& ueſtæ filio.Ex hoc.n.natus eſt Iapetus & ex Iapeto prometheus & epimetheus. Prometheus ducalioné genuit:Epimetheus pyrrhá. Cū igitur deucalion hoies:qui ob diluuium ad mōtana cōfugerant:& ritu ferino uiuebant:deſcédere in loca culta pſuaſiſſet:& ad ciuilé uitam traduxiſſet. inuenit locum fabula:ut ille iactu ſuo.i.ui uerbo℞.lapides.i.duros & efferatos mortales i hoies.i.I mitiorem naturam hominis cōuertere.℣ Noua:a græco illi.n.νιον.dicūt.Sed ét nouum magnū:& admirabile.Vir.pollio & ipſe facit noua carmina.℣ Monſtra:monſtris:& portétis:& reliquis ad futurorū pſcientiam ſpectantibus alium locū inſtituimus.℣ Queſte: ab eo quod eſt qror ſine diphtongo:onde:qrela:quæro aūt diphtongat: unde qſtus lucrum.℣ Protheus:deus marinus:ſecūdū Theodontiū oceani:& thetis filius oates fuit. Quē & Home.ab Agamēnone. Vir.ab Ariſteo futura pdicere coactum ſcribit.Erat eius natura:ut uolés nunq̄ diceret: coactus autem in uaria monſtra ſe cōuertens hoieſq; illudens diffugiebat.Quá rem Maro.in.iiii.ge.mirifice deſcribit.Hunc diuus Hiero.pro mendacio poni credit.Nos in eo loco cenſuimus poni pro uero uariis mendacis tecto:& qd niſi ui ingenii adhibita tot ueriſimilibus inuolutum quæ oia falſa ſunt:dignoſci nequeant: Vertit ergo protheus in uaria monſtra:quia latens eſt ueritas:& dum pro illa multa ſe nobis ueriſimilia offerant:in moſtra inducunt:Hunc ex pallene urbe natum in agypto regnaſſe refert Ser. Fingitur neptūni paſtor: & eius armenta : quæ ex monſtroſis ſunt piſcibus:nutrire. ℣ Pecus:armenta intelligit. ℣ Cæterum pecus: teſte Ser. omne animal eſt quod humana effigie caret.Hinc Maro de fucis dixit. Ignauū fucos pecus a pſepibus arcent.Eſt autem hoc pecus ris. Virgi.ſormoſi paſtor pecoris formoſior ipſe:Ité hoc pecuare.Perſi.Findor ut archadiæ pecuaria rud. c.item hoc pecu & in plurali pecua.Inde pecuarii:a pecore colendo. Cicero pro de iota rege:Vt non ſolum tetrarcha nobilis:ſed etiam optimus paterſamilias:& diligentiſſimus agricola atq; pecuarius haberetur.Sed ut ad poetæ uerſus redeam:tota hæc deſcriptio ex tanta rerum inuerſione magnam:mouet commiſerationem: cū aiantia nō ſolū uictus:ſed & ſedibus a natura datis diluuio priuarent.℣ Heſit.i.pſtitit:ut oſtédat iundationé diuturná fuiſſe. Inde dicimus hærere dubitare: quia qui in rōcinádo dobitat.conſiſtit:neq; pcedit ad ulteriora:eſt ét hærere niti. Virg.Hærent parietibus ſcalæ:Dr item hærere res : quæ aliquo ipedimento prohibita deſcendere nequit.ſic aues rhetibus hærent.& naues uadoſis locis.℣ Vlmo:p omni arbore.℣ Damma:aíal eſt non multū a capreolo diſſimile. Aequore ſuperiecto:quia mare occypauerat terrá:quá ſuam eſſe oportebat.

Vidimus flauum tyberim retortis
Littore ethruſco uiolenter undis
Ire deiectum momumenta regis
Templaq; ueſtæ:

tyberis creſcés religioſus | Flauus color | hetru-riehnes | Numæ regia | Veſtæ Aedes

CANT. Vidi.fla.dicit uidiſſe tyberi maris tyrrhēi uiolétia repolſum.Numæ regiá ueſtæq; téplū iuiſſe deiectū:dū extra ripas effuſus uxori iliæ qrenti cæſaris obitū ſe iactabat ultoré Pli.li.iii.ſcri.Tyberi ſubitis icremétis: & nuſq̄ magis ſtagnátibus aqs q̄ i ipſa orbe excreſcere:qdq; uates itelligit potius ac monitor:auctu ſemp religioſus uerius q̄ ſæuus: religioſus át .i.deoitádus.Mac.n.i capite de idib9.li.i.ſat.ſic ait. Nec hoc p ter miſeri.q nuptiis copulandis.Calendas nonas:& idos:religioſas.i.deuitádas cēſuerūt.℣ Flauū ty.id eius epithetō é Vir.li.vii. Vorticib9 rapidis:& multa flauus arena i mare prūpit:flauus át color of ex uiridi:ruffo:& albo cōcret9:ut ſcrgel.ex uerbis frōtōis.li.ii.℣ Retortis.u.nō pp turbines:oel quia ripas exibat:retortis ait:ſed itellige retortis ab æquore : ná& poeta ipſe id.apit.℣ Littore ethruſco.i.ab mari tyrrheno:ſcri.n.Str.q ethruriæ fines ad tybridis ripá extendūtur:primum uero ethruriæ oppidū ab liguſticis finibus luna eſt:portu nobile ut ſcri.Pli.℣ Monumenta regis Templaq; ueſtæ. Numæ regia ueſtæ:téplū fuerat.ut Oui.lib.vi.faſt.docet his uerbis.Hic locus exiguus:qui ſuſtinet atria ueſtæ: Tunc erat intonſi regia magna numæ.Forma tamen tépli q̄ nūc manet ante fuiſſe.Dicit : & formæ cá probáda ſubeſt. Veſta eadem eſt: & terra.ſubeſt uigil ignis utriq;. Significat ſedem terra foculq; ſoam. Et paulo inferius ait. Par facies templi:nullus pcurrit in illo angulos:a pluuio uendicat imbre tholus . Fuerat auté a pōpilio ueſtæ cōi templū ædificatū in foro exiſtéte in medio capitolii:& palatii loco: Vt Diony.lib.ii.ſcri.Soli.uero ait Numam habitaſſe prius in colle quirinali:deinde propter ædem ueſtæ:in regia quæ & tpe ſuo adhuc ita appellabatur.

CACH. Vidimus fla.aut turbidū:aut colores limi flauō:ut uerticibus rapidis:& multa flauus haréa.℣ Retortis:aut pp turbines dixit retortis:aut propterea q in cápos exibat nō ſolito alueo in maria.cōſtat autem uiolentia maris repulſum tyberim inundaſſe.℣ Etruſco.i.tyrrheno quo influit tyberis Monumunta : regiam dixit:locus eſt ergo in quo Numa pompilius habitauit ueſtem habés regiam.Cice.de eodem loco:nuper me ad

regiã pene cõfecit.¶ Regis: numæ Pom.q ſeditionē abſtulit & religionis cultum adhibuit. ¶ Templaq; ueſtæ; quia dicebatur tyberis per roſtra ante habuiſſe meatum: q̃ templo ueſtæ iunguntur.

¶ POR. Flauũ tyberim. Sic ẽt Vir, Vorticibus rapidis & multa flauus harena. ¶ Ire deiectũ monumẽta regis: Mõumẽtũ nõ tãtũ ſepulchrũ dr̃: ſed oẽ qcqd memoriã teſtaẽ. Regiã ergo Numæ põpilii ſignat. ¶ Littore ethruſco uiolenter undis. Conſtat uiolẽtia maris repulſum tyberim redundare & ſolitũ effundi per ripas ſuas. Quod hic nũc: monſtroſe factũ dicit. Linus ãt ethruſcũ tyrrheni. i. tuſci maris Repulſum tyberi in littus accipit: in quod tyberis exit. ¶ Ioue non probante: ꝙ terreri iuppiter iuſſerit populum non perire.

¶ CHRI. Vidimus excitaẽ cõmiſeratio a reuiſa: i rebus. n. aduerſis: ut docet Ci. duriora q̃q; ſunt: q̃ uidẽus q̃ q̃ audim9. Vir. Quæq; ip. mi. ui. & quo. p. ma. f. Et de pallãte ipſe ca. ni. ful. pa. & ora & uidi. ¶ Flauũ: uel tũc flauũ qa diluuio auctus cœnulẽt9 flueret: uel epithetũ ẽ ꝑpetuũ huius fluminis qa citato fluẽs curſu raro lĩpidus appet. Vir. Ver. ra. & m. fla. ha. Tyberis ſiue tyberius i ethruria naſciẽ ex apennino ſopra calentinatem agrũ. Nec ꝑ. a. n. a. prio tuſciã ab umbria diuidit: deĩde multis relictis urbib9 romã ifluit: & tãdẽ mare tyrrhenũ igrediẽ: oli albula dictus ẽ: deĩde tybris a tybri antiq̃ſſimo rege ethruſcoꝝ q piraticã exercẽs circa ea loca piit: Alii uolũt tyberi hũc nõ tuſcoꝝ ſed aboriginũ fuiſſe regẽ: alii albanoꝝ. Sunt poſtremo qui referãt ſyracuſanos q̃nq; atheniẽſes ſiciliã infeſtantes bello ſupaſſe: multoſq; e ꝓlio captiuos abduxiſſe: illoſq; ad coꝝ contumeliã circa ſyracuſas foſſam ingentẽ ducere: & illã fluuiũ deriuare coegiſſe: atq; ipam foſſam. υβριν. i. cõtumeliã appellaſſe. Deĩde ſeq̃ntib9 tpibus: ut ẽt meminit maro coloniã i italiã duxiſſe: & loca uicia fluuio habitaſſe: & a foſſa ſuæ pr̃iæ illũ hybri prio deinde mutata aſpiratiõe in. t. tybri nũcupaſſe. Eſt ꝑterea apud romanos uocatus rumõ: q̃ſi ripas ruminãs: itẽ terẽtus a terẽdo. ¶ Retortis undis: qa uiolentia m̃ris repulſus urbẽ inundauit: itẽ retortis uel qa ꝑ tramites: uel qa ꝑ agros exiret. Eſt ergo ſnia ſm Acr. ꝙ ipſe rueret in tẽpla ueſtæ cum undis retortis a littore ethruſo. i. thytreno. in qd' egrediẽ. Littus terra eſt quæ ab aqua tangiẽ ſm Cice. in to. Ait ãt ſcæuola ita dici uel q̃ ad eã aq̃ alludat: uel ꝙ alluiẽ: uel ꝙ aq̃ illic elidiẽ. Do. ãt ait littus aliq̃do ſignificat ſpaciũ circa arã: a litãdo qa ibi litaẽ afferto; illud ex marõe. Iacet igneus littore trũcus. Acrõ uero eadem auct. nixus cãpoꝝ extrẽitatẽ littus eẽ i eo loco uult. Ego ãt iccirco a marõe illic littus poſitũ puto: qa uoluit alludeẽ corpori põpei i alexãdrio littore ſine capite iaceti. Eſt igiẽ littus de mari dictũ: ripa de flumie Oui. Cã. re. li. aq̃ ꝑ ri. lit. ꝓul. Rupes ãt in mõtib9 dicius. Vir. Dũoſa derupe ꝓcul pẽdere uidebo. ¶ Monumẽta re. regia numæ. Nã regia numæ oli erat ubi deĩde fuit ueſtæ templum. ¶ Templaq; ueſtæ: referũt annales per roſtra q̃ templo ueſtæ uicina ſunt: meatum tyberim habuiſſe. Littus

Iliæ dum ſe nimium querenti.
Iactat ultorem uagus: & ſiniſtra
Labitur ripa ioue non probante.
Vxorius amnis
Audiet ciues acuiſſe ferrum
Quo graues pſæ melius perirent:
Audiet pugnas uitio parentum
Rara iuuentus.
Quem uocet diuum populus ruentis

¶ ANT. Iliæ dũ ſe: ilia Rhea & Syluia dicta ẽ: rõuli mr̃; de morte cui9 uaria tradidẽr ſcriptores: Liui. n. ſcribit uictã fuiſſe i cuſtodiã datã nec aliud. Diõyſius uero uirgis cæſam ſm quoſdã: ſm alios necatã ilico uel i carcere diu aſſeruatã ſolutãq; deĩde fuiſſe mortuo amulio: ꝙ quidẽ & Plutarch9 ſentit addens ab romulo debitos mr̃i reſtitutos fuiſſe honores: Porphy. ſcri. auctore ennio i amnẽ tyberi iuſſu amulii regis albanoꝝ ꝓcipitatã. Acrõ edocet: Mortuã iliã ſepultã fuiſſe ad ripã anienis fluuii: qui in tyberi icidit abũdãteq; aqs alueo cineres iliæ i tyberi deduxiſſe: hiẽ dcãm tyberi nupſiſſe. Iuſtinus li. pen. ſcri. ꝙ ilia uinculis onerata fuit ex quoꝝ iniuria deceſſit: Euſebi. ſcr. i terrã fuiſſe uiuã defoſſam ſed ot do ẽ. Vxorius amnis. i. ipſe tybris: uagus dũ iactat ſe ultorẽ iliæ nimiũ q̃renti: & ſiniſtra labiẽ ripa ioue nõ ꝓbãte. ¶ Querẽti: Ilia Rhea Silua

cæſaris. ſ. obitũ: q eiuſdẽ ſanguinis fuerat. ¶ Iactat: oſtẽdit. & gloriaẽ. ¶ Vagus: errabundus & diſcurrẽs. ¶ Siniſtra: in urbẽ uerſa: nã ea ripa ſiniſtra eſt quæ in urbẽ uergit. ¶ Non ꝓbante: eũ. ſ. labi ſiniſtra ripa & ire deiectũ tẽpla ueſtæ. ¶ Vxo. uxori. ſeruiẽs: ac deditus: ſcãde ãt cũ ſupiori ſic labi turri. pa. ioue. non ꝓ. bãtu. xorius amnis. aliter. n. Vxorius amnis uerſus adõicus nõ cõſtaret. ¶ Audiet ciues: uult niues grãdines: fulminataq; tẽpla & ĩbriũ copiã: tyberiſq; incremẽta portẽdiſſe bella ciuilia ab auguſto i cæſaris ultionẽ geſta cõtra illius interſectores. ¶ Gra. p. infeſti romano populo pſæ per ſia etiã iuncta ẽ aſſyriæ: ut Stra. docet. li. xvi. Viq; li. xv. ait perſæ pilis ſagittis & fũdis utunẽ: per pſas deniq; medos & pthos itelligit. Vñ inferius ait. Nec ſinas Medos eqtare inultos te duce cæſar. ¶ Vitio parẽtũ: plures. n. pierãt bellis ciuilib9 iter cæſarẽ & Põpeiũ geſtis: & ſic referẽtur ad pñs tempus. Si uero ad futurũ & poetæ poſteros referre uolueris dices uitio parẽtũ. i. illoꝝ qui cæſarẽ occiderunt: dedeq; ſed. n. cãm bellorum ciuiliũ cõtra ſeipſos. ¶ Quem uocet diuum? Senſus ẽ: quẽ deoꝝ populus inuocare poterit futuræ ruinæ romani imperii: quaſi dicat nullum irati. n. ſunt ob cæſaris mortem.

¶ ACR. Iliæ: matri romuli uxori ſuæ ¶ Querẽti: q̃relas apud ſe deponẽti de morte cæſaris: hois ſuæ originis. ¶ Vagus: ñ recto meatu fluẽs: q extra alueũ erraret. ¶ Et ſiniſtra: aut iſeſta aut ibi q̃ magis ꝓna ẽ ciuitas q̃ redũdare cupiebat. ¶ Ioue nõ. p. nõ pmittẽte. ¶ Vxori9 amnis: diuerſæ de ilia poetaꝝ opiniones ſunt: nam ilia mater fuit romuli quẽ ex marte ſuſcepit: q̃ mortua ſepulta ad ripã anienis fluuii dr̃: qui i tyberim cadit: & qa abũdãs aqs anio cineres iliæ in tyberim deduxit. ita dicta ẽ ilia tyberi nupſiſſe. & ĩõ dixit uxorius amnis: q ſe ad eius q̃relã iactaret ultorẽ. Alii dicũt ꝙ ipſa ilia anieni nupſerit. Nã poetæ multi hoc ſentiũt: ſed hora, ut tyberi det cãs iraſcẽdi: tyberis magis dixit uxorẽ. uxorius. n. dr̃ uxori deditus: ut Virg. Pulchrãq; uxorius urbẽ extruis. ¶ Audiet. p. pugnas ex morte cæſaris i poſteros deditas: dicit pp bella ciuilia. Nã auguſtus pcuſſores eius uſq; ad ægyptũ pſecut9 ẽ. ¶ Quẽ uocet diuũ: aduerſos dicit ſupos ꝓ tali ſcelere nota hũani gñis ſpuiſſe.

¶ POR. Iliæ dũ ſe nimiũ q̃rẽti iactat ultorẽ uag9. Ilia auctoẽ. Ennio i amnẽ tyberi iuſſu Amulii regis alba

norũ ꝑcipitata ē. Antea.n. Anieni mr̃imonio iūcta: atq; hic loquit̃ q̃ſi tyberi potius nupſerit. Querenti ãt Iliæ cædem Cæſaris itelligēdū. Audiet ciues acuiſſe ferrū: ἀσυνδετως tranſit ſic intelligendū. Itaq; audiet rara iuuentus maiores ſuo acuiſſe ferrū. Quē uocet diuū populus ruētis imperi. Itē ἀσυνδετως tranſit: & fere morē hūc habet ſine cōiunctionibus trāſeūdi. Cæterū ſubaudiēda hic eſt coniunctio. ergo. ſic.n. fit plærūq; ergo quē uocet diuū: populus. Nō pugnas parētum: ſed uitio parentū. Rara iuuētus: quia in bellis ciuilibus. ſub Cæſare & Pompeio: deinde ſub Auguſto & caſſio atq; Bruto romani ſeipſi confecerunt.

CHRI. Iliæ. fuit hæc numitoris albanoꝝ regis filia: ſed Amulius numitore fratre a regno pulſo illā ueſtæ cōſecrauit: ne q̃ ide ꝓles oriret̃: illa tñ ex marte grauida fcā remū romulūq; pepit: quos Amulius i tiberi ꝓici iuſſit. Sed q detulerūt cū aucto flumine ex imbribus ad iuſtū curſum deuenire nō poſſent: i uado reliquerūt ubi poſtea ficus rumialis fuit. Ibiq; a lupa nutriti ſunt dōec a fauſtulo paſtore tollerent̃ a quo laurentiæ uxori nutriēdi dati ſūt. Hi cū adoleuiſſent amuliū pepulerūt & numitorē i regnū reſtituerūt. Addūt fabulæ tyberī iliam in uxore accepiſſe. Hāc igit̃ ob cædē cæſaris ſe afflictātē: ſolat̃ maritus fluuius minaturq; & tēpla ueſtæ & regiā numæ in ultionē cædis deiectuꝝ. Vel minat̃ templo ueſtæ q̃m illa dea ſibi iā enixæ irata fuerat. Veſtæ. de hac dea: ne oia i unū congeramus cōmodius paulo īfra dicemus. Siniſtra: iſenſa uel quia illi currenti a ſiniſtra eſt urbs. Ioue nō ꝓbāte: quia terreri iuppiter uoluit populū: nō perire. Vxorius. i. nimis uxori deditus. Vir. Pulchrāq; uxorius urbē Extruit. Audiet ciues: oro pathetica & commiſerationis cōciliatrix: propterea q; cōciſa & abrupta. Narrauit ꝓdigia quibus bella ciuilia in ultionē cæſaris ꝓtendebant̃. Nūc oſtēdit ex infrequētia populi q̃ta ſtrages ciuilis fuerit: q tñ ex deoꝝ ira: nō octauiani crudelitate ꝓuenerit: Poſtremo addit octauianum rebus humanis auxilium eſſe laturū. Cōpone igit̃. Iuuētus: q̃ſi poſteritas nr̃a. Rara. i. īfrequens uitio parentū ſuoꝝ: q in ꝑliis maiorē ptē ciuiū trucidarūt. Audiet: cū q̃ret cām quare ita rara ſit ciues. q. d. illos ad quos ultio nō cædes ptinebat. Acuiſſe ferrū. i. arma: ut ſit itellectio. Acuiſſe ferꝝ: geſſiſſe bellū i quo ferrū acuit̃. Poſuit.n. quod ꝑcedit ꝓ eo qđ ſequit̃. Quo. g. pe. m. pe. Grauis uituꝑatio: ipſa.n. res ē ciuē i ciuē arma uertere. Sed magis ipia ſi hoſtes potētes iminētelq; repellēdi ſint. Bis.n. patria ledit̃: & quo ciuis ſibi adimitur: & q irruptio hoſtilis nō repellit̃. Eſt ãt repetitio audiet: audiet q color grauitatē ſp & auctoritatem orōni affert. Itē expolitio ut diutius imoret̃ i re grauiſſima. Ná cū dixiſſet ciues acuiſſe ferꝝ: addidit audiet pugnas. Pōt ēt dici iterp̃tatio: ná cū dicit. Audiet ciues acuiſſe ferꝝ iterp̃tat̃ id cū addat. Audiet. p. graues noxii. Quāta ergo impietas ē: imo crudelitas ē quo tpe hoſtes & hi quidē potētes iminēt ipio pdet̃ uires pr̃iæ: quibus illa hoſtē repſſiſſet. Hūc locū mirifice explet Lucanus i pricipio ſuæ pharſaliæ. Quis furor o ciues: q̃ tāta licētia ferri Gētibus iuiſis latiū ꝑbere cruorē. Cūq; ſupba foret babilon ſpoliāda tropheis Auſoniis: umbraq; erraret craſſus iulta. Perſæ: ꝓ pthis poſuit: cū qbus tūc ambiguū erat certamē: craſſo cū filio & oi exercitu ab illis cæſo. Rara iuuētus: iuuētus iuuētutis eſt ipſa turba iuuenū: iuuēta ē ætas iuuenilis: iuuētas iuuētatis dea iuuenū. Rara: q̃a aſſiduis cædibus defecerat populus romanus. Quē uocet diuū: ſubītellige ergo. Habet autē maximā uim hæc addubitatio. q. d. nullū reſtare cum oēs irati ſint. Ex quo neceſſariū oſtendit̃ eē ad ſolū octauianū: cōuertēdas ꝑces. Diuū i accuſatiuo pōt ſed eē pleius diuū ꝓ diuoꝝ. Dicūt ꝓprie deos q ſua natura cœleſtes īmortaleſq; ſunt: diuos ãt q ex mortalibus ad diuinitatē ſūt aſſūpti. Sed abutūt̃ poetæ notioribus.

CANT. Qua ēt ꝑce ueſta exorabit̃ i auxiliū ruētis ipii: cui ná deoꝝ iuppiter expiādū cædis ſcelus cōmittet poeta demū Apollinē iuocat & uenerē ac martē ad expiādū: illđ deſēdūq; malū cæſaris cæde ꝯmiſſū: poſtea uero auguſtū quē mercuriū eē uult orat ut patiat̃ ſolū uocari Cæſaris ultor & ſerus i cælū redeat: ut diutius romāo po. lætus iterſit: ametq; dici pr̃ & priceps: nec ſinat medos: & parthos iultos eē ꝑ qđ oñdit eū debere romāo implo totiens bellis ciuilibus afflicto ſuccurrere & in hoſtes conuerti potius q̃ i ſuos. Ruentis: ob iminentia & futura bella intellige.

Imperi rebus: precē quā fatigent
Virgines ſancte minus audientem
Carmina ueſtam.

Veſta Fatigent rogitēs. Virgines ſanctæ: erat ueſta urbis romæ cuſtos: quā uirgines ſeruabāt ꝑpetuo igni. Quæ uero deā colebant uirgines quattuor a pricipio erāt: poſterius ãt pp miſterioꝝ: multitudinē ſex factæ apud deā uitā agētes: quo q̃dē ingredi iterdiu nemo ꝓhibebat̃. nocte aūt mari nemini immorari licebat. Triginta uero annos neceſſe erat manere eas innuptas & caſtas cerimonialq; peragentes. quo i tēpore opus erat eas decem annis diſcere: decē ſacra perficere: decē ultimis alias edocere. Expleto aūt anno triceſimo nihil prohibebat eas quæ uellent nubere uittas deponētes: quā rē fecere pauciſſimæ: q̃bus ēt inoptabiles uitæ fines acciderunt. Eas autem uirgines i minoribus delictis uerberibus afficiebant pontifices: corruptas uero in monumento ſub terra ꝑparato deponebant: prius tamē ab amicis & cōſanguineis tanq̃ mortuæ deplorabantur: & uiuæ in libitina portatæ. Ignis ꝑterea extinctionē ſup grauia omnia romani timebāt interitus urbis ſignum id aſſumentes: q̃cunq; acciderit cā multiſq; ipſum ꝓcurationibus: multiſq; placantes cultibus adducebant iterum in templū.

Veſtæ ignis

Hæc ex dionyſio li. ii. Gelius ãt li. i. ſcribit uirginē minorem ſex annis: maiorē decē capi nō licuiſſe q̃dq; amata intercapiendum a pōtifice maximo appellabatur: quoniam quæ prima capta eſt: hoc fuiſſe nomine traditur. Minus audientem: propter Cæſaris cædem offenſam. Carmina. præces & hymnos.

CACR. Fatigent: inſtanter & impenſæ rogent: ut diuoſq; in uota fatigent. Minus audientem: hymnos & præces non audientem pro ſupplicantium impietate.

CPOR. Minus au. car. ue. Offenſam ſcilicet ſcelere eorum qui cæſarem occiderunt.

CCHRI. Qua ꝑce. q̃bus hymnis: q̃bus ſacris. Raro hoc nomen in ſingulari poſitum inuenimus in nominatiuo aūt nūq̃. Fatigēt. fatigare dicimus cū qđ gr̃a & rōne nō ipetramus: iportunitate extorq̃re conamur. Virgīes ſanctæ. magna ira ueſtæ oſtēdit̃: cū ne a uirginibus q̃dē q ſibi ſācte ſunt. i. cōſecratæ: nō flectit̃. Virgo ea dicit̃ quæ icorrupta ē: & adhuc uirū nō cognouit. Vnde iterrogatus Ci. cur ſexagenarius uirginē uxorē

doceret cras ſequit mulier erit. Sed & quoq; uirgo qm̄ a uiridiori ætate dr̄: p iuuēcula capiť ſimpliciter: q̄uis & corrupta ſit. Sic maro. Ah uirgo infœlix tu nūc ĩ mōtibus erras: cum loquatur de paſiphae iā corrupta. Sãcte deo dicatæ. Sanctū. n. ſecūdū Trebatiū idē eſt qd ſacrū: & religioſum: ut ſanctos reſtiguere fontibus ignes. Itē Tuq; o ſanctiſſima uates p̄ſcioſa uēturi. Aliqñ ē ſanctū caſtū & ĩcorruptū: Vir. Tuq; o ſanctiſſima cōiux fœlix morte tua: & alibi ſancta ad uos aĩa atq; iſtius inſcia culpæ. ⁋ Carmina: hymnos & laudes. Eſt enim carmē uerſus a canēdo dcm̄: & dicimus carmē de uno tm̄ uerſu. Vir. & rem carmie ſigno. Aeneas hæc de danais uictoribus arma. Aliqñ de pluribꝰ idē i. b. Et tumulū facite tumulo ſupaddite carmē. Daphnis ego i ſyluis hic uſq; ad ſydera notus. Formoſi cuſtos pecoris formoſior ipſe. Aliqñ totū opus dicitur carmē bucolicu. ⁋ Veſtā: ſaturni: & opis filiā fabulanť. Oui. Semine ſaturni tertia ueſta fuit. Hæc dea numē troianū fuit: & ab ænea in Italiam uectū: & primo albæ illi templū dicatum eſt. Iuue. Et ueſtam colit alba minorē: inde & numæ tēplū habuit: q̄ primus fuerat numæ regia. Hãc unã ex penatibus putarūt: uel ſaltē illorum comitem. Vnde teſte. Mac. conſules: & dictatores cū conſulatū inibant lauinii pariter ſacrificabãt ueſtæ & penatibus ppeaq; Virg. hector cū dixiſſet. Sacra ſuoſq; tibi cōmendat troia penates: paulo infra ueſtam ponit. Sic ait. ⁋ Et manibus uittas: ueſtamq; potētē: Aeternūq; adytis effert penetralibus ignē. Cice. in lib. de nat. deo. ſcribit ueſtã ab hoſtia græco uerbo dici uimq; eius ad aras focoſq; pertinere: ppeaq; qm̄ illa ſit cuſtos rerũ intimarũ oēm præcationem & ſacrificationē extremã eſſe. Oui. illã modo ignē eſſe uult dicens. Nil aliud ueſtam q̄ uiuam intelligo flammã Nullaq; flãma ſemina nata uides. Mō terrã: ut illud Sic ĩ ceſta perit qa quã uiolauerit illa. Conditur eſt tellus. ueſtaq; nomē idē Diodo. ſiculus ſcribit ueſtã domorũ cōſtructionē inueniſſe ppea inſtitutū. ut in oĩbus domibus colať. Plato aūt in phedro p ænigma ita loquiť. Magnus rex citans allatū currũ incedit exornãs cūcta ac diſponens. Et poſtremo demōſtrat q̄ cæteri dii currū ſequunť: ſola aūt ueſta domi manet p qd intelligit ueſtam terrã eſſe: & ignē incluſum terræ: quidem immobilis eſt. Dicta autē eſt ueſta ſiue a græca dictione heſtia mutata. h. in. u. uel q̄ uariis plãtis ueſtiať. Dnt illã adamatã fuiſſe a priamo: q uim ſeminalē ſignificat. ut intelligať nihil terrã pductura ſine ui ſeminali: Verū qm̄ ignē ipm terrenū q̄ndoq; ſignificat q nihil gignit: iccirco uirgo dr̄: & uirgines illi dedicanť: quas ueſtales appellant. In cuiuſq; templo ignis ppetuus ſeruať qui tñ kalēdis martiis ſingulis annis renouabať. Oĩs aūt uirgo ueſtalis amata dicebať: qm̄ illi quæ prima in eo ſacerdotio inſtituta eſt amatæ nomē fuit. Dicebať præterea capta qm̄ capiebať a pontifice de manu patris: ut tanq̄ bello capta ptāte egredieбať. Virginē uero capi aut ſex annis minorē: aut decē maiorē fas non fuit. Neq; capi poterat q̄ lingua debilis eſſe: ſenſuue auriū diminuta: aut aliq̄ corporis labe inſignita. Item cuius parentes: alter amboue ſeruitutē ſeruiſſent: aut fuiſſent in negociis ſordidis uerſati. Sunt qui addant nō fuiſſe fas eã capi q̄ in Italia nō haberet domiciliū. Virgo ueſtalis ſimul ac capta ē & i atriū ueſtæ deducta: & pōtificibus tradita: ſtatim ſine emãcipatiōe ex patria ptāte exit & ius teſtamēti condendi adipiſciť. Prima aūt capta fuiſſe uidetur a numa pompilio. Erant aūt pontificis uerba in capiendo: ut ſacerdotē ueſtalem: quæ ſacra faciat quæ iuſſu: & ſacerdotem ueſtalem facere pro populo quiritibuſue q̄ optima lege fiunt: ita te amata capio.

Cui dabit partes ſcelus expiandi
Iuppiter: tandem uenias præcamur
Nube candentes humeros amictus
Augur apollo.
Siue tu mauis ericina ridens:
Q uam iocus circumuolat & cupido.
Siue neglectum genus: & nepotes
Reſpicis auctor.
Heu nimis longo ſatiate ludo:
Q uē iuuat clamor: galeæq; leues
Acer & mauri peditis cruentum
Vultus in hoſtem.

CANT. Partes officiū prouiciam curam. ⁋ Scælus: cæſaris cædē. ⁋ Expiandi: ne. ſ. irati dii romão impio obſint Tandem uenias: Apollinē eligit poeta ad expiandū ſcelus: eūq; uenire p̄catur: qm̄ eius dei præſentia ſæpe fauit romanis. Nã quum ludi primo romæ apollini celebrarentur ex uaticinio Martii uatis carmineq; ſibyllino: repentino hoſtis aduētu plæbs ad arma excitata hoſti occurrit: eoq; tpe nubes ſagittarum in aduerſos uiſa ferri: & hoſtē fugauit uictoreſq; romanos ad ſpectacula dei ſoſpitalis reduxit. Auctor eſt Macrobius li. i. ſat. Diciť item apollo ē auguſto in bello actiaco fauiſſe Vir. li. viii. Actius hæc cernens arcū intēdebat apollo. Deſup omnis eo terrore ægyptꝰ & indi. Oĩs arabs: oēs uertebãt terga ſabæi. ⁋ Tādē. poſt lōga diſpēdia: & aduerſa. ⁋ Nube cãdēti. i. nimbo. ⁋ Nĩbus. n. diuina nubes ē. ⁋ Candēti hu. nulla ſit ſyna oe pha: ut ibi. Poſthabita coluiſſe ſamo: hic illius arma. ⁋ Amictus: amictos hũs hūeros. ⁋ Augur apollo oium q̄ circa nos gerūť: ſolē auctorē eē fatenť: & q̄ diuerſæ uirtutes ſolis noĩa diis dederūt. Virtutē igiť ſolis q̄ diuinationi curationiq; p̄eſt apollinē uocauerūt. ⁋ Quæ ſermonis auctor ē Mercurii nomen accepit. Auctor ē Macr. li. i. ſat. ⁋ Erycina. in erice ſiciliæ mōte excelſo ueneris tēplū locatū erat: qd̄ ſingulari ueneratiōe colebať antiqtus mulierũ frequētia refertū illius miniſterio dicatarũ. quas & e ſicilia & exteris regiōibꝰ multi locarãt. Erat & rōæ añ portã collinã deæ huiꝰ ædificiū qd ueneris ericynæ tēplū dicti tabãt Cui cū æde ſacra iſignis adiacebat porticus. auct. ē Stra. li. vi. Meminit & Ouid faſtis. ⁋ Ridēs. ueneris epithetō ē: ēt ab hōero traditū: dixit. n. ut Porphyrio tradit φιλομμειδὴς ἀφροδίτη. i. amãs riſum uenus. ⁋ Iocus: iocū id accipimus: inqt fabius: qd̄ ē cōtrariū ſerio. Nã effingere & terrere & pmittere iterim iocus ē: & catullꝰ ait: Verboſa gaudet uenus loq̄lla. Cãtus demum: riſus: & ſaltatiōes & fiſtule uenerē comitanť. ⁋ Cupido. fuit is ueneris martiſq; filius: deus amoris a poetis dictus. Eſt aūt amor uis magna mentis: blãduſq; ai calor: q luxu & ocio nutriť īter læta fortunæ bona. ⁋ Neglectū: ad martē id attinet: nã paſſus erat romanos ſuos bellis ciuilibus perdi. ⁋ Reſpicis dii. n. aſpiciētes fauere dicunť. Vnde anchiſes li. ii. æn. ait iuppiter oĩpotēs p̄cibus

Sanctū
Carmē
ueſtales
Apollis fauor i romãos
apollo cur augur medicuſq;
Solis poteſtates
Mercurius ſermonis auctor
Venus erycina
Veneris riſus
Aphrodites
locus
Cupido amor

Deorū ſi flecteris ullis Aſpice nos:hoc tātū:& ſi pietate meremur da:deinde auxilium pater:atq; hæc oīa firma. Au
aſpectꝰ ctor Mars intelligitur romuli pater:a quo urbs roma conſtructa.¶ Longo ludo:longis bellis ciuilibus. Mar
Mars tis.n.ludus m pius eſt Macro.li.i.ſat ſcri.Effectum ſolis:de quo feruor animoꝶ:de quo calor ſanguinis exci
Martis tatur.Martē uocari. Vult.n.martē eundē ac ſolē eſſe.¶ Iuuat:delectat.¶ Clamor:bellicus.ſ.martis.n.comites
cōites ſunt:bellona:furor:ira:pauor:& fama ut Statius ſcrib.¶ Leues:ſplēdentes.¶ Mauri peditis:pro quocūq; bel
Mauri licoſo maurum poſuit.Mauri aūt i libya ſunt occidentem uerſus iuxta quos eſt columnarū fretum:qui cum
uberem regionem habitarēt magna tamē ex parte paſtoraliter uiuebāt; pugnabāt frequētius ab equo haſtati:
eqs nudis uectes:& iunceis frænis gerebant et gladios. At pedites elephantū pellibus pro clypeis ſe protege
bant leonum:& pardaliū & urſorum pelles induebant: & dormientibus ſternebant. Auctor eſt Stra.lib.xvii.

¶ ACR. Cui dabit partes.i.cui deoꝶ dabit Iuppiter poteſtatem dolēdi malum qđ patrauit ps romāorum non oēs conſenſerunt in morte cæſaris.¶ Iuppiter. Iouis mite nomē eſt nec aliquid p ſe ledens. Lunam miris i alto Iuppiter.¶ Nube cādēti:melius candenti nube. quā candētis Humeros. ¶ Amictus: candidis nubibus uelatus:& q uideri nō pōt:amicti.n.dii nequeūt cōſpici.¶ Augur Apollo. Auguſtū qui ſe apollinis filiū uolebat uideri aut pp troianū genus de ueneris ſtirpe:ut eſt. Hūc tu olim cœlo ſpoliis orientis honuſtū accipies.

¶ POR. Tādē uenias p̄camur Nube cādēti humeros amictus. Cōuerſus ad Apollinē q actiaco bello Ant. oppreſſit.¶ Siue tu mauis erycina ri. Quā iocus circūuolat:& cupido. Poteſt & ridens iocus:& erycina ridens accipi.ideſt home.erycina ridens:ſecūdū illud φιλομμειδὴς ἀφροδίτη.¶ Siue neglectū genus:& nepotes. Ad martem hoc ptinet quem inuidioſe arguit genus ſuum.i.romanos neglexiſſe quod paſſus ſit eos bello ciuilē uaſtari.¶ Heu nimis lōgo ſatiate Ludo.pro bello poſuit:hic.n.uidetur ludus eſſe Martis acer & mauri peditis cruentū uultus in hoſtem. Mauri pro cuiuſlibet accipe bellicoſæ gētis. Speciem enim pro genere poſuit.

¶ CHRI. Cui dabit partes expiādi ſcelus:cui tradet hanc prouinciā expiandi.i.purgandi ſcelus. Tandē uenias poſt diuturnas calamitates.¶ Venias q.d.faueas:quia ſuo aduētu:& p̄ſentia fauent dii. Vir. Nec tam præſentes alibi cognoſcere diuos. Præſentes.i.fauentes. Facit autē petitionē iuſtā: nam ueniam mœrentur:qui tādiu pœnas luerūt. Mouet itidem cōmiſerationē a diuturnitate ærūnarū:ſic Vir. Quem das finem rex magne laborū.¶ Amictus humero. Sinecdoche eſt.i.hūs humeros amictos nube. Eſt.n.amicio.is.amictus.¶ Cādentes differt candibus ab albo. Albū n.caret ſplēdore candens uero ita album eſt: ut etiam ſplendeat: dictum a candore ferri. Humeri aūt ſunt a quibus dependent brachia ὦμοι græce dicunt. Eorū latitudo robur: & prudentiā indicat.ii ēt armi dicunt: unde armatuiam ſuperiora ab his ſuſtentant:inferiora inde pendent. Armilla ornamenta q ab armis pendent.¶ Augur:cōgruum epithetum ſoli cum ipſe uaticiniis p̄ſit:ſed de auguribus alio loco. Meminit autē apollinis:qm hic deos in p̄lio actiaco Octauiano fauiſſe dr. Virgi. Actius hæc cernēs arcū tendebat apollo:& Proper. Dixerat & pharetræ pōdus cōſumit in arcus: Proxima poſt arcus cæſaris haſta fuit.¶ Erycina. uenus quæ in ericyno monte ſiciliæ religioſiſſimæ colebatur:ſcribit aūt Diodorus ſiculus Burē regē ſiciliæ ex uenere er. cē filiū ſubſtuliſſe; Hic uero ob genus maternum i maxima gloria habitus uebē condidit in alto loco a ſe denominatam:eiuſq; i arce tēplū ueneri matri po.uit multis donariis ornatum: Hinc uenus erycina dicit: mōti quoq; in cuius uertice mons ē:idē eſt nomē. Vir.tñ in ſtrutē æneæ hyſtoriam puertēs ab ænea cōditū fingit his uerſibus. Tunc uicina aſtris erycino in uertice ſedes. Fūdat uertice idaliæ. ¶ Ridēs. epithetū cōueniēs qđ & Homerus illi tribuit:& Lucretius de illa ubi rident æquora pōti. Neq; erat poſtponenda uenus qñquidē Iulioꝶ familia ab ænea ſunt ueneris filio. Vir. ecce diōſei p̄ſſit cæſaris aſtrū. Dionei.n.dixit a dione ueneris matre locus aūt & cōuenientiſſime ſunt ueneris comites. Nam ſine his poteſt uenus. Proptereaq; ita illā inducit Maro cupidinē alloquentem ut dicat. Nate meæ uires:mea magna potentia ſolus.¶ Volat circū. alluſit ad formā cupidinis. Alatus.n.pingit unde Propert. Idē nō fruſtra uentolas addidit alas. Fecit & humāo corde uolare deū.¶ Siue neglectū.g. &.n. Neglectū uel qa extīgui cæſarem paſſus eſt uel pp bella ciuilia. Reſpicis auctor:recte ad dubitat an mars bellorū deus reſpiciat;cū ciuilibus bellis tā diu uexatus ſit populus ro. Reſpicis faues quia ſuo aſpectu fauent dii. Virgil. de Ioue Aſpice nos tantum & ſi pietate meremur da deinde auxiliū.¶ Auctor.hoc.n.ſolo pbare pōt oportere martem curari romanos.¶ Nemo.n.debet eā rem negligere cuius ipſe ē auctor. Auctor ergo quia a romulo ſunt romāi;quē Mars ex illa genuit. Sed quia petit a deo bellorū pacē:quæ nemini ſuo cōtraria uideri poſſit. Iccirco primo monet oportere eū pcere iis qui ab eo fluxere. Deīde & ſi cor di ſint bella debere iā capi ſacietate ex diuturnitate belli. Poſtremo inuit eē & alios populos:quos fatigare poſſit.¶ Sacietate:qa adeo magna & diuturna fuerant bella: ut etiam
Ludus crudeliſſimos hoſtes & p̄lioꝶ auidiſſimos potuerit ſaciare.¶ Ludo.ad mortē reſpexit qui bello delectat. Nō aūt ad hoies quibus hæc piculoſiſſima laborioſiſſimaq; ſunt;& nō ludus Clamor aūt galeæ & acer uultus p bello poſuit:ut huiuſmōi circūlocutione rē deteſtaret. Eſt āt ludus ſ re unde dicimus ludū pilæ & ludū aleaꝶ. Dicimus ludū oēm exercitationē:ſiue ai:ſiue corporis.& locū ubi exercemur:hic gymnaſium: qđ uerbū græ ad utrāq; exercitationē referūt ludū dicūt latini & magiſtrū ludi qui ludo illi p̄eſt:Iocū uero ad uerboꝶ feſtiuitatē referimus. Quæ res qm̄ uaria ē & digna quæ cognoſcatur:alibi demōſtrabitur. ¶ Galeæ: leues politæ Leue.n. prima ſyllaba correpta ſine pondere ſignificat. Vir. Ante leues ergo paſcentur in æthere ceruī Et per trāſlationē dicimus hoies leues: qui & facile mutant & grauitate uirili carent. Ouidi. Tu leuior ſoliis tunc cum ſine pondere ſucci: Eodem pacto res leues i quibus paruum aut nullum momētum ſit. Propertius. Et leuius curis magna perire bona. Sin autem prima ſyllaba producta pfertur ſignificat politum Virgili. Et ſæpe in Læui: quæſiſſet cornua fronte. Et quia quæ ſolita ſunt lubrica redduntur. dicimus leue lobricum. Vir. Raucū p leuia murmur ſaxa ciens. Hic dicimus leuigare.ſ.politum reddet:& tactu læue.¶ Vultus optime & nō facies: qa facies imobilis māet:uultus aūt ē qđā mutatio in facie;q indicat uel ſedati uel cōcita

tũ aĩum uel lætũ:uel triſtẽ:uñ eſt uultus ſiue a uolẽdo quia uolũtas aĩ in eo appet:ſiue a uoluendo quia uolubilis mutabiliſq; ſit.⁋ Acer:uehæmẽs:& aſper.⁋ Mauri:ſpẽs eſt ꝑ gñe Mauri ppĺi aphricæ:hi fuerũt medi q ex exercitu Herculis illic reſederũt ac paulatĩ ꝑ corruptione linguæ ꝑ medis mauri dicti ſũt. ⁋ Siue mutata. tandẽ deuentũ eſt quo cupiebat:ut octauianũ tanq̃ deũ inocãdũ eſſe affirmet. Cupit ãt illũ ꝑ mercurio poni:quoniã is & eloquẽtiæ & ſapiæ deus ẽ. & in agẽdo celerrimus. Idẽ pene ſenſit. Vir. i geor. cũ illũ trãſfert in ſignũ libræ.ita ut hic cõtermĩus ſit uirgini domicilio mercurii ꝑpter eloquẽtiã & ſapiam. Illic ſcorpioni domicilio martis pp fortitudinẽ.poeta ãt hic martis nõ meminit.& qa paulo ãte iuocauerat:& qa bella deteſtatur.uerũ tamẽ illũ appellat ultorẽ:ut p̃ſtantiã aĩ ad iniurias ulciſcẽdas illi attribuat.Ordo ãt duplex:Alii eni ſic: ſiue tu auguſte uenias pãtiẽs uocari ultor cæſaris.eũ.ſ. deus ſis:Alii & forte rectius ſiue tu auguſte ales filius maiæ ultor cæſaris uenias patiẽs uocari.i.iuocari. ab hoĩbus.

Siue mutata iuuenem figura
Ales in terris imitaris almæ
Filius maiæ patiens uocari
Cæſaris ultor.
Serus in cælum redeas:diuq;
Lætus interſis populo quirini.
Neue te noſtris uitiis iniquum
Ocyor aura
Tollat.hic magnos potius triũphos
Hic ames dici pater atq; princeps:
Neu ſinas medios equitare inultos
Te duce cæſar

⁋ ANT. Siue mutata:Ordo ẽ.ſiue tu ales.i.Mercurius filius almæ maiæ mutata figura in terris imitaris iuuenem patiens uocari Cæſaris ultor Serus i cælũ &c. ⁋ Mutata fi. cæleſti.ſ.i hũanã:uult.n.poeta Auguſtũ eẽ Mercuriũ.⁋ Ales. Mercurii ſimulacra pẽnatis aliis adornãt: quæ res mõſtrat ſolis uelocitatẽ.Nã qa mẽtis potẽtẽ Mercuriũ credim⁹ & ſol mũdi mẽs ẽ:ſũma aũt ẽ uelocitas mẽtis.iõ pẽnis mercurius q̃ſi ipſa natura ſolis ornatur.Auctor ẽ Mac.li.i.ſat. Vult.n.eundẽ eẽ ſolẽ & mercuriũ.In cælũ redeas:hoc ait quõiã dixerat eũ eẽ mercuriũ:& mutata figura i terris iuuenẽ imitari. ⁋ Lætus. inocens & ꝑpitius. Quirini.i.romuli:q poſtea Quirinus dictus eſt: Vnde legiẽ li.ii.faſt.Proxĩa lux uacua ẽ.at tertia dicta qrino: Qui tenet hoc nomẽ Romulus ante fuit.Siue q, aſta Quiris priſcis eſt dicta ſabinis:Bellicus a telo uenit i aſtra deus.Siue ſuo regi nomẽ poſuere quirites:Seu qa rõanis iũxerat ille cures.⁋ Iniquũ:acerbũ aſperum indignantẽ.⁋ Ocyor aura.ualde ocys & uelox.ẽ.n.comparatiuũ pro poſitiuo Virgilius li.iiii.ait. Vade nate uoca zephyros.& labere pẽnis.⁋ Triũphos: Auguſtus bis ouãs igreſſus ẽ urbẽ poſt phylipẽſe & rurſus poſt ſiculũ.Curules triũphos tris egit Dalmaticũ Actiacũ Alexandrinũ cõtinuo triduo ut ſcribit Suetonius.⁋ Pater atq; priceps. Auguſto.n. patris patriæ cognomẽ uniuerſi repentino maxioq; conſenſu detulerũt.Ipſe ãt precatus eſt ſupos:ut hũc cõſenſum ad ultimũ uitæ finẽ ſibi ꝑferre liceret.auctor ẽ Trãqllus.⁋ Medos iultos.parthos ẽt itelligit a qbus qdẽ.M.Craſſus:& filius eius.P.Craſſus occiſi de qb⁹ Lucãus ait.umbraq; erraret craſſus iulta.Eſt aũt media duplex:maior & minor.Maioris metropolis ẽ Echatana magna ciuitas:& medici ipeꝑii caput:qua parthi regia utebãtur.Nã reges ibi æſtatẽ agebãt:frigida.n. eſt media:Media ipſa maior olĩ totĩ aſiæ domĩata ẽ.ut ſtrabo lib.xi.ſcribit Apianus aũt edocet gloria belligerẽdi elatũ Craſſũ.ut.ſ.ad idicũ penetraret oceanũ & au ꝑ parthoꝝ raperet:bellũ iniuſte i parthos mouiſſe cũ eoq; ad.xx.milia hoĩnũ iteriiſſe.decẽ milia i poteſtatẽ redacta eẽ.Suetonius uero ſcribit ꝙ parthi auguſto ẽt armeniã uẽdicãti facile ceſſerũt ſigna militaria:q̃.M.craſſo &.M.Ant.ademerant : repoſcenti reddiderũt obſideſq; inſuper obtulerunt poſtea ſcribit idem de tyberio ſic recepit & ſigna quæ.M.craſſo ademerant parthi:oſtenditq; tunc tribunum militum fuiſſe.

Mercurius cur alatus

Quirinus

Auguſti triumphos

auguſt⁹ pr̃ p̃riæ

Craſſus

Media

Echatana.c.

craſſus

Parthi

Tiberi

⁋ ACR. Erycina ridẽs.erycina uẽus ab eryce:i quo maxĩe coliẽ dicta.Vir.Erycino i uertice ſedes Fũdaẽ ueneri idaliæ:ſed ueneris nũm nõ uſq; adeo mite eẽ ſolet:nã irata ſolis filias ꝑſecuta ẽ.⁋ Siue neglectũ.ſiue qa cæſarẽ occidi paſſus ẽ.ſiue quia poſtea i ultiõe eius bellũ ciuile fieri ꝑmiſit.⁋ Et nepotes.rõanos dixit pp Romulũ.⁋ Reſpicis auctor. Mars auctor ꝑ iliã & Romulũ. Vir. Vertice criſtæ & pater ipſe ſuo ſuperũ iã ſignat honore. Ludo.ludũ martis dixit bella ciuilia cuius ludus in ꝑliis ẽ.⁋ Quẽ iuuat.martẽ.n.& bellicus clamor & ſplẽdẽtia tæla delectãt:ut iuuat ire & dorica caſtra. Deſertoſq; uidere locos.⁋ Et mauri.maurũ abuſiue poſuit ꝑ quocũq; hoſte.⁋ Siue mutata iu.ſ.mercuriũ dicit:ſiue quia i diuerſas ꝑtãtes trãſfigurari cõſueuit. ſiue quia uult eũ auguſto ꝑ troianos parẽtẽ uideri. Vir. At maiã auditis ſi quicq̃ credimus atlas.Et uẽias ꝑcamur a ſupioribꝰ ubiq; ſubaudis.⁋ Almæ.ne almæ filius cupido putareẽ.iõ dixit filius maiæ:ut mercuriũ oſtẽderet. Virgilius. Hæc ait.& maia genitum dimittit ab alto.⁋ Serus in.c.ac ſi diceret diu uiuas romanis & tarde diuus fias.⁋ Iniquũ iratum indignantẽ peccatis noſtris:& ꝑpter hoc nos fugientẽ.⁋ Princeps iuxta morẽ pricipũ:qui patres patriæ dicuntur.⁋ Medos.parthos:a quibus Craſſus occiſus ẽ quo pereunte ortũ ẽ bellũ ciuile. Luca. de eodem. Vmbraq; erraret craſſus inulta.

⁋ POR. Siue mutata iuuenem figura.adulatur Auguſto:mercuriũ eum eſſe dicens.⁋ Serus in cælum redeas.ſuauiter optat auguſto ut diu uiuat.⁋ Neue te noſtris uitiis iniquum ocior aura.bene hæc dicunẽ:quia ad mercurium uideẽ loqui:q uolucer deus:ſimul elegãter & illud oblique optat ut poſt exceſſum auguſtus diuus factus recipiatur in cælum.⁋ Noſtris uitiis.id utrum ad bella ciuilia referẽs ait:an latius ex hoc intelligiẽ.⁋ Ocior aura tollat. ꝑ ocius tollat. σχημα ... ἀλλαγη.

⁋ CHRI. Ales.quia mercurius talaria alata hẽt.ut in.iiii.lõgo ordĩe poniẽ a marõe:ubi aui ſimilẽ deſcribit.⁋ Maiæ.ſic Virgilius. Sic ait:& maia genitum demittit ab alto.⁋ Imitaris iuuenẽ.exprimis formam iuuenilem.⁋ Vltor ulciſci hoſtes eſt uindictam de hoſtibus capere.& ulciſci ſocios ideſt punire illos : qui iniuriã intulerant ſociis.⁋ Serus in cælum.exoptat longiſſimam uitam.⁋ Serus.non niſi ultimo tempore.⁋ Redeas. ex opinione platonicorum:qui uolunt humanas animas e cælo deſcendere: & in corpora intrare : in quibus

ſi icõrrupte uixerit:ad cælũ poſt mortẽ redeat. Ergo redeas & nõ aſcẽdas: uel dixit redeas: ut oſtẽdat illũ iã deũ effectũ:& cælũ tenere ſed deſcẽdiſſe:ut cõſuleret rebus hũanis. Lætus. bñ uolẽs: ut uobis lætus ego hũc cãdẽtẽ in littore taurũ. ⁋ Cõtra triſtis iuitũ ſignificat. Teren. Inuitat triſtis. Quoniã aũt i brutis lætitia ex pigui oſtenditur: dr̃ lætus ideſt pinguis. Virgilius. Glande ſues læti redeunt. Eadem ratio eſt & in terris: unde lætum fertile dicitur. Quid faciat lætas ſegetes. Inde letamẽ quoniã lætũ. i. fertilẽ agrũ. reddat. ⁋ Quirini romuli. q̃rinũ. n. romulũ dixerũt. ab haſta qua i bello utebatur: quæ ligua ſabia quiris dicebať: uel ἀπο τουκυρίου q græce dominũ lignificat. uel populo quirini. i. populo ſuo. qui quirinus ẽ. nã octauianus a triplici ordine romano: ſenatorio equeſtri & plebeo tribus noibus donatus ẽ. ſ. ut quirinus: ut cæſar. ut auguſtus nominaretur. ſic & maro illũ noiat: ait eni. Cana fides & ueſta remo cum fratre quirinus. ⁋ Ne ue te noſtris uitiis iniquũ. ut ſupra uitio parẽtũ: quaſi dubitet ne clemẽtia ſua qua afficitur. Ergo populũ romanũ a ſceleribus q̃ ipe ut deus odit illũ auertat. ⁋ Ocyor aura. uelox uentus: uẽti. n. beneficio utuntur aues i uolatu. Ergo alluſit ad mercuriũ: q alatus ẽ. uel ad uelocitatẽ plãetæ. ⁋ Hic. id ẽ romæ ames potius magnos triũphos. ſit ſnĩa cũ arbitratu tuo poſſis eligere quẽ deũ eẽ uelis: elige ut p̃ſis ipio romão. idẽ ſenſit. & Vir. Teq; adeo quẽ mox q̃ ſint hitura deorũ cõcilia icertũ ẽ. Eſt autẽ i hoc loco repetitio color rhetoricus: hic & hic. itẽ cõiũctio: quonia ames uerbũ iter duas clauſulas q̃ ſibi applicanť profuit. ⁋ Pater atq; priceps. iſtis. n. titulis dõatus ẽ a populo romano: ut pater patriæ & priceps urbis dicereť. ⁋ Neu ſinas medos. ꝓ parthis poſuit medos: quoniã pthis ſubiecti erãt. Media qa a tauro mõte nõ diſcedit: frigida ẽ. Duplex ẽ media: cuius una ps uocať maior: eiuſq; metropolis Ecbatana ẽ magna urbs regia oli medoꝝ: nũc parthoꝝ. ⁋ Eq̃tare. recte quoniã celeri curſu equorũ utuť pthi: & iterfugiẽdũ hoſtẽ ſagittis feriũt. Vir. Fidẽtẽq; fuga pthũ uerſiſq; ſagittis. ⁋ Eq̃taŕ. q̃ſi dicat ꝓ arbitrio ſuo uagari nihil nos poſt tã iſignẽ notã metuẽtes: idq; qa ultionẽ nullam paramus. ⁋ Inultos. paſſiue poſuit. i. ipunitos. Nã iteritũ craſſi: & deletũ exercitũ: & capta ſigna nõdũ ulti erãt rõani. Hoc cõquerit & Lucanus. Cũq; ſupba foret babylon ſpoliãda trophæis Auſoniis: umbraq; erraret craſſus inulta: Bella geri placuit nullos habitura triũphos. ⁋ Te duce cæſar. emphaſis ẽ i noie & ꝓnoie. q. d. duce te. i. duce eo qui non mõ principatũ iter hoies tenet: ſed ẽt deus ẽ effectus. Ergo duce illo q iuictiſſimus ſit futurus.

Argumentum Tertiæ Odes.

⁋ ANT. Tertia ode naui p̃cať ut Virgiliũ finibus atticis icolumẽ reddat: Is. n. athẽas nauigabat: execrať poſtea illũ q primus ratẽ pelago cõmiſit ipreto oi terrore uẽtoꝝ & ſideꝝ. mariſq; diuerſis piculis gr̃a lucri. Nequicquã itaq; dei prudẽtia Oceano terras abſcidit ſi naues ipiæ trãſiliunt uada nõ tãgẽda. hoium deide audaciã carpit. ruũt. n. ꝑ uetita. hic ꝓmetheus fraude ab æthere ignẽ detulit gẽtib⁹: poſt quẽ ſubductũ macies & noua febriũ cohors icubuit terris. Morſq; prius ſemota & tarda corripuit gradũ. Dædalus ẽt pennis uolare auſus ultra humanã ſortẽ. Hercules inferos petiit. Nil deniq; mortalib⁹ arduũ dicit: nã cælũ quoq; ſtultitia petim⁹. nec patimur ſcelere noſtro iouẽ iracũda ponere fulmina. ⁋ Sic te diua potẽs cypri hæc ode ẽ dicolos diſtrophos: primus. n. uerſus gliconicus ẽ ex ſpõdeo & duob⁹ dactylis. Secundus uero Aſclæpidæus de quo diximus ode prima. ⁋ Diua potens cypri. piphraſis ẽ ueneris: eius. n. plura tẽpla i cypro erãt. de qb⁹ Strabo. li. xiiii. mẽinit. Eſt ãt ſalutare nauib⁹ ueneris ſidus: hic ſapho ad phaonẽ ait: Solue ratẽ uẽus orta mari: maŕ p̃ſtat eũti. Ma. li. iii. ſat. ſeri. Cypri eẽ ueneris ſignũ barbatũ corpe ſed ueſtæ muliebri: cũ ſceptro ac ſtatura uiri putãtq; eũdẽ marẽ ac fœminã eẽ. flor⁹ ſcribit cyprũ ueterib⁹ diuitiis abũdãtẽ: & ob hoc ueneri ſacrã Lactãtius aũt ſcribit li. i. c. xvii. q̃ uẽus ut i hiſtoria ſacra cõtineť: prima artẽ meretriciã inſtituit: auctorq; mulierib⁹ i cypro fuit: uti uulgo corpoꝝ q̃ſtũ facerẽt: Quod iccirco ipauit. ne ſola p̃ter alias mulieres ipudica & appetẽs uiroꝝ uidereť. Vtq; iuſtinus. li. viii. ſcribit: mos erat cypriis uirgies ante nuptias ſtatutis dieb⁹ dotalẽ pecuniã q̃ſituras i q̃ſtũ ad littus maris mitteŕ: ꝓ reliqua pudicitia libamenta ueneri ſoluturas. ⁋ Fr̃es helenæ lucida ſydera: Caſtorẽ & Pollucẽ deos i mari iuocãt ut ẽt P. li. li. ii. mẽinit. Neptũnus ut ſcribit Hygin⁹: caſtori & Polluci dedit poteſtatẽ naufragis ſaluti eẽ. eorũq; ſydera alternis lucere aiũt. Alterius uero ſidus hẽt ſtellas. viii. Alterius. x. Vide tamẽ latius ode. xii. ⁋ Vẽtoꝝ pr̃. i. rex Aeolus: q in ſtrõgyle æoliarũ una regnauit. Cuius fumo qui nã flaturi eẽnt uẽti i triduũ p̃dicere icolæ dicebãť. Vnde æolo uẽtos paruiſſe exiſtimatũ. Auctor ẽ Plinius. li. iii. Et nos i Iuue. plura de æolo: q qdẽ apud nos iterp̃tatur uarius & doloſus. Dio. li. v. ſcri. q̃ æolus uelis uti nautas docuit: & obſeruatiõe ignis q uẽti futuri eẽnt p̃dicebat. Vnde & illũ fabulæ uentorum potentem dixere: ob eximiãq; eius pietatẽ deorum amicus ẽ noiatus.

Glycõicus uerſus — Cypria uenus — Cyprus — Caſtor — Pollux — Aeolus

Tertia ode dicolos diſtrophos ad nauĩ

Sic te diua potens cypri
Sic fr̃es helẽæ lucida ſydera
Ventorumq; regat pater

⁋ ACR. Sic te diua. Metrũ prio uerſu glycõicũ cõſtat ex ſpõdeo & dactylis duobus ita. ſic te diua potẽs cypri. ſecũdo alclepiadeũ. Sic te. d. p. c. pricipiũ dep̃catiõis: ut nauis beneficis ſyderibus cõmendeť. Salutare enĩ ueneris ſydus ẽ. ⁋ Sic ãt aduerbiũ adiurãtis ẽ. ⁋ Fr̃es helenæ: caſtor & pollux. ⁋ Lucida ſydera. ephexegeſis ⁋ Pr̃. aut æolus. aut iuxta phyſicos. q uẽtos ex motu oceani naſci uolũt neptũnũ dici. ut qd ue pr̃ neptũe pan.

⁋ POR. Sic te diua potẽs Cypri. Ad nauẽ loq̃ť: q̃ Vir. Athenas petierat. Adorãs eam ut eum incolumẽ ꝓferat. ⁋ Sic fratres helenæ lucida ſydera ἀχιμω ἐφέξηγησις qa fratres helenæ lucyda ſydera ſũt. Cõſtat ãt hodie inter nautas caſtoris & pollucis ſtellas plerunq; nauibus infeſtas eſſe.

Ad Nauem ut Virgilium incolumem uehat. ode. iii.

⁋ CHRI. Ode dicolos ideſt bimẽbris eſt: nã primus uerſus glycõicus ẽ. ab auctore nomẽ ſortitus. eius pes primus ſpõdeus eſt: alter coriãbus: qui ex prima & ultima longis & duabus itermediis breuibus cõſtat. põt idem tamen uerſus reduci ad ſpondeum & duos dactylos. Tertius epirichius qui habet duas breues. Secũdus uerſus aſclepiadeus ẽ: de quo prima ode demonſtratũ eſt. ⁋ Nauem alloquitur quam Virgilium poꝛtã

coꝝ q ſũt:q fuerũt:quiq̧ futuros erũt ĩ annos doctiſſimũ uectũrã ſũmope rogat:ut illũ athenas quo pliſo
phãdi cã ꝓficiſcebať;icolumẽ puehat. Inde occaſionẽ nactus in eũ ſuehit:q auaritia ductus nauigãdi primus
auctor extiterit:cũ ĩ rẽ piculoſiſſimã mortales induxerit. ℣ Sic te. hæc dictio aliqñ ꝓcatis ẽ ut illud: iubet ſic te
bene cæſar. Aliqñ ſimilitudinis. Virg. Sic nos in ſceptra repõis. Vtiť ãt apoſtrophe. cũ orationẽ ad abiẽtẽ nauẽ
cõuertat. Nec caret ſua grauitate ſmo: q aut ad bruta: aut ad ianimata habeť. Sic Vir. Phœbe diu: res ſi q̃ diu
mortalibus ulla ẽ. ℣ Diua potẽs. cy. q cypro dominaris. Cõtra ipotẽs dr ille cui alis dominať. Hic ipotẽs ire
is dr q ab ira uinciť: quoniã illã ĩ ſuã poteſtatẽ reducere nõ poteſt. Inuocat ãt uenerẽ: qa ĩ mari orta plurimũ
in eo poſſet credať. Hinc neptũnus apud maronẽ. Fas oẽ ẽ cytherea meis cõfidere regnis. Vnde genus ducis. & Venus
Proprius. Dea orta mari mare ꝓſtat eũti. Veneres tres ſũt. una orta ex cælo patre & die matre apď ꝑtiſcos. Al
tera ex uiribus cæli & ſpuma maris. Aiũt. n. ſaturnũ cælo patri uirilia amputaſſe: & in mare illa ꝓieciſſe: atq̧
ex iis & ex ſpuma maris natã uenerẽ: ꝓpterq̧ ἀφροδίτην appellatã ἀφρὸς. n. ſpuma ẽ. Hoc iõ fingũt: quoniã ex
naturali calore & ſalſo humore uenus naſciť. Tertia Iouis & Diones filia: unñ maro. Ecce dionæi ꝓceſſit cæſa
ris aſtrũ. Coliť ĩ iſula cypro: ex quo & cypria & cyprogẽia nũcupať. Ait aũt herodotus: ãtiqſſima olim tẽplo
rũ ueneris fuiſſe duo. primũ aſcalõe urbe aſſyriæ: ſecũdũ ĩ cypro: ubi lege cautũ fuit ut oẽs mulieres ſemel
ſaltẽ in uita in honore ueneris eo in tẽplo cũ alieõ uiro cõcuberent. Fuit etiã quãdoq̧ de more ut uirgines ad
littus externos expectarẽt: & cũ illi coeũtes dotes lucrareť. Quæ cõſuetudo in italiã uſq̧ ad locros ꝑuẽit. Cy
prus inſula oli a ſyria diſiũcta ẽ: cũ prius eſſet cõtinẽs. ℣ Sic fratres. h. Repetitio ẽ color rhetoricus: q fit quo
tiẽs eadẽ dictio ĩ pricipio clauſulæ repetiť. ℣ Fres. h. caſtor & pollux: aiũt. n. Iouẽ amore lædæ: q tindari uxor
fuit: captũ ſe ĩ cygnũ auẽ cõuertiſſe: & cũ muliere cõcubuiſſe: ideq̧ duo enata oua: quoꝝ ex altero pollux & he
lena ex altero caſtor & clytẽneſtra orti ſũt. Alii uolũt ſolũ mõ primũ ouũ ex Ioue fuiſſe: ꝓptereaq̧ pollucẽ &
helenã fuiſſe imortales. Secũdũ tindaro: & ex illo caſtorẽ & clytẽneſtrã genitos eſſe mortales. Addit Hyginus
hos fres maxia cõcordia cõiũctos fuiſſe & mare piratis infeſtatũ ſua opa pacauiſſe. Veꝝ cũ caſtor aduerſꝰ athe
nieſes ĩ pugna cecidiſſet: cõmuit ſuã illi imortalitatẽ pollux: & a Ioue ipetrauit ut alternati uiuerẽt. unñ Vir. Si
frẽm pollux alterna morte redẽit. Sũt igiť a Ioue ĩ id zodiaci ſignũ mutati: quos geminos appellãus. Iccircoq̧
a pielitãtibus ĩ tẽpeſtate nautis inuocabãť: qm̃ dũ ĩ terris eẽnt illos a piratis ſeruauetãt ẽ huiuſmõi ſignũ adeo
amplũ: ut cũ alter iã oriať: alter adhuc lateat. hic alternatim uiuere dicũť. Diodo. ãt refert: cũ argonautæ in
gentẽ paterẽť tẽpeſtatẽ: orpheũ ea ſacra ꝑegiſſe: q & ipſe prius apud ægyptios didicerat. & deinde ſamothra
cas docuerat: ac paulo poſt duos igniculos ſupra capita pollucis & caſtoris apparuiſſe: ſtatiq̧ tẽpeſtatẽ ceſſaſ
ſe: q ſacra deide a nauigãtibus obſeruata ſũt: & igniculi illi dioſcuroꝝ ꝓſẽtia putari. Hæc diodorꝰ: Sed placet
quæ de his Plinius ſcribat ad uerbũ ponere. inqt ergo. Vidi ĩ nocturnis militũ uigiliis ihærere pilis ꝓ uallo
fulguꝝ effigies. Eæ & antẽnis nauigãtiũ: aliiſq̧ nauiũ partibus ceu uocali quodã ſono iſiſtũt ut uolucres ſedẽ
ex ſede mutãtes graues cũ ſolitariæ uenere mergẽteſq̧ nauigia. & ſi ĩ cariæ ima deciderit exurẽtes. Geminæ
aũt ſalutares & ꝓſperi curſus prænũciæ: qrũ aduẽtũ fugari dirã illã ac minacẽ: apellatãq̧ helenã ferũt: & ob
id polluci & caſtori id numẽ aſſignant. eoſq̧ in mari deos inuocãt. uides qd Plinius. Sed noſtro quoq̧ tẽpore
xp̃iãis nauigãtibus & diuinũ auxiliũ iplorãtibus huiuſcemõi igniculi appareť dicũť. ℣ Lucida. uel ſalutaria
ut cõtra nigra dicimus q noxia ſũt: uel ad naturã geminoꝝ reſpexit in quo ſigno ſingulæ in ſingulorũ capiti
bus ſtellæ pter cæteras fulgẽtes apparẽt. Vẽtorũ pater: uel æolũ intelligas: de quo plura alibi quẽ qdẽ maro
a Ioue uẽtis præfectũ ponit; unde. Et mulcere dedit fluctus & tollere uẽtos. Vel neptũnũ ſecũdũ eos q uolũt
ex cõcuſſione maris ad terrã uentos gigni & terræmotus: ꝓptereaq̧ ipſe a græcis Enoſigeus. i. terrã quatiens
appellať. Venti tamẽ ſecũdũ ariſtotelẽ naſcũť ex uapore ſicco a terra reſoluto: & cũ aliq cæleſti uirtute icor
porato. Refert. n. in ſuis metheoris duo eẽ genera uapoꝝ: q ꝑ calorẽ ab iferioribus reſoluũť. Horũ alter hu
midus eſt: & materiã ꝓbet pluuiis. Alter ſiccus q eſt materia uẽtoꝝ: & hæc qdẽ phyſice. Poetice aũt dicũť uẽ
ti aſtrei & auroræ filii: q a Iunõe: ut ait Lactãtius: ob natũ epaphũ icitati ſunt & a Ioue repſſi. Theodõtius uult
illos a furiis cõmotos. ſed a Ioue hortatu linguæ e cælo pulſos: & cũ oia ĩ diuerſa traherent: tãdẽ illos iuppiter
in poteſtatẽ redegit: æoloq̧ ſeruãdos tradidit. Vir. Sed pater oĩpotẽs ſpelũcis abdidit atris Hoc metuẽs: mo
lẽq̧ & mõtes iſuper altos Impoſuit. regẽq̧ dedit q fœdere certo Et ꝓmere & laxas ſciret dare iuſſus habenas
Veteres ut refert Pli. quatuor tãtũ uẽtos nouere: a quatuor mũdi partibus. ideo nec Homerus plures noiat.
Sequens deinde ætas octo fecit: ut eſſent bini in ſingulis partibus. Poſtremo terni a quaternis partibus deſcri
bũť. Eſt igiť ab oriẽte equoctiali ſubſolanus. qa ſub ſole naſcať. Huic collaterales dãť hic eurus ad ſeptentrio Vẽtorũ Genera
nẽ q̃li ἀπὸ τῆς ἠοῦς ῥέων. i. ab aurora fluẽs. ide uulturnus q alte uolitet. Hi tres calidi ſunt & ſicci: qa ſub ſole
diu morãtur & in ortu diei ſũt ſalubres: qa ueniũt a cõtẽperato aere. a meridie cardinalis ẽ auſter: eo q aquas
hauriat: inter hunc & euꝝ eſt euroaſter qui dr etiam notus ab humore. νότος. n. id græce ſignificat. Ad occi
dentẽ iuxta libim eſt libynotus q aphricus noiať. Veꝝ iſti calidi ſũt & humidi ꝓptereaq̧ fulminei & aerẽ cõ
denſantes: & pluuias iducẽtes: quin & morbos multos gignũt. Ab occidẽte cardialis uẽtus eſt fauonius. a fer
uore ſiue a fauore nuncupatus. græce zephirus. ζεῖν. n. græce feruere dr. eſt eni uẽtus tẽperate frigidus & hu
midus: nã cũ ſol paꝝ ĩ occidẽte moreť. neq̧ humiditatẽ oio deſiccat: neq̧ multũ calorẽ iducit. ex huiuſmõi
igiť tẽperie rebus gignendis idoneus habeť. In fine ãt diei ſalubrẽ dicũt eẽ: qa ſol illũ ſuis radiis rarefaciat &
attẽuet: & puꝝ reddat. Eius collaterales ſũt. a ſeptẽtriõe circius: a meridie aphricus. Quartus uẽtus cardina
lis eſt a ſeptẽtriõe boreas. hẽt collaterales aqlonẽ ab oriẽte. & choꝝ ab occidẽte: uẽti ſeptẽtrionales ſũt frigidi
& ſicci. unde cõdẽſãt corpora. cõſtrigũt meatus. purificãt humores: ſubtiles reddũt: ſpiritus. ui decoquẽdi ci
baria adiuuãt. Sub his uẽtis: ut ait Ariſto. mares gignũť: ueluti ſub medionali fœminæ. ac de uẽtis hactenus. Iapigia Meſſapia

Obſtrictis aliis præter iapiga

℃ANT. Iapiga. Iapiga quam & meſſapiã græci uocãt regio eſt iuncta calabriæ & ſalentinis: ut ſcribit Strabo lib. vi. dicta

Nauis:quæ tibi creditum
Debes uergilium finibus atticis
Reddas incolumem precor:
Et ſerues animæ dimidium meæ.

aũt ab iapige dædali filio. Iapix uero uētus eſt ex apuliæ ora
ꝓficiſcēs.quē eundē cap gelius lib.ii.extimat:nã & ē occidē
talis. Eſt aũt utilis græciã peretibus ex italia. ¶ Animæ dimi
diũ meæ. Amicus.n.eſt alius ipe:& æqualis æqualē delectat
ut habetur in æthicis.

¶ACR. Præter ia.iapix uētus utilis apulia flãs athēas pe
tētibus græce agreſtes dr̃. Creditũ:cõmēdatũ: ut Virg. Anni
ſpē credere terræ. Atticis athēiēſibus. Et ſerues a.d.m.amicũ partē aiæ poſuit iō dimidiũ dixit. ¶ Athenas
nauigãti Virgilio nauigii proſperitatē precatur:& execratur etiam timore periculi eũ qui primus cupiditate
lucri ad temeritatem nauigandi deſcendit.

¶POR. Iapix.a uētoſa regiōe uñ flat dr̃:q̃ nũc apulia appellaſ.dicit ergo optime hoc uēto ex italia Athe-
nas nauigari.& iccirco optat ne alius flet q̃ ipſe nauigãti Virgilio. Quæ tibi creditum debes uirgiliũ. Ambi-
guũ utrũ debes finibus atticis an finibꝯ atticis reddas accipiēdũ ſit. Et ſerues aiæ dimidiũ meæ:Suauiter hoc
dictũ ſecundũ illã amicitiæ diffinitionē:qua plurimũ utũtur μιαν ψυχην δυοιν σωμασιν.

¶CHRI. Præter iapyga.hic uētus ſecũdũ Pliniũ ex apulia ē:& flat uerſus græciã. Virg. Fecerat ignipotens
undis & iapyge ferri. Debes Virgilium creditũ.ſumus.n.debitores earũ rerũ q̃ nobis credũtur. ¶ Reddas.i.re
ſtituas. Reddere.n.eſt rem debitam dare. Ergo ſi uirgilius ſibi ea ratiōe creditus ē:ut ad fines uſq; atticos de
ueheret reddēdus ē illi terræ uirgilius. Vel dixit Reddas:quia cũ hõ terrenũ ſit animal.mare ſibi alienũ ē ele
mentũ.ergo reddēdus terræ tanquã res illi debita.ſic Vir.de dædalo. Redditus his primũ terris tibi phœbe
ſacrauit.remigiũ alarũ. Eſt aũt ordo.o nauis q̃ debes finibus atticis uirgiliũ creditũ tibi:redde illũ icolumē fi
Dimidium nibꝯ atticis. Sic iuuet te diua potēs cypri. ¶ Dimidiũ.hoc differt a dimidiato:nã dimidiũ de rebꝯ dr̃ q̃ ſeparatæ
ſũt. Martialis:Dimidiũ dõare lino q̃ credere totũ. Qui mauult mauult pdere dimidiũ. Dimidiatũ uero de
Dimidiatum rebus q̃ cõtinuæ ſũt & nõ ſeparãſ.unde & Cice.i tuſculanis dimidiatũ menſē dixit.optime at̃ dixit dimidiũ
aiæ:nã iis q̃ uera amicitia cõiũcti ſũt:una aia cõis eſſe uideſ. Cũ idē uelle idēq; nolle ea demũ firma amicitia
Animꝯ ſit. ¶ Aiæ.i.uitæ.differt.n.aius ab aia. Aius eſt quo ſapimus. Ergo eſt ipſa pars rõnalis q̃ i nobis diuina immor
anima talisq; eſt. Anima aũt q̃ uiuimus.q̃ q̃dē cõis nobis eſt cũ reliquis aiantibus. Iuue. Pricipio icluſit cõis conditor
illis. Tantũ aias nobis aium quoq; mutuus ut nos affectus petere auxiliũ pſtare iuberet. Aius tñ quãdoq; pro
uehemētiori mētis cõcitatiōe aſſumiſ:hæc mõ in irã uertitur:unde illud. Pone aios & pulſus abi modo i for
titudinē. Et animoſũ dicimus q̃ magno aio pditus ſit. Aia autem ut dixi:uita eſt Iuue. Summũ crede nefas
aiam præferre pudori. Capitur et p anhelitu ſine quo nõ uiuimus. Vir. Aias.& olētia medi ore fouēt illo: &
ſenibus medicantur anhelis. Capiſ ēt p ucto quē græci ανεμον uocant. Vir. Quantum ignes aiæq; ualēt. Scri-
bit ēt Marcellus p aqua poni:adducitq; Plauti auctoritatē:ubi minaſ ſe oēm aiam puteo extracturũ: quod
ego credo p ridiculã trãſlationē a facetiſſimo poeta dictũ:ut appellet aiam aquã.q̃ aut nos anima uiuimus:ſic
puteus aqua uiget. Inuehiſ ut dixi in eũ q̃ prius nauigare auſus eſt:cũ ad infinita picula:in q̃bus miſeri mor
tales die noctuq; uerſantur:hoc tã ſeuum adiungeret:cũ facile illo carere potuiſſemus.

Illi robur & æs triplex
Circa pectus erat:qui fragilem truci
Commiſit pelago ratem
Primus:nec timuit præcipitē aphricū
Decertantē aquilonibus:
Nec triſtes hyadas:nec rabiem noti
Quo non arbiter adriæ.
Maior ponere ſeu tollere uult freta.

¶ANT. Illi robur.illi execraſ q̃ prius ratē cõmiſit pelago
oi ſpreto terroſ grã lucri robur duritiēs igēs ai. ¶ Aes triplex
pecunia Maxima æris & pecuniæ cupiditas. Vñ ꝓptius li.iii. de peti
naufragio ait. Ergo ſollicitæ tu cã pecunia uitæ es p te imma
turũ mortis adimus.iter. Natura indiãs põtũ ſubſtrauit aua
ris. Vt tibi ſuccedat uix ſemel eſſe põt. Vel potius æs triplex.
Nauis i.circa cor intrepidũ multiplex æs &c. ¶ Qui primus. Naui
ut diximus in græciã ex egypto Danaus primus ſuexit.ãte ra
tibus nauigabaſ inuētis i mari rubro inter iſulas ab rege ery
tra.lõga naui iaſonē primũ nauigaſſe philoſtephãus auctor
Neptunus ē:ut ſcri.Pli.li.vii. Diodorus uero li.vi.ait Neptũnũ ſecũdũ
cretēſes primũ nauigãdi arte inuēta claſſē iſtituiſſe eiuſq; p-
cur maris deus fectũ eē a ſaturno factũ:quapp traditũ ē poſterius Neptun
nũ ipaſſe mari:ſacraq; ei ab nauigãtibꝯ facta. Addũt & neptũnũ equos primũ domuiſſe:artēq; eq̃tãdi ab illo
Hippiꝯ tradıtã ex quo hippius ſit appellatꝯ. ¶ Aphricũ.de hoc uēto ſupius uidī to. ¶ Hiadas.ſcr.hyginus i tauri capi
Hyadeſ te ſeptē eē ſtellas q̃ hyades nũcupãſ.hyades ãt uti iq̃t Tyro Cicerõis libertus ab hyo.i. pluo:nã & quũ oriũſ
auſter & quũ occidũt tēpeſtates pluuias largoſq; ibres cient.ut Gelius li.xii.edocet. ¶ Rabiē noti:ab meridie auſter
Notus qui notus dr̃ ucit. Eſt ãt humidus. νοτις.n.humiditas humorq; dr̃. Eſt ēt notus æſtuoſus:nã auſtro maiores
aquilo fluctus edũſ q̃ aq̃lõe q̃m ille iſernꝯ ex imo maris ſpirat hic ſũmo:noctu:auſter:iterdiu aq̃lo uehemētior: ut
ſc.Pli.li.ii. ¶ Quo nõ.ordo ē. Quo noto nõ maior arbiter adriæ &c. ¶ Arbiter adriæ.i.dñs adriaci maris.dñaſ
.n.uel ad extollēdos fluctus quũ ſæuit:uel ad placãdos quũ flare deſinit. Arbiter itē ille dr̃ cui plẽa poteſtas
arbiter eſt auctore.n.feſto Arbiter dr̃ iudex qui totius rei habebat arbitrium & facultatē.

¶ACR. Illi robur & æs.t.ac ſi diceret:duritia ſine ſēſu piculi. ¶ Triplex.uerbũ ab uſurariis tractum poſu
it quoq; auaritia ſpe lucri uel cõmercii iuētum nauigium ſit. ¶ Cõmiſit:credidit:ut Terē.ouē lupo cõmiſiſti.
¶ Triſtes hya.tēpeſtuoſas & nebuloſas.ſ.ut pluuio cõtriſtat frigorē cælũ. ¶ Nec rabiē no.notũ ſupra oēs uētos
extulit q̃ cardinalis ē.ideo arbiter q̃a pcipue ſolet paſci æſtibus.i.nutriri fulminibus. ¶ Adriæ.adiatrici maris
p quouis mari. ¶ Tollere.commouere. ¶ Ponere.mitigare.

¶POR. Illi robur & æs triplex circa pectꝯ erat;execraſ eũ q̃ prius auſus ſit nauigaſ.dicitq; eũ duriſſio cor

de ac pectore fuiſſe:q tāta picula nō timuerit:habet āt hic qddā homericū χάλκεον ἦτορ ſτιθος.i. ferreū
pectus.℣ Nec rabiē noti.Quo non arbiter adriæ maior. Arbitrium ꝓ rectore poſuit.Significat autē in adriati
co ſinu neminem magis noto ſæuire:p quod uidetur dominationem exercere:uel ad extollendos fluctus cū
ſæuit.uel ad placandos cum flare deſinit.

℃CHRI. Robur dutū.Robur ex ſe duritia ē:ſed eā uoluit epitheto augeꝛ.ꝑprie robur ſpēs ꝗrcꝰ ē duriſſi
mæ:ſed p ꝗdā trāſlationē ſumiꝛ ꝓ aī fortitudīe.qa illa duret aduerſus oīa picula & īcōmoda . Sumiꝛ & pro
corpis firmitate cū aduerſos oēs difficultates firmiter obnitiꝛ.Demū oium reꝝ firmitatē duritieq; robur ap
pellāus Fuit igꝛ īuētor nauigatiōis circa pectus.i.ī corde.ī quo oriūꝛ oēs cogitatiōes.robur duꝝ:ac ſi diceret
tāta durities ut ueluti ſaxeꝰ nullū ſētiret piculū ex nauigatōe īminēs.℣ Aes triplex poſuit ꝓ pecūia:qm̄ es pri
mū ex metallis ab hoībus reptū ē:priaq; ex ære pecūia ſignata.Oui.de faſt.Aera dabāt oli:meliꝰ nūc nomē
ī auro ē:Victaq; cōceſſit priſca mōeta nouæ.Quapp locū ubi publicā pecūiā ſeruabāt ærariū dixeꝛ.℣ Aes tri
plex.q.d.triplex uſura:ꝗ apd̄ ātiquos maxia putabaꝛ.Iuue.Qui triplicē uſurā p̄ſtaꝛ patꝰ circuit & fatuos nō
īuenit.Vt āt poetæ mētē ſimul & artificiū teneāus:cū execrareꝛ primū auctorē nauigatiōis:ut piculū ex naui
gatiōe augeat oſtēdit nō potuiſſe illō ad hāc rē īpelli:niſi ea durities ī hoīe fuiſſet:ut nullo pacto piculū ſenti
ret. Veꝝ quoniā īcredibile uideri pōt quēpiā ita a ſenſu alienari:ut ꝗ manifeſtiſſima ſūt nō ſentiat:addidit cām
docēs tātā fuiſſe hēndi cupiditatē:ut ab ea occæcatus p̄ceps ferreꝛ.Nā ut ē apd̄ maronē.Quid n̄ mortalia pe
ctora cogis auri ſacra fames.Potuit igꝛ ad tātū piculū īpelli:qoniā nō ſentiret piculū potuitq; nō ſentire pi
culū:quoniā auaritia obcæcatꝰ nihil aīaduerteret.Duo ergo ī hoīe uitia fuerūt:auaritia ꝗ ad oīa īpellit:& ca
rētia ſenſus:ꝗ ab auaritia ꝓueniebat.℣ Aes triplex.i.cogitatio lucri:ꝗ cōceperat aīo pecuniā qua merces emerat
triplicare:uel uniuerſum ꝗſtū ex mercibus exactū triplici uſura collocare.Qui.ſ.tr.c.p.t.Maximū argumen
tū ſtultitiæ & ſummū artificiū poetæ:q d.n.ſtultius fuit ꝗ mari.truci.i.tēpeſtatibus ueluti mōſtro īſurgēti &
cui ne ualidiſſima qdē nauigia ſufficiūt:opponere ratē:ꝗ eſt ſimplex cōnexio trabiū:& eā qdē fragilē.i.ex fra
giliori materia cōpactā primus āt fuit q nauigare cœpit:Erytra rex:a quo rubrū maꝛ erythreū appellāt:& is
qdē īter īſulas eius maris ſolis ratibus nauigabat.Nauē uero prius ī græciā ex ægypto īuexit danaus. Alii na Nauiū
uē prios a troiāis & myſis cōtra thraces inuentā in heleſpōto dicunt.Lōga naui ialō primus nauigauit:ut pla inuētores
cet philoſtephano:ueꝝ egeſias hoc inuētū parthalo attribuit.Cteſias ſamyræ.Saphanus ait ſemirami eā iue
niſſe.archimachus ægionē.Biremē uero erythreos inueniſſe ait damaſthenes. Triremē Amoclē Corinthiū:
ut uult thucipides:quadriremē carthaginēſes idm̄ ariſtotelē.qnqremē īſtituit neſicthō ſalaminius.ſex ordi
nū zenagoras ſyracuſanus:ab ea ad deciremē Alexāder magnus īſtituit:ut ait neſigitō.Ad.xii.ordīes Ptolo
mæus ſoteres:ſed mox ꝓgreſſæ ſūt uſq; ad.L.ordines.Oenariā nauē hippus tyrius īuenit: lembum cireſes
Cimbā phœnices Celocē rhodii.Sideꝝ obſeruationē in nauigādo phœnices.Remū copæ.Vela icarus.Malū
& antēnā dædalus.Hippagū ſalamini;uel ut picles uult athēiēſes.tectas lōgas taſii.roſtra addidit pyſeus:tyr
rheni āchorā.eupalmus eā fecit bidētē:anacarſis harpagonas:āminicula gubernādi typhis:claſſe primus pu
gnauit mīos.Sed redeo ad rē.℣ Præcipitē.uelocē.ut pcipiti delata noto.℣ Aphricū.c.a.tēpeſtas.n. grauiſſima
tūc ē cū aduerſis uentis agitaꝛ mare.Aphricus āt ꝓcelloſus ē.Vir.Cerberq; ꝓcellis aphricus. Triſtes hyadas
has ſtellas qdā latinis ſuculas appellaꝗt putātes hyadas græce ἀπὸ τῶν ὑῶν.i.ſuibus dictas:ueꝝ illi hiadas
nominarūt:quoniā ortu.& caſuq; ſuo pluuias idocēt ex eo ꝙ ὕειν pluuere ſignificat. Sūt hæ ſtellæ qnq; ī frōte
tauri quas myrtilus uult fuiſſe cadmi filias.pherecides āt atheneus nutrices liberi fuiſſe dicit & dodonidas
nymphas appellari:ꝗ cū a lycurgo captiuitatē timerēt:& thebas cōfugiſſēt a ioue ī hæc aſtra cōuerſæ dnt hia
daſq; appellaſſe:uel a pluuia ut dictū ē;uel qa formā.y.litteræ faciāt.Muſeus āt refert atlātē ex hya.xii.filias
ſuſtuliſſe:ꝗ hyonē fratrē ab apro uel leōe occiſū adeo fleuere ut obierit.Qua ꝑpter ioppiter has qnq; ī hya
das;illas uero ſeptē ī pelyadas cōuertit.Noīa hyadū ponā alibi.℣ Triſtes.noxias pp tēpeſtates.Eſt.n.triſtis ī
quo eſt mœror:quēadmodō fœlix ī quo ē fœlicitas:ſed hæc paſſiue poſita ēt actiue ponūꝛ & ut dꝛ fœlix nō Triſtis
q recipit.ſed q dat fœlicitatē.ut Vir.Sis fœlix:noſtrūq; leues ꝗcūq; laborē.Sic triſtis q triſtitiā īfert. Vir atq;
is hæc triſtia dicta reportat. Triſtis nūnunꝗ ſeuerus. Luca.Marcelluſq; loqx & triſtia uerba catonis:nonnūꝗ
inuitus.Terē.īuitat triſtis.Itē amarus. Vir.Triſtiſq; lupini.℣ Notus.ſine aſpiratiōe.nā nothos cū aſpiratiōe is ē
q ex nobiliori patre & ignobiliori matre naſciꝛ. Vir.Suppoſita de matre nothos.℣ Arbiter.is ē cuius ꝑtāti li
tigiū cōmittiꝛ.ſed hic p trāſlationē arbitriū maris appellat.quoniā ī mari p̄ualeat.℣ Adriæ.ſpēm poſuit pro
genere ſecūdū aeronē.Ser.āt placet notū p̄ter cæteros uexare adriaticū mare.Adria urbs fuit & colōia ethru adria
ſcoꝝ ī mari ſupo poſita:& ab ea dictū eſſe adriaticū:ꝗ cōiecturā colligit Liui.ethruſcos olim uniuerſæ italiæ
ſpaſſe:cū ſupeꝝ maꝛ ab eoꝝ colōia adriaticū:& īfeꝝ a noīe gētis thyrrhenū diceret ē ergo adriæ.i.adriatici
maris.℣ Tollere:cōcitare:Vir.Et mulcere dedit fluctus & tollere uento.℣ Pōere mitigare.Freta a feruoꝛ di
cta ꝑprie loca ſūt anguſtiora ī mari:ꝗ pp ꝑpinqua littora magis æſtuant.ſed hic ꝓ fluctibus poſuit. Freta

Quē mortis timuit gradum?
Qui ſiccis oculis mōſtra natātia:
Qui uidit mare turbidum:&
Iafames ſcopulos acroceraunia

℃ANT. Mortis gradū.mortis gēus:uarie.n.mortes hoībus acci
dunt:ut paſſim uideꝛ Gelius li.xii.& Macrobius li.i.de ſom. ſcri
bunt:Mortē eſſe & natura & fato.aut ex caſu & uiolētia extrinſecus
illatā.Naturalis ſeu fatalis mors dꝛ:ubi corpꝰ aīam:nō aīa corpus mors
relīqt.Cōſtat.n.numeroꝝ certā cōſtitutāq; rōnē aīas ſociare corpori uaria
bus.ii nūeri dū ſupſūt:pſeuerat corpus aīari. quū uero deficiunt:
mox arcana illa uis ſoluiꝛ:qua ſocietas ipſa cōſtabat. Impletis itaq; Maris
numeris corpos fatiſcit.Cū iā nō poſſit aīari.℣ Mōſtra natātia.Pli.li.ix.ſcribit:oeꝝ eſſe qcqd naſciꝛ in parte mōſtra
naturæ ulla:& ī mari eē.de iis aūt latius dixius ī Iuue.℣ Acroceraūia.ii mōtes ſūt altiſſimi a qbus epiros īci atroce
pit:ut Pli.ſcri.Dicūꝛ aūt ab ἄκρος qđ eſt ſūmitas extremitaſue κεραυνὸς fulmē.qa eoꝝ ſūmitas fulminibꝰ raunia

iſeſtaſ. Dicūſ quoq; ceraunia: Lucanus li. iiii. ſcopuloſa ceraunia nautæ Sūma timēt. ¶ Infames ſcopulos. pro
pterea iſames: quia ſcopuli ſūt nauibus iſeſti: uel iſames pp Acroceraunia dixit. q̄a fulminibus iſeſtanſ.

¶ ACR. Quē m. ti. gra. gēus mortis. Tres gradus mortis definiūſ. fato: caſu: gēitura. fato: ut Stat ſua cuiq;
dies. caſu: ut Sed miſera añ diē. gēitura: ut ſterniſ iſœlix aliēo uulnere. unde ſtoici caſu dicūt. epicurei fato.
pitagorici gēitura hoiem mori. Qui. ſ. pter lachrymas. Lu. Qui ſicco luie cāpos uiderit æmathios. ¶ Maſ tur
bidū: tumes fluctibus ſuis. ¶ Infames. aut famoſos multoꝝ poetarū carmie: aut pp aſperitatē littoris naufra
gis nauium. Acroceraunia. ſūt mōtes epiri: ideo dicti græco uocabulo q̄ ſui altitudine frequenter fulmineſ
de his Vir. Prouehimur pelago uicina ceraunia iuxta.

¶ POR. Quē. m. t. g. Qui ſic. ocu. mō. na. Quā mortē iq̄t abhorreſ pōt. q mōſtra maris & aſpr̄ia ſaxa ſine
lachrymis uideſ potuit. ¶ Infames ſco. ait pp atrocitatē naufragioꝝ q̄ ibi mlti patiūſ. ceraūia. mōtes ſſ epiri.

¶ CHRI. Quē gra. qd̄ mortis gēus. Gn̄a uero mortis pōit q̄tuor Ser. Vnū naturale appellat: qd̄ q̄dē pueit
ad ultimū finē naturæ hūanæ: atq; is ē ex q̄tuor ſaturni curſib9. i. ex. xx. & cētū ānis. Qd̄ de adraſto ſēſiſſe ui
deſ Sta. cū de hoie ſexagēario dicat. Rex ibi trāq̄llæ medio de limite uitæ. In ſeniū uergēs populos adraſtos
hēbat. Alterū fatale ex tribus ſaturni curſibus. i. ex nonagita annis. Tertiū in caſu & fortuna poſitū: ubi ex ali
cuius ſideris malignitate hō uel morbo uel aliq̄ alia ui ante naturalē uel fatalē finē perit. Hic Vir. de didone
Sed miſera ante diē ſubitoq; accēſa furore. Hic Ci. Sciebā multa iminere: pter naturā: pterq; fatū. ¶ Quē gra
dū. quā ſpeciē mortis. q. d. nullā. Siccis oculis. i. ſine lachrymis: ſic Luca. Qui lumine ſicco uiderit æmathios.
¶ Mōſtra natātia. mōſtruoſos piſces. Et alluſit ad mare. quod mōſtrū Vir. appellat i q̄nto. Mene huic cōfideſ
mōſtro? ¶ Turbidū. turbulentū ex tēpeſtate. Alii codices habent turgidum. i. tumens ex fluctibus. ¶ Infames
quoniā pp crebra naufragia infamiā cōſequunſ. Vel infames ualde famoſos poetaꝝ carminibus. Acrocerau
nia. pmontoriū epyri ſic dictum quoniā fulmine quod græci κεραυνὸν uocāt crebro petitur.

Ne quicquam deus abſcidit
Prudens oceano diſſociabili
Terras: ſi tamēn impiæ
Nō tāgēda rates trāſiliunt uada:
Audax omnia perpeti
Gens humana ruit p uetitū nefas
Audax Iapeti genus
Ignē fraude mala gētibus itulit.
Poſt ignem æthērea domo
Subductū macies & noua febriū
Terris incubuit cohors.
Semotiq; prius tarda neceſſitas
Læti corripuit gradum.
Expertus uacuum dædalus aera
Pennis non homini datis.
Perrupit acherōta herculeꝰ labor
Nil mortalibus arduum eſt:
Cœlū ipſū petimus ſtultitia: neq;
Per noſtrum patimur ſcelus
Iracunda iouem ponere fulmina.

¶ ANT. Neq̄cq̄ diſcreuerat deus ab oceāo terras: quo tutius ui
uerēt hoies: illorū tn̄ audacia mare ēt itrat: fruſtra igr̄ fcā ē ab ele
mēto diuiſo. ¶ Nō tāgēda: piculoſa. Prop. item li. iii. ait de peti nau
Naui-gatio fragio. Ite rates curuæ. & læti quoq; texite cauſas. Iſta p humanas
mors uenit acta manus. Terra parū fuerat: fatis adiecimus undas.
Fortunæ miſeras auximus arte uias. At m ſæue aq̄lo nūq̄ mea ue
la uidebis. Ante fores domie cōdar oportet iners. ¶ Audax oīa ppe
ti. hoium audaciā: carpit: ruūt eni p uetita lucri cā Iapeti genus pi
pmetei ignis phraſis eſt pmethei. Nā quū Iuppiter iratus q̄dē mortalibus ignē
eripuiſſet pmetheus reſtituere cogitās: cæteris remotis deuēit ad
iouis ignē: quo diminuto & in ferulā coniecto hoies poſtea uſi ſunt
de q̄bus hæc & plura Hyginus. Re aūt uera pmetheus docuit ignē
pmetheꝰ ferula aſſeruaſ. ut Pli. ſcribit. li. vii. Et diodorus. li. vi. ait: ex iapeto
pmetheū natū quē nō nulli tradūt ignē ab diis furto ſublatū hoi
bus dediſſe. Prius tarda: lōgius. n. ātea uiuebāt hoies. ¶ Corripuit
accelerauit pp maciē uidelicet & morbos: qd̄ āt horatiꝰ ſcribit he
ſiodi ē. ¶ Dædalus. is a paſiphæ abſcōditus: quū nauibus nullo mō
dædalꝰ euadere minois irā poſſet: ſibi ac filio icaro fabricauit alas. De quo
q̄dē multa diodorus. li. vi. Et naſo. li. ii. de arte. Eos ēt uolaſſe fictū
eſt. Nā teſte Pli. li. viii. Vela icarus. malū & antēnā Dedalus iuenit.
Icarus At Diodorus. li. vi. ſcribit æolū docuiſſe nautas uelis uti. ¶ Acherō
æolus ta: ē acheron fluuius in calabria itus in peniſula q̄dā iuxta conſen-
Acherō tiā: a quo oppidani acherōtini. ut Pli. li. iii. ſcribit. poetæ iferoꝝ flu
uiū eē dicūt: cœno turbidū & æſtuantē: & in Cocytū arenā eruptā
tē. q̄ flumia charō horrēdus portitor terribili ſqualoſ ſeruāt. cōto
cymbā ſubigēs: qua mortuoꝝ aīas in alterā ripā trāſſert. q̄ ēt The
ſeū: & pithoū poſtea herculē: uiuos q̄dē trāſtulit territus. Stra. li.
viii. ſcribit q̄ acheron amnis fluēs ppe pylū urbē achaiæ alpheū i
trat: acherōtiq; pp iferoꝝ pprietatē idicū eſt uocabulū: quoniā ea
in ora cereris & pſerpinæ ac plutōis tēpla magno in honore ſunt. ¶ Herculeus labor: herculi enim ab Eury-
Cerbe-rus ſtheo pceptū eſt: ut ab iferis cerbeꝝ ad ſupos educeret. Vbi theſea ex uinculis cū pithoo ſolutū faucēte ioroſ
pſerpina ſupis reſtituit. Cerbeꝝ iſup uinctū ad hoium cōſpectū deduxit. auctor eſt Diodorus. li. vi. Et Ver.
li. vi. ait: Tartareū ille manu cuſtodē in uincla petiuit Ipſius a ſolio regis: traxitq; trementē. Libro āt q̄nto ilia
dos homerus ſcribit herculē tūc plutonē ēt uulneraſſe in humero: quē & mactaſſet: ſi dii necē paterēſ. ¶ Ar
Hercu-les duū: diſſicilē. ¶ Cœlū ipſū petimus: qd̄ q̄dē deoꝝ ē domiciliū. alluſit āt ad tytanas q montibus ſuppoſitis.
cælū aſcēdere uoluere. ſed fulmie icti ſūt: De gigātibus ēt Macro. loq̄ſ. Et Diodo. li. i. ¶ Petimus. appetius.

¶ ACR. Neq̄q̄ deus abſcidit. ac ſi diceret nūq̄d ſine rōne ſeparatū ē mare terris cū illud elemētū piculis
hoc uoluptatibus plenū ſit. Abſcidit āt ſeparauit. ¶ Prudēs. puidens. ¶ Nō tangēda. piculoſa nauigiis. non de
berēt uada accuſari. cū nauis ipſa nec fieri: nec uſui eſſe debuerit. hoc eſt nō tangi. Nam & Vir. Illiditq; uadis
atq; aggere cingit harenæ. ideo. n. uada dicta ſunt quod breuitate ſua uadari hoc eſt ambulari poſſint. ¶ Au-
dax. i. merito oīa patiens lucri cupiditate. ¶ Iapeti. g. patrōimicū eſt. prometheū dicit filium iapeti. q dū ignē
ſuperis furatus eſſet: numinū idignatiōe febres hoibus datæ ſunt uelut calor quē deſiderarūt. ¶ Subductum
ſubreptū furatū. ¶ Terris in. c. inſtitit. ut nō in ſuo elemento q̄eti uiuerēt q aliena tētaſſent. ¶ Cohors. ac ſi di-

ceret multa genera morbo℞ ad uindictā temeritatis terris imiſſa ſūt.℣ Semotiq;.p.tarde uenictis. Tarda.n. dicit pp neceſſitatē febriū accelerātē mortē q̄ tardior hoībus fuerat cōſtituta.℣ Corripuit.g.accelerauit periculū iuēto nouo exitio.ut Corripuere uiā iterea qua ſemita mōſtrat.℣ Vacuū apertū ꝙ expiendū hoībus nō cauſa fuerat. Vir.lā.u.l.c.ſ.& alibi.Præpetibus pēnis auſus ſe credere cælo.℣ Nil.m.ar.eſt.nil difficile ē.℣ Cælū.ipm.ꝙ ſolū ſibi excepant numia.q̄ſi & ipm poſſit humana uis attingeɾ.niſi fulmina coercerēt.℣ Petimus.optāus:expoſcimus.ut Vir.Tartareū ille manu.c.in.u.p.℣ Neq;.p.n.p.i.ni.p.f.nō patimur illū qeſcere:nā quędam gigantes conati ſunt ipſum cælum ad ſolum deducere.Vir.Et cōiuratos cælum reſcindere fratres.

℃POR. Neqcq̄ deus abſcidit prudēs oceāo diſſociabili terras.Proſpexerat iqt natura hoib9:ut terræ:qb9 ſine piculō utimur:a mari diſcerneɾēt.ſed hoc fruſtra.cū iā audeat hūana temeritas ēt mari ſe cōmittere.Audax iapeti genus:Prometheū ſignat de quo nota fabula.q.ignē eū furti a cælo hoībus attuliſſe & inuexiſſe terris multas calamitates.℣ Poſt ignē ætherea domo ſub.Heſiodus ait:Cū ignis e cælo furto ꝓmethei ſubduct9 eēt:pandoram immiſſam terris poene cauſa:Nā per eā mulierē patefacto dolio erupiſſe oium peſtiū genera quibus homines laborarent ſecundum eam opinionem hæc dicuntur.

℃CHRI.Neqcq̄ deus abſcidit.Dolet ꝙ cū dei benignitas humāo gn̄i cōſuluerit:nos tn̄ nr̄a ſpōte in picula ruamus.Ille.n.nobis terrā ueluti ſolidū & ad nos ſuſtētādos idōeū elemētū dedit;& nos mare tētamus.℣ Neqcquā.fruſtra:alias non ſignificat.Vir.Neq̄ ſeros exercet noctua cātus.℣ Prudēs.imo ſapiēs:imo ipſa ſapia Prudētia.n.potius hoīs ē:q̄ diffinif recta rō re℞ agēda℞.Sapīa āt ē re℞ humana℞ diuaīrūq; ſcia.Hæc potius deo q̄ hoī attribuif.Sed de uirtutibus alias.℣ Abſcidit:ſepauit:Vir.Heſperiū ſiculo littus abſcidit.Nā noue rat nō ſine piculo tētari poſſe maɾ.℣ Impiæ rates.dat rei qd̄ ē hoīs:Eſt ergo ipiæ rates trāſiliūt.i.impii hoies cū ratibus.Magnū argumētū iextiguibilis auaritiæ quādo audemus p impietatē.i.cōtēpta religiōe qm̄ deus ꝓhibet. Trāſiliūt.i quo uerbo denotat celeritatē ex nimia hēndi cupiditate ꝓueniētē:& qđ magis temeɾariū ē:audet hoc nō nauigiis robuſtioribꝫ:ſed ratibus.℣ Vada.loca piculoſa.Proprie.n.uada ſunt i aqs loca adeo paruæ pfūditatis;ut uadari.i.pedibus ābula poſſint:uñ neceſſe ē naues illic illidi.Vir.Illiditq; uadis atq; aggere cingit harenæ.℣ Nō tāgēda.& qa piculoſa & qa adeo ſeparata:ne a nobis tāgereɾ.℣ Gēs hūana.hō q ab hūo dr̄:hic hūanitas q̄ ē bēiuolētia q̄dā:ergo oēs hoies.Cū natura ſociabile ſit aīal hō:quā græci φιλανθρωπίαν appellāt.Prætereā hūanitatē dixe ēt atq παιδείαν.i.eruditionē iſtitutionēq; ad oēs bōas artes.M. Varro li.re℞ hūa.ait. Praxiteles q pp artificiū egregiū nemini ē paululū mō hūaniori ignotus.Iſtæ.n.duæ uirtutes & ꝙ bēiuolētiæ mutuo uiculo cōſtringamur:& ꝙ eruditioni incūbamus:maxie genus mortale attingunt.℣ Ruit.ipetu:& n̄ rōne ferɾ.℣ Per uetitū.a deo:ut demōſtratū ē.℣ Nefas.ꝓprie dr̄.nā fas id dr̄ qđ p deū licet Ius qđ p leges:hic Vir.Faſtis q̄dā exercere dieb9 Fas & iura ſinūt.℣ Iapeti gēus.dānauerat audaciā eo℞ q mare tētarūt.Nūc in ꝓmethæū inuehiɾ:q auſus ſit ſoli ignē ſubripere.Fuit ꝓmethæus filius iapeti regis theſſaliæ ex aſia puella:a q̄ tertia orbis pars Aſia noiata eſt.Hūc dicunt auxilio mineruæ cælū aſcendiſſe. & ferula ad currū ſolis appoſita ignē ſubripuiſſe:& i terras detuliſſe:& ſimulac℞:qđ ex limo finxerat:illo aiaſſe.Hic Oui.de terra loqns.Quā ſatus iapeto mixtā fluuialibus undis Finxit in effigiē moderātū cūcta deo℞.Volūt āt nōnulli huic hoī ſic formato Pādorā nomē fuiſſe at heſiodus ſuiſſe pādorā nomē puellæ:q̄ de℞ dona portauit:de q̄ paulo ifra.Irati igiɾ dii pp huiuſcemodi furtū ꝓmethæū p mercuriū i caucaſo mōte ut eius iecur ab aqla ſiue uulture corroderef:deligādū curarūt.Hoc fabulæ.Ex hyſtoria āt referūt hūc relicto ſfi epimethæo regno i aſſyriā abiiſſe chaldeorūq; diſciplinā didiciſſe;Sed poſt hæc i caucaſi uertice diu moratus pp libe℞ cæli ꝓſpectū:aſtrorū curſus obſeruare potuit.Et cū fulminū rerūq; plurima℞ naturā cālq; cognouiſſet ad aſſyrios reuerſus illos aſtrologiā & fulminū ui docuit:& quos oīo ignorabāt ciuilibus moribus inſtituit:Quæ res occaſionē fabulæ p̄buit:ut hoiem ex luto cōpoſitū uiuificauerit:nec aliud ſibi uult:ꝙ eius iecur ab aqla corroderef:niſi ut notēɾ diuturnæ curæ circa res altas cōtēplādas.Vir.oīo inſignis ab auguſtino habeɾ. Vixitq; regnāte argo.Lactātius ſcribit illū primū e terra hūanū ſimulac℞ finxiſſe.Pli.primū ex ſilice ignē excudiſſe & ferula ſeruādū docuiſſe.Addūt p̄terea deos pādorā cū uaſe miſiſſe:i quo iclufi eēnt oēs morbi ſed illud ꝓmeteus fraudē p̄uidēs nō recepit.Subdola āt puella ite℞ abſēte ꝓmethæo rediit.fratriq; Epimethæo obtulit.Accepit ſtultus apuitq;:unde oēs ſtatī morbi euolarūt p̄ter ſpē:quæ ſūdo uaſis adhæſit.Quod iccirco fingiɾ:qa nullū:q̄uis i extrema miſeria cōſtitutus ſit:unq̄ deſerit ſpes.Lōgaq; inter doctos diſputatio fuit: utrū mali plus an boni mortalibus ſpes afferat:unde illi nomē Epimethæus.i.cui cōſiliū nō niſi poſt rē fuerit nā ꝓmætheus eum ſignificat:q ante rē bene cōſulere poſſit.℣ Fraude mala.epitheta aliquādo rē demōſtrant: ut hic:nā fraus mala ē:aliquādo diſtiguūt:ut cū dicimus:malū dolū:nā & bōus iuenif.℣ Subductū.clancūlū ereptū.℣ Macies.p morbis accepit.ergo poſuit ſubſeqns ꝓ ātecedēti.℣ Febriū.a feruore dr̄ febris. hēt.n. calorē & æſtū:quapp & græci illā πυρετόν πυρος .i.ab igne πυρετόν illā noiant.℣ Incubuit.eſt cumbo.bis.& cubo.bas.Cubare ꝓpriū ē cū morbi cā iacemus:Incubare uero dicunf aues cū oua pulloſue fouēt.itē icubare rē alienā occupare. Vir.Ponto nox icubat atra.Partē.n.lucis tūc occupabat nox.Hic dicimus icubatorē regni tyrānū:Ab eo aūt qđ ē cūbo bis fit icūbo.i.alicui rei iminere.neq; ab ea diſcedere.Vir.Icūbunt remis.i. diligentē operā remigatiōi danɾ.Et icūbit mihi negociū.i.iminet & pſens adeſt.Diſcūbere ē cibi capiēdi gr̄a.Cōcūbere uenereis opā dare.Accūbere cū alio iacere recūbere qetis cā iacere.℣ Cohors.hic ꝓ turba & multitudie Varro cohortē i uilla dicit eē locū q pluribꝫ tectis cōiūgiɾ:ac fit q̄ddā unū.i quo pecus teneaɾ:ſic dictū: uel ꝙ circa eū cogereɾ pecus:uel q coerceat obiectu ſuo extrāeos & adire ꝓhibeat.Et ab hac ſimilitudie dictā uult in exercitu cohortē:qa plures mānipulos itra ſe coerceat.Nūe℞ āt militū ex qbus cohortes cōſtēt uarium repio.Sed plerūq; ex qngentis peditibus fieri uideɾ.℣ Semoti:āteaq̄ morbi humanū genus iuaſiſſent: neceſſitas qdē erat moriēdi.Nā oīa orta occidūt:Sed erat tarda:qa abſentibus morbis nō niſi ſenio pibant. Cū autē culpa ꝓmethei morbi iuaſiſſent neceſſitas illa corripuit.i.accelerauit gradū:qa multi imatura morte peunt.

Vada | Humanitas | Fas | Ius | Prometheus | incubaɾ | Cohorſ

¶ Semoti lœti.ideſt remoti & non niſi poſt ſenectutem uenientis mortis:Lœtum ē ab eo quod leo:ideſt deſtruo.unde fit deleo quia mors omnia let.ideſt delet. Neceſſitas aūt & neceſſitudo in eo eſt quod aliter ſe habere nō poteſt.neq; ullo pacto tolli. Verū id dupliciter ē. Nā aliquādo ſimpliciter ē aliqd neceſſariū:ut cū dicimus.neceſſariū ē hoīem natū quādoq; mori. ¶ Aliquādo nō ſimpliciter:ſed cū cōditiōe.ut neceſſe ē hoīem cibū cape:niſi malit fame perire. Neceſſitudo pterea capit p uinculo quodā a natura nobis iniecto: qd neceſſe ē ſeruare:niſi a natura diſcere uelimus. unde & amicitiā & ſanguis affinitatiſue cōiunctionē neceſſitudinē dicimus.quia neceſſe ſit iure naturæ tale uinculū ſeruare: Inde amici cognatiq; neceſſarii dicūt. ¶ Expertus dædalus.nō ſolū aquæ elementū:uerum aeris quoq; tētaſſe hoīes dolet. Volatus āt dædali icariq; iam enarratus ē. Sed ſunt de hoīe pauca dicenda. Fuit igit athenienſis dædalus ex genere ericthei regis.nā ille genuit athinæum:& athinæus eupalmū:& eupalmus hymetionē patrem dædali. Dædalus autem ī architectura ſtatuaria que omnes ſuperiores ſuperauit:& in ſtatuis omnes animi affectus expreſſit.primus oculos apertos & mā us protenſas ſculpſit cum in antiquioribus ſtatuis oculi clauſi ſint & manus lateribus hæreant. profectus eſt ad ægyptios:ut eorū diſciplīas pciperet.atq; ide ad ſimilitudinē labyrīthi q in ægypto ē labyrinthū ī cræta ædificauit.erat illi nepos ex ſorore nomine talus:q adhuc puer ſolertia ſua magiſtrū dædalū ſuperare uideret. nam & rotam figuli & ferream ſerrā ad ſimilitudinē maxillæ ſerpētis:& tornū adinuēit:dædalus inuidia motus illum occidit.quapp ab ariopagitis damnatus in cretā fugit. ¶ Vacuum aera.nō uacuū.nam in rebus non datur uacuum.ſed ita facile cedentem ut uacuus uideatur. Dicimus etiam uacuū ocioſum & ceſſantem:quia negociis curiſq; uacuus ſit. Virg. Cætera quæ uacuas tenuiſſent carmina mentes.omnia iam uulgata. ¶ Expertus.nulla enim aliena diſciplina edoctus ſed experientia aſſecutus eſt. ¶ Non datis.i.a natura quæ uelut optima parēs nullis rebus a ſe creatis quod cōduceret unquam denegauit. Ergo nō utilem rem tentauit dædalus & naturæ uim parauit. ¶ Perrupit acheronta herculeus labor.optimus uerſus & qui ſtrepitu uerborum tumultuantem:& per uim ad inferos irrumpentē herculem nobis ante oculos adducat. Acceſſit aūt hercules ad inferos iuſſus ab euriſtæo ut ide cerberū traheret.& ad ſuperos adduceret. Vel ut aliis placet:ut Perithoū amicum ſuum ab inferis liberaret. Sed de hercule plura alias. ¶ Nil mortalibus arduum. Cū ſtupore & indignatione legendū φ hoīes obliti ſuæ ībecillitatis adeo naturæ aduerſentur ut huiuſcemodi oīa ſtultiſſima temeritate ſupra ſuā facultatē tentēt. ¶ Arduum.ideſt difficile proprie accliue ē:& quoniā accliuia difficilia ſunt:& in altum tēdētia dicimus arduum difficile & altum. ¶ Cælum petimus. Temerarium fuerat petere aquas magis temerarium uelle ferri per aerem. Sed quod omnem furorem ſuperet:& impiā imanitatem : eſt φ gigantes ſuis immaniſſimis uiribus confiſi auderent cælū petere. Nā ut eſt in fabulis ipſi in theſſalia olympum pelion & oſſam montes aliū ſuper alium aggerentes cælum aſcendere:& inde iouem pellere tētarunt. Sed iuppiter fulmine montes deiecit:& gigantes interemit. Virgilius. Ter ſunt conati imponere pelion oſſæ. Scilicet atq; oſſæ frondoſum inuoluere olympum. Ter pater extructos diſiecit fulmine montes. Optime autem Cicero huiuſcemodi fabulam ad uitam & mores reducens oſtendit nihil aliud eſſe gigantes cum diis bellū gerere:φ homines naturæ repugnare. Sed de gigantibus alias. ¶ Stultitia.ex qua omnia uitia noſtra prouenīūt. ¶ Nec patimur iouem ponere.ideſt deponere fulmina. Tam uehemens eſt in nobis cupiditas:ut aſſiduo propter illam peccemus: Ergo non ſinimus iouem ultorem ſcelerum ullo tempore ceſſare a fulminibus iaciendis.quibus ſcelera punit. ¶ Ponere.deponere per aphereſim.aliquando ſignificat deſcribere. Perſius. Nec ponere lucum artifices. Hinc reponere reſcribere. Iuuenalis. Semper ego auditor tārum? nūq ne reponā? aliquādo quieſcere & deſinere:ut cum uenti poſuere. Dicimus ēt ponere urbē.i.ædificare : dicimus ponere leges.i. ferre leges.quapropter utrūq; ſimul complexus maro dixit. Moreſq; uiris & mœnia ponet. ¶ Iracunda.id eſt iouem iracūdū:& dedit rei qd eſt hoīs. Iracundū aūt.i.iratū.nā iracundus is dicitur q natura ad irā procliuis eſt: etiā ſi tunc nulla moueat ira. Iratus autem eſt is qui aliqua cā ira percitus eſt:& ſi natura nō ſit iracundus.

Argumentum Odes Quartæ.

¶ ANT. Quarta ode Seſtiū uirū cōſularē ad uoluptatē hortat.dicit.n.ueris aduētu & fauōii hyemē cedere: nauesq; æquor repetere nauigādi grā:pecora exire ſtabulis:prata carere pruinis. Venerē īminēte luna nympharum gratiarūq; chorum ducere:illasq; ſimul ludere:dū Vulcānus ī antro cyclopas fatigat. Nūc itaq; ait decere myrto uel floribus ornare caput:fauōq;:& ruricolis diis honorē pbere:uel agna uel hædis. Mors enim æque pauperū & diuitū domos adit.uitæq; breuitas prohibet nos diu ſperare. Quocirca iſeros ſubiens ibi conuiis uacare non poterit:nec tenerū lycidam puerum ſuū mirabitur. ¶ Soluit acris hyems: Ode ē dicolos diſtrophos. Cōſtat.n.uerſu phaletio ſiue archilochio:ſit prius ex quatuor pedibus heroicis:& tribus trocheis. Quartus autē pes Dactylus eſt ſemper finiens partem orationis more bucolici uerſus:ſecundus uero hendecaſyllabus eſt:conſtans ex duobus iambis:ſed ſpondeo frequentius & iambo:pentimemeriq;:& tribus trocheis. ¶ Soluitur.reſoluitur:molleſcit:laxatur:nam prius aſtricta fuerat:frigorum cauſa. Vnde & uirgilius libro.ii.g.de uere ait Zephiriq; tepentibus auris laxant arua ſinus. ¶ Grata uice:omnium rerum uiciſſitudo eſt ait comicus. Ver aūt hyemi ſuccedēs eſt gratiſſimū. Nā hyems humida pariter & frigida eſt. Ver autem calidum & humectum: Aeſtas ſicca & calida. Autumnus ſiccus & frigidus:ut macrobius li.vii.ſcribit. ¶ Veris & fauoni:pro fauonii. Ver autē incipit ſecūdū uarronem.li.i.de re ruſt.vii.idus februarii.quo etiā die:ut columella refert:fauonius ſpirare incipit. Et teſte Pli.lib.ii.græce ze-

Dædalus

Phaletius uerſus

Archilochius uerſus

Hyems

Ver

Aeſtas

autūnus

ueris initiū

¶ Quarta ode dicolos diſtrophos ad Seſtium.

Soluit acris hyēs grata uice ueris & fauoni

Trahūtq; ſiccas machinæ carinas

Ac neq; iā ſtabulis gaudet pecus aut arator igni

Nec prata cāis albicāt pruinis

Iā cytherea choros ducit uenus īminente luna

Iūctæq; nymphis grǽ decētes

phirus dicitur:qui ab occaſu æquinoctiali flat:tepidus quidem & ſiccus aperiẽs terras:tenui frigore ſaluber. Fauōis
de quo etiam latius libro.xviii.tractauit.¶ Trahunt.in mare ſcilicet nauigandi gratia fugata hyeme.¶ Machi zephy-
næ:machina dicitur conatus:cogitatio:inuentio μηχανάομαι excogito:machinor. ¶ Carinas.eſt carina pars rus
ultima nauis.Ouidius.li.iiii.de ponto.Dum mea puppis erat ualida fundata carina.Qui mecum uelles cur- machia
rere primus eras.¶ Pruinis.pruina:ut Pli.ſcribit libro.ii.ex rore gelido gignitur.Eſt enim matutino tempore Carina
roris gelidi aqua congelata.Dicta autem:ut feſtus ait:q fruges ac uirgulta perurat.¶ Cytherea.uẽus.a cythe Pruina
ris urbe:in qua enutrita fuit teſte heſiodo.Strabo li.viii.ſcribit:cythera inſulam eſſe:in laconico ſinu:cum ur- cythera
be eiuſdem nois:cõmodis inſtructa portubus.Idem quoq; li.iii.ait.Cythera inſulã eẽ in mari myrthoo. Eam aialiũ
dem uero nos eſſe putemus.ſunt enim loca illa inter ſe proxima. Pli.item.li.iiii.c.xiii.ſcribit in laconico ſinu Genus
eſſe Cythera.¶ Choros ducit: ueris tempore animalia cuncta in concupiſcentiã inclinantur . nec ſolum bru- Grarũ
ta:ſed etiam mulieres:quarũ complexio utplurimum frigida eſt:& humida.ſed agente ueris tempore in ca- nomia
lorẽ & uenerem acrius excitantur.¶ Imminente:inſtante:aduentante:apparente .¶ Gratiæ.harũ nominata tria Aglaia
ſunt.paſithea: Aglaia:euphroſine:iouis filiæ ueneriſq; famulæ, qđ lact.ſcribit.lib.ii.th.ibi.ſ. Nõ hoc paſithea euphro
blandarum prima ſororum.ab Orpheo in hymnis noiantur Aglaia: Thallia:euphroſine: q ab aliquibus paſi ſine
thea etiã dicitur. ἀγλαΐα demum ſplẽdor dicitur & lætitia ἀγλαός:ſplendidus.clarus ἀγλαΐζομαι ſplen- thallia
deo ornor.ἀγλαΐζω honoro. εὐφροσύνη lætitia: εὔφρων lætus. εὐφραίνω lætifico, εὐφραίνομαι lætor. θάλεια cõ Paſi-
uiuium:ſertum: feſtiuitas. paſithea omnis ſeu tota dea. πᾶσα enim omnis dicitur. θεὰ uero dea Etheocles rhea
autem Orchomeniorum rex primus gratiarum templum extruxit:ut docet Strabo libro.ix.ẽ autem Orcho Orcho
menos prope boetiam teſte eodem. Mela & Plinius lib.iiii.ſcribunt eẽ in archadia. Idemq; Plinius docet or- menos
chomenũ amnem eſſe in theſſalia.Dicũt.alii Gratias nudas incedere:quia ſine fuco eſſe debent. dicunt & ſi- Gratia
mul connexas:quia inſolubiles eſſe gratias decet.Sed una auerſa incedere. Aliæ duæ nos reſpicere dicuntur rum
quoniam profecta ab nobis gratia.duplex reuerti ſolet.Homerus li.v.iliados ſcribit:Gratias elaboraſſe uene habit9
ri ambroſium peplum:quod ab diomede uulnerata reliquit grauiter concuſſa dolore.

¶ ACR. Soluit acris hyems.Metrũ qđ phaleciũ dicit ſiue archilochæũ.qa freqnter uſus ẽ archilocho9: cõ
ſtat prior uerſus ex parte heroici:q dicitur buccolice.quia neceſſe ẽ ut quartus ſit dactylus; & tribus trocheis
terminatur ita.¶ Soluit acris hy.ems gra.ta uice.ueris.& fa.uoni. ſequẽs uerſus trimeter iambicus chathele-
cticus eſt:cui una ſyllaba deeſt ita.¶ Trahũt.q; ſic.cas ma.chinæ.cari.nas. q ſi dixeris carinulas: erit integer
trimeter:& alter primus uerſus cõſtat ex quattuor pedibus heroicis:& tribus trocheis.ſecundus archiloche
us dicitur.& conſtat ex pentimemeri iambica & tribus trocheis ita.trahũt.q ſic.cas machi.næ ca.rinas.¶ Sol-
uitur.molleſcit.¶ Acris.nomen eſt neutrale a maſculino genere ab eo quod eſt acer.unde etiam in maſculino
genere in his deſinit.ideo cõe & oẽ nomen facit.ut acris hyems:& acris ſinapi.¶ Trahuntq;.ſ.de naualibus aut
pro reparatione aut pro hyeme ſubductas.competenti tempore nauigatione in maria reuocare.¶ Arator.mu
tariuſum etiam uitæ dicit mutatione temporis: Virgilius. Ante focum ſi frigus erit ſi meſſis in umbra.¶ Ca
nis.candentibus.¶ Iam cytherea.c.d.clementia temporis .dicit etiam animos inuitari ad ludũ ita ut noctem
ſaltationibus uacent uoluptatẽ faciẽte.¶ Imminẽte.appropinquãte.¶ Iunctæq; nymphis .per nymphas mu-
lieres.intelligi uoluit.p gratias uirgines.iſta.n.tanq epicurus exponit;ſuadens uoluptuoſe uiuendum pro fra-
gilitate uitæ nec prǽtermittendam uenere ardente læticiam.

¶ POR. Soluit acris hyems grata uice ueris & fauoni. Hæc ode ad.P.Sextio cõſularẽ ſcribit:qſi deſcribẽs
uerni temporis gratiam cohortatur ad lætiorẽ indulgentioreq; uitã admonẽs mortem æqualiter oibus imi-
nere.¶ Grata uice ueris & fauoni.Fauoniũ uentũ:q zephirus græce appellat.ueris tẽpore icipere flare Vir.te
ſtis ẽ:q ſic ait.Vere nouo gelidus canis cũ mõtibus humor Liquit:& zephyro putris ſe gleba reſoluit.
Inuitat.P.ſextium conſularem ad uitam uoluptuoſam. Ode quarta.

¶ CHRI. Videt hoc carmẽ epicureorũ lectã redolere qm ad uoluptates iuitat admonit9 ipius ueris aduetũ
q ſuapte natura uoluptuoſũ ẽ:& quãuis nõ audiat aios mortales oio ponere tñ aſſeuerat nihil uoluptoſũ fu-
turũ poſt mortẽ.ſcribit ad.p.ſextiũ uirũ cõſularẽ.¶ Soluit acris hyems.i hyeme.n.frigore oia dẽſant.aducto
ẽt ueris calore cũcta ſoluunt.Vir. Vẽre nouo gelidus canis eũ mõtib9 humor liquit & zephiro putris ſe gle
ba reſoluit.Et alibi.Rura gelu tunc ſtringit hyems . ¶ Soluit .relaxat.Soluere enim ẽ cum rẽ denſam relaxa-
mus:hic & q ligata erãt ſolui dicimus.¶ Acris.uehemẽs & moleſta:frigus.n.naturæ aduerſari uidet . Diuidi
tur ãt annis in qttuor tpa: & primũ eſt uer ab introitu ſolis in arietẽ douec totos geminos peragat : Eius natu-
ra ẽ calida & humida:qualis ẽ ipſe aer:& qualis in nobis ẽ ſanguis;iõq;ipſ idoneũ ẽ rebus gignẽdis. Nã ex ca
lore & humore fit generatio.iõq; dicit uer a ueniẽdo.quia i illo oia ueniãt.i.oriãtur & creſcant.Eademq; rõne
uenus apud latinos dicit :quoniã p illã oia ueniant.unde Lucretius:Aeneadũ genitrix hoium diuumq; uolu-
ptas:Alma uenus cæli ſubter labẽtia ſigna.Quæ mare nauigerũ quæ terras frugiferentes.Concelebras.: per te
quoniã genus oẽ animãtũ.Cõcipit uiſitq; exortũ lumia ſolis.¶ Grata uice . Eſt.n.grata uiciſſitudo q ex aſpa
hyeme uer fiat.¶ Fauoni. p fauonii p apochopem. Hic ãt uẽtus ſua contemperatione aptiſſimus ẽ ueri. ut iam
diximus. ¶ Trahunt habet in ultima ſyllaba aſpirationem;& in præterito ſecũdum Priſcianum mutat.h. in.
x.ergo traxit:ſic ueho uexi . ¶ Siccas:quia per hyemem in qua non nauigatur ;extra aquam in naualibus ſunt.
¶ Carinas:inferior hæc nauigii pars eſt:ſed per intellectionem partem poſuit p toto.¶ Pecus.non gaudet ſta
bulis:ut in hyeme gaudebat uitans frigora:ſed proficiſcit in paſcua:& eadẽ ratione arator relicto foco & igne
ad opus faciendum egreditur . ¶ Prata dixerunt antiqui quaſi parata ,quia ſine multa humana opera parata
ſunt fructum ferre.¶ Canis.i.albis.quia canities alba eſt.in homine tamen dicitur canities quando pili ex de
fectu caloris albeſcunt.¶ Cytherea.uenus,a cytheris dicta: Cythera.n.cytherorum inſula eſt e regione laco-
nicæ prouinciæ:quam herodotus idoneam contra ſpartam bellum gerẽtibus eſſe dixit. Quin & chilon ſpar-

tantus uir ſapiens dictitabat præſtare ſpartanis illam inſulam mergi q̃ extare: in hanc uenerem q̃primum orta ex maris ſpuma ē: primū annaſſe dicūt: ibiq; colliť. Vir. Sup alta cythera: Aut ſup idaliū ſacrata ſede recōdā. ¶ Ducit choros: pp lætitiā aduētantis ueris: in quo ipſa pluimū pōt. ¶ Sunt aūte ueneris rebus apti chori: & pfecto hoc anni tpe hoies pter ſolitū lætātes magis ī choris & ſimilib⁹ ludis laſciuiūt. ¶ Imminēte lūa: appropiquāte nocte: ut oſtēdat ad multū tpis ſpaciū duci choreas: cū ne iminēte qdē nocte deſināt. ¶ Iūcteq;.n.g.d. optimū epithetū gfa℞. Nihil.n.ē qd magis deceat q̃ gfa: nec rurſus qcq̃ pulchrū dici pōt niſi deceat: nec placere ueneri quicq̃ pōt niſi pulchrū ſit. Eſt.n. amor rei pulchræ cupiditas. Volūt āt qui locū hūc exponūt per nymphas mulieres: & p gfas uirgines intelligi: ſed nō uideo cur ipſas ēt nymphas & gfas pſertim ī re poetica intelligere nō poſſimus. ſed de nymphis ſuo loco. Gfas aūt q̃s græci χάριτας appellāt alii herebi noctiſq; filias eē uoluerūt: alii liberi pfis & ueneris. Heſiodus āt ī ſua theogonia ſcribit illas filias iouis ex eurinome ſua uxore & oceāi filia: ponitq; noīa aglaien euphroſinē & thalliā. additq; aglaien uulcāo nupſiſſe. ¶ Pigūť āt ita ut primā duæ aliæ ītueanť: p qd oſtēdūt debere hoies duplicare gfam quæ ab amico ꝓuenit: ut maius reddant beneficiū q̃ acceperit. Pinguť ēt nudæ & ſolutis crinibus. qa amicoꝝ aī ſoluti iter ſoluti inter ſe & nudi a apti eē debeant. Quod uero ex diuerſis parētibus natæ dicanť: nō caret rōne. Sūt.n. qui gratiā ſibi ex aliquo ſcelere īōparant: ſed hoꝝ fama cito obſcurať: & ipſi digni ſupplicio habenť. Ergo harū gratiarū nox herebuſq; iure parētes habētur. ꝓuenit itidem ex re uenerea gratia. Et quia ut eſt apud Teren. ſine libero friget uenus: huiuſcemodi gratiæ ueneris liberiq; filiæ putandæ ſunt. Sed uera ſolidaq; & duratura gfa a uirtute ꝓficiſciť fauente ipſo deo. Ergo erūt a ioue cuius benigno influxu iuſtitia legeſq; & recta regnorū admiſtratio prouenit eritq; mater Eurinome. quæ lata lex iterpretari poteſt: quoniam ex noſtris recte legitimeq; geſtis facinoribus lata ſemper & immortalis gratia comparať: Nec perperā prima aglaia diciť. ἀγλαός .n. ſplendidus clarusq; græce diciť: q̃ res ex huiuſcemodi gfa reſultat. Secunda euproſine a lætitia quæ εὐφροσύνη dicitur. gaudet.n. ſemper cōſcientia ex rectis factis: ſemperq; floret huiuſcemodi gfa atq; uiret. pp quod tertia gfa Thallia dicitur θάλλειν.n. græce germinare eſt ſuperſunt plura quæ de diuina gratia chriſtiane dicūtur. Quæ nos in noſtris interpretatiōibus in prima Danthis cantica etruſce ſcriptis: qua potui diligentia: aſſecuti ſumus.

Alterno terrā quatiūt pede: dū graues cyclopū
Vulcanus ardēs urit officinas.
Nūc decet aut uiridi nitidū caput impedire myrto
Aut flore terræ quē ferunt ſolutæ.
Nunc & ī umbroſis fauno decet īmolare lucis:
Seu poſcat agna: ſiue malit hædo.
Pallida mors æquo pulſat pede pauperū tabernas
Regumque turres: o beate ſeſti
Vitæ ſūma breuis ſpē nos uetat ichoare longā.
Iam te premet nox: fabulæque manes:
Et domus exilis plutonia: quo ſimul mearis
Nec regna uini ſortiere talis:
Nec teneꝝ lycidā miraberꝭ: quo calet iuuētus.
Nunc omnis & mox uirgines tepebunt.

Vulcanus — CANT. Graues. ī. moleſtas ob opis laborē. ¶ Vulcāus: Diodo. ī pricipio ſcribit: Vulcanū ignis iuētorē fuiſſe apd ægyptios. ubi prius regnauit: In ſexto uero uolumine ait: Vulcanum ferri: æris: auri: argēti: & oium quæ igne fabricātur: artē iuēiſſe. eāq; cæteros docuiſſe: q̃pp harū reꝝ opifices oēs. uota ſacraq; huic deo maxima faciētes: ignē in æternā memoriā ſuſcepti beneficii Vulcanū uocant. Eū poetæ ueneris maritū dixere: quod quidē fictū puto: qa ſine calore Vnus ipſa lāguet. Dixere itē in antro ſub æoliis inſulis manentē hēre officinas: & cyclopas ei obſequētes: fabrūq; iouis eē. qd fictū ē. quia loca illa igne plēiſſima ſūt: ſine quo nihil artificioſum fieri poſſet. nec metalli genus ullū fundi extēdiq; ualeret. ¶ Cyclopum: brontes: Steropes: & pyragmon

Cyclopes — Cyclopes īſignes fuere: hos autem artificioſos fuiſſe homines cōſtat. quos Vulcano ignis deo attributos ſub eo iouis conficere fulmina uolunt. De iis ma

Brōtes Steropes Pyragmon — ro lib. viii. lquit: Bronteſq;: ſteropeſq;: & nudus mēbrā pyragmon βροντή tonitru dicitur. βροντάω tono. στεροπή fulgur. ἀστεροπή coruſcatio dicitur ἀστράπτω fulguro. Pyragmon quaſi ignita incus. πῦρ.n. ignis dicitur ἄκμων incus. Dicti autem Cyclopes a κύκλος quod eſt orbis: circulus ue. Et ὤψ oculus. quaſi circularis oculus: unicum.n. in fronte maximum habuiſſe dicunť. ¶ Officinas: eſt officina ubi opera fiūt. ¶ Taberna uero ubi uendūtur. ¶ Myrto. id ait ad uolupta-

Officia taberna Myrt⁹ cur ueneris — tē: Veneri.n. dicata ē myrtus: quæ odorifera ē. & Venus odoribus oblectať. Semen eius odorem oris cōmendat uel pridie cōmanducatū ut ſcribit Plinius: Myrtea aūt corona ouātes corōabanť: ut ſcribit Gelius: ac idē Plinius. Ouidius uero de Myrto ueneris ita inquit lib. iiii. faſt. Littore ſiccabat ſudātes rore capillos. Viderūt ſatyri turba proterua deam. Senſit: & oppoſita texit ſua tempora myrto. Tuta fuit facto: uoſq; referre iubet. ¶ Solutæ. mollificatæ: & reſolutæ fauonio. ¶ Nunc & in umbroſis. Vergilius ēt libro. i. g. Imminente uere ſic ait. In primis uenerare deos; atq; annua magnæ Sacra refer cereri: lætis operatus in herbis Extremæ ſub caſu hyemis: iam uere ſereno. Tunc agni pingues: & tunc molliſſima uina. Tum ſomni dulces: denſæq; in monti-

Fauni Mors — bus umbræ. ¶ Nitidum. unguento ſparſum. ¶ Fauno: fauni dicti ſunt a fando. i. uaticinando. Vnde & fatuos dicimus inconſiderate loquentes. Traditum uero eſt: in ſylueſtribus locis fari ſolitos: Vt ſcribit Varro. eratque latinorū dii. ¶ Aequo pulſat pede. Idē quoq; Horatius ſatyra. vi. ait. Neq; ulla ē. ¶ Aut magno. aut paruo

Beatus — leti fuga. quo bene circa: Dum licet i rebus iucūdis: uiue beatus. Viue mēor q̃ ſis æui breuis. ¶ Beate ſeſti: beatus dicitur qui multa habens ſine malo aliquo degit. Vt Cice. in tul. ſcribit. Nos uero latius in noſtro carmine de floribus. ¶ Nox: mors ipſa tenebroſa. ¶ Fabulæ: illa quæ de inferis fabulantur poetæ: ſeu ſic: & manes appoſitio fabulæ: ideſt de quibus poetæ fabulantur. ¶ Manes. dii inferi intelliguntur hoc loco: de quibus latius in iuuenale iam diximus ibi ſcilicet eſſe aliquos manes: & ſubterranea regna: & cetera. ¶ Et do-

mus exilis plutonia. Virgilius item ait: perq; domos ditis uacuas: & inania regna. Cicero aũt in libro de.n.d.
ſcribit: ꝙ terrena uis omnis atq; natura Diti patri dedicata eſt. qui dictus eſt apud græcos pluton. quia & reci-
dant omnia in terras: & oriantur e terris: πλουτος aũt diuitias ſignificat πλουσιος diues dicitur πλουτω
ditor πλουτιζω dito. Diodorus Præterea libro. vi. ſcribit plutonem ſepulchrorum funerumq; atq; honorum
qui mortuis impenduntur: uſum introduxiſſe: cum antea nulla rerum apud homines eſſet conſuetudo: quæ
cauſa extitit: ut uita functis dominari extimaret̃. ¶ Regna uini. taloꝝ iactu & ſorte bibebant uictores. l. ¶ Lyci
dã; alluſio ẽ ad lycidã puerũ i buc. Maronis. & theocriti. q de illo ægloga. vii. ait. O dulcis lycida calamis emit Licida
tere doctis. Et cõflare nouos magna dulcedie cantus Diceris: ac te nõ alter p̃ſtantior oro Vocibus & numeris
meſſores iter & ipſos Paſtores: tenero qui tangunt ſidera cãtu. Verſibus. ipſe tuis nimiũ delector amice.

¶ ACR. Alterno terrã q̃tiũt pede ꝓ ſono cãtilenæ ac rithmũ pede ferienti. ¶ Grauis. ꝓ opis labore. ¶ Niti-
dũ caput. unguẽtis delibutũ. ¶ Impedire: corõare. ¶ Terræ quẽ ferũt ſolutæ. ſolutas terras dixit liberas: hoc ẽ
incultas: Nã Vir. dũ de agricultura loq̃ret̃; ait. Exercetq; frequẽs tellurẽ: atq; iperat aruis. Idẽ. iculto iniuſſa ui
reſcũt gramina. poteſt & ſoluta terra apto iã uere illi itelligi. nã ꝓ tẽporibus & pateſcit & claudit̃. Vir. Vere tu
mẽt terræ. & de hyeme. Rura gelu tũc claudit hyẽs. Nũc & i umbroſis q̃ſi expleto anno nouo reddeũte red dẽ
da ſũt uota diis agreſtibus. ¶ Pallida mors. epithetõ mortis q̃ pallidos facit. ¶ Regũq; turres. ꝓ altioribus do-
mibus poſuit: ut tabernas pro humilioribus. ¶ Vitæ ſumma. ſupputatio ꝓ breuiũ annorũ numero poſuit: ut
Virgilius. Sed fugit interea fugit irreparabile tempus. ¶ Fabulæque & manes. dii boni dicebãtur. unde & mãe
tractum putatur: aut certe ſomnu ꝓ potius. ¶ Manes. inferi. qui ſunt fabuloſi: unde Vir. perq; domos ditis ua-
cuas & inania regna. ¶ Nec regna uini. ſ. t. non accipies per ſortem regna uini. ¶ Tenerum. delicatum. ¶ Lycidã.
puerum a te ſtupratum. ¶ Quo. c. quem impatienter amat. ¶ Tepebunt. ardebunt uel amabunt.

¶ POR. Terræ ſolutæ: utpa liberæ & cultui nõ iſeruiẽtes itelligẽdũ: ut prata ſignificat̃ uideat̃: an tẽperie &
æſtu æris ſolutæ: : q̃ pauloãte frigore hyemis ſtrictæ erãt: Sic Et Vir. illud: & zephiro. p. ſe. g. r. ¶ Nũc & i. u. ſ.
d. i. l. l. Sic & Vir. ueris tps aptũ ruſticis ad ſacrificãdũ dicit. qa tũc ſõni dulces: &. m. uina. ¶ Seu. p. a. Attẽde. ſ.
g. agnã maluiſſe dicere q̃ agnũ ſecũdũ illud Vir. Et cæſa. i. ſ. p. Neſcio qd eni q̃dã elocutiones p fœ. g. gratiores
fiunt. ¶ Pallida. m. æ. p. p. p. t. Per tabernas uulgares domos ſignat. p turres altiores. ¶ Nec regna. u. l. t. hoc ad
magiſteria cõuiuioꝝ ptinet. q̃ talorum iactibus ſortiri ſolitos & Plau. ſignificat in captiuis. Item in aſinaria.

¶ CHRI. Alterno. p. qa ꝓ ſono ad rithmũ terã pulſant. ¶ Dũ uulcãus: uel nota ꝙ ante lucẽ quo tpe Vulca-
nus maritus in labor̃ ẽ: ipa uoluptati operã dat. In quo laſciuaꝝ mulieꝝ naturã exprimit. uĩ oſtẽdit ſaltationẽ
ſuã antelucanã ad noctẽ uſq; ꝓduci. Vulcanũ iccirco ueneris maritũ finxerũt: qa ſine calore nõ proficit uenus
Duo fuerunt uulcani. alter cæli & ueſtæ filius: alter iouis & iunonis. Sed hoc non lateat. mineruam. iouem. ue
ſtã: & uulcanũ typum ignis continere. Sed p mineruã ſupræmã ætheris partẽ cæteris ſubtiliorẽ itelligimus: p
iouẽ uniuerſum ipſum elemẽtũ ignis. Quapropter fabulati ſunt mineruã ex iouis capite natã: qa ex ſuprma ei
us parte eſt. Per uulcanũ itelligũt ignẽ q ex materia excitat̃: ꝓptereaq; filius eſt iouis ex iunone. qa uapores q
dã craſſiores q in aere quæ iuno eſt aſcẽdentes ab æthere q eſt iuppiter accẽdunt̃; unde fulgura & reliqua hu-
iuſcemodi extãt: hic eſt uulcanus iouis iunoniſq; filius. Dicũt turpẽ eſſe quoniã ex terreſtribus uaporibus ac
cenditur: & pp turpitudiẽ ſuã a iunõe i terras deiectũ: qa hæc oĩa quæ i aere accẽdunt̃ ad terrã cadũt. Dicũt
in lemnũ cecidiſſe: qa i illa inſula crebro fulminibus iſeſtat̃. Dicũt pp caſum utriq; claudũ ẽẽ effectũ; quoniã
flãma nũq̃ recta fert̃. ſed modo hinc mõ illic deficit. Veſtã ãt ꝓ eo igni accipiũt: q itra terrã latet. unde aliquã
do ignẽ ueſtã eſſe contendit Oui. cũ dicit. Nil aliud ueſtã q̃ merã itellige flãmam. Aliquãdo terrã: unde alibi.
Eſt tellus ueſtaq; numẽ idẽ. Dicit̃ ãt uulcanus quaſi uolicanus q p aerẽ uolet. uel uulcanus uolãs. candor. Itẽ
mulciber ꝙ ferrũ mulceat. ¶ Cyclopũ. hi fabri ſunt uulcani tres: de qbus maro. Brõteſq;. ſteropeſq; & nudus
mẽbra pyragmon: & ioui fulmina fabricant: unde brontẽ dixerunt ἀπο του βροντης. i. a fulmine. & ἀπο της
στεροπης. i. a fulgetra dr̃ ſteropes. Nã pyragmonẽ ab igne & icude dici nẽo dubitat. Volũt multi hos neptũ-
ni ex amphitrite filios fuiſſe & primo in creta ferrariã iſtituiſſe. Heſio. aũt in theogonia cæli & terræ filios aſſe
rit: tertiũ nõ pyragmonẽ ſed atpen appellat: dictoſq; uolũt cyclopas. quoniã unicũ oculũ in fronte rotondum
haberent. ¶ Dictũ præterea qa fulmina ioui ad interimendũ phaetontẽ: uel ut placet Dio. ſiculo æſculapium
ſubminiſtrarũt. a phœbo fuiſſe iterfectos. Ipſũ ãt iouẽ diuinitate priuaſſe phœbũ ad triẽniũ. ¶ Officinas recte
poſuit. nã officia locus ẽ ubi aliqd efficit̃ ab efficiẽdo dicta. Taberna uero ubi res alibi fabrefacta uẽdit̃. ſed &
officina ꝓ taberna q̃doq; ponit̃. Vrit. of. nõ re uera urit: ſed uoluit uehemẽtiã ignis quo metalla liq̃ſcũt notare.
¶ Nũc decet. ſi ſapiẽtis eſt inſeruire tẽpori. uidet̃ dicere ut i uoluptuoſo tpe uoluptati operã demus. ¶ Decet
. q. d. nõ fieri cõtra decorũ qd' ut ait Cice. i libro de officiis i oi uita ſemp ſeruãdũ ẽ. Impedire caput myrtho.
nectere coronã ex myrtho: quæ arbor aſpectu & odore uoluptatem affert: & ueneri eſt cõſecrata. ¶ Nitidum.
ſplẽdidũ ex unguẽto in quo denotat lautius cõuiuiũ. nã coronas unguẽtaq; nõ niſi lautioribus conuiuiis adhi
bebãt. ¶ Flore. pro floribus. ¶ Ferũt. ꝓducũt. ¶ Solutæ. l. ab impio agricolæ. i. ſaratæ: & p circuitionẽ itelligit
prata. Cõtra uero ſub impio terras dicimus quæ colũtur. Vir. Exercetq; frequẽs tellurẽ atq; impat aruis. Vel
ſolutæ q̃ſi putres ex calore ueris. Ver. Et zephyro putris ſe gleba reſoluit: & cõtra. Rura gelu tũc claudit hyẽs.
¶ Fauno. ruſticão deo: fauni apud latinos ii ſunt: qui apud græcos ſatyri filii ſaturni. põit tamẽ maro faunũ pi
ci filiũ fauno picus pr̃: iiſq; parẽtẽ te ſaturne refert. Dictũ uolũt a fãdo: q oracula ſua uoce redderet. Refert põ
ponius mella: ultra atlãtẽ mõtẽ noctu lumia uiſa: & cymbaloꝝ ſonitũ auditũ. nec qcq̃ poſtea i die reptũ. Hie
ronymus ait a diuo antõio iuentũ ſatyꝝ in thebaidos ſolitudie: qui illũ allocutus ſit. & affirmauerit ſe morta
lẽ: ſed deluſam gẽtilitatẽ ꝓ diis habuiſſe ſatyros. Ariſtoteles ſcribit nymphas ſatyros & panas & huiuſcemõi
numina poſt annoꝝ milia iterire. Et euſebius pãphilus refert thamnũ ægyptiũ in italiã nauigantẽ a paxis iſu
la noctu uocẽ audiſſe: q uideba ut cũ iuxta paludẽ fuiſſet nũciaret pana magnũ mortuũ ẽẽ. Sicq; nũciaſſe: ac
ſtati innumerabiliũ uocuũ cũ mago miraculo luctũ audiſſe. Vẽit deide romã & re enarrata ſciſcitatꝰ ẽ a p̃bis

quiſnā eſſet iſte magnus pan. Reſpōderunt aūt de cōi ſnia philoſophi:eum eſſe qui ex mercurio & penelope
natus eſſet:Referunt prerea hos homūciones bicornes eē & naribus aduncis:& pedibus caprinis. Auguſtinus
āt in li.de ciuitate dei diſputat illos aut aīas imortales nō hēre:aut humano ſemini natos : potuiſſeq; accidere
uti duo ſimul mōſtra ex hoīe:ut ſæpe fit:in hāc formā nata ſint:alterū maſculū:alteꝝ ſœminā:& ex illoꝝ con
iunctiōe huiuſcemodi ſpeciē ꝓpagatā eſſe.¶ Nūc: q̄ſi dicat expleto anno diis ſacrificādū eē. Vir. Tūc pigues
agni:tunc & molliſſima uina.¶ Agnā.agnū debuit ſed mutauit genus:qa in fœminino uidet iocundior elocu
tio.ſic Vir. Et cæſa iungebant fœdera porca.¶ Pallida. ab effectu qa pallidos hoies reddit ſic Vir. Et cū frigi
da mors aīa ſeduxerit artus.¶ Aequo pede īdifferēter.¶ Tabernas.ꝓ ignobilioribus ædificiis:ſic contra & re
ges ꝓ nobilioribus:& turres ꝓ amplioribus domibus. ¶ Beate.q.d.q eris beatus ſi hācuitā colueris. loqtur
āt tanq̄ epicureus ad hūc q & ipſe epicureus erat.Epicurei āt oīa ſibi arrogabāt:ſeſeq; & ſapientes & beatos uo
citabāt.¶ Sūma.b.u.quaſi dicat ſi colligas uniuerſū tps quod uiuere poſſis:uidebis illā eſſe ſūmā breuē uitæ.
¶ Vitæ ſūma breuis ſnia q̄ epicureis quadret cū aīas ponāt mortales.cæteꝝ a grauioribus phyloſophis ſemꝑ
repudiata:itaq; Plato audiendus:q nos uoluptate contēpta nō nobis:ſed uniuerſo mūdo nos natos putemus.
¶ Longā ſpē.i.aliquid inchoare ad qđ diuturnum tps uenturos nos ſperemus.¶ Iā ſtati.Nox.mors.q̄ ſecūdū
epicureos poſt ſe nihil hēt præter tenebras.¶ Fabulæ.appoſitio eſt:ut ſit ſententia. Nox & manes & do.p.quæ
fabulæ ſūt.¶ Premēt.i.opprimēt te.quo.i.ad quā nocte: poſtq̄ ueneris nullā aut ex uio aut ex uenere uolupta
Fabula rē cape poteris.Differūt āt fabula & argumentū & apologus.Fabula ē reꝝ nec ueraꝝ nec uerisimiliū : ut ꝙ da
phne uerſa ſit i laurū ſignificat ēt fabula rē uehemēter diuulgatā:quāuis uera ſit.Oui.Hæc fuit i toto notiſſi
apologus ma fabula cælo & Iuue.It noua nec triſtis ꝑ cūctas fabula cœnas.Apologus nō differt a fabula:ſed addit ut ꝑ
ter id quod ſit res ficta & nō uerisimilis:ut fabula:allegorice tamē aliquid cōtineat quod ad uitā & ad mores
argumentū ꝑtineat:ut ſunt Eſopi fabulæ.Argumentum ē res non uera ſed tamē uerisimilis:ut ſunt argumenta comœdia
rū.¶ Manes.ſecundū acronē ſunt dii boni.Nā manū bonū ſignificat:unde mane dictū eſt:Seruius cōtra ꝑ anti
Manes phraſin dictos putat manes deos inferos:qa nō ſint bōi.ponunt pro pœnis. Vir. Quiſq; ſuos patimur manes.
Alibi tamē idē Seruius ait:manes eſſe aīas corporibus exutas.quæ nōdū in alia corpora migrauerint:& cum
eo tpe ſint noxiæ:ꝑ cōtrariū dicta mano quod eſt bonū:unde matuꝝ pomū. Adiungit eſſe alios q credāt ma
nes a manando.i.fluendo dicteo ꝙ ipſis plena ſint oīa iter lunarē terrenūq; circulū . ¶ Domus exilis.tenuis &
parua qa fabulæ uel qa umbræ q̄ illic habitāt icorporeæ ſint.¶ Nec ſortiere.nec ſorte quadam accipies regna
uini.i.nobilitatē uini.i.nobile uinū.¶ Talis.ab eo quod ē talus tali:qa talos iaciēdo bibebāt antiqui ut apparet
apud plautū:ergo forte id ueniebat.Dicitur aūt talus græce aſtragalus inde ἀστραγαλίζω . talis ludere hinc
Talus Plinius de polycleto ait.nudos fecit talis ludētes.q uocātur aſtragalizontes. Furunculi dicunt quos ſcaccos
appellamus Martialis.Inſidioloꝝ ſi ludis bella latronū.Iſte tibi geminis miles & hoſtes erit. ¶ Lycidā teneꝝ
delicatum:reliqua obſcœna ſunt:ſed facile intelliguntur.

Argumentum Odes Quintæ.

¶ANT. Quīta Ode i pyrrhā meretricē iuehit:poſtulās a
quo nā puero ſub antro teneat:cui ſeſe comas mūdiciis & or
natu ſimplex:at aīo fallax.heu quotiēs flebit ille fidē mutatoſ
q; deos mirabiturq; æquora uētis aſpa.q q dē ea nūc pulchra
culta & miti fruit credulus.q ſemp amabilē ſpat & ſibi idul
gētē neſcius fallacis auræ:hoc ē fallacis amoris meretricii. Mi
ſeros eē illos qbus itētata nitet & lucet ut eos alliciat. Ait tan
dē ꝙ ſacer paries:uotiua tabula indicat ſe humida ueſtimēta
maris deos ſuſpēdiſſe.¶ Vbi certe metaphorice loquit oſten
dens meretricis amore olim iplicitū & denudatum liberatū
eſſe peractis uotis:ut naufragi faciūt:qui reduces pictas nau
fragii tabulas tēplis affigūt & hūida ueſtimēta.¶ Quis mul
ta gracilis.Ode eſt Tricolos ſiue mauis Tetracolos tetraſtro
phos.ꝑ quattuor.n.uerſus ſcādit. Nā cōſtat duobus metris a
ſclæpiadeis.Tertio pherecratio.quarto glicōico.De aſclæpia
Pherecratius uerſus deis prima ode narrauimus . pherecratium uero ē trimetrū
heroicū ex ſpōdeo dactylo ſpōdeo.glycōicū itē trimetꝝ hero
icū ex ſpōdeo & duob9 dactylis.¶ Gracilis:tenuis delicat9 te
Glyconicus uerſus nellus.teneri.n.graciles adhuc ſūt pueri & puellæ.Plutarch9
i uita lycurgi ſcribit ita:graciles qdē ifantes fiunt & uenuſti &
aſpectu grati ob leuitatē materiæ.Vrget.tenet āplectit. Odo
graciles pueri ribus.unguētis.¶ Cui uoluptati cuius & gratiæ . Siplex mūdi
ciis:aīo fallax ex:cultu tamē & ornatu ſimplex beniga & pura
uideris.¶ Heu quotiēs:miſerātis interiectio erga amante pue
rū.¶ Mutatos iratos:quū ſe deceptū aduertet & denudatū ab
illa.ē āt metaphora ſūpta ab nautis:qbus dii mutari uidēt quū tēpeſtas ſupuēit.und ait & aſpa æquora emi
rabit.¶ Nigris uētis:hoc ē tenebroſis ob tēpeſtatem & nubila.¶ Aequora aſpera:hoc eſt ipſam pyrrham exa
ſperatam . ¶ Inſolens.inſuetus meretricibus decipi . ¶ Te aurea . culta ornata formoſa miti & ſimplici . nam
eam auro comparat metallorum optimo . ¶ Vacuam ocioſam & ſibi indulgentem . ¶ Auræ fallacis : perſtat
in metaphora: nam ut uenti fallaces ſunt nautis ita meretrices amātibus.¶ Auræ ergo fallacis.i.fallacis amo
ris meretricii : qui blandiendo attrahit: atractū nudat:ut mare nautas.¶ Mileria.adde ſunt.¶ Nites : luces &

¶ Quīta ōde tricolos tetraſtrophos i
pyrrham. (roſa

Quis multa gracilis te puer in
Perfuſus liqdis urget odori
Grato pyrrha ſub ātro? (b9
Cui flauam religas comam
Simplex mūdiciis? heu quotiēs fidem
Mutatoſq; deos flebit? & aſpera
Nigris æquora uentis
Emirabitur inſolens:
Qui nunc te fruitur credulus aurea:
Qui ſemp uacuā.ſemp amabilem
Sperat:neſcius auræ
Fallacis.miſeri quibus
Intentata nites.me tabula ſacer
Votiua paries indicat humida
Suſpendiſſe potenti
Veſtimenta maris deo

ſplēdes alliciēdi eos gr̄a. Tabula uotiua: naufragio reduces uota pſoluētes naufragii pictas tabulas tēplis affi-
gūt & hūida ueſtimēta ut dixius. hic Maro. li. xii. ait. Forte ſacer fauno foliis oleaſter amaris Hic ſteterat: nau-
tis olim uenerabile lignum: Seruati ex undis ubi figere dona ſolebāt Laurenti diuo: & nota ſuſpendere ueſtes. naufragorum uota
¶ ACR. Quis multa. metrū duobus uerſibus aſclepiadæū tertius ferecratius: q cōſtat ſpōdeo dactylo: &
ſpōdeo ita. Grato pyrrha ſub antro: q̄rtus glyconicus q cōſtat ſpōdeo & duobus dactylis ita. Cui flauā religas
comā. ¶ Quis multa: pcūctaẽ pyrrhā: cū q̄ oli cōſueuerat quo amatore nūc fruaẽ iuuene & mūdicias ei9 uel
blādicias laudat: ſed q̄dā adhuc amantis iuidia: cū ſe dicat ueluti cū dolore eius illecebras qbus capit ignauo-
rū adoleſcentiū aios tanq̄ naufragiū euaſiſſe p damna. ¶ Gracilis. Delectans: tenuis. unde & umbræ ibant te-
nues. ¶ Perfuſus liquidis. urget odoribus. p fluxu ſeminali. i. coitu & libidine. ¶ Sub antro: quod & loci gratia
& unguentoꝝ iuueẽ. nā in antris pſtrare cōſueuerūt: unde & fornices dicti. ¶ Cui flauā religas comam. cui co-
meris. ¶ Siplex mūdiciis. ſimplicē mūdiciis dicit aio factioſā. ¶ Mutatoſq; deos. ſibi iratos cū pmiſerint illū i
foueā cadere meretriciā. ¶ Flebit. ut mutatā fœlicitatē ſuā dū querẽ a͞pam in grandine nudet amatorem. hoc
āt iuxta opinionē hoium dixit q iratis: aut ppitiis diis lucra ſiue diſpēdia ſua applicāt: ut Lucanus. O faciles
dare ſumma. d. e. q. t. difficiles. ¶ Et. a. n. u. bene allegoricos aſpera æquora & auram fallacem meretricem uo-
cauit: hoc eſt incōſtantē: nā dū blādiendo inſipientem trahit captū crudeliter nudat: inconſtantiæ maris ſimi-
lis: unde Vir. ¶ Mene huic. c. m. & t. d. f. ſ. idē de pfidia mulieꝝ. ¶ Eia age. r. m. u. & m. ſ. fœmina. ¶ Inſolēs: ñ cō-
ſuetus & inexpertus amorē meretricū. ¶ Aureā. pulchram aut certe diuitē ſiue ſimplicē ſignificat. ¶ Vacuam
ſibi uacantē ſine dolo aliis cōtēptis ſuo amori deſeruientē. ¶ Auræ. mutabilis fœminæ. ¶ Miſeri. mira uarieta-
te. dicēdo. n. eos miſeros. ¶ Quibus fulgebat itētata: q̄ſi beatū ſe pſiteẽ q iā ab ea euaſit ſicut i ſequētibus dicit.
¶ Me tabula. ac ſi diceret adhuc nō pbata ignorāti nites & places. ¶ Paries. metaphora a naufragis q euadētes
pictas cladibus ſuis tabulas pſerunt: & cū qbus euaſerint ueſtibus eas ad neptūni tēplū ſuſpēdūt: ut Iuue. Et
picta ſa tēpeſtate tueẽ. & Vir. Seruati ex ūdis ubi figere dōa ſolebāt. hoc p allegoriā oſtēdit poſt nuditatē ſuā a
meretricis ſe amore liberatū. ¶ Vuida. madida. madidus āt extrīſecus: uiuidus i triſecus. Deo neptūo melius.
¶ POR. Quis mlta gracilis te puer ī roſa pfuſus liqdis urget odoribus. Pyrrā meretricē alloqẽ: cuius callidi-
tatē ignorās ait ſe quoq; ī amorē eius iplicitū ſuſceptis uotis tādē euaſiſſe. ¶ Gracilem. p tenero poſuit. Teneri
āt adhuc graciles ſolēt eſſe & puellæ & adoleſcētes. ¶ Heu quotiēs fidē mutatoſq; deos flerit. p allegoriā hæc
dicuntẽ qbus ſignas tēpeſtatū modo mobiles eſſe meretricis huius blādicias. ¶ Miſeri quibus itētata. miſeros
eos ait quibus ignota & inexpta ſit huius meretricis fraudulentia. ſe aūt more eoꝝ qui euaſerunt maris picu-
la uota ſoluiſſe: q amore huius liberatus ſit. uidemus autem hodie quoq; pingere in tabulis quoſdam caſus
quos in mari paſſi ſint: atq; in fanis marinoꝝ deoꝝ ponere. ſūt etiā q ueſtem quoq; ibi ſuſpendūt diis ēt conſe-
crātes. ¶ Me tabulas ſacer uotiua paries. p tabulam uotiuā indicat maris potēti deo ueſtimēta ſuſpendiſſe.

Ad pyrram Ode Quinta.

¶ CHRI. Sūt. n. primi duo uerſus Ode tricolos aſclepiadæi. Tertius ferregratius q ē ex ſpōdeo dactylo: &
ſpōdeo ſic. grato Pyrrha ſub antro. Quartus glycōicus ex ſpōdeo & duobus dactilis ſic. ¶ Cui fla. uā. reli. gas
comā. ¶ Inuectiua ē i meretricē auarā. Sed rides illā more ſuo uexat. nam oē uafer uitium ridenti flaccus ami-
co dixit: laudat eius blanditias ſed quadā amātis inuidia. Duo. n. ſimul facit. nā & blāditias eius doloſas oſtē-
dit q amorē pferāt: & dolos occultēt. Et nō ſine felle diis grās agit q ab ea tanq̄ a naufragio in tutū portū ſe re-
pererit. ¶ Quis te puer. maximū poetæ artificiū. Primo. n. Pathos citat a tenella amātis ætate: cū & illū cōmi-
ſeratiōe dignū q puer: & ppea q nōdū expertus meretricū iſidias l huius laqos iciderit: & hāc iuidia accumulat
quā nō pudeat amātē puerū fallere: & utiẽ iterrogatiōe q ſemp ofoni uehemētiā addit. ¶ Quis puer: q̄ſi dicat
cui puero tāta puenit iſœlicitas. Itē qs puer ſit oſtēdat eā ita crebro ex ſua leuitate mutare amātes. ut nō facile
aliqs ſcire poſſit a quo ipſa ameẽ. ¶ Vrget te. q̄ſi amplectiẽ te anxius ne a ſe euoles. ¶ Gracilis. i. uiceo corpe &
nō nimiū turgido. Laudauerat aūt hūc amantē ab ætate: nunc laudat a pulchritudine: ut maior inde appareat
mulieris crudelitas: q talē deſerat. ¶ Multa roſa. itellectio ē. i. multis roſis: ſic Vir. Atq; armato milite cōplēt.
Perfuſus liqdis odoribus. cumulus eſt i uoluptate ut & adoleſcentē habeas & pulchrū & unguētis deliburū.
¶ Odoribus. i. unguentis q̄ odores effūdūt. Acroni tamē placet liqdis odoribus. i. ſeminali fluxu. i. qui abſol-
uerit cōcubitū. ¶ Antro grato. oſtēdit locū ruris amœnū pp umbras: & qa amœnū gratū illi ſit. uel gratū qa
tecta illius umbra alienos oculos in re pudēda fugere ualeat. Acron āt exponit antro. i. fornice quoniam mere-
trices ut ruri in antris concubebāt: ſic intra urbem in fornicibus. Antrum autem. i. ſpelunca græcum eſt. Heſio.
[Greek] ¶ Cui. cuius gratia & eſt expolitio: eadem. n. ſnia eſt quis puer
urget te: & cui religas comam. q. d. cui ut placeas comis te: & ſimul arguit eam dolis. Formā enim ſibi augent
mulieres ut illa aduerſus amantes utanẽ: ueluti aucupes utūtur rhetibus aduerſus aues. Coma autē grecum
eſt & pprie in mulieribus dr̄. Cæſaries uero i uiris: quoniā cedatur. ¶ Flauā. ſi Seruio credimus erit idicium
ipudicitiæ: cū ipſe aſſerat olim caſtas mulieres nō niſi nigro capillo fuiſſe uſas: citatq; illud ex Iuuēale. Sed ni-
grum flauo crinē abſcōdente galero. q̄ſi ſit illic ſnia poetæ. quod mulier auguſta cui crines eſſent nigri: ut ma-
tronalē pudicitiā fingeret cū ad lupanar tēderet flauos crines induceret: tamē Oui. cōtra ſtare uideẽ q i faſtis
de lucretia muliere omniū caſtiſſima ſcribat. Forma placet niueuſq; color flauiq; capilli. Quiq; aderat nulla
factus ab arte color. ¶ Simplex mūditiis: quia nullis rebus uacuas niſi corporis ornatibus. Munditiis ergo ut
abſint ſordes: uel iſpexit ad id quod latini mūdū muliebrē ornatū appellant: ut græci κοσμον. ¶ Heu. condo- Flere
let illi. ¶ Flebis fidē. ſ. eſſe fractam a te ut dicimus: flet amicum id eſt amici miſerias. Eſt aūt flere lachrymis. gemere
gemere eſt pectore: cū præ anguſtia in ſonū prorumpit. ergo & bruta ſub pondere gemunt & inanimata. Vir. plāgere
Gemuit ſub pondere cimba. Plorare eſt uoce flebili dolorē oſtēdere. hic implorare cum dolēdo auxiliū peti-
mus. Plangere eſt cū præ dolore pectus caputue aut aliud membrum percutimus. Eiulare ē elata uoce flere

Vociferare lamentari — quod eſt maxime mulierum. Vociferare nõ modo dolorem:ſed etiam indignationem uoce effrenata demonſtrare:nõnunquã uehemẽter clamare: Lamentari ẽ uoce querula & triſti oratiõe calamitatẽ teſtari. ¶ Motatos deõs.i.iratos ſecũdũ Acronẽ:qui illũ in baratrũ meretricũ ĩpulerint. Vel itellige deos.ſ. uenerẽ & cupidinẽ: quos a principio dũ amabaſ ꝓpitios expertus fuerat:nũc uero iratos cernet.hinc Lucanus. O faciles dare cũcta deos eadẽq; tueri difficiles. ¶ Et aſpera.cõpone ſic.puer q credulus nũc te aurea fruiſ:& qui neſcius auræ fallacis ſperat te ſemp uacuã & amabilẽ. ¶ Sperat:cmirabiſ ĩſolẽs æquora aſpa nigris uẽtis. ¶ Aſpera æquora: pulchra allegoria:qa ut maria ex trãqllis efficiũſ aſpa.i.noxia pp leuitiẽ uentoꝝ:& ẽ trãſlatio a tactu:qui aſpera nocẽt.ſic aius meretricis cuius auaritia tãq̃ caribdis qdã naufragiũ ẽ amãtibus:exaſpaſcit cũ mutaſ: neq;

Niger — amplius amat. ¶ Nigris.noxiis.niger.n.noxius eſt & malus:ut hic niger eſt hunc tu o romane caueto. Sic contra dicimus albũ bonũ. Iuue. Qui nigrũ in cãdida uertit. Itẽ niger mortuus. Idẽ. Per famã & populos nigros

Candidus — efferre maritos.ſic cãdidus ĩmortalis. Vir. Cãdidus ĩſuetũ miraſ lumẽ olympi daphnis. ¶ Emirabiſ: ualde mirabiſ. ¶ Inſolẽs:icõſuetus. Sic Terẽ. Quid tu athẽs inſolẽs. Ergo ꝓpterea mirabitur:nã admirantur q̃ ꝑter ſolitũ & opinionẽ accidũt. Magis ita cruciabiſ quoniã nihil tale timẽti hoc accidet. Eſt aũt ſtoicoꝝ ſententia: ut oẽs animi ꝑturbatiões grauiores ſint quãdo ĩopinãtes nos offẽdũt & impremeditatos. ¶ Aequora.ꝓ meretricis mutabilis igenio poſuit:& uẽtos ꝓpter crebrã mutabilitatẽ. Hinc Virg. Variũ & mutabile ſemp fœmina. Meretrix blãde attrahit:attractũq; crudeliter nudat:icõſtãtiæ maris ſimilis. Idq; iure de muliere dicas:quod Vir. de mari. Mene huic cõfideſ mõſtro? Et cæli totiẽs decepto fraude ſereni. ¶ Fruiſ: cohẽrete cũ ſũma ſua uoluptate:unde frui deo dicimus:& frui amicitia. & frui ſũmo bono. ¶ Aurea: pulchra & bona:ut illud. Inuide qd ſpectas? illa hic mi mortua uiuit. Illa meis oculis aurea ſemp erit. Vel aurea.i.diues. ¶ Amabilẽ.i. quæ ita te amat ut amari digna ſit. ¶ Vacuã.alieno ãmoſ uacuã:& tibi ſẽp uacãtẽ. ¶ Credulus.q facile tibi credat & nihil male ſuſpiceſ. Ergo tu crudeliſſima quæ tibi credentẽ fallas. Citat ãt cõmiſeratiõnẽ ab eo quod eueniat ꝑter ſpẽ:ſic Vir. Et nũc ille qdẽ ſpe multũ captus inani fors & uota facit. ¶ Auræ fa. Aura lenis ẽ & placidus aeris motus:ut uentũ nõ plene faciat res grata in caloribus. Poetæ tamẽ ꝓ uẽto ponũt:& ſepe ꝓ eo qui ꝓſper nauigãtibus aſſit:quẽ græci [Greek] dicũt [Greek].i.a cauda:quoniã a puppi ueniat. Vir. Proſequiſ ſurgẽs a puppi uẽtus euntes:ergo ut maneret i trãſlationẽ maris dixit credulus auræ.quaſi cõfidẽs ꝓſpero amori:q paulopoſt tamẽ falleret:ut uẽti fallũt nauigãtes. ¶ Capiſ ẽt aura ꝓ fauore:qa cũ flat i æſtate uideaſ æſtuãtibus fauere. Vir. Nũc quoq; iã nimiũ gaudẽs popularibꝰ auris. ¶ Miſeri.ſũt ii.qbus i gratia quoꝝ capiẽdoꝝ. ¶ Tu nites.tu ornaris.& ſic iſidias tẽdis. ¶ Intẽtata nã ſi tẽtata fuiſſes prius uitarẽt te. ¶ Me tabula.cõparauerat mulierẽ marinæ tẽpeſtati i q̃ naufragiũ facere poſſent q illa ſeqnſ.nũc manẽs i trãſlatione oſtendit ſe olim in ea tẽpeſtate naufragiũ feciſſe:ſed deoꝝ gratia:qbus uota fecerat e naufragio liberatũ eſſe & tabulã in tẽplo neptuni ſuſpẽdiſſe:quæ rẽ teſtaretur. Solebant.n.ex naufragio egeni effecti tabulã: in q̃ naufragiũ depictũ ẽẽt: circũferre.& illa ſibi uictũ mendicare. Perſius. Cũ fracta te i trabe portas: & Iuue. Et picta ſe tẽpeſtate tuetur. Ac demũ tẽplis eoꝝ deoꝝ:ꝑ quos euaſerant: ſuſpẽdebant. Suſpẽdebãt & ueſtes madidas: quibus euaſerant. Vir. Seruati ex undis ubi figere dona ſolebãt. ¶ Sacer paries.qa tẽpli. Muros.n.& mœnia dicimus: qbus urbs ambiſ.parietes aũt reliquoꝝ ædificioꝝ ſunt. Hac ergo trãſlatione indicat mulieris auaritiam aufugiſſe.

Argumentum Odes Sextæ.

¶ CANT. Sexta Ode Agrippã alloqtur:laudãs eũ ab rebus geſtis. Cũ quo & uariũ a carminũ dignitate:dicit.n.q homerico carmie ab uario ſcribetur fortis & hoſtiũ uictor Scribetur etiã qcqd nauibus aut eqs geſſerit eo duce miles ipſe uero tenuis:hoc ẽ lyricus tẽtabit minime talia dicere. Nec eis ſimilia q̃ achilles egerit aut ulyſſis errores. Nec ſæuã pelopis domũ:utputa tantali patris ĩpietatẽ ſæuitiãq; & odiũ Atrei & Thyeſtæ fratrũ:Oreſtis itẽ parricidæ furorẽ Nã grãdia ſunt & tragico digna boatu q̃li uarius utiſ. Inqt poſtea dũ pudor & muſa ĩbellis & debilis lyræ potẽs ingenii culpa uetat auguſti cæſaris laudes & ipſius agrippæ minuere: Quis dignæ ſcripſerit Martẽ adamãtina tũica tectũ hoc eſt loricatũ atq; pugnantẽ: Quis itẽ Merionæ magnanimi pugnã ſiue curule eius certamẽ ad troiã? aut qs diomedẽ ſupis parẽ auxilio palladis? Cõcludit itaq; cõuiuia potius & uirginũ ꝑlia ſe cãtaturũ.uel ſiqd amabiſ ipſi. ¶ Scriberis Vario: Ode eſt dicolos ſeu mauis Tetracolos tetraſtrophos: Cõſtat.n.ex tribus uerſibus aſclæpiadeis:de qbus ĩ prima ode. Ex q̃rto ãt glycõico de quo in ode ſupiori qnta. ¶ Vario:alibi i horatio nũc uarius nũc uarus

Varus Tucca — legiſ.ægloga ãt ſexta Marõis uarus ſemp. fuerũt ãt uarus & Tuca:ut ſcribit Euſebius: uergilii & Horatii cõtubernales & poetæ illuſtres:q æneidos libros poſtea emẽdarũt ſub lege ea ut nihil adderẽt. Eũ Horatius hic laudat:ſicut ẽt in buc. Maro.ubi ait. Te nr̄æ uare miricæ te nemus oẽ canet &c. ſunt autẽ q uelint uarũ & uariũ eodẽ tpe poetas diuerſos fuiſſe. Quintilianus præterea de uario meminit. ¶ Fortis. Magnanimus & uirtute

Homerus — ualẽs. ¶ Alite.i.auſpicio & omine optimo q̃li Homerus uſus ẽ in opibus ſuis. ¶ Mæonii carminis.i.homerici de quo Cicero ꝓ archia poeta ſic ait. Homerũ colophõii ciuẽ ſuũ eſſe dicũt. Chii ſuũ uẽdicãt. ſalamini repetũt. ſmyrnii uero ſuũ eſſe cõfirmãt:hæc ille. Eſt ãt ſmyrna in Mœonia regione phrygiæ urbs: q̃ ab multis homeri ꝓpria dicta eſt:ut ſcri. Stra. li. xii. ariſtoteles uero ut Plutarchus refert ſcripſit Mœonem Lydorum regem homerum pro ſuo natu educauiſſe. Quum itaque Mœonides a poetis appelleſ putemus uel ab Mœnia ob

¶ Sexta ode tetrãcolos tetraſtrophos ad Agrippam.

Scriberis Vario fortis & hoſtiũ
Victor mœonii carminis alite:
Quã rẽ cũq; ferox nauibus aut equis
Miles te duce geſſerit.
Nos agrippa neq; hoc dicere nec grauẽ
Pelidæ ſtomachum cedere neſcii:
Nec curſus duplices per mare ulyſſei
Nec ſæuam pelopis domum
Conamur tenues grãdia:dum pudor.

ſmyrnam uel ab Mœone rege dictũ Antipater epigrãmatum ſcriptor in homeꝝ epigrãma a tale cõpoſuit uti homeri
Plutarchus refert. Diceris ab multis colophõis alunus homere. Hic te ſmyrneum credit: at ille chium Quin patria
& ion quidã: quidã ſalamina ſuperbã Theſſaliã multi te genuiſſe ferunt. Sunt & qui memorẽt aliis te ſedibus
ortum. Sic uariis natus crederis eẽ locis. Dicere ſi liceat mihi phœbi oracula: cælũ Certa tibi patria eſt callio-
pea parẽs. Homerũ prꝫterea pidarus tum chiũ tum ſmyrneũ fuiſſe ait. Simõides chiũ. Ariſtarchus colopho
niũ: Ephorus cumæũ. quidã etiã ſalamniũ: qdã argiuũ fuiſſe dixerũt. Diõyſius thrax atheniẽſem putauit: ſi
lius uero a quibuſdã mœõis: ab aliqbus meletis fluminis exiſtimatus. ſcripſit poemata duo. Iliada & odyſſe
am. ambo nõ ab ipſo poeta ſed ab ariſtarcho grãmatico in numerũ uerſuũ diuiſa atq; diſtincta. Ilias qdem ge Ilias
ſta græcoꝝ & barbaroꝝ ꝑpter helenæ raptũ: ſed ꝑcipue achyllis ꝑclara in eo bello facinora contmet. Odiſſea Odyſ
uero ulyſſis ex troiano bello in patriã reditũ. quotq; ille labores errando ꝑtulerit: atq; ut reuerſus ultus fuerit ſea
inimicos oſtendit. hæc ex plutarcho. ¶ Quã rem cunq;: acronis & quorundã ordo hic minime conuenit: itaq;
ſic ordinãda uerboꝝ ſeries. ſcribetur itẽ ab uario res illa quancunq; rem ferox miles te duce geſſerit nauibus
aut equis. potes etiam conſtruere ſiue ſcribetur ut ſit talis loquẽdi modus. ¶ Agrippa: Marcus Agrippa hic in marcus
telligitur Cæſaris auguſti gener. nã eius natã iuliam habuit. A quibus cæſar ipſe ſortitus nepotes tris. Caiũ: & agrip-
Luciũ: & Agrippã. Neptes duas iuliã & agrippinam. Marci agrippæ auguſtus offenſis interuenientibus deſi- pa
derauit nõnunquã patientiã: & mecœnatis taciturnitatẽ. Autor in his Suetonius: Appiãus uero li. v. ſcribit: ꝙ
M. Agrippa e celtis: qui aquitani dicuntur. uictoriam perilluſtrẽ habuerit. ſcribit item i ſicilia Sextum Põpe- Celtæ
ium. Cn. pompeii filium iuniorẽ nauali prælio ab eodẽ agrippã deuictũ. ille. n. maria omnia deprædatiõibus aquita
infeſtabat. ita ꝙ romani maxima fame angebantur. hæc ex appiano. Suetõius aũt addit: ꝙ auguſtus agrippam ni
ipſum poſt naualem uictoriã in ſicilia cærulæo uexillo donauit. Vergilius etiã lib. viii. de eodẽ inqt: Parte alia Sex. Põ
uentis: & diis agrippa ſecundis arduus agmen agens. cui belli inſigne ſuperbum Tempora nauali fulgent ro- peius
ſtrata corona. Vnde aũt dicatur agrippa noſtrũ carmen de floribus te docebit. ¶ Hæc dicere: tua uidelicet ge-
ſta. ¶ Pelidæ ſtomachũ: ĩdignatione & iram achyllis pelei filii. patroclus. n. Neſtori. li. xi. iliados ait: probe. n.
ipſe cognouiſti qualis ille ſit: qua moroſitate: q̃ ſubito incurrat in culpationem: etiam culpa uacantium. ho- achillis
ratius item in arte ait. Scriptor honoratum ſi forte reponis achillem. Impiger iracundus inexorabilis acer iu- mores
ra neget ſibi nata: nihil non arroget armis. ¶ Cedere neſcii. ideſt inuicti: ferocis: inexorabilis: acris. ¶ Curſus
duplices: itus & reditus. ¶ Sæuam pelopis domum. Tãtalus iouis & plotes ſeu plotidis nymphæ filius fuit: Tãtalꝰ
ut ſcribit lactãtius. li. ii. th. fuitq; phrygiæ rex auctore Euſebio. qui ut habetur. li. vi. met. quum deos hoſpitio Pelops
ſuſcepiſſet: filium ſuum pelopem eis comedẽdum appoſuit: mentitus alias eẽ carnes: a quibus epulis dii oẽs
excepta cerere abſtinuerũt. Ceres enim illius humerũ edit. ob quod facinus Iuppiter illum in iferna detruſit
Collectis autem pueri membris illum i formam priſtinam reduxere. ſed quum deeſſet humerus ab cerere
ſola conſumptus: ex ebore dii fecerunt. Pelops deinde regnauit in pelopõneſo: quã a ſe dixit. genuitq;. ¶ Atre
um & Thyeſten: peloponneſi prius: poſtea Mycenaꝝ reges. in Mycenas enim regnum tranſlatum eſt: ut ſcribit Pelopõ
euſebius. ii. uero ut ſcribit lactãtius. li. iiii. th. alternis uicibus regnum regnabant. Verum Thyeſtes quum ſci- neſus
ret regnum penes eum fataliter manſurum: qui arietem uelleris aurei haberet. quem tum atreus regiam in atreus
greſſus plurimum cuſtodiebat: Corrumpens Europam fratris uxorem imperium ad ſe transferre poſſe iu- Thye
dicauit. hinc ab atreo eſt regno pulſus. deinde ficta gratia reconciliationis atreus fratrem reuocauit. Cui fili- ſtes
os ſuos appoſuit epulandos. Ex oraculo poſtea Thyeſtes cum filia ſua pelopeia cõcubuit: Vñ natus eſt Aegy- Pelope
ſthus qui atreum occidit. & agamennonem eius filium. Oreſtes poſtea agamennonis natus matrem clytem- ia
neſtram in patris ultionem occidit. Propter hæc igitur tot & tãta ſcelera. Horatius ſæuã pelopis domum ait. ægy-
De quibus quidem ſeneca poſtea Tragœdias fecit. ¶ Tenues. humiles: & ingenio imbecilles. arrogantiam ui- ſthus
tat. ¶ Grandia. ſ. ſunt prædicta omnia: & tragico digna boatu: quali uarius utitur.

¶ ACR. Scriberis uario fortis & hoſtiũ. Metrũ tribus uerſibus aſclæpiadeũ. q̃rtus glycõicus. Scriberis di
cit agrippæ. nauales ſeu terreſtres uictoriæ tuæ ſcribẽtur a uario perfecto oratore: Cæterum ingenium ſuum
impar metroꝝ ludo deditum laudes bellicas canere. ¶ Mæonii. Homerici: qui de mœõia fuit. ſ. itali carmie
ſcriberis a uario qualiuſus ẽ Homerus. ¶ Alite. auſpicio ſiue bono omine. ¶ Ferox. fortis. Nos agrippa. uoca-
tiuus caſus. ordo talis eſt. quãcunq; rem ferox miles geſſerit te duce nauibus aut equis nos tenues: nec cona-
mur dicere hæc: nec conamur dicere grauem ſtomachũ pelidæ. ¶ Cedere neſcii: id eſt inuicti: ferocis. ut rum
pantur neſcia uinci pectora. nec conamur dicere duplices curſus ulyſſei per mare. nec conamur dicere ſæuam
domum pelopis: dum pudor: & muſa potens lyræ uetat deterrere laudes egregii Cæſaris & tuas: culpa igenii.
¶ Pelidæ ſtomachum: ſinecdochicos a parte totum. ¶ Nec. c. d. duplicis aut ꝑpter errores dictum: aut qa fer
tur doloſus: aut certe. d. propter annos. xx. Nam dum alii duces capta troia poſt. x. annos reuerſi ſunt: ulyſſes
ſolus poſt. xx. annos reuerſus ad patriam dicitur. ¶ Nec. ſ. p. Atreum & thyeſtem a quibus diis humanæ epu-
læ carnis appoſitæ ſunt: unde & tragœdiã uarius ſcripſit: quẽ & Vir. laudat: Nãq; adhuc Varro uideor nec di
cere cinna digna. ¶ Conamur te tenuat uires ſuas ac ſi diceret nos tenues non audemus grandia.

¶ POR. Scriberis uario fortis & hoſtium uictor mœonii carminis. Agrippam alloquitur: cuius rebus ge-
ſtis negat lyrico carmine ſatiſfacere poſſe: ideoq; a uario ea ſcribi debere. fuit ãt. L. uarius & ipſe carminis tra-
gœdiarum & elegorum auctor Virgilii contubernalis. ¶ Mœonii carminis alite. Vt ſi diceret Homericis au-
ſpiciis: ac per hoc homerica ſublimitati. notum autem inter opiniones quæ de natalibus homeri feruntur: &
hanc eſſe quaſi mæonis filius fuerit. ¶ Quam rem cum que ferox nauibus aut equis miles te duce geſſe-
rit. figurata elocutio. Nam cum dixiſſet ſcriberis: intulit quam remcumque miles geſſerit te duce. Simplex
autem elocutio erat. Scribentur res quaſcunq; miles geſſerit te duce. ¶ Nec curſus duplicis per mare ulyſſei:
amphibolum. nam & duplicis ulyſſei poteſt quod ſignificat callidi: poteſt & duplicis curſus per accuſatiuũ

pluralem accipi:ideſt itus ac reditus.nec ſæuam pelopis domum:notæ hiſtoriæ ſunt de tãtali genere: ex quo pelops ortus:deīde Arteus & Thyeſtes:deīde Oreſtes de quorum ſceleribus tragœdias compoſitas ſcimus. quarum ſtilus non niſi ſublimitate fertur.cui ſe negat hic poeta ſufficere.

Aggripam a rebus geſtis:& uariū ſub eloquentia laudat. Ode ſexta.

¶CHRI. Ode dicolos:primi.n.tres uerſus aſclepiadei:q̃rtus glicōicus ad.M.agrippā:cuius auctoritas ſūma erat apud auguſtū:cū oīa pene grauiora bella p eū gereret impator.de quo Maro.Parte alia uentis & diis agrippa ſcdis.Laudat & uariū poetā quē affirmat elegãtia dignitateq; ſui ſtili poſſe deſcribere ægregia facinora agrippæ q̃ ipſæ tenuitate ſui ſtili nō poſſit. ¶Fortis & uictor hoſtiū.nō ſupfluū ē cū fortē appellaſſet addere & uictor hoſtiū.nō.n.ſatis p ſe ē fortitudo ad uictoriā de hoſtib9 reportādā:niſi adſint & multæ aliæ uirtutes militares.Ergo ille quoq; aſſuere cū ſit uictor hoſtiū.¶Scriberis.q.d.mandabiť æternitati nomen tuū cū talis poeta tuas egregie geſtas res ſcribat.Non.n.fere aliter immortalis reddiť impator:niſi & ipſe magna facinora ediderit:& eū ſcriptorē nāciſcať:q multū eloq̄ntie ualeat.Q.d' & alexāder ille magnus apud ſepulchrū achillis ſignificauit:cū achillē ob id fœlicē dicat:q homericā tubā ſortit9 ſit.Puto āt hæc ſcripſiſſe Horatiū poſt profligatā antonianā claſſem.in qua pugna ille optimā operā auguſto nauauit. ¶Vario.i.a uario: quem & Virg.tanti facit ut dicat.Nā neq; adhuc uario uideor.nec dicere cinna digna:ſed argutos inter ſtrepere anſer olores.¶Et ſcriberis alite carminis meōii.i.eo auſpicio quo Hōerus ſcribit ſua poemata. Ergo ſcriberis elegātiſſimo ſtillo & poſuit auſpiciū pro facultate.q.d.q idē poterit Varius qd Homerus.Eſt āt auſpiciū pro potētia per quādā trāſlationē a magiſtratibus.nā qui iīdē auſpiciis creabanť:eiuſdē erāt poteſtatis: hinc Vir.Pariſbuſq; regamus auſpiciis.i.pari poteſtate.¶Meonii.quia Homerus ex meonia fuit.Quamuis multæ urbes de huius poetæ patria certēt.nā & colophon & ſmyrna & athenæ ſuū eē uolūt.¶Quā rem cumq; ferox.ordo eſt o agrippa nos tenues nō conamur dicere quācunq; rē miles te duce geſſerit nauib9 aut eqs.i. mari aut terra: neq; conamur dicere grauē ſtomachū pelidæ:nec curſus duplices ulyxis.ubi uideť cōparare facIora agrippæ & achyllis fortitudini:& ulyxis ſapiētiæ:& q̃ſi cōcludit q ſi poſſet ſcribere agrippā poſſet ſcribere aliqd par & iliadi homericæ ī qua laudat achillē:& odiſſeæ ī q̄ deſcribit ulyſſis ſapiētiā. Ex quo eliciť oportere ſe alterū eē Homeꝶ ſi ſua eloq̄ntia par hoīs uirtutibus eē uelit.¶Te duce.ac ſi dicat:tua prudētia:tuo cōſiglio & tua fortitudine.¶Agrippa & ſi nomē ꝓpriū ſit:tamē is agrippa dicebať q p̄miſſis pedibus ex materno uētre oriť:

Dicere quaſi æger partus.¶Dicere:deſcribere & laudare. Sic in prīo epiſtolaꝶ.Prima dictæ mihi ſumma dicēde camena:& Virgili.Cui nō dictus hylas puer & latōia delos.In cauſis aūt dicere is diciť qui defendit:Agere potius qui accuſat:hic addicere cōſecrare.Vir.Iunōi īfernæ dictus ſacer.i.addictus.Item deſtinaŕ. Cicero de of

addicere ficiis.Et is qui morti addictus eſſet:paucos dies cōmendandoꝶ ſuoꝶ cauſa poſtulaſſet.¶Stomachū.indignationē atq; iram:hinc ſtomachari indignari ſignificat:ut illud. Sectū ſtomacharis ob unguem. ¶Grauē. græcis pniciofum.uel grauem qui ab eo dimoueri non poſſet.Fabula apud homeꝶ nota. Agamennon captiuam chryſeida:quā uehemēter amabat:orāti chryſæ patri & redemptionē offerēti reddere neglexit.¶Appollo āt iuſtis precibus chryſæ ſui ſacerdotis motus peſte exercitū græcoꝶ affligebat.græci autē ut peſtem euaderēt auctore achille Agamennonē impulerunt:ut puellā redderet.At ille Bryſeidem Achillis captiuā:& ab eo uehæmenter amatam ſibi arripuit.Quod ita grauiter tulit achilles:ut deinceps a pugna ceſſaret: neq; amicoꝶ precibus:neq; muneribus placari potuit:ut ſæpiſſime in fugā ab Hectore uerſis græcis ſuccurere curaret. Ergo pelidæ.i.achillis pelei filii:neſcii cedere:ideſt cōcedere:ipſi iræ.¶Duplices.uel aſtutos & uafros: ut deſcribitur ipſe ab homero:uel duplicatos a curſu reliquorum græcoꝶ:cū illi decē annis domo abfuiſſent:ipſe uero uiginti. ¶Vlyxei:p ulyxis:eſt.n.datiuus græcus.quē latini pro genitiuo uſurpāt. ¶Sed mō per ſyneresim:

domus ut illud.Reliqas danaū atq; imitis achilli.¶Eſt.n.ἀχιλλεῖ & ἀχιλλεῖ:aut p dyereſim:ut hic.¶Domū. familiā.ſic Iuue.Sed cū tota domus:rheda cōponiť una.Aliquādo pro patria poniť:ut da ꝓpriā tymbreæ domū: da mœnia feſſis.ſed proprie habitaculū ipſum ſignificat domus.Virg.Aſt ubi iā patriæ puentū ad limina ſedis.Antiquaſq; domos:& per ſimilitudinē ēt quo ſeſe bruta recipiūt domos dicunt. Virg.in georgicis. Antiquaſq; domos uolucrū.Significat etiā templum. Iuue. Ante domū ueneris: quā dorica ſuſtinet anchon.Differt autē domiciliū a domo:nam domicilium eſt cū ſedes in aliqua urbe certas poſuimus tanquā ciues illius futuri.nā qui ad tēpus habitat:mox inde diſceſſurus:domū quidē poteſt habere quā cōduxerit:domiciliū āt nō habet.¶Sæuā:ꝓpter atreū & Thyeſtē fratres inter ſe crudeliſſimos.¶Tantalus filius iouis ſecūdū Euſebium:Phrygū rex fuit:Ericteo athēis regnāte:ex taygete filiū pelopē genuit:& cū deos cōuiuas accepturus eēt. ob auaritiā pelopen epulādū dedit.Nullus aūt præter cererē ex eo guſtauit.illa humerū exedit:ſed dii eburnum reſtituerūt & per Mercuriū eius animā ab inferis reuocarūt.unde Virgi.Humeroq; pelops īſignis eburno.A pelope peloponeſum dictā uolūt.ex pelope & hippodamia uxore nati ſunt Atreus & Thyeſtes;qui alternis annis in pelopōneſo regnātes in maximas diſcordias inciderūt:operante id Mercurio ſecundū Lactātium ut cædem myrtoli filii a pelope in mare deiecti ulciſceretur.Erat præterea atreo aries aureo uellere inſignis: quem cupiēs thyeſtes ratus ē ſe per cōcubitū meropis:uel ut alii dicunt europes illius uxoris cōſequi poſſe. ¶Itaq; ex illa tres filios genuit:quos deinde ſibi neſcio atreus epulandos dedit.Quo tēpore ſolē ne tale aſpiceret facinus:in orientem rediiſſe dicūt.Quod fingitur quia eclypſim ea tēpeſtate factā & antea ignoratam demonſtrauit. ¶Hanc tragœdiam ſcripſit Varius: de quo paulo ſupra. ¶Tenues.qui ſumus tenui ingenio. Et in animo tenuis defectum ſignificat: Subtilis uero acumem. Cicero orator ſubtilis: ſed parum uehemens. Non conamur ergo quæ grandia ſunt:qa pudor qui ꝓuenit ex conſciētia noſtre imbecillitatis & muſa noſtra potēs imbellis lyræ:uetat me deterrere.ideſt diminuere tuas & cæſaris laudes nō noſtra uolūtate: ſed culpa ingenii:quod mihi tenue eſt.¶Nec dixit ſimpliciter imbellis: ideſt imbecillis lyræ:ideſt carminis lyrici. qa illo etiam grandia deſcribuntur:ut ipſe alibi.ſed loquitur de ſuo proprio ſtillo quem elegit tenuē: ut Quiū.

oſtendit. Deterrere eſt aliquid de re diminuere: unde eſt deterior non peior: ſed minus bonus.

¶ANT. Imbellis lyræ: nequeuntis ac neſcientis bellica & alta deſcribere. ¶ Cæſaris & tuas. Auguſtus. n. & Agrippa cõtra Sextum Pompeium in ſicilia: ut diximus pugnarunt. Agrippæ tandem ultima belli puincia tradita. ¶ Deterrere. minuere: quæ. n. deterunẽ cõminuunẽ. ¶ Ingeni. ꝑ igenii per apocopen. ¶ Tunica adamãtina infrangibili. loricatum intelligit martem & pugnantem: quem apte tunc deſcribere difficilius eſt. ¶ Digne. ſcripſerit. ſ. ibelli lyra. ¶ Merionen: ſic legẽdũ ẽ: nõ Mẽnonẽ: ut qdã legũt. uerſus. n. nõ ſtaret: nec bene dicereẽ. Mẽnonẽ nigrũ troico puluere. cũ p ſe niger eẽt. Antiq ẽt textus Merionen hñt. Fuit autẽ Meriones ſeu Myriões Idomenei comes & patruelis: quod paſſim homerus oſtendit: & li. xiiii. ubi cõtra Deiphobũ pugnat. & lib. xxiii. in ludis patroclu exhibitis: ait. n. In certamẽ agit curruſq; rutaſq; uolucres myriones: terræ deſcẽdũt protinus omnes: Et poſtea. Erigiẽ pedibus ſublatus ad æthera puluis. Itẽ. Atq; in puluereo uolitantes æquore currus. Propter hæc igiẽ ait in puluere troico nigrum merionen: per quẽ ſane intelligit currule certamen ab Homero deſcriptũ. Diodorus ꝑterea li. v. ſcribit Minois fuiſſe filios Deucalionem & Molum. ex Deucaliõe Idomeneum: ex Mulu Myrionem genitos: cum nauibus. xc. ad iliũ cũ Agamẽnone profectos: euerſoq; poſtea in patria diem ſuũ obiiſſe: honorificeq; ſepultos deoꝝ honores fuiſſe aſſecutos. huꝝ ſepulchra in gnoſu hac oñ debanẽ inſcriptiõe. Gnuſi idomenei ſepulchrũ aſpice: in quo ego Myriõ Moli filius propiquus iaceo. hos ut nobiles heroas cretẽſes colebãt ſacris i belloꝝ diſcrimĩe eoꝝ præſidiũ inuocantes. ¶ Tytiden. De Diomede Tydei filio li. v. iliados ſic habeẽ. Hic iã Tytide Diomedi pallas athẽæ fulgorem uireſq; dedit: quo maior ĩ oẽs Surgeret argolicos aſpectu illuſtrat honoro. ¶ Superis parẽ: hoc ait quoniã iliad. li. v. dũ cũ ænea pugnaret Diomedes: Venerẽ filiu auxiliãtẽ pculſit i dextra: hic ait ĩpa marti conquerẽs. Saucia cõficior. Tytides ipulit in nos Mortalis ferrũ q cũ ioue furtius ĩpo cõſereret dextrã. Eodẽ libro pcuſſit etiã martẽ extrema uteri parte. qua ſ. lamia ferrea pẽdet. ¶ Sectis. i. effractis uel acutis & præparatis cõtra iuuenes. ¶ Vacui. ſ. amore: & ſecuri uel ab negociis liberi. ¶ Siue qd utimur. i. ſiue aliqd amamus: amãtes. n. urũẽ: hic ſapho ait. Vror ut idomitis &c. Vir. itẽ li. iiii. de didõe. Et cæco carpiẽ igni. itẽ Eſt mollis flãma medullas. Sæpe autẽ poetæ paſſiuo uerbo figurate iungũt actiũm. qd ẽt Priſcianus admonuit. hic Statius ait in ſyluis li. v. Carpiẽ eximiũ fato priſcilla decorẽ. Et Syllius li. i. Horrida labenti ꝑfundiẽ arma cruore. Lucãus li. ix. Pluribus ille notis uariatã pingiẽ alueũ. Oui. i Ibi. Belides aſſidua colla ꝑmuntur aqua. Nõ ꝑter ſolitũ. i. ex cõſuetudĩe. ¶ Leues. inſtabiles incõſtãtes: uani: ut amatoribus euenit. Concludit ãt uel amãs uel liber de amuribus potiuſq̃ de bellis ſe uelle ſcribeẽ. Cũ ſua muſa ibellis lyre ſit potẽs.

Merio-
nes

Deuca-
lion
molus
idome-
neus
Myrio
nes
Diome
des
Venus
ſaucia
ab dio-
mede
martis
uulnus
Paſſiuũ
uerbũ
cũ actõ

Imbelliſq; lyræ muſa potens uetat.
Laudeſ ægregii cæſaris: & tuas
Culpa deterere ingeni:
Quis martẽ tũica tectum adamãtina
Digne ſcripſerit? aut puluere troico
Nigrũ merionen? aut ope paladis
Tytiden ſuperis parem?
Nos conuiuia: nos prælia uirginum
Sectis in iuuenes unguibus acrium
Cantamus uacui: ſiue quid urimur
Non præter ſolitum leues.

¶AC. Imbellis: q neſciat res bellicas & altas deſcribere uel triſtes. ¶ Adamãtina tu. lorica. alluſit pp duritiẽ: nã bellũ in qbuſdã iſupabile ẽ. ¶ Nigrũ. iſtãtia certamis uirũ fortẽ pugnãdu ſquallẽtẽ. hic fortiter pugnauit in bello troiano. ¶ Tytidẽ. diomedẽ. ¶ Nus cõuiuia. i. tantũ ex uoluptatibus: ſcribimus: ordo ẽ. nos uacui cantamus conuiuia. ¶ Prælia uirginum. iuuenibus reſiſtentium. ¶ Sectis in iuuenes. in us iuuenum ad repugnandũ acutis unguibus & præparatis. ¶ Vacui. amore uacui. i. non amãtes & ſecuri. ¶ Siue qd urimur. i. amamus. qui. n. amat uritur. Vir. Vritur infœlix dido traxitq; p oſſa furorẽ. ſeu forte amãtes: & oſtendit ſe oi tpe ſeu amantẽ ſeu nõ amãtẽ: id ſtudii hẽre: ordo eſt. ſeu nõ præter ſolitũ: leues q urimur: nõ. n. præter ſolitũ leuis eſt dum ui tpe ſit incõſtans. ¶ Leues: nihil conſtantiæ hñtes: quæ ẽ cõſuetudo amatoribus.

¶POR. Culpa deterrere ingeni. belle culpa ingenii. hũanũ uitiũ ãt nõ aliud q̃ humilitatẽ uult itelligi. Deterre aũt minuere ſignat: & ex cõſequẽti quia quæ deteruntur cõminuunẽ. Quis martẽ tũica tectũ adamantina. i. quæ perrumpi non poſſit adamas. n. lapis duriſſimus. figurate autẽ negat ſe poſſe res bellicas ſcribere: Veꝝ Variũ potius q ſit homerico ſpũ. ¶ Nus ꝑlia uirginũ ſectis unguibus cãtamus uacui: utꝝ cũ uacui ſumus: an iõ hæc cãtamus: qa uacui ſumus. i. a negociis liberi: qd magis uidetur ſenſiſſe cũ ſubiiciat. nõ præter ſolitum leues. ideſt ex conſuetudine leues.

¶CHRI. Quis martẽ. ſentẽtia eſt q non audeat laudes Auguſti & agrippæ deſcribere. qa nõ id minus eẽt q̃ aut Martẽ aut diomedem aut ſimiles deos uel hæroas deſcribere. ¶ Quã rem ipſe imbelli muſa nõ ualet. Maxima ergo laus q ipſos iſtis comparet. Quis martem: quaſi dicat nullus: niſi egregius poeta. Martẽ tectũ tun. ad magna res deſcribere martem: ſed maxima cum fuerit in bello. ¶ Tectũ: defenſum. Tunica proprie ẽ ueſtis interior. hic pro lorica accipe. ¶ Adamantina. ifrangibili. ab adamãtis duritia: Adamas lapis quaſi idomitus dicitur. Nam a priuat. & δαμω græcæ domo ſignificat. Mẽnona: laumedontis frater fuit. Tytonus: hic ad orientalẽ regionẽ ꝑfectus multos populos ſubegit: & ꝑpter eius excellentiã aurorã in cõiugẽ ſumpſiſſe diciẽ. Neq; niſi i extrema ſenectute: quæ loquacior eẽ ſolet deceſſit. unde fabulãẽ illũ i cicadã fuiſſe cõuerſum Huius filius mennon in auxiliũ ueniſſe Priamo ab Humero tradiẽ. Curaſſeq; aurorã matrẽ: ut ifrangibilia illi arma Vulcanus fabricaret. hic Vir. Et nigri mennonis arma. Tãdẽ ab Achille iterfectus ẽ Diodorus tamẽ refert illũ ab aſſyriis: quoꝝ priamus uectigal eẽt: i auxiliũ Priamo cũ. xx. milibus pedini. & cc. curribus miſſum. Refertq; Solinus ſingulis annis ex æthiopia ad huius ſepulchꝝ cõuolare aues: & ibi iter ſe decertare. Nigrũ: quia æthiops puluere troico i pugnis apd Troiã gæſtis. ubi equorũ pulſu puluis excitari ſolet. ¶ Tytidẽ diomeden tydei filiũ qui auctore homero æneã Hectoreq; palladis auxilio uicit. Et uenerẽ cũ æneã filiũ ꝑ

tegeret uulnerauit. Quapropter ipſa apud Vir. Credo etiã ꝙ nũc mea uulnera reſtant: ergo fuit par ſuperis. ☞ Nos cõuiuia: quoniã grauiori ſtilo ad res altas pueire nõ poſſumus ſcribemus hæc minora. ☞ Prælia uirginũ: quæ uel pudore ductæ reluctãt cupidis amãtibus: uel a natura muliebri nõ diſcedũt: q cũ maxĩe qppiã cupiãt: tũ maxĩe cogi uolũt: uł naturæ puicacia: ut ẽ apd Ter. Nolũt ubi uelis ubi nolis cupiũt ultro. ☞ Acriũ qa ueheměter reſiſtũt. ☞ Sectis: qſi illos acuãt ad repugnãdũ. ☞ Vacui. ſ. amor. i. nõ amãtes. ☞ Siue qd urimur ſiue amantes: nã amor ardẽtiſſima ẽ cupiditas. unde ipſe cupido facibus armat: & amor ignis dicit. Vir. Vulnus alit uẽis & cæco carpit igni. ☞ Leues nõ pter ſolitũ. i. leues ut ſolẽt amãtes eẽ. uel leues ꝙ leuiori utat ſtilo ut ſolet.

Argumenum Odes Septimæ.

CANT. Ode Septĩa plãcũ uirũ cõſularẽ alloqt. Laudans pponẽſq tyburis amœnitatẽ cũctis locis amœnis: ait ꝙ poſtea ꝙ uti notus ſæpe nubila pellit: neq imbres partu rit ſemp: ſic ſapiẽs ipẽ finire debet triſtitiã uitæq labores cõuiuiis & molli mero: ſiue i caſtris erit ſiue ideſa ſui tyburis ũbra. Teucri ide exẽplũ affert: q licet patriã patrẽq fugeret: gẽio tñ uacabat: triſtis amicos hortãs ut uino pellerẽt curas. ☞ Laudabũt alii: Ode ẽ dicolos diſtrophos ex metro Archilochio heroico: primus. n. uerſus hexameter ẽ. ſecũdus tetrameter & phaliſc⁹ appellat: q cõſtat ex q̃tuor pedibus uerſus heroici tamen ultimus ſp ſpõdeus erit

Septima Ode dicolos diſtrophos.
ad Plancum.
Laudabunt alii clarã rhodõ aut mithilenẽ
Aut epheſũ: bimariſue corĩthi
Mœnia: uel baccho thebas uel appolie
Inſignes: aut theſſala tempe.
Sũt qbus unũ opus ẽ itactæ palladis urbẽ
Carmine perpetuo celebrare: &
Vndiq decerptã fronti præpõere oliuã

Clarã Rhodon. Eſt rhodos i lycia inſula: ut mela ſcribit. Solinus addit ꝙ nũq̃ ita cœlũ nubilũ eſt ut i ſule rhodos non ſit. Strabo. li. xiiii. docet ꝙ rhodiorũ urbs portubus & uiis & mœnibus & cetera fabrica tãtũ alias excellit ut nullã ei æqualẽ nedũ præſtantiorẽ pferre ualeamus. ☞ Mitylenen. Eſt mitylene i leſbo iſula oppidũ: ut docet mela. Inde uero ut aiunt oriũdi fuere Alcæus & Sappho lyrici uates: ac Pittacus unus ex ſeptẽ ſapiẽtibus. Epheſum. erat epheſus i aſia Ionũ regia clariſſima qdẽ: ut Strabo lib. xiiii. ſcribit. Erat ibi Dianæ tẽplũ pulcherrimũ. de quo Plinius li. xxxvi. c. v. Iuſtinus li. ii. ſcribit Amazões i aſia epheſum cõdidiſſe. ☞ Bimaris Corinthi: Ephyre antea poſtea corĩthus appellata eſt: colonia colli applicata medio iteruallo qd iſthmi appellauimus: ingt Plinius lib. iiii. de pelopõneſo loquens De Corintho etiã Strabo plurima li. viii. meminit: atq inter alia ꝙ ciuitas ipſa cõrinthiorũ ampliſſima uſq fuit & opulẽtiſſima: ſeu uiros inumerabiles ad ciuile regimẽ pitiſſimos ſiue eximias opificũ artes aio uertis. Erantq in eo plurĩa opera ære elaborata. ☞ Bimaris aũt Corinthi ait: quoniã iſthmos pelopõneſi pmontoriũ ubi ſita ẽ ab altero latere Ionium: ab altero ægeũ mare habet. de quo etiã Solinus. c. vii. Iſthmos ãt dicit terra ãguſta iter duo maria. ☞ Baccho thebas. Thebæ urbs boetiæ: nec cedẽtes athenis claritate: duorũ numinũ liberi atq herculis: ut uolũt. pria. Auctor Pli. li. iiii. Diodorus uero li. i. ſic ait. Qui deũ hũc tradunt thebis boetiæ ex ſemele & ioue fuiſſe genitũ aberrare uidentur Orpheum. n. quum ad ægyptios tranſiſſet pcepiſſetq ab eis ſacra & myſteria dyoniſia: eẽt aũt amicus thebanis a quibus plurimo in honore habebat rettuliſſe ad deos tradunt huius dei originẽ. ☞ Delphos. Erãt del. in parnaſo mõte phocidis clariſſima urbs & celebris pp Apollinis pythii tẽplũ & oraculũ uetuſtate iſigne. de quo legito Strabonem li. ix. Iuſtinus uero li. xxiiii. ſic ait. Tẽplũ aũt apollinis delphici poſitũ eſt i mõte parnaſo i rupe undiq pẽdẽti: ibi & ciuitatẽ hoium frequẽtia fecit: q ad admiratiõe maieſtatis undiq cõcurrẽtes in eo ſaxo cõſedere. atq ita templũ & ciuitatẽ non muri: ſed præcipitia: nec manu fcã: ſed naturalia pſidia defendunt, prius ut incertũ ſit utrum munimentũ loci aut dei maieſtas plus hic admiratiõis habeat. Media ſaxi rupes i formã theatri: q̃obrem & hoium clamor: & ſi quando accidit tubarũ ſonus pſonantibus & reſonãtibus inter ſe rupibus multiplex auditur. ☞ Theſſalia tempe. loca amœna a cœli tpamẽto dicta ſunt tẽpe: uti Lactanti. li. i. inquit. Sunt aũt pprie loca in theſſalia quinq miliũ paſſuum longitudie & ferme ſex latitudie ultra uſum huis attollentibus ſe dextera leuaq leniter cõnexis iugis intus ſua luce uiridãte allabit peneus: q iter oſſã & olympũ nemoroſã cõualle defluit: ut Pl. li. iiii. edocuit. ☞ Intactæ palladis urbẽ. Iuſtius li. ii. ſcribit ꝙ Amphiteon q poſt græcũ regẽ athenarũ regnauit primus mineruæ urbẽ ſacrauit & nomen ciuitati athenas dedit. Vtq alii dicũt minerua ipſa ab græcis athena dicit. Referunt etiã poetæ litẽ fuiſſe inter neptunũ & mineruã de ipoſitione nominis athenarũ: quod quidẽ latius li. i. g. iam diximus. ☞ Carmĩe pperuo: iugi & cõtinuo nunq̃ intermiſſo. ☞ Celebrare. Cicero pro. L. Flacco ait. Adſunt athenienſes: unde humanitas: doctria religio: fruges: iura: leges ortæ atq in oẽs terras diſtributæ putant. Iuſtinus ẽt li. ii. ſic ait. Primi athenienſes laninicii & olei & uini uſum docuere: arare quoq & ſerere frumẽta glãde ueſcẽtibus mõſtrauere: litteræ certe ac facũdia & hic ciuilis diſciplinæ ordo ueluti templũ Athenas habet. ☞ Vndiq decerptã: ex quocunq loco nõ ſolũ unde ubi athenięſes legebant quũ uictores olea coronabãt. Pli. n. li. xv. ſcribit ꝙ Athenæ uictores olea coronabãt. poetæ uero ut dicit Horatius ſcribẽtes de athenarũ laudibus olea ſe coronabant decerpta undiq: utputa ſi romæ cõpoſuiſſent opus. romæ oleã decerpebãt. uidet ẽt ſic poſſe itelligi & forte meli⁹ ut dicat illos pponere oliuã undiq decerptã fronti. i. ad frõtẽ uictorũ in ludis athenięſibus p quod quidẽ oſtẽdit poetas ipſos: oliuam. i. athenieſes ludos præponere omnibus aliis: Nã athenæ uictores olea coronabant: ut Plinius ſcribit. undiq ex quocunq athenienſi certamine decerptã ad frontes uictorum.

ACR. Laudabũt alii clarã Rhodon aut mityledẽ. Metrũ heroicũ. primus uerſus exametere: ẽ ſequens uero tetrameter ẽ: q & faliſcus appellatur: eo ꝙ ex quatuor pedibus ultimis cõſtat uerſus heroici. Numatiũ plancum alloquit conſularẽ uirum tybure oriundum in cuius grãm dicit. Cum diuerſis poetis ſtudiũ ſit diuerſas inſulas oppidaq certorum numinum gratia celebrare carminibus: ſibi tybur eſſe laudandum cuius

phaliſcus uerſus
rhodos
Mytilene
Alcæus
pittacus
Sapho
epheſus
Ephire
coritus
iſtmos
Thebe
bacch⁹
hercules
Delphi
Appollinis
delphici
tẽplum
tempe
Amphiteon
rerum
Athenæ
Athenarũ laudes
Olea uictorum athenis

uoluptate capiaꝰ uel amœnitate:ſed albuneæ nymphæ eiuſdē nemoris uicini ac tyburis:de quo Vir.Lucoſq; ſub alta conſulit albunea. Tybur aūt tyburtus condidit:a quo nomē ciuitati eſt.hic fuit filius catilli filii amphiarai.ut catilluſq; acerq; corax.ſed hac ode Plācū hortaꝰ ut curas uoluptatibus relaxet exēplo teucri relamonii.⁋Clarā.r.aut.m.Maritimæ græcie ciuitates ſunt.⁋Bimariſue.c.m.quia & ionio & egæo mari abluiꝰ. ⁋Vel bacco.r.ordo ē.uel thebas inſignes baccho uel delphos inſignes apolline:ſic.n.apud thebas diōyſius ſicut delphis apollo coliꝰ:a qbus honorē patriæ ſortiūꝰ.⁋Theſſala.r.amœnitates theſſaliæ.tēpe.n.tribus caſibus declinaꝰ noiatiuo uocatiuo & acculatiuo.Sunt quibus unum opus eſt: ac ſi diceret unū ſtudium ē laudibus dicēdis opam dare certos & exīde gloriā quærere laudādo tantū athenas:quas uocauit orbem mineruæ uelut proprium ciuitatis nomen.⁋Carmine perpetuo.aut uno metro aut non aliorum laudibus mixtis. ⁋Vndiq; decerptam ex omnibus collectam.ordo eſt.præponere fronti oliuam undiq; decerptam.

❡POR. Laudabūt alii clarā rhodō.hac ode numatiū Plācū cōſularē alloqtur.qa iudicat ſe pcipue tiburtina regiōe delectari:omnibuſq; eam ſua ſnīa proponēdam affirmat.⁋Claram rhodon.propterea claram q ſoli ſit oppoſita dicit:de qua & Lucilius ſic ait.Rhodos carpatium in pelagus inclinat apertum. ⁋Bimarem chorinthum appellat q iſthmo oppoſita ionio & ægeo ſinu abluitur.

❡CHRI. Ad Numatiū plācū ſcribit laudes tyburis patriæ ſuæ.ergo alii poetæ alias urbes laudabūt.ego āt tybur.⁋Rhodō.hæc iſula multis rebus nobilitata & pene ſp libera ēt romāo uigēte ipio.eā a pricipio hitarunt Telchines:quos maris filios fuiſſe fabulanꝰ:Primi oium diis ſtatuas ſculpſerūt.⁋Clarā.ſecundū porphirionē:q i mari apto & ſoli expoſitio poſita ſit.Neptunus hāꝶ ſororē aliā amauit.Ex eaq; filios ſex & unā filiā ſuſcepit.Rhodonq; appellauit:a q̄ inſula nomē accepit.⁋Mithylenē.urbs ē in leſbo:a mithylene macharei filia noiata:Machareus.n.ex crinaco iouis filio natus leſbū rūc pelaſgiā dictā pp deucaliōis diluuiū deſertā occupauit:& leſbo æoli filio filiā ſuā methymnā mrīmonio cōiunxit iſulāq; a genero noiari uoluit.⁋Epheſum.urbs nobiliſſima i aſia ē ab amazonibus cōdita:& quæ nobilitata ſit tēplo epheſiæ dianæ pulcherrimo oium græcoꝶ ædificioꝶ.⁋Bimarē chorinthū.quia hic ægeū hic ioniū hēt & hiſthmō facit.olim ephira dicta ē hæc urbs:Deide chorithus a choritho horeſtis filio.⁋Thebas.urbs i boetia a cadmo cōdita:cuiꝰ mœnia amphion lyra ſaxa alliciēs ædificauit: in hac ex ſemele cadmi filia iuppiter bacchū gēuit:fuit & i ægypto thebe urbs antiqſſima.in q̄ fuerūt Bacchus & Hercules de quoꝶ ægregiis facinoribus multa ſcribūꝰ.Quæ oia Orpheus ex ægypto rediens fretus tempoꝶ longitudīe & hiſtoriæ inſcitia.uolēſq; cadmeis gratificari ad has thebas contulit.⁋Delphos.iſti in parnaſo mōte erant clari oraculo apollinis.in quo pythia phœbi furore pcita reſpōſa dabat.Extollit gētilitas huiꝰ loci religionē miris miraculis.Dicūt.n.uolētes gallos delphos iuadere atrociſſima tēpeſtate & uehemētiſſimis niuibus phibitos:& i bello Alexādri cū cōſulereꝰ oraculū quo pacto defēdi uellet:reſpōdiſſe ut illi ſibi cōſulerēt:ſe aūt ſibi cōſultuꝶ.Atq; deide cū milites irruet e pararēt ſubito nō parua pars mōtis a uertice ruens illos oppreſſit.hæc & ſimilia apud gētiles eueniſſe nō negat Aug.Veꝶ affirmat religionē in oibus & diuinū cultū adeo placere deo ut ēt ſi falſus ſit aliquo bñficio dignetur.⁋Theſſala tēpe.græcū noīē τὰ τέμπεα ſiue τέμπη:& a latinis i noiatiuo actō & uocatiuo uſurpaꝰ hæc tēpe.ē aūt locus amœniſſimus in theſſalia inter oſſam & otry mōtes iuxta peneū fluuiū.Sed latini poi ruſticana amœnitate poſuerūt.⁋Sunt qbus:ſunt poetæ q in ſolis athenis laudādis occupanꝰ.⁋Carmie ppe.nō interrupto ut aliud laudēt.⁋Vnū opus:opus ē qd ex fabricādo factū reliqꝰ:ſic domus diciꝰ fabri opus.Opario ē ipa actio: opa uero ē labor & iduſtria opantis.⁋Intactæ.nō uitiatæ.nā tāgeꝰ uitiaꝰ ē Mar.Nullꝰ i urbe fu.ro.q rā.u.Vxorē gratis tūc carideme tuā.Pallas āt uirgo fingiꝰ.qa nihil ē puriꝰ ſapīa:& ueræ ſapīæ nullæ ſordes admiſcētur:ppterea q; dicūt illā ſine mrē ex capite iouis ortā eē.apd græcos appellaꝰ athæna a q̄ athænarū urbs denominaꝰ.dicūt.n.quādoq; iter Neptunū Mineruāq; cōtētionē fuiſſe ortā uter urbi nomē iponeret Iudiciūq; ad Iouē delatū:& illū iuſſiſſe utrūq; terrā pcutere illūq; nomē iponere ex cuius pulſu aliqd excellētius orireꝰ:pculſit neptūnus:enatuſq; ē equus.pcuſſit pallas:& nata ē oliua.Et quoniā æquus portēdit bellū Oliua uero pacē:q bello melior ē:cōceſſū ē ut ab athæna athænæ dicerēꝰ.Var.rē ad hiſtoriā refert:Aitq; regnāte Cecrope cōueniſſe populū:cū ēt fœminis ſuffragiū reddere liceret.Et uiros qdē neptūno: fœmias uero mineruæ ſuffragiū reddidiſſe.& quoniā mulieres numero una plus eēnt.eueniſſe ut mineruæ ius nomis iponēdi cōcedereꝰ:ipſāq; a ſe athænas appellaſſe.Quapp cautū ē a uiris ne deiceps ſuffragiis dādis itercesſent mulieres.⁋Oliuā:Athenieſes.n.olea uictores coronabat.teſte Plinio.iſti ergo ſcriptores laudando athenas pponūt oliuā decerptā udiq;.i.e quocūq; agōe athenienſi.Frōti.i.ad frōtē uictoris coronādā.Celebrāt igꝰ oliuā.i.ludos i qbus oliua corona erat.Oleā negauit theophraſtus niſi itra q̄draginta paſſus a mari naſci.hic fuit anno.cccc.urbis romanæ.Feneſtella negat Tarqno priſco regnāte i italia:hiſpania:atq; aphrica oleā fuiſſe Herodotꝰ oli nuſq̄ niſi i attico agro oleā fuiſſe.ſcribit.Olea arbor ē:oliua baccha oleæ.ide liquorē ipm oleū & oliuū dicūt.Eſt āt oleū utile ebori a carie uēdicādo:uñ rōæ ſaturni ex ebore ſimulacrū itꝰ oleo repletū ē.

Plurimus in iunonis honorem
Aptū dicit eqs argos diteſq; micēas
Me nec tam patiens lacedæmon
Nec tā laryſſæ pcuſſit cāpus opimæ
Quam domus albuneæ reſonantis
Et pceps anio ac tyburti lucꝰ & uda
Mobilibus pomaria riuis

❡ANT. Plurimꝰ:ad de ſcriptor.⁋Dicit.deſcribit.⁋Aptū eqs argos:Pli.li.iiii.de achaia loquēs ait.Inter amnes inachū & eraſinū eē argos hippiū cognomiatū.Stra.li.viii. ēt de Achaia loqns ſcribit q Argos & mycenæ urbes ambæ principatu eminentes minus ſtadiis qnquagita iter ſe finitie erāt.Et dicatū Iunoni tēplū iuxta mycenas ambabus fuiſſe cōe.in quo polycleti ſimulacra artis laude omniū præſtantiſſima ſumptu & magnitudine phidiæ ſane imaginibus cedētia.Argos qdē a primordio magis ac magis extitit potētia priarlū:ſubide Mycene ampliora ſuſceperūt icremēta.poſteriori tpe eas argiui ſolo æquatas deleueꝶ

Margin notes: Opus / Opera / opatio — argos / hipium / mycene / Iunonis / tēplum / argis

Argi adeo ut ætate Strabõis Mycenel oppidi ne ueſtigiũ quidẽ reperiret̃.homerus uocat Argos interdũ priſcum
plures Alias ialum:Equeſtre quãdoq; uel pelaſgicũ uel equoꝝ alũnũ.Cognominationẽ igit̃ per epitheta diſtinguit
pelopo- Equeſtre uero & equorũ alumnũ cõmuni quadã ꝓprietate dicit.hæc ex Strabone qui ẽt addit ꝙ peloponne
neſo ſos per multos prius annos Agros uocata ẽ:eaq; tẽpeſtate Argos achaicũ noiari cœptũ.p argos deniq; hic ho
lacedæ- ratius Agamennonis prælia intelligit.☞ Patiẽs lacedæmon.ea urbs ẽ in laconica ẽt Spartha appellata.Cur ãt
mon Iuſtinus li.iii.meminit.homerus li.ii.iliados diuerſas eſſe urbes oſtẽdit.Lycurgi ꝑterea leges ut Cicero li.ii.
ſparta tuſc.edocet laboribus erudiebant iuuentutẽ uenãdo currẽdo eſuriẽdo ſitiẽdo algendo æſtuando. Sparthæ
lycurgi uero pueri ad aram ſic uerberibus accipiebant̃ ut multus e uiſceribus ſanguis exiret.nõ nunq̃ etiã ad necẽ
leges quoꝝ non mõ nemo exclamabat unq̃:ſed ne ingemebat quidẽ.hæc ex illo.pp id agit̃ patiẽs ait horatius:& ſi
Spartæ in cunctis agendis patientiſſimi erãt.ut late in lycurgi uita a Plutarcho oſtedit̃.☞ Lariſſæ cãpus opimæ.Stra.
pueri libr.ix. ubi de theſſalia loquit̃:ſcribit laryſſam urbẽ eſſe iuxta peneũ fluuiũ.eſt & alia uti inquit in creta ci-
ariſſa uitas:a qua ſubiectus cãpus lariſſius uocatur.laryſſa quoq; oſſæ locus ẽ quæ penſilis aut obliqua dicit̃ a ple
riſq;.ẽ & pelopõneſo argiuorũ arx laryſſa.Eleoꝝ quoq; agrũ dimãq; diſterminans laryſſus fluuius ẽ.ẽ & in
aſia laryſſa phriconia.In agro item attico laryſſa ẽ.Trallibus quoq; ẽ uicus.plura ẽt Strabo in dicto uolumie
☞ Albũeæ reſonãtis.de hac poeta li.vii.ita ſcribit. At rex ſollicitus mõſtris oracula fauni Fatidici gẽitoris adit
lucoſq; ſub alta Cõſulit Albunea nemoꝝ quæ maxima ſacro Fõte ſonat ſæuãq; exalat opaca Mephitim : ubi
quidẽ Seruius ait:unũ eẽ fontis nomen & ſyluæ aſſeritq; i tiburtinis eſſe altiſſimis mõtibus.eẽ uero dictã ab
Lariſſ9 aquæ qualitate.Acron dicit nomẽ accepiſſe ab Albunea nympha cui nemus cõſecratũ eſt. Porphirio ẽt ſcri
ſ. Albuneam deam in regione tyburtina fontis præſidem.Stra.li.v.refert in planicie tyburtina fluere quas nun
albunea cupant Albulas aq̃s frigidas multis e fontibus edentes uarios ad morbos ſalutares.Lactãtius præterea li.i.
albulæ c.vi.ſcribit decimam ſybillã tyburtẽ nomie albuneam: quæ tyburi colitur ut dea iuxta ripas amnis aniegis:
aquæ cuius ingurgite ſimulacrũ iuentũ eẽ dicit̃:tenens i manu librũ.☞ Præceps anio.i Romæ cõſpectu tybur q̃d ẽ
tibor herculeũ eſt.& Catarrata.i.deſcẽſus quã facit anio ubi nauigabilis eſſe icipit quũ e ſublimi profundã i uallẽ
Anio præceps deferẽ & p urbi ipſi uicina nemora.hoc ex loco mira eſt fructuũ abũdãtia ꝑter lapidis effoſſiões:q
Subla tyburtinus dicitur.In hac planicie anio fluit:quouſq; tyberi intret.hæc ex Strabonis li.v. Qui anio ex alba
quecun decurrens præter latinã marſoꝝ urbẽ & ꝓpinquũ illi campũ p tybur deſcẽdit in tyberim ut idẽ ait.Plinius
Tybur- itẽ li.iii.ſcribit ꝙ anio in mõte trebanoꝝ ortus Lacus tris amœnitate nobiles:q nomẽ dedere Sublaqueo: de
tus fert in tyberi.Tyburti lucus.Seſtius græcus hiſtoricus.li.vi.ãtiquitatũ ſcribit ꝙ Cathillus amphiarei filius
Corax poſt ꝓdigialẽ patris interitũ apd thebas iuſſu oiclei aui ſui cũ oi fœtu & ſacris miſſus tris liberos i italia ꝓcre
Cathyl auit tyburtũ.Coracẽ & cathyllũ q depulſis ex oppido haud longe ab roma poſito ueteribus ſicanis:ab noie
lus tyburti maximi natoꝝ filii oppidũ uocauerũt.Ver.ẽt.li.vii.ait.Fratris tyburti dictã cognomie gentẽ.Solinus
Cora quoq; de hoc meminit ſecũdũ Seſtiũ:qui quidẽ ultra ꝑdicta non deſunt inquit q dicãt ſingulũ fratrẽ Ciuita
tẽ ſingulã cõdidiſſe.teſtis ẽ mons q adhuc Cathillus dicit̃:& Cora oppidũ inter uolſcos.

¶ACR. Aptũ dicit eq̃s argos:aptũ ãt eq̃s Argos gñe neutro abſolute dicit.☞ Diteſq;.m.hoc ẽ ſicut athẽas
in mineruæ honorẽ:ita argos & mycenas laudari in honorẽ Iunonis.Nec tã patiẽs:quia i agoneis uerberibus
imobiles cædebãt̃.☞ Lacedæmõ.poſt matricidiũ horeſtes cũ fureret adiit oraculũ de ſanitate.oraculũ reſpõ
dit ſic eũ poſſe ſanari:ſi dianæ ſcythicæ de taurica ſimulacrũ auferret.ꝓfectus itaq; ẽ.ibi erat ſoror eius ſa-
cerdos:q̃ aduenas imolabat:agnouit frẽm:pepcit illi:iterrogauitq; cur ueniſſet:ille idicauit.abſtulerũt idẽ ſi-
mulacꝝ:ſimul ſoror ſecuta ẽ.delati ſunt ad italiã & collocauerũt i nemore aricino ſimulacꝝ:& cõſecrauerũt
nemus.Poſt hæc italis imite numen uiſũ ẽ & aſperũ:miſeruntq; ad orientẽ ſimulacrũ q̃d lacedæmõii ſuſce-
perũt:& ne aut crudelitatẽ aut ſacrilegiũ facerẽt:ſtatuerũt hi ut iuuẽis aras aſcẽderet:& ſupiponeret mãus: &
tam diu loris cederet̃ ab alio iuuene q̃ diu ſanguis de uibicibus in ara remaneret:& ſatiſfaceret nũini.Idẽ er-
go patiẽs lacædemõ.Nec tã lariſſæ.lariſſa ciuitas theſſaliæ.a qua & achilles lariſſæus dictus ẽ.Vir.Quos ne
q; tytides nec lariſſæus achilles.☞ Percuſſit.nimia delectatõe aĩum ferit.Quã domꝰ albũeæ.delectabile ne
mus eſt conſecratũ albuneæ nymphæ.a q̃ & nomẽ accepit.Et præceps anio.aut p deuexa cadẽs aut rapidus.
☞ Tyburti lucus.ſilua iuxta ciuitatẽ eiuſdẽ nominis.☞ Mobilibus.diſcurrentibus.

¶POR. Aptũ dicit eq̃s.Homeri.ſic.n.de hoc ille.ἄργος ἱππόβοτον.Me nec tã patiẽs lacedæmon.Quã
domus albũeæ.Albuneã deã i regionẽ tyburtia fontis ꝑſidẽ.& Vir.teſtis ẽ:q i ſeptio ait.Lucoſq; ſub alta cõſu
lit albũea nemoꝝ q̃ maxia.☞ Tyburtiq; lucus.tyburtus cõditor tyburis ẽ:cuius frater cathyllus & corax:quo
rũ Vir.meminit.Catillusq; acerq; coras argiua iuuẽtus.Vda mobilibus pomaria riuis.Irrigua itelligi uult.

¶CHRI. Plurimus.multus:uel plurimus.i.lõgo ſermõe utẽs.☞ Plurimꝰ.n.lõgus.Vir.Cõtẽplator itẽ cũ
nux ſe pluria ſiluis iduit i florẽ.Dicit.laudat mycenas & argos i honorẽ iunõis qa iſtæ urbes ſibi cõſecratæ
ſũt.Argos ideclinabile ẽ i ſingulari:ſed ĩ plurali dicimus argi argoꝝ unde argius urbs ẽ i pelopõneſo iunõis
ſacra abũdat optimis eq̃s.☞ Patiẽs.uel pp ſacra tauricæ dianæ.Cũ.n.horeſtes de taurica regiõe ſimulacrum
dianæ cui hoſtia humana imolabat̃ i italiã apud aricinã ſiluã detuliſſet:abominati ſunt talia ſacra itali:& la-
cedæmon remiſerunt Lacedæmones ãt pro humana hoſtia inſtituerunt ut pueri manus ſup aram tenerent
quæ ab aliis pueris tam diu uerberarent̃ donec ſanguis emanaret:Hoꝝ patiẽtiam Cicero ẽt in tuſculãis ad
mirat̃.Ergo patiens pp pueroꝝ patientiam ſecũdum acronẽ & porphirionẽ.uel patiens quoniã lacedæmo-
nii ſæuiſſimis lycurgi legibꝰ iſtituti patiẽtiſſimi aduerſus omẽs difficultates fuerũt.oĩs ſexus.oĩs ætas bel
lo iſeruiebat.Nã egrediẽtibus ad pugnã uiris:ſenes mulieresq; mœnia tutabãt̃. illud aũt præcipuũ ꝙ eandẽ
ueſtẽ i hyeme & i æſtate omnes ferebãt.☞ Lariſſæ.urbs i theſſalia.unde & lariſſæus achilles.ergo & pp achi
lis nomẽ & pp fertilitatẽ a multis laudabat̃.☞ Cãpus.plãities:oẽm.n.terrã ita diuidimus:ut dicamus aeã ut
cãpũ:aut uallẽ:aut collẽ:aut montẽ.Cãpũ dicũr planũ & in lõgius porrectũ ſpatiũ.Hic campeſtria loca.Val

lis eſt id īteruallũ qđ inter duoſmõtes relinquit. Cõuallis uero a tribus locis claudit. Colis minor minuſq;
altus q̃ mons. Mõtes ardua & excelſa loca dicimus. ¶ Albunea nympha q̃ in albunea colebat. Eſt in mõte ty-
burtino fons albunea ſic dicta ab aquæ q̃litate: q̃ in illo fonte ē: unde etiã nõnulli ipſam leucotheã uolũt: ait
ſeruius ubi Vir. ſic ſcribit. Lucoſq; ſub alta conſulit albunea. ¶ Præceps. p deuexa cadens nõ ſine ſummo ſtre-
pitu. Et dicit anio anienis & nõ aniõis fluuius. hũc tyberonē hodie appellãt. Fluit īter Sabinos & Romanos
iſignis uictoria Tulli hoſtiliũ q̃ fidētes fudit. ¶ Tyburti. & hoc tyburtũ: & hoc tybur. In his locis crediderũt
oia poſſe albeſcere. unde ebur etiam quo candidius redderet illuc deferre ſolebãt. hīc illud Facetũ Martia
lis diſtichon: Tybur ad herculeũ migrauit nigra lycoris. Oia dũ fieri cãdida credit ibi. Fuit ãt amphiaraus
amithaonis atnepos uir in diuinatione excellētiſſimus: & qui fatum ſuũ apud thebas niſi ab eriphile uxore
proditus fuiſſet euitare poterat. Ex hoc ſecundum Solinũ natus ē catyllus q̃ tres filios genuit: aliũ catyllũ: &
tyburtũ: & tertiũ qui corax dictus eſt. Siue igitur ii ſiue eo℞ pater tybur pulſis inde ueteribus ſicanis cõdide
runt. & a tyburto illud nominarũt. ¶ Lucus. ſilua albunea. & proprie dixit. Nã lucus nemus ē deo ſacrũ. græ
ce τέμενος dicitur. Volunt locũ eſſe dictũ per cõtrariũ a lucẽdo: quoniã cũ nullæ illic arbores pp religionē
cederent opacus & ſine luce erat. Vel a lucendo pp crebra lumina: quæ in ſacris nocturno tpe lucebãt. ¶ Vda
riuis pomaria. loca arboribus pomiferis ſata. quæ latini etiã uiridaria appellãt. Græci uero paradiſos. pome
ria autē erãt interualla iuxta mœnia uacua relicta: & auguriis cõſecrata. in quibus augures auguria captarēt.
Quæ ullo ædificio occupari nefas erat. Dicta autem pomæria quaſi poſt mœnia.

Albus ut obſcuro detergit nubila cælo
Sæpe notus. neq; parturit imbres
Perpetuos. ſic tu ſapiens finire memento
Triſticiam. uitæq; labores
Molli plance mero. ſeu te fulgẽtia ſignis
Caſtra tenent. ſeu denſa tenebit
Tyburis umbra tui. Teucer ſalamina pa
Cũ fugeret. tamen uda lyæo (tremq;
Tempora populea fertur uinxiſſe corona:
Sic triſtes affatus amicos. (rẽte
Quo nos cunq; feret melior fortuna pa-
Ibimus o ſocii comiteſq; (ucro.
Nil deſperãdũ teucro duce & auſpice te-
Certus enim p̃miſit apollo
Ambiguam tellure noua Salamina futu
O fortes peioraq; paſſi (ram
Mecum ſæpe uiri: nũc uino pellite curas.
Cras ingens iterabimus æquor.

¶ ANT. Albus notus. pmutãt duo uenti naturã. Cũ ſit
Auſter aphricæ ſerenus: aquilo nubilus. Vt inqt Pli. li. ii. Auſter
Vbi ẽt ait: q̃ Auſter italiæ hũidus ē &c. νότιος iqt gelis hu aquilo
mor dicit. hic notus Auſter dictus. ¶ Molli mero: dulci Notus
ſuauiq; Vino. ¶ Teucer Salamyna patrẽq;: poſt finē troiãi
belli Teucer morte aiacis f̃ris iuilus patri thelamõi: quũ Teucer
non reciperetur in regnũ: Cyprũ conceſſit: atq; ibi urbē no
mine antiquo primæ Salamyna condidit. Auctor eſt Iuſti
nus li. ultimo. Altera aũt Salamyn atticæ regioni adiacet i
ſula qđē ſtadio℞. lxx. in longũ porrecta. uel ut alii aſſerũt
lxxx. Scribit hæc Stra. li. ix. Cũ fugeret. i. q̃uis: nã ſequit ta
mē. Sæpe ãt cũ pro q̃uis reperit. Cicero ad Celiũ epiſtola Cum
ultia li. ii. Quæ cũ eēnt icerte exiſtimaui tamē faciẽdũ eē Lyæus
&c. ¶ Lyæo: Lyæus bacchi nomē ab λύω qđ eſt ſoluo: eo q̃ Lio
mētem & membra uinum diſſoluat. Vnde ſequit paraly
ſis. ¶ Populea corona: populeã poſuit coronã pp aĩ fortitu Popul9
dine. hæc enim arbos in tutela herculis eſt. imitabat ergo hercu-
herculē: qui ad īferos pgens eadē frõde ſe corõauit. O ſo les
cii comiteſq; Socius par ē: Comes uero minor: qppe q ſe- Socius
quit & ducem hēt. Vtq; Victorinus li. i. rh. uet. iqt: Socius Comes
ē q̃ nobis aliquo pacto ad aliqđ gerẽdũ cõiungit. Amicus Socius
uero ē: qui mihi uſu uitæ ſimilis pio ac fideli amore cõiũ Amic9
git. ¶ Auſpice Teucro. i. auſpicii docto p qđ futura noſſe ebrietas
poterat. ¶ Ambiguam: dubiã uel duplicē. pp alterã atticæ
adiacētē. ¶ Certus apollo. nõ fallax. ſed ueridicus. ¶ Nunc
Vino pellite curas. Pli. ẽt li. xiiii. ſcribit nimio potu gigni
fere rerum omnium obliuionē mortemq; memoriæ furorẽq; etiam. ¶ Iterabimus repetemus.

¶ ACR. Detergit nubila cælo. purũ aerem facit: quē græci leucõtũ appellãt: ideſt ſerenũ: ordo ē. ſæpe al-
bus notus detergit nubila obſcuro cælo. ¶ Plance. uocatiuus proprii nominis. Molli mero. aut leui aut ſuaui.
nã uino in obliuionē ueniũt curæ & triſtitiæ fugantur. ¶ Seu te fulg. ſi. ac ſi diceret. ſeu ſignis militaribus ſeu
bellis miſcearis. ¶ Seu denſa tenebit. ſeu ſis dõmi. ¶ Salamina ciuitas thelamonis. hic filiis ſuis Teucro & Aia
ci ad troianum bellum proficiſcentibus legem poſuit: ut alter ſine altero non rediret. Aiace itaq; ſe perimen-
te q̃ per dolum ulyxis iudicio armorum uictus ſit cum ipſe corpus Achillis liberaſſet. Teucer memor ĩpe-
rii paterni patrem & patriam fugiens reſponſo Apollinis cũ ſociis alibi condidit ciuitatem: hunc fugientē di-
cit hortando comites ſuos ad pocula conſolatum & uino triſtitiam mitigaſſe. Tamen uda lyæo. madida ui-
no. ¶ O ſocii. ordo eſt. o ſocii o comites ibimus quocũq; feret nos fortuna melior parente. Auſpice. fautore uel
ſponſore. apollinē dicit: cuius reſponſa uel promiſſa ſequebat. ¶ Certus non fallax. ueridicus. ¶ Ambiguam.
duplicem: uel q̃ una in cypro altera in thracia regiõe eſſe dicitur: uel q̃ una pulſus eſt. alteram cõdidit. Vir.
ſimiliter ambiguam duplicem poſuit. Agnouit prolem ambiguam geminoſq; parentes. ¶ Noua. ſ. incognita
peregrina. ¶ Peioraq; paſſi. Vir. O paſſi grauiora. ¶ Iterabimus. ideſt iterum nauigabimus.

¶ POR. Albus ut obſcuro detergit nubila cælo. Sæpe notus. Hãc odē q̃dã putãt aliã eſſe ſed eadem ē. Nã
& hic plancũ alloquit in cuius honore & ſuperiore parte tybur laudauit. Plancus. n. tyburti fuit oriũdus. Al-
bum aũt notũ dixit ut græci λευκόνοτον quod ſerenũ faciat. ¶ Vda lyæo tempora. i. [illegible]. ipſum enim
udum lyæum intelligi oportet ideſt uino. ¶ Populea fert. bene non quamlibet; ſed populeam coronam pro-
pter fortitudinem animi. Nam hæc arbor in tutela Herculis. ¶ Ambiguam ſalamina. nunc duplicem intelli
gamus. quoniã altera Teucer in Cypro inſula condidit patria a Thelamõe patre eiectus. ¶ O fortes peioraq;

paſſi.ut Vir. O paſſi grauiora dabit deus. ¶ Nūc uino pellite curas Cras īgēs iterabimus æquor. Quidā ſtulte ab itinere uerbū fictū putāt ſed nequaq̄ ſic accipiēdū cū ſimplicior elocutio magis rōnem hēat. Teucer mari uenerat. quia a patria eiectus ē errās Ingens iter. ut iterent nauigationē ſocios hortatur.

¶ CHRI. Albus ut obſcuro. Poſtq̄ plāci patriā laudauerat: eū hortaſ ut finē quoq; mœrori īponat: & imitetur tēpeſtates cœli quæ nō ſp cædē. ſed ex turbulētis mutanſ in tranqllas. ¶ Albus. ordo ē. O plance memēto ſapiens finire triſtitiā & labores molli mero. ſic ut ſæpe notus deterget nubila cœlo: Neq; ſp parturit imbres. ¶ Notus. In italia ut plurimū nubes. in aphrica ſerenitatē īducit. ¶ Cælo. aere. hinc Lucretius. in hoc cœlo q̄ dicit aer. & Vir. Maria ac terras cæluq; ꝓfundū. ꝓprie cælū eſt quod ſtellis ſplēdet. q̄ſi q̄dā cælatura. Hic ēt rælū inſtrumētū quo cælatores cælāt. Ouidi. Quiq; moues cælū tabulaſq; coloribus uris. ¶ Deterget. tergendo remouet. ¶ Imbres. īpetuoſos ītelligūt. Pluuias uero lentas & iuges. Sic tu ſapiēs. i. quia ſapiēs es memēto finire. Vel ſapiēs. i. qui ſapiens eris ſi hoc facies. Vir. Ni fruſtra auguriū uani docuere parētes. i. q uani eēnt ſi fruſtra docuiſſēt. ¶ Molli. dulci. Vir. Tūc & molliſſima uina. Nā qđ ꝓprie tactus eſt id ad guſtū ſæpe trāſfert. ſignificat itē flexibile. Vir. Eſt mollis flāma medullas. itē luxurioſū. Iuuēalis. Quos tegula ſola tueſ a pluuia molles ubi reddūt oua colūbæ. itē delicatū & tenellū. Plautus. Mollicula es: itē p trāſlationē a tactu. guſtuq; molle. i. placidū & facile: Vir. Sola uiri molles aditꝰ: & tēpora noras. Itē ē cōtrariū duro. Vir. Mollibus e ſtratis opera ad fabrilia ſurgit. Cæteræ āt notiones quas ponit marcellus. huc omnes redeunt. Merū purū ſignificat. unde uinū dicimus merū cui nihil ſit aquæ admixtum. Mixtum autem dicimus uinum cui ſit aqua admixta. Martialis. Callidus impoſuit nuper mihi caupo rauennæ: Cum peterem mixtum: uēdidit ille merum. ¶ Signis. ſcilicet militaribus ideſt uexillis: Lucānus. Signa pares aquilas & pila minātia pilis. Cæteꝝ ſigna dicimus indicia rerum: ut cum dicimus tumorem eſſe ſignum ueneni. Signa etiam ſtatuæ appellantur. ut tabulæ capiunſ p picturis unde apud Saluſtiū. ſigna & tabulas. ¶ Tenēt habēt. tenere dicimus habitare. Vir. Qui teneāt nā iculta uidet: hoīes ne feræ ne. itē intelligere. Terētius. Rē tenes nō me latet. & i hoc & in aliis uerbis plures notiōes attribui uerbis a marcello. ſed ille nō ſolū quæ ꝓpria ſit uerbi notio iueſtigat. ſed ēt eas i q̄s p trāſlationē a poetis uerba dicunſ tanq̄ ꝓprias exponit. Qua in re diligētius aīaduertēdū eſt. nam quæ ꝓprie ſunt ſp & ubiq; quadrāt. Ergo ſi dico: poſita ſed ludiſ arca ita ꝓprie diciſ ut de q̄cūq; re. & a quocūq; ſcriptore recte dicat. Sin aūt ludere quæ uellē calamo ꝑmiſit agreſti. i. ſcribere nō cuicūq; neq; de quacūq; re decet. Probauerat rōne naturali ſæpe interuenire uiciſſitudines in rebus humanis: nūc ꝓbat exēplo & auctoritate teucri; q ēt in ſuo exilio ꝓfugus lætitia triſtitiā pellere tētabat: Sed ut res ꝑſpicua reddaſ. Ex eaco iouis filio natus ē Telamon q comes herculi in expugnatione troiæ: quoniā primus mœnia cōſcenderat ab hercule Heſionem laomedontis filiā dono accepit. atq; ex hac Teucrū genuit. Ex alia āt Aiacē ſuſtulit. Sed hic in bello troiano ſuperatus ab ulyſſe in iudicio cū uterq; ſibi arma achillis poſceret: in furorē incidit ac ſeipſum īteremit itaq; cū ſine fratre teucer patriā rediret: a patre pulſus eſt. At ipſe in cyprū uenit; ubi urbē cōdidit: eamq; a patria ſalamina denominauit. ¶ Salamīa patrēq. eſt hæc ſalamis ſalaminos: & in actō ſalamīna. ¶ Vda lyæo madida baccho. i. uio: ut ſit denoīatio. Diciſ āt bachus lieus παρὰ τὸ λύειν qđ ē ſoluere: qa uinū mentes noſtras a curis ſoluit. ¶ Corōa populea. ut decet uirū fortē ad imitationē herculis q ab iferis rediēs ea arboꝛ ſe coronauit. Cuius frondēs externæ nigreſcere dicunſ pp fumū & obſcuritatē iferni. internæ uero albeſcere pp ſudorē herculis. Eteni hæc arbor herculi cōſecrata a poetis diciſ. Vir. i bucolicis. Populus alcidæ gratiſſima uitis hiaccho. ¶ Quo nos cūque. i. quocūq; nos. Themeſis quæ fit quotiēs dictio cōpoſita diſſoluiſ: & i medio alia dictio interponiſ. Vir. Hac troiana tenus fuerit fortuna ſecuta. i. hactenus troiana. Melior æquior & magis beniuola. Bonus. n. mitis æquus & fauēs diciſ. Statius. Tu corda ꝑparūper Huc aduerte libēs. Atq; bas bonus accipe uoces. Vir. Sis bonus fœlixq; tuis. aliqñ pulcher. Terentius. Et forma fortaſſe bona: Proꝑtius. An cōcēpta tibi iunonis forma pelalgæ. Paladis aut oculos auſa negare bonos. Itē aptus & idoneus. Vir. Et bona bello cornus. Itē doctus Vir. Cur nō mopſe boni qm̄ cōuēimus ambo. Tu calamos iflate leues: ego dicere uerſus. Iniicit āt deſpantibꝰ comitibus optimā ſpē. cū polliceſ fortunā meliorē parēte: q illos a pr̄ia excluſerat & ſe ducē. q. d. eū ducē cui neq; aīus i piculis auertēdꝰ: neq; fides i cōſulēdo deerit. Sed primū apte ꝓpoſuit. Secūdū: ut arrogātiā euitaret occultius īſinuaſſit. ¶ Socii comiteſq;: Socius a ſocco dicitur. q calceus ē utriq; pedi aptus: quoniā ſocius ſe amico cōmodū i utraq; fortūa ꝓbeat. Sūt āt ſocii q pari cōſilio & auctoritate rē ſimul aggrediūſ. Comites uero q cōſulēdo opamue ꝓſtādo ſubſequūſ. Et ꝓprie dicūſ comites i itinere: q nō ſua cā iter capiūt: ſed ut aliū ꝓſeq̄nſ. Quapp ſocios dixit: ut oſtēderet cōem rē agi: & ſe illos ſibi pares nō iferiores hēre. Hoc hūanitatis cā oēs duces facere cōſueuerūt. Sic & uirgiliāus æneas. O ſocii. neq;. n. ignari ſumus ante maloꝝ. Sic i hiſtoriis milites cōmilitōes appellāt. Comites āt dixit ut ſe beneficii ab illis ꝓſtiti memorē oſtēderet. Quapp o comites. i. q ne me meāq; ſalutē dſereretis: nulla difficultate deteriti me ꝓſecuti eſtis. Auſpice. ut nō mō taq̄ dux. i q̄ re prudētiā hūanā dūtaxat ꝓſtaſ poſſit: ſ; ēt auſpex. i. q auſpiciis cæteriſq; uaticinus futura diuitus ꝓſpexerit. Certus apollo. q. d. ab eo hæc futura de urbe cōdēda cognoui: cuiꝰ oracula certa nūq̄ fallāt. Cur ergo nō ſeq̄nſ eū ducē i quo & hūana prudētia & diuia ꝓſciētia ſit ab deo accepta q nūq̄ fallat: Hic ergo deus ꝓmiſit ſalamia ambiguā. i. poſſe nos cōdere urbē: quā a ſalamia ātiq̄ pr̄ia ſalaminā apellēus: ¶ Promiſit. āt a me rogatus. nā ꝓprie ꝓmittimus rogati: & pollicemur nō rogati ſed nr̄a ſpōte. ¶ In tellure noui: i. cypro q locus nobis nouꝰ & icognitus ē: In hac iſula belꝰ teucro ſedes ſibi ponēdas cōceſſit. Qđ & uirgiliana dido meminit: Atq; eqdē teucrū mēini ſydōa uenire finibus expulſū pr̄is noua regna petētē. Auxilio beli gēitor tū belus opimā Vaſtabat cypꝝ: & uictor ditiōe tenebat. Dixit āt telluſ ꝓ terra. ¶ Tellꝰ. n. dea ē terræ. Terra uero ipm̄ elemētū. Romæ. n. ut ait uarro colebaſ tellꝰ dea: q a ui fœmiea q̄ femia recipit: nūcupaſ. Itē tellumo deus a ui maſculia: q̄ femia terra emittit. Erat & alius deus Altor ex eo ꝙ oia ex terra alunſ: Itē rurſor: ꝙ rurſus eodem cūcta reuoluūſ. Ambiguā. duplicē ſdm acronē. cū altera eēt in actica nō ꝓcul ab ægyna.

Altera in cypro de q̄ nūc dr̄. Vir. Agnouit p̄lē ambiguā geminoſq; parētes. Ambigua tamen latini dicūt q̄ græci ὁμώνυμα appellāt. unde boetius in dialecticis: ea ambigua dicit q̄ reliq dicūt æquoca. ut canis qđ nomē ſyderi & animali latrabili: & piſci cōe eſt. ❡ O fortes: ergo ferre poteritis. ❡ Peioraq; p. arguit a maiori. Nam ſi maiora paſſi eſtis: poteritis magis hæc ferre. Sic & Vir. O paſſi grauiora. ❡ Nūc uino. p. c. q̄ſi oñdat q in rebus duris decet interponi aliq̄ uoloptatem: qua animi reſtaurati uehemētius contra difficultates inſurgant.

Argumentum Odes octauæ.

Octaua ode dicolos diſtrophos in lydiam meretricem.

Lydia dic per omnes
Te deos oro: ſybari cur p̄peres
Perdere: cur apricū (amādo
Oderit cāpū. patiens pulueris atq; ſolis:
Cur neq; militaris
Inter aquales equet: gallica nec lupatis
Temperet ora frenis
Cur timet flauū tyberī tāgere: cur oliuū
Sanguine uiperino
Cautius uitat: nec iam liuida geſtat in ar (mis
Brachia: ſæpe diſco
Sæpe trās finē iaculo nobilis expedito.
Quid latet ut marinæ
Filiū dicūt thetidis ſub lachrymoſa troiæ
Funera: ne uirilis
Cultus ī cædē & lycias p̄ripet cateruas.

❡ AN. Octaua ode ī lydiā meretricē ſcribit. Sybaris .n. ei9 amor officia oīa: q̄ pri9 obiř ſolebat: reliq̄rat. latēs apđ eā. uti achilles olī īter filias lycōedis latuiſſe fert: mſe iubēte. Ne uidelicet uirilis hitus eū ī troiā duceret. De quo late papinius. ſđ āt latere apđ lydiā: & cōſueta officia reliq̄ſſe ī riualē quoq; dici exiſtimeus. ❡ Lydia dic p oēs. ode ē dicolos diſtrophos. metrū hēt anacreōtiū & alcaicū. anacreōtiū ex choriābo & bachio cōſtat. alcaicū uero Epithrito ſcđo: Coryābis duob9 & bacchio. Choriāb9 cōſtat pria lōga: duab9 breuib9: ultia lōga. Bacchi9 pria breui: duab9 lōgis. Epithrit9 ſđus. ſđa breui trib9 aliis lōgis. ❡ Lydia. meretricis hic nomē ab lydia regiōe: q̄ & mœōia dicit lū ptū. ē āt lydia ānexa phrygiæ. Vt Stra. li. xiii. edocet. ❡ Sybari: iouēis hic nomē nō ab re poſitū. Nā ſybaritæ delitiis: & luxoria defluxerūt. ut patebit. & συβαρίζω græce. latie ta citus & delicatus dicit. Alibi tñ fluuius ē q uete rē ſeparat cāpaniā. Cui fluuio p̄priū illod ieſſe tradit: ot in eius aq̄ demiſſa uirgulta ſaxificent. forma tamē coloreq; ſeruato. Auctor ē Stra. li. v. Pli. uero lib. iii. dicit. Inter duos amnes Cratin & Sybarin: orbē fuiſſe eodē noīe: ſic āt Stra. li. vi. ait addēs q ea ciuitas tāta excellentia & fœlicitate excreuerat ut q̄ternas p̄xias rexerit gētes. Et quinq; ac uigīti urbes ſuo ſubdiderit īpio. Totā āt fœlicitatē intra dies. lxx. Crotōiatæ illis īterceperūt: adeo delitiis & luxuria īēperātes defluebāt. Vrbe .n. potiti īducto fluuio cūcta demerſerūt. Si eq de ſybari biberit: ſternutamētis agitari cōſtat. Gratis āt hoies ī eo lotos cæſariæ cādidos & flauos efficit: ac moltis medet morbis. ❡ Amādo pdere. p ātiphraſin ē. nā q amat: uel q amat fauere debet: nō obeſſe. p̄terea amādo hic pōt actiue & paſſiue accipi: ita ut lydia amet ſybarim: uel ut amet a ſybari. ❡ Apricū: ſoli expoſitū. ❡ Patiēs pulueris: atq; ſolis: Cū aſſuetus ſit pati & puluerē: & ſolis æſtū. ❡ Cur neq; militaris. Iuuenū exercitia narrat. Nā ot Vegeti9 ſcribit: iūiores ī eqs ligneis exercebāt: tātaq; cura erat. ut nō ſolū a dextris: ſed ēt a ſiniſtris ptibus: & īſilire & deſilire diſcerēt. euagiatos ēt gladios uel cōtos tenētes. ❡ Gallica. o. gallicorū equorū Stra. li. iiii. ait ita: Vniuerſa uero natio. q̄ hæc ætas gallicā uel gallaticā noīat: martis ſtudio & aiorū ardet ipetu: cōſerēdæ pugnæ alacritate ipigra. Et paulo iferios ſic: Ephorus tā latæ galliæ magnitudinē excedere tradit: ut quā nūc uocamus iberiam: plurima illius ſpatia gallis uſq; gades attribuat. Iuſtinus aūt li. ultio ſcribit: q tāti in galitia ac luſitania & tā p̄nices uiſunt equi. ut nō immerito uēto ipſo cōcepti uideant. Plinius. ēt li. viii. de eqs ſcribit. q in hiſpāia gallica gēs & aſturia ē equi generis. &c. ❡ Lupatis frenis. i. aſpis ab lupinis dētibus: qui ineq̄les ſunt. ut inqt Seruius. Lupus āt & lupatū frenū dicit. Oui. ī triſtibus: Et placido duros accipit ore lupos. Et martialis. Mordēt aurea q lupata cerui. ❡ Tyberim tāgere. i. natare. Natādi uſum iqt Vegetius: æſtiuis mēſibus oīs æq̄liter debet Tyro cōdiſcere. Nō .n. pōtibus ſp flumina tranſeunt. iōq; romani ueteres Campū martiū uicinū tyberi delegerūt: in quo iuuētus poſt exercitiū armorū ſudorē puluerēq; dilueret. Cur oliuum: olei natura tepefacere corpus: & contra algores munire. Vſum eius ad luxuriam inuenere græci uitiorū oium genitores: in gymnaſiis publicādo. Auctor ē Pli. li. xv. Vtq; liuius docet: Annibalis milites pugnaturi ad trebiam oleo mollierūt artus: per manipulos miſſo: ab ipſo. ſ. annibale. hic aūt de Cæromate itelligit. De quo ſatyra. ii. In iuuenale iā diximos. ❡ Armis. i. armorū exercitatione: ut diſci: & iaculi: hæc .n. una eſt clauſula. ❡ Diſco: graui lapide: & rotūdo: q exercitii cā corporis ad auras p̄iiciebat. Vegetius ait: Ad lapides uero uel manibus uel fundis iaciēdos exerceri dilīgēter cōuenit iuniores. Dicit āt diſcus a δισκεῖν iacere. ❡ Iaculo: Tyrones iacula aduerſus palū tanq̄ aduerſos hoies iaciebāt. Armorū doctor attendebat: ut magnis uiribus & deſtinato iactu haſtile torquerēt. ut uel in palū uel iuxta dirigirēt miſſile. ❡ Q. đ idem uegetius edocet. Filium thetidis: in mari ægeo una cycladū ē Scyros longitudinis. xxv. miliū paſſuū. antea phœnice appellata ut Pli. li. iiii. ait: In ea uero lycōedes rex erat. apđ eū itaq; nā filias hēbat: Achillē puellari habitu Thetis depoſuit. audierat .n. a p̄theo uate apud troiā pitur achillē: hic mater eū celat achiuos ut dixius uoloit. ab ulyſſe tandē recognitus ē: & ad troiā ductus. ❡ Sub. i. ante. Vir. in .n. Sub lucē exportāt calatis: p ante lucē. ❡ Lycias cateruas: liciorū rex ſarpedon iouis filius troianis fauit. ubi a patroclo occiſus ē. Hora. lycios p troiāis oibus: illorūq; ſociis poſuit. de Sarpedōis morte li. xvi. iliados late hētur. ❡ Proripet: traheret ipſum achillem.

anacreōtiū metrum
alcaicū metrū
choriābus
bachius
Epithritus
Lydia
ſybaris
cratis
crotoniatæ
ſybaris fluuius
cratis. f.
amādo
Iuuenū exerciti in equis
Callica ora
Galitiæ eqoi
Aſturia
Lupus frenum
Lupatū
Natādi uſos
Olei natura
Grecorū uitia
Diſcus
iaculari
Scyros
achilles puella
Sub
Sarpedon

❡ ACR. Lydia dic p oēs. Metrū coryābicū: qđ cōſtat ex coryābo & bacchio. ita. lydia dic p oēs: Secūd9 ex epithrito ſecūdo & duobus coryābis: & bachio ita: te deos oro ſibari. cur p̄peras. amādo. Lydia dic p oēs in lydiā dicit uulgaris formæ mulierē. & ſibi aliquādo dilectæ cur ita ſybari diligit iuuenē: ut eū ab oibus offi

ciis amore ſui deſiſtere fecerit ĩtermiſſa ẽt exercitatiõe cãpeſtri:& ſic apud eã lateat:ſicut apd̃ uirgines lychomedis achillẽ ferũt qd̃ p hiſterõ proterõ ĩ riualẽ dicit:.ordo ẽ.¶ Lydia die oro.hoc ẽ iterrogo p oẽs deos cur ꝑpas amãdo pdere.¶ Perdere.cata ãtiphraſin declamat. Amãdo pdere.amore pdere.unde ẽ ut uidi ut perii. Aphricum.amœnũ.uoluptuoſum.¶ Patiẽs.cũ poſſit iã ferre militares labores.¶ Flauũ.turbidũ. Tyberi tãgere.natare qd̃ adoleſcẽtibꝰ ĩter ſũma erat uirtutũ exercitatiõis ſtudia.¶ Cur oliuũ ſãguie.u.c.dicit. cur nõ exercet palæſtrã quã tractãtes oleo ungebãt.magis uitat oleũ q̃ ſanguinẽ uiperinum uenenoſũ.¶ Lyuida brachia.aſſiduo uſu & põdere armoꝝ.¶ Diſco.diſcus genus ludi ẽ certi põderis.dicit diſcũ quo iuuenes ĩ agõe cõtẽdebãt.fortior ẽ iudicãdus q ultra deſignati ſpatii finẽ eũ ieciſſet:ita ut miſſilibus certabãt.ordo ẽ.neq; iã nobilis geſtat liuida brachia armis.ſæpe expedito diſco trãs finẽ:ſæpe iaculo trans finẽ.¶ Filiũ dicũt.latuiſſe ſubaudis:achillẽ dicit a thetide abſcõditũ metu belli troiani.¶ Ne uirilis.cultus.lycii populi fuerũt troiãis ferẽtes auxiliũ.unde eſt unam q̃ lycios fidumq; uehebat orontem.¶ Proriperet.raptim uel incaute iret.

¶POR. Lydia dic p oẽs te deos oro.Hæc lydia amica uidet fuiſſe Sybaris noie adoleſcẽtis: cui iputat ꝙ amor ſui ĩplicitũ reſidẽ fecerit exercitationũ cãpeſtriũ.¶ Cur aprieũ oderit cãpũ patiẽs pulueris atq; ſolis ſit aut fuerit.Gallica nec lupatis tẽpet ora frẽis.gallica ora.p gallicoꝝ ora equoꝝ.Lupata ãt frena ſunt aſpa:de qbus & Vir.ſic ait.Et duris parere lupatis.¶ Cur timet flauũ tyberi tãgere:q ĩ cãpo martio exercebãt:& natabãt poſt exercitiũ.qa & hoc uidet neceſſariũ militiæ eẽ. Sæpe diſco trãs finẽ iaculo. Nobilis ad excipiẽdum trãs finẽ expedito nobilis ſæpe iaculo.dicẽ ãt eũ glioſe & diſcũ & iaculũ miſiſſe.Quid latet ut mariæ filiũ dñe thetidis συλληψισ qa ex eo qd̃ latet latuiſſe accipiẽdũ ẽ.¶ Lycias ꝓpter cateruas.Mãifeſte hic lycias ꝓ troianis poſuit.

Ad Lydiam ne in Sybarim adoleſcentem crudelis ſit.

¶CHRI. Orat meretricẽ:ne adeo abſtrictũ ſuo amore reddat ſybari:ut oẽs exercitatiões iuuẽiles omittat. ¶ Perdere uere dictũ:nã pditus dr̃ q ita alicui ꝑturbatiõi aut uitio ſubiacet:ut ide ſe eximere non poſſit. hos græci aſotas appellãt.Ergo pdite amare dicit:q totus ab amore occupatus ſit. Vir.Perdita nec feræ meminit decedere nocti.¶ Oderit.Mira res ita amãtes imutari:ut q̃ ſũmo ope cõcupiuerint:nũc ea odio hẽant.¶ Apricũ.ſoli expoſitũ: q̃ſi ἀνευ φρικησ .i.ſine horrore & ſine frigore.Oſtẽdit ãt q̃ta uis ſit ĩ amore:cũ adoleſẽtes oĩa ſtudia qbus illa ætas ſũmope delectat amori iſeruiẽtes obliuiſcant.¶ Patiẽs.p.nõ odit igr̃ cãpũ qa pulueris aut ſolis ĩpatiẽs ſit:nã ĩ illis rebꝰ iã ita obduruit:ut uictis difficultatibus ſola reſtet uolũptas.Eadẽ rõe ẽ ĩ eqtãdo & flumie trãſnatãdo.¶ Militaris.ꝓ militares. Tẽpet gallica ora.i.tẽperet ora gallicoꝝ equoꝝ frenis lupatis.lupata.n.frena ſunt hñtia duritiẽ lupini dẽtis:qbus frenis utebãt galli. Vir.Et duris parere lupatis.Dicimus ãt & hos frenos:& hæc frena ĩ plurali.cũ ĩ ſingulari tãtũ neutri generis ſit. *Tẽpare* Tẽperare uero eſt rẽ ſuo ordine & mẽſura admiſtrare.Ci.i tuſculãis.Rẽ uero publicã nr̃i maiores certe melioribꝰ tẽpauerũt & iſtitutis & legibus.Hoc græci κοσμειν dicũt. Inde illud homeri δυο κοσ μητορι λαον .Oliuum.oleum:nam oleo ungebãtur qui ſe exercebant.Nã ex eo mẽbra & aduerſus frigus muniunt:& agliora reddunt. Vir. Exercẽt pñas oleo labẽte paleſtras.Hoc & militibus ſuis ad ticinum pugnaturis præcepit hannibal.¶ Vipino ſanguie.i.uiperino ueneno. *Vipera* Eſt.n.uipæ uenenũ ut uult Albertus apprime calidũ: ꝓptereaq; magis noxiũ. Serpẽs aũt hæc uipa dicit:q uı pareat. Refert.n.herodotus q ĩ cõcubitu mas caput in os fœmiñæ iſerit:At illa poſt rẽ pactã dẽtibus illud pcidit:Mox paritura diſrumpit.Nec niſi effractis lateribus erũpunt nati quos paritura ẽ.Nam nõ oua ut plæreq; ſerpẽtes:ſed catulos ad uigiti parit. Ergo nõ niſi parẽtũ cæde enaſcunt filii.Dicũt ãt hoc ita cauiſſe naturã:ne tã noxii aĩali ſpecies ſupra modũ augeſceret.¶ Nec liuida :qa non exercet in armis: in qbus pp ictus brachia liueſcũt. Nobilis diſco & iaculo trãs finẽ expedito.i.excellens. Quia cũ ſiue diſcũ ſiue iaculum in ludo cõtorqueat.utrũq; eo robore iaculat:ut trans finẽ.i.ſignũ poſitũ ita trãſmittat.ut totũ extra finẽ ſit. *Diſcus* Diſcus aũt ſpera ex lapide metallo ue erat:quã in certamine robore brachioꝝ cõtẽdentes emittebãt. Erãt eni apud græcos pcipui ludi quinq; πυγμη .i.pugillaria. δισκοσ iactus iſte. Nam δισκειν iacere eſt: δρομοσ curſus pedeſter ἁλμα ſaltus:& παλη paleſtra.¶ Vt marinæ filius thetidis. *achilles* Achilles:quẽ peleus æaci filius & nepos iouis ex thetidæ dea marina gẽuit. Hæc natũ achillẽ ad ſtygiã detulit paludẽ. totũq; pter plãtas demerſit ſicq; reddidit inuulnerabilẽ.Deide chyrõi iuſtiſſimo cẽtauro nutriẽdũ dedit: a quo muſicã medicinamq; edoctus eſt.Poſtremo timens ne ad bellũ troianum traheret: in ſyrum inſulã tranſtulit:lycomediq; regi cõmendauit:hic illum inter uirgines filias in ueſte muliebri occultabat:quo tpe Deidamiã regis filiam agnouit:ex eaq; filiũ ſuſtulit:quia rubore capillorum pyrrhus:& qa adoleſcẽs ad troiã miles uenit:neoptolemus ideſt nouus miles eſt noĩatus:tãdẽ ĩduſtria ulyſſis cognitus:ad bellũ ductus ẽ: Ibiq; cũ troilũ Hectorẽ multoſq; alios heroas iteremiſſet:tandẽ in templo tymbrei apollinis a paride in inſidiis collocato:pedes ſagittis uulneratus interiit:Quãuis dion chriſoſtomus illũ ab hectore in bello cæſum affirmet:& nõ hectorẽ ab illo Dictus aũt eſt achilles:ideſt ἀνευ του χιλου .i.ſine cibo cocto.Nã herbis & pomis crudis tãtũmodo ueſcebatur in pelio monte.Hinc illud diſtichon euphorionis poetæ ου φιλην χιλου κεδνην πωματα γευσατο την ... μυημοσ δ' οντεσ μιν αχιλλεα φημιξ ατο. Sed ut ad thetidem redeam: cũ de hac achillis matre loquemur *Sub* Thetis thetidis dicet.Cũ aũt de ea quæ uxor oceani eſt:thetys huius thetys.¶ Sub lachrymoſa funera.i.parũ ante lachrymoſa bella:ex quibus funera cõſecuta ſunt.Sub enim accuſatiuo ſeruiens ante ſignificat:ſed ita ut parum ante ſit. Vir.Sub lucẽ exportant calathis.Item circa. Vir.Poſteſq; ſub ipos nitunt gradibus. Item p Vir.Et ſub noctem cura recurſat.Ad locum autẽ iungit ablatiuo. Vir.Arma ſub aeria poſuit radiantia quercu.Aliquando ſignificat in. Vir.Mõte ſub aerio:qui nũc miſenus ab illo dicitur:nã & græci υπο pro ιν ponũt Heſiodus in theogonia: αρνασ ποιμαινουσαν ελικωνοσ υπο ζαθεοιο.In compoſitione modo localis eſt : ut ſubduco:Modo minuit ut ſubrideo. Virilis cultus:propterea muliebri ueſte induerat .¶ Lycias. pro troianis. Lycii autem populi in auxilium priamo uenerant ſub duce pãdaro.Hi poſt pãdari mortem Aeneam in italiã ſecuti ſunt. Vir. Vnã quæ lycios fidumq; uehebat orontẽ.

Nona Ode tricolos tetraſtrophos ad Thaliarchum.

Vides ut alta ſtet niue candidum
Soracte: nec iā ſuſtineant onus
Syluæ laborantes: geluq;
Flumina conſtiterint acuto.
Diſſolue frigus ligna ſuper foco
Large ſuponens: atq; benignius
Deprome quadrimum ſabina
O thaliarche merum dyota.
Permitte diuis cætera: qui ſimul
Strauere uentos æquore feruido
Deprælia ntes: nec cupreſſi
Nec ueteres agitantur orni.
Quid ſit futurum cras fuge quærere: &
Quē ſors dierum cūq; dabit lucro
Appone: nec dulces amores
Sperne puer: neq; tu choreas.
Donec uirenti canicies abeſt
Moroſa: nunc & campus & areæ
Leneſq; ſub noctem ſuſurri
Compoſita repetantur hora.
Nunc & latentis proditor intimo
Gratus puellæ riſus ab angulo
Pignuſq; direptum lacertis
Aut digito male pertinaci.

Argumentum Odes nonæ.

¶ Nona Ode Thaliarchum puerum ad uoluptatem: lætioremq; uitam hortatur: Dicit enim: cum maxima uigeant frigora: lignis foco repoſitis diſſoluēda ſibi. Merūq; optimū exhibēdo: craſtina curet minime. nec itē dulces ſpnat amores: aut choreas. dū iuueni ſibi canicies abeſt. Qui uero dicunt poetā hic loqui ex epicuri ſentētia minime ueꝝ eſſe uidet̃. Epicurus enim in epiſtola herodoto miſſa: hæc ait: Cū itaq; dicamus uoluptatem finē eē: nō luxurioſorū uoluptates. caſue quæ in guſtu ſunt poſitæ: ut quidam ignorantes aut ab noſtra ſentētia diſſentientes. aut male accipiētes: arbitrant̃. Sed nō dolere corpore: animoq; tranquillū eſſe: & perturbatiōe uacare dicimus. ¶ Non enim conuiuia & comeſſationes: non puerorum mulierumq; congreſſus: non piſcium uſus: & cæterorum quæ affert ꝑcioſior menſa: ſuauē gignit uitam: Verū ratio ſobria: cāſq; ꝑſcrutās: cur qq; uel eligēda: uel fugienda ſunt: opiniōeſq; expellens: p quas aīos utplorimū occupat tumultus: Hoꝝ oium initiū maximūq; bonū prudētia ē ſi ille. Vides ut alta ſtet niue cādidū. Ode ē tricolos tetraſtrophos. ¶ Eſt. n. metꝝ ex duobus uerſibus iambicū alchaicū conſtans duobus iambis: uel ſpōdeo & iābo cæſura: duobuſq; dactylis. Tertius archilochius hypercatalecticus ē. ex ſpōdeo: iābo: ſpondeo: iambo: cæſura. Quart9 pidaricus ex duob9 dactylis: & duobus trocheis. hypercatalecticus āt uerſus dicit̃ exhuberans unica ſyllaba. ab ὑπὲρ hyp quod eſt ſuper: ſupra: ultra. Et καταληκτικον terminatū: quaſi ſuperflua terminatio. Thaliarchus autem nomen eſt a poeta fictum: Nā dici poteſt cōuiuii ſeu feſtiuitatis priceps. θαλία nanq; dicitur conuiuium. ſeu feſtiuitas. ἀρχος princeps. Stet idest cōſiſtat: plenū eſſe hic nō cōuenit: nam alta niue cādidū dicit. ¶ Soracte: ſcribit Solinus: ꝙ perpaucæ familiæ erant in agro phaliſcorum: quos hyrpos uocabant. q ſacrificium annuum ad montē ſoracte faciebant: idque operantes geſticulationibus religioſis īpune inſultabant ardentibus lignorum ſtruibus: in honorem diuinæ rei flammis parcentibus. Strabo etiam lib. v. oſtendit: Soracte in phaliſcis eſſe iuxta flaminiam uiam. Sub quo monte: ut ait: urbs erat foeronia: quo nomine & dea quædam nuncupabatur: quam finitimi miro dignabantur honore. quo in loco ipſius templum erat mirificum ſacri genus habens. Nam qui eius numine afflabantur: nudis pedibus prunas & copioſum cinerem inambulabant nulla læſione ſub hac dæmone. Id autem quotannis celebrabatur. horatius uero hic in ſabinia Soracte eſſe oſtendit. uel potius prope. nam prope eſt. ut uidimus. Diſtatq; ab urbe roma milibus paſſuum ultra uiginti. Dicitur autem ſoracte: ut puto a σωρεὶα quod eſt congeries. uel a σωρος quod eſt aceruus cumuluſue. eſt enim mons altiſſimus. ¶ Gelu acuto: Acutum dixit quoniam gelu ipſum acutum fit aqua paulatim ſtillante. uel acutum ait: quoniam ſuo innato frigore cum tangitur: pungere uidetur atq; urere. ¶ Dyota. potandi uaſculum. a δύο quod eſt duo. & ὦτα plurali numero aures. quaſi duas aures. ideſt anſas habēs. ¶ Cætera ideſt: omnes alias curas. Tu uero uoluptati incumbe. & quietæ uitæ futurorum minime ſollicitus. Dii enim poſt aduerſa per ſeipſos quietem tribuunt hominibus & iucunda. hinc ait. qui ſimul & cæ. ¶ Strauere. quieſcere fecere atq; ſubſidere. ¶ Feruido. æſtuanti. ¶ Orni. arbores ſunt albo cortice graciles & altæ. dictæ. ut puto ab Ὀρνύω quod eſt inſurgo. incito. promoueo. itaque ſi nec orni nec etiam cupreſſi graciles quoque & altæ ſtratis uentis non agitantur quid de arboribus erit craſſis & robuſtis? ¶ Fuge quærere. hoc ad animi pertinet tranquillitatem. ex qua ſumma uoluptas redundat. ¶ Lucro appone. quia mors imminet. unde die quoq; accidere poteſt. ¶ Quemcūq;. uel bonum. uel malum. ¶ Virenti. tibi iuueni. Canicies moroſa. ſenectus difficilis & querula. hinc iuuenalis ait. ¶ Vſq; adeo grauis uxori. natiſq;. ſibiq;. Vt capatori moueat faſtidia coſſo. Moroſi autem ut porphyrio inquit. dicuntur multorum morum inter ſe contrariorū. Canicies uero generat̃: ut docet philoſophus. ex putredine. Cum itaq; in ſenectute deſit calor naturalis: qui cā eſt digeſtiōis: neceſſario pilorum materia non bene digeſta putreſcit. hinc poſtea ſenes caneſcunt. Macrobius etiam libro. vii. ſcribit: Caniciem ex nimio humore fieri qđ phlegma uocatur. Nam ideo albi ſunt cani. quia colorem humoris quo nutriuntur. imitātur. ¶ Campus. martius ſcilicet. ubi iuniores exercebantur. uti ſuperiori Ode oſtendimus. ¶ Areæ. plateæ. nam loca in urbe pura areæ dicuntur. ut uarro ait. ab ſimilitudine areæ. ubi frumenta ſecta teruntur. & areſcunt. Feſtus etiam pompeius inquit. ꝙ area proprie dicitur locus uacuus. quaſi exaruerit nec poſſit quicquam generare. Aduerte tamen campos ampliores eſſe. areas uero minores. hinc poeta hæc

Epicuri uoluptas
Alchaicum iābicū
archilochium hypcatalecticum
Pidaricū metrum
Hypcatalecticus
Thaliarchus
Thalia
Archos
Phaliſci hirpi
Soracte
feronia
Soracte unde
Dyota
Orni
Ornyo
Senect9
Moroſi canicies
Area
Cāpus

ſimul cõiunxit.¶ Lenes:uoluptuoſi:ſuaues dulces:gratiſſimi. ¶ Sub noctem:per noctẽ.¶ Compoſita hora:cõ
ſtituta tibi ab amica.¶ Suſurri:confabulationes:Catullus: Verboſa gaudet uenus loquela.¶ Nunc & latentis.
ordo eſt.& nunc repetaſ gratus riſus ꝓditor puellæ latentis ab angulo.quum enim riſus auditur puellá lateſ
oſtẽdit.qđ quidẽ ad uoluptatẽ & luſum fieri ſolet.hinc illud eſt in buc. Malo me galatea petit laſciua puella.
Et fugit ad ſalices & ſe cupit ante uideri.¶ Pignuſq; direptum lacertis: hic locus per antiphraſin ĩtellectus a
quibuſdá fuit debemus enim ĩtelligere pignus dir ptũ a puella e lacertis amatoris:& annullũ a digito eiuſdẽ.
Sic nanq; cogũtur amatores repetendi gratia quod reliquerant ui fere ablatũ: puellas reuiſere: Ná iccirco ille
id fecerant.¶ Pignus direptũ lacertis. Armillas ĩtelligit direptas e brachiis amatoris a puella: Nam ut feſtus
Armillæ e docet. Armillas ab armo(quibus uiri militares ab ĩperatoribus donan)dictas eẽ exiſtimát.ꝙ antiq hume
ros eũ brachiis uocabát armos: Vnde arma ab his depẽdẽtia ſunt uocata.¶ Aut digito:ãnulũ hic ĩtelligit: dir
Armi ptum etiá a puella ex digito ipſius amatoris. ¶ Male ptinaci:ficte & debiliter tenaci:nam fingunt ſe amatores
Arma retinere:quod optant ſibi adimi a puellis.& illud eſt:quo iuſtiores habeant redeundi cauſas.

¶ ACR. Vides:ut alta ſtet niue cãdidũ.Metrũ duobꝰ uerſibus alchaicũ qđ cõſtat ex pẽtimemeri iãbica &
cæſura & duobus dactylis ita.uides.ut al.ta.ſtet niue cãdidũ.¶ Tertius dimeter iambicus hipcatalecticus.i.
ex duobus diambis uel ex quattuor iambis & ſimilia.ita.ſiluæ.laborátes:gelu.q;.quartus pindaricus ex duo
bus dactylis & duobus trocheis ita;flumina.conſtite.rit.a.cuto. Inter pherecratium & pindaricum hoc inter
eſt.pherecratium conſtat ex ſpondeo dactylo & ſpondeo.pĩdaricum ex duobus dactylis & duobus trocheis.
¶ Vides ut alta ſtet.i.cooperiaſ.ut;ſtant lumina flammæ.& iá puluere cælum ſtare uident.¶ Candidũ:cãdẽs
ſoracte niuibus.¶ Soracte.mons apuliæ in quo apollo colebaſ ut: Summe deũ ſancti cuſtos ſoractis apollo. Siluæ la
borantes.ponderis magnitudĩe.¶ Flumĩa.c.a.nimietate frigoris etiam flumĩa cõcreta a curſu ſuo ſtetiſſe dicit
¶ Sup foco.ut multa ſup.p.r.ſ.h.m.& alibi.Gemĩa ſup arbore ſedit.¶ Large abũdãter:copioſe: ꝓ foci magni
tudine.¶ Benignius. remiſſus ſolito.¶ Deprome.hauri;ꝓpina. ¶ Quatrimũ.i.q̃tuor ãnis ĩueteratũ. ¶ O tha
liarce.nomẽ eius ad quẽ loquiſ.Dyota.uinarium uas.i.magaꝶ duas hẽns anſas. ¶ Permitte di.c.oẽs ſollicitu
dines ordinationi nominũ debere cõmitti dicit. ¶ Qui ſimul.ſimul dixit ĩ momẽto óia tranquillátes. ¶ Stra
uere.placidũ fecere. Vir. Sterneret æquor aquis remo ut luctamẽ abeſſet.¶ Aequore.ſ.cõcitato mari pp uẽtos
prœliantes.¶ Nec.u.a.o.nec cõmouentur ſedato fluctu uentoꝶ.¶ Quẽ.ſ.d.euentus dieꝶ lucrare : & memor
mortis citæ nec lætitiá nec amores omitte.ordo ẽ:quẽcũq; dieꝶ dabit ſors: appone lucro:& fuge quærere qđ
ſit cras futuꝶ.Fuge quærere in uitupatiõẽ matheſis dictũ: quod magis cruciat expectatõe & quæſitiõe futu
rorum.¶ Appone.patienter fer:& habe ꝓ lucro quencũq; dieꝶ ſiue bonũ ſiue malũ dabit ſors : Neq; t.c.cho
reæ a choro dictæ ꝙ iunctis manibus ſaltetur.¶ Virenti.tibi.ſ.iuueni & adhuc uiridis ætatis hoi.¶ Moroſa.c.
ꝙ moroſum tarda deliberatõe faciat.¶ Cãpus & areæ.planus ad ludũ locus.& repetantur ab inferioribus ſub
audis.¶ Leneſq;.uoluptuoſi.¶ Suſurri.cõfabulatiões.ordo eſt.nunc & gratus riſus ꝓditor puellæ latẽtis ab ĩti
tio angulo repetaſ abs te.¶ Latẽtis. Vir. Et fugit ad ſalices:& ſe cupit ãte uideri. ¶ Proditor.mãifeſtator. Vir.
Tectuſq; recuſat Prodere uoce ſua quẽquá: aut opponere morti. Gratus puellæ.puellá ſibi grata dicit:q̃ ſæpe
meretricio ritu manibus labit amatoris: hác aũt dicit ĩpetẽdá.¶ Pignuſq; direptum.ſ.pignus ẽ aut armilla de
brachio.aut annulus de digito datus cauſa ueniendi ad conſtitutum locũ:& ſubdole: Nam fingunt ſe retinere
quod uolunt ſibi adimi:ut habeant iuſtam cãm ueniendi.¶ Male ptinaci.male ĩ tenẽdo perſeuerante.

¶ POR. Vides ut alta ſtet niue cãdidũ Soracte. Thaliarcũ ad lætiorẽ uitá hortaſ:ut luſibus adoleſcẽtiæ q̃
diu ætas ꝑmittit:utaſ. Notandũ ãt qđ neutro genere ſoracte dixerit cũ uulgo ſorax dicatur Eſt aũt hic mons
in phaliſcis.¶ Stet.ãt plenũ ſit ſignat. ut Ennius.¶ Stant puluere cãpi.& Virg. Iam puluere cælũ ſtare uides:&
in bucco.¶ Stant & iuniperi & caſtaneæ hirſutæ.¶ Flumina conſtiterint acuto. Vtrum ad ſenſum frigoris per
tinet qđ uelut uitrum pũgit. An qđ frigus uelut uitrũ acutũ ſit.¶ Sup foco.ſuper focũ uideſ dicere debuiſſe:
ſed frequens in hac figura horatius.ut diſtrictus enſis cui ſuper impia ceruice pẽdet.¶ Atq; benignius depro
me quadrimũ ſabia. O thaliarche merũ dyota. Dyotam.amphorá dicit ꝙ anſæ eis uelut aures ſint. ergo græ
ca appellatõe hoc diciſ.¶ Quẽ ſors dieꝶ cunq; dabit lucro appone. Ordo eſt. quæcũq; dierũ ſors dabit lucro
appone.per quá dicit unũquenq; diem uitæ noſtræ nos de lucro cõputare debere eo ꝙ mors quottidie poſſit
accidere.¶ Nec dulces amores ſperne puer.pro dum puer es noli ſpernere.¶ Donec uirenti canities abeſt mo
roſa:ideſt ſenectus difficilis:nam moroſi dicuntur multorũ morum inter ſe cõtrariorum.¶ Compoſita ꝓ cõ
ſtituta.¶ Nũc & latentis proditor intimo gratus puellæ riſus ab ãgulo. grate dicunt.ſic.n. puellæ ſolent uere
cundiam ſexus cum libidine miſcentes abſcõdere ſequẽtibus amatoribus:& ruſus ut inueniãtur riſu ſe pro
dere. Tale illud Vir. Et fugit ad ſalices & ſe cupit ante uideri.¶ Male ptinaci. Belle male pertinaci.qa fingunt
ſe retinere quod uolunt ſibi adimi.ut iuſtas habeant cauſas per quas ueniant.

¶ CRHI. Ad Thaliarcũ adoleſcentẽ ut ſine cura in uoluptate degat. Præceptum omnibus philoſophoꝶ fa
miliis cõmune:ſed diuerſis modis acceptũ.ſtoici enim dicũt uiuẽdum eẽ ꝓcul ab omni cura & fruẽdũ dato:
obſeruata tamen modeſtia:nec pendendũ ex futuro. Epicurei aũt:quos hic potius ſequi uidetur.nam in ado
leſcentia huic ſectæ adhæſit:oĩa ad corpus referunt: Atq; ita uiuendum cenſent: ut omni cura amota uolupta
ti indulgeamus.¶ Stet. Plenum ſit. Virgilius. Stant & iuniperi & caſtaneæ. Significat ſtare cõſiſtere. Virgilius
ſtare Stare loco neſcit. Item horrere. Virgilius. Et puluere cælum ſtare uident.& ſtant lumina flammæ : item infi
xum immobileq; perdurare. Virgilius. Stat ſua cuiq; dies. Item fidem ſeruare. Cicero. Stare conuentis. Item
poſitum eſſe. Virgilius. Stant manibus aræ. Item placere; Virgilius. Stat conferre manus. Item pedibus in
ſiſtere non ſedere. Item pugnare. Virgilius. Armatoſq; uident ſtantes in limine primo. Item ſtabant pro tem
plo & capitolia celſa tenebant.¶ Cãdidũ.pp niuem.¶ Soracte. mons hirpinorũ ; uel ut alii uolunt phaliſco
rũ oli apollini ſacer. Vir. Et ſãcti cuſtos ſoractis apollo. In huiꝰ mõtis ſpelũcha ad plurimũ tẽpus ſe cõtinuit

Silueſter pontifex max. Declinaſ hoc ſoracte.tis.& hæc ſoractis:ut præneſte & pneſtis; Laborantes:niuiũ pō-
dere:& dat ſenſum rei quæ ſenſu caret.¶ Acuto.magno quoniã urat pungatq;. Vir. Et penetrabile frigus adu-
rat.¶ Conſtiterint:quia glacie cõdenſentur. ut eni caloris rarefacere eſt & reſoluere : ita frigus cũcta aſtringit
& cõcreta reddit:ergo optie. Diſſolue frigus.i.induc calorē.qui quæ frigore condenſata erant & torpebant:ut
uidem⁹ mãus nr̃as reſoluit.¶ Foco.loc⁹ ē ubi ignis accēdiſ.q̃ ſedes oli laribus dicata erat.Marc⁹ Cato i li.de
re ru.de libro ſcribēs:ſolia ſubdito i foco calido ſub teſta coquito leniter.Hiſtorici nõnunq̃ ut aras p templis
ita focos p priuatis domibus poſueſ.¶ Ligna:excilas arbores & uita ſua carētes ligna appellauerũt:arbores ue
ro dũ radicibus hærētes uiuũt uita uegetatiua.¶ Large reponēs. duo pcipit large ut faciat abũdãter reponēs
ut faciat ſæpi⁹.Repõere.n.itez põere:nã reiteratõem ſignat:ut hic aliqñ retro:ut reduco.Aliqñ cõtrariũ idu- Repon-
cit.ut tego retego:ſero reſero.Repõere ēt cõdere.Vir.Hyemiq; reponũt.Itē rñdere uel reſcribere.Iuue. Sp ego re
auditor tãtũ nũq̃ ne reponã.Q uãuis ĩ eo loco mſta dixerius.Deprome:auri pprie depromeſ ē cũ rē ex ſecre
tiori loco educimus ut parata nobis & ad mãus fit:unde dicimus res cũ ē prõptu quaſi mãifeſta. Q uadrimũ
quattuor annoz.laus uini a uetuſtate.ſic ēt dicimus bimũ & trimũ duoz & triũ annoz:hornũ ãt dicimus .i.
huius anni.¶ Dyota amphora δυωτὸ ὠτὰ ἰχουσα.ideſt duas aures habēs.i.utriq; mãubriata.¶ Sabina.ex ſa
binis populis latio uicinis dictis ἀπὸ τοῦ σέβεσθαι.i.colere quia religioſiſſimi fuerunt ſabini.De quorũ reli
gione uitæ cõtinētia atq; auſteritate multa ſcripſerunt & Liuius:& alii hiſtorici. ¶ Sic & Virgilius parſimoniã
& ſobrietatē uitæ ruſticæ laudãs addit:Hãc olim ueteres uitã coluere ſabini. ¶ Permitte diuis.noli anxius eē
de futuro.¶ Strauere.deiecere:quaſi deſinere coegerunt.¶ Aequore feruido.mari: qđ illis flantibus feruebat
ideſt in fluctus erigebaſ:ut aq̃ in aeno feruens.¶ Cupreſſi.cypariſſus puer fuit:quē ſiluanus amauit:uerũ cũ Cypa-
ceruã:quã puer ĩ delitiis hēbat inſcius ĩteremiſſet:& eo mœrore puer extinctus eēt:ſiluanus illũ ĩ arborē ſui riſſus
nõis conuertit:Eãq; pro ſolatio manu gerebat.Hinc Vir.& tenerã a radice ferēs ſiluane cupſſum.Eſt.n.nomē
cypariſſus & p ſyncopē cypreſſus.Deide cõuerſiõe.y.græce lſæ in u cupreſſus.In hanc arborē uehementer in
uehitur cato de re ruſtica.illã.n.dicit hiatu moroſam:Fructu ſupuacuã:baccis toruã:ſoliis amarã.odore uio
lētã:ac ne umbra quidē gratioſam:Diti ſacrã: pptereaq; funeri ſigno apponiſ.Cæſa non pullulat pterq̃ in cræ
ta.lignũ hoc duriſſimũ eſt neq; cariē ſentit:unde ualuæ dianæ epheſiæ ex hac arbore ad q̃drigētos iã annos.
& iouis ſtatuã ad ſeptingenteſimũ & quinquageſimũ annũ ſuo tpe duraſſe:auctor ē Plinius.¶ Q uid ſit.f.ſ.q.
phorum grauiſſima ſnĩa.Credũt.n.illi nõ oportere hoies quærere futura.Nã cũ dii hoies ament fatēdũ ē uel
le eos nobis conſulere:nã & poſſe & ſcire nemo ambigit.Cũ igſ uelint homini cõſulere: dediſſent utiq; nobis
futuroz cognitionem ſi uiderent pfuturam:at non dederunt. Nõ igiſ pdeſſe putandũ eſt. Recte ergo noſter
poeta uetat hãc inquiſitionē.¶ Q uē ſors dierũ cunq;.i.quemcũq;:& græce dixit dieꝝ. Illi.n. una dieꝝ hoc fa-
ciet.nos una dies.¶ Appone lucro.adde ad cæteꝝ lucrũ:Nec dulces. hactenus ſtoice:nũc epicuree. Q.đ.n.qđ-
cunq; acciderit æquo aio feraſ:uolũt omnes:Voluptatē aũt pauci pbarunt. ¶ Canities. pprie in ſenibus eſt ex
defectu caloris.¶ Moroſa.difficilibus moribus:nã quãuis mos mediũ ſit uocabulũ . Moroſus tamē ĩ uitium moro
declinat:Moratus ãt bonis moribus ĩbutus:Plautũ dummõ morata ueniat dotata eſt ſatis.¶ Campus.in mar ſus
tio.n.cãpo ſe iuuētus exercebat.¶ Areæ.plateæ.Lenes.q̃ſi parui ne audireſ.Vel lenes.i.mites & amatorii.Repe mora-
tāſ.nã diſcedēs ab amica cõuenerat qua hora ad eã reuerteref.Ergo hora cõpoſita.i.cõſtituta & quã ex cõpoſi tus
to decreuerant.Componere finire.Vir.Ante diē clauſo componet ueſper olympo.& alibi.Non noſtrum inter Cõpo
nos tãtas cõponere lites.Itē trãquillũ reddere.Vir.Sed motos pſtat cõpõere fluctus.Cõparare.Saluſtius. Vbi nere
metelli dicta cũ factis cõpoſuit. Vir.Sic puis cõponere magna ſolebã.Itē ornare.Vir.Dulcis cõpoſitis ſpirauit
crinibus aura. Itē cõiungere Componēs manibuſq; manus atq; oribus ora.¶ Nũc.& nũc:repetitio eſt. ¶ Prodi
tor riſus.nõ pudore ſed laſciuia ſe ſolēt occultare mulieres:ſed ita occultare ut tamē uideri cupiãt.Vir. Malo
me galathea petit laſciua puella. Et fugit ad ſalices & ſe cupit ãte uideri . Riſus ergo pdit.i.mãifeſtat.¶ Inti-
mo angulo.ex loco abdito.¶ Pignus direptũ. Volũt cogi
ĩ eo qđ cupiũt:ergo amatores ui iſerũt:& pignus aliqđ ex
torquēt:nõ reddituri niſi illa morē ſibi gerat.¶ Male ptia
ci:nõ ptinaci. Vir.Statio male fida carinis. Vel male ptina
ci:qa male & cũ iniuria utunſ pertinacia erga eos a qbus
amanſ.Dixit ãt pignus ereptũ aut ex lacertis:pp armillas
q̃s gerebãt. Aut digitis pp ãnulos. Argumētũ odes.x.

Decima ode dicolos tetraſtrophos.

De Mercurii laudibus

MErcuri facunde nepos athlãtis
Q ui feros cultus hoiu; recētũ
Voce formaſti catus & decoræ
More paleſtræ.
Te canam magni iouis & deorum
Nuncium:curuæq; lyræ parentem
Callidum quicqd placuit iocoſo
Condere furto.
Tu boues olim niſi reddidiſſes
Per dolum amotas puerum minaci
Voce dum terret uiduus pharetra
Riſit apollo.

CANT. Decĩa ode mercuriũ laudat ab gñe.ab eloq̃ntia. Mercu-
ab offõ.ab iuentis.ab aſtu.a potētia. Eſt ãt hymnus ab al- rii iuēta
cæo ſũpt⁹ ut ſcri.porphyrio.¶ Mercuri facũde nepos ath Rerum
lantis:hæc ode metrũ hēt uti ſcđa.Iã ſatis terris niuis atq; nomia
diræ:Volunt pterea mercuriũ reptorē reꝝ pſimaꝝ qbus Lſarũ
uitæ hoium cõſuleretur fuiſſe: hũc enim primum & uer iuentor
ba in ordinem redegiſſe:& multis indidiſſe rebus nomia Deorũ
fuiſſe quoq; lſaꝝ inuētorem aiunt.inſtituiſſeq; quo hono cultus
re quibuſue ſacris colerenſ dii.i primis obſeruator aſtro- Aſtroꝝ
rum curſus fuit: & uocum armonias adinuenit. palæſtræ curſus
numerorumq; & ad corpora curanda medicinæ artis ly- medi-
ræ inſup ex neruis triũ chordaꝝ iſtar triũ ãni tpoꝝ reper cina
torē tradũt.¶ Tris.n.iſtituit uoces: Acutã grauē & mediã. Lyræ ĩ
Acutã ab æſtate.grauem ab hyeme.mediam ab uere ſume uentor

Quin & atridas duce te ſuperbos
Ilio diues priamus relicto
Theſſaloſq; ignes & iniqua troiæ
Caſtra fefellit.
Tu pias lætis animas reponis
Sedibus: uirgaq; leuem coerces
Aurea turbam ſuperis deorum
Gratus & imis.

hermes mus hic & græcos docuit uerbo℞ interpretationē: Vnde & ipſe her
mes ideſt īterpres appellat᷑.hæc oīa ex li.i.Diodori Qui etiā li.vi.
ſic ait: Tribuunt᷑ præterea mercurio præconia diſcidia ac fœdera q̄
Mēſure in bellis fiunt: p̄cones quoq; adiiciunt᷑ qui internūcii eſſe ſolent ob
pondus eāq; rem ab hoſte tuti: Vnde & ipſum cōmunē utriuſq; dicūt cum
Merca- ambobus utilitatis cōmunis ac pacis mutuæ interpres exiſtat. mē-
tura ſuram inſuper ac pondus & mercaturæ q̄ſtum reperiſſe affirmant:
Mercu- occulteq; inuicē peculandi modū.præco etiam deorum tradit᷑ nū-
ri9 deo- ciuſq; optimus.quoniam mandata diligenter perficiat. Vnde & in-
rum in- terpretis nomen aſſumpſit: nō q̄ nominum aut ſonis: ut qdā tra-
terpres dūt fuerit īuētor.ſed qa diligēti9 q̄ cæteri mādata referat: paleſtrā
eū ītroduxiſſe: & ex teſtudinis forma lirā adinueniſſe aiunt: hæc il
Mercu- le.⸿ Mercuri: hic uocādi caſus media correpta p̄fert᷑.ē.n.troche9 deide ſpōdeus ſeq᷑.de huiōi āt uocatiuis
rii.v. latius memīt gelius li.ii.c.xxiiii.meminit itē Priſcia.li.vii.Ci.p̄terea i li.de.n.d.ſcribit fuiſſe q̄nq; mercurios.
Pan Tertiū tamē ioue tertio natum & Maia: Ex quo & penelope pana natū ferūt. Quartū uero argetum inueniſ-
argus ſe: & argum interemiſſe dicunt.ob eamq; cām ægypto præfuiſſe: atq; egyptiis & leges & litteras tradidiſſe.Ma
Tetra- crobius.li.i.ſat.docet optime Argum pro cælo accipi: & Mercuriū pro ſole.Cui Mercurio Tetrachordiū ſcri
cordū bit attribui.qppe ſignificat is numerus: uel totidē plagas mundi: uel q̄tuor uices temporum: quibus annus in
Lyra cludit᷑. Vel q̄ duobus eqnoctiis: duobuſq; ſolſtitiis Zodiaci rō diſtincta eſt. Vt lyra appollinis chorda℞.vii.
apollīs tot cæleſtiū ſphæra℞ mot9 p̄ſtat itelligi: qb9 ſolē moderatorē natura cōſtituit.⸿ Voce formaſti: Ci.i.l.d.n.de.
eloquē Sic iā uero domina re℞: ut uos ſoletis dicere: Eloq̄ndi uis: q̄ eſt p̄clara: q̄q; diuina q̄ primū efficit: ut ea q̄ igno
tia ramus diſcere: & ea quæ ſcimus alios docere poſſimus.deide hac cohortamur: hac perſuademus: hac cōſola
Catus mur afflictos.hac ducimus pterritos ab timore.hac geſtiētes cōprimimus.hac cupiditates iracūdiaſq; reſtin
Palæ guimus.hæc nos iuris legū urbiū ſocietate deuixit.hæc ab uita immani & fera ſegregauit.⸿ Catus acutus pro
ſtrapa prie dr̄ teſte uarrone nō ſapiens. Catus igenioſus inqt Seruius li.i.æn.& Tullius.li.i. de legibus ait: Quis igit᷑
le prudētē & ut ita dicā Catū: nō ex ipſus habitu: ſed ex aliq̄ re externa iudicaret?⸿ Palæſtræ. Palæſtra dr̄ ludus:
Palæo & locus. πάλη lucta παλαίω luctor. παλαιστής luctator.⸿ Iocoſo furto: nō auaritiæ cā cōmiſſo: ue℞ iocādo
apollis ludēdoue.⸿ Te bo.ordo ē: Apollo dū miaci uoce terret te pue℞: niſi reddidiſſes: boues olim p dolū amotas:
boues Vidu9 pharetra riſit. Te Boues: Quo tpe paſtor Apollo admeti regis pauit armēta: dū amori uacabat: demul
mercu- cereturq; fiſtula eius boues icuſtoditas Mercurius i ſyluis abſcōdit. id āt ſolus Battus paſtor & ſenex aduerte
rius ab rat: itaq; ſibi ſilētii gr̄a uaccā dōauit. hic ille iquit: Tutus eas: lapis iſte prius tua furta loqtur. Simulauit Mer-
egit. curi9 abire: Mox rediit uerſa figura cū uoce. petiitq; a Batto ut ei apiret: an boues aliq̄s uidiſſet: Nā & uaccā &
Battus tau℞ tribueret ſibi. inqt ille: ſub illis mōtibus errāt. riſit mercurius dicēs. Me p̄fide mihi p̄dis? hic piu℞ i ſili-
Index cē uertit: qui nūc quoq; dr̄ index: hæc li.ii.met. Addūt alii Apollinē ubi oia p̄dicta cognouit ſumpto arcu uo-
Iris ad luiſſe Mercuriū ſagittis offendere: ille tamē aſtu clā pharetrā ei abſtulerat: q̄re cognita: riſit Apollo. Cū prius
priamū iraſceret᷑.⸿ Qui & atridas.li.iliados ultio lōgo carmie ſcribit᷑ ab hōero Irim ab ioue miſſam priāo ſignificaſ
Priam9 ſe: Achillē cū donis peteret: ſolo comitatus auriga: nec formidaret: Mercurius.n.ducturus erat eū icolumem
adit in illi9 tētoria. Itaq; ſumptoq; curru & idæo auriga iter arripuit. occurritq; ſibi mercurius ilico dicēs ſe Achil-
achillē lis aurigā eē tūq; p apta uagantē. Inde priami currum aſcēdit: remiſſoq; ſōno caſtro℞ cuſtodibus: græcia℞ oī
Mercu- bus īſcius ad achillē puenit priāus nulli uiſus. Abſquo hectoris recepto cadauere: mūeribus prius exhibitis:
rius pri eodē Mercurio duce in troiā reuerſus ē.⸿ Theſſalos ignes: & p hos cuſtodes itelligit: q ante achillis clauſū tē
ami du toriū erāt achille cœnāte: dū Mercurio duce apta ianua igreſſus ē priam9. homerus.n.li.iliados ultio iducit
ctor ad achillē iter alia hæc priamo dixiſſe. Te quoq; neſcio qs deus huc comitet᷑ euntē. Qn̄ qdē iuuenile ēt ſi robur
achillē ineēt. Nec qlq̄ auderet. nec ſe cōmitteret hoſti. Ingrediēs furtim reſerato cardine nr̄as Decepto cuſtode fores.
⸿ Tu pia lætis: ordo ē. Tu grat9 ſupis & imis deo℞ aurea uirga pias aīas lætis ſedib9 repōis.& leuē turbā co-
mercu- erces.⸿ Lætis ſedib9.i.cāpis elyſiis.⸿ Leuē.uanā & delinq̄ntē.⸿ Coerces i tartaro.ſ.⸿ Virga aurea. Ver.li.iiii.d
rii uir- Mercurio iqt.⸿ Tū uirgā capit.hac aīas ille euocat orco Pallētes: alias ſub triſtia tartara mittit. Dat ſonos adi
ga cadu mitq;: & lumia morte reſignat. Illa fretus agit uentos: & turbida tranat Nubila. Homerus item li.iliados ultio
cei dra- ait. Tū uirgā capit. hac oculos deus excitat ipſe. hac dulces ſuadet ſomnos. & lumina claudit. Macro.li.i.ſat.
cones ſcribit. Caduceū duobus dracōibus ornatū fuiſſe. mare & fœmia i nodū obligatis iuicē pte media uolumis
ſui. Martialis ēt.li.vii.ſic ait. Cyllenes cæliq; decus facunde miniſter. Aurea cui torto uirga dracone uiret.
⸿ ACR. Mercuri facūde nepos athlātis. Met℞ ſaphicū endecaſyllabū.⸿ Mercuri.ſ. Mercuriū laudat ab arte:
ut idē ad Iuliū flo℞ Seu ciuica iura Rn̄der paras ſeu cōdis amabile carmē pria feres hederæ uictricis p̄mia.&
a genere: ut Vir. Tāti talē gēuere parētes.⸿ Qui feros.c.q incōpoſitos mores hoium tua eloq̄ntia ab ipſo exoc
dio domuiſti. Voce eloquio.rōne.⸿ More paleſtræ. exercitatōe eloq̄ntiæ: ſiue qa ab ipō dr̄ iuētū exercitū hui9
certamis. hic Vir. Et crines flauos & mēbra decora iuuētæ.⸿ Nūciū. iterp̄tē. Sic Vir. de eodē. Nūc ēt iterpres
diuū Ioue miſſus ab ipſo. Teſtor utrūq; caput celeres mādata p auras Detulit.⸿ Lyræ parētē. ipſe.n.dr̄. lyræ
iuētor & apollo caducei.⸿ Callidū. igenioſū. doctū.⸿ Iocoſo furto. dulci. ut Vulcani mortiſq; dolos & dulcia
p̄ſtrigia furta. Iocoſū āt furtū uocauit artē p̄ſtrigiato℞. quā ipſe iuenit. p̄ſtrigiator uero dr̄ ab eo q̄ p̄ſtrigit aciē oculo℞
toc & mir moderat᷑ dicēdo iocoſo ac ſi diceret nō illo qd ad auaritiā & fraudē ſpectat.⸿ Te boues oli. ſēſus iſte ē.
abegiſti boues apollini paſcēti pecus Admeti regis. & cū tibi minaret᷑ ſagitta niſi eas reddidiſſes: uolēti tælū p
ferr̄ phaſtrā p̄ſtrigiatā adēiſti. Ordo ē. niſi r̄ddidiſſes oli boues amotas p dolū. apollo uidu9 phaſtra dū t̄ret
pue℞ minaci uoce riſit te.⸿ Qui & atri. ordo ē qn & diues priamus relicto illo te duce fefellit ſupbos attidas.

¶ Ilio diues priamus.r.priamus duce mercurio iuit ad achillẽ relicto ilio & petiuit corpus hectoris filii ſui. Hic Vir. Exaiumq; auro corpus uẽdebat Achilles. Tu pias.l.a.r.ſ.uirgaq; Vir. Tũ uirgã capit hac aias ille euocat orco pallentis: alias ſub tartara triſtia mittit. uirgã aũt dicit caduceũ. qđ primo Apollo habuit: & donauit mercurio lyra ſibi tradita. huius aũt uirgæ hæc rõ ẽ. Mercurius & orõnis deus dicitur & iterpres deoꝝ. unde uirga bellãtes diuidit. i. bellũ. nã bellãtes iterp̃tũ orõne ſedãt: uñ ſcđm liuiũ legati pacis caduceatores dicũt & inde græce hermes dr̃ apotes hermenias. ſicut cõtra p facíales bella ſumebant: Leuem. uanã: peccatricem.

CPOR. Mercuri facũde nepos athlãtis. Hymnus in mercuriũ ab alcæo Lyrico poeta. Facũdũ ãt mercurium dixit. quia orõnis inuentor. ¶ Nepotẽ athlantis. qa maiæ filius. Maia autẽ una ex athalãtibus. ¶ Voce formaſti. Notum eſt mercurium inuentorem exiſtimari ſermonis paleſtræ lyræ & furiorum. ¶ Magni iouis & deorum nũcium ἀγγελιοφόρος. hoc & Vir. amphitrioniadæ magno diuiſq; ferebant. ¶ Iocolo furto. bene iocoſo. Non enim ille qui dat auaritiæ fraudem ſpectat. deinde docet quid ſit iocoſo furto aliter. boues olim niſi reddidiſſes amotos. per dolum te puerũ appollo dũ minaci uoce terret pharetra uiduus riſit. Fabula hæc aũt ab alcæo facta. & iterum mercurius iccirco tradit furãdi repertor quia oratio. cuius iuẽtor eſt: animos ad audiẽdũ fallit. ¶ Viduus pharetra riſit apollo. Belle uiduus pharetra pro uidua. us pharetra ideſt priuatus. ¶ Ilio diues priamus relicto. diues priamus opportune nũc dr̃ qđ tantum. ſauri habuerit ꝙ filii corpus redemit. mercurio autẽ duce dicit ad Achillem ueniſſe: qui cuſtodibus ſomnum miſit: uel ꝙ aurũ ſub tutela ſit mercurii. ¶ Iniqua troiæ. pro eo ꝙ ẽ inimica. Theſſalos ignes. cũ ad Achillẽ uenit propter hectoris corpus redimendum. ¶ Lætis ſedibus. eliſiis campis. ¶ Aurea Virga. i. caduceo.

Mercurii Laudes. Ode Decima.

CCHRI. Laudat mercuriũ: & iure laudat. decet. n. eloquentiſſimũ poetã eloq̃ntiæ deũ oĩ officioꝝ genere pſequi: & ſũmis laudibus extollere. Sed ut ſemel de hoc deo ex antiquoꝝ fabulis ita dicamus ut cuncta pene paucioribus abſoluamus. Quem græci hermen quaſi interpretem appellãt: latie mercurius dicitur quaſi medius currens. Sermo. n. & ipſa eloquẽtia mediã ſeſe & internunciam inter hoĩes præbet. Quiq; autem fuerunt apud priſcos mercurii. Primus primi iouis ex cyllene filius. qui interpres nunciuſq; deoꝝ habet. Secundus bacchi filius & pſerpinæ: qui apollini boues furatus ẽ. Sed hoc paulo poſt. Tertius cælo pr̃e & die matre. Aiunt tamen hiſtoriã eſſe hunc ex ſua filia pſerpina philonẽ arcadem pgenuiſſe. Illã enim cũ nudã uidiſſet neſarie adamauerat. mox ad occultandũ facinus filiũ expõere uoluit. Sed oraculo admonitus illũ diuinũ interpretẽq; futurũ & nutriri iuſſit & hermẽ uocari uoluit. Qui cũ adoleuiſſet patriã ob ignominiã fugiẽs ægyptũ petiit: ubi mirificus in arithmetia geometrica & aſtrologia euaſit. fuitq; in medicina excellentiſſimus: & ſacri deoꝝ deditiſſimus: ſeq; cælo dieq; natũ aſſeruit. Quartus mercurius nili filius hitus ẽ: & huius q̃rti quintus mercurius filius eſt. Sextus demũ natus eſt ex ioue & maia athlantis filia. Veꝝ poetæ hæc omnia ſæpe admiſcent tanquam unus ſit. Diodorus ſiculus in ſuis mytologis tres maxie cõmemorat. Primũ ægyptium: eũq; multa adiumẽta uitæ humanæ attuliſſe: litteraſq; & deoꝝ ſacra iueniſſe. Primũq; aſtrorum ordinem & uocum harmoniã obſeruauiſſe dicũt. Primũ paleſtram docuiſſe: & lyræ iuentorẽ quãtrichordẽ fecit: fuiſſe: in qua imitatus tria anni tempora eſt ab æſtate acutã. ab hyeme grauẽ: a uere mediam aſſumens. Et quia græcos ea quæ ad interpretationẽ pertinent ẽdocuit: ab illis hermes. i. interpres eſt dictus. Secundũ in creta natũ ſcribit ex ioue: & caduceatoriã: inducias ac fœdera: quibus rebus in bello utimur iueniſſe uult. Et ut inuiolabiles eẽnt caduceatores q aliqđ mandatoꝝ ferrent. Quod iccirco obſeruabãt quoniã mercurius medius utriq; hoſti putabat. Noſtris aũt temporibus tubicines caduceatoꝝ loco in caſtris habent. Dicũt iueniſſe ẽt põdera ac menſuras & mercaturæ quæſtus excogitaſſe: & uehemẽter præſtrigiis ualuiſſe in alienis clanculũ peculãdis. Inuenit & paleſtrã: & apollinis lyrã de teſtudine meditatus ẽ. Tertiũ athlãtici ſuum eſſe dicũt: natũq; ex ioue & maia. Cui quæ de cretẽſi ægyptioq; diximus: fere omnia tribuũt. Euſebius autẽ de præparatiõe euangelica Sãchumatonis: qui ante troiana tempora in phœnicia floruit teſtimonio fretus ait mercuriũ apud phœnices Toautum: apud ægyptios Toyth: apud alexãdrenſes Toth uocari: & primũ oĩum litteras adinueniſſe. Et ea quæ de diis fabuloſe dici uideat uel allegorice ad naturã: uel tropologice ad mores reducere ſtuduiſſe. Et fabulas fabularũq; allegorias excogitaſſe. q̃ tantã myſteriis obſcuritatẽ afferũt: ut difficile ſit uerũ inuenire. alio autẽ loco orõnis & facultatis iterpretãdi ſymbolũ mercuriũ priſcos poſuiſſe ſcribit: & mercurii cupidinẽ filiũ dici. quia amãdi uirtus orõni quoq; attribuat. Sed hæc fabuloſe myſticeq; potius q̃ hiſtorice ſcripta ſũt. Aurelius ãt aug. refert quo tp̃e moſes natus eſt floruiſſe Athlantẽ aſtrologũ Promethei phyſici fr̃em ac maternum auũ maioris mercurii: cuius nepos fuerit mercurius ille qui græce ἑρμῆς τρισμέγιστος. i. mercurius trimegiſtus. hoc eſt trimaximus dicit. Sed priorẽ illũ ego puto quẽ nili filiũ fuiſſe fabulant. Hunc uero ſecũdũ aſſerunt occidiſſe argũ ægyptiiſq; præfuiſſe eiſq; leges ac litteras tradidiſſe. Sed litteꝝ characteres aĩaliũ arborumq; figuras habuiſſe. Hũc adeo uenerati ſunt ut in deorum numerum referrẽt: templaq; ſibi ponerẽt. Non autem fas erat eius nomen uulgo temere proferre. ſed & primum anni menſem ab eo cognominarunt. Condidit urbem quam græci hermopolin ideſt mercurii urbem dicunt. Trimegeſtum uero. i. ter maximum nuncuparũt: ꝙ philoſophus maximus: maximuſq; ſacerdos: ac maximus rex fuiſſet. Mos. n. erat ægyptiis: ut Plato ſcribit: ex philoſophoꝝ numero ſacerdotes & ex ſacerdotũ cœtu eliget regẽ. Ergo ut philoſophos ſapientia excelluerat: ita religiõe ſacerdotes. Ac mox admiſtratõe ſuperiores oẽs reges uicit. Hic primus a phyſicis mathematiciſq; ad diuinoꝝ cõtemplationẽ ſe cõtulit: primuſq; de maieſtate dei: de demonũ ordine: aĩarum mutatõibus ſapiẽtiſſime diſputauit. unde primus theologiæ appellatus ẽ auctor. Hũc ſecutus orphæus ſecũdas theologiæ aſſecutus ẽ partes. Cuius ſacris initiatꝰ ẽ Aglaophænus: cui i philoſophia ſucceſſit pythagoras: quẽ philolaus ſectatus ẽ diui Platõis p̃ceptor. Ergo priſcã theologiã mercurius iuenit: Plato abſoluit ſed mercurius libros pſimos ſcripſit qbus diuinaꝝ reꝝ cognitionẽ traderet: qbus archana myſteria & ſtupen-

da pandunt oracula.Nam nō ut philoſophus tantū:ſed ut ꝓpheta ſæpe loquit futura pdicēs. Itaq; ruinā uſ
dit priſcæ religionis.Ortū nouæ:fidei aduentū xpi.Futuꝝ iudiciū. Reſurrectionē:renouationē ſæculi:bono
rū gloriā:tormētanocētiū.Quæ res aureliū dubitare cogit an obſeruatōe ſydeꝝ an reuelātibus dæmonibus
multa ꝓtulerit.Lactātius eū ſibyllis ꝓphetiſq; ānumerat.Veꝝ ex plurimis eiꝰ libris duo pcipui extāt:quos
ego qdē uiderim.Alter de uolūtate diuina.Alter de uolūtate & ſapiētia dei.Ille aſclepius quē apuleius plato
nicus latinū ſupioribus tēporibus fecit.Hic pimander.ſed & hūc nup p nr̄m marſiliū ficinū ex eadē familia
philoſophū nobiliſſimū ad latinos migraſſe uidet.Atq; hæc ſiue de fabuloſis diis inqrimus:ſiue de tāto uiro
iueſtigamus nos hoc tpe nō narrāda.Nā id rei lociq; ratio mime patit.Sed ex plurimis libris i unū coārctāda
ducimus.Deīceps aūt qđ ad mercurii ſydus ptiet eadē breuitate pſtrigemus.Mercurius ut refert Myſahel:
planeta ē tēperatus nocturnus mō maſculinus mō fœminus. Et pp ſuū tēperamētū cito ſe uertit ad eius cui
adhæſerit naturā.Ergo cū bēignis benignus ē:cū malignis malignus:ac demū mediocris cū mediocribus:Se
cundū Ptolemæū ifluit mortalibus ſapiam & eloquētiā.Quapp deus eloquētiæ apud poetas habet.Diſpo
nit ad arithmeticā.& ad mercaturā.iducit paleſtritas.itē præſtrigiatores:& ſi l geneſi malignus ē : ꝓducit ſu
res ac fraudulētos: ꝓptereaq; ſurtū bouū de quo paulo īfra narrabit:illi attribuūt poetæ. Raro uidet quoniā
plerūq; tpis ſub radiis ſolaribus occultat.Neq; ab illo unq̄ ultra trigita gradus abeſt. Et ꝓpter phœbei calo
ris ui fulcus pigit.Euenit āt ut ex aſſuetudie cōbuſtiōem ſolis cū minori detrimēto:q̄ alii planetæ ferat.Ha
bet nuncius deoꝝ.qa ut dixi nihil ex ſua natura:ſed ex alioꝝ:qbus adhæret:facit.Sic nūcii non q̄ ſua ſunt:ſed
quæ ab aliis acceperit:referunt:eius domicilia gemini & uirgo ſunt. Morat i ſingulis ſignis uigenis atq; octe
nis diebus atq; ſenis horis.Itaq; in trecētis ac trigita octo diebus totū zodiacū pficit.Dat huic deo galerus:ut
oſtēdāt illū ſp fere radiis ſolaribus eſſe ſubiectū.Dat uirga inuoluta ſerpētibus ut oſtēdat eloquētiæ uis: q̄
mortales & regat & quocūq; uellit īpellat.Per ſerpētes aūt ſignificat ui dicēdi a prūdētia:quæ p ſerpentē oſtē
dit:nunquā abeſſe oportere.Hac uirga & aīas ad infernū ſpellit:& rurſus ab īferis reuocat:quoniā eloquētia
& malos ſuppliciis ſubiicimus & morti:& bonos ex mīmis calamitatibus educimus. Præterea: ut ait Miro:
dat ſomnos adimitq;:quia uis eloquētiæ nimis īcitatos cōmotoſq; ſedat : Ac rurſus inertia languētes ad agen
dū impellit.Nam uētos agere quid aliud crediderim niſi i ſummos animoꝝ motus ipſa eloquētia excitari.
Hæc igit ex uariis locis eruta in unum cogēda & in promptu iis:qbus uſus eſſet:ponēda duxi. Sed iā carmen
iterpretemur.¶ Facūde.qa eloquētiæ deus ē:ut ēt Alcæus teſtat.¶ Nepos athlātis. qa ortus ſit ſiue ex maia:ſi
ue ex cylene & utraq; athlātis filia:& laudat a genere.¶ Hoium recētū.i.nuper editorū & natoꝝ. Et ꝓpterea
feros:quia humanum genus nuper ꝓductum nondum legibus aut doctrina aliqua excultū eē poterat. Vo
ce ſapienti oratione intellige.Nā quod nō poteſt eloquēs oratio:nulla alia res poterit.¶ Formaſti in propriam
formā:quæ adhuc non erat cōpoſuiſti.Eſt.n.ſecundū philoſophos propria forma hoīs ratio:ergo ad rōnem
reuocaſti:Acron tamen dicit ꝙ & ad planetā referri poteſt:quia uox ab eo eſt:ſi ad hoīem: quoniam admue
Catus nit litteras:Catus.ingenio acri præditus.dicit autē ἀπὸ τοῦ κατεῖν quod eſt ſeruere.quia ingenioſiores eſſe ſo
lent i quibus calidior ſanguis ē.Vir.ergo a cōtrario dicit. Sin has non poſſum naturæ accendere partes.Frigi
Reipu. dus obſtiterit circū præcordia ſanguinis.¶ Et decoræ more.p.Qui de rēpu.ſcripſerūt i quattuor maxie par
diuiſio tes ipſam diuiſerunt.In leges.iuſtitiam.Medicinam.& gymnaſticam.Non.n. beata eſſe pōt ciuitas in qua ani
mus corpuſq; non ſit ſanus.Ergo leges ea quæ ad uirtutes ſunt iubentes:& cōtra q̄ uitiū afferūt prohibentes
ſanum aīum reddunt.Quod ſi hoīum malignitas leges negligens in morbū uitii incidit:præſto adeſt iuſtitia
quæ pecatoribus:ſupplici aparet:& a morbo quo ſūt īfecti purget. eodēq; pacto gymnaſtica moderata exerci
tatione corpora in recta ualitudine cōſeruat.Quæ ſi aliquo mō corrumpat paratur medicina: quæ morbo la
borātibus ſubueniat.Quapp oī laude dignus erit mercurius ſi ſapiētiæ dator eſt Vnde leges iuſtitiaq; manar
& ſi medicinæ paleſtræq; inuentor fuit.Paleſtra autem quæ græce πάλη dicitur luctatio erat ; qua nudi un
ctiq; exercebātur ad ualitudinē cōſeruandā:& agilitatē roburq; acquirendū.Vir.Exercent patrias oleo laben
te paleſtras.Viguit maxime hoc certamē apud athenīeſes trāſitq; ad troianos : Quā rem argumentū nōnul
li putant ab athenienſibus originē duxiſſe troianos. ¶ Iouis & deoꝝ:quin & iupiter deus eſt.Sed p excellentiā
Furtū tanq̄ ſummū deū exemit:ſic Vir.Reliquias danaū atq; imitis a.¶ Curuæ lyræ.ut iā oſtēdimus . ¶ Iocoſo ſur
to.qa nō auaritia ducit ad furta pſtrigiis facienda:ſed ut riſum locūq; cōcitaret.Nō ergo uitiū ineſt:ſed lepos
& ſales.Furtū dicit quod clanculū ſubripitur:a furuo.ideſt nigro:quia res in tenebris patratur.Et quoniam
callidꝰ ſeruorū maxime eſt furari ſures appellantur.Virgilius.Quid domini faciēt audiēt cum talia fures.Quin &
adulteria quia clāculū patrātur furta dicuntur.Virgilius.Vulcani martiſq; dolos & dulcia furta.¶ Callidus.
aſtutus.Nā ut ait cicero.callidus is ē cuius tanquā manus opere ſic animus uſu callum. Inde callere is dicitur
q ſua aſtutia uelociſſime acerrimeq; itelligit.Iuue.Oſtrea callebat prio dephēdere morſu.Callidus condere.
ideſt ad cōdendū id ē cōponēdū uel abſcōdēdū.¶ Te boues oli.neq; a fabula diſcedit neq; ab ifluxu planetæ
Præſti- a quo ars præſtrigiatoria ꝓuenit.Dicit aūt præſtrigiator:quia circūaſtantibus ita oculoꝝ aciem præſtringat:
giator ut nō aduertāt dolū.Fabula aūt eſt:Mercuriū aliquādo phœbo uaccas eſſe furatum:& cuidā ſeni noīe batho
q ſolus furtū uiderat:unā ex uaccis ſi rē ſileret daturū ꝓmiſiſſe.Sed mox puerili forma aſſumpta:ſeni uaccā
taurūq; ſi furtū indicaſſet pollicitus eſt.Bathus aūt aliū ratus maius munus minori antepoſuit.uaccaſq; indi
cauit.At iratus mercurius illū uertit i lapidē:quē græci βάσανον dicūt.latini īdicē iccirco appellāt qm auro
aut argēto tactus cuius ſit uēæ ex metalloꝝ qđ remāet ueſtigio idicat. Apollo āt multa minatꝰ niſi redderet ſa
gittas in mercuriū cōiicere parauit. At ille ſuis præſtrigiis inuiſibilis factus.atq; inſup ſagittas omnes e phare
tra apolini ſubripuit.Senſit uacuā pharetrā apollo:& irā pp iocoſum furtū in riſū cōuertit . Quapropter in
gratiā reuerſi Mercuriꝰ phœbo cytharā:phœbꝰ mercurio caduceū dono dedit.Nec me fugit eē.q ad hiſtori
am rē referāt dicātq; hūc mercuriū hoīum fuiſſe pedibꝰ celerē:& artibꝰ magicis & pſtrigiatoria iſtructū & n

auaritia:ſed naturæ ſuæ īpulſu furtis delectatū phoronidi apollinis ſacerdoti uaccas ſubripuiſſe:ac tādē pho Mercurius
ronidē placaſſe. Cū ille nō auaritia mercuriū moueri:ſed iocis uideret. Dicit̄ āt furti repertor:qa eloq̄ntia fu
rat̄ aīum. Ordo āt ē:appollo uiduus.i.priuat9 pharetra.i.ſagittis:riſit qa tādē ſēſit iocos dū īpe terreret te puc
rū.i.qa puerilē formā ſūpleras.¶ Voce mia.i.q̄ tibi miabat̄ niſi reddidiſſes boues amotas ab eo p dolū riſit.
¶ Quin & atridas.refert Homerus hectorē ab achille fuiſſe cæſum:& cū corpus nollet parēti priamo redde
re:Priamus ducēte mercurio caſtra hoſtiū noctu igreſſus ē:dataq; pecūia cæſum corp9 redemit. Tutus ergo
īter hoſtes ductu mercurii fuit:qa ꝓhibuit illū cerni.¶ Supbos.uel nobiles:ul' ſupbos q ēt ī defūctū ſæuirēt
¶ Diues.uel qa opulētiſſimū regnū teneret:uel qa tūc pecūiā ſecū ferret.¶ Theſſalolq;.i.nocturnas uigilias q̄
erāt collocatæ circa achillis tētoriū:Nā nocturno tpe ignes magnos excitāt milites in caſtris. Dixit autē theſſa
los.quia theſſalus erat achilles:& theſſalos ad id bellū duxit milites.¶ Iniqua.inimica.¶ Tu pias.nā & Vir.
de mercurio hæc ait. Tū uirgā capit hac aīas illa euocat orco Pallētes:alias ſub triſtia tartara mittit.

Argumentum Odes.xvi.

Vndecima Ode monocolos ad leucothoen

TV ne q̄ſieris:ſcire nephas:quē mihi quem tibi
Finem dii dederint leucothoe:nec babylōios
Tētaris numeros:ut melius quicquid erit pati
Seu plures hyemes:ſeu tribuit iupiter ultimā
Quæ nūc oppoſitis debilitat pumicibus mare
Tyrrhenū:ſapias uina liques & ſpatio breui
Spem longā reſeces:dū loq̄mur fugerit inuida
Aetas,carpe diē q̄ minimum credula poſtero

¶ ANT. Vndecia ode leucothoē admonet ultimū
uitæ finē ſcire nō q̄rat.conſulebat.n.illa mathemati
cos.hortat̄ poſtea p̄ntis diei lætitiā carpere.poſtero
nāq; credēdū minie.¶ Tu ne q̄ſieris.Ode ē monoco Phaletium
los habens metꝝ phaletiū cōſtās ſpōdeo dactylo cæ metrū
ſura dactylo iteꝝ & cæſura.i.de duob9 dactilis. po Choriābicum
terit ēt eē.coriābicū metrū ex ſpondeo trib9 coriabis metrū
& pyrrhichio ſiue iābo.¶ Nefas.ſ.ē.dſ.n.futura ſol9 Epicurus
uult noſſe.utq; legit̄ ī li.de.na.de. Nihil tā irridebat
epicurus q̄ p̄dictionē reꝝ futuraꝝ. Multa tn̄ cernūt
haruſpices mlta augures ꝓuidēt.multa oraculis de
clarāt.mlta uaticinatiōib9 mlta ſōniis mlta portētis. Leucothoe
¶ Leuchothoe.nomē ē a poeta fictū:fuerat.n. orchāi
regis filia pulcherria qdē:& hic a phœbo ſtuprata: Leucothea
de q̄ li.iiii.met. Naſo memit.dr̄q; ab λευκη.i.alba &
θοω curro. Lucothea uero filia cadmi fuit:aliter Ino dcā:ab homero ponit̄ ꝓ aurora.dr̄.n. q̄ſi albūea ſeu alba Ino
dea: θεα nāq; dea ē. Matuta ēt ab latinis dr̄:ut ſcri. Cice.li.i.tuſ. Babilōios nūeros. Cicero li.i.de diuinatiōe ſcr.. Matuta
ꝙ ī ſyria chaldæi cognitiōe aſtroꝝ ſolertiaq; igenioꝝ antecellūt. Babylō āt ut ſolin9 ſcri. quōdā chaldæoꝝ ca chaldæi
put extitit.¶ Nūeros:calculatōes īpas aſtrologoꝝ. Dio.li.i.ſcri. Mercu.fuiſſe nūeroꝝ reptorē. Pli.li.vii. Inquit Babylō
ꝙ epigenes apd̄ Babylōios ſeptigētoꝝ uigiti annoꝝ obſeruatōes ſideꝝ coctilibus laterculis iſcriptas docebat. Numerorum
¶ Pati:adde poſſis.¶ Hyemes.i.ānos p ſynecdochē.¶ Quæ.ſ.hyems ultia.Nūc debilitat &c.p qd̄ itelligēdū reptor
quo tpe hæc ode ſcribebat̄ fuiſſe hyemē aſperā qdē.nā ea mat̄ cōcitabat̄.¶ Pumicibus.ſpōgioſis & aridis ſco Mercurius
pulis. Debilitat.dū.ſ.ibi illidit̄.¶ Tyrrhenū.mare tyrrhenū radēs ad auſtrū uerſus tyrhenū uocat auctore ēt
dionyſio. Nos tuſcū.graii tyrrhenū ꝓhibent inqt Mela. At Solinus ſcribit ab mari liguſtico ad ſiciliā tuſcū eſſe
qd̄ græci Ioniū uel tyrrhenū.itali iſeꝝ uocāt. Thirreni aūt dicti ſunt ab tyrrheno lydiæ rege & Diodorus lib. Epigenes
vi.ſcribit ꝙ tyrrhēi fortitudīe egregii magno potiti impio ciuitates cōdidet̄ plures atq; opulētas. Claſſe quo aſtrorū
q; potētes:Quū diutius mari impitaſſent italū pelagus tyrrhenū a ſe denominarūt. pedeſtri quoq; exercitu peritus
p̄ ualidi tubā primi adiuenerūt.¶ Sapias.ꝓ ſi ſapias.ita Priſcianus exponit.li.xviii.de cōſtructōe ſubiūctiui.&
Martialis li.xi.inqt:Nō puto ſi ſapiā.¶ Spatio breui.ob breue ſpatiū.¶ Liques:liq̄re ē diſſoluere & liqdū face
re.hic liques futuri ſubiūctiui.potādo āt uina liquant̄.¶ Inuida.non.n.uult nos eē qd̄ ſumus. Diē præſentē.ſ.

¶ ACR. Tu ne q̄ſieris ſcire nephas:quē mihi quē tibi. Metrū coriābicū hexadecaſyllabū qd̄ ꝯſtat ex ſpō
deo tribus coriābis & pyrrichio ſiue iābo:ita. Tu ne q̄ſieris.ſcire nephas:quē mihi quē tibi. ſiue aliter metrū ē
phaleutiū quod ſcādit̄ ita. Tu ne.q̄ſie.ris catalectō.ſcire ne.fas.catalecton.quē mihi.quē catalectō.tibi.¶ Nec
babylonios tētaris.ut q conant̄ cōprehendere finē uitæ ſuæ numeris.¶ Seu.p.h. Synecdochios a pte totū. tp̄s
enī ꝓ anno itelligit̄:& ē ſenſus:licet cognoueris:q̄ res cōmoueat mare:neceſſe ē: ut bibendo reſeces curā.¶ Sa
pias.deeſt ſi.¶ Liques.cōſumas.potādo ꝓferes.¶ Breui.ſ.pp breue ſpatiū.¶ Carpe diē.fruer̄ p̄ſenti die nihil
credens poſtero.¶ Quam minimum.pene nihil ſignificat.

¶ POR. Tu ne q̄ſieris leuconoe.leuconoē alloquit̄ q̄ ſollicita de uita ſua mathematicos cōſulebat. Suadet
āt omiſſa cura futuroꝝ unūquenq; diē de lucro cōputans læta exigat.¶ Babylonios numeros. mathematicos
ītellige. Babylonii.n.aſtrologiā īueniſſe tradunt̄:p quā geneſis colligit̄.¶ Et ſpatio breui ſpē lōgā reſeces:Gra
te.id ē cū ſpatiū uitæ breue ſit noli in lōgū ſpes tuas porriger̄.¶ Vt melius gcqd erit pati. Nūc uidet̄ alter ſen
ſus icipere.ut ſic claudat̄:ut melius poſſis pati gcqd erit. Ergo ſubaudiēdū hic uerbū extrīſec9 qd̄ eſt poſſis.
¶ Sapias liques uina:ſapias ꝓ ſi ſapias ueteꝝ cōſuetudīe dictū. Quæ nūc oppoſitis debilitat pumicibus mare
tyrrhenū.ſuauiter dictū:qa illiſi fluct9 ī ſaxa debiles reddūt̄.hoc ē uires amittūt.¶ Carpe diē q̄ mīmū cre
dula poſtero. Metaphorice prio quoq; īgt die fruere. Trāſlatio āt a pomis ſūpta ē:q̄.ſ.iō carpim9 ut fruamur.

Ad Leucothoen ne futura inquirat. Ode.xi.

¶ CHRI. Ad mulierē parū pudicam eſt ode:& quanuis ad uitā inuitet uoluptuoſam:tamē ſentētia utit̄ cæ
teris philoſophis cōi. Oſtendit.n.ſtultos eſſe. qui ex futuro pendentes uentura noſſe cupiāt quod hominibus
eſt denegatū: cum præſtet mortalibus neſcire futura: nam cū longe plura mala q̄ bona nobis imineant: ſem
per anxii uicturi ſimus ſi illa præſciuerimus:& ſemper in mœrore futuri. Ordo ē. O leucothoe tu ne queſie
ris quem finem uiuēdi uel mihi tibi uel dii dederint.qa nefas eſt ſcire: id eſt non permittunt hoc diuia iura:

nam Ius & iniuria humanis legibus cõtinẽ. Fas & nefas diuinis. ℣ Nec tentaueris numeros babylonios.i.nõ
tentabis futura noſſe rationibus aſtrologicis. Dixit aũt numeros: quia ſine numeris arithmeticæ nõ conficiẽ.
aſtrologia. unde Iuuenalis. Non ibit pariter numeris reuocata traſylli. ℣ Babilonios. quia maximi aſtrologi
apud babilonios hi fuerũt: quos chaldæos appellãt. ℣ Plures hyemes.i.ãnos: ẽ.n. intellectio cum ponat partẽ
anni pro toto anno. ℣ Pumicibus. pro ſcopulis ponit. nam mare tempeſtuoſum in ſcopulis elidiẽ. Sed pumex
lapis leuis & cauernoſus ẽ. quẽ credunt ex ſpuma marina gigni. ℣ Debilitat. cõmouet ſecũdum Acronẽ: nam
Tirrhẽi fluctibus illiſis in littore ipſæ aquæ debilitanẽ. Cũ aũt quieſcit mare aquæ ſuũ robur obtinẽt. Vel debilitat
infringit. ℣ Tyrrhenũ. Ethruſcũ a Tyrrhenis dictum. ẽ aũt hiſtoria huiuſmodi: Quodam tpe tanta ſterilita
te agrorũ oppreſſa ẽ mæonia: ut tãdẽ deficiẽtibus neceſſariis coactus ſit rex ita populũ inſtituere ut nõ niſi alte
ro ex duobus diebus cibũ caperẽt: altero inediam uariis ludis fallerẽt: quo tpe teſſerarũ ludum & alearũ &
pilæ herodotus inuẽtum uult: atq; in hac calamitate ad decẽ & octo annos durarunt. Poſtremo non ceſſante
ſterilitate coact9 ẽ rex dimidiã partẽ populi cũ tyrrhẽo filio ad nouas ſibi ſedes parãdas emittere: hi ergo ma
re igreſſi in eam partẽ Italiæ appulerũt: quæ hodie thuſcia nominatur. ibiq; pulſis umbris ſibi ſedes poſuere:
& ab eorum duce & regionẽ & mare illis ꝓpinquũ tyrrhenũ appellauere. ℣ Liques neutralẽ hẽt ſignificatio
nẽ liqueo. Ergo liques pro liquefacies. ℣ Liques. paulatim potãdo cõſumes: ergo liques q̃ſi deſtilles. ℣ Spem
longã. ne te diu uicturũ putes. ℣ Reſeces. reſecabis. ℣ Dũ loquimur. quia nihil ĩ humanis rebus ſtabile ẽ: ſed
oĩa in modum fluminis labuntur. Iuue. Dum ſerta unguẽta puellas. Poſcimus obrepit nõ intellecta ſenectus.
℣ Inuida. dat ſenſum rei inſenſatæ. nã uideẽ inuidere nobis. ℣ Carpe diẽ q̃ minimũ credula. quaſi dicat ita ui
ue ut tibi nullum futurum tempus promittas.

Argumentum Odes. xii.

ℭ ANT. Duodecĩa Ode ĩſinuatiõe utiẽ quo ad cæſaris au
guſti laudes deueñiat. Itaq; clio muſam alloqtur dicẽs. Quẽ
uirũ aut heroa: quẽ deũ celebrare icipiet aut lyra aut tibia.
Cuiuſq; nomen recinet Echo aut ĩ helicone aut ſup pindo
aut ĩ æmo: ubi qdẽ orpheo canẽte ſyluæ & arbores ſeque
bãtur eum: flumia & uẽti celeres ſiſtebãt. Dumq; dubitare
uideẽ: quid prius laudet iouẽ celebrare icipit: ide palada.
liberũ. dianã. phœbũ. herculẽ. caſtorẽ. & pollucẽ. Inde he
roas Romulũ. Pompiliũ. Tarquinũ. Catonẽ. Regulũ. ſcau
ros. paulũ æmiliũ. fabritiũ. curiũ. camillũ. Marcellũ. iu
liũ ſidus. Tandẽ auguſti Cæſaris laudes ꝓponit omnibus.
Nã ſcdm ab ioue uult eẽ ĩ terris. ℣ Quẽ uirũ. aut heroa ly
ra uel acri. hæc ode metrũ hẽt uti ſecũda. Iã ſatis terris ni
Heroa uis atq; diræ. ℣ Heroa: Qui ſint heroes Auguſtius li. x. oñ
Hera.i. dit his uerbis. Nomẽ heroũ ab iunone diciẽ tractũ: q̃ græ
iuno ce iuno hera appellaẽ. & iõ neſcio qs fili9 eius ſecũdũ græ
corũ fabulas heros fuit nũcupatus: hoc uidelicet myſticũ
ſignificante fabula q̃ aer iunoni deputeẽ. ubi uolũt cũ dæ
Heroes mõibus heroas habitare: quo nomie appellãt alicuius me

Duodecima ode dicolos tetraſtrophos
de laudibus pluriũ: & auguſti maxime.

QVé uirũ aut heroa lyra uel acri
Tibia ſumis celebrare clio?
Quẽ deũ? cuius recinit iocoſa
Nomen imago
Aut in umbroſis heliconis oris
Aut ſuper pindo gelidoue in æmo
Vnde uocalem temere inſecutæ
Orphea ſiluæ:
Arte materna rapidos morantem
Fluminum lapſus: celereſq; uentos:
Blandum & auritas fidibus canoris
Ducere quercus.

riti animas defunctorum. & lib. vii. inquit idem. Inter lunæ gyrum & nimborum & uentorum cacumina ae
reas eẽ animas: ſed eas animo non oculis uideri: Et uocari heroas & lares & genios. ℣ Trimegiſtus quoq; au
ctor eſt heroas habitare inter aeris puriſſimam partẽ ſupra nos & terram ubi nullus ẽ nebulis locus. ℣ Acri
Clio tibia: ideſt altiſſima & graue ſonati: ẽ.n. materia grãdior & ſublimis. ℣ Clio: muſarum una ẽ. græce ſic ſcribiẽ
Cloes κλιω. nam κλεος eſt gloria: quæ quidẽ ex rebus geſtis poetarũ carmine relatis oritur. de qua Diodorus lib. v.
Echo ℣ Recinet: reſonabit remittet reboabit. ℣ Iocoſa imago. ideſt Echo. quæ uoces noſtras imitari uideẽ. eſt enim
imago Echo uox aeris uel ſonus in ſylua uel in cauernis reſonans. ℣ Dicitur autẽ imago quaſi imitago: ut ſcribit por
Helycõ phyrio. ℣ Heliconis. in aonia Boetie parte mons eſt helycon phocidi affinis ex aquilonis partibus. non pro
Cythe cul a parnaſo diſtans: qui in phocide eſt. parnaſo æmulus ẽ & altitudine & circuitu. uterq;.n. niuibus pulſatur.
ron & rupes amborũ ſaxea ẽ. hoc aũt in loco ẽ cõſecrata muſis ſedes: fonſq; caballinus: & libethridũ ſpelũca nym
Pindus pharum. Auctor ẽ ſtrabo. libro. vi. ſcribit aũt liſymachus helycona & cytherona denominatos ab cytherone
inachus & helycone fratribus: qui illic ſingulari pugnarunt certamine. ℣ Pindo. pindus theſſaliæ mons eſt: ut ſcribit
Aemus ſolinus. ex eius uertice ut ſtrabo lib. vi. refert inachus amnis defluit. ℣ Gelido Aemo: Aemus thraciæ mõs eſt
Orph9 cuius excelſitas ſex milia paſſuũ cõtinet: uaſto iugo ꝓcumbens in pontũ: ut Pli. oſtẽdit. de quo etiam. li. i. faſ.
auritus habeẽ. Et quicunq; tuas accolit Aeme niues. ℣ Timere. inordinate cõfuſe. ℣ Vocalem: canorũ: ſummæ item per
fectæ ſuauiſq; uocis. Orphea: Orpheus thrax genere filius Oeagri: doctria melodiaq; ac poeſi excelſit omnis
quorũ extet memoria. Et.n. poema mirandũ edidit: & ſuauitate cantus feras etiã ad ſe audiẽdũ alliciebat. Dio
dorus li. v. id ſcribit. ℣ Arte materna. i. muſica. fuit.n. filius calliopes. Ver. i. buc. Orphi calliopea. lino formo
ſis apollo. ℣ Auritas quercus: audiẽdi ſenſus habentes. Auritus ut feſtus inquit ab magnis auribus dicitur ut
ſunt aſinorum & leporum. alias ab audiendi facultate.

ℭ ACH. Quẽ uirũ aut heroa lyra uel acri. Metrũ ſapphicũ endecaſyllabũ. in hac ode uelut ꝓpoſitio eſt cu
iuſdam incerti carminis. Nam dubitat quid primum uel quod potiſſimũ dicat, utrum deorum cæleſtiũ lau
des: an romanorum & fortium ducum: omnes tamen laudat: cum ſe fingit ancipitem per oratoriam parali
pſim: uerum maiori intentione in auguſti laudes contendit: quem ſecundum a ioue uult eẽ in terris. Quem

uirum de diuis iam ſemideis.☞ Aut heroa de mortuis ordo eſt: Clio quem uirum aut quẽ heroa ſumis celebrare tybia aut acri lyra: ideſt graue ſonanti. Quem deum cuius recinit iocoſa: ordo eſt: quem deũ ſumis celebrare cuius iocoſa imago recinit nomen: aut in umbroſis oris heliconis: aut ſup pindo uel in gelido hæmo. unde ſiluæ temere ſunt ſecutæ uocalem orphea morantem rapidos lapſus fluminum materna arte & celeres uentos blandum ducere: auritas quercus canoris fidibus: iocoſa aũt imago bene dixit quæ uoces nr̃as imitari uideatur.☞ Vnde uocalẽ: uocales oẽs dicunt͂ ſũme uocis. Arte materna muſica. Lnã filius calliopis dicitur Auritas: ſenſum audiendi habentes.☞ Ducere: ad ſe ducere oblectare.

¶ POR. Quẽ uirũ aut heroa lyra uel acri tybia ſumis celebrare clio. hæc a pindaro ſũpſit: cõtinet aũt hæc ode laudes deoꝝ ac principũ rõ. iocoſa nomẽ imago: & hoc qa uelut ludẽs rñdet: imago dr̃ q̃ſi imitago. Helicõ aũt mõs boetiæ muſis ſacer pindus theſſaliæ mõs. Luc. Pindus agẽs gemitus. Vñ uocalẽ temere ſecutæ Orphea ſiluæ. Quid eſt temere: utrũ inordinatæ & paſſim atq; cõfuſæ: an uero ſine cũctatiõe & facile.☞ Arte materna. i. muſica: orpheꝰ. n. calliopes muſæ filius. Blãdũ & auritas fidibꝰ cãoris ducerẽ q̃rcus. Blãdũ ducere ſua figura dixit ut calidũ qcqd placuit iocoſo cõdere furto.☞ Auerras q̃rcus audierit deũ. Relatũ aũt ad id qd cãtu mulcet. Vñ nil maius: uñ aut ad ioueẽ aut ad mundũ refert: uñ aũt ita poſitũ ut genus uñ latinũ: p ex quo.

Multos laudat ut Octauianum laudet. ODE. XII.

¶ CHRI. Suauiſſimus uerſus ſapphycus eſt: ſed hoc iã demõſtratũ. Sũmo aũt artificio utit͂. Nã cũ conſiliũ ſit laudare Octauianum: ad dubitat quẽnã potiſſimũ deſcribat: aut uirũ mortalẽ: aut heroẽ: qui ut deo inferior eſt: ſic hoĩe ſuperior: aut poſtremo deum & iã tacite innuit non hoĩbus aut heroibus: ſed diis eẽ comparandũ auguſtũ: ut aũt maius pondus afferat laudibus ſuis interrogat muſam ut ex eius ſnĩa non ex ꝓpria electione quæ dicit dicere uideat͂. Virũ optime. Nam homo denotat ſpeciem ut ſit animal capax rõnis. Vir. aũt in ipſa humana ſpecie excellentiam oſtendit. Therſites ergo apud homerũ: ita hõ eſt: ut non ſit uir. achilles aũt & homo ſit & uir: non ergo homines: ſed uiri digni ſunt laude.☞ Heroa. Crediderunt antiqui uirorum excellentium aĩas poſt mortẽ aerem habitare. & aereo corpore indui: & hominibus auxiliari eoſq; heroas appellari ἀπὸ τοῦ ἀέρος. i. ab aere: alii dicũt heroas eos eẽ: qui ex deo mortaliq; muliere: uel cõtra nati ſunt: ut Hercules Achilles Aeneas: & huiuſmodi: & dici ſic uel ἀπὸ τῆς ἔριδος. i. a contentione: qm̃ pro imperiis pugnaciſſimi fuerint: uel ἀπὸ τῆς ἥρας. i. a Iunone quæ & aeris & regnorum ſymbolum obtinet. Diuus autem Auguſtinus. in lib. x. de ciui. dei affert herois nomen a Iunone: quæ hera græce dicit͂ tractum eſſe: quia aer iunoni detur: ibi uolunt cum dæmonibus heroas habitare: quo nomine appellant animas defunctorum: quæ alicuius meriti ſint. Dixit autẽ lyra uel tybia quoniam ab utraq; recinerentur carmina: ut ego in principio libri dixit.☞ Clio: una ex muſis Muſæ aũt fuerũt nouem: harum noĩa ponit͂ ĩ ſua theogonia Heſiodus his duobus uerſibus κλειώ τ' εὐτέρπη τε θάλειά τε μελπομένη τε τερψιχόρη τ' ἐρατώ τε πολύμνιά τ' οὐρανίη τε καλλιόπη θ'· ἣ δὲ προφερεστάτη ἐστὶν ἁπασέων. Latine ergo Clio a fama dicta eſt: nã famæ cupiditate ad ſtudia accendimur: & hanc dicunt hiſtoriæ inuentricem. Euterpe a delectatione dr̃: nã delectat͂ ĩp qui proficere ſe in doctrina uidet: dicuntq; illã tybiarũ inuentricẽ. Thalia ab eo quod eſt θάλλειν. i. germinare. nihil. n. magis q̃ doctrina germinat & huic datur inuentio arborum ſerendarum. Melpomene a cantu nomen ſumpſit & cantum dicitur inueniſſe: ſic Terpſicore choros & choreas: Erato ab amore q græce ἔρως appellat͂. Hæc adinuenit nuptias. Polymnia a memoria adinuenit agriculturam. Vrania ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ. i. a coelo nominata eſt. Inuentioq; illi aſtrologiæ datur. Calliope nuncupat͂ q illi. καλλιόπη. i. pulchra uox ſit: & typon habet poeſis q̃ nihil canorius eſt. Plato autem octo primas muſas octo ſingulos ex ſingulis ſphæris cantus intellexit putauit. n. octo ſphæras ſonũ facere: ſed ſeptem dicunt͂: quia uenus & mercurius pari pene ambitu ſolem comitãtur ut inqt Cicero: eandem uim habent. Quapp dixit ſingulis: ſirenas ſingulas orbibus inſidere: nã ſi rem græce eſt deo canẽs: ergo theologi priſci cuius theologiæ mercurius primus inuctor fuit. Plato aũt pfector: uoluerunt octo muſas eſſe octo ſphærarũ muſicos cãtus & nonã illã cõtinẽtiã q ex illis cõficit͂. Quapp Heſiodus octauã uraniã dixit: quia poſt ſeptẽ uagas q ſubiectæ ſunt octaua ſtelliſera ſphæra ſuppoſita ꝓprio noĩe cœlũ uocat͂: & ut oſtẽderet nonã eſſe maximã calliopẽ προφερεστάτη dixit ex nomĩe oſtendens ĩpm uocis cõcentũ nonã muſam uocari. Hãꝝ muſaꝝ apollinẽ principem dicũt: qa ſol dux princepſq; eſt orbiũ cæterorũ: uerũ a cãtu cœli ẽt ruſtici muſas camœnas q̃ſi cãenas dixerũt. Et qa cãere cœlũ Theologi ſciũt. iõ ſonos muſicos ſacris adhiberũt: ĩ hymnis ẽt deoꝝ p ſtrophã & ãtiſtrophã carmĩa adhibebãt͂ ut p ſtrophã rectꝰ orbis ſteliferi motus: p antiſtrophã diuerſus uagorũ digreſſus ꝑdicaret͂. Muſas aũt [illegible]. i. docere plerĩq; dictas uoluere: qm̃ p illas doceamur: uel ab eo qd̃ eſt μῶ. i. inq̃ro: nã oĩum artiũ inuentrices ſunt. Nec me fugit eſſe q uelint nouẽ muſas cũ apolline poetas ĩ tutela hr̃e: qa humanæ uocis typũ apollo hẽat. unde & canere lyra dr̃. Canit aũt inter nouẽ muſas. i. inter nouẽ inſtrumẽta: qbus hũana uox pficit͂: ut placet Anaximãdro lãpſaceno: & Zenophoni heracleopolite. Primo ſunt q̃tuor anteriores dentes: quorum ſi unus deſit non iã uox ſed ſibilus orit͂. Duo labia: lingua ſeptia. Inde palati cõcauitas eodẽ noĩe quo cœlum qd̃ græci uranon uocãt octauã muſã uraniã facit. Nona uero ẽ gutturis ꝓfunditas p quã ſpũs meat: Interq; oĩa apollo. i. hũana uox fluit q̃uis nõ deſint q apollinẽ pulmonis typon hr̃e uelit: ſed magis ad poeticæ dignitatem ea q pauloante ex platõis ſnĩa retulimus nobis ptinere uident͂: ppea. n. dixit Heſiodus muſas eſſe iouis filias cũ iouẽ itelligãt mũdi aĩam q̃ ille mouet͂. Addit ẽt genuiſſe illas ex Mnemoſyne. i. memoria cũ q̃ nouẽ noctes cõcubuiſſet ĩ pyerio mõte: ex quo idẽ poeta in ſuis georgicis μοῦσαι πιερίηθεν. Theodõtius theſphiæ & mẽnonis filias eẽ uult: alii cœlũ ac terrã earũ parẽtes referũt neq; defuerũt q nõ nouẽ: ſed tres muſas ponerẽt. Diodorus addit muſas fuiſſe octo puellas: q̃s oſyris orbẽ pagrãs ĩ exercitu duxit. q & cãtu & aliis diſciplĩs eẽnt ĩſignes: alio ẽt ĩ loco ſcribit muſas a pr̃e ioue lr̃as & uerſuũ cõpoſitionẽ. i. poetice edoctas eẽ.☞ Recinit: iterũ cãet & canẽdo replicabit. Deſcribit aũt illã reboationẽ quã græce echõ noĩant: cuius fabula ĩ ſequẽtibus enarrabit͂. Verũ

com uox nihil aliud ſit q̃ ſonitus qui oritur ex colliſione aeris: diffuit ille aer & i circulũ extẽditur donec icidat in locum concauum ad quem illidať. Atq; inde uox quæ hactenus ꝓcedebat ex ea reuerberatione reſilit: eoq; pacto congeminať. Ergo uocem illam q̃ ex priori uoce iterũ uerberata naſciť imaginẽ prioris uocat: hoc expreſſit Maro in buc. Nõ canimus ſurdis: rñdent oĩa ſiluæ. Ergo quẽ deum ſummis celebrare o clio cuius nomen prius a te cantu ꝓnunciatũ imago ſua quæ eſt ipſa echo recinet. Aut in umbroſis: nam cũ muſa ſit recte in ſiluis muſis conſecratis canet. Eſt aũt helicõ mons in boetia a muſis freq̃ntatus: ex eo oriť ꝑmeſſus fluuius: de quo Maro. Tũ canit errantẽ ꝑmeſſi ad flumina gallũ. Pyndus autẽ mons theſſaliæ eſt apollini muſiſq; ſacer. Acarnaniã ab æthola dirimit: ex quo achelous fluit. Aemus mõs altiſſimus ex cuius uertice Euxinum & adriaticũ mare cõpiſci opinio fuit: hoc Philippus Demetrii filius ac Macedoniæ rex expiri cupiẽs uix tertio die aſcẽdit multũ denſitate arborum fatigatus ut nõnũq̃ cœlũ nõ poſſit aſpicere. Sed cũ tandẽ ad uerticẽ ueniſſet: oĩa nubibus plena offendit. Itaq; a ſpe deſertus: duabus aris ioui ſoliq; erectis deſcendit. ℣ Vocalem optima uoce ꝓditũ: q̃ & feras & inaiata ad ſe uocare poſſet. Vñ ex quo mõte aduerbiũ poſuit ꝓ noie: ſic Vir. Genus uñ latinũ. ℣ Temere. q. d. ꝑ iuia & deuia ſine pẽſo aut rõne. ℣ Orphea hic uir eſt quẽ haud facile meritis laudibus ꝓſeq̃ris. Fabulæ tñ ferũt apollinis & Caliopes filiũ fuiſſe. Dio. aũt ſiculus refert bacchũ ex Aſia in Europã tranſiturũ amicitiam cum lycurgo trachũ rege firmaſſe: ſed mox ab illo iſidiis circũuẽtũ mœnades oẽs amiſiſſe ipſumq; a quodã therope prouinciali ꝑmonitum euaſiſſe. Ergo uicto deinde cæſoq; Licurgo memor beneficii bacchus regnũ thraciæ Teropi cõceſſit. eũq; orgya docuit: ex terope ortus eſt oeagrus: & ex oeagro orpheus: Hic i ægyptũ ꝓfectus philoſophia ac poetica inſtructus eſt ſed in primis mercurii trimegiſti primi theologi theologia ĩbutus dr: quapp ſecũdas priſcæ theologiæ obtinuit ptes. Cui deinde ſucceſſit Aglaophemus & aglaophemo pithagoras. Hũc ſectatus eſt phylolaus diuini platonis magiſter: Hæc fuit ſucceſſio hoꝝ ſex theologoꝝ. Exordiũ. n. a trimegiſto ſũpſit theologia: & a platone abſoluta eſt: ſed redeo ad orpheum: Hic. n. orgya ab egyptiis accepta ad græcos primus tranſtulit: q̃ ab eo orphica dicã ſunt: & fretus iſcientia hoium & obſcuritate antiq̃tatis: oĩa q̃ de bacco illo thebano ex thebe egypti ferebanť cum cadmei amicus eſſet ad bacchũ q ex thebis boetiis oriũdus erat tranſtulit in cuius uiri poetica cũ tãta uis fuiſſet: ut aut efferatos & ad oẽm ipetũ ꝓnos aut ſtolidos ſtupefactoſq; hoies ad mitiorẽ cultũ traducereq; poſſet: & feras ad ſe uocare & ſiluas diceret. Extãt nr̃o quoq; tpe eius hymni: & mira ſuauitate aſpſi: & ꝓfunda illius priſcæ theologiæ doctrina iſtructi: dñt fuiſſe unũ ex argonautis: & atrocẽ tẽpeſtatẽ ab illis nauigãtibus ſuis ſacris auertiſſe uolũt citeronẽ boetiæ mõtẽ: qm̃ ibi i ſacris freq̃ntius cãeret a ſua cythara nomẽ ſumpſiſſe. Scribit Pli. auguria q̃ prius ex auib9 ſolũ ſumebať. ex reliq̃s quoq; aialib9 ſumi poſſe orpheũ demõſtraſſe: ſũt q cythare iuẽtionẽ illi attribuãt. Demũ cũ apđ thraces iſtituiſſet: ut uiri i ſacris bachi a mulierib9 abſtierẽt ratæ ille i eaꝝ cõtẽptũ huiuſcemõi rẽ eẽ iſtitutã fcõ agmie illũ icautũ iuaſere: atq; laceraucre: pleriq; tñ fulmine ictũ piſſe

Vipera aſſerũt. Quod ẽt teſtať huiuſcemõi eius epitaphium θρηικα χρυσολυρην τηδ᾽ ορφεα μουσαι εθαψαν ον κτανεν υψιμεδων ζευς ψολοεντι βελει. Nos uero ſic latie dicamus. Orphea chryſolyrã muſæ hoc poſuere ſepulchro. Fulmie quẽ ſtrauit iuppiter alta uidẽs. ℣ Siluæ: ſiluã ab eo qđ græce υλη dr̃ dictã uolunt: & ut illi hylẽ ꝑ mã ſignifi ſiluã poſuerũt. Eſt ꝑterea ſilua aut glãdifera cui9 arbores ñ cædũť: ſed ad eſcã q̃drupedib9 ꝑbẽdã ſuãť. Aut cædua q̃ i ea arbores cũ ad iuſtã ꝓceritatẽ creuerit cædũť ut uel ædificatiõib9 uel aliis uſib9 mãm ꝑbeãt. Viridaria ãt ex iis arborib9 ſũt q mitiora hoib9 põa ꝑbeãt: eadẽ & põaria. ℣ Arte mãnĩ. ſuauiſſimo cãtu. Quẽ qdẽ calliopes ei9 mr̃is artificio aſſecut9 ẽ. ℣ Rapidos mo. fl. la. Hui9 allegoriã iã expſſim9. Auritas ſẽſũ audiẽdi hñtes: maro ãt lepores dixit auritos qm̃ i illis ꝓceriores ſť aures q̃ exigeť eoꝝ corpuſcula uideãť.

Quid prius dicam ſolitis parentum
Laudibus? qui rex hoīum: ac deorũ
Qui mare ac terras: uariiſq; mũdũ
Temperat horis:
Vnde nil maius generatur ipſo:
Nec uiget qcq̃ ſimile: aut ſecundũ.
Proximos illi tamen occupauit
Pallas honores.

¶ ANT. Quid prius dicã. Sẽſus ẽ qdnã prius ego dicã cũ ſolitis laudib9 parẽtũ. i. maioꝝ. ℣ Qui rex. illũ ſupple dicã qui eſt rex. ℣ Variis horis. i. die ac noctæ: uel uariis tẽporibus uere æſtate autumno hyeme: ꝑ q̃ oia tpať ãnus. ℣ Vñ. a quo rege. ℣ Viget floret ualet conſiſtit. ℣ Pallas uirtus & ſapia: dr̃ aũt a παλλω q̃ eſt uibro moueo. Bellõa. n. dr̃ haſta utens; eadẽ & minerua eſt: putãtq; aerẽ nominatũ palladẽ ac iouis filiã dici: & uirginẽ fuiſſe quoniã & nõ corrũpať; & ſublimiorẽ locum teneat: q̃pp ex uertice iouis dicitur nata id Diodorus lib. i. aſſerit. Vtq; Cice. i li. de n. d. oñdit. Mineruam principẽ & iuẽtricẽ belli ferũt: aitq; idem Cicero Mineruã dictam q̃a minuit aut q̃a minať. Macrobius uero li. i. ſat. ſcribit q̃ porphyrius teſtať mineruã eẽ uirtutẽ ſolis: q̃ hũanis mẽtibus prudẽtiã ſubminiſtrat. Nã iõ hæc dea iouis capite gñata memorať. i. de ſũma ætheris pte gẽita. Vñ origo ſolis ẽ. Diodoruſq; li. vi. docet palladi oleaꝝ oleiq; educẽdi iuẽtionẽ tribuiſſe ãtiquos. Nã añ hui9 deæ ortũ erat hæc arbor cũ aliis ſylueſtrib9 imixta: olei uſus aberat cũ eſſet ignota. Addũt ipſi quoq; ueſtium apparatũ & ædificandi artem: præterea uolũt in cæteris artibus hoibus profuiſſe. Nã & tibiam eiuſq; cãtum & plurima inſtrumenta ad uaria opificia adinuenit.

¶ ACR. Quid pri9 dicã. illũ. ſ. q tẽpat res hoium ac deoꝝ: aut q̃s ego ſoleo dicere laudes: uel q̃s omnes. ℣ Tẽperat: diſtiguit. uł diuidit uł regit. ℣ Horis: a qb9 uelut tẽpať ãnus ꝑ uer: æſtatẽ: autũnũ. & hyemẽ traxit. n. tẽperat a lyra. ℣ Vñ: ex illo q cũcta tẽpat uel a quo: ut Vir. Vñ gẽus ducis: & genus uñ latinũ. ℣ Nec uiget qcq̃ q. d. iouẽ ſup oia ſine cõpatiõe. ℣ Aut ſcdm. ſcdm aruſpicũ dicta uel diſputatiões q iouẽ primã ſcdam & tertiam ptẽ cœli ſolũ uolũt i fulminib9 tenere. ℣ Proxios illi tñ occupauit: ꝓximã iouis honori mieruã dicit: hoc ẽ uirtutẽ & ſapiam deo uicinã uñ nl̃la q̃ſtio ẽ cur ſuꝑ dixerit nil ioui ſiſe aut ſm: & i leq̃nti mineruã poſuerit.

¶ POR. Quid prius dicam ſolitis parentum: ſolitis laudibus. Vtrum mihi ſolitis: an uulgo.

¶CHRI. Quid prius dicā. Sūma arte uſus ē poeta ī q̄ ita muſam p dubitationē ē allocutus ut interroget a quo potiſſimū initiū laudādi ſumat interim orpheū uel tāq̄ hoius artificii inuentorē: uel ut in ea re p̄cipuū ſuis laudibus non defraudat: & qd adiumēti i hoiuſcemodi re muſa ſibi p̄ſtare poſſit euiſdē poetæ exemplo demōſtrat. Ex quo ſuam petitionē facilē eſſe docet. Oſtēdit ioſtā: cū eos ſibi preponat laudādos: qoi iure optimo laudādi ſunt. Captat beniuolētiā a muſa cū illius facultatē p orpheū muſarū diſcipulū extollat excellens pfecto exordiū i quo ſtatim tum ipſa addubitatione: cū ex uirorū heroū deorūq; cōmemoratione mirificam excitet attentionē. Sumit initium dū dubitat a minoribus ad maiores ut fit auxeſis & non diminutio. Deinde cū incipit explicare exordit a maioribus ut dignitas decorūq; ſeruet. Inſorgit āt ī ſublimē uſq; figurā pene alter pindarus. Nā grādior eſt materia & grādiori plectro cātāda pponit. Eſt præterea artificioſiſſima iſinuatio nā dū multos ſibi uiros heroas deoſq; laudādos occurrere demōſtrat: Octauianum cæteris pene præpōit ioui uero ſecūdū facit. ¶Solitis la.p. cōſuetis laudibus anticorū lyricorū. ¶Qui res hoium oium rerū cōditorem intelligit q unos uerūſq; ē deus quē poetæ iouē optimū maximum nūcupant: Quē plato & trimegiſtus ſupra cœli dorſum habitare uolunt & i eo eē potētiam ſapiam & amorē. Quod autē extra cœlum habitet alibi oñdit Plato cū dicit locū illū neminē adhuc poetarū laudaſſe nec unq̄ p dignitate laudaturū: ¶Qui tēpat ideſt gubernat res hoium & deorū. q.d. corporeas res & incorporeas. Variis horis: uariis tēporibus: nā ex cōtrariis calore & frigore humore & ſicco optimū tēperamētū dat rebus. Loquit aūt hic ex opiniōe trimegiſti & platonicorū: q deus cuncta gubernet. fuerūt. n. ex philoſophis q oio negarēt puidētiā diuinā ut epicurus & democritus: alii poſuerūt oio ut trimegiſtus & Plato: q uolunt deū curare ſopna & infima: magna: & parua alii pti ponūt pti tollūt. Sed hi dupliciter: nā Ariſtoteles oſq; ad lunæ orbē illā puēire uult: alii ēt iſra lunā: ſed non curare minimas res. ¶Vnde. i. a quo deo. ¶Nil maius generat ipſo. q.d. ipſe igenitos ē reliq̄ uero ab eo genita: ſed nihil maius ipſo genitū. nā plato ita ſummū deū religs diis loquētē īdicit ot dicat illo ſua natura mortales eē: ſed uelle eos facere imortales. ¶Nec oiget ſimile. nulla. n. ſimilitudo ē creaturæ ad creatorē. ¶Secūdū. nā nullus ordo eē pōt iter īfinitū & finitū. Ergo nihil ē ipſi infinito ſm. Nā ſecūdus eſt in ordine. Tum qm̄ oīa ſunt poſt deum: oportet eē aliud alio propinquios. Propinqor aūt erit pallas quā poſſumus interpretari creaturarū ſapiam. ¶Proximos. quāuis inter ioue & pallada multi gradus iterſint: tñ quia nemo hos occupat: pallas ē pxima q̄uis ot ē apud. Ciceronē lōgo iteruallo pxima. ¶Pallas: Minerua quam filiā iouis fuiſſe dicūt: nō a muliere cōceptā ſed ex ipſius capite ortā p qd oſtendunt nulla admixtione rerū humanarū aut corporearū ab ipſo deo nobis intellectum puenire. Cicero quinq; mineruas pōit. Primam quā apollinis matrē eē uult. Secundā ortā ex Nilo. Tertiā ex ioue genitā. Quartā ex ioue natā & Coruphe nympha oceani filia: quā archades Corian uocāt: & q̄drigarū ioētricē dicūt. Qointā pallātis filiā: quæ patrem oirginitatē ſuam oiolare conantē interemit. Dicūt igit iouē cū iunonē ſterilē aiaduerteret: ut liberos haberet ſæpius cōcuſſo capite Mineruā ediddiſſe. Hæc lanificiū & texturam reperit & numeros atq; illorū figuras: Hanc Vulcanus adamauit: ſed cū illa cōcubitū refugeret: ſemē in terrā floxit: natuſq; inde ē Erichthōius ab illa cōtētiōe & terra noiatus. Dicit pallas a pallāte iterfecto Appellat & tritonia ab aphricæ palude trionide apud quā ut Aug. ſcribit regnāte Ogigio apparuit Herodotus āt refert in aphrica maclyes eſſe populos: iuxta quos triton ſit fluuius: ex eoq; efficiat tritonis palus. Ex hac āt palode dicunt neptūnum Mineruā ſuſcepiſſe. Verū cū ei q̄nq; pr ſuccēſuiſſet illa ſe ioui tradidit: & ab eo ē adoptata huic oirgines ſingulis āniſ ſacra faciūt nā in duas acies diuiſæ lapidibus fuſtibuſq; decertāt. Et ſi q̄ i pugna occūbit ea pſeudo pthēos. i. nō uera uirgo habet. Ante āt q̄ pugnā incant oium pulcherrimā uirginē Corinthia galea: & tota armatura græca ornatam in curru ponūt: illāq; palodē circūeūtē oēs ſequunt. Addit Diodorus Mineruam pauloāte in tritone fluuio natam ab hāmōe cōioge Rheæ cuſtodē poſitā eē cōtra ipſam rheā filio: quem ex amalthea ſuſcepat ipſamq; ppetuam uirginitatē ſeruaſſe. Et pp animi ſolertiam multas artes inueniſſe: & i bello plurimū ualuiſſe: & alcidam beluam quæ ignē ore uomens oia iſlāmaret igenio & uiribus iteremiſſe. Aegyptii oero mineruam aerē eē iterptant: & iouis filiā uolūt ac uirginē: qa aer naturā ſp incorruptā hēat. Creteſes oero in ſua inſula tritonē fluuiū eē dūt & apud illis fōtē ex ioue natā eē affirmāt: ibiq; eius tēplū oſtēdebāt. dūr appuiſſe primū hanc beluā in phrygia: q̄ pp hoc cōbuſta uocat. deide i taurū mōtē cōuerſam cūcta nemora ppetuo tenore ad idos uſq; icēdio cōſūpſiſſe ide p phœniciā cū ſe cōuertiſſet Libāi ſiluis exuſtis per ægyptū i libiā tranſit oſq; ad heſperū: Ibiq; i cæra ōiis ſiluis cūcta iſlāmās oēs mortales aut perdebat aut i fugā uertebat: dōec illā pallas pdidit.

Præliis audax neq; te ſilebo
Liber: & ſæuis inimica uirgo
Beluis: nec te metuende certa
Phœbe ſagitta.
Dicam & alciden. pueroſq; ledæ:
Nunc equis: illum ſuperare pugnis
Nobilem: quorum ſimul alba nautis
Stella refulſit.

¶ANT. Liber ſcribit Diodo. li. v. Diōyſiū orbē fere deambulantem multas regiones reddidiſſe dōeſticas: ac ppea maxis apud oēs honoribus celebratū: Vini uineæq; extitiſſe auctorē. exercitū quoq; ſecū ñ tm̄ uirorū ſed ēt molierū circūducēs: nefarios hoies atq; iniquos merita mulctaoit pœna i boetia oixit idiā cū exercitu trāſeēdēs triennio poſt mltis cū ſpoliis i boetiā redūt primus oiom triūphauit: elephāto idico uectus boetii cæteriq; græci thraces quoq; i memoriā idicæ expeditiōis: ſacra trieterica ſibi iſtituerūt. unde & i mltis grecis urbibus triēnio bacchides mulieres cōueiebāt apud quas de more uirgines thyrſum ferebāt in honorem dei bacchantes. Suſtulit & oēs ipios q i orbe erāt ſed maxie pētheū ac lycurgū. hæc ex diodoro. Macrobius aōt li. i. ſa. ſcribit Ariſtotelē dicere Apollinem & liberū patrē unū eūdemq; deū eſſe. Vtq; neuius ait liber ſol ab romanis appellatur q liber & oagus eſt ſunt uero q dicant bacchū appellari i liberū patrē qa hoibus libertatē uideat iſerre. nā pōt ſer

Dionyſios bacchus

trieterica ſacra

Apollo Liber

Vini ul etiã ebrietate durante arbitrant ſe fregiſſe uincula ſeruitutis.liberat ꝑterea ab curis: & in agendis ſecurio-
calor res facit.Scribit quoq; idē Macrobius dicto libro ꝙ calor uini cuius liber pater auctor eſt ſæpe hoies ad furo
diana rem bellicū uſq; propellit.℣ Virgo:diana intelligit:quam & lunam eandē eſſe putāt dicta uero eſt diana qa
Luna noctu quaſi diē efficeret:ut ſcribit Cicero in libro de.n.d.Diodorus aūt li.vi.docet Dictynnam i creta geni-
Dictyn tā ex ioue & carmide rætia ad uenandum inueniſſe:ex quo & dictynna eſt cognominata.Conſuetudine dianæ
na utebatur quod cām ꝓbuit ut quidam dictynnā dianāq; eandē eſſe exiſtimaret.℣ Phœbe:ſcribit Macrob.li.i.
Rætia ſat.Arcu.& ſagittis apollinis ſimulachra decorari ut p ſagittas itelligat uis emiſſa radiorū. Manu tñ dextera
apollis gratias geſtare:arcū uero cum ſagittis ſiniſtra:ꝙ ad noxam ſit pigrior: & ſalutē dextera māus promptior lar-
arcus& giat.℣ Alciden:hercules ut oſtēdit Diodorus li.v.antea alcæus uocabat occiſis aūt duobus draconibus quos
gratiæ iuno ad eū miſerat heracleū dixere:qm̄ iunonis opa gloriam eſſet adeptus:ſuccedēte tpe duodecim labores
hercles executus ē:quos ei Euryſteus micenarū rex iuſſerat.de qbus qdem late ſatyra prima iuuēalis iam diximus
Alcæus fuerat itē Alcæus amphytriōis pater:ut oſtēdit Euripides: a quo Alcides hercules ipſe dicit.℣ Puerosq; Le
hercu- de:Caſtor & pollux intelligunt:fuit āt caſtor equoꝝ domitor pollux uero pugil hinc ait homerus liber .iii.
leus iliados.caſtor equum domitor polluxq; incæſtibus audax ſcribit autē Pli.lib.ii.ꝙ fulgurū effigies quædā &
alcides antemnis nauigantiū aliiſq; nauiū partibus ceu uocali quodā ſono inſiſtebāt:ut uolucres ſedē ex ſede mutan-
Caſtor tes:graues quū ſolitariæ ueniebāt mergenteſq; nauigia:& ſi in carinæ:ima decidiſſent exurētes:geminæ āt ſa-
pollux lutares & proſperi curſus prænunciæ:quaꝝ aduētu fugari dirā illā ac minacē appellatāq; helenā ferūt & ob
id polluci & caſtori id numen aſſignāt.Eoſq; in mari deos inuocant.hoiuꝫ quoq; capita ueſpertinis horis ma-
gno præſagio conſulgebant.hæc ex illo.Diximus & plura ode tertia.

℄ACR. Præliis audax.nimia.n.uini potatio litē generat & audaciā.℣ Virgo.dianā ſtudioſā uenādi dicit.
℣ Neq; te ſi.a ſupioribus.℣ Metuēde.c.p.ſ.apollinē dicit ſagitta metuēdū pp āphionē q cū filiis pemptus ē:
nā apollini & dianæ certæ & ieuitabiles ad ferēdū ſūt ſagittæ:utpote nūinis:ſicut ē.nec dextræ errāti deus ab
fuit.℣ Puerosq; le.caſtorē & pollucē ledæ filios amatorē equoꝝ caſtorē dixit.ut ē: Talis amyclæi domitꝰ pol
lucis habenis.pollucē uero pugnis nō bellis ualētē ab eo qd pugil fuerit:ergo pugnos dixit.ut Terentius: Pu
gnos in uentrem ingere.℣ Hunc equis.i.equeſtri prælio.℣ Alba.ſerena.ſignum geminorum:nam frequentius
dum oritur tempeſtates facit ſed hic proſperum poſuit.

℄POR. Neq; te ſilebo liber. Attēde ꝙ ꝓmittit ſe dicturū de his:nō tamē dicit.℣ Puerosq; lædę.græca con-
ſuetudine pueros ꝓ filiis:Caſtorē & pollucē ſignificat.℣ Alba nautis ſtella.nūc candida & benigna.ut e con-
trario illud dicitur.Nigꝛo cum lacte uenenum.

℄CHRI. Præliis audax.pro forti poſuit audacē.ꝓprie tamē audax is eſt q piculis ſe ſine rōne obiicit:ergo
bacchꝰ exceſſus ē nō aūt fortitudo:q mediocritas eſt.℣ Liber.bacche:nā liber pr apd latinos dr. Vir. Nec q pāpineis
uictor iuga flectit habēis Liber.agēs celſo nyſe de uertice tygres.uel qa præeſt liberis ciuitatibus:uel qa uinū
curas ſoluit & mētē ab illis liberat.uel quia eius ſacrificia ad animas purgādas & a ſuppliciis liberādas ptine
re putabāt:q̄re & uannū qua fruges purgātur myſtice i illis adhibebāt. Vir. Et myſtica uānus iacchi.Dicūt āt
fuiſſe illū Iouis filiū ex ſemele filia Cadmi.Erat adhuc ex eo ꝓgnās ſemele:cū Iuno rē grauiter ferēs ſe i anū
cōuertit:puellæq; pſuaſit:ut peteret a ioue.ut ſecū eo pacto quo cū iunōe ſolitus erat.cōcūberet. Quapp co-
actus ē iuppiter illā fulmīe petere.iure.n.iurādo ꝓmiſerat qcqd illa peteret ſe factuꝝ.ſed extīcta mre puerū
adhuc īmaturū exemit fœmoriq; ſuo donec tēpora partus cōpleret aſſuit.Ergo quoniā bis ortus ſit Dithyrā
bus appellat.℣ Ferunt ꝑterea ipſū a gigātibus diſcerptū:mox itegrū ſurrexiſſe.Quæ oia ad uini naturā refe
runt.Funditur.n.dū calcat:fuſumq; mox in unū coit:& primo de uua mre matuꝛ naſcit atq; inde in lacu cō
dit de quo iā purgatū iterū enaſcit.pigit pulcherrimus:ſed cū cornibus.hic ſapho.℣ Accedāt capiti cornua
bacchus eris.Quoniā uino ēt ſenes reiuueneſcūt:ſed & nōnū q nocet ebrietas: ꝓptereaq; cornibus armatur.
Hæc quidē fingūt Poetæ græci:ueꝝ ægregia oia facinora nō ab hoc boetio baccho:ſed ab ægyptio geſta ſunt
quē ipſi Oſyrin appellāt:græci uero dionyſium q indiā ſubegit:primuſq; triūphū egit.℣ Et ſæuis belluis.dia
nā itellige:q deā uenationū fingunt:uenationis.n.hebrei Nembroth:græci uero apollinē Dianamq; eē iuēto-
res ſcribūt:quēadmodū aucupiū illi machabeo duci excellētiſſimo:hi Vlyxi attribuūt.℣ Certa.ieuitabili.&
quæ ipm ſagittariū nō fallat:cū finē deſtiatū aſſequat.Oui.i prio meta.Nr̄a tamē certa;ſed certior una ſagit
ta.℣ Dicā & alcidē.herculē uel ab alcæo gorgonis filio.Gorgophanes.n.electrionē pepit & Alcæū:Et electrio
nis filia fuit Alcmēa Herculis mater.uel ἀπὸ τῆς ἀλκῆς.i.a robore & uiribus ſic noiatū.Græci Herculē di-
cunt filiū fuiſſe iouis ex Alcmena Amphytriōis Thebani uxore.addūt ēt iouē quo tpe cū illa cōcubuit noctē
cōgemiaſſe:quo ſatis ſpatii eēt ad tātū uirū gignēdū.Aiunt fuiſſe robuſtiſſimū: & ꝓceꝝ.Dixitq; ſolinus ple
roſq; diffinire:nullū lōgitudinē ſeptē pedū excedere poſſe:qd intra hūc modū fuerit Hercules.Habuit ſtati
a pricipio iunonē nouercā ſuā inimiciſſimā:q ut illū pderet:& mlta mōſtra domāda & mlta picula adeūda p
Euryſteū ſibi mādauit:q oia ſupauit.& olympicos ludos ioui i honorē pelopis iſtituit. Sed hūc quoq; a græ
cis ſibi ereptū ægyptii dicūt.cū ipē Oſyridis fuiſſet filius:atq; cū oſyris orbē terraꝝ uellet pagrare.regnū iſy
di uxori reliqt: & herculē filiū exercitui præfecit:q ægyptum multis ſæuiſſimis beſtiis purgauit. uerū Or-
pheus oia q bacchus & hercules ægyptii multis antea ſæculis geſſiſſent.baccho herculiq; ex boetia thebanis
adſeripſit.Diodorus ſiculus tres ſcribit fuiſſe hercules.Primus apud ægyptios:qui multū terraꝝ armis do
mans colūnas i lybia poſuit.Secūdus ex creta unus ex idæis.qui ꝓſtrigiator & dux ſummus fuit: olympiciq;
certaminis inuētor.Tertius ex alcmēa pauloante troianum bellum:qui multum telluris obiuit:dū iuſſa eury
ſthei faceſſit:& in europa colūnas poſuit:& quoniā uetuſtiorū fama oboleuerat:earum rerum quas illi fece
rant:ſibi gloriā uēdicauit:tanq̄ unicus hercules.neq; plures:toto in orbe fuiſſent.℣ Pueros.filios:ſed ut græci
παῖδα puer filiū & ſeruū appellāt:ſic latini pueꝝ a ſeptimo ad quartūdecimū annum uocant. Item filium

ítem ſeruum. Cicero. Pueris albini & recepi oĩa & præſtabo. Iuue. Ite igr̃ pueri linguis animiſq; fauẽtes. ⁋ Nobilem ſuperare. q. d. propterea nobilitatus: & fama iſignis: quia ſuperet. ⁋ Hunc equis Caſtorem. nam quod Vir. dixit: Domitus pollucis habenis. Pollucẽ pro caſtore poſuit: ſicut alibi: Reuocato a ſanguine teucri. i. dardani. ⁋ Illũ. pollucem. ⁋ Pugnis. arte pugili. ⁋ Sidera. dictũ eſt i ſuperioribus: ſiue de igniculis qui apparent. ſiue de ipſo geminorum ſigno intelligat.

Defluit ſaxis agitatus humor.
Concidunt uenti. fugiuntq; nubes.
Et minax ſic dii uoluere ponto
Vnda recumbit.
Romulum poſt hos prius. an quietum
Pompili regnum memorẽ an ſuperbos
Tarquini faſces dubito. an catonis
Nobile lætum

ℭANT. Sic dii uoluer̃. ſ. caſtor & pollux. ⁋ Romulũ: fuit is decim⁹ ſeptĩus ab ænea ducẽs originẽ: Vir. bellicis reb⁹ grauis ac ſtrenuus & ad cõſtituẽdũ ciuitatis ſtatũ optimũ prudentiſſimus fuiſſe phibetur. urbis aũt fundamẽta iecit duodeuigĩti natus annos nono kal. Maii: horã poſt ſcdam añ tertiã. regnauit ãnos. xxxvii. de cecinẽſibus ægit primũ triumphũ capta eoꝝ urbe: & Acrone rege ꝓpria manu obtruncato: Rurſum de antemnatibus triũphauit. de Veientibus tertio. apud capreæ paludẽ nonis quintilibus apparere deſiit: annũ uitæ agens. lv. Numa pompilius eũ poſtea: ut naturã ſuperantẽ mortalẽ tẽpli adoratione & anniuerſariis ſacrificiis Quirinũ uocatum ſtatuit honorari. Dioyſius & Solinus auctores. ⁋ Pompili: Numa pompilius curibus ſabinis habitabat uir conſultiſſimus omnis diuini atq; humani iuris: Itaq; ab romanis patribus accitus rex creatus eſt. ſummaq; omniũ pace regnauit annos. xliii. auctor eſt liuius. ⁋ Supbos Tarquini faſces. L. Tarquinius priſcus romanoꝝ rex quintus de ſabinis triũphauit: oẽ nomẽ latinũ domuit. regnauit ãnos. xxxviii. Ianr̃ octogenarius interfectus ẽ dolo ab filiis anci marcii. Ei aũt regnãti hetruſci attulerãt iſignia qbus ipſi reges ſuos adornabãt: Coronã uidelicet aureã ſceptrumq; habẽs ſuper caput aquilã. Tunicã purpureã cũ ſignis aureis. & amictũ purpureũ fuariũ. tulerũt etiã ei duodecim illas ſecures ſumptas ex urbibus ſingulis ſingulas quas cum uirgarum faſce lictores ante regẽ ferebant. itaq; lictores duodecim cũ ſecuribus ac uirgis & ius dicenti ei aſtabant: & euntem præcedebant. Auctor ẽ Dionyſius. ⁋ Supbos faſces: ideſt nobiles & iſignes. ⁋ Catõis nobile lætũ. M. Cato iunior uticæ præſidii cã præerat ut ſcribit hircius li. v. de bel. aphr. Sed quũ aduerteret uticẽſes ſe cæſari dedere uelle: & eis pſuadere nulla rõne quiret ut ſecũ oppidũ defenderẽt: Ipſe oĩbus rebus diligẽtiſſime cõſtitutis. liberis ſuis Lucio cæſari: qui tum ei proquæſtor fuerat commẽdatis: & ſine ſuſpitione uultus atq; ſermone: quo ſuperiore uſus fuerat: quum dormitum iſſet ferrum intro clam i cubiculum tulit: atq; ita ſe traiecit. Qui dum anima nondum expirata concidiſſet impetu facto in cubiculum ex ſuſpicione: Medicus familiareſq; cõtinere atq; uulnus obligare cœperunt. Ipſe ſuis manibus uulnus crudeliſſime diuellit: atq; animo præſenti interemit. hæc ex Hircio. Apianus autem li. ii. & plutarchus dicũt Catonẽ bis plegiſſe librũ platõis qui de anima inſcribir̃: deinde obdormiiſſe: poſtea uero ſe ſub pectore ipreſſo enſe uulnerauit circa gallicinũ. effluentibus itaq; uiſceribus quum ſtrepitus ſecutus eẽt: medicus accurrẽs illæſa uiſcera & uulnus colligauit. Cato deĩde ꝓpriis manibus uiſcera lacerans expirauit: Anno ætatis. xlviii. cognita ſide catonis morte dixiſſe dicir̃ cæſar. Inuideo morti tuæ cato. Nã & tu gloriæ meæ pro ſalute tua iuidiſti. Scribit ẽt de morte catonis ipſe florus. Seneca itẽ epiſtola. xxxiiii. ⁋ Nobile lætũ: Valerius ẽt li. iii. de fortitudine hãc catõis mortẽ laudat. Ci. itẽ li. i. off. ſecutus ſtoicoꝝ dogma laudat mortẽ catõis ſeueri grauis atq; pfecti ſtoici. ſtoici eni rigida diſcipliã formati mortẽ paratã habebãt. Verum peripatethicorũ ſnĩa uituperandus ẽ Cato timiduſq; potius appellãdus q̃ fortis. Cũ ſibi mortẽ cõſcierit: ut icõmodũ aliquod euitaret. Diuus quoq; Auguſtinus hãc ipſam mortẽ uituperat. philoſophus itẽ li. iii. ethicoꝝ ſic ait. Mortẽ aũt ſibi cõſciſcere ob fugiendã pauptatẽ aut amorẽ aut moleſtũ aliqd nõ fortis eſt hois ſed potius timidi. Eſt. n. mollitudinis laborioſa fugere. Atq; nõ qa res ẽ hõeſta appetitit mortẽ ſed qa malũ fugir. Et li. v. ſic Nemo uero ſpõte iniuriã patir̃: At q ſe ipſum occidit ſponte id quod lex nõ pmittit contra legẽ efficit rectã. iniuriam ergo facit. Sed cui nã quæſo? an ciuitati? nõ ſibi ipſi: nã ſua patitur ſponte. Quapp & ciuitas mulctat ut ciuitati iniuriam facientẽ.

Margin: Romulus Romæ natalis — romuli anni. lv. — Quirinus — numa pomp. — Tarquinius priſcus — Sceptrũ regale — Secures — Faſces lictores — catonis mors

ℭACR. Defluit ſaxis agitatus humor laus ſtellæ a tpe: nã uerno tpe naſcir̃: quo & niues reſoluũr̃ Vir. Vere nouo gelidus canis cũ montibus humor Liquir̃. ⁋ Agitatus ſolutus. ⁋ Concidunt uẽti: fugantur ut ẽ Et hyberni parcebãt flatibus euri. Fugiũt. n. fugãr̃. Voluere dii uel pueri ledæ. Recumbit: ſternitur quod uento tumuerat. Romulum poſt hos. Ordo ẽ: dubito an prius memorem poſt hos. Romulum an quietum regnum Pompili: an ſuperbos faſces Tarquini an nobile lætum catonis hos aũt romanos duces & nubiles prætereũdo commemorat: ut Auguſtum cunctis præferat. Nam romulus urbis romæ conditor eſt numa pompilius a curibus ſabinis ad regnum uocatus eſt ſacrorum inuentor. ⁋ Tarquinius quoq; rex uirtute magnus: ſed hic priſcum poſuit non ſuperbum: nam faſces nobiles dixit Cato dum mortuo pompeio apud uticam obſideretur amore libertatis manu ſua ſe pemit unde & uticenſis uocatus eſt. Regulus aũt cum Afros uiciſſet ab eiſdem cum paucis captus eſt quem cum carthaginẽſes romam ꝓ cõmutatione captiuorum miſiſſent ac quieſcentes romanos ſuo conſilio reuocauit: hunc pœni dum ſacramenti memor reuertiſſet. ſectis palpebris uigiliis necauerunt. paulus & Terentius Varro conſules aduerſum Hãnibalem miſſi ſunt. hi apud cannas apuliæ uicum grãdi exercitus ro. clade ſuperati ſunt paulus poſtquam tantam uſtio collegæ ſuorum uidit ſtragem ſe perimendum hoſtibus dedit. Fabricius quoq; magnis præmiis a rege pyrro tentatus dum nimis pauper cẽſu eẽt corrũpi nõ potuit de quo Luc. Quo te fabricius regno quo uendidit auro. Curius pauptate clarus de agro ad conſulatum reuocatus eſt & qui nũquam totondit cæſariem propter iniuriam præturæ. camillus de exilio reuerſus uictores gallos urbe pepulit & ad ternectionem cecidit uictorq; ſua ſponte in ex-

llum redit Pompili regnũ:magna.n.pax fuit eius tẽporibus.¶ Supbos faſces:aut nobiles:aut reuera ſupbos.
¶POR. Defluit ſaxis agitatus humor:ſaxis littoris.ſ.q̄ fundãt.ſ.fluctibus ſe i ea illidentibus.Et minax ꝙ
ſic uoluere ponto.ꝙ ſic uoluere ꝓcũ uoluere.¶ Recũbit:aũt ꝓ eo ꝙ geta ſit dictũ.¶ An ſupbos tarqni faſces
dubium ẽt ſi qdem ſupbos faſces dixit tarquini ſupbi itelligamus. Tarquinius.n.ſupbus dignus non eſt cui
laudes inter deos & hos:quos principes noiabant dicanť.Supbos ergo magnificos intelligamus ut tarquinĩ
priſci faſces dicat:nõ ſuperbi.¶ An catonis nobile lætum:eius q ſe uticæ interemit.
¶CHRI. Defluit ſaxis agitatus hũor:nã quia i uere oriũtur a ſaxis.i.a montibus defluit humor.i.lique-
ſcit nix glacieſue poſſum etiã intelligere quod tumor maris quo in tempeſtate opiebanť ſaxa.i.ſcopuli mi-
teſcente mari reſideret & ſic humor ideſt aqua qua ſcopuli tegebantur defluit ab ipſis.¶ Cõcidunt: deſinunt
flare.¶ Fugiuntq; nubes.ſic Vir.collectaſq; fugat nubes:ſoleq; reducit.¶ Minax:eminẽs & i fluctũ erecta. Mi
nari eminere.Vir.Geminiq; minanť in cœlũ ſcopuli.Hinc minæ murorũ.item itentare.¶ Recumbit iacet: ꝓ
ſtrať coeq̃tur.¶ Soluere: ipſe caſtor & pollux.¶ Romulũ:filius fuit martis exilia.¶ Cõditor urbis rõæ. Vir.
in bello acerrimus.¶ Aſilũ cõdidit:Quare undiq; romã confluxit ingens hoium multitudo.Et Cum fœmi-
næ ad nuptias celebrandas deeſſent ſabinas rapuit.Hic exortũ bellũ & cõpoſita pace cum.T.Tatio rege ſabi-
norum ex duobus populis unus eſt factus.Diuiſit populũ i.xxx.curias:& i tres equitũ cẽturias.primãq; a ſe
ramnentem.Secundam a tatio tatienſem.Et tertiam luceram ſiue ab ethruſco lucumone ſiue a luco:ubi res
geſta eſt.inſtituit centum ſenatores:ac tandem cum apud capreas paludes exercitum luſtraret tãtus nimbus
ſubito exortus ẽ ut illum e conſpectu oium eriperet:nec poſtea unq̃ appꝑuit.Sed ſenatores qui prope erant ui
diſſe affirmabant illũ ad cœlum raptũ.Et iulius proculus in cõtione dixit ſibi Romulũ humana forma ãgu
ſtior ẽ apparuiſſe:dixiſſeq; placere diis:ut Roma orbis caput eſſet.Proinde rẽ militarẽ colerẽt.Quietum põ
pili regnum optimus ordo:ut de diis primum:deinde de heroibus:poſtremo de uiris ægregiis meminerit.
Secundus rex romanorum Numa Pompilius fuit:uir prudentia:iuſticia & religione excellentiſſimus. Et q
populum romanum a bellis ad pacem ſacraq; celebrãda traduxerit:Multa genera ſacerdotũ iſtituit:& ut co
ſilia quibus rempu.adminiſtrabat:maioris eſſent auctoritatis.ſecreto colloquio ægeriæ nymphe in antro ſuĩ
Pompilius fontis frui credi uolebat & illius conſilio cuncta agere.Grauiſſimi ãt ſcriptores ac in ꝑrimis diuus Augu. il-
lum hidromantia uſum aſſerunt ut illa diuinationis ſpem futura cognoſceret:fuit & apud externos populos
tanta hominis auctoritas:ut nemo illo regnãte romanos bello infeſtare ſit auſus:inſtituit templum Iani. An-
nũ ad curſum lunæ duodecim mẽſibus finiuit:Flaminẽ dialẽ inſtituit.Itẽ Martialem:& Quirinalẽ uirgines
Tarquinius ueſte legit.duodecim ſalios Marti gradiuo dedit regnauit annos quadragitatres.¶ Põpili:ꝓ pompilii Super
bos faſces.i.nobiles:nec eſt ad Tarqnium ſupbum:ſed ad priſcũ referendũ.Hic tanaqle uxore fœmina i au-
guriis perita ſuadente Tarquiniis ethruriæ oppido romã uenit:& Anco ſucceſſit.Hic centũ patres ad priores
elegit q deinde minoꝝ gentium ſunt appellati:locũ circo maximo deſignauit uicit ſabinos atq; collatiam : &
Faſces quicq̃d citra erat eis ademit:latinos domuit.¶ Faſces:inſignia ethruſcorum erant ut ſinguli lucumones:hi.n.
erãt duodecim in ethuria reges ante ſe duodecim lictores præmitterẽt cũ uirgaꝝ faſciculis: in qbus ſingulis
ſingulæ erãt incluſæ ſecures:ut cũ eẽt de reo ſuppliciũ ſumendũ:lictor illũ nudatũ ad palũ religaret & uir
Cato gis cæſo caput ſecuri feriret:utebantur præterea ſella curruli:toga picta & prætexta.Sed hæc oia inſignia Tul
lus hoſtilius tertius romanorũ rex ad reges romãos tranſtulit:inde exactis regibus ad magiſtratus traducti
ſunt.Ergo faſces.i.regnũ ponit.n.inſignia regni ꝓ regno.¶ Catõis nobile lætũ ꝓlixior ſim ſi oẽs.M.Catonis
regulꝯ attilius ſanctiſſimi uiri uirtutes percurrere uelim:nemo illũ charitate erga patriã ſupauit: Tandẽ ſupatus in aphrica
ſenatoris ꝑtibus & ſi oia bona a cæſare de ſe ſperare poſſet:tamẽ ne uultũ tyrãni aſpiceret:ſe ipſum cũ librũ
Platonis de immortalitate legiſſet interemit.
¶ANT. Regulũ.M.attilꝯ regulꝯ romãæ claſſis ipator prio
xãtippꝯ punico bello nauibus quinquaginta ſupra trecentas in lybiam
delatus eſt:a quo urbes fere ducente in deditionẽ redactæ ſunt
quæ carthaginenſium odio ad eũ defecerunt. Carthaginenſes
Scauri poſtea Xantippũ lacedæmoniũ ducẽ ſibi fecere.itaq; multi ro-
manoꝝ cæſi & capti ſũt: cũ qbus ẽt Attilius iperator q poſtea
cauea clauis circũuallata icluſus e xtinctus eſt hæc ex libyco li:
Apiani:Meminit ẽt Plinius de uiris illuſtribus:Multa ẽt poly-
bius lib.i.Ci.aũt li.ii.de finibus ſcribit.Regulũ uigiliis & fa-
Paulus æmilꝯ me cruciatũ:uideto ẽt gelliũ li.vi.c.iiii.& Syliũ lib.vi.¶ Scau-
ros Scauri patritii fuerũt:quoꝝ.M.Aemilius ſcaurus eloquen
tiæ cõſulꝯ ex ea gloriã pepit:de quo late Plinius de uiris illu-
ſtr:Saluſt.ẽt in iug.ſic ait.Sed ex oibus maxie æmilius ſcaurus
hõ nobilis ipiger factioſus auidus potentiæ honoris diuitiarũ
cæterum callide uitia ſua occultãs meminit ẽt de hoc uiro Va
lerius li.iii.de fiducia ſui.¶ Paulũ.L.Aemilius paulus.M.Te
rentii Varronis collega ſecundo bello punico fuit:quo tpe pu-
gnatum eſt apud cãnas cõtra Hãnibalem:ubi primo ſtatim prælio funda grauiter ictus fuerat:tamẽ & occur
rit ſæpe cum cõfertis Hannibali:& aliquot locis præliũ reſtituit ꝓtegentibus eũ eqtibus romanis:reliqt po-
ſtremo equum qm̃ ſibi uires deficiebant ad eũ regẽdum.Quũq;.Cn.Lẽtulus tribunus militũ præteruehẽs
equo ſedentem in ſaxo cruore oppletũ conſulem uidiſſet Luci Aemiliũ inqt quẽ unum iſontem culpæ cladis
hodiernæ dii reſpicere debẽt cape hũc equum dum & tibi uiriũ aliqd supereſt . Comes ego te tollere poſſũ

Regulũ & ſcauros:animæq; magnæ
Prodigum paulum ſuperante pœno
Gratus inſigni referam camœna
Fabritiumque
Hunc & incomptis curium capillis
Vtilem bello tulit & camillum
Sæua paupertas & auitus apto
Cum lare fundus
Creſcit occulto uelut arbor æuo
Fama marcelli:micat inter omnes
Iulium ſidus uelut inter ignes
Luna minores

ac ꝓtegere ne funeſtã hãc pugnam morte conſulis feceris:& ſine hoc lachrymaꝝ ſatis luctuſq; eſt. Ad ea con-
ſul Tu q̃dem Gnee Corneli macte uirtute eſto. ſed caue fruſtra miſerãdo exiguũ tp̃s e mãibus hoſtiũ euadẽ
di abſumas. Abi & tu me in hac ſtrage meoꝝ patere expirare: hæc & plura exigentẽ trius turba fugientium ci-
uium: deinde hoſtes oppreſſere cõſulem: ignorãtes q̃s eẽt: obrueruntq; telis. Lẽtulũ i tumulũ arripuit equus
&c. hæc ex Liuio li. ii. tertiæ decadis. ¶ Prodigũ ꝓdigere ẽ cõſumere. Vnde & ꝓdigus ſit: Auctor ẽ ſeſtus. ¶ Ca ꝓdigeſ
mœna: Camœnæ muſæ a carminib⁹ ſunt dictæ: uel q̃ canũt antiquoꝝ laudes: uel q̃ ſint caſtæ mentis p̃ſides
ut feſtus ait. ¶ Fabriciũ: fabricius licinius honorib⁹ & auctoritate oĩ ciue tp̃ibus ſuis maior: cẽſu par unicuiq; fabriti⁹
pauprimo q̃a ſannitibus: quos uniuerſos in clientelã hẽbat: decẽ æris & q̃nq; põdo argẽti totidemq; ſeruos ſi
bi miſſos. in ſanniũ remiſit continẽtiæ ſuæ beneficio ſine pecunia p̃diues: ſine uſu familiæ abunde comitatus Curius
q̃a locupletẽ illũ faciebat nõ multa poſſidere: ſed modica deſiderare: hæc Vale. ſcri. li. iiii. de cõtinẽtia. ¶ Cu-
rium. M. Curius ſannitũ legatis agreſti ſe in ſcãno aſſidẽtẽ foco: ac ligneo catino cœnãtẽ ſpectandum præbuit
ille. n. ſannitũ diuitias contẽpſit. Sãnites eius pauptatẽ mirati ſunt: nã quũ ad eum magnũ auri põdus publi-
ce miſſũ attuliſſent benignis uerbis inuitatus ut eo uti uellet uultũ riſu ſoluit: ꝓtinuſq; ſupuacuæ inq̃t ne dicã
ieptæ legatiõi miſtri. Narrate ſãnitibus. M. curiũ malle locupletibus ĩpare q̃ ip̃m fieri locupletem. atq; iſtud
ut p̃cioſum ita malo hoĩum excogitatũ munus refertote: & memẽtote me nec acie uici: nec pecunia corrũpi camill⁹
poſſe. Valerius li. iiii. de cõtinẽtia ita ſcri. ¶ Camillũ: furius camillus ſua iuſtitia phaliſcos in ditionẽ accepit.
Veios hyeme obſidiõe domuit: deq; iis triũphauit: dãnatus poſtea q̃ p̃dam inique diuiſiſſet: ardeã cõceſſit.
Mox quũ galli ſenones relictis ob ſterilitatẽ agris ſuis romanũ exercitũ apud alliã fluuiũ occidiſſẽt uictores
urbẽ itrarũt. Tũc camillus abſens dictator dictus collectis reliq̃s gallos ĩprouiſos occidit. populũ romanũ
migrare ueios uolẽtem retinuit. ſic & oppidũ ciuibus: & ciues oppido reddidit. Auctor Plinius de uiris illu Diuitie
ſtribus. ¶ Sæua pauptas: Liuius ẽt in p̃fatione ait. Q uãto reꝝ minus tãto minus cupiditatis erat. Nup diuitiæ Lar
auaritiã & abũdãtes uoluptates deſideriũ p luxũ atq; libidinẽ pereũdi ꝑdẽdiq; oĩa iuexere. Auit⁹: p hoc ma Lares
ioꝝ ſuoꝝ p̃ſimõia cõtẽtos oñdit. ¶ Cũ lare. i. domo apto fundus: hoc ẽ nõ egregia & ſupba domo. Oui. lib. i.
de triſtibus. Q uæ nr̃o fruſtra iũcta fuere lari. idẽ. li. i. de amoribus. Dii tibi dẽt nulloſq; lares inopẽq; ſenectã Marcel
Et longas hyemes ꝑpetuãq; ſitim lares ẽt dii cõpitales dñr Suetonius in auguſto. Cõpitales lares ornare bis lus
in anno iſtituit uernis floribus & æſtiuis. ¶ Occulto: occulte ꝓcedenti. Marcelli. M. Marcellus gallorũ ducẽ
apud padũ ingẽti exercitu ſtipatũ cũ paucis eq̃tibus iuaſit: quẽ ꝓtinus obtrũcatum cũ armis exuit: eaq; ioui
feretrio dicauit. Id ſcribit Valerius li. iii. de fortitudine. Addit Plinius q̃ ſyracuſas p tres annos expugnauit Iul. Cæ
q̃nq̃es conſul: iſidiis hãnibalis deceptus & occiſus eſt. Vtq; Liuius li. iii. de ſcd̃o bẽ. punico oñdit ſæpius hãni ſar
balem ab nola & ab cumis in fugã uerterat multis hoſtibus occiſis. ¶ Iuliũ ſidus. Iulius Cæſar i deoꝝ numeꝝ iulii
relatus ẽ nõ ore mõ decernẽtium: ſed & pſuaſiõe uulgi: ſiq̃dẽ ludis quos primo conſecratos ei hæres auguſt⁹ ſidus
edebat: ſtella crinita p. vii. cõtinuos dies fulſit exoriẽs circa undecimã horã. Creditũq; ẽ aĩam eẽ cæſaris i cœ Ignes. i.
lũ recepti: & hac cã ſimulachro eius in uertice addebaſ ſtella Suetoni. ita ſcribit. ¶ Ignes. i. ſtellas: Ci. li. vi. de ſtellæ
rep. Hiſq; aĩus datus eſt ex illis ſempiternis ignib⁹ quæ ſidera & ſtellas uocatis. Et paulo iferius ait: erãt aũt
hæ ſtellæ quas nunq̃ ex hoc loco uidimus: & hæ magnitudines oĩum q̃s eſſe nunq̃ ſuſpicati ſumus. Ex q̃bus
erat ea minima quæ ultia ab cœlo citima a terris luce lucebat aliena. Stellaꝝ aũt globi terræ magnitudinem Luna
facile uincebãt. Horatius autem dicẽs. Velut inter ignes luna minores: locutus eſt uulgari opinione. Stellæ
¶ ACR. Regulũ referam: inquit iſigni camœna regulũ. ¶ Et ſcauros: nobiles romanos qui & cẽſores & cõ
ſules fuerũt. ¶ Prodigum. cõtẽptorem uitæ. ¶ Gratus: aut delectabilis: aut libẽs: aut gratiam meritis debẽs.
¶ Huncordo eſt: hunc & curium icomptis capillis: & Camillum utilem bello tulit læua paupertas. & auitus
fundus cũ apto lare. i. cõueniẽs fundus & domus tẽuitati. ¶ Incõptis. ĩpexis. ¶ Vtilẽ bello tulit ut Luc. Fœcũ
da uiroꝝ pauptas. ¶ Sæua magna ſæuus ubi æacide telo iacet hector. Creſcit occulto uelut arbor æuo: incre-
menta arboris niſi poſtea q̃ creuerint non uidentur. ¶ Fama marcelli: Marcellum octauiæ dicit filium ſoro-
ris Auguſti: qui puer mortuus: eſt de quo Vir. Si qua fata aſpera rumpas tu marcellus: eris: aut illum Marcel
lum cõmemorat qui primus Hãnibalem apud Nolam ciuitatem in fugam compulit: & ab eo poſtea occiſus
eſt. ¶ Iulium ſidus: ut Vir. Ecce dionei. p. c. a. ¶ Velut inter ig. pulchra comparatio:
¶ POR. Aiacq; magnæ. Aemiliũ paulũ dicit q̃ uictus ab hãnibale apud cãnas Apuliæ uicum uitio collegæ
Varronis maluit ꝑire q̃ ex eo fugere: ergo ꝓdigũ contẽptorem intelligẽdũ: ꝓdigi. n. dicunſ proprie qui bõa
ſua a ſe diſꝑdũt q̃ſi porro ea ab ſe agẽtes. ¶ Fabriciũ. Liciniũ. ſ. ¶ Apro cũ lare fundus: & apto lare & cõueniẽte
gratus fundus itelligẽdus. ¶ Fama Marcelli: claudiũ Marcellũ Octauiæ Auguſti ſororis filiũ. Cuius iteritũ
Vir. in. vi. li. deflet. ¶ Occultum autem æuum. occulte procedens. iulium ſidus. C. Cæſaris ſtellam dicit.
¶ CHRI. Regulũ hic. M. Regulus attilius eſt uir excellens in re militari: uita moribuſq; conſtantiſſimus
& fide ſpectata. Q ui conſul contra carthaginẽſes poſt plures uictorias: tandẽ a Xãtippo lacedæmonio eorum
duce uictus captuſq; eſt. Et iureiurando aſtrictus Romam ut de cõmutatione captiuoꝝ ageret: ea conditione Regul⁹
miſſus: ut ſi nihil ĩpetraret ipſe rediret: uenit Romã: neq; tamen ſenatũ: quippe qui ab hoſte captus ciuis eſſe
deſierat: ſed ſeorſum cũ amicis locutus pſuaſit: ne ſe ſenẽ & reip. inutilem tot captiuis iuuenibus commutarẽt
Q uod ut magis pſuaderet: finxit ſe iam ueneno ſibi ad tempus dato mortem euadere non poſſe. Remiſſus
ergo id maxime præcatus ad cruciatus manifeſtiſſimos ubi ſedia & abſciſſis palpebris uigiliis aſſumptus pe
riit cum grauiſſimo dolore. ¶ Scauros. hi & cẽſores & conſules fuerunt. Nam de priuigno Syllæ dictatoris ni-
hil eſt quod credam: qui potius iaudito ludoꝝ apparatu q̃ egregia aliqua uirtute iſignis habeſ. ¶ Paulũ. pau
lus Aemilius conſul cum Terentio uarrone aduerſus hannibalem creatus ueſtigia Fabii maximi qui ſua tar- Paulus
ditate iuuenili ter exultãtẽ hãnibalem ſupabat: ſequi uoluit: Sed cũ cõtraria collegæ ſnĩa ſtaret: huc ex diſcor æmili⁹
dia res euaſit: ut alternis diebus imperarẽt: igiſ Terentius ea die i qua ſummã rei penes ſe uidit apud iſœli-

ciſſimum cãnarum uicum in aciem aduerſus callidiſſimum hoſtem temerarius egreſſus eſt uento aduerſo:
& in ora militum puluerẽ cõturquente:& ſole in illos ſuos radios emittente: unde infœliciſſimus cannenſis
conflictus ſecutus eſt:ſed ipſe Varro fuga ſibi conſuluit Paulus uero lœtali uulnere confectus i ſaxo reſedit
Equitiq; equum ſuum illi præbere uolenti reſpondit:tu tuo utere. Ego enim propinqua morte patriæ in-
utilis ſum:ſed nuncia Senatui & Fabio:me dum eorum præceptis obſequi cupio:collegæ temeritate eſſe pro
hibitum. Ac paulopoſt expirauit. Prodigum animæ:ideſt uitæ quam liberaliſſime patriæ contribuit. Sed ut
rem dilucide teneamus:in pecuniis priuatis & mediocribus conferendis eſt uirtus quædam in mediocrita-
te collocata:q̃ uidemus & quantum:& cui.& quãdo:& quãobrem dandum ſit. Hãcq; appellant liberalitatẽ:
cui duo ſunt extrema. Nam ſi deficias:nec tantum quantum oportet tribuas auaritia oritur. Si aũt excedas in
dandu:deſq; & pluſquã oportet & cui non oportet & quando & qua cauſa non oportet:in uitium laberis:quæ
Prodigus prodigalitas appellatur. Dicitur & largitio:ſi corruptelæ cauſa tribuas. Ergo in hoc loco nõ dixit prodigum
paulum ut uitio ipſum damnaret:ſed ut oſtenderet copioſam liberalitatem:& ſummã erga patriam charita
tem eſt autem prodigus ab eo quod eſt prodigere.i.ultra modum erogare. Plautus in aulularia. feſto die ſi
quid prodegeris profeſto egere liceat niſi pepceris. Magnæ:ideſt quæ multi pro ſalute publica exiſtiman-
da eſt. Superante pœno:uincente apud cannas Hãnibale. Non ergo prodigum ſed liberalem : nam impen-
iſignis dit & cui debuit patriæ.ſ. Et quãdo debuit:nam i ſummo illius periculo. Gratus:nam memor meritorum
Pauli in patriam cum laudare debuit. Inſigni camœna:celeberrimo carmine. Camœnæ aũt muſæ a canen-
do dictæ ſunt a ruſticis. Inſignis:excellẽs eſt dictum:a ſigno:nam ut ſigna:quæ ſunt incidia rerum:ſemp emi-
nent:manifeſtaq; ſunt:ſic uiri uirtute excellentes omnibus ſunt noti:dicimus etiam iſignia uirtutum honores
referre quia ſunt indicia illarum. Sic inſignia militaria:quia eminent:ac ſeſe oſtendunt militibus qui illa ſecuturi ſunt.
Referam:narrabo:ſic Virg. referes ergo hæc & nũcius ibis Belidæ genituri. Aliquãdo exprimere & imitari.
Iuue. Et multũ referes de mecœnate ſupino:item receſſere. Vir. Cogere donec oues ſtabulis numerũq; refer-
re iuſſit itẽ reuocare. Vir. ille pedem referens. Dicũt præterea referre damnum & referre expẽſum:cum ali-
quem debitorẽ por·mus & rõnem oſtẽdimus damni & expẽſi. Eodẽ pacto referre acceptũ cum oſtendimus
aliquem creditorẽ. Cice. in Philippicis. Qui uitã acceptã clemẽtiæ tuæ referũt. itẽ reddere. Vir. O mihi præ
teritos referat ſi iuppiter annos. Et refert idẽ quod intereſt:ſed tũc re ſyllaba cõtra naturã ſuã producit. Fa-
briciũq;:contra Pyrrhũ epyrotarum regẽ egregiam reipublice operam nauauit:miſſus legatus ad eum de capti-
uis redimẽdis:nullis præmiis a rege pſuaderi potuit:ut patriã deſereret:inde conſul cum tranfuga ſibi polli
ceretur ſe regi uenenũ ſi uellet daturum.ipm cũ indiciis ad regẽ remiſit. Incomptis non comptis:eſt como: is.
Teren. Antequã muliant anteq̃ comant annus eſt:& Oui. Sint pcul a nobis iuuenes ut fœmina cõpti:oſtendit
aũt priſcam illã in romanis ſimplicitatem quæ pcul ab omni laſciuiori ornatu eſſet. Curium. M. Curiũ ſan
nites:aduerſus quos bellũ gerebat:auro corrumpere tẽtaront:quibus ægregiæ reſpondit romanos non cupe
curius aurum:ſed imperare poſſidẽtibus aurum:fuerũt autem Curius & Fabricius pauperrimi. Camillũ. M. Curius
Camillus Camillus quo nemo excellẽtior iuſtitia & militari diſciplina illis ſeculis fuit. Faliſcos capenates: & ueios ſu-
perauit:tandem ab ingrata patria in exilium miſſus eſt ſed mox capta a gallis Roma abſens dictator creatus
gallus auro ſpoliauit:atq; in fugam uertit:ex qua uictoria pater patriæ. item Romu. & alter urbis cõditor eſt
appellatus. Tulit. produxit eſt enim ferre pati. Vir. Miſerere animi nõ digna ferentis. Portare. Virgili. Ferre
ſui dederat monumẽtum & pignus amoris. Auferre. Vir. Quippe ferant ſecum rapidi uertantq; p auras: Di-
cere:& ſcælus expendiſſe merẽtem laocoonta fer. Cupere. Oui. in noua fert animus mutatas dicere formas.
Fundus:ager dicitur quia ſit rei familiaris fundamẽtum:nam pecuniarum ratio labilis eſt. Fundum autẽ net
fundus trigeneris ima pars eſt. Auitus:a ſuis ſibi maioribus relictus. Ergo erat ſecundum antiquorum parſimoniam
& ipſe illa contentus erat. Cum lare:cum domo:nam urbanũ ædificium frugi & modeſtum eandẽ mode-
Lare ſtiam in agro requirebat. Cum lare: Lar nympha fuit. quæ iunoni furta iouis cum iuturna patefecit: iuſſit
Marcellus iuppiter ſibi linguam præcidi. & ad ſtygiã paludẽ p Mercuriũ deduci: Mercurius inter ducendum cõpreſſit
& inde geminos ſuſtulit:q a matre lares nominant:ſunt qui credant lares genioſq; eoſdẽ eſſe. Aitq; cẽſorinus
dictos genios:quia ut gignamur curẽt uel quia genitos curent. Credebantq; unicuiq; duos eẽ. alterum bonum
alterum malum. Vt chriſtiani etiã duos angellos bonum malũq; a deo incuſtodiã datos dicũt. ſed non natos
una nobiſcũ ut illi de genio ſiue lare dicunt. colebãtur domi:focuſq; illis erat ſacer:ibiq; de thure & floribus
illis ſacrificabat:ut in Plauti aulularia apparet: unde uulgus focũ foculare appellat:quaſi laris ſocum. Fer-
ramẽtaq; quibus ligna ſuſtentantur alaria dicunt. Verũ pro domo ſumit lar. Creſcit occulto æuo. ſentẽtia ẽ
q fama. M. Marcelli creſcit id non aduertentibus hoibus queadmodũ arbor progreſſu tpis creſcit & incre-
mentum quod non aduertitur ſingulis horis aut diebus cognoſcitur elapſo mẽſe uel anno. Putat Acron q in
telligat de Marcello puero octauiæ filio:de quo Vir. ſi qua fata aſpera rũpas tu marcellus eris. ſed Vir. Alpe
Fama & idule laudat:quæ mortuo illo creſcere non poteſt itaq; credo potius uoluiſſe Horatium referre ad memo-
rumor riam res geſtas eius Marcelli qui apud claſtidium oppidũ iuxta padũ ſingulari certamine uiriomarũ regu-
lum gallorũ occidit:& tertia opima ſpolia ioui feretrio rettulit. Quiq; Hannibalem iſultantem apto Marte
totiens repſſit:& ab eo ſæpe ſupior diſceſſit. Fama a fando. uel ut alii uolunt a ditione græca quæ idẽ ſigni-
ficat quod ſi eſſet phama. & non fama erit. Differunt autem fama & rumor ſecundum Quintilianum. Nam
fama conſenſum ciuitatis & ueluti publicum teſtimonium uocat. Rumor eſt ſermo ſine certo auctore diſper-
ſus:cui malignitas initium dedit incremẽtum credulitas. Virg. Audieras & fama fuit. q. d. non rumor. Nam
erant certi auctores rei. eſt autem uocabulum medium fama quicquid de aliquo diuulgat ſiue bonum ſiue
malum ſit:infamis tamẽ ſemper ad malum refert. famoſus autem ut plurimũ iſame eſt. cicero. Non pol iqt
audeo: nam me ad famoſas uetat mater accedere. Sed aliquando etiam in bonum traducit. Iuue. Famoſos

equitū cū dictatore magiſtros.¶ Micat:ſplēdet.Vir.Ardētes clypeos atq; hora micantia cerno.Et quia ſplen/ Micare
dor tremulus eſt & crebro ſalit:aliquádo ſalire eſt.Vir.Emicat euryalus:& crebro moueri.Vir.Et linguis mi
cat ore triſulcis.¶ Significat & digitis ſortiri hinc.Cicero cum uirum bonum appellat qui cum poſſis in tene
bris micare.¶ Iulium ſidus de.C.Cæſare intelligit.nam quo anno cæſus eſt dicūt I meridie appuiſſe cometē
quē illius aiam crediderūt.hinc Vir.in geo.Ecce dionei ꝓceſſit cæſaris aſtrū.Iulioꝝ āt domū a Iulio Aeneæ
filio originē duxiſſe ferunt.¶ Inter ignes ideſt inter ſtellas quæ minores ſunt.¶ Luna diciť quaſi luminū una.
¶ANT. Gētis hu.pa.atq;cu.Iuppiter ſaturni filius exceſſit fortitudie & cæteris uirtutibus oēs.Accepto.n.
poſt Saturnum regno maxima plurimaq; contulit ad hominū uitam primus oium iuſticiam docuit mutuo
ſeruari inter mortales:omni ui atq; iniuria remotis poſtea uero q̄ in cœlum delatus ē memoria nominis eius
animis hoium adeo infixa permanſit:ut oium quæ in cœlo fierent uelut imbrium tonitruū fulminum cæte/
rorūq; huiuſmodi potēs exiſtimareť.itaq; quod uite cauſa hoius eē uidereť cū fructus terræ ad maturitatē
pduceret:iouē dixere:pſem uero tū quia ſingulorū ſuſceperit ſumma cū beniuolētia curā:tum qa tāq̄ dux

Gentis humanæ pater atq; cuſtos
Orte ſaturno tibi cura magni
Cæſaris fatis data:tu ſecundo
Cæſare regnes.
Ille ſeu parthos latio imminentes
Egerit iuſto domitos triumpho:
Siue ſubiectos orientis oris
Seres & indos.
Te minor latum reget æquus orbem
Tu graui curru quaties olympum
Tu parum caſtis inimica mittes
Fulmina lucis.

hoibus extiterit recte uiuēdi:iperator ac rex ob iperii ampli-
tudinē cōſultor ac prouidus pp cōſulendi prudentiā appella iupiter
tus eſt:hæc ex Diodoro li.vi.¶ Cæſaris:auguſti.ſ.¶ Secundo pater
cæſare:ſecūdo a te.ſ.Nā tu in cœlis ille in terris regnat.¶ Par/ iupiter
thos:parthoꝝ īperiū oriētis erat ut Iuſtinus late.xli.li.oſten/ rex
dit auguſto Cæſari parthi & armeniā uēdicanti facile ceſſerūt
& ſigna militaria quæ.M.Craſſo &.M.Antonio ademerant re Parthi
poſcenti reddiderūt:obſideſq; inſuper obtulerūt Auctor eſt
Tranquillus:de quo ēt latius ante diximus.¶ Latio iminētes
quo parthi latio hoc eſt ipſi italiæ & romanis imminerent ui/
deto Apianū i li.parthico ibi.n.clariſſime hæc ſcribūtur.¶ Iu
ſto triūpho.iuſtū namq; erat ut ſigna militaria craſſo adem/
pta reciperenť.Vtq; trāquillus ſcribit:auguſtus nulli genti ſi/
ne iuſtis & neceſſariis cauſis bellū intulit.¶ Seres:ſeres ut ſcri
bit Pli.li.vi.regionē inhabitāt q̄ ſpectat æſtiuū oriētē & primi
ſunt hominū q noſcantur lanificio ſiluaꝝ nobiles pfuſam aq̄
depectentes frondium caniciem.¶ Indis:india & maxima ē
& ad orientem expoſita:ut Stra.li.xv.oſtendit:fauonii uero
ſpū ſaluberrima eſt bis in anno æſtatem habet.bis legit fru/ Seres
ges uti Solinus aſſerit Diony.ſcri.indiā eſt in ipſis oceani labris ſitā ad oriētem regionē ſane iocundiſſimam.
¶ Tu graui.curru ſenſus ē ſiue auguſtus domuerit pthos ſeu ſeres & indos ioue minor equus orbem terrarū
reget.Non.n.pp hāc gloriā ſe ioui æquaret;itaq; ipſe iuppiter olympum reget & fulmina in lucos pollutos ia India
ciet.Nā ſecundū pontificū & aruſpicū documēta polluti luci fulminibus tangebanť.¶ Q.uaties olympum ſe
cundum uulgarē opinionē loquiť.Nā re uera ſi in nube luctet flatus aut uapor tonitrua edūtur.¶ Si erumpit
ardens fulmina:ſi longiore tractu nitať fulgetra iis fingetur nubes illis perrumpitur.Auctor Plini.lib.ii. Toni/
¶ACR. Gētis hu.p.atq; cu.apoſtrophe ad iouē:ē āt periphraſis.¶ Fatis.p fata.Tu ſcdo.i.ſit.ſcds a te.ſ.ut tu trus
in coelo:ille in terris regnet.¶ Ille ſeu pthos latio īminentes.Parthi in latiū nec uenerūt nec tentauerūt uenire Fulmē
ſed qa dilatatū eſt iperiū romanū latiū uocauit:qa ſub ditione latuerat ut Vir.ſbellē auertis romanis arcibus fulge/
idū.i.a ditiōe romana.¶ Egerit ſubegerit.¶ Domitos:ſubiugatos.¶ Seres & indos:ſubaudi a ſuperioribus re tra
gnes ſecūdus a cæſare.¶ Aequus:iuſtos;ordo ē:ille equus minor te reget latū orbē.¶ Tu graui:ordo ē:tu q̄ti
es olympū graui curru:tu mittes inimica fulmina paꝝ caſtis lucis.Q.uaties hōore numinū frueris.¶ Paꝝ ca
ſtis:pollutis.ſm pōtificū documenta & aruſpicū:q dicūt nū q̄ fieri fulmina niſi in locis pollutione aliq̄ alicis.
¶POR. Gentis hūanæ.p.atq;.c.q̄ſi occultus ſenſus hoc āt dicit magis ut neminē ſm abs te uelis eē q̄ cæſarē.
¶ Ille ſeu pthos latio:grata cōceptiōe loqtur.Nā dū rōnē inducit ꝓ incolumitate atq; iperio auguſti mire illi
honorē indulget dicēs ſiue pthos domuerit ſiue ſeres atq; indos nihilominus tibi olympi regnum tonitruare
atq; fulminare pmittet.¶ Graui curru.quaties olympum:hoc ſecundum uulgarem opinionem dicitur.
¶CHRI. Gētis hu.iā quo intēderat deuenit:& Octauianū poſt iouem inuocādū cenſet ita ut iuppiter pri
mus coelū regat auguſtus ſecūdus terris imperet.¶ Pater:qa creauit.Cuſtos qa prouidētia ſua cuncta admi
niſtret.¶ Orte ſaturno.nam ſaturni filius fuit iuppiter.¶ Fatis:nā fata uoluerunt ut cæſarem curares.¶ Secun
do cæſare.q.d.itā regnes ut poſt te cæſar ſcds ſit ſimileq; eſt Virgilii diſtichō.Nocte pluit tota redeunt ſpecta
cula mane diuiſum īperiū cum ioue cæſar habet ille minor te æquus.i.iuſtus i regēdo q̄ prima uirtus regriť i
adminiſtratore.¶ Reget latū orbe.i.ꝑerit.terris.Seu.¶ Egerit.i.ſubegerit.Parthos quos per uētidiū Baſſum
auguſtus uicit iuſto triumpho qa deleto ab ipſis exercitu romano cum ſuo imperatore craſſo iuſta fuit uicto
ria.Triumphus autem ſupremus honor eſt duci oium militariū rerū putant pleriq; & maxime uarro trium/
phum dictum a baccho primo huius rei auctore quē τριαμβον appellant.Plutarchus hanc nois originē ne/
gat.Trāqllus uero latinū putat nomē ſic dictum:qa q triūpharet triplici iudicio honorareť.primo.n.exerci/
tus de triūpho decernēdo duci iudicabat:ſcdo ſenatus.tertio populus.¶ Triūphans eqs albis quatuor uehi/
tur & ſenatu ꝑeunte in capitolio tauros mactat:lacædemonii autem duces ſi dolo prudentiaue:rem peregiſ/
ſent bouē:ſin ꝑlio gallū īmolabant adeo ampliora magiſq; hoie digna quæ rōne q̄ q uiribus gererentur puta/
bāt.Triūphū bacchi q ob deuictā idiā prius triūphauit elephāti.Ad currū iūcti uexeť.ſeſoſtris rex ægypti ſin
gulis ānis ex ſubiectis regib9 iūgeť ad currū ſolit9 erat:ſicq; triūphare:idē ēt Tigranē Armēiæ regē factitaſſe

Plutar.auctor ē.at romulus pedes triūphauit. Tarqniū āt ab ethruſcis dīt ſumpſiſſe formā ut q̄drigis thriū pharet q̄uis q extēt. Valeriū publicolā curru primū triūphaſſe uelīt: demū lege cautū ē;ne ipatori triūph⁹ decerneret:niſi uictor i uno ꝓlio.v.milia hoſtiū cecidiſſet.⁋ Seres:populi i æthiopia apud quos altiſſimæ ſūt arbores i qbus uermes lanā tenuiſſimā emittūt.quā ab ipis ſericū appellam⁹.Quid memorē æthypū molli canētia lana.Et Lu.Sub iuga iā ſeres iā barbarus iſſet araxes.⁋ Indos:hos populos ꝓter bacchū nullus oſo ſub egit:q̄uis & alexāder magnus:& Nerua troianus de illis triūphare meruerit. Te mior latū regat æquus orbē Regat ergo & Octauianus æquus tanq̄ optimus princeps minor te.q.d.q tibi unicedat: cæteris autē ſit ſuperior.Nec tamē reddat eum ſupbū tam excelſus gradus:ſed ſit oībus æquus. Tu graui curru quaties olympum Sit ſentētia ille terris imperet:tu cœlo. Quoniā āt danc tonitrua ioui loqtur ex uulgari opinione q ſtrepitus tonitrui fit cū cœlū ſuo curru incedēte quatitur. Tu ēt mittes fulmina lucis parum caſtis ideſt parum religioſis.Sic Vir.Hac maneant caſti ſub religione nepotes:uel parum caſtis:ideſt pollucis uel ex ſententia pontificū & aruſpicū q dicūt nūq̄ fieri fulmina niſi in lucis pollutis.

Argumentum. Odes.xiii.

¶ANT. Terciadecima ode ad lydiā amicā poeta ſcribit:ubi dolet riualem Telephum ſibi ab illa præpōi.d.n. dum lydia thelephi aut collum aut brachia laudat ei⁹ iecur ira feruēſcere ſeq; nec mētem nec colorem habere lachrymari etiam cogi & Zelotypia uri. Appellat ide fœlices quorum amor nō malis quærimoniis ſed ſola morte diſſoluntur.⁋ Cū tu lydia telephi: Ode ē dicolos diſtrophos primus.n.uerſus glyconicus eſt: de quo tertia ode. Secundus uero aſclæpiadeus de quo ode prima. Ceruicē roſeā:pulchrū collū. Vir.li.ii.Ergo age chare pater ceruici imponere noſtræ.⁋ Cærea mollia: molles carne aptos mēte ducimus inquit philoſophus.⁋ Telephi.dolorē auget hæc repetitio.⁋ Væ.uæ hic ieriectio eſt itaque cum æ diphtōgo uæ ſcribič ut differat a cōiunctione ue quæ ſine diphtōgo exarač.Dicič autē uæ populo & populum:ut ca per inqt:eſt aūt dolētis interiectio: teſte etiam diomede.⁋ Bile:eſt bilis proprie follis humor qui iecori adheret: aliter cholera dicitur q̄ eſt calida & ſicca: ab ipſo.n.epate ad fel tranſmittitur ex qua ira mouet:hinc colerici facilius iraſcutur ꝓpter humoris tenuitatem hinc & Iuue.ait. Quid referam quāta ſiccū iecur ardeat ira. χολη autem græce latine fel & bilis. ⁋ Difficili aſpera dura.⁋ Certa ſede dolore ſummo & timore mēs ipſa & color ꝓpriā ſedē relinquūt. Natura.n.ut ſcr.Macr.li.vii.quū qd̄ de extrinſecis contingentibus metuit in altum tota demergič:ſicut nos quoq; quum timemus latebras & loca nos occultantia q̄rimus.Ergo tota deſcēdēs ut lateat trahit ſecum ſanguinem quo uelut curru ſemper uehič:hoc demerſo humor dilutior cuti remanet:& inde palleſcit. ideo timētes tremunt quia uirtus aīæ introrſum fugiens neruos relinquit:qbus tenebač fortitudo membroꝝ & ide ſaltu timoris agitanč.⁋ Genas: genæ palpebræ dicunč uel hæ ꝑtes q̄ ſunt ſub oculis:uel ubi barba primū orič. Auctor eſt Feſtus.Ennius ait de dormiēte imprimitq; genæ genam Plini.li.xi.c.xlſ.ait infra oculos malæ hoi tantū quas priſci genas uocabāt:pudoris hæc ſedes:ibi maxīe oſtēdič rubor:paulo āt ſupius oñdit genas palpebrarū ſedes:ait .n.ſic palpebre in genis hoi utriq; mulieribus ēt infecte quottidie tāta eſt decoris affectatio ut tingantur oculi quoq; poſtea inqt defluere eas haud merito uenere abūdātibus tradūt.in genas in palpebraꝝ ſedes. ⁋ Furtim clā me in aduertēte. ⁋ Arguēs:oſtendens. Vir.li.iiii.Degeneres animos timor arguit. ⁋ Lentis: diuturnis tacitis occultæ ſæuientibus. Vir.li.iiii. Et tacitum uiuit ſub pectore uulnus item & cæco carpitur igni. ⁋ Vror: zelotypia oſtendit ſe cruciari.⁋ Furens:amoris cauſa.⁋ Memorem notam.i.diuturnam & longam.

Væ

Bilis cholera iecur

timētis cur pallent

timētes cur tremunt

Genæ Malæ

Genæ Palpebræ.

¶ Terciadecima ode dicolos diſtrophos ad lydiam.

CVm tu lydia thelephi
Ceruicē roſeā & cerea thelephi
Laudas brachia:uæ meum
Feruens difficili bile tumet iecur.
Tunc nec mens mihi:nec color
Certa ſede manent:humor & in genas
Furtim labitur arguens
Quam lentis penitus macerer ignibus.
Vror ſeu tibi candidos
Turparunt humeros immodicæ mero
Rixæ:ſiue puer furens
Impreſſit memorem dente labris notam.

¶ACR. Cū tu lydia Telephi. Ad lydiā meretricē heroticæ dicolos diſtrophos.⁋ Metrū prīo uerſu glycōicū:ſcđo aſclepiadeū.⁋ Ceruicē:roſeā pulchrā;ut Vir.roſea ceruice refulſit.⁋ Cærea.aut mollia aut cæræ ſiſia.⁋ Væ:ieriectio dolētis ē. Difficili bili:hoc epithetō iracūdiæ ē qa iplacabilis ſit Bilæ āt iracūdiā;ut Iuu. Atq; oculis bilē ſubſtrigit optis. Plaut⁹ in āphitriōe. Atra bili pcita ē. Tūc nec mēs mihi nec color.c.ſ.m. Voluor uariis cogitatiōib⁹ & color i diuerſa mutač.Humor & i.g.f.l. Secretæ lachrymæ amoris nimietatē ꝓdētes. ⁋ Arguēs demōſtrās:ut illđ. Degeneres aīos timor arguit. Macerer:ꝯſumar:ut ē mollis flāma medullas. ⁋ Pēitus iteri⁹. ⁋ Vror.ſ.t.c.aſpectu crucior quotiēs aut uīo p rixā aut libidīe certe amoris alteri⁹ i corpe tuo ſigna cōſpexero.ordo ē uror ſeu tibi imodice rixe turbarūt cādidos hūeros mero ſeu puer furēs ipſiſſit memorē notā labris dente.⁋ Immodice:imēſæ.⁋ Furēs:ipatiētia amoris.ſ.⁋ Memorē notā:p qđ amoris recordatio ſuareč.

¶POR. Cũ tu lydia Thelophi ceruicẽ laudas. Ad lydiã amicã ſuã hoc ſcribit. a q̃ riualẽ ſuũ thelephũ lau
dari moleſte ferre teſtaẽ. ¶ Iecur pro corde ψφελιοσ.i. ſimplr. ¶ Difficili bile: Nõ quã difficilẽ cõcipio: ſed du
ra & cruciabili: uñ ẽt difficiles hoĩes dicunẽ q duri & inexorabiles ſunt. Humor & in genas: decore dcm̃ q̃ hu
mor genaꝝ hoc eſt lachrimaꝝ. ¶ Cõcremer: cõuincar: interiora pectoris mei amore flagrare. ¶ Lẽtis: aũt igni
bus diſertè: q̃ſi occultæ ſeuiẽtibus. Quale illud uirgilianũ. Et tacitũ uiuit ſub pectore uulnus. ¶ Impſit me
morẽ dente notã. Grate memorẽ notã dẽte pſſit: qm̃ doloris memoriã cõem morſus facit eiꝰ q me morderit.

¶CHRI. Conatur in hac ode ĩducere riualem in odium amicæ ſue & ſe ex zelotypia uehemẽter illã ama
re oſtendit. ¶ Ceruicem collum: Iuue. Præbenda eſt gladio pulchra hæc & candida ceruix. Proprie ceruix ab
occipitio incipit & tendit ad ſpinã: Et eſt tanquam canalis per quam medulla cerebri deſcendit ad ſpinam di
cta ceruix quaſi cerebri uia. Eſt enim ex oſſibus orbiculatim uertebratis: quo cõmoditatẽ capiti præbet quo
cunq; ſe flectẽdi: unde duræ ceruicis homines qui obſtinati iflexibileſq; ſunt dicimus. Primus aũt ſm Quin
tilianum hortenſius orator in ſingulari numero hoc nomine uſus eſt. Eſt ergo pars colli poſterior: cum gula
pars ſit anterior. ¶ Telephi: riualis ſui nomẽ eſt. ¶ Cærea: flexibilia: ut cæra facile flectitur. Oſtendit autem ex
hoc agilitatẽ quæ corpis nõ parua laus eſt. ¶ Iecur: eparq; idẽ eſt mẽbrum & ſedes ſanguinis. Nam ſanguis ab
epate colorẽ ſumit: & qa ira ebullitio eſt ſanguis: & quæ bulliũt intumeſcũt. iccirco uolẽs irã uĩdere dixit. Fer
uens iecur tumet. Sic iuue. Quid referã quãta ſiccũ iecur ardeat ira. ¶ Difficili bile. bilis enim ſpuma ſangui
nis eſt q̃ ſanguis incaleſcit & ĩ irã inſurgit. Hãc græci χολην dicũt: noſtri medici chulerã. Habẽt tn̄ q̃ttuor hu
mores ẽt latina nomina. ¶ Sanguinẽ: pituitã: bilẽ & atrã bilẽ. ¶ Difficili: ab effectu. i. q̃ reddat hoĩes difficiles
ideſt moroſos & iracundos ſicuti morbos palentes q huĩes paleſcere cogant. ¶ Nõ manet mẽs qa careo tranql
litate: & huc & illuc uoluor. Vir. Atq; aĩum nũc huc celerẽ nũc diuidit illuc. Per parteſq; rapit uarias per quæ
oĩa uerſat. ¶ Vel non manet mens. i. nõ manet ratio. Nam amens fio ira dolureq; pariter acceſus. Sic Virgi. Iſq
amẽs animi & rumore accenſus amaro. Nã oĩs ꝑturbatio auertit mentẽ. Sed quæ ab amore ꝓuenit omni quie
te exuit. ¶ Nec color. qa pallidi redduntur amãtes. Oui. palleat oẽs amãs: pallor color aptus amãti. Et uĩs pau
lo uehementior affectus animi colurẽ uariat. ¶ Humor & in genas. Lachrymas intellexit. Gena aũt: ut multi
uulũt eſt a cilio ad uniuerſam illã partẽ oculis ſubiectã quæ barba ueſtiẽ. Quod aũt ſit etiã ciliũ quo oculus Gena
claudiẽ: audi dicẽtẽ Quitilianũ illa ꝑpetua nocte clauſæ genæ nõ cuſtodierũt. Et Pli. in li. xi. ¶ Oĩa iſecta nõ
habẽt genas: nec itegunt oculos. ¶ Labiẽ furtim. q. d. anteq̃ aduertã. ¶ Arguẽs: mãifeſtans: demonſtrans. Virgi.
Degeneres aĩos timor arguit. Hinc argumenta in diſputationibus: qa illis rem demõſtramus: hinc argumen Arguo
ta in comœdiis: nã illis mira uerboꝝ breuitate aperimus quicqd uniuerſa cõtinetur fabula: Neq; prætermit
tendum eſt aliter dici argumenta: aliter argumentationes. Tria enim ſunt quæ nobis confirmationem aut con Argu
futationem rei dant. Primo enim quęriẽ tanq̃ ſedes quædam: unde rõ educiẽ: quæ locus a dialecticis nuncu mentũ
patur. Vnde Ariſto. & Cice. topica libros appellarũt ab eo qd̓ eſt topos. i. locus in q̃bus huiuſcemodi locos de argu
monſtrant. Rõ aũt quæ a loco ſiue ſede deduciẽ adhuc iformis & indiſtincta argumẽtũ appellaẽ. Ruſus autẽ mẽtatio
cũ in ſuas ptes diſtributus fuerit erit argumẽtatio. Quod ut dilucidius appareat: ꝓbare nitiẽ: uirgiliana ue Locus
nus apud iouẽ deberi æneæ ſedẽ certã in italia exẽplo antenoris. Ergo occurrit ſibi locus qui diciẽ a maiori ab
eo aũt ſumit argumẽtũ qd̓ eſt huiuſcemodi: licere æneæ filio & patriæ defenſori cõſiſtere in italia poſtq̃ licu
it Antenori nullo ſanguine ſibi cõiũcto & patriæ ꝓdicturi. Hoc aũt argumẽtũ ſi in ſuas ptes q̃ ſunt ꝓpoſitio
aſſumptio: & cõcluſio digeraẽ erit argumẽtatio. Ea aũt ſic cõparabiẽ ut ſit ꝓpoſitio huiuſcemodi. Si hoĩ exter
no & ꝓditori licuit in italia cõſiſtere: multo magis ꝓpugnatori: & q tibi filius ſit licebit. Deĩde erit aſſumptio
ſed licuit cõſiſtere antenori: q nec tibi filius eſt: & patriã ꝓdidit. Ex ꝓpoſitione aũt & aſſumptione uriẽ tertia
pars argumẽtatiõis q̃ dr̄ concluſio: & talis erit: ergo licebit in italia conſiſtere æneæ. ¶ Dicimus ẽt arguere: rep
hẽdere: qa q repræhẽdit oñdit erratũ. Et qa rep̄henſur adhibet crepitũ ſonitũq; uerboꝝ: dicimus argutũ ſo
noꝝ. Vir. Hæc arguta ſacra pẽdebit fiſtula pinu. Itẽ quia qui arguit abrupta & breui utiẽ clauſula: dicimus ar
gutum breuẽ. Vir. Argutũq; caput. ¶ Penitus: ualde iterne ſignificat: uñ ſit nomẽ penitus. a. um. Plau. ¶ Excrea
uſq; ex penitis faucibus. ¶ Macerer. cõterar. extenuer: ut ſit ab eo qd̓ eſt macer: ꝓpꝛie tamẽ macerare dicimus
cũ tãdiu in aqua res relinqẽ donec tenereſcat. ¶ Lẽtius flexibilius: quod eſt flãmæ ꝓpriũ. Vir. Eſt mollis flã
ma medullas. ¶ Ignibus: amuribus quoꝝ cupiditate inflãmamur. Vir. Et ceco carpiẽ igni: ꝓpeaq; fortaſſe di
xit lentis qa quæ lẽte ꝓcedũt nõ multũ aduertunẽ. Vror ergo ſi rixe quæ excitanẽ inter te & Thelephum de Rixari
turpãt humeros quia ipſe ex ebrietate excedẽs modũ uerberet humeros & reddat liuidos. ¶ Rixari: cõtende
re: eſt ut idẽ alter rixaẽ de lana ſæpe caprina. Puto eẽ a ringẽdo quod ẽ canũ qñ irritanẽ. ¶ Immodicæ: modũ
excedẽtes imodeſte. nam modicũ id dicimus nõ cui aliqd ſit iminutũ: ſed quod nõ excedit mudũ & mode
ſtum eſt. Lu. Mudicũ cõponere ciuem. ¶ Mero. ꝓprie uinũ cui non ſit admixta aqua. q. d. ex ebrietate. ¶ Furẽs
amore an ira ambiguũ eſt. utrũq; enim furorem infert: ſed amore potius: cũ uehæmentius baſia imprimat: & Nota
murdicus appræhẽdens labia reliquit liuorẽ. ¶ Notã. i. maculã qua res ipſa notaẽ. Eſtq; tam in aĩo q̃ in corpo
re nota uelut & macula. Et quãuis uitiũ ex ea uſtẽdaẽ: tamẽ aliquãdo ad laudẽ referẽ. Oui. Ille numãtina tra
xit ab urbe notam. ¶ Memurem: dicimus memorẽ eũ qui recordatur ſed & q̃doq; rẽ cuius memores ſumus
memorem dicũt poetæ. Virgili. Sæue memurem iunonis ob iram. Ergo iram memurem: id eſt cuius memor
eſſet iuno. Sic & in hoc loco memurem notam uehementem: ut non facile excidat e memoria. Ordo eſt. Tu
non ſperes. i. non ſperabis illum perpetuum ſcilicet in amore ledentem oſcula. i. pulchra hora ſcilicet morſu.

Non ſi me ſatis audias
Speres perpetuum dulcia barbare

¶ANT. Non ſi me. Ordo ẽ: ſi me ſatis audias ſi mihi obtempe
res nõ ſperes ꝑpetuũ amatorẽ. ¶ Barbare. i. ſæue ledentem dulcia
oſcula. ¶ Quinta pte. i. coitu. Sũt. n. partes ueneris q̃nq;. Viſus: &
alloquũ tactus pꝰ oſcula factũ. ¶ Nectaris: gratiæ dulcedis ſuauita

nectar tis Nectar ut inq̃t feſtus propriæ eſt deorum potio ſignificat autem imortalitatem.vi.enim priuationem ſignificat. κτεινω occido.☞Imbuit perfudit infecit.repleuit.☞Fœlices appellat eos fœlices quorum amor non malis quærimōiis ſed morte ſola diſſoluitur.☞Eſt autem or. fœlices ſunt ter & ãplius illi quos irrupta copula tenet nec amor diuulſus malis quærimoniis ſoluet eos citius ſupræma die.☞Ter& amplius ac ſi diceret oterq; quaterq;.☞Copula amoris & gratiæ cōiunctio. Eſt etiam copula ſuniculus quo uenatorii canes retinentur.Ouidi.li.vi.triſtium. Vtque canem pauidæ nactū ueſtigia ceruæ Latrantem fruſtra copula dura tenet.

Lædentem oſcula:quæ uenus
Quinta parte ſui nectaris imbuit.
Fœlices ter & amplius
Quos irrupta tenet copula:nec malis
Diuulſus querimoniis
Suprema citius ſoluet amor die.

CACR. Non ſi me ſatis.ordo eſt:ſi me ſatis audias:nō ſperes ꝑpetuū lædentem barbare dulcia oſcula. Aliter ordo hic eſt:nō ſperes ſi me audias amatoribus dulcedinē eſſe perpetuā. Candidos turparunt humeros.liuore reddiderūt deformes.☞Speres ꝑpetuū.illū q dulcia ledit oſcula.☞Quita parte.ſ.n.i.luxuria ſui amoris ipleuit.☞Fœlices ter & amplius multotiens ſm illud.O terq; quaterq; beati.☞Quos irrupta tenet copula.Copula ꝑprie dicit̃ cuiuſlibet rei duplex numerus.Vnde tractum eſt ut & matrimoniū copula diceretur.☞Nec malis:ordo eſt nec amor diuulſus malis q̃rimoniis ſoluet citius ſuprema die.i.quorum amor ante diem mortis iurgiis & litibus non ſoluitur debent fœlices uocari.

CPOR. Non ſi me.ſ.a.ſ.p.d.b.ordo nō ſperes ꝑpetuū ſi me ſatis audias & ſubaudiēdū extrinſecus amatorē.☞Quæ uenus qnta pte ſui nectaris imbuit:elegãter q a in qnq; ptes amoris fructus eē ꝑtitus dr̃ uiſu eloqo tactu oſculo cōcubitu unde & Tere.illud.Tamē extrēa linea amare haud nihil ē.☞Fœlices ter & amplius.q.ir.t.c.nec.m.d.q.ſ.c.ſ.e.die.Senſus ſatis fœlices exiſtimo eos quoꝝ iter ſe amor ita cōſentit ut non ante ultimū uitæ diē reſoluat̃.Attēde elocutionē.☞Citius:ſuprema die q signat ante diē ſupremū.Quos irrupta tenet copula allegorice dicitur ſignat aūt eos qui amoris uinculo inter ſe conſtricti ſint ut nunq̃ diſcerni poſſint.

CCHRI. Barbare in hūaniter & crudeliter ut ē de more barbarorū.Si me audias.i.ſi mihi credis.ſi meas rōnes ſuſcipies.Nã nō uſ audire q nō obtēperat dictis.Sapit ãt locus iſte iſinuationē.Nō.n.poſtulat apte q ſe illi ꝑponat cū ſe in grãdiori ætate cōſtitutū illū adoleſcentē uideat.Sed inuehit̃.in aduerſariū:ut illã ad ſe cōuertat.☞Oſcula:uel ſuauia intelligit:uel potius hora:ut ſit ſnia:q ledat ſuū os dū nō ſine morſu oſculat̃. Eſt

Oſculū aūt oſculū diminutiuū ab eo qd eſt os in muliere ãt anguſtū os laudat̃ ſic Oui.de daphne.Videt oſcula q̃ nō eſt uidiſſe ſatis.☞Quæ uenus:Quinta pte ſui nectaris ībuit.idē.n.ē qbus oſculis ēt i cōcubitu utit̃.Nã qnq; ſunt qbus i amore accēdimur:uiſus ſermo:tactio oſculū:cōcubitus.Ergo i qnto gradu eſt cōcubitus ergo hoc ſignificat q uenus implet oſcula quinta parte ſui nectaris.i.ſue ſuauitatis q̃ eſt i cōcubitu.Eſt autē nectar deorū poculū quēadmodū ambroſia cibus.☞Ter & amplius poſuit numerū finitū ꝑ infinito uel dixit ter.& amplius.i.ter & quater:qa ut docet Macro.ex iſtis duobus numeris oſtendit̃ pfecta fœlicitas.Vnde Vir.Oterq; quaterq; beati.☞Copula:uinculū.Eſt ꝑprie copula cuiuſlibet rei duplex numerus;un̄ dr̃ copula m̃rimonii.Malis q̃rimoniis.i.litibus ex quibus ſunt quærimoniæ.☞Supræma die:ideſt morte qua omnia diſſoluuntur.

:Argumentum. Odes.xiiii.

CANT. Quartadecia ode nauī alloquit̃ hortãs illam ne iterū æſtuoſum mare īgrediat̃:ſed portū fortiter occupet.Cū eius latus remigio careat. Malus & antēnæ uētis cōcuſſi fuerint funeſq; deſint:nec uela integra maneãt.Nec dii ſint quos iteꝝ naufraga iuocet Et q̃uis nobiliſſima ſit & picta nō ppea timidꝰ nauta ſibi cōfidet aūt tēpeſtatē euadet̃ poterit. itaq; cauēdū monet ne uētis ludꝰ fiat & iter cycladas ſcopuloſaq; freta īcidat.Reuera tñ ut ſcr.Fabius.li.viii.p allegoriam.i.inuerſionem:q̃ aliud uerbis.aliud ſenſu ondit̃

Allegoria Populū ro.alloquit̃ ne iterū bella ciuilia ſequat̃:ſed pacē totis uiribus habere cōtendat.☞Porphiriōis ãt

Brutus Caſſius ſnia uerior eſſe uidētur ut.ſ.ad.M.Brutū loquatur q apud philippos macedoniæ urbem contra Augu.& M.Anto.pugnans ſiniſtrum cornu cui preerat Caſſius amiſerat:direptis etiã caſtris pp qd caſſius ſibi ipſi mortē cōſcierat ipe tñ Bru.uidebat̃ rurſus inſtruere ſe ad pugnã.itaq; merito poeta p allegoriã metuere ꝑ eo ſe teſtat̃: q & ſub ipō militauerat.inde tñ ex ꝑlio Philippico fatigatus receptus ab Aug. ueniã meruit auxilio mecœnatis. Qui uero de Sexto pōpeio intellexerunt non recte quidē nam ſub Bruto tribunus militum fuerat poeta:hinc ait. Nuper ſollicitū quæ mihi tedium &c.De hoc etiã uidero lib.ii.ode autem.vii.☞O nauis referent i mare te noui. Eſt ode tricolos tetraſtrophos.Metrū hēt duobus uerſibus

COde.xiiii.tricolos tetraſtrophos ꝑ allegoriam:ideſt inuerſionē.M.Brutū alloquitur.

O Nauis referent in mare te noui.
Fluctus:oh qd agis? fortiter occupa
Portum:nōne uides:ut nudū remigio latus:
Et malus celeri ſaucius aphrico:

Antenneq; gemant:ac ſine funibus.
Vix durare carinæ
Poſſunt imperioſius
Aequor? non tibi ſunt integra lintea
Nõ Dii:quos iterum. preſſa uoces malo:
Quamuis pontica pinus
Syluæ filia nobilis
Iactes & genus:& nomen inutile:

aſclæpiadeũ de quo prima ode: Tertius pherecratius eſt. Brutus
Quartus uero gliconicus: de quibus ode .v. iã diximus. M.Ant.
O nauis:p allegoriã ut diximus populũ ro. itelligit uel Augu.
potius.M.Brutũ. In mare. in prœliũ & cladem. Noui Caſſi9
fluctus:noui belloꝝ ciuilium impetus. Apud Philippos
macedoniæ urbem Cæſar auguſtus: & eius collega.M. an
toni.cõtra Brutum & Caſſiũ pugnarunt. Brutus Auguſti
abſentis ob ualitudinem ſiniſtrã aciẽ occupatis ẽt caſtris
loco mouerat. Anto. altera ex parte deuicto Caſſio admi-
rabili audacia hoſtiũ caſtra ꝑdabatur. Caſſius caſtris exu
tus cũ nec ulterius ad exercitum redire poſſet. Philippo-
rũ collem ꝑpere aſcẽdit: eminus quæ geſta erãt inſpectu
rus pp puluerẽ caſtra dũtaxat ab hoſtibus capta eſſe diſcernebat. pindarũ itaq; ſcutiferũ eius enſem exerere
& necem accelerare imperat. Cũctante Pindaro ſupueniẽs qdam brutũ altera ex parte uictoria potitum ho-
ſtiũ caſtra depredari nunciat. Quo audito caſſius hoc ſolum reſpondit. Viciſſe nos illi uictoriam dicito om
nem. Deinde ad pindarum conuerſus: quid cũctaris inqt cur me a turpitudine iſta nõ eximis? Pindarus igiẽ
herum ſuũ iugulum ultro præbentem neci tradidit Brutus cognita Caſſi nece: multis lachrymis ut optimũ
romanorum lamentatus eſt:& ſimul beatũ teſtatus eſt ab curis cogitationibuſq; liberatum. Orta luce Brutus
prouocatus quidem i aciem milites eduxit contra hoſtes; illi retroceſcere. Brutus in concionem poſtea uoca- caſſii
to exercitu milites ſuos laudauit. Nam pridie hoſtium caſtra diſſipauerãt. Arguit tñ eos q non penitus fue- mors
rint inſecuti hoſtes; ſed potius ad prædam conuerſi eſſent. Deide hortatus eſt ne in hoſtes iruerent: quoniam Brutus
fames & inopia ꝑ eis in illos militabant itaq; facile infirmioribus & fame enectis quum opus eſſet occurrere ad mili
poterant. Cæſar etiam & Antonius exercitũ cõgregarunt. Antonius omnes hortatus eſt ut in hoſtes pugnam tes
cauere uolentes in mõtibus manendo ꝑdirent. Qua de re poſtridie copias iteꝝ in bellũ mouit. Bruti milites
ui potius q̃ ducis opinione occurerunt: Brutus tamen inſigni ꝑuectus equo ſingulas percurrebat acies breui-
bus hortando uerbis. Cædes hinc inde horrida facta eſt: tandem Bruti milites fugam arripuere. Brutus non Bruti
paucis ſtipatus ad mõtes ꝑcurrit. quaſi ea nocte reuocaturus exercitũ aut mare uerſus inter aſſumpturus. per fuga
nox itaq; cum reliquis in armis conſiſtit. Ea tamen nocte Antonius ut Brutum a fuga cohiberet armatus ꝑſti-
tit Brutus animaduerſis hoſtium inſidiis: deſperataq; ſuoꝝ militũ uirtute & audacia: Vnum ex domeſticis.
Stratonẽ nomie necem accelerare iuſſit: itaq; latus illi enſe apuit; neq; auertente ſe bruto neq; impellente hoc Bruti
pacto Caſſius & brutus obierũt: hæc oia ex li.iiii. Apiani. Quæ quidẽ ultra meæ cõſuetæ breuitatis morem la mors
tius explicui. ut illorũ bella & mortes hoc in loco agnoſcerẽtur. O quid agis. interiectio eſt exclamantis uel
admirantis: ac ſi cœpiſſet igredi mare ipſum. Occupa retine ac poſſide: ſi enim milites ſuos pugnare cupiẽtes
Brutus fortiter cõtinuiſſet uti optabat: nec cladẽ accepiſſet: nec cædẽ. Portũ.i. pacẽ: ſic. n. Fabius hũc locum
exponit. Nudũ remigio latus: hoc ait pp mortuũ caſſiũ q ut ſcribit Apianus erat antiqor bruto. atq; exper-
tior & auſterus a natura: quapropter ei ex mandato parebant milites. Brutus uero facilis erat & clemens erga Caſſii
omnes: itaq; non ita ſibi facile obſequebantur. Malus ſaucius.i. ipſe exercitus: nam p totam oden allegoria uirtus
ẽ ut ſcribit Fabius celeri aphrico.i. ſæuo prælio. Antennæ.i. uexilla. Sine funibus: ſine rectore & militibus Bruti
nã caſſius obierat ſolo bruto duce remanẽte. Carinæ: acies & turmæ. Impioſius æquor acre præliũ. Inte- mores
gra lin. integra agmina & uexilla iteꝝ preſſa malo. Nã pridie cladẽ habuerat brutus caſſii ſiniſtro cornu diſſi-
pato a. M. Anto. Dii tamen fauiſſe ei uiſi ſunt qm̃ Auguſti caſtra diſſipauerat: poſtea uero nullã ꝑbuere opẽ nã
clade affectus uti oſtendimus ab amico cedẽ orauit. Plutarchus ait in uita Bruti. Deus & mutare & abducere Dei po-
cũcta quæ uelit potẽs Bruto fortunã hãc letã abſtulit de uictoria in auguſtũ intelligens. Et paulo ſupius caſſi tentia
us Bruto dixerat q̃ uellẽ o Brute hoc eẽ: ut nõ ſolũ armis: æquis: nauibus: ſed deoꝝ ſuffragiis fideremus: qui Bruti
optimoꝝ opeꝝ ac ſanctiſſimoꝝ duces ſunt. Quãuis pontica pinus.i. q̃uis tibi ſit exercitus põticus.i. aſianus auxilia
uel põticũ auxiliũ. Scribit. n. Apianus: q Brutus & caſſius longe ſupiores fuerãt eqtatu & claſſe tũ ſociis bel- Bruti
li regibus nationibuſq; ad medos uſq; & parthos. Multaq; ex aſia p ui abſtulerãt rapuerantq;. Syluæ filia no- genus
bilis. Marci. n. Bruti ꝑgenitor fuerat iunius brutus q tarquinios euerterat. Mater uero Seruilia catonis uice- Bruti
ſis ſoror. Ipſe Bonarũ artiũ diſciplina & philoſophiæ ſtudiis ibutus erat philoſophos græcos ferme oẽs at- doctria
tigerat. Nec ullius ipſorũ diſciplinæ uel expers uel ignarus fuit auctor eſt plutarchus.

ACR. O nauis referẽt in mare te noui. in nauim de bruto reparãte bellũ ciuile ad rẽpu. tricolos tetraſtro
phos metrũ duobus uerſibus aſclæpiadeũ. tertius pherecratius. quartus glyconicus q tripodia dactilica dici
tur. O nauis p allegoriã ode iſta bellũ ſignificat ciuile in qua qdã uolũt qd moneat remp. Certũ tamẽ eſt q
ſextũ Põpeiũ filiũ põpei moneat q poſtea q̃ fœdus cũ triũ uiris fecit bellũ ciuile denuo reparare uoluit. Secũ
dũ aũt ciuile bellũ iter auguſtũ cæſarẽ & caſſiũ & brutũ fuit q fuerũt. C. cæſaris iterfectores ſub qb9 Hora.
militauit. Metaphorã aũt ſumpſit a naui ex cuius armamẽtis & milites & diuerſas uoluit admiſtrationes ite
ligi. Fluctus: fluctus bellũ ciuile uocauit. Portũ: pacẽ: ut Terẽ. i portu nauigo. Nudum latus nudatum ex
amiſſione exercitus. Et malus celeri. ſ. a malũ ſauciũ. graue bellũ intelligi uoluit per uentũ tempeſtuoſum
ut creberq; procellis aphricus. Malũ ãt ſummitatẽ arboris dixit ut iubet oci9 oẽs attolli malos ſed arbor fœ-
minini eſt poma uero neutri: ut Aurea mala decẽ. Gemãt fragore ſciſſionis. Ac ſine funibus aut ſine admi
niſtratiõibus intelligẽdũ aut ſine ĩpẽſis & pecunia. Impioſius.i. uiolẽtũ & cuius nimietati obſiſti non poſſit.
Non tibi ſunt integ. l.i. integer curſus ſine exercitu uel auxiliis. Lintea uero uela dixit: ut ni teneant curſus
certum eſt dare lintea retro. Nõ dii: in hoc. n. deos uult iratos ĩtelligi: quia denuo de bello ciuili cogitetur.

¶ Iteꝝ.p.u.m.ſicut a.C.Cæſare oppſſa malis rogauit.¶ Quáuis pōtica pinus.ac ſi diceret magnæ origis & nobilitatis:ſed p methaphorá aut rēpu.alloqtur aut Caſſiū & Pōpeiū:cuiꝰ pr̄ de mithridate pōtico triūphauit
¶ POR. Nauis.r.in.m.t.n.flu.Hac ode ad.M.Brutū loqtur q apud Philippos Macedōiæ urbē ab Auguſto fuſus uidebatᷣ rurſus inſtruere ſe ad pugná Merito āt poeta p allegoriá metuere ꝓ eo teſtatᷣ qm̄ ſub ipſo militauerat q tamē ex ꝑlio Philippico fatigatus receptus ab Aug.ueniá ab eo meruit.¶ Nōne.u.ut.nu.re.l.manifeſtæ allegoriæ per quas ſighat ex parte iá debilitatū exercitū Bruti & uires ꝑtiū eius iminutas.¶ Vix durare c.p.l.æ.Mira figura dr̄ ꝓ ſuſtinere uim æquoris.¶ Impioſius:āt tráſlatiue ꝓ ſæuius.¶ Quos iteꝝ.p.m.u.amphibolos.q̄uis pōtica pinꝰ.Hæc ad nobilitatē Bruti referūtᷣ.¶ Siluæ.f.n.an tu nobilis ἀμφιβολογία p caſus.

Ad ſextū Pōpeiū quē allegorice monet ne in bellū ciuile redeat. Ode.xiiii.

¶ CHRI. Eſt p allegoriam ode deſcripta:ſuadet.n.Sex.pompeio pompei magni filio ne rurſus ciuile bellū excitare uelit.Hic.n.poſt cōflictū i hiſpania collecto exercitu i epyro ex fugitiuis & cōſcriptis ſiciliá occupauerat:ac tandem inſulá pmittētibus octauiano & M.Antonio poſſidebat:ſed rurſus cū pacem quam acceperat nō ꝑſtaret:mareq̄ latrociniis infeſtaret:cæſar aduerſus illū bellū mouit:ſed primo uario euētu duobus naualibus prœliis pugnauit:& ex duabus claſſibus cæſaris altera cui agrippa præerat uicit altera cui præerat Octauianus:uicta deletaq̄ fuit:poſtremo tñ uictus atq̄ cæſus eſt puto igitᷣ Horatium eo tempore oden hanc ſcripſiſſe quo iam ſpreta pace bellū ab eo parari contra auguſtū nūciaretᷣ:erat ergo pōpeius ſimilis naui quæ aduerſam tempeſtatem paſſa tādem in portū ueniſſet:amiſſis tamē malo & uelis.Ná uniuerſis copiis paternis amiſſis:tamen in ſiciliam peruenerat:illamq̄ concedente octauiano poſſidebat rurſus uero nouum bellū tentans erat tanq̄ nauis quæ in mariná tempeſtatem reuerteretur.Monet ergo illum poeta: ut ab incepto deſiſtat per allegoriam hæc ſcribens.Eſt enim allegoria ſermo qui in aliud quá ſit illud quod ſua uerba oſtēdūt nos inducit.ἄλλον enim aliud & ἄγειν ducere ſignificat.¶ O nauis noui fluctus referent te in mare.o ſexte noui fluctus idest motus animi tui referent te ex portu in mare:ideſt ex pace in bellū:Deinde ueluti cernat illū iam mare ingreſſum bellum cœpiſſe exclamat:o quid agis quaſi dicat q̄ non recte agis. Ergo occupa portum ideſt præueni ut ante portum capias quam ſit qui repugnet aut prohibeat idem enim proprie occupare eſt. Virg.Occupat æneas aditū cuſtode ſepulto.Ná multe alie notiones quas Nonius huic uerbo tribuit oēs huc diligēter intuēti redire uidebuntᷣ.¶ Nōne uides:ꝙ latera nauis careát remigibus:ſignificat illū exutū eē exercitu uiribuſq̄ paternis.Et quod malus feriatᷣ uēto denotat ualidū hoſtiū ipetū.¶ Remigio.i.remigibus a remo.n.dicuntᷣ remiges q nauigia remis ipellūt.Remigiū āt & multitudinē remigū & actionē i remigádo idē dicemus de ſeruitio.¶ Antēnæ gemūt ſine funibus.Gemere ut diximus ē:cū ex anguſtiis emittitᷣ ſonitꝰ.Vir.Gemuit ſub pondere.cimba.Antēnæ ſic dictæ ꝙ ante malū ſint ex tráſuerſo poſitæ. Sed & urbs eſt Italiæ antēnæ ſic dicta ꝙ ante amnē ſit cōſtituta.¶ Durare equor.i.tollerare æquor:& poeticæ dictū.Ná duro nō tranſit Vir.Durate & uoſmet rebus ſeruate ſecúdis:Sed ut dicimus clamare hoiem.i.cū clamore uocare. Sic eſt durare æquor.i.per duritiē ferre.¶ Nō ſunt itegra lintea.i.nō ſunt itegri exercitus.¶ Nō dii:non fauor diuinus:& priſtina fœlicitas tui patris.Iteꝝ preſſa.nunc ab Octauia.prius aūt a iulio cæſare.uel iteꝝ qa iam ſemel ignouerat Octauianus:ſiciliáq̄ pmiſſit & fortaſſe Octauianū tūc deum: ꝓpitiū fuiſſe cōmēorat uūc āt nō ē ignoturus:q̄uis pōtica pinus miꝭ figmētū & tamē manet in tráſlatiōe.Appellat igitᷣ hác pinū.i.nauē p intellectionē pōticá & nobilē:ut alludat ad nobilitatem & gloriá Pōpei p̄ris quá reportauit ex triūpho mythridatis regis pōti.Cū tá potētē:tá bellicoſum ducē nō ſolū i re militari:ſed in multis doctrinis excellētiſſimū regē mythridatē q ita ultra.xxii.an. aduerſus Populū romanū pugnauit:ut ſæpiſſime uictoriá reportauerit ſūma fœlicitate:nec minori celeritate ſupauerit:& bello cui hidræ capita eē uiderētᷣ extremá manū ipoſuerit.¶ Iactes glorieris.Eſt ꝓprie iacto frequēter iacio:ide p tráſlationē dicimus iactare gloriari:qa glorioſi rē de qua gloriantᷣ frequēter huc illucq̄ ꝓferētes illá iactare uidentᷣ.Eadē rōne iactare ē nō profutura loq qa iactátᷣ.Vir.talia iactáti ſtridēs aqlōe ꝓcella Velū aduerſa ferit Marcel.ꝑterea addit mittere uoluere defatigare.Quæ oia eodē redeūt.¶ Genus & nomē.i.nobilitatē generis ex qua ſit nomē qđ famá ſignificat.Virg.Et nos aliquod nomenq̄ decuſq̄ geſſimus.Aliq̄do nomen eſt cognitio.Virg.Auulſumq̄ humeris caput & ſine nomine corpus.

Nil pictis timidus nauita puppibus
Fidit.tu niſi uentis
Debes ludibrium:caue
Nuper ſollicitum:quæ mihi tædium:
Nunc deſiderium.curaq̄ non leuis
Interfuſa nitentes
Vites æquora cycladas

¶ ANT. Nil pictis.ſenſus ē:ꝙ nihil i bello ꝓſunt ornamēta nobilitatis:ſed arma & exercitus.¶ Timidus:ꝑpetuū nautaꝝ epitheton.Tu niſi ordo ē tu caue niſi debes ludibriū uētis.i.

ludibrium horati.

niſi uelis uētis eē ludus qđ fit quū huc illuc nauis trahitᷣ a tēpeſtate.¶ Ludibriū:dr̄ res digna ludo.& cōtēptu.¶ Nup ſollicitū:hic locꝰ oñdit hora.Ruti.ꝑtes ſecutū.Quæ nauis.i.tu brutꝰ.¶ Nup:pauloante quū.ſ.fui tribunꝰ tuus.¶ Mihi:addecas.¶ Sollicitū tediū ħ ait qa bruti tribunꝰ militū fuerat.Vñ

tribunus

ſatyra vi.ſqt.Quē rodūt oēs libertio p̄re natū nūc qa ſim tibi mœcenas cōuictor at oli.Q đ mihi pareret legio rōana tribūo.¶ Nūc deſideriū:plutarchꝰ ſcr.đ bruto ſic brutū ferunt uirtutibus ſuis a pleriſq̄ amatū ab amicis deſideratū.ꝑterea admiraꝝ ab optimis.¶ Interfuſa:ordo eſt uites æquora fuſa iter nitētētes cycladas.i.uites bella piculoſiſſima

Bruti laus

pp ſtrenuos duces qbus m cares o Brute Maria āt anguſtiora piculoſiora ſunt.inde freta dicuntᷣ qa ſemp ſeruéát.i.inqeta ſint.¶ Nitētes.i.ſpumoſas ob multos ſcopulos.Cycladas iſulas i mari ægeo ſic dictas:qa i orbem iacēt delon.Auctor eſt Strabo li.x.& Pli.li.iiii.Preterea nō ſine cā cycladas poſuit potius q̄ alia maris loca piculoſa.Brutus.n.& Caſſius apud Philippos Macedoniæ urbē uicti fuerūt.Macedonia autem ab oriente ægeo pelago terminatᷣ ut Ptolemeus ſcri.li.iii.Ergo ꝓpterea.¶ Cyclades potius q̄ alia loca dixit uitandas.

Freta

Cyclades

ℭACR. Nil pictis. dicit ſtemata & diuitias neceſſitati ultimæ non prodeſſe. ℱ Tu niſi. i. ne uictus turpitudini ludibrioq; ſubiaceas. ordo eſt: tu niſi caue ꝑ caueas debes ludibriũ uentis. i. eris exercitium uentorum. Nuper ſollicitum quæ mihi. t. Se poſuit pro naui ſiue rep. quæ ſollicitudinem ex ſois malis induxerit. ne iterum ſicut ſub cæſare trepidaret. ℱ Interfuſa nitẽtes. abſolute locutus eſt ac ſi diceret. uites æquora fuſa inter nitentes cycladas. i. longe apparentes ut inter iniqua loca & tẽpeſtuoſa uada te cuſtodias & ſis aliẽus a belli cõſiliis. Virg. de iiſdem inſulis. Sparſaſq; per æquor cycladas.

ℭPOR. Nil pictis timidus nauita puppibus fid. ἀλληγορικῶς. Ait nihil prodeſſe i bello ornamenta nobilitatis. ℱ Nup ſollicitũ. q. m. t. n. d. c. q. n. l. Ecce hic maĩfeſte oſtẽdit ſe poeta priũ Bruti fuiſſe. q̃p affectiõe ſeſe teneri oñdit pp iſti⁹ bruti miſeratioñe. ℱ Inter fuſa nitẽtes. u. e. c. hic ſẽtus p ſe accipiẽdus & ſubaudiẽdo: hic ſuadeo uites æquora īter cycladas nitẽtes fuſa. Sd hoc p allegoriã itelligẽdũ. Maria tñ ãguſtiora piculoſiora ſunt. Nã ide freta dñr qa ſemp ſerueãt. i. inqeta ſint. p hoc ergo ſuadet. b. n. ſe arctioribus piculis committat.

ℭCHRI. Nil pictis. expreſſa ſimilitudo. Nã queãdmodũ nauigãtes nõ fidũt picturæ nauis ſed robori & armamẽtis. Sic hõ nõ fidat nobilitati niſi aſſint arma & exercitus. ℱ Puppibus. i. nauibus: puppis ps nauis ultĩa eſt. & ſublimior unũ ex loco ſupiori i hoſtẽ pugnãt: caſtello ẽt ibidẽ erecto. ℱ Carina. uẽter ẽ nauis & curuatura ſua. Hic ædificia quædã romæ in formã carinaꝶ facta nomẽ illi uiæ dederũt: Vir. Et lautis mugire carinis. Sẽtina uero fundũ ẽ nauis i quã qcqd iſtilat aquaꝶ defluit corruptæq; male olẽt. uñ aſentiendo denominaẽ ille locus: qa uis tetri odoris ſentiaẽ & p trãſlatiõe appellamus ſentinã locũ oẽm q ſceleratoꝶ hoium receptaculũ ſit. Prora autẽ prima ps ẽ nauigii: qd ſi bello paraẽ cuſpidẽ: q̃ aquã findit ferratã habet: diciturq; roſtrum a ſimilitudine roſtri: qd i aue eſt. & hæc nauigia roſtrata appellãtor. Tranſtra appellant nautaꝶ ſed ilia. Virgi. Trãſtra per & remos. Ex græca ẽt cõſuetudine iuga appellarunt latini. Sunt deniq; fori loca uacua & expedita q̃ iter nauẽ p ambulãtibus p̃bẽt: ſic dicti q p eos ferant. Vtriuſq; dictiõis teſtimoniũ e Marõe his uerſibus petaẽ. Inde alias aias q p iuga lõga ſedebant Deturbat laxatq; foros. Præterea differt nauis a nauigio: nauigiũ. n. eſt tanq̃ genus oẽ id quo nauigamus. Nauis autẽ eſt ſpecies. nauigii Ludibriũ: pprie id ẽ qd ludimus deridemuſq; & qd ludẽdi cã expetimus. Vir. ne turbata uolẽt rapidis ludibria uẽtis. Nup tediũ: dũ. ſ. in ptibus brutianis erat: qoaꝶ cã eſſet cũ põpeianis cõiuncta. Afferebat igiẽ ſibi tedium diuturnitas controuerſiaꝶ: ſed etiam erat ſollicitus de ſua ſalute: nõc aũt illũ deſiderat tanq̃ abſentẽ a partibus cæſarianis cũ quo in gratiam redierat mordeturq; aſſidua cura cupiẽs: ut rurſus in gratiã redeat. ℱ Cycladas. inſule ſunt in ionio quibus ab ortu ſolis ægeum mare ẽ: ab occaſu myrtolũ. occupant ad ſeptingenta milia. Dñr autem cyclades ἀπὸ τοῦ κύκλου. i. a circulo: qm̃ nõ niſi lõgo circuitu pnauigentur: uel qa delo inſulæ: q̃ illaꝶ media eſt: in circuitu poſitæ ſint. Nitentes: qm̃ frequẽtia & nobilitate habitatoꝶ erant in fama. Allegorice autẽ ponit illas ꝑ auguſti ducibus q ſibi aduerſi ſunt qui illi bellum aſperum reddunt ut crebris inſulis interiectum mare magis æſtuet.

Argumentum. Odes. xv.

ℭOde. xv. dicolos tetraſtrophos ꝓgnoſticon troiani excidii.

Paſtor cũ traheret per freta nauibus
Idæis helenã pfidus hoſpitam:
Ingrato celeres obruit ocio
Ventos ut caneret fera
Nereus fata: mala ducis aui domum
Quam multo repetet græcia milite
Coniurata tuas rumpere nuptias
Et regnum priami uetus.
Heu heu q̃tus equis quantus adeſt uiris
Sudor. quanta moues funera dardanæ
Genti. iam galeam pallas & ægida
Curruſq;: & rabiem parat.

ℭANT. Quītadecia Ode. Bacchilidẽ Horati⁹ imitaẽ ut ſcri. porphyrio: nã ut ille facit Caſſãdrã uaticiati futura troiãi belli quo tpe claſſis i græciã parabaẽ. Ita hic nereũ iducit uẽtura troianis mala pdicere. ℱ Paſtor quũ traheret p freta nauibus. Eſt ode dicolos tetraſtrophos: cõſtat. n. tribus uerſib⁹ aſclepiadeis. de qbus i ode pria. Quarto glycõico: de quo ode. v. habeẽ. ℱ Paſtor: piphraſis ẽ Alexãdri p̃ami filii: q paris pri⁹ appellabaẽ: ot Varro oñdit. Tradũt alii pari dictũ ἀπὸ τοῦ [illegible] parienæ. i. a traſcẽdo i tẽtatã ſcilicet mortẽ: qñ expoſit⁹ ẽ. & hoc ẽ primũ & ꝓpriũ ei⁹ nomẽ. Alexãder. n. cognominatus ẽ ab opitulatione: ut Ouid. inuit in epiſtola ipſius ad helenã. Pene puer cæſis ab ducta armẽta recepi Hoſtib⁹ & cãm nois ide tuli. ab ἀλέξω q̃ppe cognomiatus qd ẽ auxilior & ἀνήρ qd ẽ uir. Tullius ſ li. i. de diuinatiõe. oſtẽdit Grauidæ hecubæ uiſõ fuiſſe in ſomnis parere ardẽtẽ facẽ: quo ſõnio pculſus priãus apollinẽ ꝯſoluit: doceret qd illud portẽderet: rñdit Apollo puerũ q p̃amo poſt illa tpa naſcereẽ: fore exitiũ troiæ & peſtẽ pgamo ſi eũ nutriſſet Addũt alii p̃amũ ppea iuſiſſe oriturũ expõi: hecubã uero tradidiſſe infantẽ qbuſdã: ut paſtoribus regiis alẽdũ traderẽt: itaq; ſub ida a paſtorib⁹ educatus ẽ: lõgo poſt tpe regis filius agnitus inter regios frẽs recept⁹ ẽ. Poſtea uero qd q dẽ herodotus ſcribit uolumine prio ipſi alexãdro cupido icẽſſit uxoris ſibi p rapinã e græcia cõparãdæ: itaq; helenã rapuit. Secũdo aũt uolomie ſcribit idẽ ſe a ſacerdotibus ægyptiis itellexiſſe: Alexãdrũ rapta ex ſparta helena quũ rẽaoigaret domo in mari ægeo uẽtis excuſſũ in ægyptũ appuliſſe: ubi a ſuis ſeruis ſacerdotibus accuſatus ẽ: & Thoni præfectũ littoris quo appulerãt. Thonis igiẽ mẽphyn ad ꝓtheũ miſit hæc nũciatũ his uerbis. Venit peregrinus q dã gñe teucer q rẽ nefariã i græcia ppetrauit: qppe ſe ducta hoſpitis oxore quã ſecũ ducens cũ multis admodũ opibus ad tuã terrã appulit. Vtrũ ne ſinimus eũ abire impunẽ: an ea q̃ attulit ſecũ eripimus: Ad hæc remiſit ꝓtheus ut ad ſe oẽs duceret: qbus adductis alexãdrũ acriter arguit q hoſpitis ſui oxorem rapuiſſet illiuſq; ẽt bõa. Dixitq; ablata oia cũ ipſa helena uelle apd ſe eſſe ut græco hoſpiti reſuaret: Alex. uero tridui ſpacium dũtaxat cõceſſit: ut ide abiret. Addit poſtea idẽ herodot⁹ quẽdã ſcripſiſſe Alexãdrũ a ſparta helẽam ducentẽ

Paris Alexander

Alego Anir hecubæ ſomniũ

Helena rapta

Helena in troia

Menela triduo i ilium perueniſſe ſecũdo uento uſum: ac mari trãquillo. Sacerdotes narraſſe ſibi etiam ait herodotus
us i tro/ idem Menelaum parata claſſe ilium petiiſſe: miſiſſeq; legatos ut helenam redderent: ilienſes uero negaſſe
iam iureiurando ſe Helenam habere atq; opes: de quibus arguerẽtur ſed ea i ægypto eſſe omnia apud protheum
Ida.M. regem. Græcos cum ſe ab illis derideri arbitrarentur ita obſediſſe ilium: donec expugnauerint. Vrbe capta quum helena non extiteret. Græci ipſum Menelaũ ad protheũ miſerũt: ubi helenam & pecunias ſuas recepit deinde ad inſulas aphricæ obiacentes ſe contuliſſe: Nec amplius de eo quicquã intellexiſſe: hæc ex herodoto. Homerus autem ſcribit Helenam in troia fuiſſe. ¶ Paſtor quum traheret. Senſus eſt quum paris troianus raptum helenam per freta traheret. ¶ Nereus: uentos compreſſit: ut ſæua fata uaticinaretur malo ducis auſpicio. ¶ Thraheret: tanquam ui raptam. ¶ Idæis apud idam phrygiæ montem fabricatis iuxta Ilium a quo
Scamã/ monte ut Mela ſcribit. Scamãder & ſimois fluuii deſcendunt in troadẽ: phereclus autẽ celeberrimus faber a
der.f. Minerua dilectus paridis naues fabricauit: qbus helenam rapuit quod ample oſtẽdit Homerus li. v. iliados
Simois Licophron etiã iducit Caſſandrã pdicentem paridi huiuſmodi uerba τέρμ πιν ϛοχνσι καιφεκλοι πο/
.f. δ͂ιν ideſt trabs te uehet & phereclei pedes: quidem ipſas nauis a pherecio fabricatas metaphoricos itelligẽs.
phere ¶ Perfidus: nõ enim hoſpitii iura ſeruauit: ſed hoſpitis Menelai illo abſente uxorẽ rapuit. ¶ Obruit cõpreſſit.
clus na Sub antris & clauſtris poſuit: obruere enim eſt tegere Ingrato ocio. Venti enim ſæuire cupiunt: hinc poeta
uium dixit. Illi indignantes magno cũ murmure montis Circum clauſtra fremunt: & cum uentus ſit fluctus aeris
paridis remoto motu pereunt uenti. ¶ Caneret prædiceret uaticinaret. ¶ Fera fata: crudelia. ¶ Mala aui ducis: malo
faber omine malo auſpicio fers tuam domum illam quam repetet multo milite græcia &c. Nereus fuit is oceani
Ventus & tethyos filius teſte heſiodo. quem omnium antiquiſſimum dixit orpheus i argonautica: neros autem pro/
nereus prie aqua dicitur. ¶ Coniurata: In boetia aulis eſt lapidoſa lane ora & Tanagreorum uicus iuxta portus erat
aulis ampliſſimus: quocirca græcorum claſſem magnum in portum deſcẽdiſſe credidit Strabo. li. xi. Naſo etiã li. xiii. me. ait. Aulidaq; euboicã complerũt mille carinæ. pompõius Mela etiã ſcribit. Aulidem agamẽnoniæ græcorumq; claſſis in troiã cõiurantiũ ſtationẽ fuiſſe. ibi n. coniurauerũt græci: non ante reuerti q̃ ilion caperetur.
pallas hinc Diodo. li. iiii. æneæ dixit. Nõ ego cũ danais troianã excindere gẽtẽ Aulide iuraui. Homerus autem latius
armata id li. ii. iliados ſcribit. Moues o parts iã galeã pallas; ſcribit Homerus lib. v. iliados palladẽ iunonis hortatu e
Aegis cœlo armatã ſecũ in troianos iuiſſe tunicam & arma indutam: quibus iuppiter pater circundatur quũ uult ꝑ
palla/ dire in bellũ: tuliſſe etiã ægida humeris accomodatã triſtẽ horrendã: & undiq; terrore redimitã: in ea robur
dis ga/ in ea contentio: in ea minax uociferatio & atrox clamor in ea deniq; inerat gorgoneum caput dirum: terribile
lea pal/ & quo nullũ ulterius nouit iuppiter monſtrũ atq; portẽtũ. Deinde impoſuiſſe capiti ĩquit galeã auream tri/
ladis buſq; criſtis inſignẽ: ac tot capitũ humanorum capacẽ: quot milites centũ urbium haberẽt. poſtremo ſic arma
haſta tã leui ſaltu i currum aſcendiſſe: ac lanceã corripuiſſe ingentẽ ualidã grauem: qua eroum cateruas irata proſternere ſolet &c. Pallas autem troianis irata ẽ pp iudiciũ paridis ſic & Iuno in quo quidẽ uenus iudicata fuerat earum pulcherrima: de quo late Ouid. ſcribit in epiſtola paridis ad helenã. ¶ Aegida: de Aegide iã iam quid dicat Homerus retulimus nos uero in carmine de floribus ita ſcripſimus. Pectoris eſt Aegis proprie defenſio: facta Aere caput dire medio portando meduſæ. Pellis amalthеæ capræ quam iuppiter ipſe fertur habere: Aegis proprie eſt Lactantius inquit.

¶ ACR. Paſtor cum traheret per freta nauibus: Sub perſona paridis exponit imminentẽ ilio hypothetice dicolos tetraſtrophos Metrũ tribus uerſibus aſclepiadæũ quartus glicõicus. ¶ Perfidus: quia in fidem amici hoſpitalitatem uiolando commiſerit. ¶ Ingrato: aut uentis aut paridi. ¶ Obruit: mitigauit compreſſit. ¶ Caneret: diuinaret: ut ipſa canas oro. ¶ Aui: ꝑ aue poſuit. i. malo auſpicio: ergo non mala: fata ducis: ſed mala aui intelligendum eſt. ¶ Multo milite: multo exercitu. ¶ Coniurata tuas: inter cõiurare & cõſpirare hoc intereſt q conſpirare interdũ bonorũ. eſt cõiurare malorum. Apud aulidẽ promontoriũ ab omnibus græcis ad excidium troiæ euntibus iuratum eſt quod unanimiter dimicarent. ut eſt. Non ego cum danais troianam excindere gentem aulide iuraui. ¶ Nuptias: hoc ideo dicitur uel propter amantis paridis aium: cui prædicebat: ut doleret ſi legitimã perderet uel ex ueneris ꝓmiſſo: quæ pro percepto malo eius iudicio nuptias mulieris pulchræ promiſerat. Heu heu quantus. Significatio cladẽ affuturã dolẽtis. Vt heu quãtæ miſeris cædes laurentibus inſtant. ¶ Sudor: bellicus labor. ¶ Iam galeã pallas: Bene primum mineruã iraſcentẽ poſuit adultero: ut pote deã caſtitatis: aut certe qa iudicio ſuperata eſt corrupto paridæ muneris ipſius promiſſo ægida autem ſcutũ mineruæ dixit Vir. in troiæ euerſione ut eã monſtraret inimicam ait: Iam ſummas arces tritonia reſpice pallas: Inſedit nimbo effulgens & gorgonæ ſæua. ¶ Curruſq; & rabiem parat. pro furore belli rabiem poſuit.

¶ POR. Paſtor. c. t. p. f. n. Hac ode bacchilidẽ imitat: nã ut ille Caſſandrã facit uaticinari futura belli troiani: ita hic protheũ. ¶ Ingrato. c. o. ou. ingratũ eſſe ociũ uentis: aut quia ſemp feroces ſunt: aut quia ſemp ſæuire cupiunt. ¶ Mala ducis. a. d. q. m. r. g. m. Malo auſpicio ducis ad quam repetendam omnis græcia armabitur.

Prædicit allegorice interitum. M. antonio propter coniunctionem cleopatræ. Ode. xv.

¶ CHRI. Ego puto poetã noſtrũ ut in ſuperiori ode per allegoriam Sex. pompeiũ admonuerat ſic: & ac admonere. M. Antonium ne cleopatræ amore ductus aduerſetur octauiano. Antonius. n. repudiata octauia uxore ſua & cæſaris ſorore: adeo ſe cleopatræ ægypti reginæ addixerat: ut nihil niſi illius arbitrio gereret: ac tãdẽ bellum aduerſus octauianum mouit cõmiſſoq; prælio nauali ſic poſcente cleopatra: cũ ipſe terreſtribus copiis longe anteiret octauianũ: maritimis autẽ eſſet inferior: fuſus fugatuſq; eſt Reuerſuſq; in ægyptũ: ac ductus deſperatione rerum ſibi mortem conſciuit: diuina indignatione iuſte ciceronianã cedem ultus. ¶ Paſtor paris olim paſtor: hic filius priami & hæcubæ fuit: ſed cũ ex eo ꝑgnans mater ſe in ſomnis facẽ parere putaret qua breui uniuerſa urbs incendio flagraret: placuit priamo ex aruſpicũ conſilio ut puer exponeretur: itaq; inuentus a paſtore ꝑ ſuo nutritus eſt. Suſcepitq; ex Oenone nympha duos filios: in quos controuerſia cũ æqui/

ſimũ ſe ꝓbuiſſet: ſcrebreſeretq; eius iuſticiæ fama tres deæ. Pallas Iuno & Venus ſuo ſe iudicio ſubmiſerunt. Ille q; ut helenã: quæ ſibi promittebatᷣ: acciperet. Venerem cæteris in pulchritudine præponendã pronunciauit. Ferũt: ut eſt in neronis troica: pugilẽ fuiſſe adeo excellentẽ ut hectorẽ ſuperauerit. ac mox cum iratus hector illũ perdere uellet: paris allatis pro indicio crepundiis: in quibus expoſitus erat ſeſe fratrem illi ꝓbauit postremo acceptis. xx. nauibus a priamo in græciã tãq̃ heſionem ſororem repetiturus: profectus helenam rapuit. Sed de raptu helenæ tam uaria tamq; fabuloſa proferuntur difficile ſit uerũ cõiectari. Herodotus enim ſcribit ex ægyptiorũ ſacerdotũ ſententia paridem cũ poſt raptam helenam in phrygiam reuerteretur: ui tempeſtatis in canopicum hoſtium nili impulſum fuiſſe: indeq; ab othone huius hoſtii cuſtode mẽphim ad regem protheũ ductũ; ubi rex cognita rapina paridis ſibi helenã pecuniaſq; eripuit: affirmans ſe ea omnia menelao ſeruaturum: atq; paridem intra triduum ex ægypto excedere iuſſit. Græci autem exercitum in troiam duxerunt: & antequam urbem obſiderent legatos qui helenam: reſq; raptas repeterent miſerunt. Et cum negarent illam apud ſe eſſe troiani: putarunt ſe rideri græci urbemque obſidentes tandem expugnauerunt. Ac non inuenta helena in ægyptum nauigauit menelaus helenamq; & aurum a protheo recepit. Hæc Herodotus. Quid autem homerus ſcribat neminem qui poetam aliquem attigerit latere puto. In troiam enim uult perductam helenam: & expugnata urbe inde abductam. Dion. autem chriſoſtomus uir multa uariaq; doctrina excellentiſſimus in eo libro quem ad ilienſes ſcribit: tum multis perſpicuiſq; coniecturis: cũ ægyptiorum ſacra hiſtoria nitens primo negat ab hercule troiam urbem potentiſſimam parua manu capi potuiſſe: cum idem ſcriptores affirment illam i ſequẽti bello uix mille nauibus & poſt decem annos expugnari potuiſſe. Neq; ueriſimile eſſe ꝙ urbs ab hercule diruta tam breui tempore tantas uires recupaſſet qbus ualidiſſimo græcorum exercitui tãdiu reſtitiſſet. Poſtremo affirmat herculem laomedonti amicum fuiſſe & filiam ſuã thelamoni herculis ſocio tradidiſſe. Secũdã aũt captiuitatẽ ita defẽdit. Ait. n. Tindarum duas habuiſſe filias: & cũ clytẽneſtrã agamẽnõi collocaſſet: & ille alterã filiã helenã uxorẽ fratri poſceret. fuiſſe ꝓſto paridẽ q tyndaro ſuaſit: ut cũ iã principi græcoꝝ alterã collocaſſet. hanc ſibi regis totius aſiæ maiori natu filio traderet & affinitates ẽt extra græciã ſibi comparare ſtuderet. Aſſẽſus ẽ tyndarus. Quapropter paris fratre patribuſq; bene uolẽtibus helenã uxorẽ legitime acceptam iliũ duxit. magnificentiſſimaſq; nuptias hoc iubente priamo celebrauit. Menelaꝰ aũt ſimulãs ſe totius græciæ uicẽ dolerẽ ꝙ oium formoſiſſima puella barbaris eẽt cõceſſa cũ tot ex regio ſanguine illuſtres uiri cui honorifice nubere potuiſſet in græcia reſtarent: & fratrẽ: & multos alios pricipes ipulit. partĩ puellæ partĩ prædæ ſpe. Erat. n. aſia ditiſſima & græci eotpe paupertate præmebanᷣ ut expeditionẽ aduerſus troianos ſumerẽt. Non ergo rapine iniuria. quæ nulla erat moti. ſed rapiendi cupiditate illecti in troiã nauigarũt græci. Nam ſi iniuria itercelſiſſet puellæ fratres primi enauigaſſent: ad quos iniuria maxime ptineret. At illi nõ ierũt. Quã rẽ occultare cupiẽs homerus ſcribit pollucẽ & caſtorem iam tũ mortuos fuiſſe: in bello autem ipſo cæſus eſt achilles ab hectore: non hector ab achille. Veꝝ homerus cũ achillẽ cæſum negare non poſſet: extabat. n. illius ſepulchrum extabant & ſpolia: mortem patrocli & inſidias paridis conminiſciᷣ: Demum cum græci quotidie maioribus cladibus afficerentur uix pace æquis conditionibus ipetrata diſceſſerunt Helena paridi relicta: quæ mortuo deide marito deiphobo nupſit. Priamus autẽ ad ſenectutem uſq; regnauit cui ſucceſſit hector: & hectori aſtianax filius. Hæc dion ægyptiorũ hiſtoria affirmat. Addit ꝑterea & coniecturas efficaciſſimas quærit i primis ſi uictores e troia diſceſſerunt græci cur pauciſſimi oino ex principibus domum redierit & ii ſine honorare aut auctoritate: nam & agamennõ ab uxore adulteroq; iterfectus eſt. quod nũq̃ illi auſi eſſet ſi triũphãs: ut uult homerus: rediſſet: & diomedes: q paulo ante deos ſuperare potuerat uxoris ignominiam a ſe pellere nõ ualens relicta patria in Italiam aufugit. Vlyſſes uero ætatem nauigando conſumpſit idomeneus a ſuis rediens non eſt ſuſceptus. Contra uero omnia proſpera troianis euenerunt: nam & helenus inter medios hoſtes regnum aſſecutus eſt. Et æneas Antenorq; ſibi urbes in Italia condidere. Deniq; concludit dion & in homero maximam fuiſſe adulationem: & græcos natura leuiores & glorioſiores facile fuiſſe aſſenſos. Veꝝ nos tantã controuerſiã aliis componendam relinquamus. Atq; in hoc loco poetã noſtrũ & ipſum homerũ cui poeta aſtipulaᷣ: ſequamur. ℣ Paſtor: paris q hactenus paſtor fuerat: & paſtoris filius creditus. ℣ Traheret: illoꝝ opinionẽ ſequiᷣ: q credũt helenã raptã. & per uim abductã: non aũt ſpõte ſecutã; ꝓpterea q; poſt excidiũ troianũ ab agamẽnone illi ueniam datam & benigne receptam. ℣ Ideis. in ida phrygiæ monte fabricatis. Eſt aũt hic mons a teucro qui ex creta ꝓuenerat appellatꝰ ida a mõte ida q in creta erat. ℣ Perfidus. q a fidẽ iuraq; hoſpitalitatis fregerat ſecũdũ illos q eũ hoſpitio a Menelao ſuſceptũ dicunt. Alii aũt ſpartã expugnaſſe uolũt. Vir. Me duce dardanius ſp. ex. adul. ℣ Hoſpitã diciᷣ hoſpes in cõi genere: & q in hoſpitio ſuſcepit & q ſuſcipitur: ſed ſeorſũ inueniᷣ hæc hoſpita tæ. Ergo & hoſpitam & hoſpitem dicere potuit. Sed & in neutro in plurali dicimus: ut maria hoſpita teueris. ℣ Obruit: depreſſit. ℣ Cæleres: epithetum eſt uentorũ. ℣ Ingrato: in uiſo & quo uenti pereunt: nam ſi uentus aer eſt commotus adueniente ocio ceſſat motus & rurſus ceſſante motu: ceſſant uenti. ℣ Vt caneret. i. ꝓdiceret. Canere cantare eſt ſed iccirco canere dicũt: q ꝓdicũt qm̃ antiq̃ oracula carmine edebãᷣ. Significat ẽt canere laudaᷣ: q a ad lirã canebãtur laudes. Vir. Ibant equati nu. re. ca. Fera: nõ ſolũ paridi: ſed troianis uniuerſis. Nereus: autẽ deus marinus erat oceani filius qui ex ſorore eademq; uxore ſua doride nymphas gẽuit. ℣ Mala aui. malo augurio: ducis. ſ. helenã: ſed allegorice intelligit cleopatrã. ℣ Cõiurata: nã quẽadmodũ iuro facit ꝓteritũ iuratus ſũ ſic cõiuro cõiuratus. ℣ Nuptias: nuptiæ dicunᷣ a nubẽdo qđ tegere ſignificat: uñ Statius. ℣ Obnubitq; comas: & tẽperat aſtra galero. Nã nouæ nuptæ caput flamie itegebãt. ℣ Vetus: nobile & excellẽs Congeminat interiectionem. ut maiorẽ cõmoueat cõmiſerationẽ. Et loqtur hæc tãq̃ pñtia ſint: ſic Vir. Heu quãte mi. ce. la. in. Quantus. e. q. u. & hoibus ſimul: & eqs ꝓnũciat laborẽ futuꝝ. ℣ Iam galeã: optime iducit pallada troiãis iratã ꝓpter iniuriã ſibi in iudicio a paride illatã cũ illi uenerẽ ꝓtuliſſet. Dardanæ: pro dardaniæ. Nã troia olim a darda-

Helenæ raptus

no dardania dcā eſt Dardanus.n.filius fuit iouis ex electra athlantis filia:& cōiuge coriti regis:a quo coritus urbs noīata ē inter dardanū & iaſiū fratres exorta cōtētio poſt mortē coriti ē. Interfecitq; iaſiū dardāus:& cū pte populi i ſamothraciā enauigauit atq; īde i troiā puenit:ibiq; ſedes poſuit tpe moyſis & āno mūdi trigeſimoſeptio ſupra tria milia & ſeptigētos:& Erichthōiū filiū i regno rliqt. ℣ Aegida:ſcutū:pprie tñ ſcutū iouis fuit. Nā cū eēt i fatis opus illi eſſe ſcuto ex pelle amaltheæ capræ cooptū ſi gigantes ſupare uellet. ipſe amaltheā i ſignū cæleſte cōuertit:& eius pelle ſcutū texit:qđ ἀπὸ τοῦ αἰγὸς.i.a capra appellauit. Pallas: a pallante ab ea cæſo:uel ἀπὸ τοῦ πάλλειν:qđ concutere ſignificat quia in bello haſtam quatiat.

Venus erga parim

¶ CANT. Neqcq̄ ueneris p̄ſidio ferox ordo ē. Tu ferox p̄ſidio ueneris neqcq̄ pectes cæſariē:& neqcq̄ ibelli cythara diuides carmīa grata fœmis neqcq̄ thalāo uitabis graues haſtas & ſpicula gnoſii calami:& ſtrepitū & aiacē celerē ſeq heu puluere collies crīes adulteros tñ ſæro eſt āt ſēſus q nec pulchritudo nec canēdi ars ſibi i bello pderit:hæ nāq; delitiæ mulierib9 magis cōuēiūt. ℣ Veneris p̄ſidio ferox: melio fuiſſet palladis p̄ſidio erat paris ueneris auxilio audax nā illa duce e troia i græciā claſſe iuerat hic ait ipſe i epiſtola ad helenā miſſa Præmia magna qdē ſed nō idebita poſco:pollicita ē thalamo te cytharea meo. Hac duce ſigæo dubias ab littore feci Lōga phereclea p freta puppe uias illa dedit facilesauras uentoſq; ſecūdos in mare nil mirū ius hēt orta mari. Præterea ſcribit

Neqq̄ ueneris præſidio ferox
Pectes cæſariem grataq; fœminis
Imbelli cythara carmina diuides.
Nequicquam thalamo graues
Haſtas:& calami ſpicula gnoſii
Vitabis:ſtrepitumq; & celerē ſequi
Aiacem tamen heu ſerus adulteros
Crines puluere collines.

Venus erga parin
paris delitiæ
gnoſii calami
thenus flunius
Aiax oileus
Aiax thel:
achillis mors
paridis mors

homerus li.iii.ilia:paridē menelao cōgreſſū:quū ab illo traheref p humū ab ueneř eplio ſubtractū fuiſſe reductūq; domū uſq;. Et lib.iiii.refert iouē i deoṛ cōcilio ita dixiſſe:I hoc ſingulari certamie Menelai uideliet & paridis. Dii Cælites duæ deæ ſunt q̄ menelao ſtudēt. Vna q paridi. Ille qdē iuno & minerua: qut uidetis nō nihil a cœtu nro ſemotæ ſedēt plene gaudii ex ipſo rei geſtæ ſpectaculo hæc āt Vēus q nūc ab ē ſemper ſollicita p paride:quēq; nūc ab īpēdēti mortis piculo eripuit:eteni ſine dubio penes menelaū uictoria ē &c. Pectes cæſariē:erat.n.delitiis dedit9 paris hic eū arguit hector.li.ii.ilia.quū uiſo menelao territus ē pugnař dicēs:Haud citharæ pulſus ueneris nec dōa iuuabūt. ℣ Inſigneſue comæ:bello cōgreſſus ab hoſte Pulueribus qn medis miſceberis aruis. ℣ Diuides:lyricies.n.nūc uoce.nūc lyræ ſono utūř. Thalamo.cubili. Calami gnoſii. ℣ Gnoſos cretæ urbs erat i plāo ſita ambitū habēs.xxx.ſtadioṛ Ea menois regia fuit. Auctor ſtrab.li.x. Calamis āt oriētis populi bella cōficiunt ſed in Creta pcipu9 erat uſus calamoṛ p ſpiculis ut ſcribit Pli.lib.xvi. ubi ēt ait q nullis ſagittis aptior calamus q̄ i rheno bononiēſi amne.cui plurima ieſt medulla:ponduſq; uoluere cōtra flatus quoq; puicax:hæc & creticis cōmēdatio q̄q̄ pferanř indi quoṛ alia qbuſdā uř:nā qñ & haſtaṛ uicē pbēt additis cuſpidibus. ℣ Strepitū:armoṛ.ſ. Celerē aiacē:duo fuerūt aiaces:ut oñdit hom.li.xiiii. ilia. Oilei filius:& thelamōis.quos ſimul i pugnā pdiſſe facit in li.x.epithetis eos diſtiguit:nā oilei filiū aiacē celerē appellat Thelamōis uero aiacē magnū li.ēt.xiiii. Oilei filiū celerrimū oīum appellat. Et li.ii.inqt q̄draginta nauiū dux fuit Aiax oilei filius in currendo pnix cognomine minor:quia non tantus quantus aiax thelamōis filius erat. ℣ Tamē ſerus:ſcribūt.n.pempto hectore ab achille paridē cum arcu & ſagittis ualeret Achillē fraude hecubæ ad deſpōſādā Polixenā i tēplum tymbræi apollis nocte & ſolū euocatū occidiſſe. Naſo nī lib.xiii.ſcri.appollinē hortatū fuiſſe paridē i ipſa pugna uniuerſali:ut achillē ſagittis pcuteret:ſicq; illū periiſſe. Et hōe.li.xxii.ilia.morietē hectora itroducit ita achilli uaticinātē. Vide tñ ne tibi uerus hodie uates ſim qñ te fortē paris & apollo ad ſcæas portas iterimet.ipſe tñ paris ut ſcribūt alii a pyrro achillis filio mor ti tradit9 ē ſed qa horatius de aiace memit placet magis illď qđ Dares ſcribit ubi ait pugnātē alexā.aiacis lat9 uulneraſſe. Aiacē uero nūq̄ deſtitiſſe dōec illū occideret:& ſic Aiacē celerem oilei filium accipiemus.

¶ ACR. Neqcq̄ fruſtra:ordo ē:neqcq̄ pectes cæſariē Præſidio ferox amoris uel ueneris.uñ i exprobrationē ueneris dictū ē. Me duce dardāius ſpartā expugnauit adulter. Aut ego.tæla dedi ſouiq; cupidie bella. Imbelli cythara:q nihil bellicū fouet nec aliqd pſit in bello:ſed p amatorias cantilenas uoluptatē fœminis pſtet. Diuides:neqcq̄ a ſupioribus. ℣ Thalamo graues haſtas graues pp diſiūctionē copulæ. ℣ Et calami ſpicula gnoſii. Cretēſis.de cāna eni ſagitte fieri cōſueuerūt. Vt pq; ilia uēit harūdo. ℣ Celerē ſeq.a.ad ſeqndū.aiacis uirtuti ēt celeritatem dedit uelut quē fugiētē nullus euaderet. ℣ Serus aut ad eoṛ dolorē dixit:q eius cā pierūt aut certe qa quantum ad ietiam ſuam tarde perierit. Crines puluere collines:hoc ēt procuratam capillorū pulchritudinem puluere inquinabis:ut & ſœdare in puluere crines.

¶ POR. Neqcq̄ ueneris p̄ſidio ferox Pectes cæſariē grataq;.fœminis ibelli cythara carmīa diuides:ſenſus hic ē. Nec pulchritudo tibi nec ſcia canēdi bello pderit:hæ delitiæ.n.mulieribus magis aptæ ſūt. ℣ Diuides p diſpōes. Ecce furit repire p furit ac p hoc diſcurrit ut te repiat. Quē tu ceruus uti uallis in altera uiſū pte lupū. Ordo ē. Quē tu fugies uti ceruus lupū in altera pte uallis.uiſum. ℣ Mollis āt ibellis atq; iermis. Sublimi anhelitu per.ὑπαλλαγήν.dixit pro ſublimi parte corporis ædito q eſt ſcilicet ore.

¶ CHRI. Neqcq̄ ferox p̄ſidio ueneris:nā tu credis poſſe defendi a ueneř cōtra mineruam. Hæc ea rōne finguř ab homero ut oſtēdat troiāos deſides & luxurioſos:græcos āt prudētes:ſed cōtra ſcrib. diō. Pectes cæ.ut deſides luxurioſiq; faciūt. ℣ Imbelli.apta:ueneri:& non marti. Diuides.qa q ad lyrā carmina canunt alternatimō ſua uoce utunř:modo lyræ ſono. ℣ Gnoſii.cretēſis:a gnoſo oppido illius iſulæ ualebat āt oli creta ſagittandi arte. Quapp i primis laudabantur in bello cretēſes ſagittarii refert āt Plini.ægyptū cretāq; abundare calamis grauioris pōderis:qui propterea ſagittis idōei ſint. Similes ēt dicit enaſci i italia:ſed ſolū iuxta rhenum bononiæ fluuiū. ℣ Collines:deturpabis.i.concretos reddes:qđ & Maro de hectore ſcribit: Et concretos ſan-

gaine crines.eſt.n.proprie linire:cum aut cera aut aliqua non diſſimili re quippiā obturamus: unū dicimꝰ linire uaſa aut aliquod ſpaciū diuiſumq; concernimus.ut cū capilli qui diſcreti ſunt aliqua re condenſant.

Non laertiaden exitium tuæ
Gentis.non piliū neſtora reſpicis.
Vrgent impauidi te ſalaminus
Teucer:& ſthelenus ſciens
Pugnæ:ſiue opus ē imperitare equis
Non auriga piger.merionē quoq;
Noſces.ecce furit te reperire atrox
Tydides melior patre.
Q uē tu ceruus uti uallis in altera
Viſum parte lupū graminis īmemor
Sublimi fugies molis anhelitu
Non hoc pollicitus tuæ:
Iracunda diem proferet ilio
Matroniſq; phrygum claſſis achillei
Poſt certas hyemes uret āchaicus
Ignis iliacas domos.

CANT. Laertiadē laertæ filiū ulyſſē:unū ait ipſe apud Ouidiū lib.xiii.met. Nā mihi laertes pater eſt Achryſius illi iuppiter huic.&c.Hūc multimodū appellat homerus.horatiꝰ uero exitium gentis paridis appellat.qm̄ eius aſtu latēs achilles muliebri habitu īter filias lycomedis dep̄nſus & ī troiā ductꝰ ē q hectorē occidit & frēs eius plures.p̄terea cōtinue troiāis ipſis īſidiabat:ſuaq; eloq̄tia græcos diſcedere uolētes retiuit.Vnū qcqd actū ē poſtea ī troiāos.Vlyſſes feciſſe ut:Et danai ſeiuſdē ſolertia ſæpe p̄fuit.Cæpit ēt helenū priami filiū & uatē:rapuit itē palladiū cæſis cuſtodibꝰ arcis troiāæ ſine quo troia capi nō poterat.Vnū tūc troiā uicit quū poſſe uici coegit:Aſtyanacta etiā hectoris filium a turri capta troia deiecit.Sed latius de ulyſſe li.xiii.met.hr.Pyliū neſtora.pylos.n.neſtoris p̄ria fuit ī lacōica mari ſup icūbēs ut Stra.ſcri.li.viii. fuit āt Hōe.teſte fidiſſimꝰ ſolerti hectore & cōſilio potēs:itaq; achiuos pugnādi artē edocebat.cū ſenex eēt atq; exptiſſimus hic ait ipē.l.iiii.ilia. agamēnoni Veꝝ eqdē medius pp̄los ī bella fouebo Cōſilio q ſolꝰ honos ſolet eē ſenectæ:is āt nonagīta duxit nauis ī troiā ut ſcri.hōe.li.ii.ilia.Salaminius Teucer:de hoc uide latius ode vii.fuit āt Teucer thelamōis filiꝰ illegitius ut ſcri.hōe.li.viii. ilia.q īter alios troiāos occidit egregiū quēdā noie ībriū priāi geneꝝ.nā madeſicaſtā priāi filiā norā ī m̄rimōio hēbat. Auctor ē hōe.li.xiii.ilia.Schelenꝰ:fuit is capāei regis filiꝰ.Diomedis auriga q p̄ græcis ī libello troiāo pluria glorioſa pegit.Is ēt percuſſo ænea ab diomede īgēti ſaxo illiꝰ equos accepit cæleſti ſemie ortos:ex illis.ſ.quos iuppiter troi dederat p̄ciū gāimedis filii adēpti.home.n.li.v.iliados itroducit Diomedē ita Scheleno dicētē.Si pallas mihi palmā de amboꝝ cæde cōceſſerit nulla ī re mora ſit qn īſiliēs ī æneæ equos a curru frena corripias:& bigam ad noſtra tentoria adducas.Sunt.n.ex eo genere equorum quos iuppiter pro adempto ganimede filio troi donauit præſtantiſſimos īter omnes q ſub ſole ſunt ac ſub aurora ex quibus priceps Anchiſes furti laomedonte īſcio ſuppoſitis equabus quattuor ſuſtulit pullos:apudq; ſe maiore cum cura educauit.ex iis duos ut cernis feroces æneæ filio ad belli præſidium cōtulit atq; tribuit quos ſi ceperimus & prædam & ægregiam ſane laudē retulerimus.Merionē:fuit is idomenei patruelis de quo plura diximus ode.vi.illud hic addimus homeꝝ li.vii.ilia.inter nouem græcorum fortiſſimos numerare.Merionem numerantur.n.Agamemnon.Diomedes Aiax Thelamōius Aiax olleus.Idomeneus.Meriones.Euripilus Thoas.Vlyſſes.Tydides:Diomedes tydei filius:q ultra plurima glorioſe geſta:Venerē ī dextra & martē ſub utero p̄cuſſit:Vt late li.v.ilia.hēt p̄pterea melior patre dicitur.Vnde ode ſexta ait hora Tydidē ſuperis parē.Tydeus āt etiā fortiſſimus fuit:nā ſolus occidit qnquaginta uiros ſibi ī itinere ab etheocle ī inſidiis poſitos quod ſcribit Diodo.li.v. Et latius home. li.iiii.& lib.v.ubi ait.Tydeū fuiſſe p̄ua ſtatura.ſed belatorē &c.Quem tu ceruus uti.Ordo eſt.Quē tu molis ſublimi anhelitu fugies:uti ceruus gramis īmemor lupum fugit ī altera uallis pte uiſū.Graminis īmemor.timoris cā id accidit.Sublimi anhelitu.i.alto & maximo:quod quidē celeri fuga euenit.Mollis.delicatus & ībellis.Hoc fugere.ſ.Tuæ.uidelicet helenæ.Vnde dixit apud Ouidiū.Finge tū ſi uis igens cōfugere bellū.Et mihi ſūt uires & mea tela nocent.Nec plus atrides animi Menelaus habebit Quā paris:aut armis anteferēdus erit.Pene puer cæſis abducta armēta recepi Hoſtibus:&c.Et apud homeꝝ.li.iii.īclamabat Quis.n.cōtēdere graiū Audet:& alternā artē decernet morte.Iracūda claſſis achillei.Achilles.n.diu pugnare noluit ob raptā ſibi briſeida ab agamēnōe.Tādē quū eius ſibi amiciſſimus patroclꝰ ab hectore occiſus eēt dolore affectus ī prælīū irruit ubi multos troianoꝝ occidit:& hectora:q qdem ſolus fuerat cā diuturni belli Vnū eo mortuo facile poſtea ilio potiti ſūt græci de cuius incēdio legito Vir.li.ii.æn.Achaicꝰ ignis:in achaia.n.erāt argos & Mycenæ:ubi agamēnō & Menelaus regnarunt.quorū gratia tota græcia fere in ilium iit.

Vlyſſis genus
Vlyſſis geſta in troianos
Pylos neſtor
Teucer thel.
Sthelenus
Aeneæ equi
Meriones græcoꝝ fortiſſimi.ix.
Diomedes Tydeus

CACR. Non laertiaden ſingulos uelut exitiales minatur duces ulyſſem & neſtorē pylii filium.Vlyſſes .n.aſtianacta p̄cipitē muro dedit.Te ſalaminius teucer.de ſalamina ciuitate thelamonis filius.frater aiacis. Sthelenus:filius capāei.Bene uaticinatur:& p̄ſentia uidere ſcire facit futura.Lucanus.Hunc ergo fluminea deformis truncus arena qui iacet agnoſco.Sciens pugnæ.doctus ad pugnandum.Siue eſt opus eſt etiam inſignis domitor equorum.Non auriga piger.Diomedis fuit auriga qui corpus patrocli cum aiace:& anthilocho liberauit.Ecce furit te reperire atrox tydides:& hoc etiam inertie paridis aſſignat tantam eſſe moram quanta eum faceret inueniri ſine certamine.n.uelut imbellem eſſe periturum dicit.unde & cum ceruo ad timoris ſimilitudinē comparat.Melior p̄re:fortior:quia numina uulnerauit:uel qa hic ad p̄riam uictor reuerſus eſt q patri eius non cōtingerat.Quem tu ceruus uti.ordo eſt:quem tu mollis fugies ſublimi anhelitu ut ceruus īmemor graminis uiſum lupū in altera pte uallis fugit.Sublimi.ſ.hypallage figura eſt pro ſublimi parte corpis.i.ore ædito uel quia ipſe anhelitus ſumma petat potiuſq̄ ima.Non hoc pollicitus:ut fugeres.ſ.Tuæ quam diligis ut Daphnimque tuum tollemus ad aſtra.iracunda diem proferet ilio Non tempus uelut propitia aut amica proteget:ſed in paucos dies differt uindictā.Ordo eſt iracunda claſſis Achillei pro

feret diem ilio & matronis phrygũ. ¶ Achillei:ueteres declinatiões iſta habent achillei & ulyſſei. ¶ Hyemes ſynecdochicos pro ánis poſuit ut Vir. Ternaq; tranſierint rutulis hyberna ſubactis: nam & æſtatem ſimiliter poſuit. Nam te iá ſeptima portat. Omnibus errantem terris & fluctibus æſtas.

¶ POR. Non hoc pollicitus tuæ helenæ. ¶ Achillei claſſis. Achillei & ulyſſei ueteres dixerunt ad ſimilitudinem fortaſſis diei & faciei.

¶ CHRI. Laertiadẽ. ulyxẽ laertis filiũ: cui Homerus in prudentia atq; aſtutia prías pres dat: & πολυπορτον. i. urbiũ uaſtatorẽ appellat: qm̃ i re militari prudẽtia uires ſupat: ergo hoc dat ulyxi qđ nõ dat achilli ſic & poeta nũc nõ aiacẽ. q fortiſſimus fuit: ſed ulyſſẽ: q prudẽtiſſimus appellat exitiũ gẽtis troiáæ. Vultus adulteros: dat uultui qđ ẽ hoïs ſed puto dixit adulteros. i. uenuſtos: & q ſua uẽuſtate facile helená i adulteriũ protraxerit: ut ſit ſnia deturpabiť ille uultus quo nimiũ placuiſti. ¶ Pyliũ neſtora. a pylo urbe eũ denoiauit. fuit neſtor filius nelei: & neptũni nepos: neleus. n. a fratre pelia regno pulſus pilon urbẽ condidit. neſtorẽq; filium ſucceſſorẽ reliqt cui lõgiſſima uita fuit uir fuit excellẽti fortitudie: ná adoleſcẽs apros ſupauit. deíde pithoo aduerſus cẽtauros optimá opam nauauit. Fuit ut ſcribit Home. & eloquẽtiſſimus ſimul & ſapiẽtiſſim⁹: Teucer. de quo dictũ ẽ. ¶ Salaminiꝰ: ex ſalamĩe iſula: uel q i cypro ſalamĩa cõdidit. ¶ Sthelene⁹: dux un⁹ ex his q in equo troiáo latitarũt: & capáei fili⁹. ¶ Sciẽs pugnæ priſci i curribus pugnabant: quos græci διφρους quoniá duos ferrẽt appellabát. Ex his át alter pugnabat: alter equos regebat. Ergo poeta utriuſq; rei pitũ oñdit ſthenelũ cũ ſit ſciẽs pugnæ. atq; celer auriga. i. equoꝝ moderator. ¶ Merionẽ: q inter argiuos egregiũ ſe ꝓbuit melior. p. ná q̃uis tydeus fortis fuerit de quo ſtatius Maior i exiguo regnabat corpore uirtus: tamen Dio. ab home. fortiſſim⁹ deſcribiť: cũ & uenerẽ & martẽ illũ uulneraſſe fingat. Quẽ tu ordo ẽ: quẽ tu mollis fugiẽs ueluti ceruus ímemor graminis fugit lupũ uiſũ ſ altera parte uallis. ¶ Sublimi. maximo: ná q fugiũt uehemẽter ex curſu atq; timore anhelant: uel ſublimi q uehementia calidioris anhelitus apparet oculis i altũ tẽdẽs. ¶ Mollis. luxurioſus. ¶ Tuæ helenæ: & notat amantium morem: q maxima fortiſſimaq; de ſe apud amicas iactant q deinde nõ pſtant. ¶ Iracũda. ordo eſt iracũda claſſis achillei. i. ipſe achilles: q cũ ſibi ab agamẽnõe rapta eſſet briſeis: adeo rẽ iniquo aio tulit: ut diu ĩtra tẽtoriũ latẽs i pugná ꝓdire noluerit quo tpe magná ſtragẽ græcoꝝ hectorẽ dediſſe ferũt. ſua igiť ceſſatio expugnationẽ troie dilatũ iri nũc canit nereus. ¶ Achillei: aũt pro achillis: & ẽ datiuus græcus per diereſim pro genitiuo latio. ¶ Proferet diẽ: ꝓrogabit tps. ¶ Certas. q. d. a fatis decretas. ¶ Achaicus: græcus ná achaia ps eſt græciæ. ¶ Iliacas: rectius q̃ troianas: ná iliũ urbs eſt troia regio. Virgil. Ilium in Italiam portans uictoſque penates.

Argumentum. ODES. XVI.

ANT. Sextadecima ode. Amicá Poeta alloquiť dicens ſiue igni ſiue aqua ſeu uti placuerit iábos deſtruat: quos olim in eá furore ductus ediderat. Deíde ipſius furoris & iræ effect⁹ oſtendit. Nouiſſime uero mutando triſtia: mitia ſe ſcripturum fatetur dummodo mutato carmine iambis contrario ideſt ſcriptis laudibus. ſibi amica fiat imitatus autem. Steſichorum lyricum poetam ſiculum: eſt qui uituperationem helenæ ſcribens cæcatus eſt. poſtea uero reſponſo apollinis eiuſdem laudes deſcripſit: quare oculoꝝ aſpectum recepit. De quo ipſe horatius etiá in Epodo penultimo meminit ibi ſcilicet infamis helenæ caſtor. &cæ. Eſt autem παλινῳδία. i. Recantatio contrarius cátus. παλιν. n. iterum & retro ſignificat ᾠδη cátus dr̃ fit aũt quũ male de quopiá ſcribẽtes. deíde reſcribẽtes bñ de eodẽ ſcribim⁹. O matre pulchra filia pulchrior. Ode eſt tricolos tetraſtrophos ẽ. n. Metrũ duobus uerſib⁹ Alchaicũ: Tertius Archilochus hypcatalectic⁹ eſt Quartus pindaricus eſt De qbus late ode noná. Eſt. n. hæc illi ſimilis carmie. ¶ Criminoſis: ꝓbroſis & maledicis. ¶ Modũ: finẽ. ¶ Iábis: iábicũ carmẽ ẽ maledicũ ab iábim quod eſt maledicere ut ſcribit Diomedes ei⁹ inuentor Archilochus fuit. hinc hora. i arte iqt. archilocũ ꝓprio rabies armauit iábo: ſcripſit. n. cõtra licábẽ ſoceꝝ ſuũ ab negata ei⁹ filia ſibi añ ſpõſa. ἰαμβίζω apim⁹ ut ſcribũt alii ẽ iiurior uimpo: uiolo: caſtigo mari adriano: adriaticũ maŕ i dextro lateŕ illyricos hẽt: i ſiniſtro uero Italiá: cui⁹ ps ẽ ioni⁹ ſin⁹: ut Strab. docet li. iii. q dixerit át hor. hoc loco adrianũ ꝓ adriaticũ lec⁹ ẽ Pli. n. li. iii. ca. xiiii: de piceo ſcribẽs ita iqt: ubi nũc age. adrian⁹ & adria colõia a mari. vii. mi. pa. titulo uero. xvii. ab adria adriaticũ maŕ appellatũ ſc. Stra. itẽ li. v. ubi de rhauẽa memit: iqt adriá qdẽ iclytá ciuitatẽ fuiſſe memoriæ ꝓditũ ẽ. a cui⁹ noie & ſin⁹ appellar⁹ ẽ adriaticus

Iábicũ carmen adriati cũ maŕ

¶ Ode. xvi. tricolos tetraſtrophos ad amicam palinodia ideſt recantatio.

O Matre pulchra filia pulchrior
Quẽ criminoſis cũq; uoles modũ
Pones iambis. ſiue flamma
Siue mari libet adriano: (dũ

¶ ACR. O mře pul. ſi. pul. Tidari ſatiſfacit. ode ẽ tricolos tetraſtrophos. Metrũ duob⁹ uerſib⁹ Alchaicũ qđ cõſtat ex ſpõdeo & iábo & cæſura uel iábica pẽtimemeri & duob⁹ dactilis ita. ¶ O ma. tre. p. ch. fi. pulchrior. Tertius dimeter iábicus: hipcatalectic⁹ ita. ¶ Pone iábis. ſi. ue fla. ma. Quartus pidaricus cõſtat ex duobus dactilis & duobus trocheis ita. Siue ma. ri libet. adri. ano: hanc oden in ſatiſfactionem facit amicæ ſuæ quam

iratus carmīe læſerat ꝓmittēs abolēda q̄ ad eā ſcripſerat. imitatus Steſicoꝝ poetā ſiculū: q uituperationē ſcribēs helenæ cæcatus eſt & poſtea rn̄ſo apollinis laudē eius ſcripſit: & oculoꝝ aſpectū recepit. Cuius rei & ī epodo idē poeta meminit. Infamis helenæ caſtor offenſus uicē fraterq; magni caſtoris uicti pce adēpta uati reddidere lumia. ☞ O mr̄e. p. f. p. i. cōparatiōe formoſæ formoſior: Cōparatiuus. n. & ſuplatiuus ꝓ poſitiuo ꝓferūť. ut Vir. Quaꝝ quæ forma eſt pulcherria deiopeiā. Et formoſi pecoris cuſtos formoſior ipe ꝓ ipſe formoſus. ☞ Quē. c. cūq; tmeſis ē quēcūq;. ☞ Pones iābis: ipſi. n. aptiores iniuriis ſunt: qbus eā uerſibus læſerat. ☞ Siue flāma: hoc ī ſatiſfactiōe pro delendo crimine dixit. illud ſecutus uirgilianū: Aut pelago danaum inſidias ſuſpectaq; dōa. Præcipitare iubet ſubiectiſq; urere flammis.

℃POR. O mr̄e pulchra filia pulchrior. hac ode παλινῳδίαν repromittit ei ī q̄ ꝓbroſū carmē ſcripſerat tindaridi cuidā amicæ ſuæ. i. recātaꝝ ea q̄ dixerat. Dicitq; ſe iracūdia motū ea ſcripſiſſe. Affirmat āt n̄ magis mr̄is magnæ aut apollīs numīe iſtictos fureř q̄ eos q iracūdia ſť ĩcitati adeo ut nulla ui hic furor deterreri poſſit.

℃CHRI. Scribit palinodiā. i. cantum cōtrariū priori nā recātat ea quæ iratus in amicam ſcripſerat: ut eam ſibi recōciliet: atq; ita iuectiuā excuſat: ut culpam oēm in iracūdiā reiiciat nihil autem quod ad artificiū pritnear ꝑtermittit. Captat. n. beniuolētiam cum illā pulcherrimam appellat quo nihil gratius mulieri præſtari poteſt: deinde carmina in qbus maledixit pro ſuo arbitrio abolenda ꝓmittit. ☞ Pulchra. antiqui pulchrū lachrymas & ſepulchrū aſpirabāt magnū ergo eſt mulieri ut pulchra ſit: ſed maximum ut ſit pulchra muliere pulchrior. ☞ Quē. c. cūq;. i. quēcunq; per tmeſin. ☞ Crimioſis: quæ crimia inferāt. Crimē. n. uitium eſt: ſed & cām q̄nq; ſignificat. Vir. Et crimīe ab uno diſce oēs ī hoc ergo cōfiteť delictū q̄res ad iracūdiā placādā uæhemēter cōfert. Sic dau⁹ ille terētian⁹ ſe crucē meritū fateť ē tn̄ quoad id fieri pōt: poſt cōfeſſione adhibēda excuſatio. ut hic ubi in irā culpā reiicit. Scripſerat āt iābicis uerſibus qm̄ pes ille uæhementiā affert: & genus dicēdi cōtortū & cōcitatiſſimū & accōmodatū iuectiuis. Sicq; illo uſus ē archiloch⁹ poeta: ut hor. alibi: archilochū ꝓprio rabies armauit iābo. Hūc ſoci. cœpe pedes: grādeſq; coturni Alternis actū ſermonibus & populares uicētē ſtrepitus & natū rebus agēdis. ſiue flāma ſiue mari ſiċ illi uirgiliāo: aut pelago danaū iſidias ſuſpectaq; dōa ꝑcipitare iubet ſubiectiſq; urere flāmis. ☞ Adriāo. ꝓ adriatico: & poſuit ſpeciē ꝓ generē more ſuo.

Non dyndimene: non adytis quatit
Mentem ſacerdotum incola pythius
Non liber æque: non acuta
Sic geminant chorybantes æra:
Triſtes ut iræ: quas neq; noricus
Deterret enſis: nec mare naufragum
Nec ſæuus ignis: nec tremendo
Iuppiter ipſe ruens tumultu.
Fertur ꝓmetheus addere principi
Limo coactus particulam undiq;
Deſectam: & inſani leonis
Vim ſtomacho appoſuiſſe noſtro
Iræ tyeſten exitio graui
Strauere: & altis urbibus ultimæ
Stetere cauſæ: cur perirent
Funditus: imprimeretq; muris
Hoſtile aratrum exercitus inſolens
Compeſce mentem: me quoq; pectoris
Tentauit in dulci iuuenta
Feruor: & in celeres iambos
Miſit furentem: nunc ego mitibus
Mutare quæro triſtia: dum mihi
Fias recantantis amica
Opprobriis: animumque reddas.

℃ANT. Dindymene: ordo ē nō dindymene: nō īcola pythius: non liber: æque in adytis concutit mētē ſacerdotum Dyndimene Strabo libro. xiiii. ſcribit. Dydima mōtes eſſe in theſſalia. ☞ In quo loco erat dyndimēæ mr̄is deū fanū & li. xii. ait q̄ in phrygia urbs erat piſinus noīe. emporium regionis hēbat & templum maximū magnæ uenerationis matris deum. ſacerdotes olim præpotentes quidam erant ſacerdotium maximū hēbāt Romāi tēplū celebre reddiderūt: accerſita inde deæ ſtatua quēadmodū eā q̄ æſculapiierat ex epidauro: Mōs q̄dē urbi imminebat noīe didyma: a quo didymēa dicta ē ꝓpe ſāgari⁹ amnis fluit: ſecus quem erāt antiq̄ phrygum domicilia: ut mydæ &c. hæc ex illo. Coribantes āt ut idē ait li. x. cretæ ppl̄i. Cybeles miniſtri erant inter quos fuiſſe tradunt quoſdam ſpiritibus afflatos: & bacchicos: cum ſtrepitu ac fragore: cymbaliſq; ac tympanis & armis item ēt tybiis & uociferationibus: inter ſacrificandum ſtupefacientes. inq; miniſtrorum habitu publica modo quodā ſacra factitātes. ☞ Adytis. i. penetralibus Dr̄ āt adytum ab. α. qd̄ ē ſine & δύω ingredior: q̄ſi ſine aditu & ingreſſu: non. n. oībus patet penetralium aditus. Incola pythius. i. apollo qui pythius dictus ē ab pythone ſerpēte quem occiderat: pytho āt dictus ē a πύθω qd̄ eſt putredo uel putrefactio: qm̄ ex putredie terræ poſt diluuium generatus ē. Macrobius uero li. i. ſat. fabulam ipſam apit late ☞ Incola py. i. ducā. Nā cicero in li. i. de. n. d. de apollinū numero ſic ait Tertius ioue tertio natus & latona: quem ex hyperboreis delphos ferunt aduenīſſe. Diodorus item li. vi. ſic ait. Eodem modo plurimum tēporis apollo circa delū ac lyciam: Delphoſq; uerſatus. eſt ſubiungit poſtea: q̄ ab loco ac geſtis Deliū ac pythiū appellarūt hero. li. ii. ēt oñdit q̄ apollo delphis morabať his uerbis. Poſt hæc ingētibus hoſtiis deum qui ē apud delphos exorandū ſtatuit uideli cet crœſus. optime igiť pythius incola. i. habitator delphorum. ſ. Vel incola. ſ. eorū ſacerdotū. rūc. n. eos incolit: quum eius ſpū afflati ſūt. Liber apollinē & liberꝝ patrē unum eūdemq; deū eē aſſeuerat ariſtoteles: ait eni in thracia fuiſſe aditū libero cōſecratum: ex quo reddebātur oracula: ſed in hoc adyto uaticinabanť plurimo mero ſumpto uti apud clarū aq̄ pota effabātur oracula. itē boetii parnaſſum montem apollini cōſecratum eē memorātes. ſimul tamē in eodem & oraculum delphicū & ſpeluncas bacchicas uni deo cōſecratas colebāt. hæc ex Macr.

Didyma
dyndimenæ
piſinus
didyma
didimenæ
Sanga ius. f.
Corybantes
Adytū
Pythi⁹
Pytho
Apollo Delph.
Apollo liber pr̄
pnaſſ⁹
Iræ Vi.

Iræ li.i.ſat. Triſtes ut iræ. philoſophus lib.vii.eth. etiam ſcribit. Iram corpus manifeſte ꝑmutare: nonnulloſq; in
Vis furorē ac inſaniā adigere. ¶ Noricus enſis: Norici incolæ ſunt alpiū: ut Plinius ſcrib.li.iii. idē quoq; li.xxxiiii.
norici c.xviii. ſcribit in Noricis eē ferri uenā laudabilis. ¶ Tumultu. i. tonitru & fulmine: quū enim ī nube luctatur
tōitrua flatus aut uapor tonitrua eduntˀ. Si erumpat ardens fulmina. Si longiore tractu nitatˀ: fulgetra. his ſinditˀ nu
Fulmia bes illis perrumpitˀ. Pli.li.ii. ¶ Prometheus. id dici poteſt ꝓuidēs uel prudēs. Id.n. ꝓmethis ſignificat: ꝓme-
fulgetra theo uero ꝓuideo: ꝓmethia prouidentia ſeu prudentia: Euſebius autē ſcribit: q̄ anno mundi. MMM.cccc.x.
prome- argis regnāte. Argo ſecundum quorundam opinionem fuit prometheus. a quo hoīes factos eſſe commemo-
theus rant: & reuera cum ſapiēs eſſet feritatē eorum & nimiā imperitiam ad humanitatem & ſciam tranſfigurabat.
Hæc ex Euſebio. Lactantius uero ſcribit ꝓmetheū primū ſimulachra ex luto componere īuēiſſe. ¶ Principi
limo. i. primo hominis ſimulachro ex limo facto. ¶ Vndiq;: ideſt ex cunctis fere aīalibus. hinc leonis uim ſto
macho appoſuit: a lepore timorem accepit. ab Vulpe aſtus &cæ. Inſani leonis. Plinius item ſcribit. raro leonē
placidū eſſe: nam crebrior eius iracundia. ¶ Vim ſtomacho appoſuiſſe noſtro. Claudianus de quarto conſu
Iræ latu honorii ſic ait. Iram ſanguinei regio ſub pectore cordis Protegit: imbutā flāmis auidamq; nocendi Præ-
locus cipitemq; ſui rabie ſuccenſa tumeſcit. ¶ Thyeſten: iræ atrei thyeſten ſtrauere. Atreus enim eius frater thyeſte
Atreus filios edendos appoſuit iratus: q̄ ille cum uxore ſua coiuiſſet. De quo latius in ode.vi. iam diximus. Altis ur
thieſtes bibus: ut Ilio thebis: athenis Sagūto. Carthagini. Numanti &c. ¶ Inſolens: ideſt impudens & audax quādo-
inſolēs que nō ſolens: ut Marcellus ſcribit. ¶ Me quoq;. excuſat poeta ſeipſum: q̄ olim iambos ſcripſerit furore quo
Iambꝰ dam in illam. ¶ Celeres iambos: idē in arte ait: Syllaba longa breui ſubiecta uocatur iambus. Pes citus unde
Trime- ēt trimetris accedere iuſſit. Nomen iambæis: cū ſenos redderet ictus: at aūt eo loco Porphyrio quæri ſole-
tri iābi re cur trimetri appellanˀ trageci iambi cū ſenos accipiant pedes quoniam. ſ. tanta breuitas eſt pedum ut iun-
cturæ binos complectantur pedes Acron uero ſcribit. Horatiū uoluiſſe iambum citū itelligere ſex pedū uer
ſū. ¶ Mitibus dulcibus: placidis iocūdis. ¶ Recātatis: opprobriis in cōtrariū cātatis criminibus & maledictis.

¶ ACR. Nō dindymenæ. a monte matrē deū dicit Amoris ſe fatetur furore peccaſſe & probare uult ſic irā moderationem non recipere. in animis hominum quemadmodum alieni furoris bacchātes. incola pythius a pythone apollo. ¶ Non liber æque: liber etiam qui ſimiliter ſacerdotes ſuas uexat furore. ¶ Acuta. a tynnitu acuta autem ſonora. Virgilius. Pelion hinitu fugiens impleuit acuto. ¶ Corybantes: miniſtri matris deorum Quas neque noricus deterret enſis: emphaſis eſt in ipſis enim locis & probatum ferrum eſt: & optimi gladii fiunt: & ideo ex prouincia ferrum laudauit ē autem noricum pars illyrici. Virgi. Tum ſciat aereas alpes & norica ſiquis caſtella i tumulis. ¶ Nec mare naufragum: naufragia faciēs: quaſi naufragum. Virgi. Caulōniſq; arces & naufragum ſcylaceum. ¶ Ne tremendo: ideſt tremore tonitrus dixit unde eſt: Et mortalia corda per gētes humilis ſtrauit pauor. ¶ Ille flagranti aut athon. aut rhodopen aut alta ceraunia telo deiicit. ¶ Ruens: id eſt impetuoſe ueniens. ¶ Fertur prometheus addere principi Limo coactus parti. Senſus præſenti intentioni neceſſarius conceptus eſt. ait autē ꝓmetheū cū limo hoīes fingeret iuſſum ex omnibus aīalibus particulas ꝓ ut erat eorū natura hoī apponere unde uim leonis ſtomacho appoſuiſſe: iō q̄ iracundia magis accendamur. Timorē a lepore poſuit a uulpe aſtutiā: cæteraq; a reliq̄s: ordo ē. Fertur Prometheus coactus addere pricipi limo particulā deſectā undiq; & appoſuiſſe noſtro ſtomacho ui īſani leōis. ¶ Vndiq; deſectā. q̄ſi ex multis hominē cōpoſuerit. ¶ Iræ thyeſtē exitio graui. ſ. Atreus & thyeſtes fratres fuerūt. Thyeſtes uero uxorē fratris inceſtauit. ille filios eius prī epulādos appoſuit. Q. d' ſcelus & ſol fugiſſe narratˀ. Hic Vir. Nec tā auerſus equos tyria ſol iūgit ab urbe & ſtatius. Et calligantes abrupto ſole mycenas. ¶ Stetere. extitere uſq; aduerſiōe. ¶ Hoſtile aratrū: cōdendis atq; euertēdis: ciuitatibus. hæc conſuetudo fuit ut aratrō ſierēt. ut Vir. & Interea æneas urbē deſignat aratro. Iiē. Ci. de uertēda i philippicis: ut uexillū tolleret: & aratrū circūduceret. ¶ Inſolēs: tātū modo ira cōmotus. ¶ Cōpeſce mētē. i. noli me iraſcēdo imitari quē penitet. ¶ Celeres iābos. epithetō eſt. Sic ī arte poetica de pede iābo pes citus. Vñ ēt trimetris accreſcere iuſſit nomē iābæis. ¶ Miſit furētē. ꝑ irā ſ. Nūc ego mitibus. i. blādimētis mutare iracūdiā cupio. ¶ Recātatis. i. meliore carmīe deletis. Recātatˀ at opprobria cum multo carmine laudibus corriguntˀ. ¶ Aiumq; reddas hoc eſt ſpem mihi redintegrandi amoris facias.

¶ POR. Noricus enſis. ſpeciē ꝓ genere poſuit. Nō.n. norico tm̄ enſes fiūt. ſed ſic dicitˀ: ut leuis innatat alnus miſſa pado. Nec mare naufragū. ut naufragū ſcyllaceū q̄ ibi naues frāgūtˀ. Et īſani leonis uim ſtomacho appoſuiſſe noſtro. Belle de fabula ſenſus ꝑlenti intentiōi neceſſarius conceptus. Ait aūt ꝓmetheum limo hoīes fingere iuſſum & ex oībus aīalibus particulas hoī apponeˀ. ¶ Vim leōis ſtomacho: appoſuiſſe. idcirco irracūdia magis nos incendi q̄ ulla alia aīalia. ¶ Iræ thyeſtem exitio grauiā hoc ὁ ποιητὴς ἐπιμῦθον infert q̄ ſic ira atrox & exitioſa hoībus. ¶ Imprimeretq; muris hoſtile aratrū: hoc eſt hæc eadē ira cauſa fuit delēdis urbibꝰ uſq; a deo ut ubi fuiſſēt muri aratrū iducerēt. ¶ Me quoq;. p.t.i.d.i.f. me quoq; igt iracūdia calor iubēte magis accenſa incitauit in iambos. iambici aūt uerſus aptiſſimi habentur ad maledicendū: deniq; & catulus cum maledicta minaretur ſic ait. At nō effugies meos iābos. Fias recantatis remutatis Amica. Recantari probra dicuntur cum contraria probris carmina fiunt in eum cui male dixerimus.

¶ CHRI. Nō dindymene hæc cybele. ē & magna mater: dictamq; eā putāt a didymo monte phrygiæ: i quo colitur. Sed de hac dea origo breuiter ꝑſtrigēda uī. Ferūt ergo apd athlantios uiros iuſtiſſimos cœlū regnaſſe cūq; hoīes hactenus ſparſim uagātes ī unū coegiſſe: atq; moribꝰ legibuſq; īformaſſe frugūq; & aliaꝝ utiliū reꝝ inuētorē fuiſſe: & iperiū ad occiduas ſeptentrionaleſq; ptes ꝓpagaſſe: & qm̄ ſydeꝝ diligētiſſimus ſpeculator extitit multa futura hoībus ꝑdixiſſet: & annū ad ſolis & mēſem ad lunæ reuolutione īſtituiſſe. Q uapp cū e uita migraſſet diuinis illū honoribus ꝓſecuti ſūt: ꝑpetuūq; regē putarūt: & de ſuo nōie cœlū apellarūt. Suſcepit ex pluribus uxoribus filios. xlv. ſed ex Titæa q̄decim. qui & ſinguli ſingula ſortiti eēnt noīa tn̄ communi uocabulo a mr̄e titanes appellati ſunt ipſa aūt titæa ꝑ multa bñficia īmortales collata terra ē nomina

ta.Habuit pterea filias quaꝝ excellentiores fuere Baſylea.i.regina:& Rhea:ſed baſylea quæ natu maior erat
affectu materno oẽs fratres enutriuit:ppterea magna mater ẽ uocitata:& poſt patris ad ſupos diſceſſũ hy-
piõi fratri nupſit:ac ſolẽ & lunã pepit.Hæc ẽ igit̃ magna mater q̃ cybele & didymene uocat̃ : tradit̃ tñ huius
deæ & alia i phrygia origo.Dicũt.n.ueruſtũ phrygiæ & lidiæ Meonẽ:& eũ ex dindyme uxore filiã ſuſcepiſſe
quã nutrire nolẽs exponẽdã in ſiluis curauit : q̃ diuinitus a pardis huiuſcemodiq; feris nutrita ẽ.dõec a mu
liere paſtoris iuẽta domũq; adducta cibele noĩata ẽ.Hæc iã adulta forma modeſta ac prudentia excelluit nã
ex pluribus calamis fiſtulã prima adiuenit:& cymbala & tympana ad ludos & choreas: & contra pecudum
puerorũq; morbos remedia tulit:qbus meritis mater pſpera cognomiata ẽ hæc fratris ſaturni uxor:iouẽ:iu-
nonẽ:neptũnũ: & plutonẽ genuit.Dicta ẽ deoꝝ mater.& datus currus q leonibus trahitur: & corona turrita i
capite.Nã cũ terra ĩterpræteṫ terra turres ſuſtinet.Sed ut ad poetã q̃nq; reuertar demõſtrat ipſe maiorem fu
rorem eſſe in ira:q̃ aut in ſacerdotibus magnæ martis:aut apollinis:cũ diuino furore concitanṫ ergo non din
dymene.i.magna mater:nõ æque.i.tm̃ quatit mẽtem ſuoꝝ ſacerdotũ cũ illos furore corripit.ut triſtes curæ
.i.magnus amor quatiunt mẽtẽ amantis.Nã ſacerdotes iſtoꝝ deoꝝ numine correpti uehemẽter furũt: ut ẽt
Vir.in ſibylla oſtẽdit de qua dicit.Nõ uultus nõ color unus:nõ cõptæ mãſere comæ.¶Pithius:apollo.¶Inco
la ſacerdotũ:qa plerũq; ſacerdos apollinis q̃ pithia dicit̃ ipſius numinis furorẽ in ſe cõcipit:ergo ẽ icola illi9
apollo.¶Nõ liber.i.bacchus:nã & ipſe bacchãtes i ſuis ſacris mulieres quas a furore menades appellant ue-
hemẽter cõcutit.¶Corybantes non ſic geminãt.i.cõgeminatis ictibus pulſant.æra acuta.i.cymbala & reliqua
huiuſcemodi ænea uaſa q̃ pulſata tinulũ acutũq; ſonũ emittũt.unde Oui.Tinulaq; æra ſonãt:& olẽt myrrhæ
q; crociq;.¶Corybantes:quos ſeruius & nonnulli alii putãt dæmones eẽ cybeles miſtros.Diodo.illius filius
ex amazonũ ſnia ſcribit.Lactantius ãt putat eoſdẽ eẽ & curetes:& latine lares familiares appellari.Triſtes ut
iræ ergo dii quos noiauit nõ æque quatiunt & pturbant mẽtes ſacerdotũ:ut iræ cõcutiunt humanas mentes.
Quæ iræ adeo uehementes ſunt ut nullo timore cõpeſci poſſint:nõ ferro & bello:nõ ẽt marinis tẽpeſtatibus.
Noricus enſis nõ ualidiſſimus enſis:q ex eo ferro qd̃ i noricis optimũ naſcit̃ cõfectus ſit.¶Norici.n.populi
ſũt in alpibus iuxta brixiã urbẽ:apud quos ea ſpẽs ferri orit̃:q uulgus accialũ uocat.iſti populi iter rhetos
annumerãt̃.Poſuit ergo ſpẽm p genere quẽadmodũ ſupra dixit ſpicula gnoſii calami.¶Mare naufragũ.i.in
eã tẽpeſtatẽ inſurgẽs ut nauigãtes i naufragiũ ipellat.¶Nec ſeu9 ignis ſæuus magnus.Vir.Sæu9 ubi æacidæ te
lo iacet hector.Vel crudelis qm̃ oĩa uorat ignis.uñ Virg.ilicet ignis edax:& ægyptii ignẽ aial.eſſe putarunt &
q̃diu pabulũ iuẽiat uiuere deĩde extingui.¶Nec iuppiter ruẽs.i.cũ ipetu deſcẽdẽs cũ horrẽdo tumultu.Et
intelligit fulmẽ qd̃ iuppiter cõtorquet nõ ſine horrẽdo tonitru.pbat iram nõ facile poſſe extingui : qm̃ in no
bis natura iſita ſit & q̃ a natura ſunt nõ poſſunt a nobis penitus auelli:uerum cum poeta ſit non phyſicas afferẽ
rões: ſed fabuloſas.Sed de pmetheo iã diximus:Finxit ergo ſimulachrũ ex limo:& imiſit aiam cũ oĩbus po
tentiis ac uiribus:imiſit appetitũ cõcupiſcibilẽ & iraſcibilẽ:deditq; illi ex ſue libidinẽ ex uulpe dolos:ex lepo
re timiditatẽ:ex leõe irã:ex aliis item aliud q ita finxerunt poetæ:qa ſola rõ hois eſt.pturbatiões aũt & mo-
tus ratiõi nõ obtẽperantes ferini potius putãdi ſunt q̃ humani.¶Stomacho:phyſici in iecore ponũt ſed poeta
reſpexit uſũ loquẽdi quo dicimus ſtomachari p idignari:& ſtomachũ idignationẽ:ſed ẽt i magna ira qcqd
i ſtõachobilis reſidet efferueſcit.itumeſcitq;.iſani ſe.q.d.eã ui ſupbæ idignatiõis q̃ leões iſaniũt.uis ui tm̃ in
ſingulari hẽt.Idẽq; ſignificat apud latios q apud græcos δύναμις:ẽ igit̃.¶Vis fortitudo.Vir.iſtat ui.pa.p.itẽ
uirt9.Vir.Et multa ui.m.a.itẽ uiolẽtia.Idẽ.Fit uia.u.r.a.pr.q.t.dicim9 ẽt ui auri.i.copiã auri.¶Iræ:hoꝝ frũ
fabula iã enarrata ẽ.iræ.ſ.Atrei qb9 ille frĩ filios epulãdos dedit.¶Strauere:qm̃ deiecere & oppſſere:nã ut ſe
cũdis rebus elatos uidẽus hoies.ſic.i aduerſis pſtratos.¶Et altis.u.nã ira ciuilis romã pdidit.¶Cur:ppter
quas aduerbiũ p noie.¶Funditus:a fundamẽtis:ſunt eni q̃dã latina aduerbia ad ſimilitudinẽ græcoꝝ.quæ
deſinũt θεν ut οἴκοθεν.i.ex domo:ut ſunt diuinitus:cœlitus:funditus.¶Hoſtile.aratrũ:qa priſci aratro i cõ-
dẽdis euertẽdiſq; urbib9 utebãt̃.¶Inſolẽs.q.d.uictor:nã ex uictoria iſolẽs reddit̃ exercit9.¶Me quoq;:admo
net plura ſimul:primo ne miret̃ illum iratũ fuiſſe olim cum ipſa nunc iraſcat̃:& excuſat irã q̃ uidet̃ feruori
adoleſcẽtiæ fuiſſe cõdonãda:& oſtẽdit poſſe illã ſperar̃ ne rurſus ipſe excãdeſcat:cũ feruor iuuẽtutis diſceſſe
rit.¶Dulci iuuẽta:pfecto ætas eſt ſuauiſſima:qa in nulla ætate pleius uoluptates percipiũt̃.¶Feruor pecto
ris.decriptio iræ eſt cũ ipſa ſit accẽſio ſanguinis circa cor.¶Celeres.cõcitatos & ueluti torrẽs decurrẽtes: ſed
hæc olim:nũc aũt cupio mutare.¶Triſtia mitibus.i.p his q̃ triſtia & amara dixerã ponere mitia & iocunda.
¶Recãtatis opprobriis.i.in cõtrarium cãtatis id.n.aliqñ ſignificat re in cõpoſitione.ut retego refero:ergo can-
tatis p opprobriis laudibus probrum uitiũ eſt unde opprobriũ maledictũ qd̃ ppter pbrum infertur.

Argumentum. ODES. XVII.

¶Ode.xvii.tricolos tetraſtrophos tyndari-
da puellã inuitat in uillam ſuam.

VElox amœnum ſæpe lucretilem
Mutat lycæo faunus:& igneam
Defendit æſtatem capellis
Vſq; meis pluuioſq; uentos.

¶ANT. Decimaſeptima.Ode Tyndaridẽ puellã i
uitat in uillam quam in ſabinis hẽbat . laudanſq; illã
dicit faunũ ſæpenumero lycæũ archadiæ mõtẽ reliq
re petereq; amœnũ lucretilem mõtem ſabiniæ. & ibi
ſuas oues paſſim paſcẽtes reddere tutas ab æſtu:uen
tis:ſerpentibus:ac lupis.inde demũ reꝝ copiam tyn
daris hr̃e poterit:Nec æſtũ timebit caniculæ. cãtabit
& lyrica carmina ſub umbra:pocula optimi uini ſu-
mendo nec metuet Cyrũ alterũ eius amatorẽ ne ſibi
manus iniiciat.ſcindatue crinibus herẽtẽ coronã:aut ueſtẽ.¶Velox amœnũ ſæpe lucretilẽ. Ode eſt tricolos Lucreti
tetraſtrophos:eſt.n.metrũ ſupiori ſimilẽ.¶Lucretilẽ lucretilis mons eſt in ſabinis quod & locus ide oſtẽdit lis.m.

Lycæus Lycæo:lycæus archadiæ mons:in quo lycæi iouis delubrum auctore Pli.li.iiii.quē q̄dem iouem lycæū ali-
Pan q pana uolunt ſignificari.de quo Vir.in buco.Pan deus archadiæ uenit.item pan.curat oues. ouiumq; magi-
Offēde ſtros.Horatius igitur hoc:loco faunū pana ipſum intelligit.¶ Mutat lycæo.hyppallage eſt.Dicit.n.faunum re
re licto lycæo lucretilē petere.¶ Defendit æſtatē.i.auertit atq; depellit.Nā ut Gellius ſcribit.li.viii.c.i.Offende-
Defen- re ꝓprie & latine ſignificat incurrere in aliqd & incidere.Defendere uero auertere atq; depellere hinc.q.clau-
dere dius ait:a pinis hoſtes defendebant facilime.Maro item in.b.Solſticium pecori defendite.

¶ACR. Velox.a.ſ.l.ad tyndarida parænetice ode tricolos tetraſtophos.Metrū duobus uerſib9 alcaicū ter
tius diameter iābicus hypcatalecticus:quartus pindaricus:& hanc odē ad tyndarida ſcribit Hor.cui ut ple
ne ſatiſfaciat inuitat eam in fundū ſuū quē i ſabinis hēbat.Dicit ergo cōtēpto lycæo monte archadiæ ueniſſe
ad lucretilem mōtē faunū quē qdā incubū uocāt:lucretilis aūt mōs eſt in ſabinis:ſed hic magis pana ꝓ faūo
uoluit intelligi:nā & capellas ſuas eū cuſtodire dicit:ergo magis ille ordo eē debuit lucretili lycæū mutat &
eſt hypallage niſi ex hoc ipſo lycæo lucretilis cōparetur:qđ utrunq; ſepius cōmonet.¶ Defendit.æ.c. remo-
uet æſtus & frigora prohibet.¶ Vſq;:cōtinue.¶ Pluuioſq;.u.pluuiam ferentes tempeſtuoſos.

¶POR. Velox.a.ſ.l.Hæc ode ad tyndariden.ſcribitur cui plene cupiens ſatiſfacere poeta ſuitat eam i fun-
dum ſuum quē in ſabinis habebat.¶ Velox.a.ſ.l.m.l.f.ea figura hoc dictum eſt qua illud apud Virgi. Chao
niam.p.g.m.a.ſenſus eſt aūt relicto lycæo mōte faunus in lucretilem uenit.Lucretilis aūt mōs eſt: in ſabinis.
¶ Defendit.æ.ita dictum ut ſolſtitium pecori defendite:ſignat aūt prohibere.

Laudes montis lucretilis. ODE. XVII.

¶CHRI. Iucūditate leporibuſq; referta ē ode qua laudat apud tyndaridē amicā rus qđ mecœnatis mūe-
re in ſabinis poſſidebat:ipſamq; ad illud inuitat cū dii quoq; illo ſe oblectēt.¶ Nā dicit.faunū relicto lycæo il
amœna luc trāſiſſe.poſtremo ꝓmittit eā fore tutam a cyro riuali.¶ Velox:uel tūc uelox cū ex archadia ubi lycæus ē
uētat i ſabinos ad lucretilē mōtē:uel ſp uelox qa captinis pedibus ſit.¶ Amœnū:recte poſitū.Nā amœnitatē
in agris dicimus.dicūturq; amœna ſm ſeruiū loca quæ fructū qdē nō ferunt:ſed uoluptatē ex pulchritudi-
ne pbent quaſi amunia.i.ſine munere.Vel potius dicemus amœna loca pulchra ſiue fructuoſa ſint ſiue in fru
ctuoſa:q ſua pulchritudine ad ſe amādū nos alliciant.¶ Mutat:qa liqt lycæum & uenit in lucretilē.Lycæus
Capra mons in archadia:ſic dictus ἀπὸ τῶν λύκων.i.a lupis quibus propter frequētiam pecudū abundabat: in quo
ſacra pani paſtorum deo celebrabant lycea dicta:& deinde ad romanos per euandrum delata latine uocant
lupcalia.¶ Aeſtatē:ab æſtu qa calore abundat noiatur æſtas.¶ Defendit:defendēdo remouet calorē. dicūt.n.
latini defēdo frigus tibi.Vir.Solſticiū pecori defēdite iā uēit æſtas.itē defēdo te a frigore.Vir.Hic ego dū te
neras defēdo a frigore myrt9.In quo imitant græci:illi.n.ἀμύνω.i.defēdo eodē mō ponūt. ¶ Capellis:a capra
ē capella:& capra a carpēdo dr.Nulla.n.ex quadrupedib9 maiori detrimēto carpit arbores:nā capꝛ morſu ta
ctæ areſcūt pp noxiū calorē quē illæ a febri qua aſſidue laborāt hñt illis imprimunt eſtq; adeo uenenoſa res
ut oleas citra morſū lābēdo areſaciāt quapp nefas erat caprā imolare mineruæ.quæ oleæ iuētrix fuit. arche
la9 affirmat capras nūq̄ febri carere neq; niſi p nares reſpirari:ppt creaq; nō pſtabat de capꝛ ſanitate i uēditorī-
b9.ſatis.n.erat q uēditor diceret:Aio illas bñ eē & bñ bibe
re.Pluuios pluuias iducētes.q.d.auſtrinos q pecori nocēt.

Impune tutū per nemus arbutos
Quærunt latentes:& thyma deuiæ
Olentis uxores mariti.
Nec uirides metuunt colubras:
Nec martiales hædilia lupos.
Vtcunq; dulci tyndari fiſtula
Valles & uſticæ cubantis
Læuia perſonuere ſaxa
Dii me tuentur:diis pietas mea
Et muſa cordi eſt hic tibi copia
Manabit ad plenum benigno
Ruris bonorū opulenta cornu.
Hic in reducta ualle:caniculæ
Vitabis æſtus:& fide theia
Diſces laborantes in uno
Penelopē uitreamq; circen.
Hic innocentis pocula leſbii
Duces ſub umbra.nec ſemel eius
Cum marte confundet thyoneus
Prælia:nec metues proteruum

¶ANT. Impune.ſine aliq̄ pœna.¶ Arbutos.Maro.li.iii.
g ait.Poſt hic digreſſ9 iubeo frōdētia capris Arbuta ſufficere
re.& fluuios pbere recentes.¶ Thyma.thymi gñā duo cādi
thymū dū radice lignoſa:i collibus naſcēs.qđ & pfert.Alteꝛ nigri
us floriſq; nigri.Pli.auct.li.xi. ¶ Deuiæ. errātes ac paſcētes
Olentis uxores mari.¶ Caprarum piphraſis quarum ma-
riti hirci peſſime olēt.i prio āt pede ē iāb9 ꝓ ſpōdeo. Marti
ales marti dicatos.Hædilia lupos pes ultius anapeſt9ſeu an
tidactil9 ē ꝓ dactilo.cōſtat.n.duab9 ſyllabis breuib9& ultia
lōga.¶ Hædilia:hædoꝝ ſepta.¶ Vtcūq;. qñcūq; . Fiſtula.ſ.
faūi.i.pāos.Vir.Pā prius calamos cæra cōiūgere plures iſti
Pan tuit.Pan curat oues ouiūq; magiſtros.¶ Vſticæ cubātis re
ſupini mōtis ſabiniæ.¶ Hic:ex lucretile & ualłib9uſticæ mō
Vſtica tis.Manabit: pfluet exibit erūpet.¶ Opulēta: abūdās & di
Cornu ues.¶ Cornu bñigno.i.copioſo & diuite. alluſio ē ad cornu-
copiæ copiæ de quo Oui.li.ix.me.ſcri.q hercules cū acheloo i tau
Hercu- rū uerſo pugnās ei alteꝛ cornu fregit.Naiades uero illđ po
les mis & odoro flore repletū ſacrarūt copiæ.hic cornucopiæ
Anche- dr Dio.itē li.v.ſcribit cum acheloo herculem ſub tauri ſpe
lous cie certaſſe:qui cū in congreſſu tauri alterum cornu fregiſ-
ſet ætholis illud quod amaltheæ cornu uocant dono dedit
fructuum omnium uuarum malorū;aliorumq; eiuſmodi
pomorum copia repletū.poetæq; fingunt ut idē ait.¶ Ache
loi cornu foſſam a fluuio ductam pomis uero & malis pu-
nicis ac racemis monſtrari regionis fertilitatem:quam flu-
uii humor pſtet:& agros reddat feraciores. Re.n.uera her-
cules i calidonum gratiā fluuiū acheloum i aliū curſum di
uertās plurimos agros ex aquæ irrigatione fertiles pſtitit:

Suſpecta Cyrum ne male diſpari
Incontinentes iniiciat manus:
Et ſcindat hærentem coronam
Crinibus: immeritamq; ueſtem.

¶ Reducta: concaua: & depreſſa q̃ſi retroducta. ¶ Caniculæ æſtus. Canicula dr̃ minor canis q pcyon dr̃ q̃m ante maiorẽ canẽ exorit̃. Caniculæ exortu inqt Pli. li. ii. accẽdi ſolis uapores qs ignorat? cui9 ſideris effectus ampliſſimi i terra ſentiũtur feruent maria exoriente eo. fluctuãt in cellis uina mouẽtur ſtagna. Canes ẽt in rabiẽ agitant̃. Collu. aũt lib. xii. ſcri. qidibus Iuliis procyon exorit̃: mane: & tempeſtatem ſignificat: poſtea inquit. vii. calẽ. aug. Canicula apparet eſtq; caligo æſtuoſa. ¶ Fide teia: ideſt carmine lyrico anacreõtis. Nam anacreon lyricus poeta fuit ætate pyſiſtrati & pherecidis hiſtorici pythagoræ magiſtri: ut ſcribit Euſebi. Fuit is patria Theius: qui batyllũ puerum ſamiũ adamauit. Theos aũt ionum ciuitas eſt in peninſula ſuãq; & portũ habebat. Hinc eſt anacreon lyricus. Itẽ hecateus hiſtoricus. Auctor ẽ Stra. li. xiiii. ¶ Fide: fides iquit feſtus genus citharæ dicta q̧ tãtũ iter ſe chorde eius quãtũ inter hoies fides cõcordet: cuius diminutiuũ fidicula ẽ. ¶ In uno. i. ulyſſe q ab uxore penelope deſideratus eſt annos. xx. & a circe adamatus: qđ naſo in remedio: & in meta. edocet. ¶ Vitreã: clarã pulchram. ¶ Pocula leſbii: Stra. ẽt lib. xiiii. docet leſbũ uina optia ferre. Vñ & Ariſtoteles ut Geli. ſcribit li. xii. c. v. Annos iam fere natus duos & ſexaginta ægrotans guſtato uino rhodio inqt firmũ hercle uinum: & iucundum deguſtato inde Leſbio ait. Vtrunq; oppido bonũ ſed ſuauius leſbiũ. Id ãt ubi dixit nemini fuit dubiũ quin illa uoce lapide: & uerecũde leſbiũ theofraſtũ ſucceſſorẽ ſibi delegiſſet nõ ãt menedemũ rhodiũ: petierat. n. eius ſectatorẽ chorus: ut ipſe deligeret loci ſui & magiſterii ſucceſſorẽ. ¶ Semeleius: ſemeles iouiſq; filius bacch9 de quo apud Oui. li. iii. me. & Dio. li. i. ¶ Thyoneus: id bacchi nomen eſt. a θυω qđ eſt impetũ facio: occido: excito feſtio: ſacrifico. ¶ Inde thias. thyad a baccha. ¶ Cũ marte. i. e. nr̃is poculis nulla exoriunt̃ p̃lia: qđ cẽtauris accidit. ¶ Proteruũ: pteruũ: dicunt̃ intẽperãtes & ignaui. Auctor ẽ Tulli. in li. de fini. Suſpecta ſollicita: nõ tuta. Ordo eſt. Nec metuẽs pteruũ. ¶ Cyrũ ſuſpecta. i. ſollicita ne male iniiciat &c. ¶ Diſpari tibi. ſ. eo inferiori uiribus.

¶ ACR. Impune; ſine dãno. ¶ Arbutos: arbutũ q̃ uulgo appellant libẽtius capræ pſequunt̃ ad paſcẽdũ: ut dant arbuta ſiluæ: & alibi. Dulce ſatis humor depulſis arbutus hædis. ¶ Deuiæ: errantes; paſcẽtes: ut rara p incultos errãt aialia mõtes. ¶ Olẽtis grauis. n. hyrcorum & caprarũ odor: ergo olentis ferentis: ut alia ſerpillũq; herbas contundit olentis. ¶ Vxores. a cyrologia ẽ ut Vir. Vir gregis. i. c. d. Et quem legere ducẽ & pecori dixere maritũ. ¶ Nec. m. martis dicatos tutelæ: ut Vir. ¶ Martius. a. ſ. t. l. ¶ Hædilia ſæpta hædorũ: p cõtinẽtẽ id quod cõtinetur. ſynecdochicos. ¶ Vtcunq; quãdocunq;: aut quotiẽſcunq;: ordo eſt: tyndari uicũq; pſonuerũt ualles & leuia ſaxa cubantis uſtice dulci fiſtula nec metuũt uirides colubria nec hædilia marti: lupos. ¶ Vſticæ: nomẽ mõtis: & uallis idẽ in epiſtolis de ſitu eiuſdẽ uallis: gontini mõtes niſi diſſociẽtur opaca ualle. ¶ Cubantis depreſſæ: ut megaroſq; ſinus tapſumq; iacẽtem. ¶ Leuia: leuigata plana: ut elicit illa cadẽs raucum per leuia murmur Saxa ciet: & tuta inde e leui rimoſa cubilia limo unge fouẽs circum. ¶ Diis. p. m. & muſa cordi eſt. i. carmen meũ placet diis. ¶ Hic. i. de ſabino fundo: nã loci eſt. ¶ Manabit. abundabit. Opulenta cornu metaphora a cornu fortunæ quo dr̃ diuitias conſueſſe ligari. ¶ Hic in reducta: ſecreta refrigerata: ut penituſq; in ualle reducta. ¶ Caniculæ canicula. ſtella ẽ in ore canis. ¶ Vitabis æſtus; nimios calores: ut findit canis æſtifer arua. ¶ Et fide. theia: aut chordis hoc eſt fidibus lyrica aut a ciuitate arcadiæ anacreontis poetæ: ut in epodo Anacreonta theum. ¶ Dices: cãtabis p cytharã. ¶ In uno. i. amore ulyſſis. ¶ Vitreãq; circẽ: aut pulchram aut p curato lucentem nitore: aut mari uicinam. ¶ Et leſbii: optimi uini: a leſbo iſula: & eſt ſpecies pro genere. ¶ Nec ſemelius; patronymicõ eſt. Thyone aũt mr̃ ſemeles dicta eſt mr̃is liberi patris: dicit ergo p uinum rixã nõ fucuram inter ſe. Thyoneus aũt filius liberi fuit q in chio inſula regnauit pr̃ thoantis regis: cuius filia fuit hypſiphile q coniuratione facta aduerſus uiros ſola parentẽ ſeruauit quam fabulã. Stat. narrauit in ſuo carmine. ¶ Nec proteruũ ſuſpecta cyrũ alterius amoris uocabulũ ſub uituperatiõe memorauit. ¶ Diſpari tibi i amore. nõ cõſentienti. ¶ Incõtinẽtes petulãtes uel ad leſionẽ uel ad dãna pmptas qđ p amoris furorẽ qdã hr̃e ſolent. Hærentẽ coronã: pro ornatu muliebri poſuit. ut Vir. ¶ Colloq; mo. b. & duplicem gemmis auroq; coronam.

¶ POR. Olentis. u. m. uenuſte capras dicit uxores olẽtis mariti: quia hyrci quoq; uxores ſunt male olent. i. fetent olẽtis ergo nõ ſimpliciter accipiẽdum: ſed grauiter olentis ut illud eſt. Allia ſerpillũq; herbas cõtundit olẽtes. ¶ Nec. u. m. c. ſubtilis & tenuis λι[illegible] cũ min9 dicit̃ plus itelligit̃ ac ſi dicas nõ indoctũ hoiem quẽ uelis itelligere doctiſſimũ. ¶ Nec. m. hæ. & hic metuẽt audiẽdũ qa ſic ſe hẽt ſẽſus. Nec colubras metuũt hædilia: nec lupos: quos martialis ait q i tutela mratis ſint. ¶ Vtcũq;. d. t. f. Vallis & uſticæ cubãtis leuia pſonuet ſaxa. ¶ Vtcũq; pro q̃doq;. Senſus eſt quãdocũq; cantu fiſtulæ fauni uſtice montis ſaxa reſonuerunt me tu colubrarum & luporum capræ meæ liberant̃ faunus enim eas in honorem meum tuetur. ¶ Vſticæ cubãtis. uſtica mons in ſabinis quem cubantem ſuauiter dixit ad reſupinam regionẽ eius attendens. ¶ Hic tibi ad plenum manabit opulenta copia benigno cornu uidelicet copioſo: & diuite nam cornu uidet̃ ſignificare fortunæ quod hercules detractũ acheloo uictor dicit̃ donaſſe fortunæ idq; ẽt uulgo cornucopiæ dr̃. ¶ Ruris bonorũ. i. copiis ruſticis. ¶ Et fida terra dices laborãtes. Anacreõ lyricus poeta theius fuit. i. ab urbe theia quã i paphlagõia eſſe Salu. indicat cũ de ſitu pontico loquitur. Fides aũt chorde dicunt̃. unde & fidicinas comici dicũt citharistrias. ¶ Repromittit ergo amicæ in agello ſuo ſe in ea lyricũ carmen decantaturũ. Nec ſemeleius cum marte cõfundet thyoneus. Thyõe ſemele a græcis dicta unde thyoneus dr̃. Senſus aũt eſt nec ebrietate rixæ oriẽtur. ¶ Laborantes in uno Penelopẽ uitreamq; circẽ. In uno ulyſſe. ſ. utraq; amore laborantes. Vitream circem: parum decore mihi uidet̃ dixiſſe pro candida. Hic innocentis pocula leſbii. Antonomaſia eſt nã uini dixit id leuis & minime caput onerantis. Leſbii aũt uini intelligendum leſbo inſula. ¶ Nec metues ſuſpecta proteruum cyrũ uidelicet hunc cyrum amatorem tyndaridis. Hæc ergo cũ in ſabinis ſecũ eſſe cœperit non eam ſuſpectã futuram ne Cyrus zelo incitatus manus ei inferat. ¶ Diſpari: ideſt amore non conſentienti ſcilicet in te.

Canicula
Procyõ
Anacreon
pherecides
theos. c.
hecate9
fides cythara
Ariſtoteles
ætas
leſbiũ uinum
theofraſtus
menedemus
thyoneus
Thyo
Thias
pteru9

CCHRI. Arbutos: nã has arbores libẽter edũt. Vir. depulſis arbutus hædis & alibi dãt arbuta ſyluæ. Eſt ãt
arbutus quæ ſemp frondeſcit: & q̃uis apud nos nõ multũ creſcat tñ ſcribit iuba in aphrica fuiſſe arbutũ quæ
ad qnquaginta cubitos creuerit. Deuiæ quæ loca deuia paſcentes ſectenť. ¶ Vxores abuſiue per acyrologiam
nam i ſolo homine ſunt legitimæ cõparatæ nuptiæ diciť autem uxor. q. unxor quia ungereť nouæ nuptæ uel
eſt uxor. q. ut ſoror qa pro ſorore amanda tractãdaq; ſit. ¶ Mari. ſ. hirci q ſemp uirus. i. uehemẽtẽ ſed abhorrẽ
dũ odorẽ emittit. ¶ Virides colubras uehemẽter. n. nocent pecori ſerpentes illi quos quia umbra delectatur
colubros appellant. Vir. Aut tecto aſſuetus tecto ſuccedere: & umbre. Sñia igiť eſt q̃ præſentia fauni oia noxia
a pecor̃ arceat. ¶ Hædilia. hædoꝝ ſtabula. Eadẽ rõne captilia ouilia porcilia eqlia & his ſimilia dixerũt: q ſcri
bũt de agricultura ab hiis q̃drupedibus q̃ i illis cõtinenť. Dixerũt ẽt fænilia i qbus fænũ ſerueť. ¶ Martialis
qa marti cõſecratus ſit Vir. Martius a ſtabulis rapuit lupus. Nã & ui & inſidiis ualet: lupus aũt ab eo quod eſt
λυκος apud græcos. Nã ipm hoc aial ἀπο τῆς λυκης .i. a luce denominant. Credidit antiqtas rictum lupinum
ualere ad noxia ꝓpulſanda: quapp illũ ad hoſtia ſuſpẽdere cõſueuerãt. ¶ Vtcũq; ubicũq; ſecũdũ Acronẽ: uel
q̃uocunq;. Cũ igiť & amœna ſimul: & tuta eſſe loca demõſtrauit inuitat tyndarin: ut ſecum i illis habitet: &
copiã reꝝ polliceť. ¶ Dulci q̃ dulcẽ ſonũ emittit. Sit aũt ordo: o tyndari dii tuenť me & pietas & muſa mea ẽ
cordi diis q̃uocunq; uel ubicunq; iſte ualles in quibus ſum: & ſaxa uſticæ .i. mõs uſticus ꝑſonuere dulci mea
fiſtula. Vt ſit ſñia q̃uocunq; ego canã. qui cantus redditur ex reboatione huius uallis: & mõtis dii me tuentur.
¶ Vſticæ cubãtis: alii mõtem dicũt eſſe quẽ appellat cubãtẽ quia cũ multũ ſurgat i altũ. Alii uolũt eẽ fluuiũ
quẽ appellet cubantẽ quoniã p ima uallis cubet optime aũt dixit ꝑſonuere. qm̃ reboatio ex cõcauitate ualliũ
naſciť. ¶ Diis pietas. m. p trãſitũ oñdit deos tueri eos in qbus eſt pietas impios aũt negligere. pp qđ ſcribit: &
diuus Hiero. ſe nunq̃ iueniſſe piũ q mala morte periſſet. ¶ Et muſa. q. d. religio i muſis. Nã poetæ ſacerdotes
muſaꝝ ſunt. Vir. Me uero dulces ante oia muſæ Varrum ſacra fero ingenti ꝑculſus amore accipiant. Hic in
iſto agro i quo demõſtraui oia tuta eẽ. ¶ Copia. affluẽtia dr̃ ẽt copia ptãs: & facultas rei. Oui. Ante ait emoriar
q̃ ſit tibi copia nñi. In plurali ãt copias dicimus exercitũ ẽt ſi paruus ſit uñ & copiolas dixerũt. ¶ Opulẽta opi
bus exuberãs oia enim quæ deſinũt in lentus exuberantiã denotant: ut ſomnolentus: tumulentus: & ſimilia.
¶ At plenũ: ita manabit: ut nihil deſit. ¶ Benigno cornu: liberali: & abundanti eſt aũt metaphora a cornu for
tunæ quo dr̃ diuitias cõſueſſe largiri. Diodorus aũt ſiculus de cornu hæc refert. Hammonẽ lybiæ regẽ rheã
ſaturni filiã uxorẽ duxiſſe reuertentẽq; iuxta ceraunia uirginẽ inueniſſe pulcherrimã amaltheã noie ac com
preſſiſſe & illã ꝓxime regiõis dominam feciſſe q̃ in ſimilitudinem bouini cornu eſſet formata: q̃ fertiliſſima
Copia erat & deinde cornu amaltheæ ẽ noiata. Quod nomẽ a poſteris in quãcũq; fertilẽ terrã traductũ eſt. Alii dñt
herculẽ aduerſus acheloũ fluuiũ pugnaſſe: & cũ achelous in thauꝝ ſe cõuertiſſet illi alteꝝ cornu detraxiſſe
Cornucopie quod nymphæ pomis: & floribus repletũ copiæ cõſecrarũt de quo. Oui. naiades hoc pomis: & odore: & flore
repletũ ſacrarũt diueſq; meo bona copia cornu. ¶ Reducta: ſepata a planitie. ¶ Canicula: ſidus eſt in cẽtro ipſi
us cœli quẽ græci ſiriũ uocãt uolũtq; orionis canẽ fuiſſe. Alii dicũt illã eẽ canem quæ uulpẽ thebanos agros
populantẽ occidere uoluit: ſed iuppiter utrũq; in cœleſtia ſidera trãſtulit. Hæc. n. canis europe cuſtos cũ dra
cone data eſt: & deinde medicinæ cã procridi oblata: quã cephalus ꝓcridis maritus ad uulpẽ quã dixi produ
xerat. Sunt q dicãt hãc eſſe neerã canem quæ icaꝝ ab athenieſibus occiſum & inſepultum relictum erigone fi
liæ oñdit quapropter cũ in hymethio mõte poſt patrẽ ſepultũ ſe erigone laqueo ſuſpẽdiſſet iuppiter ꝑcibus
bacchi. Errigonẽ in uirginẽ icaꝝ in arcturũ: & canẽ in ſiriũ conuertit. Cũ ad caniculam ſol aſcẽdit corpora hu
mana langore afficiunť: per ſe noxia ſtella eſt & morbos creat: & ſi adiuuatur in totum annũ extendit morbos
Vir. Et in totũ regnaret ſyrius annũ. Dr̃ aũt ſyrius a lõgo tractu: nã magnitudine ſua triũ ſignorũ ſpatiũ occu
pare uideť. ¶ Theia: a ciuitate theia: quæ acreontis poetæ lyrici patria fuit. ¶ Fide: chorda quãuis fidis no
Syrius mẽ latinũ ſit: chorda græcũ. ¶ Penelopẽ. hæc filia icari ſiue icarioti ulyſſi nupta eſt: & cũ ille. xx. an. abfuiſſet
integra incorruptaq; mãſit: ſed ulyſſem ſemp deſiderauit. Circe aũt filia æete ex echate ſm̃ Diodo. oium ue
neficaꝝ maxima ac crudeliſſima: hæc oium herbaꝝ uires cognouit & pharmacũ ad amorẽ cõparandũ adin
Circe uenit quod græci philtron dñt: uxor fuit ſarmathaꝝ regis: quẽ ueneno ꝑdidit: ac tandem ſua crudelitate pul
ſa in italiã uenit: & locũ olim inſulã nunc continentem occupauit q ab ea circei ſunt noiati hæc Diodo. pleriq;
tñ nõ eã æete: ſed ſolis filiam uolunt quæ a blanditiis ad ſe nauigantes allicere: deinde in ſues urſos leoneſue
aut in alias beſtias mutare cõſueuerit: mutauerat ergo hæc aliquot ex ulyſſis ſocios qđ cũ ulyſſes audiuiſſet
accepto a mercurio pharmacho intrepidus acceſſit. Vnde & illa ſocios in priſtinam formã reduxit: & ex ea.
Thelogonũ ſuſcepit: ergo & penelope: & circe in uno ulyſſe laborabant. i. ipm amabant nam laborioſa res eſt
amor. Circe prima ludos inſtituit in honorẽ ſolis patris ſui unde circũ ab ea dictũ putãt. ¶ Leſbii: qa ide erãt
optia uina. Vir. Quæ metymneo carpit de palmite leſbos. ¶ Innocẽtis. q. d. ita tempati: ut nõ noceat. ¶ Thyo
neus: multi dicunt bacchi hunc fuiſſe filiũ & in chio inſula regnaſſe & filiũ thoantẽ ſui ſucceſſorẽ i ea reliqſ
ſe. Hũc dicũt cũ bouẽ ſubripuiſſet & illum ruſtici opprimere uellent a patre in uenatorẽ & bouẽ in ceruũ eẽ
cõuerſum ueꝝ hic pro baccho poniť uel dicemus eſſe unũ de noibus bacchi ἀπο τοῦ θυειν. i. furere quia bac
chantes furore in ſuis ſacris ꝑcipiantur. Quãuis Diodor. fabulã bacchi de uini origine ad phyſicã referat: &
thionem apud priſcos terrã fuiſſe appellatã dicat. ¶ Semeleius. quia ſemeles filius fuit. ¶ Cõfundet: Cõmiſce
bit. ¶ Cũ marte. q. d. nõ imiſceat ꝓlia quæ nõ ad ſe pertinent ſed ad martẽ. Sentẽtia ẽ nõ ueniemus in eã in quã
multi cũ ueniſſent in prælia irruerũt: ut de centauris legiť. ¶ Proteruũ. i. procacẽ in quo inſit ipudens & arro
gans audacia dr̃. n. proteruus a proterendo q oia ſub pedibus eſſe uelit: & nullus ſit pudor in petendo & au
dẽdo ſuſpecta. q. d. obſeruata: & de qua ſuſpicio apud eũ ſit ne in amore illi correſpõdeat. Ergo tu ſuſpecta cy
ro nõ metues hic apud nos ne ipſe male coniiciat manus; ¶ Tibi diſpari. i. in amore ſibi non correſpõdẽti non
eſt ergo male diſpari. ſed male. i. ꝑnitioſe cõiiciat: Coniicere autem mãus uerbera inferre ſignificat ſed magis

eſt in cõſuetudine:ut dicamus coniicio manus in te q̃ coniicio manus tibi. Poetæ uero ſæpe ponunt datiuum loco cum accuſatiui ꝓpoſitione. Vir. It clamor cœlo.i.ad cœlũ. ¶ Incontinentes non continentes ab iniuria.

¶ Ode.xviii.monocolos ad Varum.

NVllã uare ſacra uite prius ſeueris arborẽ
Circa mite ſolũ tyburis & mœ̃ia Cathyli
Siccis oĩa nã dura deus propoſuit: neq;
Mordaces aliter diffugiũt ſollicitudines. (pat?
Quis poſt uina grauẽ militiã aut paupiem incre
Quis non te potius bacche pr̃ teq; decens uenus?
Ac nequis modici tranſiliat munera liberi:
Centaurea monet cum lapythis rixa ſuper mero
Debellata. monet ſythoniis non leuis euhyus:
Quum fas atq; nefas exiguo fine libidinum
Diſcernunt auidi. non ego te candide Baſſareu
Inuitum quatiam: nec uariis obſita frondibus
Sub dium rapiam. ſæua tene cum berecynthio
Cornu tympana: quæ ſubſeqtur cæcus amor ſui
Et tollens uacuum plus nimio gloria uerticem
Arcaniq; fides prodiga: perlucidior uitro

Argumentum. ODE.XVIII.

¶ ANT. Decimaoctaua ode Varro amico ſcr. hortans eũ: ut uitẽ priuſq̃ arborẽ ſerat & id q̃m ſobrii anxietates & ſollicitudines patiuntur. q̃ niſi uino tolli non poſſunt. Monet autem modeſte bibendum exemplo cẽtaurorum.ii.n.nimio potu certarunt cum lapithis. Enarrat ide ebrietatis uitia: per eam nanq; illicita uenus admittitur. plus æquo quiſq; ſe te extollit ſecretaq; etiã reuelantur. ¶ Nullam Vare ſacra uitæ. Ode ẽ monocolos habens metrum phaletium ſiue coriambicum: de quibus in Ode.xi. hæc.n. ſimilis eſt. ¶ Mite ſolum.i.ſolubile: & temperatũ a calore: & frigore. ¶ Cathyli: de hoc uide ĩ ode. vii. ꝓp carmẽ autem remouit. L. & corripuit mediam Vir.n.li.vii.ait.tũ gemini fratres tyburtia mœnia liquũt. Fratris Tiburti dictã cognomine gentẽ Cathyluſq; acerq; Corax argiua iuuẽtus. Siccis.i.ſobriis & ieiunis nec uino madidis: ſic ebrii ſunt. Eſt autem ratio cur uitem priuſq̃ arborem ſerere debet: q̃m.i.ſobrii curis afficiũtur q̃ ſolo uino tolli poſſunt: hic ait ſuperius: & uino pellite curas. ¶ Aliter: q̃ potãdo.l. ¶ Quis poſt uina.q.d. nullus oſtendit autem quæ dura grauia aſpera & miſera ſunt ſine uino: poſt uini pocula apparere facillima. Bacchꝰ.n. lætitiæ dator eſt. ¶ Increpat: damnat arguit. ¶ Quis non te potius qs nõ te ſupple appetat potius q̃ alia ſollicitudinem afferẽtia.q.d.q̃libet Bacchus aũt & uenus uoluptatibus ſunt aptiores. Venus.n.ut bacchus pellit rerũ curas. Decẽs pulchra decora: & modeſta: nõ ꝑteriẽs modũ. ¶ Ac ne qs modici: tẽperate bibẽdũ admonet: exẽplo cẽtauroꝝ q q̃dem in nuptiis pirithoi uino calẽtes ſpõſam hippodamẽ auferre tẽtarum ſed a lapitis oppſſi ſunt ut late oñdit met.li.xii. lapytæ aũt Theſſaliæ ppli in pindo & othry. mõtibus habuere ſedes ut Pli.li.iiii. oſtendit. Cẽtauroꝝ: quoq; natio in theſſalia fuit dura q̃dẽ & agreſtis: ut Stra.li.ix.inuit. Pitithous aũt iſtõis lapitarũ regis filius fuit. ¶ Sithõiis.i.tracibus nã thracia prius Sythõ dicta fuit. ut Gelli.li.xiii.docet. ¶ Thraces ãt cõuiuiis uaccare ſolebãt qđ Sta.th.li.ii. oñdit his uerſibꝰ. Qualia p rodopẽ rapido cõuiuia cœtu Biſtões aut mediæ ponũt cõuallibus oſſe. In ode uero.xxvii.ait. Natis in uſum lætitiæ ſciphis pugnare thracũ ẽ. Euhyus Bacchi nomẽ. Vñ Sta.ẽt.li.ii.ait. Ex tũc forte dies noto ſignata tonãtis Fulmiæ ꝑrepti quũ te tener Euhye ptus Trãſmiſere pr̃i. Vtq; acro ait.li.ii.Ode.xi. Euhyus liber dictus ẽ eo ꝗ quũ dii bellũ cũ gigãtibus gererẽt. Primus in leonẽ cõuerſus occidit gigantẽ: ex quo ita iuppiter eũ laudauit Euhye hoc eſt bone fili græcæ.n. ευ nobis bene eſt. υιοσ autẽ filius. ¶ Quũ fas atq; nefas: Senſus eſt quũ in luxuriã ꝓni ꝓp ebrietatẽ uix decoꝝ ab indecoro diſcernãt. Ego nõ irritabo te bacchũ.i.nõ ꝑteribo bibẽdi modũ. ¶ Exiguo fine paruo diſcrimine. ¶ Cãdide pulcher. ¶ Baſſareu: baſſareus liber appellaẽ a ueſtis bacchaꝝ genere. Vnde & iſpe bacchæ baſſarides appellanẽ. Eſt aũt genus ueſtis uſq; ad pedes demiſſe dictæ a baſſara loco lydiæ ubi ſunt talia. Auctor eſt Acro. ¶ Inuitũ.i.nolentẽ: bacchus.n. thrai uẽ nõ duci quũ poculoꝝ modus ꝑteriẽ. Nec uariis obſita frondibus. Sub diõ rapiã.i.tua archana o bacchæ i publicũ nõ ꝓferã allegorice aũt dicit: ꝗ iſpe nõ factus ebrius ſecreta ſibi comiſſa nõ aperiet. ¶ Obſita.i.circũdata ac tecta. thyrſis.n.i. haſtis pãpinis iuolutis utebãẽ i bacchanalibꝰ. ¶ Sub diõ rapiã. ſub diõ legẽdũ uel ſub diũ licet i antiquiſſimis textibus ſit ſub diuũ at ſub dio dicimus nõ ſub diuo.i.ſub cœlo. Cælũ nãq; græci διον dicunt auctor ẽ Aſconius ſuper lib.iii. Verrinarum. Var. quoq; id meminit. Sæua tene cũ berecynthiæ cornu tympana.i.cõtine a me furoris icitamenta q̃ ebrietate arcendunẽ de corybãtibus cybeles ſacerdotibꝰ dcm̃ ẽ Ode.xvi. quõ tympãis: & cymbalis & uocibus furorẽ icurrebãt. ¶ Quæ.ſ. tympana.i. furoris cãm ſeqẽ cæcꝰ amor ſui.i. icauta bibẽdi cupiditas Ebrii nãq; potare nõ deſinũt unq̃ ſed magis magiſq; appetũt. ¶ Attollẽs.& q̃ ſubſeqẽ gloria plus nimio tollẽs uacuũ uerticẽ. Ebrii.n. ſe maxĩe laudibus extollũt. ¶ Vacuũ uerticẽ ꝓp ebrietatẽ uacuũ cerebro uerticẽ dicit. ¶ Archãiq; & q̃ ſubſequiẽ fides archani.i. ſecreti ꝓdiga.i. futilis & pfida. ¶ Perlucidior uitro.i. cũcta apiẽs ſicuti uitꝝ itra qđ icluſa oia appẽt & uidẽẽ.

lapithe
Sython
Euhyꝰ
Baſſareus
Subdio

¶ ACR. Nullã uare ſacra uitæ prius ſeueris arborẽ ad q̃tiliũ Varũ ſcri. amicũ laudãs Tiburtinũ uinum ode eſt monocolos. Metrũ coriambicũ ex ſpondeo & tribus coriãbis & pirrhichio ſiue iãbo ſiue eſt falcium. Scribit ad uarrũ fidũ amicũ ſibi laudans tiburtinum uinũ & ſuadet ut qa uernũ cõpetẽs ĩps eſt nullã arborẽ priuſq̃ uitẽ ponat. ¶ Seueris: poſueris. ¶ Mite ſolũ fundũ excultũ. Siccis pro ſobriis & ieiunis uel uino abſtinentibus ſine quo raro lætitiæ ut adſit lætitiæ bacchus dator & bona iuno. ¶ Neq; mordaces.a.d.ſ. curæ quæ mentem mordeant & crucient: ut hic tibi fabor.n.q̃do hæc te cura remordet. Increpat accuſat commemorat quæ ſine uino ſolet. ¶ Quis non te deeſt canet ¶ Bacche pater bacchus lætitiæ pater: & auctor ut munera lætitiæq; die. ¶ Te decens uenus decora. bacchus.n. & uenus cõuiuiis aptiores ſunt & uoluptatibus ut ſine cerere

& libero friget uenus. ¶ Ac ne qs modici moderati:parci moderate uino uſi. ¶ Rixa:non poſt ebrietatē centau
ri cū lapytis pugnauere:ut Vir. Bacchus & ad culpā cās dedit ille furētes cētauros læto domuit rhoetūq; pho
lūq;. Et magno hylcū capitis cratere minantē. Cuius rixe in bibēdo memoriā habēdā ſuadet & mōet; ne ſicut
aſcytis & ab aliis gētibus uſq; ad furorē bibaſ. Ordo eſt cētaurea rixa ſup mero.i.p mero: ut nec ſup ipſe ſua
mollit laude laborē. ¶ Debellata:cū lapithis monet.ne quis trāſiliat munera modici liberi: & cuius nō leuis
in ſithoniis monet. ¶ Scitoniis:thracibus:ut ſithonio a ζloni q p ebrietatē ēt illicitos concubitus audent:uñ m
goinis:& capitis q ſint delcrimina neſcit. ¶ Nō leuis.liptote ac ſi diceret grauiſſimus:& iratus. ¶ Fas atq; nefas
licitū & illicitū. ¶ Exiguo fine:lipcotetice.i.nulla differētia. ¶ Auidi.i.luxuria.ſ.pni pp ebrietatē. ¶ Nō ego te.
c.b.baſſareus dictꝰ ē liber pſ a genere ueſtis bacchaꝝ:uñ & bacchæ baſſarides dictæ. Perſi.baſſaris & lyncē.
baſſaris.n.ueſtis genus eſt uſq; ad pedes demiſſa:dicta a baſſara:loco libyæ:ubi fit tali.n.& numina uti uolūt
ut pedes ueſtis defluxit ad imos:& uera inceſſu patuit dea. ¶ Inuitū quatiā.i.non plus bibā q̄ optet; aut certe
inuitū quatiā iō dixit:quia in ſacroꝝ renouatione commouebanſ ſimulachra. Vir. q̄lis cōmo.ex ſa.thias:ubi
audito ſtimulāt triaterica baccho orgia. ¶ Nec uariis:hoc ē nō archana natoræ:uel q̄ cælaræ uis i publicū p
ferā:& uult p allegoriā intelligi ſe p uinū ſecreta nō pdere. ¶ Sæua tene:reprime.i. ſicut in berecynthio mōte
reprimiſ ebrietas p myſteria matris deū ſic & tu reprime p̄caſ aūt liberū ut cōtineat ab eo furoris icitamēta
q̄ ipſa ſe i iſaniā accedūt. ¶ Berecynthio:phrigio berecynthios.n.caſtellū phrygiæ eſt. ¶ Tympana ebrietatem
nā tympanorū ſtrepitū p ebrietate poſuit. ¶ Cæcus pp ebrietatē neſcius ſui:eſt aūt epithetō amoris ppetuū:
ut uulnus:alit uenis:& ceco carpiſ igni:& cæci ſtimulos auertere amoris. ¶ Vacuū:uino uanū: uel plus ſibi ar
rogando q̄ oportet:ut idē alibi. Tu ſpē reducis mentibus anxiis uireſq;:& addis cornua pauperi. Poſt te neq;
iratos trementi regum apices neq; militum arma prodiga perfida. & quæ cōmiſſum fundit arcanum. ¶ Per
locidior:omnia nudans:ſicut in uitro omnia oidentur & ſubſequitur a ſuperioribus ubiq; ſubaudis.

¶ POR. Nullā uare ſacra uitæ prius ſeueris arborē.uinū laudat ſuadēs Varro ut in regiōe tiburtina uitem
prius q̄ arborē ſerat. ¶ Et mœnia catilli:ut ſupra oñdimus catillum & coracem fratres eſſe tiburti cuius noie
tibur cōdiderūt. At ne quis modici tranſiliat numera liberi: ne quis inquit imoderate bibat exemplo ſūt. La
pytæ & centauri: qui in cōuiuio pyrithoi hac ebrietate pugnam contraxerunt: Monet Sithonius non leuis Eu
chius:Sithonii thraces ſunt:qui per uiolētiā inuitati ēt illicitos cōcubitus audēt. Non ego te cādide baſſareu
a genere ueſtis liber baſſareus appellaſ:unde & ipſæ bacchæ baſſarides appellātur nec uariis obſita frōdibus
ſub diuū rapiā:nō pferā in publicū myſteria tua inqt latētia alioqn ac ſecreta: ſed p allegoriā hoc uſ dicere
ea q̄ fidei meæ cōmiſſa ſunt:nunq̄ ego ebrius factus pdā. ¶ Sæua tene:cū berecynthio cornu tympana. Oro in
qt cōtineas a me liber furoris icitamēta q̄ ſe ipſa ad cupiditatē iſaniēdi accedūt. ¶ Et tollēs uacuū plus nimio
gloria. Elegāter qa ex ebrietate pleriq; plꝰ ſibi arrogāt q̄ debēt. ¶ Vacuū ergo uerticē.i.uacuū cerebꝝ accipe.

¶ CHRI. Ad Quītiliū uarꝝ poetā egregiū ſibiq; amiciſſimū ē ode.quē hortaſ:ut i ſuo tiburtyno uites ſe
rat:qa & ager illæ optia fert uina. & illa modeſte ſumpta curis nos ſoluāt. nā imoderata pocula p̄lia iducunt:
qd i cētauris uidemꝰ. ¶ Sacra.ſ.baccho:uitis āt dr̄ a uiuēdo:qm̄ ad lōgiſſimū tp̄s durat teſte ēt Pli. neq; cariē
ſentit uenitq; ad tantā craſſitudinē:ut populoniæ quæ urbs ethruriæ fuit ex una uitæ ſimulachrū iunonis exti
terit & in templo dianæ epheſiæ ex una uitæ factæ ſint ſcalæ. ¶ Seueris:plantaueris. Vir. optima uinētis ſatio.
Facit aūt in p̄terito ſeui:ut alia uerba quæ in ro.exeūt:ut q̄ro q̄ſiui:& tero triui:in cōpoſitiōe aliq̄ do diſcedit
a pria notiōe:ut deſero:iſero aūt ſi de arbore dicāus erit iſitū:ſi de aliis rebus iſertū. ¶ Prius.ſ.q.d.relique cu
ram aliaꝝ arꝭ oꝑ:ut uites ſeras. ¶ Mite:uel bene excultū ſm̄ Acronē. hinc Vir. Ea nec mālueſcit habendo uel
mite.i.mitia.& ſuauia ferens. Tyburis de quo iā dictū eſt. ¶ Catili tyburtus cōdidit:ſed poeta fratrē p fratre
poſuit. Sic Vir. Reuocato a ſanguine teucri.i.dardani. ¶ Solū terrā:ſed qcqd eſt quo aliqd ſuſtētaſ id ſibi ſolū
eſt:uñ aerē auibus ſolū dicemus & aq̄s nauibus. Virg. Subtrahitur q; ſolū de mari dixit. ¶ Siccis:rō ē cur ſint ſe
rēdæ uites:nā uino curæ pelluntſ:q̄ ſiccos.i.ſobrios nimis corodūt. Siccis ergo nō madidis uino qd lætitiam
hylaritatēq; exhibet. Vir. Adſit lætitiæ bacchus dator. ¶ Sollicitudines.i.curæ q̄ nos ſp ſollicitos anxioſq; red
dūt. Sollicitare aūt eſt curā alicuius rei inüicere:q̄ anxius ſis. ¶ Mordaces:qm̄ curæ cor ipm̄:ut tityi uultur exe
dūt quapp recte græci curas μελεδωνας quaſi membra exedētes appellant & nři dixerūt ꝙ ipſis triſtis deſic
cat oſſa. ¶ Quis.p.u.pfecta argumētatio:poſuit.n.ppoſitionē q̄ fuit ꝙ uites ſerreret: deide attulit rōnē ſiccis
oīa & reliq̄. Nūc adiūgit cōfirmationē rōnis:deide exemplis re exornabit atq; amplificabit:quis ergo poſt ui
na.i.poſtq̄ uino ſe hilarē reddidit. ¶ Increpet.p increpabit.i.rep̄hendet:& uitupabit tanq̄ rē durā:& miſerā &
poſuit icrepet.i.grauiter feret:ut ſit p̄ns pro antecedēte:nā ea uitupamus q̄ grauiter ferimus:increpare autē eſt
dictū a crepitu ſonituq; uerboꝝ nā rep̄hēdentis ē crepitū ſonitumq; in uoce adhibere & q̄ſi aſperioribus uer
bis intonare:quod fit ſæpe ex ira:tuncq; oſo amara eſt audiēti:q̄ndoq; fit ex quadā familiaritate quæ res exci
tat potius q̄ pturbet:& in hac ultima ſignificatione dixit maro. Tū bitiæ dedit increpitās:poſuit aūt duo gra
uiſſima q̄ qdē ſi poculis molleſcūt reliqua oia molliſſima reddenſ:nā & pericula:& labores itolerabiles aſ
fert militia:pauptas aūt difficultatē oīum rerū habet. ¶ Quis nōte.p.b.p eclypſim uerbū ſubtraxit: ut uehe
mentiam induceret in dicendo dicas itaq;. Quis ergo o bacche non potius te uelit aut ſequaſ q̄ iſtas curas?
¶ Pater uel quia omnes dii patres ſunt uel quia epithetū ſit bacchi. Nam liber pater dicitur uel quia mitem
ſe præbeat:ut patres ſolent uel quia liberis ciuitatibus præeſt in quibus adminiſtratores nō domini ſed patris
uice funguntſ. ¶ Decēs uenus:optime poſuit conuenientē comitē bacchi uerū ut in poculis modū adhibendū
p̄cipit ſic & in uenere ppeaq; decens dixit.i.qua obſeruatur quædā cōdecentia: & decoꝝ uel dixit decens quia
in cōuiuio reqriſ uenuſtas q̄dam remota ab oī triſtiori grauitate. Exornatio ē hæc quæ in oratoria argumenta
tione quarta ē. Propoſuerat.n.eē ſumēdū uinū.ſed modeſte. Deinde attulerat rōnem.ꝙ ſiccis oia eēnt dura.
Deinde cōfirmationē rōnis.ꝙ neq; militia neq; pauptas uino exhilaratis grauis eſt nunc p exempla iducit ex

ornationẽ rõnis demõſtrãs: niſi modus obſeruetur quot ſequanť incõmoda. Hæc ego ea rõne in hoc loco aperui: ut oſtẽderẽ uiã uolẽtibus: & alibi huiuſcemodi oia p ſeipſos iueſtigare: ordo aũt ſit. ¶ Rixa cẽtaurea. i. a cẽtauris mota cũ laphytis ſup mero monet nos ne qs trãſiliat munera modici liberi. ¶ Trãſiliat: plus eſt q̃ tranſeat: tranſit. n. & lẽto paſſu. trãſilit aũt ſaltu: nã ẽ ex trans: & ſalio. ¶ Modici: modeſti & tẽperati. ¶ Cẽtaurea ab eo quod eſt cẽtaurus: fuerũt aũt cẽtauri iſionis ex nube filii: ferunt. n. iſionẽ cõcubitũ iunonis cõcupiſſe: iuno neq; rẽ ad iouẽ detuliſſe: ac illius iuſſu ſimulachrũ quod iuno uideri poſſet ex nube formaſſe: & iſiõi obiecilſe. Credidit ſtultus ſe cũ iunone coire: cũ coiret cũ nube. Ex eo igitur cõcubitu cõcepit nubes peperitq; centauros. Huius fabulæ allegoriã ego in noſtris camaldulẽſibus diſputatiõibus ſub noie tui parẽtis ducis iuictiſſimi editis diligẽtiſſime proſecutus ſum. iſion. n. tyrãnus eſt: q dũ iunonẽ. i. ampla regna: & ſupra ſuas uires optat nã dea regnoꝝ iuno habeť: pro iunone nubẽ. i. uanas res aſſequiť. Fruſtrantur. n. illũ ſue cogitationes: unde filios gignit mõſtruoſos. i. efferatos effectus. Dicunť ãt caput brachiaq; & pectus humana habuiſſe: reliq̃ uero mẽbra eq̃na: hi ad peritoi nuptias ſuitati cũ nimio uino ebrii eẽnt nouã nuptã rapere uoluerunt: qua ex re inter ipſos: & laphytas qui pro defenſione mulieris certabant exorta eſt pugna: ac multi utrinq; cæſi. Affuerũt ẽt puellæ hercules: neſtor: theſeus: & alii excellẽtes uiri ſunt q referãt: ad hiſtoriam: dicantq; fuiſſe ſatellites regis theſſaliæ: q iuſſi a dño boues oeſtro percitos cõſequi: & domũ reuocare; q cũ pedibus aſſeq nõ ualerẽt equos aſcẽderunt: & tandem cõſecuti illos ſtimulis pũgentes reuocarũt itaq; uiſi in equis putati ſunt bimembres. Et qm̃ tauros pũgebãt κένταυροι ſunt dicti κεντῶ. n. pũgo ẽ & ταῦρος taurus. ¶ Laphithæ: ſiue lapitæ dicunť: nã ſæpe aſpiratio ĩ nominibus græcis ſubtrahiť: uñ eſt ſpera pro ſphæra. Erant aũt ppli theſſaliæ ſub perithoo: hãc pugnã ẽt maro baccho imputat ſcribit. n. Bacchus: & ad culpã cãs dedit ille furẽtes Cẽthauros læto domuit rætũq; pholũq;. ¶ Euchius bacchus hoc. n. noie donatus ẽ a ioue cũ illi ĩ bello gigãtheo optimã operã nauaſſet id aũt ſignificat bonum filiũ nã εὖ bene & υἱὸς filius. ¶ Scitoniis. tracenſibus apud quos ex inſtituto orphei celebrabãť orgia bacchi. Vir. Sithõiaſq; niues hyemis ſubeamus aquoſæ. ¶ Cũ audi. i. in libidinẽ proni pp ebrietatẽ. ¶ Diſcernũt: diſtinguunt. exiguo fine: Fas atq; nefas: iuſtũ & iniuſtũ. idest paruam uolunt eſſe differentiam inter iuſtum: & iniuſtum. Nam ebrii non animauertunt q̃d interſit inter turpe & honeſtum Sic iuuenalis. Quid enim uenus ebria curatť inguinis & capitis quæ ſint diſcrimina neſcit. Quapropter ego non quatiã te: non irritabo te. ideſt nõ bibam pluſq̃ oportet. ¶ O candide: ideſt pulchre: nã pulcherrimus pingitur bacchus: uñ ſapphos. Accedãt capiti cornua bacchus eris. ¶ Baſſareu: uocatiuus remotus a noiatiuo: ut theſeus o theſeu: ſic pãtheꝰ pãthu ut Vir. quo res ſũma loco panthu. Eſt. n. πάνθευς πάνθευ. Dr̃ aũt baſſareus a ſpẽ q̃dã talaris ueſtis q̃ bacchæ in ſacris illius utebanť: Ex qua & ipſe baſſarides appellabanť. Perſius. Et raptum uitulo caput ablatura ſuperbo: Baſſaris & lyncen menas flexura corymbis. Voluntq; ueſtem ipſam a parte lydiæ baſſara noiata ſic dici. Alii dicunt thraces in his ſacris pelles lyncum adhibere quas Pelles ibi baſſaras uocent. ¶ Nec rapiã ſub diuo. i. non proferã ĩ publicũ. ¶ Obſita. circũdata uariis frõdibus quos thyrſos uocabãt: nã haſtas inuolutas pampinis tenebãt in his ſacris. Eſt igitur ſententia: nõ arcana naturæ uel quæ celãda ſunt in publicũ pferã: & allegorice dicit nõ ſp ſecreta uinũ pdere. ¶ Sub diuo. i. ſub ioue q aer eſt. Ergo ille dr̃ ſub diuo eſſe q nullo tegiť tacto. Et qm̃ q ẽ ſub diuo ĩ apto eſt: iccirco ĩ hoc loco poeta dixit ſub diuo. i. in publicum. ¶ Tene. i. contine: & coerce ebrietatem: ſicut in berecintho reprimitur ebrietas per myſteria matris deũ. ergo poſuit in hoc loco tympana: & cornu pro ebrietate. ¶ Quæ tympana. i. quã ebrietatem. ¶ Cæcus amor: icõſideratã quædã cupiditas. ¶ Sui. ſ. ebrii. ut quod ex uſu ſibi ẽ id ſequať nec uideat æquũ: ne ſit an iniquũ. ¶ Vel ſui. i. eius ebrietatis. Nã q ſemel modũ egreſſi in bibẽdo: idẽ ſp facere cupiũt. Extollẽs uacuũ ſequitur ẽt ebrietatẽ ſtulta q̃dã & ianis gloria: & iactãtia. ¶ Extollẽs uerticẽ. i. caput. ¶ Vacuũ: ſine cerebro. i. ſine prudẽtia. i. ſupbe ſe efferẽs: nã ebrioꝝ eſt: ut multa de ſe ſtultiſſime ſimul: & arrogãtiſſime iactent: & ſupbe efferãtur: q̃d p ſimilitudinẽ dicius extollere caput. ¶ Vertex ãt cacumẽ ẽ. & mõtis: & capitis a uertẽdo dictus quoniã q ibi naſcunť: partim in dexterã partim in ſiniſtrã uertanť. Hinc dicimus diuortia aquaꝝ: qa in iugo montis diuertanť aque: & aliæ hĩc aliæ hĩc deſcẽdãt. Dicimus ẽt uerticẽ in cœlo: quẽ græci polũ appellãt. Vir. Hic uertex nobis ſemp ſublimis at illũ Sub pedibus nox atra uidet maneſq; pfundi. ¶ Arcaniq;. f. p. i. p. nã fides quæ eſt pdigna. i. quæ promit ſecreta: & qñ & cui nõ debet: nõ iã fides ſed pfidia eſt. Arcãi ſecreti ſue fidei cõmiſſi. Et eſt methaphora ab eo q ultra modũ erogat pecunias neq; uidet aut cui aut quãtũ det. ¶ Perlucidior. uitro. nã ut in uitro apparent oia quæ intra ſe continet ſic in homine futili apparent omnia quæ ſibi credita ſunt.

¶ Ode. xix. dicolos diſtrophos de
Glycera.

Mater ſæua cupidinum
Thebanaq; iubet me ſemeles
Et laſciua licentia puer:
Finitis animum reddere amoribus.
Vrit me Glyceræ nitor
Splendentis pario marmore purius.
Vrit grata proteruitas
Et uultus nimium lubricus aſpici.

Argumentum. Odes. xix.

¶ ANT. Decimanona ode poeta ſcrib. a Venere Baccho & ocio iteꝝ ſe cogi formoſam glycerã adamare qua ppter ſcythaꝝ pthorũue prælia eũ ſcribere uenus non patiť nec ẽt illa q̃ ad uoluptatẽ amorẽue nõ ptineãt: ait tãdem pactis ſacris Glycerã ſibi leniorẽ fore. ¶ Mr̃ ſæua cupidinũ. Ode eſt dicolos diſtrophos, eſt. n. Metrum gliconicum primo uerſu. de quo tertia ode. Secundo Aſclæpiadeo. ¶ Cupidinum. Tres cupidines Cicero fuiſſe docet. in libro. de. na. de. Cupido enim primus ut inquit Mercurio. & diana prima natus eſt. Secundus Mercurio & uenere Secunda. Tertius quidem eſt Anteros Marte & uenere Tertia. Ouidi. etiam inquit libri. iiii. faſto. Alma faue dixi geminorum mater amorũ. Dicũt aũt iocũ & cupidinem ueneris filios hic matrẽ geminoꝝ amorum dici. unde Hor. ait lib. i. ode. ſa. ſi

In me tota ruens uenus
Cyprũ deſeruit:nec patitur ſcithas
Et uerſis animoſum equis parthum
Dicere.nec quæ nihil attinent.
Hic mihi uiuum ceſpitem.hic
Verbenas pueri ponite.turaq;
Bimi cum patera meri.
Mactata ueniet lenior hoſtia.

ue tu mauis Erycina ridẽs.Quã uolat circũ iotus:& cupi
do.Alter autẽ allicit alter coniungit.¶ Thebanæ ſemeles:
Ea.n.cadmi filia ex ioue bacchũ tonitru mediãte ꝑduxit.
¶ Laſciua.l.corruptiores.n.licẽtia ſumus.¶ Glyceræ nitor
γλυκυσ & γλυκεροσ dulcis dicitur.¶ Pario marmor.Stra.
lib.x.ĩquid.Paros lapidẽ producit:quẽ pariũ appellãt ad
marmoreas ſculpturas aptiſſimũ ẽ aũt paros una cycladũ
auctore Pl.li.iiii.¶ Proteruitas:intemperantia:& ĩpudẽtia
ꝓpterea ſubdit:& uultus &c.¶ Lubricus:luxurioſus & la
gliceros bilis ad uenerẽ.¶ Cyprõ.i.relicta ĩſula gratiſſima ſibi ſolũ
paros ĩ me petiit:de cypro ãt late ĩ ode tertia.¶ Scythas.i.ſcythaꝝ
ſula proelia:ſcyta uero regio eſt ad ſeptentrionem.¶ Parthum:
parthi ſcytharum exules fuere:regnarunt tamen in orien-
te.Cominus in acie prœliari aut obſeſſas expugnare urbes neſciebant pugnabant que aut procurrentibus
equis:ar terga dantibus:ſæpe etiam fugam ſimulantes:ut in cautiores aduerſum uulnera inſequentes habe-
Parthi rent id libro.xli.Iuſtinus ſcribit.¶ Attinent:ad uenerem ſcilicet & iulus:& uoluptates.¶ Viuũ ceſpitem:ideſt
aram ex ceſpite:uult enim diis ſacrificare præſertim ueneri quo glycera mitior ſibi fiat.Eſt aũt ceſpes herba
cum propria terra euulſa:hinc Naſo libro.ii.de amoribus.ait.Gramineus madidã ceſpes obumbrat humũ
Ceſpes Verbenas.Verbena iouis ara uerrebatur.Domus purgabatur.Luſtrabaturq;.Serebaſ aũt domeſtica in hor-
Verbẽa tis flore albo.Sacerdotes purificatiõibus eã adhibere conſueuerũt:plura diximus:li.iiii.Geor.Pueri:famuli
Bimi meri.i.duoꝝ annoꝝ.¶ Patera:ideſt cratera.Lenior mitior glycera quam proteruam oſtenderat.

¶ACR. Mater ſcæua cupidinũ.Ode dicolos diſtrophos erotice ad pueros ſuos.Metrũ primo uerſu glyco
nicum:ſecũdo aſclepiadæũ:hac ode renouari ſibi amorem ueneris inſtinctu dicit:adiuuante hunc licẽtia &
libero.Teren.Nam corruptiores ſumus omnes licẽtia.¶ Sæua:credulis modo:ut læuus amor docuit natorũ
ſanguine matrem Cõmaculare manus.& alibi.Vi ſuperũ ſæue memorem iunonis ob iram.Et ſtat maternis
ſæuus in armis:dicit autem uenerem:ut matris accidaliæ Semele:nomen matris Dionyſii.¶ Puer:dionyſius
qui colitur apud thebas.Et laſciua licentia:ocium quod ſemper in laſciuiam reſoluitur.¶ Finitis.a.r.a.iam
deſertis:& alienis ab animo denuo iiſdem incitari.¶ Glyceræ:nomẽ amatæ puellæ.¶ Splendentis pario.parius
lapis candidiſſimus eſt:unde ſigna multa fiũt:ꝓpea niueãq; parõ dixit:Vir.& ſtabunt parii lapides ſpirantia
ſigna:& alibi:argentum pariuſue lapis circundatur auro.¶ Vrit:incendit.Virgi.Carpit enim uires paulatim
uritq; uidẽdo fœmina.¶ Grata pro.amantibus grata procacitas ſiue impudentia qua interdum conſueue-
runt cõmendari mulieres.¶ Lubricus:ad libidinẽ procliuis.¶ Cyprũ deſeruit.relicta in qua uenus colitur in
ſula me totum occupauit.¶ Nec patitur.ſ.nõ ſinit me cãtare de prœliis.dicit aũt ſe amore ueneris:& deliciis
occupatum ſe ſcribere bella nõ poſſe.Verſis eqs in fugam retortis:quare fortiores dicũtur parthi:ut & miſ-
ſam parthi poſcunt in terga ſagittam.¶ Nec quæ.n.a.i.quæ ad uoluptatem non pertinent:nec attinent ad amo
rem.ut Quin tu aliquid ſaltem potius quorum indiget uſus.¶ Hic uiuum mihi.c.h.u.p.uerbenæ aut terra ui
rens:aut ceſpes ad ſacrificium.Bene autem uerbenas ceſpitem:& thus ueneri promittit quæ non placatur ſan
guine.Virg.Tum uenus haud equidem tali me dignor honore.Et item.Cẽtumq; ſabeo Thure calent aræ ſer-
tiſq; recentibus alant.¶ Verbenas pu.p.herbas ſacras:ut Virgi.uerbenaſq; adole pingues:& maſcula thura:&
Terenti.Ex ara ſume hinc uerbenas tibi.¶ Mactata uenıet le.h.ideſt facto ſacrificio manſueſcet:hoc eſt leni
or glycera ueneri ueniet:quam proteruam dixerat.

¶POR. Mater ſæua cupidinum.Hac ode renouare ſibi ait inſtinctum ueneris ac uini adiuuante etiã licen
tiæ libertate.¶ Vrit grata proteruitas:dixit quia plerũq; ipſa ſuperbia ac faſtidiũ mulieris magis eã amatori
cõmendat.Et uultus nimium lubricus aſpici mire dictum eſt cuius uultus cũ aſpectus eſt lubricos ĩ amorẽ
ſui facit iuuenes.¶ Nec patitur ſcythas:& uerſis animoſum equis parthũ dicere.Hic oſtendit ſe in deliciis ue
neris occupatum non poſſe res bellicas ſcribere.Nec quæ nil attinent.Iucunde nihil ad ſe pertinere ait alia ni
ſi quæ ad uenerem pertinent.¶ Mactata ueniet lenior hoſtia:ueneri.ſ.mactata hoſtia Glycæra:lenior ueniet
de qua bene hoc dictum eſt quia proteruam eam eſſe iamdudum oſtenderat.

Conqueritur iterum amori ſubiici ꝓp Glyceræ pulchritudinem. Ode.xix.

¶CHRI. Amatoriẽ ſcripta ode:ſed ꝙ tamẽ occultius demonſtret nr̃a nos culpa incidere ĩ amores.¶ Scæua
mr̃.nã nõ cupido ſolum uerum ẽt uenus crudelis eſt habẽda.¶ Cupidinũ:plures enim ſunt.Primus enim cu
pido ſecũdi mercurii:& primæ dianæ filius fuit.Secundus ut ſimonidi placet ex ſola uenere natus eſt tertius
ex uenere & marte.Alii dicunt uenerem fuiſſe unũ ex cupidinibus:& reliquis antiquiorem.Refert Auſonius
cupidinem quãdoq; in myrteta herebi deuolaſſe:atq; ibi ab heroidibus quæ propter illũ multos labores ac
demum mortem paſſæ fuerant captum fuiſſe:& in alta myrto cruci affixum ipſe tamẽ mox interuentu ueneris
ꝙ illis cathenas a uulcano fabricatas minitabaſ nõ ſolũ eũ liberauerunt:ueꝝ ẽt a uenere:ut illis ueniam daret
ĩpetrarũt.¶ Semele puer.i.filius uel puer qa ſic pingiſ.Dicunt.n.illũ quãdoq; a gigãtibus diſcerptũ fuiſſe ac
elixatũ ſed rurſus a cerere mẽbris cõpoſitis in pulcherrimũ adoleſcẽtulũ reductũ.Qđ Diodorus ad phyſi
cã refert:nã ex terra:& imbre incrementum accipit uitis ad uuas creãdas:ꝙ ab agricolis carpontur calcaturq;
& multi uinum decoquunt.Deinde ceres rurſus membra componit.Nam quotannis terra ſuccum ad nouas
uuas ſubminiſtrat.ſed de ſemel iam diximus:Et laſciua licẽtia:tria poſuit ad amorẽ excitãdum ualidiſſima:
Venus:uinũ & laſciua.i.mollis:& ocioſa licẽtia.Vẽus.n.ſi accedat uinũ exardeſcit.Ex laſciuia ãt oriri amorẽ
noſter Petrarcha elegantiſſime docet:ꝓſertim ſi in ea aſſumimus nobis licẽtiã.i.non cõceſſum arbitriũ.Qua

propter:& terentianos ille demea filiũ rephendens ex nimio ocio ſibi amorem prouenire affirmat. Et alio in loco deteriores eſſe hoīes licentia ſcribit. Iſta ergo tria iubent tanquã dñi reddere animũ amoribus finitis iubent quia cũ non repugnamus a principio illis:animũ ad ſe rapiũt ut neceſſe ſit obtemperare. ¶ Et iubent reddere:nã ſeruus effectus aius debeť iã illi ꝑturbationi cuius eſt ſeruus. ¶ Finitis nã ſæpe amor extinctus ĩ uita ocioſa:& uoluptuoſa reuiuiſcit. Differt ãt licentia a libertate.nã licẽtia ẽ cũ id nobis arrogamus quod non licet Libertas uero cũ nulla re deterremur:qn ea q̃ honeſta ſunt aperte agamus. ¶ Nitor ſplẽdor:& pulchritudo q̃ eſt efficax cã amoris. Nã amor ſm Pla. eſt deſideriũ pulchritudinis. ¶ Pario: paros una eſt e cycladibus ĩ qua effodiebať cãdidiſſimũ marmor. Vir. Parius ue lapis circũdatus auro. Primi.n.q inſtatuaria claruerũt uſi ſunt marmore cãdido ex inſula paro quẽ lapidẽ lychnicẽ appellabãt:qa ad lucernas ĩ cuniculis cęderet. ¶ Vrit: ẽ .n. amoris urere Vir. Eſt mollis flãma medullas. Et eſt repetitio. Grata proteruitas grata quædã obſtinatio.& inſolẽtia. Nã cariora uiris ſunt q̃ ipſi nõ ſine quadã difficultate aſſequunť mõ terminũ nõ excedat. Tũc.n. grata eſt. Hinc Martialis. Nolo nimis facilẽ difficilẽq; nimis. Ve ꝗ qđ mediũ eſt qđq; inter utrũq; probať. Nec uolo q̃ cruciet:nec uolo q̃ ſatiet. erat ergo ꝓterua citra modum ita ut accẽderet deſideriũ:nã teſte lucão. Nitimur in uetitũ ſemp cupimuſq; negata nõ tamẽ deterreret. Vel dic ꝓteruitas.i.laſciuia q̃ nobis in alienis potius q̃ in noſtris mulieribus iocũda ẽ. ¶ Lubricus aſpici:metaphorice.nã quẽadmodũ:loca q̃dã ſũt ita lubrica:ut cõtineri nequeamus:quin labamur:& ruamus ita quidam uultus:ita placent:ut non poſſimus contineri quin illos aſpiciamus hoĩq; lubricos appellat. ¶ Tota ruẽs magna eſt uehemẽtia ueneris in me & totas effundit uires nõ inuenit in qua re rõ quædã & modeſtia eſſe poſſit. ſed ruit.i.impetu & nõ conſilio ferť & ruit tota.i.omnibus uiribus. ¶ Cyprũ deſeruit.q.d.ita ĩ me cõuerſa ẽ ut nihil aliud curet:imo loca ẽt ſibi gratiſſima:ut me petat deſerat. ¶ Scythas:populi ſunt ſeptẽtrionales. ¶ Iſti oli ſeipſos ſcolotos appellabãt:ut iqt Herodotus. A græcis aũt appellanť ſcythæ ab eoꝝ rege:de quo hæc narrãt. Referũt.n. herculẽ a deuicto gerione redeũtem in ea loca deſerta deueniſſe:& frigore oppſſum leõina pelle ſup inducta obdormiuiſſe atq; excitatũ equas q̃ currũ ſuũ ducerẽt nõ uidiſſe ꝓpea q̃ſitabũdũ uſq; in hyleã acceſſiſſe. Ibi ergo uirginẽ offendit cui ĩfernæ ꝑtes:ſerpẽtinæ eẽnt:Supnæ aũt ab ipſo fœmore humanæ. Hæc igiť equas ſuas apud ſe eẽ cõfitebať.ſed redituram negabat niſi ille ſe amplecteretť. Geſſit morẽ uirgini hercules illiq; iã grauidæ arcũ ſagittaſq; reliqt filioq; q naſceretť tũ demũ regnũ traderet mãdauit:ſi arcũ cũ adoleuerit tẽdere ualeret. At illa trigeminos pepit. Agatyrſũ Selonũ:& Scytã:Soluſq; ſcyta iuſſa paterna ĩplere potuit. Itaq; & a matre regnum accepit:& a ſe populos ſuos ſcythas noiauit. Hæc hærodotus:poeta autẽ negat ſcytaꝝ bella:nã genus pugnaciſſima fuit aut parthica dicere poſſe cũ tãto amore occupatus ſit:ut nihil aliud cogitať ualeat. ¶ Dicere deſcribere. Animoſum uerſis eqs qui inter fugiendũ in hoſtẽ ſpicula cõtorquet:ut iã dictũ eſt. Fidentẽq; fuga parthũ uerſiſq; ſagittis. Nec ẽt patitur uenus dicere ea quæ nihil attinẽt ad amorẽ. Exprimit ergo id de ſe poeta qđ de didõe ſcribit Virgi. quã oñdit amore ĩpeditã cætera oĩa relinquere ac ſoli æneæ uacare. Quibus rebus nos monet ut tã crudelem peſtẽ euitemus. Hic mihi nõ:ut epicurꝰ q credit deos humana negligere ſed ut platonicus. Ipſi.n. aſſerũt oĩa curare deos:ſacrificiũ parat quo deũ mitigat. In qua re nos monet ut in difficultatibus cõſtituti ad deos recurramus. Viuũ ceſpitẽ cuius herbe uireãt & ſuis radicibus hæreant:eſt.n. ceſpes terræ gleba cũ ſuis herbis auulſa ex ceſpitibus.n. ſæpe aras faciebãt iuuenalis. Qua feſtus ꝓmiſſa deis aĩalia ceſpes expectat. ¶ Verbenas has dicebãt antiq herbas ſacras ſũptas de ſacro loco capitolii q̃bus corronabantur fœciales:& pater patratus fœdera facturi uel bella indicturi:hæc & ſagmina appellabantur:uel quia de lucis ſanctis capitolii legebãtur uel a ſanciendo. Abuſiue tamen uocanť uerbenæ omnes frondes ſacratæ:ut laurus:oliua mirtus. ¶ Pueri ſerui: ſic ſuue. Itẽ igiť pueri lĩguis alliq; fauentes. ¶ Bimi duoꝝ annoꝝ:ut trimũ:& q̃drimũ dicimus. ¶ Mactata.h. non eſt contra illud Virgilianũ Haud eqdẽ tali me dignor honore:nã conſtat alicubi de hoſtia ſacrificari ueneri.

¶ Ode .xx. dicolos tetraſtrophos ad Mecœnatem.

Vile potabis modicis ſabinum
Cãtharis græca qđ ego ipſe teſta
Conditum leui:datus in theatro
Cum tibi plauſus

Argumentum Odes.xx.

¶ ANT. Vigeſima ode Mecœnati ſecum cẽtauro uile ſabinũ exhibere ꝓmittit qđ græca teſta condiderat quo ſuauius eſſet ipſe tamen Mecœnas propria domo Cæcubum bibet. Hora.n. nec phalernum nec formianum in eſt. ¶ Vile potabis modicis ſabinum. Ode eſt dicolos tetraſtrophos conſtat enim. Metro Saphico hendecaſyllabo de quo Ode ſecunda habetur. ¶ Cantaris:ordo eſt O chare mecœnas eques potabis modicis cantaris uile ſabinum quod conditum græca teſta ego ipſe leui. ¶ Cantaris. Cantarus græcum nomen poculi genus:& proprium liberi patris poculum:quem Maro ſileno aſſignat: auctor eſt Mac.li.v.ſat. Græca teſta ideſt amphora quam græcam teſtam appellat:quoniã argilla:ut quidam putant ab argis uocata eſt apud quos primum ex ea uaſa cõfecta ſunt uel græca teſta ait qm̃ ut Pli. libro .xxxv. ſcribit in ſamo plaſtice inuenta fuit, in quo titulo dicit ẽt q̃ fictilia dolia ad uina excogitata ſunt & ad aquas propter que Numa rex ſeptimum collegiũ figuloꝝ inſtituit. Vel græca teſta ait ut intelligas e græcia illã ueniſſe cum aliquo optimo uino. ¶ Leui ꝓtũm eſt a lino. Leui igiť.i. picaui & iunxi. Nam ut Plini. docet lib.xiiii. in italia pice ac

cantarꝰ

Argilla

dolia fictilia

Chare Mecœnas eques. ut paterni
Fluminis ripæ: ſimul & iocoſa
Redderet laudes tibi uaticani
Montis imago.
Cecubum: & prælo domitam calæno
Tu bibes uuam. mea nec ſalernæ
Temperent uites: nec formiani
Pocula colles

Muſta condita

reſina condiebantur muſta. Colu. etiam lib. ulti. indicat: uaſa fictilia pro uino ſeruido picata eſſe debere: nõnulla tamẽ plura proui conditio conditura exegerit. Et Teren. inquit. Releui dolia: qđ ſignificat apui: & quaſi egypſaui: ut etiam Porphirio docet Datus in thea. oſtẽdit quo tempore. Vinũ illud condiderit per quod uetus innuit eſſe. uile. tamẽ hoc eſt nõ quale mecœnas cæcubũ aut calenũ habebat. ¶ Plauſus clariſſimi uiri populi plauſu in theatro excipiebantur quod latius ode prima oſtẽdimus. ¶ Paterni fluminis. i. tybridis ethruſci. Mecœnas .n. ab etruſcis regibus oriundus fuit ut late patuit ode pria. Tybris autẽ ut Stra. li. v. edocet ex apenninis montibus effluit: partimq; per ipſam excurrit ethruriam: deinceps ipſam diſterminãs: primum quidem ab ea diuidit Vmbriam: poſtea uero Sabinos: & latinos. ¶ Iocoſa imago. i. Echo de q̃ ſupius ample. ¶ Redderet. reboaret. ¶ Vaticani montis. Vaticanus collis inquit feſtus appellatus eſt: q eo potitus ſit populus ro. uatũ reſpõſo. expulſis. ethruſcis. In eo aũt colle ſita eſt Petri Apoſtoli Baſilica. is deniq; collis nõ lõge erat a theatro pompei: ut Porphyrio aſſerit. De uaticano uero plora gelius meminit libro. xv. c. xvii. Cæcubum ſinu caietano contiguũ erat Cæcubũ oppidum cui adiacebat urbs fundi in appia uia tota illa ora præcipua uina generabat. Veꝑ cæcubũ: & fundanũ ſicuti phalernũ: & albanum inter nobiliſſa noiabãtur. Auctor eſt Strabo libi. v. plura diximus ĩ Epodo nono. ¶ Prælo: prælũ lignoꝝ inſtrumẽtũ ad uuam premendã. ¶ Caleno. Strabo lib. v. edocet Calenũ in Campania urbem in primis eximiã adiunctam Caſilino fuiſſe: inde autem optima uina romam aduchebant: ut idem inquit. Sunt qa calibus Calenom dictum putẽt: de quibus lib. vii. ænei. poeta ait: Aequora quiq; Cales linquunt. Sunt q a καλος quod bonum ſignificat: & οινος uinum. Tu bibes: dum ſcilicet tua in domo fueris. ¶ Vuam. pro uino poſuit. Phalernæ uites ſecunda uini nobilitas phalerno agro erat: qui ager a ponte campano leua petentibus urbanam coloniam Scyllanam nuper Capuæ contributam incipit auctor Plini. libr. xiiii. ¶ Formiani colles. oppidum formiæ iuxta Caietam fuit antiqua leſtrigonum ſedes ut ſcribit Plini. lib. iii. Straboq; lib. v. ſic ait. Subinde formiæ quas cõdidere lacones; quas prius hormias a ſtationibus ideſt hormi bonitate appellabant. ορμος autem ut dicunt alii portus dicitur artificialis.

Tybris
Vaticanus collis
cecubũ
Calenũ
Cales
Calos
oenas
phalernum
uinum
formiæ
hormo

¶ ACK. Vile potabis modicis ſabinũ. Metrũ ſaphicum endecaſyllabum. Mecœnatem inuitat ad cœnam cui mediocritatem ſuam excuſat promittẽs ei oinum ſabinum nouitate uile: ſed quod in amphoram græcam miſerit ut inde aliqd traheret ſuauitatis eo tempore quo ille in theatro a populo laudabatur. ¶ Vile: aut nouum aut certe abundans minoris pcii: ut Vir. Si uero uiciamq; feres uilemq; faſelũ: & uilibus aut onerat pomis aut uile uinum. propterea q ipſi uile ſit qui meliora potare conſueuerat. Potabis modicis: ordo eſt care Mecœnas eques potabis uile ſabinũ modicis cantaris: quod ego ipſe leui conditũ græca teſta cũ datus eſt tibi plauſus in theatro: ut ripe paterni flũinis ſimul: & iocoſa imago uaticani mõtis redderet tibi laudes. ¶ Modicis: paruis aut modũ habentibus. ¶ Cãtharis: uaſis uinariis anſas habẽtibus. ¶ Leui. apui: prẽtuli: ut releui dolia omnia. ¶ Chare Mecœnas eques: cõſtat. Mecœnatem in equeſtri dignitate manſiſſe ſua uolontate: dum ei facultas cõſulatus pateret. ¶ Vt paterni: paterni ideo qa de tuſcia fuit. Mecœnas unde orit tyberis: ut Vir. Quæ tuſcum tyberim: & romana palatia ſeruas: nã & Porſenæ dr affinis fuiſſe. ¶ Redderet laudes: per echo .ſ. ¶ Vaticani. Vaticanus mons ẽ uicinus theatro in quo dicit per echo auditas uoces: ut Virg. ſaxa ſonãt uociſque offenſa reſultat imago. ¶ Cæcubum: oinum campaniæ regiõis. ¶ Et prælo: prælũ dr unde uuæ pmi cõlue uerint. ¶ Mea nec. f. t. u. i. non fruor uino illarũ ciuitatũ neq; ſunt mea pocula ſimilia. ¶ Vites: pbati uini & optimi: de quo Virgi. retica nec celſis iõ cõtẽde falernis. ¶ Nec formiani: formiæ ciuitas ẽ unde ẽ hoc deriuatum.

¶ POR. Vile potabis modicis ſabinum. Mecœnatẽ ad cenam inuitat promittẽs ſe ei oinũ ſabinum exhibiturum: quod in amphoram græcam miſerat: ut inde. ſ. aliquid adduceret ſuauitatis uile pro non uetuſto uidet dixiſſe. Alioquin ſabinum uinum ſi uetuſtum ſit non eſt uile: Modicis: uidetur modicum pro paruo poſitum quod quidam negant exiſtimantes modicum a modo dictũ: & ſignificationem hre eius quod græce μετϱιον dicitur. ¶ Chare Mecœnas eques. Conſtat Mecœnatem i equeſtri dignitate ſua uolũtate pmanſiſſe: cũ utiq; facultas leticlaui pateret. ¶ Vt paterni fluminis ripa. tiberis ex ethruria uenit quẽ patrem Mecœnati dicit: quia inde Mecœnas fuit oriundus. ¶ Vaticanum. aũt montem non lõge. eſſe theatro Pompei ſcimus quem reſonuiſſe ſimul cum ripis plauſu populi dicit. ¶ Conditũ leui dicit hoc uinũ per ſemetipſum inueteratũ cõdidiſſe. leuiſſe ergo ſe gypſo utiq; uult intelligi. Huic contrarium ẽ terentianũ illud. Releui dolia atq; omnes ſerias: quod ſignat aperui & quaſi regypſaui. Datus in theatro cum tibi plauſus. Diximus: & ſupra claros: & bonæ exiſtimationis uiros plauſu populi ſolitos fuiſſe in theatro excipi: malos autem exſibillari. ¶ Tu bibes uuam: pro uino mẽtonymia τϱοπος. dr huic contrarium. Plautus ĩ trinũmo fecit uinum pro uua dicẽs. illud uinũ priuſq̃ coctum ẽ pẽdet putidũ. ¶ Mea nec falernæ tẽperẽt uites nec formiani colles: p q ſignat nec falernum uinum ſe habere quod ei in cœna exhibeat nec formianum.

Ad mecœnatem de frugalitate ſui uictus. Ode. xx.

¶ CHRI. Oſtendit non uereri ſe ad uilia pocula Mecœnatẽ iãtũ uiꝝ ſuitare. In quo latenter oſtendit id ſe audacter facere fretũ temperantia: & frugalitate Mecœnatis. Non enim id feciſſet ſi hominem exquiſitioris uini auidum illum noſſet. Laudat pterea ipſum teſtimonio populi ſibi applaudentis. ¶ Vile potabis. ordo eſt O mecœnas tu potabis uile ſabinum quod ego conditũ græca teſta leui cantaris. Vile quia nouũ nam uina uti uetuſtate commendantur: ſic nouitate. uileſcunt. Vile autem eſt qđ parui emitur: & quia hoc ex rei copia ſolet

prouenire:dicimus uile etiam abundans Virg. Vilibus aut onerat pomis:& alibi. ¶ Vilemq; phaſellum. ¶ Sabinum:demonſtrat ſe in uino precioſiori exquirendo non eſſe ſollicitum cum ſit contentus eo quod in ſuis ſabinis naſcatur:& ſimul ſe oſtendit gratum cum:& agri meminit ab illo dono accepti:& fructibus illius a quieſcere. Dicit aũt ſabinum conditum ĩ græca teſta.i.in fictili uaſe ĩ quo græcũ uinum aut chium aut leſbium aut cretenſe ex græcia romã ĩportatum fuiſſet ut inde ſuauiorem ſaporem odoremque ſumeret. Dixit autem teſta quia non niſi fictilia erant uinaria uaſa apud priſcos:nam hæc lignea ex pluribus:fruſtis facta & circulis coniuncta. Plinii temporibus:ut ipſe ſcribit:incipiebant quidem heri.ſed non niſi alpinis hominibus adhuc nota erant. Condiderat ergo uinũ ĩ græca teſta & nũc promebat e teſta in cantharis modicis ut eſſet quod mecœnas biberet. ¶ Modicis:modum habẽtibus ideſt non excedentibus modum in capacitate. ¶ Cantaris græcum uerbum eſt cantarus & poculum quod baccho tribuitur:quemadmodum ſciphus herculi. Quapropter & ſileno qa in bacchi tutela eſt cantarũ aſſignauit maro. Et grauis attrita pendebat cantarus anſa. Erat aũt utrinq; anſatũ:& dicebat ut a cantaro quod erat genus nauigii:ut oñdit Menander comicus in naoclero. ¶ Leui ꝓ rẽleui.i.api.i.aperiẽdo teſtam deprõpſi. ¶ Plauſus.nã cum grati fuiſſet populo ludi quos ipſe exhibuerat:tanto ſibi clamore & ſtrepitu applauſum:eſt ut & propinquæ ripæ tyberis & mons uaticanus uocibus reboaret. ¶ Eſt autem plaudere quotiens alicui pro re bene geſta nobiſque grata:non oratione ſed clamore aut geſtibus aut aliquo ſtrepitu congratulamur:lætitiamq; oſtendimus. Explodo aũt contra cũ rẽ q̃ nõ placuit eodẽ clamore & geſtu & ſtrepitu damnamus. Inde exploſam ſñiam dicimus quæ non ſolũ rõnibus confutata ſit uerũ quoq; alacri conſenſu dãnata & irriſa. ¶ Chare:q mihi acceptiſſimus es pp multa in me collata beneficiã. ¶ Eques:non temere dixit nã q̃uis oĩa maxima illi ab octauiano oblata ſint tñ in ordine equeſtri ſe ſemper continere uoluit:ut ripæ fluminis paterni.i.tyberis q ex tuſcia eſt ut tu. ¶ Redderent laudes.i.ꝓ reboatum iterarẽt plauſum in quo tu laudabaris:& imago uaticani montis.i.reboatio uocis in cõcauis uaticani cõcepta q̃ qdẽ ueluti imago quædã ẽ uocis ꝑ plauſũ e theatro emiſſæ ẽt redderet tibi laudes: Vaticanus mons ẽ nõ ꝓcul a tyberi ſupra molẽ adriani cõterminus ianiculo ĩ quo diui petri baſilica ẽ. Sũpſit aũt nomẽ adeo q ibi uaticinia dabat:ut pleriq; uolunt. Varro aũt ſcribit in eo mõte uaticanũ deum fuiſſe qui infantibus primã uocẽ daret quæ ẽ ua unde uagire dicunt. ¶ Iocoſa:quia nobiſcũ iocari uidet uox illa q̃ repcuſſa iterat q̃ Ecchon græci tali fabula dicũt:Fuit Eccho una ex niphis atq; dũ iuppiter tũ aliis nymphis cõcumberet ĩ mõtibus aut in ſiluis interi hæc lõgo prudẽtiq; ſermõe iunonẽ detinebat:ne uiri furta dephenderet. Aiadoertit tãdẽ iuno:eiq; loq̃ndi facultatẽ ita eripuit ut ex ſe nihil poſſet referre. Ex iis aũt quæ alii ꝓferẽt:ultia dũtaxat ꝓnũciare liceret amauit hæc narciſum puerũ a quo cũ repulſam eẽt paſſa:ingẽti mœrore paulatĩ macie cõtabuit ac demũ oſſa carnibus priuata ĩ ſaxũ ſunt cõuerſa uoce tñ ſupſtite:& quæ ex ſaxorum cõcauitate ꝓueniẽs quæ prius ꝓfari poterat nũc quoq; poſſit. Sed de uoce in ſupioribus diximus. ¶ Tu bibes optia uina apud te.apud me aũt ꝓ tua humanitate uiliora nõ aſpernaberis. ¶ Cæcubũ:ſic.n.a loco dr. Sũt.n. cæcubi populi in cãpania iuxta ſetinos. Alii uolũt cæcubũ dictũ:qa ſua uæhementia obcæcat mentes.i.ebrios reddit. ¶ Prælo:inſtrumẽtũ quo uuæ ꝑmunt. Vir. Colaq; ꝓlo fumoſis eripe tectis. Calẽo:a calibus urbe nominato:ſũt.n.caleni iuxta falernos & maſſicos. Sed & ĩ falerno optia erãt uina:ẽ.n.hic oĩs tractus ĩ quo ſũt ꝑſi quos noiaui oĩno fœliciſſimos:nã & collia uinũ optimũ & cãpeſtria frugibꝯ fertiliſſima. Q. uapp ſũmũ certamẽ libero pr̃i cũ cerer ĩ his locis eẽ teſte Plinio dixit antiq̃tas. Formiani colles:& ĩ his nõ parua auctoritas uino fuit. Sũt ãt formiæ nõ ꝓcul fundis creditũq; ẽ ipſas oli fuiſſe læſtrigonũ ſedes:q carnibus hũanis ueſcebãtur. ¶ Vuã. ꝑ uino dixit. ¶ Tẽperãt.uel quia aqua miſcẽt:uel qa coquẽdo & alia quædã faciẽdo redducunt uina ad ſuã ꝑfectionẽ. ¶ Tẽperare.n.eſt recte adminiſtrare:ita ut neq; deſit quicquã neq; exceſſus fiat.

¶ Ode.xxi.tricolos tetraſtrophos de Apollinaribus.

Dianam teneræ dicite uirgines
Intõſum pueri dicite cynthium:
Lathonamq; ſupremo

Argumentum. ODES. XXI.

¶ CANT. Bellõpũico ſcdo ut Macro.lib.i.Sat.oñdit ex libris ſibyllinis Apollini ludi primũ iſtituti fuer:fert ãt in carminibꝯ Martii uatis iuẽtũ eſſe ĩtã ſcriptũ: hoſtẽ rõmãi ſi ex agro pellere uultis Vomicãq;:q̃ gẽtũ uenit longe. Apollini cẽſeo uouẽdos ludos q quotãnis cõiter apollini fiant:his ludis faciẽdis ꝑſit is ꝑtor:q ius populo plæbiq; dabit ſũmũ. Decẽuiri græco ritu hoſtis ſacra faciãt hoc ſi recte facietis gaudebitis ſp fietq; reſpubl. melior. Nam is diuus extinguet ꝑduellos, ueſtros. Itaq; decem uiris præceptũ eſt:ut græco ritu hiſce hoſtiis ſacrum facerẽt Apollini boue aurato:& capris duabus albis auratis latone boue fœmina aurata:ludos ĩ circo populus coronatus ſpectare iuſſus hæc ex Macrobio. Hac igit ode hortat poeta ut ludis Apollinaribus uirgines. Dianam, Apollinem pueri. ¶ Latonamq; laudibus afferant. Apollo enim eorum præcibus motus & bellum & famem:& peſtem hoſteſque etiã a populo pellet. De ludis autem ſæcularibus hic intelligere minime cõuenit:eſt.n.carmẽ ꝓfuſius alibi:ubi de latona nulla ẽ mẽtio. Cui q̃dẽ in appolliaribꝯ ſicuti apollini ſacꝛ fiebat:q̃q̃ diuerſis hoſtiis ut oñdimus Dianã teneræ dicite uirgĩes. ¶ Ode eſt tricolos tetraſtrophos.ꝑ q̃tuor.n.uerſꝯ ſcãdit.nã cõſtat duo Apollinares

Dilectam penitus ioui.
Vos lætam fluuiis & nemoꝝ comā
Quæcūq; aut gelido ꝓminet algido
Nigris aut erymanthi
Siluis: aut uiridis gragi.
Vos tempe totidē tollite laudibus
Natalemq; mares delon apollinis
Inſignemq; faretra
Fraternaq; humerum lyra.
Hic bellum lachrymoſum
Hic miſeram famem
Peſtemq; a populo & principe cæſare
In perſas atq; britannos
Veſtra motus aget prece.

b9 metris aſclæpiadeis Tertio pherecratio. Quarto Glyconi
co de aſclæpiadeis pria ode docuimus: de aliis qnta. ¶ Dicite
cātate laudate. ¶ Intonſum Cynthiū .i. Apollinē Tibullus ē
qt. Solis æterna eſt phœbo bacchoq; iuuenta. Et decet itōſus
Cithus crinis utrūq; deū. Eſt āt cynth9 mōs ſublimis & aſp Delo ur
delos bi iminēs: q inſula in mari ægeo ſita urbē hēt in plano poſitā
& apollinis templū atq; latonæ: q ibi dianā ſimul & apollinē
peperit. Auctor Strabo lib. x. idem ēt libr. xiiii. de latonæ ptu
optime meminit. ¶ Supremo ioui .i. maximo. ¶ Vos lætā flu
uiis ordo eſt. Vos uirgines tollite laudibus nemorū: comā læ
tā fluuiis: comā quæcūq; ꝓmiet aut gelido: Algido: aut nigris
ſyluis erimāthi aut uiridis Gragi. id autē in dianæ grām heri
uult: illa.n. ſiluis uagari ſolebat & montibus. ¶ Lætam fluui
is .i. fertilē & luxuriantem fluuioꝝ humore. ¶ Algido algidū
oppidū erat poſt mōtes tuſculanos ad quos deſcendebat uia
latina. Auctor eſt Strabo li. v. Nūc urbis ueſtigia extāt eſtq; lo
cus latrociniis maxie ifeſtatus. ¶ Erymāthi: Erymāthus mōs
algidū eſt archadiæ & fluuius ab eo demiſſus: quod Solinus ſcribit.
¶ Nigris ſyluis .i. umbroſis. ¶ Gragi: in Strabōis li. xiiii. ſemper
eſt cragus: ait enim de lycia ſcribens: deinceps eſt Anticragus
mons erectus in quo eſt Carmileſus locus in conualle iacens.
poſt hunc eſt Cagrus: qui urbem habet eiuſdem nominis hic fabula de Chimeræ montibus confingunt: eſt
ēt nō procul hinc conuallis quædā noie chimæra ab littore porrecta. Crago ſubiacet panara una ex maximis
Eriman lyciæ ciuitatibus hoc in loco pandarus colitur. ¶ Vos tempe: ordo ē: Vos mares totidē laudibus tollite tēpe
thus &c. hoc aūt in apollinis grām fiebat. ¶ Natalemq; mares: legendum eſt mares: nō mrēs: uerſus.n. nō ſtaret ali
Cragus ter nec ſenſus qdraret ſupiori nā cū uirgines dianæ loca laudarint. ¶ Nunc Mares .i. pueri apollinis loca cele
Gragus brāt. ¶ Tēpe. de iis uideto ode. vii. ¶ Pharetra: de hac uide ſupi9. ¶ Fraterna lyra: ſeri. Hygini9. Mercuriū cū
chymæ primū lyrā feciſſet in cylleno monte archadiæ ſeptē chordas inſtituiſſe: ad athlantidū numerū: q Maia una
ra ex illorū numero eēt q mercurii eſt mr̄. Deide quū apollinis boues abegiſſet: dephēſus ab eo quo ſibi facili9
pādar9 ignoſceret: petēti apollini: ut liceret ſibi ſe dicere iueniſſe lyrā conceſſit & ab eo uirgulā quādā muneri accepit.
lyræ in Apollo āt lyrā acceptā dr̄ orpheū docuiſſe: & poſtq̄ ipe cytherā iuenerit illi lyrā cōceſſiſſe. Fraterna ergo lyra
uentio qm̄ Mercurius & apollo iouis filii ſūt. ¶ Hic bellū. Ordo eſt hic phœb9 ueſtra prece motus aget a populo &
perſia a principe cæſare i perſas atq; britannos bellū lachrimoſū: hic aget miſeram famē & peſtem. ¶ Perſas: perſia
britānia tota altiſſimis uallat̄ mōtibus a ſeptētrione Mediæ heret: ut docet Diōyſius ē āt nobis regio orientalis. ¶ Bri
tānos: finis erat orbis ora Gallici littoris niſi britānia īſula nomē pene orbis alterius mereretur: octingētis &
amplius millibus paſſuū longa porrigitur Illic nullus anguis auis rara gēs ihoſpita & bellicola. Hæc & plura
Solinus. iacet autem inter ſeptentrionē & occidentem Auctore Pli. li. iiii.

ACR. Dianā teneræ dicite uirgines. Ad choꝝ uirginū & puerorū. Metrū duobus uerſibus aſclæpiadeū
tertius feregratius: qrtus glycōicus. Auguſtus ludos ſæculares iſtituit qbus hymni Apollini dianæq; diceban
tur a nobilibus pueri apollini: dianæ uirgines: hac ode hoc ipm docet: & hortat̄ ut cantēt. ¶ Dicite cantate ut
cui nō dictus hylas Puer & latonia delos. ¶ Intonſum: crinitū. ¶ Cynthiū: apollinē. a cyntho mōte deli i quo
natus ē. Vir. Cū canerē reges & ꝑlia cynthius aurē Vellit: & admōuit. ¶ Latonāq; ſupmo: maxio: ut terētius ꝓ
ſupme Iuppiter. Et rex ipſe iouis de gēte ſupma ¶ Penitus: aut ualde aut familiariter: ut pēitus gēus oē poſū
fœmineū. ¶ Vos lætā: ordo eſt. uos dicite lætā comā nemoꝝ & quæcūq; ꝓmiet fluuiis: aut algido gelido aut
nigris ſyluis erymāthi mōtis archadiæ: aut nigris ſiluis uiridis gragi & uos mrēs tollite tēpe apollinis totidē
laudib9. & delō natalē apollinis & humerū īſignē fraterna lyra. Tēpe mōs & amœna theſſaliæ. ¶ Fraternaq;
hūerū lyra: qa a mercurio lyra iuēta ē & apollini data ab eo qa apollis fr̄ Mer. putat̄. ¶ Hic bellū: ordo hic
mot9 uēa ꝑce a populo & principe cæſare aget lachrymoſū bellū: & peſtē cū miſera fame in pſas atq; britānos
lachrymoſū: luctuoſum: ut Vir. Siue gethis inferre manū lachrymabile bellū. ¶ Aget: auertet: aut abiget.

POR. Dianā teneræ dicite uirgines. Dicite ꝓ cātate poſitū ē: ut cui nō dictus hylas puer & latonia delos.
¶ Latonāq; ſupmo dilectā penitus ioui. ſupmo ꝓ ſūmo: ut ſupme iuppiter a Terentio dr̄ penitus āt dilectā ꝓ
ualde dilectā: ut penitus mō nō genus oē poſum fœmineū funditus & pēitus dilectā itellige. ¶ Nigris aut ery
māthi. ſiluis erimāthus mons in arcadia. Nigris āt ſiluis umbroſis itelligāus. ¶ Grag. gragus mōs licie in quo
chimera fuiſſe dr̄. ¶ Vos tēpe: loc9 i theſſalia opacitate & peneo flumie amœn9q i honorē apollinis merito
laudat̄: q ibi laurus pluria ſit. ¶ Fraternaq; humerū lyra: & hic & ſupiore accipe iſignē cythara p figurā hæc
elocutio itelligēda: ut ſit apollinē iſignē humerū hūtē. Vt læta comā dicit̄ a Vir. & multa ſimilia. ¶ Fraterna
lyra qa Mercuri9 lyrā iuenit q frater apollinis. ¶ A populo & pricipe Cæſare. Nūqd pricipe ad populū refer
remus ut ſit a populo pricipe: quia populus Ro. princeps erat & rector omnium populoꝝ: & recte dicitur.

CHRI. Auguſtus ludos ſæculares iſtituit: i qbus nobiles pueri apollinis nobiles uirgines dianæ hymnos
canebāt. Sed i hos ludos extat huius poetæ carmē ſæculare; itaq; credo hūc hymnū eē nō in eos ludos qui cen
teſimo quoq; anno iſtituti erāt: qbus ſemel dumtaxat iterfuit poeta: ſed in eos quos lōge ante auguſtum ex li
bris ſibillinis inſtituti ſunt: ut quotānis fierēt auctore. L. Cornelio ruffo decēuiro: q ꝓpterea ſibylla ē noiat9
ac deinde corruptione nois prius ē cœptus uocari ſylla. Erāt.n. in carminibus martii uatis: quorū duo uolu

mina erãt in ſenatũ relata hæc uerba. Hoſtẽ Romãi ex agro expellere uultis. ¶ Vomicãq; q̃ gentiũ uenit lõge: ¶ Apollini cẽſeo uouẽdos ludos: q quotãnis cõiter apollini fiãt. His ludis faciẽdis p̃ſit is p̃tor: q ius pp̃lo plebiq; dabit ſummũ. Decẽ uiri græco ritu hoſtiis ſacra faciant. Hoc ſi recte facietis gaudebitis ſp fietq; reſpu. melior. Nã is diuus extiguet pduellos ueſtros: q ueſtros cãpos paſcũt placide. Hec eadem cũ decemuiri ĩ libris ſibyllinis repiſſent decreti ſũt ludi apollinares: & in eã rem .xii. millia æris & duæ hoſtie maiores p̃tori daræ decẽq; uiri græco ritu iuſſi ſũt apollini facere boue aurato & capris duab9 albis auratis. Latonæ boue femina aurata: ludos ĩ circo populus corõatus ſpectari iuſſus ẽ. Primi duo uerſus aſclæpiadei tertius glicõicus q̃rt9 pheregratius. ¶ Dianã: cur priorẽ noiat dianã cũ dignitate prior ſit phœbus an qa prior ipſa nata eſt & ſtatim ut ẽ orta matri phebũ pturiẽti obſtetricis: officiũ exibuit. ¶ Teneræ: iuuẽculæ & in teneriore ætate conſtitutæ. Dr̃ãt ĩ cœlo luna in terris diana: & apud iferos hecate. ¶ Cynthiũ: appollinẽ a cyntho deli mõte ĩ quo natus ẽ ¶ Intõſũ. apollo ĩtõſus .i. capillis p̃lixis pingiẽ: qa eius radii ſp in lõgiſſima uſq; extendunẽ. pingiẽ iuuẽis: qa nũq̃ ſeneſcit ſol. ¶ Latonãq;: hæc filia Coei fuit: & ioui dianã & apollinẽ peperit. Oui. Quæq; mõ audetis gẽtã titã ida coeo. Latonã p̃ferre mihi. dñt ãt fabulæ iunonẽ iratã latõe pp delicatũ imiſiſſe phytonẽ ſerpẽtẽ qui illã opprimeret. Diffugiebat ãt latõa & cũ nuſq̃ cõſiſtere dareẽ: tãdẽ ad orthygiã iſulã ueniſſe q deinde delos ẽ noiata. Erat .n. hæc olim ſua ſoror aſterie noie: q iouis nuptias fugiẽs diis miſerantibus in ortigẽ .i. coturnicẽ cõuerſa ẽ: ac deĩde ĩ lapidẽ & ĩ mare cecidit: ac demũ e fundo emergẽs iſula mobilis effecta ẽ. Quapp ſorori phytonẽ fugiẽti ad littus uſq; obuiã uenit: Illaq; recepta ĩ mare anteq̃ phytõ ĩgredereẽ lõge receſſit. Hic ergo tãdẽ qeicẽs latõa gemios: ſolẽ .ſ. & lunã pepit. Sũt q fabulã ad hiſtoriã referãt. Dicũtq;: poſt ducaliõis diluuiũ aerẽ ita denſis nubibus ad plures mẽſes obſeſſum fuiſſe: ut neq; ſolarib9 neq; lunaribus radiis puius eẽt: ſed tãdẽ pauloãte lucem in orthygia lunares radios: & poſt ortũ ſolis ſolares ẽt appuiſſet. Quapp cũ tale initiũ ide ueniret: cõceſſũ ẽ fabulæ ut diana & apollo ĩ illa iſula nati ſint: dicũtq; ſtati apollinem q̃primum ortus eſt phythonem ſagittis iterfeciſſe. Nã phitõem ĩtelligũt nubes q̃s dixi q a radiis ſolaribus cum iualeſceẽ cœpit cõſumptæ ſũt. ¶ Vos: ordo ẽ uirgines dianã: pueri apollinẽ laudẽt. ſed uos matres .i. maturæ ætatis mulieres tollite totidẽ laudib9 .i. tãtũ dẽ laudate comã nemoꝝ .i. frõdes nemoꝝ lætã fluuiis q uiridior fertiliorq; ſurgit iuxta flumia: pp uicinũ humorẽ. ¶ Algidus. diſtat ab urbe rom. xv. M. paſſuũ. ¶ Erymãthus ĩ archadia mõs ẽ ĩ quo aprum hercules domuit uiuũq; ad euriſtheũ detulit: Vir. Aut erimãthi placarit ſyluã & lernã tremefecerit arcu. ¶ Tẽpe: loca amæniſſima in theſſalia iuxta peneũ fluuiũ Humeꝝ .ſ. apollinis. ¶ Frña lyra q̃ ipẽ a mercurio frẽ dono accepit. Natalẽ ĩ q̃ nat9 ẽ. ¶ Delõ: hæc ẽ una ex cycladib9 nobilitata tẽplo apollis celebratoolĩ ab oĩb9 toti9 pene orbis gẽtib9. Ariſto. ait delõ appellatã qd cũ demerſa eẽt ſubito appuit nã δηλοω oſtẽdo ſignificat. Fuit p̃terea appellata eglatoſthenes. cynthia: aſteria: ortygia pyrpile. Hero. ãt ſcri. hãc iſulã priomotã eẽ cũ datis xerxis p̃fectus ex ea diſceſſit nulla calamitate ab eo affecta: neq; deinde ad ſua uſq; tpa terremotũ ſẽſiſſe. Eũ aũt quo tũc cõcuſſa eſt futuras græcie calamitates p̃nunciaſſe: eſt dicta pyrpile quaſi pyla .i. porta ignis qa ibi rep̃t9 fit. In p̃ſas p parthis poſuit quos p uẽtidiũ octauiãus ſupauit. Supauit ẽt & britãnos.

Argumentum. ODE. XXII.

¶ Ode. xxii. dicolos tetraſtrophos de bonorum tutela ad fuſcum.

Integer uitæ, ſceleriſq; purus
Nõ eget mauris iaculis neq; arcu
Nec uenenatis grauida ſagittis
Fuſce pharetra.
Siue per ſyrtes iter æſtuoſas
Siue facturus per inhoſpitalem
Caucaſum, uel quæ loca fabuloſus
Lambit hydaſpes.
Namq; me ſylua lupus in ſabina
Dum meam canto lalagen: & ultra
Terminum curis uagor expeditis
Fugit inermem.
Quale portentum neq; militaris
Daunia latis alit æſculetis:
Nec iubæ tellus generat leonum
Arida nutrix.
Pone me pigris ubi nulla campis
Arbor æſtiua recreatur aura:

¶ ANT. Vigeſimaſecũda ode Fulco amico ſcribit: Optio uiro nec iaculis: nec ſagittis opus eẽ q̃uis loca periculoſa adeat qd' qdem exemplo ſuo oñdit. dũ .n. ſuam Lalagen cãtando apud ſuum agellũ ſabina in ſilua uagareẽ: ingens lupus eũ iermen fugit. Cõcludit ĩde ſe lalagẽ ubicunq; fuerit amatoꝝ uel ĩ frigidiſſimã ſcythia: uel ĩ feruẽti aphrica ĩteger uitæ ſceleriſq; purus. Ode eſt ſecũdæ ſimilis. ¶ Mauris iaculis. de Mauris uide ſecunda od. poſuit aũt Maura iacula pp leones: q in mauritania ſunt. Sirtes. De iis late ĩ Epodo nono. ¶ Caucaſum is ſchythiæ mons eſt dictus q̃ſi Caucaſus hoc ẽ niue cãdidus ut Pli. li. vi. herodotus autem li. etiã. vi. ſcribit. Ceucaſũ oium mõtiũ altiſſimũ eſſe. ¶ Inhoſpitalem .i. inhabitabilẽ pp niues ſcilicet. ¶ Hidaſpes: is fluuius eſt ampliſſimus: & ad nauigãdi uſũ aptiſſimus in india. Dionyſio teſte Strabo libr. xv. ſcribit hidaſpen. Cocrodilos habere & ingredi indum fluuiũ. Fabuloſus hidaſpes: ſuã magnitudine ab omnibus fere decãtatus. Meam canto lalagem id nomen eſt non ab re fictum λαλαγεῖ n. uox dicitur λαλω loquor λαλιά loquela λαλος loquax λαλαγεω uoco loquor. cano. Portentum. Monſtrum rem præſentem: portentum futurum: tempus reſpicit: ut ſcribit Nonius. ¶ Daunia: legendum eſt daunia non daunias nam græce etiam daunia dicitur & græce horatius produxit a in nominatiuo quorũ plura exẽpla uideto in noſtro Verſilogo. Daunia autem ut Strab. libro. vi. oſtendit: regiuncula erat iuncta apuliæ. ait .n. q ipſi apulii & daunii & peuceti eandem uſurpabãt linguam. ibiq quoq; oſtendit luceriam uetuſ oppidum dauniorũ fuiſſe: ubi erat Mineruæ fanũ. Pli. autem uolumine tertio hoc pacto meminit. Hic apulia dauniorum cognomine a dauno diomedis ocero: poſtea ait q amnis Cerbalus Dauniorũ

Caucaſus
Hidaſpes
Lalage
Laleo
Lalos
Mõſtrũ
portẽtũ
daunia
luceria
Cerbalus. f.

Quod latus mundi nebulæ : maluſq;
Iuppiter urgent.
Pone ſub curru nimium propinqui
Solis in terra domibus negata:
Dulce ridentem lalagen amabo
Dulce loquentem.

Vēuſia finis. Item Daunio℞ Coloniæ luceria: Venuſia. oppida canu-
Cānuſi ſiū. Arpi. &c. Ptole. li. iii. Apulo℞ daunio℞ inquit Militaris
um bellicoſa: hēbat. n. uiros fortes p̄terea locis illis clades illa ca
Arpi; nēſis obtigit & multa alia p̄lia prius & poſterius ibidē acta
ta ſunt. ¶ Aeſculetis. Aeſculus arbor eſt grādifera: ide æſcule
tū. ¶ Iubæ tellus: fuit iuba mauritaniæ rex: de quo late Luc.
Iuba i fine li. iiii. i Mauritania āt leōes eē. Pli. ēt docet. ¶ Arida nu
trix aquarū penuria ſicca eſt libya: ibi. n. multū torrida zona
Libyæ occupat q̄re maxia mediterraneæ libiæ pars & regio circa
ſiecitas oceanū deſerta ē qđ. Stra. li. vii. edocet. ¶ Pigris cāpis. i. frigidis: intelligit āt de regiōe ſcythiæ habente ripheū
Riphei iugū: q̄ regio aſſiduis obſeſſa niuibus: qppe caſus continua℞ pruina℞ qdā ibi exprimit ſimile: pœna℞ damna
montes ta pars mūdi & a rerū natura in nubē æternæ caliginis merſa ipſiſq; p̄rius aqlonibus cōflatis rigētiſſima ſola terrarū non nouit uices tēpo℞. Nec cœlo aliud accepit q̄ hyemē ſēpitemā: auctor eſt Solinus. Nulla arbor recreaſ æſtiua aura: nā ut dixi ſp hyems ibi eſt. ¶ Quod latus mūdi. i. q̄ mūdi partē urgēt. i. aggrauant. Nebulæ & malus iuppiter. i. aer calliginoſus & rigentiſſimus. ¶ Pone ſub curru: ſolis. i. ſub zodiaco & torrida zona: q̄ quidem æſtu inhabitabilis eſt. ¶ Dulce. pro dulciter.

¶ ACR. Integer uitæ ſcelerilq; pur9; metrū ſapphicū endecaſillabū trib9 uerſib9: q̄rtus adōius: Ad ariſtiū fuſcū ſcri. amicū ſuū idicans inocētiā ſp & ubiq; tutā eē: ēt iter res ſæuas ac piculoſas: cuius rei teſtimōiū documētūq; ipe cœpit cū alias tū p̄cipue cū i ſabinis i agello. ſuo ſpaciātē ſe ingēs lupus fugerit dubitādū tamē ē utrū iocularitet an uere dicaſ: qa lupi ſinguli ſingulos hoies inuadere cōſueuerūt. ¶ Integer innocēs. nō egerm. i. qb9 utūſ mauri. ē. n. primitiuū p̄ deriuatiuo. ¶ Grauida: plēa fertilis: ut bis grauide pecudes bis pomis utilis arbos. ¶ Aeſtuoſas: aut p̄celloſas aut nimio ſole feruētes: uñ Vir. & ihoſpita ſirtis. ¶ Caucaſū. caucaſus mōs ſcythie p̄ter hitatiōes hoium. de quo Vir. Fabuloſus hydaſpes: aut lōginquus: aut de quo multa fingūſ mirāda. ¶ Lābit: metaphora a ligua eo q̄ lēiter fluuat & ripas ſuas tāq̄ ligua lābat. ¶ Hydaſpes: fluui9 mediæ ſiue idiæ. Vir. ut medus hydaſpes. ¶ Naq; me. ordo ē nāq; me iermē fugit lupus i ſabina ſilue dū cāto meā lalagē & uagor ultra terminū expedit9 curis. ¶ Dū. m. c. l. ideſt dū amicæ laudib9 illicior uoluptate cātādi. Meā āt q̄ diligo: ut Vir. Reſtitit. eurydicēq; ſuā iā luce ſub ipſa imemor Heu uictuſq; animi reſpexit. Et ultra curaꝶ terminū p̄greſſ9 tāta ai ſecuritate: ut nihil timerē. ¶ Portētū: p̄ lupo poſuit. Militaris qa uiros fortes & aptos militiæ hūit. Vir. Hæc gēus acre ui℞ marſos pubēq; ſabellā aſſuetūq; malo ligurē uolſcoſq; uerutos Extulit: hæc decios marios magnoſq; camillos. ¶ Daūia: apulia dicta a dauno rege ſocero diomedis aut a regiōe in q̄ regnauit. unde eſt & dauni miſerere ſenectæ. ¶ Aeſculetis: ſicut pinetis a pino: ſic æſculetis dixit ab æſculo. ¶ Nec iubæ tellus ut ſupra: a rege ſignificat p̄uiciā. Iuba. n. rex mauro℞ fuit q̄ regio & ſicca ē & leōib9 abūdās. Vir. In ei9 execratione laudās italiā. at rabidæ tygres & ſæua leonū fœmia. ¶ Arida nutrix: ſiticuloſa Vir: Hic deſerta ſiti regio ē. ¶ Pōe me pigris: frigidis locis ſcythiæ. Vir. Sp. h. l. f. e. recreaſ p̄flaſ. Qđ lat9 ac ſi diceret q̄ ptē. Maluſq; iupiter: iouē aerē poſuit. ut Vir. iuppiter & l. d. p. i. aeſi diceret loca ſine ſole. Vir. Plaga ſolis iniq̄: & itē Tū ſol pallētes haud unq̄ diſcutit umbras. Vrget cōprimit ut cærulea glacie cōcretæ atq; ibrib9 atris. ¶ Pone ſub c. aut i frigidis ptibus ſcythiæ uel i ardētibus p̄bus aphricæ ſi pōeretur. ¶ Lalagē: ſe amicā ſuā dicit ſecurū oium piculo℞ bono inocētiæ poſſe cātare. ¶ Nimiū p̄. ut ſemper ſole rubens: & torrida ſp ab igni. ¶ Domibus. n. cirenaicā dicit ihabitabilē. ¶ Dulce ridentē: ut Virg. Fuit aut tibi quicquam dulce meū.

¶ POR. Integer uitæ ſcelerisq; purus: Ad ariſtiū fuſcū hæc ſcribūſ qb9 idicat inocētiā ſp & ubiq; tutā eē cuius rei teſtimōiū ipe accepit. Tūc cū ſabinis i agello ſuo ſpaciātē ſe lupus immēſæ magnitudinis fugerit: & hæc dubito utrū iocularirer dicāſ. An uero qm̄ lupi dr̄r ſolere ſingulos hoies inuadere integræ uitæ: ut Vir. O p̄ſtāt ai iuuēis. ¶ Fulce pharetra. grauida faretra p̄ graui. ac p hoc plena methaphora. ¶ Lābit hidaſpes. hidaſpes amnis indiæ: fabuloſus āt dict9 qa idia pluria gñā miraculorū & digna fabulis ferat. Lābit āt trāſlatiue dictū ē a lingua: p̄ qđ ſignat hidaſpē fluuiū lenē leuiter ſuas ripas tāgere. ¶ Cāto cōpono. l. librū lucii. ſext9 decius Collyra iſcribiſ eo q̄ de collyra amica ſcript9 ſit ēt. Nos ſic plerūq; loqmur. Et ultra terminū curis uagor. i. ultra terminū fundi mei p̄cedo ſuco℞ uoluptate oblectatus. Curis aūt expeditis p̄ ipſe curis expeditus. i. ſecur9 neq; militaris. ¶ Daūia. Daunia apulia dicta a dauno rege ſocero diomedis: q̄ militarē dixit: qa militiæ aptos uiros hēt. ¶ Latis alit æſculetis. Aeſculetis ab æſculo arbore: ita dr̄r ut pineta a pino. Nec iubæ tellus. Mauritāia intelligēda a iuba rege. ¶ Pone me pigris: cur pigros cāpos dixerit ipſe oñdit ſubiiciēdo ubi nulla arbor æſtiua aura recreaſ. Quod latus mūdi. Lat9 p̄ q̄libet mūdi pte poſuit. ¶ Maluſq; iuppiter urget Iouē p̄ tēpeſtate pōere poeticū ē. Sic & Vir. mō iuppiter adſit tertia lux claſſē cræteis ſiſtet in oris. Ergo mal9 iuppiter p̄ eo qđ ē iniq̄ tēpeſtas. Pōe ſub curru nimiū p̄piq̄ ſolis i aphrica. l. cui ſol p̄pior ē q̄ cæteris terris domib9 negata: qa ultie p̄tes aphricæ ihitabiles ſſ pp nimios calores. ¶ Dul. r. p̄ dulciter ridētē nom̄ p̄ aduerſ

¶ CHRI. Oñdit q̄ inocētes ſūt eos iter oia picula tutos uerſari. ex quo ſeqſ hoies ipi diuinitati ſibi pōiſ curæ eē & iuſte ita agi ut & malis ſupplicia ſint: & bōis p̄mia. hoc aūt p̄bat huiuſcemodi argumēto. Nā eum uagareſ icautius p ſabinā ſyluā nec qcq̄ tale ſuſpicareſ. lupus in quē inermis incidrrat ſtatim fugit. ¶ Integer uitæ. i. ille cui uita itegra ē. i. nullis uitiis maculata. & eſt modus græcus. Sic Virg. iſq; iops ai & furore accēſus amaro. uita hūana tunc p̄fecta & nulla in parte imminuta ē cū caret uitio: qđ nō ex hūana uita ſed ex ferina p̄uenit: qa p̄ter ſolā rōnem hoies ſumus. integer ē igiſ hō cuius rōnem nullū uitiū imminuit uita āt ex his nominibus ē quo℞ haud facile pluralem inuenias. ¶ Scelerisq;. p. ſeipſum declarat. q. d. eū eſſe integræ uitæ q̄ ſit ſine aliquo ſcelere. ¶ Mauris. pro mauritanis. Maurus. n. gentile eſt ut gallus. Mauritanus autem poſſeſſiuum ut galſicus. Ergo dicimus uirum maurum & bellū mauritanū. ¶ Venenatis. ueneno imbutis: ut mors certior

ſequaꝛ. Vñ ē illud. Ferrūq; armare ueneno. ¶ Fuſce: nā ad hūc ſcribit. Et itidē fuſcus nomē appellatiuū: & ē co Syrtes
lor ad nigrū tēdēs: ſed nō omniger. Oui. Turgida ſi piguis ſi fulca nigra uoceꝛ. ¶ Pharetra: theca ē i qua ſagit‑
tas ferūt q arcu utūꝛ & ē græcū nomē. ¶ Syrtes: duo ſūt ſinus aphricæ diſpari magnitudine: ſed pari piculo:
dictæ ſꝛ ἀπὸ τοῦ σύρω. i. traho uēto. n. trahūꝛ harenæ: pp qđ idē loc⁹ mō uadoſus ē accedēte cumulo harēa Cauca‑
rū mō pfūdior ipo aliū i locū ipulſo. Recte ergo Vir. i breuia & ſyrtes urget miſabile uiſu. Illiditq; uadis atq; ſus
aggeꝛ cigit harēæ. ē igiꝛ mior ſyrtis & maior. Mior lotū cibū ſuauiſſimū pducit. ideq; lotophagitis appellaꝛ
eſtq; ābitus eius. Mdc. ſtadioꝝ. Aeſtuoſas: uel nimio ſole ardētes: uel fluctib⁹ æſtuātes. ¶ Caucaſū: mōs iſte q̃
uis ſcythiæ aſcribaꝛ: tñ lōgitudie ſua multas pꝛigit natiōes. Aſpitate i mſtis locis cæteros ſupat: & feris. imani
bus eſt refertus. Eſt āt iter oleos & albanos uſq; ad mare caſpiū. Quare motus Maro ut æneæ duritiē notaret
dixit ſed duris gēuit te cautib⁹ horrēs Caucaſus: hyrcāæq; admorūt ubera tygres. Pōit ergo & ſyrtes pp picu
la naufragii: & caucaſū & ſolitudies pp picula feraꝝ. ¶ Inhoſpitalē: ihitabilē. Sic alibi. Et ihoſpita ſyrtis. pprie Hoſpes
hoſpites dñr amici diuerſaꝝ pſiarū: q ſe mutuo recipiūt cū alter i alteri⁹ pſia pegrius ē taliſq; amicitia ho‑
ſpitalitas appellaꝛ: & eoꝝ dom⁹ q̇ gratis liberaliterq; uēiēti hoſpiti patēt hoſpitia dñr. Quapp & ædes q̇ pu
blice panꝛ ad egenos recipiēdos hoſpitia & hoſpitalia appellāꝛ. Nā illa q̇ uiatoribus pegriniſq; mercede pa‑
tēt caupōæ diuerſoriaq; dñr. Nec nos fugiat tā q recipit q̃ q ſcipiꝛ hoſpitē uocari. erātq; ātiquoꝝ dom⁹ ita ædi
ficatæ: ut ſepata hērēt hoſpitalia hitacſa. Nā pris dieb⁹ una cū hoſpite cōuiuebat hoſpes: ide ſeorſū hitās ci‑ Hyda
baria ſingulis dieb⁹ qbus ex dignitate aleret a pſefamilias recipiebat. Hic appellāus locū ihoſpitalē quo ſiñ ſpes
picolo nō uēim⁹ aut moramur. ¶ Fabuloſus. q. d. celeberrius & de quo oēs fāꝛ. Nā ut iā oñlū ē fabula res paſ
ſim diuulgata ēt ſi uera ſit dꝛ. Vel fabuloſus de quo pp lōgīgtatē mīta fingūꝛ. ¶ Hydaſpes: iſignis magnitudi
ne fluuius in quo & aureæ harenæ & gēme dephēdunꝛ. Fluit p pthos i idiā: & āplo pfundoq; aluo crebras fa
cit iſulas. Poſtrēo q̃tuor ſuſceptis fluūinib⁹ ido fluūinī admiſceꝛ: dict⁹ ab hydaſpo medoꝝ rege. ¶ Lābit: pla Lupus
cide tāgit: pprie lābere & lingere ē cū aliqd ligua ſuauiter tāgimus: qđ græci λείχω dicūt. Placet āt acrōi p me
taphorā dcm̄ qm̄ lēiter fluat. Alibi ē. Et ſydera lābit. ¶ Nāq;: q̃ q itegra uita ſūt tuti ſint. pbat exēplo ſui. ¶ Lu
pus: is ē q græce λύκος dꝛ ἀπὸ τοῦ λύκου. i. a luce. Huius. n. oculi terſi ſūt & pſpicui: ut i tenebris qcqd uel
minimæ lucis ē ita colligāt ut fulgeāt. Aial: eſt marti cōſecratū qa & ui & inſidiis pugnet: & crudelis ſine aliq̃
generoſitate ſit. eius eſt natura ut ſi hoiem pri⁹ uiderit q̃ ab eo uideaꝛ: illū muteſcere aut ſaltē rauceſcere co‑ Termi
gat. Vñ eſt pūerbiū græcoꝝ: qđ & Terē. uſurpauit λύκος ἐν μύθῳ. i. lupus ē i fabula quotiēs alicuius inter‑ nus
uētu: qm̄ ea q loqmur: illū audire nolumus: ſermonē finimus. qa ita ab illo uiſi obmureſcimus queādmodū
obmuteſcūt uel rauceſcūt uiſi a lupo. Propter q̃ Vir. Vox quoq; mœrim iā fugit ipſa. Mœri lupi uidere prio
res: Aphrica ægyptuſq; paruos & inertes gignit lupos. Euanthes ait arcades ſcribere ex gente cuiuſdam anti
ſorte familiæ lectū hoiem ad ſtagnū eius regiōis duci: ac ſi ueſte in quercu ſuſpenſa ſtagnū tranarit in ſyluas
abire fieriq; lupū: q̃ ſi carnibus humanis abſtineat. rurſuſq; poſt nouum annū rurſus tranet ſtagnū in hoiem
reuerti addito noue annoꝝ ſenio. Auguſtinus hoc fieri negat: ſed demonum illuſionibus ita id & ſibi & aſpi‑
ciētibus uideri. Caudæ huius aialis crediꝛ uulgo uirus amatoriū i exiguo uallo ineſſe ſed cū capiꝛ abiici nec
pollere niſi uiuo arripiaꝛ. Lupi roſtrū inueteratū ueneficiis reſiſtere aiūt: ob idq; portis pfigunt. Veſtigia eius
calcata equū torpeſcere faciūt. ¶ Lardū: iis q argētū uiuum biberint remedio eſt. in excremētis ei⁹ oſſa inue
niunꝛ: q alligata dentium dolorē ledāt. ¶ Sylua ſa. ut nō miꝝ ſit ſi lupus i aperto hoiem fugiat. Sed q̃ fugiat i
denſa ſylua ubi aios hēt maiores. Maius autē mirū qđ maximus lupus fugerit. affert ēt rōnē quare incautius
& ultra cōueniēs ſpatium ābulaſſet. Erat. n. & uacuus curis: & adeo occupatus i lalage canēda. ut non aīaduer‑
teret ſe terminum excedere: uel itineris: uel curaꝝ. Terminus: ē lapis ſiue qppiā ſimile poſitus iter agros di
ctus a terēdo qm̄ utrinq; ab iis q agrū ſuū colerēt fodendo tereret. itē terminoꝝ deus terminus dicebaꝛ iſte
cum dii cæteri q i capitolio fuerāt ioui ceſſiſſent ſolus cedere noluit. Quo putarunt romani impiū eorū ſine
termino fore. colebaꝛ ergo in capitolio una cū ioue: eiq; ſacra iſtituta ſunt a Numa pompilio: & terminalia ap
pellata erāt āt cautū q̃ ſi qs bobus terminū euelliſſet ipſe bouēſq; termino ſacri eēnt: ut Oui. in. lib. ſaſt. oſten
dit fugit magnū inocētiæ ſignū: nā nō ſolū nō nocuit: ſed ultro fugit: & qđ pl⁹ ē fugit iermē. Portētū. i. qđ ſu‑
pra naturā cū ſit aliquid futurū portēdit. Sed nūc appellat portētū ferā q̃ ſupra naturalē modū creuerit nō
ergo tanta pceritate ſunt i apulia portēto ſi lupi aut in aphrica leones q̃tus erat ille lupus. Daunias: apulia a
dauno illic rege: & diomedis ſocero: dcā eſt aūt in pſonomico fœminino a daunia: ut ſit daunias dauniados
ut troas troados. Sūt āt in æſculetis apuliæ urſi & apri ingētis magnitudinis eſt ār ab æſculo arbore æſculetū
ut a pinu pinetū. ¶ Iubæ tellus: mauritania i qua iubas regnauit. In ea leōes abūdāt. nā i europa nuſq̃ ſūt pter
illud terraꝝ ſpatiū qđ iter acheloū neſtūq; amnes iteriacet. Magna generoſitas i hac fera: pſtratis pcit: ſatiati
inoxii ſūt i piculis diu terrore tm̄ ſe tueꝛ: teſtariq; uꝛ ſe cogi: tādē coact⁹ piculo ueluti amētia ferꝛ qñ caibus
uenatoribuſq; urgeꝛ cōtēpti hæſitāſq; cedit: dōec cerni pōt. ubi aūt iā arborib⁹ tegiꝛ: celerrimā fugā capit. cū
inſequiꝛ ſaltu iſilit: iter fugiēdū nō ſaltat Vulneratus reliquos negligit: ac in ſolū pcuſſorē ferꝛ. eſt aūt q tela
miſerit ſed nō uulneraueꝛit correptū rotat ac ſternit: nec uulnerat. Pueros nō ledūt niſi i magna fame. i fœmi
nas dūtaxat rugiū. Rotaꝝ orbes circumacti. & ianes currus: & galli gallinacei cātus timēt ſed maxie ignes inſi
ſidias: neq; parāt neq; ſuſpicāꝛ neq; limis intuenꝛ oculis nec ſic aſpici uolūt. Q. Sceuola i curuli ædilitate pri‑
mus edidit leōes. centum autem iubatorū prius. L. ſylla dictator in pꝛtura poſt eū i circo pōpeius magn⁹. de.
hac i his iubatorū. ccc. xv. cæſar dictator q̃drigentos. M. Anto. poſt pugnā pharſalicā prius eos ad currum iū
xit nō ſine oſtento generoſos iugū ſubire. præſerti cū ſimul cū cytheride mima: uectus ſit. arida. n. ſūma. n. pe
nuria aqrū laborat libya. uñ ad raros amnes cōuēiūt oium generū feræ: & uaria admixtiōe mōſtruoſos ptus
ædunt. pigris in ptibus ſeptētriōalibus ubi gelu oia cōcreta ſūt ubi aquæ glacie pigreſcūt. Vel dixit pigris. i.
frigidis ab effectu. ¶ Aura. æ. nō. n. illic ſūt auræ ſuaues. a qbus i caloribus recreari ualeamus ſed uehemen‑

tes ĩſurgũt boreas & aq̃lo.☞Nebulæ:qa ptes hyperboreæ ꝑpetuis nebularũ tenebris dãnatæ ſũt.☞Malus:iup. malignus aer.i.frigidos.☞Frigus.n.uitæ ſũmope aduerſaẽ.Vrget:cõprimit:nã frigore oia cõtrahũẽ:ut calo re relaxãẽ.☞Nimiũ:ꝑ nõ q ꝑpinqor terræ ſit ſol in una q̃ in alia pte orbis:ſed qa illic feriẽs directis radiis: maiores affert calores q̃ ubi ferit obliqs.Athlãtici populi ſũt ſub ipſo oriẽte collocati,q ꝑp nimios æſtus ſolẽ oriẽtẽ ſingulis diebꝰ maximis execratiõibus iſectãẽ.Vltra hos loca ꝑp calores ihitabilia ſũt. Snia ẽ q nullis cõtrariis poterit ꝓhiberi qn amet lalagẽ.Eſt ãt ſimile illi uirgiliãõ.Nõ illũ nři poſſũt mutare labores Nõ ſi frigoribus medis hebrũq; bibamus Scythõiaſq; niues hyemis ſubeamus aquoſæ.Nec ſi eũ moriẽs alta libe raret ĩ ulmo Aethiopũ uerſemus oues ſubſidere cancri.

☙Ode.xxiii. tricolos tetraſtrophos ad cloen.

Vitat hinnulco me ſimilis cloe
Q uerẽti pauidã mõtibꝰ auiis
Matrem non ſine uano
Aurarum & ſyluæ metu.
Nã ſeu mobilibus ueris inhorruit
A duentꝰ foliis:ſeu uirides rubum
Dimouere lacertæ:
Et corde & genibus tremit.
A tqui non ego te tygris ut aſpera
Getuluſue leo frangere perſequor:
Tandem deſine matrem
Tempeſtiua ſequi uiro.

Argumentum. ODES. XXIII.

☙ANT. Ode.XXIII.Cloẽ puellã alloqẽ.Ea.n.horatii ta ctũ tremebũda oitabat mřẽ reqrẽs:uti hinuleꝰ tygridis aut
hinnu- leõis morſũ metuẽs fugit ad mřem.Cũq; eã nõ pſequaẽ ut ty
lꝰ moli gris uel leo hinuleũ deſinat tandẽ iã matura uiro matrẽ ſeq: potiuſq; ipſi adhæreat.☞Vitat hinnuleo me ſimilis Cloe.ode ẽ ſiſis.xxi.Vitat hinnuleo:ꝓduxit at ꝑp aſpirationẽ ſeq̃ntẽ uel potius poetaꝝ more ut latius in nřo uerſilogo appet. ubi do cuimus pluribꝰ exẽplis.h.in metro ui hře nullã.☞Hinnuleo hinnulcus diminutiuũ ẽ ab hinulo:bñ cõueniẽs puellæ timo roſæ.Eſt ãt hinnulus Ceruoꝝ Capoloꝝ Caparũ damarũq; fi lius Pli.ſcri.li.viii.q equo & aſina mares gẽitos antiq hinnu los uocabãt:cõtraq; mulos quos aſini & eq̃ gñarãt ſic ẽt Var.di xit.☞Syluæ:hoc loco triſylabũ ẽ.☞Veris aduẽtꝰ:tũc.n.naſcũ tur folia & hinnuli.& lacertæ i rubis apricãẽ.☞Atq:certe. Ty gris:beſtia ẽ maculoſe uelocitatis tremẽdæ:ut Pli.ſc.☞Tẽpe ſtiua uiro:ideſt nubilis & uiri potẽs.☞Frãgere:ideſt laceraẽ.

☙ACR. Vitat hinoleo me ſiſis cloe:metrũ duobus uerſi bus aſclæpiadeũ.& primus uerſus ꝑ reſolutionẽ ſcãdiẽ ita ui tat hinnuleo me ſimilis. Cloe.Tertios pherecratius quartus glyconicus.qui & ipſe ꝑ ſolutionem ſcãdiẽ:ita: aura. ret.ſilo. æ.metu.Ad cloen iã maturã uiro ſcribit cõtactũ ſuũ fugiẽtẽ cui uelut ſoadet uirorũ eã cõtactũ nõ dẽre uitare & cõparat eã hinnulo imbelli & natura timido:q ſicut ille leonẽ uel tygridẽ:ſic iſta fugiat uiros feras aſtruẽs inſeq ut occidãt: ſe ad hoc uelle cõſeq eã:ut ãplectaẽ:Sẽſus ãt hic ẽ.☞Cloe me uitat:& timet:ut hinulꝰ q cer uæ matri aberrauit & ad oẽs motus auræ uel nemoris tremit:ordo ẽ cloe oitat me ſimilis hinulo q̃rẽti paui dam matrẽ in auiis mõtibus nõ ſine magno metu auraꝝ & ſyluæ.☞Auiis:ꝑter uiæ uſum:q̃ feræ ambulare cõ ſueuerũt.Vir.Auia tũ reſonãt.a.u.r.c.☞Nã ſeu mobilibus.hyppallage ẽ ꝑ mobilia folia ihorrueꝛũt aduẽtu ueris.☞Inhorruit:cõturba ẽ ut ihorruit armos.irẽ.Et inhorruit unda tenebris.☞Seu.u.r.d.l.colore lacertaꝝ expreſſit epitheton.q̃ talibus locis lætæ eẽ cõſuerunt. Vir.Nũc uirides ẽt.o.ſ.l.Et corde & g.l.aio & corpore ſynecdochicos gẽibus.n.capti.tremere cõſuerũt.At q nõ ego te:ordo ẽ.atqui nõ perſequor ego te frangere ut aſpa tygris uel getulus leo.☞Tygris:uelociſſimũ aĩal ẽ:tandẽ ad ꝓpriũ deſideriũ rettulit:ut Vir.Veniſti tã dẽ tuaq; expectata.p.uicit iter durum pietas.Tẽpeſtiua iã matura uiro & uiri patiẽs & cõionctioni apta.

☙POR.Vitat hinnuleo me ſimilis cloe:hæc ode ĩ puellã refugiẽtẽ tactũ uiri ſcripta ẽ.Sẽſus ẽ ãt cloe me ui tat atq; timet:ut hinnuleus qui matri aberrauit.☞Nã ſeu.m.in.u.a.f.ὑπαλλαγὴ pro oeris aduẽtu folia mota inhorruerũt.i.cõmota ſũt ac tremuerũt ſeu uirides.t.d.l.rubꝰ ſpẽs ſũt mori agreſtis.ſic dẽiq; & a ruſticis ho die in italia appellantur.☞Atq nõ.e.te.t.ut.aſ.ſenſus ẽ nõ ita cloe tu timere hoc debes ut hinnuleius quia ille piculũ uitæ a tygride uel a leone timet:ego autem te nõ ea mẽte proſeqoor:ut abſumã:ſed ãplectar.quare nõ ut ille ita tu matrẽ adhuc debes ſequi:cũ tu ſis id ætatis ut uiꝝ ferre poſſis.

☙CHRI. Tenui argomẽto nec grauiori ſtilo ſcripta ẽ amatoria ode.ſed ſi ars iſpiciẽ nõ pua ẽ.Et ut Q.uiti: ſcri.Et in puis rebꝰ ẽ ẽt laꝰ:Virgiliuſq; de apibus ſcripturus tã minoto inſecto in tenui iqt labor.At tenuis nõ gloria ſiquẽ Numia leua ſinũt:auditq; uocatus apollo.☞Inuleo.ꝑ diæreſim ꝑ inulo dixit ẽ.n.inulꝰ puus filiꝰ cerui.Coagulũ aũt inuli in uẽtre mřis cæſi ad morſos uenenatos multũ conferre ſcripſit.Plini.Dixerunt præ terea antiqui inulũ qui eſſet ortus ex æquo & aſina.Qui ãt ex equo & aſino multũ.Optie ãt cõparat puellulã adhuc amoris expertem ceruino filio ætate naturaq; pauido:& q̃renti matrem q̃ perdiderat.nam puellaris illa ætas ſine mře unſq̃ ſe tutã putat.☞Auiis ꝑ ea mõtis loca in quibꝰ uia nulla ſit.auia.n.ſine uia auiaria aũt in qbus aues ſint.☞Pauidã:uel natura pauidã uel pauidã abſentia filii.☞Vão metu:quia timet q̃ nõ ſũt timẽda Syluæ:ꝑ diereſim metri cã proferẽ:ut ſint tres ſyllabæ.ſy.lu.æ.& nõ ſyl.oæ.Nã ſiue euagaẽ poeta:ut locũ ex ornet.Ordo eſt:nã ſiue aduentꝰ ueris ihorruit mobilibꝰ foliis:ſed ꝑ hyppallagen ſege folia nobilia inhorrue rũt aduentu ueris proprie ãt horrere eſt cũ pili ſetæue in aiante eriguntẽ.oeꝝ qñ illud ex frigore ſit dicimus horrere frigeſcere.Iuue.Et horrenti tunicã nõ reddeẽ ſeruo.Et q̃a frigus i corpe pſæpe a timore eſt dicũt hor reẽ timeẽ.Demũ dicius horreẽ exaſpaſceẽ qm̃ corpa q̃ horrẽt aſpa reddũẽ.Virides.l.ſic Vir.nũc ẽt uirides occult ãt ſpieta lacertas nimia ergo timiditas q̃ icutiaẽ ẽt a lacerta tãt illo aiali apđ nos.nã i arabia ut refert Pli. cubitales ſẽ lacertæ.fugis me tãq̃ ſi hoſtis eẽm:& formidãdꝰ hoſtis:ut tygris ẽ & leo.☞At ego nõ pſequor te ſed ſequor.nã ſeqmur amici ꝓſeqmur cõmitãdi cã.aſeqmur & cõſeqmur cũ coeq̃mur his q hactẽus ꝑcede bant.ſed ẽt aſſeq c cõſequiq; rẽ dicimus q̃ obtinemus.Tygris.animal eſt ferocitate efferatiſſima.& celeritate

mirabili nomēq; ut putāt a uelocitate inditū eſt cū lingua illa tygrim ſagittā appellēt. indeq; & fluuio rapidiſſimo.& huic fere tygris nomē ē. Venatores ſic catulos tygridiſ ſubripiūt aſcēd t n.uelociſſimos equos uel camelos & ad luſtra pfecti oēs abſētibus parētib9 rapiūt: fugiūtq; celerrie.at tygris odorniſeca fera ueſtigia leʋctaſ & fugiētes cōſeqſ at illi ātēq inuadit unū e catulis abiciūt ut dū tpſ i legēdo filio parēs cōterit ſpaciū ſit fugiēdi:& mox itidē aliū dōec naues cōſcēdāt & interiecto mari ferā a ſe arceāt. Tāta āt ē i hac beſtia crudelitas ut ſua ſpōte ſemp hoiem petat.cū reliq niſi fames aut ira aut libido ſtimulet ſp fugiāt. Aſpa: dixit in foeminino genere qa mres acrius p ſalute filioꝝ q pres inſurgūt: uel qa ille ſexus uehementior ad irā ſit. ꝩ Getulus. africanus.getulia.n.ps africæ eſt.ꝩ Tempeſtiua: matura uiro.i. cuius ætas ui.ipotēs ē.Vir.iā matura uiro:iam plenis nubilis ānis proprie tēpeſtiua res dr̃ q debito & ſuo tpe fit. Virg. Et tēpeſtiuam ſiluis euertere pinum.

Argumentum. ODES. XXIIII.

ℭOde.xxiiii.dicolos tetraſtrophos uergiliū cōſolatur Quintiliū mortem lugentē.

Quis deſiderio ſit pudor:aut modus
Tā chari capitis: præcipe lugubres
Cātus melpomene: cui liqdā pater
Vocem cum cythara dedit.
Ergo quintilium perpetuus ſopor
Vrget: cui pudor & iuſtitiæ ſoror
Incorrupta fides: nudaq; ueritas:
Quando ullum inueniet parem?
Multis ille bonis flebilis occidit
Nulli flebilior tibi q̃ uergili.
Tu fruſtra pius heu non itā creditum
Poſcis quintilium deos.
Quod ſi threicio blandius orpheo
Auditam moderere arboribus fidem
Nō uanæ redeat ſangnis imagini
Quam uirga ſemel horrida
Non lenis precibus fata recludere
Nigro compulerit mercurius gregi:
Durum ſed (leuius fit patientia)
Quicquid corrigere eſt nefas.

ℭANT. XXXIIII. Ode aſſaſ melpomenē pcipere & docere uelit qs pudor aut mod9 & finis ſit deſiderio chari amici. rñdet muſa obiit ergo qntilius honeſtus fid9 & uer9 ante oīs nulli flebilior q Vir. q pl9 fruſtra illū deos poſcit: ſed ſi blādi9 orpheo cythara ploraret nō tñ uita mortuo rediret. Cōcludit. inde quicqd durū nō licet emēdare leuius fieri patiētia ts igiſ mod9 a muſa pcipiſ & doceſ in Vir. ſolamē. Quis deſiderio ode ē dicolos tetraſtrophos. ē.n. metrū tribus uerſib9 aſclæpiadeū de qbus pria ode: Quartus Glycōic9 de quo in quinta: Quis deſiderio. Ordo ē o melpomene cui pr̃ cū cythara dedit liqdā uocē pcipue lugubres cātus appoſitio: qs pudor: aut modus ſit deſiderio tā chari capitis. Deſiderio. i.abſentiæ. qppe q ablūt deſiʋderantur. ꝩ Pudor: modeſtia & decor. Nā ut iqt Seneʋca epiſtola. C. ē aliqs & dolēdi decor: hic ſapiēti ſeruādus ē: & quēadmodū i cæteris reb9 ita & i lachrymis aliqd ſat ē: imprudentiū: ut gaudia ſic dolores exūdauere: æquo aīo excipe neceſſaria &c. ꝩ Præcipe: doʋce. ꝩ Melpomene: a melodia dr̃ q̃ audiētes demulceāʋtur: hic ait horatius: cui liquidā pr̃ uocem cū cythara dedit pr̃: Iouis enim filiæ muſæ dicunſ. ab heſiodo in theogonia Ergo rñdet muſa: ergo quia. ſ. lugubres cātus requiris. ꝩ Quītiliū: Euſebi9 ſcribit Quītiliū cremonēſē Vir. & hor. familiarē fuiſſe: obiiſſe aū Vir. obitū ānis ſenis. ꝩ Cui. ordo eſt cui. ſ. Quītilio pudor &c. qñ inueniet ullū parē. ꝩ Nuda: ſimplex & pura. Virg. Nigidi9 ut refert: Gel. li. xii. c. xxiiii. Valeri in caſu uocādi ſcripſit ſūmo. i. acuto tono eſſe primā deinde graʋdatī deſcēre ſed ſiquis nūc iqt Gellius ualeriū appellās in caſu uocādi ſm id præceptū Nigidii acuerit primā: non haberit quin rideaſ. Priſcia. ēt lib. vii. cū Gellio conuenire uideſ. Tu fruſtra: pi9 ordo ē tu fruſtra pi9 poſcis deos quintiliū heu non ita creditū ita: ut ſcilicet repoſcere debeas. ꝩ Creditū. ſ. tibi ab illis dii. n. nō ppetuo liberos aut amicos credūt ac donāt. hic Seneca epiſtola. xc. ſcribit liberos cōiugē atq; patrimoniū ita nos hēre debere tanq̃ nō utiq; ſp habituri & tāq̃ nō futuri ob hoc miſeriores: ſi habere deſierimus. ꝩ Orpheo. de hoc late i ode. xii. diximus. Maro ēt i fine. g. latiſſime meminit quō Euridicē uxorē Orpheus ab inferis ſua fretus. cithara reuocare fruſtra tentarit. Ait autē.

Dolēdi decor

Melpomene

Quintilius

Virgilii uſus

patienſ dūeſſe

Ipſe caua ſolans ægrum teſtudine amorem
Te dulcis coniunx: te ſolo in littore ſecum
Te ueniente die: te decedente canebat.
Tenarias etiam fauces alta hoſtia ditis
Et caligantem nigra formidine lucum
Ingreſſus: maneſq; adiit: regemq; tremendum.
Neſciaq; humanis precibus manſueſcere corda.

ꝩ Moderere: pulſando tēperes & gubernes. ꝩ Vane imagini. i. umbræ Dido. Virg. Et nunc magna mei ſub terras ibit imago. & Oui. de morte Druſi ad liuiā inquit. ſupprime iā lachrymas non eſt reuocabilis iſtis quem ſemel umbrifera nauita lintre tulit. ꝩ Virga: de hac uide i ode. x. Lenis mitis placidus. facilis Fata recludere fatoꝝ ſtatuta diſſoluere: ſtatuerāt a ūs mortuos minime poſſe redire ad ſupos. Oui. ēt de morte Dru. ait. nō tibi nō ullis uicere fata daſ. Nigro greg. i. umbris. ꝩ Durū: ordo ē. Sed qcqd durū ē nefas corrigere. i. nō lʒ emēdare. Leui9 fit patiētia. Plautus ēt i captiuis ait. ꝩ Decet id pati aīo æquo ſi id facietis leuior labos erit. Et in aſinaria inquit fortiter malū qui patitur: idē poſt patitur bonū. Seneca item in epiſtola. xcix. inqt Rectus atq; inʋteger animus praua fortunæ & dura atq; aſpera ferendi ſcientia mollit.

ℭACR. Quis deſiderio ſit pudor aut modus: metrū tribus uerſibus aſclæpiadeū. q̃rtus glycōicus. cōſolaſ hac ode Vir. ipatiēter quintilii amici ſui mortē lugētē. Sēſus aūt ē uel ordo: da mihi pcepta carmis o muſa qb9 oſtēdā qs modus deſiderio eē debeat cariſſimi ſodalis aut amici. quidā āt frem. Vir. hūc uolūt eē Tā cari capitis. Cui liquidā: purā: dulcem ſiue canorā. Vir. tum liqdas corui pſſo ter gutture uoces aut quater ingemināt pater: Iuppiter: iouis. n. & Mnemoſynes muſæ filiæ eſſe dnr: ordo aūt eſt. Melpomene: cui pater dedit li-

quidã uocẽ cũ cythara ꝑcipue lugubris cãtus qs pudor aut modus ſit tam chari capitis. Ego. q. ordo eſt: perpetuus ſopor urget Quintiliũ: cui pudor & incorrupta fides iuſtitiæ ſoror nudaq; ueritas erat qñ ergo ullũ iueniet parẽ. ¶ Sopor urget: mors ut ferreꝰ urget ſõnꝰ & tũc cõſãguineus loeti ſopor. ¶ Incorrupta. f. fides bene ẽ apellata iuſtitiæ ſoror. ¶ Nudaq. u. ifucata & pura. q̃ nil occulti hẽat: aut egeat argumẽto. ¶ Occidit mortuus ẽ occidiſſe aũt magnos & ꝑbaros uiros dicebãt. ¶ Tu fruſtra irrõnabiliter: & ſine remedio: ut nil. iã coeleſtibꝰ ullis debẽtẽ. ¶ Creditũ cõmiſſũ. cõmẽdatũ: ut Vir. Aulus ſe credere coelo. Vñ & hoies aias rediđiſſe dñr tanq̃ qs ad hoc repit: ut reſtituerẽt. ¶ Quod ſi ordo ẽ q. ſi blãdiꝰ th recio orpheo modereꝭ fidẽ auditã arboribus nũ qd redeat ſanguis uanæ imagini: quã mercurius nõ leuis recludere fata ꝑcibus ſemel cõpulerit nigro gregi horrida uirga. ¶ Blãdiꝰ: delectabiliꝰ. ¶ Orpheo: orpheus thrax fuit: q dũ cãtu ſuo uel cythara arbores cõmoueret & ſeqrenꝭ: euridicẽ tñ ſuã uxorẽ reuocare ab iferis non potuit. Virg. Reſtitit euridicẽq; ſuã. i. l. ſ. i. imemor heu uictuſq; ai reſpexit: ibi ois effuſus labos atq; iuitis rupta tyrãni foedera. ¶ Fidẽ. cordam. Vane: inani umbræ mortuæ. Sanguis ꝑ uita: ut Vir. purpureã uomit ille aiam. ¶ Imagini: nõ corpi: ut Vir. i. iiii. æneid. & nũc magna mei ſub terras ibit imago: & alibi umbræ: idẽ in eodẽ. Admõet inſõnis & turbida terret imago. Virga caduceo ut tũ uirgã capit hac aias ille euocat horco Pallẽtes alia ſub tartara triſtia mitit. ¶ Horrida: ſeuera diſtricta. ¶ Recludere. apire. ¶ Nigro cõpulerit mercuriꝰ. g. umbraꝝ multitudĩ cõgregauit: ut cõpulerãt q; greges corydõ & tyrſis in unũ. ¶ Duꝝ: ſenſus ẽ duꝝ ẽ tanti amici mortis dolorẽ ferre. Sed leuiꝰ fit leuigatꝭ Suadet patiẽtia leuiꝰ fieri: qđ corrigi ñ põt. ut qcqd erit ſperãda ois fortũa ferẽdo eſt Teren. Et ut qmus aiũt quãdo ut uolumus nõ licet. ¶ Corrigere eſt nephas: nõ eſt licitũ corrigere: nephas enim pro illicito poſuit

¶ PORP. Quis deſiderio. ſ. p. a. m. t. c. p. l. Hac ode τεοπος cõtinet & quintiliũ ſodalẽ horatii: ſenſus ãt ẽ: da mihi ꝑcepta carmis muſa ut oñdã qs modus deſiderio eẽ debet cariſſimi amici. ¶ Ergo. q. p. ſ. u. Eleganter & poetice ſoporẽ ꝑ morte poſuit. ¶ Nudaq. u. bonũ epithetõ iõ: q a nihil oculꝰ tenet ac celat. ¶ Q. ñ: acuta prioꝛ ſyllaba q n ui iterrogatiuã hẽt. ¶ Fruſtra piꝰ: hæc fruſtra repoſcis ſqt. Quitilium: nõ ſub hac lge illis comẽdarũ ac creditũ ꝑ cõmiſſo ut ſupra. Nauiſq; tibi creditũ debes Virg. Nõ uane redeat ſanguinis imagini. ¶ Imagini. i. umbræ ut illud. Et nũc magna mei ſub terras ibit imagno: Nõ leuis ꝑcibus fata recludere. Solita ſibi figura dixit: ut calidũ quicqd placuit iocoſo cõdere furto. ¶ Nigro cõpulerit mercurius gregi: Nigro gregi ꝑ umbris poetice. ¶ Duꝝ ſed leuius fit patiẽtia quicquid corrigere eſt nephas grata ſententia.

¶ CHRI. Et ꝓfũdiori doctrĩa & artificio nõ mediocri referta ẽ ode. Grauiſſimis. n. rõnibꝰ hortaꝭ Vir. ut mortẽ qntilii amiciſſimi uiri hũane & æquo aio ferat. Sed i cã difficili iſinuatiõe utiꝭ. A pricipio. n. negat poſſe repiri modũ tãto luctui. muſãq; ad flebiles hortaꝭ cãtꝰ ut & ipe pari doloꝛ ferri uideaꝭ. Deiñ luctũ ipcepta qbꝰ a luctu dhorteꝭ labiꝭ. & tãdẽ occupata mẽte auditoris: apte nimias q̃relas cohibẽdas oñdit. Quis ergo aut pudor aut modꝰ ſit. i. eẽ põt. q. d. nullus. Signãt ãt tm̃ eẽ deſideriũ morte qntilii: ut nullo pudore ꝓhibeaꝭ a luctu. ¶ Deſiderio: ẽ. n. deſideriũ nimias cupiditas uidẽdi eũ q abeſt. Hic dicimus poſt pugnã deſiderari milites q i pugna pierũt. ¶ Tã. c. c. tã chari hois. Pudor: idẽ ẽ qđ uerecũdia. Et ẽ ſpẽs modeſtiæ q̃ ꝓhibemur ne qd ꝑter decoꝝ aut dicaꝭ aut agaꝭ. unũ diffinuit ꝓhi pudorẽ eẽ modeſtiã: q aium reprimit nec ꝓcaciter aut iordiare aut turpiꝭ pagat. ¶ Præcipe. l. c. i. da ꝑcepta ad lugubres cãtꝰ. Lugubres: q ita q̃rulĩ dulceſq; ſint: ut luctũ moueãt. Proptereaq; dicit iuocare Melpomenẽ: qm̃ ſit ſibi liqda uox. i. nõ ſit aſpa aut rotũda uox: ſed liqda. i. ſuauis: qm̃ nihil i ſe hẽat rauci: aut turbidi aut turgidi & dẽq; ſit pura & deſecata ab oi ſorde. Sic Vir. liquentia mella dixit. ¶ Ergo. q. ſmo abruptꝰ & q a cõcluſiõe icipiat ſic. Terẽ. qd nã igiꝭ faciã. Sic ꝓptiꝰ. ergo tã docte nobis p re tabellæ quitiliũ ãt hũc aliu amicũ aliu frem Vir. eẽ uolũt. Perpe. l. i. mors: unũ uolueriq; ſimillia ſõno. ¶ Hoc. n. differũt mors: & ſõnus. qm̃ illa ꝑpetua: hic iterruptꝰ ẽ Pudor. de quo dixius. ¶ Fides hæc fundamẽtũ iuſtitiæ appellaꝭ a Cicerõe: dr̃q; fides q fiat qđ dictũ eſt iuſtitia. n. diuidiꝭ in religionẽ innocẽtiã: pacẽ: cõcordiã: pietatẽ: integritatẽ & uindicationẽ. integritas ãt ẽ iuſtitia: reꝝ cõſtantiã: dictorũq; ueritatẽ iuiolabiliter cõſeruãs. Huic inſunt partes fides ueriloqũ & ſimplicitas. Fides eſt integritas q̃ dictorũ cõuẽtorũq; cõiter uel ſpãliter cõſtitutoꝝ itemerata ueritas cuſtodiꝭ. Veriloqũ ẽ itegritas ſine fallacia ai ut ſeſe res hẽt ꝓnũciãs. ¶ Simplicitas eſt integritas nihil aliter q̃ corde cõcepit ſimulãs itẽtiõe nocẽdi. Ergo & fides & ueritas itegritatis ſũt iegritas ãt iuſtitiæ ps ẽ. Nuda q a nihil tectũ hẽt. ¶ Tu piꝰ fruſtra: duplex ẽ lectio uel q fruſtra piꝰ ſis q a nihil pietas tua ualeat uel fruſtra poſcis deos q a nõ exaudiũt. Fruſtra ergo poſcis deos ipm̃ qntiliũ: q a nõ dederũt tibi ꝑpetuũ ſed crediderũt ad tp̃s ut cũ uellẽt tu rẽ creditã redderes. Ea. n. lege natus ẽ hõ ut ſit miſſus in corpus tãq̃ i arcis cuiuſdã cuſtodiã a q̃ iniuſſu dei nõ liceat ſibi diſcedere. quapp ẽt ſm platonicos peccãt q ſibi mortẽ cõſciũt ſed ſi iuſſi ſint hoies adeo diſcederꝭ: qđ fit ipſa morte: nihil ẽ qđ aut ipſi de ſe aut nos de illis queri poſſumus ea. n. cõditiõe i hãc lucẽ producti ſumus: ergo & ipudẽtis eſt id recuſare qđ ſuæ ſortis ſit. & arrogãtis id petere qđ ſuã conditionẽ excedat. Hæc ergo eſt ſubtiliſſima ratio qua a luctu Vir. ꝓhibet. Nõ. i. cre. quẽ nõ ea cõditiõe crediderũt ut nõ liceret illis ꝑ arbitrio repetere q oſtendit rõnem cur nõ debeat repetere: fuitq; argumẽtatio ab hõeſto: nũc arguit a neceſſario. i. qđ neceſſe ſit ut acqeſcat cũ ipoſſibile ſit ut recipiat. Quod ꝑ ſed. ordo eſt ſanguis. i. uita q in ſanguine eſt nõ redeat uanæ ima. i. aiæ icorpeæ ego uanæ dixit q a ſit incorpea. Sic Vir. Perq; domos ditis uacuas & inania regna: appellat. n. uacuas q a aiæ locũ nõ occupant. Si. i. quis tu ¶ Moderere. ꝑ modereris. i. cũ ſumma modulatiõe pulſes. Fidẽ. i. cytharã in q̃ ſunt fides. i. chordæ auditã arbo. nã cytharã orphei ſequebanꭍ arbores: unde in ſupioribus Blãdũ & auritas fidibus canoris ducere q̃rcus. Blãdius orpheo: & alluſit ad fabulã nã dicũt orpheũ potuiſſe ita demulcere ſua lyra manes ut mortuã eurydicẽ ea cõditiõe redderẽt ad ſupos reducendã ut nũq̃ illam intereundum antea reſpiceret q̃ ifernũ eſſet egreſſus uerũ cũ ille reſpexiſſet iterũ amiſit. q̃: uir. hor. ſed hoc i ſupioribus demõſtratũ q mercurius animas. uirga ſua ad iferos impellit nõ le. nõ facilis ſed iplacabilis Recludere apire. q. d. reuocare Sic. Maro. Deſine fata deũ flecti ſperare ꝑcando. Durum grauiſſima ſententia: & ex media ſumpta ꝓhianam quæ uitari neqũt minus nocẽt ſi æquo aio feruntꭍ optime ergo & Teren. ut qmus aiunt qñ ut uolumus non licet.

¶ Ode.xxv. dicolos tetraſtrophos i lydiā.

Parcius iūctas quatiūt feneſtras
Ictib⁹ crebris iuuenes proterui:
Nec tibi ſomnos adimūt: amatq;
Ianua limen.
Quæ prius multum faciles mouebat
Cardines: audis minus & minus iam
Me tuo longas pereunte noctes
Lydia dormis.
Inuicem mœcos anus arogantes
Flebis in ſolo leuis angiportu
Thracio bacchante magis ſubinter
Lunia uento.

Argumentum. ODES.XXV.

¶ ANT. Ode.xxv. In lidiā meretricem rapacē ſcribit: q quōdā ab iuuenibus adibat̄ freq̄ntius. Nūc autē rarius: quia uetula. Vtq; ipſa formæ faſtu mœchos olim ſpreuerat ita facta anus uiciſſim deſpicief flebitq; etiā quotiēs libidinoſo amore torq̄bitur: nō ſine quæſtu: q iuuenes gaudeāt puellis magis ſpnantq; uetulā. ¶ Partius.i.q̄.f. Ode ē ſecūdæ ſimilis. ¶ Partius: rarius. ¶ Ictib⁹: lapidū.ſ. ¶ Proterui: intēperantes & imodeſti. ¶ Amat li. nō recedit ab limine. ¶ Me tuo lō. &c. hoc minus audiebat lydia qđ qdē amatores olim dicere ſoliti erant. ¶ Anus leuis.i. cōtēnenda. ¶ Arrogātes. ſupbos & indignantes te adamare. ¶ Angiportu: anguſto uico. Intelligit autē ambitum.i. domorū circuitū: in quo mœchi latere ſolēt & imbribus & uētis expoſiti lydia uero uiciſſim id patief. ¶ Thracio uento.i. borea. ¶ Bacchāte furēte. ¶ Interlunia: tunc.n. tēpeſtates excitari ſolēt. Pli. āt lib. xviii. c. xlvii. de lunari rōne inqt quotiens ab occidēte ſole cernitur: prioribuſq; noctis horis lucebit creſcens erit & oculis dimidiata iudicabif.

¶ ACR. Partius.i.q̄.f. metrū ſaphicū endecaſyllabū q̄rtus adonius in lydiā meretricē rapacē ſed iā uetulam ſcribit meritoq; ab amatoribus paſſuram: quæ fecerat. Sēſus ē iuuenes q olim feneſtras tuas lapidibus inceſſebāt ut excitata ſomno iis apires: iā te negligere incipiunt & iccirco hoc rarius faciūt. ¶ Parcius: rarius: ut parci⁹ iſta uiris tū obiiciēda memēto. ¶ Quatiūt cōcutiūt apherēſis ē. ¶ Ictib⁹. lapidū. Proterui. iſolētes ſupbi. ¶ Amatq; li.i. nō recedit a limine. Hoc eſt ſp clauſa eſt nullo iā amatoꝝ iuxta ſolitū uenīēte: apta.n. recedit a limine. ¶ Facilis uncta ne reſonaret aſſiduo uſu freq̄ntius apiēdo. ¶ Mius & mi.i. qđ olī ſolebāt amatores tui dicere adoleſcentes o lydia peunte me dormis iā minus audis dū deſpiceris pp ſenectutē ab ipſo āt dictū qđ pueri aiebant. ē āt ordo iam mius & minus audis o lydia: iā dormis. lōgas noctes me tuo peunte amore. ¶ Inuicē ſigillatim mō hūc mō illum. ¶ Mœchos. p amatoribus poſuit. ¶ Leuis: ordo ē leuis anus flebis arrogātes mœchos iuicē in angiportu magis ſub iterlūia thracio uēto bacchāte. ¶ Arrogātes. te dedignātes. ¶ Leuis. aut cōtēpta aūt ab amatorib⁹ uacās. ¶ Angiportū. alii dīūt uicū ſine exitu quaſi i loco deſerto & ſine cōuētu ubi flexura eēt alii uicū anguſtū & flexuoſum i modū anguis uel ipo ſecreto ſerpētibus tutū q̄ſi anguibus portum. ¶ Tracio uē. aquilone uel borea ut threicio aq̄loni. ¶ Bacchāte: inſanīēte ut Vir. in. iiii. æneı. Sæuit inops ai totāq; icēſa p urbem Baccatur. ¶ Magis ſubinterlūia: tū magis flebis ſubiterlunia qa tū fere concitanf tempeſtates q̄ſi tetro tpe & in deſertis locis ideo fleret ut doloris teſtem uitaret. ¶ Sub. ante: ut Vir. in. iii. g. Sub lucem expor. c. a. o. pa.

Iuuenta tura interlunium

¶ POR. Parcius. iu. q. f. hæc i meretricē rapacē. Sed uetulā & merito ab amatorib⁹ paſſurā q̄ fecerat ſcripta eſt. ſenſus āt ē iuuenes q olim frequētius tuas feneſtras lapidibus inceſſebant ut excitata ſōno ianuas aperires iā te negligere icipiūt: & iccirco hæc rarius faciūt. ¶ Iūctas āt. f. obcluſas intelligēdū eſt. ¶ Amatq. i. a. li. m. i. limie iāua ē iqt. i. obcluſa iāua .n. cū apperif recedit a limie. ¶ Quæ. p. m. f. m. cardies n̄ multū faciles ſ; multū mouebat faciles cardies in hac re. Audis. m. &. m. i. me tuo longas peunte noctes: Quæ oli iqt ſolebāt adoleſcētes amatores tibi dicer̄. O lydia peūte me dormis iā hoc mius &. m. audis dici. ¶ Flebis i. ſ. l. a. Leuis p nullı⁹ pōderis poſuit dr̄ āt p eo qđ ē cōtēptıbilis aut ergo amorib⁹ leuis. aut amatorib⁹ quōdā tuis leuis. i. cōtēptibilis.

¶ CHRI. Amariſſima iſultatio & felle plēa. Fuerat.n. hæc dū flore ætatis & forma iſignis eēt ſupbiſſima i amatores: nā ut ē apud Oui. Faſt⁹ ieſt pulchris ſeqturq; ſupbia formā. Nūc uero iminēti iā grauiori ætate i q̄ pulchritudo corpea defloreſcit: nā ut ē apđ Salu. Formæ dignitas. aut ætate aut morbo defloreſcit. iā uileſcere: apđ oēs cœpat nec iā amplı⁹ urgebāt illā amātes hoc igif nūc amariſſime illi exprobrat poeta. ¶ Parci⁹. modeſti⁹. Quatiūt cōcutiūt feneſtras: a ferēdo dictas uolūt q p eas lumē iferaf. ¶ Iūctas. cōiūctas q̄ſi cla uſas. Adimūt ſōnos: nā q tota nocte te excitabāt ut admitteref nūc n̄ excitāt ē āt hoc initiū ex deriſiōe acerbiſſimū & plarū pn̄ cū irōia dū uf illi cōgratulari q ſibi tādē qeſcer̄ liceat exprobrat q iā deſerta ſit. ¶ Iāua prius igreſſus ad iteriora dom⁹ ſic dicta a iāo deo cui antiq oīa reꝝ iitia cōſecrarāt: nā fores dr̄ q foras apiunf. Valuæ āt dr̄ ſm Var. q̄ reuoluūf & ſe uelāt hoſtia uocāt cætera itra ianuā ſiue fores ſint ſiue ualue. ¶ Limē dr̄ q ex trāſuerſo i iāua ſit nā limū trāſuerſū dicius hic Ter. Limis oculis & poſuit iāua. i. fores q̄ nūc amāt li. cōclauſe ſunt qm̄ ab ipſo nō diſcedūt. ¶ Cardies. cardo dr̄ p quē fores librametū habēt ad ſe cōmouēdas ut ſit cardo q̄ſi cor ipſaꝝ nā uta iantia motum a corde ſuſcipiūt ita fores a cardine. ¶ Mius. & m. i. quotidie. m. audis uerba amatoris dicentis. O lydia tu dormis longas noctes me tuo pereunte. cōtinent āt huiuſcemodi uerba plenā querelam: nā durum eſt non audire auxilium implorantem durius ſi pereat duriſſimum ſi qui perit tuus ſit. Quæ omnia ſi nō audiret luis negociis occupata minus eſſet querendū. Sed dormit atq; ita ut excedat neceſ-

ſitatē dormit.n.lōgas noctes:cū ſatis eēt ptē ex tota dormire nulla ergo ſui amatoris cura eſt cum nō modo dormiat ſed ultra ēt q̄ oporteat dormiat. Nox āt ēt p cōcubitu pōiſ. Ter. Orabat illius noctē:& ppertiꝰ. Mēd rī noctē pmiſſis ducere amātē. Hoc erit īfectas ſanguine hře māus. ¶ Inuicē uiciſſim: nā ita nūc te illi deridēt ut tu olim illos. ¶ Anus. uetula ſic dcā quaſi anulus qa ſenio incuruet uel ab ānoſitate .i. a numeroſitate annorū: uel a græco: ut placet feſto q̄ſi ἄνευ νοῦ .i. ſine mēte: qa ætate deſipiſcat. ¶ Mœchos. adulteros. ¶ Inuicem .q. uiciſſim. ¶ Leuis: q̄ nullius pōderis apud illos ſis. ¶ In ſolo .i. in deſerto ab amatoribus. Terē. Venit medita tus alicūde ex ſolo loco. ¶ Angiporto: uicū flexuoſum ab anguis flexibus appellāt angiportū. Varro dicit angiportū q̄ nihil poſſit agi. ¶ Threcio: p threicio ſeptētrionali baccāte. ¶ Sub circa. Sed de hac pp̄ōne iā dcm̄ ē. ¶ Inter. l. metri cā diuiſit dictionē. Eſt āt iterluniū id ſpaciū tpis ī quo nec ampliꝰ luna uetꝰ appet neq; adhuc noua uſ qa radiis ſolaribus opta ſit. Sic dicimꝰ iter colūnia ſpaciū qđ itercolūnas relinqſ. ¶ Sic iter regnū tps quo regnū uacat cū prior deceſſerit nec adhuc nouꝰ ſucceſerit q̄ res ad legitimos ēt magratꝰ relata ē nā ſi cōſul uitio creatus ſe abdicare coactꝰ fuiſſet tps qđ itercedebat anq̄ nouꝰ magiſtratū intret iter regnū dicebaſ.

> Quū tibi flagrans amor & libido
> Quæ ſolet mr̄es furiare equorum
> Sæuit circa iecur hulceroſum
> Non ſine queſtu:
> Læta quod pubes hedera uirēti
> Gaudeat pulla magis atq; myrto:
> Aridas frondes hyemis ſodali
> Dedicet hebro

¶ANT. Quū uero occidēte ſole orieſ ex aduerſo ita ut piter aſpiciāſ tūc erit pleniluniū. Quotiēs ab ortu ſolis oriſ poribuſq; noctis horis detrahet lumen & in diurnas extendet: decreſcens erit itertiq; dimidia. ī coitu uero qđ interluniū uocant appere deſierit. ¶ Flagrans. ardens. ¶ Matres. e. Vir. li. iii. geo. ait. Scilicet ante oēs furor eſt inſignis equoꝝ. Et mētem uenus ipſa dedit. Poſtea inqt illas ducit amor trās gargara: trāſq; ſonātem. Aſcaniū: ſuperant mōtes & flumina tranant. Pli. li. viii. ſcrib. q equaꝝ libido extinguiſ iuba tonſa. ¶ Iecur ulceroſum .i. corruptum: in iecore aūt

Plenilunium libido eſt ut aiūt ſolētq; ubi corruptū eſt ulceroſum eſſe quod in brutis aīalibus ſæpe uidere eſt. ¶ Pubes. iuuentus ipſa. ¶ Hedera ui. p hedera & myrto puellas ac iuniores intelligit. ille .n. ſemp uirēt dū iuuenes qdē ſūt. ¶ Pulla. m. i. nouella a pullulo: uñ & pullus eqnꝰ pullꝰ gallinaceꝰ & hmōi: ¶ Ari. f.

Equaꝝ libido allegoricos uetulas mulieres intelligit q̄ aridæ ſunt & ſiccæ. ¶ Dedicet: deputet. ¶ Hebro: hebrus thraciæ amnis eſt inter Aemum & rodopem: qui recipit in ſe flumina Bargum & Suemum: ut Plini. lib. iiii. oſtendit.

¶ACK. Furiare equaꝝ nouo uerbo uſus: q̄ſi ī libidinis furorē urgere. Vir. Scilicet añ oīs furor ē īſignis eqrū. ¶ Vlceroſum. libidis īdignatiōe cōmotū uel certe qđ p ætate appetente tāq̄ ulceroſum ſpnaſ. ¶ Nō ſine q̄

pullus ſtu: nō ſine q̄rela ut auaritiā meretricis oñderet nec tū qdē ſine lucro & pcio corpis. ¶ Læta q. p. h. u. g. i. q puel

hebrus las: iuuenes amēt q̄s ī hædera & myrto itelligi uoluit. ¶ Pulla: pullā dixit ut eius coloris puellas oñdat amari ¶ Aridas frondes. i. anus & decrepitas mulieres: & ſic ēt ætate frigidas: ut hebro glaciali ſint ſimiles merito a iuuenibus cōtēnēdas. ¶ Hyemis ſodali: frigido: ut hyemis tpe. Vir. Semp hyems ſp ſpirantes frigora chauri.

¶POR. Thracio uēto .i. aqlōe. ¶ Quæ. ſ. m. ſ. e. Furiare uerbū fictū uſ q ſignat cū furore cōcitaſ eq̄s magis cæteris aīalibus ī libidinē ueneream accēdi. Vir. teſtis ita dicēs: Scilicet añ oēs furor ē inſignis eq̄rū. ¶ Vlceroſū. ex cōtēptu. ¶ Læta qđ. p. h. u. g. m. p. m. p allegoriā hoc ſignat iuuēculos iuniores mulierculas q̄rere. pullam āt myrtū ſubcreſcētē: hae p hoc nouellā itelligēdū. ¶ Aridas frōdes. cōueniēs ſupiori allegoriæ p uetulis mulieribꝰ dixit. ¶ Subiterlunia recte qa tūc fere cōcitāſ tēpeſtates. ¶ Hæbrꝰ: thraciæ fluuius. ¶ Hyēis ſodali dedicet he. uel q regidus ſit hebrus. ¶ Hyemis ſodalis dſ uel q partis ſeptētrionalis ſit ubi maximum frigus eſt.

¶CHRI. Flagrās ardēs: flagro. n. & flāma a flatu dſ qm̄ flatu excitaſ ignis Fragrare āt olere eſt a frāgendo. nā res fractæ uæhemētius olēt. ¶ Amor & libido: endiadis ē. i. amor libidinoſus ut ē illud: pateris libamus & auro. i. aureis pateris. ¶ Quæ ſolet. m. augmētū eſt nā nō ſolū libidinoſus erit amor tuus: ſed ēt erit talis libido qualis ſolet in equa qđ aīal furere ex libidine ſæpe pcipiſ. Vñ Vir. Scilicet añ oēs furor ē inſignis equarum phiſici āt dicūt ex multo & ualido cibo euenire illis: ut poſtquartā decoctionē multū relinq̄tur: qđ cū ſit iā reparū q defecerat in uaſa ſeminaria defluat: libidinemq; excitet. Cōſtat teſte Pli. in luſitania circa ulyxipponen urbē & tagū amnē equas fauonio flāte ad eū uerſas aīalē cōcipe ſpm̄ idq; ptū fieri & gigni pnicissimū. Sed triēniū uitæ nō excedere. ¶ Iecur dſ & epar: hæc ſedes eſt amoris. Hinc poetæ fingunt Titio libidinoſo uiro iecur tūdi alia uiſcera putrefacta nō renaſcūſ iecur renaſciſ. Quapp nō poetice ſolū ſed phyſice dixit. Vir. Nec fibris reqes daſ ulla renatis. ¶ Vlceroſū. ac ſi dixiſſet flagrātiſſimū nā ulcera ī eo ex calorē naſcūſ: uel ut trito puerbio dicūt oñdit ex amore iecur iā macreſcere. ¶ Sine. q. ſine q̄rela ab eo qđ ē queror. Quid aūt inter conqueri & lamētari interſit. Ci. in ſecūda tuſculana ſic demōſtrat. Cōqueri fortunā aduerſā non lamētari decet id uiri offm̄ eſt. ¶ Pubes. i. puberes. pubes. n. pilſ ſunt q in corpore enaſcunſ uñ anteq̄ oriānſ īpuberes dicimꝰ poſtquā ſunt orti puberes. Et qa ut plurimū circa fœmur naſcunſ p eo mēbro & his q̄ uicia illi ſunſ capiſ pubes. Oui. de arte ama. Ipſa uenus pubē quotiēs uelamia ponit protegiſ leua ſemireducta manu. incipit aūtē in uiro a. xiiii. an. quo tpe prurituꝰ libidini excitaſ: & iā gignere pōt optie ergo dixit pubes. ¶ Hedera. ab herendo. ſuis. n. fibris ei rei cui ānaſciſ heret poſuit aūt hædera & mirtū qa ſp uirēt p uiridiori ætate & p puellis. ¶ Aridas. f. i. arbores ī qbꝰ frōdes areſcāt p uetulis itelligit. ¶ Pulla. m. i. cuiꝰ frōdes pene nigreſcāt uel dixit pulla nouella nā pullulare dicimꝰ arbores cū a radicæ nouæ plāte ſurgūt. pullos. n. ī equo aſinoue iuuēculū filiū dixerūt. Quin & priſci pullos dicebāt ſuos catamitos.

Argumentum. ODES XXVI.

¶ Ode. xxvi. tricolos tetraſtrophos lamiam celebrat.

¶ANT. Ode. xxvi. oñdit amicū muſ hoc ē doctū uirū & pſectū uacaſ triſtitia ſollicitudie & metu hic ipe uētis pmittit auferſ a ſe talia quo uacet lætitie & uoluptati. Itaq; muſa orat Lamiæ ſuo flores nectat & coronā ſui nāq; hono. abſq; ea nil pſſ decetq; ipa

Muſis amicus triſticiã & metus
Tradã ꝓteruis ĩ mare creticũ
Portare uẽtis: qs ſub arcto
Rex gelidæ metuatur oræ:
Quid tyridaten terreat unice
Securus. o quæ fontibus integris
Gaudes apricos necte flores
Necte meo lamiæ coronam
Piplea dulcis. nil ſine te mei
Proſunt honores. hũc fidibus nouis
Hunc leſbio ſacrare plectro
Teq̃ tuaſq̃ decet ſorores.

ſororeſq̃ ſuas Lamiã ĩpm cõſecrarẽ nouis fidib9 & leſbio plectro hoc ẽ lyrico uerſu laudarẽ. Muſis.a.t.&.m. Ode ẽ tricolos tetraſtrophos: ẽ.n. nonæ ſiſ.i. Muſis.a. ordo ẽ amic9 ego muſis tradã ꝓteruis uẽtis portarẽ ĩ marẽ creticũ triſtitiã & metus: ſecur9 qs rex gelide oræ ſub arcto metuaẽ. Quis uel qd unice terreat Tyridatẽ. Marẽ.c. creta Iſula terminaẽ a bocca ſu mari adriatico: a Septẽtriõe pelago cretẽſi a meridie pũico ab oriẽte carpatio au. ẽ Pt.l.iii. Sub.a.i ſcythia ſubſeptẽtri. ἄρκτος.n. urſa dr̃ ἄρκτος uero ſine κ pãis. Tyridatẽ.a. regẽ aut pſiæ. Lamiæ uiro qdẽ gnoſiſſimo & pito. Lamiaꝝ fãilia nobilis erat in urbe intelligit aũt de ælio lamia de quo ẽt li.iii. meminit latiſſime ĩ ode.xvii. Fuit ẽt alter ælius Lamia eiuſdẽ familie q domitiãi tẽpeſtate uixit. Cui nupta erat domitia lõgia q̃ ab uiro ablatã. Domi. ẽt ĩ mr̃imoniũ adduxit Deide lamiã ĩpm ĩ exiliũ miſit d lamiis ãt plura iã dixius in ſat.iiii. Iuue. Piplea.i.o. muſa ſcr.n. feſt9 q̃ pipleides muſæ a pipleo fõte macedõiæ deẽ ſẽ pp liquoris ei9 unicã ſubtilitate Varro ẽt ſcr. pipleides & pipliades libethrides q̃ & Theſpiades a terreſtribus locis cognoſatas: ſunt & q uelint hoc in loco piplea legere: nã pimplea locus ẽ macedõiæ muſis ſacer πιμπλάω aũt impleo ſignãt. Fidibus.n.i. nouis cordis per qd̃ latinas intelligit qbus ĩpe Hora. tunc utebatur græcos imitans. Leſbio.p.i. lyrico carmine quali alcæus & ſapho leſbii ſunt uſi.

Creta Arctos Artos lamiaꝝ familia Pipleides Piplia des Piplea Piplao

CACR. Muſis.a.t.&.m. met9 duob9 uerſib9 alchaicũ: terti9 iãbic9 nouenari9 hipcatalectic9 q̃rt9 pidaric9 hæc ode ad æliũ lamiã ſcripta ẽ lamias.n. ueteres nobilẽ dicebãt familiæ q̃ ſignãt doctũ & pfectũ uiꝝ triſti ſollicitudine uel metu careẽ. Muſis.a.t.&.m. ordo ẽ. Ego amic9.m. ſecur9 qd terreat unice tyridatẽ tradã triſtitiã & met9 ꝓteruis uẽtis ptare ĩ creticũ mare a qb9 metuaẽ rex gelide ore ſub arcto. Creticũ: ꝓ quolibet mari.i. ꝓ appellatiuo ſpãle. Quid: q res. Tyridatẽ: tyridates rex armẽioꝝ ſiue pſaꝝ fuit. Secur9: ſecur9 amot9 a cura dr̃. O.q̃.f.i.g. ordo ẽ o piplea dulcis q̃ gaudes itegris ne. flo. necte. co. meo lãiæ. Integris: plẽis & imutationẽ neſciẽtib9. Piplea: pypleæ muſæ dcẽſẽ aut a pypleo fõte macedõiæ uẽuico aut a mõte pypleo orchomẽioꝝ: aut a ueſte ĩ ẽ a peplo. Nil.f.t. ñ ẽ aut qa ſine muſa ñ multũ honoris uult itelligi lamiæ carmia ſua: poſſe cõferẽ aut qa prius. Hora. latinũ carm̃ ſcrip. dr̃. Hũc.f.n. chordis ut Vir.i.vi. Threicia fret9 cythara: fidibuſq̃ cãoris. ordo ẽ: decet te tuaſq̃ ſorores.i. muſas hũc ſacrarẽ nouis fidib9. Hũc ſa.l.p. lyrico carmini.

CPOR. Muſis.a. Hæc ode ad æliũ lamiã ſcripta ẽ q̃ ſignat doctis uiris nullã hærẽ ſollicitudinẽ. In ma.c. creticum mare ꝓ quolibet mari ita ſpẽ pro gñe uſus eſt. Quid tyri. tyridates rex armenioꝝ fuit. Pyplea du. pipleides muſæ dñr a pypleo fonte macedoniæ. Hũc leſ. ſociare plectro. Teq̃ tu. ode. lo. ſed ſic intelligẽdũ & tuas ſorores decet hunc leſbio plectro cõſecrare: leſbio autem pp ſappho & alcæum dixit.

CCHRI. Ad æliũ lamiã doctrina excultũ & nobilitate primariũ uiꝝ ẽ ode. Lamiaꝝ ãt familia nobilis fuit Romæ ſiue. Lamiaꝝ cæde madẽtũ. Traxerũt ãt iſti originẽ a formiaꝝ regib9 & ſenatoriã dignitatẽ rõe obtinuerũt: admõet qa amic9 muſis ſit ut ſine ſollicitudĩe uiuat nã doctria hoies ita excolit ut oibus ꝑturbatiõibus careãt. Triſticiã &.m. duas maxĩas ꝑturbatiões. Triſtitia ergo ẽ egritudo q̃ ẽ opiõ pñtis mali ut metus ẽ opiõ mali ipẽdẽtis uerũ de al ꝑturbationibus q̃ gñe q̃tuor ſẽ ſpẽ uero multo plures diſtinct9 ĩ epiſtolis qa ad uitã moreſq̃ maxie ptinẽt dicẽdũ puto. Creticũ.m.a. cre. Iſula dcm̃; cui ab ortu carpathiũ ẽ a uulturno icareum lyciũq̃: a ſeptẽtriõe ægæũ: ab occaſu Iõiũ: a meridie aphricũ: hic uero poſuit ſpẽm ꝓ gñe. Proteruis: oia ꝑterẽtib9. Secur9 hoc.n. ꝑſtat doctrina; ut ꝓcul a curis uiuat. Differũt ſecur9 a tuto: nã ſecur9 is ẽ q nõ timet ẽt ſi imineat ꝑiculũ. Tut9 uero ẽ extrã ꝑiculũ q̃uis ẽt timeat. Sub.a. ſub urſa id.n. grece ſignĩcat arctos: ẽ.n. illa ĩn cœlo imago q̃ arcturus; & urſa appellaẽ: Caliſto filia fuit lycaonis a ioue cõpſſa: & a iunone in urſã uerſa uelut heſio. placet a Diana cũ ægre tuliſſet ipſã q̃ ſibi nympha fuiſſet corruptã reddita. Hæc beſtia facta arctum quẽ archadẽ appellãt pepit Amphis poeta comicus ſcri. illã ad lycaonẽ cũ filio ꝑductã: at mox cũ ĩ tẽplũ iouis licæi quo ſibi itrare nõ liceret ſequẽte filio fugeret a paſtorib9 cũ filio occiſa: & a ioue in ſignũ cœleſte cõuerſa ẽ. Hẽt ſtellas ĩ capite ſeptẽ q̃s nr̃i ſeptẽtriõẽ apellãt. In ſingulis hũeris ſingulas.i harmo duas. ĩ ſũma cauda unam clarã in uentre clarã unã in ſpina unã in crure poſteriori duas in extrẽo pede duas ſup caudã tres appellaẽ urſa maior ſiue helyce: Vrſa ãt minor in q̃ uerſus ẽ filius: Arcturus aut cinoſura: aut arctophilax noiatur. uerũ de hac nõ oẽs idẽ ſẽtiũt: nã agathoſtenes ait cynoſurã fuiſſe nõ filiũ caliſtus. ſꝫ unã ex ideis nymphis. Quæ quõiã iouẽ nutrierit ab eo ĩ hoc ſignũ relata ſit a q̃ ẽt regio q̃dã ĩ creta. ſit cynoſura appellatas. Creteſes ãt & diodor9 ſicul9 hãc & helycẽ iouis nutrices fuiſſe aſſirmãt. Hẽt cynoſura ſeptẽ ſtellas q̃ꝝ una ĩ hũero alia ĩ pectoẽ ſit. In ſpĩa una & una ĩ uẽtre & ſup caudã tres. Tyridates: rex armẽie fuit. Quis: ꝓ qb9.i.a.qb9 Vir. qs aũ ora patrũ troiæ ſub mœnib9 altis cõtigit oppetere. Antiq ẽt qb9 ĩ fœminio gñe dixerũt. Vnice: ſingulare. O piplea: o muſa nã a pipleo fõte macedõiæ dictæ ſẽ pipleæ muſæ: ut acrõi porphyriõiq̃: placet aut a pipleo mõte orcomẽoꝝ aut a ueſte. Apricos q̃ſi pulchros qa ĩ apricis locis pulchriores naſcunẽ. Necte. fl. nec. corona.i. põe coronã quã nectẽdo flores feceris. Fingũt.n. poetæ poetas a muſis corona donari aut alio munere: ſic Vir. Vt lin9 hæc illi diuino carmĩe paſtor floribus: atq̃ apio crines ornat9 amaro dixerit hos tibi dãt calãos en accipe muſæ. Dulcis: qa nihil ſit muſis ſuaui9. Nil.f.t.m.p.h. Snĩa platõica: Ille.n. de furorib9 diuis loq̃ns cẽſet inanẽ euaſuꝝ poetã & ſuã poeſim q ſine muſaꝝ ĩſtĩctu poeticãs ad fores accedit q̃m furor poetic9 a muſis ergo q̃cq̃d honoris tẽtaret inferre lamiæ poeta ſine muſaꝝ fauore oẽ illud euaneſceret. Nouis fidib9 uel qa lyricũ carm̃ nouũ erat apd latios. uel nouis.i. magnis ſic Vir. Pollio & ĩpe facit noua carmia. Fidib9 ãt.i. uer

ſibus q ad fides.i.ad cytharã canunť.Priſciãus ãt Seruiũ ĩpugnat ꝙ hæc fides in noĩatiuo dicat cũ ſit dicẽdũ
fidis.⁋ Leſbio.i.tali carmine quali ſapphus alceuſq; ex leſbo lyrici poetæ uti cõſueuerũt.⁋ Sacrare:qa poetæ
muſaꝝ ſacerdotes ſunt.Me uero primũ dulces ante oia muſæ.Quarum ſacra fero ingenti percullus amore.

Argumentum ODES.xxvii.

⁋ Ode.xxvii.tricolos tetraſtrophos ad ſodales de uini modeſtia.

Natis in uſum lætitiæ ſcyphis
Pugnare thracum eſt: tollite barbarum
More:uerecundumq; bacchum
Sanguineis prohibete rixis.
Vino & lucernis medus acynacis
Immane quantum deſcrepat. impium
Lenite clamorem ſodales
Et cubito remanete preſſo.
Vultis ſeueri me quoq; ſumere
Partem falerni.dicat opuntiæ
Frater megillæ:quo beatus
Vulnere qua pereat ſagitta.
Ceſſat uoluntas:non alia bibam
Mercede:quæ te cunq; donat uenus
Non erubeſcendis adurit
Ignibus:ingenuoq; ſemper
Amore peccas.quicquid habes age
Depone tutis auribus.ah miſer
Quanta laboras charybdi
Digne puer meliore flamma.
Quæ ſaga?quis te ſoluere theſſalis
Magus uenenis?quis poterit deus
Vix illigatum tetriformi
Pegaſus expediet chimæra.

⁋ ANT.Ode.xxvii.ſodales hortať ne uio rixenť:ut thraces
agũt uerũ bẽigne & hilare cõuiuia celebrẽt.Oñdit poſtea me
retricio amore illigatũ maxie laborarẽ:uixq; diſſolui poſſe re
ulla.Huius aũt odes ſenſum ab anacreõte poeta ſũpſiſſe por
phyrio edocet.⁋ Natis i uſum lætitiæ ſcyphis.Ode ẽ tricolos
Scyphꝰ tetraſtrophos:ẽ.n.ſimilis nonæ.Scyphis:ſcyphꝰ herculis po
Cantarus culũ erat ita ut liberi pr̃is cãtarus.de quo Mac.li.v.ſat. & nos
latius i epodo.vi.⁋ Thracũ ẽ:thraces.n.nimio uio truces ſiũt
de iis ẽt ode.xviii.latiꝰ dem̃ ẽ.⁋ Barbaꝛ morẽ.i.ſeuũ.⁋ Vere
cũdũ bacchũ.quo uerecũde utẽdũ ẽ.⁋ Vio & lucernis.i.a cõ
uiuio & lucernis:qbus i cõuiuiis utebanť Vir.li.i.de didõis.
Cõuiuio pẽdẽt lichni laqaribus aureis icẽſi & noctẽ flammis
funalia uincũt.⁋ Medus.a.Acinacis.n.ut aiũt dr̃ gladius mi
Acynatis litaris ligua pthoꝝ uel medoꝝ:qđ ẽt porphyrio inuit hic tñ
ꝓ quocũq; gladio põiť.Immane.ꝓ imaniter.i.ſæue & crudeli
ter.⁋ Diſcrepat:differt diſſentit diſcordat.⁋ Lenite:mitigate:
placatæ mulcete.⁋ Sodales:dicti ſunt ꝙ una ſederẽt:ut eẽnt:
Sodaleſ qđ feſtus ait.⁋ Preſſo depſſo & demiſſo in mẽſa.ſ.non ãt ela
Cubare to ad pugnã cubabãt ãt antiq ueſcẽtes & cœnantes ait.n.Vale.
in mẽſa de iſtitutis antiqs fœmiæ cũ uiris cubãtibus ſedẽtes cœnita
bãt.M.Tu.li.vi.epiſtolaꝝ.Accubuerã hora nona quum ad te
Locri ſraꝝ exẽplũ i codicillis exaraui.itẽ infra eutrapellum cythe
ris accubuit.⁋ Seueri uetuſtiſſimi.Opũtiæ Megillæ.i.locrẽſis
locri aũt ciuitas ẽ in magna græcia iuxta adriaticũ pelagus ut
Magna ſcri. Pto.li.iii.Pli.itẽ li.iii.ait ꝙ a locris italiæ frõs icipit ma
græcia gna græcia appellata.Diony.ſcrib.locros oli in italiã ex attica
ueniſſe:ubi ciuitatẽ cõdidere q̃ ſuo noie appellarũt Stra.li.
Opũtii vi.ſcri.locridis oĩa eẽ ꝓpe phocidẽ l attica e regione euboeæ:
Patro quoꝝ aliq opũtii dicebãť a ciuitate Metropoli ex q̃ natũ eſſe
clus patroclũ teſtať.Home. Et aiax locrus opũtioꝝ regnũ obtine
Ozole bat aliq uero Ozolæ noiabanť.i.odoris mali &c.idẽ Stra.lib.
ix.ait ꝙ ephorꝰ fallıť quũ dixit locros italos ab opũtiis deſ
ſendiſſe qm̃ e locris chryſeũ hñtibꝰ ſinũ colõi i italiã ꝓfecti
ſť euãthe ductoř.Hora.tñ cũ ephoro ſentit hoc loco.⁋ Quo
Amoriſ brũs.u.q.p.ſ.i.cuiꝰ amoř fœliciter ardeat.⁋ Ceſſat.u.i.diceř
ſedes abnegat.⁋ Quæcũq; uenus.i.amica. Domat te.i.iugo ſubii
cit proprius ĩ pricipio.Et caput ipoſitis preſſit amor pedibus
itẽ li.ii.inſtat ſemp amor ſupra caput inſtat amanti. Et grauis
Ingenuus ĩpe ſup libera colla ſedet.⁋ Nõ erubeſcẽdis:ñ pudẽdis & tur
pibus:hic ait phœdra hippolito.At biñ ſucceſſit digno ꝙ adurimur igne.Peiꝰ adulterio turpis adulter obeſt
id ãt poeta dicit quo illũ magis horteť mãifeſtare.⁋ Ingenuo amore.i.libero & nobili nõ ſeruili igenuus.n.eſt
cui ex natiuitate competit libertas nec ẽ factus liber ſed natus de quo legito iſtitutiones iuſtiniani de igenuis.
Saga ⁋ Tutis.ſecretis & fidis.⁋ Ah miſer.poſtq̃ ille amorẽ ſuũ poetæ mãifeſtarat Ho.eũ miſerãs ita erupit.⁋ Quã
Sagax ta.l.c.i.q̃to diſcrimini exponeris & rapiæ cõparat.n.meretriciã rapinã uoraci mari.⁋ Saga.Sagæ ingt Nonius
dñr fœminæ ad libidinẽ uiroꝝ idagatrices uñ ſagaces canes dñr feraꝝ uel aialiũ q̃ſitores.Lucilius. Aetatem
& faciẽ ut ſaga & bona cõciliatrix.Turpilius.Nõ ago hæc p ſagã p̃cio conductã ut uulgo ſolent. Acron dicit ꝙ
Magus ſaga eſt icãtatrix & malefica dcã ꝙ ſatis agat Feſtus ait ſaga quoq; dr̃ mulier ſacroꝝ & ueri ſapiens.⁋ Magus:
Pegaſꝰ μαγεία incãtatio dr̃.μάγος incãtator:ſed pſarũ ligua ſapiẽs dr̃.⁋ Theſalis uenenis ſoluere carminibus.n. &
pyrene ueneficiis uel inferre uel expellere hoibus mala ſolebant.⁋ Pegaſus:ex Meduſæ ceruice & gutture exeẽto pe
gaſus alatus equus pſiluit:q longo poſt tpe quũ potaret in pyrene fonte exiſtẽte infra uerticẽ acrocorinthi mõ
Helico tis peloponẽſi:haud afluẽtes aquas hñti cæterũ pſpicuas ad imũ potuiq; ſuauiſſimas a Bellorophõte dephẽ
nis fons ſus fuiſſe diciť.Vulgatũ ẽ ẽt caballinũ in helicõe fontẽ eripuiſſe quũ ſubiectã ibi rupẽ feriret ungula:hæc ex
pegaſus Stra.li.viii.Oui.quoq; li.iiii.met.ex meduſe cruore pegaſum natũ ſcribit Heſio.ãt i theogonia ſcribit pegaſum
griphes dictũ ꝙ iuxta pegas.i.fontes oceani natus ſit.Soli docet ꝙ i ethiopia ales ẽ pegaſus ſed hæc ales equum nihil
p̃ter aures hẽt Pli.li.x.ita inqt pegaſos equino capite uolucres & Gryphas auritos adũcitate roſtri fabuloſos
Chimæra reor:illos in ſcythia hos i ethiopia.Hyginius ſcrib.aratũ dixiſſe pegaſũ neptunni & meduſe gorgonis filium
eo dicunt uſum eſſe Bellorophõtem quum deuicit chimerã:quã Heſio.i theogo. tria habere capita dixit:unũ
leonis aliđ ĩpius chimeræ:aliđ dracõis qn & anterius leonẽ poſteriꝰ draconẽ medio ãt caprã eẽ:& Oui.lib.x.in
gt.Quoq; chimera iugo mediis ĩ ptibus hircũ pectus & hora leæ caudã ſerpẽtis hẽbat.Addit ulteriꝰ heſio.

illam p ſingula capita ignē efflare ſolitā.Solinus āt ſcribit ꝙ in lycia mons eſt Chimera nocturnis æſtibus fu/ Chimæ
midū exalās.unī fabula triformis mōſtri i uulgū data ē ꝙ chimærā aial putauerunt.præterea χιμαιρα capel/ ra
la iterpretat. Χιμαρος uero hircus. ¶ Triformis chimera.i.meretrice doloſa & fraudibus plena ut chimæra Chima
flāmis.de bellorophōte āt latiꝰ dixius i ſa.x.Iu. Latiſſime uero.Hom.li.ix.ilia.de bellorophōte & chimæra ſcr. ros
¶ ACR. Natis i uſū lætitiæ ſcyphis metrū duobꝰ uerſibꝰ alchaicū tertiꝰ dimeter nouenariꝰ iābicus hipca/ Belloro
talectiꝰ.Quartus pidaricus.¶ Natis i uſum.i.ſ.ad hoc ſpāliter factis ut ē aial pp cōuiuia natū. ¶ Trachū:gē phon
tē ſignificat ſicut ſupra poſuit p ebrietatē rixe deditā.¶ Verecūdūq:.b.uerecūdū uel ꝙ uirgineo ore fingat uel
ꝙ uerecūde eo uti decet.¶ Sāguineis.p.r.figura noua locutus eſt bacchū rixis ꝓhibite cū dici potuerit a bac/
cho rixas ꝓhibete ē.n.hippallage ut illd ē.Accipite ænea & tādē arcete piclis. ¶ Lucernis.i.cōuiuiis q a ueſpa
ichoari cōſueuerūt.¶ Mediis acinacis gladiꝰ plaꝝ:ſed hic ꝓ quolibet poſuit Luc. Decurrit medica fuſis.¶ Im
mane q̄tū admirādo dicit.i.ualde diſcrepat:hoc ē non cōuenit nec ē aptus lætitiæ uini barbarus aius.¶ Lenite
.c.rixā uel tumultū cōpeſcite. ¶ Et cubito.r.p. q̄ſi iſurgētes ad iurgiū admōet ut diſcūbāt. Inter accūbere āt &
diſcūbere & recūbere hoc itereſt:accūbere ē deoꝝ ut tu das epulis accūbere diuū diſcūbere hoium ut diſcū
beret oſtro:recūbere feraꝝ:ut oſſa ſup recubās.¶ Seueri.aut uetuſtiſſimi:aut auſteri: ut Nec cellis iō cōtunde
phalernis.¶ Me quoq; ſūere.i.ſi uſo uultis me miſcere cōuiuio. deeſt.n.ſi ordo ē dicat frater Megillæ opūtiæ
opūtia locroꝝ oppidū dcm̄ ē.¶ Megille.nomē cōuiuæ q opūtia oriunda erat.¶ Quo btūs.n.uelut uoluptuo/
ſus poeta bū btm̄ amātē dixit uulnere ꝓ amore poſuit ut uulnꝰ alit.u.&.c.c.i.¶ Qua peat: q̄ amet ; ut Vir.in
buc.Vt uidi ut pii:ut me.m.a.e.¶ Ceſſat uoluntas.ſ.cōfeſſiōis: & deeſt ſi.¶ Nō.a.b.m.niſi dixerit ſubde.Quæ
te cunq; temeſis eſt q̄cunq;.Venus aūt amor aut amica. Vir.in buc.Partha meæ ueneri ſunt munera. Non eru/
beſcēdis:ū ignobilibꝰ:ū uerecūdis.¶ Ignibꝰ.amoribꝰ ut ceco carpit igni.¶ Ingenuo ſp.a.p.ipudēdo nō erube
ſcēdo laudādo electiōe uel iudicio.¶ Quicqd ha.a.dic coget illū fateri quā diligat.¶ Depone.t.a.i. fideſibus
depoſita ſeruantibus hoc eſt ſecretum ſecure cōmitte.¶ Ah:iteriectio ē dolētis.¶ Miſer q̄ta.!.oſtēdit illū q̄ſi i
aurē ſibi eē cōfeſſum quā amaret & cū execratiōe mirat ꝙ ſic in ꝓcacē & rapacē uel ſceleratā mulierem amor
eius iciderit.¶ Carybdi:meretricia uoracitate. Terē.Nā qd nos cape oportet hæc intercipit uīī eā & mari cōpa
uit uoraci.¶ Quæ.ſ.icātatrix & malefica ab eo dcā:ꝙ ſatis agat.i.q̄ carminibus uel accerſcere poſſit mala hoī
bus uel pellere:ordo eſt q ſaga theſſalis poterit te ſoluere uenenis.¶ Venenis herbis. Vir.in buc. Has her.atq;
hæc.p.m.l.u.ipſe dedit mœris.¶ Pegaſus:bellorophōtis equꝰ cuius celeritate chimæra dr̄ iterempta : uīī &
alas hūiſſe dr̄. Vir. Alipedūq; fuga curſum rētauit equoꝝ:ſicut ſupiꝰ meretricē mari ita hic chimære cōpara
uit q̄ſi multiformi belluæ q leonis draconis & capræ capitibus emineret: flāmis armata ſicut meretrix dolis
& icitamētis libidinū multiformē aūt uoluit eā hac cōparatione intelligi oībus corporis ptibus eſſe turpem.
¶ POR.Natis i.u.l.ſ.Protreptice ode hæc ad hilaritatē:cuiꝰ ſenſus ſūptꝰ ē ab Anacreōte i li.iii.¶ Natis i.u.
l.ſ.p.t.e.Natis ꝓ factis:ut apd Lucili.iudicis hortēſi ē ad eā rē nata paleſtra. ¶ Verecūdū.b.ſ.p.r. uerecūdū.i.
detractādū:ita āt figurata elocutio ē ut apd Vir.Et tādē ar.p.¶ Aciacis:gladiꝰ pthicꝰ ſ3 nūc ꝓ oī gladio poſitū
ē.¶ Dicat.o.nom̄ huiꝰ adoleſcētis.nō dicit opōtia āt oppidū locridos ē.¶ Quo.b.u.q.p.ſ.græce dcm̄ btūs peat
qd ſignat tīī.¶ Ceſſat uolūtas:bibēdi.ſ.q̄ negat ſe bibituꝝ niſi fr̄ megillæ amores ſuos narrauerit. ¶ Ah.m.q.
l.c.itelligēdū hic illū i aurē Horatio amorē ſuū eē cōfeſſū ita hic iq̄t ah miſer q̄ta laboras carybdi ſignificās
illā q amet ꝓcaciſſimā ſceleſtiſſimāq; eē.¶ Quæ ſaga.Sagæ ſūt p̄cātatrices q uel accerſcere carmībꝰ mala hoī
bꝰ pnt uel expellere.¶ Vix.i.t.uix te iq̄t ab hac chiera liberabit pegaſus ſed hoc utrūq; p allegoriā dcm̄ itelligit
¶ CHRI. Hortat ſodales ita tēperate uti uino ne ebrii in rixas inſurgāt:argumētum leue eſt:ſed non ſine ſe
ueritate tractatū.¶ Scyphis.pocula ꝓprie herculis ſūt ut bacchi erāt catari.Pingebat.n.hic deus cum poculo
nō ſolum q͞a heros bibax haberet:ſed ꝙ fabula antiqua ſit ipm̄ poculo tanq̄ nauigio maria trāſiſſe.Poſuit aūt
ſcyphum ꝓ oī poculo. ¶ Pugnare thracū:gēs ut ſupra dixit pp ebrietatē rixis dedita. Ordo eſt pugnare cum
ſcyphis natis in uſum lætitiæ eſt trachū.i.hoium efferatoꝝ ut thraces ſt.Ergo tollite.i.remouete barbarā cō
ſuetudinē & ꝓhibete bacchū a rixis.i.ꝓhibete rixas a baccho ſic & Vir. Accipite ænea ac tādem arcete piclis.
Verecūdū.i.quo cum uerecundia & modeſtia uti debemus. Vel ad faciē huius dei reſpexit q uirginalis pinge
bat & pulcherria.Vnde ē:Accedāt capiti cornua bacchꝰ eris.Cornua illi dant ut diximus.Dant tygres & lyn
ces ut p tygres ſignificet furor ex ebrietate.Per lynces oſtēdat acumē ingenii quod a uino moderate ſumpto
nobis ꝓuenit.¶ Vino.pro cōuiuio poſuit.¶ Mediis lucernis.q in cōuiuio ponebant.Nā priſci nō niſi aduētāte
nocte cōuiuia inibāt.Vnde a ueſpera ueſperna dicebat.Hinc Vir.Nunc eadē labēte die cōuiuia q̄rit:& de lu/
cernis meminit ſic.Et noctē flāmis funalia uicūt.Et pēdēt lychni laquearibus aureis.¶ Acinacis.hoc uocabu
lum perſicum eſt & gladium apud illos ſignificat.Cum admiratione ergo dr̄ q̄tum imane pro imaniter.¶ Di/
ſcrepat.i.differt acinacis.i.rixa & p̄liū a uio & lucernis.i.a cōuiuiis.Et ꝑfecto cōuiuia iūcta ſunt ut ſimul uiua
mus & mutuo ſermōe ac familiaritate fruamur.Rixæ āt ad cædē ſpectāt aut ad amaras diſcordias. ¶ Rema/
nete.c.p.ne inſurgite. Dicit āt Acrō differre hæc iter ſe: quia accūbere ſit deoꝝ.Vir.Tu das epulis accumbere
diuum.Diſcumbere hoium ut diſcūbunt oſtro.Recūbere feraꝝ:ut oſſa ſuper recubās . Ego āt qd ſentirē ſuo
loco expſſi.¶ Vultis.uel iterrogātis eſt uel eſt ſubitelligēdum ſi ut ſit ſenſus.Si uultis me quoq; ſumere ptem
ſeueri ſalerni.Seueri q̄ſi uetuſti:uel acrioris ſapori.i.auſteri.¶ Dicat opūtiæ:frater oſtēdit ex ſuis uerbis cōui
uiū optere eſſe hilare & feſtiuo aſpſum ſermōe ſed cui ēt nō nihil aſſit utilitatis ad uitā & mores emēdādos.
Nam ipſe iocunde iterrogat de amore & nō ſine cōmiſeratione amantem ab auara meretrice abducere tentat.
Intererat aūt cōuiuio frater Megellinæ q pulchritudine nota erat. Vīī fratrē ab illa denoiat.¶ Opūtiæ ſic dcā
eſt ab urbe locridis.¶ Quo.uulnere & ſagitta quo amore. Nec eſt ſine rōne qd dixerit beatus pereat . Nā btōs
ſe putāt amātes. cū pditiſſime amāt ſi re amata frui poſſūt.Ergo amatoriæ de amore ſocutus eſt poeta : & ex
amantiū more.Nā & btōs ſeipſos nūcupāt:& tū ſe pire cōquerunt.Quapp neſcio elegātius ne an uerius hæc

duo admixta cõtraria ciuis noſter Petrarcha expſſerit:cũ dixerit noſſe ſe. Quale e el mel tẽpato colla ſſentio.
¶ Ceſſat uoluptas: Recuſat ille dicere aductus pudore:nõ quod amaret ſed q̃ indignã amari amaret. Nam ut
eſt apud Ouid. Turpis adulterio peius adulter erit. At Hora. cũ cõtra putaret: ſperabat nõ mediocrẽ ſe uolu
ptatem captuꝝ: ſi ſuum ille fœlicẽ amorem ſibi narraret. Itaq; dolet ſe illa uoluptate carere neq; abduci poſ
ſe ut bibat alia mercede. ¶ Quæ te cũq; uenus: quæcũq; mulier a te amata domat te.i. ſub ſuũ te iugũ mittit.
Et ẽ trãſlatio a uictore duce. ¶ Adurit te ignibus.i.amoribus nõ erubeſcẽdis. Hoc dicit qa putabat illã eẽ mo
deſtam liberalẽq; mulierẽ:non aũt auarã. Quod aũt amicã ſuã uenerẽ appellare cõſueuerint amantes: etiam
apud Maronẽ apparet. Eſt enim parta meæ ueneri ſunt munera: nãq; notaui. Ipſe locũ aeriæ quo congeſſere
palũbes. ¶ Ingenuo: & nõ ſeruili & quaſi mercennario. q.d. ſincero & liberali: & qualis ingenuũ deceat. ¶ De
pone tutis auribus: futilis hois eſſe uidet̃ & uani ſuũ amorẽ alii manifeſtare niſi fideli & taciturno. Quapro
pter duo uerba ſe legit: primũ depone. Nã rẽ depõimus quã ea rõne credimus ut ĩtegra nobis cõſeruet̃ unde
eſt depoſitũ. Deinde dixit tutis auribꝰ.i. qbus tute & ſine piculo pp taciturnitatẽ cõmittere poſſis. ¶ Ah.m. tã
rẽ narrauerat adoleſcẽs pceperatq; poeta lõge aliter rẽ ſe habere q̃ crediderat cũ illiꝰ amicã & crudeliſſimã &
auariſſimã intelligeret. Itaq; ex cõmiſeratiõe exclamat. Optie autẽ cõparat rapaciſſimã mulierẽ carybdi nã: ut
hæc ſaxa cauernoſa in ſe furẽte æſtu nauigia trahũt tractaq; lacerãt. Sic auara meretrix amãtẽ allicit allectũq;
uorat cũ neq; corpi illius neq; pecuniæ pcat Caribdis autẽ & ſcylla duo mõſtra ſunt in freto ſiculo: de quibus
Maro. Dextrũ ſcylla latus leuũ implacata carybdis Obſidet. Eſt aũt locus iſte ſm Saluſtiũ iuxta taurominita
num littus. Extatq; fabula carybdi mulierẽ fuiſſe rapaciſſimã: quæ cũ herculi uaccas rapuiſſet: a ioue fulmia
ta ẽ: & i hoc mõſtrũ cõuerſa: q̃ta ergo laboras carybdi.i.q̃ crudeliſſima rapaciſſimaq; mulier̃ laceraris. ¶ Flã
ma amore. ¶ Saga. uenefica dicit̃ q̃ ſatis agat.i. quæ carminibus philtriſq; & aliis ueneficiis acceſcere uel pel
lere mala hoibus poſſit. Optimus aũt pgreſſus cũ a minoribus ad maiora aſcẽdat. Primo.n. ponit theſſalã ue
neficã quæ multũ poſſit. Deĩde nõ ſatis hoc eẽ ad miſerias iſtius leuãdas adiũgit magũ: q plus q̃ ſaga ualeat.
Sed cũ nec iſte qdẽ ſufficiat adiũgit poſtrẽo deũ: & i uno quoq; iſtoꝝ triũ geneꝝ p dubiã interrogationẽ oſtẽ
dit opus eẽ excellẽtiſſimo. Poſtrẽo cũ dicat pegaſum uidet̃ admiſcere diuinã & humana uim. ¶ Theſſalis: ef
ficaciſſimis ut in theſſalia efficiebant̃. Nã eã regionẽ ueneficis mulieribus abũdaſſe & Lu. & multi alii poetæ
teſtãt̃. ¶ Venenis: ueneficis ſic Vir. Has herbas atq; hæc mihi ponto lecta uenena ipſe dedit mœris. Venenũ ãt
dicimus quod cito i uenas deſcẽdat ſiue ſalubre ſiue noxiũ dictũ q̃ p uenas tranſcurrat. inde p quãdã ſimili
tudinẽ colorẽ qa ueſtibus ĩbibit̃ uenenũ dixit Maro: ut Tyrio ſaturata ueneno. Hoc græci pharmacon appel
lãt in eadẽ ſignificatiõe. Deniq; oẽ id qd̃ uel ſũptu uel tactu noceat uenenũ appellãt: unde & p ueneficio capit̃.
¶ Magus: hoc uerbũ lĩgua pſica ſapiẽtẽ ſignificat. Vñ illi eos magos appellãt quos græci phõs quos babylõii
chaldeos: quos indi gymnoſophiſtas: quos ægyptii ſacerdotes. Et qm̃ ipſi huius artis inuẽtores cultoreſq; ha
bent̃ p̃cipue aũt zoroaſter: icirco qcũq; in arte piti ſunt magi appellant̃: & ipſa ars magica q̃ romanorum legi
bus exerceri phibet̃: Cuius rei nõ ignarus Vir. ipſam ſe excuſantẽ inducit Didonẽ his uerbis. Teſtor cara de
os & te germana tuũq; Dulce caput magicas inuitã accingere artes. ¶ Quis. d. qua potẽtia deus? ¶ Pegaſus. ut
breui rẽ uniuerſam pcurrã: i extrema lybia phorci dei marini tres fuere filiæ excepto nympha: hæ ut placet
Hæſiodo. ſtheno: euryale: & meduſa fuerũt q̃s gorgones appellãt. Oui. aũt duas ponere ũr dicẽs. Cuius i in
troitu geminas hitaſſe ſorores niſi forte dixit geminas.i. eodẽ ptu æditas: q̃ſi trigeminas. Sed uno tãtũ oculo
p̃ditæ quo mutuo & p uices utebant̃. Meduſæ eſt qa in caſtiſſimæ palladis tẽplo cũ neptũno cõcubere nõ eru
buit ipſa pallas crines pulcherrimos in deformes angues mutauit: Eidẽ deinde caput a pſeo iouis filio abſci
ſum eſt. Sed ex meduſæ utero emicuerũt duo filii: chriſaor ſic noiatus qa aureum enſem manu teneret & pe
gaſus equꝰ alatus q nomẽ ſortitus ẽ a fontibus & fluxibus oceãi apud quos eſt ortus: Nã græce fons: πηγη dr̃.
Chryſaor ãt ad cœlos aſcẽdit: tonitrũ & fulmẽ ioui ferẽs. Pegaſus uero i mõtẽ eliconẽ euolauit: & ungula uer
tice pcuſſo fontẽ pduxit q ab eo pegaſeus eſt dictus. hic Iuue. Rippa nutritꝰ i illa ad quã gorgõei plapſa eſt
pẽna caballi. Et Perſius. Nec fonte labra prolui caballino: hæc de pegaſo: ſunt q dicãt ipm igneum anhelitum
habuiſſe: & ferreos pedes: de hoc Oui. Huic ẽt ſupra nubes & ſub ſydera lapſo Cœlũ: pro terra pro pede pen
na fuit de fonte ãt ſic. Oui. Vera tñ fama eſt & pegaſus huius origo. Fõtis pp hũc fontẽ in ſignũ cæleſte qd̃ ex.
Belloro
phon
xv. ſtellis micat & equus dr̃ cõuerſus eẽ. Oui. Iãq; indignãti noua frena receperat ore: Cũ leuis aonias ungula
fecit aq̃s. Nũc fruit̃ cœlo q̃ pẽis ãte petebat. Et nitidis ſtellis qnq; decẽq; micat. Bellorophõ ãt glauci filiꝰ fu
it & ephyræ quã deĩde corinthus horeſtis filius a ſe corinthũ noiauit regnauit: Mox a p̃toargiuorum rege re
gno exutus apud illũ degebat ſed fuit p̃to uxor Sthenobo ea ſiue antia q̃ amore bellorophõtis capta cum ille
aſſentiri nollet amorẽ in odiũ uertẽs illũ apud uiꝝ tanq̃ q uim afferre uoluiſſet ſimulauit. Non ſuſtinuit rex
eũ pdere ſed illũ cũ epiſtola ad ariobatẽ ſoceꝝ miſit: in q̃ & crimẽ hois narrabat: & ut illum interficeret roga
Chime
ra
bat: Sed neq; ariobates hoiem pdere auſus miſit contra chimerã ſperãs ab ea interfectũ iri: quo tpe dicũt illũ
pegaſum alatũ equũ aſcẽdiſſe & illius auxilio mõſtrum chimerã interemiſſe. Fuit.n. chimera filia typhaõis
& echidnæ mõſtrum horrẽdum. Ignẽ.n. euomebat: & tribus inſurgebat capitibus quoꝝ primũ leonis: poſtre
mum draconis medium autem chimeræ.i. capræ erat. De q̃ Heſiodus προσθελεων οπισθεδρακων μεσσηδεχι
μαιρα. hæc anteq̃ pderet̃ ex ortho cane gerionis & ſphingẽ & leonem nemeum peperit: ſed tamen de chime
ra & pegaſo aliqd eſt qd̃ ad hiſtoriã referri poſſit. Nã in lycia dicunt mõtẽ fuiſſe chimerã leonibus: ſerpenti
buſq; & inhabitabilẽ: & cuius e uertice flãmæ ſæpe apparerẽt: quẽ bellorophon his feris purgatum habitabi
lẽ reddidit. Mõs iſte lyciã a caria diuidit. Supauit p̃terea ſolimiſios cum qbus ariobates bellũ gerebat. Supe
rauit & amazonas in regnum illius irruentes q̃ uirtute ita ſibi ariobatem recõciliauit: ut non ſolum pepercerit:
ſed alchimenẽ alterã filiã uxorẽ dederit: hoc altera quã p̃ti uxorẽ diximus ita iniquo tulit aĩo ut ſibi ipſi mor
tem cõſcierit. Pli. uero ſcribit primum a bellorophõte iuentũ eſſe equo uehi: ſed & in ethiopia dicit Plinius eẽ

equos pēnatos & cornibus armatos: quos pegaſos uocāt Albertus aūt magnus addit aīal eē horrendum; neq; tñ ſuis alis uolare: ſed illis ad curſum adiuuari & oēs beſtias illū horrere: ipmq; oibus eē iſeſtū pſertim hominibus ſed ut qñq; ad iterpretationē nřam redeā concludit poeta q uix illū expedire poſſit pegaſus ab illa chimera. i. a muliere illa quæ ita horrenda ſit fera ut nō poſſit ſupari a bellorophōte & a pegaſo: ut ſupata eſt chimera lycia. Ergo ſua feritate multiplicem beluā & flāmis armatā ſuperabat hæc meretrix.

Argumentum. ODE. XXVIII.

¶ Ode. XXVIII. dicolos diſtrophos oſtēdit mortem cōem oīus per Archytam.

TE maris & terræ nūeroq; carētis hare
Menſorē cohibent archita (næ
Pulueris exigui ꝓpe litus parua ma-
Munera: nec quicq̄ tibi prodeſt (tinum
Aereas tentaſſe domos animoq; rotundum
Decurriſſe polum morituro.
Occidit & pelopis genitor conuiua deorum
Tithonuſq; remotus in auras.
Et iouis arcanis minos admiſſus. habentq;
Tartara panthoiden iterum orco
Demiſſum: q̄uis clypeo troiana refixo
Tempora teſtatus nihil ultra
Neruos atq; cutem morti conceſſerat ātræ:
Iudice te non ſordidus auctor
Naturæ ueriq;. ſed omnes una manet mors
Et calcanda ſemel uia lœti.
Dant alios furiæ toruo ſpectacula marti

¶ ANT. Ode. xxviii. oñdit mortē cōez oib9 alloqns aūt phm Architā: dicit nil ꝓfuiſſe mortuo ſibi geometriā aſtrologiāq; noſſe. Ille āt rñdere iducit oibus moriēdū eē doctis pariter & idoctis uario tñ caſu ſe uero illiricis ūdis fuiſſe obrutū. Itaq; nautas pteretes orat puluerē ſibi ipi iicef pigeat minie. Te maris & terræ nūeroq; carētis arenæ ode eſt dicolos diſtrophos ē. n. vii. ſilis. Mēſorē: geometrā itelligit. Oui. li. i. m. ait cōemq; pri9 ceu lumia ſolis & auræ caut9 humū lōgo ſignauit limite mēſor. ¶ Archyta: Archytas tarētin9 & pytagoric9 nobiliſſim9 fuit. q Platonē quū a Diōyſio necādus eēt p epiſtolā eripuit. Eſt āt admiratiōi ſūmæ hitus apud plurimos i oi uirtutis gñe in geometria āt cubū prius ut Plato i rep. teſtaf iuenit: auctor Laerti9 li. viii. ¶ Matinū litt9: Matini ppli ſſ i Apulia. ut Pli. li. iii. inqt. Ex gargāo matcolani nereci ni matini. ¶ Aerias. t. d. aſtrologū fuiſſe iuit. Polū rotūdū coelū ipum: poſuit. n. ꝑ toto ptē p ſynecdochē. Poliq; dñr. duo pūcta axē terminātia i qb9 celū uoluif. Vñ dñr a πολιω qđ ē uerto hic & poli uertices appellāf. Vir. li. i. ge. Hic uertex nobis ſep ſublimis. ¶ Occidit. & p. g. Architā ſic rñdiſſe p ꝓſopopeiā poeta iuit: ubi p exēpla oñdit formoſos ēt & diis oriūdoſ cōiūctoſq; hoīes pitos itē mortē effugere nō potuiſſe qđ i mortis ſolaciū dr. ¶ Pelopis. g. i. tātalus phrigiæ rex de quo late i ode. vi. Dio. ēt li. v. ait Tātal9 iouis fili9 diuitiis & gloria iſignis i ea Aſiæ pte: quā nunc paphlagōiā uocāt: hitauit: plurimū diis ob gñis claritatē charus poſtmodū fœlicitatē ſuā iſolēter ferēs imortaliū ſecreta q mēſæ cōione uſuq; deoꝝ nouerat: palā ꝓtulit hoib9. Qua ex cā & uiu9 pœnā tulit & poſt obitū ſm fabulas tormētis apud iferos iter ſceleſtos ppetuis puniſ ex eo & pelops & Niobe orti ſunt hæc ex Diodo. Tithon9: fuit his laomedōtis fili9 q i aſiā orientē uerſus uſq; i æthiopiā militās dr genuiſſe ex ida filiū noīe Mēnona: q quū troianis pſidiū tuliſſet poſtea ab achille eſt interfectus id ſcribit Dio. li. v. Seruius aūt li. iii. g. ſcribit q tithonus dū iuuenis eēt & forma decorus ab aurora dilectus raptus fuit ex qua Mēnonē genuit: ſed tandē poſt lōgiſſimā optatāq; uitā audita Mēnonis filii morte in cicadā uerſus dr apoetis: hinc ait Hora. Lōga tithonū minuit ſenectus. Latini quoq; poete Mēnonē auroræ & Tithōi filiū aſſerūt. ¶ Remotus in au. i. a terris in auras abiit: hoc eſt expirauit. ¶ Minos fuit is iouis ex Europa filius q leges multas Cretēſib9 dedit ſimulās eas a ſe i ſpelūca q̄dā meditatas ſcribit id Dio. li. vi. Plato aūt in minoe de legibus introducit Socratē dicere homeꝝ ſcripſiſſe minoa in gnoſo Cretæ urbe ampla regnaſſe nouem annos magno cū ioue collocutū. Accedebat. n. ut idē Socrates ait in iouis antrum erudiēdus. Vñ didicit qđ docuit inde cæteros: q̄ ab ioue nouē annis acceperat. ¶ Pāthoidē: pythagorā ſignificat q aliq̄do fuit Euphorbus pāthoi troiāi filius a Menelao iterfectus. Laer. li. viii. ſcribit q refert heraclides pōticus pythagorā de ſe dicere ſolitū q fuiſſet aliq̄do æthalides mercuriiq; filius putatus eēt mercuriūq; mōuiſſe illum: ut peteret pter imortalitatē qđ uellet. petiiſſe igif ut uiuēs & uita functus uium q̄ cōtingerēt memoriā hēet. Itaque i uita mēiniſſe oīum eādēq; memoriā & poſt mortē reſeruaſſe longoq; poſt tpe in euphorbū ueniſſe: atq; a Mene. fuiſſe uulneratū. Euphorb9 āt dixit ſe aliq̄do æthalidē fuiſſe: atq; a mercurio ꝓ munere hoc accepiſſe. ut aīa illius iugi circuitiōe uagaref & inq̄s uellet arbores uel aiantes cōmigraret. Poſtea uero q̄ euphorbus diē obiit migraſſe in hermotinū ipſius aīam q & ipſi quū fidem uellet facere brāchidas petiit igreſſus apollinis fanū oñdit clypeū quē illic Menelaus affixerat: ait. n. illū quū ex troia remeaſſet appollini ſacraſſe ſcutū iā putrefactū: ſolāq; pdurare eburneā faciē. ubi āt & hermotinus uita functus ē rurſum i Pyrrhū deliū piſcatorē migraſſe illūq; oia memoraſſe ut. ſ. primū æthalides fuerit poſtea euphorb9 deide hermotius ac poſtea pyrrhus effectus ſit ac deiceps poſt pyrrhū factū eē pythagorā: oiumq; meminiſſe q̄ pdiximus hæc Laertius li. viii. Meminit ēt Naſo li. xv. met. nā introducit pythagorā ita dicētē. Ipſe ego: nā memini. Troiani tēpore belli Pāthoides euphorbus erā cui pectore quōdā. Cognoui clypeū leuæ geſtamina nřæ Nup abanteis tēplo iunonis i argis. ¶ Orco: orcus pluto dr: ait. n. in uerrinis Cice. ut alter orcus ueniſſe æthnā & nō ꝓſerpinā ſed ipſam cererē rapuiſſe uř. Sunt & q uelit orcū dictū ex eo q dii iurabāt p ſtygē: eſt. n. ορκοσ iuramētū ορκοω uero uoco ad iuſiurādū: ē orcus apud homerū li. ii. ilia. Theſſaliæ fluuius q peneū olei inſtar ſupnatat de quo Pli. li. iiii. Nihil ultra neruos atq; cutē morti: &c. Sēſus ē: q nerui tantū & cutis ipſius pierant aīa tū uiuebat ſemper.

archytas — Matini — Poli — tantaluſ — Paphlagonia — tithonus — Mēnon — Minos — pythagoras — euphorbus — Ethalides — Orcus — Orcos — Orcoo

Non ſordidus auctor. Cice. li. i. de natura deoꝝ ſcribit de pytagoreis q̃ tãtũ opinio ꝓiudicata poterat ut etiã ſine rõne ualeret auctoritas. Nã pythagorei ſiq̃d affirmabant in diſputando quæreretur q; qua re ita eſſet reſpondebant: ipſe dixit: ipſe aũt erat pythagoras. Sed oẽs. Ouĩ. ẽt inquit in meta. Serius aut citius ſedem ꝓperamus ad unã. Et de morte. Druſi. Fata manet ois: oẽs expectat auarus Portitor: & turbæ uix ſatis una ratis. Tẽdimus huc oẽs metã ꝓperãus ad unã. Oia ſub leges mors uocat atrã ſuas. Et de morte Tybulli. Scilicet omne ſacꝝ mors importuna ꝓphanat. Oibus obſcuras iniicit illa manus. ¶ Dant alios ordo eſt: ſunera dãt alios ſpectacula toruo marti. i. multi furore ducti ſunt ludi. Marti pugnando enim pereunt.

¶ ACR. Te maris & terræ numeroq; carẽtis harenæ: Metꝝ prio uerſu eroicũ: ſcd̃s heroicꝰ tetrameter hæc odæ ex ꝓſopopeia formata eſt inducitur enim corpus naufragii Architæ tarẽtini ad littus expulſum conquæri de iniuria ſua: & a pretereuntibus petere ſepulturam. Qui archyta pythagoricus fuit geometriæ & aſtroſcopiæ ꝑitus: pythagorici enim oĩa numeris cõſtare dicũt ad eius ergo cõſolationem ẽt famoſos & diis oriundos coniunctos hoies ꝑiſſe cõmemorat. Numeroq; carentis harenæ: ut eſt quẽ q̃ ſcire uelit libyci uelit æquoris idẽ Diſcere q̃ multæ zephyro turbẽt arenæ Menſorẽ geometrã. ¶ Cohibet cõtinent. ¶ Propelit. p. m. Matinus mons apuliæ iuxta quẽ archyta ſepultus eſt ſiue ut q̃dam uolunt: plana calabriæ. ¶ Nec tibi q̃cq̃ ꝓdeſt. i. nihil tibi ꝓfuit ad mortalem conditionẽ p phyſice diſciplinã rõnẽ cœli & ipſas reꝝ ꝑſcrutatũ naturas. ¶ Occidit & p. g. c. d. Tãtalus Pelopis pr̃ epulaꝝ ſcelere deoꝝ cõuiua: a q̃bus ꝓ funeſtis filii dapibus pœna percuſſus eſt Vir. in ſexto. Lucẽt genialibus altis Aurea fulchra thoris epulæq; ante ora paratæ Regifico luxu furiarum maxima iuxta Accubat: & manibus ꝓhibet contingere mẽſas. ¶ Tithonuſq;. r. i. a. Titonũ laomedõtis filiũ aurore maritũ in auras receptũ dicit. hoc eſt mortuũ. Vir. Titonia flectere cõiunx. ¶ Et Iouis arcãis. m. ha. aut q̃ ſemios predicabat cũ Ioue colloqui & ex cõſilio eius cũcta agere: aut iouis arcanis: Plutonis a quo inſtitutus eſt iudex pro recordatiõe iuſticiæ: ut Vir. i. vi. Quæſitor minos urnã mouet. ¶ Pãthoidẽ. i. o. d. nũc Pythagoram ſignificat q ꝑdicauit ſe apud Troiã euphorbũ panthoi filiũ fuiſſe qui interfectus a menelao iterum reuixit factus pythagoras: idq; eum cognouiſſe agnito clypeo quẽ tẽplo euphorbus fixerat hic ante & in Homerum dr̃ renatus poſtea in pauone: poſtremo iam Enniũ poetã: & iõ dixit cũ neruis atq; cute mortuũ: aĩa diu uixiſſe iteꝝ: q̃a ſæpe mortuus eſt trãſeunte aĩa eius in alios. ¶ Demiſſum in iferiora de ſuperioribus dicit: ut Vir. i ſecũdo æneidos Demiſſe e neci nũc caſum lumine lugẽt. ¶ Clypeo: p clypeũ. ¶ Tẽpora teſtatus ordo: teſtatus troiana tp̃a refixo clypeo. ¶ Te iudice nõ ſordidus auctor naturæ & ueri. ¶ Nil ultra. n. a. c. cõceſſerat atræ morti. Nil ultra. i. q̃uis nõ ſit mortuus niſi tãtũ neruis & cute. ¶ Teſtatus. i. recordatus troianoꝝ tẽporũ refixo clypeo. Et calcãda intrãda: ut eſt ibãt obſcuri ſolã ſub nocte p umbrã & alibi. ¶ Sed reuocare gradũ. ſ. q. e. ad. a. hoc opus hic labor eſt. ¶ Dãt alios. f. ideſt diuerſis generibus q̃dem ſed una morte ſingulos ꝑire. ¶ Spectacula martis eo q̃ in ludum Martis per bellicum precipitantur furorem.

¶ POR. Te maris & t. n. q. c. h. Hæc ode de Proſopopeiã formã ẽ inducit. h. corpus naufragii Archytæ Tarentini in littus expulſum conqueri de iniuria ſua & petere a ꝑtereũtibus ſepulturã. Hic aũt Archytas pythagoricus fuit q merito geometriæ ꝑitus dr̃ q̃a pithagorici oĩa cõſtare numeris credũt. ¶ Matinus mõs ſiue promontoriũ eſt apuliæ iuxta quẽ archythas ſepultus eſt. ¶ Nec ꝓdeſt q̃r q̃. Nihil ꝓdes tibi aduerſus conditionẽ mortalitatis q̃ rõnẽ reꝝ naturæ & ipſum cœlũ ſis ꝑſcrutatus. ¶ Occidit. p. g. Tãtalus. ſ. hæc ãt ad ſolatiũ mortis dñr. ¶ Titonuſq;. r. in. a. ideſt terris exceſſit ac p hoc mortuus eſt. Et iouis. Minos cretenſiũ rex ꝑdicabat ſe cũ ioue colloq. & cõſilio eius cũcta agere. ¶ Habẽtq;. r. p. nũc pithagorã ſignat quia predicauit ſe ad troiam euphorbiũ pãthoi filiũ fuiſſe interfectũq; a Menelao iterũ reuixiſſe & factũ pythagorã ad cognouiſſe. ¶ Agnito clypeo quẽ euphoribus habuerat. Nil ultra neruos accutem morti dare iudice te non ſordidus auctor ueriq; affirmante pythagorã non eum mentitum naturam rerum cuius auctor extitit.

Ad Architam geometram naufragio eiectum. ODE. XXVIII.

¶ CHRI. Hortat hoies ad bonas artes acquirẽdas nã q̃uis docti i doctiq; pariter moriãt tñ hoc meliori cã ſunt docti: q̃ poſt mortẽ uiuunt fama ſententia grauis & ex media p̃hia deprompta. Citat primum archytam tarentinum pytagoreũ p̃hm: qui in littore ſepultus maiorem a nauigantibus ſepulturam peteret. archytas Tarẽtinus pytagoricus nobiliſſimus fuit. Hic Platonẽ cum a Dionyſio necãdus eſſet per epiſtolam eripuit ut ait Laer. admirationi habitus eſt in oẽ uirtutum genere. Septies ſuæ ciuitati ꝑfectus eſt cum cæteri pluſq̃ annuum impare lege ꝓhiberentur Refert aũt ariſtoxenus exercitũ tarentinorũ ſub hoc duce nunq̃ fuiſſe ſuperatum & cum aliquando inuidiæ cedẽs ſeſe iperio abdicaſſet: exercitus in hoſtiũ ditionẽ uenit. ¶ Te. m. & t. id enim eſt geometra. ¶ Numeroq; c. ſic & Vir. Quẽ qui ſcire uelit lybici uelit æquoris idem Diſcere q̃ multæ zephyro turbent harenæ. ¶ Mẽſorẽ. q̃a in arithmetica & Geometria peritiſſimus fuit. ¶ Parua munera: ꝑuum ſepulchrꝝ q̃d munus & officiũ mortuis uiuẽtes ꝑſtant. ¶ Littus marinũ: alii appuliæ mõtem: alii plana Calabriæ dirũt. Cũ aũt dixit mẽſorẽ maris & terræ expreſſit ipſum nomẽ: nam geometria eſt γῆς γῆ. i. terræ: μέτρον: ideſt menſura: aiunt autem geometriã primũ apud ægyptios reptam. Nã cũ ſingulis annis Nilus iundãs ita limo oia coequaret ut abeũte deinde illo lites de agris q̃m nullus terminus appet exorirentur cœpti ſunt agri p lineas & mẽſuras diuidi & adnotari. Curaq; ſacerdotũ ea erat. Hĩc ergo huiꝰ artis auctores fuerũt q̃ deinde a pythagora ad græcos ẽ trãſlata. ¶ Aereas tẽtaſſe domos: q̃a & aſtrologiæ ſciẽtiſſimus fuit. Ergo domos aereas. i. cælũ & ſydera. Vir. Pandit interea domus oipotẽtis olympi. ¶ Morituro. q. d. nõ fuerat tantope laborandum ſi tibi erat nihilominus moriendũ. Occidit rñdet ꝑarchita. Sẽtẽtia eſt cum mors ſit cõis oibus nec ſint
Tãtalũ ſoli docti q moriant: ſed ẽt magni reges & q multũ laboris ut impiũ obtinerẽt ſuſceperũt nõ eſſe recuſandũ labores ut doctrina acq̃rat cũ ipa dignior ſit q̃ impiũ. ¶ Genitor. p. Tãtalũ itelligit hic filius iouis fuit explotide nympha: & rex phrygũ erichtheo athenis regnante: Deos in conuiuium recepit & illis pelopen filiũ epulandum poſuit. Diodorus dicit illum in paphlagonia habitaſſe opibuſq; & gloria fuiſſe iſignem & patri ioui

adeo familiarem: ut oīa illius archana teneret. Veꝝ cū ille more hoīum tantā fortunā ferre neſciret: hoībus deoꝝ archana manifeſtauit: quo flagitio ad īferos detruſus fuit ea pœna: ut uſq; ad mētū inſurgat aquæ & in labia uſq; depēdāt poma: & tñ i magna ſiti atq; fame neq; bibere neq; eē poſſit. ¶ Minos. iouis & europæ filius leges cretēſibus dedit: ſeq; prius in atro recōdidit: & cū ioue loq finxit: ut populo ſuaderet ſe ex iouis uolūtate oīa gerere: iuſtitia inſignis fuit. & in re militari primuſq; bellū nauale exercuit: ſed ꝑ iuſticiā hoīs finxerunt poetæ ipſū apud īferos iura dare. Iouis archāis ſiue q aut dixi de iouis ſnīa leges tuliſſet: cū illius archana no uiſſet: ſiue iouē ꝓ Plutōe poſuit: a quo īſtitutꝰ ſit iudex apd̄ īferos nā ꝓ plutōe iouē pōi teſtaƭ Vir. ſic Sacra io ui ſtigio qrite īcepta paraui: ergo iouī. i. plutōi. Pāthoiden: refert Acrō porphirioq; pytagorā dixiſſe aiam q̄ i eo erat i bello troiāo fuiſſe. ī euphorbio Pāthoi filio: & a menelao iterfecto ideq; migraſſe l Ho. & ab eo ī ſe. ad dūt poſtrēo ꝙ a pytagora in pauonē uenerit & a pauōe ī ēniū. uñ & pſiꝰ. Quitꝰ pauōe ex pythagoreo Laertiꝰ āt ſcribit ſe apd̄ heraclitū pōticū legiſſe pythagorā de ſe dicere ſolitū qñq; Aethalidē fuiſſe q mercurii filius putareƭ: & a Mercurio admōitū ut qcqd uellet ꝑter imortalitatē peteret petiſſe ut oium cōtigētiū uiuꝰ mor tuuſq; meminiſſet. idq; ſibi cōtigiſſe: ac lōgo tpe poſt i euphorbiū ueniſſe & in troiāo bello a Menelao fuiſſe in terfectū. Et euphorbiū euphorbius āt dixit ſe aliqñ æthalidē fuiſſe: & a Mercurio accepiſſe ut lōga circuitio ne uagareƭ & ī quas uellet aut arbores aut aiantes migraret. ſed mortuo euphorbio migrauit in hermotinū ſua aia: q & ipſe cū fidē uellet facere ingreſſus apollinis fanū oſtēdit clipeū iā putrefactū: & cuius ſola durarer eburna faces quo i bello troiāo uſus fuerat: Mortuo hermotino in pyrrhū deliū piſcatorē migrauit q me morauit æthalidē euphorbiū & hermotinū fuiſſe ac poſtrēo ſe eē factū pythagorā. Pāthoidē euphorbiū pā thoi filiū iteꝝ: nā priꝰ cū æthohides fuiſſet & nūc cū euphorbiꝰ. ¶ Teſtatꝰ tpa troiana. i. tpa troiāi belli. ¶ Re fixo clipeo. i. auulſo ut pauloāt dixi. Et cū oñderet ꝑ clipeū ſe iterfuiſſe bello troiāo teſtabaƭ. i. teſtimōio cli pei cōprobabat ꝙ ipſe nihil morti cōceſſerat. ¶ Vltra neruos & cutē. i. ultra corpꝰ qa ſolū corpꝰ pierat: aius āt i mortalis māſerat. Cutē i hoīe ſolo dicimꝰ: pellē uero i brutis: Iuue. Et durā ꝓ cute pellē. ¶ Iudice. t. n. ſ. au. nā ēt architæ iudicio q pythagoreus fuit oīa cēnt pythagoræ cōcedēda i his q̄ ad īueſtigādā naturā ptinerēt nā tāta fuit auctoritas pythagoræ apud ſuos: ut ſatis his eēt dicere ille dixit. ¶ Nō ſordidus ſed nobilis. Sordidꝰ .n. ꝓ ignobili ponīƭ. ſed de hoc in inferiobus. ¶ Naturæ ueriq;. i. ueritatis q̄ ē in natura. ¶ Vna nox. i. nō diſſimi lis nox. i. mors Vir. in æternā clauduntƭ lumina noctem. ¶ Furiæ: elegantiſſime & uerissime: nā niſi furōre pci perentƭ humanæ mētes: neq; de impio: neq; de diuitiis ferro certarēt hoīes: ſed de iure diſceptarēt. nā uis feraꝝ ē nō hoīs ergo īcrepat hoīes q ad bella nō coacti deſcēdūt toruo. cōueiēs epithetū ē marti: & deū ꝓ bello cuius ipſe deus eſt poſuit. ¶ Spectacula ludos: nā cedes ea uoluptate ſpectat mars qua nos ludos ſpectare ſole mus. ſpectaculū aūt & ludos q ſpectanƭ: & locū ubi ſpectanƭ: & coetū illoꝝ qui ſpectāt ſignificat.

Exitio eſt auidum mare nautis.
Mixta ſenū & iuuenū denſantƭ funera: nullū
Sæua caput proſerpina fugit.
Me quoq; deuexi rapidus comes orionis
Illyricis notūs obruit undis.
At tu nauta uagæ ne parce malignus arenæ
Oſſibus & capiti inhumato
Particulā dare: ſic quodcūq; mīabitur eurus
Fluctibus heſperiis: uenuſinæ
Plectantur ſyluæ te ſoſpite: multaq; merces
Vnde poteſt tibi defluat equo
Ab ioue neptūnoq; ſacri cuſtode tarenti.
Negligis immeritis nociturum
Poſtmodo te natis fraudē cōmittere: ſors &
Debita iura uiceſq; ſuperbæ
Te maneāt ipſum: precibus nō linquar ſultis
Teq; piacula nulla reſoluent
Quāq̄ feſtinas non eſt mora longa licebit
Iniecto ter puluere curras

¶ ANT. Exitio. i. cladi morti calamitati. ¶ Fūera. i. mortes. Proſerpina plutonis coniunx: quam dicit fu gere nullum caput qm̄ abſciſſo crine a proſerpina dā natur orco cuiuſq; caput. unde Vir. li. iiii. de morte di donis ait: nōdū illi flauū ꝓſerpina uertice crinem Ab ſtulerat: ſtygioq; caput dānauerat orco. Quā fabulā Crinis abſcindēdi crinis: ut refert Macrobius li. v. Virgilius morientium īduxit ſecutis eripidem: qui cōpoſuit nobiliſſimam tium fabulā Alceſtim: in qua in ſcena orcus inducitƭ gladiū geſtās. quo crinē abſcidit. Alceſtidi. ¶ Deuexi: in deuexo coelo poſiti. diuidit. n. eū æqnoctialis circulus cū tauro decertātē collocatū: ut ſcribit hyginus. ¶ Orio nis: de orione multa hyginus & naſo li. v. faſt. de quo Orion ait. ¶ Creuerat imēſū comitē ſibi delia fecit. Ille deæ cuſtos ille ſatelles erat Demū relatus īter ſydera ſtel las hēt decē & ſeptē. huius ſyderis incertā eē tēpeſtatē dñt: nā ſua magnitudine pluribus diebus oriƭ. hic ait poeta. li. i. æn. Quū ſubito aſſurgēs fluctu nimboſus Iugula orīō. In uada cæca tulit oriōis ſignū ab Accio Iugula Illiris appellatur de quo plura Varro ait lib. iii. de lingua la Dalmatina. ¶ Illyricis: illyris adriatici maris latus occupat tia teſte Mela & Diōyſio. Et Plī. li. iii. inqt. Quæ pars ad mare adriaticum ſpectat: appellaƭ Dalmatia & illyri cū. ¶ Malignus. i. tanq̄ malignus. ¶ Particulam dare: Eurus. ſic etiam palinurus Aeneæ dixit. li. vi. æneī. aut tu mi Apeliohi terram iniice. id āt fiebat ne inſepulti cadaueris aia tes ab charonte expelleretƭ: cogereturq; errare centum an Subſolanos circū inferna littora Sic. adiurātis eſt. Eurus is uē nus tus eſt ueniens ab oriēte æqnoctiali: dictus ab ἠώς ῥέων. i. ab oriēte ſole fluēs. is alioq; ab græcis nomine ἀπηλιώτης: ab Romanis nauticis ſubſolanus cognominaƭ. Auctor eſt Gellius lib. ii. ca. xxii. ¶ Heſperiis: italo mari. i. Heſpia tyrrheno nam heſperia Italia dicta eſt ꝙ occaſui ſubiecta ſit ab heſpero ſtella: ut refert Macrobius li. i. Saturuenuſia na. ¶ Venuſinæ ſyluæ. Venuſia colonia fuit inter lucaniam & Apuliā horatii patria. ¶ Plectanƭ. affliganƭ percu

Paletto Tarētū brunduſium Numerus impar Numerus par thus maſculum

tiantur: πλήττω.n.percutio eſt. Vnde.i.a quo ioue & neptūno. Tarēti: Tarētū ē calabriæ ꝓpinqua. & mari
tima urbs extrema Italiæ & Brūduſiū de quo mīta. Stra.li.v. Diōiſius ēt ait Tarētini uero ad littus reiectū ibi
oppidum tenent amycleoꝝ olim interitu cōditū. Quibus ꝓpinq calabri; iapigūq; gēs. Florus ſcribit Tarētū
calabriæ quodā & apuliæ totiuſq; lucaniæ caput poſitum i ipſis adriatici maris faucibus: qđ in oīs terras iſtriā
illyrim epirū achaiā aphricā ſiciliā uela mittebat. Neptūno cuſtode tarenti: putadū eſt Neptūnū a tarētinis
cultū cū plurimū in mari poſſent. ꝑterea Seru.li.iii.æn. aſſerit tarētū a tara.neptūni filio ædificatū. Negli-
gis imeritis: ordo eſt nō negligis cōmittere.ſ.in me fraudē poſt te nociturā natis immeritis. Siue negligis te
cōmittere.ſ.in me fraudē poſtmodo nociturā &c. Vices.i.pœnæ quæ ſupbis danſ: uel ſuperbæ uices.i.alter
nationes ſæuæ.nā ut inqt Terētius: oium reꝝ uiciſſitudo eſt. Piaculu nulla.nullæ expiationes te liberabunt
ab hoc ſcelere & īpietate iſta. Licebit curras.poteris currere. Ter iniecto puluere: ī par nūerus mas & par
fœmina uocatur item Arithmetici imparē patris & parē matris appellatione uenerant. Auctor Macrob.li.i.
de ſom. Deus aūt impari numero gaudet: ut habeſ ægloga octaua Maronis. Et maſculū genus religioni tribu
tū eſt. Vnde ait Pli.li.xii.de maſculu thure ſic. Quod ex eo rotonditate guttæ pepēdit maſculū uocamus cū
alias nō ſere mas uoceſ ubi non ſit fœmina religioni tributū ne ſexus alter uſurpareſ. hæc ille.

ACR. Exitiū eſt.a.m.n. Vorax q̄ demerſos ſorbeat. Mixta ſenū &.i.d.f.multitudo moriētū totius æta
gis; ut matres atq; uiri defunctaq; corpora uita: Magnanimū heroū pueri inuptæq; puellæ. Sæua caput pro-
ſerpina: q̄ uis ſuſcipiat quā nullus euadat figura eſt hypallage fugit proſerpina pro fugiunt proſerpinam: ut
illud. Stat & oues circū noſtri nec pœnitet illas ꝓ nos illaꝝ non pœnitet. Deuexi: in deuexa parti cœli poſiti.
Rapidus comes orionis: ortus enim & occaſus orionis tempeſtuoſi ſunt ideo & comitem eius notum uen-
tū dixit: ut Vir.in.i.æne. Cū ſubito aſſurgēs fluctu nymboſus orion in uada cæca tulit: Deuexum aut in deue
xa parte cœli poſitū. unde Vir. cōuexa polus dum ſidera paſcet. At tu nauta: hic quaſi archytam ponit præca
ri nautā: ne remaneat inſepultus: ſed iā harenā iniiciat: nā & in ſacris hoc genu: ſepulturæ tradebatur: ut & ſi
non obrueretſ manu plena ter iacta terra cadaueri pro ſepultura eſſet: ut aut tu mihi terram iniice nanq; po
tes. ideo.n.& particulā harenæ dixit. ordo eſt at tu nauta ne parce malignus dare particulā uagæ harenæ oſſi
bus & inhumato capiti. Sic plectanſ uenuſinæ ſyluæ quodcūq; minabiſ eurus heſperiis fluctibus &c. Venu
ſinæ: uenuſium ciuitas ē apuliæ confinis lucaniæ: cuius ſyluas qa imēſæ ſūt ꝓ qbuſcūq; poſuit admonet ergo
ut etiam ſi tēpeſtas ſit quæ tales ſyluas flectat: ne omittat ſepeliendi cura. Multaq;.m.u.p.t.d.æ.a.i. hoc eſt
nec attētus ad lucrū omittat ſtudium iuſta ſoluendi. Neptūnoq;.ſ.c.t. neptūnus apud tarentū deuotius cole
baſ: uel qa in Neptūni tutela dicitur fuiſſe: ſeu qa Neptūni filius palāthus apud tarētum Herculi & Neptun
no tēpla cōſtituit ut fortiter ꝑ fauorē herculis faceret ꝑ neptūnū fœliciter ageret. Negligis: deeſt ſi. Fraudē
ſeu ſtudio cōmercādi fraudē quæ redūdet in poſteros capiat ſeu certe inhumati piaculū eius filios lædat: &
ne lōgum putaret ēt ipſum delicti ſubituꝝ pœnas minaſ. Cōmittere: ſcias deeſt. Maneāt: expectēt. Preci-
bus non linquar inultis ultionē ꝓcibus ſuis dandā ꝓmittit. Teq; piacula.n.r. hoc ē nullis hoſtiis expiaberis
piacula.n.dicebanſ qbus facinus expiabaſ admiſſum. Nō eſt mora licebit: Vt Vir. Hic tibi neq̄ more fuerint
diſpēdia tāti: ut excuſationē arceat: dū ne morſū qđ cœpat oñdit iniecto ter uemāes magna ter uoce uocaui.

POR. Me quoq; deuexi. Notū eſt ortu & occaſu orīōis tēpeſtates cōcitari. Notū comitē oriōis dicit q̄ cū
orione ortus eſt. Sæua illū caput ꝓſerpina fugit: nullū proſerpina timet ac per hoc neminem excepiū hēt.
me quo deuexi deuexū orionē dixit: ut Vir. cōuexa polus dū ſydera paſcet.i.ī deuexo cœlo poſitū. At tu nau
ta uagæ ne parce malignus arenæ. ad ꝑtereūtes nautas Archytā ſe conuertiſſe fingit. Quodcūq; minabitur
eurus: Fluctibus heſpiis. Venuſinæ plectanſ ſyluæ: Venuſia colonia inter lucaniā & apuliam poetæ patria.
unde ſyluas uenuſinas ꝓ qbuſlibet poſuit. Plectāſ.āt luāt atq; expianſ ſit. Neptūnoq; ſacri cuſtode tarēti.
Cuſtodē tarēti neptūniū ait qa ꝓcipue neptūnus ibi coliſ. Negligis immeritus nociturū. Ordo eſt negligis
fraudē cōmittere facile eē putas. Atq;.n. hæc expetet in eos qui ex te nati ſunt.i.ſ filios tuos. Teq; piacula nul
la ſeluluēt.i.nullo modo expiabis hoc ſcelus qđ in me admittis. Fors & debita iura uiceſq; ſuperbæ te ma
neant ipſum uices ſuperbæ pœnæ intelligēdæ quas ſuperbis factis illum paſſurū precatur. Nō linqr.i.pre
ces meæ efficient ultionem huius rei perſoluas q̄ piaculum in me admitas,

CHRI. Auidis cupidis & auaris: nā niſi auaritia traherenſ periculis ſe nequaq̄ exponerēt. Quāobrem &
ambitioſos & auaros ꝑ trāſitū carpit. Mixta ſenum: uariis ætatibus & uariis generibus mortis pereūt homi
nes: ſed tñ oēs pereunt. Sæua proſerpina nullū caput fugit hypallage: ē.i.nullū caput fugit ꝓſerpinā.i.mor
tē. Ponit.n.deā īferni & defunctoꝝ ꝓ morte. Proſerpina aūt filia iouis ex cerere fuit: q̄ dū in ſicilia flores lege
ret a plutōe ad iferos rapta: & ī cōiugē aſſumpta ē. ſed ut ait Euſebius Pāphilius ꝓſerpina: quā græci pſepho
nē noiant uis ſeminū ē quā pluto.i. īterna uis ſolis ad ſe rapit. hæc & φερσεφόνη a græcis dr̄. Me quoq;.d.
r.co.o.notus meridianus uentus. Comes.o.qa orion ī ortu ſuo uentos pluuios & tēpeſtates gignit. Vir. nym

Orion

boſus oriō. Oriō ſignū cœleſte ē ante tauri ueſtigia ſic græce ab aquarū inundatiōe dictus q̄ eius tpe hyems
hēt ortū & mare ac terras tēpeſtatibus turbat ὀρίνω.n. turbo & cōcito ſignificat. Latini iugulam dicūt: q̄ ſit ut
armatoꝝ gladius ſtellaꝝ fulgore terribilis. hic ſi fulget ſerenitatē ſi obſcuraſ tēpeſtatē ſignificat. heſiod⁹ hūc
neptūni filium dicit eiq; a patre datū ut ſupra fluctus quēadmodū ſupra terrā ambulare liceret. ſed illū oeno
pion: qa filiā ſuā uitiarat excecauit: & ſuis finibus pepulit. Orion aūt in lēnū ꝓfectus a uulcano equū accepit
quo ad ortus ſolis uectus lumina a ſole recepit: ide in oenopionē cōuerſus eſt. ſed cū non poſſet eū inuenire in
cretā ꝓfectus imodice uenatiōe utebaſ: & cū a diana corriperetur minatus ē ſe nullā ferā relictuꝝ. Quapp tel
lus ſcorpionē ꝓduxit cuius morſu Orion piret. hoc fingunt qa oriēte cœleſti ſcorpione ſignū orionis occidit
ſed redeo ad fabulā qua a ioue ob uirtutē ī aſtra relatus dr̄: hēt ſtellas ī capite claras tres ī ſingulis hūeris ſin
gulas claras; ī dextro cubito obſcurā unā ī eadē manu unā: ī zōa tres ī gladio quem manu gerit tres ī ſingulis

genibus ſingulas. Nec tñ deſunt fabulæ: q̃ illũ iouis: neptũni: & Mercurii filium uelint. Aiũt.n. ab hyreo ſene liberaliter hos deos acceptos iuſſiſſe ut peteret qd̃ uellet: & illũ petiſſe ut cũ iã prima defũcta uxore aliã ducere nollet: darẽt filiũ ſine matre: deoſq; tauri quẽ illis imolauerat coriũ urinã opplerũt: & humi deſodi ad decẽ uſq; mẽſes iuſſerũt ac exactis decẽ mẽſibus orionẽ inde in lucẽ ueniſſe dñt: comitẽq; dianæ fuiſſe: & oẽs feras perdere ſtatuiſſe. terrã uero iratã imiſſo ſcorpione eũ ꝑdidiſſe. Dianã aũt i ſydus trãſtuliſſe una cũ cãe ſuo quẽ ſyriũ uocant. Poeta noſter alibi a diana illũ occiſum ſagittis dicit: qa eius cõplexum optauerat. Lucanus nõ ſagittis ſed ſcorpiõe imiſſo ab ea cæſum ſcribit. Alij oenopiõis filiũ hũc uolũt imẽſe ꝓceritatis hoiẽ & uenatorẽ. Sed qa filiã oenopionis uiolaſſet ab eo fuiſſe occæcatũ: ſed ab oraculo iuſſum ut p pelagus ita ad oriẽtẽ tẽderet: ut ſp oculoꝝ cõcauitates radii ſolares ſubitrarẽt. Acceſſit itaq; ad cyclopas ipoꝝ fabricãtiũ ſonitũ audiẽs ducente ſene: & ab uno eoꝝ humeris ipoſitus iuſſa oraculi pegit: luminaq; recepit. Erat oenopion ſiciliæ rex: & eius filius oriõ p gẽtẽ a uenere accepit: ut eã cui primũ obuiã fieret amplecteretur: itaq; de antro ſurgẽs obuiauit cãdiope ſorori: q̃ & ipſa uenatrix erat: & ex eã hyppologũ genuit: Mox a pr̃e exul factus cum cãdiope & filio i thraciã nauigauit: ubi ſubactis ĩcolis neptũni filius ẽ habitus. ℣ Deuexi i: qa ĩdeuexa pte cœli eſt. ℣ Illyricis undis: illyrico ſinu q adriatici maris ps ẽ ab illyriã denoiatus colphus.i.ſin9. Venetiæ appellaſ. ℣ At tu.n. alloqſ ꝑter nauigãtẽ: oratq; ut ſibi tumultuantẽ tumulũ ſine impenſa faciat. ℣ Ne parce.i. abunde utiſ harena ad ſepulchrũ. Nã parcere dicimus uel oĩno abſtinere ue modice uti. Vir. Parce metu cytherea inde parſimonia. Huius uerbi ꝑteritũ ẽ pepci: ſed priſce ẽt parſi. Parcus ãt unde uerbũ ur̃ eẽ ſecũdũ. C. baſſũ dicit quaſi par arcæ: qa ſua ita cuſtodiat ut cõſeruat arca q̃ in illa ſunt. Gelio ãt uidetur ꝙ parcus ab eo ꝙ paruũ paruq; ſit dicaſ. ℣ Malignus. nõ oio malignũ affirmat ſed q ſit futurus malignus ſi parcat. Sic Vir. Ni fruſtra augurium uani docuere parentes.i. q eſſent uani ſi fruſtra docuiſſent: & iuuc. Conſilium laudo artificis ſi mũere tanto: Præcipuam in tabulis cærã ſenis abſtulit orbi.i. q fuiſſet artifex ſi abſtuliſſet. ℣ Oſſibus & ca.i. corpori. Maxime ãt hoc illũ optare inducit poeta: qa aiæ quoꝝ corpora ſepulta non eſſent a charone nõ tranſportabanſ. Virg. Hæc ois quã cernis inops inhumataq; turba ẽ. Nec datur horrendas ripas nec rauca fluenta Trãſportare pri9 q̃ ſedib9 oſſa qeũt: Cẽtũ errãt ãnos: uolitãtq; h littora circũ: Tũ demũ admiſſi ſtagna exoptata reuiſunt. ℣ Sic. cõprecantis eſt: rogat.n. ut ois uentorum uis a nauigãtibus i ſyluas auertatur. ℣ Venuſinæ: qa uenuſia q̃ utrũ apuliæ an calabrie ſit dubitatur: hẽt magnas ſyluas. Sed tñ ſpẽm ponit pro genere. ℣ Teſo.te incolumi. ℣ Plectanſ puniaſ a græco uerbo πλήκτω.i. ꝑcutio. Vñ plaga. ℣ Multa merces: multa pecunia redacta de mercibus. Eſt.n. merces huius mercis qcquid uẽditur emiturue lucri cã merces uero huius mercedis ꝓmiũ uel ꝓciũ qd̃ daſ labori. inde mercẽnatii q mercedis cã labore ſubeunt. Mercatura ars eſt: & mercator q mercaturã exerceat. ℣ Vnde.p.q.d. undecũq; eſt occaſio. ℣ Aequo: benigno & fauente. Nec timere nauigantibus placaſ cupit iouẽ & neptũnũ. nã iuppiter aer ẽ a quo ſũt tẽpeſtates ſiue turbulẽtæ ſiue trãqllæ neptũnus uero mare põt nauigãtibus tranquillũ ꝓſtare. ℣ Cuſtode ta. porphyriõ ait ꝙ Pallãtas neptũni filius neptũno & Herculi tẽplũ tarẽti cõdiderat. Vt Seruio ãt placet Taras neptũni filius hoc paruũ oppidũ cõdidit. Sequẽtibus deinde tpibus eũ lacedemoni aſſiduis bellis in frequẽtia ciuiũ laboraret pmiſſerũt ut uirgines uulgo uiris admiſcerenſ: & q inde nati ſunt cum pr̃es ignorarent partheniatæ ſunt noiati quaſi e uirginibus nati. Hi igiſ inopia & pudore ſimul ꝓmente cũ adoleuiſſent patriã deſeruere: & duce Phalãto qui octauus in genere fuit ab hercule in calabriã enauigarũt. ibiq; hoc paruũ oppidũ offendentes auxerunt: priſco tñ noie tarentũ appellauerũt: ergo cuſtode tarẽti uel pp tẽplũ de quo dixi. uel qa ei9 fili9 cõdidit. Negligis cõmittere fraudẽ .q.d. negligẽtia ductus cõmittis fraudẽ.i. defraudas me ſepultura: quã humanitatis officio ꝓſtare teneris. ſicq; cõmittis ſcælus nociturũ tuis poſteris: q̃uis ĩmeritis: & ſic acrius admonet ne uelit ſua negligentia orituris ex ſe nocere nã parẽtes ſæpe magis mouenſ filioꝝ quã ſuo damno quẽ locũ nõ ꝑtermiſit uirgilianus iuppiter in his q̃ p mercuriũ mãdauit æneæ dixit.n. ſi nulla accẽdit tãtaꝝ gloria reꝝ: nec ſup ipſe ſuo moliſ laude laborẽ. Aſcanio ne pater romanas inuidet arces. ℣ Poſtmodo: ſecũdũ Priſcianũ hæc ꝓpoſitio apd̃ ãtiquos ſeruiebat giõ. ℣ Viceſq; ſupbæ.i. pœne ſm priſcianũ ſeruis & pugnas dicit ſignificare: quia p uiciſſitudinẽ pungetur ſic Virgi. Teſtor. i occaſu ueſtro nec tela nec ullas uitauiſſe uices. ℣ Piacula: purgatoria ſacrificia: alias ſcelus qd̃ piaculo.i. purgatiõe egeat q̃q̃ feſtias: p̃ſuaſerat ab hõeſto & ab utili: nũc ẽtã facili. ℣ Licebit iniecto ter pulueſ curras. Nã & hoc gẽus ẽ ſepulturæ. Vir. Aut tu mihi terrã inijce. nãq; potes: portuſq; regre uelios Ter. Quia ter manes uocabãt. Vir. & magna manes ter uoce uocaui.

Argumentum. ODES. XXIX.

CANT. Ode XXIX. Icciũ alloquiſ dicẽs eum auaritiæ cã militiam parare parthis ac medis Veꝝ quis neget flumina in fontes redire poſſe? hoc ẽ cõtraria fieri: cum olim ſtudioſus phiæ illa relicta militiam ſubeat.

Ode. xxix. dicolos tetraſtrophos ad Icciũ militaturũ relicto phiæ ſtudio.

ICci btis nũc arabũ inuides
Gazis: & acrẽ militiam paras
Non ante deuictis ſabeæ
Regibus horribiliq; medo
Nectis cathenas. quæ tibi uirginum
Sponſo necato barbara ſeruiet?
Puer quis ex aula capillis
Ad cyathum ſtatuetur unctis?

℣ Icci beatis nunc arabum inuides: ode eſt dicolos tetraſtrophos. Eſt.n. ſimilis .xxvii. ℣ Gazis. Gazam perſæ ærariũ uocant ut ſcribit Mela. ℣ Arabum Gazis: Arabiæ pars: ut Diony. ſcribit quæ ad orientem & auſtrum ſpectat: rubro alluitur mari. ℣ Vtq; ſoli. ait arabia ſacra interpretatur: partem eius eudæmonẽ græci noſtri beatã noiauerũt ñ fruſtra: nã ꝑter odores quos creat plurimos: ſola th9 mittit i eiuſdẽ ſaltib9 mirra ꝓuẽit. ℣ Sabeæ regib9 ſaba regio ẽ thuriſera arabiæ ſpectãs ort9 ſolis æſtiui: ut docet pli. li. xii. Et ſtra. li. xvi. ſcr. ꝙ ſabei fœlicẽ arabiã ĩcolũt ſupellectilẽ ex argẽto: & auro mitã hũt uaſa lectos tripodas crateras cũ opculis domoſq; ſũptuoſas: nã & portæ & parietes &

Gazis
Arabia
myrrha
Saba
ſabæi

Doctus ſagittas tendere ſericas
Arcu paterno: quis neget arduis
Pronos relabi poſſe riuos
Montibus: & tyberim reuerti:
Cum tu coemptos undiq; nobiles
Libros panetii: & ſocraticam domum
Mutare loricis hiberis
Pollicitus meliora tendis.

tecta ex ebore auro argēto lapidibuſq; icruſtatis ſūt diſtīcta Medo: de medis legito i ode ſcda. ⁋ Nectis: fabricas & paras Quæ tibi uirginū. qrdo ē q̄ uirginū necato ſpōſo tibi ſuiet:
Seres Barbara. n. ē barbara poete reſpōſio. ⁋ Ex aula rgia. ſ. ubi rgio ſuierit. ⁋ Doct9 rnſio ē. ⁋ Sericas: ſagittas. ſeres ut ſcri. Pli. li. vi. c. xvii. regiōeȝ ihabitāt q̄ ſpectat eſtiuū oriēte lanicio ſylua
Panætius rū nobiles: at latī9 li. ii. g. iā dixius. Quis neget. ſēſus ē Quis neget cōtraria fieri poſſe: cū tu ul i phie dedi9 militiā iubeas relicta illa. ⁋ Pronos: decliuos ab arduis mōtib9. ⁋ Pāeti. fuit panæti9 ſtoicus & p̄ceptor ſcipiōis aphricani: & Lelū gener:
ſocrateſ rodius ut porphyrio ſcribit eundē uero Ci. imitatus ē i officiis. ⁋ Socraticā domū: appoſitio ē ſocrates āt ut ſcri. Laerti9 li. ii. ea potius iq̄rēda hortabaſ q̄ mores inſtruerēt. & quoꝝ uſus nobis dōi eēt neceſſarius de ſocrate āt plura
hiberia dixius i iuue. ſat. ii. ⁋ Loricis hiberis: græci eādē hiberiā & hiſpāiā nolabāt ſic ēt romāi. Auctor ē Stra. lib. iii.
hiſpāiæ Ptolo. itē li. ii. ſic ait hiſpaniæ q apd' græcos hiberiā dr̄ tres ſūt regiōes Betica Luſitania ac Taraconenſis. Lo-
Galatia ricis hiberis. Iuſtin9 li. ulti. de hiſpania loquēs ait ꝙ Galatiæ regio tū æris tū plūbi huberria auro quoq; di-
Chalybes tiſſimas ē p̄cipua iis ferri materia: ſed aq̄ ipa ferro uiolētior q̄ppe tēpamēto eius acri9 reddiſ ferrū. Nec ullū apud eos telū pbaſ ꝙ nō: aut Byrbili fluuio aut chalybe tingaſ. Vn̄ ēt chalybes fluuii huius finitimi appella
Lorica ti ferroq; cæteros p̄ſtaſ dr̄. hæc Idē. ⁋ Loricis. lorica dcā ꝙ c loris & corio crudo pectoralia faciebāt poſtea ſuccuderunt galli e ferro ſub id uocabulum ex annulis ferream tunicam. Auctor eſt Varro.

⁋ ACR. Icci btis nūc arabū inuides. Metrū duobus uerſib9 alchaicū: tertius nouēarius iābicus hypcatalecticus. quartus pindaricus. ad Iccium ſcribit quē miratur phiæ intermiſſo ſtudio repente ſe ad militarē uitā contuliſſe cupiditate diuitiarū: nam idem Iccius panætii ſocratici philoſophi bibliothecam emerat: cuius lectione ad philoſophādū fuerat deductus. ⁋ Inuides. q. æmulus es ut pares diuitias: ut cupiēdo diuitas: gazas pro diuitiis ponit ut Vir. Arma uirum tabulæq; & troia gaza per undas. in priu æneI. & i. v. & gaza lætus agreſti Et aç. mi. pa. i. fortem: durā acerbā. ⁋ Non. a. d. ſ. r. admonet picula pp q̄ad diuitias gerentes bella puenīūt .i. cū non ſint adhuc debellati tu nectis iā cathenas. ⁋ Horribiliq; me. forti crudeli. ⁋ Nectis ca. aut illigas regibus uictis cathenas aut fabricas mutuis. n. nexibus fiūt cathenæ. ⁋ Spōſu ne. i. niſi prius occiſo ſpōſo in ſeruitium captiua nō uenit. ⁋ Puer: regis filius qui captus pocula miniſtraret. ⁋ Sericas: deriuatiū ē ab eo ꝙ ſeres uocantur. ſeria. n. gens eſt pthis uicina ſagittandi arte famoſa. a q̄ & ſericum uocaſ. ⁋ Quis ne. i. qs reꝝ naturā neget poſſe mutari cū tu ſtudia i cōtraria uerteris cōtra hoium opinionē. ⁋ Pronos. pcliuos: nā pni dr̄ riui de mōtibus efrluētes q̄ ipetuoſæ fluūt. ⁋ Et ty. r. ut Vir. Reuocatq; pedē tyberinus ab alto. ⁋ Vndiq; no. l. pa. panætius ſtoycus phus fuit p̄ceptor Scipionis africani & Lelii rhodius natiōe: ordo ē qs neget relabi poſſe riuos pnos arduis mōtibus & tyberi poſſe reuerti. cū uel tu pollicitus meliora mutaſ cōtēdis loricis hiberis. undiq; coēptus nobilis libros panæti ſocratiçā & domū ſocraticā. d. ſectā ſiue libros. ⁋ Loricis. i. optimæ. n. fortes hiſpāie loricæ ſūt pollicitus. m. ſtudia. ſ. pfeſſionē ſuā poeta phiam uult intelligi. Elocutio uerū ngta eſt.

⁋ POR. Icci btis nūc arabū iuides gazis: Hāc odē ad icciū ſcri. quē miraſ itermiſſo phiæ ſtudio repente ſe ad militare ſtudiū cōtuliſſe. p quā uideſ cōcupiſcere diuitias arabum. Inuides. g. i. æmularis Arabas in diuitiis hēndis ac p hoc diuitias cōcupiſcis. ⁋ Et. a. m. p. n. a. d. ſ. r. datiui caſus ē hoc ē illis paras diuitiis militiā qd' ē aduerſus illos. ⁋ Nectis ca. nō uicis ſed fabricas itelligēdū: pprie dictū cathenæ. n. ipe nexibus q̄buſdā cōſtar. Quæ. t. u. ſ. n. b. ſ. a. te necatu. ſ. ſpōſo. ⁋ Puer. q. ex. a. regius puer q in aula ſeruierit. ⁋ Sagittas ſericas. i. pthicas a gēte: ſeꝝ q pte urbis terræ oriēti ſubiectā tenēt. ⁋ Quis ne. a. q. r. p. r. m. & t. r. πaρος μιοδ'ιο. ſenſus ē qs nō credat reꝝ naturā poſſe mutari ui flumia i mōtes reuertāſ: un̄ alioqn deſcēdūt cū tu uitæ ſtudia i cōtrariū uerteris: ꝙ nemo ſpauerat poſſe fieri. Tale ē illud uirgilianū iūgenſ iā gryphes eqs æuoq; ſequēti Cū cāibus timidi ueniēt ad pocula dāmæ. Cū tu coemptos undiq; nobiles libros pāeti panætius ſtoyc9 fuit p̄ceptor ſcipiōis africani & lelii: genere rhodius. ⁋ Loricis. i. κλυτᾳ ἐξοχιν dixit qa optiæ ſūt hiſpane loricæ. ⁋ Socraticā domū ut ſi diceret ſocraticæ ſcole diſciplinā. ⁋ Tēnis: p cōtēnis. Ordo ē āt ſocraticā domū mutare loricis hiberis tēnis pollicit9 meliora. Meliora aūt abſolute dictū aut ſtudia ſubaudiēdū ſtudia poeta ſecūdū ſuam opinionē philoſophiam uult intelligi. Nota autem figura elocutionis eſt qua dicunt philoſophiā militia mutare hoc eſt philoſophia dimiſſa militiā ſumere: ut chaoniā pingui glandē mutauit ariſta.

⁋ CHRI. Grauiter ſeuereq; Icciū familiarē ſuū rephendit: q coēptos undiq; pāetii libros: ut ſtoicā phiam cognoſceret armis pmutet: ut militiā auaritiæ cā ſequaſ carmē eſt ſublime: & nō minori copia q̄ grauitate illuſtratū. ⁋ Beatis diuitibus: qa uulgus fœlicitatē in diuitiis collocat. Iuue. Quos euehit optata ſumi nūc uia pceſſ9 uetulæ ueſica btē. Vel dixit btis: qa illa ps arabiæ i q̄ ſabæi ſūt: fœlix dr̄. ⁋ Gazis: uocabulū ē neq; græcū nec latinū: ſed pſicū: & q̄m pp̄ſi illi ditiſſimi fuerūt poetæ cū āplas diuitias uolūt oſidere gazas dicunt ſic Vir. & troia gaza p undas. ⁋ Inuides. q. d. nō cōmoueret te cupiditas auri: niſi te aliorū diuitiæ ſtimularent pptereaq; ueriſſime diuus hieronymus dixit oculi ſunt p quos paupratē ferre nō poſſumus. Vitupat ergo ppoſitū hois qa nō ſuſcipiebat militiā pp ai magnitudinē: ſed cōtra pp auaritiā: q̄ a puſillanimitate pueīt. Vn̄ & ſenes: & mulieres: quia minorē animū hn̄t auariores ſunt. ⁋ Arabū: ē arabia iter aſſyriā & ægyptū eius ps ad oriētē ſpectās nabatea dr̄. Oui. Eurus ad auroram nabatheaq; regna receſſit. Regio p̄cioſa eſt & penuria aq̄ laborat: & putei q fiūt de iduſtrie ab icolis occultāſ: ne irruētibus hoſtib9 potū p̄beāt. Quæ uero ad meridie uergit ea feraciſſima ē oium aromatū: & fœlix appellaſ arabia. Thus i primis fert ſabæoꝝ rgio: qd nuſq̄ alibi naſciſ. Dn̄rq; ſabæi uel ἀπὸ τοῦ σεβάζεσθαι. i. ſacrificare pp thus uel a ſaba regiōis metropoli. ⁋ Nō de. a romanis nā uli ab alexādro uicti fuerāt. In quo occulte inicit metū: nā ſūt magis metuēdi q nōdū deuicti fuiſ-

ſent.¶ Nectis ca.facis nã cathena ex nexu annulorũ ẽ.Vñ nomẽ ſumpſit.nã cathena eſt a capiẽdo dcã q̃a in ea annulus ãnulum capit.¶ Quæ ti.uir.i.q̃ uirgo.i.q̃ pulchra,ẽ indignatio.q.d.ẽ pulchritudo puellæ digna cã q̃ & pħiam omittas:& piculũ ſubeas:pſerti adiũcta crudelitate:q̃ a phõ alicã eẽ dẽt.Nã poteris tũc uirgine cũ ſpõſũ necaueris:& cũ hæc oĩa feceris tñ erit barbara:ergo & barbaricis moribus.Stultiſſima igiť militia q̃ ab auaritia aut uoluptate pueniat & periculum graue afferat & pmiũ tñ leue tñ cũ crudelitate præbeat.¶ Necato.qđ ſine tuo piculo nõ fiet.¶ Puer quis.q.d.ponamus q̃ rapias puer regiũ q̃ ſit tibi picerna: putas ne hoc tãti ut pħiam deſeras?¶ Aula regia domꝰ.ẽ apud latios.Vir.illa ſe iactet in aula æolus.Sed uĩ eẽ ab eo qđ eſt αυλη græce qđ nomen apđ illos ẽt de caula q̃drupedũ dĩ:& caulã ipã.i.ſtabulũ ab eo p additionẽ.c.lſæ fortaſſe deduciť.¶ Capillis:capillus q̃ſi capitis pilus.¶ Vnctis.Vnguẽtatis.Nã apud eos pſos unguẽtũ repertum ẽ q̃ deinde ad græcos Alexandro magno in pſis res gerẽte traductũ ẽ.id.n.i ſcriniis deuicti darii repererunt macedões.¶ Ad cia.ad pocula.¶ Sericas.i.doctus optie ſagitaf.q̃ arte plurimũ ualẽt ſeres populi: uicini pthis de q̃bus ſupra dixius.q̃ ãt ſagittis ualeãt oſtẽdit.Vir.Nã in geor.ait.Velleraq; ut foliis depectãt tenuia ſeres & paulo ifra.ubi aera uiceť ſumũ Arboribꝰ haud ullæ iactu potueť ſagittæ.& gẽs illa qdẽ ſũptis ñ tarda pharetris.¶ Quis ne.at.Admirabũdꝰ hæc dĩc.q.d.Ipari oĩum rer̃ cõfuſionẽ poſſe & naturæ imutationẽ ſi iccius adeo ſtudis pħiæ deditꝰ cõtrariũ uitæ gẽus ineat.¶ Pronos.q p pna & decliuia feruntť.¶ Cũ tu.ordo ẽ oĩa i cõtrariũ mutabunť cũ tu uelis mutare libros panætii nobiles & cõeptos undiq;& domũ ſocraticã loricis hiberis & p libros pħiam itelligit:& p loricas militiã:ſed ut rẽ mirabiliorẽ reddat mlta addit.Eſt.n.admirãda res phũ pħiã deſerere.Sed faceret fortaſſe hoc aut epicureꝰ aut alius ex leuioribꝰ pħiæ familiis. At ſtoicus cuius dogma grauiſſimũ ẽ & q̃ ſocratis:q moralis pħiæ auctor ẽ pcepta mordicus teneat quomõ deſeret:pſerti cũ adeo illius rei cupidus fuerit:ut nõ emerit ſed coemerit.i.emerit ex oĩbus locis.ubi eſſent:& in ſuã bibliothecam congeſſerit:neq; id temere ſed cum electione.nã coemerat nobiles & nõ ignobiles panætii.¶ Panætii:panætius rodius nobiliſſimus ſtoycæ lectæ phs fuit & ſcipiõis magiſter.& quẽ Cic.i iis q̃ de officiis doctiſſime ſimul & ornatiſſime diſeruit imitatus eſt:q̃buſdam etiam q̃ ille uel reliquerat uel prætermiſerat additis.¶ Socraticam do.Socrates athenienſis uir inocentiſſimus:& qui oraculo apollinis ſapientiſſimus iudicatus ſit primus pħiam e cœlis in terras uocauit atq; intra urbes aduxit.i.primus relicta rerũ cæleſtiũ & ipſius naturæ iueſtigatione in qua antiquiores pħi elaborarant de uita & moribus diſputauit:ab eoq; fluxerũt oẽs pħorum ſectæ.quas cõmodiori loco latius pſequemur:ſed inſtituta ſocratis ſeuerius q̃ ceteri ſtoici obſeruare uideť ppeaq; adiunxit poeta ſocraticam domũ.¶ Loricis:dĩ aũt lorica quia loris alligata ſit.¶ Iberis: hiſpanicis. apud quos optimæ ſint:& poſuit ſpeciem pro genere. Argumentum. ODES. XXX.

¶ Ode.xxx.dicolos tetraſtrophos ad Venerem.

O Venus regia Gnydi:paphiq;
Spne dilectã cyprõ:& uocãtis
Thure te multo Glyceræ decoram
Tranſfer in ædem.
Feruidus tecum puer & ſolutis
Gratiæ zonis:properẽtq; nymphæ:
Et parum comis ſine te iuuentas
Mercuriuſq;.

¶ ANT. Ode.XXX.hortatur uenerem.ut relicta cypro ſe i ædem Glyceræ trãſferat(de qua ſuperius ait urit me Glyceræ nitor) Secũq; ducat cupidinẽ.g̃ras & nymphas.iuuentã atq; mercurium.eſt autem Aedis deditatio. O uenus regia gnydi paphiq;:Ode eſt ſimilis ſecũdæ.¶ Gnydi.gnydus ſcaria urbs:q̃ portus duos habuit.inde memorabiles:uiri oriũdi primum eudoxus mathematicus platonis ſodalis:poſtea agatharchis pħipatheticus uir hiſtoricꝰ ætate Strabõis:theopompus diuo Cæſari familiaris:& q apud eum maxime poterat.item Artemidorus eius filius.hinc etiam cteſias fuit q xerxem medicatus eſt & res ſyriacas & perſicas cõſcripſit.auctor ẽ Stra.li.xiiii.¶ Paphiq;:paphos cypri urbs portũ habebat & templa optime ſtructa ut Stra.ſcri. li.xv. Pli auc.li.ii. aitita.Cælebræ fanũ habet ueneris paphos in cuius quadã area nõ pluit.¶ Cypron: de hac latius in ode prima & tertia. ædem decoram.Aedis dicta ab aditu:q̃ plano pede adhibãt ut uarro docet. Aedem autem numero ſingulari de tẽplo tm̃ dicimus:plurali uero & de domibus & de tẽplo.Seruius li.ii.æn.¶ Solutis zõis.Gratiæ.n.nudæ & propterea diſtinctæ içedũt:de q̃bus multa in ode.iiii.¶ Feruidus.hẽt eñi faces cupido hinc moris feruorẽ infert. zonis ζωνη circulus dĩ ζωνιον cingulum ζωννυσκω & ζωννυω cigo.¶ Comis.hilaris.elegans.benigna. facilis. ſuauis. ¶ Sine te.ſine elegantia & uenuſtate.uenus.n.oĩum elegantiarum domina eſſe dĩ.ut Porphyrio quoq; narrat & uenuſtũ ut ſcribit fabius li.vi.apparet eẽ id qđ cũ gratia q̃dã & uenere dicať.¶ Iuuẽtas. iuuẽta ætas ipſa iuuẽtus adoleſcentia:& iuuenũ multitudo iuuentas dea ẽ ipſa.auctor eſt Serui.& acron. Vir.li.ii.Lumẽq; iuuentæ.Hora.hic Et parũ comis ſine te iuuentas hoc ẽ ipſũ numẽ.Vir. Tũ mihi pria genas ueſtibat flore iuuẽtus .i.adoleſcentia.¶ Mercuriuſq; is eñi mercaturæ quæſtũ repperit uerbaq; primus in ordinem redegit de quo plura legito in ode.x.Eloquẽtia aũt ueneri grata eſt.unde Catullus ait uerboſa gaudet uenus loq̃la.Oui.item lib.i.de arte nõ formoſus erat ſed erat facundus Vlyſſes.Et tamẽ æquoreas torſit amore deas.

gnydus
Eudoxus
Theopompꝰ
Cteſias
paphos
ædis
Gratiæ
Zonæ
Zõnyo
Zonnyſco
Vẽuſtũ

¶ ACR. O Venus regina gnydi paphiq;.Metrũ ſaphicum endecaſyllabũ quartus adonius. O uenus quaſi epigramma hoc eſt in dedicationem ueneris ſcriptum quam ipſe conſecrarat.¶ Gnydi: urbs calabriæ.¶ Paphos:uero urbs cypri iſulæ:utraq; uenerem precipue colens:precatur enim ut deſertis uelut propriis ciuitatibus adſit ædibus conſecratis. Incertum autem utrum glycera amica ſit an ancilla.¶ Et ſolutis gratiæ zonis: uel liberæ uel nudæ q̃ non cingantur & bene nudæ & ſolutis zonis gratiæ finguntur : quia amicorum animi ſoluti ſecum & nudi eſſe debent.¶ Et parum co.ſi.te.iuuen.hoc eſt minus elegãs iuuentas ſine uenuſtate:hoc

eſt ſine te. Sciẽdũ eſt tñ uenerẽ nõ tm̃ cõcubitus ſed ẽt oĩum elegantiarũ eẽ dominã. Aliud tñ ẽ iuuentas: aliud iuuẽta: aliud iuuentus: Iuuẽtas ætas putaẽ: iuuẽta ipſũ numẽ. iuuẽtus adoleſcẽtia. ⁋ Mercurioſq;. per Mercurium quæſtum uult accipi tanq̃ ſine uenuſtate nec lucrum ſit.

ℭPOR. O Venus regina Gnydi paphiq; ſperne. q̃ſi epigrãma ẽ hoc i dedicationẽ ueneris ſcriptũ q̃ ipſe cõſecrauit. Gnydos aũt urbs cariæ. Paphos aũt urbs inſulæ cypri: utraq; uenerẽ p̃cipue colens. ⁋ Feruidus tecũ puer. i. cupido q; feruorẽ amoris iſerat. ⁋ Et. ſ. gr̃æ zonis qa gr̃æ nudæ & ſine nodis fingũẽ. qa amici aĩos ſolutos ac nudos iter ſe hr̃e debẽt. ⁋ Et. p. co. ſi. te. i. mino elegãs. ⁋ Sine te. i. ſiñ uẽuſtate. Scire ãt debemus uenerẽ nõ tãtum cõcubitus ue℞ ẽt dominã eẽ oĩum elegãtia℞ ſic alibi ipſe. Ordinis hæc uirtus erit & uenus.

ℭCHRI. Dicarat glycera ſacellũ ueneri. Poeta ãt ſcr. tãq̃ epigrãma illi ſacello i quo uenerẽ orat. ut relictis papho gnydo & cypro ĩ ædẽ glyceræ ſibi dedicatã migret. ⁋ Paphi. locus i cypro ẽ: Vnde. Ca. i epi. oẽs tibi cõmẽdo cyprios paphios p̃ferti: & Vir. ĩpa paphõ lublimis adit ſedeſq; reuiſit læta ſuas. Paphi ãt erat celeberrimũ illud tẽplũ ueneri dedicatũ de quo multa lũt apud herod. ⁋ Multo thu. quia ut plurimũ de thure & floribus ueneri ſacrificabaẽ: dẽ autẽ thus ἀπὸ τοῦ θύειν. i. ſacrificare. Vnde aſpiratur. th. Alii tñ credunt eſſe dictum a tunſis glebis quia de arbore deſtillat: & a terra ſubiecta combibitur in eaq; congelatur: indeq; tunſis glebis colligitur. ⁋ Decoram. q. d. qa decora eſt & tibi ſummopere cõueniẽs tranſferre in illam. Aedem recte poſuit in ſingulari ut templum ſignificet. Nam in plurali ſignificat domum. ⁋ Transfer. Migra. ⁋ Feruidus. Quia amor flãmas imittit ⁋ Gratiæ. de qbus iã dictũ ẽ. ⁋ Nymphæ: harum plura ſũt genera: Nam quæ maris ſunt Nerinæ ſiue nereides appellantur quæ fontium Naiades: quæ mõtium Orchades appellantur. Nam ὄρος mons eſt. Sunt itidem Dryades ſiluarum nymphæ. quia δρῦς quercus ſint. Sunt Amadriades: quæ cũ arboribus & oriuntur & occidũt. Sunt napeæ florum. ⁋ Parum co. quia ſine uetuſtate nulla ẽ comitas. ⁋ Mercurius. quia multũ ualet eloquentia ad amorẽ cõciliandũ. Vnde illud diſertum faciebat amor.

Argumentum. ODES. XXXI.

ℭANT. Ode. XXXI. ſcrib. hora ab apolline nuprime dedicato ſe minime petiturũ q̃ad auaritiã attinẽt: uti feraces ſegetes: armẽta au℞ ebur rura & ſimilia. erat. n. paruo cõtẽtus & iã paratis: petit ãt corporis ualitudinẽ cũ ſana mẽte uſq; ad ſenectutẽ lyrico ſtudio nõ cariturã. Quid dedicatũ poſcit apollinẽ: Ode ẽ tricolos tetraſtrophos: ẽ. n. ſimilis. xxix. ⁋ Dedicatũ apollinẽ. Sue. ſc. auguſtũ extruxiſſe tẽplũ apollinis l ea pte palatiæ domus: q̃ fulmie ictã deſiderari deo aruſpices pnũciarẽt addidit & porticũ cũ bibliotheca latia græcaq; nouũ liquorẽ. Cũ noua d̃dicatio eẽt nouo mero ſacrificare nolebat decebatq; ẽt. Nõ ſuple erat. ⁋ Opimæ fertilis. ⁋ Sardiniæ ſe. fera. Sardiniã iſulã ãplectiẽ ab oriẽte Tyrrenũ pelago ab meridie aphricũ. ab occidẽte ſardoũ a ſeptẽtriõe Mare q; iter ipſã & Cyrnũ circũfũdiẽ. Auct. eſt Ptol. li. iii. Diõy. ãt ſcri. Cyrnũ & ſardiniã ſoli hubertate & naſcẽtiũ copia ſpectatiſſimas. mela ẽt ait qa barbaris coliẽ ſardinia fertilis & ſoli q̃ cœli melioris atq; ut fecũda ita pene peſtilẽs. & Stra. itẽ li. v. ait q; ſardiniæ magna ps ag℞ hẽt reb9 oĩbus fœlicẽ p̃cipue tritico: diſtat a corſica ſtadiis. lx. Lyris is fluui9 ẽ q ſorã iterfuit: fregellas affluit atq; miturnas urbẽ. ppe ſinueſſã labiẽ q; ſupne de apœninis collib9 & agro ueſtio p̃ter fregellas. pſa ſtra. li. v. & Pli. li. iii. Premãt ãputẽt. ⁋ Calẽa fal. de calẽo uideto i ode. xx. ⁋ Aureis cululis. i. poculis pprie ãt cululi ſeu cululæ calices qdã erãt ficti les qb9 põtifices uirgieſq; ueſtales ĩ ſacris utebãẽ Auct. ſũt acrõ & porphyrio. ⁋ Reparata. cõmutata: ſyra merce. ĩ Syria. n. oĩum ſeẽ abũdata ẽ. Vñ Diõy. ſic ait at uniuerſa ſyria oĩ prorſ9 hubertate referta ẽ: & ad alẽda pecora paſcuis & frugib9 copioſa. Pli. aũt li. v. ſcribit q; ſyria quondã terra℞ maxima & pluarib9 diſtĩcta nominibus. pars eni eius palæſtina uocabaẽ qua cõtingit arabas ps iudea ps damaſcena pars Meſopotamia. ps Babylonia. Et Stra. li. xvi. ait: Eſyris mercatores eẽ phœnices: ſyriaq; ipſa occidentẽ uerſus ægyptio pelago terminaẽ. ⁋ Aequor athlãticũ. Oceãus athlanticus dẽ a mõte athlãte de quo poeta li. iiii. ait: Oceani finẽ iuxta ſolẽq; cadentẽ. ultimus æthyopũ locus ẽ: ubi cæliſer athlas axẽ humero torquet ſtellis ardẽtibus aptũ. ⁋ Cichorea. Cichoreũ refrigerat iocinori & renibus & ſtomacho prodeſt auctor ẽ Plinius lib. xx. ⁋ Maluæ: Malua græce μαλάχη dicitur ab emolliendo uentre: ut innuit Plinius libro. xx. præterea μαλάσσω mollio ſignificat μαλακὸς mollis dicitur. ⁋ Paratis: ideſt illis quæ omnibus in promptu ſunt: uel quæ iam parauí. ⁋ Latoe: ideſt apollo latonæ fili. Λητὼ enim latona dicitur. ⁋ Integra cum mente. Iuuenalis etiam ſatyra. x. inquit orandum eſt ut ſit mens ſana in corpore ſano. quo in loco: ſuper hac re plura iam diximus

Apollinis tẽplũ
ſardinia
Liris
Cululi
Syria
Atlas
cichoreum
Malua
Malacio
Malachos
Lito

ℭOde. xxxi. ẽ tricolos tetraſtrophos ad apollinẽ: narrat enĩ qd ipſe poeta ab illo petat.

Quid dedicatũ poſcit apollinem
Vates? qd orat de patera nouũ
Fundẽs liquorem? non opimæ
Sardiniæ ſegetes feraces:
Non æſtuoſæ grata calabriæ
Armenta non aurum aut ebur Idicum:
Non rura quæ lyris quieta
Mordet aqua taciturnus amnis:
Premant calena falce quibus dedit
Fortuna uitem: diues & aureis
Mercator exicet culullis
Vina: ſyra reparata merce.
Diis charus ipſis: qppe ter & quater
Anno reuiſens æquor athlanticum
Impune: me paſcunt oliuæ.
Me cychorea leueſq; maluæ.
Frui paratis & ualido mihi
Latoe dones: at precor integra
Cum mente nec turpem ſenectam
Degere: nec cythara carentem.

nō negligēda.¶ Nec turpē.i.deformē de qua lege Iuue.Sat.x.¶ Nec cythara carentē.i.lyrico ſtudio & lætitia

CACR. Quid dedicatū poſcit Apollinē Metrū duobus uerſibus alcaicum tertius dimeter iābicus nouenarius hypercatalecticus quartus pīdaricus. Apollinis templum in palatio dedicauit auguſtus: ſed apollinē pro templo poſuit methonomice.& ſignificat modeſtiam uotorum ſuorum negans ſe ab apolline quæ ad cupiditatem aut auaritiam ſpectent petere: ſed bonam mentem; bona corporis uſq; ad ſenectutem præcari cum lyrico ſtudio: putatur tamē diuerſe horatius apollinem dedicaſſe ad quem hæc ſcribit.¶ De pathera. calice ut hic laticis qualem patheris libamus & auro.¶ Nouū.ſ.liquorem aut non uetus; ut deos nō exquiſitis muneribus placari mōſtraret: aut certe ꝑ quod noua inſtaurabatur præcatio: nam & ipſum morem ſacrificādi oſtēdit; ut ipſa tenēs dextra patheram pulcherrima dido.¶ Non eſtuoſæ.æſtuoſa enim regio eſt aptior pecori: ut calidi lucent buçetā marini. Aut ebur indicum. Indis.n.ebur eſt abunde.ut Virgilius. india mittit ebur molles ſua thura ſabæi.¶ Lyris: fluuius campaniæ ē interfluēs urbē mintumēſiū. Vir. Ex umbroſæ lyris ꝑ regna maricæ.¶ Taciturnus lenis.altus: magnus. Vnde: Vir. de tyberis altitudie. Et tacita.r.i.l.u. Premant id eſt reprimant putando uitem.¶ Calena.ſ.cale oppidum eſt in agro ſidicino ubi optima uina ut falerna naſcuntur.¶ Diues.ordo ē & diues mercator carus ipſis diis quippe ter & quater anno impune reuiſens athlāticum mare exſiccet uinas aureis culullis reparata ſyra merce.¶ Culullis: poculis proprie autem cululli callices dicuntur fictiles quibus pontifices uirgineſq; ueſtales utebantur, hic aūt ꝓ urceolis & conchis poſuit.¶ Syra reparata merce: ſyram mercem ꝓ precioſa poſuit qua uenditoris uina a negociatoribus comparētur.¶ Diis carus ipſis. Quaſi in hoc diis uelut per inuidiam gratos mercatores dicit ꝙ & proſpere & frequentius nauigant.¶ Acquor athlanticū: aut ꝓ quocūq; poſuit mari: aut oceanum ubi & mōs athlas eſſe perhibetur. Vir.in.iiii. Oceani finem iuxta ſolemq; cadentem Vltimus æthiopum locus eſt ubi maximus athlas Axē humero torquet ſtellis ardētibus aptū.¶ Cicoreæ.herbæ multis & tenuibus radicibus.quas Vir. intyba noiauit. in.iiii.geo. Strimoniæq; grues & amaris intyba fibris.¶ Frui paratis: aut quæ ego parauerim aut quæ in promptu ſunt omnibus. Ordo ē & latone precor dones mihi ualido frui paratis: ac cum integra mente nec degere turpem ſenectam nec carente cythara ut ſit mens ſana in corpore ſano. At.ſed.uel ſaltem. Vir. in.i.æneidos. At ſperate.d.m.f.atq; nef.¶ Degeř.deduceř ut Vir.i.iiii.æne.nō licuit thalāi exprē ſine crine uitā Degere moræ feræ.

CPOR. Quid dedicatū poſcit apollinē. Apollinis tēplū in palatio auguſtus dedicauit.ergo dedicatū nō a ſe dicit poeta: ſed ꝙ alioqn dedicatus eſt ipſum aūt ait dedicatum apollinē ꝓ tēplo eius. Non opimæ Sardiniæ Segetes feraces negat ſe poeta ab Apollinæ ea petere; quæ ad auaritiam ſpectāt.¶ Verum potius bonam mētem bonāq; corporis uſq; ad ultimam ſenectam ualitudinem. Non rura quæ lyris quieta mordet aqua. lyris fluuius eſt in campania iterfluens urbem Mynturnēſem. hic āt leniſſime labitur. quem iō taciturnū dixit.¶ Premant calæna falce. qbus dedit fortūa uitē.¶ Cales oppidū in agro Sidicino eſt. in illa autem regiōe uina falerna naſcuntur. ergo hoc ait poſſideant precioſos fundos quibus fortūa cōceſſit. Diues ut aureis mercator exſiccet culullis pro poculis dixit ꝓprie āt cululli calices ſunt qdam fictiles qbus pontifices uirgineſq; ueſtales in ſacris utuntur.¶ Vina ſyra reparata merce. quaſi cōmutata uina ſyra merce. Syram autem mercem precioſiſſimam accipe: quæ.ſ.in purpura & pipere & unguētis aliiſq; ſimilibus eſſe ſolet. Quippe ter & q̄ter anno reuiſens æquor hoc q̄ſi argumēti loco poſitū ad ꝓbandum quam carus diis ſit hic mercator. Me cycoreæ leueſq; maluæ. cycorea intyba ruſtica: Maluæ āt corpori leges intelligēdæ. Frui paratis. aut iis quæ ego paraui. aut quæ parata ſunt. ideſt in promptu ſunt omnibus. Latoe dones. Latoe ab eo quod eſt lato figuratum.

CCHRI. Apollini tēplū dedicauit Auguſtus: quoniam in bello actiaco ab eo adiutus: ē quē nūc rogat. Vel potius domi ſuæ poeta illū deū in cuius tutela poetæ ſunt: dedicarat. Nunc uero ī p̄ſenti ode oſtendit non per ambitionem: aut auaritiam īfinita a diis petenda eē: ſed omnia modeſta & ſobria. Nam ut ait iuuenalis orandum eſt: ut ſit mens ſana in corpore ſano.¶ Vates: De ſe tanquā de tertia perſona loquitur.¶ Dedicatum uel quem ipſe domi: uel Auguſtus in palatio dedicauit. q.d. quid poſcit ob huiuſmodi dedicationem.¶ Nouum .q.d. uilem ut oſtendat deos præcioſa in ſacrificiis non quærere. Quoniam mente ſacrificantis non genere ſacrificii moueantur.¶ Non feraces ſegetes: non feraces agri: Nam ſeges quandoq; terra eſt. Virgi.¶ Quid faciat lætas ſegetes: quando fruges. idem. Hic ſegetes illic ueniunt fœlicius uuæ.¶ Opimæ fertilis & opulentæ. Sardiniæ

¶ Sardiniæ. Hæc inſula eſt in mari tyrrheno & in parte montuoſa eſt atq; ſterilis. Magna tamen eius pars agrū habet rebus omnibus fœlicem præcipue tritico. Vnde horreum romani populi olim habebatur. Habitata olim eſt ab iolao qui ſecum illuc pleroſque herculis filios duxit. Aeſtuoſæ propter magnos calores. In hac magna eſt copia armentorum præſertim equinorum. indicum: quia ex india ueniunt maiores dentes & plures quia in india & plures ſunt & maiores elephanti quam in mauritania. Virgilius. India mittit ebur: molles ſua thura ſabæi.¶ Culullis. Sunt cululli ut ait Acron calices fictiles quibus in ſacris utebantur pontifices: & uirgines ueſtales. Hic pro urceolis & conchis poſuit.¶ Reparata: quia ſingulis annis; cum priora conſumpta ſunt uina noua emit.¶ Syria merce. pecuniis exactis ex merce quam uel in ſyriam importauerat uel inde exportauerat.¶ Diis carus. nam tot pericula ad quæ totiens ſua ſtultitia rediret non euitaſſet ſine deorum beneficio.¶ Athlanticum: quaſi dicat remotiſſimum. Eſt enim pars affricani maris: & hinc mediterraneum: hinc oceanum occupat ſuo nomine. Nam in mediterraneo a moluce fluminis hoſtio incipiens in occiduū tendit. & ruſicadam oppidū & ſeptem fratres qui montes ſunt & abilam alluit: inde oceanum intrās Tingem habet antæi oppidū & mari æthiopico. terminatur.¶ Impune. cum admiratione dictum ꝙ ſuæ ſtultitiæ & auaritie ſeuienti mari poenas non det.¶ Me.p.o. non poteſt auarus eſſe cui tam tenuis tanq; parabilis uictus ſatis ſit.¶ Cycoreæ herba eſt notiſſima.¶ Leues lubricæ quæ uentrem lubricū faciant ideſt ſoluant.¶ O latoe. o phœbe latonæ fili.¶ Dones: tuo beneficio concedas mihi ualido frui paratis: ideſt nolo plura acquirere. ſed fac ut integra ualitudine conſtitutus poſſim frui his quæ iam paraui & ita ad ualitudinem corporis accedat integra

athlāti cū mare

menſ.ergo ſit menſ ſana in corpore ſano. ¶ Turpem ſe.eſſet enim turpis quia delyra & ſine integritate mentis;nec poſſet uti cythara delyrus.

Argumentum. Odes. XXXII.

¶ Ode.xxxii. dicolos tetraſtrophos ad Barbyton.

Poſcimus ſiquid uacui ſub umbra
Luſimus tecum q & hunc in ānū
Viuat & plures; age dic latinum
Barbyte carmen.
Leſbio primum modulate ciui
Qui ferox bello tamen inter arma
Siue iactatam religarat udo
Littore nauim.
Liberum & muſas;ueneremq; & illi
Semper hærentem puerum canebat:
Et lycum nigris oculis:nigroq;
Crine decorum.
O decus phœbi:& dapibus ſupremi
Grata teſtudo iouis:o laborum
Dulce lenimen mihi cunq; ſalue
Rite uocanti.

¶ CANT. Ode.XXXII.a Barbytō.i.ſua cythara poſcit ut qcquid ſecū luſerit diutius uiuat.hortaturq; dicat latinū carmē:& canere pſeueret eius deinde laudes enumerat:dicit enim alcæū barbyto cecinisse.liberū.muſas uenerē.cupidinē:& lycū puerū ſibi dilectū dicit ēt eſſe phœbi decus:& gratū ſūmi iouis dapibus:dulceq; ſibi laborū lenimē. ¶ Poſcimus ſiqd uacui ſub umbra ode eſt ſcdæ ſilis:ē aūt ordo:o Barbyte ſiqd nos uacui ſub umbra luſimus tecū poſcimus q & uiuat hūc in annū:& pl'es. ¶ Age dic latinū carmen o modulate primū leſbio ciui.Legit ēt poſcimur:Tunc talis erit ordo.O Barbyte primum modulate leſbio ciui poſcimur ſiqd uacui ſub umbra luſimus tecū:age dic latinū carmē qd uiuat & i hūc ānū:& pl'es. Vacui:curis liberi;nā uacue carmina mētis opus.Luſimus.ē.n.poetarū ludus ſcribere carmia uerecundeq; ſua carmina luſus uocat Ludere dēiq dr uerſibus ſcribere ſed nō fere niſi:opuſculis:q̄lia ſunt epi-
Luderē grammata:& hæc opuſcula dicūt luſus.Hunc i annū:i eius finem. ¶ Barbyte.de hoc legito latius in ode prima. ¶ Leſbio ciui.i.alcæo quē Hor.imitatus ē de quo plura i ode pria. ¶ Modulate.decātate.Qui ferox bello.alcæ-
Alcæus us.n.mytilenæus militiā exercuit:nā diu icer mytilenēos:& athēiēſes pugnatū ē demū uicētibus athēiēſibus in quodā plio alcæus fugæ ſe mādans euaſit:ſed armis eius potiti ſūt atheniēſes;q apud tēplū mineruæ ſuſpē-
Dioyſii derūt.hanc:rē alcæus carmini mandatā in mitilene re-
muſæ poſuit indicās Menalippo ſodali ſuā calamitatē:ſcribit
cū Dio ea.Herodo.lib.v. ¶ Liberū & muſas ferūt Diōy: ſemele
nyſio natū delitiis deditū molli corpe at pcæteris decoro uoluptatibus iſup ueneréis idulgētē i exercitū mulierū co-
Lire re piā circū duxiſſe armatā haſtis thyrſo iuolutis tradūt & muſas uirgīs cū eo pfectas apprie eruditas iis tū pp
pertor cātus ſuauitatē tū qa doctæ laliare bōiſq; artibus eruditæ erāt de ille oblectabat ſcribit ea Dio.li.v. ¶ O decus phœbi mercurius lyrā iuenit i cylleno mōte arcadiæ ſeptē chordarū:q̄ deide apollini cōceſſit.habita ab eo uirgula quadā:poſtq uero apollo cytharā repit orpheo lyrā cōceſſit igi.i his auctor ē.Quæ qdē ſupius quoq; iā diximus.Di.ēt docet li.ix.qūo apollo cū aliis diis celebrauit nuptias cadmi:& hermiōes;ubi Mercurius ē lyra apollo cythara.muſæ tibiis:ēt iferius ſubdit q apollinē cytharæ eiuſq; muſiceq; iuētorē ferunt. ¶ Teſt.i.chelis hoc ē cythara. χελυσ.n.teſtudo dr cuius neruis ſonātibus apollo uel mer.cytharā dr iueniſſe ita Lactātius li.i. th.ſcri. ¶ O laborū:ordo ē ſalue o dulce laborū lēimē mihi cūq.i.qñcūq; rite uocāti. ¶ Rite.i.apto loco & tpe.

¶ ACR. Poſcimus ſiqd uacui ſub umbra.Metrū ſapphicū endecaſyllabū Quartus adonius:hac ode lyrā ſuā alloquit:ut adſit & canere nō deſiſtat.poſcebat .n.dicta ſua ædere.Luſimus ſcripſimus: ut Vi ni buc. ſudere q uellē calamo pmiſit agreſti.Ludū.n.poetæ carmina ſua uelut p uerecūdia dicere cōſueuerūt. ¶ Viuat. uictura p ppetuis poſuit ut Vir.Nulla dies unquā mēori uox eximet æuo. ¶ Latinū:ſale itellectui. ¶ Leſbio primū modulate.c. alcæū dixit q fuit de leſbo iſula:hic ēt res bellicas aduerſus tyrānos geſſit:& pittacū mitileneū uictū expulit. ¶ Siue lactatā: q ſeu i tempeſtatibus:ſeu in bellis:conſtitutos cytharæ ſolatiū nō amiſit. Liberū & muſas:liber.n.& cantilenā ſuadet:& uoluptatē. ¶ Et licū nigris o.nigroq;.c.d.pulchrū.n.hoc puerū licū alcæus dilexit pulchritudo.n.puerorū ſæpe nigris decoratur oculis. ¶ O decus.p.lyram dicit eſſe apollinis decus. ¶ Supræmi:ſummi ut proh ſupreme iuppiter omni.n.lætitia iouis epulum celebratur. ¶ Dulce lenimē.Malorū.n.lenimen eſt cytharæ cantus ſibi:& qñcūq; profuturū exoptat. ¶ Cunq; quandocunq;.

¶ POR. Poſcimus ſiqd uacui ſub umbra luſimus tecū.hac ode lyrā ſuā alloquitur Hora.ut ſibi adſit: & canere pſeueret. ¶ Siquid uacui ſub umbra luſimus tecū ſic poetæ fere uerecunde carmina ſua luſus uocant. uacui aūt pluralis numeri eſt caſus noiatiui:& eſt ſenſus:nos uacui.i.a negociis liberi.Siqd luſimus exigitur a nobis ut canamus.Quod & hūc i annū uiuat & in plures;optat carmini:ut perpetuo floreat:ea.n.ſcripta q ſine uirtute ſunt tpalia ſolēt eſſe. ¶ Age dic latinū barbyte carmē.Barbyton organi genus eſt;ſed nūc p lyra poſuit. ¶ Leſbio.p.m.c.Leſbium ciuē alceum dicit:hic aūt ēt res bellicas aduerſus tyrānos geſſit. ¶ Siue.i.r.u.l. n.hoc ideo dr quia in nauigatiōibus hic poeta cū bellicas res ageret ſæpe tempeſtatibus uexatus eſt. Et licū n.o.hunc licū puerum alcæus dilexit. ¶ O decus ph.lyram dicit decus phœbi. ¶ Mihi.c.ſ.r.u.Cūq pro quādocunq; poſitum eſt:uc ſit. ¶ O dulce ſenimem mihi quandocunq; te rite uocanti.

¶ CHRI. Lyricus poeta lyræ applaudit:eāq; laudat:& hortat :ut cōcedat ſibi aliqd ita canere: ut diu duraturū ſit:nec caret artificio:nā oñdit ſe oia paraſſe qbus qd petit facile.euenire poſſit:nā niſi mēs uacua ſit poetæ niſi aliq puēiat ex amēo loco uoluptas ieptus rei agēde uidebit .Poſcimus nā tibi dediti iure quodā petere uidemur.& iccirco poſcimus.Nā poſcere ſm donacū ē iperioſe rogare:petere ē cū pcibus:poſtulare ē iure obſecrat ē p ſacra rogare Flagitare maioris ē uehemētiæ q poſcere.Expoſtulare ē cū cōgrimur iniuriā apud

illũ a quo accepius:& hẽt ĩ ſe rephẽſionẽ.Flagitare uideť nõ ſine crepitu uerboꝶ addere conuiciũ.Cice.Q uá q̃ cá poſtulat nõ flagitat.¶Vacui:ocioſi & ſine cura:p̃bet ergo ſe idoneũ mõ lyra aſpiret.¶Sub umbra.locus ẽ poetæ accõmodatus.¶Luſimus:ludere eſt re.iocari uerbis.ludere moueri. Ter. Sinite cõgruum in aqua ludere:itẽ exerceř:uñ latini dñt lodũ qđ græci gymnaſiũ:& itidẽ ſcribere:ut hic:& Vir.Ludere q uellẽ calamo ꝑmiſit agreſti:& alibi.Carmina q luſi paſtoꝶ.¶In húc.a.uſq: ad finẽ huius ãni.¶Et plores.ergo dic carmẽ nõ morituꝶ.¶Barbyte.o lyra.nomẽ græcũ ẽ.¶Leſoio:pp alcæũ dicit q leſbius fuit:& qoẽ poeta nř imitatus eſt ſolũ in ea pte in qua ipſe luſus amoreſq: deſcribit.Vir fuit ẽt ĩ re militari ægregius: & q tyrãnos e patria pepulit.Et præſertim pyctatũ mithyleneũ quẽ athenieſes ulciſſe tãdẽ gloriati ſunt.¶Modolate:participiũ de ponẽtis paſſiue ꝓtulit.Eſt.n.modulari carmẽ cũ illi modũ & numeꝶ muſicũ damus. Vir.Et modulãs alterna notaui.Et carmia paſtoris ſiculi modulabor auena.ondit aũt poeta petitionẽ ſuá facilẽ cum lyra ſua maius quidẽ alcæo p̃beť ſolita ſit.¶Ferox:audax & fortis.Inter arma ná ſi ẽt.armis res leuiores tãtꝰ poeta admiſcuit nõ dabiť mihi oitio ſi idẽ faciá.¶Siue ia.re.u.li.na.ſiue bella gereret:ſiue in portu qeſceret.¶Liberum.i. conuiuia i qbus uia:q̃ liberi dõa ſũt celebráť.¶Pueꝶ cupidinẽ:q nuſq̃ ab eo diſcedebat.ná ſp amabat.¶Lycũ.puerũ ab eo amatum.¶Nigris ocu.nam nigredo pupillaꝶ ĩ oculis laudať & apud priſcos ẽt in pueꝶ capillis.¶O decus phebi.exaltať.n.phœbus i cytara:q̃ illi rectori & moderatori reliqoꝶ lominũ pp cæleſtẽ harmoniá dať.¶Et grata.d.nõ.n.ſolũ hominũ ſed ẽt deoꝶ cõuiuia illa exilaráť.Recte aũt dixit dapes: ná ool ũt dapes deoꝶ eẽ & principiũ:epulas priuatoꝶ. Epulũ ẽt ĩ ſingulari eſt qđ publice dať uniuerſo popolo.¶Teſtudo:qa prima i formá huiꝰ aialis facta ẽ.¶O laboꝶ dul.le.qđ ergo illi deeſt ad laudẽ & phœbo oium reꝶ polcherrimo decus afferat & ioui maxio deo ſit grata & laboꝶ ſuauis mitigatio.¶Cunq: quomodocunq.q.d. etiam ſi non te digno carmine uocauero.

Epulũ

¶Ode.XXXIII.dicolos tetraſtrophos ad Albium Tibullum.

Lbi ne doleas plus nimio memor
Immitis glyceræ: neu miſerabiles
Decantes elegos:cur tibi iunior
Læſa præniteat fide.
Inſignem tenui fronte lycorida
Cyri torret amor:cyrus in aſperam
Declinat pholoen:ſed prius appulis
Iungentur capreæ lupis
Q uam turpi pholoe peccet adultero.
Sic uiſum ueneri:cui placet impares
Formas atq: animos ſub iuga ahenea
Sæuo mittere cum ioco.
Ipſum me melior cum peteret uenus
Grata detinuit compede myrtile
Libertina:fretis acrior hadriæ
Curuantis calabros ſinus.

Argumentum. ODES.XXXIII.

¶ANT. Ode.xxxiii.albiũ Tibullũ hortať ne doleat:q ab imitti glicera ſpemiť:ſic.n.Veneri uiſũ.Cui q̃dẽ placet & formas & aios ĩpares ſob iuga mittere cũ ſuo ioco.Hic pulchra lycoris cyrũ adamãs ab illo ſpernitur:ille uero ab aſpa pholoe.ſibimet etiá accidiſſe ait idẽ:ná quũ a pulcherria appetereť:potiꝰ libertiæ mirtile inhæſit.q̃ certe acerrima erat. Alioꝶ itaq: exemplo Albiũ amicæ deſpectũ ſolari cõtẽdit.¶Albi ne doleas plus nimio memor.Ode eſt dicolos tetraſtrophos: eſt .n.metrũ tribus uerſibus aſclæpiadæũ q̃tus Glyconicus ẽ.de quo in ode tertia hẽť.¶Glyceræ.de hac iterũ in ode.xix.¶Elegos miſe. Elegũ metrũ binis uerſibus cõſtat hexametro heroico ſubiũcto qnario. qđ & Diome.ſcribit ελελιζω & ελεω miſereor dicit ελεγοσ diciť luctus. ελεγειοσ uerſus ad mœſtitiam:ſolẽt enim elegis uerſibus miſerabiles hoium erũnæ:amorũq: labores deſcribi.¶Iunior.i.adoleſcẽtior: itelligiť ãt hic eiꝰ riualis.¶Præniteat tibi.i.magis te niteat ac placet Glyceræ.¶Inſignem tenoi: aliorum exemplo ſolamen ei afferre nitiť.¶Tenui frõte.i. pua frõte:p qđ puellá oñdit & magis amãdá.¶Iũgenť cãpe lupis.Maro itẽ i bu. ægloga.viii.ait:Mopſo nyſa dať:qđ nõ ſpemus amantes?Iungenť iam gryphes equis æuoq: ſequenti Cũ canibus timidi uenient ad pocula damæ. Turpi adultæro hinc phedra hippolito ſcribit. At bene ſucceſſit: digno q adurimur igne Peiꝰ adulterio turpis adulter obeſt.¶Ahenea io.i.dura & aſpera ac ponderoſa. Ahenea autẽ eſt hic quadriſyllabum pp carmen:ut ibi in li.i.me.¶Tertia poſt illas ſucceſſit ahenea ꝓles.& ppea iter ponẽda ẽ iter a & e litteras.h.¶Melior uenus.i. amica puella.¶Cõpede.i. amoris oinculo.retolit ãt ad Myrtales conditionẽ:erat.n.libertina.¶Libertina.Q uintilia.li.vii.ait Seruus quum manumittiť libertinus:addictus recepta libertate eſt ingenuus:ad ſeruos nulla lex ptinet:Addictus legem habet.Sueto.uero in Claudio ĩquit.Ignarus tpibus Appii & deinceps aliquádiu libertinos dictos nõ ipſos q manumitterentur: ſed ingenuos ex ũs procreatos.¶Fretis:æſtibus.¶Hadriæ coruãtis calabros ſinus:Mare tyrrhenũ quũ iam ad iapigiam uſq: reclinat:atq: inde in boream uerſus dilatat ſeſe:hadriatici confeſtim nomen ſortitur.Auctor eſt Diony.

Elegi electro Elegos

ahenea Libertinus

Addictus adriacꝰ ſinus

¶ACR. Albi ne doleas plus nimio memor.Metrũ tribꝰ uerſibus aſclæpiadæũ.Q uartus glycõicus.Albiũ tibullũ.alloquiť elegorũ poetá cõſolás eũ exẽplo alioꝶ & hortať ut ſit fortiori aío ĩ cõtẽptu quẽ idigne a glycera muliere patiť:& cõmemorat lycorida.q̃ ſimiliter a cyro cõtẽnať.¶Rurſus cyrus.pholoẽ diligat: & ab ea ſpernať:ſicut albiꝰ a glycera.Neu Miſerabiles.ſeu qa ipſi elegi hoc ẽ carmẽ eiꝰ cõtemptũ miſerabile ſit ſeu qa miſerabilia elegis ſcribáť.¶Læſa fide.qa pfida extiterat amatori.¶Tẽui.anguſta & parua.ſicuti pulchiæ habere cõſueuerũt.¶Appul.i.c.l.aut qa maioris ibi formæ eẽ dicunť:aut iũgenť iam Griphes equis.Sic uiſum ueneri.Q uotienſcunq: rõ non apparet ſic uiſum iterponitur:ut Vir. poſtq̃ res aſiæ priamiq: euertere gentem Immeritá uiſum ſupis.¶Sub iu.æn.ſub duꝶ ac difficilẽ amorẽ.¶Sæuo.m.c.i.ſæuo: aut qa nõnunq̃ i diuerſũ amorem animi diuiduntur: aut quia cupido ſibi ludos de hominibus exhibet: aut certe quod in amorem

per iocum uenit. ¶ Ipſum me. dicit ſe amore amicæ ab uxoris cõiunctione reuocarũ : cuius ita litibus uel amaritudine uexetur: quẽadmodum calabriæ littora maris adriaci tempeſtatibus. Vir. Et littore curuo. ¶ Grata .d.c. compedẽ ſingulari numero contra ueterum poſuit conſuetudinem. ¶ Myrtale: nomẽ concubinæ. ¶ Curuantis: commouentis: uel erigentis præ nimio æſtu.

¶ POR. Albine doleas, plus nimio memor imitis. Albiũ tibullũ alloqtur elegoꝝ poetã. Hortat̃ ãt eum ut ſit fortior aĩo ĩ cõtemptu quem ĩdigne a Glycera muliere patit̃ quã iõ immitẽ uocat. ¶ Neu : miſerabiles decantes elegos proprie elegioꝝ uerſus aptiſſimi ſunt fletibus: quos iõ miſerabiles dixit: Nã & nomen ipm elegiorum παρὰ τὸ ἒ λέγειν q̃ eſt uox lamentantiũ dictũ putant. Cur tibi iunior læſa præniteat fide: apud glyceram .ſ. pniteat: quæ fidẽ hoc faciendo læſerit. ¶ Inſignem tenui fronte lycorida cyri torret amor. Cyrus in aſperã declinat pholoẽ. ¶ Tenui frõte: pro anguſta: & puſilla poſuit: frons ãt minor pulchriorẽ facit mulierem: & iõ inſignem tenui fronte accipe hoc eſt in hac re inſignẽ. Sed prius appulis iungent̃ capreæ lupis. Hoc eſt prius lupi concũbent cũ capreis. ¶ Sic uiſum ueneri cui placet impares formas atq; aĩos ſub iuga ahenea ſæuo mittere cũ ioco. ¶ Sub iuga mittit: ſed ordo eſt: ſic uiſum ueneri cũ ſæuo ioco .i. ueneri & amori ſic placuit: quẽ amorẽ ſæuum iocum dixit nõ inelegãti cõceptione iuga aũt ahenea duꝝ ac difficilẽ amorẽ uult intelligi. hoc ueneri inquit placuit : ut q̃ amant̃ nõ cõſentiant amatoribus: ſed in alios ipſi amores declinẽt. ¶ Grata detinuit cõpede Myrtale. Cõpedem gratum amorem ſignat. Et uidemus ne non ſimpliciter cõpedem hic dixerit: ſed referens ad conditionem libertinæ myrtales. Attendendum aũt cõpedem ſingulari numero eũ dixiſſe: quod nõ facile apud ueteres inuenitur. ¶ Adriæ: per hoc adriacum ſinum intellige quod mare: & calabriam alluit.

¶ CHRI. Hortat̃ albiũ exẽplo alioꝝ: ut fortiori aĩo ferat ab amica ſperni. Cũ nõ ſit eo dolendũ quod triũ cõſuetudine appareat: & ſibi cũ multis cõmune exiſtat. ¶ Plus nimio memor. Nam cũ te non amat: non debes illius meminiſſe. ¶ Elegos: quibus de illa q̃reris: nam elegia inuenta eſt : ut illo genere quærimoniæ exprimerent̃. Deĩde ẽt & res iocundiores ſcripſerunt ĩ elegis poetæ. Eſt aũt dicta elegia quaſi luctoſum carmen : quia ἔλεγος luctũ ſignificat. fuit autẽ Sacadas argius prius q̃ elegias ad muſicos rithmos canere inſtituit. Horatius ergo uerſibus impariter iũctis q̃rimonia primũ poſt ẽt iuncta eſt uoti ſñia compos. Quis tamẽ exiguos elegos emiſerit auctor. Grãmatici certant: & adhuc ſub iudice lis eſt. ¶ Cur iunior: q̃reris enim uñ ſit ꝙ dii illi q̃to perfidior eſt tãto maiorẽ tribuãt pulchritudinem: cum contraria mereatur. ¶ Inſignẽ: argumentationibus e grauioribus phĩæ locis eductis ad leuiſſimas amatorias res ꝓbãdas utitur .ſ. non eſſe ea recuſanda quæ nobis accidant cum multis cõmunia: qđ ꝓbat exemplo lycoridis: q̃ cũ pulchra ſit. & uehemẽter cyrum amet tñ ab eo nõ amatur: cyrus aũt declinat in aſperam pholoen .i. ꝓpenſus eſt in amorẽ pholoes. quæ erga illum aſpa ĩmitiſq; ſit. ¶ Tenui: anguſta & parua ſm̃ Acronem: q̃m̃ frons anguſta pulchrior ſit: uel potius dicamus tenui fronte .i. in qua tenuis & per lucida ſit cutis Appulis: ſic Virg. Iungent̃ iam gryphes equis: æuoq; ſequenti Cũ canibus timidi uenĩẽt ad pocula .d. ¶ Sæuo cũ ioco: nã iocus ẽ cupidini ſæuire in hoĩes. Et ſimile eſt illi quod de mare in ſupioribus dixerat: Heu nimis lõge latiate ludo. ¶ Melior uenus: nobilioris mulieris amor. ¶ Grata: non quia ſibi illa uices in amore reddat: ſed grata ideſt iocunda: nam & ſi ab ea durius tractaret̃ tamen nõ poterat non amare: neq; poterat nõ lætari illa ſeruitute compede: raro in ſingulari profertur. Dicimus .n. compedes q̃bus pedes colligant̃: quẽadmodũ manicas q̃bus colligant̃ manus: quis ẽt manicas dicamus eã partẽ ueſtimẽti q̃ manus tegimus: & Vir. Et tunicæ manicas habent redimicula myrtæ ¶ Libertinæ: eſt hæc cõditiõis diſtictio: ut hominũ alii liberi dicant̃: alii ſerui: & liberoꝝ rurſus: alii igẽui ſũt: alii liberti: alii libertini: ingenui igit̃ ſunt q̃ neq; ipſi unq̃ ſeruierũt: neq; eoꝝ parẽtes. Liberti aũt qui q̃q; ſeruierũt: ſed tandẽ liberi ſunt facti. Libertini poſtremo nunq̃ ſeruierũt: ſed ex iis q̃ ſeruierãt ſũt orti. Hæc fuit apud priſcos diſtinctio. Sed ſub cæſaribus iter libertũ & libertinũ: ea erat dũtaxat dr̃ia: q̃ ẽ iter ſubſtãtiuũ: & adiectiuũ : ut dicerẽt aliquẽ eẽ libertũ. & eius cõditionẽ libertinã eẽ. Quint. in .vii. loquẽs ſm̃ cõſuetudinẽ ſuoꝝ tpoꝝ dixit: Seruus ẽ quicũ manumittit̃ ſit libertinus. Verũ audiamus Trãquillũ cuius hæc uerba ſũt: ĩ uita claudii. Senatũ libertino filio tribuit: ſed ſub cõditiõe ſi prius ab equite ro. adoptatꝰ eẽt: ac ſi quoq; rep̃henſionẽ uerens: & appium cæcũ ſui ſanguinis ꝑ auctore libertinoꝝ filios in ſenatũ allegiſſe docuit ignarus tp̃ibus appi: & deinceps aliq̃ diu libertinos dictos nõ q̃ manumitterent̃: ſed ex iis ꝓcreatos. Sed hæc apud iuriſcõſultos: phĩ aũt teſte Ariſtotele eẽ ẽt & liberos: & ſeruos a natura: nã qui ingenio: & cõſilio plurimũ ualent: corpore ãt ĩbecilliores ſunt a natura ea rõne ꝓducti uident̃: ut p̃ſint: & ĩperent. Qui aũt ingenio nõ ualent at robore corpis ualent: ſerui a natura ſunt eoſq; melioribus obtẽperare decoꝝ ẽ. Si aũt ad uitã recte degendã reſpicimus: q̃cunq; nõ ꝓcedũt rõne: ſed ferunt̃ ꝑturbationẽ: hi ſerui: & uiliſſima mãcipia a ſapiẽtibus habent̃. uñ illud eſt ſtoicoꝝ παράδοξον oẽs ſtultos ſeruos eẽ: & oẽs ſapiẽtes liberos: ſed ut ad ius ciuile redeã: erant apud antiquos addicti: q̃ ſpẽs eẽt ſeruitutis: q̃ cũ iis nõ eẽt ſoluẽdo: a p̃tore creditoribus: & uinciẽdi: & domi ſuæ ꝓ ſeruis habẽdi adiudicabãtur. ¶ Curuantis: quaſi erigentis. ¶ Sinus .i. fluctus: uel curuantis ſinus quia littora oĩa curua ſunt: ſic ſæpius Vir. littore curuo dixit: nã illud. Tũ ſe ad caietæ recto fert littore portũ: nõ rectum litus oñdit: ſed quod breuiori ſint uſi nauigationis compendio.

Argumentum. ODES. XXXIIII.

¶ ANT. Ode. xxxiiii. ſcr. ꝙ dũ ſectaret̃ epicureã ſectã parcus: & infreq̃ns deoꝝ cultor euaſerat: Nunc uero ſe cogi ait: relicta repetere. Deus .n. mutare poteſt ima ſummis. Iſignẽ attenuare: obſcuꝝ educere. proptereaq; fortunã hũc eleuar̃. illum deprimere. Epicurus aũt ut Cice. ſcribit in li. de na. d. Ex animis hominũ extraxit radicitus religionẽ quũ diis immortalibus: & opem: & gratiã ſuſtulit ita ſit: ut nõ mõ homi

epicurꝰ religio

¶ Ode. xxxiiii. tricolos tetraſtrophos de dei potentia & fortunæ.

PArcus deoꝝ cultor. & ĩfreq̃ns
Inſanientis dum ſapientiæ
Cõſultus erro, nũc retroſum

Vela dare:atq; iterare curſus
Cogor relictos.nanq; dieſpiter
Igni coruſco nubila diuidens
Plærunq; per purum tonantis
Aegit equos:uolucremq; currum
Quo bruta tellus & uaga flumina
Quo ſtyx & inuiſi horrida tænari
Sedes athlantæuſq; finis
Concutitur:ualet ima ſummis
Mutare.& inſignem attenuat deus
Obſcura promens:hinc apicem rapax
Fortuna cum ſtridore acuto
Suſtulit.hic poſuiſſe gaudet.

nes a deis:ſed ipſi dei inter ſe ab aliis alii negligant.Stoyci uero optime dicebant deoꝝ prouidentia mundū adminiſtrari:& regi. Secundū igitur ſtoicos poeta credit deos curare mortalia ab illiſq; hominū uitæ conſuli:& prouideri:itaq; ad illorum cultum redire cogit. Parcus deorū cultor & infreqns: Ode ē dicolos tetraſtrophos:ē enim ſimilis nonæ.Eſt autem ordo.Ego parcus & infreqns deorum cultor: dum conſultus inſanientis ſapientiæ erro. Nunc cogor &c. Inſanientis ſapientiæ.i.epicureæ phiæ & ſectæ.eſt.n.phia ſtudium ſapiētiæ: ut Cice.docet.li.i.tuſc. Conſultus:ſcius peritus. Dieſpiter: olim iuppiter dictus eſt:ut diei pater;ut ſcribit Macr.li.i.ſat. Meminit & Gellius. Igni coruſco nubila diuidens.Si in nube luctetur flatus aut uapor tonitrua eduntur. Si erumpat ardens fulmina. Si longiore tractu nitatur fulgetra. iis finditur nubes:illis perrumpitur.Plinius auctor libro.ii. Per purū tonantis.i.ſerenū.Fulminum aūt plura genera tradunt: quæ ſicca ueniunt non adurunt:ſed diſſipant. Quæ humida non urūt:ſed infuſcant.Tertiū eſt qd claꝝ uocāt:mirificæ:naturæ quo dolia exhauriunt intactis operimētis: nullo alio ueſtigio relicto.Aurū & æs & argentū liquat intus ſacculis ipſis nullo mō ambuſtis:ac ne cōfuſo qdem ſigno ceræ. Martia princeps romanaꝝ icta grauida:partu exaiato ipſa circa ullū incōmodū uixit.In catilianis ꝓdigiis.M.herēnius ſereno die fulmine ictus eſt.Auctor eſt Pli.li.ii. Per purū tonantis.Iuue.item in ſaty.xiii.de impiis:& ſceleratis trepidātibus inqt.Hi ſūt q trepidāt:& ad oia fulmina pallent.Quū tonat exanimes primo quoq; murmure cœli: poſtea ſubdit. Cura grauiore timet.Proxima tempeſtas:uelut hæc dilata ſereno. Bruta tellus:ſine ſenſu.quāto magis igitur homines concuti debent. Styx.Stra.li.ix.de arcadia inqt apud pheneū ſane ſtygis aquæ ſtant:ſic.n.uocāt lætalis aquæ ſtillicidiū quā ſacram hominū facit opinio:poetæ tamē fabuloſæ deſcribunt inferoꝝ paludem. στυγνος autē triſtis dicitur στυγεω uero odi.timeo. Tænari ſedes.i.inferi. Tenarus.n.laconicæ promontoriū eſt. Aduerſum aphricæ ripa erecta eſt ſacram neptūni ædem cōſtructam continens in luco:propinquaq; ſpelunca eſt:per quā cerbeꝝ ab inferis ſuperius reductū ab hercule fabulæ canūt.id Soli.ſcribit: & Stra.li.viii.ſcribit itē latius Sene.in herculæ. Athlantæus.finis in occidēte eſt.Athlas mōs:de quo latius in ode.xxxi. Attenuat:pp ſcelera.ſ. Obſcura promens.i.humilia eleuans ob uirtutē.ſ. Hic apicē.Ordo eſt:fortuna rapax cū acuto ſtridore ſuſtulit hinc apicē hic gaudet poſuiſſe.i.ſummos infimos reddit:& cōtra fortūa.n.īmeritos auget honoribus:Fortuna inocuos cladib9 afficit:ut maro dixit.Apicē ſummū honorē:& dignitatē. Acuto flebili.ſonoro: luctuoſo.

phia — Dieſpiter — tōitrua — Fulmia — fulgetra — Fulminum genera — Martia Fulmiata — .M.herēnius — ſtyx — ſtygnos — ſtygeo — Tænar9

ACR. Parcus deoꝝ cultor & ifreqns.Metrū duob9 uerſib9 alchaicū:tertius dimeter iābicus nouenarius hypcatalecticus. Quartus pidaricus.Hac ode ſignificat pœnitere ſe:q dū epicureā ſectā ſeqret diis irreligioſus extiterit. Parcus deoꝝ cultor:minus colens. Inſaniētis:res ſacrilegas ſuadētis:epicurei.n.oia affirmāt caſu:nec deos humana curare:aduerſus quā ſectam uel perſuaſionē Virgilius.Nec curare deū credis mortalia quenquā:hoc ergo & ipſe culpat:Stoici.n.& platonici:& eſſe deū & humana curare confirmāt: & ideo inſaniētis ſapiētiæ:hoc eſt epicureæ.Itē Vir.ſecū dū ſuperiorē ſuaſionē ſcilicet his ſuperis labor eſt:ea cura quietos ſollicitat. Conſultus:doctus peritus:iuriſconſulti periti eſſe dicuntur. Vela dare:metaphora eſt a nauigatione:eo q contēpta epicureorum diſputatione reuertiſſe ad credendum aſſerat deos curare mortalia. Vt.m.t.c.c.ē dare litea re. Dieſpiter: diei pater. Igni coruſco.hoc eſt qui nubilo cœlo tonare uel corruſcare conſueuit. Sereno tonet ut eſt intonuere poli:& crebris micat ignibus æter. Volucremq;.c.ex uulgi opinione plærunq; ſenſus poetæ cōcipiunt:ut hic de curribus dictū ꝓ olympi ſtrepitu. Bruta: ſine ſenſu tarda uel ſtolida qd terræ epitheton eſt. Tenari:tenarius promontorium laconicæ per quod deſcenſus eſſe ad inferos fertur:ut Virgilius Tænarias etiam fauces alta hoſtia ditis. Athlantæus:athlas.n.mons eſt qui in ultimo oceani fine porrigitur. Valeat ima ſummis mutare. hoc eſt poterit hominum deus mutare fortunas. Obſcura:ignobilia.in uiles perſonas ad honorē ducens denuo. Apicem ſummitatem poteſtatis. Rapax: mutabilis: ut Terenti. O fortuna: ut nunq ex perpetuo bona.ordo eſt.fortuna rapax hic ſuſtulit apicem cum acuto ſtridore:hinc gaudet poſuiſſe. Acuto.luctuoſo illis quos ediderit:ſiue ſonoro:ut non acuta ſic geminant corybantes æra:ideſt hunc eleuat:hunc deiicit mutata uice:unum exaltans alterum deponens.

POR. Parcus deorum cultor. hac ode ſcribit ſe penitentiam agere: q epicuream ſectam ſecutus irreligioſus extiterit. Sapientiæ conſultus: iterare curſus cogor relictos: non inſtaurare: ſed ad eoſdem redire. Namq; dieſpiter igne coruſco nubila diuidens:ſenſus eſt: iuppiter qui non niſi nubilo tonare ſolet. Per purum: ideſt per ſerenum tonuit. Plærumq; per purum tonantis ægit æquos uolucremq; currūq;. Ex uulgari opinione plærumq; poetæ ſenſus concipiunt uelut hic:ubi dicuntur:tonitrua ſtrepitus eſſe currus:& quadrigarum iouis. Bruta tellus. Bruti graues: & tardi dicuntur quod terræ perpetuum eſt. Tenari: ſedes inferri intelligendum: quia per tenarum laconiæ promontorium deſcenſus ad inferos fertur. Valet ima ſummis mutare: ut ſi diceret poteſt ex minimo potentem: ex potente infimum reddere. Hinc apicem rapax fortuna cum ſtridore acuto abſtulit. Cum ſtridore acuto. hoc eſt cum fletibus: & lamentatione: ſed non ſua: Verum eorum quibus apicem: ideſt dignitatem aufert. Hinc apicem rapax fortuna poſuiſſe gaudet. Apicem: pro honoris ſublimitate poſuit. Senſus eſt autem fortuna res humanas

plerũq; mutat:& ab alio ad alium opes:& dignitatem transſert.⁋ Et inſignẽ:attenuat deus obſcura promẽs: ideſt qui inſignis fuerit attenuatur claritate mali:quæ adeo producit ad fortunã quæ Antii præcipue colitur.

℄ CHRI. Fuerat.qđ & a principio oñdimus:& plurimæ eius ode atteſtant:epicureæ ſectæ aſtipulator nr̃ poeta:Nũc iã grauiori ætate ſaniori conſilio iſtructus p q̃dã palinodiã cãtata recantat : & ſectã ipiã relinquit. ⁋ Parcus:auarus eſt in hoc loco:qa nõ tantũ colebã q̃tum ſat eſſet:alias uirtus eſt parcitas. Eſt.n. parſimonia ſm pħos qua cauemus ne qđ diſpendiũ ultra modũ fiat:& res familiaris quo ad fieri põt ſine cuiuſquã iniuria cõſeruet. ⁋ Et infreqns.i.nõ freqns:hoc.n.erat epicureoꝝ. Nã cũ putarẽt deos humana non curare neq; ira ſci hoibus aliquo ſcelere:neq; moueri ulla uirtute:uolebãt ipſos pp has res nõ eẽ colẽdos. Sed pp eoꝝ excellentiã:idq; nõniſi paruo raroq; ſacrificio. Q đ autẽ dii humana nõ curẽt ſecũdũ epicureos huiuſcemodi uerſibus oñdit Lucre. Oĩs.n.per ſe diuũ natura neceſſe eſt. Immortali æuo ſũma cũ pace fruat. Semota a nr̃is rebus ſeiũctaq; lõge. Nã priuata dolore priuata periculis. Ipſa ſuis pollens opibus nihil indiga nr̃is. Nec bñ pro meritis capit nec tangit ira. Ergo poeta dũ epicureus effectus deos humana curare nõ crederet:& parce:& raro ſacrificabat. ⁋ Cõſultus doctus:poſuit.n.cõſeqns p anteceđeti:q.n.docti ſũt cõſulunt: hinc iuriſconſultos appellamus. ⁋ Inſanientis ſapiæ:at q nulla ſpia inſaniens eſt:ſed ſapiam dixit ex opinione epicureoꝝ: qui ſuũ dogma ſpiam appellant. Dicebat.n.epicurus ſe eſſe ſapientẽ:q duobus maximis malis mortale genus liberauerat:metu mortis cõponeret aios mortales:& metu deoꝝ cum oñderet deos hũana nõ curare. Hãc ergo putabat ille ſapſam q̃ profecto ſtultiſſima res eſt. Retrorſum uela dare : tranſlatio a nautis:q cũ aberrauerint retro nauigant. ⁋ Iterare curſus:nõ q̧ p eundẽ curſum reuertant. Sed iterare curſum ẽ curſum:& nauigationem rurſus inſtituere. ⁋ Dieſpiter : Iuppiter diei pater:q & in ſereno:& in nubilo cœlo tonare conſueuerit. Snĩa eſt ſummo aliã nauigationẽ a priori:& credo deos minime negligere humana : ſed curare cũ uideam iouem per ſerenũ tonare:& mutare ima ſumis. ⁋ Igni corruſco.i.fulmine. ⁋ Diuidẽs:quia diſrumpũt nubes in fulmine. ⁋ Egit equos tonãtes per aera:loquit ex opinione uulgari:q credunt iouem cũ tonat eqs cœlum percurrere. ⁋ Purũ.ſerenũ:nã q̧ tonet nõ mirũ eſt:ſed q̧ tonet in ſerenitate. Vnde in libris auguꝝ hoc p mõſtro notabat. ⁋ Q uo ioue:& p hæc oñdit oĩa ex arbitrio dei adminiſtrari. ⁋ Bruta.imobilis:nã aq̃ a luna:aer a qnq; ſtellis: ignis a ſole mouet. ⁋ Terra imobilis manet:qa cũ duriſſima ſit nõ põt cõmoueri inflexiõe ſtellaꝝ. ⁋ Styx: palus inferna. Vir. Alligat:& nouies ſtyx iterfuſa coercet. ⁋ Sedes tenari:ideſt ifernus. Tenarus tamẽ pmontoriũ eſt lacõicæ regiõis iuxta maleũ ſinũ: cuius in radicibus hiatus antraq; ſunt p q̃ putãt ad iferos eẽ igreſſum. Vnde p iferno ponit. ⁋ Athlãticus ſin. de quo iã dictũ ẽ. ⁋ Valet.ſ.deus mutare ima ſũmis.i.extollere eos q depſſi ſũt. ⁋ Attẽuat: ideſt ad minimã facultatẽ redigit. ⁋ Inſignis:excellentes: in ſũma erigit iſimos:ac ſummos deprimit. ⁋ Hic.ab iſto deo. ⁋ Fortuna rapax.i.fortuna quæ ſua temeritate oĩa rapit. ⁋ Apicẽ uerticẽ.q.d.nos oĩa imputamus fortunæ:tanq̃ caſu:& fortuna cuncta proueniant. Sed quicquid poteſt fortuna adeo poteſt: cuius nutu cuncta regunt . Stridore acuto:quaſi luctuoſo. Nam qui ſuam fortunam lamẽtãtur:nõ uocem ſed ſtridorem acutum emittunt. Hic ab eodem ioue. ⁋ Gaudet:quia lætari putatur fortuna calamitatibus hominum. ⁋ Poſuiſſe:pro depoſuiſſe.

Argumentum. ODES.XXXV.

℄ ANT. Ode.xxxv.fortunæ potentiã ſcribit . illãq; a cũctis timeri oſtendit. Auguſtum deinde cæſarem in britannos euntem eidem commendat: orat enim ut illum cum toto exercitu ſeruet deuictis hoſtibus. ⁋ O diua gratum quæ regis Antium Ode eſt tricolos tetraſtrophos: eſt.n.ſimilis nonæ. ⁋ Antiũ gratũ. Erat Antiũ maritima latinoꝝ

antium urbs:nunc diruta penitus. Diſtant autẽ eius ueſtigia octo ſtadiis a neptuno oppido:quod & nos uidimus : erat etiã ibi portus mirãdus quidem. Nam aggere cinctus in ipſo adhuc mari conſpicitur. Strabo autem ſcribit libro.v. Tẽpeſtate ſua in ea urbe magnificas fuiſſe ædes ædificatas: principes enim illic ſæpius ocio uacabant. Erat ibidem: & fortunæ templũ quod & flaccus ipſe hoc in loco oſtendit. ⁋ Præſens parata potens. Vnde. Saluſtius ait in Catillinario. Sed profecto fortuna in omni re dominatur. Seneca uero Epiſtola nonageſimanona ait ita. Errant enim qui aut boni aliquid nobis:aut mali iudicãt. tribue

fortuna re fortunam. Valentior enim omni fortuna animus eſt.

animus & in utranq; partem ipſe res ſuas ducet. Beatæq; ac miſeræ uitæ ſibi cã eſt. At naſo.li.ult.triſtiũ inquit. Rara quidẽ

℄ Ode. xxxv . tricolos tetraſtrophos de fortunæ potentia.

O Diua gratum quæ regis antium
Præſens uel imo tolleř de gradu
Mortale corpus. uel ſuperbos
Vertere funeribus triumphos.
Te pauper ambit ſollicita prece
Ruris colonis. te dominam æquoris
Q uicunq; bithyna laceſſit
Carpathium pelagus carina.
Te dacus aſper. te profugi ſcytæ
Vrbeſq;. genteſq;. & latium ferox,
Regumq; matres barbarorum. &
Purpurei metuunt tyranni.
Iniurioſo ne pede proruas

Stãtẽ columnã. ne populus frequẽs
Ad arma ceſſantes ad arma
Concitet, imperiumq; frangat:
Te ſemper anteit ſæua neceſſitas
Clauos trabales & cuneos manu
Geſtans ahena nec ſeuerus
Vncus abeſt, liquidumue plumbum
Te ſpes: & albo rara fides colit
Velata pãno. nec comitem abnegat
Vtcunq; mutata potentes
Veſte domos inimica linquis
At uulgus iſidũ. & meretrix retro
Periura cedit diffugiunt cadis
Cum fece ſiccatis amici
Ferre iugum pariter doloſi.
Serues iturũ cæſarem in ultimos
Orbis britannos, & iuuenum recens
Examen eois timendum
Partibus oceanoq; rubro
Ehu cicatricum, & ſceleris pudet
Fratrumq; quid nos dura refugimus
Aetas? quid intactum nefaſti
Liquimus? unde manum iuuentus
Metu deorum continuit quibus
Pepercit aris. o utinam noua
Incude diffingas retuſum in
Maſſagetas arabaſq; ferrum

eſt uirtus quã nõ fortũa gubernat. ¶ Quæ maneat ſtabili: quũ fugit illa pede. De fortuna denuo multa iam diximus in fine ſatyræ. x. Iuue. Tollere: ad honorẽ & diuitias. Vñ Iuue. inquit Si fortuna uolet fies de rhetore cõſul. Si uolet hæc eadem fies de cõſule rhetor. Et hircius lib. iiii. de bel. alex. ait. Fortuna plerũq; eos quos plurimis bñficiis ornauit: ad duriorẽ caſum reſeruat. Ambit circũuenit orat. ¶ Bithyna caria. Bithyni ſunt. aſiæ pp̃li iuxta phryges: & myſios: ut Stra. ait li. xii. ¶ Laceſſit: inſtigat. puocat: freq̃nter lacerat nauigãdo. ¶ Carpathium pelagus ẽ: Carpathos inſula excelſa a q̃ pelago quoq; nomẽ inditũ eſt: ut ſcribit. Stra. li. xi. de Sporadibꝰ. Pli. aũt lib. v. ſcribit Carpatũ unã eẽ de inſulis rhodiorꝫ. ¶ Dacus aſp. Diuidunt Daci a germãis Danubio: ut ſcribit Tacitus: de eiſdẽ uero latius Stra. lib. vii. ¶ Profugi ſcythæ. i. parthi. nã ii fuerũt ſcytharꝫ exules: qđ ẽt ipſorum uocabulo manifeſtatur: ſcythico. n. ſermone Exules parthi dñr. auctor ẽ Iuſti. li. xli. Latiũ ferox. Vñ anchiſæ umbra dormienti æneæ in ſicilia lib. v. æneí. ait. Gens dura atq; aſpera cultu Debellãda tibi latio eſt Plini. autẽ li. iii. ſcribit ꝙ latiũ antiquũ a tyberis Circeos uſq; ſeruatũ ẽ miliũ paſſuũ. l. lõgitudie tã tenues primordio iperii fuere radices: poſtea latii nomẽ ꝓceſſit ad lyrim amnẽ: q Myniumas diuidit. Sinueſſa autẽ extrema urbs ẽ in adiecto latio. ¶ Purpurei: purpurati. ¶ Stantẽ colũnam: metaphora eſt intelligit. n. regni robur. ¶ Cuius ꝓſidia: ut inq̃t Saluſti. nõ exercitus neq; theſauri ſunt: uerꝫ amici. Populus frequẽs ſtipatus & collectus. ¶ Ceſſantes: deſides & nihil agẽtes. Concitet: ut Iunius Brutus egit cõtra tarquinios: ut itẽ. M. Brutus contra Iuliũ Cæſarẽ. ¶ Anteit: nũc diſyllabũ ẽ. ¶ Seua neceſſitas. i. dura: uult autem poeta fortunam in omnibus dominari: unde quæ ipſa uoluerit neceſſario fiunt. Acron legit ſerua neceſſitas: tamen & ſæua: & ſerua hic conuenit: melius autẽ ſæua intelligit. n. poeta fati neceſſitatem: cui fortuna ſubiacet hinc ait manilius aſtronomꝰ. Hoc niſi fata darẽt nũq̃ fortũa tuliſſes. ¶ Trabales: ingentes & longos ut trabes: hæc autem omnia tormentorũ genera erant. ¶ Cuneos: intelligit ferrea fruſtula quibus conſtringũtur Cõpedes & manicæ. ¶ Manu ahenea. i. dura & firma. Ahenea autem triſyllabum eſt. neq; enim unius eſt ſyllabæ hoc in loco: poteſt & ahena legi. ¶ Vncus: curuũ ferrum: quo rei & infœlices trahebantur. Vnde Iuuena. ſat. x. ait. Seianus ducitur unco ſpectandus. ¶ Liquidumq; plumbum. Nocentes enim liquæfacto plumbo quandoq; plectebantur. ¶ Fides albo uelata panno fides eſt firma opinio: ut docet Cice. in partitionibus. Et ſeneca epiſtola. lxxxix. inquit. Fides ſanctiſſimũ humani pectoris bonum ẽ nulla neceſſitate ad fallẽdũ cogiẽ nullo corrũpitur ꝓmio. ¶ Vre: inquit: occide nõ prodam. Liuius ꝓterea li. i. ſcribit: Numã pompilium fidei ſolemne inſtituiſſe: ad quod ſacrarium flamines bigis curru arcuato uehi iuſſit Manuq; ad digitos uſq; inuoluta rem diuinam facere: ſignificantes fidem tutandam: ſedemq; eius etiam in dextris ſacratam eſſe. ¶ Nec comitem abnegat: dicit enĩ Ouid. li. ii. de Ponto. Et cũ fortuna ſtatq; caditq; fides. ¶ At uulgus iſidũ. oſtendit ſæpius fidẽ ſequi fortunã quocũq; mutata ierit. Vulgus aũt & meretrix: & infidi amici mutatã fortunã diffugiunt. Vnde Ouidius inquit libro. ii. de Ponto. Turpe quidem dictu: ſed ſi modo uera fatemur Vulgus amicitias utilitate probat. Et libro primo triſtium. Donec eris fœlix multos numerabis amicos. Tempora ſi fuerint: nubila ſolus eris. Item eodem in libro inquit. Horrea formicæ tendunt: ad inania nunq̃ ſbit ad amiſſas nullus amicus opes. Vtq; comes radios per ſolis euntibus umbra eſt. Quum latet hic preſſus nubibus illa fugit. Mobile ſic ſequitur fortunæ lumina uulgus. Quæ ſimul inducta nube teguntur: abit. ¶ Cadis: uaſis quibus uina conduntur Virgilius. Vina bonus quæ deinde cadis onerarat aceſtes. ¶ Serues iterum: lõgum eſt hyperbaton: tendit enim illuc uſque. o diua gratum quæ regis antium ſerues, & cætera. ¶ Examen: militum agmen. Metaphora enim eſt ab apibus: quarum filii relinquentes alueos examen colligunt: & alio ſe recipiunt. ¶ Eois: timendum partibus: orientalibus populis: ut medis: parthis: perſis: arabibus: indis. ¶ Oceanoque rubro: Ex mari eoo unde ſol oritur qđ indicum uocant quod rubrum mare ſiue æthiopicum appellant: ad auſtrum uerſus effunditur: ex ea maxime parte qua uaſta quædam ſolitudo: & inhabitabilis terræ plaga conſpicitur: ardentibus ſemper caloribus exuſta. Auctor ẽ Diony. Pli. q̃ li. vi. c. xxvii. ait ꝙ perſæ rubrum mare ſemp accoluere pp qđ is ſinus perſicus uocaẽ: Soli. ãt. c. xlvii. ſcribit Rubꝝ mare in duos ſinus ſcindi. Quorꝫ q ab oriente ẽ pſicus appellaẽ: quẽ qdẽ habitauere perſidis populi. Ex aduerſo uero uñ arabia: ẽ alter arabicus uocatur. ¶ Heu Cicatricum: Deteſtatur poeta bella ciuilia: quibus quidem omne nefas commiſerant: ſpreto deorum metu: ſuorumque pietata charitateq; patriæ quæ omnibus maxima eſſe debet: quod & Cicero meminit. ¶ Cicatricum quas. i. bella ciuilia dederant. Cicatrix autem dicitur liuor: & obductio uulneris: ſic dicta ꝙ occæcet uulnus. ¶ Sceleris: quod

fortuna
Bithyni
Carpathos
carpathium mare
daci
parthi
Latium duplex
parthi
Myn/turnæ
ſinueſſa
amici
Fides
Amicitia uulgi
Rubrũ mare perſæ

Aetatis iiii.

Maſſagetæ

in patriã romani milites egerant.¶ Fratrũq;:ſcribit enim apianus libr.ii.ſub Cæſare & pompeio militaſſe in Pharſalia ad ſimile bellorum ſacinus qui eiuſdẽ eſſent ciuitatis ciues ſimul cognati amiciq; nõnulli fratres. ¶ Quid refugimus.q.d.nihil.Nos appoſitio dura ætas.i.ferrea.ait.n.Oui.li.i.met.Aurea prima ſata eſt ætas: poſtea inquit Subiitq; argentea proles Auro deterior fuluo ꝓcioſior ære. Tertia poſt illas ſucceſſit ahenea proles.Seuior ingeniis:& ad horrida promptior arma.Non ſcelerata tamẽ de duro ẽ ultia ferro. Protius irrupit uenæ peioris in æuũ.Omne neſas fugere pudor:uerũq; fideſq;.In quorũ ſubiere locum fraudeſq; doliq;.Inſidiæq;:& uis:& amor ſceleratus hñdi Viuitur ex rapto:nõ hoſpes ab hoſpite tutus, Non ſocer a genero:fratꝝ quoq; gratia rara eſt uicta iacet pietas &c.¶ Intactũ:itentatũ.¶ Ne faſti neſarii ſcelerati.Vnde:a quo loco uel a quo homine.q.d.a nullo.¶ O utinã.optat Hora.fortunã noua incude reficere in maſſagetas & arabas ferrũ bellis ciuilibus retuſum.¶ Difingas reiicias reformes tu fortũa.¶ Retuſum repercuſſum & heberatũ.¶ Maſſagetas:Maſſagetæ populi ſunt in ſcythia ad oriẽtem uerſus trans araxem quoꝝ ſtudium eſt:ut continuo ſagittandi caſu conterantur inſeſtiſſimi admodum hoſpitibus neq; cum uicinis populis ullam ſeruare diutius amicitiam:neq; fidem poſſunt:ſrumenti ac uini uſum prorſus ignorant bibunt enim lac cum equorũ admixtum ſanguine:ut Dionyſius ſcribit.Meminit item multa Herodotus libro.iii.Et Strabo libro.xi.

¶ ACR. O diua gratũ q̃ regis antiũ.Metrũ duobus uerſibus alcaicũ.tertius dimeter nouenarius iambicus hypercatalecticus quartus pindaricus:hæc ode ad ſortunã ſcripta eſt cui cæſaris aduerſum britannos profectionem cõmendat.¶ O diua.g.zeugma ab inferiori:ſerues itaꝗ Cæſarẽ.Antiũ apud antiũ aũt ẽ fortunæ tẽplũ famoſiſſimũ multoꝝ ẽt principũ donis ornatũ:uñ ẽt ciuitas fortũæ ipſius tutela dicta ẽ.¶ Præſens:parata potens mutare ſtatus hominũ.¶ Vertere.conuertere mutare:ut Multos mutata reuiſens luſit: & inſolido rurſus fortuna locauit.¶ Ambit:rogat.ſupplicat.¶ Te dñam æquoris:fortuna.n. & æquori dñatur ita ut a nauigantibus inuoceſ.¶ Bithyna:ſpẽs pro genere ut Innatat alnus miſſa pado.¶ Carpathiũ.p.carpathiũ mare inter ægyptũ & rhodũ ab inſula carpatho illic poſita.¶ Dacus aſper.gens iuxta hiſtrũ fluuiũ degens aſpa bellis.Vir.Et coniurato.d.d.ab.h.¶ Profugi ſcythæ.ab orbe ſepoſiti:& immũdi extrema pte cõſtituti.¶ Ferox uictorioſum.Vir.Gens.d.atq;.a.c.d.tibi ſatio ẽ.¶ Regũq;.m.in oibus ſubaudiendũ eſt metuũt uel metuit iuxta menſurã quãtitatis.¶ Matres.proprie timere filius matrũ eſt.¶ Purpurei:purpureũ ẽ quod totũ ex purpura eſt.¶ Iniurioſo.iniuſto:ut ubi eũ turni iniuria matre.Põt aũt fortuna & contra iuſtitiã graſſari.Ter.Id laudi ducis qđ tu nũc feciſti inopia:iniuriũ ẽ.¶ Imperiũq; frãgat:aut quia imperiũ ſemp fragile putaſ;aut quia magnæ res deteriorate & fracte dicunſ:ut Virg.Fractæ uires & alibi.Fracti bello.f.q;.r.d.¶ Te ſemp anteit. ſerua.n.præcedit quaſi neceſſitas comes & miniſtra fortunæ ideo ſerua q̃a aut imperio fortunæ obediat aut quia nõ ſuæ poteſtatis eſt quia ſubiacet neceſſitati:nõ ergo ipſa ſerua ſed quæ ſeruire cõpellit.¶ Trabales clauos:ſpecies tormentorum.¶ Ahena:forti aut herea puppis.Seuerus uncus quo puniebanſ dãnati ut Iuue.Seianus ducit unco.& Cicero uncus ĩpactus fugitiuo illi q.C.Marii nomẽ inuaſerat.¶ Liquidũq; plũbum.Nã de reſoluto plũbo rei puniri cõſueuerũt.¶ Teſpes:quæ ſola ſperãdo meliora durat.Vir.Spem uultu ſimulat ꝓmit altũ corde dolorẽ.Rara fides:q̃ a paucis coliſ.¶ Vellata pãno:poſſet uideri uili uerbo uſus pãno niſi hoc ſermone intelligi uoluiſſet a pauperibus magis coli fidem:aut certe quia albo panno caput uelabãt fidei ſacrificantes ſiue pp ipſam fidẽ:ꝗ pura ẽ & alba uel ꝗ a ſenibus ẽt maturius colaſ:ut Virgi. Cana fides &.u.r.c.f.q. ſeu quia honeſti dum fidẽ colunt pauperes ſunt & q̃ eſt odioſa ꝑfidiæ:ut Iuue.Criminibus debẽt ortos prætoria. Nec comitẽ abſcedẽs enim fortuna ẽt fidem ſecum auſert:ut Iuue. Quantũ quiſq; ſua nuꝯoꝝ ſeruat in arca:Tantum habet & fidei:ordo eſt;nec abnegat comitem utcũq; inimica liquis potentes domos mutata ueſte.¶ Vtcũq;:quotieſcũq; mutata ueſte:aut luctu aut pauperie.¶ At uulgus infidum.uulgus & meretrix fortunã triſtem amicorum non ſequũſ:ut proſperam:quod ideo dicit quia fortunæ euentũ ſubire ſe plerũq; homines uulgares negãt Iuue.Sed quid turba tremens ſequiſ fortunam:ut ſemper & odit damnatos.¶ Diffugiũt c.cum.f.ſ.a.per allegoriam oſtendit eos q̃ nolunt amicorum neceſſitati conſugi ut omnes me noti atq; amici deſerũt.Serues itaꝗ per hiperbaton ſenſui ſuperiori reſpondit o diua gratum quæ regis antiũ. Et iuuenum recens examen collectũ omnibus enim militibus per ciuilia bella conſumptis ab auguſto nouus fuerat collectus exercitus quem bene examen uocauit. Eo iis timendum partibus oceanoq; rubro utriq;:oi bi metuendum dixit exercitum:nam in coo orientem poſuit in oceano rubro occidentẽ.ut Virgili. Et duo rapta manu diuerſo ex hoſte trophea. Biſq; triumphatas utroq; a littore gentes.¶ Heu cicatricum:ſic enim bellorum ciuilium pudendæ cicatrices ſunt quemadmodum glorioſe in bellis externis.¶ Fratrumq;.quos in bello ciuili uulnerauimus:ut ille locus fratres habuit.¶ Dura:aſpa infœliciter nata aut dura ſine miſericordia.¶ Nefaſti nefarii:Vnde manum.i.non ſolum a parentum cæde ſed nec a numinum uiolatione temperatum eſt. ut Lucanus.Numina miſcebunt caſtrenſis flamma monetæ.¶ Quibus pepercit aris hoc eſt quæ non ſpoliauit tẽpla deoꝝ:aut polluit cæde.ut Luca.Stat cruor.in templis.¶ O utinam noua incude.d.utinã noua incude noua inſtaurenſ tæla iuſtis hoſtibus expetenda:nec ciuilis ſanguinis polluta piaculo:quæ uictoriã mereantur & nomine careant infœlicitatis:ut eſt ipſoꝝ clypeos:& non fœlicia tæla.¶ Diſtingas:conſuſum reformes:nam & ſicut fingere formare dicitur:ſic & diſtingere eſt quaſſatũ reformare.¶ Retuſum:ciuilibus bellis hebetatũ.

¶ POR. O diua gratum quæ regis antiũ:hæc ode ad ſortunam potentũ ſcripta eſt:cui cæſaris profectionẽ commendat.¶ Gratum quæ regis antium: hoc ideo quia antii ſortuna potentiſſimi numinis habetur adeo ut multis præcioſiſſimiſq; donis: & priuatorum imperatorum templum ibi eius refertum ſit.¶ Præſens uel imo tollere de gradu.præſens ita dictum:ut præſentia dicuntur numina deorum: quæ ſe potentiamq; ſuam manifeſte oſtẽdunt.¶ Vertere funeribus triumphos:uertere pro eo quod eſt conuertere:& mutare poſitum eſt.¶ Te.d.æ.hoc autem recte dicitur quoniã fortuna:& ſemp & ubiq; metuenda eſt.¶ Quicunq;.b.l.c.C.Bithyna ait ut ſolent poetæ ſpeciem pro genere ponere qualia ſunt illa Virg.Leuis inatat alnus miſſa pado: pro

quolibet flumine:& illā ducit amor trans gargara tranſq; ſonantem Aſcanium pro quolibet monte. ¶ Profugi ſcythæ: māifeſtum ē cū profugos dixerit q.ſ. fugiēdo ꝑliarētur. ¶ Et purpurei: me.ty. pro purpurati: purpureum aliud eſt ſi proprietatem attendas: nam ſic dr̄ purpureum: ut lapideū igneū: hoc eſt q purpura tantum conſtat. ¶ Stantē co. pro incolumitatē: dignitatis: & totius domus itellige. ¶ Ne.p.ſ.a.a.c.a.a.e. bene tumultum uulgarem expſſit repetendo. ¶ Te.ſ.a.i. Nec.n. eſt ſue ptātis qui neceſſitati ſubiectus ē. ¶ Clauos.t.e.c.m. Eleganti cōceptione hæc inſtromenta fortune accōmodat.ſ. quibus torquet & cogit implicatq; res humanas. ¶ Te.ſ.&.a.r.ſ. bono epitheto raram fidem appellat. quia a paucis colitur. ¶ Et albo autem.r.ſ.c.u.p. poſſet ſideri ſordide dixiſſe pāno.niſi uellet hac conceptione intelligi a pauperibus magis coli fidem. Albo autē dixit pp honeſtatē fidelitatis. Aut nunqd a'bo panno fides uelata dicit q q fidē colūt honeſti habeant. ſed pauperes fiant quoniā acqſitio magis perfidia prouenit. ¶ Nec.e.a. utcūq; m.p.u.d.i.l. Non ſpernit te inqt o fortuna fides cū linquis potentiorū limina uel cū relinquis diuites per hoc aūt uidetur ſignificare eos qui ex dignitate honoris aut diuitiarum ceciderint. nec fidem apud eos remanere.i. fidem quoq; amittere: & hoc quoq; dupliciter intellige: ut fides illis nec habeatur nec ſeruetur ¶ At uulgus.i.&.m.p.c. Diffugiūt cadis cū fece ſiccatis amici hæc elegāter dicunt: quia fortune euentum ſubire cum amico uulgares homines nolunt. ¶ Ferre.i.p.d. ἀλληγορικῶς oſtendit neceſſitati amicoꝝ nolle cōiunctos eſſe. ¶ Serues iturum. C.i.u.o.b. Cæſarē auguſtum dicit hic: initiū huius coniungēdum. Sic.n. o diua gratū quæ regis antiū. Serues ituꝝ Cæſarē iuuenem. ¶ Examen. ab apibus factū pro multitudine militū poſuit. ¶ Timendū: cuius exercitus timetur & in occaſo: & oriente. Oceano rubro: hoc eſt rubro mari: quod eſt in oriente. ¶ Heu cicatricū. &.ſ.p. huius.ſ. ſceleris qd' bello ciuili in nos admiſimus. ¶ Quid nos.d.r.æ. ſuauiter figurauit nos ætas. ¶ Quid i tactū.n.i. Nefaſtos ꝓ nefariis poſuit. ¶ O utinam noua incū de diffingas recuſum in maſſagetas arabaſq; ferrū. ἀμφίβολον. Non.n. retuſum in maſſagetas accipiendum: ſed in maſſagetas diffingas ſenſus enim ut ferrū q retudimus in corporibus noſtrorum bello ciuili diffingas.i. refabrices aduerſus barbaros Maſſagetæ autem gens thraciæ.

¶ CHRI. Cōtraria ſuperiori uidet quā nunc ſcribit ode. In illa.n. oīa fortunæ ademerat & diuine prouidentiæ attribuerat. In hac tanq̄ illi reconciliatus ſit oīa reddit. Itaq; uel reddit ad eos q in fortunæ caſibus omnia ponūt. Vel fortunā appellat ea quoꝝ cām ignoramus. Sed de fortuna non grāmatice ſed philoſophice ī ſequētibus tractabius ubi res ipſa nō ſolū poſtulare ſed flagitare uidebit. ¶ Antiū: urbs latii ubi religioſiſſime fortuna colebatur. Habebatq; templū multoꝝ principū donis nobilitatū. ¶ Preſens: prompta: & parata. Nōn q̄ fauens Vir. Nec tam ꝓſentis alibi cognoſcere diuos. Quādoq; ineuitabile: nam quæ iā uenere & ꝓſentia ſunt: euitari nequeunt. Vir. Præſentēq; uiris intentāt oia mortē. ¶ Vel. pro ēt. q.d. non ſolū quædam minora poteſt ſed hoc quod maximū eſt. ¶ Tollere. in altū efferre. Vir. Mulcereq; dedit fluctus & tollere uento. Alias remouere: idem. Tollite cūcta inquit. Item nutrire. Terē. Nam qcquid peperiſſet decreuerāt tollere. Mortale corpus. q.d. humunctionē in quo nulla mētis animiq; uirtus apparet: qua cōmendari extolliq; poſſit. Sunt.n. quidam uira excellētes ut ſine difficultate fortūa extollere poſſit. Sed ii q præter effigiē corporis nullū hominis ueſtigium retinent: magnum negociū exhibent fortunæ. Non.n. illā ducentē ſequunt: ſed ita ſua mole oppſſi iacent: ut & ſubuectādi & ſuis humeris a fortuna portandi ſint. ¶ Superbos triumphos: ideſt magna imperia nobiliſſimis uictoriis & ſumma uirtute parta. Mira ergo potētia ſi & eos i qbus nulla uirtus eſt ad ſummum gradū ſubuehit: & eos q ſuis ꝑclaris uirtutibus iā ſumma imperia tenebāt deiicit. ¶ Funeribus cædibus. ut ſit cōſequens ꝓ antecedēti. ¶ Ambit: annixius rogat. Ambire.n. circuire eſt: ſed qa cū rogamus ipſos hoies circuire ſolemus: iccirco dicimus ābire rogare: hinc ambitio & ambitus q exceſſus eſt. Nā in honoribus magiſtratibuſq; petendis ſi modus ac mediocritas ſeruet uirtus eſt. Sin aūt modus excedit cum aut maiora petimus q̄ deceat aut nō quēadmodum deceat: uitiū eſt & ambitio uocatur. Sed tamē & apud Varronē: & apud alios nōnunq̄ ambitio pro uirtute ipſa ponit. Erat apud romanos lex ambitus q in eos animaduertebat q in petendis magiſtratibus aut largitione aut alia rōne ſuffragatores corrūpere tentabant. ¶ Pauper. oñdit Saluſtianū illud fortunā in omni re dominari: & in omni cōditione. ¶ Bithyna: ſpēs eſt pro genere. Bithynia aūt proxima ē ponto. uel ut Euſebio placet ea eſt quæ pontus olim dicta fuit. ¶ Carpathiū. mare dictū a carpatho inſula egypto propinqua in qua protheus regnauit: qui ēt deinde egypti rex eſt factus. ¶ Laceſſit ꝓuocat. Nam uidet irritare i ſe tempeſtates: qui periculis marinis exponitur. ¶ Daci. hiſtro finitimi ſunt populi aſperrimi: & bello ſæui: hinc illud. Et cōiuratus diſcedit dacus ab hiſtro. ¶ Ferox. forte & robuſtū Vir. Gēs aſpera cultu debellāda tibi latio ē. ¶ Purpurei.i. purpurati: purpureū.n. dicitus qd totū ſit ex purpura: purpuratū uero purpura ornatū. Purpura āt in exercitu duces tārū utebant: ſecūdū quoſdā: unde iuba rex mauritanus cum pompeianis copiis quibus ſcipio præerat iunctus eſſet ea ſuperba fuit: ut auderet interdicere purpura ſcipioni affirmans ſatis eſſe in exercitu ſi rex purpura uteretur tamē & purpuratos legimus eos qui apud principes dignitate anteirent. ¶ Stantem co. ſpm principem qui ē tanq̄ columna. Eſt.n. is quo ſuſtentat populus: ut colūna ædificium ſuſtentat. Quapp & reges græce βασιλεῖς dicuntur. qm̄ ſint baſis & fundamentū populi. ¶ Ne populus. frequēs cōſtipatus odio principis Concitet ceſſantes.i. eos q imperū nō faciunt. ¶ Ad ar. ad ar. congeminauit: ut exprimeret morē concitati populi: q ſepius hoc nomē iterat. ſic Vir. Arma uiri ferte arma. ¶ Frangat: aut quia imperiū ſemp fragile ſit uel quia magne res deteriorate fractæ dicunt. Virgi. Fracti bello fatiſq; repulſi. Sæua. crudelis. ¶ Neceſſitas. q.d. qd' placuit fortunæ id ineuitabile: & neceſſariū eſt: ut neceſſitas fortunæ ſubiecta dici poſſit. ¶ Clauos. ſnia eſt qd oēs cruciatus fortuna ſecū trahat. ¶ Trabes. gēus tormētoꝝ credo eſſe pedicas ligneas q trabis inſtar fiunt. ¶ Cuneos: cunei ꝓprie inſtrumēta ſunt quoꝝ primæ ptes acutiores ſunt: ut quāuis rimula facile intrent ſequentes aūt latiores & ampliores: ut quod acies illa penetrare cœpit hæ pēitus diuidāt. Vir. in ge. Cuneis ſindebāt fixile lignū: ſed & in exercitu ſpeciē aciei ad eā ſimilitudinē inſtructam ut hoſtiū ordinē diſrūpat cuneū appellāt dīcit ēt in Theatris cuneos loca in qbus plebs ſpectat. ſed & cōſtipatam

turbá concos dicimus. Vir. Per cuncos geminatus.n.populiq; patrúq;. ¶ Aenea infrágibili. Sic Vir. æneus axis. ¶ Vncus. Nam unco gutture perforato trahebantur noxii. Iuuenalis. Seianus ducit̃ unco. Et Cicero Vncus impactus fugitiuo. ¶ Seuerus: proprie ſeueritas ps iuſtitie eſt: qua iudex nihil oino de ſuplicio remittit: neq; a uero deſcedit adeo: ut uideat̃ miſericordiæ contraria. Quapp̃ p̃ crudeli aliq̃do ponit̃. Diciturq; ſeuerus q̃ſi ſecus.i.iuxta ueꝝ. Hinc dicimus aſſeuerare: quod eſt nõ rõnibus: ſed uultus geſtuſq; quadá grauitate affirmare ut apud Quintili. apparet. ¶ Fides: nõ ii in qbus eſt fides ſequunt̃ fortuná: ná nõ eẽt illa fides: ſed perfidia. Sed legtur fortuná fides: qm̃ remota fortũa remouet̃ fides ab hoibus. Sacrificabat̃ aũt fortunæ manu inuoluta albo panno: ut notaret̃: ut per albedinem innocentiam per uelamen taciturnitatem in fide eſſe demonſtrarét. Propter quod. Vir. Cana fides: & ueſtra remo cú fratre quirinus. Vel fortaſſe q̃ a canis ſenibus colat̃. ¶ Páno: fortaſſe potius pánũ dixit q̃ ueſtẽ qa uilior res ẽ pánus q̃ ueſtis. Teré. pánis annisq; obſitus. Et Per. Pannucia bácis. Et hic ipe i epiſtola. Alter mileti textá cane peius: & angue Vitauit clamidẽ: moriet̃ frigore ſi non Retuleris pánũ refer: & ſine uiuat leptus. In quo loco res apertius demõſtrabit̃. Páno: ergo quia fides a pauperioribus colitur. Nec comité ab. Snia ẽ q̃ q̃uis fortuná fides ſequat̃ nõ tamẽ illá deſerit: & ſi ipſa fortũa mutetur. ¶ Vt cunq; mutata. ſiue luctu ſiue paupertate. ¶ At uulgus: fides nunq̃ fortuná deſerit q̃uis ipſa mutet̃. Sed uulgus.i.uulgares amici: & oẽ hominum indoctum genus refugit. ¶ Meretrix: ea eſt quæ pecunia: & non amore corpus ſuum uulgat. ſed hic intelligas oẽs qui cupiditate habẽdi & nõ beniuolẽtia amicitias ſectãtur. ¶ Per iura infida. ¶ Fugiũt.c. ordo eſt. amici: doloſi ferre iugũ pariter.i. amici qui dolo: & fraude detractãt ferre calamitates una cum amico fugiũt.i. reliquunt amicum. ¶ Siccatis cadis exhauſtis cadis. ¶ Cum fece.q.d. expectãt donec ẽt fecẽ uini exhauriant: deinde amicũ relinquũt. ¶ Serues iturum. Ordo eſt. o diua quæ regis gratum antium ſerues cæſarẽ iturũ. ¶ In ul. br. ná locus eſt ſitus inter ſeptẽtrionẽ: & occidẽtẽ aduerſus galliá in mari oceano p̃pinquus gadibus: hæc iſula prio albiõ dicta eſt deinde británia. Quæ inſula cú ſit in oceano ultima iure dici põt: & ab orbe nſo diuiſa. Hinc maro: Et penitus toto diuiſos orbe britános. Hæc ante romanis incognita primũ a iulio Cæſare in gallis bellũ gerẽte uicta eſt q̃uis nihil hm̃oi mandante ſenatu. Quapp̃ cẽlebat cato nõ modo triũpho honeſtádũ: ſed potius pœna afficiedũ cæſarẽ qui immanes barbaros nõ ſine reipu. periculo irritaſſet. Defecit tamẽ británia poſt mortẽ iulii quá Cæſar recuperauit. Ergo & de parthis populis orientalibus: & de británis triũphauit. Hinc Maro. & duo rapta máu diuerſo ex hoſte trophea bisq; triũphatas utroq; a littore gentes. Et magnũ profecto ſibi negociũ fuit cum germanis: & britannis ſed optima opera uſus eſt druſi ſui priuigni. Ná ſub Varro tres amiſit legiones quẽ cõflictũ adeo impatiẽti animo tulit ut pene inedia perierit: cũ ſepiſſime clamitaret. Vare redde legiones. ¶ Examen: proprie nouá apium ſobolẽ examen dicũt: quam parentes ex ſuis aluearibus ad nouas ſedes quærendas exire cogunt. Virgili. Aut cum gentis adultos educunt fœtus. Item ſtilum in ſtatera ſeu lance qui quo pondus ſe uergit exit examen dicunt utrumque ab exeundo. Hinc dicimus examinare.i. diligenter inueſtigare tractum ab illa ponderatione. ¶ Recẽs examen.i. recentem iuuentutem. Ergo per tranſlationem nouum examen.i. nouam iuuentutem quæ ad id ætatis iam peruenit: ut parentes ex urbe ad bella exire cogant nam quod dixit Acron nouum examẽ: id eſt collectitium de omnibus militibus per ciuilia bella cõſumptis põt fortaſſe nonnullis placere. ¶ Heu Cica. prorũpit i querelam ex iis quæ impiæ a populo Ro. in ciuilibus bellis geſta ſunt. Nam ſi quid ægregiũ eſt geſtum qm̃ in ciues: & non in hoſtes ſeuierãt infamiam pro laude inuenit. Ergo pudet cicatricum.i. pudet eum uideo cicatrices e uulneribus acceptis non pro ſalute patriæ: ſed pro euerſione libertatis. Quod conqueritur & Luca. cum ait. In ſua uictrices conuerſum prælia dextras. Cicatrix aũt dicitur caro calloſa pro cute inducta ubi hiatus uulneris quod iá coiuit fuerat: dicta cicatrix quaſi occecatrix. ¶ Scelerum fratrumq;.i. ſcelerum quæ in cæde fratrũ cõmiſimus: uel re uera fratrum. Nam reperti ſunt qui in prælio fratrẽ ab aduerſariis pugnantem interfecerint. Vnde Lucanus & pp̃ hoc & propter affinitatem cæſaris & pompei bella dixit plus q̃ ciuilia: uel dixit fratrũ.i. ciuiũ qui cú patria cõis ſit oibus parẽs fratres inter ſe ſunt. potádi. pectore ſi fratris gladiũ: iugulo ue parentis. Condere me iubeas plenoq; in uiſcera partu cõiugiis inuita pagam tamẽ oia dextra. Si ſpoliare deos ignemq; imittere templis: & cætera. Ait Luca. quid refugimus. ¶ Nos dura eſt: per appoſitionẽ. q.d. nullũ ſcelus pretermiſimus qm̃ ſumus dura ætas.i. crudelis ætas. Ná durũ crudelẽ dicimus qm̃ nulla humánitate molleſcit: uel dura quaſi ferrea. poetæ.n. p̃ metalla ætates diuiſerunt primáq; qm̃ iuſtiſſima eſſet auream dixerunt: Oui. Aurea prima ſata eſt ætas quæ uindice nullo ſponte ſua ſine lege fide: rectũq; colebat. Secundá quia paulo deterior fuit: ſed nondum multũ deprauatá dixerũt argenteá. idẽ ſubit argentea proles auro deterior fuluo p̃cioſior ære. tertiá æreá: quartá ferreá. De quibus idem. Tertia poſt illam ſucceſſit ænea proles Sæuior ingeniis: & ad horrida prõptior arma. Non ſcelerata tamen de duro eſt ultima ferro: P rotinus irrupit uenæ peioris in æuũ. Omne nefas: fugere pudor: uerũq; fideſq;: in quoꝝ ſubiere loco fraudeſq; doliq; inuidieq; & uis & amor ſceleratus habendi. His igitur ſceleribus dolet poeta ſuam ætatem proemi. Quid nephaſti.i. nepharii. Vnde a quo templo quaſi a nullo. ¶ Metu. deoꝝ. q.d. quod non ſolũ non abſtinuit mota pp̃ religionẽ ſed ne metu qdem deterrita eſt. ¶ Quibus.a.a expolitio eſt in qua ſentẽtiá reperit eandem: ſed aliis uerbis ut diu auditorẽ in re graui demoretur. O utinam optat ut arma malo homine fabricata qm̃ in ciues conuerſa ſunt nunc melioribus auſpiciis refabricentur: ut uertant̃ in maſſagetas: & arabas. ¶ Noua incude: quaſi fœlicius formata. ¶ Diffingas: p̃ refingas.i. de nouo fingas. & fabrices. ¶ Ferrum retuſum: arma retuſa in bello ciuili. In maſſagetas: ideſt ut ſit paratũ non in ciues ut in prima fabricatione: ſed in hoſtes maſſagetas: ſunt autem ii populi in ſcythia: quos dicit herodotus neq; ferrum neq; argentum habere: ſed auro æreq; abundare. Addit q̃ uxores communes habent. ſenes occidunt imolantq;: ac eorum carnibus ueſcuntur. Qui autem morbo ſubrepti ſint in iis ſe iacturam feciſſe dolent. Apud hos cæſus eſt cyrus atque a Tamiri eorum regina caput intra utrem auro liquefacto plenum incluſum: ut aurum quod ſitierat biberet.

Ode.xxxvi.dicolos diſtrophos lætitiæ uacā dū ſcribit ob Numidæ reditū ex Hiſpāia.

Et thure & fidibus iuuat
Placare: & uituli ſanguine debito
Cuſtodes numidæ deos:
Qui nunc heſperia ſoſpes ab ultima
Charis multa ſodalibus
Nulli plura tamen diuidit oſcula
Quam dulci lamiæ memor
Actæ non alio rege pueritiæ:
Mutatæq; ſimul togæ:
Creſſa ne careat pulchra dies nota:
Nec promptæ modus amphoræ:
Neu morem in ſalium ſit requies pedum,
Nec multi damalis meri
Baſſum threicia uincat amyſtide:
Neu deſint epulis roſæ:
Neu uiuax apium: neu breue lilium
Omnes in damalim putres
Deponāt oculos: nec damalis nouo
Diuelletur adultero
Laſciuis hederis ambitioſior.

Argumentum. ODES. XXXVI.

CANT. XXXVI. Ode ſcribit ſacrificādu eſſe diiſq; agēdas grās.obſeruatū ab eis pōponiū numidā nup.n. ab hiſpania ſoſpes redierat.hortaſ ideo ut diē læti & hilares celebrēt:gōio opā tribuētes. Et thure & fidib9 iuuat.ode eſt dicolos diſtrophos.ē.n.metrū prio uerſu Glycōico de quo i ode tertia.ſecūdo uerſu aſclæpiadeo. Fidib9:i ſacris.n.fidicies ēt adhibēſ. Iuuat:delectat me placarē tūc.n.placāſ dii quū uota eis pſoluūſ debito:ex uoto.ſ. Heſperia:ultia hiſpāia itelligiſ.ſoſpes:ſaluus dr̄ auctorē feſto. Lamiæ.de ælio lamia dicit:de quo ēt ſupius i ode.xxvi. Nō alio rege:p id oñdit eos æquos fuiſſe:eodē.n.rectore & alūno ſeu pceptore fuerāt pueri & togā mutarant.nec p rege patron9 ē accipiēd9 quō.n.diceret mutatæ ſimul togæ. De dño ſed patrono lamia itelligere nō conuēit:nā lamia puer ut ille erat:ut hic oñdiſ ppea libera toga ſolis liberis dabaſ. Pueritiæ: p pueritiæ p ſyncopē. Mutatæ togæ.primis ānis adoleſcētiæ:q anno.xiiii.icipit pueri nobiles apd̄ romāos deponētes ptextā ſumebāt uirilē togā cū ſolēnitate i tēplis oblati & i foꝝ deducebāſ.unī dicit Seneca. Tenes memoria qd̄ gaudiū ſenſeris quū ptexta poſita ſūpſiſti uirilē togā:& in foꝝ deductus es ſūt & q ſcribāt liberā togā adoleſcētib9 i feſtis liberalibus exhibere ſolitos:ad ſignificationē liberioris uitæ i futurū cōceſſe. memor actæ pueritiæ & mutatæ togæ. ſcribiſ a Cicero.q ſcipio nihil difficili9 eē dicebat quā amicitiā uſq; ad extremū uitæ diē pmanere: mutari ēt mētes hoium ſæpe dicebat & q ſūmi pueroꝝ amores ſepe una cū ptexta & toga depōerenſ. hoꝝ āt oium numida mēoriā retiebat. Creſſa.n.Pli.l.vii.de gētiū fœlicitate ſic ait. Vana mortalitas & ad circūſcribēdā ſe ipſā igenioſa cōputat more thraciæ gētis:q calculos colore diſtictos p expimēto cuiuſq; diei i urnā cōdit: ac ſupmo die ſeparatos dinumerat: atq; ita de unoquoq; pnūciat.hor.tñ hic cretēſib9 quoq; eādē cōſuetudinē aſcribit fuiſſe. Prōptæ:apte exhibitæ & paratæ latīq; i cōuiuiū. Amphoræ:uiario uaſi. Nec mod9.ſ. ſit p qd̄ hortaſ largi9 bibēdū. Nec morē:ordo ē nec ſit requies pedū imorē ſaliū. Saliū:ſalios duodeci marti gradiuo numa pōpilius legit tunicæq; pictæ inſigne dedit & ſup tunicā æneū pectori tegmen cœleſtiaq; arma q̄ ācilia appellanſ ferre.ac p urbē ire:canētes carmia cū tripudiis ſolēniq; ſaltu iuſſit. Auctor eſt Liuius meminit itē lati9 Ouidius li.iii.faſt. Damalis:mulier uinoſa & temulēta numidæ amica hic dicit poeta illam relicto baſſo eius ueteri amico itereſſe debere conuiuio numidæ noui amici & cū eo certaſ bibēdo. Threicia amyſtidæ:amyſtis potio qdā erat apud thracas: & ībamyſtis dicta.q certa mēſura clauſis oculis potabaſ uel erat poculi ſpēs q uno ictu hauriebāt. Auctores ſunt acrō & Porphyrio. Roſæ. Vale.li.ii.de ciuitate ſpartana loquēs ſcribit prios Ionas ungenti coronarūq; in conuiuio dandaꝝ & ſecūdæ mēſæ ponēdæ cōſuetudinem haud parua luxuriæ irritamēta reperiſſe. Viuax apium.honos apio i achaia erat corōare uictores ſacri certaminis nemeæ:ut ſc.Pli.li.xix.& l.xx.ait ſuauiores aq̄s potui incoctū apium pſtare & q ex aqua coctū potūq; renibus medetur. Viuax autē apiū iquit qm̄ diu uireſcit nec aret:ut alia multa holera. Oēs in damalim. Senſus eſt q effecti oēs ebri Damalim aſpicient ueneris gratia:ſicuti & centauri fecerunt i perithoi nuptiis:damalis autem ſoli numidæ inhærebit. Putres:uino graues & infectos & lāguidos. Diuelletur.ſ.ab ipſo numida per nouum adulterium ſicuti nec diuulſa fuit hippodame a perithoo per centauros. Ambitioſior:magis ambiens ſuis lacertis.

CACR. Et thuſ & fidib9 iuuat.metrū prio uerſu glycōicū:ſo aſclæpiadeū i honorē pōpōii nūidæ hāc odē ſcribit p cuius ſalute ex hiſpania reuerſi uota pſoluit:lætitiāq; cōuiuioꝝ p ſacrificia ſe exhibeꝛ cōmemorat. Et.t.&.fi.fidicines ſacrificiis adhiberi cōſueuerūt ut Vir.iſſlauit cū piguis ebur tyrrhen9 ad aras. Placare.hic non irata aut mitigare aut reconciliare numina parat. Sed aut grates referre.aut uota perſoluere propitii enim dei reduxerunt numidam ſoſpitem Et uituli ſanguine debito.ideſt uotis peractis: debetur enim hoſtia dum uotis ſuſceptis promittitur. Qui nunc heſperia.hiſpaniam dixit heſperia autem ab heſpero di

Soſpes

ptexta toga libera uirilis

calculi dieiū

Salii

amiſtis

corōæ i conuiuio mēſæ ſdæ ungēta in cōuiuio

Apium herba

ĉta:quaſi in occidẽtali plaga:ordo eſt qui nũc ſoſpes reuerſus ab ultima heſperia diuidit multa oſcula charis ſodalibus:nulli tñ diuidit plura q̃ dulci lamiæ memor ſimul mutatæ togæ. ¶ Diuidit oſcula.tanquam q̃ multis data ſufficerent:quæ cõſuetudo ẽ amicoꝝ:dum de longinquo tardius reuertunť. ¶ Non alio rege.Regẽ aũt diuitẽ poſuit aut patronũ. Iuue.Optima ſiluaꝝ interea pelagiq; uorabit rex horum. ¶ Pueritiæ: propueritiæ p ſincopã dixit:& ſignificauit numidã lamiã eo patrono uſũ a pueritia uſq; ad uirilem ætatẽ:unde ait rege:uel ꝗ eum lamia rexerit:peractæ aũt pueritiæ ait qa depoſita prætexta accipiebant adoleſcentes togam uirilem:qua cõmemoratione uult uideri p hoc ꝗ ſimul togas mutauerint ætatis æqualitatem augere amicitiam:unde & Vir.Mea quẽ ſpatiis propioribus ætas. ¶ Creſſa:crethẽſi:crethẽſibus enim mos erat dies lætos albis calculis.nigris cõtrarios numerare:ex lectorum dierum numero una & tp̃s metiri: malos enim in annorum numerum non ducebant. ¶ Neu ꝓmpte mo.am.i.ꝓlatum uinũ expẽdať cõtinua a lætitia. ¶ Neu mo. in.la.Salii ſacerdotes martis & herculis dicebantur qui ſacra ſaltibus celebrabãt:ut tum ſalii ad cantus.Nam proprie ſalii a ſaliendo dicti ſunt. ¶ Neu multi.dama.meri.ebrioſam mulierẽ dicit quæ a numida amabať. Vñ hic ſẽſus ẽ.cũ nũida certamẽ bibẽdi ſit damali nouo amico:nõ cũ baſſo. Amyſtide amyſtis:ut qdã putãt potionis genus apud thracas iõ amyſtis dicta:ꝗ clauſis oculis potabať uno ductu:alii amyſtin gẽmam uolũt q̃ pñti uſu amethiſtꝰ dť. ¶ Clauſa.n.poculis ebrietatẽ ꝓhibeť credebať:nã & apiũ ſi mãdiť aduerſus ebrietatẽ putatur prodeſſe. ¶ Neu uiuax apiũ.diu uiriditatẽ retinẽs:cuius pene foliũ nõ deficit uiriditate. ¶ Neu breue .l.breue ad tp̃s retulit. ¶ Putres.nimio potu marcẽtes & libidine reſolutos. ¶ Laſciuis.i.aduerſa diſcurrẽtibus & uagis. ¶ Ambioſior.qm̃ ambitu & cõcupiſcẽtia amplexu facili ſe ita illiget ut hæderæ conſueuerũt.

¶POR. Et thure & fidibus iuuat placare & uituli ſanguine debito.hãc odẽ ſcribit in honorẽ põponii noĩe Numidæ ꝓ cuius ſalute reuerſi ex mauritania uota ſoluere æquũ eẽ dicit. Et thure & fidibꝰ iuuat placare. Fidicinas hodie quoq; Romæ ad ſacrificia adhiberi ſicut tibicines nemo eſt q neſciat. ¶ Iuuat placare cuſtodes numidæ deos. Placare ꝓ eo qđ eſt grãm referre itelligendũ nõ ut placari irati dñr cũ.n.numidã dicat ſoſpitẽ rediſſe appet eũ deos propitios & añ ſacrificia habuiſſe cuſtodes aũt ꝓ cõſeruatoribus accipiamus. q nũc heſpia ſoſpes ab ultima. ¶ Numida. Hic ex mauritania in q̃ militauerat reuerſus ẽ. Ergo heſpiã nunc occiduã pẽ itellige ñ ut heſpia a Vir. Italia dť. Actæ nõ alio rge pueritiæ. ¶ Pueritia. ꝓ pueritia p ſyncopẽ dixit. Signat aũt põponiũ hunc numidã a pueritia lamia patrono uſũ. ¶ Mutatæq; ſimul togæ:ꝑtextã uiq; togæ mutatæ:q depoſita uirilis accipiť. Per hoc ſignat eos pariter adoleuiſſe. ¶ Creſſa:ne careat pulchra dies nota. Albũ calculũ creſſã notã dicit. Quia crethẽſibus mos erat lætos dies calculis albis:quos i pharetras mittebãt: notare triſtes ãt nigris:p hoc ergo dicit poeta lætũ diẽ exigẽdũ. ¶ Neu ꝓmpte modꝰ ampho.neu morã i ſaliũ ſit reges pedũ p qđ ſignat & largius bibẽdũ & ſaltãdũ. Salii aũt ſacerdotes martis hodieq; tripudiaň i ſacrificiis martis dñr:uñ & ſalii a ſaliẽdo.i.a ſaltãdo dicti. Ordo ẽ ãt.neu ſit reges pedũ ſaliũ moř.neu multi:damalis meri Baſſum threicia uincat amyſtidæ. Amyſtis ut qdã aiũt potio q̃dã eſt apud thracas. Alii poculi ſpẽm eẽ aiunt eo ꝗ neceſſe ſit uno ductu potionẽ haurire. Sẽſus ãt ẽ damalis q̃ multi meri ẽ.i.ebrioſa non uincat baſſum in potãdo:iõ baſſus quoq; multũ potat. ¶ Neu breue liliũ.ꝗ breuis tp̃is eſt hoc eſt cito defloreſcit. ¶ Putres oculos.uino putres itellige:uidemꝰ.n.ex uino oculos q̃ſi lãguidos fieri. Nec damalis nouo diuelleť adultero. Sẽſus ẽ.nec nouus adulter.i.amator damali auellet a priſtino ſuo amatore. ¶ Laſciui hæderis ambitioſior. Ambitioſa ab ambitu lacertoꝝ.i.amplexu damalis dicta eſt q̃ ob hoc hæderæ cõparata eſt qa & illa ſolet arbores ambire:ideſt circũdare:hæderas aũt laſciuas dixit qa quaſi ludentes uagæ ſerpunt.

¶CHRI. Parat ſacrificiũ ꝓ reditu põponii nũidæ qđ uouerat ſi icolumis rediſſet. ¶ Fidibꝰ.nã i ſacrificiis muſicam adhibebãt. Virg.in.g.inflauit cũ pĩguis ebur tyrrhenus ad aras. ¶ Debito.qa nouerat. ¶ Diuidit.ut multis ſufficiãt. ¶ Vltia heſ.epitheton diſcretiuũ:heſpia.n. Italia dť a rege heſpero. Dť ẽt Hiſpania heſpia ab heſpo ſtella occidẽtali.nam Venus qñ ſolem antecedit q̃uis ſubſequi uideať poſt occaſum ſolis in occidẽte appet & heſpus appellať:& ab hoc hiſpãia qa occidẽtalis plaga ſit heſpia dť.ſed appellať ultima: italia uero magna. ¶ Soſpes:icolumis fortaſſe a uerbo græco σοζειν. ¶ Actæ pueritiæ. exactæ pueritiæ. Dixit pueritiæ p ſyncopẽ metri cã:ut reſtaret ſolus dactilus. ¶ Rege patrono. Iuue. Optĩa ſiluaꝝ inter ea pelagiq; uorabit. Rex hoꝝ uel rege.i.cõſulii magiſtro. ¶ Mutatæ togæ.nã cũ ad adultã ætatẽ deueniſſent depoſita puerili prætexta uirilẽ togã ſumebant. Ergo mutatæ togæ.i.memor togæ quã mutata ꝑtexta ſumebãt. ¶ Simul.ergo erãt coætanei. ¶ Creſſa.crethẽſi ſic Vir. Creſſa genus pholoe. Creſſa nota albo lapillo erat.n.de conſuetudine apud crethẽſes ut quot dies ſibi fœliciter euenirẽt tot albos lapillos in uaſculũ cõiicerẽt:nigros aũt in iis q iſœliciter eueniſſent:atq; elapſo ãno enumerabãt albos.totidẽq; ſe dies uixiſſe dicebãt. Perſius Hũc macrine diem numera meliore lapillo: Qui tibi labẽtes apponat cãdidus ãnos. ¶ Nec Sit modus amphoræ:uel non ſit modus in exhaurienda amphora uel ſit amphora magna & ſine mẽſura. ¶ Nec reges pedũ; nihil lætitia uacare uult. Ergo iubet ut adhibeãt ſaltationes in morẽ ſalioꝝ. Salii.n.martis ſacerdotes erãt a numa rege inſtituti. Nam Ancile breue rotũdũq; ſcutũ regnãte eo rege de cœlo ꝓlapſum eſt:& oraculũ fuit ibi futuꝝ impium ubi fuiſſet ancile. Quapp curauit Numa ut p Mamuriũ optimũ fabrũ.xi.alia ancilia cõficereť ut reg; iter illa agnoſci pp ſimilitudinẽ nõ poſſet. Hæc aũt.xii.ancilia.xii.ſacerdotes p urbẽ circũferebãt & ne hrmo intuitu aſpici poſſent illi aſſidua ſaltatione ꝓcedebãt. Vnde ſalii ſunt dicti. Mamuriꝰ uero nullã aliã ſibi mercedẽ popoſcit niſi ut in fine carminis qđ ſalii canebãt nomẽ ſuũ enunciareť:ut Oui.in li.de faſtis teſtať. Mamuriũq; ſonãt. Liuius in hãc ſñiam ſcribit.xii.ſalios marti gradiuo & tunicæ pictæ iſigne dedit: & ſup tunicã æneũ pectoris tegmẽ cœleſtiaq; arma.i.ancilia ferre:& p urbẽ ire cantãtes cũ tripudiis & ſolẽni ſaltu. Virgi.de hoc. Lanigeroſq; apices & lapſa ancilia cœlo.ubi poſuit ancilia ꝓ ancile:nã unũ de cœlo prolapſum eſt hic Oui. Atq; ancile uocat qđ ab oi pte reciſum eſt. Quẽq; notes oculis angulus ois abeſt. Alii tñ dicunt ancile quaſi ἀμφιχειλον.i.undiq; labrũ habẽs. ¶ Nec multi. Damalis ebrioſa mulier & amica Numidæ & eſt ſenſus:ut ipſa certet

tum Numida & nõ cũ baſſo. Damalis ergo multi meri.q.d.bibaciſſima nõ uicat baſſum.⁋ Amyſtide. Dãt ꝙ
amyſtis gẽus ẽ poculi apud thraces qđ clauſis oculis certa mẽſura biberẽt a uerbo græco qđ cõniuere & ocu-
los claudere ſignificat. Secũdũ alios amyſtis qđ nũc ameuſtis dr̃ gẽma ẽ ꝗ incluſa poculis ebrietatẽ tollit. Vi
uax:nã nullo pene ãni tpe uiriditatẽ pdit. Dñt & hãc herbã ſi mãdeẽ ebrietatẽ tollere.⁋ Breue:atq; magnus eſt
flos:ſed ad breue durat.⁋ Oculos putres uio lãguidos deponãt i damali.i.ſuã pulchritudinẽ iſpiciãt:uel pu
tres nimio amore nec tñ illa diuellatur a nouo adultero.ſ.numida.⁋ Ambitioſior.i.quæ magis ambiat & am-
plectaẽ ꝙ hæderæ amplectentur arbores:unde eſt illud. Brachia non hæderæ non uincant oſcula conchæ.

Argumentum. ODES.XXXVII.

⁋AN.XXXVII. Ode ſodales hortaẽ ad letitiã & uolu
ptatẽ ob uictoriã qdẽ ab auguſto habitã cõtra Antoniũ
& cleopatrã:ꝗ ruinas & funꝰ romão ĩpio parabat. Nũc
ẽ.b.n.p.i. Ode eſt tricolos tetraſtrophos Eſt.n.ſilis no-
næ.⁋ Pede libero.i.ſolutiori & laſciuienti.⁋ Saliaribus
dapibus.i.copioſis & ſolẽnibꝫ:nã ſaliares ſacerdotales
cœne erãt:q̃s ſalii faciebãt ãpliſſimi apparatꝰ. Vñ Pli.
li.xxi.ca.iii.de corõis ſcribẽs ait. Sutiles ſalioꝝ ſacris in
uẽimus:& ſolẽnes cœnas. Apuleiꝰ itẽ.li.iiii.ſic: ut equꝰ
qdẽ meꝰ tãta copia:& qdẽ ſoliꝰ potiꝰ ſaliares ſe cœnaſ- Saliares cœnæ
ſe cœnas crederet. Puluinar deoꝝ puluinaria diceban-
tur aut lecti deoꝝ aut tabulata i qbus ſtabãt numia: ut
euidẽtiora eẽnt: Acrõ ita ſcribit ſeruius ẽt.li.iii.g. ait ꝙ
puluinaria ſũt ꝓprie lectuli q ſterni i qbuſdã tẽplis cõ
ſueuerãt. Regina cleopatra.ſ.de q̃ latius quõ fugerit di-
xius i epodo nono eſt ãt ordo:dũ regina ĩpotẽs ſpare q pluuiar
libet & ebria dulci fortũa cũ grege turpiũ uirorũ conta-
minato morbo pabat capitolio demẽtes ruinas & funus
.i.exitiũ ĩpio demẽtes ruias ꝓ ĩpa demẽs.⁋ Cõtaminato
corrupto.⁋ Morbo caſtratiõe.turpiũ uiroꝝ .i.ſpadonũ
ꝗ cleopatrã teq̃baẽ de qbus late i epodo .ix. ⁋ impotẽs
ualde.p. Vir.ĩte li.i.g.nũꝗ ĩprudẽtibus ĩber offuit.i.ual
de prudẽtibꝫ. Cic.quoq; li.v. Th. Qui nihil metuãt nil
agãt nil cõcupiſcãt nulla ĩpotẽtia efferãẽ.i.ualida poten
tia. Ebria elata & imprudẽs fœlicitate:ut ebrii uio. Vix
una ſoſpes nauis quo pacto euaſerit cleopatra uideto la
tiꝰ i epodo nono.⁋ Ab ignibus:multe.n. Ant.naues uſtæ
multæ ſubmerſæ multæ captæ ſũt:de qbus ample ſcgi
to i epodo nono.⁋ Lymphatã mẽtẽ.i.cõmotã iſãã & ue
ſanã Var.n.ſcribit ꝙ i græcia commota mẽte quos lym ĩpotẽs
pholẽptos appellãt: lymphatos dixerunt nr̃i mareotico.
uio.ſ.a mareotide palude ægypti:ubi optiũ ẽ uiũ hic ait
poeta li.ii. G.ſũt thaſiæ uites:ſũt & mareotides albæ.
⁋ACR. Nũc ẽ bibẽdũ nũc pede libero. Metrũ duobꝰ liſpho-
uerſibꝰ alcaicũ. Tertius dimeter nouẽarius iãbicus hy lenti
percatalecticus. Quartꝰ pidaricꝰ. Poſt ciuile bellũ pri lym-
mũ ĩperium romanoꝝ iter tres diuiſũ ẽ ita ut antonius phati
oriẽtẽ: Auguſtus Gallias:urbẽ lepidus obtineret. Anto Mareo-
tis

⁋ Ode.xxxvii.tricolos tetraſtrophos de
auguſti uictoriæ lætitia.

Nunc eſt bibẽdũ. nũc pede libero
Pulſanda tellus. nunc ſaliaribus
Ornare puluinar deorum
Tempus erit dapibus ſodales:
Ante hac nefas depromere cæcubum
Cellis auitis:dum capitolio
Regina dementes ruinas
Funus & imperio parabat
Contaminato cum grege turpium
Morbo uirorum quidlibet impotens
Sperare:fortunaq; dulci
Ebria:ſed minuit furorem
Vix una ſoſpes nauis ab ignibus
Menteq; lymphatam mareotico
Redegit in ueros timores.

niꝰ Auguſti ſororẽ habuit uxorẽ:q̃ ſpreta amoẽ ductꝰ cleopãtræ Ptolomei ſorori cõiũctꝰ ẽ.q̃ idignatiõe augu
ſtꝰ aduerſus ãtoniũ & cleopatrã bellũ geſſit apđ actiacũ pmõtoriũ epiri & ꝑfecto claſſis agrippa ſupauitãto.ꝑ
lio nauali quo uicto & alexãdriã cœpit. hac ergo ode letitiã ſuã ſignificat ob uictoriã auguſti .⁋ Pede libe. aut
a piculis aut fuga ſecuro aut laſciuiẽti.⁋ Pulſãda tellꝰ:pedũ plauſu feriẽda.⁋ Nũc ſalariabꝰ ſaliares cœne q̃s
ſalii faciebãt dicũẽ ãpliſſimi apparatꝰ fuiſſe:uñ & i ꝓuerbio erat ſaliares cœnas diceẽ opipares & copioſas or
do ẽ.nũc ẽ tp̃s ornare puluinar deoꝝ ſaliaribꝫ dapibꝫ.⁋ Puluiaria dicebãẽ aut lecti deoꝝ aut tabulata i qbꝫ
ſtabãt nũina:ut eminẽtiora uidereẽ. Erat.ꝑ ẽ.⁋ Dapibꝫ.i.poſt cõſolationẽ.n.hoſtiis epulabãẽ aut lucos uocat
hoſtia pĩguis aros.⁋ Cellis auitis:ãtiqs cellis uinariis.i.uinũ auitũ. Dũ capitolio regia cleopatra:ut ẽ:terruit
illa ſuo ſi fas capitolia ſyſtro:ordo ẽ dũ regia ĩpotẽs ſpare quodlibet & ebria dulci fortũa parabat funꝰ & de
mẽtes ruinas capitolio & ĩpio cũ grege turpiũ uiroꝝ cõtaminato morbo.⁋ Turpiũ eunuchoꝝ quo ſatellites
habuit cleopatra aut malæ uitæ aut eratoꝝ. Ebria:eluſa fortunæ ſucceſſu & ob hoc:demẽs:icõſulta:iprouida
ſicut ebrii eẽ ſolẽt. Vix una ſoſpes nauis ab ignibus aut nauis q̃ fugit cleopatra:aut p allegoriã oñdit cleopatrã
primũ iuliũ cæſarẽ corporis ſui illecebris cœpiſſe.ſm ãtõiũ auguſtũ deide tẽtaſſe.ſed eũ eiꝰ uitaſſe cõplexꝰ
iõ una ſoſpes nauis ab ignibꝫ. Lymphatã ebrietate iſanã. Mareotico:i ægypto mareotis palꝰ ẽ iuxta quã uinũ
optimũ naſciẽ qđ ex eius uocabulo mareoticũ appellaẽ:ut ſupra & mareotides albæ & mareotica fumãt.
⁋POR. Nũc ẽ bibẽdũ.hac ode lætitiã ꝓfiteẽ ſuã poeta ob uictoriã actiacã auguſti.q̃.M. An.apđ actiũ pro-

montoriũ nauali ꝓlio ſuparit: Ac deīde alexãdriã cœpit.¶ Nũc. p.li.pul.tel.i.libere tripudiãdũ ẽ ac ꝑ hoc lu
dendũ.¶ Nũc ſaliaribus ornare puluinar deoꝝ. Tẽpus erit dapibus ſodales: ſacerdotales cœnæ quas ſalii fa
ciunt dicunt̃ eſſe ampliſſimi apparatus: Vnde in ꝓuerbio ſaliares cœnas dicere opiparas ac copioſas.¶ Ante
hac ne. de. c. æ. ce. kaui. per cellas auitas uinũ uetuſtum ſignat.¶ Funus & ĩpe. para. Funus ꝓ exitio poſitum eſt.
Imperio aũt utiq; romano intelligendũ.¶ Cõtaminato cũ grege.i.cũ grege ſpadonum quos cleopatra ſatelli
tes: & cubicularios hẽbat: quos morbos turpes dixit qa ferre ſi effœminati ſũt.¶ Fortunaq; dulci: hoc eſt for
tunæ ſucceſſu demens & icõſulta.¶ Sed minuit furorẽ uix una ſoſpes nauis ab igni. Vna nauis qua.ſ.effugit ui
Mareo- ctã ab auguſto ſecũdũ unã nauẽ dictũ accipe. Mẽtẽq; lymphatã mareotico redegit in ueros timores. Mareotis
tis palus eẽ dr̃ i ægy. pto. uñ uinũ mareoticũ. Dicit ergo lymphatã mẽtẽ mareotico ex ebrietate uelanã accipi.

¶ CHRI. Impoſuerat extremã manũ Octauiã bello ꝑiculoſo qd̃ aduerſus. M. A. & cleopatrã geſſerat triũ
phaturuſq; deuicta regina redibat. Quapp poeta ad lætitiã ſodales cõuocat. Hyſtoria lõga ẽ: ſed ut breui cõ
ſtringat̃. Poſt iperiũ romanũ a triũuiris diuiſum adeo amore cleopatræ alexãdrẽſis reginæ exarſit Antonius
ut deinceps tantus dux in muliercula arbitriũ cõcedẽs cuncta illius nutu gereret itaq; tandẽ diuortium cũ
octauia auguſti ſorore ſuaq; uxore fecit & bellũ contra Octauianũ mouit potuiſſetq; uictoria potiri: ſi celeri
tate uſus fuiſſet. Erãt.n. & milites: & oẽs italiæ ciuitates. Octauiano ꝓp acerba tributa iſenſæ: Sed dũ antõius
uniuerſam græciã lẽtiꝰ luſtrat & uaria ſpectacula ac ludos cleopatræ parat: fuit ſpaciũ Octauião ut ẽt italos
ſibi recõcilaret & exercitus inſtrueret. obuiamq; in epyrũ hoſti ueniret. Erãt antonio robuſtiores copiæ pede
ſtres q̃ nauales. Cõtra ãt Octauiãõ cõtigerat: & tamẽ quoniã ſic placuit cleopatræ maluit nauali prælio decer
tare. Ac paulo poſt icerta oĩo adhuc uictoria cũ fugientẽ cleopatrã uideret ſuos egregiæ certãtes reliquẽs mu
lierẽ i ægyptũ ſecutꝰ ẽ. Aduolauit & illuc Octauianus. Quapp coactus ẽ antonius ne in manus hoſtium ueni
ret ſibi mortẽ cõſciſcere. Cleopatra ad Octauianũ uiua deducta eſt. Nã cupiebat cæſar illã i triũphũ ducere.
Quod mulier ut effugeret: ueneno ſeipſam ꝑdidit ſiue ꝙ fiſtulis iter capillos latẽtes gerebat: ſiue inter ficus
ab agricola porrectas aſpides accepit quas mamillis ſuis admouit.¶ Nũc ẽ bibẽdũ. q. d. qa impꝛiũ conſtabili
tum ẽ. Nã antea nulla lætitia in tanto ꝑiculo eſſe poterat.¶ Libero: q̃ſi laſciuiori uel dixit ut exprimeret ſalta
tionẽ nõ ita ad numeros exactã. ſed liberiorem.¶ Saliaribus: opiparis & ſplẽdidis & q̃libus ſalii de quibus ſu
pra dictũ ẽ uti cõſueuerũt & reliq; ſacerdotes: uel dixit ſaliaribus ut oñderet ſacra ꝓ uictoria cæſaris eẽ marti
exhibenda: cui ſalii ſacerdotes ſunt.¶ Puluinar. erãt puluinaria lecti deoꝝ aut tabulata i qbus ſtabãt numina
ut eminẽtiora uiderẽt̃. Erat ẽt in cõſuetudĩe ut lectiſternia in tẽplis fierent. i. lectiſternerẽt̃. Veꝝ puluinar a
pluma dictũ ẽ: hinc & puluilli: & ꝓ lecto capitur. Iuue. Fumoq; lucernæ fœda lupanaris tulit ad puluinar
odorẽ.¶ Nefas: cõtra religionẽ uidebat̃ lætitiã priuatã in publico luctu agitare.¶ Cellis auitis: ut noteť uetu
ſtas uini i q̃ laus ſũma ẽ. Laudat igit̃ & a pſia qa cæcubũ: & a uetuſtate qa cellis auitis Cella ãt a celãdo locꝰ
ẽ anguſtior & i quo res uidẽt̃ belle cõdi poſſe.¶ Capitolio: romão impio.¶ Regia cleopatra: ut ſit ĩdignatio
a ſexu.¶ Amentes ruinas. i. ipſa amens parabat ruinas: nã niſi amens fuiſſet ruinas tãto ĩperio parare nõ fuiſ-
ſet auſa. Vel magnas. Virg. ilani ferrãt ſine littora fluctus. i. magni: uel uoluit ꝑ iſaniã turpes antonii & cleopa
Cleopa- træ amores ſignificare. Nominat ãt reginã & non antoniũ: ne bellũ ciuile geſſiſſe uideret̃ cæſar de quo iuſtũ
tra triũphũ reportare auguſto nõ licuiſſet.¶ Cõtaminato cũ grege: duplex idignatio & ꝙ mulier hæc tentauerit
quod ne maximi quidẽ uiri auſi eſſent: & ꝙ non fortibus uiris ſed ĩbellibus eunuchis.¶ Grege: in quo uilitas
quædã ẽ. Vnde egregiũ excellentem uirum dicimus: qa nõ ſit in grege.¶ Contaminato. corrupto. contaminare
.n. ſecũdũ Dõa. eſt cũ res rei ita imiſcet̃. ut neutra icorrupta maneat: ſed ſit in utraq; corruptio qua rõe Terẽ.
contaminare fabulas dixit: Ergo contaminato grege: quia nec uirilis nec fœmineus in illo ſexus relinquatur.
Turpiũ: tum ꝓp eunuchos: tum ꝓp cæteros qui luxurioſi ẽẽnt.¶ Morbo uitio. Iuue. Hiſpo ſubit iuuenes &
morbo pallet utroq;: uel morbo emaſculatiõis q turpiſſimus ẽ.¶ Impotẽs ſperare. i. ualde potens ut in auge-
at: uel ut dicit̃ impotẽs iræ q iræ frenũ ponere neqt. Sic impotẽs ſperare. i. cuius animus nimia cupiditate ac
cẽlus cohiberi nõ poſſet quin ea ſperaret: q ſperãda nõ erãt.¶ Fortũa: dulci trãſlatio ab ebriis qui ut auiditate
ſuauis uini ebrii reddunt̃: ſic qui fœlici fortuna efferũt̃ neſciũt ſe cõtinere: qn ſupra ſuã cõditionẽ multa ſpe
rẽt: ergo eluſa fortunæ ſucceſſu: & ob hoc improuida & incõſulta: ut ebrii ſolẽt effert. n. nos fortũa ut ebrios
uinũ: & ꝑfecto dulci fuerat uſa fortũa: nã nõ ſolũ illi ignouerat. M. An. ſed una cũ cæſarione filio: q̃ ipſa ex iu-
lio peperat: reginã appellauerat ægypti cypri lybiæ & ſyriæ. Eos ãt filios quos ex ipſa antonius ſuſcepat reges
regũ appellauit: tribuitq; alexãdro armeniã mediã ac parthiã: ſi quãdo reciperẽt̃. Ptolemæo phœniciã. & ci
liciã. Ordo ãt ẽ dũ regina ipotẽs ſperare quidlibet & ebria dulci fortũa parabat furorẽ & d. r. ca. & ĩpotẽs cũ
grege cõtaminato turpiũ uirorũ.¶ Vix una ſoſpes nauis. uel per hyberbolẽ dixit. nã & prætoria ſua naui cum
multis aliis fugit antonius: uel una nauis qa ipſa ꝓlio adhuc dubio ſola fugit. Mox antonius cum reliqs ſecu
tus ẽ. Ab ignibus: qbus in nauali pugna utunt̃: hinc ſtupea flamma manu.¶ Lymphatã mareotico: ueluti furi
lym- bũdã ex uino mareotico: qd̃ Vir. laudat dicẽs. Sũt thaſiæ uites ſunt & mareotides albæ. Pinguibus hæ terris
pham habiles leuioribus illæ.¶ Lymphatos. n. dixerũt eſſe furẽtes dictos a nymphis. nã credidit ãtiquitas q i fõte
imaginẽ nymphæ uidiſſet furore ꝑcipi. Dicta ãt lympha q̃ſi nympha: nã. n. in. l. facile trãſit: uñ græci quinqua-
ginta p. N. ſignant nos p. l. Permãſit ãt in trãſlatione: nã cum appellaſſet ebriã. nunc addidit mareoticũ: qd̃ ui
nũ & optimũ ẽ & in ſuo regno legit̃. Eſt aũt mareotis teſte Stra. lacus in ægypto ſed & partẽ lybiæ ægypto con
terminã mareotida appellari refert Pli. & mareotas populos in ea neq; iniuria ebriã iducit mulierem quæ in
omni luxu incõtinẽtiſſima fuerit deq; lautiori apparatu cõuiuioꝝ ſæpe cũ antonio certauerit ſuparitq; re-
ferũtq; tãtã in ea in hoc cõtaminis genere uincẽdi cupiditatẽ fuiſſe ut quãdoq; timens ne ab antonio in conui
uio ſuparet̃ alteꝝ ex duobus unionibus oium: ea tẽpeſtate precioſiſſimis ab auriculis: uñ pẽdebãt rapuerit: at
q; ac eõ: ut mãdi ſorberiq; poſſet liqueſceret: ut ſaltẽ ꝑcio ſuperior in conuiuio euaderet. parata & alteꝝ rape-

re niſi ſe uictum Antonius pronunciaſſet. Hic reliquus romam tráſlatus & in duas partes ſectus ueneris pul/cherrimum ſimulachrum ab utraq; aure ornauit ita ut dimidius oīum iudicio integrum quēlibet ſuparet.

Cæſar ab italia uolantem
Remis adurgés: accipiter uelut
Molles colūbas: ac leporem citus
Venator in campis niualis
Hemoniæ: daret ut cathenis
Fatale mōſtrū: quæ generoſius
Perire q̄rens nec muliebriter
Expauit enſem: nec latentes
Claſſe cita reparauit oras
Auſa & iacentem uiſere regiam
Vultu ſereno: fortis & aſperas
Tractare ſerpentes: ut atrum
Corpore combiberet uenenum
Deliberata morte ferocior
Sæuis liburnis: ſcilicet inuidens
Priuata deduci ſuperbo
Non humilis mulier triūpho.

¶ANT. Velut. ſ. adurgés: hæmōiæ. i. theſſaliæ: nā theſſalia ipā priori ſæculo pyrrhea ab deucaliōis uxoꝛ pyrrha. noiabaꝛ & hæmōia ab hæmōe: a cuiꝰ filio theſſalo theſſalia uocata eſt. plura. Stra. li. ix. ¶ Hæmōiæ: hic fiat colō: nā ſupiori īniæ cōueīt nō ſequēti. ¶ Fatale: a fatis ei ſeruatū: uel fatale. i. mortiferum nec latētes claſſes cita repauit iras: ſēſus ē ꝙ cleopatra apd̄ actium uicta in p̄riā fuga delata ē noluit. n. ueloci claſſe extremas ægyptioras adire. illaſq; ſibi munire: quo tutior eēt. Plutharc. aūt i antonii uita ſcribit: ꝙ ubi in alexandriā appulit cleopatra īter rubrū & ægyptiū maꝛ trāſferꝛ claſſē īſtituit ī arabicū ſinū & cū auro & argēto & magna ſuorū manu ī ignotas ſedes com/migrare: fugiens bellū ac ſeruitutē. Sed quū primas naues per terrā delatas arabes igne corrupiſſent: & Antonius tunc etiā in legiōībus q̄s apud actiū reliq̄rat ſpē hēe & icolumes eē putaret fruſtra tn̄. Deſtitit cleopatra ab incepto & portus ac littora cu/ſtodire cōtendit. Vacās cum Antonio uti prius luxuriæ & lauitiæ ac ſūptui. iterea ob auguſtū in urbē reuocatū ab agrippa: qa res urbāæ p̄ntiam ſuā deſiderare uidebātur facta ē dilatio belli. Demū exercitū in alexādriā adduxit. Antonius āt ſuis militibꝰ deſtitutus & p̄ditus quū accepiſſet cleopatrā: licet falſo ſibi mortē cōſciuiſſe gladio ſibi uētrē pcuſſit. ſeq; ī lecto poſuit deīde ad cleopatrā deductus eſt adhuc uiuēs cui multa dixit ide ſūpto uino. expirauit. Poſt hæc miſit Augu. p̄culeiū: ut cleopatrā uiuā adduceret quo eiꝰ pecūiis cōgeſtis potireꝛ & ī triūpho ēt duceret. illa tn̄ cōtēdit gladio quo accīcta erat ſeipſā necaꝛ; p̄culeiꝰ uero ademit ſibi; febre poſtea opp̄ſſa ē nimio plāctu. Qua de re eā adiit Augu. p̄mittēs q̄pluria uti ipſa optabat & hoc ne ſe occideret: attn̄ ne ī triūpho duceret clā auguſto ſibi mortē. cōſciuit aſpidis morſu in brachio recepto: accurēs āt Auguſtus iuenit eā mortuā aureo ī lecto iacētē regio more ornatā quā poſtea magnifice ac regie una cū antōio ſepeliri iuſſit. ¶ Iacentē regiā. i. territā & mœſtā alexādriā. ¶ Fortis: magnanima. Deliberata morte. i. ubi mori decreuit. ¶ Ferocior ſæuis liburnis: Appianꝰ li. ii. ſc. Ilyrioꝝ gētē liburnos eē de q̄bus multa in p̄io epodo: liburni āt ut ēt porphyrio ſcribit dicūꝛ ad mortē eē paratiſſimi. ¶ Scilicet iuidēs: ſenſus ē ꝙ cleopatra ſe occidit iuidēs auguſto: ne ipſa regina priuata. ſ. regno. i. captiua & ſerua duceretur in triūpho ſuperbo. i. glorioſo ob eam deductam.

cleopa/tra antonii cædes auguſtꝰ cleopa/træ mors liburni

¶ACR. Volātē ut illiꝰ fugæ celeritatē oñderet. In ueros timores & nō fictos. ¶ Volātē: aut fugiētē: ut Pedibꝰ tior addidit alas: aut nauigātē: ut pelagoq; uolamꝰ ordo ē. Cæſar adurgēs ſup illā uolātē ab italia: uelut accipiter urget molles colūbas aut citus uenator urget leporē: ut fatale mōſtrū daret cathenis in campis niualis hæmōiæ ſupple a ſupiore minuit furorem &c. ¶ Molles: aut p̄p renitentis uires: aut certe captu faciles: ut Vir. Quā facile accipiter ſaxo ſacer ales ab alto. Cōſequiꝛ pennis ſublimē in nube colūbā. Niualis: frigidæ & niuoſæ. ¶ Hæmōiæ: traciæ ab hæmo mōte ibi. n. pugnatū eſt. Vir. O q me gelidis in uallibus hæmi ſiſtit. Fatale mōſtrū aut turpe dixit: nā & p̄ſtātes fatales dn̄r: ut ē. Romā nō caſta malo: aut uelut mōſtrū fatis ſibi ſeruatū: aut fato romāis ſubiectū. ¶ Generoſius. i. maiore q̄ ſexus exigebat aīoſitate. ¶ Nec. l. c. c. r. o. fines regni latētes. i. nō colligit denuo exercitū ex itimis regni p̄tibus. ¶ Perditis. n. rebus cleopatra: dū oīs in eius auxiliū ægyptꝰ cōſpiraret ne aut repato bello ad īferiora deſcēdēs & gēti ſuæ exiſteret grauis: aut occaſionē glorioſæ mortis effugeret cōtēpſit amorē uel deuotionē ſuoꝝ. Quod Vir. Regiōi dans in flumis appellatione rettulit nilū auxilia offerētē: ut ē pādentēq; ſinus & tota ueſte uocantē. Cæruleū ī gremiū lachrymoſaq; flūina uictos. ¶ Auſa iacē. ui. r. i. ſ gnū ſuū deſpatū & diectū uultu iterrito & ueluti læto: ut ſpē uultu ſimulat p̄mit altū cor de dolorē Fortiſq; hēbat ex d̄ſperatiōe uirtutē. ¶ Et aſpas. t. ſ. u. a. c. u. Cleopatra metu capta ne duceret ī triūphū corpi ſuo ſerpētes appoſuit: quoꝝ īteriret ueneno: ut nec dū ēt geminos a tergo reſpicit āgues. ¶ Deliberata. aut p̄ adhuc icogitatiōe & tractatu hīta poſuit. aut p̄ iā ſtatuta morte: ut decreuitq; mori. Ferocior. p̄m prior. ¶ Sæuis libur. fuit ad mortē: illi. n. libēter moriūꝛ. aut ſæuis ſibi p quos uicta ē: aut ſæuis fortibꝰ: ut ſæua pauptas: ut ſæuus hector: ſeuūq; tridētē: aut qa liburnoꝝ gens ad moriēdū p̄mpta dꝛ q̄bus illa ferocior fuit: Vir. Regna liburnoꝝ &. f. ſ. t. ¶ Scilicet iuidēs. Ordo ē. ſ. nō humilis mulier iuides priuata deduci ſupbo triūpho: inuidēs auguſto: ne captiuitas ſua illi ſpecioſiorē faceret triūphū. Nā & liuius refert Cleopatram cū de iduſtria ab auguſto capta idulgētius tractareꝛ dicere ſolitā nō triumphabor. ¶ Deduci. ſubtrahi.

¶POR. In cāpis niualis hæmōiæ: Hæmōia dꝛ ab hæmōe mōte quē niualē merito appellauit qa ē frigidiſſimus. ¶ Daret ut cathe. fata. mō. a fato ſibi ſeruatū. Aut deteſtabile: aut dictū hoc accipiamus: q̄ſi decreto nobis fatoꝝ obiectū. ¶ Nec muliebriter expauit enſes. non tanq̄ enſe p̄erit cleopatra: ſed ſignat eam tā p̄ſtantem animi fuiſſe ut enſem quoq; timuerit. Nec latētes cita claſſe repauit oras: hoc ē nec fugit latētes. i. itimas ægypti regiōes ut uires ide reparet. ¶ Fortis & aſperas tractare ſerpētes: hoc ideo dꝛ qa ſerpentem ſibi oppoſuit cuius morſu p̄iit. Deliberata morte ferocior ſæuis liburnis: deliberata: utrū p̄ cognita poſitū ē: an uero de q̄ plærīq; deliberant ideſt dubitant: ut ſit hoc p̄petuū epitheton mortis. Signat āt in ipſius mortis ſignificatione conſtātiſſimā fuiſſe. ¶ Lyburni. gens ferox. illyrici ad moriēdū apparatiſſima. ¶ Scilicet iuidens. priuata de/

duci ſupbo.Nõ humilis mulier triũpho.¶ Inuidẽs.ſ.auguſto ne captiuitas ſua illi glorioſiorẽ honeſtiorẽq triumphum faceret ornatu.Nã & T.Liuius refert illã cũ de induſtria ab aug.in captiuitate ĩdulgẽtius tractaretur idẽtidem dicere ſolitam fuiſſe οὐ θρι αμβευσομαι.i.non triumphabor ab alio.

¶ CHRI. Volãtẽ:ut illud Vir.pedibꝰ timor addidit alas uel nauigãtẽ:nã mare ueliuolũ dixerũt qa uelis p illud uoleẽ:& Vir.pelagoq; uolamus.¶ Cæſar:ordo ẽ cæſar adurgẽs remis.i.celeri nauigatiõe illã uolantẽ ab italia uelut accipiter urget molles columbas:ac uelut citus uenator adurget leporem ĩ campis niualis hæmoniæ accipiter auis rapax eſt ab accipiendo.i.rapiendo minores aues dicta græce dicĩ hierax. Plini.ſedecim ſpẽs huius auis ponit adeo ut pter aqlã oẽs aues q raptu uiuũt:illis adſcribere uideat ẽt miluũ & butheõem quẽ buzacũ dicimꝰ.Alber.ãt ma.ĩ li.de aialibus refert accipitrẽ magnũ aſturẽ eẽ:puũ uero niſũ.i.ſparaueriũ aſſeritq; Pli.q cocix.i.cuculus ex accipitre fit.Albertus aũt uult cuculo matrẽ eẽ columbã patrẽ uero maiorẽ aſturẽ minori aũt ſparaueriũ.¶ Colũbas:in fœminino genere ptulit ut maiorẽ timiditatẽ p eum ſexum exprimeret.atq; de muliere loqns eundẽ ſexũ pferret.¶ Cæterũ colũboꝝ tres ſunt ſpẽs.horũ maximi domeſtici appellanĩ:qa ut gallinæ inter nos uerſanĩ.Minimi ãt dñr ſaxatiles qa inter ſaxa & in turribus hitant. Tertiũ genus ex admixtiõe utriuſq; fit:& hos miſcellos aut miſcellanos dñt.¶ Leporẽ.Fugaciſſimũ timidiſſimũ q aial eſt diciturq; lepus q̃ſi leuipes.Dñt in alpibus lepores eẽ candidos q in hyeme niuibus ueſci credanĩ: Certe ea liq̃ſcente rutileſcũt annis oĩbus Archelaus ait oẽs lepores utriuſq; ſexus eẽ & cõcipe ſine mare.¶ Vidaret cathænis.i.ut in uincula cõiiceret.Cupiebat.n.uiuã ĩ triũpho ducere.¶ Fatale:pituꝝ:nã paſſiue hic poſuit q in ſe fatũ ſuũ hñet.Cõtra Virg.Cũ fatalis eq dixit.i.q fatũ pniciẽq; aliis afferret. Vel dixit fatale ad excuſationẽ romanoꝝ:ut nõ cũ muliere ſed cũ fatis certaſſe uidereẽ.¶ Mõſtrũ.nã res mõſtruoſa fuit q mulier Cæſarẽ dictatorẽ prius deĩde.M.ant.tãtos duces ita demoliſſet:ut in ſuã pene dictionẽ adduxiſſet: & ad tãtũ piculũ impium romanum ĩpuliſſet Fuit ẽt & pro mõſtro:ut mulier oĩ luxui ſp dedita.tamẽ magnã in morte fortitudinẽ oñderet.¶ Latẽtes oras.mõtana & a mari remota loca ægypti:qbus ſe ad tpſ tutari potuiſſet. Ferũt tamẽ futuræ mortis pſagio oblitam eẽ cleoparrã in ægypti receſſus abire.ĩ quibus facile bellũ reparaſſet de qua re ſe moriẽs increpaſſe dĩ.¶ Iacẽtẽ re qa iã occupatũ erat regnũ ab Octauião:ipſa tñ diſſimulabat dolorem & ſimulabat ſpem ut pſuaderet Octauião conſiliũ de morte ſibi cõſciſcenda penitus abieciſſe: nam ſic illo nil tale ſuſpicante cõmodius rẽ peragere potuit.¶ Tractare:q̃ſi irritare.ut aſpiores in ſe eſſent: de quibus paulo ſupra dixi.Et Virg.Nec dum ẽt geminos a tergo reſpicit angues.Refert.n.Plutarchus:q cũ in ægyptũ reuerſa eſſet:quãuis in oĩ luxu uerſareĩ:tñ omnium generũ uenena tentabat:& in damnatis experiebaĩ.Erat.n.anxia q q̃ cito extinguerent dolorẽ inferrent quæ ſine dolore eſſent celeritate carerẽt uerum tandẽ depræhendit aſpidis morſum ſine dolore uitam ſubito extinguere grauato ex ſomno capite & leui ſudore per faciẽ diffuſo.¶ Fortis.ſ.ex reꝝ deſpatiõe q̃ nõ eſt uera fortitudo:ſed reponiĩ iter illas ſpecies fortudinis nõ ueræ q ab Ariſtotele ĩ ethicis referũĩ.Ergo erat ferox:qa ex deſpatiõe mortẽ decreuerat:ut de Didõe refert Vir. Ergo ubi cõcepit furias euicta dolore.Decreuitq; mori tpſ ſecũ ipſa modũq; Exegit.¶ Atrũ:noxiũ uel qa q ueneno peũt turgeſcũt & nigreſcũt.Cice.Si tumoř & liuore decoloratũ corpus ẽ mortui.ſignificat eũ ueñẽo necatũ.¶ Deliberata morte.pp mortẽ deliberatã.¶ Ferocior.pmptior.¶ Sæuis libur.q ut Acrõ refert prompti ad mortẽ ſunt:uel ferocior ĩpis liburnis.p quos uicta ẽ.Sed liburni:populi alpini inter rhetos ſunt.¶ Inuidẽs.ſ.auguſto:q eã priuatã nec amplius reginã & tamẽ nõ humili ſed nobili genere in triumpho duceret.

Argumentum. ODES XXXVIII.

¶ ANT.XXXVIII.Et ultima huius primi uoluminis ode ſuo puero ſcribens odiſſe ait pſicos & ampliſſimos apparatꝰ.Itaq; mediocria ſibi ad uoluptatẽ parãda mõet.¶ Perſicos
Perſaꝝ uita odi puer appatus.Ode ẽ ſcđe ſiſis.¶ Perſicos appatus. Vino pſæ magnope temperãt: tñ cuiuſcunq; generis uoluptatibus
philyra quas audierint frui ſtudent.Quod herodotus li.i.ſcri.¶ Di-
Tilia ſplicẽt nexæ phylira coronæ.phylira caſus eſt ablatiui:Vnde
Lẽniſci Oui.ẽt li.v.faſt.ait.Ebrius incinctus phylira cõuiua capillos Saltat Pli.autẽ.lib.xvi.de tilia iquit.Inter corticẽ & lignũ tenues tunicas eſſe multiplici membrana:e qbus uincula tiliæ euocãĩ. Tenuiſſime eaꝝ phylire coronaꝝ lemniſcis celebres antiquoꝝ honore.Feſtus uero ſcri.lemniſcos faſciolas fuiſſe dependentẽs ex coronis.Pli.lib.xxi.c.iii.ſic ait.craſſus diues prius argẽto auroq; folia imitatus ludis ſuis coronas dedit.

¶ Ode.xxxviii. dicolos tetraſtrophos de parſimonia.

PErſicos odi puer apparatus
Diſplicẽt nexæ philyra corõæ
Mitte ſectari roſa quo locorũ
Sera moretur.
Simplici myrto:nihil allaborẽs
Sedulus curo:neq; te miniſtrum
Dedecet myrtus:neq; me ſub arcta
Vite bibentem.

Acceſſerunt quoq; & lemniſci quos adiici ipſarum coronarum honos erat pp hetruſcas:quibus iungi niſi auꝛei non debebant puri diu fuere ii:celare eos primus inſtituit.P.claudius pulcher bractealq; etiã philyræ dedit hæc ille.¶ Phylira.i.iliæ libro & mẽbranula.¶ Sera.tarda Moreĩ:morã trahat ultra alias Pli.lib.xxi.ſcribit q roſa carthaginæ hiſpãiæ hieme quoq; tota pcox eſt.Precox item campana ſera mileſia nouiſſime tamẽ deſinit pneſtia.¶ Simplici.m.i.cui nil aliud addaĩ eſt ãt ordo:Sedulus ego curo nihil allabores.i.laborando addas ſimplici myrto.Sedulꝰ ſine dolo & ſimplex.¶ Sub.a.u.bi.pãpis dẽſa & ũbroſa:qđ qdẽ ĩ æſtu pgratũ ẽ.

¶ ACR. Perſicos odi puer apparatus.Pueꝝ ſuũ alloquiĩ.& elegãtẽ miniſtrũ quẽ ſibi mediocria iubet parare negans ad uoluptatẽ opus eẽ magnifico appatu & opimo:pſæ aũt ob nimias diuitias in ſumptuoſiſſimis delitiis degere dicũĩ.¶ Philyra:philyon græce foliũ dĩ.hic ergo coronã de foliis factã poſuit.ut quia ĩpẽ pcioſiores ſunt.¶ Mitte ſectari:uetat pueꝝ roſas q̃ iã pacto uere inueniri ſolẽt ſtudioſe q̃rere. Sera tarda ut æſtatẽ increpitãs ſeram.¶ Simplici.ſingulari cui nihil aliud adiungiĩ.¶ Neq;.t.m.d.m.i.tam & ſi myrto pter roſam

uteris non te dedecet;quaſi nõ faciet te gratiæ minoris.¶ Sub arcta uite. ſub humilitate.

¶POR. Perſicos odi puer apparatus. Ad puerũ ſuũ de hilaritate loq̃t negãs ad uoluptatẽ opus eẽ magno apparatu:Perſæ aũt reges ob nimias diuitias i ſũptuoſiſſimis delitiis uitã agere dñr.¶ Diſplicent nexæ philyra coronæ: hoc eſt diſplicẽt coronæ oposius factæ.¶ Mitte ſectari roſa quo locoꝝ ſera moret.uetat pueꝝ magnope roſas ſibi q̃rere q̃ ſolẽt iam p̃terito ueris tpe ex frigoribꝰ afferri.¶ Simplici.m.n.alla.Sẽſus:nihil allabores myrtho applicare.Simplex.n.myrthus delectat nec i hac re uolo ſedulus ſis.i.ocioſus. Vt pluſquã &c. ut pluſquã myrtho coroneris;ordo eſt aũt:nihil curo.i.nõ curo ac p hoc nolo.¶ Neq; ſub arcta uite bibẽtẽ.arctã uitẽ ſpiſſam ac p hoc umbroſam accipe.Plautus ĩ aulularia myrthum ẽt fœminino gñe dixit & neutro fœminino:ſic p myrtheta proſiluit:& hæc myrtus ueneris eſt hæc myrtheta nomen ſignificat.

¶CHRI. Demonſtrauimus in uita poetæ modeſtiam & frugalitatem eius in omni uita.ipſe aũt in hoc loco ad puerum ſuum ſcribens:oſtendit qui ſimplici apparatu delectet.¶ Perſicos:nimium luxurioſos & delitioſos:ut perſæ conſueuerunt.Quod & in multis locis.ſed maxime in uita Alexandri oſtenditur: qui quidẽ uehemẽter milites ſuos offendit;q̃ omiſſa ſeueritate macedonica perſarum luxui ſe dediſſent Philyra: græce ſtemmata.i.coronæ ιεπωφιλλων.i.ex foliis.¶ Coronæ nexæ.ideſt coronæ quæ ex cõnexis iter ſe frõdibus efficitur.¶ Sectari.i.diligenter ſequi.& q̃ſi inueſtigare.unde philoſophoꝝ ſectæ dicuntur.¶ Sera moretur:nã elapſo ſuo tẽpore roſæ:nõ niſi in raris locis reperiunt.¶ Serã.ſerotina.¶ Moret:qa ultra cæteras duret. ¶ Simplici myrtho:intellige agamus.Simplici.i.nulli rei admixta.¶ Nihil:Ordo eſt ego nihil ſedulus curo allabores.i.ego non utor tam exquiſita diligentia in hiis rebus ut laborem.Sedulus dicitur quaſi ſine dolo: nam q fideliter agit diligenter agit.¶ Myrtus neq; dedecet te:nam cum modica re delecter quod oſtendit quia ſatis ad ornatum eſt mihi uitis cuius umbra tegar & tibi & mihi condecens eſt myrtus.

¶Quinti Horatii Flacci Carminum Liber Secundus incipit.

Pria ode ẽ tricolos tetraſtrophos ad pollionẽ.

MOtũ ex metello conſule ciuicum
Belliſq; cauſas:& uitia & modos:
Ludumq; fortunæ:graueſq;
Principum amicitias:& arma
Nõdũ expiatis uncta cruoribus.
Periculoſæ plenum opus aleæ

Argumentum primæ odes ſecundi uoluminis.

PRima ode Secũdi uoluminis hoẽtat poeta Aſiniũ pollinem tragœdiarum ſcriptorem.dum ciuilium bellorum Cæſaris & Magni pompe.hiſtoriam conficit:ſeuere tragœdiæ muſam quiriſcere ſinat.¶ Ordinatis.n. publicis rebus poterit tragœdiæ munus repetere:Laudat inde Aſinium ipſum a pietate.a prudentia.a dignitate & honore ab eloquentiæ uiribus. Oſtendit poſtea bellorũ ciuiliũ calamitatẽ:dicit.n.romão ſanguine totũ pene terraꝝ orbẽ repletũ.poſtremo eius muſã hortat.ut relicto lugubri cãtu ſecũ leuiora q̃rat q̃lia ſãt ſyricos uerſus decreuerit.metrũ uero ſimile ẽ ode nonæ.¶ Motũ ex Metello cõſule ciuicũ. ordo ẽ.o pollio.appoſitio iſigne p̃ſidiũ mœſtis reis:& cõſulẽti curiæ cui laurꝰ triũpho dalmatico pepit æternos honores. Tractas motũ ciuicũ ex Met.cõſule belliq; cãs &c.¶ Motũ ciuicũ.i.tumultũ & cõmotiõnẽ ciuilẽ;quũ.ſ.Quito metello: Lucio affrãio cõſulibus nimia pompei potẽtia ciuibus mouit iuidiã ita ut põpeiũ detractarẽt:p̃ſerti metellus ob miutũ crete triũphũ:& cato q aduerſus potẽtes ſp obliquꝰ detrectabãt põpeiũ:actiſq; obſtrepebant: hic dolor põpeiũ ad p̃ſidia dignitati parãda ipulit q̃re orbis ĩpiũ ſocietate triũ pricipũ occupatũ ẽ:Nã Galliã Cæſar ſuaſit:Craſſus aſiã:Põpeius hyſpaniã q̃ dñatio.x. an.traxit:ut latius.L.florus edocuit.Et li.ii.Apianus Et Plutarchus i cæſare.¶ Belliq;.c.Craſſi morte apd parthos:& morte iuliæ cæſaris filiæ q̃ nupta põpeio erat:ſtati æmulatio erupit.Nã põpeio ſuſpectæ Cæſaris opes:& cæſari põpeiana dignitas grauis. Ergo lẽtulo Marcelloq; cõſulibus rupta pria coniuratiõis fide:de ſucceſſore cæſaris ſenatus.i.põpeiꝰ agitabat. Nec ille ãnuebat:niſi pximis comitiis abſẽti ſibi rõ ſui cõſulatus haberet:quẽ decẽ tribꝰ fauẽte põpeio nup decreuerãt. ſed diſſimulante eodẽ negabat niſi uẽiret & peteretur maiorũ more ille cõtra flagitabat decreta ac niſi ĩ fide pmanerẽt:nõ ſe remittere exercitũ ergo ut in hoſtẽ decretũ eſt:his cæſar agitatus ſtatuit p̃mia armoꝝ armis defendere:prima ciuilis belli arena italia fuit &c.hæc & plura.L.florus:& alii ſupradicti.¶ Et uitia:cæſar.n.nec ferebat parẽ;nec põpeius ſupiorẽ ut florus ſcribit.¶ Modos.i.qbꝰ modis bellũ geſtũ eſt inter cæſarẽ & põpeiũ prima.n.ciuilis belli arẽa italia fuit.cuius arces leuibus p̃ſidiis pompeius iſederat ſed oĩa ſubito cæſaris impetu oppreſſa ſunt prima Arimini ſigna cecinerũt tũ pulius hetruria libo: Vmbria Thermus Domitius cõfinio.Senatus ab urbe Pompeius Brundu ſio:Vrbem cæſar.pene uacuã metu igreſſus cõſulem.ſeipſe fecit.¶ Aerarium quoq; ſpoliauit; pulſo

[Margin notes: ANT: Ciuilis belli initium — Ciuilis belli cauſe — Ciuilis belli modus]

ſugatoq; pompeio maluit prius ordinare ꝓuincias q̄ ipſum ſeq. Demũ in campis philippicis theſſaliæ deuictus põpeius fugit in ægyptũ ubi ſub oculis ſuæ uxoris liberorũq; gladio trucidatus ē:hæc & plura. L. florus Ludũq; fortunæ:fortunæ ludus eſt imos attollere ſummos deprimere:qđ ipſi pompeio & ſociis quoq; euenit. Principũ:cæſaris & põpei. Graues ami.i.noxias:fuerant.n.affines:& una orbis imperium ſibi ipſis cum craſſo diuiſerát. Nõdum un. ſolét.n.arma ungi finito bello ad fugandá eruginem:p id autem oſtẽdit ciuile bellũ nõ penitus exhauſtũ. Expiatis.purgatis & lotis cruoribus. Opus:appoſitio eſt.

CACR. Motũ ex me.ad aſiniũ Pollionem ſcribit conſularé uiꝶ rhetoricæ & poeticæ diſciplĩe pitum ſcribẽdarum ẽt tragœdiarum ſtudio doctũ:ut q ciuilis belli hyſtoriam īter põpeiũ & cæſaré geſti ſcribere cœperit:ſciret rem inchoaſſe periculoſam:& in ipſa admonitione bellorum ciuilium calamite refertam.a lentuli & marcelli conſulatu cœptá:quam latius repetit.i.a marcello celere & affranio cõſulibus. Ex metello:
Cæſar iõ qa fuit ſillæ collega. Ciuicũ:p ciuile.ſicut hoſticum p hoſtile ueteres dixerunt. Belliq; ca. eo q cæſari
urbem negatꝰ triũphus bellũ fecerit. Ludũq; for.q ludibrio hẽt res hũanas. Graueſq;.p.a.qa nec ppetue fuerát & reip.graues:ut Lu. Tps auguſti má.c.d.paxq; fuit nõ ſpõte ducũ. Craſſus.n.amicitiarum fœdus ad tpꝰ tenebat:quo mortuo Anto.auguſtus:& lepidus facto põpeio imperatore colliſi ſunt. Graues.autem pernicioſas aut inſidas Nondum expiatis.u.c.i. de qbus nondũ loti cruores ſint quo uelut expiarẽtur delicto: uult ergo intelligi adhuc in manibus eſſe arma ciuilia:nec ſicut ſolebant bello uncta repoſita.

CPOR. Motum ex Me.cõmi.ci. Hæc ode ad aſiniũ pollioné cõſularẽ uirũ & triumphalem ſcripta eſt. qua hortaſ eũ ut omiſſo tragœdiarum ſcribẽdarum ſtudio:inchoatum hiſtoriæ opus cõſumet. Ac pnde βιβλίοι.i.in tráſlatione belloꝶ ciuilium pollio hiſtoriam belli ciuilis a cõſulatu lentuli & marcelli cœptis altius repetit.i.a metello celere & a.L. Afranio conſulibus. Attende aũt nõ ciuile ſed ciuicũ dixiſſe antiqua figura:illi.n.ciuica hoſtica deinde ciuilia & hoſtilia dicebant. Denominationes aũt hæ ſere liberæ ſunt apud doctos:& motũ p bello poſuit. Ludũq; fortunæ:hoc eſt q res humanas ludibrio hẽt Et ar.nõ ex.i.loti cruores ſint:ergo intelligi uult pene adhuc in manibus eſſe arma ciuilia.ſolent autem ungi arma cũ poſt bellũ tráſactum reponenda ſunt. Ordo ergo eſt:nondum expiatis cruoribus.

CCHRI. Alloquiſ aſiniũ pollionẽ uirũ & ſũma ẽt i libera rep. dignitate:& i poetica excellẽtẽ:& q maxia auctoritate eẽt apud auguſtũ. Hic ductor germaniri exercitus cũ poſt captas ſalonas dalmatiæ ciuitatem primo meruiſſet laureá:poſt ẽt cõſulatũ adeptus fuiſſet.eodẽ anno ſuſcepit filiũ:quẽ a captis ſalonis: Saloniũ nuncupauit. De quo Virg. meminit in buc. pollionũ aũt familiá a Numa põpilio ſecundo romanoꝶ rege originẽ habuiſſe tradũt. Scripſit tragœdias optime. Vñ Vir. pollio & ipſe facit noua carmina. Hoc igiſ tpe cum omiſſis trágœdiis hiſtoriá ciuilis belli īter cæſaré & põpeium ſcribere īcipet:dehortaſ illum a ſcribẽdo: táq̃ nõ poſſet huiuſcemodi res pagi ſine offenſione multorũ adhuc uiuẽtiũ.ná & ſi auguſtus oia iá pacaſſet: tamẽ clandeſtina odia multa ĩ hoium mẽtibus reſidebát. Verſaſ igiſ poeta in genere deliberatiuo:cuius finis ẽ utilitas:q diuidiſ ĩ totũ & honeſtũ. Quapp a tuto arguit ut abſtineat ab hiſtoria ciuilis belli ne ábulet p ignes cinere tectos.itẽ ab honeſto cum honeſtũ ſit non refricare uulnera belli iam præteriti. Non enim renouanda diſcordiarum memoria ſed penitus delenda eſt. Quod & pythagoras myſtice iubebat. Eſt enim in ſuis pceptis:ut ſi uſpiam ſanguis humanus ſparſus cernaſ.ilico lapidibus obruaſ. Motum.i.tumultum & cõmotionem & in ſentẽtia bellum. Nõ.n.participium eſt ſed uerbale nomen hic motus huius motus.alii uolunt participium & ſubintelligũt bellum. Ciuicũ:ciuile. Ex metello cõſule:pleriq; huic bello initiũ dant cõſulatũ Marcelli & lentuli:quo tpe in ſenatu agitatũ eſt de ſucceſſore Cæſari mittẽdo cum ille negaret ſe exercitũ dimiſſurum niſi põpeius quoq; dimitteret. Qui uero rẽ altius repetũt a cõſolatu metelli celeris & Afranii incipiunt. Cauſas belli:quæ fuit nimia in pompeio cæſareq; cupiditas impandi:cum uterq; pluſq̃ in libera republica decet poſſe niteref. Pompeius.n.iam in ciuitate ſummus cæſaré ſibi adiunxit ut illius opibus munitior aduerſus æmulos eẽt:atq; adnitẽte pompeio cæſari gallia ꝓuincia in qnquẽnium cũ ualido exercitu decreta eſt:dánáte id cõſiliũ cicerone.q holeu oſ uirtute pſtantẽ nimis extolleret. Finito deinde quinquennio cum rurſus in aliud qnquẽnium ſibi iperium: ꝓrogatum eẽt:demum illius potẽtiam exhorrere cœpit pompeius:atq; ea moliri qbus a tanto gradu uiꝶ iam ſibi ſuſpectũ deiiceret. Nam & legioné cui labienus pꝑat & a cæſare repeti & ſibi tanq̃ contra parthos ituro tradi curauit. Simul ẽt uoluit q illius abſentis rõ in conſulatus petitione habereſ:neq; poterat ille urbem igredi:ſi triumphum aſſequi uolebat. Maxime ergo exarſit q ſibi ita doloſe triumphus eripereſ:ergo cum multa ẽt iuſta negaret cám dedit;ut aius dñandi cupidus q iniuſta eẽnt aggredereſ. Optime ergo Lucanus atq; arma tenẽti oia dat qui iuſta negat. Vitia iperatorũ :nam in pompeio nimia arrogantia cũ neminem ſibi parem cuperet. In cæſare nimia dominandi cupiditas apparebat. Fortunæ:q ludibrio habet res humanas. Graues amicitias:ná niſi affinitas amicitiaq; inter põpeiũ & cæſarem ĩterceſſiſſet neuter ad tantas opes aſpirare potuiſſet:ergo graues & moleſtæ populo Ro. cum illoꝶ amicitia libertaté ad exitium tandẽ deduxerit. Arma un. quaſi depoſita:nam ungunſ ne rubigine contrahát nondũ expiatis cruoribus.i.purgata cæde uel uncta cruoribus.i.iſecta:q a unctuoſitas qđá appet in ſanguine.

CANT. Periculoſæ plenũ aleæ.i.piculoſi ludi : ĩtulit qppe piculũ pŕiæ ac ciuibꝰ fere cũctis. Vel piculoſæ aleæ iqt : qm ſcriptori piculum īferret uera dicẽti qbus offendenſ adhuc uiuentes. inde ait & incedis p ignes &c. ideſt per odia belli ciuilis ſub ſpecie pacis latentia. Seueræ tragœdiæ.i.triſtis & grauis. Tragœdia qppe eſt heroicæ fortunæ ĩ aduerſis comprehenſio dicta
tragus a τράγος & ᾠδή quia olim auctoribus tragicis tragus.i. hircus præmium cãtus ꝓponebatur qui liberalibus die feſto libero pa

Tractas:& incendis per ignes
Suppoſitos cineri doloſo.
Paulum ſeueræ muſa tragœdiæ
Deſit theatris. mox ubi publicas
Res ordinaris:grande munus

Cecropio repetes cothurno.
Inſigne mœſtis præſidium reis
Et conſulenti pollio curiæ:
Cui laurus æternos honores
Dalmatico peperit triumpho.
Iam nunc minaci murmure cornuũ
Perſtringis aures: iam litui ſtrepunt.
Iam fulgor armorum fugaces
Terret equos, equitumq; uultus
Audire magnos iam uideor duces
Non indecoro puluere ſordidos.
Et cuncta terrarum ſubacta
Præter atrocem animum catonis
Iuno & deorum quiſquis amicior

tri ímolabaẽ:nã ut Varro inqt depaſcit uitẽ hinc & Horatius in arte ſcribit. Carmine q tragico uilem certauit ob hircũ alii putant a fece: quã græcoꝝ qdam τρυγ appellãt: tragœdiam nõiatam mutatis lris quaſi trygadiã. qm̃ olim nondũ pſonis a theſpide repertis tales fabulas perũctiora fecibus agitabãt. Vnde Horatius. Ignotum tragicæ genus inueniſſe camœnæ Dicit: & plauſtris uexiſſe poemata theſpis. Quæ canerẽt agerentq; perũcti fœcibus ora. Poſt hũc pſonæ pallæq; repertor hõeſtæ Aeſchylus & modicis inſtrauit pulpita tignis Et docuit magnumq; loq nitiq; cothurno. Cæterum comedia a tragœdia differt. nam in tragœdia interducuntur duces heroes reges: i comœdia uero hũiles atq; priuatæ pſonæ in illa luctus exilia cædes. In hac amores & uirginũ raptus. in illa itẽ lætis rebus exitus triſtis: triſtia nãq; tragœdiæ ꝓpriũ. Eſt.n. tragœdia miſeriarũ cõprehenſio: hæc oĩa ex diomede accepimus. ℣ Res publicas.i. publicaꝝ reꝝ hyſtoriã. ℣ Cecropio cothurno.i. atheniẽſi a cecrope rege: nã ut oſtendit Horatius i arte & Porphyrio: theſpis genere atheniẽſis primũ tragœdias ſcripſit: ad quas agẽdas plauſtro circa ciuitates agebaẽ. Poſt hũc æſchylus ẽt athenienſis primus tragœdiis perſonã & paliã & cothurnos dedit: ut patuit p horatiũ. ℣ Inſigne pſidiũ: cũ cauſas actitaſſe inuit. ℣ Cõſulẽti: ſcilicet te: p qđ eius prudẽtiã idicat & ſapiaꝫ. ℣ Cui laurus: quo pacto triũphãtes romãi duces lauro coronarẽẽ & aurato curru p urbẽ i capitoliũ uæherenẽ latiſſime uideto i epodo. ix. ℣ Dalmatico triũpho: Aſinius pollio: orator fuit: & cõſularis q de dalmatis triũphauit. lxxx. q; ætatis ſuæ ãno i uilla tuſculana obiit; ut tradit Euſebius. ℣ Iã nũc minaci: uult pollionẽ hyſtoriã optima eloqntia confeciſſe: ita q oĩa fieri potius q̃ ſcribi uiderenẽ. ℣ Perſtrĩgis.i. obtũdis. ℣ Litui: de lituo late i ode prima. ℣ Subacta: a Cæſarẽ .i. Catonis: de hoc in ode. xii. ſupius. ℣ Iuno & deoꝝ: ordo eſt: iuno & qſquis deoꝝ amicior aphris ĩpotẽs ceſſerat iulta tellure retulit inferias iugurthæ nepotes uictoꝝ: Eſt at ſenſus q iuno & dii qui aphros tutari fruſtra uoluerant uictorum romanorum nepotes in aphrorum ultionem traxere.

❡ACR. Periculoſæ: piculum inferẽtis. ℣ Aleæ: in militia igitur alea ludebaẽ, ne exercitus ocio torperet: q aũt piculoſæ addit; fraudẽ & liuorẽ ludo illo ꝓdeũtẽ reſpexit. ℣ Cineri doloſo: allegoricos dixit: ſicut ignẽ cinere opertum: ita adhuc odia belli ciuilis ſub ſpecies paci latere: nec tutũ eẽ p hyſtoriæ ueritatẽ cũ offendimus amicos q ea geſſerũt. ℣ Paulũ ſeueræ muſa tragœdiæ deſit theatris: ut depoſito tragico ſtilo pollio cautis cœpta deſcriberet: uno.n. tpe tragœdiam & hyſtoriã ſcribebat. i. nõ canteẽ in theatris ædita a te tragœdia dũ occuparis hyſtoria: actus publicos referendo. ℣ Cecropio: athenienſi theſpis.n. apud athænas primus tragœdiã frequentius [illegible] uſu cothurnoꝝ: ut ſola Sophocleo tua carmina digna cothurno. ℣ Præſidium: fuit.n. & cauſidicus polliõ: & defenſionẽ reis freqũter impẽdit. ℣ Et cõſulẽti. hoc eſt curiæ expetẽti a te das conſiliũ. ℣ Cui laurus æternos: laurum hic pro uictoria poſuit: ſalonas.n. pollio dalmatiaꝝ cœpat ciuitatẽ: unde & ſuum filium: eo q natus ibi erat saloninũ appellauit. Cui laurus: ut poetæ cõuenit. Nam & carmina faciebat. Virgi. Pollio & ipſe facit noua carmina. ℣ Iã nunc minaci: laus relatoris: tanq̃ hæc ipſa: quæ ſcriberet ita commẽdaret: ut ſe auditor crederet intereſſe: ut Vir. Tum phaetõtiadas muſco circũ dat amaræ corticis. ℣ Fugaces: aut ueloces: aut ſplẽdorẽ paueſcẽtes armoꝝ. ℣ Equitũ uul. ut ẽt hoĩes terreret fulgor exercitus. ℣ Audire.m.uideẽ mihi ut audiã aut ipſos concionãtes duces: aut referentẽ de ducibus polliõem ℣ Non. ind. glorioſo puluere bellico ſordẽtes. ℣ Atrocẽ: conſtantẽ portius .n. cato apud uticam elegit potius interire q̃ in hoſtium poteſtatẽ uenire. ℣ Iuno. &. d. ordo eſt: Iuno & quiſquis: deorum amicorum aphris impotens ceſſerat.

❡POR. Periculoſæ plenum opus aleæ. Tractas & incedis p ignes ſuppoſitos cineri doloſo. Allegoricos ãt adhuc odia belli ciuilis ſub ſpecie pacis oſtẽdit. Nec tutum eẽ hæc ſcribere. ℣ Paulũ .ſ.m. tragœdiæ deſis theatris: qm̃ iquit hæc ſcribere deſtinaſti parce tantiſper tragico ſtilo leuerã aũt tragœdiã merito dicit q triſtia ſere ſint argumẽta tragœdiaꝝ. ℣ Mox ubi pu.i. ubi hiſtorias q publicas res cõtinet. ℣ Ordiaris.i. deſcripſeris. Inſigne mœſtis præ.r. p qđ ſignificat: & fortiſſime eum cãs reoꝝ in iudiciis defendere: & p̃terea prudentiſſima cõſilia in ſenatu dare. ℣ Cui laurus.æ.h. iõ hoc dẽ qa pollio ſalona urbe ex dalmatis capta triũphauit. ℣ Grãde munus.c.r.co. cecropio cothurno iquid: quia apud atheniẽſes primum ẽ ſcripta atq; acta tragœdia theſpi inuẽtore eius; atq; actore. ℣ Iã nũc mi.m.c. iã uideor uidere & audire ea quæ hiſtoria refert: p quod ſignat ui eloquẽtiæ pollionẽ oĩa fere ante oculos i relatiõe pugnaꝝ inducere. ℣ Fugaces terret.e. ꝓ uelocibus accipe: & in ſermone hodieq; fugam ꝓ uelocitate dicimus: cũ de equis loquimur. ℣ Audire ma. iã. ui. d. Ambiguũ; utꝝ .n. ipſos duces concionantis audire ſe dicat: an pollionẽ de ducibus narrantẽ incertũ eſt. ℣ Nõ idecoro puluere ſordidos: Specioſe ac decẽter dictũ puluere non idecoro ſordidos quaſi puluere bellico. pulueratos. ℣ Preter atrocẽ aĩum catõis. M. portium catonẽ ſignat qui uticæ maluit ſe interficere immente: cæſaræ q̃ in poteſtatem eius uenire. Iuno & deoꝝ qſqs amicior aphris. Senſus eſt; iuno & qcũq; alii dii carthaginẽſibus fauerant ultionẽ uaſtæ aphricæ ex poſteris eoꝝ qui eam uaſtauerunt nunc receperũt.

❡CHRI. Plenum aleæ: plenũ fortũæ: nã quẽadmodũ aleaꝝ ludus ſp piculũ affert dubius.n. eſt in eo euẽtus ſic & ipſa fortuna piculũ affert multos offendens i hiſtoria ſcribẽda; ignes ſuppoſitos cineri doloſo: optima trãſlatio nã quẽadmodũ euenit ut q credũt p cinerẽ iã: frigidũ ambulare ſæpe leduntẽ ab igne ſuppoſito.

Tryx ploña

Aeſchylus

Tragœdia comœdia

cineri quē adeſſe nō ſuſpicabanť:ſic tu deſcribendo hiſtoriā putas inuēire aīos uacuos ol ꝑturbatiōe. At mul
ti clā deſtinū & occultū retinēt odiū. ¶ Doloſo cineri: dat ſenſum rei inſenſatæ:nō.n.ſenſum hēt:ut paret dolos
ignis.quēadmodū ex dolo ſua mentē occultāt hoīes: id ergo qd caſu uenit igni dolo dat. ¶ Seueræ tragœdiæ
qa & ſæuerilſimæ res i tragœdia tractanť:& ſeuerus i illis ſtilus adhibeť. ¶ Abſit theatris.i.ne ſcribito tragœ
dias & patere ut deſint theatris ī qbus ꝑ mimmos ꝑſonatos cōſueuerūt agi:& hoc ad paruū tps: donec tu or
dines reſpu.i.deſcribas hiſtoriā:deide redibis ad tragœdias ſcribēdas. ¶ Grāde mu.nā grādia cōcinet tragœ
dia. ¶ Cecropio cothurno.i.athenieſi.De poematū origine nō moltū cōſtat apud ſcriptores:tū plærīq; inuen
tionem tragœdiæ. Teſpi athenieſi tribuunt.Sed hæc in poetæ poetica latius. Dixit igiť athenienſi ꝑp loca a ce
crope athenaꝝ rege quē dicūt urbē hactēus i pagos diſtributā mœnibus cixiſſe.Fuit āt cecrops iīſdē tpibus:
qb9 Moyſes apd hebræos populū ab ægypto reduxit. ¶ Inſigne ꝑſidiū:excellēs defenſaculū. ¶ Mœſtis reis.i.
iis reis q cū i graui piculo uerſenť mœſti ſūt. Et ꝑſidiū ēt curiæ. ¶ Cōſulēti.i.cōſiliū petēti:ſnia ē:poſſe pollio
nē ſua eloquētia & in foro amicos defendere:& in ſenatu optimū cōſiliū in dicēdis ſentētiis dare. Ergo & pu
blice & priuati ꝑdeſt.Erit ergo ordo:o pollio iſigne ꝑſidiū reis & curiæ:tu tractas motū ciuiū & reliq. ¶ Cui
laurus.i.uictoria q̄ laurū meruit. ¶ Iā nūc:oñdit quantū ualeat eloquētia cum ita expſſe narret: ut res geri &
nō narrari uideať. ¶ Perſtringis:ꝑcutis:obtūdis:ut.n.oculi nimia luce ꝑſtrigunť:ſic aures nimio ſonitu. ¶ Cor
nuū:qa grauiorē ſonū emittūt murmur dixit. ¶ Iā fulgor armoꝝ:nā apparebat in hiſtoria Pōpeianos ſolo ar
moꝝ cæſarianoꝝ ſplēdore terreri. ¶ Fugaces.uel qa ī fugā uertunť:uel ueloces:equitūq; uult9 ēt terrēt equos
oñdit.n.quāta ferocia in illoꝝ facie appareret. ¶ Audire uideor:maxia ꝑfecto laus ſcriptoris:q ita aīos legen
tiū moueat:ut ſibi pugnæ itereſſe & uictores duces audire uideať : q clamore ſuo & cōmilitoibus audaciā &
hoſtibus terrorē iniiciāt.Nā ut teſte Homero oñdunt q de re militari ſcribūt nō pua laos ē in duce uti in ꝑlio
magna uoce. ¶ Sordidos puluere nō idecoro:nā decoꝝ ē uictoribus cū aut puluere: aut cruore deturpati ſūt.
¶ Atrocē.rōſtātē:rigidū:& inflexibilē.Magna oino laus ſed q ꝑpria ſit tāti uiri:de cuius morte in ſuperiorib9
dictum eſt. ¶ Iuno:ſnia eſt ſi iuno olim ceſſit romanis expugnantibus carthaginē : neq; ſuos defendere ualuit
his tñ tpibus ulta eſt ueteres iniurias:cū tanta in africa romanoꝝ ſtrages facta ſit:ergo & iuno & quicunq; alio
rum deorum amicior carthaginenſibus.

Afris:inulta ceſſerat impotens
Tellure:uictorum nepotes
Rettulit inferias iugurthæ.
Quis non latino ſanguine pinguior
Campus ſepulchris impia prælia
Teſtatur:auditumq; medis
Heſperiæ ſonitum ruinæ.
Qui gurges.aut quæ flumina lugubris
Ignara belli.quod mare dauniæ
Non decolauere cædes.
Quæ caret ora cruore noſtro?
Sed ne relictis muſa procax iocis
Cææ retractes munera næniæ
Mecum dionæo ſub antro
Quære modos leuiore plectro

CANT. Rettulit inferias.inferiæ ſunt ſacra mortuoꝝ
q̄ iferis ſoluunť:ſimiliter lib.xi.æn.ait Maro de ænea ifu
nere pallantis. Vinxerat & poſt terga manus quos mitte
ret umbris inferias:cæſo ſparſuros ſangue flammā. ¶ Iu
gurthæ:hūc ꝑ cūctis aphricæ iperatoribus poſuit. fuit
ēn.iugurtha rex numidaꝝ cū quo po.Rom.bellum geſ
ſit magnū & atrox.Vir erat impigri & acris igenii:tādem
a boccho maurorum rege & pacis auctore iſidiis captus
eſt:& uictus: Syllæ traditus & ab eo ad mariū deductus
quē uinctū i triūpho Marius duxit : de quo latius i Epo
do nono. ¶ Q. ois nō latino.Ordo eſt.Quis campus pin
guior latino ſanguine.i.ꝑpter latinum ſanguinem ſepul
chris non teſtať ipia prælia ; & heſperiæ ruinæ ſonitum
auditum medis. ¶ Auditū medis : ubiq; ſed.n.ciuilium
bellorum tumultus auditi ſunt propter uaria uariis lo
cis habita ꝑlia. ¶ Gurges.i.mare per tapinoſim.i.humi
liationem. ¶ Ignara.ſ.fuerūt.Cæſar.n.i hiſpania cū lega
tis.Cn. Pōpei petreio & afranio pugnauit: quos ad dedi
tionem ſiti cogit in illirico mari tribunus Vulteius cū
magna manu cecidit:cōtra quem Octauius libro pugna
uit pompeii legatus:in aphrica uero curio periit miſſus
a cæſare:pugnatum eſt in epyro apud dyrachium cōtra
pompeium tandem in theſſalia : qui uictus in ægyptum
fugit:ubi obtrūcatus eſt.Poſtea ibidē cæſar cōtra pōpeii ꝑcuſſores acriter pugnās illos debellauit:in aphrica
dei de contra cæſarē pugnarūt Scipio q fugiens occiſus fuit ab hoſte petreius ēt & iuba rex mauritaniæ uicti
Iubæ fugerāt iuba i ſua regia magnifice epulatus petreiū orauit cædē:ille regi obſecutus ē.Poſtea ſibiipſi.Cato ubi
mors id accepit.nā uticā ſeruabat ſibi mortem cōſciuit:i ipſo oceani hoſtio uarus diuſq; legati cōflixerunt; ſed octa
petrei nus utrāq; claſſem naufragio ꝑdidit.In hiſpania apud mundā pugnādo fugiētē.Cn.Pōpeiū ceſonius apud lau
mors ronē oppidū cōſectatus iterfecit:Cæſar i patriā uictor inuectus e: poſtea cōtra ſextū pōpeiū ſæpius auguſtus
Catōis pugnauit & uicit.De iis aūt oibus.L.florus auct.ē. ¶ Dauniæ cædes.i.italiæ p ſynecdochen:de daunia uero ui
mors deto.li.i.in ode.xxii. ¶ Sed ne relictis:ad muſam poeta ſe uertit:q relictis iocis ſeria grauia & lugubria cecine
rat pñti ode:hortaturq; illā ſecū q̄rere leuiora:q̄lia uidelicet lyricis cōueniūt uerſib9. ¶ Procax.i.petulās.imo
derata ipudēs: iportuna. ¶ Cææ næniæ:cæa teſte Pli.li.iiii.inſula eſt in mari ægæo q tñ Cœos a græcis dř.Stra
Cæa bo ēt li.x.ſcribit.Cœon unam e cycladibus eſſe ; q quum quaternas contineret urbes Tetrapolis uocitata eſt.
Cæos Duæ ſuo tempore erant Carthea.ſ.& ea quā iulidem appellāt. Ex iulide Symonides condendoꝝ auctor car
Symo minū duxit originē.Itē Eraſiſtratus medicus iſignis:& Ariſto.peripatheticus . ¶ Cææ næniæ:id ait quoniam
nides ſymonides lyricus poeta ex Cæa oriundus primus Næniam inſtituit : ideſt carmen lugubre : quod mortuis
Ariſto. dicebatur:& planctus optime deſcripſit. Auctores Acron & Porphyrio. Tullius ēt lib.ii.de legibus ſcribit q

nænia ꝓprie cantus eſt lugubris & laus in funere honoratoꝝ uiroꝝ. Diomedes quoq; ait id carmen qd' cum lamẽtatione extremũ atq; ultimũ mortuo accanit: nænia dr̃. Declinat aũt hæc nænia næniæ ut muſa muſæ: uti hoc in loco: itẽ in numero plurali hæ næniæ nenioꝝ: ut ibi li. vi. faſto. Næniaq; i uolucres falſa figurat anus. ¶ Modos: uerſus & modulationes. ¶ Leuiore. i. lyrico nõ thragico uel heroico. ¶ Dioneo antro. i. uenereo dione ſi qdem ueneris tertiæ mater fuiſſe dr̃ ex ioue: ut ſcribit Tullius in libro de natura deorum.

¶ ACR. Inulta tellure rettulit inferias iugurtæ nepotes uictoꝝ. ſ. romanoꝝ qui i carthaginẽ uicerant. Et deorum qſquis tanq̃ ciuilia bella: q̃ poſtea geſta ſunt i aphrica ad uĩdictã aphricæ ſupatæ iunõis ira uel deorum fecerat cõmoueri. ¶ Iugurthæ. Hannibalẽ intelligi uoluit i commemoratiõe iugurthæ: aut certe qa i aphrica tpe ciuilis belli multi põpeiani occiſi ſunt. ¶ Quis nõ latino ſanguine pin. qs nõ romanoꝝ ſanguine uel ſepulchris cãpus repletus. Luc. Totoq; ex or. te uincẽ perit. ¶ Auditũq;. m. ꝓ cladis magnitudie dicit ciuilia bella ẽt pſis audita. Vir. Europæ. a. a. ſ. cõcurrerit orbis audit. & ſi quẽ tellus extrẽa refuſo Sũmouet oceão. ¶ Quis gurges: tapinoſis eſt. ¶ Gurgitẽ. n. pro mari poſuit: ut apparẽt rari nantes in gurgite uaſto. ¶ Quod mare dauniæ: apuliæ: a dauno: ſed p apuliã ois Italia accipida eſt in qua ſanguis romanoꝝ fuſus eſt: uel qa per adriaticum mare de brũduſio cæſar ꝓfectus eſt pompeiũ ſequẽs. Luc. Brũduſiũ decimis iubet hãc attigere caſtris. ¶ Nõ decolorauere cædes: a ꝓprio colore mutauere. Luc. Tũ primũ rubuit ciuili ſanguine nereus. ¶ Quæ caret ora: pars regiõis aut terræ. ¶ Sed ne relictis. m. ꝓ io. i. ne quũ lyrico carmie aptiores ſint ioci iprobe faciat muſa ſi lugubria miſceat. Ordo eſt: ſed tu muſa ꝓcax ne relictis iocis retractes munera næniæ cææ: q̃re mecũ ſub dionæo antro modos leuiore plectro. ¶ Næniæ: nænia carmẽ lugubre qd' mortuis dicebatur: quod nunc græce epithaphion appellat̃: qd' ſymonides græcus poeta liricus primus inſtituit a cæa inſula oriundus: unde & cææ næniæ poſuit: de qua Virg. cuĩ pinguia cææ: & Oui. Cingit̃ ægæo inſula cæa mari.

¶ POR. Impotens. aũt nõ potẽs. Id enim ad uictos ſine uirtute intelligẽdum. ¶ Rettulit inferias iugurthæ. Nunc latius intelligit oĩbus. ¶ Quis nõ latino ſanguine pinguior cãpus. ¶ Campus: nullus ẽ q nõ ſepulchris Romanoꝝ bella ciuilia fuiſſe & ſanguine Romano pinguẽ factũ ſe oſtendat. ¶ Auditũq; medis heſperiæ ſonitum ruinæ. De ſupiore oſtendit: ſic. n. intelligendũ: Quis non campus ſepulchris teſtat̃: impia p̃lia: ſonitũq; heſpiæ: quem etiam Medi audiuerũt. Sonitum autem ruinæ medos audiſſe: ideſt ſup orbem trãſilire p hyperbolem intelligẽdũ. Cuius ſenſus ex ſubiectis magis illuſtrat̃ q̃ dixerit. ¶ Quis gurges: quæ flumĩa lugubris ignara belli. qd'. m. dauniæ non decolorauere cædes. Daunĩa a Dauno rege apuliæ ac p hoc Italiæ: ac deinde romanæ intelligendum. ¶ Sed ne relictis muſa ꝓcax iocis cææ retractes munera næniæ. Nænia lugubre carmen eſt quod in mortuos cantatur. Symonides autẽ ex cæa inſula liricus poeta θρηνους. i. planctus optime deſcripſit. Inde cæã næniam appellauit: ſenſus eſt aũt: cũ lyrico carmini aptiores ioci ſint ꝓcaciter egeris o muſa ſi lugubria potius dioneo modulata plectro. fueris q̃ ueneria q̃ leuioribus modulis aptantur.

¶ CHRI. Ceſſerat. i. tanq̃ uicta diſceſſerat tellure iulta. i. quã ulciſci nõ potuit: inulta ergo nõ uindicata: nã paſſiue poſuit. ¶ Impotẽs: qa reluctari nõ potuit: nunc rettulit iugurthæ. i. Hãnibali: nam nomen ꝓ nomie ſæpe ponunt poetæ. ¶ Nepotes uictoꝝ. i. milites Romanos ſup ceſos in aphrica q poſteri ſunt eoꝝ qui ſupauerant Hãnibalem. ¶ Inferias. i. ut eẽnt inferiæ: ſunt. n. inferiæ ſacra qua exibent̃ defunctis. Erat ãt de mor̃ apd antiquos: ut ſi qs dux in acie ceſus eſſet: q capti eſſent ex hoſtibus ad illius tumulũ tãquã hoſtiæ mactarent̃. Quare Virgilianus Aeneas: ut Pallanti huiuſcemodi iferias: faciundas curaret. Sulmone creatos q̃tuor hinc iuuenes: totidẽ quos educat ufens Viuẽtes rapit inferias: quos imolet umbris. ¶ Captiuoq; regi pfundat ſanguine flãmas. ¶ Rettulit: p geminã. t. ſcribit̃ ut re quæ natura breuis eſt: poſitione lõga reddat̃: ſic etiã reppuli & repperi dicimus geminata cõſonante: notat autẽ in hoc loco poeta ingẽtem ſtragem Romanoꝝ in aphrica: nam quo p̃lio Scipionẽ & Iubã ſupauit Cæſar qnquaginta hoium millia deſiderata ſunt. Quis ꝓbat inferias eſſe aphricanis factas. ¶ Pinguior: nam pingueſcit terra humanis cadaueribus. Quis ergo campus non eſt pinguior ſanguine nr̃o: quaſi ois campus eſt pinguior. l. ſ. ſic Vir. Nec fuit idignũ ſi pis bis ſanguine noſtro Aemathiam & latos hemi pigueſcere cãpos. ¶ Auditũ medis. q. d. extremi orbis habitatoribus: ſic Virgil. Audiit & ſi quẽ tellus extrema refuſo Submouet oceano. ¶ Quis gurges: ois aquarum congeries gurges eſt: & p tapinoſim ꝓ mari capit̃. Vir. Apparent rari nantes in gurgite uaſto. Eſt aũt expolitio: nã mutatis uerbis ſæpius eandem ꝓfert ſnſam. ſ. oẽs orbis ptes ſparſas eẽ romano cruore. ¶ Decolorauere: Valde colorauere: q̃uis multiplices uariiq; ſint colores: tñ principes ex qbus reliqui manant albus nigerq; ſunt. Veꝝ cũ poetæ coloratum dicunt nigrum: & nõ albũ itelligũt: & quia ſanguis ita purpureus eſt ut nigreſcat: iccirco dixit decolorauere: ut de. augeat. poſſumus ẽt ponere de priuatiue ut ſit decolorauet̃. i. ſuo colore priuauere: q̃uis nullus ꝓprius uideat̃ eſſe color aquæ. ¶ Dauniæ: Italiæ: ptẽ. n. ꝓ toto poſuit. Eſt autẽ daunia apulia. ¶ Noſtro: latino & Romano. Vir. Tum quoq; littoribus nr̃is. ¶ Sed ne relictis: Dum tragicũ laudat poetam ipſe pene tragicus factus eſt oblitus ꝓfecto qd in ſupioribus dixerat. ¶ Nos cõuiuia: nos p̃lia uirginũ: i quo oſtẽdit ſe de rebus tenuioribꝰ ſcribere decreuiſſe: ergo cohibet muſam ut altiora illa relinquat. Ordo eſt: ſed tu o muſa ꝓcax. i. petulãs: quæ fines egreſſa tuos aliena inuadis q̃re mecũ modos leuiore plectro. i. carmina leuiori ſtilo facta ſub antro dioneo: ſub antro ueneris. i. in rebus laſciuioribus & nõ grãdibus: ne tu retractes: repetas munera næniæ cææ relictis iocis. ¶ Modos: modulatiões quos ẽt numeros appellãt: ut numeros memini ſi uerba tenerẽ. ¶ Plectro: pectinem latini dicunt. Virgil. Iãq; eadem digitis: iam pectine pulſat eburno πλῆκτρον. n. πάρα τὸ πλήττω pcutio. ¶ Næniæ: carmẽ lugubre eſt nænia qd' nomẽ aliq uolũt dictũ eſſe p onomatopœiã: qa ipſe ſyllabæ exprimunt aliqd lugubre. Alii ab eo qd νεον. i. ultimũ. Erat. n. ultimũ qd defunctis caneret̃: uel ab ultima chorda cytharæ quæ nænia dr̃. ¶ Cææ. i. a ſymonide poeta inuentæ q ex cæa iſula fuit. ¶ Dioneo: uenereo: nã tertia Venus ex ioue & dione filia fuit. Dione autem nata eſt ex theti & oceano: ſed & uenus diõe appellatur. ¶ Antro ergo idoneo. i. in locis uoluptuoſis & ad uoluptatem potius q̃ ad res grandes ſpectantibus.

¶CANTO. Saluſtiũ poeta a liberalitate & tẽperãtia celebrat dicẽs latẽti pecũie nullũ eſſe ſplẽdorẽ honorẽ ue aliquẽ:niſi qs ea tẽpate utaẽ: Affert ad id ꝓculeii exemplũ: q erga fratres fuit liberaliſſimus:unñ dicit illũ pe rpetua fama notũ fore:aſſerit itẽ late regnare illũ ſolum qcunq; cupiditates ſeq; ipſum domuerit facit de inceps comparationẽ ab hydropico ad auarũ:ſicut.n.hydrops bibendo plus ſitit: ita nunquã ſatiaẽ habẽdi ſi tis & poſtremo inquit ꝗ ſapiens non appellat beatum illum q diues aut rex fuerit:ſed q ſine rerũ cupiditate & auaritia uixerit. Nam ut Cice. inquit animus tuus oportet ſe iudicet diuitem: non hominũ ſermo neq; poſſeſſiones. ¶ Nullus argento: metrũ eſt ſimile ode ſecũde libri primi. ¶ Nullus argẽto. ordo ẽ. O Criſpe Saluſti inimice lamnæ;nullus color ẽ argẽto abdito terris auaris niſi &c. Eſt ãt ſenſus ꝗ latenti pecuniæ nullus ineſt color.i.ſplendor & honor: niſi tẽpate & modeſte in uſu fuerit. Auaris terris. Auaræ terræ dicũtur: qm̃ bõa multa in eis latẽt & celantur:ut theſauri & hmõi. ¶ Inimice: uocatiui caſus ẽ mice.n.trocheus ẽ. ¶ Lamnæ:& lãna & lamina indifferenter dr̃. ¶ Lamnæ.i.latæ maſſæ argenteæ:q ipſa pecũia eſt. Erat aũt Saluſtius pecuniæ inimicus:qm̃ nõ terris uti auari ſolent celabat ſed ĩpendebat potius neceſſariis rebus & oportunis modeſte qdem & tempate. ¶ Tẽperato uſu nõ parco uel ꝓdigo:prodigus.n.in li.ii.ethicorũ ait pħus in erogãdo exuperat:ĩ capiẽdo deficit. At illiberalis atq; auarus ĩ capiẽdo exupat:in erogãdo deficit unde exupatio & defectio bonũ ĩpm corrũpũt mediocritas uero cõſeruat. ¶ Proculeius: fuit is romanus eqs & auguſti amiciſſimus de quo Plutarchus ſcribit in antonii uita dicit.n.ꝗ antonius paulo antequam expiraret admonuit reginam Cleopatram ut ſibi ac rebus ſuis conſuleret: & maxime oium q cum cæſare auguſto erant ꝓculeio ſe crederet. Mortuo antonio auguſtus ꝓculeium miſit ut curaret cleopatram uiuã in eius ꝑtãtẽ hr̃e poſſe. Demũ quũ illa arrepto enſe uoluiſſet ſibi ipſi mortẽ ĩferre ꝓculeius enſem e mãibus ademit. Acron ꝑterea & Porphyrio dicũt hũc proculeiũ ita pium erga frẽs ſuos Scipionem & murenam fuiſſe: ut ſpoliatis frĩbus bello ciuili patrimoniũ ſuum ex integro diuideret:qđ cũ eis ante quoq; diuiſerat. ¶ Aget.i.ducet p ora uirum. Penna metuente ſoli.i.alis ſemper uolantibus ne ab aliquo ſoluãtur:fama autẽ quonã pacto pẽnas hẽat legito lib.æneĩ.iiii.Maronis. ¶ Auidũ do.ſpi. Difficilius enim eſt: ut etiã heraclyto placet:uoluptati repugnare q̃ iræ:ut philoſophus libro.ii.ethio.inquit. Et Saluſtius in iug.ait ſed dux atq; imperator uite mortaliũ animus eſt. Valerius quoq; libro.iiii.inquit ꝗ animi moderatio mentes noſtras impotentiæ & temeritatis in curſu tranſuerſas ferri non patitur:quo euenit ut reprehenſionis morſu ſit uacua. ¶ Auidum pecuniæ.ſ.iubet.n.auaritiam fugari. ¶ Lybiam: lybia aphricæ regio eſt ægypto conter mina ut Pli.li.vi. ¶ Gadibus:in ipſo capite beticæ ab oſtio freti Gadis inſula eſt longa paſſuũ millibus.lxxv. Lata aũt paſſuũ milibus.xii.quæ tribus millibus abeſt a continente habebat oppidũ ciuium romanorũ qđ appellabaẽ Auguſtana urbs Iulia:ſed ab eo latere quo hiſpaniã ſpectat ĩſula eſt in longum ducentoꝝ.M.paſſuum:quadraginta miliũ lata. In qua prius oppidum gadium fuit dictum erythrea: qm̃ tyrii ab origine eorum orti ab erythreo mari ferebãt in hac gerionẽ habitaſſe exiſtimaẽ: cuius armenta hercules abduxerit auctor eſt Plinius lib.iiii.c.xxiii.de inſulis in oceano. Vterque penus: gaditanus ſcilicet & carthaginẽſis. pœni.n. carthaginẽ condiderũt:& urbẽ in gadibus quã erythreã appellarũt:qđ iam ſupius dictũ eſt. ¶ Vni.i.tibi ipi.

ꝓdigus
ꝓculeius uolu
ptas ira
animus
Libya
gades
erythrea
geriões

¶Ode.ii.dicolos tetraſtrophos ad Saluſtium.

NVllus argento color eſt auaris
Abdito terris inimice lamnæ
Criſpe ſaluſti:niſi temperato
Splendeat uſu.

Viuet extento proculeius æuo
Notus in fratres animi paterni:
Illum aget penna metuente ſolui
Fama ſuperſtes.

Latius regnes auidum domando
Spiritum q̃ ſi libyam remotis
Gadibus iungas:& uterq; pœnus
Seruiat uni.

¶ACR. Nullus ar.co.eſt.a.auaræ.n.terræ dñr:cũ id in ſe recipiũt qđ nõ ampliato reddũt fœnore. Saluſtiũ cryſpum alloquiẽ hyſtoriographũ equitẽ Ro. Auguſti amicum: libertatem & magnificentiã animi ſui deſcribens argentum aũt ꝓ pecunia abdita in theſauris dixit. Senſus aũt hic eſt: diuitiarum ſplendorem nullũ eſſe niſi honeſte: in uſum fuerit. auaris aũt recondendo creſcit ſola cupiditas: ut Iuue. Creſcit amor.n.q.i.p.c. Vnde & hydropici morbo comparauit hoc uitium:ꝗ nimietate ſitis & potus deſiderio creſcente ægritudine uel uterus augeẽ. ¶ Inimicæ lãnæ. Lamam ꝓ infabricata & rudi materia argenti poſuit quæ obſcuratur ab auaris celata:& uult intelligi Saluſtiũ occultare diuitias. ¶ Temperato: moderato uſu ne crederẽ ꝓhibendo auaritiam ſuadere luxuriam. ¶ Viuet extento proculeius.æ.in perpetuũ: ut uiuuſq; per ora ferẽ: proculeium egrẽ ro. laudat amicũ auguſti q pius ſic erga fratres ſuos Scipionẽ & murenam fuit ut ſpoliatis bello ciuili patrimonium ſuũ ex integro diuideret:qđ cum eis iam ante diuiſerat. ¶ Animi paterni qui paternũ fratribus impẽderit amorẽ. ¶ Aget: ducet ꝑ notitias oium. ¶ Fama ſupſtes:qb⁹ bõi facti fama ꝑpetua ſit: nec pẽna eis hoc

ꝓculei
liberalitas
gades

eſt uolatus ad poſteros ſolui poſſit. Volare.n.famã:& Virg.ponit. Fama uolat pulſum regnis ceſſiſſe paternis Idomenea ducem. ¶ Latius regnes auidum.d.ſ.latius inquit regnes cupiditatem uincendo q̃ ſi p uniuerſum orbem poſſeſſiones extendas. ¶ Gadibus iungas: gades autẽ oppidũ eſt in Hiſpania a pœnis cõditum: aut qa in parte aphricæ ponit̃ qcquid freto aut gadibus ſeparat̃: ideo qd.utrinq; pœnũ dixit locis diuiſum: uel certe quia carthago & in hiſpania eſt quã ſpartariam uocant. ¶ Vterq; pœnus.i.orientis & occidentis aphricanus.

¶ POR. Nullus argẽto color eſt auaris: Hac ode Saluſtiũ Chriſpum equitem romanũ Auguſti amicum alloquitur q̃ liberalitatẽ & magnificẽtiam ei eius deſcripſit. ¶ Argentũ abditũ: p pecunia recõdita in theſauris dixit: & ẽ ſenſus: diuitiaꝝ ſplẽdor nullus eſt niſi honeſta rõne fuerit i uſu. ¶ Inimicæ lãnæ: lama pro rudi & infabricata materia poſuit p qd̃ ſignat ñ libẽter hẽe abſcõditas & ſine uſu diuitias. ¶ Viuet extẽto pculeius .æ. Proculeius eques ro.amicus auguſti rariſſimæ pietatis erga fr̃es ſuos Scipionẽ : & murenã fuit adeo: ut bona ſua cũ his æqs partibus diuiſerit: qa illi bello ciuili erãt ſpoliati. ¶ Viuet ex. p.æ. Ecce inqt pculeius q liberalis ĩ fr̃es ſuos fuit æternã ſibi p hãc pietatẽ memoriã parauit: & p oẽ æuũ fama eius extẽta ẽ: p quam ſemp uolat. ¶ Illũ aget ſolui metuẽte pẽna fama ſupſtes. Sic itulit fama ſuperſtes poeta: quaſi fama illũ agit pẽna ſua quæ ab ullo nõ ſoluitur: nam ſemp uolat. ¶ Latius regnes auidũ domãdo ſpm̃: Latius inqt poſſideas: auaritiã animi cõpeſcens: q̃ ſi p cõtinuationẽ in hiſpaniã a lybia poſſeſſiones extendas. Gadibus iungas : gades oppidum in hiſpania a pœnis conditũ. ¶ Vterq; pœnus: ergo inqt qa carthaginem ſicut gades pœni condiderunt.

¶ CHRI. Acerrima inuectiua in auaritiã eſt cũ demõſtret auaros nulla fama lucere. Liberaliũ autem nomẽ ubiq; ſpargi. Addit poſtremo diuitẽ eum eſſe nõ qui multa poſſideat: ſed q aĩum tempantia cohibeat. Sũt ãt qui credant hunc Saluſtiũ eſſe eum qui hiſtorias ſcripſit: alii eius filiũ. ¶ Nullus color eſt auaris. Sapiẽter elegit uerbũ pluribus rebus cõe: nam ſine colore eſt auarus quaſi ſine fama: ut enim res ex colore in conſpectum cadit: ſic homo in cognitionẽ ex fama uenit: uel ſine colore eſt auarus: qa ex nimia parſimonia palleſcunt. Dixit aũt color pp id quod paulopoſt dixit ſplẽdor. Ordo: o criſpe Saluſti nullus color ẽ auaris.i.nimium cupidis lãnæ p laminæ: argẽto abdito terris: in cõſequẽtia niſi ſplẽdeat ille auarus tempato uſu hoc eſt niſi ſplendide uiuat: ſed cũ uſu tempato & modeſto: ponit aũt lamina pro infabricata materia in quã auari aurum uel argẽtum redigũt & humi fodiũt. ¶ Inimicæ: uel per hyppallagen legas: ideſt cui auaro inimicat̃: qa auro oẽs inſidias tendũt: unde Diogenes cinicus ppterea aurũ palleſcere dicebat: qm̃ omnes ſibi inſidiarent̃. Fodiunt autem auari pecuniã: ut Virg. iacent penitus defoſſa talenta Splẽdeat. qd̃ nõ eſt in auaro. Vnde auarum ſordidũ dicimus: ut hic idem. Quatinus id facies ut qdã memoratur athãeꝰ ſordidus ac diues. Et alibi: obiiciet nemo ſordes mihi quas tibi tolle.i.auaritiam. ¶ Splẽdeat: ex cuius uſu famã & ſplendorem aſſequamur. Vnde lauti & ſplẽdidi diuites dicunt̃: qui opes ſuas ad liberalitatẽ conuertunt. ¶ Vſu : optime & ſecũdũ phos q utilia a bonis diuidunt: bonaq; ea appellãt quæ pp ſe ſunt expetenda: ut fœlicitas. Vtilia aũt quæ non propter ſe: ſed ppter uſum earum: unde ab utẽdo utile dr̃: in hoc numero pecuniæ ſunt : quæ non pp ſe expetuntur. Quid.n.nobis cõferrent? Sed ut illaꝝ uſu quæ nobis aut neceſſaria aut cõmoda ſunt cõparare poſſimus. unde ipſe alibi. Quid mihi diuitiæ ſi nõ conceduñ uti? ¶ Tempato: nam ſi pecunia ultra modũ uteremur: non iam liberales: ſed pdigi eſſemus. ¶ Viuet extẽto pculeius.n. cæſarianus miles duos habuit frẽs: qui ptes põpeianas ſecuti & hoſtes publici poſt uictoriã . cæſaris iudicati omne patrimonium amiſerũt. Proculeius ergo ſuũ illis patrimoniũ cõdonauit ſibi ea ſatis eſſe dictitans: quæ ex præda cõparaſſet: mox ſuis intercẽſſionibus: ut illos Cæſar reſtitueret: curauit. ¶ Viuet æterna fama: ergo auari infamia premunt̃. ¶ Extẽto æuo.i. æternitate quæ extẽta eſt & oĩa tenet: uel extẽto æuo.i. progata ætate.q.d.& ſi uita breuis ſit fama tñ progabit̃. ¶ Notus: quaſi nobilitatus: ut cõtra ignotũ pro ignobili capimus. ¶ Paterni : ergo plus q̃ fraterni: nã maior eſt pr̃is in filiũ amor q̃ fratris in frẽm. ¶ Pẽna.ala: & alluſit ad famã quã alatã pingũt poetæ. Vir. Illã terra parens ira irritata deoꝝ Progenuit pedibus celerẽ & pnicibus alis: pp hoc alio in loco dixit: Fama uolat. ¶ Supſtes.i.quæ illi ſupuiuet. Supſtites dr̃r q aliquo mortuo ſupſunt: hinc nõnulli dictam uolũt ſupſtitionẽ q parẽtes anili quadam & nõ uera religione aſſiduis pcibus notiſq; deos: ut ſibi liberi ſupſtites ſint defatigãt. Teſtes ẽt antiq ſupſtites appellarũt. ¶ Latius regnes: ex media phia ſumptũ. Arguũt.n.pſertim ſtoici illum ſolum eſſe diuitẽ cui nihil deſit. At uero auaro ſp multa deſunt nunq̃ ergo erit diues: cõtra uero q aĩum ſuũ a cupiditatibus uẽdicauit ei quæcunq; aſſunt ſatis ſunt: nã natura paucis minimiſq; cõtenta eſt: ergo diues: oĩs.n. diues eſt cui nihil deeſt: nã ut ait Cice. Animus hoĩs nõ archa diues appellanda eſt: hinc illud ſtoycoꝝ paradoxon: oẽs ſapiẽtes diuites eſſe. Itẽ ſolos ſapiẽtes liberos eẽ: ſolos ẽt reges: nã ſoli ipſi aĩum ita ab omni perturbatiõe. ab oĩq; nimia cupiditate coercẽtur & pñtibus fruant̃: & abſentia nõ reqrant : nulla libidine torqant̃ nullis honoribus in trãſuerſum trahant̃ nullas diuitias expetãt. Quãobrẽ ueriſſimũ eſt qd̃ latius regnabimus. ¶ Domãdo ſpiritum.i.aĩum.i.coh.bẽdo illũ itra rõnis terminos: quos cũ excedit indomitæ feræ ſimilis effert̃ q̃ ſi uniuerſæ libyæ & hiſpaniæ imperemus: nam nihil profuit alexãdro tot populis.ac nationibus impare: cum ipſe interim uino iraq; crudeliſſimis uiliſſimiſq; dñis ſeruiret: & turpiſſimaꝝ uoluptatũ turpiſſimus eſſet ſeruus. ¶ Spiritum.i.aĩum. ¶ Remotis gadibus.i. diſiunctis ab ipſa libya: nã gaudes urbs eſt hiſpaniæ non procul a calpe colonia tyrioꝝ: ut Straboni placet. Sed poeta p hiſpania poſuit quæ anguſto freto ab aphrica diuidit̃ : ſentẽtia ẽ q latius ipſũ hẽbis ſi aĩum a cupiditatibus coercueris q̃ ſi tu cõiũgeres ſub ipſo tuo aphricã hiſpãiæ & uterq; pœnus uel aphricanus & hiſpanienſis: quia & in hiſpania carthago eſt: uel uterq;.i.orientalis & occidentalis. auaritie ſitis

Creſcit indulgens ſibi dirus hydrops:
Nec ſitim pellit: niſi cauſa morbi
Fugerit uenis & aquoſus albo

¶ ANT. Creſcit. Auaro hydropa cõpat: nã ut Iuuẽalis ait. Creſcit amor nummi quantum ipſa pecunia creſcit. Oui.itẽ lib.i.faſt. Creuerunt & opes: & opum furioſa cupido. Et cũ poſſideant plurima plura petunt. Sic quibus intumuit ſuffuſa uenter ab unda Quo plus ſunt potæ plus ſitiũtur aquæ.

Corpore langor
Redditum cyri ſolio phrahaten
Diſſidens plebi numero beatum
Eximit uirtus populumq; falſis
Dedocet uti
Vocibus regnum & diadema tutũ
Deferens uni : propriamq; laurum
Quiſquis ingentes oculo irretorto
Spectat aceruos.

Indulgẽs.i.cõcedẽs. Dirus.i.deorum ira miſſus eſt.n.morbo rũ fere peſſimus. Hydrops: intercus dr̃ ꝓprie aqua quã græci hydropa uocãt: ut ſcribit Priſc.li.vi. Cato ãt quaſi adiectiuo eo eſt uſus: dicens intercutibus ſtupris obſtinatus pro inteſtinis. ut ſit ſecũdũ eũ. hic & hæc & hoc intercus. i.q uel quæ uel qd intra cutẽ eſt hydrops autẽ qd ſit ꝓprie uideto celſum lib.iii. Cyri ſolio: fuit cyrus pſarũ rex: q ſubegit aſiã & uniuerſum orientẽ in poteſtatẽ redegit: regnauit annis triginta cõtinuo ſucceſſu totius tẽporis admirabiliter inſignis: cui tandẽ ab hoſtibus ſcythis tru cidato cũ ducentis milibus. perſarum ſucceſſit filius. Cambyſes: qui imperio patris ægyptũ adiecit. Scribit ea Iuſtinus lib.i. Phrahate. fuit is partoꝝ rex herodæ filius: qui trucidato patre regnũ occupauit: cõtra quem ſæpe Mar. Antonius pugnauit. ut teſtatur Plutarchus: ſcribit etiã Apianus i libro mitridatico. Acrõ ſit ſcribit aliquos dicere phrahatẽ ab Antonio adẽptũ fuiſſe ĩperiũ: & p auguſtũ poſtea reſtitutũ. Quod autẽ fuerit cyri filius ut idẽ ait minime uerũ ẽ: nã cãbyſes cyri filius fuit ut diximus: & q ſibi i regno ſucceſſit. Reddit ũ cyri ſolio: fuit cyrus pſarũ rex: regnauitq; annis trigĩta: ut diximus: ſubactã aſia & uniuerſo oriẽte. Ergo parthis regnauit. Senſus aũt eſt: q uirtus & ſapientia q a plæbe diſcordat tollit e numero beatoꝝ phrahaten reſtitutũ regno pſarũ: hoc eſt ſapiẽs nõ appellat beatũ & regẽ illũ q regnũ habet: ſed q ſine inuidiã & ſine cupiditate pecuniarũ aceruos ſpectat. Vnde optime inqt ille. Dilige denariũ ſed parce dilige formã. Redditum cyri. Ordo eſt. Virtus. ideſt prudentia & ſapientia diſſidens plæbi eximit e numero beatum pro beatorum phrahaten redditum cyri ſolio: e quo ſcilicet eiectus fuerat. Et dedocet ipſa uirtus.i. diſſuadet populũ uti falſis nominibus: deferẽs regnum & Diadema tutum & propriam laurum. Vni. ideſt ſoli illi. Quiſquis oculo irretorto ſpectat ingentes aceruos. Populumq; falſis. ideſt diſſuadet populo beatum dicere eum qui diues eſt: & non ſapiens. Tunc igitur falſis uocibus populus utitur: quum beatos appellat diuites & reges: quibus auaritia ineſt ſpreta uirtute: ideſt temperãtia & liberalitate. Vnde optime Horatius idem prima epiſtola inquit: Ad ſummam ſapiens uno minor eſt ioue: diues liber honoratus pulcher rex deniq; regum. Valerius libro.vii.c.ii. ait. Nec parum prudenter Anaxagoras interroganti cuidam quiſnã eſſet beatus. Nemo inquit ex his quos tu fœlices exiſtimas ſed eum in eo numero reperies q a te ex miſeris conſtare creditur: non erit ille diuitiis & honoribus abundans: ſed aut exigui ruris aut non ambitioſæ doctrinæ fidelis ac pertinax cultor in ſeceſſu q̃ in frõte beatior. Diadema tutum: ideſt regiam coronam [illegible] n. nobis eſt corono uel carcũligo. Propriam laurũ. pro laurea: ideſt propria gloria: quæ non aliorũ uirtute acquiritur: ſed ſua & propria unicuiq;. Oculo irretorto.i. ſine cupiditate & ſine iuidia. Inuidus. n. nũq̃ recta acie ſpectat: niſi ubi erumnæ fuerint: tunc enim lætatur maxime: Vnde li.ii. met. Naſo ait. de ipſa inuidia. Pallor in ore ſedet macies in corpore toto. Nuſq̃ recta acies: liuent rubigine dentes. Riſus abeſt. niſi quem uiſi fecere dolores.

ACR. Indulgens: impendens: ut indulgent uino & uertunt crateras ahenos. Dirus hydrops. hydrops ſubcutaneus eſt morbus de uitio ueſicæ natus cum anhelitu fœtido & inflatione turgente. Eſt autem hydropico proprium ut q̃to amplius biberit: tãto amplius ſitiat. Dirus. pernitioſus. Albo: pallẽti: ut pſius. Turgidus hic epuli atq; albo uetre lauat: diffuſus.n. hũor oẽ inficit corpus. Sẽſus ergo ẽ: ac ſi diceret ſicut ſitis niſi ægritudine uicta non tollitur: ita auaritia & cupiditas nõ ſatiatur niſi ante animo inſanitatem cõtinentiæ reuocato. Redditũ cyri ſolio phrahaten: cyrus qui primus regnauit i perſide. Phrahates: rex pſarum cyri filius: hic a parẽtibus deſtitutus regno pulſus eſt: & a bragmanis phis indoꝝ ſuſceptus & eductus ẽ. Poſtea regno redditus magno iuſtitiæ & continentiæ documẽto geſſit imperium alii dicũt ei ab Antonio ademptũ imperium & per auguſtũ poſtea reſtitutum: uult ergo oſtendere: nõ ſicut uulgus putat beatã uitã regnũ aut diuitias facere: ſed ſapiam. Diſſidẽs uirtus: diſcrepãs nec habẽs aliqd cũ inſipientibus: & plæbe cõe. ordo eſt. Virtus beatoꝝ.i. ſapia quæ non eſt apud plæbẽ diſſidẽs numero plæbis eximit phrahatẽ redditũ ſolio cyri & regnũ & tutũ diadema deferẽs uni & ꝓpriã lauꝝ dedocet: populũ uti falſis uocibus: qſqs.ſ. ſpectat ingentes aceruos irretorto oculo. Nã q̃ſi ſupiora exponẽdo hic dicit. Eximit: effert. Dedocet: dedocere cupit: deſueſcit: aut diſſuadet populũ beatũ dicere eũ: q diuitiis utat aut certe loqui falſum pp hoc: q factiõe eiectus phrahates regno ſit. Propriãq; laurum: pro laurea: hoc eſt ſpeciali gloria: quæ non uirtuti exercitus ſed prudẽtis continentiæ debet perpetua. Irretorto: irreflexo a iuſtitia uel a continentia oculo ad cupiditatem. Aceruos: pecuniæ cumulos. Virg. Ac uelut ingentem formicæ farris aceruum Cum populant.

POR. Et aquoſus albo corpe lãgor bella cõceptione aquoſus lãguor [illegible]. dr̃ albũ aũt corpus pro pallido dictũ eſt. Redditũ cyri ſolio phrahatẽ: phrahates inqt q in regnũ pſaꝝ reſtitutus ẽ nõ in numero btõꝝ: ſicut uulgus putat. Nec.n. regnũ aut diuitiæ btõs facit. Cyri ſolio: regno pſaꝝ a rege Cyro qui in pſide regnauit. Diſſidẽs plebis numero beatũ eximit uirtus. Ordo eſt: phrahatem eximit nũero beatoꝝ uirtus q̃ plebis numero diſſidet: hoc ẽ q uirtus.i. ſapiẽtia nõ eſt apud plebẽ. Populũq; falſis dedocet uti: dedocet ꝓ dedocere cupit.i. diſſuadere populo btm̃ dicere eũ q regnũ & diuitias poſſideat: q a falſo hoc dr̃. ſolũmodo illũ & diuitem & regẽ & ſecuꝝ eſſe affirmãs q diuitiis aliẽis nõ inuideat: nec eas cõcupiſcat. Propriãq; laurũ: laurũ pro laurea: per hoc gloriã intelligimus: ꝓpriam aũt ꝑpetuam. Oculo irretorto: hoc eſt oculo non inuidenti.

CH. Creſcit indul. Nõ q̃re ditior erit q aio ſperauit: qm̃ niſi frenũ cupiditatibꝰ iponãus: ĩfinite erũt ergo inſatiabiles. Ergo nũq̃ diues q a ſp deerit aliqd: & ꝓbat hydropici exẽplo: in quo qm̃ infinita ſitis excitat q̃to plus bibit tanto plus ſitit. Hydropiſis græcũ uerbũ latine ſubcutaneus morbus appellatur qm̃ ſub cute aqua

Hydrops
Intercus
Cyrus
Cambyſes
phrahates
Sapiẽs beatus
Diadẽa
Diadeo
inuidia

ſit q̄ uenter turgeſcit: ſic ēt & ab aqua græce denoīatur:ná hydor aqua eſt.¶ Sibi dirus.crudelis ſub ipſi : nam potádo ſibi ipſi mortis cá eſt.Nec ſitim pellit niſi cá morbi fugerit uenis. Nam quēadmodú hydropico nunq̄ ceſſat ſitis potando:niſi pellat̃ e uenis cá q̄ ſitim gignit:ſic in nobis nō ſatiat̃ auaritia : niſi pellatur ex aīo infinita cupiditas habēdi.¶ Langor aquoſus:ipe morbus q aquá iducit:unde fit lágor.¶ Corpe albo.pallido.pſius Turgidus hic epulis:aq̄ albo uentre lauat̃. Lágor ꝓpriæ eſt defecto uirū & ſucci naturalis in corpore:hinc lāguere dicunt̃ herbæ quæ areſcere incipiunt:ſed & animi debilitaté defectumq; languorem dicimus. ¶ Phrahaté.hunc dicūt nōnulli a.M.Anto.regno exutū deīde ſuis uirtutibus ab auguſto reſtitutū. Alii referūt a parentibus deſtitutū: & regno a principibus pulſum ad indoꝝ phos bragmanas ſiue gymnoſophiſtas acceſſiſſe & cū ſapia & doctrina multū ꝓfeciſſe:tandē aciuibus qui ſuaꝝ uirtutū fama moti ſunt in pr̃iam reuocatū & regno reſtitutū magna doctrinæ documēta dediſſe.Ergo plus ꝓſuit regi uirtus q̄ opes aut diuitiæ.Ordo uero ſit. Virtus bearū ꝓ beatoꝝ diſſidēs plebi.i.diſſentiēs a plebe:ná uirtus q̄ recta ſūt ſentit:plebs āt ex in ſcitia falſa oīno.¶ Eximit phrahatē numero.i.e numero.ſ.grege qa reddit illū egregiū & remotum a numero. Enumerat iter paucos:& dedocet populū.i.ipſam ſtultā & ignará plebē uti falſis: dedocere āt ē cū remouemus ex hoie qđ prius didicerat & eū cōtrariū docem9.¶ Falſis uocibus.falſis iudiciis.¶ Deferēs uni regnum: & Diadema tutū.i.regnū cuius inſigne eſt Diadema & refert ad paradoxū illud qđ eſt oēs ſapientes reges eē & eoꝝ regnum tutū eē deferēs ergo uni.i.ſoli ſapiēti. Nulla.n.uis ſapiēti uirtutes quibus uere regnat eripere poteſt. Diadema
¶ Et ꝓpriá laurū. ꝓpriá uictoriá & triūphū:Nam laurū poſuit ꝓ laurea q̄ coronant̃ triūphátes:& dixit ꝓpriam laurū:quia nunq̄ a ſapiēte eripi pōt huiuſmōi ſemp.n.de uitiis triūphat. ¶ Vnicuiq;.i.ſoli illi quicūq; is ſit qui igētes aceruos.i.grandes pecuniaꝝ cumulos reſpicit.¶ Oculo irretorto.i.nō reflexo a iuſticia ad cupiditatē.Eſt ergo ſnia uirtutem facere eos reges qui pp cupiditatem auri nō dimouent̃ a iuſticia : orationis aūt contextus eſt:uirtus deferens regnū & diadema tutū & ꝓpriá laurū.i.illi ſoli quiſq̄s ſpectat aceruos pecuniarū oculo iretorto:non.n. uetamur ſpectare.i.cupere pecunias:utiles.n.ad multa ſunt: ac illis multos ſubleuare poſſumus.Sed ſunt ita ſpectádæ & cupiēdæ:ut non pp illas uirtutes relinquamus.Diadema erat faſcia linea: q̄ reges caput circūligabát.Ná διαδέω græce circūligo ſignificat. Quapropter cū pompeius pp dictum crus obligaſſet faſcia:audiuit a ꝓtereūte plebeo mordax illud dictū nihil intereſt qua parte corporis diadema ferat Pompeius dummodo regnet. Aſt alexander uehementer ſuos offendit:cū poſt uictoriam habitam de perſis depoſito lineo ſimpliciq; diademate patrio perſicum auro purpuraq; ornatum ſumpſit.

¶ Ode.iii.tricolos tetraſtrophos ad Deliū de temperantia & liberalitate.

Aequam memēto rebus ī arduis
Seruare mēté nō ſecus ī bonis
Ab inſolenti temperatam
Lætitia moriture deli.
Seu mœſtus omni tempore uixeris
Seu te in remoto gramine per dies
Feſtos reclinatum bearis
Interiore nota falerni
Quo pinus ingens:albaq; populus
Vmbram hoſpitalem conſociare amant
Ramis & obliquo laborat
Lympha fugax trepidare riuo
Huc uina & unguenta : & nimiū breues
Flores amœnæ ferre iube roſæ
Dum res & ætas & ſororum
Fila trium patiuntur atra

Argumentum. ODES.III.

¶ ANT. Delium hortat̃ ad fortitudinem & temperātiā ut tum in aduerſis tū proſperis ſibi temperet eademq; mente & uultu conſiſtat : Hinc optime Seneca. Nemo deſperet meliora lapſis.Nemo cōfidat nimium ſecūdis. Cumq; moriturus ſit ei conſulit:ut lætiori uitæ incūbat:dū res & ætas pcæq; ēt ſinunt.¶ Cedet.n.relictis agris domo & uilla. Nec aliquid intereſt diues ne ac nobilis:an pauper & īfimus natus fuerit oēs qppe Serius aut citius charontis Cymbá adibimus.Ode eſt ſimilis nonæ li.i.¶ Aequá memento . Ordo eſt.Memēto rebus in arduis.i.aduerſis ſeruare mēté æquá idest eandem & imutabilē . Non ſecus in bonis.i.proſperis ſeruare temperatam ab inſolenti lætitia . O deli moriture. ¶ Ab inſolenti tempatá lætitia.Cice.li.i.offi.docet quomodo fortis animus & magnus maxime cernitur : ſi nulli neq; homini neq; perturbationi animi nec fortunæ ſuccumbat in tēperantia quoq; ut idem ait. Verecundia & quaſi quidá ornatus uitæ oīſq; ſedatio ꝑturbationum animi & reꝝ modus cernitur. Et li.iiii. Tuſc.inq̄t. Quemadmodum Tēperantia ſedat appetitiōes:efficit ut hæ recte rōni pareant: Sic huic inimica intēperantia oēm ai ſtatū inflāmat conturbat: incitat.¶ Inſolēti lætitia:īmoderata uel nimia. Cicero.n.li. iiii. Tuſ.ait.Atq; ut confidere decet timere non decet. Sic quidem gaudere decet lætari non decet.Prius ēt dixerat.Nam quum rōne animus mouetur placidæ atq; cōſtanter: tum illud gaudium dicitur.Quū autem & inaniter & effuſe animus exultat:tum illa lætitia geſtiens uel nimia dici poteſt:quam ita definiunt ſine ratione animi elationem:habet enim profuſam hilaritatem.¶ Seu mœſtus uixeris:Senſus eſt.q uel mœſtus uel lætus uixeris:moriturus es omnino.¶ Seu te.ordo eſt . Seu interiore nota falerni bearis te reclinatum in remoto gramine per dies feſtos . ¶ Interiore nota falerni: ideſt ſecretiore uini optimi cado ſignato quo uidelicet tempore quibuſue conſulibus illud ſeruatum fuerit . ¶ Hoſpitalē.hoſpitio aptam.¶ Trepidare.i.feſtinare.¶ Dum res.i.ipſa reꝝ copia.Et patrimonium.¶ Sororū trium:parcas intelligit de quibus late in carmine de floribus diximus & alibi:hæ aūt dicuntur habere manibus candida fila & nigra.Candida fœlicitatem:nigra uero infœlicitatē ſignificāt.Pāpinius.Iāq; dies aderat parcaꝝ conditus albo Vellere.Ouidi.itē in ibin.Dixerat at Clotho iuſſit promiſſa ualere:Neuit & īfeſta ſtamina pulla manu. ¶ Cedes:migrabis inquit a tuis bonis.¶ Fila atra:quæ.ſ.mortis admonent:& minantur ideo atra inquit.

Margin notes: Fortis animus — Temperantia intēperantia — gaudet Lætari gaudiū Lætitia — Parcaꝝ ſtamia

¶ACR. Aequam memẽto.i.æqualem imutabilem habens ſemp moderationis propoſitum .ſ. i aduerſis talis ſis q̃lis in proſperis. ¶ Inſolenti.imoderate lætam ſiue īconſuetam;moriendũ enim eſt:ſeu tenax ſeu largus uixeris. ¶ Reclinatum:in bibendo reſupinum & ſoluto a curis aio te beatum feceris. ¶ Interiore nota.ſ. In interiore.n.uina reſeruãda reponunť quibus ad uetuſtatis indicium & tempus conditum aſcribiť. ¶ Quo pi.inge.quæ magnitudine ſua amœnitatem potantibus præſtat. ¶ Albaq; populus: interiora enim populi folia alba ſunt: ut bicolor cum populus umbra. ¶ Vmbram hoſpitalẽ.Refugium propter æſtum generaliter p̃ſtantem. ¶ Conſociare:condenſare & opacam facere. ¶ Trepidare: feſtinare:ut ne trepidate uiri. ¶ Huc.i.ad nemora & pinus inſtrumenta conuiuii & uoluptatũ parentur. ¶ Breuis.genitiuus eſt breuis autem cito tranſeũtis & temporalis:ut ipſe ſupius:& breue lilium. ¶ Dum res & ætas.patrimoniũ & iuuenta apta lætitiæ. ¶ Filatriũ:quæ mortem admoneant & minentur. Ideo & atra. Virgili. Extremaq; fila.laus heroicæ legis.

¶POR. Aequã memẽto rebus in arduis ſeruare mẽtẽ. Hæc ode ad. Q. Deliũ ſcripta ẽ: de animi eqtate ſubitis bonis nõ eſſe gaudendũ.nec malis deſperandũ:ſed mediũ tenorẽ ſequẽdum. ¶ Moriture deli:ſeu mœſtus omni tpe uixeris.Seu te in remoto gramine p dies feſtos reclinatũ bearis. In hoc cãm oſtẽdit cur æquo aio uiuendũ ſit:qm̃.ſ.moriendum eſt. Et ſi laſciuus & largus uixeris:ſeu in remoto gramine hoc eſt i ſucceſſu nemoris. ¶ Reclinatũ ãt.i.reſupinum recũbentẽ:ut ſolẽt q ſecuriores & ſoluto aio hoc faciũt. ¶ Interiore no.ſa.hoc eſt uetuſtiore:qm̃ interiores lagenæ ſolẽt eſſe quæ prius ſtipatæ ſunt. ¶ Quo.ob.labo.lym.fu.trepi.ri. ſubaudiẽdũ ſi ea nõ utimur & ẽ totũ aduerbialiter dictũ. ¶ Hũc uina & unguẽta & nimium breues flores ferre iube roſæ.i.ubi hoſpitalẽ conſociant pinus & populi & ubi lympha fugax obliquo laborat trepidare riuo. ¶ Dum res & ætas & ſororꝫ fila:nunc patiunť atra: hoc ẽ dum eſt & unde & dum p ætatẽ hæc decet facere: & dum fata pmittunt uiuere quæ atra fila mortuoꝝ tractant. ¶ Et ſororꝫ fila trium patiunť atra: dum fila atra ſororum patiuntur inquit pro eo qđ eſt dum ipſæ ſorores patiuntur hoc eſt parcæ quoꝝ fila ſunt atra.

¶CHRI. Aureum præceptũ quo amicũ monet ut utranq; fortunã moderate ferat. ¶ Memẽto ſe.i. conſeruare mẽtem æquã.i.æqualẽ & in nullã partem inclinantẽ neq; in mœrorẽ ꝑpter res aduerſas: neq; in ꝓfuſam lætitiã pp fœlices. Socraticã igiť illã uultus æqualitatẽ ſemp ſeruet. ¶ Temperatã.idem ẽ qđ æquã:quia temperatus i nullum extremũ labiť. ¶ Arduis.difficilibus:arduũ enim ſignificat erectũ:& quod accliue dicimus hinc arduã appellamus uiam per quã aſcendiť & qa ſenſus tendit ad alta: dicimus arduũ altum & erectum. Vir. Arduus ad ſolẽ & linguis micat ore triſulcis:& qa aſceſus difficilis laborioſuſq; ẽ: arduũ etiam difficile & laborioſum dicimus. Ergo hic arduis difficilibus & duris. Qualis ẽ orbitas paupertas:exiliũ:& ſimilia. ¶ In bõis:quæ ꝓxime dictis cõtraria ſunt. ¶ Ab Iſolẽti lætitia.a nimia lætitia quæ qm̃ ex rebus ꝓſperis ꝓducit nos inſolẽtes.i.ſupbos reddit:ſed de lætitia reliquiſq; pturbationibus:in quibus modũ excedimus latius diſputabiť in ſermonibus atq; epiſtolis. ¶ Ergo ab inſo.l.i.geſtiẽti:nam ut ait Sal. Quippe ſecundæ res ſapientũ animos fatigant:nedũ illi corruptis moribus uictoriæ tẽperarent. Alii legũt inſolenti.i. non ſolita & conſueta .q.d.magna:quæ raro mortalibus euenit. ¶ Moriturae.i.cui ſit oino moriendum:ſiue mœſtus uixeris:ſiue lætus. ¶ Seu mœſtus: ſnĩa eſt:ſiue i rebus aduerſis:ſiue in lætis uixeris moriturus eſt:proptereaq: īdulge genio: & a ſnĩa quã grauiſſime ꝓpoſuit paulatim in epicureã mollitiem labitur. ¶ Seu bearis.pro beaueris.i. beatum feceris:& ſm epicureoꝝ dogma loquiť:qui beatitudinẽ in uoluptate corporis reponunt. ¶ Dies feſtos.nã in ꝓfeſtis feriis eſt incũbendum:& oſtendit ẽt epicureos modũ i uoluptatibus habere. ¶ Remoto.ſ.a frequẽtia hominum. Nam omnibus palam hæc agenda nõ ſunt:uel dixit remoto ut magis ex arbitrio ſuo remoto arbitrio rum pudore genio indulgere poſſit. ¶ Gramine.pro omni herba.cæteꝝ gramẽ marti dicatum ẽ: quia ex humano cruore oriri creditur:& in cæteris quidem locis illud exilibus foliis exire uidemus. In parnaſo uero ut ait Plinius hæderacea ſpecie eſt floreq; odorato:atq; candido. ¶ Reclinatum:quaſi reſupinũ ad bibendum.& ſi locus iſte diligenter annoteť:inueniemus uitã epicureã:quã ipſe ſectã olim tenuerat:ad unguẽ deſcribi.nam ponit uoluptates ſed parabiles & faciles & ꝑſcripto tpe quod epicurus fieri multis locis ꝑcipit. ¶ Interiore nota.antiqui ita uina in cellis condebant:ut quæ eſſent præcioſiora:& ad longius tp̃s duratura interius reconderent:reliqua magis ad manus exponerent:præterea dolium notabant titulo quo & tp̃s in quo cõditum eẽt: & patriã uini deſcribebant:unde alibi:Chio nota ſi cõmixta falerni:& iuue. Cras biber albanis:aliqd de montibus aut de Setinis cuius patriam titulũq; ſenectus Deleuit multa ueteris fuligine teſte. Ergo interiore nota.i. lagena in interiori parte poſita & in qua nota.i.titulus ſit. ¶ Quo.in quo gramine & prato. ¶ Pinus: hæc.n.matri deoꝝ conſecrata eſt, Sola. pinus & cedrus capillata habẽt folia. ¶ Alba:qa frondes ſuæ internæ albæ ſunt. Arborem hanc herculi cõſecrauit antiquitas. ¶ Conſociare amãt. Atq; pinus campos deſiderat & populus fluuios:unde Vir. Fraxinus in ſiluis pulcherrima pinus in hortis. Populus in fluuiis abies in mõtibus altis. Sed & quia in campo pinus & quia iuxta aquas populus aderat. ¶ Hoſpitalẽ. quæ nobis gratũ præbent hoſpitiũ. ¶ Fugax.aquæ epithetũ eſt ſemp enim labiť. ¶ Obliquo:quaſi dicat flexuoſo:ut maiorẽ ſpectanti uoluptatẽ afferat. Differt aũt obliquũ a trãuerſo:nam in corpe quadrato obliquum eſt ab angulo ad angulũ. Trãuerſum uero a linea oppoſita ad aliam lineã. ¶ Breuis.nõ ad corpus roſæ: magnus.n.flos eſt:ſed qđ ad tp̃s breue duret. ¶ Dũ res:ſcilicet familiaris:& ætas ſcilicet iuuenilis:nam ſenectus ineptior ad has uoluptates habeť: poſuit igitur illa duo:ſcilicet rem & ætatem:nã & re ueluti inſtrumento opus eſt:& ætate uiridiori q uoluptatum capax ſit:ſed qa interuẽtu mortis ẽt hæc nõ ꝓſunt: addidit tertiũ ipſam mortẽ. ¶ Fila atra: propter mortem dixit atra:aliqñ atra fila pro infœlici uita:ut alba pro fœlici ponunť iuuenalis & pelago poſtq̃ parcæ meliora benigna penſa manu ducunt hilares:& ſtaminis albi lanificæ:qm̃ aũt uita humana initium habet ꝓgreſſum & finem:hæc tria per tres parcas antiqui notarunt:Harum noĩa ſunt:Clotho:Lacheſis: & Atropos:Clotho colũ cum pẽſo geſtat:ut ſit ortus noſter qui materiã uiuendi præbet. Lacheſis aũt filum ex penſo ducit: id enim eſt tp̃s illud quod ad uiuendum ſortiti ſumus; unde ipſa ab eo quod eſt λαγχω.i.ſortior nomen

ſumpſit. Tertia uero filū iā a lacheſi ductum obtruncat. qa abrūpit uitā: mortēq; affert: Ex quo atropos quaſi ανευ τροπου .i. ſine conuerſione dicit᷑: qa īmutabilis inflexibiliſq; eſt mors: nulli. n. parcit. Hinc Vir. Ignoſcēda quidē ſcirent ſi ignoſcere manes. Serui. aūt dicit ex iis unā loq; alterā ſcribere tertiā fila deducere: additq; dictas parcas p cōtrariū ſermonē qm̄ nemini parcant. Aulus aūt Gelius refert tribus fatis tria nomina eſſe: & primā dici parcā a parēdo: ſecūdā nonā: tertiam uero decimā: qm̄ aut nono aut decimo menſe pariant᷑ hoīes. Ceſellius aūt uindex parcarū ponit tria noīa. ſ. nonā decimā & mortuā. Producitq; Liuii poetæ uerſū. ¶ Quādo dies aduenit quā pro fata mortua eſt. Parcas alii dicunt fuiſſe filias Demogorgōis: alii noctis: alii quibus aſſent ur Cice. in lib. de natu. deo. Herebi & noctis filias dicunt.

Cedes coemptis ſaltibus: & domo
  Villaq;: flauus quam tyberis lauit
  Cedes & extructis in altum
  Diuitiis potietur hæres
Diues ne priſco natus ab inacho
  Nil intereſt an pauper: & infima
  De gente ſub dio moreris
  Victima nil miſerantis orci
Omnes eodem cogimur omnium
  Verſatur urna ſerius ocius
  Sors exitura: & nos in æternum
  Exilium impoſitura cymbæ.

¶ ANT. Diues ne priſco. Ordo ē. Nil intereſt an diues nat9. ſ. fueris a priſco inacho: an pauper & de gente infima. ¶ Moreris. i. habites ſub dio. i. ſub aere & ſine domo. ¶ Victima. ſ. eris nihil miſerātis orci. ¶ Priſco iacho. iach9 apd̄ argos pri9 regnauit ānis. l. regnāte apd̄ hæbreos Iacob Iſaac filio. Anno mū di. MMM. ccxl. Auct. ē Euſe. ¶ Oēs eodē. Oui. quoq; i met. ſqt Seri9 aut citius ſedē ꝓperamus ad unā. ¶ Oium. u. u. Ordo ē. i urna uerſat᷑ oium ſors. ¶ Seri9 oci9 exitura & ipoſitura nos cymbæ in æternū exiliū. In æternū: ultima ſyllaba abundat: ergo cū ſeqnti dictione alteris uerſus ſcandetur.

¶ ACR. Cedes coemptis. ſ. e. d. oībus diuitiis. & amœnitate niſi in uſu ſint carendū morte dicit: ut Iuuena. Dum tamē a figulis munitam intrauerit urbem Sarcophago contentus erit. Et Terenti. Dum uixit: bene uixit. ¶ Extructis. compoſitis ut qui forte tapetibus altis extructus. ¶ In altum mare iactis opibus extructis. in altū ædificiis potiet᷑: hæc eſt concluſio ſenſus: cum diuitiis uſus non fueris tuis relictis heredes utentur. ¶ Diues ne. p. n. ab inacho nihil intereſt poſt mortē: utrum diues ſis & generoſus. an pauper & humilis genere. Inachum aūt pro nobilitate generis poſuit. Rex. n. argiuorum inachus nobiliſſimus fuit a quo & fluuius qa in ipſo mortuus eſt nomē accepit: uñ & Virg. pro nobilitate. Et turno ſi prima domus repetat᷑ origo. Inachus acriſiuſq; pater: & Iuue. De quocūq; uoles proauū tibi ſumito. ¶ Sub diuo moreris. Supra. n. inter diuitias & domum dixerat: ideo hic ſub diuo poſuit pauperis manſionem. Nil miſerantis horci implacabilis. Vir. ignoſcēda quidē: ſcirēt ſi ignoſcere māes. ¶ Cogimur. cōpellimur: ut Tityre coge pecus. ¶ Verſatur urna: aut ubi factum & conditio uitæ uerſatur aut urna: ubi cineres colligebātur ut Luca. Nūqui plenas plangemus ad urnas. Hic aūt poetice per urnam quaſi orte ad mortē ductos rapi duxit. ut Virgi. Quæſitor minos urnam mouet. ¶ Sors: ideo ſortem qui urnam dixerat. ordo eſt. Sors omnium exitura ſerius uel ocius & nos impoſitura cymbæ in æternum exilium uerſatur in urna. ¶ Impoſitura cymbæ uidelicet impoſitura eſt nos ut in æternum dirigat exilium. ¶ Cymbæ: naui charontis.

¶ POR. Et extructis i altū diuitiis potiet᷑ heres. Hoc ē q̄s tu i altū extruxeris ac p hoc magnas āplaſq; feceris. ¶ Diues ne priſco natus ab iacho: utrū diues inqt & generoſus ſis an paup & ignobilis nihil intereſt. ¶ Sub diuo moreris. ſub cœlo agas ac p h uiuas. ¶ Oium uerſat᷑ urna. Poetice hoc q̄ſi ſorte. ſ. ducti ad mortē. ¶ Impoſitura cymbæ. ſ. qua charon umbras ſepultorū p acherōtē. in ulteriora inferorū. ſ. tranſfert. & hoc poetice.

¶ CHRI. Saltibus. ſaltus alii dñt loca arboribus expedita: qa facile in iis ſaltetur. Alii dñt loca eſſe ſiluis circūdata Alii loca anguſta & abſciſa inter colles Vir. Cū pater æneas ſaltus īgreſſus apertos. Vidēturq; apti uenatiōi. Vñ nec ſaltus deſūt illis: nec luſtra ferarū. Enūerat aūt hic cūcta q̄ diuitē reddere poſſint. ¶ Extructis: cōpoſitis. Vir. Qui forte tapetib9 altis. extructis toto pſlabat pectore ſōnū. ¶ Potiet᷑ hæres. Ergo nō tibi ſed illi laboras. ¶ Priſco: ſnīa ē: neq; poſt mortē ꝓderūt tibi accumulatæ pecuniæ: neq; in uita: cā erūt ne moriaris qa mors nobilib9 ignobilibuſq;: & paupi ac diuiti cōis ē. Inachus āt p nobili pōit᷑ qa huius poſteri p multa ſæcula durarūt: ergo Vir. de turni nobilitate ſic ait. Et turno ſi pria dom9 repetat᷑ origo. Achriſius iachuſq; pr̄ mediæq; mycenæ. Inachus aūt oceani: & terræ filius in fabulis tradit᷑. Hic argis regnauit quo tpe apud hebreos floruit iſaac abrahæ fili9. ¶ Paup & ī. d. duas fortūæ iniurias. pōit q̄s uulgus maxīas putat: q & paup ſit: & ignobilis. ¶ Sub diuo: ſub aere q̄ſi ſine domo. ¶ Victima: ueluti uictima: q̄ plutoni mactet᷑. Ser. uictimā ait eē q̄ diis ꝓ hoſtibus deuictis ſacrificat᷑. Hoſtiā āt q̄ ſacrificat᷑ cū ſit cōtra hoſtes eūdū. Ergo uictima gratias referrimus ꝓ beneficio accepto. Hoſtia ut illud accipiamus ꝑcamur. Tñ Oui. Ait Victima quod dextra cecidit uictrice uocat᷑ Hoſtibus a domitis hoſtia nomē habet. ¶ Seri9. urna. Poeticæ. q. d. ſorte ex urna educta moriantur homines. Erat romæ conſuetudo propter infinitas pene cauſas: & omnium litigantium nomina in urnam coiicerentur: & ſorte inde educerentur: & quibus primo ſortes euenirent illi prius audiebantur: eorumq; lites decidebantur. Iuuenalis. Expectandus eru qui lites inchoet ānus. Hoc ergo & Vir. ad inferorū iudicia rettulit. cum dixit urnā mouet ille ſilētū. Cōciliūq; uocat uitaſq; & crimina diſcit. Hoc nūc ad diuerſa moriēdi tēpora rettulit Horatius. ¶ Verſatur. ſors urnæ. i. in urna. i. uerſantur & cōmiſcentur nomina. ut deīde nō electione ſed ſorte nomina eorū qui morituri ſunt educantur. ¶ Cymbæ. q̄ charō animas a cherōtē fluuiū traducit Vir. Portitor has horrēdus aq̄s & flumīa ſeruat Terribili ſqualore charon. Sed nos in noſtris allegoriis ī Maronē ſcriptis quid ſibi illa oīa uelint. ſi nō ſcientiſſime. tñ diligētiſſime demonſtrauimus ordo eſt. ſors exitura & nos impoſitura cymbæ in æternum exilium uerſatur urna aut ſerius aut citius.

i

¶ Ode. iiii. dicolos tetraſtrophos ad phoceum de amore ancillæ.

Ne ſit ancillæ tibi amor pudori
Xanthiæ phoceu. prius inſolẽtẽ
Serua briſeis niueo colore
Mouit achillem.
Mouit aiacem thelamone natum
Forma captiuæ dominum tegmeſſæ.
Arſit atrides medio in triumpho
Virgine rapta.
Barbaræ poſtquam cecidere turmæ
Theſſalo uictore: & ademptus hector
Tradidit feſſis leuiora tolli
Pergama graiis.
Neſcias an te generum beati
Phyllidis flauæ decorent parentes
Regium certe genus & penates
Mœret iniquos.
Crede non illam tibi de ſceleſta
Plæbe dilectam: neq; ſic fidelem
Sic lucro auerſam potuiſſe naſci
Matre pudenda.
Brachia & uultum tereteſq; ſuras
Integer laudo. fuge ſuſpicari
Cuius octauum trepidauit ætas
Claudere luſtrum.

Argumentum. ODES. IIII.

¶ ANT. Erat phoceo phillis ãcilla: quã certe amore ꝑ
ſequebať. ait poeta id ſibi nulli eẽ dedecori. Achilles. n.
Bryſeida: Aiax tegmeſſam Agamẽnõ Caſſandram capti
uas ẽt & ancillas adamarũt. Probat Ide phillida quoq; re
gium genus ut illas habuiſſe moribuſq; & forma nobilẽ
quæ oĩa decori amatoribus potiuſq̃ dedecori poſſunt ac
cedere ẽ ãt Ode ſimilis ſecũdæ. ¶ Xanthiæ. i. troianæ ſe a
phrygiæ ac barbaræ. ¶ Inſolentẽ: ſuperbũ iracundũ arro
gãte de moribus ãt achillis dictum eſt latius libro. i. ibi
pelidæ ſtomachũ. Refert ẽt plura Homerꝰ li. xxiiii. Ilia.
Bryſeis ¶ Serua Bryſeis. Ea quidẽ ab achille rapta fuit ex lymeſ
ſo regia Minetis: ex theba uero Ectionis patris Andro-
Chry- maches capta fuit Chryſeis quæ ſane agamẽnoni conti-
ſeis git. Ambe aũt he urbes in eo cãpo erãt: qui poſtea theba-
nus campus eſt appellatus is ꝑꝑ fertilitatẽ prius a myſiis
ac lydis poſtea ab græcis infeſtatus eſt: erat aũt in cilicia.
Cilices nã cilices in duos diuiſi erant principatus alterũ eetionis
alteꝝ mynetis. erantq; iſta oppida leſbo oppoſita: qbus
priami oĩbus priamus imperabat: quod achillis uerba mãifeſte
regna declarant ubi ait: Ante tuas norãus opes. ſpacioſaq; regna.
Troia Quæ fœlix pariter leſbos cõplectiť: & q̃ cõphẽdit phry
gia tellus ac helleſpõtus. Tũc qdẽ hæc erãt. poſtſa uarie
mutatiões ſunt cõſecute. Tota ãt ora ſub troianis in nouẽ
principatus diuiſa erat: & ſub priamo ĩ bello troiano con
tegmeſ ſtituta: & Troia appellata: hæc oĩa ex Stra. lib. xiii. ¶ Teg-
ſa meſſæ: de hac itẽ Oui. li. iii. de arte meminit his uerbis:
Odimus & mœſtas tegmeſſã diligat aiax. Nos hilarẽ po
pulũ fœmia læta caput &c. ¶ Atrides. i. agamemnõ: cui di
ruto ilio caſſãdra uirgo & priãi filia ſorte obtigit. q & ſibi
q̃ fata ſeruarenť a cõiuge ꝑdixit. qđ Seneca in Tragœdia
agamẽnonis teſtať latiſſime. ¶ Medio in triũpho. i. in ipſa
uictoria. ¶ Barbaræ. i. troiãæ. ¶ Theſſalo uictore. i. achille
ĩs. n. theſſalꝰ fuit Vir. Et laryſſęꝰ achilles: lariſſa & phthia
laryſſa egregia erãt oppida ĩ theſſalia. ut ſer. ſoli. ¶ Et ad. h. ordo
phthia ẽ. & hector adẽptus tradidit ꝑgama leuiora tolli a feſſis
pẽates graiis. Vñ & maro ait. Decimũ quos diſtulit hector ĩ annũ. ¶ Neſcias an. potuiſſet phoceus reſpondere poetæ: nõ
mirum eſſe: ꝙ achilles briſeida. Tegmeſſam aiax agamemnon caſſandram captiuas & ancillas arſerint. illæ
. n. regum filiæ fuerant. Suam uero phyllida humilẽ eſſe. hinc ait poeta illam mœrere regium genus moreſq;
generoſos habere. ut ſimilem illis oſtendat. ¶ Beati. i. diuites: uti fuere prædictarum parẽtes. ¶ Penates. ii ſunt
omnes dii. qui domi coluntur. Vt Seruius inquis li. ii. æn. quod etiam Tullius: ꝑ ſylla oſtendere uidetur his
uerbis: Quãobrem uos dii patrii ac penates qui huic urbi: atq; huic imperio ꝑſidetis &c. Mac. ẽt lib. ii. Sat. do
cet penates eſſe per quos penitus ſpiramus: per quos habemus corpus per quos rationem animi poſſidemus
eſſe autem medium ætera iouem: iunonem uero imum aera cũ terra & mineruam ſummum ætheris cacu-
men. ¶ Lucro auerſam. i. ab lucro ab horrentẽ: non. n. donis ad libidinẽ allici poterat pudenda. i. turpiſſima.
Teretes nõ craſſas uerum in lõgitudine rotundas hinc laudabiles. ¶ Integer: non corruptus libidine aliqua
potuiſſet phoceus poeta dicere. Tu meã phylida ardes: hinc eam laudas poeta igiť tacitæ obiectioni ita re-
ſpondit. ¶ Suſpicari. de illo. ſ. me ipſo. ¶ Trepidauit. ideſt feſtinauit. ¶ Octauum luſtrum. i. quinquenniũ hoc
eſt annos quadraginta: quos quidam ab amore alienos eſſe decet.

¶ ACR. Ne ſit ãcil. ri. 2. p. aſſeris hac ode ãcillæ amorẽ dño erubeſcẽdũ nõ eẽ: & ducũ põir: excẽpla qbus tur
pitudini datũ nõ ſit in amorẽ trahi forma captiuaꝝ. ¶ Inſolẽtẽ: fatoꝝ ſuoꝝ & uictoriæ ſupbia elatũ: ut ipſe ſu
perius exercitus ĩſolẽs. ¶ Serua bello ancilla. ut Olli ſerua datur opeꝝ haud ignara mineruæ. ¶ Niueo colore
digno amoris pulchritudine: ut & erat tũ dignus amari. ¶ Mouit aiacẽ: innata. n. uoluptate aius moueť & ꝑ
prie motus libidinis ẽ. ¶ Telamõe: iõ telamõe natũ: qa fuit alius oilei: de quo Vir. Et furias aiacis oilei. ¶ For
ma. ſpãliter forma ꝑ pulchritudine poniť: ut Formæ cõſcia cõiũx. ¶ Medio ĩ tri. aut in medio belli tpe: aut ĩ
medio ipſo bello uacuũ illi fuiſſe ẽt in piculis amare. qđ tñ poſuit cũ aius ſpe triũphi: ad alium amorẽ ſcẽdi
ñ poſſet. ¶ Virgine. r. aut briſeidẽ dicit: aut criſeidẽ ſacerdotis filiã: ſed magis caſſãdra itelligiť q̃ habuit ſorte
agamẽnonẽ dñm. ¶ Theſſalo. u. potuit itelligi pyrrho: q excidio ĩterſuit troiæ ſed qa ſubdidit adẽptꝰ hector
achillẽ ſignĩat ſuiſſe. ¶ Feſſis. ſ. bello lõgo ueluti morte hecto. troia ſit tradita. ¶ Leuiora. ĩbeciliora ut decimũ
quos diſtulit Hector ĩ ãnũ. ¶ Beati: beatos nobiles dixit neq;. n. beati ſẽ poterãt quoꝝ erat filia captiua. ¶ Phyl
lidis. ſ. phylis. n. capta fuit. ¶ Mœret ꝙ nihil ei ꝑfuerit. ut ſeruitutẽ uitaret triſtis recordatiõe ſui gñis: ut q-
lis populea mœret philomẽa ſub ũbra. Auerſã abhorrentẽ fraudẽ & pecũiã: ut auerſa deæ mẽs: & diua ſolo
fixos oculos auerſa tenebat: ut parẽtũ merita ex hitu & motibus colligat. ut Vir. Quã leſe ore ferẽs q̃ forti ꝑe

ctore & armis.¶ Pudenda. erubeſcēda.¶ Integer caſtus:& qa aut ſecurus pulchritudinē laudat corpis.qa ani
mi ante laudauit:aut certe de quo iā ēt ætas nihil obſcœnū faceret ſuſpicari.¶ Cui9 octauū:q̄dragita an.dixit
q̄dragesimū.n.uoluit ſignificar:ut Vir. Vēiet luſtris labēti. ætas.¶ Trepidauit.feſtiauit:ut ne trepidate uiri.

¶POR. Ne ſit ancillæ tibi amor pudori.ad xanthū phoceū hæc ode dr̄ de amore phillidis nō eſſe dn̄o an
cillæ affectū erubeſcēdū.¶ Prius inſolētē ſerua.Bryſeis niueo colore mouit Achillē iſolētē hic ſuperbū arro
gantē accipe.alioqn inſolēs crudelis dr̄ ſupbiæ āt achillis Vir.quoq; meminit cū de pyrrho filio eius loquit̄
ita Stirpis achileæ faſtus.¶ Arſit atrides medio in triūpho uirgie rapta.medio in triūpho.i.i ipſa uictoria ca
pta troia quæſita.¶ Barbaræ poſtq̄ cecidere turmæ:Theſſalo uictore:poterat:accipi neoptolemus q interfuit
excidio troiæ.Sed cū ſubiiciat:& adēptus Hector:ad Achillē reuocauit oēm excidii troiæ caſum.¶ Leuiora
tolli pgama grais. leuiora.ſ.facta pgama.i.ĩbeciliora extincto hectore.¶ Neſcias ante gene℞ beati phillidis
flauæ decorēt parētes:poſſe āt fieri ait q̧ & hæc regii generis ſit unde:intelligere debemus phillidem captiuā
eſſe ſic.n.ſe habēt & hæc q̄ ſubiiciunt.Regium certe genus & penates.Brachia & uultus tereteſq; ſuras elegan
ter cū puellæ pulchritudinē laudaret:ne ſuſpectus haberet̄ in amorē eius adiecit.Integer laudo fuge ſuſpica
ri Cuius octauū trepidauit ætas claudere luſtrū:ætate quadraginta ætatis annos ſe exceſſiſſe oſtēdit.Octo.
n.luſtra octo quinquenniæ.quadraginta annos.ſ.claudūt.Quæ ætas uidetur iam amori eſſe aliena.

¶CHRI.Ne ſit ācillæ tibi amor pudori.Res amatoria & argumētū comicū:in quo pbat exēplo achillis nō
oportere pudere Xanthium amoris ancillaris.¶ Amor: ancillæ ne ſit tibi pudori.i. ne te pudeat amoris an
cillæ uel ne ſit tibi pudori.i.ne putes eſſe uertendum tibi ad ignominiam.¶ Ancilla:ſerua & teſte Seruio. dici
tur ex an antiqua ꝓpoſitione:q̧ circum ſignificat:& cillo moueo:unde & forcillæ:q̧ illis in area fruges moue
antur:& oſcilla q̧ ore cillant.i.moueant̄ ſic ancillæ:quia circa dn̄m ut illi adminiſtrēt crebro moueant̄.Feſt9
tn̄ ancillas dictas uult ab Anco rege: q̧ is in bello magnum fœmina℞ numerum cepat: uel q̧ priſci anculare
dicebāt miniſtrare.ex quo dii deæq; coll dn̄r.qbus anculi & anculæ noia ſint.¶ Xāthiæ puto eſſe potius q̄ xan
thia ut nō ſit nomē phocei ſed phillidis:q̄ dicat phillis xanthia quaſi flaua Xανθος.n.græce flauus eſt.¶ Pho
ceu:uocatiuus græcus a ntō remoto σ.φοκευσ φοκευ.¶ Prius iſolētē:arguit ab auctoritate:q locus plurimum
ualet apud indoctos q ſubtilio℞ rōnū capaces nō ſunt & ē argumētū a maiori nā ſi nō puduit achillē tm̄ ui℞
ancillā amare multo minus te pudere oportet:ſed de bryſeide in ſupioribus dictū ē.¶ Niueo colore:ꝓ niuei
coloris p anthitoſim.ſic Virg.Bina manu lato criſpans haſtilia ferro.i.lati ferri uel dicit achillē niueo colore.
¶ Mouit aiacē.t.n.ad dr̄ia℥ alterius aiacis q filius oilei fuit:ſic & Vir.ad dr̄ia℥ huius dixit.Et furias aiacis oi
lei.Ex Eaco āt natus ē telamō & peleus:telamō aiacē.& peleus achillē genuit:de qbus in ſupioribus dixim9:
Pugnauit aūt aiax cū Hectore ſingulari certamie & cū interuētu noctis equo marte diſceſſiſſent mutuis:ſed
infœliciſſimis muneribus ſe donarūt.Hector.n.baltheū accepit quo alligatū deide illū achilles ter circū me
nia pri℞ ut priamo horrēdū eēt ſpectaculū traxit.aiax āt ab eo accepit gladiū quo ſeipm iteremit.¶ Tegmeſ
ſæ nomē captiuæ quā amauit aiax.¶ Medio i triūpho:in media uictoria:in q̄ agamennoni ex ſorte caſſandra
ſerua euēnit de q̄ potius q̄ de chryſeide uidet̄ intelligēdū.q̄ multo āte expugnatā troiā potitus eſt. alii legunt
in medio triūpho.i.in medio tpe belli:& tūc de Cryſeide recte intelligemus:ſed nō quadrat hæc ſnīa cū ſe
quētibus in qbus troiæ captiuitas demōſtrat̄.Turmæ pars ꝓ toto poſita eſt.Turma.n.ex.xxx.equitibus fiebat
& q illi præerat decurio appellabat̄:dicit̄ aūt turma p onomatopiā a ſtrepitu eqnarū ungula℞ terrā pulſan
tiū uel a terēda terra.¶ Theſſalo ui.Achillē intelligit q ex theſſaliæ urbe lariſſa ſiue pthia fuit.Victorē āt di
xit non q urbē expugnarit:nam iam occiſus fuerat:ſed q Hectorē interfecit:quo uiuente nunq̄ capi potuiſſet
troia:aut referas ad pyrrū Achillis filiū.Nā cū eſſent fata niſi ex æacida℞ genere aliqs itereſſet nō poſſe capi
troiā.fuit cā pyrrhus q̧ caperet̄:ſed magis quadrat prior ſnīa:qm̄ ſtatī ſequit̄ & adēptus hector.q.d. ille ur
bē expugnauit.qui troiāis hectorē ademit qm̄ hector ſic adēptus tradidit pgama leuiora tolli.i.faciliora ad
tollēdū.nā ab eo q̧ eſt εχομαι.i.habeo & defendo dictus ē hector quaſi defēſor.¶ Tradidit.i.morte ſua hoc
euēit icōmodū.¶ Feſſis.decēnali bello & grauibus ꝑliis ab hectore editis.¶ Neſcias an te.occurit iis quæ obii
ci poſſint: diceret.n.illæ q̄ memoratæ ſunt puellæ q̄uis captiue eēnt tn̄ ex regia ſtirpe fuerūt itaq; addit poe
ta hanc quoq; nobilē eē.Hoc aūt nō ꝓbat teſtimonio:qm̄ illo caret ſed ꝓbat a luctu puellæ & a moribus: q nō
ſeruiles:ſed ingenui regiiq; ſint.¶ Beati.nobiles & diuites:nā bī eē nō pn̄t q filiā i captiuitate habeant.¶ Regi
um ge.i.parētes regios.¶ Et penates iniquos.i.deos in quo℞ cuſtodia erat q iniqui iratiq; illi ſint qa i ſeruitu
tē abduci pmiſerint.Penates aūt ꝓprii romanorū dii erāt.ſed q ſint uaria opinio ē.Nigidius.n.reqrit nū ſint
dii troianorū Apollo & neptūnus:q mœnia illis cōdiderūt: & nū in italiā illos æneas duxerit.Idēq; affirmat.
Cornelius labeo qd̄ exprimere uolēs Maro dixit.Taurū neptūno taurū tibi pulcher apollo.Var.āt refert dar
danū ex ſamothracia in phrygiā & æneā ex phrygia i Italiā penates detuliſſe.ſed q ſint nō exprimit ſed q dili
gētius qrūt dicūt penates eē p quos penitus ſpiramus:p quos habemus corpus p quos:aī rōnem poſſidem9
.i.mediū æthera iouē:imū aera cū terra iunonē.& ſūmū ætheris cacumē mineruā.Affert ūtq; ei9 rei argumētū
q̧ Tarquinius priſcus myſticis ſamothracū ſacris imbutus ſub eodē tēplo eadē tria nūina haberet.Caſſius
uero emina dicit eoſdē eē ſamothracū deos & penates romanorū magnoſq; deos appellari hinc Vir.Cū ſoci
is natoq; pēatibus & magnis diis ueſtā ēt aut de numero penatū:aut illorū comitē eē uolūt.Hyginius addit
penates uocari deos pr̄ios:hinc Maro dii patrii ſeruate nepotē.Ergo in hoc loco penates iniquos.i. deos ira
tos.Sed qm̄ penates ꝓ domibus capimus dicemus ēt iniquos penates iniquā domū ꝓ domo.ſ.in qua ſeruit
cum nobili fœminæ ſeruilia imponāt.¶ Crede:cōiectura eſt ab eo quod ſolet eſſe.nam quæ ex plebe ſunt nō
ſolent iis moribus eſſe quibus eſt phillis.¶ Sceleſta Plebe:apud quā minor eſt cura pudicitiæ.¶ Dilectā:ama
tam uel dilectā.i.electā: ut oſtendat q̧ non temere amat ſeruā mulierē.ſed eā quā rōne elegit neq; ueriſimile
uidet̄:q̧ ex matre pudēda.i.ex mr̄e impudica cuius filia pudere deberet:nata ſit illa q̄ fidelis.i.q̄ fidē i amoꝛ

ſeruet:& auerſa lucro.i.q̄ non cedat lucro:neq; pecunia corrumpaẗ per multi.n.referre uidetur q̄bus quiſq; parẽtibus natus ſit & ubi educatus.unde Iuue.Scilicet expectas:ut tradat mater honeſtos. Atq; alios mores q̄ quos hẽt utile porro Filiolã turpi uetulæ ꝓducere turpẽ.℣ Tereteſq; ſuras.Sura pars poſterior ẽ cruris.ẽ n.tibia os.Sura caro poſterior.crus uero ex ſura & tibia cõſtat.diciturq; crus quia illo curamus. Eſt aũt laus in muliere:ut ſuræ minime turgeſcãt ſed teretes ſint.℣ Integer laudo cũ ꝓferat iudiciũ ſuum de pulchritu ne puellæ cõparat ſibi fidẽ ꝙ integer ſit neq; amore illius corruptus iudicat.ergo ex rõne & non ex ꝑturbatione & ut ille oẽm ſuſpitionẽ deponat dicit nõ eẽ ſibi de ſe ſuſpicãdũ.qa cũ antea uirtutes laudarit iteger pulchritudinẽ laudat ꝑſerti cũ iã q̄dragẽari⁹ ſit.i q̄ ætate cupiditates iã rõni cedũt.℣ Aetas trepi.i.ꝓperauit claudere finire octauũ luſtrũ.i.q̄dragеſimũ annũ.Erat.n.luſtrũ q̄nq; annoꝝ nã q̄nto quoq; an.cẽſores cẽſũ ipõebant & urbẽ luſtrabãt.i.ſacris purgabãt:idq; erat luſtrũ cõdere. De hoc Vir.Veniet luſtris labentibus ætas.

Argumentum. ODES. V.

CANT.Sectãti lalagẽ puellã pulcherrimã ſed inubilẽ uiroꝝ imaturã.Hora.ſcri.illã iuuẽcæ cõparãs nõdũ ualẽti ueneri tauri ſufferre põdus.Cõſulit igiẗ illius citã adoleſcẽtiã expectare uelit.Tũc.n.ꝓterua ipudẽtiq; fronte uiꝝ ultro appetet. Crederẽ attamẽ ſibi ipſi potius id dicere. Supius.n.de lalage ſiqt ꝙ ubicũq; fuerit illã ſemp amabit.℣ Nõdũ ſubacta: Ode eſt ſimilis none li.i.ẽ ãt ordo.Aĩus tuæ iuuẽcæ ẽ circa uirentis cãpos nunc ſolãtis grauẽ æſtũ fluuiis nũc ꝑgeſtiẽtis ludeẗ cũ uitulis i hudo ſalicto nõdũ ualet ſubacta ceruice ferẗ iugũ:nõdũ ualet æq̄re munia cõparis nec ualet tollerare pondus tauri ruẽtis i uenerẽ.℣ Subacta.i.ſuppoſita uel atrita.℣ Iugũ alle goricos cõiugiũ accipit.℣ Valet:tua ipſa iuuẽca.℣ Munia offi cia uenerea.℣ Cõparis.i.uiri ſibi adhærẽtis.℣ Tauri.uiri ꝑſtat

autũn⁹ n.i allegoria.Iuuẽcæ.i.puellæ.℣ Solãtis.refrigerãtis & recreãtis.℣ Cũ uitulis.i.cũ pueris.Prægeſtiẽtis d̄ſiderãtis & exultãtis immitis uuæ.i.imaturæ puellæ.Diſtiguet.diuidet uariabit. ℣ Autũn⁹.ab augeo d̄r ꝙ tũc maxie augeãẗ hoium opes coa

racem⁹ ctis agroꝝ fructib⁹.ut feſt⁹ait icipit ãt.vii.id⁹ ſextilis:habetq;

purpu- dies. lxxxxl. Auctorẽ Varro li.i.de re.ru.℣ Racemos.eſt race

ra mus botriõis ꝑs ut Ser.docet.li.iiii.geo.Purpureo colore.i.nigrãti roſæ ſiſis Pli.n.li.ix.ſcri.ꝙ purpuræ piſces florẽ illũ tingẽdis expetitũ ueſtib⁹ i mediis hñt faucib⁹.liquoris hic minimi ẽ i cãdida uena:uñ ꝑcioſus ille bibiẗ nigrãtis roſæ coloẗ ſub lucẽs:reliquũ corp⁹ ſterile ℣ Ferox.robuſtior.Aetas adoleſcẽtia ℣ Proterua.ipudẽti.℣ Dilecta.ab oib⁹.ſ.tm̃.℣ Pholoe: de hac li.i.ode uero.xxxiii.ẽt dixit cyrus i aſperã decliat pholoẽ:ſed pri⁹ appulis iũgenẗ capreæ lupis.Quã turpi pholoe peccet adultero.℣ Chloris:formoſæ puellæ nomen χλωρὸς

chloris ãt uiridis d̄r.℣ Gnidi⁹:Gyges:gnydiũ appellat:qm̃ i Gnydo

Gyges urbe cariæ colebaẗ uen⁹ q̄ oium elegãtiaꝝ dña eẽ d̄r Meminit Tulli⁹ li.iii.off.de altero Gyge:qa annuli cuiuſdã bñficio ſtuprũ itulit regiæ lydoꝝ eaq; adiutrice regẽ dñm interemit & rex effect⁹ ẽ lydiæ.℣ Sagaces.Sagire ẽ acute ſentire ide ſaga

Sagire ces dicti canes is igiẗ qui ante ſagit q̄ oblata res eſt dicitur pre

Sagaceſ ſagire:ideſt futura ante ſentire.Auctor eſt.Cice.libro prio de diuina.Et Feſtus iquit.Sagax acutus:& ſolers.i.i omni re prudens.℣ Hoſpites.i.peregrinos:quibus.ſ.antea non cognitus eſſet.℣ Diſcrimen obſcurum.i.incognita differẽtia Vir.li.vi.uel quo diſcrimine ripas hæ linquunt.℣ Solutis crinibus:.intonſi crines & ambiguus gygis uultus obſcurum diſcrimen ſexus reddebãt.℣ Ambiguo an.ſ.puellæ an pueri eſſet.

Ode.V.tricolos tetraſtrophos nõ tẽtandas puellas innubilis. Clet

NOndũ ſubacta ferre iugũ ua
Ceruice:nõdũ mũia cõparis
Aequare:nec tauri ruentis
In uenerem tolerare pondus
Circa uirentis eſt animus tuæ
Campos iuuencæ.nũc fluuiis grauẽ
Solantis æſtum:nunc in hudo
Ludere cum uitulis ſalicto
Prægeſtientis:tolle cupidinem
Immitis uuæ:iam tibi liuidos
Diſtinguet autumnus racemos
Purpureo uarius colore.
Iam te ſequetur:curret enim ferox
Aetas:& illi quos tibi dempſerit
Apponet annos:iam proterua
Fronte petet Lalage maritum
Dilecta quantũ nõ pholoe fugax
Non chloris albo ſic humero nitẽs
Vt pura nocturno renidet
Luna mari:gnydiuſq; gyges:
Quẽ ſi puellarum inſereres choro
Mire ſagaces falleret hoſpites
Diſcrimen obſcurum ſolutis
Crinibus ambiguoq; uultu.

CACR. Nõdũ ſubacta ferre iugũ ualet:icertũ ẽ quẽ alloq̄ẗ hac ode:utrũ amicoꝝ aliquẽ an ſeipſũ:ait tñ ut reuocet intẽperatã mentẽa cupiditate & a deſiderio uirginis immaturæ quã cõparat ꝑ allegoriã iuuẽce & a trãſlatiõe incipit dicẽdo iugũ.eam cõiunctionis ferre nõ poſſe:nec tauri tollerare põdus ut deſignatione pecudis i habilẽ mõſtret uiro ſignificãs eã ita nullo adhuc calore ætatis ſollicitari.ut ſoli eẽt ludo dedita.℣ Munia:obſeq̃a:lege debita.quod uult intelligi de implẽdo uxoris officio.℣ Aequare.pari affectu ferre: ut eq̃q; ſicheus amorẽ.℣ Circa.u.circa ludos:tm̃ nõ adhuc nubilẽ cõpẽſare ſapit ætatẽ.℣ Solãtis recreãtis:ut Vir.Paſiphaen niuei ſolaẗ amore iuuẽci.Ordo eſt:nũc ẽ aĩus tuæ iuuẽcæ ſolãtis grauẽ æſtũ fluuiis circa uirẽtes cãpos nũc ẽ aĩus tuæ iuuẽcæ ludere cũ uitulis in hudo ſalicto.℣ Prægeſtiẽtis: ꝓperãtis:creſcẽtis.℣ Immitis uuæ:qa oẽs uuæ donec ſunt liuide ſemp nõ ſunt maturæ:ſed autũnus diſtinguet dũ icipiẽt matureſcere.℣ Diſtiguet autũnus:ꝑ autũni tẽpus uindemiæ ad colligẽdũ apte per trãſlationẽ maturitatẽ expectãdã demõſtrat ætatis ℣ Iã te ſequeẗ:nõ eſt longũ expectare aptã puellæ ætatẽ ad cõſentiẽdũ faciliorẽ.℣ Curret.n. ferox ætas:adoleſcẽtia aũt prono & labilis eſt i multis:ideo ferox dixit:aut q̄ ferre ualet uirũ.℣ Apponet.ãnos ꝓ uiribus & ætatis flore duxi annos qa iam ꝑ ſeniũ minuerentur:illi augerẽtur.℣ Pholoe:fugax:noĩa pro exẽplo poſuit: quæ

dum ante uiros uitaſſent:poſtea obſcoenaꝶ uitam elegere mulieꝶ.¶ Vt pura.habens in ſereno integrum lu-men.ut Vir.Splendet tremulo ſub lumine pontus.¶ Gnydiuſq; gyges.nomen pueri pulchri de gnydo inſula ueneri dedicata.ut ipſe ſuperius.O uenus regina gnydi paphiq; huius pueri formam laudat in carmine ſuo. ¶ Falleret hoſpites aduenas.quia ſexum ex ſimilitudine non noſſent.

¶ POR. Nōdum ſubacta ferre iugū ualet ceruice.Hac ode allegoricos cū eo agit.q inhabilē adhuc uiro puellā pſequit̄ q̄ Iulus magis q̄ reꝶ uenereaꝶ cupida ſit.¶ Nōdum munia cōparis æquare:eleganter quia de iugo ferendo loquitur quod de coniugio intelligi uult.Nunc fluuiis grauem ſolantis æſtum.quod ſignificat refrigerantis.Solari æſtum ꝓ refrigerare gratiſſime dicitur.Nunc in udo ludere cum uitulis.dicendo uitulis intelligi uult cū pueris.¶ Tolle cupidinē immitis uuæ. Tranſit in allegoriā immaturæ uuæ comparans uiriditatē adhuc puellæ uirginitati. Diſtinguet autumnus racemos hoc eſt nigrorē maturitatis uariabit:uidemus .n.racemos cum primum nigreſcere incipiunt:nō omnes ſimul ac uuas colorari.¶ Curret.n.ferox ætas & illi quos tibi dempſerit apponet annos:hic ꝓ uiribus ad florē ætatis accipe.Sic.n.ſe hēt ſenſus.quantū tibi urgente tam iuuentute uirium decerpſerit tantum nunc illi cura maxima floreſcenti accedet.¶ Non pholoe fugax: Quæ uiros fugeret.¶ Albo ſic humero nitens ꝓ candido.Dilecta quantum non pholoe a fuga nō cloris dilecta generaliter accipe a quocunq; qui eam uiderit dilecta:& utiq; propter pulchritudinem quā in eo prædicat ꝓferendo cloridi & pholoe q̄s æque pulcherrimas fuiſſe intelligēdū gnyduſq; gyges de huius pueri pulchritudine ēt Oui.locutus ē.Mire ſagaces falleret hoſpites diſcrimen obſcurū ſolutis crinibus ambiguoq; uultu ſuauiter hic hoſpites pro ignotis dicit.Hoc eſt qui ipſum puerum non noſſent. Sic enim falſi poſſint obſcuro ſexus dicrimine:& ambiguo uultu.¶ Sagacis. quanuis ſagacis diſcrimē obſcurū ſolutis crinibus ambiguoq; uultu obſcurum diſcrimen ſexus.ſ.obſcurabat aūt per crines ſolutos.

¶ CHRI. Nondū ſubacta.Rem turpiuſculam allegoria honeſtat:admonetq; ſodalē ne eā q̄ adhuc uiripotens nō ſit tāgat p cōparationē iuuēcæ q̄ nōdū tauꝶ ferre q̄at.¶ Nondū tua iuuēca ualet ferre iugū ſubacta ceruice.i.domita ceruice iugū dr̄ quo iumēta iūgunt̄.itē ſūma mōtiū iuga appellarūt.Vir.Dum iuga mōtis apfluuios dū piſcis amabit.iugum ēt unde lances pendēt.itē in uitibus dicimus iuga q̄bus uites iungunt̄ i nauibus quoq; iuga ſedilia quæ tranſtra ēt appellant.Vir. Inde alias animas quæ p iuga longa ſedebant deturbat. Poſtremo & apud antiquos ſub iugum mittebant̄ uicti milites.duabus.n.haſtis relicto inter ſe ſpacio humi affixis tertia ſup imponebat̄.illāq; demiſſo capite uictos ſubire cogebāt.¶ Munia:munera. Munus ſingularē numeꝶ hēt:& ſignificat domū & officiū.Munia aūt officia ſolum:& maxime quæ publice preſtāt̄.¶ Hic immunes dicūtur qui uel ætate uel alio priuilegio pſtare munia nō tenet̄.Neq; ſingularē hēt hoc nomē neq; in plurali aliter tādit.¶ Cōparis.n.cōiugii munus ē cōmiſceri ad liberos ꝓcreādos.Subacta āt a ſubigendo.Subigere aūt aliqn̄ eſt ex ſubſum antiqua præpoſitiōe quæ ſurſum ſignificat:& tūc ē extollere & iuellere.Virgi.Ipſe ratē conto ſubigit uelisq; miniſtrat.Aliqn̄ eſt a ſub& ſignificat extollere.Vir.Ante iouē nulli ſubigebant arua coloni.itē acuere idē ſubigūtq; in cote ſecurim:itē ſubiugare.idē.Ternaq; tranſierint rutulis hiberna ſubactis itē cogere.idem.Caſtigatq; auditq; dolos ſubigitq; fateri.Et terrā excultā ſubactā dicimus.ſimiliter ingenium ſubactū.i.doctria excultū appellamus.¶ Aequare.q.d.æquā operā reddere.Vir. Aequatq; ſicheus amorem. ¶ Circa cāpeſt aius tuæ iuuēcæ.Nō diſcedit ab allegoria:ut ponat iuuencā ꝓ puella & cāpos quibus delectatur iuuenca ꝓ uoluptate edendi & ꝓ ludo.¶ Vdo.qa ſalicta prata irrigua & flumini uicina adamant. ſalicto locū ſignificat ſalicibus cōſertū ſalices aūt dicūtur a ſaliēdo qa ſaliūt.i.breui ſurgunt & creſcunt cum āt a quercu dicamus quercetū a pinu pinetum:ab æſculo æſculetā ſic a ſalice debet ēt eſſe ſalicetū:ſed per ſyncopā ſalictum ꝓferimus.¶ Cum uitulis.& nō cum tauris:quia nōdum uenerem nouit.¶ Prægeſtientis uehementer:cupientis geſtire.n.eſt cū rem adeo uehemēter cupimus.ut corporis geſtus id exprimentes continere non ualeamus.¶ Immittis.acerbæ.mutat allegoriā:ſed idē ſentit.ergo ne uelis ueſci uuis acerbis:cū paulopoſt autūnus diſtincturus ſit racemos purpureo colore.i.incipiēt in autūno uuæ matureſcere. Nō ergo ꝓperandū eſt in ea re quæ paulopoſt uentura ſit.¶ Iam te ſequetur.quæ nunc acerbitate ætatis te refugit paulo poſt matura ultro petet te.¶ Curret.foemininus foetus in matris utero tardius perficitur q̄m materia:ex qua ſit humidior & liquidior eſt.& ꝓpter hoc ſerius retinet formā cum autem in lucē editus eſt foemineus ꝓtus pp eādem abūdantiam humoris citius creſcit:& celerius ad maturitatem perducit̄.efficiturq; uiripotēs.xii. anno:cum maſculus non niſi quartodecimo rem patrare poſſit.Annos quos tibi dempſerit.i.cōſtituet illam in eo flore in quo tu nūc es q flos paulatim in te minuet̄:ergo addet ætas illi id robur quod tibi demet. Proterua fronte in fronte dicūt eſſe pudorē:& pudori frontē dedicatam eē uolūt ergo proterua fronte.i.petulanti:ut oſtendat illam iam pudorē abieciſſe.contra de didone Vir.Tum breuiter dido uultum demiſſa profatur.¶ Lalagen.uel de qua in ſuperioribus dixit uel alia albo humero ut in ſuperioribus:nube candentes humeros amictus.¶ Nitēs:reſplēdens.Sic reſtitit æneas puraq; in luce refulſit.¶ Pholoe. Quam cyrus amabat ſed ab ea ſpernebat̄.¶ Fugax.Sūmā ſemp copiam uerbale in ax denotat:unde bibax.i.qui copioſiſſime bibit ſic uerax multo plus eſt q̄ uerus.¶ Renidet reſplēdet.ſic alibi.renidet in æde lacunar.¶ Vt pura.quemadmodum luna pura.i.nulla nube īpedita reſplendet in mari nocturno.i.ipſa nocturno tempore reſplendet in mari nam ſi in aqua limpida tranquillaq; lunā conſpicias ſplendida oīno apparet.Poſſumus ēt per hipalagen proferre mare renidet luna nocturna.nam ex eius lumine repercuſſum uæhementer ſplendet.¶ Gyges. nomen pulcherrimi pueri.¶ Gnydius.ex gnydo inſula de qua Ouid.Priſcoſamq; gnydon grauidāq; amathunta metallis.¶ Quem.ſ.gygem ſi tu admiſceas puellis aut canentibus aut ſaltantibus falleret.i.deciperet non nos ciues qui illum cognoſcimus:ſed hoſpites.qui q̄m peregrini ſunt non hactenus uiderunt.nūc aūt cū tanta illi uirginea facie ſimilitudo cū puellis ſit poterit haberi ꝓ puella ab hoſpite etiam ſi mire ſagax.i. ſolers & acutus ad inueſtigandū ſit id.n.ſignificat ſagax:quod nomen nōnulli putant eſſe a ſaga. Sagas autem ueneficas q

tãtib9 herbiſq; pollẽt ad humanas mẽtes puertẽdas:& alia ſupranaturã faciẽda appellam9. Ego puto ẽẽ uer bũ ſagire.nh has p̃ſagire qđ ſignificet callida ſentire.& inde ſagax;unĩ & canes odoriſeci ſagaces appellam9. Vel dixit hoſpites q̃ſi domeſticos;ut ẽt eos q eãdẽ domũ habitẽt ſalleꝛ poſſit.⁋ Diſcrimẽ obſcuꝝ.i.nõ itelle ctũ & nõ cognitũ.Eſt qdẽ diſcrimẽ.i.dñia iter pueꝝ & puellã:ſed i hoc pueroadeo obſcuꝝ latẽſq; erat:ut uix cognoſci poſſet:& quia crinibus utebatur longis ſolutiſq; ut puelle.& quia erat illi facies adeo ambigua:ut i certũ eẽt puellæ an pueri uidereꝛ.⁋ Suntq; hæc educta de achille inter uirgines lycomedis latitante.

Argumentum. Odes. VI.

⁋ Ode.vi.dicolos tetraſtrophos ad ſeptimium de Tybure & Tarento.

Septimi gades aditure mecũ:&
Cãtabꝝ idoctũ iuga ferꝛ nřa&
Barbaras ſyrtes : ubi maura ſp
Aeſtuat unda.
Tybur argeo poſitum colono
Sit meæ ſedes utinam ſenectæ
Sit modus laſſo maris & uiarum
Militiæq;.
Vnde ſi parcæ prohibent iniquæ
Dulce pellitis ouibus galeſi
Flumen & regnata petam lacono
Rura phalanto.
Ille terrarum mihi præter omnis
Angulus ridet.ubi non hymeto
Mella decedunt:uiridiq; certat
Bacca uenafro
Ver ubi longum: trepidaſq; præbet
Iuppiter brumas:& amicus aulon
Fertilis baccho minimum falernis
Inuidet uuis.
Ille te mecum locus & beatæ
Poſtulant arces.ibi tu calentem
Debita ſparges lachryma fauillam
Vatis amici.

⁋ ANT. Septimio amiciſſimo ſuo poeta ſcribẽs: ait ſecũ i
ultias ẽt & aſpimas orbis oras ituꝝ eẽ. qđ ſane maximã ei9
beniuolẽtiã arguit:optat ĩde ut tybur ſenectæ ſedes haberi
poſſit.qđ ſi parce nõ dederint petet inq Tarẽtũ : cuius qdẽ
regio ſibi p̃ter oẽs arridet abũdat.n.melle uino oleo & rẽpie
ſũma.hortaꝛ itaq; Septimiũ uelit eo ſecũ pgeꝛ ubi defũcto
ſibi ualeat debitas emittere lachrymas. Septimi ga.adi.me.
Gades ode eſt ſimilis ſecũdæ li.i.⁋ Gades:iſulas Beticæ oppoſitas
Canta- in oceão.de qb9 late ſupius ode.ii.huius uoluminis.⁋ Canta
bri brũ.cãtabri pp̃li ſunt in hiſpania taraconẽſi ad oceanũ ut do
cet Ptolome9 li.ii.Eos aũt & uicinas illis gentes q̃ latrocinia
retincbãt Auguſtus oppreſſit.ut ſcri.Stra.li. iii. Suetõius ẽt
auguſti de auguſto ait:Eterna bella duo oino p ſe geſſit.Dalmaticũ
bella adoleſcẽs adhuc:Et Ant.deuicto cãtabricũ.Paulo itẽ iferi9
ait:Domuit ãt ptim ductu ptim auſpiciis ſuis cãtabriã aqta
niã pãnõiã &c.⁋ Indoctũ iuga ferꝛ nřa;quo tpe id poeta ſcri
pſit cãtabri ab romãis ſubacti nõ fuerãt:qđ auguſtus poſtea
egit ut dixius.uel idoctũ ait.i.nõ aſſuetũ:nã pauloãte uict9
Syrtes fuerat cãtaber ab ipſo auguſto.⁋ Barbaras.i.ſæuas.⁋ Syrtes.
ſũt duo ſin9i extrema aphrica:eas i acceſſas uadoſũ ac reci
procũ mare efficit;ita icertis motibus nũc i breuia reſcidit
dorſuoſa:nũc æſtibus inũdaꝛ ingẽtis.latius tñ uideto i epo
do.ix.⁋ Mauri unda.Mauri terminanꝛ oceão occidẽtali:ut
Mauri ſcri.Ptolome9 li.iiii.de qb9 plura li.ul.Stra.⁋ Tybur.de eo
late ſupi9 ode.vii.l.i.⁋ Sit mod9.ordo ẽ laſſo mihi ſit mod9
.i.finis maris uiaꝝ & militiæ.⁋ Vñ.a quo tybur.⁋ Parcæ:clo
Galeſuſ tho:lacheſis.atropos.⁋ Pellitis ouib9:Galeſi.Galeſus ut di
xit L.li.v.de ſecũdo be.pu.calabriæ flumẽ ẽ tarẽto pximũ
p qnq; milia paſſuũ.Et Pli.li.viii.ſcr.Tarẽtinas oues fuluas
Tarẽtie eẽ & luæ pulliginis:Phalãto hoc duce lacões. Tarẽtũ appo
oues linis oraculo cõdiderũt de quo multa Stra.li.vi.& nos lati9
hymet9 ode.xxviii.li.i.⁋ Hymeto.hymet9 mõs ẽ nobilis i attica qui
mel gignit optiuꝫ:ut Stra.ait li.ix.Q ui ẽt li.vi.ſcr.Tarẽtinã
orã fructuũ bõitate p̃cellẽtẽ:nã & mel ei9 & uellera uehemẽ
Vena ter laudãꝛ.⁋ Decedũt:pcedũt.⁋ Venafro uiridi.i.oleo uẽa
fri frano:nã laudes hẽt olei totus uẽafranus ager maxie plãis
oleum finitimus arui s. Auctor.ẽ Stra.li.v.de cãpania loquẽs.⁋ Aulon.locus ẽ cõtra tarẽtinã regionẽ ferax optimi ui-
Aulon ni:ut Por.inqt Acrõ uero dicit eẽ mõtem calabriæ.Montem eẽ cõparationẽ phalerni crediderim.Eſt ãt ordo
& aulon fertilis amicus baccho.⁋ Phalernis uuis.phalerno agro ſecunda uini nobilitas erat:nõ longe a capua
de quo plura Pli.lib.xiiii.c.ix.⁋ Debita la.ſ.merita & amica.⁋ Fauillam:poeta lib.vi.de miſeni cadauere ait.
Poſtq̃ colapſi cineres & flama quieuit.Reliquias uino & bibulã lauere fauillã.Oſſaq; lecta cado texit chori-
neus aheno.Sapho item ait .Sex mihi natales ierant.quum lecta parentis. Ante diem lachrymas oſſa bibe-
re meas.Optat ergo Hora.ut ei.Septimius funus celebret his in locis amœnis.

⁋ ACR. Septimi:Septimium equitẽ romanũ amicũ & cõmilitonem ſuũ hac ode alloquiꝛ:cui ſe tanta gra-
tiæ neceſſitudine ſateꝛ aſtrictũ:ut ſi uelit ad ultimas mundi nationes ire ſecũ eo pmittat poſſe : hortaꝛ tñ ut
loca gratiſſima ſibi eligat tyburis & tarẽti quorũ & amœnitatẽ laudat.⁋ Gades:iſulæ ſunt hiſpaniæ i ultimã
partẽ oceani.⁋ Cãtabrũ:cãtabri gens hiſpaniæ ſiuæ galliæ:nec dũ a ro. uicta de qua Luca.Si tibi durus hiber
Galeſuſ uel ſi tibi terga dediſſet Cãtaber:hãc auguſtus poſtea ſupauit.⁋ Barbaras.inhoſpitales pp icertũ maris.⁋ Syr
tes.loca ſunt habitatione remota.Vir.Et numidæ ifreni cigũt & ihoſpita ſyrtis.⁋ Vbi maura ſemper:pp afri
canam addidit maura.qa utraq; lybia diciꝛ.⁋ Sit.m.modũ finẽ dixit laboꝝ: ut eadẽ domo & ſenectam age-
ret & uitã finiret.⁋ Galeſi.Galeſus fluuius ẽ iuxta tarẽtũ ubi p paſturæ copia uel dulcedine maiores ouibus
lanæ ſꝛ de quo Vir.Q ua niger humectat flauẽtia culta galeſus.⁋ Vñ a quo.i.a tybure.⁋ Regnata participiũ ẽ
ſine uerbi ſubſtãtia ut Vir.Thraces arãt acri quõdã regnata Lycurgo.⁋ Phalãto:phalãtus lacedæmonius fuit
eiect9 pria hac culpa:q abſẽtib9 lacedæmoniis filiæ eoꝝ ex ſeruis grauidatæ ædiderant.poſtea reuerſi p̃ſes
tali culpa genitos expulerũt:quorũ dux phalãt9 fuit;q tarẽtinã cõdidit ciuitatẽ ut leꝛ octau9 ab her.⁋ Ille.t.
Ordo eſt ille angulus ridet mihi p̃ter oẽs ſuple angulos terraꝝ p loco aũt ãgulum poſuit.⁋ Ridet:lætus eſt:

ut Vir. Mixtaq; ridenti colocaſia fundet achāto & oīa nūc rident. ¶ Vbi non hymetō. hymetus mōs eſt atticæ
regionis melle abundās. laudat autem apuliam & calabriā prouincias: in qua & tarentum ſitum eſt. Cuius ſe
amœnitate & delitiis delectari dicit. Nam & melle & oliuetis ꝑcellunt hyemes quoq; apriciores habēt. ¶ Ve-
naphro. uenaphrum ciuitas ſamnii oleis abūdans. ¶ Et amicus aulon. f. b. m. f. i. u. hoc eſt nō eſt impar uuis fa- Venaphrum
lernis. Inuidere. n. ſibimet ſolent pares in uirtute. hic aulō mōs eſt calabriæ: & quia impar non eſt: ideo dixit
nō inuidere. ¶ Ille te mecum. eleganter ſecum ſeptimio in laudatis locis optat uiuere: & eum habere ſupſtitē
defunctoq; ſibi iuſta pſoluere. ¶ Arces. Vir. Auloniſq; arces & naufragū ſilaceū. ¶ Ibi tu. c. Ordo eſt: ibi ſpar-
ges tu calētem fauillam uatis amici debita lachryma. i. naturali: aut debita propter amicitiam. Antiquoꝝ. n.
mos erat mortuorum cadauera concremare. ideo defuncti fauillam dixit: ut eſt bibulam lauere fauillam.

¶ POR. Septimi gades aditure mecū. Hac ode ſeptimiū equitē romanū cōmilitonē ſuū alloqtur: q̃ teſtaſ
gratiſſima ſibi loca eſſe tiburi & tarenti. ¶ Cantabrū indoctum iuga ferre noſtra. Apparet cātabros quæ ē gēs
Galatiæ: illo adhuc tpe indomitos fuiſſe. Cum dicit cantabrum idoctū iuga ferre noſtra: Septimi gades adi
ture mecū gades oppidū a pœnis conditū ut ſupra oſtēdimus. ¶ Vbi maura ſemp æſtuat unda: maura hic p
africa ἀπὸ λόγου dicitur: ſcilicet ꝙ tā africa q̃ mauritāia generaliter lybia dicif. ¶ Tybur argeo poſitum colono
ſupra oſtendimus. Tybur oppidum a tribus fratribus conditum eſſe Tyburto: catillo: cora: quos genere argi
uos eſſe ēt. Vir. teſtis eſt qui ait. Catilluſq; acerq; coras argiua iuuentus: ergo argeo pro argiuo antiq; dicitur.
¶ Sit modus laſſo maris & uiarum militiæq; modum nunc pro fine dixit. Optat ergo ſibi poſt laborē maris
& uiaꝝ militiæ in reliqua ætate tyburis ſeceſſum. Dulce pellitis ouibus galeſi flumen. Galeſus fluuius eſt ta
rentinoꝝ pellitas aūt oues dixit: ꝙ tarentine oues pellibus tegunſ. De fertilitate aūt & amœnitate tarentini
agri & Vir. in geor. quarto ſignificat: & ſic titurius ait tarētinoꝝ hortoꝝ qui geris odores. Cum uellet intelligi
floꝝ. ¶ Et regnata petā lacōi rura phalāto: phalantus lacedæmonius fuit: quo auctore & principe partheniæ
ſpartani tarētū cōdiderūt. ¶ Vbi nō hymeto mella decedūt. Hymetos mons ē atticæ ubi optimū mel naſcif.
Decedūt ergo ecōtrario cedūt: cōpoſitū pro ſimplici. i. cedunt. Solus aūt eſt ubi mel naſcif quod ab attico nō
uincaſ. Viridiq; certat baccha uenafro. Græca figura dictū eſt illi certat p cū illo certat. ¶ Baccha autem pro
oliua dixit uigetur ergo ſignificare tarentino agro tale oleum naſci quale ſit uenafrum. ¶ Et amicus aulō fer
tili baccho. Aulon locus eſt contra tarentinā regionem ferax boni uini. ¶ Minimum falernis inuidet uuis:
pro non inuidet quia ſcilicet non ſit ibi deterius uinum q̃ in falerno agro: inuidet enim tantum qui inferior ē.
¶ Ibi tu calentem debita ſparges lachryma fauillam uatis amici. legitur etiam horatii uatis.

¶ CHRI. Septimi gades. ad amicū ſcribit & agrū ſuū laudat: ut illi applaudat. gratiſſimū eni homini ē ut
id laudemus quo ipſe maxime delectef. Septimi gades aditure mecū: oñdit quātū a ſeptimio amef. & occul
te demonſtrat: qui uerus amicus ſit: eum nullum laborē nullūq; periculū amicicā recuſaturū. Sed illū & in
longinquiſſima loca ut gades ſunt: & in periculoſiſſima ut ſyrtes prædicātpp naufragia: & in cantabros pro-
pter illius gentis crudelitatem iturum. De gadibus aūt in ultima hiſpaniæ inſula & de ſyrtibus dictū eſt. Cā-
tabri uero populi ſunt hiſpaniæ in mediterraneis: Per quos fluit hiberus: ferociſſimi qui nunq̃ ante auguſtū
populo romano pacati ſeruierunt. ipſe tandem ſubiugauit: unde in ſequentibus. Seruit hiſpanæ uetus hoſtis
oræ: cātaber ſera domitus cathena. Indoctū: quoniā nōdum ſint aſſueti imperio romano. ¶ Matura unda: quia
ſunt in mari mauritano. ¶ Aeſtuat: qa aſſidua reuolutione harenarū ſemp ueluti feruēs exundat. ¶ Tybur ar
geo quod condidit: Tyburtus argiuus de quo iam dictum eſt. ¶ Colono: nam argiuoꝝ colonia fuit. Sed de iu
re romano differūt coloni & municipes. Municipes enim erant dicti a muneribus capiendis. Munera aūt ho
noraria intelligamus. capiebāt enim munera populi romani nō damnoſa: ut eſt collatio tributorū & ſimilia: Munici
ſed quæ ad honorē pertinerēt. erant ergo donati ciuitate municipes: ſed alii erant cum ſuffragiis. ideſt ut cum pium
romæ eſſent una cum ciuibus romanis irent in comitia: & ſuffragia redderent. Aliis aūt non licebat reddere colonia
ſuffragia: erant ꝑterea imunes ab omni tributo nunquāq; eoꝝ fundus populi romani factus eſt: & nullis erāt
populi romani legibus aſtricti: ſed ſuis municipalibus legibus uiuebāt. Primi aūt oium ciuitate romana do
nati ſunt cerites pro ſacris bello gallico receptis cuſtoditiſq;: ſed ſine ſuffragii iure. Hinc cerites tabulæ in qui
bus cenſores aſcribebāt. quos notæ cā ſuffragiis priuaſſent. Coloniaꝝ aūt alia ratio erat. Nam colōi ciues erāt
romani ad aliquam urbē habitandā miſſi. Hi nō propriis inſtitutis: ſed populi romani legibus uiuebant erāt
ergo magis obnoxii: q̃ municipes: ſed tamen quoniam ſimulachrum quoddam apparebat romanæ reipubli-
cæ præſtantiores habebantur coloni q̃ municipes: Dicuntur præterea coloni agrorum cultores. Vir. Vt quam
uis auido parerent arua colono. columella in libris de agricultura pro eo ponere uidef. q non ſuum: ſed alie-
num agrum colat. partem tamē fructuū domino daturus. ¶ Sedes. proprie uidentur eſſe domicilia & loca in
quibus habitare decernimus. Iuue. Qui ſedem figere cumis deſtinet: atq; unum ciuem donare ſibylle. Virg.
Tendimus in latium ſedes ubi fata quietas Oſtendunt. Nam ubi ſedemus ſæpius ſellas & ſedilia q̃ ſedes ap-
pellamus. ¶ Sit modus: ſit finis. Iuuena. Imponitq; modum ſapiens & rebus honeſtis Laſſo: ad corpus refer-
tur feſſum autem potius de animo intelligimus. Virgi. Quo rapitis feſſum fabii. Maris: nauigationis. ¶ Via-
rum: terreſtris itineris. ¶ Et militiæ: nam militiam quoque exercuit ut iam demonſtratum eſt. Vnde aquo.
¶ Si parcæ iniquæ prohibent. i. parcæ quæ eſſent iniquæ ſi prohiberent. ¶ Ouibus: a græco nomen eſt inter-
poſita u conſonante. ¶ Laconi phalanto. Virg. Hinc ſinus herculei ſi uera eſt fama tarēti. De hoc & de parthe-
niathis in ſupioribus abūde dictū eſt. ¶ Ridet: dat quod eſt hominis ꝓprium inanimatæ rei. ſed ē quædā ſi-
militudo: nam cū ſe offert læta agrorum amœnitas ridere dicimus. Virgi. Omnia nunc rident: at ſi formoſus
alexis Montibus his habeat uideas & flumina ſicca. ¶ Hymeto: in quo monte propter copiam thymi multū
ideq; optimū mel naſcif eſt aūt mons iſte in attica regione. unde etiā marmor quod in ꝑcio eſſet excidebaſ.
Primus autem craſſus orator. lx. columnis hymetiis atrium exornauit: neq; ante illū quiſq̃ externa marmo-

ra romæ habuit. Ob id. M. Brutus illum uenerem palatinam appellauit. Ferunt & in hoc monte naſci herbã quam mulieres ut ardentius appetantur brachiis alligatam geſtant. Baccha in fructibus arborum eſt in oliuis: ceraſis: cornis: lauris: myrtis: lentiſco: aquifolio: & ſimilibus. Præterea uniões bacchas appellãt. Vir. Colloq; monile bacchatũ. Baccha ãt cũ aſpiratione ſacerdotẽ bacchi nominãt. Acini uero ſunt in uuis: hædera ſãbuco: ebulo: malo punico. & ſimilibus. Baccha ergo in hoc loco oliua eſt. ¶ Certat uenaphro. elegãtius q̄ ſi dicatur certat cum uenaphro. Sententia eſt ꝙ oliuæ huius agri æquiparari poſſunt iis q̄ oriuntur in uenaphro. Eſt autem uenaphrum oppidum poſt miturnas: unde eſt optimũ oleũ. ¶ Ver ubi longũ. uer nõ excedit ſpacium triũ menſium. ſed dicit lõgũ: qa & in hyeme tale temperamentũ aeris eſt quale ſolet eẽ in uere. unde addit tepidas hyemes. Sic & Vir. At alienis menſibus æſtas. ¶ Brumas. ideſt hyemes. nam bruma dicit̃ q̄ſi brachimera. i. breuis dies. Eſt aũt breuiſſimus cũ ſol attigit primam partẽ capricorni. i qua ẽ initiũ hyemis q̄ durat uſq; ad ingreſſum ſolis in arietẽ: in quo incipit Ver. ¶ Aulon. mons calabriæ uitibus refertus. ¶ Ille locus ubi hæc oĩa ſunt. ¶ Arces montes dicit beatæ: fertiles ille igit̃ arces beatæ poſtulãt te mecũ. Nam cũ amicus ſis & amicoꝝ officiũ poſtulet: ut ad loca & lõginqua & piculoſa amicũ ꝓſequant̃. tãto magis ad ꝓpiqua & fœlicia & tua mecum uenies. ¶ Arces de q̄bus iam diximus. ¶ Fauillam: cinerem extĩctũ dicimus: ſcĩtillam accẽſam. ¶ Calentẽ. nuper exuſtã. ¶ Debita lachryma. nã tenet̃ amicus amici funus lachrymis ꝓſequi.

Argumentum. ODES. VII.

¶ Ode. vii. tricolos tetraſtrophos ad Pompilium ſodalem & commilitonem.

Sæpe mecũ tempus in ultimum
Deducte bruto militiæ duce:
Quis te redonauit quiritem
Dis patriis: italoq; cælo
Pompili meum prime ſodalium?
Cum quo morantem ſæpe diem mero
Fregi coronatus nitentes
Malobathro ſyrio capillos:
Tecum philippos: & celerem fugam
Senſi relicta non bene parmula:
Cum fracta uirtus & minaces turmæ
Turpe ſolum tetigere mento:
Sed me per hoſtes mercurius celer

¶ ANT. Põpei⁹ ſeu põpili⁹ familiaris & cõmilito Bruti & Caſſii ptes cũ ipo poeta cõtra augu. ſecutus fuerat. habita clade uictore Auguſto apd̃ philippos euaſit poeta Mercurio duce ut ſcri. Põpe. uero iterũ bella ſubiit: tandẽ redditus patriæ hinc ipſũ hortat̃ ad debita uota ioui ſoluẽda. hortat̃ itẽ ut ſecũ liberius cõuiuiũ ineat. Nã recepto amico bacchari & furere ſibi dulce erat. ¶ O ſæpe me. tẽ. i ul. Ode ẽ ſimilis nõnæ li. i. Eſt ãt ordo. O põpei prie meoꝝ ſodaliũ ſæpe mecũ in ultimũ tp̄s deducte Bruto militiæ duce: qs diis patriis & italo cœlo redõauit te q̄ritẽ? Cũ quo ſæpe mero fregi diẽ morãtẽ corõat⁹ capillos nitẽtes ſyrio malobathro. ¶ In ultimũ tp̄s. In ultimũ uitæ metã q̄ bello termiari ſolet q̄ plimis. ¶ Bruto militiæ duce. de hoc late li. i. i ode. xiiii. legito. ¶ Quiritẽ. de q̄ritibus uide i ode. i. ¶ Põpili meũ. pr. ſ. uel põpei meorũ prie ſodaliũ: q̄d magis placet põpei. n. hic ſpõde⁹ eſt. Inde ſequit̃ iãbus: & cæſura. Si aũt põpili meũ leges erit trocheus ſecũdo loco extra carminis uſum. ¶ Diẽ morãtẽ. i. æſtiuũ lõgũ & tarde euntẽ. ¶ Mero fregi. i. cõuiuiis nõ. n. mãe & ueſpi tm̃ ſ; meridie quoque conuiuabant̃. ¶ Malobathro ſyrio. malobathrũ ungẽti ſpeciẽ eẽ Porphirio ſcri. Pli. uero lib. xiii. ca. i. de generibus ungentoꝝ ſic ait. Singuli quoq; ſucci nobilia ungenta faciũt: iprimis malobathrũ: poſtea illyrica & cyzicena amaracus. Et libr. xii. ita inq̄t. At & malobathrũ ſyria arborẽ folio cõuoluto arido colore ex quo exprimit̃ oleũ ad ungenta: fertiliore eiuſdẽ ægypto laudatius ex india uenit. ¶ Philippos: philippi ciuitas eſt in Macedonia: quæ datos olim dicebat̃: crenida ante dati nomẽ appellata: fõtes q̄ppe plurimi circa collẽ huberius ſcaturiũt aquis: eũ locũ philippus uallo ſepſit & a ſe philippos nũcupauit. cõdita ẽ. n. ciuitas in ꝑrupto quodã colle. Apud philippos demũ & Cal. & Bru. pugnãtes cõtra Auguſtũ & Anto. uicti ſibi ipſis mortẽ cõſciuere. de q̄bus oĩbus uideto apianum lib. iiii. Et nos lati⁹ diximus in ode. xiiii. li. i. ¶ Relicta nõ bene fugiẽtes. n. ꝓiecerãt arma. ¶ Parmula. i. ſcuto. ¶ Virtus: Bruti & caſſii & ceteroꝝ. ¶ Mẽto. barba & facie quũ ſtrati ſũt. ¶ Turpe. i. cruẽtũ. ¶ Mercuri⁹. c. hoc ait q̄m poetæ mercurio quoq; ſubeſſe dñr. Vel ꝙ furto quodã celeri fuga ide euaſit: merc. n. occulte peculãdi modũ iuẽiſſe dr̃.

¶ ACR. O ſæpe mecũ tp̄s i ultimũ. Ad põpiliũ uaꝝ ſcrib. gaudẽs eius in patriã reditũ: quẽ cõmilitonem
maloba thrum ſibi in caſtris bruti & caſſii fuiſſe commemorat. & belli ciuilis euaſiſſe pericula auguſto uictore: qua gratia liberius ſe cõuiuiũ exhibere ꝓmittit. ordo eſt. o põpili prie meorũ ſodaliũ ſæpe deducte mecũ in ultimũ tp̄s bruto duce militiæ. Quis redonauit q̄ritẽ te diis patriis: & italo cœlo. ¶ Redonauit reddidit: redire fecit i patriã. ¶ Quiritẽ romanũ. notãdũ tñ qa ſingularem numerũ poſuit: cum plurali numero dicatur. ¶ Italoq; cœlo cœlũ pro itala regione poſuit: ut idẽ alibi: Cœlũ nõ aĩum mutãt qui trans mare currũt. ¶ Morãtẽ. ꝓ lõgo
philippi ciuitas dixit hoc ẽ æſtiuo: qui quaſi cũ mora ſpaciũ ſuũ decurrat. ¶ Mero. datiuus uel ablatiuus accipit̃. ¶ Fregi. aut cõſumpſi aut diuiſi: ut a ſexta hora ſignificet ſæpe epulatos. ¶ Malobathro ſy. malobathꝝ gẽus unguẽti ẽ. ¶ Philippos. macedoniæ campos aut ciuitas ubi ab auguſto brutus uictus occubuit. unde & Lucanus. Video iam phœbe philippos. ¶ Parmula. ſcuto. Nõ bene aũt: quia arma in fugã uerſi ꝓiecerant. ¶ Et minaces. Caſſium & brutũ ſignificat qui ſe de uirtute iactare cõſueuerãt: aut certe milites eoꝝ. ¶ Turpe ſolũ: aut cruentum: aut quo ꝓſtrati turpiter ꝑcarent̃. ¶ Sed me ꝑ hoſtes. m. c. iucũde ſe dixit a mercurio liberatũ: uel ꝙ furtim fugiſſet & celerẽ oſtenderet fugam: uel ꝙ poetæ ad mercuriũ pertinere dicuntur.

¶ POR. O ſæpe mecũ tp̄s i ulti. deducte bruto militiæ duce. Hãc odã ad põpiliũ ſodalẽ ſcribit q̄ gratulat̃ ei ꝙ reſtitutus ſit in patriã: & teſtatur cõmilitonẽ ſibi fuiſſe in caſtris. M. Bruti. ¶ Quis te redonauit quiritem.

Quiritem ciuem ro. ſignificat. Attende ſingulari numero dictũ quod non facile apud ueteres inuenies. ¶ Cũ quo morantẽ ſæpe mero fregi. morantẽ pro longo poſuit: ut quaſi cũ mora ſpatium ſuũ decurrat. Fregi autẽ diem uidetur pro eo quod eſt diuiſi dixiſſe: ut a ſexta hora ſignificet ſe ſæpe epulatos: mero autẽ ſiue datiuo caſu ſiue ablatiuo accipias: habebit ſuã ratiõem. Senſus ãt eſt: illa re fregi diẽ aut illi rei fregi. ¶ Malobathro: Malobathrũ unguẽti ſpeciem eſſe ſcimus. ¶ Tecũ Philippos: Philippi eſt oppidũ in Macedonia: ubi Brutus periit. ¶ Cum fracta uirtus: qua uirtute ſe Caſſius & brutus pcipue iactabãt. ¶ Et minaces turpe ſolum tetigere mento. Turpe ſolũ aut cruore fœdatum: ut Sanguine fœdantem quos ipſe ſacrauerat ignes. Aut nomen eſt loco aduerbii poſitum. Turpe ſolũ tetigere: pro turpiter tetigere. ¶ Sed me per hoſtes mercurius celer. Denſo pauentẽ ſuſtulit aere. Sæpe oſtendit Hora. ſe in bruti partibus militaſſe. Iucunde aũt a mercurio ſe ſublatum de illa cæde dicit: ſignans clam: & quaſi furto quodam ſe ĩde fugiſſe: per celerem ergo mercuriũ celeritatem fugæ per id quod ait denſo aere. latebras ipſius fugæ intelligi uult.

CHRI. O ſæpe mecum tps. Congratulatur pompilio. qui cõmilito ſibi in caſtris brutianis fuerat: q tandem pericula euaſerit: & ab auguſto ueniam ſit aſſecutus. Ordo: Pompili prime meoꝝ ſodaliũ deducte mecum in ultimũ tempus. i. in ipſam mortẽ: quis redonauit te quiritẽ? ¶ In ultimum tps: ad mortem: quod ẽ ultimum tps homini. ¶ Quis? cũ admiratione. q. d. multũ ualuit ille amicus. Sic Virg. Quis te nate dea p tãta pericula caſus inſequitur. ¶ Redõauit. optime: nã primo natura te patriæ ciuẽ fecerat: deĩde hoſtis iudicatus ciuis eſſe deſieras. Nunc uero reſtitutus rurſus ciuis patriæ donatus es. ¶ Diis patriis: q uarii ĩ uariis locis celebrantur. ¶ Quiritẽ. ciuẽ romanũ: ut iam expſſum eſt. ¶ Prime: in ordine: uel prime optĩe: ut Virg. primiſq; iugarat Omnibus. ¶ Fregi diẽ morantẽ. q. d. ad ſextam horã. ¶ Mero in mero. i. in conuiuio. Coronatus: oſtendit lautiora cõuiuia celebraſſe: nã ĩ iis coronati diſcũbebãt. ¶ Coronatus capillos: per ſynecdochẽ. q. d. hñs capillos coronatos: ut oculos ſuffuſa nitentes. ¶ Nitentes. ſ. malobathro. id. n. unguentum eſt quod ſyrii conficiũt. ¶ Philippos: pliũ in philippicis campis. Hi ĩ theſſalia ſunt: regio equis amica: unde philippos dictos uolũt: nam φιλοσ amicus eſt & hipos equus: uel ſic denominati ab eoꝝ antiquo rege: ſunt autem Philippi in pharſalia: & in his primo a Cæſare: & Pompeio. deinde ab octauiano Antonioq; atq; cleopatra: & a bruto: & caſſio pugnatũ eſt. Vir. Ergo iter ſeſe paribus cõcurrere telis Romanas acies iteꝝ uidere philippi. In hac acie cũ plagã Brutiani accepiſſent poeta ſibi fuga ſaluẽ peperit. ¶ Parmula: diminutiuũ a parma: hæc ãt breue ſcutũ ẽ quo pedites utebanẽ. Vir. parmaq; inglorius alba. ¶ Nõ bene: idecore & turpiter: ſũmũ. n. dedecus erat militi: ſi illius armis hoſtes potirenẽ. itaq; legitur de thebano Epaminũda cũ in bello aduerſus lacædemonios apud mantineã geſto uulneratus ex acie in caſtra relatus eſſet: antea q̃ haſta corpore educeretur interrogauit an clypeus ſuus ſaluus eſſet: & an hoſtes fuſi fatigatiq; eſſent: & cum utrũq; ex animi ſnia audiſſet haſtam euelli iuſſit. ¶ Fracta uirtus nõ adimit uirtutẽ brutianis: ſed oñdit maiorẽ in Cæſarianis. ¶ Minaces: propterea turpe pro turpiter ceciderunt: quia minaces erãt: nã turpe eſt homini uinci cum minatus fuerit: uel dicamus turpe ſolum. i. cruore fœdatũ. ¶ Mento. cũ mento. Dicit aũt mentũ ab eminendo. agula. n. eminet. ¶ Tetigere. q. d. oppetiere nã oppetere eſt terrã ore petere quod eſt uiroꝝ fortium: qui moriẽtes mordicus humũ apprehendunt: ne uocẽ ullo indignã emittant: unde Lucan. Qui timuit ne quas emittere uoces Vellet: & æternam fletu corrũpere famã. ¶ Celer: quia & uelociſſimi curſus eſt mercurius: nã illũ nouẽ dies anteq̃ ſol perficit: & etiam alatus pingitur. Dicit aũt ſe a mercurio adiutũ: quia clã: & ſubito aufugit: uel quia poetæ in tutela mercurii ſunt: uel quia in geneſi ſua aliquo maligno planeta ad interitũ ducebaẽ niſi in eo loco ſitus fuiſſet Mercurius. in quo illius malignitatẽ frangeret nã maloꝝ perniciem boni planetæ tollunt. Hinc Perſius. Saturnũq; grauem noſtro ioue frangimus una. Poteſt etiam intelligi quod quẽadmodũ mercurius deorum nuncius eſt ſic poeta aliquo amico internuncio in gratiam cæſaris uenit: quem ipſe pro deo colendum putat.

Denſo pauentem ſuſtulit aere.
Te rurſus in bellum reſorbens
Vnda fretis tulit æſtuoſis.
Ergo obligatam redde ioui dapem:
Longaq; feſſum militia latus
Depone ſub lauru mea: nec
Parce cadis tibi deſtinatis:
Obliuioſo leuia maſſico
Ciboria exple: funde capacibus
Vngenta de conchis: quis udo
Deproperare apio coronas
Curatue myrto? quẽ uenus arbitrũ
Dicet bibendi? non ego ſanius
Bacchabor ædonis recepto
Dulce mihi furere eſt amico.

CANTO. Denſo aere. i. nube. ¶ Te rurſus: ordo eſt. Te rurſus in bellum tulit unda reſorbẽs. ¶ Fretis. æſtuoſis. i. mentis furor. ¶ Obligatam dapem: uoto debitũ cõuiuiũ: Sub lauru mea: intelligẽdũ apud poetæ domũ laurũ fuiſſe ſiue in hortis dõui uicinis. ¶ Tibi deſtinatis. i. deputatis. ¶ Obliuioſo: reꝝ obliuionẽ pſtante: id. n. ebrietas agit. Maſſica. Pli. li. xiiii. de uinis generoſis italiæ inquit. Certant maſſica æque ex monte. Gaurano puteolos baiaſq; pſpectãtia. ¶ Leuia: polita: & aglipha. i. non ſculpta. ¶ Ciboria. i. pocula. nã pprie ſũt folia colocaſiæ: ĩ quoꝝ ſĩitudinẽ pocula facta eodẽ noĩe appellanẽ. Auctor ẽ Porphyrio. Pli. ãt li. xxi. ſcrib. q ĩ ægypto nobiliſſima eſt colocaſia: q̃ e nilo metũt. Tyrſũ ãt cũ foliis latiſſimis ẽt ſi arboreis cõpareẽ: ad ſĩitudinem eorũ: q perſonata in noſtris amnibus uocamus. adeoq; nili ſui dotibus gaudent ut implexis colocaſiæ foliis in uariam ſpeciem uaſorum potare grauiſſimum habeant. Serebatur hæc in italia ſuo tẽpore. ¶ Exple. bibendo euacua. ¶ Capacibus: amplis. ¶ Conchis. piſcium teſtis in quibus ungenta aſſeruabantur. ¶ Vngenta: ungentorum uoluptas a noſtris quoq; inter laudatiſſima atque etiam honeſtiſſima uitæ bona admiſſa eſt inquit Plinius libro. xiii. nam perſarum gentis: & parthoꝝ ungenta erant. ¶ Deproperare. ſ. nobis. i. ualde pperare. udo apio quod humidis gaudet: ſiue Vdo apio inquit propter uina: &

Maſſica uina
ciboria

Collocaſia

Vngenta

Talus unguēta: de apio aūt latius ſupra. ¶ Venus: talorum iactū ſignificat: Talus enim ſex laterū erat ī quibus canis
Canis afferebat iacturā: erat. n. unius pūcti: ut ſcri. pollux. Venus & Sēio lucrū. Perſi. Quid dexter ſenio feret. Scire
Venus erat in uoto dānoſa canicula quārū Raderet. Augu. ṗterea ſcrib. Talis iactis: ut qſq; canem aut ſenionē miſerat
ſenio in ſingulos talos ſingulos denarios cōferebat in mediū: quos tollebat uniuerſos: q uenerē iecerat: Propertius
itē ait me quoq; p talos uenerē q̄rente ſecūdos. Semp damnoſi ſubſiliere canes. Sunt qui dicāt ꝙ oēs taloꝝ ca
ſus ꝓ cōſuetudīe ludētiū aſſūptoꝝ erāt qnq; & xxx. quoꝝ qdā a diis: alii ab heroib9: alii a claris hoib9: aut a
ſenio meretricibus nomē accipiebāt Qui iactus ſex cōtinebat Senio adicebat. Qui uero unū Canis. Acron aūt ſcri.
Canis ꝙ Veneris iactus in talis habebat tricenariū numeꝝ. ¶ Arbitrū. i. dn̄m de quo latius ode tertia li. i. ¶ Aedonis
Venus triſyllabū hic legendū eſt: ut cōſtet carmē. item Bacchabor nō bacchor: primus. n. pes debet eſſe ſpōdæus nō
Acdonī trochæus: ſunt autē Aedōii thraciæ populi accolētes hebrū fluuiū: ut ſcri. P li. li. iiii. Quod aūt thraces uino
bacchentur ode. xxvii. libro. i. oſtendit his uerbis Natis in uſum lætitiæ ſcyphis pugnare thracum eſt.

¶ ACR. Aere. nebula: ut nube caua eripiā: p hoc: & fugæ latebras tutiores oſ̄dit. ¶ Reſorbens. metaphora a
caribdi qua eū ſpetu quodā ſignificet mentis: & furore correptū ad bruti ptes reuerſum. Ergo obligatam red
de ioui dapē: pmiſſum ac debitū redde cōuiuiū: & iciēdū dapē ſingulari numero decliatū. ¶ Sub lauro mea:
ut ē illd Vir. Hic tn̄ hac mecū poteris requeſcere nocte: uel certe ſub auguſti uictoria: aut tāq̄ poeta iuitat ami-
cū ſub ſuo carmine. ¶ Nec parce cadis. ſ. d. uaſis uinariis ad eius q̄ſi reditū reſeruatis: ut uina bōus q̄ deide ca
dis onerarat aceſtes. ¶ Obliuioſo: hoc ē uino: quo curæ pellunť: & labor ī obliuionē uēit. ¶ Maſſico: pro cāpa
no poſuit. ¶ Ciboria exple. aut alexādria poma q̄ habēt ſimilia colocaſiis folia: in quoꝝ ſimilitudinē facta po
cula eodē noīe appellātur: aut certe pro cibo poſuit tāq̄ cibū poculis cōpenſaret. ¶ Funde. c. largius utere odori
bus. ¶ Cōchis: echinis concharū. ¶ Quis udo: iterrogatiuū ē: ſed cū exhortatione dicitur. ¶ Vdo apio: uiridi
uel quod in locis aquoſis naſcitur. ¶ Corona. n. apii ebrietatem prohibere dicitur. ut eſt floribus atq; apio cri
nes ornatus amaro. ¶ Deproperare: feſtināter afferre. ¶ Quē ue. archipoſian ſignificat: & teſſerarum iactu da
tum in bibendo primatum. Veneris autem iactus lætiſſimus dicebatur: qui habebat & tricenariū numerum.
¶ Edoniis. thracibus bacchis. ¶ Furere: autem certe ſaltare aut ebrium eſſe.

¶ POR. Te rurſus in bellum reſorbens Vnda fretis tulit æſtuoſis: allegoricos ſignat Pompeium poſt fu
gam illam ipetu quodā mētis petiſſe rurſum ptes bruti. ¶ Obligatā: promiſſam ac debitā. ¶ Obliuioſo maſ.
Maſſico uino obliuiones curaꝝ ac ſollicitudinū faciēte uel afferente. ¶ Ciboria exple. Ciboria ꝓprie ſunt fo-
lia collocaſiorū in quoꝝ ſimilitudinē pocula facta eodē noīe appellanť ¶ Quis hudo deproperare apio coro
nas curatue myrto. qs interrogatiue cū quodā hortamento dicitur. Vdo aūt apio pro uiridi uel qd ī aq̄ naſci
tur. ¶ Deproperare: autem ualde properare ſignat. ¶ Quē uenus arbitrū dicet bibendi. archipoſiam inchoa-
tionē bibēdi in conuiuio taloꝝ iactu ſortiri ſolebant. uenerius aūt iact9 in talis ſummū numerū habet. i. trice-
nariū. ¶ Non ego lanius bacchor edoniis. Aedōii thraces ſunt: quos ſolet ebrietas fortiores reddere. ¶ Rece-
pto. d. m. f. eſt amico. Percipiendum extrinſecus etiam ut ſit etiam furere dulce mihi eſt recepto amico.

¶ CHRI. Denſo aere. i. nube: quæ aere denſior eſt. Sic Virgili. At uenus obſcuro gradientes aere ſepſit. Sic
Home. uenerē fingit: q̄ æneā nebula ſepiū de manibus achillis eripuerit. ¶ Rurſus: uel in eadē acie: & plio uel
qa ad ſextū pōpeiū poſt illā pugnā ſe cōtulit. ¶ Vnda reſorbēs: trāſlatio ē ab inūdatiōe maris q̄ cū refluat retra
hit & reſorbet q̄ expulerat. ¶ Fretis æſtuoſis: p freta æſtuoſa: illis. n. cōparat bella: & forte alludit ad pliū ſex.
Pōpei cōmiſſū in freto ſiciliæ. ¶ Redde: tanq̄ debitā. ¶ Obligatā. ſ. ex uoto. ¶ Dapē: ſacrificiū ſunt. n. deoꝝ da
pes. ¶ Lat9: torū itelligit corp9: ſed defatigatio maxīe ī latere ſentiť. ¶ Sub lauro mea: ſub meo auguſto: q lau
ro ob uictoriā iſignitus ē: uel ſub meis carminib9: nā & triūphāti & poetæ laur9 dať. ¶ Leuia polita. cōtra āt ē
atq; aſpa ſignis. ¶ Ciboria: alexādria folia ſimillima collocaſiis i quoꝝ ſimilitudinē facta folia eoꝝ noīe appel
lanť. Alii dicūt cibaria: ut ſit exple cibaria uſo tāq̄ cibū poculis pēſaret. ¶ Maſſicū: a maſſico cāpaniæ mōte uñ
illd uerſū i fœlicia baccho Maſſica q raſtris. ¶ Obliuioſo: qd curaꝝ obliuionē iducit. ¶ Cōchis: qa i teſtis cō
chiliū unguēta ſeruabāt ꝑierti ſ iis i qbus uniōes cōcipiunť. ¶ Depropare: ualde ꝓperare. i. ꝓperanter facere.
Vir. hæc ꝓperās iter ad naues tēdebat achates. ¶ Apio: qa ea herba ebrietas uitať. ¶ Vdo: qa i locis hūidis na
ſcať. ¶ Quis itorrogat; cū exhortatiōe. ¶ Mirto: pp uenerē dixit: nā illi dedicata ē hæc arbor. Quis arbiꝝ hic
dabať ī iactu taloꝝ: ut eēt arbiter ad bibēdū: ueneris āt lætiſſim9 iact9 hēbať: q habebat tricēariū nūeꝝ plau
tus ī aſinaria: hoc uenereū ē pueri plaudite: & mihi ob iactū cātharo mulſū date. ¶ Bacchor: iſāio: ut ē de mo
re bacchātiū. ¶ Edōiis: thraciæ hi populi ſunt: ſed ꝓ oībus thracibus poſuit: qm̄ Orphe9 apud illos liberalia
iſtituit. ¶ Dulce ē furere: ſuauis res eſt uehæmēter lætari.

Argumentum. ODES. VIII.

¶ ANT. Barynen meretricem periurā poeta alloquiť: nō enim uota perſoluerat: nec pacta ſibi ſeruauerat. ¶ Dicit autem ſi pœna aliqua uel etiam minima propter iſa piuria afficereť: Crederet deos eē: uel illos curaṙ mortalia. At ubi periuriis pulchrior efficiť. Maternos cineres: & ſigna cum toto cœlo deoſq; ipſos expedit fallere. Quippe periuria omnia Venus nymphæ & cupido ridēt: hic & ei amatorū numerus paſſim affluit. ¶ Vlla ſi iuris tibi peierati: ode ē ſimilis ſecūdæ. ¶ Iuris peierati: ideſt iuramēti:
peieraṙ & iuriſiurandi ſibi corupti nec ſeruati. Vnde Cicero libro
ꝑiuriū tertio officiorum ſic ait. Nō enim falſum iurare: peierare eſt: ſed quod eſt animi tui ſententia iuraueris: ſicut uer-

¶ Ode. viii. dicolos tetraſtrophos ad Barynen meretricem de periurio.

VLla ſi iuris tibi peierati,
Pœna barine nocuiſſet unq̄:
Dente ſi nigro fieres uel uno
Turpior ungui.
Crederem: ſed tu ſimul obligaſti
Perfidum uotis caput: enitēſcis
Pulchrior multo: iuuenumq; prodis

Publica cura.
Expedit matris cineres opertos
Fallere:& toto taciturna noctis
Signa cum cælo:gelidaq; diuos
Morte carentes.
Ridet hoc inquã uenus ipſa.rident
Simplices nymphæ:ferus & cupido
Semper ardentes acuens ſagittas
Cote cruenta.
Adde q̧ pubes tibi creſcit omnis
Seruitus creſcit noua:nec priores
Impiæ tectum dominæ relinquunt.
Sæpe minaci.
Te ſuis matres metuunt iuuencis
Te ſenes parci:miſeræq; nuper
Virgines nuptæ:tua ne retardet.
Aura maritos.

bis concipit more nr̃o id non facere periurium eſt.Scite.n.euripides iuraui lingua mentem iniuratam gero.¶ Baryne:id nomẽ græcum eſt.βαρεῖα.n. grauo ſignificat.βαρὺς ãt grauis dicitur. poterit igit Baryne latine dici grauis uel moleſta.¶ Turpior uno ungui.i.minima etiam pœna lueres periurium. ¶ Crederẽ:ſupple deos eſſe:uel curare mortalia.¶ Prodis.exis.¶ Publica cura.omnes enim te appetũt.¶ Expedit matris:iurauerat illa per hæc omnia poetæ obſequi uelle.¶ Expedit:utile ẽ.¶ Taciturna ſigna noctis.i.& lunam & ſidera interdiu latentia:quæ noctis ſigna dicuntur:quoniã in ea apparent iterdiu ãt tacere dñr cum non appareant:unde & luna ſilẽs:uel tacita dicitur quum non lucet:uel dicas taciturna ſigna noctis pro taciturnæ noctis:nox enim tacita dicitur quia tunc omnia pene tacere ſolẽt.hinc Ouidi.li.i.triſtiũ inquit.Iamq; quieſcebãt uoces hominumq; canumq;.Lunaq; nocturnos alta regebat equos.Quod autẽ per ſidera etiã iurarẽt li.xii.æneі.Maro:oſtẽdit his uerbis.Hæc eadem ænea terram mare ſidera iuro.¶ Signa.i.ſidera.nã ut Varro ſcribit li.iii. Signa dicuntur eadem & Sidera:Signa q̧ aliqd ſignificent:ut libra æquinoctium ſidera quæ inſidunt:atq; ita ſignificant aliquid in terris perurẽdo aliud ue.Venus ipſa:quæ.ſ.amantibus facilis eſt.¶ Sẽper ardentes acuens ſagittas:propertius item ait de cupidine.Et merito hãmatis manus eſt armata ſagittis.¶ Et pharetra ex humero gnoſia utroq; iacet. Ante ferit quoniam tuti q̃ cernimus hoſtem.Nec quiſq̃ ex illo uulnere ſanus abit.Ardentes autem ſagittas dixit.Horati.propter faces quas etiam cum ſagittis habet:ex fugi autẽ & imenſa ſollicitudine amatorꝫ corda ardere uidentur.¶ Cote cruenta:dũ.n.cruentæ ſagittæ ibi acuuntur:cruenta fit cos.Multi autem amoris impatientia ſibi ipſis mortem conſciuere.¶ Pubes:adoleſcentia.¶ Sæpe minaci:oſtendit quantum ab amatoribus diligeretur:nam cum eis etiam minax eſſet:& aſperrima ac tamen.eam relinquere non poterant Textus aliqui etiam minati habẽt:quod placet:eſt.n.ſenſus:q̧ q̃uis ſæpe minati eẽnt.Barynæ:tamen eam relinquere non ualebant.¶ Iuuencis.i.adoleſcentibus.¶ Senes parci:auari & tenaces:metuebant ergo diuitiis ſuis potiſſimum.¶ Aura.i.ſplendor & nitor.

Baryne
Barys

Signa
Sydera
amoris
ſagittæ
amoris
faces

¶ ACR. Vlla ſi iuris tibi peierati.ſcænicũ principium in barynen meretricem.intelligitur eni p hanc inuectionem aliquos p̃ceſſiſſe ſermones:qbus noctem ſibi eadẽ baryna iureiurãdo promiſerit:dehic poſtq̃ feſellit eũ i hæc uerba uelut amantẽ erupiſſe:ut.n.dicitur iuriſiurati ita poſuit iuris peierati:q̧ nulla fallẽs pœna perculſa ſit.Dente ſi nigro.Maior pœna eſt meretrici ſi ob culpam corporis deformitate puniatur.¶ Crederẽ aut tibi ſubaudiatur iurãti:aut deos uindices eſſe periurii.¶ Simul.poſtq̃.¶ Obligaſti:deuouiſti nõ implẽdo promiſſa:ecõtrario.n.ſolui uota dicunt.¶ Pulchrior:auctio eſt data auctiõi.¶ Iuuenũq;.p.amatorũ multitudinem ſignificat dicens eam periuriis fieri pulchriorẽ.¶ Expedit:prope eſt:ut putem dũ uideam non puniri periuria in contrarium religionis ac pietatis uerti rationem:hanc.n.uult uideri ſacrilegio promeritã deorum fauorem.¶ Taciturna noctis:duræ ſiue ſecretæ:& ſilentis:ut Virg.Tacitæ per amica ſilẽtia lunæ:& ſydera cũcta notet tacito labentia coelo ac ſi diceret:fas eſt oẽm mundi maieſtatem in ſacramẽto uocare.¶ Rident ſimplices:ſimplices.n.aut perfidiæ amoris cũ riſu indulgentes:aut quia nymphæ ad ignoſcendũ faciles ſunt:ut & quo ſed faciles nymphæ riſere ſacello:comites.n.ueneris ſunt ad quam pertinent meretrices.¶ Simplices nymphæ.i.non iracundæ:ſed exorabiles.¶ Ferus & cupido.numẽ cupidinis demonſtrauit ſmite:& implicabile:& quod ignoſcere neſciret niſi uoluntatẽ ueneris:& iudicium ſequeretur:ut Vir.Iamq; ibat dicto parens:& dona cupido.¶ Semper ardentes acuens:aut ſemper ardentes:aut acuens ſemper.¶ Cote.c.non in cote cruẽta:ſed in qua acuit:ut occidat:imoderatus.n.amor maturat exitium:& declinatur hæc cos huius cotis.¶ Adde.adiunge his quæ tibi creuerunt ex periurio.¶ Tibi creſcit:tuæ pſtitutioni.i.ſubide creſcẽtes amatores.¶ Seruitus.c.n.ſemp adiũguntur tibi noui nec priores relinquunt te quãuis relicturos minentur.¶ Tectum:lupanar.¶ Sæpe minaci:uim amoris expreſſit:ut quod a ſeruis fieri conſueuit:hoc amatoribus nõ liceat:dum contempti ſe deſerturos minent:& ſic noui ueniant:ut non abſcedant priores.¶ Iuuencis:filiis iuuenibus:metaphora ã tauris:ut ſupra:nec tauri ruentis in uenerẽ tolerare pondus.¶ Te.ſ.p.propter dilacerationẽ patrimonii quæ meretricum incitamentis ſæpe contingit.¶ Miſeræq; nu.timore repudii.Maior.n.in recenti charitate dolor eſt ſollicitari coniugis:maior uis meretricis animum affectione occupatum uiciſſe.¶ Aura:aut facilitas qua in amorem trahuntur:aut unguentorum odor:ut ipſe ſuperius:auræ fallacis.

¶ POR. Vlla ſi iuris tibi peierati pœna Barine:ſcænicũ principiũ intelligendũ.n.aliquos ſermones preceſſiſſe:qbus Barina hac noctẽ ei iureiurando interpoſito pmiſerit.Deinde poſtq̃ ſefellerit:tũ in hæc uerba hũc erupiſſe.Dẽte ſi nigro fieres uel uno:ſubaudiẽdũ extrinſecus ſaltẽ leuiſſimã pœnã ob opprobriũ ſẽſus.¶ Sed tu ſimul obligaſti:ac piurio te deuouiſti.Eniteſcis pulchrior multo.adeo multo pulchrior es poſt piuria:ut iuuenes te uniuerſi diligãt ergo iuuenũ publica cura.p oiu; iuuenũ dictũ ẽ apud Salu.publicã miſerorꝫ cãm. Expedit mr̃is cieres optos fallere ſẽſ9 ẽ:cũ hoc uideat ppe ẽ ut putẽ rõnẽ pietatis ac religionũ i ↄtrariũ eẽ uerſam:ut q ipii atq; irreligioſi ſint magis deos pmereant.¶ Gelidaq; di.mor.ca.& hic & i eo q ante hũc ſenſus eſt per zeugma.i.in cõiunctione ex ſupiore accipiendum expedit fallere.¶ Ridet hoc iquã uenus ipſa:rident

ſimplices nymphæ:ferus:& cupido.Ridet periuriũ ſuũ Venus quæ.ſ.amãtibus facilis eſt.Rident nymphæ.
ſic illud dicitur: ſed faciles nymphæ riſere ſacello.¶ Semp ardentes acuens ſagittas cote cruenta nimiũ αμφι
βολον utrũ ſemp ardentes intelligendũ an ſemp acuens.Eleganti autẽ conceptione de amore dr̃ : & ardentis
ſagittas:& ſemp acuens ex cruenta cote.¶ Nec priores impiæ tectũ dominæ relinquunt ſæpe minaci:hoc oſtẽ
dit etiam illis amatoribus gratam eſſe.quibus fuerit iniurioſa.¶ Te ſuis matres metuunt iuuencis.iuuenci er
go non tantum boues dicuntur:ſed homines:quãuis in uſu ſit:ut nõ niſi per diminutionem iuuenculos dicã
mus ¶ Tua ne retardet amoris aura:quæ ad te eos fert:ſed utiq; hoc per allegoriam dicitur.

¶ CHRI. Vlla ſi iu.ti.Exprobrat barinæ pfidiã:ꝙ ea q̃ iureiurãdo ꝓmiſerit nõ obſeruat:& cũ admiratione
q̃rit:ꝙ quãto magis periura ẽ:tanto in dies pulchrior efficit:q̃ſi dolens ꝙ dii humana curare nõ uideant:cũ
ſua pulchritudine:& ueteres amatores retineat:& nouos ſibi quotidie comparet.Barine.n.u. ex græca decli
natione q̃ in genitiuo in es:in actõ ĩ en:ĩ reliqs caſibus in e longã terminat:nam græce eſt per.η.ut Βαρινη.¶ Iu
ris peierati iuſiurãdi nõ obſeruati:nã peierare eſt iuſiurãdũ rumpere:& fit ex p & iuro:ſed u ĩ e mutatur: &.r.
ſubtrahit in uerbo in noie aũt manet:nã dicimus periuriũ:& non peieriũ.¶ Dente nigro uel uno.q.d.ſi mini
ma corporis parte fieres turpior ego crederem deos curare humana : Ergo ſequitur ꝙ cum hoc non fiat:non
credat.¶ Obligaſti caput.i.obligaſti te uotis.i.ad uota reddenda:nã q uouit debitor uoti efficitur . Vel potius
obligaſti caput perfidũ uotis.i.reddidiſti obnoxium caput.i.uitã:quia uſus es perfidia in uotis . Contrariũ ẽ
ſoluere uota.¶ Perfidum:quia fidẽ fregiſti:Publica cura publicus amor:nã omnes tuo amore ardẽt:oſtendit
autem in hoc loco naturam amantiũ:qui q̃to iſfœliciores ſibi res ſunt in amore:& q̃to magis decipiuntur:tan
to ſibi quã amant pulchrior uidet.¶ Prodis:in publicũ egrederis.¶ Expedit:utile eſt. Verbũ autẽ ĩperſonale
eſt:proferturq; cũ ſũma admiratiõe:& q̃rela:ꝙ id ſibi prodeſt ꝙ ſũmopere nocere deberet: & quod pulchri
tudinem quod maximũ in muliere ꝑmium pro pœna accipiat.Expedire ãt cum perſonale eſt nonnunq̃ ſigni
ficat liberare.Virg.flãmas inter & hoſtes expedior:itẽ promere.idẽ.Cereremq; caniſtris expediũt. item extol
lere.idẽ.Tũ uero auguriũ rutuli clamore ſalutant.Expediuntq; manus.itẽ breuiter enarrare. ¶ Fallere.c.m.
cũ per illã iuras:deinde contra iuſiurandũ facis auget ãt crimen ꝙ non mõ matrẽ fallat : ſed emortuã matrẽ
immo cineres iam ſepultos:quos in maiori ueneratione eſſe oportet ueluti rẽ religioſam . Hoc efficaciter do
let dido Virgiliana.nõ ſeruata fides cineri ꝓmiſſa ſicheo.¶ Opertos:urna cõditos : erat aũt hoc apud priſcos
haud cõtemnendũ iuſiurandũ. Vir.Per patrios cineres p ſpes ſurgentis iuli.itẽ iliaci cineres:& flamma extre
ma meoꝝ Teſtor in occaſo ueſtro.¶ Et ſigna taciturna noctis cũ toto cælo:more oratorio tendit ad grauiora,
Nõ enim ſolum fallit mortales.ſ.matrem:ſed & cœleſtia:qm̃ ipſa ſydera:ſed deniq; ipſos immortales deos,
¶ Signa in cœlo:oẽs imagines ex pluribus ſtellis configuratas ſigna appellant: præcipue autem illa duodecim
quæ in zodiaco ſunt:nõ aũt ſola ſigna fallit.ſed ẽt totum cœlum . Refert autẽ Pli. ſeptuaginta duoꝝ ſignorum
cognitionem habere aſtrologos in quibus ſint mille ſexcentæ ſtellæ.¶ Taciturna. non dixit contra Plat. cuius
opinio eſt ꝙ ſinguli ſphærarũ motus ſingulos ſonos efficiãt:ut latius cũ eſt de muſis diſputatũ expreſſimus,
ſed dicit taciturna: quia in ſola nocte apparent : in qua omnia tacent . Nam interdiu non apparent: quia ſolis
ſplẽdore hebeſcũt:unde addidit.¶ Noctis:nõ q̃ nõ ſemp ſint:ſed quia nõ niſi ĩ nocte uiſunt.¶ Gelida: ab effe
ctu.¶ Ridet oſtẽdit quare impune periura ſit.Nam uenus in cuius tutela illa eſt:& ĩpe nymphæ facilia nũmi
na ſunt:& de nymphis Virg. Et quo ſed faciles nymphæ riſere ſacello:ſimile & illud eſt apud Ouidiũ. iuppi
ter e cœlo periuria ridet amantum: ergo ſimplices quaſi faciles ad ignoſcendum:ſic alibi.Faciles uenerare na
peas.¶ Inquã:quaſi dicat ego hoc aſſeuero.¶ Ferus.cur ergo ridet:qm̃ cũ ſit ferus ĩ amãtes gaudet illos ludi
uel dixit ferus quia nõ ignoſceret:niſi ſequeret uenerem.¶ Sagittas: a ſatis & ictus dicit ad longum .n. ſpatiũ
perfert ictũ ſuũ . Quoniã autem & ſagittis uulnerare:& facibus urere dicit cupido ; utrumq; complexus eſt
nam & ardentes ſagittas:& cotem cruentam dixit.¶ Cote cruenta.i.ſagittas cruẽtas acuit cote:uel dixit cruen
tam cotem:quaſi aſperſam ſanguine ſagittaꝝ quæ in ea acuuntur : cotem autem ſpeciem lapidis dicunt ĩ qua
cõmode ferrũ acuit ipſe alibi.Fungar uice coitus acutũ reddere quæ ferrũ ualet expers ipſa ſecandi.¶ Adde.
cũ admiratione proferẽdum.nõ.n.ſatis eſt ꝙ impune peccet:niſi etiam aſſit peccato præmium.ſ. ipſa pulchri
tudo. Verum quod pro monſtro ſit quãto perfidior eſt: tanto maior amatorũ numerus apparet. ¶ Omnis.p.
tibi creſcit:quaſi dicat omnes qui creſcunt ; & creſcendo in ætatem ueniunt amori aptam:tui futuri ſunt ; neq;
exemplo eorũ quos luſiſti deterrent.¶ Pubes:hæc iuuentus eſt.ſed de pube iam dictũ eſt hinc eſt hic & hæc
pubes huius pubis ſecũdũ Cæſarẽ:caſſius ãt facit hic & hæc pubes puberis.alii aũt hic & hæc puber puberis
ſic eſt impubis huius impubis uñ impubis Iuli.& Hora.dixit impube corpus.Cicero aũt in quarto inuectiua
rum.Filiumq; eius impuberẽ legatum a patre miſſum. Ergo impube dicimus ab eo quod eſt pubes ; & impu
beres ab eo quod ẽ puber.¶ Pubes.iuuentus.ſic Vir.Haud aliter pubeſq; tuæ puppeſq; tuorum . puberes igit
qui ad eam ætatem deuenerunt in q̃bus ſunt pili.impubẽs quibus adhuc inueſtes ſunt.¶ Seruitus : turba ſer
uorum:& iure dixit.quia paulopoſt dixit dominam impiæ:quia periura.¶ Tectum.i.domũ:reſpexit aũt con
ſuetudinem amatorum qui circa amicæ domum ſemp ſunt:ut ait ille Plautinus : hic eſt ille angulus ubi diẽ
omnẽ:operam omnẽ meq; ipſum contriui miſer.¶ Sæpe minati:demonſtrat ſummam miſeriam .non.n.abe
unt.quia nõ doleant:nam nõ eſſent infœlices: ſed quia cogit illos amor omnem difficultatem omnemq; indi
gnitatẽ perferre. Quid ergo miſerius:ꝙ nõ liceat illis id quod infimæ conditionis ſeruis licet:ſcilicet fugere.
¶ Te ſuis matres:exaggerat quanta ſit amatorum turba cum ipſa petat:& a tenellis:qui adhuc ĩ materna poti
us quã in paterna poteſtate ſint:iccircoq; appellat iuuencos quaſi q adhuc matrẽ ſequãtur. ¶ Te ſuis:oſtendit
.n.ꝙ timent de illorum ſalute:ne a meretrice uorẽtur.¶ Te.ſ.p.iſti autem non tam de ſalute filiorum q̃ de pa
trimonio timent.¶ Misereq; nu.hæ zelotipia mouẽtur:quæ maxime torquet nouas nuptas ; quæ nuper aſſue
te amori perdite amant:& ob hoc miſeræ.¶ Aura.nitor:a ſplendore auri.

¶ANTO Obierat ualgio puer chariſſimus: quẽ plus æquo dolore afficiebat: hinc Hor. eũ ſolari cupiẽs ꝑ ſimilitudines inquit: nõ ſemp manare pluuias: nõ ſemp in mari ꝓcellas eſſe: nõ ſemp eſſe in armenia glaciem: non ſemp aq̃lonibus uexari ſiluas: hoc eſt nõ ſemp i rebus eſſe turbationes: & aduerſa. Ipſe tñ cõtinue ſibi adẽptũ puerũ lachrymabat: nulla q̃ete habita. Et cũ neſtor Antilochũ filiũ apud troiã extinctũ nõ ois ſuæ uitæ ãnos plorauerit. Nec ẽt troilũ parẽtes ſororeſq; fleuerit ſp. Debet etiã ipſe multo magis abſtinere a q̃relis. Auguſtiq; Cæſaris nouã medoꝝ uictoriã una ſecũ decantare.

¶Ode. IX. tricolos tetraſtrophos ad Valgium de fletu miſtæ pueri.

Non ſemp ĩbres nubibus hiſpidos
Manãt in agros: aut mare caſpium
Vexant inæquales procelle.
Vſq; nec armeniis in oris
Amice ualgi ſtat glacies iners
Menſes per omnes aut aquilonibus
Quærceta gargani laborant:
Et foliis uiduantur orni.

¶ Nõ ſemp imbres nubibus hiſpidos: ode ẽ ſimilis nonæ libri primi. ¶ Imbres nubibus manant. Plini. li. ii. ſcribit ꝙ a terra caligo humida: & per uapores fumida exalat: hinc nubes: q̃ in ſublime egreſſæ i liquorem ſoluuntur. Hiſpidos agros: incultos & dumoſos. Imber ¶ Manãt: ꝓſiliũt: erũpũt. exeũt. ¶ Mare caſpiũ: id mare ad ſeptẽtrionẽ eſt: ut Stra. docet li. xi. q ẽt li. v. ait mare caſpiũ a pleriſq; uocari hircanũ. ¶ Inæq̃les ꝓcellæ. i. aſperrimi uenti: & tempeſtates. Armẽiis i oris ſtat glacies iers: Armẽia maior ẽ: & mior eſt ãt ad ſeptẽtrionẽ de q̃ legito Ptolomæum li. v. Et Stra. li. xi. Sta. horret. ¶ Iners: ſertes reddẽs. ¶ Gargãi: Gargãus ꝓmontoriũ ẽ ꝓpe apuliã ad ſtadia. ccc. ꝓtẽdẽs i pelag⁹ oriẽtẽ ꝓſpectãs: ut Stra. ait li. vi. ¶ Orni. ꝓ q̃buſcũq; arboribus poſuit. De ornis autem plura legito ode. ix. li. i. Caſpiũ mare armẽia Garganus

¶ACR. Nõ ſp ĩbres nubibus hiſpidos. Valgiũ hac ode cõſularẽ alloq̃tur amicũ ſuũ: quẽ cõſolat Myſtis pueri ſui delicati mortẽ grauiter ferentẽ: indicãs mala hoibus nõ eſſe continua. ¶ Glacies iners. aut q̃ curſum gelata nõ habet: ut cõcreſcũt ſubitæ currẽti in flumine cruſtæ: aut q̃ nimietate frigoris pigros efficiat: ut cõfertoq; agmine cerui torpẽt mole noua. ¶ Quercera gargani: ut pineta: eſculeta: ſic & quærceta poſuit. ¶ Et foliis uiduant. nõ ſp foliis uiduant arbores: hoc eſt dũ in oibus ſint uices tẽpoꝝ: cõtinuare luctũ ualgiũ nõ debet.

¶POR. Nõ ſp ĩbres nubibus: hac ode ualgiũ cõſularẽ amicũ ſuũ ſolat morte delicati pueri grauiter affectũ. ¶ Nõ ſemp ĩbres nubibus hiſpidos. Manãt in agros: latet ſenſus i hac elocutiõe: itelligi. n. uult nec ſp pluere nec ſp agros hiſpidos eẽ. i. horridos: ꝑ qđ itelligẽdũ aduerſa hoĩbus nõ poſſe eẽ cõtinua ac ſẽpiterna. Nec armeniis i oris amice ualgi ſtat glacies iners: nã & hic & in ſubiectis ſenſibus ſp ex ſupiore zeugma itelligẽdũ: ¶ Aut aq̃lõibus q̃rceta gargãi gargãus mons ẽ apuliæ. q̃rceta ãt dñtur: ut pieta: & uineta: a q̃rceis. ſ. arboribus.

¶CHRI. Nõ ſemp. Valgiũ uiꝝ doctũ atq; cõſularẽ morte pueri cõſolatur, Demõſtrat. n. nõ ſemp lugẽdũ ſed oium reꝝ fieri uiciſſitudinẽ: nõ ſemp ĩbres manant. i. fluũt i agros. ¶ Hiſpidos. i. rubis fructibuſq;: & ſimilibus rebus aſꝑos. ¶ Nec ſp ꝓcellæ inæquales: q̃a undatim irruũt: eſt aũt ꝓcella ſm ſeruiũ aqua uẽto admixta. Pli. aũt dicit eſſe repẽtinos flatus: q exhalãtes e terra gignunt uentos q maiore illati pondere incurſuq; ſi late ſiccã ruperint nubẽ ꝓcellã gignũt: q̃ græce ecnephias dĩ: hic cœpit pro uehementiori uento. ¶ Vexant: recte maronẽ defendit. Ge. in eo uerſu dulichias uexaſſe rates: ubi anneus cornutus nimis leuem ſignificatum habere in eo mõſtro dicit, at Gel. oñdit eſſe a ueho in quo iã uis ineſt alieni arbitrii non eni ſui potens eſt qui uehit. Vexare ãt ꝙ ex eo iclinatũ eſt ui atq; motu auget: nam qui fertur: & huc & illuc diſtrahitur: uexari dr̃: ſicut taxare ꝓſſius crebriuſq; eſt q̃ tãgere: Hic Cato in oſone pro acheis. Cũ Hãnibal terram italiam laceraret atq; uexaret. Ci. in uerrem. Quæ ab illo ſic ſpoliata atq; direpta eſt: ut non ab hoſte aliquo: ſed ut a barbaris prædonibus uexata eſſe uideat. ¶ Caſpiũ. m. quod caſpii populi circũ habitãt. ¶ Stat uel horret: ut Stat ductis ſortibus urna: uel ſtat q̃a aqua q̃ ex ſua natura ſemper fluit: cũ congelata ẽ ſtat. ¶ Aquilonibus: hic uẽtus a uæhemẽtiſſimo uolatu inſtar aquilæ appellat. Aquila aũt ab aq̃lo colore qui ſuſcus: & ſubniger eſt uocat. ¶ Gargani: hic mõs apuliæ eſt: in quo fuit ſipõtus urbs: & arpi a diomede cõditi: & in quo ãno ſalutis. ccclxxxi. apparuit Michael archangelus. Orni mõtanæ arbores ſunt. Vir. Deſcẽdere mõtibus ornos. ¶ Viduant: priuantur. Myſtes Lucifer Veſper

Tu ſemper urges flebilibus modis
Myſten ademptum: nec tiba ueſpero
Surgente decedunt amores:
Nec rapidum fugiente ſolem.
At non ter æuo functus amabilem
Plorauit omnes antilochum ſenex
Annos: nec impubem parentes
Troilon: aut phrygiæ ſorores,
Fleuere ſemper. deſine mollium
Tandem querelarum: & potius noua
Cantemus auguſti trophæa

¶ANTO. Flebilib⁹ modis. luctuoſis uerſib⁹ & cãtibus Vrges fatigas. ¶ Myſtẽ: pueri nomẽ ẽ hoc loco. μυστης ãt dr̃: myſticus arcius. ¶ Veſpo. Pli. l. ii. c. viii. de uenere ait: pueniẽs q̃ppe: & an matutinũ exoriẽs luciferi nomẽ accipit: ut ſol alter: cõtra ab occaſu refulgẽs nũcupat ueſp ꝓrogãs lucẽ: uicẽue lũæ reddẽs. ¶ Surgẽte. i. i occaſu apparẽte. ¶ Fugiẽte. i. mãe ipo fugere. n. uẽ a ſole cũ nõ appeat illo exorto. ¶ Ter æuo fũct⁹. ꝑiphraſis ẽ Neſtoris: q apđ Oui. iq̃t. Vixi annos bis cẽtũ nũc tertia uiuit ætas mihi iterpr̃tat an. xc. iter quos ẽt acron & Euſtachi⁹ cõmẽtator Hõc. attribuẽtes ſæculo. xxx. an. is ãt i bello troião. Antilochũ filiũ amiſit itei fectũ ab hectoꝛ. ut Oui. pria epl̃a narrat: a mẽnõe: ut ſcribũt alii Iuu. Sat. x. de neſtoris fletu mẽnit de neſtoꝛ ẽt plura diximus ode. xv. li. i. ¶ Troilõ. is priãi filius puer achillis cõgreſſ⁹ ẽ & occiſus. de quo Vir. li. i. æn. & Pla. i bac- neſtoris anni

Cæſaris. & rigidum nyphaten
Medumq; flumen gentibus additũ
Victis minores uoluere uortices
Intraq; præſcriptum gelonos
Exiguis equitare campis.

chidibus ait: Ilio tria fuiſſe audiui fata quæ illi forent exitio ſi-
gnũ exarce ſi periſſet: alteꝝ ẽt ẽ troili mors tertium quũ portæ
illii fata scææ limẽ ſuperum ſcinderet. ℣ Sorores: caſſandra polyxena &
troiæ creuſa æneæ uxor. ℣ Deſine molliũ: q̃relaꝝ p hipallagen deſi-
fata ne molliter queri. ℣ Trophæa. Trophæon græci dicunt latini
uero trophæum ἀπὸ τροπῆς: quod eſt conuerſio τρέπω uerto τρο
πόω in fugam uerto. Qui aũt dux hoſtem conuerteret trophæ-
tro- um merebaẽ. Qui uero plenã uictoriam conſequeretur trium-
phæa phum: ſæpe autem arbor in qua hoſtium ſpolia effigebantur trophæum dicebatur: quod late poeta oſtendit
augusti in principio li.xi.æneí. ℣ Trophæa cæſaris auguſti: ſcribit Sueto. parthi quoq; auguſto & armeniam uindican-
laus ti facile ceſſerũt: & ſigna militaria q̃ M. Craſſo & M. Anto. ademerãt; repoſcenti reddiderunt. obſideſq; inſup
nypha- obtulerunt. Scytas quoq; pellexit ad amicitiã populi romãi ultro p legatos petẽdã. ℣ Nyphatẽ: nyphates mõs
tes ẽ in armenia Maſio mõti oriẽtẽ uerſus iminẽs: ut Stra. li. xi. docuit. Eſt ẽt fluuius ut hic: & apud. Lucanũ. arme
Media niuſq; tenẽs uoluẽtẽ ſaxa nyphaten: & Iuue. ſat. vi. Quoſdã facit eſſe Nyphatẽ i populos: magnoq; illic cuncta
arua teneri Diluuio. ℣ Medũq; flumen. Media ut Stra. edocet li. xi. duplex eſt maior & minor in maiori æſta-
tẽ parthoꝝ reges agebant frigida. n. ẽ media. Media maior olim toti aſiæ dñata eſt. Traduntq; medos : multa
rũ reꝝ auctores armeniis fuiſſe. ẽ aũt media Borealis & armeniæ iuncta. ℣ Medũq; flumẽ. Araxem intelligit
araxes qui armeniam & atropaciã. i. mediam minorẽ terminat: & in mare caſpiũ egredit. Tigris ẽt labit per atropa-
tigris. f. ciam fluuius celerimus: unde & nomẽ habet: Nã medi ſagittã tigrin uocant. Auctor eſt Stra. li. xi. Gentibus adi
uortice tum uictis minores uoluere uortices: uult nyphaten & Araxẽ ſiue Trigin quũ puenerint ad uictas gentes. i. in
gelonis armeniam: & mediã tanq̃ ipſi ẽt uicti ſint fluere leuius & mollioribus undis. ℣ Vortices. Vorſus & Vurtices
dixerẽ antiqui q̃ primo Scipio Aphricanus in e litterã ſecũdũ uertiſſe dẽ. eſt aũt cõtorta in ſe aqua uel qcqd
aliud ſimiliter uertit: inde pp flexum capilloꝝ pars ſumma capitis. id Fabius li. viii. docet. ℣ Inde pſcriptũ. i.
cõſtitutũ terminũ ab ipſo auguſto ne latius uagarent ut oli. ℣ Gelonos. Geloni ut Soli. ſcribit populi ſunt i ſcy
thia; q de hoſtiũ cutibus: & ſibi idumẽta faciũt: & eqs ſuis tegmina utq; mela ſcri. geloni urbẽ ligneã habitãt.

ℭ ACR. Flebilibus modis. qa poeta. erat ualgius: & merorẽ ſuũ conſolabat luctuoſis carminibus. ℣ Adem-
ptũ: tãq̃ mortuũ fleret ſolatio ſuo ademptũ. ℣ Fugiẽtẽ ſub heſpo: ut duo eũ tpa tenere mõſtraret. ℣ Senex: ne
ſtor: q: xc. an. hoc ẽ tribus ætatibus uixiſſe firmat: unã. n. ætatẽ. xxx. an. ponebat: nõ ergo eũ dicit oi uita ſua an
tilochũ ſuũ filiũ fleuiſſe. ℣ Nec impubẽ. p. t. Troilus priã filius ætate ipar cõgreſſus achilli: de quo Vir. par
te alia fugiẽs amiſſis Troilus armis infoelix puer atq; ipar cõgreſſus achilli. tanq̃ nec ipſe parentibus fletus ſin
℣ Molliũ: quæ nimiũ teneri affectus ſint: & deſine q̃relaꝝ pro deſine q̃ri: figura hippallage. ℣ Et potius cante-
mus noua auguſti trophæa; tanq̃ ſi diceret: melius remoto luctu. Cæſaris facta cantemus. Et rigidũ nyphatẽ
ſcythiæ fluuiũ: plæriq; putãt armeniæ mõtẽ. ℣ Medũq; flumẽ: poetice q̃ſi & fluuius ſe uictus ſentiat: ut & põ
tem indignatus araxes: & euphrates ibat iã mollior undis: ui gẽtes tũ uictas uult intelligi q̃ circa flumĩa ſũt.
Euphratẽ tñ indoꝝ amnẽ uult intelligi. Ordo eſt. Cantemus medũ flumẽ uoluere minores uertices. additũ
uictis gẽtibus. ℣ Intraq; pſcriptũ: intra cõſtitutũ: auguſtus. n. fines gelõis ſtatuit: quos uicti egredi nõ auderent
ſed pſcriptis. limitibus tenerent: cũ ante ubi libuiſſet excurrerẽt. ℣ Exiguis. e. campis: a cæſare determinatis.

ℭ POR. Tu ſp urges flebilibus myſten ademptũ: nec tibi ueſpo ſurgẽte cedũt amores. ℣ Myſten ſemper
urges. i. inſtanti q̃rela q̃reris ueſpo ſurgente ſolẽ. i. orientem cũ ueſper ſtella reſurgit. i. occidit. ℣ At ne ter æuo
functus. Neſtorẽ ſignificat; qui tradit tribus ſeculis uixiſſe. Antilochũ ãt neſtoris fuiſſe filiũ notũ ẽ. ℣ Deſi-
Myſten ne mollium tandem q̃relaꝝ. Deſine q̃rela cum græca elocutione figuratũ eſt: alioquin nos deſine quæri dici-
Lucifer mus. ℣ Et rigidũ nyphaten: nyphates armeniæ mons eſt in quo magna frigora ſunt. ℣ Medũq; flumen genti-
Veſper bus additum uictis. Videtur Euphraten medoꝝ ſignificare. Quem ait gentibus uictis additum eſſe. i. in nu-
merũ uictaꝝ gentiũ acceſſiſſe: & additum uictis poeticæ quaſi ſit fracta ferocia ipetus eius poſtq̃ uictus ſit.

ℭ CHRI. Flebilibus modis. i. carminibus q̃ſi elegiacis. Fuit. n. Valgius poeta haud cõtẽnẽdus. Myſten no-
men pueri a Valgio amati. ℣ Veſperũ: ſtela ueneris eſt. Hæc cũ ſolẽ pcedit lucifer dẽ: & ante ortũ ſolis appa-
ret in oriente: cũ ſubſeqtur heſp & ueſp & heſperus ueſperuſq; appellaẽ: uideturq; i occaſu ſtatim poſtq ſol
occidit: primuſq; pythagoras eãdẽ eẽ ſtellam dephendit heſperum: & luciferum in lucifero colore gauden-
tem: i heſpero fulgentem uidemus. Nunq̃ a ſole longius gradibus quadraginta: ſex diſcedit. Genitalis roſci
da proſpera: & ſalutaris eſt. At oſtenderat fieri mutatione in rebus naturalibus: nunc idẽ probat hominũ exẽ-
plis. ℣ Senex neſtor, de quo iã dictũ eſt: quẽ ad tertiã uſq; ætatẽ uixiſſe ferũt: inducit aũt exẽplũ ſenis cum ſe,
nes impatiẽtius filioꝝ mortem ferant: quia in illis requiem ſuæ ſenectutis ſperarent. ℣ Amabilem: ergo ma-
gis dolendũ. ℣ Antilochum: hic filius Neſtoris ex euridice fuit ab hectore in prælio cæſus. Oui. Siue qs ãtilo
chum narrabat ab hectore uictum. Antilochus noſtri cauſa timoris erat. ℣ Impuberem: ĩpuberem fueſtem: cui
nondum barba exorta eſſet. Erat. n. lugendus: & quia filius: & quia bonus filius: & qa adoleſcens: cũ illa ætas
& externis lachrymas excutere poſſit: & nõ luctui modũ ĩpoſuit: ergo & te idem facere decet; cum amiſeris
Troilus nõ filiũ ſed ſeruũ. ℣ Troilũ: qui puer adhuc ab achille i pugna cæſus eſt Vir. Parte alia fugiẽs amiſſis troilus
ma. s. armis infoelix puer atq; ipar cõgreſſus achilli: filius fuit priami. ℣ Deſine mollium. q. d. a mollibus querelis
cõſtructio græca: & poetis potius q̃ cæteris ſcriptoribus conceſſa. ℣ Mollium : ergo nõ ad uirũ pertinentium.
℣ Tandem; poſt diuturnum luctum. ℣ Cantemus: lyris carminibus. ℣ Noua nuper parta uel magna: & mira
bilia: & alludit ad duo illa diuerſa trophæa de qbus diximus. Trophæa apud græcos fuerunt arbores ampu-
tatæ in eo loco ubi hoſtes uiciſſent atq; in fugã uertiſſent. dicta ab eo quod eſt τρέπειν. i. uertere: amputabãt. n.
ramos arborũ: ac deinde armis ſpoliiſq;: hoſti detractis ornabãt: ut eſſent poſteris monumentũ uictoriæ ĩ eo

loco partæ. Deinde etiã ſunt cœpta poni in mõtibus:& locis eminẽtioribus:hinc Salu. de Pompeio ait ꝙ deuictis hyſpãis trophæa in iugis pyrenei mõtis poſuit. ¶ Nyphaten: fluuius ſcythiæ ex mõte eiuſdẽ noĩs fluit ſunt q illũ parthis ſunt ẽt qui incolis aſcribant. Vir. Addã urbes aſiæ domitas pulſumq; nyphatẽ: poetæ aũt dant quodãmõ ſenſum fluminibus: ut ſe uictos fateanť. Vir. Euphrates ibat iã mollior undis. & alibi. Põtẽ ĩdignatus araxes. ¶ Minores uertices. minores undas tanq̃ q ſe uictos cognoſcit. ¶ Gelonos. inter budinos ſcythiæ pplos geloni ſunt græcoꝝ colonia: apud quos oĩa:& publica & priuata ædificia lignea erãt: his uictis auguſtus terminũ: ut ait Porphyriõ pſcripſit quẽ egredi uetarenť. ¶ Exiguis: breuibus finibus. ¶ Eq̃tare: uagari.

¶ Decima ode dicolos tetraſtrophos ad Lycinium de mediocritate.

Rectius uiues lycini neq; altum
Semp urgendo: neq; dũ ꝑcellas
Cautus horreſcis nimiũ ꝑmẽdo
Littus iniquum.
Auream quiſquis mediocritatem
Diligit tutus caret obſoleti
Sordibus tecti: caret inuidenda
Sobrius aula.
Sæpius uentis agitatur ingens
Pinus:& celſæ grauiore caſu
Decidunt turres: feriuntq; ſummos
Fulgura montes.
Sperat infeſtis metuit ſecundis
Alteram ſortem bene præparatum
Pectus. informes hyemes reducit
Iuppiter idem.
Submouet non ſi male nunc & olim
Sic erit. quondam cythara tacentem
Suſcitat muſam: neq; ſemper arcum
Tendit apollo.
Rebus anguſtis animoſus atq;
Fortis appare: ſapienter idem
Contrahes uento nimium ſecundo
Turgida uela.

Argumentum. ODES X.

¶ CANT. Lycinio poeta ſcr. hortans eũ ad tẽperantiã:& mediocritatẽ: nã q ſũma petũt multis hac uariis caſibus opponuntur:& inde grauius decidunt. Qui uero infima tenẽt: ignaui ſp habẽtur: & nullius ſũt ꝑcii. ad illud ẽt ex hortať: ne. ſ. deſperet meliora lapſis neue confidat nimium ſecũdis: eſt. n. oĩum reꝝ uiciſſitudo: ut & Teren. ſcri. ¶ Rectius ui. lycini neq; altũ. Ordo ẽ: o lycini rectius uiues neq; ſp urgendo altũ: neq; nimiũ ꝑmendo littus iniquũ: dũ cautus horreſcis ꝑcellas. ¶ Altũ. i. pelagus: ẽ aũt hic allegoria: uult. n. intelligere ſumma minime adeũda īſimaq; fugienda: mediocria uero ſequenda. ¶ Procellas cius arduos:& picula. ¶ Littus iniquum. pp uada:& ſaxa nautis piculoſum: intelligit ãt ſordidæ: & humilis uitæ ſtatũ:& anguſtias. ¶ Aureã mediocritatẽ. i. fœlicẽ & pulcherrimã: unde & phus li. iiii. politicorũ ait ꝙ in oĩ ciuitate ſunt: tres ſpẽs hoium. Diuites: paupes:& mediocres: iter quos optimi ſunt mediocres qa medium ſp eſt optimũ. ¶ Tutus: phus idẽ li. iiii. politicoꝝ ſcribit mediocres ciues magis ſaluari: quoniã nec inſidias patiunť: nec fraudes faciunt ut alii: quapp ſine piculo uiuunt: ibidẽ quoq; ait. Quanto magis aliqd accedit ad mediũ tanto melius q̃to magis diſtat ab medio tãto peius & li. ii. eth. ait. ꝙ exuperatio: & defectio bonũ ipſum corrumpũt mediocritas uero cõſeruat. ¶ Obſoleti. inqnati: & polluti: obſolere eſt de uſu exiť. ¶ Sobrius: tẽpatus moderatus ſine ebrietate. ¶ Inuidẽda. i. pulchra ingenti ſupba ſublimi:& ex qua iuidia oriať. ¶ Sæpius uentis: p exẽpla oſtẽdit ſũma oĩa caſibus aſpis opponi. ¶ Sæpius uẽtis. Oui. ẽt ait. Summa petit li. pflant alt. uẽti. Sũma pe. dex. fulmĩa miſſa iouis. ¶ Sperat infeſtis: id qdẽ uiri fortis eſt: uñ phs li. iii. eth. ait: Ex ĩ. n. nemo toleratior eſt maloꝝ huic forti: is autẽ ut idẽ ait hõ fortis ꝓprie dť. q circa honeſtã mortẽ:& ea oĩa q̃ repẽte eueniunt atq; afferũt ipam interitus eſt. ¶ Alterã ſor. i. ini q̃ fortunã. ¶ Præparatũ. i. inſtitutũ ab uirtute: & edoctũ: ¶ Informes hy. Turpiſſimas tẽpeſtates: bonorũ ãt: & malorũ uiciſſitudines eſſe oñdit. ¶ Olim: in futurũ. ¶ Sic. e: hic ſit punctum. ¶ Quõdã. i. quãdoq; iungiť. n. ſequentibus poſſes ẽt iungere ſupioribus: ſed tũc in futuꝝ ſignificaret:& olim in ptũm. Apollo ſcribit Dio. li. vi. apollinem dici cytharæ eiuſq; muſicæ inuentorẽ fuiſſe. Macr. aũt li. i. ſat. ſcribit. arcu & ſagittis apollinis ſimulachra decorari: ut per ſagittas intelligať uis emiſſa radioꝝ manu tñ dextera gratias geſtare: arcũ uero cũ ſagittis ſiniſtra: ꝙ ad noxam ſit pigrior:& ſalutem dextera manus promptior largiatur. Idem quoq; eſt in ode. xii. lib. i. ¶ Anguſtis: anxiis. ¶ Contrahes: metaphora eſt. Illud autem ſenecæ quod diximus:& hic conuenit nemo confidat nimium ſecundis. nemo deſperet meliora lapſis:

Medio cres

obſoleť

Fortis uir.

apollinis cythara

¶ ACR. Rectius ui. ad lyciniũ ſcribit monens piculoſum eſſe magna tentare nec rurſum ſi pericula timeãtur inter anguſtias humilẽ uitam ſordide continendã & per allegoriã nauignãtiũ mediocritatem. ſuadet eſſe ſequendã: ordo eſt. lycini dũ cautus horreſis procellas. ¶ Rectius ui. neq; ſemp urgẽdo neq; nimium ꝑmendo iniquũ littus. i. nauigãtibus periculoſum. ¶ Aureã: beatam. Vir. aurea q perhibẽt illo ſub rege fuerũt Sæcula. ¶ Obſoleti. ſquallidi ſordidi. ¶ Caret inuidenda. ſ. a. inuidia mediocritatẽ carere dicit ex magnis ædibus q̃ ſolẽt obrui inuidia. ¶ Sæpius uen. agi. ig. pi. Metaphora ab arboribus:& ædificiis tanq̃ maiora: & ĩ alto poſita periculis ſubiacere ſp & caſibus ut Iuue. numeroſa parabat Excelſe turris tabulata uñ altior eẽt. ¶ Caſus: & ipulſæ ꝓceps imãæ ruinæ. ¶ Feriũtq; ſũmos fulgura mõtes: a croceraunia dicit qbus a freq̃nti fulmine nomẽ ẽ datũ. ¶ Alterã ſortẽ: fortunã bonã aut malã. ¶ Bñ ꝑparatũ. inſtrm īgẽio:& forti: doctrina fortunatũ ꝑparatũ ſe ad tẽperãdã fœlicitatẽ:& aduerſã tenẽdã. ¶ Informes: turbidas aſſiduis ĩbribus. ¶ Submouet: dat diuinitatis exẽplũ p imitatões tẽpoꝝ: p q̃ ſpare ĩ aduerſis ſp fortes eẽ debeãus. ¶ Nõ ſi. m. nu. & o. ſ. e. generalis ſñia non ſemp eandẽ manere fortunã ut Vir. nũc oli quocũq; dabũt ſe tpe uires & oli ꝓ futuro tpe poſuit. ut hũc tu oli cœlo

ſpoliis orientis Onuſtũ accipies. ¶ Neq; ſemp.a.t.a.aliud numinis poſuit exemplum quo eum dicat non ſem per bellorum triſtibus occupari: ſed miſceri dulcia cantilenæ. ¶ Idem quiſquis es. ¶ Contrahes: ſupprimes: methaphora a nauigantibus: nam ſicut de incerto pelagi nautis: ita ſapienti nec in aduerſis deſperandum: nec confidendum ſuadet in proſperis. ¶ Appare: obtempera.

¶ POR. Rectius ui.ly. hac ode Liciniũ ualgium alloquiſ monens periculoſum eſſe magna tentare: optimũq; eſſe mediæ uitæ ſtatũ. ¶ Neq; altũ ſemp urgendo: allegoria qua ſignificat: neq; magna nimis appetenda nec rurſum dum pericula times inter anguſtias humilis ac ſordidæ uitæ cõtinearis. ¶ Littus iniquũ: piculoſum pp humilitatem uadorũ ſiue pp ſaxa: ſed & hoc: ut dixi allegoricos accipiendũ. ¶ Caret inuidenda ſobrius. i. ſapiens q careat inuidenda aula. i. inuidioſa bonorũ ſublimitate. ¶ Sæpius.u.a.i.p. per hæc & quæ ſubiecta ſunt allegoricos ſignificat altiora quæq; hominũ magis periculis eſſe ſubiecta. ¶ Feriuntq; ſummos ſulgura montes: & hic & in ſuperiori ſæpius per zeugma accipiendæ: ut ſit ſæpius feriunt. ¶ Sperat infeſtis: qđ eſt aduerſum. ¶ Informes hyemes reducit iuppiter idẽ. Per hæc uices eẽ bonarũ: & malarũ rerũ pbare uult. ¶ Nec ſi male nunc: & olim: nunc futuri tpis eſt. ¶ Nonnunq̃ hic interdum aut nonnunq̃ ſignificat. ¶ Rebus anguſtis aiolus atq; fortis appare. hac allegoria pcepit: nec aduerſis rebus deſperãdũ eſſe: & ſcđis nõ nimis cõfidẽdũ.

¶ CHRI. Rectius ui. Docet nõ beate uiui: niſi aium ita ĩtra fines mediocritatis: contineãus: ut nullis cupiditatibus diſtrahamur. hoc p metaphorã ex nauigatione oñdit: nã uita nfa nauigatiõi ſimillima eſt q̃ niſi rõne ueluti optima gubernatrice adminiſtretur turbulentiſſimis perturbationum fluctibus obruamur oportet. ¶ Rectius ergo ſœlicius ea.n. demũ recta uia eſt q̃ ad ſœlicitatẽ ducit: quã oẽs aſſequi cupiũt: ſed alii i alia re illam ſitã putãt. ¶ Altũ. i. profundũ: ut ſemper maxima petamus. ¶ Littus. i. ne ita ad infima: & ſordida deſcẽdamus: ut nulla dignitatis rõ habeaſ. ¶ Procellas grauiores cauius. i. q cautus eẽ cupis: & ẽ ſnia: ne dũ alterũ extremũ uitare uolumus in alterũ incidamus. ¶ Aureã: pcioſam: & ut aurũ cæteris metallis: ſic ipſam cæteris i uita rebus pferendam ſordibus p paupertate: in qua penuria rerũ ſordes uitare nõ poſſumus: alibi pro auaritia: ut demõſtrarũ ẽ. ¶ Obſoleti: ſquallidi. Ea.n. obſoleta dicius quæ iã trita: & uetuſtate cõſumpta i deſuetudine uenerunt q̃uis uerbũ ſm nõnullos non ſit a ſoleo: ſed aboleo: nã hæc iam ſuũ odorem amiſerunt: caret ergo ſordibus: ſed ſi ſobrius ẽ caret. ¶ Aula inuiđ. domo nimis magnifica: & ita ſplẽdida: ut regia aula: poſuit ãt aula pro nimio exceſſu in domo: & uictu & i oĩ apparatu: q cũcta nõ ſine inuidia nobis comparamus: qm̃ ueheměter nocet in euitanda: inuidenda ergo de qua inuidia: ſit habẽda nã dicimus inuideo tibi tuã ſortem. Vir. liber pãpineas inuidit collibus umbras hanc aũt mediocritatẽ athenienſis ſolõ fœlicitatẽ hr̃e poſſe crœſo lydorũ regi demõſtrauit: nam cũ hoſpes regis eſſet uir ſapiens: & illi crœſus diuitias opeſq; ſuas: & ĩfinitas & uarias: & pulcherrimas oñtaret: neq; tñ illas admirareſ ſolon: interrogauit rex quẽ ergo ſœlicem putaret: Tellũ inqt atheniẽſem qui domũculã ĩ ſuo agro hẽret: & illũ tũ: ut familiæ uictũ ſuppeditaret: eoq; ille uiueret cõtentus oĩ inuidia amota. Quam ſniam tũ deniq; approbauit crœſus: cũ ſe regno priuatũ uidit. ¶ Sæpius: alia metaphora idem oñdit. ¶ Sperat infe. oñdit oportere animũ ſapientis: ita ſe hr̃e: ut in mediocritate ſe cõtinens: & rebus ſecũdis aduerſas. & aduerſis ſecũdas euenire poſſe arbitreſ: ut nihil illũ ĩcautũ ĩprouidũque opprimat: ſed aduerſus oẽs ſuos ictus armatũ fortũa iueniat. ¶ Sperat infe. i. aduerſis. ¶ Alterã ſor. i. contrariã. ſ. ſecũdã. ¶ Et ſecundis met. alterã. ſ. aduerſam: ergo repete bis alterã. ¶ Sortẽ: qa a fortuna huiuſcemõi res ſortimur. ¶ Bñ. p. nã cũ rerũ humanarũ fragilitatẽ & fortũæ temeritatẽ cõſiderat oia q̃ eueñ pñt pmeditaſ. ¶ Informes: turpes uel magnas: & idẽ ſuppiter ſummouet. ergo nõ ſp miſeri: ſũt miſeri. ¶ Olim. i. futurũ. ſic Vir. Olim quæcunq; dabũt ſe tpe uires. ¶ Cythara. t. queadmodũ iuppiter q aer ẽſt nõ ſemp inducit hyemes ſed poſt illas infert mitia tpa: ſic & apollo nõ ſemp arcu ferit: ſed illo poſito demulceſ lyra. ¶ Rebus ang. concluſio aurea: & ex intima ueraq; phia pmpta. Nã fœlices in uita nunq̃ erimus: niſi naturæ quæ paruis minimiſq; cõtenta ẽ obtẽperemus. Deĩde res anguſtas: & difficiles forti: & iuicto aio pferamus: & ſecundis nullo pacto efferamur: neq; intumeſcamus. ¶ Animoſus. plenus animo ideſt fortitudic quod ut interpretareſ fortis dixit. Et rurſus cũ uela turgẽt nimis ſecõdo uẽto cõtrahe: ne nimis infleſ. Carmẽ oĩno dignũ tãto poeta i quo cũ grauiſſima: & ad mores emẽdandos apprime utilia pferat: tñ ſuis metaphoris atq; exemplis triſtem grauitatem multa iocunditate exhilarat.

Argumentum. ODES. XI.

¶ ANTO. Quintiũ hyrpinũ aliena q̃renda minime eẽ admonet: Suadet ẽt uictus & gazæ eũ ſollicitũ eſſe nõ debere. Cũ paucis natura ipſa cõtẽta ſit. Inuitat hinc illum ad lætiorẽ cõmodioreq; uitam dum iuuenis ẽ ſupueniet nãq; ſenectus uoluptatum ĩmunis & expers. ¶ Quid bellicoſus cantaber: & ſcythes: Ode eſt ſimilis nonæ. ¶ Cantaber de cantabris uideto ode. vi. lib. i. Hyrpine qnti. hyr- hirpini pini ſamniticæ gentis populi: qui qdem ex lupo nomen adepti fuerunt: qui eis in deducenda colonia dux oblatus eſt. Samnites.n. lupũ uocant hyrpũ. ii aũt confines lucanis adiunguntur. quod Stra. lib. vii. ſcribit. ¶ Hadria ob- Hadria iecto: hic hadria pro mari poſuit maſculino genere non neutro ut quidam aiunt. Luca. lib. v. ſonat ionio uagus hadria ponto. de mari uero adriaco ſupius dictum eſt. Trepides: timeas curioſus ſis. ¶ Proſcentis pauca: natura eni paucis cõtenta eſt: hinc Luca. ait. Satis eſt populis fluui-

¶ Vndecima ode tricolos tetraſtrophos
ad Quintium hyrpinum de læta uita.

Quid bellicoſ⁹ cãtaber & ſcythes
Hirpine quinti cogitet hadria
Diuiſus obiecto remittas
Quærere: nec trepides in uſum
Poſcentis æui pauca: fugit retro
Leuis iuuentas & decor: arida
Pellente laſciuos amores
Canicie facilemq; ſomnum:
Non ſemper idem floribus eſt honor
Vernis: neq; uno luna rubens nitet

Vultu:quid æternis minorem
Conſiliis animum fatigas.
Cur nõ ſub alta uel platano: uel hac
Pinu iacentes ſic temere:& roſa
Canos odorati capillos:
Dum licet:aſſyriaq; nardo
Potamus uncti.diſſipat Euhyus
Curas edaces:quis puer ocyus
Reſtinguet ardentis phalerni
Pocula prætereunte lympha.
Quis deuium ſcortum eliciet domo
Lyden.eburna dic age cum lyra
Maturet incomptum lacenæ
More comam religata nodum:

uſq; cereſq;.¶ Fugit retro.Oui.&t lib.iii.de arte.ait: Viendũ eſt
ætate cito pede labitur ætas.Nec bona tam ſequitur q̃ bona pri
ma fuit.¶ Lenis.i.ſine pilis.¶ Arida canicie: Macro.lib.vii.ſcri.
Caniciem ex nimio humore fieri quod phlegma uocaĩ:nã ideo — Caniciẽ
albi ſunt cani:quia calorem humoris quo nutriũtur imitantur:
latius tamen uideto in ode nona.libr.i.¶ Arida canicie.i.ſicca &
macilenta ſenecta defectu uidelicet ſanguinis:hinc Iuue.ait Saty
ra:x.præterea minimus gelido iam corpore ſanguis febre ca
let ſola.¶ Pellente laſciuos amores:Cicero in Catone maiore in
quit non modo uituperationulla ſed etiam ſũma laus ſenectu
tis ẽ:q̧ ea uoluptates nullas magnopere deſiderat: hoc quippe
dixit quia multi uituperabant ſenectutem q̧ uoluptatibus care
ret.¶ Facilemque ſomnum.i.mitem:& quietum: nequeunt.n.
ſenes quiete dormire propter morborum moleſtiam: hinc ait
Iuuena.Saty.x.Circũſilit agmine facto Morborum omne genus
ille humero hic lũbis hic coxa debilis:ambos perdidit ille ocu
los:& luſcis inuidet huius Pallida labra cibum capiunt digitis
alienis.Iuuenibus autem facilis eſt ſomnus.¶ Non ſemper idẽ: — Senum
comparat floribus adoleſcentiam ac iuuentã ſicut enim illi par — mala
uo tempore uigent:ſic ipſi iuuenes cito deſinunt ſenectutis aduẽ
tu.¶ Neq; luna nitet uno uultu:ſic etiam iuuenum uultus creſcente ætate mutatur.Luna autem nunc pura ui — Lunæ
detur nunc obſcura & nigra nunc rubicunda.Pura ſerenitatem portendit: nigra pluuias. Rubicunda uentos. — colores
Auctor eſt Plinius & poeta libro.i.Georgi.Animum minorem æternis conſiliis:minorem animũ æternis con
ſiliis ait:quoniam uitæ breuitate æternarum rerum conſultationibus expleri nõ poteſt.¶ Cur non ſub alta.Or
do eſt:cur dum licet non potamus ſic temere iacentes ſub alta uel platano uel hac pinu: & roſa odorati canos
capillos & uncti aſſiria nardo.¶ Temere imprudenter & nullo ordine quod uoluptatis eſt.¶ Roſa odorati ca — Roſæ
pillos.Pliny.libro.xiii.ſcribit in unguentis repertum fuiſſe roſæ ſuccum meminit item latius lib.xxi.Odora — ſuccus
ti odoratos habentes.¶ Aſſiria nardo:de unguento nardino ſeu foliato intelligit:de quo plura Plin.lib.xiii.c. — Nardũ
i.¶ Aſſyria nardo folium nardi principale erat in unguentes:nardi autem frutex eſt grauis & craſſa radice: ſed
breui ac nigra fragiliq;:quis pingui folio paruo dẽſoq;.Cacumina in ariſtas ſe ſpargunt:ideo gemina dote nar
di ſpicas ac folia celebrant:laudatur ſyriacum:mox gallicum tertio loco creticum. Auctor.Pliny.lib.xii.dici
tur autẽ hæc nardus ut hoc in loco.Et hoc nardum ſic etiam hæc coſtus & hoc coſtum.¶ Euhyus:de Euhyo
dictum eſt ode.xviii.lib.i.¶ Quis puer ocius:ac ſi in ipſo conuiuio eſſet ita loquitur.¶ Ardẽtis phalerni:opti
mi uini.¶ Prætereunte lympha.ideſt riuulo præter labente.¶ Deuiũ.a uia remotũ non enim proſtabat.¶ Scor
tum:meretricem itelligit.Feſtus enim ait.Scorta appellantur meretrices quia ut pelliculæ ſubiugant: omnia — Scorta
nãq; ex pellibus facta Scortum appellanĩ.¶ Eburna dic age:Ordo eſt age dic cum eburna a lyra maturet mo
re lacenæ religata: modum incomptum appoſitio comam.maturet feſtinet: de quo uerbo legito gellium li.
ix.ca.xi.¶ Lacenæ.i.laconicæ mulieris non enim de helena tantum intelligit.¶ Virgili.libro primo æneı.ait.
Virginis os habitumq; gerens:& uirginis arma ſpartanæ erant namq; ſpartanæ uenatrices.

¶ ACR. Quid bellicoſus.hac ode Hirpinum alloquitur:ut omiſſa cura rerum publicarum uel negociis
q̃ aliena a nobis ſunt ociũ petat ſenectuti cõſulẽs:ut cõmodis uitæ ſtudeat celerius.fugiẽtis.ordo eſt Hirpinæ
qnti remittas quærere qd cogitet bellicoſus cãtaber hiſpaniæ gens pugnatrix: & qd cogitet ſcythes diuiſus
obiecto adria.Adria gens ſeptẽtrionalis;mare.n.pſpiciẽs figurate adria genere neutro ptulit.¶ Diuiſus: iter
ſulo mari a nobis ſe iunctus.¶ Nec trepides:naturã dicit hoium ſi uſui ſufficientia quærat & breuitatis uitæ:
morã paucis poſſe eſſe contentã.i.non timeas paucis uti qa pauca ſufficiunt in uſu æui.¶ Fugit retro.Ordo eo
fugit retro leuis iuuentas & decor arida canicie pellente laſciuos amores & facilem ſomnum.i. recedit & a no
bis pcedente uita in ſenectutem:ut eſt Optima quæq; dies miſeris mortalibus æui prima fugit. Arida ſicca
hoc eſt aut nihil in ſe impendẽte p nimiam p ſimoniam:ut ſunt ſenes.aut arida minus iuuene calẽs.¶ Facileq;
ſomnũ.eo q̧ facilẽ ſomnũ iuuenibus pellat ſenectus:ut pendebat ſomno iam deteriore ſenectus.¶ Non ſemp
idem flo.eſt honor naturalibus exemplis pbat nihil eſſe perpetuum.¶ Quid æternis.m.Ordo eſt:quid fati
gas aium minorẽ æternis:cõſiliis.i.q non eſt par æternoꝝ conſilioꝝ:nõ.n.ſemp ſubſiſti in corpe: nõ minorem
animum ad cõſilia:ſed æternis conſiliis minorẽ uoluit itelligi.i.iſinitis & diuturnis.¶ Cur non.Ordo eſt:cur
non potamus dum licet ſic temere iacentes uel ſub alta platano uel ſub hac alta pinu & odorati canos capillos
roſa & uncti aſſyria nardo.Quæ nunc ſyria olim aſſyria uocabatur:notandum autẽ q̧ nardum genere fœmi
nino poſuerit.¶ Sic temere paſſi:ut haberet licẽtiam ipſa laſciuia.Canos odorati capillos abſoluta locutio ca
nos capillos odorati p habẽtes odoratos capillos canos.¶ Diſſipat euhyus: liber pr̃ dictus eo q̧ cum dii bel
lum cum gigãtibus gererẽt primus in leonem cõuerſus occidit gigantem: ex quo facto eum Iuppiter ita lau
dauit:euhye:hoc ẽ bõe fili:græce.n.hios filius dr̃:hæc uox ẽt bacchis i ſacris trahebaĩ:ut Vir.Euhyæ.¶ Eda
ces:eo q̧ comedant & attenuent & conſumãt.¶ Quis puer ocius:uelut in ipſo iã cõuiuio uoluit uideri.¶ Præ
tereunte lympha:decurrente fonte aqua petita tanq̃ potui leuiori ut fontes liqdi atq; exercita flumina curſu:
¶ Quis deuium autem domo:quaſi inſcium plurium uiarum & domuum.i.non ad publicas diſcurrens per
domos quæ publice non oino pſtet.Scortum autẽ dictum putaĩ a calciamentoꝝ ſolo ſubiecto ẽt oibus uul
garibus.¶ Lyden eburna dic age cum lyra.Ordo eſt; hirpine age dic: lyden cum eburna lyra: ut religata co

mas;incomptum:incompoſitum more lacenæ.¶ Maturet.i. feſtinet ut Maturate fugam: feſtinantes.n. mulieres pexum tantum capillum in nodum colligere conſueuerunt: incomptum incompoſitum in helenæ ſimilitudinem. Lacenæ helenæ: ut Vir. non tibi tindaridis facies inuiſa lacenæ.

¶POR. Quid bellicoſus.c.& ſ.h.q.c.a.d.o.& hic quintū hirpinū alloquit̃: hac ode qua cotinet̃ aliis negocus nō debere nos nimias ſollicitudines adhibere: ſed potius cōmodis uitæ nr̃æ cōſulere celerius ſe rapienti. ¶ Adria.d.o. interfuſo mari nobis remoto. ¶ Nec trepides.in.u.p.æ.p. nec ſatis agas ut habeas uitæ neceſſaria cū pauca oino deſiderāt. ¶ Fugit.r.l.i.i. decidit & remeat a nobis ꝓcedēti uita ī ſenectutē. ¶ Adria pellēte.l.a.c. ſ.q.l. Canicie ꝑſenecta: quā aridā dixit: qa ſenes parci tenaces ſunt. ¶ Non ſp.f.e.h.u. nec uno luna rubens nitet: hæc ad ætatem uult referri: qa nec ipſa ſemꝑ i flore iuuentæ pnitet. ¶ Quid æternis.m.c.a.f. diſerte qd igitum porrigis in reꝝ æternaꝝ cōſulationē cū is nō ſuſſiciat breuitate uitæ. ¶ Aſſiriaq; nardo potamus uncti. ea q̄ nūc ſyria dr̃ olim addita ſyllaba aſſyria noiabat̃: & adnotādū hic quoq; nardū fœminſo genere dici: ſicuti ſupra. ¶ Diſſipat euhius curas edacis. Euhius uoce bacchātiū liber pater. ¶ Quis puer ocius reſtinguet ardētis phalerni pocula p̄tereunte lympha: ſuauiter quaſi in ipo iam cōuiuio ſit ſicut ſupra. ¶ Quis udo deproperare apio coronas curat de myrtho. ¶ Ardentis phalerni: ardentis auſteriſſimi calorē corporibus & animo cōcitātis & bene reſtinguet p̄iecit: quia ardētis erat ſubiecturus. ¶ Quis deuiū.ſ.e. belle deuium Scortū ſidēt quæ corpore qdem quæſtum faciat ſed non publice. ¶ Deuiū eſt.n. a uia remotum: cæterū ſcortum meretrix metaphoricos dr̃ a ſcorto.i. a ſolo calciamentoꝝ ſubiectum oibus & uulgaribus. ¶ Maturet incomptum lacenæ more. comā religare nodū: grate ut ſolent mulieres feſtināces pexum tantū capillū in nodū colligere.

¶CHRI. Quid bellicoſus. ſuadet hirpino: ut omittat futuroꝝ curā p̄ſertim eaꝝ reꝝ q̄ lōge abſunt: & uitæ breui indulgeat: & ut ſuperior ode a ſtoica ſecta ꝓficiſcebat̃: nūc cōtra hæc epicoream redolet: cupit.n. uolumē uarietate carminis diſtinguere atq; illuſtrare. De cātabris āt & ſcithis dictū eſt. ¶ Adria figurate in neutro ꝓtulit genere pro mari adriatico. ¶ Nec trepides: ne timeas ne anxius ſis in eas res quas poſcit uſus uitæ: qm̄ natura paucis contēta eſt: & illa facile parant̃. ¶ Leuis iuuen. ſine pilis. Iuue. ¶ Sponſus adhuc leuis: uel leuis quaſi polita & lubrica. ¶ Decor: pulchritudo. ¶ Arida phyſice expreſſit cām caiciei: nam ipſa ex defectu naturalis humoris ꝓuenit: uel arida.i. auara. Laſciuos amores. illa.n. ætas laſciuiam omnem excludit & ſomnos. ¶ Nō ſp idem: nō mirum φ in hoiem non ſit ſp idem uigor: nam neq; uerni flores ſp uirent: neq; idem rubor eſt ſp lunæ. Nam & flores cito defluūt: & luna aſſidue creſcit: atq; decreſcit: ergo deſcriptio quædā illius ætatis quæ cito: ut eſt apud Saluſtiū: uel ætate uel morbo deflorēſcit. ¶ Honor pulchritudo. Vir. Et lætos oculis afflarat honores. ¶ Vernis.q maxime i uere naſcunt̃. ¶ Luna. mutat colores. Vir. ¶ Luna reuertētes ubi primū colligit ignes: Si nigrum obſcuro pfuderit aera cornu Ventus erit. ¶ Animum mi. æter. cō. ſ. non ſit par æternis conſiliis: non.n. ſp ſubſiſtit in corpore. Non igit̃ dicit aīum minorē cōſiliis: ſed minorē æternis aut diuturnis cōſiliis: qa breuitas uitæ non ſinit illum tantā diturnitatem amplecti. ¶ Iacentes temere.i. ſine delectu: ſine ordine nō habita pſonaꝝ rōe. ¶ Odorati: nos odorati capillos roſa.i. habētes capillos odoratos roſa.i. odore roſæ. ¶ Roſa: ſuccus roſæ longe anteq̄ unguēta teſte Plinio reptus eſt. Et poeta i hoc loco ita uoluptatem quærit ut tamē nimiam luxū excludat. Ergo ſat putatē ſi ſuccus roſæ ꝓ unguento adhibeatur. ¶ Nardo: herba hæc laudatiſſima eſt in unguētis. Primæ ptes dant̃ ſyriacæ: ſecūdæ gallicæ: tertiæ creticæ: gallica apud nos notiſſima ē: & uulgo iā ſeſitur. ¶ Euhius: bacchus de quo in ſuperioribus dictū ē. ¶ Edaces: recte: nam & animū cruciant & corpus extenuant. Vnde uere illud dictū eſt φ ſpiritus triſtis deſiccat oſſa: & græce μελεδῶν.i. membra exedēs dr̃. ¶ Prætereunte lympha: ne inebrietatē incidatur. ¶ Deuium.i. qđ non oino publice proſtet. Deſignat aūt meretricem: quæ a ꝓſtibula differt: nam meretrix honeſtioris eſt: loci & quæſtus: q̄ tantū noctu proſtat. Proſtibula quæ ante ſtabulum noctu dieq; lucri cā ſtat: ergo hæc non deuia eſt: quæ ſp ſit i uia. Plautus in ciſtelaria oñdit. ¶ Eliciet: blādiriis euocet: nā & hoc demonſtrat non oino publicum. ¶ More lacæ.ſ. mulieris.

Argumentum ODES. XII.

¶ANT. Hac ode mecœnatē alloqt̃: oſtēdens lyricis uerſibus non conuenire bella tractare: Ipſe tamen multo melius ſoluta oratione ꝑlia cæſaris ſcribet: q̄ poeta lyricis. Itaq; dicet Hora. ſuæ puellæ laudes: cū oſculis cuius ēt maxime regum opes haud permutandæ eſſent. ¶ Nolis lōga feræ bella numantiæ. ode eſt ſimilis ode.vi.li.i. ¶ Nolis lōga: ordo ē. O mecœnas nolis aptari mollibus modis cytharæ longa bella feræ Numantiæ &c. ¶ Feræ: ſeuiſſimæ. ¶ Numantiæ. Celtiberorum nobiliſſima ciuitas erat numantia: quæ in bello celtiberico: quod aduerſus romanum populū geſtum eſt: uirtutē proprii oſtentauit quod uiceſimū perdurauit ad annū cōplures.n. exercitus cū imperatoribus ad īternitionē detracti: nouiſſime autem numātini obſidiōe cincti diuturna patiētia tolerarū: paucis dūtaxat exceptis: qui cedentes muꝑ dediderūt. Durias āt fluuius p̄ter numātiā currit. Auctor in iis Stra.li.iii. florus uero ſcribit numantiā ſine muro ſine turribus modico editā tumulo apud flumen ſilatā quattuor milibus celtiberoꝝ romanorū exercitū ꝑ annos quatuordecim ſolam ſuſtinuiſſe: nec ſuſtinuiſſe mō

¶Ode duodecima dicolos tetraſtrophos ad Mecœnatem de lyciniæ laudibus.

N Olis longa feræ bella numantiæ

ſed ſeuius aliq̃ ptuliſſe pudendiſq; fœderibus affeciſſe. Demũ ſcipiõe æmiliano duce maxĩo oppſſa ciuitas nullũ de ſe gaudiũ hoſti reliq̃t. Vnꝰ.n. uir numãtinꝰ nõ fuit: q ĩ cathẽis duceret: pda ut de paupibus nulla arma ĩpi cremauerũt. Triũphus fuit tantum de noĩe: hæc ex illo. Multa etiam ſcribit Liui. libr. lv. lvi. lvii. Mela præterea ſcribit q Vrbium de mediteraneis in Tarraconẽſi hiſpania clariſſimæ fuerunt pallantia & numantia. Vtq; Ptolæ. ſcribit libro ſecundo occidentale latus tarraconenſis ab occiduo alluitur oceano.

¶ACR. Nolis longa feræ. Ad mecœnatem ſcribit docens non conuenire hyſtoriã poetæ: ut nec graues res carmini lyrico: ſed remiſſas potius & iocis aptas facta enim Cæſaris ipſum mecœnatem melius exerciturum proſaica oratione dicit. Ordo eſt. Noli aptari mollibus modis cytharæ longa bella feræ numantiæ nec durũ Hannibalem: nec ſiculum mare purpureum pœno ſanguine.

¶POR. Nolis longa feræ bella numantiæ: Hæc ode ad mecœnatem ſcribitur: qua teſtatur poeta non conuenire hyſtorias & graues res lyrico carmini: ſed magis res iocoſas: cæteꝶ acta cæſaris melius ipm ſcribere.

¶CHRI. Nolis longa: oñdit ſe hyſtoriæ ſcribẽdæ minime aptũ eẽ & humili ſtilo poeta cum ſit res magnas ſcribere poſſe negat. ¶Bella feræ. n. decẽ. n. annis durarũt nõ ſine magna romanoꝶ clade. Nã primo. M. Pompilius a numãtinis cũ q̃bus pacẽ factã irritã fieri ſenatus cẽſuerat: cũ exercitus fuſus fugatuſq; ẽ. Decreta dei de numãtia. C. hoſtilio mãcino conſuli cui ſacrificãti pulli ex cauea euolarũt. Mox naue aſcẽdẽti uox audita ẽ mane Mãcine. Hic a numantinoꝶ: quattuor millibus & uictus & caſtris exutus eſt cũ triginta milia militum ro. ſecũ hẽret: coactuſq; pacẽ ignominioſam fecit. Sed ne hãc quoq; ratã habuit ſenatus: & ut religiõe populus ſolueret traditus eſt numãtinis Mancinus: ſed minime ab illis receptus ẽ. Tandẽ miſſus eſt Scipio aphrica. minor. q luxuriã exercitus nimia licentia corrupti cõpeſcuit: nã & duo milia ſcortorũ a caſtris reiecit. Militẽ quotidiæ ĩ opere habuit: & triginta dieꝶ frumẽtũ: & ſeptenos uallos ferre cogebat: ægre pp onus icedenti dicebat cũ gladio te uallare ſcieris uallũ ferre diſinito. Quẽ militẽ extra ordinẽ dephẽdit: ſi romãus eẽt uitæ ſi alius uirgis cedebat. Qua ſeueritate exercitũ nimia licẽtia corruptũ ita emẽdauit: ut q pauloante a paucioribus uictus eẽt iã plures uincere poſſet. Obſedit itaq; numantiã atq; obſeſſos ad ultimã famẽ cõpulit. Quapp numãtini fame coacti ipſi ſe p uicẽ tradẽtes trucidauerũt: ne i manus hoſtiũ uiui uenirent. Captã urbẽ Scipio deleuit atq; triũphauit: domũq; ex capitolio ueſpi reductus cũ ſe ĩ lectũ recepiſſet interfectus reptus poſtridie fuit: ſ; neq; a quo eẽſ, fuerit unq̃ cognitũ. ¶Feræ: efferatæ crudelis. Eſt ãt numãtia ĩ hiſpãia coꝶ pploꝶ: q uaraci dñr: urbs nobiliſſima q̃ ĩ bello celtiberico cõtra rõanos uirtutẽ ppriã oñderũt: qd bellũ teſte Stra. ad uigeſimũ ãnũ pdurauit: ſi ab auguſta ceſarea q̃ ſup hibeꝶ ſita eſt diſtat ſtadia. dccc. Duꝶ laboꝶ paciẽtẽ ut ĩ eius hyſtoria patet: uel durũ crudelẽ.

Nec duꝶ hãnibalẽ: nec ſiculũ marẽ
Pœno purpureũ ſanguĩe mollibꝰ
Aptari cytharæ modis:
Nec ſæuos lapithas: & nimium mero
Hilæum: domitoſq; herculea mãu
Telluris iuuenes: unde periculum
Fulgens contremuit domus
Saturni ueteris: tuq; pedeſtribus
Dices hiſtoriis prælia cæſaris
Mecœnas melius ductaq; per uias
Regum colla minacium
Me dulcis dominæ muſa lyciniæ
Cantus. me uoluit dicere lucidum
Fulgentes oculos & bene mutuis
Fidum pectus amoribus.
Quã nec ferre pedẽ dedecuit choris
Nec certare ioco: nec dare brachia
Ludẽtem nitidis uirginibus ſacro
Dianæ celebris die.
Nũ tu quæ tenuit diues achemenes
Aut pinguis phrygiæ mygdonias
Permutare uelis crĩe lyciæ? (opes
Plenas aut arabum domos?
Cum fragrãtia detorquet ad oſcula
Ceruicem: aut facili ſæuitia negat
Quæ poſcẽte magis gaudeat eripi
Interdum rapere occupet.

¶ANT. Duꝶ hãnibalẽ. q annos. xvi. cõtra romanos pugnauit in italia: ut ſcri. Liui. li. xxx. Durauit autẽ bellũ ipm punicũ ſm annis. xviii. ut ſcri. Flo. Durũ id ait: qa ut ẽt Liui. ſcri. Hannibalis nullo labore aut corpus fatigari: aut animus uinci poterat: caloris ac frigoris: patiẽtia par. priceps pliũ inibat: ultimus conferto plio excedebat. Erat ei inhumana crudelitas: nihil ueri nihil ſancti nullius dei metus &c. ¶Siculũ ma. pœ. pur. ſan. Cn. duilius ſeu duellius conſul in ſicilia aduerſus claſſem pœnoꝶ proſpere pugnauit primuſq; oĩum romanoꝶ ducũ naualis uictoriæ duxit triũphũ: ob quã cãm ei ppetuus honos habitus eſt: ut reuertenti a cœna tibicines canerẽt & funale pferret. hæc ſcr. Liui. li. xvii. Et li. xix. ait: q rebꝰ aduerſus pœnos a pluribus ducibus geſtis ſũmã uictoriæ. C. luctatius cõſul uicta ad ægades iſulas claſſe pœnoꝶ finem bello ipoſuit. petẽtibus carthaginenſibus pax data eſt. Polybius aũt lib. i. ſcri. Victore. C. duellio pœnos amiſiſſe naues. L. ex cẽtũ trigĩta: quas ĩ romanos tũc duxerant: quaꝶ dux fuerat Hãnibal qdã: quem deinde carthaginẽſes cruci affixerũt: idẽ quoq; iferius ſcri. L. luctatiũ cõſulẽ in ſicilia quoq; pugnaſſe cõtra carthaginẽſes duce Amilcare: carthaginenſiumq; naues. L. uel fractas uel ſumerſas. lxx. plenas captas fuiſſe: reliquas uero fugiſſe: fuerũt e carthaginẽſibus uiui capti pter eos q inter certandum perierãt ultra. x. milia hoĩum: inde ab luctatio cum amilcare fœdus pcuſſum eſt: de quo late polybius dicto primo li. p hũc itaq; modũ prio bello: qd romani aduerſus carthaginẽſes p ſicilia geſſerũt: finis ipoſitus: durauit id bellũ annos. xxiiii. Mollibus modis lyricis uerſibꝰ. ¶Lapythas: cẽtauroꝶ pugnã itelligit i nuptiis pyrhoĩ habitã cũ lapythis: de qua re latius legito in ode. xviii. li. i. ¶Nimiũ mero. i. ſupbũ iracũdũ ferocẽ & trucẽ uĩo. ¶Hylæũ: cẽtauri nomẽ: de quo Maro ẽt li. viii. ait: i hĩno herculis. Tu nubigenas iuicte bimẽbres Hylæũq; pholũq; manu: tu creſſia mactas pdigia &c. ¶Telluris iu. circa iſulã palenẽ gigãtibus bello cœleſtes laceſſentibꝰ: Hercules p diis pugnãs multis ex hoſtibꝰ iter

Bel. pũ. ſecũdũ
Hãnibalis mores
Duellius
luctatiꝰ
Bel. pũ. primũ
Hercules
pallene gigãtes

fectis maximã gloriam adeptus eſt,ut Diodorus li.v.ſcribit.⁋ Vnde eſt:a quibus:ẽ aũt ordo. Vnde fulgẽs do
mus ſaturni ueteris contremuit piculum.⁋ Fulgens do.i.olympus & mundus ipſe.⁋ Saturni ueteris:is.n.pri
ma ætate regnauit:dixerũtq; a filio pulſum quod Mac.li.i.ſatur.iterpretaſ nihil aliud eſſe:q̃ tempera ſenecẽ
tia ab his quæ poſt ſunt nata depelli.is aũt eſt tempoꝝ auctor deorumq; princeps ut idẽ ait Vir. item lib.vii.
ſaturnꝰ inqr.Saturnuſq; Senex ianiq; bifrontis imago:Et li.viii.Primus ab æthereo uenit ſaturnus olympo Arma io
uis fugiens:& regnis exul ademptis.⁋ Ducta colla regũ.captiui.n.ante triumphalem currum ducebanſ.⁋ Do
minæ lyciniæ.hæc eius amica erat.⁋ Lucidũ:p lucidæ:hic ãi eius puellæ laudes ordiſ.⁋ Choris : tripudiis.
Iocus ⁋ Certare ioco:ſalibus eſt autẽ iocus id quod eſt contrarium ſerio:nã effingere & terrere & promittere iterim
iocus ẽ.Fabius aut.li.vi.⁋ Dianæ ſacro die.li.ẽt primo:ode uero.xxi.ait:Dianam tenere dicite uirgines.⁋ Nũ
Ache tu.oſtendit lyciniæ oſculis & iocis non permutandas regum diuitias.⁋ Diues Achmenes:nomen regis perſa
menes rum inquit Acrõ parthoꝝ inquit Porphyrio.Hero.autẽ lib.iiii.ſcri.achemenẽ primũ perſarum regem fuiſ
mygdo ſe a quo poſtea oẽs reges pſiæ uſq; ad dariũ deſcẽderũt:alius eodem noie fuit Xerxis frater:ut idem oſtendit.
nia ⁋ Mygdõias opes.Mygdonia iũcta ẽ phrygiæ ut docet Pli.li.v.c.xxxiii.phrygia aũt ut ibidem iquit Troiadi
Priami ſuperiecta ẽ priamus uero iis regiõibus imperauit:unde Strabo libro.xiii.ſcribit achillis uerba fuiſſe ad pria
regna mum huiuſmodi. Ante tuas noramus opes ſpacioſaq; regna:Quæ fœlix pariter leſbos complectitur: & quæ
Compræhẽdit phrygiæ tellus ac helleſpontus.⁋ Fragrantia.i.olentia ſeu flagrantia.i.ardentia: utrũq;.n.hic
conuenit.⁋ Aut facili ſæuitia negat. Id artis eſt meretriciæ:quod etiam.Ouid.de arte libro tertio ſic præcipit.
Quod datur ex facili lõgum male nutrit morem.Miſcẽda eſt lætis rara repulſa iocis.Martialis item ait.Gal
la nega ſatiatur amor niſi gaudia torpent.Sed noli nimium galla negare diu.

ℭACR. Durũ Hãnibalẽ.fortẽ q̃ ſũma difficultate uictus ſit.⁋ Feræ.n.pp longa bella:decimo.n.anno cũ nu
mantinis pugnatum eſt multa clade romanoꝝ. ⁋ Nec ſiculum mare:q̃a ibi primũ nauali certamine romani
carthagineſes duce luctatio uicerant.⁋ Et nimium.m.hy.itolerabilẽ ebrietate.hylæus centaurus a pyrithoo
inuitatus ad nuptias uiſa puella pmotus ẽ:& dum uiolẽtus ei eſſe conareſ:a lapythis:qui ſimul nuptiis iter
erant phibitus eſt:hinc in certamẽ itum eſt:& uſq; ad picula dimicatum:ab hercule ſunt poſtea ſupati de his
ſupius ẽt ipſe cõmemorat. Cẽtaurea monet cũ lapythis rixa. Vir. Et magno hylæũ lapythis cratere minantẽ.
⁋ Telluris iuuenes:gigantes dicit:q̃ bellũ numinibus dixerũt.⁋ Vnde:a q̃bus.Ter.E p̃dõibus uñ emere ſe au
diſſe aiebat.⁋ Domus ſaturni ueteris:regia deoꝝ:ut Pãdiſ interea domus oĩpotentis olimpi.⁋ Tuq;.p.d.ueri
tate ſolonis ſalutæ melius q̃ eqſtribus.i. metricis.⁋ Ductaq;.p.uicti.n.reges in triumpho cathenati ducebanſ.
⁋ Me.d.dñæ muſa lyciniæ:lycinia aut uxor mœcenatis aut ipſius Horatii amica adoleſcẽtũ more: q̃ amatas
dñas uocãt. Ordo ẽ:dulcis muſa dñæ liciniæ uoluit me dicerẽ cãtus & oculos lucide fulgẽtes & pectus bene
fidũ.⁋ Mutuis.a.i.alternis iugalibus.⁋ Lucidũ:nomẽ p aduerbio:ut ſublime uolãtes p ſublimiter. Et horrẽ
dũ ſtridẽs: p horrende.⁋ Fidũ:fidele:ut.f.a.it comes.⁋ Quã nec ferre pedẽ.q̃ nec ſaltare dedecet cũ mutuis
uirginibus.i.nõ dedecuit illã lũctis brachiis nitidis uirginibus ſaltare in ſacro die celebris dianæ . Natalis.n.
dianæ a uirginibus celebrabaſ:ſicut apollinis a pueris:ut ip̃e ſupius:Dianã teneræ dicite uirgines.⁋ Nũ tu. Or
do eſt:nunq̃d tu pmutare uelis crine lyciniæ:ſupple regna uel bona quæ tenuit diues achemenes: aut myg
donias opes pinguis phrygiæ:aut plenas domos arabũ:cũ detorquet ceruicẽ ad flagrãtia oſcula aut negat fa
cili ſæuitia quæ magis interdũ gaudet eripi:ſupple a poſcẽte:iterdum occupet rapere.⁋ Achemenes:nomẽ re
gis pſarũ.Luc. Achemeneis medica ſuſis.⁋ Aut pinguis phrygiæ:fertilis ut piguibus i terris habiles. ⁋ Myg
donias opes. Mygdon rex phrygiæ.⁋ Plenas diuitiaꝝ.ſ.ideſt diuites:& eſt hic ſenſus: nũ potes tu regnum aut
opes lyciniæ amori p̃ponere?⁋ Detorquet:flectit ſcribit faſtidium mulieris detorquẽtis ſe ab oſculis amato
ris ideſt cum flagrãtibus oſculis tuis ceruicẽ detorquet auertẽs ſe:ut magis iciter:ut Et fugit ad ſalices & ſe cu
pit ante uideri:aut illud magis uolens itelligi quod ceruicẽ uertat ad oſcula:deſignans q̃ aut facile iraſcatur:
aut facile blandiatur.⁋ Gaudeat eripi.artem meretriciam deſignat cum uelut irata aut negat amatori oſcula:
aut interdum ultro expetit:ſic ſatiſſaciens indignanti: ut Teren. Nolunt ubi uelis ubi nolis cupiunt ultro.

ℭPOR. Et nimium mero hylæũ:nimiũ pro intolerabili poſuit:hylæus unus cẽtauroꝝ fuit. Notum ẽ autẽ
prælium qđ inter lapythas & cẽtauros in cõuiuio nuptiali perithoi & hyppodamiæ exarſit. Telluris iuuenes:
gigãtes dicit.⁋ Vnde piculum fulgẽs cõtremuit domus: p a q̃bus ut eſt illud Terẽtianũ:a prædonibus:unde
emerat ſe audiſſe.⁋ Tuq; pedeſtribus dices hyſtoriis p̃lia cæſaris:hoc eſt ſoluta & ciuili oratiõe.⁋ Lucidũ ful
gentis oculos:pro lucide fulgẽtis:ut Vir.ait horrẽdũ ſtridẽs: p horrẽde.⁋ Et bene mutuis fidũ pectus amo
ribus:ordo.bñ fidũ.i.ualde fidũ.nec daſ brachia.i.ſaltare.⁋ Diues achemenes: Achemenes rex parthoꝝ fuit.
⁋ Aut pinguis phrygiæ mygdonias opes:a mygdone rege:q phrygiã tenuit.⁋ Præmutare uelis crine lyciniæ:
ſenſus eſt:num tu uelis accipere parthycas aut phrygias diuitias ut lyciniæ fructum amittas?⁋ Plenas aut ara
bum domos:plenas pro opulẽtis dictũ eſt.⁋ Dum fragrãtia detorquet ad oſcula ceruicẽ. Magnifice depinxit
faſtidiũ mulieris auertẽtis ab eo q oſculari ſe uelit:qđ ideo facere ſolẽt ut irritẽt amãtibus deſideriũ ſui fra
grantia:ergo oſcula maiora itelligamus:hoc eſt ex deſiderio mulieris ardẽtia oſcula: quæ oſcula.ſ.uelit ſibi a
poſcẽte extorqueri.⁋ Aut facili ſæuitia negat. Quid ẽ facilis ſæuitia utrũ qua facile iraſciſ:an quæ facile mol
liſ.⁋ Interdũ ra.oc. Rapere occupet iraſcẽti amatori iã ſatiſſacere cupiẽs:& totũ hoc mira energia exp̃ſſum ẽ.

ℭCHRI. Pœno:carthaginẽſi.hi.n.phœnices ſunt:q duce didone in aphricã profecti urbẽ illã cõdiderũt:
græce.n. φοινιξ dr phœnix: ſed latini aſpiratiõẽ primæ lr̃æ detrahunt & oi mutãt in œ: uñ fit pœnus:a quo
nõ pœnicus ſed punicus eſt. Primus autẽ. C. duillus cõſul claſſe i mari ſiculo carthaginẽſes ſupauit: deq; illis
triumphauit:qua de cã ppetuus quoq; ei honos habitus eſt:ut reuertẽti a cœna tibicine canẽte funale p̃ferreſ:
⁋ Mollibus:laſciuis:teneris & nõ illis quos magnaꝝ reꝝ hyſtoria poſtulat.⁋ Aptari:cõuenieter iũgi: aptũ.n.
dicimus idoneũ & qđ bene quadret. Eſt.n.a uerbo græco απτω.i.tango. Eſtq; tranſlatio ab ædificatione in qua

dicimus idoneæ opus ſurgere ſi quadrati lapides totis ſe lineis tangunt. Tunc enim aptari lapides & ipſi qua/
drare dicuntur. Ordo eſt: o Mecœnas nolis aptari a me mollibus modis cytharæ longa bella numantiæ: nec
durū Hānibalē: nec mare: nec ſæuos lapytas: ſed de lapytis diximus. ¶ Telluris iuuenes. i. gigātes: & quaſi no/
mē interpretatus eſt nam cum terræ filios illos fabulent uoluit ab eo dici qđ eſt γιγνομαι ſio γη γη terra: quaſi
ex terra geniti: hoꝝ fabula ſuo loco expſſa eſt. ¶ Fulgēs domus ſa. i. cœlum nam illud reſcindere conati ſunt.
¶ Veteris: qa ante Iouem: & in prima ætate regnauit. nam fuit ogyge athenis regnāte: & cum Titane fratre bel
lum geſſit uel reſpexit naturam ſyderis: in cuius tutela ſenes ſunt. Quia & reꝝ uetuſtaꝝ inquiſitores produ/
cit ſaturnus. ¶ Pedeſtribus: orōne ſoluta ſcriptis: melius q̄ ego q carmina ſcribo quæ oratio uidet equeſtris.
¶ Regum colla: nam uicti reges ante curꝝ cathenis uincti. in triumpho procedebant. ¶ Lyciniæ: nō placet quæ
mecœnatis ſit uxor: cum ueluti laſciuam illam laudet: ſed potius poetæ amica: quā more amantium domi/
nam uocat. ¶ Lucidum: pro lucide nomē pro aduerbio. ¶ Fulgentes: quæ laus in oculis ſuprema eſt. Mutuis
inuicem bene reſpondentibus. ¶ Quam: laudauit hactenus a bonis corporis: nūc laudat a bonis animi. ſ. ab ar/
te. ¶ Nec dedecuit: liptote eſt. i. bene decuit. ¶ Ferre. p. ch. i. mouere pedē ad numeros choreæ. i. ſaltare. ¶ Nec
certare ioco: laudat a iocis. ſ. ab ea ſpecie ioci quæ urbanitas appellatur: in qua ſunt facetiæ: lepores: ſales & di/
cta. Sed ut rem diligentius aperiam: ut ludum in re atq corporis exercitatione: ita iocum in uerbis dicimus:
ut in plurali & iocos & ioca inuenias. Eſt autem iocus quo in orōne riſum mouemus: huius duo ſunt genera:
alterum q uiro quoq ingenuo & modeſto optime quadret: alterū ſcurrile oīno ſeruileq eſt: nūquāq ingenuo
uiro adhibendum. Primū ergo urbanum: Secundum ſcurrile uocāt. ¶ Tētatq: nihil aliud iocis niſi ut riſum
moueat: nam ut ſale aſperſæ epulæ guſtatu iocundiores multo ſunt: ſic oratio iocis ſallibuſq condita gratiſſi/
ma ſemp eſt. Sed ut placet Iulio Cæſari apud Ciceronē: Quinq de riſu q̄rēda uident. ¶ Quid ſit. unde ſit: an
in orōne ſit adhibēdus. Quatenus in illo ꝓgrediēdū. Poſtremo quot eius genera exiſtimāt. Quid ergo riſus
ſit iubet Iulius in eo loco a Democrito peti. & ꝑfecto res eſt: quæ niſi ab hoīe phyſico non ſatis recte explica/
ri poſſit: itaq ut pauca de multis ab ipſis mutuemur: riſus dupliciter cōſideratur: aut eſt qdam motus pecto
ris & faciei: & ſic uidemus eſſe accidēs quoddam opatiōis uirtutis motiuæ. Aut ut ē certū quiddam quod eū
motum ꝑcedat. Quapp iure tūc diffiniri poterit. Riſum eſſe accidēs ſiue paſſionem uirtutis ſenſitiuæ itrinſe
cæ ſub apprehenſione delectabilis: qua mouet appetitus ad mouēdum tales partes. Et q̄ñ non mouet appe/
titus niſi ui uirtutis exiſtimatiuæ cōcurret ēt ad riſum actus talis uirtutis. Quáobrem ut excitet riſus concur
rit & ſenſitiua & exiſtimatiua uirtus: qbus citat appetitus q eſt primum & imediatum principium huius mo
tus: neq tamē i aliis aīantibus cōmouet appetitus aut faciem aut pectus ad ridendum: ná res hoīs propria ē.
Habes igit cām efficiētē & ꝓpinquam & remotam. Materialis aūt ſunt ipſi ſpūs cum calore naturali: quorū
extenſione ad exteriora fit riſus. ¶ Animi. n. noſtri q̄primū aliqd aduertunt quod appetendum ſit: ſtatim ad
id accedere conant. Quapp uehemēter diffundunt ac relaxant: & ꝓfuſi profundūt atq extendunt ſpūs: ſpūs
autem extēſus extendit corpus: cōtra ex re triſti atq fugienda contrahit aīus contractuſq rurſus ſpm̄ contra/
hit: & ille itidem corpus: hinc lachrymæ: nam cū contrahit atq comprimit corpus exprimatur ab eo humor
ut ex compſſa ſpongia neceſſe eſt. Sed redeo ad lætitiā: ut ponam quod a magno Alberto in libris de aīalibus
non omittit. Eſt. n. in aīali membrana quædam ſatis tenuis ſed dura: in qbuſdam ſui ptibus carnoſa in rhe/
tis ſimilitudinē: unde uulgo id ei nomē impoſuerūt. Græci poetæ illam phrenas appellāt: cuius nōis rōnem
alio i loco reddemus Phyſici aūt eiuſdē linguæ ēt diaphragma nūcupāt: qm̄ ueluti paries qdam cor pulmo/
nemq ſepiat & a iecore lieneq ſeparet: nam φραττω græce ſepio & obſtruo ſignifi cat: idem ēt διαφραττω ea/
dem rōne latini ſeptum a ſepiendo dixere. Verba ſunt Cornelii celſi. Sub corde atq pulmone tranſuerſum ex
ualida membrana ſeptum eſt Appellarunt præterea latini quádo ꝑcordia: quáuis hoc noīe oīa exta ſæpe ueni
ant. Hic igitur paries ſiue ſeptum. ſiue diaphragma appellandum putes ab ea de qua diximus extenſione mo
tus cōcaleſcit. Calefactuſq ſenſus penitus imutat & reſoluit totum corpus i gaudium. Riſus. n. inſequitur ta/
cto pariete uel membro uicino parieti: nam cum illo tactu motus ſit paries: & ſic calefactus diffundit ſpūs: &
reſoluit & mutat intellectus: q cōtinebat corpus: & ridet nimis profuſe: hinc eſt cōcuſſio multa & diſſolutio
neruoꝝ ex calore diffuſo i ipſis. Solus aūt homo ridet: qa nō pellem habet ſed ſubtiliorē cutem: q̄ tacta mo/
uet paries: ſi tangat ſub axillis: q locus uicinior eſt ſepto. Vnde putauerūt ꝙ ſi quis in ea pte uulneretur mini/
me doleat. Quod ſi quis quærat quare ex re ridicula ſæpe in ꝓfuſum riſum magis prorumpamus: q̄ ex ali/
qua ſubdita fœlicitate: reor id eē cauſæ: ꝙ i ridiculo nulla re impediat aī profuſio: in re aūt magna & fœlici
q̄uis maius gaudiū excitet: ineſt tamen qdam profundior cogitatio & cura rei quæ ꝓſpere euenit: Hæc autem
aīum cōtinet ne ſe oīno offundat: Quod nō euenit in ridiculo: nam ibi lætitia diffundit aīum: nulla reprimē
te cogitatione aut cura. Hæc oīa ſubticuit Cicero: quæ de cā efficiente riſum dici poterant: non qa illa ignora/
ret: ſed qa tam exq̄ſita phyſices diſputatio pſonis & rei non multū quadrabat. reliqua āt exacte ꝓſecutus eſt;
Sed id in primis ꝙ materia riſus & q̄ſi obiectū quoddā & regio quædā: unde riſus proueniat: ſit turpitudo q/
dam & deformitas: non tamen turpiter enarrata: nam qđ tertio loco quærebat minime dubitandū conueni/
re & oratori & urbano uiro riſum mouere: nam & ipſa hilaritate beniuolentiá nobis excitamus: & admirantur
auditores acumen ſæpe uno uerbo poſitū. Significat poſtremo ex ipſo ioco nos & politos & urbanos & erudi/
tos eſſe. Et qđ non minimi faciendum eſt; grauiorū rerū triſtitia ac ſeueritas ioco facile mitigatur. Habēdus
tamen eſt modus in riſu mouēdo: ná nec inſignis improbitas & ſcelere uincta. Nec rurſus miſeria inſignis agi/
tata ridet: ná flagitioſi nō ridiculo: ſed maiori q̄dam acrimonia uexandi ſunt. Miſeri aūt nullo mō illudendi
uident: niſi ſe forte iactēt. Ergo eos facile ridebimus: q neq magno odio neq rurſus miſericordia magna di/
gni ſunt. Maximū aūt ſæpe riſum ea mouēt q ita auditorē decipiūt: ut cū ægora credant acerbiora tamē eſſe
depræhēdunt. Interptabar olim noſtri Petrarchæ elegias lyricoſq qbus lauram canit. Adherantq aduerſarii

qui lauram mulierem fuiſſe negarēt:aſſererētq̨ nō illo noīe puellam a ſe amatam itelligi:ſed aliud allegori-
ce ibi latere.Rogabā qd nam illud eſſet:& ut id me docerent ſummis præcibus cōtendebam:illi autē magnū
profecto id eſſe:ſed tamē qd ſit neſcire fatebanť. Hic ergo ridiculi occaſionē nō prætermiſi:ſed i maxima au
ditoꝝ frequentia ueluti conuictus:& pudore conturbatus:malo inq̄ ingenue fatendo inſcitiam meam a uobis
accuſari q̄ iniq̨ defendēdo peruicaciam damnari.Duo ſunt quæ aduerſarii mei ꝑferunt alterum non fuiſſe
mulierem lauram:quod ego adhuc non do.Alterum quod ego ita liberaliter eis concedo:ut etiā ſi quis illos
mendacii i iudiciū uocet uadimoniumq̨ facere cogat uadem me præſtare decreuerim:atq̨ hiccū ueluti pu-
dore impeditus dubitabundus aliquātum ſubſiſterem:& illi uictoria geſtientes inuicem intueri:alioſq̨ circū
ſpiciendo meæ confeſſionis teſtes citare quodam nutu uiderenť ; atq̨ tota iam ſchola auribus erectis qd di-
cturus eſſem expectaret.Tunc ego proſequens:aiunt inq̄ quid ſibi poeta in laura uelit ſe plane neſcire : quod
ego ita utraq̨ manu do : ut iure me iurando obſtringam:ut niſi hoc ueriſſimum ſit nihil ſit unquam futurum
uerum riſit tota ſchola:cum dictū falſum fuerit:& illi ambiguitate orationis ad cōtrariū exitum q̄ putabant
decepti ducerenť.Dicunť autem facecie hi ioci:in quibus aliquē aut dictis aut actionibus imitamur.& ut pi-
ctores exprimimus.Hoꝝ duo ſunt genera:quoꝝ alterum retractať:alteꝝ dicto.Re cum aliqd uelut ſabellam
narramus:fingimus ea quæ naturæ dictis geſtibuſq̨ conueniant:& nos ueluti mimmos:modeſte tamen exhi-
bemus:imitamur uocem multū & os deniq̨ eius quem agimus:in dicto ridiculū appellamus cum id ,quod
uerbi aut in ſe acumine moueť fingimus.Hæc dicta appellari docet Cice.i epiſtolis ad Cornelium nepotem
his uerbis.Itaq̨ noſtri cum oīa q̄ dixiſſemus dicta eēnt quæ facete & breuiter & acute locuti eſſemus ea pro
prio nomine dicta appellari uoluerunt.Nonius autem pomponius iocos dicteria appellat. In q̄bus qm̄ mor-
ſus latet:placuit græcis ea ſcōmata appellari:nam σκωπτειν mordere eſt , Sūt & ioci in q̄bus feſtiuitas quæ-
dam & hilaris iocūditas & blāditiæ potius q̄ morſus apparet:hos noſtri lepores græci [illegible] dixerunt : a
quo:dicendi genere nōnulli & æmilios & lepidos uocatos uolunt. Vniuerſum aūt hoc locorum genus modo
neq̨ ſcurile ſit:neq̨ inimicum uehemēter nos auditoribus cōmendat.Sed ut in cæteris rebus ſic & hic & ho-
minum & reꝝ & temporum & locoꝝ habenda ratio eſt.Adhibenda moderatio & raritas. Perſtrinxi pauca de
multis nam innumeroſa rerum turba:quas ſcribēdas ꝓpoſuimus:nulli patētior locus relictus eſt:& in angu
ſtiis plura cōplicari fortaſſe poſſunt: explicari autem nullo modo poſſunt . ¶ Sacro die. feſto die:in quo dia-
næ ſacra egerenť. Eſt.n.ſacrum quicqd deſtinatum diis ē. Videť autem ita a ioco ludoq̨ illam laudare: ut tū
laſciuiæ caſtitas non deſit:non.n.ueneris ſed dianæ ſacra cōmemorat.De diebus autem feſtis profeſtiſq̨ alibi
ſcriptum eſt.Sed diei initiū apud athenienſes erat occaſus durabatq̨ ad alium occaſum . Babylonii autem ab
ortu ad ortum diem finire putabant Vmbri & hetruſci a meridie ad meridiem:quod magis uidetur aſtrono-
micæ rōni quadrare. Verum romani a media nocte initium diei dabāt:placuitq̨.M. Varroni q̨ qui ex media
nocte ad proximā mediam noctem nati eēnt eodem die nati uiderenť. Idem oſtēdit Vir.in li.vi.Hac uice ſer-
monum roſeis aurora quadrigis.Iam mediū æthereo curſu traiecerat axem & paulopoſt.Nox ruit æneas nos
flendo ducimus horas.Diei igitur prima pars eſt mediæ noctis iclinatio.Inde gallicinium:inde conticinium:
cum galli tacent:& hoīes ēt tunc quieſcunt:diluculum aūt eſt cum dies agnoſci cœpit.Mane deinde q̨ ab in-
feris locis.i.a.manibus ueniat:uel a noīe boni hoīs.Nam lanubini manū bonum dicunt: cuius cōtrarium eſt
imanis inde meridies quaſi medidies.¶ Nam priſci.r.pro.d.ſepæ ponebant:ut aruena pro aduenā:ab hoc ſu-
pra cæteꝝ tempus occiduū dicebať.Mox ſuprema tempeſtas.Hinc in.xii.tabulis.ſolis occaſus ſuprema tem
peſtas eſto.Deinde ueſpera a ſtella heſpero:a quo tempore dicta eſt ueſperna conuiuium:quod non niſi aduē
tante nocte inibant priſci:cuius rei non ignarus Maro dixit .Nunc eadem labente die conuiuia quærit. Poſt ue
ſperam nox cōcubia erat.ac poſtremo:nox intempeſta:quæ non habet idoneum tempus quicquā agēdi:in has
igitur partes diſtribuebāt diem.i.uniuerſum illud ſpacium:quod ꝑficit una cœli reuolutio : quodq̨ conſtat
ex quatuor & uiginti horis:& lucem tenebraſq̨ continet. Aliquando ita diem dicimus ut ſolam lucem intelli-
gamus:tenebras uero ſub noctis noīe appellamus. Virg. Noctes atq̨ dies patet atri ianua ditis.ponimuſq̨ non
nunquā diem pro tpe.ut Lōga dies hoī docuit parere leones. Eſtq̨ ſnia Marcelli q̨ cum pro tpe ponitur:in fœ
mīnino ponať genere:aliter in maſculino:ſed cōtra multis in locis uidemus. Virg. Poſtera cum primo ſtellas
oriente fugarat Clara dies:& paulo infra. Expectata dies aderat:pro die igitur in utroq̨ genere poneť:pro tpe
uero in fœminino ſolum. Priſci latini in aduerbio ponebant die quinti & die quarti. Et quia īdifferenter e & i
in fine ponebāt pronunciabant ēt die quarte & die qnte. Dicebant & die priſtine pro pridie . Alii tū uolunt:ut
hæc futuꝝ ſignificent. Ponūtq̨ uerba prætoris die noni poſt kalen.qntiles compitalia erunt. De præterito ue-
ro die nono dicebāt. Verū ut ne hoc qdem relinquā in.xxiiii.horas diuidiť dies. Neq̨ illæ pares erant apud an
tiquos ut nūc ſunt:ſed ut lux creſcebat decreſcebatq̨:ita & horæ lucis:nam ſemꝑ in ſex horas lucem:ac in to-
tidem tenebras diuidebāt. Quapropter ab æquinoctio uerno uſq̨ ad autumnale horæ diurnæ nocturnas ſupe-
rabant:Cōtra uero:cum per reliqua ſex zodiaci ſigna quæ auſtrina appellant:ſol diſcurrit. Neq̨ tamē rōne ca-
ret:q̨ neq̨ in plures:neq̨ in pauciores horas reuolutio cœli diuiſa ſit:in.xii.n.ſigna diſtributum eſt zodiacum
& quāuis alia aliis longiori ſpatio aut aſcēdant ad noſtrum hemiſperium:aut deſcendant in aliud tamē ſi qd
in uno loco excedit ſ alio apponatur:ſingula binis horis rem perficiunt. Sed de die hactenus . ¶ Achemenes:
pro maximis diuitiis poſuit Achemenē perſaꝝ regem: qm̄ cæteros mortales diuitiis opibuſq̨ ſupaſſe perſæ
uidētur:ut plurimi teſtanť hyſtorici.Nō tū ꝓprium nomē regis eſt achemenes:ſed oēs perſaꝝ reges a tribu
qua oriūdi eēnt:hoc noīe appellabanť:ut alexandrini reges oēs a Ptolemæo Lagi filio q primo alexādriæ re-
gnauit:ptolemæi dicti ſunt. Sed de pſis ita loqtur. Herodotus. Sūt autē hi i perſia popul.olli arteatæ: perſæ:
paſargadæ:maraphii:mapii:oībus aūt iſtis paſargadæ meliores ſunt. Ex illiſq̨ tribus eſt achemenida:ex qua
pſici reges fuerūt.¶ Mygdonias.i.phrygias:nam & in illis maximas opes fuiſſe conſtat. Fuit aūt Mygdon rex

phrygiæ: quo duce ferunt ideos dactylos ad ſamothracas deueniſſe: & ibi excantationes & ueneficia exercentes eos populos in ſummũ ſtuporem adduxiſſe. ¶ Arabũ plenas. d. hoc maxime pp aromata: nam in arabia fœlici hæc ut plurimum naſcuntur. Thus aũt nuſq̃ niſi in arabia. ¶ Fragrantia: optime olentia: uel flagrantia .i. ex amore ardentia. ¶ Aut facili ſæuitia. Exprimit id quo uehæmenter delectatur amator. Nam neq; uult eã quæ nimis laſciue nihil unq̃ denegat: ſatietas. n. quædam inde oritur. qua oĩa uileſcunt: & ſordent: atq; interdum faſtidium adducit: neq; rurſus illam quæ ſemper pertinax: nunq̃ ſe morigerã præbeat. Quod eleganter a martiale expreſſum uidemus. Inquit. n. Nolo nimis facilẽ difficilẽq; nimis. Verum qđ mediũ eſt: quodq; ĩter utrũq; probaſ. Nec uolo quod ſatiet: nec uolo quod cruciet. ¶ Facili ſæuitia. negat quidem ut ſæua. Quæ res deſiderium auget: nam ut eſt apud Luc. Nitimur in uetitum ſemper: cupimuſq; negata: ſed non diu negat ne fortaſſe cruciet: ergo ſæuitia facilis eſt: præſertim cum ita neget: ut tñ cupiat extorqueri a poſcente quod non accipit. Deniq; ut oſtẽdat deſiderium ex penuria accẽdere illam uelle cruciatum aũt afferre nolle: addit ꝙ ipſa occupat rapere. i. ꝑuenit ut rapiat ꝙ ille nondum dat. Nam teſte Teren. Nolunt ubi uelis: ubi nolis cupiunt ultro: hoc ſi dolo fiat meretricium artificiũ oſtendit. Sin impulſu naturæ ingeniũ muliebre deſcribit.

¶ Ode. xiii. tricolos tetraſtrophos de arboris caſu: & inferis.

ILle & nephaſto te poſuit die
Quicunq; primũ & ſacrilega manu
Produxit arbos in nepotum
Perniciem: opprobriumq; pagi.
Illum & parentis crediderim ſui
Fregiſſe ceruicem: & penetralia
Sparſiſſe nocturno cruore
Hoſpitis. ille uenena colchica
Et quicquid uſquam concipitur nefas
Tractauit: agro qui ſtatuit meo
Te triſte lignum. te caducum
In domini caput immerentis.
Quod quiſq; uitet. nunq̃ homini ſatis
Cautum eſt in horas: nauita boſphorum
Pœnus perhorreſcit. neq; ultra
Cæca timet aliunde fata.
Miles ſagittam & celerem fugam
Parthi. cathenas partus & italum
Robur ſed improuiſa lœti
Vis rapuit rapietque gentes.

Argumentum. ODES. XIII.

¶ ANT. Oppreſſus arbore decidente Horatius quæ ſuo in pago ſabino fuerat deteſtatur hic eius conſitorem: oſtendit poſtea nunq̃ ſatis eſſe hominibus cautum ad euitanda pericula mors enim ĩprouiſa rapuit rapietq; gentes: ſcribit inde ſe pene inferos adiiſſe uidiſſeq; æacum iudicantem. Sappho quoq; atq; alcæum fidibus canentes: quæ omnia maxime mirabãtur umbræ. ¶ Ille & nefaſto te poſuit die. Ode eſt ſimilis nonæ libro. i. ¶ Ille & nefaſto. Ordo eſt O arbos: ille quicunque primum te produxit in nepotum perniciẽ opprobriumq; pagi poſuit & nefaſto die & manu ſacrilega. ¶ Nefaſto die. non faſto. ſed abhominando. Erant autem dies faſti quibus licebat ſine piaculo fari prætori tria uerba ſolemnia. ¶ Do. dico. addico. nefaſti uero quibus ea fari ius nõ erat: & ſi fati fuiſſent. piaculum faciebant. Auctor eſt Varro: diximus & plura ſuperius. ¶ Sacrilega manu. i. peſſima ſceleratiſſima: ſacrilegus. n. proprie dicitur qui ſacra legit. i. furaſ. ¶ Perniciem exitium & necem. ¶ Opprobriũ crimen dedecus & infamiã: Propter domini oppreſſionem arboris cãu. ¶ Pagi. pagus uilla dicitur a πηγῆ quod eſt fons ut Feſtus ait. ¶ Penetralia. penetrale eſt proprium omnis interior pars domus: ut Seruius ſecundo ſcribit. ¶ Venena colchica. uerſus eſt hipermeter ſcãditur igitur cum ſequenti: in ponto autem ubi colchi ſũt ꝓuẽtus eſt maloꝝ graminũ. Idẽ uero Epodo penultimo ait. Cales uenenis officina a colchicis. De qbus latius dictũ ẽ in epodo quinto. Quod qſq; uitet: oſtẽdit nunq̃ ſatis cautũ eſſe poſſe hominibus improuiſæ mortis ſæuitia & fatoꝝ caſu iminenti. ¶ In horas. id eſt hora q̃q;. ¶ Boſphoꝝ. Duplex ẽ boſphorus thracius & Cimerius eſt autem anguſtum mare quo io in bouem mutata enatauit conſilio iunonis. inde ſic appellatum. Dionyſius & mela ſcribunt. ¶ Pœnus nauita. hunc pro quocunq; poſuit. Eſt autem ſenſus ꝙ multi timent loca tantum perículoſa quibus prætermiſſis putant ſe tutos. ſed decipiuntur: fata enim obſtant & ubi non credunt opprimuntur.

Pagus
Penetrales
boſphorum
Penetrale

¶ ACR. Ille & nepha. Execraſ arborẽ: cuius caſu in agro ſuo ſabino pene periclitatus eſt funeſtã eam & inſtitutorem eius dicens: & eſt ordo arbor ille qcũq; produxit te primũ in nepotum ꝑniciem & opprobriũ pagi poſuit &c. ¶ Nephaſto. d. &. ſ. m. i. ne. nepotes pro poſteris poſuit. ¶ Opprobriumq;. p. tanq̃ ad totius pagi uel totius regionis pertineret infamiam: ſi famoſus ager morte dñi fuiſſet. ¶ Fregiſſe. nouo uerbo execratus ẽ parricidam. ¶ Et penetralia. domus ſecreta in qbus hoſpes fuiſſet occiſus: & fœdus hoſpitale uiolatum tãq̃ minus eẽt ſi homicidium diceret ꝑpetratum. ¶ Venena. c. ſpecialẽ prouinciam: poſuit pro generali crimine. Colchos. n. ſchythiæ ciuitas eſt ex qua Medæa fuit uenenis & magica arte potens. ¶ Quid quiſq; uitet. Sẽtentia qua dicit improuidas hoĩum mentes nulla fatis obuiare cautela nec metuere periculum: niſi cui ſit proximum: & tñ multos improuiſis opprimi ꝑiculis. ¶ Nauita boſphoꝝ. aut boſphoꝝ ꝓ quolibet freto dixit aut pœnũ pro quolibet nauta multum. n. diuiſus eſt pœnus a boſphoro. Boſphorus. n. ponti ſunt fauces ubi pp anguſtias aſſidua naufragia fiunt: nomẽ aũt diciſ accepiſſe ꝙ inde in bouẽ io mutata tranſierit: quaſi boſphoros. ¶ Et celerem fugam: fugiẽtes. n. parthi ſagittis uehẽmentiores ſunt. Virgi. Aut miſſam parthi poſt terga ſagittã. ¶ Vis: uiolentia inexorabilitas: dum quiſq; timet hoc aut illud rapitur ſæua morte.

¶ POR. Ille & nephaſto te poſuit die. Hac ode execraſ arborem i ſabino agello ſuo: ꝙ ſuper deambulãtẽ

ſe decidit ac pene oppreſſit. Ne faſto át nõ faſto & abominádo. ¶ Et ſacrilega. m. p. a. Vocatiuo caſu accipe arbos: hoc eſt o arbos: arbos uel quaſi ad illius regionis iſamiá arborẽ ſuũ. ſ. dominũ oppreſſiſſe. ¶ Et. p. ſ. n. c. h. hoſpitis ſui penetralia cruore ſparſiſſe: hoc eſt hoſpitem in domo ſua interfeciſſe. ¶ ille &. u. c. Colchica inquit: qa medæa colchis fuit: quá ſũmá ueneficá fuiſſe hyſtoriæ græcoꝝ tradũt. ¶ In ho. na. b. P. p. nauita his & quæ ſubiecta ſunt ſignificat unũquéq; hoiũm nõ fere piculum timere: niſi cum ꝓximus ſit: uerũtamẽ plerũque ex iprouiſo mala inopinata interuenire atq; opprimere. ¶ In horas. n. b. p. p. boſphorũ fauces ſunt ponti maris unde longiſſima aphrica ſit ꝗ ita pœnus nauita eũ phorreſcat. hũc boſphoꝝ ꝓ quolibet freto poſuit. Freta aũt anguſta maria & cõcitata ſunt oia aũt freta a feruore dicta exiſtimantur.

¶CHRI. Ille & nefaſto te poſuit die. Execrat arborẽ a q̃ piculũ ſibi fuit. Nec putat eá ſeri potuiſſe niſi a ſceleſtiſſimo uiro. Vitupat ergo a ſatore ueluti a parẽtibus maioribuſq; uitupare quẽpiá ſolemus. Poſtréo rẽ ridiculá ſũma grauitate exornat: oſtendẽs nulli mortaliũ ſatis eſſe certũ qđ caueat: Tragiceq; inſurgit & exemplis nitit uariis. ¶ Poſuit: plãtauit. Vir. & ponere uites. ¶ Nephaſto: ꝓ atro & inſœlici poſuit: Atri triduani dicebant erát. n. in quolibet menſe tres poſtridie kal. non & idus mẽſis. Cæteꝝ qđ ſit nephaſtus dictum eſt. Et Ouid. Ille nephaſtus erit per quem tria uerba ſilẽtur. Faſtus erit per quem lege licebit agi. ¶ Produxit: quaſi progenuit: nam arborũ quas ſerimus ueluti parentes putamur. Producere autem quandoq; in longum ꝓtrahere. Vir. Abnegat exciſa uitá producere troia. Quádoq; proſequi: ut nec tua funera mater produxi q̃nq; procreare. Terẽ. Seni aiam primũ extinguerẽ ipſi: qui illud ſcelus ꝓduxit. ¶ Sacrilega ma. i. ipſe ſacrilegus quaſi nephatius. Sacrilegiũ aũt eſt furtũ rei ſacræ: aut uitiũ ſacræ uirgini illatũ. ¶ Opprobriũ: infamiá & dedecus quod ꝓueniat ob probrum. i. pp ſcelus commiſſum. ¶ Pagi: ueluti ad tatius regionis infamiam pertineat. Pagus autem uicus ex pluribus domibus in agro conſtans dictus ἀπὸ τῆς πηγῆς. i. a fonte: ꝗ ex eodem fonte bibant oẽs q eiuſdem ſunt uici. Perſius aũt ſemipaganum ſe appellauit: quia nõ eſſet omnino paganus: quoniam non oino potaret ex poetico fonte: ergo metaphorice dixit ſemipoetam: & chriſtiani paganos eos appellát qui nõ ſunt noſtræ religionis quaſi qui non ſint ciues chriſtiane reipu. ſed ruſticái. ¶ Penetralia: loca magis interna: & recõdita ab eo ꝗ eſt penitus. i. ualde intus. ¶ Nocturno cruore. i. cruore ſparſo nocturno pte: Ná q flagitium cõmiſſurus ẽ latebras ſibi quærit ad ſcelus tegẽdum: Væhemẽter át ſingulis uerbis ſcælus auget. Non. n. ſolũ interfecit hoſpitem: quod ex ſe ingens ẽ ſcælus uerũ interfecit ex inſidiis: qa nocturno tempore: ſuitq; iniuſta cedis cauſa. nam ſi iuſta fuiſſet: non q̃ſiſſet latebras iterfecit domi ſuæ: ergo ſuæ ſe fidei hoſpes cõmiſerat: interfecit crudeliter: quia fudit illius cruorem quo penetralia ſparſa ſũt quaſi repleta. Poſuit ergo duo maxima ſcælera & eius qui parentem: & eius qui hoſpitẽ necaſſet: & necaſſet crudeliter. Cum horrendũ ſcelus putarẽt antiqui polluere iura hoſpitalitatis: quibus Iuppiter optimus maxius præeſſet. Vnde Vir. Iuppiter hoſpitibus nam te dare iura loquunt. ¶ Colchica. colchis urbs eſt ponti: quæ regio & ueneficis abundauit mulieribus: qđ maxime demõſtratur p Medæá: & herbas producit ueneficiis aptas. Vir. Has herbas atq; hæc põto mihi lœta uenena ipſe dedit mæris. naſcũtur plurima põto ergo colchica dixit q̃ſi uehementiſſima & reliqs peſtilẽtiora. ¶ Et qcqd. poſt ſpẽs tranſit ad genus. ut nihil ꝑtermittat. ¶ Cõcipit: plus eſt q̃ ſi dixiſſet efficit qa maiora poſſũt hoies aio concipe q̃ re pficere. ¶ Tractauit. q. d. ſæpius ac uæhemẽtiſſime egit. ¶ Triſte li. iſœlix lignũ: & ppea triſticiá illaturũ. Erát át apđ antiquos in iure pontificio notatæ arbores fœlices atque inſœlices. Fœlices. n. erát: ut Veranius ait: quærcus æſculus ilex ſuber fagus corylus ficus alba prius malus uitis prunus & cornus. Inſœlices uero ex ſnia tarqni priſci erát q̃ i iferoꝝ tutela ſũt: ut ficus atra acriſoliũ pirus. ſiluatica. pruſcus. rubus. ſentes. Quibus arboribꝰ ꝓdigia mala uri oportebat. Aſſerit igit poeta hác eẽ uná ex iſœlicibus arboribus. ¶ Caducũ. aptũ ut caderes. nõ át caſuꝝ ná non ſtaret uerſus. ¶ In domini ca. ſcelus erat in quẽcũq; caderet: ſed maius i dominũ. Maximũ in dñm immerẽtẽ. ¶ Quid quiſq. Miꝝ poetæ ingeniũ ut ex occaſione paruæ rei magna inectat: & q̃ ad uitam & mores maxime ꝑtinent leuioribus iſerat. Oſtendit enim quanta ſit humana imbecillitas: atq; miſeria ex ipſa inſcitia: qua ſæpe non timenda timeamus: contra uero nullus ſit metus ab iis quæ ſũma cũ pnicie iminent. ¶ Quid quiſq; uitet nũq̃ homini ſatis Cautum ẽ: ſnia eſt color rhetoricus. Eſt enim ſnia oratio ſumpta deuita: quæ aut quid ſit: aut quid eſſe oporteat i uita breuiter oſtendit ut illud Vir. una ſalus uictis nullam ſperare ſalutem: & Lucani. Atq; arma tenẽti oia dat q iuſta negat. Aliquádo ſnſa cõfirmat ſubiectiõe rationis hoc modo. Oẽs bene uiuẽdi rõnes in uirtute ſunt collocandæ: qm̃ ſola uirtus in ptáte noſtra ẽ. Nõnunq̃ ẽt efferunt ſniæ dupliciter: aut ſine rõne ſic. Errát q in proſperis rebus oẽs fortunæ ipetus ſe fugiſſe putant. Sapienter aũt ſtatuũt qui temporibus ſecundis caſus aduerſos reformidant. Aut cũ rõnibus hoc pacto. Qui adoleſcẽtium peccatis ignoſcendũ putant: falluntur: propterea ꝗ ætas illa non eſt impedimẽto bonis ſtudiis. At ſapiẽter faciũt q errata illoꝝ caſtigát: ut qbus uirtutibꝰ oẽm uitá tueri poſſint: eas in ætate maturiſſima uelint cõparare. Dixi latius de hoc colore: quoniá uæhementer omne ſcriptoꝝ genus exornat: & ut ab oratore rarius teſte ẽt Cice. ponẽdus ẽ ne uiuẽdi ꝓceptores in dicẽdo eſſe uiderent. Sic contra a poeta ſæpius ponẽdũ cẽſeo: quádo qdem uitæ ꝓ̃cepta ꝓfiteri illũ apprime deceat. ¶ Cautũ: differt cautio a timore: ſed hoc cõmodiori loco. ¶ Nauita: ꝓ nauta per epentesin: ſic Vir. Nauita tum ſtellis numeros & nomine fecit. Fit aũt epẽthesis quotiens in dictiõe ſyllabá addimus: ut Iuue. Quales tunc epulas ipſum glutiſſe putamus indupatore. i. impatorẽ. Huic cõtraria ſyncopa ẽ: p quá ſyllabá dictioni ſubtrahimus ipſam concidendo: ut cum dicimus deum pro deoꝝ. ¶ Boſphoꝝ. qa illac bos portata ſit. Dicũt. n. ion in uaccá uerſam has anguſtias tráſfretaſſe. Ponti. n. fauces ſunt. Habet aũt bizantiũ: quá hodie conſtantinopoli uocant. Hoc mare pp anguſtias piculoſum eſt. ¶ Pœnus: ut Boſphorum pro omni mari ita pœnum pro omni nauta. ¶ Pœni aũt. i. carthagineſes colonia ſunt phœnicum: qui primi pœne oium mortaliũ nauigiis mercaturá exercuerũt. ¶ Neq; ultra. ſ. hæc picula boſphori timet. ¶ Fata: ideſt pernitiem & exitiũ. ¶ Aliunde. i. ab alio loco. ¶ Sagittam & celerem fugam. i. ſagittam quam inter fugiendum emittit.

¶ANT. Quã pene furuæ. Indicat ſe pene iferos adiiſſe uidiſſeq; æacon iudicantem. Sappho & alcæum fi/dibus canentes. ¶ Furuæ: ideſt nigræ. ¶ Eacum fuit: is Iouis filius quem apud inferos bonoꝝ ac malorũ iudi cem ferunt fabulæ hinc ait Oui. in ibin. Noxia mille modis lacerabitur umbra. tuaſq; Aeacus in pœnas inge/nioſus erit. latius tamen diximus circa principium Iuuenalis. Socrates autem in gorgia Platonis refert iouẽ hæc dixiſſe Plutoni. Ego igitur conſtitui iam meos filios iudices. Duos quidem ex aſia. Minoem uidelicet & radamanthum: unum uero ex Europa æacum: hi ergo poſtquã mortui fuerint iudicabũt in prato quodam. — Aeacus — Minos

Quam pene furuæ regna proſerpinæ
Et iudicantem uidimus æacum:
Sedeſq; diſcretas piorum
Aeolis fidibus quærentem
Sappho puellis de popularibus:
Et te ſonantem plenius aureo
Alcæe plectro dura nauis
Dura ſugæ mala dura belli.
Vtrunq; ſacro digna ſilẽtio
Mirantur umbræ dicere. ſed magis
Pugnas & exactos tyrannos
Denſum humeris bibit aure uulgus:
Quid mirũ. ubi illis carminibus ſtupens
Demittit atras bælua centiceps
Aures. & intorti capillis
Eumenidum recreantur angues.
Quin & prometheus & pelopis parens
Dulci laborum decipitur ſono.

ibiq; in triuio ex quo geminæ portant uiæ. Altera qui/dẽ ad tartaꝝ: altera uero ad inſulas beatorũ. Et aſiati/cos Rhadamãthus: eos uero q ab Europa uenient æa cus iudicabit. Minoi aũt id munus iniũgã: ut ipſe di/iudicet ſiqd ambiguũ fuerit: ut iuſtiſſime ꝓcedat iu/diciũ: recteq; fiat tranſmiſſio a ioꝝ: hæc ille: ubi ẽt le/giẽ q uterq; ipſorum uirgã tenet dũ iudicat: minos ãt cõſiderãs ſedet ſolus aureũ habens ſceptrũ. ¶ Sedes piorũ: elyſiũ intelligit: quas beatoꝝ inſulas ſuperius appellari oſtẽdimus. ¶ Aoliis fidibus. i. leſbiis: nã ut ſcri. Dionyſius æolidum inſulaꝝ rupes leſbos ẽ & te/nedos. Vtq; Stra. docet li. xiii. æolica regio ĩgens erat & troiæ adiũcta. ¶ Popularibꝰ. i. eiuſdẽ populi ipſius ſapphus: ait. n. ipſa ad phaonẽ ſcribens. Leſbides infa mẽ quæ me feciſtis amare deſinite ad cytharas turba uenire meas. De illis ergo cõquerebaẽ: ut hic ſappho: amauerat aũt impudice ut aiunt Theleſippã: Mega/ram. athidem: q aliter expoluere quærẽte nõ ꝓcedit. ¶ Alcæe: alcæus in parte operis aureo plectro merito donaẽ: quia tyrãnos inſectatus: multũ ẽt moribus cõ fert: auctor eſt Fabius li. x. ¶ Plenius: Sappho ẽt inqt. Nec plus alcæus cõſors patriæq; lyræq; Laudis hẽt: quamuis grãdius ille ſonet. ¶ Dura nauis: alcæus mi litiam exercuit: uictus tãdem aufugit amiſſis armis: quam rem carmini mandatam in mytilene repoſuit: latius tñ uideto in ode. xxxii. lib. i. ¶ Dura nauis: repe te dura mala nauis: dura mala fugæ: dura mala belli. — Rhadamantus — Leſbos aeolica regio

¶ Bibit aure: auide audit. ¶ Bellua centiceps: cerberum intelligit: cerberus autem dicitur quaſi κρεωβοροσ: . i. carnẽ edens: nam κρεασ caro eſt βοροσ edens de hoc Seneca in Hercule furente ait. Poſt hæc auari ditis ap paret domus: hic ſæuus umbras territat ſtygius canis: qui terna uaſto capita concutiens ſono regnum tuetur: ſordidum tabo caput lambunt colubræ: uiperis horrent iubæ: longiuſq; torta ſibilat cauda draco par ira for/mæ & cæ. ¶ Centiceps: id dicit pp colubras & uiperas caput tenẽtes. ¶ Eumenidum: eumenides per antiphra ſin appellanẽ tres infernæ furiæ alecto. Theſiphone. & mægera: mites. n. interpꝛtanẽ: de iis uero latius li. i. Ge. Et i carmie de floribus. ¶ Prometheus: de hoc late li. i. uideto. ¶ Pelopis parẽs. i. Tãtalus: de quo ſupius mul/ta. Et Oui. li. ii. de amoribus inqt. qrit aqs in aqs & poma fugacia captat Tãtalus: hoc illi garrula lingua dedit. — Tãtaluſ

¶ACR. Quã. p. f. r. p. ac ſi diceret paruo iterſtitio retenti ſumus. ¶ Furua: myſtico noie dicebaẽ proſerpia aut furuæ flauæ matronimicon: ut flaua ceres: alii uolũt furuæ nigræ poſitũ: unde & furua putant dicta qua cõmittunẽ obſcuro. ¶ Et iu. uidimus æacũ achillis auum: q pro iuſtitiæ bono ẽt apud inferos iudiciũ meruiẽ ſe perhibeẽ: unde & Iuue. Quas torqueat um. ea. ¶ Sedeſq;. d. elyſias: ut Vir. Sed amœna pioꝝ cõcilia elyſiũq; colo: ut oſtẽderet ſe pene iferos iminẽte uidiſſe piculo. ¶ Diſcretas. i. ſeparatas. ¶ Aeoliis fidibus. q. ſ. ſappho poeta de æolia fuit: dialecto in carminibus ſuis uſa quæ chordarũ ſignificatione cõmemorat. Querebaẽ autẽ Sappho de puellis ſuis ciuilibus q non amarent: quem ipſa diligebat. Ordo eſt: & q̃ pene uidimus Sappho æoliis fidibus querentem de popularibus puellis. ¶ Et te. ſ. p. au. a. p. Alcæus nomẽ poetæ eſt lyrici a quo & metrum alcaicum dictum eſt: ordo eſt: & pene uidimus te Alcæe plenius ſonantem plectro aureo dura mala nauis: & dura mala fugæ: & dura mala belli. ¶ Vtrũq;. i. oia ſupradicta. ¶ Digna. ſ. i. & ſuæ nauigationis mala & fugæ & belli audiuit eum plenius ſonantem. Qui res bellicas & nauigationem ſuã ſcripſit dum a pythaco tyranno ciuitatis ſuæ pulſus eſſet: eo q mytilenenſibus amorem libertatis ſuaderet: quos poſtea collecto ex/ercitu ſuperauit. ¶ Plenius: fortius. ¶ Aureo: meliore: aut aureo plectro propter celebritatem carminis dixit. ¶ Vtrunque: aut ſappho & alcæum: aut fugam & pugnas: aut certe carmina quæ ſic facta ſunt ut adyti alicu/ius putarenẽ digna. ¶ Denſum. h. ſtipatum ad audiẽdum pugnas cõpoſitas: ut hæret pede pes denſuſq; uiro uir. Ordo eſt: ſed uulgus denſum humeris magis bibit aure pugnas & exactos tyrannos. Exactos aut amore libertatis expulſos tyrãnos: aut facilitatem alcæi expreſſit ut ille carmina dulciſſima fudiſſe uideretur. ¶ Bi bit: auide audit. ¶ Bellua. c. cerbeꝝ dixit pro multitudine anguium qui in capite eius eminebant: finitum nu/merum pro infinito poſuit: ut tibi noia mille: oſtẽdit autem nõ imerito populos delectatos dũ cerberus car/minis potuerit amœnitate mulceri. ¶ Recreantur angues. delectantur. Nam eſt animal anguis auditus capax mali & boni: ut frigidus ſ. p. c. r. a. ¶ Quin &. p. prometheus raptor per ferulam ignis diuini uulturis paſtum dum oblectatione teneretur oblitus eſt: Iapetus & tantalus pro carminibus damnati pœnaꝝ requiem apud

inferos habuiſſe carminũ delectatione a poeta firmant. Vir. Quin ipſe. ſtu. do. a. in. le. tar. ¶ Dulci laborꝛ. d. ſ.
figura dicit laborꝛ: pro eo: quod eſt fallit in laboribus: & ſenſum laboris amittit: dum carminibus delectat.

¶ POR. Quam. p. f. r. p. furua nigra ſignificat: unde furta putãt dicta ꝙ per nigriores aeris tenebras maxi-
me fiãt. ¶ Sedeſq; diſcretas piorꝛ: diſcretas. i. ſeparatas: piorꝛ autem elyſios campos dicit: quos ſeparatus aiũt
a cæteris locis inferorꝛ: Acoliis fidibus querẽtẽ ſappho puellis de popularibus. Aeoliis fidibus inqt: quia ſap
pho æolis dialectu in ſuis carminibus uſa ẽ: Quæritur autem ſappho a puellis ciuibus ſuis ꝙ uden nõ amet
quam ipſa diligebat amens. ¶ Et. r. ſ. p. a. alcæe dura nauis plectro plenius inquit ſonantem: quia alcæus ro-
buſtiur eſt: ideſt bellicas res ſcripſit: & nauigationem ſuam cum a tyrãnis mitylenenſibus pulſus eſt. ¶ Au-
reo autẽ plectro: propter dignitatem carminis dixit. ¶ Vtrunq. ſ. d. ſ. m. u. d. ¶ Vtrũq. ad ſappho & ad alcæũ
refert. ¶ Denſum. h. b. a. u. Multitudinem: ſcilicet umbrarum ad audiendum conuenientium. ¶ Bibit autem
aure. Cupidiſſime audit ſignificat. ¶ Quid myrum. u. i. c. ſenſus eſt non eſt mirandum ſi illum umbræ liben
ter audiunt: cum Cerberus & angues eumenidum ſtupeant admiratione carminis illius. ¶ Bellua centiceps:
Cerberum dicit ꝓpter multitudinem anguium: qui ex eo emanant: centiceps recte dicitur. ¶ Et pelopis pa
rens: tantalus: ſcilicet laborum decipere ſono. Audax figura laborum decipere: uult enim intelligi audienti il
li ſenſum laboris auferri.

¶ CHRI. Regna furuæ pro. i. infernũ: cuius illa: cum Plutoni nupſerit regina eſt. ¶ Furuæ: nigræ: unde fur
tum quod in tenebris peragat. Acron autem ait hoc myſtico nomine Proſerpinam uocari: aut furuæ: ideſt fla
uæ: ut ſit ſibi matronimicon: quia Ceres mater flaua cognominatur. ¶ Iudicantem Eacum. Eacus Iouis & ægy
næ filius pelium patrẽ achillis genuit: Regnauit in ænopia inſula: quã deinde a matris noĩe ægynam nomina
uit & ꝑ excellẽtem huis iuſtitiam iferis poſt murtem iudicẽ datũ fabulant poetæ Iuue. Quas torqueat um
bras eacus. ¶ Sedes diſcretas. i. diuiſas a ſuppliciis & a pœnis: & intelligit cãpos elyſios in qbus umbræ piorꝛ
placidæ qeſcunt. Elyſios aũt uocari docet Virg. Quãuis elyſios miret græcia campos. Et i. vi. Quiſq; ſuos pa
timur manes ex inde ꝑ amplum Mittimur elyſiũ: & pauci lœta arua tenemus. Et in eodẽ libro locũ deſcribit
Deuenere locos lœtos & amœna uireta Fortunatorꝛ nemuꝝ ſedeſq; beatas. Largior hic campos æther: & lu-
mine ueſtit Purpureo: ſolemq; ſuum ſua ſydera norunt. Secretos ergo a Tartaris ubi impii puniunt. ¶ Et Aeo
liis fidibus querentem ponit in cãpis elyſiis Sapphu & Alcæum: de qbus alibi dictum eſt. Eſt autẽ Sappho in
accuſatiuo ut Dido in hoc uerſu. Et noĩe dido ſæpe uocaturum. Acoliis leſbiacis. Nam leſbius a quo iſula de
nominata eſt æuli filius fuit. ¶ De popularibus: nõ ſuis: ſed phaonis: quærebat enim impulſa Zelotipia: ne a
ſe amatum phaonẽ ad ſe conuerterẽt. Dixit igit popularibus nõ ſuis ſed phaonis: & intelligit de ſiculis. Nam
phaon relicta leſbo & in ea ſappho in ſiciliam patriam ſuam redierat: hinc illud in elegia. Hic tibi ſicilides ue
niunt noua turba puellæ. Quid mihi cũ leſbo ſicilis eſſe uulo cæterꝛ popularis poſſeſſiuum eſt a populo: ut
ipſe alibi. Et populares uincẽtem ſtrepitus & natus rebus agẽdis. Sed nõnunq̃ dicimus popularem qoaſi ple-
beum: unde dicimus ueſtẽ popularem: ideſt uilẽ & plebeam. Cicero i libro ufficiorꝛ. Popularibus eni uerbis
eſt utendũ & uſitatis cum loqmur de opione populari. Dicimus ẽt popularẽ eũ uirꝛ: q ſibi populi fauorẽ con
ciliat. Idq; nõ ſimplici uia fit ſed duplici. Nam ſunt q populi beniuolẽtiam acq̃rũt bene de rep. ſentiẽdo: & ea
quæ ad ſalutem & dignitatem populi ſpectant recta cum rõne agendo. Cicero in catilinam. Intellectum enim
eſt qd intereſſet inter leuitatẽ concitatorum ac animum uere popularẽ ſaluti populi cõſulentem. Sunt itidem
populares q largiendo & adolando & aliis corruptelis populi ſibi beniuolentiam captant: cum populos plæ-
rũq; magis quæ placeant q̃ quæ deceãt concupiſcat. Sed illi bonis artibus ad honores nituntur. Hi uero quo-
niam bonæ artes deſunt: dolu rem aggrediunt: tantũq; inter utrũq; intereſt quantum inter uerum amicum &
adulatorẽ. Capimos etiã popularem pro eo qui ſit eiuſdem ſurtis & ſortunæ. Vnde terẽtianus ſeruus getam
itidem ſeruum popularem ſuum appellat. ¶ Plenius: altiori ſtilo q̃ ſappho alcæus a quo alchaicũ carmẽ iuẽ
tum eſt: his uerbis a Quintilião deſcribit. Alcæus in parte operis aureo plectro merito donat. Qua tyrãnus
inſectatus multum ẽt moribus cõfert. In eloquẽdo quoq; breuis & magnificus & diligẽs plurimumq; Home-
ro ſimilis: Sed in luſus & in amores deſcẽdit maioribus tamẽ aptior. Hæc Quintilianus. Scripſit autẽ res bel
licas & nauigationẽ: dum a pythago tyrãno pulſus ẽ: ꝙ mythilenẽſibus libertatẽ ſuaderet: Ac demum colle-
cto exercitu tyrãnum ſuperauit. ¶ Aureo plectro: excellenti ſtilu. Fingit autem ꝙ apud inferos cantet alcæus
duca mala nauis. i. nauigationis: & dura mala fugæ: ideſt exilii: & dura mala belli quod non ſine ſumma diſ-
ficultate geſſit aduerſus tyrãnum. ¶ Vtrũq; ſentẽtia eſt ꝙ umbræ utrũq;. ſ. Sappho & alcæũ mirantur cum di
cant res q̃ ſint audiendæ. ¶ Sacro ſilentiu: ideſt cum religioſa quadam attentione: uel eo ſilentio quod in ſacris
adhibebãt. Vnde eſt illud: animis linguiſq; fauẽtes. Ordo autem ſit. Vmbræ mirantur utrũq; dicere digna ſa-
cro ſilentio. Sed uulgus denſum: ideſt ipſa ad audiendum conſtipata turba umbrarum magis bibit pugnas &
tyrannos: ideſt pugnas geſtas contra tyrannos: & quia fauent poetæ uirtuti in eo bello gerendo: & quia in ſcri-
bendo ſtilus grandior eſt. ¶ Bibit: ita auide audit: ut quæ audit intimis ſenſibus reponat. ¶ Sic Propertius. In
cipe ſuſpenſis auribus iſta bibam. ¶ Denſum: ſtipatum ad audiẽdum. ¶ Vulgus: ſolum ex latinis noĩbus eſt:
quod per us in ſecunda declinatione neutri ſit generis ad ſimilitudinem alterius nominis quod eſt pelagus:
& græcum eſt. ¶ Dicere: cãtare: ut dicite quãdo quidem molli cõſedimus herba. Et alterius dicetis amant al
terna camenæ. ¶ Quid mirum: quaſi nullum mirum ſit ſi umbræ humanæ moueãtur: cum mõſtra moueri
uideamus. ¶ Bellua: cẽticeps: fortaſſe briareum itelligit: cui fuerũt quinquaginta capita: & cẽtum manus: toti
dẽq; pedes: & tũc ſeparabimus a ſequẽtibus. Acron aũt itelligit de turba anguiũ: q pro capillis aſſunt furiis.
¶ Recreent: delectẽtur. Nam uidet aĩal capax: mali & boni. Virgili. Frigidus in prato cãtãdo rumpit anguis.
Angues itorti capillis eumenidũ recreãtur. i. q ſunt ꝑ capillis i capite eumenidũ itorquẽtur. ¶ Prometheus:
de quo dictum eſt. ¶ Pelopis. p. Tãtalus. ¶ Decipit laborum: dulci ſono. i. deceptus a ſono obliuiſcit laborũ,

Nec curat orion leones:
Aut timidos agitare lyncas.

¶ANT. Nec.c.o.le.uolũt poetæ idẽ ſtudiũ apd iferos quoq; quęq; ſectari.uñ Vir.li.vi.ait q̃ gr̃a curꝑ Armorũq; fuit uiuis:q̃ cura nitẽtis Paſcet equos eadẽ ſequit tellure repoſtos de orione uero lib.i.¶ Lyncas. Lynx aĩal eſt maculoſum.Vir.li.iii.Geor.Quid lynces bacchi uariæ in æthiopia uulgo naſcunt:ut ſcri.Pli.lib.viii.q etiã lib.xxviii.ca.xviii.inqt peregrinæ ſunt & lynces quæ clariſſime omnium quadrupedũ cernũt.

¶ACR. Nec curat orion leones.Orion uenator fuiſſe narrat Huius umbram dicit uenatiõi carmina pſer re uigentem ibi apud inferos ſtudio:quod habuerat inuita.ut Vir.Quæ cura.n.p.e.eadẽ ſequit tellure repoſtos.¶ Lyncas.ideſt dammas:ut quid lynces bacchi uariæ:& genus acre luporum.

¶POR.Nec curat oriõ iã.dicit orionẽ uocari a ꝓpriis uenãdi uoluptatibꝰ:agitat ergo ac p hoc ſeq ſignificat.

¶CHRI. Nec orion leo.credũt iiſdẽ rebus apud inferos delectari umbras quibus uiuentes hic delectabãtur.Virg.Quæ gratia curruum amorũq; fuit uiuis:q̃ cura nitentes paſcere equos eadem ſequitur tellure repoſtos.Ergo ut apud ſuperos uenationibus delectabat Orion ſic & nunc apud inferos delectat.¶ Lyncas.i maſculino protulit.Vir.contra.Quid lynces bacchi uariæ & genus acre luporum.Sunt aũt lynces quos ceruarios lupos appellant uiſu acutiſſimo:ſed nulla memoria.Nã ſi quamuis infame mandens forte reſpexerit tãta ſubito obliuione inuadit ut digrediens aliũ cibum quærat.Sunt tñ qui uelint alium eſſe lyncem: aliũ ceruarium lupum & lyncũ dicunt urinam humi cõgelari atq; areſcere & in gemmas uerti carbunculis ſimiles igneoq; colore rubeſcere:uocantq; lyncuriũ lynces nouerunt inuidiaq; motæ urinã terra operiunt: At illa citius ſolidatur.Eſt ẽt fabella Triptolemũ athenienſem a cerere p orbem miſſum ut mortales fruges ſerere doceret in thraciam ad regem Lyncum ueniſſe.Regẽ aũt inuidia motum ꝙ triptolemus tanti muneris auctor exiſteret hominum pdere uoluiſſe.Cererem autẽ & illum ſeruaſſe:& regem in hoc animal mutaſſe.ipſumq; lyncem de nomine regis appellaſſe.

¶Ode.xiiii.tricolos tetraſtrop. ad poſthumum de morte ineuitabili.

Heu fugaces poſthume poſthume
Labuntur anni:nec pietas moram
Rugis & inſtanti ſenectæ
Afferet:indomitæq; morti.
Non ſi tricenis quotquot eunt dies
Amice places illachrymabilem
Plutona tauris:qui ter amplum
Geryonem tityonq; triſti
Compeſcit unda.ſcilicet omnibus
Quicunq; terræ munere ueſcimur
Enauiganda.ſiue reges
Siue inopes erimus coloni.
Fruſtra cruento marte carebimus
Fractiſq; rauci fluctibus hadriæ.
Fruſtra per autumnos nocentem
Corporibus metuemus auſtrum.
Viſendus ater flumine languido
Cocytus errans.& danai genus
Infame:damnatuſq; longi
Siſyphus æolides laboris.

Argumentum. ODES. XIIII.

¶ANT. Oñdit amico poſthumo iuuẽtã effugere:nec pietas aliq̃ futuræ ſenectæ aut iminẽti morti morã afferret.Nõ ſi plutoni die quoq; tauri trecentũ mactarent.Placet ãt magis ut trecẽtis legat qa debet eẽ ſecũdus pes iãbus:uñ & regibus & inopibus adeũda eſt charõtis unda linqnda tellus domus & uxor hæreſq; ſde optio cæcubo fruet.& humi ſparget ꝓdigus qđ ipſe tãto pe ſeruauerat p qđ ſnuit gdẽ poeta poſthumũ ipm potius dẽre frui bõis ſuis q̃ abutẽda heredibus relinquere.¶ Heu fuga.ode eſt ſimilis nonæ li.i.¶ Fugaces anni.Oui.li.iii.de ar.ẽt ait.Vtẽdũ ẽ ætate cito pede labitur ætas.Nec bõa tã legtur:q̃ bona pria fuit:& alibi inqt.¶ Eũt anni more fluẽtis aquæ.¶ Nec pie.mo.Oui.quoq; de morte tibulli lib.iii de amoribus ait.Viue tñ moriere pius: cole ſacra colẽtẽ mors grauis a tẽplis in caua buſta trahet.¶ Illachrymabilẽ.duꝛ implacabilẽ & q nullis ẽt ꝑcibus & donis mouet.¶ Ter am.ge.i.trimẽbrẽ.Vir.li.vi.& forma tricorporis umbræ.Reuera tamẽ tres fratres in hiberia fuerũt chriſei filii.qa diuitiis nomẽ id traxerat: uniuerſæ.n.hiberiæ impabat:hẽbatq; tres ꝓpugnatores filios tum robore corpis tũ armis egregios.Exercitus ꝑterea cuilibet fortiſſimoꝝ militũ erat:quos demum tribus magnis exercitibus ħdentes ſingulari prouocatione hercules ſuſtulit:gregeſq; boum ſecũ adduxit.Dio.id ſcrib.lib.v.finxere autem poetæ Gerionẽ eſſe tricorporem illiuſq; umbram apud inferos eſſe. Iuſtinus item libro ulti.ſcri.Gerionem ipſum non triplicis naturæ:ut fabulis prodit fuiſſe:ſed tres fratres tãtæ cõcordiæ extitiſſe:ut uno aĩo oẽs regi uiderent.Nec bellũ herculi ſua ſpõte itulíſſe ſed cũ armẽta ſua rapi uidiſſent:amiſſa bello repetiſſe.¶ Tityon.de hoc Vir.li.vi.ait. Necnon & tityon terræ oĩparentis alumnum Cernere erat:p tota nouẽ cui iugera corpus Porrigit:roſtroq; imanis uultur adunco Immortale iecur tõdens fœcũdaq; pœnis.Viſcera rimaturq; epulis:hitatq; ſubalto Pectore: nec fibris reqes dat ulla renatis.Mac.ãt li.i.de ſom.inqt:ꝙ uulturẽ iecur ĩmortale tõdentẽ nihil aliud itelligi uolũt:q̃ tormẽta cõſciẽtiæ obnoxia flagitio uiſcera interiora rimantis:& ipſa uitalia indefeſſa admiſſi ſceleris admonitiõe laniãtis:ſemperq; curas:ſi requieſcere forte tẽtauerit:excitãtis:tãq̃ fibris renaſcentibus inhærendo:nec ulla ſibi miſeratiõe pœnitis:lege hac qua ſe iudice nemo nocens abſoluit:nec de ſe ſnam põt uitare ſniam.¶ Triſti unda.i.ſtygia.Vir.lib.vi. Et nouies ſtyx interfuſa coercet.¶ Scilicet oibus.Naſo itẽ de morte tibuli:Scilicet omne ſacrũ mors importuna prophanat.Oibus obſcuras inicit illa manus.¶ Coloni.Agricolæ uel inquilini.¶ Fruſtra cruento.oſtẽdit fruſtra nos abſtinere a bellis a nauigatione.Fruſtra quoq; timere autũni auſtrũ peſtiferum: nã oino inferos adi-

gerionem

Tityon
Vultur

re debemus oẽs mortis neceſſitate.¶ Auſtrũ.Pli.li.ii.ſcribit ꝙ humidus eſt auſter ꝑcertim Italiæ:ac noxius.
De autũno aũt ait naſo de arte.Quũ mõ frigoribus ꝑmimur:mõ ſoluimur æſtu Aere non certo corpora lan
guor habet.¶ Cocytus.inferorũ fluuius κωκυτος luctus & ululatus dicit̃ κωκυζω lamentor κωκυω ploro lu-
geo lamentor.Macr.aũt.li.i.de ſom.ait.ꝙ nõ aliud Cocytũ eẽ aſſeuerũt.q̃ qcqd hoies ĩ luctum lachrymaſq;
compellit.¶ Danai genus iſame:Belides intelligit̃ q̃ fuere.L.filiæ danai filii Beli q̃ ẽt.L.filios Aegypti patrue
les ſuos ac uiros prima cõiugii nocte occiderũt ꝑter minorẽ natu hypermeſtrã q̃ lino ſuo pepercit. de quo am
ple in naſonis epiſtola habetur ait ẽt ĩ ibidẽ.Quæq; parare ſuis lœtũ patruelibus aulæ Belides aſſidua colla
ꝑmuntur aqua.¶ Siſyphus.de hoc in met.legit̃.Aut petis aut urges ruiturum ſiſyphe ſaxũ per quod uolũt
intelligi.ut Mac.ſcribit:qui apud nos inefficacibus laborioſiſq; conatibus uitam trahunt.

¶ ACR. Heu fugaces.Præmiſſo doloris affectu ad poſthumũ q̃ritur de uitæ breuitate:qđ nullus iuſticia
uel pietate mortẽ poſſit euadere nec iminentẽ horã differre:& dicit ſupuacue timeri quod nõ poteſt euitari.
Indomitæq; morti quaſi ferociſſimæ a qua nemo exoret indulgẽtiam:ſicut & illachrymabilẽ ſubiungit plu-
tonem.¶ Tricenis.per menſes ſingulos.i.quotidie:dixit autem eunt pro mortalitatis dolore: quaſi fluunt &
pereũt.¶ Illachrymabilem.durum implacabilem:qui nulla hoſtia:nec ſi diurna ſit placari poſſit:dicit tamẽ
præſentia picula magnope hoies uitare cupere:cum nulla rõne poſſit mortẽ uitare.¶ Qui ter amp.gery.hoc
eſt trino corpe monſtruoſum:quẽ Hercules interemit.Vir.Gerione extincto tirynthius attigit arua.& terge-
mini nece gerionis.Ordo ẽ.qui cõpeſcit ter amplũ gerionem & tityon triſti unda.i.inferna oĩbus enauiganda
qcunq; ueſcimur terræ munere ſiue erimus reges ſiue erimus inopes coloni.¶ Enauiganda.i. moriendũ ẽ ut
nauita ſed triſtis nũc hos nũc accipit illos.¶ Inopes.pauperes quaſi ꝑ opes dicit.¶ Coloni.optĩe dixit.q̃ ſi nil
ꝓpriũ habentes ſed tpales terræ cultores.¶ Fruſtra.c.hoc ẽ fruſtra uitamus pugnas & nauigatiões & peſtiſe
rum timemus autũnum:cum neceſſe ſit omnibus mori.¶ Fractiſq;.tempeſtuoſis.Vir.quibus omnis ab alto
Frangitur inq; ſinus ſcindit ſeſe unda reductos:unde & raucum ſonũ fracta reddidit unda ĩ ſcopulos.¶ Rau-
ci.tẽpeſtuoſi.ſonori.ut Virgi. Tum rauca aſſiduo longe ſale ſaxa ſonabant.¶ Metuens auſtrũ.auſtro.n. flante
morbi generant̃ autumno.unde & Iuuena.iam lœtiſero autũno cedente pruinis.¶ Viſendus ater. ideſt uide-
bimus ergo damnatorum umbras quas uidentes beati prætereunt:aut quibus ſcelerati iũgunt̃.¶ Languido
triſti uel deformi pigro:ut triſtiq; palus innabilis unda.¶ Cocytus errans.flexuoſus:ut cocytuſq; ſinu labens
circũuenit atro.¶ Infame.famoſum a crimine:danai.n.filiæ una nocte iuſſu patris occiderunt maritos:unde
Vir. Sub una nocte iugali Cæſa manus iuuenũ.unde ꝓ ultiõe criminis apud iferos urnis fractis aquã idefeſ-
ſæ perhibẽt̃ aurire.¶ Damnatuſq; longi.ſ.æ.l.damnatus laboris dixit ut damnatus capitis uel iniuriarũ hac
autem manere pœna apud inferos ſiſyphum dicitur:ut ſaxum contra mõtis uerticem uoluat quo ſemper re
lapſo finem nunq̃ meret̃ laboris:de quo Vir.Saxum ingens uoluunt alii.

¶ POR. Heu fugaces poſthume poſthũe labunt̃ anni.Ad poſthumũ hac ode loquit̃ de celeritate currẽtis
uitæ.¶ Indomitæ morti:indomitæ q̃ſi ferociſſimæ:quia nemo ab ea beniuolentiã & indulgentiam exorat.Sic
& illachrymabilẽ plutona ſtatim ſubiicit.¶ Qui ter amplũ gerionẽ.Ter amplũ ꝓ trimẽbri dixit:& accipien
dũ hic extrinſecus q̃uis ut ſit q̃uis ter amplum.¶ Quicũq; terræ mũere ueſcimur. ꝓ quicũq; carebimus fru
ſtra cruento marte carebimus.Præſentia pericula magnope uitare cupimus cum nulla ratione mortẽ effuge
re poſſimus .¶ Fractiſq; rauci fluctibus adriæ.fractis pro illiſis dicitur.¶ Damnatuſq; lõgi Siſyphus æolides
laboris.Damnatus laboris ſic dicitur ut capitis damnatus.

¶ CHRI. Heu heu fugaces.Et pulcherrima ſimul:& ueriſſima narrat:atq; illa mira uarietate diſtinguit:
& illuſtrat:Demõſtrat.n.poſthumo uiro:ut reor auaro:mortẽ euitari nõ poſſe;breuiq; cuiuſcũq; fortũæ fueri
mus eẽ moriendũ:ppeaq; ſtultiſſimũ eẽ nõ frui iis:q̃ nõ tãto labore pepererimus. Incipit aũt ab iteriectiõe
dolẽtis:ut ſtati a pricipio auditorẽ cõmouere poſſit ipſo mœroris pleno initio.Et nomẽ cõgeminat : q̃ conge-
minatio occultã hẽt aut cõqueſtionẽ aut iurgationẽ.Sic Ter.O thais thais.Sic Virgi.O coridon coridon q̃ te
dementia cœpit.¶ Fugaces.plus ẽ q̃ fugitiui:nã huiuſcemodi uerbalia & hĩtũ:& abundantiã rei cuius eſt ha-
bitus denotãt.Sic dicimus bibacẽ & edacẽ cũ & habitũ & frequentatiſſimos actus notamus.¶ Poſthũe:nomẽ
in hoc loco ꝓpriũ eſt:Cæterũ is poſthumus appellat̃:q poſt humatũ patrẽ:natus ſit.Vir.Siluius albanũ no-
mẽ tua poſthuma ꝓles.¶ Labũt̃.ueluti aq̃ q̃ ſine itermiſſiõe fluit.Hinc Vir.Sed fugit iterea fugit irreparabi
le tp̃s.¶ Pietas.ẽ iuſticiæ pars:diffiniturq; iuſticia gratũ & diligẽs officiũ tribuẽs ꝓpinqtate nobis cõiũctis pa
triæq; deuotis:ſed hic ponit̃ ꝓ religiõe:q̃ qdẽ ſi deos nõ exorat ut mortẽ a nobis ꝓpulſent:quænã alia res po-
terit exhorare?¶ Rugis.qm̃ ĩ ſene deficiũt ſubtiliores humores corpus areſcit:dureſcitq; un̄ cutis in rugas cõ
trahit̃.¶ Inſtãti.iminẽti quaſi quæ breui uẽtura ſit.Voluit.n.breuitatẽ hũanæ uitæ oſtẽdere.¶ Indomitæ. i.ex
pugnabili;& ſeruauit ordinẽ:ut in breuitate uitæ celeritatẽ ſenectæ:& ĩ ſenectute iminẽtem & neceſſariã mor
tem oñdat.¶ Nõ ſi tri.q.d.ꝑ mẽſes ſingulos q tricenis diebus cõſtant:ergo pene eſt ac ſi dicat quotidie quot-
quot quotcũq;.¶ Places.i.placare & exorare tẽtes.¶ Plutona.ad quẽ ptinẽt.nam in tutela Plutonis ſunt mor-
tui nec amplius in ſupoꝝ cuſtodia.Hic Vir.Nec iã cœleſtibus ullis debẽtem.Pluto filius Saturni & iouis Ne
ptũniq; frater:& cui in mũdi diuiſiõe infera regna eueniſſe fabulant̃.Qui uero ad hiſtoriã referũt: oriẽtales
ptes dicũt in diuiſiõe Ioui obueniſſe:quæ plaga qm̃ ex ea mortalibus lux dat̃:ſupior appellat̃.¶ Occidẽtales
aũt Plutoni:& hæ iferiores apparẽt.Vnde fictum a poetis eſt Ioui cœlũ:plutoni:cui Ageſilao cognomẽ fuit
inferos eueniſſe.Nec ob aliam cãm Neptũnus maris deus credit̃:niſi qa inſulæ & maritimæ regiones illi ob-
uenerũt.Hæc ĩ ſacra hiſtoria legi Lactãtius auctor eſt.Habitauit ſecus Iſerũ mare:ubi poſtea fuere moloſſi.
Euſebius illũ tpe Lyncei argiuoꝝ regis fuiſſe cõmemorat.Diodorus uero ſiculus plutonẽ ſepeliẽdi fũeriſq;
ac exequiaꝝ inuẽtorẽ extitiſſe ſcribit:cũ hactenus nulla in hac re cura erga defunctos exhiberet̃:ꝑpeaq; mor
tuoꝝ deũ eẽ habitũ uocat̃:orchus.Varro plutonẽ iter deos ſcelectos poſuit:quos.xx.ſcribit ianũ:Iouẽ:Satur

num.Genium.Mercurium.Appollinem.Martem.Vulcanum.Neptunum.Solem Orcum. Liberum patrē:
Tellurem.Cererem.Iunonem.Lunā.Dianā.Mineruam.Venerē.Veſtam.Sunt ergo duodecim mares.octo
fœminæ.Phyſici aūt Plutonem ītelligunt ſolem:q hyemali tpe remotiorē quādam mūdi partem pluſtrat.
Eſt autem dictus diuitiarum deus quod indicat nomen:nam & latine Dis pater appellaſ.& ditis ēt in nō te
ſte Seruio.Vnde ſunt dites & diuites & diuitiæ & græce πλουτον diuitias & πλουσιον diuitem dicunt.Eſt
deus diuitiaꝝ:qm̄ & metalla ī qbus maxiæ diuitiæ continenſ ſub terris ſunt & oēs fructus ex īterna terræ ui
ꝓueniunt.¶ Gerionē:hic pegaſi alati equi ſm Heſiodum filius fuit:& ab Hercule īterēptus. Huic canis fuit
orthus noīe natus ex Echidma & Typhaone.Refert autem Seruius ꝙ ī Hiſpania tres reges fuerūt inter ſe ſi
millimi qbus Hercules armēta abſtulit.Hic fabula exorta Geryonē unum fuiſſe:ſed tria habuiſſe corpora.
Alii dicūt Gerionem tribus inſulis īperaſſe atq; illis oībus ab Hercule exutum fuiſſe Has ponūt duas balea
res maiorem & minorē.item hebuſam.Plin.ī erithrea iſula celtiberiæ oppoſita Gerionē habitaſſe credi ait.
Hinc Ouid.Ecce boues illuc erithreidas applicat hæros.Addūt Herculē in Hiſpania cōtra hunc ferrea olla
enauiſſe.Qua in re oſtendiſ robur huius herois.¶ Ter am.trino corpore monſtruoſum.Sunt q fabellam ad
mores referāt.& Gerionem terræ cōtentionem īterpretenſ:quæ inſurgit aduerſus Herculem.i.certamē car-
nis aduerſus ſpm̄:hoc fit cum appetitus inſurgit contra rōnem:& fit in Hiſpania regione occidentali.i.in men
tis rōniſq; occaſu ac cæcitate.Hercules igiſ.i.rō ad illū expuguādū ꝑ mare uehiſ.i.ꝑ appetitū uexatum per-
turbationibus ut mare tēpeſtatibus:ſed uehiſ olla ferrea.i.ſumma fortitudine & cōſtātia.¶ Tityon:dicūt Io
uem filiam orcomeni Ellarō compſtiſſe.ſed mox cum illi irā Iunōis timeret ſub terris occultaſſe:atq; idē na
tum eē Tityū & a terra nutritū.Veꝝ cū e terra exiſſet multi illū terræ filiū crediderūt.Quapp cū ptī natū.
ptim educatū a terra opinareſ in re ambigua ambiguum quoq; nomē Vir.elegit cū dixit.Necnō & tityū ter-
ræ omniparētis alūnum.Alūnus enim utrūq; ſignificat.Hūc cum latonā de ſtupro cōpellaſſet:Apollo ſuis
ſagittis ad iferos detruſit cruciatūq; æternum illi appoſuit:ut aſſiduo iecur ſuū uultur exeſſet:iecurq; ut pœ
næ ſufficeret aſſiduo renaſcereſ.Vnde Enni.Vulturis ī ſiluis miſeꝝ mādebat hoīem.& Virgilius.Nec nō & ti
tyon terræ oīparētis alūnum Cernere erat ꝑ tota nouem cui iugera corpus Porrigiſ: roſtroq; imanis uultur
adūco īmortale iecur tōdens:fœcūdaq; pœnis Viſcera rimaturq; epulis habitatq; ſub alto pectore:nec fibris
reqes daſ ulla renatis.Hūc Leōtius uetuſtaꝝ teꝝ ſcrutator ſcri.apud Boetios magnū fuiſſe uiꝝ atq; ſuis opi
bus fretū tentaſſe Appollinem delphis pellere:ſed cōtra euenit:nā ipſe ab appolline pulſus:& ad pauptatē re
dactus aſſiduo mœrore ex facti pnīa maceratus eſt.Itaq; ꝑ uulturē tormētum cōſcientiæ itelligūt.Lucre.aūt
maxime hāc fabellam ad libidinoſum amorē refert:Ipulſus ni fallor ꝙ iecur libidinis ſedes ſit.ait ergo.Sed
tityus nobis iamq; eſt in amore iacētem.Quē uolucres lacerant atq; exeſt anxius angor:Aut alia quāuis ſcin
dunt turpedine curæ.Quāuis autem fabuloſum ſit ꝙ iecur ī tityo renaſcaſ:& uelint ꝑ id oſtendere poetæ ꝙ
libido nūquam extinguaſ:ſed quanto plus exerceſ plus creſcere:nō tamē oīno a phyſica diſcedunt.nam alia
exta ut cor lien & pulmo putrefacta nō renaſcunſ:iecur uero renaſciſ.¶ Triſti unda:ſic Virgil. Triſtiq; palus
inamabilis undæ.¶ Qui.t.m.u.q.d.oēs mortales:nam ſi ex ſola anima cōſtaremus:q̄ cœleſtis eſt:non mo-
reremur:ſed qa corpus a terra eſt & a terra alitūr:nam oīa iiſdem rebus aluntſ ex qbus conſtant:neceſſe ē ut
qñq; in iteritū cadat.Non tñ oīno terrenū eſt corpus ſed ex quattuor elementis geometrica proportione con
ſtat ita & fructus qbus alimur.nō ſimplici ex elemento ſunt:ſed eadem ꝑportione cōpoſiti.¶ Enauiganda.re
ſpexit ad fabulam qua Charon animas acherontē tranſuehit.¶ Fruſtra cruēto:ſententia eſt q̄uis prælia:q̄uis
naufragia:q̄uis autūnales morbos ſugiamus:& cætera huiuſcemodi picula tamē poſtremo moriendum erit
qa oīa orta occidūt.& oīa cōpoſita ſolui qñq; neceſſe eſt & in iteritū cadere.¶ Rauci.raucū ſonū pp tēpeſtatē raucus
emittētis.& ut ēt in ſupioribus in neutro genere ꝑ mari uſurpauit.Raucū uero aliqñ ad optimā uocē referi-
mus Virg.piſcoſoue amnæ paduſæ Dant ſonitum rauci per ſaxa liquentia cigni:aliqñ ad peſſimam:ut rauci
theſeide codri.¶ Cocytus.de fluminibus īferoꝝ alibi expreſſius diceſ.¶ Languido:expreſſit craſſitudinem
& cœnolentiā aquarū in fame pp ſcelus commiſſum.¶ Danai.ex prio Ioue epaphum atq; ex papho priſcum
bellum natum uolunt:quia in ſuperiori ægypto regnauit:huic duo fuerunt filii: Danaus:& ægyptus. Dana-
us quinquagita habuit filias:ægyptus totidem filios.Cogebatur danaus a fratre ut ſuas filias ſibi nurus præ
beret:ille recuſabat deterritus oraculo:a quo accepat fore ut quādoq; a genero iteriſiceretur. Propterea naui:
q̄ ut ſupra diximus ab eo prima fabricata eſt:in græciā nauigauit:iſecuti ſunt nepotes:tandēq; illum obſiden
do coegerunt ut filias in uxores daret.Dedit Danaus:ſed eas admonuit ut dormientes aggrederentur atq; in
terficerent.Itaq; cæteræ omnes iuſſa paterna adimplerunt.Sola aūt hypmeſtra lino ſiue linceo uiro peper-
cit.Quapp hac pœna apud iferos uexāſ hæ puellæ:ut iubeanſ uas aqua implere.qđ cū undiq; rimoſum ſit
īplere nūq̄ pōt:hāc fabulam ꝑ allegoriā Lucretius iterpretaſ ſignificari illoꝝ animos q nimia cupiditate eo
rum bonoꝝ:quæ in fortunæ ptāte ſunt:iflammati nulla unq̄ rerum affluentia tm̄ ardorem extiguere pōt:ſed
ſꝑ plura optātes nunq̄ explenſ.Ille igiſ cū plura in hāc ſnīam dixerit:addit Nec tñ explemur uitai fluctibus
unq̄ hoc opinor ideſt æuo florēte puellas:Quod memorant laticem ptuſum cogere in uas.Quod tñ expleri
nulla rōne poteſtur.Hic danaus:ut placet Euſebio regnauit apud ægyptios anno mūdi.xvi.ſupra tria milia &
ſeptigentos.¶ Longi laboris: qa ppetui:imo æterni:ſi fabulæ credimus:& æternitate nihil lōgius.¶ Siſyphus ſiſyph.
æolides:hoꝝ ſiue hiſtoria ſiue fabula adeo uaria ambiguaq; tradiſ ut difficile ſit oīa ꝑſequi. Nā & plures ſi
ſyphi & ex pluribus æolis nati uidenſ:primū āt ſiſyphū dicūt fuiſſe regnante Danao argis:uel ſaltē Lynceo
eius nepote atq; genero q illi ſucceſſit.Volūtq; hūc ephyrā in achaia cōdidiſſe:quam deide Corithus Hore
ſtis filius a ſe Corinthū nominauit:& habuiſſe in uxorē ſeptimam Athlantis filiam Meropē:de qua Oui.Se-
ptīa mortali merope tibi ſiſyphe nupſit.Fuit & alter ſiſyphus & hic æoli ſed alterius a ſupioſ æoli filius regnā-
te Aegeo athēis:q ut refert Lactā.ī iſthmo achaiæ habitās:ꝑtereūtes aut ſaxo obruebat.aut dū ab eo iuſſi ꝑe-

des lauarent in mare calce ictos præcipitabat. Adduntq; ſuoꝝ archanorum a diis participē factum illa mortalibus prodidiſſe & furta iouis cū Aegina manifeſtaſſe. Quo ſcelere a Ioue ea poena ad inferos detruſū: ut ſaxum ex ima ualle ſubuoluēs in montis iugo conſtituere iubeaſ. Verum cum iam ad locum deuentum eſt: rurſus ſaxum ad ima ruit Hic Oui. Aut petis aut urges: ruiturū ſiſyphæ ſaxum. & Vir. ſubtracto nomine. Saxū ingens uoluunt alii: Et apud quēdam tragicum. Tum illud quod ſiſyphus uerſat ſaxum ſudans: nitendo nec proficit hilum. Per quā rem eos arguere poete uoluerūt qui perpetuis curis ac laboribus anxii ſemp. circa magna uerſantur & ſummos magiſtratus atq; imperia per ſtultiſſimam ambitionē aſſequi tentant. Et quoniam maiora ſuis uiribus expetunt: nunquam quod uolunt aſſequuntur. Sed omnes eorum conatus inefficaces redduntur. Sapienter ergo & hoc Lucretius. Siſyphus in uita quoq; nobis ante oculos ē. Qui petere a populo faſces ſæuaſq; ſecures Imbibit & ſemper uictus triſtiſq; recedit. Et paulo īfra. Hoc eſt aduerſo nixantē trudere monte Saxum quod tandem ſummo iam uertice rurſus Voluitur & plani raptim petit æquora campi. Hunc uolunt ulyſſis patrem fuiſſe: quod illi etiam Aiax apud Ouidius exprobrat. Et ſanguine cretus Syſyphio. Nam ꝙ a Theſeo interfectus ſit: ut nōnulli dicunt propter diuerſitatem temporū quadrare non uidetur & fortaſſe erit tertius ſiſyphus: ſed poetarū licentia cuncta cōmiſcet atq; cōfundit. ▼ Aeolides: æoli filius neq; de hoc alibi: nā neq; ēt æolus unus fuit.

> Linquenda tellus & domus & placens
> Vxor. neq; harum quas colis arborum
> Te præter inuiſas cupreſſos
> Vlla breuem dominum ſequetur.
> Abſumet hæres cæcuba dignior
> Seruata centum clauibus: & mero
> Tinguet pauimentum ſuperbo
> Pontificum potiore coenis.

CANT. Cupreſſos: cupreſſi mortuoꝝ dōibus pōebātur: ideo ꝙ hæc arbor exciſa non renaſciſ: ſicut ex mortuo nihil iam ſperandum: quam ob cām in tutela ditis p̄ris eē putabaſ: ut Feſtus inq̄t. ▼ Breuē. i. breuis uitæ. ▼ Dignior: tu enī illis caruiſti. tanq̄ indignus. ▼ Tinguet pauimentum. ſparget quod tu ſeruaras tātopere. ▼ Supbo. nobili & optimo. Pauimentū domorum ſolū: dicebanſ etiam pauimenta poenica: hoc ē marmore numidico ſtrata: ut ſcribit feſtus: pauire uero ferire eſt: ut idē ait. De pauimēto āt plura diximꝰ in Iuue. Sat. xiiii. ibi Verre pauimētū. ▼ Potiore: ideſt meliore & dignioꝛ coenis ſacerdotalibus q̄ ſpargi humi: uel digniore uino quo utebanſ ī coenis pontificū. (margin: cupſſus)

CACR. Pro hoc tñ flagitio tali poena percullus eſt q̄a æginā aſopi filiam Iuppiter adamauit eamq; cuſtodiæ p̄ris furtim ſurripuit: & factum Siſypho confeſſus eſt: ille humana leuitate quærenti eam p̄ri ꝓdidit hic tali apud inferos poena dānatus ē. ▼ Linquēda: a moriētibus. ſ. qa ēt dulces reliquūt affectus. ▼ Neq; harum ordo eſt: neq; ulla arboꝝ haꝝ quas colis ſequiſ te breuē dominum: ideſt parui tꝑis præter inuiſas cupreſſos id eſt rogis & luctibus conſecratas. Vir. Et ferales ante cupreſſos conſtituunt. ▼ Abſumet hæres. hæc cum inuectione dicunſ in eos qui nimia parſimonia conſeruant quæ prodigi hæredes abſumūt. Iuuena. Vt locuples moriaſ egens. ▼ Tinget pauimētum: ſolum promptuarii hoc eſt profundet pauimentum negligens hæres uino deorum conuiuiis digno. ▼ Supbo: pro ipſe ſuperbus. hypallage figura.

CPOR. Præter inuiſas cupreſſos: inquit q̄a funeribus cupreſſus adhibeſ. Breuem autē dominum: ideſt breuis uitæ. Abſumet hæres cæcuba dignior ſeruata centum clauibus: hæc cum inuectione dicunſ corripiētieum ꝙ ad nimiam parſimoniam ſe conſtringat adſeruans quod hæres ꝓdige ſit abuſurus. ▼ Et mero tinget pauimētum ſupbo. Effuſurum eum paſſim uina ſignificat: quæ hic magnopere ſeruauerat ſecluſa. ▼ Supbo autem pauimento pro ipſe ſuperbus.

CCHRI. Linquēda: tellus. i. agri q̄bus delectaris. ▼ Et placēs uxor. nō temere placēs dixit: nā relinquere difficilem & moroſam uxorē pars non minima foelicitatis uideſ: hac eadem rōne Iuuenalis ſcripſit. Rogus aſpiciendus amatæ Coniugis & fratrum plenæq; ſororibus urnæ. ▼ Inuiſas cupreſſos: nulla arbor ſequeſ: te præter cupreſſum: ſed nec ea q̄dem delectaberis: q̄ꝫ erit īdiciū tui rogi: Adhibebaſ autem funeribus: quoniam ut mortui non reſurgunt: ſic ipſa cæſa non pullulat: ergo rogus illa ornabaſ. Virgilius. Ingentē ſtruxere pyram cui frondibus atris Intexunt latera & ferales ante cupreſſos Conſtituunt. Sunt etiam qui dicant iccirco cupreſſum rogis adhiberi: q̄a ſuo odore cadaueris uſtrinam tollat. Mos autē apud Romanos fuit ut ante domum defuncti. ramus e cupreſſo ponereſ in indicium pōtifici: q ſi domum funeſtatam igreſſus eēt ſtatī polluebaſ in hanc Cato īuehēs. hiatu moroſam: fructu ſuperuacuam: baccis toruam: foliis amaram. odore uiolentam ac ne umbra quidem gratioſam: Diti ſacram: & ideo funeri ſigno appoſitam dixit: patria fuit creta. ▼ Breuem dominum: qui iam in tantillū cinerem redactus ſit: uel breuem ad temporis breuitatem retuli breui enim tēpore rebus a nobis poſſeſſis dominamur. ▼ Abſumet. ſumma ſtultitia ut tu labores: & alter tuo labore partis fruaſ. ▼ Dignior. uel dixit hironice: cum magis dignū ſit q parit eum partis frui: uel dignior. quia ſcit uti quo tu uti neſciebas. ▼ Seruata centum clauibus: ſumma ſtultitia ut tanta anxietate parcens ea ſerues: quæ alter ita diſſipabit: ut nō modo utatur: ſed etiam ſpargat. ▼ Superbo. nobili excellenti. Oſtēdit autem ꝙ uſu ſæpe euenit: ut quanto maiore auaritia & paramus & partis parcimus: tanto maiore prodigalitate hæres ſpargat. ▼ Tinguet. plus dixit q̄ ſi dixiſſet ſparget: eſt autem tingo & tinguo. ▼ Pauimentum. ſolum ē nobis ſubiectum quod gradiendo calcamus: dictum a pauendo: quod tondere pcutereq; ſignificat. Cicer. de diuinatione. Sed q̄a cum paſcunſ neceſſe eſt aliquid ex ore cadere & terram pauere terripuuium primo poſtea tripudium dictum eſt: hinc pauor quando timor cor pulſat & pauſia oliuæ ſpecies: quæ antequam molæ ſubiiciaſ tondiſ. ▼ Potiore coenis. p. i. uino quod daſ in coenis pontificum: conſtat enim apud plures ſcriptores & maxime apud Macrobium pontificum coenas lautiſſimas luxurioſiſſimaſq; fuiſſe.

Argumentum. ODES. XV.

¶ANT: Dānat.hac ode ædificioꝝ luxuriā:agri.n.illis occupati minus populo neceſſaria ſuppeditabāt:laudat inde maioꝝ pſimoniam.Cenſus.n.priuatus olim breuiſſimus erat:res uero cōis ingens.¶ Iam pauca aratro iugera regiæ.Ode eſt ſimilis nonæ li.i.¶ Regiæ moles:diuitū ꝓ̄ria ruri ædificata:q̄ regiæ uidebanẜ.i.regum domus.Vndiq; uiſenẜ.Ordo ē.Vndiq; uiſenẜ ſtagna latiꝰ extēta.i.ampliora lacu lucrino:piſcinas.n.intelligit.¶ Lucrino lacu.Cōtiguus baiis lucrinus adeſt ſinus:itra quē auernus eſt.ut inqt Strabo li.v.Pli.quoq; li.iii. ꝓpe baias eē idicat lacū lucrinū & auernū.Platani.Erāt in uſu platani apud romanos: uel in uilla: uel i hortis urbanis:ad umbras in ambulationū:quē uſum docuerūt Athenæ in plioꝝ ocio πλατος āt latitudo dr̃.πλατυνω dilato.Plura diximꝰ i Iuue.ibi. Frōtonis platani.¶ Cælebs.i.ſine uitibꝰ ꝑ metaphorā nō iunguntẜ.n.platano uites:qa ut ſcri.Pli.iucūda eſt umbra platani:q̄q̄ craſſa. Cælibē āt dictū exiſtimāt ꝙ dignā cœlo uitā ducat:ut ſcri.Feſtus.Vlmos cuincet:hoc eſt plures erūt platani uoluptatis grā cōſitæ q̄ ulmi cū uitibus.¶ Narīū.i.odoꝝ.Oliuetis.ubi fuerāt oliueta.¶ Fertilibꝰ:nūc.n.ſublatis īde oleis uiolaria & ſilua ibidē ꝯſerebāt ad uoluptatē & odoꝝ grām. ¶ Ictꝰ:ſolares radios:uel fulmīa itelligit:laurꝰ.n.nō tāgiẜ fulmīe:ut ſcri.Pli.li.xv.¶ Nō ita romuli.ordo ē.Nō ita p̄ſcriptū auſpiciis romuli & intonſi catonis & ueteꝝ norma.¶ Nō ita p̄ſcriptum.i.p̄ceptum.Romulus.n.p̄cepit ſuis agriculturā & militiā:ut late oſ̄dit Dionyſius:& nos multa in principio geor. platani Platos platino Cælebs

¶Ode.xv.tricolos tetraſtrophos de ruſticāis ædificiis:& maiorum parſimonia.

Iam pauca aratro iugera regiæ
Moles relinquēt:undiq; latius
Extenta uiſentur lucrino
Stagna lacu:platanuſq; cælebs
Euincet ulmos.tum uiolaria &
Myrtus & omnis copia narium
Spargent oliuetis odorem
Fertilibus domino priori.
Tum ſpiſſa ramis laurea feruidos
Excludet ictus.non ita romuli
Præſcriptum & intonſi catonis

¶ACR.Iā pauca:antiquoꝝ hic ſeueritatē & cōtinētiam laudat:& q̄riẜ de p̄ñtis luxuria ſeculi quo tanta ædificandi ſuaſit libido ut ædificia latius porrigēdo uel captādo amœnitatis aſpectus breui agros dicat arōnibus defuturos.¶ Vndiq; latius:nō latius extēta ſed latius uiſenẜ tāq̄ nō in latitudinē ſed in altitudinē potius extēderenẜ porrigēdo faſtigia.ut lucrinus baiarū lacus undiq; cōſpicereẜ.¶ Platanuſq; cæ.eui.ul. plures erūt inqt platani q̄ ulmi:q̄ ſine fructu ſūt magis ad amenitatē deābulatiōis poſitæ:qa ulmi utiles uitibus & neceſſariæ ſūt:hinc notat luxū p̄ñtis tpis: uel ꝙ myrtus aut uiolaria āteferanẜ oliuetis: pluſq; odoꝝ copia q̄ fructus curenẜ:cælebs autē uitibus uiduas:iō oliuetū dixit fertile priori dño:qa p̄ſertim ſolam poſuerat fertilitatē placere.¶ Tū ſpiſſa.r.l.īfructuoſa etiā laurus.aut ad excludēdos umbra ſua ſolis ardores poſita:aut certe quia iō in uiridariis inſtituebaẜ:ꝙ feruidis ictibus fulminū credebatur eſſe contraria.¶ Excludet ictus.contra maiorū laborioſam frugalēq; uitā Romuli uel Catonis dicit luxū p̄ſentē.¶ Præſcriptū:præceptum a magiſtris ludi tractum:qui præſcripta dant quæ imitentur.¶ Intonſi autem ideo qa dicebant iniuriā naturæ fieri:ſi ꝙ tegmento capitis datū fuerat amputeẜ:unde & Lu.Intōſos rigidā in frontē deſcendere canos.Paſſus eſt.

¶POR. Iā pauca aratro iugera:hac ode de luxuria p̄ſentis ſeculi loquiẜ:ſenſus eſt autem:tanta libido eſt hoc tempore latius porrigendi ædificia:ut breui defuturi ſint agri.¶ Vndiq; latius uiſenẜ extento lucrino ſtagna lacu:nō tm̄ in altitudinem:ſed etiam in latitudinem ſtudent porrigere ædificia.Deniq; undiq; lacus lucrinus proſpicietur in campania:non autem latius extenta ſtagna intelligendum: ſed latius uiſenẜ.¶ Platanuſque cælebs euincet ulmos:cælibem platanum ait eleganter:quoniam ecōtrario maritari arbores dicunẜ:quibus uites iunguntur:per hoc autem ſignificat nonniſi luxuriæ & ambitioſis uoluptatibus ſtuderi.¶ Platanus autem in ambulacris conſeritur:unde fructus nullus eſt.¶ Copia narium:odorem dixit.¶ Spargēt oliuetis: hoc eſt ubi oliueta fuerunt.Significat autem futurum ut oleæ arbores uertanẜ ad conſeruandas ibi myrtos & uiolas &c.quæ ſunt odori & uoluptati.Non ita romuli præſcriptum & itonſi catonis. Auſpiciis ueterumq; norma:præſcriptum & p̄ceptū dr̃ a magiſtris ludi qui ſcripta pueris dant p̄cipiuntq; imitari. Intonſum autē Catonem ait:quia ueteres ꝓpter ſeueritatem hirſuti erant.

¶CHRI. Iā pauco aratro.Priſcoꝝ ſeuiritatē & pſimōiā laudat:ſuoꝝ tēpoꝝ luxū maxīe in edificādo carpit. ¶ Moles regiæ.uillæ iſtar regioꝝ ædificiorū.Moles aūt ſecūdū Pōpeiū ꝓ magnitudīe poniẜ:ſed tm̄ molitiõ & molitiones a mouendo dici affirmat.¶ Iugera:ſi Quintiliāo credimus iugera a iūgendo boues diciẜ. Vulgq;

tm̄ terræ eſſe q̄tum: uno die boues iūcti arant. Columella aūt diſtinctius rē proſequēs ait iuger dici a iūctis actibus. Ponit.n.ſexdecim digitos pedē facere & q̄nq; pedes paſſum ducentos & uiginti paſſus actum. Duos deniq; actus ſimul iunctos aſſerit iuger facere. Erit ergo iuger quadringentoꝝ quadraginta paſſuum. ¶ Aratio: ad arādum cum oīs pene ager uillis hortiſq; occupet. ¶ Stagna cōqueriť nimiū ſpacium uiuariis ac piſcinis occupari: ponit igitur ſtagna pro uiuariis. Quæ quidem iam uidebantur extendi undiq; latius lucrino.i. maiori ſpacio q̄ lucrinus ſit. Lucrinus aūt & auernus lacus ſunt in baiano ſinu contra puteolanam ciuitatem: qui olim ex piſcium copia uectigalia magna p̄ſtabāt: ſed cum maris ipetus: plerūq; irrūpēs inde piſces excluderet: & redēptores grauia damna pateretur: idq; apud ſenatum conquererētur miſſus eſt. C. Iulius Cæſar q ductis brachiis excluſit partē maris quæ āte infeſta erat: atq; p auernum breue ſpaciū reliq̄t: qua & piſciū copia poſſet ſtrare: & fluctus nō eēnt moleſti: hinc Virgil. An memorē portus lucrinoq; addita clauſtra. Atq; indignatū magnis clamoribus æquor: Iulia qua ponto lōge ſonat unde refuſo: Tyrrheuſq; fretis immittiť æſtus auernis. Eſt aūt hoc appellatū opus iuliū: & ab aliis ocia maris. Quæriť ergo poeta q priuatoꝝ uiuaria latiora ſint q̄ publici lacus: ſed pfecto priſci maximos fructus ex uillaticis piſcinis capiebāt: ſcribit Amneus i piſcinā q in uilla plauſippo eſt: piſcē a pollione miſſum poſt ſexageſimū annū expiraſſe duobus eq̄libus ſuperſtitibus: primæ piſcinæ oſtreis poſitæ ſunt a ſergio orata tpe Craſſi oratoris: deinde reliquorū piſciū uiuaria inuenit. L. Murēa: Huius exēplū ſecuti ſunt Philippus: inde Hortēſius orator q ſuæ piſcinæ Murenā adeo dilexit ut extinctā fleuiſſe credať. Lucullus aūt exciſo ēt monte iuxta neapolim maiore ipedio q̄ uillā ædificarat. Eurypum & maria admiſit: ex quo illū pōpeius xerſem togatum appellauit: Curius Cæſari in ſuis cœnis triumphalibus murenaꝝ ſex milia numero mutua dedit. ¶ Platanus: hæc arbor in Diomedis inſulā prius inde in ſiciliam: & illinc in Italiam inuecta ē hæc niſi amœnā dēlamq; pp latitudinē folioꝝ umbram præbeat inutilis pene eſt. Eſt.n. ſterilis: unde Vir.i.Buc. & ſteriles platani malos geſſere ualētes: ſed potantibus amœnam & uoluptuoſam umbram p̄bent: hinc Oui. Et platanus genialis aterq; coloribus ipar: uino eius radices irrigabant. quoniam id ad creſcendum utile cognitum eſt. ait Plinius in lycia iuxta fōtem & uiæ imminentē platanum eē in formam domicilii concauam & octoginta unius pedum ſpecū facere umbra ita dēſa ut etiam imbres arceat. erant & chameplatani minores & ueluti inter homines pumiliōes: multa ſecula durare ea rōne credit Plinius q auctores extarēt platanum delphicam ſuis temporibus adhuc uiuētem manu Agamēnonis ſatam eſſe. Cælebs per acyrologiam dixit celibes enim q caſte degunt appellamus: q a cælo digni ſint. Cælebs ergo ideſt īfructuoſa: nam in cœlibatu nihil gigniť: uel celebs: q a nō maritať uitibus: ut ulmi quæ q̄uis & ipſæ nullū fructum ferant: tamē q a uites ſuſtinent fructuoſæ uideri poſſunt: ergo dolet q platanus ulmos iam uincat. i. q maior ſit platanoꝝ q̄ ulmoꝝ numerus futurus: cum ulmi uites ſubſtineant platani non ſuſtineant. Violaria: dānat luxum in hortis quos ultra modum propagabant & illis locum antea oleis arboribus fructuoſis datum occupabāt: dānat autem eam ſpēm hortorum q ſolis floribus conſeruntť. Ordo eſt. Violaria & myrthus & oīs copia ſparget uarium odorē oliuetis fertilibus: ideſt quæ fertilia fuerant. Domino priori.i. illi q antea poſſidebat. ¶ Oliuetis: nō oliuetis: ſed ſolo in quo antea oliueta erant; nā iā illis exciſis horto datus erat locus. Sed notandum uerbum quod dupliciter proferť nam aliter dicimus. Sparge marite nuces: & aliter: ſpargite humum foliis. ¶ Laurea: laurus quam decēter iuxta myrtum nominat; nam Virg. Et uos o lauri carpā: & te proxima myrte: Sic poſitæ quoniam ſuaues miſcetis odores. ¶ Ictus: nomē eſt uerbale a uerbo priſco ico. cis. Lucretius. Nec radio citius uita ſe tollit & icit. ¶ Præſcriptum: præceptū. ¶ Intonſi. q.d. priſci. nā nō niſi poſt. ccccliiii. urbis annos Romæ tonſores fuerunt ſed in tonſi manebant. Vnde itonſum & barbatū pro uetuſto & priſco ponūt. Iuue. Facile ē barbato īponere regi: intelligit igitur de Catone cēſorino porciæ familiæ auctore: cuius tāta in cenſura ſeueritas fuit: ut & collega ſuus illū timeret. Tria ſūma habuit: fuit enim optimus dux: optimus orator: & optimus ſenator. Et quod illius pprium ſit nomē ſæpius ē accuſatus Quater.n. & quadragies cā ſibi dicēda fuit & ſemp abſolutus eſt quod ueriſimilius eſt. Si uero ad uticenſem referas dices itonſi: q a ex quo ciuilia bella icepta ſūt: nunquam tonderi paſſus eſt. Lucanus. Ille nec horrificam ſancto dimouit ab ore Cæſariem: duroq; admiſit gaudia uultu. Vt primū tolli feralia uiderat arma Intonſos rigidam in frontem deſcendere canos. Paſſos erat: miſeramq; genis increſcere barbam.

¶ ANT. Auſpiciis: pricipiis & ductu. Intōſi catōis. i. rigidi & hiſpidi pp̄ter ſeueritatem: intelligendū uero eſt de maiore catone: tūc.n. meliores erant. Præterea intonſi ueteres dicunť q̄m: ut ſcri. Pli. lib. vii. Tonſores in italiam ex ſicilia uenere poſt Romā cōditam āno quadringenteſimo q̄nquageſimo quarto adducēte. P. Ticinio Mena: primus oīum radi quotti die iſtituit Aphricānus. Sequens diuus auguſtus cultris ſemp uſus ē. ¶ Norma recta uiuēdi regula. ¶ Priuatꝰ cēſus: res ppria. ¶ Cōe. i. res cōis & publica. ¶ Nulla decēpedis. Sēſus ē: nullus priuatus uir habebat porticū tātam ad ſeptētrionē p æſtiuo ſole uitando: q ēt potuiſſet ſufficere umbræ ſolis uicini plagæ ſeptētrionali. tūc.n. umbræ ſūt minime: qđ Iuue. Saty. vii. inuit dicens. parte alia longis numidaꝝ fulcta colūnis Surgat: & algentem rapiat cœnatio ſolem: id q̄dem priorea non habebant tāti luxus. ¶ Decēpedis. Decēpeda regula ē ſeu ptica decēpedū: q̄ fabricæ mēſura colligiť. Eſt ār ſenſus q ātiquoꝝ porticꝰ nō erat tāta ut potuiſſet decēpeda mēſurari. ¶ Metata. mēſurata. ¶ Opacā arctō. i. ūbrā ſolis uicinioris arcto. i. urſæ boreali. ¶ Fortuitū. i. forte &

Auſpiciis ueterumq; norma
Priuatus illis cenſus erat breuis.
Commune magnū. nulla decēpedis
Metata priuatis opacam
Porticus excipiebat arcton
Nec fortuitum ſpernere ceſpitem
Leges ſinebant: oppida publico
Sumptu iubentes & deorum
Templa nouo decorare ſaxo

caſu inuentum quocũq; loco.¶ Spernere:quin ibi ſederẽt iacerent ue.¶ Leges:quæ.ſ.par ſimoniã iubebãt. Luxum quoq; prohibẽtes.¶ Nouo ſaxo.i.externo loco adducto:Marmor.n. e laconia petebaẽ uiride & ꝑcioſum marmo cunctiſq; hilarius ut ſcribit Plinius.libro.xxxvi.Ex armenia quoq; & ægypto uectum eſt marmor:item e nu rum midia Cariſto & Chio Iouena.quoq; Saty.xiiii.inquit.Græcis longeq; petitis marmoribus. patriæ

❡ACR. Normã.ꝑ recta uita poſuit.Metaphora a fabris qui normã uocant ad quã opus dirigũt.¶ Cõe magnum:cõis res omnis erat illis ut in cõe bonum.¶ Nulla decẽpedis.decempeda regula eſt decempedum ad quos ab artificibus fabricæ mẽſura colligitur.n.nulla priuata domus erat quæ porticum haberet tãtæ magnitudinis ut poſſet ſufficere umbræ ſole uicino ſeptẽtrionali plagæ.tũc.n.paruiſſimæ ſunt umbræ:Nam hyemali tpe latiſſimas ẽt porticus ſolis occupat radius.¶ Excipiebat arcton:quæ tanta eſſet porticus:ut ſeptẽtrionali plagæ ſufficeret ſui magnitudine.& ad hanc tantũ pateret ꝑ declinatione ſolis & auræ exemptione ad coelũ.n. clima ſeu porticus ueteres ſeu ædificia cõſtituebãt.unde & iuue.Decẽbri hyemale. Et algentẽ rapiat coenatio ſolem.¶ Metata.mẽſurata diſpoſita.nã metari dicebanẽ caſtra magna cura ducũ peritiaq; cõſtitui: qđ augmẽtum luxus ædificio priuato dedit.¶ Nec fortuitũ ſpernere ceſpitẽ.i.nõ licebat aut neglectũ horrere aut rideri eũ qui ſuper herbã recũberet:aut dormiret:ꝑ qđ ſignificat ſimplicẽ ac ſine ambitu uitã ueteribus romanis fuiſſe.nec magna cura priuatas opes curare & dũ ſtudium omne publicu ornatui impenderetur & templis.

❡POR. Normã:ꝑ regula dixit.Fertilibus dño priori quũ iam uera ſub priore dño.i.ſub prioribus tpibus colebantur & iccirco fertilia erant.¶ Tum ſpiſſa ramis laurea feruidus.Excludet ictus & laurea arbos infructuoſa eſt & tantum uolupeuoſis locis apta.¶ Priuatus.i.c.e.b.cõe.m.ideſt familiarem rem anguſtam habebãt rempublicam magnam.¶ Nulla de.nemo inquit priuatam domum ædificans decempedum porticum ſeptẽtrioni obiectam metabatur.Septentriõi autem obiecta porticus æſtate delicatioribus grata eſt. quia ſolem nõ contingit.¶ Nec for.c.l.ſ.Senſus & ordo eſt.hic nec ſinebant leges ſpernere ceſpitem fortuitum:ideſt non licebat irridere eum qui ſuper ſtipulam recũberet aut dormiret.propter quod ſignificat ſimplicem aut ſine ambitione uitam ueteribus romanorum fuiſſe.¶ Oppida.p.l.i.&.d.t.d.ſ.hoc eſt opera templorum in oppidis publico ſumptu iubentes ædificari.eſt ergo hic figura ſchema quod εν δια δυοιν dicimus: unum i duos ſenſus diuiſit.Oppida enim & deorum templa pro eo quod eſt oppidorum templa.

❡CHRI. Auſpiciis.impis & pẽãre.Virgi.paribuſq; regamus auſpiciis.¶ Romuli: quo regnãte duo agri iugera ſatis erant.¶ Norma.inſtrũm eſt quo fabri ſua opera dirigũt.Hic per tranſlationẽ pro lege poſuit. Decẽpedis regula erat decempedum qua fabricæ menſuram colligebant.Sententia autẽ ſecundum Acronẽ eſt ꝙ nulla eẽt domus priuata quæ porticum tantæ magnitudinis haberet ut poſſet ſufficere umbræ ſolis quũ ſeptentrionalis ẽ.tũc.n.umbræ minimæ ſunt:quoniã pene ad lineam capita noſtra ferit.qñdo autẽ meridianus ẽ:tũc ex tranſuerſu nos petens ad longũ ſpaciũ ædificia aperta ſubit: & umbras longius iacit. Sed erit fortaſſe aliud ſenſus.Antiqui enim habebant:ut & nos loca ad meridiem expoſita:in quibus hyemali tempore applicarentur & in ſole diſcumberent.habebant itidem quæ ad arcton & ſeptentrionem ſpectarent & nullum ſolem admitterent:in quibus in æſtiuis menſibus amoeno frigore epularentur.hoc ꝙ nunc poeta exprimit.Sitq; Sententia nulla porticus decempedis.i.nulla porticus adeo ampla erat ut perueniret ad menſuram decẽpedum. nõ enim negat fuiſſe illis porticum:quæ uergeret ad ſeptẽtrionem:qua calores arcerẽt ſed negat illas decempedes fuiſſe ſed breuiores.¶ Metata:quaſi magno ſpatio mẽſurata.nã metari caſtra quæ magna ſunt dicebantur. quod ſpatium nunc luxui priuatu dari conqueritur.¶ Nec fortuitum.c.ſp.q.d.pro non parua uoluptate erat ſi forte ceſpitem in umbra inueniſſent in quo diſcumberent.aut recumberent quem leges ſpernere nõ ſinebãt. nam ita ſeueræ erant in coercẽdo luxu ut ceſpes pro ſumma uoluptate haberetur.¶ Oppida publico ſumptu. Sententia eſt.ꝙ in publicum diuites eſſent & illis diuitiis aut oppida ædificabãt:aut templa exornabãt.¶ Nouo ſaxo:ideſt externo & aliunde inuecto propter quod illis nouum erat.

Argumentum. ODES. XVI.

❡Ode.xvi.dicolos tetraſtrophos ad Groſphum de Ocio.

OCium diuos rogat in patenti
Prenſus ægeo:ſimul atra nubes
Condidit lunã: neq; certa fulgent
Sydera nautis.
Ocium bello furioſa thrace.
Ocium medi pharetra decori
Groſphe non gemmis neque purpura ue
Nale neq; auro.

❡ANT. Scribitur ode ad groſphum dicẽs ociũ multos temere optare a diis:cum per ſeipſos habere poſſint remota rerum praua cupiditate & auaritia.Vnde non diuitiis:non honoribus curæ cedunt; ſed ſola mentis & aſquiete.qui paruo gaudet. hinc Horati.ipſe paruo lætus lyricis uacat ocio fruens.¶ Ocium:diuos. Ordo eſt.u groſphe ſimul atra nubes condidit lunam :neq; fulgent nautis certa ſidera prẽſus i patẽti ægeo rogat ociũ diuos. Ocium ægeum mare Ociũ uacatio ẽ a labore:cuius cõtrariũ ẽ negociũ.¶ Prẽſus:a tempeſtate depræhenſus.¶ Aegeo.huius maris cõfracti extus ſparſis inſulis fluctus adeo & ipſi plærunq; ſtrident & fremunt ut nullum aliud eſſe mare credatur quod maiores efferat motus neq; periculoſiores. portenditur autem uſq; tenendon:ubi tanq̃ tantæ tedeat amplitudinis in anguſtum delabitur alueum.ſcribit id Diony.ſcribit & pluta Plin.¶ Certa ſidera:ſiderum obſeruationem i nauigando phoenices inuenerunt ut ſcri.Pli.li.vii.¶ Bello.furioſa thrace. Thraces enĩ bellicoſi ſunt: inde phillis ait apud Ouidium.Armiferam thracẽ:qui regat alter erit. Vbi etiam Ouidi.ſicut Horatius hoc locõ græce uariauit Thrace thraces:latinæ enim Thracia dicitur. Venale.id proprie dicitur quod eſt uenditioni expoſitum.Vendibile uero quod facile uẽdi poteſt.hinc autem poeta uſus eſt Tmeſi figura. Conſularis lictor.dignitas conſulum & huiuſmodi quæ omnia ocium denegant. Venale ũcdibile

¶ACR. Ocium diuos rogat. Hac ode indicat ocium nemini non gratum eſſe atq; optabile: aſſeritq; a diis ſtulte hoies ocium præcari: cum ipſi ſibi id pſtare poſſint. ſi cupiditatibus modus ponatur. Nullis prætereà diuitiis aut præmiis emi poſſe. ordo eſt. Groſphe ſimul atra nubes condidit lunam: neq; ſydera fulgent certa nautis præhenſus in patenti. ¶ Aegeo: rogat diuos ocium non uenale gemmis: neq; auro: neq; purpura. ¶ Patenti: lato mari & ubiq; diffuſo ſine littoris alicuius aſpectu. bene præhenſus tanq̃ furtum nauigans faciat inſidiatus ſeréo ægeum autem mare ab ægeo theſei patre dictum. ¶ Certa ſydera: nota aut certe fidelia: quorum claritudo pernox ſit ut merito eis credatur. ideſt ſeptentrio: unde & Luca. Miſeros fallentia nautas Sydera nõ ſequimur: ſed quæ non mergitur arctos. ¶ Ocium. b. optabile etiam bellicoſis nationibus ocium dicit. ¶ Pharetra decuri: quia ſagittarum uſu & armorum ſplẽdore decori ſunt perſæ. ocium naturale animi affirmat bonum: quod nullis poſſit diuitiis comparari. ¶ Gazæ diuitiæ. ut Troia gaza per undas: hoc uero eſt ꝙ non diuitiæ homines ab inquietudine excuſent. ſed quies & electa mediocritas. Ordo eſt. non enim gazæ neq; conſularis lictor ſummouet miſeros tumultus mentis: & curas uolantes circum laqueata tecta.

¶POR. Ocium. d. r. i pa. p. æ. Hac ode Groſphum equitem romanum alloquitur ſiciliensem idicans nemini non ocium gratum eſſe atq; optabile. ¶ Ocium diuos rogat in patenti prenſus ægeo: dicit omnes ſtulte a diis ocium optare cum ipſi illud ſibi præſtare poſſint: quippe cum nullis præmiis ematur. non. n. inquit diuitiæ aut honor ſunt cuiquam quominus inquietam ſollicitudinis mentem patiatur. Et curas laqueata circũ tecta oſtendit non alibi grauiores curas eſſe q̃ ubi maiores opes ſunt.

¶CHRI. Ocium. d. ro. in pa. Ex oĩbus q̃ hactenus deſcripta ſunt carmina nullum reperies quo ſeuerius increpet humanæ mentis cæcitatem. nam cum naturali impulſu oẽs ocium cupiant. Idq; ſibi: modo ſuas cupiditates intra rationis terminos cohibeant: pſtare poſſint: ſtultitia tamẽ ſumma id a diis petunt: cum interim auaritia ambitioneq; eos impellẽte aſſiduis laboribus atq; pculis ſe crucient. Ergo alius prenſus pro depræhenſus a tempeſtate in mari. ¶ Rogat diuos ocium: ideſt ceſſationẽ & quietem a tempeſtatibus: quam ipſe: ſi auaritiæ impulſu mare nõn intraſſet: ſibi præſtare potuiſſet. ¶ Patenti: quia amplioris eſt tractus. ¶ Ageo. ſpecies eſt pro genere poſita. Cæterꝫ ægeum mare a ſcopulo qui non procul a tenedo eſt: denominatur. ille. n. ſpeciem capræ habet. Capram autem αιγα græci nominant. Alii uolunt ab ægeo atheniẽſium rege qui ex alta ſpecula in id ſe pcipitem dedit: eſſe ægeum dictum. nam cum ita iubentibus ſortibus in cretam enauigaſſet filius theſeus: uelaq; nigra ueluti a minotauro deuorãdus detuliſſet: iuſſuſq; eſſet: ſi forte incolumis reuerteret̃: ut uela mutaret in alba: oblitus eſt id facere theſeus. Quapp nigra cõſpicatus ægeus. proptereaq; filium periſſe ratus: ſe ut dixi præcipitauit. Eſt autem mare latũ: & incipit ab helleſponti finibus: nullũq; olim inſulis & uiris illuſtribus maiori fama fuit. noſtro aũt ſæculo turpi ſeruitio pmitur & plæræq; iſulæ deſerte iacẽt. ¶ Cõdidit lu. & ſic obſcurauit cœlũ contra alibi. Nec candida curſum Luna negat. ¶ Certa: nam abſcondit ea ſidera quæ cognita certaq; ſunt nautis: ut eſt urſa & reliqua. ¶ Thrace: in noiatiuo eſt & græca declinatio. ut η θρᾳκη της θρᾳκης. nos hæc tracia dicimus. ¶ Furioſa: ſine ratione bellicoſa. nam ſæpe ebrietate impulſi i prælia deſcendunt uel furioſa pp bacchi ſacra illic ab orpheo iſtituta: & tũc erit furioſa: furore diuino repleta propter bacchantes: ſed prima interpretatio rectior. ¶ Ocium: repetitio ẽ color rhetoricus: quo Oratio ſplendidior ſimul & efficatior reddit̃. ¶ Medi: p parthis poſuit. ¶ Decori pha. qa ut iam demonſtratum eſt. multũ ualent ſagittis. Snĩa eſt ꝙ & q nauigãdo & q pugnando labores & picula ſubeũt: ea ratione laborant: ut in ocio uiuant ſtultiſſimi pfecto. qui ſi & auaritia & ambitione a ſe ppulſatis modico cõtenti uiuere uelint ſibi ipſi ociũ præſtare poſſint. ¶ Venale: id dicimus quod uendẽdum ppõitur ergo eſt uenale qđ emi põt: ocium autem dicit non poſſe emi gẽmis & purpura. i. magnis diuitiis nã ocium pueniť ex tranqllitate mentis quæ tunc deniq; exiſtit: cum iam rõni obtemperãte appetitu oĩbus ptur batiõibus uacamus. ſed ipia & diuitiæ augẽt perturbationes: non tollunt. ergo non erit uenale ociũ illo prætio: metricã aũt diuiſit uenale qđ ſæpe facit pyndarus. ¶ Gazæ: amplæ diuitiæ. ¶ Conſularis. l. pro oi magiſtratu & impio poſuit. ergo nec diuitiæ nec imperia remouent.

¶ANT. Laqueata tecta: laq̃aribus ornata: laq̃aria ãt ſunt loca ipſa q̃drata in tabulatis. ¶ Cui paternũ ſupple bñ uiuit̃ illi cui &c. ¶ Splẽdet: ſplẽdere uſ rãq̃ argẽteũ uel aureũ. ¶ Salinũ: patella erat in q̃ primitiæ diis cũ ſale dabant̃ nũc tñ p uaſculo domeſtico ſalis dixit. Scri. ita. Porphyrio. Timor uel rerꝫ ſuarꝫ: uel ſui ipſi9 diuitibus. n. ſæpe iſidiæ parant̃. ¶ Cupido ſordidus. Praua cupiditas. i. auaritia: ſed pter morẽ genere ptulit maſculiſo. ¶ Iaculamur. appetimus: metaphora ẽ ab his: qui iaculo appetunt hoſtes. ¶ Alio calentes ſole: Virg. itẽ li. ii. g. Atq; alio patriã q̃rũt ſub ſole iacẽte. Mutamus. auaritiæ cã. ¶ Se quoq;: ſicut patriã. Se aũt. i. ſeipſum & curas eius: quæ qdẽ pſequunt̃ quẽlibet uel nauibus uel eqs fugerit: niſi paruo cõtentus fuerit. ¶ In pſens. in res pſentes: nõ in futuras. ¶ Riſu: ut illud. Spẽ uultu ſimulat pmit altũ corde dolorẽ. ¶ Abſtulit clarũ p exẽplanil eẽ beatũ ab oĩ pte pbat achilles. n. quãuis clarus eẽt & illuſtris: & inclytus ẽ tamẽ iuuenis obiit. Tithõus uero quãuis diutius uixerit: tamẽ ſenecta oppſſus ẽ: & uerſus in cicadam ante obitum. ¶ Et mihi forſan.

Non enim gazæ neq; conſularis
Submouet lictor miſeros tumultus
Mentis. & curas laqueata circum
Tecta uolantes.
Viuitur paruo bene, cui paternum
Splendet in menſa tenui ſalinum
Nec leues ſomnos timor aut cupido
Sordidus aufert.
Quid breui fortes iaculamur æuo
Multa? quid terras alio calentes
Sole mutamus? patriæ quis exul
Se quoq; fugit?
Scandit æratas uitioſa naues
Cura. nec turmas equitum relinquit
Ocyor ceruis. & agente nymbos

Ocior euro.
Lætus in præſens animus: quod ultra eſt
Oderit curare. & amara lento
Temperet riſu: nihil eſt ab omni
Parte beatum.
Abſtulit clarum cita mors achillẽ.
Longa tithonum minuit ſenectus.
Et mihi forſan tibi quod negarit
Porriget hora.
Te greges centum, ſiculæq́ circum
Mugiunt uaccæ. tibi tollit hinnitũ
Apta quadrigis equa. te bis aphro
Murice tinctæ
Veſtiunt lanæ. mihi parua rura &
Spiritum graiæ tenuem camœnæ
Parca nõ mendax dedit. & malignũ
Spernere uulgus.

ſenſus eſt. forſan & ego diutius te uixero: q paruo fruor. & lætior. tendit autẽ ad illũ idem. nil eſſe beatum ab omni parte põt nãq ditior eitius paupere mori. ℣ Te greges centũ oſtendit ſe paruo gaudẽtem ocio frui: & lyricis operã tradere: qđ diuiti Groſpho non accidit ob imminẽtes curas: hinc ex diuerſis fortunis diuerſa fiunt ingenia: & nihil ẽ ex omni parte beatum. ℣ Hinnitum: hypermeter eſt uerſus. ℣ Quadrigis. i. ludis circẽſibus Quattuor autẽ equi ſimul iuncti quadrigæ quaſi quadriiugæ uocantur: qđ ſcribit. Gel. libro. xviii. capitu. viii. ℣ Aphro mu. i. tiria purpura. nam apud tyrũ eſt purpurarũ piſcatus. hinc tyria purpura optima omnium perhibetur. Auctor eſt Strabo libro. xvi. ℣ Murice. Murex piſcis eſt firmiori teſta circondatus: e cuius ſanguine lana tinguiẽ. de quo Plin. li. ix. ℣ Bis tinctæ lanæ. Dibaphã purpurã intelligit. Dibapha. n. dicebaẽ quæ bis tincta eſſet magno impendio. quod Plin. libr. ix. ſcri. ℣ Spiritum tenuem. ingenium tenue. ℣ Graiæ camœnæ i. græce muſæ in lyricis. n. græcos imitatus ẽ. Alcæũ potiſſimũ. ℣ Parca non mendax. i. uera & imutabilis. uult ẽt ex fato eẽ ut paruo cõtentus lyrica decãtaret. ℣ Vulgus ſpernere. i. uulgi plauſũ & fauorẽ: p qđ ſe minime ambitioſum eẽ oſtẽdit. | quadrigæ | Dibapha purpura

ℭ ACR. Lictor. lictor ẽ p dignitate poſuit & honore q ocia denegat. ℣ Miſeros tu. mẽ. non alibi grauiores curas eſſe q̃ ubi maiores ſunt opes demonſtrat. uolantes autẽ dixit diſcurrẽtes. ℣ Laqueata. lacunaria: ſicut Virgi. Atq; animum celerem nunc huc nunc diuidit illuc. In parteſq; rapit uarias. perq; omnia uerſat. Sicut aq tremulum labris ubi lumen ahenis Omnia peruolitat late loca iamq; ſub auras Erigitur ſummiq; ferit laquearia tecti: laquearia aũt dicuntur opaca cameræ in lacu collectæ. Vir. Dependent lychni laquearibus aureis. ℣ Viuitur. p. b. paupertate ſola beate approbat uiuere. Luc. O uitæ tuta facultas pauperis anguſtiq; lares. ℣ Salinũ. p quocũq; uale poſuit fictili menſæ pauperis: tamen ſalinum eſt patella in qua diis primitiæ cum ſale offerebanẽ. ℣ Cupido pro auaritia dictus. unde & timor p cuſtodia cenſus. Iuue. Miſera eſt magni cuſtodia cenſus. ℣ Iaculamur pro appetimus: & dũ breuis: uita ſit maiora tentamus. ℣ Quis exul ſe quoq; fu. a uitiis auaritiæ ſuæ quis poterit fugere q derelinqt pẽriam diuitias adẽ q̃rit mutatione terrarũ: ut ẽ. Atq; alio patriã q̃rũt ſub ſole iacẽtẽ. ℣ Scãdit æratas n. c. oñdit neq; mari neq; terra ſiue militia poſſe quẽquã curas fugere ſuas uel peccatũ. ℣ Nec turmas equum. r. nõ deſerit relictas turmas. relinqt. n. eſt deſerit: ſenſus ãt hic ẽ. ſi equo qs uelit curas fugere. nõ põt: qa & ceruis & ipſis uẽtis ſunt ueloc iores. ℣ Lætus in p̃ſens. plus p̃ſenti lætitia q̃ ſpe futuri animum iuuari dicit. i. nõ plus letetẽ q̃ expedit. ℣ Et amara. l. t. philoſophicũ pceptũ patiẽtiã exhortãs: ut aduerſa lætitia tẽperent & nõ ſatis pſperis credaẽ: maxie cũ uarietate uitæ nec p uoluntate ad oĩa fœlicitas cõſtet nec ſint aduerſa cõtinua. ℣ Abſtulit cla. ci. mo. achil. oñdit rerũ humanarũ duo intereſſe cõtraria exẽplo eorũ q ſũt putati fœlices. achilles uero uirtute p̃cipuus cita morte iuuenis piit: tithonus maritus auroræ tarde mortuus ẽ p dãna deficiẽtis ætatis: uiuẽdo. n. in cicadã cõuerſus ẽ. & iõ nihil dicit eẽ hoĩ certũ dũ illũ cita mors p̃ũierit: alterũ uero ſenẽ cõſumpſerit ante uita q̃ ſatũ. ℣ Porriget ho. horã pro tpe poſuit. i. uariabilis fortuna pſperabiẽ mihi. ℣ Tibi amara. i. forſan tibi mors occurrendo me pertranſibit. ℣ Te gre. cen. finitũ p infinito uſus eſt: ut Mille meæ ſiculis errant in mõtibus agnæ. ℣ Bis aphro: p tyrio ſicut indũ p carthaginẽſi. ℣ Mihi parua rura. dicit ita plærũq; diuerſa eſſe ingenia ut fortunas i diuerſis ſtudiis: ut ſicut alii honoribus & diuitiis clari ſunt: ita hic carmine illuſtret mediocritatẽ. ℣ Camœnæ. grũs ſingularis. ℣ Et ſpũm graiæ tenuem camœnæ. dedit mihi tenue igeniũ graiæ muſæ. i. ut poſſem lyra cãtare primo a græcis inuenta: ordo ẽ. & parca nõ mẽdax dedit mihi tenuẽ ſpũm graiæ camœnæ & ſpernere malignum uulgus: graiæ camœnæ. i. græce uel quia græci fuerũt poetæ lyrici quos Hora. imitatus eſt: alcæus & ſapho: uel quia primi græci carmina inueniſſe perhibentur. ℣ Parca non mendax i immutabilis: uult enim fataliter ſibi hoc ingenium attributum.

ℭ POR. Cui pa. ſp. in mẽ. te. ſali. i. mẽſa tenui hoc ẽ in paupe: ſalinũ patella in q̃ primitiæ diis cũ ſale danẽ: ſed nũc p uaſculo domeſtico ſalis dixit: dicit ãt bñ uiui paupate qa paterna re familiari cõtẽtus uictũ nõ abhorreret. ℣ Nec leues. l. t. a. c. cupidinẽ hic nõ puto p amore poſuiſſe: ſed p cupiditate q̃re miror maſculino eũ genere cupidinẽ dixiſſe: cum hac ſignificatione hæc cupiditas dicaẽ. ℣ Terras. a. c. ſ. m. ſic & Vir. Atq; alio q̃rũt patriã ſub ſole iacẽtẽ. ℣ Patriæ. q. e. ſe quoq. f. ſenſus ẽ qs ſe quoq. i. aut uitiũ auaritiæ ſuæ aut ſpatiẽtiã ſuã potuit fugere q pẽriam reliqt. ℣ Scãdit. æ. u. n. c. p hoc oñdit neq; mari neq; terra poſſe curas ſuas effugere. ℣ Nec t. e. r. id ẽ ẽt ſi equo uelis curas effugere ſequenẽ illæ te tñ. ſunt. n. ceruis & ipſis uẽtis ueloc iores: Lætus in præſens. p̃ntibus inqt delectemur ac fruamur: futura nõ q̃ramus. ℣ Et amara. l. t. r. amaritudinẽ uitæ hilaritate interpoſita leniat. ℣ Nihil ẽ ab. o. p. b. extrinſecus hic audiẽdũ ẽ q̃tenus cõceſſum hoibus nõ ẽ: ut p oĩa beati ſint. ℣ Abſtulit. c. c. m. a. l. t. oſtendit diuerſitatẽ rerũ humanarũ duo iter ſe cõtraria poſuiſſe breuẽ. ſ. Achillis uitã: & Tithoni uſq; ad ultimã ſenectutẽ porrectã. ℣ Te greges cẽtũ ſiculæq; circũ mugiũt uaccæ: alii inqt diuitias inſaciabili aio capidũt: at mihi paupertatẽ cũ animi æquitate: p quod oñdit ſic igenia diuerſa eẽ plerũq; hoibus ut fortunas. ℣ Te bis aphro murice tinctæ ueſtiũt lanæ: aphrũ muricẽ p tyrio dixit uidelicet: q a tyrii in aphricam tranſierunt. i carthaginẽ condiderunt: bis tinctam aũt lanã dibaphã purpurã dicit: quã ſcimus eſſe pcioſiſſimam. ℣ Et ſpiritũ. g. t. c. parca nõ mẽdax dedit dixit ſpiritum tenuem. i. ſubtilem accipe. ℣ Camœnæ: gra-

iæ autem ideo dixit ꝙ hæc carmina ad imitationem græcorum ſcribit. Gaiæ genitiuus ſingularis eſt. |

CCHRI. Tumultus.i.ꝑturbatiões mẽtis:neq; curas & ſollicitudines & anxietates al. Dicit̃.n.cura quia cor urat:q̃s neq; diuitiæ nec opes ſed aliis cupiditatibus uacãs tollit. Dicit̃ ãt tumultus q̃ſi timor multus. ⁋ Volãtes cir.t.l.nã ſp i maioribus domibus ubi maioris fortunæ hoies ſunt acriores curaꝝ morſus apparẽt. ⁋ Laqta tecta:apparent in tabulatis magnaꝝ domoꝝ loca q̃dam ex trãuerſis tignis in quadratã formã redacta quæ auro uariiſq; coloribus atq; ſigillis illuſtrantur:Hos lacus nominant:Sed ab eo q̃d eſt lacus fit lacunar. Vt ipſe alibi mea renidet ĩ domo lacunar. Et ꝑ antyſticon laqar. Vir. Pẽdẽt lichni laqaribus aureis. Inde laqarã. ⁋ Tecta:nõ ſolũ ſupmum ædificii tegumẽtũ tectũ a tegẽdo antiq dixere:Sed oia & tabulata q̃bus & triclinia & cubicula:& reliq̃ huiuſcemõi tegunt̃:ut apud Vitruuiũ apparet:ergo tecta laqata.i.cõtignatiões domoꝝ laqaribus diſtinctas. ⁋ Viuit̃ pa.be.Inia ẽ ꝙ q neq; timore futuroꝝ maloꝝ ꝓmunt̃:neq; nimia bonoꝝ cupiditate inflamant̃:& pãribus tenuiter q̃dem:ſed ſine ſordibus fruunt̃ bene uiuũt. ⁋ Cupido:in maſculino deũ amoris ſignificat:ĩ fœminino cupiditatẽ. Sed ĩ hoc loco ſordidus ꝑ ſordida dixit melioris ſonitus cã. ⁋ Salinũ:ꝓprie uas ẽ i quo cũ ſale diis primitiæ offerebãt:Sed põt ꝑ uaſe põi ĩ quo ſal ĩ mẽſa ſit. Hic ꝑ ol ſuppellectile intelligē. ⁋ Paternũ:q̃ſi moneat nos oportere acqeſcere ſuppellectili a pr̃e relicta. ⁋ In te.m.mediocribus & nõ ſumptuoſis epulis. ⁋ Necti:q eſt ex ĩpẽdẽtibus malis. ⁋ Neq; cupi.q eſt de futuris bonis nimia cura ita macerat ut ſonũ nõ capias. ⁋ Quid.b.f.iaculamur.i.appetimus:ſecũ dũ Acronẽ:& ꝓfecto q miſſile iaculat̃ ad certũ locũ illud dirigũt.q.d.ſtultũ ẽ ĩ tã breuiætate tã multa cõcupiſcere. Poſſumus ẽt dicere iaculãur.i.multa ſine rõne tẽtamus:Nã iaculat̃ q brachio uæhemẽter aſtã cõtorquet.cui ſimile ẽ q ſine rõne multa tẽtat. ⁋ Mutamus.t.c. al.ſ.nã relicta p̃ria petimus lõginquas regiões. ⁋ Alio ſole.ſol unus ẽ ſed dicimus aliũ ſolẽ eſſe oriẽtalẽ aliũ occidẽtalẽ:Sic & dicimus ĩ alio orbe.i.ĩ alia pte orbis. Sic alibi. Impiger extremos currit mercator ad indos. ⁋ Patriæ qs exul ſe quoq; fugit.q.d.nullus:Nã q̃uis uolũtario exilio p̃riam deſeramus ituri ĩ alias regiões ꝗ̃ſtus cã:tamẽ nõ fugimus noſipſos.i.nr̃as curas:qm̃ illæ una nobiſcũ aſcedũt naues. ⁋ Vitiosa.optie:nã põt eſſe cura cũ uirtute.qñ mediocres & q̃tenus rõ patit̃ curas capimus:q non ãnxios:ſed cautos & prouidos nos reddũt:& rebus agẽdis q̃tũ oportet ĩtẽtos. ⁋ Aeratas:robuſtas ut æs.ſic Vir.temonẽ æreũ dixit.uel æratas q̃ſi roſtratas. Dicunt̃.n.roſtratæ q roſtrũ ꝓræ ferratũ hñt. ⁋ Turmas eq.q̃a ẽt ĩ militiã nos ſequunt̃. ⁋ Ocyor.uelocior:cõparatiuũ noſtrũ ẽ:ſed eius poſitiuũ græcũ. ⁋ Lætus ĩ pſens. Sapiẽtis ẽ frui datis:& ſiq̃d acerbũ ĩciderit compẽſare cũ lætis:neq; ãgi de futuro. Et cogitare uitã humanã ſp premi aliqua triſtiori re:Neq; uelle recuſare q̃d cũ cæteris hoĩbus ſibi cõe ſit:Neq; eẽ ſperãdã ætatẽ tithoni:neq; rurſus timẽdã acerbã Achillis mortem. ⁋ Et mi.for.ut oĩ dat nemini cũcta ꝓſpera euenire:neq; rurſus oia aduerſa. Ait igit̃ groſphũ ditiorẽ eẽ ſed ſe forſan diuturniore uita uicturum. ⁋ Greges:de minoribus itelligẽ ut oues ſunt & capræ. ⁋ Vaccæ:armẽta uacaꝝ. ⁋ Mugiũt:ẽ.n.mugire boũ:hinire uero equoꝝ uñ dixit.hinnũ ꝑ hinitũ. ⁋ Apta.q.plurimis modis auget diuitias:nam oſtendit illum abundare non ſolũ gregibus:ſed armentis:& illa ali ĩ ſicilia:ubi optima ſunt paſcua neq; ſolũ hẽre uaccas:ſed eq̃s:& eas natura ita ueloces:ut ſint aptæ q̃drigh.i.certaĩbus curulibus:Nã Pyndarus ſæpe huiuſcemodi eq̃s laudat. Quadrigæ ꝓprie ſũt q̃tuor eq ad curꝝ iũcti ut bigæ duo. Ergo neq; currus neq; eq q̃drigæ aut bigæ ſunt:ſed utrũq; ſimul. ⁋ Bis tin. Expõſit q̃d græci dibapham dicunt. Purpura aũt cõchilis ſpẽs ẽ:Hæc minor maiorq; iuenit̃:ſed minor buccinũ appellat̃. Viuũt ſeptẽ ãnis. Liquor ille quo ueſtes ĩficiebãt ĩ mediis faucibus ẽ ĩ cãdida uena:neq; extrahit̃ niſi a uiuẽtibus. Nã illũ ſimul cũ uita euomũt. Purpura ut ait Plin. diſtiguebat ſenatores ab ordine equeſtri. lingua purpuræ digytales:ſed tãta ieſt duritiæ ut reliq̃ cõchilia pforet:& ſic paſcat̃. Aq̃ dulci necat̃:aliogn capta uiuit ſua ſaliua qnq̃gẽis diebus: Variis ĩ locis capiebãt maxĩe circa tyrũ:& circa tenaꝝ ꝓmõtoriũ laconitæ regiõis. Varii colores ex uarietate coquendi atq; ex uariaꝝ reꝝ admixtione fiunt. Laudat̃ tyrius q ĩ colorẽ ſanguinis cõcreti nigrãs aſpectu idẽq; ſuſpectu refulgens.unde ab homero ſanguis purpureus uocat̃.& Virgi.purpureã uomit ille aiam: Cornelius nepos q ſub auguſto uixit:uiolaceam purpurã rũe ĩ ꝓcio fuiſſe cõmemorat. ⁋ Fuit & dibapha.i.bis tincta. Fuit & amethyſtus a lapilli ꝓcioſi colore appellats. Hic color rurſus tyrio admiſcebat̃.unde erat ihyria methiſte:purpura itidẽ cocco admixta colorẽ ſuſcipiebat quẽ byſſinũ appellãt. Lõgior ſim ſiq̃ de purpura a Plinio ſcribunt̃ ĩ mediũ ꝓferã. Veꝝ Seruius addit & nigriorẽ colorẽ quæſitũ quẽ a ferrugine uolant. Virgi.in georgi. Cum caput obſcura nitidũ ferrugie texit:& alibi & ferrugie clarus hibera. Sed ut ad poetã redeã. ⁋ Bis.t.i. dibaphæ. ⁋ Muricæ ꝑ purpurea poſuit. ⁋ Vir. Tyrioq; ardebat murice lena. Nõnũq̃ ſignificat aſperitatẽ ſaxi. Idẽ i.v. Cõcuſſe cautes acuto ĩ murice remi. Muricẽ Mutianus ait eſſe latiorẽ purpura neq; aſpero neq; rotundo ore:neq; in angulos ꝓdeunte roſtro.ſed ſimplici cõcha utroq; latere ſeſe colligẽte. ⁋ Afro:ꝑ tyrio quia inde carthagineſes. Quin & aliæ plures ĩ africa erãt phœnicũ colõiæ. ⁋ Spiritũ tenuẽ.ſtilũ depreſſũ. Snia ẽ. tu dites:ſed ſine muſa.ego pauper:ſed cum muſa. Vult.n.ſibi a fato eſſe hoc ingenium. ⁋ Non mendax.q.d.ſtabilis:quæ pſiſtat in ſententia. ⁋ Spernere.u.nam ſp inimicus fuit auræ populi:neq; unq̃ ambitioſus. Sic alibi. Odi pfanũ uulgus. ⁋ Malignũ:inſidum & q̃d bonis ſp obtrectat: Alias ſterile. Virg. Difficiles primũ terræ colleſq; maligni.

Argumentum. ODES. XVII.

CANT. Dũ mecœnas acriter ægrotaret morbi ſæuitia q̃rebatur.q̃re Horatius lõge dolebat.hinc ait ſe terreri & perimi quodãmõ q̃relis illius. Sed nec diis nec ſibi gratũ eſſe mecœnatẽ horatiũ morte præire. Cũ rerũ ſuarũ fuerit decus atq; ꝓſidium. Vnde iuratum ſe dicit nullo pacto uelle mecœnati ſupereſſe. Narrat inde amboꝝ horoſcopũ cõuenire:cũ eodem pene tpe oppræſſi fuerint:utq; iouis tutela mortem mecœnati tardauerit:ita cũ truncus ſuſtuliſſet niſi faunus dextra leuaſ-

COde.xvii.tricolos tetraſtrophos ad mecœnatem ægrotantem.

Cur me querelis exalas tuis?
Nec diis amicũ ẽ:nec mihi te
Obire mecœnas meaꝝ (pri
Grande decus columenq; rerum.

Ah te meæ ſi partem animæ rapit
Maturior uis.qd moror altera?
Nec charus æque nec ſuperſtes
Integer.ille dies utranq;
Ducet ruinā.non ego perfidum
Dixi ſacramētū.ibimus ibimus
Vtcunq; præcedes:ſupremum
Carpere iter comites parati
Me nec chimæræ ſpiritus igneæ
Nec ſi reſurgat cētimanus gigas
Diuellet unq̄:ſic potenti
Iuſtitiæ placitumq; parcis.

ſet ictū.hortaſ demū mecœnatē uota ploluere:uotiuā.ſ.ædē ipſe.n.humilē agnā ſacrificabit.¶ Cur me q̄relis exaias tuis.Ode ē: ſiſis nonæ li.i.¶ Exaias.terres pimis.¶ Quærelis:q̄rebaſ.n.mecœnas morbi ſæuitia.¶ Amicū:gratū.¶ Columē:p̄ſidiū.¶ Te meæ p tē aiæ:amic9.n.ē alius ipſe:& æq̄lis æqualē delectat ut hr̄ i ethicis. ¶ Vis:mortis uiolētia.¶ Altera.i.ego ipſe Hor.altera ps alæ meæ. ¶ Nec ch.nec charus ero æq.i.ita aliis ut nunc tibi:nec ero ſuperſtes integer:nā mecœnas ps alæ deeſſet.¶ Dixi ſacrm:inuit ſe iuratū fuiſſe nolle mecœnati ſupeſſe.¶ Primus:ordo ē:utcūq; p̄cedes ibim9:ibim9 cōites pati carpe ſup̄mū iter.¶ Vtcūq; p̄.uel ætate uſ ſorte.¶ Chimeræ.i.id mōſtrū erat triceps:p ſingula āt capita ignē emittebat.lati9 tn̄ uideto i ode.xxvii.li.i.¶ Cētimāus gi.i.briareus.Vir.li.vi.Et cētū gemius briare9 ac bælua lernæ.dixere.n.poetæ eū hūiſſe cētū māus & capita q̄nq̄ginta:is idē ægeō quoq; dr̄.i.terrigēa.¶ Iuſtitiæ:iuſtū ē.n.ut grati ſim9 de nobis bn̄ merētib9.

ℭACR. Cur me q̄relis exaias tuis.mecœnatē ægrum uelut affidēs alloquiſ q̄rentē de piculo ſuo:& p p̄ſenti ſtatu optantē mortē: p cuius affectu uel amore dicit ſe ei eſſe nolle ſupſtitē:ſed q̄ſi quodā ſacro deuictū ſociādū morte cui fuerat uita cōiunctus.ordo eſt.Mecœnas grāde decus & columē meaꝝ reꝝ.¶ Cur me exaias tuis querelis.Nec diis nec mihi amicū ē te prius obire.¶ Ah te meæ.iteriectio dolentis hoc ſenſu:quo ſupius dixerat amicoꝝ aiam in duobus corporibus cōſtitutā:& ſerues aiæ dimidiū meæ:uiſ & unanimes dicti:hoc aūt dicit ſine dubio alterā partem nō retinendā:una pereunte hoc eſt ſe negare ſupſtitē.¶ Nec ch.æq;:non ero inquit ita alteri futurus:ſicut ipſi nec integram uitam habiturus pte aiæ iā in illo extincta.¶ Nec ſup.i.e.quia tu es medietas meæ animæ.¶ Vtrāq; ducet.r.i.unius caſu dicit ambos pituros.¶ Nō ego p̄fidum:falſum tanq̄ nō perfidū de ea re interpoſuerit iuſiurandū:qd̄ ne ei ſupuiueret.Ordo ē.Ego nō dixi p̄fidum ſacrm ibimus:ibimus parati cape re ſupremū iter utcūq; p̄cedes.¶ Vtcunq; p̄.ſeu ætate ſeu ſorte præcedere in ſup̄mo mortis die comitari ſe aſſerit mecœnatem.¶ Me nec chimeræ:nullorum obiectione monſtrorum ſocietatem diſiūgi poſſe quæ nec mortis terrore ſeparatur.¶ Centimanus gigat.Briareus:de quo Virgi.Qualis centum cui brachia dicunt Centenaſq; manus.¶ Sic potenti iu.pla.ac ſi diceret fataliter habeo:ut diuelli a te non poſſim.

ℭPOR. Cur me querelis exanimas tuis.Hæc dicit mecœnati aſſidēs ægroto grauiter q̄renti de piculo ſalutis ſuæ negatq; ſe uelle ſupſtitē.ei uiuere mutuæ charitatis pignora cōmendans.¶ Amicū:hic pro grato poſuit. ¶ Ah te.m.ſi.p.a.r.ma.q.m.a.ſenſus cōceptus ē ex illa amicitie diffinitiōe q̄ dicit:amicitiā aiam unā eē in duo corpa ergo ait ſi te uis fatalis ſuſtulerit amicū:q pars es altera aiæ meæ partē q̄ apud me ē nō retinebo:quod ſignificat nō ſe ei ſupuictuꝝ.¶ Nec cha.æ.nec.ſ.nec charus inq̄t alii futurus ſicuti ſum nec itegrā uitā habiturus pte.ſ.aiæ meæ i te extincta.¶ Nō ego p̄fidū dixi ſacrm.i.non p̄fidū iuſiurandū de hac re interpoſitū.¶ Integer ille dies utrūq; noſtrum abſumet.¶ Sup̄mū car.iter.co.pa.ſup̄mū iter.illud dicit: quo quaſi ad inferos itur. Nec ſi reſur.centimanus gigas diuellet unq̄ a te.ſ.a propoſito de quo nunc apud te loquor & ante iuraui.

ℭCHRI. Cur me q̄relis. Quantū in animo bene inſtituto & b̄ficioꝝ memori poſſit uis amicitiæ hoc carmine manifeſtat poeta cū q̄relis tam uehemēter moueaſ mecœnatis:quē amabat & obſeruabat:atq; ēt admirabaſ.Oſtēdit aūt uehementer dolere uerboꝝ mecœnatis:Nā cū ægrotaret & uota p eius ſalute eſſent facta reſpōdebat amicis ſe ſatis uixiſſe.At horatius negat ſe uicturū niſi ille uiuat.¶ Exaias:interimis: uerbū ē amicitis & affectu plenū.Sic & Cicero de milone.Me q̄dē iudices exanimāt & interimūt hæ uoces milōis.¶ Querelis.querebaſ de morbo:& mortē optabat.¶ Nec.d.a.nō ē gratū:nō placet.¶ Obire prius:q̄ ego ob eā.Decus & columē.Idē in prima ode in q̄ ipſum decus & p̄ſidiū ſuū appellat.Ergo eodē mō exponēdus eſt hic locus. ¶ Meaꝝ reꝝ:honoꝝ & facultatū.¶ Ah te.Snia ē aiam ſuā ita diſtributā ut melior pars ſit i corpe mecœnatis q̄ in ſuo.Qd̄ ſi ille moriturus ſit & ablaturus illā aiæ ptē:negat ſe moraturū diutius cū altera pte:ſed pariter morituꝝ altera parte q̄ uiuit:Nam illa neq; ſibi æque grata ē ut ps q̄ cū mecœnate ē:Neq; illo mortuo remāet iteger:cū iā pars q̄ i mecœnate ē pierit.¶ Vis maturior:uiolētia q̄dā fati uelocior i te q̄ in me.Nō eſt igiſ amicū neq; diis quoniam tu reip.melior es:neq; mihi q ex te pendeo te obire prius.¶ Ille dies.u.d.r.nā quo tu die obibit:ego quoq; obibo.¶ Non ego.p.d.ſ.nō ſum ueluti miles q adactus ſacramento tranſfuga efficitur unde efficiſ p̄fidus.Nō dixi ſacramētū qd̄ uelim frangere.Nā hoc mō eēm p̄fidus:ſed ſeruabo: ꝑpterea ibimus .i.ueniēus parati & pmpti tibi comites.¶ Vtcūq.i.quomodocūq; parati carpe ſup̄mū iter.i.ultimū iter.Nā q mortē adit ſup̄mū iter conficit.Quibus uerbis oñdit eſſe ueri amici offm̄ utriuſq; fortunæ amico ſe comitē p̄bere.¶ Me nec ch.exēpla fabuloſa pōit.Sed p illa oñdit nihil eē tam horrēdū:tā laborioſum tā picuſoſum:qd̄ ſe a mecœnate diuellere queat:Sed de chimæra dictum eſt.¶ Centimanus:nā & græci εκατογχειρον appellant Cottus Briareus & Gyas frēs fuerūt & filii cœli & terre:ut placet Heſiodo.Centū manus & quinq̄gita capita habuerūt:Fuerūtq; oſum fortiſſimi atq; pulcherrimi Vir.Et cētū geminus briareus: & bellua lernæ.Hi ty tanes dicti ſunt ac decēnale bellū cū Saturni filiis geſſerūt:& ut ait Heſiodus illi quidē ab othry:hi ab olympo mōte ipetū fecerūt.Tādē a diis uicti i tartara ſunt detruſi.Eſt & apud Homeꝝ huiuſcemodi fabella q Iuno Neptūnus & pallas Iouem q̄nq; ligauerūt:neq; erat q auxiliū ferret:Sed Thetis achillis mater cœlū aſcēdit & ſecū briareū adduxit:a quo ē a uinculis liberatus. Addit p̄terea q briareū illū dii uocāt:hoies aūt ægeonē ον Βριάρεων καλουσι θεοι ἀνδρες δε τε παντες Αἰγαίωνα.Heſiodus præterea addit Neptūnum illū ſibi generꝝ aſciuiſſe opya filia ſibi in uxorē data.Hinc illū Ouī.inter marinos deos refert ut balenarūq; prementem Aegeona ſuis imania terga lacertis.¶ Sic potēti iuſtitiæ placitūq; pcæ. Reddit duplicē rōnem tā iſolubilis uin-

tuli amicitiæ Primo.n.oñdit hãc eẽ uerã amicitiã q̃m fit ex electiõe: cũ ipſe memor co℞ q̃ accepat beneficio℞ iudicarit poſcere id iuſtitiã:ut uitã ẽt:ſi opus eẽt:illi impẽdat. Secũdo idẽ ꝓbat ex cõfiguratiõe ſyde℞:nã q̃uis ai noſtri liberi ſint arbitrii:tñ multũ credũt poſſe ad amicitias cõtrahẽdas ipa ſydera. Maxime ſi fiat iter duos ꝑmutatio ſigno℞. Quod ut planius ĩtelligas:ut ſunt.xii.ſigna in zodiaco:ita ẽt in.xii.ptes quas domos appellãt diuidũt cœlũ. Primaq; dr̃ angulus oriẽtalis ſiue horoſcopus ſiue uita: Nã multum ualet qd ſignũ & qui plãeta ĩ eo ſigno q̃ hora naſcimur ab iſeriori hemiſpio ad noſtrũ ſurgat & oriat̃. Secũda domus ſpes ſiue anaphora appellat̃ ſiue iferna porta. Tertia dea. Quarta ẽ angulus terræ ſiue imũ cœli. Quita bõa fortũa. Sexta mala fortũa. Septima angulus occidẽtalis:ſiue coniũx. Octaua mors. Nona domus fidei. Decima ẽ angulus medii cœli:& q̃m hæc cœli ps nobis excelſiori in pte ẽ multũ ptinet ad nr̃as dignitates & honores. Vndecima bonus demõ dr̃. Duodecima malus demon. Si ergo fiat hæc ꝑmutatio:ut q zodiaci ſignum tibi ſit in tuo angulo oriẽtali mihi ſit in medio cœlo:& rurſus qd̃ mihi ẽ in medio:cœlo tibi ſit in orientali :ſũma amicitia inter nos uigeat uolunt ſydera. Facit hoc idẽ ꝑmutatio luminariũ.i.ſolis & lunæ atq; ẽt fortunarum.ſ.Iouis & Veneris. Ergo placitum parcæ.i.fato:qd̃ ab ipſis ſtellis prouenit.

Seũ libra ſeu me ſcorpius aſpicit
Formidoloſus, pars uiolentior
Natalis horæ, ſeu tyrannus
Heſperiæ capricornus undæ
Vtrunq; noſtrum incredibili modo
Conſentit aſtrum: te iouis impio
Tutela ſaturno refulgens
Eripuit, uolucreſq; fati
Tardauit alas, cum populus freq̃ns
Lætum theatris ter crepuit ſonũ
Me truncus illapſus cerebro
Suſtulerat, niſi faunus ictum
Dextra leuaſſet mercurialium
Cuſtos uirorũ: reddere uictimas
Aedemq; uotiuam memento.
Nos humilem feriemus agnam

Libra taurus
ſcorpius Aries
Capricornus Aquarius
ſcorpius
ſol i capricornum
ſolſticium brumale
Sol i aquarium

¶ANT. Seu libra. aſſerit poeta mecœnatis horoſcopũ cõuenire cũ ſuo:ſeu aſpexerit cũ libra ſeu ſcorpio ſeu capricornus Ptolemæus uerbo.xxiii.inq̃t q ſi cõcordia duo℞ in re aliq̃ ẽ q repe rit̃ ex ſignificatione illius rei in utriuſq; natiuitate. Si ergo fuerit in loco laudabili erit inter illos concordia bona:& qui fortior loco fuerit erit ſicut agẽs & princeps & debilior ſicut patiens & ſubiectus. ¶ Libra:id ſignum & taurus ueneri ſtellæ cõplexiõis temperate attribuuntur.eo q res oriri faciunt:ut ſcribit Ptole. ¶ Scorpius:id ſignum.& aries marti ſtellæ quæ naturaliter deſiccat dantur:ut idem ait. ¶ Capricornus:id ſignum & aquarius dantur Saturno ſtellæ : quæ naturaliter eſt frigida caloriq; contraria quod ĩdem ſcri. ¶ Formidoloſus: formidandus. ¶ Pars uiolentior natalis horæ:horæ datiuus ẽ:pars autem uiolẽtior de ſcorpiõe ait quoniam ſcorpius marti datur.de quo manilius li.iiii. Sic & plura inquit ſcorpius armata uiolenta cuſpide cauda in bellum ardentes animos:& martia caſtra efficit:& multo gaudentem ſanguine ciuem. Nec præda q̃ cæde magis &c. ¶ Heſperiæ:hiſpaniæ & occiduæ : capricornus enĩ ut ſcri.higinus ad occaſum ſpectat. ¶ Tyrannus: id ait quoniam teſte columella libro.xii. ſextodecimo kalen.Ianua.ſol in capricornũ trãſitũ facit: brumaleq; ſolſticium eſt ut hipparco placet itaq; tẽpeſtatem ſæpe ſignificat: chaldæi tamen brumale ſolſtitium obſeruant nono kalen. Ianua. Occidit autem capricornus.xv.kalen.Feb.quo die ſol in aquarium tranſit. ¶ Iouis tutela:iuppiter.n.occultat impedimenta:& quum fuerit cum Merc.delebit infirmitates medicaminibus uel per iuſtorum medicorũ medelas. Auctor eſt Ptolomæus:qui etiam dicit Iouem. Venerem.& lunam fortunas eſſe eo q earum eſt complexio temperata:& q eis multum caloris ac humoris ineſt. Opera uero ſaturni ac martis operibus prædictarũ ſtellarum naturaliter contraria eſſe:eo q horum alter per frigiditatem intenſam:& alter per ſiccitatem intenſam operat̃. Quũ populus freq̃ẽs:conualeſcens mecœnas theatrum adierat:lætuſq; populus ei plauſit:tunc autem in agro ſuo Horatius caſu arboris oppreſſus eſt ut inquit. ¶ Mercurialium.i.doctorum.ſcribit.n.Ptolomæus:q Mercurius habet ex homine locutionem deliberationem memoriam linguam fel atq; nares.

¶ACR. Seu li.ordo ẽ.utrũq; noſtrũ aſtrũ cõſentit ĩcredibili mõ:ſeu aſpicit me libra:ſeu formidoloſus ſcorpius ps uiolẽtior horæ natalis ſeu aſpicit me capricornus tyrãnus heſperiæ unde ꝑ genituræ cõmemorationẽ horoſcopos ſuos ſimiles eẽ:& iter ſe aſſerit cõuẽire:ĩ q̃bus uitæ finis apparet uñ dicit q tpe uno ille ægritudinæ:hic caſu laboris piclitatus eſt. ¶ Formidoloſus:timẽdus q naturaliter formidãdus ſit ut Saluſtius. Et iã tũ potẽtia.Cn.Põpei formidoloſa erat. ¶ Violẽtior:ꝑ oĩbus iniq̃or natalis:ĩfeſt9.n.fert̃ ſcorpius genituræ iuxta matheſim tractat genituras ambo℞ dicẽs ſe ſeu horoſcopũ.i.horã in q̃ natus eſt in librã hẽre:ſeu in ſcorpione q iuxta librã ẽ:cõtrarius illi ſaturnus erat:ſeu ĩ capricorno.horã habuit i illis diametres ei erat hic q̃drat9 ſicut & mecœnati:quẽ iuppiter illic poſit9 tẽpauit ¶ Horæ:dtũs caſus ẽ. ¶ Seu tyrãnus heſpiæ ca.un.capricornũ tyrãnũ dixit:iõ q̃a hyẽale ſignũ ẽ.orit̃.n.xiii.cal.Ianu.& occidit.xvi.kal.feb.& dũ ſol in capricornũ uenerit. tunc generat maxie tẽpeſtates ĩ italia:aut iõ poſuit heſperiæ uñ:q̃a uoluit intelligi occaſum ſigni huius magis ſæuire tẽpeſtatibus q̃ ortũ:ut heſperiã undã occiduã partem oceani:& ex eo occaſum eius uoluiſſet intelligi. ¶ Te io.imp.tu.mortẽ dicit ſubmouiſſe iouis bñficã ſtellã: maleficã reſpiciẽtẽ ſaturni. ¶ Ordo ẽ.te eripuit tutela iouis reſulgẽs ĩpio ſaturno & tardauit uolucris alas fati. ¶ Cũ freq̃ẽs.p.t.c.lætũ ſonũ:ĩ theatris oñdit populũ ꝑ gr̃a plauſum dediſſe. ¶ Cũ po.f.oñdit populũ ꝑ gr̃am mecœnatis cõperto q euaſiſſet ægritudis piculũ i theatro cõgratulãtẽ ſaluti eius abſẽti & adhuc inualido plauſũ dediſſe. ¶ Me trũcus illapſus.c.ad illd̃ rettulit:qd̃ dixit utriuſq; aſt℞ certa rõne cõiũctũ. ¶ Faunus:deus agreſtiũ & ſiluа℞. Mercurialiũ:docto℞ q ĩ tutela mercurii ſũt. Mercu.n.deus facũdæ dictus ẽ. ¶ Aedẽq; uo.m.ut mẽor eẽt uoti ſoluẽdi hortat̃ q ædẽ ſi euaſiſſet ſaluti ꝓmiſerat. ¶ Nos.h.f.a.ñ hũilẽ agnã ſed hũiliũ oblatõi aptã.mecœnatis.n.uelut potẽtis uotũ fuerat.

¶POR. Seu li.ſeu me ſcor.aſ.ſ. Sẽſus ẽ in quocũq; ſigno horoſcopũ natiuitatis meæ cõſtitutũ hẽo. Hoc ĩtelligo tuo horoſcopo cõuenire.ac ꝑ hoc unã geneſim nos mo℞ æq̃tate hẽre. ¶ Seu ty.h.c. Tyrãnum nunc iõ dixit hoc q hyemale ſignũ orit̃.xvi.kal.Ianu.occidit ãt.xviii.kal.fe.qd̃ tps ĩ undas.q̃ſi dñat̃.i.ſæuit. ¶ Heſpiæ un.

q̄re niſi for:e uult itelligi occaſum ſigni huius magis ſæuire tēpeſtatibus q̄ ortū ut heſpiā undā occiduā ptē
oceani:& ex ea occaſum ſigni huius itelligamus.¶ Te iouis impio tutela ſaturno refulgens eripuit. Aiunt ſa-
turni ſtellā īfeſtā eē hoībus:iouis āt ecōtrario ſaluberrimā:ſaturni picula afferre:eaq; tamē euinci ſupfulgēte
iouis ſtella.p hæc ſignificat piculo aduerſæ ualitudinis nup mecœnatē liberatū cui ob hanc gratulationē po-
pulus ī theatro plauſum edidit:eodēq; ſimiliter tpe & ſe piclitatū repētino arboris:ictu:de quo ſupra locut⁹
ita autem idem attulit:ut illud pbaret quod ſupra dixit. Vtrūq; noſtrum incredibili modo conſentit aſtrum.

CHRI. Seu libra. Ordo eſt.utrūq; nrm̄ aſtrm̄.i.& tuū & meū cōſentit.i.cōuenit icredibili mō:ſeu libra ſeu
ſcorpius.¶ Formidoloſus .p.ui.na.ho.ſeu cap.ty.undæ.h.reſpicit me.Snia ē quodcūq; ſignū zodiaci ſit ī meo
horoſcopo.i.dephendat aſcēdiſſe ad noſtrū hemiſpertū qua hora ego in lucē editus ſum:ſiue fuerit in aliq̄ q̄
cunq; cuſpide uel domo cū aliquo aſpectu:ſiue bono:ſiue malo:illud cōſentit cū tuo aſtro. Quod nihil aliud
ſignificat niſi qđ idē erat ſitus aſtrorū ī tuo horoſcopo q fuit ī meo. Libra ſeptimū ē i zodiaco ſignū:eſtq; domi
cilium ueneris. Sed qa & alibi incidēt noīa cœleſtiū ſignorū ex uſu erit ne eodem ſæpius reuertendū ſit:ut rē
uniuerſam breuiſſime pcurramus. Circulus ē in octaua ſphæra:cuius latitudo ē.xii.graduū.hoc āt ī duode
cim ſigna diſtinguiſ. Eorū ſignorū noīa ſunt Aries: Taurus:Gemini:Cancer:Leo:Virgo:Libra:Scorpio:Sagit-
tarius:Capricornus:Aquarius:&Piſces. Quare aūt principiū in zodiaco ſit ab ariete:alii aliā afferūt cām. Sūt signa
.n.q dicāt q̄ diſcurrēte ſole p arietē pp naturā eius calidā & humidā incipiat fieri generatio & augmentatio:& zodiaci
qa generatio & augmētū excellētiora ſunt corruptiōe & detrimēto:iure optimo datū eſt illi initiū: Alioqn cir
culus neq; pricipiū hēt:neq; finē. Aliq dicunt q̄ intrāte ſole in arietē lux q̄ hactenus ſupabaſ a tenebris incipit
tenebras ſupare. Et qa lux tenebris nobilior ē:& in luce augmētatio nobilior diminutione. iccirco ſit ab ariete
incipiēdū. Alii aūt occultiora qđā rimati dicūt icipiēte eo die q primus oīum illuxit quo ī hūc fulgorē cœlū
& elemēta purgata ſſ:arietē ī medio cœlo fuiſſe:& qa mediū cœlū q̄ſi mūdi uertex ē arietē primū eē habitū
q ut mūdi caput ī exordio lucis apparauit. Et tūc lunā cancer geſtabat. Sol aūt cū leone oriebaſ: cū mercurio
uirgo libra cū uenere.mars.ſcorpionē.iuppiter ſagittarū tenebat ſaturn⁹ poſtrēo capricornū. Quapp iſtorū
ſignorū domini dicunſ. Inde cū qnq; ſupeſſent ſigna remotis ſole & luna qnq; aliis plāetis: ita hæc aſſignarūt
ut a fine prioris ordinis ordo ſecūdus iciperet. Fuit.n.ſupmus ſaturnus ī capricorno:ergo aquarius qui capri
cornum ſeqtur ſaturno piſces ioui:aries marti:taurus ueneri:gemini mercurio dati ſunt. Ergo ſol ſolū leonē:
luna ſolū cancrū obtinet. Reliqui āt quinq; ſinguli bina ſortiuntur ſigna.¶ Siue libra:hæc domiciliū martis ē:
ſignū ē aqueū & frigidū. Nā quāuis Vir.dixerit. Iā brachia cōtrahit ardēs Scorpio ardorē illū nō ad naturā
ſigni:ſed naturā martis qui ſigni dominus eſt reſpexit.¶ Capricornus:ſignū ſaturni terreū & frigidum.¶ Tar
dauit:nā mors penitus ſolli nō pōt ſed tardari pōt:alius.n.allo ſeri⁹ maturiuſue moriſ: qn & fata ēt tardanſ:
Vir. Nec fata uetabāt Stare decēq; alios priamū ſupeſſe p annos. Celeris: uel de propria mecœnatis morte di
xit q uelox ex malignitate ſaturni erat:niſi iouis benignitas illā frigiſſet:uel celeris in cōe dixit. Nā iis etiā q ad
extremū ſeniū deuenere:ſi æternitatē reſpicias tp̄s breuiſſimum fuit.¶ Populuſq; fre.adeo populo grat⁹ erat
mecœnas:ut cū grauiter egrotaſſet:& ide ex iprouiſo ſe i theatro oſtēdiſſet:ex ſubita lætitia freq̄ntiſſimus po
pul⁹ uehemēter ſibi applauſerit:De q̄ re ēt ſupra mēinit. Dat⁹ i theatro cū tibi plauſus.¶ Ter.q.d.multotiēs
qa numerus ternarius pfectus eſt:& diuinis attribuiſ. Vir. Numero deus ipare gaudet.¶ Crepuit:cū crepitu
emiſit.¶ Sonū:& nō uocē:qa ſtrepitu potius & geſtu q̄ ſermone applaudimus.¶ Faunus:qa in ſilua erat dixit
ſe a fauo auxiliū accepiſſe:& qa faun⁹ a fando dr̄: iure ī mercurii tutela ē a quo deo ſermo manauit:ut ſupra
Qui feros cultus hoīum recētum uoce formaſti. Iureq; cuſtodit uiros mercuriales:q̄les poetæ ſūt.¶ Reddere
.i.tāq̄ debitā deo exhibere:Id.n.reddere ſignificat. Iuue. Et horrēti tunicā nō reddere ſeruo.¶ Victimas.&c.uo.
oñdit opulētos uiros magna & p̄clara decere imortali deo reddere:qm̄ eius dono illa aſſecuti ſūt. Tenui āt ēt
pauſillū ſat eē. Victimas.i.p.n.dixit:ut plures oñderet.¶ Aedem.i.tēplum.¶ Votiuā:ex uoto pmiſſam:Nam
q uouit & id ē cōſecutus:cuius cā uotū cōcepat reus ē iā uoti factus. Hinc Vir. Dānabis tu quoq; uotis: Alii di-
cunt reddere eē uerbū ſacerdotū. Tunc.n.dicebanſ exta reddi cū pbata & elixa are imponebanſ. Vir. Lanci
bus & pandis fumantia reddimus exta:Feriemus agnā. Sic Maro. Ipſe atri uelleris agnam enſe ferit.¶ Humi-
lem.i.quod ſacrificiū humile eſt & paruum:ut mei patrimonii humilitas exigit.

Argumentum. ODES. XVIII.

CAnt. Oſtendit hac ode ſe carere ſuperba domo:
carere ēt faſtu.eſſe tamen fidei plenum & ingenio predi
tum. Et q̄ diues eum pauperem adit ipſeq; nil ulterius
a diis poſcit contentus ſabino agello præſert itaq; paup-
tatem ſuam diuitiis cunctis. in auarum inde inuehitur:
q cū deberet potius ſibi ſepulchrum parare oblitus ui-
tæ breuiſſimæ: domos ſtruebat ampliſſimas: proximi
agri terminos auellebat. uirum & uxorem clientes ſuos
proprio rure pellebat:deos & natos ī ſinu ferētes mors
tamen oībus æqua cunctos attrahet diuites ſimul & pau
peres nullo diſcrimine. Quid igitur multa prodeſt ap-
petere relinquēda ſane ſ.¶ Nō ebur.n.a. Metrū ē primū
Trochaicū dimetrū catalecticū.i. cui una deeſt ſyllaba catalecti
ut ſit pfectū dimetrū ſecūdū uero iābicū trimetrū.cui ēt cum
una deeſt ſyllaba. De iābicis āt plene legito epodon pri- lacunar
mā.¶ Lacunar.id laq̄ar ēt dr̄:ē āt locus q̄dratus ī tabula

Ode.xviii.dicolos diſtrophos de ſua par
ſimonia aliorumq; auaritia.

NOn ebur neq; aureum
Mea renidet in domo lacunar:
Non trabes hymetiæ
Præmunt columnas ultima reciſas
Aphrica.neq; attali
Ignotus hæres regiam occupaui.
Nec laconicas mihi
Trahunt honeſtæ purpuras clientes.
At fides & ingeni
Benigna uena eſt.pauperemq; diues

Me petit, nihil ſupra
Deos laceſſo, nec potentẽ amicũ
Largiora flagito
Satis beatus unicis ſabinis.
Truditur dies die,
Nouæq; pergunt interire lunæ
Tu ſecanda marmora
Locas ſub ipſũ funus, & ſepulchri
Immemor ſtruis domos
Mariſq; baiis obſtrepentis urges
Summouere littora
Parum locuples continente ripa
Quid q; uſq; proximos
Reuellis agri terminos: & ultra
Limitem clientium
Salis auarus: pellitur paternos
In ſinu ferens deos
Et uxor & uir, ſordidoſq; natos

hymetꝰ tis. ꝑ Himetiæ. i. lapideæ. i. ſeu marmoreæ: Eſt. n. hymetus atticæ mons nobiliſſq mel gignit optimũ: effoſſioq; marmorũ pulcherrimoꝝ ex ora hymetia erat. Vt Stra. docet lib. ix. Et Pli. li. xxxvi. c. iii. ſcri. L. Craſſum oratorem primũ peregrini marmoris columnas habuiſſe i odem atrio: hymetias tamẽ nec plures ſex aut longiores duodenũ pedũ. ꝑ Vltima aphrica. De numi-
numidia dia intelligit q̃ pars eſt libyæ maſiniſſæ clara noie. ut ſcrib. Pli. lib. v. in numidia aũt lapis erat optimus ad colũnas. Vnde Suetonius de honore Cæſari a populo collato: poſtea inqt ſolidam colũnam ꝑpe. xx. pedũ lapidis numidici in foro ſtatuit ſcripſitque parenti patriæ. ꝑ Attali hæres ignotus. de attalo multa uide-
Lacõica to i ode. i. ꝑ Lacõicas purpuras. Pli. li. ix. c. xxxv. ait i lacõica purpurã fieri ex purpuraq; faſces ſecureſq; romanæ uiam faciebant. Idemq; color pro maieſtate in pueritia erat. diſtinguebat ab equitate curiã. Diis aduocabaẽ placãdis oẽmq; ueſtẽ illuminabat in triũphali miſcebaẽ auro. ꝑ Honeſte clientes. i. familiarium mulieres auxiliantes matronis. ꝑ Trahunt mi. i: ad meũ decus & ornamẽtum. ꝑ Supra. i. ulterius. ꝑ Laceſſo: præcando fatigo. ꝑ Potentem ami. mecœnatẽ intelligit. ꝑ Trudiẽ dies die. dies. diẽ pellit. ꝑ Nouæ lu. menſes intelligit qui etiã tranſeunt breui. ꝑ Pergũt inte. decreſcẽdo paulatĩ nouæ lunæ intereũt & ſic mẽſes ipſi. ꝑ Tu ſe. mar. in auarum inehitur: de ſecãdis autẽ marmoribus uideto Pliny. li. xxxvi. ꝑ Locas. marmorariis. ſ. & ſculptoribus. ꝑ Sub ipſum fu. i. circa uel ꝑpe mortem. ꝑ Baiis:
Baiæ baiæ contiguæ ſunt lucrino ſinui ab ulyſſis ſocio noie baio ſic dictæ erant ibi calidæ aq;: & ad uoluptatẽ & ad ſanandos morbos accõmodatiſſimæ: qd ſcri. li. v. Strabo. ꝑ Vrges: inſtas. ꝑ Sũmouere littora: multi. n. nõ cõtenti ꝑtoriis & amplis domibus in terra manentibus: ẽt in mari ædificabãt prope baias uoluptatum grã. ꝑ Cõtinẽte ri. i. firma ripa. ꝑ Quid q;. addit etiam plura ꝑdictis. ꝑ Salis. i. ſaltas. ꝑ Pellitur. auari impietatem innuit pellentis proprio iure clientes etiam. ꝑ Paternos de. per id longo tempore eũ agrũ illius miſeri clientis & ſuoꝝ parentũ fuiſſe indicat. ꝑ Sordidos: eoꝝ paupertatẽ indicat.

CACR. Nõ ebur neq; aureũ. Metrũ hipponactiũ: & primus uerſus ẽ trochaicus dimeter catalecticꝰ. ꝑ Vna. n. ſyllaba deeſt ut ſit plẽus dimeter. ꝑ Scandiẽ. n. ita. ꝑ Nõ ebur ne. q; aureũ. Secũdus iãbicus trimeter catha lecticus ſcãdiẽ ita. ꝑ Mea reni. det in. domo lacu. nar. appellaẽ ãt hoc metrũ aliter euripidũ. nõ q; ipſe ſit inuentor eius: ſed q; frequẽter eo ſit uſus. Trochaicũ aũt metrũ recipit pedes hõ iparibus locis trocheũ tribrachũ & interdũ dactylũ: in paribus ãt trocheũ tribrachũ dactylũ ſpõdeũ anapeſtũ: habet pẽtimemerim & eptiemerim: de continentia ſcribit: & pauptatem ſuam omnibus diuitiis præfert: culpans eos qui obliti breuis uitæ cupiditatibus & diuitiis ſtudent. ꝑ Nõ. e. ꝑ deriuatiuo eburneũ. Ordo eſt. nõ renidet in domo mea eburneum neq; aureum lacunar. ꝑ Hymetiæ. i. de hymeto monte marmora exciſa quæ thebaica dicuntur. ꝑ Neq;. a. i. oſtendere uult romanos non iure factos attali hæredes. Clientes familiares uicinæ. oſtẽdit uotum clientum: quorum uxores cum nobilibus togæ prætextæ fiunt ad ſpem magiſtratuum gerer. dorum purpuras carpentes iuuant matronas. Vnde dicit. Dũ ſibi iſta deſunt fide ſe & ingenio diuitem. ꝑ Nec. p. a. Mecœnatem ſignificat a quo ſe dicit maiora non quærere: dum beatum ſe factũ fatetur: fundo ab eo in ſabinis accepto. ꝑ Truditur. d. d. tãq̃ paruum eſſet q; dixerat diem die excludi addidit integri menſes tranſiliunt. nam per nouas lunas recurſus menſium intelligimus. ꝑ Nouæq;. l. p. in. deſinunt creſcere uel potius defectus pati. ꝑ Tu. ſ. Ordo eſt. Tu parum locuplex cõtinente ripa: & immemor ſepulchri locas ſecanda marmora ſub ipſum funus & ſtruis domos: & urges ſummouere baiis littora obſtrepentis maris. ꝑ Summouere. i. effuſionem diuitum culpat: ut Saluſtius. Qui diuitias ſuas: profundant in extruendo. mari & montibus coæquandis. ꝑ Parum locuplex: minus diues niſi etiam alienum inuadas elementum. ꝑ Pellitur. p. i. ſ. f. d. Ordo eſt. pellitur & uir & uxor ferẽs in ſinu paternos deos. ꝑ Sordidoſq;. n. acerbitatẽ facti euidenter expreſſit: dum homines pauperes ac religioſos ſedibus ſuis uiolenter expulſos ſacra deorum penatum ſecum ferre: cum deſcedant & nihil amplius q̃ filios ſuos: demonſtrat: quos ſordidos ad grauiorem pellentium inuidiam dixit.

CPOR. Nõ ebur. n. a. m. Hæc ode in ſcontinentiã ſcribiẽ ꝑ q̃ pauptatem ſuã uibus diuitiis ꝑfert. ꝑ Non. t. h. marmor achaicũ dicit qd' cediẽ in hymeto monte atticæ regionis. ꝑ Renidet: fulget ſignificat. ꝑ Premũt. c. numidia aũt eſt aphricæ ꝑs iterior. ꝑ Neq; attali. i. h. r. o. ꝑ Attalus rex. Aſiæ ꝑgami regnauit. cuius hæreditatẽ populus romanus cepit. dicendo aũt hæres occupaui ſibi ſuſpitionẽ dat: quaſi exiſtimãs hæreditatẽ uindicaſſe. ꝑ Nec laconicas. m. t. h. p. c. hoc illo pertinet q; ꝑtextas togas cũ ſibi nobiles conficiunt ad ſpem magiſtratuum agendorum uotũ ſit uxoribus cliẽtũ ad matronam cõficientem conuenire & purpurã cã ipſa carpere. ꝑ Arbi des. i. b. u. e. hic locus ſimilis eſt illi Virgiliano. Si uero ingentẽ foribus domus alta ſuperbis: Mane ſalutãtum totis uomit ædibus. ꝑ Pauperemq;. d. m. p. hoc ẽ gratia me petit. ꝑ Nihil. ſ. d. l. Nihil inqt amplius ſabinis: hoc eſt nec amplius mecœnatẽ opto q me ſatis beatũ facit donando me uno fundo ſabino: q̃ poſſeſſione cõtentus ſatis beatũ me iudico. ꝑ Truditur. d. d. in eos inuehiẽ qui itelligũt tempus uitæ ſuæ uelociter currere: nihilominus tñ nõ deſinũt ædificia domoꝝ ſgentia ac ꝑciola cõſtruere. Cũ potius deberẽt ſi memores mortalitatis eſſent ſepulchra ſibi ſtruere. ꝑ Mariſq;. b. o. u. Ordo ẽ. littora maris obſtrepẽtis bais. i. baianis littoribus ꝑſtrepẽtibus. Hic aũt corripit eos q i cãpania affectãt molibus i mare iactis ꝑtoria ſupedificare. ꝑ Quid. q. u. p. r.

a.t.accedit nunc inqt ad ambitionẽ tuã auaritiæ ſcelus:q uicinos tuos p impotentiã agris ſuis expellis.¶ Pellit̃.p.i.ſ.f.d.&u.n.hic ipſa rei acerbitas deſcripta ẽ hoies paupes a religioſis ſedibꝰ ſuis pulſos ẽt ſacra deoꝝ pẽatũ ſecũ ferꝛ cũ diſcẽdãt nec aliđ ãpliꝰq̃ filios ſuos quos ſordidos dicẽdo grauiorẽ iuidiã expellẽtibꝰſacit.

¶CHRI. Nõ ebur neq; aureũ.Metrũ ab auctore hypponacteũ uocat̃.Primus uerſus trocaicus dimeter catalecticus una.n.ſyllaba deeſt:ut ſit plenus uerſus dimeter.Scandit̃ ſic.¶ Non.e.bur.ne.q;aure.um.Secũdus iambicus trimetrus catalecticus ſic.¶ Mea reni.det in. domo lacu.nar.Ebur.dens elephantis quẽ propter incorruptum candorem in plurimos uſus conuertimus.Dictũ eſt aũt a barro:ſic.n.latine:hoc aial appellat̃.Ipſe alibi.Quid tibi uis mulier nigris digniſſima barris:barrus aũt a uoce ſua:nã p onomatopæã barrire dicit̃ elephas.¶ Aureũ;pro auratũ.¶ Lacunar:nã de hoc iã dictũ eſt.¶ Renidet:reſplẽdet.¶ Hymetiæ:mõtẽ hymetiũ diximus eſſe in attica regiõe multis rebus nobilitatũ:Nã abũdans thymo multas apes alit;& mella pducit optima.Itẽ herbã chariſiã noie.quã uim philtri hr̃e crediderũt.Hanc itaq; mulieres:ut ardẽtius amarẽt̃:brachiis alligare cõſueuerãt:Hic pulcher lapis ex quo hymetiæ colũnæ romã ſunt aduectæ. Craſſus orator in atrio ſuo habuit columnas hymetias .lx.Hic enim primus marmora externa inuexit. Habitabat autem in palatio.Vñ.M brutus in iurgiis eũ uenerẽ palatinũ appellauit. Trabes.ſ.ſaxeas q̃ ex tranuerſo colũnis ſuperimponunt̃.¶ Vltima africa:in numidia.Iuue.Numidaꝝ fulta colũnis.Inde.n.prio a.M.Lepido:Q.u. Catuli collega quattuor annis ante Luculli cõſulatũ marmor numidicũ romã aduectũ eſt.¶ Reciſas.Nã lapidicinæ dicunt̃ in qbus exciduntur lapides:græce lautoniæ.¶ Attalus:rex pgami:& populi romani amiciſſimus. Nam deuicta aſia illi amplũ iperiũ tradiderũt.Cui adeo ſplẽdidã ſuppellectilẽ fuiſſe cõſtatiut q̃q; nobiliora attalica appellarent̃.Propcius. Nec ſit in attalico mors mea nixa toro. Hic popu.ro.ſine liberis decedẽs hæredẽ inſtituit anno urbis .dcxxvi.Hæc hæreditas in maximũ luxum adduxit ciuitatẽ:& ut refert Pliny.ois pudor in ea emẽda ſublatus ẽ. ¶ Ignotus.ſ.ſibi ut alluderet ad populum romanũ:quem ille ſibi ignotum hæredem inſtituit.Vel ignotus idest ignobilis.¶ Laconicas:nã & purpura piſcis capitur etiã circã tenaꝝ laconicæ regionis promontoriũ:ut eſt apud Cli.¶ Honeſtæ cli.i.honorificæ mulieres meoꝝ eliẽtum uxores.¶ Nã honeſtũ pro honorato.poni Cice.ſæpiſſime teſtis ẽ in ſuis epiſtolis.Ait enim honeſtiſſimo equite romano utor familiariſſime.¶ Purpuras laconicas.i.lanas infectas purpura.¶ Trahũt:uel texũt;ut ueſtes faciãt:nã trahit̃ ſubtegmẽ per telã:ut ueſtis texat̃:uel trahẽdo molliunt:& ĩ filũ deducũt:ergo uel texũt uel nent.Sñia aũt ẽ.Nõ ſum adeo opulẽtus:& potẽs;ut habeam nobiliores cliẽtes:quorũ uxores nõ dedignent̃ cõficere mihi ueſtes purpureas.Maius enim munus uidet̃ cũ manu honeſtioris mulieris factũ ſit.¶ Sic & andromache apud Maronem.Accipe & hæc manuũ tibi q̃ monumẽta meaꝝ ſint puer.¶ At fides:non ſunt mihi diuitiæ nec potẽtiæ:Sed fides q̃ p̃cioſior ẽ oibus uirtutibus.¶ Et benigna uena igeni.pro ingenii p apocopẽ.Ingeniũ aũt duplicem habet apud latinos notionem.Nõnunq̃ enim refertimus illud ad rõnẽ.& itellectum & dicimus eſſe uim q̃ uel doctiores uel minus docti eſſe ualemus.Hinc dicimus in aliis eẽ acutũ igeniũ in aliis hebes. Atq; huius igenii duplex eſt pars altera q̃ acquirimus ea quæ hactenus nõ tenebamus:altera qua acquiſita retinemus:& illa quidem docilitas.hæc uero memoria appellatur.Nõnunq̃ ad uitam & ad mores igeniũ refertur:& dicimus malum ingenium fuiſſe in Clodio:bonũ in Milone:in quo loco uidet̃ idẽ ſignificare quod natura. Sed hoc differt q natura cõior eſt ingeniũ particulare:itaq; non recte diceremus noui ingenium humani generis:ſed noui naturam.Recte aũt ſi dico noui ingenium uxoris meæ.i.noui qui mores illi a ſua particulari natura ſunt.Ergo cũ dicat be.ue.ing.ſi itelligimus igeniũ in actiõibus:& uita morali cõmẽdat ſe a pbitate:ſi referãus ad uim mẽtis cõmẽdat ſe a doctrina & eloquẽtia.Rurſus itelligamus uenas pprie ſignificare meatus illos:& ueluti fiſtulas p q̃s ſanguis ſpiritusq; ad uarias corpis ptes labunt̃: dictas q p illas uẽiat ſanguis ſpũſue.¶ Sed ẽt uenas dicimus meatus ſubterraneos:p quos aquæ manãt:Dicit̃ p̃terea uena ĩ ſaxis Ouid.Quæ mõ uena fuit ſub eodẽ noie mãſit:Dicit̃ ẽt in metallis:Idẽ protinus irrũpit uanæ peioris in æuũ.Oẽ nefas:& Iuue. accepimus tenue argentũ uenæq; ſecũdæ.Poſtremo p quãdã trãſlationẽ dicimus ĩ dicẽdo bonã hr̃e uenã eos ĩ qbus copioſior ornatiorq; ſtilus ſit.idẽ At uatẽ ægregiũ:cui nõ ſit publica uenã:ergo bẽigna uena.i.liberalis abũdansq; uena in dicendo.Cõtra malignus ſterilis erit.Vir.Difficiles primũ terræ colleſq; maligni.Vel bẽigna uena quaſi mitior & benefica in uita & moribus.¶ Paupereq; diues.q.d.pp fidẽ:& igeniũ potẽtiores meã expetũt amicitiã.¶ Nil ſupra:nihil ultra.Eſt.n.aduerbiũ:& nõ ppoſitio.¶ Deos laceſſo.q.d.impudẽter peto.Nã qbus ſatis ẽ:& adhuc plura requirunt ii uident̃ deos laceſſere:& irritare:qñ p̃cibus eos fatigãt.¶ Potentẽ amicũ.ſ.ipm mecœnatẽ.¶ Largiora.i.ampliora q̃ illa q̃ iam largiter dedit:in quo loco:& ſuã modeſtiã oſtẽdit:& amici copioſam liberalitatẽ extollit.¶ Flagito:nã flagitatio potius q̃ petitio uidet̃:cũ plura q̃ opus ſit rogamus.Tu uero l ſupioribus reqre qd ſit flagitare.¶ Satis beãs.ſatis diues:¶ Vnicis ſabinis:ſibi a mecœnate dono datis.¶ Trudit̃ dies die:nã ut undã ãtecedẽtẽ ſubſeqns unda trudit.i.impellit:ſic diẽ dies urget.¶ Et nouæ.l.p.i.Nã breui tpe ſit plẽniluniũ:& paulopoſt ita decreſcit:ut nuſq̃ appareat:& iteriſſe uideat̃. Per hæc aũt demõſtrat uelocitatẽ:& breuitatẽ tpis.¶ Tu ſe.m.ſ.Stulticia ſumma ẽ.ut circa mortẽ tu pares ædificare.¶ Locas.m.ſ.das mercedẽ illis q tibi ſecent.Nã ſecant̃ marmora in ſubtiliores tabulas ſerris nõ dentatis iniecta aqua:& harena:ſed inter omnes harenas æthyopica in ſecãdo marmore romæ laudabat̃ teſte Pli.qm̃ reliquis utilior eſſet.Nec ſine ratione dixit marmora:nã nõ ſolũ ædificat quo tpe domo nõ eger:ſed etiã luxum adhibet in edificãdo.¶ Sepulchri.i.mortis.Vrges ſũmouere:inſtas fabris:ut ſubmoueant.i.ad ulteriora ptẽdant.¶ Maris ſtrepentis.i.qđ obſtrepit bais ſuo ſonitu.Sñia eſt:quod iactis molibus & fundamentis in mare in eo edificet.Vnde & mare propellit̃:& littus extẽditur.Hinc Salu.nã qd ego illa cõmemorem quæ niſi illis qui uidere nemini credibilia ſunt a priuatis cõpluribus ſubuerſos eẽ mõtes:& maria cõſtrata.Et alibi illis diuitias ſupare: quas profundũt in extruendo mari:& montibus coequãdis.¶ Baiæ:celebratiſſimus locus fuit tum ſua amœnitate tũ aquaꝝ calidaꝝ uoluptate:& ſalubritate:& ab illis ſinus baianus qui hic miſceno mõ

te:illic puteolis claudiẽ. Baiæ a baio olyſſis ſocio illic ſepulto dictæ ſunt:nã baulas dictas uoluit ſeruius q̃ſi baaulas.i.τοι βοων τασαυλας.i.boũ ſtabula. Illic.n. Hercules armenta:q̃ abduxerat ex hiſpania: habuit nã & uia herculea ibi erat. Propertius: Et ſonat herculeo ſtrata labore uia. Sunt q̃ dicãt lingua antiqua latina baias oẽs portus eſſe appellatos:q̃m inde merces baiulentur. ¶ Ripa conti. ripa fluuiorũ eſt. ſed poſuit pro littore. ¶ Cõtinente.i.qđ incõtinẽti poſitũ eſt. Appellamus.n.continentẽ terrã:q̃ neq̃ inſula:neq̃ iſthmos ſit:ut eſt Italia inſulã uero quæ undiq̃ ſit mari circũdata:ut ſicilia:ſardinia:& hmõi:ad q̃s accedeẽ:niſi mari nõ poſſumus. Iſthmos autem ita undiq̃ mari cingitur:ut tñ in aliqua parte continenti iungaẽ. Summa & ſtultiſſima ſuxuria eũ agri tui propagẽẽ per amplũ ſpaciũ uſq̃ ad littus:tu ueluti naturæ uim afferẽs uelis in mari ædificare:& quod mare fuerat in terrã cõuertere. Hoc eũ Lucullus factitaſſet a põpeio Xerxes togatus appellatus eſt. ¶ Agri ter. auellendo terminos q̃ ſunt inter te:& uicinũ defraudas illũ ſuo agro. Vñ ille cogiẽ migrare ex antiquo agro:& exportare domeſtica ſacra. ¶ Paternos de.i.ſuos lares q̃ locus mouet miſericordiã. Sic Virg. Sacra ſuoſq̃ tibi cõmendat troia penates. ¶ Et uxor & uir. oĩa hæc hñt cõmiſerationẽ. Nã durũ eſt alicui pelli e ſuis ſedibus:durius ſi antiq̃ ſunt:& illic habeat domiciliũ:duriſſimũ ſi ſit ſibi uxor atq̃ liberi. Quid ergo erit:ſi ſint ſordidi.i.ob paupertatẽ ſq̃llidi.& neglecti:nã diuiti facile ẽ mutare ſedes: & noua ſibi domicilia parare. Paupꝰ ãt priuatꝰ ſuo tenus:pr̃imõio quõ hæc poterit?

Nulla certior tamen
   Rapacis orci fine deſtinata
Aula diuitem manet
   Herum:q̃d ultra tẽdis? æqua tellus
Pauperi recluditur:
   Regumq̃ pueris. nec ſatelles orci
Callidum promethea
   Reuexit auro captus. hic ſuperbũ
Tantalum atq̃ tantali
   Genus coercet. hic leuare functum
Pauperem laboribus
   Vocatus atq̃ non uocatus audit.

¶ ANT. Nulla certior. ſenſus eſt q̃uis diues auarus multa poſſideat:& ſine fine exoptet. Attamẽ ei nulla domꝰ certior ẽ plutonia domo: Illic.n. morabiẽ in ppetuũ. ¶ Rapacis orci.i. plutonis oẽs ad ſe rapiẽtis. ¶ Fine de. cõſtituta ſine hoibus oĩbꝰ:illuc.n.traducĩur cũcti. ¶ Pueris: filiis. ¶ Satelles orci:charon portitor intelligiẽ. ¶ Callidũ pro. de hoc uideto i ode. iii. li.i. callidũ aũt inq̃r:q̃m prometheus dici põt prouidens uel prudẽs: pmetheo uero puideo:de quo ẽt uideto i. ode. xv. li.i. ¶ Reuexit ſtigia:uidelicet cymba. ¶ Tãtalũ:de hoc latiꝰ ſup̃ ¶ Tantali ge. utputa niobẽ atreũ & tyeſtẽ:de q̃bus late ſuperius. ¶ Hic leuare. Ordo ẽ. hic charon uocatus atq̃ nõ uocatus audit leuare pauperẽ functũ laboribus.i.q̃ laborioſã uitã habuerat morte.n.media paup laboribꝰ:& curis oĩbꝰ alleuiaẽ.

¶ ACR. Nulla.c.t. ordo nulla aula mãet diuitẽ herũ certior deſtinata fine rapacis orci.i.nulla domꝰ expectet diuitẽ dñm q̃ certior ſit deſtinata fine rapacis orci eaque ul tolliẽ:ac ſi diceret. Quãuis ſerius ocyuſue cũcta fluãt:ſunt tñ q̃ ſemp mãſuræ referanẽ:ut roma:ſed nulla domus certior ſe credat rapiendã:& diſſipãdã fine rapacis orci: q̃dq̃ diuitem continet dñm dño abſtracta proximi. ¶ Aequa.t. ſuperuacue dixit minoris fortunæ hoibus fines inuadi uel diuitiarum moles congeri:dum par ſit oĩbus ſepulchri menſura. unde & Iuue. Mors ſola teſtatur hominũ corpuſcula. ¶ Pauperi:pro filiis ut ne pueri ne tanta aĩs. ¶ Nec ſatel. h.c.p. oſtendit nullis muneribus flectẽdos manes:ut remeare poſſit qui libet ab inferis. ¶ Hic leua.f. ordo ẽ. hic uocatus atq̃ nõ uocatus audit leuare pauperẽ functũ laboribus. ¶ Audit:bñ audit. q̃a mors ut neceſſitas ẽ ita ppetua ẽ requies laborum.

¶ POR. Nulla.c.t.r.h.f.d.m.h. Licet inq̃t:o diues hẽas q̃d optas ſcito tñ nihil tibi pprĩũ eẽ magis q̃ mortẽ: illa.n.q̃ poſſidenẽ tpalia ſunt:ad & mors ppetua ẽ. ¶ Regũq̃.p.n.ſ.h. pueris p filiis poſitũ. Regũ ãt ſignificat oẽs:& diuites:& pauperes pari mortalitatis cõditioni ſubiectos eẽ:& iccirco nõ magnope appetendos eẽ honores nec diuitias. ¶ Hic leuare.f.p.l.u.a.a. uelle uideẽ quia mors neceſſitas eſt. ita tñ requies ppetua laborũ.

¶ CHRI. Nulla.t.c. ordo ẽ. q̃uis aſſiduo ædificet. & aliẽos ſibi rapiat agros. tñ nulla aula manet.i. expectat diuitẽ herum certior fine diſtinata orci.i. morte inferni:q̃ hoibus oĩbus deſtinata eſt. ¶ Rapacis:qui oĩa rapiat: Nam oẽs ad inferos rapiunẽ. ¶ Quid. ut. quid plura quæris:q̃ñ tellus ſe æquã p̃bet & recludit.i. aperiẽ ita pauperi:& regibus. ¶ Nec ſa. or. ſatellites proprie ii ſunt:q̃ ad alicuius regis cuſtodiam ponũtur:hic uero charonem intellige:q̃ ingreſſum inferorũ obſeruans aĩas ſua cymba trãſuehit:trãſuectaſq̃ nũq̃ reuehit ut poetæ fingunt: Quæ fabula profundã cõtinet allegoriã:ut nos in noſtris uirgilianis allegoriis:& in iis q̃ in Danthẽ ſcripſimus qua potuimus doctrina exp̃ſſimus. ¶ Nec ſa. or. ſatiſfacit tacite inquiſitioni. Nã diceret q̃ſpiam ſi diuitiis nõ uitari poteſt mors poterũt fortaſſe qui iam mortui ſũt ſe ab iferis ſuis diuitiis redemire. Sed hoc falſum eſt:cũ nullo auro charon corruptus ſit:ut quos hic noĩat reuehere uoluerit. Nõ ergo fauet diuitibus qui eõ fœliciter uiuant ad uitam redire cupiunt. Sed fauet pauperi:qui cũ uitam iſœlicem egerit. tandẽ ip̃m morte a tantis curis & laboribus liberat. ¶ Callidũ pr. nã nõ ualet ſua aſtutia illũ decipere:aut ſaltẽ pſuadeẽ.

Argumentum. ODES. XIX.

¶ ANT. Fateẽ Hor. i ſeceſſu uidiſſe bacchũ docẽtẽ carmina muſas diſcẽtes:ſatyros quoq̃ attẽtos: ide ipſius:bacchi geſta:& laudes celebrat. Mac. aũt li.i. ſatu. ſcri. Ari. multis argumẽtis aſſeuerare apollinẽ & liberũ pſem unũ eũdẽq̃ deũ eẽ:de libero ãt & muſis uidto ſatiꝰ in ode. xxxii. li.i. ¶ Bacchũ i remotis: ode ẽ fifis nonæ ¶ Nymphas.i. muſas. ¶ Satyrorũ. Dio. li.i. ſcr. oſirim:q̃ & Dio. dictꝰ ẽ ſecũ hũiſſe i caſtris ſatyros ad cãtũ & aĩ remiſſionẽ aptos. Satyrorũ: ſatyrus aĩal ẽ q̃d te

¶ Ode. xix. tricolos tetraſtroph. de baccho & eius laudibus.

BAcchũ i remotis carmina rupibus
Vidi docentem. credite poſteri
Nymphas diſcentes. & aures
Capripedum ſatyrorum acutas.

Euoe recenti mens trepidat metu.
Plenoq; bacchi pectore turbidũ
Lætatur euoe parce liber
Parce graui metuende thyrſo.
Fas peruicaces eſt mihi thyadas
Viniq; fõtem: lactis & uberes
Cantare riuos: atq; truncis
Lapſa cauis iterare mella.
Fas & beatæ coiugis additum
Stellis honorem: tectaq; penthei
Diſiecta non leui ruina:
Thracis & exitium lycurgi.
Tu flectis amnes: tu mare barbaꝝ:
Tu ſeparatis uuidus in iugis
Nodo coerces uiperino
Biſtonidum ſine fraude crines.
Tu quum parẽtis regna per arduũ
Cohors gigantum ſcanderet ĩpia
Rhœtum retorſiſti leonis
Vnguibus horribilique mala.
Quãquam choreis aptior, & iocis
Ludoq; dictus, non ſat idoneus
Pugnæ ferebaris, ſed idem
Pacis eras mediuſque belli.
Te uidit inſons cerberus aureo
Cornu decorum leniter atterens
Caudam, & recedentis trilingui
Ore pedes tetigitq; crura.

ſte ſolino de hoſbus nihil aliud ꝑfert q̃ figurã. Hiero. ĩ uita Pau. ſcri. beatu Anto. appuliſſe homũculũ adũcis narib9 & frõte corni bus aſpacui extrema corpis in capraꝝ pedes deficiebãt: q iterrogatus qs eẽt rñdit ſe mortalẽ eẽ unũ ex acolis heremi quos delu ſas gẽtilitas faunos ſatyroſq; & icubos colit. ⁋ Euoe. uox græca & bacchãtiũ ẽ caretq; aſpiratiõe. ut aiũt. ⁋ Metu: numia. n. terrorẽ quẽ da icutiũt ſui pñtia. ⁋ Pleno. b. p. Se afflatũ diuino bacchi ſpũ idi cat. ⁋ Turbidũ. p turbidæ: mẽs. n. trepidabat. ⁋ Parce: liber tãq̃ idign9 fuerit uidiſſe numẽ ueniã orat. ⁋ Fas. licet expõas nõ aliter: uult. n. pbare ſe idignũ minime eẽ numẽ uidiſſe: eiuſq; myſteria celebraſ. ſe idignũ miníe eẽ numẽ uidiſſe: eiuſq; miſteria celebrare. ⁋ Peruicaces. i. ꝑteruas & uagãtes ac diſcurrẽtes. ⁋ Thyadas. i. bacchas. θύω. n. ſacrifico ẽ occido: ĩperũ facio: excito feſtino. ⁋ Vini. f. ſcribũt Dioy. uitis repturẽ: uiniq; cõficiẽdi rõnẽ: & fructuũ i lõgiorẽ uſũ ſeruãdoꝝ curã: & modũ docuiſſe. Auctor ẽ Diod. li. vi. ⁋ Lactis ri. ſcri. Acrõ i ſpelũcis Diony. uino melle: & lacte olim ſacrificari. ⁋ Iteraſ. repeteſ. ⁋ Trũcis la. flauaq; de uiridi ſtillabãt ilice mella. ingt Ouid. ⁋ Cõiugis ho. Coronã Ariadnes itelligit: a libero pře inter ſydera collocatã cũ Ariadna libero nuberet: hanc primũ muneri accepiſſe ab uenere ſcribit iginus: cũ oẽs dii i eius nuptias dõa cõferrẽt: hẽt ãt ſtellas nouẽ i rotũdo diſpoſitas. De q̃ corõa latius diximus li. i. g. ibi Gnoſiaq; ardẽtis decedat ſtella coronæ. ⁋ Pẽthei. πενθῶ lugeo ſignificat πένθος uero luctus dicit. inde pẽtheus fuit. n. uiſus a p a mře: & materteris lãiatus. Cũ bacchi ſacra phiberet: de quo late Oui. li. iii. met. Diodo. li. iiii. ſcri. Diony. ſuſtuliſſe oẽs ĩpios q ĩ orbe erãt: ſed maxie pentheũ. & lycurgũ. ⁋ Thracis ly. is thraciæ rex aduertẽs uini eã i mores multa cõmitti abſcindi iuſſit uineta: Itaq; Diony. iracũdia p furorẽ ſua crura amputauit: ut Acrõ ait Diodo. uero li. i. ſcri. Oſirim q idem & Diony. p helleſpõtũ in europã trãſeuntẽ in Thracia lycurgũ barbaroꝝ regẽ ſibi obſiſtentẽ peremiſſe: Seruius aũt abſtemiũ fuiſſe aſſerit. Home. uero inducit li. vi. Illa. Glauco Diomedẽ ita dicere q ſi deus es certiorẽ me ſac. Nã nũ ẽ mihi ſnia pugnare cũ diis ut lycurgus Dyrãtis filius fecit: fortis alioq Vir. Sed poſtq̃ eũ ſupis cõtendendũ ſibi putauit nec diu poſtea uixit. is. n. aliqñ apud ſacrũ mõtẽ nyſe nactus temulẽtas Bacchi comites: eas eſt iſecutus. Nec ut bacchas reuerit9 ſed ut uaccas urgẽs put q̃q; furioſo curſu aſſeqbaſ ſtimulo pũgebat: & oẽs hũi abiicere thyrſus coegit Bacchus quoq; timore pterritus imani cũ clamore urgentẽ lycurgum quẽ aliter uitare nõ poſſet i maritis fluctib9 ſe addidit: quẽ pauidũ exiatũ tremẽtẽ nec adhuc ſecuꝝ. Thetis i ſuũ ſinũ recepit. Ea ꝑpter dii imortales ĩ lycurgũ uehemẽter irati ſũt. Eũq; ſaturni9 iuppiter ꝑpetua cæcitate affecit: nec ita multu poſt extict9 ẽ diis oib9: ĩpi iſẽſis: q mortalis cũ imortalib9 dimicaſſet. ⁋ Tu fle. am. bar. i. p quos terraꝝ ꝑpſos idicat: p maſ ãt iſulas. ⁋ Flectis. dõas. methaphora. n. ẽ tracta ab aurigis. ⁋ Barbaꝝ. Idicũ itelligit. ⁋ Vuld9. hũid9. & uino madid9. ⁋ Sepatis iugis: mõtib9 ſemotis. ⁋ Sine fra. ſine cultu & cõpoſitiõe uel ſine dolo: & ſiñ nocumẽto aliquo. ⁋ Serpẽs. n. capiti circũdatũ nõ mordebat. ⁋ Nodo ui. ſacrificabãt q ꝑ pe baccho biſtõides. i. traces crinib9 ſolutis ãgues & i capite: & i mãib9 geſtãtes ut Por. ſ. hoc igiſ pacto itelligerẽ coerces cries nodo uipino: q ille ſolutos cries i capite ſerpẽte circũdato cõſtringerẽt. ⁋ Biſtõides. i. thraces mulieres. Biſtõis. n. thracia dcã ẽ a biſtõe rege ut ſer. La. l. ii. th. ⁋ Cohors gi. Oſiris q ẽt Dio. dict9 ẽ: ut ſc. Dio. li. i. Gigãtes deuicit: cũ ioui Oſiridiq; & diis bellũ itulissẽt. ⁋ Leõis ungui. Acrõ ſer. quũ dii bellũ cũ gigãtib9 gererẽt bacchũ i leonẽ cõuerſũ occidiſſe gigãtẽ: qđ hoc locu & ĩpe Hor. Idicat. ⁋ Choreis ap. ferũt Dio. Semele natũ delitiis deditũ fuiſſe molli corpe. At ꝑcæteris decoro: uoluptatib9 iſup uenereis idulgẽtẽ i exercitũ mulieꝝ copiã circũduxiſſe armatã haſtis i thirſo inuolutis auct. ẽ Dio. li. v. ⁋ Pacis erat me. bel. i. tã pacis q̃ belli potẽs. Mac. li. i. ſat. ſeri. q hic liber př belloꝝ potẽs pbaſ q eũ primũ ediderũt auctorẽ triũphi. ⁋ Inſons. inocẽs tibi. i. ⁋ Aureo cornu. decoꝝ dř Dio. ꝑpter igẽii acumẽ pri9 boues ad iugũ iũxiſſe eorũq; opa frugẽ iactã ſemĩa reddidiſſe: q̃ ex re illũ cũ cornib9 finxerũt: qđ Dio. li. v. edocet Feſ. uero ait. Cornua liberi pris ſimulachro addũſ: qm̃ iuẽtorẽ uini dnt eo q hoies nimio uino truces fiãt. ⁋ Lẽiter. ſuauiter. Atterẽs p humũ trahẽs. ⁋ Te. u. i. c. liber iferos adiit: qa ipetrarat ab ioue: ut ſemelẽ mře; ide ẽduceret q̃ & reduxit auc. i hoc ẽ Igi.

⁋ ACR. Bacchũ in. c. hac ode indicat a ſe uiſũ liberi prem in ſecretis nẽorib9 carmina docẽtẽ: & q̃ſi perturbat9 his uiſis exclamat, uelut pñtiã numinis ſẽtiẽs euoe. Ordo ẽ, uidi bacchũ docẽtẽ carmina in remotis rupib9: & uidi nymphas diſcẽtes: & acutas aures capripedũ ſatyroꝝ. ⁋ Capri. ſ. panas dixit capraꝝ pedes hñtes. ⁋ Acutas. & ad audiẽdũ: & ad ipſarũ auriũ figuram. ⁋ Credite. p. i. ẽt uos credite: q uẽturi eſtis talia dicenti. ⁋ Nymphas. muſas: nã qdã uolũt ipm ſolẽ: ipm apollinẽ. ipm Dio. nã ut illi nouẽ ſacratæ ſunt muſæ: ita ſoli nouẽ circuli: & Diodo. ſiſt chorus baccharũ. Mõ tñ pro muſis nymphas. Vir. Nymphæ noſter amor libethrides aut mihi carmine. Quale meo codro concedite. ⁋ Turbidũ. turbida mẽs lætaſ. ⁋ Parce. g. m. thirſo frõde

Euoe
thyo
dionisii
inuenta
ariadne
corona
pẽthe9
biſtonis
Diony-
ſius
bacch9
in gigã-
tes
Diony-
ſii for-
ma
Bacchi
cornua
liber př
ad infe-
ros

ut uelut turbatã oſtẽderet mẽtẽ putat ſibi infeſto thirſo deũ imineẽ:grauĩ aũt dixit pnitioſo:ut ipſe ſupi⁹ grauesq;
prĩcipũ amicitias. ¶ Fas.nõ ſignificat nec licet:ſed poſſibile ẽ:uult.n. pbare ſe deo nõ idignũ eẽ miniſterijſq;
eius q̃ ad ſacra eius ptinẽt ſufficeẽ cãtãdis. ¶ Peruicaces. ptinaces pp bacchãtiũ diſcurſus:& ſaltus. ¶ Thyadas
bacchas.dixit a ſacrificio uelut theadas:theõ græci deũ:ita & ſacrificiũ uocauere. ¶ Atq;.t.l.c.i.ex itegro canta
re:& repetere:uel certe manere facere:uel itẽ₉ tolleẽ.Vir.& duræ.q.ſ.r.m.ĩõ aũt ſacra cõmemorauit poeta q̃a i
ſpelũcis Diony.uino & melle & lacte ſacrificabaẽ. ¶ Beatæ cõiugis additũ ſtellis honorẽ. Ariadnẽ in honorẽ
Diony.cõmemorat inter ſidera collocatã q̃ corona dẽ data ardẽs a Vulcano:ut Gnoſiaq; ardẽtis decebat ſtel
la coronæ. ¶ Tectaq; pen.in q̃bus pentheus captiuũ liberi prẽm uictũ recluſerat:ob quã cãm baccharũ furoẽ
diſcerpt⁹ ẽ.uel certe nota fabula ei⁹& agaues mr̃is. ¶ Thracis & exitiũ lycurgi.lycurg⁹ legũ lator cũ uideret
p uini temulẽtiã i mores multa cõmitti abſcidi iuſſit uineta:pp hoc iracũdia Diony.p furorẽ crura ſua ãpu
tauit.& ĩõ ad laudẽ numinis poſuit ſumptũ de inimico ſuppliciũ. ¶ Tu fle.domas ſiue ſupas tãq̃ eo₉ curſus
declinãs:aut q̃a gẽtes multas ſubegit:& p amnes uoluit itelligi terras. ¶ Aut fle.p gyras:q̃a & Diony.nil i fõtẽ
ſicut hercules q̃ſiuit:aut uero q̃a uino eius imiſcenẽ aq̃:& ad ſuauiorẽ uſũ flectiẽ. ¶ Mare bar.idicũ q̃a indos
Diõy.ſupauit:barbarũ ac p ſæuo ac uiolẽto pp ſubitas tẽpeſtates. ¶ Sepatis i iu.ſecretis ac remotis. ¶ Vuid⁹.
uino madidus. ¶ Biſtonidũ.biſtõides thraces ſunt mulieres:q̃ in liberi pr̃is ſacris bacchari cõſueuerũt ãgues
geſtãtes in capite. ¶ Sine fraude.ſine cõpoſitione q̃ comi nõ poterãt:utpote:uipini. ¶ Rhetũ retorſiſti.rhetũ.n.
gigantẽ in leonẽ cõuerſus occiderat Dionyſi. ¶ Te uidit in.nõ ſemp iſed tũc inſons cũ nocere nõ potuit. ¶ Hor
ribiliq; mala:maxilla metuẽdo:ut Vir.Malæ texere.l.t.d.al. ¶ Cornu deo₉: Libero cornua nõnulli aſſignãt
q̃m uinolẽtia ptinacitatẽ:& cõtumaciã cõſueuit augere. ¶ Et.r.Ordo ẽ.& tetigit pedes:& crura recedẽtis. ¶ Tri
lingui ore:dicitur.n.Diony.& apud inferos regnaſſe:ut etiam ipſi ita ut dianæ triplex daretur poteſtas.

¶POR. Bacchũ in.r.Hac ode ĩdicat a ſe uiſũ liberi prẽm inemoribꝫ carmina docẽtẽ:& q̃ſi pturbatus iis q̃
audierat exclamat. ¶ Euoe aures.c.ſ.a. Acutas ſatyrorũ aures:nõ ad audiẽdũ tm̃ referẽdas dixit:ſed ẽt ad figu
rã eorũ:nã ſic uidemus ſatyros fingi oblongas aures acutaſq; hñtes. ¶ Lætaẽ euoe:metu trepidat ſacræ ſagit
tæ pturbatã ſignificat:& mira energia totus hic locus explicatur. ¶ Plenoq;.b.p.t.euoe.r.mẽs.t.metu.p.pecto
re.b.c.& ẽ bõus ſenſus uiſo.n.deo q̃s nõ pturbeẽ:licet gaudeat.& bñ repetitũ heuhoe q̃ſi icitamẽto mẽtis ad
hãc exclamationẽ iſtigãte. ¶ Parce li.p.g.m.t.bñ hæc dicunẽ ab eo q̃ p ipſã mẽtis pturbationẽ putet ſibi infeſto
thyrſo deũ iminere. ¶ Fas.p.ẽ.m.t.fas ẽ nũc nõ ſignificat licet ſed poſſibile uult.n. pbare ſe deo nõ idignũ eſſe
myſteriis eius cũ ſufficiat cãtãdis his q̃ ad ſacra eius ptineãt. ¶ Iterare.m.ex itegro cãtare ac repetere fas ẽ. Et
bea.c.a.ſ. Ariadnes coronã ſignificat:q̃ liber iter ſydera collocauit:pẽtheũ uictũ recluſerat q̃ ob hãc cãm ful
mĩe ict⁹ ẽ. ¶ Exitiũ ly.hic q̃ uites excidiſſet furoẽ ſibi a libero iniecto crura ſibi falce ãputauit. ¶ Tu.m.b.bar
ba₉ p ſæuo ac uiolẽto pp ſubiectas tẽpeſtates dixit:flectis aũt ex ſupiorẽ hic quoq; audiẽdo. ¶ Vuid⁹.iugis ma
didus.ſ.pp uinũ. ¶ Nodo coer.u.ſ.ſ.c.Biſtõides thraces ſũt q̃ cũ i ſacris liberi pr̃is crinibus ſolutis uerſãẽ: an
gues:& i capite:& i mãib⁹ geſtãt. ¶ Sine.f.aut ſine noxa aut ſine iniuria itelligẽdũ. ¶ Tu fle.a. p eo q̃d ẽ domas
poſitũ ẽ tãq̃ decurſus eo₉ declinet quo uelit an q̃a multas terras ſubegit an uero q̃a mũeri eius miſceẽ: & in
ſuauiorẽ uſũ flectunẽ. ¶ Tu.ſ.u.in iugis ſepatis:ſecretis ac remotis nũc ſignificat. ¶ Rhetũ.r.l.o.&.h.m.ſic dẽ
illud apud Vir.Maculis quẽ thracius albis Portat equus:Bicolor maculis:ſed idẽ pacis erat mediuſq; belli.
hoc ẽ tã belli q̃ pacis potẽs. ¶ Te uidit.i.c.nõ ſemp iſons:ſed tibi inſons.i.q̃ nocere nõ potuit. ¶ Aureo cornu de
co₉.Cornua libero patri:& nõnullis aliis aſſignanẽ:q̃m.ſ.uiolẽtia ptinacitatẽ & cõtumaciã addere ſolet q̃ per
cornua ſignificatur. Leuiter atterens caudã:ſuauiter ut ſolent dominis canes facere blandientes.

¶CHRI. Bacchũ.in remotis carmina rupib⁹. In tutela bacchi eẽ poetas nemo ãbigit. Vñ & hædera coro
nanẽ poetæ:q̃ frõdes illi ſacræ ſũt Vir. Hãc quoq; ſine tẽpa circũ iter uictrices hæderã tibi ſerpe lauros. Et Lu
canus.Nec ſi te pectore uatẽ. Accipiã cyrrhea uelim ſecreta mouẽtẽ Sollicitaẽ deũ:bacchũq; euertere nyſa. Ec
go ſe bacchũ uidiſſe carmina docẽtẽ teſtaẽ:& eius numie plenus exclamat. ¶ Bacchũ. hũc deũ eũdẽ eẽ quẽ ſo
lem Macr.multis argumẽtationibus oſtẽdit. ¶ In re.r.nã ſecreta nemo₉:& bacchi ſacris:& poetis ẽt apta ſunt.
Quod oſtẽdit. Iuue.Cũ deſertis agãipes Vallibus eluriẽs miraret i atria clio.Optie ergo i remotis.c.Et q̃a bac
chus ẽ:& q̃a poetas docet. ¶ Nymphas.d. p muſis poſuit. Sic Virg.Nymphæ noſter amor lebetrides.Bacchũ
igiẽ ſi idẽ & apollo ẽ recte muſis attribuit. ¶ Aures acu.dixit acutas:uel ut exprimeret formã auriũ:q̃ cũ i ſa
tyris caprinæ ſint acutiores illis ſurgũt q̃ hoi:uel acutas.i.acuti auditus:ut oſtẽdat illos attẽte audiſſe. Sũt aũt
ſatyri:& ipſi i bacchi tutela. Oui. Tu biiugũ iſignia frẽis. Colla primis lyncũ bacche ſatyriq; ſequunẽ. ¶ Euoe:
uocẽ ſibi dat q̃ bacchãtes furore plenæ uti cõſueuerũt. ¶ Recenti metu.nã nup uiderat. ¶ Metu. p religione q̃
horrorẽ ſecutit Vir.Sacra comã multoſq; metu ſeruata p annos. ¶ Lætaẽ tuc.atq; lætitia cũcta ſerenat: & a tur
batione remouet.Sed uoluit oſtẽdere q̃d ſolet euenire in religiõe.Nam & ſi illa lætemor nõ fit tñ ſine horrore.
¶ Thyrſo.haſta pampinis iuoluta utebanẽ i ſacris bacchi:eãq; thyrſũ nũcupabãt. ¶ Thyadas.bacchi ſacerdo
tes ab eo quod ẽ θυειν.i.furere. ¶ Peruicaces.q̃ nullo pudore ipedire paguntrẽ. Alii dicũt pnicaces.i.ueloces.
¶ Viniq; ſon.ait Diod.apud theias natũ bacchũ ibiq; fontẽ eſſe:e quo ppetuo uinũ manat. ¶ Vberos ri.la poe
tice dixit. Sic Vir. Ipſe lacte domũ referẽt diſtẽta capellæ Vbera ait aũt ac rõ.iccirco hoc dictũ.q̃a i ſpelũcis uio
melle:& lacte Diõyſi.ſacrificabãt. At Hora.quaſi aurea ſæcula i hoc deo deſcribit:de q̃bus poeta: Flumina iã
lactis iã flumia nectaris ibãt.Flauaq; de uiridi ſtillabãt ilice mella. ¶ Cõiugis: Ariad.hæc ex mioe nata the
ſeũ quẽ ei⁹ amore capta a miotauro liberauerat:i diã uel naſſum uſq; iſula ſecuta ẽ:ſed ei cũ i pfundiorẽ ſõ
nũ plapſa illũ enauigãrẽ nõ ſẽtiret:neq; ab eo excitareẽ:ac mox deſertã ſe cognoſceret:ppeaq; luctu atq; eiula
tuoia littora repleret affuit pſto bacch⁹ q̃ mulierẽ miſerat⁹ eã i cõiugẽ aſſũpſit Eratoſthenes aũt q̃ cretica ſcrip
ſit.ait liberũ patrẽ ad minoa ueniſſe:ut Ariadnã uxorẽ duceret:& coronã puellæ dono dediſſe a Vulcano au
ro gẽmiſq; fabricatam:q̃ eo fulgore ſplẽdebat:ut Theſeum e labyrinto liberaret. Hæc corona quam græci ſte
phanõ appellãt:cũ deinde in diam ſiue naſſum iſulã utriq; ueniſſent cœlo affixa eſt. Hẽt ſtellas octo: ut refert

Iginios: quaꝝ tres ſunt ſplēdidæ ad caput aſturi. ¶ Tectaq; pen. Filiæ Cadmi fuere ſemele: ex q̄ Bacchū iuppiter ſuſcepit Autonoe q̄ Atheonē peperit: ino Learchi & Melicertæ mr̄. Et agaue q̄ ex Echione uiro ſuo pepe rit Pēthcū: hic thebis regnās Baccho ſacra fieri ꝓhibebat. At iratus deus eū furorē: & mr̄i & mr̄teris iniecit: ut uenièrē pēthcū aprū crederēt: ꝓpeaq; iterficerēt. Leōtius húc uirū abſtemiū fuiſſe tradit: & a mr̄e materteriſq; temulētis q̄ illaꝝ ebrietatē coercere temptaret interēptū: & eius domū dirutā Lycurgi. Ex Oriōe cuius fabulā paulo ſupra audiſti: natus Hyppolagus ē: & ex hyppolago Dryas q̄ húc Lycurgū thraciæ regē gēuit. Hic ut ait Home. cū bacchi nutrices india inſula latentes inſeq̄ret & eo timore Bacchus ipſe in mare fugiſſet. deoꝝ odiū in ſe cōuertit: & ab illis ē oculis priuatus. Ser. aūt refert hunc bacchi cōtēptorē fuiſſe: & dū illius uites iniurioſe cedere parat ſibi crura amputaſſe. Lactā. uero illū thraciæ regē affirmat. & a Baccho i mare ꝓcipitatū: q̄ primū aquā uino admiſcuerit. Sunt q referāt i morbū crurū icidiſſe: qm̄ a uino abſtineret. Alii cētra. Nā dnt ex nimia temulētia hāc ſibi calamitatē ꝓuēiſſe ex humore ſalſo. Vñ fictū ſit q̄ in mare fuerit præcipitatus: De his Oui. penthea tu iactas bipenniferuq; lycurgū. Tu flectis am. ad te amandū: & allegorice demōſtrat illū aquā uino demulcere. ¶ Mare bar. ꝓ barbarica duritia poſuit: uel tribuit huic q̄ ſūt ægyptii bacchi quē dñt uniuerſam indiā ſubiugaſſe ergo mare barbaꝝ. i. Idicū. Oui. Oriēs tibi uictus aduſq; Decolor extremo q̄ cingit̄ idia gāge ¶ Vuidus. q. d. uinolēt̄. Nā ut humidū dicius qd̄ externe humorē hēt: ſic uuidū id qd̄ interne hēt humorē. Hinc dicta ē uua q̄ſi uuida. ¶ Iugis. r. quia in remotis: ac deſertis mōtibus ſua ſacra agebant̄. Atq; ſimul inuit uites cōmodius in locis editis ſeri. Hinc Vir. Bacchus amat colles. ¶ Biſtōidū. de ſacris bacchii ubi id res poſtulauit dictū ē abūde. Quod aūt in hoc loco de crinibus: & de uiperis dicit itelligēdū puto has barbaras mulieres ad colligādos crines uittaꝝ loco adhibuiſſe angues: q̄ ligarēt: & coercent illarū crines ſine fraude. i. ſine nocumēto. Nā pro miraculo pōit q̄ mulieres ſerpētibus loco uittaꝝ uterent̄: ſed bacchi uolūtas erat: ut ſerpētes mulieribus fideliter ſeruirēt. Acrō aūt rē mōſtruoſam pōit. i. q̄ biſtonides hērēt angues i capite loco crinīū tanq̄ furiæ: & pōit ſine fraude. i. ſine cōptu: & ornatu: ut poetæ: qm̄ comari nō poſſent crines q uipini eſſent. Veꝝ ego tale mōſtrū a poeta poni nō puto: ut humana corpa fœminaꝝ angues pro ſerpentibus hērent: ſed potius ſuos crines uiperis alligarent: & tunc erit ſine fraude. i. ſine noxa: ut ſit ſēſa: ſuuber bacchus biſtonidas ſine timore uicire crines uiperis: neq; decipiunt̄ illæ. ¶ Tu cū pa. Nā q̄ cōuerſus in leonē rhœtū gigātē ſteremerit demū ē. ¶ Dictus. exiſtimatus iocis q ſūt in uerbis. ¶ Et lu. q ē i re. ¶ Nō ſat. ꝓ ſatis. ¶ Idōeus. aptus q̄ſi iō natus uel ad id natus. Nā q alicui rei aptus ē. & ad id: & pp id nat̄ uidet̄. ¶ Sed idē. mira laus: q̄ idē medius ſit pacis: & belli. i. ſe utriq; rei cōem ꝓbeat. ¶ Te ui. inſ. nā cum idē bacchus ſit: & ſol cādē triplicem ꝓtātem habebit quā in ſupioribus Apollini tribuimus. Ergo & apud inferos fuit. ¶ Inſons. inoxius. ¶ Cerberus. húc canē Plutonis eē uolūt: Quē Heſio. ait natū ex Thyphaōe & Aechidna: & dat illi centū capita. Alii tricipitē eſſe uolūt. De quo nos multa allegorice in. iiii. li. nraꝝ camaldulēſiū diſputationē retulimus ¶ Aureo cor. i. pulchris cornib̄. Nā & cornua ſuo capiti dari: & q̄re dentur: iā ni fallor audiſti. ¶ Leniter atterens. c. leui motu caudā percutiens quod faciunt canes cū nobis applaudent: & tetigit pedes: & crura tui recedentis ſcilicet cum ad ſuperos inde redires. ¶ Ore trilingui: id eſt tribus linguis: quæ & triplici eſſent ore.

Argumentum. ODES: XX.

¶ Ode. xx. tricolos tetraſtrophos de ſua immortalitate.

Non uſitata nec tenui ferar
Pēna biformis p liqdū ęthera
Vates, neq; i terris morabor
Longius, inuidiaq; maior
Vrbes relinquam. non ego pauperū
Sāguis parētū, non ego quē uocas
Dilecte mecœnas obibo.
Nec ſtygia cohibebor unda.
Iam iam reſidunt cruribus aſperæ
Pelles. & album mutuor in alitem
Superne. naſcunturq; leues
Per digitos humeroſq; plumæ.
Iam dædaleo ocyor icaro
Viſam gementis littora boſphori
Syrtiſq; getulas canorus
Ales hyperboreoſq; campos
Me colchus: & qui diſſimulat metū
Marſæ cohortis dacus: & ultimi
Noſcent geloni, me peritus

CANT. Oſtēdit ſe uerti in Cygnū auē canorā: ſuaq; carmina totum orbē aditura. Renuit itaq; nenias: & funeris laudes: ſuperuacuoſq; ſepulchri honores: eius. n. carmina ꝑpetuam ſibi laudē: & memoriā ꝓbebunt: hinc imortalis erit. ¶ Non uſitata. n. r. ſ. ode eſt ſimilis nonæ: ē autē ordo. ¶ Vates. ego biformis ferar p liqdum æthera penna nō uſitata nec tenui. Non uſitata penna: nō. n. uolauerat prius: per id aūt eius famā intelligit. Vel nō uſitata pēna. i. lyricis uerſibus qbus adhuc latini nō uſi fuerant uti & ipſe. ¶ Nec tenui penna. i. nec tenui fama: uel nec tenui: & humili carmine. ¶ Biformis. uates uel qa lyrica ſcripſit: & hexametra: uel quia hō erat: & nūc cygnus. ¶ Neq; in terris moramor: hoc ait qa dixerat: ferar p liqdū æthera. ¶ Inuidia. m. ſemp qppe maioribus iuidet̄: hic iuidi minoris ſūt cōditionis. ¶ Nō ego. p. oſtēdit ſe nullo pacto mortalē fore. Eſt at ordo. ¶ Non obibo. ego ſanguis paupeꝝ parētū non obibo ego quē tu Mecœnas uocas dilecte: potes & dilecte Mecœnas dicere. ¶ Cohibebor: coercebor: ut alii quoq; nulla fama ſuperſtes Reſidūt: hæreſcūt. Aſpæ q̄les. ſ. cygnorū ſunt. ¶ Mutor i alitē. ſe in cygnū mutari dicit nō ab re: bonus. n. poeta Cygno canoro cōparat̄ ſicut malus anſeri obſtrepenti. ¶ Supne. i. in pte ſuperiori: ſicut. n. crura ſic manus & humeri pēnis uelabant̄ eſt aut periphraſis alarū. ¶ Dædaleo ocyor icaro: hic nulla fit ſynalœpha: tradūt at fabulæ Dædalū & icaꝝ fabricatis alis euolaſſe: icarū tñ cecidiſſe ſolutis alis calore ſolis de quo lege i lo ue. ſati. latius. ¶ Ocyor. per id indicat ſe nō caſurū: ut icarus cecidit. ¶ Viſā inuit ſe totū orbē ſuis carmibus aditurū. ¶ Gemētis: iſonātis & fremētis. ¶ Boſphori. anguſti maris apd̄ thraciam: lege lati' ode. xiii. hui' li. Ser. li. xiii. ſcr. Boſphoꝝ eē apud

Diſcet hiber: rhodaniq; potor
Abſint inani funere neniæ
Luctuſq; turpes & querimoniæ
Compeſce clamorē: ac ſepulchri
Mitte ſuperuacuos honores.

Getuli hyperborei colchi iberia Daci iberia hiſpāia rhodāi

Byzantiū mare anguſtū. ¶ Syrtes ge. loca ſunt piculoſiſſima ī mari libyco de qbus latius ī Epodo nona. ¶ Getuli: ē natio frequēs & multiplex iuxta libycū mare ē: ut docet Mela. ¶ Canorꝰ. a. cygnus ītelligit. ¶ Hypboreos cāpos. hypborei icolunt ultra aqlonē teſte Solino. apd' eos mūdi cardines eē credūt: de qbus latius diximꝰ li. iii. g. ¶ Colchꝰ. cholchica regio: & iberia ſibi cōiūctæ ſūt ī pōto ꝓuncia ad ſeptētrionē de qbus Ptole. li. v. Mariæ co. i. itali exercitus. ¶ Dacus. diuidūt daci a germāis danubio. ut ſcri. Tacitus. de qbus late Str. li. vii. Gelōi ultimi hi pphīdūt ī ſcythia de qbus latius ode. x. huiꝰ libri. ¶ Iber: p. iberia & hiſpania eadē dīcut ſcr. Str. li. iii. a priſcis ēt uocabat iberia tract⁹ uniuerſus extra rhodanū. Iuſt. itē li. ul. ſc. hyſpaniā ueteres ab ibero amne iberiā primū: poſtea ab hyſpalo hiſpaniā cognominauiſſe: pterea iber iberis gētile nomē ē. ſūt. n. iberes gēs ab iberis ꝓfecta q ultra armēiā hitāt. Luc. li. vi. ēt ait. Si tibi durꝰ iber aut ſi tibi terga dediſſet. Priſc. li. vi. id ſcri. de iberia ē uicta colchis multa Stra. li. xi. ¶ Rhodāi potor. Rhodāus igēs fluuius ē ī Gallia apud lugdunū ubi Arar Rhodāo cōmiſcet: de quo multa Str. li. iiii. ¶ Ināi funere. nihil mortuo pfuturo. ¶ Nēiæ. ē nēia cātus lugubris: & laus ī funere honoratoꝝ uiroꝝ: latiꝰ dcm̄ ē ode. i. li. iii. ¶ Turpes. turpitudinē iferētes. ¶ Supuacuos ho. eiꝰ. n. carmia ſibi honori accedēt: hic ſupuacui eē uidēt ei honores ſepulchri.

¶ ACR. Nō uſitata nec tenui ferat pēna. allegoricos ſignificat ſe in cygni figurā mutādū: & carmia ſua totū orbē ipletura: uū & ſe imortalē futurū ꝓmittit: auis. n. in quā ſe traſfigurādū dicit: cāora ē: ut poetæ merito cōueniat: & apollini cōſecrata. ¶ Nō uſi. aūt ppea quia nō uulgaria nec cōia ſcripſit: ordo ē. ego biformis uates ferar p liquidū æthera nō uſitata nec tenui pēna. ¶ Inuidiaq; maior. ego q maior ſum iuidia relinquā urbes. Iuidia. n. maiorē ſe dicit: qa maioribꝰ iuidet. ¶ Nō ego pau. i. nō ero ignobilis q putor hūilibus parētibꝰ natꝰ. ¶ Nō ego. q. u. ordo ē. mecoenas nō obibo ego quē uocas dilecte nec cohibebor ſtygia unda. Significat carmina non obire p q æternitatē ipſe mereat. ¶ Iā iā reſi. iā ſe dicit in formā cygni trāſire. ¶ Syrteſq; ge. libycas. Vir. nūc ꝓ mutē uires nūc alios qbꝰ i getulis ſyrtibꝰ uſi. ¶ Viſā. g. l. h. toto orbe ſe uulgādū ꝓmittit: ut ēt pueīat ad barbaras natiōes: nā p cōmemorationē gētiū oēs terræ ptes deſinat. ¶ Hypboreos. c. thracios: hi ultra aqlōis flatus ſeptētriōi ſubiacēt: ut ē. Qui & hypboreo ſeptē ſubiecta triōi Gēs effrena uiꝝ. ¶ Mariæ. c. p italiæ militibus dixit: ut oñderet ſolos romanos dacis eſt terrori. ¶ Rhodāiq. p. hyſpāi & galli. ¶ Neniæ. carmē funebre. ¶ Luctuſq; tur. pp hitū lugētiū dixit. ¶ Supuacuos. h. ſupuacue. n. honorari mortuos multi dixerūt. Maxime Hora. q imortalitatē ſe uideri uult p carmia cōſecutuꝝ. nā & Vir. Vano & mœſti comitamur honore.

¶ POR. Nā uſitata. n. t. f. p. poetice ſignificat ſe i cygni formā trāſituꝝ: dulcedie cātus totū orbē ipleturꝝ. Nō uſitata hoc eſt nō uulgari: nec. n. uulgaria ſcribit. ¶ Biformis. biformē aūt ſe dicit q & lyrica ſcribat: & exametros: nō ego paupeꝝ ſanguis parentū: hoc eſt nō ego ignobilis quē putatis humilibꝰ parētibus natū. ¶ Nō ego. q. u. d. M. o. negat ſe obituꝝ: quod p allegoriā itelligi uult carmina ſua ſēp floritura. ¶ Iam reſidūt. c. a. iā dicit ſe in cygnū transfigurari. ¶ Iam. d. o. u. g. l. b. hoc ſignificat carmina ſua ad extrema uſq; orbis terrarū: & barbaras ēt gentis puenturo. ¶ Gemēti. aūt boſphori hoc ē pſtrepētis ac ſonantis. ¶ Hyperboreoſq. c. qui ultra flatus aquilonis ſeptētriōi ſubiacēt. ¶ Et qui. d. m. mic. d. italoꝝ militium accipe marſi. n. itali ſunt. ¶ Abſint. i. ſ. n neniæ. n. ſunt cātus funeꝝ. ¶ Luctuſq; turpes. Turpem aūt ipſum luctū ait. ¶ Ac ſe. m. ſ. h. ſuperuacua eſt enim ſepultura eis qui imortalitatem uidentur per carmina conſequi.

¶ CHRI. Nō uſitata. n. t. f. Allegoricū huius cantus carmen eſt: quo indicat ſe immortalē futurum: & qm̄ in cygnū ſe iam uerti uideat p oēm orbem uolatuꝝ. ¶ Biformis. quia hactēus hō: iā cygnus fio: p quem oñdit ſe euaſurū ī optimū poetā. Nā mali uates anſeribus bōi uero cygnis cōparant. Vir. Nam neq; adhuc uaro uideor: nec dicere cinna digna: ſed argutos iter ſtrepere anſer olores: Et Cic. in philippicis malū uatē indicans: pellant inqt anſeres ex agro falerno. Nā anſerū moleſtus eſt ex clāgore ſtrepitus. Cygnorū aūt canora uox ē. Præterea apollini ſacri ſunt cygni: & ſuæ mortis præſcii. Quare aduētante illa ſuauius canūt. Oui. Sic ubi fata uocāt udis abiectus in herbis: Ad uada mæādri cōcinit albus olor: Poeta ergo ſua cādida uoce. i. ſuaui ſtilo uolat: qa imortali fama p oīa fert: & deſerit terras qa eleuat ad cœleſtia. ¶ Inuidiaq; maior: qd' in uita humana difficile arduūq; oīno eſt iuidiā ſupare. Eſt. n. iuidia inter pares: aut paulo ſupiorē. Illi aūt q ſuis ægregiis uirtutibus lōgo iā iteruallo cæteros a tergo reliqrūt oi carēt iuidia: & potius ſunt ī admiratiōe: qa iā deſperamus nos illos aſſeq poſſe. Hinc græci q pclariſſima: & maxīa ſunt ἀφθονα. i. ἄνευ φθονου. i. ſine inuidia appellāt. Quapp ut miſeri fic & ii q i maxio gradu ſunt iuidia carēt. Quoniā alteri minores alteri maiores inuidiaſunt. Hinc Micipſa apud Salu. Poſtremo qd difficillimū iter mortales eſt gloria iuidiā uiciſti. ¶ Vrbes. t. qa relinquā humana: & ſequar diuina. ¶ Non ego. Ordo eſt. o dilecte mecoenas ego ſanguis paupeꝝ parentū non obibo. Et ego quem tu ſæpe uocas nō obibo. ¶ Sanguis. genus. & progenies. Virgil. Reuocato a ſanguine teucri. ¶ Pauperū. p. pt. n. ut in eius uita demonſtratū eſt: & libertinæ cōditionis fuit: & paup qppe qui pconia arte ſibi uictū cōpararet. Ergo in hoc loco demōſtrat neq; diuitias neq; generis nobilitatē: ſed ſolas uirtutes reddere hoies imortales. Quē tu uocas. q. d. quē tu amas: quē tu ēt ita ignobilē non nihili facis. ¶ Nec ſtygia. c. u. mortuorum. n. aīæ cū iā apud inferos deſcēderint arcent a ſtygia palude ne redeant. Vir. Fata obſtant. triſtiſq; palus inamabilis undæ Alligat: & nouies ſtyx interfuſa coercet. Ego aūt imortalis effectus nō ꝓhibebor illa palude: qn p oīa uolitē: Nec triſtitia mœroreq;. n. id ſignificat ſtyx: ipediar. Et certe q doctria excultī ſūt oībus pturbationibus uacāt. ¶ Iā iā. oñdit quo pacto in cygnū uertat. ¶ Reſidūt. i. uehemēter adhærent. Nā i humano crure nō hæret cutis oſſi quia interponit caro. In illa uero aue nulla caro eſt iter pellē & tibiam. ¶ Aſperæ pelles. i. cutis iā cōuerſa in aſperā pellē. ea. n. eſt cygnis in crure. ¶ Albū alitē. optime cū p cygnū fœlicia oſtēdat alitē in maſculino genere poſuit: Nā cū infœliciora auguria notant poetæ in. g. f. conſueuerūt alitē ponere:

¶ Supne.pte ſupiori. ¶ Leues:epithetũ ẽ pẽnaꝝ. ¶ Per digitos.ſ.manuũ. ¶ Et humeros:brachia: nã cũ iã crura in olorina crura mutata eſſent nũc manus & brachia in alas mutari oñdit. ¶ Ocior icaro. Fabula nota iã eſt Cõparatio uero nõ abſurda. Volauit icarus ſed temerarie. quapropter decidit:eiꝰ quo latus retardatus eſt. Ipſe ãt oñdit ſe ocius uolaturũ: Quia nõ temere:ut ille:ſed ſapiẽter ꝓcedet icarus altiora q̃ oporteret petẽs decidit. Poeta aũt nihil ſupra uires ſuas conatus ẽ. Ergo potuit pficere qđ faciẽdũ ſuſceperat: Neq; oblitus ẽ qđ aliis in ſua poetica pcepit. Sumite materiã ueſtris q ſcribitis æquã Viribus. Nunq̃.n. agredieƒ ſapiẽs ſcriptor: quæ ſunt ſupra uires ſuas :ne forte decidat. ¶ Viſam. nã pẽnis ſublatus poterit:cũcta q ſunt uidere. ¶ Boſphori de quo iã ſcriptũ ẽ. ¶ Gemẽtis: ex æſtuatiõe fluctuũ gemitũ emittẽtis. ¶ Neq; ſyrtes omiſimꝰ getulas. Vir. Hũc ego getulis agerẽ ſi ſyrthibus exul. ¶ Canorus: nã ut dixi boni poetæ optime canũt. ¶ Hyperboreoſq; ſc. cãpos iuxta mõtes hypboreos: q mõtes extẽdunƒ uſq; ad ſeptẽtrionale oceanũ. & poliſ ſũt ſub polo: & uertice: & cardine cœli: dictiq; ſunt hypborei: qa ide ſpiret boreas ¶ Colchus. hæc ſcythiæ ps eſt & hẽt in ſe iuga caucaſi: atq; hinc caſpiũ: & hyrcanũ hẽt mare: hinc meotiũ. ¶ Dacus. quos ẽt getas appellãt: & ipſi in ſcythia ſunt. Virg. Et coniurato deſcẽdes dacus ab hyſtro. ¶ Diſſimulat timẽt.n. oẽs iſti po. romanos: ſed pp ferocitatem diſſimulant. ¶ Marſæ co. marſos pro omni italo exercitu poſuit. Sunt hi populi i quarta italiæ regione iuxta lacum fuleinũ quia marſia lydorum duce denoiantur rorũ oppidũ archipe a lacu fucinio hauſtum Galliãus ſcri. Plĩ. uero refert illos a circes filio originẽ duxiſſe: & uim habere contra ſerpentũ ictus. De gelonis dictũ eſt. Hyberi aũt populi hiſpaniæ ſunt denominati ab hybero flumine, q apud cãtabros oriẽs p .xl. paſſuũ milia fluit & i maƒ balearicũ exit. ¶ Rhodaniq;.p. hic fluuius a rhodano oppido denominatus eſt. Oritur ex alpibus q italiã a gallia diuidũt nõ longe a fontibus rheni & danubii: ferturq; per lacũ lemanũ. & uerſus occidentẽ per galliã fluẽs ararim ſuſcipit ide ad meridiem conuerſus & iſarã druẽtiamq; ſuſcipiens apud heracleã uno hoſtio & pauſo ulterius duobus aliis in mare tyrrhenũ irrumpit Neniæ ꝓ omni funeris pompa poſuit. Cæteꝝ quid ſit nenia nõ te latet. ¶ Inani fu. recte inani: quia nihil mortuis ꝓdeſt. Nã ſiqd eſt id oẽ ad uiuẽtes ſpectat: ¶ Vel inani funere. quaſi ſi non moriar inãe erit. ¶ Turpes. quia deturpant uirilem grauitatẽ puerilis.n. res eſt aut muliebris ipſe luctus. Alii dicũt turpis qa lachrymæ faciẽ deturpant. Eſt aũt locus iſte ſumptus de Ennii epitaphio. qđ ẽ huius. Nemo me lachrymis decoret: nec funera fletu faxit cur uolito docta p ora uirũ. ¶ Cõpeſce cla. Expolitio eſt color rhetoricus: nã eadem ſnia. ¶ Compeſce. c. & mi. h. ſ. ſ. quæ ſun. ¶ Abſint neniæ inani. ſ. & .r. l.

ANT.

¶ Tertii Libri Ode prima tricolos tetraſtro. de hominũ uariis curis uariiſq; fortũa & æquã morte.

Odi prophanum uulgus & arceo
Fauete linguis carmina nõ prius
Audita muſarum ſacerdos
Virginibuſq; pueris canto
Regum timendorum in proprios greges.
Reges in ipſos imperium eſt iouis
Clari gigantheo triumpho
Cuncta ſupercilio mouentis.

Argumentũ primæ Odes uoluminis tertii:

Tertii uoluminis hac ode pria docet reges dñari aliis regibus uero iouẽ cunctis ergo hoies metuũt illi reges: iſti numia. Oſtendit poſtea uaria eſſe hominũ miniſteria: uariaſq; fortunas: & gradus unã tñ eſſe mortis conditionem. Oſtendit item diuites nõ ocio non ſomno frui. pauperes uero his omnibus gaudere in auaros inde inuehitur: qui nõ contenti terreſtribus ædificiis in mari ẽt edificabãt. Ait demũ ſi dolor nõ domibꝰ ornatiſſimis nec purpureis ueſtibus tollit nõ optio uino nõ odoribus ſuauis. Cur ipſe uel ſe talia exoptare. Cur itẽ ſabinã uallẽ diuitiis maximis pmutare: ubi qdẽ ſecurã uitã agebat. ¶ Odi prophanũ uulgus & arceo: Ode ẽ ſimilis none li. i. Dicit aũt ſe hẽre odio idoctos. ſed tãq̃ muſaꝝ ſacerdos cantaturum carmina pueris: & uirginibus hinc linguis fauere debent. ideſt bona fari uel ſilere. ¶ Prophanum ideſt idoctum & ſacris muſarum nõ initiatum prophani enim dicebantur ſacris non initiati: qui fanum intrare non poterant. ¶ Fauete linguis. fauete inquit Feſtus eſt bona fari. At ueteres poetæ pro ſilere uſi ſunt fauere. Erat autem ſacerdotum uerbum in ſacris quo ſilentium imponebatur: ut rite ſacra pagerenƒ: nulla uoce mala obſtrepẽte. uelut bona uerba dicerẽt: hinc Tibullus ait Dicamus bona uerba: uẽit natalis ad aras. Quiſquis ades lingua uir mulierq; faue. Plura tñ dixius ẽt ex Cice. in Iuue. Saty. xii. ibi. itẽ igitur pueri linguis animiſq; fauẽtes. ¶ Non prius audita: qppe ipſe lyrica primus romanoꝝ ſcripſit cõmendãda quidẽ. ¶ Muſarum ſacerdos. Muſarum miniſtri ſunt eruditi oẽs ꝓprieq; muſici apollinis uero ſunt: & iſti: & uates uniuerſi: ut ꝓquit

Stra.li.x.¶ Virginibus.puerilq; canto:ut.ſ.in tenella ætate uirtutis iter arripiant.Regum timendorum.Ordo eſt.Imperiū regū timēdoꝝ eſt in ꝑprios greges imperiū Iouis ē in ipſos reges.¶ Gigātheo triūpho:clari mul gigãtes to magis igitur timēdus eſt ab regibus:& hoibus ipſis.Mac.li.i.Sat.ubi de Hercule meminit:ita ſcribit.Gigā tes aūt qd aliud fuiſſe credēdū ē q̄ hoium quādā impiā gentē deos negātē:& ideo extimatā deos pellere de cœleſti ſede uoluiſſe.¶ Supcilio.i.ipſo nutu Vir.li.x.æn.de ioue iqt. Annuit & totū nutu tremefecit olympū.

¶ ACR. Odi.p.hæc uox in ſacrificiis freqntabaſ quaſi ſignificarēt:ut bona oia haberenſ: qd oportune hic poeta poſuit q ſacerdotē muſaꝝ ſe dicturus erat iferiꝰ ut ꝑdicēdo ꝓfanos ſacroꝝ ſe meiniſſe mōſtraret Vir. ¶ Procul.o.p.e.p.Profani dicebāſ ſacris nō initiati.q fanū itrare nō poterāt:hic tn̄ per allegoriā ꝓfanos iperitos dixit q merito doctis exoſi ſunt.¶ Odi mō pñtis eſt tpis:aliqn̄ tn̄ pro ꝑterito ponit.¶ Fauete:ſilete mō.Sic .n.Ser.in.v.æne.exponit ubi dicit Vir.ore.f.o.&.c.t.r.ore fauete apto ſermone uſus ē:& ſacrificio: & ludis: nā in ſacris taciturnitas in ludis neceſſarius fauor ē;fauet āt ore & qs p taciturnitatē.Hora.fauete linguis.¶ Carmina.n.p.a.m.ſ.Carmina ordo eſt:ego ſacerdos muſaꝝ canto uirginibus:& pueris carmina nō prius audita a romanis.ſ.q̄uis leſbius lyrica carmina añ Hora.ſcripſerit:ut illa nō ad plenū & exacte facta mōſtraret.¶ Cāto.ꝓmittit ſe carmina plauruꝝ quo teneras ætates ad utilia inſtituat:qbus ad uitā beatam peruenire poſſint.¶ Regū.t.Ordo:Imperiū regū timēdoꝝ ē in ꝓprios greges.Impiū iouis clari gigātheo triūpho cūcta mouētis ſupcilio ē in ipſos reges:uñ & Vir.O pr̄ o hominū diuūq; æterna ptās:ut p hice oñdat neminē hoium eē a metu imunē oē lq; uindicte numinū ſubiacere.¶ Cūcta.ſu.mo. Vir.Annuit.& totū nutu tremefecit olympū.

¶ POR. Odi.p.u.&.ar.indoctos deteſtatur.Hæc aūt ode multipliciter p uarios deducta eſt ſenſus.¶ Odi .p.ꝓphanū allegoricos indoctos dicit certe ꝓphāi ꝓprie dñr ſacris nō initiati:ergo quaſi muſaꝝ ꝓphāos dixit.¶ Fauete linguis: hic mos in ſacrificiis uſurpaſ:& ſignificat bona oia hr̄e qđ oportune hic poeta intulit q & ꝓphanos ꝑdicēdo:& muſaꝝ ſacerdotes ſubiiciēdo ſacrotū meminerat.¶ Virginibus.p.c.dicit ſe carmē ꝓditurū quod teneras ætates inſtituat qbus ad beatā uitā peruenire poſſint.¶ Regum.t.i.p.g.zeugma ē: & hic imperiū:ut ad ſuperiorē ſenſum referamus:quia totū tale eſt:Regū timendoꝝ in ꝓprios greges imperiū ē: & p hoc oñdit neminē hominē a metu mortis immunem eſſe:ac p hoc:& infimos:& maximos iiſdem conditionibus ſubiectos eſſe.¶ Carmina non prius audita.Romanis utiq; non prius audita.quāuiſ liuius lyrica ante Horatium ſcripſerit:ſed uidetur illa non græcorum lege ad lyricum characterem exacta.

¶ CHRI. Odi.p.u.& ar.Aegregiū atq; artificioſiſſimū huius tertii libri pricipiū:& qđ prohœmii uim maximā obtineat.Nam maximā captat attentionē:cum dicat ſe non prius cantata carmina cātaturum. Maximā itidē beniuolentiā:cum ꝑbeat ſe auctorē rerum nō prius auditarū:& earū quæ pueros puellaſq; deceant cum deniq; arceat indoctū uulgus.Sunt deniq; quæcūq; hic deſcribit ꝑcepta ad uitam beatam ſummopere ſpectātia.Nam oſtēdit neq; in imperio neq; in diuitiis illam conſiſtere:ſed in animi tranquillitate.Quæ ſnia a teneris annis pueris puelliſq; perſuadenda ſit.¶ Odi prophanum:hoc nomen non ſimplicem notionē habet.Nam cum is prophanus ſit q procul a fano iure haberi poſſit:dicit prophanus q ſacris nō eſt initiatus.Ille.n.ea ratione procul a fano eſt.Virgi.Procul o procul eſte prophāi Cōclama i uates:totoq; abſiſtite luco. Eſt itidem id procul a fano quod impium aut ſcæleſtū ſit:& aduerſum omni religioni.Statius.Fraternas acies alternaq; bella prophanis.Decertata odiis:Ergo cū carmina tanq̄ poeta ꝓmittat.oſtēdit ſacra eſſe muſaꝝ quaꝝ poetæ ſacerdotes ſint.His aūt ſacri ſoli docti initiatis ſunt:ergo uulgus quia idoctū ē prophanū erit.Vel dicito ſimpliciter ꝓphanū ſcæleſtū:quia q in ſcitia abundat:eos grauiſſimo omniū phorū teſtimōio uitioſos eſſe neceſſe eſt.¶ Et arceo:remoueo a ſacris:quia prophanum:& quia impium.¶ Fauete lin.cantate mecum ait Acron Vel attendite cū ſilentio:ut alibi iam demonſtratū eſt.Nam indicebaſ ſilentium:ne malum omen intercederet.¶ Audita.ſ.a latinis.¶ Sacerdos:nā niſi muſarū ſacerdos ſit:non erit bonus poeta.¶ Virginibus.p.q.c.Nā tenera ætas a primo uitæ initio his præceptis informanda eſt.¶ Regū.t.ſnia eſt quod reges quidem timenſ ab his qui ſub regno ſunt.Sed & ipſi nō carent metu:nam ſub imperio ſunt deoꝝ.Ergo ſtultiſſima eſt cupiditas regnandi:ſi credūt non eſſe imperium ſupra ſe.¶ Clari.gi.triump.Ergo nō eſt ab hominibus contemnendum imperium Iouis qn̄ quidem potuit imaniſſimos gigantes ſuperare.¶ Supercilio:cilia oculoꝝ tegumenta ſunt dicta:q; cillere cōmouere ſit. Supercilia uero infima pars frontis pilis ueſtita quæ ciliis ꝓminet:quæ cum cōmouentur ſeueritatem præferūt.Vnde in hoc loco ſuperciliū Iouis pro ipſius maieſtate aut ſeueritate poſuit.

¶ ANT. Eſt.ut.u.u.Ordo talis erit.Eſt ut uir latius uiro.ordinet arbuſta ſulcis hoc ē accidit:ut alius alio plura i agricultura poſſideat.Varia:qppe hic holum miniſteria narrat uariaſq; fortūas.Alius.n.agricola alio ditior ē.Alis generoſus cū ignobili:ſed bono uiro cōtēdit de magiſtratu.Illiq; turba cliētiū maior ē.Tn̄ mors oibꝰ æq̄ ē.Vñ ſūmos:& īfimos attrahit.¶ Arbuſta.arbores dicūſ uitibus cōnexæ.itē loca arboribus ac uitibus cōſita.¶ In cāpū.ſ.martiū tpe cōmitioꝝ.¶ Petitor.ſ.magſtatus alicuiꝰ.¶ Cōtēdat.ſ.cū illo generoſiore.¶ Illi.ſ.ditiori alicui.Aliqs.n.geneſ.Aliqs uirtute.Aliqs gaza pollebat.¶ Neceſſitas.i.ipſa mors.¶ Oē nomen:& inſignū:& infimorū.¶ Vrna:dicūt.n.ſorte quādā mori hoſes.¶ Diſtrictus enſis.Ordo eſt.Siculæ dapes non elaborabunt dulcem ſaporem illi i.cui ſuper impia ceruice pendet diſtri-

Eſt ut uiro uir latius ordinet
Arbuſta ſulcis:hic generoſior
Deſcendat in campum petitor.
Moribus hic meliorq; fama
Contendat.illi turba clientium
Sit maior.æqua lege neceſſitas
Sortitur inſignes & imos.
Omne capax mouet urna nomen.
Diſtrictus enſis cui ſuper impia
Ceruice pendet non ſiculæ dapes
Dulcem elaborabunt ſaporem
Non auium cytharæq; cantus

Somnum reducē. ſomnus agreſtiū
Lenis uirorꝫ non humiles domos
Faſtidit: umbroſamq̧ ripam
Non zephiris agitata tempe.
Deſiderantem quod ſatis eſt: neq̧
Tumultuoſum ſollicitat mare:
Nec ſæuus arcturi cadentis
Impetus. aut orientis hædi.
Non uerberatæ grandine uineæ:
Fundusq̧ mēdax arbore nūc aq̄s
Culpante. nunc torrentia agros
Sydera. nunc hyemes iniquas.
Contracta piſces æquora ſentiunt
Iactis in altū molibus. huc freq̄ns
Cæmenta demittit redemptor
Cum famulis dominusq̧ terræ
Faſtidioſus. ſed timor & minæ
Scādunt eodē quo domius: neq̧
Decedit ærata triremi
Poſt equitem ſedet atra cura.

ctus enſis diſtrictus enſis. Alluſio eſt ad exemplum illud Dyoniſii ſyracuſanoꝝ tyranni. Nā quū quidā ex eius aſſentatoribus Democles commemoraret in ſermone copias eius maieſtatem Dominatus: reꝝ abūdātiā: magnificētiā ædiū regiaꝝ: negaretq̧ unq̄ beatiorē quēq̄ fuiſſe: Vis igiť inqͭ o Democle: quoniā hæc te uita delectat ipſe eādē deguſtare & fortunā expiri meā? Q uū ſe ille cupere dixiſſet. Collocari iuſſit hoīem in aureo lecto ſtrato pulcherimo textili ſtragulo magnificis operibus picto: abacoſq̧ q̄ plures ornauit argēto auroq̧ cælato. Tū ad menſam eximia forma pueros delectos iuſſit conſiſtere eoſq̧ ad nutum illius ītuentis eſſe aderant unguēta coronæ incēdebantur odores. Mēſe conq̄ſitiſſimis epulis extruebanť. Fortunatus ſibi Democles uidebať in hoc medio apparatu fulgentē gladiū e lacunari ſeta eq̄na appēſum demitti iuſſit ut īpēderet illius beati ceruicibꝫ itaq̧ nec pulchros illos adminiſtratores aſpiciebat nec plenum artis argentū nec manum porrigebat in mēſam iā ipſe defluebant coronæ. Deniq̧ exorauit tyrannum ut abire liceret: q̧ iā btūs nollet eſſe. Satis ne uť declaraſſe Diony. nihil eſſe in beatū cui ſp aliqs terror īpendeat: hæc oīa ex li. ulti. tuſ. q̄ōnum Ciceronis. ℣ Impia cer. i. crudeli & tyrannica qualis fuit Dio. Siculę dapes quæ ampliſſime paratæ fuerunt Demo. ℣ Non auium: &c. Tranquillus de auguſto ſcri. q̧ nō amplius ſeptē horas dormiebat: ac ne eas q̄dem continuas ſed ut illo tpis ſpacio ter aut quater expergiſcereť ſi interruptū ſomnum recuperare ut euenit nō poterat lectoribꝫ aut fabulatoribus acceſſitis reſumebat producebatq̧ ultra primā ſæpe lucē. Cui tamē timor imminet nullo pacto ſomnus reduciť. ℣ Tempe: loca amœniſſima ſunt in theſſalia p q̄ labiť peneꝰ fluuius: de q̄bus late ſupius. ℣ Deſiderantē: oſtēdit mediocritate gaudentē carere anxietate timore: & cura. ℣ Arcturi cadētis. Arcturus ſtella eſt q̄ urſe cauda iteṗtať. Plau. i rudēte ītroducit arctuꝝ ſic loq increpui hibernū & fluctus moui maritimos nā Arcturus ſignū ſum oium acerrimū. Vchemēs ſum exoriēs quū occido uæhemētior occidit āt ſæpꝰ ut oſtēdit Pli. & Colu. Et nos late li. i. g. ℣ Oriētis hædi: hædi ſunt duæ ſtellæ. Oriunť āt ut ſcri. Columel. li. xii. quarto cal. octo fauonius flat nōnūq̄ auſter eſt cū pluuia. Oriunť itē pridie nonas octo. Pli. li. xviii. ſcri. hædos oriri iii. kal. oct. hoꝝ exortus tēpeſtates inducūt ut idē inqͭ li. ii. Manilius quoq̧ li. i. inqͭ Tū ſubeūt hædi claudētes ſidere pōtū. ℣ Mēdax: nō. n. fructus ꝑduxerat uti debebat. ℣ Torrētia: deſiccātia. ℣ Cōtracta: oñdit cupidos nō cōtētos ædificiis terreſtribus ēt i mari ædificare: quo ēt curæ accedūt: niſi reliq̄rint pēitus īfinitā hēndi ſiti. ℣ Cæmēta a cedēdo cæduť lapidū dñr: ſī q dicāt. Cæmēta eē ipſa ſūdamēta uel res ipas neceſſarias ad fabricā. Cæmēta lapides: nō magni modi: q̄bus ædificia cōſurgūt: ut inqͭ. Nonius. ℣ Frequēs re. ordo ē. frequēs redēptor & dñs faſtidioſus terræ cū famulis &c. ℣ Frequens re. i. architectus aliqs & ſuſceptor fabricæ is. n. a priore emptore uť redimere quū aliqd ædificādū cōducit. ℣ Faſtidioſus: erat. n. faſtidio ſibi in terra tantū habere prætoria & ædificia. niſi in mari quoq̧ habuiſſet. Potes ēt dicere faſtidioſus timor ſupiori itē melius ſūgiť. ℣ Sed timor & minæ: ode ēt i ſupiori. xvi. ait pȝiæ q̄s exul ſe quoq̧ fugit. Scādit æratas uitioſa naues. Cura nec turmas equitum relinquit ocior ceruis & agēte nimbos ocyor euro. ℣ Poſt equitem. i. poſt eius terga in clunibus equi.

Demo-
clis prā
dium
Dıōyſii
enſis

auguſti
ſomnuſ

Arctu-
rus
Hædi
ſtellæ

Cæmē
ta

Cæmē
ta

℃ ACR. Latius or. digerat in ordinē uinearum ſatorē dicit. ℣ Hic gene. deſcē. in campo. n. martio comitia erāt. p. r. & ibi deſcēdebant: q honorē petere uoluiſſent. ℣ Cōtēdat: nōnulli aūt diſtingūt ut hic melior fama & moribus cōtēdat cum ſupradicto. ſ. q generoſior petitor deſcēdit in campū pōt aūt & ſic dici hic cōtendat. uiuat melior fama & moribus: ut oñdat uarios actus hoium una neceſſitate pire. ℣ Neceſſitas. i. mors & p hoc oſtēdit ſtudia q̄dē diuerſa eſſe hoībus ad moꝝ & honoꝝ gradus: cōditionē tamē mortalitatis unā eē. ℣ Omne. c. m. u. n. aut q̄a in urna hoium noia q honores petebāt: mitti cōſueuerāt: ut q forte egreſſi fuiſſēt de ipſa inuenireť: aut ſecūdū opinionē illā uulgarē qua affirmabāt forte ſingulos ab orco ad mortē trahi: ut eſt & uerſat in urna. ℣ Mouet: aūt eſt uoluit ad ſortiendū fatū. ℣ Cui ſup: deſuper ut ligna ſuper foco: & per allegoriā ſignificat nēminē delitioſe & libenter uiuere ſub metu & ſumpſit exēplū a Dionyſio ſyculorū tyrāno magnæ ſæuitiæ: cuius dū potētia & copiæ a diogene quodā philoſopho laudarenť: quod ad luxum ei cuncta ſuppeterent rogato eodē pho ad prādium diſtrictū gladiū ſuper ipſum tyrānus a culmine iuſſit ligarū ſeta pendere: quo metu perculſus philoſophus regalibus & apparatis copiis uti non potuit. Tunc Dionyſius timenti reſpondit: hoc modo tyrānos uiuere & inter ſummos apparatus imminentibus urgeri periculis. ℣ Non auium cytaræq̧ cantus: ꝑp illos ſyculorū reges: q aut pro ſollicitudine aut ꝑ delitiis ſine auiū cantu & ſine cythare ſono dormire nō poterant. ℣ Sōnus agreſtiū lenis. u. altus quo ruſtici aut laſſitudine laboris utunť: aut animi ſecuritate. Virg: At ſecura quies: & ordo eſt lenis ſomnus agreſtiū uirorū non faſtidit humiles domos & umbroſam ripam & non faſtidit deſiderantē quod ſatis. ℣ Tēpe. loca nemoroſa & amœna ruris. Q uod ſatis eſt quod ſufficit ad uictū cultūq̧ agri non ad ambitū diuitiarū: hic aūt conuertenda eſt oratio ut tumultuoſum mare: & ſæuus impetus cadentis arcturi: aut orientis hædi non ſollicitet ſomnū & cætera ſimilia. ℣ Aut hædi cadentis & orientis qui aut in ortu aut in occaſu faciunt tempeſtates ut præterea tam ſunt arcturi ſyde-

ra nobis. ¶ Hædorū q; d.ſ.&.i.a.& alibi. Pluuialibus hædis. ¶ Fundusq; mēdax: q̄a agricolæ ſpē nō ſerēdo decęperit: ordo eſt & nō ſollicitat fundus mendax: arbore culpāte nūc aquas nūc ſydera torrētia agros nunc iniquas.i.nimias & graues hyemes. ¶ Arbore q̄ florū ubertatē nō perferat ad fructū pomorū: ut Vir. cum de fructifero loqtur Quotq; in flore nouo pomis ſe fertilis arbos Induerat: totidē autūno matura tenebat. ¶ Cōtracta piſces æquora ſentiunt bene dixit piſces nō belluas: ut augeret breuitatē anguſtiam maris q̄ exiguitas tanta ſentiret. ¶ Iactis in altum molibus: uerbo ipſo uſus eſt fabricantiū. Iaci.n. in mare moles dicunt quotiens excluditur aqua. ¶ Cæmenta: fundamenta ubi ædificium cōſiſtit. ¶ Redēptor: fabricæ ſuſceptor: aut certe qui redimat terras cum famulis & eaſdem faſtidit maria ſtruens: ordo eſt frequens redemptor & dñs faſtidioſus terræ cum famulis dimittit huc cemēta. ¶ Sed timor & m. ſcādūt eodē ad illa rettulit quæ beatam uitam adimant oſtēdens nec mari nec terra quenq̄ poſſe auaritiæ aut animi ſui uitia effugere. ¶ Poſt equitem ſedet atra cura.i. quocunq; ierit auarus; ſiue in mare; ſiue i aera: ſiue p terrā ſemper illum ſequitur atra cura.

¶ POR. Eſt ut.u.u.l.o.ar.ſ.&c. p hoc oſtēdit ſtudia qdē & gradus honorū & mores diuerſa eē hoībus: Cōditionē tñ mortalitatis unā eſſe. ¶ Hic generoſior, d.n.c.p. campū magiſtratuū petendorū locum ſignificat. ¶ Aequa.l.n. neceſſitatē mortē dixit q̄ neceſſe ſit mori. ¶ Omne.c.m.ur.in, hæc ſecūdū illā opinionē uulgarē dicuntur: qua affirmat ſorte ductus ad mortē ab orcho trahi. ¶ Diſtrictus en.c.ſ.i.c.p. p allegoriā ſignificat neminē libenter poſſe uiuere ſub metu: & ſumpſit exēplum diogenē ſuper quem Dionyſius ſiciliæ tyrānus ſetā gladium ſuſpendit: antepoſitis epulis quā ampliſſimis & cæteris: quæ ad uoluptatem animos aduocare poſſunt. per quem oſtendit ſimiliter regiam uitā ſplendore rerū ſuarum uti non poſſe. quia ſemper inſidiarum metu ſuſpecta ſit. ¶ Non auium cytharæq; cantus ſomnum reducet: hoc ideo dixit: quoniā quidam regum ſiculorū per nimias delitias ad cytharæ & ad auium cantū dormiebant. ¶ Somnus agreſtium lenis uirorū non humilis domos faſtidit. Ordo eſt: nō faſtidit humiles domos & ideo humilis a nō particula ſubdiſtinguendū. ¶ Nec ſæuus arcturi cadentis impetus: aut orientis hædi econtrario eſt antitheton cadenti oriētem poſuit: ualet autē arcturi occaſu magis ſui tempeſtates concitare. ¶ Non uerberatæ grandine uineæ fundusq; mendax: p zeugmam ex ſuperiore: & hic accipiendū Fundus aūt mēdax merito dī: quia plerunq; cultoris ſui ſpem fallit non perferens: ad maturitatē fructus quos oſtenderat. ¶ Arbore.n.a. culpante nunc torrētia agros ſydera nūc hyemes iniquas. Hic illud oſtendit quod dixerat: fundusq; mendax. Plerunq; autem ſterilitas arboribus euenit per nimias aquas interdū per ſiccitates aliqñ per uiolentiam frigorū. ¶ Contracta piſces æquora ſentiunt: trāſit ad eos qui per nimiam luxuriam elaborant ſibi ædificia in mari ponere. ¶ Sed.t.&.m.ſ.e.q.d. redit ad illa quæ beatam uitam adimūt. ¶ Neq.d.æ.t.p.e. ſed & atra cura. Hic oſtendit neq; terra; neq; mari quēquā poſſe effugere inſita animi uitia. ¶ Quod ſi.d.n.p.l.n.p.ſ.c. ſenſus eſt: ſi dolorē corporis animiq; nulli diuitiarum apparatus excludere poſſunt: cur laboremus in aquirenda re?

¶ CHRI. Eſt: euēit. ¶ Latius ordinet qd oſtēdit ut ampliores poſſideat agros. ¶ Arbuſta: locū ubi nouellæ eſſent arbores denſæ poſitæ ut ſi de maiuſculæ factæ p agrū iuſtis interuallis diſtinctæ ſuo ordine ſererent, ergo ordinet arbuſta.i. uellēdo ipſas arbores e ſeminario plantet p ordinē. ¶ Sulcis.i. foſſis. Vir. Forſitā & tenuiſat erit ſuſpēdere ſulco. ¶ Hic gen. præualet ille in agriculturas; At hic alius in ambitione & i petēdis magiſtratibus. ¶ Generoſior: uel nobiliore genere natus; uel maiori animo pditus. Qui aūt magiſtratū petituri erāt ueſte candida ſumpta pp qd candidati appellabant; ex propinquo colle in campū martiū deſcendebāt; ut ex loco ſuperiori facile a turba proſpici poſſent. Populus aūt in cāpo Martio ad magiſtratus cōgregabatur: eaq; comitia appellabant. Cum ergo turbæ ſe admiſcuiſſet cādidatus ſequebat nomēclatorē. Erat.n. nomēclator q ſingulorū ciuium nomina teneret; dictus quaſi nomen calator. Nā calare uocare eſt. Hic igit candidatū admonebant quo qſq; noie uocaret. Ille aūt hoiem pprio noie appellās: manuq; apprehēdens orabat: ut ſibi in ſua petitiōe ſuffragaret & qm̄ circuēdo ſingulos adiret huiuſcemodi forma petēdi ambire dicebat. Atq; actio ambitio quæ ſi pura erat nulla adhibita corruptelæ ſpecie citra uitiū habebatur & legibus pmittebat. Sin aūt ita ſuffragatores ambiret: ut uel pollicitationibus uel largitionibus: uel metu iniecto: uel deniq; alia quamuis nō recta rōne corrūpere tētaret iā legis ambitus reus erat: qua ſi accuſaret: damnabat ambitus. Ergo qm̄ uterq; ambiebat: ſed alter uirtutibus nitens alter qm̄ bonæ deerāt artes malis artibus aggrediēs: uterq; ambitioſus appellabatur. Sed alter cum uirtute alter cum uitio. Nam cum mediocritas: quædam ſit circa honores mediocres petēdos i q̄ uirtus cōſiſtit quæ ut reliquæ morales utroq; extremo euitato neq; deficit: neq; excedit. Cūq; talis uirtus ēt apud philoſophos innominata ſit certāt: ut inquit Ariſtoteles: duo extrema de media regione. Vt ambitio pro mediocritate ponat comparatione alterius extremi q̄ græci uocant αφιλοτιμία: qua deficimus in honoribus appetēdis. Et rurſus ponat a philotimia cōparatione ambitioſi. ¶ In cāpum: campus non omnis ager eſt: ſed is ſolū q apertus plānuſq; ſit. Vnde campeſtria hæc loca dicimus. Hic autē de cāpo martio intelligit qui inter tyberim & colles propinquos iacet & Tarquinii regis fuerat quo exule facto cāpus Martii ſacratus eſt. Fruges autem qm̄ illas conſumere religioſum erat in tyberim deiectæ cum ad aliquod ſpacium undis deuectæ fuiſſent tandem fluminæ in maximis caloribus leniter fluente hæſerunt in media pene urbe ac limo & aliis rebus quas flumen uehebat agreſtis inſula fieri coepta hec humana opera accendente & additis molibus tandem firma area ad tēpla & porticus ſuſtinēdas reddita fuit. Habuit.n. templa duo Iouis & Aeſculapii. Hodie: ni fallor: habet baſilicā diui Bartholomei. Sed redeo ad cāpū. In cāpo Martio ſepta erāt intra quæ ſuffragia reddebant. Erat & tumultus quē citatoriū appellabāt ponte ſeptis coniunctus. Inde citabant tribus ad ſuffragia reddēda: & q̄ intus iā reddiderāt: ne ſaturis ſe denuo imiſcerēt p eū pōtē diſcedebāt. ¶ Moribus & fama melior: nā i alio cādidato ualebat nobilitas generis. In alio celebris fama a ſuis uirtutibus orta. In alio nūerus magnus cliētū; cliētes āt dñr q̄ſi colētes q ſe alicuius potētioris ciuis patrocinio cōmittūt illūq; tanquā patrem colunt ipſe autē dr patronus q̄ſi pater. iſti ergo clientes patrono in magiſtratus petitione:

ſuffragant. ¶ Neceſſitas: mors qua nihil magis neceſſariū eſt. ¶ Aequa lege. Paribus cōditiōibus. ¶ Eodē.n.pacto ſe habet erga inſignes & potētes quo erga obſcuros & īfimos. ¶ Sortit: ſorte ſumit: Sortiri.n.ſorte accipere eſt. ¶ Vrna: tranſlatio a iudiciis rom. ut in ſupioribus demōſtratū eſt. Sic Vir. Vrnā mouet ille ſilētū Cōciliumq; uocat. ¶ Diſtrictus enſis. Ex uita Dionyſii ſyracuſani exēplū ſumptū eſt. Refert.n. Cice. huic tyrāno familiarē fuiſſe damodē: q illius diuitias atq; opes uehæmēter admirabaẜ illūq; felicē putabat. At Diōyſius q ſibi ſuaꝝ curaꝝ & timoꝝ cōſcius eēt. Vis ne inqt Damodes q̄ fœlix ſit uita tyrānica deguſtare? & cū ille ānuiſſet iuſſit hoīem ī ſtrato purpura atq; auro exornato recūbere epulaſq; regio luxu iſtructas appōi: & uina p̄ cioſa pmi: adeſſeq; q illi adminiſtrarēt pulcherrios pueros adeo ut fœliciſſimū illis rebus ſe putare Damodes poſſet. Veꝝ eodē tēpore ex laquearibus triclinii nudū acutūq; enſem equina ſeta alligatū ſupra diſcumbētis caput pēdere curauit. Maxio timore p oīa tēporis puncta afficiebaẜ Damodes ne in caput ſuū decideret enſis. Itaq; neq; ex apparatu reꝝ neq; ex ſuauitate epulaꝝ uoluptatē ullā capere poterat. Nō pulchros illos adminiſtratores reſpiciebat nec plenū artis argentū. Deniq; nō iā manū in menſam porrigebat. Quin & coronæ e capite defluebāt. Exorauit poſtremo tyrānū ut abire liceret q iā brūs nollet eſſe. Hac ergo rōne oñdit Dionyſius nō poſſe beatū eſſe cui ſp timor aliquis imineat: optie ergo poeta ait q dapes ſiculæ.i.a tyranno ſiciliæ paratæ nō elaborabūt dulcē ſaporē.i.nullo labore erūt ita iſtructæ: ut dulcē ſaporē exhibeāt illi cui enſis diſtrictꝰ pēdeat ſup ipia ceruice.i.cui impio ſp timor imineat. Neq; ēt cantus cytharæ aut auiū reducet illi ſomnū quē curæ ab eo pepulerūt. Suauiſſima.n.res ſomnus eſt: & a natura aīanti attributus: ut qetē ſumat: & membra labore feſſa refocillet: atq; corroboret. Eſt aūt ſomnus cōgregatio caloris naturalis ad interiora cauſatus ex uapore p calorē cordis eleuatū ad cerebꝝ & p cerebrū frigefactum. Hic.n.uapor ſic frigefactus obſtruit meatus uirtutis ſenſitiue p quos eā cor fons oīum ſenſuū dirigit atq; educit ad mēbra ſenſuū exteriorum. Iure ergo Vir. Sōne quies reꝝ placidiſſime ſomne deoꝝ. ¶ Sōnus ag.l.u. nā agreſtes paruo contenti atq; ab oī ambitione & auaritia pcul nō afficiunẜ iis curis qbus ſomnus tolliẜ. ¶ Vmbroſam.q.r. nā ſuauiorē ſomnū ī duris ſtratis & ſub umbra recubātes capiūt q̄ magni principes in lectis purpuratis. ¶ Nō zephir.i. ſomnus agreſtiū nō faſtidit tēpe ſed ſūmopere deſiderat. ¶ Deſiderātē.q.ſ.e. Snia eſt q neq; marina tēpeſtate moueẜ qppe qa non ſit nauigaturus hō deſiderās qđ latis eſt nec rurſus ſollicitaẜ: ſi fructus ſuoꝝ agroꝝ nō copioſi pueniant. quippe q nō multis egeat: cū ſibi pua ſufficiāt. ¶ Tumultuoſum: æſtuoſum: nā uideẜ tumultus in aquis ita ſurgere cū fluctus in mari cōcitanẜ. ¶ Arcturi ca. nā in occaſu huius ſigni inſurgūt tēpeſtates ut in ortu hædi ſignū.n. cœleſte eſt: q̄ caprā appellāt. Ferūt.n. caprā hāc ſolis filiā fuiſſe ait. Muſeus & tā atroci aſpectu ut illo territi gigātes tellurē matrē orarūt: ut illā intra ſe abderet. ¶ At tellus in antro clauſam a malthea cuſtodiēdā dedit. Sed capra infantē iouē cura amaltheæ nutriuit inde cum aduerſus titanas inermis pugnaturus eſſet eius pellē p ſcuto geſſit quo terrore illos in fugā uertit. Poſt partā uero uictoriā caprā in uitā reduxit: aliaq; pelle tectā & īmortalitate donatā aſtris intulit cum eius hedis. Caprā. Ericthonius in humero: hædos aūt ī brachio portat. Hoc ſignū in ſuo ortu tēpeſtates excitat. Vir. Præterea tam ſunt arcturi ſydera nobis Hædorumq; dies ſeruādi & lucidus anguis. ¶ Fundus mēdax: qm̄ nō correſpōdet in fructibus: q̄tum a principio demōſtrabat. ¶ Arbore nūc culpāte nunc aquas.i. pluuias. ¶ Et nūc ſy.tor.r. caloreſq; puenićtes ex ui ſyderum q ēt flumina cōtrahūt. Nā aut nimiis pluuiis aut nimia ſiccitate fructus ante maturitatē ex arboribus decidūt maxime aūt oliuæ. ¶ Piſces: eos uitupat q ædificādo in mari illudq; occupādo faciūt: ut piſces ſentiāt æquora eē cōtracta.i. anguſtiora reddita pp moles iactas in altū.i. pp fundamēta iacta qbus moles & magna ædificia ſuſtētenẜ. ¶ In altū.i. in pfundū mare. Neq;.n. terra cōtēti ſunt in q̄ ædificēt: neq; uadis marinis. Sed uolunt in pfundo. ¶ Frequēs redēptor: incertū an multi ſint redēptores: q hoc faciāt: ut dicimus frequētē ſenatū.i. multos ſenatores an ad iterationē referaẜ ut ſit frequēs p frequēter. Redēptor ille eſt q accepta quā pacti ſunt pecunia aliquid faciēdū ſuis ſumptibus ſuſcipit. ¶ Cæmēta: oīs rudior materia qua. parietes cōſtruūẜ. Nā ut ē apud. Vitruuiū: ædificaẜ aut ope lateritio aut cemento aut ſaxo quadrato. ¶ Huc.ſ. in hoc altū mare. ¶ Faſtidioſus ter.d. nam niſi terrā faſtidiret in aquis non ædificaret.

Quod ſi dolentem nec phrygius lapis
  Nec purpurarum ſydere clarior
  Delinit uſus: nec falernæ
  Vites achemeniumq; coſtum:
Cur inuidendis poſtibus & nouo
  Sublime ritu moliar atrium?
  Cur ualle permutem ſabina
  Diuitias operoſiores?

¶ ANT. Qđ ſi dolentē: oſtēdit ſi diuitiæ multæ nō pellūt dolores & moleſtias ſe nolle pmutare: cum diuitiis etiā maximis ſabinā uallē: ubi quidē ſecuram uitā agebat. ¶ Phrygius lapis: Plinio li.xxxvi. ſic phrygius lapis gētis nomē habet. phrygius lapis Eſt aūt gleba pumicoſa. Vriẜ aū uino pfuſus flaturq; follibꝰ donec rufeſcat Ae rurſus dulci uino reſtinguitur & hoc trinis uicibꝰ tinguēdis ueſtibus tātū utilis hæc ille Horatius ergo de hoc lapide ad tiguēdas ueſtes intelligit cū dicat quoq; nec purpuraꝝ &c. ¶ Delinit: placat: mitigat. ¶ Coſtū: radix coſti Coſtus guſtu feruens eſt odore eximio frutice alias inutili. Primo ſtatim introitu amnis indi in patale inſula: Pli.li.xii.ſcri. ¶ Achæmenid coſtū.i. pſicū unguētū. Nā ut ſcri. Pli.li.xiii. perſarum Vnguētum pſicum eſſe debet gentis unguentū: ſed parthi madent eo. Achæmenes āt fuit prius pſaꝝ rex uti & ſupius oñdimus ex herodoto. Opoſiores.i. magna opa & labore acquiſitas.

¶ ACR. Qđ ſi dolē. ſupfluū dicit ambitū fabricādi & diuitiaꝝ appetitū dū dolores & mœrorem auferre nō pſſit. ¶ Nec phrygius lapis: ſinnadicus: in ſinnada.n. phrygiæ ciuitate marmora ipſa cæduntẜ. ¶ Achæmeniū q.c. pſicū. Achæmeni.n. pſæ dicti ab achæmene rege unde coſtū uenit. ¶ Inuidēdis: ambitioſis ianuis: ut eſt Nec uarios inhiant pulchra teſtudine poſtes. ¶ Sublime aut altum aut marmoribus ornatū intelligitur. ¶ Moliar. extruam: ut moliriq; arcem & manibus ſubuoluere ſaxa. ¶ Cur ualle pmutem: ſi ſollicitudine carere non

põt:nec cõmutatiõibus debẽt augeri diuitiæ.¶ Opoſiores: cũ magno ope acqſitas ac ſi diceret laborioſiore:æ
¶POR. Phrygius la.marmor ẽ.Sinadicũ;ſinnadi.n.ẽẽ dñr phrygie iuxta quã hoc marmor colit.¶ Nec.p: ſydere clarior ſit:non.n.oẽm purpurã ſydere clariorẽ itelligi uult.¶ Achemeniũq; co.odoramẽtũ eſt quoddã gratiſſimũ:achemeni ãt pſæ dñr ab achæmene rege q quõdã totũ orbẽ tenuit.¶ Cur iuidẽdis poſtibus.i. magnificis ac nobilibus.¶ Et nouo ſubli.ri.mo.atri.Ordo eſt;ritu nouo ſublime atriũ cur moliar.Sublimitatẽ ãt & ad multitudinẽ referre poſſumus & magnificẽtiã.¶ Cur ual.p.ſ.d.o.cur.iqt relicto ſabio agro ſub quo ſecuram uitam ago cõtentus:appetã ampliſſimas domuũ fundorũq; poſſeſſiones q̃ mihi oneri & moleſtiæ ſunt.
¶CHRI. Q.d ſi.cõcludit ſi timor & cæteræ ꝑturbationes pſequunt̃ nos quocũq; accedimus neq; diſcedũt a naui:ſi illã igrediamur:neq; ab equo:ſi illũ aſcẽdimus.Si ẽt nec purpura nec pulchri lapides:neq; unguenta neq; uina dolorẽ dimouere a nobis pñt.qd opus eſt tã egregiis ædificiis.¶ Achæmeniũ co.unguẽtũ ex coſto quo pſæ(quos achæmenios iã uocari ſupra oñdimus)uehemẽter delectãt̃.¶ Coſtũ iter arbo.a roma.ponit̃. Radicẽ hẽt guſtu feruẽtem odore eximio in frutice nulla eſt utilitas.Plini.duo eius genera ponit.Sed nigrum melius q̃ cãdidũ ẽẽ aſſerit.¶ Inuidẽdis:qa ex iis citat̃ inuidia.¶ Nouo ritu.qa ſolemus magis laudare ea q̃ noua forma ædificant̃.¶ Atriũ pria domus pars erat apud priſcos in quo ut ait Cato:apto hoſtio ut a ꝑtereũtibus cõſpici poſſent epulabant̃ priſci & duo tñ fercula adhibebãt.Quapp Iuue.ſuoꝝ tẽpoꝝ turpẽ luxũ notãs cõtraria induxit interrogãs.Quis fercula ſeptẽ ſecreto cœnauit:auus.In eadem etiã parte domus & pecunias & reliq̃ ꝑcioſiora ſeruabãt ſeruoſq; qbus tanq̃ fidelioribus cuſtodiã eaꝝ reꝝ comittebant atrienſes appellabãt.Vt apparet apud Plau.ſ aſinaria.Vir.quoq; is uerſibus idẽ oñdit.Dardanio anchiſæ armiger ante fuit fidusq; ad limina cuſtos.i.atriẽſis ſeruus cũ atriũ iuxta limẽ ſit.Dr̃ aũt atriũ q̃ſi atrũ qa ex fumo culinæ nigreſceret.¶ Cũ ua.ſa.cũ uilla mea q̃ modica & frugi i ualle ſabina ẽ.¶ Operoſiores.i.maiori artificio paratas:opera enim labor eſt:& omnia quæ maiori artificio parantur elaborata dicuntur.Virgili.Arte laboratæ ueſtes.

Argumentum. ODES. II.

¶Ode.ii.trico.tetra.ſubeundã ẽẽ militiã:uirtutẽq; immortalẽ eſſe edocet.

ANguſtã amice pauperiẽ pati
Robuſtus acri militia puer
Cõdiſcat: & parthos feroces
Vexet eques metuendus haſta.
Vitamq; ſub dio & trepidis agat
In rebus. illũ ex mœnibus hoſticis
Matrona bellantis tyranni
Proſpiciens & adulta uirgo
Suſpiret ehu ne rudis agminum
Sponſus laceſſat regius aſperum
Tactu leonem:quem cruenta
Per medias rapit ira cædes.
Dulce & decorum eſt pro patria mori
Mors & fugacem perſequitur uiꝝ.
Nec parcit imbellis iuuentæ
Poplitibus timidoq; tergo

¶ANT. Amico ſcribẽs docet robuſtũ pueꝝ debere acri militia diſcere pauperiem pati & hoſtes eques uexare uitã ſub dio agere.Nã dulce eſt decoꝝ pro patria mori.Quæ mors oẽs pſequitur & fugaces & ibelles uirtus autẽ honore afficit̃:nec perit unq̃ ait inde queq̃ impiũ ſecũ morari nolle. Nã ſpretus iuppiter ſæpe ſcelerato addidit ẽt inocẽtẽ:Raro.n.pœna ſcœleſtum deſerit q̃q̃ ſera q̃ndoq;.¶ Anguſtã ami.ode eſt ſimilis.ix.Anguſtam pau.i. grauẽ moleſtã acerbam difficilẽ.¶ Parthos fer.i. feroces hoſtes.¶ Sub dio:ſub aere ſub ſole ſub imbri.¶ Trepidis.i.periculoſis & aſperis.¶ Illũ ex mœni.ho: Senſus eſt: illũ romanũ militem bellis aſſuetũ & ſtrenuũ timeat regia hoſtis uxor a mœnibus eum aſpiciẽs timeat inq̃ ne ſuo uiro cõcurrat imbelli.¶ Rudis agmi.i.præliorum militiæq;.¶ Leonem.i.romanũ militem ſtrenuũ.¶ Tactu.a.i.dum tãgit̃:uel ut tangat̃.¶ Dulce & de.edocet pulchrum eſſe pro patria mori:ergo pugnãdũ nõ fugiẽdũ ẽ cũ etiã fugiẽtibus mors magis iſtet.¶ Imbecillis iu.i.debilis & non aptæ bellis.¶ Timido.t.i.fugienti.
¶ACR. Anguſtam: dificilem arduam:hanc odem generaliter ad amicos ſcribit cõmonẽs beatiorem uitam facilioremq; pauperi ſuadens ita adoleſcentes iſtitui debere ut paupertate & exercitio ad militiam firmẽtur.¶ Parthos:ſpecies pro genere.¶ Sob diuo:in campo ut Cũ pater in ripa gelidiq; ſub æthæris axe.¶ Et trepi.aut imbellis: in quibus ſemper trepidatur aut in periculoſis laboribus. Sic educatum inquit adoleſcentẽ ita clarum eſſe debere gloria bellicarum rerum: ut etiam mulieribus & puellis hoſtium notus ſit ipſa aſſiduitate bellandi.¶ Suſpiret:cum illum proſpexerit timore ſuſpiret ne aut maritus eius aut ſponſus militem ro.prouocans neſcius bellice artis itereat:ordo eſt: proſpiciẽs illum ex hoſticis mœnibus matrona bellantis tyranni & adulta uirgo ſuſpiret.¶ Heu heu ne re.ſponſus rudis agminum laceſſat leonem aſperum tactu quem rapit cruenta ira per medias cædes ſeruauit methaphoram: ut quia romanum militem leoni comparauit adderet impetum.¶ Mors & fu.perſe.ui.contra tela furit & fugacem qui fugat agentis eſt & non patientis.Oſtendit eos magis periclitari qui fugiunt.¶ Iuuentæ. Gtũs eſt ab eo.n.qd eſt iuuenta iuuentæ declinatur.¶ Timidoue ter.hoc eſt fugientium ut eſt & in tergum fugientibus ingerit haſtas:tergũ aũt pro qbuſcũq; mẽbris poſuit poſterioribus:q̃ uulnerari ſolent his qui in prælio fugiũt.
¶POR. Anguſtã ami.pa.pa.ſuadet breuiorẽ uiã faciliorẽq; eſſe pauperi ad beatã uitã ſi ita iſtituatur ut in ſubiectis oſtẽdet.¶ Robuſtus acri mili.p.hoc eſt cũ ita robuſtus eſt ac p hoc cũ adoleſcẽs eſt.¶ Acri mi.aut in acri militia accipe aut per acrẽ militiã.¶ Et par.fero.pthos ꝓ qbuſlibet hoſtibus accipe. Illũ ex mœnibus hoſticis tã clarus ſit inqt in gloria bellicaꝝ reꝝ:adoleſcens ut uulgo ẽt mulieribus & puellis hoſtiũ notis ſit q̃ utiq; niſi frequẽtes in bello proſpiciunt.¶ Aſperum ta.leonem:hoc eſt q aſper eſt ut leo aſperum tactu autẽ qui ſit tactus ẽ.i.leuis aſperatur.¶ Mors &.f.perſequit̃ uirum:hic oſtendit eos maxime periclitari qui fugiũt.
¶CHRI. Anguſtã ami.pa.pa.iã in pricipio huius tertii libri ꝓpoſuit ſe ea cãtatuꝝ:q̃ & ſi a uulgo abhorrerẽt utiliſſima tñ eſſent ad tenerã ætatẽ bonis moribus iformãdã.admõet ergo pueritiã; ut a prima ætate in la-

boribus atq; parſimonia uiuere aſſueſcat:ut inde fortitudinẽ aſ & tẽperantiã ſibi cõparet. Optia.n.uirtus ẽ tẽperantia:& q̃ iure optimo prudẽtiæ cuſtos appellari poſſit. Quapp græci hãc uirtutẽ ſophroſinẽ.i. prudentiæ cuſtodẽ dixerũt. Anguſtẽ cuius cõtrariũ eſt copioſum:ergo difficilẽ. Hinc Sene. Facilius eſt laudare pauptatẽ q̃ ferre. ¶ Robuſtus puer.q.d.q ẽt in tenera ætate & molliuſcula duriora ferre poterit:ſi aſſueſcat egeſtati & labori militari. Adeo in teneris aſſueſcere magnũ eſt:ut eſt apud maronẽ. Quin & lygurum fortitudinem & robur hinc probat cũ dicit. Aſſuetumq; malo lygurem. ¶ Condiſcat:quaſi una & diſciplinam militarem: & difficultates pati adiſcat. Quod maiores factitaſſe Salu.ſcri. Iuuẽtus ſimul ac belli patiẽs erat in caſtris p laborẽ uſu militiã diſcebat. ¶ Sub diuo extra tectũ. ¶ Trepidis:pp ppinqtatẽ hoſtiũ. ¶ Illũ ex.m.locus artificioſus ẽ. Nã cũ ſeueriora huiuſcemodi pcepta ſint conatur illa uarietate q̃dam & iocũditate mitigare & atq; exornare. Præcepit igitur ut ſp adeo inter primos pugnet ut ẽt ſuis ægregiis facinoribus cõiugi & liberis inimici regis & cognitus & formidabilis ſit ita ut & matrona.i. cõiũx tyrãni:& uirgo adulta.i.filia ſuſpiret pp timorẽ. Timet .n.illa genera:hæc ſponſo:ne forte ille ignotãs uirtutes huius romãi militis & rudis agminũ.i.rei militaris inſcius laceſſat illũ quẽ cõparat leoni q ita pcitus ferat p medias cædes. ¶ Rudis agmi.ignarus militiæ: ergo p̃ſtat a prima ætate ibui diſciplina militari:ſine q̃ nec hoſtẽ ſupare:nec ſe tutari poterit. ¶ Dulce & dec.cõfutatio duplex eſt. Nã cũ oñdiſſet aſſueſcẽdũ eẽ militiæ:cõfutat eos q cõtraria ſentirẽt qm̃ ſæpe cædes ex bello pueniũt. Confutat ergo dupliciter:primo qm̃ ſuaue ſit pp imortalẽ gloriã p pria mori:deinde q ſtultũ ſit talẽ gloriã pp metũ mortis refugere qñ qdẽ nihilominus paulopoſt moriẽdũ ſit. ¶ Poplitibus:poplites ligamenta genu:q̃ qm̃ nerui ſũt & robur & ĩbicilitãtẽ p eo4 q̃litate afferũt.

Virtus repulſe neſcia ſordidæ
Intaminatis fulget honoribus:
Nec ſumit aut ponit ſecures
Arbitrio popularis auræ:
Virtus recludens ĩmeritis morii:
Cælum: negata tentat iter uia:
Coetuſq; uulgares: & udam
Spernit humum fugiẽte pĩna:
Eſt & fideli tuta ſilentio
Merces: uetabo: q cereris ſacr4:
Vulgarit arcanæ: ſub iiſdem
Sit trabibus: fragilemq; mecũ
Soluat phaſelon. ſæpe dieſpiter
Neglect⁹ ĩceſto addidit ĩtegrũ
Raro antecedentem ſceleſtum
Deſeruit pede pœna claudo.

CANT. Virtus repulſæ. Sẽſus ẽ q uirtute p̃ditus nũq̃ repulſam hẽre põt ſplẽdet.n.p ſe incorruptis honoribus:quos in ſe hẽt. Vñ ſi peteret magr̃atũ nec populi fauorẽ hẽret repulſam nõ hẽt qa oino dignus eſt magr̃atu ipſo fungi. ¶ Nec ſu.aut po. Sẽſus eſt q uirtute p̃ditus nõ ſumit aut relinquit magr̃atus arbitrio populi fauẽtis uel obſtãtis qm̃ oino uirtute ſua illud meret exequi nec aliqſei auferre põt uel dare qdẽ i ipſo poſitũ. ¶ Virtus recludẽs:oñdit uirtutẽ p̃ditos humana deſpicere: appetereq; cœleſtia illiſq; diuinos honores exiberi:cũ inter cælicolas referant. ¶ Eſt & fi.oñdit uirtutẽ ipſã ſecreti ẽt tenacẽ eſſe:& fidelẽ. ¶ Vetabo:q dicit ſe nole cũ ſacrilegio cõuenire uel nauigare ne illius culpa ipſe quoq; opprimatur a diis. ¶ Cereris ſa.arcanum cereris ſacra myſtica erant.i.ſecreta:nec uulgari licebat.dicũt.n.eã occulte cõſiliis uſam fuiſſe donec filiã reperiret. ¶ Sub iiſ.trabi.ſub eodem tecto. ¶ Dieſpiter:iuppiter ut diei pater:teſte Macro. ¶ Inceſto addit integrum.i.ſcelerato & crimino ſo adiunxit integre uitæ uirum & inſontem. ¶ Raro. Ordo eſt: pœna claudo pede raro deſerit ſceleſtũ antecedentẽ:nã ut etiã li.i. Vale.ſcri. Lento gradu ad uindictã ſui diuina procedit ira: tarditatẽq; ſupplicii grauitate compenſat. Et Iuue.ſat.xiii. Vt ſit magna tamen certe lenta ira deo4 eſt q̃ quidẽ ab homero ſumpta ſunt is.n.li.iiii. iliad.ait:contẽni numero olympi haud ĩpune ſinunt ſuperi:ſcelera impia q̃q̃ diſtulerint:culpas hoium grauiora morantur ſupplicia: Deorũ pœna

CACR. Intaminatis.incorruptis.aũt ſine macula repulſæ. ¶ Secures:pro faſcibus poſuit aut pro poteſtate ut leuũ pro ſecuri aſpice torquatũ hic itaq; talis dũ in ſe.haberet honorem:nec ex populi poteſtate ſumit nec ab alio dignat accipere. ¶ Arbitrio po.au.populi fauore:ut Luca. Popularibus auris ĩpelli pulluq; ſui; ut Vir. Nunc quoq; iã nimiũ.g.p.a. ¶ Recludẽs cæ.apiens ẽt cœlum:ut ardẽs euexit ad ætera uirtus. ¶ Negata uia:ut Vir. Inſuetũ p iter. ¶ Cœtuſq;:uult uiliũ hoium cõſortia. ¶ Spnit hu.ut Vir. Terreniq; hebetãt artus & alibi. Qua me quoq; poſſum tollere humo. ¶ Virtus:uirtutẽ p ſe clarã ornare honores nõ hornari dicit ab honoribus. Repulſam uero habuiſſe dicebantur q honorẽ petẽtes repudiati fuiſſent. Quod cũ ueniſſet catoni claro uirtutis ſuæ cõſcius corruptũ populi iudiciũ cõtẽpſit & hoc tñ iuxta ſtoico4 ſectã q dicũt uirtutẽ ſolã ſufficere ad btãm uitã:mõ uero generaliter repulſa accipienda uirtutẽ infamẽ ac ſordidã nunq̃ eſſe poſſe. ¶ Fugiente .p.tanq̃ ipſius uirtutis fama terras fugiẽs cœlũ pateat. ¶ Eſt &.f.t.ſ.m.oſtẽdit uirtutẽ ẽt ſecreti tenacẽ. ¶ Vetabo:ordo eſt:uetabo ſit mecũ ſub eiſdẽ trabibus & ſoluat mecũ fragilẽ phaſelũ q uulgauit ſacrũ cereris ſacra cæreris myſtica erãt nec uulgãri licebat pp hoc q occulte cõſiliis uſa eſt donec filiã ſuã reperiret.uñ & Virgi. Et fida ſilẽtia ſacris & dicit ſe cũ ſacrilegio nec nauigare nec manere uelle:ne inuoluatur illis periculis. ¶ Soluat:ſoluere dixit in pelagus dimittere. ¶ Soluite uela citi. ¶ Phaſelũ:phaſelus uelox & oblõga nauis eſt:ut Vir. Et circũ pictis uehitur ſua rara phaſelis. ¶ Neglectus:ad ſupplicium inceſti:id eſt noxii. ¶ Integrum inocentẽ ut integer uitæ ſceleriſq; purus. ¶ Antecedentem:præeuntem tanq̃ rato pœna deſerat ſceleſtum: & q̃uis tarde tamen puniat meritũ nec ab eo poſſit euadi nec effugi. Virgili. Diſtulit in ſeram cõmiſſa piacula mortem.

CPOR. Virtus.nn.ſ.hæc de Stoico4 ſecta ſunt q dicũt uirtutem ſolã ſufficere ad beatã uitam. Repulſam autem generaliter accipit pro infamia ac turpitudine. Hoc enim ait. Virtus infamis ac ſordida unquam eſſe poteſt. ¶ Nec.ſ.aut.p.ſ.a.i.hæc poteſtate propria coronatur quia non alius illi auferre poteſt q in ipſa poſitũ eſt. ¶ Et ſide.tu.ſi.mer.inter uirtutes.ſ. Vetabo qui cere ſa.uul.ar.abſit inquit:ut ſub eodem tecto mecum ſint & cum his nauigem qui linguam ſuam uſque ad proditionem miſteriorum cereris producunt. ¶ Negata.t.i. u.negata.ſ.omnibus his autem intelligi uult per uirtutem acquirere poſſe homines immortalitatem q mor

tali conditione ſunt.¶ Raro antece.ſce.de.pe.pœ.clau.hoc proximũ ẽ illi q̃ dr̃ deos iratos pedes lanatos habere:quia nõnunq̃ tarde ueniunt nocentibus:ſecundũ hæc ergo pœna pede claudo dicta eſt:q̃ raro deſeruiſſe antecedentem ſceleſtiũ ait ſignificat difficile non eſſe pſequi eum cui ob meritum aliquod pœna debetur.

¶CHRI. Virtus:ſnĩa ex media phĩa.Nam uirtus ſp̃ magĩratus honoreſq; oẽs meret̃.Vñ eſt neſcia repulſæ. Nã q̃uis hoies illã nõ honorẽt:tñ ſemp̃ digna eſt honoribus.Quapp cõcludũt in ſuis paradoxis ſtoici oẽs ſapiẽtes eſſe reges:eſſe dictatores:eſſe cõſules ẽt ſi populus tales honores illis nõ demãdet: nõ igit̃ patit̃ repulſam.Quod Cato ille uticẽſis animi aduertens ẽt ſi magiſtratum quẽ petierat non eſſet aſſecutus: tñ q a ſe illo dignum exhibuerat:nullã ſe repulſam paſſum exiſtimauit; aſſerebatq; amicis eſſe illam rem ignominioſam populo:q nõ recte iudicaſſet nõ aũt ſibi q recte petiſſet.¶ Sordidæ: ignominioſæ nõ uirtuti: ſed illis qui iuſte repulſam ſunt paſſi.¶ Intaminatis:ĩcorruptis.Dictũ aũt ẽ q̃d ſit cõtaminar̃.¶ Nec ſu.putat uulgus q̃ q magiſtratus petũt:eos accipiant: aut deponant:ut eſt illis aut maior aut minor fauor in populo. At phĩs ſolos ſapiẽtes eos cẽſet accipere ẽt ſi denegent̃ a populo ſtultos aũt nunq̃ accipere:etiam ſi a populo cõferant̃.indoctũ.n. uulgus honorẽ:q uirtutis p̃miũ eſt immerẽti tradere nõ põt:ſed inſignia honoris dare põt quæ perſepe ad indignos trãſferunt̃.¶ Auræ.fauoris:Vir.Nũc quoq; iam nimiũ gaudens popularibus auris. Secures cõſulatus aut dictaturas ẽt p̃turas quaꝶ ĩſignia ſunt ſecures & faſces. ¶ Virtus recludẽs.i.aperiẽs cœlum.¶ Immeritis mo.i.illis quorũ fama nõ ſit moritura:Nam iſtis tribuunt̃ ab hoĩbus diuini honores:& ut dii colunt̃ quẽadmodum de libero patre & de hercule decretũ eſt.¶ Tentat iter uia.negata.ſ.homini. Quia aggredit̃ ea quæ aut ſupra humanas uires ſunt:aut uehementer ardua homini.¶ Et ſper.cæ.u.q.d.q̃ cõmunia & uulgata ſunt. Humum:res terrenas;quia quærit diuina & immortalia.¶ Fugiente:uelociſſime labente.¶ Eſt & fide.t.ſ.Laudauit uirtutẽ.i.fortitudinem.Nam & oẽs ſi rectos animi habitus uirtutes appellemus:tñ ꝓprie uirtus eſt fortitudo.Nam a uiro uirtus dicitur. Virum aũt hominem præſtanti excellẽtiq; animo nũcupamus. Dicit ẽt uirtus uis illa qua res cuius eſt uirtus perfecta redditur Cice.in.v.de.fi.b.&.m. Atqui in ſenſibus eſt ſua cuiq; uirtus.Laudauerat ergo fortitudinẽ.Nunc laudat iuſticiã & fidẽ:quæ totius iuſtitiæ fundamẽtũ eſt.¶ Qui ce.ſ. ponit hæc ſacra pro omni arcano.Nã eleuſine ſacra.nefas erat non initias prodere.¶ Sub iiſ.t.ſub eodẽ tecto. Sententia eſt neq; mecũ habitabit neq; una nauigabit.Nam plæpe euertit aut domũ aut nauigium deus ut puniat ſcæleſtum qui ibi ſit. Vnde neceſſe eſt q̃ & qui boni ſunt cum illo pereant. ¶ Trabibus: pro tecto poſuit. ¶ Phaſelum:fluuiale nauigium eſt. Vnde & circũpictis uehitur ſua rura phaſelis.¶ Inceſto:ſcelerato poſuit ãt ſpeciem uitii pro omni uitio. Inceſtum autem omnem inconceſſum concubitum appellarunt. ¶ Dicunt.n.ceſton cingulum eſſe:quo uenus conceſſas nuptias adiens utit̃.¶ Integrum: ĩnocentem: ſic ſupra integer uitæ.ſ.q.p.¶ Raro q̃uis pœna non ſtatim ſceleri paretur non tamen propter moram tollitur. Ipſa.n.claudo pede ſequitur ſcæleſtos:ſed tamen non deſerit donec conſequatur.

Argumentum. ODES. III.

¶ANT. Scribit̃ ſapiẽtem uiꝶ & optimũ nulla ſeditione nulliſq; minis tyrãni:nõ tẽpeſtatibus nõ iouis fulmine poſſe a ſolida & integra mẽte cõcuti & moueri:ſi ẽt mũdus rueret ĩpauidũ ruinæ ferirẽt itaq; uirtute & mente inixus pollux & hercules cœlũ aſcendere inter quos q̃dem ipſe quoq; auguſtus accumbet: hac item uirtute a tigribus uectus ẽ bacchus:hac inq̃ uirtute Romulus Martis eq̃s & militiæ gloria fugit ĩferos:cœlum aſcendit iunonẽ etiã permittente dum dii cõſiliũ ſuper hoc agerent. Refert inde plurima iunonis uerba in romuli romanorumq; gratia prolata Admonet poſtea muſam ut deorum ſermones referre deſinat cũ lyricis iocoſa tãtũ nõ ſeria grauiaq; cõueniant.¶ Iuſtum & tenacem propoſiti uirum: ode eſt ſimilis nonæ:hic aũt poeta ipſe longo interuallo ad romuli nomen deſcẽdit in auguſti laudem.¶ Tenacem propoſiti.i.conſtantem & continentẽ:conſtantia nãq; in reſiſtendo:continentia uero in ſuperãdo conſiſtit quod phus li.vii.eth.ſcrib.¶ Ardor:furor ſeditio.¶ Vultus.ſæuitia.¶ Mente quatit ſolida: concutit mouet a mente firma integra & conſtanti.¶ Auſter dux:turbidus adriæ inquieti.ode quoq; tertia lib.i.de eodem ait. Nec rabiem noti. Quo non arbiter adriæ maior tollere ſeu ponere uult freta.¶ Impauidum ferient ruine id fortis uiri officium eſt. Vnde phus ait lib.iii.eth.is igitur homo fortis proprie dicitur q̃ circa honeſtam mortem & ea omnia quæ repente e ueniunt atq; efferunt ipſam iterius eſt. ¶ Hac arte.i.iuſticia conſtantia & fortitudine. Hac arte ideſt uirtute dicitur enim ars ab ἀρετῆ.ideſt uirtute ut Diomedes ſcribit. ¶ Pollux:de hoc lege ode.xii.libro.i.¶ Vagus:urbis enim plurima loca peragrauit monſtra domando:iuſſus ab Euriſtheo mycenarum rege de quo uide epodo tertia & Iuue.ibi:ſed q̃d magis heracleas.¶ Arces igneas: ideſt ſideras Auguſtus recumbens:uult auſtum quoq; in deorum nomine haberi loquitur autem ut ille. Tu das epulis accumbere diuum:nam homines per merita deorum conuiuiis adhibebantur.

(margin: cõſtãtia — Continentia — Fortis homo)

¶Ode.iii.trico.tetraſtro. uirtute aſcendi cœlũ: & de romuli numie.

Vſtũ & tenacẽ ꝓpoſiti uirũ
i Nõ ciuiũ ardor praua iubẽtiũ
Non uultus iſtãtis tyrãni
Mente q̃tit ſolida:neq; auſter
Dux inquieti turbidus adriæ
Nec fulminatis magna mãus iouis
Si fractus illabatur orbis.
Impauidum ferient ruinæ
Hac arte pollux:& uagus hercules
Innixus arces attigit igneas:
Quos inter Auguſtus recũbẽs
Purpureo bibit ore nectar:

¶ACR. Iuſtũ & tenacẽ.i ſecta ſtoica hoc dr̃ iuſtũ uiꝶ hõeſtiq; ꝓpoſiti nõ terreri ciuiũ opiniõib; uel minis exigẽtiũ ut aliq̃d forte rõni cõtrariũ fiat.Ordo eſt.iuſtũ uiꝶ ſolida mẽte & tenacẽ ꝓpoſiti nõ q̃tit ardor ciuiũ iubentiũ praua ardor.p.i.ſeditio iniqua ſperãtiũ.¶ Vultus:ſeueritas.¶ Imminẽtis tyrãni.terrentis. ¶ Mẽte ſolida dicit iuſti & cõſtantis uiri q minis nõ q̃tit̃ tyrãni aut certe mẽte ꝓ cõſilio intelligi uoluit ut Vir. Hic pſis gnatæ ſuſpẽſam blãda uiciſſim:gaudia.Pertẽtãt mentẽ.Et q̃ facere id poſſis nr̃am nũc accipe mentem: & hoc

augeť p ecbaſin & gradiť a populo ad regē:a rege ad elemētū:ab elemēto ad deū:a deo ad mūdū labiť. ¶ Ingeti.i.auſtro duce:unū pēdet ex altero. ¶ Adriæ:maſculini generis eſt cuius cōmotionē mare ſeqťur. ¶ Si fractus illabať orbis ad ecbaſin animi cōſtantis retulit:ut Luca. Sic cū ruit arduus æther. ¶ Hac arte.p.& uagus. qui per omnē terrā pagrauit:ut Vir. Nec uero alcides tantū telluris obiuit. ¶ Innixus:incūbens: ſemidei dicebanť qui ob merita deoꝝ adhibebanť cōuiuiis:qđ Hora.mō Auguſto dedit ut Vir. Tu das epulis accūbere diuum. ¶ Purpureo:pulchro: ut eſt Roſeoq; hæc inſuper addit ore. ¶ Bibit:uteďq; ad hoc meritū peruenerit uirtutis uia. ¶ Nectar:potus numinum. ¶ Hac:quaſi militantem collo trahi potentiæ numinis dedit.

¶ POR. Iuſtū ac tenacē ppoſiti uiꝝ.in ſecta ſtoica & hoc diciť iuſtum uirum & honeſti ppoſiti nō terreri ciuium opinionibus exigentium ut aliquid cōtra cōnem faciat. ¶ Non uultus.i.e.m.q.ſ.i.eum quem iuſtum & tenacē ppoſiti ait:ergo ſenius eſt:ſapientē uiꝝ non quatit.i.non cōturbat minax uultus tyrāni: ideo.ſ.qa ſolida mente eſt.i.firma & conſtanti. ¶ Hac arte pol.& ua.her.uagus dictus eſt quia orbem terrarum peragrauit. ¶ Arces igneas:ideſt ſydereas: ac p hoc cœleſtes. ¶ Quos.i.a.r. bene quia & ipſe uirtutis cultor eſt. ¶ Purpureo bibit ore nectar purpureo ore claro & ſplendido:ut Virgili. Lumenq; iuuentæ purpureum.

¶ CHRI. Iuſtū & te.pro.ui.oñdit q fructus:& q̄ pmia pueniāt ex eo uitæ gñe:in qđ actēus pcepta dederit & eos q huiuſcemodi uitæ aſſueti habitū cōtraxerint nullo terrore ad uitia ipelli poſſe. ¶ Refertq; multos uiros his uirtutibus ad cœlū aſſumptos eſſe. Laudauerat iuſtitiā & fortitudinē: nūc qđ ex illis aſſequamur oñdit. ¶ Tenacē.i.fortē:& cōſtantē:& in ppoſito pſeuerātem. Nā fortitudinis ptes ſunt. Cōſtantia. Cōfidētia. Magnanimitas. Perſeuerātia. Patientia. Magnificentia:& Securitas. Verum magnanimitatis ptes ſunt: Dignitas & Liberalitas. Magnificētiæ uero Gloria: Amplitudo: Studiū & Exercitiū:ergo tenacē ppoſiti intelligit pſeuerātē. Eſt aūt pſeuerātia q̄ fortitudinis ptē eē poſui in re bñ cōſiderata ſtabilis ac ppetua manſio. Eſt āt ordo:q neq; ardor ciuiū.i.p.nec uultus inſtantis tyrāni q̄tit a mēte ſua ſolida uiꝝ.i.&.t.p. ¶ Ardor:ardētiſſima qdam cupiditas qua ēt bonos ad turpia ipellere uoluīt. ¶ Nec uu.q̄ſi ſæuitia q̄ i uultu oñdit. ¶ Quatit.q.d.ne dū deficiat ſed ne q̄tit qdē. ¶ Mēte.ſo.i.a bñ cōſtabilito iſtituto. ¶ Iouis ful.ſed de iouis fulminibus diximus ſuo loco:Snīa eſt nihil unq̄ futuꝝ tā horrēdū:qđ illū a uita recte iſtituta dimoueat neq; ſi mūdus ruat expaueſcet illius ruinā. ¶ Hac ar.p.oñdit exēplis hoīes uirtute & iuſtitia iter deos eſſe relatos. Nā de polluce hiſtoria ut iā demōſtrauimus habeť qa mare pyratis iſeſtū pacarit diuīos honores meruiſſe. ¶ Et uagus Hercules:hūc & ſi thebanū ex Alcmena iouis filiū fingāt:tā illi oīa tribuūt q̄ ægyptius hercules fecit:auit. ¶ Vagus:cōueniens ſibi epythetū. Nā iubēte Euryſteo diu latiuſq; ad uaria mōſtra domāda uagatus eſt ſic Vir. Nec uero alcides tātū telluris obiuit. ¶ Innixus:uehemēter nixus. ¶ Igneas:ſyderibus micātes. ¶ Purpureo: pulchro & q̄ſi diuino. ¶ Nectar:potio diuina ē. ¶ Recūbēs:diſcūbēs. Nā uoluit antiq̄tas dubiciuia hoīes red di deos:lecti.ſ. aut mēſæ pticipatione. De mēſa apparet apud æolū uirgilianū. Tu das epulis accūbere diuū. De utroq; in bucco. Nec deus hūc mēſa dea nec dignata cubili eſt. De baccho uero eadē repete q iā dicta ſunt. ¶ Indocili: indomabili:nā brutū ſdocile dicimus qđ ipſo hūano nō paret ergo indocili ſuapte natura: ſed iuſſui dei tñ paret.

Hac te merētem bacche pater tuæ
Vexere tigres indocili iugum
Collo trahentes:ac quirinus
Martis equis acheronta fugit.
Gratum elocuta conſiliantibus
Iunone diuis:ilion ilion
Fatalis inceſtuſq; iudex
Et mulier peregrina uertit
In puluerē:ex quo deſtituit deos
Mercede pacta laomedō mihi
Caſtæq; damnatum mineruæ
Cū pplo & duce fraudulento.
Iam nec lacenæ ſplēdet adulteræ.

¶ ANT. Hac.i.arte & uirtute. ¶ Te.m.i.pugnātē & bñ merentē de hominibus:Bacchus.n.ut ſeri. Diodorus cūctos ipſos ſuſtulit. ¶ Tigres lynces & tigres bacchi currū trahūt. Sed undeť baccho aſſignari teſte pbo ut p eaꝝ colorē i uino uarias hoīum eē mētes itelligamus uel ut p eas ſæuitia demōſtreť q̄ qdā poti iſinitā excedūt crudelitatē. ¶ Hac.i.arte & uirtute. Quirinus Romulus.hūc aūt in augoſti laudē cōmemorat. ¶ Martis.e.i.bellādo. Acherōta.i.iferos ipſos de acherōte legito i ode.iii. ¶ Gratū: p grate. ¶ Cōſiliātib9.i.cōſiliū hētibus de recipiēdo Romulo. ¶ Iliō iliō:hæc ſunt iunonis romanis cōciliātē uerba ad deos. ¶ Fatalis in.iu.de paride loqtur qui iudiciū hūit triū deaꝝ de quo late i ode.xv.li.i. ¶ Mulier.p.i.helenā. ¶ Laomedō:ſcri. Home.li.xxi.iliad. neptūnū talia uerba appollini retuliſſe ſtulte q̄ inſipiēs es nō ne meminiſti q̄ tā paſſi ſumus apud iliū mala? Solos nos deoꝝ iuppiter miſit: ut ſupbo laomedonti in annū pmiſſa mercede ſeruiremus:ipē impabat. Ego troianis urbē latis & q̄ pulchris muris ne expugnari poſſent circundedi. Tu errabūdus & camuras boues in iugoſæ idæ cōualibus pauiſti. Sed quū uenit accipiēdæ mercedis tēpus tūc debita nos mercede fraudatos minatus dimiſit laomedō:tibi quidē manibus pedibuſq; ligatis ad longinq̄s inſulas deportatuꝝ:utriuſq; aūt aures inciſuꝝ: nos aio irato promiſſa fraudati mercede reuertimur hoꝝ tu nūc troianis grām refers &c. id uero fictum eſſe aiunt quoniā cum troianoꝝ pecunia in ſacro hoꝝ deoꝝ ſeruaretur ab eis laomedon petiit redditurū ſe iurās unde mœnia iſtaurauit:poſtea tamē nec reddidit:hic datus ē fabulæ locus. ¶ Iliō:ordo eſt:iudex fatalis & iceſtus & mulier pegrina uertit in puluerē iliō ilion dānatū mihi p a me & caſtæ mineruæ:cū populo & duce fraudulēto ex quo laomedon pacta mercede deſtituit deos. ¶ Caſtæ mi.id ait:qa dixerat iceſtus iudex: ſcribit autē Home. li.ult.iliad.q; Iuno & Minerua ſacrū iliū priamūq; & troianū populū pſeqbanť Alexādri grā:q deabus ad ſe uenīētibus eā ptulit:q miſeram ipſi libidinē pollicebať. ¶ Duce frau.i.ipſo laomedonte q deos fraudauerat neptūnū.ſ.& appolinē. ¶ Iā nec lacenæ.oñdit troiana oia diruta eē ſe iunōe agēte:hinc iræ ſuæ ſatiſfactū eſſe.

Lynces
Tigres

Troiæ mœnia neptunnus Apollo

¶ ACR. Collo trahē.potētiæ numinis dedit iugo feras ſubdeř iō q̄tū ad mortales idociles q̄tū ad potētiā: Dionyſii ex more doctas. ¶ Hac.uirtute animi Quirinū ſiue romulum in honorem auguſti laudat & ipſum

m iiii

S·M·D N

martis filiuꝫ deū pro uirtute factū acherōtē mortuis deputatū uitaſſe cōfirmat. Equos uero martis propugnādi iſigni poſuit. ¶ Cōſiliātibus diis. cōſiliū hītibus diis de recipiēdo romulo in numeꝝ deoꝝ. ¶ Ilion ilio. repetitio nois interdū iracūdiā interdū laudē ſignificat: ut ac corydon corydon q̄ te dementia cœpit: & ex illo corydō corydō ē tpe nobis: ordo eſt fatalis & inceſtus iudex & pegrina mulier uertit in cinerē iliō ut i puluerē ilion dānatū mihi & caſte mineruæ. cū populo & fraudulēto duce ex quo laomedō deſtituit deos pacta mercede fatalis. Alexāder p quē delereť ilion ut cū fatalis equus ſaltu ſuper ardua uenit. ¶ Et. m. p. peregrina dixit ad exaggerationē: ut Vir. Fœmina quæ nſis errās in finibus urbē. ¶ Ex quo deſti. de lao. p muroꝝ: troiæ pfectiōe nō ſoluerat uotū numinibus pmiſſum: ut Vir. Nec dū laomedōteæ ſentis piōria gētis. ¶ Dānatū. deſtinatū ad pdendū. Vir. Hic iuno ſcæas ſæuiſſima portas prima tenet: bene aūt caſtæ qa inceſtus iudex dixerat. ¶ Lacenæ: adulteræ helenæ menelai uxoris: quā Alexāder pulchritudine ſua & ornatu pſuaſam rapuit Vir. At non ſic phrygius penetrat lacedæmona paſtor. Ledeamq; helenam troianas uexit ad urbes.

¶ POR. Hac te. m. b. p. hac uirtute. ſ. Merētē: merentē qd̄o accipimus utpꝫ ſimpliciter dignū an ut mereri ſtipēdia milites dicūt. ¶ Indocili. i. cæ. alioq; idocili. Nō utiq; ē ſub libero q eas docuerit iugū ſuū trahet. ¶ Gratū. e. c. i. d. cōſiliātibus nūc i cōſilio agētibus intelligēdū: eſt āt ſenſus. iunone elocuta q̄ erat cū diis apud quos cōſilio loq̄baľ gratū elocuta cōſiliātibus nō eſt alia hæc oda q̄ ſupior: Sed illi adheret q̄re falluntſ q eas ſeparāt qppe cū manifeſte hæreat hoc mō. ¶ Hac q ri. m. e. a. ſ. gratū elocuta cōſiliātibus iunōe diuis ſignificat hac romulū in cœlū receptū iunone mitigata romanis q̄bus aliq̄diu pp irā q̄ in troianos habuit irata fuit. ¶ Fatalis in. q. i. hæc iā iunōis uerba ſunt i cōſilio. ¶ Mihi caſtæq. d. m. p a me dānatū illū. i. ¶ Iā nec. i. ſ. a. famoſus hoſpes: eleganter hæc dicuntur quaſi oſtendit iuno ſe ad ſatiſfactionem uſq; ultionem percepiſſe de troianis.

¶ CHRI. Hac. repetitio ē: hāc. n. dictionē ter initio clauſulæ poīt. Dāt āt poetæ tygres bacho: uel ad oñdēdā herois uirtutē q ēt efferatiſſima & natura idomabilia domuerit: uel ut his feris noteť efferitas ebrioꝝ. ¶ Quirinus: magni artificii ſed nec minoris cōſilii poeta auguſtū Romuluſq; a quo Auguſtus originē ducit: nō ſolū laudat uerū: ita laudat: ut adulationis ſuſpitionē dimoueat. Nā p q̄dā inſinuationē ſimulat ſe incœ uirtutem laudādā ſuſcepiſſe ac mox iō exēplis nititſ demōſtrare ſe coactū eē: ut illos heroibus aſcribat: ut caſu potius q̄ electiōe hoc agi uideri poſſit. Nā q̄to magis adulādi ſuſpitio amoueť: tāto magis laus creſcit. ¶ Quirinus: romulus. Hoc āt totū figmētū & nouū eſt: & a poeta excogitatū. Nā cū miro artificio pcedat in iis q̄ ad hyſtoriā ptinēt nō tñ ſe poetā eē obliuiſci oportuit. Fingit tamē q̄ ab aliis figmētis nō abhorreāt romulū eſſe ad cœlos euectū iā placata iunone: q troianis: & iis q a troianis fluxerāt: hactenus inimica fuerat. ¶ Martis. e. nō imerito & qa martis filius fuerat & qa rebus bellicis claruerat. ¶ Fugit hac. fugit infernū: qa iter deos relatus ē qd̄ ut docet Liui. & poſt mortē ſuā uulgo creditū ē. Poſſumus ēt dicere q ex platonicoꝝ inia locutus ſit poeta: q uolūt aīos eoꝝ q pie caſteq; uixerint & bene de mortali gñe meriti ſint ſeq; puros cōſeruauerint nullo ſcelere infecti q̄primū ex corporibꝰ exceſſerint ad cœlū in ſuā originē reuerti. Qui āt iis ſceleribus infecti ſunt: q tamē purgari poſſint eos poſtq̄ tpe debito p uia iferoꝝ flumina lōgo circuitu ſæpius deuoluti fuerit tūc demū ide liberari. Qui āt tā magna tāq; terra cōmiſerūt flagitia: ut nullo piaculo purgari poſſint eos in æterno ſupplitio apud inferos detineri ſcri. ¶ Gratū: rē gratā. Nā pgratū diuis fuit: cū i eoꝝ ſenatu i cōſulationē ueniſſet eſſet ne recipiēdus romulus: qm̄ iuno hactenus aduerſa troianis nūc recōciliata ſe bñuolēte id agi demōſtret. ¶ Iudex. ſ. paris: & q̄ſi hirōice ptulit: cū nō uideať dignꝰ uocari iudex q ita iniq̄ iudicauerit. ¶ Fatalis: exitialis pſi priamq; ſuæ. ¶ Et. m. p. & hoc cū ſūmo ſtomacho pnūciauit. Oñdit. n. ſolū Paridē pp raptā Helenā cām exitii troiani fuiſſe: & ſimul ne minuať ignominia ex nobilitate eorum q uicerūt nō dicit a mille nauibus & a nobiliſſimis ducibus fuiſſe euerſā troiā: ſed ab uno ciue & a muliercula pegrina q̄ſi pap pudica. Nā ignominiæ daľ mulieri q̄ mutat pſiā. Quapp & Terētia, ille pmeo cū Thais dixiſſet mēm ſuā ſamiā fuiſſe & rhodi hitaſſe: pp eā q̄ dixi cām tacere ſe poſſe rñdit. ¶ Vertit: fundit eruit. ¶ Iliō ili. Sic. n. noiabať urbs q̄ in troia regione phrygiæ fuit. Cōgeminauit aūt ex igēti lætitia. Nā ut cū ſtomacho paridē iniquū i ſe iudicē pnūciauit ſic urbis exitiū nō ſine uoluptate meminit. ¶ Ex quo. d. d. fabulanť. n. dirutis mœnibꝰ troiāis ab Hercule pactū fuiſſe laomedōtē ſe ingēs auri pōdus Neptūno Apolliniq; daturū: ſi illi mœnia reſtaurarēt: ac deinde ope abſoluto pacta mercede deos defraudaſſe: qd̄ nōnulli ad hiſtoriā referūt. Dicūt. n. cū deeſſet pecunia ad reparādos muros regē eā q̄ in tēplo Apollinis & neptūni ſacra eēt aſſūpſiſſe: diis pollicitū breui ipſā repoſituꝝ: nec tñ repoſuiſſe: qd̄ piuriū ita deos cōmouit ut accedētibus deide nouis iniuriis i Iunonē Mineruāq; inigtate iudicii a paride illatis illi urbē iunoni mineruæq; dānarint. Ordo ē: iudex fatalis & iceſtus. i. pollutus Helenæ u. &. m. p. uertit i puluerē. i. i cierē. ¶ Iliō. i. da. mihi &c. mi. ex quo lao. dſtituit. d. m. p. ¶ Iā nec. q. d. remitto inimicitias his q̄ a troia originē ducūt: qa iā abūde ulta ſū paridē & exultanter atq; amare. ¶ Iam non ſpl. ut demōſtret hoiem luxurioſum culture corporis & non uirtutibus operam impendiſſe.

¶ ANT. Famoſus: infamis rapuit. n. helenam menelai hoſpitis uxorem. ¶ Hoſpes: paris ab helēa ſpartæ hoſpitatus eā rapuit. ¶ Nec priami domus. i. familia. ¶ Periura pp laome. df: q deos decepat. ¶ Hectoreis opibus. i. auxiliis. Hector. n. Troiam diſtulit in decimum annū. ¶ Ductum: progatū: fuere quippe iter deos ſeditiões nam partim troianis partim græcis fauere. ¶ Reſedit: quieuit. ¶ Protinus. dehic. ¶ Graues ir. q̄bus in romanos uſa fuerā ob troianorum cauſam. ¶ Inuiſum: mihi odioſum: quia troianæ ſtirpis. ¶ Nepotem. i. romulum mei filii Martis filium ex ilia numitoris filia: de quo plura uideto in ode. xii. libro. i ¶ Marti redonabo. i. Martis gratia iras & odium in ro

Famoſ⁹ hoſpes: nec priāi dom⁹
Periura pugnaces achiuos
Hectoreis opibus refringit:
Noſtriſq; ductū ſeditiōibus
Bellū reſedit. protinus & grauis
Iras & inuiſum nepotem:
Troica quē peperit ſacerdos
Marti redōabo. illū ego luci
Inire ſedes: duceř nectaris (das

Succos:& aſcribi quietis
Ordinibus patiar deorum.
Dum longus inter ſæuiat ilion:
Romamq; pontus: qualibet exules
In parte regnanto beati:
Dum priami paridiſq; buſto
Inſultet armentum:& catulos feræ
Celent inultæ:ſtet capitolium
Fulgens:triumphatiſq; poſſit
Roma ferox dare iura medis.
Horrenda late nomen in ultimas
Extendat oras:qua medius liquor
Secernit europen ab afro.
Qua tumidis rigat arua nilus
Aurum irrepertum & ſic melius ſitum

mulũ & romanũ relinquã. Quietis:dii.n.nulla pturbatiõe afficiunt. Dũ lõgus inter.ſenſus ẽ:dũmõ Rõa ab ilio diſtet oppoſito mari romãi ĩpi ubiq; regnẽt beati. Sæuiat:ne illuc romani redire queãt ĩſtaorareq; iliũ. Exules.ad æneã: & comites rettulit:a quo romani ſunt oriũdi. Regnãto p regnẽt Dũ priami:Senſus eſt:dummõ.Priami ſepolchra & paridis armenta paſcẽdo iſiliãt feræq; tutæ ibidẽ catulos celẽt.i. dũmõ iliũ deſertũ fuerit:ſtet capitoliũ &c. Buſto. ſepolchro. Inſultet.iſiliat ſupuageſ calcitret. Inulte.ſine poena illeſæ ſecuræ ac tutiſſime. Fulgẽs.i.auratũ. Medis: p qbuſcũq; bellicoſis ponunſ. Horrẽda:hoſtibus.ſ. Medius liquor ſecernit europẽ ab aphro.Gaditanũ ſinũ itellĩgit:nã uti Solin. ſcri.oceãos ab occaſu ſolis irrũpẽs leuo latere europã radit Calpe
aphricã dextro ſciſſiſq; calpe & abyla mõtibus quos dicunt Abila
colũnas herculis ĩter mauros fundiſ & Hiſpãiã. Tumidus Nilis au
rigat arua nilus.Nilus aphricã ab ethyopia diuidẽs medios ctus
æthiopas ſecat:certis tñ diebus aucto magno per totã ſpatiatus ægyptum foecundus innatat terræ. incipit autem creſcere luna noua q̃cũq; poſt ſolſtitiũ ẽ ſenſim modiceq; cãcrũ ſole trãſeũte:abũdãtiſſime ãt leonẽ:& reſidet in uirgine iildẽ q bus acreuit modis.i totũ ãt reuocaſ itra ripas ĩ libra: ut tradit Herodotus cẽteſimo die:iuſtũ icrẽmẽtũ ẽ cubitoꝝ ſedecim minores aquæ nõ oĩa rigãt ampliores detinẽt tardius recedẽdo:hæſerẽdi tẽpora abſumũt ſolo madẽte: ĩlle nõ dant ſitiente:utrũq; reputat puĩcia:in duodecim cubitis famem ſentit i tredecim ẽt eſurit:q̃ttuordecim cubita hilaritatẽ afferũt:quindecim ſecuritatem:ſedecim delitias. Auctor eſt Pli.li.v.cap.x.

ACR. Famoſus hoſpes:iſamis q fidẽ uiolauerit hoſpitii:hoſpitis cõiugẽ rapiẽdo. Nec priami domus domũ p gẽe poſuit.Paris.n.priãi filius fuit. Vir.da ppriã tymbreæ domũ da moenia feſſis. Hectoreis opibus decimũ ãt quos diſtulit hector ſ annũ:opes aũt p auxiliis ponunſ. Tãq̃ ſint auxilio uitæ:ut Terẽ.iuno lucina fer opẽ. Nr̃iſq; ductũ ſeditiõibus.ſ.bellũ qd̃ tñ fuerat:ut eoꝝ ſeditiõibus hoc ẽ diſcordiis & diſſẽſiõibus decẽniũ traheref. Reſedit:finitũ ẽ.ut oĩſq; repẽte reſedit flatus. Protinus:de hic:ut Vir. Mos erat heſperio ĩ latio quẽ ptius urbes Albãæ coluere ſacrũ. Et inuiſũ nepotẽ: odioſũ ſibi rõulũ dixit:nepos.n.iunõis fuit p martẽ quẽ iouis & iunonis filiũ Homerus affirmat:p genus ãt romuli carthago deleta ẽ. Troica.p troiana. Ilia.n.troiana genere fuit:ut Virg. Donec regina ſacerdos Marte grauis geminã partu dabit ilia plẽ. Marti redonabo:q̃uis ſit de troiano genere pr̃i ſuo romulũ regnare cõcedã. Inire ſedes:ædificare:pmittã inq̃t uel indigentem fieri Ducere: ppinare potare.i.deoꝝ cõuiuiis ẽt itereſſe pmittã. Quietis.phi.n.hanc beatitudinẽ diis dederũt:q̃ eos ocioſos eẽ & nihil curare nec alicuius rei ſolicitudĩe teneri dicãt:ſemel mũdo lege diſpoſito:uñ Vir. Scilicet is ſupis labor ẽ ea cura quietos Sollicitat. Dũ lõgus ĩter ſæuiat. Tolerabilius ſe ferre cõfirmat:ut lõgo ſpatio maris ĩteriecto romæ regnẽt potius romãorũ nepotes q̃ ut illo fruaſ ĩpio. Inſultet ar.libere ſupuageſ :cõculcet:ut iſultaſ ſolo & greſſus glomerare ſupbos. Inultæ:illeſæ ſecuræ. Siluoſis.n. & deſertis locis feræ catulos tuto celãt:ut ſiluas & luſtra feraꝝ. Triũphatiſq;:ſpẽs pcipiii ẽ ut quõdã regnata lycurgo:& bacchatãq; iugis naxõ:& triũphata corynthe. Dare iura m. Medos hic p oĩbus gẽtibus poſuit ac ſi diceret p triũphũ ſubditis hoſtibus leges iponat. Qua medius liquor. Gaditanũ mare dicit ide.n.icipit europa ſecerni a libia. Ab afro.ab africa:ſynecdochicos.i.p q̃ loca diuiduntſ europa & africa duæ ptes mũdi. Auꝝ irrepẽtũ.ẽt roma cõtẽnet:qd̃ multo utilius ẽ oĩbus hoĩbus:cũ latet adhuc ſub terra minus.n.cãs auaritiæ p̃ſtat:fortiorẽ ergo dicit romã cõtẽnendo auꝝ fore q̃ in uſus cogẽdo:ut paruoq; potentem fabricium.

POR. Diſcere nectaris ſuccos.i.aſſueſceſ saporibus nectaris:dũ lõge ſit ĩqt ab ilio rõa i q̃libet pte orbis romãi quãtũ i me ẽ regnẽt.eleganter hic puĩcatia iratæ i troiãos deæ exprimiſ. Regnãto p regnẽt.ſecũda p tertia pſõa ẽ:ut ẽ illũ Virgilia. tertius argolica galea cõtẽtus abito. Dũ.p.p.buſto iſultet armẽtũ hoc ẽ paſcẽdo ſupgradiaſ. Et.c.f.c.i.pte q̃ſi deſertã eẽ uelit troiã. Horrẽda.l.n.i.u.nõ ppetuũ epithetõ horrẽdã romã dicit ſed barbaris horrẽdã. Qua.l.m.ſ.europẽ ab afro. Gaditanũ maſ fretũ ſignificat:ide.n.icipiũt diſcerni europa a lybia. Qua tũi.ri.arua nilus nõ ſp tumidus ſed tũidus cũ rigat. Auꝝ.i.&.i.m.c.t.e. i.ſ.bñ aurũ utilius ait eẽ priuſq̃ de metallis effodiaſ q̃m effoſſum cãm p̃ſtat auaritiæ ac ſceleribus:populũ autem romanũ ait cõſtantiſſimorũ aurũ cõtẽnere merito q̃m apud ueteres paupertas.magis in honore erat q̃ diuitiæ.

CHRI. Famoſus hoſ.q.d.ĩfamis apd̃ oẽs gẽtes pp uiolatũ hoſpitiũ quo liberaliter a Menelao ſuſceptus erat. Famoſus.n.fuit plurimũ. Laomedõ rex troiãus q̃ntus fuit a dardano:fuit.n.filius trois:& ille Erictõii quẽ dardãus ex cãdauia gẽuit. Hic deos ut dixi : mercede pacta defraudauit ppterea q; apd̃ maronẽ ſcriptũ ẽ. Laomedõteæ luimus piuria gẽtis. Nec.p.d.q.d.ipſa periura perit.neq; potuit ab hectoꝛ defendi. Ductũ in plores ãnos platũ.q.d.q̃cq̃d tp̃is durauit bellũ troianũ:ſd oẽ adſcribẽdũ ẽ nõ uirtuti illoꝝ ſz nr̃is ſeditiõibus nã pti deoꝝ ẽt troiãis fauit ut ẽ apd̃ Hõe.& Vir.q ſi oẽs ĩ poenã ſceleꝝ eoꝝ cõſenſiſſẽt:ſtati actũ fuiſſet de troia. Quapp ego iã oĩa nõ ulterius pſeq̃r iniurias:ſed redonabo romulũ nepotẽ troianoꝝ exilia:q̃uis illũ oderim:marti filio meo & pr̃i ſuo dicitur ãt redonare & cõdonare aliquẽ alicui:cũ ei a quo ſiue ſuppliciũ ſiue ultionẽ ſumpturi ſumus illius cã iniurias remittimus.nã eã poenã q̃ nobis debebaſ gratis remittimus ergo donamus. Adſcribi:annumerati:trãſlatio a ciuibus qui in coloniã aliquã mittunſ:ii.n.adſcripti dñr. Quie-

tis ex pfunda theologia pmptũ. Nã ſolius diuinitatis qes ẽ creaturarũ aũt motus. Optime ergo Boetius de Deo. Stabiliſq; manẽs das cũcta moueri. ⁋ Dũ lon. p. Modo magnũ maris ſpatiũ itercedat iter romã & iliõ pmittã cos regnare. ⁋ Dũ pr. p. q. b. Modo ita deſertũ ſit iliõ: ut fere in diruto ſepulchro audeãt ſua cubilia ponere & ipone. i. nemic phibẽte nõ phibebo romã impium p uniuerſum orbẽ ppagare. Locus ãt ſũptus eſt ex Ennio. ille. n. deſcr. iſecũdo bello pũico iunonẽ recõciliatã Romãis carthaginẽ delerere. ⁋ Regnãto: tanq̃ legẽ cõſtituat tpe & mõ legũ latorũ uſa ẽ. ⁋ Priãi. p. nã neminẽ magis oderat q̃ Paridẽ. & q illũ pduxerat priamũ: ⁋ Buſto: buſtũ pprie loc9 ẽ: i quo defũctus ẽ cõbuſtus & ſepult9 dr q; buſtũ q̃ſi bñ uſtũ. Vbi ãt cõbuſt9 ſolũ ẽ & alibi ſepult9: is loc9 ab urẽdo uſtria uocat. ſed mõ buſta ſepulchra uocam9. ⁋ Triũphatis: uſurpauit pricipiũ paſſiuũ a uerbo nõ a paſſiuo. Nõ. n. dicius triũpho medos ſ; triũpho de medis. idẽ fecit & Vir. ille triũpata capitolio ad alta coritho. ⁋ Europẽ ta chis graeci. Liquor mar qd ab occiduo oceão irrũpẽs europã ab aphrica diuidit. ⁋ Nil9 de cui9 origie multa fabuloſa referũt. ⁋ Tumid9: qa diebus cãicularib9 cõtra reliquorũ fluminũ morẽ ita turgeſcit ut ægyptũ exũdet. ⁋ Rigat arua ut alibi. & uiridem ægyptum nigra fecũdat harena.

Quũ terra celat ſpnerẽ fortior
Quã cogere humãos in uſus
Omne ſacrũ rapiente dextra
Q uicũq; mũdo termi9 obſtitit
Hũc tãget armis uiſerẽ geſtiẽs
Q ua pte debacchentẽ ignes
Q ua nebulæ pluuiiq; rores.
Sed bellicoſis fata quiritibus.
Hac lege dico ne nimium pii
Rebuſq; fidentes auitæ.
Tecta uelint reparare troiæ.
Troiæ renaſcẽs alite lugubri
Fortũa triſti clade iterabitur
Ducente uictrices cateruas
Coniuge me iouis & ſorore.
Ter ſi reſurgat murus ahene9
Auctore phoebo ter peat meis
Excilus argiuis. ter uxor
Capta uirũ pueroſq; ploret.
Nõ hæc iocoſæ cõueniũt lyræ:
Q uo muſa tẽdis deſine puicax
Referre ſermones deorum.
Magna modis tẽuare paruis.

⁋ ANT. Fortior. Fortior inqt Roma erit ſpnere aurũ q̃ appetere & uſitare. ⁋ Irreptũ. ieſſoſum p qd itelligit romã ſpreturã magnã auri copiã: erit. n. paruo contẽta dr aũt id pp curiũ & fabiũ & alios ſiles de q; bus li. i. in ode. xii. ⁋ Sic melius ſitũ. auro. n. miſta ſcelera ſũt hic ait poeta li. iii. fas oẽ abrũpit polidorũ obtrũcat & auro Vt potit. Quid non mortalia pectora cogis auri ſacra fames. & Ouid. Effodiunt opes irritamẽta malorũ iãq; nocẽs ferrũ ferroq; nocẽtius aurũ pdierat pdit bellũ qd pugnat utroq;. ⁋ Omne ſacrũ rapiẽte dextra. Sẽlus duplex: uel q romãi ſacra oia ab externis accipient qd fecerũt uel romãi ſpernẽt aurũ cuius auaritia ſacris ẽt nõ parcit. Terminus obſtitit: i quodã antiquiſſimo texto legimus extitit. Vtrunq; tñ placet. Eſt aũt ſenſus ubicunq; terminabit orbis. ⁋ Mundo. i. terrarũ orbi. ⁋ Obſtitit: hoc pp mare ait id enim terræ obſtat ne ulterius tendat. Hinc. Ouidi. inquit circumfluus humor Vltima poſſedit ſolidũq; coercuit orbem. ⁋ Q ua parte debacchentur ignes. libiæ partem intelligit: quum torrida zona occupat: de qua re Strab. lib. xvii. ⁋ Debacchentur æſtuent feruent. ⁋ Q ua nebulæ pluuiiq; rores: de ripheo iugo intelligit ad ſcythiã: ubi regio eſt

Riphei
aſſiduis obſeſſa niuibus: qppe calu cõtinuatũ pruinarũ damnata pars mundi: & ab rerũ natura in nubẽ æternæ caliginis merſæ: ipſiſq; prorſus aquilonibus rigentiſſima. Sola terrarũ nõ nouit uices temporum: nec de coelo aliud accipit q̃ hyemẽ ſempiternam: hæc ex Solino potes

Hyper borei
quoq; de hyperboreis itelligere. ii eni incolunt ultra aqlonẽ: apd quos mundi cardines eẽ credũt: ut idẽ inqt demum ripheo iugo nõ minimũ diſtant. ⁋ Nimiũ pii: hoc ait qa pii erga ilium inſtaurãdũ ſibi ipſis nõ terẽt numinũ & iunõis ira. ⁋ Rebus opibus & impis. ⁋ Alite lugubri: malo oie & ifœlici auſpicio. ⁋ Triſti clade. hoc ait qm̃ fimbria ultro e-

fimbria
ſenatu egreſſus uir bellis artibus inſignis cũ rerũ militarium inexpertus eſſet flaccus collega cinnæ in cõſulatu: quẽ cinna duobus cũ legionibus in aſiã miſerat: ut Syllæ loco hoſtis iudicati ipſe aſiã inuaderet: bellumq; mithridati inferret flaccũ ipſum iteremit i nicomedia urbe itaq; in puteo latẽte ro. cõſule: bellique imperatore cũ ipſe priuatus duntaxat exiſteret ſeipſum poſtea exercitus impatorem noncupauit: ilienſibus obſeſſis ab eo & ad Syllã confugientibus Sylla ſualerat ut ad fimbriam irent dicerentq; illi hoc dumtaxat: q ſe ſyllæ dediſſent quibus perceptis fimbria eos ueluti romanorum amicos collaudauit: monuitque ut ſe etiam romanum ciuem exiſtentẽ intra urbem reciperent. per ironiam faſſus. Romanos atq; ilienſes inter ſe cognatione deuictos eſſe ita urbem ingreſſus omnes ſibi obuios occidit: urbem incendit: illos qui ad Syllam legati ierant uarie confecit. Nullis præterea ſacris pepercit: neq; iis qui ad palladis templum cõfugerãt: quos cum tẽplo ſimul igne uiſit

Ilion ar ſit
dificeis & urbis moenia: hæc & plura Apianus in lib. mitridatico. ⁋ Coniuge me iouis & ſorore: Cice. in. lib. de na. de. ſic ait. Aer aũt ut Stoici diſputãt iteriectus iter mare & coelũ iunonis nomine conſecratur: quæ eſt ſo

iuno ſo ror & cõiunx iouis.
ror & coniux iouis: q & ſimilitudo ẽ ætheris & cũ eo ſũma cõiunctio. Effœminarũt ãt eũ iunoniq; tribuerũt q nihil eſt eo molius. Sed iunonẽ ab iuuãdo credo eã nominatã: hæc ille Macro. uero li. i. de Som. ſic ait. Eſt aũt iuno aer. & dr ſoror qa iiſdẽ ſeminibus quibus coelum ẽt aer eſt pcreatus. Coniux quia aer ſubiectus eſt cœlo prius ãt dixerat q iuppiter ẽ mũdi aia. ⁋ Vxor capta: andromachen hectoris uxorẽ itelligit. uel potius hecubã priami cõiugẽ. Cũ dicat pueros. i. filios. Andromachæ. n. unicus aſtyanax fuerat: hæcuba uero ſecuta eſt ulyſſem ut habet lib. xiii. met. ueq; in tracia cõuerſa eſt i canẽ. ⁋ Nõ hæc iocoſæ. Muſam hortat ut ſeria & deorũ ſermones referre deſinat cum lyricis iocoſa potius q̃ illa conueniant. Nec uelit magna extenuare humili carmine. i. lyrico. ⁋ Peruicax: audax: arrogans.

⁋ ACR. Ordo ẽ. fortior ſpnere aurũ irrepertũ: & ſic melius ſitũ cũ terra celat q̃ cogere i uſus hũanos. ⁋ Dextera rapiẽte oẽ ſacrũ. Sacra. n. oium gẽtiũ rapuere romani nõ mõ aurũ dextrã aũt aut p auaritia: aut p bello poluit: ut Vir. Quid nõ mortalia p. c. a. ſ. Iuue. atq; oi ex crimie lucrũ qũtum. ⁋ Terminus: finis naturæ quo

mundi ſpatia terminantur:ad quẽ adhuc armis dicit præueniri ãbitu gloriæ:ſiue auri cupidine.¶Qua parte debacchenť ignes.Ceraumenẽ dixit ĩhabitabilẽ:ut Vir.Sp ſole.r.&.t.ſ.ab.i.in qua icendiũ ut furor bacchantibus domineť:ideoq; dicit debacchenť.¶Qua ne.plo.ro.Septẽtrionalẽ ſignificat cardinẽ hoc ẽ niualẽ:ut itẽ Vir.Cerulea glacie cõcretæ atq; ĩbribus atri.¶Sed bellicoſis fata qritibus.Hac lege dico:cõſtituto:ſancto Romanis hoc ius fatoꝝ:ut pnitioſũ habeãt p ſe reparare troiã.¶Ne nimiũ pii.q uelint pſtare parentibus contra uoluntatem deoꝝ.¶Triſti clade.i.hoc ideo qdam dictum uolunt q fimbria legatus Cinnæ illum ĩpibus ſyllanis oppugnauerit:ac diruerit q mox ſeditione militũ peremptus eſt: Ordo.fortuna Troiæ renaſcẽs lugubri alite iterabiť triſti clade me cõiuge & ſorore iouis ducẽte uictrices cateruas.¶Cõiuge &.ſ.ſic.Virgi.Aſt ego q diuũ icedo regina iouiſq; & ſoror & cõiũx.¶Ter ſi reſurgat murus aheneus:hic ãt quotiẽs reparata fuerit diruẽdam dicit:ut finitum pro ĩfinito ponat:aut tertio.Troiã ſignificat piiſſe ſemel ab hercule:ſecũdo ab græcis p helena:tertio a fimbria.¶Ter uxor.qdam andromachen intelligi uolunt pp hectorem & aſtianactam.¶Non hoc iocoſæ conueniet lyræ.i.non talia conueniunt noſtræ propoſitioni:a iunonis uerbis in ſe poeta conuertitur.¶Peruicax.licentioſa uel reprehenſibilis.¶Modis.modulationibus metrorum.

¶POR. Omne ſacrũ rapiẽte dextra:ne romanoꝝ.ſ.dextra:ſed deoꝝ q cogũt auꝝ in uſos romãos.Extrinſecus aũt hic accipiẽda uox eſt & ut ſit ẽt ſacrũ rapiẽte dextra uiſceř geſtiẽs qua uel pte debacchenť ignes auſtralẽ cardinẽ ſignificat q eſt torrẽtiſſimos.Troiæ renaſcẽs alite lugubri fortuna triſti clade iterabiť: ordo & ſenſus eſt:fortunæ troiæ alite lugubri.i.malo auſpicio renaſcẽti iterata excidio cadet:hic aũt ſenſus idẽ cõceptus eſt q fluuius fimbria legatus cinnæ illium ĩpibus ſyllanis oppugnauit ac diruit quẽ mox ſeditio militũ occidit.¶Nõ hoc.i.c.l.quo muſa tẽdis:nũc his uerbis poeta ad ſe cõuerſus ait:nõ ſe recte faceř q lirico carmini cui iocoſa cõueniãt ſeueriora loquať.¶Deſine.p.r.ſ.d.puicax nũc pro licẽtiore dř.¶Et mãgna mo.te.par. Senſus eſt:deſine magnas res quæ heroico magis carmini cõueniũt extenuare humilitate lyrice carminis.

¶CHRI. Fortior.hæc in ore iunonis uera ſonant.Nam priſci romãi:his moribus fuerũt.Fortior ergo.i.cõſtantior ſpernere auꝝ.¶Irreptũ.q.d.q̃uis illis offerať qcqd auri intra terrã latet.qđ multo plus eſt q̃ quod apparet:& eſt ex ſnĩa Curii:q ſannitibus rñdit nolle romanos:ſed imꝑare poſſidẽtibus auꝝ Vaticinať igitur priſcã illã ſeueritatẽ:quæ adhuc futura erat.¶Omne ſacrũ ſnĩa eſt:q melius ſit ſpnere auꝝ q̃ cogere.i.cõgregare in uſus humanos.Quoniam q cõgregãt.rapiũt ẽt ſacra.Nam nõ congregant niſi auari: & auari nulli rei parcũt.¶Debacchenť ignes iuxta torridã zonã.Virg.Quaꝝ una media ẽ nõ ẽ hĩtabilis æſtu.¶Qua nebulæ.plagã ſeptẽtrionalẽ itelligit.¶Dico:q̃ſi cõfirmo & ſancio & poſuit hoc poeta ad excuſationẽ romanoꝝ:qui antiquã pñiã cõtẽpſiſſe uidebãť.¶Nimiũ pii.nã nimia fuiſſet pietas:ſi illis eẽt nocitura.¶Fidẽtes rebus.i.fretis potẽtiſſimo impio Auitæ:quæ uſoꝝ auoꝝ urbs fuit.Troiæ:interdicit nõ meliore fortuna renatũ iri Troiã q̃ olim fuerit:ergo fortuna troiæ.q.d.mala fortuna.Sic Virgi.Hac troiana tenus fuerit fortũa ſecuta.¶Lugubri al.iſœlici augurio.Reiterabiť:iteꝝ ſurget:hoc ãt fiet me duce.Me cõiuge iterꝑtatio ẽ color rhetoricus.Fit ẽt quotiẽs exprimimus quã oim ꝓnomẽ antecedẽs & qđ põdus habeat.Sic Vir.Aſt ego q diuũ icedo regina iouiſq; & ſoror & cõiũx.¶Ter ſi.r.finitũ numeꝝ p ĩfinito põit.¶Aheneꝯ fortis ĩfrãgibilis.¶Auctore phœ.q.d: non proderit neq; ſi a deo fiat neq; ſi ex ĩfrangibili materia.¶Meis argiuis.nam argis colebatur.Vñ ſupra.Plurimus in iunonis honorẽ aptũ dicet:equis argos:& Vir.Prima quod ad troiã ꝓ caris geſſerat argis.¶Viꝝ.&.p.maritũ & filios aut cæſos aut in captiuitatẽ abductos.¶Nõ hoc iocoſæ.ꝓfeſſionẽ fecerat minoꝝ reꝝ: & q̃ iocis magis q̃ ſeueritate cõmendarenť.Quapp cum animaduertat ſe ad altiora aſcẽdiſſe admonet muſam:ut deſinat ſermones deoꝝ referre.¶Et magna modis.t.p.modeſtiſſime de ſe loqť.Nã q magna paruo ſtilo canit:nõ modo nõ auget illa.ſed potius extenuat.

Argumentum: ODES. IIII.

¶ANT. Quũ ſupiori ode Hora.muſa deoꝝ ſermões retulerat.eã pñti ode cœlo deſcẽdere hortať referreq; humana potiuſq; diuina:itaq; ſcri.ſe puerũ in uulture mõte apulo dormientẽ a palũbibus fuiſſe lauro & myrto tectũ:quo eẽt tutior ab uipis feriſq; urſibus Dicit inde q ubicũq; fuerit muſaꝝ erit uel in ſabinis uel preneſte uel tybure uel baiis:hoc ẽ ubicũq; carminibus operam tradet.Dicit itẽ muſaꝝ ope liberatũ ſe philippẽſi clade:liberatũ arboris caſu liberatũ quoq; ſicula tempeſtate apud palinuꝝ lucãiæ ꝓmõtoriũ eẽ aſſerit idẽ Auguſtũ ceſarẽ ſæpe a muſis quoq; recreari. Muſaſq; ipſas recte conſulere hic iuppiter Gigantas euicit qa nullo conſilio uiribus freti fuerant:Vis enim conſilii expers ſua mole ruit:¶Vis autem conſilii plena a diis quoq; augetur:quod ſane exemplis ẽt ꝓbat.¶Deſcẽde cœlo:ode eſt ſimilis nonæ li.i.eſt ãt ordo o regina calliope age deſcẽde cœlo & nũc tibia dic longum melos ſeu mauis acuta uoce ſeu fidibus:cytharaue phœbi.¶Regina calliope id ait.quia calliope cantus ſuauitate cæteras antecedit:ut Dio.li.v.edocet:põt ãt dici pulchrũ carmẽ καλλος.n.pulchritudo dř ουτι uox καλλιστω uero ornate dico.¶Melos:τομελος μιλιος cãtus dicitur.¶Acuta uoce.i.magna clara pura ſecãs aera:& auribus ſedens: ea.n.pfecta uox ẽ & plena.¶Auditis:id interrogatiue legẽdũ.Nã cũ muſam e cœlo ad cantum uocaſſe tã q̃ illa uenerit ingt poeta auditis:nã ipſi uidebãť audire illiꝰ cãtũ.¶Me ludit.deludũť inſani phãtaſmatis.poetæ quoq; furore ducti:inſaniunt multaq; uideř falſo uideť:hic fingũt ẽt cõtraria reꝝ naturæ.

calliope

Melos

¶Ode.iiii.tricolos tetraſtrophos muſis deditum ſe poeta oſtendit.

DEſcẽde cœlo:& dic age tibia
Regina lõgũ Calliope melos
Seu uoce nunc mauis acuta:
Seu fidibus cytharaue phœbi.
Auditis:an me ludit amabilis
Inſania:audire & uideor pios
Errare per lucos:amœnæ
Quos & aquæ ſubeunt:& auræ.
Me fabuloſæ, Vulture in apulo
Altricis extra limen Apuliæ
Ludo:fatigatumq; ſomno:

Frōde noua puerū palumbes
Texere:mirū quod foret omnibus
Quicūq; celſæ nidū Acheruntiæ:
Saltuſque Bantinos:& aruum
Pingue tenent humilis ferenti:
Vt tuto ab atris corpore uiperis
Dormirē:& urſis:ut pmerer ſacra
Lauroq;:collataque myrto:
Non ſine diis animoſus infans.
Veſter camenœ:ueſter in arduos

¶ Amabilis iſſāia poetic⁹ furor:obleɫtabaſ.n.furore illo quo muſā audire uidebaſ.¶ Audiſ & uideor.ordo ē.uideor audire.ſ.muſā:& errare p pios lucos:quos ſubeūt: & amœnæ aq & auræ.¶ Me fabuloſæ:ordo ē.me puerū:ludo & ſōno fatigatū texere:palūbes noua frōde uulture i apulo extra limē apuliæ fabuloſæ nutricis: ſde.n.oriūd⁹ fuerat.¶ Fabuloſæ.blādæ & facetæ q̄les eē nutrices ſolēt.¶ Extra limē.extra iāuā.¶ Apuliæ regiōis:nomē p nutrice poſuit.¶ Vultuſ i apulo ē:uultur apuliæ mōs.¶ Frōde noua uiridi.¶ Palūbes.q̄ ueneri dicatæ ſūt ppīd āt & myrtū ſe de amore ſcripturę:idicauit: p laurū uero poetā futurę.¶ Celſæ acherōtiæ. acherōtia oppidū ē lucāiæ quā nidū appellat q parua ſit & i ſūmo mōte cōſtituta ſicut auiū nidi i ſūmis arboribus ſolēt eē:qđ Por.ſcri. Acrō uero aſſerit eē in apulia cōterminā lucāiæ.Pli.uero li.iii.ſcri.i lucania eſſe Acheronta fluuium:a quo oppidani. Acherontinſ.

Acherōtia

¶ Batinos ſaltus.Batina oppidū ē apuliæ:ut Por.docet Pli.li.iii.nominat batinū flumē iuxta truētū.¶ Humilis ferēti:ferētū oppidū i lucāia i ualle poſitū ppea humile appellauit:qđ & Por.ſcri.Pli.li.iii.nūerat ferētanos inter apuliæ populos.¶ Atris.uenenoſis.¶ Vt tuto ab atris:ordo ē.ut infans nō ſine diis animoſus dormirem corpore tuto ab atris uiperis & uerſis:ut præmerer.i.tegerer a ſacra lauro & collata myrto.¶ Sine diis.i.ſine phœbi & ueneris & muſarum numine.¶ Animoſus.animoſum ſe dicit fuiſſe q in monte illo non ſatis tuto dormierat.¶ Veſter.ſenſus ē:o camœnæ ego ducor in ſabinos ueſter:ueſter & ſeu placet mihi præneſte ſeu tybur ſeu baiæ:ueſter ero:per quod innuit ſe:ubicunq; carminibus uacaturum.

Batinū
Ferentū

¶ACR. Deſcēde cœlo.i.deſine loqui de diis ppterea dixit deſcende cœlo:tanq̄ iam uelit muſam tranſire a uerbis iunonis:quæ eam uelut in cœlo habuiſſe oſtenderet:ordo eſt.tibia deſcende cœlo:& calliope regina age dic longum melos.¶ Melos.autē ſpāliter dici uolunt cantum paſtoralem:eſt aūt indeclinabile neutri generis.¶ Acuta ſonora.liquida conueniēte melodiis.¶ Auditis:dum ad ſolam calliopem loquereſ dixit auditis:& uos o calliope precor aſpirate canenti:& quaſi deæ pńtiam ſe ſentire ait tanq̄ uenerit inuocata:quod appellatur enthuſiaſmos.¶ An me ludit.uelut iterrogans ſodales ſuos poſuit.i.an dum ſpero me audiri a te & nō audior.i.decipior dulci more poetico:ordo eſt.uideor audiri & uideor errare per pios lucos.i.uideſ mihi audire.ſ.cantus ueſtros.Tanq̄ diceret uere audio cantus:& lucis interſum aūt errore mētis imagino quem ſtudio cōcepi poetico:aut certe p amœnos lucos elyſii uere uideo muſas errare.¶ Vulture.uulſ mons apuliæ fabuloſam uero nutricem appellauit:q hæ fere alūnis ſuis narrare fabulas ſolēt.Ordo ē. me puerū fatigatū ſomno & ludo texere palumbes noua fronde in uulture appulo extra limen fabuloſæ appuliæ meæ nutricis nomē prouinciæ pro nutrice poſuit:qa inde Horatius fuit.¶ Fronde noua.uiridi.non antiqua nec arida: quæ odore & umbra ſomnos nutriret. Sic Virg. Floribus & dulci aſpirans complectiſ umbra.¶ Acherontiæ.acherontia ciuitas eſt apuliæ contermina lucaniæ:quam ob hoc nidum appellauit:qa parua eſt & in montis conſtituta ſūmitate:ſicut nidi auium in ſūmis arboribus.¶ Saltuſq; bathinos.bathina ciuitas eſt apuliæ cōtermina uenuſinæ ciuitati:huius territorium paſcuis amenaſ:cum campi ſubieɫti ſiue uicini ſunt:q matini appellantur nunc abuſiue.¶ Humilis ferenti.ferentum oppidum ē apuliæ uenuſinæ ciuitati uicinum:qđ humile appellauit:qa in ualle ſitū eſt.ſed nūc ſine habitatore eſt.¶ Premerer.tegerer.defenſarer.Sacra aūt ait nō pp ſolum apollinem:ſed etiam propter ſe:eo q paruus extra limē apuliæ expoſitus lauro & myrto columbis defēdētibus teɫtus ſit in omen futuri poetæ.laurus.n.dicata apollini ē:& myrtus ueneri:quæ lyræ erat & luxurioſo futura dum lyrico carmine res ueneres deſcriberet.¶ Nō ſine diis animoſus.īpauidus:ut luxuriatq; thoris animoſum peɫtus honeſti ſpadices.Ordo.Camœnæ ego ueſter infans animoſus non ſine diis ueſter tollor in arduos ſabinos &c.Prodigium aūt fauore diuinitatis & ſecuritatis ſuæ fuiſſe cōfirmat: tanq̄ ſi numen ſibi ineſſe uelit intelligi.ubicūq; ſum inqt ueſter ſum o muſæ:cuius infantiam uos cuſtodiſſe manifeſtum eſt ſignificans qđ ubiq; nil aliud q̄ ſtudia ſcribendo carmina muſarū colat ut eſt.Me uero primum dulces ante omnia muſæ.Quarum ſacra fero ingenti percuſſus amore accipiant.

¶POR. Deſcēde cœlo dic age tibia.iuocat muſā ut ſe iuuet i carminibus:ſed q ait deſcēde cœlo ad illud ptinet q uelit iam tranſire a iunonis ſermōibus quos in cœlo habuiſſe eam oſtēderat.¶ Auditis.hic diſtinguēdum & pnunciandum iterrogatiua figura:dicit aūt audire uocē muſæ cantus aut nūqd hoc imaginor errore mentis quē nimio poetico ſtudio cōcepi.¶ Audire & uideor pios:hic pios dixit p diis:& hoc p muſis diɫtū eſt.¶ Me fabuloſæ uulture in apulo nutricis extra limē apuliæ.Vulſ mons in apulia ubi dicit ſe poeta educatum quā fabuloſā appellauit:q nutrices alūnis ſui ferre fabulas narrare ſoleāt.¶ Ludo fatigatū.ordo eſt:me puerū fatigatū ſomno texere palūbes noua frōde in uulture apullo extra limē apuliæ fabuloſæ nutricis.Prouinciæ:nomē p nutrice poſuit.¶ Quicunq; celſæ nidū acherōtiæ:acherontia oppidū eſt lucaniæ:quam nidū appellat:q parua eſt & in ſūmo mōte cōſtitura ſicut nidi auiū in ſūmis arboribus ſolēt eſſe.¶ Saltuſq; banthinos.Banthina oppidū eſt in apulia.¶ Et aruū pingue tenent humilis ferēti:ferētū oppidū ē & ipſum in Lucania qđ ideo humile appellauit.q in ualle eſt poſitū.¶ Vt pmerer ſacra lauroq; collataq; myrto ſacrā laurū nō iō tm dixit qđ ſit in tutela apollinis.ſed ēt q uelit ſe diuinit⁹ ea cooprtū a colūbis itelligi.¶ Nō.ſ.d.a.i.iō quia ſolitudinē nemoris nō expauerat cū eēt & ſolus iſans:qđ ipſum pdignū dicit diuinitatis cuiuſdā:quā in ſe eē intelligi uult.Veſter camœnæ ueſter in arduos tollor ſabinos:ubicūq; inqt ſum ueſter ſum o muſæ cuius infantiam manifeſtū eſt uos cuſtodiſſe:p hoc aūt ſignificat ſe ubicūq; fuerit nihil aliud q̄ ſtudia muſica colere.

CHRI. Deſcende cœlo:& dic age tibia. Videtur ad ſuperiora cōtinuari:uel illis annecti. Nā cū cœleſtia canere tentaſſet:hortatur muſam:ut iam deſinat:& prodigia:quæ puero ſibi euenerint canat. Deinde cum ſe exauditum putet:qm̄ illa cātum audiat:narrat a colūbis ſe olim lauro myrtoq; tectū:atq; ex Apulia in ſabinos adductū. Quæ illum lyricorū poetā futurū & amatoria ſcripturū idicāt. Aſſeritq; illis ducibus nihil ſibi eſſe timēdū. Oſtēdit illas octauianū bellis feſſū in ſuo antro recreare. Deſcēde.c.q.d.res cœleſtes relique. Calliope.hāc cū iuocat:cæteras oēs inuocare intelliges:ſi q de muſis dicta ſunt:repetes. Sic & Virgil. Et uos o Calliope pcor aſpirare canēti. Eadēq; rōne reginam dici cognoſces. Auditis:exauditis me muſæ. Hoc autē dicit qa ſentit pſentiā numinis. Niſi forte iſania amabili decipiaſ. Amabilis.nam & ſi ab huiuſcemodi inſania ludaſ:tn̄ ſuaue ſit ita ludi. Audire ui. Nā pñtia numinis furore pcipiſ. Per lu.amœ.p.quos muſæ habitant. Rapiunſ.n.aliqn̄ in ſacris hoīes ex profundiori cogitatione ad tm̄ furorē ut uidere & audire multa ſe putent. Eſt aūt unus ex quattuor diuini furoris generibus a Platone poſitis:cui ppoſitū eē uult. Aquæ & auram & uenti ſuauiores i caloribus & pſpicui riui uæhemēter augēt amœnitatē locorū. Me fab. heſiodū qui & ipſe aliqd de ſe fingit imitatus hæc cōminiſciſ. Vulture.a.uultur i apulia mons eſt de quo Lucanus. igne fouet terras ſimul & garganus & arua Vulturis & calidi lucent buceta matini. Apuliæ:non regionis ſed nutricis nomē eſt. Fabuloſæ:nam nutricis eſt pueros fabellis oblectare. Limen:pro domu poſuit. Fatigatū lu.& ſom.i.fatigatū ludu. quæ defatigatio:ut eſt apud phos:ſomnum puocat. Labores.n.exceſſiui: ut ait Albertus: puocant ſomnum. quia p illos aperiunt meatus & calor naturalis exhalat. Vnde ne cur a calore penitus deſeraſ natura inſtituit hanc quietem. alii dicunt quod calor naturalis & internus adiutus ab externo:q ex motu citaſ:uæhemētius agit in nutrimēto ad eleuandos uapores ad caput. Palumbes:ſiluatici ſunt columbi domeſtici. dicti a culminibꝰ:i qbus freqntes ſūt. Nutrix:i ſnia eduxerat eū i agrū ubi dormiētē palūbes texerūt. Ordo uero. pal. tex. m. pue. fati. ludu & ſono fr. extra limē ap. nu. ſab. in apulo uulture.i.i uulture mōtis apuliæ. Nidū acherōtia:urbs pūas ē:& i mōtibꝰ poſita. Vn̄ illa nido optie cōparat imitatꝰ Cice. q ithacā Vlyſſis pñam aſprimis ſaxis tāq nidulū affixā dixit eſt āt nō pcul uenuſia. Bātinos:apuliæ ē ciuitas bātina ſiue pāthia iuxta uenuſiā paſcuis abūdās. Humilis:qa i plāo & depſſo loco poſita ē urbs. Vipis:ſerpētibꝰ. poſuit.n.ſpēm p gn̄e. Verū q lauro tectꝰ ſit:idicat poetā futurū ſed q palūbes texerīt aues Veneri ſacræ & myrtu texerint q & ipſa ſit ueneri dedicata:notat talē poetā amores cātaturū & res ad ueneré ſpectantes addit q muſæ illū a ſerpētibꝰ:ſeruarūt:quo ſignificat doctrinā aduerſus liuidiæ morſus ualere. Animoſus nō ſine diis:nō ſine diuino numine aliter temerarius fuiſſet. Veſter. iſās. Nā niſi muſarū fuiſſet:poeta nō fuiſſet.

Tollor ſabinos:ſeu mihi frigidum
Præneſte:ſeu tybur ſupinum:
Seu liquidæ placuere baiæ:
Veſtris amicum fontibus & choris.
Non me philippis uerſa acies retro.
Deuota non extinxit arbor.
Nec ſicula palinurus unda.
Vtcunq; mecum uos eritis:libens
Inſanientem nauita boſphorum
Tentabo:& arentis harenas
Littoris aſſyri uiator.
Viſam britannos hoſpitibus feros.
Et lætum equino ſanguine cōcanū.
Viſam pharetratos gelonos.
Et ſcythicum inuiolatus amnem
Vos cæſarem altum militia ſimul
Feſſas cohortes abdidit oppidis
Finire quærentem labores
Pierio recreatis antro.

CANT. Liqdæ baiæ.i.aquoſæ. Philippi uerſa acies retro philippi macedoniæ urbs:apud quā uictus ē ab auguſto &. M. Antoniu Brutus & Caſſius:cuius Bruti Hora. tribunus erat:de quo latius Ode. xiiii. i li.i.itē Ode. vii. li.ii. ubi dixit a Mercurio ſe liberatū:hic uero ab muſa. Deuota arbor: ſceleſta & execrabilis:de qua ſupius meminit. Nec ſicula palinurus unda:putandum eſt Horatiū e Macedonia fugiētem in mari ſiculo uſq; ad palinurū promontorium lucaniæ tēpeſtatem fuiſſe paſſum. Pli. autem docet lib. iii. Palinurum lu- Palinurus
caniæ promontoriū eē prope urbem ueliam quæ prius heléa dicebaſ. Vtcūq; mecum:ſenſus eſt. Quandocūq; eritis Velia
mecum ſine timore æſtuoſum mare tentabo : & ſæuiſſimas gentes adibo inuiolatus. Inſanientē: æſtuātem de Boſphoro āt ſuperius diximus. Arentes harenas littoris aſſyri:in aſſyria enim regione uæhementiur ſol eſt. Sunt perſiæ iuncti aſſyrii:ut Stra. li. xvi. lqt. Britānos hoſpitibus feros:hoſpites.n. imolabant ut aiunt. Cōcanum. Cōcana urbs ē me- cōcanū
diteranea cātabrorū i tarraconēſi hiſpania. qd̄ ſcr. Pto. li. ii. Gelenos. ſcythiæ populos:q ut diximus ſupra ex hoſtiū pellibus ſibi & equis faciunt tegmina. Scyticum amnē. Ta- Tanais
naim dicit qui Europā ab aſia diſiūgit atq; ambarum fines utrinq; plambens in boreā uerſus p ſauromatas in ſcythiā uſq; atq; in meotidis paludē ptēdiſ:oriſ autem ex idiæ mōtibus. Diony. ſcri. & Stra. li. xi. & li vii. Vos cæſarem altū. aſſerit Auguſtum cæſarem ſæpe ab muſis quoque recreari muſaſq; ipſas recte conſulere:eſt autem ordo. Vos recreatis antro pierio altum militia cæſarem quærentem finire labores ſimul abdidit oppidis cohortes feſſas Altū militia inſignem & inclytū. Abdidit oppidis:ut ibi hyemarent. Pierio antro.i. muſico: Auguſtus enim cæſar poeticam etiam attigit. Extabat autē Trāquilli tempore unus liber auguſti
ab eo ſcriptus exametris uerſibus cuius & argumentū & titulus erat ſicilia: Extabat alter æque modicus epi- libri
grammatum. Tragœdiā quoq; aiacis magno impetu exorſus non ſuccedente ſtilu aboleuit:ſcri. & plura Trāquillus ipſe. Pierio antro:muſarū eſt pierius mons theſſaliæ:qui ad macedoniam protendiſ:ut ſcri. Pli. li. iiii. inde pierides muſæ dicuntur ut docet Feſtus. Pierius

CACR. Supinū mōtuoſum ut colleſq; ſupinos. Sitū aūt ciuitatis deſcripſit: qa i aſcēſu mōtis ē conſtituta.

¶Seu liq de:aut īter aquas cōſtitutæ:aut delitioſæ ſiue puri aeris.¶Veſtris.a.Ordo ē.Me amicū ueſtris fontibus & choris non extinxit philippis acies uerſa antro nō deuota arbor:nec palinurus ſicula unda: Philippis eni a bruto & caſſio dimicatū eſt in quoꝝ pte Horatio fuit. ¶Palinurus: pmōtoriū eſt ſiciliæ:nō a palinuro aneæ gubernatore dictū:ſed ab Hānibale ubi redeūtem ſe Horatius de macedonia piclitatū dixit:q̄a ē & nauib9 picoloſus locus.¶Vtcūq;:ubicūq;.Sæpe.n.ueteres ut p ubi pōebāt:ut Vir.Labiſ iſoelix cæſis ut forte iuuēcis.¶Nauita.nauita hic pnauigante poſuit.¶Boſphoꝝ maſ.ſic a natatu bouis dcm̄.¶Et urē.calētes ī aſſyria enim regione pſaꝝ uehemētior eſt ſol:ubi & Antonius dū ad cleopatrā uult reuerti morbo exercitū perdidit.Ordo eſt:& ego uiator libēs uiſam arētes harenas aſſyri littoris:& britānos feros hoſpitibus & cōcanū lætum equino ſanguine:littus ēt campoꝝ extremitatē ueteres dicebāt.Vir.Latet ingēs littore truncus: & cui littus arādum:cuiq; loci leges dedimus.¶Feros:ſhoſpitales.britāni.n.imolare hoſpites dicebanſ.¶Et lætū concant gens hiſpaniæ dicebantur:uel ut qdā uolunt thraciæ qbus:dum uinum deeſſet lacte & ſanguine utebanſ:de qbus ait Vir.Et lac cōcretū cū ſanguine potat equino.¶Viſam:in oībus ſubaudiēdū eſt:utcūq; mecum eritis.¶Pharetratos.g.geloni gēs ſcythiæ ſagittis potēs:Vir.Et gens illa qdem ſumptis aut tarda pharetris.¶Inuiolatus:iractus tutiōe muſaꝝ.¶Amnē:tanaim.de quo Vir.Turbidus & torquens.fl.h.h.¶Vos.ca.altū magnū:fortē ſiue triūpho ſublimē:ordo eſt.uos recreatis Pierio antro cæſarē:altū militia.Quærentē finire labores ſimul abdidit oppidis feſſas cohortes.¶Feſſas.hic nō laſſas ſed a labore queſcētes ad hyemādū enim de caſtris ad oppida ducebaſ exercitus.¶Abdidit:iterius recōdidit.¶Finire.q.l.neceſſitates bellorū ad p̄ſens reuelare.¶Pierio:muſico:ſecreto ut oſtenderet cæſarem poeticæ quoq; artis ſtudioſum.

¶POR.Seu tybur.ſupinū ſeu placide placuere baiæ:ſupinū inq̄ tybur ad ſitu eius mōtis aſpiciēs:nā in latere mōtis cōſtitutū ē.¶Veſtris amicū fontib9& choris:ſub bruto ſe militaſſe Horatius ſepe oñdit:& piclitatū cū ab Auguſto ptes eius fuſæ ſūt.qđ piculū nūc ait p̄ſidio muſarū ſe euaſiſſe.¶Deuota nō extinxit arbor deuota nūc euitāda ac p hoc execrabilis & deteſtabilis.¶Nec ſicula palinurus unda:oſtēdit ſe ēt ī mari circa palinurū pmōtoriū piclitatū.¶Vtcūq; mecū uos eritis p ubicūq; accipe:ut.n.ueteres nonnūq̄ p tali pticula pōebāt ut Vir.i.v. Cæſis ut forte iuuēcis: p ubi cæſis:& Oui.Quaq; fuit tellus illic & pōtus & aer.¶Nauita.i.nauigās.¶Et lætū eq̄no ſanguine cōcanū:cōcani:hiſpaniæ gens:uel ut alii dicunt ſcythe:quos oñdit eq̄no ueſci ſanguine:de qua Virg.ſic ait & lac cōcretū cū ſanguine potat eq̄no.¶Et ſcyti.iuio.amnē ſcyticū amnem tanai ſignificare uř iuiolatus āt ad ſupiores ſenſus p zeugma referēdū.¶Vos cæſarē al.mi.ſi.fel.co.abdi.op.ēt cæſarē altū inq̄t uos recreatis cū in hibernis cōſtituit exercitū p qđ ēt Cæſarē ſtudioſū fuiſſe poetice oñdit.

¶CHRI.Frigidū.q̄a in mōtibus poſitū ē.Sed & ī fœminino ēt gñe pferſ ut p̄neſte ſub ip̄a.Eſt āt poetarū ſeceſſu urbis uti:& in hyeme aprica ut baiæ ſunt:in æſtate mōtuoſa ſcolere. Nec caret rōne.q̄ ſe ī ſabinos ſub latū dicattāq̄ ſi ēt in pnoſticū fuiſſet:illū mecœnatis amicitiā acq̄ſiturū:p quā ſabinā uillā ſumpturus eēt. ¶Nō me.oñdit eos q muſis amici ſunt illarū tutela eripi ab oībus piculis. cōpone āt uerba: acies uerſa retro in philippis.i.cōflictis a brutianis apđ philippos acceptus nō extinxit me amicū uřis fōtibus & choris.¶Nec ar.deuo.i.execrabilis.Sed & de pugna ī philippis geſta.& de arbore iā accepiſti.¶Palinurus: pmōtoriū eſt a Palinuro gubernatore nauis. Aeneæ denoiatum:quē illic cæſum eē teſtaſ Vir. Locus non pcul helia urbe q̄ deinde uelia eſt dicta.Poſuit āt palinuꝝ pro tēpeſtate:quā in mari ſiculo iuxta palinuꝝ paſſus eſt. ¶Vtcunq;: quōcunq; ſiue in ſecūdis ſiue in aduerſis rebus mecum ſitis.neq; tempeſtātes marinas quas p boſphorum denotat:neq; in aquoſa & arida itinera.¶Aſſyrii:nam regio calidiſſima eſt.¶Bri.hoſ.f.hoſpites enim mactabant pro hoſtia:ait Acrō.Sed noſtra ēt tēpeſtate ſuperbiſſimi ſunt in ea īſula contra peregrinos:ſeq; ſolos homines putantes reliquos p brutis pene habent.De inſula iam dixi.¶Concanus.genus hoium ſcythicum eſt:paſtoriam exercet:& ſanguine ex equini cruris uenis ſubtracto & lacti pmixto ueſcunſ.ſeu p poculis utunſ.*Virgi.* & lac cōcretum cum ſanguine potat eq̄no.Sunt q credant hos ēt biſaltas uocari.Vir.Biſaltæ quo more ſolent acerq; gelonus Cum fugit in rhodopen.¶Scythicum amnē.q.d.extremas ptes ſcythiæ:quæ lōge lateq; portenditur.Intelligit aūt de tanai:qui ab extremis typheis ſub arcto conſtitutis oriens multas ſcytharū natiōes irrigat:paludēq; meotim facit:& ab aſia europam diuidit.Quod uero a muſis Octauianū recreari dicit oſtēdit principis ſapiam quā muſæ per doctrinas uarias dant.¶Finire.q.la.maxima laus in principe: q nulla alia eē bellū ſumpſiſſe uideaſ:niſi ut in pace liceret qeſcere.¶Antro pi.q.d.in ueſtra ſuauitate & amœnitate. Cōſtat ēt auguſtum poeticæ haud ignarum fuiſſe.

¶ANT.Vos almæ.i.ſāctæ muſæ.Lene cōſiliū.i.mite ſuaue iocūdū:p id āt ſapiam itelligit.¶Scim9 ut īpios:exēplis oñdit cōſilio res bñ geri.¶Titanas: idicat uires ſiñ ɔſilio uanas eē & aduerſas uti titāibus euēit.q uirib9 freti ī deos īſurrexerūt.¶Titana: titāis filios & terræ:q in deos . arma ſumpſere ſed montibus opp̄ſſi ſunt inde eoꝝ ſanguine & ex terra gigantes nati:qui ēt in deos irruere:ſed uicti ſunt.¶Qui.ordo eſt Qui unus æquo ipio regit &c.¶Terrā inertē:deſidē imobilē.¶Fidēs iuuētus:ordo eſt.illa iuuentus horrida fidens brachiis &c.¶Tēdētes: p cōtēdētes & conātes.¶Impoſuiſſe.pro imponere.¶Minaci.i.alto & īminēti.¶Peliō olympo: pelion olympus & oſſa ſunt theſſaliæ montes:ut ſcri.Solinus. Maro aūt li.i.g.ait.Cōatiter ſunt ipōere pelio oſſā.Scilicet atq; oſſæ frōdoſū iuoluere olympū. Ter pr̄ extructos diiecit fulmine montes.¶Sed qđ Typhoeus:oñdit uires ſine cōſilio nō pro-

Vos lene conſilium & datis:& dato
  Gaudetis almæ.ſcimus ut impios
  Titanas immanamq; turbam
  Fulmine ſuſtulerit caduco.
Qui terrā inertem qui mare temperat
  Ventoſum:& urbes:regnaq; triſtia
  Diuoſq;:mortaleſq; turbas
  Imperio regit unus æquo.
Magnum illa terrorem intulerant ioui
  Fidens iuuentus horrida brachiis.
  Fratreſq; tendentes opaco

Pelion impoſuiſſe olympo.
Sed qd typhoeus & ualidus mimas
Aut quid minaci porphyriō ſtatu:
Quid rhœtus euulſiſq; truncis
Enceladus iaculator audax
Contra ſonantem palladis ægida
Poſſent ruentes. hinc auidus ſtetit
Vulcanus: hinc matrona iuno: &
Nunquam humeris poſiturus arcū
Qui rore puro caſtaliæ lauit
Crines ſolutos qui lyciæ tenet
Dumeta natalemq; ſiluam
Delius & patareus apollo.

deſſe cōtra ſapiētes: de gigātibus uero latius uideto naſonē i met. ¶ Typhoeus typhō uel typhoeus triū ſyllabaꝝ cū eu di phtōgo i fine: nō āt cū oe diuiſa uel cōiūcta gigas fuit. de quo Seneca i octauia lqt nō tā ferrū tiphōa neglecto ioue irata tel lus edidit quondā parēs: hūc dicit lactantius iouē ꝑuocaſſe de regno hinc ab irato ioue fulmiatū & teſte Oui. li. v. meta. ſiciliæ ſuppoſitus eſt τυφοσ aūt ſupbia dicit τοφω incendo τυφοομαι inaniter iacto ſupbio. ¶ Enceladus titani & terræ filius fuit: & ætnæ ſubiectus: de quo Maro li. iiii. æn. ¶ Ruentes ſine cōſilio aliquo. Poſiturus arcū ſupius dictū ē apollinē: i dextra hēre gr̃as: i ſiniſtra ſagittas & arcū. ¶ Caſtaliæ. caſtalia fōs ē i pnaſo ad fines cuius fōtis delphi urbs locata erat Strabo. tpe ut ipē docet li. ix. pbꝯ uero ait caſtaliū fōtē eē delphis in apollinis oraculo q abluebat ipſam dei arā. ¶ Crines ſolutos ē. n. crinitus apollo. unde tibullus ait ſolis æterna eſt phœbo bacchoq; iuuentas: & decet intōſus crinis utrūq; deū. ¶ Lyciæ dumeta. lycon pandionis filius a ſe lycios appellauit ut ſcri. Strab. li. xii. ¶ Deliuse delo inſula maris ægei: cui imminet mons Cynthus ſublimis & aſper habebat delos templū apollinis & latōæ q ibi dianam ſimul & apollinem peperit. Auctor eſt Stra. li. x. ¶ Patareus: patara ciuitas eſt lyciæ maxima a portū hēt & templa plurima quod li. xiiii. Stra. ſcri. in ea: ut aiunt ſex menſibus anni apollinis dabantur reſponſa.

Typhō typhoeus

typhos

Caſtalia fons Delphi

Delos Cynthꝰ Patara

¶ ACR. Vos lene. p muſas. i. p ſtudiū lraꝝ itelligi uult mētē ſapia: roborari: lene. n. cōſiliū ſapiam ad philoſophiæ moderationē dicit. ¶ Scimus ut ipios titanas. Ordo ē: ſcimus ut ſuſtulerit ipios titanas caduco fulmine imanē turbā unus qui tēperat inertē terram: & uētoſum mare & q æquo imperio regit triſtia regna & urbes & diuos & mortales turbas. ¶ Titanas; hic p titanas oñdit uires ſine prudētia non ſolum uanas eē: ſed ēt aduerſas ſibi: unde & gigātum poſuit exemplū q irrationabili furore aduerſos deos arma ſuſtulerūt. ¶ Inertem aut quæ eos genuerit q uicti ſunt: aut q iacet ſp nec agitat aut fert motu: ut alia elemēta: ut Virg. deſpiciēs mare uelſuolum terraſq; iacentes. ¶ Triſtia: de ſtatu ſuo ſp ſollicita. ¶ Magnum illa terrorē itulerat ioui. Ordo ē. illa horrida iuuētus fidens brachiis & frēs tēdentes ipoſuiſſe pelion olympo intulerāt magnū terrorē ioui melius itelligit horrida iuuētus q horrida brachiis: ut Hic & aolidas geminos imania uidi corpora: aut brachia p uiribus accipienda ſūt. ¶ Tēdentes: contēdentes montibus montes iponere: ut Vir. Ter ſunt conati imponere pelio oſſam. Scilicet atq; oſſæ frōdoſum inuoluere olympū. ¶ Minaci ſublimi: eminenti ut mediæq; minās illabit urbi. ¶ Euulſiſq; t. tantæ. n. erat uirtutis: ut truncos arborū iaceret in hoſtes. ¶ Aegida. clipeū mineruæ. Vir. cōtra neptūnū & uenerē: cōtraq; mineruā Tæla tenens. ¶ Ruētes. inconſiderate uenientes. ¶ Hinc. i. ex una parte iouis. Auidus: pp ignis capacitatē. Virg. ilicet ignis edax ſūma ad faſtigia tecti Voluit. ¶ Qui. r. p. c. l. caſtalia fons lyciæ ubi apollo armētū dr̃ pauiſſe ſiue i mōte pnaſo: ut Vir. caſtaliā molli diuertit orbita cliuos cū parnaſum ſignificaret. ¶ Solutos. āt dixit ſignificās ſtudiū capillorū ut crinē fingēs. ¶ Dūeta: nemora: ſed pp aſperitatē loci dumeta dixit. ¶ Delius: delos iſula in q̄ natus memorat. ¶ Pathareus pathara ciuitas lyciæ in qua Apollo maxime colit ut ſtatius: Seu lyciæ patheræ exercent dumeta iugis.

¶ POR. Vos le. cōſiliū & datis & dato gaudetis almæ p muſas. i. p ſtudiū lraꝝ ad ſapiam corroborari mētē intelligi uult. Lene. n. cōſiliū ſapientiam dicit. ¶ Scimus ut ipios imanēq; turbā. hac pte q̄ſi oñdit uires ſine prudentia non tm̄ uanas eſſe: uerū ēt ſibi aduerſarias: p qd̄ pbat iſtud qd̄ ſupra dixerat. Vos lene conſilium datis & dato gaudetis. ¶ Fidēs. iu. h. b. Ordo ē fidēs brachiis iuuētus horrida. n. melius itelligit horrida iuuētus q̄ horrida brachiis. ¶ Fratreſq; tendētes opaco pelion ipoſuiſſe olympo. ¶ Tendētes p cōtēdētes: de hoc autē & Virgili. Sic loquit Ter ſunt conati imponere pelio oſſā. Scilicet atq; oſſæ frondoſum inuoluere olympū. Ter pr̄ extructos deiecit fulmine mōtes. Aut qd minaci Porphyrion ſtatu. Sic & Virgil. Mediæq; minans illabit urbi: niſi q & in ipſa corpis altitudine minæ quædā uidet eē atq; horror. ¶ Hic. a. ſt. u. auidū: uulcanū dixit pp ignis auiditatē. ¶ Nunq̄ hu. poſi. ar. poſiturus pro q nunq̄ ponet. ¶ Qui rore. p. c. l. c. caſtalia fons eſt i mōte parnaſo. ¶ Natalēq; ſiluā: natalē ſiluā nūc in qua natus eſt: Aliter diē natalem dicimus quo qs natus eſt. ¶ Delius & patareus appollo: delius a delo inſula dr̃. Patareus autem a patara urbe quæ eſt in lycia.

¶ CHRI. Lene cōſiliū: nā hūana & mitia & ab oi imanitate remota monet phia. Quapp rectiſſime delitiæ florētinæ Baptiſtas albertus dictitabat id pſtare lfas hoibus qd̄ aqua lupinis: Nā ut hoc leguminis genus aq̄ maceratū oēm amorem depōit. ſic pricipes bonaꝝ artiū ſtudiis deliniti mitiſſime iuſtiſſimeq; eos q ſuæ fidei cōmiſſi ſunt: ſp regūt: qd̄ noſtro hoc ſæculo in feltrano Federico parente tuo non ſine ſtupore tantas principis uirtutes admirātes manifeſto cognoſcimus: nec falſa eſt diuini Platōis ſnia. Beatas eē reſpublicas quoꝝ gubernatores philoſophēt. Sed redeo ad rē. ¶ Scimꝰ ut ſapiētiſſime docet muſas ꝑualuiſſe aduerſos gigātes ut oñdat uires nihil ualere cōtra ſapiam. Cū. n. narret uictos a diis gigātes: & ſuppliciū paſſos monet nō oportere uires carēt prudētia ſed illa eas eē moderādas: nā diis odioſa ſp ē imoderata potētia. ¶ Caduco: nā caduca ſunt q ſua ſpōte cadūt. ¶ Qui ten. i. p hæc oia oſtendunt deos oia curare. ¶ Inertē: q nō mouet: pprie inertes dicunt q nullis liberalibus artibus ualēt. Sed p deſidioſe & pigro dicimꝰ inertē. ¶ Triſtia: ſi de iferis itelligimꝰ recte dcū ē: oia. n. illic triſtia ſūt. Vir. Triſtes ſine ſole domos loca turbida. Si uero itelligit de regnis humāis dixit triſtia: q a metu ſollicitudieq; ſp plena ſunt. ¶ Vnꝰ nā diuiſa ſubſtātia unica ē: q apud nos in tres pſonas diſtincta eſt. ¶ Apud gētiles uero philoſophos tot pene noia hēt quot illius ſunt poteſtates: ergo nō eē

diderũt plures eẽ deos ſed eiuſdẽ dei plura poſuerũt noĩa. ¶ Turba: ãt doctrinæ ignara: ex nũero noluit nu- meꝫ deoꝝ iudicauit. ¶ Fidẽs inuictus: de gigãtibꝰ itelligit. quos fr̃es appellat: qm̃ ex terra orti ſũt quoꝫ fabu la iã enarrata eſt. Refert aũt heſiodus tellurẽ guttas ſanguinis q̃ ex amputatis cœli uirilibus a Saturno i ter rã fluxerũt cõcepiſſe: & inde Erines & gigãtes & eas nymphas q̃s melias appellãt pepiſſe. Sũt ergo fr̃es gigã tes. ¶ Sed qd typheus. enũerat ferociſſimos gigãtes: quos demõſtrat nihil ualuiſſe ſuis imanibus uiribus ad uerſus ægida palladis qa ut dictũ ẽ nihil ualẽt uires contra ſapiam nã uis exps cõſilii ex ſeipſa ruit Typheus quẽ & Typhaonẽ noiant imaniſſimus gigas fuit: hũc refert Lactãtius ꝓuocaſſe iouẽ in certamẽ de regno iup piter iliũ fulmĩe ꝓſtrauit. Atq; ætnã mõte ſupipoſuit: ut docet Oui. Vaſta gigãteis iniecta ẽ iſula mẽbris. Hic flãmã quã ex fulmĩe i ſe cõcepat euomẽs mõtẽ cõlumere nitit̃. Vir. tñ nõ ætnã ſed i arimẽ ſupſpoſitã dicit cũ ſonitu ꝓchita alta tremit duriſq; cubile iarime iouis ipſis iposta typheo & Luc. Cõditus iarimes æterna mo le typheꝰ. Minas uero & Porphyriõ & gigãtũ noĩa ſũt. ¶ Minaci ſta. miacl pugna: nã ſtare pugnare ẽ uel mina ci ſtatu. i. igẽti ſtatura: nã minari eminere ẽ Vir. Geminiq; minãt i cœlũ ſcopuli hic mine muroꝫ uel qd h fec ut ſtatoriã horrẽdã: & nullis uiribꝰ a ſuo ſtatu dimoueri poſſet. Enceladꝰ: aliꝰ gigas: quẽ maro ætnæ ſuppõit fama ẽ enceladi ſemuſtũ fulmĩe corpꝰ Vrgeri mole ac igẽtẽq; ilup ætnã ipoſitã ruptis flãmã expirate carmĩ nis: & alibi: extremã ut ꝓhibẽt cæo enceladoq; ſororẽ. ¶ Progenuit. p. c. & p. a. ¶ Audax. qa cõtra deos iſurgeret. ¶ Auidus uul. reſpexit ad naturã ignis: q oĩa exeſt. Vir. ſlicet ignis edax. ¶ Et nũ. p. a. apollo quẽ ſp arcũ gerẽt fingũt hic græce. ἀργυρότοξος. i. argẽteũ arcũ gerẽs dr̃. ¶ Caſtaliæ: fons i pnaſo ẽ apollini ſacer dictus a ca ſtalia puella. Hæc. n. adamata a phœbo dũ illius cõgreſſũ fugit in fontẽ pceps delata & nomẽ & uitã in eo re liqd ¶ Lyciæ: ibi. n. colit̃ & rn̄ſa dat. Vir. Nũc lyciæ ſortes: nũc ioue miſſus ab ipſo interps diuũ fert horrida iuſſa p auras, & alibi. Qualis ubi hibernã lyciã xãthiq; fluẽta Deſerit ac delon maternã inuiſit apollo: in quo uerſu ſcrib. Ser. Apollinẽ ſex mẽſibus hyemalibus apd̃ pateras lyciæ urbẽ rn̄ſa dare. Vnde illũ hinc paterecũ

Vis conſilii expers mole ruit ſuâ.
Vim tẽperatam dii quoq; ꝓuehunt
In maius, iidem odere uires
Omne neſas animo mouentes.
Teſtis mearum centimanus gigas
Sententiarum: notus & integræ
Tentator orion dianæ
Virginea domitus ſagitta.
Iniecta monſtris terra dolet ſuis:
Mœretq; partus fulmine luridum
Miſſos ad orcum: nec peredit
Impoſitam celer ignis ætnam.
Incontinentis nec tytii iecur
Reliquit ales nequitiæ additus
Cuſtos: amatorem trecentæ
Pirithoum cohibent cathenæ

appellat: & totidẽ æſtiuos in delo: ex quo delius dr̃. ¶ Nata lem ſiluã: cyntũ deli montem in quo natus eſt.

¶ ANT. Vis cõſilii exps: id ad gigãtes attinet. ¶ Vi. tẽparã: ad augu. hoc refert. ¶ Prouehũt. cõcẽdũt augẽt. ¶ Cẽtimãus gigas. Briareꝰ. i. ¶ Teſtis meaꝝ ſniaꝝ: q. d. uis ꝯſilii exps mo le ruit ſua. ¶ Oriõ dianæ tẽtator ſcr. Hygi. aliquos dicere orio

Orion na quũ dianæ ui uoluiſſe afferre: ab ea ſagittis eẽ cõfixũ: lde ad ſidera pp uenãdi cõſimile ſtudiũ relatũ: latiꝰ tñ diximus de oriõe i ode. xxviii. li. i. ¶ Iniecta mõſtris. Ordo ẽ: terra iie cta mõſtris ſuis dolet. i. gigãtibꝰ ipſius terræ filiis. ſup quos cecidere fulmĩe mõtes. ¶ Nec pedit ignis ætnã. Sẽſus ẽ q ætna enceladu ipoſita nunq̃ ab igne cõſumit̃: ut cõtinua encela

Tytius dus pœna afficiat̃. Oui. li. v. me. dicit eẽ Typheũ ſub ætna. ¶ Incontinẽtis titii: itẽperantis: dr̃. n. uoluiſſe latonæ uim inferre: hinc apd̃ iferos eius iecur aſſiduus uultur depaſci tur: de quo late Maro li. vi. ibi. Nec nõ & titiõ terræ oiparen

Pirithous tis alũnũ. ¶ Pirithoũ: fortis iliõis filius q cũ theleo ad infe ros deſcẽdit ut ꝓſerpinã rapet ſed ibi detẽtus eſt: de quo ul de Sene. in tragœdia herculis meminit & Diod. libro. v.

¶ ACR. Vis cõſilii exps: ignara gñalis ſnia ẽ nec ſpãliter p tinẽs ad gigãtes q robur corpis ſine prudẽtia piculoſũ ſit & inefficax. ¶ Vi tẽpatã uirtutẽ moderatã & iõ dicit iuuari: q uult ad auguſtũ reuerti q: & fortis erat & ſapiens: pq ad cul mẽ puẽit ipii. ¶ Idẽ odere uires. i. execrabiles diis ſũt uirtutes q oẽm iniqtatẽ aio meditãt. ¶ Teſtis. ſupiorẽ ſniam pſonaꝫ cõfirmat exẽplis. ¶ Cẽtimanus gigas. briareus: ut Vir. & cẽtũ geminus briareus. ¶ Tẽtator oriõ dianæ: oriõ uẽator fuit q ſtuprari cõatꝰ dianã eius ſagittis occiſus ẽ. ¶ Iniecta mõ. te. do. ſuis: dolet iqt terra q ita iniecta ẽ ſup gigãtes: ut eos quos filios eius uolũt ſuis mõtibus pmat ut Iuue. Vñ fit ut mali fraterculus eẽ gigãtũ. ¶ Mœretq; partus: Vir. Hic genus antiquũ terræ titania pubes. ¶ Luridũ. ſqualidũ & infemo colore fœdatũ. ¶ Nec pedit ipoſitã celer ætnã. Aetnã mõtẽ ſiciliæ encelado ſuppoſitũ quẽ ad pœnæ perpetuitatẽ ſp ardere cõmemorat ſicut & titii iecur a uulture indefeſſo paſtu non poſſe cõſumi: ut Virgi. Roſtroq; immanis uultur adunco immortale iecur tondens fecundaq; pœnis. Viſcera. nec fibris requies datur ulla renatis. ¶ In continentis: libidinoſi q latonã uoluerit ſtuprari. ¶ Tityus: gigas fuit in nouẽ terræ ingeribus cubans: ſic Vir. Per tota nouem cui iugera corpus Porrigitur. ¶ Pirithoum. c. reprimunt: reſtringunt: pirithous. n. conatus ꝓ ſerpinam rapere cathenis dicitur inodatus: ut Hi dominam ditis thalamo deducere adorti.

¶ POR. Vis cõ. ex. mo. ru. ſ. Hæc & generalis ſnia & ſpãliter pterea nũc ad gigãtes ptinet. ¶ Vim tẽp. dii quo p. in ma. Hoc ad auguſtũ uult referri quẽ. ſ. fortẽ intelligi uult: & doctũ p q ad ſublimitatẽ impii fama puenerit. ¶ Notus & ite. ten. ori. dia. & hic teſtis eſt meaꝫ ſniaꝫ accipe. Orion aũt dianã ſtuprare cũ tentaſſet ſagit ta eius occiſus eſt. ¶ Iniecta mõſtris ter. do. ſu. terra inqt mꝫ dolet filios ſuos gigãtes mõtibus ſuis ſe pmere. ¶ Nec pere. imp. ce. ig. æ. æthna mõs encelado ſuppoſitus ẽ quẽ uit quãuis ardeat nõ tñ abſumit̃ ut ſp eum p mat. ¶ Incontinẽtis nec tytii iecur reliqt ales. ¶ Incontinentis: libidinoſi. hic aũt adhortus eſt ꝓſerpinã uel ut alii aiunt Latonam ob quod iecur eius ſemp renaſcens a uulture conſumit̃. ¶ Amatorẽ trecentæ pirithoum cohibẽt cathenæ atq; hic ꝓſerpinam rapere tẽtauit: ob quod dr̃ cathenis inodatus eſſe apud inferos.

CHRI. Vis con.ex. Aurea ſnía:nam q̄to robuſtiores ſunt hoies:tāto maiore opprimunť ruina:niſi ualeāt ſapia:q̄ ſibi moderenť. Cōtra q uirib⁹ moderanť adhibito cōſilio & prudētia:eos deus ipe iuuat: q̄m illi non niſi iuſta tētāt. Audaces aūt cū ipia ſæpe & nefanda molianť:debitas tādē pœnas luūt. Cētimanus. pbat hoc exēplo gigātū:& eo℞ q maximis uiribus ipie abuſi ſunt. Sed de Briareo iā dictū ē. Integræ. Iuiolatæ. Orionis:& hoc i pte eius fabulæ accepiſti. Neq᷑ ptermiſſa eſt fabula gigātū. Luridū: pallēs atq᷑ nigrū & ſq̄llidū Oui. Lurida terribiles miſcēt aconita nouercæ. Suis. m. Nā mōſtruoſa ē gigantū forma:qa p mōſtro ii hēndi ſunt:q deo naturæq᷑ opponere ſe audēt. Nec pere. nā paulo ante dcūm ē enceladū ſiue typheū cōari ut igni quē ex fulmie cōcepit:ætnā exurat:ſed nō pōt. Incontinētis: luxurioſi. Neqtiæ ad. neqtia apd̄ latios uitiū ē qd̄ cætera oīa uitia cōplectať; Eſtq᷑ oppoſita frugalitati:q̄ uirtus oēs i ſe cōtinet uirtutes. Dr̄ āt neqtia q̄ ne qcquā i eo ſit:Nā uitiū priuatio ē bōi:& ppea nihil ē. Sæpe tn̄ p laſciuia atq᷑ libidine neqtiam capiūt. Proptius. Tūc ego neqtiæ dicerer eē caput. Oui. Te quoq᷑ inextinctæ cyllenæ cupidinis urunt. Neqtia ē q̄ te nō ſinat eſſe ſenē. Cic. in Verrē. Eſt mulierū morſu ueſtigia libidinis atq᷑ neqtiæ. Erit igiť laſciuia incōtinēs laſciuia:q̄ uerbis factiſq᷑ circa uenerea adhibeť. Pirithous nō ex nube ut cētauri:ſed ex coniuge ſua iuōis filius fuit. Cū aūt hippodamiæ nuptias celebraret. & Martē inhonoratū ptermitteret: iniecit Mars furorē in centauros: ut nouā nuptā raperēt:ſed tādē ſupati ſunt. Hic ſeu mortua hippodamia ſeu repudiata cū Theſeo cōiurauit nō niſi iouis filias in cōiuges hituros. Rapuit Helenā Theſeus:Deinde cū alia iouis filia in terris nō eēt: deſcēderūt ad inferos ut raperēt ꝓſerpinā. Sed infœlici euētu. Nā & Theſeus captus ē:& perithous a cerbero interēptus. Venitq᷑ deinde Hercules:& theſeū cathēis reuinctū liberauit. Cerberūq᷑ triplici uinculo. tria. n. colla erāt: ligatū ad ſuperos uſq᷑ ptraxit p eam ſpecum quæ in tenaro eſt. Vnde fabulanť herbas uenenoſas qbus is locus abūdat:ex cerberi ſpuma eſſe ortas. Volunt plæriq᷑ iſtos a rege moloſſo℞ cōiugē rape tentaſſe:& perithoū a cane ſuo interemptum. Teſeū āt in uinculis detentū eē donec Hercules acceſſerit:& cane interfecto Theſeū liberarit. Amatorem. inuidioſe dixit:quaſi q deas concupiſcere ſit auſus. Trecentæ. numerus pro numero.

Argumentum. ODES. V.

Ode. v. tricolos tetraſtrophos Auguſtum celebrat.

Caelo tonantē credidimus iouē
Regnare. pñs diuus hēbitur
Auguſtus adiectis britannis
Imperio grauibuſq᷑ perſis.
Miles ne craſſi coniuge barbara
Turpis maritus uixit. & hoſtium
Pro curia inuerſiq᷑ mores
Conſenuit ſocerum in armis
Sub rege medo marſus & appulus
Anciliorum & nominis & togæ
Oblitus æterneq᷑ ueſtæ
Incolumi ioue & urbe roma.
Hoc cauerat mens prouida reguli
Diſſentientis conditionibus
Fœdis:& exemplo trahentis
Perniciem ueniens in æuum
Si non periret immiſerabilis
Captiua pubes:ſigna ego punicis
Affixa delubris & arma

CANT. Hic ode auguſtū celebrat:ſcribit. n. hoies credere iouē regnare cœlo:qa tonat & fulminat. auguſtus uero p̄ſens diuus habebiť ſua uirtute ac potentia impio additis britānis & pſis. Arguit inde & hoc in auguſti maiorem laudem craſſi milites:q captiui hoſtiū puellas thalamo quoq᷑ iūxerant uitæ gratia: ſub regeq᷑ medo pugnabāt romanæ uirtutis & gloriæ penitus obliti:qd̄ agere non debebāt ſed potius pro libertate uel honeſta morte pugnare ſpreto oi terrore. Quod & regulus agendū eſſe cēſuit. quū a pœnis captus & in urbem legatus in ſenatu conſuluit nullo pacto captiuos permutandos aut redimendos eſſe: nam uera uirtus ſemel amiſſa nō redit unq̄. nec q ſemel captus eſt timore mortis poterit fortis eſſe iterū. n. capi ſinet ne pugnando occidatur ab hoſtibus. reguli demū fortitudinem cōmēdat. Cœlo to. ode eſt ſimilis nonæ. Cœlo to. Credidimus inquit iouē regnare cœlo q̄m tonat & fulminat:ſunt. n. potentiæ maximæ: & nulli niſi deo ꝓpriæ. hinc Lucanus ait. p fulmina tātū Sciret adhuc ſolū cœlo regnare tonantē. Adiectis impio britannis. ciuitates germaniæ:ut ſcri. Liuius cis rhenū & trans rhenū poſitæ oppugnatæ ſunt a Druſo. p illis igitur britānos poſuit poeta. nā iuncti ſunt & uicini. Perſis. Trāquillus de auguſto. ſic pthi quoque & armeniā uindicāti facile ceſſerunt & ſigna militaria. q̄ M. Craſſo & M. Antonio ademerāt: repoſcenti reddiderunt. obſideſq᷑ inſuper obtulerunt. p britānos aūt & perſas ab extremis orbis ptibus impio ſuo gentes ſubdidiſſe itelligit. Grauibus. moleſtis & pernicioſis nobis. Miles ne craſ. hoc arguit qa captiui potius uiuere in ſeruitute maluerint: q̄ pugnando pro libertate mori eſt āt ordo. an craſſi miles uixit turpis maritus barbara cōiuge & hoſtiū. ſ. cōiuge. Nā ſi bar. fu. dū Craſſi modo nō hoſtiū decentius foret. Appia: in lib. Particos ſcribit. cum Craſſo ad. xx. milia hominum īteriiſſe. x. clades milia in ptātem redacta eſſe. De craſſo ēt plura uideto ode. ii. li. i. Pro curia. exclamandi interiectio atq᷑ dolēdi dolet. n. poeta q̄ romana curia id dedecus toleraret quæ ſp ad laudem & gloriam tetenderat id uero propter craſſum & eius comites diciť. Inuerſiq᷑ mores. hoſtes. n. romāis dominabāť. Marſus & appulus. hos italiæ populos quia ſtrenuiſſimi erāt p cūctis nominat Ancilio℞ rege numa ſcutum e cœlo decidit quod ancile:uocauit eo q̄ ab omni pte reciſum eſſet:ut ſcribit Oui li. iii. Faſto℞ reſponſum ē poſtea ab haruſpicibus Ancile illic orbis impium fore ubi ancile conſiſteret. ne igiť ab hoſtibus reciperet: undecim ſimilia mamurius fabricauit q in templo martis ſeruabanť. Duodecimq᷑ ſacerdotes a numa inſtituti ea collo ſuſpēſa ferebant ſaltantes canenteſq᷑ ēt. Hinc ait Oui. dicto libro. iam dederat ſaliis a ſaltu nomina dicta. Armaq᷑ & ad certos uerba Salii canenda modos fuitq᷑ reuerentiæ maxime ſaliorū collegium: hinc aphricāus eorū unus fuit:patricii. n. erant ut Lucanus oſtendit dicens quæ lecta iuuentus patricia ceruice mouet. Anciliorū. i. dignitatum:nam ſalio

rum collegiũ maximæ reuerentiæ erat;uel ancilioꝶ.i.romani impñ.reſponſo.n. aruſpicum ubi ancille ſerua retur orbis impium erat.¶ Nominis:famæ & gloriæ romanæ ubiq; notæ.¶ Togæ:erat hæc ꝓprie romanorũ: Vir. Gentemq; togatam.illi uero milites dimiſſa toga parthorum ueſtibus utebant̃.¶ Aeternæ ueſtæ:p hanc religionem intelligit.ueſta aũt urbis romæ cuſtos erat quã uirgines ſeruabant igne ꝑpetuo: de qua legito ode .ii.li.i. Incolumi ioue.i.auguſto quẽ ioui comparauit ibi præſens diuus habebit auguſtus &c.¶ Vel incolumi ioue.i.capitolio iouis ſede.¶ Vrbe roma:pro qua potiẽda multi externi mortem etiã ſubierũt.¶ Hoc cauerat ꝓuiderat:inq̄t regulus hoc:ut romani milites captiui redẽptionem ſperarẽt minime:ſed potius pro libertate mortem quoq; ſubirent.¶ Diſſentientis:diſcordantis.¶ Conditionibus fœdis:tã turpibus & inhoneſtis: ut.ſ. captiuorum ꝑmutatio fieret uel redimerẽtur.nam ſub hac ſpe pugnãtes nulli acriter agerẽt ne occiderentur:

Regulꝰ ¶ Immiſerabilis:non miſerabilis.¶ Signa ego punicis:uerba ſunt reguli apud ſenatum:nam regulus romanorum impator a carthaginenſibus duce xantippo lacedæmonio captus eſt primo bello punico apud carthaginem cũ q̄ngẽtis:ut ſcribit polybius li.i.deīde præſtito iuramẽto redeũdi niſi rem peregiſſet:ab ipſis carthaginenſibus ad ſenatum ro.miſſus ẽ:ut captiui hinc inde ꝑmutarentur:fœduſq; fieret par & æquum nec eẽnt romanis inferiores. Vbi in urbẽ aduenit regulus domum uxorem & liberos uidere & alloqui noluit tanq̃ indignus quia captiuus erat:diſſuaſitq; ſenatui captiuoꝶ permutationem uel redemptionem.nec æquas leges accipiendas contra maiorũ exempla.inde nauim ingreſſus ad carthaginẽſes redit; a quibus acerrime tortus ẽ ad mortem:de quo plene legito Syllium li.vi & ode.xii.li.i.¶ Signa romana.ſ.nobis ablata militum ignauia.

¶ ACR. Cœlo tonantem. Lucanus. Per fulmina tm̃ Sciret adhuc ſolũ cœlo regnare tonãtẽ.ergo ſi famæ in q̄t tantũ magnitudine deos credimus:quãto magis de auguſti diuinitate credẽdũ eſt. cuius uirtutẽ & potẽtiã nõ audiri aſſerit:ſed uideri.ordo ẽ.auguſtus adiectis britãnis impio & grauibus pſis:hẽbit̃ ꝑ ſis diuus:ꝑ has gẽtes ab ultimo occidente uſq; ad orientẽ cõtinuaſſe impium:ꝓuincias acquirendo cõfirmat auguſtũ.¶ Grauibuſq; pſis:ꝑnitioſis ꝓ morte craſſi & cæde romanorũ.¶ Proh.c.exclamatio dolẽtis:curiæ eſt quæ tam indignum caſum ꝑtulerit.¶ Proh.m.q̄a minuerũt famã ſenatus:ideo autẽ dedecus Craſſi commemorat: ut plus auguſtum faciat eminere. In uerſos autẽ dixit mores hoſtium: q̄a uictores erant.non q̄ iam nõ eſſent ſub romanorum iugo poſiti.¶ Marſus & ap.cõmemorando milites romanos ſignificat q̄ ad bellũ pſicum profecti & cum Craſſo ſupati uxores a uictoribus ſuſceperunt ut uitã mererent̃: & uelut ꝓpriis in ſedibus omnem iam ætatẽ agerẽt.hi.n.milites apud romanos clariores erant.ut Hoc genus acre uirũ marſos pubemq; ſabellam. ¶ Ancilioꝶ nominis &.t.ancilia arma romani de cœlo meruiſſe pro uirtutis inſigni dicebant̃: & ideo hæc arma ꝓ uirtute:pro dignitate togã poſuit.¶ Aeternæ.u.æterni ignis:q̄ in ara eius indefeſſe colebat̃: ut uos æterni ignes & nõ uiolabile ueſtiũ reſtor.n.¶ Incolumi ioue &.u.r. quaſi diceret ſtãte mũdo aut ſaluo capitolio uel rerũ natura & romana urbe.non.n. mirũ ſi roma capta & capitolio diruto cõſeneſcerent ſub rege medo: ſed incolumi capitolio & urbe roma turpiſſimũ eſt cõſeneſcere ſub hoſtibus armis.¶ Hoc cauerat mens ꝓuida reguli.i.hoc ꝓuiderat ne quis uitã ex captiuitate ſperaret:ſed potius ꝓ libertate moreret̃. Captus.n. regulus a pœnis impator romanus dum ꝓ cõmutatione captiuoꝶ romam ab afris miſſus fuiſſet hãc ſniam in ſenatu dixit.ne captiui aut cõmutarent̃: aut redderẽtur:& in poſterũ diſciplina militaris tali exẽplo deperiret nec militi ſpes alia ſalutis niſi in armis fuiſſet:unde milites craſſi:q̄ reguli diſſimiles animo erant.uitã captiuitate pepigerũt.¶ Fœdis:turpibus q̄ captiuos afroꝶ ꝓ ſe reddi noluiſſet.¶ Perniciẽ ueniẽs in æuũ:in futurorum pniciem proceſſuram ſi tale duceretur exemplum romanis non pereuntibus:qui capi poterant.¶ Immiſerabilis.tanq̃ nõ eſſent digni miſericordia in bello capti.i.niſi pubes captiua immiſerabilis periret ꝓ eſſet pernicies ueniens in æuum.¶ Signa pro punicis.allocutio reguli in ſenatu de turpitudine & inertia captiuoꝶ.

¶ POR. Cœlo tonãtem credimus iouem regnare. Famæ ſoq̄t de iouis magnitudine credimus q̃to magis de auguſti credẽdũ ẽ:cuius uirtutẽ & potẽtiã nõ audimus ſed uidemus.¶ Adiectis britãnis impio grauibuſque pſis.ꝑ has gẽtes ab ultima occidẽtis plaga uſq; ad oriẽtalem ꝑ cõtinuationẽ adiunxiſſe impio ſuo terras auguſtum intelligi uult.¶ Miles ne craſſi barbara.cũ magnitudinẽ reꝶ geſtaꝶ auguſti cõmemoraſſet idignat̃ eos q̄ ſub craſſo militauerant oblitos romanæ uirtutis apud pthos reſediſſe turpitudinẽq; captiuitatis æquo aĩo ferentis.¶ Turpis maritus uixit ad hoſtiũ proh curia inuerſiq; mores cõſenuit. Sic ordinãdum. & hoſtiũ ſoceꝶ in armis cõſenuit. Nam illa ꝑ exclamationẽ ꝑ mediũ ẽ q̄ græce διάμεσον illata eẽ dicunt̃.¶ Pro curia inuerſiq; mores poeta autem hoc cum dixiſſet:ita ne hoc romanus fecit:o mores inuerſi eſtis:& o curia q̃ indignas res paſſa es ſub rege medo. Medum ſuo more pro partho poſuit.¶ Ancilioꝶ & nominis & togæ oblitus æternæ ueſtæ:per ancilia & ueſtã ſacra ac religiones Romanas uult intelligi:æternã autẽ ueſtã ꝑp æternos quĩ ĩ ara eius colunt̃ ignes dixit.¶ Incolumi ioue.mire icolumi ioue:ac ſi diceret ſtãte mũdo icolumi reꝶ natura. Hoc cauerat mens prouida reguli:ne quis.ſ. uitam captiuitate ſperaret: ſed potius pro libertate moreretur. ¶ Diſſentiẽtis conditionibus fœdis:q̄ captiuos afrorum noluit pro ſe reddi.¶ Exemplo trahentis perniciem ueniens in æuum.perniciem hunc ꝓceſſuram in futurũ tempus:ſi exemplũ:tale iudicet.¶ Si nõ periret ĩmiſerabilis captiua pubes.i.ſi non periſſent captiui quorum nemo eorum miſereri deberet.¶ Signa ego punicis affixa delubris.hæc uerba ſunt reguli diſſuadentis ne permutatio captiuorum fieret; indicat autem indignatione quantum turpitudinis militibus romanis eſſet cum facile ſe captiuitati tradere uiderentur.

¶ CHRI. Cœlo tonantẽ credimus iouẽ Mirificũ carmẽ:& miro artificio atq; argumẽto compoſitũ. Nã ad præclaras laudes Auguſti adiũgit ſaluberria ad recte uiuẽdũ ſuis ciuibus ꝓcepta. Vituperat.n.animi ignobilitatẽ:q̄ multoꝶ malorũ in republica cauſa eſt. Sũmiſq; cõtra laudibus exemplo Reguli inuictum animi robur & fortitudinẽ laudat.¶ Cœlo tonãtẽ.c.i.r. Ex iis quæ ꝓueniũt a Ioue illũ regnare credimus: nunq̃ tamẽ uidemus. Auguſtũ aũt præſentẽ intuemur:deũq; cognoſcimus:ex imortalibus beneficiis ĩ nos collatis: cũ & britãnos & parthos ſuperauerit.¶ Præſens:uel quia nõ eſt ꝑ fidẽ:ſed quaſi uiuens. Vnde alibi. Præſentiq; tibi

diuinos largimur honores.¶ Vel præſens.i.fauens:Virgi.Nec tam præſentes alibi cognoſcere diuos.¶ Britannis.hi ab auguſto per druſum priuignum ſuperati ſunt. Britāniæ inſulæ dictæ ſunt : quas deide orcades appellarūt ſecūdū aliquos.¶ Perſis:parthis ergo Biſq; tridēphatas utroq; a littore gētes.De parthis:iā diximus. Sed hoc addā ipos oli fuiſſe ſcytha℞ exules:qđ uocabulū īdicat.Nā ſcythæ exules pthos uocāt.Hi inter aſſyrio℞ medo℞:perſarūq; gentes obſcuriſſimi fuerūt.Eo℞ deinde īperium ab Arſace uiro incertæ originis:ſed multis uirtutibus pclaro initiū habuit:eoq; puenit:ut nō ſolū ſe pares romano īpio geſſerit : ſed & uictores tribus bellis laceſſiti euaſerint pthi.Deniq; Octauianus maieſtate impii potius q̄ armis ſubegit. Et Suetōius demōſtrat φ pthi Auguſto facile ceſſerūt.Nā ſigna militaria q̄ craſſo &.M.A.ademerāt poſcenti reddiderūt: & obſides pbuerūt.¶ Miles ne.c.Exēplo iſto℞ oñdit q̄ turpis ſit puſillanimitas.cū iſti q ex exercitu craſſi relicti erāt:maluerint turpiter ſeruire:q̄ uiriliter occūbere.¶ Turpis.m.nā ſeruus uxorē barbarā ſumpſit. Q đ illi ignominioſum fuit.¶ Miles.intellectio eſt.Ponit.n.ſingularē p plurali.Vir.Atq; armato milite complēt. ¶ Pro curia in.u.q.m.Exclamatio ex dolore eſt.φ cōtra maieſtatē curiæ romanæ ita mores puertiſſent.¶ Cōſenuit.auget uituperationē a diuturnitate:cū cōtra faciendū eſſet.Nā breue ſit qđ turpiter audes.¶ In armis.nā ut refert Iuſtinus:parthis ſcythicus mos eſt in armis:exercitūq; maiori ex parte ex ſeruis cōficiunt.quorū uulgo nulla manumittendi facultas eſt.Ac per hoc oībus ſeruis naſcētibus ī dies creſcit numerus:hos pariter ut liberos curāt & ſagittare magna induſtria docēt : Locupletiſſimus ut qſq; ē ita plurimos eqtes in bello regi ſuo mittit hoc itereſt īter ſeruū & liberū.qa extra exercitū liberi oīa negocia equo circūuecti obeūt. Serui nō niſi pedibus eunt.Deniq; cū.M.Anto.qnqoagita eqtū milia occurriſſent: ſoli quadrigēti ex iis liberi fuerūt. ¶ Inuerſiq;.m.nā qa alios ī captiuitatē:abducere ſolēt:nūc ipſi aliis ſeruiunt neq; temere dixit inuerſos mores qa a moribus uirtutes uitiaq; ſunt.¶ Medo.p ptho ut apulus & marſus p romāo pacorus aūt fuit a quo craſſiana clades accepta ē.¶ Ancilio℞:de his dictū ē.ſed hic ancile poſuit p oraculo qđ cū ancili datū ē ibi fore īpiū ubi fuiſſet ancile.Dolet igitur φ tanta ai ignobilitate affecti ſint:ut ſeruire turpiter q̄ ægregie pugnare maluerit:ergo p rōana fortitudine poſuit.¶ Et to.i.rōani nois:q tot natiōes ſubiugauerāt.¶ Aeternæ ue.admirat̃ igit̃ quō potuerint obliuiſci fortitudinis qđ ſignificauit p ancilia: & ptiæ:id.n.fuit toga q̄ ita romano℞ erat ut palliū græco℞:un̄ Vir.Genteq; togatā:& religiōis ſuæ ptiæ:q̄ expſſit p ueſtā.¶ Aeternæ.qa nūq̄ extiguebat̃ ignis ī tēplo ueſtæ.Vir.Vos æterni ignes & nō uiolabile ueſtrū Teſtor numē ait.¶ Incolumi ioue: ſtāte capitolio ubi iuppiter colebat̃.q.d.nō deſerta urbe a ſuis diis.¶ Aliq legunt ico.io.i.ſtāte mūdo.Ignominioſiſſimū ergo illis ē φ florēte ex oībus ptibus impio ro.ipſi oēm aium depoſuerint. ¶ Hoc ca.exēplo ſui hāc cautionē cæteris demonſtrauerat:ne quis ſpē in captiuitate reponeret:ſed potius in honeſtiſſima morte. Sed de regulo narrabimus:q̄primū nobis occurrit.¶ Mens nō.n.ſenſu & appetitu q ſp ad uoluptatē corporis cuncta refert; ſed mēte:q̄ ad oīa recta & hōeſta īducimur:rē iudicauit:& publicā utilitatē priuatæ ptulit.¶ Prouida.is pudus ē:q nō pñtibus ſolū ſed futuris cōſulit.Ergo regulus ſuo exēplo id pſtare uoluit.ne qs ī futu℞ ciuis poſt habita cura publica ſibi priuati cōſuleret.¶ Diſſentiētis ſoe.c.nō.n.placuere cōditiōes carthaginēſiū.qb9 cupiebant ſenē cū paucis turbæ iunio℞ repēdere.nā hæ cōditiones trahebāt ſuo exēplo pnicīē publicā ī futurū: qa reliq quoq; impatores ſi capti fuiſſent exēplū ſuū ſecuti pmutari captiuis uoluiſſent.ergo nō ſolū erat res pnicioſa ad pñs:uerū ēt & in futu℞.¶ Si nō.p.im.c.p.nā ſi tūc captiuo℞ pmutatio fcā fuiſſet cæteri deinceps in futuris pliis capi q̄ iterfici maluiſſent:qa ſpaſſent pmutatiōnē.Nō ergo dixit trahētis pnicīē abſolute:ſed trahentis ſi nō piret captiua pubes.¶ In æuū ueniēs.i.futu℞.¶ Exēplo.nā ſi facta fuiſſet tūc pmutatio oēs deide captiui illā rurſus futurā ſpaturi eēnt.¶ Immiſerabilis.nulla miſericordia digni.quoniā ſi hō eſſe mori uoluiſſent nō turpiter ſeruiſſent.¶ Signa.hæc reguli oratio eſt.& ponitur in genere deliberatiuo.diſſuadet ergo permutationē primum a turpitudine:qa turpe ſit eos redimere.q ī cæde arma hoſti tradiderūt . & ultro brachia poſt terga reuincienda præbuerunt:& multis cladibus oppreſſis carthaginenſibus : & paulo ante intra urbem oppreſſis non ſine agrorum populatione permiſerunt ut in pace degerent.

Militibus ſine cæde dixit
Direpta uidi:uidi ego ciuium
Retorta tergo brachia libero
Portaſq; non clauſas & arua
Marte coli populata noſtro.
Auro repenſus ſcilicet acrior
Miles redibit.flagitio additis
Damnum.nec amiſſos colores
Lana refert medicata fuco.
Nec uera uirtus quum ſemel excidit
Curat reponi deterioribus.
Si pugnat extricata denſis
Cerua plagis.erit ille fortis
Qui perfidis ſe credidit hoſtibus.
Et marte pœnos proteret altero

CANT. Militibus romāis.ſ.Dixit regulus ſupple.¶ Tergo li.quū liberi eſſent & ſe tutari potuiſſent: uel libero.i.nudo exutis armis reiectoq; ſcuto.¶ Portas.n.c.ſpreto oī nſo terrore tanq̄ uictores.¶ Arua coli.adeo tuti eē aphri uidēt̃ φ arua nſo plio uaſtata colūt.p id aūt romanorū militū accuſat ignauiā φ capi ſe pmiſerunt nō repugnātes.¶ Repēſus.redēptus.¶ Scilicet.certe loquitur ironice.¶ Flagitio.i.decori eo℞ qa capi ſe permiſerunt. deberentq; ppria uirtute potiuſq̄ auro ſeipſos liberare.¶ Additis.d.ſoluēdo.ſ.pecuniā pro eo℞ redēptiōe: quod facere nō debetis. ¶ Amiſſos co.i.albos.& priſtinos optia ē ſimilitudo.¶ Medicata ph.i.tincta infecta & colorata.nā φυκος phucus color dr̃. ſunt & q̄ uelit eē purpureū colorē.Deterioribus uilibus & illis q oli boni deteriores effecti ſunt.¶ Sic pu.ex.d c.p. Senſus ē.φ ſicut cerua expedita & liberata rhætibus & laqueis fugiēdi morem non mutat:nec pugnat unq̄ ſic accidit illis q ſemel captiui fuerint facile.n.capi iterum ſinent non repugnando hoſtibus timore mortis malūt.n.ſub ſeruitute uiuere q̄ pugnādo honeſte mori:bene aūt timidis ceruā cōparat.¶ Erit.i.ſ.irōice loqt̃.¶ Altero.ſecūdo ſequēti.¶ Loca.zonas & laqos.¶ Hic.ſ.miles ters.¶ Vnde.u.l.quo Phucus

pacto euadere poſſet.pugnando quidē uiriliter euadere potuiſſet.¶ Pacē.d.m.i.pugna abſtinuit exorata pace ab hoſtibus : hic captus ē:hoſteſq; nūc pace fruunſ. uictores.n.ſunt nřo℞ militū ignauia.¶ O.p.o dedecꝰ. Regulꝰ idē cū dolore exclamat magna carthago.Ea.n.ielita erat reguli cū & alio℞ clade altior effecta ē. id uero ait regulꝰ quo i captiuo ſenatus odiū & iuidiā moueret.

¶ACR. Militibus.ſ.e.d.ut ſuorum ſignificaret ignauiam:nec eos redēptiōe dignos:nudatos eos ſine cæde & cōmiſſiōe pugnæ dixit armis:ut Cur āteiubārreor occupat artus . Libero aut nudo dixit aut q cū igēui eēnt ne occidereſ fuire uoluerūt & ligari.¶ Portaſq;.n.c.i.afros ñ timētes & q̄ſi iā uictores recolētes agros quos cū exercitu romāo ipe uaſtauerat.¶ Auro.r.l.m.a.re.p ironiā dicit ſub hoc ſenſu. Ergo fortior miles ꝓcedet ad pugnā ꝑcio redēptus:& ſignat nō poſſe i aciæ fortiter ſtare militē: q uiuere redēptiōe didicerit:aut certe acrior ad uitia redibit.i.deterior redēptus:uelut q culpā hauſerit dāno.¶ Flagitio ad.d.i.& cōtra cōſuetudinē rōanā & diſciplinā ē:ut milites ꝑcio nō uirtute libereſ. ¶ Neq; amiſſos colores.l.r.m.f.Sicut fuco iqt lana medicata ad priſtinū iā nō pt colorē reuerti. ita miles uitio captiuitatis ibutꝰ ad priſtinā nō pōt redire uirtutē.Nec uera uirtus:atq; ait Vir.Quōdā ēt uictis redit in ꝑcordia uirtus: ſed ſniæ nō ſemp generale ſunt.ſed iterdū ꝓ negocio℞ q̄litate firmanſ.¶ Nec uera uirtus.iuiolata:icorrupta Repōi: reddi reſtitui.¶ Deterioribꝰ:deterior a bono peior a malo dicius.¶ Extricata.expedita:liberata & ē ſēſus.ſicut cerua plagis erepta cōſuetudinē nō pōt mutare ſugiēdi:ita & miles:q ſe ꝑfidiæ hoſtiū cōmiſerit conſtātiā pugnādi hēre nō poterit.¶ Plagis.rætibus:plagæ āt ꝓprie:funes retiū ſunt.¶ Proteret.cōteret.altero reſtaurato bello ad ꝑliū nō reuertiordo ē.q iners ſentit lora ſtrictis lacertis & timuit mortē reſtrictis lacertis.i.uinciri ſe ꝑtulit timore mortis ꝓteret pœnos altero marte.Si cerua pugnet extricata denſis plagis.Hic ī bello. ¶ Inſcius.ignarus re℞ & p hoc ignarus q neſciat uitā uiro forti potius de armis ſperādā.¶ Pace.d.m. Qui iāq̄ i pace ſe hoſtibus credit dū ſe debuerit armis tueri.¶ O pudor.romano℞.o.exclamatio dolentis. ¶ O magna.c.magna.n.carthago ab accolis uocabaſ: ſed hic eā poeta dedecore romano℞ maiorē ait factā.¶ Altior italiæ.r.indignatio romani ducis: q nō uirtutibus urbis eōtulit carthaginē:ſed ruinis & miſeriis fortior crederet non in rebus præclaris.

¶POR. Et arua marte coli populata noſtro.uidi inqt pœnos agros ſuos colere:q agri iam a nobis ante fuerant uaſtati.¶ Auro reppēſus.i.acrior miles redibit.ironia cuius ſenſus ualet . fortior redibit miles ad pugnā ꝑcio redēptus:qđ ſignificat nō poſſe fortiter i acie ſtare militē q didicerit uictū ſe poſſe uiueſ. ¶ Flagitio addi tis dānū:turpitudini inqt romanæ q p ignauiā militū accidit inſup uos adiūgitis damnū pecuniæ:qua eos redimere uultis.¶ Neq; amiſſos colores lana refert medicata phuco ut lana iqt medicata.i.infecta nūq ad priſtinū redit colorē:ita miles ibutus uitio captiuitatis nō erit fortis.¶ Et marte Pœnos ꝓteret altero.i.ite℞ conſtitutus ad pugnā hoſtis ꝓdierit.Hic unā uitā ſumeret inſcius pacē duello miſcuit.¶ O magna carthago ꝓbroſis altior italiæ ruinis.Sic uocabaſ carthago magna quā ait dedecore & dolis romanorum altiorem factam.

¶CHRI. Libero ter.nā adhuc ī ſua ptāte erāt milites:& poterāt uel armis ſe defendere uel morte ſeruitutē fugere:uel libero tergo.i.ipſi liberi & nō ſeruiles:ex quo maiorē cōſequunſ ignominiā.¶ Retorta.ut religarēt. ¶ Auro rep.uel cū iterrogatiōe ē.aut qđ magis credo:cū hironia ē ꝓnunciādū:ut ſit ſnīa q ſemel acrimoniā & uehemētiā animi remiſerit nūq̄ illā reſumptu℞.Hirōia ē cū aliud uerbis ꝓnūcieſ aliud mēte itelligaſ. Virg. Scilicet is ſupis labor eſt ea cura quietos; Sollicitat.Dānū.Nā i futu℞ nocebit exēplū . ¶ Nec am.c.queadmodū natiuus color nō redibit cū ſit infecta fuco:ſic uera uirtus nūq̄ in hos redibit. ¶ Medicata:curata & poſuit participiū uerbi deponētis l paſſiua ſignificatiōe.Fucus herba q̄ ueſtes tingunſ:ſed ꝓ oi adulterino colore capiſ. Eſt & fucus apis ſine aculeo:& q nō mellificat: neq; opam aliq̄ ꝑbet i faciūdo ope:niſi q ad fouēdos fœtus cōcaleſaciendo adiuuat.Ergo apes tādiu ſecū eē patiunſ: donec fœtus educāt:deide ne mella alieno labore parta cōſumāt:pellūt. Vir. Aut agmie facto ignauū fucos pecus a ꝑſepibus arcēt.¶ Deterioribꝰ.i.ipſis q iā deteriores facti ſunt:qa ai generoſitatē depoſuerint.¶ Si pu.ſnīa ē. Erit ille fortis:q fuit ita imbellis: ut nō ſolū:hoſtibus ex pauore ſe crediderit ſed pfidis ēt hoſtibus:q datā fidē nō ſeruāt. Erit i q̄ fortis:ſi cerua extricata ex plagis pugnat: Sed cerua nūq̄ pugnat:quāuis ſit exēpta plagis:ergo nunq̄ erit ille fortis. Eſt aūt optia ſimilitudo. Nā queadmodū ex timore irretiſ cerua:ſic iſte miles ex timore ſe hoſti ligandū ꝑbuit.¶ Extricata.expedita. euoluta.¶ Græci.n.τῆσ τριχὸσ capillos dnt.Vñ ē itricare inectere ipedire:& ē trāſlatio a rebꝰ: q̄ iter capillos inuolutæ nō ſine difficultate ideſoluūſ.Cuius cōtrariū ē extricare.¶ Perfidis.nā pœni fide fragi ſūt. ¶ Lora. uincula.¶ Inſcius unde ſumeret uitā:nā ſi ſuiſſet conſcius rei militaris ſumpſiſſet uitā:unde timuit mortē: nā uiriliter pugnando euaſiſſet icolumis cæſo aduerſario.¶ Pacē.d.m.nam in ardētiſſima pugna ſe dedendo pacē petiuit. ¶ Duello:bello:nā priſci duellū dixerūt qđ duabus ptibus de uictoria cōtendētibus dimicaretur. Inde pduelliones quos nunc hoſtes dicūt.Nā hoſtis apud antiquos pegrinū ſignificabat: ſed hūanitatis cā inceperūt inimicos publicos hoſtes q̄ſi pegrios uocare.¶ Sed paulatim nomē a mitiori ſignificatiōe in duriorē defluxit:Sūtq; i hoc græcos imitati:q & ipi publicos inimicos ξείνουσ appellauerūt:Home.i.iiii.iliados [illegible] ξεῖνοσ [illegible]. Verum ξεῖνοσ græce.hoſpes eſt :& peregrinus. ¶ O pudor.exclamatio ad īdignationem excitandā.¶ Altior.nobilior.¶ Probroſis ignominia.q.d.non ſua uirtute nobilitata eſt carthago ſed noſtra inertia.

Qui lora reſtrictis lacertis
Senſit iners.timuitq; mortem
Hic unde uitam ſumeret inſcius
Pacem duello miſcuit:o pudor
O magna carthago probroſis
Altior italiæ ruinis.

Martia Reguli

¶ANT. Pudice cōiugis . apud Syllīū uxor marcia īqt . Quo fers greſſus nō pūicus hic ē regule quē ſugias.carcer ueſtigia nři Caſta tori domus:& patriam ſine crimine ſeruat. ¶ Inuiolata la. ſemel hic iterumq; qđ oro Pollutum ē nobis &c.¶ Fertur pudi-

Fertur pudicæ coniugis oſculum
Paruoſq; natos ut capitis minor
A ſe remouiſſe:& uirilem

Toruus humi poſuiſſe uultum:
Donec labantes conſilio patres
Firmaret auctor nūq̄ alias dato.
Interq; merentes amicos
Egregius properaret exul.
At qui ſciebat quę ſibi barbarus
Tortor pararet: non aliter tamē
Dimouit obſtantes amicos:
Et populum reditus morantem.
Quam ſi clientum longa negocia
Diiudicata lite relinqueret
Tendens uenafranos in agros.
Aut lacedęmonium tarentum.

cæ.poetæ uerba ſunt:qbus reguli fortitudinē celebrat. Cōiugis oſ.martia reguli uxor apud ſylliū.li.vi.refugiēti eam regulo ait. Non ego cōplexus & ſanctæ fœdera tædæ:Coniugiū ue petu:patrios dānare penates Abſiſte:ac natis fas due concedere noctem. Hos inter fletus iunctus ueſtigia pœnis. Limine.ſ.t.q̄ſtuſq; reliq̄t. Capitis mi.i.ſtultus & iſanus:uel tāq̄ ſeruus.nā captiuꝰ erat hinc iuuit matronā romanam & filius ingenous oſculo deturpare.Capitis āt diminutio ē ſtatus cōmutatio: ut q̄ndu liber efficit̄ ſeruus.Eſt āt triplex diminutio capitis.maxia media:& minima. maxima dr̄ quū ciuitas amittit̄ nec libertas retinet̄ . quū deferē qs in inſulā:quū ſeruus efficit̄. Humi.p.u.id egit ne illoꝝ aſpectu:& fletu moueretur. Virilē uultū.i.grauē & ſeuerē: non muliebrē. Labātes.incertos qd agerēt . Alias:alio tpe q̄ nūc:q s.n. cōtra ſeipſom conſuluerat ꝓ reip.ſalute. Egregius exul.i.inclytus & glorioſus uoluit.n potius ægregie exul eſſe q̄ turpiter redimi. Atqui:certe reguli fortitudinem cōmēdat:qui ad certos cruciatus cū laude redire maluit q̄ i pr̄ia turpiter eē & cū infamia ſi captiuus redēptus eſſet uel permutatus. Barbarus tor. De pœna reguli.Videto in ode.xii.li.i.uideto ēt ſylliū li.vi. Dimouit.obſ.amicos.Syllius li.vi.ait de regulo uolenti repetere carthaginē poſt habitū conſiliū.Patrias ꝓperabat ad horas.Proſequit̄ uulgus:p̄res:ac plāctibus .i. gens.Perſonat:& luctu cāpus: reuocare libebat.Interdū:& iuſto captū retinet̄ dolore. Diiudicata lite.finita & cōpoſita lite. Venaſranos in agros. Venafrū eſt cāpanoꝝ mediterranea ciuitas ut ſeri. Ptolomeus li.iii.ibi oleum optimum.teſte Stra.li.v.erant & amœna loca. Lacedæmonium tarentum:duce phalanto lacones tarentum appollinis oraculo condiderunt de quo multa ſtra.li.vi.nos etiam latios.ode.xxviii.lib.i.

Capitis diminutio

Venafrum

ACR. Fert̄ pudicæ cōiugis.ad augmētō uirtutis ptinet q̄ caſtā ꝓ patria regulus cōtempſit oxorē. Impudica.n.iure potuit contēni.indecorō.n.duxit matronā romanam ſeruū hoc eſt captiuō oſculo dignum putare.Neglexit etiam paruos filios:qui pro ætatis infirmitate miſeratiōnē patris mereri potuerit. Vi capitis minor.ut inſanus:minuratio eni cerebri aporiam īfert. Toruus.terribilis.ut Vir. Optima toruæ forma bouis ideſt in terrā deiecto uolru ne ad effectum aſpectu traheret̄.Nunq̄ alias dato.qualē ſententiā nemo unq̄ de ſe dediſſet. Aegregius.glorioſus:qui exulem ſe eſſe maluerit:q̄ iſamia redimi & ē occultum antitethon .nam mœrentibus egregiū exulem oppoſuit.Mirum eſt ergo ut cæteris pro ſe mœrentibus ipſe cōſtans animo probaret̄. At qui ſciebat quæ.ſ.b.Qui hac ſecuritate uoluntatis ſuæ impleto cōſilio rediret ad pœnam cōtemnens certa ſibi & promiſſa ſupplicia:tāquā īpetratis iniunctis negociis uel ad ociū reuerteret̄:uel ad præmiū. Et populum.ſ.romanum:cū illi populus reſiſteret ad africā properāti:tā ſecuro & pertinaci animo ipſe oēs deſeruit q̄ ſulet qs relictis negociis amicorū aut cliētū litibus definitis ad prædia ſua ꝓficiſci ꝓpter uoluptates q̄ſi uolēs moleſtiis carere. Venaſranos. Venafrū ciuitas campaniæ eſt:unde eſt uenafranos:ad amœnitatis autem exemplum delitioſas poſuit ciuitates. Lacædemonium.a lacedæmoniis conditum.

POR. Fertur pudicæ cōiugis oſculū paruoſq; natos ut capitis mior ab ſe remouiſſe.affirmat̄ regulus cū romam captiuus deductus eſſet a pœnis:auerſatus uxoris oſculum dicens inhoneſtum matronæ eū eſſe qui ſit inſaniæ captiuitatis damnatos i.ſerous ſactas maritum agnoſcere.bene ergo additum pudicæ coniugis:ne putaret illū ideo oſculū cōiugis auerſatū.q̄ de pudicitia eius iniquius ſenſiſſet.Donec labantes cōſilio patres firmaret auctor nūq̄ alias dato.generaliter accipiēdō.ſ.qualē ſniam nēo unq̄ de ſe tuliſſet. Et uirilē toruus hōi poſuiſſe uultū.i.ad humū uultū deiecīſſe.uirilē aūt uultū ad uirtutē aī eius cū hoc faceret referēs dixit. Agregius ꝓparet exul:hoc ē glorioſus:q ſe exulē maluerit eē.q̄ cō iſamia redimi.& eſt occultō antitethon. Mœrentibus amicis ægregiū exulē oppoſuit.q̄ figura eā uim habet ut oſtēdat ingens miraculū fuiſſe i hoc q̄ cum amici pro eo mœſti eſſent.ipſe tamē lætus ad hoſtes redierit. Quam ſi clientū lōga negocia:cū populus inquit eī obſiſteret:ne in africā portaret̄ nō aliter eos reliquit q̄ ſolent principes ciuitatis negociorum diiudicatis iuribus uel prolatis rebus ocioſa mente urbem relinquære feſtinantes in prælia ſua.

CHRI. Fert̄.hactenus demōſtrauit inuictū aīum reguli ex ſua oratione:quæ q̄uis ſit in genere deliberatiuo:tamen acceſſorie eſt ēt demōſtratiuū cum inuehatur in inertiā captiuoꝝ.nunc eādem generoſitatem ex iis quæ egit:oſtēdit.Fert̄ eni remouiſſe a ſe oſculū cōiugis:Magna ꝓfecto animi cōſtātia:q̄ cariſſimā uxorē cōtēneret:pudicā præſertī:nā ipudicā facile erat ſpernere. Paruoſq; natos.extremū aī robur.Nā ꝓfecto duꝝ eſt abſtiere qn eas i cōſpectu filioꝝ:ſed durius oenīētes illos abigere:duriſſimū ſi puuli ſint:quoꝝ ætas cū aliēa opa egeat etiā hoſtibus miſerabilis ſit. Capitis mior.i.capite diminutus.Eſt eni apud iuriſcōſultos diminutio capitis triplex:quaꝝ maxia eſt capitis diminutio redigi in ſeruitutē. Toruus.quaſi iperſuaſus & pene iis īfenſus:quia ſnia illū deiicere uellēt.Sic Vir.Talibus æneas ardentē & torua tuentē. Virilē.qui ne uultu qdē qcq̄ de uirilitate minuiſſet. Poſuiſſet humi.qd ſignū eſt aī nō pſuaſi.& i ꝓpoſito pſeuerātis.Vir. Diua ſolo fixos oculos auerſa tenebat. Labātes.uacillātes:& quaſi i captiuoꝝ fauorē ex cōmiſeratiōe ꝓnos.Res iaudita q̄ ſuā calamitatē æquo aīo ipſe ferret:q̄ ii ad quos nullū eēt incōmodū puētuꝝ. Auctor.qa ipſe q̄ pmutatio nō fieret auctor fuit. Cōſi.nō al.d.nā qs ea cōſoluit:q̄ cōtra ſe ſint. Interq; mœ.a.e.pr.ex.Snia ē:q̄uis obſtarēt amici:& retinere lachrymis cuperēt:ille ne dubitabūdos qdē paululū ſubſtitit:ſed ꝓgreſſus ē:imo ꝓperauit:ne forte iteri patrū ſnia īmotaret̄:& ꝓpabat exul.q.d.q ſciret nūq̄ ſe reuerſuꝝ. At q ſciebat.nā pœnorū crudelitatē nō ignorabat:& ſe ad idubitata ſupplicia reuerti nō dubitabat:& tñ ita trāqlle ab urbe ꝓficiſce

baſ:ut ſolēt q̄ relinquūt ſuo℞ cliētū negocia poſt litē diiudicatā uacui curis ī uillā ſuā al relaxādi gr̄a diſce-
dere q̄ ſit aut in uenafrano aut in tarentino agro. ℂ Quare autē lacedæmoniū tarentū dixerit: iam ſcriptum eſt.

Argumentum. ODES. VI.

ℂ Ode Sexta tricolos tetraſtrophos hortatur romanos ad religionem.

Delicta maiorū īmeritus lues
Rōane dōec tēpla refeceris
Aedeſq; labentes deorū &
Fœda nigro ſimulacra fumo
Diis te minorem q͛ geris imperas
Hinc oē principiū. huc refert exitū
Dii múlta neglecti dederunt
Heſperiæ mala luctuoſæ
Iam bis meneſis & pachori manus
Non auſpicatos cōtudit impetus
Noſtros: & adieciſſe prædam
Torquibus exiguis renidet.
Pene occupatam ſeditionibus
Deleuit urbem dacus: & æthiops
Hic claſſe formidatus. ille
Miſſilibus melior ſagittis.
Fœcunda culpæ ſæcula nuptias
Primū inqnarūt & gēus & domos
Hoc fonte deriuata clades
In patriam populumq; fluxit
Motus doceri gaudet ionicos
Matura uirgo & fingitur artubus
Iam nunc & inceſtos amores
De tenero meditatur ungui
Mox iuniores quærit adulteros

ℂ ANT. Hortat̄ romanū populū ad religionē. Ne maio℞ de
licta amplius luat. Dii nāq; neglecti malis plurimis italiā affe-
cerāt. romanorūq; exercitus ſæpe cladē fuerat paſſus. oſtendit
poſtea adulteriis fuiſſe matrimonia cōtaminata. Inde degene-
res natos eſſe & á maio℞ uirtutibus diſſidētes. pcedēteq; tem-
pore nequiores uitioſioreſq; gigni. ℙ Delicta maiorum. ode eſt
ſimilis nonæ li. i. ℙ Lues. purgabis. ℙ Labentes. nō labantes per
a legēdū eſt: ſecūdus. n. pes iābus eſſe debet. Si labātes p a lege-
res pyrichius eſſet. labo. n. labas pria breui legit̄: labor laberis
longa. ℙ Diis te minorē. ordo eſt. iperas q͛ geris te minorē diis:
hoc eſt. qa deos colis. ℙ Hinc. a deo℞ cultu. ℙ Omne pricipium
.ſ. fuit tibi imperādi. notādū tamē hic q͛ i. tollit̄ ſcādēdo ſicut ī
ſemiuſtus &c. ℙ Huc refer exitū. ad deos ēt finem referto. hoc
eſt cole deos ut prius & imperabis. ℙ Hic oē principiū. Orta ſe-
Romu- ditione inter romulum & remū tondendæ urbis uiſum eſt am
li augu- bobus: ut oīa materno auo permitterēt. itaq; iuſſit ille ut iudi-
rium ces deos facerent utrū eo℞ coloniam deducere: & iperio potiri
oporteret: ſtatutaq; eis die ſedere ambos iuſſit. ſeparatos alte℞
ab altero ī quibus uellēt ſedibus ſacriſq; prius q̄ uiderētur diis
peractis bonas aues obſeruar̄: & utri prius meliores aues appa
Rēi au- ruiſſent hūc dominū eſſe coloniæ. hīc Romulus in palatino re
gurium mus ī auentino auguriū acceperunt. auctor eſt Dionyſius lib. i.
rōæ ini- ubi romanas hiſtorias tractat. apparet itaq; romam a deorum
tium cultu pricipiū habuiſſe romulus inde ſacra ēt multa iſtituit ce
orodes lebrāda. ℙ Iā bis moneſis & pacori manus. orodes parthorum
Pacor9 rex paco℞ & phraatē filios habuit. pacoro artabaxis armenio-
Phraa- rū regis ſororem deſponderat. quo poſtea mortuo phraates pa
tes trem aconito oppreſſit: pacori aūt nuptiæ factæ fuerunt paulo-
Surena poſt craſſi mortem. qui dolo oppreſſus fuerat a ſurēa ductore
exercitus orodis erat eni genere diuitiis & gloria regi ſecūdus
fortitudine uero & robore inter parthos ætate ſua fere primus:
Vētidi auctor Apianus in libro parthico. ubi etiā ait qūo pacorum re
us gis filiū magnas parthorū copias in ſyriā ducētē uentidius cir-
ca cyriſtum occurrēs pepulit pacoroq; īter primos occumbēte
magna ſtrage eos afflixit. quod opus inter cætera memoratu di
gna oēs fere calamitates: q̄s romani ſub craſſo pertuliſſent uin-
Iabiēus dicta ſuſtulit. ℙ Iam bis. poſt craſſi mortem parthi duce labie-
Didius no qui pōpeianarum partium fuerat in ſyria: uicerunt didium ſaxā. M. Antonii legatum: inde uniuerſam eam
Saxa prouinciam occuparūt. qđ liuius ſcribit li. cxxvii. ℙ Meneſis. in apiano eſt muneſes: ſcribit. i. quū phraates oro
Mune- dem patrem iteremiſſet regnūq; ſibi uendicaſſet plurimos partho℞ aufugiſſe. qđq; muneſes uir clarus & po-
ſes tens ad antoniū pariter fuga peruenit fortunā ſuā themiſtocli aſſimulās. deinde permittente Antonio iterum
phraate regi inhæſit. ℙ Nō auſpicatos cōtudit ipetus. in libro parthico ſcribit apianus hoc pacto. Ferūt die il-
Craſſi lo craſſum nō ut romanis iperatoribus mos fuit purpurea ornatū ueſte: ſed nigra indutū proceſſiſſe: eāq; quū
omina animaduertiſſet imutaſſe. ex ſignis ēt nōnulla ueluti infixa uix magno labore ab auferētibus trahi potuiſſe. q̄
Nō auſ- ex cām irridēs craſſus agmen properare iuſſit &c. ℙ Nō auſpicatos: cōſul anteq̄ in expeditionē iret: cape auſpi-
picatus cium ſolebat. nō auſpicatos ergo. i. infœlices & quaſi auſpiciis repugnātibus. ℙ Et adieciſſe. ordo eſt. & renidet
adieciſſe torqbus exiguis prædā. ℙ Renidet. gaudet. ℙ Prædam. romano℞. l. ℙ Torquibus. ſ. eorum qui exigui
erant. Seditionibus habitis certe īter cæſarē & pōpeiū: & tūc iter auguſtū & brutū ac caſſiū & ſex. Pōpeiū. po
ſtea cū. M. Antōio. de quibus late ſuetonius. ℙ Dacus. Daco℞ incurſiones auguſtus coercuit tribus eorum du-
cibus cū magna copia cæſis. ℙ Aethyops. ægyptios itelligit: qui cū cleopatra & M. antonio cū auguſto pugna-
rūt apud Actiū. ℙ Hic claſſe formidatus. cleopatra. n. & antōius duxerūt ī auguſtū nauis pugnaces qngētas. ut
ſcribit plutarchus. cōtra q̄s pugnauit auguſtus nauibus. ccl. de quo latius epodo nona. ℙ Fœcūda culpæ. plēa
ſceleris. oſtēdit adulteria fuiſſe prīas ſcele℞ cās. ℙ Nuptias. cōiugia. ℙ Motus doceri. arguit puella℞ praua &
uana ſtudia. Motus ionicos. græcos & laſciuos ſaltus. iones. n. primi id genus iuēnerūt. iones āt athenis pfecti
ſunt: ut ſcri. Pli. li. v. ℙ Fingit̄ artubus. cōponit̄ ad geſtus. ℙ Inceſtos: īhoneſtos: & turpiſſimos. ℙ De tenero un.
ab ipſa tenella ætate. i. ab ipſa īfantia iūgit ſe coæuis ſuis etiā cōſanguineis. ℙ Mox. deinde ubi nupta eſt. iunio-
res uel ſuo uiro: uel iuniores. i. grandiores ſi uolueris ad ſuperiora reſpicere. nam in infantia coæuis hæſerat.
ℂ ACR. Delicta maio℞ peccata romano℞. ℙ Refeceris iſtauraueris. ut Vir. Sp. n. refice. ac ne poſt amiſſa req
ras: Ante ueni. ℙ Fœda. aut ſculta aut p nimiā uetuſtatē ſordētia. ℙ Diis te minorē q͛ geris iperas: hoc eſt q̄nto
te minorē diis geris: tāto diis iperas. nā cultu deo℞ romā creuiſſe refert: & ſumpſiſſe principiū a deorū cultu:

eãdem ſuadet fœlicitatē debere uſq; ad exitū cuſtodire. Hic oē principiū. hoc ex tradita pſuaſiōe ſumptū: ē q̄
aiūt pœnas i poſteros exptes ſæpe differri: q̄s maiores effugerūt: ita eos nō ſua: ſed maiorū culpa pcelli. ☞ Dii
multa neglecti reddiderūt heſperiæ. frequēter. n. romāi duces nō addicētibꝰ auſpiciis dimicātes grādi exerci
tus clade ſupati ſunt. ☞ Iā bis moneſis & pachori manus. Moneſis & pachorus reges perſaꝶ fuerūt aduerſus
quos romani cōtra numinū uoluntatē pugnauerūt infœliciter. bis aūt parthos uictoriā retuliſſe ob hoc di
xit qa ante craſſum & poſt deciū ſextū cum exercitibus ſuis occiderūt. ☞ Nō auſpicatos. icomitatos diis cōtē
nētes auſpicioꝶ neceſſariā ueritatē. ☞ Et adiecisſe. i. ex præda romanoꝶ torq̄s ſuos pondere auxiſſe uictores.
☞ Renidet ſplendet: eo q̄ reparati torques & maiores facti ipſa nouitate fulgerent. ☞ Pene occupatā ſeditioni
bus deleuit urbē. occupatis. n. ciuili bello romāis data eſt occaſio hoſtibus cōmouēdi bella: & ægyptiis: quos
poeta æthiopas appellauit ꝓpter bellum cleopatræ. ☞ Dacus: germanus: ut aut cōiurato deſcendens dacus ab
iſtro. ☞ Fœcūda culpæ ſæcula. n. p. i. ſæcula ēt ſanctū m̄rimonioꝶ fœdus per adulteria aſſerit corrupiſſe: ide
fieri ut inutiles cōſiliis publicis & probis actibus generent. Quidam. n. uolūt ipm auguſtū tāgi his uerſibus
qui alienam cōiugem tulerit & genus bonū patris ſanguinis alieni coitus admixtiōe polluerit. ☞ Ionicos: græ
cos. ipſi. n. primi ſaltationē membroꝶ geſtibus inuenerunt. unde poſtea pātomimi facti. ☞ Et fingitur artubus.
componiſ: ut & corpora fingere lingua: ſignificat aūt p hoc iſtitui meliores ſaltus. ☞ De tenero. m. u. i. ab ima
tura & prima ætate. ☞ Meditatur: autem exercet. ut Virgili. nec iam furtiuum dido meditatur amorem.

℄ POR. Delicta maioꝶ imeritus lues. Hoc ex tradita pſuaſione ſcriptū eſt: q aiunt pœnas ipoſteros expen
dere ſæpe quas maiores effugerint. ☞ Donec refeceris. Pro donec reficias. ☞ Hinc oē pricipiū. ſubaudiēda ē ex
triſecus particula: habes. & eſt ſenſus. hinc oē principium impri habes. q̄ deos colas ergo ut imperiū pſeuerē
pſeuera deos colere. ☞ Iam bis moneſis & pacori māus. hi parthoꝶ reges fuerūt. bis aūe parthos retuliſſe de
nobis uictoriam dixit. quia & craſſum antea & iū deciū Sextū cum exercitibus occiderant. ☞ Et adiecisſe pdā
torquibus exiguis: & præda quam nobis detraxerūt torques ſuos exiguos ante ampliaſſe gaudēt. hoc. n. nūc
ſignificat renidēt. poene occupatam ſeditionibus deleuit urbem Dacus. ſeditiōibus inq̄t diſtrictum populum
romanum ex occaſione poene barbari deleuerūt. ☞ Fœcūda culpæ ſæcula noſtræ. ſ. nuptias primum inquina
uere. per nuptias iquinatas uult oſtēdere nos ex ipſa culpa progeneratos ac merito nihil rectum i uita facere.
☞ Hoc fonte deriuata clades. In patriam populūq; fluxit. turpes inquit coitus fœminaꝶ deſcendūt in liberos
quoq; deinde in remp. ☞ Motus doceri gaudet ionicas. i. molles ſaltus quos primi iones iuenerunt. ☞ Et fingi
tur artubus. artubus legendū quia nō uenit a nominatiuo artes ſed artus ſignificat aūt per id molliores ſaltus
puellas diſcere turpes & libidinoſos motus rerum uenerearum. ☞ De tenero meditaſ ungui. hoc prouerbium
de græco eſt quod dicunt ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων quod ſignificat a prima infantia.

℄ CHRI. Delicta maiorū immeritus lues. Grauiſſimū oino præceptum: & quo nullū ad bene beateq; ui
uendū grauius utilius ue eē poſſit. Monet. n. ut religionē obſeruēt cūctaq; romano impio aſſirmat deorū bene
ficio: quoniā religionē ſemp coluerūt ꝓueniſſe. In bella aūt & calamitates non niſi qa deos quādoq; neglexe
rint icidiſſe. Addit q; iccirco iuuētutē degeneraſſe. quoniā ex adulteris ſit matribus concepta. ☞ Delicta: pecca
ta o deliquēdo. Oē. n. peccatū ex eo ē q uiā rectā relinqmus. ☞ Lues. ſolues. Eſt āt tractum q oēs pœnæ apud
priſcos pecuniarie eēnt. Eſt āt luo a græco uerbo mutata u in. u. Nā λύω dicit apud ipſos. Lues ergo delicta. i.
ſolues pœnas p delictis. ☞ Immeritus: quoniā nō tu ſed maiores tui ſcelera cōmiſerūt. ☞ Romāe. itelligit oēs
romanos. Sic. Vir. Tu regere impio populos rōanæ memēto: uel Auguſtū ſignificat: quē ut refert Tranqllus.
Cōſtat ædes ſacras aut uetuſtate plapſas: aut incēdio aſſumptas ita reſtauraſſe: ut p lateritio ope marmoreū
polueri. ☞ Aedes. i plurali priuatoꝶ dicunt: in ſingulari deoꝶ: ſed poeta ut plura tēpla oñderet pluralē aſſū
pſit: & ut ambiguitatē tolleret addidit deoꝶ. ☞ Labētes. nā exhauſta cædibus urbe propter ſyllana marianaq;
primo bella: ac rurſus pp cæſariana atq; pōpeiana multa templa deſerta ſunt; multa etiā uictoꝶ auaritia dire
pta: ex quo paulatim cadere cœperūt. ☞ Fumo. ſitu uetuſtatis: uel fumo cōtracto ex ignibus ſacrificiis adhibi
tis. ☞ Simulachra; imagines ſunt: q ſimulent illos: quoꝶ cā factæ ſunt. Ergo fœda fumo qa neglecta nō fuerāt
purgata. ☞ Diis te. m. q. g. im. ueriſſima ſnia. Nā ꝓpterea bona cōſeqmur: qa grati i deos ea ab illis recognoſci
mus. Eſt āt gerere ſe minorē diis nil aliud: q̄ recognoſcere non noſtris uiribus: ſed diuino munere fœlicitatē
conſequi. Cōtraria faciūt ſuperbi: q ſuæ prudētiæ & robori oia arrogant. ☞ Hinc omne. p. nā & Romulus pri
mus romāæ urbis auctor multas cerimonias inſtituit: & multa ſacrificia. Huic ſucceſſit Numa: quē nemo i ſa
crificiis adæquauit: tantaq; fuit ex religione huic regi auctoritas: ut nullus ex finitimis populis q̄uis a romulo
irritatis: q illo regnāte romanos fines irrūpere auſus ſit. Propterea refert diuus Auguſtius deū miſertū eē po
puli romani ob ipſius circa deos ſinceritatē: q̄uis falſa eēt religio. Voluiſſeq; ut p̄mia q̄ in futura uita ſuſcepiu
ri nō eēnt; in pſenti ſuſciperēt. ☞ Huc. u. ex. depone negligentiā in deoꝶ cultu: qua i calamitates multas incidi
ſti: & refer te ad illud initium: unde tot ꝓuenerūt bona. ☞ Dii neglecti. pbat exemplis q̄tū nocuerit neglecta
religio. Nā craſſus quoniā tēplū hieroſolymitanū diripuiſſet a parthis cū omni exercitu cæſus ē. ☞ Iā bis. pri
mo ꝓpter Craſſum. Secūdo ꝓpter Labienū Antonii legatū: qui i ſyria a pthis cū oi exercitu deletus ē. ☞ Mo
neſis & Pacorus reges pthoꝶ fuerūt. ☞ Nō auſpicatos: ꝓpterea cōtudit: qa nō bonis auſpiciis bellū geſſerunt.
Nā cōtra auſpicia rē geſſerant. Dicimus rē auſpicatā: q auſpiciis pbata eſt. Vnde daſ uitio Mācino qui cū a lit
tore ſolueret iturus contra numantiā non obtemperauit uoci: q fuit Mancine mane. ☞ Torquibus ex. Torques
appellabant aurea ſiue argentea ornamēta: q circa collū gerebāt milites. Torquē aūt tā maſculinū q̄ fœmini
nū pferūt. Hic apud romanos dictus eſt Torq̄tus Mālius ille: q deuicto a ſe Gallo torquē detraxit. Refert er
go poeta pthos ipos q prius exiguos torques haberēt effeciſſe illos maiores adiiciēdo illis p̄dā. i. aurū ex p̄da
direptū. Māus ergo pachori renidet adiecisſe p̄dā torqbus. i. reſplēdet ꝓpter fulgorē torquiū: q ampliores fa
cti ſūt ex p̄da: quā illis adiecerūt. ☞ Pene Dacus & æthyops. Intelligit exercitū. M. Antonii: quē ex gentibus oc

cidētalibus aduerſus octauianū iſtruxit:& quo pene auguſtū uicit.Hoc aūt bellū pp illoꝝ ſeditiones cœnit.
Quod aūt multos populos in hoc bellū traxiſſet Antonius:his Vir.uerſibus apparet.Hic ope barbarica: ua-
riiſq; Antonius armis Victor ab auroræ populis:& litore rubro Aegyptū uireſq; orientis:atq; ultima ſecū ba-
ctra uehit.Hæc āt bella pp diſcordias ciuiles orta ſunt:q̄ dnr ſeditioes.Eſt.n.ſeditio q̄ſi ſeorſū itio:cū ciues i
diuerſas factiões abeūt.¶ Daci.cū Antonio uenerūt a ſcythia & ab Octauiāo:de qbus i uictoria Octauiāi me
minit Vir.Indomitiq; daci & pontē idignatus araxes.¶ Aethyops.q ægypto cōterminus ē.Iſti āt Cleopatrā ſe
cuti ab auguſto uicti ſūt.Vir.Deſup ois eo terrore ægyptus:& indi.Ois arabs oēs uerterūt terga ſabæi.¶ His
claſſe.forte de auguſto itelligit:q claſſe p̄ualebat.Antōius āt terreſtribus copiis. Sed tn̄ ut Cleopatræ obtem-
peraret q̄ naues ſuas mirifice exornauerat: ppterea q̄ cōſpici uolebat:bello nauali cōtēdit.Vel hic.ſ.æthyops:
quē p ægyptio ponit:qm̄ ut dixi:claſſem iſtruxerat Cleopatra.¶ Ille dacus.ſ.Melior fortio uel doctior.Nam
bonū p docto capi demōſtrat Vir.his uerſibus.Cur nō mopſe bōi q̄m cōuenimus ambo Tu calamos inflare
leues:ego dicere uerſus.¶ Primū inqnauere.nā ēt i ſæculo argēteo adulteria fuiſſe dicunt. iuue.Viderūt pri-
mos argētea ſæcula mechos.¶ Nuptias:q ſacræ ſunt & i tutela iunonis: q̄s uiolare cōtēnere eſt deos.¶ Inqna-
uere.cōmaculauere.& ifecere.Snia ē q populus natus ex adulteriis prio familias deide p̄riā inqnault .¶ Hoc
fonte.hoc pricipio.¶ Deriuata:māſit i trāſlatiōe.Nā deriuare ē aquā e fōtibus p riuos deducere.¶ Clades:nā
ſūma pnities ē luxuria ciuitatibus:iuue.Seuior armis Luxuria incubuit uictūq; ulciſcit orbē.Et alibi.Nullū
crimē abeſt facinuſq; libidis:ex quo Pauptas romana pit.¶ Fluxit.& hic quoq; māſit i trāſlatiōe.nā aq̄ꝝ ē flue
re.¶ In patriā.nā nō ſolū priuatim:uerū ēt publice obeſt libido.Nā illa eneruat hoies & aīos cōſiliis iutiles &
corpora bello ibecilla gerūt.¶ Motus ionicos.ſaltatiōes laſciuas: q̄s turpe erat romanas mulieres addiſcere.
Permittebant qdē antiq aliquā mulieribus ſaltatioñē:ſed incōpoſitā & nulla arte emendatā Quapropter Sa-
luſti.dixit.Pſallere & ſaltare pluſq̄ pbe par eſt.ionicos aūt.i.nō graues. Nā apud græcos triplex erat muſicæ
gēus.Doricū graue & modeſtū. Corynthiū leue & laſciuū.ionicū mediū ſiet hæc.Sed fere i oibus artib9 ſic
ſe res habebat apud græcos.Ergo & i edificādo:ut placet Vitruuio:cōſtituebāt tēpla corynchio genere. Vene
ri flore & proſerpinæ & reliqs laſciuioribus nūinibus.ionico aūt genere Iunōi Dianæ & ſimilibus. Dorico de
mū ioui & Marti:& q illis ſimiles ſt.¶ Matura.nubilis. Vir.iā matura uiro.iā plenis nubilis āni s.¶ Meditat.
exercet.¶ Inceſtos.illicitos & laſciuos.¶ De te.un.a primis annis.

Inter mariti uina.neq; eligit
Cui donet impermiſſa raptim
Gaudia luminibus remotis.
Sed iuſſa coram non ſine conſcio
Surgit marito.ſeu uocat inſtitor
Seu nauis hiſpanæ magiſter.
Dedecorum præcioſus emptor.
Non his iuuentus orta parentibus
Infecit æquor ſanguine punico:
Pyrrhumq; & ingentem cecidit
Antiochum:annibalemq; dirū
Sed ruſticorum maſcula militum
Proles ſabellis docta ligonibus
Verſare glebas.& ſeueræ
Matris ad arbitrium reciſos
Portare fuſtes:ſol ubi montium
Mutaret ūbras.& iuga demeret
Bobus fatigatis:amicum
Tempus agens abeunte curru
Damnoſa quid non imminuit dies
Aetas parentum peior auis tulit
Nos nequiores mox daturos
Progeniem uitioſiorem

CANT. Inter mari.ui.i.iter ipas nuptias & cōuiuia nuptialia.
¶ Neq; eli.oſtēdit q adulteria cōmittebāt nō clā remotis lumini
bus:ſed palam quoq; ēt uiro iubēte.ſicq; dānat maritos ſimul de
quibus & iuue.ait.Doctus & ad calicē uigilāti ſtertere naſo: &c.
¶ Iuſſa:uel a cupidine uel amatore uel ipſo uiro.¶ Inſtitor:mer
cator aliqs.¶ Magiſter:rector & gubernator.¶ Dedecorum:adul
terioꝝ.¶ Præcioſus:multa.n.p coitu impēdebat,iccirco facilius
uir aſſentiebat.¶ Nō his iu.oſtēdit degeneraſſe romanos ex ad-
Cn.duilius ulteriis ppea neqores eē.¶ Infecit æq.ſā.pu.Cn. Duilius cōſul i
ſicilia aduerſus claſſem pœnoꝝ pſpe pugnauit. Luctatius idē
Pyrrus bello ipoluit:de q̄ re uideto latius ode.xii.lib.ii.¶ Pyrrhūq;: de
pyrrho rege epirotarū itelligit.q auxilio tarētinoꝝ: bellum ro-
manis itulit:cūq; romāos aduerſis uulneribus occiſos uideret.
ego iqt talibus militibus breui orbē terraꝝ ſubigere potuiſſem:
ab Curio & fabritio ſupatus tarētū pfugit.cū i græciā regreſſus
dum argos oppugnaret ictu tegulæ obiit plura ēt Pli.de uiris il
luſt.¶ Antiochum:is ſyriæ rex nimia opū fiducia bellū romanis
intulit nauali prælio:cui Hannibalem præfecerat ab.L. Aemilio
regulo ſuperatus ē.ide cū.L.Scipiōe cōflixit uictus & ultra Tau
rum montem relegatus a ſodalibus occiſus eſt plura quoq; Pli.
¶ Sed:ſupple infecit æquor ſanguine punico.¶ Maſcula:dura nō
Sānites effœmmata:ut nūc erat.i.Horatii tempore.¶ Sabellis do.li.Sāni
Sabelli tes italiæ populos Sabellos etiam græci dixerūt ut ſcribit Plini.
libro.iii.Romulus præterea agriculturam & militiam ſuis reli-
querat:ut late oſtendit Diony.¶ Fuſtes : uirgas.& palos pro igni
bus.¶ Agens.ipſe ſol ducens.¶ Abeunte.c.ſolari curru terras ſu-
beunte.¶ Tempus.ami.i.gratam noctem:feſſi.n.quieſcūt noctis
munere.¶ Damnoſa quid.Oui.quoq; ait. Tēpus edax rerū,tuq;
inuidioſa uetuſtas.Omnia conſumitis &c.
CACR. Inter ma.ui.Aut i ipis nuptiis aut iter domeſtica cōui
uia.¶ Impmiſſa:iterlaſſata.¶ Gaudia:uoluptates ſtupri.hic im
patiētia iceſtus oſtēdit.¶ Luminibus re.tædis faculis ad admit
tēdū crinem obſcuritate procurata:hoc eſt remotis lucernis.¶ Sed iuſ.co.aut a libidine aut a corruptore:ut
iuue.Doctus ſpectare lacunar Doctus & ad calicem uigilāti ſtertere naſo.¶ Inſtitor:mercat .¶ Dedecoꝝ.e.in
ceſtuū.¶ Nō his iu.orta pa.Tanq̄ nō legitimis cōtēti nuptiis fuerit. Nec ex hmōi nati hoibus illi romani qui
omnes uicerunt.¶ Infecit æquor ſanguine punico.Luctatiū ſignificat q nauali bello apud ſiciliā cū hānibale
multa cœde pœnoꝝ fugauit.¶ Pyrrhūq;:pyrrh9 epirotaꝝ rex antiochū auxiliis adiuuās uictus ē a romāis

cũ ipſo anthioco rege ſyriæ:a quo & ciuitas nomen accepit anthiochia.¶ Hannibaleq̃ dirum:aut crudelẽ aut pugnacem qui ab af ricano ad ultimũ uictus eſt.¶ Sabellis:aut ſabinis aut marſis:ut denteſq̧ ſabellicus exacuit ſus.¶ Maſcula:fortis robuſta.¶ Verſare gle.arare:ut Vir. Ante ſupinatas aqloni.o.g.¶ Et ſeuere matris ad arbitrium re.bene & moraliter ſimplicitatem:& patientiã laboris in iuuenibus per hãc commemorationem oſtendit:eo q̧ ita ſe ſubdant imperiis matrũ.aut ad earum operentur arbitrium:uel quia hæc ruſticis ẽ conſuetudo.ut poſt laborem cũ lignis ad ſuas reuertãtur.¶ Seueræ:caſtæ.¶ Sol ubi montium:ut Virg. Et ſol creſcentes decedens duplicat umbras.¶ Bobus fatigatis.ut Virgili. Aſpice aratra.i.r.ſ.iuuẽci.¶ Amicum:gratũ laborantibus.ſ.ob capeſcẽdam quietem.¶ Damnoſa quid non.ac ſi diceret.cuncta in peius ruunt: eo q̧ nihil æternum ſit.ſed proceſſu temporum omnia in peius labuntur. Vnde dictum eſt nihil eſt enim opere & manu factum quod nõ conficiat conſumatq̧ uetuſtas.¶ Tulit nos peiore:nequitiam parentum dicit augeri in poſteros.¶ Mox.d.nos ſcilicet allaturos peiores filios.

¶POR. Neq̧ eligit cui donet impermiſſa raptim. Senſus eſt:neq̧ ex occaſiõe extincti ſubito in conuiuio luminis pperat adulter poſt interuallũ occultari.ſ.facẽ nõ pmittẽte tm̃ marito:ſed & iubẽte.¶ Dedecoꝝ. pcioſus emptor. Qui dedecora.ſ.adulteria magno pcio emit.¶ Nõ his iuuẽtus orta parẽtibus ifecit æquor ſanguine. Melioribus iquit fuit orta parẽtibus iuuẽtus illa apud antiquos nr̃os q̃ bella punica pro patria & naualibus plils geſſit. Sed ruſticoꝝ:maſcula militũ proles hodieq̧ ex ruſticis milites lecti meliores habẽt. Seueræ matris ad arbitriũ reciſos potare fuſtes. Mire ſimplicitatẽ & patientiam laboris in iuuenibus per id oſtẽdit: q̧ & matrum poteſtati ſe ſubiicerẽt:cum & ad arbitrium earum operarent.¶ Amicum tempus agens:amicum laborantibus.ſ.& amicum ob capeſcẽdam qetem.¶ Damnoſa:q d nõ iminuit dies. Hoc ideo dicit:qm̃ uidet oĩa per proceſſum tempoꝝ in deterius labi.¶ Aetas:parentũ peior auis tulit:nos neqores mox daturos prolẽ uitioſiorem:damnoſam rem mira facilitate:& breuitate ſucceſſu temporum deterius labi.

¶CHRI. Inter uina.duo peccata & uini & libidinis:ut ſcdm a primo ſit. Nam ſine cerere:& libero friget uenus. Deinde mouet idignationẽ i ſecũdo prius ab ætate. Nã a teneris annis incipit:deinde a mõ q̧ palã: & ſine pudore.¶ Neq̧ eligit:oñdit.n.q̧ nullis amore capta ſit.quẽ deide iter reliquos eligat. Nã ſi amore coacta peccaret. eẽt aliquo mõ min9 idigne ferẽdũ. Sed qrit cũ quocũq̧. Nõ ergo eligit:ſed obuiũ rapit:quo utat.¶ Impmiſſa:icõceſſa:q nõ ẽ cõiugiũ.¶ Raptim.celeriter ne p morã dephẽdat.¶ Cõleio ma.q ſpe lucri hæc pmittit:De quo Iuue. Doctus & ad calicẽ uigilãti ſtertere naſo.¶ Sed iuſſa.oĩbus uitiis hãc mulierẽ accumulat. Hactenus.n.oñderat illã libidine ferri. Nũc auaritia quoq̧ rapi demõſtrat. Nã mercatori q ſe ſine pcio quippiã daturũ negat morigera efficit.¶ Iuſſa:ut oñdat qui pecunia ualet poſſe illis iperare. Vel iuſſa.i.rogata.¶ Inſtitor:nõ is ẽ.q ægregiæ mercaturã exercet:quã & Cice.in lib.de officiis laudat:ſed is q a mercatore emit.ut diuiſim deinde merces emptas uẽdat Iuue. Inſtitor hybernæ tegetis:niueiq̧ caduci.¶ Magiſter. pprie gubernator eſt nauis:q ad temonẽ ſedet. Virg. Excutit pnuſq̧ magiter Voluit in caput. Sed hic ponit pro nauiculatore.i.pro eo q naui merces importat atq̧ exportat.¶ Præcioſus em.d.q multo precio emit adulteriũ: quod ſũmũ eſt dedecus.¶ Nõ his:nõ talibus. Puto itelligere de claſſe.C.duili q primus de poenis nauali plio triũphauit. Snĩa eſt.q̧ iuuẽtus q̃ nauali bello ſuperauit poenos:& illoꝝ ſanguine mare infecit.non ẽ orta ex tã libidioſis parẽtibus. Nã circa urbis primordia ſũma erat caſtitas:& pudicitia i mulierib9. Laboribus.n.maceratæ:& paupertate oppſſæ libidinẽ.cuius ocia:& delitiæ parẽtes ſũt:nõ ſentiebant:Iuue. Præſtabat caſtas humilis fortuna latinas. Quondã:nec uitiis contingi parua ſinebat Tecta labor:ſomniq̧ breues:& uellere tuſco Vexatæ duræq̧ manus.¶ Pyrrhũ:regẽ epirotaꝝ itelligit ex nobiliſſimo æacidarum genere:uiꝝ qdem nimis regnãdi cupidum:ſed magnificẽtia:& humãitate ægregiũ.& i quo neq̧ crudelitatis neq̧ auaritiæ ueſtigiũ ulq̃ apparuit q non tm̃ armis q̃tum munificẽtia romanos ſupare conatus eſt. Venit igit i italiã ple ferẽs auxiliũ tarẽtinis ferre. Sed cupidus romanũ iperiũ iuadere prima pugna cũ romanis fuit apud lyrim campaniæ fluuiũ:in quãtãto ardore pugnatũ ẽ:ut ex utroq̧ exercitu qiq̧ fortiſſimus aut occubuerit i acie: aut uulneratus diſceſſerit. Pugnatũ ẽ iteꝝ apud æſculũ apuliæ ciuitatẽ Curio & Fabritio cõſulibus:in quo plio magnopere ſuas copias attritas ſenſit:& ipſe in humero uulnus accepit. Pugnatũ & tertio i lucãia.uñ uictus diſceſſit. Vir. pfecto bello acer:& cui in caſtris ponẽdis palma oĩno cõcedat.¶ Ingentẽ anthiochũ. Hic magnæ aſiæ parti iperauit. Hannibal ãt carthagie exul illũ aduerſus romanos irritauit. Nõ tñ obtinuit:ut uellet i italiã traiicet copias q̃uis efficacibus argumẽtatiõibus oñderet nulq̃ niſi i italia romanos uici poſſe. Parauit igit exercitũ numero militũ maximũ:auro argentoq̧ decoꝝ.& multis opibus refertũ cæterũ militũ robore infirmũ. Atq̧ Hannibali eum oñdens iterrogabat an ſatis romanis eſſe poſſet:cui ſubridẽs rñdit Hannibal. Satis qdem puto & ſi auariſſimi ſint romani:qbus uerbis ſignificauit nõ illos qdẽ i pugna pares fore romanis: ſed ingẽtẽ ſe pdam pſtaturos. Victus eſt tandẽ a romanis.& oi pte regni q̃ cis taurũ mõtẽ eſſet exutus. Quo qdem tpe cũ tranqliorẽ in puo regno uitam degeret: ſe ingẽtes romão populo gratias agere dicebat:q̧ magna.& nimis anxia gubernãdi cura p illos liberatus eẽt.¶ Maſcula.uirilis & nõ effœminata:aut tñe.¶ Ruſticoꝝ:nã oẽ ipſs aut i agro colẽda aut in militia exercẽda cũ maxio labore terebãt. Hoc oſtẽdit iuue. En habitũ quoꝝ leges ac iura ferẽtem.¶ Vulneribus crudis populus mõ uictor.& illđ Mõtanũ poſitis audiret uulgus aratris. Et Vir. At patiẽs opeꝝ puoq̧ aſſueta iuuẽtus.¶ Sabellis.nã & iſti robuſtiſſimi fuerũt. Vñ Vir. Pubẽq̧ ſabellã.¶ Ligonibus ferramẽtũ ruſticanũ ẽ:ſed poſuit ſpẽm p genere.¶ Verſare.excolere. Vir. Quo ſydere terrã Vertere mecœnas.¶ Seueræ matris.nã tãtæ erãt uenerãtiõis mulieres pp pudicitiã:& laborioſam uitã:ut eas non minus q̃ pres reuererent filii. Ergo nõ ſolũ maiora ſperabat:uerũ & hæc minora ut fuſtes ad ignẽ alẽdũ arbitrio mr̃is reciderent.¶ Sol ubi.totũ diẽ in agro fodẽdo terrebãt:& aduẽtante nocte lignis onuſti domũ redibãt ut ne minimo quidem temporis puncto ab opere ceſſaret.¶ Mutaret umbras.nã cum a noſtro hemiſperio ad inferius diſcendit:mutat umbras:Nã quæ apud illos fuerant:ad nos redeunt.¶ Amicum.c.nã quieti cõcedit noctur

num tempus.⁋ Agens inducent:quia inducit noctẽ in qua requiẽſcimus.⁋ Abeunte curru.i.ipſo cũ curru ſuo abeunte.⁋ Damnoſa:q damnũ affert:ergo actiue ponit̃.Perſi.Scire erat in uotis dãnoſa canicula qũ.⁋ Aetas parẽtũ.Mira:& Lepida:& minime obſcura breuitas ut tribus uerſiculis multos agnatiõis gradus cõplectat̃. Ergo ætas parentũ q fuit peior auis nr̃is:ergo & auia pro auis degenerarũt:tulit nos negores ſe:nos inq̃ daturos p.u.poſuit igit̃ pauos:auos parẽtes:filios & nepotes.

Ode.vii.tricolos ſeu tetracolos tetraſtrophos Aſterien hortat̃ ad ſpem & honeſtatem.

Quid fles aſterie quẽ tibi candidi
Primo reſtituent uere fauonii
Thyna merce beatum
Conſtantis iuuenem fide
Gigen? ille notis actus ad oricum
Poſt inſana capræ ſydera frigidas
Noctes non ſine multis
Inſomnis lachrymis agit.
Atqui ſollicitæ nuncius hoſpitæ
Suſpirare chloen & miſeram tuis
Dicens ignibus uri.
Tentat mille uafer modis
Vt præthum mulier perfida credulum
Falſis impulerit criminibus nimis
Caſto bellorophonti
Maturare necem refert.
Narrat pene datum pelea tartaro.
Magneſſã hyppolitẽ dũ fugit abſtinẽs

Argumentum. ODES. VII.

ANT.Gyges maritus aſteries nauigauerat:hic illa fletu macerabat̃ ſcri.Hor.eã id agere non debere.Ille.n.prio
uere diues redibit.Hortatur q ipſã ad honeſtatẽ ſeruãdã
cũ gyges ẽt uir ſuus caſtiſſime degat.⁋ Quid fles aſterie.
Aſter Ode ẽ ſimilis qntæ li.i.⁋ Aſterie : id nomẽ fictũ ẽ. ἀστηρ
.n.ſtella dr̃ ἀστέρων ſtellarũ.⁋ Quid fles:ordo ẽ,o aſte-
rie qd fles gygẽ iuuenẽ cõſtãtis fide : quẽ candidi fauonii
Veris primo uere tibi reſtituẽt beatũ thyna merce.⁋ Prio uere.
inicium primi uerni tpis dies extat.vii.idus febru.hẽtq dies.xci.
fauoni- Auctor ẽ Var.li.i.de re ruſt.⁋ Cãdidi fauo.i.ſereni: fauo-
us nius.n.uẽtus occidẽtalis ẽ tepidus:& ſiccus:ut docet Pli.
li.ii.Septimo aũt idus feb.fauõii ſpirare incipiũt ut docet
Colu.li.xi.⁋ Thyna merce.Thynos oppidũ eſt ciliciæ:ut
thinos docet.Pli.li.v.Et Stra.li.xii.ſcr.Thynos uicinos eẽ bithy-
nis.⁋ Beatũ.diuitẽ.⁋ Fide.p fidei.ſic ẽt bis naſo ait nãq li.
fide p iii.me.Pria fide uocilq ratæ tentãina ſugit.Et lib.vi.Vtq
fidei fide pignus:qppe antiq dicere ſolebãt huius fide & huius
fides:huius acie & huius acies:quã rẽ & Priſ.& Gel.Lati-
us docẽt.⁋ Ille notis:ordo ẽ.ille notis actus ad oricũ poſt
oricum iſana ſidera capræ.&c.Notis.auſtris q humidi ſũt.⁋ Ori
dirachi cũ.mela de epiro ſcribẽs ſic ait.Vrbiũ pria ẽ oricũ.ſecũda
um Dyrachyũ.Epidãnos añ erat romani nomẽ mutauere : qa
apolló- uelut ĩ dãnũ ituris oẽ id uiſũ ẽ.ultra ẽ apolloĩa.⁋ Poſt iſa
nia na ſydera Cap.i.poſt tẽpeſtatẽ : heniochus quẽ nos latine
Capra aurigã dicimus:ut ſcri.Hygi.una manu ut lora tenẽs figu-
ſtella rat̃:cuius in humero ſiniſtro capra:i manu autem duo he
hedi di ſtellis formati dicunt̃:habet ṗterea ſtellã unã in capite
ſtellæ in utroq humero unam in manu duas:q hædi appellant̃.
Henio- Vtq Pli.libr.ii.oñdit hædoꝶ exortus tẽpeſtatẽ inducunt.
chus Verũ hic poeta de Capra ſtella intelligit aſt.n.li.xii.Col.q .xv.kal.Ianu.Capra occidit mãe:& tẽpeſtatẽ ſignificat.⁋ Frigidas:quia ſolus cubat.hinc ait illa.Nõ ego deſerto iacuiſſem frigida lecto.⁋ Inſõnis:uigilãs.⁋ Atqui ſollicitæ:oñdit gygis cõtinentiã:ut facilius eandẽ aſterie pſuadere poſſit.Eſt ãt ordo. Atq uafer nuncius
ſollicitæ hoſpitæ dicẽs Chloen ſuſpirare:& miſerã uri ignibus tuis. Vafer tẽtat.ſ.gygẽ mille modis.⁋ Sollici
Vafer tæ:anxiæ pp amorẽ qdem.⁋ Hoſpitæ.ſ.chloes.⁋ Ignibus tuis.i.tui uiri gygis:quo ẽt tu ureris.⁋ Vafer.uafrũ
belloro- inqt nonius eſt callidũ quaſi ualde afrũ & urbanũ.Vt pthũ:ordo ẽ refert:ut pfida mulier falſis criminibus
phon ĩpulerit proetũ credulũ maturare necẽ Bellorophõti nimis caſto bellorophõtes ãt glauci regis ephyræ filius
Scheno fuit formoſiſſimus:hunc Stenoboea proeti regis uxor apud quẽ ille degebat eũ attentauit:promittẽs regnum
boea cõiugis ſui:q cũ renuiſſet accuſatus ab illa ẽ regi:q ei uim inferre uoluiſſet tandẽ iccirco multa ſubire picula
proetus coactus ẽ quumq uictor ſemp fuiſſet:gratiã meruit apud patrem ipſius Stenoboeæ:quare ipſa furore : & ira
peleus ducta ſibimet mortẽ cõſciuit.Scribit ea hyginus & Home.Latius li.vi.iliados:ubi non Stenoboeã ſed Anteã
achaſtus pthi uxorẽ appellat.⁋ Pelea:peleus æaci filius achilliſq pr̃ fuit.Demũ quũ fratrẽ phocũ occidiſſet:in exiliũ abiit ſeuera pr̃is iubente iuſticia.Vnde ad magnetas abiit ubi ab acaſto fraterna cæde purgatus eſt:hæc & plura habẽt li.xi.met.Addunt alii eo tpe hyppolitẽ achaſti uxorẽ pelei amore ductam peleũ attẽtaſſe:illũq noluiſſe obſequi:quare irata mulier falſo peleũ uiro ſuo inſimulauit:hinc achaſtus credulus illum inermẽ reliquit in pelio monte ut a centauris opprimeret̃:quod eſſe non potuit:nam Chiron illi auxiliatus eſt:ide Col-
magneſ lecto exercitu peleus achaſtũ regno priuauit:uxoremq ſupplicio affecit.⁋ Magneſſam hyppoliten:hæc erat
ſa achaſti uxor.Magneſſa aũt regio eſt theſſaliæ annexa ut ſcribit Pli.li.iiii.

ACR. Quid fles aſterie.Ad aſteriẽ amici ſui cõiugẽ ſcribit:& eã ſolat̃ gygis mariti ſui amore mœſtã: monens;ut cuſtodiat caſtitatẽ nec alterius adoleſcẽtis blanditiis aut ſpe capiat̃:dũ maritũ ĩ pare dẽt prio uero reditur:ordo eſt.aſterie qd fles gygen iuuenẽ cõſtãtis fidei:quẽ reſtituent tibi primo uere cãdidi fauonii thyna merce beatũ.⁋ Quẽ.t.c.ſereni: pſperi ĩpe.n.uentus uerno tpe freqntius flat.⁋ Thynna: bythina.Quidã uolunt thynnã ciuitatem uicinã bithyniæ dictã ponto confinẽ.qdã thynnũ piſcẽ magis intelligendũ ſuadent.⁋ Ille notis.notos p uẽtis poſuit.⁋ Ad oricũ:ciuitas Ciliciæ:ut Aut oricia terebyntho.⁋ Poſt iſana capræ ſydera.Hædos uidet̃ ſignificare,quorum ortus:& occaſus concitat tempeſtates de qbus Virg.Pluuialibus hædis. & alibi.Hædorũq dies ſeruandi.⁋ Frigidas noctes:duplici mõ accipi dẽt:uel pp hyemẽ:q pegrinãtibus acerbior ſp uidet̃ uel pp ſolitudinẽ:qa ſine ſuis erat:& uelut abſtinẽs frigebat.⁋ Inſana:tẽpeſtuoſa.⁋ Inſõnis: uelut uxoris amore non dormiẽs:ut Nec unquã ſoluit̃ inſomnos.Atqui ſollicitæ nuncius hoſpitæ:gygẽ a chloe

hoſpita ſua dicit adamatũ quã contẽni dici pro dilectione uel deſiderio uxoris abſẽtis: quẽ ẽt p internuncios
terret: ita eũ pro caſtitate moriturũ: ſicut hi quoq; iferius exẽpla cõmemorat: ordo ẽ. Atq uafer nuncius ſolici
tæ hoſpitæ tẽtat illũ mille modis dicẽs ſuſpirare miſerã cloẽ: & uri tuis ignibus: & refert: ut pfida mulier ipu
lerit pthũ credulũ falſis criminibus maturaſ necẽ nimis caſto Bellorophõti. ¶ Tuis ignibus: qa ẽt tu ureris. i.
tui mariti amoris. ¶ Vafer. ad ſuadẽdũ callidus: & aſtutus ſiue malignus q nitebaſ cõtinẽtiã ſupare. ¶ Vt quẽ
admodũ mulier pfida Stenobea ſiue antia uxor pthi quã cõmemorat amore bellorophõtis hoſpitis inflãma
tam dũ uoluptati eius cõſentire noluiſſet in adulterii crimẽ uocatus ẽ: qđ exẽplũ ad acqeſcẽdi terrorẽ ſigni-
ficat a ſuadẽte ppoſitũ: ne eadẽ cõtinẽtia ẽt ipſe piclitetſ. ¶ Narrat pene datũ pelea: pelus adamatus eſt ab hyp
polita acaſti uxore quæ dũ diſpliceretſ ab eo: qſta marito ẽ ſe ſtupri cõpellatã indignatus acaſtus peleũ duxit
inuitatũ gſa uenãdi in peliõ: ibiq; eũ inermẽ reliqt a cẽtauris perimẽdũ q ſeruatus a chirõe collecto exercitu
euertit acaſti regnũ: & hyppolitã ſupplicio merito ſatis affecit: ordo & ẽ. narrat pelea pene datũ tartaro dũ ab
ſtinẽs fugit magneſſam hyppolitem. ¶ Et fallax fruſtra mõet hiſtorias docẽtes peccare. ¶ Magneſſam hypoli
tẽ: magnes theſſaliæ ciuitas eſt: quam p diſcretione hyppolites caucaſiæ cõmemorat amazõiæ uxoris theſei.

¶POR. Quid fles aſteriæ. Hac ode conſolaſ puellã deſiderio cõiugis ſui mœſtã: & ſimul monet ne alicu-
ius adoleſcẽtis blãditiis aut ſpe ipa capiaſ: & ẽ ordo. qd fles aſterie gygen. quẽ tibi reſtituent fauonii prio uere
thynna merce beatũ. Bythini iuncti ſunt thynis: utraq; autem gens ponto cõfinis ẽ. ¶ Ille. n. a. a. notis pro qui-
buſlibet uẽtis poſitũ eſt. ¶ Poſt. i. e. ſ. hædos uideſ ſignificare: quoꝝ ortus: & occaſus cõcitant tẽpeſtates: hoꝝ
ẽt Vir. mẽinit dicẽs. Quãtꝰ ab occaſu ueniẽs pluuialibus hædis uerberat iber humũ. ¶ Frigidas. duplici mõ
accipe: & pp hyemẽ qua pegrini retinenſ: & pp ſolitudinẽ. ¶ Atq. ſ. n. h. dicit gygẽ ab hoſpita cloe amari: & ab
ea nũciũ amoris ad eũ mitti. ¶ Et miſerã. t. d. i. u. tuis ignibus qbus ipa tu ureris. i. mariti tui amore. ¶ Tentat
. m. u. m. Vafer nuncius. i. callidus ad ſuadendum. ¶ Vt. m. p. c. Stenobeã ſignificat Prœthi uxorẽ. quæ belloro
phontẽ hoſpitem amauit: & non conſentientẽ ſibi adulteꝛ criminata eſt. ¶ Maturare necẽ. refert nuncius gygi
hyſtoriã qua Bellorophõtes periclitatus oñdit q hoſpitæ in amorẽ nõ conſentiret per exemplũ eũ terret ne
ĩdem & ipſe patiaſ. Magneſſam hyppoliten dum fugit abſtinens: hæc eſt quæ nupta fuiſſe euryphilo tradiſ:

¶CHRI. Quid fles Aſteriæ quẽ tibi cãdidi. Conſolaſ Aſteriẽ lugentẽ abſentẽ uirũ: pponẽs illi optimã re
ditus illius ſpem. Ergo o Aſteriæ qd fles Gygen maritũ tuũ. ¶ Cãdidi. nã ſerenitatẽ: & cœli uernã clemẽtiã i
ducunt. Vel pſperi & boni: quẽadmodũ nigrũ malũ: & infœlix dſ: Iuue. Qui nigrũ in cãdida uertũt. ¶ Prio
uere. nã ſingulas qtuor anni ptes triſariã diuidimus: ut ſit primũ uer. Adultũ uer. Et pces uer. Idẽq; dicas de
æſtate autũno: & hyeme. ¶ Beatũ. diuitẽ. occupat. ãt oẽs locos ad ſolãdũ muliecẽ efficaces. Nã redibit cito: &
in pte anni trãqlla: i qua nõ ſint timẽda picula: & redibit diues. ¶ Thynna. qdã uolũt a thynna deriuatũ: q bi-
thyniæ urbs ẽ põto uicina. Alii dñt thynnũ piſcẽ: de quo Perſi. Cauda natat thynni. Hic ſale cõditus ad plurĩ
mũ tps durat: iſtoꝝ captura pcipua ẽ apud bizantiũ in boſphoro: quo ppontis euxino iungiſ. Ergo uel thyn-
na merce qa ſolitos tynnos emiſſet. uel ſit dictũ a tynna urbe. ¶ Oricũ. epyri urbs iuxta quam abundat there
bynthus. Acron in cicilia eſſe putat. Frigidas: quia ſolus cubet: Oñdit autem nõ minus eſſe in illo aſteries deſi
derium: q̃ in aſterie illius: ppea q & ſolus cubet: & iſomnis: & lachrymabũdus: & q ſollicitãti mulieri nõ cõ
cedat. ¶ Atqui. eſt ordo. Nũcius cloes hoſpitæ ſollicitæ dicens ſuſpirare cloen: & uri miſerã tuis ignibus tẽtat
uafer mille modis. ſ. ipſum adoleſcentẽ. ¶ Inſomnis uigilans. Nam cura & amor abſentis priuat amantẽ ſom
no. Vir. At nõ infœlix animi phœniſſa nec unq̃ Soluiſ inſomnis. Tuis ignibus. i. qbus tu ẽt ureris. Nam quæ
flãme ſollicitant cloenẽt te ſollicitant. Nã quia ambæ eundẽ amatis ardetis eodẽ igne. Poſſunt ẽt eſſe uerba
nuncii ad Gygen: & tunc tuis o Gyge Probat ergo illũ eſſe conſtanti iuuenem fide: cum neq; precibus neq; mi
nis flecti in hoſpitæ amorem poſſit. ¶ Vt pthum. fabula iam narrata ẽ. ¶ Credulũ. Nã ſi circũſpectior fuiſſet
non ita facile pſuaderi poterat. ¶ Narrat. ponit nuncius aliud exemplũ: quo in amorẽ cloes trahat Gygẽ: ſed
fabulã ut tibi nota ſit accipe. Peleus Aeaci filius & achillis pſ cum apud Acaſtũ theſſaliæ regẽ hoſpitẽ ſuũ de
geret: adamatus ẽ ab Hypolite uxore Acaſti & ab ea de adulterio iterpellatus. Sed refugit tale ſcelꝰ adoleſcẽs
neq; illi eſt aſſenſus: illa ãt ira: & odio pces hoiem apud Acaſtum tanq̃ ab illo interpellata eſſet accuſauit. Aca
ſtus uero in peliũ mõtẽ iuuenem ſub ſpecie uenationis eduxit: ibiq; inermẽ centauris obiecit. Fuiſſet aũt ab il
lis laniatus: niſi eum Chyron ſeruaſſet. Qua iniuria irritatus Peleus collecto exercitu & Acaſtum regno ſpo-
liauit: & Hyppolytẽ iuſto ſupplicio affecit. ¶ Magneſſam: ſic ab urbe theſſaliæ noiatã. Poſuit ãt ad dñaꝫ alte
rius Hyppolites amazonũ reginæ ab hercule ſupatæ: & The-
ſeo in uxorem datæ: ex qua natus eſt Hyppolitus.

Et peccare docentes
Fallax hiſtorias monet
Fruſtra: nam ſcopulis ſurdior icari
Voces audit adhuc integer. at tibi
Ne uicinus enipheus
Plus iuſto placeat caue:
Quanuis nõ alius flectere equũ ſciẽs
Aeq; conſpicitur gramine martio:
Nec quiſquam citus ęque
Tuſco denatat alueo.

¶ANT. Hiſtorias docẽtes peccare: qliter hiſtoria belloro-
phõtis: & pelei fuit plura. n. exẽpla nũcius ille fallax narrabat
quo gygẽ ad amorẽ cloes traheret. ¶ Icari. maris icarei. ¶ Inte-
ger. cõſtans. ¶ At tibi. Aſteriẽ cõmonet. ut uiri exẽplo cõſtans
ſit uſq. ¶ Quãuis. ordo eſt. q̃uis nõ cõſpiciſ alius æque ſciens
flectere equũ in gramine martio. ¶ Aeque. ita. ¶ Gramine. m.
in cãpo martio. ubi tyrões exercebãſ: de q̃ re legito Latius. li.
i. Ode. viii. ¶ Nec qſq̃: Ordo ẽ. nec qſq̃ æque citus denatat al-
ueo tuſco. i. tyberio fluuio q tuſciã a ſabinia diuidit: poſt cer-
tamẽ in cãpo martio habitũ tyberim inatabãt: ut q̃q; flumi-
na alia hoſtibus iminentibus tranare natãdo potuiſſent de q
bus legito Vegetiũ. ¶ Alueo: alueus fluuii foſſa diciſ. ¶ Que
rulæ. tibiæ. i. ſonore uel conqueręntis: utte facilius alliceręt.

Prima nocte domū claude neq; ī uias
Sub cantu querulę deſpice tibiæ:
Et te ſępe uocanti
Duram: difficilis mane.

¶ACR. Et peccare docētes:& alias ſubaudiť: qa hæ q̄s ſupra dixit: reliq̄rant exempla peccandi. ⁋ Surdior. metaphora a nauigantibus: q̧ ita amātis non audiret p̄ces quēadmodū ſi a periclitātibus rogenť ſcopuli: ut ē. Sed nullis ille mouetur: Fletibus: aut uoces ullas tractabilis audit. ⁋ Adhuc īteger: ad huc cōtemnēs eā quaſi eū demōſtret trahi poſſe in poſterū ſi diutius imoreť. ⁋ Enipheus. nomē uicini petulātis. ⁋ Plus iu. plus æquo uel non pro forma: ſed pro libidine. ⁋ Nec plus pla. q̄ de. ui. q̧ prius cōmemorādo mariti honeſtatē. ſuadet. ut illud. Seruataq; ſerues troia fidem. ⁋ Quamuis non alius. Ordo eſt: q̄uis non alius æque conſpicitur flectere equū in martio gramine: nec quiſq̄ æque citus denatat tuſco alueo. ⁋ Gramine. m: in campo martio bellicis artibus exerceri conſueuerat romana iuuentus: quibus ita enipheum cæteros præire dicitur merito amari poſſit ſi pudicitiæ cuſtodia non reſiſteret. ⁋ Deſpice: deorſum aſpicias. hoc ē: nec ad uoluptuoſos cātus nec amantis p̄ces permota deſpicias.

¶POR. Et pec. do. ſal. hyſto. mo. ſubaudiēdū: & alias: qa hæ q̄s ſupra rettulit docet peccare. ⁋ Scopulis ſurdior icari: icari ſcopuli ꝑ icarii maris ſcopulis: ſed hos ꝑ qbuſq; poſuit: ſurdi āt ſcopuli a piclitātibus dici ſolēt q̧ q̄ſi p̄ces eoꝝ nō exaudiāt. ⁋ Quāuis nō ali. flecte equū ſciēs: & reliq̄: notū ē iuuētutē romanā apud ueteres: & exercitatā ī cāpo martio: & poſt hoc exercitiū natare ſolitā fuiſſe ī tyberi: qa piriā nādi reb9 militaribus ſit neceſſaria. Dicit ergo enipeū ſi dēre puellæ huic placeť: licet glorioſe ī exercitio iteræq̄les uerſeť. ⁋ Pria. no. do. clau. neq; deſpice uias ſub cātu q̄rulæ tibiæ: necū ille q̄ſi gyges ueſp[er]tino cantu ad feneſtrā aſteries tibicinū adhibeť ſoleat: illa cupiditate audiēdi p feneſtrā deſpiceret atq; ita cupida uidēdi ſui ac ſollicitata diē daret.

¶CHRI. Monet: ad memoriā reducit. ⁋ Fruſtra. qa nō pſuadet. ⁋ Surdior audit. i. ſurdior eſt ad audiēdū. ⁋ Scopulis. q nullis fluctibus moueť: ſic & Gyges nullis p̄cibus nulliſq; minis flectiť. ⁋ Icari. ꝑ icarii. ſ. maris & poſuit ſpēm pro genere. ⁋ Enipeus. qui illā amabat. ⁋ Flectere eq. Nā inprimis ſe in hoc exercebat romana iuuentus ut uti equo bene ſcirent: quo deinde in bello cōmodius uterenť. Hoc in iuuentute latina ſignificauit Vir. Ante urbem pueri: & primæuo flore iuuētus Exercenť equis. ⁋ Tuſco alueo. ſ. tyberino qui ex etruria ē. ⁋ Prima nocte. prima parte noctis. ⁋ Quærulæ. nā amatores quærulum cantū tibia exprimere conāť. Dēiq; o Aſterie mane difficilis. i. perſeuera in ſententia: & præbe te inexorabilem Enipeo uocanti te duram.

Argumentum. ODES. VIII.

¶Ode. viii. dico. tetra. ad mecoenatē.

MArtiis cœlebs qd agā calēdis
Quid uelint flores: & acerra thuris
Plena miraris: poſituſq; carbo
Ceſpite uiuo.
Docte ſermonis utriuſq; linguæ

¶ANT. Martias kalē. Matrōæ ſolū celebrabāt. ueꝝ Hora. quoq; eaſdē colebat. Scribit igiť mecoenati cām: q̧ eo die opp̄ſſus arboris ictu epulas: & albū capꝝ libero uouerat hortaturq; illū ad epulū celebrādū & gēio curis omiſſis uacādū. ⁋ Martiis cælebs qd agā kalēdis: martias kalēdas iqt feſtus m̄ſone cælebrabāt. q̧ eo die Iunonis ædes coli cœpta ſit Oui. aūt faſt. li. iii. ſcri. q̧ uolentibus romanis cū ſabinis pugnare herſilia romuli uxor ſabinas oiſq; raptas ī iunonis tēplū aciuit: ibiq; eis cōſuluit. ut bellū ipm dirimerēt: qđ actū ē. Venerūt ſiq̄dē in mediū ambaꝝ partiū iā certare uolētiū: hic pax ꝑpetua facta ē: inde cœperūt romānæ martias kalēdas cælebrare. Vel qa tunc arbores: & uites: & ager ois fœcūdus ē: iure fœcūda tpa latiæ mulieres colūt. uel qa iuno martis genitrix amat nuptas: nā ꝑ nuba ē ꝑpea mulieres martē freq̄ntabāt. ⁋ Martiis kalē. hoc die nouū ignē
Martiæ calēdæ ueſtæ aris accēdebāt: In regia & curiis atq; flaminū domibus laureæ ueteres nouis laureis mutabāť: hoc mēſe mercedē exoluebāt magr̄is q̄s cōplet9 ānus deberi fecit. Comitia auſpicabāť uectigalia locabāt. Et ſeruis cœnas appōebāt m̄ſonæ: ut dn̄i ſaturnalib9: & plura Mac. li. i. ſa. ⁋ Cælebs: cælibē dcm̄ exiſtimabāt inqt Feſtus: q̧ dignā cœlo uitā ducat. dn̄t alii cælibē eē q nō uult cōtraheť m̄rimōiū. cælebs ergo Hor. erat. i. ſine cōniuge.
Cælebs ⁋ Quid. u. f. Mars ipe Oui. poeta ī Faſ. narrās cās: qb9 m̄ſonæ colerēt mar. kal. ubi de m̄re ſua iunōe cām attulit iqt Fertæ deæ flores gaudet florētib9 herbis Hæc dea: de tenero cigite flore caput. ⁋ Acerra th. i. arcula ubi th9 repōebāt: ut ſcri. feſt. ⁋ Ceſpite ui. i. ara ex herboſo ceſpite. Sermōis. u. ī. iii. pede tribrach9 ē ꝑ dactylo. docte: utūs ē. Eſt. n. ordo o docte ſmōis utriuſq; linguæ: ſ. græce & latinæ. Miraris qd cælebs agā martiis ka. &c.

¶ACR. Martiis cælebs: ut uiduæ ſine uiris ita cælibes ſine uxorib9 dicebanť. ⁋ Calēdis martiis matrōalia dicebanť. eo q̧ mariti pro cōſeruatiōe cōiugii ſupplicabant: & erat dies proprie feſtus matronis: ad mecœnatē ergo ſcribit Hora. nō eū debere mirari q̧ calēdis martiis: dū ſit ſine uxore: ſacrificet. ⁋ Hac. n. die ſe cāu arboris cōmemorat liberatū: & ſeruatæ ſalutis feſtiua: ordo eſt. mecœnas docte ſermonis utriuſq; linguæ id ē græce & latinæ linguæ miraris quid celebs agam martiis kal. quid uelint flores: & acerra plena thuris: & carbo poſitus in uiuo ceſpite. ⁋ Acerra. thuribulum dicebatur miniſterialis patinæ fictilis.

¶POR. Martiis cælebs qd agā kal. hæc ode ad mecœnatē ſcripta ē. q̄ teſtať ſe diē feſtū martiaꝝ kalē. gerere q̧ hac luce maximū periculū effugerit arbore fracta pene eliſus: kal. aūt martiæ hodie quoq; m̄ſona dies feſtus eſt: ait. n. nō debere iraſci mecœnatem q̧ diem kalen. martiaꝝ celebret quāuis matronam. i. uxorem non habeat. ⁋ Docte ſermonis utriuſq; linguæ: hoc ad mecœnatem annectendum. nam ſic ordinādum eſt mecœnas docte utriuſq; linguæ & intelligēdū utiq; græce & latinæ chartæ.

¶CHRI. Martiis cælebs qd agā calēdis. Quoniā de calēdis mar. dicēdū ē. nō ſolū poſtulat: ſed & flagitat cā: ut de anno quoq; breui q neceſſaria ad hāc cognitionē ſunt pſtringam. Anni igiť certus modus apud ſolos ægyptios ſp fuit. Aliæ uero gētes diſpari numero pari errore titubabāt. Arcades triū mēſiū annū hūere. Acarnanes. vi. Reliqui græci. ccc. liiii. dieꝝ. Romulus aūt annum apud romanos inſtituit decē menſiū. confectum

ex trecẽtis:& quatuor diebus. Primum aũt menſem a pr̃e martium denoĩauit. Secundũ dixit aprilem: quaſi aphrodilẽ a uenere m̃re Aeneæ q́ græce aphrodite appellat̃: q̃m ex aphro. i. ſpuma orta ſit. Nã ab his duobus diis origo romanorũ maxime extitit. Vñ martẽ patrẽ: & uenerẽ genitricẽ in ſacris noĩant. Alii dñt non aphrilem: ſed aprilem dici ab aperiẽdo: q̃ tũc terra aperiri: & germinare credat̃. Tertiũ uero & quartũ appellauit hunc maiũ a maioribus: illum iuniũ a iunioribus: quia Romulus urbẽ bifariã diuiſit: in maiores q̃ cõſiliis p̃eſſent: & iuniores q̃ armis rempu. tutarent̃. Alii dñt eẽ maiũ tranſlatũ a tulculãls: apud quos Maius dr̃ iupiter a magnitudine. Cincius putat a Maia Vulcani m̃re nomẽ menſi inditum p̃peaq; affirmat flaminẽ uulcanalem kalẽdis maii huic deæ ſacra facere. Alii a maia mercurii m̃re mẽſem nomen ſumpſiſſe uolunt: q̃m mercatores in hoc mẽſe: & mercurio: & maiæ pariter ſacrificãt. Iuniũ autẽ dictũ uolũt p̃ ſyncopẽ q̃m p̃neſtini illũ iunonium a iunone dixerũt. Nã ædes iunonis monetæ kalẽ. iuniis dedicata eſt. Reliq́ deniq; mẽſes dicti ſũt: a numero q̃ntilis. ſextilis. Septẽber. october. Nouẽber. decẽber. Inſtitutũ fuit igit̃: ut m̃rone ſeruis cœnas his kalẽ. apponeret: queãdmodũ dñi in ſaturnalibus q̃ erãt in ult. mẽſe. Ille ut principio ãni ad p̃mptiũ obſequiũ ſeruos honore inuitarẽt: Hi ut grãs perfecti oneris redderẽt. Pompe. aũt dixit iccirco kalẽ. martiis m̃ronas ſacra celebraſſe: q̃a eo die iunõis ædes celebrari cœpta ſit: & ea ſacra m̃ronalia appellant. Verũ quacunq; cã id ſit cõſtat iſtis kal. m̃ronas ſacra celebraſſe: poſſet ergo aliq̃s mirari cur poeta cui nõ eẽt uxor: m̃ronalia celebraret. Quapp oñdit nõ ſacrificare kal. mar. ut matrõalia cælebret: ſed facere priuatũ ſacrificium q̃ ab arboris ictu incolumis euaſerit. ❡ Cælebs: ſine uxore. Sed de uocabulo diximus in ſupioribus. kalẽdis: kalendas primũ mẽſis diẽ dixerũt hac rõne. Datũ. n. erat negociũ pontifici minori. ut aſpectũ noue lunæ obſeruaret: uiſaq; regi ſacrificulo nũciaret a q̃bus ambobus facto ſacrificio idẽ pontifex calata. i. uocata i capitolio plæbe iuxta curiã calabrã quot dies a kalẽ. ad nonas ſupeſſent p̃nunciabat. Et q̃ntanas q̃dem repetito q̃nquies hoc uerbũ καλεῖν. Septimanas repetito ſepties indicabat. καλεῖν aũt græce uocare eſt. Ergo primũ menſis diem qui primus ex iis q̃ calarent̃ eẽt kal. uocauere: & curiã ad quã uocabant̃ calabrã dixere. Ordo ergo ſit: o mœcenas docte. ſ. u. l. tu miraris q̃d ego celebs agã i martiis kalẽ. cũ ſacra illa ad matrõas: & nõ ad uiros ſpectẽt. ❡ Flores: ad ſacrificiũ parati preſertim in martio: in quo iam eſſe incipiunt. ❡ Acerra: ut placet Feſto ara erat: q̃ ante mortuum poni: & in ea odores incendi ſolebant. Alii dicunt arculã eſſe thurariam. i. in qua thus poneretur.

Vouerã dulces epulas & album
Libero caprum prope funeratus
Arboris ictu.
Hic dies anno redeunte feſtus
Corticem aſtrictum pice dimouebit
Amphoræ fumum bibere inſtitutæ
Conſule tullo
Sume mecœnas cyathos amici
Soſpitis centum: & uigiles lucernas
Perfer in lucem. procul omnis eſto
Clamor & ira.
Mitte ciuiles ſuper urbe curas
Occidit daci cotiſonis agmen:
Medus infeſtus ſibi luctuoſis
Diſſidet armis.
Seruit hyſpanæ uetus hoſtis oræ
Cantaber ſera domitus cathena
Iam ſcythæ laxo meditantur arcu
Cedere campis
Negligens nequa populus laboret
Parce priuatus nimium cauere: &
Dona præſentis cape lætus horæ
Linque ſeuera.

❡ ANT. Albũ caprũ: ſupis. n. aptiores erãt albæ uictimæ: inferis nigræ. ❡ Libero: id ægerat quo opp̃ſſus ab eo liberaretur. ❡ Funeratus. extinctus a φονος q̃d ẽ cædes φονεω interfirio. ❡ Corticẽ aſtrictũ. Ordo ẽ. Dimouebit ãphoræ corticẽ: pice aſtrictũ inſtitutæ bibere fumũ. Tullo conſule. ❡ Corticẽ ſuberis corticẽ intelligo pice illitũ p̃ amphoræ op̃culo. ❡ Fumũ bibere: tp̃e. n. fumoſum fit uinũ. ❡ Vigiles lu. perfer i lucem: hortat̃ eum ut tota nocte genio uacet ſecũ. ❡ Procul oĩs eſto clamor & ira indicat uinũ illud optimũ fore. neq; alicui nociturũ ad ebrietatẽ. Vnde ſi centũ cyathos mecœnas ſump̃ſiſſet: inocui fuiſſent. ❡ Daci Cotiſonis agmen. Superius de dacis dictũ ẽ. Cotiſon aũt rex fuit getarũ cui auguſtus Iuliã filiam deſpondit: quo tp̃e ſibi quoq; inuicẽ filiã regis in matrimonium petiiſſet: auctor eſt. Tranquillus. ❡ Diſſidet ar. orta fuerat inter medorũ parthorũq; reges diſcordia quædã: quæ ſane principiũ ex romanorũ ſpoliis aſſumẽs ſuſpitionẽ amittendi regni & pauorem medo attulit. Nunciis itaq; ad antonium miſſis in auxilium uocare cœpit cum oĩbus copiis ſuis ad bellũ pollicitus adeſſe. Quod ẽt latius apianus ſcribit i libro: Parthico. ❡ Seruit. Ordo eſt. Seruit. i. romano impio cantaber domitus ſera cathena appoſitio uetus hoſtis hiſpanæ oræ. Vetus ãt hoſtis ait q̃a lõgo tp̃e id bellum durauerat: de quo late ſuperius. ❡ Iã ſcy. Auguſtus uirtutis moderationiſq; fama indos ẽt ac ſcytas auditu tũc cognitos pellexit ad amicitiam ſuã populiq; ro. ultro per legatos petendam: quod q̃dẽ Tranq̃llus ſcribit. ❡ Negligens: ordo eſt. tu negligẽs. i. ſpernens: & ſecurus: nequa. i. ne aliqua cã populus laboret priuatus. ſ. curis omnibus reip. ❡ Parce. i. noli nimium cauere. i. p̃uidere & cautum eſſe &c. ❡ Seuera: grauia ac triſtia.

phonos
phoneo
Cotiſon
Scythæ

❡ ACR. Vouerã. d. e. mõ reddit: cur faciat hoc illo die ſe uouiſſe dicit. quo ẽ p̃iculo arboris ereptus. Et albũ libero caprũ ſuperis aptior erat alba uictima: nã diis iferalibus ſemp nigra offerri debẽt ut hic te caſta Sibylla Nigrarũ multo pecudũ te ſanguine ducet. ❡ Prope fu. extinctus ſiue ſepultus. ❡ Hic dies. ordo eſt. hic dies feſtus redeũte anno dimouebit corticẽ amphoræ aſtrictũ pice iſtitutæ bibere fumum conſule tullo. ❡ Dimouebit arripiet in uſum conuiuii uinum: q̃d fumo inueterabatur. ❡ Conſule: pro uetuſtate poſuit. ❡ Cyatos menſuras dixit. q̃s p̃ ſexta pte ſextarii dicebãt. ❡ Centum: uerbo uſus ẽ cõuiuarũ centum cyathos: ſiue finitum pro infinito poſuit: ut tibi noia mille. ❡ Et. u. l. uigilantes i officio luminis. ❡ Procul. oĩs ita innocuum uinũ ſe exhibiturũ p̃mittit: ut

nec oneret nec ꝑ ebrietatē lītes ꝓuocet ut Timor oīs abeſto. ¶ Occidit daci: cotiſon nomē regis dacoꝝ quo uiſo ſuadet aliq̄tēus a curis publicis recedi debere: & priuato ſe exercere cōuiuio mecœnatē. ¶ Diſſidet. diſſētit diſcordat: eo q̄ ciuilia īter ſe medi bella gererēt: nec eis ꝑ diſcordiā rebellaſ roma. uacaret. ¶ Cātaber. gēs hiſpāiæ. ¶ Sera. d. c. tarda: qa diu bellū cū his geſtū ē: & cū difficultate ab auguſto ſopati ſūt & iō eos romāis ſuire dicit uictos: & ſobdictos. ¶ Iā. ſ. l. m. a. ut eos diſtētis arcub9 uictos: & fugiētes oñderet: ut Laxos hūeris referūt lāguētib9 arc9. Negligēs ſupple eſto: qđ ꝑ ſecuritate poſoit qa nō tieret. ¶ Neq̄: neq̄ ꝑte laboraret ut ecōtrario. Vir. Secuꝝ pro negligēte poſoit: Securus amoꝝ germāæ. ¶ Nimiū cauere: curare uel ſollicitus eſſe.

¶POR. Corticē. a. p. d. a. ſ. b. i. dicit ſe hoc calendaꝝ die amphorā ad ſacrificium. & conuiuiū apertuꝝ quā cortice picato operuerit: & in fumario poſuerit conſule tullo. ¶ Sume. m. c. c. ſenſus eſt. licet centū ciatos bibas ĩnocui erūt. ¶ Procul. o. e. c. &. i. eſto ꝑ erit: dicit adeo aūt ĩnocuū eē uinū: qđ exhibitur9 ſit: ut potātes nec oneret nec ꝑ ebrietatē ad lites ĩcitet. ¶ Corticē aſtrictū pice dimouebit āphoræ fumū: corticē ꝑ cortici. i. accuſatiuū caſū ꝑ dtō poſuiſſe uideſ: ut ſit ſēſus: & cortici fumū dimouebit pice aſtrictū: & fumū utiq; ꝑ fauilla fumi. dixit q̄ ſidere ſolet ad coopimētū amphoræ. ¶ Mitte. c. i. u. c. noli iq̄t ſollicitus eē de ſalore urbis cū ſint tuta oīa & ſolue animū ad lætitiā in cōuiuio meo. ¶ Medus i. ſ. l. d. a. medos ſignificat iter ſe ſeditiōibus occupatos eſſe. ¶ Seruit hiſpanæ uetus oſtis oræ: oræ gtūs caſos: & hiſpanæ eiuſdē caſus eſt. ¶ Cantaber. ſ. d. c. qa diu bellū cum his geſtū eſt: & tarde uicti ſunt. ¶ Parce. p. cū ſis inq̄t priuatus noli adrogare tibi reipu. curam.

¶CHRI. Dulces. pp aī uoluptatē: quoniā dulce erat meminiſſe ſe a piculo euaſiſſe: uel ſimpliciter dulcet. Epulas ꝓprie dixit qa priuatoꝝ ſunt. ¶ Albū: qa ſupis uictimā albā offerebāt. Inferis nigrā. Hic Virgilianus Aeneas inferis ſacrificaturus. Quatuor nigrantes terga iuuēcos ſacrificat. Et alibi. Ipſe atri uelleris agnā. ¶ Caprūnā hæc hoſtia Baccho ſacrificabaſ: qa caprigenū pecus uæhemēter uitib9 nocet. Ergo uidebaſ læta ri tali cæde. Sic: & Cereri porcū q̄ maxima ē frugibus ꝑnicies: q̄ñ radicitus illas auellit. Vir. Non aliā ob cām Baccho cap oībus aris Cædiſ. Dabanſ q̄ñq; hoſtiæ ꝑ cōtrariū. Vnde Aeſculapio deo medicinæ: & ſalutis capra mactabaſ: qđ alal nūq̄ febre caret. Dr̄ āt cap a capiēdo. i. priuādo qa teſticulis capt9 ſit: ergo caſtrat9. Hircus āt nō ē caſtratus. Hic martialis cū ī illū q̄ hircū īterficere uolēs ſibi ipſi lapſu cultri teſtes amputauit ſcribit. Dū iugulas hircū fact9 es ipe cap. eadē rōne ī eq̄s canterios. ī ſuib9 maiales: ī arietib9 ueruuces. ī gallis gallinaceis capros q̄ emaſculati ſſ appellāus. ¶ Fūerat9. morti dat9. ¶ Arboris ictu: de quo iā ipe ſcripſerat. Feſt9 nō ſolū mr̄onis: ſed mihi priuati. ¶ Dimouebit: remouebit. ¶ Corticē fu. aſtri. pi. An appellat corticē cruſtā e pice illitā āphoræ: & dicit fumō ꝑ fumeū: Nā apđ ātiquos picabāt. i. pice obturabāt uaſa uiaria: & fumo durabāt: ut appet apud Collo. & Varronē: Vel corticē dixit ex ſubere aſtrictū pice. ¶ Tullo. i. Mar. Tullio Cic. ſ quo cōſulatu natus ē Auguſtus: q̄ tpe nr̄i poetæ iā plures annos regnarat. ¶ Cyathos: ſūt q̄ dicāt cyathū fuiſſe ſextā ꝑtē ſextarii. Pli. aūt lib. xxi. naturalis hyſtoriæ ſcribit cyathū ꝑ ſe pēdere dragmas decē. ¶ Cētū nūerus ꝑ nūero ē. q. d. lætitiæ cā ꝓferamus cōuiuiū ad ipſam lucē. ¶ Vigiles. q. d. accēſas. ut cōtra ſopitū ignem dicimus cū nō lucet. Vir. Et primū herculeas ſopitis ignib9 aras Excitat. ¶ Mitte. c. hortaſ ut uēiat ul cura ſolutus. ¶ Sup urbe. i. de urbe. Vir. Multa ſup priāo rogitās ſup hectore multa. Laudat āt mecœnatē: cū oñdat illū de rebus publicis ſollicitū anxiūq; eſſe. ¶ Cotiſonis: rex hic dacoꝝ fuit: quos Octauiāus ſupauit. Medos. i. pthus. Nō ē ergo metuēdus: quia q̄uis nobis iſeſtus ſit. tñ q̄m bello ciuili laborāt: nō ſunt timēdi Parthi: igitur poſt mortē Pacori ī ciuile bellū hac rōne ſciderūt. Nā Phrahartes uerit9 ne q̄s ex fr̄ibus ſuis ſuccederet ī regno: patrē ſuū: & ſuos. xxx. fr̄es trucidauit. Quin & paulopoſt cū infenſos ſibi optimates pp tāta ſcelera uideret: ne q̄s forte reſtaret: q̄ rex creari poſſet: adultū filiū īterfici iubet: Inde pulſus in exilium diu ꝑcibus ſcythas fatigauit: donec illoꝝ auxilio in regnū reſtitutus ē. Quapp Tyridates q̄ illo exulāte rex a pthis creatus erat cū magna manu amicoꝝ ad Cæſarē Auguſtū in hiſpania tūc bellū gerentē confugit. ¶ Seruit hiſpāæ. u. l. h. Nec temere potuiſſet ꝑſuadere mecœnati: cui maxīa circa rēp. cura eēt: niſi oñderet ſommā impii trāq̄llitatē. Neq; erat ex officio poetæ auertere illū ab adminiſtratiōe: ſi ꝑ ſ ia cōſilio ſuo indiguiſſet. ¶ Cātaber: cantabri populi ſunt hiſpaniæ: de q̄bus dictū ē. q̄ diu cōtumaces aduerſus impiū romanū fuerāt. ¶ Cathea. ꝑ ler uirtute poſuit. ¶ Scytæ: refert Sueto. q̄ indi: & ſcythæ audita moderatione auguſti: q̄ ſolo auditu romanis cogniti erāt. Legatos romā ad romāoꝝ amicitiā petēdā miſerūt. ¶ Laxo ar. nā q̄ ſagittare deſinūt arcū quē prius tetēderāt: relaxāt. Milites uero q̄ hoc facīūt uictos ſe fateſ. Vir. Sed laxos referūt hūeris lāguētib9 arc9. ¶ Negli. i. ſecurus: nā q̄ ſecuri ſūt: & ſine ſollicitudie negligētes reddūſ. Cōtra uero ſecuꝝ ꝑ negligēte poſuit maro. Clā ferro icautū aggrediſ ſecurus amoꝝ. ¶ Parce. p. magno artificio ꝑſuadet q̄etē a curis pu. prio qa nulla ſpēdēt picula. deīde qa priuatus tūc ſit: & nō cōſul. Poſtremo ēt tēperauit q̄ non abſolute dixit parce cauere. ſed parce nimiū cauere: non igiſ ꝓhibet illi: q̄uis priuatus ſit ne oīno caueāt. Sed ne nimiū: nam modū excedens in uitium caderet: neq; cautio illa eſt quæ cadit in ſapientem ſed metus qui in ſapientē cadere non pōt.

Argumentum. ODES IX.

¶ANT: Scribiſ ode tāq̄ dialogus. alloq̄iſ. n. poeta lydiam dicēs: q̄ donec ab ea diligebaſ: nullus eo beatior erat: r̄ndet illa: donec Hor. non aliam magis arſit: ſe fuiſſe clariorē ilia Romuli mr̄e: loquiſ inde poeta: q̄tuor. n. uerſus r̄ndet uiciſſ: demū uterq; optat priſtinos amor ambobus redeat quo una uiuant unaq; pereant. ¶ Donec gratus erā: ode eſt ſimilis. xiii. li. i. ¶ Portior: potētior: ſuperior: ualētior: melior. ¶ Donec nō aliā: r̄ndet lydia. ¶ Nominis: famæ & gloriæ ilia q̄ fuit romuli mater: de q̄ li. i. latius. ¶ Vigui: florui: pollui. ¶ Me nūc: poetæ ſunt uerba. ¶ Modus: modulatiōes. & uer-

¶Ode. ix. dicolos diſtrophos ad lydiā.

DOnec gratus eram tibi:
Nec quiſq̄ potior brachia candidæ
Ceruici iuuenis dabat.
Perſarum uigui rege beatior.
Donec non alia magis

Arſiſti:neq; erat lydia poſt chloen
Multi lydia nominis
Romana uigui clarior ilia
Me nunc creſſa chloe regit:
Dulcis docta modos:& cythar̄ ſciēs
Pro qua non metuam mori
Si parcent animæ fata ſuperſtiti.
Me torret face mutua
Thurini chalais filius ornithi
Pro quo bis patiar mori:
Si parcant puero fata ſuperſtiti.
Quid ſi priſca redit uenus:
Diductoſq; iugo cogit aheneo
Si flaua excutitur chloe.
Reiectæq; patet ianua lydiæ?
Quanq̄ ſydere pulchrior
Ille eſt:tu leuior cortice & improbo
Iracundior hadria
Tecū uiuere amem tecū obeā libes:

ſos.¶ Si parcant aīæ.i.ſi mea morte fata parcāt.¶ Chloe: nā ut illa diutius uiuat mori nō metuam.¶ Me torret.lydiæ uerba. ¶ Thurini Ornithi. Thurium oppidum erat in Tarentino ſi‑ thuriū nu:ut ſcribit Ptolomæus libro.iii.Erat etiam ibi uinum opti‑ mum ut Stra.ſcr.lib.vi.¶ Si parcant puero.i.ſi fata permittent pueꝝ illū ſuperaſſe mihi ego bis moriar: nō tm̄ ſemel pro ip ſo ſeruādo.¶ Quid ſi pri.optabat poeta redire in lydiæ grām ide ita loqͤ.¶ Priſca uenus.priſca gr̄a & beniuolētia.¶ Didu ctos:nos ſeparatos ſimulate q̄dā & odio. Aheneo fortiſſimo. ¶ Quanq̄.reſpondet lydia ſi poeta ad ſe redibit uelle cum eo uiuere cum eoque mori.¶ Adria.adriatico mari æſtuoſo.

¶ ACR. Donec gratus.hac ode alternis uicibus lydiā rñdē‑ tem ſibi amicam facit.& agit cū eadē inſtauratione gratiæ. q̄ pro meritis beatiorē ſe affirmat rege pſarū.¶ Donec:quādiu. ¶ Nec quiſq̄ po.melior.i.cū nemo mihi a te pferret. Perſarū. n.reges deliſiofis copiis utebāt.¶ Donec nō alia:hic per lydiæ perſonā rñdit.¶ Arſiſti.amaſti:ut ardet amās dido traxitq; p oſſa.ſ.¶ Poſt clo.nō erat inferior Chloe apud te nomē alteri⁹ amicæ.¶ Multi.l.n.magnæ famæ & magnæ formæ:& iliæ ma tri romuli pferēd ı.¶ Me nūc.hora.rñdit.¶ Creſſa.thracia ut creſſa gen⁹ pholoe geminiq; ſub ubeř nati.¶ Si.p.a.ſi fata par cent illi diu uiuēdo cupio p ea mori:ad augmētū amoris pa‑ ratum ſe dicit mori:ſi pro altero hoc fata fieri patienť iuxta il lud ſi fratrē pollux alterna morte redemit.¶ Me tor.ex pſona lydiæ uſq; ad finē:ordo ē.¶ Thurini ornithi filius chalais me torret. Thurinū brutioꝝ oppidū:unde ornithum dicit fuiſſe. ¶ Quid ſi pri.re.u.Secunda uice tanq̄ lua:& ipſius ſi amorem reddimus priorem.¶ Iugo.a.a.forti inexpugnabili.ad perpetuitatem redeūtis gratiæ iugum æneū poſuit:æs ęn.nō ſicut ferrū rubigine conſumit.Vnde Vir.Et centū uinctus ahenis poſt tergū nodis ut uelut æternā pacē futurā furoris ærea uincula monſtrarent.¶ Excutiť.pro expelliť.¶ Sydere.p.prout qualis oceāi perfuſus lu cifer unda.¶ Ille.chalais.¶ Iracundior adria.ſicut illud.Amantium iræ amoris redintegratio eſt. ¶ Tecum ui uere.ut una ſalus ambobus erit.Tecum obeam: ut tecum conſumerer æuo.

¶ POR. Donec gratus erā tibi.hac ode alternis uicibus rñdētē ſibi amicā facit:agit aūt cū ea de inſtaura‑ tione gratiæ.Donec aūt pro q̄diu poſitum eſt.¶ Nec quiſq̄ potior brachia cādidæ ceruici iuuenis dabat.i.nō queq̄ me potiorē habebas cui ceruicis tuæ amplexus pmitteres.¶ Dōec nō aliā magis arſiſti.de hinc quatuor uerſibus lydia rñdit.Et deide ut dixi uices īter eos ſunt dicēdi ac reſpōdēdi quaternis uerſibus.Neq; erat ly dia poſt chloen:neq lydiam id eſt me poſtponebas chloe.¶ Multi lydia nominis.i.magni nominis ac per hoc claræ famæ.¶ Pro.qua nō metuam.m.ſi parcāt animæ fata ſuperſtiti.i.ſi mea morte illius aīæ fata parcant:ut ſupſtitem eam mihi faciāt fata.¶ Thurini calais filius ornithi.Ordo ē.& ſenſus.Thurini ornithi filius calais noie Thurini autē q eſt a thura oppido Italiæ.¶ Pro quo bis patiar mori.Quā charū habeat calaim per ὑπερ‑ βολὴν expſſit: bis ſe paratā mori pro illo dicēs:qď ideo ſtulit.ut illū uinceret:quia dixerat ſe paratū p chloe mori.¶ Quid ſi priſca redit uenus hic iā tētare incipit lydiā.an redire ſecū in gratiā uelit.¶ Diductoſq; iugo cogit aheneo:ſi rurſus inqt nos uenus iungit ac firmat ppetua cōiunctione:p hoc.n.iugum æneū dicit: Aeris naq; materia nō ſicut ferrū rubigine conſumitur.Quare & Vir.nō ob aliud mihi uidetur dixiſſe & centū uin ctus ahenis poſt tergū nodis:niſi ut perpetuā pacem p ænea furoris uincula futuram ɔſideret.Si flaua excu‑ titur:pro expellitur poſitum eſt.¶ Quanq̄.ſ.c.calais.ſ.¶ Et iracundior.a.Adria pro adriatico mari dicitur.

¶ CHRI. Donec gra.erā.ti.Lepidum carmē auditoribus & ex ipſo dialogo iucūdū.Sed amariori exprobra tiōe īuicem amator amicaq; ſe īceſſunt.¶ Donec:q̄diu tāq̄ amator ponit ſummū bonū eſſe frui re amata idq; perſaꝝ regno āponit.¶ Potior:propriæ is dř:cuius plus fauet:ſed p meliore potētioreq;:ergo potior quaſi q priores ptes apud te hr̄et:& magis i corde tuo regnaret.¶ Donec:reſpōdet lydia:& retorquet crimē in illū oſtēditq; q dū amata eſt:ſemper amauit:& amare inſultās eadem ratione reſpōdet quod nō ſit ſine felle:De‑ monſtrat pterea efficacius īducens amorem chloes initium diſſidii ab illo proueniſſe.Et cū demōſtrat ſe cla riorem ilia fuiſſe affert efficaciſſimā cauſam:qua facile credat ſe ab illa amatū quoniā glorioſæ cum ſint mu‑ lieres ſuom nomē celebrari ſummopere gaudēt.¶ Me nūc.reſpondet poeta:& prouocatus latēti felle ī mulie ris uerbis cōcitatior fertur:& animū penitus īmutatum fateť.¶ Regit:amatoriū uerbum.q.d.pro ſuo arbi‑ trio mihi imperat.¶ Modos:nūeros muſicæ.¶ Animæ ſuperſtiti.q.d.dimidiū eſt ipſa animæ neq; recuſabo: ¶ Mori ſi.modo anima mea q in illa eſt ſuperſtes mihi euadat mortem ſubire non recuſabo.¶ Metor.maiora reſpōdet:nam nō ſe in poteſtate adoleſcētis eſſe dixit:ut ille in ptāte amicæ:ſed mutuo ab illo amari.¶ Cala ſs nomē amātis.¶ Thurini:a thuro brutioꝝ oppido.¶ Aheneo:pro æneo p dierefim metri cauſa.Nam cogit æneo duo ſunt dactili in uerſu aſclepiadeo.Aeneo ergo forti:nam hoc metallum ferro durabilius eſt: quoni am rubiginem nō ſentit Virg.Et centū uinctus aenis.¶ Priſca uenus:priſcus amor.¶ Excutitur:eiicitť e pecto re meo.¶ Quāq̄.bene dicenti bene reſpondet.Sed tū q̄tum ſibi concedat:non tacet quæ relinquat pulcherri‑ mum amatorem:& reuocet hominē:& leuem:& iracūdū:& perpetuo uinculo ſe illi obligaturam promittat.

Argumentum. ODES. X.

¶ ANT. Captus amore lices.poeta ante illius fores cubabat dicit inde ſi barbara eſſet hoc ē immitiſſima & nupta uiro aſperrimo:tñ eum ante fores iacentē.aqlonibus opponere nō ſine lachrymis patereť:petitq; ab ea ut mitior fiat:nō.n.poterit diutius aeris īpetus perpeti.Extremū thanaim.ode eſt ſimilis.vi.li.i. ¶ Extremum thanaim:de hoc uide ſuprus ode.iiii.li.iii.per id uero eam oñdit immitē. ¶ Porrectū.iacentem & extē ſeptentrio tum. ¶ Incolis aqlonibus:hoc ait quia a ſeptentrionibus flat ſeptētrio;interq; eū:& exortū ſolſtitialē Aquilo Aquilo qui & boreas. Quicūq; aūt uēti a ſeptētrione ſpirāt frigidiſſimi ſunt niuales ſunt aqlo & ſeptētrio. Auctor Pli.li.ii. ¶ Audis quo ſtrepitu.quo tpe ante fores cubabat poeta uenti ſpirabant:hinc lyce ait quod ſeqtur. ¶ Nemus.id uiridarium erat intra domum. ¶ Puro mūere iuppiter.i.pura ſerenitate: ¶ Ne currēte.i.ne rota currēte funis rumpať hoc eſt ne tu ēt amans aliquem ſpernaris ab illo. ¶ Penelopem: hæc ulyſſis uxor.xx.an.uiq; caſta uoluit expectare:nec unq̄ procis obſequi.de qua li.i.de arte ait naſo.Penelopen ipſam pſta modo tempore uinces. ¶ O quāuis:ordo ē o parcas ſupplicibus tuis q̄uis neq; te curuent munera nec p̄ces nec pallor amātium uiola tinctus:nec uir ſaucius pieria pellice: q̄uis nec mollior animo mauris anguibus.O optātis aduerbiū. ¶ Tinctus uiola pallor:hinc ait Oui.lib.i.de arte.Palleat ois amās color ē hic aptus amāti.Violæ autē pallide ſunt.Vir.in bu. Pallētes uiolas & ſumma papauera carpens. ¶ Pellice ſaucius:deprēſa pellice mulier longe ardet.hinc ait.naſo lib.ii.de arte.Sed neq; fuluus aper media tam ſæuus in ira eſt:Fulmineo rabidos quū rotat ore canes. Nec lea quum catulis lactentibus ubera præbet:nec breuis ignaro uipera leſa pede Fœmina:q̄ ſocii deprenſa pellice lecti Ardet:& in uultu pignora mētis habet in ferrum flammaſq; ruit poſitoq; decore Ferť ut aonii cornibus icta dei. ¶ Pieria:nomē eſt pellicis. ¶ Mauris anguibus : lege Lucanum libro nono. Mauri uero ſerpentes æſtu ſunt acriores quod etiam ubiq; accidit. ¶ Non hoc ſemper.oſtendit ſe non diutius poſſe pati ante fores cubare:hinc mitior effici debeat. ¶ Liminis:apud quod iaceo.Ouid.li.ii.de arte lquit.Sæpe fores imbrem cœleſti nube ſolutum Fridus & nuda ſæpe iacebis humo.

¶ Ode.x.dicolos ſeu tetracolos tetraſtrophos ad lycen.

EXtremū thanai ſi biberes lice
Sęuo nupta uiro me tñ aſpas
Porrectū āte fores obiicere incolis
Plorares aquilonibus.
Audis quo ſtrepitu ianua:quo nemus
Inter pulchra ſitum tecta remugiat
Ventis & poſitas ut glaciet niues
Puro numine iuppiterť
Ingratam ueneri pone ſuperbiam.
Ne çurrente retro funis eat rota.
Non te penelopen difficilem procis
Thyrrenus genuit parens.
O quanuis neq; te munera:nec preces
Nec tinctus uiola pallor amantiū.
Nec uir pieria pellice ſaucius
Curuat ſupplicibus tuis
Parcas:nec rigida mollior æſculo:
Nec mauris animo mitior āguibus
Nō hoc ſemp erit liminis:aut aquæ
Cæleſtis patiens latus.

¶ ACR. Extremū:hæc ad puellā lycen noie dñr aſperā & ītractabilē. ¶ Extremū.ultimū. ¶ Thanais.n.fluuius ſcythiæ dř q & danubius p cuius cōmēoratione uult ītelligi barbarā mulierē. ¶ Porrectū extē.ut Vir.Quiq; redit mediū rodope porrecta ſub axē. ¶ Aqlōibus:qa tanai nominauit:de ſeptentrionali enim parte aqlo oritur.i.non ſolū qa in pſperitate es miſereri mei debes: ſed ēt ſi in captiuitate eſſes cōiuncta ſæuo uiro deberes meo ſuccurrere amori. ¶ Nemus:uiridariū dicit poſitas: deorſum miſſas:poſt niues.n.miſſas ſi flat aquilo eius frigore ſolidanť. ¶ Puro.ſereno ut pura nec obtuſis p cœlū cornibus ibit. ¶ Ingratā ueneri:execrabilē ueneri dicit ſi amet ſuperbia:& cōtemnat amorem. ¶ Currēte.celeriter labēte:uult.n.intelligere ſciſſuram repudii:ne nimia uelocitate rotæ rompatur funis:dñam rotæ fortunam dixit.i.ne uolubilitate rotæ & tu amans cōtemnaris:& ita inflexu rotæ lædaris:ſicut equus a cōſueta uelocitate deficiēs cōſueuit. ¶ Nō te penelopē:penelopes ulyſſis uxoris:nota fabu.ē q̄ p fide abſētis mariti oēs repudiauit ſpōſos. ¶ O quāuis:ordo ē:O quāuis neq; curuāt te munera nec p̄ces nec pallor amātiū tinctus uiola nec uir ſaucius pieria pellice:& quāuis non ſis mollior rigida æſculo:nec animo mitior mauris anguibus parcas tuis ſupplicibus. ¶ Tyrrhenus parens:italus. ¶ Nec.m.ut eſt.Quoniā ſordēt tibi mūera nr̃a:& alibi.Nec munera curat alexis. ¶ Nec.t.u.bene uelut amator amœnitatē floris pallori amātiū dedit. ¶ Pellice.ſ.cōcubinæ amore uulneratus uult intelligi maritū lyces huius amare aliam.i.pieriā nomine mulierem propter quā contumeliā uel dolorem ſuadet ad reddēdā uiro pro pellice uiciſſitudinē ſe amari debere. ¶ Nec.r.i.non ſis rigidior æſculo arbore tanq̄ lignea:& ſine ratione:nec aſpior mauris ſerpentibus calore noxioribus : ut ſæuit agris aſperq; ſiti:atq; excitus æſtu. ¶ Nō.h.ſ.nec ſemper ante limē obſeruantem cœleſtem aquam paſſurum dicit ſed deſinente per contemptum animo amore cariturum.

¶ POR. Extremū thanaim ſi biberes lice:hæc ad puellam licen nomine dicunť aſperam:& irractabilem. Thanais aūt fluuius eſt ſchythiæ p qđ uult intelligi eē barbarā. ¶ Me tñ aſperas.porrectū ante fores obiicere incolis plorares aquilonibus:mei tñ & ſi miſereris nō patereris frigoribus perire ante fores tuas iacentem:incolis aūt aquilōibus ad illud pertinet quod dixerat extremū tanaim ſi biberes.tanais.n.flumē in parte ſeptentrionali ē.Vnde aquilo oriri videť. Quo nemus inter pulchra ſitū tecta remugiat;ſignificat arbores eē: ut ſit in plouio domi qbus nunc ſtrepere tēpeſtas intelligi uult. ¶ Et.p.ut.g.n.p.n.iup.oñdit q; reuera in Italia frequenter euenit poſt niuem poſitā in aquilone uento ſerenatū eſſe & frigore eius gelus ſup niuem cōcreſcere. ¶ Nec.c.r.f.e.r.allegoricos ne intereant harum regum uices. ¶ Nec.u.p.p.ſ.uult intelligi maritū huius lyces

amare aliam:ideſt pieriam noie propter qđ debuiſſe hanc uicem ei contumeliæ amādo retribuere. ¶ Nec.r.m.x.nec mauris animo mitior anguibus cætera enim per parenteſim illata ſunt.

¶CHRI.Extremū tanaim ſibi ly. Grauis ğrela i crudelitatē lyces. Quæ duritia pluſq̄ barbarica ſit. Extremū putarūt phyſici q loca frigidiſſima icolūt eos durioris eē ai:pſertim ſi aſperiora icultioraq; ſint. Vir. Duris genuit te cautibus horrēs Caucaſus:hyrcaneq; admorūt ubera tygres. ¶ Extremū: qa tanais ab extrema ſcythia & ab ipſis hyporeis mōtibus fluit:ultra quos nulla eſt cognitio terræ hītabilis ppeaq; extrema pars putat. ¶ Si biberes.ſi barbara eēs & ibi nata. ¶ Plorares obiicere.i.nō poſſes nō plorare cū obiiceres. ¶ Incolis.nā ab hyporeis deſcēdunt aqlones ut tanais. Ergo tanais icolæ ſunt. Oui. Scythiā ſeptēq; triōes horrifer inuaſit boreas. ¶ Obiicere:hoc uerbū aut in re noxia dicimus:ut obiecit leōibus & ſic in hoc loco. Aut repagulū obſtaculūq; oppōi irelligimus:ut cū ualidā aciē hoſtibus irruētib9 oppōim9. ¶ Audis:ergo nō latet te. Oſtendit aūt oia adeſſe q frigus augeāt:noctē.aqlōes.niues.& glatiē.& aerē ſerenū. ¶ Inter tecta:nā maiores dom9 impluuia hōt porticibus circūdata:in qbus arbores ēt ſolēt eē. Vir. de priami regia. Aedibus i mediis nudoq; ſub ætheris axe ingens ara fuit:iuxtaq; ueterrima laurus. ¶ Ingratā:nā uenus humanitatē affabilitatēq; deſiderat. ¶ Ne currēte iniaē:ne fortuna qui nūc tibi fauet retrocedat:& trāſlatio a curru q funibus trahat p ardua:q ſi funis remittat:relabit & retrocurrit. ¶ Rota.i.curru ut ſit ps p tote:uel erit rota p trochillo. Nā ſolemus trahere funes p trocleas quo facilius trahentē ſequāt uolubilitate rotulæ illius:& pōdus alligatū ſubleuet:q funis ſi e trahētis manu dimittat:ſtatim relabit retrotrahēte pōdere. Quapp tibi nunc oia pcedūt & uehemēter amaris:ſed caue:ne ab amato qñq; contēnaris:ut tu nūc me amātē contemnis. ¶ Penelopen: de huius caſtitate referta ſunt oia. Filia fuit icari.ſeu icarioti:& Vlyſſis cōiūx:q aduerſāte ēt pře & illa ad nouas nuptias eliciēte:caſta tñ ad uigeſimū ānū ğuis multis pcis ſollicitata pmāſit: Nō ergo gēuit te př ſimilē penelope:ut ita te difficilē pbeas. O.uel optātis ē. Vir. Quāq̄ o ſed ſupent qb9 hoc neptune dediſti. Vel ita legēdū ut Seruius interptat illud maro. O formoſe puer. Legit.n.o ſeorſum ut ſit initiū orōnis amaræ q̄ in illum iuehat. Deīde uerēs illi9 irā reprimit ſe:& mutat orōnē. ¶ Pallor amā.nā aſſidua cura palleſcūt. Oui. palleat oīs amās.color ē hic aptus amāti. ¶ Tintus.u.nā talis ē qualē i uiola dephēdimus. ¶ Nec cu.i.flectit te i amorē meū uir tuus ſaucius pieria.i.captus amore pieriæ. ¶ Pellice.q tibi pellex ē. Snia ſit ſi nō flecteris meis pcibus:mouearē ſaltē iniuria mariti tui q pieriā te cōtempta amat:& aſſentire mihi ut par pari referas. ¶ Parcas ſupplicib9:nā ſūma duritia ē nō pcere iis:q tibi ſupplices ſūt. ¶ Mollior:flexibilior. ¶ Aeſculo.ſpēs q̄ ē qrcus ſed nūq̄ frōdibus ſpoliat. ¶ Mauris:nā lybia harenoſa peſſimis gñibus ſerpētū abūdat. ¶ Nec hoc.q.d.qđ tuum eſt. ¶ Semp erit:noluit minari ſe ſuo illam iudicio deſertu℞. Quæ res iracundiam mulieri puocare potuiſſet:ſed oſtendit neceſſitate id euēturū:ut & illi ſuſpitionem iniiciat:& ſe culpa liberet.

Argumentum. ODES. XI.

¶Ode.xi.dicolos tetraſtro.ad mercuriū.

MErcuri.nam te docilis magiſtro
Mouit amphyon lapides canēdo
Tuq; teſtudo reſonare ſeptem
Callida neruis.

¶ANT.Mercuriū eiuſq; lyram poeta ad cantus ſuitat qb9 lyde fugax & ipia oblectet ipſius deniq; Mercurii laudes & potētiā melodiæ cōcelebrat. Refert etiā Belidū pœnas apud iferos & illarum cædē i patrueles:ipie nāq; illic puniunt:id āt agit:ne lyde ſit ipia ſed mitis fiat in eū. ¶ Mercuri nam te.ordo ē o mercuri dic modos qbus lyde applicet aures obſtinatas:nā te magřo docilis Amphyon mouit lapides canēdo:& tu teſtudo & callida &c. ¶ Amphyon:is iouis filius primus muſicam inuenit.primus itē cum cithara cecinit:primus illā iuēit:ut alii orpheus.ut aliī linus. Auctor Pli.li.vii. de hoc idēq; Hora.ait in arte. Dictus & amphion thebanæ cōditor urbis. Saxa mouere ſono teſtudinis & prece blanda Ducere quo uellet. Solinus uero ait:thebas cōdidit amphion q lyra ſaxa duxerit:neq;.n.par eſt ita geſtum uideri ſed q affatus ſuauitate hoīes rupiū incolas & incultis moribus rudes ad obſequii ciuilis pellexerit diſciplinā. Septē neruis. Diodo.li.i.ſcri. Mercuriū lyræ ex neruis triū chordaꝶ inſtar triū anni tēporum repertorem fuiſſe. Tris.n.inſtituit uoces:acutam graué & mediam: acutam ab æſtate:grauem ab hyeme:mediam ab uere ſumemus. Macro.li.i.Sat.ſcri.lyram apollinis chordaꝶ ſeptē fuiſſe. Per quas tot cœleſtium ſphærarum motus præſtat intelligi:quib9 ſolem moderatorem natura conſtituit:diximus & plura in libro primo: ubi Mercurium Horatius maxime celebrat. ¶ Callida.docta ſcia.

¶ACR. Mercuri.Mercuriū lyræ inuocat repertorem:ut inſpiret ſibi modulationē dignam auribus lides amicæ. Ordo ē:mercuri dic modos qbus lyde obſeratas aures applicet. ¶ Nā te magiſtro:docilis amphyon mouit lapides canēdo iuxta hoc qđ. T. Cic.in rheto.dixit artiū magiſtros afferre laudem ſine uituperatioē diſcipulis. Rurſus diſcipulos magiſtris. Vt hic mercurius laudat in amphione diſcipulo:cuius nota fabula eſt eo q idem amphion cythare cātu & pecudes quarum paſtor erat:ad ſe accerſire cōſueuerat:& lapides quibus muri ſunt extructi thebani:ut Statius. Quo carmine muris iuſſerit amphion tirios accedere montes. ¶ Reſonare ſeptem:ut obloquitur numeris ſeptem diſcrimina uocum.

¶POR. Mercuri.nā te docilis magiſtro:mercuriū uocat lyre inuētorē petēs ut iſpiret ſibi modulationē dignā auribus lides amicæ:ordo ē āt mercuri dic modos qbus lidæ obſtinatas applicet aures nā te docili magiſtro mouit amphion lapides canēdo nota fabula amphionē cytharæ cātu & pecudes quaꝶ paſtor erat ad ſe accerſiſſe:& lapides quibus thebani muri extructi ſunt. ¶ Tuq;.t.quia teſtudine mercurius lyram fecit.

¶CHRI. Mercuri.nā te docilis magiſtro mercuriū inuocat:ut lyræ repertor lyræ ſuæ ſuauiſſimū pſtet ſonū quo amicæ mētē flectat. Ode i genere deliberatiuo uerſat:ſed prophemii uicē obtinet pricipiū:captat.n.ben iuolentiam cū laudet eum ab arte. Laudet itidē a diſcipuli doctrina:q in illum redūdare uř. Ex eodē tō

Margin notes: Amphion lyra Mercurii; Lyra Apollinis

loco oſtēdit facilitatē perhiōis.nā ſi ita inſtruxit amphionē ut poſſet mouere ſaxa multo illi facilius ē ꝓbere ſuauē cantū:hoc idē facit & aliis exēplis.¶ Mouit la.arguit a maiori.nā multo facilius eſt cor muliercula mouere.De amphiōe dictū ē i pricipio.¶ Septē.n.ſeptē chordis.

Nec loquax olim:neq; grata: nunc &
Diuitum menſis & amica templis
Dic modos:lyde quibus obſtinatas
Applicet aures.
Quæ uelut latis equa trima campis
Ludit exultim:metuitq; tangi
Nuptarum expers:& adhuc proteruo
Cruda marito.
Tu potes tygres:comiteſq; ſiluas
Ducere:& riuos celeres morari.
Ceſſit immanis tibi blandienti
Ianitor aulæ.
Cerberus:quamuis furiale centum
Muniant angues caput eius:atq;
Spiritus teter ſanieſq; manet
Ore trilingui.
Quin & iſion:tytioſq; uultu
Riſit inuito ſtetit urna paulum
Sicca:dum grato danai puellas
Carmine mulces.
Audiat lyde ſcelus:atq; notas
Virginū pœnas & inane lymphæ
Dolium fun.lo pereuntis imo
Seraque fata.
Quæ manent culpas etiam ſub orco
Impiæ.nam quid potuere maius
Impiæ?ſponſos potuere duro
Perdere ferro.

¶ANT. Loquax.i.uocalis & ſonora.¶ Oli:āteq̄ mercurius reppériſſet.¶ Modos:uerſus modulatiōes.¶ Obſtinatas.duras ſexorabiles.¶ Trima.i.triū ānoꝝ.¶ Exultim.i.ſalti:uel ſaltuati.¶ Nuptiaꝝ.i.cōiugii.¶ Proteruo:petulāti & ſpudēti.¶ Cruda.imatura & dura.¶ Tygres:q̄ ſunt ferociſſimæ.¶ Cerberus.de hoc uide ſuperius.Totū uero id ad orpheū refert:nam cythara fretus iſeros adiit de qbus uideto Maro.in fine lib.iiii.ge.¶ Centū angues:pp hos itē ſupius dixit bælua centiceps.

Belides ¶ Teter.niger ueneno ſus.¶ iſion ii.de his ſupra oſtendimus.¶ Vrna.de belidū urna loqtur de quibus ode.xiiii.li.ii.de iis & ait Oui.li.iiii.me.Moliriq; ſuis letū patruelib⁹ auſæ aſſidue repetūt quas pdūt Belides undas:& i ibin inqt.Quæq; gerūt humeris pituras belides undas.Exulis ægiſti turba cruēta nurus:finxerūt.n.poetæ has apud inferos eē dānatas tali ſuppli

Fatum cio ut hauriētes aquas urnas abſq; fundis conent̄ iplere:unde Sene.Vrnaſq; fruſtra danaides plenas ferūt.¶ Audiat ly.optat poeta lyda ipſa mitior fiat audito ſupplicio eaꝝ q̄ amantibus ipiæ fuerāt.¶ Seraq; fata.i.decreta deū ſero uenientia.nam ut oſidit apuleius in lib.de mūdo:fatū iouis decretū ē.Deoꝝ uero uidicta ſera eſt ſed grauior:potes ēt ſera fata ſerā mortē accipe uel futura mala ut indicant ſeqntia.¶ Seraq; fa.ordo ē.Et audiat lyde ſera fata quæ manent.i.expectāt culpas ipiæ etiā ſub orco.Nā qd potuere maius ipiæ?Dictio ē nominatiui pluralis.Dicit aūt q̄ ipiæ nō poſſūt maius ſcelus cōmittere q̄ ne

Impioꝝ pœnæ care uiros:& hoc ait pp ſe q ſpnebat ab lyde ipia ut oſtendat ſcelus id eē maximū.¶ Etiā ſ.o.hinc ait poeta lib.vi.Gnoſius hæc Rhadamanthus hēt duriſſima regna Caſtigatq; auditq; dolos ſubigitq; fateri.Quæ qs apud ſupos furto lætatus inani diſtulit in ſerā cōmiſſa piacula mortē.Sen.itē Tragœdia prima ait ut fert fama impios ſupplicia uinculis ſæua perpetuis domant.¶ Vna.d.m.de hipermeſtra dicit quæ lino uiro ſuo pepercit de qua late Oui.in heroidibus.

¶ACR. Nec loquax.laus repertoris ab opere.q.d.neq; loquacem lyram neq; gratam fuiſſe anteq̄ mercurii doctrina aptaretur ad cantum nam & ſacrificiis fidicines adhiberi conſueuerant.¶ Obſtinatas:clauſas.¶ Exultim.ſaltim.¶ Proteruo.importuno nimio.¶ Applicet.a.uelut oblectata iungat & applicet ad audiendum:unde eſt dictum.adeo in teneris aſſueſcere multum eſt.¶ Equa.t.iam difficilis ad domādū.¶ Cruda.m.intacta:imatura ſiue itēpeſtiua.Sed aio cruda.i.crudelis ac p hoc aſpa atq; horrēs maritū ducere oblectatiōe cāt⁹ quocūq; ieris te ſequētis:ut Vir.Mulcētē.t.&.a.c.q.¶ Ceſſit.i.t.b.c.hipallage cū ipſe magis blāditus ſit cerberus.¶ Spūs.t.aut poſuit p ueneno aut p ſanie cadauerū qbus ueſci cōſueuerat.¶ Cētū:finitū p infinito.¶ Muniat angues caput eius:ut ait Ennius:angue uilloſi canis.¶ Ore trilingui.ut latratu regna triſauci perſonat.¶ Quin & iſion ut Atq; Iſiōs.uento rota cōſtitit orbis.¶ Vultu.t.i.extorquēte cythara dulcedine ſui q̄ tormentorum pœna non ſinebat.¶ Dum.g.d.p.danai nota fabula:qui fratris ægiſti inuidia q̄ oēs ille filios hic haberet filias:pactis nuptiis filiabus ꝓcepit ut ſterimerēt acceptos ſponſos:quod ab oibus factū eſt p̄terq̄ ab hipmeſtra:q̄ linū fuga data ſeruauit:ob hoc ſcelus apud inferos hac dicunt̄ pœna dānatæ ut aquā in ptuſum doliū iugiter mitterēt.¶ Puellas:filias dixit.¶ Seraq;.f.ut Diſtulit i ſerā cōmiſſa piacula mortē.¶ Perdere.f.occidere.¶ Vna:hipermeſtra.¶ Audiat lide.i.audiat qua pœna damnatæ ſunt quæ amantibus crudeles fuerunt.¶ Manēt.expectāt.¶ Etiam ſub orco:non ſolum damnantur in aquæ penuria:ſed etiā infernali cruciantur igni.¶ Duro.p.f.nō ad naturam ferri relatum eſt epitheton:ſed ad earum animum quæ dura ac crudeli mente hoc auſæ ſunt:ut Duris genuit te cautibus horrens caucaſus.

¶POR. Et amica tēplis:fidicines hodieq; romæ i ſacrificiis adhiberi uidemus.¶ Et adhuc pteruo crudā marito.Nō in tēpeſtiua:ſed aio cruda.i.crudelis.ac p hoc aſpa atq; horrēs maritū.¶ Tu.p.t.c.ſ.d.h ad teſtudinē dicūt̄ ſiue ad mercuriū.¶ Ceſſit imanis.t.b.i.a.recepti de orpheo fabulā tractat:q̄ refert ēt cerbeꝝ & cætera inferna cātu cythatæ lenita eē.¶ Atq; ſpūs te.ſ.m.o.t.ſaniē aūt cadauerū qbus ueſcit̄ itelligi uult:aut p uenenis poſuit:q̄ in illo eē pōt fingi.Cū ēt ſerpētibus hirſutus eē uideat̄.¶ Quin & iſion.t.u.r.i.inuito uultu.intelligas tātā fuiſſe grām cātus:ut in tormētis pene cōſtitutis extorſerit tñ riſus.¶ Danai.p.p eo qd ē danai filias.¶ Audiat.l.ſatq;.n.Mira opportunitate de exceſſu exceſſum repetit:& ē ſēſus:audiat lyda:q̄ pœna dānatæ ſint q̄ crudeles amatoribus fuerūt.¶ Et.i.l.d.f.p.imo ita aūt figurauit ut ecōtrario plenū uas:& inane il

lius rei dicit:ut Terētius:uini plenū.¶ Seraq;.ſ.q̄re ſera dixerit ip̄e ex ſubiectis oñdit.¶ Quæ.m.c.e.ſub orco ip̄iæ:nā qd potuere maius:bona paralipſis:p quā ip̄eſior affectio dicentis exprimit.¶ Duro pderent.non ad naturam ferri relatum eſſ epitheton duro:ſed ad animum eaꝝ quæ dira ac crudeli mente in eos uſæ ſunt.

¶ CHRI. Neq;.l.i.ſonora.¶ Neq;.g.ſua ſuauitate.¶ Oli:dū nōdū a Mercurio iſtituta eſſet.Nūc uero poſtq̄ mercurius te iſtituit grata es.¶ Menſis.cōuiuiis.¶ Tēplis:qa & ī ſacris adhibebāt muſicā:ut illud. Inflauit cū piguis ebur tyrrhēus ad aras.¶ Die mo.i.muſicā modulationē.¶ Quib9.ſ.modis & q̄uis ois gñis ſit erat tñ ī fœminino apd ātiquos qb9 ut duab9.¶ Obſtinatas.i.lydiæ obſtinatæ.¶ Trima:q̄ ī trienio ſit.¶ Dicimus.n.bimū trimū & q̄drimū.Sed ēt dicim9 hornū.i.huius ānim trimatu āt nōdū uenerē ſētiūt eque.¶ Exulti:exultādo & p ſaltationē.¶ Cruda:imatura.Cōtra Vir.iā matura uiro iā plenis nubilis annis.¶ Proteruo:procaci. Dixit āt & nuptias & maritū p acyrologiā.Nā iproprie dr hæc niſi ī humana ſpecie.¶ Tygres:q̄ feræ ſæuiſſimæ ſūt.¶ Comiteſq; ſil.ut patuit ī orpheo.¶ Ceſſit ima cerberus:nā fingūt orpheū cū iferos petiiſſet.ut eurydicē reduceret:oēs tortores oēſq; tortas umbras ſua lyra demulſiſſe & mitigaſſe.¶ Ianitor:iauæ cuſtos. Propter Ianitor ad dātes uigilet cerberū itelligit:ſic Vir. Te ſtygii tremuere lacus:te ianitor orci.Sed de cerbero & q̄re Vir. Inducat illū nolle Aeneā admittere:& q̄re cōtra fingat Heſio.uenietes qdē aias blāde illū excipe ſed egredi cupiētes phibet & q̄dā alia q̄ ad altiorē ſpeculationē ſpectāt:nos ī nr̄is dialogis chamaldulēſib9:ī qb9 uirgiliāæ allegoriæ cōtinēt p uirib9 exprimere cōati ſum9.¶ Cētū an.nūerus ē p numero.¶ Spūs te.ut ēt ſpiritu q pp ſaniē eaꝝ q̄s uorat aias:grauis fetidusq; ē nocere poſſit. Sanies:in corpe aiantis humor integer īcorruptuſq; quo corpus uegetaliturq; ſuccus dr̄. Ter. Corpus ſolidū & ſucci plenū. Siue āt morbo morteue corrūpit pus ſanieſq; uocat.¶ Ore tri.ex triplici ore:uñ tres linguæ ſint.¶ Qui & iſion:hui9 fabula exp̄ſſa ē. Sed ipſe apud inferos hac penæ cruciat.ut rotæ īter ſerpētes alligatus aſſiduæ & ſine reqe circūagat. Oui. Voluit iſion dū ſe ſequturq; fugitq;.¶ Tityos.ntūs græcus.¶ Inuito uultu:nā & ſi uultū cruciat9 cōtraheret:tñ uoluptas lyre ad riſū porrigebat.¶ Stetit ſicca:reſtitit paulū:& ppea ſiccata ē.i.dū breui mora deſinūt belides ab aq̄ hauriēda euacuata ē unda.¶ Vrna.ab hauriēdo dicta.Nā orino ātiquū uerbū id ſignificat.¶ Puellas filias ut pueros p filiis ponim9.¶ Audiat ly.audiat mulier q̄ mihi crudelis ē q̄ pena afficiāt illæ q̄ crudeles in ſuos amātes fuerē. Et pſecto mīꝝ poetæ fuit igēiū:q exēplū qd ad petitiōis ſuæ facilitatē pbādā adhibuerat ēt ad mitigādā lyde ferocitatē efficaciter traducat ppeaq; omiſſis aliis qb9 facultatē pbauerat ī hoc morat ad id qd iā dixi pficiēdū. At tū unā laudādo q̄ pia ī maritū fuit:tū cæteras uitupando lidē in ſe inclinare nitit.

Vna de multis face nuptiali
Digna periurum fuit in parentem
Splendide mendax.& in omne uirgo
Nobilis æuum.
Surge quæ dixit iuueni marito
Surge:ne longus tibi ſomnus unde
Non times detur.ſocerum & ſceleſtas
Falle ſorores.
Quæ uelut nactæ uitulos leænæ
Singulos eheu lacerant:ego illis
Mollior nec te feream:neq; intra
Clauſtra tenebo.
Me pater ſæuis oneret cathenis
Quod uiro clæmens miſero peperci.
Me uel extremos numidarum ī agros
Claſſe releget.
I pedes quo te rapiunt & auræ
Dum fauet nox:& uenus:ī ſecundo
Omine:& noſtri memorem ſepulchro
Sculpe querelam.

¶ ANT. Vna de multis.ordo ē una uirgo de multis digna face nuptiali fuit ſplēdide mēdax ī parentē piurū: & fuit nobilis in oē æuū.¶ Face nuptiali digna.i.mr̄imonio.¶ In pentē cōtra.danaū nō.n.mādata illius peregit ī occidēdo uiro ſuo ut aliæ fecerūt.¶ Splēdide men.i.decore honeſte & honorifice mēdax:nā pp id & decus & laudē meruit.¶ Surge q̄ dixit. hipmeſtra apud Oui. ī ino ſcribēs ait. Iāq; patrē famuloſq; patris lucēq; timebā:Expulerāt ſōnos hæc mea dicta tuos: Surge age belide de tot mō fratrib9 unus. Nox tibi ni pperes iſta perēnis erit. Territus exurgis:fugit ois iertia ſomni. Aſpicis ī timida fortia tela manu. Quærēti cām dū nox ſinit effuge dixi. Dū nox atra finit tu fugis ip̄a moror. Me pr̄ ſæuis. hæc uerba hypmeſtræ miſerētis oñdūt lydē quoq; miſereri dēre:Et auræ ad nauigationē id refert Sepulchro ſculpe q̄relā. Apud Oui. quoq; ait hipmeſtra lio. Et ſepeli lachrymis pfuſa fide lib9 oſſa Sculptaq; ſint titulo nr̄a ſepulchra breui. Exul hypmeſtra p̄ciū pietatis iniquū. Quā mortē frī depulit ip̄a tulit.

¶ ACR. Face nuptiali digna poſitū ē.n.hoc p affectiōis iſigni tāq̄ maius p̄miū fœminis nō ſit:cū facibus.n.nuptiæ fiebāt ueſperi apud antiquos. Et in oē uirgo nobilis æuū Virgie p muliere poſuit.¶ Ne lō.tibi lom.i.mors:ut & cōſanguine9 lœti ſopor.¶ Mollior:melior affectioſior.¶ Quæ ue.n.ordo eſt.q̄ uelut nactæ leænæ uitulos heu heu lacerāt ſingulos & ē pulcherrima cōparatio. Me uel extremos.n.i.a.ī deſerta numidæ:q̄ feris plena ſūt:aut p crudelitate numidas memorauit ut Numidæ īfræni.¶ Claſſe rele.remoueat:ut Vir. Atq; ideo tauros pcul atq; in ſola relegāt Paſcua.¶ Dū fauet nox.ut defenſi a tenebris.& dono noctis opacæ.¶ Sculpe q̄relam.i. per epitaphion in cōmemoratione ſcribe quod geſtum eſt.

¶ POR. Vna de.m.f.n.d.hypmeſtrā dicit q̄ ſinō maritū ſeruauit & uiri pn̄ti affectiōe illatū. Face nuptiali digna:tāq̄ mai9 p̄miū ñ ſit fœminis.¶ Et.i oē.u.n.æ.pp pietatē.ſ.q̄ marito pſtitit.¶ Quæ.u.n.filios leænæ:me pr̄ ſæuis oneret cathēis. Extriſec9 audiēdū:ſi putat.uel qd tale me putet ut ſi putat ſæuis cathēis oneret p hoc ſcō. Et.n.m.ſ.ſ.q.i.mōumēto meo iſcribe mortis meæ caſū

¶ CHRI. Lōg9.q.d.æternus.i.mors.¶ Nō times.auget ſcel9 illaꝝ q̄ ī eos ſæuierit:q oē ab illis auxiliū ſpectaſſet.¶ Me pr̄ ñ ſolū illi remiſſura ſuppliciū ē:ueꝝ ēt ī ſe ſi oporteat ſuſceptura:ut uir euadat Maximus ergo amor quo maritū nō mō parētis p̄ceptis:ſed ſuæ ēt uitæ añpōat. Me pr̄.nō ab re ē explicata nar- (uel cām.

ratio:nã q̃to magis ĩmorat̃ ĩ pietate Hypmeſtræ:tãto uehemẽtius mollire lydem ualet.¶ Quod ul.ſapiẽter
ita uitat crudelitatẽ in maritũ ut ne tñ ĩ parẽtẽ impia dici poſſit:nã demõſtrat ſi ſuppliciũ ſubitura ſit iniuſte
ſubiturã:& pœnã p eo daturã: p quo p̃miũ mereat. Plectet̃.n.q̃ pepcerit uiro:q iure naturali cæteris ſit p̃ferẽ
dus. Pepcerit miſero:q ẽt externos mouere poſſit.¶ Oneret.c.qd̃ ſuppliciũ uel morte grauiꝰ ſit. Morte.n.oẽs
labores finimus. Carcere ãt miſeria ĩ lõgũ extẽdit̃. Nec temere dixit oneret:ut nõ ſolũ uinculis cõſtringat̃ cor
pus colligatũ:ſed põdere quoq; deprimat̃.¶ Vel ex.ſingula uerba põdus hñt:prio.n.dixit releget.ĩ quo exclu
dit̃ reditus.¶ In extremos.uñ audire qdẽ q̃ apud meos gerant̃ poſſim.¶ Numidaꝝ:ergo apud efferatos & ĩ
maniſſimos barbaros. Quod ẽt Dido cõquerit̃. Hinc nomadæ infrẽi cingũt.¶ Claſſe.ergo difficiliꝰ ſit redit̃.
¶ Pedes.oñdit ita ꝑperato opus eẽ: ut nõ det̃ ſpaciũ prius cõſultãdi quo potiſſimũ:ſit fugiendũ ergo ĩ quo
rapiũt.i.rapti ferũt.¶ Pedes.ad terreſtre iter ĩferas.¶ Vel auræ:ad nauigationẽ.¶ Dũ.ſ.nox:nã q̃ primũ illu
xerit:adẽpta erit ois euadẽdi facultas. Et uenus amor meus in te.¶ Querelã me.i.q̃ oẽs q legẽt in memoriã
nr̃i ueniãt. Idẽ pene dep̃hendes apud Naſonẽ in huius puellæ ep̃la. Defunctaq; uita Corpora furtiuis inſup
adde rogis. Et ſepeli lachrymis pfuſa fideliter oſſa. Sculptaq; ſint titulo nr̃a ſepulchra breui. Exul hipmeſtra
p̃ciũ pietatis iniquũ. Quã mortẽ facti depulit ipſa tulit.

¶ Ode.xii.monocolos ad neobolẽ amãdũ eẽ.

Miſerarum eſt: neq; amori dare ludũ:
Neq; dulci mala uino lauere: aut ex
Aiari metuẽtis patruæ uerbera lĩguæ
Tibi qualum cytheræ puer ales.
Tibi telas operoſæq; mineruæ
Studiũ aufert neobole liparei nitor hebri.
Simul unctos tyberinis humeros
Lauit undis eques ipſo melior
Bellerophõte nec pugno neq; ſegni pede ui- (ctꝰ
Catus idem per apertum fugientis
Agitato grege ceruos iaculari:&
Celer arcto latitãtẽ fruticeto excipere aprũ.

Argumentum. Odes. XII.

¶ ANT. Miſeraꝝ eẽ inqt poeta:nõ uacare iucũdo
amori aut epulis. Timere ẽt patruoꝝ minas & cõtu
melias pp quod ĩgratã uitã eẽ oñdit ſine gaudio &
amore. Dicit inde neobolẽ hebrũ lypareũ ardere:q
eques optimus q̃q; nulli uictus aut pugno:aut cur-
ſu:aut iaculis eſſet.itaq; operã oẽm & ſtudiũ omitte
bat:ergo nõ miſera neobole erat:ſed fœlix potiꝰ cũ
lætiori uitæ uacaret.¶ Miſeraꝝ eſt.metrũ eſt cõſtãs
Ionicus maior — ionico minore. Duo primi uerſus trimetri ſunt. Ter
tius uero tetramiter. Ionicꝰ maior ut diomedes ait
Ionicus minor — cõſtat ex ſpõdeo & pyrrichio.ut demetrius ionicꝰ
uero minor ex pyrrichio & ſpõdeo:ut diomedes id
ſotadicũ metrum — ãt metrũ Sotadicũ dr̃:qa ſotades eo plurimũ uſus
ẽ. Strabo p̃terea.li.xiiii.ſcribit ſotadẽ fuiſſe auctorẽ
cynedicæ ofonis. Ludũ.gaudiũ.lætitiã.oblectamẽtũ
¶ Lauere:extricare.pellere. Maro ẽt dixit. Et plẽo ſe
pluit auro. Lauere ãt ẽ a lauo lauis uerbo tertiæ cõ-
iugatiõis ſicuti dicimꝰ ſono ſonas & ſono ſonis. Hic
ait ille. Littora lata ſonũt:ut Priſcia.ſcri.¶ Aut exanimari:ordo eſt:aut miſerarũ eſt metuẽtes uerbera linguæ
patruæ exanimari.i.terreri & ſtupeſcere.¶ Verbera.minas & cõtumelias:nã ut ſcribit nonius. Verberare non
Verberare — ſolũ a uerberibus dictũ ſed a uerbis.¶ Patruæ lĩguæ. acrius.n.patrui q̃ parentes caſtigãt.¶ Qualũ.calathũ
ſeu caniſtrũ itelligit ubi lanæ linũ & lanificii opa cõtinet̃.¶ Cytheræ.i.ueneris.¶ Puer ales.cupido & amor ipſe
aliger.¶ Tibi q̃lũ.ordo ẽ.tibi o neobole aufert q̃lũ Cytheræ puer ales tibi aufert telas & ſtudiũ opoſæ miner
opoſus — uæ nitor hebri liparei ſimul eques melior ipſo bellorophonte neq; uictus pugno neq; ſegni pede unctos hũe
ros lauit ũdis tyberinis.¶ Opoſæ:mſtaꝝ opaꝝ opoſus ẽt dr̃ magnæ opæ:& magni laboris. Itẽ actiue & paſſi
ue accipit̃:hic dr̃ a Cicerõe ſenectus opoſa.i.q̃ agit & rebꝰ agẽdis opam dat. Et Oui. Moles opoſa laboret.ſ.
q ab aliquo opata ẽ.¶ Mineruæ.pallas ueſtiũ apparatũ inuenit: olei quoq; uſũ docuit ædificãdi artẽ pluribuſq;
aliis in rebus hoibꝰ pfuit:nã & tibiã eiuſq; cãtu & plurima inſtrumẽta ad uaria opificia iuẽit ex qbus oparia
palladis inuenta — dicta eſt auctor Dio.lib.vi.¶ Neobole:id nomẽ dici põt noua gleba νεοσ.n.nouus dr̃ & iuuenis.βωλοσ gleba.
¶ Lyparei hebri:a lipara ĩſula una ex eoliis dcã ab liparo auſonii regis filio q illic urbẽ ædificauit.ubi poſtea
Aeolus ſpõſauit ſũpta lipari filia p cõiuge auctor Dio.li.vi.¶ Vnctos hũeros:ungebãt ſe paleſtritæ. Supiꝰ ãt di
Tibia — ctũ ẽ Tyrões in cãpo martio ſolitos exerceri ide in tyberi natare ungebant̃ quoq; natãtes uitãdi frigoris grã.
neobole — ¶ Humeros.pes ẽ anapeſtus p ionico mior̃. Melior anapæſtus ẽt ut ſupra potiuſq̃ tribrachus.ultia.n.ſyllaba
cuiuſq; uerſus cõis ẽ.¶ Bellorophõte.q pægaſũ alatũ equũ aſcẽdit.nã ppe corynthũ achaiæ urbẽ mõs ẽ excel
Lypara — ſus acrocorynthus noie:uertex eius ueneri ſacrã hẽbat ædiculã.infra uerticẽ pirene fons erat haud affluẽtes
bellorophõte — aq̃s hñs:cæterũ pſpicuas ad imũ potuiq; ſuauiſſimas. Fama eſt equũ pægaſũ quũ potaret hoc in loco a Bel
lorophõte dep̃hẽſum fuiſſe:alatũ qdẽ caballũ e meduſæ ceruice pſiliẽtẽ.qd Stra.docet li.viii. Hyginꝰ uero
Pægaſus — ſcribit poſt chymeræ expeditionẽ quũ bellorophontes ad cælũ cõtẽderet euolare;neq; longe iã abeſſet deſpi
ciẽs ad terrã timore pmotus decidit. Equus ãt ſubuolauit:inq; ſidera ab ioue cõſtitutus exiſtimatur. De hoc
pirene — ẽt ait Oui.in ibim. Quiq; ab equo p̃ceps alienis icidit aruis Exitio facies cui ſua pene fuit. Stra.ſcribit lib.xii.
Solimi — Bellorophõtẽ Solymos domuiſſe:q poſtea lycii dicti ſũt:nã licõ pãdiõis filius a ſe licios noiauit. Piſandrũ ẽt
Licii — Bellorophõtis filiũ pugnantẽ cũ ſolimis mars interemit. Pliniuſq; li.vii.ſcrib.equo uehi ĩ bellorophõtẽ inue
Frutex — niſſe.¶ Segni pede:pp ſegnẽ.i.pigrũ pedẽ.¶ Catus.prudẽs doctus ſagax.¶ Fruticeto:eſt frutex q ad iuſtã ma
gnitudinẽ arboris nõ aſſurgit:& ſtatura ſimilis ẽ multis herbis ſed nõ demorit̃:neq; areſcit.ut herba.¶ Fru
tices quoq; dicunt̃ arboꝝ plantulæ:inde fruticari quaſi fruticem renaſci ex arbore.

¶ ACR. Miſerarũ ẽ neq; amori dare ludũ. Metrũ hoc Sotadicũ dr̃:ut nũerus ſit potiꝰ q̃ metrũ cõſtat ãt io
nico miore & duobꝰ primis uerſibꝰ trimetris.ita miſerarũ ẽ:neq; amori dare ludũ.neq; dulci mala uino laue
re aut ex. Tertius uero tetrameter ſcãdit̃ ita. Aiari metuẽtes patruæ uerbera lĩguæ: Ad neobolẽ amicã ſcribit

amãtẽ hebrũ adoleſcẽtẽ & deteſtaẽ iſuauẽ eẽ uitã ſine hilaritate & amore: ordo ẽ: nobile miſerarũ ẽ: neq; dare lodũ amori: neq; lauere mala dulci uino: aut exaniari metuẽtes uerbera patruæ linguæ. ¶ Lauere. ꝓ lauare ſic.n. ueteres declinabãt lauit ꝓ lauat: ut Vir. Lauit iproba teter ora cruor. Qui uerſus nõ ſtat ſi ꝑteritũ intelligas. ¶ Exaniari. m. ſenſus ẽ aut cruciari caſtigatiõe uerboꝝ. Patruæ ãt liguæ ꝓ ſeueritate dixit patrui.n. adoleſcẽtibus corripiẽdis auſteriores eẽ ſolẽt: q̃ patres: qbus natura ipſa indulgentiã plerũq; extorqt. Cic. idẽ ꝓ ſeueritate cẽſuræ Patruus qdem magiſter hoc diceret. ¶ Tibi qualũ calathum: metonymicos ꝓ lanificio dixit tanq̃ amore & pulchritudine amatoris capta cõtẽneret penſa mulierum. ¶ Liparei. a lipare inſula: ut ſi diceret liparenſis. ¶ Liparitanæ.n. iſuleeũ ciuẽ demõſtrat. ¶ Bellorophõte: q̃ pegaſo equo uectus chimerã interemerat. ¶ Pugno: athletico & agonico & certamie. ¶ Per aptũ: latũ: ut alia de pte patẽtis trãſmittũt curſu cãpos: ordo ẽ. Ales poer & cytereæ & nitor liparei hebri ſimul: ut lauit unctos humeros in tyberinis undis eques melior ipſo bellorophõte: neq; uictus pugno neq; ſegni pede idẽ catus iaculari ceruos fugiẽtes ꝑ aptum agitato grege & celer excipere aprum latitantem alto fruticero: aufert tibi qualum & aufert ſtudium operoſæ mineruæ.

¶ POR. Miſeraꝝ: ẽ neq; amori daẽ ludũ. Hac ode teſtaẽ iſuauẽ eẽ uitã ſiñ hilaritare & amoẽ: ac deide: puellã q̃dã captã ſpẽ adoleſcẽtis deſcribit. ¶ Neq; d.m.l. antiq̃ declinatiõe dixit lauere: non lauare. Nã tertiæ cõiugatiõis hoc uerbũ apod ueteres erat. Sic.n. declinabãt lauo laois lauit. Non lauo lauas lauat. ¶ Aut exa.m.p. ſẽſus ẽ: caſtigatiõe cruciari uerboꝝ. Patruæ ai liguæ ꝓ ſeuere poſitũ. Videẽ.n. patrui adoleſcẽtibꝰ corripiẽdis auſteriores eẽ q̃ pres: qbus natura ipa idulgẽtiã plerũq; extorqt. ¶ Tibi q̃lũ: methonimicos ꝓ lanificio dixit. ſed mulieres ꝑ dimiutionẽ uaſculũ hoc uſurpãt q̃ſillũ dicẽtes: hoc ãt i quo pẽſã uel tramã reuoluũt. Liparei n.h. hinc trãſit ad laudẽ hebri noĩe adoleſcẽtis: quẽ a neobole amari indicat. Liparei ãt a lipare inſula: ut diceret liparẽſis. ¶ Simul.u.t.h.l.u.ei.m.b. diximus: & ſopra adoleſcẽtes poſt exercitiũ cãpeſtre in tiberi nare ſolitos fuiſſe. ¶ Catus idẽ p.a.u.f.agi.gre.ce.ia. catus a catos ac per hoc doctus ſignificatur. Ordo eſt: aũt Catus idem fugiẽtis ceruos iaculari per apertum agitato grege: per apertum autem abſolote. i. per campum.

¶ CHRI. Miſeraꝝ ẽ neq; amori dare ludũ. Rẽ inſuauẽ eẽ oñdit: ſiqs ita pdite amet ut ſemp ãxius uiuat. Nã tunc oportet illũ miſeꝝ eẽ. Alii dicũt ſniam eſſe: q̃ uehemẽtiſſime amãt: nõ dãt ludũ amori. i. nõ deludunt amorẽ: & tũc expõemus miſeraꝝ. i. eaꝝ quæ miſere. i. uehemẽter amãt. Nã & pdite: & miſere amare eſt uehemẽter amare. Alii ꝓceptũ poetæ eẽ uolũt: ut ſit amãdũ: ſed ita amãdũ: ut nõ ipediaẽ amore: qn cũ uelint aliquã iocũditatẽ ludũ ue pcipiãt. Nã iſtud eẽt miſere amare. Vel potiꝰ dicãus ſũt ꝑfecto miſere mulieres q̃ neque in amore ludũ. i. iocũditatẽ inueniũt. i. q̃ nõ capiũt uoluptatẽ i amore: neq; uino hilarantur ita: ut a ſe pellãt curas atq; ſollicitudies & rurſus ſũt ẽt miſeræ illæ q̃ metuẽtes uerbera patruæ linguæ. i. q̃ metuẽtes iſamiam & cẽſurã exaianẽ. i. magno metu afficiunẽ: ut iã & ad uoloptatẽ ex re uenerea & ex uino pcipiẽdã: & ad grauiores de ſe cẽſuras cõtẽnẽdas Neobolẽ hortari uideaẽ. ¶ Mala. curas & ſollicitudies. ¶ Lauere reſpexit ad naturã liquoris. Nã ut uinũ pt lauare maculas e corpe: ſic dr lauere mala: qa remouet illa ab aio. Et ẽ laoeẽ nõ a lauo as: ſed a lauo is. Sic Vir. Lauit iproba teter ora cruor. Et Plautꝰ i pſeud. ¶ Geſtas tabellas eas lachrymis lauis plura.n. uerba i diuerſis cõiugatiõibus antiq poſueẽ: ut nexo as. uel nexis. Sono as. uel ſonis. Luc. Caligare oculos. Sonere aures. ¶ Exaniari: metri neceſſitate diuiſit hãc dictionẽ. ergo uæhemẽter cruciari. ¶ Verbera acerbiores rephẽſiões: q̃ ut ferꝑ corpꝰita ille aiuꝫ uerberãt. ¶ Patruæ: acerriæ ac ſeueriſſimæ. Nã patrui uehemẽtiꝰ corrigũt q̃ pẽtes: qa nec amor illis i nepotes deeſt: & nimia illa pẽtum indulgẽtia abeſt. Quapp i priſca rõanoꝝ ſeueritate erat ut fr̃ibus allẽdos ſuos filios darẽt pẽtes. Hic pſius. Dũ ſapimꝰ patruos. Et Cic. ꝓ celio. Diceret aliqs cẽſor patruꝰ. q.d. cẽſor ſeuerꝰ. ¶ Qualũ ꝓ uaſe & ciſtula uimiea poſuit: i q̃ mulieres ponebãt pẽſa lanæ: aut alia i qbus laborabãt. Cæteꝝ q̃los dixerũt a colãdo ꝑ quos guttati uinũ effũdereẽ: reliq̃ uero materia exire ꝓhibereẽ. Illos a colãdo: ut ẽt cola dici credit Seruius Vir. Tu ſpiſſo uimie q̃los Colaq; priloꝝ formoſis deripe tectis. ¶ Ales puer: cupido q alatus ẽ: & filius Veneris: quæ a cytharis iſula cytherea dicta eſt. ¶ Hebri adoleſcẽtis nomẽ ẽ: & nõ flumĩs i hoc loco. ¶ Liparei: ꝓ liparẽſis ab iſula una ex uulcaniis. ¶ Vnctos: ne aq frigiditatẽ nãtes ſẽtirẽt: oilei caliditate tẽperabãt. ¶ Melior. Doctior. Vir. Bonũ ꝓ docto. Cur ñ mopſe bõi qm cõuẽimꝰ ambo Tu calãos iflare leues ergo dicere uerſus. Bellorophõte: quẽ oportuit eẽ optimũ eqrẽ: cũ potuerit uti pægaſo equo alato. ¶ Neq; pugno i arte pugili. Sic ſupra. Hũc eqs illũ ſupaẽ pugnis. ¶ Pede: curſu pedeſtri. ¶ Neq; uictꝰ ſegni pede. i. neq; uictꝰ pede: q qdẽ o ictus eẽt: ſi pedẽ ſegnẽ hr̃et. ¶ Catus ingenioſus. Nã καίω uro ſignificat: & ii q hñt ſanguinẽ calidiorẽ prudẽtiores ſũt. uñ dictũ ſũt catones. ¶ Iaculari: iaculis configere: & laudat in uenatione artẽ ſagittandi. Excipe laudat a fortitudine. ¶ Fruticeto: frutices ſũt miores arboribꝰ & maiores herbis: ut ſũt rubi & ſẽtes & ſimilia: q̃ ſiluas iplicatas & i uias reddũt: & ut a q̃rcubꝰ fit q̃rcetũ: ſic a fruticibꝰ fruticetũ. Excipeãt ꝓprie ẽ: cũ ueluti iſidiis collocati expectãus: ut uẽiẽs ſcatꝰ i nos ſcidat. ut parati iparatũ facile opprimãus.

¶ Ode. xiii. tricolos ſeu tetracolos tetraſtrophos Blandufiæ fontem laudat.

O Fons blanduſiæ ſplẽdidior uitro
Dulci digne mero: nõ ſine floribus
Cras donaberis hædo:
Cui frons turgida cornibus
Primis & uenerem & prælia deſtinat
Fruſtra: nam & gelidos inficiet tibi

Argumentum. ODES. XIII.

¶ ANT. Promittit hic ſacrificiũ fonti blãdoſiæ apd agellũ ſuũ i ſabis: ubi pſpicuitas ad mõ frigusq; amabile & amœnũ erat quẽ fontẽ laudãdo iter nobiles fõtis ãnumerari cõtẽdit. ¶ O fons blã. ode ẽ ſimilis gnitæ li. i. ¶ Blãduſiæ: erat blãduſia regiũcula apd ſabios ubi poetæ agellꝰ. ¶ Deſtiat cõſtituit decernit. ¶ Fruſtra mactabiẽ.n. tibi. ¶ Soboles: appoſitio ẽ. ¶ Laſciui .g. hic appellãẽ hædi petulci. ¶ Hora caniculæ: hyginꝰ ita ſcribit. Canẽ ãt ſua appellatione & ſpẽ caniculã dixerũt q̃ ab græcis: q ante maiorẽ canẽ exoriẽ: pciõ ap

Blanduſia

cãicula

prociõ

Rubro ſanguine uiros
Laſciui ſoboles gregis.
Te flagrantis atrox hora caniculæ
Neſcit tangere:tu frigus amabile
Feſſis uomere tauris
Præbes:& pecori uago.
Fies nobilium tu quoq; fontium
Me dicente cauis impoſitā ilicē
Saxis:unde loquaces
Lymphæ deſiliunt tuæ.

pellaſ. Ita ēt Pli.ſcri.li.xviii. Col.aūt docet li.xii.q.vii.kal.augu.cāicula apparet:quo tēpe caligo ſit æſtuoſa. Diximus & laſius epodo tertia. ¶ Neſcit tangere:id autē pp umbras arborum erat:& licē ſibi iminentem:ut infra oſtendit. ¶ Me dicente:laudāte & canente. ¶ Loquaces:murmurante inſonantes:

¶ ACR. Fons Blanduſiæ ſplēdidior uitro. Hac ode Blāduſiæ fonti ſacrificium promittit blanduſia.n.ſabinenſis agri regio eſt in qua Horatii ager fuit. Laudat ergo fontē dicēdo eum pſpicuum uitri comparatione:ut uitrea fucinus unda. ¶ Cras donaberis hædo:hædi imolationē pmittit. Amphibolon ē tamen utrū dicat donaberis hædo floribus coronato. ¶ Et uenerē & ꝑlia.d. Maturi.n. & appetere uenerem & ppea pugnare conſueuerunt. ¶ Fruſtra:iō fruſtra: qa īficiet gelidos riuos. ¶ Laſciui: luxurioſi petulantis. ¶ Te.f.a.opacitatē nemoroſi & abſtruſi fontis oſtēdit:per quam dicit canicularium æſtuum calores arceri. ¶ Tu frigus amabile:amœnum. ¶ Vi frigus captabis opacum:& non ipſi amabile ſed feſſis. ¶ Fies nobilium: meo carmine ꝑdicatus inter nobiles fontes prædicaberis. ¶ Vnde loquaces:ut p læuia murmur ſaxa ciet.i.ſonātes.

¶ POR. Fons Blanduſiæ. Sacrificiū hac ode fonti Blāduſiæ repromittit ſimulq; laudes eius dicit. ¶ Nō ſine.ſ.c.d.h.amphibolon. Incertū eſt.n.utrū dicat hædo donaberis & floribus an uero donaberis hædo q erit cū floribus.i.coronatus. Et uenerem & ꝑlia deſtinat fruſtra:fruſtra.ſ.qa ſmolabiſ. ¶ Te flagrantis atrox hora caniculæ neſcit tangere. ¶ Opacitatem laudat:p quā dicit calorē caniculariū dierū ad eū non deſcendere. ¶ Frigus.a.eleganter pro umbra refrigeranti calorē æſtiui tpis dixit. ¶ Fies no.t.quoq; fontiū:tu quoq; inter nobiles fontes nominaberis carmine prædicatus. ¶ Me dicente.ca.im.i.ſ.u.l.l.d.t. ſignificatur in ſaxo natam ilicē arborem:ſub cuius radice erumpit aqua fontis huius. ¶ Loquaces.aūt dixit:q cū ſaxo cadunt pſtrepāt.

¶ CHRI. O fons Blan. Res feſtiua & ſtilus comicus. Pollicet̄ fonti in ſuo agro cōſtituto ſacrificiū & celebritatē nois. ¶ O fons blan.i.fons Blanduſinus. Sic alibi:ē urbs butroti. Erat āt i ſuo agro ſabino. ¶ Fōs.uel qa aq̄s foueat:uel qa ibi aq; feruēat.i.ſcaturiāt. ¶ Dulci.d.m. Nā ſuauitas tuaꝝ aq̄rū digna ē ut ille dulci uio admiſceanſ. ¶ Donaberis hæ.nō.ſ.f.i.hædo floreis ſertis ornato. ¶ Frōs.i.c. In qua iā turgeſcāt cornua. ¶ Deſtinat:decernit. Vir. Et me deſtinat aræ. Sed nō frōs deſtinat ſibi ꝑlia & uenerē: ſed ipſe ſibi deſtinat:cū puenerit ad eā ætatē i q̄ frōs turgeſcat. ¶ Fruſtra:nā morte ꝑuenieſ:& ſic īficiet.i.maculabit riuos ſanguie riuus ē aq̄ ex fonte fluēs ab eo qđ ē ꝗꝗ i.flueſ. Neq; riuos niſi de puis dicimus. ¶ Hic.d.a.d.cū maiorē cōgeriē i plures riuos deducimus. ¶ Tibi.ad tuū honorē. ¶ Laſciui.g.laſciuū.n.aīal capra ē. ¶ Hora ca.dies cāiculares q ıgētes calores īferūt. Perſius. En qđ agit ſiccas īſana canicula meſſes iādudū coqt. Nullo ergo tpe caleſcit. ¶ Frigus.a.id frigus qđ delectet:nō aūt noceat. ¶ Me dicēte.i.laudāte:ut pria dictæ mihi ſūma dicēdæ camœna. ¶ Fies fons:no.i.efficieris unus ex nobilibus fontibus:cū ego laudabo. Ilicē ipoſitā cauis ſaxis.q.d.laudabo te exeuntem ex antro:cui iminet ilex quæ umbrā amœnā ꝑbeat. ¶ Loquaces:murmur ſonātes. Sed iproprie dixit: cum loqui ſolius hois ſit. Sed uoluiſ notare ſuauitatem ſoni.

Argumentum. ODES. XIIII.

¶ ANT. Hortatur ad ſacrificiū & lætitiā romanos oēs ob auguſti uictoriam quā uictis cantabris ex hiſpania referebat. ¶ Herculis ritu:ordo ē. Modo o plæbs Cæſar uictor ab ora hiſpana repetit penates herculis ritu dictus petiiſſe laurum morte uenalem. Herculis ritu more herculis q ſemp uictor redibat: qui etiā laudis gratia mortē nō abhorrebat. uñ ſpto oi terrore atq; periculo cūcta ardua ſubibat;nō cōtētus ſui exercitus uiribus niſi & ipſe pugnaret. Sic & auguſtus ægit quū deuicit cātabros hiſpaniæ populos. Hercules āt ut Diodorus ſcri.libro.v. cum

Hercules

exercitu in iberiā tranſiēs chryſauri filios tribus magnis exercitibꝫ fidētes ſingulari ꝑuocatiōe ſuſtulit. Capta iberia bouū greges ſecum abduxit ad tyberi uſq;:ubi nūc roma ē. Abiit inde i cumeū cāpū demū cornu bouis inixus mare ſiculū traiecit cū bobus aliis &c. ¶ Laurū.i.laureā & triūphū. ¶ Hiſpana ora. Auguſtus Cæſar Antonio deuicto cantabricū bellū geſſit. Domuit aūt pti ductu pti auſpiciis ſuis cātabriā. Auctor ē Trāquillus. Stra.l.iii.ſic ait. Cætera bella oīa hac tēpeſtate deſiere ut dixi nā cātabros

Cantabri

& uicinas illis gētes:q̄ adhuc latrocinia retinēt: Cæſar auguſtus opꝑſſit. Et q roanoꝝ ſocioꝝ ꝑdones erant: nunc p romāis rei militari ſeruiūt:cōiaci uidelicet: & q iberi amnis fontes incolūt. De cātabris āt ēt plura uideto ſupius.

Auguſtus.

Liuia

¶ Vnico gaudēs: inuitat ad ſacra reddenda diis liuiā Auguſti uxorē ſoſpite uiro & uictore. Auguſtus āt liuiā Druſillā mrīmonio tyberii nerōis & qdē ꝑgnantē addu

¶ Ode.xiiii. dicolos tetraſtrophos ad romanos de auguſti uictoria.

HErculis ritu mō dictus o plæbs
Morte uenalem petiiſſe laurum
Cæſar hiſpana repetit penates
Victor ab ora.
Vnico gaudens mulier marito

Prodeat iuſtis operata ſacris:
Et ſoror clari ducis: & decoræ
Supplice uitta.
Virginum matres: iuuenumq; nup
Soſpitum uos o pueri: & puellæ
Iam uirum expertæ male ominatis
Parcite uerbis.
Hic dies uere mihi feſtus atras
Eximet curas ego nec tumultum
Nec mori per uim metuam tenente
Cæſare terras.
I pete unguentum puer & coronas
Et cadum marſi memorem duelli:
Spartacum ſi qua potuit uagantem
Fallere teſta.
Dic & argutæ properet neæræ
Myrrheum nodo cohibere crinem.
Si per inuiſum mora ianitorem
Fiet abito.
Lenit albeſcens animum capillus
Litium & rixæ cupidum proteruæ
Non ego hæc ferrē calidus iuuenta
Conſule planco.

xit dilexitq; & probauit unicæ ac perſeuerāter. Vnico. marito: Valerius li.ii.ſcri.q; q̄ uno cōtentæ mr̄imonio fuerāt corona pudicitiæ honorabant. Soror clari ducis: auguſti Octauiani ſoror Octauia intelligit: quæ uxor fuerat. M. Antonii. Nam Octauius Auguſti pr̄ morte obiit repētina ſupſtitibus liberis octauia maiore quā ex antonia: & octauia minore item auguſto quos ex accia tulerat. Accia aūt. M. Accio Balbo & Iulia ſorore. C. Cæſaris genita eſt: ut & Trāqllus inqt. Male om. i. uerbis turpibus & mali ominis: hinc fauere linguis dicebāt in ſacris. i. bona fari uel tacere ne mala omina dicerent. Nec mori p uim: erat. n. ubiq; pax auguſtu imperatore. I pete ung. puerū ſuū mōet: ut neceſſaria lætis epulis paret. Marſi du. cū ſamnites & libertatem & ciuitatis cōionē aſſeq uellent. repulſam paſſi deſciuerunt. Vnde marſicū exarſit bellū corfiniū pelignorū metropolim cōem uniuerſis italis ciuitatem demonſtrantes contra Po. Ro. receptaculū propugnaculumq; conſtituerūt: & imperatores creauere biēnio igit bellū protraxere: donec perfectū eſt: ut in ciuitatem cōiter uocarentur. Cuius rei gratia tantū belli conflatū fuerat incendium. Marſicū aūt ideo nominatū ē bellū: quoniā a marſis rebellādi ſuſcitatū fuerat initiū. Auctor ē Stra. lib. v. Euſe. uero docet q; bellū aduerſum romanos picentes marſi pelignīq; mouerunt olympiade clxxii. pauloante ſaluſtii criſpi hiſtorici natale. Lucius florus bellum ſociale id appellat. Apianus uero prius Sociale ponit & ſtati uix illo finito: ſic ait. Marſi ferāꝝ more ſe deceptos ægre ferētes iteꝝ cœpere arma. Denuoq; cū ipſis congredi conātur &c. Spartacū. u. q̄tuor & ſeptuaginta gladiatores capuæ ex ludo lentuli profugerunt. & congregata ſeruoꝝ & ergaſtulorum multitudine chryſſo & ſparthaco ducibus bello excitato: claudium pulchrū legatū: &. P. uarenū prætorē p̄lio uicerūt. ait Liuius lib. xcv. marius aūt p̄tor chryſſum fugitiuoꝝ ducem cum. xx. milibus hoium cecidit. Cn. Lentulus cōſul male aduerſus ſparthacum pugnauit. Ab eodem. L. Gel. & Qu. Arius p̄tor acie uicti ſunt. Item. C. Craſſus proconſul Cn. māllius p̄tor male aduerſus Spartacū pugnauerūt. Ait Liui. li. xcvi. M. Craſ. dei de cū ſparthaco pugnauit. cæſis cū ipſo ſparthaco milibus q̄draginta. Ait ēt li. xcvii. mēinit ēt florus. Sed latius Apianus li. i. de bel. ciuili. inter q̄ dicit Sparthacū thracē fuiſſe & gladiatorē: q aliqñ cū ro. meruerat: & i cuſtodia ac gladiatoriis ſpectaculis aſſeruabat̄ tantūq; ai aſſūpſit ut. lxx. uiris cōitatus p libertate potius illos certare pluaſerit q̄ in ſpectaculis picula ſubire: itaq; p uī repulſis his q cuſtodiæ p̄erant fuga abiit &c. Argutæ: canoræ. Myrrheū crinē. i. myrrha madidū. Lenit al. aſſerit canos ſenectutēq; ipam alos ſæuos lenire: hic ipe cum antea iracundus eſſet: iam mitior eſſe cogitur: & tolerare facilius ſi neærā ad eum pergere ianitor non permitteret. Calidus iu. i. ardens & feruens. Conſule. p. oſtendit ſe iuuenem fuiſſe tali conſule.

Octauius
octauia
auguſti
pater
accia
corfinium
marſicū bellum

Sociale
bellum
Spartacus

ACR. Herculis ri. m. di. o. p. Hæc ode i auguſti laudē ſcribit̄ uictoris ex hiſpāia reuertētis: ut oñdat eū nō p alius ſed p ſe adminiſtrare: nec ſub hac difficultate adipiſci uictoriā breui rpe: ut pficiſci ad bellū & reuerti uictorē. Ordo ē: o plebs cæſar dictus petiiſſe lauꝛ uænalem morte mō uictor ab hiſpana ora ritu herculis repetit penates. Morte uenalem: mortis. n. contemptu laus uictoris quærit̄ & triumphi: laureatæ. n. lr̄e de uictoria in templo mittebant̄: ut eſt & iuſtum qui uita bene credat emi quo tendis honorē: & uitamq; uolunt pro laude paciſci. Vnico gaudēs: lydiā dicit ſub caſtitatis laude uotū pro Cæſaris reditu ſoluturam. Et iuſtis opata: opatiōes ueteres ſacrificia dixerūt iuſtos uero diuos q̄uis generaliter dici poſſint: nunc tamē ſpāliter poſuit: tanq̄ q uictoriā uel reditū cæſaris merito eius & uirtuti p̄ſtiterint. Vir. opationes p ſacrificiis: ut Sacra refert cereri lætis opatus in aruis. Et ſoror clari ducis. octauiā auguſti ſororē cōmemorat. Suplice uitta: nō uitta ſed uittis ſolutis ſupplicātes: ut Soluite crinales uittas capite urgia mecū. Iuuenūq nup ſoſpitū: pdeāt nup ſoſpitū reuerſoꝝ auguſti uictoriā. Iā. u. exptæ. i. nuptæ. Male. o. pcite urbis: ſiue qa p feſtiuitate dieꝝ feriæ indicebant̄: & abſtinebat̄ a litibus iurgiiſq;: ſiue qa i ſacrificiis p̄cepto ſilentio bona omina hīe uidebant̄ ne in ciuitate loquentes mala omina facerēt uerbis. ideo nūc pcite malis uerbis ideſt malis omnibus. Tumultū: cōmotionē bellorum p uim impulſione hoſtium. Tenēte Cæſare: ut ferrea belligeri compeſcat limina iani. Et cadum marſi: uinum quod bello marſico diffuſum eſt: cadum autē lagenam. Vt uina bonus quæ deinde cadis. o. a. Spartacū ſi qua potuit: gladiator fuit ſpartacus: hic cum. lxxiiii. ſociis ſimilis cōditionis e ludo fugiens dux factus p. iiii. annos aduerſumq; romanos bellans plura uaſtauit: ideo nullam lagenam euadere potuiſſe cōmemorat: hunc poſtea Pompeius oppreſſit: ut Lucanus. Et ſimili cauſa caderet qua ſparthacus hoſtis. Neæræ: nomen puellæ cithariſtriæ ſiue cātatricis. Argutæ āt ſonoræ. Vt hic arguta ſacra pendebit fiſtula pinu. Myrrheum: pfuſum myrrha: aut iter flauū & nigrum: uel myrrhei coloris. Cohibere: autē pro feſtiuitatis lætitia feſtinare. Et in nodum colligere crinē præcepit. Si per inuiſum mora. i. ſi ianitor phibuerit illā ingredi ſupple parcham: quia caniciēs mitigat animos cupidos litium & proteruæ rixæ: cū iuuenis eſſem nō: ferrem hæc. Lenit albeſcens: canis: ætatis acceſſu corporis uis extinguitur & furor. Cupi-

dos:ſuperbos iuuenes uel rixæ pronos animos mitigant.¶ Calidus iuuenta. cupidus iuuentæ adoleſcentem
ſe fuiſſe commemorat:iraſciq; nimis ſolitum:ſi faſtidiretur ab aliquo.

¶ POR. Herculis ritu modo dictus. Hæc in auguſtũ ſcribunt uictorem ex hiſpania reuertentem: q͠ autẽ
herculi illum comparat ideo facit:ut oſtendat laborem eum non per alios:ſed per ſe adminiſtrare. Morte ue
nalem petiiſſe laurum:quã eſt morte paratus emere non enim in bello mori ſperauit: ut inde lauream petat.
¶ Prodeat iuſtis operata diuis: p pdeat & operetur diuis.i.ſacrificet:operationes enim ſacrificia dixerunt. Iu
ſtos diuos quãuis generaliter dicere poſſumus:nunc tamen ſpecialiter accipiendum.ſ.qui Cæſari uictoriam
& reditum merenti dederint.¶ Et ſoror clari ducis. Octauiam dicit auguſti ſororẽ. Iuuenũq; nuper ſoſpitũ.
Nuper auguſtũ ſoſpitẽ futurũ.¶ Male ominatis parcite uerbis: quid eſt male ominatis uerbis parcite? Vtrũ
quẽadmodũ dr̃:ut ciues feritati hodie litibus iurgiiſq; abſtiẽãt ſe? An ut ecõtrario ĩ ſacrificiis pcipiṫ bõa omi
na habere. Ita nunc parcite malis uerbis.i.malis ominibus?¶ Tenente cæſare terras.i.incolumi Cæſare. Et ca
dum marſi memorem duelli. Nam uinum natum erat temporibus belli marſici.¶ Spartacum ſi q̃ potuit ua
gantem fallere teſta. Spartacus dux fugitiuorum per italiam aliquando graſſatus multa uaſtauit.¶ Myrrhe
um nodo cohibere crinem colorem myrrheum in crinibus hodie quoq; dicũt: qui medius eſt inter flauum
& nigrum: quia properare uult illam in nodum tantum colligere crines præcepit.¶ Si per inuiſum mora ia
nitorem fiet abito. Præcipit puero:ut ſi tardius ad neærã ab oſtiario admittatur redeat. Deinde quare hoc p̃
ceperit oſtendit inferendo.¶ Lenit albeſcens animos capillus. Hæc cum admiratione quadam & dolore ani
mi dicuntur. Miratur.n.ſe tam ſegnem factum:ut in contumelias faſtidientis puellæ non iraſcatur:quod ipſm
iniuria ſenectutis fieri igemiſcit.¶ Lenit albeſcens aium capillus Litium & rixæ cupidum proteruæ. animi i̅
quit iuuenum qui litium & rixe in contemptu amoris cupidi ſunt ſenili ætate leniũtur.¶ Conſule plãco: ſigni
ficat ſe conſule planco adoleſcentem fuiſſe iraſciq; mirabiliter ſolitum ſi faſtidiretur.

¶ CHRI. Herculis ritu mõ:maxima cum gloria Romã ab hiſpania repetebat auguſtus deuictis cantabris
populis barbaris atq; bellicoſiſimis. Hunc ita laudat poeta:ut herculi illum cõparet. Nam ut ille extincto Ge
rione ingenti uictoria illuſtratus olim Pallanteũ:ubi nunc roma eſt uenit: ſic & Auguſtus deuictis cantabris
triumphaturus romã nunc redit. Sit ãt ordo.¶ O plebs.i.o Romane popule Cæſar uictor repetit penates.i.
domũ ab ora hiſpana:dictus.ſ cũ in prouinciam pfectus eſt petiiſſe laurum uenalem morte. Nã uictoria nõ
acqriṫ niſi contẽptu mortis herculis ritu:nõ.n.aut ambitionis:aut auaritiæ gratia illuc acceſſit:ſed ut populo
pacaret:quod pprium fuit herculis.¶ Laurum:triumphũ:i quo lauro coronabanṫ duces.¶ Venalem. q͠cq͠d
uendiṫ uenale appellaṫ.¶ Vnico g. Recte ergo ſtatim a principio ſermonẽ a populo cõuertit:quoniã ad oẽs p
tinet hæc uictoria.¶ Vnico ma. nã q̃ cupit unicũ hr̃e maritũ:gaudet illũ ſoſpitẽ reuertiſſe:gaudet ẽt reuertiſ
ſe Augu. caſta mulier. Nam ipſe legem iuliã tulerat de adulteriis coercẽdis. Alii intelligũt mulier.i. liuia dru
ſilla uxor Octauiãi:quã ipſe de Tyberio nerone grauidã abduxit:ac diuortio cũ Scribonia facto pp moꝝ per
uerſitatẽ ſibi uxorẽ fecit:uniceq; ſemper dilexit:q̃uis nullos ex ea ſuſcepit liberos.¶ Opata:ſacra faciẽs. Opa
ri.n.ſacrificare eſt. Vir. Lætis opatus in herbis.¶ Iuſtis nã bene de illis meritũ Octauianũ ſeruauerãt.¶ Soror,
octauia:q̃ Ant. uxor fuerat.¶ Suplice.ea q̃ in ſupplitiis.deoꝝ utebanṫ.¶ Vitta:dr̃ ãt uitta q͠ ci ies caputq; uiciat
¶ Vtrũ ex.i.nuptæ. Male noiatis.i.q̃ noiata malũ omẽ inferrẽt. Per antiſtitẽ.n.ſacroꝝ indicebaṫ ſilentiũ. Illud.
eſt.n.fauete linguis.¶ Vere feſtus quoniã afferet ſummã lætitiã:cũ ſimus a periculoſiſſimo bello liberati. Feſti
eni dies iſtituti ſunt:ut aĩus lætitia relaxeṫ.¶ Atras:noxias & quæ atrã bilẽ.i.melancoliã poſſint excitare. Ego
nec.t.tantũ repono in uirtute ac in iuſticia Cæſaris:ut dũ ipſe ipiũ regit nihil timeã.¶ Marſi duelli.i.ſocialis
belli:qd̃ maxie opa marſoꝝ populoꝝ excitatũ eſt:& dictũ belliũ ſociale:cuius cã fuit. M. Liui. druſus. q ut ſe
natus cãm ſuſceptã tuereṫ:italicos populos ſpe romanæ ciuitatis ſollicitauit:q cũ ille pmiſſa pſtare nõ poſſet
irati deſecerunt. Initiũ ſumptũ eſt a picẽtibus ueſtinis marſis & pelignis.¶ Spartacũ ua. Nã hic ſuo ſeruili exer
citu italiã populatus eſt:neq; pepcit cadis uinariis & ipſi uino niſi qd̃ ita abſconditum fuit: ut illud ipſe nõ in
uenerit. Spartacus iſte ex thracia ſeruus gladiator fuit capuæ in ludo Lẽtuli. Sed inde cũ Cryſo ſocio: & cum
ſeptuaginta quattuor eiuſdem conditionis hoibus fugiens exercitũ primo ex fugitiuis ad tria milia hoium
collegit:p oia loca populabũdus uagabaṫ:ac breui ad centũ milia ſeruoꝝ coegit. Primo aũt p̃lio male a clau
dio pulchro legato:& a. P. Valerio p̃tore pugnatũ eſt. Secundo prælio Cryſus cum.xx.mil. fugitiuoꝝ a. Q. u.
Arrio prætore cæſus eſt. Mox ſpartacus. C. Caſſium &. Cn. Malliũ prætores ſupauit. Poſtremo. M. Craſſo p̃
tori bellum traditum eſt. Qui primũ cum parte fugitiuoꝝ q̃ ex gallis germaniſq; cõſtabat pugnauit: atq; ex
ĩis.xxxv.mil.cecidit. Poſtremo ſparticũ ipm cũ.xl.mil.iterfecit.¶ Argutæ.ſonoræ Vir. Menalus argutũq; ne
mus:piuſq; loq̃ntes. Semp hẽt. Ergo argutæ qm̃ optie caneret.¶ Cohibere no.i.colligare & comere.¶ Myrrhe
um.i. unguẽtatũ.a myrrha aũt dixit myrrheum. Si aũt ſit murrheũ erit ex mutatiõe lr̃æ.y.in.u. ut mys mus
diciṫ. Impat ergo puero:ut aduocet neærã. Sed tamen ſi nõ q̃primũ a ianitore admittatur:quod eueniet ex ſu
perbia mulieris redeat illa iſalutata. Nec cũ illa rixeṫ. Hoc iccirco nunc ſe paſſurũ dicit:quoniam per ſenectu
tem referbuerit in eo bilis. Sed in iuuentute non paſſus fuiſſet illa nimis in caleſcente.¶ Albeſcens: ppter ca
nitiem.¶ Lenit:mitigat.¶ Animos. animi uæhementes impetus:& propterea cupidos cõtentionis.¶ Ferrem:
p̃tuliſſem.¶ Calidus iuuenta:in qua bilis uæhementer ſanguinem ad iram accendit.

Argumentum. ODES. XV.

¶ ANT. Chlorim pauperis ibici uxorem monet: ut finẽ re
bus uenereis impõat:cum iam funeri proxima ſit itaq; lanam
potius eam parare decebat: q̃ cytharam tãgere uel coronis in
ter conuiuas ornari. Vxor paupis ibici:ode eſt dicolos diſtro
phos: primus.n.uerſus glyconicus eſt:ſecundus uero aſclæ

¶ Ode.xv.dicolos diſtrop.ad chlorĩ.

VXor pauperis ibici:
Tãdẽ neq̃tiæ põe modũ tuæ:
Famoſiſq; laboribus.

Maturo propior deſine funeri
Inter ludere uirgines:
Et ſtellis nebulã ſpargere cãdidis.
Non ſi quid pholoen ſatis
Et te chlori decet. filia rectius
Expugnat iuuenum domos
Pulſo thyas uti concita tympano.
Illam cogit amor noti
Laſciuæ ſimilem ludere capreæ.
Te lanæ prope nobilem
Tonſæ luceriã non citharę decẽt.
Nec flos purpureus roſæ:
Nec poti uetula fæce tenus cadi.

piadæus. ꝑ Neqoitiæ: laſciuiæ: libidini. ꝑ Famoſis: turpibus & infamibus. ꝑ Stellis candidis. i. formoſis puellis. ꝑ Pholoen: hæc iuuenis erat: imo filia eius chloridis: ut ſequẽtia idicant. ꝑ Expugnat iouenũ domos: hoc eſt e domibus iouenes atrahit ſua forma. ꝑ Thyas. bacchi ſacrificula de q̃ ſuperius late. ꝑ Concita. ſ. tua filia: Vti thyas pulſo tympano. Eo aũt inſtfo bacchantium antiſtites utebanť: hinc mulieres ilico ad ſacra cõcitabanť: chloridis uero filia pholoe cõcitabať ab amore: ſicot & thyas pulſo tympano hocq; pacto filiã: quoq; oituperat. ꝑ Nothi: cogniti adoleſcentis. ꝑ Luceriã: luceria uetus erat oppidũ dauniorꝝ: ubi minerdæ fanũ extitit: auctor ẽ Stra. lib. vi. Pli. quoq; lib. iii. dauniorꝝ coloniam fuiſſe ſcri. ꝑ Flos purpureus roſæ. i. roſea corona qua in conoiuiis utebantur. ꝑ Vetulam: ſic legiť in antiquis codicibus: ergo uetulam ad chlorin referť. ꝑ Nec poti &c. ſenſos eſt: q̃ nõ decẽt uetulã cadi poti ad fæcem uſq;. i. optima uina q̃ uſq; ad fæcem bibi ſolent.

℃ACR. Vxor paupis hibici: ad mœchã ſcribit uetulã & luxurioſam bene dixit: uxor paopis cui ſolũ poterat eẽ ſolatio ſi caſtã hr̃et uxorẽ: nec tenuitati eius luxuria conoenirct. ꝑ Fige modũ: pone modũ obſcœnitati ſioe libidini aut torpi auaritiæ: ut Teren. Leno nõ oult me iniq̃ loq. ꝑ Maturo. p. ordo deſine iter uirgies ludeť cũ ſis ꝓpior fũeri. i. morti uicinior iã p ætatẽ. ꝑ Et ſtellis. allegoria ait. nã ut ſtellarꝝ decus & nitor fuſcať nebulis & relať: ſic nitorẽ uirginũ pmixta anꝰ obſcurat. ꝑ Et te. c. ordo ẽ: chlori nõ ſiqd ſatis decet pholoẽ decet te: rectiꝰ expugnat filia domꝰ iuuenũ: ſupple q̃ tu cõcita uti thyas pulſo tympão. ꝑ Filia. chloridis: iq̃ ſcribit & ipſã turpẽ deſignãs q̃ furore libidis icitareť uti Bacchæ tympanorꝝ pulſu. ꝑ Nothi. nomẽ amatoris. ꝑ Laſciæ. qa hoc gẽus libidini & laſciuiæ aptius. ꝑ Prope. n. t. l. luceria ciuitas ẽ apuliæ dicit ãt lanificio ætatẽ eius magis aptã q̃ luxui & ebrioſitati. ꝑ Fæce. t. c. ianq̃ q̃ uaſa uino ueteri uacuaret.

℃POR. Vxor paoperis hibici. hæc ode ſcribitur in uetulam mœcham & luxurioſam. ꝑ Tandẽ neqtiæ fige modom tuæ: neqoitiæ nunc calliditati & malitiæ: non ut olim nequam dicebatur ignauus ac ſenex. ꝑ Inter ludere uirgines. ordo & ſenſo eſt. Deſine inter uirgines ludere cum ſis funeri propior. ꝑ Et ſtellis nebulam ſpargere candidis: decens allegoria ait enim: ut decor ſtellarum nubilo infuſcatur: ſic nitorem fieri uirginum interuentu tuo turpem. Quippe cum ſis ætate iam atra & deformis. ꝑ Filia: rectius expugnat iouenum domos pulſo thyas oti concita tympano. Hic etiam filiam eius oſtendit uitioſam eſſe: & per libidinem nimiã ita in furorem incitari ot bacchæ ſolent pulſo tympano audito. ꝑ Te lanæ prope nobilem tonſæ luceriam. Luceria urbs eſt i apulia & ſamnio. Cathexochẽ autem pro qualibet lana poſitum. ꝑ Nec poti uetula fæce tenus cadi. ꝑ Hoc non decet: ætatem tuam inquit in conoiuio moltum potare hoc fæce tenus potare. Nam utiq; cum tota amphora bibitur ad fæcem peruenitur. Per fæcem aotem uetulam uetus uinum accipe.

℃CHRI. Vxor paupis hibici. p hanc mulierẽ admonet q̃tũ dedeceat ſenẽ ea ſequi: q̃ iuuenum ſunt. ꝑ Vxor paopis. oĩ excuſatiõe illã ſpoliat. Cũ nõ diuitiis abundet: q̃ cũ ociũ ꝓbeant accendunt uoluptates. Sed paupertate ꝓmať: q̃ iuuenes quoq; a uoluptatibus arcere poſſit. Vñ Iuuen. Præſtabat caſtas humilis fortuna latinas. ꝑ Tandẽ: cũ iã ſatis ſopq; huiuſcemodi rebus indolſeris. Vitupat ergo a diuturnitate. ꝑ Nã ꝓbe mõet. Iuue. Breue ſit qd turpiter audes. ꝑ Neqtiæ: petulãti & laſciuiæ libidini. ꝑ Famoſis. iſamibus: ut iã demõſtratũ eſt. Labores ãt appellat anxietatẽ erga corporis cultũ: oñ infamiã cõtrahit. ꝑ Maturo funeri. maturæ morti. Nã & ſi oĩ ætati accidere mors poſſit: tñ Idubitata ẽ ſenectuti. ꝑ Inter ludere uir. Ludere iter uirgines. Duplex uitiũ & q̃ uetula laudat: & q̃ ludat iter uirgines. ꝑ Et ſtellis. Mira ſimilitudo. Nã eã maculã uť anus afferre uirginibus qoã affert nubes ſtellis. ꝑ Pholoe: q̃ iunior te ẽ: q̃ois forte nõ ſit uirgo. ꝑ Filia rectius. Vitupandaẽ oio mulier q̃ i q̃cũq; ætate ita petulãs ſit ot ultro uiros petat. Sed tñ magis hoc cõcediť filiæ q̃ tibi: qm̃ dať aliqua uenia teneris ãnis. ꝑ Thyas: ſacerdos bacchi furore cõcita. Nã θυειν furere & ſacrificare eſt. Nothi: nomẽ ẽ uiri. ꝑ Prope lu. ſpẽm ꝓ genere. Cæterũ lucera urbs ẽ apuliæ: q̃ auſonũ colõia fuit. Nõ ergo decent te res laſciuæ. Nec decẽt cadi poti tenus fæce uetula. i. uſq; ad fæcẽ uetulã. Snia ẽ. nõ decet te itereſſe potationibus ubi ſint & optĩa uĩa: qa uetula & mſtũ bibať qa tenus fæce cadi.

℃Ode. xvi. dicolos tetraſtrophos ad Mecœnatem quid aurum poſſit.

INcluſam danaen turris ahenea
Robuſteq; fores: & uigilum canũ
Triſtes excubiæ munierant ſatis
Nocturnis ab adulteris.
Si non acriſium uirginis abditæ
Cuſtodem pauidum iuppiter: & uenus
Riſiſſent: fore enim tutum iter & patens

Argumentum. ODES. XVI.

℃ANT. Quid aurũ poſſit Mecœnati hac ode oſtẽdit exẽplũ affei ẽs danaes ferrea turri icluſæ ne forte alicui iũgereť: iuppiter. n. in aurũ uerſus illa potitꝰ ẽ. Dicit inde unũquẽq; plura optať ubi plurima habuerit. Se aũt paruo cõtentũ cum multa petẽtibus multa deſint. ꝑ Incluſã danaen: ode ẽ ſimilis. xv. li. i. ꝑ Danaen. acriſius pater danaes accepto oraculo mortem ſibi futurã ab eo q̃ ex filia natus eſſet: illã in turri clauſit: iuppiter uero in aurũ uerſus eam uitiauit: ex quo congreſſo natus eſt pſeus: q̃ poſtea acriſiũ obiecto Gorgonis capite in ſaxũ uertit. Meminit ita Lact. lib. i. th. Dicunt alii auro pudicitiã uirginis uitiatã: qd & poe-

acriſios
Danae
Perſus

Conuerſo in precium deo.
Aurum per medios ire ſatellites:
Et perumpere amat ſaxa potentius
Ictu fulmineo. concidit auguris
Argiui domus ob lucrum
Demerſa exitio. diffidit urbium
Portas uir macedo: & ſubruit ęmulos
Reges muneribus. munera nauiũ
Sæuos illaqueant duces.
Creſcentem ſequitur cura pecuniam:
Maiorumq; fames. iure per horrui
Late conſpicuum tollere uerticem.
Mecœnas equitum decus
Quanto quiſq; ſibi plura negauerit
A diis plura feret: nil cupientium
Nud⁹ caſtra peto & trãſfuga diuitũ
Partes linquere geſtio
Contemptæ dominus ſplẽdidior rei
Quã ſi qcquid arat ĩpiger appulus
Occultare meis dicerer horreis
Magnas inter opes inops.
Puræ riuus aquæ ſiluaq; iugerum

tanſ: hic inuit. Euſebius aũt ſcribit acriſium fuiſſe. xiiii. regẽ argiuoꝝ: & pſeũ ipm nõ ſponte interfeciſſe. Lactãtius etiam plura de danae li. ii. th. Fore. n. ordo ẽ. n. ſi qdẽ fore ſupple no rant iter tutũ & patẽs cõuerſo deo in pciũ. Satellites: familia res. miniſtros. cuſtodes. ¶ Auguris argiui dom⁹: de Amphia

Amphi raus rao dicit: q apollinis fuit antiſtes: ut ſcri. Lac. li. i. th. is ãt ne i tebas iret: latuerat uxoꝛ eryphile cõſcia q qdẽ eũ pdidit mo nilis deſiderio ducta: qd erat argiæ uxoris pollinicis ab uul- cano elaboratũ. Vir poſtea ab terræ hiatu abſumptus eſt. De quo ſtatiũ lege li. vi. ¶ Vir macedo. de philipo macedõia re ge intelligit: q opũ diuitiarũq; gra multas diruit urbes: ĩ græ cia pſertim: in ſcythiã quoq; pdandi cã pfectus ẽ: eiuſq; æmu los thebanos & lacedæmones bello cõfecit: de qbus plura le- gito apud Iuſtinũ li. viii. & lib. ix. demoſthenes pterea contra æſchinẽ ſcrib. philippũ ſolitũ eſſe ſingulaꝝ fere ciuitatũ p- ditores pecunia corrumpere: unde & laſchenes pecunia cor- ruptus illi olinthũ tradidit. ¶ Muneribus: pp murena. i. pro pter diuitias. ¶ Illaqueant. capiunt. ¶ Sæuos. d. piratas dicit: q cã lucri ſæpe illaqueant. ¶ Creſcentẽ. Oui. itẽ ait. Et cũ poſ- ſideãt plurima petũt. ¶ Verticẽ. t. i. ad ſũmas diuitias aſcẽde- re. ¶ Nil cu. dicit ſe potius adeſſe uelle paruo contentis q̃ di- uitibus: q nunq̃ qd ſatis ſit habent. ſemper. n. plura cupiunt. ¶ Splẽdidior: nã melius eſt nõ deſiderare q̃ pot ri.

❡ ACR. Incluſã. d. acriſius pr cũ danaẽ ob pudoris cuſto- diã ualida & munita turri clauſiſſet: uerſus i aurũ iupiter fin giſ uiolaſſe: qd nũc exẽplũ ad oſtẽdendã uim auri & potẽtiã poſuit: quo pbet: in hoc tõpoſitã fabulã: de auro ĩbre dana- es: ut mõſtraret nihil non poſſe auro atq; pecunia corrumpi. Ordo eſt. ænea tur. & ro. fores & triſtes ex. ui canum ſatis mu nierant incluſam danaẽ ab noctur. adulteris. Si nõ iupiter & Venus riſiſſent acriſiũ pauidũ cuſtodẽ abditæ uirginis cõ uerſo deũ ĩ pciũ: fore. n. tutũ iter: & patẽs ſupple ſciebat. ¶ Triſtes. epithetõ uigiliaꝝ: eo q̃ mœſtitudinẽ ge- nerẽt: ſeu danae triſtis nuptiis p cuſtodiã denegatis. ¶ Nocturnis ab. a. o. hoc. n. ĩps crimĩ aptũ ẽ. Vt ẽ. nec gre- gibus nocturnus obambular. Cũ & p diẽ lupi inſidiari cõſueuerint. ¶ Pauidũ ſollicitũ & cautũ pp iniunctũ ſibi offm. ¶ Cõuerſo in pciũ deo. qa iuppiter i auꝝ uerſus pciũ uideſ eẽ concubitus. ¶ Per medios ire. ſ. p ho- ſtiũ cuneos & hoſtiles fremitus. Et prũpere. ſ. munitiones expugnare. ¶ Potentius, exaggeratio uoluptuoſæ rei. ¶ Cõcidit au. ãphiaraũ dicit: cuius uxor Eryphile monili corrupta egit ut egrederet ad bellũ. qd extra ſe uelut uates. pſci⁹ decliabat. ¶ Ob lucrũ: pp amorẽ mõilis. ¶ Demerſa ex. derecta hiatu telluris. Nã p ãphia raũ totã domũ poſuit. Vir. mace. philippũ ſignificat alexandri magni patrẽ: q multas ciuitates auro pditori- bus dato accepit & diruit. ¶ Munera. n. ſæuos illaqãt duces. Dicit piratas. pp rapacitatẽ. ſ. piratæ. n. pp cupi ditatẽ lucri latrocinia exercẽt: & ſæpe piclitãſ: & ẽ ordo. duces nauiũ ñ mũera nauiũ. ¶ Cura. ordo ẽ. & famẽ ſ. diuitiaꝝ maiorũ augeri dicit qſtus cupiditate: ut Iuue. creſcit amor nũmi q̃tũ ipſa pecunia creſcit. ¶ Iure perhorrui: pecũiaꝝ deſiderio merito ſpreui horrui timore curaꝝ: uel honorũ potẽtia. Verticẽ augmẽtũ diui tiarũ & celſitudinẽ dignitatũ. ¶ Mecœnas. e. de. mecœnas. n. eqs rõanus fuit: nec uoluit trãſire in ordinẽ ſena- torũ. ¶ Quãto. q. plura ſibi negauerit. q̃to diuitias magis ſpræuerit cõtentus mediocritate cẽſus nec hñti ãbi- tũ fortũæ maioris: tãto deoꝝ fauore dicit nil poſſe abeſſe. ¶ Et. r. qa dixerat caſtra ſeruauit metaphorã ſignifi cãdo trãſfugã dixit tãq̃ qa diuitiaꝝ uitiis ſiñficet ſe trãſire uelle ad uirtutis iſignia. ¶ Cõtẽtæ. i. cõpoſite & me diocris. ¶ Impi. laborioſus. Magnas iter opes Iops: pp iſatiabilẽ cupiditatẽ: iopẽ. n. ſe oñdit rei deſideratæ aua rus tanq̃ nõ hẽat qd q̃rit: ut Iuue. egẽti uiuere fato. ¶ Puræ. r. a. laus mediocritatis ſub agelli deſcriptione.

❡ POR. Incluſã. d. t. æ. Hæc ode ad mecœnatẽ ſcripta eſt: q initiũ qdẽ hẽt ad habitatiõe danaes. Cæteꝝ tra ctat q̃ ſit uis auri & quãtũ potẽtiæ hẽat. p hoc oſtẽdit factã fabulam de aureo hymbre danaes: ut oſtẽdat ni- hil non poſſe auro aut pecunia expugnari. ¶ Nocturnis adulteris. belle nocturnis adulteris: qa adulteris nox apta eſt. ¶ Si nõ at riſiũ uirginis abditæ cuſtodẽ pauidũ iuppiter & uenus riſiſſent. Sẽſus eſt. acriſius filiæ dana es pudicitiã diligẽtiſſime cuſtodiſſet ſi nõ diligẽtiã hãc eluſã uellẽt dẽus ac iuppiter i auꝝ uerſus: qd pciũ ui- deſ fuiſſe cõcubitus. ¶ Auꝝ p medios ire ſatellites: in hoc iã exceſſu cõſiliũ eſt fabulæ: quã ĩ pricipio poſuit. ¶ Cõcidit auguris argiui domus ob lucrũ: ãphiarai. ſ. quẽ eryphile uxor corrupta mõili aureo pdidit. ¶ Dif fidit urbium portas uir macedo: philippum ſignificat alexandri magni patrem. ¶ Illaqãt duces. i. capiunt. ¶ Creſcentem ſequitur cura pecuniam: repræhendit eos qui pecuniam ſic cõcupiſcunt tãq̃ fœliciores futuri: cum tanto plus ſollicitudis ac curæ habeãt q̃to maior ẽ. ¶ Maiorũq; fa. pecuniaꝝ maioꝝ. ſ. & nũc famẽ p deſi derio poſuit methaphoricos. Dicũt aũt q̃ re uera uidemus tãto cupidiores auarioreſq; fieri hoĩes quãto plus acquirant. ¶ Quãto qſq; ſibi plura negauerit a diis plura feret: bella relatio. Sẽſus ẽ. agellus meus quiuis one ri mihi ſit. Locupletiorẽ me tñ facit: nihil amplius. ſ. deſiderans q̃ ille eſt: qui ſibi clarus uidereſ q̃ latiſſimas multaſq; habebat in aphrica poſſeſſiões: hoc ergo fallitur ille locuples q̃ ſe beatiorem iudicet.

¶CHRI. Incluſam.Danaé.Demõſtrat auro oia parere pp hoium auaritiã:& ſe ſibi modũ iſtituiſſe in cu
piẽdo.Satiſq; eſſe ea q̃ ad neceſſitatẽ ſpectãt.¶Danaé. Acriſius Abãtis filius ab oraculo accepat ſe nepotis ma
nibus pituꝝ.Cũ ergo unicã hẽret filiã ne ide filius naſceref :puellã in turri ænea iclusit:cauitq; appoſitis cu
ſtodibus:ne qs ad eã uir admitteref :iuppiter ãt puellæ amore correptus:cũ alia uia igreſſus nõ pateret ſe i
aurũ cõuertit:ac p iplũuiũ i puellæ gremiũ icidit:ibiq; i formã priſtinã reuerſus Danaé cõpſſit: ideq pſeũ
pepit.Q.ua fabula oñdif oia auro expugnari poſſe. Acriſius re cognita ex ptu filiæ illã cũ nato in arculã mi
ſi:atq; in mare portari iuſſit.Delata fluctibus in italiã ẽ arcula:atq; litoribus appulſa ad Pilũnũ Turni auũ
cõuecta ẽ.cognouit pꝛiam genuſq; rex:atq; illã i cõiugẽ aſſũpſit.Perſeus ãt cũ adoleuiſſet ad gorgonas pfe
ctus:& ſcuto chryſtallino Palladis & falcato mercurii enſe ſuffult,meduſæ caput abſtulit quo & multos pri
us alios in ſaxũ cõuertit:& tadẽ Acriſiũ auũ:quo extincto regnũ ſibi uẽdicauit. Aenea:ut fabulæ dñt. Sed nõ
nũq̃ p forti capif :Hic æneus axis.¶Vigilũ canũ:ſolertiſſima ẽ & fidiſſima canũ cuſtodia:q̃ princeps uti cõ
ſueuerũt.Vir.de euãdro:Nec nõ & gemini cuſtodes limie ab alto Præcedũt greſſũq; canes comitãt herilẽ.
¶Triſtes ſeueræ:ergo icorruptæ.¶Sed iuppiter & uenus:q̃ſi amor & facultas pecuniæ. Nã cũ hoies amant
neq; deeſt q̃ dent oia aſſeq poſſũt.¶Fore.n.tutũ:ſubaudi iciebãt.¶Conuerſo i pciũ deo.i.ioue ſe in aurũ
conuerſo:qd pciũ illi eſſet:& pene allegoriam figmenti demonſtrat.¶Aurũ:inia eſt color rhetoricus. Ergo
aurũ amat.i.cupit.q.d.non timide ineunt picula qui auro ualent:ſed freti auri potentia ultro cupiũt picula
adire.¶Satellites.q.d.per homines deuotos & q parati ſint ſua morte principis ſalutẽ tueri.Nã ſatellites ii
dicuntur qui ad cuſtodiã alicuius magni uiri poſiti ſunt:hoc aũt hoium genus plærũq; illi deuotũ eſt.Q.ua
propter nemo magis timẽdus eſt q̃ is:qui mori p alterius ſalute propoſuerit:& tñ qui aurũ habent non du
bitant p illos incedere ſperãtes illos quoq; corrumpi poſſe.¶Saxa.quaſi munita loca quæ uiribus expugnari
nõ pñt:auro aũt pñt:qa aurũ potẽtius ſit q̃ fulmẽ.Nam ea p corruptelam expugnat;quæ fulminis ictus non
diruit.¶Auguris argiui.Hic Amphiaraus fuit Amphiaraus ab Adraſto argiuoꝝ rege ad expeditiõnẽ:quam
ut Pollynicem generum in regnũ thebanũ reſtitueret:aduerſus thebanos parabat ; accitus ſe iturũ negauit:
qa p auguria aiaduerteret ſe illic periturũ.Occultauerat aũt ſe nemine conſcio pter Eriphilẽ uxorẽ.Cum er
go q̃ſitus nõ inueniref :tandem pmiſſum eſt monile eriphile ſi inducaret:illa ab auaritia uicta idicauit coa
ctus eſt Amphiaraus in bellum pficiſci.Atq; in pr lo concurſu una cũ equis curruq; a terra abſorptus eſt.Alc
meon aũt filius:ut patrem ulciſceref matrẽ paternæ mortis cãm interfecit:de qua Maro. His phædram p
crinq; locis mœſtãq; Eriphilẽ.Crudelis nati mõſtrãtẽ uulnera cernit.Monile ãt illud uulcanus oli i ſũmo arti
ficio fabricauerat;uariiſq; gẽmis diſtinxerat:atq; Hermioni.ea.n.Cadmi uxor erat:dono dedit . Sed quadã
ſucceſſione ad Pollynicẽ puenerat. Amphiaraus aũt:ut ẽ in fabulis originem a ioue ducit. Nã iouis filius fuit
Eolus.Eoli Eritheus.Erithei Amithaõ.Amithaõis Bias.Biãtis Antiphates. Antiphatis Oiclus:ex quo ortus
ẽ Amphiaraus.Concidit domus.Nã & ipſe periit:& filius Alcmeõ in furias incidit.¶Vir macedo:De Philip
po Alexandri magni pꝛe intelligit.Nã icertũ eſt plures ne urbes ciues eaꝝ corrumpendo an apertõ marte pu
gnãdo ſubegerit.¶Diffidit:refregit. Eſt.n.findo dis fidi fiſſum.Vir.Et media aduerſi liq̃facto tpa plũbo Dif
fidit Vrbiũ.ſ.olithioꝝ phocẽſiũ:& ſimiliũ.¶Reges.æmulos:& uicinos impio ſuo ut regẽ moloſſoꝝ & regẽ
epyri:quos corrũpẽdo eos q in illoꝝ regno potentia pualebant afflixit.¶Sæuos duces nauium: pyratas intel
ligit: q cupitate auri potiũdi alios inuadentes ſæpe capiunf :dũ alios capere tentant.¶Creſcẽtẽ ſequif cura
pecuniã. Snia ẽ.q̃ q̃to plures pecunias cõgregant hoies:tanto maiori cura & ſollicitudine afficiunf :idem ex
preſſit in ſupioribus.Creſcit indulgẽs ſibi dirus hydrops.¶Fames.m.cupiditas maioꝝ pecũiarũ. Vñ.Iuue.
Creſcit amor nũmi q̃tum ipſa pecunia creſcit. Et Saluſt.Semp infinita & inſatiabilis eſt:neq; copia:neq; iopia
minuif.¶Iure.cũ ita ſit:ut dixi:merito timui extollere & augerẽ.¶Verticẽ cõſpicuũ.i.cumulũ pecũiaꝝ:Vidi
xit uerticẽ.i.caput.Nã dicunf extollere caput:q diuitiis celebres fiũt.¶Q.uãto.q. Veriſſima ſnia q̃ quãto plu
ra nobis negamus.i.quãto magis ab huiuſcemodi rebus abſtinemus:tanto plura dant dii:qa pbent animi ſe
curitatẽ atq; trãq̃llitatẽ:q̃ nihil maius põt eẽ hoi.Q.uod cũ ſit ego nud⁹.i.paup fugio ueluti trãſfuga a caſtris
diuitũ ad caſtra nihil habẽtium.Nam cũ olim cuperem diuitias:uerſatus ſum in diuitũ caſtris. Nũc autem
cum animaduerterim illas non extinguere.ſed augere cupiditates:fugio inde Dixit autem trãſfuga:ui mane
ret in tranſlatione ad militia ſumpta.cũ poſuiſſet caſtra.Nam tranſfuga is eſt;qui ſuos relinquens ad hoſtes
deficit.¶Geſtio:plus eſt q̃ cupio.quia qui geſtit cupiditatẽ ſuã minime tegere ualet:ſed geſtibus idicat.¶Do
minus rei contemptæ.Nam magis poſſidemus ea quæ contemnimus:q̃ ea quæ poſſidemus.Neq; eſt diſſimi

Paucorum:& ſegetis certa fides meæ
Fulgentem imperio fertilis aphricæ
Fallit ſorte beatior.
Q uanquam nec calabre mella ferunt apes
Nec leſtrigonia bacchus in amphora
Langueſcit mihi:nec pinguia gallicis
Creſcunt uelera paſcuis:
Importuna tamen pauperies abeſt.
Nec ſi plura uelim tu dare deneges

le illi:tanquã nihil habentes:& oia poſſidentes. ¶Oc
cultare.recondere.¶Magnas iter opes inops. Vt de tan
talo fabulantur.¶Puræ riuus aquæ: Oñdit q̃ pauca ſibi
ſint:& tñ illis ſe ditiſſimũ regẽ aphricæ ſupare poſſe.
¶ANT.Certa fides:ordo eſt.Et certa fides meæ ſege
tis ſorte beatior fallit fulgẽtẽ impio fertilis aphricæ eſt
aũt ſenſus;q̃ ipſe beatior eſt ſua ſorte q̃ ille qui aphri
cæ dominaf :ubi maxima eſt tritici copia.¶Sorte bea
tior.Sortẽ appellat capitale.i.iactum ſemen: ſeges ergo
ſua beatior & fertilior erat ſorte.nam ſæpe accidit ut uix
ſors ipſa.i.iactum ſemen colligatur.¶Fallit fulgẽtem.
ego.n.paruo contẽtus ſum:ille uero nequaquã.¶Leſtri
gonia.phormiæ oppidũ iuxta caietã fuit antiqua leſtri
gonũ ſedes auctore Pli.lib.iii.Straboq; lib.v.ſcri. totam

hanc orã optima uina generare.¶ Langueſcit.i.ſeneſcit.¶ Importuna:moleſta:inquieta.¶ Contracta cupidine:frenato habendi deſiderio.¶ Vectigalia porrigã.i.agrorũ fruct9: dixit aũt ſibi paruo cõtẽto uideri plura poſſidere:q̃ ſi haliattici regnũ cõiũgeret mygdoniis.¶ Mygdoniis:eſt mygdonia regio in finibus aſiæ ab rege mygdono:ut ſcribit lact.li.ii.th.legito item q̃ dicta ſunt de mygdonia ſupius: nã hic ẽt conueniunt. ¶ Haliattici:i lib.i.Herodoti legiť haliattes.n.ſic.crœſus genere fuit lidus pře aũt haliatte:& paulopoſt:ſic porrio haliattes lidus compoſito cum mileſiis bello poſtea cum.lvii. regnaſſet annos uita exceſſit.¶ Bene eſt cui. Tullius in pad.inquit.Quem.n.intelligimos diuitẽ:aut hoc uerbũ in quo hoĩe ponimus?opinor in eo cui tanta poſſeſſio eſt:ut ad liberaliter uiuendũ facile contẽtus ſit qui nihil q̃rat nihil appetat:nihil optet ãplius:animus enim tuus oportet ſe iudicet diuitem non hominum ſermo:neq; poſſeſſiones tuæ &c.

Contracta melius parua cupidine
Vectigalia porrigam:
Quam ſi mygdoniis regum halyattici
Campis continuem: multa petẽtibus
Deſũt:multa bene ẽ.cui deus obtulit
Parca quod ſatis eſt manu.

¶ ACR. Et ſegetis certa fides meæ:ubertas fertilis glebæ nõ decipiẽs ſpem domini uel laborẽ agro ſuo pſtitũ.¶ Beatior:multa africæ pſimonia poſſidẽs:ordo ẽ & certa fides meæ ſegetis beatior impio fertilis africæ fallit fulgẽtẽ ſor.i.illũ q p ſortẽ fulget & nõ natura.Nã naturale ẽ ut qs paucis parciſq; cõtẽtus ſit.¶ Quãq̃ nec calabræ mella ferunt apes:in Calabria.n.ſũt flores aptiſſimi apibus.Per mella aũt negat poſſeſſionẽ calabriæ.¶ Nec le.bacchos in amphora:phormiana ſeu ſicula:i qbus locis cyclopes fuerũt:q leſtrigões uocabãť. ¶ Langueſcit:ueteraſcit.¶ Pinguia.i.craſſa.¶ Importunaq̃ importunos facit & odioſos:poterat tñ q̃ uideri q̃ crederet poetã dixiſſe cõtraria ut cũ ſupius dixerit ſe trãſfugã diuitũ:hic dicat ſibi paupiẽ abeſſe ſed cõuenit:nec cõtrariũ eſt:ut qui diuitum trãſfuga eſt iportunos pauptate nõ ſit quam eligit:& quam libẽter appetit.¶ Nec ſi plura q̃ hẽo:hũanitatẽ circa ſe mecẽatis oñdit.¶ Cõtracta.m.mitigato & repulſo deſiderio diuitiaꝝ:efficiẽtẽ poſuit p id qđ efficiť.¶ Vectigalia.p.i.pu9 poſſeſſor miora ploluã tributa.¶ Regnũ haliatti.haliattic9 rex lydiæ př crœſi:q opio ipſo uſus ẽ.Bñ ẽ cui.de9 obtu.oĩa frugalitati ſuppeteř & nihil deeſſe dicit.

¶ POR. Quãq̃ nec.c.m.f.a.licet nec i calabria poſſideas iqt ubi mel optimũ naſciť.¶ Nec leſtrigõia bacchus i ãphora leſtrigones op.cãpaniæ phormias tenuiſſe dicunť:in illa aũt regiõe qm̃ ſaxoſa eſt p̃cioſiſſimũ uinũ cãpanũ naſciť.¶ Bacchus in amphora langueſcit.B.langueſcit quaſi ſeneſcit ac p hoc ueteraſcit & paulopoſt ait: p mere languidiora uina.¶ Cõtracta melius pua cupidine uectigalia.Reipublicæ redditus dicũť uectigalia.¶ Cõtracta mel.pua cupidie uectigalia porrigã.Sẽſus cõis eſt & manifeſtus:ait.n.puo ſe cõtẽtũ plus ſe uideri poſſidere q̃ ſi multũ hñs ãplius deſideret.¶ Quã ſi.m.r.a.c.c.ordo ẽ q̃ ſi mygdõiis cãpis regnũ aliattici cõtinuẽ.Aliatt9 ãt rex pſaꝝ dř fuiſſe:uel ut alii dicũt rex lidoꝝ př crœſi.¶ Bene ẽ.c.d.o.p.q.ſ. ẽ manu. ſubaudiẽdũ hic extrinſecus pnomen qđ eſt ei:ut ſit bene eſt ei cui deus obtulit parca manu:quod ſatis eſt.

¶ CHRI.Fallit fulgẽtẽ ſorte.i.illũ q fulget nõ natura & ſplẽdore bonaꝝ artiũ:ſed ſorte.i.fortũa. Vt ſit ſnia Hæc pauptas fallit diuitias.Sed erit optimus ordo.¶ Certa ſi.ſege.beatior ĩpio fer aphricæ fallit ful.ſorte.i. illũ q fortuna fulget & nõ uirtute.fallit aũt illũ.qa nõ cognoſcit fœlicitatẽ paupratis.¶ Beatior.i.illa certa fides meæ ſegetis.Pro riuo ãt credo illũ itelligere degẽtiã fluuiũ:quẽ p eius fundũ labi i epiſtolis demõſtrat. Me quotiẽs reficit gelidus degẽtia riuos.¶ Leſtrigonia.i.phormiana.Nã leſtrigones oli in ſicilia hitarũt qui & cyclopes dicti ſũt: idẽ phormias i italia tẽuerũt:creditũq; ẽ carnibus humanis uelci eẽ ſolitos.Phormiæ ãt abũdabãt optio uino.¶ Lãgueſcit.ſeneſcit ĩportũa:moleſta & i q̃ null9 ſit portus.i.reqes.¶ Nec ſi duo facinã & ſe pauptatẽ pati uolẽtẽ oñdit:& Mecœnatis liberalitatẽ laudat.Quare ãt nolit plura ĩdicat:qa ĩpe meli9 porriget.i.extẽdet: ppagabit:& augebit pua uectigalia.i.puos ſuos puẽtus q ſũt uectigalia ſuoꝝ agrorũ. ¶ Cõtracta cu.i.coercita cupiditate:ut ſit ſnia diuitiæ minores efficiũť maxie:ſi illaꝝ poſſeſſor tẽpatas hẽat cupiditates.Cõtra uero ẽt q̃ maxie ſũt opes:fiũt minimæ i eo cui ĩfinite ĩexplebileſq; cupiditates aſſint.Erũt ergo mea uectigalia maiora: & meli9 porrigẽť q̃ ſi ego cõtinuẽ.i.adiũgã regnũ haliattici.i. lydiã i q̃ hic rex př crœſi regnauit mygdõiis cãpis.i. phrygiæ:nã hæ duæ regiões cõterminæ ſũt.¶ Multa.p.m.d. Aurea ſnia.nã q multa cupiũt:multis careãt neceſſe ẽ qa ĩfinitæ cupiditates ĩſaciabiles ſũt.Quapp recte cõcludit bñ cũ illo actũ eſſe cui deus dederit quãtũ ad uitã degẽdã ſat ſit.¶ Parca:tẽperata & modeſta.

Argumentum. ODES. XVII.

¶ ANT. Aelii lamiæ genus celebrat:ait ĩde cornicis augurio ſe noſſe craſtinã tẽpeſtatẽ.hic illũ monet ut arida ligna cõponat ad ſacrificiũ:quo luce ſeq̃nti genium mero & porco bimeſtri curare poſſit:de æolio autem lamia li.i.ode uero.xxvi.etiã meminit.¶ Aeli uetuſto:ode eſt ſimilis nonæ libri.i.¶ Quãdo. quoniam.¶ Faſtos.cõſules itelligit.Lucãus.Qui dat noua

Faſti nomina faſtis:faſtoꝝ libri dicũtur:in quibus totius anni ſit deſcriptio:ut feſtus inquit.Priſcia.uero li.vi: ait faſtos pro annalibus a faſtis & non faſtis diebus dictos.¶ Phormiarum mœnia:de phormiis ode ſup-

Marica riori legito.¶ Maricæ.Seruius li.vii.æn. ſcribit maricam fuiſſe deã littoris mynturnẽſiũ iuxta lyrim fluuium afferẽs quoq; hũc Horatii locum i teſtimoniũ Virgilius aũt i eodem li.vii.de latino ait.Hũc fauno.

¶ Ode.xvii.tricolos tetraſtrophos Aelii lamiæ genus celebrat.

AEli uetuſto nobilis a lamo:
Quãdo & priores hic lamias ferunt
Denominatos:& nepotum
Per memores genus omne faſtos.
Auctore ab illo ducis originem:
Qui formiarum mœnia dicitur
Princeps & innantem maricæ:
Littoribus tenuiſſe lyrim
Late tyrannus:cras foliis nemus

Multis:& alga littus inutili
Demiſſa tempeſtas ab euro
Sternet.aquæ niſi fallit augur
Annoſa cornix.dum potes aridum
Compóe lignum . cras genium mero
Curabis. & porco bimeſtri
Cum famulis operum ſolutis.

& nympha genitum laurente marica accipimus.¶ Lyrim : lyris ſupne labit̃ de apœninis mõtibus & agro ueſtino ṗter uicũ fregellas:excurrit át i lucũ ſacrũ quẽ magnis honoribus myntumenſes celebrabát oppido icumbentẽ.Mynturnæ át iter formias & ſinueſſam erát utriq; ad ſtadia.lxxx.diſtátes:inter fluit át lyris amnis:ſuntq; dictæ urbes oẽs maritimæ.Auctor Str.li.v.¶ Late tyránus.rex. Vir.ẽt ait.Hic populũ late regẽ.¶ Alga: herba marina tenuiſſima.¶ Augur aquæ.i.ṗnuncia .¶ Annoſa cornix:heſiodus multa de hominum æuo referens cornici nouẽ nſas attribuit ætates: q̃druplũ eius ceruis:id triplicatũ coruis.Pli.ſcri.li.vii.Cornix autẽ ales eſt in auſpicatæ garulitatis: ut ait idẽ.i.Infœlicis q̃ſi auſpiciis repugnátibus.Cic.ṗterea li.i.de diuinatiõe ſcribit coruũ a dextra.a ſiniſtra cornicẽ facere ratũ:& Pli.docet hyemẽ ſignificari quũ terreſtres uolucres cõtra aquá clangores dabunt pfundentes ſeſe.Sed maxie cornix.Vir.itẽ li.i.g. Tum cornix plena pluuiá uocat improba uoce & ſola i ſicca ſecũ ſpatiat̃ arena.¶ Geniũ.Genius eſt numẽ quoddá familiare:qd nobis naſcẽtibus dat̃:ut Ser.ſcr.li.vi.æn.¶ Cẽſorinus aſſerebat:ut ſcribũt alii eũ dici Geniũ ſeu qa ut gignamur curat:ſeu qa una nobiſcũ gignat̃:ſeu q̇ gẽtos ſemp tueat̃ eundemq; eſſe Genium & larem oñdit. Euclydes dixit duplicem oibus appoſitũ eſſe Geniũ bonũ & malum.Chriſtiana ueritas angelos uocat:nõ cum naſcente genitos:ſed nato ſociatos quoꝝ alter bonus in bonum ſemper urget quem ſeruat: alter aũt malus in contrarium nitit̃:& quaſi bonorum malorumq; noſtrorum obſeruatores & teſtes in mortem uſq; aſſiſtunt continui.¶ Operum ſolutis:diẽ feſtum indicat.

ℭ ACR. Aeli ueruſto:antiquo:æliũ lamiá alloqtur ſenatorẽ:æ lioꝝ autẽ familia a lamo formiarũ rege oriri affirmata eſt: unñ & lamiæ cognomẽ nobilibus inditũ eſt:qd uulgo lamiũ genus uocabat̃:Iuue.Lamiarũ cæde madẽti.¶ Quãdo.ſiqdẽ.¶ Faſtos:cõſules q nobilitatis in poſteros mẽoriá teſtarent̃.Per faſtos át cõſules uult accipi Lucanus.Qui dat noua noia faſtis.¶ Princeps:late tyránus.alibi ṗ dño:alibi ṗ crudeli:alibi pro potẽte ponit̃:ut Pars mihi pacis erit dextrá tetigiſſe tyráni.¶ Lyris:fluuius ẽ cápaniæ iterfluẽs urbẽ mynthurnẽſium de quo Lucanus.Ex umbroſæ lyris ṗ regna maricæ.¶ Cras foliis nemus:de futuræ tempeſtatis iudicio ut oia plenis rora natát foſſis.Ordo eſt.tẽpeſtas demiſſa ab euro ſternet cras nemus multis foliis:& ſternet littus inutili alga.¶ Annoſa cornix:diu uiuẽs. Iuuena. Exemplum uitæ fuit a cornice ſecũdæ .¶ Dum potes.a.c.i.dũ ṗmitteris ſerenitate ſtrue ad faciendũ ſacrificiũ.¶ Et porco bimeſtri:duos mẽſes habẽte.Aut certe duos annos uoluit ſignificare & luna computatus.¶ Cum famulis operum ſolutis:cum uacantibus ſeruis & ab opere feriatis:oſtendit autem tempus hyemis: dum ad focum parari hortat̃:& ſacrificium genio inſtitui:ut inuitat genialis hyems curaſq; reſoluit:Et ante focum ſi frigus erit ſi meſſis in umbra.

ℭ POR. Aeli ueruſto nobilis a lamo:æliũ lamiũ alloquit̃ ſenatorẽ:æ lioꝝ familiá ab lamo formiaꝝ rege oriri affirmat & tñ lamia cognomẽ iis adheſiſſe.¶ Memores:gẽus omne faſtos:dr̃ priceps inantẽ maricæ littoribus tenuiſſe lyrĩ:formiái potẽtiores uident̃ fuiſſe mynturnẽtibus: & eoꝝ agros tenuiſſe.¶ Lyris flumẽ: ubi marica nympha colit̃.¶ Late tyránus:q ad lyrim uſq; regnũ ſuũ extẽderit.Et inárẽ maricæ littoribus tenuiſſe lyrim:lyris ṗ mediá urbẽ mynturnenſium labit̃:maricam aũt mynturnenſes: maxie colunt cuius ẽt lucus in ipſa mynturnenſi ciuitate ẽ.¶ Sternet aq̃ niſi fallit augur annoſa cornix.& Vir.dicit cornices pluuiæ iminentis p̃ſagas eẽ:cum ait. Tũ cornix plena pluuiá uocat iproba uoce augurẽ ṗ p̃ſaga.i. diuina poſuit annoſam autẽ ait:qm̃ mille annos uiuere affirmat̃.¶ Dum potes aridũ cõpone lignum.Cras genium mero curabis & porco bimeſtri.¶ Cũ famulis opeꝝ ſolutis.itelligẽdũ i uilla fuiſſe Lamiá: quẽ iõ hortat̃ apd̃ focũ epulari:ſic.n.ſolent ruſtici hyeme cũ feriati ſunt:qd ipſum manifeſtat̃ ex eo q̇ dixerit geniũ curabis cum famulis opum ſolutis talia ſunt & illa Virgiliana:inuitat genialis hyems:Ante focũ ſi frigus erit:ſi meſſis in umbra.

ℭ CHRI. Aeli ueruſto nobi. Lamiaꝝ familiá excelſum gradum in urbe tenuiſſe : Iuue. Suetoniuſq; teſtes ſunt. Oriũdi át erát formiis.q a leſtrigõibus hitatæ fuerũt:ubi Lam9 regnauit. Hortat̃. Aeliũ lamiũ: ut ṗtĩbus fruat̃. A láo rege formiaꝝ & familiæ auctoꝝ.¶ Vetuſto:ad dñiá alioꝝ q deide fuerũt i ea familia.¶ Quãdo:ṗ ſiqdẽ.¶ Memores:actiue poſuit.i.qui ad nr̃am memoriá res geſtas reducunt.¶ Faſtos.Libri faſtoꝝ appellant̃:in quibus totius ãni fit deſcriptio:ait feſtus. Ná breuiter & annuatim res notabant̃. Declinant̃ autẽ in plurali ſolũ:& in ſecunda declinatiõe.Faſtus aũt i quarta ſupbiam ſignificat.Oui.Faſtus ineſt pulchris ſeqt̃ q̇ ſupbia formam:improprie ergo Lucanus.Nec tuus eudoxi uincet Faſtibus annus.ṗprie.n.faſtis dixiſſet.¶ Lyrim.hic fluuius ẽ minturnas romanoꝝ coloniam diuidẽs.in littore aũt mynturnẽſiũ erat templum Maricæ nymphæ quam nonnulli credunt fuiſſe Venerẽ marinam id.n.ueruſtum epigráma græcis litteris inſcriptum indicabat.Erat.n.ναον της αφροδιτης.De marica. Virgili. Hunc fauno e nympha genitũ laurente marica. Quáuis Seruius in eo loco aliter ſentiat.¶ Innantẽ:q̃ſi inundantẽ.¶ Tyránus.ualidiſſimus rex. Apud antiquos indifferenter erat Rex & tyránus Virg.Pars mihi pacis erit dextram tetigiſſe tyranni.¶ Cras : ordo ſic Tempeſtas demiſſa ab euro ſternet nemus multis foliis:& ſternet littus alga inutili.¶ Ab euro. qui uehemẽs uentus eſt:& græce ſic dictus:q̇ late pflat.¶ Alga:herba in imo mari nata & nullius uſus. Vnde & Vir.Horridior ruſco proiecta uilior alga. Ergo inutili alga.¶ Annoſa:quæ ad multos annos uiuit. ¶ Augur.i.quæ pluuias pronoſticat̃. Sed quoniá auguris mẽtio facta eſt placet : ſed breui oratione totá antiquorum diuinationẽ ſi nõ explicat̃ ſaltẽ pſtrĩgere.Ná nõ ſine audiẽtiũ uoluptate pcipiet̃:& ad multos locos iterpretádos utilis appebit.Sũt igit̃ genera diuinádi duo.Naturæ unũ. Artis alterũ.Natura furorẽ hẽt:& ſomniũ. Nam nullo artificio uidemus quoſdá diuino furore pcitos:atq; repletos:& a mente ſua deuios futura ṗdicere.Hoc in ṗphetis ſibillis:& multis oraculis aíaduerti licet.Ná & ṗphetaꝝ uolumia extant ueriſſima. Et ſibyllaꝝ nõ pauca car-

mina:multaq; reſpōſa & delphici Appollinis : & hámonii dodeneiq; iouis & alioꝝ ṗterea oraculoꝝ uidemus
ueterū ſcriptorū lr̄is mādata. Verū ex iis q̄ diuino furore proueniāt : & q̄ rurſus demonū illuſionibus nos de
cipiant:nō facile eſt huiuſcemodi nr̄a breuitate demōſtrare:Somniādi aūt qnq; ſūt ſpēs.Sed tres ſolū ad diui
nationē ſpectāt.Eſt.n.inſomniū:phantaſma:oraculū:uiſio:ſomniū:Dicimus aūt īſomniū:cū aut ex humoꝝ
peccato:aut ex nimia cupiditate:aut metu uigilātis talia dormientibus nobis ſeſe offerūt: q̄lis aut humoꝝ ē
natura:ut cū exundātia bilis igneæ purpureæue imagines ſeſe ingerūt:aut talia uidemus ſopiti: q̄lia cupieba
mus timebamus ue. Quæ oia cum falſa ſint:nihil ad diuinationē ptinēt . Quare ut reliq̄ : ſic iſtud quoq; ſa
pienter ptulit Maro. Sed falſa ad cælū mittūt inſomnia māes. Phātaſma eſt qd Cic. uiſum appellat qn̄ ī pria
ſomni nebula cū adhuc uigilare credimus:& uix dormiꝛ cœpimus uidere uidemur uarias qdē:ſed oēs tn̄ a
natura diſcrepātes ſpēs formaſq; irruētes:iter has æmactes eſt. Sed latini icubū dixerunt: quē publica opio
dormiētes iuadere & ſuo pōdere opp̄ſſos grauare credidit . Sed hæc duo genera nihil ad diuinationē ptinēt:
Sequiꝛ tertio i loco oraculū. cū dormiētibus parens deuſue aut aliq̄ ſancta pſona loqtur: & apte futura p̄dicit
Viſio eſt:cū iter dormiēdū nō audire ſed uidere qppiā uidemur qd uigilātibus deide ita eueniat: ut dormiē
tes uidimus. Sed oraculi exēplū ſit illud Vir. in quo Aeneæ oraculū ſundit Hector. Heu fuge nate dea teq; iis
eripe flāmis Hoſtis habet muros ruit alto a culmine troia. Somniū aūt eſt qd ambagibus uelaminibuſq; te
git id qd ſine interp̄tatione nō intelligiꝛ. Quale fuit illud Cyri regis:qd apud Diony. legiꝛ. Hic.n. dormiēs ſo
lem ad pedes ſuos habeꝛ uiſus eſt:eūq; ter prēdere fruſtra tētauit cum ſe uoluēs ſol elabereꝛ. Quod ſomniū
ita magni interp̄tati ſūt:ut ex triplici appetitiōe ſolis. xxx. annos. Cyrū regnaturū eē portēdereꝛ. Quod ita cō
tigit. Nam ad ſeptuageſimū ætatis annū puenit:cum q̄draginta natus annos regnare cœpiſſet. Ac de naturali
diuinatione hactenus. Ars āt aruſpicinā: Auguria: Aſtrologiā:& ſortes continet. Aruſpicinam apud ethruſcos
inuentā tradūt. Nam aranti cuidā in agro tarquinēſi:& ſulcum profundius īprimenti:e terra ſubito extitit q
dā quē tagē appellarūt:facie qdē puerili:ſed ſenili prudētia a quo uniuerſa ethruria auſpicinā edocta eſt. de
quo Lucanus. Sed cōditor artis Finxerit iſta tages. Diciꝛ aūt aruſpicina ab ara:& inſpiciendo. Verū hæc cōple
ctiꝛ exta fulgura:& oſta:nam mactata hoſtia apud arā atq; apta qūo ſe iecur & reliqua exta hērēt īſpiciebant;
& ex illoꝝ motu ſitu defectu augmentoq; atq; deniq; colore futura cōiectabāt:ut late patet apud Lucanū:nam
& quo die primū in ſella aurea ſedit cæſar in boue quē imolauit cor nō apparuit. Oſta ſunt q̄ p̄ter naturam fa
cta aliqd futurū eſſe ſignificant . Vt cū in exercitu Xerſis equa leporē pepiſſet:ſiſurrē ex timore ī fugam a bi
turū illū exercitū. Eſt āt ſi ciceronis ſniam teneo:eadē res oſtum portētū:mōſtrū & pdigiū. nā ipſe ait hæc:
q̄a oſ̄dunt:portēdunt:mōſtrāt:p̄dicunt:oſta:portenta: pdigia:& monſtra appellanꝛ . Marcellus aūt mōſtra
dicit eſſe monita deorū:qa Vir. dicat in tertio. Mōſtra deū refero. Prodigia uero iras & minas deoꝝ:idē Har
pyia celeno: pdigiū cāit portēta q̄ aliqd īminere ſignificāt. Seruio uero placet mōſtrū ad pn̄s referri. Prodigiū
aūt ad id qd in lōgū tp̄s ptrahit ſignificationē. Tertia ps aruſpicinæ cōſiſtit ī fulminibus & fulgure & tonitru
interp̄tando. Quod aūt iſtæ tres ptes ſub aruſpicina reponanꝛ :idē cicero in libro de diuinatione demonſtrat
his uerbis. Sed qm̄ de extis & de fulgoribus ſatis eſt diſputatū; oſtēta reſtāt ut tota aruſpicina ſit pertractata.
Huiuſcemodi:igiꝛ eſt aruſpicina:& q eā tractāt:tū aruſpices:tū extiſpices noīanꝛ . in ſecunda āt pte eius diui
natiōis q̄ artis eſt auſpicia auguriaq; ponunꝛ . Auſpicia uero ab auibus inſpiciēdis. Auguria ab auiū guſtu uel
garritu nomē aſſumere putarūt. Erāt aūt tria diuinationis genera ī auibus. Nā aliæ uolatu ; aliæ cantu futura
p̄dicebāt:& illæ qdē p̄petes:iſtæ oſcinæ dicebenꝛ . Erat & tertiū genus ex illarū guſtu cum pullis galinaceis e
cauea deprōptis eſca porrigebaꝛ :ut tripudiū ſoliſtimū īde eſſet: pnicieſq; portēdebaꝛ :ſi eſcā nō capent. Qua
pp īfœlicē cōflictū a numātinis:ī Mancinū illatū p̄dixerūt pulli:qui eſcam nō cœperunt: ſed ex cauea euola
rūt. Docet āt in eodē libro Cicero his uerbis idem eſſe augurū & auſpiciū. Quid de auguriis loqꝛ ? Tuæ par
tes ſunt. Tuum inqt auſpicioꝝ patrocinium eſſe dēt. Quaobrem hi augures auſpiceſq; dicebanꝛ . Qui idem
etiam nomina aīaduertebant. Dicunꝛ aūt oia uerba q̄ cū fortuito & ob aliā cauſam dicta ſunt : nos tn̄ qm̄ no
ſtro negocio conducant:ea tāquā id: de quo quærimus: p̄dicant:accipimus. Cuius rei huiuſcemodi exemplū
ſit. Erat creatus conſul aduerſus Perſem Macedōiæ regem Paulus æmilius; cui cū domū redeūti filia noie
Tertia lachrymabūda obuiā fieret. Quid eſt inqt mea tertia:ꝙ triſtis es? Mi pr̄ inqt illa mea pſa periit . Erat
aūt pſa nomē catellæ:quam puella in delitiis habuit. At Aemilius omen accepit periturū Perſem : aduerſus
quem bellū eſſet geſturus: hæc igiꝛ omnia uocanꝛ :qa ore hominis plata ſint. Sortiū originem hmōi narrat.
Referunt.n. Numeriū quēdā ſuſcum apud p̄neſtinos p ſomnum admonitū certo in loco ſylicem pforaſſe:p
fōratoq; ſaxo ſortes in robore inſculptas priſcarū lr̄aꝝ notis inueniſſe q̄ habitæ in maxima ueneratione for
tunæ monitu manu pueri miſcebanꝛ :atq; educebanꝛ :illudq; legiꝛ apud Antiū templū fortūæ fuiſſe: in quo
ſortes ſua ſpōte mouebanꝛ . Reſtat aſtrologia: q̄ oīum iſtarū formarū q̄ ab arte ſunt uerīſſima ſit de qua nihil
dico: qa in paucis nulli ex legentibus uſui eſſem. Multa aūt dicere & anguſtiæ tpis phibent :& huius generis
ſcriptoꝝ minime patiꝛ rō. Sed ab hac q̄uis multū degeneret: geomātia eſt. Eſt itidē pyromātia: eſt hydromā
tia. Haꝝ prima ſortuita puncta ī puluere ſignat. Altera rē igni pficit Tertia ex aqua uaticinia colligit. Additur
his necromātia: quā iccirco oēs boni abominati ſūt:qa ſine humana cæde nō conficiebaꝛ . Additur chiromā
tia: q̄ ex manuū lineis pronoſticatur. Sed iā ad nr̄i itineris diuerticulū rediturus hoc ſolū addā: pſæpe hæc q̄
diſtincta ſunt a poetis cōfundi ut omē p mōſtro ponatur:& ſortes p oraculo:& aliud itidē p alio. Cōpōc cō
gere. Aridū:ut ignē facilius cōcipiat Geniū:huic ſacrificabāt optio uino;& lautiſſimis epulis. Ergo qn̄ bn̄ cor
pus curabāt genio idulgere dicebanꝛ . Cōtra āt q̄do puo difficiliq; uictu utebanꝛ :geniū ſuū defraudarꝛ puta
bātur. Quod terētianus ille ſeruus cōquæriꝛ. ꝑ Bimeſtri: qrit acron an biēnē itellgat: qm̄ a mēſibus cōputeꝛ
annus. Sed nō fugit non porculos bimeſtres & tenellos:& uariis rebus cōditos iter ſuaues epulas reponi. Dici
tur āt porcus: qa porrecto rictu paſcaꝛ :& terrā dū herbaꝝ radices rimaꝛ latius porrigat. Porci effigies iter ſu

gna militaria ſextū locū obtinebat:qm̄ ſcā deide pace cæſa porca foedus fieret. Dixerūt & porcū troianū intra quē iā exēteratū & lepores & altilia &c. huiuſcemōi eſui accōmodata cōderēt:atq; oia ſimł decoq̄rēt: qa ide ita multa obſonia ꝓdibāt:ut oli ex troiāo equo multi milites ꝓdiere. ❧Solutis.o.m.ſno.i.ab opibus. Hortaſ aūt ut diē feſtū agat. p ligna āt arida hyemale tp̄s ſigñat:i quo hæc uoluptuoſa magis expetunt. Sic Ma. inuitat genialis hyems curaſq; reſoluit. Argumentū. ODES. XVIII.

❧Ode. xviii. dicolos tetraſtro/ad faunū. (tiū amator
F Aune nympharū fugiē
Per meos fines & apri/
Lēs Icedas. abeaſq; ꝑuis (ca rura
Aequus alumnis.
Si tener plēo cadit hedus anno
Larga nec deſunt ueneris ſodali
Vina cratere. uetus ara multo
Fumat odore.
Ludit herboſo pecus oē campo
Cū tibi nonæ redeūt decēbres.
Feſtus in pratis uacat ocioſo
Cum boue pardus.
Inter audaces lupus errat agnos
Spgit agreſtes tibi ſilua frondes
Gaudet inuiſam pepuliſſe foſſor
Ter pede terram.

❧ANT. Faunū agreſtē ſylueſtrēq; deū orat ut i p ſuos agros mitis & inocens eat. cū pleno anno hædū ei uinaq; & odores plurimos tradat Agreſteſq; & ſibi tripudiēt. ❧Faune nympharū. fauni dei latinoꝝ erāt:quos in ſylueſtribus locis traditū eſt ſolitos fari:qd Varro ſcri. Seruius ēt docet faunos dictos a fando.i.uaticinādo. Vnde & fatuos dicimus icōſiderate loquētes. de faunis āt poeta li.i. Geor. ait. Et uos agreſtū ꝑſentia numia fauni ferte ſimul fauniq; pedē. ❧Lenis. mitis. placidus. ❧Aequus. benignus. inocēs. ❧Paruis alumnis. uernas itelligit uillici filios. ❧Larga nec deſūt. ordo eſt. nec deſunt ueneris ſodalī larga uina i cratere:ueneris āt ſodali.i. tibi faūo. dixerat n. faūe nympharū fugiētiū amator. uel dicas. nec deſunt larga uina in cratere ſodali ueneris:quoniā ſine cerere & baccho friget uenus. & Pli. li. xiiii. inq̄t de ebriis. Præmiūq; ſūmū ebrietatis libido portētoſa ac iucūdū nefas. Ouid. itē li.i. de arte ait. Vina parāt aīos faciuntq; coloribus aptos cura fugit multo diluiturq; mero. illic ſæpe aīos iuuenū rapuerſ puellæ. Et uenus in uinis:ignis i igne fuit. Et i li. de reme. Vina parāt aīos ueneri:niſi plurima ſumas. ❧Ludit herboſo. id erat in numīs honorē:ut ēt pecora gauderēt & luderēt. q ſub eius tutela ſunt. ❧Vacat. ab labore.ſ. ❧Nonæ decēbres. tūc. n. faūo ſacra celebrabanſ. ❧Feſtus.i. lætus: id āt erat pp fauni nomē quū feſta pagus celebrabat. ❧Pardus ſunt pardi pantheraꝝ mares. panthera āt & tigris maculaꝝ uarietate ſpectanſ. ſuntq; pātheris i cādido breues maculaꝝ oculi. ferunt colore eaꝝ mirſ ſollicitari q̄drupedes cūctas. ſed capitis toruitate terreri: quāobrem occultato eo reliq̄ dulcedine ſuitatas corripiūt. Auctor ē Pli. li. viii. ❧Pardus. Acrō hic legit pagus. utrūq; tamē cōuēit. ❧Agreſtes frōdes. id erat:quoniā locis ſilueſtribus fauni morabanſ: hic i coꝝ honorē agreſtes frōdes p humū ſpargebanſ ab ſylua ipa: nō ſolū ab uiris. De more āt id fiebat. uñ i.b. Maro inq̄t. Spargite humū foliis. iducite fontibus umbras paſtores: mādat fieri ſibi talia daphnis. Itē alia ægloga. Quis cāeret nymphas: qs humū florētibus herbis ſpgeret. aut uiridi fōtes iduceret ūbra. ❧Foſſor. agricola. quē gaudeſ dicit tripudiis i faūi ſacris. Fauni Vina Pardus pāthera Frōdes ſ humo

❧ACR. Faune nympharū fugientiū amator. Quaſi a celeritate ſui nymphæ faunoꝝ petulantiā fugiāt. ❧Et aprica. amœna. temperata. ut Duceret apricis in collibus una colorem. ❧Aequus alūnis. alumnis ruris uernulis: quos maxīe fauni lædere dicunſ. ❧Lenis incedas. ꝓpitius. placatus. ❧Pleno anno. i. completo annuale ei ſe ſacrificium facere oſtendit. ❧Si autem. ſi quidem. ut Veſtro ſi munere tellus. ❧Cadat. immolaſ. ❧Veneris ſodali. u. c. cratere dixit ueneris ſodali. ideo qa ſine cerere & libero friget uenus. ❧Vetus ara. nō ætatis cultu deſerta. ſed multo thure ſuccēſa. oſtēdit a āt ſe eos multis ſacrificiis doauiſſe. qbus ꝓmereat quæ petit. ❧Ludit herboſo pecus omne cāpo. Tanq̄ deuotionem diei in numinis honorem etiam pecudes laſciuiendo ſentirent. Nonis etiam decembribus faunalia & faunorum culta dicebanſ. ❧Feſtus. i. tua feſta celebrās. ❧In pratis: autē quia faunalia in ſiluis & in pratis celebranſ. ❧Cū boue pagus. in pagis. n. & in compitis celebrari talia conſueuerunt: ut Vir. Præmiaq; ingentis pagos & cōpita circū. Theſidæ poſuere. atq; īter pocula læti Mollibus in pratis unctos ſalire per utres. ❧Inter audaces lupus errat agnos. non ſemp audaces agnos. ſed illo die. tanq̄ q numinis interuentu nō timeant. qd honori fauni applicat feſtiuitatis luæ tēpore lupos nocere pecudibus nō ſinētis. ❧Spargit agreſtes tibi ſilua frondes. ueluti ſilua p amœnitatē frondes ſpargeret. Vt Spargite humū foliis. inducite fontibus umbras. ❧Gaudet inuiſam. p. ſ. cultu uinearum liberatus & fauno ſacrificat. ut inuitat genialis hyems curaſq; reſoluit. ❧Ter. uero ad rithmum retulit.

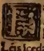
❧POR. Faune nympharū fugientiū amator. Faunū inuocat quē aiunt infeꝝ ac peſtilētē deū eē. ſm q̄ & nunc Horatius loquiſ: cū eū orat ut tenuis p agros ſuos trāſeat. Et Vir. i ſeptimo cū apud memphitē peſtiferi odoris pallidū lucū habere oſtendit: & in conſulendo oraculo eius uideri multa ſimulacra miris modis uolitantia. Atq; imis acheronta affatur auernis. ❧Fugientiū amator. p laſciuiam dicit fugientium. tale eſt illud. Et fugit ad ſalices & ſe cupit ante uideri. ❧Si tener pleno cadet hædus anno. ſignificat ſemper ſe ei anniuerſarium ſacrum hædo facere. ❧Vina cratere. craterē ueneris ſodalē dixit. qa ſine cerere & libero friget uenus. ❧Ludit herboſo pecus omne campo cum tibi nonæ redeunt decembres. Nonis decembribus faunalia ſunt. hoc eſt dies faſtus fauni in cuius honorem pecudes laſciuiūt. ❧Inter audaces lupus errat agnos. non ſemp audaces ſed illo die: quo uidelicet nō timeant lupū inter ſe errantem: & hoc interueniente numine fauni euenire dicit qui quaſi die feſto ſuo uult pecora: q̄ ſub tutela ſua ſunt: ſine periculo eē. ❧Gaudet inuiſam pepuliſſe foſſor ter pede terram. Inuiſam terram foſſoribus merito dixit: q in ea laborent cum fodiunt. naturale eſt. n. oībus odiſſe laboris ſui materiam. Significatur autem agreſtes cū feſto fauni feriati ludant: in terra tripudiare.

❧CHRI. Faūe nympharū fug. Faūos eoſdē apd̄ latios putāus: quos græci panas dicūt. ❧Sed de iis iā enarratū ē. Sacrificabāt faūis nonis decēbris: eaq; faunalia appellabanſ. Ferſ faunꝰ agreſtibꝰ pueris noceſ. ꝓptereaq;

mina: multaq; reſpõſa & delphici Appollinis t & hãmonii dodeneiq; iouis & alioꝝ pꝛterea oraculoꝝ uidemus ueterũ ſcriptorũ lĩis mãdata. Verũ ex iis q̃ diuino furore proueniãt: & q̃ rurſus demonũ illuſionibus uos decipiant: nõ facile eſt huiuſcemodi nr̃a breuitate demõſtrare: Somniãdi aũt qnq; ſũt ſpẽs. Sed tres ſolũ ad diuinationẽ ſpectãt. Eſt. n. inſomniũ: phantaſma: oraculũ: uiſio: ſomniũ. Dicimus aũt iſomniũ: cũ aut ex humoꝝ peccato: aut ex nimia cupiditate: aut metu uigilãtis talia dormientibus nobis ſeſe offerũt: q̃lis aut humoꝝ ẽ natura: ut cũ exundãtia bilis igneæ purpureæue imagines ſeſe ingerũt: aut talia uidemus ſopiti: q̃lia cupiebamus timebamus ue. Quæ oia cum falſa ſint: nihil ad diuinationẽ ptinẽt. Quare ut reliq̃: ſic iſtud quoq; ſapienter ꝓtulit Maro. Sed falſa ad cælũ mitiũt inſomnia mães. Phãtaſma eſt qđ Cic. uiſum appellat q̃ñ ĩ pria ſomni nebula cũ adhuc uigilare credimus: & uix dormiꝛ cœpimus uidere uidemur uarias qdẽ: ſed oẽs tñ a natura diſcrepãtes ſpẽs formaſq; irruẽtes: iter has æmactes eſt. Sed latini icubũ dixerunt: quẽ publica opio dormiẽtes iuadere & ſuo põdere oppſſos grauare credidit. Sed hæc duo genera nihil ad diuinationẽ ptinẽt: Sequiꝛ tertio ĩ loco oraculũ. cũ dormiẽtibus parens deuſue aut aliq̃ ſancta pſona loqtur: & apte futura pdicit. Viſio eſt: cũ iter dormiẽdũ nõ audire ſed uidere qppiã uidemur qđ uigilãtibus deĩde ita eueniat: ut dormiẽtes uidimus. Sed oraculi exẽplũ ſit illud Vir. in quo Aeneæ oraculũ fundit Hector. Heu fuge nate dea teq; his eripe flãmis Hoſtis habet muros ruit alto a culmine troia. Somniũ aũt eſt qđ ambagibus uelaminibuſq; tegit id qđ ſine interptatione nõ intelligiꝛ. Quale fuit illud Cyri regis: qđ apud Diony. legiꝛ. Hic. n. dormiẽs ſolem ad pedes ſuos habeꝛ uiſus eſt: eũq; ter prẽdere fruſtra tẽtauit cum ſe uoluẽs ſol elabereꝛ. Quod ſomniũ ita magni interptati ſũt: ut ex triplici appetitiõe ſolis. xxx. annos. Cyrũ regnaturũ eẽ portẽdereꝛ. Quod ita cõtigit. Nam ad ſeptuageſimũ ætatis annũ puenit: cum q̃draginta natus annos regnare cœpiſſet. Ac de naturali diuinatione hactenus. Ars ãt aruſpicinã: Auguria: Aſtrologiã: & ſortes continet. Aruſpicinam apud ethruſcos inuentã tradũt. Nam aranti cuidã in agro tarquinẽſi: & ſulcum profundius ĩprimenti: e terra ſubito extitit quidã quẽ tagẽ appellarũt: facie qdẽ puerili: ſed ſenili prudẽtia a quo uniuerſa ethruria auſpicinã edocta eſt. de quo Lucanus. Sed cõditor artis Finxerit iſta tages. Diciꝛ aũt aruſpicina ab ara: & inſpiciendo. Verũ hæc cõplectiꝛ exta fulgura: & oñia: nam mactata hoſtia apud arã atq; apta quõ ſe iecur & reliqua exta hẽrẽt iſpiciebant: & ex illoꝝ motu ſitu defectu augmentoq; atq; deniq; colore futura cõiectabãt: ut late patet apud Lucanũ: nam & quo die primũ in ſella aurea ſedit cæſar in boue quẽ imolauit cor nõ apparuit. Oñta ſunt q̃ pter naturam facta aliqđ futurũ eſſe ſignificant. Vt cũ in exercitu Xerſis equa leporẽ pepiſſet: rũſum rẽ ex timore ĩ fugam abiturũ illũ exercitũ. Eſt ãt ſi ciceronis ſñiam teneo: eadẽ res oñtum portẽtũ: mõſtrũ & ꝓdigiũ. nã ipſe ait hæc: qa oñdunt: portẽdunt: mõſtrãt: pdicunt: oñta: portenta: ꝓdigia: & monſtra appellanꝛ. Marcellus aũt mõſtra dicit eſſe monita deorũ: qa Vir. dicat in tertio. Mõſtra deũ refero. Prodigia uero iras & minas deoꝝ: idẽ Harpyia celeno: ꝓdigiũ cãit portẽta q̃ aliqđ iminere ſignificãt. Seruio uero placet mõſtrũ ad pñs referri. Prodigiũ aũt ad id qđ in lõgũ tps ꝓtrahit ſignificationẽ. Tertia ps aruſpicinæ cõſiſtit ĩ fulminibus & fulgure & tonitru interptando. Quod aũt iſtæ tres ptes ſub aruſpicina reponanꝛ: idẽ cicero in libro de diuinatione demonſtrat his uerbis. Sed q̃m de extis & de fulgoribus ſatis eſt diſputatũ: oſtẽta reſtãt ut tota aruſpicina ſit pertractata. Huiuſcemodi: igiꝛ eſt aruſpicina: & q eã tractãt: tũ aruſpices: tũ extiſpices noſanꝛ. in ſecunda ãt pte eius diuinatiõis q̃ artis eſt auſpicia auguriaq; ponunꝛ. Auſpicia uero ab auibus inſpiciẽdis. Auguria ab auiũ guſtu uel garritu nomẽ aſſumere putarũt. Erãt aũt tria diuinationis genera ĩ auibus. Nã aliæ uolatu: aliæ cantu futura pdicebãt: & illæ qdẽ ppetes: iſtæ oſcinæ dicebenꝛ. Erat & tertiũ genus ex illarũ guſtu cum pullis galinaceis e cauea deprõptis eſca porrigebaꝛ: ut tripudiũ ſoliſtimũ ide eſſet: pniciẽſq; portẽdebaꝛ: ſi eſcã nõ capent. Qua pp iſœlicẽ cõflictũ a numãtinis: ĩ Mancinũ illatũ pdixerũt pulli: qui eſcam nõ cœperunt: ſed ex cauea euolarũt. Docet ãt in eodẽ libro Cicero his uerbis idem eſſe augurũ & auſpiciũ. Quid de auguriis loq̃r? Tuæ partes ſunt. Tuum inqt auſpicioꝝ patrocinium eſſe dct. Quaobrem hi augures auſpiceſq; dicebanꝛ. Qui idem etiam nomina aiaduertebant. Dicunꝛ aũt oia uerba q̃ cũ fortuito & ob aliã cauſam dicta ſunt: nos tñ q̃m noſtro negocio conducant: ea tãquã id: de quo quærimus: pdicant: accipimus. Cuius rei huiuſcemodi exemplũ ſit. Erat creatus conſul aduerſus Perſem Macedõiæ regem Paulus æmilius: cui cũ domũ redeũti filia noie Tertia lachrymabũda obuiã fieret. Quid eſt inq̃r mea tertia: q̃ triſtis es? Mi pr̃ inqt illa mea pſa periit. Erat aũt pſa nomẽ catellæ: quam puella in delitiis habuit. At Aemilius omen accepit periturũ Perſem: aduerſus quem bellũ eſſet geſturus: hæc igiꝛ omnia uocanꝛ: qa ore hominis ꝓlata ſint. Sortiũ originem hmõi narrãt. Referunt. n. Numeriũ quẽdã fuſcum apud pneſtinos p ſomnum admonitũ certo in loco ſylicem pforaſſe: pforatoq; ſaxo ſortes in robore inſculptas priſcarũ lr̃aꝝ notis inueniſſe q̃ habitæ in maxima ueneratione fortunæ monitu manu pueri miſcebanꝛ: atq; educebanꝛ: illudq; legiꝛ apud Antiũ templũ fortũæ fuiſſe: in quo ſortes ſua ſpõte mouebanꝛ. Reſtat aſtrologia: q̃ oĩum iſtarũ formarũ q̃ ab arte ſunt ueriſſima ſit de qua nihil dico: qa in paucis nulli ex legentibus uſui eſſem. Multa aũt dicere & anguſtiæ tpis ꝓhibent: & huius generis ſcriptoꝝ minime patiꝛ rõ. Sed ab hac q̃uis multũ degeneret: geomãtia eſt. Eſt itidẽ pyromãtia: eſt hydromãtia. Haꝝ prima fortuita puncta ĩ puluere ſignat. Altera rẽ igni pficit Tertia ex aqua uaticinia colligit. Additur his necromãtia: quã iccirco oẽs boni abominati ſũt: qa ſine humana cæde nõ conficiebaꝛ. Additur chiromãtia: q̃ ex manuũ lineis pronoſticatur. Sed iã ad nr̃i itineris diuerticulũ rediturus hoc ſolũ addã: pſæpe hæc q̃ diſtincta ſunt a poetis cõfundi ut omẽ ꝓ mõſtro ponatur: & ſortes ꝓ oraculo: & aliud itidẽ ꝓ alio. Cõpõe cõgere. Aridũ: ut ignẽ facili9 cõcipiat Geniũ: huic ſacrificabãt optio uino: & lautiſſimis epulis. Ergo q̃ñ bñ corpus curabãt genio ĩdulgere dicebanꝛ. Cõtra ãt q̃do puo difficiliq; uictu utebanꝛ: geniũ ſuũ defraudaꝛ putabãtur. Quod terẽtianus ille ſeruus cõquæriꝛ. ꝑ Bimeſtri: q̃rit acron an biẽnẽ itellgat: q̃m a mẽſibus cõputeꝛ annus. Sed nõ fugit non porculos bimeſtres & tenellos: & uariis rebus cõditos iter ſuaues epulas reponi. Dicitur ãt porcus: qa porrecto rictu paſcaꝛ: & terrã dũ herbaꝝ radices rimaꝛ latius porrigat. Porci effigies iter ſi-

ma militaria ſextū locū obtinebat:qm̄ ſcā dei de pace cæſa porca fœdus fieret.Dixerūt & porcū troianū intra quē iā exēteratū & lepores & altilia &c.huiuſcemōi eſui accōmodata cōderēt:atq; oia ſimľ decoq̄rēt: qa ide ita multa obſonia ꝑdibāt:ut oli ex troiāo equo multi milites ꝑdiere.⁋ Solutis.o.m.ſuo.i.ab opibus. Hortať aūt ut diē feſtū agat.ꝑ ligna āt arida hyemale tp̄s ſignāt:i quo hæc uoluptuoſa magis expeunť.Sic Ma.inuitat genialis hyems curaſq; reſoluit. Argumentū. ODES. XVIII.

ℭOde.xviii. dicolos tetraſtro. ad faunū. ℭtiū amator

Aune nymphaꝝ fugiē
Per meos fines & apri
Lēis īcedas. abeaſq; ꝑuis ęq ꝑ rura
Aequus alumnis.
Si tener plēo cadit hedus anno
Larga nec deſunt ueneris ſodali
Vina cratere. uetus ara multo
Fumat odore.
Ludit herboſo pecus oē campo
Cū tibi nonæ redeūt decēbres.
Feſtus in pratis uacat ocioſo
Cum boue pardus.
Inter audaces lupus errat agnos
Spgit agreſtes tibi ſilua frondes
Gaudet inuiſam pepuliſſe foſſor
Ter pede terram.

ℭANT. Faunū agreſtē ſylueſtrēq; deū orat ut ꝑ ſuos agros mitis & inocens eat . cū pleno anno hædū ei uinaq; & odores plurimos tradat Agreſteſq; & ſibi tripudiēt.⁋ Faune nymphaꝝ.fauni dei latinoꝝ erāt:quos in ſylueſtribus locis traditū eſt ſolitos fari:qd Varro ſcri. Fauni
Seruius ēt docet faunos dictos a ſando.i.uaticinādo. Vnde & fatuos dicimus icōſiderate loquētes.de faunis āt poeta li.i.Geor.ait.Et uos agreſtū ꝑſent ia numia fauni ferte ſimul fauniq; pedē.⁋ Lenis.mitis. placidus.⁋ Aequus.benignus.inocēs.⁋ Paruis alumnis. uernas itelligit uillici filios.⁋ Larga nec deſūt.ordo eſt.nec deſunt ueneris ſodali larga uina i cratere:ueneris āt ſodali.i.tibi faūo.dixerat.n.faūe nymphaꝝ fugiētiū amator.uel dicas.nec deſunt larga uina in cratere ſodali ueneris:quoniā ſine cerere & baccho friget uenus.& Pli.li.xiiii.inqt de ebrūs.Præmiūq; ſūmū ebrietatis libido portētoſa ac iucūdū nefas.Ouid.itē li.i.de arte ait.Vina parāt aios faciuntq; coloribus aptos Vina
cura fugit multo diluiturq; mero.illic ſæpe aios iuuenū rapuef puellæ.Et uenus in uinis:ignis i igne fuit.Et I li.de reme.Vina parāt aios ueneri:niſi plurima ſumas.⁋ Ludit herboſo.id erat in numis honorē:ut ēt pecora gauderēt & luderēt.q̄ ſub eius tutela ſunt.⁋ Vacat.ab labore.ſ.⁋ Nonæ decēbres.tūc.n.faūo ſacra celebrabanť.⁋ Feſtus.i. lætus:id āt erat pp fauni nomē quū feſta pagus celebrabat.⁋ Pardus Pardus
ſunt pardi pantheraꝝ mares.panthera āt & tigris maculaꝝ uarietate pāthera
ſpectanť.ſuntq; pātheris i cādido breues maculaꝝ oculi.ferunt colore eaꝝ mrf ſollicitari q̄drupedes cūctas.ſed capitis toruitate terreri: quāobrem occultato eo reliq̄ dulcedine ſuitatas corripiūt. Auctor ē Frōdes
Pli.li.viii.⁋ Pardus. Acrō hic legit pagus.utrūq; tamē cōueit.⁋ Agreſtes frōdes:id erat:quoniā locis ſilueſtribus fauni morabanť:hic i eoꝝ honorē agreſtes frōdes ꝑ humū ſpargebanť ab ſylua ſpā nō ſolū ab uiris.De more āt id fiebat.uñ i.b.Maro inqt.Spargite humū foliis.iducite fontibus umbras paſtores:mādat fieri ſibi talia daphnis.Itē alia ægloga.Quis cāeret nymphas:qs humū florētibus herbis ſpgeret.aut uiridi fōtes iduceret ūbra.⁋ Foſſor.agricola.quē gaudeť dicit tripudiis I faūi ſacris. ī humo

ℭACR. Faune nymphaꝝ fugientiū amator. Quaſi a celeritate ſui nymphæ faunoꝝ petulantiā fugiāt.⁋ Et aprica.amœna.temperata.ut Duceret apricis in collibus una colorem.⁋ Aequus alūnis.alumnis ruris uernulis:quos maxie fauni lædere dicunť.⁋ Lenis icedas. ꝓpitius.placatus.⁋ Pleno anno.i.completo annuale ei ſe ſacrificium facere oſtendit.⁋ Si autem.ſi quidem.ut Veſtro ſi munere tellus.⁋ Cadat.immolať.⁋ Veneris ſodali.u.c.cratere dixit ueneris ſodali.ideo qa ſine cerere & libero friget uenus.⁋ Vetus ara.nō ætatis cultu deſerta.ſed multo thure ſuccēſa.oſtēdit adt ſe eos multis ſacrificiis doauiſſe.qbus ꝓmereat quæ petit.⁋ Ludit herboſo pecus omne cāpo.Tanq̄ deuotionem diei in numinis honorem etiam pecudes laſciuiendo ſentirent. Nonis etiam decembribus faunalia & faunorum culta dicebanť.⁋ Feſtus.i.tua feſta celebrās.⁋ In pratis:autē quia faunalia in ſiluis & in pratis celebranť.⁋ Cū boue pagus.in pagis.n.& in compitis celebrari talia conſueuerunt:ut Vir.Præmiaq; ingentis pagos & cōpita circū. Theſide poſuere.atq; Iter pocula læti Mollibus in pratis unctos ſalire per utres.⁋ Inter audaces lupus errat agnos.non ſemp audaces agnos.ſed illo die. tanq̄ q numinis interuentu nō timeant,qd honori fauni applicat feſtiuitatis ſuæ tēpore lupos nocere pecudibus nō ſinētis.⁋ Spargit agreſtes tibi ſilua frondes.ueluti ſilua ꝑ amœnitatē frondes ſpargeret. Vt Spargite humū foliis. inducite fontibus umbras.⁋ Gaudet inuiſam.p.ſ.cultu uinearum liberatus & fauno ſacrificat. ut inuitat genialis hyems curaſq; reſoluit.⁋ Ter.uero ad rithmum rettulit.

ℭPOR. Faune nymphaꝝ fugientiū amator.Faunū inocat quē aiunt infeꝝ ac peſtilētē deū eē.ſm q̄ & nunc Horatius loquiť:cū eū orat ut tenuis ꝑ agros ſuos trāſeat.Et Vir.I ſeptimo cū apud memphitē peſtiferi odoris pallidū lucū habere oſtendit:& in conſulendo oraculo eius uideri multa ſimulacra miris modis uolitantia.Atq; imis acheronta affatur auernis.⁋ Fugientiū amator.ꝑ laſciuiam dicit fugientium.tale eſt illud.Et fugit ad ſalices & ſe cupit ante uideri.⁋ Si tener pleno cadet hædus anno. ſignificat ſemper ſe eī anniuerſarium ſacrum hædo facere.⁋ Vina cratere.craterē ueneris ſodalē dixit.qa ſine cerere & libero friget uenus.⁋ Ludit herboſo pecus omne campo cum tibi nonæ redeunt decembres.Nonis decembribus faunalia ſunt.hoc eſt dies faſtus fauni in cuius honorem pecudes laſciuiūt.⁋ Inter audaces lupus errat agnos.non ſemp audaces ſed illo die:quo uidelicet nō timeant lupū inter ſe errantem: & hoc interueniente numine fauni euenire dicit qui quaſi die feſto ſuo uult pecora:q̄ ſub tutela ſua ſunt:ſine periculo eē.⁋ Gaudet inuiſam pepuliſſe foſſor ter pede terram.Inuiſam terram foſſoribus merito dixit:ꝙ in ea laborent cum fodiunt.naturale eſt.n.oibus odiſſe laboris ſui materiam.Significatur autem agreſtes cū feſto fauni feriati ludant:in terra tripudiare.

ℭCHRI. Faūe nymphaꝝ ſug.Faūos eoſdē apd latios putāus:quos græci panas dicūt.⁋ Sed de iis iā enarratū ē.Sacrificabāt faūis nonis decēbris:eaq; faunalia appellabanť.Ferť faunos agreſtib9 pueris nocer. ꝑpterea q;

ſacrificio placari ne noceat:ait Acron.Nam deoꝝ alios placabãt:ne nocerẽt alios orabant ut prodeſſent.Hinc Vir.in tenui labor ẽ:at tenuis nõ gloria ſi quẽ Numina leua ſinũt.Eſt ãt teſte Seruio Faunus iſernus deus.Hic Vir.in iis ſacris q̃ ſibi latinus filius iſtituit ita regem iducit ut dicat.Pellibus icubuit ſtratis:ſomnoſq; petiuit Multa modis ſimulachra uidet uolitãtia miris.Et uarias audit uoces:fruiturq; deoꝝ.Colloq̃o:atq; imis ache rõta affaſ auernis.⁋Fugiẽtiũ.fugiũt.n.ſuã petulãtiã:uel reſpexit ad fabulã Panis:i q fingiſ inſectatus fuiſſe ſy ringa nympham:q̃ fugiens miſeratiõe deoꝝ in calamos cõuerſa ẽ:ex qbus Pan fiſtulã cõpoſuit.⁋Lenis mitis: ſine noxa.⁋Aequus.fauens.⁋Pleno anno.i.finito ãno.⁋Sodali.amico.Nam ſine cerere & libero friget uenus. ⁋Vetus ara. Ex hoc oñdiſ q̃ p multos iã ãnos ſacrificiũ hoc inſtitutũ fuerat.⁋Ludit her. laudat a bñficio & a pñtia numinis.Nam oñdit ita placari:ut nõ mõ non noceat:ſed & tuteſ ſuũ pecus.pferri i nonis decẽbris:in qbus faunalia celebranſ.⁋Pagus.q.d.uniuerſa regio.⁋Inter audaces.p miraculo poſitum q̃ tanta ſit numi nis pñtia:ut agni aial natura timidiſſimũ nõ ſine audacia iter lupos errẽt:qm̃ faunus illos tutos pſtet.⁋Spar git.Ex hoc ad miraculũ q̃ in mẽie decẽbri.⁋Tibi.i.in tuũ honorẽ ſiluæ frõdeſcãt.⁋Gaudet: ſnſa eſt q̃ in fau nalibus agricolæ ſaltationẽ adhibent.ut oĩs ps corpis lætitiã exprimat:cũ iã annuus labor ad finẽ pductus ſit. Nã eo tpe & fruges oẽs & uina cõdita ſunt:atq; poma collecta & noua ſemẽtis magna ex pte fcã ẽ.Vnde non ui hil ociari poſſe uidenſ.Quapp & Maro.Frigoribus parto agricolæ plerũq; fruunſ.Mutuaq; iter ſe læti cõui uia curãt:iuitat genialis hyems curaſq; reſoluit.⁋Ter:numerus p nũero:uel ter: ut demõſtraret ſaltationẽ i honorẽ numis eẽ.Nã ut ait maro:nũero deus ipar gaudet.⁋Inuiſã:pp ãnuũ laborẽ quo ſe i ea colẽda exercuit.

Argumentum. ODES. XIX.

⁋Ode.xix.dicolos diſtr.ad telephũ.

Quantum diſtet ab inacho
Codr⁹ pro patria nõ timid⁹ mori
Narras:& genus æaci:
Et pugnata ſacro bella ſub ilio.
Quo chium precio cadum
Mercemur.qs aq̃ tẽperet ignibus:
Quo præbente domum:& quota
Pelignis caream frigoribus:taces.
Da lunæ propere nouæ.
Da noctis mediæ:da puer auguris
Murenæ.tribus aut nouem
Miſcẽtur cyathis pocula cõmodis.
Qui muſas amat impares
Ternos ter cyathos attõitus petet

⁋ANT. Telephũ poetã græcũ familiarẽq; ſuũ cũ ioco argu it.is.n.græcoꝝ hyſtorias referebat Horat.Cũ tps poſceret cõui uii potius neceſſaria tractare.Horatſ Ide pueꝝ ſuũ pocula pͤpa rare:aſſintq; tibiæ cũ lyra & fiſtula.⁋Quãtũ.d.ode eſt ſimilis.
iachus xxxvi.li.i.⁋Inacho.fuit inachus prius argiuoꝝ rex:q regnauit annis.L.anno ãt mũdi.MMM.cc.xl.auctor ẽ Euſebi.⁋Diſtet:
codrus, differat uel abſit.⁋Codrus:fuit is athenienſiũ rex.xvii.qui re gnauit.annis.xxi.ãno mũdi.MMM.cx.ut ſcr.Euſe.Vtq; Iuſti. li.ii.ait.Cũ eẽnt iter atheniẽſes & dorienſes ſimultatũ ueteres offenſæ:quas uindicaturi bello dorienſes de euẽtu pͥlii oracu la cõſuluerũt:rñiũ ſupiores fore ni regẽ atheniẽſiũ cecidiſſent. Quũ uentũ eẽt in pͥliũ militibus ante oĩa cuſtodia regis athe niẽſis pcipiſ.Atheniẽſib⁹ eodẽ tpe rex codrus erat:q & reſpõ ſo dei & pceptis hoſtiũ cognitis pmutato regio habitu panno ſus ſarmẽta collo gerẽs caſtra hoſtiũ igrediſ:ibi i turba obſiſtẽ tiũ ab milite quẽ falce aſtu cõuulnerauerat iterficitur:cognito regis corpe doriẽſes ſine pͥlio diſcedũt.Atq; ita atheniẽſes uir tute ducis p ſalute pͥriæ ſe offerẽtis bello liberanſ.Poſt codrũ nemo athenis regnauit.Adminiſtratio reip.ãnuis magſtatibus p miſſa hæc oĩa ex illo:de hoc ẽt aliqua Cice.in fi.li.i.tuſc.⁋Ge nus.æ.fuit is iouis æginæq; filius.Genuit ãt Thelamonem Pe leũ & phocũ.Ex peleo ac thetide achilles ortus:q cũ agamen
ilion none ad Troiã acceſſit:Auctor I iis Dio.li.v.⁋Sacro ilio.a diis.n.mœnia ſibi cõſtructa fuerãt.Dioy.ſcri.ilion i phrygia eẽ iuxta idã montẽ ciuitatẽ olim ampliſſimã & maximoꝝ heroũ pcreatricẽ quã ferũt ab neptũno & apolline cõditã extitiſſe:ſed poſtea direptã & euerſam palladis ac iunonis cõſiliis:ſitam pͤpe xanthi & idæi ſi moentis undas.⁋Chiũ cadũ.de chio uino optio ſupius dictũ eſt.⁋Aquã tempet ignibus.i.tepefaciat:uiebã
peligni tur enĩ tepida aq̃ p diluẽdo uino:p id aũt Horatius hyemẽ tũc fuiſſe innuit.⁋Et quota:ſupple hora.⁋Pelignis frigoribus:peligni populi ſunt marſis uicini:ut ſcribit li.v.Str.Sulmo aũt pelignoꝝ eſt mediterranea ciuitas; ut docet li.iii.Ptolæ.pelignis aũt frigoribus ait:qa ex mõtibus illis niuoſis uenire uidebãſ:q ſabiniæ imminẽt. ⁋Da lunæ pͤpere nouæ:hortaſ pueꝝ ad parãda pocula.Eſt ãt ordo:o puer da pͤpe pocula nouæ lunæ; da me diæ noctis:da pocula murenæ auguris:pocula miſceanſ tribus cyathis cõmodis aut nouẽ.⁋Da lunæ nouæ.i.ĩ lunæ honorẽ.Hoc ait qm̃ ſolebãt olim pocula ſumere in deoꝝ honorẽ:aut heroum:aut amicaꝝ:hinc Mar. in quit:Nænia ſex cyathis:ſeptẽ iuſtia bibaſ.Omnis ab iſulo numereſ amica phalerno.⁋Tribus aut nouẽ.Gel.
cõuiua rũ nũe rus li.xii.c.xi.ſcribit Varronẽ dixiſſe cõuiuaꝝ numeꝝ oportere incipe a gͣraꝝ numero.& pgredi ad muſaꝝ.i.pͤfi ciſci ab tribus & cõſiſtere in nouẽ:ut cũ pauciſſimi cõuiuæ ſunt nõ pauciores ſint q̃ tres:quũ plurimi non plu res q̃ nouẽ.Nam multos inqt eẽ nõ cõuenit:q̃ turba plærũq; eſt turbulenta.⁋Attonitus.nimio uidelicet uino.

⁋ACR. Quãtũ di.ab.ina.Telephũ græcũ poetã ſodalẽ ſuũ alloquiſ iocoſæ eũ corripiẽs q̃ hiſtorias nõ p tinentes ad pͤpoſitũ potius loquaſ:q̃ quæ ſint apta cõuiuio.Alii uolũt repͥhendi Telephũ q̃ quantũ tpis liet eſſet ab inacho uſq; ad codrum q̃reret:deide cõuerſus ad puerũ:ut ipari numero cyathoꝝ faciat potiões hor taſ.Codrus rex atheniẽſium & lacedæmonioꝝ fuit:hic imminẽtibus hoſtibus p pͥria ſe deuouit rñſo incitatus oraculi:quo pdictum fuerat eos uicere poſſe quoꝝ dux fuiſſet occiſus:hoc dum puulgatum fuiſſet:cœpit ui tare ne occideref.Mutato poſtea habitu gregarii militis ad caſtra hoſtium prexit magnis iniuriis agẽs:ut oc cidereſ obtinuit:ut Virg.Aut alconis habes laudes aut iurgia codri.⁋Et ge.æa.aui.achillis:p has autem fabu las hiſtoriã græcã ſignificat.⁋Sacro:qa a numinibus muri facti dicebanſ troiani:hoc ẽ neptũno & apolline: ut Vir.Cuperẽ cũ uerteſ ab imo Structa meis mãib⁹ piuræ mœnia troiæ.⁋Quo.c.p.c.aut pegrinũ uinũ di

xit aut uas uino pcioſius. ¶ Temperet. tepefaciat: nã tepefactis aquis ſolebant græci uina temperare. ¶ Quo: aliquo. ¶ Et quota ſub ora. ordinale nomẽ eſt. ¶ Pelignis careã frigoribus. pelignum oppidũ eſt ſabinorum frigidæ regionis. ¶ Da. p. a. m. puer: pincernã alloquit hoc mõ ueteres feſtiuitatẽ conuiuio℞ celebrare conſueuerant. ut ſingulos uini cyathos ſub ſingulorũ deorum aut cariſſimo℞ hoiũm noĩe ĩ poculis apponi iuberẽt. ¶ Da noctis mediæ. i. bibamus in honorẽ mediæ noctis & nouæ lunæ & auguris murenæ. ¶ Tribus aut nouẽ. ut numero deus impare gaudet: tribus autem aut nouem aut propter menſas aut propter charitas quia læti tiam dabant. ¶ Attonitus: ut non inebrietur. ¶ Vates: pro quolibet ſacricola.

¶ POR. Quantũ diſtat ab inacho codrus: telephũ adoleſcentẽ alloquit qa quæ ptinerẽt ad conuiuii pñtis apparatus nõ narrarẽt. Deinde cõuerſus ad puerum hortatur: ut ĩpari numero cyathorum repotiões faciat: Quantum diſtet ab inacho codrus pro patria nõ timidus mori cõparatiõem inquit facit uirtutum inachi & codri: codrus autem athenienſium dux fuit qui ut patriæ uictoriã pareret interimẽdum ſe lacedæmoniis obtulit. De inachi autem uirtutibus nulla extitit hiſtoria. ¶ Et pug. ſ. b. ſ. i. Sacrũ iliũ dixit. ſecundum homericum illud ιλιον ιερον. ¶ Quo præbente domum: & quota ad epulandum præbente. ſ. quomodo ſolent dicere apud quem & quota. ¶ Pelignis. c. f. utrum in peligno oppido uult intelligi dici: an ut ſolẽt poetæ ſpeciem pro genere poſuerit: ut Lenis: inatat alnus Miſſa pado. ¶ Da. l. p. n. ſicut ueteres ſingulos uini cyathos ſub ſingulorum deorum aut cariſſimorum ſibi nominibus ſolebant in poculum defundere: ſecundũ quæ nunc hæc dicuntur. ¶ Tribus. a. n. m. c. p. com. ſecundum illud numero deus impare gaudet.

¶ CHRI. Quantũ. Tu ergo narras hiſtoriã. ſ. contexẽs q̃tũ Codrus nõ timidus mori ꝓ pҌia diſtat ab inacho uel tpe. i. quot anni intercedãt iter illos uel diſtat uirtutib9. i. q̃tũ illũ ſupet: ſed ut de hiſtoria aliqd deli bem9 regnarũt erectide apud athenieſes a Cecrope generis auctore uſq; ad Timœtẽ ultimũ in ea familia regẽ annos nouẽ atq; uiginti ſupra quadringentos. Poſt quos ad Melãthum pylienſem Andropõpi filiũ hac cã regnum tranſlatum eſt. Prouocauerat Xanthus Boetius in ſingulare certamen Timœthem: quo reculante ſubiit illius uicem Melanthus uictorq; rediẽs regnum meruit. Huius Codrus filius fuit: Qui dux in bello quod pelloponenſes aduerſus athenas gerebãt: factus audito oraculo illũ exercitũ ſupaturũ cuius dux eſſet cæſus hitum ſeruilem: ne forte pro duce agnoſceretur indutus. & ad hoſtiũ uicina tẽtoria accedens iurgio in ſe ita illos laceſſiuit: ut incognitus interficeret. Qua cæde impletum eſt oraculum. Hoc aũt ita geſtũ eſt anno mundi qnto ac. xxx. ſupra. iiii. milia. De hoc Virg. incipe mople prior: ſi quos aut phylidis ignes Aut alconis hẽs laudes aut iurgia codri: inachus ãt multo uetuſtior Codro primus rex argiuo℞ fuit anno mũdi. iiii. atq; . xl. ſupra tria milia ac trecentos regnauit annos. l. Perſeuerauit aũt regnum in hac familia ſm Caſtorem: qui de argiuorum regno cronicam ſcripſit: annos. ccclxxxiiii. Vltimus omnium fuit Stenelantus Crotophi filius Sed inacho ſucceſſit Phoroneus qui primus leges iudiciaq; cõſtituit. ¶ Genus æaci. De hoc iam dictum eſt. ¶ Pugnata: ſine origine uerbi ut etiã triũphata. ¶ Sacro. ad imitationẽ homeri qui ſæpe dicit ιερην τροιην. i. ſacram troiam uel ſacro cuius mœnia a diis facta eſſent. ¶ Quo quæris ergo hæc q̃ nihil profutura ſint. Nõ ãt ea q̃ris: q̃ nobis ſint uſui. ſ. quo pcio cadũ uini chii emanus: qs nobis ignẽ ad aquã calefaciẽdam pbeat. ut quis domum hoſpitalem & quota hora me poſſim domum recipere ut caream frigoribus. i. ut illa tectus poſſim frigus uitare. ¶ Pelignis: hi populi iuxta marſos & ueſtinos ſunt in quarta italiæ regione. Hinc Naſonem nobiliſſimum poetam natum dicunt: ibi ergo credendum eſt tunc fuiſſe poetam. Eſt autem regio pp montes frigida. ¶ Tempet aquam: Ex hoc intellige cuncta q̃ aqua decoquunt. Quo ex noſtris hoſpitibus. ¶ Da puer: tanq̃ iam in conuiuio ſit iubet puerum pocula miſcere. Ex conſuetudine priſca qua ſolebant ſumere pocula ſub alicuius dei aut uiri honore. Ergo ĩ honorem & lunæ & noctis & Telephi iubet pocula porrigi. ¶ Mediæ: nam uſq; in mediam noctẽ producebãt cõuiuia. ¶ Auguris. Nã augurio pollebat murena. ¶ Tribus aut. ix. q̃ſi dicat: infra tria pocula omnia mœſtiora eſſe ſupra nouem uero non letitiã ſed tumultus & rixas ex ebrietate excitari. Quapp neq; infra gratias q̃ tres ſunt bibendũ eſt neq; ſupra muſas q̃ nouenariũ numerũ explent. Quin & M. Var. in li. q ex ſatyris menippeis inſcribit. Neſcis quid ueſper uehat: refert conuiua℞ nũerũ neque minorẽ q̃ gratiarũ: neq; rurſus maiorem q̃ muſarũ eſſe oportere. Ergo pocula miſcent tribus aũt nouẽ cyathis commodis idest commode & ſine damno miſcent pocula a tribus cyathis uſq; ad nouem. ¶ Qui. m. a. ut nos q poetæ ſumus. ¶ Bibat. t. t. i. nouem. Totidem enim illæ ſunt. ¶ Attonitus: q̃ſi iam ſtupeſcens ex nimio uino. Sed id non prætermittam aliud eſſe miſcere: aliud propinare. Miſcet enim pocula miniſter: q̃m aq̃ addit: mero ppeaq; iam adiuncta aqua mixtũ appellat. Hoc ergo a miniſtro ei qui dignior eſt datur. Hic aũt cum acceperit partemq; biberit eligit cui ſecundo deide porrigat & hic prior propinare dicitur quoniam ante ipſe bibat: q̃ alteri porrigat προ. n. apud græcos ante ſignificat: & πινω bibo. Miniſter autẽ q pocula diſcumbentibus præbet pincerna appellatur.

Vates: tris prohibet ſupra
Rixarum metuens tangere gratia
Nudis iuncta ſororibus:
Inſanire iuuat. cur berecynthiæ
Ceſſant flamina tibiæ?
Cur pendet tacita fiſtula cũ lyra?
Parcentes ego dexteras
Odi. ſparge roſas. audiat inuidus

¶ ANT. Nudis iũcta ſororib9. De gratiis uideto ſupius ode. iii. li. i. ¶ Berecynthiæ tibiæ: id ait quoniam obliquã tibiam in phrygia midas inuenit. Geminas tybias marſias. Cum tibiis canere uoce Terentius dardanus inſtituit. Auctor Pli. libr. vii. ¶ Berecynthiæ: berecynthes natio quædã inter phrygas eſt ſimpliciter uero phryges Troeſq; prope idam habitantes Rheam præcipuo uenerant honore eius orgia frequẽtantes hanc quidem deorum matrem uocant: & ueſtam: & deam phrygiam magnam ab locis autem ideam didimenam phylenã peſſimõtiam cibelem. Hæc ſcribit Strabo lib. x. ¶ Lyra: ueterum ro. epulis fides ac tybias adhibere moris fuit. Et in prouerbium uſq;

tibia
berecynthes
rhea
Veſta
Cybele
lyra

græcorum celebratū ē idoctos a muſis atq; græcis abeſſe. Apud illos autem mos erat:ut i conuiuiis poſt cœnam circumferretur lyra:cuius quum ſe imperitum Themiſtocles confeſſus eſſet:habitus eſt indoctior. Auctor eſt Fabius libro primo de muſica. ¶ Parcentes dexteras: nil agentes. ¶ Sparge roſas. in menſa.ſ. ¶ Lycus: is ſenex ei uicinus erat. ¶ Non habilis: non apta: erat.n.lyci ſenis uxor iuuenis hinc ille zelotypus erat & inuidus ac odioſus. ¶ Spiſſa te. laudat telephum a forma. ¶ Veſpo: de hoc uide ſuperius. Tēpeſtiua: uiripotēs apta uiro. ¶ Lētus. occult⁹ ac lōgꝰ.

Themi ſtocles

Dementem ſtrepitum lycus:
Et uicina ſeni non habilis lyco
Spiſſa te nitidum coma.
Puro te ſimilem telephe ueſpero
Tempeſtiua petit chloe.
Me lentus glyceræ torret amor meæ.

¶ ACR. Tris ꝓhibet ſupra: ne ſi ſupra nouē addideris tres ebrius factus exurgas i lites: q̄ ſunt gr̄æ letitiæq; cōtrariæ: iō gr̄æ nudæ pigūſ ueluti ſine dolo ſine fraude ſine aliquo uelamīe. ¶ Cur berecynthiæ. berecynthia urbs phrygiæ: unde & thibias phrygias dicit q̄ matris deū ſacris adhiberi cōſueuerāt: ad q̄rum cātus & a cōuiuantibus ſaltabaſ. ut Tympana uos buxuſq; uocant bericynthia matris. ¶ Parcētes. ocioſas a cātu uel a miſcendo ceſſantes. ¶ Lycus: uicinus hilaritatis nr̄æ ſtrepitū & inuidiam patiaſ: ut Vir. Fit ſtrepitu tectis: uoceſq; ꝑ ampla uolutant atria. ¶ Non habilis lyco. uxor q̄ ſeni puella inhabili cōiuncta eſſet. unde & zelum eius oſtēdit: dum inhabilem dicit. ¶ Telephe: ordo eſt thelephe tēpeſtiua chloe petit te nitidum ſpiſſa coma: & puro ſimilem ueſpero & eſt laus pulchritudinis telephi: Nam & crinium compoſitio numinibus aptatur.

¶ POR. Tris prohibet ſupra rixarū tāgere gr̄a: ait ſupra nouē cyathos ſi tres addideris futurum ut ebrius factus exurgas in lites quæ.ſ. contrariæ ſunt gratiæ ¶ Cur. b.c.f.t. berecynthia urbs eſt phrygiæ: ergo tibias phrygias dicit quæ ſacris matris magne adhibenſ: ad quaꝝ cantus tn̄ ſolent & conuiuantes ſaltare. ¶ Parcentes ego dextras odi.i. ocioſas: q̄ neq; lyrā percutiant nec ſpargant roſas. ¶ Audiat inuidus demētē ſtrepitum lycus. hilaritatis noſtræ inuidia rumpaſ. ¶ Et.u.ſ.non.h.l. merito non habilis: quia puella ſeni iūcta eſt. ¶ Tēpeſtiua petit chloe.i. matura rebus uenereis. ¶ Me lentus glyceræ, torret amor: elegāter me lētus amor quaſi latens & occultus nunc intelligendum: ut lentus ignis quia latens ac ſine flamma urit.

¶ CHRI. Tris.p.ſ. nam gr̄æ tres ſunt: ut iam dixi. ¶ Metuens.r. pp ebrietatē. ¶ Nuda. & hoc quare fingaſ: iā accepiſti. ¶ Inſanire iu. Modus loquendi eſt: cum modū i aliqua re excedere uelle oñdimus. Nā qui ſapiunt nō excedūt. Sic Virg. Inſanire libet qm̄ duo pocula ponā. Ergo uult ad pocula muſicā quoq; addi. ¶ Cur: non interrogat ſolum: ſed arguit, tanq̄ ſi feſtinanti ſibi omnia tardiora procederent. ¶ Berecynthiæ. uel quia tibiæ ipſa inuentrix fuerit: uel quia in eius ſacris adhiberi ſolita ſit. ¶ Flamina: quia ex flatu ſonitum emittit. Vnde tibias tubas & iis ſimilia non pulſare ſed inflare dicimus. Virg. Inflauit cū pinguis ebur tyrrhenus ad aram. ¶ Parcētes.ſ. pulſationi. ¶ Fiſtula: hæc e canis ut plurimū ſiebat. Vir. Eſt mihi diſparibus ſeptē cōpacta cicutis fiſtula. Cæterū ex uariis metallis ēt fiūt: ut ſint tanq̄ canales oibus liquoribus puiæ. Nā quæ craſſiores: & fictiles ſunt rubulos appellant. ut demonſtrat Vitruuius. ¶ Sparge roſas: feſtināti ſibi feſtinantē orationem accōmodat. & quæ in furente furorē ſapiat. Nā & interrogatio & repetitio & diſſolutio qui colores rhetorici tres aſſunt hanc feſtinationē ex furēti cupiditate prouenietem oñdunt. Huiuſcemodi uehementiā & alibi inuenies & preſertim apud uirgilianā Didonē cū abeūte iā Aenea ſic ſecū quæriſ. cuius initiū eſt. Proh iuppiter ibit hic ait: & ueſtris illuſerit aduena regnis. Hoc.n. eloquētis ſimul & ſapientis ſcriptoris eſt: ut nō mō cōdecentes ſnias. ſed genus quoq; dicendi naturæ rei: de qua agiſ cōueniens accōmodet. ¶ Sparge roſas. Tertiū genus uoluptatis a floribus ꝓueniēs. ¶ Audiat ly. Et hoc q̄rtū. Nā uoluptuoſū eſt hominibus i nos ex iuidia exaſperatis aliq̄d prouenire pp quod inuidie rumpanſ. Vnde illud. Rumpanſ ut ilia codro. ¶ Dementē.i. furibundū & qualē ex nimia libidine hoīes edunt. ¶ Et uicina. q̄ forte lyci amica eſſet. ¶ Non habilis.i. quam ipſe pro arbitrio ſuo tractare nō poſſit. Nā habilē rē dicimus ab hn̄do quam ꝑ arbitrio noſtro: ut uolumus habemus & tractemus. Vir. Habileq; humeris ſuſpenderat arcū.i. aptū ſexui: & quē uires ſue tractare poſſēt ergo non habilis.i. difficilis & q̄ non eſſet illi morigera: nam puella ſenē cōtemnebat. ¶ Spiſſa. ordo ſit: chloe tēpeſtiua petit te nitidū ſpiſſa coma & ſimilem puro ueſpero. ¶ Tempeſtiua: q̄ tibi cū tempus poſtulat: ſemp aſſit: ergo facilis morigeraq; eſt. Vt opponaſ uicinæ lyci: quæ eſt nō abilis. Nam tempeſtiua res eſt quæ ſuo tēpore fit. Vel tempeſtiua quaſi tibi in ætate conueniens ut contra dicimus non habilis lyco.i. ætate diſcrepans. ¶ Spiſſa quod eſt adoleſcentiæ nam ingraueſcēte ætate nō ſunt denſi capilli: q̄a caloris defectu calueſcimus. Sed & ſupra ēt Telephū laudauit. ¶ Puro: qui nō ſit nubibus obfuſcatus. ¶ Lentus: uel flexibilis: & q per omnes uenas ſe inſinuet. Vel eſt ſimile illi Virgiliano: Eſt mollis flamma medullas. Vnde ſequitur torret. Vel lētus quaſi diuturnus nā quæ lente procedunt diu procedunt.

Argumentum. ODES. XX.

¶ ANT. Erat i ſignis puer nearchus apd' mulierē quādā. Pyrrus āt poetæ ſodalis illū rapere deſtiaraſ. Admonet igiſ eū Horatius illā ſecū pugnaturā. ¶ Victoriæq; facultatem eſſe penes nearchum puerum. Nam ille uictor erit quem ipſe uoluerit: laudat idē pueri formā. Nō uides quāto &c. Ode ē ſimilis ſecūdæ li.i. Getulæ catulos leænæ amātē mulierē leæ habēti filios cōparat: nā ſicuti orba natis lea furit ſic ēt mulier illa rapto ſibi amato puero. ¶ Inaudax.i. timidus. ¶ Grāde certamē.i. ipſa mulier certās & furēs. ¶ Tibi p̄da cædat maior an illi i-

¶ Ode. xx. dicolos tetraſtrop. ad pyrrhū.

NOn uides quāto moueas periclo
Pyrrhe getulæ catulos leænæ.
Dura poſt paulū fugies inaudax
Prælia raptor.
Cum per obſtantes iuuenum cateruas
Ibit inſignem repetens nearchum

Grande certamen tibi præda cedat
Maior an illi.
Interim dum tu celeris ſagittas
Promis.hæc dentes acuit timendos:
Arbiter pugnæ poſuiſſe nudo.
Sub pede palmam
Fertur:& leni recreare uento
Sparſum odoratis humerum capillis.
Qualis aut nireus fuit:aut aquoſa
Raptus ab ida.

terrogatiue legēdū eſt.n.ſenſus uinces ne tu an illa.¶ Dētes acuit:adhuc pſtat in metaphora.¶ Arbiter.p.i. ipſe puer pugnæ iudex.Dicitur.n.arbiter qui totius rei hēat arbitrium & facultatem:ut ſeſtus edocet.¶ Sub pe.nu.i. diſſoluto& libero oſtēdit.n.uictorē fore:cui puer uoluerit palmam tradere & ſeipſum .¶ Nireus: is regnauit in naxo inſula:fuitq; caropi filius atq; Alagiæ:ſpecioſus ad modū:& qui cum agamēnone ad troiam pfectus eſt:ut Dyodorus ait libro ſextu meminit etiam homerus in iliade.¶ Aquoſa raptus abida.i. Ganymedes qui filius trois ab ioue in aquilam uerſu raptus dicitur a poeta libro quintu ibi.ſ.uictori chlamidem auratam &c.ſcribit etiā libro.x.meta.Ouidi.Aquoſa ida:ab ideu enim monte defluunt ſcamander & Symois:ut ſcribit Mela.

¶ ACR. Nū uides q̄tu.hæc allegoricos p cōmeoratione pyrrhi epyrotaꝝ regis q p tarētinis aduerſus rōanos pugnauit ad pyrrū ſodalē dīr:q pueꝝ nearchū noie a q̄dā fœmina dilectū ſollicite extrahere conaſ. Facit leænā urbē romam catulus eius urbis principes.¶ Getulæ:getulam pro magnitudine patriæ poſuit ut pœnoꝝ qualis in aruis ſaucius.¶ Cū p obſtātes cateruas:iuuenū ibit grande certamē repetēs inſignē nearcū noie aut equitē romanū:quē pyrrhus tenebat epyrota:aut obſcura eloquētia in pyrrhū ſodalē certamē ire dixit in mulierē q̄ certamē cū ea habitura eēt cupiēs illi eripe nearcū:ipſam.n.leænā grāde certamē dixit.¶ Tibi præda cedat.i. tibi cognoſces:cui maior accidat uictoria.tibi an illi.Hortaſ aūt illū quieſcere qa inexhauſta ſemper dubios facit.¶ Dentes acuit timēdos ſeruat metaphorā leæne in romæ cōmemoratione uult aūt intelligi non poſſe reſiſtere amuri cū memoratione paridis uicti libidine nam fabulā tangit.¶ Poſuiſſe nudo ſub pede.p.fertur.i.ferſ ueneri ſuccubuiſſe:hoc eſt.n.dicere poſuiſſe palmā ſub nudu pede: quod ceſſiſſe libidini dicit aūt Hor.Fruſtrari pyrrhū comitē conantē ab amure meretricis reuocare iuuenē.¶ Arbiter:paris q palmā iudicandu poſuerit ſub nudo pede ueneris:ut expleret uno uerbo fabulā:aut hunc puerū abitrū certaminis poſuit palmā cōtētionis ipſius calcantē:cui ſe amatū potiſſimū traderet : porro ſi regē pyrrhū intelligere uelis arbiter nō iudex:ſed auctur belli accipiēdus ē.¶ Sparſum odoratis:ambigue.n.pueri iūdebanſ ad emphaſin uero ueneree ſeruituris:dicit illū habere humeros ſparſus oduratis capillis. ¶ Qualis:aut.n.niteus tam ſpecioſus ab homero traditur:ut omnes græcos excepto Achille ſuperaret.¶ Raptus ab ida.Ganimedem dicit:ut quem præpes ab ida. Sublimem pedibus rapuit iouis armiger uncis.

¶ POR. Non uides quāto moueas periclo.Hæc allegoricos ad pyrrhū ſodalem dīr:q puerū nearcū nunc a quadam fœmina dilectū ſolliciter:& ei extrahere conetur.¶ Inaudax.i.non audax ac per hoc timidus.¶ Ibit inſignem repetens nearcum grande certamen tibi præda cedat maiur an illi . Obſcuram elocutionem quod certamen ipſum ire dixit:non mulierem quæ certamen cum pyrrhu factura ſit cupiens ei eripere nearcū puerum.¶ Hæc dentes acuit timendus:belle hoc diciſ de ea quam iādudum ſub nomine leæne intelligi uoluit. ¶ Arbiter pugnæ poſuiſſet nudo ſub pede palmam.Hunc puerum arbitrum certaminis eſſe dicit: & palmam contentionis ipſius refert.Quid intelligi uoluit illū auctouem certaminis futurum cui ſe tradere uoluerit. ¶ Qualis.n.ſ.nirei pulchritudinem & humerus prædicauit cum ait.

¶ CHRI. Non uides q̄to moueas periclo.Oſtendit pyrrhu nō ſibi facilius eſſe nearcū ab muliere illū amāte abducere q̄ a leæna catulus.Nam quod allegorice pyrrhum epyrotarum regem moneat ne a lenæa.i. ab urbe romana ſuos ciues eripiat non multū quadrare uidetur ut per alleguriam tam uetuſtam hiſturiam pōat. Nec rurſus placet q ad res geſtas.Marci antu.referaſ.¶ Moueas.i.amouere tentes.¶ Catulus leænæ.Nearcū quem amica mulier non minori ferocitate ſibi tuetur q̄ leæna ſuos tueatur catulos:quæ parabit tibi prælia:q̄ tu inaudax raptor.i.amiſſa omni audacia:quam raptor habebas fugies.Cum ipſa ruet per cateruas iuuenum. Ergo quia nullus reſiſtet:quo modu tu ſolus repugnabis cum multi non poterunt:& tamen manet in tranſlatione uenationis.¶ Grande cer.nam non agitur de re parua utri cedat ipſa præda . ¶ Interim:ſuauiſſima eſt alleguria:& manet in tranſlatione.Nam uſtendit q antequam in certamen deſcēdatur:uterq; ſua inſtruit arma. ¶ Arbiter.oſtēdit exemplo Paridis neminem poſſe amuri repugnare : cum ille contempta Iunone & pallade ſub pede nudu poſuerit palmam .quaſi dicat uictoriam lter tres deas quæ meliori adiudicari debebat:uictus amure & libidine poſuerit ſub pede nudu.i ſubiecerit. Veneri:ut ſit ſententia q uictus Veneri ſuccubuerit: & dixit ſub pede:qa plante pedum p uenerea libidine ponuntur. Nā plantæ ſemper terrā tangunt; & in uenere nihil apparet ; niſi terrenum & corruptibile: & dixit nudo: quia nulla uirtute munita eſt libido . Quapropter tantum ualet in hominibus amor ut paris electus arbiter inter tres deas contempta palladis ſapientia & iunonis regnis uictoriam Veneri adiudicauerit . Ergo nū ſperet Pyrrhus poſſe auellere. Nearchum ab amore.¶ Recreare:repete uerbū:ut ſint:& ferſ ēt Paris recreare humerum ſuum ſparſum quaſi repletū capillis udoratis:qa eſſent unguento illiti.¶ Hoc cum dicit:Idicat illum ex libidine in omnem muliebrem effœminatāq; luxū īcidiſſe.¶ Nireus:nō hic nereus deus marinus eſt:ſed nireus charopi regis ſymæ & aglalæ filiꝰ quē homerus in cathalogo deſcribit pulcherrimū oīum q ad troiā uenerūt græcoꝝ excepto achille.Carmina homeri ſūt.νιρευσ αγλαιησ υιοσ χαροποιο τ᾽ ανακτοσ.νιρευσ οσ καλλιστοσ ανηρ υπο ιλιον ηλθεν των αλλων δαναων μετ᾽ αμυμονα πηλειωνα.Propertius etiam nirea non facies:non uis exemit achillem. ¶ Aut ra.ideſt aut ganymedes: quem iuppiter in aquilam conuerſus ab ida monte phrygiæ ad cœlum rapuit.Sed huius fabula iam narrata eſt.¶ Aquoſa:quæ iam fontibus fluuiiſq; abundat.

¶ANT. Amphorā hortatur optima uina effundere in coruini gratiā q & ſi mores ſocraticos habet nō tñ a potu abhorrebit: catonis exēplo: his.n.mero clauiſſe pluries legit. Edocet inde qd merꝫ efficiet. ¶O nata mecū. Ode eſt ſimilis nonæ. ¶Conſule mālio: uno codēq; tpe uini amphorā & ſenatū aſſerit. ¶Seu te q̄relas uino.n.aut q̄ruli: aut hilares: aut uenerei: aut pugnaces: aut ſomnolēti fiunt. Quocūq; noie.ſ.conſulū. ¶Lectum erit.n.in amphora cōſulū nomē in uetuſtatis teſtimoniū. ¶Maſſicū uinū optimū de quo ſupiꝰ. Digna ſupple tu. ¶Bono die.i.feſto. ¶Languidiora: lāguidiores reddētia ſeu uetuſtiora dixit.i.ſupius. Ode.xvi.huiꝰ libri.nec leſt rigōta bacchꝰ i āphora Lāgueſcit mihi.i.ſeneſcit. ¶Nō ille: aſſerit coruinum non abhorrere a potu exēplo catonis. ¶Madet: perfuſus eſt & plenus. ¶Socraticis ſermonibus. ¶Socrates primus de uitæ rōne diſſeruit. Primus ethicē inuenit ea potius in q̄renda exhortans q̄ mores inſtruerēt: dicebatq; ſcire ſe nihil p̄ter hoc ipſum ꝙ neſciret. ¶Apollinis demū oraculo mortaliū oīum ſocrates ſapientiſſimus prædicatus eſt Auctor Laertius. ¶Priſci
catones catonis. Catones duo celeberrimi fuerunt: maior & minor: ma
cato ior dicebatur priſcus conſequenti tempore cato ei uirtutis co
priſcus gnomētū extitit. Nā romani eū in quo multarū rerꝫ uſus ac ex
cato perientia ſit catonem noiabant: is i exercitu quaſi ſp aqua uteba
minor tur: ꝙ ſi q̄ndo magis atq; magis calore opp̄ſſus ſitiret aceti frequēter hauſtu ſiti ſedebat: uel ſi q̄n uires priſtias deſideraſſet uegetandi corporis cā leuiuſculi non nihil uini delibare conſueuerat: cum ſeruis in domo ſedere ſolitus eodē pane eodemque uino ueſcebaf. Et imperator & conſul eodem uino quo & opari uſus eſt. Cato uero minor q̄ p̄auum habuit catonē maiorem & ſi omni uirtute abundaret attamen ſæpe cum amicis ad auroram uſq; in potationibus uigilabat: cauſam huius rei credunt fuiſſe negocia publica in quibus per totos dies occupatus atq; ita amicos conuenire & cum illis uerſari prohibitus per noctem atq; potum cum eiuſdem eſſe cogebaf. Auctor eſt Plutarchus. ¶Priſci catonis: poeta abuſus eſt nomine. ¶Non.n.cato priſcus ſed uticēſis uino inuigilabat: ut iam oſtendimus uel ad tempora ſua reſpexit Erāt quippe & alii catones. ¶Tu lene tormentum: uini potentiam & effectus explicat. ¶Lene tormētum: uini calorem atq; potentiam & moleſtiam quandam lene tormentum apellat. ¶Ingenio duro: ſeueræ naturæ uiro: ut catoni & ſimilibus: curas & pro.ideſt arcanum conſilium. ¶Retegis: ebrii.n.ſecreta pandunt. ¶Iocoſo lyeo. per uinum quippe multi iocoſi fiunt & hilares. ¶Ver. Aſſit lætitiæ baccus dator & bona iuno. ¶Tu ſpem reducis: mœſti eni ubi uino incaluere melius ſperant. ¶Vireſq; & addis cornua pauperi. cornua intelligit ipſas uires. Feſtus autem inquit homines nimio uino truces fieri. ideoq; liberi patris ſimulachro cornua addi. Videto latius libro.ii.ode.xix. Oui. item libro.i. de arte de uino ait. Vina parant aīos: faciuntq; coloribus aptos. Cura fugit multo diluiturq; mero. Tunc ueniunt riſus: tunc pauper cornua ſumit. Tunc dolor & curæ rugaq; frōtis abit. Tūc apit mētes æuo rariſſima nr̄o. Simplicitas artes excutiente deo. Vireſq; & addis: ordo eſt. Et addis uires & cornua.i.uiolētia paupi poſt te.i.poſt tuū potū. ¶Tremēti: neq; iratos regū apices.i.potētias atq; ſublimitates. Neq; militū arma: id āt euenit quoniā ebrius putat ſeſe liberū eſſe & nulli ſobiectum. ¶Te liber. ſenſus eſt: ꝙ liber uenus & gratiæ ueneris comites & lucerne peruigiles uſq; ad ſequētem auroram potus producent ꝙ & de catone legitur: ut diximus. ¶Segnes: pigræ nunq̄.n. ſoluuntur de quibus uideto in libro primo.

¶Ode.xxi. tricolos tetraſtrophos ad amphoram.

O Nata mecū conſule manlio
Seu tu q̄relas ſiue geris io-
Seu rixā & inſanos amores: (cos
Seu facilem pia teſta ſomnum
Quocunq; lectum nomie maſſicum
Seruas moueri digna bono die
Deſcende coruino iubente
Promere languidiora uina:
Non ille: quanquam ſocraticis madet
Sermonibus: te negliget horridus.
Narratur & priſci catonis
Sæpe mero clauiſſe uirtus:
Tu lene tormentum ingenio amoues
Plerunq; duro: tu ſapientium
Curas: & arcanum iocoſo
Conſilium retegis lyeo.
Tu ſpem reducis mentibus anxiis
Vireſq;: & addis cornua pauperi.
Poſt te nec iratos trementi
Regum apices neq; arma militum
Te liber: & ſi læta aderit uenus
Segneſq; nodum ſoluere gratiæ
Viuæq; producent lucernæ.
Dū rediens fugat aſtra phœbus.

¶ACR. O nata me.con.man. Amphorā uini alloquif: cuius uetuſtati ānos ſuos cōputat & dicit ſe natū mālio conſule: & eſt ordo: o pia teſta nata mecū &c. ſiue geris iocos. Vino.n.aut ioci aut q̄relæ naſcunf uel diuerſa q̄ memorat quocūq; noie ex oibus: ſupradictis: ſiue ad iocos: ſiue ad q̄relas: &c. ¶Deſcēde coruino iubente. Coruinū ſe ad cōuiuiū iuitare ſignificat i cuius honorē uetuſtiſſima ſe uina oñdit p̄latuꝝ. Notanda elocutio deſcēde p̄mere p deſcēde ut p̄mas. ¶Madet: hoc eſt fluēs ē p̄hiæ ſcīa optat tñ uino fieri madētior. ¶Te.n.h. triſtis cēlorius ſeuerus. ¶Negliget: cōtemnit. ¶Priſci: antiq̄oris: nō uticēſis. ¶Caluiſſe: excreuiſſe: efferbuiſſe: ut q̄uis ſecreta p̄deret. ¶Virtus: igēiū ſiue prudētia. ¶Tu.l.t. laus uini hoc ē ebrietate interdū p̄dis: qđ p obſtinationē animi nō pōt extorq̄ri tormētis p̄dēdo.n. ſecreta remouet tormētū. ¶Mētibꝰ: an ſollicitis: prudētibus ēt ad cogitationū leuamē uino p̄ſtari & remoueri triſtitiā. ¶Et addis cornua.i.ſupbiā: temeritate: q̄ uino fieri p uiolētiā cerebri uult intelligi. ¶Et addis.c.p.ordo eſt: & addis cornua paupi & uires poſt te. Nec trementi iratos apices regū neq; arma militum. ¶Tremēti.i.paupi frigore tremēti: & oſtendit ſuperiores: & nobiles ab inferioribus cōtēni p uinū. ¶Te li.& ſi: ordo eſt: te liber & ſi aderit læta uenus gr̄æ ſegnes ſoluere nodum & uiuæ lucernæ producent te dū phœbus rediens fugat aſtra. ¶Segneſq;.n.ſ. hoc eſt q̄ nodum non ſol-

tunt quo cōnexæ sunt ppea hoc dictū est quia qui fida inter se gfa iungunt nunq̄ resoluuntur ab amicitiæ fide: unde & ipse gr̄æ coniunctis secum manibus finguntur. ¶ Producent: in lucē se per gratiā & lætitiam significat protracturum esse conuiuium. ¶ Fugat astra phœbus: ut stellis aurora fugatis.

¶ POR. O na.m.c.m. Iocolariter ad amphorā q̄ habeat in ueterano alloqt̄ ut ondēderet q̄ uetustū uinū hēat secū natā dixit appetat flaccū & cōsule mālio natū eē. ¶ Seu.t.q.s.g.i.seu rixā & insanos amores. ¶ Seu.f.pia te. so. belle h dūr: ut p uinū alii q̄relosi: alii hilares ac iocosi: & qdā rixāt i cōuiuio: qdā āt in cupiditatē uenereā efferuescūt: nōnulli obdormiūt. ¶ Descēde.c.i.p.l.u. significat se messallā coruinū pascere in cuius honorē uetustissimi uini amphora pmere uelit. ¶ Descēde coruino iubente pmere lāguidiora uina. Attende elocutionē descēde pmere descēde ut pmas: ut est illud: bibere absumo. Languidiora aūt uina dixit uetustate lenita. Sic ergo & illud supra dictū. Nec lestrigonia bacchus in amphora lāguescit mihi. ¶ Nō ille q̄q̄.s.m.s.t.n.h.n.& p.c. ordo & sensus ē: nō ille te negliget: nec est i hoc horridus q̄q̄ pōtæ studiosus sit. ¶ Tu lene tormētū ingenio amoues: qm̄ & blandit ebrietas: & extorquet plerūq; ai grauitatem. ¶ Viresq; & addis cornua pauperi. bene & hoc qa interdum p ebrietatē hoies humilitatis suæ obliti in maiorē sui fiduciā exurgūt. Per q̄ melioribus nō cedēies accēdunt temeritate. Per cornua aūt uiolētiā cerebri itelligi uult. ¶ Te liber & si læta aderit uenus. significat se ex hac amphora potādo hilaritatē & gr̄am cōuiuii usq; i crastinū māe pductup. ¶ Viuaq; l. p ardētibꝫ dixit. ¶ Regū.a.p apicē sublimitatē honoris ac potētiæ significat: ut supra ostēdimus. ¶ Segnesq;.n.i.g. hoc ē: q̄ nodū non soluunt. Ad hoc autē id ptinet q qui fida gratia inter se iuncti sunt nunq̄ ab amicitia soluuntur.

¶ CHRI. O na.m.c.m. Promit amphorā uetusti uini ex ueteratorio: sic.n. cellā appellabāt: in ad q̄ multos annos duratup cōdebāt. Promit ergo amphorā quā Coruinus in cōuiuio lætus accipiat. Qui q̄uis phs sit nō abhorret a poculis exēplo Catōis q & ipse sūma grauitate admirādus uir ad multū noctē cōuiuia pitissando & sorbillādo uinū pducebat. Nō q bibax esset hō. Sed cupiebat sermone familiari aliqd de ai tristi seueritate minuet uio qdē modico. sed qm̄ tenuissime sorbillādo potabat ad plures horas durabat. Vñ & ōis tristitia exhilarabat: & tēperātiæ fines nō excedebat. ¶ O.n.m.i. cuius uinū cōditū est. Cocta & mālio torq̄to cōsulibus: quo anno ego natus sum: ut in eius quoq; uita appet. ¶ Seu tu.q. enumerat q̄cunq; e uino prouenire solent. nam aut q̄ruli aut faceti uino madefacti reddunt. Sin āt plusculū ēt ingurgitarint aut in amores labūtur: aut i rixā insurgūt: aut deniq; sōno grauant. ¶ Insanos: q hoies isanos reddūt. ¶ Massicū uinū optimū: ut supra. Nec ueteris pocula massici. ¶ Quocūq; noie.i. qbuscūq; cōsulibus. q.d. si nō torq̄to cōsule alio quocūq; cōsule uel quocūq;.n.i. cuiuscūq; honorē lectū sit pmat nunc i honorē coruini uel quocūq; noie ex dictis.i. siue noie q̄rulæ siue ioci siue rixæ. Laguidiora: pp uetustatē. ¶ Quāq̄.s.m. q̄uis seuerissima Socratis disciplina ibutus sit: tñ nō te negliget. ¶ Te negliget horridus.i. nō erit ita horridus. ut negligat. ¶ Prisca catonis.i. uirtus catonis quæ talis fuit q̄lis olim i priscis hoibus eē cōsueuit. ¶ Descēde pmere.i. descēde ut pmas. ¶ Narrat: pbat exēplo catonis & dixit narrat: qa illū nō uiderat sed ab iis q uiderāt accepat. Poet.n. erat poeta: cū apud Vticā ille se iteremit. ¶ Caluisse: nō.n. ex temulētia sepe liebat in eo uirtus: sed ex uino parce & paulatim sumpto icalescebat & uires acquirebat. ¶ Lene tormētū ingenio duro. Vel intelligit q ipsum uinum ēt ingenia duriora inducat in amorē qd est tormētū lene.i. uoluptuosum. Vel q uinū ueluti tormentū sit: quo ēt ingenia duriora.i. tenaciora arcana pdāt: & est lene: qm̄ p letitiā nō p dolorē elicit arcana. ¶ Curas grauiores cogitationes. Nam perturbationes in sapientē cadere nō psīt. Quod aūt dicit retegis curas & arcanū: iunxit poetice duas res uni uerbo q̄ non cōueniūt. Recte.n. dr̄ retegis arcanū: sed nō recte retegis curas. Ergo subaudi mitigas curas & retegis arcanū. Sic Vir. Disce puer uirtutē ex me & tolerare labores Fortunā ex aliis. Nā uirtus qdē discit fortuna non discit: sed optat ergo opta subintelligēdū est uel legamus per endiadin curas & arcanum.i. curas arcanas: ut Vir. Molēq; & mōtes insup altos.i. mōtuosam molē. ¶ Lyeo. unū est ex noibus bacchi: de qbus Oui. Thuraq; dāt bacchūq; uocāt bromiūq; lyeū. Ignigenāq; satūq; iteꝝ solūq; bimatrē. Additur his Nyseusq; indomitusq; thioneus. Et cum leneo genialis cōsitor uuæ. Nictelius; eleleusq; parēs & iachus & euan. Ergo lyeo.i. baccho. quia hoies a curis liberet: nā λυειν soluere significat. ¶ Iocolo: faceto & hilari ab effectu. Nā cū uino exhilarati loq̄ciores reddamur nihil reticere possumus. ¶ Spē reducis: nā cū ex uino spūs lucidiores splendidioresq; fiut: relaxāt aīos a curis. Ait.n. Auicēna uinū modice sumptū spūm reddit copiosum substātiæ luminis & splēdoris. Vnde lætitia spesq; sublato mœtu puenit. ¶ Cornua: audaciā: & cōfidētiā. ¶ Paupi.q pp depssā fortunā ne mutire qdem audet hinc. Iuue. Plurima sunt q̄ nō audēt hoies ptūsa dicere lena. Sed post uinū sūptū neq; timet iratos apices regū.i. reges i excelso loco positos: q irati magis timeri debēt: qm̄ potētissimi sunt. Ordo ē: Tu addis cornua paupi nō tremēti post te.i. postq̄ te sumpserit neq; iratos apices regū neq; arma militis. ¶ Te liber cōpōe uerba o liber uiuæ lucernæ pducēt te: dū phœbus rediēs. Fugat astra si læta uenus aderit & si aderunt gr̄æ segnes soluere nodū. ¶ Viuæ: ardētes: nā extinctas dicimus: cū nō ardent. ¶ Producēt te.i. producent conuiuiū in quo tua pocula bibunt. ¶ Dum phœ.f.a. Dum redit dies: ergo per totam noctem. ¶ Segnes soluere.i. quæ non soluunt: nam inter se cōnexæ sunt gratiæ quia a gratia gratia pendet.

Argumentum. ODES: XXII.

¶ Ode. xxii. dicolos tetrastrophos dianæ officia celebrat.

Montiū custos nemorūq; uirgo
Quæ laborātes utero puellas
Ter uocata audis: adimisq; leto
Diua triformis.

¶ ANT. Dianæ officia celebrat ē.n. mōtiū nemorūq; custos: est uirgo: fauet parturiētibus: & morte liberat. Post hæc pinū quādam uillæ suæ imminentē eidē consecrat pmittens anno quoq; uerrem sacrificare. Mōtiū custos &c. Quæ laborantes: Iuno ut Var. scri. nascentium dux est: hinc ab iuuando & luce, Iuno lucina dicta ab latinis ipsa.n. mensibus actis in lucem pducit infantes. Diod. ēt li. vi. scribit. Lucinā parientium curā habere officiūq; corū: q parturientes pferunt. Vñ & i ptus di-

Imminens uillæ tua pinus eſto
Quam per exactos ego lætus annos
Verris obliquum meditantis ictum
Sanguine donem.

ſcrimine ac difficultate hanc mulieres ꝓcipue ſuocant deã. Ad dianã tradunt infantium ac ciboꝶ:quos id ætatis poſtu let officiũ pertinere : qua ex cã pueroꝶ nutricẽ uocari dicũt Cic.in li.de na.deo.ſcri.ꝙ Dianã & lunã eãdẽ eſſe putãt. Luna a lucendo nolata eſt: eadẽ eſt.n. lucina itaq; ut apud græcos dianã:eãq; luciferã:ſic apud noſtros iunonẽ lucinã in pariẽdo inuocãt q eadẽ diana omni uaga dicĩ. Diana dcã ꝙ noctu quaſi idẽ efficeret:adhibeĩ autẽ ad ptus ꝙ ii matureſcũt aut ſeptem nonnunq̃:aut ut plerũq; nouem lunæ curſibus:qui quia menſa ſpacia conficiunt:menſes nominanĩ hæc ex Tullio. ¶ Ter uocata.ternarius.n.numerus & mas impar eſt & religioni tributus de quo latius li.i.ode.xxviii. ¶ Diua triformis:ideſt quia:ut etiam Porphirio docet eadẽ exiſtimaĩ lucina : diana ꝓſerpina.Ouidiuſq; lib.i.Faſt.ait.Ora uides hecates in tres uergentia partes. Seruet:ut in ternas cõpita ſecta uias . Virgili.item libro quarto. Tergeminamq; hecáten tria uirginis ora dianæ. ¶ Exactos.finitos.i.anno quoq;. ¶ Verris:eſt uerres porcus minime caſtratus. ¶ Obliquum ictum:ſic enim magis arbor offenditur.

¶ ACR. Montiũ cuſtos.pinũ dianæ in agro ſuo cõſecrat:apud quã ſe uerrẽ quotannis ſacrificatoꝶ ꝓmittit. ¶ Ter.u.trina dianæ ptãs putaĩ. Ipſa.n.uenãtibus ꝑeſſe dicebaĩ ipa lucifera i honorẽ lucinæ:uñ & lucina a parturientibus inuocaĩ: ipſa proſerpina: ideoq; ter uocata. Nam & ipſa prior a latona dicĩ ædita matrem & in fratris partu iuuiſſe. ¶ Diua triformis:ut tria uirginis ora dianæ. ¶ Im.u.ordo ẽ.pinus iminẽs uillæ tua eſto pſit & ſic eſt melius dictũ q̃ ſi dicaĩ eſto aduerbiũ cõcedẽtis. ¶ Exactos:finitos. ¶ Verris obliquũ.m.i.modum ſeuientis porci deſcribit. Nam ſæuius lædunt uerres cum tranſuerſum feriunt iuxta dentium naturam.

¶ POR. Mõtiũ cu.nemo.uirgo.dianæ pinũ i fundo ſuo cõſecrat. Apud q̃ quotãnis ſe ſacrificatuꝶ repromittit. ¶ Quæ.l.u.p.ter.u.a. ſm græcoꝶ opinionẽ q parẽtibus dianã adeſſe dñt quã lõ lucinã appellamus: ꝙ lucẽ naſcentibus tribuat. ¶ Diua triſor.ut dicatur manifeſtum eſt:quia.ſ.eadẽ exiſtimaĩ lucina:diana:proſerpina.

¶ CHRI. Mõtiũ cu.refert dianæ uarias ptãtes.& annua illi ſacra polliceĩ. ¶ Mõtiũ ſiluaꝶ:& qa uenatrix fingiĩ & qa uĩ hẽt uegetãdi lũa uñ merito ſiluaꝶ & herbaꝶ cuſtos dĩ. ¶ Virgo:hæc i cœlo lũa i terris diana apd inferos ꝓſerpina appellaĩ:dĩ ergo tergemia. Itẽ hecate pp centũ.i.multiplices poteſtates . Vir.Tergeminam hecaten tria uirginis ora dianæ. Præeſt & uiis:quæ qa ſteriles ſunt iccirco ipa dea uirgo fingiĩ. ¶ Quæ labor.ur.p. Præeſt pturiẽtibus & appellaĩ iuno lucina.i.q̃ iuuet ad ueniẽdũ in lucẽ. Nec refert:ut nomina dearũ cõfundanĩ. Nã priſca religio oẽs deos ad ſolem oẽſq; deas ad lunam referebat :ut apte demõſtrat Macrob. Hinc Maro ſolem lunãq; inuocaturus dixit. Vos oclariſſima mũdi liber & alma ceres Bacchũ Cererẽq; ꝓ ſole & luna ponẽs. Præeſt infantibus qa illis dũ in matris utero ſunt plus ẽ uegetatiuæ potẽtiæ quæ a luna eſt q̃ ſenſitiuæ q eſt a ſole. ¶ Adimis læto:qa ꝑſtas ut in columes pariãt. ¶ Triformis: qa & cœleſtis & terrena & iſerna eſt ergo tergemina. ¶ Eſt tua: qa illã tibi ſacraui:& tibi uerrẽ ibi ſacrificabo p oẽs annos meos. ¶ Exactos:finitos.i.uſq; ad ultios ãnos ſic Vir. Exactis mẽſibꝰ errãt. ¶ Verris:nã ſi eadẽ Diana ẽ & ceres cõuẽiẽs ẽ uiĉtia uerres:qa hoc aĩal noxiũ frugibus ẽ. Verris:q ſcrophas ſalit. Qui uero caſtrat, ẽ maialis appellaĩ. ¶ Obliquũ:qa cũ ex rictu emineãt illi dẽtes quæ folmina appellãt ex obliquo ferit.

Argumentum. ODES. XXIII.

¶ ANT. Scribit ad pyliren dicens ꝙ ſi ad cœlũ tẽdet ſupinas manus noua quidẽ luna ſi thure & fruge lares placarit & porca eius uites minime ab affrico offendentur . Nec ſegetes ab rubigine non etiam alũni ſui in autumno grauabũtur:concludit demum deos ſatis placari etiam minimis. Dummodo quis eos ſine crimine & ſcelere precetur. ¶ Cœlo ſu.ode eſt ſimilis nonæ. ¶ Horna fruge.i.huius anni latius tamen ſupra id patuit. ¶ Lares: de laribus late uideto epodo ſecunda . ¶ Peſtilentem aphricum. Pli.lib.xviii.c.xlix.ita ſcri. Ex aduerſo aquilonis ab occaſu brumali aphricos quem græci liba uocant &c. Eſt autẽ uentus humidus: ut lib.ii.docet Pomiſero anno. ¶ Autũnum intelligit de quo & naſo li.ii.de arte ait . Sæpe ſub autũnum quum formoſiſſimus annus plenaq; purpureo ſubrubet uua mero: Quum modo frigoribus ꝑmimur modo ſoluimur æſtu. Aere nõ certo corpora languor habet. ¶ Algido: de hoc oppido late ſuperius. ¶ Nam q: ordo eſt.nam deuota uictima q̃ paſciĩ inter q̃rcus & illices: aut creſcit albanis i agris ceruice tinguet pontificum ſecures te coronantẽ marino rore & fragili myrtho puos deos nihil attinet tentare eos multa cede bidentium. ¶ Paruos deos: lares intelligit. ¶ Bidẽtibus: de iis late Gellius:& Macro. ¶ Immunis ma.i.pura & ſine crimine. ¶ Non ſumptuoſa.ordo ẽ non mollibit aduerſos penates ſumptuoſa hoſtia blandior farre pio & ſaliente mica: dicit autem manum puram non eſſe blãdiorẽ & magis gratam diis cum maxima hoſtia: q̃ cũ farre pio & ſale. ¶ Sũptuoſa hoſtia nõ noiatiui ſed ablatiui ſũt caſus ſa.n. cæſura longa eſt & eſſe dẽt:nã ſenſus aliter nõ q̃draret. ¶ Mollibit: pro molliet antique dixit: ut audibit: ſeruibit. ¶ Penates: de

¶ Ode , xxiii, tricolos tetraſtrophos ad philiren.

CAelo ſupias ſi tuleris mãus
Naſcẽte luna ruſtica philire
Si thure placaris & horna
Fruge lares:auidaq; porca:
Nec peſtilentem ſentiet africum
Fœcunda uitis . nec ſterilem ſeges
Rubiginem:aut dulces alumni
Pomiſero graue tempus anno.
Nam quæ niuali paſcitur algido
Deuota quærcus inter & ilices
Aut creſcit albanis in herbis
Victima pontificum ſecures
Ceruice tinguet:te nihil attinet
Tentare multa cæde bidentium
Paruos coronantem marino
Rore deos:fragiliq; myrto
Immunis aram ſi tetigit manus:
Non ſumptuoſa blandior hoſtia

Mollibit auerſos penates
Farre pio: & ſaliente mica.

iis latius ſupra.¶ Farre pio & ſali.mi.Molã intelligit:quæ aqua farre & ſale fiebat. Auctor eſt Val.li.ii.Pli.uero ſic ait li.xviii.c.ii.Numa iſtituit deos fruge coleř & mola ſalſa ſupplicař atq;:ut auctor ẽ hemina:far torrere qm̃ toſtũ cibo ſalubrius eẽt id uno mõ cõſecutũ ſtatuẽdo nõ eẽ purũ ad rẽ diuinã niſi toſtũ:is & fortunæ caluæ inſtituit farris torrẽdi ferias &c.

¶ACR. Coelo ſu.Quãdam phillidem alloqtur ſuadens deos magis puris manibus & bona coli conſcientia deberi. Supinas uero dixit ad ſuperiora palmas aptas & expanſas:ut Tendoq; ſupinas. Ad coelũ cum uoce manus.¶ Naſcente.l.ſolent.n.ruſtice mulieres in initio prime lune uoce coelo effundere p̃ces.¶ Horna : annua uel:noua ab horno deriuař.¶ Fruge:uino nouello:nũc uſq; tuſci horna nouella uina dñt.Nã & uĩo ſacrificabatur:ut uinaq; fundebat pateris & mihi ſacra parari:& ſalſæ fruges & circum tpa uictæ.Sal.n.cum farre incẽdebař ut farre pio.¶ Nec.d.a.quos nutriendos commendauerat: ut interea dulces pendent circum oſcula nati. ¶ Pomifero graue.t.a.pomoꝝ enim uario guſtu langueſcũt corpora autumno : quorum eo tempore maxima copia eſt.Nam & graue & peſtilens tẽpus eſt:ut Iuue.Iam læthifero cedente pruinis.Iubet ergo neceſſitate temporis deuotione & ſupplicationibus deos mitigari.¶ Nam quæ ni.ordo eſt.nam uictima quæ paſcitur niuali algido inter quærcus & ilices:aut creſcit in albanis herbis . ¶ Tinget: ſecures pontificum ceruice.i. magnæ uictimæ potentibus conueniunt.¶ Te.n.a.diſtare dicit inter publica & priuata ſacrificia. Et aliud pontificibus conuenire quia ad immolandum diis hoſtias magnas inquirunt : aliud uult priuatim debere præparari : hoc eſt:aut myrthum:aut rorem marinum:ordo eſt. Te coronantem paruos deos marino rore & fragili myrtho nihil attinet tentare illos multa cede bidentium.Bidentes proprie dicuntur oues quæ duos annos habent ſic uocatæ ab eminẽtioribus dentibus qui circa duos annos naſcuntur.¶ Immunis aram ſi tetigit manus . Ordo eſt:ſi manus immunis ſcelerum:tetigit arã ſumptuoſa hoſtia nõ mollibit auerſos penates:blandior pio farre & ſaliente mica.¶ Saliente.m.rationẽ uoluit ſalis incenſi monſtrare quod crepitare & exilire flamma conſueuit.¶ Et nota plus ualere far.i.paruum ſacrificium cum ĩnocentia q̃ magnum cum ſcelere . ¶ Immunis.ſ. ſcelerum & innocens & ſubaudiendum.¶ Auerſos:iratos:offenſos.¶ Mollibit:placabit.

¶POR. Coelo ſupinas ſi tuleris manus:hac ode quãdam phillidem alloquiř dicẽs ei deos puris mãibus: & bona conſcientia colendos eẽ.¶ Supinas.i.ſupplices:ut Vir.Tendoq; ſupinas. Ad coelum cum uoce manus. ¶ Pomifero anno: pro pomifera parte anni:ideſt tempore autũnali:quod eſt graue & peſtilẽs ¶ Nam quæ niuali paſcitur algido deuota.Dicit aliud conuenire pontificibus. Aliud qui priuatos lares ſuos orant illos eni hoſtias magnas diis immolare debere.Hos aũt myrtho & marino rore cõtentos eſſe debere. ¶ Nã quæ niuali paſciř algido deuota quercus inter & ilices:deuote aũt abſolute dř:& ſignificat diis oſtinatam:ordo eſt: ãt deuota uictima quæ paſcitur niuali algido inter quærcus:& ilices aut creſcit in albanis herbis tinget ſecures pontificũ ceruice . Coronantẽ marino rore deos & fragili myrtho marinũ rorẽ hodieq; in italia uirgultũ quoddã appellant.¶ Immunis arã:ſi tetigit manus ſubaudiendũ extrinſecus ſcelerũ ut q d tale: qa immunẽ ſcelerum manum uult intelligi.i.a ſceleribus puram : quam dicit:blandiorem diis eſſe farre & granis ſacrificantem q̃ ſi ſumptuoſam hoſtiam ſacrificet.¶ Non ſumptuoſa blandior hoſtia:nominatiui caſus ſunt ſumptuoſa & hoſtia quia ſenſus eſt non blandior diis ſumptuoſa hoſtia per ſacrificium q̃ manus quæ innocens farre & ſaliẽte mica ſacrificat.Salientem autem micam ſalis granum intellige ꝙ ſaliat cum in ignem miſſum ſit.

¶CHRI Coelo ſupi.ſi tul.Promittit ruſtice mulieri oĩa ruri ſibi icolumia fore modo diis ſupplicet. Et manus tulerit ſupinas ad naſcentẽ lunã.¶ Supinas:nam ita manus tendunt q ſupplices ſunt Vir.Tẽdoq; ſupinas ad coelũ cũ uoce manus.¶ Naſcẽte lu.nã in nouilunio ſacrificare cõſueuerant lunæ ruſtici qm̃ plantaꝝ mř eſt. ¶ Horna.i.huius anni.¶ Auida:iexplebili.¶ Africum.p.quo uites ſterileſcũt.Africus occiduus ẽ uẽtus q opponiř uulturno:& græce λιψ diciř:& generat pluuias nimias & grandines unde fit ſtrages ſegetibus : quæ dř calamitas;quaſi cadamitas:qa calami cadant.¶ Rubiginẽ:carbũculum:quo ſpica in nigredinem uertiř: & oẽ granũ corrumpiř.Varro tamen dicit rubiginẽ proprie appellari uitiũ obſcœne libidinis:de hac Vir. Vt mala culmos eſſet rubigo.Nec alũni patienť graue ĩps.i.moleſtũ & noxiũ.¶ Anno pomifero.i.illi ãni pti q̃ fert poma:is autẽ autũnus eſt.Et recte dixit alũni:qa pueri uehæmẽter pomis delectanř. ¶ Nã quæ:iccirco dixit thure & fruge & porca pro annua fertilitate ſacrificandũ qa hoſtia maior ut eſt uitulus & taurus q̃ creſcit in algido mõte de quo dictũ eſt.¶ Inter quærcus & ilices.i.in locis ſiluoſis.Aut etiã quæ creſcit in herbis albanis.i.ſ paſcuis albani montis non eſt ſacrificanda a te in ſacrificio priuato:ſed a pontifice maximo in ſacrificio publico.¶ Deuota: ex uoto promiſſa.¶ Secures:quia maiores hoſtiæ ſecuri feriebantur. ¶ Te nihil attinet tentare: Non opus eſt ut tentes ideſt places paruos deos ſcilicet lares. ¶ Multa.c. b.i.mactando multas bidẽtes: ideſt multa animalia.Bidentes nonnulli crediderũt eſſe eas oues q̃ duos tantum dentes haberent:qđ monſtrũ uidetur.Alii putant dictas bidentes ꝙ duos dentes cæteris eminentiores habeant:quod circa bimatum euenit. In libris aũt pontificalibus legiř dici bidentes quaſi biennes interpoſita.d.lřa euphoniæ cã ut dicimus redire pro reire & redarguere pro rearguere.P. aũt nigidius oẽs hoſtias bimas ſcribit Bidentes dici. Vñ Põponius atellanaꝝ poeta inqt.Mars tibi uoueo facturũ ſi unquam rediero bidente uerre.Nigidius tamẽ qui ius põtificium ignorauit dixit bidentes eſſe hoſtias: quæ per ætatem duos dẽtes altiores habent per quos ex minore in maiorẽ tranſcendiſſe ætatem conſtat.Ordo autẽ erit.Te coronantem paruos deos marino rore & fragili mirtho nihil attinet tentare ipſos deos multa cede bidentium.¶ Rore ma.ros marinus latine græce libanotis dicitur.¶ Immunis:uel immunis ſcelerum.ut ait Acron.Vel ſimpliciter immunis:ideſt nulla ferens munera ut oſtendat non muneribus ſed ſincera mente deos placari.¶ Tetigit : quia ſacrificantes aram tangebant Vir. Talibus orabat dictis araſq; tenebat & in.xii.audiat hæc genitor qui fœdera fulmine ſancit.¶ Tango aras medios ignes & numina teſtor.¶ Non blandior ſump.h . Quæ non erit magis blanda cum hoſtia q̃ ſit ſine hoſtia

Farre pio & mica ſalis: ideſt mole ſalſa: quæ fiebat ex ſale homo & fruge homa. Proprie autem micæ ſunt fruſtula quæ tractantibus nobis aliquam rem inde emicant. Ergo minutia rerum micas dicimus. Saliente: qđ proprium eſt ſalis: nam ſalire epulas eſt ſale condire. Aliqui dicunt ſaliente ſaltante: quia igni tactus ſal ſaltet. Salire ergo eſt ſale condire. Eſt etiam ſaltare. Sed in pecore dicimus ſalire quando mas cũ fœmina coit: nam ſaliendo aſcendunt. Vnde ſalaces luxurioſos dicimus.

Ode. xxiiii. dicolos diſtrophos in auaros.

INtactis opulẽtior (dis
Theſauris arabũ: & diuitis in
Cæmentis licet occupes
Tyrrhenũ oẽ tuis: & mare põticum:
Si figit adamantinos
Summis uerticibus dira neceſſitas
Clauos: non animum metu
Non mortis laqueis expedies caput
Campeſtres melius ſchitæ:
Quorũ plauſtra uagas rite trahũt do
Viuunt. & rigidi getæ: (mos
Immetata quibus iugera liberas
Fruges: & cererem ferunt:
Nec cultura placet longior annua
Defunctumq́ laboribus
Aequali recreat ſorte uicarius.
Illic matre carentibus
Priuignis mulier temperat innocens:
Nec dotata regit uirum
Coniunx. nec nitido fidit adultero.
Dos eſt magna parentum
Virtus: & metuens alterius uiri
Certo fœdere caſtitas:
Et peccare nefas: aut præciũ eſt mori.
O quiſquis uolet impias
Cædes & rabiem tollere ciuicam:
Si quæret pater urbium
Suſcribi ſtatuis indomitam audeat
Refrenare licentiam
Clarus poſt genitis quatinus heu nefas
Virtutem incolumem odimus

Argumentum ODES. XXIIII.

ANT. In auaros inuehiť. arguens primũ eorum plurima minimeq́ neceſſaria ædificia: nõ. n. contenti terreſtribus: in mari quoq́ ædificabant: quod quidẽ nihil pdeſſe dicit ad fugiendã mortem omnino: nãq́ licet etiam multa quis poſſideat moriẽdum erit. Laudat exinde ſcythas: qui domibus carentes plauſtris p illis utuntur: & paucis contenti uiuũt. Quicunq́ autem & laudem & gloriam optat habendi cupiditatẽ frenare debet. Vnde dãnanť illi: q acq̃rẽdi gr̃a oẽ piculũ ſubeũt: ſpto ẽt mari quocũq́ relictaq́ arduæ uirtutis uia. Hortať inde uel i capitoliũ gemmas & aurum uel in mare mittẽda tot malorum cauſæ ſugenť. Dãnat poſtea parẽtum pſidiã i acq̃rẽdis rebus idigno & uitioſo hæredi. Intactis opulẽtior. Ode ẽ ſilis tertiæ. Opulẽtior. ſupple tu. Cemẽtis lapidibus & ædificiis. de Cemẽto ẽ latius ſupra. Adamãtios clauos. i. duriſſimos: & ide ĩfrãgibiles. Sũmis uerticibus. i. uiris ſũmis. Dira neceſſi. ſæua mors q lege fatorum neceſſario cuiq́ euẽit. Nõ animũ metu. Sẽſus ẽ: q mortis neceſſitate nullis diuitiis carere poſſum9. Cãpeſtres ſcyt. Scytarum nomadũ pſimoniã præponit romanorum diuitiis. De
Nomades ſcythæ: nomadibus ſcythis paſtorib9 multa poeta ſcribit li. iiii. g. Et Stra. li. vii. ſic ait. Nomades & n. tẽtoriis utunť cẽtonũ iſtar pilo contextis: in plauſtris uitã degẽtes: circũq́ tẽtoria pecora comitanť: a qbus uictũ captãt & alunť lacte caſeo carne: paſcua uero ſectanť loca ſp herboſa pmutãtes: hibernis quidẽ tẽporibus meoticis uerſanť in paludibus æſtiuis uero p cãpeſtria uaganť &c. Getæ. Stra. li. vii. Miſos: thraces: & ge
nomades: tas ẽt nõadas uocatos inuit. i. paſtores. Immetata: ſine metis & terminis. Liberas. i. cões. Nec cultu. pla. Sẽſus eſt illos ſerere q̃tũ uni anno ſatis fuerit. Defunctũq́ labo. i. illũ qui anno p̃cedẽti elaborauerat alter ſequẽti anno recreat
Sueui: qeſcit. n. ille altero opante. Cæſar li. iiii. de bel. gal. ſcri. ſueuos germanorum oĩum belliçoſiſſimos cẽtũ pagos habere ex qbus quot ãnis ſingula milia armatorum bellãdi cã ex finibus educũt. Reliqui uero q domi manſerint ſe atq́ illos alũt: hi rurſus inuicẽ anno poſt in armis ſunt illi domi remanẽt: ſic neq́ agricultura neq́ ratio atq́ uſus belli itermittiť: ſed pri
Priuignus: uati atq́ ſeperati agri nihil ẽ. Vicarius: is diciť q uices alicuius gerit. Priuignis: priuignus dictus q anteq̃ mater ſecũdo nuberet eſt pgenitus pri. n. antiq pprie dixerũt. Auctor eſt ſeſtus. Tẽperat: p obtẽperat. Nec dotata regit uirum.
Lacedæmonũ uxores: Iuſtius li. iii. refert lycurgũ iter lacedæmonũ leges ſtatuiſſe uirgines ſine dote nubere iuſſiſſeq́: ut uxores eligerenť: non pecunia q ſeuerius matrimonia ſua uiri coercerent. Cum nullis frenis dotis tenerentur: hinc optime Iuue. ait. Intolerabilius nihil eſt q̃ fœmina diues. Eſt autem hoc i loco ſenſus q q̃uis ibi dotatæ ſint coniuges attamen uiris ſunt obtemperantes: quod romæ non erat. Hinc Iuue. ait. Intolerabilius &ce. item imperat ergo uiro &c. Certo fœdere: quod quidẽ inter uirũ & uxorẽ fit: ut alter alteri
Matrimonii bona: fidẽ ſeruet. Nã m ſtimonii bona triplicia eſſe dñr: Videlicet fides: proles & Sacramentũ: I fide attendiť ne poſt uinculũ cõiugale cũ alio uel cũ alia coeať in ple ut amãter ſuſcipiať: religioſe educeť in ſacramẽtu ut cõiugium nõ ſepareť nec cã prolis alteri cõiungať. Et. p. n. ſenſus ẽ. q mulieribus illis peccare eſt nefas morsq́ eſt peccati p̃ciũ puniunť. n. illico impudicæ qđ ſane in italorum dedecus diciť. O quiſquis. qcunq́ inquit laudem
Cicero pr̃ p̃riæ: & gloriã optat habẽdi cupiditatẽ frenaŕ debet. Rabiẽ ciuicã. ciuilẽ ſeditionẽ. Pater urbiũ: ſubſcribi ſtatuis ſicuti Ciceroni prius deinde Cæſari: poſtea auguſto accidit. nam Apianus li. ii. ſcribit: q Ciceronis cõſilio Ro
Cæſar pr̃ p̃riæ: ma a catilinæ cõiuratione liberata. Saluator pereuntis patriæ uiſus eſt extitiſſe Gratiæ itaq́ immenſæ ab om
Aug. pater p̃riæ: nibus illi habitæ uariæq́ laudationes. Nã cato patrem patriæ illum appellauit quod decus nominis ſublime a populo confirmatum eſt: ac poſtea ad imperatores qui digni habebantur defluxit. At ſuetonius de honore cæſari a populo collato poſtea iqt ſolidam columnam prope uiginti pedum lapidis numidici in foro ſtatuit:

ſcripſitq; parenti patriæ. Et Lucius florus memoriæ tradidit. C. Octauianũ cæſarem ob facta ingentia Dictatorem perpetuom p̄ſemq; p̄ſ:æ & auguſtum appellatum fuiſſe. ¶ Poſt genitis. i. nepotibus & poſteris. ¶ Q ua q̄tinus tinus. non Q uatenus per. e. ſed quatinus p. i. legendum eſt: nam ordo & ſenſus talis. Q uatinus. i. quoniã inui q̄tenus di udimos uirtutem incolumen quærimus ſoblatam ex oculis heu neſas. ¶ Q uatinus. Q uatinus eſt quoniam: ſed quantum quatenos aut ut auctor eſt feſtus. ¶ Virtutem incolumen. i. probos homines uiuentes. Vnde Ooidi. etiam ait paſcitur in uiuis liuor: poſt fata quieſcit.

¶ ACR. In tactis opulentior theſauris. Generaliter hac ode inuehitur in luxuriam omnia prophanantem: & ædificiis nouis nõ terrã tantum: ſed & maria occupantem ordo eſt, tu aoare ſupple opulẽtior in tactis theſaoris arabũ & diuitiis indiæ licet occupes omne tyrrhenũ mare & mare ponticũ tuis anẽnis: non expedies aium metu & caput laq̄is ſi q̃dẽ dira neceſſitas figit adamãtios clauos ſũmis uerticibus. ¶ Arabũ. & diuitiis ĩdiæ: ditiſſimas gẽtes ad diuitiaꝝ ẽphaſin poſuit. ¶ Cemẽtis. ſaxis ad fabricãdũ p̃uiſis. ¶ Adamãtinos. q frãgi non poſſunt pro metalli ſoliditate. ¶ Dira neceſſitas. pro morte poſuit neceſſitatẽ. Senſus autem hic eſt, Quãuis multa poſſideas ampla: non tamen ſincera & certa uoluptate his frui potes. Q uippe cũ neceſſitate mortis aſtricta ſit humana cond: tio: non poſſiſte ullo remedio inde: aut præmio redimere: adamantinos aũt clauos p̃ mortis neceſſitate poſuit: q̃ uinci & expugnari nõ põt. ¶ Cãpeſtres. m. ſ. ſcythæ cãpeſtres dicti eo q̧ ĩ cãpis ſine tectis ſub tentoriis uiuãt q̃ carpẽtis mouenẽ: ut Salu. In quibus plauſtra ſedes ſunt. ¶ Rigidi getæ aſpi fortes: pp rigidã regionẽ: ut ſiue getis inferre manũ ſeu tẽdere ad indos. ¶ Nec cultura placet lõgior annua. i. q̄ nõ plos colãt niſi q̧ expẽſis unius ãni ſufficiat cõtinoæ ſedis ĩcerti. ¶ Defũctũ. laboribus liberatũ ut magnis pelagi defuncte p̃iclis. ¶ Aeq̄li recreat ſorte uicarios: in laboribus ſuccedẽdo unus alteri. ¶ Illic matre. ordo ẽ. illic innocẽs molier tẽperat. i. parat pocula prioignis carẽtibus matre. i. nõ ſunt: odia nouercaꝝ. Nec dotata regit uirũ Dos eſt donũ puellarũ nubẽtiũ. Caſtitatẽ laodat exemplo barbarico eo q̧ dotẽ hñt uirtutẽ parẽtũ & amorẽ coniogũ: q̃ uiros uitãtes externos ſeruant pudicitiã coniugalẽ. ¶ Et peccare neſas: aut præciũ muri. Mortem præcium dixit eſſe peccati: & eſt ſenſus. & peccare aut eſt illis neſas aut eſt pœna muri. Nam ad ſuperiora reſpicit. ¶ Si quæret pater urbium. Si ſit qui uelit patriæ pater oocari & ſtatuarum titulos habere. Remoueat licentiam preſumendi: Et illicita non præſumat admittere. ¶ Clarus poſt genitis. aut poſtea laudetur in filiis: aut ob ſeueritatis & correctionis inſtitutum poſteris admirãdus. Q oatenus. quamdiu: nam quatenus aduerbium eſt interdum temporis interdum loci: quatinus uero coniunctio eſt tantum. ¶ Incolumen. incorruptam ſine corrigentis diſtrictione ſeruatam.

¶ POR. Intactis opulẽtior theſauris. hac ode generaliter inuehiẽ ĩ luxuriã oẽm oĩa p̄phanãtẽ & ædificiis nouis non terram tm̃: uerũ ẽt maria occupãtẽ. ¶ Si figit adamãtinos ſũmis. u d. n. neceſſitatem hic pro morte poſuit. Senſus aũt quãuis multa ãpla poſſideas: nõ iamen ſincera: uoloptate his frui potes: q̄ppe cum neceſſitati mortis te obſtrictũ eſſe ſcias: nec poſſis inde te ullo remedio: aut præmio redimere. Adamãtinos aotem claoos p̃ neceſſitate mortis quæ dura ẽ & ĩmutabilis mala cõceptiõe dictũ eſt. ¶ Cãpeſtres. m. ſ. qđ in cãpis ſine tectis uiuant dicti ſunt: de q̄bus & Saluſt. ſic ait ſcyte nomades tenẽt: q̄bus plauſtra ſedes ſunt. ¶ Et rigidi getæ: thraces ſũt: quos rigidos dixit pp frigora regionũ earũ. ¶ Immetata q̄bus iugera liberas fruges & cererem ferũt. ¶ Immetata. i. iterminata. cõe aũt ĩter ſe barbaris ſolũ eorũ eẽ olbus notũ ẽ. Nec cultura placet longior ãnua. Hoc eſt: nec plus colunt q̃ onde unius ãni fructũ p̄cipiãt. ¶ Defunctũq. l. æ. r. ſ. u. uicẽ laborãdi inter ſe p̄ſtare barbaros oñdit. ¶ Et. m. a. u. ſobaudiẽdũ extrinſecus cõcubitum. ¶ Et. p. n. aut. p. m. hoc ẽ peccare nefas uidetur. Aut qui peccauerit morte pœnas luit. ¶ O quiſquis. u. i. nõ recte a ſoperiore ode hæc ſepata ſũt: cum inde pendeant & illis annexa ſint. ¶ Si q̄ret. p. u. ſ. ſtatuis. i. ſi uult gratiam apud ciues ſuos collocare: per quã mereatur: ut publicæ ſtatuæ ponantur & in titulu earum pater urbium aſcribatur.

¶ CHRI. Intactis opulẽtior. Animaduerterat poeta nullã p̄nitiẽ hoibus capitaliorẽ eẽ q̃ auaritiã. Q uapp uariis rõnibus hactenus illã e mẽtibus hũanis euellere tẽtaoit. Nũc aũt maxie ex eoa uita amouẽdã eſſe probat q̄a neq; facta neq; mortẽ fugant dioitiæ. Cenſet igitur abigendam omnem cupiditatem: ne oitiis: quæ ab illa ſont: cuinqoinemor. cum illi qui cum uirtute degunt: & in uita magno in honore habeantur. & poſt mortem celebre & immortale de ſe nomen relinqoant. ¶ Intactis. integris: & eſt ordo. Licet tu opulentior theſauris intactis arabum: aut indiæ occupes mare tyrrhenũ & punicũ tuis cementis. i. tuis ædificiis: tamen tu non expedies animum tuum metu mortis: neq; expedies caput a laqueis. i. neq; fugies metum mortis: neq; ipſam mortem: ſi dira neceſſitas. i. mors quæ dira in omnes eſt: & ineuitabilis eſt figit clauos adamantinos ſummis uerticibus. ¶ Arabum. qoi pp copiam aromatum q̃ in omnes orbis partes inde exportanẽ: undiq; ingentes pecunias coaceruant. Indiæ hæc fertilitate agroꝝ: p̄terea auro argẽtoq; uniõibus: qui ex mari ſũt: & multis præcioſiſſimiſq; lapillis reliquas regiones ſupat. ¶ Tyrrhenũ. m. p hypbolem exprimit inſanas ſtructiões illius ſæculi: & moles in mari iactas. Nam. L. Loculli moltas ægregiaſq; uirtutes pauci imitati ſũt. Profuſas ãt ædificationes multi: de quibus paulo ſupra dictum eſt. ¶ Punicum: quod continuatur cum tyrrheno. ¶ Caput laqueis. Nam mors omnes illaquear: nec poteſt quiſq̃ ab illius laqoeis caput diſſoluere. ¶ Figit clauos adamãtinos. i. infrangibiles: ut eſt adamas. ¶ Sũmis uerticibus. i. ſũmis & ĩ excelſo gradu cõſtitutis uiris: ſit igitur. q̧ neq; diuitiæ neq; opes p̄ñt a nobis arcere mortẽ. ¶ Scythæ: nã in ſcythia populi ſunt quos ſcythas nomadas. i. paſtores appellant. Q ui armẽta ſequẽtes familiã omnẽ & ſuppelectilia plauſtris imponũt: & ſine certis ſedibus ſemper uagi: noua paſcua ſequunẽ. ¶ Iugera immetata. q̄a cũ oĩa habeãt cõia non ſunt terminis neq; limitibus diſtinctæ terræ. Ergo ferunt liberas: fruges quia nullius propriæ ſunt. ¶ Annua. nam tm̃ ferunt quantum ad annum ſufficiat. ¶ Defunctum: ſentẽtia eſt. Cum alius hoc anno terram coloerit: ut tibi & ſibi alimenta eſſent: tu uiciſſim ſoccedis: & terram colis daturus: & ſibi quod ſat eſt. ¶ Defunctum laboribus: q labores finiuit: & non ſit plus laborandũ. Nam uicarius eſt qui alteri ſuas uices geſturus ſoccedit. ¶ Aequali ſorte. q̄a & ipſa annum laborem explet. ¶ Illis ma. c. pri. Nouerca. n. non ſæuit in priuignos. Q uod contra ſuis tempo-

ribus uituperat Maro. Hyppomanes qđ ſæpe male legere nouercæ. Miſcueruntq; herbas & non innoxia uerba: & Iuue. Hyppomanes carmẽq; loquar coctũq; uenenum priuignoq; datũ. Priuignũ ãt dixerunt: quia prius q̃ ſecundæ nuptiæ ueniãt: genitus ſit. Pri. n. antiqui: ut pompeius affirmat: pro pre dixerũt. ¶ Temperat. abſtinet ab iniuria: ſignificat ẽt gubernare: ſed tũc accuſatiuo iũgiſ. ¶ Nec do. nõ ſunt ibi mulieres cum magnis dotibus q̃bus fretæ maritis impent. Plautus. Dotẽ accepi: libertatem uẽdidi. Regit uiꝝ qa non uiuit uir uxoris nutu. ¶ Nec nitido. f. a. Oſtẽdit audaciã eaꝝ mulieꝝ: quæ fretæ adultero nihil reuerenſ. ¶ Nitido. ſplẽdido. ¶ Certo fœdere. nam fœdus eſt in cõiugio: ut alter alteri fidem ſeruet. ¶ Preciũ. & pro pœna capiſ: ſic Teren. præciũ ob ſtultitiã fero. ¶ O quiſquis. Alloquitur pricipes ciuitatis & admonet poſſe tolli omne uitiũ ſi coerceaſ licentia. ¶ Pater urbiũ. Nã qui bene de repub. meriti ſunt: illis ſtatuæ decernunſ cum titulis: in q̃bus ipſi patres patriæ appellenſ: ut Camillo contingit & Ciceroni. Nã ii nõ pp adulationẽ ut Iperatores: ſed pp eoꝝ merita nõ a populo in ſeruitutẽ redacto: ſed ab eo populo quẽ ipſi a ſeruitute tutũ reddiderant patres patriæ ſũt appellati: uñ Iuue. Roma patrẽ patriæ ciceronẽ libera dixit. ¶ Sub ſcribi: q̃ſi hypogrãma ponere. ¶ Clarus. i. fama & gloria nois. ¶ Poſt genitis. poſteris. ¶ Quatenus. uitiũ eſt oium ſæculoꝝ ut uiuẽtiũ uirtuti iuideamus: poſt mortẽ ãt in honorẽ habeamus. ¶ Ergo q̃tẽus. i. quouſq; odimus nos uirtutẽ icolumẽ. i. uirtutẽ uiuẽtiũ hoium. q. d. ſp odimus. ¶ Heu nefas: p interpoſitionẽ dictũ ẽ: ut exprimaſ dolor. Odimus ergo uirtutẽ in uiuentibus. deĩde cũ ẽ ſublata ex oculis. i. cũ defũctus ẽ hõ i quo uirtus erat tũc illã q̃rimus. i. deſideramus. Poſuit. n. ſubſequens pro antecedẽti: nam deſiderium inquiſitionem antecedit.

¶ ANT. Quid triſtes q̃rimõiæ: ſenſus ẽ qđ ꝓdeſt cõqueri de uitiis ſi culpa nõ pũitur ſupplicio. ¶ Quid leges. ſenſus eſt. q d ꝓſunt leges ſine obſeruatione & uſu. ¶ Pars incluſa caloribus: intelligit zonã illã temperatãq; torrida zona a nobis ſeparatur. ¶ Nec boreæ. ordo eſt. nec latus. ſ. mundi boreæ finitimum ubi aſſiduæ niues uti ſuperius de hyperboreis: & ripheo iugo oſtẽdimus. ¶ Magnũ pauperies. ſenſus eſt, quod paupertas quæ iam in opprobrium & dedecus habetur iubet omnia pati: & ſubire ſpreta uirtutis uia: ut enim ditentur fas & nefas una confundunt. ¶ Vel nos in capitolium: hoc in loco poeta ipſe Horatius conſulit uel i capitolium gemmas & aurum: uel in mare mittẽda ut eis malorum cauſæ fugientur. ¶ Clamor. illuc enim cum ſpectantium clamore & plauſu triũphantes accedebant. ¶ Scelerum ſi bene pœnitet: ideſt ſi bene piget ſcelerum & malorũ tollãſ elementa auaritiæ. ¶ Elemẽta. pricipia & cauſæ. ¶ Teneræ mẽtes. pueroꝝ intelligit: uel ẽt laſciuientiũ: dicit aũt militiæ exercitia celebrãda eẽ: ut uitiorũ cauſæ tollantur. ¶ Ingenuus. liber & generoſus. Græco trocho ab græcis inuẽto. uñ & nomẽ hẽt græcũ nã τροχάζω curro ſignificat τροχιὰ orbita curſus ueſtigiũ τροχος reuolutio rota curſus. ¶ Vetita legibus alea: de ludis lege prohibitis tute ipſe legũ titulos & tractatus cõſpicito: plurima enim uidebis euitãda. ¶ Cum periura patris. damnat parentum perfidiam in acq̃rẽdis rebus indigno & uitioſo hæreda. ¶ Cõſortem eiuſdem ſortis: eſt aũt ſors id quod uulgo capitale appellant. Hoc eſt ſumma illa pecuniæ quã quiſque in medium ponit ad emendas merces. ¶ Improbæ. iniquæ. iniuſtæ. ¶ Curtæ. rei. i. diuitiis q̃ certe uidentur auaris paruæ: ſemper aliquid deeſt quia habẽdi ſitis nunquã expletur.

¶ ACR. Sublatã. remotam. nam uirtus ſic quærenda ẽ ut ſemp præ oculis habeatur: ſed ſic uirtutem quærimus ut ſemp abſens ſit cauſa uidelicet noſtræ neq̃tiæ. ¶ Quid triſtes. q. Quid malis iuuat moribus conqueri ſi nõ culpa licentiæ compeſcitur. ¶ Quid le. ſine moribus. uanas dicit leges: niſi moribus & honeſtate ſeruentur: unum pendet ex altero: ideo autem uanæ: quia ſine moribus. ¶ Si neque. ſ. ſi nihil poteſt obſtare cupiditatibus: per quas nõ tantum leges irrumpuntur uerum etiam rerum natura expugnatur lucri cauſa dum etiam nec inhabitabiles orbis regiones poſſint prohibere commertia. ¶ Finitimum latus: nobis uicinum: nam ſeptentrionalis plaga nobis uicinior ẽ utpote in qua eſt Axis: ut & Virgilius. Hic uertex nobis ſẽper ſublimis. Et aut ſic eſt nobis intelligendum aut quod eſt melius. ¶ Nec latus finitimũ boreæ. ideſt gelido climati: ut ſit ſenſus: ſi nec plaga finitima gelu abigit mercatorem uult autẽ intelligi ſeptentrionẽ. Tanq̃ nec hæc q̃ ſter-

Sublatam ex oculis quærimus inuidi.
Quid triſtes querimoniæ:
Si non ſupplicio culpa reciditur?
Quid leges ſine moribus
Vanæ proficiunt? ſi neq; feruidis
Pars incluſa caloribus
Mundi: nec boreæ finitimum latus:
Durataeq; ſolo niues
Mercatorem abigunt. horrida callidi
Vincunt æquora nautę.
Magnum pauperies opprobriũ iubet
Quid uis & facere: & pati.
Virtutiſq; uiam deſerit arduæ.
Vel nos in capitolium:
Quo clamor uocat: & turba fauẽtiũ:
Vel nos in mare proximum
Gemmas: & lapides: aurum & inutile
Summi materiam mali
Mittamus. ſcelerum ſi bene pœnitet
Eradenda cupidinis
Praui ſunt elementa: & tenerę nimis
Mentes aſperioribus
Formandę ſtudiis. neſcit equo rudis
Hærere ingenuus puer:
Venariq; timet ludere doctior
Seu græco iubeas trocho:
Seu malis uetita legibus alea.
Cum periura patris fides
Conſortem ſocium fallit: & hoſpitem
Indignoq; pecuniam
Hæredi properet: ſcilicet improbe
Creſcunt diuitiæ: tamen
Curtę neſcio quid ſemper abeſt rei.

dicta ſũt natura abigit mercatorẽ. ¶ Durataq́. ſ.n. gelu nimietate frigoris ſolidatæ. ¶ Abigũt: cohibẽt repelluſt. ¶ Callidi: cupiditatũ & uitiorũ diſtinguit origines: primum.n. dicit quod negatũ mortalibus elemẽtum nauigiis temptatum eſt: ideſt ad maiora porrectum: unde & Virgilius. Pauca tamen ſuberũt priſcæ ueſtigia fraudis. Quæ tẽptare thetin ratibus quæ cingere muris Oppida: quæ iubeant telluri infindere ſulcos. ¶ Magnũ pauperies opprobrium: hoc eſt ex quo cœpit probro eſſe pauperies & crimini dari per omne neſas diuitiæ quæri cœperunt: ut & quem ſuaſiſſet egeſtas uile neſas uirtutis fortium factorum ſiue philoſophiæ, quibus erat amica & grata pauperies. ¶ Vel nos: ordo eſt. ſi bene pœnitet ſcelerum eradenda ſunt elemẽta praui cupidinis: ideſt cupiditatis: & nimis teneræ mentes aſperioribus ſtudiis: formandæ uel in capitolium quo uocat nos clamor & turba fauentium. Mittamus gemmas & lapides & inutile aurum: materiam ſummi mali. Vel nos: ſubauditur mittamus in proximum mare gemmas &c. ¶ Summi. m. ſummum malum auaritiã dixit ex qua uitia omnia procreantur. ¶ Et teneræ nimis: duplex intellectus eſt: utrum puerorum mentes teneras dicat eſſe formandas ad aſperiora ſtudia: hoc eſt fortiora: an certe luxurioſorũ mentes teneras appellat quas uult abiectis luxuriæ iſtrumentis auro & gemmis aſperioribus ſtudiis eſformari. ¶ Ingenuus puer: ingenuum ciuem romanum uoluit intelligi: ſiue nobilem: ut ingenui puer uultus ingenuique pudore. ¶ Ludere doctior: culpat romanos quos omiſſu exercitii ſtudio ad græcos ineptos luxurioſoſq́; ludus filios tranſtuliſſe commemorat. Seu malis legibus luſus aleæ puniuntur propter nuditatis inceſtum. Cum periura patris fides. Cum patris familiæ fides ad congregandam hæredi pecuniam periura hoſpites fallat & ſocios. ¶ Indignoq́; pecuniam: hæc inquit. quæ per ſcelus acquiritur congregantinihil proſunt dum relicta indignis heredibus per luxuriam conſumuntur: & male parta male dilabuntur. ¶ Curtæ neſcio. cupido ſemper adeſt: ſemper aliquid abeſt rei: nunquã tñ res creſcit: ut ſufficere uideatur cupiditati.

¶ POR. Quatenus heu. n. u. icolumẽ odimus. ¶ Sublatam ex. o. q. i. qui bonos uiros icolumes oderimus etiam mortuos oderimus. ipſe oſtendit inferendo iuidere. Vere enim per liuidentiam fit: ut boni uiri dum uiuant ocioſi ſint. ¶ Quid triſtes querimoniæ proficiũt. Senſus eſt autem. quid prodeſt nos de malis moribus conqueri. ¶ Si non. c. licentia pœna compeſcitur. ¶ Quid. l. ſenſus eſt: uanæ ſunt leges ſi non obſeruenſ a moribus. ¶ Si neq́. f. p. in. r. i. ſi nihil poteſt obſtare cupiditatibus per quas nõ tantũ leges rumpunſ. uerum etiam ipſa natura. expugnaſ lucri cã adeuntibus pene inhabitabiles urbis terræ regiones. Nec boreæ finitimum latus. quo finitimũ latus boreæ dicit auſtralinotato: cũ inter ſe hæc longinqua & toto orbe diuiſa ſint: nunqd & huic elocutioni ſubtiliorẽ intellectũ adhibemus: ut nec pricula bis accipiamus: ſemel ſic intelligẽtes: ſi nitimũ borreæ latus: iterũ ſimpliciter. Nec boreæ finitimũ lat9: durataq́; niues mercaturẽ abigũt. ¶ Horrida callidi uicẽt æquora nautæ. Magnũ paupies opprobriũ. iubet qd uis & faceſ & pati: ex quo cœpit iqt pauptas probroſa eſſe & oñtum uideri: p omne neſas diuitiæ quæri cœperunt. ¶ Opprobriũ. ſ. paupertatis uiã deſerit uirtutis. ¶ Scelerũ bñ pœnitet: bñ ꝓ ual depoſitũ: ut apud enniũ freqnter. Et teneræ nimis mẽtes: utrũ puerorũ mentes teneras nimis digitiſq́ formãdas ad aſperiura ſtudia. An uero luxurioſorum mẽtes teneras appellat: quas uult abiectis gẽmis & auro formari ad aſpiora ſtudia. ¶ Neſcit equo rudis hærere igenuus puer iraſciſ. romanos omiſſu militaris exercitii ſtudio ad græcos ineptos luxurioſoſq́ luſus trãſiſſe. Cum periura patris fides conſortẽ ſociũ fallat & hoſpites: nõ eſt inqt mirum augeri quotidie cenſum unicuiq́ priuatorũ. cũ oẽs ſcelere graſſenſ in hoſpitẽ in ſociũ: in cõſortẽ acquirẽdi ſtudio: & tñ nil tũ his ꝓdeſt: qa indigno hæc heredi relicturi ſunt qui corrupti luxuria ſeruare hæc. ſ. nõ poſſunt. ¶ Tñ curtæ neſcio qd ſemp abeſt rei. hoc ad ipſam auaritiæ naturam refertur: cui cum nihil deſit ſemper uidetur deeſſe.

¶ CHRI. Quid tri. q. Hæc. n. ẽ i ciuitatibus cõſuetudo: ut oẽs uitã turpẽ duleamus: pauci corrigere tẽtẽt: Ergo nihil ualent triſtes & ſeueræ querelæ: ſi culpa non puniſ. ¶ Quid le. nihil ualent leges. ¶ Sine mori. i. ſi non deducuntur in conſuetudinẽ. ¶ Vanæ. i. quanæ ſunt: ſi ſint ſine moribus. quid ergo proſũt leges niſi mercatorum auaritiam cohibeant: nihil profecto. Leges enim inuentæ ſunt ut aut recta iubeant: aut a prauis coerceant. ¶ Si neq́ fer. p. in. c. Si neq́ mũdi pars incluſa caloribus: ut ſũt loca torridæ zõæ ſubiecta. ¶ Nec latus finitimũ borreæ. i. plaga ſeptentrionalis. ¶ Niues duratæ. i. glaciæ aſtrictæ. ¶ Abigunt. Arcent quin illas adeat. Immo eſt tanta habendi cupiditas: ut ingenium acuant: & inueniant per calliditatem artem: qua nauigãdo tẽpeſtates ſuperent. Hoc aũt eſt: quia tale opprobriũ pauptatem putant. ut oĩa pati uelint mõ illam fugiãt. Eãdẽ ſniam alibi pronunciauit. ¶ Impiger extremos currit mercator ad indos per mare pauperiem fugiens per ſaxa p ignes. Ergo parati ſunt oĩa pati: ut paupertatem fugiant. Virtutis aũt uiam deſerunt. ¶ Arduæ. qa ſublimis eſt uirtus: uel arduæ difficilis. Nam aſpera primo & pene iuia & ſudoris continui & laboris plena eſt uia quæ ad uirtutẽ ducit. ¶ Vel nos: poſtq̃ moribus ipedimento ſũt diuitiæ: uel illas trãſſeramus ad capitolinũ iouis tẽplũ exornandũ. ¶ Quo: in qd capitoliũ. ¶ Vocat clamor. q. d. plauſus q exhibeſ triũphãtibus. ¶ Fauentiũ q̃ſi plaudentiũ. Ergo hũc potiſſimũ locũ nr̃is diuitiis ornemus: ad quẽ tãtus cõcurſus ẽ. q. d. ut ſi religiõis cã id nõ facimus faciamus cã gloriæ. ¶ Vel in mare. q. d. tantorũ malorũ cã ſũt diuitiæ: ut ẽt nõ ſit inutile eas abiicere. ¶ Vel. mittamus in mare ꝓximũ. ſ. tyrrhenũ. g. &. l, &. au. i. cum ſit materies tãti mali. ¶ Si bene pœ. i. ſi uera eſt noſtra pœnitẽtia. ¶ Eradenda: penitus euellenda. ¶ Elemẽta: principia ſ quacũq́ re elementa dicimus. ¶ Teneræ: molles & effœminatæ. Vel teneræ propter iuuentutem quo tempore recte informari poſſunt. ¶ Hærere: nã q hæret: etiam ſi excutiatur: non cadit. ¶ Rudis: qa ſe nõ exercuit. Dolet igitur ꝙ puerilis ætas. uel trocho ludo iutili ludat: uel ꝙ pnitioſius ẽ alea: q̃ legibus uetaſ. Ergo qa non cohibeſ licẽtia aut uanitati ſtudet: aut rebus pernitioſis. Equitare ãt aut uenari: quæ ſtudia & animi: & corporis uires augent: non uolunt. ¶ Trocho: inſtrumentum eſt orbiculatum in acutũ deſinẽs: quod habenis uerberatũ aſſiduo uoluitur eſtq́ uerbũ græcum. τροχὸς: & rotam ſignificat & reuolutionem. hunc latini turbinem appellant. Virgilius Ceu quondam torto uolitans ſub uerbere turbo. Quem pueri magno in gyro uacua atria circum intenti lu-

do exercent ille actus habena curuatis fertur ſpaciis ſtupet inſcia turba. Impubeſq; manus mirata uolubile buxum. ¶ Dant animos plagæ. ¶ Cum periura fides. ſententia eſt. pater per ſummã perfidiam pecuniã quæ rit: quam filius ludendo perdat. ¶ Periura fides. i. pfidia q̃ eſt quando fides periurio fallit. ¶ Conſortẽ ſociũ. Et ſocium & ſocietates in mercatura dicimus: ut in multis locis apparet apud Cice. & præſertim in oratiõe pro. P. Quintio. ¶ Conſortem. ſortẽ & caput dicitur prima pecunia: quæ confertur in ſocietatem: ut inde lu-crum fiat: quod noſtri ſocietatis corpus appellant. Ergo conſortem. ideſt qui tãtundem ſortis attulerat ad ſocietatem: quantum ipſe: & tamen non tantum lucri ſocio aſcribit quantum ſibi. Sic ergo puto intelligi conſortem. Sed dicimus etiam conſortem qui eiuſdem ſit ſortis: & conditionis & fortunæ. Virgilius. Et me conſor-tem nati concede ſepulchro. Fallit igitur ſocium: quod ſceleſtiſſimum putatur. Cicero pro Sex. Roſcio Recte igitur maiores noſtri eum qui ſocium feſelliſſet in bonorum uirorum numero habendum nullo modo putauerunt. Videtur autem ſentire poeta q; parentum ſcelera cauſa ſunt ut malo exemplo filii peccent Iuuena. Sic natura iubet uelocius & citius nos corrumpunt uitiorum exempla domeſtica magnis cum ſubeũt animos auctoribus Hoſpitem: de quo alio loco dictum eſt. ¶ Indigno heredi. Filio qui propter ſcelera indignus eſt illa pecunia. Vituperat ergo auarum primũ q; quæſtus gratia tolleret omnes labores atq; pericula. Deinde per ſtultitiam putet ſummum malũ eſſe paupertatem. Tertio in loco q; quærat per omne nefas & ſcelus. Additur quarto q; ſit malo exemplo teneræ ætati filiorum. Additur & quinto q; diuitias pariat hæredi indigno: poſtremo q; etiam poſt multas opes partas adhuc cupiditates ſuas non expleuerit.

Argumentum. ODES. XXV.

¶ Ode. xxv. dicolos diſtrophos ad bacchũ.

Quo me bacche rapis tui
Plenum. quæ nemora: aut quos
agor in ſpecus
Velox mente noua: quibus
Antris egregii cæſaris audiar
Aeternum meditans decus
Stellis inſerere: & conſilio iouis
Dicam inſigne recens adhuc
Indictum ore alio non ſecus in iugis
E ſomnis ſtupet euhyas
Hebrum proſpiciens. & niue candidam
Tracen. ac pede barbaro
Luſtratam rhodopen. ut mihi deuio

¶ ANT. Oſtẽdit Hora. ſe bacchi numĩe plenũ ab illo in nemora & ſpecus rapi: ibiq; Augu. cæſaris numen. & laudes ſtellis iſerer̃ uelle & iouis cõcilio ſcribit. ¶ Quo me bacche rapis: ode eſt ſimilis ſupiori. ¶ Noua mente. nouo ſpũ: bacchico. ſ. Quibus antris: ordo ẽ. Quibus in antris meditãs audiar inſerere ſtellis & iouis conſilio æternũ decus egregii cæſaris. ¶ Aeternũ decus: auguſtũ īter deos relatũ iri uidit. ¶ Cõſilio iouis: ut interſit ibi cũ aliis diis. ¶ Inſigne. i. ornamentũ: retulit. n. ad illud: æternũ decus ſtellis iſerere i dictũ ore alio: hoc ideo qa recẽs erat iſigne illud. ¶ E ſõnis. uigilãs. ¶ Euhyas. i. baccha ẽ. n. patronimicũ fœmininũ nã Euhyus bacchus ẽ ab uoce bacchantiũ. ¶ Hebrũ. fluuius ẽ hebrus ſub rhodope thraciæ mõte niuoſo: ut ſcr. Pli. li. iiii. ibi ãt orpheus ſõa r̃ cãtareq; ſolitꝰ erat & ibi ſacra liberi pr̃is orpheo primũ initiãte celebrabant: ut ſcri. Mela: eſt ãt mõs ſublimis poſt hæmũ: ut Strab. ait li. vii. Ptoleme. lib. iiii. ait Rhodopẽ montẽ eſſe ſupra neſtum fluuiũ atq; hebrum.

Euhias
hebrus
rodope

¶ ACR. Quo me bacche ra. Hæc ode liberũ patrẽ inuocat eo q; ipſe muſicus deꝰ ſit petẽs ab eo: ut ſe i ſecreta nemoꝝ ſuoꝝ ducat ubi numine eius repletus Cæſaris Auguſti laudes canat: allegoricos ſignificãs nõ ſufficere ſpũm ſuũ laudibus augu. niſi numĩs eius iſtinctu iuuet. Aut quos agor i ſpecus. Hic maſculio genere ſpecus poſuit: dicit & hoc ſpecus. ¶ Quibus: grauiter: pronũciandum. ¶ Decus: ideſt conſecrationem dicit. ¶ Mente noua: quæ nouam faciat præſentiam numinis: hoc eſt homini inconſuetam. ¶ Quibus antris: ordo eſt. Quibus antris meditans audiar ſerere ſtellis: & concilio iouis æternum decus egregii Cæſaris. ¶ Indi. o. a. ab alio. Adhuc non dictum. E ſomnis uigilãs per furorem. ¶ Euhyas: baccha. i. nõ aliter baccha proſpiciens hebrũ fluuium thraciæ: uel rhodopen montem regionis eiuſdem delectatur: q̃ ego uidens. nemora ſcripturus cæleſtis conſecrationem in antris muſicis. Vt quemadmodum. Deuio uaticinanti. ¶ Repleti. enim numinis per deuia agi. & remota conſueuerant: deuium dictum a uia remotum.

¶ POR. Quo me. Hæc inuocat liberum patrem petens ab eo ut ſe in ſecreta aliqua nemorum ſuorum ducat ubi numine eius mentem inſtinctus Cæſaris auguſti laudes canat. Per quæ uidet allegoricos ſignificare non ſufficere ſpiritum ſuum laudibus auguſti ſine liberi numine: nam & ipſe muſicus deus eſt. ¶ Quibus antris egregii cæſaris: &c. Quibus: graui ſono pronunciandum: eſt enim ſubiunctiua particula quæ præpoſuit quos agor in ſpecus. ſubiunxit. Quibus antris egregii cæſaris: audiar: in quo & ſynonymia figura denotanda. qa pdictum ſpecus antra ſunt. ¶ Aeternum meditans: conſecratione dicit. ¶ Dicam in. r. indictũ ore aliu. Per hæc primum ſe lyrica tangere ſignat. ¶ Hebrum proſpiciens: hebrus eſt thraciæ fluuiꝰ. Rhodopẽ: mons thraciæ. ¶ Vt mihi deuio. Deuium eſt a uia remotum: ac per hoc in ſiluis ac ſolitudinibus agentem.

¶ CHRI. Quo me bacche rapis quia deſperat hũana mẽte poſſe laudes Cæſaris dicere: cupit furore dei rapi: & cum uehementer cupiat: iam ſe rapi putat. Admirabũdus ergo dicit. Quo me bacche rapis: & triplici ur alio loco demõſtratũ ẽ colore uehæmẽtiam exprimit repetitiõe: diſſoluto: & interrogatiõe. Plenum tui participem tuo furore: quo poetæ altius inſurgere poſſunt: & grandiora efferre. Nam q; uatibus præſit Lucanus demonſtrat. Nec ſi te pectore uates Accipiam cyream uelim ſecreta mouentem Sollicitare deum bacchumq; auertere nyſa. ¶ Specus: hoc nomẽ & neutrum inuenitur: hoc ſpecus. Vir. Hic ſpecus horrendum & ſæui ſpiracula ditis. Ennius autem in fœminino poſuit. Ait Priſcianus. Dicitur etiam ſpelũca & ſpeleũ. Vir. Ipſe inter ſiluas iter ſpelea ferarum: Dixit autem in quos ſpecus: cum ſe furore plenũ ſentiret: quia ex antris

ꝓuenire ſolebãt ab aliquo deo ĩmiſſi furores:ut uidemus ĩ ſybilla:& ĩ pythia apollinis ſacerdote.¶ Nemora q̃ & bacchi ſacris & poetis apta ſũt.¶ Velox.ad ingenium allegoria ẽ.¶ Noua mente.i.inſolita:ergo pluſq̃ humana.¶ In q̃bus antris audiar.ut ĩ illis diuinũ me numen afflet:quo poſſim inſerere ſtellis.i.cõſecrare cælo.¶ Decus Cæſaris.i.ipſum cæſarẽ cui erit ſummũ decus:quaſi annuat:illũ inſignũ aliquod cæleſte cõuerſum iri.Sic.n.& Vir.ſpaciũ libræ occupaturũ eũ ſcribit:ut ſit inter ſcorpiũ & uirginẽ:ut a ſcorpio matris domicilio diſciplina rei militaris:a uirgine q̃ mercurii ẽ ſcia atq; eloquẽtia ꝓuẽtura ſit.ait.n.anne nouũ tardis ſydus te menſibus addas:Qua locus erygonẽ iter chelaſq; ſequẽtes.Pandiẽ ipſe tibi iã brachia cõtrahit ardens. Scorpius:& cæli iuſta plus pte reliq̃t.¶ Egregii.q̃ſi q unicus iter mortales ſit.¶ Cõſilio io.Hoc ãt cõſiliũ.i.cõciliũ deoꝝ cœtũ itelligit.nã oẽs ioui aſſiſtũt.Vir.Pãdiẽ iterea domus oĩpotẽtis olĩpi.Cõciliũq; uocat diuũ pr̃ atq; hoĩum rex.Fingũt.n.poetæ iouis regiã ĩ medio cælo eẽ:& maiores deos ꝓpinq̃s illi ſedes hr̃e minores lõgius abeſſe.Oui.Hac iter eſt ſupis ad magni tecta tonantis.Regaleq; domũ dextra leuaq; deorũ atria nobilium ualuis celebrãẽ aptis.Plebs hitat diuerſa locis.¶ Dicã.cãnã.ut poeta Vir.Dicite q̃ñ q̃dẽ molli cõſedimus herba.¶ Inſigne recẽs q̃ſi inſolitũ:q̃d declarat addẽs adhuc idictũ.Ore alio:pollicẽ ſe carmẽ ĩ honorẽ Auguſti formaturũ:q̃d hactenus dictũ nõ ſit:q̃a carmẽ lyricũ nemo e latinis adhuc tẽtarat ipſe in epiſtolis.Hũc ego nõ alio dictũ prius ore latinis.Vulgaui fidicẽ:neq; arrogãter hæc ſcri.nam iam demonſtrauit nõ ſuis uiribus hoc euẽturũ:ſed afflatu numinis.uel oſtẽdit id Cæſar feciſſe:q̃d nõdũ quiſq̃ feciſſet:ꝓptereaq; a nemine dictum.¶ Nõ ſecus.non magis delectaẽ.¶ Euchyas.i.bacchi ſacerdos ab ipo Euchyo.i.baccho denominata proſpicere hebrum & rhodopen:q̃ ego uidere ripas & nemora.¶ E ſomnis.uigilãs.nocturno.n.tpe celebrabant hæc ſacra.¶ Hebrũ.hic in thracia fluuius eſt:cuius in hoſtio Polydori tumulus:& nõ ꝓcul inde apollinis tẽplũ eſt.¶ Candidã niue.nam regio ſeptẽtrionalis eſt & frigida.¶ Pede barbaro.nam ipſi thraces barbari ſũt:q Orpheo canẽte orgya baccho celebrabant.¶ Luſtratã.Circũdatã a bacchantibus:uel purgatã ſacris bacchi.

Ripas & uacuum nemus
Mirari liber.o naiadum potens
Baccharumq; ualentium
Proceras manibus uertere fraxinos.
Nil paruum aut humili modo
Nil mortale loquor.dulce piculũ eſt
O lenee ſequi deum
Cingẽtem uiridi tempora pampino.

¶ ANT. Ripas fluminũ.ſ.ad uoluptatẽ.¶ Vacuũ nemus Auguſti decus ab aliis idictũ itelligit.¶ Naiadũ.i.muſaꝝ q̃ & nymphæ dicũẽ.Vir.i.b.nymphæ noſter amor libetrides quo aũt bacchus muſis oblectareẽ ſupra iã patuit.¶ Valẽtiũ uertere:tuo uidelicet numine agente.¶ Proceras.fraxinos lõgas arbores:bacchũ.n.in bella mulieres ſequebanẽ:a q̃bus bacchãtibus ipſe bacchꝰ dictus ẽ.Auctor diodo.li.iiii.¶ Nil.mortale:dixerat.n.ſe dictuꝝ æternũ decꝰ cæſaris.humili mõ.i.lyricis uerſibus:q hũiles ſũt diuina quoq; loq̃r.¶ Dulce piculũ.dulcis labor.¶ Lenea:a torculari quo uinũ exprimiẽ bacchum dici uolunt:ut ait Diodorus lib.iiii.

¶ ACR. O naiadum potens.Diony.habens poteſtatẽ in nymphis uel in bacchis ẽ.¶ Vertere fraxinos.Tãtũ uiriũ liberi ſignificat eſſe cultricibus:ut arbores radicitus:poſſint uertere numinis inſtinctu.¶ Nil mortale lo.nihil ꝙ mortali cõueniat ſi me in tuos ſpecus ac ſecreta nemorum duxeris.¶ Cingẽtem.amphibolice dictũ:utrum ſibi tantum cingentem:an quoſcunq; ſuo numine replere conſueuit.

¶ POR. Diximus aũt hæc allegoricos dici q̃ñ p ea itelligi uult ſe inſitatũ romãis carmẽ tractare.¶ O naiadũ baccharũq; ualẽtiũ potẽs mãibus uerteẽ fraxĩos.Vult ĩtelligi tãtas uires cultricibus liberi pr̃is iſtĩctu numis eius eẽ:ut ẽt ꝓceras arbores radicitus poſſint uertere.¶ Nil mortale loquar.Subaudiẽdũ ſi me ĩ tuũ ſpecus ac ſecreta nemoꝝ duxeris.¶ Cingentẽ.u.t.p.utrũ ſibi tm̃ ea cĩgẽtẽ an quoſcũq; numĩe ſuo cõplere dignaẽ.

¶ CHRI. Vacuũ.deſertũ ergo poetis aptũ.Rhodopẽ.Mõs ẽ thraciæ ſic a puella pulcherrĩa denominatus.¶ O na.po.Nã baccho & muſæ & nymphe danẽ.Valẽtiũ euer.p.fra.Nam parcitæ numine bacchi ſupra humanas uires poſſunt.Taciteq; etiã ex phyſica ratione oſtendit uino uires augeri.¶ Fraxinus autem arbor:eſt q̃ montibus gaudet.Vir.Fraxinus in ſiluis pulcherrima pinus in hortis Arbor celebratiſſima eſt ab Home.ĩ haſta achillis.Huius ſuccus ad potum expreſſus contra ſerpentes ualet arborem ipſam ita refugiunt:ut ne umbram quidem attingant.Expertum ſe Phi.affirmat ſi neceſſitas ſit:ſerpentẽ in ignem potius q̃ in fraxinum effugere.¶ Dul.pe.periculũ quidẽ eſt in res tam magnas ſequi te.Sed tñ non eſt ſine uoluptate tale piculum.¶ Cingentem. Vel bacchum ipſum cingentem.Vel eſt periculum hominem cingentem ſequi te.

Argumentum. ODES. XXVI.

¶ Ode.xxvi.tricolos tetraſtrophos ad uenerem.

VIxi puellis nuper idoneus
Et militaui non ſine gloria.
Nunc arma defunctũq; bello
Barbiton hic paries habebit:
Leuum marinæ qui ueneris latus
Cuſtodit.hic hic ponite lucida
Funalia & uectes & arcus
Oppoſitis foribus minaces.

¶ ANT. Amori finẽ imponere deſtinat:& ĩ ueneris tẽplo barbitõ affigere tãq̃ emeritus:orat poſtea uenere:ut chloẽ aſperã ſemel flagello tãgat.¶ Vixi puellis.ode ẽ ſimilis nonæ Militaui:militiæ ſpẽs amor ẽ:iq̃t Oui.¶ Nõ ſine gloria:ẽ.n.potitꝰ re cupita.¶ Arma iſtra ipa amatoria.Defũctũ bello.q finiuit amatoriæ militiæ ludũ. Mariæ ueneris ex ſpũa .n.nata ẽ ĩ mari:inde dr̃ aphrodite.¶ Leuũ latꝰ:ĩ ſiniſtro tẽpli latere intelligit.¶ Funalia.faces intelligit.q̃bus amicarũ ianuæ urebanẽ aliq̃ñ.Vectes dicti ſunt uectes:palli ferrei:ꝙ manibus uectenẽ.Cæſar li.ii.de bel.ciui. Oppidãi ſaxa q̃ maxia poſſũt uectibꝰ ꝓmouẽt.¶ Mẽphim.erat mẽphis ægiptioꝝ regia:urbs magna & populoſa:& ſecũda poſt Alexandriã.Mẽphi erat ueneris phanũ quæ græca dea cenſebatur. Quidam lunæ id dicunt auctore Strabo.li.xvii. uectes mẽphis

O quæ beatam diua tenes cyprum: &
Memphim carentem ſythōia niue
Regina ſublimi flagello
Tange cloem ſemel arrogantem

¶ACR. Vixi puellis nup idoneus. Hac ode uideri uult iā renūciare carmibus: & lyrā cōſecrare: & amare deſineꝛ. ¶ Ido neq. uoluptati ſufficiēs. ¶ Et: militaui allegoricos militiā nūc amorē uocat. ¶ Nō ſine gloria. nō ſine opinione bōi amatoris. ¶ Arma. lyrā dixit. ¶ Marinæ. mari orte. ut fas oē eſt cytherea meis te fidere regnis: unī gēus ducis atq; iō aphrodite ē dicta a potu aphru. i. a ſpuma: & ē ordo q paries marinæ ueneris leuū latus cuſtodit: ac per hoc in ſiniſtra parte tēpli pendebit. ¶ Funalia. ſ. quibus luminaria ſuſpendi cōuenerant. ¶ Et uectes: hæc inſtrumēta amoris uult intelligi. qbus faſtus etiā per uim cōtēnētium ſuperanꝛ. ¶ O quæ beatū. d. t. c. in cypro. n. iſula uenus ſpecialiter colitur: ſimiliter & apud mēphin. i. ægyptū: quā ideo carere niue dixit quia calida regio eſt. ¶ Sithonia niue. a prouincia nomen niuibus dedit: ut Scytoniaſq; niues hyemis ſubeamus aquoſæ. ¶ Sublimi flagello. in altum ſublato ictu quod fit: dum quis uæhementius uult ferire. & ideo chloen: quia arrogans eſt. & ſuperba amantibus percuti uulnere graui dicit debere amoris plaga ueneri.

¶POR. Vixi puellis: Hac ode uidetur iam renūciare carminibus & lirā conſecrare & amare deſinere. ¶ Et miliaui allegoricos milicā nunc amorem uocat. ¶ Defunctūq;. perſeuerat in allegoria. Defunctū bello barbiton: quando ſignans amores ſuos ſe barbito ceciniſſe: quod eſt organi genus. ¶ Leuum: marinæ conſecratū ueneri barbiton ſuſpēdere in temploeius dicit in parte ſiniſtra. ¶ Hic ponite. hæc inſtrumēta amoris intelligi uult. ¶ Memphim. memphis in ægypto ciuitas eſt quam merito carere niue dicit quia in ægypto nunquā eſt nix ideo calidior ē: ſithonii autem thraces ſunt ubi multa nix: unde [illegible]. ¶ Sithoniam. niuem dixit. ¶ Sublimi. ideſt in alto ſubleuato. Hoc enim fit cum quis uæhementius uelit percutere: uult autē cloen q͂ ſit arrogans & ſuperba amantibus uel una amoris plaga a uenere percuti.

¶CHRI. Vixi puellis nu. id. Longe diuerſum a ſupiori argumentū eſt: nam ad infima ex ſūmis plapſus dicit ſe uelle relinq̄re q̄ ad uenerē ptinent: cum iam hmōi militia functus ſit. Rogat m̄ ut cloe arrogāti mulieri uices ſuæ crudelitatis redat. ¶ Nup. q. d. uſq; in hāc ætatē. ¶ Militaui. nam ſpecies q̄dam militiæ eſſe uideꝛ amare. Hinc Ouid. Militat omnis amans & habet ſua caſtra cupido. ¶ Non ſine gloria. quia ſtrenue me geſſi neq; laboribus piculiſq; peperci: & quia re amata potitus ſum. Vt i militari diſciplina laus ſūma ē & labores perferre & uictoria potiri: nunc q̄m per ætatem amplius illā militiā exercere nō licet. ¶ Arma. cuiuſlibet artis inſtrumenta arma diconꝛ. Erat aūt priſca conſuetudo: ut q alicui arti renūciaret deo illi qui arti p̄eſſet inſtſa eius artis ſuſpēderet. Quapp ipſe i epiſtolis. Veiāius armis Herculis ad poſtes fixis latet abditꝰ agro. Et Vir. Hic cæſtus uictor artēq; repono. ¶ Hic paries. paries huius tēpli. ¶ Leuū latus ueneris. i. ſtatuæ ueneris. ¶ Marinæ: quæ ut iā diximus i mari orta ē ppea q; in littore ſibi templa ut plurimū fiebāt. Iuue. Añ domū ueneris quā dorica ſuſtinet anchō. ¶ Defūctū bello: nō diſceſſit a trāſlatiōe. Nā ſi amare militia ē q amare deſinit: bello defūctus ē pōit āt arma huius militiæ barbitō. i. lyrā funalia q̄ amātibus noctu luceāt: & uectes & arcus q̄bus amicaꝝ domus expugnēt. ¶ Minaces. ſ. o. mināꝛ. n. ſi fores ſe oppōant & nō pateāt. ¶ Vectes. iſtra ſꝛ ad aliqd ſubuertēdū euertēdūq;. Quapp & traſo traidis domū expugnaturus iqt: pcede hūc cū uectī dora. Cyp. ut ſupra ſpne dilectā cyprō. ¶ Mēphin: urbs i ægypto a Mēphite rege cōdita. Alii dicūt ab Epapho: Volūtq; ulū carthæ prio l ea ſuētū. Stra. uult nō apđ mēphin ubi apis alitur: ſed apđ momēphin: ubi alitur uacca Venerē coli Herodo. ſcrib. Seſoſtri regi ægypti ſucceſſiſſe Mēphitē atq; illi i urbe mēphi lucū ſacrū fuiſſe: & in lucotēplū ueneris hoſpitæ; qđ idē Herodotus helenæ fuiſſe credit Mēphitē āt regē eū eē uult quē græci ꝓtheū appellāt. Diodo. uero ſiculus mēphin cōditā refert ab Vchoreo rege in eo loco in quo nilus ſe i plura diuidēs delta facit illāq; & pulcherrimā & mūitiſſimā. Atq; in ea regiā poſuiſſe: q̄ hactēus thebis fuerat pp quā rē ſp deiceps dimiutæ ſūt thebæ: ſpq; aucta mēphis uſq; ad cōditā ab Alexādro alexādriā. Volūt āt mēphin dictā de noie ſuæ filiæ; q̄ dñt anilo adamatā & ſub forma tauri cōpſſā ægyptū pepiſſe: a quo regio ipſa nomē accepit. carētē. ſ. n. q a i regiōe calida ē. Sithōia: tracēſi a mōte traciæ Vir. ſithōiaſq; niues hyemis ſubeāus aquoſæ. ſed poſuit ſpēm ꝓ gñe. ¶ Sublimi fla. ſnīa eſt. Tu me uenus aſſiduis uulneribus amoris confodiſti. Fac ergo ut illā nō dico uulneres: ſed tāgas & tāgas nō pluries ſed ſemel: & nō ferro ſed flagello: nec cū toto flagello ſed cū extrēa pte flagelli Locus ē ꝓfecto artificioſiſſimus: ſed quē nō minori artificio imitatus ſit lyricus noſter florētini carmis poeta frāciſcus Petrarcha. & certo al mio parer nō gli ſu honore. Ferirme di ſaetta in q̄llo ſtato. Allei armata non moſtrar pur larco.

¶Ode. xxvii. dicolos tetraſtrophos ad Galateam.

IMpios parræ recinētis omen
Ducat & p̄gnans canis aut ab agro
Raua decurrens lupa laniuino
Fœtaq; uulpes.
Rumpat & ſerpens iter inſtitutum
Si per obliquum ſimilis ſagittæ
Terruit manos: ego quid timebo
Prouidus auſpex.
Ante q̄ ſtantes repetat paludes
Imbrium diuina auis imminentum

Argumentum. ODES XXVII.

¶ANT. Galatea poetæ amica migrare uolēte optat Horati. Vt ipſi malo omine pgant ipſa uero fœlici auſpicio. Et q a illius digreſſus eū pigebat tēpeſtatē imminere indicat quā hoſtibus iprecaꝛ. Exemplo deinde europes eā a migrandi ſnia reuocare nitiꝛ. illa. n. fidēs mitiſſimo tauro e phenicia i cretā uſq; p æquor ab illo uecta eſt. inſcio patre agēore: ubi maxime q̄ſtā uenus ſolata ē. ipios parrhe: parrha auiculæ genus ē: in latio nūc uulgo parruza dꝛ. Pli. aūt. li. xviii. c. xlii. ſeri. parrā oriēte ſyrio ipſo die non apparere donec occidat. ¶ Raua. legiꝛ & ruffa in antiqs. ¶ Raua aūt. i. fulua ſeu ſubnigra: rauus. n. color dꝛ niger mixtꝰ cū fuluo. Acrō Auctor: dicūt alii q̄ rauus color dꝛ q ē inter

Oſcinem coruum præce ſuſcitabo
Solis ab ortu.
Sis licet fœlix ubicunq; mauis
Et memor noſtri galathea uiuas
Teq; nec leuus uetet ire picus
Nec uaga cornix.
Sed uides quanto trepidet tumultu
Pronus orion: ego quid ſit ater
Adriæ noui ſinus. & quid albus
Peccet iapix.
Hoſtium uxores puerique cæcos
Sentiant motus orientis auſtri
Aequoris nigri fremitum & tremētes
Verbere ripas
Sic & europe niueum doloſo
Credidit tauro latus: & ſcatentem
Beluis pontum mediaſq; fraudes
Palluit audax.
Nuper in pratis ſtudioſa florum: &
Debitæ nymphis opifex coronæ
Nocte ſublustri nihil aſtra præter
Vidit & undas.

flauum & cæſiū. Idē tñ ferre ē q̃ acron ait. ¶ Raua lupa. Pli. li.
viii. ſcri. q̃ i italia quoq; credit̄ lupoꝝ uiſus eē noxius: uocēq; luporū
hoī quē priores contēplent̄ adimere ad p̄ſens iter augu[illegible]ia ad Omen
dexterā cōcāriū p̄ciolo itinere ſi plēo ore fecerit nullū ominū aritia
p̄ſtātius. ¶ Agro laniuino. Stra. li. v. ita traductus eſt a latinis. ianium
Poſt albanū mōtem urbs ē aricia i appia uia ſita. c. & lx. roma atthe-
diſtās curuus aūt cū ſit locus hēt tñ munitā ſummitatē cui q mēſiū
dē ſupincidit laniuinū romāoꝝ ciuitas i appiæ uiæ dextera:
a q̃ ꝓſpectus eſt maris & antii: eſt & dianæ lucus. i. arthemiſiū
ſic. n. uocāt: e ſiniſtra uiæ regiōe ex aritia ad aricinā uiā conſcē
dētibus q̃ tēplū noīant ædificiū tauricæ &c. Præterea i Stra. i
p̄ſis ꝑperā laniniū legit̄ cū legēdū ſit laniuiū. itelligit. n. Stra.
de oppidulo: qd̄ adhuc extat diſtans a uelitris milibus. P. tri
bus uel ad ſummū q̃tuor: quo bis adii ubi adhuc ēt legi ē in
marmore. S. P. Q. Laniuiꝰ: Sicuti & uelitris i marmore: quo
dā aræ cuiuſdā baſi i ſacra æde ſancti Stephani: iā diruta lege
bat̄ S. P. Q. uelitern̄us qd̄ marmor liuore ductus quidā ex S.P.Q.
a q̃ pendēte oriūdus: cardinaliſq; rhotomagenſis uelitern̄orū lāiuinꝰ
protectoris familiaris. clam rupi fecit; ruptūq; ego paulo poſt
conſpexi illius impii nomen tacui ne ſacrilegio ꝑpetuum cele
bre foret: imitatus. n. fortaſſe Heroſtratū ē: q ephesiæ dianæ
tēplū: ut eius nomen celebre fieret exuſſit. Sed dedit ille pœ-
nas: poſt illud. n. ſacrilegium paucis poſt annis in ſummam
inopiam delapſus & ludibrio cunctis eſt habitus. ¶ Mannos:
puſilli equi manni dicuntur: quos uulgo buricos uocabāt: ut
porphyrio ſcribit. Acron uero ait: mannos dictos q̃ manſue-
tudine manum familiarius ſequantur. ¶ Antequam ſtantes
&cæ. Cornix inauſpicatiſſima eſt fœtus tempore. hoc eſt poſt
ſolſtitium: ut Plini. lib. x. ſcribit. Qui etiam li. xviii. ait quum
terreſtres uolucres contra aquam clāgores dabūt perfunden
tes ſeſe: ſed maxime cornix hyemen portendunt. ¶ Oſcinem
coruū: corui in auſpiciis ſoli uident̄ intellectū hēre ſignificationū ſuarum: nā quū mediæ hoſpites occiſi ſunt
oēs e peloponeſo & attica regione uolauerunt: peſſima coꝝ ſignificatio quū glutiunt uocem uelut ſtrangula-
ti: Auctor Pli. li. x. & li. xviii. c. ulti. ait q̃ corui ſingultu quodam latrantes: ſeq; concutientes: ſi cōtinuabunt uē
tos portendūt: ſi uero carpti uocē reſorbebunt uētoſum imbrē. ¶ Oſcinē: oſcinū auguriū a cantu auiū dr̄. Et
oſcines aues auſpiciū ore faciētes ut feſtus ait. ¶ Solis ab ortu: legit̄ ēt lucis ab ortu. Cic. aūt li. i. de diuinatiōe
ſcri. Coruū a dextra cornicē a ſiniſtra facere ratū. Et acrō iqt ab ortu ſolis ꝓſpa corui omina eē aduerſa ab oc
caſu. Ego āt ab ortu ſolis id ueꝝ eē exptus ſum pluries. ¶ Leuus picus. Pli. li. x. ſcri. picū martiū iſignē & ma picus
gnū eē i auſpiciis: q̃q; ipſi pici pricipales latio ſunt i auguriis: ab rege q nomē huic aui dedit i capite p̄toris ur
bani. L. tuberōis i foro iura ꝓ tribunali reddētis ſedit picus ita placide: ut māu app̄hēderet̄: rñdere uates exi-
tiū imperio portēdi: ſi dimitteret̄. At ſi exalaret̄ p̄tori: illeq; auē ꝓtinus cōſerpſit: nec multo poſt ipleuit ꝓdi
giū. ¶ Sis licet: ordo eſt: o galatea ſis fœlix: & mēor nri licet uiuas ubicūq; mauis. ¶ Leuus. i. mali ominis. ¶ Va
ga cornix: de cornice Vir. li. i. georgicoꝝ ait. Tum cornix plena pluuiā uocat īproba uoce: Et ſola in ſicca ſecum Cornix
ſpatiat̄ arena. Et caput obiectat querulum ueniētibus undis. ¶ Sed uides quāto iminēte tēpeſtate galatheam
reuocare a cōſtituto itinere Horatius nitit̄. ¶ Trepidet: ꝑperet ꝓnus orion i occaſum uergens: de quo iate ſu-
perius. ¶ Ater ſinus hadriæ. hadriaticū mare obſcuꝝ tēpeſtatē portēdere idicat. ¶ Albus ia. is uētus eſt ex apu
liæ ore ꝓficiſcens: de quo latius ode. iii. li. i. ¶ Albus. i. ſerenus: q̃uis. n. ſereno tpe p̄ſlet: attamen ſolet hyemē
portendere: uel albus ꝑp albas nubes. ¶ Honeſtiū uxores: hoſtibus īprecat̄ uētoꝝ hyemē atq; æquoris. ¶ Ver europe
bere: fluctuū. i. ¶ Sic & europæ: quēadmodū igitu galatea albo iapygi fidis: ita europe credidit albo tauro & rapta
decepta q̃plurima paſſa eſt. ¶ Europæ. ſcri. herodotus i principio: curetes tyꝛ appulſos filiam regis rapuiſſe
europā. Diodorus āt li. vi. ſcribit i creta minoa & Rhadamantum ex ioue natos ac europa agenoris qua tauro
deoꝝ ꝓuidētia aduectā in cretā tradūt. Euſebius docet europā a cretēſibus raptā fuiſſe naui: cuius fuit īſigne
taurus. ¶ Niueū doloſo credidit tauro: credidit tauro doloſo latus niueū. eſſe. de quo Oui. lib. ii. meta ſic ait.
Nūc latus in fuluis niueū depōit arenis. Paulatimq; metu dempto: mō pectora præbet Virgine a palpāda ma
nu: mō cornua ſertis Impedienda nouis: auſa eſt quoq; regia uirgo Neſcia quem p̄meret tergo cōſidere tauri.
¶ Scatentem: feruentem pontū. Oui. ēt ait. mediiq; p æquora pōti fert p̄dam: pauet hæc lituſq; ablata relictū
Reſpicit: & dextra cornu tenet: altera dorſo īpoſita eſt &c. Pōti aūt mēſura a boſphoro ad meotieū lacū qdā
fecere certo numero paſſuū: ut ſcribit Pli. li. vi. ¶ Audax: auſa. n. fuerat tauro inhærere. ¶ Medias frau. q in me
dio fere mari cognouit: uel potius cyaneas itelligit inſulas in pōto ſeu magis ſcopulos contra thraciū boſpho
rū de q̃bus Mela ſcribit. a nōnullis tamē auctoribus ſymplegades hoc eſt concurrentes etiam nominantur:
dicunt enim olim fuiſſe inſtabiles: unde Oui. lib. xv. met. ait. Timuit concurſibus argo Vndarum ſparſas ſim Ponti
plegades: elyſarum. Quæ nunc immotæ perſtant uentiſq; reſiſtunt. ¶ Sublustri: parum lucida. Mēſura
¶ ACR. Impios parrhæ recinentis amicam pegre proficiſcentem inuitus dimittens timet ne malis peragas

auſpiciis & optat ut ipſi potius q̃ ipſa augurio parrhæ auis uel cæterorum q̃ ſubiicit ꝓficiſcanť:& per iſtam com
memoratione omniū aduerſorum nitiť eam reuocare ab itinere diſpoſito. ℣ Raua: aut colore oculorū torua
aut uoce non clara aut certe rabida. ℣ Raua: fulua ſiue ſubnigra: aut rauca.i.uocis obtuſæ. rauus.n. color diciť
mixſtus niger cum fuluo. ℣ Si per ob. ſimilis ſa. ſerpētes celeritate & animalia deterreri dicit.i. ſi tantæ cele
ritatis eſt ſerpēs ut irrationabilia terret. ℣ Rūpat.i. incidat tibi inſtitutū iter. ℣ Mānos: burdos: māni iō dicti ꝙ
māſuetudine manuū familiarius ſequātur. ℣ Imbriū. diuinam cornicem dicit iminētiū imbriū præſciam: ut
Tum cornix plena pluuias uocat īproba uoce. Paludes aūt finito die repetere cōſueuerant. ℣ Oſcinē cor. oſci
nes dicunť aues q̃ uoce auguriū faciūt. ꝑpetes q̃ uolatu: ut Vir. Qui uolucrū linguas & ꝑpetis omina pennæ:
℣ Solis ab u. ab ortu.n. ſolis ꝓſpera corui omina ſūt aduerſa ab occaſu. ℣ Sis li. ſ. ordo ē. Galathea ſis fœlix &
memor nři: licet uiuas ubicūq; mauis.i.& ſi ſine me eē mauis ſis fœlix tū. ℣ Teq; nec le. ue. ire pic9: a ſiniſtra pi
cū mali ominis dicit: & uagā uolatu cornicē. ℣ Trepidet: feſtinet: ut Ne trepidate uiri: uel trepidet uenturū fla
tu uel murmure pelagi. ℣ Pronus. o.i occaſum uergēs: orion tēpeſtuoſus eſt: & qa amicā nō ualet præcibus re
tinere minis tempeſtatis conať: Vt dum pelago deſeuit hyems & aquoſos orion. ℣ Ego quid. ſ. a. a. n. ſ. futu
ræ ſe noſſe ſigna tempeſtatis oſtēdit uel ex adriatici maris ſono: uel ex flatu iapygis uenti: qui ex ſereno ſubi
tam fecit tempeſtatem. ℣ Et quid al. p. ia. aut pp erectionem fluctuū aut colorem uacuarum nubiū. ℣ Hoſtiū
.u.i. nō feritati barbaricæ nec puerili inſitiæ dicit incognita eſſe poſſe futuræ tempeſtatis indicia. ℣ Sic & e. i
quēadmodū tu ꝓſumptuoſe ſumis peregrinationem: ſic & europæ ꝓſumptuoſe credidit niueum latus doloſo
tauro: & uide quid paſſa ſit. ℣ Doloſo: falſo ioue in taurū mutato. ℣ Scatentem: repletum: pullulantem: fremē
tem: ebulientem. ℣ Mediaſq; f. non fraudes medias ſed ī medio dolo cognitas: nō ante repertas. ℣ Palluit. a. uæ
hementer timuit: id qđ efficitur poſuit pro efficiente. i. quæ ante audax fuerat tūc palluit. ℣ Studioſa florū. i.
q̃ nymphis ſtudeat facere floreas coronas. ℣ Subluſtri. in crepuſculo uel ex luce. ℣ Quæ ſimul centum: ordo
ē q̃ ſimul attigit creten potentē centum oppidis. ℣ Victa furore dixit: o pater & pietas relictum nomen filiæ.

℃ POR. Impios Parrhæ recinētis omen ducat: amicā peregre proficiſcentē dimittēs inuitus ne malis auſpi
ciis exeat timet: & optat ut impii potius q̃ ipſa auſpicio parrhæ auis & cæterorum q̃ ſubiicit proficiſcantur. ℣ Ra
ua decurrens: raua lupa a colore dicitur. ℣ Rumpat & . ſ. iter. i. ut ſit in tranſuerſam uiam. ℣ Impios du. nō im
pios reuocet: hoc eſt pius ſerpens. ℣ Terruit mānos: māni equi dicuntur puſilli quos uulgo burdos uocāt: nā
& hoc ad omen dicit ptinere ꝙ manni terreanť. ℣ Anteq̃ ſtā. r. p. i. d. a. i. o. c. Cornix anteq̃ repetat paludes: quā
imbrium iminentiū diuinā ait: quia pluuiam futuram ſignificare ſolet: qđ ēt Virg. oñdit, Tunc cornix plena
pluuiam uocat improba uoce. Anteq̃ repetāt paludes. Paludes non ad anni tp̄s ptinet: ſed ad diei. ℣ Oſcinem
c. p. oſcinē coruū inuocabo ſquit. ℣ Sed ut. q. t. t. p. o. Decenter picula nauigationis oñdt qbus illā retineat. nam
reuocare non audet: in occaſum aūt pronus orion intelligendus: nam tunc magnæ tempeſtates. ℣ Et tremen
tes. u. n. uerbere fluctuum aut uentorum. ℣ Sic & eu. n. d. c. t. l. Sic hoc eſt dum eā blandus in mare placidum
iuppiter ſducit: hæc aūt comparatio iapygi uento confertur. qui incipit placidus: mox in tempeſtates citatur.
℣ Mediaſq; fraudes palluit audax: ad ludum audax: non tunc cum palluit. ℣ Nocte ſublu. ꝓ ſublucida.

℃ CHRI. Impios parrhæ recinentis omen. Res infinita eſt. ſed nō infinito artificio tractata: conať Galathe
am ab itinere: quod contra poetæ uoluntatem ſuſcepat reuocare. Sed ne mulierculam offendat: inſinuatione
utitur. Nam dum ꝓcatur ſibi iter fœlix: paulatim admonet non eſſe proficiſcendum. Habet ergo cauſam tur
pem non quia natura turpis ſit: ſed quia diciť turpem habere cauſam orator: cum ipſa a ſe alienū reddat ani
mum auditoris. Ergo in turpi cauſa utitur inſinuatione. Deinde cum iam animum auditoris occupauit: ap
te rem ingreditur. ℣ Impios: genus cauſæ deliberatiuum eſt. Huius finis utilitas habetur. Hæc autem in tutū
& honeſtum diuiditur. Demonſtrat autem inutile eſſe iter: quia piculoſum. ℣ Omen: pro augurio poſuit. Au
gurium autem fit aut ex garritu auium. ſ. ex cantu: aut ex uolatu: aut ex paſtu: quod appellatur tripudium:
quaſi teripauium. Quapropter dicunt augurium quaſi auigerium. i. eam diuinationem quā aues gerūt. Alii
ab auiū guſtatu: alii ab auiū garritu. Dicebanť aūt ab auguribus ꝑpetes aues: quæ oportunæ præuolāt: aut ido
neas ſedes cupiunt ut placet Gellio. Harū aūt contrarias Nigidius figulus inferas appellat. Verum Apollinaris
ſulpitius eas ꝑpetes dici uult: quas Homerus, τοὺς οἰωνοὺς appellat: qm̄ iſtas aues potiſſimum augures ſpe
ctarēt: q̃ in gētibus alis patulæ atq; porrectæ præuolarent. Præpes etiam pro ueloci ſimpliciter appellarunt:
ut Ennius in annalibus. Brundūſium pulchro ꝑcinctum præpete portu. Oſcines aūt eas uolucres dixerunt: q̃
nō uolatu: ſed cantu auguria faciunt: quaſi ꝙ ore canant. Vir. utriuſq; in eodem uerſu meminit. Qui uolucrū
linguas: qui ꝑpetis omina pennæ in augurandi ars romā etiā circa initia ſua ex ethruria traducta eſt. Auctoris
tamen nomen Ouidio quoq; teſte ignorať: quia uetuſtate interciderit. Videmus enim & romulum de impo
nendo urbi nomine augurio cū fratre certaſſe. ℣ Numa: deinde qui romulo ſucceſſit ꝑpetuum ſacerdotium
huic rei conſtituit. Væhementer poſtremo creuit auctoritas ex peritia accii Nauii auguris. ℣ Volebat. n. quædā
ꝑter maiorum inſtituta mutare Tarquinus priſcus: Negabat nauius in auſpicato fieri oportere: Quem illu
dens rex age inquit inaugura an fieri poſſit: quod mente concipio: Fiet inqt accius. At qui concepi mente iquit
rex nouacula cotem diſcindere. Perage ergo hoc: poſtq̃ aues tuæ fieri poſſe oſtenderunt. Tum ille incunctan
ter cotem nouacula diſcidit: Quo miraculo & uæhementer motus rex eſt & tāta illi arti auctoritas acceſſit: ut
nihil domi foriſq; poſtea niſi auſpicato gereref. Fuerūt a principio tres augures ſinguli. ſ. ex ſingulis tribubus.
Rannenſis. Titienſis. & Lucera. Deīde auctus eſt quartus. Poſtremo cum plebs in partem omniū dignitatum
admitti obtinuiſſet. M. Valerio & . Q. Apuleio conſulibus ad q̃tuor patritios quinq; plebei creati ſunt ut eſſent
nouem augurum collegium. ℣ Parrhæ: auis ſpecies eſt. Hanc puto per onomatopeiam dici a littera. p. & . r. q̃
incanendo utiť illa auis. ℣ Recinentis: ergo oſcina & non ꝑpes. ℣ Prægnans ca. Et hoc inter mala auguria com
putabant. ℣ Raua: a colore oculorum torua. Aut a uoce non clara; quaſi rauca aut rabida. Rauā dicūt colorem

ſubnigrū.i.nigrum fuluo admixtū.¶ Lanubino.Spēs eſt ꝓ genere.¶ Vulpes.qſi uolipes dr̄.Hæc aūt oīa quæ ponit:mala erāt auguria.¶ Per ob.cū ex trāſuerſo oiā eūti ꝑcidit.¶ Simi.ſa.Quia uelox.¶ Mānos. equos dixerunt currū trahentes q māſueti.i.māibus aſſueti aurigæ illū ſecunt.Iꝑe alibi & appia mānis terit.¶ Quid ii. tacite ſibi fidē qrit:ut ſit ſnla.Potero tibi cōſulere cū ſim ꝓuidus auſpex:mō tu obtempes.¶ Anteq̄.promittit ſe prius bona capturū augoria q̄ mala prouēiāt.Ordo aūt eſt.Ego ꝓuidus auſpex ſuſcitabo pede coruū obſcinū ab ortu ſolis:āteq̄ auis diuia ibriū imīnētiū repetat paludes.¶ Coruū oſci.excitabo coruū ut ſit obſcius .i.ut cantu auguriū det:& ſuſcitabo ab ortu ſolis:qa inde a coruis bona ꝓueniunt auguria:Cōtraria ab occaſu. Soli corui:ut refert Plini.uidetur itelligere ſua auguria.Nā cū medi hoſpites occiſi ſunt:oēs e peloponeſſo & actica regione migrarūt.¶ Diuina in.cornix ut puto de qua Vir.Tum cornix plena pluuiā uocat īproba uoce. ¶ Sis li.ſ.Adhuc in īſinuatiōe eſt.Fingit.n.arbitrio ſuo ꝓmittere quod paulopoſt cōabitur eripere. Et magnā beniuolentiā oſtendit:cū præcet fœlicitatē etiā abſfuturæ:mō ſui nō obliuiſcat.¶ Leuus uel ſimpliciter aduerſus:uel leuus qa a parte ſiniſtra uolans malū afferat auguriū.Sed quoniā reliq̄ de augorio pauloante dixi. non grauabor formā quoq; inaugurandi breuiter referre unico tantū exēplo a quo rem in alia facile erit tranſferre. Petebat editū locū augur unde in lōgū cæli ſpaciū ꝓſpectus eēt:atq; iaoguradū.i.eū pro quo capturus auguriū eēt ſuper lapidē meridiē uerſus ſedere iobebat. Augur ārad leuā ſedēs capite uelato bacculū quē lituum dicūt ī manu tenebat.Inde ꝓſpectu ī urbē agrūq; capto deos ꝑcatus regiōes ab oriente ad occaſum determiat dextras ad meridiē:leuas ad ſeptētrionē eē dicit:erat & antica & poſtica ab oriēte & occidente.¶ Hocq; ſpaciū tēplū noiant. Tū lituo ī leuā trāſlato dextra ī caput eius q iaugurat poſita ita ꝑcat. Iuppiter pr̄ ſi eſt fas hunc Nūmā pōpiliū cuius ego caput teneo regē romæ eſſe uti ſigna nobis certa ac clara ſint iter eos fines quos feci. Tū pgit uerbis auſpicia q̄ mitti uellet:qbus miſſis Nūma de tēplo declaratus rex deſcēdit.Hæc forma iaugurādi regis ad alia trāſferre poſſumus:Sed iā ad textū redeo.¶ Picus:picū regē filiū ſaturni fuiſſe dicūt:q cum amaret a Cyrce:iꝑe aūt in pomonā pomorū deā inclinaret:a Cyrce in auem ſui nois.i.in picū martiū mutatus eſt. Vir.Picus equū domitor qoē capta cupidie cōiunx aurea ꝑcuſſū uirga uerſuq; ueneīs Fecit auē cyrce ſparſitq; coloribus alas.Plinius ait picus pricipales eē in latio ī auguriis a rege q eis nomē dedit:Refertq; ī. L.Toberōis ꝑtoris urbanī capite ita placide reſediſſe:ui manu ꝓhenderet.Dixere augores ſi dimitteret:reip. exitiū portēdi:ſi exaiaret ꝑtori:exalauit ꝑtor ac paulopoſt ipleuit ꝓdigiū. Vaga. Hic Virg. Et ſola ī ſicca ſecū ſpatiat harēa.Cornix ē ī fabulis hāc coronei ex regio gn̄e filiā fuiſſe:quā cū maris deus amaret atq; iſeqret miſeratiōe cōmota Pallas illā ī auē cōuertit:& ī ſuā tutelā ſuſcepit.Dederat ꝑ ea tpa Ericthoniū ſerpentinis pedibus puer ī cyſta iclуſum tribus uirginibus ſeruādū Pallas ea lege ne qd̄ ī cyſta latebat iſpicerēt. Ve; cū una īſpexiſſet ſtatim ſpretū mandatū ad pallada rettulit cornix. Sed nō placuerūt Palladi hoiuſcemodi mores: Quapp eā a ſua tutela amouit.Dicūr ꝑterea cornicē in tēplo luco ue Palladis raro fuiſſe uiſam. Athenis āt q̄ urbs illi ſacra eſt:nunq̄ Noctua aūt q ſecūdū fabulas cornici ſucceſſit:ī tutela Mineruæ frequētiſſima appeīs Vnde ē ꝓuerbiū noctuas athenas.¶ Sed ui.Poſtq̄ p īſinuationē aīum Galatheæ occupauerat:nūc iā apte illā a ꝓfectiōe dehortat.¶ Trepidet.feſtiet.¶ Tumultu.Motū aeris itelligit aut ex uento aut ex fulmine aut ex pluuiis.¶ Pronus.Nā in deuexo cæli poſitus ꝓnus dici pōt.¶ Ego qd ſit.q.d.quia ſæpe expertus ſom icc irco faciſe uaticinor.De lapice aūt & Orione dictū ē.¶ Albus.uel qa ex uæhemēti tēpeſtate ſpumas citet:uel qa ſiccio res nubes & ꝓpterea albas inducat.¶ Hoſtiū uxo.pue.quos pire cupimus.¶ Cæcos.nō itellectos uel q ī obſcuritate nubiū fiant.¶ Nigri.noxii.uel qa obſcura iducat nubila.¶ Fremitū.undaꝝ & tonitruū.¶ Ripas.i.littora. ¶ Verbera.ſ.undaꝝ qbus littora uerberant.¶ Sic & eu. Vt europa decepta ē a tauro.quē mitē putabat:& nihil tale de eo ſoſpicabatur:ſic tu nicaues:ab auſtro decipieris.Credidit illa tauro & pœnituit:Tu auſtro credis & pœnitebit.Europa Agēoris phœniciæ regis filia fuit:& cū una cū uirginibus tyriis īter armēta luderet captus eius amore iuppiter p mercuriū curauit ut armēta a mōtibus ad littora admouerent.Ipſe aūt ī pulcherrimū tauꝝ cōuerſus mitē ſe uirgini obtulit.At illa & pulchritudie māſuetudie illius delectata adeo paolati aſſueuit:ut illū aſcēdere nō dubitarit. At Iuppiter optatā ꝑdā p mare uehēs ī cretā trāſuexit.& in ueram formā reuerſus pro cōiuge habuit:ex eaq; Minoa. Rhadamātum & ſarpedonē ſuſtulit.Hiſtoriam multi eſſe putant:q Ioppiter illā naui:cui taurus inſigne eſſet:e phœnicia ī cretam tradoxerit:& deinde aſterio regi uxorem dederit:ut placet Euſebio.at Auguſtinus non auſterium.ſed Xantum nominatū uolt. Sed neq; de tempore cōuenit. Euſebius Anno quadrageſimo regni Danai a Ioue raptam ponit.& deinde ab Aſterio rege cretenſium in coniugem ductam. Anno mundi ſeptuageſimonono ſupra ſeptingentos & tria milia. Quidam uolunt Pandione athenis regnante anno mundi.ſextodecimo ſupra tria milia.& noningentos quod tempus magis conuenit iis q̄ de Minoe filio dicuntur.¶ Palluit au.i.uehæmenter timuit ea quæ prius audax fuerat.¶ Scatentem:quaſi pollolantem.¶ Sub loſtri.parum in uſu eſt luſtris:Sed eius compoſitum illuſtris.luſtris autem a lucendo dicit. ¶ Centum oppidis.unde eratōpolis eſt dicta.Homerus illā ab Vlyſſæ:nonaginta urbiū nominatā dicit: alias centum urbium ipſe illam nominat referēs hoc ad tempora ſua. Sed Ephorius ſecundū troiana tēpora decē conditas ab alchmene argiuo comitantibus dorienſibus refert.

Que ſimul centum tetigit potentem
Oppidis creten.pater o relictum
Filiæ nomen pietaſq; dixit
Victa furore
Vnde? quo ueni? leuis una mors eſt
Virginum culpæ.uigilans ne ploro

¶ ANT. Creten.de hac etiā Maro ait. Centū digeſta p urbes. ¶ Pr̄ o relictū.gemētis europæ uerba ſunt. Eſt āt ordo.o pr̄ appoſitio nomen relictū filiæ ꝓ a filia.¶ Pietas: Tullius ꝓ plantio iqt:Quid pietas niſi uolūtas grata ī parētes?¶ Vū quo ue.ordo ē.unde ueni? quo ueni? uel unde.i. aq pietate paterna quo ueni? ¶ Læuis una mors eſt uirginum culpæ:ſenſus eſt q unica mors culpæ.i.crimini & peccato uirginū leuis ē.mereret.n.uirgo peccans plures mortes. is ꝓprius & uerus ſenſus huius loci ē & eē

fuerat le co [illegible] d'ubio; ideo [illegible] ps or bis [illegible] accepit [illegible] ex suo [illegible]

C [illegible] p [illegible] ꝑ Victa f [illegible] maiori sup [illegible] ꝑ Quæ.p.f: e.V [illegible] ꝑ Impudẽs.l.p.p.l pu [illegible] impuden [illegible] afcere tygres. G [illegible] Vi h [illegible] est [illegible] dens m [illegible]

tis [illegible] cum se tibi rursus ob [illegible]

ꝑ V [illegible] tous ec: an uero nescis te gerere coiu gẽ. [illegible] orbis europa appellata est.

[illegible] ostẽdit no [illegible] dignã quæ illum uocet qm̃ ne [illegible] pietatem [illegible] in errorem reiicit.a quo uicta pietatẽ de [illegible] ꝑ V [illegible] q.d.uenta [illegible] uenit ad raptorẽ quo nũ q̃ uen [illegible] admittere sustin [illegible] crede [illegible] somniet an uigi let [illegible] hoenicia in creta uenir [illegible] dubitat [illegible] ꝑ Leu [illegible] Sententia e [illegible] ius fit: q̃ un [illegible] quæ est im [illegible] demur:& [illegible] ꝑ Ca [illegible] som [illegible] et carceret [illegible] fa cilis das ext [illegible] loco seruius [illegible] nam [illegible] Per eburnea [illegible] falsa dicit exire.ga loquuntur uera [illegible] porp [illegible] locu uult. Au [illegible] aspicit.N [illegible] & dire sed ite [illegible] caligatis [illegible] ad [illegible] admi [illegible] uenire somniũ [illegible] ad mittat [illegible] appet [illegible] a uero repe tuitus [illegible] adeo dẽum sit [illegible] um admittat.Q falsa [illegible] hos secutus:cũ [illegible] stare fal [illegible] eo loco quo somnia [illegible] scelus uo uptati ge gẽdo: [illegible] cupiditate ad u ptatẽ exp [illegible] diserimẽ æquũ & [illegible] hactẽus libidie sub mersa [illegible] recogno & factũ [illegible] N cũ [illegible] meteo fecior fororẽ suũ recogno [illegible] xdido [illegible] sca ipsa ca [illegible] huiuscemodi sniam recte:ni sa [illegible] ꝑ [illegible] odim stul te amabam [illegible] corpus & und [illegible] ꝑ dolũ machinat [illegible] ler amasse q od [illegible] dẽs.Nã [illegible] rareri uita post [illegible] Moror orcu.d [illegible] tui ad orcũ [illegible] scã ex amore: [illegible] cessat dolore:& [illegible] uñ maxim [illegible] pria syl aba [illegible] sũ iauri.ꝑ Sp [illegible] me deturpet.ꝑ V [illegible] rẽ amittit.Q [illegible] misere conque [illegible] Fama prior [illegible] cũ [illegible] ꝑ Bene te [illegible] ultiõe factũ [illegible] Rupes montis [illegible] seruitutis.ꝑ Reg [illegible] grauis esse debea [illegible] cunq domina fug [illegible] fugienda barbara.Sed [illegible] uariauit.Et qm̃ oro pathetica est:necesse ẽ:ut initiũ abrup [illegible]

[illegible] ... ſtrophē cū ... [illegible] ... cadæ ... [illegible] ... H. ... [illegible]

CO[illegible] ... ad [illegible]

[illegible] ... gerere cōditū
[illegible] ... bum.
[illegible] ... tiæ,
[illegible]
[illegible] ... dies
Parcis [illegible]
[illegible] ... amphorā.
Nos [illegible]
[illegible] ... comas.
T[illegible]
[illegible] ... cinthiæ
[illegible]
[illegible] ... & paphū
[illegible]
[illegible] ... xenia

[illegible] ... unciant. ce-
[illegible] ... el accipitres
[illegible] ... nocti conue-
[illegible] ... proprie ē cātus
[illegible] ... bum depromat.
[illegible] ... Muitaq;
[illegible] ... oc ē ſenſus iclina
[illegible] ... dū dicit bre
[illegible] ē morarū. [illegible] ... ulatu recō
[illegible] ... cladas
[illegible] ... carnis: nā
[illegible] ... honorem infe
[illegible] ſomnum quæ morti [illegible] ... nania noctis.
[illegible] ... ſignans ait. q̄ res ē quā ponitur de [illegible] q̄ uinum pro
[illegible] ... ſapiæ. Munita ſapia bene dicitur: quia no [illegible] ... unæ ſubiecta

eſt. Græci aūt aiunt uim ſpiſæ adhiberi p uinū. ¶ Inclinare me. ſen. in occaſum. ſ. diē iclinare. ¶ Ceſſantē bi. con. amphorā. i. in honorē ceſſantē: & quaſi reſidētē. Bibuli cōſulis ār eo āno quo bibulus cōſulatū geſſit natā. ¶ Sūmo carmine q gnydō fulgētiſq; tenet cycladas. i. in cōſumatiōe carminis uenerē cātabimus. ¶ Iūctis uiſit olor. Oloribus. i. cygnis iūctis uecta reuiſit gnydō. ¶ Cycladas. paphō. ¶ Dicet merita nox quoq; nænia: nænia ē carmē qd̄ in mortuos cantat. Sed bene nocti hoc carmē accōmodat pp tenebras & ſomnū q morti ſunt proxima.

¶ CHRI. Feſto qd potius die. Hortat Lydiā ad neptūnalia ſacra colēda. ¶ Feſto: pp neptūnalia q neptūno celebrabāt. ¶ Recōditū: ergo ꝓcioſum. ¶ Adhibe uim. cláculū monet bibendū eſſe: ſed nō ingurgitandū. ¶ Nā ut ſupra ex. Auicēnæ ſnia demōſtraui: modeſte ſūptū uinū reddit ſpūs lucidos. uñ acuit ingeniū. ¶ Munitæ: q nullis caſibus ſubiecta ſit: neq; unq̄ in manu fortunæ eſt ſapiens. ¶ Inclinare me. ergo tpſ erat præparare cōuiuium paulo poſt aduētante nocte futuq. Vel dicas per inclinationē meridiei iā trāſiſſe ſextā horam. illa. n. exacta meridiem facit quoniam in. xii. partes dies. in totidēq; nox diuidat. Ergo nō multum aberat a nona hora i q cibū capiebant. ¶ Parcis diri. abſtinēs diripere. i. nō diripis. ¶ Horreo: p ueteratoria poſuit. ¶ Volucris dies. Nihil. n. tēpore uelocius eſt. ¶ Amphoram ceſ. nā ad multum tpſ manſerat. ¶ inuicē: per uices uiciſſim. ¶ Neptūnū. hunc ſaturni filium dicunt. Et qa in diuiſione regni ſibi inſulæ ceſſerūt deus maris hī. Fundamēta illi ſacra ſunt. Ipſe quādoq; amphitrites dicitur. Aquaꝶ dulciū particulares uires naiades. ¶ Marinarum uero nereides. Sed potius uidetur amphitrite uxoris ſuæ nomen eſſe. ¶ Fundamenta illi ſacra ſunt: qa eius opera terra mouet: ob idq; Enoſigæus appellatur quia την γαίαν. i. terram ϖοιει. i. concutit. Dicitur latine neptūnus a nando græce ϖοσιδων απο ϖοτου. i. apotu & διδωμι. i. do. quia dat potū. Phyſici aquarū effectiuam uim oceanum ponunt. Symbolū autē tethyn. uis aquæ potabilis achelous eſt. Marinæ āt neptūnus q inquātū gignere pōt amphitrites dicit. Mouet terrā: neptūnus: qa aquæ terremotus cauſa uidēt ενοσιχθον appellant concutientem terras. Item conſolidat terram quia illam a ſe excludit ἀσφαλιωνα. i. terram ſtabilientem. ¶ Recines: iterum lyra canes qd̄ ego prius uoce cecinerim. ¶ Sūmo: uel magno uel in fine & cōſumatione poſito cātabimus uenerē. ¶ Nænia: propter ſomnū & tenebras noctis: q ſunt morti ſimilia. Nam de nænia iam dixi.

¶ Ode. xxix. dicolos tetraſtrophos ad mecœnatem.

Tyrrhena regū ꝓgenies tibi
Nō ante uerſo lene meq; cado
Cū flore mecœnas roſarū, &
Preſſa tuis balanus capillis
Iamdudū apud me eſt. eripe te moræ,
Non ſemp hudum tybur & æſulæ
Decliue contempleris aruum: &
Telegoni iuga parricidæ.
Faſtidioſam deſere copiam: &
Molem propinquā nubibus arduis
Omitte mirari beatæ
Fumum & opes ſtrepitumq; romæ.
Plerunq; gratæ diuitibus uices
Mundæq; paruo ſub lare pauperum
Cœnæ ſine auleis & oſtro
Sollicitam explicuere frontem.
Iam clarus occultū andromadæ pater
Oſtēdit ignem: iam procyon furit
Et ſtella uæſani leonis
Sole dies referente ſiccos.
Iam paſtor umbras cū grege languido
Riuumq; feſſus quærit & horridi
Dumeta ſiluani: caretq;
Ripa uagis taciturna uentis.
Tu ciuitatem quis deceat ſtatus
Curas: & urbi ſollicitus times
Quid ſeres & regnata cyro

Argumentum. ODES. XXIX.

¶ ANT. Mecœnatem ut fecū cōuiua ineat exhortat. dicit enim ſe iam diu optimū pro ſe merū ſeruaſſe: paraſſeq; etiam & coronas & unguenta ſibi. ¶ Thyrrhena regum. Ode ē ſimilis nonæ: Eſt autē ordo. o mecœnas tyrrhena progenies regū iamdudum apud me eſt tibi lene merū cado non ante uerſo eſt balanus præſſa tuis capillis cum roſarum flore. Tyrrhena regum de mecœnatis proſapia latius ode prima. ¶ Tibi: ī tuam gratiā. ¶ Verſo: effuſo. ¶ Lene: mite: ac ſuaue. ¶ Balanus: βαλανος glans dicitur. Verum acrō dicit eſſe herbam ungētariam: ſed ſecus eſt. Nam ut Plini. ſcri. libro. xii. c. xxviii. myrobalanum arbor troglodytis & thebaidi: & arabiæ cōe ē. Naſcens ungento: ut ipſo nomine apparet: quo item indicatur. & glādem eē arbori fructus ē magnitudine auellanæ nucis unde liquor exprimit ſeu oleū odoratū qdem ungentarii tātū corticem ꝓmunt. Medici nucleos tundūt affuſa eis paulatim calida aqua. id aūt oleū balaninū dicit. Vñ idē Pli. li. xiii. c. i. ſic ait. Vngentoꝶ expeditiſſimum fuit primūq; ut uериſimile ē ex Brio & Balanino oleo. poſtea uero ſic. Suſinum tenuiſſimum oium eſt. Conſtat ex liliis balano calamo &c. & paulo īferius ita. Nardinum ſiue foliatum conſtat omphacio balanino iunco coſto nardo amomo myrrha balſamo. ¶ Præſſa expreſſa ꝓ tuis capillis. ex balano. n. liquor exprimitur odoratus ſeu oleū ut dixius. ¶ Æſulæ. Æſulaos latii populos fuiſſe Pli. ſcri. lib. iii. ¶ Telegoni iuga parricidæ. Tuſculū indicat qd̄ in romæ cōſpectu ſitum erat ī ſūmo montis de quo latius epodo prima: id aūt ēt ut Porphyrio aſſerit: Telegonus cōdiderat: filius qdem circes & ulyſſis: qui per ignorātiā patrem occiderat. ¶ Copiam. quā tecū hēs. ¶ Molem. ipſius mecœnatis turrim intelligit: de qua & in epodis. ¶ Omitte mirari. ex illa. n. turri tota fere urbs ſpectabat: quod latius ſupra oſtendimus. ¶ Iam clarus occultū. pp īminentē æſtū mecœnatē ad hilaritate inuitat. ¶ Clarus pr. habet. n. cepheus ſtellas. xix. ut hyginus oſtēdit Andromedæ pater. i. cepheus de quo late li. iiii. met: Et apud hyginū. Columella āt li. xii. ſcribit ſeptio idus iulias Cepheū ueſpere oriri. Idibus āt iuliis procyō exoritur mane. xiii. kal. aug. ſol in leonē trāſitū facit. ix. aūt. kalen. aug. leonis in pectore clara ſtella exorit. ¶ Procyon. de hoc late ſupius. ¶ Tu ciuitatē. oſtēdit ſupius paſtores cū grege languido æſtus fugiendi gratia ſubire umbrā. Mecœnas tamen

nunquã ab urbis cura uacabat. Hic cũ hortaẽ ad curas ponẽdas ut omiſſis futuris ꝓſentia tãtũ amplexetur.

¶ACR. Tyrrhena: tuſca & tyberis tyrrhenus dictus eſt: ut tyrrhenoq; boues in fulmine lauit hiberas. Simile eſt. i. principium prime odes. Mecœnas atauis inuitat autem illum ad epulas: cui deſtinatam uini amphorã & illabatã: iam apud ſe eſſe ꝓmittit. ordo eſt. Mecœnas thyrrena progenies regum iãdudum apud me eſt tibi lene merũ. non ante uerſum cado cũ flore roſarum & balanus preſſa tuis capillis. ¶ Preſſa: infula tanq̃ iã capiti ipreſſa. Balanos ãt herba unguẽtaria eſt quo componuntur unguenta: & iõ ſignificat unguentũ. Iamdudum. ac ſi diceret: hæc oĩa i tua honore iam diu ſeruãtur apud me. ¶ Vdũ. t. pp copiam aquarum. ¶ Et eſu. nomen urbis alterius in latere montis cõſtitutæ. ¶ Decliuc cõtempleris. turri in hortis ſuis Mecœnas conſtruxiſſe dicebaẽ unde hæc oĩa proſpiceret. ¶ Tegeloni iu. parri. Tuſculum ciuitas ẽ in iugo montis cõſtitota. Hanc ſignificat nomẽ cõditoris. a telegono. n. circes filio ſundata ẽ. q per ignorantiã p̃rem ſuum olyſſem interemit ¶ Faſtidioſam. d. c. q̃ faſtidiũ aliqñ ingerit. i. fluxũ. ut ꝓprias diuitias aliqñ faſtidiat. ¶ Plerunq; gratæ diuitibus uices. uiciſſitudinẽ rerũ dicit gr̃iam ſolere eſſe diuitibus: quos interdũ poſt dioitias & copias delectat familiarũ mediocritas. ordo eſt. Plerunq; mũdæ cœnæ gratæ oĩes diuitibus ſine aulæis & oſtro ſup paruo lare pauperum explicuere ſollicitam frontẽ ideſt triſtẽ & obductã rugis frontẽ lætitia extẽdere hoc eſt explicare: ut Plau. Exporge frõtẽ. ¶ Andromedæ pr̃. Cæpheus æthiopũ rex lethens q iter ſydera collocatus dr̃ ꝓximus orioni. ¶ Oſtendit ignem. denunciat æſtatem: ut findit canis æſtifer arua. ¶ Iam procyon forit. ¶ Stella quæ ante caniculã oritur. ¶ Cũ. g. l. æſtu fatigato. ut nunc & pecudes umbras & frigora captant. ¶ Ripa. u. t. u. quæ propter ſonitum fit uento non motara: ut aſpice uentoſi ceciderunt murmuris auræ. Tu ciuitatem quis deceas ſtatus. Oſtendit autem Mecœnatem præfectum urbis eo tẽpore fuiſſe. ¶ Et regnata cyro. cyrus rex ꝑſarum fuit. ideo genus eius commemorat ut ultima ſecum bactra uehit.

¶POR. Thyrrhena regũ ꝓgenies: ſimile eſt illi hoc pricipiũ. Mecœnas atauis edite regibus: & cur eum ſic appellat ibi diximus. ¶ Inuitat autem nunc mecœnatẽ ad epulas cui deſtinatam uini amphoram & illibatam iam apud ſe eſſe dixit. ¶ Non ſemp udum tibur & eſulæ: Decliue contẽpleris aruũ & telegoni iuga parricidæ. Toſculũ ſignat quod diciẽ telegonos circes filius cõdidiſſe: q per ignorantiam patrẽ ſuum olyſſem occidit: Moleq; propinquã nubibus arduis. Turrim dicit: quã Mecœnas diciẽ in hortis ſois extruxiſſe. Vnde hæc oĩa proſpectabat. ¶ Sollicitam: explicuere frontẽ. i. triſtem exhilarauere. ¶ Iã clarus occultũ andromedæ pr̃. Cœpheus: qui. ſ. iter ſydera receptus eſt. ¶ Iam ꝓcyon furit. ſtella eſt quæ ante caniculam oritur. ¶ Et ſtella ueſani leonis: ſtellam pro toto ſigno dixit: in quo ſol neceſſe eſt eſſe menſe auguſto quod eſt feruentiſſimũ anni tempus. ¶ Tu ciuitatem quis deceat ſtatos curas. apparet illo tempore præfectũ urbis fuiſſem mecœnatem.

¶CHRI. Tyrrhẽa regũ ꝓgenies. Idẽ mecœnati ad p̃ſens ſuadet: qđ ſæpe alias ſuaſit: ut publicis curis omiſſis uel potius in aliud tp̃s dilatis genio indulgeat: & apud ſe ſit. Neue ſit illi graue deſerere q̃doq; res magnas & ad paruas deſcẽdere. Nam munda pauptas pſæpe diuitibus grata fuit. ¶ Iãdudũ: iã diu. nõnũq̃ ſtati ſignificat: ut iãdudũ ſumite pœnas. ¶ Lene ſuaue: Tranſlatio a tactu ad guſtũ: Nã lene eſt cui aſperũ opponiẽ. Nõ ante uerſo. Vaſa uinaria in ueteratorio cõdita i cõtrariã ꝑtem uertebanẽ ne facile eẽt ſeruis uinũ ĩde educere cũ uero iã ꝓmere uolebãt. tũc demũ uertebãt. ¶ Ergo nõ ante uerſo. i. nõ ante prõpto. ¶ Balanos: idem uidetur apud græcos ſignificare: quod apud latinos nux. Nux eni oĩa cõplectiẽ q̃ duriori cortice ueſtiunẽ. unde caſtaneaſq; nuces dixit Maro. Ergo apud græcos ut ait Suida eã ꝑtem pudẽdoꝝ uirilĩũ ſignificat: quã Cornelius celſus glandem appellat. Sed hic itellexit myrobalanũ: q unguẽtis idonea eſt. Hæc candida & nigra inueniẽ: Cãdida in ea ꝑte arabiæ naſciẽ: q̃ iudeã ab ægypto diuidit. Nigra in thebaide. Inter has tragodita uiliſſima eſt. ¶ Preſſa: ꝑexp̃ſſa. i. ex q̃ iã fit ſuccus exp̃ſſus & i unguẽtũ redactus. ¶ Apd me. Domi meæ. ¶ Ephule. Oppidũ ĩ mõtis rupe poſitũ. ¶ Telegoni. Hic ulyſſis ex circe filius fuit: & cũ iuſſu m̃ris p̃rem q̃reret domũq; ueniſſet: & incognitus inde ꝓhiberetẽ Vlyſſem: q prius in eum telũ cõtorſerat cũ patrẽ eſſe ignoraret: interemit. Theodontius dicit ſpina uenenoſa caſo a thelegono tactũ interiiſſe: Reuerſus inde in italiã telegonus tuſculum urbẽ cõdidit: ea i iugo ẽ. Vñ Strabo in ſua geographia ait. Hic tuſculanũ iugũ eſt irriguũ & terris fertile quo ſurgẽs aſcẽſu: & oĩ illis ornatiſſimũ. ¶ Molẽ: turrim quã i ortis hẽbat intelligit. Ex hac dicũt Neronẽ icẽdiũ orbis ſpectaſſe ¶ Propinquã nu. pp altitudinẽ. ¶ Arduis: altis. ¶ Mũdæ: nã uitãdus luxus. ſed tñ ita adhibeaẽ pauptas: ut nõ admittanẽ ſordes. ¶ Auleis: q̄bus exornanẽ parietes. ¶ Et oſtro. Sine ueſtibus purpureis: q̄bus maxime tricliniorꝝ lecti ſternunẽ. ¶ Explicuere: hilarẽ reddidere. Nam mœſti frontem in rugas contrahunt. Contrauero ex lætitia frontem explicamus & ſine rugis extendimus. Vnde illud terẽtianũ eſt. Exporge frontem. ¶ Durus pater. ſabula notiſſima eſt. Sed ſũma ſequar faſtigia reꝝ. Cepheus æthyopũ rex uxorẽ habuit Caſiopeam. In hac tanta fuit ſuperbia: ut ſe nymphis marinis quas næreidas dicunt in pulchritudine præpoſuerit. iratus eſt neptũnus: & ab oraculo hãmonis reſponſum datum eſt nõ ceſſaturam eſſe dei iram: niſi Adromadæ filia ad ſcopulum religata marinis monſtris exponeretur. Per idem tp̃s rediens a ceſa meduſa perſeus uolans ex aere calamitoſam puellam conſpexit: conſpectamq; amauit: eiuſq; nuptias ſi a marinis monſtris liberaret cũ parentibus pactus eſt: perditaq; belua puellam a uinculis ſoluit: & uxorem duxit. Deinde Mineruã patrem filiam uxorem atque generum in ſydera cæleſtia tranſtulit: & in parte ſeptentriõali collocauit. Cepheus in quarto loco ſitus quem ſeptentrionalis circulus occupat a pedibus uſque pectus. Reliquus medius eſt in arcti & æſtiui tropici circulo. Habet ſtellas in capite duas ſplendidas: in ſingulis humeris ſingulas. In ſingulis manibus ſingulas & claras. In ſingulis cubitis ſingulas: ſed obſcuras. In zona tres obliquatas. In dextera coſſa unam: in ſiniſtro genu duas. Supra pedes quattuor. In ultimo pede unam. Sunt omnes decem & nouem. ¶ Procyon: ſignum eſt in lacteo circulo defixum pertigens equinoctialem circulum tendens ad occaſum. Sub geminis oritur: cum leo occidit. Sunt qui credunt fuiſſe canem orionis. Sed nos de canicula ſiue ſyrio alibi demonſtrauimus. Habet ſtellas tres. In collo unam: in pectore alteram: tertiam i humeris. ¶ Furit.

quia uehemētes excitat calores. ¶ Veſani furentis. Ve.n.ꝑticula eſt nōnūq̄ intenſiua: ut uehemens nōnūq̄ priuatiua ut uecors. ¶ Leōis: ſignū ſeptētriōale ē. Collocat̃.n.iuxta cācrū: i quo æſtiuū ſolſtitiū fit. Dicūt iccirco inter aſtra a ioue collocatū eſſe leonē: q̄ cæteris beſtiis excellat. Alii uolūt in arcadia illū iuſſu iunōis nutritū: ut herculē pderet: ſed ab hercule iuſſu Euryſthei ſilua in nemea fuiſſe cæſū. ¶ Dumeta: loca dumis & ſentib9 cōſita: q̄ ſua denſitate ſolē excludunt. ¶ Horrida: aſpera pp aculeatos ſentes. ¶ Siluani: nā ſiluano deo cōſecrata ſunt. Siluanū teſte Varrone fœtæ mulieri infenſum eſſe crediderūt: itaq̧ ne noctu ingrediens illas uexaret: tres deos cuſtodes illis adhibebāt. Sed eoꝝ deoꝝ ſignificādoꝝ cā tres hoies noctu circuire limia domus iubebant: ut primus limē ſecuri feriret. Secūdus pilo. Tertius ſcopis deuerreret: ut is datis culturæ ſignis deus ſiluanus ꝓhibeat̃ intrare. Nā nec arbores cædunt̃ putāturue ſine ferro: neq̧ far cōficit̃ ſine pilo: nec fruges coaceruant̃ ſine ſcopiis. Ab his tribus tres noiant deos. Intercidonē Pilūnū & Deuerā. Hi igit̃ ſiłueſtrē deū culturæ ſignis utpote cōtrariis deterrēt. Taciturna: qa cū nō cōmoueat̃ uētis nullū murmure edit. ¶ Tu.c.q.d. reliq̄ requiē q̄runt: tu curas publicas nō omittis: Sic & Vir. Didonē eo tp̄e curis affici demōſtrat: quo reliq̄ animalia quietē agebant. Ait.n. Nox erat & placidū carpebant feſſa ſoporem. ¶ Corpora: p terras: & quæ ſequuntur. Deinde adiungit. At nō infœlix ai phœniſſa: nec unq̄ Soluit̃ in ſomnos oculiſue aut pectore noctem Accipit.

Bactra parent tanaiſq̧ diſcors
Prudens futuri temporis exitum
Caliginioſa nocte premit deus:
Ridetque ſi mortalis ultra
Fas trepidat: quod adeſt memēto
Componere æquus. cætera fluminis
Ritu feruntur. nūc medio alueo
Cum pace delabentis hetruſcū:
In mare: nunc lapides adeſos
Stirpeſq̧ raptas & pecus & domos
Voluentis una non ſine montiū
Clamore uicinæq̧ ſiluæ.
Cum fera diluuies quietos
Irritat amnes. ille potens ſui
Lætuſq̧ deget: cui licet in diem
Dixiſſe uixi: cras uel atra
Nube polum pater occupato:
Vel ſole puro: non tamen irritum
Quodcunq̧ retro ē efficiet. neq̧
Diffinget infectumq̧ reddet
Quod fugiens ſemel hora uexit.
Fortuna ſæuo læta negocio: &
Ludum inſolētem ludere ꝑtinax
Tranſmutat incertos honores
Nunc mihi nunc alii benigna.
Laudo manentem ſi celeris quatit
Pennas reſigno quæ dedit & mea
Virtute me inuolo. probamq̧
Pauperiem ſine dote quæro.
Non eſt meum ſi mugiat africis
Malus ꝓcellis ad miſeras preces
Decurrere. & uotis paciſci
Ne cypriæ tyriæq̧ merces
Addant auaro diuitias mari
Tum me biremis p̄ſidio ſcaphæ

¶ ANT. Bactra: i ſcythia ſt̃ bactra urbs: q̄ ēt zariaſpa appellata ē: ut Str. docet li.xi. i Pli. tñ. li.vi. legit̃ zariaſta. ubi ēt ait bactri quoꝝ oppidū zariaſtes: qđ poſtea bactrum a flumine appellatum eſt. ¶ Cyro: lege de hoc ſuperius. ¶ Tanais diſcors: is fluuius eſt qui europā ab aſia diſiungit: atq̧ ambaꝝ fines utrinq̧ per lambens in borea uerſus per ſauromatas in ſcythiam uſq̧ atq̧ in meotidis paludem procēdit̃ oritur autē ex indiæ montibus. Auctores Dionyſius & Stra. lib.xi. ¶ Diſcors: uel quia europam ab aſia diſiungit uel propter populorum ſeditionem. ¶ Prudens fu. oſtendit deum prudenter futura celaſſe homines: qua de re illi minime ea curare debēt: præſentiaq̧ tantū ſumere. ¶ Aequus: mitis: benignus: quietus & ſine cura. ¶ Cætera fluminis: comparat res humanas fluminibus quæ modo placida fluunt modo inquieta imbriū copia ita & hominum res lætæ ſubitis aduerſis turbantur. ¶ Potens: ſui.i. dominus ſuiipſius: quod ſolius eſt ſapientis. ¶ In diem.i. in præſentem diem nihil de craſtino cogitando. in dies autem eſt idem qđ quottidie cum quodam incremento ut creſcente in dies multitudine: in diem uero plerūq̧ cum hoc uerbo uiuo iungitur. Vt uolucres i diem uiuunt.i. i præſentem diem nihil de craſtino cogitantes. ¶ Vixi: ille āt uere uiuere dicitur: qui cum læticia & uirtute degit. ¶ Occupato: pro occupet ut inferiora oſtendunt̃. ¶ Tamen: quamuis nube uel ſole occupauerit aerem iuppiter.i. q̄uis poſſit fœlicia & infœlicia tradere: non poterit peccata abolere. Ergo fruenda eſt dies: & lætitia remotis curis: nā quæ futura ſunt poſſunt eſſe aduerſa. ¶ Quodcūq̧ retro eſt.i. quicquid præterit: retulit autem ad illud uixi. eſt enim ſenſus: q̧ peccata nullo pacto etiam iuppiter poteſt deſtruere & infecta reddere: q̄uis ut diximus bona & mala poſſit hominibus in futurum afferre. ¶ Diffinget: deſtruet. ¶ Fugiens: præteriens. ¶ Manētem.i. ſtabilem. ¶ Reſigno: reddo. ¶ Me inuoluo. me munio ſola uirtute ſi aduerſa fortuna auferet externa bona. ¶ Sine dote: ſine cenſu. ¶ Non eſt meum: oſtendit ad ſe minime pertinere nauigare: ſed potius uelle in ꝓba eſſe paupertate: hoc eſt uult eē paup & ꝓbus. ¶ Votis paciſci: cum diis.n. uotis mediantibus uidemur paciſci quum aliquid petimus. ¶ Cypriæ: erat Cyprus ditiſſima ut latius patuit ode. i. hic autē locus declarat cur poeta ibi dixerit. ¶ Vt trabe cypria myrtoum pauidus nauta ſecet mare. ¶ Tum me: hironicæ loquitur dicens q̧ aura & geminus pollux feret eum tutum per maris ægei tumultus præſidio ſcaphæ biremis.i. paruæ naiculæ p quod nauigationem effugere ſe innuit. ¶ Geminus pollux: de caſtore & polluce fauentibus nautis uide lib.i.

¶ ACR. Tanaiſq̧ diſcors: tanais flumē i mæotidem paludem fluens diſcors autē iō dictum quia diſcernit europam & aſiā: ſiue qa inſulæ regionis illius feroces ſunt: & freq̄nti itra ſe diſcordia colliduntur. ¶ Prudens futuri: prudenter dicit deum feciſſe neſciri futura tanq̄ q hoiem uellet pro breuitate uitæ uti p̄ſentibus: ordo eſt. prudēs p̄mit deus exitū: futuri tp̄is caliginoſa nocte & ridet ſi mortalis trepidat ultra fas. ¶ Componere æquus: iuſtus finire: unde lites compoſitæ dicuntur finitæ: ut non nſm

Tutum per ægæos tumultus
Aura feret geminuſq; pollux

inter nos tantas componere lites.¶ Cætera fluminis ritu ferũtur: dilabuntur: hoc eſt alia curſum ſuum habet: ut ſi brachia forte remiſit. Atq; illum in præceps prono rapit alueus amni: ordo eſt. cætera feruntur ritu fluminis nunc cum pace dilabẽtia in ethruſcum mare medio alueo: nunc uolentis una adeſos lapides: & rapta ſtirpes & pecus & domos: per allegoriam deſcribit uarietates & uices uitæ humanæ: quæ dum quieta & læta eſt ſubito aduerſis caſibus inquietatur & perturbatur. Stirpes raptas: extirpatas: ut rapidus montano flumine torrens ſternit agros. ¶ Diluuies noue tempeſtatem dixit: cum omnes auctores hoc diluuium poſuiſſent. ¶ Irritat amnes: incitat: ut irritatque utrumque telis. ¶ Ille potens ſui. i. ille fœlix eſt qui modum uitæ ſuæ habet. ſiue qui futura non curat. ¶ Cras uel atra: perſeuerat perſuadere p̄ſentia tantũ curanda: nec futuris animum cõmodari. ¶ Occupato: ꝑ occupabis. ¶ Non tamen irritum. hoc eſt non poſſe commodum uitæ: quod iam præceptum fuerit infringi. ¶ Quodcunq; retro eſt: quod iam tranſit. ideſt præterita non poterunt imutari: q̃uis futura incerta ſint: & iõ define eſſe ſollicitus de futuris. ¶ Diffinget confundet: imutabit: ſiue conuellet. ¶ Fortuna ſæ. l. n. quæ delectatur incertis & inquietudine hoium gaudet. Dum proſpera mutat aduerſis. ¶ Inſolentem: iniquum nouum: ut Iuuena. quotiẽs uoluit fortuna iocari. ¶ Ludere pertinax quotiens uoluit ſubaudi. ¶ Tranſmutat icer. h. utrũ ipſos honores incertos: an traſmutando incerti fiant fortunæ inconſtantia. ¶ Pertinax. i. pſiſtẽs. ¶ Laudo m. i. cum mutabilis nõ eſt laudo illã. ¶ Si celeres quatit. p. r. q. d. i. dũ ad alium deuolat: reddo quod dederat. ¶ Et mea uirtute me inuoluo. i. mea uirtute me munio non timẽs icerta fortunæ: dũ aut deſidero: aut formido: qđ p̄ſtat bona cõſcientia & ſola ꝓbitate cõtentus. ¶ Sine. d. ſine opibus. ſine p̄mio. ¶ Nõ eſt. m. i. nec uitæ nec ꝓpoſiti mei ẽ timere aduerſa q & piculo nec me tẽpeſtatis q̃ſtus cã cõmitto. ¶ Et. u. p. tanq̃ paciſcanẽ cũ diis hoies oblectatiõe uotoꝝ. ¶ Auaro inſatiabili cũcta recipiẽti: q̃ſi q; oia intercipiat. ¶ Tũc me. b. duos ordines remoꝝ hñtis. ordo ẽ. Aura & geminus pollux feret me p ægeos tumultus tutũ p̄ſidio birẽi ſcaphæ: hiſtõicæ dixit nõ patiar uim maris amore lucri. ¶ Geminus pollux: cũ caſtore intelligẽdus eſt: amboꝝ. n. ſtellæ ſimul naſcunẽ.

❡POR. Tanaiſq;. d. Tanais fluuius eſt fluens in meotidem paludem: & inde in pontum: diſcors autem dictus q; diſcernit Europã ab aſia: niſi forte ad icolas eius referamus hoc epitheton: q; inter ſe ferociſſimi barbari diſcordant. ¶ Ridetq;: ſi mortalis ultra fas trepidat: quoniam. ſ. nefas eſt inq̃rere futura q̃ dii nos neſcire uoluerunt. ¶ Quod adeſt memẽto componere æquus. i. præſentibus fruere: & ea quæ adſunt æqua mẽte cõpone. ¶ Nunc medio alueo. cũ pace dilabentis ethruſcum in mare nũc lapides abeſos: uarietatem & uices uitæ humanæ: quemadmodum quieta ac læta eſt modo aduerſis caſibus inquieta ac turbulẽta: per allegoriam deſcribit. ¶ Cui licet in diẽ dixiſſe uixi. perſeuerat perſuadere præſentia cõmoda tãtũ amplectẽda: de futuris nõ eſſe cogitãdũ. ¶ Nõ ta. irri. qđcũq; ẽ retro eſficiet. i. nõ potes cõmodũ uitæ qđ iã pcepit ifringere. ¶ Ludũ. i. l. p. ueteribus uſitatum elocutiõis genus ludũ ludere ſicut uitã uiuere & ſeruitutem ſeruire & multa ſimiliter. ¶ Trãſmutat incertos honores. Vtrum trãſmutãdo icertos facit: an qa incerti ſunt: iõ tranſmutare eos potet. ¶ Reſigno q̃ dedit: reſigno. i. reddo. ¶ Et mea uirtute. me inuoluo. ¶ Diſcerte. i. me mea uirtute munio: nihil ab illa timẽs: aut deſiderãs cõtentus ſola ꝓbitate & bõa cõſcientia. ¶ Sine dote. i. ſine opibus. ¶ Nõ ẽ meũ ſi mugiat aphricis malꝯ ꝓcellis: nec uitæ nec ꝓpoſiti mei ẽ inq̃t aduerſa timere qa nec p diuitias mari. Quũ maꝛ habeat diuitias. obrũẽdo naues cũ rebus precioſiſſimis. ¶ Tũc me biremis p̄ſidia ſcaphæ. Tutum per ægeos tumultus. ¶ Aura feret geminuſq; pollux: tunc cũ maxie ſæuit tempeſtas: inq̃t ego tutus nauigo p̄ſidio ſcaphæ ſed per hoc allegoricos ſignat ſe tutũ ſecurũq; uiuere: quia non quærat diuitias. ¶ Geminuſq; pollux. quia horum ſydera cum ſe oſtendunt laborantibus nautis. præbent ſpem ſalutis.

❡CHRI. Bactra: q̃ ẽt ſcđm Strab. Zariaſpa appellaẽ. ex bactris ãt ut ait Pli. ſeptẽ diebus itinere ad indiam puenit. Dicunẽ aũt bactra bactroꝝ: & populi bactriani. Vir. atq; ultima ſecũ bactra uehit. ¶ Regnata Cyro: qa fuit i regno pſaꝝ. Intelligit ãt p hæc oia maxie parthos. Diſcors. ¶ Vel qa diuidit aſiã ab europa: uel qa illius icolæ frequẽtibus diſcordiis diſſidũt. Prudẽs. Snia ẽ: ut Stulti ſint hoies: q uelint nimis anxie futura iq̃rere. ¶ Nã: deus q hoiem diligit & cernit quid illi melius ſit: dediſſet illi cognitionẽ futuroꝝ: ſi utile fuiſſet hoi ut futura cognoſceret. Nã põt oia q̃ uult deus. Vult aũt qa diligit nos: & nouit oia: quia deus. At nõ dedit ergo nõ ẽ utile. ¶ Premit exitũ: cõprimit: & occultat finẽ reꝝ. ¶ Caliginoſa nocte. i. obſcura ignorãtia. Caligo ꝓprie nebula eſt ex calidis uaporibus excitata. ¶ Vltra fas. Vltra q̃ diuinæ leges ſinãt. Nã ptinet ad prudentẽ cauere in futurũ quoad mẽs humana ualet: reliq̃ mãdare deo: neq; metu affici. Nã cautio ſapiẽtis ẽ. Metus nõ ẽ. Quod eſt. ¶ Aurea inſa eſt. Monet. n. ut de futuro nõ ſit anxius: ſed quod eſt. i. præſentia componat cũ æquitate. i. nulla ai turbatione a uia recta dimoueaẽ. ¶ Cætera: quæ præſentia nõ ſunt ferũtur more fluminis: qđ aliq̃ndo per ſuũ alueũ ſedatis tranq̃lliſq; fluctibus fertur in mare: aliquando autem diluuio auctum nimium turgeſcit: & rapidis uorticibus ſaxa arboreſq; ſecum rapit. ¶ Ethruſcũ. Nam in mare tyrrhenũ: quod inferũ appellant defluit. ¶ Diluuies noue: dixit cum cæteri diluuiũ dicant. ¶ Irritat. prouocat nã ſine diluuio quiete ferũtur: diluuio autem incitantur. ¶ Ille potens ſui. i. q ſe totũ in ſua poteſtate continet neq; habet in illo ius aliquod fortũa. Qui ueluti alter Bias prienneus omnia ſua ſecum portet. Quod cum facit homo ſemper lætus uiuet. ¶ Et in diem. i. ſingulis diebus poteſt dicere uixi: qa ſine pturbatione fuit. Nam non dicitur uiuere qui infœliciter uiuit. ¶ Cras. Qui non pendet ex temeritate fortunæ: in ſeipſo omnia bona repoſuit. Nec ſua multum intereſt utrum nubilum cœlum futurum ſit an ſerenum. ideſt utrum fœlix an aduerſa ſit futura fortũa. ¶ Diffinget: confundet immutabit. Nam diffingere eſt quod fictũ formatumq; fuerat remouere. ¶ Quod fugiens ſemel ho. r. Nam ut facta infecta ſint nec deus ipſe facit. Eſt autem uniuerſa hæc ratio ex ſtoica grauitate de promptu qui præter uirtutem nihil in bonis enumerant. ¶ Ergo ſi fortuna illis arridet: accipiunt quidem commoda fortunæ; non tamen ut inde beatos ſe fieri putent: ſed tamen illa incommodis p̄ferenda pu-

tant. Sin autē immutetur: tunc illius cōmoda ſine perturbatione dimittunt. ¶ Reſigno: reddo. Nam reſignare eſt cum in libris datorū & acceptorū pecuniam quā acceptā ſignauimus redditā demōſtramus. ¶ Et mea uirtute in. Quaſi dicat: ego me mea uirtute: & totius ex me pendeo nihil a fortuna ſperās. ¶ Pauperiem: ſine dote: ſine premio. Oſtendit enim ſe eſſe pauperem ſpiritu: ut eſt in chriſtiana doctrina. i. ita aquieſcere paruo ut non optet plura. ¶ Non eſt. m. q. d. iccirco paupertate delector: quia nolo cōmittere me periculoſiſſimæ nauigationi: ut paupertati dotem acquirā: in qua eſſet ad præces deſcendendū & ad uota facienda: in quibus uidemur paciſci cū diis nos quod uouemus daturos: ſi noſtræ merces in mare nō merganſ. ¶ Tu me. ironice legēdi ſunt iſti uerſus. ut ſit ſnia non eſſe credendum ꝙ e tempeſtate per mare ægeum biremi ſcapha auxiliante aura & polluce euadamus. ¶ Geminus: Quia cum caſtore naſcitur. Sed de iis alio loco. Aegæum in ſuperioribus diximus a ſcopulo cui forma caprina ſit: uel ab ægeo patre theſei eſſe nominatum. Nunc addimus placere non nullis ut dicatur ægeum quia in illo plurimæ ſunt inſulæ: quæ procul ſpectantibus αἶγες. i. capræ uideantur: uel qa æge amazonum regina in eo perierit.

¶ Ode. xxx. monocolos ad melpomenem.

Exegi monumentū ære perennius:
Regaliq; ſitu pyramidum altius
Quod nō ſber edax: nō aqlo īpotēs
Poſſit diruere: aut innumerabilis
Annorum ſeries & fuga temporum.
Non omnis moriar: multaq; pars mei
Vitabit libitinam, uſq; ego poſtera
Creſcā laude recens: dum capitolium
Scandet cum tacita uirgine pontifex
Dicar: qua uiolens obſtrepit aufidus:
Et qua pauper aquæ daunus agreſtium
Regnator populorū: ex humili potens
Princeps æolium carmen ad italos
Deduxiſſe modos. ſume ſuperbiam
Quęſitam meritis & mihi delphica
Lauro cinge uolens melpomene comam.

Argumentum. ODES. XXX.

¶ ANT. Scriptis hactenus tribus odarū libris: ait poeta ſe monumentū pfeciſſe: quod omni ære perennius erit: non enim aqua non uētis non annis conſumi poterit: hinc minime totus peribit: ſed magna ipſius ps erit ſupſtes: dū roma fuerit hortaſ inde melpomenē muſam ut ſibi delphica lauro coronā paret. ¶ Exegi monumentum: ode ē ſimilis primæ. li. i. ¶ Exegi: pfeci. ¶ Monumentū: ſepulchrum: opus: memoriam. ¶ Aere: æris ſtatuis. ¶ Perēnius. durabilius. ¶ Regalique ſitu piramidū altius Pli. li. xxxvi. ca. ix. ſcri. i ægypto reges pyramides feciſſe ne pecunia ſucceſſoribus aut æmulis inſidiantibus præberēt: aut ne plebs eſſet ocioſa. Tres aūt quæ orbem terrarū impleuere fama ſitæ ſunt in partæ africæ monte ſaxeo ſterileque inter mēphi oppidū: & delia nili. ſed piramis ampliſſima ex arabicis lapidicinis conſtat. Trecēta ſexaginta hominū milia annis. xx. eam conſtruxiſſe produntur latius tamen ipſe ibidem legito piramides autē moles ſunt maximæ ita cōſtructæ ut elato in acutum tēdāt: ita uero dictæ ꝙ flāmarum ſimilitudinem hēnt πυρ enim ignis dicitur. ¶ Non aquilo ipotens. i. ualde potens. Boreas enim. lib. vi. met. apud Oui. ita loquitur. ¶ Apta mihi uis ē: qua triſtia nubila pello. Et freta cōcutio: nodoſaq; robora uerto. ¶ Induroq; ni. & terras grandine pulſo. Idem ego quum fratres cælo ſum nactus aperto. Nam mihi campus is eſt. tanto molimine luctor. Vt medius noſtris concurſibus inſonet æther. Exiliantque cauis eliſi nubibus ignes. Idem ego quum ſubii conuexa foramina terræ. Suppoſuiq; ferox imis mea terga cauernis. Sollicito manens totumque tremoribus orbem. ¶ Libithinam. Plutarchus ſcribit pompilium inſtituiſſe libitinam coli quæ dea ſit eorum: quæ mortuis iuſta præſtantur inſpectatrix: ſiue proſerpinam illam ſiue uenerem crediderimus. ¶ Recens. nouus. noua enim plerunq; placere magis aſſolent. Vnde Ouid. in libro de ponto ait. Eſt quoq; cunctarū nouitas chariſſima rerum. ¶ Tacita uirgi. Tacitam uirginem ueſtalem appellat: quia ſacris ſilentium præſtabat: quibus tuendis præeſſet: ſcribit enim Plutarchus in uita Numæ. ꝑ quædam ſacra fuiſſe abdita quæ aliis uidere non licebat præterq̄ ueſtalibus. Erant autem ſecundum quoſdā: ut idem oſtendit in Camilli uita duo nō magna dolia: quorum alterum apertum ac uacuum. alterum plenum ac clauſum amborū uero aſpectus tantūmodo ſanctis uirginibus patebat. Sed quidam ea afferentes mentiri arbitrabanſ: ꝙ puellas multa e ſacris corripientes fertur duo dolia abſcondiſſe ſub terra in templo Quirini. unde locus ille adhuc doliorū appellationem retinebat. Virgines autem maiora ac digniora ex ſacris ſumentes ultra fluuium fugerant &c. Id aūt Senonum gallorum tempore fuit. ¶ Dicar. laudabor. ¶ Violens aufidus. is fluuius eſt apud cannas apuliæ uicū de quo Siluius libro decimo ita ſcribit. Sanguineus tumidas ī campos aufidus undas Eiectat: redditq; furēs ſua corpora ripis. Pli. ſcri. aufidū ex hirpinis montibus Canuſium præterfluere. ¶ Daunus: apuliæ fluuius a dauno rege. ¶ Ex humili potens: ordo eſt: ex humili. i. uili genere potēs princeps. i. primus dicar deduxiſſe ad italos modos æolium carmen. i. lyricum leſboum alchaicū: alceum: quippe imitatus eſt. ¶ Leſbiū. leſbos autem in æolia regione eſt: de qua latius ſupra. ¶ Superbiam: gloriam tibi ſume o muſa. ¶ Delphica lau. Laurus duo genera tradit Cato delphicam & Cypriam. Delphicam eſſe equali colore uiridiorem maximis baccis: atq; e uiridi rubentibus: hoc uictores delphis coronari: & triumphantes Romæ: Cypriam eſſe folio breui nigro & criſpam: auctor Plini. libro. xv.

¶ ACR. Exegi. m. æ. p. Per æternitatem carminis auctori dat laudē: ideo monumentū operis ſui ultra ſtatuas quas nominato ære ſignat: & magnificentiam uel ſoliditatem ſepulchrorum perennius dicit. Pyramides autem proprie regum ægyptiorum ſepulchra ſunt ingenti mole conſtructa: & in cacumen educta in modum flāme ſurgentis: unde & eis nomen eſt inditum. ordo eſt: melpomene exegi monumentū perennius ære

Ideſt durabilius metallo:nam monumẽtum dicit opus ſuũ.q̃ durabilius dicit ſtatuis diuitum ex ære factis.
¶ Exegi:finiui:perfeci:ut Ouid. Iamq; opus exegi. Edax corrumpens ui tempeſtatis:ideo aquilonem poſuit:
ut Ex mediis properas aquilonibus ire per altum.quia tẽpeſtuoſus eſt:& hyemi cõgruens. ¶ Aut innumerabi
lis an.ſe.ut ãnis ſoluit ſublata uetuſtas:hoc ẽ nec dicta ſua tẽpeſtatibus:nec uetuſtate aboléda. ¶ Impotẽs.ual
de potens. ¶ Non oĩs.m.in litterarũ laude dicit ſe corpore moriturũ:uicturũ eẽ carminibus.iõ nõ oĩs.i.totus.
¶ Libitinã:libitina lectus eſt:in quo mortui efferebant. Vſq; ego poſtera.c.l.recens ordo eſt.ego recens creſcã.
Poſtera:laudem dicit poſterorũ:recens autem quaſi nouus noua.n.magis cõſueuere placet:uetera adoleſcere:
& ideo ſe etiam poſteris in oblectationẽ nouũ ꝓmittit. ¶ Cũ tacita:aut uerecũda aut pro ſacrificio tacente:cõ
ſueuerãt.n.ſacrificaturæ capitoliũ tacentes aſcendere:ſiue ꝓ ſacerdotii dignitate claræ. Vir. Tacitæ per ami-
ca ſilentia lunæ. ¶ Violens.i.torrens:de quo amni. Vir. Sed adriacas retro fert aufidus undas. ¶ Obſtrepit au
fidus:murmurat:ꝑ aufidũ apuliã uult intelligi cuius prouinciæ flumẽ ẽ. ¶ Et q̃.p.a.daunus rex apuliæ fuit:q̃
inopia aq̃ ſiticuloſa ẽ.ordo eſt. Ergo potens ex hũili princeps dicar deduxiſſe æoliũ carmẽ ad italos modos
qua obſtrepit uiolens aufidus & qua daunus paup aquæ regnator agreſtium populorũ. ¶ Ex.h.ex parua pro
genie. Gloriat ſe libertino patre natum ad tantam ſtudiorũ claritatẽ ueniſſe. ¶ Princeps:primus ut maſſicus
ærata princeps ſecat æquora tigri. Primũ ſe dicit æolicã unã ex quinq; græcis ligũs q̃ alceus uſus ẽ poeta dedu
xiſſe in uſum latinũ. ¶ Sume.ſ.q.m.nobilitatẽ mẽtis nõ natalibus uenientẽ:ordo ẽ. Melpomene ſume ſupbiã
quæſitã meritis:& uolens cinge mihi comã delphicã lauro:tãq̃ cui placuerit laurus delphica cõſecrata appol
lini uel poetis. ¶ Cinge:illiga:ut Vir. bacchare frontẽ cingite ne uati noceat mala lingua futuro.

¶ POR. Exegi.m.æ.p.hæc ode qua tertius liber conſumatur in ipſius auctoris laudem ſcripta eſt. ¶ Mo
do.a.iam pro ualde potens. ¶ Regaliq; ſitu.p.al.pyramides regũ ægyptiorũ ſepulchra ſunt adeo ingenti mole
ſaxorũ in mediis harenis ægypti ſtructa:ut inter.vii.miracula habeant. ¶ Vſq; ego poſtera creſcã laude recens
eleganter:quia ſemper ſunt quibus hæc elocutio noua ſit & laudet. ¶ Dum capitolium ſcandet cũ tacita uir-
gine pontifex. Tale eſt Virgilii.illud. Cũ domus Aeneæ capitoli imobile ſaxũ accolet. ¶ Aufidus:flumẽ apu-
liæ in qua Hora.natus eſt. ¶ Et qua.p.a.d.a.r.p. Daunus in apulia regnauit:a cuius noĩe fluuius appellatus ẽ:
qui pauper aq̃ dicit: quia apulia ſiticuloſa eſt:ob inimicos calores. ¶ Agreſtium regnator populorum:adno
tanda elocutio per genitiuum figurata eſt. ¶ Ex humili potens.gloriat libertino pr̃e natum ſe ad tantam cla-
ritatem ſtudiorũ perueniſſe. ¶ Aeolium car.ad italos deduxiſſe modos:æolide dialecto alcæus lyricus poeta
uſus eſt. Teſtatur ergo græci carminis modulationem primũ in latinam linguam contuliſſe. Quæſitam me
ritis:& mihi delphica laura cinge:uolẽs melpomene comam.delphica laurus dicitur:quia appollini dedica
ta eſt qui delphicus appellatur:ab urbe delphis quæ eſt ſub parnaſo mõte:ubi oraculum eius eſt. ¶ Sume.ſ.
q.m.ad muſam dicit:ac per hoc ad ſtudium ſuum adiice inquit tibi gloriam libertate ingenii quæſitam.

¶ CHRI. Exegi monumentũ. Videtur ita huiuſcemodi ode hunc tertiũ librum concludere tanq̃ lyricis
carminibus finem impoſiturus ſit: Quapropter ſunt qui uelint ipſum deinceps Auguſti impulſu ut in lau-
dem Druſi neronis priuigni ſui quartũ quoq; librum ſcripſiſſe:ita ergo librum tertium claudit ut concludat
carminà quæ hactenus ſcripſit huiuſcemodi ſui nominis monumẽtum futurum:ut æterna duratura ſit eius
fama. ¶ Aere perẽnius.i.magis perpetuum q̃ ſint aut ſtatuæ:aut trophea:aut reliqua huiuſcemodi: quæ ĩ me
moriam clarorum uirorum ex ære eriguntur. ¶ Monumentum. Suũ uolumen intelligit: ꝓpter quod in me-
moria hominum uiuet:& ætate durando arcus triumphales & trophea & ægyptiorũ pyramides uincet: Et
profecto quæ manu fabricata ſunt aut hoĩum:aut cæli iniuria facile corruere poſſunt. Monumenta autem lit
terarũ non pereunt. Quapropter potuit Silla marina de cymbris trophea diſiucere:atq; proſternere. Calicu-
la uero imperator uolumina Maronis atq; Liuii quamuis ſũmopere nixus ſit abolere nõ potuit. ¶ Perẽnius:
Dixerunt latini perẽne id quod duret per annos quapropter annã & pennã deas coluerũt antiqui:ut annare:
& pennare illis concederent. ¶ Pyramidum: Pyramis forma quadrata eſt. quæ tamen in parte ſuperiori acui-
tur in formam flammæ:quæ latior ſurgens in acutum deſinit:unde nomen ab igne accipit qui græce πυρ ap-
pellatur. Miris autem ægypti rex.xii.generatione ab ægypto nili filio duas erexit pyramides alterã ſibi: alte-
ram coniugi altitudine ſtadii:& ſtadium octaua pars milii:& miliũ ex mille paſſibus cõſtat:& paſſus ex qn
que pedibus:& ſinguli:pedes ex ſexdeci unciis. Supra has pyramides cõſtituit ſimulachra lapidea in throno
ſedentia. Cheops ãt qui Rampſinito optimo regi ipſe peſſimus ſucceſſit:pyramidẽ reliquit quadrangulam
cuius ſingula latera habebant latitudinem octo plethrorum. Eſt autem plethrum ſexta ps ſtadii:altitudo ãt
ſimiliter octo plethrorum fuit:longum eſſet reliqua enumerare. Fuerunt enim & obliſci ſeſoſtris regis duo
in templo ſolis ex uno lapide:quorum altitudo centum latitudo octo cubitorum fuit. ¶ Nec imber:ſic Ouid.
Iamque opus exegi.quod nec iouis ira nec ignes. Nec poterit ferrum nec edax abolere uetuſtas. ¶ Non omnis
.m.nam ſi ſterribit corpus erit fama ſuperſtes. ¶ Libitina:pro morte poſuit. Cæterum feretrum ſignificat quo
cadauera in funere efferuntur dicta:ut multi uolunt per contrarium ꝙ nemini libeat. ¶ Vſque:ſemper. ¶ Re-
cens:quia non accedet uetuſtas. ¶ Dum.c.ſententia eſt. Dum imperium romanũ durabit:quod æternum fu-
turum tacite annuit. Sic Maro. Dum domus æneæ capitoli immobile ſaxum accolet. ¶ Scandet:ſacrificatu-
rus Ioui optimo maximo. ¶ Tacita.uerecunda: aut pro ſacrificio tacente:ſiue pro ſacerdocii dignitate clara
Vir. per amica ſilẽtia lunæ:ait porphyrion. Aufidus apuliæ fluuius. ¶ Daunius rex:a quo pars apuliæ daunia
dicta eſt. ¶ Pauper aqua:nam apulia ſiticuloſa eſt. ¶ Ex humili potens:ex infima fortuna natus: & ad ſum-
mam claritatem propter eloquentiã prouectus. ¶ Princeps:nam primus ad latinos uerſus lyricos tranſtulit.
¶ Aeolium:quia imitatus eſt alcæum qui leſbius fuit:in qua æolus regnauit:aliqui uolunt æolium dictum:
quia æolica lingua uſus fuerit. ¶ Superbiam nobilitatem. ¶ Quæſitam.m.ergo uera nobilitas quæ nõ ex anti
quitate ſanguinis:ſed ex uirtute proueniat. ¶ Volens:quia mereor.

℃Q.Hora.flacci carminũ Liber.iiii.incipit.
℃Ode prima dicolos diſtrophos ad uenerẽ.

INtermiſſa uenus diu
Ruſus bella moues, parce
precor precor.
Nõ ſum qualis eram bonæ
Sub regno cynaræ: deſine
Mr ſęua cupidinũ (dulciũ
Circa luſtra decem flectere mollibus
Iam durum imperiis, abi
Quo blande iuuenum te reuocant pces.
Tempeſtiuius in domo
Pauli purpereis ales oloribus
Commeſſabere maximi:
Si torrere iecur quæris idoneum:
Namq & nobilis & decens
Et pro ſollicitis non tacitus reis
Et centum puer artium
Late ſigna feret militiæ tuæ:
Et quandoq potentior
Largis muneribus riſerit æmuli.
Albanos prope te lacus
Ponet marmoream ſub trabe cypria
Illic plurima naribus
Duces thura: lyræq & berecynthiæ
Delectabere tibiæ
Mixtis carminibus non ſine fiſtula
Illic bis pueri die
Numen cum teneris uirginibus tuum

Argumentũ Odes primæ quarti uoluminis.

ANT.

PRopoſuerat uelle poeta lyricis finẽ impo neſ. ut tertii libri finis oñdit. Sed tñ quũ uenus eũ iterũ aggrederet: q̃q̃ natus annos qnq̃gita rurſus ad lyrica rediit. Itaq ac pria q̃rti uolũmis ode uenerẽ ipſã pcať ne ãplius ĩ eũ ſæuiat: ſed ĩ iuuenes potius luſibus aptiores ad ligurinũ poſtea poeţ uertit ſermonẽ dicẽs quo mõ eũ nocturnis ſõnis: & captũ retiet fugiẽtẽq et ſeqť. ⁋ Intermiſſa.u.d.ode eſt ſiſis tertiæ. ⁋ Bella: Militat ois amãs: & hẽt ſua caſtra cupido: inqt Oui.lib.i.de amo. Attice crede mihi militat ois amãs. ⁋ Cynaræ. ea qdẽ oli ipſius amica fuerat. ⁋ Cupidinũ.m.uideto latius li.i.ode.xix. ⁋ Luſtra de.i.annos qnq̃ginta. Oui.itẽ ĩ ibi ait. Tp̃s ad hoc luſtris bis iã mihi qnq pactis &c. ⁋ Iã du.methaphora ẽ a q̃drupedibus: q adulta nõ facile domãť. ⁋ Tẽpeſtiuius: ordo ẽ.uenꝰ tu ales oloribus purpureis.i.uolucris & alas hñs pp olores: diximus.n.olores duceť. & cõitari ueneris curruũ. ſi q̃ris torreť idõeũ iecur tẽpeſtiuius.i.aptius cõmeſſabere ĩ domo pauli maximi ⁋ Purpureis.pulchris. ⁋ Cõmeſſabere.cõedes. cõmeſſor.n.depones uerbũ ẽ.& pp carmẽ m.addiť. ⁋ Torrere ie.adureť & deſiccare. Vñ Oui.li.iii.de amoribus iqt. Captaq foemeus corpa torret amor. ⁋ Iecur.ẽ.n.amoris ſedes. Pauli maximi cor maximi iãiã oñdet. ⁋ Nõ.t. ab eloq̃ntia eũ laudat & pietate. ⁋ Artiũ.uirtutũ ⁋ Signa.ſ. Oui.quoq li.i.de remedio ait. Parce tuũ uatẽ ſceleris dãnaŕ cupido. tradita q totiẽs te duce ſigna tuli. Et qñq.ordo ẽ.& potẽtior largis mũeribꝰ æmuli qñq riſerit. ⁋ Riſerit.p deriſerit: ſupple æmulũ. ⁋ Lacꝰ al. Poſt albanũ mõtẽ urbs ẽ aritia ĩ appia uia. Eſt & diãæ locꝰ.i.arthemiſiũ: cui lacus iſtar pelagi fluctuãs adiacet cõtiet ãt albãus mõs lacũ lõge ãpliorẽ ſupra dcõ q ad arthemiſiũ mõtẽ iacet. Is uero lacus hodie lacus caſtelli pãdulphi appellať. ⁋ Sub.t.c.i.ſub trabe ænea: ĩ cypro.n.æris metalla apud tamaſſum urbẽ abũdabãt ſolẽbãt ãt æneæ trabes in tẽplis poni q̃s & hodie pãteon in urbe roma hẽt: ĩ porticu.ſ.de cypro latius ode prima. ⁋ Berecynthiæ ti; de iis oĩbus late ſupra ĩ ode.xix.li.iii. ⁋ Immo ſa. p ſalioꝶ: de qbus latius ſupius uide. ⁋ Mutui: a nõ.n. ſenex mutuo amabiť: uti ſolet iuuenis: hinc Naſo li. i.de amoribus ait. Turpe ſenex miles turpe ſenilis amor. ⁋ Sed cur: ab uenere ad ligurinũ puerum diuertit miraturq cur lachrymet: cur ẽt ſermonẽ cũ uenere habitũ interceplt. ⁋ Manat.i.id qdẽ amoris gr̃a euenit amãtibus ipſis. ⁋ Paꝶ.d.ſ.nõ.n.cũ uenere ſermonẽ abſolu[illegible]pp ligurini mẽoriã ſibi occurrentẽ. ⁋ Martii.c.g. Gramina lqt q̃m erãt ibi perẽnes herbæ corõatiq uſq ad flumis alueũ colles auctore Stra li.v.ſcri.n.g martius cãpus ꝑter natiuã locorũ amœnitatẽ artis & ſolertiæ exornatiões admittebat: cãpi.n.admirabilis magnitudo. Et curules pariter curſus & alia equæſtria certamina expedita ſuppeditabat: nec minus; tam multis pilam circulũ palæſtrã exercitatione tractãtibus. Aliaq incumbentia ſimul opera. Quid perẽnes ſolo herbas coronatoſq uſq ad fluminis alueum colles. Scœnicarum oſtẽtatio picturaꝶ eius generis ſpectacula præſtabant ut difficulter & inuitus abſcederes.

℃ACR. Acrõis i.Q. Horatii Flacci q̃rtũ librũ carminũ cõmẽtaria. ⁋ Intermiſſa.u.ſtatuerat hora uſq ad tertiũ librũ carminũ cõplere opus ſuũ. Quibus editis maxĩo interuallo hũc q̃rtũ ſcribere cõpulſus ẽ ab augu

Laudantes pede candido
  In morem ſaliũ : ter quatiẽt humũ
Me nec fœmina nec puer
  Iam nec ſpes animi credula mutui
Nec certare iuuat mero.
  Nec uincire nouis tẽpora floribus
Sed cur heu ligurine cur
  Manat rara meas lachryma p gẽas
Cur facunda parum decoro
  Inter uerba cadit lingua ſilentio?
Nocturnis ego ſomniis
  Iã captũ teneo : iã uolucrẽ ſequor
Te per gramina martii
  Campi te p aquas dure uolubiles.

ſto in laudem priuigni ſui druſi Neronis:qui uictor de Rhetis uindelicis fuerat reuerſus:allegoricos aũt ad uenerẽ ſcribit:q incõpetenter res amatorias ſcribere cogaſ. Quinq̃ginta ãnis.i.x.luſtris grauis iã & maturus & ab ũi uoluptate alienus. Rurſus bella moues hoc ẽ itey cogor ſcribere cũ iam deſierim. Sub regno cynare:amicã ſuã cõmemorat: iõ aũt dixit ſub regno tanq̃ imparet amatoribus q̃ amaſ. ¶ Iã durũ:anthitheton mollibus durũ opponẽdo:mollia.n.imperia ſunt ueneris quaſi ludicra delicata. Se autẽ ait durũ aut quaſi indomabilem propter ætatẽ:& eſt metaphora a pecoribus quibus cũ iã ætate duris iugũ ac frena adhibenſ:perdomari nõ pñt. ¶ Iuuenũ te.qui te ultro euocent:quibus facile poſſis perſuadere quid uelis. ¶ Pauli. Paulus fuit nobilis & diſertus adoleſcens & uoluptuoſus:cui ueneris luxus cur maxime conuenire dicat in ſequentibus ipſe demonſtrat:dũ & nobilẽ aſſerit & decentẽ. ¶ Purpureis ales.o.nitidis aut pulchris:aut reginæ ueneri dedicatis:ut prũ regno purpureos dixerit. ¶ Ales aut uelox:aut quia currus eius ab alitibus.i.cygnis trahitur. ¶ Commeſſabere.delectabere conuiuandu. ¶ Et decẽs.in flore iuuẽtutis decentem dicit. ¶ Centũ puer artiũ:finitũ p infinito. Hoc eſt multarũ.q pro bono & faceto ingenio optime poſſit in amore uerſari. ¶ Si tor.i.q.i.iõ iecur amori dedit:q iecor amari uolũt:felle iraſci:corde doleri. ¶ Et p ſo.nõ.r.reis. Hũc paulũ cauſidicũ dicit. ¶ Late.ſ.ſ.ualde amabit & iubẽs. ¶ Aemuli.riualis & ſecutoris ſui ut eſt Partim roſtro pmit æmula pyſtris. ¶ Albanos .p.te.lac.in albano mõte lacus ẽ ubi paulũ dicit optia pdia poſſidere:unĩ effuſiões ad cultũ ueneris & amoris expẽſas pmittit. ¶ Ponet.m.ſ.t.c.i.marmoreũ ueneris ſignũ & tẽplũ deoy ſtatuet. Trabẽ uero cypriã aut pro difficili & nobili poſuit:aut pro amœnitate ueneris elaboratũ:ut ædificãtis diuitias idicaret. ¶ Et berecinthiæ matris deũ i cuius honorem tibiæ depotatæ ſunt. Vt tey p alta didima ubi aſſuetis biforẽ dat tibia cantum. ¶ Illic bis pueri.in honorem ueneris bis in die promittit pueros ſaltaturos:& ſal ios. ¶ Cum.t.u.aut pulchris. aut gracilibus:aut certe paruis. ¶ Lau.hymnũ canentes. ¶ Pede.candidu.i.pulchro. ¶ Salium . pro ſaliorum. ¶ Nec.p.ſubauditur delectata. ¶ Iam nec ſp ai.c.m.iam ſibi ſpem negat eſſe mutui animi q amari poſſit:cum ipſe amari non uellet propter ætatem. ¶ Nec.c.i.m.contendere poculis. ¶ Vincire.coronare. ¶ Sed.c.heu.l.recordatione ſe ligurini pueri: quem amabat flere cogitur. ¶ Manat ra.m.l.per genas: nõ amoris paruitate ſed ætatis uerecundia cui non flere conueniat pro amore. ¶ Inter uer.ca.l.ſ.indicium nimii amoris ẽ ſubito inter loquendum tacere,ut incipit effari mediaq; in uoce reſiſtit. dicit ſe ligurinum ſemper ex deſiderio ſomniare: ut ſit terrore quodam mentis imaginari eum quaſi diu quæſitum:& tandem inuẽtum uelut alitem ex ipſo uolare complexu. ¶ Dure.aut fortis aut inflexibilis. ¶ Vulubiles.fluuiales.

¶ POR. Intermiſſa ue.d.poſt cõſumatos editoſq; tres carminũ libros maxiu interuallo hũc librũ quartũ ſcribere compulſus eſſe diciſ ab auguſto:ut Neroni eius priuigno uictoriã:de rhetis uindelicis quæſitã illuſtraret q̃ hoc libro contineſ q̃ ſic icipit. Qualẽ miniſtrũ fulminis alitẽ. Intermiſſa uenus diu rurſus bella moues:in ſupiore libro oñdimus allegoricos bella & militiam ueneris Horatium pro amatoribus dicere. ¶ Sub re.cy.pſignat cynarã amaſſet & hoc aũt allegoricos:q ait ſub regno cynaræ quaſi ſub dño. ſed ut dignitatem formæ eius oſtẽderet reginã ſibi fuiſſe ait. ¶ Circa.l.d.prope ãnos quinq̃gita ætatis iam ſe dicit agere. ¶ Flecte re.m.d.mollibus.n.durũ oppoſuit. Mollia aũt ueneri impia dicit q̃ſi ludicra ac delicata ſint ſe autẽ durũ aut q̃ſi iam indomabilẽ pp ætatẽ:nã & hoc trãſlatiue diciſ a pecoribus q̃ cũ iã ætate dura ad iuga ac frena adhibẽtur pdomari non pñt. ¶ Tẽpeſtiuius in do.pa.purpureis ales uloribus Fabius maximus paulus fuit nobilis & diſertus adoleſcẽs cui ueneréos luſus nunc cur maxĩe cõuenire dicat ipſe oñdit ſubliciẽdo. ¶ Nãq.n.&.d.nõ t.r.purpureis uloribus qũo purpurei dñr cũ albi ſint potius.ſed purpureũ p pulchro poetæ dicere aſſueuerũt & Vir. Et p purpureu penas dat ſcylla capillu:& alibi i mare purpureũ uiolẽtior affluit ãnis. ¶ Et.p.ſ.nõ ta.re.cauſidicũ oratorẽ eẽ oñdit Paulũ & centũ puer artium utiq; bonay hic artiũ accipiendum. Et q̃nq; pro largis muneribus riſerit æmuli. ¶ Quandoq; pro q̃ncũq; poſitũ eſt.& eſt ſenſus:q̃ncũq; apud puellã potior riuale ſuo fuerit:q̃uis ille m ũeribus cõmẽdare ſe ei conatus ſit. ¶ Ponet mar.ſub tra.cypria.i.marmoreũ ſignũ tibi & tẽplũ decoy ſtatuet. ¶ Me nec fœmina nec puer iam:dicit q cum iã ſit ætate declinata non ſperare poſſe fieri ut mutuo ameſ. Sed cur heu ligurine cur manat rara lachryma p genas:iocũdiſſime ſe oñdit uelle excuſare a luſibus iam ueneris recordatione lygurini pueri quẽ adhuc diligit lachrymas ſibi decidiſſe & Ipeditã linguam quo minus poſſet pficere ipſam excuſationẽ. ¶ Cur fa.cur igt lingua mea. Alioquin facunda ſubito in medio ſermone obmutuit ne ferre poſſem qđ cœperã dicere. ¶ Nocturnis.e.ſ.Iam captum teneo iam uolucrem ſequor:dicit ſe lygurinũ ex deſiderio ſp ſomniare & ut ſit errore quodam mentis imaginari quaſi eum diu quæſitum tandem inuenerit in alitem uerſum & ipſius manibus amittere.

¶ CHRI. Intermiſſa uenus. Excuſat grandiorẽ ætatẽ:eãq; amoribus ineptã dicit. Hortaturq; uenerẽ ut petat paulũ maximũ iuuenẽ:& rebus amatoriis aptũ. ¶ Intermiſſa.qa diu a bello in me ceſſaſti. ¶ Parce. Cũ nõ poſſit cohibere:deſcẽdit ad pces: ¶ Non ſum:oñdit cãm qua poſſit moueri uenus:ut ſibi parcat. ¶ Sub regno Amatorie dixit:nã amicas reginas appellant. Mater ſæua dulciũ.c.pugnantia loqui uſ:& tñ id euenit: ut crudelis ſit uenus inter ſuaues uoluptates. ¶ Luſtra de.qbus q̃nquaginta anni efficiuntur. ¶ Mollibus uoluptuo-

fis.ꝑ Abs [illegible] d [illegible] ta ad cos q̃ituā mil [illegible] ben [illegible] m [illegible] donco tpe [illegible] [illegible]

[illegible]

N [illegible]

[illegible]

Hoc [illegible]

ut [illegible] [illegible] ad [illegible] q̃ [illegible]

[illegible]

eius [illegible] aelory [illegible]

[illegible] alter pot [illegible] rum & a [illegible]

nitiſ [illegible] ate [illegible] to [illegible]

mi [illegible]

eadē [illegible] A [illegible] o

in loco [illegible] ma [illegible]

no eſt [illegible] be

cypr [illegible] Cyp [illegible]

ubi [illegible] ameri facra [illegible]

thus.H [illegible] Thure [illegible]

aræ [illegible] is adh [illegible] ꝑ T [illegible]

uel qu [illegible]

ꝑ In [illegible]

ea iā [illegible]

ab illa [illegible] ded [illegible] ꝑ [illegible] ecer [illegible]

ſibi qa iā [illegible] amare [illegible] cepit [illegible] Virg.

Didone [illegible] ore at. Sic [illegible]

abortis.ꝑ [illegible] deſi [illegible] nt. Sed id m [illegible]

ꝑ Lin [illegible] Virgi. m [illegible] medi [illegible] in uoce [illegible]

nam [illegible] e. ſe ∫a indectorum c [illegible]

loquens [illegible] d [illegible] a [illegible] such [illegible] m [illegible] muss.

aut timem [illegible] bu [illegible] V [illegible] queritu [illegible] A [illegible] e

ſulpenſam [illegible] h [illegible]

[illegible] ma [illegible] c [illegible]

po ma [illegible] um [illegible]

Cōde ſec [illegible] ſti [illegible] hos [illegible] t.

P [illegible]

[illegible]

N [illegible]

[illegible]

Monte d [illegible]

Quem ſ [illegible]

Feruet [illegible] rof [illegible] o

[illegible]

Laurea do [illegible] apo [illegible]

Seu per au [illegible] noua dithyrambos

Verba d [illegible] ꝑ [illegible]

[illegible]

Seu deo [illegible]

Sanguin [illegible]

Morte ce [illegible] dæ

[illegible]

Siue quos elea [illegible] e [illegible]

Palma cæleſtes pu [illegible] equ [illegible]

[illegible] e lau [illegible] a [illegible] erit. hinc [illegible] o

[illegible] & poeta celebra [illegible]

[illegible] cata [illegible] ota d [illegible] ū p [illegible]

[illegible] at ꝑ [illegible] daꝗ. q [illegible] p [illegible] de.

[illegible] ex [illegible] d [illegible] thebas r [illegible] e

p [illegible] i. [illegible] n

h [illegible] A [illegible] t

c [illegible] de

m [illegible] s

[illegible] pe [illegible] a [illegible] g [illegible] o.

uxor An [illegible] magnū [illegible] ex [illegible] d

Augu. cæſare fecit: ut poſt agripp [illegible]

tes obtineret. merito erg [illegible] H [illegible] um celeb [illegible]

[illegible] T [illegible] q [illegible] d [illegible] d [illegible]

ta & [illegible] at [illegible] erem [illegible]

p [illegible]

[illegible] d [illegible]

[illegible] daꝗ [illegible]

[illegible] Vor [illegible] itre [illegible] e

[illegible] bo ū [illegible] m

u [illegible] u [illegible] ium [illegible] m

nı comparat [illegible] al [illegible] per

not [illegible] as. [illegible] ꝑ [illegible] it.

ꝑ [illegible] hy [illegible] in bac [illegible] hono [illegible]

[illegible]

Dicit:& centum potiore ſignis
Munere donat.
Flebili ſponſæ iuuenemue raptum
Plorat & uires animumq; moreſq;
Aureos reducit in aſtra nigroq;
Inuidet orco.
Multa dircæum leuat aura cygnum
Tendit antoni quotiens in altos
Nubium tractus:ego apis matinæ
More modoq;
Grata carpentis thyma per laborem
Plurimum circa nemus uuidiq;
Tyburis ripas:operoſa paruus
Carmina fingo.
Concines maiore poeta plectro
Cæſarem quandoq; trahet feroces
Per ſacrum cliuum merita decorus
Fronde ſicambros.
Quo nihil maius meliuſue terris
Fata donauere boniq; diui
Nec dabunt:quamuis redeant in aurũ
Tempora priſcum.
Concines lætoſq; dies & urbis
Publicum ludum ſuper impetrato
Fortis auguſti reditu forumq;
Litibus orbum.
Tum meæ ſi quid loquar audiendum
Vocis accedet bona pars & o ſol
Pulcher o laudande canam recepto
Cæſare fœlix.
Tuq; dum procedis io triumphe
Non ſemel dicemus io triumphe
Ciuitas omnis dabimuſq; diuis
Thura benignis.
Te decem tauri totidemq; uaccæ
Me tener ſoluet uitulus relicta
Matre qui largis iuueneſcit herbis
In mea uota:
Fronte curuatos imitatus ignes
Tertium lunç referentis ortum
Qua notam dixit niueus uideri
Cętera fuluus.

¶ANT. Pugilẽq; equũ ue:caſtorẽ & pollucẽ itelligit: de qbus etiã ſuperius.¶ Signis.ſtatuas intelligit.¶ Munere.laudes eorum accipit.¶ Leuat.eleuat.¶ Dyrceum cygnũ:thebanum pindarum intelligit a dirce fonte.¶ Matinæ.de matinis populis ſupra eſt.¶ Operoſa car.magnæ operæ magni laboris.¶ Paruus.humilis īgenio.¶ Per ſacrum cliuum: ad arcẽ capitolinam cliuus quidem erat publicus non longe ab eo loco incipiẽs ubi pons erat ſublicius q iam ſan.ma. uocitatur:ut aiunt:quo iter ab ianiculo in fora ducebatur. De quo Ouid.lib.i.faſt.inquit. Vtq; leuis cuſtos armillis capta labinis ad ſummæ tacitos duxerit arcis iter:inde uelut nunc eſt: per quẽ deſcenditis inquit Arduus in ualles per fora cliuus erat. Varro ſcribit cliuum publicum ab ædibus plæbei publicis qui eum publice ædificarit. Erat & cliuus proximus ad florales uſus uerſus capitolium uetus ꝙ ibi ſacellum Iouis Iunonis Mineruæ & id antiquus q̃ ædis quæ in capitolio.¶ Sycambros.auguſtus germanos ultra albin ſubmouit ex quibus Sueuos & Sycãbros dedentes ſe traduxit in galliã atq; in proximis rheno agris collocauit auctor ẽ Suet. latius tamẽ L.florus ſcribit.¶ In au.tẽpora priſcum.Maro etiam ĩ Bucolico.ait iam redit & uirgo:redeũt ſaturnia regna.¶ Forum li.or.iuſtitiam intelligit.¶ O ſol.o dies.¶ Teq;.ordo eſt Et te canã dum procedis io triũphe: tota ciuitas dicemus io triumphe. Qua ſupple parte.¶ Notam.ſ.in frõte Fuluus color eſt de ruffo atq; uiridi mixtus in aliis tamen plus uiridis:in aliis plus ruffi habet. Sic Maro fuluam aquilam dixit fuluum aurum. Gelius auctor ſiiii.

¶ACR. Et centum po.ſi.dicit magis illuſtrari honore: quem pindarus carmine ſuo agoniſtico celebret q̃ ſi centum ſtatuis honoretur. Flebili ſponſæ.etiam in epitaphiis pindarum ſignificat magnum:cum aut iuuenem fortem:aut puellam mortuam fuiſſe deſcribit:& alicuius adoleſcentis morte facit ſponſam deceptam quẽ inferis ſubducit:& dat imortalitati laudando.¶ Plo.deſcribit:ut uiri plorantur plangentibus ſponſis.¶ Moreſq; au.aureos mores pro bonis & ſanctis poſuit:ut Vir. Aurea quæ phibent illo ſub rege fuerunt ſæcula.¶ Inuidet.o ſeu habet inuidiam nigro orcho.¶ Dircæum. thebanum. Dirce.n.fons eſt apud thebas:unde Statius. Cærula cum rubuit lernæo ſanguine dyrce.¶ Et quia thebanus pindarus fuit:ideo dircæum cygnum dicit a ſuauitate uocis ſiue carminis.¶ Leuat.a.c.ſublimen facit: & multa fama ad cælum fert.¶ Antoni.apoſtropha ad Antonium quem alloquitur uolentem pindarum imitari.¶ Ego.a.m.m.modoq; quia cygno pindarum comparauerat:ſe api contulit pro paruitate in calabriæ ſaltu matino paſcenti:de quo legitur: iã calidi lucent buceta matini. Fugiens ergo arrogantiam api ſe comparat:quæ & circha terram uolat & amœnitate florum depaſcitur.¶ Fingo:cõpono:ut corpora fingere lingua.¶ Cõcines.p.p. Iulius Antonius heroico metro diomedeas in duodecimo libros ſcripſit ægregios:præterea & proſa aliquanta Concines ergo inquit:hoc eſt cantabis nobiſcum tu antoni.¶ Maiore plectro.ideſt meliore opere uictorem cæſarem ꝑ ſacrum capitolii cliuum captiuos ſicambos trahentem pro triumpho.¶ Trahet feroces quia anteq̃ caperentur centuriones romanos.qui ad ſtipendia miſſi erant tentos crucibus de fixere.¶ Bonique.propitii ut Sis bonus o fœlixq; tuis.¶ Frõde.laurea corona:qua triumphantes utebantur.¶ Nec dabunt.nec aureo ſæculo ſimilem Cæſari uirum natum fuiſſe aut naſci potuiſſe dicit:ſi in eum ſtatum tempora decurrant.¶ Lætoſque dies:ideſt publicas ferias.& lætitiã cantabis.¶ Super de.ut multa ſuper priamo rogitãs ſup he.m.¶ Forũq;.l.or.orbatũ dicit forũ litibus cæſaris ægtate.¶ Tũ meæ ſi qd ſub fuga arrogãtiæ & ſe laudes cæſari dicturum promittit:ut Vir. O mihi iam longe maneat.p.u.u.Spiritus.& quantum ſat erit tua dicere facta.¶ O ſol.ſolem pro die poſuit: quo uictor Cæſar

Ingreſſus eſt. Vir: Tris adeo incertos cæca caligine ſoles erramus. Recepto cæſare fœlix canam: dū procedis:
¶ Io triūphe. io triūphe ad ipm quaſi triumphum loqtur ſacra inuocatione: q̄ io dicebat: ut io matres audite.
Benignis: redditū. n. preſtantibus. ¶ Te decem. t. t. q. ad honorem. n. maiorum numinum pertinet ſiue poten-
tium pſonarum: ſi magnis uictimis imolet: ut maxima taurus uictima. ¶ Me. t. ſ. u. abſoluet uotorum debito
hoc eſt promiſſo. ¶ In. m. u. a. mediis promiſſa. ¶ Curuatos. i. lunæ incipientis ſimilis in cornuum curuatiōe
uel breuitate. ¶ Q. na. n. d. ſignatum fronte uitulum diis pro reditu cæſaris promiſſum in ea parte: qua nota in
uſtus erat: albos pilos ſignificat habuiſſe cum eſſet toto corpore naturaliter rubens.

¶ POR. Et centū potiore ſignis munere donat: dicit magis illum honore illuſtrari quem pindarus carmi-
ne ſuo fecit q̄ ſi centum ſtatuis publice honoretur. ¶ Flebili ſpō. aut ſi inquit flebile carmen: ſcribit i adoleſcen
tem aliquem: cuius morte ſponſa decepta ſit: quem inferis ſubducit atq; imortalem facit laudando aium mo
reſq; eius: atq; uirtutē. ¶ Multa dyrceū. dyrceū pindaꝝ dicit. qa thebanus fuit a fonte boetiæ dyrce q ē thebis
proximus. ¶ Cygnum at eundem appellat a ſuauitate carminum: qa & cygni canori eſſe dicuntur. ¶ Leuat. a. i.
ſublimē facit. ¶ Matinæ. matinus mons eſt calabriæ. Ego apis matinæ more: modoq; ut pindarū pp ſublimi-
tatem & ſuauitatem carminis cygno comparauit: ita ſe api per quod ſignat parua quidem & humilia ſe ſcri-
bere: ſed ſubtilia ac dulcia. ¶ Concines. m. p. p. Concedit Antonio Iulio: ut ipſe potius triumphos cæſaris ſcri-
bat: cum ſit robuſtior carminis ſpiritu. Hoc. n. ſignat dicēs maiore plectro. ¶ Per. ſ. c. i. p ſacram uiā. Hac enim
triumphantes in capitolium ibant. Quo nihil maius meliuſue terris donauere fata. ¶ Cæſarē. ſ. Publicum lu
dum. i. publicum gaudium ſuper impetrato fortis auguſti reditu: apparet cæſarem de reditu ſuo romam lit
teras miſiſſe: ſed gratus ſenſus ſic. n. ſe habet ut intelligas populum ro. ut ſit publicis acclamationibus deſide
raſſe diui reditum auguſti. ¶ Tum meæ ſi qd loquar audiendum: ſpondet ſe quoq; carmine aliquo laudes in
cæſarem dicturū. Sed ſignificat breuis uerſus in eo q intulerit. Si quid loquar audiēdū. ¶ Pulcher. o. l. c. r. c. ſ.
Ordo eſt: ego ſœlix recepto cæſare canam. ¶ Tūq; dum procedis io triumphe: ad ipſum triūphū conuerſus
hæc dicit. Non ſemel dicemus io triumphe. ¶ Ciuitas. o. notata figura eſt: ut pars in fruſtra ſecāt & ωσ φασιν πολλοισ. hoc eſt: ut dicebant plures. ¶ Te decē tauri: hoc ad iulium dicit. ¶ Me tenet ſoluet: ſoluet debitū uo-
ti ſuſcepti. ¶ Fronte. curuatos imitatus. ¶ Vitulum quo uotū ſoluturus ſit dicit cornua habere tertiæ lunæ cō-
parabilia. i. adhuc parua. Qua notam duxit niueus uideri cætera fuluus: diſerta & elegans elocutio inſignat
autem uitulum hunc albam frontem tantum habere: in cætero corpore fuluum. i. ruſum eſſe.

¶ CHRI. Et donat: & re uera munus qđ exhibet pindarus in deſcribēdis laudibus magnoꝝ uiroꝝ: maius
eſt: illis q̄ ſi donent centū ſtatuis: ſtatuæ. n. tpe pereunt: poetarū uero monimenta æterna ſunt. Iuuenē: raptum:
ſiue morte ſibi ereptū: ſiue alterius mulieris amore: ſiue qa in militiam profectus ſit. ¶ Plorat: qa flebilis ſpō
ſæ ploratū exprimit: & educit in aſtra. i. ad cælū laudibus extollit. Vires corporis. ¶ Et animum. i. ſapiētiam.
¶ Et mores. i. uirtutes morales. ¶ Aureos bonos. ¶ Et inuidet orco. i. morti: qa homines quos laudat a morte uēdi
cat: qa immortales ſuo carmine reddit. ¶ Dirceū: thebanū Fabula narrat Linco thebano regi Antiopē nupſiſ-
ſe. Verum cū illa ex ioue zetū & amphionē pepiſſet abdicauit eā lyncus: & Dyrcē eius loco duxit. Hæc antio
pē in citheronem montem religari iuſſit: ut a feris laniaret. At zetus & amphiō illam a uinculis liberarūt: &
dyrcen in domitis tauris alligatam & per agrum thebanū tractā laniarūt: quæ tandē i fontem ſui nominis cō
uerſa eſt: ipſi aūt lynceo interfecto regnum ſibi & matri uendicarunt. Fons iſte thebis uicinus ē. a quo theba-
ni: dyrcei dicūtur. Tanta aūt fuit pindari ēt poſt mortē auctoritas: ut cū Alexāder expugnatas thebas diripi
iuſſiſſet: diligenter tū cauit: ut poſteri pindari incolumes ſeruarent. ¶ Cygnum. cōparat cygno. qa boni poetæ
ut iā dictū eſt: cygnis cōparant. ¶ Multa aura leuat. ſtetit in traſlatione. ¶ Nam cygni aura & uento leuati in al-
tū uolāt: ſic & pyndarus ſua eloquentia ad alta tollitur. Et per contentionē illum laudat & ſe deprimit. Ait. n.
illum ut canorum cygnum in alta uolare. Se aūt ueluti apis ſu humilem circa thima uerſari. ¶ Carpentis thī
ma. Innuit & ſi depreſſe ſcribat: tū ſuauē illi eſſe ſtilū ex comparatione inſecti mellificantis. ¶ Operoſa. i. labo
re compoſita. ¶ Paruus. ad ſtilū refert. ¶ Concinet. Nūc iuliū laudat: quē Acrō diomedeas heroico uerſu. xii.
libris ſcripſiſſe refert. ¶ Maiore plectro. grandiori ſtilo. ¶ Sicam. populi in hiſpania ſunt: qui romanos centu
riones ad ſtipendia exigenda miſſos cruci affixerūt. ¶ Hos deinde Auguſtus debellauit. ¶ Quādoq. q. uacat.
¶ Per ſa. cli. Nam a porta triūphali p uiā ſacrā ad capitoliū triūphantes pueniebant: & ſupato cliuo capitolii
in tēplo Iouis optimi maximi maiores hoſtias ſacrificabant: ſacrū ergo pp tēplū. Nā de cliuo in ſupioribus dī
ximus. ¶ Merita frō. merita laurea. ¶ Quo. cæſare. ¶ In aurū priſcū. in aurea ſæcula: q priſcis fuerunt tpibus.
¶ Cōcles. Repetitio ē Canes ēt dies feſtos & ludos publicos: quos po. ro. p reditu cæſaris uouerat. ¶ Sup re. i.
de reditu. i. p reditu. Litibus orbū pp ferias. Nā aliqñ pp aliquē tumultū ceſſabat ptor a iure dicēdo: & illa
uacatio iuſtitiū dicebat. Aliqñ pp magnā aliq̄ fœlicitatē: & illæ feriæ dicebant: q erant impatiue. Nā feriaꝝ
aliæ dicebant ſtatiuæ q erāt oibus cōes: & certis mēſibus ac diebus celebrabāt: & i faſtis adnotatæ erāt: ut ago
nalia: carmētalia: & lupcalia. Alia erāt cōceptiuæ: q & ipe quot ānis a ſacerdotibus: uel a magiſtratibus cōcipie
bāt: ſed nō ſemp in certos dies: ut ſupiores: ut ſūt latinæ. ſemētinæ. paganalia. & cōpitalia. Aliæ ſūt impatiuæ:
Veꝝ iſte nec certis diebus: nec ſemp ſingulis ānis impabant. Sed ipabāt illas cōſules: aut ptores quotiēs. aut
uictoria: aut aliqd lætū ueniebat: ut hæ de qbus nūc poeta mēnit. Aliæ dēiq; ſūt nūdinæ paganoꝝ & ruſticoꝝ
qbus cōueniūt negociis pp̄riis uel mercibus puiſuri. ¶ Tū. m. De ſe modeſtiſſime loqt. Ergo tu hæc grādilo
quo ſtilo canes: & tūc bōa. i. magna ps meæ uocis. i. mei ſtili & meoꝝ carminū. ¶ Accedet. i. addet tuo poema
ti ſi ego loqr aliqd audiēdū. i. tale ut dignū ſit q audiat: & canā o ſol pulcher & laudāde. Fœlix: ppitie & da-
tor felicitatis. Nā aliqñ paſſiue poīt fœlix. i. i quo ſit felicitas. Vir. Fœlix q potuit reꝝ cognoſcere cās. ¶ Aliqñ
fœlix nō i quo ſit: ſed q aliis iferat fœlicitatē: ut i hoc loco. Itē apđ Maro. Sis fœlix nrmq; leues q̄cūq; laborē:

Ergo fœlix es recepto cæſare.q.d.alia rõne nobis fœlix eſſe non potes.¶ Recepto. A periculis erepto.¶ Io.uox lætantis:quam in triumpho proferebant.Alii legunt & fortaſſe non abſurde.Ego fœlix recepto cæſare canam te o ſol.i.o dies pulcher & laudande.¶ Te decem tauri. Nam ſecundum cenſum debent eſſe ſacrificia:ut plura ditior:pauciora paupior afferat.Ergo decem tauri ſoluẽt te a uoto quo obligatus es ex reditu cæſaris. Erat ẽt maxia uictima taurus.Hic Vir.Et maxia taurus Victima.¶ Me uero.ſoluet uitulus largis herbis:ut oſtendat diligenter a ſe nutriri ut hoſtia pinguior ſit.¶ Fronte cu.Oſtẽdit in eo talia eſſe cornua:qualia uidemus in luna in tertio die a ſuo nouilunio.¶ Qua.n.d.Vitulum:fuluum deſignat:ſed cui ex albo in fronte nota ſit.De nota diximus alio loco.Cæterum & macula eandem uidetur habere notionem : quæ q̃uis ut plurimum turpitudinem inferat:tamen aliquando pulchra dici poteſt Virgili.Maculoſæ tegmine lyncis.

Argumentum. ODES. III.

¶ Öde.iii. dicolos diſtro.ad melpomenẽ.

Q Vem tu melpomene ſemel
Naſcentẽ placido lumine uideris:
Illum non labor iſthmius
Clarabit pugilem:non equus impiger
Curru ducet achaico
Victorem:neq; res bellica deliis
Ornatum foliis ducem:
Quod regum tumidas cõtuderit minas
Oſtendit capitolio.
Sed quæ tybur aquæ fertile præfluunt
Et ſpiſſæ nemorum comæ
Fingent æolio carmine nobilem.
Romæ principis urbium
Dignatur ſoboles inter amabiles
Vatum ponere me choros.
Et iam dente minus mordeor inuido:
O teſtudinis aureæ
Dulcẽ quæ ſtrepitum pyeri temperas:
O mutis quoq; piſcibus
Donatura cygni ſi libeat ſonum:
Totum muneris hoc tui eſt
Quod monſtror digito prætereuntium
Romanæ fidicen lyræ.
Quod ſpiro:& placeo:ſi placeo tuũ eſt.

¶ ANT. Probat quẽcũq; naſcentem Melpomene placido lumine uiderit nulli rei uacaturũ præterq̃ poeticæ:ĩdeq; nobilẽ fieri:uti & ſibi accidit. Qui qdẽ ab romanis inter uatum choros ponebat.Cũq; digito etiã monſtraretur uiueret & placeret melpomenes munus & beneficium eſſe aſſerit.¶ Quẽ tu.ode ẽ ſimilis tertiæ.de melpomene aũt legito ode.xxiiii.lib.i.¶ Labor iſt.iſthmos dicitur terra anguſta inter duo maria:ut inter ægeum & ionium ubi ſita eſt corinthus:ubi autẽ : iſthmia celebrabantur.Ludi quidẽ in honorẽ neptuni:utq; lib.viii. ſcri. Stra:iſthmo emporium ĩminebat locus negociatoribus frequentatus:qui exiſtit duorũ portuum dñs:quorũ alter aſiæ;alter autẽ propinquus eſt italiæ:illuc in iſthmicorũ celebratione ludorũ multitudo conuenarũ cõcurrebat in iſthmo neptuni quẽ iſthmiũ uocabãt templum ĩminebat:picearũ arborum luco circũcluſum:ubi ludos iſthmios decertatos corinthii celebrare ſoliti ſunt.¶ Clarabit:clarũ faciet.¶ Pugilem:pugiles athletæ dñr: quia pugnis ualeãt.¶ Curru ach.currule certamen intelligit in piſea regione apud elidem de quo latius ode.i.¶ Deliis.f.delphica lauro:qua triumphantes coronabanť de q̃ latius ſupra.¶ Aquæ:apud quas ſolent poetæ componere.¶ Aeolio carmine.i.leſbio & alcaico:ut ſupra diximus.¶ Ro.ſo.i.romana ſtirps & populus iþe.Minus hoc erat populi fauore:& quia gloria inuidiã ſuperat.¶ Opi.i.o muſa melpomene.pierides enim dictæ ſunt muſæ a pierio monte:ut latius ſupra ẽ.¶ Do.ſ.hoc aitq; melpomene a melodia:diciť qua audientes demulceãtur μελπω autem & μελπομαι canto ſignificat.

¶ ACR. Quẽ tu mel.hac ode affirmat: q muſarũ gratiã i ortu ſuo meruerit:& nulli alii rei for aptiorẽ ſtudio poetico:& ſubiũgit laudes deorũ clarabit:notum oĩbus fecerit. Pugiles uero athletæ dñr : eo q pugnis ualeant. ¶ Nõ.e.i.i.q nec eqſtri carmine enitefcat.¶ Achaico: greco:uñ aurigæ famoſi.¶ Neq.r.b.nõ ſuturũ militẽ:ſed poetã lauro appollinis coronãdũ . ¶ Quod re.tu.cõ.mi.q uinctos reges in triũphi põpa ad capitoliũ ducat:nã & uictores duces lauro coronabanť.¶ Sed q ty.a.f.p.ac ſi diceret non his omnibus fortibus factis claruerit:ſed deſcriptiõibus locorũ uel fluminũ per poeticam nobilitatẽ.¶ Fingent.cõponẽt:ut os rabidũ fera corda domans fingitq; pmendo.¶ Aeolico:alcaico.¶ Romæ principis urbium dignatur ſoboles.Auguſtũ uel priuignos eius ſignificat: ſiue poſteritatem Romanã:a qua ſe inter poetas numerandũ pmittit.¶ Et iã.d.in uirtute ſe & laudet ait maleloquia & inuidiã ſupaſſe.Saluſtius.Gloria inuidiã uiciſti . ¶ O teſtudinis:lyræ pulchræ & dulciſonæ.¶ Dulcẽ.ſ.muſici fontis.¶ Tempas:aptas:cõponis.¶ O mutis quoq; pi.d.l.ſ.aut o muſa q potẽtia tua & muta aĩalia oblectarĩ facis:aut pp arionẽ quẽ cythara in mari canẽtẽ delphines ſecuti dñr. Vir.Orpheus in ſiluis inter delphinas arion.¶ Sonũ:dulcedinẽ cantus: Muneris beneficii.¶ Quod.m.hoc ẽ q in cũctis innotui.¶ Romanæ fidicen lyræ:lyricus latinæ linguæ:fidicẽ a fidibus.i.chordis:ut threicia fretus cythara fidibuſq; canoris.¶ Si placeo:ac ſi diceret ſi tamen placeo.

¶ POR. Quẽ tu mel.ſe.na.pla.l.u.Hac ode ſignat & affirmat ſtudio poetico deditũ nulli poſſe alii rei uacare.Deĩde deorũ ſubiungit laudes.¶ Curru.d.a.i.q̃drigali certamie.¶ Deliis ſo.i.laurea corõa.¶ Sed q ty.aq.f.pfluũt pprie ad ſeceſſũ ſuũ referẽs: dicit Ho. Tiburi.n.fere ociũ ſuũ cõferebat:ibiq; carmia cõſcribebat. Aeolio ẽt carmĩe: ita dictũ accipe;ut ſi diceret lyrico carmĩe:qa qdã lyrici:ut alcæ, Aeolide magis dialectico uſi ſũt.¶ Rõæ.p.ur.d.ſobo.iter ama.uatũ põere me choros. Soboles pricipis urbiũ.Nerones uult itelligi : quos Auguſtus priuignos. Alioqn ut ſuos loco filiorũ diligebat.¶ Et iã den.mi.mor.i.hoc uult intelligi de ſe : quod ait Saluſt. Gloria ĩuidiam uiciſti.¶ O te.au.d.q.ſ.p.t.ordo ẽ.O pieri q dulcẽ ſtrepitũ teſtudinis tẽperas.¶ Romãæ fi.ly.i.lyricus poeta. ¶ Si placeo. πνιτικοσ .Si placeo tulit:& ſubaudiẽdũ extrĩſecus tñ ut ſit ſi tñ placeo.

Iſthmia iſthmoſ

neptunus Iſthmius

Melpomene

¶CHRI. Q uæ.t.m.q̄uis ſol⁹ hō ex cūctis.aīantibus ſui iuris ρρ aī diuinitatē & liber℞ ſibi a re℞ olim cōditore cōceſſū arbitriū:tñ nō pa℞ in multis rebus iītereſt quo ſydere nati ſimus:nā & ſi nulla ui ſtella℞ aut ī uirtutē aut ī uitiū iuiti trahi poſſum⁹,niſi uñ accedat aſſēſus:tñ ī his q̄ corpis & fortūæ ſūt:nō īſulſe dixit Iuu.Diſtat.n.q̄ ſydera te excipiāt mō primos incipientē ædere uagitus:& adhuc a mr̄e rubentem.Q uinetiā & acumē & hebetudinē igenii nō minima ex pte dant ſtellæ.Ergo ſi quē a geneſi ſua melpomene.i.cōfiguratio illa ſtella℞ unā hæc ſtudia danſ benigne.aſpexerit hic ρfecto reliqs ſtudiis cōtēptis totū ſe muſis tradet.Quo in loco ſe in muſas gratū oſtēdit poeta:cū qcqd in ſe boni hēat id ab illis eē fateaſ.¶Labor iſth.labor ſuſceptus ī ludis iſthmiis:ponit aūt ſpēm ρ genere.¶Clarabit:clarū redde uerbū ē minime tritū.¶Pugilē:nam q̄uis hæc ſūma fama ſint:tñ neq; pugillaria neq; eq̄ſtris cōcertatio illū delectabit.¶Achaico.i.græco:ſecūdū Acronem q̄m ide optimi ad huiuſcemodi certamē eq eēnt:uel non diſceſſit ab eo genere ludorū qd poluerat nā iſthmos in achaia eſt.¶Neq; res bellica.i.diſciplina militaris:nā rem ρ diſciplina poni iā dictū ē.Vnde ēt de re militari:de re agraria dr̄.Erit āt ordo uerbo℞ talis illū quē tuo melpomene naſcētē uideris placido lumie nō labor iſthmius clarabit pugilē:& nō ipiger equus ducet uictorē ī curru achaico:neq; res bellica oſtēdet capitolio ducē ornatū foliis deliis.i.phœbeis.i.nō ducet triūphātē ī capitoliū:qa cōtuderit tumidas minas regū.i.cōpſſerit mināces:& ſupbos reges.¶Sed aq.i.flumia & nemora.¶Figēt illū.i.cōponēt & faciēt.¶Nobilē.i.illuſtrē & nobilitatiſſimū.Carmīe æolico.i.lyrico ea rōe q̄ dictū eſt.Poſuit āt flumia q̄ ρfluūt tybur:q̄m ipſe ea regione delectabatur.Vnde ſupra tybur argeo cōditū colono Sint meæ ſedes utinā ſenectæ.¶Romæ:oſtēdit ab effectu q̄tū ſibi ρfuerit benignus aſpectus melpomenes.Nā & ſi uatē ſe dicere non audeat:tñ affirmat q̄ præclara ſoboles romæ pricipis urbiū enderat eū iter poetas.Sobolē āt hāc itelligit priuignos auguſti & ρtertim Germanicū:quē cōſtat nō ignobilē fuiſſe poetā:ut ſit īnla Hectoris neuiani.ſ.q̄ gaudeat laudari a laudato uiro.Nā magnū ē q̄ a poeta laudeſ.Fuerūt āt auguſti priuigni Druſus nero:q in germania extinctus eſt:& germanicus eſt uocatus q domi claudii pr̄is natus ē.Alter tyberius nero quē natū domi ſuæ Auguſtus ſibi adoptauit:& illi ī ipio ſucceſſit.¶Soboles:qcqd a pr̄e ρpagaſ a ſerēdo dicta.¶Minus:qa iā icipio īuidiā ſuparet.¶O pyeri.o muſa.Eſt.n.hæc pyeris & ī ucō remota.ſ.ex græca cōſuetudine ſit pyeri.¶Q uæ tempe.dul.ſtre.i.dulcē ſonū.¶Aureæ te.pulchræ & excellētis teſtudinis.¶Tempas ſtre.nō ſine rōne dixit.Nā ſonitus teſtudinis niſi in certū numerū tēperareſ ſtrepitus.i.cōfuſa uox eēt:& nō harmonia.¶Tempas ſtre.i.tempando ex ſtrepitu uocē facis.¶O dōa uo.cygni.pi.quo.i.cui⁹ tāta ſit uis ut ēt piſcib⁹:q muti ſūt poſſis nō mō uocē dare:ſed ēt optimā uocē qualē in cignis audimus.Piſces exceptis paucis nō reſpirāt:qa non hāt pulmonem:neq; fuit opus polmōe ſanguine carētibus:qa reſpiratio data ē aīali:ut illa refrigideſ nimius calor ſanguinis ī corde.At in piſcibus ſanguis non eſt.Q ui aūt nō reſpirant:nō pñt h̄re uocē.Ergo piſces mutum pecus dicuntur.Delphini tñ & balenæ:& qdā magni piſces reſpirāt qa pulmonē hñt:ait Alb.magnus:& ariſto.in.li.de animalibus.¶Totū.m.totū hoc qd monſtror a ρtereūtibus digito fidicē romanæ lyræ.i.poeta lyricus ī romana ligua.& q̄ ſpiro.i.uiuo:& q̄ placeo:ſi placio.i.ſi ue℞ ē q̄ placiā.Eſt tui mūeris.i.ē munus mihi a te datū.¶Q.d.ſ.i.uiuo:ſʒ ñ dixit uiuo niſi q̄ ſū ī aliq̄ fama:nā q ſine fama degūt illo℞ uita morſq;:ut ait Sal.iuxta ē:q̄m de utraq; ſiletur.¶Si.p.cōditionalē adhibuit:ne arrogāter de ſe dicere uideretur.

Argumentum. ODES. IIII.

¶ANT. Hæc ode & aqlæ & leoni cōparat Druſū tyberii fratrē ob eius ī hoſtes ſtrenuitatē:dōuerat nāq; rhætos:& uindelicos Eiuſdem quoq; maiorum geſta in eius etiā laudem cōmemorat.¶Q ualem mi.Ode eſt ſimilis nonæ li.i.eſt aūt ordo.Q ualem alitem miniſtrū ful.Cui iuppiter rex deorum permiſit regnum in uagas aues.Expertus fidelem ī flauo ganimede.Olim iuuentas & patrius uigor propulit nido labo℞ inſcium &c.¶Miniſtrū.f.negant ſolā aqlā unq̄ fulmine exaſatam.ideo armigerā iouis conſuetudo indicauit:ut Plin.ſcr.li.x.¶In ga.de hoc ſuperius.¶Q ualēue læ.ordo ē.qualēue leonem iā lacte depulſum ab ubere fuluæ matris.¶Caprea intenta lætis pa.ni.peritura nouo dente.¶Nouo.d.adhuc.n.nunq̄ cædem commiſerant leōis ρuidentes.¶Videre rhæ.ordo eſt.Rhæti & uindelici.nā & intelligendū eſt &c.¶Druſum:fuit is Tyberii nerōis:& liuiæ druſillæ filius:fraterq; Tyberii Cæſaris:& auguſti priuignus:q rhætos & uidelicos:alpiū populos domuit:de qb⁹ ēt Suet.ait q̄ auguſtus domuit ρtim ductu:ρtim auſpiciis ſuis cātabriā.Aquitaniā &c.itē rhetiā & uīdelicos ac ſalaſſos gētes alpīas coercuit Str.li.iiii.ſcribit:q̄ ſupra comū ad alpiū radices Rhæti iacēt:atq; ad italiā ρtinent.Et uinū rhæticū inter italica cōmendata non ſane inferius in montanis illorū radicibus naſcitur.Vniuerſa autem montana pars in orientem:& in auſtrum uergens a rhætis Vindeliciſq; tenetur ho℞ uero feritatē etiā L.florus ſcribit.De druſo q; etiam plurima.¶Q uid debeas:o roma neronibus:patritia gens Claudia orta eſt ex regillis oppido ſabinorum:inde romam recens conditā cum magna clientū manu cōmigrauit.auctore Tito tacio:uel quod magis conſtat Tacio Claudio gentis

Ode.iiii.tri.tetrā.de druſi laudibus.

Q Valē miniſtr℞ fulminis alitē
Cui rex deo℞ regnū in aues
Permiſit expt⁹ fidelē(uagas
Iuppiter in ganimede flauo:
Olim iuuentas & patrius uigor
Nido laborum propulit inſcium
Vernic; iam nimbis remotis
Inſolitos docuere nixus
Venti pauentem:mox in ouilia
Demiſit hoſtem uiuidus impetus
Nunc in reluctantes dracones
Egit amor dapis atq; pugnæ.
Q ualemue lætis caprea paſcuis
Intenta:fuluæ matris ab ubere
Iam lacte depulſum leonem
Dente nouo peritura uidet
Videre rhæti bella ſub alpibus
Druſum gerētem uindelici:q̄bus
Mos unde deductus per omne
Tempus amazonia ſecuri

Dextras obarmet quærere diſtulit
Nec ſcire fas eſt omnia, ſed diu
Lateq; uictrices cateruæ
Conſulis iuuenis reuictæ
Senſere qd mens rite quid indoles
Nutrita fauſtis ſub penetralibus
Poſſet: quid auguſti paternus
In pueros animus neronis.
Fortes creantur fortibus & bonis.
Eſt in iuuencis eſt in equis patrũ
Virtus: nec imbellem feroces
Progenerant aquilæ columbam
Doctrina: ſed uim promouet īſitam:
Rectiq; cultus pectora roborant.
Vt cunq; deficere mores
Dedecorant bene nata culpæ.
Quid debeas o roma neronibus:
Teſtis metauꝶ flumẽ & haſdrubal
Deuictus: & pulcher fugatis
Ille dies latio tenebris.

pricipe. Poſt reges exactos ſexto fere anno a patribus in pſicios coaptata. Deinceps procedente tpe duo de triginta conſulatus: dictaturas quinq; cenſuras. vii. Triũphos. vii. duas ouationes adepta eſt: inter cognomina autẽ & neronis aſſumpſit: quod ſignificaſ līgua ſabina fortis ac ſtrenuus. ¶ Multa. multorũ claudiorũ egregia merita: multa ēt ſecus admiſſa in repu. extát Appius cæcꝰ ſocietaté cũ rege pyrrho: ut paꝶ ſalubre iniri diſſuaſit: Claudiꝰ caudex primus freto claſſe tráſiecto poenos ſicilia expulit. Tyberius Nero aduenīctẽ ex hiſpania cũ ingẽtibus copiis Haſdrubalẽ priuſq̃ Hannibali fratri coniungereſ: oppſſit. Ex hac ſtirpe tyberius cæſar genus traxit: & qdẽ utrũq;: paternũ a tyberio Nerone: m̄ num ab applo pulchro: qui ambo Appii cæci filii fuerant. Hæc ex Sue. ¶ Metaurũ flumẽ. Metaurus fluuius eſt inter phanũ fortunæ & Senegalliá: ꝓpius tñ phano ad duo millia paſſuũ: lõge uero a ſenegallia. xiii. millibus paſ. Eſt aũt in umbria: ut ſcri. Pli. lib. iii. ingrediturq; mare adriaticũ. Apud metauꝶ deniq; M. Liuius: & Claudius nero conſules Haſdrubalẽ Hánibalis ſfẽm: ut illi ſe coniungeret ex hiſpania uenientẽ occiderunt cæſis ẽt. lvi. milibus hoſtiũ. ¶ Captis. v. milibus & q̃drigentis cũ magna præda: tũ ōis generis: tum auri argẽtiq;. Ciuiũ ẽt romanoꝶ q capti apud hoſtes erát ſupra .iiii. milia capitũ recepta. Sed octo ferme milia romanoꝶ ſociorũq; occiſa. Plura ẽt Liui. vii. de bel. pũico ſecũdo. ¶ Tenebris: i. hoſtibus qui hoium aīs tenebras ob terrorem incutiebant.

¶ ACR. Qualẽ. m. hæc ũde ſcripta eſt pp q̃ & quartũ librũ contra diſpoſitionẽ fecit in laudẽ Druſi neronis priuigni auguſti Cæſaris filii Neronis: quẽ ob inſigne uirtutis aquilæ comparauit. ¶ Alitẽ: aquilá quá & reginam auiũ uolunt: ut Sublimẽ pedibus rapuit iouīs armiger uncis: iõ tutelæ iouis dř deputata: qa ꝓſperũ auſpiciũ eius aduerſum titanas pugnaturus accepit: i ganimede flauo rubeo. ¶ Nido. i. i metaphora aqlæ pdurauit: dicendo nidũ laboꝶ ꝓ familia nobiliũ & uirtutũ domu. ¶ Verniq;: ut ruit imbrifeꝶ uer. ¶ Inſolitos. d. n. icõſuetũ niſum ad primos uolatus aqlæ adhuc aerẽ & uẽtus timẽtis. ¶ Vẽti. p. ſolitá uiribus & uolatu cõtinuo ad p̄dá ꝓdire ut fulua dracone fert auis. ¶ Egit amor. d. a. p. in agno ibelli dapis in dracõe pugne. ¶ Qualemue læ. c. p. Qualem ingt leonem primæ iuuentæ capra timẽs talem druſum hoſtes uidere. ¶ Dẽte no. adhuc inconſueto ad p̄dá. ¶ Videre. rhæti. b. ſ. a. hypbatõ lõgũ ſupiori ſenſu reſpõdit: qualẽ aqlá uel leonẽ in bellis p̄da talẽ druſum uidere rhæti uindelici barbaroꝶ gẽtes. Nec ſcire. f. o. e. i. licet aliqua ignorare. ¶ Sed diu late: hoc ſolum inquit mihi dicere ſatis eſt: q rhæti diu potentes: & uictores a druſo adhuc puero ſupati ſunt. ¶ Senſere: ꝓbauere uirtutẽ & inſtitutionẽ romaná: indoles: ætas: iͥdiciũ futuræ ꝓbitatis. ¶ Fauſtis: fœlicibus cuſtodia uirtutũ. ¶ Paternus: ut př æneas. ¶ In pueros ani. duo fuerũt Nerones priuigni auguſti: quorum unũ in domu tiberii claudii neronis mariti liuia peperit. Alterũ in utero ad auguſtũ attulit. Hoꝶ altero in germania morbo abſumpto alter adoptatus: ab auguſto ſucceſſor pricipatus eius fuit: & uocatus eſt Tyberius cæſar. ¶ Fortes creanſ. ſ. filios a parentũ nomine degenerare uirtute. ¶ Eſt in iuuẽcis: eſt in eqs patrũ uirtus ut cõtinuo peccoris generoſi pullus in aruis altius igrediſ. ¶ Promouet. i. melius auget. ¶ Inſitá: naturalẽ. ¶ Rectiq; cu. bõa iſtitutiõe reddi bonũ naturale pfectũ: q̃ ſi deſit bñ nata deprauari pectora: in laudẽ auguſti dictum i cuius domo Nerones educati diſciplinã accepere uirtutũ. ¶ Roborát: cõfirmát. ¶ Indecorát: i decora faciũt. ¶ Vtcũq;: ubicũq;. ¶ Teſtis me. fl. Metaurus fluuius ẽ de piceni ꝓuīcia oriẽs i flaminiá decurrẽs q regio gallia dicebaſ iuxta hũc fluuiũ Claudius uero cõſul cũ ſalinatore collega ſuo: ita Haldrubalẽ hánibalis fratrẽ i italiá auxilio fratri magnũ exercitũ deducentẽ deuicit & iterfecit: ut nec ꝓſectũ ex caſtris cõſulẽ hánibal dum caſtra muniſſet: nec reuerſum ante recognoſceret: q̃ fratris caput in caſtra proiectum: & de exercitu eius poenos captiuos uidiſſet: quo bello ſuperati. xlv. milia Haſdrubalis exercitus cæſa feruntur. ¶ Tenebris: tenebras pro aphrorum terrore dixit.

¶ POR. Qualẽ. m. ſ. a. Hæc ẽ ægloga pp q̃ ut ſupra oſtẽdimus totus hic liber cõpoſitus ẽ. Scripta eſt ergo in Neronẽ druſum priuignũ: & ſucceſſorẽ auguſti: q rhætos uindelicos bello uicit. De ipio át pricipis huius duplicẽ facit cõparationẽ: ná druſum ait táto uigore atq; īpetu hoſtes uīdelicos īuaſiſſe quáta ui ſolet agla i rapiná irruere primũ auiũ mox corroborato uigore ẽt draconũ ipſos át hoſtes ita cõterritos eẽ belligerátis druſi uirtute ut caprea uiſu leõis i ſe irruẽtis. ¶ Quibꝰ mos: uñ deductus p oẽ tps amazõia ſecuri dextras obarmet q̃rere diſtuli: Hi uīdelici ab amazõibus electi e ſuis ſedibus & ex thracia i exiliũ ſe cõtuliſſe alio: inq; iugis iſſe diſſe dñr: & qđ potiſſimũ in ſe tela ſecureſq; amazonũ exptos fuiſſe: ipſos uſum eaꝶ in bello accepiſſe. ¶ Nec ſci. f. eſt. Senſus eſt. fas eſt nõ oīa ſcire. i. licet aliquid ignorare. Conſiliis iuuenis repræſſe. eo pertinet qđ uictrices late dixerat. Quid īdoles nutrita fauſtis ſub penetralibus. qa nõ põt Druſum laudare nũc: ut filiũ auguſti ab eo educatũ inſtitutũq; dicit. Quid auguſti paternus in pueros animus neronis. Duo fuerant nerones priuigni auguſti. Quoꝶ alteꝶ i domũ Tiberii claudii mariti prioris Liuia pepit: alteꝶ utero ad auguſtum attulit. hoꝶ alter in Germania morbo extinctus: alter adoptatus ab Auguſto ſucceſſor pricipatus eius fuit: uocatuſq; eſt Tiberius Cæſar. ¶ Nec imbellem feroces progenerát aquilæ columbam prouerbialis ſentẽtia. ¶ Doctrina:

ria potius ē pulcher fuit fugatis tenebris ex latio.i.deuictis hoſtibus & remota triſtitia q̄ notaſ p tenebras ut fœlicitas per lucē. Ex hac uictoria Liuio ſalinatori qm̄ ſuis auſpiciis & in ſua ꝓuincia res geſta ē triūphus decretus eſt. Itaq; q̄drigis uectus eſt. Claudius uero illū æquo ꝓſequebaſ. Sed tñ plus honoris & gloriæ i claudium reddundauit. Nā ſua opera uictoriam partam putabant.

Qui primus alma riſit adorea
Dirus per urbes afer. ut italas
Ceu flamma per tædas uel eurus
Per ſiculas equitauit undas:
Poſt hoc ſecundis uſq; laboribus
Romana pubes creuit & impio
Vaſtata pœnorum tumultu
Fana deos habuere rectos
Dixitq; tandem perfidus hānibal
Cerui luporum præda rapacium
Sectamur ultro: quos opimus
Fallere & effugere eſt triumphus
Gens quæ cremato fortis ab ilio
Iactata tuſcis æquoribus ſacra:
Natoſq; maturoſq; patres
Pertulit auſonias ad urbes
Duris ut ilex tonſa bipennibus
Nigræ feraci frondis in algido
Per damna per cædes ab ipſo
Ducit opes animumq; ferro.
Non hydra ſecto corpore firmior
Vinci dolētē creuit in herculem
Monſtrūue ſummiſere colchi
Maius. echioniæue thebæ.
Merſes profundo pulchrior euenit
Luctere multa proruet integrū
Cum laude uictorem: geretq;
Prœlia coniugibus loquenda.
Carthagini iam non ego nuncios
Mittā ſuperbos: occidit occidit
Spes omnis: & fortuna noſtri
Nominis haſdrubale interēpto.
Nil claudiæ non perficient manus.
Quas & benigno nūine iuppiter
Defendit & curæ ſagaces
Expediunt per acuta bella

¶ANT. Alma adorea.i.laude & gloria. Nā adoream laudem ſiue gloriā dicebant: q̄ a glorioſum eū putabant eſſe: q fratris copia abundaret ut Feſtus inquit: Et apuleius li.iii.ait. Ergo igitur iam & ipſe poſſum inq̄ mihi primā iſtā uirtutis adoriā ad exemplum duodeni laboris herculis numerare: item lib.vii.ſic. ¶ Domi foriſq;: fortibus factis adoriæ plenæ: gloriarer equis armētis. Dicitur aūt adorea & adoria: licet ab adoreo dicatur: adoreum olim far uocabatur. ¶ Dirus p.u.a. ſenſus eſt: ꝙ hannibal uicto haſdrubale p italas urbes fugit: uti flamma per tædas: & eurus per mare ſiculum. Liui. autem ſcribit libro ſeptimo de bel. punico ſecundo ꝙ occiſo haſdrubale Hannibal tanto ſimul publico familiariq; ictus luctu agnoſcere ſe fortunam carthaginis fertur dixiſſe. Caſtris inde motis: omnia auxilia quæ diffuſa latius tueri non poterat in extremum italiæ angulum brutios contraxit: & metapōtinos ciuitatem uniuerſam excitos ſedibus ſuis & lucanos qui ſuæ ditionis erant i brutium agrum traduxit: utq; idem Liui. libro nono ſcribit cum poſtea locros Scipio recipere uellet inde nocte motis caſtris abiit Hannibal. Idem poſtea a ſempronio conſule in agro crotonenſi fuſus ac fugatus eſt: ubi cæſa ſunt ſupra quattuor millia armatorum paulominus trecenti capti uiui: & equi.xl. & undecimo militaria ſigna: itaq; percuſſus aduerſo prælio Hānibal Crotonem exercitum reduxit. Atq; ut Liuius idem libro decimo ſcribit. Nihil poſt hæc ab Hānibale in Italia geſtum eſt: nā eum carthaginenſes reuocauere ab ipſa italia. ¶ Vt italas: ut.i quemadmodum: legitur autem cum quadam admiratione. ¶ Rectos: æquos & benignos non auerſos: ut olim. ¶ Fallere & effug: ſenſus eſt: ꝙ fallere ro. & effugere illos erat aphris ſumme triumphus. ¶ Gens. quæ ordo ē: gens quæ fortis ab ilio cremato iactata tuſcis æquoribus pertulit auſonias ad urbes ſacra & natos & maturos patres per damna per cædes ab ipſo ferro: ducitur opes animumq;: ut ilex tonſa duris bipennibus in algido feraci nigræ frondis. ¶ Nigræ frondis: propter umbrā id ait quæ ex frondium denſitate eſt: uel quia ibi ilices affluunt: quæ nigre ſunt frondis. ¶ Natos. Aeneam & aſcaniū. Patres anchiſem & æneam. ¶ Hydra: ex hydræ lernææ corpore centum prodibant ſerpentum cum capite ceruices quarum ſingulis cæſis duæ renaſcebatur: ob eamq; rem minime uinci poſſe uidebatur: cum pars amputata ualidior redderetur: hanc difficultatem arte ſuperans hercules Iolaum monuit ut e ueſtigio inciſam ceruicem face lignea: ne effluerer ſanguis: inureret: hoc pacto ſuperata belua ſagittas eius ſanguine unxit: quo illarum uulnus mortiferū redderetur: hæc omnia ex libro quinto Dio. Euſebius uero ubi de hercule meminit: ita ait. Hydram autē calidiſſimum fuiſſe ſophiſtam aſſerit Plato: De hydra Oui. etiam ſcribit in principio libro nono illud fere quod Dio. de numero capitum & cæſorum augmento. ¶ Monſtrūue ſummiſcere Colchi. Auream pellem arietis in templo martis Aeta rex ſuſpēderat: quod longe erat ab urbe ſybari colchorum regia ſtadiis.lxx. id autē muro circū dederat: cuſtodeſq; plures appoſuerat: & draconē: ſed re uera templi cuſtos draco dictus eſt hæc & plura Diod. libro quinto Ouid. uero libro ſeptimo meta. ſcribit hūc draconē auxilio medeæ ab iaſone occiſum eſſe. Ait autē peruigilē ſupeſt herbis ſopire draconē. Qui criſta linguiſq; tribus ꝑſignis & uncis dētibus horrēdus cuſtos erat arboris aureæ. ¶ Echiōiæue the. fuit Echiō unus e qnq; q cadmo thæbas cōdere auxiliatus ē: occiderat āt cadmus ſerpentē maximū: deinde reſpōſo ab aere dato illius dentes ſæuit: e qbus nati ſunt armati hoīes: q ſeipſos occiderunt ilico ſuperſtitibus quinq; tātū quoꝝ unus echion. De hac re Latius lib.iii.met. Ouid. ¶ Merſes: romanū ſupple ē aūt a merſo. merſas. ¶ Luctere: nullo mō ſi itelligas: nā p ſe plenus ē ſermo: ē.n. ſicut merſes ſecūda uox pñtis ſubiunctiui: quo ꝓ imꝑatiuo interdū utimur Luctere.i. luctam ineas cū romano. ¶ Integrū uictorem: ideſt antea inuictū. ¶ Coniugibus loquenda: hinc ait Vlyſſi penelope. Grata ferunt nymphæ pro ſaluis dona maritis. Illi uicta ſuis troica ſacta canunt. Poſtea narrantis coniunx pendet ab ore uiri. ¶ Superbos: hilares & nobiles ob uictoriam aliquā: non.n. amplius

CARMINVM

uictor eſſe poſſum. ¶ Spes omnis: erat enim Aſdrubal patre eodem amilcare: genitus: æque dux impiger ꝑ tot in hiſpania annos bello ro. exercitatus. gemina uictoria inſignis duobus ducibus cum exercitibus deletis: ut Liuius ſcribit libro ſeptimo de bel. pu. ſecun. ¶ Et fortuna: ut ex Liuio diximus occiſo haſdrubale Hannibal agnoſcere fortunam carthaginis fertur dixiſſe. ¶ Nil Claudiæ: poetæ uerba ſunt i laudem Druſi domus Claudiæ. ¶ Iuppiter: auguſtũ intelligit. ¶ Curæ ſagaces: ipſius auguſti conſilia. ¶ Expediunt: Explicant liberant. ¶ Acuta. b. periculoſiſſima. alluſit autem ad telorum acumen.

¶ ACR. Qui primus. a. r. a. adorea laus publica dicebaẗ eo ꝙ uictores a uictis adorarenẗ. ¶ Ceu flãma ꝑ tædas: poſt laudem fratris fugam deſcribit Hãnibalis. ¶ Secundis uſq; laboribus: in laudem druſi: qui de neronis genere deſcendit. cõmemorat: ex quo Haſdrubal occiſus eſt: & a nerone hannibalem iam mortuum fuiſſe & creuiſſe romanos. ¶ Tumultu clamore bellico: ut ille ẽt cæcos inſtaret tumultus ſæpe mouet. ¶ Deos habuere rectos: ita dii propitii recti: ut auerſi irati dicebãtur: ut diua ſolo fixos oculos auerſa tenebat. ¶ Perfidus: quia ipſius inſtinctu poſt primum bellum fractis pacis cõditionibus in bellum reditum eſt. Cerui luporum quaſi fugientis. ¶ Hãnibalis orationem fingit ad milites ſuos: qui dicat pugnamus cõtra eos quos ſi euaſerimus ꝓ triumpho habendum: iõ aũt lupis cõparauit romanos: quia auctor nominis eoꝝ a lupa nutritus ẽ. ¶ Gens quæ cremato. ſ. ab. i. tanq̃ romana gens ꝑ damna & cædes creuerit: iõ exẽplum troiæ ponit a qua oriundus eſt: ut Quos nulla fatigant ꝑlia: nec uicti poſſunt abſiſtere bello. ¶ Sacra. deos penates: de quibus Vir. ſacra ſuoſq; tibi cõmendat troia penates. Hos cape fatoꝝ comites. ¶ Natoſq; maturoſq; patres. ut Aſcanium anchiſenq; patrem teucroſq; penates. Commendo ſociis & curua ualle recondo: qbus liberatis æneas ad italiã uenit. ¶ Tonſa: cæſa. ¶ In algido: fertili. ¶ Per damna: per cædes. ¶ Ilex. n. cæſa ferro melius pullulat. ¶ Nõ hydra ſecto: exemplo ilicis Romanoꝝ damno melioris. ¶ Hydræ etiam: quæ exciſis ſub hercule ſerpentũ capitibus numeroſior excreſcebat: laudat romãos belloꝝ damno meliores ſemper effectos. Colchoꝝ quoq; eos mõſtro cõparat: ubi ſatis draconis dẽtibus armati de terræ ſulcis egreſſi ſunt. Quod iaſon medeæ arte ſuparuit. Simile & aliud exemplũ draconis thebani: quẽ cadmus occidit cuius ſatis dentibus armati prodierũt: ex quibus aliquos in ſocietate cõdẽdæ urbis cadmus diciẗ aſciuiſſe. ¶ Echioniæue th. ab Echiõe cõditæ: qui fuit pater penthei gener cadmi. ¶ Merſes ꝓfundo: ſi merſaueris romanũ: fortior fit ita aũt hoc uerbum declinaẗ: merſo merſas: ut fluuio merſere ſalubri. ¶ Proruet: euertet: euincet: ut proruet inſano cõtorquens uertice ſiluas fluuiorum rex Eridanus. ¶ Integrũ: ante nõ uictum. ¶ Cõiugibus loquẽda: aut pro laude uictoriæ referẽda cõiugibus: aut ꝓ maritoꝝ uirtute cõiugibus narrãda. ¶ Multa: ꝓ multũ. ¶ Proruet. i. ſi romanũ ꝓuocaueris ad cõtentiones: q̃uis multoꝝ uictor eris: facile ab illo ſuperaberis. ¶ Carthagini iam nõ. e. n. m. ſ. adhuc uelut quaſi hãnibalis uerba ſunt: tũ iuxta hiſtoriæ fidem uiſo haſdrubalis capite: in hæc dicta hannibal dolore dicitur erupiſſe. ¶ Agnoſco te fortuna carthaginis. ¶ Nil. c. n. p. m. iam hic poeta loquiẗ druſum nerone ſignificans: & uires & optima Aug. conſilia. ¶ Expediunt: dura bella finiunt.

¶ POR. Qui primus alma. r. a. adorea laus bellica diciẗ fortaſſis: ꝙ adorãdi ſunt q laudem ex bello reportant. Riſit ergo romanis accipiendũ. Et impio uaſtata penoꝝ tumultu fana deos habuere rectos: & hii inquit quoꝝ templa in italia a pœnis uiolata ſunt: inde recti eſſe cœperunt pro romanis aduerſus eos agentes. ¶ Sectamur ultro quos bello petimus romanos quorũ manus ſi effugerimus gaudere debemus ſimileſq; in hoc ſumus ceruis q ultro lupos inſectanẗ: quos alioq̃ fugere debeant. ¶ Duris ut. i. t. b n. f. i. al. ordo eſt: ut ilex nigra eſt frõdis in algido feraci duris bipẽnibus tõſa. Senſus aũt hic eſt: ut ilex quãto magis ſecuribus cediẗ tãto corroboraẗ magis ac reuiuiſcit: ita romãi ꝑ dãna cædis ſuæ fortiores effecti ſunt. ¶ Nigræ frõdis. i. uirides umbroſæ. ¶ Nõ hi. cor. fir. & reliqua opportuna cõparatio: qa romanos uult intelligi cæde ſui potentiores fieri. ¶ Mõſtrũue ſummiſere maius echioniæ thebæ: ubi armatoꝝ ſeges exiluit. Hoc aũt intelligi uult mirabile eſſe nõ deeſſe romanos tot belloꝝ cladibus acceptis. ¶ Geretq; ꝑlia cõiu. loquẽda: utrũ quæ ipſi romani milites apud coniuges ſuas oſtentent: an quæ coniuges eoꝝ de maritis ſuis prædicent. ¶ Occidit: occidit ſpes ois & fortuna noſtri nois: haſdrubale interempto: hæc re uera frequenter dixiſſe diciẗ hãnibalem cum caput fratris ſui haſdrubalis uidiſſet: quod nero de iduſtria illatũ ex gallia ante caſtra eius nihil adhuc ſciẽtis de hac cæde proiici iuſſerat. ¶ Nihil claudiæ non perficiens manus: hæc iam poetæ uerba ſunt: nõ adhuc Annibalis. ¶ Et cu. ſa. expediunt per acuta belli abſolutæ dicuntur ea quæ ſunt in bello periculoſiſſima.

¶ CHRI. Adorea. i. uictoria. ſic. n. noiaẗ: qa ſ ea uictus uictorẽ adoret. Alii credũt adoreã ab eo denoĩatam qd eſt ador ſpecies. ſ. farris præcipua. ex quo liba ad ſacrificiũ fiebãt. ¶ Dirus: exaggerat uictoriã claudii ab iis q inde prouenerũt bona. Nã tãta plaga accepta hãnibal ſemp poſt hac de fuga cogitauit. Ordo aũt uerboꝝ ſit. ¶ Vt equitauit. i. q̃ celeriter equitando aufugit. ¶ Dirus afer. ideſt crudelis hannibal. ¶ Per urbes italas. Ceu flãma ꝑ tædas: ita uelociter: ut ignis percurrit tædas: uel ut eurus per ſiculas undas. ¶ Poſt hoc: poſt hanc a nerõe partã uictoriã. ¶ Romana pubes. i. iuuentus creuit: uel numero militum cum amplius nõ cæderenẗ a pœnis uel creuit auctoritate & impio: dum pulſo hoſte amiſſas urbes recipiebat. ¶ Secundis laboribus: nam laborarunt in bello: ſed tñ uictoriam ſemper reportabant. ¶ Et phana. i. tẽpla ſpoliata & diruta a pœnis habuerunt. ¶ Deos rectos. i. æquos hoc eſt ꝓpitios: ſic cõtra iniquum ꝓ irato dicimus. ¶ Dixitq; tandem. Verba ſunt hannibalis: cũ coactus eſt de fuga cogitare. ¶ Tãdem: poſt lõgum tp̃s nam primus iactare ſuas crebras uictorias ſolitus erat. ¶ Cerui ꝑda luporum: optime fugientes ceruis raptores lupis comparat. Sequimur eos quos nõ dico uincere: ſed fallere & effugere. i. fallendo effugere eſt tanq̃ ſi de illis triũphemus: nam fugere fortiſſimum hoſtẽ ſpẽs quædã uictoriæ eſſe uideẗ. ¶ Gens fortis quæ cre. Fortis: ſic Virg. Quos mille fatigant ꝑlia nec uicti poſſunt abſiſtere bello. nõ mirũ ſi in romano populo tanta ſit uirtus: cum originem ab his troianis ducat qui cremata patria nõ ſuccubuerunt: ſed in Italiã ꝓfecti ſacra natos parẽteq; exuerũt: ut nõ ſolum ipſi ſua uirtute incolumes ex tanto incẽdio euaſerint: ſed ẽt ſuos ex crudeliſſimis hoſtibus receperunt. Magni oino

animi eſt ſe ab hoſtibus uictoribus uẽdicare. Maioris aũt ſuoſq; tutari: ſed maximi oĩno ꝙ īter bellicoſiſſimos Italiæ populos huiuſmodi ſibi ſedes cõſtituerit. ut nõ mõ impium amiſſum repauerit: ueꝝ lõgæ excellẽtius ꝓpagauerit: ut a calamitatibus ſuis maiores reſumpſiſſe uires uideanſ. Quapropter quadruplici cõparatione rẽ confirmat artificioſiſſimus poeta. Oñdit.n. ꝙ nõ magis repullulat ilex ferro exciſa. ¶ Nigræ ꝓp umbras quas infert. Vel ꝓp arboribus uiuacitatẽ, quæ oſtẽditur ex ipſo frõdiũ colore: qui uiridis ad nigredinẽ tẽdit. ¶ Opes: uires. ¶ Animũ: audaciam. ¶ Non hydra. Monſtruoſa ſerpens: quam echidna ex tiphaone concepit. Sed illam in lerna argiuorum palude contra herculẽ nutriuit Iuno: ut ait Heſiodus: pugnauit igitur hercules cum hydra nec ferro expugnare potuit. Nã uno exciſo capite ſeptem ſubito renaſcebantur. Quapropter alia ratione tantum monſtrum aggreſſus fortiſſimus heros: igne illã abſumpſit. Serui. ait ꝙ uno cæſo capite tria ſubito excreſcerent: ꝓptereaq; latine excetrã dictam eſſe. Idemq; ad hyſtoriam fabulam refert. Nã dicit locũ fuiſſe aquas uomentem: in quo uno meatu clauſo multi erumpebant. Quod Hercules uidens loca ipſa exuſſit: & ſic aquarum clauſit meatus. Nam hydra diciſ ab eo quod ẽ ὕδωρ .i. aqua. Dio. aũt ſicu. refert huic monſtro ex uno corpore centena colla capita ſerpentina habentia ſurrexiſſe: quorum uno cæſo duo orientur. Sed hercules Iolao mandauit: ut partem iã cæſam face accenſa ſubito exureret: ne ſanguis inde fluere poſſet. ¶ Dolentẽ uinci. Nã iniquo aĩo fert uinci uir fortis. Hydra ignorantiã allegorice nõnulli inteꝑtanſ: q̃ igne .i. ingenii feruore īterimiſ. Euſebius aũt de tꝑibus ubi de ægeo pãdionis filio mentione facit: refert auctore Platõe: hydrã calidiſſimũ ſophiſtã fuiſſe. Ergo ut placuit Colluccio ſalutato conciui noſtro Hercules .i. doctus phus ad hydrã accedit: nam cũ ꝑ dialecticã rõnẽ ueꝝ inueniri poſſe exiſtimet: & illã duplicẽ aĩaduerterat: ut altera ueris rõnibus agat: altera q̃ ſophiſtica dr̃ falſis putat ſophiſticã tollẽdã: & cũ ſ ea uno capite ſublato plura naſcãtur: qa ex uno errore plures ſubſequonſ: rem igni .i. ingenii uehemẽtia cõficit. ¶ Colchi: ꝓfectus eſt ad uellus aureũ diripiendũ Iaſon. Veꝝ cũ auxilio. Medeæ & tauros ignẽ euomẽtes domuiſſet: & ſerpentẽ aurei uelleris cuſtodẽ loci draconẽ interemiſſet: fuit illi & terra tauris excolẽda & in ipſa arata terra dẽtes ferendi: ex q̃bus ſingulis ſinguli equites armati ſubito ex ſulcis erũpebãt. Ergo ex uno mõſtro plura nata ſunt. ¶ Echioniæue thebe. Vrbẽ thebanã conditurus Cadmus ad ꝓpinquũ fontẽ comites aquarũ miſit. Sed illos oẽs a ſerpente illic marti ſacro cæſi ſũt. ¶ Interfecit ſerpẽtẽ. Cadmus: & cũ de reparatiõe ſocioꝝ oraculũ cõſuleret: iuſſus ẽ ſerere dẽtes ſerpẽtinos: & ex iis nati ſunt armati eqtes q̃ ſubito tumultu mutuis uulneribus ceciderũt: exceptis qnq; q̃ illi cõites ad urbẽ cõdẽdã fuerũt Iter quos fuit echion: q̃ Agauẽ unã ex filiabꝰ cadmi uxorẽ duxit: ex eaq; pẽtheũ ſuſcepit: a matre deĩde & materteris laniatus: cũ ſacra bacchi fieri ꝓhiberet. Ergo ut ad poetæ orõnẽ redeã: nõ tãtũ ilex & hydra & duo ſerpẽtes pullularũt q̃tũ troiana gens. ¶ Merſes: ſubaudi: ſi ut Iuuẽs Græculus exuriẽs ſ cœlũ iuſſeris ibit .i. ſi iuſſeris. ¶ Ergo ſi .i. q̃uis merſes .i. frequẽter mergas & obruas ꝓfundo: tamẽ emerget. ¶ Pulchrior .i. fortior. ſic Vir. Satus hercule pulchro Pulcher auẽtinus. ¶ Luctere: ꝓ luctaberis .i. ſi ẽt luctaris & pugnes: ipſe ꝓruet te uictorem .i. q antea uiceris. ¶ Integrũ. cui non ſit exercitus iminutus: & de ſe loqtur. ¶ Cum laude. Quia ita ꝓruet ut laudẽ mereaſ. ¶ Coniugibus: quia dolebunt maritos aut ſeruos eſſe cæſos. ¶ Superbos: ex uictoria ut poſt trebienſem: tranſimenenſem: cãnenſemq; conflictũ miſit. ¶ Curæ ſagaces. Occulte.n. oſtẽdit ad res magnas peragendas opus eẽ diuino auxilio: ſed illud nunq̃ affuturũ: niſi ſummã ſolertẽq; curam adhibeamus: Nã ut eſt apud Sal. Nõ uotis neq; ſuppliciis muliebribus auxilia deoꝝ paranſ. ſed uigilando agendo & recte cõſulendo proſpere oĩa cedunt. ¶ Per acuta .i. per res difficillimas bellis.

¶ Ode. v. dicolos ſeu tetracolos tetraſtrophos ad Auguſtum abſentem.

Diuis orte bonis optĩe romulæ
Cuſtos gẽtis: abes iã nĩuꝫ diu:
Maturũ reditũ pollicitus patrũ
Sancto concilio: redi
Lucem redde tuæ dux bone patriæ,
Inſtar ueris enim uultus ubi tuus
Adfulſit populo: gratior it dies:
Et ſoles melius nitent.
Vt mater iuuenẽ: quem notus inuido
Flatu: carpathii trans maris æquora
Cunctantem ſpacio longius anno
Dulci detinent a domo:
Votis: omnibuſq;: & præcibus uocat:
Curuo nec faciem littore dimouet:
Sic deſideriis icta fidelibus
Quærit patria cæſarem.

Argumentum. ODES V.

¶ ANT. Abſentẽ ab urbe auguſtũ ad redditũ exhortaſ: cũcta eteni ipm optabãt: cũ ꝑſertim iã oĩa bella quieuiſſent: & pax ubiq; nec timẽda regio ulla romanis eſſet iã cũctis pene ſub actis eũ poſtea uti deũ coli ab oĩbus ſcribit quod q̃dẽ ex hiſtoria ſumpſit: nã Sue. ait ꝓuinciarũ plæraſq; ſup templa & aras ludos quoq; quinquẽnales pene oppidatim auguſto cõſtituiſſe. ¶ Diuis orte. ode eſt ſimilis ſextæ. Eſt autẽ ordo: o optĩe romule orte bonis diuis &c. ¶ Eſt.n. auguſtus ortus ab ænea Romulo & Iulio cæſare ꝑ adoptionẽ: nam re uera filius fuit Acciæ filiæ iuliæ ſororis cæſaris. ¶ Optime romule .i. auguſte: quidam.n. cenſuerũt auguſtũ romulum appellari oportere: quaſi & ipſum cõditorẽ urbis: legito Tranquillũ latius: & Lu. florũ in fine. ¶ Gentis. totius .i. ¶ Pollicitus: id per litteras actum eſſe itelligamus: aut ꝑ oratores. ¶ Vt mater iuuenẽ: ordo eſt: ut mater & uotis oĩbus & præcibus uocat iuuenẽ cunctantẽ longius annuo ſpacio: quẽ notus inuido .i. odioſo flatu trans æquora carpathii maris detinet uel deſtiat .i. diuidit a dulci domo. ¶ Carpathii maris: id mare tendit uſq; rhodũ cretãq; ac cyprũ: ut Strabo docet li. iii. ¶ Tutus bos: oſtendit ꝑ cæſarem augu. oĩa tuta eẽ: & crimina cuncta fugata. Florus.n. ſcribit ꝙ auguſtus clauſo iani tẽplo conuerſus ad pacẽ: primũ in oĩa mala & in luxuriam fluens ſeculum grauibus ſeueriſque regibus coercuit. ¶ Fauſtitas: fœlicitas uel iucunditas. ¶ Culpari metuit fides: omnes iam fidi ſunt. ¶ Mox & lex: mos eſt inſtitutum patrum pertinens

Tutus bos etenim rura perambulat.
Nutrit rura ceres:almaq; fauſtitas.
Pacatum uolitant per mare nauitæ.
Culpari metuit fides.
Nullis polluit caſta domus ſtupris.
Mox:& lex maculoſũ edomuit nefas.
Laudantur ſimili prole puerperæ.
Culpam pœna premit comes.
Quis pthũ:paueat? qs gelidũ ſcithẽ
Quis germania quos horrida parturit
Fœtus incolumi cæſare? quis feræ
Bellum curet iberiæ?
Condit quiſq; diem collibus in ſuis:
Et uitem uiduas ducit ad arbores.
Hinc ad uina redit letus,& alteris
Te menſis adhibet deum.
Te multa præce te proſequitur mero
Diffuſo pateris & laribus tuum.
Miſcet numen uti græcia caſtoris
Et magni memor herculis.
Longas o utinam dux bone ferias
Præſtes heſperiæ dicimus integro
Sicci mane die dicimus huuidi
Cum ſol oceano ſubeſt.

maxime ad religionem cærimoniaſq; deorum antiquorum: ut feſtus ait quod idẽ Macro.li.iii. Lex em recta ratio in iubendo. & uetando: ut ſcribit Tul.li.i.de legibus. ¶ Maculoſum nefas.i. ſtupra & adultera. nam eam legem tangit quam de adulteriis coercẽdis ſanxit: ea erat lex iulia. Vnde tráq̃llus de auguſto ita ſcribit. Leges retractauit & quaſdá ex integro ſanxit: ut ſumptuariam:& de adulteriis:& de pudicitia: de ambitu:& de maritandis ordinibus. De lege autem iulia latius legito in Iuuena. ſatyra.ii.ibi.ſ. ubi nunc lex iulia dormis. ¶ Simili prole: non enim nothi non ſpurii generantur: uerum legitimi & genitoribus ſimiles. ¶ Quis par. per auguſtum deuictas prouincias enumerat. ¶ Condit: diem abſcondit ſolem & finit diem colendo agros: id autem pacem ubiq; eſſe indicat. ¶ Alteris menſis.i. ſecundis: quæ in deorum honorem exhibebãtur: unde poeta libro.i. æneí. ait de didone: Poſtq̃ prima quies epulis menſæq; remotæ Crateras magnos ſtatuunt & uina coronant. Hic regina grauem gemmis auroq; popoſcit Impleuitq; mero paterá: & poſtea iuppiter hoſpitibus nam te dare iura loquũtur. Hũc lætum tiriiſque diem &c. Vale. autem lib.ii. ſcribit primos ionas; ſecundæ menſæ ponendæ conſuetudinem repetiſſe: at Mac.li.ii.ſaty. docet bellaria ſignificare omne ſecundæ menſæ genus. Nam quæ πεμματα græci uel τραγηματα dixerunt: ea ueteres noſtri appellauere bellaria: uina quoq; dulciora eſt inuenire i comediis antiquioribus: hoc uocabulo dictaq; ea liberi bellaria. ¶ Laribus.i. penatibus colebantur enim in domo lares: hinc naſo. lib. i. triſtium de uxore inquit. Illa ſed ante lares ſparſis proſtrata capillis. ¶ Contigit extinctos ore tremente focos: ſunt etiam lares urbium cuſtodes: de quibus idem libro quinto faſt. ait. Stát quoq; pro nobis & præſunt mœnibus urbis. Et ſunt præſentes auxiliumq; ferunt. De laribus tamen latius Epodo ſecunda uideto. ¶ Caſtoris: ode tertia &.xii.li.i. de caſtore & polluce dictũ eſt. Herculis. Athenienſes græcoꝝ primi ut deũ ſacrificiis Herculem coluerũt: ſuæq; pietatis erga illum deum exemplum reliquis præbẽtes: uniuerſam primum græciá deinde cæteras oẽs gentes ad eius cultum conuertere ſcribit ea Dio. libro. v. ¶ Longas o utinam: ordo eſt. ¶ Sicci mane: integro die dicimus o utinam bone dux utinam præſtes heſperiæ lõgas ferias: huuidi cum ſol oceano ſubeſt dicimus o bone dux utinam &c. ¶ Ferias: ſolebant induci feriæ ab imperatoribus ꝑpter uictoriam: poeta igitur illa fore longas exoptat. ¶ Ferias; ut ſcribit Pompeius antiq̃ feſta uocabant: & aliæ erant ſine die feſto ut ſaturnalia. De feriis autem plurima legito in macr. de uarietate dierum lib.i. ſatu. ¶ Sicci. ieiuni: ſobrii. ¶ Huuidi: uinoſi.

¶ CAR. Diuis orte. de auguſto ſcribit qui in tráſmarinis partibus diu reſidens ſenatus ac populi ꝓcibus legatione miſſa reditũ ſuum promittens imorabatur. ¶ Romulæ: ꝓ romuleæ. ¶ Diuis orte: ut diis genitæ & genitore deos. ¶ Cuſtos gentis.i. romanæ. ¶ Lucẽ redde: plus dixit q̃ ſalutẽ. Si quidem lux ꝓ ſalute poni cõſueuit: ut O lux dardaniæ ſpes o ſanctiſſima teucrũ. ¶ Inſtar ueris: ꝓ ſimilitudine ueris qa lux dixerat ſupius: iõ cõparationẽ uerni temporis poſuit. ¶ Vt mater iuuenẽ: ita patriá auguſti deſiderare præſentiam: ſicut a matre reditus abſentis filii cõſueuit: ordo eſt: ut mater uocat eum oibus uotis & ꝓcibus iuuenẽ cõſtantẽ tráſ æquora carpathii maris quẽ notus inuido flatu deſtinet a dulci domo lõgius anni ſpatio. ¶ Votiſq;: otanq̃ uota pro reditu faceret:& oía aduerſa timeret. ¶ Curuo nec. f. ut affectũ deſiderãtis oñderet eas ptes ſollicite dixit attendi: a qbus ſperat reuerti. ¶ Sic deſideriis; tanq̃ patria deſiderio auguſti ꝑcuteret: dũ ꝓ eius ſalute eſſet ſollicita. ¶ Tutus bos &. e. uirtute dicit & diſpõne cæſaris ꝓſtitã agris quietẽ ut ille meas errare boues ut cernis & ipſum Ludere quellẽ calamo pmiſit agreſti. ¶ Almaq; fauſtitas: noua fœlicitas dicta: ¶ Pacatũ. u. p. m. n. cõmiſſi. n. ab eo fuerãt pyratæ. ¶ Culpari. m. f. tanq̃ cuius penes creditũ nec depoſitũ negaret. ¶ Caſta. pudica: ut Caſta pudicitiá ſeruet domus. ¶ Mos & lex. m. e. n. legẽ ſignificat quá de coercẽdis adulteriis ſanxit. ¶ Laudát. ſ. p. p. tanq̃ abeſſe matrimonio culpá ꝓlis parẽtũ ſimilitudie demõſtraret: ut Si qs mihi paruulus aula Luderet æneas: q te tantũ ore referret. ¶ Culpá pœ. e. comes ingt culpæ pœna ẽ: nec differẽdo uindictá ꝓſtat peccádi licẽtiã. ¶ Quis. p. p. nullas gẽtes dicit incolumi cæſare formidare. ¶ Feræ: idomitæ & bellicoſæ hiſpaniæ gẽtes. ¶ Cõdit. q. d. c. finit explet. Vir. Cantando longos memini me cõdere ſoles. & uitẽ uiduas ducit ad arbores: bñficio auguſti ꝑ hoſtiũ ꝓſtitá utilitatẽ agroꝝ cultu creſcere: uiduas uero arbores ſine uiribus dixit. Strátus humi palmes uiduas deſiderat ulmos. ¶ Hinc ad. u. l. a. labore ad cõuiuia. ¶ Et. a. t. m. a. d. ſecũdæ mẽſæ: dicebant q̃ i honorẽ deoꝝ exhiberi cõſueuerãt: ut non ego te diis & menſis accepta ſecũdis tráſierim rhodia. exhiberi ergo & auguſto ſignificat honorẽ deoꝝ per eaſdẽ celebritates. ¶ Vt græcia. Sic a romanis ꝑmittit auguſtũ diis penatibus ſociádum: ſicut a græcis Hercules Caſtor & Pollux: quos & ciuica al familiaritas cõmẽdauit: aut quos labor diligi fecit & uirtus. ¶ Et. m. m. h. beneficioꝝ. ¶ Dux. b. f. aut pp cõtinuationẽ uictoriarũ lõgas optauit ferias: aut abominádo uitam prolixá. ¶ Integro: toto die. ¶ Sicci: ieiuni. ¶ Vuidi: plẽi: ut Vuidus

hiberna uenit de glande menalcas. ☞ Subeſt. ſupter eſt. i. in occaſum conditus eſt.

¶POR. Diuis orte bonis: hæc ode ad auguſtũ ſcripta eſt: diutius in trãſmarinis ꝓuiciis morãtẽ populi ac ſenatus legatiõibus miſſis reditum eius ꝑcantis. ☞ Inſtar. n. ueris uultus ubi tuus affulſit: hoc ẽ præſentia tua adinſtar uernæ gratiæ exhilaranť oĩa. Vt mater iuuenẽ quem notus inuido flatu carpathii trãs maris æquora cunctantem ſpacio longius annuo. Dulci deſtinet a domo uotiſq; oĩbus & precibus uocat: ordo eſt. ut mater uocat iuuenem cunctãtem ſpacio longius annuo: uotis omnibus & precibus. ☞ Cunctãtem: autẽ demorantem ſignificat: ut eſt apud Virgilium. Reginam thalamo cunctantem ad limina primi Pœnorum expectant. Sic deſideriis icta fidelibus quærit patria cæſarem. ☞ Icta participialiter dicitur. & ſignificat percuſſa. ☞ Nutrit rura ceres almaq; fauſtitas: ad notãdũ nomen fauſtitas ſic dictũ: q̃ſi fœlicitas aut iucũditas. ☞ Mos & lex maculoſum edomuit nefas; legãter uideť eam legẽ ſignare: quã de adulteriis coercẽdis ſanxit. ☞ Culpã pœ. ꝑ. comes: comite comes inquit pœnæ ſuæ. i. nõ differt pœnã ſuam delinquẽtibus: p hoc ſignificat ingenerosæ nihil aut negligenter fieri. ☞ Et uitẽ uiduas ducit ad arbores: ſuauiter & uiduas arbores dixit priuſq̃ uites adiunctas habeant q cum habent maritari dicũtur ruſticis. ☞ Et alteris te mẽſibus adhibet deũ. i. ſecundis. ☞ Et .m. m. h. memor beneficiorum eius dicimus. ☞ Vuidi. i. poti ac madidi.

¶CHRI. Diuis orte bonis. Maxime laudes auguſti i hac ode exprimũť: cũ tãto deſiderio populũ ex illius abſentia affici oñdat. Quod nunq̃ eſſet niſi ſua multa maxiaq; merita in patriã extarẽt. Miſerat ſenatus populuſq; ro. legationes ad auguſtũ in trãſmarinis ptibus diutius imorãtẽ: ut q̃primũ reuerteretť ſupplicãtes. Verũ cũ diutius opiniõe moraretť: ſcripſit ad eũ poeta. ☞ Orte diuis. pp æneã romulũ & cæſarem q in gẽte iulia dii fuerũt. ☞ Bonis. propitiis & fauẽtibus. ☞ Gentis romuleæ. p romulæ ſm acronem. Ego autem puto uocatiui caſus eẽ: ut appellet eũ romulũ. Nã ut ſupra oſtẽdimus a triplici ordine tribus eſt donatus noibus: ut cæſar ut romulus & quirinus: ut auguſtus uocaretur. Erit ergo o optime romulæ cuſtos gentis. i. humani generis qa impator eẽt romani imperii. ☞ Maturũ. celerẽ. ☞ Redde lucẽ. Nã tua pſentia oia fœlicia ſunt. Sic p cõtrarium in ſuperioribus dixi tenebris fugatis. ☞ Inſtar ueris. Inſtar enim ĩdeclinabile eſt: & ſine præpoſitione ponitur. Videtur aũt non formam demõſtrare: ſed quãtitatem. Hic Vir. Inſtar mõtis equũ di. p. ar. ædificãt. nõ .n. formã mõtis: ſed magnitudinẽ equũ habuiſſe demõſtrat: Cic. de of. Idq; ſi accedat mortis inſtar putemus: Ergo ẽ poetæ ſentẽtia: ꝙ auguſti uultus tñ ſplendoris afferat q̃tum affert uer in anno. Veluti dicat ꝙ abſente auguſto fuerit hiẽs: in qua oĩa tenebræ ſũt reuertẽte aũt illo redeat uer: in quo & dies gratior eſt. & ſoles mollius ridẽt. ſ. q̃ cũ abeſt. ☞ Vt mater. nõ potuit efficatius exprimere amorẽ populi in octauianũ nam maternus amor oẽs affectus ſupat: mirifice ergo octauianũ amat populus. ☞ Iuuenẽ. ergo magis dignus amari cũ ſit nõ puer: quæ ætas adhuc ĩperfecta eſt: non ſenex qua ætate iam uitæ terminus eſt: ſed ſi in ea ætate q̃ perfecta ſit. ☞ Quem notus. nã & abſentia diuturna & periculũ amorẽ augere uideñť. Præcibus & uotis. Nã præcať deos & uota concipit: & cupida uidendi non dimouet oculos a litore quo appulſurus eſt: cõpone uerba patria icta fidelibus deſideriis ſi quærit cæſarem. ut mater uocat iuuenẽ quẽ notus deſtinet cunctantem. ☞ Tutus. n. bos oſtẽdit cãm tanti amoris eſſe ꝙ terra mariq; oĩa cæſaris uirtute pacata ſunt. ☞ Nutrit rura. dat uim terræ qua fruges fertileſcant. ☞ Fauſtitas: ab eo ꝙ eſt fauſtus: parum autem tritum eſt. ☞ Alma. pro ſancta ueneradaq; accipitur: cæterũ ab alẽdo uerbum deriuatur. Quapropter utplurimũ hoc epithetũ his rebus dať: unde nobis ad uitã degẽdã auxilia ſint: ſic cererẽ: ſic uenerem: ſic diem almam dicimus. ☞ Mos & lex. i. cõſuetudo q a lege ꝓuenit. Fuerat. n. lex iulia de qua Iuue. Vbi nũc lex iulia dormis. quã augu. de. coercẽdis adulteriis tulerat. ☞ Laudanť. ſ. p. p. laudanť puerperæ pp ꝓlem ſimilem patri. Nã ꝙ edat filiũ patri ſimilẽ caſtitatis ſignũ eſt. ☞ Puerpera partu leuatã ſignificat: nã fœta & q̃ peperit & q̃ prægnãs eſt iure dicitur. Laudat ergo & ꝙ pacem trãquilitatemq; peperit. pp quã rura optime culta fertilẽ ferũt annonam. Laudauit ꝙ optimis legibus rem miniſtrat: Laudat nũc ꝙ nõ ſolũ bella ceſſant: uerũ ẽt ꝙ oĩs belli metus remotus ſit. Nam & parthos ſcythas & germanos & hiſpanos ita coercuerat: ut nihil inde timẽdũ ſit. ☞ Hiberiæ: hiſpaniæ a flumine hibero: ☞ Condit. finit. Vir. Cantando longos meminit me condere ſoles. ☞ Diem. uitam: nam ceſſante bello non coguntur in longinquas expeditiones proficiſci. ☞ Alteris. i. ſecundis. Duas. n. menſas adhibebant antiqui: primam carnibus ſimilibuſq; rebus dabant. Secũdam uero pomis: Appellabantq; has ſecundas mẽſas bellaria: Et qa tunc optima uina dabantur. Appellabant uina precioſa bellaria bacchi. Virgi. Non ego te menſis & diis accepta ſecũdis Trãſieri rhodia. ☞ Te deũ. Nã uiuẽti adhuc octauiãº diuini honores iſtituti ſť. Vñ alibi. Præſentiq; tibi maturos largimur honores. ☞ Et laribus: de qbus dictũ ẽ. Ergo ut græcia dioſcuros & herculẽ inter lares deos enumerãt: ſic nos te Ferias. i. dies feſtos quos pro ocioſa pace ponit. Nã de feriis dictũ eſt. ☞ Sicci. ſobrii: cum nondum biberibus. ☞ Integro. nam integer eſt in primo mane: quia nondum conſumi coeptus ẽ. ☞ Vuidi. i. madidi: ideſt bene poti & opponitur ſicco.

¶Ode. vi. dicolos tetraſtrophos de laudibus apollinis.

Diue quẽ ꝓles niobea magnæ
Vindicẽ ſſguæ titioſq; raptor
Sẽſit & troiæ ꝓpe uictor altæ
Phthius achilles.
Cæteris maior tibi miles impar
Filius q̃uis thetidis marinæ

Argumentum. ODES. VI.

¶ANT. Appollinis hymnũ poeta ſcribit: laudat. n. illũ ꝙ niobes ꝓlẽ & tition in latõæ matris ultionẽ pemerit: ꝙ itẽ achillem cæteris maiorẽ militibus apud troiã occiderit: cõmendat deinde apollini ſua lyrica: nã phœbus ſpiritũ phœbus carminis artẽ: phœbus poetæ nomẽ dederat ſibi hortať poſtea pueros puellaſq; nobiles i apollis & dianæ laudes ſua carmina decantare. Diue quẽ ꝓles niobea magnæ niobea ꝓles fuit niobe tantali filia: q̃ filios ſeptẽ totidẽq; filias peperit ſummo decoꝛ præſtãtes: tali prole ſupbiẽs admodũ gloriabatur ſe latonæ præferẽs numero filiorũ itaq; ira motam ſu-

Dardanas turres quateret tremenda
Cuſpide pugnax.
Ille mordaci uelut icta ferro
Pinus, aut impulſa cupreſſus euro
Procidit late poſuitq; collum
Puluere teucro.
Ille non incluſus æquo mineruæ
Sacra mentito male feriatos
Troas: & lætam priami choreis
Falleret aulam.
Sed palā captos grauis heu nefas heu
Neſcios fari pueros achiuis
Vreret flammis etiam latentem
Matris in aluo.
Ni tuis uictus ueneriſq; gratæ
Vocibus diuum pater annuiſſet
Rebus æneæ potiore ductos
Alite muros.
Doctor argutæ fidicen thaliæ
Phœbe qui xantho lauis amne crine
Dauniæ defende decus camœnæ
Leuis agyleu.

bulæ latonam ferūt apollini:ut niobes filios. ¶ Dianæ:ut filias arcu interficerent mandaſſe. Quibus mr̄i obtéperātibus contigit eodem tpe & abundare filiis niobem:& carere. Dio: ita ſcri.li.v.legito item li.vi.met. & li.ulti:iliad.& apud Gel: multa. Nos etiā plurima ſat.vi. Iuue. ¶ Magnæ.l.ſupbæ:unde li.vi.me.niobe: Quis furor auditos inquit præpōere uiſis Cœleſtes:aut cur colitur latona per aras: Numen adhuc ſine thure meum eſt &c. ¶ Titioſq; ra.de Titio uideto lib.ii.ode. xiiii.item li.iiii.ode.iii. ¶ Raptor:ſtuprator.uoluit.n.latōæ uī īferre. ¶ Prope.fere q̄ſi. ¶ Phthius achilles:ordo ē. Et phthius achilles ppe uictor altæ troiæ miles cæteris maior tibi ipar quamuis filius thetidis marinæ:poſtea ſequitur. Pugnax tremēda cuſpide quatere dardanas turres. ¶ Phthius. Strabo libro.ix. dubitat an phthia urbs an regio ſit in theſſalia:quā dicit achilli ſubiectam fuiſſe:habuiſſeq; thetidis fanū. Pli.lib. iiii.oppidum eſſe docet. ¶ Ille pcidit. de achillis morte legito ode.xv.li.i. ¶ Ille non incluſus:ordo eſt:ille achilles nō incluſus equo mentito ſacra mineruæ &c. Oſtendit autē achillem nō fraude & clā:ſed apte troianos potuiſſe opprimere niſi apollo eum occidiſſet. ¶ Equo mineruæ. Euerſiōem troiæ cum ſinone ſuo & equo ligneo cæteriſq; omnibus: quæ librū ſecundum faciunt æneidos a piſandro pene ad uerbum tranſcripſit Maro inquit Macr.li.v.ſat. ¶ Male feriatos.ocioſos.& quietos:ob ligneum equum in ilion ductum ut Maro docet. ¶ Lætam choreis:de hoc late legere poteris li.ii.ænei. ¶ Ni tuis uictus ſenſus eſt:uiuentem achillem potuiſſe troianos ad unū interimere:ita q; non ualuiſſet æneas in latium pergere: & urbis romæ conditores pducere ueȝ diuū pater apollinis pcibus & ueneris motus pmiſit achillis interitum quo æneas romanæ urbi fundatores generaret. ¶ Ni tuis.ordo eſt: ni diuū pr̄ uictus tuis uocibus o apollo:& gratæ ueneris annuiſſet rebus æneæ muros ductos potiore alite. ¶ Rebus æneæ.rebus datiui caſus eſt. ¶ Ductos muros.romanos muros iā ductos intelligit. ¶ Potiore ali.meliori auſpicio. ¶ Doctor ar.th.li.i.ode aūt.xxxii.diximus apollinem citharæ eiuſq; muſicæ iuentorē fuiſſe:thalia aūt dici poteſt capacitas:ſeu cælebritas:q; in longum tp̄s poetarū laus parta uireſcat. ¶ Xanto amne troiæ:fluuius eſt:q oues efficit ruffas:ut Pli.ſcribit lib.ii.ξανθὸς āt flauus interpretaᷓ. ¶ Lauis.antiq dixit illi.n.lauo lauis & lauas dixerunt. ¶ Dauniæ:uenuſinæ & apulæ. ¶ Leuis agyleu.ἀγυιὰ agya uia dicitur λεῖος leuis politus: Porphyrio aūt ſcribit Varronē dicere q; ex m̄ſſo oraculi in uiis publicis urbis ſuæ athenienſes ſtatutis altaribus ſacrificare apollini inſtituerunt & agyleum appellauere. ¶ Leuis.polytus imberbis.

¶ ACR. Diue quē.p.hymnū hic apollini dicit:& cōmendat carmina ſua ſæcularibus ludis qui celebrātur poſt centū annos ſupra tyberim aut in capitolio. ¶ Quem.p.n.laus apollinis de factis: quia in uindictā mr̄is latonæ niobē cū filiis ſuis interemit. ¶ Titioſq;.r. q uim latonæ inferre conatus eſt. ¶ Altæ:magnæ ut hoſtia hēt muros ruit alto a culmie troia aut p uitupationē:ut magnus latro:aut altæ ſtellæ:aut temerariæ. ¶ Phthius.a.a ciuitate dictus ut Virg. Phthiam claraſq; micenas. ¶ Tibi.m.i.ut Dardana qui Paridis direxit tæla manuſq; corpus in æacide. ¶ Thetidis.m.ſubaudiᷓ deæ:ut longe illi dea mater erat. ¶ Ille.m.achilles ruēs cadēti arbori cōparaᷓ. ¶ Teucro. p teucrio:ut dardanus p dardāius. Vir. Et lōgo ſoluit ſe teucria luctu. ¶ Ille nō .i.achillem dicit nihil fraude feciſſe:ſed palam ſuper uirtutis fiducia dimicaſſe:ut nec equi caua cōderentur ī aluo. ¶ Luce.palam. ¶ Equo.m. Vir.inſtar montis equū diuina palladis arte ædificant. ¶ Male.f.ut nos delubra deū miſeri qbus ultius eēt ille dies feſta uelamus frōde p urbē. ¶ Fal.a.aulā p toto illo poſuit neq;.n.ſolū regē fefellerunt achiui:ſed cunctos. ¶ Sed.p.c.g.apto ſup bello achilles nō inſidiis grauis ut nō furto melior ſed fortibus armis. ¶ Heu.n.dolenter exclamat poeta achillē uiuum ad internitionē interimere oēs potuiſſe troianos:ut nec æneas profugere ad romā omine meliore condendā poſſet:nec ab eo uel infantibus parceret quale eſt illud crimine quo parui cædē potuere mereri. Quæ tm̄ in laudē cōmemoranᷓ apollinis. ¶ Neſcios .i.fantes paruos. ¶ Mr̄is in aluo:ēt ī grauidas mulieres ſæuiēdū fuiſſe. ¶ Ni.r.hoc ē apollinis. ¶ Reb9.æ.troianis ēquoȝ gn̄e maiori alite.hoc ē uulturū auſpicio erat roma cōdēda. ¶ Doctor ar.ſ.t.doctorē Apollinē non thaliæ muſæ ſed artis lyricæ dixit eūq; ad ſtudiorum ſuū referens. Lauis pro lauas. Xantus fluuius eſt troiæ. ut xanthiq; fluenta deſerit ac delō maternam inuiſit apollo. ¶ Dauniæ.d.dauniam a dauno rege apuliæ unde oriundus Hora.erat. ¶ Leuis.in uerbis. ¶ Agyleu:uero athenieſi lingua uici dr̄ quo nomine iō apollo uocatus ē:qa ex oraculi m̄ſſo iuicis publicis urbis ſuæ ſtatutis altaribus ei ſacrificia iſtituerāt;uñ agyle9 dictus ē.

¶ POR. Diue quē ples niobea.m.hæc ode hymnū apollis rōtinet q̄ cōmēdat ei carmīa ſua & ſimul alloqtur pueros puellaſq; quos carmē ſæculare docet. ¶ Et.t.p.u.a.i.pene uictor hoc aūt ad illud ptinet quod dr̄ paris in achillem ſagittam apolline dirigēte terēdiſſe. ¶ Cæteris.m.t.m.i.tibi impar achilles.ſ. ¶ Teucro pul. ergo principali p poſſeſſiuo nōie uſus eſt;ut hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto dardanus: p eo qđ

eſt dardanis.¶ Falleret.a.aulā ſine dubio ꝓ toto illo poſitū eſt.neq;.n.ſolū regem feſellerāt græci adhibitis īſidiis:ueꝝ totū populū.¶ Neſcios fari pueros: [illegible].¶ Annuiſſet rebꝰ æneæ potiore ductos alite muros.i.annuiſſet ut meliore alite hoc eſt meliore auſpicio æneas urbē conſtitueret. Qui xantho lauis amne crines. Lauis ueteres dixere & lauere non lauare ſupra oſ̄dimus.¶ Dauniæ:defende decus camœnæ leuis agyleu dauniæ camœnæ ſuæ muſæ dicit. Hora.i.ſui carminis ſi qdem daunia apulia eſt i cuius finibus natus ē. Leuis agyleu:agyla eſt uia & græce dicitur. Varro aūt quod ex reſpōſo ſui oraculi in uiis publicis urbis ſuæ athenienſes ſtatutis altaribus ſacrificare apollini inſtituerunt & agyleum appellauere.

¶ CHRI. Diue quē proles:ſunt qui credūt in ludis ſæcularibus carmen hoc in apollinis honorem a poeta ſcriptū ſed de ludis ī ſuo loco dicet̄.Interim qd ſibi uelit poeta iueſtigēus.Laudat apollinē:& ī primis a pietate quā in matre ulciſcēda adhibuerit.¶ Proles.n.niobe ex tantalo phrygū rege:ut placet Euſebio nata ē:& amphyoni thebano nupſit:ex eoq; ſm Oui.ſeptē mares totidemq; fœminas pepit.Verū cū illa latonæ ſe præponeret apollo ſuis ſagittis oēs pemit:ſed de numero filioꝝ uaria opinio ē:nā Homerus pueros puellaſq; ſenos fuiſſe ait:euripedes.xiiii.Sapho.xviii.Pīdarꝰ.xx.Quidā alii ſcriptores tres dūtaxat.¶ Magnæ:magnihoc.i.ſupbæ & iactabūdæ.Vt legimꝰ uerba magnifica.i.iactātia plēa.Ergo magnæ qa magna de ſe iactabat.¶ Vindicē ultorē.Proles niobea filii niobes.¶ Tytios.græcus noīatiuus.¶ Raptor:ſtuprator:ut & rapti ganimedis honores.Nō aūt qa rapuerit.i.ſtuprū itulerit ſed qa īferre uoluerit:ſic Vir.Et gener auxiliū priamo phrigibuſq; ferebat.Nō.n.erat gener:ſed eē cupiebat.¶ Prope uictor:nā ſi opa apollinis ſublatus fuiſſet oīno troiā expugnaſſet.¶ Phthiꝰ:ex phthia theſſaliæ urbe.Mordaci qa paulati exeſt arborē q̄ ſcidit̄.Falleret ꝓ feſelliſſet.Snſa ē.Achilles niſi opa tua extīctus fuiſſet:ñ fraudibꝰ & īſidiis:ſed aꝑto marte troiā expugnaſſet.Male feriatos.Feriati ſūt q ferias & dies feſtos celebrāt:ergo male.i.ī pniciē ſuā.Nā celebrabāt eū diē: in quo pituri erāt Vir.Nos delubra deū miſeri:qbus ultius eēt ille dies feſta uelamꝰ frōde ꝑ urbē.Laudat āt achillis fortitudinē: ut oſ̄dat maius ī troiāos Apollinis beneficiū fuiſſe.De morte āt achillis qd diō ſentiat in ſupioribꝰ diximus.Vt āt græci fabulāt̄ captus ē amore polixenæ achilles.cōuēitq; cū hecuba.q illū fallebat:ut nocturno tpe ſolus tēplū apollinis tymbrei intraret puellā a matre accepturus.¶ Vbi a paride ī inſidiis poſt dei ſimulachrū collocato ſagitta calcaneū:q ſolus uulnerabilis in eo corpore erat trāſfodit atq; interemit adiuuāte apolline.Hinc.Vir.Phœbe graues troiæ ſemꝑ miſerate labores Dardana qui paridis direxti tela manuſq; Corpus ī æacide.¶ Fidicē doctor.Nā & cytherā pulſas:& alios pulſar̄ doces.¶ Xātho.Sic Maro.Xāthiq; fluēta.¶ Deſerit ac delon.maternam inſulſit apollo.¶ Argutæ:ſonoræ.¶ Dauīæ:apulæ:& de ſe intelligit q primus ſit apud latinos lyricus.¶ Leuis.i.imberbis.Nā leuis ſine pilis ſignificat̄. Vir.& ſæpe ſ leui quæſiſſent cornua fronte.Agyleus ideo dicit̄ apollo:qa athenienſes ſ uicis publicis urbis ſuæ ſtatutis altaribus phœbo ſacrificabant.Vici autem ab athenienſibus agylei uocantur.

Spiritū phœbus mihi phœbus artem
Carminis nomenq; dedit poetæ
Virginum primæ puericq; claris
Patribus orti.
Deliæ tutela deæ fugaces
Lyncas & ceruos cohibentis arcu
Leſbium ſeruate pedem meiq;
Pollicis ictum.
Rite latonæ puerum canentes:
Rite creſcentem face noctilucam
Proſperā frugum celeremq; pronos
Voluere menſes.
Nupta iam dices ego diis amicum
Sæculo feſtas referente luces
Reddidi carmen docilis modorum
Vatis horati:

¶ ANT.Virginū priæ.Ordo ē.o priæ uirginū:& pueri orti claris patribꝰ:appoſitio tutela deliæ deæ arcu cohibētis fugaces lyncas:& ceruos &c.¶ Leſbiū pedē.i.lyricū carmē hortat̄.n.illos cātare ſuū carmē in apollinis & dianæ laudes.¶ Face: lumine.¶ Noctilucā lunā:quaſi nocte lucentē.¶ Proſperā frugū:luna.n.nocturno tēperamento maturādis frugibus moderat̄:ut & Macro.edocet.¶ Celereq; ꝓnos uoluere mēſes.Tempora duoꝝ tempoꝝ ſunt:unū ānale qđ ſol circuitu ſuo finit. Alterū mēſtruū:qđ luna circūiens cōpræhēdit:id Varro ſcr. lib.i.de re ruſt.Cice.aūt in li.de na.de.ait ꝙ lunæ curſus quia menſe ſpacia cōficiunt mēſes noiant̄.¶ Nupta iā.i.poſtq̄ nupta eris:nā uirgīes græce & latinæ carmia & pæanas canebant.¶ Sæculo.f.r.luces de ſæculari carmine & ludis ſæcularibus latius uideto poſt carmen epodon in carmine ſæculari.

¶ ACR. Virginū primæ puericq; claris.Puellas alloquitur quibus dianæ carmen lyrico ſono cantari conſueuerat ut rithmum operis ſui in canendo cuſtodiant.¶ Leſbiū : alcæi lyrici poetæ qui leſbius fuit.¶ Meiq; pollicis ictum.modulatiōem lyrici carminis ueluti ipſe lyrā pcutiā.¶ Rite.l.p.ſolēni cōſuetudine.¶ Face.n.eodē.n.& diāæ:honori cēſebat̄. Vñ & diana luciferæ nomē accepit.¶ Proſperā.f.rore nocturno nutrientē: ut q̄tum longis carpent armēta diebus.Exiguam tm̄ gelida ſe nocte reponet.¶ Celereq;.p.u.m.qa ita tpa per lunæ curſum ſicut ſolis pagūt̄:ſed circa lunā ꝓprie mēſes dixit.ſic .n.ſingulis mēſibus zodiacū circulū lunā ptrāſit:quēadmodū ſol toto anno.¶ Volueret menſes:quia conditionē mortalitatis tēporibus anni comparauerat : ne crederentur & homines renaſci:tempora immutationes elementorum ſiue temporum reparari dixit. Conditionem uero mortalitatis:ut communem nobis & omnibus ita irreparabilem.¶ Nupta iam.d.loquēdo ad unam de omnibus dicit:dum fueritis nuptæ dicetis.¶ Amicum:amabile.¶ Reddidi.c.non difficulter Homerus carmen reddidiſſe ſe refert uel cecinīſſe.

¶ POR.Virginū.p.p.c.p.o.d.t.d.fugaces.i. q eſtis tutela deliæ deæ.hoc ē [illegible].¶ Leſbium ſeruate pedē.i.alcæi lyrici poetæ qui leſbius fuit meiq; pollicis ictum.i.modulationem lyrici carminis:& ſuauiter hoc dicitur quaſi ipſam lyram pcutiat.¶ Rite.l.p.c.i.apollinem latōæ filium.¶ Celereq; pronos uoluere

menſes.quia ſimiliter per lunæ curſum uidenť tempora peragi:ſed & circa lunam ꝓprie menſis dixit ꝙ ſin gulis menſibus zodiacum circulum pertranſit:quem ſol toto anno.¶ Nupta iam dices.quoniam fueris iam nupta. ¶ Sæculo feſtas referente luces:ideſt die ſingulo feſtum referente.

¶ CHRI.Spiritū.q̄ſi dicat diuinū illū furorē.¶ Artē & nomē.Ergo oīa recognoſcit ab apolline. Primæ pri mariæ.¶ Tutela:nā in tutela dianæ.i.lunæ dicunť pueri ꝓpter uim uegetatiuā:q̄ ita ab illa ē ut ſenſitiua a ſole.¶ Seruate.l.p.quaſi canite lyricū carmē ita:ut obſeruetis numeros & modulationem.¶ Cauentes.p.l.ideſt phœbum & lunā.¶ Proſperā.f.q̄a ut diximus plātandi uegetādiq; uim hēt.¶ Creſcētē.q̄a creſcit & decreſcit luna.¶ Cererēq;.Nā & hæc dea ad lunam referť.¶ Voluere:ideſt ſua reuolutione perficere.Nā ut ad curſum ſolis annus ita ad curſum lunæ menſis inſtituiť.¶ Sæculo referentem:de quo dicemus in carmine ſæculari. ¶ Horati.pro horatii uatis docilis modorum.

Argumentum. ODES. VII.

¶ Ode.vii.dicolos diſtrophos ad torquatū de liberalitate.

Diffugeŕ niues redeūt iā gramīa cāpis
Arboribuſq; comæ.
Mutat terra uices & ďcreſcētia ripās
Flumina prætereunt.
Gratia cū nymphis geminiſq; ſororib⁹ audet
Ducere nuda choros.
Immortalia ne ſperes monet annus & almū
Quæ rapit hora diem.
Frigora miteſcunt zephyris.uer ꝓterit æſtas
Interitura ſimul.
Pomifer autūnus fruges effuderit:& mox
Bruma recurrit iners.
Dāna tamen celeres reparant cœleſtia lunæ
Nos ubi decidimus.
Quo pius æneas.quo tullus diues & ancus
Puluis & umbra ſumus
Quis ſcit an adiiciant hodiernæ craſtina uitæ
Tempora dii ſuperiť
Cuncta manus auidas fugiēt hæredis amico
Quæ dederis animo.
Cum ſemel occideris.& de te ſplēdida minos
Fecerit arbitria:
Non torquate genus.non te facundia.nō te
Reſtituet pietas.
Infernis neq; enim tenebris diana pudicum
Liberat hyppolitum.
Nec lethea ualet theſeus abrumpere charo
Vincula perithoo.

¶ ANT.Hac ode ueris aduētus deſcribiť.Oſ̄diť i. de nil imortale & ꝑpetuū eē ab exēplo uarietatis tēporū.Ver.n.hyemē fugat:uer æſtas:æſtatē autūnus: autūnū hyēs. q̄ tn̄ oīa uiciſſim redeunt hoīes uero ubi ſemel occiderint ꝑpetuo iacent in puluerem uerſi redituri nunq̄.Cūq; ēt mortalium uita ſit incerta & longa breuiſſima Torquatum hortať ad liberalitatē : nā illa ſola hæredis manut effugiūt:q̄ amicis donantur. Cū itaq; ab inferis reditū ſperare nō poſſit bonis ſuis nō amplius potieť;amicis ergo donandum donec uixerit.¶ Diffugere.ode eſt dicolos diſtrophos in qua duo dactili cū pētimemeri heroica ſubdunť hexametro.¶ Decreſcentia.i.ual de creſcētia.¶ Prætereūt.i.trāſeunt ripas:uerno.n.tpe niuiū ſolutione flumina creſcunt.Sunt & aliqui textus:qui deſcendentia hñt:potes deniq; decreſcentia exponere quoq; deficiētia præterita hyemis pluuia:& tūc ꝓtereunt.i.iuxta ripas eūt dices:nō.n.alueū exeūt.¶ Gratia cū nymphis.Quarta ēt ode li.i.deſcribēs item ueris aduētū ait: iā cytherea choros dicit uenus iminente luna:iunctæq; nymphis gratiæ decētes alterno terrā quatiūt pede.¶ Geminiſq; ſororib⁹.de gratiis multa uideto li.i.ode.iiii. ¶ Immortalia.ne ſperes nil eē ꝑpetuū exēplo uarietatis tempoꝝ ꝓbat.¶ Zephyris:ii.n.ueri initiū præbēt:de q̄bus ſupra.¶ Proterit.conterit.deſtruit diſſipat.¶ Damna tamen. ſenſus eſt: ꝙ temporum uiciſſitudines certo ſpatio menſiū redeunt & reparātur homines uero ubi ſemel occiderīt nunq̄ redierūt.¶ Dāna tamen.ordo eſt. tamen ubi nos decididimus lunæ celeres reparant cœleſtia dāna.i ipſorū tēporū uiciſſitudines.¶ Quo p.u.ſ.ē metri neceſſitate poſitū. uel quo ſupple iuerunt.¶ Tullus diues & ancus:de iis ſuperius late paruit:oſtendit aūt regibus ēt mortē iminere atq; ineſſe. ¶ Tullus.d.c.n.roma albæ ruinis duplicatoq; ciuiū nūero.qua de re cælius mōs urbi additus deuictis inde ſabinis in magna gloria magniſq; opibus regnū tulli ac tota res romana fuit. Quod Liuius ſcribit.Quis ſcit:uitæ breuitatē & īcertitudinē īndicat.¶ Cuncta ma.Torquatum hortatur ad liberalitatem:illa.n.ſola hæredis manus effugiunt : quæ amicis donantur: cumque ab inferis reditum minime ſperare poſſit bonis ſuis non amplius potieť :ergo amicis donandū donec uixerit.¶ Quū.ſ.o.non aliqua generis nobilitate:non eloquentia:nō pietate ab inferis reuocaberis inq̄t.nō aliquoꝝ deoꝝ fauore.¶ Splendida ar.clara & digna iudicia:minos.n.iuſtus ē iudex.¶ Liberat.h.per æſculapiū illū eq̄s diſcerptū ab inferis diana reuocarat q̄ ꝓpea uirbus dictus eſt obiit tādem iteꝝ.Non.n.ab dea perpetuo liberari ab morte potuit. ¶ Theſeus.de iis ſuperius paruit;oſtendit aūt nec ſumma aliqua amicitia quemq̄ ab inferis reuocari poſſe.

¶ ACR.Diffugere niues.ad torquatum ſcribit per uerni tp̄is deſcriptionem oīum rerū uiciſſitudinem:de quo & Vir.Vere nouo gelidus canis cum montibus humor liquiť.¶ Mutat.t.u.per rationem temporū dixit etiam ipſam naturam mutari.¶ Prætereunt.inter ripas labuntur.¶ Gratia.n.frigoribus hyemis finitis amœnitate iam temporis ad ludum & lætitiā nymphas & carites prouocari. ¶ Immortalia.nil immortale eſſe dū etiam tempora finiuntur.¶ Frigora.m.per uices tēporū probat æternū non eſſe quod temporale eſt.¶ Quo tullus & ancus. Tullus & Ancus reges romani fuerunt:per quos oſtendit mortē potentibus & paupibus com

munẽ eẽ.¶ Quis ſcit an.a.i.p incertũ uitæ neſciri utrũ hoiem uſq ad diẽ quẽ egit ſequẽs adiiciat᷑. cũ facile & p horas poſſit occidere.¶ Cuncta.m.a.ſ.h.a.ipſi in lucrũ uenire q̃ impenſa fuerunt uoluptati peritura heredibus derelicta.¶ Et de te.ſ.m.ut q̃ſitor minos urná mouet. Non torquere genus:nec nobilitatẽ:nec eloquentiá nec pietatẽ quẽquam morti præripere.¶ Diana.p.ut fabuloſe dicit hippolitũ ab inferno reuerſum. Aut nil ei ad cõditionẽ mortalitatis ꝓfuiſſe qa ab equis ſuis tractus uitæ reſtitutus eſt:dum i eandẽ fuiſſet ſortẽ reuerſus:nec mortẽ ꝑpetuo potuiſſet effugere.¶ Abrumpere.c.u.p. Theſeus & perithous amici fuerũt: quos dicit coniurata amicitia morti eripi nõ poſſe:nam uolentes proſerpinam rapere apud inferos remanſerunt.

¶ POR. Diffugere niues.hoc carmen uerni tpis hẽt & continet deſcriptionẽ: ſcribit᷑ aũt ad torquatum.¶ Et decreſcentia.r.ſ.p.i.præter ripas ſuas eũt flumina qđ ſignificat ripas ſuas non excedere:ſed intra alueum labi.¶ Audet.d.n.c.nuda qa iá frigora excluſa ſunt.¶ Immortalia ne.ſ.m.a.i.neqd puteſ immortale eſſe atq; perpetuum. Reſpice anni tpa ꝙ nunc quoq; celeriter occidẽs alii cedit.¶ Damna.t.c.r.c.l.cũ cõditionem mortalitatis noſtræ tpibus anni comparaſſet ne uiderent᷑ hoies renaſci ut tpa:intulit.¶ Quo.p.æ.q.d.&.a.hoc ideo dicit.ut oñdat conditionẽ mortalitatis oibus cõem eſſe:qs inqt ſcit an adiiciant hodiernæ craſtina ſũmæ tpa dii ſupi.¶ Quis ſcit.ad ſũmam annoꝶ uitæ:quá hodiernum uſq; ægiſti. Craſtinus dies adiungat᷑.i.qs ſcit an cras uicturus ſis. Cũ facile & quacunq; hora poſſis occidere.¶ Cuncta.m.a.ſ.h.a.i.illũ tuum erit tñ quo dũ uiuis functꝰ fueris.¶ Et de te.ſ.m.ſ.a.nõ dicit cũ ſplẽdidũ ornatũq; fecerit minos iudicio ſuo:ſed cũ de te ſplẽdide ac digne iudicauerit minos:ita ſplendida arbitria ad minois laudẽ & gloriá ptinẽt iudicátis:nõ ad eum de quo iudicat.¶ Inferis.n.e.t.d.p.l.h.atq Virg.ait hippolitũ rediſſe ad auras æthereas ita peõiis reuocatũ herbis & amore dianæ.ſed nũc nõ ad illud refert ꝙ poſt diſtractionẽ illá quá ab equis ſuis paſſus eſt in uitá ſuá reſtitutus fert᷑ ſed ad cõditionẽ mortalitatis quá nõ potuit ꝑpetuo effugere p dianæ fauorẽ.¶ Nec.l.u.t.a.c.u.p.nota hiſtoria theſeũ & perithoũ ad iferos deſcẽdiſſe rapiẽdæ ꝓſerpĩæ cá nũc dicit uictos ibi remáſiſſe.

¶ CHRI. Diffugere niues.nõ ſolũ deſcribit uer:ꝫ ẽt pingit q̃ uolatile ſit tp̃s & q̃ momẽtáneo iteruallo fluat.¶ Diffugere niues.qa aduentu ueris fugat᷑ hyems.¶ Redeũt iá.g.c.q̃ hyemali frigore aruerát.¶ Mutat.t.u.lõgiuſcule ꝓſequit᷑ ueris deſcriptionẽ.¶ Gratia cũ.g.ſ.ná & tres eſſe:& quare tres ſint dictũ eſt. Hæc aũt ois deſcriptio poetica eſt.ná uernum tp̃s cæteris gratius eſt.¶ Decreſcentia. Duplex ſed cõtraria põt eſſe ſnia: ut ſit uel decreſcẽtia.i.ual de creſcẽtia. Ná uere liqueſcentibus niuibus augent᷑ flumina:& tũc dicá p̃tereũt ripas.i.tranſiliũt ripas & ſuo alueo egrediunt᷑:uel decreſcẽtia:ꝙ depriuet:& ſit ſnia ꝙ minuant᷑:& tũc erit p̃tereũt ripas.i.eunt p̃ter.i.iuxta ripas neq; illas tranſiliunt.¶ Immortalia ne ſpe. Cum tp̃s qđ eſt menſura motus ſemp fluat nihil erit ſub tpe qđ duratuꝶ ſit.¶ Almũ.qa alat:ná ſole a quo dies ẽ oía alunt᷑ & creſcũt.¶ Frigora miteſcunt. Mirum poetæ ingeniũ q cũ uer ad uoluptatẽ legentis latius deſcripſerit. Nũc uelocitate oronis uelociſſimum tpis curſum ante oculos ponit:Eſt.n.boni poetæ.& i rebus ocioſis ociari:& in iis quæ raptim geſta ſunt p̃cipiti quadá oronẽ ipſam celeritatem exprimere. Quod ẽt in multis aliis locis apđ maronẽ:& p̃cipue in narratione troianæ captiuitatis apparet:i qua tum lente & ocioſe:tum raptim & feſtine. ut ipſa res exigit:ex induſtria narrat.¶ Frigora.p hyeme ponit.¶ Zephyris.p uere.nam & medici a flatu huius uenti uer inchoare uolũt.¶ Poterit:qa ad exitiũ ꝑducit:Vel reſpexit rapidam uim caloris:quo herbæ q̃s uer ſua clementia & ꝑduxerat & aluerat uæhementer areſcunt.¶ Damna tñ. Fluũt qdem aſſiduo lapſu tpa cũ oibus rebus q̃ ſub tpe ſunt:Sed hoc tñ intereſt ꝙ tpa quidem redeunt:quæ aũt orta ſunt cũ ad interitũ uenerint nunq̃ redeunt.¶ Celeres lunæ.i.luna cũ ſuis curſibus celerimis.¶ Reparat.reſtaurat dána cœleſtia. Ná ſi nunc ſminuit᷑ paulo poſt creſcet:Vnde cœleſtia nullũ ſentiũt dánũ.¶ Mortalia uero ſentiũt. Ná nos ubi.i. poſtq̃ decidimus.ſ.ad inferos.¶ Puluis & umbra. Ná corpus in puluerem redit. Vmbra.i.aía ſola reſtat. Nec me fugit ſeruii diuiſionẽ: q refert fuiſſe philoſophos:q dicerẽt ex nobis ſimulachꝶ iferos petere umbrá corpus ſequi. Spũm uero ad cœlũ redire. Sed huiuſcemodi ingſitio altior ẽ q̃ huic loco cõueniat. Quapp alio differat᷑.¶ Quo pater æ.oñdit mortẽ ita oibus eſſe cõem ut neq fortibus regibus neq; opulentis pcat.¶ Diues:pp amplá uictoriá quá de albanis reportauit. Ná & populũ ro.ex albanis ciuibus quos in ciuitatẽ romanam recepit:uehementer auxit.¶ Quid ſcis.q.d.ſcire nõ potes. Ergo duplex eſt ſfœlicitas:prima ꝙ uita breuiſſima & ſine reditu ſit. Secunda ꝙ ẽt illa eadem breuitas incerta ſp ſit.¶ Cuncta hortat᷑ ad liberalitatẽ:ná u ẽ eſſe hominis officiũ liberalitate uti cũ tñ ſua oía bona hr̃di auaro & cupido relicturus ſit.¶ Amico liberali:ná q alteri dat illi amicus eſt.¶ Cum ſe.oc. Eádem ſniam repetens in eo imorat᷑ quo maxime Torquatũ liberalẽ reddere poſſit. Splẽdida:uel qa ueriſſima ſunt uel qa ab illis nõ eſt ꝓuocatio.¶ Non tor.g.neq; nobilitate generis:neq; eloquentia:neq; uirtute q̃ oía in te ſunt:poteris te ab iferis eximere.¶ Infernis neq;.n. Nam ſi dea amiciſſimũ optimumq; uirũ & per ſũmá iniuriá cæſum a morte uẽdicare non potuit:qs ab ea unq̃ liberabit᷑. Quo i loco poetica licẽtia aliter fabellá hippolyti narrat q̃ ab aliis narret᷑. Dicũt.n.theſeo ad inferos deſcẽdẽte phedrá theſei uxorẽ amore hippolyti pulcherrimi adoleſcẽtis:ſuiq; priuigni captá de adulterio illũ ſterpellaſſe: ſed cũ caſtiſſimꝰ adoleſcẽs: ꝑcaci mulieri nõ obtẽparet:illa amorẽ in odiũ cõuertẽs redeũti theſeo eũ accuſauit:táq̃ ipſe eá ſnterpellaſſet:iratus pr̃ iterimere hippolytũ uoluit.¶ At ille.q.u.p.ſ.ſ.quapp eũ aliter illũ conſeq non poſſet ægeũ patrem orauit theſeus:ut ex tribus optatis q̃ ſibi daturũ pollicitus fuerat hoc concederet:ut piret hippolytus:imiſit phocas ægeus:qbus deterriti eq:& in fugam uerſi adoleſcentem p inuia raptarunt donec diſcerptus laniatuſq; ẽ:ppeaq; hippolytũ uocitatũ uolũt:ꝙ ab eqs laniatus ſit ná hyppos equus λυω aũt ſoluo ſignificat. Verũ cũ adoleſcens cælebs uixiſſet dianæq; deditus uenationibus ſe exercuiſſet:orauit diana Aeſculapium apollinis filiũ:& medicinæ deũ:ut illum in uitá reuocaret:reuocatũq; i italiá tráſtulit:ægeriæq; nymphæ cõmendauit:& mutato noie ꝑ hippolyto uirbium appellari iuſſit:at iuppiter idignatus ꝙ aliquis hominem iá uita functũ reuocare ualeret ipm æſculapiũ fulmine iterfecit de quo Vir. Pæõiis reuocatum hærbis & amore dianæ At pr̃ oipotens aliquẽ idignatus ab umbris Mortalẽ infernis ad lumina ſurgere uitæ:Ipſe re-

ptorē medicinæ talis & artis Fulmie phœbigenā ſtygias demiſit ad undas. Theodotiꝰ rē ad hiſtoriā referēs. ſcribit illū nō fuiſſe interfectū ſed uehemēter uulneratū:& ariciā q̄dā acticæ regiōis mulierē:quē ille elācu lū amabat:ab æſculapio īpetraſſe:ut hippolytū quē theſeus piſſe credebat:ſanaret:q̄ qm̄ uenatiōibus exerce baſ:diana putata eſt. Hippolytus aūt iā uiribus appellatus in italiā ualitudine recupata ꝓfectus ē.& urbē ari ciā de amatæ mulieris noīe appellatā cōdidit. Veꝝ hanc fabulā Hora.nūc puertēs negat dianā illū ab inferis liberare potuiſſe.¶ Theſeus.theſeus pithouſq; adeo amici fuerūt ut inter illa rariſſima paria amicoꝝ enūe renſ. Hi cōiurarūt nullā niſi iouis filiā uxorē ducturos. Quapp cū theſeus helenā rapuiſſet:ad iferos deſcē derūt:ut raperēt ꝓſerpinā pithoo.ſed pithous ibi interēptus ē. Theſeus aūt in uinculis retētus. donec ab her cule liberatus ē:ſed & hic in aliq̄ pte fabulā uariat.

Argumentum: ODES. VIII.

¶ANT. Aſſerit hic poeta ſe nō pateras: nō æra nō tripodas:nō ſtatuas donaturū:ſed carmina tm̄ qbus ſane perpetua maiorq; laus acqriſ:nam dignum lau de uirum muſa emori uetat.¶ Donarē pateras. ode eſt ſimilis primæ:commodis ſunt textus qui cōmo dii:ſunt qui cōmodus habent utrūq; conuenit.com modus autem.i.utilis:benignus:humanus.¶ Tripo das.trium pedum mēſas pulcherrimas. Vnde aga memnon inter alia dona achilli miſerat ob briſeida tripodas ſeptem pondere & arte pares:Home. item inter dona priami:quæ achilli attulit lib.ulti.iliad. ait. Tum geminos tripodas fuluoſq; ex ære lebetes quattuor.¶ Parrhaſius.is pictor fuit epheſi natus q primus dedit argutias uultus elegantiam capilli ue nuſtatem oris confeſſione artificum in lineis extre mis palmam adeptus. Auctor Pli.lib.xxxv.ca.ix. Et Fa.li.ii.meminit.¶ Scopas.fuit is marmorarius op timus certans cū praxitele:fecit aūt digniſſima opa de quibus legito Pli.li.xxxvi.ca.v.¶ Et p̄ciū dicere mūeris.i.dicere carmina eē p̄ciū mūeris:ac ſi dice ret p̄cioſum munus ait.n.Oui.li.i.de amoribus. Er go cū ſilices cū dens patiētis aratri Depeāt æuo:car mina morte carent Cedāt carminibus reges: regūq; triūphi. Cedat & auriferi ripa beata tagi.¶ Hæc uis ut dōare quæam prædicta.¶ Aut animus.i.talia tu etiam non deſideras.

¶Ode.viii.monocholos.ad Cenſorinum.

Donarem pateras grataq; commodis
Cenſorine meis æra ſodalibus.
Donarem tripodas p̄mia fortium
Graiorum.neq; tu peſſima munerum:
Ferres diuite me ſcilicet artium
Quas aut parrhaſius protulit aut ſcopas
Hic ſaxo liquidis ille coloribus.
Solers nunc hominem pōnere nunc deum.
Sed non hæc mihi uis nec tibi talium
Res eſt aut animus delitiarum egens
Gaudes carminibus.carmina poſſumus
Donare:& precium dicere muneris.

¶ACR. Donarē pateras.ad cenſorinū ſcribit di cēs facultates ſuas tātas nō eē: ut poſſit pateras uel p̄cioſa uaſa donare:ſed ꝓ diuitiis:qd maius eſt lau di eius ſe carmē dictuꝝ.¶ Pateras. uaſa argētea. Cō modus bēignus utilis hūanus.¶ Aera.ſtatuas.¶ Tri podas.menſas. Vir. Sacri tripodes.u.e. Et palmæ p̄ ciū uictoribꝰ.¶ Præmia.f.ephexegis.¶ Peſſima. ui lia de carminibus dicit.i.ſi diuitias haberē:carmina non donarem.¶ Quas.a.p. parrhaſius athēiēſis pi ctor fuit.¶ Protulit.hoibus diuulgauit.¶ Scopas. ſi gnoꝝ ſculptor. Hic ſcopas.¶ Ille. Parrhaſius. nā uici niori rn̄dit.¶ Solers.pitus pōere:pigere formare ut poſuitq; imania tēpla. Sed nō hæc mihi uis diuitiaꝝ .ſ.aut aiusnō tibi talium:hic eſt ſenſus:nec ego talia largiri poſſum:nec ſi poſſem tu ea deſiderares: ut q carmina diuitiis oībus antefers.¶ Et.p.d.m.:dicere q̄ precioſū ſit carmen oſtendere nō quo ſperaret p̄cium.

¶POR. Donarē.p.g.c.hac ode īdicat ſibi facultates tātas nō eē:ut poſſit phialas & alia p̄cioſa dōare:ſed q maius ē carmē ſe cēſorino largiri.¶ Deīde præfert carmina oībus diuitiis quas aut parrhaſius ꝓtulit.aut ſco pas parrhaſius athenis pictor clarus fuit.¶ Scopas. γλυπτης μαρμορων fuit.i.ſignorum marmoreorum.¶ So lers.n.h.p.n.d.ponere nūc cōſtituere ac fingere. Sed nō hæc uis mihi.¶ Nec tibi ta.r.eſt aut animus delitiarū egens ſenſus eſt nec ego largiri poſſum:nec ſi poſſem tu ea deſideras:quia carmina tibi diuitiis præponenda ſunt.¶ Carmina.p.d.&.p.d.m.i.oſtendere q̄ precioſum munus ſit carmen.

¶CHRI. Dōarē pateras.ē argumētū nihil eē q mortales hoies magis īmortales reddere poſſit q̄ carmīa poetarū. Hoc ipſe ſumma arte demōſtrat.¶ Grata æra.cōmēdat ſe a libertate:q nō ex donis:ſed ex aīo illius q dare cupit cognoſciſ:& æs ponit ꝓ æneis ſtatuis.¶ Commodus:ſic.n.legit Acron:q̄ſi utilis. Vel cōmodis ſo dalibus.¶ Tripodas.accuſatiuus græcus. Tripodes.n.ſunt mēſe militares. Erat autem donum apud græcos ægregiū. Hinc Ouidi. Et tripodes ſeptē pōdere & arte pares.¶ Non peſſima.i.optata.¶ Liptote eſt.cū minus

dicimus & plus itelligimus.¶ Diuite me:ſi eſſē diues.¶ Artiū.i.rep arte fabricatap.Parrhaſius ephe. fuit pictor egregius:ac primus q capillos ĩ picturis diſtigueret:& uarios ĩ facie uultus faceret:& mō acrē: mō lætū pigeret.Pixit & currētes ita.ut ĩ curſu ſudorē emittere uiderenť.Pixit & armatos ita arma exuētes ut p̄ labore hāelare uidereť.Fuit aũ ſupbia ĩtolērabili.Q̃.uapp cū certaret cū Thymate de pictura:illūq; ſupaſſet: tñ ſuffragiis ppli ſplaiꝰē Thimates:qm̄ pp ſuā ſnpbiā oderat Parrhaſiū ppls Scopas:ſculptor fuit nobilitatus maxie in uenere & phaetōte:q ſamothracie ſanctis cærimōiis colūť.Hūi ęmulos:Briaxē.Thimotheū & Leocarē:cū qbus celauit mauſoleū mauſoli cariæ regis ſepulchrū qđ iter ſeptē orbis miracula repōiť.Op, q̄dratū fuit:& ſingula latere ſingulis celāda locuta ſūt.¶ Hic,i.ſcopas.¶ Ille:ſ.prhaſius.¶ Preciū.d.m.i.q̄ p̄cioſum munus ſit.

Nō inſcia notis marmora publicis
Per quę ſpiritus:& uita redit bonis
Poſt mortē ducibus:nō celeres fugę:
Reiectęq; retrorſum annibalis minæ.
Non incendia carthaginis impię:
Eius qui domita nome ab aphrica
Lucratus redit:clarius indicant
Laudes:quā calabrę pierides:neq;
Si chartę ſileant:quod bene feceris
Mercedē tuleris.quid foret ilię:
Mauortiſq; puer:ſi taciturnitas
Obſtaret meritis inuida romuli:
Ereptum ſtygiis fluctibus eacum
Virtus:& fauor:& lingua potētium
Vatum diuidibus conſecrat inſulis.
Dignum laude uiꝝ muſa uetat mori.
Cœlo muſa beat:ſic iouis intereſt
Optatis epulis impiger hercules
Clarum tyndaride ſidus ab infimis
Quaſſas eripiunt æquoribus rates.
Ornatus uiridi tempora pampino
Liber uota bonos ducit ad exitus.

¶ANT. Notis publicis.i.uteris palā parētibus:& ab rep. traditis titulis:ſolent.n.in ſepulchris geſtoꝝ tituli appōi: q̄ēt de magnifico roberto in diui petri æde in uaticāo tpe nr̄o factū eſt:ubi inter alia illud ſcriptū ē.ueni.uidi.uici.¶ Vita redit:p titulos.n.ſepulchroꝝ uiuere quodāmodo uidentur ſtrenuiſſimi uiri.¶ Nō celeres fugæ:oſtendit bene facta parum eſſe niſi fuerint carminibus apte repoſita.De Annibalis fuga ex italia:& eius clade in patria latius ſupra patuit.Eius .i.Scipiōis africani prioris.¶ Calabræ pie.en.innu.qui ut ſcribit Euſebius tarenti natus a Catone quæſtore romam trāſlatus habitauit in monte auentino parco admodum ſumptu cōtentus & unius ancillæ miniſterio ſeptuagenario maior articulari morbo periit ſepultuſq; eſt in ſcipionis monumēto uia appia intra primū ab urbe miliariū ſcripſerat autem ſcipionis geſta:de quo Naſo libro.i.amorum ait.Ennius arte carens: animoſiſq; accius oris Caſurum nullo tempore nomē habent:Scribit etiam Fabius Q.uintilianus plura libro decimo.¶ Mercedem tuleris:ſenſus eſt:niſi carminibus tua geſta narrentur laudis mercedem & præmium non habueris. Nā carmine fit uirtus uiuax.¶ Iliæ puer.de romulo Latius libr. primo.¶ Stygiis fluctibus.i.ab inferis & a morte liberatum.¶ Aeacum:de hoc late ſuperius.¶ Diuitibus inſulis.i.fortunatis iſulis & campo elyſio. Strabo ſcribit libro.i.Homerus oſtendere eoꝝ mortalium fœlicitatē & aeris ſēperiem: q occaſum incolunt.nā ibi & fauonius ſpirat:& elyſius eſt cāpus ubi erat flauus rhadamātus.Victus facilis.nix nūq̄ nec multa hyems.fortunatas ēt inſulas cōtra mauritaniæ finem eſſe dicit ad occidentē ubi hyſpaniæ terminus habeť fœlices āt dictæ:quia hmōi locis ꝓpiquæ forēt.¶ Intereſt.pñs ē.¶ Tyndaridæ:caſtoris & pollucis qbus ſupra diximus neptūnū dediſſe ptātē naufragis ſaluti eē.Liber uult herculē caſtorē & pollucē:& libeꝝ deos effectos carminū bn̄ficio.

¶ACR. Nō inciſa.n.uictoriaꝝ titulis:quibus defuncti duces quandam mortalitatē conſequunť.¶ Impie.qa inrgeſcit bellum cōtra romanos.¶ Eius qui.d.n.ab.a.Scipionē aphricanum ſignificat.¶ Lucratus.quia africanus dictus eſt.ut Salu.Cui poſtea africano cognomen ex uirtute fuit.¶ Quam calabræ.p.facta inqt clarorū uirorū:niſi carminibus illuſtrenť ætatis ſuæ memoriam non excedunt:& ſignificat ennium qui facta africani deſcribit oriūdū de rhodino oppido calabriæ iō calabræ muſæ.¶ Si cha.i.ſi nō cōtineanť ſcriptis uel libris.¶ Quid.f.i.Q.uē fructū haberet Romulus:niſi laudareť.Si.t.o.m.niſi carminibus laudareť romulus qd p deeſſet illi feciſſe talia.¶ Ereptū.ſ.æ.iouis filiū ĩmortalitatē dicit cōſecutū laudibus poetarū.¶ Inſulis cōſtitutas:quas in oceano fortunatas appellant ſiue iſulas beatorū.¶ Cœlo.m.b.cœli poſſeſſione beatū facit.i.reddit carminibus memorabilem.¶ Sic iouis intereſt.carminibus poetaꝝ & igeniis fortis hercules nominať iunctus cōuiuiis deorū.¶ Clarū tyndaridæ ſydus.Caſtorem & pollucē dicit:quoꝝ nauigātibus ſalubræ ſydus carminibus memorať.Quaſſas eripiunt.carminibus poetarū:dignoſcunť caſtor & pollux eſſe dii.¶ Liber.u.b.d.a.e.& ſic a ſuperioribus:aut deus carminibus poetarū:aut fœlicia faciens uota præcantium.

¶POR. Nō inciſe notis marmora publicis:p q̄ ſpiritus & uita redit bōis p quos titulos cōſecrati defuncti duces quondam ĩmortalitatē cōſequunť eius qui domita nomen ab africa lucratus reddiť. Africanum ſcipionem ſignat.¶ Clarius.i.l.q̄.C.p.facta iqt uirorū clarorū:niſi carminibus illuſtrēť:ætatis ſuæ memoriā excedūt.¶ Quam calabræ pierides:ſua uult intelligi carmina qa in urbe uenuſina natus ē quæ ē in calabria atq; apulia.¶ Diuitibus conſecrat iſulis dicit:q̄s in oceano conſtitutas homerus.μακάρων νήσους:dixit latini fortunatorum inſulas appellant.¶ Cœlo muſa beat.i.cœli poſſeſſione beatum facit:ac p hoc immortale reddit Clarum tyndaridæ ſydus.epexegeſis q tyndarida ſidus aiunt.¶ Sæpe autem dictum eſt ſtellas Caſtoris ac Pollucis nauigantibus ſpem meliorem oſtendere.

¶CHRI. Notis publicis.i.titulis a rep.datis:ut ē pr̄ p̄riæ & ſimilia:& ē ſn̄ia ꝙ neq; tituli neq; arcus triūphales tm̄ ualēt ad laudes præclarorum uirorū.quantum carmina:ergo Scipiōi africani laudes maxime claruerunt muſis calabris.i.uerſibus Ennii:qui fuit ex rhodino calabriæ oppido.ut ait Acrō.Euſ:āt.Q.u.Enniū ta

tenti natũ dicit olympiade q̃nta ſupra centũ ac triginta. Hic a Catone q̃ſtore romæ traductus in auentino habitauit paruo ſumptu: & unius ancillæ miniſterio cõtentus. ¶ Poſt mortẽ. pſit q̃dem hæc q̃ dixi poſt mortem reddere uitã claris hoibus: ſed multo magis id faciũt carmia. Quid foret iliæ. Quẽadmodũ de ſcripiõe dixit ſic & de Romulo dicit: q martis ex ilia filius fuit. Taciturnitas inuidia. Nã ſilentiũ de rebus magnis uƒ inuidere gloriæ illoꝝ de q̃bus ſilet. ¶ Ereptũ ſtigiis. Mira ueritate narrationẽ diſtiguit. Nã cũ idem de Scipione. Romulo & æaco dicat: nõ tñ eodẽ mõ dicit: ut uarietate ipſa & tediũ amoueat & ornatus orõni augeatur. ¶ Fauor uatũ potentũ: Nã magna uis eſt in ipa pfecta eloquentia: Vnde & Alexãder magnus cũ ad achillis ſepulchrũ peueniſſet illũ fœlicẽ iudicauit: q homerũ tñ uatẽ ſuarũ laudũ præconẽ ſortitus eſſet. Beatis iſulis Campos eliſios intelligit. Cæteꝝ inſulas beatas geographi alibi poſuẽt: de q̃bus nos ſuo loco dicemus. ¶ Dignũ laude. ¶ Expoſitio eſt in eo. n. perſiſtit: ut demonſtret carmina poetaꝝ hoies imortales reddere. Vetat ergo muſa mori eũ q dignus laude ſit. ¶ Et beat cælo. i. beatũ reddi diis illũ inſerendo. Nã ſoli poetæ herculẽ & dioſcoros & bacchum immortales reddiderũt: cum illos & cœlum aſcẽdiſſe: & auxilium hominibus præſtiſſe ſcribant. Sed de caſtoris polluciſq; ſyderibus & in cælo & in mari iã diximus.

Argumentum. ODES. IX.

¶ ANT. Scribit minores nõ debere a ſcribẽdo aborrere timẽtes eoꝝ ſcripta nõ fore ppetua. Cũ tot prius doctiſſimi uiri ſcripſerit: & laudẽ maximã fuerint cõſecuti: itaq; ꝓbat exẽplo poſteros ẽt non deterritos laudẽ quoq; meruiſſe: ut pidaꝝ & alios plures poſt homeꝝ poetaꝝ ſũmũ pollicet ex ſe de lollii laudes ſuis carmibus celebrare qđ ubi egit oñdit beatũ eẽ nõ multa poſſidẽtẽ: ſed q deoꝝ mũeribus utiƒ ſapiẽter: & pauperiẽ pati neſcit timẽs flagitia magis q̃ mortẽ nulla paratus ꝓ charis amicis & patria mori. ¶ Ne forte credas: ode eſt ſimilis nõæ. Eſt autẽ ordo: ne forte credas interitura uerba quæ natus ego ad aufidũ lõge ſonãtẽ loquor ſocianda chordis p artes nõ ãte uulgatas. Aufidũ apuliæ flumẽ de quo latius ſupra. ¶ Non ante uulgatas: primus eni latinorum Horatius Lyrica laude digna ſcripſit. ¶ Mæõius homerus: de quo ſate ſuperius. ¶ Cææq. cæa teſte Pli. li. iiii. iſula eſt in mari ægeo propiqua Helenæ inſulæ. quæ tamẽ coeos a græcis diciƒ: & hydruſa olim: Stra. ẽt lib. x. ſcrib. coeon unam e cycladibus eẽ: quæ cum quaternas cõtineret urbes tetrapolis uocitata eſt duæ uero reſtãt: carthea. ſ. & quã iuliđẽ appellãt: ad q̃s reliq̃rũ habitatores cõcurrerũt. Ex iuliđe ſimõides condendorũ auctor carminũ duxit originem. Eraſiſtratus medicus inſignis. Et aryſto peripateticus: Fabius aũt li. x. ſic ait. Simonides tenuis alioq ſermone ꝓprio & iucunditate quadã cõmendari põt: præcipua tamen eius in cõmouendo miſerationis uirtus eſt ut q̃dam in hac cum pte omnibus eius opis auctoribus p̃ferãt. ¶ Alcæi minaces. id ait: quia tyrannos inſectatus eſt ut Fabius Quintilianus ſcribit: latius tñ ſupius uidero. ¶ Steſichoriq; graues camœnæ. Fabi⁹ ſic li. x. Steſichorus q̃ ſit igẽio ualidus materiæq; oſtendũt maxima bella & clariſſimos canentes duces. Epici carminis onera lyra ſuſtinente: reddit. n. perſonis in agendo ſimul loquendoq; debitã dignitatẽ: ac ſi tenuiſſet modũ uidetur æmulari ꝓximus Homerus potuiſſe ſed redundat atq; effundiƒ: qđ ut eſt repħẽdẽdũ ita copiæ uitiũ ẽ: ¶ Anachreon. fuit is lyricus poeta tempore piſiſtrati pherecidis hiſtorici: & pythagoræ magiſtri. Auctor ẽ Euſebius: nos tñ plura ſuperius. ¶ Aeolie pullæ. i. ſaphus leſbiæ nam ut diximus in æolia regione leſbos eſt. ¶ Nõ ſola. ordo eſt. nõ ſola Helenæ lacẽs arſit cõptos crines adulteri: & auꝝ illitũ ueſtibus mirata & cultus: regales & cõites. Hic uero carminũ uĩ oñdit. ¶ Nõ ſola. ſenſus ẽ. q. nõ ſola helẽa q pulcherrima fuit amauit Paridẽ: ſed aliæ plures aũ eã. At qm̃ poetæ aliq̃d de illis ſcripſere nihil latẽt: ac ſi nõ fuiſſẽt carminũ igiƒ bñficio memoria reꝝ & bñ geſtoꝝ laudes ppetue ſiũt: hinc Helena: q̃a homeri p̃conio & alioꝝ uatum citata ẽ ppetuo celebraƒ. ¶ Primus ne teucer ſenſus ẽ. q. nõ teucer thelamonius primus optime uſus eſt ſagittis. ſed multi ante ipſũ at tamen ac ſi non fuiſſent latent. Teucer uero in hominũ ore uerſaƒ homeri p̃conio: de quo q̃dem latius ſupra. ¶ Cydo-

¶ Ode. xi. tricolos tetraſtrophos ad Lollium ſcribendum eſſe.

NE forte credas interitura: quæ
Lõge ſonãtẽ nat⁹ ad Aufidũ:
Non ante uulgatas per artes
Verba loquor ſocianda chordis
Non: ſi priores Mæonius tenet
Sedes homerus: pindaricæ latent:
Cęæq;: & Alcei minaces:
Steſichoriq; graues Camœnæ:
Nec: ſiquid olim luſit Anacreon:
Deleuit ętas. ſpirat adhuc amor:
Viuuntq; commiſſi calores
Aeolię fidibus puellæ.
Non ſola comptos arſit adulteri
Crines: & aurum ueſtibus illitum
Mirata: regaleiſq; cultus:
Et comites Helene Lacæna
Primus ne teucer tela Cydonio
Direxit arcu: non ſemel Ilios
Vexata: non pugnauit ingens
Idomeneus: Stelenus ue ſolus
Dicenda muſis prælia: non ferox
Hector: uel acer Deiphobus graueis
Excepit ictus pro pudicis
Coniugibus: pueriſq; primus:
Vixere fortes ante Agamemnona
Multi: ſed omnes illachrymabiles
Vrgentur: ignotiq; longa
Nocte: carent quia uate ſacro.
Paulum ſepultæ diſtat inertię
Cęlata uirtus: non ego te meis
Chartis inornatum ſilebo:
Tot ue tuos patiar labores
Impune Lolli carpere liuidas
Obliuiones. eſt animus tibi

nio arcu.i.cretenſi:nam cydonia ciuitas una eſt e tribus cretæ eximiis:ut ſcribit Strabo.libro.x.in ea aũt cala
mi ſpiculis aptiſſimi:ut alibi dictũ eſt.Nõ ſemel ilios uexata:ſenſus ẽ:ꝙ pluries ilios bello uexata fuerat:ſed
quia nulli uates ſcripſere:nulla eſt memoria niſi quando ab agamemnone & id pp Homerum : Ergo carmine
fit uiuax uirtus.Non pugnauit ingens:ſenſus eſt : ꝙ nõ ſolus idomeneus eſt ſthelenus cantanda prælia pugna
runt ſed plures:alii tamen ac ſi non fuiſſent latent:quoniã nullus eoꝝ laudes poeta.cecinit ſicut Homerus ido
menei & ſtheleni ꝑconia cantat.☞ Nõ ferox eſt hector:ſenſus eſt:ꝙ non primus hector & deiphobus ꝑ patria
pugnarunt ſed multi alii tñ perpetuo latent carentes poetarũ munere : quod non euenit hectori & deiphobo
maxime.n.ab Homero laudanť.☞ Illachrymabiles:qm̃ eoꝝ nulla eſt memoria.☞ Ignotiq;:& ignoti.ſ.ſunt:qa
carent ſacro uate.☞ Sacro uate:Ouidi.de arte lib.iii.ar. Adde ꝙ inſidiæ ſacris a uatibꝰ abſunt.Et facit ad mo
res ars quoq; noſtra bonos.Eſt deus in nobis ſunt & cõmertia coeli.Sedibus æthereis ſpiritus ille uenit & alibi
At ſacri uates & diuum cura uocamur.Sunt etiam qui nos numen habere putant.☞ Sepultæ inertiæ:ſenſus eſt
ꝙ uirtus nõ celebrata carminibus ignauiæ ſimilis ẽ:ac ſi nulla fuerit.☞ Nõ.e.t.pollicet iã lolli laudes ſcriber.

ℭACR. Ne forte credas iteritura:ne caſu credas pitura:ad Marcũ lolliũ ſcribẽs cõſularẽ affirmãs.imo ta
lia fore ſcripta ſua:quãuis ante eam ſint alii meliores poetæ: Nã nec homeri magnitudinẽ obſtare quo minus
pindarus:& alii poetæ:q poſt eũ orti ſunt clari eẽnt.☞ Natus ad a.ipſe horatius qui primus latinus lyricus fu
it.☞ Non ante:quia ipſe prior lyrica carmina apud latinos ſcripſit.☞ Non.ſ.p.m.t. Meonius Homerus a meo
nia dictus eſt.☞ Pindaricæ.l.c.ꝙ propter ſimonidem lyricum poetam : qui de cæa inſula fuit : unde & pinda
rus.Minaces autem alcæi camenæ dictæ ſunt : quoniam adeo amarus fuit: ut auſteritate carminis ſui multos
de ciuitate eiiceret.☞ Teſſicoriq; graues:magnæ profunde:& ipſe bellorũ poeta ſcriptor .☞ Non ſiquid olim
luſit anacreon: ideo luſit:quia iocis & conuiuiis digna cantauit : ut carmina qui luſi paſtorum . ☞ Anacreons
aut ſatyram ſcripſit amicus liſandri.Alii dicunt ꝙ ſcripſit circen & penelopen in uno laborantes unde in pri
mo in oda uelox Dicens laborantes in uno penelopẽ uitreãq; circen.☞ Spirat adhuc recẽs ẽ.☞ Viuũtq; cõmiſſi
:c.calores ꝑ amoribus poſuit.Sapho aũt ſignificat q̃ æolide dialecto uſa eſt. Arſit amauit ut formoſum.p.c.a.
al. Adulteri: raptoris alexandri.☞ Regaliſq; cultus:qa regis priami filius. Et comites itineris helenæ:de lace
dæmone:ut At nõ ſic phrygius penetrat lacedemona paſtor.☞ Ledæãq.h.t.u.a.u.uel qa nõ ſola helena amauit
paridẽ:nã & aliæ ſimiles cupidæ fuerũt:ſed magis hæc eſt formoſa carmĩe poetaꝝ.☞ Primus ue.t.u.c. Teucer
Telamõis filius ab Homero inducit ſagittis pitiſſime uſus. Cydonio:autem cretenſi a cidõia ciuitate:ubi pri
mũ depecudũ cornibus arcus curuati ſunt.☞ Nõ ſemel ilios uexata ẽ:ab Hercule.n.ante euerſa fuerat: & hic
ilios & hoc iliũ:ut ceciditq; ſupbũ iliũ.☞ Nec pugnauit .i.ſtelenuſq;:ſed hi carmĩe ꝑclari ſunt cæteris: ut reſã
drus ſtelenuſq; duces:ſtelenus aũt capanei & euadne filius fuit. Nec ferox Hector:oñdere uult licet multi for
tes fuerunt illos tñ fama celebrari:quos cõmendauere poemata.☞ Nã nec ſolus hector & Deiphobus ꝑ pa
tria pierunt. Sed hi magis carminibus noti ſunt. Similiter & ante agamẽnõa paris uirtutis fuiſſe plures: ſed ne
ſciri ſilẽtio:& iõ ſe ad ſcribẽdũ prioꝝ cõfirmauit exẽplis.☞ Grauis.e.i.ut lãiatũ corpe toto deiphobum uidi
lacerum crudeliter ora. ignotiq; lõ.no.tanq̃ neſciant uelut mortui:quos mõ deſcribit occiſos. Sacro laude car
minũ.☞ Paulũ.ſ.d.i.c.u. Nõ laudata uirtꝰ:ſilis ẽ iertiæ:ita.n.ſilẽtio obſcurať tãq̃ ſi nulla fuerit. Inor. illauda
tũ ut qs te magne catu tacitũ aut te coſſe reliqt. Rerũq; prudẽs:pbiæ aptꝰ: uñ & reꝝ prudẽtes pħi dicti ſunt.

ℭPOR. Ne for.cre.ite. Hæc ode ad Lolliũ ſcripta ẽ cõſularẽ qua aſſirmat imortalitatẽ habitura ſcriptura
ſua:q̃uis alii ante ſe meliores poetæ:nam nec Homeri magnitudinem obſtare:quo minus pindarus & alii poe
tæ qui poſtea mortui ſunt:clari habeanť. Prima ãt ſillaba ode huius circũflexe enũcianda eſt:ut ſit ne credas
.i.ne cre dideris.☞ Ante.u.p.ar.gloriať ſe primũ lyrca carmina latina lingua autem ſcribere. Ceæ : & alcæi mi
naces. Simonides lyricus poeta Cæus fuit.i.ex cæa inſula. Minaces aũt alceæ camenæ dicuntur: qm̃ adeo ama
rus fuit ut auſteritate carminis ſui multos ex ciuitate eiiceret.☞ Nec ſiquid olim luſit Anacreon Luſit:quia io
cis & cõuiuiis digna ſcripſit.☞ Viuuntq; commiſſi:calores Aeoliæ fidibus puellæ calores:pro amores dicun
tur Sapho autem ſignat quæ æolide dialecto uſa eſt . ☞ Nõ ſola cõptos arſit adulteri crines : arſit pro deperit:
aut quia amauit dictum eſt hæc autem piodo colligit . Sæpe eadem facta quæ legimus circa ilion geſtaq; ait
clarus poeta contigerit perpetuam obmutuiſſe memoriam.☞ Paulum ſepultæ:Diſtat inertiæ celata uirtus : nõ
.n.inquit multo diſtat ab inertia uirtus:Si ut de illa ita de hac quoq; ſileatur.

ℭCHRI. Ne for.cre.in his ꝑfecto enumerãda eſt huiuſcemodi ode q̃ artificio ſummo ſcriptæ dici poſſunt
promittit aũt ſe lollium ſuis carminibus imortalem redditurum:ſed ne uideať nimis ſuo ſtilo arrogare exẽ
plo alioꝝ poetaꝝ probat ꝙ & ſi primus nõ ſit neq; Homero aut pindaro ſimilis:tamen ita uiuent ſua carmina
ut uixeret carmina illoꝝ poetaꝝ qui non primum locum tenuerunt:ordo eſt . Ne tu forte credas interitura ea
uerba q̃ ego natus apud aufidiũ flu.q iuxta uenuſiam fluit.☞ Socianda chor.i.cytharæ. ☞ Per ar.nõ ante uul.
ſ.apud latinos:ut ergo non credas hoc intellige ꝙ ſi.i.q̃uis meonius homerus tenet priores ſedes.ſ.in arte poe
tica:tamen pindari & ſimonidis & alcæi & terſicori muſæ latent. Ceæ muſæ.i.ſimonidis qui ex cæa inſula fu
it. Steſicorus q̃ ſit igenio ualido materiæ quoq; oſtẽdunt:cum maxima bella & clariſſimos canat duces & one
ra epici carminis ſua lyra ſuſtenent. Reddit perſonis in agendo ſuam dignitatem:ac ſi tenuiſſet modum uide
tur emulari proximus Homero:ſed redundat atq; effunditur. Quod tamẽ uitium non inopiæ:ſed copiæ eſt.
☞ Aeoliæ:leſbyæ:& ſaphon intelligit.☞ Anacreon:qui ex tea inſula fuit. Non ſola com. Hactenus oſtendit poſ
ſe durare ſua carmina nunc demonſtrat quid poſſint carmina:nam ante Helenam multæ amarũt:ſed quoniã
nõ habuerũt poetas:qui illius amores celebrarent:ut illa habuit Homerum:de illis ſiletur. Eandem ſentẽtiã
alibi ſic profert. Sed fuit ante helenam cũnus teterrima belli cauſa:ſed ignotis perierũt mortibus illi. Ordo ẽ:
nõ ſola Helenæ lacena arſit.i.amauit mirata comptos.i.ornatos crines adulter.ſ.paridis:& cultus.i.ornatus re
galis pro regales & comites ſcilicet ſuos & nõ primus teucer direxit tela.q.d. laudať ab homero teucer Tela

mõnis filius ĩ arte ſagittãdi:ex q̃ re ĩ ſpcio ẽ:ſed ante illũ fuerũt optimi ſagittarii:q quoniã ſuũ poetã nõ habuerunt in cogniti iacẽt.¶ Cydonio anſpẽs ꝓ gñe poſita ẽ.Eſt aũt cydon urbs in creta ĩ q primũ arcus depecudum cornibus ornati ſunt Vir.ire libet partho torq̃re cydonia cornu ſpicula.¶ Nõ ſemel:nã prius ab hercule expugnata fuerat:ſed qa nõ celebrata res illa ab homero ẽ:icirco nõ ita ĩ ore hoĩum ẽ ut ſecũda expugnatio.¶ Ilios:nã hæc ilios & hoc iliũ dr̃.¶ Idomeneus:q cretẽſibus ĩperauit:nã & alii pugnarunt: quoꝝ qa homerus nõ meminit icirco de illis ſilet.¶ Prælia:poetice dixit pugnauit ꝑlia:quẽadmodũ uiuo uitã.¶ Nõ.ſ.h.nõ.ſolum hector & Deiphobus pugnauit ꝓ defenſione troianæ urbis: ſed multi alii q non ſunt ĩ ſama:qa nõ celebrauit illos ſuo carmine Homerus.¶ Vixere.ſ.Multi ante agamẽnonẽ fortes fuerũt:ſed nemo lachrimat illos ĩ prælio cæſos:qm̃ nullus poeta eos deſcripſit.¶ Ego ur.i.ꝓmunt ingenti nocte:magna obſcuritate:nã quẽadmodũ illuſtres dicimus eos:quoꝝ nomen celebrat : ſic nocte opprimi eos qui ſine noĩe ſunt & ſama & quorũ nulla memoria extat.¶ Carent:ratio q̃re ſint in obliuione quia nõ habuerũt poetã:qui illorũ ægregia ſacta caneret.¶ Sacro:nã iã demõſtrauit poetas muſaꝝ eſſe ſacerdotes.¶ Paulum ſnia eſt & uera : q̃dem quantũ ad famam qd nũc poeta agit in cæteris ãt ſalſa.Nã ſi extincto hoĩe nulla ipſius memoria relinquant:& ſi ægregia facinora ediderit pinde ẽ:ac ſi p ſũmã inertiã uitã traduxiſſet.¶ Nõ.e.Poſtq̃ demõſtrauit qd poetaꝝ carmia ualeãt ꝓmittit ſe lollio famã imortalẽ ſuis carminib⁹ daturꝰ optieq; i hũc locũ ſuã pollicitationẽ diſtulit:q̃ ſi a ꝑncipio poſuiſſet anteq̃ mediocres quoq; poetas famã aliis acq̃rere poſſe demonſtraret arrogans uideri potuiſſet.

Rerumq; prudens:& ſecundis
Temporibus dubiiſq; rectus
Vindex auaræ fraudis:& abſtinens
Ducentis ad ſe cuncta pecuniæ
Conſulq; non unius anni
Sed quotiens bonus atq; fidus
Iudex honeſtum prætulit utili
Reiecit alto dona nocentium
Vultu:per obſtantes cateruas
Explicuit ſua uictor arma
Non poſſidentem multa uocaueris
Recte beatum:rectius occupat
Nomen beati:qui deorum
Muneribus ſapienter uti
Duramq; callet pauperiem pati:
Peiuſq; læto flagitium time
Non ille pro charis amicis
Aut patria timidus perire

¶ ANT. Vindex:liberator.¶ Cõſulq; ſenſus eſt:q Lollii animus toto uitæ tẽpore uictor erat non ſolum anno unico uti cõſul. Victor aũt ſui ipſius & cupiditatũ.¶ Sed quoties: toties conſul eius animus uidebatur eſſe quoties auaritiæ & aliorum hmõi uictor erat.¶ Obſtantes cateruas cupiditatum.ſ.Sua arma:ſua cõſilia ſuam uirtutẽ.Beatũ : Sene.in epiſtolis beatum appellat animo bona cuncta retinentem. Tulli.uero beatũ uocat qui bona multa retinens abſq; malo degit:ipſe uero Ho.alibi inquit:Neue putes alium ſapiẽtem bonoq; beatum.¶ Deorum muneribus ut ſunt diuitiæ amici:& hmõi.¶ Calle:acute nouit.¶ Non ille:ſupple erit.

¶ ACR. Et ſecũdis tpibus.d.q;.rectus. Q ueneq; ꝓſpera neq; aduerſa mutauerint uindex.a.ſ.punitor. Vindicare.n apud ueteres nõ tantũ defendere:ſed ẽt puniꝛ ſignificabat. ¶ Et ab abſtinẽtẽ dixit lolliũ pecũiæ:quã aut iõ ad ſe cũcta ducere poſuit:qa auari ſtudẽt pecuniis aut qa pecunioſoꝝ grãm oẽs ſequunt.¶ Cõſulq; nõ.u.a.ſide uirtute & hõeſtate lolliũ ꝑfert.¶ Sed.q.b.a.ſ. Quotiẽs inqt iudex bonus es honeſtũ utili ꝑponis:uel quotiẽs belloꝝ uictoriis reip. conſulis totiẽs cõſularẽ uteris ptãte & uirtute tua ꝑpetuꝰ cõſul efficeris.¶ Honeſtũ.p.u.plus dilexit hõeſtatẽ q̃ utilitatem.¶ Alto:prudẽti:ꝓfundo.¶ Nocentiũ:noxioꝝ: & corrũpere iudicia tẽptãtium.¶ Victor:uel cupiditatis uel hoſtiũ:quotiens uictor emerſeris:totiẽs conſul efficeris.¶ Nõ.p.m.u.r.b.Nõ recte diuitẽ beatũ uocari ſed illũ rectiꝰ bm̃ dici:q fœlicitatẽ moderet:& n̄ hẽat execrabilẽ paupertatẽ pluſq̃ timeat morte peccatũ.¶ Occupat.ſi.u.¶ Callet:igẽioſe nouit:ut ĩpe alibi.Li timũq; ſonũ digitis callemꝰ & aur.

¶ POR. Scdis.t.d.r.i.ꝓſperis & aduerſis æqtatẽ retinẽs.¶ Vindex.a.ſ.uindicẽ nũc ꝓ punitore poſuit : quia uindicare apud ueteres nõ tantũ defendere uerumetiã pũire ſignificat.¶ Ducẽtis.a.ſ.c.p.utrũ pecũia ꝓ auaritia poſuit q̃ merito ad ſe cũcta ducere dr̃:qa auari rapere oĩa ſtudẽt:an ducẽtis ad ſe cũcta pecuniæ ad hoc referẽs:dixit quia pecunioſoꝝ gratiã oẽs ſequunt.¶ Cõſulq; nõ.u.a.uirtutes tuæ iquit te ꝑpetuũ cõſulẽ faciũt.¶ Sed.q.b.a.ſ.iudex hõeſtũ ꝓtulit utili.¶ Reiecit.a.d.n.u.p.o.c.e.ſ.u.a.quotiẽs iquit aius tuꝰ hõeſta idicãs ꝑmia oblata a nocentibus reſpuit totus glorioſus ex hoſtibus uictoriam reportauit.Non poſſidentem multa uocaueris recte beatum.Ordo:nõ recte uocaueris beatum multa poſſidentem.¶ Non il.p.c.a.a.p.t.p. deeſt erit:ait autem eum qui hiis artibus inſtructus ſit non dubitare pro amicis & patria mortẽ ſubire ſi neceſſe ſit.

¶ CHRI. Eſt aius pollicitꝰ ẽ illũ laudaturꝰ nũc oñdit ſuas laudes ñeẽ ꝑ auditorẽ:ſ; illũ eas mereri pp utrũq; uirtutũ genus qđ ĩ illo ſit.Nã q; ſit ſibi aius prudẽs reꝝ poſuit prudẽtiã unã ex uirtutibus itellectiuis ꝓ cæteris oĩbus q̃ ſunt itelligẽtia:ſcia:ſapiẽtia:prudẽtia:& ars.Ergo laudat eũ a ꝑhia ſpeculatiua.Quod aũt ſit rectus ĩ tpibus ſcdis & dubiis.i.aduerſis:notat ĩ illo ꝑhiam mortalẽ : q̃ maxie cõſtat ex iuſtitia adhibito frẽo tẽpantiæ & ſtimulo fortitudie.Quã ergo laudẽ nõ meret ille:q & uirtutibꝰ itellectiuis:q̃rũ finis ẽ ueꝝ: & moralibus q̃ rectũ æquũq; ꝓponũt iſignitus ſit:ut & ui naturãq; reꝝ nõ ignoret.& ita uitã agat ut neq; rebus ſecũdis elatus neq; aduerſis fractꝰ a recto honeſtoq; deflectat. Vin.pũitor:q̃ ps iuſticiæ ẽ auaræ:q̃ pp lucri cupiditatẽ cõmittat:& amore pecuniæ:cuiꝰ tãta uis ẽ ĩ male ĩbutis aĩs:ut nihil ſit q; illa ſuadẽte non fiat.Hinc exclamatio uirgiliana.Quid nõ mortalia pectora cogis Auri ſacra fames.Punire ãt fraudẽ & abſtinere a pecũia ſita ad iuſticiã ptinet:ut hoc tẽpantia:illud fortitudie egeat.¶ Cõſulq; nõ.u.a.Ex ſnia ſtoicoꝝ loqt:q uolũt ſapiẽtẽ oĩa eſſe:ut ſit ſp rex cõſul:dictator & reliqua huiuſcemõi:qm̃ ex ſapientia eſt ut ſciat eaq; mẽte:ut uelint ſp oĩa recte adminiſtrare.¶ Sed quotiẽs.Snia eſt:ſed totiens cõſul quotiens aut domi aut militiæ recte agit : qa

iſtuc ipſum faceres:ſi præeſſes reip. Vel legamus cum admiratione ut ſit ſnſa. Quotiens prætulit iudex honeſtũ utili.q.d.raro. Ex quo maior laus ad eũ peruenit q recte agit. ¶ Reiecit.d.n. Noluit corrumpi muneribus. ¶ Alto.u.ĩpe altus q mũera res hũiles atq; caducas nõ curat:ſed diuia atq; ĩmortalia ſuſpicit. Vel alto uultu qm̃ nihil eſt qđ eum facti pudeat:& ppea ſtet uultu deiecto:ut illi quos admiſſæ culpæ pudet. Sic & prouerbium tritiſſimum approbat quo dicunt deiecto uultu:ſibi incedere licere cũ recte egerit. ¶ Per obſt.ca.aliqui referunt ad uictoriã de hoſtibus reportatã:ego puto p metaphorã dictũ q ipſe uictor.ſ.auaritiæ & coꝝ q illũ corrũpere uoluerũt. ¶ Expli.ar.q̃ſi p medios hoſtes uictor euaſit. Nã crudeliſſimi hoſtes ſũt q corrũpe nos ĩ iudicio tẽtãt. ¶ Cater:ut oñdat magnã turbã corruptoꝝ. Vel dixit. ¶ Explicuit.a.i.ſũpſit ſuppliciũ de reo:nã explicãdæ e faſcib⁹ erãt uirgæ qbus dãnati cedebãt. & ſecures qbus feriebãt. ¶ Nõ po.ſnſa iã ĩ hoc poeta triſtiſſima:ut nõ qa diuites ſimus beati poſſumus dici:ſed quia diuitiis:q munera deorũ ſunt ſapienter:uti ſciamus & paupertatẽ pati;& mori q̃ flagitiũ cõmittere malimus. Ergo qui ita aĩum inſtituit pro patria & p amicis mori non dubitauit.

¶ Ode.x.monocolos ad ligurinũ. (potens

O Crudelis adhuc & ueneris mũerib⁹
Inſperata tue cũ ueniet plũa ſupbie
Et quæ nunc humeris inuolitãt deciderint comæ
Nunc & qui color ẽ puniceæ flore prior roſe
Mutato ligurinum in faciem uerterit hiſpidã
Dices:eu quotiens te inſpeculo uideris alterũ
Quem mens ẽ hodie cur eadẽ non puero fuit
Vel cur his aĩs incolumes nõ redeunt genæ?

¶ Ode.xi.dicolos tetraſtrophos ad phyllida.

EſT mihi nonum ſuperantis annum
Plenus albani cadus:eſt in horto
Phylli nectendis apium coronis.
Eſt hædere uis.
Multa,qua crines religata fulges
Ridet argento domus.ara caſtis
Vincta uerbenis auet immolato:
Spargier agno.
Cuncta feſtinat manus:huc & illuc
Curſitant mixtæ pueris puellæ
Sordidum flamme trepidant rotantes
Vertice fumum.
Vt tamen noris:quibus aduoceris
Gaudiis,idus tibi ſunt agendæ:
Qui dies menſem ueneris marine
Findit aprilem.
Iure ſolemnis mihi ſanctiorq;
Pene natali proprio,q; ex hac
Luce mecænas meus affluentes
Ordinat annos.
Telephum quem tu petis occupauit
Non tuæ ſortis iuuenem puella
Diues & laſciua:tenetq; grata
Compede uinctum.
Terret ambuſtus phaeton auaras
Spes:& exemplum graue præbet ales

Argumentum. ODES. X.

¶ ANT. Scribit ligurinũ quãdoq; fore ut peniteat ſuæ ſupbiæ idq; agebat ut ſibi moriger eſſet. ¶ O cru. ode eſt ſimilis.xi. Ordo ãt eſt. ¶ O crudelis & adhuc potens & cætera. ¶ Veneris.m.i.grata forma. ¶ Inſperata:putas.n.ſemper habere adoleſcentiam:ſed uelut iOui. Naſo inquit forma bonũ fragile eſt: quantũq; accedit ad annos. Fit minor:& ſpatio capitur ipſa ſuo pluma:lanugo & pili ipſi. Deciderint comæ. poſt pueritiam enim cõas incidebant ut late patet apud martialem. ¶ Mens.i.uoluntas obſeq̃ndi.ſ.amantibus. ¶ His ani.his uoluntatibus obſequendi aliis. ¶ Incolumes: inueſtes & imberbes ac ſine:nã pilis pilis corrumpuntur genæ.i.malæ hoc loco.

¶ ACR. O crudelis adhuc. ut o crudelis alexi.n.m.c.c.ſignificãs amoris q̃relã. ¶ Et.u.m.p.pulchritudine. ¶ Cũ.u.p.ſ.plumã p barba icipiẽte poſuit. ¶ Et q.n.h.i.d.c.uſq; ad pubertatẽ.n.pueris cõæ nutriri cõſueuerant ut crines cui lactea ceruix excipit. ¶ Puniceæ. puniceã meliorẽ dixit puniceam:ſanguinei coloris:ut puniceis inuecta rotis. ¶ Prior.pulchrior. ¶ Hiſpidã: iam hirſutam barba. ¶ Dices heu quotiẽs te.mutationem formæ per etatem aſpectam dolebis in ſpeculo.

¶ POR. O crudelis adhuc & ueneris mũeribus potens:hæc odẽ in ligurinũ ſcripta ẽ q̃relã amoris cõtinens. ¶ Muneribus.p.i.ob munera quæ in te uenus cõtulit. ¶ Inſperata tue cũ ueniat pluma ſupbiæ. Pluma p pria barba poſuit. ¶ Nũc & q co.eſt pu.prior flore. ro.pri.pro melior. ¶ In faciẽ uer.hiſpidam.i. hirſutã.

¶ CHRI. O crudelis.a.&.ue.m.p.ita ſe philoſophũ pbtet poeta:ut tñ ſe poetã eſſe non oblitus ſit. Ergo in ſeriis:& grauibus reb⁹ triſtitiã hilaritate adimit. Et q̃uis res laſciua ſit tamẽ hoc ĩde pcipit.ne q momentanea ſũt diuturna ſpem⁹. ¶ Munerib⁹ uẽ. pulchritudine. ¶ Inſperata. Quẽadmodũ dicius ſpare p timere: unũ Vir. Hũc ego ſi potui tm̃ ſpare timorẽ. Sic illđ qđ nõ timuim⁹ ĩſperatũ dicẽus. Quod ãt dixit ĩſperata. oſtẽdit ſtultitiã adoleſcentiũ:q q̃dã uanitate elati nũq̃ florenti ætati imutationem timent. ¶ Deciderint comæ. Nam teſte Acrone uſq; ad pubertatem pueris comæ nutriri conſueuerant. ¶ Quæ mens:q̃uoluntas.

Argumentum. ODES: XI.

¶ ANT. Hac ode phyllida inuocat:ut ſecũ Mecœnatis natale celebrare uelit:nec ſperet thelephũ amplecti poſſe:ille nãq; aditiore puella tenet. itaq; Horatiũ ipm eius amatorem potius adire dẽt. ¶ Eſt mi.no. ode ẽ ſimilis ſecũdæ. ¶ Apiũ de hoc late ſupi⁹. ¶ Hæderæ uis. Pli.li.xxiiii.ca.xxxix. ſcribit q hædera mentem turba purgatq; caput largius pota. Neruis intus nocet:iiſdẽ neruis adhibita pdeſt:oĩa genera eius refrigerãt:ſunt autẽ genera.xx.urinã ciont potu: capitis

Pegaſus terrenum equitem grauatus
Bellorophontem.
Semper ut te digna ſequare & ultra
Quam licet ſperare nefas putando
Diſparem uites: age iam meorum
Finis amorum.
Non enim poſt hac alia calebo
Fœmina: condiſce modos amanda
Voce quo reddas: minuentur atræ
Carmine curæ.

dolorē ſedant præcipue celebro: ſuccus hederæ tedia narium grauceolētiamq; emendat p̄cipue albæ ſatiuæ: idē infuſus naribus caput purgat. Acini qui croci ſuccum habent p̄ſumpti potu a crapula tutos præſtant denigrant capilli ū corymbi. hæc ex Plinio. ubi & tu ipſe plurima legito. ⁋ Religata: quū ueneris. ſ. ⁋ Verbenis: de iis ſupius late. ⁋ Manus. miniſtrorū. ſ. ⁋ Agendæ: celebrandæ. ⁋ Findit aprilem: idus. n. uocamus diem qui diuidit menſem: iduare nāq; hetruſca lingua diuidere eſt unde uidua quaſi ualde idua. i. ualde diuiſa: aut uidua. i. a uiro diuiſa: ut autem idus oēs ioui ita calendas oēs iunoni tributas confirmāt: ut ſcribit Macro. li. i. ſat. ⁋ Marinæ ueneris mēſem de aprili multa Macro. li. i. ſat. īter quæ ait. Verrium flaccū aſſerere in aprili conſtitutum ut matronæ ueneri ſacrū facerent. Multa item Varro. & Naſo lib. iii. faſtoꝝ. ⁋ Telephon: erat is quē phyllis amabat. Horatius eum cum diuore puella eſſe dicit: ut eam ad ſe facilius alliciat. ⁋ Sortis. fortunæ: & conditionis. ⁋ Compede: amoris uinculo. ⁋ Terret ambuſtus: phaetontis & bellorophontis exemplo oſtendit ardua & ſublimia ſperanda non eſſe: nā ſepæ id obſuit. hinc. ⁋ Telephum mi. ſperare debet phyllis: ſed illa tantum quæ ſunt ea digna. ⁋ Auaras ſpes. i. ingētes: & cupidas nimium & illicitas. ⁋ Ales pægaſus: ſuperius dictum eſt de hoc & bellorophonte qui auſus in pegaſo ipſo ſedere aſcendit aera: indeq; cecidit de quo hyginius etiam. ⁋ Grauatus: grauiter ferens. ⁋ Diſparem tibi. non. n. amori tuo reſpondet: uti ego. ⁋ Finis amorum conſtituerat. n. poeta poſt hanc nullam ardere. ⁋ Curæ: quas. ſ. ex telepho concipis.

℄ ACR. Eſt. m. n. ſ. a. Ad phyllidam ſcribit amicā ſuam inuitans eam ſub promiſſione uini albani ueteris ad lætitiam conuiuii exhibendi natali mecœnatis. ⁋ Albani. c. Elocutio eſt albani cadus: ut Vina bonos q̄ deinde cadis onerarat aceſtes. ⁋ Nectēdis. a. c. uel qa alceus frequēter ſe dicit apio coronari. uel qa tardius deponat: q prādet apio coronatꝰ: ut atq; apio crines ornatus amaro. ⁋ Religata. i. coronata. ⁋ Verbenis. uerbenæ ſunt oēs herbæ frōdeſq; feſtæ ad aras coronādas: dictæ q̄ſi herbenæ. ⁋ Ridet. iſplēdet. ⁋ Caſtis. i. puris ſacris. ⁋ Cūcta. ſ. m. multitudinē miniſtrātiū ꝓ apparatus feſtinatiōe ſignificat. ⁋ Curſitāt. m. p. p. ut Totidēq; pares ætate miniſtri. ⁋ Sordidū. fl. t. u. fumū: duo epitheta poſuit: qa & flāmæ ueluti ſub quodā tremore uoluūt: & fumꝰ ſordidꝰ ē. i. niger. ⁋ Vt ta. n. diē natalē mecœnatis ſignāt ut fidē faciat ꝓmiſſæ lætitiæ. ⁋ Agēdæ: celebrādæ. ⁋ Qui d. m. u. mariæ findit aprilē. qa idus ueluti diuidūt mēſe. Aprilis aūt ueneri cōſecratus ē. ⁋ Iure ſo. merito amicitiæ. ⁋ Pœnæ: āt ꝓ adolatiōe poſuit. ⁋ Luce: die. ⁋ Affluētes. i. creſcētes aut multos. ⁋ Ordinat: diſpoſuit toto anno faciēda. ⁋ Telephū: quē tu petis occupauit. ⁋ Amauit: utrū ad eādē phyllidā. an ad aliā loq̄tur icertū ē: quia nō prodidit nomē: dicit tamē telephū pueꝝ: quē oſtēdit ab ea amari alterius dilectiōis amore occupatū. ⁋ Nō. t. ſ. nō tuæ cōditiōis. nō tuæ mediocritatis nec ꝓfeſſionis. ⁋ Grata. c. amoris uinculo. ⁋ Ter. a. p. a. ſ. ne qd auide: & ſupra cōditionē noſtrā appetamus. pheatōtis & bellorophōtis exēplo monet: q lpoſſibilia cupiendo ad picula peruenerūt. ⁋ Grauatus: grauiter ferēs bellorophontē: dicit̄. n. auſus pægaſo ferri ꝑ æra in terrā decidiſſe. ⁋ Sēper ut te. d. ſ. poſſibilia ſuadet appetere: & ſibi compentia digna pare. Senſus hic eſt. o phylli uita potētiorē telephū & tibi diſparē: q & aliā amat: ſed dilige me. qui tibi par ſum. ⁋ Finis. n. eris mei amoris qa ſi cōſenſeris aliā nō amabo. ⁋ Cōdiſce modos: diſce inq̄t carmina & lyræ ſonos quos ſuaui uoce cātes: ne ruſtica uidearis. ⁋ Minuentur atræ. ⁋ Carmine curæ. tunc. n. uoluptas admittitur: ſi cur appellatur.

℄ POR. Eſt mihi nonum. ſ. a. ſignificat ſe diem natalē mecœnatis uelle celebrare loquitur autem ad phyllidam amicam. ⁋ Qua. c. r. ſ. fulgere ſoles: non enim iam coronatā eē dicit ſed inuitat eā uti coronetur. ⁋ Ridet: pro grata eſt ac fulget. ⁋ Cuncta feſtinat manus. ad multitudinē miniſtrorū refertur. ⁋ Sordidū. f. t. non ocioſum emergos dictum eſt. ⁋ Idus tibi ſunt. a. Qui dies menſem ueneris marinæ findit aprilem. idus apriles ſignificat. aprilis autem menſis ἀποτῆς ἀφροδίτης dictus uidetur. nec immerito: cum in res ucnereas eo ꝑe omnia animalia excitentur ſignat autem idibus aprilibus natalem diem Mecœnatis eſſe in cuius honorē ſacrificet & epuletur. ⁋ Telephum quem tu petis. o. Ad mulierem loquitur cuius nomen non oſtendit ſignat autem amari ab hac telephum puerum quem iam alia occupauerat. ⁋ Non tuæ: ſcilicet non tuæ conditionis tuæ mediocritatis. ⁋ Tenet. g. c. u. puellæ grata compede amoris uinculum ait. ⁋ Terret. a. ne quid auide & ſupra conditionem noſtrā appetere cōemur phaetōtis & bellorophōtis ꝓponit exēpla. ⁋ Semper ut te. d. ſ. u. d. u. dicendo. ⁋ Diſparē uites. difficilis dictio phraſis. Monet aīē ut diſparē uitet ut poſſit ſe digna ſequi & nephas habere in ſpem referre pluſq̄ oportet. ⁋ Age iā. m. non enim poſt hac alia calebo fœmina: quare te finem amorum ſuorum hanc dixerit ipſe oſtendit. ordo eſt. iam meorum finis amorum condiſce modos:

℄ CHRI. Eſt mihi nonū ſuperātis annū. Inuitat amicā ad natalē mecœnatis celebrādū. Is erat aprilis idibus. Cōſueuerāt aūt natales dies laſciuiori quadā lætitia cælebrare: & amicas adhibere. Hinc Maro Phillida mitte mihi meus eſt natalis iolla. Cū faciā uitula ꝓ frugibus ipſe uenito. ⁋ Nonū. a. uetuſtate uinū cōmēdat. ⁋ Albani: laus ē a patria. ⁋ Apiū: qd dixius fugare ebrietatē. ⁋ Hæderæ q̄ baccho cōſecrata ē. ⁋ Religata. ꝓ religāda ait Acrō: Sed fortaſſe nō erit abſurdū: ut dicāus q̄ religata fulges. i. q̄ cū religata eſt fulges. i. nitidior appes. ⁋ Religata: ſubaudi comā ſynecdochē. ⁋ Nā: itelligit ſertū. ⁋ Ridet. ſplēdet: Nā ſplēdor rei iaiatæ uiſus uidet. ⁋ Caſtis religioſis. De uerbēis āt dictū ē. ⁋ Auet: cupit & dat ſenſum rei ſenſo careti. ⁋ Sed nimiꝝ ita uidetur: cū aliqd rei coipiā ꝑparauerimus illud quodāmodo rē ipſā deſiderare. ⁋ Flāmæ rotātes fumū. Nā i gyꝝ inuoluūt: & inuoluētes extollunt ipm fumū. ⁋ Vt tū. n. q. d. nō temere ē q tātus ſit apparatus: cum inſeruiat natalitanti uiri. ⁋ Agēdæ: celebrandæ. ⁋ Veneris marinæ: qa in mari orta eſt. ⁋ Findit. diuidit. Nā idus qa i medio

ſere mẽſe ſunt dicũt ab Iduãdo.i.diuidendo unde ẽt dicit uidua q̃ſi a uiro idua.ideſt ſepata. Seqt ãt in hoc loco opinionẽ illorũ qui dĩt aprilẽ ſcribi cũ aſpiratiõe:& dictũ quaſi haphrodilem a uenere:q̃ græce aphro dite appellat.¶ Telephũ.Hortat phillidẽ ut ad ſe ꝑperet:nec qcq̃ ſperet i amor.Telephi a ſe amati:qm̃ ille ab alia puella detiet.Et ne forte ſpet phillis illũ ad ſe reditũ: dicit eũ occupatũ eẽ a puella nõ eiꝰ ſortis.i.for tunæ:cuius ẽ phillis.q̃ libertina erat:ſed q̃ ſit ex nobilitate romana.¶ Diues.q̃ dare multa poſſit : uel ſaltẽ ab eo nihil petat.¶ Laſciua.q̃ multũ illũ oblectare poſſit.¶ Grata cõpede. Ex quo infert ẽt telephũ ut amat ita eã amare. Quæ oĩa poſſunt oẽm ſpem iuuenis recupandi phillidi ereptam eẽ oſtẽdere.¶ Terret ambuſtus. Quod rõibus probare tẽtauit:exẽplis quoq; ꝓbat debere illã deponere ſpẽ telephi:cũ ille ſit ſupra fortunã ſuam inducit aũt exemplũ phaetõtis.Hic.n.cum currũ paternũ regẽdũ ſuſcepiſſet.Eſſetq; id negociũ ſupra ſuas uires periit.Eſt aũt metri neceſſitate pheton pro phaeton facta diphthõgi diſſolutione.Bellorophõtem. Nam ait Acron q̃d Bellorophon auſus eqtare p aera pægaſum alatũ equũ decidit.¶ Meoꝝ finis amoꝝ.Poſt q̃ in deſpationẽ riualis eam induxit ſuum integrum perpetuũq; amorem pollicetur.¶ Modos.modulatiões quas canas uoce ſuaui:nã cantu minuũt curæ atræ.i.noxiæ.

¶ Ode.xii.dicolos ſeu tetracolos tetraſtrophos ad Virgilium de uere.

Argumentum. ODES: XII.

I Am ueris cõites q̃ mare tẽpãt
Impellunt aïæ lintea thraciæ
Iã nec prata rigent nec fluuii ſtrepũt
Hiberna niue turgidi
Nidum ponit ithym flebiliter gemẽs
Infelix auis & cecropiæ domus
Aeternũ opprobriũ q̃ male barbaras
Regum eſt ulta libidines
Dicunt in tenero gramine pinguium
Cuſtodes ouium carmina fiſtula,
Delectantq; deum cui pecus & nigri
Colles arcadiæ placent.
Adduxere ſitim tempora uergili:
Sed preſſum calibus ducere liberum
Si geſtis iuuenum nobilium cliens
Nardo uina merebere.
Nardi paruus onyx eliciet cadum:
Qui nunc ſulpitiis accubat horreis:
Spes donare nouas largus amaraq;
Curarum eluere efficax:
Ad quæ ſi properas gaudia cum tua
Velox merce ueni.non ego te meis
Immunem meditor tiguere poculis
Plena diues ut in domo.
Verum pone moras & ſtudium lucri
Nigrorumq; memor dum licet igniũ
Miſce ſtultitiam conſiliis breuem.
Dulce eſt deſipere in loco.

¶ ANT.Ver.ſcribẽs. Veris tpa explicat:inde illũ ad cõui uia exhortat dicẽs:dulce eẽ q̃nq; deſipere loco & tpe.Iã ue ris comites:ode ẽ ſimilis ſextæ. Veris comites aïæ thraciæ: decimo.n.cal.martii uenti ſeptentrionales q uocant Orni chiæ p dies.xxx.eſſe ſolent:tum & hirundo aduenit:ita Co lumella.li.xii.c.ii.ſcr.De iis igit uẽtis poeta intelligit:nã ip ſe quoq; de hirũdine meminit.¶ Aiæ thraciæ:ideſt uẽti illi ornithiæ ſeptẽtriõales.¶ Infelix auis.i.hirũdo. ¶ Cecropiæ domꝰ pãdiõ.n.athenarũ rex ꝓgnẽ & philomelã genuit:q̃ ꝓ gne itim filiũ in Terei uiri ultionẽ pemit:ut late patet i me. Oui.Deũ pana.ſ.¶ Adduxere ſitim.uidelicet calidi ueris ad uẽtu.Calibus cãpãiæ populis : ubi calenũ uinũ optimũ:lati us tñ ſupius dictũ ẽ.¶ Cliẽs:is ꝓprie dr̃ cuius cãm aduoca tus tuet & defendit.quaſi colens abcolẽdis patronis hicue ro Cliens accipit domeſticus & amicus & comes & iuuenũ ſectator nobiliũ.q uti & nobiles ungenta feret.¶ Nardo.nar dino unguẽto.de quo ſupra. Eſt aũt ſenſus.ꝙ afferẽdo ſecũ nardi puũ onychẽ.i.uaſculũ lucrabit : optia uina. ¶ Onyx: naſcit onyx lapis in arabiæ montibus & in germania poto riis uaſis inde factis:primũ deinde pedibus lectoꝝ ſellilq;. Eo urcei & amphoræ magnitudie cadoꝝ uſi ſunt.hũc aliq lapidẽ alabaſtriten uocant quẽ cauant ad uaſa ungentaria qm̃ optime ea incorrupta ſeruare dr̃ hæc & plura Pli li.xxx vi.ca.viii.ꝑterea ut dicunt alii ονυξονυχοσ unguis dr̃ inde onyx lapidis genus:eo ꝙ humano ungui ſit ſimilis.¶ Horre is procellis uinariis dixit.¶ Spes dõare.optimo enim mero ſpes redit & lætitia.¶ Cũ tua merce.cum tuo nardi onyche. ¶ Immunẽ:ſine aliquo mũere tuo.¶ Diues ut diuites enim & optima uina & unguẽta conuiuis præbẽt. ¶ Nigrorũ igni um.funeralium ſcilicet.¶ Conſiliis.ideſt prudentiæ:

¶ ACR. Iã ueris cõites quæ mare.t.ad Virgiliũ negociato rẽ ſcribit admonẽs ueris tpſ eẽ aptũ nauigio. Vſitatũ ãt poe tis ẽ aïas flatus uẽtoꝝ dicer:dũ ad graue uocabulũ referũt aïas:ut quãtũ ignes aïæq; ualẽt.¶ Tẽperant.i. trãquillũ red dũt.¶ Iam nec prata rigent:ipſo.n.tpe & hyems claudit & ueris amœnitas aperit quo fauonius cœperit flare.¶ Nidũ ponit ithim flebiliter gemẽs.i.a.ꝓgne.n.uerſa eſt in hirũdi nem.Ithis filius fuit ꝓgnes quẽ occidit culpa Terei.¶ Et.c. cecrops dux fuit athenienſium:athenienſes.n.fuerunt tere us & prognæ:per prognem uero hirũdinem ſignificat: quæ eo tempore apparet:nota hiſtoria eſt : ꝙ pro ſtupro ſororis Philomenæ ad uindictam filium terei occiderit ꝓgne:& fu it poena peior peccato:dum committitur parricidium pro pter inceſtũ:unde.¶ Tereus cõperto.facinore.dũ ambas iſequit:ipſe i upupã dicit mutatus illæ fugiẽtes i hirũdinẽ & luſciniã.¶ Cæcropiæ.d.i domo:n.Cecropis hoc ẽ factũ ſcelus.¶ In tenero gramie.ut cũ ros in te nera pecori gratiſſimus herba.¶ Cuſtodes ouiũ.c.ſ.pana ſignificat:a quo pãdurã dicit inuẽtã:ut pan primus calamos cæra cõiũgere plures inſtituit. ¶ Deũ.pana.ut pan curat oues ouiũq; magiſtros.¶ Adduxere.ſ.t.pro æſtate poſuit.Calibus ducere liberũ calenũ uinũ ducere.i.bibere.Cliẽs:aut Aug.aut priuignoꝝ eius neronũ aut mecœnatis dicit.Nardo.u.m.iocularitet nũc ſe calenũ uinũ ꝓlatuꝝ ꝓmittit ſi unguentũ accepit.Si dede

ris inqt nardũ: tibi dabit̃ uinũ a me. ¶ Nardi.p.o.onyx metallũ gẽmæ ſimile de hoc ad unguẽta odorata pua fiebãt uala: de quo Lucãus ad oſtẽtationẽ luxus. Tota effuſus in aula calcabat̃ onyx. ¶ Qui nũc ſulpitiis: ſulpitia horrea dicebant̃: ubi nunc galbæ illic ordeũ condi conſueuerat. ¶ Spes: cadus.ſ. maiora.n. ſibi per licentiã poti ꝓmittere ſpãdo cõſueuerũt. Efficax: potẽs q̃ largitate ſua curas expellat. ¶ Ad.q.ſ.p.g.c.t.u.m. ut ſupra dixi.i. pocula nõ dabunt̃ tibi niſi & tu ad inuicẽ merce ampullã detuleris unguẽti. ¶ Immunẽ: ſi ueneris ſine munere. ¶ Plẽa.d.ut in.d. ut gratis paſcã ſicut diuites cõſueuerũt. ¶ Nigrorũq̃.m.dũ licet igniũ Lugubriũ igniũ ut mẽor mortis lætitiã nõ recuſet. ¶ Miſce.ſt. breuẽ. breuis tpis ociũ. ¶ Dulce ẽ.d.in.i. iucũdũ ẽ a ſeueritate di

¶ POR. Iã.u.e.q.m.t.i. pellũt aiæ lnthea thraciæ. Vir. alloqt̃: iterũ aũt ueris tp̃s deſcribit: (ſcedere aliqñ. cæteræ aias ꝑ flatibus uẽtorũ uſitatiſſimũ eſt poetis: ſic deiq̃ Vir. Ait. Quãtũ ignes aiæq̃ ualẽt. ¶ Iã nec prata rigẽt nec fluuii ſtrepũt Hybernaniue turgidi. atqui ueris tpe itumeſcere flumia icipiũt. ¶ Ni.t. adultũ iã ueris tp̃s uult itelligi qm̃ nix ois elapſa ẽ. ¶ Nidũ.p.i.fl.g.i.a. Prognẽ ac p hoc hirundinẽ ſignat. ¶ Et.c.d.æ.o. cecropia dom9: qm̃ athẽiẽſes fuerũt. Cecrops aũt Atheniẽſiũ dux. ¶ Q.d'.m.b.r.e.u.li. nota hiſtoria ẽ ꝓgne ob ſtupratã & lingua debilitatã philomenã ſororẽ a tereo marito filiũ ſibi cõem & illi ithim noĩe occidit: & epulãdũ iprudenti oppoſuit: deinde palã facto facinore cũ fugeret cũ ſorore infeſtũ maritũ in hirundinẽ & luſciniã trãſfiguratas eſſe: ip̃m quoq̃ Tereũ in upupã auẽ eẽ couerſum. ¶ Cui.p.&.n.c.ar.p. pana paſtoralẽ archadiæ dcũ eẽ ſignat. ¶ Iuuenũ.n.c. Auguſti mecœnatis aut nobiliũ neronũ priuignoꝝ auguſti dicit. Nardo uina merebere. nardi paruus onyx eliciet cadus. Onyx genus ampullæ marmoreæ: iocularitet ãt dicit. Si attuleris unguentũ demũ ego ꝓferã uinũ calenũ. ¶ Qui nũc ſul. ac hor. Sulpitii galbæ horrea dicit: hodieq̃ ãt galbæ horrea uino & oleo ſimilibuſq̃ aliis referta ſunt. ¶ Spes.d.n.l.c.ſ. potuĩctos aũt ſcimus plærũq̃ maiora ſperare. ¶ Cũ tua ue.mer.ue. cũ ampulla unguẽti.ſ. plena diues ut in domo: ut ſcis diues ſũ: & in domũ meã oium reꝝ plenã te iuitẽ. Nigrorũ.i. funerũ dicit: q̃ſi lugubriũ igniũ. ¶ Miſce.ſt.c.b. Breuẽ ſtultitiã hoc ẽ breuis tpis.

¶ CHRI. Iam ueris cõites. Deſcribit uer. Neq̃ eſt carmẽ ad Vir. poetã: ſed myropolã ¶ Aiæ. uẽti Vir. quãtũ ignes aiæq̃ ualẽt. ¶ Thraciæ. Nõ de ſeptẽtrionalibus uẽtis intelligit q aſperi ſunt pp frigiditatẽ ſed de etcſis. Excitant̃.n. in caloribus circa meridianũ tp̃s uenti qdã lenes & tẽperati. Iſti in ponto flant a ſeptẽtrione i africa atq̃ hiſpania ab oriente. in reliqs ptibus a meridie. ¶ Eteſie. neq̃ diphthongũ hñt: neq̃ aſpirationẽ aliquã. Ales infœlix: hirundinẽ intelligit: q ꝓgnæ fuit pandionis athenienſis regis filia & Terei cõiunx. Quæ cũ maritus ſororẽ ſuã philomenã p uim coſtupraſſet: deide ne rẽ ꝓferret ligua ſibi abſcidiſſet. ithim filiũ cõem interemit: atq̃ patri epulãdũ poſuit. ipla ergo i hirũdinẽ: maritus in upupã filius in phaſianũ: philomena in luſcintã mutati ſũt. ¶ Opprobriũ. Quia cõtra athẽiẽſiũ mores imanẽ crudelitatẽ exercuit filiũ iſonrẽ iterimẽs. ¶ Barbaras li. q̃ſi efferatas libidines. ¶ Tenero. nup nato. ¶ Carmina. i honorẽ panos. ¶ Fiſtula d.ſ. pana. Nigri umbroſi pp ſiluas. ¶ Arcadiæ. ibi.n. præcipue colit̃. Vir. pan deus archadiæ mecũ ſi iudice certet. ¶ Liberũ. uinũ. ¶ Cliensno. iu. Nã unguẽta inferioris fortũæ hoies nõ emũt: ſed nobiles. ¶ Geſtis. Cupis. ¶ Nardo un. ex nardo. Snia eſt: ſi cupis apud nos optima uina bibere. afferto optimũ unguentũ. ¶ Oryx. Græcũ uerbũ ẽ: & unguẽ ſignificat. Sed & lapidis ſpẽs eſt: cuius color candidus apparet læto robore in unguis humani ſimilitudinẽ ſuffuſus. Ex hoc ualcula fiũt ad unguẽta ſeruãda. Ergo paꝝ unguẽti multũ uinũ eliciet. ¶ Horreis. q̃uis loca ꝓpria ſint ubi cõdãt̃ fruges a ſpicarũ horrore dicta: qa priſci eas i ſpicis cõdebãt: tñ & de uino & de oleo dicunt̃. Dicit ãt acron ibi ſulpitia fuiſſe horrea ubi deide fuerũt galbæ. ¶ Largus: liberalis. ¶ Donare: ad donandũ. ¶ Nouas. magnas. uel inſolitas. ¶ Amara: amaritudines. ¶ Vt diues in ple.do. Nã q diues ẽ uinũ gratis ꝓbere põt. ¶ Nigrorũ igniũ.i. mortis nã rogos in qbus defuncti urunt̃ nigros ignes appellat. ¶ Miſce bre.ſtul. nã prudẽtis ẽ in loco deſipere mõ breuiter fiat. Nõ ergo ẽ ſtulticia ſed uſ.

Argumentum. ODES. XIII.

¶ ANT. Lycẽ arguit meretricẽ: q̃ iã anus amari optabat ac iuuenis. ¶ Audiuere lyce. Ode eſt ſimilis qntæ li.i. ¶ Lẽtum. ſpernit.n. te ut anum. ¶ In genis. oculos illius aſpiciẽs uel malas. Si neſcis oculi ſunt i amore duces inqt ꝓpertius. Et apuleius li.x.met. ita ſcribit: cã ois & origo p̃ſentis doloris & etiam medela ipſa & ſalus unica mihi tute ipſe es: iſti.n. tui oculi p meos oculos ad intima delapſi p̃cordia meis medullis acerrimũ cõmouẽt incendium. Ergo miſerere tua cã peuntis &c. ¶ Importunis: iquietus quaſi ſine portu. ¶ Aridas.q.i. aridas anus ¶ Luridi. ſupra modũ pallidi iqt Feſtus. ¶ Capitis ni.i. cani. ¶ Coæ pur. de Bombicina ueſte itelligit: quã in Co mulier pãphilæ platis filia prima texere docuit: de qua re legito plura i Pli.li.xi. nos ẽt plura i Iuue. ¶ Notis cõdita faſtis: i faſtis.n. cõſulũ tpe ſcribebãt̃: quoꝝ ãnis tpa p̃terita noſcebãt̃. ¶ Venus. tua forma & gr̃a. ¶ Motus.ſ. ueneri aptus. ¶ Illi9 il: i. tuæ iuuẽtæ tuæ ueneris & gr̃æ. ¶ Surpuerat: p ſurripuerat: Antea.n. lycen iuuenẽ Hora. amauerat: & tũc qdẽ ſupbã & imitẽ. ¶ Fœlix: ordo ẽ fœlix fuiſti: & nota poſt Cinarã meã.ſ. primã amicã. ¶ Cornicis: de huiuſce auis ætate ſupi9 legito. ¶ Feruidi: amore calẽtes. ¶ Facẽ.i. lycẽ ipſã oli iuuenẽ & ſplẽdẽtẽ uti fax ẽ: nũc uero anũ & extictã.i. ſine ſplẽdore aliquo.

¶ Ode. xiii. tricolos ſeu tetracolos tetraſtrophos ad licen.

AVdiuerũ lyce dii mea uota: dii
Audiuere lyce ſis anus & tñ
Vis formoſa uideri
Ludiſq̃ & bibis impudens
Et cantu tremulo pota cupidinem
Lentum ſollicitas. ille uirentis &
Doctæ pſallere chiæ
Pulchris excubat in genis.
Importunus enim tranſuolat aridas
Quærcus, & refugit te quia luridi
Dentes, te quia rugæ
Turpant, & capitis niues:
Nec coæ referunt iam tibi purpuræ
Nec clari lapides tempora quæ ſemel
Notis condita faſtis

Incluſit uolucris dies.

Quo fugit uenus heu? quo ue color de- (cens?

Quo motus? quid habes illius. illius

Quæ ſpirabat amores

Quæ me ſurpuerat mihi?

Fœlix poſt cynaram: notaq; & artium

Gratarum facies: ſed cynaræ breues

Annos fata dederunt

Seruatura diu parem.

Cornicis uetulæ temporibus lycen

Poſſent ut iuuenes uiſere feruidi

Multo non ſine riſu

Delapſam in cineres facem.

¶ ACR. Audiuere lyce: ad lycē meretricē ſcribit de cuius ſupbia ī tertio libro qſtus ē: eo q̧ anus facta contēnit a iuuenibus: de quoꝝ amore ante plaudebat. ¶ Vis. f. u. utrunq: in anu muliere turpiſſimū ē: ut & formoſa uelit uideri & laſciuire: & iō addidit impudens. ¶ Et. c. t. tremulū uel ad uocē uel ad etatē retulit. ¶ Cupidinē. l. iuuenum. ſ. qui iō lētus ē: qm̄ tu eis ingrata es per ætatem. ¶ Ille uirentis & doctæ. p. c. Multum decoꝝ uult chiam. mulierem uideri uel q̧ uirēti ætate ſit & docta ſaltare: uel q̧ genis. i. facie pulchra ſit: & iō cupidinem excubare in genis eius īduxit. ¶ Importunus. n. tranſuolat aridas. q. per irriſionē q̄rcum aridā uoluit anum mulierē intelligi: quas amor dū feſtinat ad iuuenes neceſſe ē trāſuolarē. ¶ Luridi. nigri ſquamoſi. ¶ Quia te rugæ: ut frōtem obſcoenā rugis arat. ¶ Turpāt: fœdāt: ut turpātē puluere crines. ¶ Et capitis. n. niuē ꝑ crie poſuit. ¶ Nec choæ referūt: choæ ꝓcioſæ a loco: in hac. n. inſula melior purpura tingitur nec clari lapides: ſignificat autē nec ueſtimētoꝝ cultu nec gēmarū ꝓciis ad pulchritudinē reuerti annis iā & ætate cōſumptā. ¶ Incluſit uo. d. ſignauit: depoſuit: ſepeliuit: ſeluſi. n. defuncti tumulto dicūt. ¶ Venus: amor cuius ab ea fugam ideo ſe ſimulat dolere: ut ei mærorē iciet maiorem. ¶ Motus ſaltatus: ideſt quid habes illius ætatis priſtinæ: aut quid tibi primæ graciæ remanſit. ¶ Surpuerat: ſyncope pro ſurripuerat. Hoc eſt alienum amore fecerat. ¶ Fœlix: pulchra. Poſt autem ad qualitatē pertinet: aut ad tempus: ideſt ſecunda pulchritudine a cynara: ac poſt illam defunctam tu ad amandum elegantior. ¶ Notaq; & a. g. f. probata & artifex. ¶ Sed cinaræ. b. a. f. d. tāquam quæ imatura perierit. ¶ Seruatura diu. p. c. u. t. l. cornix enim diu dicitur uiuere cui lycem comparat per longinquitatē uitæ. ¶ Poſſent ut iuuenes uiſcere feruidi: ut quæ incenderat uultum tuum ad uicem facis in cinerem & annis cōſumeretur ætatis iuuenibus iam facta riſui. Et quod facem dixerat bene dilapſam in cineres memorauit. ¶ Delapſam in cineres facem: ita inquit amiſi pulchritudinem ſicut fax conſumpta in cinerem.

¶ POR. Audiuere dii mea uota. Ad lycem loquitur de cuius ſuperbia in tertio quæſtus eſt ī illa ode cuius initium eſt. Extremum tanaim ſi biberis lyce: ergo ſenectutem illi nunc opprobrat per quam igrata iuuenibus facta faſtiditur. ¶ Et tamen uis formoſa uideri ludiſq; & bibis impudens. illam laſciuire ait: & ideo bene additum impudens. ¶ Cupidinem lentum ſollicitas: qui ideo lentus eſt quoniam tu ei igrata es per ætatem. ¶ Ille uirentis &. d. p. ch. p. e. in genis: cupido ſcilicet ob multa autem decoram eſſe chiam uult intelligi q̧ uirenti ætate ſit: & docta ſit & ideo cupidinem in ipſis genis eius dixit excubare. Importunus enim tranſuolat aridas quærcus. Allegorice aridas quærcus pro ſenio affectas mulieres: & importunus iocus ὁ φεονια dicitur. Nec choæ referunt iam tibi purpuræ nec clari lapides: hoc eſt quod ſupradixit: & tamen uis formoſa uideri: ſignificat enim illam puellari ſe ueſte & gemmis excolere. ¶ Quæ ſemel. n. c. f. i. u. d. quæ iam retro acta ſunt. ¶ Quæ me ſurpue. mihi ideſt ſurripuerat. ¶ Fœlix poſt cynarā notaq; & artium gratarum facies: poſt cynaram utrūq; ad qualitatem pertinet an ad tempus ideſt ſecunda pulchritudine. ¶ Delapſam in cineres facem. ιμφ..... illam autem amoris facem delapſam ait in cineres & conſumptam refrixiſſe.

¶ CHRI. Audiuere lyce dii mea uota. Mordaciſſime inuehitur in mulierem: quæ hactenus: quia pulchra eſſet & iuuenis: ſuperbiſſime ſe erga amantes gerebat. Vtitur autem iteratione: ut affectum ſuum magis exprimat. ¶ Fis anus: quod uotis a diis petieram. ¶ Ludis & bibis: quod iunioribus conceditur. ¶ Tremulo. Nam ex ſenectute uox intremiſcit. ¶ Lentum: quia tardus eſt amor atq; piger in uetulas. Non eſt lentus natura ſua cupido: immo uelox. Sed in amorem uetulæ non poteſt niſi lente adoleſcentes excitare. ¶ Excubat uigilat. Excubare enim in re militari eſt: cum extra caſtra nocturnæ uigiliæ habentur: ergo in te lentus eſt Cupido: in Chia uehemens. ¶ In genis: in oculis: nam maxime ab oculis hauritur Amor. ¶ Pſallere: Canere unde pſalmus. ¶ Importunus ſcilicet tibi: quia ab illo contemneris. ¶ Niues: pro canitiæ poſuit. ¶ Aridas quærcus: ut ſupra pro uetula. ¶ Alluſit autem ad ipſum cupidinem: qui cum ales ſit: non ſidit niſi in uiridi arbore. ¶ Nec coæ. ſententia eſt: q̧ ornatus ueſtium quo uteris non reſtituet tibi iam elapſam iuuentutem. Coan autem dixit ueſtem: quia in ea inſula tenuiſſimæ ex bombice parabantur ueſtes. Quid autem bombix & in aſſiria & in coa inſula ſit: exprimit Pli. in hiſtoria naturali. Propert. Quid iuuat ornato procedere uincta capillo: & tenues coa ueſte mouere ſinus. ¶ Venus: uenuſtas. ¶ Motus: agilitas corporis. ¶ Quid habes illius. ſ. lyces: quæ olim puella fuit; quaſi dicat nihil omnino: quia tota immutata alia uideris ab illa lycæ: quæ in me amores ſpirabat. ¶ Surpuerat: pro ſurripuerat. ¶ Fœlix pulchra eadem ratione qua beatum diuitē dicimus. Nam mulieres in pulchritudine ſummum bonum reponunt: Vel fortunata in amore: quoniam ad nutum omnia ſuccedebant. ¶ Facies multarum artium. Quaſi multo & artificioſo cultu exornata: quaſi cui plus fuci quam natiuus decor conferrent: Sed fata ſeruatura lycem parem temporibus cornicis dederunt breues annos cynaræ. Cornicem uero aiunt phyſici centeſimum annum excedere: Sed ne ſibi applaudat lyce ex diuturna ætate: addit ea cauſa a fatis illam ſeruatam: ut iuuenes qui face illius ardebāt uidebant ipſam facē penitus exuſtā. Appellat autem facem ardentem pulchritudinem mulieris: qua iuuentus in amorem accendebatur.

Argumentum. ODES. XIIII.

¶ANT. Oſtendit nõ a ſenatu: non a põpulo unq̃ auguſto ꝑ meritis poſſe honores plene reddi: ipſo enim auctore: ipſo inq̃ pbente copias & conſiliũ ſuoſq; diuos galoni. brẽni. alpini. cantabri. medi. idi. Schythæ. ægyptus. britãni. gallia. iberia. Sicãbri romano imperio parebant. ¶ Q. uæ cura patrũ: ode eſt ſimilis nonæ: eſt aũt ordo: o auguſte q̃ cura patrũ quæue qritiũ plenis muneribus honorũ p titulos memoreſq; faſtos i æuũ æternet uirtutes tuas. ¶ Honorũ. i. dignitatũ tuaꝝ. ¶ Per titulos: geſtoꝝ. ſ. ¶ Faſtos: libros i qbus totius anni ſit deſcriptio faſti. n. dies feſti ſunt ut feſtus edocet. ¶ Gelonos: de his ſuperius. ¶ Brennos: ii ſunt alpini populi teſte Pli. li. iii. & Lucio floro. ¶ Acer: fortis & ſtrẽnuus. ¶ Plus uice ſimplici: oſtendit duplici clade affectos hoſtes. Maior neronum mox graue prælium: de tyberio nunc intelligit: qui Druſo maior natu fuit ut patet etiam per Sue. ¶ Mox. i. poſt Druſi mortem. Druſus. n. germanicus domitis hoſtibus inter Salam & rhenum fluuios uictor oppetiit; ut Strabo docet lib. vii. Sueto. etiam ait ſic de tyberio. Druſum fratrem in germania amiſit: cuius corpus pedibus toto itinere progrediens romam uſq; peruexit. Liuius autem libro. cxl. ſcribit q; Druſus ex fractura equo ſuper crus eius collapſo. xxx. die q̃ id acciderat mortuus eſt in germania & cætera. ¶ Maior neronum. Tyberius poſt druſi mortem rheticum uindelicũq; bellum geſſit: inde pãnonicũ inde germanicum. Rhetico atq; uindelico gentes alpinas: pãnonico brennos & dalmatas ſubegit auctor eſt trãquillus. Strabo etiam libro ſeptimo ſcribit tyberium naualibus pugnis uindelicos inuaſiſſe. Euſe. item ſcribit. q; Tyberius uidelicos & eos q thraciarum confines erant romanas prouincias fecit; idq; ſcribit Euſebius etiam anno decimoquinto poſt Alexandriæ captiuitatem. his igitur pater de ipſo Tyberio intelligendum, ibi maior neronum.

¶ Ode. xiiii. tricolos tetraſtrophos Auguſtum celebrat.

Q Væ cura patꝝ q̃ue quiritiũ
Plẽis honoꝝ mũerib⁹ tuas
Auguſte uirtutes in æuum
Per titulos memoreſq; faſtos
Aeternet: o qua ſol habitabiles
Illuſtrat oras maxime principum
Quem legis expertes latinæ
Vindelici didicere nuper
Quid marte poſſes. milite nam tuo
Druſus gelonos iplacidum genus
Brennoſq; ueloces & arces
Alpibus impoſitas tremendis
Deiecit acer plus uice ſimplici.
Maior neronum mox graue pliũ
Commiſit immaneſq; rhetos
Auſpiciis pepulit ſecundis
Spectandus in certamine martio

¶ACR. Quæ cura patrum quæue quiritium: negat ullos a ſenatu: uel populo romano dignos honores inueniri: q pro meritis uel triumphis auguſti æternitati ipſius cõſecrentur. ¶ Per titulos: qui ad commemorationem bonorum uel rerum geſtarum inuenti ſunt: ipſi enim faſti dicuntur indices uirtutis: ſiue in quibus memoria temporum continetur. ¶ Aeternet: æternũ faciat: & laudibus conſecret. ¶ O qua ſol. hab. habitabilis propter inhabitabilem cecaumenem. ¶ Quem le. expertes. l. latinitatis neſcii uel ciuilitatis: auguſto imputat de uindelicis druſi uictoriam: quia eius ordinatione & exercitu uicerat. ¶ Milite nam tuo: hyperbaton: ordo enim rectus eſt. druſus acer non ſimplici uice deiecit gelonos &c; ¶ Implacidum genus: implacabiles geloni & brenni gentes galliarum. ¶ Plus uice ſimplici: aut in ſimplicem uicem: quia dupla quam dederãt clade perculſi ſunt: aut quia dixit acer non ſimplici uice. ¶ Maior neronum. Druſus qui maior natu fuit. ¶ Spectandus. Famoſus terribilis bellator.

¶POR. Quæ cura patrum quæue quiritium; negat ullo ſenatus populiue romani obſequio poſſe ꝑ meritis dignos honores inueniri uirtutibus Cæſaris quibus in æternum conſecret. ¶ Per titu. m. q. ſ. æ. fictum uerbum eſt æternet. ¶ Quem legis ex. l. u. d. n. q. m. p. non ſic hæc dicit quaſi ab auguſto Cæſare uindelici debellati ſint; Sed q; druſus exercitib⁹ auſpiciiſq; auguſti eos debellauerit. ¶ Gelonos brẽnoſq;: ciſalpine gẽtes ſũt hæ. ¶ Et ar. al. im. tre. nõ arces tremẽdas ut dictũ ẽ; itelligamus: ſed hos tremẽdos. i. timẽdos q eas habitãt. ¶ Deiecit acer plus uice ſim. uult itelligi i naſtandis his nõ tãtã illis cladẽ ituliſſe q̃tã ipſi dederant: ſed duplam hoc eſt eam non ſimplici uice reddentes. ¶ Maior ne. ordo eſt. Druſus eſt maior neronum: hic. n. maior natu fuit.

¶CHRI. Quæ cura pa. Diuerſi argumẽti & ſtili a ſupiore ode q̃ amatorias nugas cõtineret ẽ hæc: quæ grauiore charactere laudes auguſti cõtinet: cũ oſtẽdat q̃ anxia uniuerſa ciuitas ſit pro ſalute ſua. & tñ nullos ſatis dignos honores ſibi tribuere poſſit. ¶ Quæ cura: q̃ anxia ſollicitudo patꝝ ſenatus. ¶ Quiritũ. po. ro. ¶ Aeternet. i. æternas redat tuas uirtutes. Snia ẽ; uirtutes ſua eẽ maximas: ſed eẽ opus ea munera i illũ cõferri: quæ illaꝝ memoriã æternã cõſeruẽt. ¶ Per titulos; q iſcribunt ſtatuis. ¶ Faſtos: i qbus memoria reꝝ geſtaꝝ cõtinet. ¶ Memores. i. q ad memoriã reducũt. ¶ O maxie pricipũ oium: q ubiq; ſunt. Nã hoies alibi eẽ nõ pñt q̃ i terris habitabilib⁹ & a ſole illuſtratis. ¶ Quẽ trita: locutio ut dicamus quẽ uindelici didicere qd poſſis: ut ſi dicamus. Noui te qd feceris. ¶ Marte. i. in re militari. ¶ Tuo militi. q. d. tuis auſpiciis. Sed de uictoria druſi paulo ſupra dictũ ẽ. ¶ Plus. u. ſ. qa dupla quã dederãt clade affecti ſũt. ¶ Maior ne. druſus maior ex filiis nerõis.

¶ANT. Deuota pectora. ſ. rhetoꝝ & uidelicoꝝ: q ut liberi eẽnt morti ſe expõebãt. ¶ Indomitas ppe: ordo eſt: impiger hoſtiũ uexare turmas & mittere frementẽ equum medios per ignes qualis auſter choro pleiadum ſcindente nubes exercet undas prope idomitas. ¶ Pleiadum choro: ſunt pleiades in cauda tauri ſeptem ſtellæ: quas appellare uergilias ut ſcribit pli. & Gel. li. xii. Vtq; hyginius ait: exiſtimantur choreã ducere ſtellis: & columella ſcribit uergilias. xi. kalen. maias cũ ſole oriri; eſſeq; aphricũ uel auſtrũ & hũidũ diẽ latius tñ di-

Deuota morti pectora liberæ
Quantis fatigaret ruinis
Indomitas prope qualis undas
Exercet auſter pleiadum choro

Scindente nubes impiger hoſtium
Vexare turmas & frementem
Mittere equum medios per ignes:
Sic thauriformis uoluitur aufidus
Qui regna dauni perfluit appuli
Cum ſæuit:horrendamq; cultis
Diluuiem minitatur agris:
Vt barbarorum claudius agmina
Ferrata uaſto diruit impetu
Primoſq; & extremos metendo
Strauit humi ſine clade uictor
Te copias:te conſilium & tuos
Præbente diuos.nam tibi quo die
Portus alexandrea ſuplex
Et uacuam patefecit aulam
Fortuna luſtro proſpera tertio
Belli ſecundos reddidit exitus
Laudemq; & optatum peractis
Imperiis decus arrogauit
Te cantaber non ante domabilis
Meduſq; & indus:te pfugus ſcytes
Miratur o tutela præſens
Italiæ dominæq; romæ.
Te fontium qui celat origines
Niluſq; & iſter:te rapidus tygris
Te beluoſus qui remotis
Obſtrepit oceanus britannis.
Te non pauentis funera galliæ
Duræq; tellus audit iberiæ
Te cæde gaudentes ſycambri
Compoſitis uenerantur armis.

ximus li.i.Geo.¶ Thauri formis aufidus:habẽs thauri formam.fluuii.n.cũ cornibus pigũtur:& propter aquaꝝ murmur & impetũ:& ꝑpter retortas ripas.Claudius tyberius de claudia domo ut latiꝰ ſupra patuit.¶ Alexãdrea.Alexãdria & alexandrea dicit ut Priſcia.docet li.u.qui hũc locũ alexãdrea per e legit:quõ aũt cœpit alexãdriã lege ſuperius:& ẽt carmen epodon.¶ Peractis imperiis.i.omnibus tuo imperio ſubditis.¶ Optatũ decus:ſcribit florus q̃ auguſtus ob ingẽtia facta dictator ꝑpetuus & pater patriæ dictus ẽ. Tractatũ ẽt in ſenatu:an quia cõdidiſſet imperium romulus uocaret Sed ſanctius & reuerentius uiſum ẽ nomẽ auguſti ut iã tum dũ coleret terras ipſo nomine & titulo cõſecraret. Præterea ſcribit Sueto.quũ Auguſtum ſenatus cum po.ro.cõſalutauit patrem patriæ:reſpõdit Auguſtus lachrymãs his uerbis.ipſe enim ſicut meſſalæ oppoſuit cõpos factus uotorũ meorũ patres cõſcripti qd habeo aliud deos imortales ꝑcari q̃ ut hũc conſenſũ ueſtꝝ ad ultimũ uitæ finẽ mihi pferre liceat. p hæc igit uerba ego intelligo optatum decus cognomen patris patriæ.¶ Arrogauit: deſcripſit deputauit tribuit.¶ Cãtaber:de cãtabris latius ſupra:de medis item.¶ Indus:ſcribit Euſebius q̃ indi ab auguſto per legatos amicitiam poſtularunt.Strabo autem lib.xv.ſic ait.His ea addi poſſunt quæ a Nicolao damaſceno dicuntur:refert enim ſe antiochiæ.quæ apud daphnem eſt.indorum legatos uidiſſe:qui ad cæſarẽ auguſtum uenerant:qui quidem plures ex epiſtola ſignificabantur:ſed tres tantum ſeruati erant quos uidiſſe ſe ait:cæteri longitudine uiæ magna ex parte perierat:addit etiam epiſtolam græcam fuiſſe in membrana ſcriptam in qua ſignificaretur porum eſſe qui ſcriberet:& cum ſexcentis regibus imperaret:Cæſaris tamen amicitiam multifacere: & paratum ſe quocunq; uoluerit aditum exhibere & in quibuſcunque rectũ fuerit opitulari:hæc dicit in epiſtola contineri.Allata præterea eẽ dona octo ſeruos nudos i ſubligaculis aromatibus delibutos:eſſe autem dona alia mercuriũ a puero brachia exertum:quem nos uidimus.Item uipas igẽtes: & ſerpentem.x.cubitorum:& teſtudinem fluuialem triũ cubitorum:& perdicẽ uulture maiorem &c.¶ Te profugus ſcythes:parthi de qbus latius ſupra ſcytarũ exules dicti ſunt. ¶ Nilus.nilus incertis oritur fontibus ſecundũ quoſdã immenſo longitudinis ſpatio ambulans: demum pluribus in locis & latens & exiẽs aphricam ab æthiopia diuidẽs medios æthiopes ſecat;longo poſtea interuallo in ægyptium mare ſe euomit.& plura Plinio libro quinto capitulo decimo. ¶ Iſter.iſter ut Strabo ait libro nono oritur ab extremis germaniæ partibus:ſuperiores autẽ fluminis partes in fontes uerſus uſq; ad præcipites eius decurſus:quos catarattas nominãt.¶ Danubiũ uocant:qui maxime per decorũ agrũ delabunt: alias uero inferiores uſq; in põtum per gethas iſtrum uocitant.¶ Rapidus tigris:oritur tigris in regione armeniæ maioris fonte cõſpicuo in planicie: a celeritate autem tigris dicitur;ita enim appellant medi ſagittam.auctor Plinius libro.vi.¶ Beluoſus oceanus:in eo enim uariæ ſunt beluæ ut alibi diximus ex Plinio ¶ Britannis.auguſti tẽpore uniuerſa fere britanniæ inſula romanis propria familiariſque habita:ut docet Strabo libro.iiii.¶ Galliæ.de gallia & iberia multa ſuperius.¶ Sycambri:diximus etiam ſupra auguſtum germanos ultra albim ſubmouiſſe:ex qbus ſueuos & ſicambros dedentes ſe traduxit in galliam:atq; in proximis rheno agris collocauit: ut tranquillus ait.¶ Compoſitis.pacatis & repoſitis accollocatis.

¶ ACR. Deuota.m.p.l.Rhetiorum gentis libertatis amore morti animos deſtinatos fuiſſe dicit.¶ Quantis.f.r.tempeſtati furenti uiri fortis animum comparauit. ¶ Pleiadum:pleiades dictæ ſunt: quæ & uergiliæ harum ortus tempeſtuoſus eſt.¶ Scindente nubes: ita pugnantem druſum ſcidiſſe dicit hoſtium turmas: ut uentus nubes undaſque conſueuit. ¶ Mittere equum. irrumpendo in hoſtium cuneos:¶ Per ignes: in medium pugnæ furorem.¶ Sic tauriformis uoluitur aufidus:omnium famoſorum fluminum uultus cum cornibus finguntur:ideo tauriformis propter impetus & mugitus aquarum. Vt corniger heſperidum fluuius regnator aquarum.¶ Diluuiem meditatur agris: inundationem fluminis uiro forti comparat pro druſi laude:ut aut rapidus montano flumine torrẽs ſternit agros.¶ Primoſq; & extremos metendo: ut proxima quæq; manu gladio metit.¶ Sine clade:ſine damno ſuorum militum dicit.¶ Te copias te.c.auguſti auſpiciis Druſum dicit hoſtes fudiſſe & fœlicitatẽ habuiſſe.¶ Nam tibi quo die portus alexãdrea:ſupplex fœlicitati

aſſignat auguſti druſi uictoriam demonſtrando ante annos duodeci eo die alexandriam ab auguſto captam quo druſus uindelicos ſuperauit. Pompei eni morte actiaco bello ultus auguſtus eſt. ¶ Et uacuam patefecit aulam: ſine damno: ſine hoſte: ſine domino. ¶ Et optatum peractis. Immortalitatem & conſecrationem uidetur ſignificare peractis enim imperiis diuinos honores meruit auguſtus: ut idem in ſecundo epiſtolarum præſenti tibi maturos largimur honores iurandaſque tuum per nomen ponimus aras. ¶ Non ante domabilis: non ante cæſarem uictus. ¶ Profugus ſcythes: aut ſub aquilone interius conſtitutus: aut qui nunq̃ in eodem loco maneat. ¶ Tutela præſens. ſic idem alibi. Res italas armis tueris: moribus ornes. ¶ Præſens. aut potens. ſiue propitius; ut Virgili. Et uos agreſtum preſentia numina fauni. ¶ Te fontium qui celat origines. origo enim nili neſcitur: ut Et gens ſi qua iacet naſcenti conſcia nilo. Gentes fluminum commemoratione deſignat. ¶ Obſtrepit oceanus britannis: britanni enim interfuſo oceano a terris omnibus ſeparantur: ut & penitus toto diuiſos orbe britannos. ¶ Non pauentis. f. g. Galli enim mortem non pauent. ¶ Duræq. laborioſæ ut aut impacatos a teruo horrebis hyberos. ¶ Te cæde. g. i. bella optantes aſſidua. qui & germani. ¶ Compoſitis uenerantur. a pacatis moribus & feritate depoſita.

¶ POR. Deuota morti pectora liberæ. eleganter non metuens mortem liberam perpetuo epitheto dictum accipe. Quãtis fatiget ruinis hoſtiũ ruinis. i. ¶ Indomitas prope qualis undas exercet auſter pleiadum choro ſcindente nubes impiger hoſtium uexare turmas: mirum quod ſequitur cum n. prædixiſſet qualis non intulit quod erat conſtans talis: ſed impiger ergo ſic totum intelligendum qualis eſt auſter cum ortu uergiliarum pleiadum concitatus cum exercet undas iam impiger. Druſus hoſtium turmas uaſtabat. ¶ Per ignes: ignes nunc pro acerrimis cõcitatiſq; periculis accipere debemus. ¶ Sic tauriformis uoluitur aufidus. omnia fluminum genera taurino uultu & cornibus pigũtur propter impetus & fremitum ipſarum aquarum. Cum ſæuit horrendãq; cultis diluuiem meditatur agris. male dixit meditatur. quia in ipſo actu eſt: nec debet cogitare aut condiſcere id quod iam facit. ¶ Primoſq; & extremos metendo: ſic & Virgi. proxima quæq; metit gladio. ¶ Sine. c. u. i. ſine ſuorum clade. ¶ Te c. & tuos. p. d. hoc ideo dicitur quia auſpiciis cæſaris hæc egiſſe dicitur. Nam tibi quo die: ita euẽit ut poſt annos. xv. Druſus eo die rhetos uindelicos uinceret qua die auguſtus alexandriam uicerat. Et optatum peractis: immortalitatem & conſecrationem uidetur ſignificare cum dicat peractis imperiis. ¶ Te profugus ſcytes: profugus dicitur qui nunq̃ eodem loco manet. Vnde & Nomades dicuntur. ¶ Te non pauẽtis funera galliæ duræq; tellus: per zeugma ex inferiore uerſu accipere debemus non pauentes autem gallos funera ait: quia uel ferocia uel una perſuaſione rurſus renaſcendi mortem non timebant: de quibus Lucanus ait. Animæq; capaces mortis & ignauum rediturae parcere uitæ. ¶ Compoſitis uenerantur armis: ideſt pacatis.

¶ CHRI. Deuota. nam difficile eſt illos ſuperare: qui mortem pro libertate oppetere parati ſunt. ¶ Indomitas: talem ſtragem edidit in hoſtibus. qualis eſt in mari quando auſter in ortu pleiadum ſæuit. Pleiades enim ortum tempeſtuoſum habent. ¶ Choro. quia plures ſunt. ¶ Sic tauriformis. Flumina enim cum cornibus taurinis pinguntur propter mugitum aquarum. Oſtendit autem non minori impetu irruiſſe Druſum in hoſtes q̃ aufidus apuliæ fluuius cum auctus eſt diluuio. ¶ Regna dauni. appuliam in qua ipſe regnauit. ¶ Primos & extremos. A prima acie ad ultimam: ſic Virgili. Proxima quæq; metit gladio. ¶ Sine clade: ſuorum militum. quod maioris eſt laudis. ¶ Te copias. Oſtẽdit idcirco laudem ad Octauianum pertingere q̃m quicqd a Druſo geſtũ eſt: id omne militibus conſiliis & fortuna & diuinitate auguſti geſtũ eſt. ¶ Alexãdrea. pro alexãdria ſecundũ Priſcianum. ¶ Tertio. i. Quindecim enim annos interfuerũt a uictoria alexãdrina ad hũc diem. ¶ Vacuã. M. Antonio: Nã iã extinctus erat. ¶ Arrogauit. attribuit. ¶ Decus impiis. ſ. diuinos honores. ¶ Indus. indi ab eo non ſunt deuicti neq; ab alio romanorũ duce ante Traianũ ĩperatorẽ: ipſe. n. eos uicit: ſed tñ nõ triũphauit: q̃a rediẽs in ſicilia mortuus ẽ. Nihilominus tãta fuit Auguſti p orbẽ fama: ut ĩdi quoq; legatos ad fœdus faciendũ miſerint. ¶ Profugus. q̃a ſine certis ſedibus uagat̃. ¶ Te fontiũ. ordo ẽ. Nilus q celat origines ſuor fontiũ. i. de cuius origine nemo nouit: audit te. ¶ Et hyſter & tygris: de q̃bus oibus dictũ ẽ. ¶ Belluoſus: belluis plẽus Bellua. n. maiora aĩalia ĩtelligimus. ¶ Obſtrepit: circũſonat. ¶ Remotis: nõ a ſe ſed a nobis. Et tellus galliæ nõ pauẽtis funera. i. mortẽ audit te. Nã ferocitate ſua ĩſuppli i mortẽ ſine timor irruũt.

Argumentum. ODES. XV.

¶ ANT. Auguſti Cæſaris laudes hæc ode cõtinet uti & p̃cedẽs ille. n. a pthis craſſo ablata ſigna reſumpſit. ianiq; etiã tẽplũ oi bellorũ remoto furore clauſit. ¶ Phœbus uo. ode eſt ſimilis p̃cedẽti. Eſt autẽ ordo phœbus increpuit me lyra uolẽtẽ loq prælia & uictas urbes. ¶ Parua ne. lyricos uerſus ĩtelligit nõ aptos q̃dem cantandis p̃liis. ¶ Tyrrhenũ p æquor metaphora. ĩtelligit aũt maxia cæſaris Auguſti geſta. ¶ Tua cæſar æt. Auguſtũ laudat a pace q̃ ſane bona cũcta p̃ueniũt: ut fruges & ſimilia. ¶ Signa. de his uideto ĩ fine odes ſecũ. lib. i. ¶ Ianũ q̃rini: numa põpilius miticãdũ ferocẽ populũ armorũ diſſuetudie ratus: ianũ ad ĩfimũ argiletũ ĩdicẽ pacis belliq; fecit. aptus ut ĩ armis eẽ ciuitatẽ clauſus pacẽ circa oĩs populos ſignificaret. bis deĩde poſt nũæ regnũ clauſus fuit ſemel tito mãlio cõſule poſt primũ pũicũ p̃fectũ bellũ iterũ auguſti tp̃e poſt belũ actiacũ pace terra mari pta

¶ Ode. xv. tricolos tetraſtrophos Auguſtum celebrat.

Phœbus uolentẽ prælia me loqui
Victas & urbes increpuit lyra:
Ne parua tyrrhenum per æquor
Vela darem. tua cæſar ætas
Fruges & agris rettulit huberes
Et ſigna noſtro reſtituit ioui
Direpta parthorum ſuperbis
Poſtibus: & uacuum duellis
Ianum quirini clauſit; & ordinem

Rectum euaganti frena licentiæ
Iniecit, amouitq; culpas
Et ueteres reuocauit artes
Per quas latinum nomen. & italiæ
Creuere uires famaq; & imperi
Porrecta maieſtas ad ortus
Solis ab heſperio cubili

hæc ex Liuio Suetonius ēt de auguſto ſic ianum quirinum ſemel atq; iterū a cōdita urbe ante memoriā ſuā clauſum i multo breuiore tpis ſpacio terra mariq; pace parta clauſit. Florus itē ſic. Auſuſq; tandē cæſar auguſtus ſeptingenteſimo ab urbe cōdita āno ianum geminū claudere: bis ante ſe clauſum ſub numa rege: & uicta primum carthagine: hinc cōuerſus ad pacem primū in oia mala & in luxuriā fluens: ſæculū grauibus ſeueriſq; legibus coercuit &cæ. Plutarchus quoq; de numa & iano ſic: Eſt & eius tēplū romæ duabus portis qđ belli ianuam uocant. Legitimū.n. eſt ipſum aperiri quum bellū ſit: ſ pace aūt claudi meminit item de iani tēplo Oui. li. i. faſto. Ianū quirini. Mac. li. i. ſa. ſcribit ianum quirinum dictū quaſi bellorū potentem ab haſta quam ſabini curim uocāt. ¶ Et ordinē re. auguſtus.n. ut diximus conuerſus ad pacem primū in omnia mala & i luxuriam fluens ſæculū grauibus ſeueriſq; legibus coercuit. ¶ Veteres ar. quattuor uirtutes intelligit. prudentiā. iuſticiam. temperantiā. fortitudinem. nā ars: ut ēt Diomedes ſcribit. ἀπὸ τῆς ἀρετῆς ab arete.i. ab uirtute dicitur. ¶ Maieſtas: amplitudo & dignitas. ¶ Imperi: pro imperii. ¶ Procudit.i. cudendo extendit ac fabricat.

¶ ACR. Phœbus uolente ꝓlia me loqui uictas & urbes icrepuit lyra: nō lyra increpuit: ſed uolētē me ꝓlia lyra loqui: ꝙ eſt lyrico carmine phœbus increpuit: amoribus.n. aptum hoc eſt metrum: ut Cum canere reges & prælia cynthius aurem uellit & admonuit. ¶ Ne parua.t.p.æ. per allegoriam ſignificat magnam materiam nō ſufficiēti ingenio & humili generi carminis non debere cōmitti. ¶ Fruges &.a.r.hu. Seu qa in pace diligentior cultus uberiorem fructum facit; ſeu quia ipſe deus cæſar faueat frugibus. Vt ecce dionei ꝓceſſit cæſaris aſtrum: aſtrum quo ſegetes gauderent frugibus. ¶ Et ſigna noſtro.r.i. quæ interfecto craſſo cum exercitu auguſtus a parthis ſuſceperat. Et uacuum duellis ianum ſignificat omnia pacata ſub Cæſare templo iani clauſo: quod belli tpe ſemper patere conſueuit: unde ad ſignificationem futuræ pacis apud Virgili. Claudentur belli portæ. ¶ Duellis: bellis. ¶ Ianū: qrinū. ¶ Euagāti.f.l. leges tulit quibus mores regerētur. ¶ Emouitq;.c. remouit eiecit. ut emoti procūbunt cardine poſtes. ¶ Et ueteres reuocauit.a. in his enim uirtutibus ueteres uitæ artes eſſe dicebant: prudentia: iuſticia: fortitudine: & temperantia: ꝑ has omnes cōſtare uoluerunt diſciplinas. ¶ Ad ortum ſolis ab heſperio cubili: ut impium oceano famam qui terminet aſtris: ab oriēte ad occaſum imperium ſignificat perueniſſe romanum: ut & qua ſol inter utrūq; recurrens reſpicit oceanum.

¶ POR. Phœbus uolentē ꝓlia me loqui: qdā ſeparāt hāc odā a ſupiore: ſed poteſt illi iungi qm̄ hic laudes dār auguſti. phœbus uolentē ꝓlia me loq uictas & urbes increpuit lyra nō lyra increpuit: ſed uolentem ꝓlia me lyra loqui.i. lyrico carmine. Ne parua tyrrhenū ꝑ æquor uela darē: allegoricos ſignificat ne magnā materiam humili generi carminis cōmiterē. ¶ Et ſigna nr̄o reſtituit ioui: ſigna q̄ adempta romanis interfecto exercitu a pthis craſſo duce auguſtus recupauit. ¶ Ianū qrini clauſit.i. pace ubiq; fecit: tūc.n. claudebat: belli uero tpe patebat. nā & Vir. uolēs oſtēdere perpetuā pacē futurā ſic ait. Claudent belli portæ. Et ordinē rectū uaganti frena licentiæ iniecit. ordo eſt. iniecit frena licentiæ ordinem rectum euaganti.

¶ CHRI. Phœbus uolentē. Excuſat tenuitatē ingenii. quæ magnitudini rerū geſtarū ab Octauiano par eſſe nō poſſit. Aitq; cū pararet illa deſcribere a phœbo ꝓhibitū eſſe. Eſt aūt tale figmētū: quale Virgi. quoq; in bucolicis adhibet. Ait.n. Cū canerē reges & q̄lia cinthius aures. Vellit & admonuit paſtorē tytire pingues Paſcere oportet oues deductum dicere carmē. Increpuit. Familiariter admonuit Vir. tū bitiæ dedit icrepitans ille impiger hauſit. Dare aūt parua uela.i. nauigia per æquor tyrrhenū allegorice eſt tenui ſtilo tractare res altas. ¶ Tua ætas. Laudat a fertilitate: quæ propter pacē prouenit. Et ne deſidioſa pax uideri poſſit: demonſtrat ita pacem partā eſſe: ut tū parthi qui craſſiana ſigna abſtulerāt: coacti ſint ꝑ Ventidiū baſſum qui eos ſuperauit ea reddere. De his meminit & Luca. cumq; ſuperba foret babylon ſpolianda tropheis Auſoniis: umbraq; erraret craſſus inulta Bella geri placuit nullos habitura triūphos. ¶ Clauſit ianū. Templum iani romæ i bellis patebat. In pace clauſum erat. Ter aūt euenit ut clauderet. Primo regnante Numa pōpilio. Secundo poſt bellū punicū ſecūdum. Tertio poſt bellū actiacū imperāte Auguſto. De hoc Virgi. Claudētur belli portæ furor impius intus. Refert aūt Macrobius ꝙ in bello ſabino: quod pro raptis geſtū eſt uirginibus: romani portam ſ radicibus collis uiminalis: deinde ab euentu ianualē uocatā claudere uoluerūt. Sed cū ter clauſiſſent: & totidem ſua ſponte patuiſſet: aſtabant pro cuſtodia armati: qui hoſtes irruentes ab ingreſſu arcerent. Mox accepta fama romanos a Tatio pulſos relicta cuſtodia fugerūt. Et erant iā per portā irrupturi ſabini: cū e tēplo iani ꝑ hāc portā magna uis aquarū torrentiū ſcatētibus undis erupit: & multas hoſtiū cateruas aut feruēti exuſtas aut uaſta uoragine deuoratas ferunt. Vn̄ mos fuit ut in bello ianua iani ad auxiliū pateret. Vacuum ianū qrinū.i. tēplū iani: q Quirinus dr̄. Nā auctore eodē Macrobio ianus dr̄ cōſiuius a cōſerendo.ſ. propaginem generis humani. itē Quirinus quaſi bellipotēs ab haſta: q̄ lingua ſabina quiris dr̄ Appellat itē Patultius & Clauſiuius: quia bello ualuæ eius pateant pace claudantur. Sed ut ſemel de iano plura tum hiſtoricæ tum phyſice ex quadam allegoria referamus: Ianus ſm̄ iginium: qui plutarchi teſtimonio nititur: olim regionem: ubi nūc roma eſt cum cameſe indigena gubernabat: ut regio cameſene oppidum ianiculum diceretur. Extincto Cameſe ſolus regnauit. Et quoniam ſumma prudentia ex præteritis futura prænoſceret: & illa duo cōiungeret bifrons fuiſſe putatur. Et eadē ratione Anteuorta & poſtuorta ſuæ diuinitatis comites a romanis colebātur. Hic Saturnum a filio pulſum hoſpitio ſuſcepit: ab eoq; agriculturam doctum in ſocietatē regni accepit: & cū primus æra ſignaſſet in altera parte ſaturni effigiem: in altera nauis qua uectus eſt imaginem expreſſit. Concordiam horum maro teſtatur. Ianiculum huic illi fuerat ſaturnia nomen. Et duo continui menſes illis dicati

ſunt.Nã & december ſaturnalia ſacra habet:& ianuarius a iano nominat̃.Ianus cum ſaturnus nuſq̃ appareret regionem ſaturniam parentẽ nominauit:& ſaturno aram ſacraq̧.i. ſaturnalia iſtituit & ſimulachrum ſuũ falce quia agriculturæ repertor fuerat:inſigniuit. Scribit Zeno ꝙ ianus in italia primus templa & ritus ſacrorũ inſtituerit.Ob quod in ſacrificiis præfationem perpetuam meruit.Et quoniã eo regnante omnium domus religiõe plenæ eſſent:iccirco ingreſſus exituſq̧ ædium illi ſacri ſunt.Hæc igitur ex hiſtoria phyſici ãt ianum dicunt phœbũ eundem atq̧ dianam eſſe. Nam phœbo græci aras ante fores ſtatuunt: & exitus introituſq̧ illũ potentem indicant:ut de iano diximus.Pingitur præterea ianus cũ claui & uirga tanquã portarũ cuſtos & uiarũ rector.At ẽt diana uiis præeſt. Vnde ſm Nigidiũ diana a iano dicta ẽ appoſita.d.littera:quæ ſæpe decoris cauſa apponitur:ut redire & redintegrare:ianum igitur ſolem eſſe uolunt:& ideo geminum:ideſt bifrontem q̃ſi utriuſq̧ cœli ianuæ potentẽ:& inuocari prius cũ alicui deo ſacrificat̃:ut p huius portas p̃ces ad illũ trãſeãt. Et ut anni dimẽſio q a ſole ſit: demõſtret̃ i ſimulachro iani dextra mãus trecẽtoꝝ ſiniſtra ſexagita qnq̧ numerũ hẽt:qa ex totidẽ diebus cõſtet annus.alii mũdũ & cœlũ eẽ uolũt ianũ: & ab eũdo dictũ ꝙ mũdus ſp dũ in gyꝝ agit̃ eat.Vnde Cornificius li.iii.rithmoꝝ inquit Cicero non ianũ: ſed eãnũ nominat.¶Frena licentiæ .i.leges quas utiles tulit Veteres artes.Quia reduxit populum romanũ ad priſtinam diſciplinam & mores.

Cuſtode rerum cæſare non furor
Ciuilis aut uis eximet ocium.
Non ira quæ producit enſes
Et miſeras inimicat urbes
Non q profundum danubium bibunt
Edicta rumpent iulia.non getæ
Non ſeres.infidiq̧ perſæ.
Non tanaim prope flumen orti.
Noſq̧ & profeſtis lucibus & ſacris
Inter iocoſi munera liberi
Cum prole matroniſq̧ noſtris
Rite deos prius apprecati
Virtute functos more patrum duces
Lydis remixto carmine tibiis
Troiamq̧ & anchiſen & almæ
Progeniem ueneris canemus.

Q.Horatii Flacci Libri Quarti Carminum. Finis.

¶ANTO. Edicta iulia.i.auguſti in iuliam gẽtem adoptati. ¶Noſq̧: oſtendit ſe diequoq̧ diis ſacrificaturũ cantaturũq̧ ſtrẽuos duces & ueneris ꝓgeniẽ:unde iulia genus ortũ habuit.Nam ex uenere ortus eſt æneas:inde aſcanius a quo iulus (Iulus) cui regni loco apud albã ſacra eſt ptãs attribut. atq̧ honor: cuius familia fuit maxĩa atq̧ clariſſima oium: auctor ẽ Dionyſius li.i.Ex eadẽ familia iulius cæſar ẽ: uñ Maro ait iulius a magno demiſſum nomẽ iulo:qđ non de aſcanio intelligendũ ẽ:ſed de iulo aſcanii filio: qui magnus fuit q̃tũ ad ſacrã ptãtem & honorem:ut oſtendimus. (profeſti) ¶Profeſtis lucibus: pfeſtũ diẽ dicebãt q feſtus nõ erat:ut pompeius ait.¶More patrũ. (cõuiuarũ tibia) Vale.li.ii.ſic ait:Maiores natu in cõuiuiis ad tibias ægregia ſuperiorũ opa carmine cõpræhenſa pãgebant:quo ad ea imitanda iuuenẽ alacriorẽ redderent.Cice.Itẽ li.i.tuſcu.ſcribit eſſe in catonis originibus ſolitos eſſe in epulis canere cõuiuas ad tibicinẽ de claroꝝ hoium uirtutibus. ¶Lidiis tibiis:de iis late ſuperius.¶Iocoſi:dãtis iocos lætitiam iucunditatem.¶Veneris progeniem:iuliam gentem:ut diximus.

¶ACR. Exuet: excludet.¶Procudit:icudibus ꝓducit enſes & fabricat.¶Et.m.i.u.inimicas facit.¶Miſeras: ãt iãq̃ bellũ facientes.¶Nõ q ꝓfundũ.d.b.gẽtes a fluuio: ut q tyberi ſabriq̧ bibũt.¶Edicta.r.i.a nullis gẽtibus dicit leges auguſti cõtẽni:in iuliã.n.gentẽ fuerat adoptatus auguſtus.¶Infidiq̧ pſe craſſum.n.ſecuꝝ de pace pualerãt. ¶Nõ.t.p.f.o.ſcithæ. ¶Noſq̧.p.l.diebꝰ ꝓfeſti dies dicebant̃ q añ feſtos erãt.¶Iocoſi: lætitiã iubẽtis.ut adſit lætitiæ bacchus dator & bõa iuno.Ap̃pcati:inuocantes.¶Virtute.f.m.p.d. duces inqt optios parẽtum pietate uenerantur:inter quos auguſtus eſt. Lydis remixto.c.t.lydis tibiis læta cantabant̃:phrygiis triſtia:tres.n.modos hẽbant tibiaꝝ ionicũ:lydium & phrygium quem & barbaꝝ in honorem aũt lydioꝝ dictũ ꝙ ipſi primi tibias inuenerũt.¶Troiamq̧ & anchiſen & almæ.p.u.c.in honorem auguſti uenerem laudari uult:quia ab iulii deſcendit origine. Ordo: nos apprecati deos canemus duces functos uirtute more patrum remixto carmine tibiis lydis & Troiam.

¶POR. Non furor.c.aut uis.e.o.exiget nunc excludet ſit quaſi extra agit,ut Teren.ſpectãdæ an exigendæ. ¶Nõ ita:ꝙ ꝓcudit enſes.ꝓcudit hoc ẽ fabricat.¶Et miſeras inimicat ur.inimicat fictũ uerbũ ẽ.i.inimicas facit.¶Nõ ta.ꝓpe flu.orti:ſcythas ſignat.¶Lidis remixto carmie tibiis:aũt tres modos tibiaꝝ eẽ ionicũ lydiũ barbaꝝ.¶Et alme progeniẽ ueneris canemus.i.gẽtẽ iuliã: q i iulio nepote ueneris. oriunda exiſtimatur.

¶CHRI. Cuſtode:ſuprema laus in principe ut non putet ob ſuum commodũ illi datum imperium: ſed ut ſit optimus cuſtos & ueluti paſtor populi.Vnde latini regem dixerunt a regendo non autem dominos: ut nunc corrupti mores appellant.Græci autẽ & maxime Homerus ποιμένας λαῶν .i.paſtores populorum & κοσμήτορας.ideſt tẽperatores & adminiſtratores nominarũt.Non furor ciuilis:ita.n.adminiſtrabit populum:ut nulla belli ſpecies ocium.i.pacem perturbet.¶Inimicat urbes.noue ſeu præter conſuetudinem. Nam inimicari tibi:& nõ inimico te:dicimus.¶Noſq̧ profeſtis. Cum in ſummo ocio & ſũma rerũ affluentia uerſemur ingrati ſimus niſi ſacris.i.feſtis diebus:& profeſtis rite deos precemur.¶Deinde: ex maiorũ conſuetudine canemus duces functos uirtute.ſ.troiã.anchiſem & ueneris progeniem.ſ.æneam & domum iuliam: quæ æneæ:filii ueneris progenies eſt:oſtendit aũt maximum ocium & ſummã copiam rerum: cum etiam diebus profeſtis:qui rebus agẽdis decreti ſunt:non ſolum ipſis uiris:ſed eorũ uxoribus & liberis feriari liceat: nam ꝙ acron dies profeſtos eos intelligat:qui ante feſtos ſunt: ego cum tantæ auctoritatis hoie non pugno: placet tamẽ ut itrita eius notiõe ſumat̃.¶Lydiis.tres.n.erãt modi tibiarũ dorius ſiue ionicus phrygius & lydius.nã ſacadas argiuus eã quam in muſicis ſtrophem dicunt tribus tonis:dorio:phrygio:& lydio adinuenit.

¶Cōmentarius in carmē Epodon Horatii Flacci:per Antoniū Mancinellum Veliternum.

EPodi dicunt̄ uerſus metro quolibet ſcripti:& ſequētes clauſulas habētes particulaꝝ ipoꝝ uerſuū quales ſunt epodi Horatii.in qbus ſingulis uerſibus ſingulæ clauſulæ adiiciūt̄. Vt nox erat: & cœlo lucebat luna ſereno:deinde iter minora ſidera:& qcūq; ſunt ſimiles. Dicūt̄ aūt epodi ſynecdochicos a ptibus uerſuū:q̄ legitimis & integris uerſibus επαδοντα.i.accinūt̄.hæc ex Diomede ex

qbus colligimꝰ q; epodos ꝑprie dr̄ uerſiculus ſeq̄ns tñ & ſupior & ſeq̄ns ſimul epodos uocat̄ p ſynecdochen.i.unde &alibi ait:iambicū ē carmen maledicū plerunq; trimetro uerſu & epodo ſequēte cōpoſitū. Epodos autē mediā producit:nā p ω mega ſcribitur qđ ēt ꝑbat. Sidōius hoc phaletio hēdecaſillabo. Sermonūq; tales nouūq; epodon:hmōi aūt uerſus teſte Milio Theodoro cōſtant ſpondeo.dactilo & tribus trocheis. Auſōius ēt ait chorıābū carmē epodos græci qdem in ultima accentum faciūt : & ita mediā corripiunt. Epodō carmē dicit̄ ſecūdū Acronē , quādo prior uerſus maior eſt ſecundus minor: ſed cōtinuo tēore primi uerſus ſēſus uerſu ſeq̄nti cōcludit̄. Epodos inquit Tortellius apud nos dici pōt carminis cātus ide epodion diminutiuū.i.paruū carmē: qđ ab lyricis clauſula breuis dicit̄:quaſi præciſos uerſus itegris ſubiiciat.hoc aūt modo cōponeretur ab επος & ωδη. Diomedis tñ ſnīa magis placet:ut epodi dicātur uerſus illi:quia επαδονται.i.accinūtur:επαδω uero accino & incanto ſignificat επωδη incātatio dr̄: επωδος incantator:επαδω cōponitur ex επι & αδω .i.canto inde.n.επαδω.i.accino. Acrō ēt putat poſſe dici ab epos:atq; huius iambici metri inuētorem fuiſſe archilochum ſcribit Hor.ſic dicēs. Archilochū ꝑprio rabies armauit iābo:hunc ſocci cepere pedē: grādeſq; cothurni. De iābo latius dictū ē.ode.xvi.libri.i. Epos deniq;:ut dıōedes ſcribit:dicit̄ græce carmē hexametrō diuiaꝝ rerū & heroicaꝝ hūanarūq; comprehenſio epos latine primus digne ſcripſit Liuius iis q romanoꝝ geſta decē & octo cōplexus ē lebris:q & annales ſcribunt̄:q; fere ſingulorū annorū actus contineāt. Epos aūt appellat̄.ut græcis placet ab επω dico proprie.n.epos eſt εμμετρος λογος.i. metricus ſermo:uel ab επω.i.ſequor:qm̄ hoc uerſu uerba rñdent mutuo.επω ergo duo ſignificat : dico uel ſequor. Gel.item li.xvii.c.ix.ſcr.epos.i.carmē dici ab επισταθαι εἰπεῖν.i.ab eo qđ eſt ſeq & dicere.

¶Q uinti. Hora. Flacci carmeñ epodō īcipit.
Prima ode dicolos diſtrophos ad Mecœnatē.

IBis liburnis inter alta nauiū
Amice propugnacula
Paratus oē cæſaris piculum
Subiř mecœnas tuo (ſtite
Quid nos? qbus te uita ſup
Iucunda:ſi cōtra grauis.
Vtrum ne iuſſi perſequemur ocium
Non dulce:ni tecum ſimul
An hunc laborem mente laturi decet
Q uem ferre non molles uiros
Feremus & te uel per alpium iuga
In hoſpitalem & caucaſum
Vel occidentis uſq; ad ultimum ſinum
Forti ſequemur pectore
Roges tuum laborem quid iuuem meo
Imbellis ac firmus parum
Comes minore ſum futurus in metu
Q ui maior abſentes habet
Vt aſſidens implumibus pulliſ auis
Serpentum allapſus timet
Magis relictis:non ut adſit auxili
Latura plus præſentibus
Libenter hoc & omne militabitur
Bellum in tuæ ſpem gratiæ:
Non ut iuuencis alligata pluribus

Argumentum. ODES Primæ.

¶ANT. Mecœnas:ut etiam Apianus oſtendit.ſecutus eſt Auguſtum in ſiciliam uſq; cum.M.agrippa contra ſextum Pompeium:ubi tandem bello nauali pōpeius ipſe ſuperatus eſt: ut late oſtēdimus ode ſexta li.i.ſecutus item Auguſtum mecœ.ē cōtra.M.Antoniū & Cleopatram apud actium epiri promontorium:ubi naumachia liburnaꝝ ꝑlertim uictus Antonius in ægyptum uſq; fugit:auguſto ēt pſequente donec Alexādriā ui cœpiſſet ibi Antōius ſibi mortē cōſciuit:& cleopatra. Hor.itaq; mecœnatē alloqtur eūtē in naumachiā cū ipſo auguſto paratū omne cæſaris piculū ſuo protegere:hinc ei timēs dolet poeta ſe relictū eſſe in urbe.dicēs ociū ſine mecœnate ſibi nō dulce fore.ſed libēter in mecœnatis gratiam militare uoluiſſe:non autem lucri cauſa quo fieret ditior: nā minime parare cupit.quod aut auarus uti Chremes cōtinuo labore accumulet inde abſcōdat:aut uti conſumptor , & prodigus diſſipet . Oſtendit itaq; ſe paruo & iā parto contentum:illoq; parte fruiturum. ¶Ibis liburnis & cæte. Ode eſt dicolos diſtrophos: hēt q; metrū iābicū qđ binis uerſibus ſcanditur. Pri

Aratra nitantur meis:
Pecus ue calabris ante ſydus feruidum
Lucana mutet paſcua.
Nec ut ſuperni uilla candens tuſculi
Circæa tangat mœnia
Satis ſuperq; me benignitas tua
Ditauit: haud parauero (mam
Quod aut auarus ut chremes terra p̃
Diſcinctus aut perdam ut nepos.

mus.n.iãbicus hexãmeter ẽ uel trimeter ſi miſceant̃ ſpõdei. Secũdus tetrameter uel dimeter ſpõdeis iſertis. Meminiſſe tñ debemus: ut ſcribit Diomedes uitiũ nõ eẽ i hmõi uerſib⁹ ſi prius pes tertius: & qntus ſpõdei iter cæteros iãbos occurrẽt: aliqñ aliq ex tribus aliqñ nullus. Eritq; ſincerus iãbicus ſine aliẽis pedibus hoc & i tetrametro obſeruabimus: ut primũ pedẽ & tertiũ ſpõdeũ: ſi qñ occurrit recipiamus. Secundũ & q̃rtũ iãbos reſeruems. Tu ãt lector aiaduerte Hora. in illo uerſu. Roges tuũ laborẽ qđ iuuẽ meũ poſuiſſe ſpõdeũ in q̃rto loco nã imitatus ẽ ueteres cõicos: q qdẽ ſpõdeũ in ſecũdo uel q̃rto loco poſuerũt: q iuenerũt ẽt apđ græcos cõicos uetuſtiſſimos q̃uis tñ raro fieri hoc idẽ: de quo late Priſcia. Mãlius ãt Theodo. metrũ iãbicũ ſenariũ ſcribit recipe ſpõdeũ dactilũ & anapeſtũ locis iparibus: pyrrhichiũ ultimo tñ loco: i ſecũda aũt epodo hos pedes. Flaccus Hora. poſuit: ut dictũ eſt. quos locis ſuis oñdemus Priſcia. qdẽ ſcribit ueteres comicos ac tragicos latinos i iãbico oibus in locis in differẽter poſuiſſe qnq; pedes. ſ. iãbũ tribracũ anapeſtũ dactilũ uel ſpondeũ ſed ultimo loco iãbũ uel pyrrhichiũ ſolũ. ¶ Ibis liburnis. erãt ſub p̃fectis claſſiũ deni tribuni p cohortes ſingulas cõſtituti: ſingulæ aũt liburnæ ſingulos nauarchos. i. q̃ſi nauicularios hẽbat q exceptis cæteris nautarũ officiis gubernatoribus atq; remigibus & militibus exercẽdis quottidianã curã & iugẽ exhibebãt iduſtriã auctor eſt Vegetius Mecœnas ergo uel tribunus cohortis erat: uel ſingule liburnæ p̃poſitus: potius uero tribunus. ¶ Liburnis. Auguſto dimicãte actiaco bello cum liburnorum auxilio p̃cipue uictus fuiſſet Antonius expimẽtotãti certaminis patuit liburnorũ naues cæteris aptiores. Ergo ſimilitudĩe & noĩe uſurpato earũdẽ iſtar claſſem romãi pricipes texuerũt: liburnia nãq; dalmatiæ ps ẽ: cuius exẽplo naues bellicæ fabricabant̃ & appellabant̃ liburnæ: minimæ ãt hẽbant remorũ ſingulos ordines: paulo maiores binos: idoneæ menſuræ ternos uel quaternos. iterdũ q nos ſortiebant̃ remigũ gradus: i actiaco uero bello longe maiora concurriſſe nauigia referũt: ut ſenorũ ẽt uel ultra ordinũ fuerit: hæc ex uegetio. Liburnis. Apianus lib. ii. ſcribit illyricorũ gẽtẽ liburnos eẽ. Pli. li. iii. c. xxiii. ſic ait. Liburniæ finis & initiũ dalmatiæ ſcardõa i amne ea. lxii. m libus paſſuũ a mari: Stra. uero li. vii. docet ſcardonã eẽ oppidũ liburnicũ: Ptolæ. itẽ li. ii. liburnorũ urbẽ ſcardonã ponit: pauloq; inferius dicit eẽ Iluiã i q̃ duæ ciuitates: ſcribit aũt ſcardũ eẽ mõtẽ. Amice: nõ cæſaris exponas uti porphyrio: nã ſtultiſſimũ qdẽ: ſed ipſius Hora. ſaty. n. ſexta ait ad mecœnatẽ: ita te quoq; amicũ p̃ſerti cautũ: & paulopoſt: q te ſortitus amicũ. ¶ Propugnacula i maioribus liburnis ppugnacula: turreſq; cõſtituebant̃: ut tãq̃ de muro ita de excelſioribus tabulatis facilius uulnerarẽt uel pimerẽt inimicos: ut itẽ uegetius docet. Quod aũt amplæ naues altaq; ppugnacula i bello nauali apud actiũ fuerint Maro quoq; li. viii. ita oñdit. Alta petũt pelago credas i mare reuulſas Cycladas. aut mõtes cõcurrere mõtibus altos. Tãta mole uiri turritis puppibus iſtãt. ¶ Subire. tuo: ptegere tuo piculo. ¶ Quid nos: qbus te uita ſi ſupſtite: i cũctis oibus ãtiqs codicibus id carmẽ hſe legimus ſi nõ ſit: ut qdã legũt: itaq; talis erit ordo. Quid nos ſupple agemus: qbus uita iucũda ſupple ſit uel erit: ſi te ſupſtite adde ſit uita nobis: ſi cõtra. i. ſi te haud ſupſtite uita ſit nobis grauis erit & moleſta: nec ullo pacto ſit legẽdũ ẽ: ſnia. n. nõ ſatis cõſtaret Porphirio quoq; ſi legit: dicit. n. poetã poſuiſſe bis pticulã ſi & ſemel abũdare: & uerbũ extrinſecus accipiẽdũ ſit: ut plena fiat elocutio: ſi igit̃ extriſecus accipiẽdũ ẽ ſit uerbũ ſi bis legẽdũ ẽ. nec p̃terea ſemel abũdat: ut dixit idẽ Porphy. qđ ſane ordo nõ oñdit. ¶ Vtrũ ne: ſenſus eſt debemus ne ociũ ſeq nõ dulce niſi tecũ ſimul: an patiemur bellicũ laborẽ laturi mẽte. i. quẽ mẽte ſolũ ferre debemus: qm̃ corpe nõ ualemus: quẽ. ſ. laborẽ decet ferre uiros nõ molles. ¶ Iuſſi. abs te qdẽ o mecœnas. ¶ Ocium qetẽ & uacationẽ militiæ. ¶ Mẽte laturi: toleraturi mẽte tñ ipm laborẽ: corpe. n. ibecilli ne qm⁹. ¶ Alpiũ iuga alpes mõtes ſũt altiſſimi q italiã ab germania ſubmouẽt teſte Pli. li. iii. horũ mõtiũ difficultatẽ legito apđ Liuiũ li. i. de bello pu. ſedo: nono ãt die i alpiũ iugũ puẽtũ fuit ab ãnibale. xv. uero die alpib⁹ ſupatis italiã attigit. ¶ Caucaſũ. Caucaſus ſcythiæ mõs ẽ dictus q̃ſi graucaſus hoc ẽ niue cãdidus: ut Pli. ait li. vi. Herod. quoq; li. vi. ſcri. Caucaſũ oium mõtiũ altiſſimũ eẽ. ¶ Inhoſpitalẽ. ihabitabilẽ. pp niues. ¶ Roges. rogar̃ poſſes. ¶ Minore me. ea ſiqdẽ metuã dũtaxat q̃ uidero: abñs uero p diuerſas ſuſpitiões ẽt plura timebo q̃ q̃ accidere pñt. ¶ Aſſidẽs. icubãs. ¶ Nõ ut adſit. ſẽſus ẽ: ut magis timet: relictis pullis auis: qa maior met⁹ abſẽtes h ẽt. Et q̃uis adeſſet nõ tñ plus auxilii pñtib⁹ ferret q̃ relictis: ſic ẽt Hor. magis timet abñti mecœnati q̃uis pñs plus auxilii nõ ferret. ¶ Nõ ut adſit: ordo ẽ. nõ ut adſit. i. q̃uis adſit latura ſit pl⁹ auxilii pñtib⁹ ſupple q̃ relictis. ẽ ãt legẽdũ: nõ ut adſit auxili p apocopẽ. ¶ Vl nõ ut ſit auxilii: ſic. n. i ãtiquo ẽ codice i tuæ ſpẽ grãæ: nõ igr̃ i ſpẽ p̃de & lucri: ut. ſ. plura ſibi aratra cõpet. ¶ Nõ ut. ordo ẽ. ñ ut aratra nitãt̃ illigata plurib⁹ iuuẽcis meis. i. ut plures mei iuuẽci: aratris alligati nitãt̃. & id p hypallagẽ. ¶ Pecuſue calab. añ. i ſcđo pede tribracus ẽ q põt ẽt i q̃rto pede locari. qm̃ tpibus par ẽ iãbo. de quo Priſcia. ¶ Calabris lucana mutet paſcua dicit ut añ calorẽ pecus mutet lucana paſcua calabris. ſ. paſcuis: lucania. n. nõ multũ calet æſtate Varro ait: neq; eadẽ loca æſtiua & iberna idonea oib⁹ ad paſcẽdũ: itaq; greges ouiũ lõge abigũt̃ ex appulia i ſãniũ æſtiuatũ & a cãpeſtri æſtate exigũt̃ i altos mõtes. Lucãia ãt: ut Str. docet li. vi. iter tyrrhenũ ſicculũq; latus iacet: qb⁹ ſãnites ppig: accole uero tractũ oẽm poſt calabros appuliã uocãt. Añ ſyd⁹ feruidũ. i. añ æſtatis initiũ: qđ ẽ. vii. id⁹ maias teſte col. li. xii. uel qa idibus iunils calor icipit: ut ibidẽ ſcrib. Sed potius de canicula: q. vii. cal. auguſtas appet: ſitq; caligo æſtuoſa: ut idẽ dicto li. edocet: q ẽt li. viii. de mõ paſcẽdi lqt: ſed obſeruãdũ ẽ ſyd⁹ æſtatis p emerſũ caniculæ. ¶ Superni tuſculi. Tuſculũ in romæ cõſpectu erat in ſũmo mõtis ſitũ. Ciuitas egregiis ornamẽtis iſignis. eã uineta coronabãt: tectaq; magnifica: ex ea p̃ſerti regiõe q i romanũ deſcẽdebat aſpectũ: aderãt & uillæ uariis decoratæ apparatibus. Hæc ex Stra. li. v. Erat ãt tuſculũ i colle ſitũ: q oppoſit⁹ ẽ oppidulo: qđ nũc Rocca papæ appellatur:

Iãbici pedes

Iãbici pedes

Claſſiũ tribuni

liburnia

liburne naues

liburni

ſcardõa

Alpes

caucaſ⁹

nã & nomẽ & ueſtigia qdã eo i loco adhuc retinet. Circea mœnia ſupni tuſculi: id ait. qm̃ thelegonus Circes & ulyſſis filius dr̃ tuſculũ ædificaſſe. ¶ Tãgat. i. tãta ſit uilla ut ſuperni tuſculi mœnia tangat. ¶ Villa cãdẽs. i. ſplendida & uario decorata apparatu tales. n. uillæ ſub tuſculo erãt. ut diximus. ¶ Benignitas. benignus ꝓprie dicit̃ is qui bonis & dignis largit̃ ut Feſtus ait. Dicauit Epiſtolaꝝ primo ẽt mecœnati inquit. ¶ Tu me feciſti locupletem. Haud parauero ſenſus eſt. ꝙ nõ parabit qd' aut auarus uti Chremes continuo labore accumulet ĩde abſcõdat: aut uti conſumptor & prodigus diſſipet p qd' oſtendit ſe paruo & iam parto contentum illoq; parce fruiturũ. ¶ Chremes terra p̃mam. Terẽ. in heau. ſcribit Chremẽ multa ſu[illegible]pre bona inueniſſe. Vtq; clitipho eius filius prodigus illa non poſſet pdere: neq; egeret. ſibi proximis cõmiſit & credidit ubi ei eſſet præſidium uictus & ueſtitus. Hora. idẽ contra auarũ ſatyra prima ſcribit. Quid iuuat immenſum te argenti põdus & auri Furti defoſſa timidum deponere terra. Maro ẽt li. ii. geor. ait condit opes alius. defoſſoq; incubat auro. ¶ Diſcinctus nepos. i. negligẽs. diſſolutus incõptus ieptus. ¶ Nepos. i. cõſũptor. pdigus luxurioſus. Nepos. n. ut ſcribit diomedes ſignificat & certũ cognationis gradum & conſumptorem. Priſcia. ẽt ait libr. ii. Nepos filius filii & nepos luxurioſus nepotes inqt Feſtus luxurioſæ uitæ hoies appellati ꝙ non magis iis rei familiaris ſuæ cura eſt: q̃ in his inquibus pater auuſque uiuunt: Porphyrio uero dicit ita: Nepotem ueteres ꝓdigũ ac luxurioſum dicebant: qa re uera ſolutiores delicatioreſq; uictus ſoleãt eẽ ſub auo nutriẽte. Nepa aũt ſcorpius dicit̃. Cicero in aratro. Atq; oculos urget pedibus pectuſq; nepai: pro nepæ. i. ſcorpii: uti & Priſcianus lib. vii. docet. Feſtus uero ſcribit ꝙ nepa ſydus cãcer appellatur: uel ut quidam uolunt ſcorpius Noni ui p̃terea ſic ait nepam qdam cancrũ putãt: nam uere ſcorpius dr̃. Pli. libr. xi. de ſcorpiõibus ſcribit. ꝙ quidã ab ipſis fœtũ deuorari arbitrant̃: unum modo relinq ſolertiſſimum: & q ſe ipſius matris clunibus imponendo tutus & a cauda & a morſu loco fiat. hunc eſſe reliquoꝝ ultorem: qui poſtremo genitores cõficiat ſuperne patiuntur aũt undeni hæc ille. Merito ergo a nepa. i. ſcorpione nepos deducitur. i. conſumptor.

¶ ACR. Ibis liburnis. Metrũ hoc iãbicũ dr̃. prius. n. uerſus iãbicus trimeter eſt: ſcd's dimeter iãbicus. Epodon hoc carmẽ dr̃: prius. n. uerſus maior ẽ: ſecundus minor. Et primus uerſus epidin. i. p̃canit̃. uel qa græce epos carmen dr̃: ideo epodon hic liber nominatur: quia continuo tenore primi uerſus ſenſus uerſu ſequenti cõcludit̃. Huius uero metri ſuẽtor fertur. ¶ Archilochus. Duo ſunt gña hõi ſtili. Epodõ: & prodõ. Epodõ dr̃ quaſi poſt cantatio: ut quid dicit primus uerſus ordo ſequentis explanet. Prodon per contrarium: q̃ſi añ cantatio. h ͨ ipſum item epodon quaſi prodũ: hoc eſt poſt uocem poſt cantilenam liber iſte epodon appellatur. & quærit̃ de noĩe ipſius. Soluitur ſic aut quia in itinere poſito mecœnati. h. d. aut quoniã ita uerſus ordinati ſunt: ut ſingulæ qbuſq; Clauſulæ recinant. Clauſulam dicũt lyrici præcioſos: & non integros uerſus. Præcedit ſemp trimetris iambicus: & ſequitur dimetris. Trimetris aũt dr̃ qui habet. vi. iambos. Dimetris qui hẽt iiii. iambicus trimetris. Tragicus recipit pedes denos: uidelicet ſpõdeũ primũ tertium & quintum. Siniſtros iambos uidelicet. ii. quartum & vi. Diu potentes ferre uix ſatis opem. Comicus erit qui frequentes tribracos habet ut Agite qd dubitatis hylares dare choros. ¶ Satyricus medius. ut Muſæ iouẽ laudate & hylares date choros. ¶ Ibis liburnis. mecœnatẽ ꝓſequit̃ euntẽ ad bellũ nauale cum Auguſto aduerſum Antoniũ & Cleopatrã. Ad actiacum bellum iturus Cæſar. Augu. liburnis p̃poſuit mecœnatem: hac igitur illũ poeta oratione ſolat̃. Liburnæ nauiculæ textæ uiminibus ¶ Amice propugnacula. ut in muro ita & in nauibus fiunt propugnacula poſt quæ dimicantes armati conſiſtunt. ¶ Quid nos. eclypſis. deeſt faciemus. ¶ Superſtite: p præſenti poſuit: ut Plautus. Nemo adeſt hic ſuperſtes. ¶ Vtrum ne iuſſi. a mecœnate aut a Cæſare. ipſo. n. agente Hora. ab Auguſto meruerat militiæ uacationẽ quod iniucundũ ſibi ſine ipſo cõfirmat. ¶ An hũc. ſ. tecũ ſuſcipiemus laborem quẽ molles ferre nõ poſſunt. ¶ Inhoſpitalem. aut pp nimia frigora: aut inhabitabilẽ pp mõtis ipſius aſperitatẽ. ut ĩhoſpita ſyrtis. Pectore aio metonymicos: ĩbecillẽ. n. ſe corpore in ſequẽti dicturus erat. ¶ Quid iuuẽ meo. humãæ mẽtis rõ eſt ut dilectis plus timeat̃ abſentibus p diuerſas ſuſpitiões dicit ergo ꝙ nõ comitatu ſuo ĩbecillis fortiſſimũ uirũ poſſet iuuare: ſed aut pñs cũ eo timor eſſet aut ſalutis eius minorẽ pñs ſuſtineret. ſollicitudinẽ. Luca. ut timorem ſollicitæ mentis oñderet. ¶ Euentus belli ĩciat ultima cõiux. ¶ Vt aſſidẽs ip!ãibus pullis auis. apta inertiũ curæ auiũ cõparatio. ¶ Ille. n. nidos nõ relinqũt cura pietatis dũ uindicare nõ poſſunt ſerpentũ allapſus: ut ipſa ſerpẽtũ ſcurſus timet magis pullis relictis. ¶ Libẽter hoc & oẽ. m. b. noue & eloquẽter dixit militabit̃ bellũ: ut pugnã pugno ſeruitutẽ ſuio. ¶ In tuæ ſpẽ gratiæ: non ſpe prædæ: ſed gratiæ mecœnatem ſe dicit nolle deſerere. ¶ Ante. ſcɩ ante caniculares dies. ¶ Lucana. m. p. i. nõ ut ſaltus lucaniæ æſtiuos accipiam: ad quos greges uitãtes æſtus calabriæ trãſferant̃. ¶ Superni. alti: in ſuperiore poſiti. ¶ Candens. aut pro altitudine niuoſa: aut marmoribus compta. ¶ Circæa. r. m. thelegonus circes filius tuſculum condidit: aut circea mœnia campaniæ. i. nolo continuare agros tuſculanos uſq; ad circæum. ¶ Benignitas. liberalitas. ¶ Parauero. acquiſiuero. Et eſt pronunciatũ futuri tpis ut docuero. Vir. Donec me flumine uiuo abluero. ¶ Vt chremes. nomen in Terẽtio diuitis & tenacis. ¶ Diſcinctus. diſſolutus & liberius agens: ut malchinus tunicis demiſſis ambulat. ¶ Nepos. luxurioſus negligens.

¶ POR. Ibis liburnis inter alta. n. a. p. hic liber Epodos iſcribit̃. ſ. ꝙ ita uerſus in eo ordinati ſunt: ut ſingulis qbuſq; clauſulæ ſuæ ſuccinant̃. Clauſulas autem lyrici appellant q̃ſi p̃cioſos uerſus integri ſubiectos q̃lis eſt ſcd's: amice ꝓpugnacula: & deinceps. alterni qbus tertia pars deeſt: qua minus ſint præcedentibus ſimiles ipſi ſequentes quos merito hellines clauſulas appellant & ἐλλατωτο. Baſi. n. tertia pars opus eſt ut integer ſiat. ¶ Ibis liburnis inter alta nauium. a. p. non uidet̃ uerecũdiæ horatii conuenire ut amicum ſe mecœnatis dicat: cum clientem debebat dicere. Nunqd ergo ſic ordinanda phraſis eſt ut amice cæſaris intelligamus ſ & iõ bis cæſaris accipiẽdũ erit: ut ſit tale: amicus cæſaris mecœnas ibis liburnis paratis periculum cæſaris tuo p̃iculo ſubire. ¶ Quid. nq. t. u. ſ. in. ſ. c. g. bis poſuit periculũ: ſi ſemel abũdat: melius. n. ſic loqueretur quibus te ſupſtite uita iucunda eſt ſi contra grauis eſt ergo uerbum extrinſecus accipiendum ex eo ſit ut plena ſiat elo-

Aratra nitantur meis:
Pecus ue calabris ante ſydus feruidum
Lucana mutet paſcua.
Nec ut ſuperni uilla candens tuſculi
Circæa tangat mœnia
Satis ſuperq; me benignitas tua
Ditauit:haud parauero (mam
Quod aut auarus ut chremes terra p̄
Diſcinctus aut perdam ut nepos.

mus.n.iābicus hexāmeter ē uel trimeter ſi miſceant̄ ſpōdei.
Secūdos tetrameter uel dimeter ſpōdeis iſertis.Meminiſſe
Iābici pedes tñ debemus:ut ſcribit Diomedes uitiū nō eē i hmōi uerſib⁹
ſi prios pes tertius:& q̄ntus ſpōdei iter cæteros iābos occur-
rēt:aliq̄n aliq ex tribus aliq̄n nullos.Eritq; ſincerus iābicus
ſine alienis pedibus hoc & i tetrametro obſeruabimus:ut pri
mū pedē & tertiū ſpōdeū:ſi q̄n occurrit recipiamus: Secun
Iābici pedes dū & q̄rtū iābos reſeruemus.To āt lector aiaduerte Hora.in
illo uerſu.Roges tuū laborē qd inoē meū poſuiſſe ſpōdeū
in q̄rto loco nā imitatus ē ueteres cōicos:q qdē ſpōdeū in ſe
cūdo uel q̄rto loco poſuerūt:q̄ iuenerūt et apd̄ græcos cōi-
cos uetuſtiſſimos q̄uis tñ raro fieri hoc idē:de quo late Pri-
ſcia.Mālios āt Theodo.metrū iābicū ſenariū ſcribit recipe
ſpōdeū dactilū & anapeſtū locis iparibus:pyrrhichiō ultimo tñ loco:i ſecūda aōt epodo hos pedes. Flac-
cus Hora.poſuit:ut dictū eſt.quos locis ſois oñdemos Priſcia.qdē ſcribit ueteres comicos ac tragicos la-
Claſſiū nos i iābico oībus in locis in differēter poſuiſſe qnq; pedes.ſ.iābū tribracō anapeſtū dactilō uel ſpondeū ſed
triboni ultimo loco iābū uel pyrrhichiū ſolū.℣ Ibis liburnis.erāt ſub p̄fectis claſſiū deni tribuni p cohortes ſingu-
libur- las cōſtituti:ſingulæ aūt liburnæ ſingulos nauarchos.i.q̄ſi nauicolarios hēbāt q exceptis cæteris nautaꝝ offi
nia ciis gubernatoribus atq; remigibus & militibus exercēdis quottidianā curā & iugē exhibebāt iduſtriā auctor
liburnæ eſt Vegetius Mecœnas ergo uel tribunus cohortis erat:uel ſingule liburnæ p̄poſitus:potius uero tribunus.
naues ℣ Liburnis. Auguſto dimicāte actiaco bello cum liburnorum auxilio p̄cipue uictus fuiſſet Antonius expimē
liburni to tāti certaminis patuit liburnoꝝ naues cæteris aptiores. Ergo ſimilitudie & noie uſurpato earūdē iſtar claſ-
ſcardōa ſem romāi pricipes texuerūt:liburnia nāq; dalmatiæ ps ē:cuius exēplo naues bellicæ fabricabant̄ & appella
bant̄ liburnæ:minimæ āt hēbant remoꝝ ſingulos ordines:paulo maiores binos:idoneæ menſuræ ternos uel
quaternos.iterdō q nos ſortiebant̄ remigū gradus:i actiaco uero bello longe maiora concurriſſe nauigia re-
ferūt:ut ſenoꝝ ēt uel ultra ordinū fuerit:hæc ex uegetio.Liburnis. Apianus lib.ii.ſcribit illyricorū gētē libur
nos eē.Pli.li.iii.c.xxiii.ſic ait.Liburniæ finis & initiū dalmatiæ ſcardōa i amne ea.lxii.m ilibus paſſuū a mari:
Stra.uero li.vii.docet ſcardonā eē oppidū liburnicū:Ptolæ.itē li.ii.liburnoꝝ urbē ſcardonā ponit:pauloq; in
ferius dicit eē iſulā i q̄ duæ ciuitates :ſcribit aūt ſcardū eē mōtē. Amice:nō cæſaris exponas uti porphyrio:nā
ſtultiſſimū qdē:ſed ipſius Hora.ſaty.n.ſexta ait ad mecœnatē:ita te quoq; amicū p̄ſerti cautū: & pauloposte
q te ſortitus amicū. ℣ Propugnacula i maioribus liburnis ꝓpugnacula:turreſq; cōſtituebant̄:ut tāq̄ de muro
ita de excelſioribus tabulatis facilius uulnerarēt uel pimerēt inimicos:ut itē uegetius docet. Quod aūt am
plæ naues altaq; ꝓpugnacula i bello nauali apud actiū fuerint Maro quoq; li.viii.ita oñdit. Alta petūt pelago
credas i mare reuulſas Cycladas.aut mōtes cōcurrere mōtibus altos. Tāta mole uiri turritis puppibus iſtāt.
℣ Subire.tuo: ptegere tuo p̄iculo.℣ Quid nos.qbus te uita ſi ſupſtite:i cūctis oībus ātiqs codicibus id carmē
hēc legimus ſi nō ſit:ut qdā legūt:itaq; talis erit ordo. Quid nos ſupple agemus:qbus uita iucōda ſupple ſit
uel erit:ſi te ſupſtite adde ſit uita nobis:ſi cōtra.i.ſi te haud ſupſtite uita ſit nobis:g: auis erit & moleſta:nec ul
lo pacto ſit legēdū ē:ſnia.n.nō ſatis cōſtaret Porphirio quoq; ſi legit:dicit.n.poetā poſuiſſe bis p̄iculā ſi & ſe-
mel abūdare:& uerbū extrinſecus accipiēdū ſit:ut plena fiat elocutio:ſi igit̄ extriſecus accipiēdū ē ſit uerbū
ſi bis legēdū ē.nec p̄terea ſemel abūdat:ut dixit idē Porphy.qđ ſane ordo nr̄ oñdit.℣ Vtrū ne:ſenſus eſt debe
mus ne ociū ſeq nō dulce niſi tecū ſimul:an patiemur bellicū laborē laturi mēte.i.quē mēte ſolū ferre debe-
mus:q̄m corpe nō ualemus:quē.ſ.laborē decet ferre uiros nō molles.℣ Iuſſi.abs te qdē o mecœnas.℣ Ocium
Alpes q̄etē & uacationē militiæ.℣ Mēte laturi:toleraturi mēte tm̄ ipm laborē:corpe.n.ibecilli ne q̄mus.℣ Alpiō iuga
caucaſ⁹ alpes mōtes ſūt altiſſimi q italiā ab germania ſubmouēt teſte Pli.li.iii.hoꝝ mōtiū difficultatē legito apd̄ Li
uiū li.i.de bello pu.ſcdo:nono āt die i alpiū iugū puētū fuit ab ānibale.xv.uero die alpib⁹ ſupatis italiā atti
git.℣ Caucaſū.Caucaſos ſcythiæ mōs ē dictus q̄ſi graucaſos hoc ē niue cādidus:ut Pli.ait li.vi.Herod.quoq;
li.vi.ſcri. Caucaſū oium mōtiū altiſſimū eē.℣ Inhoſpitalē.ihabitabilē.pp niues.℣ Roges.rogar̄ poſſes.℣ Mi
nore me.ea ſiqdē metuā dūtaxat q̄ uidero:abſēs uero p diuerſas ſuſpitiōes ēt plura timebo q̄ q̄ accidere p̄nt.
℣ Aſſidēs.icubās.℣ Nō ut adſit.ſēſus ē:ut magis timet:relictis pullis auis:q̄ maior met⁹ abſētes hēt. Et q̄uis
adeſſet nō iā plus auxilii p̄ſētib⁹ ferret q̄ relictis:ſic ēt Hor.magis timet abſēti mecœnati q̄uis p̄ſēs plus auxi-
lii nō ferret.℣ Nō ut adſit:ordo ē.nō ut adſit.i.q̄uis adſit latura ſit pl⁹ auxilii p̄ſētib⁹ ſupple q̄ relictis.ē āt legē
dū:nō ut adſit auxili p apocopē.℣ Vl nō ut ſit auxilii:ſic.n.i ātiquo ē codice i tuæ ſpē grāæ:nō igr̄ i ſpē p̄de & lu
cri:ut.ſ.plura ſibi aratra cōpet.℣ Nō ut.ordo ē.ñ ut aratra nitāt̄ illigata plorib⁹ iuuēcis meis.i.ut plures mei
iuuēci:aratris alligati nitāt̄.& id p hypallagē.℣ Pecuſue calab.añ.i ſcdo pede tribracus ē q pōt ēt i q̄rto pede
locari.q̄m tpibus par ē iābo.de quo Priſcia.℣ Calabris lucana mutet paſcua dicit ut añ calorē pecus mutet lu
cana paſcua calabris.ſ.paſcuis:lucania.n.nō multū calet æſtate Varro ait:neq; eadē loca æſtiua & iberna ido-
nea oīb⁹ad paſcēdū:itaq; greges ouiū lōge abigūt̄ ex appulia i ſānīū æſtiuatū & a cāpeſtri æſtate exigūt̄ i al-
tos mōtes. Lucāia āt ut Str.docet li.vi.iter tyrrhenū ſiculūq; latus iacet:qb⁹ ſānites ꝓpiq:accole uero tractū
oēm poſt calabros appuliā uocāt. Añ ſyd⁹ feruidū.i.añ æſtatis initiū:qđ ē.vii.id⁹maias teſte col.li.xii.uel q̄a
idibus iuniis calor icipit:ut ibidē ſcrib.Sed poti⁹ de canicula:q.vii.cal.auguſtas appet:fitq; caligo æſtuoſa:ut
idē dicto li.edocet:q ēt li.viii.de mō paſcēdi iq̄t:ſed obſeruādū ē ſyd⁹ æſtatis p emerſū caniculæ.℣ Superni
tuſculi. Tuſculū in romæ cōſpectu erat in ſūmo mōtis ſitū. Ciuitas egregiis ornamētis iſignis.eā uineta coro
nabāt:tectaq; magnifica:ex ea p̄ſerti regiōe q i romanū delecēdebat aſpectū:aderāt & uillæ uariis decorate ap
paratibus. Hæc ex Stra.li.v. Erat āt tuſculū i colle ſitū: q oppoſit⁹ ē oppido lo:qđ nūc Rocca papæ appellatur:

nã & nomẽ & ueſtigia qdã eo i loco adhuc retinet. Circea moenia ſupni tuſculi: id ait. qm̃ thelegonus Circes & ulyſſis filius dr̃ tuſculũ ædificaſſe. ¶ Tãgat. i. tãta ſit uilla ut ſuperni tuſculi moenia tangat. ¶ Villa cadẽs. i. ſplendida & uario decorata apparatu tales. n. uillæ ſub tuſculo erãt. ut diximus. ¶ Benignitas. benignus ꝓprie dicit̃ is qui bonis & dignis largit̃ ut Feſtus ait. Ditauit Epiſtolaꝝ primo ẽt mecoenati inquit. ¶ Tu me feciſti locupletem. Haud parauero ſenſus eſt. ꝙ nõ parabit qd̃ aut auarus uti Chremes continuo labore accumulet ĩde abſcõdat: aut uti conſumptor & prodigus diſſipet p qd̃ oſtendit ſe paruo & iam parto contentum illoq; parce fruiturũ. ¶ Chremes terra ꝑmam. Terẽ. in heau. ſcribit Chremẽ multa ſ[illegible]re bona inueniſſe. V[illegible] clitipho eius filius prodigus illa non poſſet pdere: neq; egeret. ſibi proximis cõmiſit & credidit ubi ei eſſet præſidium uictus & ueſtitus. Hora. idẽ contra auarũ ſatyra prima ſcribit. Quid iuuat immenſum te argenti põdus & auri Furti defoſſa timidum deponere terra. Maro ẽt li. ii. geor. ait condit opes alius. defoſſoq; incubat auro. ¶ Diſcinctus nepos. i. negligẽs. diſſolutus incõptus ieptus. ¶ Nepos. i. cõſũptor: pdigus luxurioſus. Nepos. n. ut ſcribit diomedes ſignificat & certũ cognationis gradum & conſumptorem. Priſcia. ẽt ait libr. ii. Nepos filius filii & nepos luxurioſus nepotes inqt Feſtus luxurioſæ uitæ hoies appellati ꝙ non magis iis rei familiaris ſuæ cura eſt: q̃ in his in quibus pater auuſque uiuunt: Porphyrio uero dicit ita: Nepotem ueteres ꝓdigũ ac luxurioſum dicebant: qa re uera ſolutiores delicatioreſq; uictus ſoleãt eẽ ſub auo nutricẽte. Nepa uũt ſcorpius dicit̃. Cicero in aratro. Atq; oculos urget pedibus pectuſq; nepai: pro nepæ. i. ſcorpii: uti & Priſcianus lib. vii. docet. Feſtus uero ſcribit ꝙ nepa ſydus cãcer appellatur: uel ut quidam uolunt ſcorpius Nonius ꝑterea ſic ait nepam qdam cancrũ putãt: nam uere ſcorpius dr̃. Pli. libr. xi. de ſcorpiõibus ſcribit. ꝙ quidã ab ipſis foetũ deuorari arbitrant̃: unum modo relinq ſolertiſſimum: & q ſe ipſius matris clunibus imponendo tutus & a cauda & a morſu loco fiat: hunc eſſe reliquoꝝ ultorem: qui poſtremo genitores cõficiat ſuperne patiuntur aũt undeni hæc ille. Meritu ergu a nepa. i. ſcorpione nepos deducitur. i. conſumptor.

¶ ACR. Ibis liburnis. Metrũ hoc iãbicũ dr̃. prius. n. uerſus iãbicus trimeter eſt: ſcd̃s dimeter iãbicus. Epodon hoc carmẽ dr̃: prius. n. uerſus maior ẽ: ſecundus minor. Et primus uerſus epidin. i. ꝑcanit̃. uel qa græce epos carmen dr̃: ideo epodon hic liber nominatur: quia continuo tenore primi uerſus ſenſus uerſu ſequenti cõcludit̃. Huius uero metri ſuẽtor fertur. ¶ Archilochus. Duo ſunt gñã hõi ſtili. Epodõ: & prodõ. Epodõ dr̃ quaſi poſt cantatio: ut quid dicit primus uerſus ordo ſequentis explanet. Prodon per contrarium: q̃ſi an cantatio. h[illegible]c ipſum item epodon quaſi prodũ: hoc eſt poſt uocem poſt cantilenam liber iſte epodon appellatur. & quærit̃ de noie ipſius. Soluitur ſic aut quia in itinere poſito mecoenati. h. d. aut quoniã ita uerſus ordinati ſunt: ut ſingulæ qbuſq; Clauſulæ recinant. Clauſulam dicũt lyrici præcioſos: & non integros uerſus. Præcedit ſemp trimetris iambicus: & ſequitur dimetris. Trimetris aũt dr̃ qui habet. vi. iambos. Dimetris qui hẽt iiii. iambicus trimetris. Tragicus recipit pedes denos: uidelicet ſpõdeũ primũ tertium & quintum. Siniſtros iambos uidelicet. ii. quartum & vi. Diu potentes ferre uix ſatis opem. Comicus erit quẽ frequentes tribracos habet ut Agite qd dubitatis hylares dare choros. ¶ Satyricus medius. ut Muſæ iouẽ laudare & hylares dare choros. ¶ Ibis liburnis. mecoenatẽ ꝓſequit̃ euntẽ ad bellũ nauale cum Auguſto aduerſum Antoniũ & Cleopatrã. Ad actiacum bellum iturus Cæſar. Augu. liburnis ꝑpoſuit moe[illegible]enatem: hac igitur illũ poeta oratione ſolat̃. Liburnæ nauiculæ textæ uiminibus ¶ Amice propugnacula. ut in muro ita & in nauibus fiunt propugnacula poſt quæ dimicantes armati conſiſtunt. ¶ Quid nos. eclypſis. deeſt faciemus. ¶ Superſtite: p præſenti poſuit: ut Plautus. Nemo adeſt hic ſuperſtes. ¶ Vtrum ne iuſſi. a mecoenate aut a Cæſare. ipſo. n. agente Hora. ab Auguſto meruerat militiæ uacationẽ quod iniucundũ ſibi ſine ipſo cõfirmat. ¶ An hũc. ſ. tecũ ſuſcipiemus laborem quẽ molles ferre nõ poſſunt. ¶ Inhoſpitalem. aut pp nimia frigora: aut inhabitabilẽ pp mõtis ipſius aſperitatẽ. ut ĩhoſpita ſyrtis. Pectore aiu metonymicos: ĩbecillẽ. n. ſe corpore in ſequẽti dicturus erat. ¶ Quid iuuẽ meo. humãæ mẽtis rõ eſt ut dilectis plus timeat̃ abſentibus p diuerſas ſuſpitiões dicit ergo ꝙ nõ comitatu ſuo ĩbecillis fortiſſimũ uirũ poſſet iuuare: ſed aut pñs cũ eo timor eſſet aut ſalutis eius minorẽ pñs ſuſtineret. ſollicitudinẽ. Luca. ut timorem ſollicitæ mentis onderet. ¶ Euentus belli ſciat ultima cõiũx. ¶ Vt aſſidẽs ip[illegible]dibus pullis auis. apta inertiũ curæ auiũ cõparatio. ¶ Ille. n. nidos nõ reliqqũt cura pietatis dũ uindicare nõ poſſunt ſerpentũ allapſus ut ipſa ſerpẽtũ ſcurſus timet magis pullis relictis. ¶ Libẽter hoc & oẽ. m. b. noue & eloquẽter dixit militabit̃ bellũ: ut pugnã pugno ſeruitutẽ ſuio. ¶ In tuæ ſpẽ gratiæ: non ſpe prædæ: ſed gratiæ mecoenatem ſe dicit nolle deſerere. ¶ Ante. ſ. ante caniculares dies. ¶ Lucana. m. p. i. nõ ut ſaltus lucaniæ æſtiuos accipiam: ad quos greges uitãtes æſtus calabriæ trãferant̃. ¶ Superni. alti: in ſuperiore poſiti. ¶ Candens. aut pro altitudine niuoſa: aut marmoribus compta. ¶ Circæa. t. m. thelegonos circes filius tuſculum condidit: aut circea moenia campaniæ. i. nolo continuare agros tuſculanos uſq; ad circæum. ¶ Benignitas. liberalitas. ¶ Parauero. acquiſiuero. Et eſt pronunciatũ futuri tpis ut docuero. Vir. Donec me flumine uiuo abluero. ¶ Vt chremes. nomen in Terẽtio diuitis & tenacis. ¶ Diſcinctus. diſſolutus & liberius agens. ut malchinus tunicis demiſſis ambulat. ¶ Nepos. luxurioſus negligens.

¶ POR. Ibis liburnis inter alta. n. a. p. hic liber Epodos iſcribit̃. ſ. ꝙ ita uerſus in eo ordinati ſunt: ut ſingulis qbuſq; clauſulæ ſuæ ſuccinant̃. Clauſulas autem lyrici appellant q̃ſi ꝑcioſos uerſus integri ſubiectus q̃lis eſt ſcd̃s: amice ꝓpugnacula: & deinceps. alterni qbus tertia pars deeſt: qua minus ſint præcedentibus ſimiles ipſi ſequentes quos merito hellines clauſulas appellant & ἐπῳδούς. Baſi. n. tertia pars opus eſt ut integer ſiat. ¶ Ibis liburnis inter alta nauium. a. p. non uidet̃ uerecũdiæ horatii conuenire ut amicum ſe mecoenatis dicat: cum clientem debebat dicere. Nunqd ergo ſic ordinanda phraſis eſt ut amice cæſaris intelligamus ſ. & iõbis cæſaris accipiẽdũ erit: ut ſit tale: amicus cæſaris mecoenas ibis liburnis paratis periculum cæſaris tuo periculo ſubire. ¶ Quid. n. q. ſ. u. ſ. in. ſ. c. g. bis poſuit periculũ: ſi ſemel abũdat: melius. n. ſic loqueretur quibus te ſupſtite uita iucunda eſt ſi contra grauis eſt ergo uerbum extrinſecus accipiendum ex eo ſit ut plena ſiat elo-

cutio. ¶ Si contra grauis.i.ſupſtiti contraria. Vtrum ne iuſſi pſequemur ocium iuſſi a te aut nunqd a cæſare dr.n.cæſar Aug. dediſſe Horatio militiæ uacatiõem cũ aliis negaſſet. An hunc laborẽ mẽte laturi decet quẽ ferre non molles uiros feremus. Senſus aũt eſt hic: aut nunqd aio laboraturi per abſentiam tuã ſuſcepimus: & corpis laborem tecum eũdo: corporis.n.labor uult nõ mollium uiroꝝ. ¶ Comes.m.ſum.ſ.in.m. Qui maior abſentes habet. Senſus eſt: ſi comes ſim minorem metum patiar qui ſemper abſentibus eſſet: attende a ſingulari nũero ad pluralẽ tranſitũ feciſſe nũc. Vt aſſidens ſplumbibus pullis auis ſerpẽtũ allapſus timet: attẽde elocutionem illis timet . . . cariuũ caſum nõ pro illis timet: ſic Teren. Scyre ubi metuit. ¶ Non ut adſit auxilii natura plus pñtibus: ſit uerbũ hic deeſt: & ſi particula: qa ordo & ſenſus hic ẽ: nõ ut plus auxilii præſentibus ſit latura ſi adſit. ¶ Peculue calabris ante ſydus feruidum Lucana mutet paſcua: ambigua qdem elocutio eſt. ſed cũ ante ſydus feruidum dicat & calabriã manifeſtiſſimũ ſit calidã eẽ: apparet eũ hoc dicere non ut pecus ante feruidiſſimũ æſtatis tp̃s ex calabris in lucaniam tranſeat. ¶ Cyrcæa tangat mœnia: tuſculum itelligẽdũ. qa thelegonus circes & ulyſſis filius hoc oppidũ condidit. Senſus eſt ã: at neq; in tuſculano poſſideã uillam q̃ ibi ædificia habeat uſq; ad ipſam urbẽ. ¶ Satis ſupq. b.t.d. Donatũ ſibi in ſabinis fundũ a mecœnate Horat. ſæpe teſtatus. ¶ Quod aut auarus ut Chremes terra pmam: qm̃ chremes nomen ſenis eſt in comœdiis: ibi. n.ſenes fere auari finguntᷣ: ut nõ imerito Chremetem auaꝝ dixiſſe: ſenſus autem nõ ſtudebo nummos acquirere quos theſauris cõditos terræ ſubfodiam: p qd ait nolle nũmos habere plures q̃ opus ſit ac pqd ſollicitã hẽt uitã. ¶ Diſcinctus aut pdã ut nepos: diſcinctos pro negligentibus ſolent dicere: nepotẽ aũt ueteres pdigũ ac luxurioſum dicebant: Quia reuera ſolutiores delicatioriſq; uictus ſoleant eſſe qui ſub auo nutriuntur.

¶ CHRI. Ibis liburnis iter alta nauiũ. Verſus iãbicus ẽ: ſed prius iãbicus trimeter. Scdus dimeter. nã q̃uis trimeter ſit: ſex pedũ: tñ pp uelocitatẽ p tribus recipiuntᷣ. Epodon carmen ẽ. ut placet Acroni in quo primus uerſus maior eſt. minor ſecũdus & primi uerſus ἐπᾴδεται.i.accinitᷣ. Vel qa epos carmen dr̃: iõq; hunc librum epodon nõiari dicit: qa continuo tenore primi uerſus ſenſus uerſu ſequenti concluditᷣ. Diomedis autẽ grãmatici inſignis eadem pene ſentẽtia eſt. Ait.n. epodos dici uerſus quolibet metro ſcriptos: & ſequentis clauſulas habentes particulaꝝ. in quibus ſingulis uerſibus ſingulæ clauſulæ addiiciuntᷣ. Dictos aũt eẽ epodos συνεκδοχικῶς a partibus uerſuum quæ legitimis & integris uerſibus ἐπᾴδονται.i.accinuntur. ¶ Ibis. demõſtrat q̃ anxius ſit de ſalute. Mecœnatis: qui cõtra Antonium bello nauali decertatuꝝ. Octauianum comitabatᷣ. ¶ Liburnis. nauigii hic genus eſt Alibi uero currus a populis liburnis. qui iuxta ſinum illyricum ſunt. Vir. Regna liburnoꝝ: & fontẽ ſuperare timaui. ¶ Alta p. Nã & Vir. in hoc nauali ṗlio alta nauigia deſcribit. Credas i mare reuulſas cycladas. Aut montes cõcurrere montibus altos. Tãta mole uiri turritis puppibus inſtant. ¶ Paratus ſubire periculũ. Cæſaris tuo.i.opponere te morti p illis ſalute. ¶ Quid nos ſnia eſt: nos autem q romæ reſtamus futuri ſumus incolumes & læti te incolume. Si autem contra nos quoq; cõtra in luctu uicturi ſumus Iuſſi nam intercedente mecœnate Hora. belli uacatiõe ab auguſto donatus eſt. ¶ Feremus An. Contexe ſic: an feremus hũc laborẽ laturi ipſum mente qa i bellis corpore nõ poſſet quẽ ferre decet nõ molles uiros. ¶ Comes minore. Scio ſi te ſeq̃r nihil me te iuuatuꝝ: Sed ero i minori metu. Nã ſi abſim: oĩa quæ accidere poſſũt timebo ẽt ſi nõ accidant. Si fuero tecum timebo tantũ ea quæ accident. ¶ Vt aſſidens: conueniens comparatio nam q̃uis mater pulloꝝ auis non poſſit eos ab allapſu ſerpentum tutari: tñ in minori anxietate ſunt præſentes. ¶ In ſpẽ tuæ gratiæ.i.libẽter militabo: ut tibi rẽ gratã faciã. Neq; tuã beniuolentiam cupio: ut plura a te cõſequar mũera: hoc aũt ſic exprimit. Nõ ut aratra illigata plurimis meis iuuencis nitantᷣ.ſ.cõtra obſtãtẽ terrã.i.arent. Sed lege p hyppallagen: ut ſit: nõ ut plures iuuẽci illigati aratris nitantᷣ.i.nõ ut habeã plura rura. Pecus ue. Nec habeã multa armenta. Eſt autẽ de cõſuetudine ut hiemali tpe armenta i calidioribus locis: ut eſt calabria: æſtiuo uero in frigidioribus: ut eſt lucania & quæcũq; alia regio mõtana paſcantᷣ Cãdẽtis ex niue aut pp marmora. Circea mœnia.i.mœnia ipſius tuſculi conditi a Thelegono circes & Vlyſſis filio. Vel dixit nolo continuare prædia tuſculani agri uſq; ad circeos. Satis ditauit. Nã q̃ ſatis erant dediſti. Nec uolo ſuperflua quæ ſi eſſem auarus ut Terentianus Chremes occultarẽ intra terrã: aut ſi eſſem nepos.i.luxurioſus: & deſes perderem Diſcinctus: piger negligens.

Argumentum. ODES. II.

¶ ANT. Hac ode ruſticæ uitæ laudes & cõmoda poeta ſcri. appellatq; ante omnia beatum illũ. qui ſuis bubus pña rura exercet & colit: remotus ab omni fœnore militia foro & ciuium faſtu ſcribitur aũt eodẽ metro quo & p̃cedẽs. Præterea cum duæ uitæ traditæ ſint hominum ruſtica & urbana: antiquior eſt multo ruſtica: prius eni rura coluerunt homines: q̃ urbes haberent neq; ſolũ ãtiquior cultura agri: ſed ẽt melior. Vnde qui eam colerent piã & utilẽ uitã agere credebãt oium.n. rerũ ex qbus aliquid exquiritᷣ nihil eſt agricultura melius nihil uberi, nihil dulcius: nihil hoĩe libero dignius. Dirigitᷣ ea ad duas metas ad utilitatẽ & uoluptatem. Vtilitas quærit fructum uoluptas delectationem: hinc Homerus Laertem lenientem deſideriũ quod capiebat e filio colentem agrum & eum ſtercorantem facit beatus ille Vir. quoq; lib.ii.ge. ait. O fortunatos nimium ſua ſi bona norint. Agricolas: qbus ipſa procul diſcordibus armis. Fundit humo facilẽ uictũ iuſtiſſima tellus. Si non ingẽtem foribus do

¶ Ode.ii. dicolos diſtrophos ruſtice uitæ laudes continet.

BEatus ille q procul negociis
Vt priſca gens mortalium
Pr̃na rura bobus exercet ſuis
Solutus omni fœnore:
Nec excitatur claſſico miles truci
Nec horret iratum mare
Forumq; uitat & ſuperbia ciuium
Portentiorum limina.
Ergo aut adulta uitium propagine
Altas maritat populos:
Aut in reducta ualle mugientium

Proſpectat errantes greges.
Inutileſq; falce ramos amputans
Fœliciores inſerit.
Aut preſſa puris mella cõdit amphoris
Aut tondet infirmas oues.
Vel quũ decorũ mitibus pomis caput
Autumnus aruis extulit.
Vt gaudet inſitiua decerpens pira
Certantem & uuam purpuræ
Qua muneretur te priape te pater
Siluane tutor finium.
Libet iacere modo ſub antiqua ilice
Modo in tenaci gramine.
Labuntur altis interim ripis aquæ;
Queruntur in ſiluis aues.
Fõteſq; lymphis obſtrepũt manãtib•
Somnos quod inuitet leues
At cum tonãtis annus ibernus iouis
Imbres niueſq; comparat:
Aut trudit acris hic & hic multa cane
Apros in obſtantes plagas:
Aut amite leui rara tendit retia
Turdis edacibus dolos:
Pauidũq; leporem: & aduenã laqueo (gruem
Iucunda captat præmia.
Quis nõ malarũ quas amor curas ha(bet
Hæc inter obliuiſcitur?
Quid ſi pudica mulier in partem iuuet
Domum atq; dulces liberos

mus alta ſuperbis: Mane ſalutantum totis uomit ædibus un
dam &c. poſtea ſequit: At ſecura quies & neſcia fallere uita:
Diues opum uariarum at latis ocia fundis: Speluncæ uiuiq;
lacus at frigida tẽpe. Mugituſq; boum molleſq; ſub arbore Scipio
ſomni &c. Et ſeneca epiſtola prima lib. xiii. de Scipione maio hoium
ri lgt. Abluebat corpus laboribus ruſticis: feſſum. Exercebat uictus
.n. opere ſe terramq;: Vt mos fuit priſcis ipſe ſubigebat. Pro
cul negociis. i. ab moleſtiis urbanæ uitæ. ❡ Vt priſca gens mor
talium: hoies a principio genitos dicunt in agris paſtum quæ
rentes ſylueſtri: & incondita uita uixiſſe. quibus herbæ & ar
borũ fructus ultro uictum præberẽt: iidemq; nullo ſubſidio
fulti durã agebant uitã. Erant. n. nudi: nullo neq; ædium neq;
ignis adinuento uſu: cibo in diem quæſito agreſtes fructus in
uſum futurũ condere & ſeruare ad ægeſtatem ignorabãt. Ex
perimento deinde edoctos & ſpelũcas aiunt quæſiſſe ad eui
tandam uim frigoris & fructus ſeruare cœpiſſe. Demum no
titia utiliũ rerũ percepta: cæteras quoq; uitæ hoium cõmodi
tates breui tpe eſſe adinuentas. hæc & plura Diodo. in princi
pio. ❡ Solutis oi fœnore. liber ab oi debito & uſura non. n. illi
ſubiicit aliquo pacto ſeu neceſſitatis ſeu lucri cã. ❡ Fœnore. fœ
nus: ut pompeius ſcribit: appellatur naturalis terræ fructus
ob quã cãm nũmorũ fœtus fœnus eſt uocatus. Marcellus ue
ro ait: q̃ fœnus dictũ eſt quaſi fœtus uel fœtura: eo q̃ pecuni fœnus
am pariat. ❡ Neq; excitat. uitæ incõmoda quibus ruſtici carẽt
proſequit: non. n. ruſtici auaritiæ cã militiam ſubeunt: nõ na
uigandi curã: nõ ſalutandi tædia. ❡ Claſſico truci. terribili tu claſſicũ
bæ ſonitu. Claſſicũ præterea dicimus & tubam ipſam & ſonũ.
Eſtque claſſicũ tuba retorta: quod Seruius docet lib. vii. æne.
Priſci. uero li. v. de. xii. car. ait q̃ claſſes equitum ordines uo
cãt: qui maxime utunt tubis. ❡ Forũq; ui. foꝝ iudicatoꝝ & li forum
tium eſt ſedes: ut Marcellus docet. ❡ Foꝝ eſt negociatoris lo
cus. foꝝ eſt in quo iudicia fieri ſolẽt: ut Feſtus aſſerit. ❡ Super
ba ciuiũ limina. per hæc ſalutationum officia innuit. hinc ait
poeta li. ii. Georgi. Si non ingentem foribus domus alta ſuper
bis: Mane ſalutãtũ totis uomit ædibus undã. ❡ Ergo aut. Ru
ſticæ uitæ cõmoda atq; oblectationes icipit explicare priuſq;
de uerno tpe. ❡ Vitiũ propagine. i. ſtirpe propagationum ue
ro genera ac modos legito Colu. lib. iii. Culturas aũt uitiũ &
arborũ emolphus athenienſis inuenit: ut Pli. ſcri. li. vii. Acrõ
ait adulta ꝓ adultaꝝ: qd minime ꝓbandũ eſt. Nã ut docet co Emol
lu. li. ii: ꝓpago tertio anno a mre ſepabit Palla. ẽt ſcri. Propa phus
gines poſt bienniũ radicatas trãſferẽdas. ❡ Maritat populos.
hoc ait. qm̃ ut ſcribit li. iii. Columella de arbuſtis. Vitẽ maxime populus alit: deide ulmus: deinde fraxinus propa
Pli. aũt lib. xvii. de umbris arboꝝ ſcribit populo nullã eſſe umbrã ludentibus foliis ſcribit idem q̃ ulmoꝝ. gines
leuis eſt umbra: ẽt nutriens quæcũq; opacat. Scribit item arbores maritare niſi ualidas inimicum eſſe enecan popu
te ueloci uitiũ incremento ꝓpterea igitur Hora. ait: Altas maritat populos. Et Colume. lib. iii. Docet arbores lus
ſexto anno ſi iam firmæ uidebunt maritãdas. ❡ Reducta ualle. i. depreſſa uel ſecreta quaſi retroducta: ſũt. n. arbor
ualles loca quæ montibus ſubſidunt. ❡ Conuallis. ut inquit feſtus eſt planicies ex omni parte cõpreſſa mon Vlmus
tibus collibuſue uallis aũt duobus lateribus incluſa planicies. ❡ Inutileſq; falce ramos amputans. Acron ait
putatorem ſignat. quod quidem minime uerũ eſt: nam ille tantũ ſignatur qui parat inſitionem. Vnde etiam Vallis
Maro li. ii. georgi. ait. Aut rurſum enodes trunci reſecant: & alte Finditur inſolidum cuneis uia deinde fera cõuallis
ces plantæ imittunt. Nã lo item ait ueneris inſitio fac ramũ ramus adaptet. De inſitione aũt uideto Pli. libro.
xvii. ❡ Preſſa mella. preſſa ait qm̃ preſſis fauis mella defluunt. Vnde Maro li. iiii. ge. ait. Mella p̃mes. Sunt ãt
mellis conficiendi tpa duo Ver atq; autũnus ſed Vernũ ſuauius cãdidiuſq; ac oino præſtantius autũnali eſt
auctor Ariſto. lib. ix. de animali. ❡ Amphoris: amphora uaſis genus eſt. a græcis ἀμφορευς dicit. Tondet iñfir
mas oues. i. ĩbecilles & molles. Vñ Maro. li. iiii. ge. ait. Glacies ne frigida lædat Molle pecus ſcabieq; ferat tur
peſq; podagras. Colu. ẽt li. vii. appellat pecus molliſſimũ præterea palladius lib. vi. de maio. ſcribẽs docet lo
cis temperatis eo menſe ouium celebrandam eſſe tonſuram. docet item quo unguine perungende ſint ut toto autũno
anno curent. ❡ Vel quũ decoꝝ. autumni cõmoda narrat. ❡ Decorum caput. poetico more autũnum deſcribit
quaſi corporalem deũ pomis coronatũ. Feſtus inquit autũnum dictum q̃ tũc maxime augeãtur hominum
opes coactis agrorũ fructibus. ❡ Vt gaudet. ſ. ipſe ruſticus. ut autẽ nunc pro quã exponit ſicut item iferius ibi
has inter epulas Vt iuuat paſtas oues uidete properantes &c. Eritq; tunc admirandi aduerbium poſſet item
exponi. Vt quẽadmodum. ❡ Certãtem & uuam purpuræ. Nigram uuam intelligit mixto rubore quodã pur

pura.n.piſcis eſt in cōcha degens quæ florem illū tiguēdis expetitū ueſtibus i mediis habet faucibus:liquo-
primiti ris hic minimi eſt i candida uena unde præcioſus illi bibitur nigrantis roſæ colore ſublucens:reliquū corpus
ue ſterile.Auctor ē Pli.li.ix.¶ Muneretur.Pli.li.xviii.ſcribit ꝙ olim nō guſtabāt nouas fruges aut uina anteq̄ ſa
mūerb cerdotes primitias libaſſent.Aruorum āt ſacerdotes rōulus i primis iſtituit.¶ Muneref:Munero & muneror
mune- actiua i ſignificatiōe recte dicif inquit porphyrio Priſcianuſq; li.viii.docet antiquos multa hmōi protuliſſe
ror ut partio:& partior reuerto & reuertor &c.Priape:is deus non ſolū in urbiū tēplis ſed in agreſtibus quoq; lo-
priap9 cis tanq̄ uineaꝶ atq; hortorum cuſtos colebatur fructuum fures caſtigans ei ſacra cum riſu & ludo fiebāt.fa-
ſiluan9 bulāf antiq Diōyſii ac ueneris filiū fuiſſe.aſſerūtq; nōnulli priſcos illos quū uellēt hoium pudēda occultis
noiare priapū dixiſſe.Auctor Dio.li.v.Et nos latius lib.iiii.ge.Siluane tutor finiū:hoc ait qm̄ ſiluanus aruoꝶ
ēt deus ē.hic Vir.li.viii.ait.ſiluāo fama ē ueteres ſacraſſe pelaſgos.Aruoꝶ pecoriſq; deo.lucūq; diemq;. Qui
primi fines aliq̄do habuere latinos.¶ Libet iacere modo ſub antiqua ilice.in antiquiſſimo codice manente in
ſummi pontificis bibliotheca apud ædem Sancti petri in Vaticano:hoc ſupiori coniungif in aliqbus ēt diui-
ditur Acron porphyrio: & Diomedes coniungunt:& ita agēdum eſt nam ſupiori ſniæ hæret.Dixit.n.Vel cū
decorū mitibus &c.¶ Libet.f.ruſtico placet autem magis ut ſint uerba ipſius Horatū ſicut ſuperiora ad alfiū
fœneratorem q̄ ipſius alfii ut acron porphyrioq; uoluerunt unde hyemis ēt commoda in ruſtica uita narra-
bit:ſicut ſupius & ueris & autūni.Præterea quo pacto potuiſſet urbāus ciuis ruſticas uolupetates narraf & oli
uas aut lapathum & hūmōi præponere delicatis cibariis quibus fuerat aſſuetus:Horatius ergo illuc uſq; ꝑſe
qui uſ.hæc ubi locutus:quo in loco ſum eſt ſupplendum.Tenaci autē gramine dixit: quoniā gramen genicu-
latis ſerpit internodiis: crebroq; ab iis & ex cacumine nouas radices ſpargit iumentis herba non alia gratior
ſiue uirides ſiue in fœno ſiccata.quod e graminum genere ſeptē internodia hēt efficaciſſime capiti contra do-
lores ad alligaf.Gramen deniq; capiti circundatum ſanguinis e naribus fluctiones ſiſtit Pli.ſcribit.lib.xxiiii.
Gramē ¶ Obſtrepunt:circunſonāt & obmurmurāt.¶ Quærunt aues:quærunt:ait qm̄ ueteres omnium animaliū uo
ces præterq̄ homines querelam dicebant:ut porphyrio aſſerit.Vnde Vir.ait.Et cātu querule rūpont arbuſta
cicadæ.itē Et ueterē in limo ranæ cecinere quærelā.Et de bobus.Atq; omne q̄relis ipleri nemus. ¶ Mananti-
bus:edeuntibus ac ꝑfluctibus.¶ Sōnos leues.ꝑpetuū ſomni epithetō.Maro.li.v.Quū leuis æthereis delap
ſus ſōnus ab aſtris &c.deinde inquit ipſe:Volās tenues ſe ſuſtulit ales in auras.¶ At cum tonantis. Nūc hye-
Ibem9 mis commoda ad ruſticam uitam explicat.¶ Annus ibernus.i.hyems ipſa eſt.n.ſynechdoche totum ꝓ parte
ibernus aūt ab imber deſcēdit:dēpta m littera:ut a patre paternus:& a matre maternus imber aūt ꝓ pluuia
& oi humore ponif imbres.i.pluuias.Pli.li.ii.ſcribit ꝙ a terra caligo humida & pp uapores fumida exhalat
hinc nubes q̄ in ſublime egreſſæ in liquorē ſoluūf.Tonātis iouis.i.aeris:qui uctus eſt & nubes imber poſtea
ut Varro ſcribit.Nos ēt latius diximus ode prima ibi manet ſub ioue frigido uenator. Tonantis aūt iouis di
cit.i.aeris qm̄ ſi in nube luctef flatus aut uapor tonitrua edunf:ut docet Pli.li.ii.Si erumpat ardens fulmina.
amites Si lōgiore tractu nitaf fulgetra.iis findif nubes:illis ꝑrūpif.¶ Plagas.de iis late in ode prima.¶ Amitte leui.
amites pticæ aucupales.ut ſcribit Feſtus.Porphyrio ēt dicit eſſe furculas qbus rhetia in uenatiōe uel i aucu-
pio ſuſpēdūf.Qui āt tramite legit nō recte qdem.Cū ēt antiq textus amite habeat.Et uerſus nō cōſtaret:eēt
.n.ibi antibacchius:quē uerſus iābicus nō recipit legēdo aūt aut amite pes erit dactylus:q ab iābico recipi.ſo
let.¶ Leui: expolito.¶ Rara.pp maculas.Dolos appoſitio eſt.¶ Laqueo:ideſt pedica.¶ Aduenā gruē:de lon-
ginquo uenire grues.Pli.lib.x.oñdit ſicuti & Ciconiæ ueniunt:ſed grues hyemis.Ciconias uero æſtatis adue-
nas dicit eē.¶ Præmia:appoſitio ē.¶ Quis non malaꝶ:concludit ꝑdictis cōmodis & uoluptatibus queq; poſ-
ſe obliuiſci auaritiæ & oium cupiditatum.¶ Malaꝶ.ſupple reꝶ ſeu cupiditatū.¶ Amor:auaritia ipſa quæ q-
dem urbanis ineſſe ſolet id aūt ad illud retulit ſolutus oi fœnore nec excitaf elaſſico miles truci &ce.Quid
ſi pudica uel qđ utrūq;.n.eſt in antiquis codicibus.¶ Quid ſupple erit.q.d.uoluptas maxima:qđ aūt ꝓ ſed
expone:ſicq; ſnia iungenf illuc uſq; non me lucrina &c.¶ In ptem iuuet domum. Tunc mulier in ptem iuuat
domum:quum & ipſa quoq;.ut uir aliquid operatur.quod inferiora declarant.

¶ ACR. Beatus ille qui procul negociis.Laus uitæ ruſticæ.Vir.O fortunatos nimiū ſua ſi bona norint agri
colas.¶ Negociis.litibus ſiue difficultatibus urbanis.¶ Vt priſ.gens mor.antiqtatem ſignificat cuius aurea ſæ
cula credita ſint:ꝙ præter ciuitatum munitiones oēs in agris uiuebant.¶ Exercet.colit ut exercetq; frequens
tellurē:atq; imperat armis.¶ Solutus oi fœnore.libera a debitis & a fœnore.¶ Claſſico miles truci.terribili
tuba:ut Nec ſomnos abrūpit cura ſalubres.¶ Horret.timet.¶ Foꝶ uitat & ſupba ciuiū potentiorum limina
ſalutationes potentiorū uitans:ut Si non ingentem foribus domus alta ſuperbis.Mane ſalutatū totis uomat
ædibus unda.¶ Adulta:pro adultarū:quæ iam duci & propagari poſſint.¶ Altas maritat populos.coniungit.
Sic.n.maritat hic dixit:ut ſupra uiduas uitibus carentes.¶ In reducta:depreſſa ſiue ſecreta: aut certe flexuo-
ſa idū ſequif montes.¶ Errantes.libere.paſcentes.ut ille meas errare boues.¶ Inutiles.q.f.ramos amputans:
putatorē ſignificat arboꝶ.¶ Fœliciores.f.ut exit ad cœlū ramis fœlicibus arbos.¶ Aut preſſa.p.m.c.a.hoc ē
fauos ꝑmit.ut cærā ſepareter:mel ſinceꝶ reparet.¶ Aut tōdet.q in æſtu uelleribus præmanf.¶ Mitibus.p. ue-
luti de æſtuū nimietate.¶ Vt gau.inſi.decer.py.proprii laboris ut inſere Daphni pyros carpent tua poma ne
potes.¶ Certantē & uuā.ut purpuræ ꝑciæq;.¶ Qua.m.t.p.dignus donis deorum.¶ Siluane tu.fi.cuſtos agri
ſiue fructuū.¶ Libet iacere mō ſub antiq̄ ilice.antiqua magna.ut forte ſub arguta conſederat ilice daphnis:
hoc ē refugio apta paſtorū.¶ Tenaci gra.quod terrā radicibus ſtringat & ceſpite.¶ Interim.ꝓ interea.¶ Fon-
teſq; lim.ob.m.ſtrepitu ſuo ſomnos ſuadent:ut ſæpe leui ſomnū ſuadebit inire ſuſurro.¶ Quod.q̄res:ut Te
ren.Qui habet ſalem:ꝙ in te ē.i.quæres.¶ Annus hy.iouis.i.hyberna pars anni.ut iuppiter humidus auſtris.
¶ Comparat:colligit.¶ Trudit:excludit:expellit:ut fruſtra trudentes pectore montem.¶ Multa ca. fœmini-
ni gn̄is canem dixit:Viſæq; canes ululare ꝑ umbram.¶ In obſtā.pla.fugæ aproꝶ oppoſitas plagas.hoc ē rhæ-

tia:ut Rhætia rara plagæ lato uenabula ferro.¶ Amitæ.pertica.¶ Leui. lympido gracili. ¶ Turdis.e.d.p.q.l. epirheta ſingulis dedit turdos edaces dicendo. Et pauidos lepores.¶ Aduenam:quia trāſmarinæ ſunt ut ſtrimoniæq; grues.¶ Quis non.m.q.a.c.h.amor auaritia habens malas curas:ideſt cupiditates.¶ Pudica.caſta: Vt caſtum ſeruare cubile Coniugis:& poſſit paruos educere natos.

¶ POR. Beatus ille qui procul negociis. hæc Ode laudes ruſticæ uitæ continet negocia aūt hic moleſtias urbanæ uitæ uult intelligi.¶ Neq; excitatur claſſico.& reliqua eleganter oſtendit incōmoda uitæ.quibus ruſtici carent. Et ſuperba ciuium potentiorum limina ſalutationum officia dicit.¶ Altas maritat populos: proprie maritari arbores dicuntur cum uites his adiunguntur:ſed ſpeciē propoſuit:non.n.populi maritari ſed ulmi ſolent.hinc autem iam cōmoda ruſticæ uitæ enumerare ac deſcribere incipit.¶ Vel cum decorū mitibus pomis caput autūnus agris extulit.poetica fantaſia finxit autūnum:quaſi corporalem deum pomis coronatum.inſitiua decerpens pira.merito inſitiua:nam pirorum arbores quæ ſponte natæ ſunt neceſſe eſt dura atq; aſpera poma dent.¶ Qua muneretur te priape:& munero & muneror in actiua ſignificatiōe recte dicitur.¶ Quæruntur in ſiluis.aues quærunt̄ iquit quoniā ueteres oīum aīaliū uoces præter q̄ hominis q̄relā dicebant. Vir.deniq; & cantu quærele rumpunt arbuſta cicadæ inquit.& de ranis & ueterem in limo ranæ cecinere quærelam.& de bobus. Atq; omne quærelis implent nemus. Fonteſq; lymphis obſtrepunt manantibus ſomnos quod inuitet leues.ſuauis elocutio fontes obſtrepunt quod ſomnos inuitet. ¶ At cum to.a.hy.io.annus hybernus pro hybernum tp̄s anni. Nota autem ſinecdonchen eſſe annū pro parte anni dicere ſit.& Virgi. Nunc frondent ſiluæ nunc formoſiſſimus annus.¶ Aut amit.le.raten.ræ.amites hodieq; appellantur furculæ:quibus rhætia in uenatione uel in aucupio ſuſpenduntur:& eſt figura. εφεσγμοσ :quia rhætia doli ſunt. ¶ Quod ſi pudica mulier in partem.non ait ꝙ ſi & pudica uxor ruſticis contingat qualis ſabina. Nec.n.exiſtimat difficile eſſe ruſticam uxorem pudicam cum oēs pudicas eſſe intelligi uelit.ſed hoc ait:ꝙ ſi & uxorem habeat quæ alioquin pudica eſt poteſt autem utiq; accidere:ut eſt conſuetudo ruſtica ut uxor ei non ſit uel quia nondum ducta eſt uel quia aliquo caſu adempta ſit.

¶ CHRI. Beatus ille laudat uitam ruſticam:eoſq; qui illa delectantur:beatos appellat.ſic Vir. O fortūatos nimium ſua ſi bona norint agricolæ.¶ Paterna rura.a.parentibus accepta in quo demonſtrat & diligentem curam familiarem ꝙ fundum paternum cōſeruauerit & modeſtiam animi qui illo contentus fuerit: nec plura parauerit.¶ Solutus fœnore:non.n.cura fœnerādi afficitur:ſed ſola agricultura cōtentus eſt.¶ Nec ex.nec ob auaritiam militiæ curas ac labores ſubit.¶ Neq; horret iratum mare. quia nō nauigat.ut mercatores qui quæſtus cauſa periculoſiſſimas nauigationes ſuſcipiunt.Poſuit autem tria quibus homines rem ſuam augere ſtudent.fœnus militiam.& nauigationem addit & quartum.nam multi patrocinando diteſcunt: addit & quintam infœlicitatem uitæ ciuilis qua ruſticus caret nam non ſunt ſibi ſalutandi potēriores ciues. quorum patrocinio ipſe cum ambitioſus ſit magiſtratus quærit.¶ Maritat.ſic contra in ſuperioribus dixit uiduas ulmos.¶ Propagine.a.ꝓpagando dicta. Verum ſi de uitibus dicatur.ut hic profert̄ prima ſyllaba lōga:ſi de humana ſobole corripit̄. Virg. Nimium uobis romana propago uiſa potens ſupi. Ergo maritat ulmos cum propagine adulta ex quadam ſimilitudinē:nam ut fit coniugium maris & fœminæ ſobolis cā ſic uitis & arboris ut fructus ferat.¶ Reducta.longa uel flexuoſa. ¶ Falce.omne inſtrm̄ ſalcatum.i.recuruum ſalcem appellant. Vnde dicunt falcē putatoriam:meſſoriam:fœnariam:ſepariam & huiuſcemodi.¶ Preſſa.a fauis emuncta & ſincera.¶ Infirmas.quia natura ībecilles ſunt & multis morbis expoſitæ:ſed non idem eſt infirmus & ægrotus.¶ Infirmus.n.poteſt eſſe ſine morbo cui robur non ſit firmū. Aegrotus aūt ſemper in morbo eſt.¶ Vt.admirantis eſt.¶ Priape. Hic hortorū deus eſt:ſed de eo alibi dicet̄. De ſiluano uero diximus.¶ Tutor finiū.i. agrorū.¶ Libet iacere modo. Artificioſū carmen:nam maxima laus eſt agriculturæ cum tantū poſſit mouere hoies:ut etiam auariſſimos dū cupiditas pecūiæ cædit rationi ad ſe amādam alliciat inducit igit̄ alphiū fœneratorem ruſticā rem laudantem.¶ Antiqua.quaſi magna & quæ latiorem umbram præbeat. ¶ Tenaci: quia propter multiplices fibras difficile uulſu eſt nec facile illo agri purgant̄.¶ Leues: ſic Vir. Par leuius uētis:uolucriq; ſimillima ſomno.¶ Inuitet. Virgili. Atq; leui ſomnū ſuadebit inire ſuſurro.¶ Annus hybernus. Oſtendit non ſolum in mitiori cœlo plurimas eſſe in agris uoluptates:ſed etiā in frigido.¶ Plagas:uſ̄ plagas pro maioribus ponere rhætibus & rhætia pro minoribus.¶ Rara:propter maculas.i.internodia.¶ Leui:polito & ſentibus purgato. Sic enim in ſepibus ex tranſuerſo purgatur trames.in quo rhætia a ſentibus tuta collocari poſſint.¶ Turdis:a turido color̄ dicti ſt̄.¶ Edacibus. Auidiſſima.n.& cuiuſcūq; eſcæ uoraciſſima ē auis.

Sabina qualis aut peruſta ſolibus
  Pernicis uxor appuli
Sacrum uetuſtis extruat lignis focum
  Laſſi ſub aduentum uiri
Claudenſq; textis cratibus lætum pecus
  Diſtenta ſiccet hubera.
Et orna dulci uina promens dolio
  Dapes inemptas apparet.
Non me lucrina iuuerint conchylia

¶ Aduenā.nā cū & in hyeme aprica & i æſtate frigida captet loca ubiq; aduena uideri pōt potiuſq̄ idigēa.

¶ ANT. Sabina q̄lis. Iuue.ēt ſat.vi.ſabias & apulas mulieres laudat ait.n.iračtior oi Crinibꝰ effuſis bellū dirimēte ſabia. Et paulopoſt iqt. Malo malo uēuſinā q̄ te cornelia mater Gracchoꝝ pernicis appuli.i. celeris & ipigri.¶ Sacrū focū.diis.n.penatibus ſacer eſt ut ēt acron aſſerit porphyrio itē ſcribit focum eē deorū penatium arā. Sunt autem penates omnes dii qui domi coluntur de is Seruius li.ii.æn.¶ Vetuſtis ꝑ id ſicca oſtendit.¶ Subaduētū.i.ante uel circa. Vir. li.iii.geo. Sub lucem exportant calathis.pro aū lucē. ut etiam Priſcianus edocet.¶ Lætum pecus: pingue. ¶ Diſtēta:plēa lactis.¶ Siccet:mulgēdo.ſ.¶ Horna ui

Magiſue rhombus aut ſcari.
Si quos eois intonata fluctibus
Hyems ad hoc uertat mare.
Non aphra auis deſcendat in uētrem meum
Non attagen ionicus
Iucundior q̄ lecta de pinguiſſimis
Oliua ramis arborum,
Aut herba lapathi prata amantis & graui
Maluæ ſalubres corpori,
Vel agna feſtis cæſa terminalibus
Vel hædus ereptus lupo
Has inter epulas ut iuuat paſtas oues
Videre properantes domum
Videre feſſos uomerem inuerſum boues
Collo trahentes languido
Poſitoſq; uernas, ditis examen domus
Circum renidentis lares
Hæc ubi locutus: fœnerator alphius
Iamiam futurus ruſticus
Omnem redegit idibus pecuniam
Quærit calendis ponere.

na: hominum exponit Nonius ipſius anni Porphyrio
aūt huius āni. Sunt qui ueīint dici ab hoc & āno dixe
sūt.n. hornā frugem: quæ hoc anno ꝓuenit. ¶ Dolio:
dolia uaſa grandia dicunt: quibus uinū recōdit. Au
ctor eſt Nonius. ¶ Inemptas. ſic etiam eſt in antiquo
textu. Virg. quoq; de ruſtico ſene. li. iii. g. dixit. Seraq;
reuertēs Nocte domū dapibus mēſas onerabat inem
ptis. ¶ Nō me lucrina: ordo ē. nō me magis iuuerit. i.
delectauerint lucrina conchylia magiſue rōbus &c.
¶ Magis. ſ. q̄ dapes inemptæ. Lucrina cōchylia: oſtrea
intelligit: nam Sergius orata primus optimū ſaporē
Oſtrea oſtreis lucrinis adiudicauit. A brūduſio poſtea adue
ꝯchilia cta oſtrea compaſcebant in lucrino auctor eſt Pli. lib.
ix. Strabo ēt lib. v. ſcribit. Lucrinū ſinū captādis oſtre-
is huberrimū. Sūt aūt oſtrea piſces ſilicea teſta inclu
ſi. Oui. lib. v. faſt. Oſtreaq; in conchis tuta fuere ſuis:
Conchylia uero ſunt ex genere purpurarum ut oſten
dit Pli. li. ix. ¶ Rhōbus: piſcis ē planus: cui dextrū la
tus reſupinū ē. ut idē li. ix. ſcri. Et Martialis ait. Quā
rhōbus uis lata gerat patella rhombū. Rhombus latior eſt tā
patella. Pli. li. ix. ca. liiii. docet. Rhombū rhauēnæ op-
Scari timi ſaporis eſſe. ¶ Scari: ſic eſt in antiquis codicibus
ſic ēt in Pli. non aūt ſcauri. græce etiā σκάρος dr. Pli.
li. ix. ca. xv. ſcribit ſua tempeſtate Scaro principatū da
tū fuiſſe: qa ſolus piſciū dr ruminare herbiſq; ueſci nō
Carpa- aliis piſcibus Carpathio maxime mari frequens ide
thium aduectos tyberio claudio principe optatus. Eliptius
heous ꝓfectus claſſis inter oſtienſem & campaniæ orā ſpar-
ſos diſſeminauit &c. Gellius ꝓterea li. vii. c. xvi. aſſerit
eous Varronem ſcripſiſſe. Scaros cylices ꝓſtantiores aliis. ¶ Heois flu. i. orientalibus pp carpathium pelagus di-
xit: ubi ſcarorum maxia copia: ut oſtēdimus. Carpathiū uero pelagus tēdit uſq; rhodū: Cretāq; ac cyprū ut ſcr.
Stra. li. iii. ¶ Heois: ꝑ aſpirationē antecedentē hic ſcribi debet: nā uenit ab heos qđ ē dies & aurora. Eos. i. ma
ne pleriq; nō aſpirant inde uēit Eous eoa. um. ſp ꝓducta prima heous uero cū h corripit ſemper. ¶ Intonata:
gallinæ Priſci. li. ix. ſcribit Hora. hoc loco itonata ꝓtuliſſe ſm analogiā ꝓ itonita. ¶ Intonata: ſonora effecta. ¶ Hyems:
Numi- tēpeſtas. ¶ Aphra auis: gallinā numidicā dicit: ut ſcribit porphyrio. Pli. ēt li. x. meminit de numidicis auibus i
dicæ parte aphricæ Numida. Varro autem libr. iiii. ſcribit gallinas aphras fuiſſe grandes & uarias quæ propter pe
Attage nuriam ſuo tempore magno uenibant in prætio. idem Plinius libro. x. capitu. xxix. ſcribit de Meleagridibus
ionia Aphricæ gallinarum genus gibberum uariis ſparſum plumis. Quæ nouiſſime ſunt peregrinarum auium im
mileꝰ menſas receptæ &c. ¶ Attagen ionicus: hanc autem maxime ionius celebrat: uocalis eſt alias captus uero ob
epheſꝰ muteſcens. quondam exiſtimatus inter raras aues: ut Plini. aſſerit libro. x. ¶ Ionicus: ionia cariæ iuncta eſt in
malua ionia autem Miletus atq; Epheſus optime urbes atq; clariſſimæ: ut ſcribit Strabo libro. xiiii. ¶ Iucūdior: q̄ in-
nuit agrorum fructus cætera alia ſuperare. ¶ Iucundior ſupple eſt. ¶ lapathi. huius herbæ uis ructus facit uri
Termi- nam ciet. caliginem oculorum diſcutit: nec a malua diſſimiles effectus habet. ut ſcribit Plinius libro. xx. ſcri
nus bitur autem cum thu. ¶ Maluæ: malua græce μαλάχη dicitur ab emolliendo uentre. ut innuit Plinius libro.
xx. præterea μαλακύνω mollio ſignificat μαλακὸς uero mullis dicitur. Oſtēdit autem poeta agrum ultra po-
Termi morum cōmoda afferre quoq; ſalutiferas herbas. ¶ Terminalibus. Termino ſacra fiebant ꝙ in eius tutela fines
nalia agrorū eſſe putabant: deniq; Numa pōpilius ſtatuit eū qui terminū exaraſſet: & ipſum & boues ſacros eē Au-
ctor eſt Feſtus: qui ēt ſcribit ꝙ termonē Ennius terminū dixit. Eſt aūt Termō græca dictio q̄ nobis terminū
ſignificat. Oui. ꝓterea li. ii. faſt. x. calē. martii die. xx. februarii. Termino deo ſacra fieri ſolita quē duo dñs de
parte diuerſa coronabant bina ſerta & bina dona ferētes inde cōis terminus ſpargebatur cæſo agno: uel por-
ca lactente. Vicinia ois ad dapes ſupplex cōueniebat cātans termini laudes. Diony. item li. ii. ſcri. pōpiliū iuſ-
ſiſſe unūquēq; circūſcribere fundos ſuos: ſacroſq; finibus lapides apponere: lapideſq; ipſos ſacraſſe ioui ter-
minali: ſtatuiſſe deinde ei ſacra quot annis oēs die conſtituta facere ſuper locum ipſum coeuntes. hoc romani
terminalia a termonibus uocant fineſq; ipſos unius litteræ mutatione a noſtra lingua inqt Dionyſi. proferen
tes Terminos appellāt quos ſiquis occultauiſſet aut trāſtuliſſet: ſacrum eum eſſe dei lege ſtatuit ita ut uolen
ti eum occidere tanq̄ ſacrilegū & ſecuritas adeſſet & purgatio pollutionis. Deos. n. putabant terminos: ſacrifi
cabantq; eis non animatum aliquod: neq;. n. pium eſt cruentare lapides: ſed pultes & liba atq; alias quaſdam
fructuū primitias. hæc ex Diony. ¶ Hædus: is ut Varro ſcribit dictus ē q̄ſi fœdus. ſic. n. Sabini dicebāt ille ēt
fircus: romani uero hircus dixerunt. ¶ Loco. n. f. Sabinorum romani aſpirationē ponebant: ut aiunt. ¶ Has inter
æpulas: poſt ciborum frugalitatē enarratā alias ēt explicat uoluptates. ¶ Vt iuuat. i. quēadmodū: ſeu q̄ ut dixi-
mꝰ. ¶ Poſitoſq; uernas. ordo eſt. ¶ Et uidere uernas. appoſitio. examē ditis domus poſitos circūrenidentis la-
res: poſitos aūt inquit circa lares. i. focos quoniā. ut etiam oſtendit Colu. li. xii. Villicus ruſticos epulari circa
larem domini focum familiarem ſemper conſueſcere debebat. & idem Hora. ſaty. vi. libr. ii. de uita etiam ru-

ſtica ait. O noctes cœnæq; deum. quibus ipſe meiq; Ante larem proprium ueſcor. Vernaſque procaces paſco libatis dapibus. Vernas autem filios intelligit. ¶ Vernas. Vernæ appellantur ex ancillis ciuium romanorum uere nati. quod tempus anni maxime naturalis fœturæ eſt hic autem uernas pro natis poſuit. Nam & Maro. lib. ii. Georgi. de ruſtica uita ait. Interea pendent dulces circum oſcula nati. ¶ Ditis examen domus. i. qđ ſolent eſſe in domo diuitis cui plures ancillæ plures uernas edũt. ¶ Renidētis lares. i. ſplēdētes focos. Colebāt. n. dōi lares in ipſo foco qui deorum penatium ara ē ut etiā Porphyrio edocet. Vnde Naſo quoq; triſtiũ lib. i. de uxore inquit. illa ſed ante lares ſparſis proſtrata capillis Contigit extinctos ore tremente focos. Cato itē ĩ re ruſtica ait. Paterfamilias ubi ad uillam uenit ubi larem familiarem ſalutauit: fundũ eodē die ſi poteſt circumeat &c. Deinde inferius de uillici officio ait Focum purũ circũuerſũ quotidie priuſq̃ cubitum eat hēat, Calendis nonis feſtus dies quum erit coronam ĩ focum indiat per eos itaq; dies lari familiari ꝓ copia ſupplicet. Et columella li. xii. de Villico inquit. Conſueſcatq; ruſticos circa larem domini focũ familiarē ſemper epulari. Ergo lar ē ipſe focus. Et Tibullus inquit. Vos quoq; fœlicis quondam nunc pauperis agri Cuſtodes fertis munera ueſtra lares. ¶ Hæc ubi locutus. ſ. ſum inquit Horatius. quod magis placet: ut dixi: q̃ uti Acron Porphyrioq; extimāt. Verba. ſ. fuiſſe Alphii. ꝙ ſi eſſet Alphius ipſe huculq; ab ipſo pricipio dixiſſet: non tm̄ ab illo uerſu libet iacere: ut putant quidam. ¶ Fœnerator. Maiores noſtri in legibus poſuere furem dupli condēnari: fœneratorem quadrupli. Quanto peiorē ciuem exiſtimarint fœneratorem q̃ furē hic licet exiſtimare. Et uirũ bonũ quũ laudabāt: ita laudabāt bonũ agricolā: bonūq; colonũ ampliſſime laudari exiſtimabat qui ita laudabatur. Hæc Cato ſcribit in re ruſtica merito igitur in fœneratorem Horatius inuehitur. ¶ Redegit. collegit exegitq; a debitoribus ſuis prædia comparaturus cognoſcēs iam ruſticæ uitæ oblectationem iucũditatēq;. ¶ Idibus. idus uocantur dies qui diuidũt mēſem iduare. n. hetruſca lingua diuidere ē. Vñ uidua q̃ ſi ualde idua: aut uidua. i. a uiro diuiſa auct. Mac. li. i. ſat. ¶ Calēdis. calēdæ initia menſiũ dicuntur a καλω. i. uoco nam minor pontifex nouæ lunæ primum obſeruabat aſpectum: uiſam regi ſacrificulo nunciabat. itaque ſacrificio ab rege & minore pontifice celebrato; idem pontifex calata. i. uocata in capitoliũ plæbe iuxta curiam calabram. quot numero dies a calendis ad nonas ſupereſſent pronunciabat. hinc & ipſi curie ad quam uocabantur: calabræ nomen datum eſt. ideo autem minor pontifex numerum dierum: qui ad nonas ſupereſſent calando proferebat: & poſt nouam lunam oportebat nonarum die populares qui in agris eſſent confluere in urbem: accepturos cauſas feriarum ab rege ſacrorum ſciturosq; quid eſſet eo menſe faciēdum unde quidam hinc nonas æſtimant dictas: quaſi nouæ initium obſeruationis: uel ꝙ ab eo die ſemper ad idus nouem dies putentur auctor Macro. lib. i. ſat. ¶ Ponere apud alios. ſ. fœnoris cauſa per quod oſtendit poeta non facile quēquam diſcedere poſſe ab auaritia & ſolita fœnoris cupiditate.

¶ ACR. Sabina qualis exempla pudicitiæ a mulieribus ruſticis ſumpta. ¶ Pernicis. celeris. uelocis. ſpigri. ut progenuit pedibus celerem & pernicibus alis. ¶ Sacrum. ū. dīis eni pēatibus ſacer eſt. ¶ Extruat. ſ. ſ. ut poſt labore diligentia & ſtudio reficiatur uxoris. ¶ Claudenſq;. t. c. crates a paſtoribus texi cōſueuerũt ad mutādas pecudibus manſiones: ut appoſitæ greges muniant ab incurſiōe ferarum. ut Cum fremit ad caulas. ¶ Lætum: aut fœcundum aut pingue. ¶ Diſtenta. plena: ut Luca. diſtentas ſiccant pecudes. ¶ Horna dulc. nouella. ¶ Dapes iemptas apparet ſuo labore præparata grauitas: ut dapibus menſas onerabat iemptis uxor. ¶ Lucrina: de lucrino baiarũ lacu. ¶ Iuuerit: delectauerit: ut iuuat euaſiſſe tot urbes argolicas. ¶ Magiſue rhō. rhōbus & ſcarus piſces ſunt ꝓcioſi & ſapore & raritate. ¶ Hyems tempeſtas: ut dum pelago deſæuit hyems. ¶ Afra. a. trutio Attagenes autem in ionia abundare dicuntur. Et attagen maſculini generis declinauit. Quam lecta de pinguiſſimus oliua ramis. nullas diuitias boni agri fructibus conferēdas. Aut herba lapathi oſtēdere uult agrũ præter utilitatem fructuum etiā herbas ſalutares afferre. ¶ Vel agna feſtis cæſa terminalibus ad excludēda. n. iurgia terminaliorum dies fuerat cōſtitutus: qui ꝑ epularum feſtiuitatē cæſis agnis ſeruari faceret fines cōſtitutos ſiue in honorem mortuorum ipſe colebatur dies & poſt parentalia eo ꝙ i ſacris terminis poneretur. ¶ Vel hædus ereptus lupo. factus gratior ex perdito. ¶ Properantes: feſtināes ad ſtabula: ut ipſe lacte domũ referent diſtēta capellæ ubera. ¶ Feſſos: ipſo labore. ut aſpice aratra iugo referunt ſuſpēſa iuuenci. ¶ Poſitoſq; uernas pueri dominati uernæ dicuntur: ut unus uernula tres domini. ¶ Examen: uero ad infantium ſimilitudinē tettulit. ¶ Renittentes. ſplendentes: aut uultu aut garrulitate. ¶ Lares. focos. metonymicos. ¶ Hæc ubi locutus. f. a. Fœneratorem quendam īducit alphium. qui laudans uitam ruſticam cōmoda tamē fœnoris nō omittit. ¶ Omnem relegit idibus pecuniam. Tanquā. n. eum ꝓ fœnoris lucro iam receptæ pecuniæ pœniteret ita recollectam idibus calendis properat commendare. ¶ Ponere: deponere.

¶ POR. Sacrum uetuſtis extruat lignis focum. Proprie hoc uitæ ruſticæ eſt focũ amare. Sacrum autem dixit quia ara deorum penatium eſt focus. ¶ Et horna dulci uina promēs dolio: horna uina dicũtur huiꝰ ãni non ergo dulci dolio. ut dicta eſt ſed trāſlatio epitheton dulcia uina intelligamus: hoc quoq; aũt ad idioma ruſticæ ſimplicitatis ꝑtinet hornum uinũ bibere. ¶ Dapes inemptas apparet. Vergilianum eſt: ſic & ille cum de uita ruſtica loqueretur ait. dapibus menſas onerabat inemptis. ¶ Nō me lucrina iuuerit conchylia magis uel rhombus aut ſcauri. Si quos eois ītonata fluctibus hyems ad hoc uertat mare. itelligi uult ſacros piſces ĩ orientali mari eſſe: & difficile fieri ut etiam in italia capiantur: niſi quos inde uiolentia tēpeſtatis adduxerit. ¶ Non aphra auis. aphram autem gallinam numidicam dicit. ¶ Non attagen ionicus: cum attagenas fœminino genere uulgo dicant attendendum ꝙ maſculino genere hic dixerit. Attagē autem auis aſiatica inter nobiliſſimas habita. Ionicus uero ab ionia dictus quæ eſt regio aſiæ i qua eſt urbs epheſus. ¶ Vel agna feſtis cæſa terminalibus. Vel ædus ereptus lupo. iucunde exp̄ſſit ruſticorum frugalitatem. Videre feſſos uomerem inuerſum boues Collo trahentes languido hoc Virgilianum illud eſt. Aſpice aratra iugo referunt ſuſpenſa iuuenci. Languido autem collo laſſo: & utiq; uoluptas domino hoc cogitanti quantum utilitatis ex aratione

agrorum cõtulerit.Poſitoſq; uerna ditis examẽ domus hoc eſt qui uernæ ditem domum faciunt hic ditem frequentem ac familioſam accipe:ne ultra ditem domum nunc intelligas cum de ruſtico patrefamilias loq̃tur.⁋ Hæc ubi locutus fœnerator alphius iã futurus ruſticus & reliqua:urbaniſſime poſtremo finxit hæc nõ de ſua perſona dicta eſſe:ſed de cuiuſdam fœneratoris.p quod uult intelligi neminẽ ſcire quid iucunditatis habeat ruſtica uita neç tamen quiſquam ab ea in qua conſueuerat poteſt diſcedere.⁋ Omnem relegit idibus pe.quæ.calen.po.exigit inquit a debitoribus pecuniam comparaturus prædia cogitans iocondıtatẽ uitæ illi us quam in ruſticis laudat:ſed rurſum ſtimulatus cupiditate pecuniarũ quærit eam fœnori dare.

℄CHR.Sabina:nam hos populos & religioſiſſimos fuiſſe ſcribũt:dictoſq; πολεμοσευσάι.i.ſacrificãdo & fœminas caſtiſſimas habuiſſe.⁋ Pernicis.i.pſeuerãtis ſm Priſci.q.d.patiẽtis laborum.⁋ Appuli: ſunt q ue ſint eẽ nomẽ ꝑpriũ uiri.⁋ Sacrũ.ſ.laribꝰ.⁋ Siccet:mulgeat.⁋ Orna.huiꝰ ãni.⁋ Lucrina:qa ĩ lucrino lacu op tima erãt.⁋ Rõbus:unus ẽ ex piſcibꝰ plãis.⁋ Scarus:ſolus ex piſcibꝰ rũinare tradiť:herbiſq; ueſci:& nõ aliis piſcibꝰ ĩ carpathio mari freqũes iuenit.Promõtoriũ troadis lectũ ſpõte nũq̃ trãſit.Sed ide ab octacio aduectũ iter hoſtiẽſem & cãpaniæ horã diſſemiati ſũt ſub Claudio.Inde p qnquẽniũ cura adhibita ut capti mari redderẽť:frequẽtes repti ſũt.Hæc ait Pl.& ſimul adiũgit ſua tẽpeſtate huic piſci pricipatũ tributũ eẽ.⁋ Atta gen:ex ionia uenit hæc auis.⁋ Lapathi:hãc herbã rumicẽ quoq; appellãt.⁋ Maluæ:græce μαλάχον quod mol le ſignificat.⁋ Termĩalibꝰ.Potuit ẽt dixiſſe termĩalis.Nã nõia ſacroꝝ neutra & carẽtia ſingulari ut lũt bacchanalia:lupcalia & ſimilia ĩ ſecũda & tertia declinatiõe ponũť:ut lupcaliũ & lupcalioꝝ fit in gtõ.⁋ Hæc locutꝰ. Oſtẽdit p hũc ꝙ & ſi ab auaritia ſua diſcedere pp cõtractũ habitũ nõ poſſet:alphiꝰ tñ cognoſcebat q̃tũ uolu ptatis eẽt ĩ agricultura.⁋ Relegit:cõgregauit illã a debitoribus exigẽs.⁋ Idibus.c.d.m.& in kalendis ſequẽtis menſis.⁋ Ponere:iterum.in fœnore collocare.

Argumentum ODES III.

℄ANT. Parentis ol.i.hac ode Mecœnatẽ alloqť. Alliũ deteſtãs.Eo ſiqdẽ æſo offenſus poeta fuerat ut dicit illud cicutis uiperinoq; ſanguine eſſe nocẽtius: Metrũ uero idẽ eſt cũ ſupioribus.⁋ Senile.g.Sũt.n. ſenes moroſi & anxii graueſq; oibus.hic Iuue.ſaty.x. inqt Vſq; adeo grauis uxori.natiſq; ſibiq;.Vt captatori moueat faſtidia Coſſo.⁋ Cicutis: cicuta uenenũ ẽ publica olim atheniẽſiũ pœna iuiſa ſemini & foliis refrigeratoria uis:quæ ſi enecat:incipiunt algere ab extremitatibus corporis.Venerem extiguit teſtibus circa pubertatẽ illita:hæc & plura Pli.lib.xxv.⁋ Alliũ.id ẽ aſperi ſaporis:& quo plures nuclei fuerĩ hoc eſt aſpius tediũ huic quoq; halitu ut cæpis.ſerpẽtes abigit & ſcorpiões odore.beſtiaꝝ oium ictibus medeť antiq & iſaniẽtibꝰ dabãt crudũ oculos hebetať flatiões facit ſtomachũ lædit copioſiꝰ ſumptũ ſiti gignit.auct.Pli.li.xx.Galieni aũt auctoritate:alliũ ẽ tyriaca ruſticoꝝ.Dura meſſoꝝ ilia.Vir.ẽt i.bu.ait Theſtilis & rapido feſſis meſſoribꝰ æſtu alia ſpillũq; herbas cõtũdit olẽtes.Hoc alliũ.ſ. Præcordiis.Exta hoi ab iferiore uiſceꝝ pte ſepanť mẽbranis:q̃ p̃cordia appellãt qa cordi p̃tẽdũť.Pli.li.xi.⁋ Cãidia.ſub hoc cãdie noie igt Porphyrio Gratidiã neapolitanã unguẽtariã ĩtelligi uult.quã ueneficã Hor.ſp ĩſectať.Vñ ẽt tertia ode ſeq̃nti ĩ eã ſcri.⁋ Vt argõautas:ordo ẽ.medæa ut.ĩ.poſtq̃ mirata ẽ iaſonẽ ducẽ cãdidũ p̃ter oẽs argonautas illigatuꝝ tauris ignota iuga pũxit hoc.ſ. allio id ãt poetæ fictio ẽ.ut alliũ ui oſtẽdat.⁋ Argonautas:Iaſon eſonis filius iuxta pelion mõtẽ naui ædificauit igẽtẽ poſtea optimos eoꝝ q ſecũ irẽt elegit nu. liiii. quorũ clariſſimi erãt Caſtor & pollux Hercules.⁋ Telamõ.orpheꝰ & ipe Iaſõ.Nauis argo dicta ẽ ab argo eius architecto:uel ab eius uelocitate:quam ἀργὸν appellabant.Demũ in colchos appulerunt.ut aureũ uellus arriperẽt cõicato ãt cõſilio cũ medæa regis Aeetæ filia ſe adiutricẽ ad pficiẽdũ certamẽ pollicita ẽ.Iaſõ iureiurãdo data fide uxorẽ ſibi eã futurã ppe tuo ſpopondit : ĩde medæa argonautas ad templũ duxit Martis:q peremptis cuſtodibus erepta aurea pelle ad nauem reuerſi ſunt.Medæa draconem pellis cuſtodiæ incubantem : ſemperq; uigilem ueneno perimens cum iaſone mare conſcendit.Cum ipſo demum Medæa annis.x:corinthi cõuixit: ex quo filios etiam peperit poſtea uero iaſon glaucæ creontis corinthi regis filiæ amore captus uirginẽ nuptui a patre petiit qua ſumpta medæam iaſon urbe expulit.Sed noctu regiam ingreſſa medicamentis quibuſdam imutata faciẽ domum incendit radice quadam ab circe iuenta:ea uirtute ut incenſus ignis nequiret extingui:iaſon tamen euaſit glauca creonteſque igne abſumpti ſunt.Quidam ſcriptores uolunt Medeæ filios dona quædam ſponſæ attuliſſe

℄Ode.iii.dicolos diſtrophos ad Mecœnatẽ in Allium.

Parentis olim ſiquis impia manu
  Senile guttur fregerit,
  Edat cicutis allium nocentius
O dura meſſorum ilia.
Quid hoc ueneni ſæuit in præcordiis
  Num uiperinus his cruor
Incoctus herbis me feſellit:an malas
  Canidia tractauit dapes?
Vt argonautas præter omnes candidum
  Medæa mirata eſt ducem
Ignota tauris illigaturum iuga
  Perunxit hoc iaſonem.
Hoc delibutis ulta donis pellicem
  Serpente fugit alite.
Nec tantus unq̃ ſyderum inſedit uapor
  Siticuloſæ appuliæ:
Nec munus humeris efficacis herculis
  Inarſit æſtuoſius.
At ſiquid unq̃ tale concupiueris
  Iocoſe mecœnas precor:
Manum puella ſuauio apponat tuo
  Extrema & in ſponda cubet.

uenenis illita:quæ quum illa corpori applicuiſſet: incidiſſe in morbum : & patrem auxilium filiæ ferentem: quum corpori illius hæſiſſet ilico expiraſſe.irata át medæa q iaſon euaſerat.in eius calamitatem oẽs iugula uit natos:excepto uno qui fugit:is Theſſalus dicebatur:deĩde fidiſſimis ſociis fugæ aſſumptis medæa noctu ex corintho fugiens thebas ad herculem iuit:iaſon uero ſibi ipſi mortem conſciuit: relicto hercule athenas ad ægeum regem ſecõtulit.inde phœniciam petiit poſtea ad ſuperiores aſiæ partes tranſiẽs clariſſimo hæſit regi.Ex quo medum filium peperit a quo medi populi dicti ſunt.Tragici poſtmodũ mirãda quædã de me dæa uariaq; ediderunt hæc oĩa ex li.v.Diodo.diximus & plura in iuuenalis ſatyra prima.Et in Buc.Aegloga quarta.uideto itẽ Naſonis epiſtolã ubi creuſam appellat nõ glaucã.uideto itẽ li.vii.met.¶ Mirata eſt ducẽ.ip ſa medæa apud ouidiũ inqt.Cur mihi plus æquo flaui placuer capilli.Et decor & liguæ gra ficta tuæ?Et for moſus eras:& me mea fata trahebant.Abſtulerãt oculi lumina nr̃a tui.¶ Ignota iuga:medæa iaſoni inquit.Di xerat interea tibi rex ut dura ferorũ inſolito pmeres uomer colla boum.Martis erant tauri pluſq̃ per cornua ſæui.Quorũ terribilis ſpiritꝰ ignis erat.Aere pedes ſolidi pretaq; naribus æra.Nigra p aflatus:hæc quoq; facta ſuos.¶ Hoc delibutis.Ordo ẽ.Vlta pellicẽ donis delibutis hoc.ſ.allio &c.¶ Delibutis:hoc ẽ unctis a delibuit.i.iũxit.¶ Serpẽte fugit alite.ubi medeæ uenenis noua nupta arſit cũ regia Creontis illius pr̃is filios medæa iugulauit enſe in iaſonis pr̃is ultionem.inde Draconibus ablata eſt:athenaſq; adiit ubi ab ægeo rege etiã thalamo recepta fuit:hæc ex li.vii.met.¶ Vapor:æſtus hoc loco alibi fumus uel nebula uel odor.¶ Siderũ uapor.Caniculæ exortu accẽdi ſolis uapores:qs ignorat inqt Pli.li.ii.Cuius ſideris effectus ampliſſimi in terra ſentiunt feruẽt maria exoriẽte eo:fluctuãt i cellis uina.Canes qdẽ toto eo ſpatio maxie i rabiẽ aguntur.Canicula át dr̃ pcion.i.ante canẽ:qa an̄ canẽ maiorẽ exorit.Vtq; columella docet.vii cal.Aug.canicula apparet:quo tpe caligo fit æſtuoſa.¶ Siticuloſæ:q̃ ſemp ſitit.¶ Appuliæ:accolæ tractũ oẽm poſt calabros appuliã uocant:ut ſcri.Stra.li.vi.i ea ut ſcribit ptolomæus urbes ſunt Theanũ.Nuceria.Arpi.Canuſiũ.Mons gargãus.¶ Munus herculis.Hercules eurynomũ puerũ miniſtrantẽ ſibi i cœna a uino calefactus pugno occidit iuitꝰ.Qua ex re dolore pculſus calydõia cũ uxore deianyra hiloq; puero ex ea orto receſſit.Quũ i itiner ad Euenũ pueniſſet flumen neſſum centaurum repperit pcio uiatores flumen trãſuehẽtẽ:hũc traductã Deianirã uiolare conantẽ muliere utri opẽ iplorante hercules ſagitta tranſfixit:cũ prius tñ deianirã cognouiſſet.Moriturus ex uulner pollicitꝰ ẽ ei ſe amoris medicamẽtũ traditurũ:quo nullã pter ſe mulierẽ hercules aliã appeteret:iuſſit itaq; ſemine qd ex eo excideret cũ oleo & ſanguie ex ſagitta defluẽte im ixto herculis tunicã ungere:quo dato conſilio quũ expiraſſet illa eiã hercule qd mãdatũ erat aſſumpſit:lõgo poſt ipe hercules captã iolẽ ſecũ ducẽs euriti filiã ex Euboea i mõtẽ pfectus ẽ noie cyneũ.ibiq; ſacra facturus lycã domeſticũ quẽdã ad uxorẽ Deiãirã in trachinã miſit:ut ei ueſtẽ qua i ſacris uti cõſueuerat:afferret.Quæ quũ a lyca amorẽ ioles pcepiſſet cupiẽs ſe oĩbus amore pferri tunicã iuxta cẽtauri cõſiliũ tinxit hãc a lyca rei iſcio delatã hercules idutus medicamẽti ui paulati ſualeſcẽte torqri maxĩo dolore cœpit.Virus.n.ſagittæ ueneno uipeo iſuſæ corpꝰ cõficiebat:itaq; lycã ueſtis latorẽ primũ occidit.Deiãira uero itellecta re laqueo uitã finiuit:hercules át cõſtructa pyra i octa monte ex rñſo apollinis:& deſperata ſalute i pyrã aſcẽdit rogãs ut ignẽ ſubiicerẽt:tũc philocteres in gratiam ſagittarũ:quas ei hercules reliqrat pyrã ſuccẽdit:ſubitoq; fulminibus circũ cadẽtibus pyra exuſta ẽ.Accedẽte iolao ut oſſa colligeret.quũ nullũ penitꝰ repẽtũ eẽt:credẽtes herculẽ ſecũdũ oraculi reſpõſa ad deos trãſlatũ illi ut heroi ſacra qdã fecerũt:hæc meminit Dio.li.v.Quod ẽt li.ix.met.Oui.ampliſſime ſcribit.¶ Efficacis herculis.id qdem herculis ppetuũ eſt epitethon.Efficax enim dicit qui facile poteſt efficere & implere qcqd uoluerit.¶ Ioco ſe.iocis gaudens.¶ Sponda:exteriore parte lecti.

¶ ACR. Parẽtis olĩ ſi qs ĩpia manu.Siqs ergo inqt parricidiũ fecerit comedat alliũ p pœna: qa eſt ueneno nocẽtius.¶ Senile.ad augmentũ ſceleris dixit ſenile:qa ẽt ſi occiſus nõ eẽt mori tñ potuerit.Vt Lu.iã ſenis extremũ piguit uergẽtibus ãnis.¶ Edat:ſic.n.ueteres declinabãt ut te nec tãtus edet dolor tacitã.¶ O dura.m.i.fortia.ut durus amor.¶ Nũ uiperinus:uipinũ ſanguinem uenenũ dicit.¶ Incoctus:permixtus.¶ Canidia tractauit dapes:canidiã pro gratidia poſuit:nõ.n.pprĩũ nomẽ notari decebat i carmine:ut nulli grauis ẽ percul ſus Achilles:fuit át Gratidia unguẽtaria Neapolitana q̃ſi malefica.¶ Mirata ẽ:adamauit:quẽ ſup oẽs maleficiorũ herbas allio punctũ tauros ignẽ ſpirãtes naribus iũxiſſe ſignificat.¶ Hoc delibutis.u.d.p.glaucem dixit creõtis filiã:quam dum reuerſus a colchis iaſon uoluiſſet accipe uxorẽ pp amorẽ iaſonis:medæa repudiata dolore obliuionẽ coronæ malefica arte cõpoſitæ icendit.& occiſis filiis medo & merinero dolorẽ ſuũ ulta pẽnatis dracõibus fugit uecta.& medæã cõſtruit ciuitatẽ.¶ Nec tãtus unq̃ ſyderũ inſedit.u.ſ.i.non tanto ardore ſolis ſiccari appuliã dicit:q̃to ardor alliũ comedẽtũ uiſcera perurit.¶ Nec munus humeris efficacis her.i.æ. Neſſus cẽtaurus uulneratus ab hercule:eo q Deianirã uxorem eius rape uoluiſſet dũ eã ſuſceptã ab hercule euenũ fluuiũ traiiceret:ut ſe de eo ulciſceret:lanã tinctã ſanguine ſuo deianiræ dedit.dicẽs eã ab hercule ſatis amãdã:ſi ex accepta lana cõfectũ ueſtimẽtũ herculi dediſſet:hoc illa muliebri facilitate ſeruauit:qñ át ſe amari minus cognouit ab hercule palliũ factũ ei ut idueret dedit:Quo tacto hercules tãto ardore correptꝰ eſt.ut ipſe laniaret:nec ardorẽ uinceret:niſi qd pyrã ſibi i mõte theſſaliæ fecit ſe iniciẽs:purgatus corpore inter deos affirmat receptus.Deianyram aũt hercules accepat uicto acheloo fluuio calidoniæ:q deianyra fuit Oenei filia Tidei ſoror:hãc aũt fabulã iõ cõmemorauit ut ardorẽ herculis icẽdio alii comparet.¶ Tale.i.aliud ſimile.¶ Iocoſe.læte.iocũde.¶ Manũ.p.ſ.a.t.i.refutet puella ſuauiũ tuũ p alii fœtore:& i ſpõda lecti fugiat olentem uirũ.Quidã uolunt Terentiam concubinam mœcenatis eũ ſignificare uoluiſſe.

¶ POR. Parentis olim ſiquis impia manu Senile guttur fregerit.Execrat alliũ ſignificãs ſe grauiter uexari edat aũt dicẽdũ potius q̃ edit:qm̃ ſic declinat edo es ẽ.deinde mõ optatiuo tpe futuro utinã edã edas edat:pl'aliter edamus edatis edãt:& alliũ dicẽdũ.ut ſoliũ doliũ:non ut uulgo aleũ.¶ O dura meſſorũ: ilia q fetidum alium prãdent de qbus & Vir.in Buco.Theſtylis & rapido feſſis meſſoribus æſtu allia ſerpillũq; her-

bas contũdit olentes. ¶ Edat cicutis: cicuta herba ẽ uenatiſſima. ¶ An.m.c.t.d. ſub hoc canidiæ noie gratidiã neapolitanã unguentariam intelligi uult: quã ueneficam Hora. ſemper inſectatur ſed quia nõ licet probroſum carmen ĩ quẽquam ſcribere iccirco ferre poetæ ſimilia effingunt: ſic & Vir. in Buc. pro cytheride lycoridem appellat. ¶ Candidũ medæa mirata ẽ ducẽ: iaſonẽ ſignat cãdoris ãt noie & Vir. ſignificatione pulchritudinis ſemper utitur: ut candidus inſuetum miratur limẽ olympi. Et candida dido: & cãdida maia. Notam autem hiſtoriam hunc in locum conuertit quaſi medæa alio perunxerit iaſonem. ut cum muniret aduerſus uim taurorum flãmam ſpirantium qui iuſſu regis ſubiiciendi erant ſi uellet pellem aureã accipere. ¶ Hoc de.u.d.p.ſ.ſ.a. ut cũ ait rues uolens aderat. ¶ Nec munus humeris efficacis herculis: de ueſte illa loquitur ſanguine Neſſi delibuta quam a Deianira coniuge oblatã hercules cum ſe induiſſet incendio eius abſumptus eſt: efficacis autem perpetuũ epithetõ uult eẽ herculis. ¶ At ſi qd unquã tale concupiueris iocoſe mecœnas præcor: oportune iocoſum appellat cui uelit iocos ſuos commendatos eſſe.

¶ CHRI. Parentis olim ſiqs impia manu. Tragœdiam in re humili excitat: ut ridiculã facetãq; orõnem reddat. ¶ Allium comederat: quod cũ ſtomacho nocuiſſet deteſtat̃. Sed lepida oio ẽ oratio: cum ridiculi cã res humiles ueluti grãdes tractamus. ut cũ Hom. ranarũ murũq; p̃lia deſcribit. ¶ Senile guttur. Nam cũ impiũ ſit parẽtem interficere: tñ multũ ætas ſenilis ad ſcelus addere uidet̃. ¶ O dura meſſorũ ilia. Nam illis alliũ datur. Vir. Theſtilis & rapido feſſis meſſorib⁹ æſtu. Allia ſerpillũq; herbas cõtũdit olẽtes. ¶ Incoctus cruor. Quaſi nõ poſſit credere alliũ ex ſe: niſi uiperæ uenenũ admixtum ſit tantũ nocere. Aut niſi Canidia ueneficis artibus epulas infecerit. Sed de canidia cuius proprium nomẽ Cratidia fuit. paulo ĩfra dicet̃. ¶ Vt argonautas: iaſon Eſonis filius ſuadente patruo pelia nauẽ longam. quæ teſte Pli. prima fuit: ĩ pegaſo ſinu ædificauit: & ab argo fabro eam denominauit: Viroſq; ex græcia fortiſſimos: quos ſecũ in colchos ad uellus aureum rapiẽdum elegit q a naue qua uecti ſunt: argonautæ fuerunt noiati. Præcipui ãt fuerũt. ¶ Orpheus. hercules: caſtor pollux: zetus: & calais. Sed cũ ad Oetã regẽ perueniſſet. eẽntq; & tauri: q naribus ignes ſpirarent: domandi: & ſerpẽs iterficiendus: & dentes ſerendi & homines armati inde ſubito nati interficiendi nõ potuiſſet has difficultates ſuperare iaſon: niſi Medæa q iuuenis amore capta eſt: opem ſuis magicis artibus attuliſſet. Medeæ igitur auxilio hæc oia monſtra ſuperauit: uelluſq; rapere potuit: Poeta ergo rei ſuæ inſeruiẽs nulla re putat medæam iaſonẽ cõtra illa mõſtra uehementius munire potuiſſe q̃ allio illũ ĩbuendo. ¶ Ergo ut.i. poſtq̃ medæa mirata eſt. i. obſtupuit tanq̃ pulcherrimũ ducẽ. ſ. iaſonẽ illigatur̃ iuga ignota: qm̃ hactenus indomiti tauri nunq̃ iuga tulerant: perũxit hoc allio. ¶ Iaſonẽ: tanq̃ in quo eẽt extrema uis contra oia mõſtra. ¶ Hoc delibutis. Nã cũ medeæ opa aureo uellere potitus eſſet iaſon una cũ mædea corĩthũ peruenit: atq; bñficiorũ a medæa acceptor̃ imemor filiam creõtis corĩthi regis ſiue glauce. ut Lactãtio Porphirioniq; placet ſiue creuſa: ut refert Seneca: appellaret̃ uxorẽ repudiata medæa duxit. At illa ira furoreq; percita: & medeũ mermereũq; filios occidit: epulandoſq; patri appoſuit: & munera iis ueneficiis delibuta ad nouã nuptã miſit: ut cum ea explicaret ſubito ĩcẽdio eũ uniuerſa regia abſũpta ſit. Ergo poeta credit alliũ tã uehemẽti ueneficio adhibitũ fuiſſe. ¶ Serpẽte alite. Nã eũ ulta eẽt iniurias ſuas medæa religatis ad currũ alaris ſerpẽtib⁹ p aerẽ uecta aufugit. ¶ Vapor ſyder̃. i. q ui ſyderũ p̃lerti caniculæ. ¶ Appuliæ: q regio calidiſſima ẽ & aqs caret. Nõ igit̃ minore calore afficit̃ a diebus cãicularib⁹ apulia q̃ ego ex calore: quẽ comeſtũ alliũ ĩtulit. Nec ẽt mun⁹ herculis maiori efficacia exuſſit hũeros. Voluerat Neſſus centaurus uim deianire uxori herculis inferre. At hercules ſagittis ex ſanguie hydrino ĩſectis neſſum iterfecit. Moriẽs aũt neſſus ultionẽ parauit. Perſuaſit.n. deiãirã: ut ueſtẽ ſuã illo ſanguie iã ĩſectã ſeruaret affirmãs eã illi uim ineſſe ut ſi qñ hercules aliã amaret mulierem: & ea ueſte indueret̃. ſtatim eo amore ſolueret̃. Cõdidit deianira: & cũ occupatus eſſet hercules ſiue & omphales ſiue ioles amore: miſit ueſtẽ ignara euẽtus: ignarus & hercules ĩduit ĩdutuſq; ab ea exuſtus eſt. ¶ At ſi qd. Oñdit tandem ridicule hæc ſcripta eſſe: cũ poſt tantas tragœdias huc euadat: ut ſi qñ mecœnas alliũ comederit puella uiroſum anhelitũ ſuũ effugiens opponat manũ oſculo. ¶ Extrema ſponda. i. ultima parte lecti.

Argumentum. ODES. IIII.

¶ ANT. Poeta ĩ Menã libertũ ĩuehit̃. is.n. pecũia ſuꝑbꝰerat: & ĩ ordĩe eqſtri receptꝰ: tribunuſq; militũ factus. Acrõ aũt & Porphyrio ſcribunt Menã Cn. põpei magni libertũ fuiſſe. Deĩde apud ſex. Põpeiũ magni filiũ mãſiſſe: quo qdẽ exercẽte pyraticã ad auguſtũ p̃fectꝰ claſſis relicto ſexto cõfugit: iter̃ poſtea ad ſextũ reuerſꝰ ẽ: rurſꝰ illo relicto ad auguſtũ r̃diit: a quo tribunꝰ militũ factus ẽ: Sue. ẽt ſcri. nemĩnẽ unq̃ libertinor̃ adhibitũ ab auguſto cœnæ excepto Mẽa. ſed aſſerto ĩgenuitatẽ poſt ꝑditã ſexti põpei claſſem. Metr̃ uero ẽ priæ ode epodũ ſiſe. ¶ Sortito: ex ſorte & naturali diſpõne. Naſo quoq; ĩ ibin ait. Pax erit hæc nobis dõec mihi uita mãebit. Cũ pecore ĩfirmo q̃ ſolet eſſe lupis. ¶ Ibericis. ſ. græci eandẽ iberiã & hiſpaniã noiabãt. ſic ẽt romãi ut Stra. ſcr. li. iii. Pto. itẽ li. ii. ſic ait. Hiſpaniæ q̃ apud græcos iberia dr̃ tres ſunt regiões. Betica. Luſitania. ac Taraconẽſis. ¶ Ibericis fu. oſtendit eũ fuiſſe põpei regimẽ ĩ iberia pompeius.n. in iberia

¶ Ode. iiii. dicolos diſtrophos in Menam libertum.

LVpis & agnis quãta ſortito obtigit
Tecum mihi diſcordia eſt:
Ibericis peruſte funibus latus:
Et crura dura compede:
Licet ſuperbus ambules pecunia:
Fortuna non mutat genus.
Vides ne ſacram mentiente te uiam
Cum bis ter ulnarum toga
Vt ora uertat huc & huc euntium
Liberrima indignatio:
Sectus flagellis hic triumuiralibus
Præconis ad faſtidium

Arat falerni mille fundi iugera:
Et appiam mannis terit:
Sedilibuſq; magnus in primis eques
Othone contempto ſedet.
Quid attinet tot ora nauium graui
Roſtrata duci pondere
Contra latrones atq; ſeruilem manum
Hoc hoc tribuno militum.

ſæpe contra ſertorium pugnauit a ſenatu quidem miſſus cū metello ī ſertoriū & perpēnam demū obtrūcato ſertorio a perpēna amico: quē & hæredē inſtituerat. Pompeius ipſe plenā uictoriā habuit nouiſſime cōtra perpēnam pugnauit: qui captus & occiſus iberici belli finis extitit. ſcri. ea Apianus li. i. libro itē. ii. aſſerit: quo ipe Pompeius brūduſiū ſe cōtulit timore cæſaris: eius exercitum in iberia cōſediſſe: oībus īpromptu paratis: quocūq; neceſſitas ire cogeret. Erant āt illic petreius & afranius pompei ꝓtores contra quos cæſar ipe pugnauit: ac uicit. Eoſq; ad pompeium liberos redire conceſſit: relicta hiſpania ſibi poſſidēda: pp hæc igiť oſtēdere uř Hora. menā pompei remigē in iberia fuiſſe. ¶ Ibericis funibus. Sparthū herba eſt ſponte naſcēs: & quæ nō queat ſeri carthaginenſis hiſpaniæ citerioris portio nec hæc tota montes quoq; ſpartho opit: id in aquis mariq; inuictū eſt: in ſicco ꝓferunt e canabi funes: in uſu ē nauium armamentis iunco græci & ad funes uſi ſunt: inde tranſlatus a pœnis ſparthi uſus. Pli. auctor lib. xix. Meminit itē Gellius li. xvi. c. iii. dicēs igiť Hor. ibericis funibus ſparthi funes ītelligit qbus nautæ utunť. ¶ Peruſtæ latus: puſtū hīs funiū uidelicet flagris: p qd eū uiliſſimū ignauiſſimūq; fuiſſe remigē oſtēdit. ¶ Crura: tibias ītelligit. Crus. n. nūc coxa nūc tibia diciť. ¶ Dura cōpede: ferreis ānulis & pedicis qles qdē remiges ipſi ferre ſoliti. ¶ Sacrā uiā. Via ſacra illa qdē erat: ut legiť: q a capitolio tendit ad Titi arcū. Sic dicta: ut Varro ſcri. qa ſacra quotquot mēſibus ferebanť in arcē. i. capitoliū. Et per quā augures ex arce ꝓfecti ſolebāt inaugurare. Scribūt alii in hac uia: qm̄ iuxta foꝝ romanū erat: fructus & poma uendi ſolita. Vnde ait in arte Ouidius. Rure ſuburbano poteris tibi dicere miſſa illa uel in ſacra ſint licet empta uia. ¶ Cū bis ter: ordo ē. Cū toga ulnaꝝ bis ter: per qd amplā fuiſſe oſtēdit: hic etiā ait ammianus. Sudans ſub pōderibus lacernaꝝ. Iuue. quoq; ſat. i. criſpinū eiuſdē fortunæ cū mena de toga ſic taxat. Cū pars niliacæ plebis: cū uerna cāopi Criſpinus tyrias humero reuocante lacernas. Vētilet æſtiuū digitis ſudantibus aurū. ¶ Vlnarū. Seruius in Buco. & lib. iii. geor. ſic ait. Vlna ſm̄ alios utriuſq; manus extenſio eſt. licet Sueto. unum cubitū uelit eſſe tantūmodo: quod magis ueꝝ eſt: hæc ille: hic uero conuenit magis: prima ſignificatio: ut intelligamus amplitudinem togæ: non longitudinē: ut aliq ſentiunt. ¶ Liberrima indignatio. i. iuſtiſſima & ingens: libere. n. non timide agebať in eū. ¶ Sectus flagellis. i. uirgis ceſus. Iuue. ſat. vi. de mulierū ſæuitia in ſeruos ait. Hic frāgit ferulas: rubet ille flagellis: hic Scutica &c. Vbi nō ſecat ſed rubet in oībus legiť, flagella āt dicunť ſūmæ arboꝝ partes ab eo ꝙ uentoꝝ crebros flatus ſuſtineāt. Vir. li. ii. Geor. Neue flagella ſūma pete. ¶ Triūuiralibus. Innuit menā publice quoq; in maius dedecus ſuſtigatū. ¶ Triūuiri. n. ſupplicüs ꝓerāt: hinc ſic Salu. in Catili. ait. Triūuiroſq; ad ſupplicrū poſtulabat. Soſia itē in Plauti amphi. ſic inqt. Quid faciam nunc ſi tres uiri me in carcerem cōpegerint. Inde cras e prōpturia cella depromar ad flagrū. Pli. quoq; lib. xxi. c. iii. ſic ait. Atq; ob id duci eum in uincula. Triūuiri iuſſiſſent. Vtq; Liuius lib. xi. ſcri. Triūuiri capitales: tūc primū creati ſunt: ubi curius dentatus conſul ſānitibus cæſis ſabiniſq; uictis bis in eodem magiſtratu triūphauit. ¶ Præconis ad faſtidium. i. tamdiu cæſus donec etiā ꝓconi faſtidio eſſet. Per qd intelligēdum dum noxii cædebanť ꝓcones tubas inflare ſolitos. Qui mos adhuc mea in patria uelitris ſeruari ſolet. ¶ Phalerni fundi. Secūda uini nobilitas phalerno agro erat qui ager a ponte cāpano leua petentibus urbanam coloniam. Syllanam nuper capuæ contributam incipit: ut ſcribit. Plini. libr. xiiii. In agrum uero phalernum Appia uia ibatur: propterea appiæ quoq; meminit. ¶ Iugera: iugeri menſura inducentos & quadraginta longitudinis pedes dimidioq; in latitudine patet. Auctor Quintilianus libro. i. Teſte autē Plinio lib. xviii. iugerum uocabatur quod uno iugo boum in die exārari potuiſſet. ¶ Appiam: præclariſſime ſunt uiæ: ut Strabo ait. li. v. Appia. latina. Valeria. Appia quidem ad mare uſq; ſinueſſam protenditur. Valeria uero in ſabiniam uſq; ad marſos. Hæc a tyburtinis capit initium: inter appiam & ualeriam media latina eſt: quæ ad caſinum oppidum coniungitur appiæ: a capua decem & nouem diſtans ſtadiis. Plini. autem ſcri. Appium Claudium cæcum in cenſura uiam uſq; brunduſium lapidibus ſtrauiſſe. Vnde illa appia dicta eſt. ¶ Mannis: manni equi dicti ꝙ māſuetudinem manuū ſequantur: uulgo burrici dicebantur: ut Porphirio ſcribit. ¶ Sedilibus primis. Pedianus in oratiōe ꝓ Cornelio ſic ait. Quanq̄. L. roſcius. Otho biennio ante cōſul firmauit in theatro: ut equitibus romanis. xiiii. ordines ſpectandi gratia darenť. Et ſeneca epiſtola. xliiii. inquit. At mehercle multis. xiiii. gradus clauſi ſunt non omnes curia admittit. Lucius etiam florus libro. xcix. epi. Liuii ſic ait Lucius roſcius tribunus plæbis legem tulit: ut equitibus romanis in theatro. xiiii. gradus proximi aſſignarentur. ¶ Othone contempto. i. ſpreta othonis lege. ¶ Quid attinet. Quid prodeſt inquit Hora. expugnaſſe pyratas & manum ſeruilem Cum mena olim & ſeruus & pyrata cum ſexto ſcilicet Pompeio nunc tribunus ſit militum. Roſtrata ora nauium: proras intelligit habentes in fronte roſtra ærata propter ſcopulos. ſ. ne offendanť. ¶ Contra latrones. contra pyratas intelligit. Sextus enim pompeius maria omnia depredatoribus infeſtabat; ita ut romani maxima fame angerentur. In ſicilia autem nauali prælio eum Agrippa deuicit: ut libro. v. Appianus ait: de quo latius ode. vi. libr. i. iam diximus. ¶ Seruilem manum. Syrus quidam in ſicilia ad libertatem & arma ſeruos concitauit. Itaq; ſexaginta ſeruorum milia collegit iure belli refractis ergaſtulis. Inde caſtella uicos oppida miſerabili direptione uaſtauit: cœpit & caſtra prætorum. Tandem perpēna imperatore ſupplicium de eis ſumptum eſt apud ætnam iterum poſtea inſurrexere: ut prius ſæuientes. Aquilius tandem deluit: Tertio duce Sparthaco & gladiatores & ſerui multo peiora fecerunt demum Licinius craſſus eos circa brutium angulum ſuperauit. Hæc omnia late habentur apud Lucium Florum. ¶ Hoc hoc tribuno militum: ideſt & latrone & ſeruo.

¶ACR. Lupis & agnis.hic quem alloqtur libertus fuit.Gn.Pomp.magni poſtea mortuo Pōpeio filio eius exercēte piraticam ad auguſtū relicto ſexto cōfugit.iterū ad ſextū reuerſus eſt.rurſus illo relicto ad auguſtū redit:& ab eo tribunus militū factus eſt.¶Quanta ſortito:inimicitiæ aut naturales ſunt:aut uolūtariæ.Si ergo cū iſto naturales inimicitias eſſe dicit:ſicut agnis & lupis.Sortito āt aduerbiū q̄litatis ē.i.ex ſorte.i.naturaliter euēit.¶Hybericis p.ſ.l.Cruciatib9 afflictæ & uiculis hiſpanoꝝ q ſūt diſtricti ad reſecāda delicta.¶Peruſte.i.abſolute dixit.Vt lachrymis oculos ſuffuſa ni.¶Dura compede.ferrea aut cruda.¶Licet ſupbus.a.p.i.liberū te eſſe diuitiæ excuſare nō poſſunt.¶Sacrā metiēte te uiam.cum indignatione ait uidens eū togatum icedere.i.pmoueri.metiēte dixit ambulantē.Vt ſtabili greſſu metiſ littora cornix.¶Cū bis ter ulnarū.t.Sex enī ulnis habebat diffuſam togā.¶Liberrima idignatio:iuſtiſſima & libera.¶Sect9 flagellis.¶Tāq̄ q ad maius dedecus uitæ a publico ſit uindice uerberatus:nā ut tribūis plebē ita triūuiris ius erat alienos ſeruos cedēdi.¶Sectus ergo cæſus:ut Iuue.Secat ille flagellis.¶Arat falerni.m.ſ.i.Falernū regio ē cāpaniæ uini boni fertilis.¶Sedilibus.m.i.p.e.hoc eſt i primis eqs othone contēpta iter primos ſede:qa Lucius Roſcius otho legē theatralē tulerat:ut in.xiiii.ordinibus ſederēt eqtes:de qb9 i duob9 ſederēt tribuni:nō tamē ſerui:qa mecœnas tribunus factus erat ab auguſto.Vt Iuu.Sic libitū uāo q̄ nos diſtinxit othoni.¶Quid.a.t.hoc ē qd pdeſt ſuperatos pyratas:ſi is qui piraticam exercuit inter.vi.ſeruos tribunus factus eſt militum.

¶POR. Lupis & agnis q̄nta ſortito obtigit tecum mihi diſcordia ē.Hanc æglogam i Menam ſcripſit libertum pompei magni q præfectus claſſis fuit ſexto pompeio bellum aduerſum auguſtum cæſarē gerēte.Hic cum claſſe ad cæſarem tranſierat:deinde ad ſextū redit & rurſus refugit ad cæſare.¶Tecū mihi.di.ē intelligendū hic extrinſecus tāta.ſic.n.conſequēs erit elocutio:quanta ſortito attigit diſcordia lupis & agnis:tanta mihi tecū eſt.Hybericis puſte funibus latus:reſtibus cæſum ſæpe ac per hoc malū ſeruū fuiſſe uult itelligi:hybericos aūt funes ideo dicit qa i iberia.i.hiſpania plurimū ſptū naſciſ.¶Videſne ſacrā metiēte uiam cum bis ter ulnarū toga ora aduertat huc & illuc liberrima idignatio:ideſt uides ne ut euntes ora huc & illuc uertāt.Ordo eſt:uideſne ut liberrima idignatio uertat huc & illuc ora euntiū te metiente ſacrā uiam:cum bis ter ulnarum toga liberrima idignatio.Signat aūt populum ex indignatiōe:q ille oblitus cōditionis tam magnificus icedat detorquere ab illo aſpectum:& bene liberrimā indignationē dixit:q libere ac palam hunc uidentes in ſeruitutē inuehunſ cum bis ter ulnarū toga hoc ē cū ſex ulnarū toga.hanc aūt iuſtæ togæ menſurā intelligēdū eſt.¶Sectu.f.fl.h.t.Triumuiralibus autē q dixerit ſpecialis elocutiōis uſum eē p generali puto:neq eni triūuiris tātū ſed & aliis poteſtatibus ius ē alienos ſeruos flagellare.¶Præconis ad.f.aſpere donec aliud agentibus triumuiris præcocū uellet deſinere iuberet.¶Et ap.m.t.eleganter mānis.quia nimiarum delitiarum affluentia eſt equos burricos habere:mānos autem equos uulgo burrichos appellant.Appia pro qualibet uia poſuit.¶Arat pprie q.s phalerni agri meminerat quo.ſ.appia uia neceſſe ē ire:¶Sedilibuſq magnus in primis eques.Othone contempto ſedet:& magnus eques & ſedilibus in primis cū uehementi idignatione:profertur:ex q̄tuor autem ordinibus:quos lege Roſcius otho tri.ple.i theatro q̄ſtri ordini dedit duo primi uerſus tribunitiis uacabant.¶Quid attinet.tot ora nauium graui roſtrata duci pondere contra latrones atq ſeruilem manū.Senſus ē qd prodeſt claſſe roſtratis nauibus ducere aduerſum latrones ac fugitiuos.quos ſextus pompeius armauit.cum hunc patimur tribunum equitem romanum eſſe.

¶CHRI. Lupis & agnis quāta ſortito obtigit.Archilochico pene carmine in menam inuehiſ.Hic pompei magni libertus ad auguſtum poſt mortem pōpei defecit.Deinde ad Sextū magni filium piraticam exercentem reuerſus eſt.Rurſus poſtremo ad auguſtum ſe recepit:ta quo tribunus militū factus ē:homo ea ſuperbia elatus ut priſtinæ fortunæ imemor oīa ſibi arrogaret.Hoc pati non ualens Hora.hæc ſcribit.Ergo tāta mihi eſt diſcordia tecum:quāta obtigit lupis & agnis ſortito.i.ex ſorte.i.naturaliter.Nam inimicitiæ aut naturales ſunt:qbus natura duce mouetur ſine cōſilio aial:ut uidemus in lupo & agno:& hæ nūq̄ ceſſant:& uehementes ſunt.Aut quadā noſtra rōne ſiue recta ſit:ſiue praua ſuſceptæ.Sed quoniā primæ maiores ſunt & iextinguibiles:iccirco inimicitias ſuas in menā illis cōparat.¶Hibericis.ſpēm poſuit p genere & oſtēdit non ſolum ſeruum fuiſſe qđ nō illius ſed fortūæ uitium dici poſſet:ſed neq̄ ſeruū:qđ illi:& nō fortunæ attribuēdū eſt.Peruſte uel flagra incendūt:& notat illum fuiſſe maſtigiam.i.uerberibus dignū:quē latini uerberonē appellant ¶Dura:ferrea:aut cruda.¶Fortuna nō.m.g.Nam pecuniæ ignobilē non ualent nobilitare.¶Liberrima indignatio.Ergo magna idignatio:cum ſine aliqua diſſimulatione:libere indignentur.¶Sectus:orationē a mena ad auditores ex indignatione cōuertit.¶Sectus:ut oſtēdat nō ſolum uirgis cæſum:ſed ita cæſum:ut uirgæ corpus abruperint.Sic Iuue.Secat ille flagellis.¶Triumuiralibus.Oſtenderat illum cum ſeruus fuiſſet priuati a domino cæſum tanq̄ ſcæleſtum ſeruum.Nunc quoq publice ad ſupplicium propter eius errata abreptum eſſe.Triumuiri autem erant p̄poſiti ſuppliciis:quod & Saluſt.in catilinari.oſtendit:& Plau.in amphitrione.Quid faciam nunc ſi triūuiri me in carcerem compegerit.Inde cras de promptuaria cella depromar ad flagrum.¶Ad faſtidium p̄conis.i.tā diu cæſus donec p̄co per quem pœna renunciaſ uel turba ad ſpectaculum ſupplicii conuocatur:nō modo in tedium:ſed in faſtidium quoq deuenerit.¶Arat falerni.Sūma indignatio q ſceleſtus & ſordidus uir tam ſit locuplex.Auget autem primo a magnitudine agri pꝑter mille iugera.Deſde a nobilitate ſoli:quia in falerno:de quo abunde in ſuperioribus dictum eſt.¶Mānis:quia reda uehitur a mānis tracti.¶Appiam.quæ ab appio Claudio in ſua cēſura ſtrata eſt.¶Sedilibus.In quatuordecim ordinibus.Roſcius enim otho tribunus plebis legem tulit:ne quis ſederet intra quartumdecimum theatri gradū niſi cuius auo patriq ingenuo quadringenta ſextertia fuiſſent.Ergo contempto othone:ideſt lege ab othone lata:q̄ non ſat erat habere quadrigenta ſextertia:quia eius pater ingenuus nō fuerat.Immo neq ipſe.¶Quid iu.Sententia eſt fruſtra pugnatum eſſe aduerſus manum ſeruilem ſpartaci fruſtra aduerſus pyratas ſi Mena qui & ſeruus & pyrata fuerit.tribunus militum fiat.

Argumentum. ODES. V.

¶ANT. Hæc ode in canidiam ueneficam ſcribitur.ea quippe adamans uarum:a quo ſpernebatur p̄textatum puerum:cũ ſagana ueia:& folia ueneficis mulieribus clam cœperat:ſpoliauerat: in foſſam uſq; ad mentum cum incantata aqua imerſerat:quo ex illius fame deficientis medulla : & iecore amoris poculum parare poſſet.puer aũt ſalutis exſpes diris imprecationibus illas eſt inſecutus.De eadem uero canidia latius Epodo tertia diximus.Præterea de canidia:& Sagana lata idem Hora.ſcribit in Satyra octaua primi libri: ubi incipit carmen.Vidi ego met nigra ſuccĩctã uadere pallã canidiã &c. Eſt aũt metrũ primo ſimile.

¶Quinta Ode dicolos diſtrophos ĩ canidiam ueneficam.

AT. o deorum quicquid in cælo regis
Terras & humanum genus.
Quid iſte fert tumultus:& q̃d oĩum
Vultus in unum me truces?
Per liberos te ſi uocata partubus
Lucina ueris affuit.
Per hoc inane purpuræ decus precor
Per improbaturum hæc iouem:
Quid ut nouerca me intueris? aut uti
Petita ferro bælua?
Vt hæc trementi quæſtus ore conſtitit
Inſignibus raptis puer.

¶At o deorũ.Timentis pueri uerba ad deos.At.n.timoris interiectio ẽ. quæ quidẽ plenam affectus motuſq; animi ſignificationẽ habet.¶Deoꝝ quicquid : ideſt quicũq; dei in cœlo regitis terras & homines. ¶Fert : appetit. ¶Tumultus:mulierum furor.¶Ecquid ferunt:ideſt appetunt. ¶Per liberos te:canidiam puer orat iam ſe capientem.¶Veris partubus.i.legitimis filiis : uel nõ fictis partubus:per q̃d inuit eam uel nõ peperiſſe:uel ex adulterio cõcepiſſe.¶Lucina:hanc grauidæ inuocabant:quoniam exactis mẽſibus lucem naſcentibus iuno p̄bet:unde appellaƭ iuno lucina ab iuuando:& luce:ut Varro docet.Macro.libr.vii.ſcribit qũo diana q̃ luna eſt ἄρτεμις dicitur quaſi ἀεροτόμις hoc eſt aerem ſecans.Lucina a parturientibus inuocaƭ:quia ꝓprium eius munus eſt diſtẽdere rimas corporis:& meatibus uiam dare : quod eſt accelerando partu ſalutare.¶Inane.uanũ non eni ſibi ꝓderat. ¶Purpuræ decus:pretextã intelligit.Patriciis.n. bulla aurea cũ toga cui purpura prætexebaƭ utebanƭ.Cordis aũt figuram in bulla ante pectus annectebant:ut illã inſpicientes ſe hoĩes cogitarent ſi corde p̄ſtarẽt. ¶Togã uero p̄textam ferebant:ut ex purpuræ rubore ingenuitatis pudore tegerenƭ:ut Macro.li.i.Saty.ſcri. ¶Petita ferro bælua:leonem intelligit:uulneratus.n.obſeruatione mira percuſſorem nouit:& in quantalibet multitudĩe appetit.Eum uero qui tela quidem miſerit:ſed tamen non uulnerauerit correptum raptatũq; ſternit nec uulnerat:auctor Plini.libro.viii.inſignibus.hoc eſt prætexta & aurea bulla.

Lucina iuno lucina artemis lucina bulla p̄texta Leonis natura

¶ACR. At o.d.q̃cq̃.d.i.c.r.In canidiam uenefică ſcribit inducta pſona pueri: q ad imolationes captus uociferans rogat:ne mulierum cõſciaꝝ turba pereat incluſus.¶At o deorum:at uacat: ut At tibi pro ſcelere exclamat pro talibus auſis.Necromantiã factã deteſtatur a canidia maga : quæ inſoſſo puero regio animam extorquere nõ ambigit.¶Aut quid omniũ.Quaſi ẽt uultus crudelitate rubenƭ.¶Per liberos.t.uult itelligi aut nõ pepiſſe canidiã:aut de adulterio ſobolẽ ſuſcepiſſe.¶Per.h.in.p.d.p.uelut p̄textatus puer apud eas purpuræ decus dixit q̃a non proderat:perituro.¶Per improbaturum.i.uindicaturũ.humanæ.n.uictimæ ioui accepte eſſe non poterant:q̃a a iuuamine hominũ iouis dictus eſt.¶Inſignibus raptis.p.Spoliatus prætexta puerili.

¶POR. At o deoꝝ q̃cquid in cœlo.r.t.Verba p̄textati uociſerãtis ĩ domo canidiæ.quẽ ſignificat ab ea furtim raptũ:ut necromãtiã ex eo faceret.Et bene abrupta exclamatio in cœlũ.hoc.n.dicit pemptũ eſt q̃cquid in cœlo eſt regẽs terras.¶Quid iſte.f.t.Tumultũ aũt dicit rapinæ ipſius quã paſſus ẽ.¶Aut q̃d omniũ uultus in unũ me truces.Earũ dicit q̃ cũ canidia cõſciæ miniſtre ſceleris huius fuerãt.¶Per hoc in.p.d.p.quo magis oneret atrocitatem ſceleris huius:p̄textatũ ac per hoc hõeſtum ac delicatum facit hũc puerum eſſe. ¶Inane ergo decus purpuræ.apud eam inane itellige:quæ.ſ.ſine reſpectu æquitatis eius in eum ſæuiat .¶Inſignibus raptis puer.impube corpus.inſignia pueri intellige raptam prætextam ac bullã:& eſt σχῆμα ἐφεξηγητικὸν puer impube corpus. hoc eſt impube corpus erat.

¶CHRI. At o deoꝝ q̃cq̃d ĩ cœlo regit.Cratidia fuerat neapolitana mulier peſſima uenefica.Hu9 ergo necromãtiã de puero factã ſub noĩe canidiæ uitupat.iducit ãt pueꝝ ab illis iã ſubreptũ:& ad imolationẽ paratũ ſuas miſerias conq̃ri:& ĩ canidiæ ſociarũq; crudelitatẽ iuehi:loq̃ƭ ergo puer.¶At.expaueſcẽtis ẽ.O q̃cq̃d deorũ.i.o oẽs dii q regitis terras & hũanũ gẽus.¶Quid fert.q̃d affert:uel q̃d cupit.¶Tumultus:tumultuoſa ꝓperatio mulieꝝ.¶Truces.nam oẽs ille ueneficæ inimico aio ſpectabãt.¶Per liberos te.iã in eũ manus iniiciebat canidia q̄pp ut ſui miſereaƭ p ſuos liberos eã p̄catur.¶Veris partibus.Dubitat an peperit:an potius alienos ſibi filios ſuppõẽs pepiſſe finxerit:ꝓptereaq; ſi partubus ueris dixit.¶Inane decus pur.i.nihil ꝓfuturꝝ. Sed quare purpurã ĩ puero dicat.aĩaduertãus. Tullius hoſtilius tertius rex romanoꝝ debellatis etruſcis Sellã curulẽ.lictores Togã pictã p̄textã ĩſignia magĩratuũ etruſcoꝝ ad romanos trãſtulit.Sed p̄textã illo tpe puerilis ætas nõ uſurpabat. Veꝝ Targnus,deĩde priſcus cui lucũo nomẽ fuit de ſabinis cũ triũphaſſet:filiũ ſuũ annos.xiiii.natũ ꝓ cõtione laudauit q hoſtẽ pcuſſerat:& bulla aurea q̃d geſtamen prius triũphantiũ erat & p̄texta.qua ſoli magiſtratus utebantur iſigniuit.Hinc tractus mos ut puer bulla & p̄texta.i.toga cui purpura p̄texebaƭ uterenƭ.Sed bulla nõ fuit cõceſſa niſi illis:quorũ p̄res curulẽ magĩratũ geſſiſſẽt. Cæteris uero uſq; ad eos quoꝝ p̄res equo iuſta ſtipẽdia meruiſſẽt p̄texta ſola cõceſſa ẽ.Demũ ĩ bello pũico ſcđo libertinis quoq; ſed iis tãtũ q ex iuſta m̃fenati eẽnt:cõceſſum ẽ:ut p̄textã & lorũ in collo p bulla portarẽt.Ergo hanc p̄textam

decus purpuræ appellat. Vt poſtq̄. ¶ Conſtitit impube corpus. Nā direptis inſignibus.i.purpurea ueſte appa
ruit corpus nudatum impube.i.ſine pilis. ¶ Conſtitit:ſtetit conſtitutus eſt in eo loco:ubi eſſet conficiendus.

Impube corpus quale poſſet impia
Mollire thracum pectora.
Canidia breuibus implicata uiperis
Crines & incomptum caput.
Iubet ſepulchris caprificos erutas
Iubet cupreſſos funebres
Et uncta turpis oua ranæ ſanguiſæ.
Plumamq; nocturnæ ſtrigis.
Herbaſq; quas colchos atq; iberia
Mittit uenenorum ferax.
Et oſſa ab ore rapta ieiunæ canis
Flammis aduri colchicis.
At expedita ſagana p totā domū
Spargens auernales aquas
Horret capillis: ut marinus aſperis
Echinus. aut currens aper.
Abacta nulla ueia conſcientia
Ligonibus duris humum
Exhauriebat ingemens laboribus
Quo poſſet infoſſus puer
Longo die bis terq; mutatæ dapis
Inemori ſpectaculo.
Cū pmineret ore q̄tū extant aqua
Suſpenſa mento corpora.

thraces ¶ ANT. Impube corpus. ſupple tale erat. ¶ Thracū.p.ſunt.n.
feri thraces bellicoſiſſimi: & crudeles. Hinc polydo.lib.iii.æneí.ait
æneæ. heu fuge crudeles terras. Mela ēt ſcri. thraces feroces eſſet
& imites: unde ut inquit qdā feri ſunt: & ad mortem paratiſſimi
nec fœmininis qdē ſegnis eſt aius: ſup mortuorū uirorum cor
pora interfici. ſimulq; ſepeliri uotū eximiū habent. Eſt autē thra
cia europæ regio iuxta myſiam: & macedoniā: & propōtidem: ut
thracia lib.iii. Ptolemæus edocet. Diony. ēt aſſerit Thraces per ampliſ
ſimam regionē diffuſos partim ad latus propontidos maris cole
re: partim ad helleſpōtū cōiectos: partim etiā ad ægeum tenere.
Capri ¶ Caprificos: eſt caprificus e ſylueſtri genere ficus nunq̄ matu
ficus reſcens: eius uirtutes ſunt plurimæ. Quaꝝ una eſt ꝙ caprificus
ferocium taurorū collo circundata in tantū rabidam naturā cō
pelcit: ut immobiles pſtet. Pli.lib.xxiii. ita ſcri. naſcitur autem in
parietibus: & ſaxeis monumentis: hinc aliqui dictam putant ca
cupſſus prificum ꝙ parietes qbus naſcit carpit. ¶ Cupræſſus fu. Cupræſ
ſus diti ſacra eſt: & ideo funebri ſigno ad domos poſita: ut Pli.li.
xvi. ſcri. Ser. āt lib.vi.æn. ſic ait. Cupræſſus adhibetur ad funera:
uel ꝙ cæſa non repullulat: uel ꝙ per eam funeſtata oſtendit do
mus: ſicut lætā frondes indicant feſtæ. Varro tamen dicit pyras
iō cupſſo circūdari propter grauem uſtrinæ odorē ne eo offenda
tur populi circūſtantis corona: q̄ tādiu ſtabat reſpondēs fletibus
præficæ planctuum principi: q̄ diu conſumpto cadauere: & colle
ctis cineribus dicebat nouiſſimum uerbū illicet: qd ire licet ſigni
ficat. Vnde ē. Dixitq; nouiſſima uerba. hæc Ser. ibi. Et ferales an
te cupræſſos conſtituūt. ¶ Funebres. luctuoſas: funereū uero di
citur qd ex funere conſtat. funeſtū qdē quod funere inqnatū eſt.
¶ Turpis.r. de rana rubeta intelligit: cuius & in terra: & humore
uita plurimis referta medicaminibus: ut Pli.li.viii. docet dicun
tur autē rubetæ quia in uepribus: & rubis uiuūt: ut idem ſcribit
li.xxix. Et li.xxix. de ouis aſſerit q̄ūo ranæ habēt: & cū ouis ſocie
tatē ſimul fronti ipoſitæ cōtra epiphoras. ¶ Strigis: de ſtrigibus
lib.vi. fa. ſic ait Naſo. Sunt auidæ uolucres: nō quæ phyneia mēſis
Guttura fraudabant. ſed genus inde trahūt. Grande caput: ſtan
tes oculi roſtra apta rapinæ. Canicies pēnis: unguibus hamus ineſt. Nocte uolant: pueroſq; petunt nutricis egē
tes: Et uitiant cunis corpa rapta ſuis. Carpere dicūtur lactentia uiſcera roſtris. Et poto plenū ſanguine pectus
hñt. Eſt illis Strigibus nomē: ſed nois huius cā ꝙ horrēda ſtridet nocte ſolēt. ¶ Colchos.a.i. hæ regiones ſibi
cōiunctæ ſunt i ponto ꝓuincia ad ſeptētrionē. de qbus late Ptolo.li.v. in pōto: aūt ꝓuētus ē maloꝝ graminū.
Hinc ægloga.viii. Maronis legit. Has herbas atq; hæc pōto mihi lecta uenena ipe dedit mœris: naſcunt plu
rima pōto. ¶ Flāmis chol. q̄les medæa colchis tractauit. Epodo ēt penultima idē Hora. de canidia iqt. Cales
uenenis officina colchicis. ¶ Sagana: alterius ueneficæ nomē. ¶ Expedita: accīcta. ¶ Auernales aq̄s: Cōtiguus
baiis lucrinꝰ adeſt ſinꝰ: itra quē auernꝰ ē: i auerno maiores nr̄i iqt Stra.li.v. hōerica defūctoꝝ uaticinia fuiſſe
fabulis cdidet. Eſt āt Auernus: & fūdo: & oſtio ſinus cōmodus: & magnitudie: & natura portū cōtinēs. Super
cilia qdā ardua auernū undiq; circūcludūt pter oſtiū. Str. rpe amœnis culta modis oli āt agreſtibꝰ referta ne
moribꝰ: & pceris arboribꝰ iuia: q̄ ſupſtitiōe q̄dā umbris obſcuꝝ ſinū reddebāt. Rumor erat īdigenaꝝ ſup uo
lātes aues q̄s teter exhalās odor exāimaret i ipas aq̄s decidere: ſicut i locis ad plutonē deferētibꝰ: hāc āt locoꝝ
ptē plutōi dicatā opinabant: placatiſq; priꝰ p ſacrificia diis māibꝰ illuc itrabant. aderat.n. q talibꝰ exponēdis
ductores eēnt ſacerdotes locoꝝ fructꝰ pcipiētes: fōs uero ibi fluuialibꝰ ſcatēs aq̄s excurrit: i mare ab eiꝰ uſu ab
ſtinebāt oēs Stygias opinātes eē aq̄s: eo i loco cōſtructū erat oraculū: ex aq̄rūq; feruore uicinaꝝ phlegetōtē eē
cōiectura factitabāt: & ex acheruſia palude iuxta miſenū: hæc ex Str. ¶ Auernales aq̄s: i auerno defūctoꝝ uati
cinia fiebāt: q̄ loci ps plutōi dicata exiſtiabat. Maro quoq; de didōe ueneficia ꝓ amore parāte dixit li.iiii. æne.
Sparſerat & latices ſimulatos fōtis auerni. Erat.n. ꝓpe fons i mare excurrēs: a cuiꝰ uſu abſtinebāt oēs: ſtigias opi
nātes eē aq̄s: ut latiꝰ paulo ſupiꝰ dixius. ¶ Echinꝰ: echini piſces ſūt e cācroꝝ gñe: i qbus ſpiæ ꝓ pedibꝰ: igredi
ē iis orbē uolui: ora i medio corpe i terrā uerſa. Pli.li.ix. id ſcri. Eſt ēt terreſtris echinꝰ q erinaciꝰ alr dr. ¶ Ab
acta: remota a nulla cōſcia. i. cognitiōe ſui ipſiꝰ cordis. ¶ Veia: alteriꝰ ueneficæ nomē. ¶ Ligōibꝰ: ligo ruſticū in
ſtrm̄ ē. dr ār ꝙ pp latitudinē ſub terra faciliꝰ lædit. Vt Var. docet. ¶ Exauriebat: effodiebat euacubat. ¶ Quo
.p. ordo ē: quo loco puer ifoſſus poſſet emori i lōgo ſpectaculo dapis mutatæ bis terq; die puero.n. antepōebā
tur epulæ ſæpius deide mutabant: ut ſpectādo magis puer ipe affligeret eſuriens: qd ēt porphyrionis eſt ſnia:
& magis qdē cōueniens. q̄ alioꝝ quorundā opio. ¶ Quātū. ordo ē. tātū q̄tū corpa ſuſpēſa ab aq̄ extant mento.
¶ ACR. Impube. c. aut delicatū aut pulchꝝ: qd & crudelitatē potuiſſet flectere barbaroꝝ. Breuibꝰ illigata ui
pis. tāq̄ ipa uenefica furiali hitu crines hēt uipis iplicatos. ¶ Iubet ſepulchris caprificos erutas: ligna ēt iſœli

cia:& ſterilia e ſepulchris collecta pparata ſignificat tāq̄ ſacris īferis pfutura.¶ Cupſſos funebres: ut ferales, ante cupſſos cōſtituūt.¶ Et uncta.t.o.r.ſ.nō ranæ oua ſed uncta ranæ ſanguie.¶ Rana.n.īfernū: & uenenoſum animal eſt;ut Iuue. Et ſtygio ranas ingurgite nigras.¶ Turpis grandis:ut cui turpe caput.tales.n.ranæ uulgo rubetæ dicuntur:& magis uenenoſæ ſunt:de qbus ait Iuue.Ranaꝶ uiſcera nunq̄ inſpexi ; & idem alibi.Miſcet ſitiente rubetā.Hærbaſq; quas colchos aut hy.m.colchos ciuitas ponti eſt herbis ueneficis abundans: ut has herbas atq; hæc ponto mihi lecta uenena ipſe dedit mœris:naſcuntur plurima ponto.Nam & hic quidam uolunt hyberiam non hiſpaniam dictā: ſed ponto ciuitatē uicinam: unde & ferrugine clarus hibera. Et illic pro pontica.¶ Et oſſa ab ore rapta ieiunæ.c. ut Luc.morſuſq; luporū Expectat ſiccis.p.ſ.a. ¶ Flāmis aduri .c.q̄les medæa tractauit apud colchos de lignis infœcundis.¶ Expedita:ſuccincta.¶ Sagana nomē ueneficæ alterius. hæc fœneratoris cuiuſdā uxor fuit.¶ Spargens auer.a.ut ſupferat:& latices ſimulatos fontis auerni . ¶ Aſperis:erectis ipō ſacroꝶ furore:ut Luca.Erectis diſciſſa comis.¶ Currēs.ſurēs ut inhorruit armos.¶ Abacta ueianul.c.ueiam etiā aliam nomine ueneficā ſacrificio ipſi ait interfuiſſe:quā nonnullo ſcelere miſceri commemorat.¶ Exhauriebat:rapiebat: ut latus hauſit apertum ut ifoderet puer.¶ Ingemens.l.animoſitate opis laborantē ſignificat.¶ Quo.p.i.p.ut extante capite infoſſi dum diuerſos cibos porrigant diu animam reſeruaret.

¶ POR. Quale poſſet.i.m.t.p.ēt thracū.ſic dr illud apud Vir.qs talia fando Myrmidonū dolopūue aut duri miles ulyſſi:p ēt Myridonū dolopūue.¶ Breuibus implicata.u.c.&.i.c.Furiali habitu eam deſcripſit:& breues uiperæ perpetuo [illegible] dr: nam ſunt nota aūt eſt figura elocutionis illigata crines:& illigata caput. ¶ Iubet ſepulchris .c.e.nō ide iubet:ſed ex ſepulchris notiſſimis erutas accipe:qm īferna ac uenefica eſſe hæc ſacrificia intelligi uult. Alia deniq; ſunt:& quæ ſubiciunt.Iubet cupſſos funebres &c.¶ Herbas quas colchos. urbs eſt theſſaliæ. Theſſalia autē uenenoꝶ ferax eſt. Hyberia aūt nunc quæ in ponto eſt intelligenda: porro āt ut Vir.naſcit plurimū pōto.¶ Plumāq;.n.ſt.ſic dicunt uulgo ſtrigiæ:quia a nominatiuo ſtrix non ſtrigia:hæc āt auis eſt nocturna mali omnis.¶ Flāmis aduri.c. per ueneficia accēdiſſe uult:ſed hoc propter Medæam dr q̄ colchis fuit.¶ At expe.l.p.t.d. Saganā hāc ex cōſciis ac miniſtris ueneficii illius accipe.¶ Expeditā:ſuccinctā uidet dicere.¶ Abacta ueia nulla cōſcientia:ablatiui caſus eſt:& ē ſenſus:ueia quæ nulla mala cōſciētia remota eſt.¶ Longo die bis terq;.m.d.i.ſ.ut magis incitaret puer ait illi anteponi æpulas;& ſæpe mutari ¶ Execta uti.m.&.a.i.nunc uidet cauſam tanti facinoris epithetis dolo malo conſcitura:ſignificat autem canidiam amoris potionem Varo pparare. infert.n.non uſitatis Varo potionibus interminato.

¶ CHRI. Impube. Vt ipſa puerilis ætas ēt thracū crudeliſſimos animos poſſet mouere ad lachrymas.¶ Illigata crines. Et incōptum caput.i.incōptos crines capitis.¶ Breuibus:non longis. Vtebat igitur uiperis pui ctis.¶ Caprificos:ficus ſunt inter parietes:& ſaxa naſcētes.¶ Cupſſos funebres : Nā ut ſupra diximus ; funeri adhibebatur.¶ Turpis ranæ.i.rubetæ. Iuue.ēt de locuſta uenefica dixit. Miſcet ſitiente rubeta . Ranarū.n. aliæ minores ſunt:& ſaltu ualent:& aquas amant:qbus impune ueſci conſueuimus. Aliæ aūt maiores : turpioreſq; ac deſidia graues:& apprime uenenoſæ:& has rubetas appellant.¶ Strigis nocturnæ: quæ nocturno tempore uolāt. Fabulant poetæ ex harpyis auibus natas eē ſtryges quæ māmas hñt:& pueroꝶ ſanguinem ſugūt. Oui. Eſt illis ſtrigibus nomē.Sed nōis huius Cauſa:q horrenda ſtridere nocte.ſolent. Siue igit naſcunt aues : ſeu carmine fiunt:Neniaq; in uolucres falſa figat anus. Tibul. Hanc uolitant animæ circū ſua fata quærētes. Semper & e tectis ſtrix uiolenta canat. Et Luca. Quod trepidus bubo quod ſtrix nocturna quærūtur. ¶ Colchos. gens hæc in ponto ſcythiæ eſt; ſed colonia eſt ægyptioꝶ. Vnde patrium morē.ut placet Diod. In circūcidēdis pueris ſeruauit. His imperauit Oeta. cuius filia medæa maxima uenefica multis in ea regione herbis ad magicam exercendā ualentibus nobilitatē dedit. Vir. Has herbas atq; hæc pōto mihi lecta uenena.ipſe dedit meris naſcunt plurima pōto iberia:nō de hyſpania intelligit:in qua iberos populos eſſe ſcimus; & olim uniuerſam hiſpaniam iberiā eſſe appellatā. Sed ſunt iberes iuxta albanos:& nō procul a mōtibus colchicis: in quoꝶ regione ēt ferruginea purpura tingebat . Vir. Ferrugine clarus ibera.¶ Ieiunæ canis : q̄ creduntur auiditatem ad amorem traſferre.¶ Colchicis:eo ritu paratis:quo apud colchos ueneficos parari ſolent.¶ Sagana:nomen proprium eſt alterius ueneficæ.¶ Auernales:peritos ex auerno lacu. Nā efficaciam ad has artes habere credebantur. Atq; illic necromātiā exercebāt. Quapp & Didonem inducit Vir. has aquas quoniā deerāt uere ſimulare ut Sparſerat & latices ſimulatos fontis auerni.¶ Horret. Quia ī capite erigebant capilli.¶ Echidnus marinus recte:nā & terreſtre aīal quē erinacium alio uocabulo appellamus. Echidnus dr. eſt.n.erinaceus ſpinis cōſertus:qbus in ſphærā incluſus undiq; tegit. Sunt aūt illi miores ſpinæ q̄ hiſtrici: ſed eadē facit. Huic ergo ſimilis eſt piſcis marinus:& eodem mō ſpinis munitus. ¶ Aut currens aper. Nā & illi duriſſimæ ſetæ i dorſo inſurgunt.¶ Veia:& hoc ueneficæ nomē ē:quā dicit nulla conſcientia eē abactam.i.remotā a tanto ſcelere. Alii uolūt Abactā eē nomē mulieris & Veiā eē nomē patriū. Exauriebat humū quia foſſam faciebat. ¶ Ingemēs. quaſi uehemēter hanelās.¶ Quo poſſit. Volebāt itra foſſā obruere pueꝶ ad mētū uſq;.¶ Immori:itus mori ¶ Lōgo.ſ.Snīa ē:q ipē uellēt pducere uitā puero mēto tenus īfoſſo ad lōgiꝰ ſpatiū:Sed dixit ſpectaculū i muliesꝶ iuidiā:q̄ſi q̄ ex illiꝰ miſeriis uoluptatē capēt.¶ Mutatæ.d.dabāt uaria cibaria ut magica illa ars iubebat.

Exerta uti medulla & aridum iecur
Amoris eſſet poculum.
Interminato cum ſemel fixe cibo
Intabuiſſent pupulæ.
Non defuiſſe maſculæ libidinis

¶ ANT. Exerta uti. Veneficii cām explicat;ut.ſ.ex pueri uiſceribus amatorium poculū facerēt Pli.lib.xxviii.ſcri.nō paucos græcos ſinguloꝶ uiſceꝶ membrorūq; hominū.ſ.ēt ſapores dixiſſe:alii aūt medullas crurū q̄rebant:& cerebrū infantiū:miletus oculorum ſuffuſiones felle hois ſenari docuit iecur: pueri.ſ.qd aridū appellat Hora. Iuue.uero ſaty. prima ſic cū ait.n. Quid referam quāta ſiccum iecur ardeat ira quod quidem ppter coleram ait quæ calida eſt & ſicca . Colera autem ab ipſo

Ariminenſem foliam
Et ocioſa credidit neapolis
Et omne uicinum oppidum.
Quæ ſydera excantata uoce theſſala
Lunamq; cælo deripit
Hic irreſectum ſæua dente liuido
Canidia rodens pollicem.
Quid dixit. aut quid tacuit: o rebus meis
Non infideles arbitræ
Nox & diana quæ ſilentium regis
Arcana cum fiunt ſacra.
Nunc nunc adeſte. nunc in hoſtiles domos
Iram atq; numen uertite:
Formidoloſis dum latent ſiluis feræ
Dulci ſopore languidæ:
Senem quo omnes irrideant adulterum
Latrent ſuburanæ canes
Nardo perunctum: quale non perfectius
Meæ laborarunt manus.
Quid accidit? cur dira barbaræ minus
Venena medææ ualent?
Quibus ſuperba fugit ulta pellicem
Magni creontis filiam?

epate ad fel traſmittit: ex qua ira mouet: hinc coleri ci facilius iraſcuntur ꝓpter humoris tenuitaté. ¶ Interminato: ſenſus é q̃ ex pueri medulla: & iecore amoris poculum uolebant efficere: quũ ſemel itabuiſſent pupulæ fixæ cibo interminato. i. quũ iam moriturus eſſet. ¶ Interminato cibo. i. interdicto. non. n. fuerat terminatus i ore ipſius pueri. Sed tantũ poſitus ante oculos: ut magis cruciaretur. hinc ait pupulæ fixo cibo: & hoc oſtendit ſenſum illum Acronis & alterius non conuenire ibi longo die bis terq; &c. Vel iterminato. i. affixo: & ualde terminato: & per id immobili. ¶ Intabuiſſent. i. languiſſent. ¶ Pupulæ: paruæ oculorũ imagines: quas phyſici dicũt ante triduum morituris nõ apparere. Pli. etiam ait libro. vii. in oculorum: & nariũ aſpectu indubitata eſſe mortis ſigna. Celſus quoque lib. i. de indiciis mortis inter alia ſcribit eſſe oculos concauos: & ſi oculi lumen refugiunt: & illachrymant quæq; in his alba eſſe dñt rubeſcunt: atq; i iiſdé uenulæ pallent pituitaq; in his inatans nouiſſime angulis inhæreſcit &c. ¶ Foliá: hæc alia uenefica erat: ¶ Ariminenſem: fuit ariminũ umbrorũ colonia ſicut & Rhauẽna uerũ utraq; romãos accepit inqlinos: habet aũt ariminũ portũ: & eiuſdé noĩs amnem: auctor eſt. Stra. li. v. ¶ Neapolis ocioſa: innuit ꝑdicta neapoli facta eſſe. Ná Gratidia neapolitana fuit: ut ſupius dictum eſt. Ocioſa át neapolis a poeta dr̃: qñ ut Stra. lib. v. edocet. habebat neapolis calidarũ aquaꝛ ſcatebras & apparatiſſima balnea: inde plurimi e roma ſeceſſum faciebant aut qetis atq; ocii gratia: ꝑſertim q eruditioni operá darent: aut remiſſioris uitæ deſiderio: maxie quos ſenectꝰ affligebat uel aduerſa ualitudo &c. ¶ Voce the. i. magica. Theſſali. n. cãtibus luná cœlo ducere dicebant. hinc Tibullus elegia. viii. ait. Cantus & e curru luná deducere tentat: & faceret ſi non æra repulſa ſonent. Et Plautus in amphi. iquit. Ego pol hodie ulciſcar illum theſſalũ ueneficũ: qui peruerſe uertit familæ mẽté meæ: diximus & plura in Ioue. Saty. vi. ibi. Vna laboráti poterit ſuccurrere lunæ: & illic Theſſala philtra. ¶ Irreſectũ pollicem. i. ualde & uſque ad periculũ roſum: de ungue aũt intelligit: per hoc demũ canidiæ atrocitatem: & furoré oſtendit. ¶ Liuido: atro inuido: moleſto & rabido. ſequenti epodo ait. an ſi quis atro dente me petiuerit. ¶ Quid dixit: aut qd tacuit. q. d. oĩa ſcelera protulit. nec qcquá præteriit. ¶ Arbitræ: iudices: mediæ cõſciæ teſtes. ¶ Quæ ſilẽtiũ re. Nocte. n. oĩa ſilent: ſed tunc potiſſimũ quũ luna latet: unde Plini. lib. xvi. ca. lv. ait. Inter oẽs cõuenit utiliſſime in coitu eius ſterni ſupple arbores qué dié alii interlunſum alii ſilẽtis lunæ appellant. ¶ Diana: dianá & luná eádẽ eſſe putát. Luna a lucẽdo noiata é. Diana uero dicta quia noctu quaſi diem effficeret. auctor Tul. in li. de na. d. in ueneficiis aũt ac magicis diana ſemper inuocabat: quod item lib. iiii. & lib. vi. æneidos late patet. ¶ Numen: ueſtram potentiam. ¶ Hoſtiles domos: in Varũ eſt inprecatio a quo ipſa ſpernebatur: unde orat nocté & dianam efficiant illũ ſenem quoq; adulterũ eſſe: & ita cruciari amoris impatientia: ut nocturno tpe: quo etiá feræ quieſcunt unguẽto perunctus per urbé uagetur ad uiſendas amicas: canes allatrent: & oẽs irrideát. ¶ Formidoloſis. ordo eſt: dum feræ dulci ſopore languidæ latent ſiluis formidoloſis canes ſuburanæ latrent ſenem nardo perunctum: quo. i. ut oẽs irrideant adulterum. ¶ Quale. i. tali nardo quali &c. ¶ Suburanæ canes: erat ſubura celeberrima in urbe regio: ſic dicta q̃ ſub muro terreo carinarũ eſſet: ut ſcribit Varro: qui deinde ait: ſubura Iunius ſcribit ab eo q̃ fuerit ſub antiqua urbe. cui teſtimonium poteſt eſſe q̃ ſubeſt & loco qui terreus murus uocat. ¶ Nardo perunctum. i. nardino unguento. Sũma cõmendatio unguentoꝛ eſt: ut tranſeuntem fœminam odor inuitet ẽt aliud agentem: nardifolium principale eſt in unguentis: frutex eſt graui & craſſa radice: ſed breui ac nigra: folio paruo denſoq;. ¶ Cacumina in ariſtas ſe ſpargunt: ideo gemina dote nardi ſpicas ac folia celebrant. Sincerum quidem leuitate deprehenditur: & colore ruffo odoriſq; ſuauitate & guſtu: maxime ſiccãte os ſapore iucundo. laudat ſyriacũ: mox gallicũ: tertio loco creticum ita Pli. li. xii. ſcri. ¶ Quale pro quali: inuenies tñ a crudele ẽt & a perenne & a bimeſtre: de quibus noſtram ſpicá declinationis uideto Priſcia. etiá lib. xvii. dicit Hora. hoc loco poſuiſſe tale quale: pro tali quali. ¶ Meæ manus: per id unguentariam fuiſſe apparet. ¶ Quid accidit: miratur canidia cur uoti compos ueneficiis ſuis nõ fieret contra uarũ ipſam ſpernentem. ¶ Venena medeæ. i. qualibus medæa uſa eſt in glaucam creontis filiam & iaſonis ſpõſam. ¶ Superba. i. potẽs. ¶ Vlta pellicem: expulſa medæa iaſon glaucam ſeu Creuſam Creontis regis corynthi filiam duxit uxorem quapropter irata medæa per filios dona quædá uenenis illita ſponſæ miſit: quæ quum illa corpori applicuiſſet: incidit in morbum: paterq; auxilium filiæ ferens quum corpori illius hæſiſſet ilico exſpirauit auctor Diodo. lib. v. Noſq; plurima diximus epodo tertia.

¶ ACR. Execta ut in.m.ut de uiſceribus eius amatoriũ poculũ facerẽt:uel ex medulla. ¶ Interminato:iter dicto iã cibo moreref. ¶ Intabuiſſent:defeciſſẽt:ut & ſale tabẽtes artus i littore ponũt. ¶ Nec defuiſſe.l.m.a.f. Magã aliã ſignificat. ¶ Ariminẽſem foliã:nomine uirorũ libidine calentẽ. ¶ Ocioſa.c.n.aliena ab his curis ocio uacans:ut illo Vir.Me tpe dulcis. ¶ Theſſala.magica & hmõi ars maxie theſſalorũ eſt:ut & lunã cantibus deponant:& aſtra cõmoueant. ¶ Hinc tunc:ut Hinc regia grauẽ gẽmis auroq; popoſcit : ipleuitq; mero pateram. ¶ Canidia rodẽs pollicẽ:habitũ & modũ canidiæ expreſſit furentis petronius:ut monſtraret furentẽ:pollice ait uſq; ad periculũ roſo. ¶ O rebus meis:nũc uerba ſunt inductæ canidiæ. ¶ Arbitræ:conſciæ:teſtes Salu. atq; ibi pcul amoris oĩbus arbitris. ¶ Nox & diana: p luna poſuit. ¶ Arcana cũ ſi.ſa.i.dũ ſecreta nocturna ſacra celebranf. ¶ In ho.do.uari cuiuſdã:aduerſũ quẽ amore eius iflãmata ſacrificabat. ¶ Formidoloſæ.c.l.ſ.f. ut nocte uexaref:quæ ẽt feris quieti eſt:ut Cũ tacet oĩs ager pecudes pictæq; uolucres. Quæq; lacus late liquidos quæq; aſpera dumis Rura tenẽt. ¶ Senẽq; oẽs:uſq; i ſenectã amet: & rıſui ſit. ¶ Latrent ſub.ca.ut p amoris impatientiã nocte ambulans a canibus ſuburbanis latref. ¶ Nardo.p.ut placendi ſtudio nardo utereſ:quale nec ſpla hẽre poterat:q̃ unguẽtaria erat. ¶ Quale.antiptoſis. p quali. ¶ Quid accidit:miraf cur i capiẽdo uaro p̃ces ſuæ tardius audianf:& aut ſe medeã ponit p perfectione artis:aut medeã iõ noiauit:quia quaſi inuenerit: & docuerit ſacrũ. ¶ Supba potẽs:ut Hinc populũ late regẽ belloq; ſuperbũ. ¶ Vlta: dolorem morte glauces.

¶ POR. Semel fixe cibo intabuiſſet populæ Nõ defuiſſe maſculæ libidinis Ariminẽſem foliã. Dicit ẽt foliã noie ueneficã huic ſceleri interfuiſſe:quod ait maſculæ libidinis ad id ptinet q̃ dicantur quædã mulieres hẽre naturam monſtroſæ libidinis coeũdi fœminis quo crimine etiã ſapho male audit. ¶ Et oci.credidit neapolis.uidef ſignificare ſcelus hoc neapoli factum:nã ut ſupra diximus:gratidia hæc neapolitana fuit. Neapolim aũt ocioſam pro quietam dixit ſimul quia ocioſus.i.uitæ quietioris aptiſſimus ille receſſus eſt. Hic irreſectũ ſæua dente liuido:ſed illud attende:ut duabus p̃poſitionibus exaggerata ſit facinoris atrocitas irreſectum pro ualde:& ſæpius ſectũ. ¶ Quid dixit aut qd tacuit:ſenſus eſt.quæ ſcelera nõ dixit aut q̃ ſilentio p̃terire potuit. ¶ O rebus.m.n.i.a.hæc iã canidiæ uerba ſunt. ¶ Nunc in hoſtiles.d.i.atq; nu. Varo hæc ipræcaf a quo faſtidiebaf. Quale nõ perfectius meæ laborauere manus:hinc ſcias illam:ut diximus unguẽtariã fuiſſe:attẽde aũt elocutionẽ cõſtitutã q̃le nõ pfectius cũ ſit dicẽdũ quo nõ pfectius. Quid accidit cur dira barbaræ minus uenena medeæ ualent:indignatur uenena medeæ eſſe quibus illa uſa ſit cũ ſe de pellice ſua ulta eſt.

¶ CHRI. Exerta:ponit cãm cur ſacerẽt.ſ.ut ex eo deinde cadauere ſumerẽt iecur & medullam ad poculũ amatorium conficiendũ. ¶ Interminato. Volebant lenta morte puerũ tabeſcere:itaq; cum iam aruiſſe corpus putarent cibum denegabant:ut iam expirare. ¶ Interminato interdicto:præfinito. ¶ Semel contrarium eſt illi qd̃ ſucceſſu tpis fit:ſed fit uno impetu. Iuuen. Et ſemel aſpecti littus dicebat echidni.i.eodem tpis puncto & echidnũ aſpiciebat & iudiciũ de eo proferebat:ſic Luca. Nec ſe tellure paulatim per mẽbra leuat : terraq; repulſum ẽ:Erectũq; ſemel. ¶ Pupulæ.maculæ ſũt:q̃bus ſpargif ille q paulopoſt moritũrus ſit ſignũ mãifeſtũ mortis aduẽtantis. ¶ Intabuiſſent.tabidæ apparuiſſent. ¶ Maſculæ libidinis.i.uehementis libidinis:nã quãuis maior dicaf in fœmina q̃ in uiro libido:tñ oĩa uæhemẽtiora maſcula appellamus. Vel itelligit q̃ i fœminas tanq̃ uir ageret. ¶ Ocioſa:ſtudiis dedita:ſic Vir.Parthenope ſtudiis florẽtem ignobilis oci. ¶ Voce theſſala.i.carminib9 q̃bus utẽtes theſſali lunã e cœlo euocãt Vir.Carmia uel cœlo poſſunt deducere lunã. ¶ Irreſectũ: rodebat.n.pollicis ſupfluũ unguẽ quem nõ ſecuerat. ¶ Quid dixit.q.d.oĩa dixit. Aut qd tacuit : q̃ſi nihil tacuit. ¶ Arbitræ:cõſciæ & teſtes. ¶ Nox. Nam magicis nox colif q̃a noctu ſacra ſua pagebãt. Vir. tũ ſtygio regi nocturnas ichoat aras. ¶ Diana:nã hæc dea princeps his rebus adhibef. Vir. Ter geiñã hecatẽ tria uirginis ora dianæ. ¶ Senẽ qd̃ oẽs rideant. Oſtendit ſe illis ſacris aſſeq cupe ut ſenex uarus ita amore icendaf:ut nocturno incedat tpe per ſuburbana loca ad uiſendas meretrices unctus p̃cioſiſſimo unguẽto: & canes allatrent illi icãſeunti:hoieſq; rideãt iuuenilem amorẽ & cultũ in hoie ſene. ¶ Quid accidit cum iam peractis ſacris ſenex nõ ueniret. Miraf canidia:cur illa ſacra quæ eadẽ ſunt q̃bus uſa eſt medæa cũ regiã creontis exuſſit : non poſſint puertere mentẽ ſenis.cũ illud multo maius fuerit q̃ hoc. ¶ Venena medeæ.i.mea ueneficia: quæ eadẽ ſunt q̃ medeæ fuerũt. ¶ Magni.c.ſ.ut paulo ſupra demõſtrauimus.

Cum palla tabo munus imbutũ nouã
Incendio nuptam abſtulit.
Atqui nec herba.nec latens in aſperis
Radix feſellit me locis.
Indormit unctis omnium cubilibus
Obliuione pellicum.
Ah ah ſolutus ambulat ueneficæ
Scientioris carmine.
Non uſitatis uare potionibus
O multa fleturum caput
Ad me recurres:nec uocata mens tua
Marſis redibit uocibus.
Maius parabo.maius infundam tibi

¶ ANT. Palla.erat palla hõeſtæ mulieris ueſtimẽtũ:hoc ẽ tunicæ palliũ:ut Marcel.aſſerit. ¶ Tabo.i.ueneno. ¶ Atq:aſſerit ſe nil omiſiſſe de illis q̃ medea egerat:miraf igif cur uoti cõpos nõ fuerit. ¶ Indormit unctis.ordo eſt:idormit uar9 cubilibus unctis obliuione oium pellicũ:putat.n. aliã ueneficã id ægiſſe:ut Varus.ſ.amore liber oium ſit oblitus meretricũ &c. ¶ Pellicũ:pp ſeipam id ait. ¶ Ah ah:doloris iteriectiões: pñt ẽt riſus eẽ aliqñ. ¶ Nõ uſi.ordo ẽ:o Var. Appoſitio caput fleturũ recurres ad me potiõib9 nõ uſitatis:nec mẽs tua redibit ad me uocata uocibus marſis. ¶ Marſis uocibus.i.cãtibus. Sunt marſi italiæ populi ppe fucinũ lacũ. Soli.ãt ſcri. Marſorũ gentẽ ſerpentibus illeſam eſſe nil mirũ: nã a circes filio ii genus ducunt: & de aulta potentia deberi ſibi ſciunt ſeruitiũ uenenorũ:ideoq; uenena cõtemnũt. Medeæ filius marſis ipe rauit. Angitia aũt medeæ ſoror uicina fucino loco occupauit ubi ſalubri ſcientia aduerſus morbos reſiſtente quum deceſſiſſet hoſum uiuere dea ẽ habita hæc ex illo. Vir.ẽt li.vii. de iis meminit:unde ait. Neq; eum iuuere in uulnera cãtus. Sõ

Faſtidienti poculum.
Priuſq; cælum ſidet inferius mari
Tellure porrecta ſuper.
Quam non amore ſic meo flagres uti
Bitumen atris ignibus.
  Sub hæc puer non iam ut ante mollibus
Lenire uerbis impias:
Sed dubius unde rumperet ſilentium.
Miſit thyeſteas preces.
Venena magnum fas nefaſq; non ualent
Conuertere humanam uicem.
Diris agam uos: dira deteſtatio
Nulla expiatur uictima.

niferi & marſis quæſitæ in montibus herbæ. ¶ Faſtidienti. ſ. mecanidiã. ¶ Sidet: deſcendet: ſuberit. i. elemẽtorũ ordo mutabiẽ. ¶ Bitumẽ atris ignibus: bitumen liquidum quod naphtham uocãt igni admotum corripit ignis: & ſi corpus eo illitum igni admoueris deflagrat nec aqua ullo pacto extingui poteſt: ſed magis ardet niſi ualde multam ſuper infuderis: nigrũ bitumen. Babylonii in lucernis pro oleo urebant: hæc ex Stra. lib. xvi. Pli. autẽ lib. xxxv. c. xiiii. ſcribit. Bitumen alibi eſſe limum: alibi terram: gignebaẽ: & pingue liquoriſq; oleacei in ſicilia utebanturq; eo ad lucernarum lumina olei uice. Vis bituminis q̃ ſulphuris. ¶ Sub hæc: circa hæc. ¶ Non iam ut ante mollibus. erat enim ſalutis exſpes. ¶ Lenire: p lenibat. i. mulcebat: placabat: mitigabat. ¶ Mollibus. i. blãdis. ¶ Vnde. r. ſilẽ. uñ loq inciperet. ¶ Thyeſteas p̃ces. i. diras imprecationes & qualibus thyeſtes in atreum uſus eſt cognitis filiorũ mẽbris: ut in tragœdiis late habetur. De atreo aũt & thyeſte latiſſime diximus ode. vi. li. i. ¶ Venena magnum fas nefaſq;: ordo eſt. Venena non ualent conuertere humanam uicẽ: appoſitio magnum fas: & nefas. i. meritum: & pœnam cuiuſq;. Eſt. n. ſenſus: q̃ uenena licet multa poſſint efficere: attamen nullo pacto conuertent cuiuſq; merita: nã uel præmiis uel pœnis afficienẽ oĩno merentes. ¶ Diris. Diræ execrationes dicuntur ac deteſtationes ſeu maledicta: ut etiã porphirio aſſerit. ¶ Agã: iſequar. ¶ Dira deteſtatio: ſiue execratio: & maledictio. ¶ Nulla ex. ui. nullo ſacrificio expiari. i. purgari põt: itaq; quod imprecatur omnino futurum innuit.

¶ ACR. Cum. p. t. alii ueſtimentũ alii coronam oblatam a medæa uolunt infectã uenenis: quæ ſumpta perirent incẽdio. ¶ At q nec. h. dicit ſe dũ nihil p̃termiſerit de his quæ a medæa facta ſunt: cur ipa nihil obtinet admirari. ¶ Indormit unctis: ita nihil ualere dicit actionẽ ſuã ut uarus aduerſum quẽ oĩa fecerit imemor ſui odoratis pellicũ cubiculis teneaẽ qetus. ¶ Abſolut9. a. u. actionẽ ſuã credit iuẽta doctiore uenefica ſpratã. Nõ uſitatis uare potionibus: ab amoris ſui uinculis uarũ dicit nouis: & magnis potionibus abſolutũ. ¶ O multa. ſ. f. c. tanq̃ aduerſum quẽ aggredi uehementiora diſponat: ita ut alienus mente uolũtati eius uelut neſcius repe riatur. ¶ Vocibus: incantionibus. ¶ Faſtidienti. p. ut & uis poculi carminibus adderẽ. ¶ Priuſq̃ cœlũ ſidet iſerius mari: ante inquit ipſis elementis rerũ natura mutabiẽ: q̃ nõ ita uarus amore meo ardeat: ut igni bitumẽ appoſitum. ¶ Iã nõ ut. a. ut cui adderet deſperatio libertatẽ. ¶ Mollibus: blandis: ut Manditq; trahitq; molle pecus. ¶ Miſit thyeſteas p̃ces. diras Et tales infoſſus puer preces cœpit effundere quales i tragœdiis iducitur Thyeſtes cognitis filii mẽbris i atreum locutus. ¶ Venena magnum fas nefaſq; non. u. c. h. u. lex enim humana habet malis pœnam: bonis p̃mia pollicenda: & ideo furens puer dicit. hoc eas carminibus mutare non poſſe. ¶ Diris agam uos: promittit ſe in eas ſæuituꝝ poſt mortem: ut oĩbus umbra locis adero: dabis iprobe pœnas.

¶ POR. Cum palla tabo munus. infectum. pala munus figura eſt quæ [illegible] dẽ. Tabo autẽ nunc ueneno aliter Vir. huic atro liquunẽ ſanguine guttæ. Et terram tabo maculant. ¶ Indormit: unctis omnium cubili. obli. pellicũ: & reliqua. obſcura elocutio. quæ ſic ordinãda eſt indormit cubilibus unctis obliuione omnium pellicum: & eſt ſenſus: neſcio quare ſunt p̃entiora ueneficia quæ cubile ungunt medicaminibus: p quæ medicamina obliuio ei datur omniũ pellicum: pellices aũt canidia pro ſe ſola dixit. ¶ Ah ah ſolutus. a. u. ſ. c. hoc eſt quod ingemuit q̃ alia ſcientior uenefica inuẽta ſit q̃ ipſa ẽ. ¶ Ad. m. r. n. u. m. tua Marſis reditus uocibus. uoces ſuas marſas dicit quas magicas: ut ſit ſenſus. Mens tua magicis meis uocibus ſemel euocata: nunq̃ redibit ad ſanitatem aut nunquid hoc dicit: mens tua a me incantata nunq̃ redibit etiam ſi marſis uocibus reuocetur marſi autem periti incantatiõem ſunt: huic etiam rei Virg. teſtis eſt: qui ſic ait. Spargere qui ſomnos cantuque manuq; ſolebat. Faſtidienti. p. faſtidienti. ſ. me. ¶ Miſit. Thy. preces. i. diras execratiões qualibus in tragœdiis Thyeſtes atreum execratur. ¶ Venena magnũ faſq; nefaſq; non ualent: magnũ fas uenena ſunt ſi hoſtibus dentur. magnum nefas ſi amicis. ¶ Non ualent conuertere humanam uicem. ſic ſenſus eſt. q̃uis uenena poſſunt: non tamen ualent merita in contrarium uertere: ut liberent pœna qui male mereantur. uices autem appellãtur pœnæ: quæ in ſceleratis amiſſis regerentur. ¶ Diris agam uos. dira deteſtatio. diræ: ut dixi execrationes dicũtur ac deteſtationes ſue maledicta: agam autem nunc perſequar ſignat.

¶ CHRI. Palla. ueſtis quã medæa imbuit & infecit ueneficiis: & miſit ueluti munus nouæ nuptæ: ſed cũ illa eam explicaret ſubito incendio ipa cũ regia aſſumpta eſt. ¶ Atqui. potuiſſet habere artificium Medeæ: & tamen eſſe deceptam in herbis: quas nõ cognoſceret. itaq; addit q̃ illas optime nouit. ¶ Indormit: q̃ñ ſolutus ẽ ab amore: ppẽaq; addit ſolutus ambulat ſolutus inq̃ carmine potẽtioris ueneficæ. Nam nõ dubitat quin ſua carmina lenẽ illigare poſſint: ſed uereẽ ne alia uenefica. cui ſit potẽtius carmen illum ligatũ ſoluat. ¶ Non uſitatis. Cõpõe. o Vare appoſitiue: caput mĩta fleturũ tu recurres ad me potiõibus non uſitatis. q. d. adhibebo potiões efficaciſſimas: & aliis icognitas: qb9 coactus ita ad me recurres: ut tua mẽs a me iã iſana effecta nõ poſſit redire. ſ. ad ſanũ q̃uis reuoceẽ uocib9 marſis. i. potẽtiſſimis carminibus q̃lia marſi ſciũt. Nã hos dixius fuiſſe populos a Marſia Circis filio originẽ trahentes: & magicis carminibus potẽtiſſimi. Quippe quia circe: q̃ ſuis ueneficiis hoĩes i oĩa mõſtra uertere poterat: illa didicerant. ¶ Maius pabo: q̃ñ hoc nihil proficio: quod erit tãtæ efficaciæ: qd' prius cœlũ ſidet. i. reſidet inferius mari terra porrecta ſuper. i. ex p̃te ſuperiore q̃ tu non ita

amore uraris:ut bitumen uritur ignibus:quos atros appellat:qm̄ ex re multū unctuoſa ignes nigreſcunt pro
pter nimiū uaporē qui illis admiſcet.Bitumen aliqui in aſphaltite ſyriæ lacu oriri dicunt.Eratoſthenes ſcri
bit liquidū in ſuſiano agro naſci:& naphtham uocari . Aridum uero quod congelaſcere poteſt in Babylonio
cuius fons eſt iuxta ipſum naphtham.Aridum ad ædificia ualet.Nauigia etiā contexunt:oblineant bitumine
arido & aqua diluto.Liquidum igni admotū uehementer ardet:neq; extinguitur aqua niſi ſimul multa ſit.
Ceno:aceto:allumine & uiſco oppreſſum extinguitur. Dicunt alexandrum experientiæ cauſa iuſſiſſe:ut i bal
neo puer naphtha aſpergeret:deinde ignis admoueret.Factū eſt ergo ut totus pene puer deflagraret:niſi ſu
bito circūſtātes multa aqua extinxiſſent.Hoc aūt ſat ſit ad p̄ntis loci ſenſum. Reliqua aūt quæ multa uariaq;
& a Strabōe gæographo & ab aliis tradunt:in aliud tēpus differemus.¶ Lenire.p lenibat . Vnde rūperet ſilē
tiū a qua potiſſimū re orōnē inciperet.Rūpere.n.ſilentiū loqui eſt Vir.Quid me alta ſilentia cogis rūpere:&
obductū uerbis uulgare dolorē.¶ Miſit thyeſteas p̄ces.i. talia illis imprecatus ē.qualia tragici inducūt thye
ſtem aduerſus fratrē imprecari.Optime āt thyeſteas dixit:qm̄ eius filii perierant:ut hic nunc parit.¶ Venena
ma.ſ.Aurea ſnia.Poſſunt quidē multa efficere ueneficia: ſed fas & nephas mutare nō p̄nt.Nā fas ſemp p̄mia
merebit:nefas uero ſupplicia.¶ Diris agā uos. Ego agitabo uos furiis & deteſtabor. Et dira deteſtatio non ex
piat.i.purgat ulla uictima.i.ſacrificio.Quaſi dicat:mea deteſtatio in eum furorē uos coniiciet: ut non poſitis
expiari:ut de horeſte & de prætti filiabus legitur.Nam hi expiari potuerunt.

Quin ubi perire iuſſus expirauero
Nocturnus occurram furor.
Petamq; uultus umbra curuis unguibꝰ:
Quæuis deorum eſt manium,
Et inquietis aſſidens præcordiis
Pauore ſomnos auferam.
Vos turba uicatim hic & hic ſaxis petēs
Contundet obſcœnas anus.
Poſt inſepulta membra different lupi
Et exquilinæ alites.
Neq; hoc parentes heu mihi ſupſtites
Effugerit ſpectaculum.

CANT. Nocturnus.o.ſ.idignatio & ira.Oui.itē ait i ibi. Tū
quoq; quū fuero uacuas dilapſus in auras. Ex aīs manes ode
rit umbra tuos. Tū quoq; factoꝝ ueniā memor umbra tuoꝝ:
Inſeq̄r & uultus oſſea forma tuos. Quicqd ero ſtygiis erūpe
re nitar ab undis:Et tēdā gelidas ultor i ora manus. Me uigi
lās cernes:tacitꝰ ego cōditus umbris excutiā ſōnos uiſus adeſ
ſe tuos.Dēiq; qcqd ages añ os oculoſq; uolabo. Et q̄rar & nul
la pte qeſ eris. Verbera ſæua dabūt ſonitū: nexæq; colubris:
Cōſcia fumabūt ſp ad ora faces. ¶ Quæ uis.d.ē.m.i.furiaꝝ:
ergo mlto magis timēdū.¶ Inqeris.p.hic Iuue. ſat.xiii.iqt de
piuris & ſceleſtis.cur tñ hos tu euaſiſſe putes:quos diri cōſcia
facti.Mēs hēt attonitos:& ſurdo uerbere cædit.Occultū q̄tiete
alo tortore flagellū.P̄ſis ait. Stultos maloꝝ memoria torq̄ri.
¶ Vos tur.Ordo ē.Turba hoium.ſ.uicati hinc & hinc ſaxis pe
tens cōtūdet uos:appoſitio:obſcœnas anus. Liuius aūt furo
ris ipſe cā erit:ut populus.ſ.eas ſaxis opprimat ſceleꝝ cā.¶ Vi
cati p uicos.¶ Obſcœnas maledicas:imūdas uitabiles.¶ Dif
ferēt:diſtrahēt.i.I uarias ptes ferēt dilaniata.ſ.¶ Exqlinæ.a.

Exqlinus mōs dr̄ ubi ædis ē mariæ maioris:& uici io macello.Dictæ exqliæ ab excubiis regis:ſeu ab eo q̄ ex
cultæ ab rege Tullo eēnt:ut Var.docet.¶ Neq;.h.c.d.optat eaꝝ ſupplicia a ſuis ēt parētibus aſpitiēda.ē āt ordo
hoc ſpectaculū neq; effugerit parētes.ſ.meos heu mihi ſupſtites.Heu dolētis īteriectio:dolet.n.parētū mēo
ria:dolet item ſe harum ſcelere ſuperſtitē parētibus ſuis eē non poſſe:ut æquum eēt eūtibus ordie fatis.
CACR. Quæuis deoꝝ eſt:ut ſi omnes faciant & malis gaudeant.¶ Poſt.i.m.d.l.ut iam quia cum ipſa pœna
ſepeliebāt:ille grauiꝰ aliqd paterent:expoſitæ feris & auibus iſepultæ.¶ Et.e.a.romāæ.i.uultures.¶ Vos tur
ba uicatī.Miſſuꝝ ſe populo pmittis furorē:ut ex oibꝰ uicis turba cōcurrēs eas ſaxis obruat p fatoꝝ carmine:
¶ Neq.h.p.pœnas eaꝝ ēt a pētibꝰ ſuis ait uidēdas qd cū dolore pmittit:q ſe uiueſ magis uoluerit q̄ uidicarı.
CPOR. Vos turba uicatī:hic & hic ſaxis potēs cōtūdet obſcœnas anus : elegāter qa iſanos ſolēt fuſtibus &
lapidibus iſectari:ut eos ab oibꝰ ſuis fugēt.¶ Exqlinæ alites:& alibi ſæpe oñdit in regiōe aggeris q̄ ē extra por
tas exqlinas ſolita fuiſſe:paupeꝝ corpa:uel cōburi uel piici.¶ Neq; hoc.p.heu mihi ſupſtites effugerit ſpecta
culū:ſubaudiēdū hic extriſecus uos:& ē ordo & ſenſus talis:neq; hoc ſpectaculū effugerit uos o parētes mihi
ſupſtites.& bñ heu ait.i.dolēter:iuxta parētū cōmemoratione genitꝰ iſertꝰ ē:heu qa & ipſe ſupſtes eē uellet.
CCHRI. Quin ubi.p.Nō ſine ſūma rōne ſcripſerūt poetæ alcmeonē horeſtē & reliquos q iexpiabile aliqd
ſcelꝰ patraſſēt a furiis faces accēſas tenētibꝰ aſſiduo exagitari.neq; uſq̄ cōſiſteſ pmitti . Nā q taliū flagitioꝝ ſi
bi cōſcii ſūt:adeo ſtimulis cōſciæ uexant:ut ne minimā qdē unq̄ qetē cape poſſint:ſed ſp ſeipſos dānāt:& affli
gūt.Nā ut ē apud Iuuēa. Exēplo quodcūq; malo cōmittit ipſi Diſplicet auctori: pria eſt hæc ultio q̄ ſe iudice
nemo nocēs abſoluit.Et ne ab eodē poeta decedā. Nocte dieq; ſuū geſtat i pectore teſtē: Spartāo cuidā rñdet
pithia uates.Fingūt ēt poetæ eos q iniuriā paſſi ſūt horrēdo & minaci uultu illi q intulit p noctē occurrere:&
uehemēter pterrefacere. Hoc cū dicūt memoriā facinoris oñdūt:q̄ peccator aſſidue ſtimulat. Ergo ait. No
cturnus occurrā furor.Sic Dido.Et cū frigida mors aīa ſeduxeſ artus.Oībꝰ umbra locis adero: dabis impro
be pœnas.Quapp eadē in ſatyra idē Iuuenalis ſic ſcri. Et qd p̄cipuis mētē ſudoribus urget:Te uidet inſōnis:
tua ſacra & maior imago:Humana turbat pauidū:cogitq; fateri . ¶ Quæuis.appoſitiue occurrā tibi & reliqua
Quæuis.i.q̄ ptās ē maniū. Nam dii manes hoc p̄nt : & allegorice ſignificat ſcelera cōmiſſa tali pœna afficere
nocentes poſſe.¶ Vos tu.Minat altā pœnā oñdēs hmōi ſcelus ex illis eē:q publica indignatiōe ab oibus puni
ant.¶ Vicati:ex oibus uicis.¶ Poſt iſepulta mē.Addit pœnis quas luēt i uita ignominiā:quā poſt mortē ſubi
būt.¶ Exqliæ.i.q̄ exqlias unū ex ſeptē romāis collibus habitāt.Dictæ ſūt exqliæ uel ab excubiis:q̄s reges an
tea q̄ locus illæ mœnibus cīctus eēt:illi agi iubebāt.Vel q̄ a tullio rege eēnt excultæ.Nā Tullius: ut ait Liui.
Vrbi uiminalem & quirinalem collē addit : inde exquilias in quibus ipſe ut loco honorē adderet habitauit.

¶ ANT. Hæc ode in maledicũ ſcribit: q in externos & infimos quietoſq; potius q̃ in ciues & i fortes timenda uoce latrabat: hortať eũ Hora. ut in ſe: ſi põt uertat inanes minas: nã remorſurus ẽ: nõ. n. ut puer flebit: ſi ſe eũ atro dẽte petierit. ¶ Quid ime. Metrũ eſt ſimile prio. Eſt aũt ordo: tu canis ignauus aduerſus lupos qd uexas hoſpites imerentes. ¶ Hoſpites peregrinos: & externos. ¶ Canis: Oui. ẽ in ibin ait. Vulneraq; imitis requiẽ q̃rẽtia uexat: lactar & i toto uerba canina foro. Cani aũt non ab re maledicũ cõparauit: nã canum rabies ſyriõ ardẽte hoi peſtifera eſt: qđ & Pli. ſcri. Ignauus inutilis dr̃ & nõ aptus induſtriæ: nam induſtrios gnauos dicimus. ¶ Lupos: fortes uiros & qui remordere pñt. ¶ Quin. i. potius hoc loco: uario quidem modo auctores hac particula utũtur: quod etiam Gel. lib. xvi. meminit. ¶ Nam qualis aut. Ordo eſt: nã talis qualis aut moloſſus canis aut fuluus lacon: appoſitio: uis amica paſtoribus ſublata aure p altas niues agam. i. ferã quæcũq; fera pcedet: p id aurẽ oſtẽdit ſe ſagacẽ eẽ: nec unq̃ pcedentẽ ferã dimiſſurũ hoc eſt ſibi nocentem aliquẽ relicturũ quin uicem reddiderit. Cõpat demũ ſe optimis canibus: illũ uero ignauis & clamoſis tantummõ. ¶ Moloſſus: epirotarum gens moloſſi ſub pyrrho neoptolemo ſuere. Theopompus. xiiii. epirotarum gentes fuiſſe refert e quibus celebratiſſimæ chaões & moloſſi: quippe qui totius epiroticæ terræ quãdoq; regnũ tenuere: prius quidem Chaones. poſterius uero moloſſi: qui ppter regũ agnationem magis ac magis amplificati fuerant. nam ex æacidarum ſanguine prognati erãt. Strabo libro ſeptimo id ſcribit. Pli. autẽ lib. viii. refert in epiro agnitum a cane in conuentu percuſſorẽ domini laniatuq; & latratu adactũ: ut cogeretur fateri ſcelus: hos canes & Maro. lib. iii Geo. laudat his uerbis. Nec tibi cura canum fuerit poſtrema: ſed una. Veloces ſpartæ catulos acremq; moloſſum. Paſce ſcero pingui. ¶ Fuluus lacon: lacones canes. Naſo etiã libro. iii. me. laudauit. ſcribit enim Spartana gente Melampus. Iiẽ præualiduſq; lacon. laconica autẽ regio eſt achaiæ quæ priſcis annis cẽtenis præfuit urbibus: unde hecatõpolis uocitata eſt: de qua quidem multa Strabo lib. viii. meminit. ¶ Amica uis paſtoribus. Ephexegeſis ẽ ſuperiorum. per appoſitionẽ igitur leges: dicit. n. moloſſum canem & laconem eſſe uires amicas paſtoribus: per eos nãq; & ab lupis & ab furibus tuti redduntur. ¶ Proiectum odoraris cibũ: metaphora eſt: per id. n. eũ ignauũ eſſe intuit: uerbis namq; magna oſtẽdit: deinde re minima acquieſcit. ut canes ignaui ſolent obiecto cibo. qđ moloſſus aut lacon nõ facerent ubi latratus emiſerint fera aliqua pcedente. ¶ Parata tolle cornua. Nunc ſe tauro cõparat qui inſtigatus cornibus ferit. ¶ Qualis: id eſt talis ero qualis gener ſpretus infido lycãbæ. ¶ Lybãcæ gener: lycãbes nebolem filiam habuit. Eam archilocho poetæ ſpopondit: abnuit poſtea iratus igiť archilochus in eum metrũ iambicũ & maledicũ ſcripſit: qua de re lycambes cum filia laqueo uitam finiuit: id autem & Acron aſſerit: fuit autem archilochus lacedæmonius romæ regnante Tullo hoſtilio: ut dixit Cornelius nepos. Meminit etiam libro. vi. Valerius in titulo de ſeueritate: Quintilianus item ſcribit li. x. in archilocho fuiſſe ſummã uim elocutionis: tum ualidas: tum breues uibranteſq; ſententias plurimum ſanguinis atq; neruorum. ¶ Acer hoſtis bubalo: hipponax poeta hic intelligitur: fuerat enim deformis a bubalo pictore pro riſu depictus: quo furore poeta commotus tali carmine illum perſecutus eſt ut uitam laqueo finire adegerit: quod item Acron edocet. Dicunt alii bubalum ſculptorẽ fuiſſe & ante rhenũ a quibus hipponax ipſe turpi effigie in contemptum fuerat ſculptus: qua de re turpi carmine eos eſt inſecutus: unde laqueo ſe ſuſpẽderũt. ¶ Atro dente: ideſt uenenoſo. ¶ Flebo. Expletur lachrymis egeriturq; dolor: inquit Ouidi. Pueri autem offenſi lachrymas egerunt: ira quadam q; ſe ulciſci non poſſunt.

¶ Ode. vi. dicolos diſtro. i maledicũ.

Quid immerẽtes hoſpites ue-
xas canis
Ignauus aduerſum lupos?
Quin huc inanis ſi potes uerte minas
Et me remorſurum pete.
Nã q̃lis aut moloſſus: aut fuluus lacõ
Amica uis paſtoribus:
Agam per altas aure ſublata niue
Quæcunq; præcedet fera.
Tu cũ timenda uoce cõpleſti nemus
Proiectum odoraris cibum.
Caue, caue. nãq; in malos aſperrimus
Parata tollo cornua:
Qualis lycambæ ſpretus ĩfido gener
Aut acer hoſtis bubalo.
An ſiquis atro dente me petiuerit
Inultus ut flebo puer?

¶ ACR. Quid imerẽtes. Caſſiũ maledicũ poetã in ſe irritat: minaturq; ſi ſolita rabie fuerit elatus. ¶ Immerẽtes: mihi mali meritos. ¶ Hoſpites: pegrinos. ¶ Vexas: fatigas: ut dulichias uexaſſe rates. ¶ Canis: bene maledicum canem uocauit: uel ut qui & ipſe morderet. ¶ Ignauus: aduerſus. i. lupis homines fortes comparauit. ¶ Vitas: ergo inquit qui ſe ulciſci poſſunt. ¶ At miſeros. i. & quia carminibus aliquos mordeat. ¶ Amica: amicos canes paſtoribus dixit: ut Virgi. Veloces ſpartæ. catulos acrẽq; moloſſum: Paſce ſero pingui nunq̃ cuſtodibus illis. Nocturnũ ſtabulis furẽ in curſoſq; luporũ: Aut ipacatos a tergo horrebis hyberos. ¶ Vis: ſagaces canes dixit; ut & odora canũ uis. ¶ Agam per altas ao. i. n. ſeruat methaphoram & dicit ſe agere hoc eſt: perſequi aure ad latratus poſita i feras: & oſtendit ſe perſecuturũ uerba maledici. Tu cum timenda uoce: demonſtrat cum pecuniam quærere maledictis: qua accepta ita deſinere: ut canis qui reperto cibo inſectari deſinit. ¶ Caue: nõ ſe aut munere placandũ: aut pcibus dixit ſi maledictis eius cœperit reſpondere. ¶ Parata tol. c. ut Occurſare capro cornu ferit ille caueto. ¶ Qualis. i. ſpretus infido gener. ¶ Lycambæ: datiuo caſu poſuit: cuius hæc fabula eſt: lycambes habuit filiam neobolem: hanc cum archilocos in matrimonium poſtulaſſet: promiſſa nec a patre data eſt: huic iratus archilocus in eum maledicum carmen ſcripſit: quo lycambes tanto eſt dolore compulſus: ut cum filia uitam laqueo finiret. ¶ Aut acer: hipponactem ſignificat: qui bubali filiam nuptum petit: & pro deformitate eſt contemptus: illud tamen uerius. uolunt Bubalum fuiſſe pictorem apud

laudiomanas ciuitatem aſiæ: hinc Hipponactem quendam poetam deformem pro riſu pinxit:quo ille furore commotus tali eum carmine perculit:ut ſe laqueo ſuſpenderet. Vnde nunc ſimilis carminis uim maledico minatur Hora.¶ Atro dente:maledico aut obtrectatorio ſermone.

¶ POR. Quid imerẽtes hoſpites uexas canis:in hac ægloga allegoricos uidet loqui ad eũ:qui cũ dicacitatis amaritudine ſectaretur:getos alioquin homines:in eo ſibi gloriã aſſignauerit:ꝙ illi cedentes ei uiderentur non ſufficere reſpondere.¶ Amica uis paſtoribus:amica nunc pro utili dicitur. ¶ Agam.p.a.a.ſ.n.q.p.f. De ſe hoc poeta dicit ſignificans non de futurã ſibi linguæ amaritudinẽ:ſi prouocetur alicuius improbitate.¶ Qualis ly.i.ſ.g. lycambæ datiuus caſus:archilochum autem ſignificat qui lycãbẽ probroſis carminibus uſq; eo inſectatus eſt ut ille mortem ſibi cõſciſceret:hoc autem eo fecit:ꝙ ille filiam ſuam in matrimonium promiſſam: mox denegaſſet.¶ Aut acer hoſtis bubalo.æque datiui caſus eſt ut huic bubalo:hypponacta ſignificat:qui æq iambicis u[...]ibus bubalum perſecutus eſt.¶ Inultus ut flebo:inuoltus ut puer.

¶ CHRI. Quid imerẽtes ho.ue.ca.i poetã maledicũ inuehit ſiue meuius ſit ſiue bauius ſit:q Horatio Virgilioq; aduerſi erant:de quibus Maro:Qui bauium non odit amet tua carmina meui. Atq; inde iungat uulpes & mulceat hircos. Eumq; admõet ne laceſſat qui ipſum remordere poſſit.¶ Hoſpites.q.d.domeſticos & itelligit amicos Octauiani. ¶ Lupos.i.eos qui mordendi eſſent: & non petunt ſine periculo. ¶ Inanes:quæ præter uerba nihil illaturæ ſint.¶ Et me re.qui potero referre aut pares aut ſuperiores gfas.Nã qualis:Ordo ẽ: ego agam.i.impellã & inſectabor per altas niues aure ſublata:nã ſic cõſueuerunt canes audaces oẽm ferã quæcũq; ꝓcedet:me & agam talis: qualis aut moloſſus aut lacon. Nã in epyro & in laconia erant optimi canes. Legitur apud Pli.canẽ moloſſum percuſſorẽ dñi laniatu & latratu indicaſſe.¶ Amica uis pa.Nã greges a lupis defendunt.¶ Tollo cor.Mutat trãſlationẽ:& dicit ſe ſimilẽ tauro:qui cornua tollat in eos qui ſibi maledicũt.¶ Lycãbæ.Hic neobolẽ filiã archilocho poetæ deſpõdit:nec deide dedit.Quapp adeo illũ ſuis iãbeis iſectatus ẽ archilochus:ut laqueo uitã finire cũ filia coegerit. Vel hipponactem intelligit: qui bubali filiã nuptũ petens ob deformitatẽ repulſus ẽ alii dicũt bubalũ pictorẽ hipponactẽ quendam deformẽ poetã ob deriſum pinxiſſe. Qua iniuria illũ furore motũ tali eum carmine iſectatũ eẽ:ut laqueo ſe ſuſpẽderet.¶ Gener.ſ.archilochus: ¶ Acer hoſtis.ſ.hipponactes.¶ Flebo ut puer.Nam pueri eſſe u[...]tur iniurias flere uiri uero ulciſci.

¶ Ode Septima 'dicolos diſtrophos deteſtatur ciuile bellum.

Voquo ſceleſti ruitis. aut cur dextris
Aptantur enſes conditi?
Parũ ne cãpis atq; neptuno ſuper
Fuſum eſt latini ſanguinis?
Non ut ſuperbas inuidæ carthaginis
Romanus arces ureret.
Intactus aut britãnus ut deſcenderet
Sacra cathenatus uia.
Sed ut ſecundum uota parthorum ſua
Vrbs hæc periret dextera.
Neq; hic lupis mos nec fuit leonibus
Vnquam niſi in diſpar feris.
Furor ne cæcus? an rapit uis acrior
An culpa? reſponſum date.
Tacent:& albus ora pallor inficit
Menteſq; perculſæ ſtupent.

Argumentum. ODES. VII.

¶ ANT. Hac ode romanos arguit ciuile bellũ iſtaurãtes:de quo tamen intellexerit non facile dignoſci poteſt; De bello quidẽ actiaco contra antoniũ & cleopatrã intelligere magis placet:id enim finis armoꝝ ciuiliũ fuit: de quo etiam pria epodo Horatius inuit.¶ Quoquo ſceleſti ruitis.Metrũ eſt ſuperioribus ſimile incipit aũt ab exclamatione ꝓpter armoꝝ tumultũ.¶ Ruitis:ſine cõſilio quidẽ.Enſes cõditi poſt Caſſii & bruti & Sexti Pompeii interitum: qui erant bella ciuilia: itaq; omnis romanoꝝ uis atq; poteſtas ad duos tãdem antonium.ſ.& auguſtũ cæſarem peruenerat:ut Apiãus li.vii.meminit. Propter cleopatram exinde deſciuit antonius qua de re pugnatũ eſt acriter apud actium.Epiri promõtoriũ:ut latius prima epodo narrauimus.¶ Non ſupple:fuſus ẽ:latinus ſanguis.¶ Intactus britãnus:finis erat orbis ora gallici littoris:niſi britãnia inſula nomen pene orbis alterius mereretur octingentis & amplius milibus paſſuum lõga porrigit. Auctor eſt Solinus.Ptolomeus lib.ii.ſcribit in illis britãniæ nec montes neq; paludes nec fluuiorum fontes eſſe.¶ Intactus britãnus:diuus Hieronymus de tẽporibus ſic ait. Claudius de britãnis triumphauit: & orcadas inſulas romano adiecit imperio: in cuius gloriæ memoriã filiũ ſuũ britãicum appellauit. Sunt autem orcades triginta anguſtis iter ſe ductæ ſpatiis. Auctor Mela. Pli.ẽt li.iiii.de iis ſcribit.¶ Cathenatus:ibat enim uictus hoſtis ante triumphantẽ oneratus colla cathenis.¶ Sacra uia:de hac ſupius patuit.¶ Sed: ſupple fuſus eſt latinus ſanguis.¶ Secundum uota parthoꝝ. Craſſo pugnante in parthos ĩgens clades accepta eſt ab romanis:ut latius ſecunda ode li.i.narrauimus:quare parthoꝝ animi ad ſũmum elati ſunt:deide tamen ſub.Mar. Antonio repreſſi: prælis enim octo & decẽ ſuperati ſunt. Antonius poſtea ad ciuilem bellum conuertit animũ: de parthis autem plene legito Apianũ in lib.qui parthicus inſcribit. Vbi etiam legitur ꝙ Ventidius ſolus de parthis uſq; ad ætatem apiani triũphauit:qui ſub Traiano imperatore ſcripſit. Aduerte tamẽ. Ventidium triũphaſſe priuſq̃ an-

Sic eſt acerba fata romanos agunt
Sceluſq; fraternæ necis:
Vt immerentis fluxit in terram remi
Sacer nepotibus cruor.

tôius in parthos iuſſet. Sua dextera.i.bellis ciuilibus. Neq; hic lupis. Pli.libro.vii.de homine ait. Nulli rabies acrior: deniq; cætera animantia in ſuo genere probe degũt: congregari oĩdemus: & ſtare contra diſſimilia: leonum feritas inter ſe nõ dimicat: ſerpentium morſus non petit ſerpentes: ne maris quidẽ beluæ ac piſces: niſi in diuerſa genera ſæuiũt at Hercule homini plurima ex homine ſunt mala. Seneca item epiſtola.ciiii.ſic ait. Ab homine homini quottidianum periculum: aduerſus hoc te expedi hoc intentis oculis ſtuere: nullũ eſt malũ frequentius: nullum pertinacius: nullũ blãdius. Tẽpeſtas minaſ anteq̃ ſurgat: crepãt ædificia anteq̃ corruãt. pnũciat fumos incẽdium: ſubita eſt ex homine pnicies: & eo diligentius tegitur quo propius accedit &c. Furor: impetos: inſania: ira. Vis acrior.i.fatalis neceſſitas. Culpa ſcelus aliquod cuius cauſa in ſeipſos irruerẽt deorum numine. [illegible]cent: oſtendit illos oerbis ſuperioribus conuictos tacuiſſe: deinde cõſcientia culpæ & ſceleris palluiſſe. Perculſæ: territæ memoria colpæ ac ſceleris. Stupent: torpent: incertæ ſunt: ſenſu carent. Sic eſt: illis tacentibus pallentibus & ſtupentibus innuit fato & culpa romanos agi ad bella ciuilia ſupplicium ſubeuntes ob romuli cædem in fratrem admiſſam. Acerba fata romanos agunt. Apianus in lib.q ſyrius inſcribitur. Narrat magos ſeleuco regi cõſulẽti de die & hora iaciẽdoq; fundamẽtoq; urbis ſic reſpondiſſe: fatalẽ quidẽ ſortem: o rex ſiue bonã ſiue malam: neq; hoĩs neq; urbis fas eſt permutare quædã.n.urbium quẽadmodũ & hominũ ſors eſt &c. Scelus fraternæ necis. Vt dii in quoq; tutela ea loca eſſent auguriis legeret eum: qui nomen nouæ urbi daret: qui conditam imperio regeret: palatiũ Romulos: Remus auentinom ad inaugurandũ templa capiunt priori Remo augurium fertur ſex oultures: iãq; nunciato augurio quũ duplex numerus romolo ſeſe oſtendiſſet utrũq; regem ſua multitudo conſultauerat: inde cũ altercatione congreſſi certamine irarum ad cædem uertuntur: ibi in turba ictus Remus excedit. Vulgatior fama eſt ludibrio fratris Remũ nouos tranſiliiſſe muros: inde ab irato Romulo interfectum: ita ſolus potitus imperio. Romulus condita urbs conditoris nomine appellata: palatinũ primũ in quo ipſe erat educatus muniit &c. hæc ex liuio. Lucanus ẽt li.i.ait Fraterno primi maduerunt ſanguine muri. Vt.i.poſtq̃. Sacer nepoti[illegible]s.i.execrandus & horrendus: nam ſuo cruore id erãt expiaturi.

ACR. Quoquo ſceleſti ruitis: illud bellũ cum exclamatiõe ſignificat. qd ab auguſto geſtũ ẽ contra Brutum & caſſiũ interfectores cæſaris. Enſes cõditi: uaginis incluſi. Parum ne cãpis ciuilis belli.tpe. Intactus: ante ioictus. Vt deſcẽderet: ot uictus pro triũpho duceretur. Sed ut. Qui occiſo Craſſo metuebãt romãos: niſi bellũ ciuile emerſiſſet. Sua urbs hæc.d.ut Lucanus. in te uerte manos nondũ tibi defuit hoſtis. Neq; hic lupis mos: ut ſeipſi perſequerentur. In diſpar feris: hoc eſt. in diuerſam naturam. Vis acrior fatalis: quædã neceſſitas. An culpa: uelut interroget cauſas furoris. Et albus ora pallor.i.uelut qui cõſcientiam peccati monſtraret: ut pallor ſimul occupat ora. Albus autem palloris epitheton. Acerba fata romanos: hoc eſt tãq̃ illis tacentibus ipſe intellexerit belli ciuilis originem inde in nepotes tractam diſcordiam: quia occiſo fratre romulus parricidum perpetraoit: unde eſt. Fraterno primi maduerunt ſanguine muri. Sacer: execrabilis.

POR. Quoquo ſceleſti ruitis: elegãter i tumultu ab exclamatiõe incipit: ad eos aũt dicit q furioſa mẽte inſtaurare bellũ ciuile conabanſ. Aut cur dex. aptanſ enſes cõdit: qui iam cõditi erant cur dexteris accomodantur: ac ſi diceret ſtringitis gladios in uag[illegible] tã conditos. Neq; hic lupis mos: neq; foit leonibus uſquam niſi in diſpar feris. Senſus eſt: feræ nõ faciunt quod uos o romani ſanguinem ſnuicem petentes: nam feræ eiuſdẽ quæ ſunt generis inter ſe pacẽ habẽt: diſpares ſe inſectantur. In diſpar feris: diſpar aduerbiũ ẽ nunc: ac ſi diceret diſpariter feris. Furor ne cæcos an rapit uis acrior: quæ ẽ acrior uis q̃ furor. aut nunquid deorũ ira. Tacent & ora pallor albus inficit: elegans ocioſitas quaſi his oerbis coniuncti ſteterint: deinde cõſcientia ſceleris palloerint. Sic eſt acerba fata romanos agunt: eleganter quaſi tandem inuenit furoris huius cauſam intulit: ſic.n.eſt ſenſos ſine dubio hoc eſt fato agimor ad hoc bellõ ſuppliciũ pedentes ob cædem romuli in fratrẽ admiſſam. Sacer nepotibus cru. Sacer utiq; pro uenerabili nunc intelligendũ: niſi forte epitheton ut ſolet ad ipſum facinus reuocamus: ot ſacer cruor pro ſacro: ideſt execrabili cæde effuſo dictũ ſit: ſacrum autem & pro execrabili ueteres dixiſſe notum eſt: & apud Virg. Quid non mortalia pectora cogis auri ſacra fames.

CHRI. Quoquo ſceleſti ruitis. Vehemẽter bellũ deteſtaſ. Et cũ tãq̃ queribũdos ĩ romãos ſuectus fuerit. Deinde eos excuſat. Putat acron bellũ cũ exclamatiõe notare: qd inter brutũ & auguſtũ geſtũ ſit. Sed forte potius bellũ inter auguſtũ & M. Antoniũ & cleopatrã. Sceleſti. Audacter uituperat quos paulopoſt excuſaturus ſit. Ruitis: qd furioſæ: pturbationis ẽ & nõ cõſilii. Nõ ut ſuper. nã eẽt laudãdũ bellũ aduerſus ſuperbos hoſtes ſumptũ: ut cõtra uituperandũ eſt: ſi geraſ cõtra ciues. Catenatus. Sic.n. ducebãſ reges: captiui & principes in triũpho. Sacra. Nã uia ſacra pdocebat a porta triũphali ad capitoliũ: p quã pcedebat triũphus. Sua dextra: ciuili bello. Neq; hic mos. Oĩa bruta ſui gñis aĩalibus parcũt. Solꝰ ãt hõ ĩ hoĩem ferſ. Furor ne cæcus Quærit furore ne ai an fato feranſ. Rñſum date. Fingit nõ rñdere interrogatos: qd pniæ pudoriſq; ſignũ ſit. Sic ẽ: Cõclodit a fato fuiſſe bellũ: & culpã cõtractã a rõulo: q fratrẽ remũ dominandi cã ĩteremit. Sacer.n.i. execrabilis poſteris: q a pœnas eẽnt luituri.

Argumentum. ODES. VIII.

ANT. Hac ode anũ arguit eũ interrogantẽ cur ad uenerẽ tardus eẽt cũ ipſa deformis & æuo putida cãm pberet: itaq; eius oitia exprimit. Rogare.l. Metrũ eſt idẽ cũ ſuperioribus. Rogare ad de nõ pudet. Eſt.n. figura apoſiopiſis.i. reticẽtia uel iterruptio ſiue potius ſinecdoche ẽ: fit.n. quũ ſubtractũ uerbũ aliqd ſatis ex cæte-

Ode Octaua dicolos diſtrophos in Anum impudicam.

ROgare longo putidam te ſæculo
Vires quid eneruet meas.
Cũ ſit tibi dẽs ater & rugis uetus

Frontem ſenectus exaret.
Hietq; turpis inter aridas nates
Podex uelut crudæ bouis.
Sed icitat me pectus & mammæ putres
Equina quales hubera.
Venterq; mollis & fœmur tumentibus
Exile ſuris additum
Eſto beata: funus atq; imagines
Ducant triumphales tuum.
Nec ſit marita quæ rotundioribus.
Honuſta bacchis ambulet.
Quid q libelli ſtoici inter ſericos
Iacere puluillos amant
Illiterati num minus nerui rigent
Minuſue languet faſcinum?
Quod ut ſuperbo prouoces ab iguine
Ore allaborandum eſt tibi.

ris intelligiṫ. in apoſiopiſi uero q̃d taceat incertũ eſt: fit autẽ interceptũ ſilẽtium quũ quis iraſcitur aut perturbatur: his an affectibus tantũ ſermonis defectio cogruit: quæ omnia latius in carmine figurarum docuimus. ¶ Putidam: corruptã & acerbe fœtidam. ¶ Eneruet: debilitet: relaxet. ¶ Dẽs ater: niger & obſcurus. Naſo lib. iii. de arte inquit. Quid ſi præcipiam ne fuſcet inertia dentes: Oraq; ſuſcepta mane lauentur aqua. ¶ Rugis exarat: idem Naſo lib. iii. ait. Quam cito me miſerũ laxanṫ corpora rugis. Et perit in niueo qui fuit ore color. ¶ Rugis: qbuſdã lemniulis. ¶ Exaret deſcribat: deſignet. ¶ Hiet: pateat. ¶ Podex: eſt romanoꝝ podex κωλοσq; pelaſgũ. ¶ Crudæ. i. duræ uel potius infirmæ. Crodus enim diciṫ qui cibũ in ſtomacho habet ægre difficileq; digeſtibilem: & quo offendiṫ: uel tãquã nimio: uel tanq̃ noxio. ¶ Sed incitat per ironiã. i. irriſionẽ dicit ſe incitari ad libidinẽ a mãmis illius putidis. ¶ Equina quales ubera: pp carmẽ quales pro qualia dixit. Accidẽtis enim relatiuũ ſequẽti ſubſtãtiuo adhæret. Eſt ergo figura alleotheta. i. aliter poſita: ſolet eni per hãc genus cõfundi. Vir. in buco. Dulce ſatis humor. ¶ Pectus & mãmæ putres. Figura eſt ſillepſis ſeu conceptio per genus: nã genus fœmininũ concipit neutrum. Lucanus itẽ in primo lib. Vis erat hic leges & plæbeſcita coactæ: id autem latius patet in carmine figurarum. ¶ Mollis: lẽtus & rugoſus non tenſus uti puellis. ¶ Fœmur. i. pars coxæ anterior: poſteriores. n. partes dñr fœmina. Coxa uero eſt pars ipſa ſuper fœmora. ¶ Exile: tenue: gracile. ¶ Suris: dicunṫ ſuræ tibiarũ partes craſſiores. ¶ Eſto beata. Sis inquit poeta: & diues & nobilis & gemmis ornata præcioſiſſimis non tamen effugies quin anus ſis & deformis. ¶ Imagines. apud antiquos defuncto aliquo imagines comitabatur gentilia funera: quapropter totus aderat familiæ eius qui unquam fuerat populus. Quod Plin. docet libro. xxxv. Et nos latius diximus in Iuuenale ſatyra. viii. ¶ Marita. ſponſa aliqua. ¶ Honuſta: honuſtus dicitur cui onus ipſum honori eſt: ut ſi quis hoſtium ſpolia ferat. Sed honeratus eſt qualicunq; præſſus pondere. honuſtus: ab honore deſcendit: oneratus ab onere. Auctor Seruius libro primo æneid. ¶ Rotundioribus. ſ. q̃ illis ipſius anus: per quod digniores baccas intelligit: rotũdiores enim magis laudanṫ. ¶ Quid. ſ. eſt uel ſignificat. Eſt autẽ ſenſus. Quid eſt uel quid ſignificat uel quid dicam: q ſtoicos libros in puluillis habes. An propterea minus dureſcunt nerui illiterati: uel minus languet faſcinum: ideſt ipſe priapus: illiterati autem nerui uidebantur eſſe ſine illorum librorũ præſentia: ipſa autẽ ut docta uidereṫ: illud agebat: quo magis ide amaretur. Sed quoniã anus erat & turpis: nihil iuuabat ad neruorum tentiginẽ. Nerui enim litteras neſciunt nec litterarum ſtudiũ habent: aut appetunt: itaq; ore potius illi erat laborãdũ. ¶ Stoici. philoſophia στοᾶ. i. porticu dicti ſunt apud athenas eni porticus erat: ubi zeno docebat: inde ſtoici appellati. ii ſummum bonum in ſola uirtute ponebant. ¶ Sericos puluillos. Seres ut ſcribit Plini. libro. vi. regionem inhabitant: quæ ſpectat æſtiuum orientem laniſicio ſiluarum nobiles perfuſam aqua depectentes frondium caniciem. Solinus etiam addit q. lanuginis teneram ſubtilitatem humore domant ad obſequium: qq; hoc illud eſt. Sericum in uſum publicũ dãno ſeueritatis admiſſum: & quo oſtentare potius corpora q̃ ueſtire primo fœminis: nunc etiam uiris perſuaſit luxuriæ libido. ¶ Puluillos. torulos ceruicalia & plumacia: puluillus enim diminutiuũ eſt a puluino qui apponi ſolet quo mollior fit ſeſſio ſiue caput quaſi puluinus. Tullius libro. ix. epiſtolarum Sella tibi erit in ludo tãq̃ hypodidaſcalo proxima eam puluinus ſequr. ¶ Qui autem generali magiſtro ſubeſt dicitur hypodaſcalos ab ὑπο quod eſt ſub. & διδάσκαλος magiſter doctor. ¶ Iacere amant: id quidem oſtendendæ doctrinæ cauſa agebatur utque eorum tegmina non decorticarentur ut item digniores uiderentur puluillos eis ſubiiciebat. ¶ Illiterati: ſenſus eſt: an nerui ſine litteris minus arriguntur. uel neruus propter litteras minus languet: qui neruus ut ab inguine exurgat ore eſt allaborandum illi: nam litteræ nil faciunt ad arrigendum. ¶ Rigent. dureſcunt. ¶ Faſcinum: priapus ipſe. Nam ut Plini. libro. xix. ca. vii. ait hortos & foros tantum contra inuidentium faſcinationes dicabant in remedio erant ſaturnica ſigna: hinc Virgilius libro quarto Georgi. ſcri. Et cuſtos furum atque auium cum falce ſaligna Helleſpontiaci ſeruet tutela priapi. ¶ Superbo inguine: ideſt dedignanti propter anus turpitudinem. Inguen autem proprie ſumma coxæ pars diciṫ iuxta pudenda. ¶ Prouoces: porro longeq; uoces. i. erigas: iacebat enim in inguine neruus languidus propter illius turpitudinem.

¶ ACR. Rogare longo: inuehitur in eam a qua dicebatur lentus in uenerem: & fœtoris ipſius uel ætatis eſſe affirmat magis q eam faſtidit q̃ ipſe nihil poſſit. ¶ Et rugis uetus frontem ſenectus exaret. Senecta enim nonnunq̃ ex rugis apparet ut frontem obſcœnam rugis arat. ¶ Podex: pudenda pars corporis: Vt Iouena. Et podice leui. ¶ Sed. i. me. p. ut reuera icitat. ¶ Venterq;. m. luridus: rugoſus. ¶ Fœmur. ſ. e. f. a. ætate iam ſine muſculis & ſuris indiſcrete diſſociatum. ¶ Beata: diues ut idẽ ſupra. Neſcias ante generum beati philidis flauæ decorent parentes. ¶ Ducant: tãquam nobilium funus imagines te præcedant maiorum. ¶ Nec ſit marita: quæ hoc eſt nulla mariti cura ſit cõptior gẽmis. ¶ Baccas: gemmas dixit: ut colloq; mõile bacchatũ. ¶ Quid quod li. ſto. iter ſericos. Siue q amicos hẽret ſtoicos, ut eos amoris & coitus notaret: ſiue qa libros ipſos legere co-

ſueuerat:ut docta uideretur quos ad oſtentationem in ſericis plumacils reponebat. ¶ Illiterati non minus nerui rigent. Ira ſcolaſtici eoꝝ coitus eligis tanꝗ minus in libidinē poſſint litteras ignorantes. ¶ Minuſue languet faſcinum. Virile pœnum faſcinum dixit propter obſcœnam figurā ꝗ in ſequenti adiecerat: lingua enim detērſa fronte mulieres amputare ſe infantibus putant faſcinum. ¶ Superbo: faſtidienti. ¶ Ore: ad laborandum eſt tibi: aut lingua aut magis blandimentis: ut Iuue. Vox blanda & nequam digitos habet.

¶ POR. Rogare putidā. l. t. ſ. m. In anū libidinoſam ſcribit: ꝗ aſpernat̄: Eſt aūt ſenſus: cū ſis lōge ætatis iā & deformis ac putida miꝝ eſt te deſiderare cōplexus meos: ꝑſertim cū ēt ſine iniuria uiriū meaꝝ hoc tibi ꝓuenire nō poſſit. ¶ Et rugis. u. f. ſ. e. Virgilianū eſt. Et frōtē obſcænā rugis arat. ¶ Velut crude bouis: crudā pro dura aut indomita uſ̄ dixiſſe. ¶ Venterq;. m. mollē uentrē neceſſe eſt eē ꝗ iā rugoſa ac diſſoluta ſit. ¶ Et femur tu ex. Ingenioſa deſcriptio. Nihil. n. tam deforme ꝗ craſſiores pedes eſſe infra genua ꝗ ſupra. ſ. & illud ſignate quod additū dixerit quaſi inconuenientē in hac diuerſitate tumoris & exilitatis addita ergo quaſi applicita ibi hæc aut appoſita uideant̄. ¶ Eſto beata. ſ. atq;. i. d. t. tu. placeas tibi licet generoſitate ac diuitiis iquit: dūmodo deformitatē hanc effugere non poſſis. In funere aūt nobiliſſimi cuiuſq; ſolebant ꝑſerre imagines maiorū: qđ obſeruari uidemus i funeribus principiū. ¶ Quid qđ. l. ſt. i. l. i. p. a. ſignificat illā uēdicare ſibi ſtudiū philoſophiæ: & ob id cum libro frequenter eſſe ad regendam. ſ. libidinis utilitatem. ¶ Illiterati nū. m. r. Quid ꝓdeſt inquit oſtentare litteratam eſſe: cum nihil hoc te adiuuare poſſit ad erigendum mihi penē qui litteras neſcit: nec earū ſtudiū habet neruos pro uirili mēbro dixit: & eſt ordo: nō minus rigent nerui. & rigēt pro frigidi ſunt accipe: ac per hoc lenti & marcentes. ¶ Minuſue languet faſcinum: æque pro uirile parte poſuit: quoniam præfaſcinandis rebus hæc membri difformitas apponi ſolet.

¶ CHRI. Rogare longo tpe anū inuehit̄ quæcum ſit longa ætate facta turpiſſima: tū audet īterrogare ꝗ res illū ſuis cōplexibus inutilē reddat. ¶ Te rogare. Quoniā Oratio patetica eſt: & indignatiōe plena: icirco principiū habet īperfectū & cui uerbū ſubintelligendū ſit. Natura eni ſic īpellimur: ut irati integrā orationē nō ꝓferamus. Sic Vir. Quos ego: ſed motus ꝑſtat cōponere fluctus. Sic Terē. Ego ne illā: ꝗ illū: ꝗ me. Ergo ſubintellige. Nōne pudet te putidā rogare. ¶ Quid. i. ꝗres. ¶ Putidā: uetuſtate putrē & marceſcētē. ¶ Eneruet: lāgue faciat & debilitet. Nā robur in corpe a neruis eſt quibus ſi aut careamus: aut debilitatis utamur deficiūt nos uires. Vñ dicimus eneruare quaſi ſine neruis reddere. Sed per trāſlationē ad aīum trāſferimus: & eneruatos qui ſine aī fortitudine ſunt appellamus. ¶ Exaret: nā frōs in rugas obducta ſimilis eſt arato agro cui ſulci porcæq; ſint. ¶ Hiet: pādeſcat. ¶ Nates: lūbis cōterminæ: ſunt nā lūbi ſunt unde eingimur uſq; ad nates: & in lumbis libidis ſedes eſt. Clunis aūt eſt tumor natiū. ¶ Podex: inter nates ē oſtiolū: p quod egeruntur excrementa. ¶ Crudæ. i. fluxū uentris ꝓpter crudiatē patientis tunc eni magis hiare uidetur. ¶ Sed incitat: ironia eſt: in ꝗ ſnīa uerbis contraria eſt. ¶ Putres: relaxatæ: flaccidæ: pendulæ: nō turgentes & ſtantes ut in puellis. ¶ Venter. Aluum dicimus: quo ſordes decidūt: hic purgare aluūs uteꝝ ubi fœtus iacet: quapp in ſola fœmina eſt. Ventrē tumorē qui illis partibus turgeſcat. Iuue. Mōtani quoq; uenter adeſt ab domine tardus. Et uniuerſū illud quod ilibus pube & lateribus terminat̄ uentrē appellamus. ¶ Fœmur: fœmur fœmēq; a uertebra ad genua ptingunt externæ internæq;. Sed fœmē infra genua uſq; ad iuncturā pedis uſ̄ extēdi. Plaut. A ſinaria. Quibus obtritæ ad fœmina erāt ungulæ. Diciturq; fœmen a flectēdo. ¶ De ſura. iā dixi. ¶ Eſto cōcedā tibi: ꝗ a uetula es magnificū ampluꝗ; funus. Erat aūt conſuetudo priſca: ut gentiliū ſtatuæ funera eoꝝ qui eiuſdem eſſent gentis in pompā ſequerent̄. Apparet in oratione Ciceronis pro milone. ¶ Nec ſit marita. Concedit ēt ut pulchris ornet̄ unionibus. Has græci margaritas: latini bacchas appellant. Vñ Vir. Colloq; monile baccharū. Harū ꝑcipua gratia eſt: ut & lucidæ ſint & rotundæ. ¶ Stoici: ſiue ꝗ amicos haberet ſtoicos: quoꝝ libidinem notat. Siue ꝗ eoꝝ libros: ut docta uideretur legeret: & inter ſerica puluinaria ad oſtentatione haberet. ¶ Nerui & faſcinum: pro uirili membro. Iuue. Nil faciet magni mēſura incognita nerui. Et Vir. Pedicabere faſcino pedali.

Argumentum. ODES. IX.

¶ ANT. Marcus Antonius poſt pthos cleopatre amore ductus: ꝗſi bñ geſtis rebus in regio ſe ſinu reficiebat. ægyptia mulier ab ebrio iperatore ꝑciū libidinū rōanū īmpiū petiit: pmiſit Antonius: ueluti hæc oīa latius ſcribunt̄ ab. L. Floro. Itaq; i patriā pugnaces nauis qngētas duxit auctore plutarcho. Peditū milia cētū. Eqtū milia. xxii. Antōio igit̄ circa actiū epyri: pmōtoriū nauis hñte Cæſar auguſtus illuc duxit nauis pugnaces. ccl. peditū. lxxx. milia. Eqtū ferme parē antōio nūeꝝ: iter pugnādū aūt naues. lx Cleopatræ: ꝗ poſt magnas naues collocatæ erāt uelis ſublatis p medios pugnantes fugā arripuerūt. An. poſt hītis oībus i qnq; remē ꝓſiluit: & cleopatrā īſecutus ē. Itaq; ad tænaꝝ appulerūt. Antōiana claſſis ægre. x. hora ſupata eſt. Mortui nō ſupra qnq; milia fuere. Captæ aūt naues trecētæ. Exercitus itē oīs uictori ſe dedit. Poſt hæc Cæſar ab actio profectus athenas. Hac igit̄ lætus uictoria Hora. mecœnatē ſuū alloquit̄: ut una optio uino ꝗ primū gaudeāt. Sicut etiā pauloante uicto Sexto Pō. fecerāt. Arguit idē Antōiū ꝗ muliebri īpio ſe ſubderit: cū liber eēt: & alt̄ orbis ipator. pueꝝ tādē hortat̄ op

¶ Ode. ix. dicolos diſtro. ad Mecœnatē de auguſti uictoria in antoniū & cleopatram.

QVādo repoſtū cecubum ad feſtas
Victore lætus cæſare.
Tecū ſub alta ſic ioui gratum domo dapes
Beate mecœnas bibam.
Sonante mixtum tibiis carmen lyra
Hac dorium: illis barbarum.
Vt nuper actus cum freto neptūnius
Dux fugit uſtis nauibus.
Minatus urbi uincula quæ detraxerat
Seruis amicus perfidis
Romanus: eheu poſtea negabitis
Emancipatus fœminæ.

Fert uallum & arma miles: & ſpadõibus
Seruire rugoſis poteſt.
Interq; ſigna turpe militaria
Sol opem aſpicit conopeum
Ad hũc fremẽtes uerterũt bis mille equos
Galli canentes cæſarem.
Hoſtiliumq; nauium portu latent
Puppes ſiniſtroſum citæ.

tima uina miſceat. Iuuat enĩ mero dulciſſimo curã & metũ
rerũ cæſaris ſoluere. Penultima ẽt ode li. i. de Antõii & cleo-
patræ clade pluria idẽ Hora. meminit. ¶ Quãdo repoſtũ:
metrũ eſt ſimile p̃cedentibus. Eſt aũt ordo. O beate mecœ
nas lætus ego uictore Cæſare: qñ ſub alta domo ſic iouigra
tũ tecũ bibã cecubũ repoſtũ ad feſtas dapes: p̃terea Plaut⁹
in caſina inq̃t: qui utunt̃ uino uetere ſapiẽtis puto. ¶ Cæcu-
bũ: ſinui caietano contiguũ erat cæcubũ oppidũ: cui adiace
bat urbs fundi in apia uia. Tota illa ora p̃cipua uina genera
bat. Verũ cæcubũ & fundanũ & ſẽtinũ ſicuti phalernũ & al-
banũ iter nobilia numerabat̃: auctor eſt Strabo li. v. Pli. etiã
li. xvii. ſcribit q̃ antea cæcubo erat generoſitas celeberima
in paluſtribus populetis ſinu amyclano: qđ ſuo tp̃e interciderat & icuria coloni lociq; anguſtia: libro uero ter-
tio docet amyclas fuiſſe prope tarracinã fundos caietãq; uerſus: & a ſerpentibus deletas. ¶ Sub alta domo: id-
eſt in alta domo: intelligit autẽ mecœnatis turrim: ex qua nero incendiũ urbis proſpectauit. Suetonius enim
ſicait: hoc incendiũ e turre mecœnatiana proſpectans lætuſq; flammæ: ut aiebat pulchritudine ἁλωσιν ilii
decantauit in illo ſuo ſcœnico habitu: hoc eſt captionẽ ſeu captiuitatẽ & expugnationẽ ilii: idem quoq; ſcribit
Auguſtũ ægrũ cubare ſolitũ in mecœnatis domo. ¶ Sic: ut cæſaris uictoria gaudeamus. Ioui gratũ: eius enim
numine uicerat auguſtus. ¶ Hac doriũ: dorus dorienſes parnaſo affines habitatores conſtituit ſibiq; ſuperſti-
tes a ſe uocatos reliquit: quod Strabo lib. viii. aſſerit. & Plini. libro. vi. capitolo. ii. ſcribit. Tris tantũ gentes græ
cas iure dici. ¶ Doricam: ionicã: Eolicã: cæteras barbarorũ eſſe. ¶ Illis barbarũ: ideſt phrygium. Nam obliquã
tibiã in phrygia mydas inuenit: geminas tibias marſyas in eadẽ gente lydios modulos amphion: dorios tha-
miras thrax: phrygios marſias phrix: cum tibiis cancre uoce Trœzenius dardanus inſtituit. Auctor eſt Plini
us libro. vii. Diodo. uero libro. vi. ſcribit. Palladẽ tibiã eiuſq; cantũ iueniſſe. ¶ Vt nup: bibimus. ſ. ¶ Actus quũ
fre. ordo eſt: quum dux neptunius actus freto fugit uſtis nauibus. ¶ Dux neptunius. Sextus pompeius intelli-
gitur: qui fuga euaſerat ex hiſpania: contractiſq; infœlicis belli reliquiis cũ inſuper ergaſtula armaſſet. Sicili
am ſardiniãq; habebat: iã & claſſe mediũ mare iſederat. O q̃ diuerſus a patre: ille cylicas extinxerat: hic pyra-
tas in patriã agitabat: hæc ex floro. Apianus aũt lib. v. ſcribit. Agrippã in ſicilia pugnantẽ cõtra Sextũ pompe-
ium naues in fugã adegiſſe: quarũ ſeptem ſupra decẽ celeri curſu reliquas antecedẽtes ad pontũ delatæ ſunt:
Aliæ intercludẽte agrippa partim ab inſequẽtibus ex impetu repulſæ ſunt: partim inſurgentes confractæ: aut
igni abſumptæ: quæcũq; uero in mari pugnã ſuſtinebãt quæ geſta erãt intuentes ſeipſas dedere hoſtibus. Põ-
peius ipſe ex claſſe ſe ꝓripiens meſſanã ſubito cõfugit. Tres ex cæſaris auguſti nauibus mari imerſæ. Pompeii
octo ſupra uiginti. Reliquæ aũt cõbuſtæ ſunt: aut redactæ in p̃ratẽ: aut ad terrã cõpulſæ perierũt. Septẽ & decẽ
dũtaxat fuga elapſis: Põpeius poſt hæc cognita peditatus defectiõe ad hoſtes: ueſtẽ imutauit: & ex imperato-
ria priuatã ſibi induit. Deinde ex meſſana in pontũ ꝓfugit: ac ſeptẽ ſupra decẽ quas præmiſimus comitatus
nauibus ad Antoniũ ſe cõtulit: peruenit tandẽ inter hoſtiũ manus. Titius aũt Põpeii exercitũ antonio aſciuit:
ipſum p̃terea põpeiũ mileti iteremit: quũ quadrageſimũ ætatis attigiſſet annũ: ſiue ꝓpria ad id ꝓuectus ira ſi
ue iubẽte antonio: ſunt qui plancũ nõ Antoniũ id iuſſiſſe exiſtiment: hæc oia ex appiani li. v. ¶ Actus freto: op
p̃ſſus. ſ. freto ſiculo ab agrippa. ¶ Dux neptunius. Sex. Põpeius itelligit̃: quẽ appellat ducẽ marinũ: qm̃ prædo
nibus mari dominabat̃. ¶ Vſtis nauibus fugit: nauiũ quippe Põpeii octo ſupra uigiti merſæ ſunt: reliquæ aut
cõbuſtæ aut redactæ in p̃tatem: ſeptem & decẽ dũtaxat fuga elapſis: quibus e meſſana in põtum ad antonium
ſe cõtulit. Sed mileti a titio Antonii p̃fecto iterẽptus eſt: ut pauloante dictũ ẽ latius. ¶ Quæ detraxerat ſeruis.
armauerat enĩ ergaſtula põpeius I patriã habẽs ſiciliã & ſardiniã. ¶ Perfidis ſeruis: nõ enĩ põpeio cõtra roma-
nos eorũ domios fauere debuerãt. ¶ Romanus. ordo eſt. Romanus miles emancipatus fert uallũ & arma fœ-
minæ: & põt ſeruire rugoſis ſpadonibus eheu poſteri negabitis: ſunt p̃terea q dicant ehu duarũ ſyllabarũ eſſe:
ego uero i antiqs codicibus eheu reperi. ¶ Romãus: miles. M. Antonius itelligitur: is enim poſt parthos exo
ſus arma in ocio agebat: ſed captus amore cleopatræ: quaſi bene geſtis rebus in regio ſe ſinu reficiebat. Aegy-
p̃ia mulier ab ebrio iperatore p̃cium libidinum romanum imperium petiit: promiſit Antonius. Itaq; in pa-
triam arma parauit. Pugnatum eſt ab auguſto contra eum & cleopatram apud actium epyri promontorium.
Prima dux fugæ regina cum aurea puppe ueloq; purpureo in altum ſe dedit: mox ſecutus antonius. Sed in-
ſtabat ueſtigiis Cæſar: demum uſq; in alexandriam perſecutus eſt. Qua capta antonius ſibi ipſi mortem con-
ſciuit. Cleopatra quoq; iuxta ſuum antonium admotis ad uenas ſerpentibus ſic morte quaſi ſomno ſoluta eſt
hic finis armorum ciuilium fuit: hæc oia ex. L. Floro. ¶ Emancipatus. i. ſui iuris: & nullius poteſtati ſubiectus
proprie autem filius uel nepos qui ab iugo a poteſtate uel manu patris uel aui eſt relaxatus: & ſui iuris effe-
ctus emancipatus dicitur. Manumiſſus uero ſeruus dicitur a ſeruitute ereptus uel emiſſus. Itaque emancipa-
tio pertinet ad liberos. Manumiſſio uero ad ſeruos. Marcus autem Antonius emancipatus dicitur a poeta:
quoniã ſui iuris erat: & nulli ſubiectus. Erant enim duo tunc ſimul orbis imperatores auguſtus: ſcilicet &
ipſe. M. Anto. quod latius oſtendit plutarchus in antonii uita. Subiecit tamẽ ſe cleopatræ amoris gratia: poſ-
ſet etiam hoc referri ad omnes milites romanos cum cleopatra ſentientes: quos appellat emancipatos: ideſt
ab militia emiſſos & relaxatos. Nam Antonius poſt parthos exoſus arma apud cleopatram quieſcebat cũ ſu
is omnibus. ¶ Negabitis: ſunt enim adeo fœda & indigna hæc: ut ſcilicet romanus miles ſœminæ & ſpadoni-
bus ſeruierit: ut uix credi ab ullo poſſint aut debeãt. ¶ Fert uallum & arma fœminæ: gerit curam bellici appa
ratus cleopatræ. Vallũ aũt ipſa munitio dicitur: nam ualli ſunt fuſtes quibus uallum munitur. Seu per uallũ

& arma fœminæ intelligit aureũ ſceptrũ & diadema reginæ: q̃ oĩa Antonius gerebat cũ purpurea ueſte ingẽtibus gẽmis aſtricta ut ſcri. florus. ¶ Spadonibus: ſpado caſtratus aliq̃s dr̃ a σπάω uel σπάζω qđ eſt aufero traho diuello: teſtes eni euelluntˀ: aiunt p̃terea q̃ eunuchus adoleſcens eſt. Spado uero ætate grãdior: diciˀ autẽ eunuchus ab εὐνῇ i. cubili & ἔχω coſtodio: quia id hoium genus adhibebaˀ ſeruandis cubilibus regũ & principum εὐνουχίζω tamẽ caſtro ſignificat. ¶ Rugoſis: longæuis. ¶ Et ſpadonibus ſeruire rugoſis poteſt. Cum admiratione indignatiõeq̃ id legendũ eſt. Erant aũt ſpadones bello p̃poſiti cũ Antonio. Plutarchus eni in antonii uita ſic ſcribit. Addebat Cæſar hæc uerba: antoniũ quidẽ amatoriis poculis iſectũ ne ſe quidem regere ac gubernare poſſet pugnaturos aũt cõtra ipſum fore photinũ & mardionẽ eunuchũ & chardionem & iradem cleopatræ: iõſtricem quibus antonii imperiũ plurimũ gubernareˀ. In uita aũt põpeii oſtẽdit idẽ auctor photinũ quoq̃ eunuchũ fuiſſe: & ptolomei regnũ adminiſtraſſe dũ ptolomeus iunior eſſet. Hic ẽt ſenatũ primorum coegit ad conſultandũ quid de põpeio agendũ eſſet: itaq̃ cædendũ eſſe iudicarũt. Conopeũ: id uelũ erat qoo in ægypto ad arcendos culices utebantur: ut ſcribũt Herodotus & Porphyrio κώνωψ autem κωνωπεῖον culex diciˀ. hoc utebaˀ in ſua naui cleopatra quæ nauis antonias dicebaˀ: ut ſcribit plutarchus. Florus uero aſſerit cleopatræ nauim auream puppẽ uelũq̃ purpureũ habuiſſe. ¶ Turpe: haud eni decebat iis delitiis uti in tãto bello. ¶ Ad hũc. i. aduerſus romanũ militẽ uidelicet. M. Antoniũ. ¶ Galli: multi reges antonio fauebãt: ſed inter alios ab eodẽ deſciuerũt anteq̃ pugna iciperet. Deiotarus & amynthas: qui quidem rex erat lycaoniæ & galatiæ: ut plutarchus edocet. Ephorus aũt Strabone teſte. li. iiii. Galliæ magnitudinẽ tradidit uſq̃ ad gades. Ergo gallacia galliæ pars erat propter amynthæ itaq̃ agmen hoc loco poeta inquit: gallos in antonium uerſos fuiſſe: quos poeta ipſe iccirco memorauit: ut romanoꝝ ignauiam magis argueret. nã quũ galli indignarentur ſpadonibus ſeruire: multomagis romani hac eadẽ re indignari debebant. Addit etiam aliud q̃ hoſtiũ naues. i. ægyptiorũ latebant dũ pugnareˀ apud actiũ: & inter pugnandũ fugerunt. Romani uero contra patriam ipſam certabãt. Quorum fuere duces cũ ipſo antonio publicola. Cælius. M. Octauius. M. niſteius Canidius. ¶ Hoſtiliũ nauiũ puppes. Sexagita Cleopatræ naues intelligit. quæ quidẽ dũ nauale certamẽ habereˀ erãt in tuto loco nihil agẽtes. Plutarchus id oñdit his uerbis. Sed quũ agrippa leuũ cornu circũduceret coactus eſt publicola longius ſe extendere. quãobrẽ quũ media antonii claſſis abrupta eſſet turbatis ordinibus & iplicatis parumper trepidatum eſt: erat tamen commune certamen & pugna utrinq̃ æqua: quum naues. lx. cleopatræ quæ poſt magnas naues collocatæ erant: uelis ſublatis per medios pugnantes fugam arripiunt ſuoſq̃ perturbant. ¶ Portu latent. i. in tuto loco: erant enim poſt magnas naues collocatæ ut oſtendimus ægyptiorum naues. lx. ¶ Citæ: ideſt fugaces ueloces & fugæ aptiores. Siniſtrorſum itellige poſt naues ſiniſtri cornu: in quo cælius erat tanq̃ in tutiori. Antonius n. & publicola dextrum habebant: econtra uero Cæſar dextro cornu ſibi reſeruato ſiniſtro agrippam præfecit: auctor eſt plutarchus.

¶ ACR. Quando repoſtũ cæcubũ ad feſtas dapes. ¶ Repoſtũ. i. ſeruatũ. Feſtis cõuiuiis impẽdendũ: ſcribit aũt de bello actiaco quod cũ Antonio & cleopatra a cæ. aug. geſtũ eſt. ¶ Tecũ ſub alta: in mecœnatis. ſ. domo. ¶ Sonãte mixtũ. i. q̃ ẽ artificis miſcere lyræ tybiaꝝ ſonitus. ¶ Hac. d. i. b. Tibiis barbaꝝ. i. phrygiũ lyra doriũ. ¶ Vt. n. a. cũ freto neptunius. d. f. u. n. hac deuotiõe inquit uicto antonio tecũ bibã. quanũc ſuperato ſexto põpeio: qui ſeruorũ manũ in ſicilia cõgregatã nauali p̃lio in freto p̃didit: & inſula pulſus eſt. Vnde & neptunium ducẽ uocauit eligentẽ maritimũ cõflictũ. ¶ Minatus ur. uin. minatus eſt ſeruis. fractis ergaſtulis. ¶ Romanus heu. heu poſteri negabitis. Emancipatus fœminæ: ad antonium retulit: quem dicit pro mancipio cleopatræ darũ: nec a poſteris pro infamia credẽdũ: ut ſequitur quæ nephas egyptia coniunx. ¶ Fert uallũ & arma miles. Quaſi p̃ceptis Cleopatræ Romani milites ſeruientes & arbitrio eunuchorum quorum illa obſequiis utebatur: rugoſi enim ætate fiunt. ¶ Sol aſpicit conopeum. Conopes græcæ culices dicuntur: & quia in ægypto multi ſunt: & habitacula quæ ſibi ægyptii faciunt ad arcendam: culicum moleſtiam conopea appellantur quære ticulum dicunt ægyptiorum reginæ quod ſupra lectum tendereˀ aduerſum culices inter uexilla portatum. ¶ Ad hunc. ſ. contra Antonium: qoia ad Cæſarem confugerunt: & æquos aduerſum antonium cum ſiſtro conuerterunt. ¶ Canentes. laudantes: ut regemq̃ canebant. ¶ Puppes ſiniſtrorſum citæ: ueloces ad fugiendum: ut prima citæ teucris ponam certamina claſſis.

¶ POR. Quando repoſtum cæcubum ad feſtas dapes. Ad hoc repoſitum: ut nõniſi ad feſtas æpulas proferetur. ¶ Victore lætus cæſare: ut ex inferioribus apparebit eam uictoriã cæſaris auguſti ſignat: quam de antonio & cleopatra quæſiuerat. ¶ Tecum ſub alta ſic ioui gratum domo: beatæ mecœnas bibam: ut nos ob uictoriam cæſaris læti epulemur quippe cum ipſe ſit auctor eius uictoriæ. ¶ Sonante mixtum: tibiis carmen: lyra. ¶ Hac. d. i. barbaꝝ. ¶ Nimirum tibiis barbarum: diximus autem & ſupra tris eſſe ſpecies apud græcos omnium carminum: ionicum: lydium: barbarum. ¶ Vt. n. a. cum freto neptunius dux fugit uſtis nauibus. Vt nuper urbibus ſubaudiendum. Cum ſextus Pompeius freto ſicilienſi uictus fugatuſq̃ eſt neptunium dicere ſextum pompeium: noli ſimpliciter dictum accipere quaſi qui in mari dux fuiſſet. ſed q̃ ad eum ſtulticia proceſſiſſet inflammatus in marinarum rerum fœlicitate: ut neptuni filium ſe diceret: & cyanea ueſte obducere tur. ¶ Minatus. urbi uincula quæ detraxerat ſeruis amicus perfidis. Et ſupradiximus ſextum pompeium etiam fugitiuis in ſicilia ſollicitatis claſſem armaſſe. ¶ Romãus heu. heu poſteri negabitis. Emancipatus fœminæ. Qui non intelligunt putant importunum tranſitum repente a ſexto pompeio ad antonium factum neſcientes redire poetam ad initium æglogæ ubi ait uictore lætus Cæſare: ubi de Antonio & cleopatra uictorem uult accipi: deinde comparatione lætitiæ præſentis mentione facta Sex. Pom. & fugæ eius referentis id quod cœperat exequitur turpitudinem Antonii partiumq̃ eius. ¶ Heu poſteri negabitis: nõ credẽt inquit poſteri Romanos milites uelut dotales cleopatræ datos tam fœda ſunt hæc ut non uideantur ab ullo romano admitti potuiſſe: ordo eſt: romanus miles & ſpadonibus ſeruire rugoſis poteſt: adiuuandum hoc pronun-

tiatione:ut & rei indignitas & indignatio dicentis exprimatur.¶ Sol aſpicit conopeum.quaſi retis genus eſt:
ad culices prohibendos quo maxie alexandrini utuntur:quia ibi ex nilo culices abundant.¶ Ad hunc fremē
tes uerterunt bis mille equos galli canentes cæſarem:ſignificat equitum gallorum duo millia ab antonii parti
bus ad cæſarem tranſfugiſſe:quorum mentio iam facta eſt:ut romanos qui ſub præpoſitis ſpadonibus æquo
animo militarent magis oneraret per comparationem gallorum:qui hoc dedignati ad cæſarem ſe contule-
runt.¶ Hoſtiliūq; nauium portu latēt puppes ſiniſtrorſum citæ.Ordo eſt.puppes hoſtilium nauium latent
portu:allocutionem attende mirādam συνεκδοχὴν περιφερῶν ſiniſtrorſum.citæ autem quod dixerat ma-
nifeſtum eſt alexandriam uerſum eſſe:intelligendum autem littore Epyri ubi pugna naualis cum Antonio
fuit,ſi italiam petas in dextra neceſſe eſt.ſi alexandriam in ſiniſtra.
¶ GHRI. Quando repoſtum.De bello actiaco in ſuperioribus abunde diximus:& quēadmodum ad nu-
tum cleopatræ cuncta geſſerit Antonius.¶ Optat ergo,ut q̄primū liceat ſibi conuiuari in uictoria auguſti: &
inuehitur in antonii cōmilitones.qui turpiter cleopatræ ſeruiant.¶ Sub alta domo.Credo turrim intelligere
mecoenatis.Sonante carmē mixtum ti. Ut cithara tibiis carmen cantatur.¶ Dorium.doricum ideſt græcum.
¶ Barbarum.phrygium.nam ut ſopra demōſtratum ē auctore Plutarcho hygris ſiue marſias eius filius pri
mus in phrygia tibiam inflauit.¶ Ut nuper:hac deuotione tecum nunc bibam qua tunc cum ſuperatus eſt ſex
tus Pompeius.¶ Neptūnius:quia mari bellum gerebat.¶ Uincula quæ det ſer.Duplici nota afficit pompeiū
& q̄ bellum patriæ inferret:& q̄ ſeruos ad libertatem in epyro: & alibi conuocaret:ut eos contra patriam
amaret.¶ Romanus.Redit ad antonium & eius milites:qui emancipati.ideſt liberi poſſint ſeruire ſpadoni-
bus qui reginam regunt:p̄ſertim cum ſint armis inſtructi quibus ſe in libertatem uendicare ualeant.¶ Spa
dōibꝰ.caſtratis.¶ Rugoſis.nā emaſculati cū multū de naturali calore amittāt palleſcūt ut plurimū:atq; ruge
ſcunt.¶ Conopeium.tētorii ſpecies eſt:ut ſitu tamen aduerſus culices ἀπὸ τοῦ κώνωπος .i.culicibus. Argu-
it ergo delitias & mollitiem. Cleopatræ.quæ i ſeuera romanorum militia ita laſciuiret.¶ Galli.equites qui
erāt in cæſariano exercitu.¶ Siniſtrorſum.ſ.ad alexandriam.

Io triumphe tu moraris aureos
 Currus & intactas boues.
Io triumphe nec iugurthino parem
 Bello reportaſti ducem.
Neq; africanum cui ſuper carthaginem
 Uirtus ſepulchrum condidit.
Terra mariq; uictus hoſtis punico
 Lugubre mutauit ſagum.
Aut ille cētum nobilem cretam urbibus
 Uentis iturus non ſuis:
Exercitatas aut petit ſyrtes noto
 Aut fertur incerto mari:
Capaciores affer huc puer ſcyphos:
 Et chia uina aut leſbia.
Uel quod fluentem nauſeam coerceat
 Metire nobis cæcubum.
Curam metumq; cæſaris rerum iuuat
 Dulci lieo ſoluere.

¶ ANT. Io triūphe.io uox eſt ouantis. Naſo li.ii.de ar-
te.Dicite io pæan:& io bis dicite pæā.Decidit in caſſes præ
da petita meos. Romulus āt primus triūphū iſtituit ſua i
urbe.triūphauit enim de cecinenſibus & antēnatibus: hoc
mō.Ultimus ipſe poſt pompā ibat purpurea ueſte amictus
comāq; lauro coronatus:& ut dignitate regiā ſeruaret cur-
ru quadriiugo inuectus.aliæ uero equeſtres pedeſtreſq; co
piæ ſequebanť inſtructæ egregie deos laudātes patriis car
minibus:ſicq; urbē intrarūt:poſt pompā aūt & ſacrificium
romulus extructo templo in uertice capitolini collis ioui:
quē feretriū romani uocāt:cecinenſium in eo regis ſua ma-
nu interfecti ſpolia cōſecrauit. Hæc oīa ex Dionyſii libr.ii.
Quo autem pacto poſteri triumpharint latius diximus in
Iuuenalis ſatyra.x.¶ Iugurthino bello:bellum populus ro
ma.cum iugurtha rege numidarum geſſit.quod magnum
fuit & atrox. Demum a bocco maurorum rege & pacis au-
ctore inſidiis captus eſt:& uictus ſyllæ traditus.& ab eo ad
marium deductus : quem tādem uinctum in triūpho ma-
rius duxit kalēdis ianuariis cum magna gloria: quo die ēt
ſecundum conſolatum marius iniit fauente populo etiam
contra leges:auctores plutarchus.& Saluſtius.Aphricanū.
P.Cornelius Scipio primus nomine uictæ a ſe gētis Aphri
canus ē dictus.ut ſcribit Liuius & Plutarchus.Is natus an-
nos.xxiiii.proconſul in hiſpaniam miſſus carthaginem no
uam urbē oppulētiſſima:ubi carthaginēſium duces omnē
belli apparatū & q̄cq̄d p̄cio dignū hēbant cōgeſſerāt:expugnauit diripuitq;. Haſdrubalis īde caſtra ui cœpit
eo fugato cum paucis Maſiniſſam numidiæ regē romano populo ſua uirtute iunxit:hiſpaniæ populi omnes
aut imperium aut ſocietatem romanorum acceperunt.Gaditani etiam ſponte ſe romanis dedidere.Scipio re
ceptis poſſis carthaginenſibus.L.Lentulo & Manlio acidio p̄uincia tradita romā rediit:ubi paulo poſt cōſul
declaratus eſt.Contendit poſtea in ſiciliam:e lilybeo deinde in aphricā: ut una nocte Syphacis numidiæ re-
gis caſtra & haſdrubalis altera cœpit atq; incēdit.Poſt hæc.C.lælium & maſiniſſam cōtra ſyphacē miſit qua
re in p̄lio ille raptus eſt:& ad ſcipionē ductus.Hannibal itaq; ex italia reuocatus fuit in patriam ubi apud Za
mā uictus eſt a ſcipione:ſed e media cæde cū paucis effugit:ſcipio aūt carthagine romano populo tributaria
effecta exercitū i italiā reduxit: itaq; celeberrimo triumpho urbē eſt iuectus auctores liuius & Plutarchus.
¶ Sup carthaginē.hic horatiū alluſiſſe puto ad illius ſepulchri īſcriptionē.Nā ut plutarchus mēoriæ tradi-
dit: frequentior fama eſt literni aphricanū mortuū.Ibiq; ex ſua inſtitutione ſepultum eſſe ne patria pa̧ me
mor beneficio̧ ſuū funus celebraret:monumētūq; ei factū:ac ſtatuā ſuppoſitā quā poſtea tēpeſtate deiectā
liuius ſe uidiſſe teſtať:p̄terea apud caietā in marmoreo ſepulchro æneaq; urna hæc inſcripta reperiunť. De-
uicto hānibale capta carthagine.& aucto impio hos cineres marmore tectus habes.Cui nō europe nō obſti-
tit aphrica quōdā.Reſpice res hoīum q̄ breuis urna p̄mit. Ad hæc igť alluſit Hora. Quod āt acrō ſcribit apđ
alios nō legi itercepta hiſtoria p̄ſertim liuii. Quod qdē ſi ipſe olim ita legiſſet placeret utiq;.¶ Terra mariq; ui

ctus hoſtis iã ad antoniũ poeta redit:quẽ dicit terra mariq; uictũ accepiſſe pullatũ ſagũ:in uariaq; fugiſſe loca:ut auguſti uictoriã oñdat. dixerat eni uictore lætus cæſare. Terra mariq; quo tpe apud actiũ naumachia pugnatũ eſt terreſtribus copiis ab antonio. Canidius ꝑerat cũ.xviii.legiõibus & uiginti duobus milibus æqtũ. A cæſare Thaurus:qui utriq; inſtructa acie in littore quieſcebant.euentum naualis pugnæ expectantes:interpugnandũ fugit cleopatra cũ nauibus.lx.ſecutus eſt eã antonius cũ ſola quinqueremi:alexa & ſiculu dũtaxat comitibus. Eius claſſis quũ diu cæſari reſtitiſſet decima hora ſuperata ẽ. Canidius poſtea noctu e caſtris fugit ſuoſq; ꝑdidit:itaq; illi ſe uictori dedidere auctorẽ Plutarchus. ¶ Sagũ. erat ſagũ ueſtimẽtũ militare ut ſcribit nonius. Dicit aũt Hora. antoniũ poſt amiſſam claſſem pullatũ ueſtimentũ accepiſſe relicto punico.i.tyrio & purpureo. ¶ Aut ille. hoſtis.ſ.antonius qui fugiendo uaria loca adiit. ¶ Petit cretã iturus uẽtis nõ ſuis. hoc ait poeta:qm̃ Antonius fugiens quĩqueremi ut cleopatrã aſſequeref:ab illa in ſua naui receptus eſt: ſicq; ad tænarum appulit ut docet Plutar. Vel uẽtis nõ ſuis.i.nõ ꝓſperis.nõ ſecundis:nõ exoptatis. Vnde & ſapho inquit. Non agitur uento noſtra carina ſuo. Eſt aũt tænarus promontorium laconicæ regionis peloponneſi. cuius limites ſunt a ſeptentrione corinthiacus ſinus & iſthmos:deinde creticum pelagus: ab ortu ſolis etiam creticum mare. ut Ptolomeus libro tertio ſcribit. Propter hæc igitur poeta inquit. Aut petit cretam & cætera. ¶ Exercitatas aut petit ſyrtes noto. Antonius eni ab tænaro diſcedens in lybiã peruenit clæopatra uero in cyprũ remiſſa eſt. Vt aũt hæ quæ in lybia erant copiæ ab antonio deſciuerunt uoluit ille quidẽ ſibi mortẽ conſciſcere. ſed ꝓhibuerunt hi qui ſecũ erant delatus eſt igif alexandriã. ¶ Syrtes. Saluſt. in iug. ſcribit ſyrtes duos eſſe ſinus prope in extrema aphrica ĩpares magnitudine. pari natura quoq; proxima terræ ꝓalta ſunt. cætera uti ſors tulit alta:alia in tẽpeſtate uadoſa. nam ubi mare magnũ eſſe & ſæuire uentis cœpit:limũ arenãq; & ſaxa ingentia fluctus trahunt. ita facies locorũ cũ uentis. ſimul mutaf. ſyrtes a tractu noiatæ. Inter eas ſitũ oppidũ lectis a ſydoniis conditum. hæc ex illo σύρω aũt traho nobis ſignificat. Solinus uero ſcribit φ utræq; ſyrtes ducentis quinq̃ginta milibus paſſuũ ſeparanf. ſed aliquando clementior quæ minor eſt:eas inacceſſas uadoſũ ac reciprocũ mare efficit. cuius ſali defectus uel incremẽta haud promptũ eſt deprælendere: ita incertis motibus:nunc in breuia reſcindit dorſuoſa:nũc æſtibus inundaf inquietis. De ſyrtibus ẽt Strabo li.iii. meminit: multaq; Luca. li.ix. ¶ Incerto mari. pro ipſe incertus uel per incertum mare cuius nomen ignorabat adeo remotũ erat. ¶ Capaciores. poſtq̃ antonii fugã uictore cæſare patefecit: lætitiæ grã uina optima iubet afferri. ¶ Capaciores. ualde capaces & amplos: ſeu mauis ãpliores aliis. ¶ Scyphos. ſcyphus herculis poculũ erat. Ita ut liberi pr̃is cãtharus herculẽ uero fictores ueteres nõ ſine cã cũ poculo fecerunt: & nõnunq̃ caſſabũdum & ebriũ non ſolũ φ his heros bibax fuiſſe perhibef: ſed ẽt φ antiqua hiſtoria eſt herculem poculo tãq̃ nauigio uentis īmenſa maria tranſiſſe: auctor eſt Macro. li.v.ſat. ¶ Chia uina: aut leſbia: chia uina aruiſia intelligit. Eſt eni aruiſiũ promontoriũ chii: ex quo uinũ quod aruiſiũ uocant. ut ſcri. Pli. li.xiiii.c.x. chios aũt inſula eſt una cycladũ teſte Solino homeri ſepulchro aliis antecedens. Strabo ẽt docet li.xiiii. chium & leſbũ uina optima ferre. De leſbo aũt plura diximus ode prima. ¶ Nauſeã coerceat. nauſea ꝓprie uomitus dr̃. qui fit propter ſentinæ fetidã aquã unde & a nauis dr̃. Tradũt aũt optimo uino comprimi uomitũ. utq; celſus lib.ii. ait ſtomacho idonæũ eſt uinũ auſterũ licet iam aſperũ ſit. itẽ reſinatũ: & Pli. li.xiiii. ſcribit uini naturam eſſe exhauſtu accendere calore uiſcera intus: foris infuſo refrigerare. ¶ Dulcis lyeo ſoluere. lycus bacchi nomẽ: ab λύω quod eſt ſoluo: eo φ mentẽ & membra uinum diſſoluat. unde ſequitur paraliſis: de quo etiam ode.vii. diximus Pli. ꝑterea li.xiiii. ſcri. nimio potu gigni fere rerũ oium obliuionẽ: mortẽq; mẽoriæ. furoremq; etiã.

¶ ACR. Intactas. paratas ad ſacrificandũ pro triũpho: intactas aũt integras & ſinceras. ut & intacta totidẽ ceruice iuuencas. ¶ Nec iugurthino parẽ. Nõ tanta ait gloria triũphauit marius de iugurta. ¶ Super. contra de uicta eni carthagine uirtute Scipionis africani: cum afri aduerſũ romanos denuo rebellarẽt conſulto oraculo reſponſum eſt. ut ſepulchrũ ſcipiõi fieret: quod carthaginem reſpiceret: tunc leuati cineres eius ſũt & piramide in uaticano conſtituta & humata in ſepulchro eius in portu carthaginem reſpiciente. ¶ Hoſtis: Antonius. ¶ Punico. purpureo ſago aut patrio. ¶ Ille. metellus ſiue antõius: unde & metellus creticus dictus eſt. ¶ Cẽtũ. n.c.o. ut Centũ urbes habitant magnas uberrima regnã. ¶ Vẽtis iturus nõ ſuis: nõ ꝓſperis: nõ optatis ¶ Exercitatas aut petit ſyrtes noto. nõ noto petit. ſed noto exercitatas: hoc eſt uẽto tempeſtuoſas & naufragas. Aut ferf incerto mari: pro ipſe incertus & ſuridus quo caſus attulerit. Vt ibant obſcuri ſola ſub nocte per umbrã. ¶ Capaciores: pro lætitia maiores. ¶ Fluentem imminentem: aut præ potu nimio flentem. ¶ Metire nobis.c. ĩmple uinum bonum quod aduerſum nauſeam proſit. ¶ Curam.i. ſollicitudinem & metum de abſentia cæſaris uenientem ebrietate ſopiri. ¶ Dulci lyeo ſoluere. pellere. ut. Nunc uino pellite curas.

¶ POR. Io triũphe moraris aureos currus: q̃ſi deũ inuocat triumphũ: tu inqt moraris currus: qui iã parati ſunt. Et itactas boues.i. indomitas nõ ſic dixit: quaſi fœminis iſti triũphãtes ſacrificẽt: ſed qa metro quid gratius fœminino gñe boues q̃ maſculino dicunf. Deniq; ut Vir. Ille meas errare boues ut cernis. ¶ Io triumphe: nec iugurthino parẽ bello reportaſti ducẽ. nõ tanta inqt gloria. C. marius de iugurtha triũphauit. ¶ Terra mariq; uictus hoſtis punico lugubre mutauit ſagũ: hoc eſt depoſuit coccineã clamidẽ Antonius. quã ſ. imperator utebaf & accepit lugubrẽ.i. nigrã: & utrũ ob luctũ uictaq; partiũ hoc facit an ut in fuga lateat. ¶ Exercitatas aut. pe. ſyr. noto. Nã & alibi ait undas exercet auſter incerto mari. ἀνάφορα. Ad ipſum ideſt ipſe ferf incertus conſilii. ¶ Vel qd̃ fluentem nauſeam coerceat. Metire nobis cæcubum: quia auſteriſſimum eſt cæcubũ uinum merito nauſeam coercet: & metire inquit: quia ciatho hauriebat ex cratera uinum.

¶ CHRI. Io. uox gaudiũ exprimens. ¶ Iugurthino. in quo de iugurtha triũphauit Marius. ¶ Neq; aphricano: qui de carthagine triũphauit. ¶ Super carthaginẽ: nã excellentius fuit carthagine ſepulchrũ Scipionis. ¶ Hoſtis. carthaginenſis. ¶ Mutauit ſagũ lugubre.i. pullatum. ¶ Punico.i. purpureo.i. accepit lugubre pro purpureo. ¶ Aut ille. hannibalem intelligit. qui exul a patria factus diutius uagatus eſt.

Ode.x.di.diſt.ĩpcaẽ tẽpeſtatẽ ĩ mæuiũ.

MAla ſoluta nauis exit alite
Ferens olentem mæuium
Vt horridis utrũq; uerberes la
Auſter memento fluctibus: (tus
Niger rudentes eurus inuerſo mari
Fractoſq; remos differat.
Inſurgat aquilo quantus altis mõtibus
Frangit trementes ilices
Nec ſydus atra nocte amicum appareat
Qua triſtis orion cadit.
Q uietiore nec feratur æquore
Q uam graia uictorum manus
Cum pallas uſto uertit iram ab ilio
In impiam aiacis ratem
O quantus inſtat nautis ſudor tuis
Tibiq; pallor luteus
Et illa non uirilis eiulatio.
Præces & auerſum ad iouem
Ionius udo cum remugiens ſinus
Noto carinam ruperit.
Opima q; ſi præda curuo littore
Porrecta mergos iuuerit:
Libidinoſus immolabitur caper
Et agna tempeſtatibus.

Argumentum. ODES. X.

ℭANT. Mæuius poe[...]ſſimus tũ maronis tũ horatii.æmulus uti & bauius erat hic mæuio nauigaturo tẽmpeſtatẽ poeta iprecatur hac odẽ. ℘ Mala ſoluta nauis: metrũ eſt ſimile prioribus. ℘ Mala alite. malo auſpicio. ℘ Differat: ſpargat. ℘ Orion cadit: ĩ. occidit: de hoc aũr ſupius in odis. ℘ Graia uictoꝝ manus: de hac re legito. Maro. li. ĩ. æn. ibi. Pallas ne exurere claſſẽ argiuũ &c. ℘ Pallor lutheus. Violaceus pallor & croceus: unde ẽt Hora. li. iii. car. ode uero. x. inqt: nec tinctus uiola pallor amãtiũ. Et Maro ĩ buco. Mollia luteola pigit uacinia calta. Et Apule. lib. xi. inqt. Nunc albo candore lucida. Núc croceo flore lutea: nunc roſeo rubore flãmida. ℘ Opima præda. Cadauer mæuii intelligit: quod pingue fuiſſe innuit: opime hoſtiæ præcipuæ pingues dicebantur: ut feſtus ait. & opima magnifica & ampla ſpolia. ℘ Libidinoſus: cap: huic olentẽ meuium apte comparauit.

ℭACR. Mala ſo. Solui dicit nauis quãdo de ſtatiõe uel portu dimittit: ut ſoluite uela citi. ℘ Alite: hic & hæc ales: ſed hic ꝓ auſpicio poſuit alite. ℘ Olentẽ: putẽtẽ: ut allia ſerpillũq; hærbas cõtundit olẽtes: de quo & Vir. Qui bauiũ nõ odit. amet tua carmia mæui. ℘ Horridi. u. u. l. Tẽpeſtatẽ ĩpræcaẽ mæuio nauigãti. ℘ Differat. ceſſare faciat. ℘ Mõtibꝰ altis: q maiori tẽpeſtati ſubiacẽt altitudie ſui. ℘ Tremẽtes. cõmotas & ui uenti ĩclinatas. ℘ Nec ſy. a. n. nigra ſine amico nauigantibus lunæ lumine hoc eſt proſpero: ut nec cãdida curſum luna negat. ℘ Qua tri. o. tẽpeſtuoſus in occaſu. n. ſigni ipſius maxie tẽpeſtates emergunt: ut nimboſus orion: ℘ Cadit: occidit ut ſuadẽtq; cadẽtia ſydera ſomnos. ℘ Quietiore nec. f. æ. ꝓ minus concitato. ℘ Quã graia. u. m. Talẽ nauigationis optat errorẽ: qualem poſt troiæ excidium laborem græci uictores pertulerunt: aut naufragium reuertentes in monte caphareo. ℘ Cũ pal. u. u. i. a. i. minerua. n. ſacerdote ſua ab aiace uitiata irã uerterat a troianis in græcos: ut pallas ne exurere claſſem argiuũ atq; ipſos potuit ſubmergere ponto. Vnius ob noxam & furias aiacis oilei. ℘ Et illa non uirilis eiulatio: plãctus ratiõis expers & magis fœminis cõueniẽs: ut fœmineũ clamorẽ ad ſydera tollũt: & Iuuena. flagrantior æquo non debet dolor eẽ uiri. ℘ Auerſum: nõ audiẽtem & iratũ: ut auerſa deæ mens ℘ Ionicus. hadriaticus. ℘ Carinã rupit: nauem ſoluerit tẽpeſtate: a parte totũ. Carina. n. totius nauis compago eſt. ℘ Opima. præcipua aut pinguis. ℘ Porrecta mergos iuuerit: hoc eſt ſi cadauer mæuii in littore eiectum marinis auibus iacuerit cibus. ℘ Porrecta. extenta: ut quaq; iacet medium rhodope porrecta ſub axem. ℘ Libidinoſus imolabiẽ cap. Similitudini impudici & petulantis poetæ: animal comparat immolandum ſi mortis eius uoti compos extiterit.

ℭPOR. Mala ſoluta nauis exit alite ferẽs olẽtẽ mæuiũ: hinc e mæuius iportũiſſimus poeta: quẽ & Vir. cõ ſimili cõtumelia noſat. Qui bauiũ nõ odit amet tua carmina mæui. Olẽtẽ aũt ꝓ putido dictum accipe. Eſt. n. σχημα αυτοπτοτισ. ℘ Mala alite: hoc eſt malo auſpicio: & attẽde alitẽ hic femio gñe dixiſſe: alibi maſculino. ut q̃lẽ miniſtrũ fluis alitẽ. ℘ Vt horridis utrũq; uerberes latus auſter memẽto fluctibꝰ: iocũde q̃ſi uẽto ꝓſenti ꝑcipiat: & utrunq; latus nauis utiq; itelligẽdũ eſt. ℘ Niger rudẽtis eurus inuerſo mari. qđ eſt euerſo mari an cõtrariis fluctibus. ℘ Qua. t. o. cadit: q̃ nocte. l. ℘ Cũ pallas uſto uertit irã ab ilio in impiã aiacis ratẽ hoc ẽ ex Vir. lectiõe ſatis notũ. Et illa nõ uirilis eiulatio eiulatio potius id dẽ qđ ẽ q̃ſi gemitus flẽtis. τροπος οτο μοτοποιια: ionius udo cũ remugiẽs ſinus notho carinã ruperit: udo aũt notho hoc ẽ aquoſo ac pluuioſo. ℘ Opima q; ſi ꝑda curuo littore: opimã ꝑdã corpus ipſius mæuii itelligamus ex quo apparet pinguem fuiſſe.

ℭCHRI. Mala ſoluta nauis exit alite. Ominaẽ mala nauigaturo mæuio. ℘ Mala: qa ĩ fœmĩ gñe ꝓ malo augurio poniẽ: ut ait Acron. ℘ Olentẽ. male olẽtẽ & referẽ ad famã. ℘ Cadit: qa ĩ occaſu maxie nocet. ℘ Quietiore nec feraẽ. Ferũt minerũã aiaci oilei filio uæhemẽter iratã fuiſſe: q; ille ĩ ſuo tẽplo cũ caſandra cõcũbere auſus ſit. Q uapp fulmie eius nauẽ cõbuſſit: & ipſũ iteremit quã fabulã in. i. li. æn. ponit Vir. Vertit irã ab ilio. Nã ilio exuſto troianos ulta fuerat. Itaq; cõuertit irã in aiacẽ quẽ nondũ erat ulta. ℘ Nõ uirilis: nã eiulabis ut fœmla præ timore naufragii: neq; uirilẽ grauitatẽ obſeruabis. ℘ Præda. ſ. cadauer tuũ ex naufragio ad littus reiectũ. ℘ Iuuerit mergos: qa te paſcenẽ. Mergi aues aq̃ticæ a facilitate mergendi noiati. ℘ Libidinoſus: ꝓ libidinoſo. ſ. hoie. ℘ Agna tẽpe. quoniã illa cã mortis fuerit.

ℭOde. xi. dicolos diſtrophos ad pectiũ.

PEcti nihil me ſicut antea iuuat.
Scribere uerſiculos amore percul
ſum graui:

Argumentum. ODES. XI.

ℭANT. Amico pectio ſcribẽs Hor. ait uerſus cõponere nõ iuuare ſe ut oli. ẽ. n. graui amore perculſus lycilti pueri. ℘ Pecti nihil: primus uerſus hexameter iãbicus ẽ ſecundus uero duos habet dactylos cũ cæſura poſt: &

Amore qui me praeter omnes expetit
Mollibus in[illegible]aut in puellis urere.
Hic tertius december exquo dediſti
Inachia furere: ſiluis honorem decutit.
Heu me per urbem: nam pudet tanti mali
Fabula quanta fui: conuiuiorum & poenitet:
In quis amantem languor & ſilentium
Arguit: & latere petitus imo ſpiritus:
Contraq; lucrum nil ualere candidum
Pauperis ingeniũ quærebar applorans tibi
Simul calentis ut inuerecundus deus
Feruidiore mero arcana promorat loco.
Quod ſi meis inæſtuet præcordiis
Libera bilis ut hæc ingrata uentis diuidat
Fomenta uulnus nil malum alleuantia
Deſinet ĩparibus certare ſubmotus pudor.
Vbi hæc ſeuerus te palam laudaueram
Iuſſus abire domum ferebar incerto pede
Ad non amicos heu mihi poſtes & heu
Limina dura: qbus lumbos & ĩfregi latus.
Nunc gloriantis quamlibet mulierculam
Vincere mollicia: amor lyciſci me tenet:
Vnde expedire non amicorum queant
Libera conſilia nec contumeliæ graues
Sed alius ardor aut puellæ candidæ
Aut teretis pueris longam renidẽtis comã.

quattuor de iãbico uerſu. ¶ Hic tertius decẽber: ordo ẽ hic terti⁹ decẽber decutit honorẽ ſyluis: ex quo deſtitit furere inachia: in decẽbri aũt folia cunctis pene arboribus excidũt: paucæ enim excipiunt. ¶ Inachia de hac eadẽ ſequenti etiam ode meminit. ¶ Heu me: ordo eſt heu me q̃ta fabula fui per urbem: nã pudet tanti mali: & poenitet cõuiuiorum. ¶ Arguit: oſtẽdit. ¶ Latere imo: latera enim gemitu laborant. ¶ Spiritus. anhelitus. ¶ Contra ne lucrum. ordo ẽ: quærebar ne tibi applorans o pecti nihil ualere contra lucrũ candidũ ingeniũ pauperis calentis: ſimul deus inuerecundus mero feruidiore ꝓmorat arcana loco. ¶ Lucrũ. i. auariciã meretriciã: ob quã diues riualis horatio præferebat: hinc & Ouidi. lib. ii. de arte inqt: Ipſe licet uenias muſis comitatus homere. Si nihil attuleris ibis homere foras. ¶ Calẽtis amãtis. ¶ Inuerecundus deus: uel bacchus uel cupido. ii enĩ reddunt inuerecũdos. ¶ Arcana ꝓmo. latius iã iã ſupius de uini effectu patuit. Eſt aũt ſenſus: q ubi uino icalauerat ſecreta ſua pectio manifeſtabat cõquerẽs q eius igeniũ cãdidũ nil ualeret apd' auarã meretricẽ. ¶ Libera bi. i. ita libera qdẽ ab amore. ¶ Ingrata fomẽta: q̃rimonias itelligit nil amori ꝓficiẽtes. ¶ Fomẽta: medicamẽta. ¶ Sũmotus. p. i. honeſtas nunc ab amore ſubmota deſinet amori potentiſſimo certare. Eſt aũt ſenſus: q ſi liber erit: non magis amori uacabit. ¶ Vbi hæc. i. me nolle iterũ amori ſubiicere. ¶ Te palã: corã te pectio. ¶ Seuerus: grauis cõtinẽs. ¶ Hæc lau. q ſubmotus pudor deſinet certare iparibus. i. q cõſtãs eſſe uolebã. ¶ Iuſſus a te pectio. ¶ Poſtes: inachiæ. ſ. ¶ Nunc gloriantis: lyciſti amore pueri ardere nunc innuit.

ACR. Pecti nihil ſicut añ iuuat. Metrũ prio uerſu ternariũ iãbicũ. Secũdus ex pẽtimemeri dactilica & iãbica. Alii dicũt eẽ ternariũ iãbicũ q̃dratũ a dactilo & iãbico. ¶ Pecti nihil me ſicut ãtea iuuat. ſ. u. dicit ſe amore detẽtũ ad faciendũ uerſus nec delectationẽ hñe nec aium. ¶ Expetit. excqꝛ. ¶ Siluis hono. de. hyemem ſignificat per caſus foliorũ: ut cũ ſiluis aquilo decuſſit honorẽ. ¶ Heu me per urbẽ nã pu. tanti mali. f. q. f. nõ conuiuiorũ poenitet: ſed q fabula fuerit. ¶ Conuiuiorum: q ut finẽ amoris eius oñderet ſub poenitudine recordaꝛ. ¶ In qs. in q bus. ¶ Lãgor: ſtupor ſiue animi torpor: ſiue cruciatus: qui ſolet amatoribus euenire. ¶ Arguit. probat: ut degeneres aĩos timor arguit. ¶ Et latere pe. i. ſ. qa & ſuſpiriis aliquotiẽs amor ꝓduciꝛ ut ille ſuſpirãs imoq; trahẽs a pectore uoces. ¶ Cõtraq. l. cõtra meretriciã cupiditatẽ: q̃ lucrũ captãs riualẽ ꝓferebat horatio: q̃riꝛ igeniũ poetæ optimi nil ualere. ¶ Inuerecũdus deus. Dyõi. ¶ Simul: poſtq̃ ut q̃ ſimul iuerſũ cõtriſtat aquarius annũ. ¶ Feruidiore mero. a. p. hoc eſt uino accendebatur in amorem. ¶ Quod ſi meis inæſtuet ꝓcor: ut iracũdia cõmotus amaram a qua ſpernebatur & ipſe contemneret. ¶ Ingrata: ſine affectu inſita: ut fruſtraq; laborem ingratum trahit: & ibi eni de equicoitu loquæbatur. ¶ Fomenta. u. nil mal. l. quærelæ in ſolatia doloris nec deſiderio afferunt fructum. ¶ Ferebar incerto pede: ebrius: ut Terent. neq; pedes neq; mens. ¶ Dura implacabilia: quia excluſus limine eſt: dum amaret ait infregi latus. ¶ Lyciſi. delicati pueri: cuius amor ſuperbiam meretricis me fecit cõtemnere quam amabam. ¶ Vnde expedire non a queant. l. c. nullis ait conſiliis a pueri eius amore niſi forſan alio amore reuocabor. ¶ Candidæ pulchræ: ut candida dido. ¶ Teretis: gracilis.

POR. Pecti nihil me. ſ. a. i. Pectium contubernalẽ alloquitur indicans occupato ſibi amore lyciſi pueri non libere uerſus ſcribere. ¶ Hic. t. d. ex. q. d. i. f. ſ. h. d. ſiluarũ honorem folia arborum: & Vir. dixit: Frigidus & ſyluis aquilo decuſſit honorem. Reuera autem menſe fere decembris ſpoliantur arbores foliis. ¶ Heu. m. p. u. q. f. f. hoc autem quaſi iuxta ſe poſitum illatum eſt: nam pudet tãti mali quod ideo intulit. ut oſtenderet cur ingemuiſſet. ¶ In quis. a. l. & ſ. a. arguit media ſyllaba producte pronunciandum. quia præſentis temporis eſt. ¶ Et latere. p. i. ſ. ſpiritum latere peti non pectore ait: quia in ſuſpirando conſtat latera laborare. ¶ Contraque lucrum nihil. u. c. p. i. contra lucrum contra ſtudium lucri: ideſt contra auaritiam. Senſus autem eſt. quærebar tibi plorans: q candor animi mei & honeſta ſimplicitas ſine diuitiis nihil gratiæ haberet apud auaram puellam. Quærebar applorans tibi ſimul calentis inuerecundus deus. ¶ Feruidiore mero. a. p. loco & uſq; amore calentis accipiendum. Senſus uerus eſt. ¶ Cum ebrietas ſeueritatem pepulerat pectore meo: tum ego amoris mei iniuriam flens apud te quærebar. ¶ Inuerecundum ergo deum: liberum uult intelligi: q inuerecundum ſe per uiolentiam faceret. ¶ Quod ſi meis inæſtuet præcordi. libe. bil. cõfundit lectorẽ uarietas elocutionis. ¶ Obliqua. n. mõ rõne tranſiuit ad rectam: nam ſupra obliq; dixerat: q̃rebar tibi nihil ualere candidum pauperis ingenium: at hæc iam eſt recta. q ſi meis inæſtuet ꝓcordiis. ¶ Deſinet. i. c. ſ. p. Imparibus

æmulis.ſ.qui largiri multa poſſunt cum ego non poſſim. Imparibus autem certare per datiuum caſum figuratum eſt,ut Virgilius. Tibi certet amyntas.¶ Vbi hæc ſeuerus te palam:hoc eſt ſeuere dixeram arrogans mihi conſtantiæ laudem.¶ Iuſſus abire domum:a te.ſ. Quibus lumbos & infregi latus: unde expedire nõ.a.q.l.c.Bene libera:quia ueri amici bene ſolent delicta amicorum reprehendere ſtudio emendatiõis.¶ Nec cõtumeliæ graues non iam amicorum ſed ipſius pueri qui amaſ.¶ Aut teretis pueri.i.recta crura aut brachia habentis: teres autem in longum rotundum dicitur.

¶CHRI. Pecti nihil me ſicut. Querela de amore ad pectium familiarem ſuũ. Quo i loco amorem abominando omnes ab illo deterrere conatur.¶ Nihil me iuuat ut antea.Oſtendit magnitudinem amoris a quo non lætitia quadam proueniat ut iuuet illum ſcribere.¶ Tertius december.tertius annus.¶ Honorẽ.frondes illæ enim arborum honos ſunt.¶ Heu.oſtendit amantiũ miſerias. Fabula quanta.Sententia & a Petrarcha noſtro traducta ad ſuum primum carmen.¶ In quis.pro quibus.Langor autem ex animi ægritudine. Et ſilẽtiũ quia ſecũ aſſiduo multa taciti cogitãt amantes. Vel notat illud incipit affari mediaq; in uoce reſiſtit.¶ Et ſpiritus petitus ab imo latere:ideſt ſuſpirium.¶ Arguit:ideſt indicat amorem.¶ Cõtraq; lucrũ. Quærebaſ q lucrũ nihil ualeret cõtra igeniũ cãdidũ.Sniã eſt:q nõ pſit ſibi qđ cæteris pdeſſe ſolet.Nã q paupes ſũt: qm cura rep necessariaꝝ aſſidue pmunt:ſolẽt aut nõ icidere in amorẽ:aut plapſi facile inde liberari.Amor.n.ex ocio & laſciuiori uita naſciſ.Negociis aũt & labore facile pelliſ.Quopropter & Naſo noſter. Quæritur ægyptus quare ſit factus adulter:in promptu cã eſt deſidioſus erat:& alibi.Ocia ſi tollas periere cupidinis arcus. Quapp & terentiãus Menedemus filio amorẽ ex nimio ocio natũ exprobrat.Et ſe icirco i amorẽ nõ icidiſſe affirmat:qa adoleſcẽs urgẽte neceſſitate cũ ſũmo labore militare coactus ſit.Hæc autẽ dicit non ualere in ſe qm cũ ſit ſibi igeniũ cãdidũ.i.ſine macula pſertim auariciæ lucrũ & cupiditas hẽdi nihil ualet ad amorẽ pellẽdũ. cũ ipe ſua uiuat pauptate cõtentus.¶ Applorans tibi:ipudẽs uideri poſſit poeta:q ſuã laſciuiã graui uiro apiat.Sed excuſaſ q tortus eodẽ tpe & uino & amore arcana ſuo loco.i.ex intima mente pmere.i.manifeſtare cogereſ.¶ Deus:de baccho itelligi põt:q ſuo uino hoies ad oia arcana pdẽda ipellit.Nã uinũ tormẽti ſpẽs eſt:uñ ipſe alibi:Et uino tortus & ira.Põt intelligi & de amore:ad quẽ ſi uinũ accedat: oia arcana palã ſiũt.¶ Inuerecundos.i.q hoies ſuerecundos facit.Hoc eni utriuſq; dei eſt. Quod uerba ſunt qbus apud mecœnatẽ ptebaſ.¶ Bilis:ira.¶ Libera.nõ ipedita ab amore.¶ Diuidat uẽtis.i.diſpdat & a me dimoueat.Fomẽta a fouẽdo dñr oia q fouẽt:& alũt & noxia mitigãt. Vñ & lauacra & qdã alia dolorẽ mitigãtia:& uires reſtaurantia medici fomẽta uocãt.Sed hic fomẽta dixit ſuas qrelas:q & ſi leuamẽ aliqđ afferre uideanſ in amore:tñ ipſã amoris ægritudinẽ nõ minuũt.Deſinet certare pudor ipibus uiribus.i.pudor iã ſubmotus deſinet certare imparibus uiribus:ut hactenus certauit:& uictus eſt.Sed certabit ſupioribus:& uincet. Vbi hæc: Oñdit q ſæpe ira pciti amatores magnifice aduerſus amorẽ loquuntur.Sed paulopoſt.Iterũq; reſurgens ſæuit amor:a quo uicti rurſus illi cedimus:& i eius ditionẽ redimus.Ergo & poeta cũ hoc pposito a mecœnate:domũ rediret intereũdũ a propoſito deiectus a uia ſua:ad ædes amicæ deflectebat.¶ Incerto.p. Vacillanti a principio aio domũ ne an ad amicã ſe recipet:hinc.n.ira illic amor diuerſa ſuadebat:ut mõ aliquot paſſus huc.aliquot rurſus illuc dirigeret.¶ Limia dura:q mihi pnoctãti duꝝ pbebãt cubile.¶ Libera.i.ſũma ai libertate prolata.¶ Ergo uera & recta:& oi adulatiõe uacãtia.¶ Cõtumeliæ.Duo.n.poſuit:q multũ ualẽt ad fugãdũ amores aut recta cõſilia amicoꝝ: q & rõnibus & auctoritate nos mouẽt:& iniuriæ a re amata acceptæ.Addiſ poſtremo ultimũ remediũ:ut ſi nõ põt tolli amor ſiat pmutatio.Nã ut eſt i puerbio clauus clauo trudiſ: ſic amor amore tolliſ.Hic Oui.ſucceſſore nouo tolliſ ois amãs.

Argumentum. ODES. XII.

¶Ode.xii.dicolos diſtrophos in mulierem libidinoſam.

Quid tibi uis mulier nigris digniſ-
ſima barrhis?
Munera cur mihi? qđ ue tabellas
Mittis nec firmo iuueni neq; naris obeſe?
Nanq; ſagacius unus odoror
Polyp⁹:an grauis hirſutis cubet hirc⁹ i alis
Quam canis acer ubi lateat ſus.
Quis ſudor uietis:& q̄ mal⁹ undiq; mẽbris
Creſcat odor cum penne ſoluto.
Indomitam pperat rabiẽ ſedare:nec illi
Iam manet humida creta colorq;
Stercore fucatus crocodilli: iamq; ſubando
Tenta cubilia tectaq; rumpit.
Vel mea cum ſæuis agitat faſtidia uerbis
Inachia langues minus ac me

¶ANT. In mulierẽ & deformẽ & olẽtẽ hic iuehiſ q qdem ſæpe horatio tũ munera tũ lſas mittere ſolebat ueneris gra.¶ Quid tibi uis:ode ẽ ſimilis.vii.li.i.¶ Barrhis.i.elephantis:quorũ quidẽ coitus auerſus ẽ: uti & leonũ:lyncũ: camelorũ:tigriũ:& rynocerotum auctor eſt Solinus dicit aũt illã elephantis dignam: qm auerſi coeũtes eius deformitatem uidere nõ poſſent.¶ Tabellas:pugillares triplices itelligit:a tribus.ſ.foliis: q qdẽ rebus amatoriis & leuioribus ſeruiebant.Martia.libro ulti. Tũc triplices nřos nõ uiliſa dona putabis. Quũ ſe uẽturam ſcribet amica tibi.¶ Nec firmo iuueni : erat.n. natus annos.L.ut ſupius oſtendit. Neq; naris obeſæ.i. craſſæ:nã interdũ ẽt in naribus carũculæ qdã ſiſes mulieribus mãmis naſcunſ:eæq; imis ptibus q carnoſiſſimæ ſunt ihærẽt:auctor ẽ celſus lib.vi.hñtes itaq; talia odorẽ aliquẽ non facile ſentiũt.¶ Nãq; ſagacius unus: ordo eſt namq; unus ego ſolus &c. Polypus.i.carũcula mõ alba mõ ſubrubra:q nariũ oſſi inheret:& modo ad labra pendens narẽ implet:mõ retro p id foramen quo ſpiritus a naribus ad fauces deſcẽdit:adeo increſcit:ut poſt uuam conſpici poſſit: ſtrangulatq; hoiem maxime auſtro aut euro flante:fereq; mollis eſt raro dura. Auctor eſt celſus lib.ſexto.¶ Hyrcus.ideſt hirci fœtor.qui ſub brachiis eſſe aliqbus ſolet ob humorẽ illuc deflu-

Inachiá ter nocte potes : mihi ſemp ad unū
Mollis opus. pereat male quę te
Leſbia quęrenti taurū monſtrauit inertem
Cum mihi chous adeſſet amynthas:
Cuius in indomito cōſtátior īguine neruus
Quam noua collibus arbor inhæret.
Muricibus tyriis iteratę uellera lanæ
Cui properabantur tibi nempe.
Ne foret ęqualis īter cōuiuia magis quem
Diligeret mulier ſua quam te.
O ego non fœlix q̃ tu fugis: ut pauet acris
Agna lupos capræq; leones.

entem : unde alexander aprodiſeus in problematis ait: Cur axilla īter alia loca multo grauiſſime olet: utrū q ſpiramētis fere caret: grauis āt odor in his pcipuus eſt pp putredinē q ibi gignit ob humiditatis morā : q nec dimouet: nec exercet. Phus item particula.x. pblema. ſcri. cur alæ oium maxie partiū noſtri corpis male olēt. Vtrū q oium minime reſpirare pñt: malus āt odor locis hmōi cōtrahi maxime ſolet qm putredo quiete īterioris qualitatis cōſiſtit: an iō q imobiles īexercitatæq; habent. Scribit ēt ibidē cur hoies qui uirtus redolent fœdius q̃ hirci oleant: quū ſe odorifice ungentarint: an hoc ī multis accidet ſolet: uelut cū acido dulce cōmixtū eſt dulcius totū exultat: tum ēt omnes poſt q̃ ſudarūt grauius olent: unguentum aūt concalefaciendi uim habet: itaq; ſudorem poteſt prouocare. ¶ Victis membris.i. languidis: ſine ui & naturalibus priuatis uiribus quod Feſtus edocet. ¶ Soluto penne: emiſſo uirili ſemine. Pennē.p. caudam uocabant: inquit Feſtus a pendendo quidem. Humida creta: erat in medicaminibus & chia terra candicās: uſus ad mulieꝝ maxime cutem: lactei coloris ē hæc auctor. Pli. li. xxxv. Humida ob coitus ſudorem. ¶ Phucatus. φῦκος color dr latine. Phucū dicunt uerſo u græco in u. ¶ Stercore cro. eſt crocodillo uita in aqua terraq; cōis. Duo aūt ſunt coꝝ genera: aliqs multū infra magnitudinem in terra tm̄ odoratiſſimiſq; floribus uiuit ob id iteſtina eius diligēter exqrūt iucūdo nidore refracta crocodilleā uocāt oculoꝝ uitiis utiliſſimā cū porri ſucco inunctā: & cōtra ſuffoſiones uel caligines: illita quoq; ex oleo cyprino moleſtias in facie enaſcentes tollit. Ex aqua uero morbos oēs: quorum natura ſerpit in facie nitorēq; reddit: lentigines: tollit: ac uaros omneſq; maculas. Auctor. Pli. li. xxviii. ſubando: ſubagitando: eſt. n. a ſuibus tractū. quū libidinē prouocāt. ¶ Tēta. ſtrata. Tecta linteis aeculcitra. ¶ Vel me quū. ordo ē. uel q̃ malus odor undiq; creſcat uietis membris: quū ſæuis uerbis agitat mea faſtidia. ¶ Inachia la. uerba ſūt illius anus ad Horatiū. ¶ Ac me. i. q̃ me. ¶ Mollis. ſ. es. Ad. u. o. ad unū coitū. ¶ Pereat. ordo eſt. male peat leſbia: q qrenti. ſ. mihi. taurū mōſtrauit te inertem. ¶ Taurū. i. uirū uenereū ac fortē ut taurus eſt nā: ut phs ſcribit li. v. de aialibus uaccæ tauros non patiunt pp rigorē genitalis: nimiāq; tentiginē: ſed clunibus ſubſidentibus lenē recipiūt genitale: id autem & nos uidimus. ¶ Chous. chos inſula ē i caria: ut ſcribit Mela. Stra. li. x. īter cycladas numerat li. aūt. xiiii. docet & iſulā & urbē chō appellatā urbs uero nō magna ē. ſed optie olum hitata & aſpectu iucūdiſſima: his q eo nauigāt iſulæ magnitudo ē. ad. ccccc. & . l. ſtadia tota fertilis: & quēadmodū Chius & leſbus optio uino abūdās: uiri choi illuſtres fuerūt: hyppocrates itē Simus medicus: philetas poeta ſimul ac iudicialis nycias: q choorum tyrānus fuit & ariſtō: hic fuit Thenomeſtus uir clarus in adminiſtranda repu. nyciæ æmulus. ¶ Iteratæ .l. de purpura dibapha. i. bis tincta itelligit de q̃ latius in odis. ¶ Tibi. horatio. ſ. Mulier. ſ. uolebat. n. Horatiū purpura ornare ita optima ut īter cōuiuas æquales etiam ab alienis uxoribus magis diligeretur.

¶ ACR. Quid tibi uis mulier. Eadē q̃ ſupra alloqt ipudētē i amorē ſuū. ¶ Nigris barrhis. elephātis a barrhitu dictis: aut certe nigris idis ſiue mauris q nigri ſūt. ¶ Mūera qd mihi qd ue tabellas: qd mihi iqt mūera aut codicillos amatorios dirigis dū libidini tuæ nec ficut iuuenis ſufficiā: nec fetoris tui neſcius ſim. ¶ Poly. an. g. dicit ſe nec putorē nariū nec hircoꝝ ferre quo illa laborabat: ab hircoꝝ. n. fœtore dicti ſūt. & olētis ſitilli. q̃ canis acer ubi lateat ſus. Sagacitatē ſuā iueniendo muliebriū mēbroꝝ putorē cani cōparauit feras qrenti. ¶ Vietis. m. ut Ter. Vietus ueternoſus: ſiue rugoſis & uetuſtate cōfectis. ¶ Creſcit. o. c. p. ſ. pēnē tam mulieris q̃ uiri poſuit coitu finito: hūida: hūefacta ſudore. ¶ Stercore. ſ. c. hoc. n. ad cōſuādā cutē uel cādorē faciēdū mulieres uti dicebāt. ¶ Iāq. ſ. Metaphora a ſue q ſubat dr: dū ergo cales tu tāta libidie rūpis ſtratū ut i coitū ppe res. ¶ Vel. mea. c. ſ. a. f. u. Tāq̃ eū nō ſatiſfaciētē furori ſuo uerbis icrepet. Inachia. l. uerba cāidiæ iducit. ¶ Inachiā. t. n. p. aliā puellā noiat: de q̃ illā fatigare cōſueuerat. ¶ Mol. debilis. ¶ Op9. p coitu poſuit piphraſticæ: ut Vir. cū de coitu bouū loqret. hoc faciūt nimio ne luxu obtuſior uſus ſit gētalia. ¶ Pereat. m. q. t. l. mala leſbiæ iprecatur q ſibi eū oſidit: dū illā ualidiorē qreret tauꝝ. i. iuuenē ſatiſfacientē. ¶ Cū mihi chous. nomen pueri de cho ciuitate cuius inguinis nimietatem arbori cōparat. ¶ Muri. t. u. i. l. Africæ purpuræ hoc eſt pcioſæ q ſe cūdo fucabat: ut tyrioq; ardebat murice lena. ¶ Cui pperabat: iterrogatiue pnunciandū eſt. ¶ Magnis quem .d. m. ſ. Tanq̃ quæ ppea ueſtibus pcioſis ornaret: ut etiam a mulieribus: alienis amaretur.

¶ POR. Quid tibi uis. m. n. d. b. i mulierē fœdā atq; anū hæc ſcribit: Barrhi āt elephāti dnr: Vū & uox coꝝ Barrhitus appellāt: porro āt elephanti ferunt aduerſi coire: ex quo uſ poeta dicere cū his eā concūbere deberet: qa illā nō uideant pp deformitatem ipſius. ¶ Nec. f. i. hoc eſt nō ualido q ſufficere libidini tuæ poſſit. Neq .n. o. hoc ē neq; occluſæ nares ut poſſim pudorem tui corporis ferre. ¶ Polyphus an. g. h. i. a. polypus nō i alis ſed in naribus itelligendū. ¶ Qui. ſ. u. & . q. m. u. m. c. Vieta aūt dicūt ex neceſſitate contorta: ut Teren. oſidit. Vietus ueternoſus ſenex neceſſitate cōtortus. Malus un. m. hoc iam pnunciandū uel efferendū cum admiratiōe. ¶ Cū. p. ſ. in. r. p. ſ. aſpere cū ex faſtidio tui pēnis languet tu tm̄ cupiēs libidini tuæ ſatiſfacere dū moueris ſudas diluiſq; cretā: & ſtercus crocodilli qbus faciem fricare cōſueuiſti. ¶ Iamq. ſ. t. e. t. r. Subare pprie ſues dicunt cū libidināt. inde trāſlatio facta in cætera aialia tēta autē cubilia lectū dicit reſtibus ſiue faſciolis ſubtētum. ¶ Vel. m. c. ſ. a. f. u. uel illud eras quale eſt cū me quaſi p blanditias corripis: q faſtidio cum ea concūbā imputans q exercitatiorem uenerem cum inachia amica q̃ cū ipſa agam: ¶ Pe. m. q. t. l: q. t. mihi quærenti tau

rum Taurũ aũt ꝓ ualido ac forti cõcubitu dixit.¶ Cũ mi.ch.ad.am.hoc eſt cum nõ deeſſet mihi ſagaciſſimi adoleſcentis occaſio.¶ Mu.ty.it.u.l.purpurã;tyriã:quæ iterũ.i.bis tingitur conchilio: unde hodie διβάφα appellant.¶ Ne.f.æ.i.c.m.q.diligeret mulier ſua quam te blanditur dicens magnopere feſtinans illi precioſis purpuris ueſtem cõficere. Vt ex hoc inter contubernales eius probaretur quam illum diligeret.

¶CHRI. Quid tibi uis mulier. Sũt q̃ i Cãdidiã libidinoſã anũ hæc ſcripta putẽt.¶ Barris:græce elephas dr̃ nõ ſolũ aĩal ipſũ:ſed ẽt dens eius q̃ cãdore cõmẽdatiſſimus ẽ. Latini uero ꝑ onomatopœiã barrũ ipſum aĩal appellãt:& eius uox barritus dr̃. Dens ãt ebur: Maximũ eſt aĩaliũ: ꝓximũq; humãis ſenſibus itelligit ſermonẽ patriũ. Habet obediẽtiã officioꝝ:amoris & gloriæ uoluptatẽ.ꝓbitatẽ.memoriã.prudentiã. Teſte ẽt Plinio neſcio qd religiõis hr̃e uĩ. Nam naſcẽte luna in mauritania ad flumẽ ueniũt:aquaq; luſtranĩ:itaq; ſalutato ſydere in ſiluas reuertunĩ.¶ Regẽ adorãt.romæ iũcti:primũ currũ Põpei in affricano triũpho duxere. Cornua ſic.n.appellat Iuba. Sed Herodotus illo antiqor & ipſa cõſuetudo dentes noiat:ſolũ ebur ſũt. Et ſi caſu aut ſenectute deciderĩt illos ueluti cõſcii q̃re petãĩ terra obruũt. Primi i italiã a Pyrrho dicti ſũt mira lũt & pene hũani igẽii q̃ de illis ferũĩ. In idia maiores nigrioreſq; q̃ i africa naſcunĩ. Ergo idicos afri pauẽt nec cõtueri audẽt decẽ annos utero geſtari credit uulgus. Ariſtoteles uero biennio idẽ & Albertus magnus ſẽtit. Ait ꝑterea Ariſto.nõ amplius q̃ ſingulos gignere Plures ad.cc.annos uiuũt. Quidã ad.ccc. Iuuẽtas eoꝝ ſexageſimo ãno īcipit Quoniã ãt genitalia magna hẽt icc irco libidinoſã muliere dignã nõ hoie ſed elephãte dixit.¶ Nigris: ergo maioribus. Nam ut dixi īdici maiores ſũt & nigri.¶ Afri aũt ſubruſi.¶ Munera:magna libido q̃ donis ꝑcibuſq; uirũ redimere ſibi tentẽt cũ mulieris igeniũ ſit:ut potius petaĩ q̃ petat.¶ Firmo:cõſtãti i amore: uel nõ firmo.i.nõ nõ ualido. Vel dicas nõ firmo iuuẽi.i.nõ iuuẽi cuiꝰnatura ẽ ut ĩamor firmior ſit q̃ ſenex.¶ Obeſæ piguis ſic Vir. Obeſaq; terga. Dicit ergo nõ hr̃e nares pigues.i.hebetes ad odorẽ ꝑcipiẽdũ. Sed habere acerrimũ olfactũ:quo illiꝰ tetrũ odorẽ ferre nõ poſſit. Polypus:ſpẽs piſcis ẽ parui qdã ſed cui ſint multi pedes: unũ nomẽ græce ſumpſit:ineſtq; tãta uis:ut nauigia retinere ualeat polypus ẽt cancri q̃dã ſpẽs eſt:q̃ in naribus naſcit:ſic dictꝰ a ſimilitudine iſtius piſcis:q̃m plures emittat fibras: q̃bus corpori adhæret. Qui ãt hoc morbo afficiunĩ:tetrũ hanelitũ ꝑ nares emittũt. Cubet hircus i alis. Ale ſiue axillæ partes ſunt ſub brachio. & dicuntur emũctiora a medicis:qa ꝑ eas expellit natura ſordidiores hũores:quos a depurato ſanguie dũ illũ deligẽtius decoq̃t ſeq̃ſtrat. Humor ergo ille ĩ pilis alaꝝ fetidũ relinq̃t odorẽ:niſi mũditiæ:quã i hac anu eſſe negat ſubueniaĩ. Hinc ꝓuerbiũ ẽ hircũ i alis cubare:q̃m hircus ſꝑ male olet.¶ Victis:uetuſtis & flaccidis. Res.n.q̃ naturalẽ uim atq; ſaporẽ amiſit uicta dr̃.¶ Soluto pẽne:multi ꝓ membro muliebri ponũt:ut ſit ſoluto penne.i.finito cõcubitu. Eſt & alia ſnĩa:ſed turpitudo hic uetat ꝓloq.¶ Creta:terræ genus ẽ:cui multæ ſunt ſpecies. Ex iis cimoliæ duo genera. Cãdidũ & ad purpuriſſũ declinãs. Hic capit ꝓ fuco:quo mulieres faciẽ dealbãt ut uidemus de purpuriſſo. Hæc a ſudore humefacta:a facie diffluit.¶ Stercore crocodilli. Aĩal q̃drupes i nilo ẽ & terra & aq̃ habitãs. Solus e terreſtribus lingua carens maxillã ſupiorẽ mouet:ut placet Herodo.& Pli. Albertus aũt refert crocodillos oẽs ĩferiorẽ maxillã mouere ꝑter tẽcheã q̃ crocodilli ſpẽs ẽ, Teſtaĩ q̃ ſe duos uidiſſe. Oua ãſerina parit:ſed ad magnitudinẽ decẽ & ſeptẽ cubitoꝝ creſcit:unguibus armatus & cute contra oẽs ictus inuicta & ſquamoſa. Diei magnã partẽ i ſicco degit Noctu itra aq̃s ſe recipit illas calidiores rore deꝑhẽdẽs in aq̃s cæcus ẽ in ſicco acutiſſimã aciẽ hẽt nomen ipſius alacãpſa eſt. Sed iones crocodillos appellãt a noie aĩalis quo eoꝝ regio abundat. Ex huius ſtercore medicamẽtũ ſit ad cutẽ extenuandã & nitidam ſeruãdam.¶ Subãdo.a ſuæ:Nam ſubare diciĩ ſus cum in coitu uocẽ emittit.¶ Rumpit.ſ.nimio motu. Quærẽti taurũ:q̃rebã uirum in re uenerea robuſtũ ut taurus eſt q non ſemel ſed pluries eodẽ tpe uaccã ſalit.¶ Muricibus:purpura. Vir. Tyrioq; ardebat murice læna.¶ Iteratæ: diuaptam itelligit de qua in purpura expreſſimus.¶ Cui:cuis gratia:quaſi dicat tibi immerenti & in re uenerea impotenti.

¶Ode.xiii.dicolos diſtrophos ad ſodales.

H Orrida tẽpeſtas cœlũ cõtraxit: &
imbres . (nunc ſiluæ
Niueſq; deducũt iouẽ. nũc mare
Treicio aquilone ſonant. rapiamus amici
Occaſionem de die: dumq; uirẽt genua
Et decet obducta ſoluatur frõte ſenectus:
Tu uina torq̃to moue cõſule ꝑſſa meo.
Cætera mitte loq. deꝰ hæc fortaſſe bẽigna
Reducet ĩ ſedẽ uice. nunc & achæmẽio

Argumentum. ODES. XIII.

¶ANT. Hac ode ſodales hortatur ad lætiorem uitam. Quum .n.nunc plueret: nunc nigeret & in mari ac ſiluis tempeſtas eſſet occaſionem ad uoluptatem rapiẽdam eſſe docet:eo namq; tempore aliud agi nõ poterat.¶ Horrida.ſ.prius uerſus exameter ẽ:ſcds uero q̃tuor pedes hẽt ex iãbico uerſu & duos dactylos cũ cæſura.¶ Cœlũ.i.nubes:aer.n.i nubes cõtrabiĩ indeq; ĩbres decidunt.¶ Et im.ordo eſt:& ĩbres & niues deducũt iouẽ.i.deorſum ducũt aerẽ. Videĩ.n.quodãmõ cũ pluuia aer deſcẽdere.¶ Siluæ.metri cã triſyllabũ fecit.¶ Occaſionẽ dr̃ occaſio oportunitas tpis caſu ꝓueniẽs:ut Feſtus ait.¶ De d.i.tpe ipo.¶ Virẽt ge.dũ uigẽt & ualẽt.¶ Obducta rugis.obſita uti mœſtis euenit.¶ Conſule.m. Horatius.

Perfundi nardo iuuat & fide cyllenia
Leuare duris pectora ſollicitudinibus
Nobilis ut cecinit grandi cẽtaurus alumno
Inuictæ mortalis dea nate puer thetide,
Te manet aſſaraci tellus quã frigida parui
Findũt ſcamãdri flumĩa lubricus & ſimois
Vnde tibi reditũ certo ſub tegmine parcæ
Rupere. nec mr̃ domũ cæruleate reuehet.
Illic omne malum uino cantuq; leuato
Deformis ægrimoniæ dulcibus alloquiis.

n.mãlio torq̃to cõſule nat⁹ ẽ qd̃ ſupi⁹ ẽt ſcripſit. Cætera ſenſus ẽ uacãdũ eẽ cõuiuiis tm̃. cætera uero omittẽda ut ſũt min⁹ læta. nã de⁹ ĩmelius forſitã reducet. ¶ Achæmonio.i.pſico achemenes.n.teſte Herod.li.iiii.fuit primus pſaɋ rex a quo poſtea reges oẽs uſq; ad dariũ deſcẽderũt. ¶ Fide.c.i.lyra. Mercuri⁹.n.lyrã ĩuenit & phœbus citharã: de q̃bus late ĩ odis. ¶ Nobilis ut ſen.ẽ: q; cẽtaur⁹ chirõ achilli alũno p̃dicẽs mortẽ apud troiã mõuit oẽ malũ uino & cãtu leuãdũ eodem itaq; mõ & ipſe agit. ¶ Grandia. Iuue. itẽ ſati.vii. metuens uirgæ iã grãdis achilles cãtabat p̃ris in montibus. ¶ Aſſaraci.t.troiã ĩtelligit. Nã dardãus ioue natus genuit erychthoniũ is troẽ. Tros aſſaracũ: ex quo capys natus eſt ide anchiſes hic æneas &c. Auctor Na-
Scamãder Simois ſo li.iiii.ſaſ. ¶ Scamãdri.ex ida phrygiæ mõte Scamãder & Simois fluuii deſcẽdũt in troadẽ. ut Mela ſcri. ¶ Mater cærulea.i.thetis marina. ¶ Aegrimoniæ.i.triſtitiæ: eſt ãt ordo. illic uino cãtu & dulcibus alloqis leuato oẽ malũ deformis ægrimoniæ. Acrimonia aũt ẽ animi uiuacitas: ut iq̃t Nõius. ¶ Deformis. deformes efficiẽtis. ¶ Dulcibus alloqis. dulcib⁹ uerbis dulci ſermõe.

¶ ACR. Horrida.t. hortaſ amicos ſuos: ut pluuio aere quo aliud facere nõ poſſũt: Licẽtiæ & poculis indulgeãt. ¶ Cælũ.c. p nubibus: ut iã cælũ terrãq; meo ſine nũine uẽti Miſcere. ¶ Et ĩbres: ut effuſus ĩbribus atris: Tẽpeſtas ſine morte furit. ¶ Dũq; uirẽt genua: hoc ẽ qđ iuuẽtus uires & ſenectus arida depõit: ut gẽua labãt. Vaſtos q̃it æger anhelitus artus. de Iuue. ille pedũ melior motus fræruſq; iuuẽta. ¶ Obducta.ſ.f.i. lætitia tẽ daſ frõs obducta mœrore. ¶ Tu.u.t.m.cõſule. Cõſule uina repoſita pferri iubet quo ĩpe natus ẽ: Mãlio torq̃to. ¶ Deus hæc.ſ.b.r.i.l.u.ſi q̃ minus læta ſũt ut q̃ ſollicitudinẽ moueãt de deo ſperãda dicit: ut ĩ meli⁹ muteſ dũmõ lætitiæ nõ p̃termittaſ occaſio. ¶ Achemenio: pſico. ¶ Et fide cyllenia: lira: chorda: q̃ tradiſ Mercuri⁹ ĩuéniſſe q̃ accepta ab eo amphiõ cãtu dr̃ muros feciſſe thebanos. ¶ Grãdi eẽ: alũno ut Iuue. iã grãdis achilles canebat p̃ris in mõtibus. ¶ Nobilis ut.c. nobilẽ chironẽ dicit: cuius umbrã põit achilli p̃dicẽtẽ fata ſua. ¶ Aſſaraci.t. Aſſaracus auus anchiſæ: a quo & troiani. ¶ Tellus. in q̃ ſepeliẽdus erat. ¶ Findũt.ſ.f. Scamãder fluuius Europã ab Aſia diuidere dr̃: iõ poſuit findũt. ¶ Lubricus &.ſ. fluuius troiãoɋ: ut ubi tot Simois correpta ſub undis Scuta uirũ galeaſq; & fortia corpa uoluit: ſiue p natura aquæ lubricus. ¶ Certo ſub te. ut rũpũt ſtamia parcæ. ¶ Cærula. nomen a colore maris. i. marina: ut cæruleus nereus. ¶ Aegrimõiæ. animi uel ægritudinis.

¶ POR. Horrida.t.c.co.& im. hortaſ cõtubernales: ut qm̃ ipſo cœlo pluuio nequeãt aliud agere. i cõuiuio ſecedant. Cælum aũt pro nubibus accipe. & contraxit in unũ coegit: ac per hoc denſas ſecit intelligendũ. ¶ Et imbres.n.d.i. ſuauiter quaſi cũ imbribus ad terras iuppiter deſcẽdat. ¶ Rapiamus.a.o.d.d. utrum occaſionẽ: quæ de die pluuio incidit: an ut conuiuia de die dicebãtur a primo mane cœpta. ¶ Obducta ſoluatur.f.ſ. obducta.i. in rugas contracta. ¶ Ac.t.m.c. per hoc ſeuera ac triſtis. Sic ergo & ſenectutem pro grauitate ac ſeueritate accipe. ¶ Torquato.m.c.p.m. præcepit uina pro ferre manlio torquato conſule diffuſa quo anno ipſe natus ſit: quod & alibi amphoram alloquens oſtendit ſic dicens o nata mecum conſule manlio: ad hoc ergo pertinet q; manlio torquato meo. ¶ Et fide.c.i. chorda quam mercurius inuenit ac per hoc lyram. ¶ Nobilis ut.c.g.e.a. chiro.ſ. centaurus alumno.i. achilli. Deus hæc fortaſſe benigna reducet in ſedẽ uice. Senſus eſt: hæc quoque de quibus ſollicitus es fortaſſe benignus reſtituet tibi: deus uices rebus humanis cõſtituit. Vnde tibi reditum certo ſub tegmine parcæ rupere. tale eſt & illud extrema & aliis parcæ fila legũt. ¶ Nec mater domũ.c.re.re. per matrem thetidem: atq; ex hoc methonimicos mare intelligamus.

¶ CHRI. Horrida tẽpeſtas. Eandem ſentẽtiã ſæpius repetit. Hortaſ.n. amicos ne uelint aſſidua cura marceſcere. Sed cum dantur tempora quædam ueluti feriata indulgeant genio. ¶ Contraxit: non reuera contrahitur cœlũ: ſed ſic apparet cum nubibus oppleſ: Syluæ triſyllaba hæc dictio eſt per diereſim facta. ¶ Et decet. nam uiridis ſenectus hæc patitur. Decrepita uero non patietur. Vel poſuit ſenectam pro ea triſtitia: quæ in ſenibus eſſe ſolet. ¶ Obducta: cõtracta pp triſtitiã. Vt cõtra exporge frontẽ dicitur.i. præſta te lætum. Meo torquato quia hoc conſule natus eſt. ¶ Cætera. nam ſapientis eſt præſtare quæ in ſe ſunt in reliquis amoto timore diuinum expectare conſilium Achemenio perſico. ¶ Cyllenia: nam a mercurio inuenta eſt cithara & apollini dono data. ¶ Nobilis cen. Chironẽ intelligit p̃ceptorem Achillis. ¶ Parui ſcamãdri. Vnũ.n. fuit ex fluminibus: quæ pota ab exercitu Xerxis defecerunt. ¶ Simois: fluuius & ipſe troadis ẽ cuius genitiuus eſt ſimoentis: ergo ſi ſapiẽtiſſimus centaurus achilli p̃cepit: ut uino apud troiam ægritudinem animi leuaret: qua afficiebaſ qm̃ parcæ illũ inde redire nõ permittebant: nos multo magis minores ægritudines uino leuabimus.

Argumentum. ODES. XIIII.

¶ ANT. Cur inceptos iãbos omiſerit ĩterrogãti mecœnati rñdet amorẽ fuiſſe cauſam. ¶ Mollis ĩ. prim⁹ uerſus hexameter ẽ dactilicus. Secũdus uero iãbicus tetrameter. ¶ Mollis in. ordo ẽ cãdide mecœnas occidis ſæpe rogãdo cur mollis inertia &c. ¶ Mollis iner. uiles & molles reddens ſegnitia. ¶ Letheos: obliuioſos. λήθη.n. obliuio diciſ: inde lethe fluuius infernus unde bibentes obliuione afficiuntur. Deus deus. cupi

¶ Ode. xiiii. dicolos diſtro. ad Mecœnatem.

MOllis ſertia cur tantã diffuderit imis
Obliuionem ſenſibus
Pocula lethæos uti ducẽtia ſomnos
Arenti fauce traxerim.

Candide mecœnas occidis ſæpe rogando
Deus deus nam me uetat.
Inceptos olim ꝓmiſſum carmen iambos
Ad umbilicum adducere.
Non aliter ſamio dicunt arſiſſe bathyllo
Anacreonta teium.
Qui perſæpe caua teſtudine fleuit amorẽ
Non elaboratum ad pedem.
Vreris ipſe miſer:q̃ ſi non pulchrior ignis
Accendit obſeſſam ilion
Gaude ſorte tua.me libertina nec uno
Contenta phyrne macerat.

do.ſ.¶ Ad ũbilicũ.i.ad finẽ:nã i fine libri ũbilici ornamẽti gen⁹ ſolẽt põi.Vñ Martia.finẽ tertii libri ita clauſit.Ohe iã ſatis ẽ ohe libelle iã ꝑuenim⁹ uſq; ad umbilicũ:& alibi idẽ quoq; ait.Nũq̃ grãdia nec moleſta poſcit Q uæ cedro decora a purpuraq; nigris pagia creuit:umbilicis.¶ Samio bat. Anacreõ lyric⁹ poeta fuit ætate Piſi ſtrati & pherecidis hiſtorici pytagore magiſtri:ut ſcrib. Euſeb.fuit is ꝑſiatcius:q̃ Bathyllũ puep ſamiũ adama uit Teos ãt ionũ ciuitas ẽ i peniſula ſita.hic ẽ Anacreõ lyricus.itẽ hecateus hiſtoricus.ut Strabo ait li.xiiii.¶ Nõ ela.ad pe.id aũt pp amoris curã eueniebat.¶ Ipſe:tu mecœnas.¶ Pulchrior ig.pulchrior puella q̃ tua ſit intelligit aũt helenã:dicens q̃ ſi helena non fuit pulchrior ipſi us mecœnatis amica debet illa gaudere mecœnas.

¶ ACR. Mollis inertia cur tantã diffuderit:dicit ſe inertia & obliuiõe oppreſſũ tanq̃ lethæũ ſumpſerit poculũ.¶ Pocula lethæos ut ſi.d.ſ.a.ſ.t.ut lethæi ad flumi nis undã.Securos latices & longa obliuia potant.¶ Can dide puer:ſimplex ad umbilicũ ad perfectionẽ:ad finẽ.¶ Nõ aliter.ſ.d.a.ba.Batillus pãtomius fuit:de quo Iuue.molli ſaltãte batillo.¶ Arſiſſe:amaſſe.¶ Anacreõta.t.a.teia poetã.¶ Qui p.ſ.c.t.q̃ p metrũ amorẽ ſuũ flexiſſe cãtauerit.¶ Vreris ipe.m.aut ualde dixit:aut miſer cõſolãdi cã tãq̃ q frui amara nõ poſſet:q̃ ei⁹ erat:ſi gnificari nõ potuit & de patrono icõgrue dicebãt.¶ Q ď ſi nõ.p.i.i.nõ melior q̃ teiã urit Mecœnas:q̃ gratifi cãs dicit Terẽtiæ q̃ amauit mecœnas.¶ Obſeſſã iliõ.Ad helenã refert.¶ Me li.neq; uno cõtẽta phryne mace rat libertinã ſe amare phrynẽ affirmat:q̃ licet uiro nõ ſit uno cõtẽta turpitudinẽ tñ ei⁹ ſe facit ferre ꝓ amore.

¶ POR. Mollis ſ.c.ſ.d.i.o.ſenſibus:ad mecœnatẽ loquit̃ ſignificãs illum frequẽter de ſe quærere cur ne gligat carmina ſcribere deide q̃ſi interrogatiões eius uolẽs effugere amorẽ cãtur.¶ Incœptos.o.p.c.i.ad um. ad iãbos uirũ carmẽ oli ꝓmiſſũ:an oli icœptas ãbiguũ ẽ:ad ũbilicũ adducere.ꝓ finire & cõſumere:qa i fine libri ũbilici ex ligno aut oſſe ſolẽt põi.¶ Nõ aliter.ſ.d.ar.b.Ana.te.attẽde ꝓ ablatiuũ dictũ arſiſſe Batillo:cũ & hoc ſæpe Vir.ꝓ accuſatiuũ dixerit.¶ Formoſũ.p.c.a.a.¶ Nõ ela.ad pe.hoc iõ qa ut ſup oñdim⁹ lyrici poetæ ꝓut libet cuiuſq; uerſus ſibi fingũt.¶ Vreris.i.m.mecœnati hoc dicit:qa & ipe Terẽtiam dilexit cuius & ſupra ſic meminit:manũ puella ſuauio opponat tuo extrema & i ſponda cubet.¶ Quod ſi nõ.p.i.ac.o.i.Gau. ſ.t.i.honore mecœnatis gratificat̃ Terẽtiæ helẽæ eã cõparãs:hoc ãt ait ſi nõ fuit helẽa ſpecioſior iucũda hæc miſeria ẽ:& accẽdit iliõ ad amorẽ magis ptinet quo troia cremata ẽ:nec imerito qa ipſe amor ignis ſolet dici.

¶ CHRI. Mollis inertia.Excuſat q̃ amore īpeditus iambos ꝓmiſſos nõ abſoluat.Tutaturq; ſe exẽplo ana creontis poetæ.Ordo uero textus eſt.¶ O cãdide mecœnas tu occidis me ſæpe rogando cur mollis.i.effœmi nata inertia diffuderit tãtã obliuionẽ.¶ Imis.i.internis ſenſibus.¶ Vti:ueluti ſi arenti.i.ſitienti fauce traxerim quaſi auidiſſime biberim pocula lætea.i.aquas læteas:iducẽtia ſomnos.i.obliuione.Fauce aũt raro in ſingulari utunt̃.¶ Deus deus:Congeminatio maiorẽ aſſeuerationẽ habet.Ergo uetor deo.i.fatis:uel cũ deũ dicit: amorem ītelligit:& tũc lege diſtinctim ut dicat deus uetat deus inq̃ tanq̃ inferat nõ eſſe dubitandũ pollentẽ deũ eſſe cupidinẽ.¶ Ad umbelicum.q.d.ad cẽtrũ:q̃ ẽ finis ſperici corpis.Sed qm̃ umbilicus in medio eſt hu mani corporis:pro medio capimus quãdoq;.¶ Anacreonta.Poeta lyricus fuit anacreõ ex inſula tea.¶ Batyllo. Pueri a ſe amati nomẽ ẽ.¶ Ad pedẽ:nõ elaboratũ ergo incõditũ:qa amore ꝓhibitus elimare nõ poterat.¶ Pul chrior.ig.helẽa.Nã oſtẽdit q̃ quæq; grauiſſima efficere poſſit.Sñia ẽ.Tu mecœnas ureris & ignis q̃ icẽdit iliõ nõ ẽ pulchrior tuo igne ergo ea q̃ ureris eſt pulchrior helena.optie ãt ignẽ poſuit:nã & amori & icẽdio ureris īſeruit.¶ Sorte.t.q̃ fœlicior mea ẽ:q̃ eã amo q̃ & īfimæ fortũæ ẽ:neq; eſt cõtẽta me ſolo ut ſit luuera.uera ſñia.
Ocfus illud extorq̃bis ut hæc oculo cõtẽta ſit uno.

¶ Ode.xv.dicolos diſtrophos in neæram

NOx erat.& cælo fulgebat luna ſerẽo
Inter minora ſidera:
Cũ tu magnorũ numẽ læſura deoꝝ
In uerba iurabas mea.
Arctius atq; hædera procera aſtringitur ilex
Lentis adhærens brachiis.
Dum pecori lupus.& nautis infeſtus orion
Turbarit hibernum mare.
Intonſoſq; agitarit apollinis aura capillos
Fore hunc amorem mutuum.
O dolitura mea multum uirtute neæra

Argumentum. ODES. XV.

¶ ANT.In neærã ſcribit̃ ode arguit̃.n.illa periuria poeta nã cũ iuraſſet ſe ꝑpetuã fore illius alteri poſtea hæſerat.¶ Nox.e.& carmẽ ẽ ſimile ꝓcedẽti.¶ In uerba mea:ſm uerborũ meoꝝ formã.¶ Viri.i.uenẽi uel na turalis uirtutis:nã teſte Nonio.¶ Virus q̃nq; ꝓ natu li uirtute legit̃ de quo latiꝰ dixius li.i.ge.ibi.Viroſaq; põtus caſtorea.¶ Potiori.i.riuali:q̃ potior & ualẽtior eſt apud te.¶ Parẽ.i.mutuo amãtẽ puellã.¶ Offenſæ formæ.i.quã tu offendiſti piurio.¶ Cõſtãtia:cõtinentia & perſeuerãtia:nõ ſuccũbet formæ tuæ:ſed libera eris.¶ Pactolus lydiæ fluuius aurifer hinc aliter chry ſoroã uocant:ut Solinus ait.¶ Pithagoræ arcana renati.i.q̃q̃ philoſophus ſis:cur autem renati in odis late diximus.¶ Nirea:de nireo item in odis ample.

¶ ACR. Nox erat.Neærã amicã ſuã alloq̃t piuriiſq; ei⁹ ſe deceptũ ſignificat.q̃ amorẽ ſuũ i aliũ trãſtuli

Nam ſiquid in flacco uiri eſt:
Non feret aſſiduas potiori te dare noctes
Et quæret iratus parem,
Nec ſemel offenſæ cedet conſtantia formæ
Si certus intrarit dolor.
Et tu quicunq; es fœlicior:atq; meo nunc
Superbus incedis malo.
Sis pecore & multa diues tellure licebit
Tibiq; pactolus fluat,
Nec te pythagoræ fallant arcana renati,
Formaq; uincas nyrea
Eheu tranſlatos alio mœrebis amores
Aſt ego uiciſſim riſero,

ſet quoḋ negat ꝑpetuū futuꝝ.☞ In.u.i.m.ſicut ego oſtendebam tibi iurare.ita iurabas:& ſm uerba q̄ proponebam iurabas arctius te mihi cōiunctam fore q̄ ilici hederam.☞ Arctius diligentius.☞ O dolitura.m.n.u.n.qa ſi iratus fuero contemnā te & incipies dolere.☞ Nā ſi.q.i.f.u.eſt.id ē ſi quid habet in ſe uirile Hora.☞ Aſſiduas frequētes.☞ Potiori.meliori riuali.☞ Nec.ſ.o.c.c.f. Tūc conſtantia amatoris cedit formæ mulieris quando læſus non audet abſcedere hoc eſt quod dicit.☞ Si offenſus fuero non cædam formæ tuæ.i.non tibi ſeruiam nō perſeuerabo iniuriam paſſus.☞ Tibiq; p.fl. Pactolus fluuius aureas trahens harenas.i.q̄q̄ habeas tantas diuitias ut tibi uideatur pactolus fluere.☞ Nec.t.p.f.a.i.q̄uis ſis philoſophus:pythagoras eni dicebat aīas poſt mortem redire in aliena corpora.☞ Mœrebis:dolebis,

ℭPOR. Nox erat & cœlo fulgebat luna ſerēo iter minora ſidera q̄rit̄ de neæra ꝙ nō ſeruet fidē iuriſiurandi quo ſe obſtrinxerat ſp cū Hora.uictura deide horrēdū ipſum iuſiurandū uult facere noctis ſilētiū erat inqt ſerenū ac lūa lucebat.☞ Cū tu ma.n.l.d.ad euētū refert q̄li cū iuraret iā ꝑfidiā fallēdi in aīo hēret.☞ In.u.i.m. hoc ē mea per uerba conceptū iuſiurādū.☞ Lentis adhærens brachiis.i.amplexu brachiorum cum hæc iurares.☞ Dum pecori.l.&.n.i.o.huic ſimile ē. In freta dū fluuii current dū montibus umbræ luſtrabunt:cōuexa polus dum ſydera paſcet.☞ Nam ſiquit in flacco eſt uiri.i.ſi quid uirile flaccus in ſe habet.☞ Nō feret aſſiduas potiori te dare noctes:potiori non ex ſua perſona flaccus dixit neq;.n.riualē ſibi ſuum ꝑfert ſed quid apud te potior ē.☞ Nec.ſ.o.c.c.f.q̄m ſemel offēſa ē.i.nō uincereť cōſtantia mea a tua forma:quo minus illā cōtenat & relinq̄t ſi idignationē certā cōcepero.☞ Et.t.q.es.f.ad riualē hoc dicit. Atq; meo nūc ſupbus īcedis malo.i.tibi placens ac glorioſus.☞ Sic pe.&.m.d.t.l.& diuitiis fœlix ſis ꝑter amorē neæræ.☞ Tibiq; pa.flu.i.abundes.auro quia pactolus fluuius auꝝ ferre diciť.☞ Nec te.p.f.a.r.i.licet doctiſſimus ſis: quare aūt renatus pythagoras dicať notū ē ut ſupra dixius.☞ Formaq;.u.n.hūc ſupra retulim9 formoſiſſimū ab homero ꝑdicari hoc uerſu. νιρευς αυ συμηθεν αγε τρεις νηας εισας νιρευς αγλαιης υιος χαροποιο τ' ανακτος νιρευς ος καλλιστος ανηρ υπο ιλιον ηλθε των αλλων δαναων μετ' αμυμονα πηλειωνα.☞ Heu:tranſlatos alio merebis amores ingemeſcit iam uicem illius qui relinqui meruit.☞ Aſt ego uiciſſim riſero:modo cōiūctiuo dicitur tempore futuro:ut eſt illud Terentianum. Vxore opus eſt duxero.

ℭCHRI.Nox.e.Quæriť ꝙ piuro fidē frigerit. Minaturq; deos ſcel9 ulturos.☞ Læſura:pp piuriū. Magno rū. Scelus auget.☞ In mea uerba:nā iuraſti te facturā quæcūq; ego ꝓlocutus ſum. Sic dicimus milites iurare ī uerba cōſulis.☞ Dolitura mea uirtute. Nā ero cōſtās ex aī robore & manebo i ſnia ut nō amē eā q̄ me nō amat ☞ Siqd uiri.i.uirilitatis.☞ Nō.f.Nō patieť ipē flacc9.☞ Noctes al. Dup.n.eē pōt:ut aliū admittas:ꝫ duriſſimū ut aſſiduo admittas.☞ Potior:nō qa plus mereať ſed qa ira tu uelis.☞ Iratus.q.p. Quaſi dicat uincet tādē ira amorē:& q̄rā parē.i.eā q̄ correſpōdeat ī amore. Sic Vir. Vbi cōiūx priſtinus illi reſpōdet curis æquatq; ficheus amorē.☞ Cōſtātia:q̄ ē in me & ꝑſeuerātia in ꝓpoſito nō cedet nō ſinet ſe uinci. Nā cū hinc mouear iniuria illīc rapiat amor tuæ pulchritudis. Si dolor erit certus.i.ſtabilis. Ego ꝓſtabo me cōſtātē ī ira:& nō uincat forma q̄ iā ſemel offēſa ē tuo piurio.☞ Et tu:ut ꝓbet ñ ſua culpa:ſed mulieris leuitate diſcidiū itercelſiſſe ꝑcidit riuali idē ſibi euētuꝝ.☞ Pactol9.f.ti. Afferat ibi oēs aureas harēas q̄s fert. Eſt.n.pactol9 fluui9 lydiæ: quē dicūt aureas harēas ferre. Licet igiť diues ſis:& adeo doct9:ut ēt pythagorica oia arcana noris. Sis deniq; pulchrior Nyreo de quo dictū ē q̄ñ illa te deſeret & ut nunc rides me ſic ego tūc te ridebo.☞ Renati:quia ſe ī multis fuiſſe corporibus dicebat ut nos ſuo loco expreſſimus.

Argumentum. ODES. XVI.

ℭANT. In romanos bella ciuilia repetētes hæc ode ſcribitur.☞ Conſulit autem eis relinquere penitus patriam confugereq; ad diuites Inſulas prope oceanum manentes quæ loca piis tantūmodo conſtituit iuppiter:ibi.n.nullo marte uexabuntur uti in urbe Roma cōtinue eueniebat. Altera iam teritur primum carmē hexametrū dactilicū eſt ſeqns uero hexametꝝ iābicū.☞ Suis.u. Vñ & L.i.ꝓlogo ita ſcr. Quāto reꝝ minus tāto mius cupiditatis erat nup diuitiæ auaritiā &

ℭOde.xvi.dicolos diſtrophos in Romanos bella ciuilia repetentes.

Altera iā teriť bellis ciuilibus ætas.
Suis & ipſa roma uiribus ruit.
Quam neq; finitimi ualuerunt ꝑdere marſi
Minacis aut hetruſca porſenæ manus.

Aemula nec uirtus capuæ nec ſpartacus acer.
 Nouiſq; rebus infidelis allobrox.
Nec fera cærulea domuit germania pube:
 Parentibuſq; abominatus hannibal.
Impia perdemus deuoti ſanguinis ætas
 Feriſq; rurſus occupabitur ſolum.
Barbarus heu cineres inſiſtet uictor & urbé.
 Eques ſonante uerberabit ungula.
Quæ carent uentis & ſolibus oſſa quirini.
 Nefas uideri diſſipabit inſolens.

abúdátes uoluptates deſideriū p luxū atq; libidinem peūdi pdédiq; oia iuexere. ℣ Marſi: de iis ſupi9 late. ℣ Aemula.u.c. Florus ſcri. cápaniæ caput fuiſſe Capuam q quódá iter tris maxías Romá carthaginéq; núerata .p q urbe ppls re ſánites iuaſit. ℣ Sparthac9.a. de hoc iodis legito. ℣ Nouiſq;.r.i. cōiurat iōi catiliæ. ℣ Infidelis.a. Allobroges galliæ populi ſont iuxta rhodanū quoꝝ metropolis é Viéna A... é Stra. lib. iiii. Vt q; Saluſtius ſcri. catilina legatos allobrogū ad ſocietaté belli patrii ſollicitauit: illi tñ icerti qd agerét iádé ré oém. Q. Fabio Ságæ apuerūt Cicero poſtea Ságan cōſilio cognito legatis pcepit: ut ſtudiū cōiurationis ſimularét &c. ℣ Cærulea. p. germáis oibus truces & cærulei oculi: rutilæ cōæ magna corpa; &c. Auc. eſt Tacitus. ℣ Abhoiatus: pp crudelitaté deteſtatus. ℣ Impia. p. ordo é pdemus nos ípia ætas ſáguinis deuoti. i. execrabilis & deteſtádi. ℣ Rurſus: ſicuti añq rōa eét ædificata. ℣ Barbar9.u.i. uoti cōpos. Barbari. n. plures & auguſto & M. An. auxiliati ſūt. ℣ Eqs. i. equus ípe hoiem portás oés. n. antiq ſcriptores ut hominé equo iſidété: ita & equū quū portaret hominé eqté uocarūt. Auctor Macro. lib. vi. ℣ Q uæq;.c. ordo eſt & inſolés eques. i. audax & impudens diſſipabit oſſa Quirini: q carent uentis & ſolibus: appoſitio. nefas uideri. ℣ Carent uentis & ſolibus. Varro poſt roſtra fuiſſe ſepulchrum Romuli ſcribit: ut ait Porphirio.

ℭ ACR. Altera iá. t. b. c. æ. Altera qñ antōius dimicauit cōtra auguſtū. ℣ Suis. & i. r. u. r. magnitudine ſua laborat Marſi: q primi mouere bella ciuilia. ℣ Aemula: iuida. ℣ Nouiſq; re. magnis: ut Pollio & ipſe facit noua carmia. ℣ Nec fe. ce. d. g. p. Cerulea ad oculos rettulit quos ſtigmaticos habét aut gutta ceſia oculoꝝ colore. s. catino. ℣ Abhominat9: execratiōib9 hiſus. ℣ Deuoti ſáguinis execrabilis & deteſtádi. Rurſus ſicut átea. ℣ Victor cōpos uoti: ut illi uictor ego & tyrio conſpectus in oſtro. ℣ Oſſa qrini non. n. licet pateheri templū eius.

ℭ POR. Altera. i. t. b. c. æ. Q uerit in hac ægloga q bellis ciuilibus nullus finis iponat. ℣ Altera ætas ergo. i. alteꝝ ſæculū. ℣ Suis & i. r. u. r. hoc eſt qd. Ti. Li. ait ut magnitudine laboret ſua. ℣ Minacis: aut etruſ. por. ma. æmula nec. u. c. æmula inqt ipiū ereptū íria romáis ſperauit. ℣ Nouiſq;. r. i. a. hoc ad tps illud referſ quo catiliæ factio cōiurauit & pene legati allobrogū illi cōſéſerát. ℣ Nec. f. c. d. cæruleos germáos ad coloré oculoꝝ referés dixit. ℣ Impia. p. d. ſ. æ. hic cōcludit ide cœpta q neq; finitimi ualuerūt pder marſi: & deuoti ſáguis p abhomiati atq; execrati dcm é. ℣ Barbar9. h. c. i. u. & u. nō barbarica execraſ: ſed ciuilia qūo ergo dicit: niſi forte ait futuꝝ ut reliqas atritas bellis ciuilib9 urbis Rōe barbari iuadát. ℣ Q uæq;. c. u. & . ſ. o. qrini: hoc ſic dr q ſi romul9 ſepultus ſit: nō ad coelū raptus aut diſcerptus: ná Varro poſt roſtra fuiſſe ſepulchrū Romuli dicit.

ℭ CHRI. Altera iam atterif. Acerrima inuectiua in ciuile bellum quod inceptū a Cæſare atq; Pōpeio i homines ſequētes ætatis Octauianū & Brutū pductū é ætas át tps uiuendi homini a natura datū. ℣ Marſi. hoc dicit pp bellū ſociale: cuius Marſi & peligni i primis auctores fuerūt. ℣ Porſenæ: hic cluſii in ethruria rex fuit: & Tarqnū Roma eiectū in regno ſuo exercitu reſtituere cōatus é. ℣ Capuæ: ná capuái ppls florétiſſimus & cui9 ſenat9 ſupbiſſim9 eét ſæpe alias & maxie uaſtáte Italiá Hánibale cōtra romáos iſurrexerūt. ℣ Sptach9: húc demōſtrauimus belli ſeruilis auctoré fuiſſe. ℣ Allobrox: populi ſunt Galliæ: quoꝝ legati Cicerōi catilinariá cōiurationé patefecerūt. Sed & ipſi ſæpe deficiédo nō paruū negociū populo rom. exhibuerūt. ℣ Cærulea: quoꝝ oculi cærulei: & cæſii ſunt. ℣ Abhominatus: pp crudelitaté & pfidiá. ℣ Impia p. Ordo át ſic eſt nos ætas. ℣ Impia. d. ſ. i. cuius ſáguis deuot9 addictuſq; cedi ur pdem9 Romá: quá marſi porſénaq; ac reliq quos núeraui pdere nō potuerūt. ℣ Rurſus: ná ut añ urbé cōditá a feris hitabaſ: ſic poſt ipſá dirutá rurſ9 ab illis hitabiſ. ℣ Inſiſtet. c. ná iſiſto actōi ūgiſ. Vir. Nulli fas caſto ſceleratū iſiſter lim: iſto át datiuū reqrit. ℣ Nefas. u. Vel q nō ſit fas uidere oſſa rōuli i ſepulchro recōdita ná apd priſcos nō ſolū rōuli: q romáæ gétis auc. eét ſed omniū mortaliū ſepulchra uiolare nefas erat uel dicit diſſipabit oſſa qd ſpectaculū nefas ſit cernere.

Forte quid expediat cōiter aut melior pars
 Malis carere quæritis laboribus.
Nulla ſit hac potior ſententia: phoceorum
 Velut profugit execrata ciuitas
Agros atq; lares patrios: habitandaq; fana
 Apris reliquit & rapacibus lupis.
Ire pedes quocūq; ferét. quocūq; per undas
 Notus uocabit aut proteruus africus.
Sic placet: an melius qs hét ſuadere: ſecunda
 Ratem occupare quid moramur alite:
Sed iuremus in hæc: ſimul imis ſaxa renarint
 Vadis leuata: ne redire ſit nefas.

ℭ ANT. Forte. q. ordo é: forte cōiter aut melior: ps qritis qd expediat carere. ſ. expedit malis laborib9 abſtinédū igr é a ciuili furore & peter loca pioꝝ: de q b9 iá dicet. ℣ Malis. ſ. ſūt. n. & bōi labores ut hōeſti &c. Malos át labores ciuiles & bellicos motus intelligit. Nulla. ſ. h. p. ſ. ordo é: nulla ſnia ſit hac potior ſcit quocūq; ferét pedes, quocūq; p ūdas uocabit notus aut pteru9 aphricus uelut phoceoꝝ &c. cōtulit át ut poti9 patriá ipſá reliquát alio tédétes q uelit ciuili furore cōcurrere. ℣ Phoceoꝝ: phocis adeſt boetiæ appoſita: ut ſcri. Stra. li. ix. Vt q; li. iiii. edocet phocenſes quū ab natali ſolo diſcederent: i gallia narbonéſi maſſiliá cōdiderūt hito prius ephcſi a Diana oraculo: ná Ariſtarchæ matrōæ admodū honorate dea in ſōnis aſtiterat ſperans ut accepto quodá a ſacris ſimulachro una cū phocéſibus nauigationé ariſtarcha ſubiret &c. iuſtin9 item libr. xxxxiii. plura ſcri. ℣ Execrata. c. ciuiū multi

Neu cōuerſa domū pigeat dare lintea q̄do
Padus matina lauerit cacumina.
In mare ſeu celſos procurrerit appeninus
Nouaq; monſtra iunxerit libidine
Myrus amor iuuet ut tygres ſubſideř ceruis
Adulteretur & columba miluio
Credula nec flauos timeant armenta leones
Ametq; ſalſa leuis hircus æquora.
Hæc & q̄ poterunt reditus abſcīdere dulc̄es
Eamus omnes execrata ciuitas:
Aut ps īdocili melior grege: mollis & exſpes
Inominata perprimat cubilia.

tudo peſſima abhominabilis: q̄ſi ſine ſacro. ¶ Sic placet: an melius quis habet ſuadere ſ p interrogationē hæc legunř. Eſtq; ordo: ſic placet: an qs habet melius ſuadere nā ciq̄ nomē poſuit īfinitū. ¶ Alite: auſpicio. ¶ Simul imis ſaxa: ordo ē ſimul ſaxa leuata ab imis uadis renarint. i. iterū ſurſum natauerint: qđ qdē erit nū q̄. Nā ſaxa ſemp erūt i uadis imis nec unq̄ poterunt enatare. ¶ Padus: fluuius ē: q ab imis radicibus ue ſuli mōtis ex . . . us paruis ſe primū fontibus colligit: & aliqu . . . ius exilis ac macer mox aliis amnibus au . . . adeo ut p ſeptē ſe oſtia effundat. Vnū de iis ma ge . . . ū padū appellāt. ide tā cito pſilit: ut diſcuſſis fluctibus diu q̄lē emiſit undā agat. lōūq; ēt in mari alueū ſeruet. Vt Mela docet. ¶ Matia cacumīa. i. matinī mōtis apuliæ: qđ nūq̄ erit. ¶ Apœninus: is mōs ē q ab alpibus illis īchoās: q̄ citeriorē galliā ab ulteriori ſeparant ſeptētrionem uerſus in ſiculum uſq; protēditur fretū italiā per medium ſecās, quod Dionyſi. ſcribit. ¶ Leuis. i. ut ſit abſq; pilis cū ſit hirſutus. ¶ Amet æquora: innaret uti piſces & ibi degat. ¶ Mollis: iners & muliebris non uirilis. ¶ Expes: ſcilicet meliorum. ¶ Inominata: infœlicia quaſi a nullo homine nulla religione condita.

¶ ACR. Iuremus ī hæc. p hæc uerba. ¶ Imis: deeſt ab ut. ilion & oīs humo fumat neptūia troia. ¶ Renarint. ſupra mare natauerint: uel ſurſum emerſerit. ¶ Procurrerit: occiderit; pceſſerit qd fieri nō pōt. ¶ Noua libidine nouo deſiderio. ¶ Subſidere: ſuccūbere. i. qñ tigres cōuenient cū ceruis in amore qui ſibi diſcordant per naturā. ¶ Credula: ut credāt ſe leōibus. ¶ Ametq;. ſ. l. lenis hircus cōtra naturā dum hiſpidus ſit. ¶ Mollis & expes. i. quietiores: & qui amore ſoli genitalis nolit ſectari meliora reſideat in penatibus propriis.

¶ POR. Forte q d expediat. c. a. m. p. m. c. q. l. Subdiſtinguēdū hæc. n. iterrogatiua figura dř: an. n. fortaſſe aut oēs cōiter: aut certæ melior ps quæritis carere malis laboribus: melior ergo p eo qđ ē maior dictū eſt: ſicut apud Vir. Nunc adeo melior qm̄ pars acta diei eſt. ¶ Nulla ſit hac. p. ſ. p. elocutiōis ſenſus ſic eſt ordinādus. ſi q̄ritis qd uobis agendū ſit accipe cōſiliū. Vt nulla ſit uobis potior ſnia q̄ eatis quocūq; pedes uos ferēt uelut phoceorū ciuitas pfugit execrata agros: atq; lares patrios: habitādaq; fana apris reliqd & rapacibus lupis. phoceniq;: aūt relicto patrio ſolo ī galliā uenerūt. Maſſiliāq; urbē cōdiderūt. ¶ Feriſq;. r. o. ſ. igemeſcit tā deſertū futurū ſolū urbis Romæ q̄ fuerat anteq̄ ipſa roma cōdereř. ¶ Ire. p. q. hoc ſupioribus iūgēdū eſt nulla ſit hac potior ſnia q̄ eatis quocūq; uos pedes ferent. ¶ Sic placet an. m. q. h. ſ. ſ. ¶ Sic placet. interrogatiue pnūciādū ē Senſus. hoc nēpe placet: an nūqs ueſtrū hēt melius q̄ ſuadeat: & attēde figurā elocutiōis: an melius qs habet ſuadere. Suadere. n. uerbū loco nois poſitū ē p ſuadela: qa ſic accipiēdū an qs hēt meliorē ſuadelā. ¶ Secūda. r. o. q. m. a. hoc iā hortatiue dř q̄ſi nō pferēdo meliorē ſuadelā pfeſſi ſint optimū cōſiliū eē pficiſcēdi. Secūda āt alite: pſpero auſpicio dicit ut ſupra. ¶ Sed iuremus in. h. ſ. i. ſ. r. u. l. n. p hoc reuertēdū nō eē dicit hæc. n. ſaxa nunq̄ renabunt. ¶ Nec conuerſa. d. p. d. l. q. p. m. l. c. ne radices qdem matini montis contingere pōt padus nedum cacumina: quippe cū padus fluuius galliæ ſit: Matinus mons Calabriæ per ἀδύνατον ergo uideř reditum execrari. ¶ In mare ſeu. c. p. a. Apeninus mons italiam per mediam porrigitur longe mari ſed eleganter dixit in mare pcurret. i. promōtoriū fiet. ¶ Mirus amor: ipſe ex ſubiectis oſtēdit quā mirū: adultereř & colūba miluo iocunde adultereř: quia diciř colūba li alii ſuccumbere q̄ cui ſe ſemel iūxit: niſi forte ad id rettulit q̄ aduerſum aial miluus ſit a columba. ¶ Credula nec. ſ. t. a. l. non quæ ſemper credula ſunt: ſed in hoc credula facta ut ſe leonibus cōmittāt. ¶ Ametq; ſalſa. l. h. æ. Duplex diuerſitas ut amet æquora hircus. i. ut in mari moreř: & q̄ lenis fiat cū alioquin fœtoſus ſit. ¶ Hæc & q̄. p. r. a. d. e. o. e. c. Ordo. hæc execrata. i. execratiōe. i. iureiurādo interpoſitio: & eſt figurata elocutio eamus ciuitas: ut ps in fruſtra ſecāt: dulces aūt reditus non de his dicit quippe cum abhorreāt eos: ſed q alioquin dulces ſolēt eē. ¶ Aut ps ī. m. g. m. &. e. i. p. c. Aut oīs ciuitas eamus inquit: ut aut pars maior remaneat: quæ mollis animi & ſine ſpe eſt experſq; uirtutis: fere autē imperitorum ac deteriorum maior modus eſt; hoc eſt in melioribus uictor: ut ait ille κειρωνοτικῶς. ¶ Inominata perprimat cubilia: inominata nunquid ſic dictum eſt ut abominata ſolet dici: an quaſi nullo homine ac nulla religione condita: & ideo infœlicia.

¶ CHRI. Forte quid ex. Hortař ut more phocenſiū patriam: q̄ ſanguine ciuili deuota eē uideř: deſerāt: ac nunq̄ redituri nouas ſibi ſedes parēt. ¶ Malis laboribus. Nō ſunt refugiēdi labores in qbus honeſtas utilitaſue appareat. Sed mali ideſt turpes labores. ¶ Phoceorū: pro phocenſiū: & eſt uerſus ſpondaicus quēadmodū cornua uelatarum obuertimus antēnarū. Phocēſes: a patrio ſolo diſcedentes epheſum nauigarunt: acceptaq; ariſtarcha itineris duce ex dianæ iuſſu ut latius narrat ſtrabro in galliā uenerunt: & maſſyliam urbem nobiliſſimam condiderunt. ¶ Secunda alite pſpero auſpicio. Sed iuremus in hæc. ſ. uerba: Et deinde ponit uerba: aut nō antea reuertantur q̄ ſaxa ex īmo aquarum in ſummo natent. ¶ Matina: a matino dicta ſunt. ¶ Mirus amor. Mirandus quia non ſit naturalis: iungat noua mōſtra. ſ. ut tygres patiantur iungi ceruis. ¶ Omnes qui ſumus ciuitas execrata. ¶ Columba: quæ cū timidiſſima auis ſit nunq̄ audebit miluo rapaci ſe credere. ¶ Credula non ſemper: ſed tunc credula. ¶ Leuis hir. duo contraria & q̄ amet æquora & q̄ ſit ſine ſuis pilis. ¶ Execrata. i. hoc iureiurando deuota. ¶ Inominata: nullo auſpicio. ¶ Appellat autē eam partem populi quæ ſocordia quadam denegat ſe ituram indocili grege. i. brutis ouibus molliorem.

¶ANT. Hetruſca littora:mare tyrrhenũ.¶ Oceanus:apud quē ſunt iſulæ fortũatæ de qbus late ſuplus.¶ Termes.o.ꝓprie dr̃ Termes caulis oleaꝝ ut Porphyrio ſcribit.Acrõ uero ait ꝙ termes dr̃ extremus oliuæ ramus ſicut uitiũ palmes.¶ Suã arborẽ:nõ inſitã.¶ Crepãte pede:tanq̃ aiali poetice dat pedes aq̃.¶ Plura.ſ.ꝑ dictis.¶ Vtrũq; ibres & æſtus.¶ Argoo:remige de argo naui intelligit:ē ãt ſenſus:ꝙ illuc nõ auari ut ialon & phœnices nõ ipii ut medæa & ulyſſes ierũt:iuppiter.n.ſolis piis loca illa cõſtituit põt ẽt ſenſus eē talis:ꝙ argonautæ nõ petierũt loca illa:nec cadmi ſocii quærẽtes europam:nec ulyſſis cohors per multa uagata : nam ſi petiiſſent nunq̃ ſe cõtuliſſent alio.¶ Cornua an.ſ.int potẽtia.i.uis.¶ Aere dehinc ferro.Ordo ē ære durauit ſæcula dehic ferro.¶ Quoꝝ.ſ.ſæculoꝝ inqnatoꝝ ferro.¶ Secunda fuga proſpera.n.fuga eſt mali ſæculi cõferre ſe ad fœlicia loca predicta.¶ Datur:ſuadetur.

Vos quibus ē uirtus muliebrẽ tollite luctũ.
  Hetruſca præter & uolate littora:
Nos manet oceanus circumagus aura beata
  Petamus arua diuites & inſulas.
Reddit ubi cererẽ tellus inarata quot annis:
  Et imputata floret uſq; uinea.
Germinat & nunq̃ fallentis termes oliuæ:
  Suamq; pulla ficus ornat arborem.
Mella caua manant ex ilice montibus altis
  Leuis crepante lympha deſilit pede.
Illic iniuſſæ ueniunt ad mulctra capellæ:
  Refertq; tenta grex amicus hubera.
Nec ueſpertinus circũgemit urſus ouilæ
  Nec intumeſcit alta uiperis humus.
Pluraq; fœlices mirabimur ut neq; largis
  Aquoſus eurus arua radat imbribus.
Pinguia nec ſiccis urantur ſemina glebis
  Vtrunq; rege temperante cælitum.
Non huc argoo contendit remige pinus
  Neq; impudica colchis intulit pedem.
Non huc ſydonii torſerunt cornua nautæ:
  Laborioſa nec cohors ulyſſei.
Nulla nocent pecori contagia:nullius aſtri
  Gregem æſtuoſa torret impotentia.
Iuppiter illa piæ ſecreuit littora genti.
  Vt inquinauit ære tempus aureum.
Aere dehinc ferro durauit ſæcula quorum
  Piis ſecunda uate me datur fuga.

¶ACR. Vos q.ē.u.in aio ſupple diſcedite.¶ Muliebrẽ.t.l.ut.Nõ hoc ipſa ſibi tempus ſpectacula poſcit.¶ Etruſca.p.&.u.l. nauigate tyrrhenũ maſ.¶ Nos.m.o.in quo ſunt iſulæ fortũatæ ad q̃s Sal.i hiſtoria dicit uictũ uoluiſſe ire ſertorium.¶ Diuites : fœcũdas ut Vir.Diues opũ uariarũ.¶ Reddit ubi.c.t.i.q.ut ipſaque tellus.¶ Oĩa liberius nullo poſcẽte ferebat.¶ Et nunq̃ fal.i.fructibus:abũdãtis.¶ Termes:dicit extremus ramus oliuæ ſicut uitiũ palmes.¶ Pulla : nigra ad colorẽ:pomi rettulit.¶ Illic.i.n.m.c.Sic Vir.Ipſe lacte domum referunt diſtenta capellæ Vbera.¶ Tẽta: diſtenta plena.¶ Nec ueſ.c.g.u.o.ut Nec magnos metuẽt armẽta leones.¶ Nec intumeſcit.a.u.h.ut Nec repit immẽſos orbes per humum neq; tãto Squameus inſpirans tractu ſe colligit anguis.¶ Colchis:Medea.¶ Nõ hũc.ſ.cadmi ſocios ſignificat.¶ Cornua ca.uelorũ cornua dicũtur ut cornua uelatarum obuertimus antemnarum.¶ Laborioſa.n.c.u.ut ſupra:Nec curſus duplices per mare ulyſſei.¶ Nulla.n.p.cõ.ut Nec mala uicini pecoris contagia lædent.

¶POR. Nos.m.o.c.a.b.Ordo ē : oceanus circum arua beata uagus:fortunatas autem inſulas ſignificat & bonũ epitheton oceanus uagus.¶ Et ĩputata.f.u.u. bñ uſq; q̃ſi ſp:aut nũqd ꝑ ualde poſitũ quaſi ualde floret ac ꝑ hoc fertilis ē.¶ Germĩat &.n.f.t.o. Termis appellatur propria caulis oleaꝝ arborum. Nunq̃ fallentis aũt nõ eſt perpetuũ epitheto oleæ:ſed ſibi nũq̃ fallentis.¶ Suãq;.p.f.o.a.Elegãter & ſuã ornat:ſuã.n. ad illud ꝑtinet ut nõ inſertas arbores fici:ſed ſpõte natas itelligamus:ſic.n.econtrario Virg.cũ de ſatiuis arboribus loqueref ait . Miraturq; nouas frondes & nõ ſ.p.Deĩde q̃mal ibi fici q̃ ſponte naſcanf duræ atq; inelegantes ſolẽt eſſe:hic ait ficus ornat arborem ſuam ut pulchrã & gratẽ naſci oñderet.¶ Pulla:aũt nigrã ſignicat ſicut Virgilius ait.Ne maculis infuſcet uellera pullis naſcentium:Vnde & pullã ueſtem appellamus.¶ Leuis.c.l.d.p.poetica elegãtia dictum & leuis lympha & crepante pede deſilit ſonus:uerſus imitaf uelocitatẽ & ſtrepitũ aquæ currẽtis.¶ Refertq; tẽta.g.a.u. bene amicus refert ut ꝑdixerat ſpõte uenire ad mulctrã hoc intelligamus.¶ Pluraq;.f.m.Plura q̃ ſupra dixi inde refert q̃ ſunt hæc plura.¶ Vtrũq;.r.t.c.ut nec nimia pluuia humũ radat:nec rurſũ ſiccitas urat.¶ Nõ.h.a.c.r.p.n.i.c.Medeã ſignificat quæ iaſonem ꝑſecuta cũ argonautis nauigauit:ꝑ quod ſignificat ueneficia ab eis ignota fuiſſe.¶ Nõ huc.ſ.t.c.n.l.n.c.u.ſubaudiẽdũ ſi.n.huc ueniſſent nollẽt recedere ꝑ ſidonios ãt cadmum thebaꝝ conditorẽ uult intelligi.¶ Vliſſei metri cã ſeparatio.i.dierefis facta eſt:ut materiai & pictai ſolet dici:niſi forte ita declinauit ut dicit:nã utrũq; nomẽ:uidemus ꝑducta ſyllaba terminari:ita & paulopoſt achillei dixit.¶ Iuppiter.i p.ſ.l.g.hoc ē ad hoc ſecreuit:ut pia gẽte habitaref.Quoꝝ piis.l.u.m.f.Quorũ ſæculorũ.i.ærei ac ferrei fuga uobis piis datur a me uate.i.datur uobis conſilio meo:ut effugiatis peſſima ſæcula.

¶CHRI. Arua beatæ.Fortunatæ inſulæ ubi ſint diuerſi ſcriptores diuerſa tradidere.Salu.n.illas in oceão eē refert.Ad q̃s.Q.Sertoriũ iam uictum ire uoluiſſe ſcribit Diodo.aũt uult eſſe in meridiano oceano : ibiq; dicit eſſe homines qui ſtatura quattuor cubitos excedãt:& oſſa ad formã neruorũ flexibilia habeant:adeoq; robuſti ſint:ut qđ digitis apprehenderint:extorq̃ri nõ poſſit. Pilos non niſi in capite habere cũ in ſuperciliis palpebris & barba nulq̃ ſint pulchritudĩe ait omnes excellere.Linguam uero duplicatam habere: & uſq; ad radices diuiſam:& eodem tempore interrogare aliũ & alii rñdere poſſe.Verſariq; ſemp i æqnoctio.Et ſ meridie ſolem nullius rei umbram facere cum ſupra capita conſtitutus ſit.Viuunt annos.cccc.terra omnia ſua

ſpōte ferente. Diſciplinis & maxime aſtrologiæ icūbūt. Litteras habēt uirtute quidē .xxviii. ſed characteres nō niſi ſeptē ſunt. Scribūt nō ex trāſuerſo ut nos: ſed ſupne deorſum ad rectā lineā. Herba apud eos naſcit: ſ qua ſi tedio uitæ afficiant in faciē cubāt: ac poſt paruū ſomnū e uita migrāt. Vxores habēt cōes: & i cōe filios nutriūt illoſq; a matribus ſeparāt: ne illā cognoſcere aut ab illa cognoſci poſſint. ¶ Qum & nup natos auibus alligāt: & eos q ab iis geſtati uolatū pati poſſunt enutriūt. Qui aūt nauſeant: eos ueluti & breuiori uita & iualidiori mēte futuros abiiciūt Pli. uero ultra aquilonē eos ponit hāc gentē quā tū fabuloſis celebratā miraculis dicit. ubi credunt eſſe cardies mūdi & extremi ſyderū ābitus. Regio iis aprica & fœlici tēperie: oiq; afflatu noxio carēs: domus iis nemora luciq; & deo℞ cultus. Diſcordia atq; ois ægritudo illis ignota eſt. Mortem ex ſatietate uitæ ineūt ex quadā rupe in mare ſaliētes: Alii in prima pte aſiæ poſuere nō in europa. Alii medios fecere inter utrūq; ſolē: antipodū occaſum exoriētēq; noſtrū. Quod heri nullo modo pōt cōſtare tā uaſto mari interueniēte. Qui alibi q̄ in ſemeſtri luce cōſtituere eos ſerere matutinis: meridie metere: occidēte ſole fœtus arbo℞ decerpe. ¶ Noctu in ſpecu cōdi tradidere. Nec dubitādū de hac gēte cū tot auctores tradāt frugū primitias ſolitos delū mittere appollini: quē pcipue colūt. Virgies ferebāt hoſpitiis gētiū p̄ anos aliquot uenerabiles: donec uiolata fide in pximis accola℞ finibus deponere ſacra ea inſtituere: hiq; ad cōterminos deferre atq; ita delū uſq;: mox & hoc ipſū exoleuit. ¶ Trames: oliua℞ eſt caulis. ¶ Suāq; p. f. Oſtēdit ſine arte omnia naſci. Cōtra āt illud eſt. Miratorq; nouas frōdes & nō ſua poma. ¶ Aquoſus eurus. Sentētia eſt: ut neq; pluuiis neq; ſiccitate laboret terra. ¶ Rege. c. i. ioue q p aere capitur. ¶ Nō huc huiuſcemodi regionē neq; argonaute petierunt: qui auaritiæ cauſa aureū uellus petebant. Neq; Medæa quæ pp libidinem patrem prodidit. ¶ Sydonii: fœnices qui ſocii cadmi ad inquirēdā europam fuerunt. ¶ Iuppiter: iccirco a nullis nauigantibus petita eſt hæc regio: quia iuppiter illam piis ſolum hominibus habitandam ab aliis gentibus ſecreuit.

Argumentum. ODES. XVII.

¶ ANT. Per ironiā fatet horatius ſe canidiæ ueneficiis credere petitq; ab illa ueniā dicēs ſe ardere q̄ maxie & uexari demētia agētibus ueneficiis. ¶ Iā. i. e. Metrū eſt ſiſe primæ ode epodō. ¶ Do. m. tanq̄ uictus. Efficaci: perfectæ & effectus capaci. ¶ Scientiæ. ſ. ueneficiorū canidiæ. ¶ Proſerpinæ: hāc. n. uenefice iuocant. ¶ Nō. m. nō tentāda: ne. ſ. iraſcant. ¶ Carminū. ſ. canidiæ. ¶ Sacris: execrādis. ¶ Turbinē: quo q̄ſi eius mētē ligauerat. ¶ Mouit. n. p alio℞ exēpla docet eā pcibus flectendā. ¶ Nepotē. ne. i. achillē nerei nepotē ex theti de natū. ¶ Telephus. is fuit herculis filius i myſia magno in honore habitus: ut ſcri. Diodo. li. v. Quū aūt a myſia græcos arcere uoluiſſet ab achille percuſſus eſt in fœmore ſiniſtro cōſulto exide oraculo itellexit nullo pacto ſanari poſſe ni rurſus codē loco ab achille uulneraret. Vnde ut Pli. ſcri. li. xxxiiii. c. xviii. rubigine telephum pditur ſanaſſe achilles: ſiue id ærea ſiue ferrea cuſpide fecerit ita certe depigebatur ex ea decutiens gladio. Rubiginis āt uis eſt ligare: ſiccare: reſtrigere. ¶ Addictum: damnatum & deuotū. ¶ Homicidā fortē. ¶ Procidit ge. ē. Quō aūt priamus duce mercurio petierit achillē p hectoris cadauere redimēdo late i Odis dictū ē. ¶ Peruicacis: puicaces dicunt q in cōtētione uſq; ad puicēdū pſeuerāt ut Porphy. ſcri. ¶ Remiges. u. quo pacto ii cōuerſi fuerint in apros & alias feras a circe legito li. xiiii. met. apd̄ Naſonē. ¶ Sonus: ſermo. ¶ Notus. h. ſ. u. i. uultus hoium. ¶ Amata. n. oſdit qd paſſus fuerit canidie ueneficio. ¶ Inſtitoribus: mercatoribus. ¶ Verecundus co. i. rubor ipſe nāq; pallidus effectus erat. ¶ Reclinat: remouet. ¶ Vrget diē: oſtēdit ſe nocteſq; dieſq; cruciari.

¶ ACR. Iā iā. e. d. m. ſ. iterum in canidiam magā dicit q; efficaces eius artes probauerit. ¶ Defixa cœ. de. fide. ut Siſtere aquam fluuiis & uertere ſidera retro. ¶ Mouit nepo. Thelephus nereium. Thelephus rex myſorum: huic græci ad troiam euntes putantes eos troianos eſſe bellum intulerunt. Thelephus reſtitit & ſingulari certamine cum achille conflixit a quo & uulneratus eſt: hi cum poſtea errore cognito in amicitiam rediiſſent ab achille: herbis curatus eſt quarum ſciētiam habebat chirone docente. Quod exēplum ideo ponit Horatius: ut ſicut Achilles thelepho ita ſibi canidia ignoſcat. ¶ Homicidam: p uiro forti poſuit. ¶ Poſtq̄. r. ēt priamo inqt roganti p hectore Achilles uictor ignouit. ¶ Dedi ſatis ſuperq;. p. t. ut parcere ſub-

¶ Ode. xvii. dicolos diſtrophos de Canidiæ ueneficiis.

IAm iam efficaci do manus ſcientiæ
Supplex. & oro regna p pſerpinæ
Per & dianæ nō mouenda numina:
Per atq; libros carminum ualentium
Defixa cælo deuocare ſidera:
Canidia parce uocibus tandem ſacris:
Citumq; retro ſolue ſolue turbinem.
Mouit nepotem telephus nereium:
In quem ſuperbus ordinarat agmina
Miſorum. & in quem tela acuta torſerat.
Luxere matres iliæ addictum feris.
Alitibus atq; canibus homicidā hectorem.
Poſtq̄ relictis mœnibus rex procidit
Heu peruicacis ad pedes achillei.
Setoſa duris exuerē pellibus.
Laborioſi remiges uliſſei
Volente circe membra: tū mēs: & ſonus:
Relapſus atq; notus in uultus honor.
Dedi ſatis ſuperq; pœnarum tibi
Amata nautis multum & inſtitoribus.
Fugit iuuentas & uerecundus color.
Reliquit oſſa pelle amicta lurida:
Tuis capillus albus eſt odoribus.
Nullum a labore me reclinat ocium
Vrget diem nox & dies noctem: neq; eſt

lectis. ¶ Lurida. tabida. nigra. ¶ Nullū a labore me. r. o. nullū tēpus ſibi pſtari carmīe eius ad requiē oſtēdit.

¶ POR. Iam. i. e. d. m. ſ. in hac ægloga figuratim cum cāidia agit: namq; ut ſatiſfaciat lacerat eā eleganti urbanitate. ¶ Scientiæ: ueneficiorū. ſ. intelligendum. ¶ Sup. o. regna per proſerpinæ: eleganter quaſi per deas ipſius orat eā quia ueneficæ hecatem colunt. ¶ Per. &. d. non. m. n. hoc eſt nō laceſcenda ut moueantur. i. iraſcantur. ¶ Per atq;. l. c. u. ordo atq; per libros carminum: ipſius āt canidiæ dicit parce uocibus tādē ſacris uocibus uerbis: dialogos nunc de ſacris: quia ſacrū religioſū & execrabile ſignificat. ¶ Citūq;. r. ſ. retro ſolue id qd dubium eſt reſolue dicimus citum. i. cito turbinem āt dicit q̄ quaſi obligauerit mētem eius. ¶ Mouit. n. t. n. exēpla affert quibus oſtendat etiam inimicos præcibus eorū qbus irati erant ad miſerationem adductos. notum aūt hiſtoria Thelephum ab Achille uulneratum eē fragmētoq; haſtæ: qua uulneratus erat ab eodē achille curatum. ¶ Homicidā. h. aliter eſſe dicit q̄ uulgo dicitur. Nō. n. pro uiro forti dictū: qui multos in bello occiderit. ¶ Heu pui. ad. p. a. De hac diuiſione in ſupiore ægloga locutus ſum circa nomē Vlyſſis. peruicaces āt dicunt qui in contentiōe uſq; ad puincēdū pſeuerant. ¶ Amata. n. m. & in. amata uocatiui caſus eſt o amata: ſed hoc urbaniſſima cōtumelia dr̄: qa ſub illa laude q̄ adeo pulchra ſit: ut a multis amet. ¶ Fugit. i. &. u. c. ſibi dicit Hora. hoc fugiſſe: per cruciatum quē de carminibus illius patiat. Verecundū autem colorem eleganter p rubore dixit ex quo ſignificat ſe pallere. ¶ Tuis. c. a. eſt. o. nunc oſtendit quare ſupra dixit fugit iuuētas. ¶ Nullum. a. l. m. r. o. laborem animi uult intelligi: quaſi qbuſdam tormētis animi p ueneficia illius crucietur.

¶ CHRI. Iā iā. efficaci in eandem canidiam inuehit: in quam etiam hactenus iuectus fuerat. Sed illa ibi ueneficii aperte dānat. Hic uero ironice idem exeqtur. Ironia autem ſi ſuo loco adhibetur grauitatem orōni & indignationem affert. ¶ Do manus: fateor me uictum. Tranſlatio a milite qui ſe hoſti ueluti uictū dedēs manus ligandas porrigit. ¶ Regna proſer. Orat p numina magicæ artis. ¶ Mouenda: laceſcenda. ¶ Libros: aut ipſius aut canidiæ: ſi ipſius ait carminum ualentiū. ſ. ſuis præcibus. Si canidiæ ualētium. ſ. pp magicam artem Sic & Vir. Carmina uel cælo poſſunt deducere lunam. ¶ Vocibus: Tuis carminibus. ¶ Sacris. ambigue dictū ut ſolent: qui ironice loquunt. Nam poteſt intelligi ſacris conſecratis iam dictis numinibus. Vel ſacris. i. ſua diritate execrandis. Turbinem. Quo in magica arte mentem meam obligaſti. Nam turbine qui græce rhombus dicit utebant in magicis. Vnde theocritus i pharmaceutria χωσ δινειτο δ᾽ ῥομβος ὁ χάλκεος ἐξ ἀφροδίτας ὣς τῆνος δινοῖτο ποθ᾽ ἁμετέραισι θύραισιν: id. n. eſt. Vt uertitur iſte turbo æneas ex uenere: ſic ille uertatur ad noſtras ianuas. ¶ Telephus. Telephum miſorum regem ad troiam euntes græci troianum putantes bello laceſſerunt. Telephus ſingulari certamine ab Achille uictus & uulneratus eſt. inde errore cognito & facta pace achilles uulnus regis eadem haſta repetens ſanauit. Quod iccirco fingunt: quia erugine ferri haſtæ affixi uulnus curauit. ¶ Nepotem nereiū: nā thetis eius mater nerei filia fuit. ¶ Addictū: ab achille qui eius cadauer reddere nolebat. ¶ Homicidam: hominum iterfectorem. q. d. bellicoſum. Expreſſit. n. quod græce ἀνδρειφόντης appellatur. ¶ Relictis. m. De priamo qui duce mercurio ad achillis tentorium deuenit dictū iā eſt. ¶ Peruicacis: obſtinati in ſnia. ¶ Peruicax. n. is dr̄: q in cōtentione uſq; ad puincendū pſeuerat Achillei. Dariuus græcus ē p dierefim prolatus & p gtō poſitus. ¶ Setoſa remiges ulyſſei: pro ulyſſis exuerunt ſetoſa membra duris pellibus. i. depoſuere ferinum & ſetis ueſtitum corpus in quod illos cyrces conuerterat uolēte. i. concedente cyrce iā ab ulyſſe placata. Ergo & achilles a priamo & cyrce ab ulyſſe placari potuit. ¶ Mens & ſonus relatus: nā cū illa ſocios ulyſſis i priſtina corpora reſtituiſſet: reſtituta ē ēt priſtina rōō & ofo. ¶ Notus honor. Humana facies qua nulla alia honoratior eſt. ¶ Dedi ſatis poenarum. Solui poenas. ¶ Amata na. irōia eadem eſt p ambiguitatē: nā dū uidet oūdere illā a multis amari intelligit auariſſimā mulierē ſordidis hoībꝰ lucri cā ſuccubuiſſe. ¶ Fugit iuuētas. Dicit hæc amiſiſſe pp illius ueneficia. ¶ Verecūdus: rubens. ¶ Oſſa: nō carnes q̄ habuerāt. ¶ Pelle pro cute dixit: q inſtar pellis durior ſit effecta. ¶ Albus: cāus ante tp̄s factus. ¶ Odoribus. Nam ungūeta ueneficiis delibuta quæ illū ſenē redderent miſiſſe conqueritur. ¶ Nullum ociū. Qua ſp urgent me tua uenefícia. ¶ Vrget. d. n. Ergo nec noctu neq; interdiu reſpirare licet.

¶ ANT. Negarū pectus amori. ſ. alicuius. ¶ Sabella carmīa marſos itelligit ſamnitibꝰ uicinos: q ualebāt carminibus ut ſupius patuit. Increpare effringere cōſumare cruciat. Diſſilit turbari: corrūpi. Nēia: icātatiōe: de q̄ late ſupius. Quid āplius uis: tu canidia. ſ. Atro ueneno ſo. ¶ Delibutus punctꝰ. ¶ Neſſi cruo. de hoc ſupra latius. Neſſi cā. ordo ē nec q̄tū ardet feruida flāma urēs in ætna ſicana. Tu donec cinis ordo eſt. ¶ Tu. ſ. cāīdia tāq̄ officia cales uenēis colchicis donec ferar aridꝰ cinis uētis iniurioſis. ¶ Aridus cin. i. exuſtꝰ Colchicis: q̄libus medæa colchis utebat: uel uenenis colchicis. i. uenēoſiſſimis herbis: q̄les apd colchos eē dnr̄. Stipēdiū: tributū ut tibi tradā. ¶ Mēdaci lyra. i. falſis & fictis laudibꝰ. Sidꝰ. a. ordo ē tu p ābulabis aſtra ſydꝰ aureū. i. iter ſydera eris ſlata. ¶ Infamis helēæ Steſichorꝰ lyricꝰ poeta ſiculꝰ uituparionē helēæ ſeribēs cæcatꝰ ē caſtoris & pollucis idignatiōe: poſtea uero rūſo apollinis eiuſdē laudes deſcripſit: quare oca-

Leuare tenta ſpiritu præcordia.
Ego negatum uincor ut credam miſer
Sabella pectus increpare carmina:
Caputq; marſa diſſilire nenia:
Quid amplius uis? o mare & terra ardeo
Quantum neq; atro delibutus hercules
Neſſi cruore: nec ſicana feruida
Vrens in æthna flamma: tu donec cinis
Iniurioſis aridus uentis ferar:
Cales uenenis officina colchicis.
Quæ finis: aut quod me manet ſtipendium
Effare iuſſas cum fide poenas luam
Paratus epiare ſeu popoſceris
Centum iuuencos: ſiue mendaci lyra
Voles ſonari: tu pudica: tu proba

Perambulabis aſtra ſydus aureum.
Infamis helenæ caſtor offenſus uice
Fraterq; magni caſtoris uicti prece
Adempta uati reddidere lumina.
Et tu potes: nam ſolue me dementia.
O nec paternis obſoleta ſordibus
Neq; in ſepulchris pauperū prudens anus
Nouendiales diſſipare pulueres.
Tibi hoſpitale pectus & puræ manus
Tuuſq; uenter partumeius: & tuo
Cruore rubros obſtetrix pannos lauit.
Vtcunq; fortis exilis puerpera.

loqꝫ aſpectū recepit placatis & caſtorē & polluce. ¶ Et tu potes. ordo ē & tu canidia ſolue me dementia: nā potes. ¶ O nec pt̄nis obſoleta ſordibus. i. ſ gnata uel polluta uł libus parētibus oia tñ ut dixi p ironeā dnr̄ Nouēdiales pulueres: ſ. liqꝫ cineres itelligit nouēdiale. n. ſacrificiū dr̄: qd nono die mortuo fit exquo ſepultus eſt. ¶ Hoſpitale: bēignū mite placidū. ¶ Pactumeius: is. n. eꝰ filius ſuppoſitus erat ppea id inqt. ¶ Obſtetrix ea dr̄ q̄ īfantes ī ortu ſuſcipit: ab obſtādo. Obſtat. n. & opponiẜ parturiēti. ¶ Vtcūq; fortis exilis puerpa ordo ē. tu exilis puerpa. i. q̄n paris: utcūq; fortis. i. quomōcūq; & maxīe fortis es. Laudat. n. eā ꝙ q̄uis exilis eēt: attamē. In puerpio fortis erat. Omnia demum per illuſionem accipe.

¶ ACR. Increpare. dirūpere: ſine īcitaẜ. ¶ Caputq. m. d. n. ut tāq̄ mortuū canā. ¶ O maẜ o terra. Sub īdignatione exclamat; ut Terē. O cœlū o mare o terra o maria neptūni. ¶ Ardeo: dicit ſe nō uolūtate amaẜ ſed ui magici carminis. ¶ Aetna. mōs ē ſiciliæ ſp ignitus. Quod me maēt ſtipēdiū. Certis. n. ſtipēdiis milites ocia merebāẜ. ¶ Siue mēdaci ly. tanq̄ de ea falſa caneret p timorē. ¶ Infamis Helenæ. c. o. Steſichorus poeta ſiculus dū uituperatonē helenæ dixiſſet indignatiōe caſtoris & pollucis oculos amiſit: ſed placati poſtea lumina ei reddiderūt. ¶ Tibi hoſpitale pectus & puræ manu ſtironicos aūt laudat oia hoſpitale pectus: puras manus: & puerpium eā pollutam eam humanis ſacrificiis retuliſſet. ¶ Tuuſq; uēter. p. partumeiū dicit filiū canidiæ quē hēre ſe fœcunditatis gratia lætabaẜ. ¶ Et tuo cruore rubros obſtetrix pannos lauit cacephaton in ſenſu.

¶ POR. Neq; eſt leuare: figurata elocutio: pro neq; contingit adductus ſum: ut credā ſabellis carminibus defigi mentes humanas ſabella autem carmina pro marſis poſuit & næniam pro incantatiōe: alioquin nænia proprie carmen eſt quod mortuis cantatur. Cales ueneuis officina colchicis: ipſam mulierem officinam ueneuorum diſerte dixit colchicis autem manifeſtum eſt pp medeam dici. quæ finis aut quod me manet ſtipēdium: quod uult intelligi quod apparet ex eo quod ſtatim infert: iuſſas cum fide pœnas ſuā. ¶ Infamis helenæ caſtor offenſus uice Steſicorum eē quod infamia carmina ī helenam feciſſet; deinde oraculo admonitū palinodiā feciſſe. i. contrario carmine eam laudaſſe & lumina recepiſſe. ¶ Solue. me. d. ordo eſt ſolue me dementia: nam & tu potes. ¶ O nec. p. o. ſordibus: urbaniſſime obſcura dicitur ironia in contrarium namq; accipienda hæc: quis enim ſic laudat qui ſimpliciter agit ſo q̄ nō es ſordidi generis nec oſſa hūana ad maleficia colligis & reliqua. ¶ Nouendiales diſſipa. p. cineres reliquiarum uult intelligi nā nouendiale dicitur ſacrificium: quod mortuis fit nona die: qua ſepultus eſt nec illud ſine amaritudine ē in ſuperiori uerſu; ꝙ anū illā appellet q̄ adhuc amari uelit: & adnotādū pluraliter dixiſſe pulueres. ¶ Tuuſq; uēter patumeius. per ironiā hæc dnr̄: uult intelligi illū patumenum: qui filius eius exiſtimaẜ ſuppoſuiſſe ſibi nō peperiſſe. Et tuo cruore rubros obſtetrix pannos lauit; utcunq; fortis exilis puerpera ſm ueterē declinationē p̄nti tpe dicitur lauit: utcunq; autem quotienſcunq; ſignificat: & eſt ſenſus quotienſcunq; paris: puerperio ſanguinatos pannos obſtetrix laua. Sed illud argute dictū exilis fortis puerpa q̄a fortem uult intelligi eam. i. quæ nō peperit. Exilem aūt ſub illa ſpecie quaſi puerperio facta ſit deformis per exilitatē corporis ad maciem naturalem dicit.

¶ CHRI. Tenta ſpiritu. Oſtendit crebra ſuſpiria & hanelitus exuberātiā: qbus rebus amantes uexari ſolēt. ¶ Cogor. ipſe experientia īpellor. ¶ Pectus negatum; pectus qd tuo amori cōcedere nolui. ¶ Increpare: quaſi diſrumpi. ¶ Carmina. i. pp carmina & incātiones; ¶ Sabella. marſica: nā ſabelli uicini ſunt marſis; ut eſt ſidonia dido ꝑ tyria. ¶ Nenia ꝑ incātatione poſuit: qua in miſeriā mortēq; hoīes inducunẜ: uñ funebris ut nænia ē dici pōt. ¶ O mare. opportūe iterpoſita exclamatio ad ſcælus canidiæ: & miſerias ſuas augēdas. ¶ De neſſi. ſt cruore & de ardēte Hercule dictum eſt. Dictū ē et de gigātibus ſub ætna ardētibus. ¶ Colchicis. i. uehementiſſimis: ut in colchis. inuidioſe aūt illam non ueneficiorꝫ artificem: ſed officinam nominat. ¶ Quæ finis; qs terminus iſtis malis. i. quoad me cruciabis. Stipendium: appellat ſtipendium quaſi uectigal pœnas quas ab illo ipſa exigit: quas ēt ſi pecuniarias eſſe uelit polliceẜ ſe daturꝫ cētum iuuencos: ut tanq̄ nomē tali ſacrificio q̄ hecatombe appellaẜ: illā placet. ¶ Expiare. purgare a delicto. ¶ Siue mēdaci. Polliceẜ ſuas laudes uerſibus lyricis ſcribere & canere: q̄uis i muliere ſceleſtiſſima ſalſæ oio ſint futuræ. ¶ Mendaci. Dat citharæ qd ē hoīs nam iam ironia remota apte inuehiẜ. Deinde demonſtrat quæ falſo dicturus ſit. ¶ Infamis. Oñdit exemplo in quo non parua auctoritas ſit deberi illam flecti: ſi palinodiam de illa cecinerit: cum caſtorem ac pollucem Steſichorus placauerit ſcripſerat. n. hic poeta inuectiuam in helenam: qua concitati eius fratres luminibus eū priuarūt: Sed cum palinodiā ceciniſſet: uiſum recipere meruit. ¶ Vati. Steſichoro. ¶ O nec. p. Vrbāiſſima ironia: fingit. n. negare qd affirmat. ¶ Obſoleta. quaſi marceſcēs proprie obſoleta res dr̄: quæ uetuſtate attrita ex uſu remota ſit: neq; eſt a ſoleo: ſed ab oleo; ut ait Priſciāus. Puto q̄a res uetuſtate attritæ ſuum odorē iam amiſerint. ¶ Prudēs. quaſi artifex ueneficii qd plæpe in ſepulchris exerceẜ. Pauperum q̄a magis impune licet. in de illa uiolare: aut cineres abducere. ¶ Nouendiales pul. i. ſepultos cineres: nam nona die defuncto inferias parētaliaq; parabāt. Vir. Præterea ſi nona dies mortalibus almū. Aurora extulerit. Sic & nona die a ſuo ortu pueri aqua & igni luſtrabanẜ: illiſq; nomē īpōebaẜ. ¶ Hoſpitale. mitte & humanā ſine ulla aſperitate: & amori non odio patens. Contra dixit. Siue facturus p inhoſpitalem caucaſum. ¶ Puræ: a ſcelere. ¶ Pactumeius; q filiū illi ex pacto dederat: nam exiſtimabaẜ Canidia ſuppoſuiſſe ſibi filiū nō pepiſſe: Et q̄a nō cōcipiebat; cū

uentre quodámodo pepigiſſe uidebaſ:ut ſupponeret. Nam filiũ habere foecunditatis ſimulatione cupiebat. ¶ Vtcunq; fortis exilis puerpera.q.d.utcunq; fortis es ſiue paris ſiue non paris. ¶ Exilis.i. uincea puella es.

Ode.xviii. dicolos diſtrophos de canidiæ reſponſo.

Quid obſeratis auribus fundis p̃ces
Non ſaxa nudis ſurdiora nautis
Neptũnus alto tõdit hibern⁹ ſalo.
Inultus ut tu riſeris cocytia
Vulgata ſacra liberi cupidinis.
Et exquilini pontifex uenefici,
Impune ut urbẽ nomine impleris meo:
Quid proderit ditaſſe pelignas anus.
Velociuſue miſcuiſſe toxicum?
Sed tardiora fata te uotis manent.
Ingrata miſero uita ducenda eſt in hoc
Nouis ut uſq; ſuppetas laboribus.
Optat quietem pelopis infidus pater
Egens benigne tantalus ſemper dapis.
Optat prometheus obligatus aliti.
Optat ſuperno collocare ſiſyphus
In monte ſaxum: ſed uetant leges iouis.
Voles modo altis deſilire turribus:
Modo enſe pectus norico recludere.
Fruſtraq; uincla gutturi inneſtes tuo:
Faſtidioſa triſtis ægrimonia.
Vectabor humeris tunc ego inimicis eques.
Meæq; terra cedet inſolentiæ.
An quæ mouere cæreas imagines:
Vt ipſe noſti curioſus: & polo
Deripere lunam uocibus poſſim meis:
Poſſim crematos excitare mortuos:
Deſyderiq; temperare poculum.
Plorem artis in te nihil habentis exitum?

Argumentum. ODES. XVIII.

ANT. Hac ode canidia induciſ rñdere ſuperioribus ait itaq; illa nullo pacto uelle horatiũ ſoluere dementia cũ ipſe eius arcana manifeſtauerit: urbẽq; totã eius nõie ipleuerit. ¶ Quid obſeratis: carmẽ ẽ ſimile p̃cedenti. ¶ Obſeratis: obſtructis tectis clauſis. ¶ Ibernus æſtuoſus. ¶ Inultus: ut ſenſus ẽ: patiar ne ut tu inultus &c. ¶ Cocytia iferna a cocyto flumie. ueneficia aũt ifernis fiũt iuocationibus. cõmiſiſſeq; Horatio ſua ſecreta ſacra cãidia uiſ tanq̃ põtifici. ¶ Sacrũ liberi cupidinis: appoſitio ẽ. Liberi cupidinis: regnat.n.& i dños iushẽt ille deos: uel liberi cupidinis.i. amoris i liberæ aliquẽ & ingẽuũ. ¶ Exqlini uenefici: p ueneficii: in exqliis autẽ ſepulchra erãt hinc ibi ueneficia fiebãt. Põtifex tanq̃ põtifex & iudex accenſor ſacrorũ: pontifices.n. ſacrorũ curã habebant. ¶ Impune: ſupple patiar. ¶ Pelignas anus: ut te.i. hac dementia liberarẽt: q qdem meis ueneficiis cruciaris. de pelignis uero i odis legito. Velocius.i. qd te uelocius perimat ne ueneficis meis diutius crucieris. ¶ Tardiora.u.tu.n. pire uelles nec potes. ¶ Suppetas. ſuppedites. opituleris. ¶ Pelopis pr̃. de pelope: tãtalo: pmetheo: ſiſypho uideto in odis. ¶ Norico. de noricis & norico ferro late i odis dictũ eſt. ¶ Faſtidioſa: ordo eſt. Tũc ego triſtis faſtidioſa ægrimõia uectabor eqs inimicis humeris.i. tuis. ¶ Inſolentiæ importunitati ipudẽtiæ audaciæ & magnæ potẽtiæ. ¶ Mouere: moueri facer̃. ¶ Deſideri p deſiderii.i. cupidinis & amoris. ¶ Plorẽ artis ſenſus eſt: cũ tot.& tãta: ut dixi efficere ualeã. plorabo ne in te meã artem nil poſſe.q.d. minime ſed te maxime cruciabo quocunq; modo.

ACR. Quid obſeratis auribus fundis p̃ces: ut cur mea dicta negat duras dimittere in aures. ¶ Nõ.ſ.n.ſ. nautis iducit cãidiã p̃cibus ſuis iplacabiliter rñdẽtẽ

POR. Quid obſeratis aur- &c. ¶ Dapis. h⁹ dapis. h⁹ fũdis p̃ces. facit cãidiã rñdentẽ. Obſeratis auribus ſuis dicit cãidia ſignificãs ſe p̃ces ei⁹ nolle audire. ¶ Inult⁹.u.t.r. uideſ cãidia cõmiſiſſe Hora. ſacrificia ſua q ille ridẽs diuulgauerit. ¶ Cocytia ãt ſacrũ cupidis ẽẽ dicit qa maleficia hæc q̃ iferna fiũt: ad amorẽ ptinere uult itelligi: & liberæ cupidinẽ dixit: q q̃ſi nulli obnoxi⁹ ſit & oẽs amores laudat: ſic dẽiq; & apd Vir. dr̃. Nate pr̃is ſũmi q tela typhoea tẽnis. ¶ Cocytia ſacra dicũtur q̃ iferis dũs a ueneficis fiũt ide fortaſſe q cocytus fluui⁹ ſit iferorũ. ¶ Et exqlini.p.u. põtificẽ nũc q̃ſi cẽtorẽ ac iudicẽ dicit qa põtifices de ſacris iudicãt exqlini ãt merito: qa ut oñdit ſæpe extra portã exqlinã: hoc eſt ibi i aggeribus religiões & ſepulchra erãt: iter q nocti⁹ illa maleficia ſacra cõficiebat. ¶ Quid.p.d.a. fallit ſenſus hic q̃ſi cãidia dicat ſe pelignas anus dõis ditaſſe: & ueneficiorũ ſuorũ artes ſe doceret ſed ſubiecta repugnãt huic itellectui ergo ſic potius itelligẽdũ: qd tibi pdeſt horati adhibuiſſe tibi magnis mercedib⁹ pelignas an⁹: q ueneficiis meis te p carmia liberarẽt. ¶ Velocius: p q tibi horati arceſſeris: ut tormẽta uitæ carmibus meis irrogata effugeres. ¶ Sed.t.ſ. tardi⁹ morieris q̃ optaſti. ¶ Nouis: hoc ẽ ut ſuppedites & q̃ſi miſter eris cruciatib⁹. ¶ Vectabor qd ẽ.h. uectabor niſi forte ſubaudiẽdũ extriſec⁹ iactãtib⁹ aut qd tale ſic.n. iactaſ hũeris ſolẽt q gloriãtes icedũt. q ſi ita ẽ inimicis eques iũgẽdũ erit: ut ſi diceret. equitas ſup inimicos meos: aut nũqd hũeris inimicis: qd ſi ita ẽ inimicis uectabor itelligam⁹: q̃ſi ſup inimicorũ meorũ humeros ero: ac ſic uectabor atq; eqtabo. ¶ Faſtidioſa.u. faſtidioſæ.ſ.& ſũt ablatiui caſus faſtidioſa ægrimõia. ¶ Terra cedet iſolẽtiæ: nũc q̃ſi nouæ potẽtiæ itelligẽdũ. ¶ Curioſus: choro ſtellarũ.i. ¶ Deſideriiq.i. amoris potionẽ cõficer̃. ¶ Plorẽ: ſenſus hic ẽ an: q̃ difficiliora facere poſſumus.i. cæreas imagines animare. & lunã coelo euocare: & umbras mortuorũ ab inferis elicere: ac p hoc potionẽ mentẽ amore incendere nihil in te potero: artiſq; meæ circa te ipotentiã flebo?

CHRI. Quid obſeratis. Negat Canidia: quam loquentẽ inducit ſe poetæ recõciliari poſſe ullis præcibus quoniam ſua ueneficia diuulgauerit. ¶ Neptũnus hibernus: ideſt mare tempeſtuoſum: ut hyems pro tempeſtate ponitur. ¶ Vt tu riſeris: ideſt deriſeris interrogantis ẽt q̃ſi dicat patiar ne ut tu inultus.i. ipunitus riſeris. ¶ Cocytia: magica: quæ cocyto. ideſt inferno ſacra ſunt: nam cocytus fluuius eſt inferni. ¶ Vulgata.a.t.i. ri-

ſeris qđ uulgaueris.Hæc ãt cocytia ſunt ſacrorũ liberi cupidinis:idẽſt quo humãæ mẽtes ĩ amorẽ ducunť:q dey nulli ſeruit:oẽs ãt dii illi ſeruiũt.℣ Põtifex.i.quẽ ego meis ſacris pfeci & põtificẽ ĩ illis iſtitui:tu ãt tuæ fidie cõmiſſa uulgaſti:ut ſit maior ira q̃ ipe arcana pdiderit.℣ Exqlini i.extra exqlinã portã:ubi multa erãt ſepulchra celebrati.℣ Impũe:ut urbem & hic intellige patiar ne.℣ Meo.n.ſ.diuulgãdo hæc ſacra.℣ Quid.pnã dum cupis aliẽis ueneficiis a meis liberari cõducis anus ueneficas ſed nihil pficies nec poteris te uenẽo pdere dũ cupis morte has miſerias effugere.℣ Toxicũ. Venenũ ex taxo arbore:ut nõnulli putãt.℣ Vt.ſ.i.ut ſufficias uioẽdo.℣ Noui⁹:quos ego quotidie nouos parabo. Volo te lõgã pducere uitã:ut lõgo te tpe macerẽ.℣ Optat.exẽplis iſtorũ quorũ fabulæ narrate ſſ oñdit q̃ fruſtra requiẽ morte cupiet.nã neq; ex alto te pcipitare poteris:neq; ferro pectus trãſfodere:neq; laqo gurť frãgere.℣ Vectabor.Sũmã ſupbiã ſuo artificio freta oñdit. An q̃ a maiori locus ẽ:ut q̃ imagines cæreas tanq̃ uiuas moueri ipellat & cœlo lunã auocet & in iã cremata corpa uitã reuocet & amores pellat ſiue iducat multo magis ſua arte illũ uexare poſſit.℣ Vt noſti.q.d.nõ fingo q̃ tu noſti.℣ Temperare poculum:uel dicit modũ impõere poculũ:quod amorẽ iduxit:q̃ſi imminuere illius uim:ut amor diſcedat.℣ Vel temp.p.i.ita admiſcere ea quæ in poculo opus ſunt:ut ad amorẽ iaciandum efficaciſſimum ſit.

℃ Cõmentariolus ĩ carmẽ ſæculare p eũdẽ Ant.M.

ANT. SAeculares ludi apđ romãos:iqt Põpeius feſt⁹ poſt cẽtũ ãnos fiebãt.qa ſæculũ i cẽtũ annos extẽdi exiſtiabãt Hora.ãt hoc loco ſcri.ludos ſæculares fieri ſolitos anno.cx.fiebãtq; i cãpo Martio:ut tradit zoſimus græce re ferẽs ſibyllinos uerſus ſup his editos: inquibus cõtineť:ut anno.cx.in cãpo Martio ſolẽnia ſacra ſierent & noctu & iterdiu. Parcis ãt furuæ agnæ mactarenť capri genũq; pecus:ſimiliter & diãæ.terræ uero ſcropha. ioui tauri cãdidi iterdiu iunõi nitida iuuenca. apollini pœanas latini pueri prĩmi & infimi & puellæ prĩmæ & infimæ canebãt i tẽplo.Nuptæ ad arã iunõis orabãt.℣ Accipiebãt februa uiri & fœmie:pleriim fœminæ.De hic i tẽplis fere oĩbus primitias portabãt:ſic.n.agẽdo ois italiæ tellus romão iugo romanoq; ſceptro colla ſubdere nõ recuſaret hæc q dẽ i ſybillinis uerſibus cõtinebanť. Addunt alii q̃ prio die princeps rpe & qndecim uiri mane capitoliũ aſcẽdebãt ibiq; ſacra de more agitabãt:tũ i theatris cõueniebãt ad ludos i honorẽ appollinis & dianæ faciẽdos. Secũti uero die nobiles matronæ cõueniebãt in capitoliũ.Supplicabãt deo frequẽtabant lectiſternia:canebant hymnos. Tertio deniq; die i tẽplo apollinis palatini ter noueni pueri prætextati totidẽq; uirgies pſimi oẽs matrimiq; græca romanaq; uoce carmina & pœanas cõcinebãt:qbus iperiũ ſuũ & icolumitatẽ ppli diis imortalibus cõmẽdabãt.Ludi ãt celebrabãtur oĩbus theatris oium generũ: & ſacrificia tẽplis oĩb⁹ fiebãt noctu pariter atq; iterdiu:ſed ut ſcribit trãquillus:ſæcularibus ludis auguſt⁹ iuuenes utriuſq; ſexus phibuit ullũ nocturnũ ſpectaculũ frequentare:niſi cũ aliquo maiore natu ppinquorũ.℣ Phœbe ſyluarũq; potens diana: ordo eſt: o phœbe & diana ſyluarũ potens appoſitio:lucidũ cœli decus &c.℣ Colendi.uenerandi.Cleantes:ut ſcribit Cic.de.nat.d.dixit mũdum eſſe deũ.Varro etiam ſcribit.Terram & cœlũ.ut ſamothracũ initia docẽt eſſe deos magnos.℣ Quod ſybillini.placet ut quod & quo legať.An

℃ Quinti Horatii Flacci Carmen Sæculare.

(diana
PHœbe ſyluarũq; potẽſ
Lucidũ cœli dec⁹ o colẽ
Semp & culti:dare (di
quæ præcamur
Tpe ſacro. (uerſus
Quod ſibyllini mõuere
Virgines lectas puerosq;
Diis qb⁹ ſeptẽ (q;caſtos
Dicere carmẽ. (placuere colles
Alme ſol curru nitido diem qui
Promis & celas.aliuſq; & idem
Naſceris:poſſis nihil urbe roma
Viſere maius
Rite maturos aperire partus
Lenis ilithya tuere matres
Siue tu lucina probas uocari
Seu genitalis.
Diua producas ſobolem patrumq;
Proſperes decreta ſuper iugandis.
Fœminis proliſq; nouæ feraci
Lege marita.
Certus undenos decies per annos
Orbis ut tantus referatq; ludos
Ter die claro totienſq; grata
Nocte frequentes.

tiq́ enim codices utrunq; habent. ¶ Erit itaq; ordo quo.ſ.tempore ſacro ſybillini uerſus monuere uirgines &c. At ſi legeris.q́d dicatur date uirgines lectas & pueros caſtos dicere carmē diis.quibus ſeptē placuere colles.Quod ſybillini mōuere uerſus:& ſic per parēthesim hoc carmē legeť:poteris ēt ita ordiare.¶ Q.d.ſ.tp̄us ſacrum monuere ſybillini uerſus deſde iterū repetatur: date uirgines lectas & pueros caſtos dicere carmen diis &c. ſybillini autem uerſus.ut oſtendimus iubebant ut anno.cx.in cāpo martio ſolēnia ſacra fierent: rite igiť dices q́d.ſ.tp̄s ſacrum ſybillini uerſus monuere.¶ Lectas.electas:nā patrimæ & matrimæ eligebanť.¶ Septē colles:ut tarpeius qui & capitolinus dicitur:& olim ſaturnius:item auētinus:palatinus:cælius:exquilinus: Viminalis:& quirinalis.¶ Alius:uidetur enim quū oritur mane quoq; alius eſſe cū ueſperi in occidēte latuerit attamen eſt idem. ¶ Rite maturos:ordo eſt:o ilithyia lenis rite aperire maturos partus:tuere matres.Poſtea uero talis erit alter ordo:o diua ſiue tu probas uocari lucina ſeu genitalis producas ſobolem &c.¶ Lenis.facilis mitis propitia.¶ Aperire partus:de lucina & diana partibus fauētibus & in odis & in epodis late dictū eſt.¶ Ilithyia:hoc nomine:diana appellabatur parturientibus p̄poſita:unde & naſo lib.ix.met. Introducit alcmenam iolæ hili uxori ita loquentem.Faueant tibi numina ſaltem. Corripiantq; moras: tunc quum matura uocabis.Præpoſitam timidis parientibus ilithyiam.Quam mihi difficilem iunonis gratia fecit.¶ Seu genitalis.Solis & lunæ natura ad oīum generationem plurimum confert. Sol enim igneus ac ſpiritalis exiſtit: luna uero humida ac frigida. Aer utriq; communis ab eis itaq; generari atq; nutriri corpora oia rerumq; ſingularem a ſole & luna perfici dicunt:auctor eſt in iis Diodo.lib.i.Decreta patrum:nuptiales leges ītelligit.¶ Iugandis:matrimonio coniugendis. Eſt autem ordo ſuper iugandis fœminis & ſuper marita lege feraci nouæ prolis.De lege autem iulia hic intelligitur:de qua latius diximus in iuuenalem ſatyra ſecunda ibi. Vbi nunc lex iulia dormis.¶ Certus undenos:ordo eſt: ut certus orbis per annos decies undenos ter die claro & totiēs grata nocte referat cantus & ludos frequentes.

¶ ACR. Phœbe.ſ.p.d.Saecularis carminis duplex deuotio eſſe conſueuerat:aut enim pro ſedanda: aut p̄ uetanda peſtilentia: aut pro certo & conſtituto numero annorum centeſimo enim decimo anno in capitolio a pueris & puellis impuberibus cantabatur: ideo autem tempora numeraturus ab appolline & diana pricipiū ſumpſit:quia ipſi in honore ſolis habebantur & lunæ:ut Vir.Geor.carmen dicturus ſub aliorum uocabulis numinum ipſos inuocauit:dicens.Vos o clariſſima mundi.Numina: labentem cœlo quæ ducitis annum: Liber & alma ceres.¶ O.c.ſ.&.c.colendi in futurum:culti in præteritū.¶ Diis.q.ſ.p.c.romam ſignificat in ſeptē collibus.At Virgi. Scilicet & rerum facta eſt pulcherrima roma.Septemq; una ſibi muro circundedit arces. ¶ Alme ſol.Econtrario perpetuum ſolis lumen oſtendit dando ei & præteritum & futurum tempus dum idē alius renaſcitur.Sicut enim ortu ſuo diem:ita diſceſſu noctem facit.¶ Poſſis nihil.u.r.u.m.Magnitudinē ſuam præcatur urbi romæ ſeruari.¶ Aperire.ædificare.¶ Lenis ilithyia: lenis.i.propitia: ipſam enim lucinam lunam & dianam oſtendit qua myſtico nomine ſicut in ſacris dicebatur ilithyia nominauit: ſic eam & homerus uocauit:ipſa enim partubus mulierum putabatur fauere.¶ Seu genitalis. Genitalem uocauit dianam quam & lunam intelligi uoluit: quia ut calore ſolis animantur ſemina: ita lunæ humore nutriuntur. penes ipſa enim & corporum omnium ratio eſſe dicitur & poteſtas.¶ Patrumq; proſperes decreta:Nuptialibus inquit legibus faueas.¶ Feraci lege:fœcunda quæ procreandorum liberorum cauſa promulgata eſt quæ lex iulia dicitur.¶ Certus undenos decies per annos: dies undenos annos centum decem dixit per orbem circuli annalis peractos pro quibus & carmē ſæculare dicebatur.Ludi enim ſæculares ternis diebus & noctibus agebantur pro cultu ſolis die:& nocte lunæ.

¶ POR. Phœbe ſiluarum potens diana.Hoc carmen ſæculare inſcribitur:cum enim ſæculares ludos auguſtus celebraret ſecūdū ritū priſcæ religionis a uirginibus pueriſq; prætextatis in capitolio cantatū eſt.¶ Lucidum cœli decus.Hoc ad ambos refertur ad phœbum quando idem ſol eſt & dianam: quia eadem luna ē. ¶ Date quæ præcamur. Tempore ſacro:non tempore Priſco dicendum eſt:ſed tempore quo priſca imitantur.¶ Diis quibus ſeptem placuere colles:ideſt quibus Roma placuit:quæ in ſeptem collibus conſtituta eſt: ¶ Aliuſq; & idem.κ... nam quomodo poteſt quis & idem eē & alius:uidetur ad illud retuliſſe quod idem:quidem ſol ſemper ſit:ſed renouans diem alius eſſe uideatur.¶ Poſſis.n.u.ro.u.m.& hic ex ſupiore audiendum præcamur.¶ Rite.m.a.p.pro facilis ac propitia aperiundis partibus:oſtēdit autem eandem lucinā & genitalem deam appellari.¶ Diua producas ſobolem patrumq; proſperes decreta ſuper iugandis fœminis proliſq; nouæ feraci lege marita.Implicata phraſis quæ ſic ordinanda eſt. ¶ Diua producas ſobolem prolis nouæ:patrumq; decreta proſperes:& ſuperiugandis fœminis maritaq; lege feraci. Maritam autē legē pro maritali plautina uidetur auctoritate dixiſſe:ſimiliter.n.& ille locutus ē ubi ait ſenex: pulchra ædepol deos pecunia eſt.alter reſpondit.q́ quidē non marita eſt: p̄ eo q́d eſt quæ non maritalis eſt. ¶ Certus undenos decies per annos orbis:ut cantus referatq; ludos:orbem nunc circulum temporum in ſe.ſ.redeuntium accipe:certum āt pro pleno atq; perfecto:ſenſus enim hic eſt:ludos referat:ludos pro eo quod eſt homines certi temporis orbis:ut perfectus orbis annorum centum & decem cantus:& perfectos referant ludos.

¶ CHRI. Phœbe ſiluarum quæ potens diana.Carmen ſæculare ſane inter lyrica carmina referri poteſt nulla enim re ab illis differt. Sed iccirco ſæculare appellat.quoniam ut diebus ſæcularibus caneretur a poeta inſtitutum eſt. huius autem hymni duplex deuotio erat. Nam appollinares ludi aliquando pro ſedanda peſte & auertendo bello fiebant: eorumq; tempus incertum erat cum ex aduentu iſtorum malorum penderet aliquando celebrabantur certo numero annorum.i. centeno decimo anno. Dicebantur autem ſæculares a ſæculo:quod centum annorum ſpatium apud latinos continebat.Nam ethruſci certum illi numerum annorum non dabant:ſed a monſtro ad aliud monſtrum durare uolebant. Ergo ludi ſæculares celebrantur.cx. quoque anno in capitolio a pueris: & a uirginibus tribus continuatis diebus ac noctibus. ¶ Feſtus autem

ait ꝙ ludi ſæculares poſt cētū annos celebrabanť:qa in tot annos ſæculū extēdi putabant. Sacrificabāt apolſlini bouē albū. Dianæ uero capras albas. Nāq; imerito tpa numeraturi apollinē & dianā. i. ſolē & lunā iuocant quoꝝ curſu tpa conſtāt. ⁋ O phœbe & diana lucidum decus cœli. qm̄ alter diurnum altera nocturnū lumē pberet:& ipſe ſol rector & moderator eſt luminū reliquoꝝ & cor cœli & mens mūdi dr̄. Ad ſolem oium deorū & ad lunam oium dearū noia referūt. Quapp Maro ſolem lunamq; in re ruſtica inuocaturus:iis noibus quibus eoꝝ uis qua fruges arboreſq; uigēt:uſus eſt. Ait.n. Vos o clariſſima mundi. Lumina labentē cœlo q ducitis annū Liber & alma ceres. ⁋ O colēdi & culti. Hactēus exordiū fuit:in quo beniuolētiā a pſona ipſoꝝ deorū captauit:dū maieſtatē numinis āplificat:& a pſona ciuiū romāoꝝ:quos & fuiſſe & futuros i deos religioſos oñdit. ⁋ Tempore ſacro. diebus ſæcularibus ueſtro numini cōſecratis. ⁋ Date. nā qm̄ dii æſtis facilis ſit petitio:qm̄ āt & religioſe & eo die q nobis ſacer ē petim9:iure dādū ur̄. ⁋ Q. d̄ ſybillini. nō.n. ſolū die tibi ſacro petimus. Sed iccirco ſacro ꝙ ſybilla mulier a te edocta & tuo numine plena pcepit:ut i ſupioribus ꝓlixius exꝑſſimus. ⁋ Q. d̄: p qa. ⁋ Lætas: bñ uolētes:ut i ſacris decet. Sí āt lrctas. i. electas: oñdiť nō temere:ſed cū rōne eē inſtitutas. Sic Vir. Lectoſq; ſacrabo alma uiros. ⁋ Septē. c. Romā: q̄ ſuo ambitu ſeptē cingit colles quirinalē:uiminalē:exqlias:cœliū:auentinū:palatiū:& Capitoliū. ⁋ Alme: ab alēdo. Sol.n. oia ueniūt:& aluoť. ⁋ Promus:tuo ortu. ⁋ Celas: occaſu. ⁋ Nitido. c. nā i q̄drigis cœlū obiť fingiť. ⁋ Alius: nā & orīetalē & occidētalē dicim9 ſolē. ⁋ Et. i. qa tñ idē ē. ⁋ Poſcis optāis ē. neq; pcať:ut minuať ſua uis ex eo ꝙ nil poſſit uideř maius Rōā: ſ3 cupit augeri & tm̄ fieri: ut nihil i hoc inferiori mūdo maius ſit: Hæc ergo petitio ē. ⁋ Hilythia. diana. Alii.n. a loco ſic dictā putāt. Alii qa a mulieribus pturiētibus placeť. Nā ιλασκω placo ſignificat. ⁋ Lucina: qa exitū i lucē infantibus pbet. Hinc.n. mulieres parturientes illā inuocātes clamant iuno lucina fer opē. Serua me obſecro. ⁋ Genitalis: qa omnis plātādi uis & augēdi a luna ē:ut ſciēdi & opinādi a ſole. ⁋ Sup iugādis. i. de iugādis hoc eſt in matrimonio collocādis. ⁋ Decies undenos. Centum & decē. ⁋ Ter die: ut ſit ter in ternis diebus.

Voſq; ueraces ceciniſſe parcæ
Quod ſemel dictum eſt ſtabiliſq; rerum
Terminus ſeruet. bona iam peractis
Iungite fata.
Fertilis frugum pecoriſq; tellus
Spicea donet cererem corona.
Nutriant fœtus:& aquæ ſalubres
Et iouis auræ.
Condito mitis placiduſq; telo
Supplices audi pueros apollo.
Siderum regina bicornis audi
Luna puellas.
Roma ſi ueſtrum eſt opus iliæq;
Littus hetruſcum tenuere turmæ
Iuſſa pars mutare lares & urbes
Soſpite curſu.
Cui per ardentem ſine fraude troiam
Caſtus æneas patriæ ſuperſtes
Liberum muniuit iter daturus
Plura relictis.
Dii probos mores docili iuuentæ
Dii ſenectuti placidæ quietem
Romulæ genti date rem proleſq;
Et decus omne.

CANT. Voſq; ueraces. ordo ē. Et uos parcæ ueraces ceciniſſe iungite bona fata iā pactis:& terminus reꝝ ſtabilis ſeruet qd̄ ſemel dictū ē. ⁋ Cōdito telo. i. odis dictū eſt de arcu & ſagittis quas in manu ſiniſtra tenet apollo. ⁋ Si pro. ſiquidē. ⁋ Veſtrū opus. nam appollinis cōſilio in Italiā uenit æneas urbis romæ auctor. Quum.n. apud delon in apollinis templo dixiſſet æneas. Da ꝓpriā tymbræe domū da mœnia feſſis. Et genus & manſuram urbē. ſerua altera troiæ pgama: reliquias danaū atq; immitis achilli. quē ſeqmur quoue ire iubes ubi pōere ſedes. Da pater augurīu: atq; ais illabeť noſtris. Reſpōdit apollo. dardanidæ duri q̄ uos a ſtirpe parentum. prima tulit tellus; eadem uos hubere læto. ⁋ Accipiet reduces: antiq̄ exquirite matrem hic domus æneæ cunctis dominabiť oris. Et nati natoꝝ & qui naſcētur ab illis: Hæc phœbus &c. Ea cuncta habentur li. iii. æne. apud Maronē: ubi etiā penates dormiēti æneæ appollinis iuſſu dixerunt. Coritū terraſq; regras auſōias &c. ⁋ Iuſſa. p. appoſitio eſt iuſſa aūt diuum oraculis. unde li. iii. æne. ait æneas. Diuerſa exilia & deſertas quæreř terras auguriis agimur diuum &c. ⁋ Cui. ſ. pti troianoꝝ ē autem ordo: cui caſtos æneas patriæ ſupſtes daturus plura relictis muniuit iter liberꝝ per troiā ardentē ſine fraude. i. ipſius æneæ: dicēdo autē ſine fraude oſtendit æneā non fuiſſe proditorem: ut aliq ſcripſerāt. & hoc i auguſti laudē. ⁋ Plura relictis. plura illis q̄ apud troiā reliqrat. ⁋ Romulæ. g. pro romulæ.

ACR. Voſq; ueraces ceciniſſe. p. Quæ uera mortalibus pdicant futura. Et uos ait ꝓſperate ſacrum carmen qd̄ ppetuitate īperii romani & ſybillæ libris in celebritate ludoꝝ cōſtitutū eſt. uñ ē. his ego nec metas reꝝ nec tpa pono impiū ſine fine dedi. ⁋ Stabiliſq; ppetuus & immutabilis. ⁋ Iā p. pfectis rebus uberiora fata iūgite. q̄ nihil habeāt aduerſitatis. ⁋ Fertilis. f. p. t. ſ. d. c. c. Laudat italiā & optat frugū ubertatē & ꝓſperā pecoꝝ fœturam. Vñ & corōas afferri cæteri ꝓ meſſiū fertilitate pmittit.

⁋ Et aq̄ ſalubres: dulces ſerenæ: ut m̄ tēues dare rurſus aq̄s & paſceř rurſus. ⁋ Et. i. a. ſerenus aer ut Solis ad occaſum cū frugibus aera ueſper tēperat. ⁋ Condito mitis. p. q. t. Mitem & placidū dicit apollinē qui eſt ſagittis armatus. Sic enim iratus hæc cernēs arcum intendebat apollo. actius. ⁋ Siderum. r. ita pro puellis lunam: ut appollinē ꝓ pueris ꝓcatur Roma ſi ueſtrū eſt opus. Si romā inqt numina coli iuſſiſtis turmis iliacis ſtatutis ueſtris fauete: ut ſemp fœlix ſit: ut apud Vir. Si tot reſponſa ſecuti quæ ſuperi maneſq; dabant: ſiue ppſliam ſacerdotem Romuli matrem. ⁋ Littus. h. pp euādrū qui illic prior regnauit: iuſſa deorum reſponſa: ut augu-

riis agimur diuũ:& alibi Mutandæ ſedes:& Italiã liciæ uiſcere capeſcere ſortes. ¶ Soſpite curſu:pp nauigatiõẽ:bellum ingens geret italia populoſq; feroces. Contundet moreſq; uiris & mœnia ponet. ¶ Cui per ardentem.ſ.ſ.t.aut ut troia non proditione uideretur euerſa ſed fato:aut ſine fraude:ſine læſione:ut Biſtonidum ſine fraude crines. ¶ Caſtus æneas:pro religioſo ſiue propitio poſuit:ut hac caſti maneant in religione nepotes. ¶ Liberũ muniuit iter.ut flãma inter & hoſtis expedior dant tela locũ flãmæq; recedũt. ¶ Daturus.p.r.poſteris maiora daturus:da ſyllaba breuis ſemp eſt:pter ĩ imperatiuo.ut accipe daq; fidẽ. ¶ Rem plemq; & decus omne:imperium decoremq; optat & populũ:ut & populo imperium:& populus imperio Romano pſtetur.

¶ POR. Voſq; uera.c.p.q.ſ.d.ſ.q.r.t.ſ.ſylepſis ẽ ex uerbo eni ſingularis nũeri ſeruet pluralis naſcit̃ ſeruetq; dictum eſt ſemel ſtabiliſq; rerum [Greek] eſt termini. ¶ Bona iam.p.i.ſ.peractis.i.pteritis fatis bõa iungite fata:ac per hoc cõceſſum ordinẽ facite bonoꝝ futuroꝝ. ¶ Nu.ſ.&.a.ſ.i.a. fœtus generaliter oĩum reꝝ accipe & aialiũ quæ ad utilitatẽ noſtrã pertinent:ſalubres ãt nõ tantũ aquæ uerũ etiã auræ intelligẽdum. ¶ Condito mitis placiduſq;.t.ſ.a.p.a.hic ſenſus ſecũdũ eoꝝ opinionẽ cõceptus eſt:qui apollinem peſtilentẽ deũ putant eſſe. Porro autem quidam dii ideo placant̃:ut proſint:qdã ne obſint:ſecũdũ q; de apolline dicit̃. condito mitis placiduſq; telo ſupplices audi pueros apollo:ne noceat.ſ.uidetur aũt Home.ſic & de illo ſenſiſſe cũ ait [Greek] propter quod ſignificat ab eo peſtem græcis immitti & plandus:in mercatore fabula idem ſenſit cum inducit matrẽfamilias præcari apollinẽ nato ſuo:ut parcat. ¶ Syderum re.bi.poeticũ eſt dicere lunã ſyderũ reginam:qd' clarior inter aſtra uideat̃. ¶ Roma ſi.ue.eſt. quare romã opus apollinis & dianæ dicat nõdum uideo:niſi forte ex lectione uirgiliana hoc cœpit ubi dicit̃ frequenter apollinis oraculis inſtructũ æneã italiam petiiſſe:ad quẽ intellectum & ipſe nos adduxit poeta in ferẽdo.iuſſa pars mutare lares & urbem. Sine dubio enim oraculo iuſſa itelligi pars iuſſa autem ad illud refertur q; non omnes ilienſes cum ænea fuerint:ſed pars eorum alibi. ¶ Cui per ar.ſ.ſ.t.cum utiq; fraude græcorum incenſa troia ſit:ſed ſine fraude. ¶ Caſtus æneas.p.ſ.qd ideo uidetur dictũ.qa quorundã opiniõe infamatus æneas eſt crimine pditionis. ¶ Daturus.p.r.ſ.ſuis troianis quos ſecum in italiã adduxit daturus plura q̃ in patria amiſſa reliquerant. ¶ Relictis:ergo a noiatiuo plurali uenit generis neutri quod eſt relicta.

¶ CHRI. Veraces:nam q̃ a fato ſunt neceſſaria ſunt. Ergo ueraces:ut ſtabilis terminus reꝝ ſeruet:quod dictum eſt. ¶ Iungite fata bona peractis:efficite:ut quæ in futuro fata immĩent:bona ſint. ¶ Donet: pterea donet quia tellus ſit fertilis. ¶ Aquæ ſalubres & iouis auræ.i.aeris:iccirco dixit:qa ex humore & calore: ita tẽperato:ut aer eſt:oĩa gignunt̃ & alunt̃. ¶ Cõdito mitis.p.q.t.Solis triplex eſt poteſtas ſm porphyriũ. Et ſol apud ſuperos. Liber pater in terris. Et apollo apud inferos.inde eius ſimulachrum habet tria inſignia. Lyram ad ſimilitudinẽ cœleſtis harmoniæ:nam ex contẽperato eius calore oĩa pueniũt.item ſagittas quibus noxius idicatur. Nam ex nimio calore peſtẽ inducit:& inde apollo [Greek] qd perdere ſignificat:dicitur propter eaq; Home.illum & medicinæ ſimul & peſtilentiæ deum iducit Habet: & griphon:qd aĩal terrenũ ẽ. Ergo optat poeta:ut recondat ſagittas.i.ne ueniat noxius:ſed ſaluber. ¶ Bicornis: duo eni cornua lunæ ſunt. ¶ Roma.ſi.u.e.o.Nam Vir.apollinẽ troiãis fauentẽ iducit. Vnde phœbe grauis troiæ ſemp miſerate labores. Dardana q paridis direſti tela corpus in æacide. ¶ Sine fraude ſuperſtes. Quia nõ proditione meruit a græcis dimitti. Sed ueneris auxilio liberatus eſt. ¶ Plura relictis. Nã maius fuit ĩperiũ romanũ q̃ troianũ. ¶ Dii optie iuuẽruti bonos mores rogat. Quia & publice & priuati multa ſint munera obituri. Sẽibus ãt q̃ſi iam omnium muneꝝ genere defunctis quietẽ pcat̃. ¶ Rẽ iperiũ. Prolẽ:ut populus numeroſus ſit. Hoc publice. priuatim ãt rẽ opes:& plem filios:quos in ſuis opibus relinquant. ¶ Decus omnia ad maieſtatem populi augendam pertinent.

Quiq; uos bobus ueneratur albis
Clarus anchiſæ ueneriſq; ſanguis
Imperet bellante prior iacentem
Lenis in hoſtem.
Iam mari terraq; manus potentes
Medus albanaſq; timet ſecures
Iam ſcythæ reſponſa petunt ſuperbi
Nuper & indi.
Iam fides & pax & honor pudorq;
Priſcus & neglecta redire uirtus
Audet.appareq; beata pleno
Copia cornu.
Augur & fulgente decorus arcu
Phœbus acceptuſq; nouem camœnis
Qui ſalutari leuat arte feſſos
Corporis artus
Si palatinas uidet æquus arces

¶ ANT. Quiq; uos:q legẽdũ eſt:nõ q̃.de auguſto.n.intelligit̃:nam de ipſa gẽte romulea iam dixerat. Codices attamẽ aliq antiq ẽt q̃ hñt. Quod ãt q̃q; uos legẽdũ minime ſit oſtẽdit ſecũdũq; cõiũctio:nã ſuperabũdaret in ordie:q talis eſſet:& q̃ ſupple romulea gẽus:appoſitio:clarus ſanguis &c. legas igit̃. Quiq; uos &c. ¶ Impet bellãte:ordo ẽ prior: bellãte .i.potior ac melior agẽte bella iperet lenis.i.mitis in hoſtem iacẽtẽ.i.deuictũ. Vir.li.vi. Tu regeſ ipio pplos romãæ memẽto parcere ſubiectis:& debellare ſupbos. Medꝰ parthꝰ ẽt itelligit̃ de qbus late ſupius. ¶ Albanas.i.rõanas. Ro.n.ex albãis originẽ hũit. ¶ Scythæ & idi:de iis ẽt ĩ odis:hæc ãt oñdũt ẽẽ Quiq; uos legẽdũ eẽ:ut de auguſto itelligatur. ¶ Iam.ſi.poſt bella cõfecta qd ægerit auguſtꝰ. & ĩ odis & ĩ epodis dictũ ẽ. ¶ Copia.c.de cornu copiæ ĩ odis legito. ¶ Augur phœbꝰ q̃re augur & cũ arcu late in odis:ſic ẽt de cãœnis. ¶ Salutari arte. Apollini medẽdi potãs attribuit̃:qa tẽpatꝰ ſolis calor morboꝝ oĩum fuga ẽ auctor Macro.li.i.ſat. ¶ Palatinas ar. Auguſtus eni appollinis templũ in ea parte palatinæ domus excitauit:quã fulmĩe ictam deſiderari adeo aruſpices pnunciarent. Addita porticus cum bibliotecha latia græcaq;:quo loco iam ſenior ſæpe etiam ſenatũ habuit auctor ẽ Tranqllus ¶ Latiũq; fœlix:ordo eſt:& fœlix uidet latiũ. ¶ Alterũ in luſtrũ pro ſæculo poſuit:nec ſine cauſa luſtrũ ait qm̃ luſtrũ

Remq; romanam: latiumq; fœlix
Alterum in luſtrum meliuſq; ſemper
Prorogere æuum.
Quæque auentinum tenet algidumq;
Quindecim diana præces uirorum
Curet & uotis puerorum amicas
Applicet aures.
Hæc iouem ſentire deoſq; cunctos
Spem bonam certamq; domum reporto
Doctus & phœbi chorus & dianæ
Dicere laudes.

¶ Carminis Sæcularis Finis.

quinquenium dicebat: q poſt qnquenium unaquæq; ciuitas luſtrabatur: hinc hoc loco luſtrum appellat lu dos ſæculares; quia tūc & ciuitas & omnes fere luſtra bantur. ¶ Quæq; auem. ibi enim dianæ templum erat ſed in cæteris dianæ templis ceruorum cornua affige bantur: in auentino boum ſuſpendere conſueuerunt. ¶ Quid ita: lege Plutarchi problemata: item de tēplo dianæ Latius lib. iiii. Dionyſium Algidum: de hoc in odis. ¶ Quindecim uirorū. ii. n. ludis ſæcularibus pꝛ erant. ¶ Hæc iouem ſentire. i. audire quidecim uiroꝝ pꝛces & puerorū uota: uel ſentire. i. uelle hæc. i. ut diana curet quindecim uirorum præces & pueroꝝ uota. ¶ Hæc iouem ſen. ordo eſt iouem deoſq; cunctos ſentire hæc reporto domum ſpem bonam & certā. ¶ Et cho. i. puerum puellarumq; cœtus ad ſacra collectus doctus per hoc. ſ. carmē dicere laudes phœbi & diāe reportat domum: ſpem bonam & certā. ¶ Finis ſuperiorum Die Ianuarii. xv. M.cccxcii.

¶ ACR. Quæq; uos bob, u. al. ut. ¶ Hic albi clitūne greges & maxia taurus uictima. p quam rem deuotionem Ro. uult intelligi religioſam. ¶ Lenis: mitis: ut parcere ſubiectis. ¶ Clarus anchiſæ. u. q. ſ. per æneam romani accipiendi. ¶ Bellante prior. ſiue auguſtum priorem dicit ad arma aduerſum rebelles: & ſubiectis mitem: ut Et parcere ſubiectis & debellare ſuperbos: ſiue quia romanis mos erat: ut iuſtis cauſis bella ſuſciperent: & niſi per feciales edicta belli cauſa minime pugnarent. ¶ Albanas ſecures: romanos magiſtratus. Albanas dixit: ut albaniq; patres. ¶ Iam ſcythæ reſponſa. p. ſ. i. pꝛcepta: quæ eos auctor ſeruare iuberet: ut Hic mihi reſponſum primus dedit: & hoc in laudem auguſti. ¶ Nuper & idi: ut imbellem auertis romanis arcibus indum. ¶ Iam fides & pax & honor pudorq;: armis pacem: & honorem: pudoremq; romanos dicit quæſiſſe: & reparata uirtute ſuperiori tempore neglecta rediiſſe fortunam: ipſa enim eſt: quæ copiam beato. i. diuite cornu diffundit. ¶ Audet re. properat: nil iam dubitat: ut Vir. magnus ab integro ſæclorum naſcitur ordo. ¶ Augur & fugente decorus arcu: propter augurium & ſagittarū uſum atq; muſicam. Virgili. Auguriū cytharamq; dedit celereſq; ſagittas. ¶ Acceptuſq;. n. c. dilectus quia ſibi cōſecratæ ſunt muſæ. ¶ Qui ſalutari leuat arte feſſos: ipſe enim eſt deus medicinæ. ¶ Leuat, medicinali. peritia. ¶ Si palatinas uidet æquus arces: propitius: ut nec ſaturnius hæc oculis pater aſpicit æquis. ¶ Alterum in luſtrum: ut ſequentem annum ſemper meliorem exhibeat. ¶ Proroget: dilatet: differat: & eſt tempus pro tempore prorogabit. ¶ Quæq; auentinum. Senſus eſt: & ſi diana quæ auentinum tenet: & algidum quidecim uirorum præces curat & uotis puerorum aures applicat in alterum luſtrum æuum proroget. ¶ Algidumque: locus eſt uel mons appellatus ab aſſiduo frigore. ¶ Quindecim diana pꝛces uirorum: in templo. n. dianæ deputati erant. xv. uiri tam ad reſponſa captāda q ad ſacrificia offerēda. ¶ Amicas: ꝑpitias. ¶ Hæc iouem ſentire. d. q. c. Finis ſacri carminis hoc habebat: ut in hæc uerba deuotio ſolueretur: qndo dicerēt ſentire iouem uota & deos cunctos: ad omnia etiam numina præcationem carminis perueniſſe: auditos ſpe ſe certe domū reuerti.

¶ POR. Quæq; uos bobus ueneratur albis Clarus anchiſæ ueneriſq; ſanguis. hoc ad Cæſarem auguſtum pertinet quia iulia gens ab iulo per hoc uenere & anchiſæ exiſtimatur. ¶ Bellante. i. p. l. i. h. ſic & Virgi. Parcere ſubiectis & debellare ſuperbos. Iam mari terraq; manus potentis: ſubaudiendum utique eſt romanorum. ¶ Iam ſcythæ reſponſa petunt. i. expectant præcepta romanorum per quod ſubiectos eſſe imperio romanorū intelligi uult. ¶ Et neglecta. r. u. a. neglecta ſuperiore tempore nunc. i. tēporibus auguſti. ¶ Apparetq;. b. p. c. c. q ſi corporalem deā hic accipe copiam: utiq; rerum omnium abūdantiā. ¶ Si palatinas uidet æquus arces. apparet iam eo tempore ab auguſto dedicatum fuiſſe i palatio appollinis templum: cuius & Vir. hic meminit. ipſe ſedens niueo candentis lumine phœbi. Dona recognoſcit populorum. ¶ Alterum in. l. m. q. ſ. p. æ. Senſus eſt: ſi acceptas aras habet apollo: quæ in palatio dedicatæ ſunt ſi propitius romanos aſpicit melius ſæculum tribuat futurum. ¶ Quæq; auentinum tenet algidumq; Quindecim diana præces uirorum Curet: & uotis puerorum amicas applicet aures. hic quoq; ex ſuperiore ſenſu per zeugma ſi particula arceſſenda eſt: ut ſit ſi quindecim uirorum præces diana curat & ſi amicas aures applicat puerorum uotis: & quæ ex ſuperiore ad dianā pertinebit. ¶ Alterū in luſtrum meliuſq; ſemp pr. æ. Hæc iouem ſentire deoſq; cūtos. Spem bonam certamq; domum reporto doctus & phœbi chorus & dianæ. ¶ Dicere laudes. phœbi & dianæ.

¶ CHRI. Quæ gens romana. ¶ Albis. Nā eo colore hoſtias parabat. ¶ Sāguis. Appoſitio eſt: ergo q gēs ſanguis. i. genus anchiſæ & ueneris ex qbus ē æneas auctor romanæ ſtirpis. Imper: rē iuſtā petit. ſ. ut imperet i hoſtē bellātē qſi bellum ex ſupbia inſerētem. ¶ Prior. melior qſi uictor & imperet in iacentē. i. in eos q cedunt lenis. i. utens lenitate. Sic Vir. Tu regere īpio populos romane memēto. Hæ tibi erant artes paciſq; imponere mores. Parcere ſubiectis & debellare ſuperbos. ¶ Reſpōſa. Ab auguſto amicitiā petūt tanq a deo: De legatione autem parthoꝝ & indoꝝ diximus. ¶ Fides. Has oēs uirtutes quæ bellis ciuibus ex urbe fugatæ erāt pace ab octauiano ꝓcurata redire dicit. Sed de copia cornu quære in ſuperioribus. Augur: quia a ioue uaticinationem habet. Vir. Quæ phœbo pater oīpotēs mihi phœbus apollo ꝓdixit. ¶ Salutari arte. Nam mediciæ auctor habetur Oui. Inuentū medicinæ meū eſt opiferq; p orbē Dicor: & herbaꝝ ſubiecta potētia nobis. Ordo ē: phœbus augur: & cætera ꝓroget alteꝝ. i. uētuꝝ luſtrū in æuū ſemp melius. i. in ſuccedētia luſtra: q æuū faciūt: & ſint ſem

per meliora:poſuit autem luſtrum pro ſeculo:quia & in eo.¶ Si pa.i.ſi fauet artibus palatinis:ut ſit pars,hæc pro tota roma.¶ Quindecim uirorum.Numerum uarium decem uirorum in ſuperioribus diximus. Diana autem in auentinum templum habebat.Propert.Phillis auentinæ quædam eſt uicina dianæ.Item aram Iouis elicii:& aram herculis:& templum libertatis a Gracco de mulctatitia pecunia militum in ſecundo bello punico factum.Aderant aquæ dictus & ſpelunca Caci.

¶Quinti Horatii Flacci de arte poetica ad Piſones.

HVmano capiti ceruicem pictor equinam
Iungere ſi uelit: & uarias inducere plumas
Vndiq; collatis mēbris:ut turpiter atrum
Deſinat in piſcem mulier formoſa ſuperne.
Spectatum admiſſi riſum teneatis amici?
Credite piſones iſti tabulæ fore librum.
Perſimilem.cuius uelut ægri ſomnia uanæ
Finguntur ſpecies.ut nec pes nec caput uni
Reddatur formæ.pictoribus atq; poetis
Quid libet audēdi ſemper fuit æqua poteſtas
Scim⁹:& hāc neniā petimuſq; dāuſq; uiciſſim.
Sed non ut placidis coeant immitia. non ut
Serpentes auibus geminentur.tygribus agni

ACR. HVmano capiti.De inæqualitate opis loquitur & dat pceptū ſcribēdi poema: & prius præceptum eſt de diſpoſitiōe & conueniētia carminis.Scribit āt ad piſones uiros nobiles & diſertos ad patrē & filiū: uel ut alii dicunt ad fratres: capiti aūt cōparat poema: qd' ſine æconomia ſit picturæ eiuſmodi ſimile:q̄ habebat ceruicem equinam & diuerſo℞ aialium membra & pennas quæ perſona deſinat i piſcē. ¶ Et.u.in.p.imponere plumas uariis colorib⁹ natura floridas,uel uarios diuerſa℞ auium colores. Vndiq;.ex diuerſis.i.aialib⁹.¶ Collatus.m.cōiūctis ad ſupiorē & deſcriptā formā: ut hēat humanū caput & collū eq & caudā piſcis : & mltū pcipit cōueniētiā poetā ſeruarē debere.¶ Atrū fœdū magnū. Deſinat finiaſ.in piſcē hoc ē in marinā belluā.i. piſtricē.¶ For.ſu.ut facie ſit formoſa mulier:ilerius āt mōſtris uariis deturpeſ. Sūpne ſupioſ pte uultu & ceruice.¶ Specta.ad.r.t.a.ſi fueritis admiſſi ad ſpectaculū o piſones:nōne riſū poteritis hēre:uel ſpectatū admiſſi.i.q̄ſi ad ſpectādū miſſi:& ē ſenſum ſi admiſſi fueritis itroire ad ſpectādū tale aīal pictū:poteſtis riſū tenere o piſones cuius uelut.e.ſ.u.f.ſ.Qui nō hēt ordinē eius ita uāæ ſūt ſpēs quēadmodū ægrotātiū ſōnia quidenſ habere imagies uarias.¶ Pes.finis.¶ Caput:pricipiū.¶ Vni:reddaſ formæ:uni corpi.ut neq; finis neq; pricipiū cōueiat.¶ Aequa.p.æq̄lis q̄ſi p obiectionem:ita ut alter reſpōderit. Eſt ingt poteſtas: ſed non uſq; adeo:ut iniqua fingātur.¶ Scimus:hoc ita eē.¶ Et hāc.u.p.q.d.q.u.ſicut nos licentiā cocediſus aliis ſcribere ita nobis petimus licere petimus q̄ſi poetæ damus:quaſi critici.¶ Sed non ut.p.ita debemus hēre licentiam ſcribēdi:& ſic debēt eē artificioſa poēmata:ut nō mitia adiūgāſ aſpis immoderate.¶ Geminenſ : iungantur.

¶POR. Humano capiti.hunc librum qui inſcribitur de arte poetica ad.L.piſonem:qui poſtea urbis cuſtos fuit miſit. Nam & ipſe piſo poeta fuit & ſtudiorum liberalium antiſtes:in quem librum congeſſit præcepta Neptolomi. de arte poetica non quidem omnia ſed eminentiſſima primum præceptum eſt περι του ακολουθου:Nam ut pictor ſi humano capiti equi dederit ceruicem eamq; uoluerit decorare pennis & inferiorem partem membrorum exprimere piſcis effigie ſuperiorē uero mulieris exornare ſpecie: ualde uidebitur q contra naturam omnia faciat:ita poetices ornatus cauſa ſi pluſq̄ exigit materia aliquid inſtitutum ornetur contemni.¶ Riſum.t.a.percunctantis eſt hæc uox:& præcipiētis utiq; rideri oportere.¶ Pictoribus atq;.p.q.a.ſ.f.æ.p.Sequens præceptum eſt.omnes quidem poetas poteſtatem habere fingendi . ita ut aliquid faciant:non ut uelint cum auibus ſerpentes:uel cum agnis tigres iungere.

¶CHRI. Permagna res eſt illuſtriſſime Guido Feltrane poeticam artem pro dignitate cōplecti.Cum huiuſcemodi ingenium oporteat eſſe poetis : ſi modo eo ſe dignos nomine exhibere uolunt: ut omni humanitate ſub ſe relicta:altiora petant:& ſe inter deum hominemq; medios præſtent. Facit homo ex materia quicquid facit.Deus ex nihilo creat.At poeta:& ſi non oino ex nihilo aliqd p̄ſtet:tamen diuino furore afflatus ea eleganti carmine fingit ut grandia quædā & penitus admiranda ſuis figmētis pene ex nihilo pducere uideaſ. Quapropter ſi altius qd poetica ſit repetemus:ſi q̄ priſca q̄ ueruſta eius origo appareat ſi q̄ta:ſi q̄ uaria ſi q̄ diuina in illis doctrina ſit depræhendatur id profecto cognoſcemus quod grauiſſimorū quoq; philoſophorū conſenſu comprobatum eſt nullum eſſe ſcriptorum genus:qui aut magnitudine eloquentiæ:aut diuinitate ſapientiæ aliquo unq̄ tempore pares poetis fuerint . Quam quidem rem Ariſtotelem illum peripatheticorū principem cui multi primas partes in philoſophia tribuunt.Nullus autem poſt platonem ſecundas denegat iductū fuiſſe opinor ut & eoſdē apud priſcos theologos poetaſq; fuiſſe teſtatus ſit & ipſe de facultate poetica duos de poetis āt tres libros elegantiſſime ſcripſerit.Plato āt ut eſt ingenio ad cūcta diuino poeticam nullam ex iis eſſe uult:quas propter illarum excellentiam liberales nominarūt in quarum ſingulis ſi quis excelluit: etiam ſi in reliquis non laborarit in ſumma ſemper auctoritate habitus eſt. Verum rem eſſe multo illis diuiniorem quæ illas omnes amplectens uariiſq; numeris colligata diſtinctiſq; pedibus circunſcripta ac uariis deniq; luminibus uariiſq; floribus illuſtrata quæcūq; hactenus homines fecerit q̄cunq; egerint q̄cunq; cognouerint:ac ingenii diuinitate cōtemplati fuerint admirandis figmentis exornat:& ne niſi allegoriis a nobis perceptis intelligi poſſint in diuerſas oino ſpecies traducit.Nam cum oſtendat ſe aliud quippiam longe humilius ignobiliuſq; narrare aut fabellam ad ocioſas aures oblectandas canere : tunc res : oio ægregias & a diuinitatis fonte exhauſtas occultius ſcribit.In quibus a principio deceptus auditor:ubi paulopoſt ſuum errorem reco

S.M.D. N.

gnouit nō ſolū i maximaꝝ reꝝ cognitionē:q̄s paulo ante diuino uelamine iuolutas minīe norat:tūc demum uenit. Verum ēt mira q̄dā ex huiuſmodi figmēto uoluptate pfundiť. Quā qdē diſciplinā ſi qs hūanā potius q̄ diuinā putauerit:hic unuſq̄ſq; doctus iſra hoiem oino reponet. Veꝝ ut breuiter & ex platonicoꝝ ſnia q̄nuā reliq̄s antecedat diſciplinas eo maxime diligētius iueſtigāti patet qm̄ reliq̄ artes q̄ ab hūmani ingenii excellētia pficiſcuntur:ſola poetica diuino ſurore percipitur. Quod & diuinus plato in eo libro qui Ion ſcribitur tribus indicat ſignis quoꝝ primum eſt cæteros homines nullā artē aſſequi poſſe,niſi & diu circa illam iſudauerint:& pceptorem ſibi adhibuerint. Veros āt uates quos ipſe Orpheū:Homerū:Heſiodū:Pyndarumq; i ſuis poematibus plorima ſigna ſpargunt oīum pene doctrinarū:q̄bus illas percipiſſe facile oſtendunt. Secundum uero ſignum id erit:q̄ poetæ forore afflati res omnī admiratione atq; ſtupore dignas ſæpe canūt quas deinde abeūte furore uix ipſi intelligūt ueluti ſi non ipſi pnūciauerit:ſed deus illoꝝ ore plocutus ſit: Tertiū poſtremo ſignum minime cōtemnendum q̄ neq; natura prudētiores. neq; longis aſſiduiſq; ſtudiis doctiores ii ſunt quos optimos uates uidemus. Sed eos ſolum quos diuinus furor excitauerit: ut idem Pla. de Ione:tynnicoq; atq; Heſiodo ſcribit. Nos illos ergo admirari debet:ſi poetarū origo uetuſtiſſima eſt cum deus ipſe ſtatim pene a condito mūdo ſua myſteria per poetas deſcribi uoluerit. Quod & in inuictiſſimo illo duce moyſe:& in idumeo Iob:in Dauid patre filioq; Salomone:in iſaia ac pleriſq; aliis hebreis māifeſto dephendimus:quorū ſcripta uerſibus in patria lingua conſtant. Et qm̄ in falſa quoq; religione:ut oſtendit Aug. religioſos miſeratus eſt deus: Videmus & appollinea. pythiæ. & ſibyllaꝝ:& alioꝝ uatū oracula uerſibus edita fuiſſe. Vnde & pythia carmina extant. Sed de poetica facultate in iis dialogis ſcripſimus:quos ſub nomine illuſtriſſimi parentis tui ſeltri federici in Virgiliū edidimus. Quapropter quicquid in hoc artificio explicando poſſums: tu inde pro tuo arbitrio hauries:tibiq; perſuadebis: cū paternorū ſtudioꝝ æmulus eē cupias ad te honeſtādum omniq; dignitate augēdū i primis pertinere:ut poetaꝝ ingenia ac uires cognoſcendas te totum conuertas. Et quæ ab Horatio noſtro de poetica dn̄r diligenter aduertas. Nam & ingeniū erudire:& conſilium augere & ad ornate dicendū:& recte uiuendum poetarū cognitio plurimum conferet. ¶ Humāo.c.c.p.e. Quoniam in poemate ſcribūdo inuentio diſpoſitioq; atq; elocutio in primis inueſtiganda eſt ſtatim a principio quæ ad inuentionē diſpoſitionemq; ſpectant exequitur. Nā hæc tempore priora q̄ elocutio ſunt. Præterea elocutionis præcepta communia pene cum oratore habet poeta & a rhetoribus facile illa mutuari poteſt. eſt enim: ut Ciceroni quoq; placere uideo:finitimus oratori poeta numeris aſtrictior paulo. Verboꝝ autem licentia liberior: multis uero ornandi generibus ſocius ac pene par: Cum igitur illa a rhetoribus facile inuenietur in eo pcipue uerſatur Horatius ut quæ in inuentione diſpoſitioneq; operis conſiſtāt diligenter admoneat. cum tota pene res artificio pendeat: ita tamen ne elocutionem perſæpe admiſceat. Quapp primū de operis inæqualitate differens pceptum de diſpoſitionem & cōuenientia rerum loquiť. Scribitq; ad piſones patrē filioſq;:uel ad duos fratres. Præcipit igiť cum multa a poeta frangenda ſint:ne pugnantia inter ſe:aut nullo pacto quadrantia cōiungat. ¶ Nam cum omnis ars naturam immitetur:ita irridebiť poeta:ſi mōſtruoſa deſcribat:ut rideretur pictor: ſi equi ceruicē capiti humano ſubdat & ipſi ceruici equinæ corpus ex uariis auibus ita appigat: & ultima mēbra piſcium ſint. ¶ Collatis:in idē corpus iductis. ¶ Vndiq;.i. ab omnibus quæ dixit aialibus:nam hoc faciēs corpus pulchræ mulieris quod i capite apparuit in turpē piſcē deſinet. ¶ Teneatis.r.q.d. minime continebitis riſum. ¶ Admiſſi.ſp.i. ad inſpectandū & iſpiciendū huiuſcemodi depictū monſtrū. ¶ Amici. ergo minime tenebunt inuidi: ſi non tenuerint amici. ¶ Credite. cū aſſeueratiōe ſuam ſniam exprimit. ¶ Librum:poetæ. ¶ Similē.t.i. picturæ quam narrauit. ¶ Cuius.ſ. libri. ¶ Finguntʳ ſpe. hoc poetis licet. ¶ Vane. hoc nō licet quod ut melius teneas dicamus ex dōati ſententia. ¶ Falſum:uanum:fictumq; inter ſe differre. falſum enim eſt quo tegitur id qd factum eſt. ¶ Vanū quod fieri non poteſt. fictum quod nō eſt factum: & fieri potuit igitur falſum & fictum ſine uero eſt ſed tamē ueriſimile. Vanū nō habet ueriſimile. falſum loqui mendacis eſt fictū callidi. Vanū ſtulti. falſum loq culpe ē fictū uirtutis. Vanū oecordiæ. fictis delectāur. falſis decipimur. uana cōtēnimus. Ex iis māifeſtū eſt ſpēs poetaꝝ fictas eſſe opportere. Nos enim delectare oult. Vanas aūt minime opoitere. Ridiculus enim efficereť. ¶ Somnia.æ. nam ægrotoꝝ ſomnia:quoniā ex humorum pctō proueniunt:non ſolum non ſunt uera: Sed omnino uanas ſpecies afferunt:quoniam neq; uere neq; poſſibiles ſunt. ¶ Pes:finis. ¶ Caput principiū. ¶ Pictoribus.a.p. Licet pictori. fingere licet poetis illi coloribus huic uerbis. Licet ergo formare chimerā formare canibus humanis ueſcentes. equos: itaq; petimus tanq̄ poetæ hanc ueniam & concedimus tanq̄ critici & cenſores. Sed tamen non ita a natura diſcendendum eſt:ut mitibus immitia admiſceantur. ¶ Serpentes: quæ quibus inimiciſſimæ ſunt.

¶ ACR. Incœptis gra. Aliud præceptum docet nō importūe īdocēdā eē parabolā:aut deſcriptionē: ſed aut pabola:aut deſcriptio apte debēt iungi icœpto bene poemati. Qui.n. incipit grāditer & leuiter finit oituperandus eſt. ¶ Profeſſis aūt his q conātur aliquid ſcribere: aut reſpexit ad naturam quorundā poetarū qui incipiāt deſcribere grādia:& in cōmunes exeāt locos q tā & ſi boni ſint:tamen ſupflui habētur & plerūque ridentur in magno poemate exceſſus debemus aſpgere q̄ſi ad reficiendas aures p bono colore exceſſus dicit. ¶ Aſſuiť.p. de his dicit q cū ſeuerā & ſubtilem materiā cœpint ſcribere floſculos quoſdā iterponūt:zeugmā ab inferiori:ordo ē pānus aſſuitur q ſplēdeat:ut bona ſit quidem œconomia ſed incongrua cū

Incœptis grauibus plerūq; & magna pfeſſis
Purpureus late qui ſplendeat: unus & alter
Aſſuitur pannus. cum lucus & ara dianæ:
Et pperātis aquæ p amœnos ambitus agros:
Aut flumē rhenū: aut pluui⁹ deſcribiť arcus.
Sed nūc nō erat his loc⁹. & fortaſſe cupſſum.
Scis ſimulare: quid hoc. ſi fractis enatat expes
Nauibus aere dato q pingiť: amphora cœpit
Inſtituti currente rota: cur urceus exit?
Deniq; ſit qd uis ſimplex duntaxat & unum.

Maxima pſ uatũ pater & iuuenes patre digni
Decipimur ſpecie recti. breuis eſſe laboro
Obſcurus fio. ſectantem leuia nerui
Deficiunt animiq;. profeſſus grandia turget.
Serpit humi tutus nimiũ timiduſq; procellæ

lucus & ara deſcribiť. ¶ Dianæ. ſupple. ab īferioribus. ¶ Per amẽos: riuos p cãpos diſcurrẽtes. ¶ Ambit9: circuitus. ¶ Pluui9. i. Pluuioſus. ¶ Aut flumẽ. r. Notãdũ flumẽ. Rhenũ genere neutro. Salu. in hiſtoriis nomẽ danubiũ hẽt. ¶ Sed nũc. n. e. h. i. ut de his poſſet ſcribere q̃ſi aliqs reſpõderit nõ locus: ui hoc deſcriberet: ſed qm̃ bñ ſcribis: iõ introduxiſti. ¶ Et fortaſſe cu. Irriſio pictoris cuiuſdã: q nihil aliud q̃ cupſſum nouerat depingere ꝓuerbiũ eſt in malũ pictorẽ q neſciebat aliud pingere q̃ cupſſum. Ob hoc naufragus qdã petiuit uult ũ ſuũ exprimere: ille īterrogauit nũ ex cupſſo uellet addici aliqd qđ ꝓuerbiũ græcis ī uſu ẽ: nã naufragi ad miſericordiã cõmouẽtes caſus ſuos ī tabulã deſcribũt: ut Iuue. Vim rogai: & picta ſe tẽpeſtate tueť. Simulare græco ꝓuerbio uſus ẽ: q̃ſi ſcribere. ¶ Quid hoc: qd ad naufragũ q dat pecuniã ut deſcribatur cupſſus ptinet ita ergo q ſcribit niſi opportune ſcripſerit nõ ſibi cõparat gloriã ſicut ille maxime qui cupſſum depingit. ¶ Amphora cœpit: ut qdã dicũt pceptũ aliud eẽ alii eũ de æconomia adhuc loq. ¶ Cur. ur. e. i. cũ a magnis icipiaſtur in minora deſiſtis cur uile ſit opus tuũ: & eſt trãſlatio a figulis. Rotã aũt dicit q cũ uolui ť uaſa fingũtur parmine. ¶ Deniq; ſit qđ uis. I. d. & u. qcqd uis ſcribere ſimplex ſit. i. cœptæ materiæ & nõdũ finite nõ debes aliã adiũgere. ¶ Maxiã pars. u. p. & iu. p. d. d. r. Apoſtrophã facit ad piſões. i. pſ poetaꝝ decipimur ſtudio uirtutis & imagine boni dũ pferimus ueritatis imaginẽ delabẽtes in uitia. ¶ Pater & iu. & magiſter & diſcipuli. ¶ Breuis eẽ. l. q̃ſi diceret uolo ſcribere breuiter. Laus eſt. n. breuiter narrare: ſed dũ uult aliqs breuiter narrare fit obſcurus. ¶ Sectantẽ leuia nerui defi. animiq;. Sæpe eneruatos uerſus ſcribet q dat operã: ut ſcribat delicatos. ¶ Leuia: ſplẽdẽtia bene currentia: ut pars leuis ocreas lẽto ducũt argẽto. ¶ Deficiũt deſerũt: ut noctis nõ deficit hũor. ¶ Serpit. h. t. n. t. q;. p. it p terrã. ſ. dicẽdo uilia ille q tute uult ſcribere & ñ audet ſe magnis īponere rebus dũ qdã inflatos uerſus uitãt fiunt uiles terræq; fit ꝓximus q timet inflate dicere dũ ſe tueri uult.

¶POR. Incœptis. g. Præceptũ tertiũ eſt natura quorundã poetaꝝ peſſima q incipiũt grãdia deſcribere deinde ī locos cões exeũt q licet boni ſint tñ uideñť ac iupuacuũ habeant: niſi loco poſiti ſint. ¶ Purpureus late. q. l. u. & a a. p. p hoc locos cões ſignificat. ¶ Aut. fl. Rhenũ nõ dixit ge. ma. Rhenus ſed neutro hoc Rhenum qa hoc eſt flumẽ. ¶ Et for. e. ſcis. ſ. hoc ꝓuerbiũ eſt ī malũ pictorẽ: q neſciebat aliud bene pingere q̃ cupſſum. Ab hoc naufragus quidã petit fatũ ſuũ exprimere: ille īterrogauit: num ex cupræſſo uellet aliquid adiici quod ꝓuerbiũ græcis in uſu eſt. ¶ Amphora cœpit. i. cur. r. c. u. e. hoc dicit: quare cũ alia materia inſtitueris ſcribere: aliam efficis q̃uo ridẽdus eſt figulus: qui cum deſtinauerit amphorã fingere urceum efficiat. ¶ Maxima pars. u. p. & iu. p. d. Decipimur ſpecie: recti hoc tale πρὸς ἔγγελμα eſt. Erramus inquit & dum conamur ueram uirtutem ſequi uitia uirtuti in uitia incidimus nam breuiter ſcribentem ſequitur obſcuritas. Leuia cõponentem nerui inhibent: diſerta profitentem. uitiat ſpreta rerum inſpectione.

¶CHRI. Incœptis. g. Intollerabile uitiũ eſt eoꝝ poetaꝝ q cũ aliqd grauitate plenũ ſcribẽdũ ſuſcepint: qđ aut ad deos immortales: aut ad heroas: aut ad pſtantiſſimos uiros ptineat: ita in eo poemate uerſari ut q̃dam minora ī eo optime deſcribas. In ſũma aũt rei qđ poetaꝝ ꝓpriũ ẽ decoꝝ nõ ſerues. Ergo ſi ludorũ deſcriptio incidat: ut ī æneide ludi inducunť in anchiſæ honorẽ deſcribet optĩe apparatũ illũ ludoꝝ: tenorẽ ãt ppetuũ totius argumẽti pficere nõ poterit: ueluti ſi Vir. cum tẽplum Iunonis & artificiũ in illo artificioſiſſime proſequať: q aũt circa Didonis troianorumq; aduentũ in illud ptineãt: exeq ꝓ dignitate nõ poſſit. Poſuit autẽ pannus ꝓ ornamẽto: ſiue adhibeat cõparationẽ ſiue aliũ colorẽ uerboꝝ ſinarũ ue ſiue topographiã ſiue chronographiã. Eſt ãt trãſlatio a ludis theatralibus. nã theatra auleis ornabanť: & uelis ex purpureis pãnis tegebanť ad ſolis moleſtiã excludẽdã: ptereaq; ẽt ĩ bellis mĩi utebãť. Vir. Vel ſcæna ut uerſis diſcedat frõtib9 utq; purpurea intexti tollãt aulea britãni. Nã de factionibus q̃tuor q in ludis circẽſibus diuerſos pãni colores adhibebãt alibi dicẽdũ erit. Aſſuiť ergo pãnus q ſplẽdeat. i. adhibeť ornatus quo poema ſplẽdeat. ¶ Aut q̃riť aliqua deſcriptio luci: & aræ diãæ deſcribiturq; & agrorũ & fluuiorũ amœnitas: cũ p ſæpe id locus nõ deſideret. Ea aũt q neceſſaria ſunt nõ ponunť. Ergo nũc nõ erat iis locus. ¶ Et fortaſſe. c. Optima tranſlatio. Erat. n. pictor q cupſſum optime pingeret. Reliqua uero inepte. Cũ ergo a naufrago cõduceret: ut naufragium in tabella pingeret interrogauit nũ qd & cupſſum una pĩgi uellet. Ergo iure hac cõparatiõe ludit poetas q relicta ꝓpria materia quã exeq deſperãt ĩportũe alios ornatus inducunt. ¶ Quid hoc ꝓdeſt: ut cupſſum pingas. ¶ Si fractis enatat expes. i. ſi illi dat æs nõ ut cupſſum pingat: ſed ipſum fractis nauibus enatãtem: & ab omni ſpe deſtitutum. ¶ Amphora. trãſlatio a figulo q iure ridẽdus eſt: ſi cũ uaſi ſuo principiũ amphore dederit: qđ uas capax eſt: finẽ deide det urcei uaſis anguſti & parui. Ridebiť igitur: & poeta: qui graue amplũq; initium attribuens: finem exilẽ ponat. ¶ Currẽte. r. Nam figuli rota currẽte uaſa fingunt. Figulinã artẽ a Chorebo athenĩẽe inuentam & alii ſcriptores: & Pli. tradidere. Rotæ uero inuẽtum ī illo alii anacarſi ſcythæ: alii Hipbio corinthio affirmãt. ¶ Exit: finiuit: alias uiauit. ¶ Simplex & unũ. Sunt. n. ſingula ita ſeorſum ſcribẽda: ne alienis partibus admiſceanť. ¶ Maxima pars. ſ. poetaꝝ & plurale uerbũ dedit nomini ſingulari: qm̃ in illo Pluralitas colligiť: ſic Vir. Pars in fruſtra ſecãt: & tertiæ pſonæ dictioni primã attribuit qa in ea parte ſe admiſcet: ut cũ cæteros rephendat: ſibi parcere nõ uideať. Dicit ergo in oppoſita uitia ĩcurrere poetas: dũ oppoſita effugere tẽtant. Sũt. n. qui ut nimiã loquacitatẽ effugiãt. breuitatẽ tentẽt: ſed qa illã explere nequeũt: incidũt in obſcuritatẽ. In breuitate. n. pceptũ ẽ ut ĩde ĩcipiamus unĩ neceſſe ẽ: & nõ ab ultimo pricipio repetamus. Et ſi ſũmatim: nõ pticulatim narramus. Et ſi nõ ad extremũ: ſed uſq; eo qđ opus fuerit ꝓſequemur. Et ſi exitus reꝝ ita ponemus: ut ea quoq; q nõ diximus: ex iis q dicta ſunt itelligant. Et oĩno ſi nõ modo tacemus id qđ obeſt: ſed ẽt id qđ nõ ꝓdeſt. Qui igitur hæc obſeruat breuis erit. Sed ſi ea quoq; ptermittet: quæ neceſſaria ſunt: iã nõ breuis: ſed obſcurus fiet.

¶ Sectantē leuia. Aliud uitiū cauēdū erit: Nā ſæpe eneruatos ſcribit uerſus q̄ delicatos ſcribere tētat. ¶ Lenia polita: ſplēdida: pria ſyllaba ꝓducta. Vir. Et ſæpe i leui q̄ſiſſet cornua frōte. ¶ Deficiūt. deſerūt. Vir. noctis nō deficit humor. ¶ Profeſſus. g. Et hic peccat: q dū grādiloquus eſſe uult iflatus efficit. ¶ Serpit hu. nā dū uult magna uitare nimis deſcēdit. Optia āt trāſlatio a nauigāte: q dū altū mare fugit i littus icidit. pōit āt uitiū triū figurarū. Nā ut oſtēdit Cice. Sūt tres figuræ dicēdi: grauis: mediocris: attenuata. Grauis cōſtat ex uerboꝝ grauiū magna & ornata cōſtitutione: mediocris cōſtat ex humiliori neq; tamē īfima & ꝑuulgatiſſima uerborū dignitate. Attenuata deniq; uſq; ad uſitatiſſimā pueri ſermonis cōſuetudinē deſcēdit. Cauendū aūt eſt: ne dū hæc genera cōſectemur: infinitima & ꝓpinqua uitia deueniamus. Nā graui figuræ ſe ſimilē ꝑbere cupit quæ ſuffulta appellat. Quapp ea ſæpe figura grauis impitis uidet q̄ tumet & iflata ē. Eadē rōne q i mediocri cōſiſtere nequeūt errātes ꝑueniūt ad confine genus qđ diſſolutū appellat. Deniq; q nō poſſunt in illa faceriſſima uerboꝝ attenuatiōe uerſari ueniūt ad aridū & exāgue genus dicēdi qđ exile appellat Cice. Hæc igit triū figurarū tria uitia: ita a poeta uitāda putat Hor. ut Cicero ab oratoribus. Nam cum dicit ſectantē leuia diſſolutū notat. Cum uero profeſſus grandia ſuffultum. Cum poſtremo ſerpit humi exile oſtendit inflatum.

Qui uariare cupit rem prodigialiter unam
Delphinum ſiluis appingit: fluctibus aprum
In uitium ducit culpæ fuga. ſi caret arte:
Aemylium circa ludū faber imus & ungues
Exprimit & molles imitabitur ære capillos
Infœlix operis ſumma. quia ponere totum
Neſciet. hūc ego me ſiquid componere curē:
Non magis eſſe uelim q̄ prauo uiuere naſo
Spectandum nigris oculis nigroq; capillo.
Sumite materiam ueſtris qui ſcribitis æquā
Viribus: & uerſate diu quid ferre recuſent:
Quid ualeāt hūeri: cui lecta potēter erit res:
Nec facundia deſeret hunc: nec lucidus ordo.
Ordis hæc uirtus erit: & uēus. aut ego fallor.
Vt iam nunc dicat iam nunc debentia dici
Pleraq; differat: & præſens in tēpus omittat.

¶ ACR. Qui uariare. c. r. Qui uult uariū ſcribere ſæpe inepta ſcribit mirabiliter mōſtruoſæ. ¶ In uitiū ducit. c. f. i. dū uult fugere culpā cadit in uitiū docet hic non eſſe indulgendū eloquētiæ: ne qs icidat in opinione inepte & ſupflue. i. culpæ fuga ducit in uitium ſi neſcit aliqs culpā uitare: ut ipſe alibi. Dum uitat ſtulti uitia in contraria currunt. ¶ Aemiliū. c. ab æmilio inuentū qui faciebat ſtatuas: q̄ ponebant in harena: ubi ludi celebrantur. Aemilius locus i quo quidam æmilius gladiatores ſuos habuit. Circa hūc ludum imus erat quidam ſtatuarius. Alii dicunt imum breuē. Alii i extrema parte poſitū ludi q cum ungues & capillos & alia mēbra bene formaret: in perfectiōe ſtatuæ deficiebat. hic ergo dicit nihil oportet deeſſe poetæ. ¶ Exprimet & imi. futurum pro præſenti. ¶ Infœlix. ſ. in perfectione operis nō doctus ſed fœlix. ¶ Ponere: finire. ¶ Totum. i. finem aut uenuſtatem conſumationis interdum enim uidemus ſingula membra artificiole facta: & totius operis formā minime placiturā. ¶ Hunc talē: ut hic priami finis fatorum hic exitus illum forte tulit. ¶ Si quid. c. e. nolo me parte quadam corporis fœdiſſimum eſſe & reliquis ſplendidum: ſed magis opto integra eſſe ſpem: ita enitor omni parte poeta uideri nulla in parte alia diſcrepās. ¶ Non magis eſſe uelim: ſi me inqt huic fabro conferre uoluero ero dimidia corporis parte ridendus ut partē riddendam habeā q̄uis laudandus ſpectanduſq; ſim in alia. i. hunc me eſſe nolo. i. huic ſimilis eſſe recuſo: qui pfectus non eſt. ¶ Quā naſo uiuere. p. marcido turpi. Si uelim inqt aliqd ſcribere noli huic eſſe ſimilis: ſed magis uolo me eſſe pulchrū nigris capillis & oculis & cū torto naſo: q̄ ſcribet poema cui aliqd deſit. ¶ Spectādū: laudādū. i. uidēdū: ut una pars pulchra alia deformis ſit. qđ dedecet. ¶ Sumite materiā. u. q. ſ. æ. ꝑcipit poetis: ut eam materiam eligant: quæ uires eorum nō excedat. i. anteq̄ materiam incipias: uide an incœptā poſſis implere. ¶ Verſate: cōſiderate. ¶ Cui lecta. p. quod poſſibilia eliget poſſibiliter implebit. ¶ Nec facunda. d. h. nec lucidus ordo. i. diſpoſitio: qa re uera ordo manifeſtat omne qđ dicitur. ¶ Ordo lucidus. ευιωτον: qa ordo facit lucidam orationem. ¶ Ordinis hæc. u. ordo. n. pulchrā facit orationem. ¶ Venus: uenuſtas. ¶ Aut ego. f. aut ego fallor: aut iſta eſt ars quam dicturus ſum: ut q̄dam dicat quædam reſeruet in aliam partem: ut quæ debent dici ſine dilatione dicant: quæ non debent pro tempore differantur. ¶ Iam nunc. i. præſenti: iam nunc debentia dici quæ in præſenti dicenda ſunt. ¶ Pleraq; dif. & p. i. t. o. ut Virgili. in. ix. narrat quomodo fabricatæ ſunt naues quibus de ilio nauigauit Aeneas. cum in. iii. non dicat.

¶ POR. Qui uariare cupit rem prodigaliter unam. Aliud hoc ꝑceptum eſt: non eſſe fabulis indulgendum nec extenuandam uſq; in uitia materiam. ¶ Aemylium circa ludum faber imus. Aemylii lepidi ludus gladiatorius fuit quod nunc Policleti balneum eſt hic demōſtrat ærarium fuiſſe fabrum Imum. hoc eſt in angulo ludi tabernam habentem hoc autem ꝑcepto. ¶ Sumite materiam ueſtris qui ſcri. æ. præcipit eis qui ſunt poetæ: ut eam materiam eligant qua poſſint placere. ¶ Cui lecta potēter erit res. i. qui legerit id quod ꝑſtare poſſit potenter figurauit ωσ μεγαλυνοτοσ. ¶ Ordinis hæc uirtus erit & uenus: aut ego fallor. loquitur nunc περι τησ ταξεωσ quo ordine ſeruandam a poetis uenerem: aut decorem carminis ſignificat.

¶ CHRI. Qui uariare cupit. Virtus maxima eſt poema multa uarietate diſtinguere. Animū enim auditoris ex uarietate delectamus: & attentum reddimus: & ab omni faſtidio remouemus. ¶ Sed ita uariandum ē ut nihil portentoſum appareat: & ineptum & minime inter ſe quadrans. Nam eſſet ſimilis pictori qui aprum animal ſilueſtre in marinis fluctibus. Delphinum uero aquarum incolam in ſiluis pingat. Nam huiuſcemodi uarietas non delectat: quia portento ſimilis eſt. ¶ In uitium. fuga culpæ ditat in uitium. Nam dum uolo fugere uitium: ut nimis uſitata & trita loquar: incido in aliud uitium: ut fugiam prodigia. ¶ Aemylium. locus erat in quo quidam æmylius ſuos gladiatores habuit. Circa hunc ludum ſtatuarius erat nomine Imus. Alii

dicūt imū.i.breuē. A[illegible] in ima parte harenæ poſitū:& [illegible] dicūt eē q ſtatuas in harena ponēdas faceret. Hic ergo ungue[illegible] cap[illegible] opt[illegible]me in ſtatua f[illegible]bricabat:rel[illegible] uero mēb[illegible]a [illegible] ponebat. Molles:flexibiles.i.ita formabit u[illegible] m[illegible]tal[illegible] d[illegible] flexibiles uideanť. Prauo.diſto[illegible] to[illegible] d[illegible]rmitas n[illegible] pua[illegible]. N[illegible]gri aūt oculi & nigri capi[illegible] ad pulchritud[illegible] ſpectāt. Vnde ipſe i odis:nigris ocu[illegible] [illegible] me dec[illegible] [illegible]a igiť eſt q ipſe mag[illegible] c uelit.i.nō ma[illegible] [illegible] uelit ſua poemata ſimilia [illegible] ſtatu[illegible] in qua ca[illegible] [illegible] arti ficioſe expreſ[illegible] ſint rel[illegible] qua uero m[illegible] [illegible]a appareāt:q hēre oculos crine[illegible] [illegible] & [illegible] [illegible]c igi tur cōcludit nō placere poema i quo [illegible] minora paucioraq pulchra ſi[illegible] [illegible] q[illegible] & pl[illegible]a & [illegible]ra ſunt turpia exiſtāt. S[illegible]mite.pc[illegible] [illegible] q [illegible] ruenť oia pene illa uitia [illegible] demoſtrata ſunt euit[illegible] q[illegible] q habebit igeniū co[illegible] arti[illegible] [illegible] ateriæ [illegible] p di[illegible] ate ad[illegible] plebit[illegible] [illegible] erum ſ ante [illegible]ociū a[illegible] diať:pēſitet cūcta:& tēter:& [illegible] no poſſit. Lecta: p[illegible] lecta. Potēter. [illegible] poſ[illegible]bilitatē. [illegible] ma[illegible] Facūdia:qd ad elocutionē [illegible] Lucidus ordo:q in di[illegible]poſ[illegible] ue[illegible]ſať. Luc[illegible]dus.Na[illegible]s [illegible]badu[illegible] [illegible] dorē nō obſcuritatē aſſerat. [illegible] d[illegible] hæc uirtus. In cotexend[illegible] [illegible] dup[illegible]x adhibeť ordo:alter natu[illegible] al ter artificioſus. Natura[illegible]s ē:cū [illegible] di[illegible]poſiti[illegible] quæq [illegible] prius co[illegible]ocanť. [illegible] ūq; in oratore pſpiciť c[illegible] cū aut auditores:aut iudices indoctiores:aut qa mul[illegible] [illegible]ati ſun[illegible] [illegible]rdiore[illegible] [illegible]d rē pcipiēdā [illegible] [illegible]pi cuæ narrādo eē oportet. Art[illegible]cioſus uero ē: [illegible] h[illegible] [illegible]s [illegible]e ita p[illegible] [illegible] u[illegible]timis icipimus: ut dein de ad priora reuertamur. Ergo natural[illegible]s in o[illegible]atore [illegible] Art[illegible] maxime eſt poe[illegible]rū. nā ad poetas legē[illegible] & doctiores & ocio[illegible]iores accedi[illegible]us [illegible] q[illegible] ſemel l[illegible] [illegible] eundem [illegible] ſæpius repetere licet:Q[illegible] app[illegible] [illegible] artificioſo ut[illegible] ord[illegible] ut apu[illegible] V[illegible] m[illegible]:Q[illegible] u[illegible] [illegible] erro[illegible]: aneæ anno æneida incipit. Mox apud [illegible]idonē q[illegible] [illegible]e excidio troiao [illegible] [illegible]at. uo o[illegible] dine narrat. Ergo in optimo poeta uirtus.i.dignit[illegible] & u[illegible].i.pulchrit[illegible] [illegible] [illegible]rima quæda ultima dicat. Et differat debentia d[illegible] [illegible]unt.

Hoc amet:hoc ſpnat pm[illegible] a[illegible]s auctor.
In uerbis etiam t[illegible]s ca[illegible]s.
Dixeris ægregie no[illegible] [illegible] u[illegible]bum
Reddiderit iūctura nouum:[illegible] forte ne[illegible]ē
Indiciis monſtrare recentibus abd[illegible] rerum
Fingere cinctu[illegible]s non exaudita [illegible]s
Contiget:dabiturq; licentia ſum[illegible] p[illegible]ter
Et noua fictaq[illegible] n[illegible] p habebūt u[illegible]ba fidem: ſi
Græco fonte cadant parte derorta:[illegible]uid a[illegible]ē
Cecilio pla[illegible]bit roman[illegible] ad[illegible]
Virgilio V[illegible] cur acquirere pauca
Si poſſum[illegible]u[illegible] lingua catois & enni
Sermonem patr[illegible] [illegible].& noua rerum
Nomina protolerit: [illegible] licebit
Signatum præſente nota p[illegible] nomen

ℭA[illegible] Hoc [illegible] p.c.a.Q[illegible] d[illegible]bet dicere [illegible] [illegible] quo[illegible] d[illegible] dicere n[illegible] [illegible] dicat q[illegible] uem[illegible] [illegible] uerbis ct[illegible]s.ſi fa[illegible]a [illegible] ri bi nou[illegible] uer[illegible] [illegible] u[illegible] [illegible] placea[illegible] & habe- ant au[illegible]ori[illegible]te.[illegible]eris ægre[illegible]e cū l[illegible] de [illegible] ue bū u[illegible]re:[illegible] ud [illegible] Ariſtote[illegible] [illegible]b[illegible]os q d[illegible]it:ſ[illegible] d uo[illegible] [illegible]allerre idon no iuenit qūo di ceret finxit en[illegible] & [illegible]audē [illegible]ſiuit. [illegible]xpōit de uerbis uete- ribus:& [illegible] [illegible]o poetica licētia hāt.na aliq litet uul ga[illegible] cū aliq compoſitione poſſe ſp[illegible]ēdeſcere. [illegible] d[illegible] [illegible]g.is & noua elocutio & cohærēs ſer m[illegible] O[illegible] [illegible] di genus eſt.ſi noua uerba oppor tu[illegible] [illegible] forte.n.nouū uerbū bene [illegible] in[illegible]is.n[illegible] proferre res no- ua[illegible] [illegible] u[illegible] [illegible] e[illegible]tas [illegible]. In[illegible]- c[illegible] [illegible] dicta.n.a[illegible] ueiba ſunt i[illegible]s ergo re[illegible] [illegible]ction[illegible] [illegible]ciborū:qa idē cia[illegible] [illegible] hos quiaiūt.

C[illegible] [illegible] [illegible]puri[illegible]:& [illegible]d mi cinnu; l[illegible] paratu[illegible] [illegible] [illegible]ta diſciclos mul- ciber afros.i.ibecilles ad m[illegible].N[illegible] ex aud[illegible]ra nō an te c[illegible] pta:nōdū cognita p eo qd [illegible] [illegible]ognita. [illegible].ſi necc[illegible]tas fuerit [illegible]bi [illegible] ue[illegible] [illegible] q[illegible] au-

dierūt cethegi antiq[illegible] oratores:[illegible] uti ſed mod[illegible] de a[illegible] abi[illegible] [illegible]ſumpt[illegible] p[illegible] [illegible]. Veiba.f. noua uerba ficta hebūt fidem ſi de græci[illegible] uerbis [illegible] [illegible].ut quod [illegible] [illegible]:nos culicem. Quid aut cecilio [illegible]lautoq.d.r.Quare negauerint [illegible]om[illegible] Vir. & Var [illegible] deru[illegible] a[illegible]tiqs poetis.i. noua uer- ba facere. Et hoc dicit nō q negauere ſed qſi cauſam quæ[illegible]s quæ nā e[illegible] [illegible].ſi uo[illegible] [illegible] negare: nam ſi hos prohibet nec illis licuiſſe demōſtrat. Virg. Var.q.Cecil[illegible] ſante Vir.& V[illegible] fuit.io [illegible] Vir.& Var.nihi[illegible] poſ ſe dicere qd illi nō dixiſſent:ergo oportet [illegible]los quærere noua uerba. [illegible]go cur ac[illegible].p.[illegible].p.in.Mire dum de fingēdis uerbis loqreť ſecū du gra[illegible] ipſe ef[illegible]nxit [illegible]ideor.i.[illegible]u[illegible] patio[illegible] [illegible] poſſe dici aut in uideor phibeor. Cum lingua.c.&.e.M.fu[illegible]us qui & c[illegible] dict[illegible] [illegible] & [illegible] quod [illegible]iores [illegible] dixerūt:illi ſuis carminibus poſuerūt:& [illegible] p hoc noua ue[illegible]ba [illegible]enc[illegible]. [illegible]: auxerit nouis uerbis. Signatū.hoc tractū ē a nūmis. Præſente [illegible]a [illegible] mine pr[illegible] [illegible] ſ[illegible] [illegible]re dicebat modo fructus:ante punxit dicebať:m[illegible] do pupu[illegible] dr. V[illegible] [illegible] nouiter[illegible]. ut hoc nomē inuentū eſt tēpore principis [illegible]tus. P[illegible]oducere[illegible] d[illegible] ho[illegible] d[illegible]re.

ℭPOR.Dixeris egregie.n.ſi.c.u.Expoīt nūc de uerbis uet[illegible] [illegible] nouis q[illegible] [illegible]ga ria ſint:ait tñ illa cū aliq̄ cōpoſitiōe ſplēdeſcere. Verbi gra:[illegible] [illegible]io [illegible] dida u[illegible]x [illegible] te [illegible] tas eius abſcōdiť:hoc m[illegible] populatq: igētē farris aceruū cu[illegible]gu[illegible]io:curgulio apud [illegible]e.ē [illegible] f[illegible] uelci tur. Si forte.n.e.i.m.re.Quod [illegible]ide inquit ad rem aliqua[illegible] x[illegible]licādam uerba a[illegible] anon[illegible] erint pmit tiť poetæ noua finge[illegible] [illegible]dicia uerba appc[illegible]a[illegible]t:philoſoph[illegible] d[illegible]unt indicād[illegible] [illegible] [illegible]s e[illegible]e uoces. Fingere.c.nō ex.c.Oēs.n.cethegi morē ſeruauerūt eūd[illegible] [illegible]omæ [illegible]a de[illegible] com[illegible]e[illegible]lerunt nunq̄: n.tunica uſi ſunt:ideo cinctutos eos dixit qm̄ cinctum eſt [illegible] infra pect[illegible]s ap[illegible]atæ.[illegible]is ergo non exau-

Verſibus impariter iũctis querimonia primũ
Poſt etiam incluſa eſt uoti ſententia campos.
Quis tamen exiguos elegos emiſerit auctor
Grãmatici certant: & adhuc ſub iudice lis eſt

ſunt ab auguſto: & alia regũ opa hoc eſt regis opus quod nullus facere põt niſi rex. ¶ Seu curſum. m. i. ſ. a. ἀπὸ κοινοῦ ſiue generaliter ut qdam accipe uolũt qñ cãpos aptos agriculturæ liberat: auertẽtes flumia q̃ infeſta ſunt eis. ¶ Amnis tyberim intelligimus: hũc .n. deriuauit auguſtus qua nũc incedit. Ante .n. p uelabrũ fluebat. Vnde & uelabrũ dictũ q̃ uelis trãſiretur. ¶ Doctus iter melius: inductus meliori uia. ¶ Mortalia facta. p. zeugma ſupioribus. ¶ Nedum ſermonũ honos. i. ſi hæc oia mutanꝰ uerborũ gr̃a perẽnis maneṙ qũo poteſt. ¶ Honos. pulchritudo. ¶ Viuax. ppema. ¶ Multa renaſcenꝰ: iterũ ſciẽt quæ iam fuere uocabula. ſ. & cõmercia ſermonũ: q̃ ſunt ſublata de uſu. ¶ Si uolet uſus. i. cõſuetudo & rõ loquẽdi Rõ. n. uſu & cõſuetudie uiciꝰ uſus. n. facit auctoritatẽ iterdũ & cõſuetudo uincit regulã: ut frequẽter Ci. modium ponit pro modiorum & liberũ pro liberorum hoc uſu dr̃. ¶ Quẽ penes: conuerſio eſt. i. penes quẽ arbitriũ & iudicium in ptãte uſus eſt ſermo & uis loquendi. ¶ Res geſtæ. docet quo ſingulæ res & qbus metris ſcribẽde ſunt. ¶ Numero metro: ut numeros memini ſi uerba tenerẽ. ¶ Verſibus ipariter iũctis. Elegiacũ ſignificat: quia elegiacũ metrum minus habet ſyllabarũ q̃ heroicus uerſus q p̃cedit quod elegiacum metrũ conſtat ex pẽtimemeri. i. de duobus dactilis & ſyllaba: quis tamẽ inuenerit elegiacum incertum eſt. Vel uerſibus impariter iunctis i deſt iambico metro: ugus. n. hexameter uerſus eſt alter pentameter hoc inquit metro primo triſtia poſt ẽt cœpere læta deſcribi. ¶ Poſt etiam incluſa eſt res triſtes & lugubres: primo elegiaco carmine ſcribebantur: poſt etiam lætæ.

¶ POR. Debemur morti nos noſtraq;. Comprobat nũc morti uniuerſa eẽ diſtinata etiam uerba interire cũ opa hominum. ¶ Sterilisq; diu palus. Diuus Cæſar duas inſtituerat res facere. Portũ Hoſtienſem munire & Pontinam paludem quæ eſt in cãpania: ad quadrageſimum miliarium emittere in mare. Hãc ergo ſignificat in hoc recipiſſe ut iam aretur. Seu curſu mutauit iniquum amnis: doctus iter melius. Tyberim intelligimus hũc. n. Agrippa deriuauit qua nunc uadit antea p uelabrũ fluebat. ¶ Cadentq; quæ nunc ſunt. in honore uocabula ſi uolet uſus hoc ẽ ratio loquendi: uſus. n. nihil aliud eſt q̃ regula ſermonis latini. ¶ Res geſtæ. r. d. incipit nũc loqui de omnibus metris de elegiaco & iambico. ¶ Verſibus impariter. imparibus. Nam exametro priore ſequenti pentametro ſcribuntur.

¶ CHRI. Vt ſiluæ. Vt ſingulis annis renouanꝰ frondes in ſiluis & primis cadẽtibus nouæ ſuccedũt: ita ſingulis pene ætatibus ſmutanꝰ uerba & priſca a conſuetudine abeũt. Quod ẽt Craſſus apd̃ Cice. per ſocrũ ſuã oſtendit. ¶ Debemur morti. nõ mirum ſi uerba intereãt q̃n ſpecies: oiaq; humana pereant. ¶ Siue receptus. Vt portus in littore romano cõparatus: ubi mare intra terrã receptum eſt. ¶ Sterilisq;: quẽadmodũ ubi terra fuit effecta eſt aqua ita quod aqua fuit effecta eſt terra: ut apper de palude põtina quæ exiccata arari potuit. ſed ſine hoium labore inter italiã ſiciliãq; mare irrupit. Ergo aq̃ ibi ſunt: ubi terra fuit. Eodẽ pacto a ſyria ſeiuncta eſt cyprus a boetia euboea. Sic cõtra excluſis aqs terræ emerſerũt. Nã hibãda inſula olim ionii fuit: nunc. cc. ſtadiis ab eo diſtat. Et i italia circei olim iſula fuit. ¶ Seu curſum. Vt de peneo theſſaliæ ſtagnãte flumine & de acheloo legiꝰ: ſed & tyberis deriuatus eſt qua nũc incedit: cũ ãtea per locũ qd̃ uelabrũ dr̃ flueret. Vbi nr̃a tẽpeſtate templũ eſt diui georgii quod ad uelabrũ dr̃. Sed uocabulũ nõ tenẽtes ad uellus aureũ dicunt. Erat aũt uelabrum ſub auẽtino & illa aqua auẽtinũ a reliqua urbe ſeparabat. Vnde auẽtinus dictus ẽ: quia nauibus illud aduẽtareꝰ: alii tñ ab aduẽtu auiũ: q̃ illuc ſe a fluuio reciperent dictũ eẽ uolũt. Quẽ penes: nã ſermo & uerba uſu potius q̃ rõne formantur. ¶ Res ge. oñdit quo carmine qcq̃ ſcribi debeat. Et qm̃ res geſtas & deorum & heroũ & magnorum uirorũ Home. hexametro carmine deſcripſit oẽſq; poetas lõgo interuallo ſupauit. oñdit nobis illa eo carmine ſcribẽda eẽ. Verũ ut rẽ altius pſequamur uerſus ſi genus reſpiciamus eſt: ut Diomedi placet partiũ legitima diſpoſitio: & pedũ culta copulatio cõſonãti ſpẽ metricã exhibẽs regulã. Huius aũt generis formæ multæ ſunt: ſed de aliis alio loco interim uerſus exameter ex ſex pedibus cõſtat adeo ut in quattuor primis ſedibus indifferẽter dactylus ſpondeuſue poni poſſit. Quinta ſedes dactylo præcipue attribuiꝰ nõnunq̃ tñ ſpondeo. Sextus uero locus dactylũ nunq̃ recipit: niſi ſubſequens uerſus a uocali incipiat. Nam tunc ex colliſione ultimã dactyli abiiciꝰ. Vir. Ignari hoiumq; locorũq; erramus: & i georgicis. Vulcani decoquit humorem. Ergo ſpondeo concediꝰ ſexta ſedes aut trocheo: quia ultima ſyllaba cuiuſcunq; carminis & produci & corripi ualet. Quappe a duodecim ſyllabis ad decem & ſeptẽ produciꝰ: nã ſi totus ex ſpõdeis qui diſſilabi ſunt cõſtabit. erũt in ſex ſpõdeis duodecim ſyllabæ. Sin totus ex dactilis q triſſyllabi ſunt qm̃ ultimus ultimam ſyllabam amittit: erunt decem & ſeptem ſyllabæ. Verſus ãt hexameter quia uarietatẽ ſtili patiꝰ ut modo in infimã figurã adprimaꝰ: modo in altam grandiloquãq; extollatur: nõnunq̃ in ea q̃ mediocris eſt: uerſeꝰ erit optimi poetæ officiũ dare opam: ut qualitati materiæ carminis qualitas quadret. cui rei perſpicuo teſtimonio eſſe poterit initium uirgilianæ æneidos. Nam cum & duo iam a ſe abſoluta uolumina indicet bucolica. ſ. & georgica: & tertium ſcribendum pponat. Cunq; infimo ſtilo bucolicũ: mediocri georgicum carmẽ ſcripſerit æneida uero ſublimi ſcripturus ſit paucis uerſibus oẽs tres figuras cõplectens ſuas ſingulis rebus figuras attribuat. Nã qd depreſſius eſſe põt q̃ illud. Ille ego q quõdã gracili modulatus auena Carmẽ & egreſſus ſiluis uicia coegi. Quid rurſus altius atq; ſublimius q̃ cũ dicit. At nũc horrẽtia martis arma uirũq; cano: id aũt qd̃ in medio ẽ. Vt q̃uis auido pareret arua colono. Gratũ opus agricolis. qm̃ materia ipſa mediocris ẽ. mediocri figura ẽ pſecutus. ¶ Sed quorſum tã multa de hexametro uerſu? nẽpe ut iã pſpicuũ ſit: nõ oẽm hexametrũ uerſũ eẽ herõicũ: ſed eũ q ſublimi figura expolit9 heroũ magnorũq; uirorum ſcã deſcribit carmẽ autẽ heroicũ græci ἔπος appellãt: diffiniũtq; eẽ περιοχὴ θείων τε καὶ ἡρωικῶν καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων. i. continentiã diuinarũ heroicarũ humanarumq; rerũ: Et dr̃ ἔπος ab eo quod eſt ἐπειδὴ

.i.ſeq qꝛ in eo dicēda ea quæ iā dicta ſunt ꝑpetuo tenore ſequunť. Dicitur & pythiū carmen: qa cū apollo in matris ultionē phytonem ſerpētem interemiſſet: accolæ dei laudes exametro uerſu celebrarūt: qui ſex ſpondeis a principio compoſitus eſt deinde ſoluta ſpondei altera ſyllaba ſine dāno temporis dactilum protulerūt. Vel uocatus eſt uerſus pythius: qa & pythiæ phœbi ſacerdotes oracula illius dei hoc uerſu proferebant maxima aūt in uerſu heroico laus eſt ut primo & quarto ac ſexto loco ſpondeus ſit: ut Defeciſſe uidet ſua iā pmiſſa repoſci: itē Immotaq; coli dedit & cōtēnere uētos: itē Cui nō dictus hylas puer & latonia delos. Aliqñ conſtat ex quinq; dactilis: ut Panditur interea domus oipotentis olimpi. Verſus igitur heroicus dignitate prſus eſt plenæ rōnis ꝑfectione formatus: ac totius grauitatis honore ſublimis: multaq; pulchritudinis uenuſtate præclarus: quæ ſine ulla cōiunctione quaſcunq; alias oronis partes ita mutuis inter ſe connexionibus colligat: ut in ſcanſione propria pes nullus niſi nouiſſimus tantū integram partem orōnis includat. Verſibus impariter iunctis: elegiam dicit: quæ ex uerſu exametro atq; pentametro cōſtat. Quod genus carminis præcipue ſcripſerunt apud romanos Ouid. Propertius. Tibullus & gallus imitati græcos: præcipue callimachū & euphorionem. Dicitur autem elegia ἀπο του ἀλγειν τουσ τεθνεω[illegible] enim defunctorum laudes hoc carmine proſequebantur ſiue ἀπο του ἐλεοισ. idem miſeratione: quia miſerabiles res hoc carmine pronunciabant. Hinc Horati. ad albium Tibullum ſcribens ait. Neu miſerabiles decātes elegos. De auctore uero ignoratur. ¶ Querimonia primum: nam primores miſerabiles illo decantabantur. ¶ Deide etiam lætiores. ¶ Exiguos: comparatione heroici.

Archilochum ꝓprio rabies armauit iambo.
Hunc ſocci cœpere pedē: grandeſq; cothurni
Alternis aptū ſermonibus: & populares
Vincētem ſtrepitus: & natum rebus agendis
Muſa dedit fidibus diuos pueroſq; deorum:
Et pugilē uictorē: & equū certamine primū:
Et iuuenum curas: & libera uina referre.
Deſcriptas ſeruare uices. operumq; colores.
Cur ego ſi nequeo: ignoroq;: poeta ſalutor?
Cur neſcire pudens praue q̄ diſcere malo?
Verſibus expōi tragicis res comica nō uult.
Indignatur item priuatis ac prope ſocco
Dignis carminibus narrari cœna thyeſte.
Singula quæq; locum teneāt ſortita decēter.
Interdū tamen & uocem comœdia tollit:
Iratuſq; chremes tumido dilitigat ore:
Et tragicus plærunq; dolet ſermone pedeſtri.

¶ ACR. Archilochū ꝓprio rabies armauit iābo Iābicū metrū primū archilocus īuenit quo uſus ē in licambē: quē perſecutus eſt: quod ei neobolē deſponſatam iam filiam denegauit: in tantum ut licambes iābos uoluerit morte uitare: nam ad laqueum cōfugit. ¶ Hunc ſocci cœpe. Comœdiam ſignificat. ¶ Grandeſq; cothurni. magnæ laudes clamātium exceperūt hunc pedem: aut grandes coturni tragœdiæ. ideo autem in dubio poſuimus: quia difficile hoc metro tragœdiographi utuntur. Nam ſpondaico poene metro ſemper uidentur ſcribere. ¶ Alternis ſermonibus. illi & illi. i. comœdiæ & tragœdiæ aut perſonarum reſpōſionibus. aut tātū comœdiæ: qa in comœdia multæ perſonæ inuicē ſibi ſuccedunt. ¶ Et populares uincentem. Altius ſonantem in ſcæna q̄ clamor populi. ¶ Aptū ī agēdis. i. indefiniędis rebus. ¶ Tales ſtrepitꝰ excedit iſte pes: ut uincat populi clamores: qa iābus uincit clamores ſpectātium: hoc eſt qa plus meretur laudari q̄ laudet. More hominum dixit. ¶ Natū: ꝑ comœdiam. ¶ Muſa dedit fidibus: lyrico carmini laudare deos & heroas olympiacos. ¶ Pueroſq; deoꝝ: filios deoꝝ more græco: uel pueros deorū appellat heroas. ¶ Et pugil. e. u. Pollucē: licet alii dicant pyndaꝝ & amphionē: q añ oēs ad palmā uenerūt. ¶ Et equū. i. caſtorē. Et iuuenū curas amores. ¶ Et libera uina. libertas comeſſatiōes: qa liberius faciunt uina hoies loqui. ut anacreon. ¶ Deſcriptas. ſ. u. diſpoſitū ordinē per ſpecies expoſitas uarietates: ſi neſcio proſequi ac non poſſum quare appellor poeta. i. ſi ea quæ præcepi neſcio ſeruare: ut meis carminibus inſeram pulchras res uiciſſim ad decorandum opus. ¶ Poeta ſalutor. hoc ſecundum græcos qui nomine officii ſalutant. Χαιρε ποιητης. ¶ Cur neſcire pudens praue: q̄ſi. d. m. ordo eſt. cur praue pudens malo neſcire q̄ diſcere. quare praue magis nolo diſcere q̄ turpiter ignorare: uerbi gratia: praue eſt q turpiter ignorat uel erubeſcit ſi neſcio quare magis erubeſco diſcere: ſi neſcis non turpiter diſcis ſed ſi interrogatus fueris turpiter neſcis ſi tacueris: nam praue uerecundus eſt ille qui erubeſcit diſcere quod cōmodum eſt. Sunt quædam doctrinæ quæ duplici ſcia concipiunť uerſum facere diſci. Si audieris ſex pedibꝰ cōſtare hexametrū ſiue heroicū metrū dactylo & ſpōdeo. Ecce habes ueram pitiam debes alterā percipere ut ſcias quō ſit ſpōdeus: & quō dactilus: Hor. ſi dediſti præcepta quare neſcis: poſſum ſcire qdem uerbi gratia: quia iambico metro comedia ſcribitur. Sed quō fiat iābicus neſcio. ¶ Verſibus exponi tragicis ſpōdaicis & altis ſenſibus: aut uerbis. Et hoc exequitur quod ſupius præmiſerat. ¶ Deſcriptas ſeruare uices. Res iquit parua & comica nō debet alte tractari & difficulter. ut tragica. ¶ Tragœdia. n. alto ſtilo deſcribi. comica uero humili gaudet. ¶ Priuatis: cōibus iacētibus ſenſibus: quaſi. n. priuata ſunt uerba quibus utuntur. ¶ Ac prope ſocco. Soccis comœdiā: intelligimus. Cothurnis tragœdiā. ¶ Dignis carminibus: hūilibus uerbis: tragœdia. n. altos ſortita eſt ſenſus & uerba. ¶ Narrari cœna. t. humilibus herbis tragœdia exponi nō uult. & cōibus ſēſibus. i. comito ſtilo. ¶ Singula quæq; locū. t. ſ. d. unaquæq; res quō decenter inuenerit ſibi locum ita teneat. ¶ Interdum tamen & uocem. c. t. ut Teren. O cœlum o terra o maria neptuni: itē Proh ſumme iuppiter. ¶ Iratuſq; Chremes. comœdia de chremete. ¶ Tumido ore. elato ſermone.

¶ POR. Archilochū. p. r. a. i. Prius archilocꝰ iābos ſcripſit i lycābē generū ſuū. ¶ Hūc. ſ. c. p. g. q. c. Quō comœdiæ & tragœdiæ ornanť: q iābicus appellať nā hoc diſtat iābicus a iābo q iābus ex iambis conſtat & male

Dictis armat. iambicus aūt metro magis q̄ rōne ſimilis eſt iābo. ☞ Alternis.a.ſ.nihil enim poeta in tragœdia dicit:ſed plures pſonæ. Itaq; heroicū herođ ſolet res referre:qđ actū ſit tragœdia agit. ☞ Et.p.o. ipſum altius in ſcæna ſonantē q̄ po.clamor eſt. ☞ Muſa.d.ſ.d.p.q.d.nūc de lyrico carmīe loquit̃ quo metro ſcribunt̃: aut heroū laudes:aut olympionicarum. Pueros autem deoꝝ heroas dicit. ☞ Et iuuenū curas: hoc ē amores quos lyrici celebrant. ☞ Et libera uina referre:qualia ſunt anacreontis carmina. Deſcriptas ſeruare uices hoc eſt ordinem poſitum per ſpecies ſignorum quare poeta dicit̃. Cur neſcire pudens praue q̄ diſcere malo. Huius uerſus ſenſus talis eſt. ☞ Cur malo neſcire praue pudens.i.erubeſcens ne uidear ignoraſſe q̄ malo diſcere. ☞ Indignatur item priuatis:hoc eſt humilibus uerbis tragœdiam impleri.

☾CHRI. Archilocū.iambicū carmē plerūq; trimetro uerſu & epodo ſequēte cōpoſitū ē:ut male ſoluta nauis exit alite. ☞ Ferēs olētē meuiū. Iābus ex breui & lōga cōſtat.ut dies:uerſū maledicū cōficere habilis ē. Sūt q dicāt iābum nomē ſumpſiſſe a iābe famula celei: q̄ cererē filiā quærētē ad megantrā celei cōiugē delatā cū uidiſſet male tractauit. Alii uolūt iābū q̄ſi triābū a triūphatore libero nominatum. Alii a ſtrenuo duce martis iccirco dictū:qa cū crebro pugnas iniret: & telū cū clamore torq̄ret παρα το ιον βαλλειν .i.a iaculū torquēdo iābus appellat̃. Eſt āt ex breui & lōga cōpoſitus pes:q; ii q iaculent̃ ex breui acceſſu i extēſum paſſum proferunt̃:ut fortiori nixu teli ictū cōfirmēt. Sūt q putēt dictum απο του ιαμβιζειν.i.male dicere:cuius carminis pcipui ſcriptores apud græcos fuerūt Archilochus & hipponax apud romanos Lucilius & Catullus Archilochū uero hoc carmē nōnulli iueniſſe uolūt:& illū uſum eē in lycābē q filiā deſponſatā ſibi denegerat adeo:ut illū ad laqueū cōpulerit. ☞ Ergo pprio.i.a ſe excogitato. ☞ Socci.i.comici q ſocco id.n.calcei genus ē utunt̃. ☞ Cothurni:& iſti calcei ſūt:quos ſibi adhibēt tragici. ☞ Ergo cothurni.i.tragici. Vir. Sophocleo tua carmina digna cothurno. ☞ Grādes:qa tragœdia grādiores res & grandiori ſtilo ſcriptas cōtinet. ☞ Alternis:nā in tragœdia & comœdia alternæ ſunt collocutiones. ☞ Strepitū popularē:plauſum a populo cōcitarū: ut ſit ſententia. Applaudit quidē populus iſtis pedibus. Sed maiorē etiā plauſum merentur. Vel intelligit ſua ſonoritate etiā in tumoltu audiri poſſe. ☞ Et natū rebus agendis. Nam uehemētiā & efficatiā in agendo exprimit. ☞ Fidibus. Lyricis uerſibus qui fidibus.i.chordis concinunt̃. Quibus & magna p ſæpe cātat̃:ut deorum heroūq; laudes & uictoriæ pugiles & eq̄ſtres: & curæ.i.amores iuuenū:& cōuiuia: ☞ Et libera uina.i.cōuiuia in qbus a curis p uinū liberamur. De lyrico carmīe in principio huius interpꝛtationis multa ing ſiuimus. ☞ Deſcriptas ſeruare uices. Ad multa puto pduci huiuſcemodi pceptū:ut in oībus ſcribēdis ſeruare uices ſit ut pro materiæ qualitate eligat̃ genus poematis: qđ illi rei attributū ē:ne de re comica tragœdiam:aut de tragica comœdiā ſcribamus: quod paulo poſt aptius loquit̃. Eligat̃ carmē idoneū. Accōmodet̃ ſtilus. Seruetur deniq; in oibus rebus decorū. Sed præcipue refert̃ ad diſtinctionē carminū:de qua paulo ſupra pcepit. Nam nō debet ſalutari.i.appellari poeta ſiqs aut neqt tarditate igenii aut ignorat negligētia diſcēdi ſeruare uices deſcriptas. Salutare āt cū appellare ſignificat nō eſt niſi i honorificare. Vnde dicūt:ſenatus Attalū regem ſalutauit. ☞ Cur neſcire. Ordo eſt. Cur malo ego praue pudens.i.prauo pudore impeditus neſcire q̄ diſcere. Eſt.n.uitioſus pudor quo a recte agēdo ipedimur. Bonus aūt quo turpiter agere phibemur. ☞ Verſibus. Exponit qđ.ſit ſeruare uices. Nā nec materia comica tragica grādiloquētia extollēda ſupra modū eſt neq; rurſus tragica humilitate comica deprimēda niſi raro & cū altera ab altera aliqd mutuat̃: nā chremes ille apud Teren. q̄uis cætera comica ſint: tñ in peccato filii ut grauior ſit obiurgatio tragœdiam citat: & tragica eſt illa exclamatio. O cœlū o terras o maria neptūni. Et pſumme iuppiter. Veꝝ qm̄ de uerſus heroici elegiq; ac iābici rōe pauca dicta ſūt: eadē quoq; breuitate quatenus ſat fuerit tragœdiā comediāq; pſequemur. Tragœdia igit̃: ut refert Diomedes eſt heroicæ fortunæ in aduerſis cōprehēſio. Quā diffinitionē a Theophraſto excogitatā uidemus. Ait.n. τραγωδια εστι ηρωικης τυχης περιοχη . ☞ Dicta autem eſt: ut nonnullis placet abeo quod eſt. τραγος.ſ.hircus & ωδη cātus. Quoniā olim auctoribus tragicis hircus pmiū cātus pponebat̃ q liberalibus libero pri imolabat̃:qa ut ait Varro.uitibus noxiū eſt aīal. Hoc idē & paulo infra ponet poeta. Vel q; utrē ex hircina pelle uino plenū p pmio eēt Vir. Vncti ſaliere p utres. Alii putāt a fæce q̄ qdā græcoꝝ τρυγα.i. fæcem appellant pmutatione lrārū:qm̄ ante pſonas a theſpide reptas mimi puncti ora olei fæcibus fabulas agebāt. qđ in ſequētibus poeta ſignificat. Alii a uino arbitrant̃. q; olim τρυξ dicebatur a quo uindemia τρυγητος appellat̃ qa i ſacris liberalibus athenięſes uinū cātoribus exhibebāt. Cuius rei teſtē Luciliū pducūt. Comœdia uero ē:ſecūdū græcos ιδιωτικης και πολιτικων πραγματων ακινδυνος περιοχη .i. priuatæ ciuiliſq; fortunæ ſine piculo uitæ cōprehēſio. Dicit̃ aūt comœdia απο των κωμων. Sūt.n. κωμαι pagi.ſ. cōuenticula ruſticorū & ωδη cātus. Nam ut ait Var. iuuētus actica circū uicos ita ire ſolita fuit & q̄ſtus grā hoc carminis genus exercebat. Vel qa iā itra urbē coacti athenięſes in uiculis paruaꝝ domuū hūc cantū exercebāt. Vel dr̄ απο του κωμου.i. a cōmeſſatione q̄ olim i huiuſmōi fabulis amātiū iuuētiū κωμαι appellabant̃. Tragœdia heroas regeſq; cōtinet:& ſemp iſœlices exitus habet. Vñ euripidea rogātī Archelao regi ut de ſe tragœdiā ſcriberet abnuit:p catulq; deos eſt:ne qt ſibi accideret tragœdia dignū. Comœdia cōtra ciuiles priuatoſq; deſcribit & exitꝰ ſœlices. Poetæ primi comici fuerūt Suſſariō Nullus:ac magnes. Hi ueteris diſciplinæ ioculatoria nec ſcite nec uenuſte pnunciabāt. Secunda ætate fuerūt Ariſtophanes: Eupolis:& cratinus qui uitia ſectari acerbiſſimas ſcripſerūt comœdias. Tertia ætas Menādri & philemonis fuit:q oēm comœdiæ acerbitatē mitigauerūt. Hoꝝ fabulas romā trāſtulerunt primuſq; Liuius Andrōicus ſcripſit. Hic ſeruus Liuii ſalinatoris ob ingenii meritum qm̄ liberos optime erudiebat ab eo libertate donatus eſt olympiade.cxlviii. Sūt q uelint epicarmum in iſula ceo exulantē primū hoc carmē frequētaſſe:& ſic a ceo comœdiā dici. Antea itaq; galeris non pſonis utebantur ut q̄litas coloris īdiciū faceret ætatis cum eēnt aut albi aut nigri aut ruffi. Perſonis primus: uti cœpit Roſcius. Gallus hiſtrio q oculis obuerſis erat:nec ſatis decorus. ☞ Togatæ: ut ait diomedes; dicebāt̃ q; oia i publico honore cōfuſa cernebāt̃. Quæ togatæ poſtea i ptextas & tabernarias diuidebant̃. Togatæ ſūt q ſcribunt̃ ritu ha-

bituꝗ togatoꝝ.i.romanoꝝ:ut græcæ fabulæ a græcoꝝ pallio palliatæ dicūſ. ⁋ Sed q̄uis togata genus ſit: ſub quo & prætextatæ & tabernariæ reponuntur:tamē pro tabernaria poniſ. Prætextata habet magiſtratuum:qui prætexta utuntur:& imperatoꝝ & principū romanoꝝ argumentū. Tabernariæ ab humilitatæ perſonarum & argumētoꝝ appellanſ. Nā tabernas paupeꝝ domos hēbāt:q̄ priſcis tpibꝰ ex tabulis cōficiebāſ. Athellanæ ab athella olcoꝝ urbe:ubi reperte ſunt nomē trahūt. Hæ ſunt argumētis dictiſq; iocularibus ſimiles ſatyricis fabulis græcis. Quarta ſpēs togatorum eſt planipedis græcæ dr̄ μιμοσ. Planipedes uero dicuntur quod actores neq; ſoccis:neq; cothurnis ꝓdeūt in ꝓſcæniū:aut pulpitū:ſed planis.i.nudis pedibus. Huius meminit. Actius ſcriptor togatoꝝ. Datū ieſt aurum. Exultat planipes. Satyrica græca differt ab athellana. Nam in ſatyricis ſatyrorum perſonæ:īducuntur:aut ſiquæ ſunt ſatyris ſimiles:ut Autolicus:Burris. ⁋ In athellana uero obſcœnæ perſonæ:ut Maccus. Comœdiæ atq; tragœdiæ commune nomen ſumunt græce dramata. Nam δρᾶν agere ē latine fabulas. Vitruuibus uero de architectura ita ſcænas diſtinguit:ut tragicas colūnis & faſtigiis & ſignis regalibus ornandas præcipiat. Comicis uero ædificiorum priuatorū ſpēm præbet: Satyricas arboribus:ſpeluncis & montibus ornat. Donatus uero ita diſtinguit perſonarum ueſtimenta ut adoleſcentibus diſcolor ſit ueſtitus. ⁋ Serui exiguus amictus:ut priſcam paupertatem indicēt:uel ut expeditiores ſint ad negocia obeunda. Paraſiti cum intortis palliis ueniūt. loco ueſtitus candidus. Erūnoſo obſoletus. Purpureus diuiti. Fucatus paupi. Militi chlamis purpurea. Puella habitu peregrino. Leno pallio uerſicoloræ utiſ. Meretrici ob auaritiam luteus daſ. Tibias adhibebant pes & ipes .i.dextras & ſiniſtras. Dextræ ſua grauitate ſeriā comœdiæ orōnē ꝓnunciabāt. Siniſtræ ſerranæ acuminis leuitate iocum oſtēdebant. Ergo ubi mixtus cū grauitate iocus eſſet dextræ ſiniſtræq; adhibebanſ. Comœdiæ ſtatoriæ dicebanſ:quæ quietiores eēnt. Motoriæ:quæ turbulentæ. Mixtæ uero ex utraq; conſtant:comœdiam Cicero ait eſſe imitationem uitæ: & ſpectaculum cōſuetudinis & ueritatis. Quis primus in græciā inuenerit:incertum eſt. Hæc ego prolipſius proſecutus ſum:ut & hunc locū & plures qui ſequentur:facile intelligantur.

Telephus & peleus cū pauper & exul uterq;
Proiicit ampullas & ſexquipedalia uerba.
Si curat cor ſpectantis tetigiſſe querela.
Nō ſatis ē pulchra eē poemata . dulcia ſunto.
Et quocunq; uolent aīum auditoris agunto.
Vt ridentibus arridenteita flentibus adſunt
Humani uultus. ſi uis me flere dolendum eſt
Primū ipſi tibi:tunc tua me infortunia lædēt
Telephe uel peleu:male ſi mādata loqueris
Aut dormitabo:aut ridebo. triſtia mœſtum
Vultum uerba decent:iratū plena minarum.
Ludentem laſciua. ſeuerum ſeria dictu.
Format.n.natura prius nos itus ad omnem
Fortunaꝝ habitū:iuuat : aut impellit ad irā
Aut ad humū meroꝛ graui deducit: & angit.
Poſt effert animi motus interprete lingua
Si dicentis erunt fortunis abſona dicta:
Romani tollent eqtes peditesq; cachinnum.

℄ ACR. Et tragicus.p.d. Quia tragœdia ſp dolores exponit hoc eſt dolores deſcribit, ⁋ Telephus & Pel. hi ābo diuites fuerūt:& oibus ſuis bōis cōſúptis ad tā tā inopiā deuenerūt ut exules facti mēdicādo ſibi undecūq; uictū cōquererēt. Mendicātes āt nō hūiliter ſed proterue & q̄ſi impando petebant:miſce: fer nobis panem. Aliter hi quondam diuites fuerunt: & grandia uerba & tumida ſemper cōſueuerunt:tandem inopia compellente exules facti ſunt & mēdicātes. Ideo alta & ſeuera uerba: q̄bus uſi fuerāt:dimiſerūt:& humilibus uerbis & blādis aīos ſpectātiū mulcere cœpunt: iō dixit & tragicus plerūq; dolet ſermone pedeſtri.i. humili:hic peleus dr̄ occidiſſe matrē ſuā aut phocū fratrē ſuū ob hāc cām exul factus ē a ciuibus ſuis:aut q̄a uagabaſ paſſim doloꝛ ꝑcuſſus. ⁋ Proiicit.a.i.irata uerba:īflata:grādia:omittit orōnē tumidā cū.n.reges eēnt & i ærūna uerſarenſ alte loq nō poterāt ſūmis calamitatibus merſi. ⁋ Ampullas: īflata & ſupba uerba adhuc.n.ampullas uocāus q̄ſi inflata uaſa. ⁋ Et ſexq. u. ſexq̄pedalia uerba ꝓprie ſexq̄pedes habentia uerū que āt magna & elata uerba proiicit: & utunſ cōibus ut exul. ⁋ Si cu.c.ſ.t.q. Si id agit ut ſpectatorē flere cogat hic uerſus & ſequentibus iungi pōt. Si me uult flectere ad miſericordiā deponat elata uerba. Cor.n.ſpectantis tangimus: quādo idonea uerba dolore proferimus.i.iſte ꝑſonæ proiiciunt elata uerba ſi uolūt auditores ad miſericordiam flectere. ⁋ Non.ſ.e.p.e.p. Sūt q̄dā poemata pœconomiā & ꝓbata uerba hn̄tia: ſed iterdum uenuſtate carēt habeant ergo q̄ ſunt ꝓbata etiā uenuſtatē: & quocūq; uolūt auditorē ſiue ad miſericordiā uel ad indignationē trahant. ⁋ Vt ri.a.ita.f.a.l.affectus oēs in aīs noſtris ex noſtra natura & ſinguli mouenſ cū imagines ſuas uiderint in aliis. ⁋ Male ſi.m.l. quaſi mandata nō quaſi tua: ſed ſecus quē aut dolor maneat aut lætitia. ⁋ Aut.d. hoc grauius eſt q̄ ridebo. Alterutrū.n.faciūt auditores ſi ſine affectu ſit dictio nō ſolū ad ꝑſonarū dignitatē ſed ēt ad conditionē ætatēq; apta ſunt uerba & unicuiq; ꝑſonæ quod eſt ꝓpriū. ⁋ Format.n.natura: ſenſus eſt: poeta debet formare intra ſe ꝑſonam aptā his rebus natura q̄ppe delectat cū delicata uidemus. Natura.n. iraſcimur: delectamur: miſeremur. Quia ſubſtātiæ haꝝ reꝝ ſunt formatæ in animis nr̄is a natura: ut illud Cic. Ardeat orator ſi uult iudicē icēdere. ⁋ Poſt.e.a.m.i.i. extollit ſublimat.i. natura q̄ me deiicit aī miſeratiōe extollit aſpītate: mō deducit ad hūanitatē: mō extollit ad iracūdiā. ⁋ Si dicētis erūt.f.a.d. Si nō cōueniūt uerba loq̄ntis fortunæ ridebūt romani.

℄ POR. Et tragicus.p.d. Exigit ſæpe tragœdia ut pedeſtribus ſcribaſ uerbis: ut cū Telephus & peleus regio habitu mutato loq̄nſ. Neq;.n. debet i habitu auxiliū petēs regaliter loq. ⁋ Proiicit.a. hoc a calimacho ſuſtulit q̄ dixit. ⁋ Si.c.c. hoc eſt ſi id agit ut attēte ſpectātē flere cogat. ⁋ Dulcia ſunto. Nūc quaſi legē pōit & p̄cipit. Sunto.n. & agunto ſint & agant ſignificat: ſed leges antiquæ his fere plenæ ſunt quæ ſignificantur uerbis. ⁋ Si.u.m.f. hoc Demoſthenicū eſt. Nam cū ad illū is q uapulauerat acceſſiſſet: peteretq; ſūmiſſe ut cauſam lu-

am ageret eo ꝙ cæſus eſſet:negauit ſe facturum:quia ille nõ uapulaſſet:illo affirmãte factum eſſe: eiq; ſupoa cuas dixit eius quærelas:tunc tertio cum indignari uideret:& toto affirmãte cũ lachrymis affectu dixit nũc ſe illi credere. Capiebat enim dicendi impetum ex iraſcente. ¶ Tunc tua me infortunia lædent:ideſt tunc tuæ me calamitates mouebunt:quod græci ατυχήματα uocant.

¶ CHRI. Telephus filius Herculis ex auge aqua i ſilua expoſitus eſt:& a cerua nutritus:diu regno caruit. ¶ Ampullas. Verba grãdiloq̃ & turgida ab ãpullis:ille.n.ſunt iflatiões i aq̃ Sed & uitreas ampullas dicimus qa artificis iflatiõe fiũt. Ergo tumẽtia uerba ãpullas dixit. ¶ Sexqpedalia magna:& q̃ pedẽ itegrũ & dimidiũ alterius i uerſu facere poſſint. Eſt.n. ſexqaltera in muſica. ¶ Tetigiſſe:commouiſſe. ¶ Cor.aium ſpectatoris. ¶ Non ſatis:nõ ſatis eſt habere ornatũ oroṇis:niſi pathetica ſit oro:atq; huiuſcemodi: ut auditores i quẽcũq; affectũ mouere poſſit. Vt uidentibus. Animi noſtri ſua natura ad omnẽ affectũ ꝓcliues ſunt. Sed maxime mouent̃ cum uiderit imagines ſuas in aliis. Nam flentẽ uidẽtes ad fletũ:ridẽtẽ ad riſum mouemur. Ergo optime Cicero. Ardeat orator:ſi uult iudicẽ incendere. ¶ Aut dormitabo.aut ridebo:aut in tediũ cadã:ſi uerba nõ accõmodabunt̃ affectibus:aut ipſum poetã ridebo. ¶ Triſtia.nã uerba triſtia mœſtũ decẽt auditorẽ:& minacia iratũ. Sic ludẽs laſciuis:ſeuerus ſeriis urat̃. ¶ Format.n.natura.n.ita inſtituimur:ut talẽ in nobis affectũ excitemus:q̃lis futura eſt oro. Nam aut lætitia nos afficit.aut ira.aut mœrore deprimit. Deinde quales itus ſũt aioꝝ motus tales foras efferunt̃ lingua interprete:nam iecirco cõceſſa ẽ homini oro:ut animi ſenſa ſterpꝫtet̃:& ꝓmat. Quapp magno odio digni ſunt ii:q naturæ beneficio abutẽtes aliud ſentiũt.aliud loquunt̃. Cõcludit igit̃ ægregie:ꝙ cũ poeticã naturã imitari debeat natura ãt uelit orõnẽ correſpõdere affectibus: irridebũt auditores eos poetas.qui uerba abſona & minime conuenĩẽtia affectibus formant. Abſona ergo fortunis .i.non correſpõdentia fortunæ. Alia igit̃ uerba accommodat Teren.deſpanti concupitas nuptias Pamphilo. alia in ſumma ſpe cõſtituto. ¶ Cachinũ.nimiũ & diſſolutũ riſũ.nã græcæ καγχάζειν cachinnari eſt.

Intererit multũ dauus ne loquat̃:an heros:
Maturus ue ſenex:an adhuc florente iuuẽta
Feruidus:an matrõa potẽs:an ſedula nutrix:
Mercator ne uagus:cultor ne uirentis agelli:
Colchus an aſſyrius:thebis nutrit⁹ an argis.
Aut famã ſequere:aut ſibi cõuenĩẽtia finge.
Scriptor honoratum ſi forte reponis achillẽ
Impiger.iracundus.inexorabilis.acer.
Iura neget ſibi nata.nihil non arroget armis.
Sit medea ferox inuictaq;.flebilis ino.
Perfidus ixion.io uaga.triſtis horeſtes.
Siquid inexpertum ſcænæ cõmittis & audes
Perſonam formare nouam:ſeruetur ad imũ
Qualis ab incœpto ꝓceſſerit:& ſibi conſtet.

¶ ACR. Intererit.m.d.n.l.an.h.unicuiq; pſõæ ꝓprius actus formãdus ẽ. ¶ Sedula. ſtudioſa:officioſa:ad obtẽperãdũ parata. ¶ Vagus.q paſſim nauigat:ut impiger extremos currit mercator ad idos. ¶ Colch⁹ an.a.t.n.an.a. Nam colchus nõ niſi ſæuus inducẽdus ẽ. ¶ Aſſyrius.aſtutus callidus:nec inducas argis natum timidũ:aut thebis facias impitũ. ¶ Aut famã.ſ.aut.f.c.ſ. Omnis poeta:aut certã hiſtoriã tangit: aut fingit. ¶ Si ergo certũ ſcribis:famã ſequere:aut ſi fingis habeat artẽ & uerifimilitudinẽ figmẽtũ tuũ. ¶ Si.ſ.r.a.q̃. ſi iteꝝ reducis:ac reddis uiuũ carmine tuo. Vel etiã reponis ſcribis:aut tranſfers:qđ alii dixerũt de ipſo apud cõmẽtarios ſic inueni relatũ apud antiquos tragœdiaꝝ cõœdiarũq; ſcriptores cũ primũ i ſcœnã ꝓdirẽt fauorabiliter excipiebant̃:ẽt ſi male agerẽt:ut illorum ad ſcribẽdum iterũ allicerent̃ animi: & ꝑtore cogente totam neceſſe erat agi fabulam: ſi uero iterũ male egiſſent:incipiebant derideri: & ideo dixit reponis quaſi iterum profers:alii ſic exponunt:poni dicitur agiliter ſcribi. ¶ Reponis igitur. itidem ſcribis:ſi ergo achillem de quo ſemel Homerus ſcripſit uelis ſcribere talem debes ſcribere qualem Home. oſtendit:aut reponis ad imitationem Ho. deſcribis. ¶ Impiger uelox ſit in tuo carmine.ut miles q̃ſi ab Ho. inducit̃ talis aſcribat̃. ¶ Iura.n.ſ.n.neget ſe legibus conſtringi ſine lege omnia faciat:& ſic eum ſcribe:ut non curet de lege. ¶ Nihil.n.a.a.nihil ſit ꝙ nõ ſpet ꝑpetrari per arma q̃tum ad ſe ſpectet.qa unuſquiſq; fiduciam ſuam priuatam credit:nõ extimãs eſſe cõmunem.ut ſi præſũptor ut habeat fiduciam uincendi:ut oĩa armis deuidicet. ¶ Si medea.f. Medea dũ dii in domo ſua haberẽt hoſpitium:dũq; nil charius haberet filios ſuos ad comedẽdũ appoſuit:ideo ferox & crudelis eſt. ¶ Flebi ꝑp amiſſionem filiorum athamas.n.maritus eius unũ pſecutus occidit:alteꝝ dum ſeq̃t̃ cecidit in mare quorũ exitũ flet mr̃. ¶ Ino. uxor athamantis dementis fuit quæ furorem mariti fugiens ſe ꝓcipitauit in mare cũ filio & dicta eſt leucothea:& filius eius Palemon q melicertes antea dicebatur. ¶ Perfidus.i. moris erat apud antiquos ut añ ductas uxores nuptialia munera ultro generi ſociis darẽt. Ixion ergo cum filiam eponei accepiſſet uxorem:& dotẽ daret inuitus.ſcrobẽ fecit ingẽtem:quã igne repleuit ac ſummã leuiter contexit cinere:in hac ſocerũ quẽ ſimulans ad cœnã inuitauerat:merſit ac ſic paſſus eſt illum uiuũ exuri ob hoc perfidus dictus ẽ. Siue dũ cõuiua iouis eẽt iunone de ſtupro temulẽtus auſus eſt appellare:alii dicũt ꝙ concedente ioue cũ iunone concubuit.& poſtea pateſecit. ¶ Triſtis Horeſtes:ꝑp cõſcientiam:quia martem demẽs interfecit. ¶ Si quid inexpertum:nouũ. Si quid inquit probatũ uis recitare caue.ut ſit conſtans uſq; ad extremũ. ¶ Nouã pſonam:nouam materiam. ¶ Et ſibi conſtet.in ſe finiatur materia nec ad aliud tranſeat.

¶ POR. Ro.e.e.p.q.c.ridebit eqſter ordo:& plebeius:cachinũ ãt ẽ uerbum ſm ὀνοματοποιΐαν fictũ a ſono riſus ¶ Intererit.m.d.n.l.an.h.hoc ẽ unicuiq; pſonæ actus aptãdus ẽ tãq̃ apud Menandrũ inducit̃ ſeruus ideo cit̃ liber loquẽs hoc ille indulgẽter & inconſulto. ut oĩa domino ſimpliciter fateat̃. Itaq; quomodo illum excuſat. ¶ Aut fa.ſ.a.ſibi cõuenientia finge. Hoc aliud ꝓceptũ eſt:Nam poeta ſcripturus:aut ſm hominum conſenſum debet aliquid ſcribere:aut ſi hiſtoriã tanq̃ tritam nõ uult attigere debes cõuenientes nouã inducere

¶Scriptor.h.ſi.f.r.apud antiquos tragœdiarũ comœdiarũq; ſcriptores cũ primũ in ſcenã ꝓdirent fauorabiliter accipiebantur etiã ſi male agerent:ut illoꝝ ad ſcribendũ iterum allicerentur animi prætore cogente totam neceſſe erat peragi fabulam. Sin uero iterum male egiſſent incipiebant derideri.ideo dixit.Reponis quaſi iterum profers.¶Perfidus ixion.Moris erat apud antiquos:ut ducturi uxores nuptialia munera & dote ultro ſoceris darent.Ixion ergo cum Euponei filiam accepiſſet uxorem & dotem daret inuitus:ſcrobem fecit ĩgentem:quam igne repleuit:& in ſummo leuiter cinere contexit:in hanc Euponea: quem ſimulans ad cœnã inuitauerat:merſit:ac ſic paſſus eſt uiuum illum exuri:ob hoc perfidus dictus eſt ixion.

¶CHRI. Intererit.m.Eſt ĩ genere hũano qdã ꝓprietas ſexus:ætatũ:fortũæ:artificii:& locoꝝ:ut aliud ingeniũ ſit in uiro q̃ in fœmina.ĩ puero q̃ ĩ uiro:ĩ igẽuo q̃ ĩ ſeruo:ĩ pricipe q̃ ĩ priuato: in meretrice q̃ in pudica:in milite q̃ in pl̃io:in italo q̃ ĩ gallo.Quidã rurſu natura hũaniores ſunt qdã magis elati.Alii æq̃bilitatẽ patiũtur:alii ſupare uolũt.Quãobrẽ uniuſcuiuſq; igenio cõcedentẽ ofonẽ dabit optimus poeta.¶Dauus:q ſeruus ſeruiliter loqᷓ.¶Herus:dñs.¶Maturos.q nihil temere faciat.¶Fœcũdus iuuẽta.Plẽus cupiditatibꝰ & q illis potius q̃ rõne duciᷓ.¶Matrona:q̃ fortũa elata ſit & ſexu.¶Sedola:q̃ ſine dolo.i.diligenter & fideliter cuncta agit.¶Vagus:quia uarias regiones q̃ſtus cã adit.¶Colchus:qa natura ſæuus ẽ.¶Thebis:non niſi doctus.¶Argis:qui magnanimus eſt.¶Famã.hiſtoriã uel fabulã.Sola ẽ:cum quẽpiã ex priſcis hominibus deſcribes aut ea de illo narrabis:q̃ ſcripta adinueneris:uel ſi a te finges fingito ea q̃ illis q̃drẽt.¶Repones.i.iam ab aliis poetis poſitũ.i.ſcriptũ iteꝝ pones.i.ſcribes.¶Achillẽ:exẽplo demõſtrat qd p̃cepit:nãcũ uelox heros iſte deſcribatur ab homero:unde eſt πόδας ὠκὺς ἀχιλλεύς:cũ in cõtẽtione cũ agamemnone inexorabilis:cũ acer .i.uehemens: cũ oĩa armis arroget:& nihil iuri cõcedat talẽ.& ipſe induces:aut ſi nouum qcq̃ in eo finges : id fingito:qđ iis q̃ dicta ſunt:de eo q̃dret.¶Medea ferox:nam ſic contra iaſonẽ:cum deſertã ſe ſenſit : deſcribiᷓ.¶Et inuicta:q̃ſi implacabilis.¶Flebilis:pp amiſſionẽ filiorum.¶Ixiõ:hic ex Antiõe piphãtis filio natus.Diã Eſionei filiã uxorẽ duxit:cui multa cõtra dotem filiæ ſe datuꝝ pollicitus ẽ:ac cũ pacta non ſeruaret Eſioneus illi equos abſtulit.Acceſſiuit illũ ixion tanq̃ oĩa ſoluturus:ſed prius foſſam igentẽ fecit:igneq; repleuit:ac deſup cinere extincto texit deinde ſocerũ uenientẽ in ea merſit.Verũ cũ tam iniq̃ cæde nemo illũ luſtrare uellet tãdem a ioue luſtratus ẽ:quo tpe iunonẽ de ſtupro interpellauit:nec dubitauit cum nebula quã iupiter i formã iunonis finxerat cõcũbere:unde cẽtauri orti.Quapp apud ĩferos a rota cui alligatus ẽ circũuoluiᷓ.ergo cũ in ſocerũ:cũ in iouẽ pfidus fuiſſet pfidus ſemp deſcribeᷓ.¶Vaga:qa in uaccam uerſa & oſtro percita diu euagata eſt.¶Triſtis:pp cædem patris pp pœnitẽtiã matricidii:pp furias a qbus agitabatur.Si qd cũ ĩ fabulis homines a priſcis poetis deſcriptos pones:eadẽ illis tribus q̃ priſci tribuerunt.Si aũt quẽpiã nouũ neq; ab alio deſcriptũ pones qđ illi ingeniũ quoſue mores a principio tribueris:eoſdẽ p uniuerſum opus tribues:ut cõſtet ſibi.i.ne a ſua natura diſcedere uideatur.

Difficile eſt proprie communia dicere : tuq;
Rectius iliacum carmen deducis in actus:
Quam ſi proferres ignota indictaq; primus.
Publica materies priuati iuris erit:ſi
Non circa uilem patulumq; moraberis orbẽ
Nec uerbo uerbum curabis reddere fidus
Interpres: nec deſilies imitator in arctum:
Vnde pedẽ ꝓferre pudor uetet. aut opis lex.
Nec ſic incipies.ut ſcriptor ciclycus olim.
Fortunam priami cantabo & nobile bellũ:
Quid dignũ tanto feret hic promiſſor hiatu:
Parturient montes naſcetur ridiculus mus.
Quanto rectius hic.qui nil molitur inepte.
Dic mihi muſa uirũ captæ poſt tẽpora troię
Qui mores hominum multoꝝ uidit & urbes
Non fumũ eſt fulgore:ſed ex fumo dare lucẽ
Cogitat:ut ſpecioſa dehinc miracula promat
Antiphatẽ ſcyllãq; & cum cyclope caribdin.

¶ACR.Difficile.e.p.c.d.Satis difficile ẽ dicere cõmũia uerba ita ut auditor cogitet eẽ ꝓpria dicentis.¶Cõmũia.d.i.dicere itacta.nã qđ itactũ ẽ aliqd cõmũe:ẽ cũ ſemel dcm̃ ab aliquo ſit ꝓpriũ.itẽ cõia.i.nõ ãte dcã q̃ſi ſi qd dcm̃ an̄ ſit ẽ ꝓpriũ:cõia ãt dixit qa q̃ diu a nullo ſunt acta uel dicta ſingulis æque patẽt ad dicẽdũ ut uerbi gratia quẽadmodũ dõus uel ager ſine domino.cõis ẽ.occupatus uero iã ꝓprius ſit: ita & res a nullo dicta eſt cõis.¶Publica.m.p.docet quomõ aggrediatur aliquis carmen iã ab aliquo ſcriptũ: Materia iam dicta ab aliquo deſcripta.¶Senſus:nota inquit materia:tunc uidebiᷓ quaſi propria uniuſcuiuſque eſſe ſi nouo & non uſitato genere elocutionis orneᷓ.Id etiam dicit materies priuati iuris erit ſi eam cum arte fueris iterpratatus: ſi non eam totam uelis pſequi.i.ſingula cõmuni fide imitari.Nam quædam prætermittere debes.Et poetica licẽtia pro materia materies dixit:materies.n.lignũ eſt. publica.n. materies eſt:ut bellum troianum tuum fiat & quaſi a te inuentum.ſi non uiliſſimis uerbis explicetur.ideo non debes perſeq oĩa: qa ſunt q̃ iplere nõ poſſis aut q̃ cõuerſa ĩ latinũ placere nõ poſſint.ſẽſus ẽ:ſi qd tranfers:nõ inqt fideliter ẽ interpratandũ.i. uerbũ ex uerbo nec in has anguſtias incidere debes.¶Si non circa uilem.p.q.m.o.ſi non feceris carmen tuum ſpatioſum & amplum & alieno ſenſu:licet.n.qdã ſumere & nõ multa.¶Vilem.i.uacuum inanem:quia uilem te facit totus orbis.i.ad finem ductum totum carmen:tota materia.¶Alıter.i.ſi nõ iiſdem uerbis ſenſibuſq; uerſeris: quæ ab aliis dicta ſunt:ne magis interpres fias q̃ uerus dictor.¶Orbem:cyclon dicit.namq; cyclon dicunt græci.Aliter uilem te facit poema tuum ſi uolueris totum orbem circumire.i.totũ poema imitari. ¶Nec.u.u.c.r.i.noli curare ſingula uerba interp̃tari:ne facias poema tuũ uile:interdũ.n.inueniunᷓ q̃ in latinitatẽ cõuerti nõ poſſunt.¶Nõ.d.i.i.a.ſenſus ẽ:ſi qd trãſfers nõ inqt fideliter ẽ iterp̃tãdũ.i.uerbũ ex uerbo:nec i has anguſtias deſcẽdendũ:nec ita te imitatiõe ſiue æmulatiõe obſtringas:ut ꝓcedere uel ꝓgredi lõgius erubeſcas. Nã pudor

uetat nos a maioribus incipe:& i exiguū deſinere:qa pudēdū ē inchoata deſerere.¶ Aut opis.i.opis lex eſt: ut apta perficiantur.¶ Nec ſic incipies: ut ſcrib.c.olim.aliud pceptū:& hoc ē q pcepit. Noli a grauibus & ab elatis uerbis incipere:nam omnis poeta debet paulatim creſcere.cyclicus poeta eſt q ordinem uariare neſcit:uel q carmina ſua circūfert quaſi circūforneus:aut nomē ppriū cyclicus:& ſignificat antimachū poetā:aliter cyclici dicūtur: qui circum ciuitates meāt recitantes.¶ Fortunā priami cantabo:inquit ille antimachus.Quid dignū tanto.f.h.p.h.i.hoc coturno quid dignū tanto phemio & tanto hore poſſit afferre.¶ Parturiēt montes: qui a maioribus partibus incipit:& in pceſſu uileſcit: dignus ē riſu.Quanto rectius: hic Homerus qui nihil incipit inepte.¶ Non fumū eſt fulgore:fumum ex fulgore facere dicūtur hi q a maiori incipiunt.¶ Antiphatem:lamii filium dicit qui formiarum oppidum condidit.¶ Leſtrigones:ſunt dicti ſaeui homines: ex quibus fuit antiphates: dicit ipſos leſtrygones:ad quos ulyſſes delatus eſt qui humana carne ueſcebantur.

¶ POR. Difficile eſt pprie cōia dicere tuq; rectius:in aliud catholicū:& quaſi iterrogis. At.n.inqunt difficile ē cōis res ppriis explicaē uerbis.¶ Si nō circa uilē patulūq; moraberis orbē.i eos dicit q ad finē iliada Homeri ſcripſerūt.iō & patulū orbē dixit.¶ Nec uerbo uerbū curabis reddeē fidus iterpres.Hoc ē:ſi non qſieris ut ad uerbū cōmutes:nec exprimere carmē.ſed magis ſenſus aliogn ſi qd trāſtuleris: & puſillū erit & ieptū. ¶ Parturient montes naſcetur ridiculus mus:graecum hoc prouerbium eſt [illegible].

¶ CHRI. Difficile eſt.Cōia appellat:quae a nemie adhuc dicta ſunt:neq; a quoq̄.occupata:ut agri nondum occupati cōes dnr.Ergo cōis omnibus erat achilles & ulyſſes:cum nondum eos quiſq̄ deſcripſiſſet.Deſcripſit Home.Ergo cōia ppria dixit.Deinde cū poetae latini eadem ſcriberēt:nō iā cōia:ſed q̄ ppria homeri eēnt deſcribebāt.Nūc uero poeta affirmat difficilius eē qd Homerus fecit facere:q̄ illū imitari deducēdo i actū.i.ſ tuā fabulā iliacū carmē.i.materiā belli troiani.¶ Quā ſi tu primus pferres ignota.i.non antea poſita ab alio ſcriptore.¶ Publica materies.Snia ē:q ea q ab aliis quoq; ſcripta ſunt erūt priuati iuris.i.efficient tua. ſi non i ſiſtis trita aliorū curſu.i.nō uſitato genere inuētionis & diſpōis & elocutionis uteris.¶ Patulum:oibus manifeſtū qſi uulgarē:& quē oēs pſtare pnt.¶ Vilē:qa nimis uſitatū.¶ Nec uerbū:nā aliud ē iterptari graecū poema:aliud ē imitari.Ergo nō eris iterpres:ſed imitator quoq; non oia aſſumes ab eo quē imitaris:nā qda loci dilucide expſſi ſunt graece: q latine nō poſſent. Ergo ne deducas te i eas anguſtias. unde pgredi ad ulteriora nō poſſis;niſi ipudēter & cōtra legem facias.¶ Nec ſic icipies.nō decet ram turgens principiū dare: ut in reliqs illud exaeqre neqas.¶ Ciclycus:poetae nomē. Aliq de antimacho itelligi uolut: & ciclycū dici q i eodē uerſetur circuitu:neq; qcq̄ uariare ſciat. Alii ciclycoſ uocāt poetas q circuēdo urbes recitāt.¶ Fortunā priami cātabo & nobile bellum.non ſimpliciter uituperat carmen ſublime:ſed q ſequentia a principio ipſo degenerant ¶ Quid.d.Qui principiū ſublime facit deide cōſequētia multo iferiora ſimilis eſt illi:q cū uehemēter hiet gracilē tamē deide uocem emittat.¶ Magis ergo decorum fuit:ut tenuē uocē emiſſurus;tenue hiaret. ¶ Parturient.Ex apolago aeſopi eſt.¶ Quāto rectius.nam ut ſapiēs principium non mediocre exhibuit: ſed tn;tale cui reliqua reſponderēt.Nō fumū ex fulgore:nam q ſublime incipit:ac deinde humiliter pſequitur: profert ex ſplendore fumū.At homerus ita icipit;ut aſcēdat potius q̄ deſcendat:& ex fumo dat fulgorē.¶ Antiphatē. Lamii filiū dicit:qui formias condidit:q ex leſtrigonibus populis fuit.Hi aūt humana carne ueſcebantur.

Nec reditū diomedis ab interitu meleagri
Nec gemino bellū troianū orditur ab ouo:
Semper ad euentum feſtinat:& in medias res
Non ſecus ac notas auditorem rapit.& quae
Deſperat tractata niteſcere poſſe relinquit
Atq; ita mentitur:ſic ueris falſa remiſcet:
Primo ne medium,medio ne diſcrepet imum
Tu quid ego & populus mecū deſideret audi
Sic plauſoris eges aulaea manentis:& uſq;
Seſſuris donec cantor uos plaudite dicat:
Aetatis cuiuſq; notandi ſunt tibi mores.
Mobilibuſq; decor naturis dandus & annis.
Reddere q uoces:iam ſcit puer: & pede certo
Signat humū:geſtit paribus colludere: & irā
Colligit: & ponit temere & mutaē in horas.

¶ ACR. Nec reditū Diomedis ab.i.m.meleager & tideus fratres fuerūt Antimachus poeta reditū diomedis narrās ab exordio coepit priae originis.i. ab iteritu meleagri:hic ergo pcipit lōgo phemio n uēdū eē. Su pſiuū itaq; uitrū declinās maro ita ichoauit. Vix e conſpectu ſiculae telluris i altū uela dabāt laeti.¶ Nec.g.b .i.caſtore & polluce:gēino āt utriuſq; ſex9: aut magno aut p trigēino.i.troianū bellū cœpit ab ouo:ex quo genti ſūt caſtor & pollux.Et ē hypallage gēino pricipio uel a gēino ouo: qa pollux qdē erat fili9 iouis & ledę. Caſtor uero tidari & ledae.¶ Ab.o.a natiuitate gēinorū pollucis & caſtoris q ouo nati credunē ex ioue.q in forma cygni cōpſſit matrē eor. Ab ide ordiēdū q grae ci dnt cycnō.¶ Sēp ad.e.f.Ita apte pricipia dicit:ut ex is facile exitus cognoſcanē. Et in medias res.i. adducit bonus poeta auditorem ſuum quaſi ad nota. hoc ē ita a medietate incipit qſi ſuperiora nota ſint.¶ Semp ad.e.f.cogitans faſtidium lectoris ad exitum operis. properat. Ideoq; non eſt longius ab origine indicādū. ¶ Sic ilias homeri a pcibus chryſae ſacerdotis iquit:& odyſſea a concilio deorum docet quomodo falſa confingas.¶ Atq; ita.m.ut omnia congrua uideantur.¶ Et quae deſperat.t.n.p.r.i.bonus poeta relinquit ea quae placere non pnt:hoc eſt praeterit ea quae in tractatu igrata ſunt. ¶ Atq; mentitur Home.nō ad uituperationem Home.refert nec enim ueritatem poetae pollicētur : ſed diſcrepantiam in eo quod fingunē uitare debent;ut omnia congrua uideantur.¶ Sic.u.ſal.re.pro cōmiſcet mutata praepoſitiōe: ut uteroq; recluſo: ut apud poetam:ſi non ueris falſa remiſces pro commiſces. ¶ Quid ego &.p.m.d.i.quid libenter audiant oēs.i.quid quiſq; eo expectet donec tollantur. aulaea ad finem peracte comoediae:ſi uis inquit expectare populum uſque ad finem pabulae.donec dicat actor uos plaudite . Et ſi uis in

quit expectare plauſorem: donec tollanſ aulæ: mores uniuſcuiuſq; ætatis obſerua. ℙ Plauſoris: & ploſoris legiſ: nã & plodore ueteres & plaudere dicebãt ut claudore & cludere. ℙ Aulæa: antea: qui ludos dabant aulæa ſuſpendebant quæ in fine ludorum deponebantur aulæa autem dicta eo q in aula attali regis inuenta ſunt de uicto eo. ℙ Donec. c. i. actor. i. donec finita fabula tollantur aulæa. Cantorem uoluit appellare eum qui in hoc hymno dicit. ℙ Plaudite: hæc erat: cõſuetudo in cõſumatiõe tragœdiarum. ℙ Aetatis. c. n. ſ. m. Ac ſi diceret. Si debes loqui de iuuenibus nõ des eis ꝓprietatem ſenum aliuſue ætatis. ℙ Mobilibuſq; currẽtibus: q certis tpibus mutãtur annis. ſ. accedẽtibus & eſt magnũ epitheton. Quid enim natura mobilius. puero adoleſcenti & maturo ſene. το πρέπον. i. cuiq; ꝓprium tribuẽdũ eſt. ℙ Decor naturis. d. ad ætatẽ retulit naturis: docet enim quemadmodũ debeat uir loqui & quemadmodum mulier. ℙ Reddere. q. u. iam ſcit. p. q iam poteſt fari: ut maro. Ac uerax audire & reddere uoces. i. puer qui iam poteſt loqui. ℙ Sunt enim pueri q q̃uis agnoſcant quædã tamen non loquũtur: quale eſt illud apud poetam. Incipe parue puer. riſu cognoſcere matrem. ℙ Et pede certo. ℙ Signat. h. imprimit ueſtigiis ſuis qui incedere poſſet. ℙ Iam firmo ueſtigio: nã infantes certum pedem nõ hñt: quia tremunt membra eorum. ℙ Paribus colludere: cum ætatis ſuæ æqualibus ludere. ſic ſcribendus eſt atq; formandus: ut cum paribus ludat non cum ſene. ℙ Et. i. c. ac. p. t. ſine ratione nam pueri & ſine cauſa iraſcuntur & temere illos decet iraſci. ℙ Imberbis. i. imberbus & imberbis ſicut inermus & inermis.

ℭ POR. Nec reditũ. Diomedis ab iteritu Meleagri. Antimachus fuit cicli cus poeta: hic aggreſſus ẽ materiam q̃ ſic extendit: ut. xxiiii. uolumina impleuerit anteq̃ ſeptẽ duces uſq; ad Thebas ꝑduceret. ℙ Si plauſoris eges aulea manentis. ideſt ſi uis te adſtante audiri donec aulæum leuetur: & donec is qui agi dicat uos ualete & plaudite: quæ conſumatio & comœdiæ & tragœdiæ eſt: hæc intuenda ſunt: quæ omnia ſubiicit.

ℭ CHRI. Nec reditũ Diomedis ab interitu meleagri. ut facit Antimachus: qui cũ ſcribat reditum Diomedis a troião excidio: q cũ ꝓp iſamiã ægiales uxoris: q hortatu naupli palamedis patris cũ cyllabare ſtelenei filio cõcubuerat: patriã uitaſſet: in apuliã uenit: & i radicibus gargani mõtis ſipontũ ſiue arpos cõdidit: huiuſcemodi reditũ altius q̃ ſat eſt repẽtes initiũ ſumit ab iteritu meleagri patrui ſui: q cũ auunculos iteremiſſet: mater torrẽ ſibi fatalem igni ipoſuit: & ſic piit meleager. Fuit autẽ diomedes filius Tydei: & ille frater meleagri. Nec gemino ab ouo bellũ troianũ incipit. Nã quãuis bellũ troianũ geſtũ fuerit propter raptũ helenæ nõ tamen ſumit initium ab ouis. q̃ læda ex ioue in cygnũ uerſo peperit: ex quibus nati ſunt pollux: helena: caſtor: & clytẽneſtra. ℙ Semp ad euentũ. ita aperte principia dicit. ut ex iis facile antecedentia cognoſcãſ: & adducit auditorem ſuum tanq̃ ad nota. Nam iliada incipit a p̃cibus chryſæ ſacerdotis & odyſſeam a cõcilio deorum. ℙ Sic Vir. errores æneæ a. vii. anno & a tẽpeſtate i mari ſiculo a iunone excitata. ℙ Veris falſa: nã hoc poetæ eſt. ℙ Remiſcet: pro commiſcet. ut ſtet uerſus. ℙ Primo ne medium: nã & ſi uera nonnulla de ænea narret Maro. De didone uero omnia ficta: tamen ita cuncta contexit: ut primis ſequentia cõueniant: neq; ex figmẽto oritur aliq̃ diſcrepãtia. ℙ Vt qd ego. q̃ſi oẽs docti. ℙ Et populi. i. oẽs indocti: nã doctus idoctuſq; hoc deſiderat: ut ita ĩducãſ ꝑſonæ: ut uniuſcuiuſq; ætatis ratio habeatur. Et ſuo ordine deſcribit puerilem: iuuenilem: uirilem: & ſenilem. ℙ Certo. non uacillanti: ſed firmo. ℙ Temere: nulla habi·a ratione.

ℭ ACR. Gaudet eqs canibuſq;: ut Teren. aut equos alere: aut canes aduenãdũ. ℙ Aprici: calidi: patẽtis loci. ℙ Cæreus in uitiũ. f. facilis cõparatio. i. pronus eſt adoleſcẽs ad uitiũ. Aut quaſi cæreus ita flectiſ in uitium: aut flectit ſe. ℙ Vtiliũ. t p. tarde uidet utilia q ꝓ ſunt ſibi. ℙ Sublimis ſupbꝰ: erectus. ℙ Cupiduſq;: ardens ad oĩa. ℙ Et amata relinquere pernix. hoc eſt uelox ad faſtidiũ cupitoꝝ. i. leuis incõſtãs cito quæ ante amauerat contemnens. ℙ Imberbes. enim q amant aliq̃ndo cito dimittũt. ℙ Cõuerſis ſtudiis mutata uolũtate iam uir factus nõ eſt ꝓdigus æris ſed cupidus reponẽdi. ℙ Inſeruit honori: ambitioſus efficiſ dat operam: ut honorem accipiat. ℙ Cõmiſiſſe. c. penitenda cõmittere. i. timet hoc facere: quod poſtea laborabit mutare. ℙ Multa. ſ. c. i. docet q ſũt incõmoda ſenectutis: & q laborãt q̃rere: & q̃ſita aliq̃n nõ tãgũt. ℙ Quærit & iuentis miſer ab ex ſua ſñia Hora. miſer inquit. ℙ Abſtinet: deeſt ſe. Ac timet uti: qa neſcit. ſ. q̃diu uiuat. ℙ Gelidæq;. i. eneruatæ: qa oĩs conatus ſenũ ĩbecillis ẽ. ideoq; parata nõ tãgit. ℙ Miniſtrat: agit gubernat. ℙ Dilator. ſ. l. qa p pigritiã ſenſus ſemp differũt q facienda ſunt aut ſpẽ longiorẽ hñt uiuendi: hac de cã parata nõ tãgunt. ℙ Spe longus. i. hic cum ſit ꝓximus morti ea tñ ſperat q̃ longe ſunt poſita. ℙ Difficilis: durus ad p̃ſtandũ. ℙ Querulus. iracũdus. Laudator tẽporis acti. ℙ Se. p. laudat tẽpora priſtĩa ad uituperationẽ p̃ſentiũ ℙ Se. p. hoc ẽ in pueritia. ℙ Cenſorq;: iudex obiurgator. ℙ Ferũt. i. Afferunt: ut maro. Oĩa fert ætas aium quoq;. ℙ Anni uenientes: uſq; ad quadrageſimum

Imberbis iuuenis tandem cuſtode remoto.
Gaudet eqs canibuſq;. & aprici gramine cãpi:
Cæreus in uitium flecti monitoribus aſper:
Vtilium tardus prouiſor prodigus æris:
Sublimis cupiduſq; & amata relinq̃re ꝑnix.
Conuerſis ſtudiis ætas animuſq; uirilis
Quærit opes. amicitias. inſeruit honori.
Commiſiſſe cauet quod mox mutare laboret
Multa ſenem circũueniunt incõmoda. uel qđ
Quærit & inuẽtis miſer abſtinet ac timet uti:
Vel q res oẽs timidæ gelidæq; miniſtrat:
Dilator ſpæ longus iners. auiduſq; futuri.
Difficilis. querulus. laudator temporis acti
Se puero caſtigator cenſorq; minorum.
Multa ferunt anni uenientes commoda ſecũ.
Multa recedentes adimunt: ne forte ſeniles
Mandentur iuueni partes. pueroq; uiriles.
Sp in adiunctis æuoque morabimur aptis
Aut agitur res in ſcænis aut acta refertur.
Segnius irritant animos demiſſa per aurem:

Quã ſ ſunt ocu[illegible]is ſubiecta fid[illegible]: & quæ
Ipſe ſibi tra[illegible] ſpectator, non tamen intus

annũ ſiue quinquageſimũ uenire dĩr anni. Inde iam abire .i. recedere [illegible]s anni uenietes dici p[illegible] ẽt q ſenibus [illegible] ce[illegible]:ſe[illegible] ne[illegible] q ac[illegible] eſſu[illegible] uo & corpis & animi au[illegible]ẽt uirtu[illegible] [illegible] dent[illegible] ue

ni.p.ne forte [illegible] uerba ſenũ adoleſcẽtib9: aut adoleſcẽti[illegible] Sp[illegible] adi[illegible] & apta ſint [illegible] iſte ordo. [illegible] ad[illegible] & aptis æuo mor[illegible] m[illegible] 9ſp[illegible] puer[illegible] leuitas: ad[illegible] feruoc[illegible] agiť re[illegible] ſcæn[illegible] ad[illegible] p[illegible] o au[illegible] cun[illegible] ho d[illegible] Aras uerbi[illegible] añ popu[illegible] M[illegible] a occidit f[illegible]os ſuos po[illegible] hoc ad[illegible] ue[illegible] na q[illegible] medea fu[illegible] & [illegible] oreſt[illegible] med[illegible] a docere[illegible] os p[illegible] m[illegible] c neq; [illegible] põt medeæ parrici[illegible]ũ uel inte[illegible] Quæ [illegible] aguñt, ut p[illegible] V[illegible] acta refe[illegible] ſermo liberatu[illegible]. Magis aut[illegible] m ad an[illegible] os noſt[illegible] perueni[illegible] audimu[illegible] non [illegible] nia in ſcæna agi[illegible] be[illegible]: ſed [illegible] re[illegible] ri. S[illegible] ius irritant an[illegible] mouent ſpectato[illegible] a quæ aguntur u[illegible]: q[illegible] ad ſcæn[illegible] tal[illegible] cele[illegible] o & dare an[illegible] uã audiẽdo. [illegible] mihi trado [illegible] deo: [illegible] d[illegible] N[illegible] amẽ abũdãt aut [illegible] q æ uid[illegible] q[illegible] au[illegible] iactas ante conſp[illegible] d[illegible] agi.

¶POR. Au[illegible]. In[illegible] tor[illegible] eſt [illegible] ctã nũciat: puta ſi fi[illegible] M[illegible] de[illegible] occi[illegible] n[illegible] la[illegible] do[illegible] incipit uerus actus fieri non [illegible] u[illegible] a: alter eſt q[illegible] p[illegible] Cl[illegible]teneſtra commiſerit, ut hic qui appe[illegible]atur.

¶CHRI. Tandẽ [illegible] ad[illegible] lon[illegible] degit. Eqs ad ẽquitandũ. Canibus ad uenad[illegible] Gramine [illegible] pi. In q[illegible] ce[illegible]. Cæreus flecti. Fac[illegible] cæra [illegible] q uitia fa[illegible] ato[illegible] ia[illegible] ius p̄ualet: rõ[illegible] ſucc[illegible] per[illegible] a: [illegible] æ na[illegible] a co[illegible] ab e. [illegible] rod[illegible] ado leſcẽte uehem[illegible] æ ſunt: unde [illegible] cu[illegible] dus. Sublim[illegible] el[illegible] s[illegible] ox a[illegible] p[illegible] s. Relinq̃re ama[illegible] ta. Nã totu[illegible] x[illegible] p d[illegible] co[illegible] uo[illegible] pra tes breui ſacies[illegible] t. Atq; teſte Pl[illegible] ihil poſt e[illegible] reliq̃[illegible] muta tis. Virilis[illegible] dit [illegible] appetit[illegible] ꝓ uoluptate [illegible] honorifica [illegible] ſe uit & leuitatẽ mu[illegible] exc[illegible] di. M[illegible] a. [illegible] Cice. in catone maiori plequ[illegible]. Hæc ad q̃rend[illegible] mpe[illegible] qd n[illegible] ſine labore. [illegible] ad ſe[illegible] in quo ma ximo cũ [illegible] modo gen[illegible] m ſ[illegible] aude[illegible] de. d[illegible] ẽte, n. [illegible] anguine & [illegible] us cal[illegible] re[illegible] timor: & q[illegible] meo ui[illegible] get atrabilis [illegible] in[illegible] ebus agedis. & [illegible] M[illegible] ferũ: [illegible] ad ui[illegible] c u[illegible] te[illegible] atẽ mu[illegible] diuerſ[illegible] p̄ uenũt cõmoda: quæ leni[illegible] minuũť. [illegible] a de homine ſ[illegible] bemu[illegible] cta æuo [illegible] ati ſuæ. Aut agitur res, ita [illegible] abent fabulæ: [illegible] c comœ[illegible] ia f[illegible] ctu p[illegible] f. Vt cum phedria apud [illegible] th[illegible]de cõqueriť: cõſiliũq; aptat. [illegible] crea[illegible] cũ quo re amata [illegible] docet. Multo ãt magis mouẽt, q[illegible] ptint ad cõſiliũ ſcriptor[illegible] iia nimis aut ni[illegible] is turpia[illegible] ibus [illegible] ijs quidemus no dec[illegible] ãt decipi in iis q au[illegible] bio a n[illegible] uidemus Ipſe ſibi: nam [illegible] a per nos acc[illegible] alios.

Digna geri promes in ſ[illegible] intus: multaq; tolles
Ex oculis, quæ mox narret [illegible] præſens.
Ne pueros coram populo me[illegible] trucidet.
Aut hũana palã [illegible] oqu[illegible] exta nefarius a[illegible]
Aut in auẽ ꝓgne uertatur, cadmus in anguẽ.
Quodcunq; oſtẽdis mihi ſic incre[illegible]ulus odi:
Neue minor neu ſit quinto productior actu
Fabula, quæ poſci uult & ſpectanda reponi.
Nec deus interſit[illegible] niſi dignus uindice nodus
Inciderit, nec quarta loqui perſona laboret.
Actoris partes chorus officiumq; uirile
Defendat, neu quid medios intercinat actus
Quod non ꝓpoſito cõducat, & hæreat apte.
Ille bonis faueatq; & con[illegible]etur am[illegible]æ,
Et regat iratos, & amet pec[illegible]are timentes.
Ille dapes laudet [illegible] breuis: ille ſalubrem
Iuſtitiam, regeſq; & apertis ocia portis:

¶ACR. M[illegible] t i[illegible] dicas .i. noli mu[illegible] ta de[illegible] be[illegible] oq[illegible] a dic. N[illegible] p[illegible] noli ita deſ[illegible] ribere fab[illegible] as[illegible] ppl̃o. ut[illegible] a c[illegible] ias ſit p[illegible] Pueros. [illegible] more [illegible] a Ca[illegible] & h[illegible] qu[illegible] martis [illegible] d[illegible] occi[illegible] atus. e[illegible] u[illegible] ſemi[illegible] Incredulus .o[illegible] ed[illegible] c debe[illegible] no at[illegible] cõ[illegible] tẽno. Ne[illegible] minor [illegible] a[illegible] in fabula plus q̃nq; [illegible] onis. Fab[illegible] po[illegible] u[illegible] & ſpe repo.t. q uult polci a pplõ & [illegible] ut d[illegible] atur .t. q uult[illegible] auctoritatẽ u[illegible] d[illegible] s interſit[illegible] di[illegible] gnus uin. nõ debes induce[illegible] deũ in[illegible] fabula niſi ca ſubueniẽdi & puni[illegible] aliter cũ deinde[illegible] ri debet deus: cũ di[illegible] iteruentu eius e[illegible] ponitur. Ali[illegible] qn male poniť[illegible] ſed m[illegible] filius patrẽ au[illegible] occid[illegible] in qt pſona numinis d[illegible] be[illegible] q[illegible] d[illegible] ſici[illegible] li[illegible] res ẽ ut nõ: niſi [illegible] ruẽt[illegible] mini[illegible] ut hẽmus apud poet[illegible] ne[illegible] na[illegible] icq; multas [illegible] icred[illegible] lo lũ iſta numina ipſ[illegible] pot[illegible] hoc [illegible] mis arduũ & ſubiũxit. Huic iuno uires aiumq; miniſtrat.

Ille [illegible] ſſa [illegible] praecetur & oret.
A[illegible]s.abeat fortuna ſuperbis.

℣N[illegible] q̄rta loq pſona labo. q̄rtā pſonā q̄ indu[illegible]us a[illegible] loq debet au[illegible] pauca [illegible] dix[illegible] nō [illegible] laboret: quo apti[illegible] ſit a[illegible]o.id [illegible] ta [illegible]t ut annuat: aut ei al[illegible]d [illegible]peret.[illegible] p.c[illegible]uc debet u[illegible] [illegible] do ꝑregit ab accu ſato[illegible] Q[illegible] uit agit [illegible] d[illegible] idu[illegible] ch[illegible] [illegible] .nō [illegible] [illegible] us u[illegible] át non [illegible] A[illegible] ponunt [illegible] erba cō [illegible] d ca [illegible] abſurde [illegible] ut fa [illegible] ubi eſt [illegible] io qua me [illegible] [illegible] d dixit: ſi for [illegible] qt inferri de bet d[illegible] t occideř ſed [illegible] emq; comoe [illegible] defendat.i. ne [illegible] cuſtodieńt.

¶ [illegible] ſſe uident [illegible] thyeſti fratri [illegible] populo data [illegible] re: niſi tāta res [illegible] uires aium- qu[illegible] ſoluef poe ca[illegible] moāt q̄rta p [illegible] lent. Mar [illegible] a[illegible] coghō paula ꝑ [illegible] uerbis [illegible] medīaꝑ: in q[illegible] aut duæ [illegible] adhibere nō li ce[illegible] ec loq̄tur: ſed [illegible] pſonaꝑ diffinitus [illegible] concentūq; [illegible] a i.v. actꝰ ꝑ [illegible] orus fuit: ſed p[illegible] [illegible] ſus qdē illi reli- q[illegible] o actus diſtigue bat [illegible] ad [illegible] ueluti iudex cē- ſo[illegible] peret: ſed per ꝑ [illegible] aliq̄d inter me dios [illegible] fidele cōaf irat[illegible] & relq[illegible] a poeta ponuř. [illegible] maxie ē ne fabula p[illegible] ptita u[illegible] s pria argu[illegible] entū [illegible] agi iā cœpta ad fin[illegible] nē affert & ipedimēta & d[illegible] mdiū iteruenieńt [illegible].

¶ A[illegible]. Tibia [illegible] mu ta[illegible] tis [illegible] ti[illegible] ē du[illegible] u[illegible] ec m[illegible] [illegible] la[illegible] [illegible] q̄ [illegible] A[illegible] ℣[illegible] da q[illegible] [illegible] oiu; [illegible] eius uix audiebať ꝑ to ta[illegible] Q uo[illegible] explēda.i.ad theatꝑ pau

Tibia [illegible] o tuncta tubæq;
A[illegible] q; foramle pauco
A[illegible]re & ad[illegible] utilis: atq;
[illegible] e ſedilia flatu.
Quo [illegible] ut pote puus
Et fru[illegible] q; corbat.
P[illegible] e uictor: & urbes
L[illegible] oq; diurno
P[illegible] diebus.
A[illegible] licentia maior.
I[illegible] erq; laborum
R[illegible] confuſus ꝛ turpis honeſto?

Sic priſcæ motumq; & luxuriam addidit arti
Tibicen: traxitq; uagus per pulpita ueſtem.
Sic etiam fidibus uoces creuere ſeueris.
Et tulit eloquiũ inſolitum facũdia præceps.
Vtiliumq; ſagax rerũ: & diuina futuri
Sortilegis non diſcrepuit ſententia delphis.

ei cõueniebãt. ¶ Numerabilis: paruus qa nũerari poterat. ¶ Poſtq̃ cœpit agros extendere. i. poſtq̃ cœperunt hois ita epulari. ueluti in feſtis dieb9 & poſt cœperit ipune uti cõuiuiis q̃ſi ſacris cœnis creuit luxuria. placari genius: deeſt cœpit: poſtq̃ cœperũt naturali deo ſacrificare. ¶ Feſtis. q̃ſi ſeſtis. ¶ Impune. i. non cõtradicẽte lege aut moribus. ¶ Acceſſit numeriſq; modiſq; licẽ. ma. Quia añ tres erãt chordæ: poſt. vii. factæ ſũt. Deinde. ix. ¶ Indoctus qd. n. poſtq̃ cœpit eẽ indoctus populus ſine differẽtia cœperũt eẽ oia & hac de cã delitias inuenerunt. Tibicines uero ut populus uoluptatibus teneretur. ¶ Confuſus: autem eſt mixtus dicit aũt cauſam per quã creuit licentia pp imperitiã populi: & quia nulla erat differentia inter bonos & malos. ¶ Liber. i. p. Liber tam a ciuili bello: q̃ ab extraneo. ¶ Sic taliter: poſtq̃ creuit populus & ſupſtitio eius. ¶ Motũq; &. l. a. a. geſtũ corpis & uoluptatẽ pp multitudinẽ foraminum & tibiaꝝ ſupra modũ aucta eſt magnitudo. ¶ Traxitq; ua. per. p. u. propter geſtum uagus: quia non in uño loco nec in uno modo tibicen: ſed uarie huc atq; illuc ſeſe circumfert. ¶ Per pulpi. per tabulas ſcænæ. ¶ Sic ẽt. f. u. c. ſ. Soni. modo inſolẽtiores ſiue nũeri: nã prius tetrarchordi erãt citharœdi antea n. lyra. vii. chordas habuit tantũ: poſtea excogitata ẽ cytara: ſiue aliter creuere: cythara. n. monochordos fuit deinde paulatĩ dextra læuaq; addẽtes ponebãt tragœdiis. ſatyrica dr̃ amata: i quibus ſalua maieſtate grauitatis iocos exercebãt ſm cratini īſtitutionẽ is. n. prius athenis dionyſia dũ eẽnt ſatyricã ſabulã iduxit alia ãt ſatyra eſt illa mordax ut Lucili. Perſii. Iuue. hæc ãt fabulæ ſatyricæ dñr ut tragicæ & comicæ. ¶ Tulit: ptulit. ¶ Eloquiũ inſolitũ: eloquiũ. i. nouã eloquẽtiã: hoc ẽ inflatã & nõ ppriã ſic & facundia elapſa ẽ in eloquacitatẽ: & facta otioſa. tunc. n. cœperũt facunde eloq: & amplius ſolito. Facũdia pceps ẽ iocunda eloquẽtia. Vñ facũdus fatu iocundus: ſed facũdia præceps ẽ quæ cũ igẽti ipetu fert. eloquẽtia q̃q̃ antea neceſſaria erat & utilis circa prouiſionẽ futuroꝝ cœpit furibundæ & delphicæ ſimilis eẽ amiſſa mordatione. ¶ Vti. ſ. i. iuentrix gnara. & diuina futuri: ſiue phiam quæ ita futura præuidet ſicut diuinatiu. ¶ Sorti. Sortes dantibus: per quas futura noſcuntur. ¶ Non. d. ſ. d. i. quæ antea utilis erat talia cœpit dicere qualia in templo apollinis dicuntur.

¶ POR. Tibia nõ ut. n. o. i. t. q. æ. ſ. t. Colligit proprie tpe certiore lege ſcriptas eẽ fabulas q̃ hoc ſæculo. Nã nec tibia quæ interimit tam præcioſa erat neq; tam magna q̃ nũc eſt quæ orichalcho ornatur qđ ſimillimum bratteæ aureæ eſt. ¶ Simplex. l. p. terna. n. trimõ habuit ãtiqua tibia. ¶ Sic. p. m. q. &. l. a. a. Motum nũc geſtũ dicit. ¶ Sic. ẽt fi. u. creuere ſe Ante. n. ſeptem chordas habebat: excogitata poſtea cithara eſt. ¶ Et tulit. e. i. f. præ. i. uſus eſt dicere quæ præcipit eloquentia. ¶ Vtiliũq. ſ. r. &. d. f. ſ. n. d. ſ. d. ante. n. ſapientes: loquebanť & illorũ præceptum pro reſponſo erat γνῶθι σεαυτόν. Et multa quæ in templo Apollinis delphici ſcripta ſunt ſeptem ſapientum præcepta ſententiam dixit ut apud græcos.

¶ CHRI. Tibia nõ ut nũc. Plura de tibiis paulo ſupra dicta ad hũc locũ reuoca. Sed nũc oñdit additã illis luxuriem cum antiquiores ſeueriores fuerint. Varro. n. ait quattuor ſolũ foraminũ tibias apud priſcos fuiſſe taleſq; ſe in templo marſiæ uidiſſe. alii dicunt nõ amplius tria habuiſſe. Sequẽtia deinde tẽpora graſſiores habuerunt: & ex oricalcho cõpactas: & plenioris ſoni ut tubæ æmulareť. ¶ Aſpirare: Cõcinere: nã humão ſpiritu ſonũ cõcipiunt. ¶ Nõdum. ſ. Poterat. n. ẽt tenuis ſonitus totũ ſpectaculũ iplere cũ nondũ eſſent ſpiſſa. i. dẽſa ſedilia. i. non eſſet in pauco numero ciuiũ magna auditoꝝ frequẽtia. ¶ Flatu: ſonitu. ¶ Numerabilis. Qui facile numerari poſſet qa paruus eſſet. Præterea cũ frugi. i. temperatus eẽt & caſtus. i. nõ cupidus luxuriæ. i. ſuperfluitatis in rebus: uel caſtus. i. religioſus & pius erga deos. ¶ Veniebat. n. ad ludos alicui deo ſacros religionis potius q̃ uoluptatis cauſa. Nam & Vir. pro religioſo poſuit: Hac maneant caſti ſub religione nepotes. ¶ Poſtq̃. c. a. Poſtq̃ ex propagatione iperii opulentior eſt factus populus. ¶ Vrbes. Oñdit ex hoc incremẽtum populi. ¶ Vinoq;. d. Incõtinentiam uictus ſignificat: nã priſca ſobrietas: nonniſi ſemel in die cibum capiebat: idq; aduẽtante nocte. Quapp ueſpna a ueſpa pria noctis parte cõuiuiũ dicebať. Hoc & Vir. in Didõe oñdẽs ait. atq; eadem labente die conuiuia quærit. Ergo diurno uino. i. conuiuio interdiu & non noctu celebrato. ¶ Genius: uituperauit intempeſtum cõuiuium: nunc a luxu carpit. Nam genius de quo in ſuperioribus dictum ẽ ſplendidioribus epulis placabať. Ergo & plus q̃ ſemel in die & lautioribus epulis illos ueſci dolet. ¶ Impũe: nulla pœna a cẽſoribꝰ adhibita ¶ Nũeriſq;. m. Rithmis & modulatiõibus: nã & tibia plura hũt foramia. ¶ Indoctus. Nam cum indocti & ruſtici urbanis admixti præter religionẽ nihil ſaperẽt uoluptatẽ q̃rebãt. ¶ Turpis. h. ignobilis nobili uel uitioſus pbo. ¶ Traxit. u. pp σύρμα dixit: Hæc ueſtis ẽ [illegible] τοῦ σύρειν. i. traho: qm̃ lõgitudine ſua trahať per terrã. ¶ Creuere. Cithara priu monochordos. i. unius chordæ fuit. inde dextra leuaq; una addita trichordia fuit. Poſtea ſeptẽ chordæ additæ. Vñ illud ſeptẽ diſcrimina uocũ. Hoc ãt iuẽtũ Terpãdri eẽ uolũt. Simõides deide octauã addidit nonã Timothe9 fecit: Thamiris prius cythara ſine uoce cecinit Cũ cãtu uero Amphiõ uel Linus. ¶ Et tulit. e. Snia ẽ ni fallor: q ad ſeueritatẽ chordaꝝ acceſſit grauitas ſniarũ cũ ſũma eloq̃ntia. ſ. ut tales pferẽť ſniæ circa uitã & mores ad futuroꝝ puiſionẽ: ut nõ diſcreparẽt ab apollis oraculis. ¶ Facũd. Eſt iocũda eloq̃ntia q̃li fatu iocũda pceps: uelox. ¶ Inſolitũ. hactẽus ñ adhibitũ ornatũ ſonis. ¶ Sagax: inueſtigatrix reꝝ utiliũ. ¶ Et. d. f. i. q̃ ſua prudẽtia futura puideret: & ppea ñ diſcrepauit a delphis ſortilegis. i. ab apollinis oraculis: q̃ delphis accipiũť poſuit ãt ſortes p oracul ſic Vir. nũc liciæ ſortes.

Carmine q tragico uilem certauit ob hircũ.
Mox ẽt agreſtes ſatyros nudauit. & aſper
Incolumi grauitate iocum tentauit. eo q

¶ ACR. Carmine. q. t. docet quõ mutata ẽ diſciplina poetaꝝ nã prius theſpis tragœdiam ſcripſit. ¶ Vilẽ. c. ob. h. hircus fuit pmium tragœ. Vñ & tragœdia

Illecebris erat & grata nouitate morandus
Spectator.functuſq; ſacris.& potus: & exlex
Verum ita riſores ita commendare dicaces
Conueniat ſatyros.ita uertere ſeria ludo:
Ne quicunq; deus:quicūq; adhibebit heros
Regali conſpectus in auro nuper & oſtro
Migret in obſcuras humili ſermōe tabernas.
Aut dum uitat humū:nubes & inania captet.
Effutire leues indigna tragœdia uerſus
Vt feſtis matrona moueri iuſſa diebus
Intererit ſatyris paulum pudibūda ꝓteruis.
Non ego inornata & dominantia noīa ſolū

dicta ē.tragos.n.græce hircus appellaſ.ille q̄ pp hircū ſcripſit tragica carmia ipſe deſcripſit q̄liter ſe habēt agreſtes ſatyri.☞Mox ēt.nō multo poſt ille aliquos carmine ſatyros induxit.q nudi pgunt. Nā docet un̄ nata ſit ſatyra:ex tragœdiis.ſ.agreſtes ſeueros:qa uitia carpāt ſatyros.n.poſtea ēt ſatyrā adiūxit tragœdiæ nudauit āt q̧ liberius in ea dicanſ & fiat pleraq;.☞Et aſp.inc.g.carmini ſimilis & aſp;tragœdiis; ita admiſcuit iocū tragœdiæ ut ſeueritatē ſuaret incolumē.i.q̄uis eēt aſp ſic iocatꝰ ē tragœdus p ſatyrā ut nō amitteret grauitē:aſp aūt ſeuerus: & hoc ad hitū retulit qa ꝓterua q̄dā i ſatyros dicunſ & fiūt eo q̧ illecebris erat ideo admiſcuit tragœdiæ ſatyram.ut per illecebras teneret ſpectatorē. Ante nō uolūtatis cā inuenti ſunt ludi ſed religiōis.i.ideo ſatyrā admiſcuit tragœdiæ:qa ſpectator grata erat nouitate retinēdus:q ſpectator ueniebat poſt ſacrificia.☞Iā prāſus : iam potatus.☞Illecebris autem quia habet ſatyra illecebras quæ iocum continet & riſum mouet auditor uolebat delectatiōes nouiter factas audire.☞Spectator.populus uidelicet ad obſeruāda ſacrificia:aut feriatus:& oīa negligēter accipiēs ſecurus & ſine lege.☞Verū.i.r.i.debet miſceri ſatyra tragœdiæ ut pſonis ſuū decus ſeruef. ☞Riſores.ſatyri:aut qa riſu mouēt:aut qa res ridēt hūanas.☞Cōmēdare.ſ.ſpectatoribus.Oia.n.q̄ dnr a poetis ita debēt dici ut cōmēdari uideanſ.i.libenter aſpicianſ.Dicates āt iocoſos:& liberos ad dicēdum mordaces:ita uertere ſeria ludo;uidelicet cū ſatyra tragœdiā.☞Ne qcūq.d.q.ad.h.Subaudis in carmine tuo o poeta.Ac ſi diceret:ille qui debet ſcribere de diis uel regibus nō debet eos uili carmine ſcribere.☞Cōſpectus.cōſpicuus.☞Migret in obſcuras humili ſermōe:hoc docet ut conſonantia dicamus.☞In.o.t.i.l humilē modū.i.non humiliter loquatur.Tabernas āt humilia cubilia ſiue caſas.Aut dum facis illū humilitatem uitantē facias iter nubem cœlūq; uerſari.☞Effutire:hic emittere:proprie āt effutire eſt iepte loq illū aūt tragœdū poetā quē nō decent leuia raro ſatyrica ſcribere debet:& ſi ſcri.tēperare & ſatyrorū procacitati ſatiſfacere.ut matrōa feſtis diebus iuſſa ſaltare cū quādā uerecūdia moueri iubetur ita ſatyra paululū erubeſcere debet uſurpata auctoritate.☞Vt.f.m.m.i.d.ſunt.n.quædā ſacra quibus ſaltant mſonæ ſicut i ſacris mſi; deo℞.☞Proteruis:aut qa uitia notāt:aut ſtudēt riſui.Nā & ipſa trag.paulū pudibūda debet eē:q̄ miſceaſ ſatyris:uel iterrerit paulū nō paulū pudibūda.☞Nō.e.i.nō tm̄ mō ruſtica & ꝓpria uerba q̄ro i ſatyris.ſed ēt decus pſona℞. ☞Inornata;ut ruſtica & uilia:ut ē dicere peſtilitatē.aut q̄ græci uocāt acyria.☞Et.d.noia ꝓpria ſignificātia dominātia.n.noīa ſūt:ſi ꝓpriis uocabulis nūcupanſ ut lubricola pagina:hæc aūt non adeo ꝓpria ſunt ut uirtus me fregit æneæ:qd eſt niſi ipſe Aeneas.ſenſus ego īqt nō ſola uerba amo quando ſatyras ſcribo q̄ ſūt inornata ac dominātia.i.paulo horridiora:& ipſis ſatyris cōgrua:dominātia āt q̄ nouitate iflatiōis aſſumpta ſua tm̄ auctoritate nitantur:ſed ēt ea habet ornatum aliquem & nō oīno ſua auctoritate ſint ut rudem ſermonem.

¶POR. Carmie.q.t.u.c.ob.h.Circa hūc.n.tragœdiarū ſcriptores apđ antiquos cōtēdebant:& tragœdia inde appellata eſt.☞Mox.e.a.ſ.n.hoc eſt ſatyrica cœperūt ſcribere.☞Vt pō.Atlātem uel Siſyphon uel Ariadnem.☞Nō ego.i.&.d.n.ſ.Inornata proprie ſignificauit.☞Dominantia:noia q̄ ꝓpriis uocabulis nūcupātur.ut libri capſa pagina.Hæc autem nō ꝓpria ſunt:ut uirtus me fregit æneæ.i.æneas.

¶CHRI. Carmie qui tragico.Multa de comœdia dixerat:nunc adhibet tragœdiā:de q̄ & de hirco illius præmio dictum eſt.☞Agreſtes ſatyros & de iis dictū.Ponebāt igiſ tragœdiis ſatyricā dramata:i qbus ſalua maieſtate dignitatis tragicæ iocos exercebāt ſm ſratini iſtitutionē.☞Is.n.ut ait Acron:primus athēis dionyſia dū eēnt ſatyricā fabulā i duxit.Alia āt ſatyra ē illa mordax:cuiꝰ auctor extitit Luc.☞Illecebris:blādis uerbis. ☞Nouitate.qa nup iuēta erat.☞Grata.pp iocos.☞Exlex.q̄ſi nimia licētia ſolutꝰ ſnia ē:q̧ a priſcis ludi nō uoluptatis cā repti ſūt ſed religiōis.Sed poſt q̄ ſpectator cœpit uēire potus & liber & ut uoluptatē tūc caperet adhibita ē ſatyra.☞Ve℞ ita riſores.Aiaduertēdū ē:ne pſonæ maio℞:ut ſūt deo℞ & herođ:qbus auctoritas ieſt ex auro & purpura ornatis ridiculū cā paulo poſt ita tractenſ ut ſi eēnt uiles pſonæ & ſermo iis attribuaſ.q ē tabernas.i.paruas caſas hitantiū.Aut rurſus nedū i ſublimi gradu cōtinere uolumus nimis extollamur.☞Effutire:ſine dignitate & pōdo emittere.Snia ē:cū tragœdia ſit idigna effutire leues uerſus pp ſuam grauitatem:& tm̄ ſit aſpgēda ioco ut ocioſos delectet imitabitur pudicā matronā:cui cū ſaltare neceſſe in diebus feſtis ſit ſaltat illa quidem.ſed ſeruato pudore:ſic tragœdia admittet ꝓteruitatē.i.laſciuiam ſed ſeruato pudore.☞Nō ego.oſtendit q̧ ſi ſcriptor erit ſatyra℞:nō amabit uerba inornata & dominantia.i.habentia propriam ſignificationem:ſed inornata ut peſtilitate ſed uolam ad proprietatem accedere etiam ornatum.

¶ACR.Satyro℞.p ſatyrographo℞.☞Nec ſic.e.t.d:e.Nō tm̄ tētabo prolongari a tragico metro.ut i meis ſcriptis nō diſcrete interponā pſonas loquētes.ſatyricā fabulā ſic ait oporteſ ſcribi.ut ſit iter ſeueritatē tragœdiæ & leuitatē comœdiæ medio tēperamēto figurata.i.nō ſic uolo eē differētiā iter ſatyricū & tragicū ut in moribus nulla ſit differentia ut eodem modo ſeruet ætates ſatyricus quēadmodum tragicus.i.nec

Verbaq; piſones ſatyrorum ſcriptor amabo.
Nec ſic enitar tragico differre colori
Vt nihil interſit:dauus ne loquaſ:an audax
Pythias emuncto lucrata ſimone talentum:
An cuſtos famuluſq; dei ſilenus alumni:

Ex noto fictum carmē ſequar:ut ſibi quiuis
Speret idem.ſudet multum:fruſtraq; laboret.
Auſus idem tantum ſeries iuncturaq; pollet.
Tantum de medio ſumptis accedit honoris.
Siluis deducti caueant me iudice fauni.
Ne uelut innati triuiis ac pene forenſes:
Aut nimium teneris iuuenētur uerſibus unq̄
Aut immunda crepent ignominioſaq; uerba
Offenduntᷣ.n.qbus eſt equus.& pater.& res
Nec ſi qd fracti ciceris ꝓbat & nucis emptor
Aequis accipiunt animis.donant ue corona.
Syllaba longa breui ſubiecta uocatur iābus.
Pes citus.unde ēt trimetris accreſcere iuſſit
Nomē iambeis.cum ſenos redderet ictus.
Primus ad extremū ſimilis ſibi.non ita pridē

ſic uolo diſcrepare ſatyram a tragœdia: ut perſona nō habeat decus ſuū. ¶ Dauus: induxit hic comicam perſonam cum de ſatyris loquereᷣ. ¶ Audax.p.quæ eſt auſa eludere dominum ſuū:non dicit de pythia terentiana ſed apud luciliū inducitur tragediographū ancillam per aſtucias accipere argentū a domino. Nā ſefellit dominū & accepit ab eo argētū uel talentum: hæc eadē meretricula rapax thais:quæ lucrum facit. ¶ Emūcto deluſo:ut emūxi ſenē argēto. ¶ An cuſtos. dicēdo cuſtos grauiorē pſonā oſtendit dei liberi quē ipſe nutriuit. ¶ Ex.n.f.c.ſ.argumēta ſatyrica ex tragœdiis notis confingā.i.fingā carmen quod ex nota poſſit eſſe materia.i.ita fingo carmē & ita comediā ex notis rebus ubi quis exiſtimet ſe imitari poſſe. Laboret āt cū aggreſſus fuerit nam uirtutis ē ita ſcribere comœdiam ut imitationi facilis uideatur & executiōi. quis .n.neſcit modum litigādi: quomodo obiurgat pater filium adoleſcēs iraſciᷣ meretrici & alia huiuſcemodi. ¶ Auſus idē:ordo rerum diuiſio operis: ordo uerborum œconomia cōpoſitio uerborum.i. tantū ualet ordo & compoſitio ut eas difficile ſit imitari. ¶ Tantū de mediu ſumptis.a.h.i.rebus quæ aptæ ſunt comœdiæ.Nam de medio hoc eſt de noto ſumptæ ſcribuntur: aut ſumptis de medio.i.de his quæ nota ſunt ſenſibus ſeu uerbis:aut ex ſeriæ & iunctura uerboꝝ. ¶ Siluis deducti.Aliud præceptum aut iudicium noſtrum caueat:aut uidere me.i.poetæ deducti ſiluis timebunt iudicium noſtrum ita ſum optimus iudex deducti autē ſiluis:ideo dixit:quia ſolēt poetæ diſcere in ſiluis & agere:hoc eſt in helicone:& in aliis ſimilibus locis. ¶ Timebūt:ergo ne uideantur non uti poeticis uerbis ne illos uituperem quaſi utentes forenſi oratione. ¶ Aliud præceptū.i.non debere iocari in poemate: ut nati in triuiis uel in foro uideantur:hoc eſt:habeat modum iocus eorum.i.ne ſint nimium delicati: ſed habeat ſeueritatis aliquid carmen illorum. ¶ Aut.i.m.c.i.nō propria non latina:ſed immunda & ignominioſa kata to autō. Neceſſe eſt.n.ut immunda ignominiā trahāt. ¶ Offenduntᷣ.n.q.eſt.e.&.p.i.r.Equeſtris ordinis dignitas ſenatoria unde patres conſcripti ſunt.Res autem aut cenſus & patrimonium aut per hoc honeſtiores & docti unde eſſet trimetris iambus citus uoluit.vi.pedū uerſum trimetrū uocari cū ſole aut poetæ metrū pedem unū uocare. Iābus uoluit duos iābos metrū uocari pp ſuā celeritatē:q̄ cur trimetri appellenᷣ cum ſenos accipiant pedes quoniam tacita eſt breuitas eorum:ut iūctura pedes binos accipiat. ¶ Primus ad.e.l.ſ.ordo eſt: hic primus ſimilis ſibi: nunc aūt nō:nam adhibenᷣ ēt noti. Senſus autem hic eſt:primus iambus aliquandu uſq; ad extremum erat ſimilis:ideſt antea totum iambicum.metrum ex iambicis conſtabat nunc adhibentur etiam noti.

¶ POR. Offendiᷣ.n.q.ē.e.& pater & res.i.equites romani quibus honeſtus cenſus eſt ꝓprietate uerborum delectanᷣ. ¶ Syllaba lōga breui ſubiecta uocatur iambus. His.n.ſyllabis conſtat. Vnde ēt trimetris accreſcere iuſſit nomen iābeis. Omnes uerſus tragici iambici trimetri appellanᷣ. Quæri autē ſolet cur trimetri appellētur cum ſenos accipiant pedes quoniam.ſ.tanta breuitas eſt pedum:ut iunctura binos complectatur pedes.

¶ CHRI. Nec ſic enitar.ſunt adhibendi ſatyri quorū oratio iocoſa ſit:& multum renitat de ſeueritate tragica.Sed tamen cum aut ſylenum bacchi alumnum:aut alium agreſtem deum loquentem inducat:nolo ut ita a tragica grauitate diſcedat ut ad comicam uſq; humilitatem deſcēdat:ut aut Dauus ſeruus.aut Pithias meretrix:q̄ decepto Simone talentum lucrata eſt:loqui uideatur.Pithias apud Lucillum eſt. ¶ Emuncto. Tranſlatio a quadrupe:cui lac ſubtractum ſiᷣ. Nam ſic illa pecuniā ſubtraxerat. ¶ Ex notis:fictū ſequar.De comœdia dicit:in qua argumentum ex rebus notiſſimis eſt. Omnibus enim noti ſunt amores iuuenum. Auaritia meretricum:& huiuſcemodi.Sed tamē cum illa eo ſtilo contexam: ut omnibus facile imitabilis uideaᷣ: tamen erit difficile ipſum imitari.in quo loco ſignificat ſtilum acticum: cui huiuſcemodi laudem tribuit Cic. ut cum a familiari ſermone nihil differre uideaᷣ difficilimus tamen imitatu ſit. ¶ Ergu ea ſerie:ideſt cōtinuato ordine & ea iunctura:ideſt cōſtructione uerborum ualebit oratio ut alius q̄uis idem tentet & audeat:cum multū ſudauerit:fruſtra laboret. ¶ De medio ſumptis:ideſt de reb9 cōmunibus unde comœdia ſumiᷣ. Eſt autem ſimile illi uirgiliano. ¶ In tenui labor eſt.at tenuis non gloria ſi quem. Numina leua ſinunt audiq; uocatus apollo. ¶ Siluis.cū ſatyra ſcribiᷣ adhibeaᷣ quidem iocus.Sed ſi me iudicē adhibere uoluerit poeta non inducat faunos ideſt ſatyros: qui ruſticani ſunt: neq; aſtuciam urbanam habent:ita loquentes ut loquuntur urbani homines:qui in triuiis & in foro uerſati multa aſtutia calent. ¶ Ac rurſus non nimis iuuenentur.i.laſciuiant iuuenum more:nam & hoc urbanum eſt potius q̄ ruſticum. ¶ Immunda: ut acron ait impropria uel fortaſſe obſcæna. ¶ Et ignominioſa:i.infamiā afferentia.Nam ruſticani non ualent illa acrimonia in obiurgando carpēdoue:q̄ ualēt urbani. ¶ Crepēt.i.crepitu & ſonitu uerboꝝ efferant. ¶ Oſtenduntur:enim affert rōnem quare ruſticanis perſonis non ſit attribuendū quod eſt urbanæ:qs illi quibus eſt equus.i.qui ſunt de ordine equeſtri. ¶ Et pater.i.ſunt de ordine patricio & ſenatorio. ¶ Res.i.diuitiæ:uel res.i.iperiū.i.q regūt magiſtratus nō æquo aīo hoc indecoꝝ ferūt.Nec putant corona dignū hunc poetam:quāuis plebei & pauperes ut ſunt emptores ciceris & nucis.i.reꝝ uiliſſimarū ꝓbent. ¶ Syllaba.Oñdit ſenarios iābos in uno uerſu dici trimetꝛ & nō hexametrū.Nā ita ualociter currit iābus:ut paulo ſupra demōſtratū eſt:ut duo ꝓ uno cōputenᷣ.Erant

igit̃ ſex iãbi ĩ uno uerſu. Deide ut creſceret: tardiorq; eẽt: additiõe tẽpoꝝ ꝓ iãbo triũ tpoꝝ pes poſit⁹ ẽ ſpõde⁹ q̃tuor tẽpoꝝ: ut ꝓmiſcue aut iãb⁹ aut ſpõde⁹ eẽt ergo iſte pes cit⁹ iãbic⁹ icœpit ĩ iura pſna. q.d. ĩ ſuũ heredi-tariũ ius & qd ſibi ꝓpriũ erat. ¶ Spõdeos ſta. i. tardiores: qa utrãq; ſyllabã lõgã hñt. Eſt ãt ordo. Pes cit⁹ & uelox cõmod⁹ & patiẽs. q.d. iccirco patiẽs admittere ſpõdeũ: qa comodiorẽ faceret uerſum recepit ſtabiles ſpõdeos ĩ iura pſna. Vñ. i. & pp hoc iuſſit accreſcere nomẽ iãbeis: qa nõ trimetri. i. ternarii ãpli⁹: ſed ſenarii appellati ſũt ut ocĩret paulo tardior & grauior ad aures pp admixtos ſpõdeos: ſed pridẽ nõ ita erat. i. tardior qa ipſe iãb⁹ ſiſis ſibi reddebat ſenos ict⁹. ¶ Prius ad extremũ. i. ſiſis a pricipi ꝰ uſq; ad finẽ nullo ĩterpoſito ſpõdeo.

Tardior: ut paulo grauiorq; ueniret ad aures
Spondeos ſtabiles iura in paterna recepit.
Cõmodus & patiens: non ut de ſede ſecunda
Cederet aut quarta ſocialiter: hic & in acti
Nobilibus trimetris apparet rarus & enni.
In ſcænam miſſos magno cũ pondere uerſus
Aut operæ celeris nimium curaq; carentis:
Aut ignoratę premit artis crimine turpi.
Non quis uidet immodulata poemata iudex
Et data romanis uenia eſt digna poetis.
Iccirco ne uager ſcribamq; licẽter? an omnis
Viſurus peccata putem mea tutus: & intra
Spem ueniæ cautus uitaui deniq; culpam.
Non laudem merui. uos exemplaria grçca
Nocturna uerſate manu: uerſate diurna.
At ueſtri proaui plautinos & numeros &
Laudauere ſales: nimium patienter utrunq;
Ne dicam ſtulte mirari: ſi modo ego & uos
Scimus inurbanum lepido ſe ponere dicto:
Legitimũq; ſonũ digitis callemus & aure.

¶ ACR. Tardior ut. p. iãbicũ metrũ: ut paulo tardius reſonaret ĩparibus locis ſoſcepit ſpõdeũ: nam ante ſoli iambi ponebant̃. ¶ Spondeos ſta. tardos ad cõparatione iãbi tardiores & conctatiores. ¶ In acti. n. t. a.: actius & ennius legẽ metri in fabulis mĩme ſeruauerunt. Nã quoſdã uerſus longiores habent. ¶ In. ſ. m. c. p. u. Sæpe uerſos quãois magnũ ſonantes reprachendit iodex aut q̃ſi ſine cura factos: aut ſine arte: qa non ſufficit ſi magnũ ſones ſed debes etiã cũ arte ſcribere & cura. Mõet ne aut tragœdia negligẽter ſcribat̃ aut impite. Multi inqt uitupant uerſus miſſos in ſcænã: aut celeres aut impitos: aut ope. i. negligẽtia: aut impitia uituperat̃ i tragœdia. ¶ Aut ig. p. a. c. t. qa negligentia ſpõdeos nõ admiſcet: aut impitia incõgruis locis ponet: dicit ſpõdeos ennii uerſus cẽſe præmi. ¶ Et. d. r. u. ẽ. di. p. i. non ſeruent legẽ carminũ: ſi non iodicat̃ de erroribus poetaꝝ: iõ ergo ſcribã nõ ſeruans poematis legẽ neq; ordinẽ qa uenia datur: oidet̃ aũt enniũ carpere qa romanos poeta nõ debet petere ueniã: nã debet ſummus eſſe. ¶ Viſorus. p. p. an cũ potauero oẽs uiſuros mea pc̃tã ero tutus. ¶ Vitaui deniq; cul. qd̃ ſi culpa careã uerſum nunqd & laudẽ mereri pñt daia inqt uenia culpã uito: nõ laudẽ ꝓmereor. ¶ Vos. e. g. n. u. m. græci. n. optime & caute ſcripſerũt eos legite: & ipſos ſequimini: nã latini moderati ſunt. ¶ At. o. p. c. & n. & l. ſ. plautũ dicit fruſtra ꝓbatũ ab ãtiqs: cui & ſales & metri ſnia defuit: utrũq; aũt laudauerunt: ne dicã temere ſtulte quẽ debuerũt nõ patiẽter laudare: quia imoderatus eſt & in metris & in iocis: oſtẽdit autẽ nõ recte in oĩbus antiquos poetas eſſe laudatos. ¶ Si modo ego & u. ſ. Siquidẽ nos ſcimus decernere mala a bonis hoc dicit ſi auditores ſciunt aodire oon debet poeta ĩmoderatus eſſe. ¶ Callemus: ſcimus: nouimus: digitis autẽ & aure: quia ſonus metri pollicis ſtrepitu & auris pceptione probari ſolet: unde & dactili pedes qdã dicti ſunt: & ipſi pedes appellati ſunt quoniã ſonũ metroꝝ pulſu pedis noſtri adiuuamos. ¶ Et plaoſtris. o. p. e. tam multa ſcripſiſſe quæ poſſet plauſtris aduehere. Ante. n. chori in plauſtris conſtituti: circa uicos tragœdias dicebat: & hoc ad chorum rettulit: quoniam tragœdiæ choros habebant.

¶ POR. Non ita pridem tardior ut. p. g. u. ad. a. ¶ Spondeos. ſt. in. i. p. r. Commodus apud oẽs. n. antiquos uelox eſt & raro ſpondeũ recipit nunc hoc ẽpe inſerit. ¶ Nõ ut de. ſ. ſ. c. a. q. põt ſine dubio uel prio loco uel tertio: aut quinto inſeri ſpondeus. Sed utiq; ſecũdo & quarto excludatur. His. n. locis iambus interpõitur. ¶ Aut n. o. c. e. q. c. Eos ſignificat qui tragœdias actãt. ¶ Scimus in urbanũ lepido ſe ponere dicto. Lepidom eſt uenuſtom & ſuaue. Legitimumq; ſonum digito callemus & aure. i. metra digitis & aure ſentimus probantes an cõſonent. ¶ Ignotum tragice genus inueniſſe camœnæ. Teſphis primũ tragœdias ſcripſit genere athenienſis: ad quas agẽdas plauſtro circa ciuitates egregias græciæ uehebatur. ¶ Quæ. c. a. q. p. ſ. ora. Ex hoc etiam putant quidam tragœdiam appellatam quaſi trygoliam: quia fecem tryga appellant.

¶ CHRI. Nõ ut de. Recipit qdẽ ſocialiter ſpõdeũ: ſed in cæteris ſedibus excepta ſcdã & quarta ĩ qbus ſp iãbus ponit̃. Sed hoc a iunioribus reptũ eſt. Nã apud enniũ & acciũ raro apparet ſpõdeus. Apparet apud iuniores. ¶ In ſcœnã. m. rephẽdit poetas: qui cũ uerſus: cum magno põdere. i. cũ põpa ſoni miſerit reliqua: quæ ad artẽ pertinẽt negligũt. Cõpone ſic ꝑmit. i. accuſat doctus uir uerſus miſſos cũ magno põdere in ſcænam turpi crimine opæ. i. laboris & exercitatiõis nimiũ celeris & carẽtis cura. i. diligẽtia: aut ẽt accuſat crimie artis ignoratæ. Vt ſit ſnia bõus iudex nõ decipit̃ ſonoritate uerſus ſed uidet cũ poeta aut nimiũ ꝓperanter ſcripſit & ſine diligẽtia: aut artis ignarus fuit. ¶ Nõ quis: ergo cũ nõ oĩs animaduertat poemata immodulata. i. nõ recte cõpoſita factũ eſt ut indigne & iniuſte data ſit uenia romanis poetis: q̃ non data eſt græcis: apud quos acriora ex doctrina iudicia ſunt. ¶ Nõ tñ pp hoc uagabor. ego inqt Hor. i. ſine ꝓpoſito ab artificioſo fine errabo & aſſumã nimiã mihi licẽtiã ĩ ſcribẽdo: ſed ita ſcribã ut putẽ oẽs qcqd peccauero aiaduerſuros. ¶ Et tut⁹: qa nõ adibo picolũ. ¶ Et cautus nã cauebo ne peccẽ. ¶ Intra ſpẽ. u. ille dr̃ intra ſpẽ ueniæ: q nõ pcedit uſq; ad id ut ꝓponat ſibi ſpẽ ueniæ: ergo caut⁹ poeta ita ſcribit ut nõ ſperet datũ iri ſibi ueniã: ſi peccauerit. ¶ Vitaui. q. d. ẽt cum uehementer laborauero. ita ut ſcribã cuncta ex arte: ꝓptereaq; uitauero errata nõ tñ id mihi a natura cõceſſum

eſt:ut ſim bonus poeta:ut tacite moneat artẽ ſolũ ſeo ualere nec pecces. Naturã aũt eẽ eã quæ pclara illa poetaꝶ ornamẽta afferat ſed ad eã excitãdã auxiliũ ſummũ afferre:ſi poetas græcos q optimi ſunt imitemur. uerũ cũ imitatio ſit q̃ diligẽti rõne impellimur:ut aliquorum cõſimiles in dicendo eſſe ualeamus monet ut diu noctuq; in manibus noſtris ſint græcoꝶ poemata:quæ optima nobis exemplaria eſſe poſſint. At noſtri proaui. Si qs puter ſatis eſſe habere exẽplaria latinoꝶ cũ uideamus plauti & ſales & numeros a maioribus eẽ laudatos infert q nimis patiẽter. q. d. nimis indulgenter & non ſeuere laudauere utrumq. ſ. ſales & numeros: & apud illos plus ualuit amicitia uel artis inſcitia q̃ ueritas. Patiẽter ne dicam ſtulte. Correptio eſt. Nã intelligit ſtultũ fuiſſe iudiciũ eoꝶ qui ueniã dabãt:ſi modo ergo & uos. Quibus eſt acrius iudiciũ ſeponeſ diſcerne re. Digitis & aure:qm̃ ſonus metri pollicis ſtrepitu & auriũ pceptiõe pbari ſulet. Vñ dactili quidã pedes dicti ſunt qm̃ plauſu digitoꝶ:ac pedũ ſonũ metroꝶ adiuuare ſolemus. Plauſtris:multi dicũt:q tã multa ſcripſit:ut plauſtris eſſent uehẽda. Sed potius qa churi plauſtris eſſent collocati qm̃ circũ pagos eſſent uehendi.

Ignotum tragicæ genus inueniſſe camœnæ
Dicitur & plauſtris uexiſſe poemata teſpis.
Quæ canerẽt. agerẽtq; peruncti fæcibus ora
Poſt hunc perſonæ pallæq; repertor honeſtæ
Aeſchylus: & modicis inſtrauit pulpita tignis
Edocuit magnumq; loqui nitiq; cothurno.
Succeſſit uetus his comœdia non ſine multa
Laude. ſed in uitium libertas excidit:& uim
Dignam lege regi:lex eſt accepta:chorusq;
Turpiter obticuit ſublato iure nocendi.
Nil intemptatum noſtri liquere poetæ:
Nec minimum meruere decus ueſtigia græca
Auſi deſerere. & celebrare domeſtica facta.
Vel qui prætextas. uel qui docuere togatas.
Nec uirtute foret clariſue potentius armis
Quam lingua latium. ſi non offenderet unũ
Quẽq; poetarum limæ labor & mora uos o
Põpilius ſanguis carmẽ repræhendite: qd nõ
Multa dies & multa litura coercuit:atq;
Perfectum decies non caſtigauit ad unguẽ.
Ingenium miſera quia fortunatis arte.
Credit & excludit ſanos helicone poetas
Democritus. bõa pars nõ ungues põere curat:
Non barbam:ſecreta petit loca. balnea uitat.
Nanciſcetur enim præcium nomẽq; poetæ.

ACR. Pallæq; r. h. pulchræ decoræ:qm̃ palla nõ niſi honeſtis pſonis daſ. Et. m. in. p. t. Oſtendit ſcænas non fuiſſe ante eas grandes. Non ſine. m. l. quia nominatim appellabatur pricipes ciuitatis a comœdiographis. Alii honorem:alii iniuriam. Sed in uitium. l. ex. Licentiam hẽbãt ſatyrici mores cuiuſcũq; ſcribere anteq̃ lex a ſenatu lata fuiſſet. Ergo in uituperationem chorus erupit. Quod libertate ſublata uituperare deſiit:uel poſtea uituperari cœpit ipſa comœdia:quia libere maledicebat & repræhẽdebat mores hominum & hac de cauſa lege prohibita ẽ. ὀνομαστὶ κωμῳδεῖν q nominatim male loquæbatur. i. maledicebat. Vetus autem dixit ad comparationem eius:quæ poſtea inuẽta eſt uel uetus ideo quoniã priuſq̃ iudicium incurrit & amiſit choros noeterica appellata eſt: licet primum inuenta:ſed poſt tragœdias. Et. u. l. e. inuiolentiã & iniquitatẽ:dum. n. icomœdiis ſuis aliquos carpunt uitiũ incurrunt. Ante uero i comœdiis libere licebat lacerare quod poſtea lege prohibitum eſt:quod factum ẽ ſub auguſto. Sublato iure. n. lacerandi quoniã ſublata ẽ auctoribus loquendi libertas. Nil. i. n. l. p. hoc eſt cum latini ſcripſerunt huiuſmodi comœdias in qbus nominatim male dicebãt. Et. c. d. f. i. priuſq̃ uoluerũt uti ſuis & cũ cœpiſſent poetæ noſtri græcos imitari: & latinas hiſtorias ſcribere laudati ſũt. Vel. q. p. i. & q pœtextatas fabulas fecerũt uel togatas meruerũt nimiũ decus pœtextatã quidam dicũt tragœdiã: comœdiã togatã. Alii ãt dicũt pœtextatã & togatam comœdias eſſe:ſed togatas in quibus græca argumẽta ſunt in qbus latina prætextatas & togatas. Helius lamia. Antonius ruffus. Cn. meliſus Africanus Põpeius. Comœdiarũ genera ſunt ſex. Stataria: motoria: pœtextata: tabernaria: togata: paliata. Nec. u. f. c. p. a. q. l. l. Non minorem cõſecuti fuiſſent latini gloriam ex eloquentia q̃ ex armis ſi in corrigendis carminibus laborare uoluiſſent. Limæ labor & mora:expoliationis & emendationis. lima. n. nitidius facit; q̃ fuerat ſcabrum: limã. n. pro correctione poſuit tranſlatiue hoc eſt ſi carmen ſuũ unuſqſq; emẽdare non faſtidiret. Vos o põpilius. ſ. i. piſones:ab ipſo. n. originẽ trahebãt calpus filius ẽ numæ pompilii: a quo calpunii piſones traxerũt nomẽ. Ad unguẽ:tractũ a marmorariis q iuncturas marmoꝶ ungue ptentant. Alibi ad unguẽ factus hõ: ad pfectionẽ:ad examẽ:hoc eſt ad perfectũ iudiciũ:hoc ergo dicit. repræhendite o piſones illud carmẽ qd neq; multũ tp̃s:neq; littora correxit. Ingeniũ. m. q. f. a. quia Democritus dicit plus ualere ĩgeniũ q̃ periciã. Et qa dicit nõ eſſe bonos poetas:niſi q inſaniũt:hoc idẽ & Plato uel Democritus ait poetã nõ arte fieri ſed natura naſci:Ergo qa democritus ingeniũ debilius putat arte:iõ miſerã eã dicit:& hoies ppea multi fingunt furorẽ:ut poetæ uideanſ. Miſera aũt ars eſt ſiqdẽ nõ mereſ poetæ nomẽ accipere q hẽt artẽ:niſi q habeat ẽt ingeniũ: ĩgeniũ aũt ſolum ſufficit ad poetã non ars:uerbi gfa qttuor ſunt genera poetaꝶ. Eſt altus:eſt medius: eſt tenuis:eſt grandiloquus. Tenuis & medius arte fiunt:magnus & grandiloquus natura. Iſte uero democritus eſt a quo ſecta exorta eſt epicurea:qui multa phyſica ſcripſit. Fortunatius:beatius ut fortunate ſenex.

POR. Poſt hunc perſonæ pallæq; repertor honeſtæ. Aeſchillus primus tragœdiis cothurnos & perſonã dedit. Hoꝶ. n. trium auctor eſt. Pallæ honeſtæ. precioſe. Succeſſit. u. h. c. quæ appellatur archea. Eſt genus autẽ maledicaciſſimũ & multum diſtans ab hac noua. Vos o pompilius ſanguis. qa calpus filius eſt numæ a quo calpunii piſones traxerũt nomen. Ingenium miſera quia fortunatius arte. Ait. n. democritus poeticam natura magis q̃ arte conſtare:& eos ſolos poetas eſſe ueros:qui inſaniant in qua perſuaſione Plato eſt.

uet9 comedia

CHRI. De theſpi: dictū ē: & de fecibꝰ qbus ungueban̄t ante reptā pſonā. Et quēadmodū Aeſchilus & pſonæ & pallæ inuētor fuit: & pulpita īſtituit: nō tñ magna ut deinde fuerūt. Adinuenit grādilocum ſtilū & coturnos in tragœdia. ¶ Vetus co. in hac fuit nimia licētia: ut nominatim ciues carperēt & bonos. Nā ariſtophanes ſocratē iniurioſæ uexat. Ergo tāta libertas in licētiā cōuerſa eſt: & res utilis a principio cū uitia reprehēderen̄t in pniciē cōuerſa eſt: cū inocētes quoq; taxarēt comici ueteres. ¶ Quapp lata ē: lex apud græcos ut deinceps nemo noiatim quēpiā notaret ppeaq; remotus eſt chorus & facta noua comœdia: quā ad latinos tranſtulerūt romani poetæ: & a principio græca argumēta ſecuti ſunt. Deide imitationē græcorum relinquentes formarūt latina argumēta. Hinc ſunt comœdiæ ꝑtextatæ & togatæ. de qbus dictū eſt: argumētis latinis celebratæ: ut quēadmodū armis & uirtute. i. fortitudine ſupaban̄t a latinis græci: ſic eloquētia nō uicerent græci & ꝑfecto cūcta pfeciſſent latini poetæ niſi laborē elimādi eos oñdiſſet & morari diutius in re pfeſum eēt. ¶ Vos o pōpilius. Nā piſones a numa pōpilio originē ducebant. ¶ Multa. d. ſic infra nonū ꝓmutat̄ in annū. ¶ Multa li. Nā qd ſcriptū eſt ſæpe litura oboleſ̄ ut imutet̄. ¶ Nō caſtigauit: decies pfectū. Vt oñdat ē cū decies iā pfectū ſit egere correctiōe. ¶ Ad unguē: ad extremā pfectionē: & ē trāſlatio a iūctura lapidū: q tūc deniq; ꝓbat̄ cū unguē intra ſe nō recipit. Cā aūt quare nō caſtigēt eſt: qa fidūt ingenio: & id fortunatius potāt. i. magis ualere credūt q̃ artē: quā iccirco miſerā appellat: qa difficultate & labore pleniſſima eſt. Excludit ſanos. Snia eſt democriti: q plato corroborauit ut nullus bonus eſſe poſſit poeta: q diuino furore nō ſit afflatus. Ergo democritus excludit ab helicone: q mōs eſt muſis conſecratus. i. excludit ab arte poetica poetas ſanos. i. qui nō ſunt diuino furore affecti. ¶ Bona. i. magna pars: ſic perſius. At bona pars ꝓcerū tacita libabit acerra. Eſt aūt ſnia: eſſe q credant in poetam optimū euaſuros eos qui neglecto omni corpis cultu neq; barbam neq; ungues ſecent. ¶ Vitent balnea & omnia celebrata loca & in ſolitudine degit.

Si tribus anticyris caput inſanabile nunq̃
Tonſori lycino commiſerit. oh ego læuus.
Qui purgo bilem ſub uerni temporis hora.
Non alius faceret meliora poemata. uerum
Nil tanti eſt. ergo fungar uice cotis. acutum
Reddere quæ ferrum ualet: exors ipſa ſecādi
Munus & officium nil ſcribens ipſe docebo
Vnde parentur opes. qd alat formetq; poetā:
Quid deceat: qd ñ quo uirtꝰ. quo ferat error.
Scribendi recte ſapere eſt & principiū & fons
Rem tibi ſocraticæ poterūt oſtēdere chartæ
Verbaq; prouiſam rem non inuita ſequētur.
Qui didicit: patriæ quid debeat. & qd amicis
Quo ſit amore parēs. quo fr̄ amādꝰ & hoſpes
Quod ſit cōſcripti. qd iudicis officium: quæ
Partes in bellum miſſi ducis. ille profecto
Reddere perſonæ ſcit conuenientia cuiq;.
Reſpicere exemplar uitæ morumq; iubebo
Doctum imitatorē & uiuas hic ducer̄ uoces.

ACR. Nō. u. p. c. Poetas nō uult more philoſophorū icedere: notat hic ipſos q putāt poetas optios eſſe eos q ſunt demiſſo capillo uel barba: barbam i ſingulari nūero hoīum: in plurali hircinas dicius. ¶ Si. t. a. antycira dr̄ inſula in qua multū naſcit̄ hellebori & cicutæ. Hoc ergo diaſirtice dicit Horati. Si totōderit caput nāciſcet̄ nomē poetæ: qd caput ſanat̄ tribus datis horis. ¶ Tōſori. l. licius dicebat̄ tōſor opulētiſſimus: quē poſtea dicūt factū ſēatorē a cæſare: qa dicebat̄ nimiū odiſſe pōpeiū. Et ē ſēſus. Si nō cōmiſerit tōdēdū caput lycio quē tres anticiræ nō pnt curare adeo inſanū. ¶ Qui. p. b. pp purgādā bilē rado caput meū: q catarticā accipio ad purgādū me: uel q purgo bilē ꝓ bilibus. i. q caror ſenſus ē cū ſciā a democrito eos ueros poetas iudicatos q ſunt iſani: uel purgo bilē: coleram reiicio potionibus. ¶ Nō. a. f. m. p. i. nemo eſſet magis in opiniōe poeta ſi eſſem dimiſſo capillo. ¶ Veꝝ nihil tāti ē. i. nullius momēti ſum: quoniā nō ſum dimiſſo capillo: & q per ſingulos annos colera purgor: dicebatur. n. melancolicus fuiſſe Hor. Vel ueꝝ nil tanti eſt. i. non curo ſed contēno dici poeta ac ſi diceret nō poſſum poeta eſſe ut contēnam curā corporis mei. Exors ipſa ſecandi. i. q non hēt munus & officiū ſecandi a natura tributum ut exortē ducere honorem. ¶ Scribēdi. r. ſ. ē. &. p. & fons. i. copia uerboꝝ: q dēt ſequi pricipia contra illos q dicunt poetam inſanire debere: hic ait ut poſſis recte ſcribere principia opus eſt ſapere. ¶ Rē ti. ſo. po. o. c. i. libri & hoc dicit non debere poetā expertem eſſe phiæ. Item aliter poema conſtat ex re & orone: res ex phia originem trahit ut præcepta cōtineat: dicit ergo q inuenta re uerba etiā inuita ſequun̄t. i. tunc non deſunt cū habueris qd dicas. Et polio idē dixit. Male hercule eueniat uerbis niſi rē ſequun̄t. ¶ Qui. d. p. q. d. &. q. a. i. qui legit libros de officiis. i. αυτυπτου & oſtēdit poetas imbui debere phiæ. Dicit autē hoc ille optimus poeta eſt qui didicit qd ſingulis debeat. i. quo amore dēt unuſqſq; circa patriam eſſe: aut parētes ſiue amicos. ¶ Reſpicere ex. u. Exemplū ē paradigma exēplar. αυτιτυπου: hoc dicit: conſuetudinem uitæ iubeo reſpicere eum qui uult recte imitari: ut cū inducat adoleſcētem debet ſcire quēadmodum iuuenes ſolent uiuere: quid. n. eſt comœdia niſi imago uitæ quottidinaꝰ ¶ Viuas: ueras. ¶ Hic. l. a. uita: quottidiana a moribus cōibus. ¶ Spe. l. i. ſi oportunæ fuerint inductæ perſonæ aut locis aut argumentis: ut non ſit argumentum abſurdum. ¶ Morataq; recte: moroſa fabula malis moribus: morata hominis dicitur. Morata autē q bene inſtituta: unde & in cōſuetudine eſt bene moratum eū dici qui bonos mores habet: in qua mores ſingularum perſonarum optime exprimuntur.

Inuēta re, vba ſequitur.

POR. Si tribus anticyris. Locus eſt in achaia anticyra: ubi heleboꝝ naſcit̄ quo ſumpto demētes ſanantur hoc eſt ſumpto capitis dolor ſanat̄. ¶ Qui purgo. b. ſ. u. t. h. oēs. n. uerno tēpore purgationē ſumūt. qd uocat̄ καθαίρουσ. ¶ Scribendi recte. ſ. eſt & p. & fons. i. ſcire qd ſcribas: hoc. n. ſapere eſt. ¶ Rē. t. ſ. p. o. c. poema conſtat ex re & rōne: Res ex phia originē trahit. ut ꝑcepta cōtineat: has dicit Soc. chartas eē deinde comitabun̄t uerba. ¶ Verbaq; p. r. n. i. ſ. hoc tale ē dicere inqt tūc poteris cū habueris qd dicas: & aſinius polio idē dixit: Male

hercule eueniat uerbis niſi rē ſequaſ. ¶ Interdū.ſ.l.m.r.fabula. Colligiť ſæpe magis placuiſſe fabulā q̄ nudis narreſ uerbis: qm̄ res ſpectatorē delectarēt q̄q̄ locis cōibus explicareſ. Sic uerbi gratia: circulator referat de regulo q̄uo captus ſit aut punitus uerba ſordida ſi non delectāt attamen res euocat auditu digna. ¶ Morataq; re. fabula bene inſtructa: unde in conſuetudine dicere ſolemus bene moratum eū qui rectos mores ediderit.

CCHRI. Caput inſanabile. Vel propter ualitudinem uel pp furorē poeticū. ¶ Tribus. a. p hyperbolē. i. tanto heleboro quantū tres antichyræ capere poſſint. Nā in ſola antichyra iſula helleborū cādidum ad purgandum cerebrū citra noxā capiebaſ. Dicitur & ueratrū helleborū. ¶ O ego leuis: oñdit ironicā eſſe orationē & ſe futurū fuiſſe poetā ægregiū: ſi illoꝝ exēplum eſſet ſecutus: ſed male purgare bilē: & ualitudini inſeruire: qa non tāti putat fieri poetā: ut uelit illa incōmoda pati. Vñ ſequiť q̄ ſit ad ſimilitudinē cotis: quæ cū acie careos incidere nō poſſit tñ ferrū acuit: ut incidat nō pōt igiť optimū poema cōponere. At poteſt aliū docere q̄uo componat. ¶ Opes: appellat opes oia quibus poema cōficiaſ: & exorneſ. ¶ Scribendi recte. Non pōt recte ſcribere: qui nō ſapit. i. qui nō ſit multa doctrina excultus. Sentit. n. idem de poeta: qd' cicero de oratore. Et pfecto eloquentia nemo illuſtris erit ſiue orator ſiue poeta ſit: niſi multas uariaſq; diſciplinas norit. Sed præſertim poeta: qui ſuā poeſim oibus ſcientiis atq; artibus exornandam ſibi proponit. Qui diuerſiſſimorū hominū ingenia nō mō ita exprimere: ut decorū obſeruet: uerū ita pingere: ut oculis noſtris ſubiiciat omni artificio tenter. Omnis aūt oratio ex uerbis atq; ſententiis cōſtat. Verba a grāmatico rhetoreq; petunť. Res aūt a philoſophia mutari oporter. Non iniuria igiť dicit ſapere. i. habere multas ac uarias doctrinas eſt principium recte ſcribendi. Nā nemo pōt ea ſcribere: quoꝝ diſciplinā non teneat. Socraticæ. i. philoſophicæ: nam a ſocrate manauit ois philoſophia moralis. Verba: nā q bene rē tenet: facile illi uerba accōmodabit. Ergo p dignitate pſonaꝝ unūquēq; deſcribet qui diuerſa diuerſoꝝ officia nouit. Qua ex re manifeſtū eſt illū rectū imitatorē futuꝝ in ſcribendo q uitā & mores hominū ueluti exēplar ſibi ad imitandū proponat. ¶ Fabula: ex cuius allegoria aliqd elliciaſ ad uſum uitæ utile: & pp hoc ſpecioſa & morata ēt ſi nō ſit artificioſe ſcripta magis delectabit auditorem: q̄ uerſus uerbis illuſtres: quos recte canoras nugas appellat: ſed ſententiis inopes.

[marginal manuscript note: Nō pt recte ſcribere q nō ſapit et multa doctrina ſit excult9.]

Interdum ſpecioſa locis morataq; recte
Fabula nullius ueneris ſine pondere & arte
Valdius oblectat populū: meliuſq; moratur
Quam nerſus inopes rerum nugeq; canoræ.
Graiis ingenium graiis dedit ore rotundo
Muſa loqui præter laudem nullius auaris.
Romani pueri longis rationibus aſſem
Diſcunt in partes centum deducere. dicat
Filius albini ſi de quincunce remota eſt
Vncia quid ſuperat. poteras dixiſſe triens: en
Rē poteris ſeruare tuā. redit uncia. quid fit.
Semis. ad hæc animos erugo & cura peculi
Cum ſemel imbuerit. ſperamus carmina fingi
Poſſe linenda cedro & leui ſeruanda cupreſſo
Aut prodeſſe uolunt aut delectare poetæ.
Aut ſimul & iucunda & idonea dicere uitæ.
Quicquid præcipies eſto breuis: ut cito dicta
Percipiant animi dociles: teneātq; fideles:
Omne ſuperuacnū pleno de pectore manat
Ficta uoluptatis cauſa ſint proxima neris:
Ne quodcunq; nelit poſcat ſibi fabula credi
Neu pranſæ lamiæ uiuū pueꝝ extrahat aluo.
Centuriæ ſeniorum agitant expertia frugis.
Celſi prætereunt auſtera poemata ramnes.

[manuscript note: Lamie legas nō lanie.]

CACR. Nullius ueneris. i. uenuſtatis & ingenii q̄ ad artē ſpectāt: oñdit modo quātū pdeſt cōſideratio ſōluetudinis: dicēs q̄ iterdū fabula opportunitate pſonarum inductarū expreſſione moꝝ q̄uis ſit ſine arte: ſine uetuſtate: ſine grauitate ſententiarum plus placet q̄ uerſus qdem bene ſonātes ſed moꝝ obſeruatione carētes. magis; pñt delectare res ſine ornatu q̄ ornata poemata uerbis ſine rebus. ¶ Sine pōdere. i. magnis ſenſibus ſine grauitate uerborum. i. nūm laborat poeta loqui rem ſapienter inuentā. Menander cum fabulam diſpoſuiſſet etiam nōdū uerſibus adornaſſet dicebat tamen ſe iam cōpleſſe. ¶ Nugæq. c. nullius momenti uerba bene ſonātia. ¶ Rotundo. i. pfecto. ¶ Præter. l. n. a. qui ſolam laudem cupiunt in ſcribendis carminibus. ¶ Romani. p. A prima ætate calculū diſcūt: hoc eſt cōputationibus operam dant. ¶ Aſſem: aſſis ē totum patrimonium: ſextans: quadrans: triēs: quincuns: dodrās: deūs: ſemis: partes aſſis factæ. Quincūci additur uncia. i. ad alias qnq; accidit alia uncia Triens tertia pars libræ quæ facit uncias. iiii. cū ſit libra unciæ. xii. ¶ Heu euge. i. bene hoc ille dixit qui interrogatus fuerat. ¶ Ad hæc animos erugo. Eruginē appellat auaritiam q̄ſi maculam. i. cum auaritia occupauerit a prima infantia aīos hoīum romanorū ſperandū eſt non poſſe ſcribere carmina recipienda in auctoritatem. ¶ Linenda cedro & l. ſ. c. utraq; enim res odore ſuo ſummouet tineas. ¶ Quicquid. p. eſto. b. i. præcepta debēt eſſe breuia quia ſi longa fuerint aures deficiunt auditorū. Recipiant ergo animi & dociles ſiāt: qa qd percipio & intelligo docet me item eſto breuis. i. ſerua neceſſaria. ¶ Teneātq; fideles: ut ſeruēt quod accipiunt ne affluant quæ audiunt. ¶ Pleno de pe. i. faſtidiente: & eſt ſenſus: pectus. n. quod iam uarietate ſatiatum & plenum eſt ea quæ ſuperuacua audierit nō retinet. ¶ Manat: affluit. ¶ Ne quodcūq. u. Ordo quodcunq; uelit ſibi credi fabula poſcat. i. comoedia: aut fabula. i. poemata q̄ finguntur pp uoluptatem ſint ueriſimilia. ¶ Neu pranſæ. l. i. ne fingat tale argumētum fabula q̄ deuorauerit lamia puerum qui de utero eius poſtea uiuus prolatus ſit. ¶ Extrahat. i. eximat. ¶ Centuriæ ſeniorum agitant expertia fru. i. ſenes. Ro. non probant poemata: quæ ſunt leuia adoleſcentes non delectantur auſteris quid enim faciendum eſt poetæ? poema temperare ut & uoluptati ſeruiat iuniorum: & ſeueritati ſatiſfaciat ſeniorum. ¶ Agitant expertia frugis: ideſt perſequūtur q̄ utilitatem non habent. ¶ Item expertia. ſ. i.

[marginal manuscript note: pōdere]

inutilia aliena a maturitante carentia bonitate uel auſteritate.¶ Celſi prætereunt auſtera.p.ſenſus ẽ ſenes grauitate carminis & dictionis pondere delectantur:iuuenes auſtera & grauia non amant.¶ Rannes.Luceres.Titienſes Romanæ tribus erant:uel ut uerius equites.

¶POR. Nullius ueneris:nullius uoluptatis nec decoris.¶ Grais dedit ore Romão muſa loq.Præter laudẽ nullius auaris:in hac ſola cupiditate promereant laudẽ tanq̃ pretegenes ille q lutũ finxit decẽ annis. Vel appelles qui totidẽ pinxit annis:nõ.n.ut acciperẽt feſtinabãt:ſed ut placerẽt morabant.¶ Et leui ſeruãda cupſſo.libri.n.q aut cedro illinunt:aut arca cupſſi incluſi ſunt a tineis nõ uexant.¶ Neu pranſæ lamiæ uiuũ puerũ extrahat aluu.Hæ ad infantes terrẽdus ſolẽt noiari:eſt ergo poeticæ q̃ tm̃ fingat ut deuoratũ lamia puerũ educat.¶ Centuriæ ſe.agi.ex.fru.i.ea q nugatorie dicuntur exagitant ſenes:expertia q̃ experta non ſunt exagitant.

¶CHRI. Valdius:ualidius.Ore rotundo. Eloquio ornato & perfecto:nã ſurma ſperica cæteris ꝑfectior ẽ. Dedit aũt muſa hoc græcis qa laudẽ q̃ diuicias aſſeq malunt.¶ Auaris ergo.i.cupidis.At romani cõtra auaritiæ ſtudent.Et quæſtui inuigilant:& arithmetica unũ in plures partes diuidere docet. ¶ Aſſem: integrã rem aſſem appellamus:quæ in.xii.uncias diuidit.Sed hoc iã expreſſum eſt. Sed quod in centũ dixit oñdit uarias ſubdiuiſiones.¶ Lõgis.r.Nã res nõ ſolũ diuiſa in partes ſed ẽt fracta in fruſtula nõ niſi lõgis rationibus.i.multiplici cõputu ad unã ſummã reducit.Vnde & florẽtini pueri uehemẽter in arithmetricis circa rupta laborãt.¶ De quincunce remota uncia.Nam remanebunt quattuor unciæ q̃ ſumma dicit triens:quia quattuor unciæ tertia pars ſunt duodenarii numeri.Quod ſi addatur ad quinq; uncias una ut ſint ſex huiuſcemodi portio ſemis dicitur quoniã ſenarius numerus dimidia pars eſt duodenarii.Huiuſcemõi ergo ꝓceptis imbuunt pueri:ne in rationibus fallantur.¶ Erugo:auaritia:q̃ animũ minuit.ut ferrũ erugo.¶ Peculi: pro peculii.¶ Linenda.c.Cedrus arbor nõ ſentit cariẽ:ergo quæ duratura eſſent carmina aut in cedrinis tabellis deſcribebãt: aut ſi in aliis eas ſucco cedri ſpargebãt.¶ Linenda . ſcribenda.Nã in cæratis tabulis ſtilo imprimebant.¶ Leui polita & eraſa.i.i tabulis cupſſinis.Nã hæc quoq; arbor cariẽ nõ ſentit.¶ Aut ꝓdeſſe uolũt.Optimũ poetæ conſiliũ.Nã uoluit demõſtrare poetaꝝ officiũ eſſe:ut iocũda ſimul & utilia dicant. Sed diſiunxit a principio: ut animaduerteret lector utrumuis iſtorum ſeparatim magni eſſe ponderis.Quid ergo ſi utrunq; iungatur?

Omne tulit punctum qui miſcuit utile dulci
Lectorem delectando pariterq; monendo
Hic meret æra liber ſoſiis hic & mare tranſit.
Et longum noto ſcriptori prorogat æuum.
Sunt delicta tamẽ quibus ignouiſſe uelimus
Nã neq; chorda ſonũ reddit quẽ uult mãus &
Poſcẽtiq; grauẽ ꝑſæpe remittit acutũ. (mẽs
Nec ſemp feriet: quodcũq; minabitur arcus.
Verũ ubi plura nitẽt in carmĩe nõ ego paucis
Offendar maculis:quas aut incuria fudit:
Aut humana parũ cauit natura.quid ergo eſt
Vt ſcriptor ſi peccat:idem liberatius:uſq;
Quãuis ẽ monitus uenia caret & citharœdus
Ridetur chorda qui ſemp oberrat eadem:
Sic mihi qui multum ceſſat:fit cherilus ille
Quem bis terq; bonũ cum riſu miror:& idẽ
Indignor.quãdoq; bõus dormitat homerus.
Verum operi lõgo fas eſt obrepere ſomnum.
Vt pictura poeſis erit:quæ ſi propius ſtes
Te capiat magis:& quædam ſi lõgius abſtes.
Hæc amat obſcuꝝ: uolet hæc ſub luce uideri
Iudicis argutũ q̃ nõ formidat acumẽ (bis.
Hæc placuit ſemel.hæc decies repetita placẽ

¶ACR. Oẽ tulit.p.q.m.u.d.oium ſuffragiũ:oium iudiciũ meret ille q & dulcis eſt & utilis.Pũcta dicũtur populi ſuffragia.uſus eſt hoc uerbo Ci.in fundania.Item aliter ſolus ſuffragia & iudiciũ populi tulit qui utile & dulce poema ſcripſit:& q prodeſſe & delectare poſſet: punctũ iõ dixit quia antea ſuffragia ferebantur.Hoc ergo dixit omnium meruit fauorẽ iuxta legem tabellariam quæ cauerat non uoce ſed puncto debere fieri ſuffragia.¶ Hic me.i.ꝓſtet.l.dignus ẽ emi uel meret mercedem affert.¶ Noto : famoſo in upinione poetæ poſito.¶ Sunt delicta.i.q.i.u.iter multa bona ſi habueris mala pauca ignoſcẽdum eſt.¶ Nam ne. ſi ergo citharœdus errat multo magis uenia tribuẽda poetis eſt ſi in quibuſdam errauerint: nec ſemp feriet nec ſemp ſagitarii deſtinata iaculantur hoc uult dicere.Merentur poetæ ueniã:quia pene oẽs in errore uerſamur.Veꝝ ubi plura:ſi plura carmina facio optima: nõ eſt mirũ ſi poſſũ uffendere in paucis locis.¶ Maculis:uitiis:peccatis delictis.¶ Incuria:negligẽtia q̃ maculæ funduntur.¶ Quid ergo eſt.qđ moneo ſi poeta itidẽ peccet ſæpe?¶ Monitus caret uenia.quẽadmodum ſcriptor uel antiq̃rius ſi in eodẽ peccat ſæpe monitus librarius ſcriptor.l.naturalis:uel bibliopolas ueteres dicebant : hoc Tranquillus affirmat . ¶ Vſq.ſemper iugiter.¶ Fit.c.ille cherilus poeta fuit qui Alexandrũ Magnũ ſecutus bella eiuſdẽ deſcripſit: cui alexander dixiſſe fert:male ſe therſitẽ homeri eẽ q̃ huius achillem Cherilus alexandri poeta depactus cum eo: ut ſi uerſum bonum faceret aureo nũmiſmate donaretur: ſi malum colaphis feriret qui ſæpe maledicẽdo colaphis nectus eſt.¶ Quam.b.r.Si unum aut duos uerſus bene dixerit admiror q̃ſi bonũ poſſit aliter ſolitum:nõ.n.dixit laudo.¶ Quãdoq;.b.d.h.hoc ẽ negligenter ſcribit.i.quandoq; errat bonus poeta.¶ Verum operi.l.f.i.latenter ſumere.l.negligẽtiam carminis agere.¶ Vt pi.po.erit.i.non erit diſſimilis poetica ars picture.Nam quomodo pictura quædam de proximo uult uideri alia eminus uitia autem celẽtur:ita & poema aliud ſemel lectum placet probum autem poema placet etiam ſæpe repetitum aliter ut pictura:ita poema aliud dum recitatur in præſenti placet aliud poſtea ſæpe repetitum.¶ Hæc amat obſcurum.l.mala quo fuco.ideſt coloribus magis poſſunt placere q̃ arte.

¶POR. Oẽ tulit punctum qui miſcuit utile dulci.Solus ſuffragia iudiciũ tulit:qui & utile & dulce ſcripſit

ti,qui & prodeſſet & delectaret:punctũ aũt ideo q̃ antiqui ſuffragia non ſcribebant:ſed puncto notabant. Hic meret æra liber:ſenſus:hunc bene uendet bibliothecæ. Antea ſoſij erant notiſſimi qui cõmerciũ librorum faciebant. Quas aut incuria fudit:incuria eſt negligẽtia quæ curam nõ habet. Sic mihi qui multũ ceſſat fit cherilus ille poeta peſſimus fuit Cherilus ille qui alexandrũ ſecutus opera eius:deſcripſit. Huius oino ſeptẽ uerſus ludebantur:ut alexãder dixiſſe fertur multũ malle ſe therſitẽ homeri eſſe q̃ cherili achillem. ¶ Verũ operi longo fas eſt obrepere ſomnũ:ſed excuſatione inquit homerus mereri põt ſi aliquid tãto opere non reſpondet magnitudini carminis ſui. ¶ Vt pictura poeſis erit;non erit diſſimilis poetica pictoræ. Nam quomodo in hac proprius quædam ſpectanda ſunt quædam longius:ita poetices quædam ſtatim aſpicienda ſunt quæ lucida erunt prope cognoſcentur quæ uero obſcura longius remotis

CHRI. Omne tulit punctũ. Quoniã abſolutiſſimus perfectiſſimuſq; is eſt:q utile dulci admiſcuit. Oẽ tulit punctũ. Trãſlatio a cauſis cẽtũuiralibus. Nã auditis partibus tabella circũferebatur iudicibus ac ſinguli punctũ ſiue notã imprimebãt;qua aut dãnarent aut abſoluerent. Ergo qui oĩbus ſententiis abſoluebatur omne punctũ tuliſſe dicebaſ. Capimus etiã punctũ pro ſuffragio. Sic n.& Cicero in funda uia punctũ pro ſuffragio poſuit. Quicq̃d p̃cipias:cum præcepta dederis:utere breuitate. Duplex.n.inde eſt cõmoditas. Nã & facilius intelliguntᷣ:& firmius memoria tenentur. ¶ Dociles:quod eſt ingenii. ¶ Fideles: quod eſt memoriæ cuius eſt: ut quæ ſibi mandantᷣ:fideliter conſeruet. ¶ Ficta uoluptas:præcepta dedit circa utile: nunc p̃cipit de uoluptate:in qua admonet ut quæ uoluptatis gr̃a finguntᷣ:ueriſimilia ſint. ¶ Praniæ lamiæ. Nã leſtrigones in quibus erat lamia familia:carnibus humanis ueſci dicebantur. Quis ergo crederet:ut ex uentre lamiæ poſſit educi puer uiuus quem ipſa uoraſſet in prandio. ¶ Centuriæ.ſ.i.ipſi ſeniores q̃ ſapientiores ſunt. Nã populus diuiſus eſt in centurias ſeniorũ:& iunioꝝ. ¶ Ramnes. Quaſi nobiliores. Nã romulus equites romanos in tres centurias deſcripſit, ¶ Titienſes.a.T.tatio:qui cũ illo pariter regnauit. Rãnetes a Romulo. ¶ Luceres.a lucomone etruſco:ſiue a luco in quo romulus & remus expoſiti ſunt. ¶ Expertia frugis.i.frugalitatis.i.modeſtiæ. Nã frugalitas uirtus eſt q̃ cauet ut in quacunq; uirtute modus ſeruetur. Hic ergo liber qui huiuſmodi eloquentia ac prodẽtia ſcriptus eſt in tanta auctoritate eſt:ut ab oĩbus expectaſ & propterea meret.i.lucraſ æra.i. pecuniã. ¶ Soſiis.qui librarii cũ eſſent multã;caperẽt pecuniã ex hoc libro quẽ uenalẽ tranſcriberent. ¶ Trãſit mare.q̃ petitur ab iĩs qui trãs mare habitãt:& prorogat æuo ſcriptori. Nã cauſa eſt q̃ auctor libri fama ad longũ æuũ uiuat. ¶ Sũt delicta:q̃m nihil in humanis ẽ ab omni parte perfectum:is liber perfecti locũ obtinebit i quo nõ niſi mediocria quædã delicta ierũt. Nam & in muſica uidemus q̃ chorda nõ reddit ſemper ſonũ quem muſici manus & mẽs quærit. Nec ſagitta ab arcu p ſagittariũ emiſſa ſemper deſtinatũ locũ ferit. Quapp cũ in carmine ſcripto plura erũt q̃ niteant patiar æquo aĩo;ſi pauce adſint maculæ:q̃ ſiue ſcriptoris negligentia erunt in libro ſparſæ:ſiue a defectu naturæ humanæ prouenerint. Sed ſi hic poeta ſæpius admonitus alicuius uitii tamen in eo aſſidue peccat;ita caret uenia ut citharœdus:qui ſemper eadem corda peccat. Nam omnes illum rident. ¶ Sic mihi qui multum ceſ. ſententia eſt q̃ qui non pauris in locis peccant:ſed in multis ita ſunt ridendi ut Cherilus poeta. Qui cũ in paucis locis admirandus ſit:indignationẽ tandem excitat:cum in multis erret. Nam in paucis ferendus eſſet quando etiã tantus poeta homerus nonnunq̃ dormitet. ideſt nõ appareat uigilãtiſſimus. ¶ Cherilus. Alexandrũ magnum ſecutus eius bella deſcripſit ſed ita inepte: ut ferant alexandrũ dixiſſe ſe malle homeri therſitem eſſe q̃ cherili achillẽ. Addũt cum cherilo pactum ut pro bono uerſu aureum impenderet nummũ pro malo uero colaphũ inferret. ¶ Opere in longo. Non mirum ẽ:ſi qui magna uolumina ſcribunt;quandoq; in ſomnum incidant:ideſt deficiant a conſueta uigilãtia. ¶ Vt.p.pictura perfecta quãto in maiori luce aſpicitur & magis de propinquo: tanto magis placet. Quæ autem non ita perfecta eſt magis in obſcuro probatur. Eadem ratio eſt in poeſi. Quapropter quæ non reformidat iudicium acutiſſimi uiri ſemper placebit etiam ſi decies legatur.

ACR. Fingeris:formaris:erudiris. ¶ Medium:non ex toto perfectum. ¶ Certis rebus:ac ſi diceret nõ oĩbus.i.paucis.i.recte conceditur quarundã rerum eſſe mediocritatem. ut ſi iuris peritus non fuerit aliq̃s quomodo caſſelius auctoratus. Quomodo meſſala:attamen ferendi ſunt:ſi fuerint mediocres: qđ in poetis non idem eſt. ¶ Non conceſſere.c.hyperbolicos ait: nec enim ſaxa concedunt aliquid poetis de mediocritate:Columnas:autem dicit ubi ponebant poetæ epithaphia. ¶ Vt gratas inter menſas. Quemadmodũ inter menſas indicandas offendit aut malus cantor aut malum unguẽtũ:aut papauer cum amaro melle:cum poterat prandium confici ſine his. Ita quod inuentum eſt propter amicos delectandos ſi paululum receſſerit a perfectione nõ placet ſine quo poemate res hominum poterat explicari. ¶ Symphõia: concentor:cantor. ¶ Craſſum:mali odoris:nam ut leuem odorem dicimus ſuauem :ita & craſſũ malum. ¶ Sardo:ſardiaco. ¶ Papauer:autem poſuit p placenta. ¶ Sine iſtis: ſine chordis ſymphonia & ſine craſſo unguento & papauere. ¶ Iuuãdis. delectãdis. ¶ Si paulum.ſ.d. Si modicum a perfectione receſſerit fit poema peſſimum. ſi exiguum receſſerit a ſummitate uergit ĩ uitium. ¶ Vergit.perit. ¶ Tro

O maior iuuenum:quamuis & uoce paterna
Fingeris ad rectum:& p te ſapis hoc tibi dictũ
Tolle memor:certis mediũ & tolerabile rebus
Recte concedi:conſultus iuris & actor
Cauſarum mediocris abeſt uirtute diſerti
Meſſalæ:neſcit quantum caſſellius aulus:
Sed tamen in precio eſt. mediocribus eẽ poetis
Non homines: nõ dii:non conceſſere colũnæ:
Vt gratas inter menſas ſymphonia diſcors.
Et craſſum unguẽtũ: & ſardo cũ melle papauer
Offendunt:poterat duci quia cœna ſine iſtis.
Sic animis natũ inuentumq; poema iuuandis
Si paulum ſummo deceſſit uergit ad imum.

Ludere qui neſcit:cãpeſtribus abſtinet armis.
Indoctuſq; pilæ diſci ue trochi ue quieſcit:
Ne ſpiſſærisũ tollant impune coronæ
Qui neſcit uerſus:tamẽ audet fingere:qd ni?
Liber & ingenuus.præſertim cenſus equeſtrẽ
Summam nũmorũ,uitioq; remotus ab omni
Tu nihil inuita dices facieſq; minerua.
Id tibi iudiciũ eſt. ea mens. ſi quid tamẽ olim
Scripſeris.in metii diſcedat iudicis aures
Et patris & noſtras:nonũq; p̃matur in annũ
Membranis intus poſitis delere licebit
Quod non edideris:neſcit uox miſſa reuerti:

chi.Quaternarii:nã trochos græci quaternarios uocãt:aot trochi.i.rothæ q̃ currẽdo pueri ſcutica regũt. ⁋Ne ſpiſſe.r.t.i.c.ne rideat cætos ſpectãtiũ q in ſimilitudine coronæ circundatur. ⁋Quid ni.i.cur non audeant uerſus fingere qui neſciũt qd reſtat niſi permutato ordine. ⁋Ingenuus quilibet liber a tributo perſoluat ſummã nũmoꝝ equeſtrẽ.i.equeſtri ordini diſtribuatur.Nam conſuetudo erat romanoꝝ:ut liberi tribota non ſoluerent.cæteri oero ſtipendia ad opus milicũ ſoluebant. ⁋Liber & inge.Cum ſtomacho pronũciandum q̃ñ antipophora.i.ſi homo bene natus eſt:licet uerſus illi facere.Et eſt aliud liber:aliud igenuus. ⁋Præſertim.c.e.ſ.n.u.q.r.a.o.i.eo uſq; ad ſubaudiendum eſt in cenſum equeſtrem receptus eſt:aut q ſit ꝓfeſſus ſe habere tantã pecuniã: quãtã deberet habere eques.Non enim licebat ante equitem romanum fieri niſi habuiſſet certam ſommam pecuniæ:hoc eſt quadringẽtorũ ſeſteriorũ. ⁋Tu.n.i.a ſupioribus pendet.O piſo nihil dicas aut facias inuita minerua.i.ſapiẽtia inuita aut minerua facimus:quod eſt ſtultitiæ eſt autem uerbum artificum inuita minerua: quia ipa minerua inter characteres poeſis præeſt. ⁋In.m.d.i.a.aut iudicio metii aot noſtro uel patris laodentur aut culpentur. ⁋Nonõq.p.in annũ.Si mala ſunt carmia uſq; ad nonũ annũ lateãt:& ſtudioſius corrigant. ⁋Miſſa.ꝑ emiſſa.

CPOR. Hoc.t.d.t.m.i.hoc uerbũ ĩ mẽte habe. ⁋Mediũ:& tollerabile rebus recte cõcedi q̃rũdã reꝝ eẽ medietatẽ. ⁋Cõſolius iuris & a.Cõſultus iuris aliqs. ⁋Si neſcit quãtũ.Caſſelius Aulus iuriſcõſultus tũc optios attamẽ põt eẽ mediocris.Nec ſiqs orator idẽ põt qd Meſſalla:ſciat attamẽ nõ eſſe nõ cõtemnẽdũ. ⁋Et Sardo.c.m.p.Corſicum & ſardũ mel peſſimi ſaporis eſt. ⁋Metii iudicis:Metius per diligens carminum fuit eſtimator. ⁋Nonomq; præmatur in annũ:exẽplo Cine poterit uti ut carmẽ ſuũ ſi malũ eſt nooem annis diſſimulet.

CCHRI. O maior iuuenũ.Præceptũ maximũ datur9 attẽtionẽ ex apoſtrophe ad maiorẽ piſonẽ captat.Eſt ãt huiuſmodi ſnia ꝙ q̃dã doctrinæ atq; artes ẽt ſi ad mediũ uentũ eſt & nõ ad ſupremũ laudẽ merent: nã aliqs iuriſcõſultus mediocris ĩ præcio eſt:ẽt ſi lõge abſit a uirtute Meſſallæ aut Caſſellii:q optimi fuerũt ioriſcõſulti.Sed poetaꝝ longe alia rõ eſt: nã niſi pfectus ſit:a nemine ꝓbaẽ.Rõ aũt eſt ꝙ ea q pp utilitatẽ expetuntur: ut ſũt patrocinia ioriſcõſoltoꝝ:ſat ẽ tantũ poſſe:ut ide q̃ſita ooluptas ꝓueniat.Quæ ãt q̃runẽ pp uoloptatẽ: ut poeſis eſt & muſica:& q iis ſimilia ſũt.niſi totã ooloptatẽ expleãt:nũq̃ placẽt.Igiẽ aot nullos erit poeta aut abſolutiſſimus erit.Nã mediocritas illis nõ cõcediẽ. ⁋Vt gratas:quẽadmodũ iter epulas neq; ſymphõia:neq; unguẽtũ placet niſi pfectũ qa hæc nõ ſunt neceſſaria ad famẽ ſedãdã: ſed pp ſolã uoluptatẽ reqrunẽ. Sic uerſus qñ pp uoluptatẽ expetunẽ nõ placẽt niſi pfecti.Quapp neq; ipẽ colũnæ.i.loca in q̃bus recitanẽ nõ admitrũt mediocres poetas.Poſuit aũt cõtinẽs ꝓ cõtẽto:ut ẽt ipi uulgares indoctiq; hoĩes q ad ludos oeniũt malos uerſus explodãt. ⁋Sardo melle.amariori melle:nã ſardinia corſicaq; pp copiã taxi arboris: cuius flore depaſtæ apes mella amara conficiũt deteſtabiles in hac re ſunt Vir.Sic tua cyrneas fugiãt examina taxos. ⁋Iuuãdis ſoa.ſ.uoloptate:pp hoc ſi ſummũ nõ attingit infimũ dici põt. Ergo mediocres poetæ q̃doq; dẽ mediocres in numero maloꝝ ſunt. ⁋Ludere qoẽadmodũ ii q ludũt:oel armis:uel pila:uel diſco: uel trocho: de q̃bus oĩbus iã dictũ eſt & nõ recte id faciũt ab oĩbos ridenẽ qa & ii ludi minime neceſſarii ſunt.Sic & poetæ q neſciõtes audẽt fingere uerſus.Trochos græci ẽt q̃ternarios appellãt ſed hic melius de ludo dr̃.Sed tu piſo q es ingenio nõ ſeruili:ſed liberali & igenuo & ĩ aliquo gradu ciuitatis: & es cẽſus ſũmã eq̃ſtrẽ de q̃ dictũ eſt ꝓterea cares uitio hic ꝓfecto neq; uerſos facere:neq; q̄cq̃ aliod tẽtabis ioita minerua.i.repugnãte natura.Sed tñ ſi qd unq̃ ſcripſeris:regres in eo metii patriſq; tui:iodiciũ. ⁋Et p̃maẽ:q̃ ſi domi cõtineaẽ. ⁋Delere:rõ q̃re ad nonũ uſq; annũ icludaẽ:nã anteq̃ ĩ alioꝝ manus uenerit:poterit emẽdare aut delere. ⁋Neſcit uox ſed ſi iã fuerit recitatus aut editus liber non poterit ad te redire.

Silueſtres homines ſacer interpreſq; deorum
Cædibus & uictu fœdo deterruit orpheus.
Dictus ob hoc lenire tygres:rapidoſq; leões:
Dictus & amphion thebanæ conditor urbis
Sexa mouere ſono teſtudinis. & prece blãda
Ducere quo uellet:fuit hæc ſapiẽtia quondã
Publica priuatis ſecernere.ſacra profanis.
Cõcubitu prohibere uago.dare iuga maritis.
Oppida moliri.leges incidere ligno.
Sic honor & nomen diuinis uatibus:atq;
Carminibus uenit.poſt hos iſignis homerus

CACR. Silueſtres:ſiluas habitantes. ⁋Cedibus & uictu fœdo:qa interficiebãt beſtias & mãducabãt:ipſe eos fecit cõgregari ſimulq; habitare. ⁋Et amphyon the.c.u.r.cadmus thebas cõſtitoit eas moro cinxit amphion. ⁋Fuit hæc ſapia qoõdã: olim poetæ ſapiam & eruditionẽ ĩcultoꝝ hoĩu ꝓhibebãt.i.aliqñ fuit hæc ſapia ĩ poetis:ut docerẽt q̃o uiuẽdũ ſit priuatim uel publice. ⁋Vago: meretricio dicit q̃o poetæ docẽdo carminibus ſuis hoium q mõ feraꝝ uiuebãt mitigaſſent aios. ⁋Sic.i.pp ſapiam. ⁋Diuinis.o.ſacerdotibus adæq̃oit poetas hoc ẽt maro.Quiq; ſacerdotes caſti dũ oĩa manebat.Quiq; pii uates & phœbo digna locuti. ⁋Dyrtœuſq; mares aios ĩ martia bel.u.exacuit lacedœmõiis diu aduerſom athenienſes certãtib9 oracula reſpõderũt nõ aliter uictoriã poſſe habere niſi atheniẽſem ducẽ habuiſſent.Miſſis legatis q hoc ab athe-

Dircæuſq; mares animos in martia bella
Verſibus exacuit. dictæ per carmina ſortes
Et uitæ monſtrata uia eſt. & gratia regum
Pyeriis tentata modis: luduſq; repertus.
Et longorum operum finis. ne forte pudori
Sit tibi muſa lyra ſollers & cantor appollo:
Natura fieret laudabile carmen. an arte
Quæſitũ ē: ego nec ſtudium ſine diuite uena

nienſibus poſtularēt: Athenienſes in contumeliam ipſis Dyrcæum quendam claudum dederunt dicentes iuxta ignauiā ipſorum hunc eis ducē poſſe ſufficere. Sic oracula quæ promiſerunt non fruſtrata ſunt. Nā Dyrcæus licet corpore eſſet debilis: ſcripſit tamē carmen heroicum: quo accenſi lacædemonii in aciē proceſſerunt ſicq; cōſecuti ſunt uictoriā. Itē Dyrcæus fuit genere athenienſis poeta omni deformis parte membrorum. Is primus tubam inuenit: quo etiam lacædemonii uſi duce uicerūt meſſenios. Nam cum diuturno tempore inter lacedæmonios & meſſenios bellum traheref conſuluerūt lacedæmonii Apollinem. Quibus reſponſum eſt non aliter eos poſſe uincere niſi cum duce athenienſi pugnarent. Quibus athenienſes Dyrcæum dederunt: & ita lacedæmonii uicerunt. Cum hoſtes nouus tubæ ſonitus terruiſſet. ¶ Sortes: reſpōſa appollinis. ¶ Via: rō hoc eſt etiam pħia mōſtrata ē uerſibus. ¶ Et. g. r. Carminibus ſunt deſcripti reges: carmina meruerunt amicitias regum: & longorum opeꝝ finis: hoc eſt ut carmē libenter operarenſ & cum declinatione opus ad finē perducerent. ¶ Finis: laudatio. ¶ Ne. f. p. ſit tibi: ideo īquit enumeraui hæc ne erubeſcas referri innumerū poetarum. i. ideo dixi multa cōmoda naſci de carmine: ne forte o piſo poema ſordidū uideatur. ¶ Solers. aūt proprie dicitur qui habet peritiam rerum difficilium. ¶ Cantor. a. inuentor citharæ q præeſt muſis. ¶ Natura fie. l. c. a. a. quæſitū eſt. Multi quærūt utrum poeta naſcatur an fiat. Ego utrunq; dico habere poetam debere. i. artem & ingenium. ¶ Sine diuite. u. hoc eſt ſine ingenio bono & ſine natura.

¶ POR. Silueſtres. h. ſ. i. d. cædibus & uictu fœdo deterruit orpheus. Orpheus primū poeticā illuſtrauit ex hoc dicitur leniſſe tygres & leones: qui & efferatos hominum animos placuerit carmine. ¶ Leges icidere ligno. æreis enim tabulis antiqui non ſunt uſi ſed roboreis has incidebant leges: unde adhuc athenis legum tabulæ axones uocantur. ¶ Dyrcæus: fuit hic genere athenīēſis poeta. omni parte membrorum deformis primus hic tubæ moderationes dedit ex haccā. Nam cum lacedæmonii bellum aduerſum Meſſenios gererēt: diuq; traherent dubium martis euentum reſponſum acceperunt ab appolline ſi uellent uincere athenienſi duce uterentur a quibus rogati athenienſes miſerunt. Dyrceum claudum & luſcum quem deformem crederēt uſi ſunt auxilio eius lacedæmonii. quibus ille cantum monſtrauit tubarum quarum in audito triti ſono. Meſſenii fugerunt adeptiq; ſunt uictoriam lacones. Dictæ per carmina ſortes: per uerſus exametros reddidit reſponſa Phœmone Pyrrhocho poetæ petenti. Aio te æacida Romanos uincere poſſe. Et uitæ monſtrata uia eſt. ſententiis ſapientum quibus inſtructa uita eſt.

¶ CHRI. Silueſtres homines. Oſtendit orphei & amphionis exemplo q̄tū utilitatis ad humanā ſocietatē conſeruandā q̄ndoq; attulerit poetæ boni: ſed fabulam & allegoriam iſtorū alibi expreſſimus. ¶ Fuit hæc ſapientia. Quia poetæ hoc genere ſapientiæ hoībus profuerunt admonentes quæ a poeta ponuntur. Quæ etiā cicero in rhetoricis contra hermagoram oſtendit. ¶ Incidere ligno: nam a principio in tabulis ſcribebantur leges. Atq; hac ſapiā poetæ tales honores meruerunt ut pro diis ſint habiti. ¶ Diuinos aūt appellauit: q̄a ut iam dictum eſt: idem erant poetæ & theologi: unde & Vir. Quiq; pii uates: & phœbo digna locuti. Nā Linus Orpheus & muſeus diuina ſcripſerunt. ¶ Sequentibus inde temporibus Homerus heroica tractauit: & bella deſcripſit. ¶ Dyrcæuſq; in. thebanus: & pindarū intelligit de quo ſupra Multa dyrceum leuat aura cygnū. ¶ Dictæ per car. ſor. i. oracula quæ carminibus data ſunt. ¶ Et uitæ mon. Quia multa quæ ad uitā & mores emēdādos pertinēt a poetis ſcripta ſunt. ¶ Et gratia regū. Quoniam illorum facta deſcripta ſunt. ¶ Pyeriis modis. i. modulationibus: & exprimit uerſus lyricos: quibus multi ſint reges laudati. ¶ Luduſq; reper. Nā in ludis comœdiæ & aliæ fabulæ adhibebanſ. ¶ Natura fieret. i. Cū ſit diuturna diſputatio naturane an artificio bonus poeta efficiatur: ita rem diiudicat poeta ut utraq; re opus ſit cum neq; ſtudium ꝓſit: niſi a natura ſortiamur copioſam dicendi uenam: neq; rurſus uena ſine arte.

Nec rude q̄d ꝓſit uideo ingeniū: alterius ſic
Altera poſcit opem res. & coniurat amice.
Qui ſtudet optatam curſu. contingere metā
Multa tulit fecitq; puer. ſudauit. & alſit.
Abſtinuit uenere & baccho qui pythia cātat.
Tibicē didicit prius. extimuitq; magiſtrum.
Nūc ſatis eſt dixiſſe ego mira poemata pāgo.
Occupet extremū ſcabies: mihi turpe relīq ē:
Et quod non didici ſane neſcire fateri:
Vt præco ad merces turbā qui cogit emēdas:
Aſſentatores iubet ad lucrum ire poeta
Diues agris diues poſitis in fœnore nummis.
Si uero eſt unctum qui recte ponere poſſit:

¶ ACR. Rude ſtultum. ſine ſtudio & imperitum. ¶ Alterius ſic al. ut illud Saluſtianum. Alter alterius auxilii eget. ¶ Coniurat amice. conuenit amicabiliter. ¶ Qui ſtudet optatam: qui ſtudet ad gloriam uenire multa debet perferre. ideſt ſudare: agere: uigilare: abſtinere a uenere. ¶ Curſu: labore & opere. curſu q primus uult eſſe. ¶ Sudauit: per æſtatem. ſ. ¶ Alſit: p hyemem frigus ſuſtinuit. ¶ Pythia cantat. i. pythonē compoſitum ab appolline. ¶ Nunc ſatis eſt dixiſſe ego mi. p. p. in hac copia imperitorum ſufficit alicui ſeſe iactare & dicere optimus poeta ſum: cum non ſim. ¶ Pāgo: compono. ideſt ego poſſum mira poemata componere. hoc dicit malus poeta. ¶ Occupet extremum ſca. ille patiatur ſcabiem qui extremus componet uerſus metaphoricos āt locutus eſt a ludo puerorum. Ita. n. pueri currentes aiunt occupet ſcabies in extremo remanentem. ideſt ego poeta ſum: habeat ſcabiem qui

Et ſpondere leui pro paupere:& eripere atris
Litibus implicitum:mirabor ſi ſciet inter
Noſcere mendacem uerumq; beatus amicũ.
Tu ſeu donaris:ſeu quid donare uelis cui.
Nolito aduerſus tibi factos ducere plenum
Letitiæ.clamabit enim pulchre:bene:recte.
Palleſcet ſuper his etiam ſtillabit amicis
Ex oculis rorem:ſaliet:tundet pede terram.
Vt qui conducti plorant in funere:dicunt:
Et faciũt prope plura dolẽtibus ex animo : ſic
Deriſor uero plus laudatore mouetur.

non eſt poeta: hoc ergo ex perſona illorum dixit qui dicendo carmina ſcimus facere : nihil ſciunt:uolont tamen ſe extimari poetas. ¶ Mihi turpe relinqui eſt. Torpe mihi eſt:ut ultimus faciam carmina. ¶ Sa.n.f. ordo eſt.Mihi ſane turpe eſt fateri neſcire. ¶ Vt præco ad merces turbam.q.c.e. Quemadmodum præco uoce hortatur populum accedere ad emẽdas merces proſcriptas. Ita & poeta diues hortatur aſſentari ſibi io carmine per dona moltos. ¶ Aſſentatores: blandos : falſos auditores. ¶ Diues agris: diues poſitis in fœ.n.qoi multos agros & multos nummos habet poſitos in fœnore. ¶ Si uero eſt unctũ qui recte pon.p.i. qui bene paſcat. Vnctum autem lautum conoiuium. Vnde in alio loco acce.ſic.ad und.Perſi. Calidum ſis ponere ſumen.unctum recte appellat pulmentarium bene coctum & eſt ſatyrice dictum.Si uero ſit poeta q bene paſcat:hoc eſt ſi habet eum qui cœnam præparet:bene mirabor ſi iſtiuſmodi homo poſſit falſum amicum a uero diſcernere.Nam cum fallos amicus eodem modo eum laudet & uerus non poterit largus poeta inter bonos maloſq; habere iudicium. ¶ Spondere:interuenire & fidem dicere. ¶ Leui:tenui & egenti uel oili. ¶ Tu ſeu donaris.ſ.q.d.u.c.No.ad.u.t.f.d.p.l.o pilo ſeu donaſti alicui ſeu donaturus es: hoc auditore carminum tuorum ne utaris ot pro donis lætetur nolito prætio aliquem laodatorem tois uerſibus locare : ne tuo munere lætus fictas tibi laudes per loluat. ¶ Pulchre bene.r.eſſe compoſitos oerſus. ¶ Palleſcet:pallidus fiet cum cœperit te falſum laudere:quaſi præ nimia admiratiõe. ¶ Super his.i. ſup hæc quæ dixit bene pulchre. ¶ Stillabit.a.e.o.r.ficte laudando & præ gaudio flendo. ¶ Amicis.i.aſſentatoribus. ¶ Vt qoi con.p.in.f.hoc ẽ qui conducuntur ad funera ſicut grauiora faciunt uere dolentibus:ita & aſſentatores plus laudant quam amicus uerus.Item antiqui præficas dicebãt mulieres quæ mortuos alienos conductæ plorabant:q fit in quibuſdam prouinciis a quo beneficiis redimitur.

Donaris pro donaueris

prefice

¶ POR. Occupet extremum ſcabies.hoc ex luſu puerorum ſuſtolit qui ludẽtes ſolent dicere. Quiſqs ad me nouiſſimus uenerit habeat ſcabiem. ¶ Si uero ẽ onctum qoi recte ponere poſſit : hoc eſt ſi habeas eum qui cœnã pparet. ¶ Vt qui cõducti plorant in funere dicunt. alexandriæ obolis cõducunt qoi mortuos fleant & hoc tã ualde faciũt:ut ab ignorãtibus illorum fuiſſe credantur: qui efferantur. Hi ergo uocant threnodæ.

¶ CHRI. Qui ſtudet.Aureum pceptum eſſe ſubeundos labores: & abſtinendũ a uoloptatibus ſi diuinitatem poeſis aſſequi cupimos. ¶ Qui pythia. Aliud præceptum:ut ita ſtudiis inſudemus:ut præceptores nõ dedignemur habere.Pythia hymni erãt in honorem appollinis.Nec laborandom eſt: ut plura q̃ alii ſcribamus ſed ut meliora. ¶ Occupet:prouerbium puerorũ:qui in principio curſus clamabant.Occupet extremum ſcabies.Nec debemos putare nobis turpe relinqui.i.q alii nos prætereant plura ſcribendo.Nec etiam putare turpe eſſe fateri neſcire quod neſcimus. ¶ Vt præco : uituperat poetas: qui recitaturi diſponunt inter auditores qoi carmina illorum laudent.Quod ſi poſſit ponere unctum.i.parare conuiuium:aut fide iubere pro paupere aut explicare impeditum litibus:tunc tot ſibi aderunt adulatores : ot neſcias diſcernere mendacẽ.i. eum qui per adulationem laudet nõ laudanda a uero amico.i.ab eo qui laudet.qoia putet laudanda. ¶ Tu ſeu.ſed tu piſo ſi forte etiam liberalitatis cauſa dõaueris: ſiue donare uolueris fuge eos tibi auditores adhibere: nam munere deliniti ſunt facti aduerſi.i.inimici.i.adulatores nam adolatore nihil eſt pernitioſius:nam non ex animo ſed ex adolatione loquẽs & laudans quæ uituperanda ſunt:in ſummos errores credulom inducunt. ¶ Recte & bene.& polchre.Cũ unum ſatis ſuperq; fuiſſet. ¶ Palleſcet. Ex ſtupore quem ſimulabit immo etiam lachrymas ui exprimet ot oideat lachrymare præ gaudio. ¶ Stillabit rorem.Nam cum coactus lachrymet non manabunt affatim. ¶ Tundet pede terrã. Vt oſtendat uehementer admirari. ¶ Vt qoi conducti:Mos erat apud antiqoos conducere molieres in ea re exercitatas : quæ mercede accepta funera lugerent. Ergo quemadmodum illæ magis plorabant q̃q ex animo plorarent:ſic adultor quem iure deriſorem appellat : plus mouetur uero laudatore.

Ponere unctum

Reges dicuntur multis urgere culullis
Et torquere mero quem perſpexiſſe laborãt:
An ſit amicitia dignus:ſi carmina condes:
Nunq̃ te fallant animi ſub uulpe latentes.
Quintilio ſiquid recitares:corrige ſodes:
Hoc aiebat & hoc.melius te poſſe negares:
Bis terq; expertũ fruſtra delere iubebat.
Et male tornatos incudi reddere uerſus:
Si defendere delictum q̃ uertere malles:
Nullũ ultra uerbũ aut opam ſumebat inanẽ.

¶ ACR. Reges dicunt multis urget culullis.Reges .n.quos uolunt recipere in amicitiam multo mero iebriant tentantes an per potum qoæ habẽt ſecreta prodant.Docet autem hoc loco multa cura & ſtudio aſciſcẽdos amicos eſſe. ¶ Culullis:ideſt calicibus: & ẽ diminutiuum a culeo:ut alibi.ipſe diues & aureis mercator exiccet culullis oina ſyra repata merce. ¶ Et torquere mero. ideſt trahere ad cõfeſſionem. ideſt uino explorare ingenia dignoq amicorum. ¶ Perſpexiſſe: præuidere. ¶ Condes:compones:ut reſpõdere paras: ſeu condis amabile carmen. ¶ Nunquã te fallant animi ſub uulpe latentes. Ingenioſi hoies laudant mala carmina: inde oi te fallant aſtutia animi:& qui cũ ſint uafri & ſubdoli innocentem præferunt uultum:

Quin ſine riuali teq; & tua ſolus amares.
Vir bonus & prudēs uerſus reprēdet inertes.
Culpabit duros: incomptis allinet atrum
Tranſuerſo calamo ſignū. ambitioſa recidet
Ornamēta. parum claris lucē dare coget.
Arguet ambigue dictum. mutanda notabit.
Fiet ariſtarchus. nec dicet cur ego amicum
Offendam in nugis: hæ nugæ ſeria ducent

quaſi uulpes in æſopi fabula cōtra coruos. ☞ Sub uulpe. ſub impoſturis adulātium ſub dolo: uulpes enim doloſum animal eſt ut in æſopi fabula: ſic & q uerſus facit ex fictiōe facile adulantiū pōt ſubdolos animos puidere. ☞ Quītilio ſiqd recitares. hic Quītilius eras Varius poeta cremonēſis amicꝰ Vir. Hoc aiebat & hoc maledictū dicebat malu poetæ: ut corrigeret malos uerſus. ☞ Melius te poſſe negares: deeſt ſi. i. ſi negaſſes te meliora carmia poſſe facer̄. ☞ Iubebat: ut dēuo uerſus corrigerent̄ quēadmodū ferramētū male ductū reddit̄ icudi & bene: ibi format̄. ☞ Male tornatos: male cōpoſitos. ☞ Vertere. corrigere. mutare. ☞ Qui ſine riuali teq; & tua ſolus amares: ſine riuali amant̄ carmina qñ ab eo ſolo amāt̄ q facit ea. Riualē āt ꝓ æmulo poſuit. Riuales enim ſont alterius meretricis amatores: hoc tractum. eſt ab antiquis. Riuales. n. dicebant̄ qui in agris riuū haberēt cōem: & propter eum ſæpe diſcreparēt. ☞ inertes. ſine grauitate factos. ☞ Duros. male ſonātes. ☞ Incomptis. i. non bene ſonantibus: non bene currētibus ſine œconomia ſcriptis. ☞ Allinet. i. apponet. ☞ Signum: notā culpæ ſignificat: nā notū uerſum male formatum dicimus. ☞ Tranſuerſo. calamo. Tranſuerſim ducta pēna uitia carminū maculabis. ☞ Ambitioſa. ſuperflua. ☞ Arguet ambigue di. amphibologias uituperabit. ☞ Mutāda notabit: deſignabit certa faciet: quæ mutari debēt. ☞ Fiet ariſtarchus. nomen græci grāmatici q Homeri carmina adnotauit: ille ergo iudex etiam optimi poetæ fiet ꝙ ariſtarchus Homerū emendans: hoc ſigno notauit uerſus quos iudicauit Homeri non eſſe. ☞ Nec dicet cur. ego amicum offendam in nugis. Sicut multi dicunt cur ego debeo corrigere amicum in ſuo errore.

¶POR. Reges dicuntur multis urgere cululis. Reges enim quos uolunt recipere ī amicitiam multo mero inebriant temptantes an per potionem quæ habeant ſecreta prodant. ☞ Et torquere mero: hoc eſt protrahere ad confeſſionem. ☞ Animi ſub uulpe latentes. Senatores & Mydronas appellamus qui benigne irrident. ☞ Quintilio ſi quid recitares. Hic erat quintilius Varius Cremonenſis amicus Virgili. eques Roma. & male tornatos incudi reddere uer. Hoc eſt denuo uerſus ſcribere quomodo ferramentum male formatum redditur incudi: ut ſibi formetur. ☞ Quin ſine riuali: æmulum riualem dixit. ☞ Incomptis allinet atrum tranſuerſo calamo ſignum: ſignificat ac notat uerſum male formatum. ☞ Fiet ariſtarchus. Hic Homeri carmina adnotauit: ille ergo iudex & optimi poetæ Ariſtarchus fiet.

¶CHRI. Reges: Vtile præceptū. Eſt autē ſnia: ꝙ quēadmodum uidemus magnos uiros ꝙ ātea q̄ hominē in amicitiam recipiant. illius animi ſecreta noſſe tentant & multo uino aggrediuntur: qa bene poti ſimplicius mentem ſuam prumūt. Sic & nos conabimur ueram ſniam elicere: cum nos laudāt. ☞ Quod ſi faciemus: nū q̄ nos fallent animi latentes ſub uulpe: ideſt nunq̄ fallent animi: qui calliditate uulpina ſe tegunt. ☞ Quintilio. demonſtrat quale ſit conſilium ueri amici exemplu quintili uari poetæ Cremonenſis: & Maroni amici: qui iudex ad poema adhibitus aperte qd corrigēdū putaret denūciabat. ☞ Quod ſi bis terq; fruſtra expertus te melius facere poſſe negares: iubebat tale poema deleri. ☞ Tornatos rotondos. i. pfectos: nam quæ torno fiunt rotunda fiunt. ☞ Reddere incudi: ideſt denuo fabricare. Tranſlatio a fabro: cui eū forma quam parat non ſucceſſerit rurſum in rudem maſſam redacta materia ex integro opus inchoat. ☞ Si defendere. eſt peruicax ingenium in nonnullis. qui q̄uis erraſſe doceant̄ omne acumen ad id cōuertunt: ut potius errata defendere nitant̄ q̄ corrigere. Ergo quintilius hos dimittebat: neq; deīceps ulterius monebat. ☞ Sine riuali. Riuales ii dicuntur quorum agri eodem riuo diſcernuntur: de quo ſibi uendicando ſæpe contēdunt & per tranſlationem appellantur riuales qui eandem mulierem amant. ſed ad interpretationem huius loci amat aliquis ſua ſcripta ſine riuali cum illa a nullo aliu ament̄. ☞ Vir bo. oſtendit conſilium prouenire oportere ab eo q prudentia poſſit errata cognoſcere: & probitate uelit tibi oſtendere. Huioſcemodi igit̄ uir reprehendet uerſus inertes. i. negligēter ſcriptos: & q ſcriptoris ſertiā idicēt. ☞ Incōptis: q cōuenicti ornatu carēt. ☞ Allinet. linēdo īponet atrū ſignū. Nā lineis ex atramēto cācellatim ductis locū delendum ſignificat. ☞ Ambitioſa. quaſi modum excedentia. Tranſlatio ab ambitioſis qui ſibi plus quam oporteat honoris petunt. ☞ Fiet ariſtarchus. Vtetur eadem ſeueritate qua uſus eſt grammaticus ariſtarchus: qui & homerica carmina notare auſus eſt: dictitans nō eē homerica carmīa: q nō eēnt ꝓbāda: neq; imitabitur illos: qui dicūt nolu uffendere amicū in nugis.

In mala deriſum ſemel exceptumq; ſiniſtræ.
Vt mala quē ſcabies: aut morbꝰ regius urget:
Aut fanaticus error: & iracunda diana
Veſanum tetigiſſe timēt: fugiuntq; poetam
Qui ſapiunt. agitāt pueri incautiq; ſequunt̄.
Hic dum ſublimis uerſus ructatur: & errat.
Sic ueluti merulis intentus decidit auceps
In puteum foueamq;: licet ſuccurrite longū
Clamet io ciues: non ſit qui tollere curet.

¶ACR. In mala ſeria: in malas neceſſitates: ſi non fuerit emēdatus irriſio laudati in aliis maioribus ipſum docebit errare. ☞ Siniſtre. contrarie. quia ut ſuperius dixit neſcit uox miſſa reuerti. Et ideo poſtquā mali poetæ carmina publicant contraria ab omnibus excipiuntur & irrecuperabiliter derident̄ ſicut ſcabies & regius morbus: cæterique morbi quos ipſe dicit ſunt incurabiles adeo: ut uix aut nunq̄ poſſint curari. ☞ Regius: quem quidam demoniacum alii combitabilem: alii arquatum uocant: quem: græci ictero dicunt. quibus oculis uirideſcunt. ☞ Aut fanaticus error: fanaticū errorē pati dicunt̄ qa fanis. pcutiunt̄. i.

Si curet quis opē ferre. & demittere funem
Q uis ſcis an prudēs huc ſe deiecerit: atq;
Seruari nolit. dicam: ſiculiq; poetæ
Narrabo interitum. deus immortalis haberi
Dum cupit empedocles: ardētē frigidus ætnā
Inſiluit: ſit ius. liceatq; perire poetis.
Inuitum qui ſeruat. idem facit occidenti
Nec ſemel hoc fecit. nec ſi retractus erit. iam
Fiet homo. & ponet famoſæ mortis amorem.
Nec ſatis apparet cum uerſus factitet. utrum
Minxerit in patrios cineres. an triſte bidētal
Mouerit inceſtus. certe furit. ac uelut urſus
Obiectos caueæ ualuit ſi frangere clatrōs:
Indoctū doctūq; fugat recitabor acerbus.
Quē uero arripuit: tenet occiditq; legēdo
Non miſſura cutē niſi plena cruoris hirudo.

¶ Q. Horatii Flacci artis poeticæ. Finis.

qui lymphatico agitant. ¶ Iracunda. læſione. offenſa. ¶ Agitant. proſequunt. Nam pueri prætereūtibus illudere ſoliti: quos inſectant in demētiam compellunt. ¶ Incauti. q̄a poſſūt ludi ab inſano poeta. ¶ Eructat. p eructat: ut Et iam nox humida coelo p̄cipitat. ¶ Sic ueluti merulis itētus decidit. a. Sēſus ē. Nec ſemel inſanos uerſus faciet nec carebit cupiditate tanq̄ aſſidue in foueā cadat. ¶ Dū cupit empedocles. Empedocles fuit agrigentinus pythagoricus: qui ſe in flāmas ætnæ montis iniecit imortalitatē affectās. qđ eius crepidulæ pdiderunt. quas flāma eructauit: æreis enim uſus fuerat. ¶ Empedocles unū dicebat igenia frigido circa p̄cordia ſanguine ipediri idē ſiſe. ¶ Nec ſatis appet. cū uerſus. Neſcit poena pp q̄ facit uerſus malos inſanus poeta: an quia læſerit bidental. an q̄a uiolauerit. pr̄is ſepulchrū. ¶ Bidētal. locus fulminis. ¶ Triſte. ſt q pp lapſum fulmē cōſtituit & eſt bidental a bidētibus dictū: nā reliqas fulminis pōtifices cū ſacrificio ſepeliebant. ¶ Mouerit incæ. inceſtus dicitur hō pollutus: qui flagitium commiſerit aut in ſororē: aut ī ſacerdotē aut in affinem. ¶ Clatros oppoſitiones oſtiorum. ¶ Indoctū doctumq;. ſ. i. oibus dicit. audite me: cum ab omnibus fugiat. ¶ Non miſſura cum comprehenderit corpus. ¶ Hirudo. ſanguiſuga: alii ſanguiſugam & alii ſanguiſugiā dixerunt diſtat autem inter harundinem hirundinem: & hirudinem: harundo canna eſt. Hirundo auicula. hirudo ſanguiſuga.

¶ POR. Aut fanaticus. ideſt qui lymphatico agitat. ¶ Agitant pueri incautiq; ſequuntur. Nam pueri prætereuntibus illudere ſolent: & quos inſectantur in dementiam compellunt. Hic dū ſublimis uerſus ructatur & errat ructatur pro ructat. Antiqui & ructo & ructor dixerunt: hic genere patiendi extulit ructatur: ut uenatur lauatur. ¶ Siculiq; poetæ narrabo interitum. Empedocles fuit agrigentinus phyſicus qui ſe in crateram præcipitem dedit ætnæ: immortalitatem affectans. ¶ Ardentem frigidus ætnam inſiluit. Dum ſe credit ex opinione hominum collecturum diuinitatem. ſi nunq̄ comparuiſſet. ¶ An triſte bidental. id quod iouis fulmine percuſſum eſt bidental appellatur hoc expiari non poteſt. Sunt autem qui putant ab agna dictum bidental. ¶ Hirudo. hæc ſanguiſuga appellatur.

¶ CHRI. Scabies quia ſcabrum. i. aſperum corpus facit & forte lepram itelligit. ¶ Morbus regius. Sunt qui uelint iccirco hūc morbum regium dici: quia præcipuū illi remedium ſit muſſum ex præcioſiſſimo uino. Fanaticus: qui alicuius numinis furore uexat iſti & lymphatici & cariti dicuntur. Vnde adiungit iracunda diana: quaſi quæ propter iram tali furore uexet. ¶ Sic ueluti merulis. merula auis dicta q mera. i. ſola uolet dū nimis intenti ſunt recitationibus: incidunt in odium ex tedio quod inferunt: ut euenit aucupi: qui cum nimis intente ſuſpenſis oculis ſectātur aues in foueam incidūt. Cum ergo in hanc foſſam odii ſæpius incidunt poetæ euenit ut qui a principio miſerti illorum errorum ſuccurrere nitebant: putantes eos imprudētia labi: demum aduertentes q de induſtria errant: neq; miſerent: neq; opem ferunt. Nam ſiquis auceps ſæpius in foſſam incidiſſet: q̄uis clamet ſuccurrite: nemo ſubuenit: & ſiquis ſubuenturus funē cui ille hærens trahatur. demittere uelit: prohibetur ab aliis: exorta iam ſuſpitione: ne prudens ceciderit. Siculi poetæ. Empedocles ſiculus ex agrigēto fuit: patrem habuit Metonem auum Empedoclem poeta: & philoſophus pythagoricus fuit uir multis rebus mirabilis. Huius mors dubie a ſcriptoribus prodit. Plerią; tamen aſſerunt illum in peloponenſo diem obiiſſe. Hermippus autem ſcribit q cum panthiam agrigentinam mulierem ab omnibus medicis deſperatam curaſſet: iſq; ex ea re immortalis haberetur: ut immortalitatis fidem faceret: ætnam aſcendit: & in crateres ignis ſe coniecit: ſicq; conſumptus eſt. Quod exploratum eſt: q ardēte illo in ignea cauerna: una ex crepidis: quibus æneis utebat: ui ignis extra cauernam eiecta indicium fecit. iecit ergo uolens ſe in ignem Empedocles. Sic & iſti poetæ dum cupiunt ſe celebres reddere: in hāc ſe ſtultitiam cōnciūt: neq; ſi amici eos retraxerint ceſſabunt quin iterum ſe conliciant. ¶ Inuitum. qui ſeruat idem facit occidenti. Acuta ratio & uera ſententia. Nam ſiquis ſe ipſum perdat: idem ille erit & cædens & cæſus. Hunc igitur ſi ſeruabis: non ſolum eum ſeruabis: qui occidebat: ſed eum quoq; qui occidebat. ¶ Nec fiet homo. Tanta ueſania laborat hic ut quāuis ſæpe moneas: & a propoſito dimouere temptes: nunq̄ fiet homo. i. nunq̄ uigebit in eo ratio: qua ſola homines ſumus: ſed in ea pſiſtēs nunq̄ deponet honorem famoſæ mortis: nam quēadmodum Empedocles dum deus fieri cupit amiſit quod hominis ē ſic & iſte inſania recitandi dū optimi poetæ gloriam quærit: eam quā habet: qualiſcunq; ſit amittit. Nec ſatis apparet. Tanto laborat furore: ut manifeſtum ſit ex ingēti ſcelere: quo dii irati ſint puenire: ut accidit oreſti & alcmeoni pp̄ter matricidium. Sed tamē nō apparet quod ſit hoc ſcelus: pp̄ter quod uerſus dictitet. i. in tātum furorem inciderit: ut uerſus ineptos recitet. Quæ quidem ſumma eſt inſania: niſi ſit q parentis ſepulchrū uiolauerit: aut inceſtus quaſi impurus mouerit bidental: qđ tangere nō niſi puro licet. Eſt autem bidētal locus fulmine tactus: ſic dicta qđ bidētis ſacrificio expiat. Alii dicūt bidental templum eſſe: in quo bidentes ſacrificant. ¶ Clatros. cancellos. ¶ Hirudo. ſanguiſuga eſt.

Acronis commentaria in. Q.H.F. Sermonum libros.

SErmonū libri ideo dicti: quia uili ſermone ſunt potius q̄ tumenti: ſiue quia ad p̄ſentes ſcribuntur ACR.
Epiſtolis eni abſentibus loquimur ſermōe p̄ſentibus. Quáuis igiť hoc opus ſatyrā eſſe Horatius
ipſe p̄ſitetur: cū ait. Sunt quibus in ſatyra uidear nimis acer & ultra legē tendere opus: tamen pro-
prios titulos uoluit ei accomodare: hos priores duos libros ſermonū poſteriores epiſtolarū ſcri-
bens ſatyra diciť lancis genus tractū a choro liberi patris: qui eſt miniſter uini & epularū. Satyra iſtius inter
Lucilii ſatyrā ē & Iuuenalis. nā & aſperitatē hēt q̄ Lu-
cilius & ſuauitatē q̄ Iuuenalis mixtā in ope ſuo: deni-
q̧ niſi Iuue. ſcripſiſſet iſto nēo eēt melior. Verūtn̄ ſci-
endū q̄ ſatyrarũ carmē p̄io oium auctoř Lucilio re-
pertū ē: pleriq̧ ſatyrā a lāre: q̄ plena diuerſis frugibus
in tēplo cereris inſerť: nomen accepiſſe dicūt. na & eā
hoc noie appellāt. Ergo & hoc carmē ppea ſatyrā ap-
pellauerūt q̄a ita multis & uariis reb⁹ refertū ē: ut au-
diētes ſaturet. Alii dicūt q̄ rō ſatyra uocitata eſt q̄ ita
cōuitia & crimīa holum libere iuadat ut ſaturi hoies
.i. ebri. Qui fit: uñ qūo: ex q̄ cā. Sortē p̄poſitū: p-
feſſionē iſtitutū uiuēdi. Seu rō. aut rōne inimo p̄po-
ſitā uitæ. aut fortūa uerbi gratia: aliqs init ut militet:
hoc rōnis ē alius de ſūmo gradu fœlicitatis ad ima
detruſus init docēdi aut arādi neceſſitatē: hoc fortu-
næ ē. Seu ſors obiecerit. ſignate dixit rō dederit. ſors
obiecerit. breuiter duas ſectas tāgit: nā cū dicit ratio
ſtoicos tāgit cū ſors epicureos ſtoici n. dicūt oia rōne
heri: epicurei fortuitu. Cōtētus uiuat: illā terētii tra-
ctat ſniam: oēs noſmet nři pœniret. Diuerſa. officia.
O fortūati. hic iſtabilitatē humāæ uitæ carpit. Iā
.g. annis. figurata locutio. Fractus. debilitatus figu-
rate fractus mēbra ſicut pictus acu chlamydē. Mi-
litia eſt potior. κ[illegible]ον. Quid eni q̄reno: & ē
cōmicū. Cōcurritur. confligitur a milite in pugna.
Momēto. in puncto tpis. nā cito mori p̄ bñficio eſt.
Agricolā laudat. beatū appellat. Iuris. legū: quia
multa gña iuris ſūt. Sub galli cātu. n. prope galli cā-
tū: ut ſub noctē cura recurſat. Sub aūt quotiens tps ſi-
gnificat accuſatiuo iungimus: quotiēs locū ablatiuo.
Cōſultor. pcunctator. nam interrogator non dř. cō-
ſultus eſt q̄ docet Cōſultor: q diſcit. Vadibus. ſpō-
ſoribus a uadimonio qđ p̄mittit: is q ad iudiciū p-
uocať certo die affuturũ. Vades ideo dici q̄ q eos de-
derit uadēdi hēt ptātē. Extractus ad ſoluēdū uecti-
gal. De gñe hoc. qui diuerſa laudāt de incōſtantia.

Quin. Hor. Flac. Sermonū Liber primus.
Satyra prima.

QVi fit mecœnas, ut nemo quam
ſibi ſortem.
Seu ratio dederit: ſeu ſors obie-
cerit illa,
Cōtentus uiuat: laudet diuerſa ſequentes.
O fortunati mercatores grauis annis
Miles ait multo iam fractus membra labore.
Contra mercator nauem iactantibus auſtris
Militia eſt potior. quid enim? cōcurritur horæ
Momento: cita mors uenit, aut uictoria lęta.
Agricolam laudat iuris legumq̧ peritus,
Sub galli cātum conſultor ubi hoſtia pulſats
Ille datis uadibus qui rure extractus ī urbē ē.
Solos fœlices uiuentes clamat in urbe.
Cætera de genere hoc adeo ſunt multa: loq̄cē

POR. Qui fit mecœnas ut. n. q. ſ. ſ. ſ. r. d. ſ. ſ. o. i. c.
u. Quáuis ſatyrā eſſe opus hoc cōfiteaſ cum ait: ſūt
quibus in ſatyra uidear nimis acer & ultra legē tēde-
re opus: tamen proprios titulos ei uoluit accommo-
dare: nam hos priores duos libros ſermonum: poſte-
riores epiſtolarum iſcripſit. in ſermonum libris uult
intelligi: quaſi apud præſentem ſe loqui. Epiſtolas
uero q̄ſi ad abſentes miſſas. Qui fit mecœnas. Mi-
rari ſe ait tantā eſſe animis hoium inconſtantiam: ut
oibus aliena ſors uitæ magis q̄ p̄prie: ſiue eam rō de-
derit: ſiue fortuna obiecerit. Placeat. Qui autē circū-
flexe p̄nunciandū. Significat. n. quare. Sicut ētiā multi loquunť. Qui fieri pōt: p quō fieri pōt. Signate autem
locutus eſt dicēs. Rō dederit: ſors obiecerit. Multa: iam. f. m. l. Frequēs apud Vir. hæc figura. ſic enim diciť
ſciſſa comā & oculos deiecta decoros: ſic & ipſe Horat. Membra ſub arbuto ſtratus. Quid enim cōcurritur
horæ. m. quaſi interpellante affectu hoc dicit. & eſt ēt conſuetudinis noſtræ. Cita mors. u. a. u. l. quaſi diuina
uē iactātibus auſtris hoc dř. Sub galli. c. c. u. h. p. ita dictū eſt, ut ſub noctē cura recurſat. Ille datis uadibus
q rure extra. i. u. eſt qui uadimoniū p̄mittere ſub ſatiſfactione & in urbē uenire coactus eſt. Vades aūt ſponſo-
res dici notū eſt. q̄ qui eos dederit uadere. i. diſcedere interim liceat.

CHRI. Per magna res eſt illuſtriſſime Guido Feltri & hoibus ac ciuitatibus apprie utilis latina ſatyra.
cuius q̄dē auctor. cū Lucilius fuiſſet eā demū. Q. Hora. euſq̧ p̄duxit ut p̄fecta ſane: & abſoluta dici poſſit.
Cuius hois ſapiētiſſimum a natura conſiliū: exactiſſimūq̧ artificiū: ac deniq̧ non mediocrē doctrinam: ego

huiuſcemodi eſſe puto:ut nemini ex latinis poetis inſerior habēdus ſit.i hoc aūt dicēdi genere iure.ni fallor
a Quintilia.pcipuus dicitur.Mira eſt hominis diſſimulatio in reprehēdendo:atq; in ea re adeo uafer:adeoq;
lepore ſalibuſque mentem auditoris occupat:ut dum ſe iocunditate uerborum demulcēdum præbet. nihil
acerbum ſuſpicās:non antea in ſe contorta ſpicula aiaduertat q̄ illa intra pcordia recepiſſe ſenſerit.¶ Nā cum
ſibi propoſuerit:nō hoīes maledicēdo uexare:ſed caſtigādo a uitiis ad rectā uiā reuocare nō prius ferrū ignē
ue uulneri ſanādo admouet.q̄ ægrotū ita occultis laqueis irretiuerit: ut medicas manus etiā ſi uelit effugere
nequeat.Cuius quidem diſſimulationis uel illud irrefutabile teſtimonium nobis ſit.Nam cum duo ſatyra
rum uolumina ſcripſerit:utriq; illarum nomen ſubtraxit ne aſperitate tituli perterritos flagitioſos hnmines
ab his quæ illis ſalubria eſſe poſſint legendis alienaret.Quapropter & hos duos quos nuper interpretādos
ſuſcipimus ſermonum.Alios itidem duos:quos modo clemētiſſimus deus adſit: deinceps interpretabimur
epiſtolarum titulo edidit.Vidit enim ſceleratorum ægrotos multis: perturbationibus animos ſimillimos
puerorum eſſe:qui niſi mellis ſuauitate decipiantur:ſalubria quidem ſed amara tamen pocula ſumere refu
giunt.Quapropter ut plautinum prouerbium eſt.ut nos alliceat altera manu panem oſtēdit:altera lapidem
ſed ſalutarem lapidē gerit.Sed de poeta hactenus.Occurrēt eni ſæpiſſime loci:in qbus quæ de illo cupimus
expreſſius demonſtrare licebit.Quod autē ad ſatyrā attinet:duo illarum genera deprehēdi manifeſtum ē.
Eſt enim uetuſta ſatyra fabulæ ſpecies a græcis inuenta a ſatyris diis denolata:in illa enim ſatyri inducebant
& cani & barbati:& īberbes:& ſylenus pater.Argumentū autē harū fabularū ludis iociſq; refertiſſimū erat.
Proptereaq; tragœdiis ſæpe in theatris admiſcebat ſatyra:ut ſua iocūditate triſtem illā tragœdiarū ſeuerita
tē mitigaret.Hæ igitur perſonæ in ſatyra ridicula inter ſe.ac laſciua iactāt:ut latius ridere poſſimus in iis: q̄
ad comodiū cæſarem iulius polydeuces ſeu pollux grāmaticus nobilis diligenter ſcripſit.Huius ſatyræ ſcri
ptores apud græcos perhibent.Demetrius nō phalereus ille philoſophus nobiliſſimus.Sed ex Tharſo poe
ta ſatyricus:ut Laertio Diogeni placet:& Xenocrati.Itē Menippus ſeruus ut Apuleius &.A.Gelius oſtendunt.
Cuius libros.M.Varro in ſatyris imitatus eas latine condidit:quas menippeas appellauit:& Ennius & pacu
uius.Sed de hoc genere plura diximus in arte poetica.Secundum uero ſatyrarū genus de quo hoc in loco ſer
mo noſter eſt:ſibi proprium latini uendicant:quod ego ex interitu ueteris comœdiæ initiū ſumpſiſſe facile
crediderim:nam cum in noua comœdia nemini liceret uitia nominatim carpere:excitatus eſt ex arunca urbe
Lucilius homo.doctus ingenioq; uehemēti & aio libero.Qui cū ſuoꝝ temporū uaria flagitia æquo aio ferre
nō poſſet:hoc nouū poematis genus:i quo acerrime uaria hoīum uitia iſectaret:excogitauit ē āt dicta ſatyra
uel a prima illa & antiqua ſatyra:quia ad ſimilitudinem ſatyrorum peruitia exultent huiuſcemodi poetæ.
Siue a ſatyra lāce q̄ referta uariis multiſq; primitiis in ſacrificiis cereris iſerebat:& a copia & ſaturitate rei ſa
tyra uocabat.Vñ ē illud.Lāceſq; & liba feremus.Varro āt a gñe quodā eduli qđ multis rebus refertiebat ſa
tyrā dictā putat.Alii dictā putāt a lege ſatyra:q̄ uno rogatu multa ſimul ſancit:q.ſ.ēt ſatyrica carmia multa
ſimul amplectuntur.Huius ſatyræ legis meminit Lucilius.Per ſatyrā ædilē factū qui legibus ulnat.Et Salu.
in iugurtha.Deide quaſi per ſatyram ſentētiis exqſitis in deditionem accipit.Nec ſit q neget ſatyrā eſſe quæ
a poeta ſcribat:cū ipſe in aliquo loco ita de ſe pferat.Sūt qbus in ſatyra uidear nimis acer & ultra legē tende
re opus.Appellauit aūt ſermones:ut libri titulo ſtili figurā q̄ ſane humilis ē atq; depreſſa indicaret.Nō āt nos
fugit oratione omnē:ſi ciceronē audimus:in contentionē ac ſermonē diuidi.Et contentionē eē oronem illam
quā acurate:& cū meditatiōe ex loco ſuperiore habemus.Cum aūt inter familiares & de familiaribus rebus
priuatim orationē ita inſtituimus:ut p uices & loquamur ſimul & loquentes auſcultemus & reſpondeamus:
is ſermo appellabit:quoniā uerba uiciſſim feramus:qđ dicēdi genus in infima figura conuerſetur: placuit
Horatio ſatyras ſuas eodē ſtilo ſcriptas ſermones appellare.Eſt ergo huiuſcemodi titulus.Q.Horatii Flacci
ſermonū liber prius.Mēs aūt cōſiliumq; poetæ eo rēdit:ut hoīes dum uitia iſectant:meliores reddat.Vir.n.
ægregius:& platonica diſciplina inſtructus cū nō ſibi ſoli natū ſed ciuibus ſuis cæteriſq; mortalibus quoad p
ſtare poſſet:p cōi ſalute inuigilandū ſibi ppoſuit.Carmē aūt hexametrū eſt.de quo ſuo loco q̄ digna lectoris
cognitiōe duxi:p uiribus expſſi.Tuū āt ē illuſtriſſime Guido ea q̄ ad uitæ emēdatiōem nō minori ſapiētia q̄
eloquētia ab huiuſcemodi poeta dicunt:ita percipe:ut aium mēteq; tuā ex tenera ætate adhuc cæreā per pa
terna ueſtigia ad ſūmas uirtutes dirigas.Quicqd eni bonaꝝ artiū:qbus uita excolit apud Horati.diſces:id
oē accumulatiſſime i parēte tuo dephendes. Atq; hic poeta docēdo illic princeps agēdo te:qđ arduū tamen
ē parētibus tuis dignū facile pſtabis.Sed iā horatiū ipſū audiamus.Qui fit mecœnas:ut nemo quā ſibi ſor
tem.Sapientiſſime pfecto excogitatū eſt a poeta nſo ſuarum ſatyrarū initiū.nā uolentem humana uitia rep
henidere unde potius exordiri oportuit.q̄ ab humana ſtultitia a qua tāq̄ a ſuo fonte omnia uitia deriuātur.
Quid aūt ſtultius q̄ in uita degēda unumquēq; ſuæ cōditiōis pœnitere?Cum prudētis officium ſit:& ea quæ
in ſuo arbitrio ſunt:ita eligere.ut nō ſit deinceps pœnitendum: & q̄ a fortuna ita pueniunt:ut uitari non poſ
ſint æquo oīno aīo ferre. Ac deniq; i oībus rebus neq; quicq̄ ſupra naturā noſtrā expetere.neq; quæ cōmunia
cum cæteris ſunt recuſare pſertim cum ut ipſe ſapientiſſime in libro carminum affirmat.Leuius fiat patien
tia qcqd corrigere nefas:iure igit exagitat uexatq; huiuſcemodi ſtultitiam;qua quidem ex mortalium men
tibus ſublata oēs ſimus in ſūma tranquillitate futuri.Arrupte igitur qđ ſatyrorum eſt interrogat:& cum ad
miratione requirit.¶ Qui fit.quō fit.Eſt autem q in ablatiuo & qa in aduerbium trāſit:circūflectit nomina
enim latina monoſyllaba quæ in aduerbium tranſeunt circunflectunt.¶ Sortem.in plurali ſortes ſunt ſpeci
es uaticinatiōis:de qbus ſuo loco dictum eſt.Dictum & ſortem idem quod caput in pecunia eſſe:in hoc loco
intelligimus portionē.¶ Seu rō dederit.i.ſiue ex noſtra cōſultatiōe & electiōe obuenerit.¶ Fors.fortuna.Eſt
aūt hæc fors:& ab hac forte.Vir.Forte ſua libycis tēpeſtas appulit horis.Rō in hoc loco ratiocinatio eſt.i.di
ſcurſus aī ad ueꝝ iueſtigandū.Hæc autem ratiocinatio ſi iudicāte mente fiat: nos non fallit:& eſt recta ratio

nec ſeqꝉ pœnitẽtia facti. Sin aũt fit ex impulſu appetitus falſo ẽ rõ. Ex qua ea ſæpe facimus quoꝝ ſit pœnitendũ. Quapp eã nũc rõnẽ intelligit: q̃ appetitu deprauaꝉ. ¶ Laude. d. ſ. nã ex al ſtultitia quãcũq; ſortem ſua meliorẽ putat. ¶ O fortunati. ꝓbat quod propoſuerat multoꝝ exẽplo. Nã & miles ſortẽ ſuã exoſus mercaturam laudat: cum iam ſenex laboribus ſufficere nõ poſſit. Et mercator cõtra cũ tempeſtate iactetur: laudat militiã. Nam unuſqſq; i ſuo artificio icõmoda ſentit & calamitates: quas in alieno nullas eſſe putat. ¶ Quid eni. uel ſe ipſum interrogat mercator: uel aliũ ſe interrogantem ponit: cui ſic reſpondeat. ¶ Concurriꝉ: nã cum duo exercitus collatis ſignis ꝑliũ ineunt: concurrere dicunꝉ. Virgi. Ergo inter ſeſe paribus cõcurrere telis Romanas acies iteꝝ uidere philippi. Optime aũt uſus eſt iperſonali uerbo: cuius eſt indicare rẽ paſſim & ab oĩbus fieri: ut illud itur in antiquã ſiluã. ¶ Cita mors. ꝓbat quare mercaturæ ꝑſtat militia: nã breui aut mors uenit & oĩa breuia: & ſi aſperrima ſint tollerãda uidenꝉ: aut ex uictoria & ꝑda ditanꝉ: & a periculo liberanꝉ. ¶ Læta q̃ illos lætos reddit. Vel læta. i. uelox. Vir. Vela dabãt læti. ¶ Agricolã laudat iuris legũq;. i. eiꝰ partis iuris ꝙ in ſcriptis ẽ. Nã iuris ciuilis alia pars i ſcriptis ẽ: ut lex plebeſcitũ & hmõi. Alia ſine ſcriptis i cõſuetudĩe poſita: & cõſuetudo ſiue mos appellaꝉ. ¶ Sub circiter. ¶ Galli cãtu. q̃ noctis ps eſt: & galliciniũ uocaꝉ. ¶ Cõſultor q cõſiliũ petit. Cõſultus q dat. ¶ Datis uadibus: cui neceſſe ẽ ad certã diẽ redire in ius: qm̃ uadimõiũ fecerat & uades dederat. ¶ Vas uadis: ut feſto placet: ſpõſor eſt alterius. i. re capitali & ſiue idẽ ſupplicium ſubiturus niſi reus ad diẽ dictã redierit ſiue pecuniã ſubiturus: nitiꝉ teſtimonio ciceronis in tuſculanis. Quoꝝ alteri cũ tyrãnus diẽ dixiſſet mortis: alter ꝓ amico ad uiſendã matrẽ ituro uas factus eſt. Magis tñ placet qđ & Varroni & acroni placere uideo. Vades eẽ ſponſores rei certo die affuturi: ſiue capitale ſit iudiciũ ſiue pecũiarium. Erũt ergo uades ſponſores rei certo die affuturi dicti ꝙ illis datis hẽat reus uadẽdi ptãtẽ. Vadimoniũ aũt eſt huiuſcemodi ſpõſio ut apparet i õrone ꝓ quintio: ubi lõga ẽ altercatio: altera parte dicẽte uadimonia fuiſſe ſibi deſerta. Altera nequaq̃ ẽt fuiſſe facta & in uerrinis ꝓmittũt herbitẽſes uadimodiũ ſyracuſas eo poſtq̃ uẽtũ ẽ: cogunꝉ dare tantũ q̃tũ erat de capite dẽptũ. Et hic poeta i alia ſatyra. Quarta iã pte diei. Præterita & caſu iã reſpondere uadato debebat: qđ ni feciſſet perdere litẽ. ¶ Clamat: & ruſtici morẽ exprimit: q grãdiori uoce in oĩbus affectibus ſuis utunꝉ: & aſſeuerationẽ oſtẽdit. Nã q aſſeuerãter aliquid dicũt: uocẽ efferunt. ¶ Loquacẽ qđ uitiũ eſt. Nã modũ excedit i loquẽdo: cũ loquiꝉ de iis q̃ non oportet: aut de iis q̃ oportet ultra quã oportet nõ ſine auditoris tedio loquiꝉ. Neq; ſatiroꝝ morẽ obliuiſciꝉ poeta: q ſæpe ex cõparatione aut alia digreſſione aliquem uituperant. Iuuena. Percurram citius quot amauerit hippia mechos.

Delaſſare ualent fabium. te ne morer audi
Quo rem deducam: ſiquis deus en ego dicat
Iam faciam quod uultis. eris tu q modo miles
Mercator: tu cõſultus mõ ruſticus. hinc uos
Vos hinc mutatis diſcedite partibus. eia.
Quid ſtatis nolint. atqui licet eſſe beatis.
Quid cauſę ẽ. merito q̃n illis iuppiter ambas
Iratus buccas inflet. neq; ſe forte poſt hac
Tam facilem dicat: uotis ut præbeat aurem.
Prętęrea ne ſic. ut q iocularia ridens
Percurram. quanq̃ ridentem dicere uerum
Quid uetat? ut pueris olĩ dant cruſtula blãdi
Doctores elementa uelint ut diſcere prima.
Sed tamen amoto quęramus ſæria ludo.
Ille grauem duro terram qui uertit aratro.
Perfidus hinc caupo. miles. nautæq; per oẽ
Audaces mare qui currunt. hac mẽte laborẽ
Seſe ferre ſenes: ut in ocia tuta recedant
Aiunt: cum ſibi ſint congeſta cibaria: ſicut
Paruula: nã exẽplo ẽ magni formica laboris:
Ore trahit quodcũq; põt: atq; addit aceruo
Quẽ ſtruit haud ignara ac nõ icauta futuri.

¶ ACR. Delaſſare. i. ualde laſſare ita ſũt multa ut ſi uelit hæc enumerare hõ garrulus nimiũ fatigeꝉ. Fuit tamen Fabius eques romanus narbonẽſis. Qui aliquos libros ptinẽtes ad ſtoicã phiã cõſcripſit. hic aũt Fabius põpeianas ptes ſecutus eſt: & cũ Ho. de diſciplinis ſæpe cõtẽdit. iõ ait loq̃cẽ: magna breuitate occurrit quattuor pſonis: ut intelligas quouis trahi poſſe. ¶ Audi quo rẽ. d. quid uolo dicere quia oẽs querũtur de ꝓfeſſionibus ſuis: & nemo uult eas deſerere. ¶ Qui mõ miles. deeſt eras. ¶ Quid cauſæ ẽ merito quin illis iuppiter ambas. ¶ Ira. b. i. qua cã iuppiter iure nõ inflet contra eos buccas ſuas. i. iraſcaꝉ & expuat in facies eoꝝ: & promittat ſe poſt hac præces eorum non admiſſurum: ordo. quid cauſæ eſt quin iuppiter merito iratus inflet ambas buccas illis: uel quid cauſæ eſt quin iuppiter merito iratus dicat neq; tam fore ſe facilem poſt hac: ut præbeat aurem uotis. ¶ Buccas inflet. propter iracundiam: quod eſt īdignationis ſignum. ¶ Præterea ne ſic ut qui. i. r. Ne quẽadmodũ qui iocularia narrat ridens percurrit: & ego ridens ꝑcurram quod cœpi audi: quia ratione cœpi: ordo ꝑterea ne ſic ꝑcurrã ut q ridens ꝑcurrit iocularia: quãq̃ quid uetat uerũ dicere ridentem. ¶ Quãq̃. deeſt audi quia rationem cœpi. Senſus eſt; quamq̃ lætitiam ad ueritatẽ deſcẽdam obeſſe nõ poſſit. Sicut cruſtulis infantes a litteris non impediatur. Siue ſic. ¶ Quamuis & ridentẽ licet ueꝝ dicere: ut riſus remedio duritiæ ſit: quæ dicentẽ uera ſequiꝉ: ne aſpere audiatur q̃ uerum dicam. ¶ Olim: nonnunq̃ interdum. ¶ Cruſtula placẽtas: cruſtula q̃do neutraliter dicimus edulia ſignificamus: ut Virgili. ¶ Et uiolare. m. m. a. o. fatalis cruſti: quãdo fœminino fragmẽta ſignificamus: ut idem Virgili. Concreſcunt ſubitæ correnti in flumine cruſtæ. ¶ Amoto ludo. iocularibus rebus. ¶ Seria neceſſaria. ¶ Terram qui uertit aratro: qui ruſticæ uitæ ſtudet. ¶ Hac mente. hoc conſilio: hoc ꝓpoſito. ¶ Aiunt ideo dicunt ſeſe a prima ætate laborare: ut habeant in ſenectute. ¶ Cibaria. uiatica alimenta. Nã exemplo parentheſis eſt. ¶ Magni formica labo. Magnum antitheton: paruula magni laboris.

¶POR. Loq̃cẽ delaſſare ualẽt Fabiũ. Fabius maximus narbonẽſis eq̃ſtri loco natus. Põpeianas p̃tes ſecutus aliquos libros ad ſtoicã diſciplinã p̃tinẽtes cõſcripſit. ¶ Eris: tu q̃ modo miles mercator. ¶ Tu conſultus modo ruſticus eleganter affecta ambiguitas: Nã cũ p̃dixerit a milite mercatoris ſortẽ laudari & a mercatore militis: itẽ a iuriſperito ruſtici: & ab hoc illud: ita ſubiunxit dictionẽ: ut cuiuſuis libe℞ ſit in omnes perſonas ſenſum reducere. Quid cauſæ eſt merito quin illis iuppiter ambas iratus buccas inflet. Quin nunc ſignificat quo minus: Senſus eſt. aut nulla cauſa eſt nec ratio querelis: quominus illis iuppiter ſit iratus. Præterea ne ſic ut qui iocularia ridens p̃curram. Ordo & ſenſus. Præterea nec ſic iocularia p̃curram: ut qui ridens iocularia percurrit: ita & zeugma eſt: & etiã cum percurram & percurrit nõ aſſumimus: in hoc ſylepſis eſt ut pupuetis olim dant cruſtula blandi doctores: cruſtula: & Lucillius dixit. Inflaui cruſtula ſolus. Olim autem nunc pro interdum: ac non nunq̃ poſitũ eſt. ¶ Per omne audaces mare qui currunt. Proprie currũt: ut uaſtũ caua trabe currimus æquor. ¶ Cum ſibi ſint congeſta cibaria. Cum ſibi ſint quæ ad uitam tollerandam poſſunt ſatis eſſe. ¶ Sic. paruula: nam exemplo eſt magni formica laboris ἀντίθετον paruulæ enim magnum.

¶CHRI. Fabiũ aũt hũc ex narbonẽſi ꝓuincia eq̃tẽ romanũ fuiſſe ferunt ſtoica diſciplina ĩbutũ: & qui põpeianas partes ſecutus ſit: & uir cõtentioſus in diſputãdo: & poetæ aduerſarius fuit. ¶ Ne te morer: ne multis exemplis ultra modũ detineã. ¶ Quo deducã rẽ. q̃d concludã. ¶ Eris: mira elocutio & ornata expolitio: ut q̃ lõgiuſcule narrauerat: breuiſſime ſimul & lucidiſſime repetat. Ac paterſaciat: ac demõſtrat idẽ euenire p̃turbatis aĩs: q̃d egrotis corpibus: nã ut illa mutatiõe locorũ minime conualeſcũt: ſic neq; aĩ ſtulto℞ artis mutatione p̃turbatiõis uarias q̃bus cruciãt. exuere p̃nt. ¶ Diſcedite mutatis partibus. Mutatis ſortibus ueſtris: nã ſupra dixerat: ut nemo ſibi q̃ ſortẽ. Sũma ergo ſtultitia. ut ẽt ſi adeo liceat deponere q̃d oderant: & aſſumere q̃d deſiderabãt: tñ nõ magis tranq̃lli q̃ hactenus fuerint futuri ſint. ¶ Licet eſſe beatis. Nã q̃a ſimiles caſus copulat ẽt d̃ recte uobis licet eẽ beatis. ¶ Buccas: p̃tes ſunt oris: q̃ ſpiritu a pulmõe reuocato & oppreſſis labiis retẽto inflant. Solẽt aũt irati uehemẽter inflari. Quapp ambas dixit buccas ut ſũmope iratũ demõſtraret io uẽ q̃ ẽt mĩet deĩceps nõ ſe tã facilẽ illis p̃bitu℞: ut det: q̃d petãt. ¶ Votis: cupiditatibus. ¶ Ne ſic. ſ. dicã. q. d. nolo ita ridens hæc narrare: ut iocularia & nõ ſeria ꝓferre uidear. Videt̃. n. iã illa ſua iſinuatione pueniſſe: quo cupiebat. Quapp auditore iã p̃occupato in apertã idignationẽ prorũpit: ita tñ ut ẽt ridẽdo uera ꝓferri poſſe affirmet. Nec dedecere riſu grauia p̃ſertim circa initia tractare. Nã ut pedagogi puerulos ad prima elemẽta addiſcẽda quibuſdã ſuauioribus eſcis alliciũt: ut illa uoluptate laborẽ diſcẽdi p̃ferant: ita & ſaty℞ ridicula admiſcere decet: ut ea iocũditate delinitus auditorq̃ ſibi acerba futura ſunt patiẽter audiat. Quod ab horatio obſeruari iã a principio oñdimus. ¶ Cruſtula: Cruſta inuenit̃ & cruſtũ cruſta in gñe fœminino eſt pars exterior rerũ: q̃ non edunt̃. Vñ incruſtare marmore dicimus parietes: q̃ externe tabulis marmoreis ueſtiunt̃; Sic Iuuena. Heliadũ cruſtas inequaleſq; beryllos. Cruſtũ aũt eſt eo℞ q̃ edunt̃. Virg. Et uiolare manu: maliſq; audacibus orbẽ Fatalis cruſti. Hinc ſit cruſtulũ Iuuẽa. Nos colaphũ icutimus lambẽti cruſtula ſeruo. ¶ Sed tñ amaro. Auditorẽ ex ridiculo neglig̃ẽtiorẽ factũ rurſus excitat. cũ ſeria ſe dictu℞ polliceat̃. ¶ Ille grauẽ. iure ſtultitiã tanq̃ oĩum uitiorũ radicẽ uitupauit. Nũc ãt ex oĩbus q̃ inde oriunt̃ uitia uitiũ auaritiæ rep̃hẽdit a quo infinita alia uitia manãt: & quo hoĩes & ſibi & reliq̃s oĩbus nocẽt. Hoc aũt ſub ſpecie bõi mẽtes noſtras obrepit. nã cũ oẽs hoĩes ſe ea gr̃a labores difficultateſq; oẽs ſufferre dicãt: ut inde in ſenectute partis frui: & i ocio eſſe liceat: auaritia ide obſtricti q̃to plura acq̃ſiuerit: tãto plura ſitiũt: & cũ iã ea aſſint q̃ ſufficiãt: tñ illis frui nõ patiant̃ dicunt̃. n. ſe formicæ exẽplũ ſeq̃: q̃ in æſtate memor hiemis: in q̃ nihil agi licet: grana p calorẽ acumulat q̃bus deĩde in frigoribus frui poſſit. Verum iſti partis nõ fruũt̃ ut formicæ: ſed pp auaritiã abſtinẽt. ¶ Perfidus. fraudulẽtus in rebus uẽdẽdis. Caupo ꝓprie eſt q̃ uinũ uẽdit. Nam κάπηλος græce dicit̃: & πηλος uinũ ſignificat. Sed & q̃ ſimilia uendũt caupões quoq; dicunt̃. ¶ Vt in. o. r. icẽirco tuta quia paratis neceſſariis uſq; ad finẽ uitæ p̃nt tuto in ocio degere. ¶ Haud ignara & nõ incauta. Hæc aũt ſcit & cauet nõ rõne: ut hõ: ſed ſua natura duce. Formicæ ãt ſimulachra hñt demarchiæ. i. popularis ſtatus: quẽadmodũ apes monarchiæ. Nam ille per magiſtratibus: hæ per regem rem adminiſtrãt. Semina arroſa condunt: ne fruges exeant. Madefacta imbre proferrunt & ſiccant. Operantur & noctu plena. Et quoniam ex diuerſis conuehunt altera alterius ignara certi dies ad cognitionem mutuam nundinis dantur. Tunc diligens cum obuiis cõcurſatio: & quædam collucutio ac percunctatio: & ut homines mortuos ſepeliunt: in regione ſeptentrionali indorum e cauernis aurum egerunt ipſis color fœdus magnitudo luporum qui in ægypto ſunt. Erutum ab iis tẽpore hiberno indi æſtate furant̃: illis per calorem in traniculos conditis. Quæ tamen odore excitatẽ q̃uis in uelocibus camelis fugientes. conſequuntur & lacerant. Dicitur autem formica a ferendo: q̃ nullum animal frequẽtius põdera conuehat: neq; ſi menſuram corporis reſpicias maiora. Verum ut ad rem redeam mentiunt̃ huiuſcemodi uiri q̃ formicas imitent̃. Nã formicæ q̃runt quidem: ſed quæſitis deinde utuntur.

¶ACR. Inuerſũ. mutatũ. iclinatũ i hyemẽ magnũ epitheton anni: ut uertit̃ interea cœlum & ruit oceano nox q̃d ſemp ãnus uertit̃ & uoluit̃: maxĩe ãt pluuiæ & frigora commouentur cum ſol in aquarium uenerit hoc autem ſit. xvii. kalen. februa. ¶ Patiens: contenta. ¶ Cum te. inuadit auarum hominem. ¶ Dimoueat: ceſſare faciat uel ꝓhibeat a negocio. ¶ Quid iuuat im: cum omnia facias propter argentum o auare quid te iuuat cum hoc defoderis in terram. ¶ Quaſi antiphora eſt: ut dicat auarus: ſi cœpero argento hoc uti redit ad aſſem: hoc eſt ad exiguum. ¶ Timi-

Quæ ſimul inuerſũ cõtriſtat aquarius annũ:
Non uſquam prorepit. & illis utitur ante
Quæſitis patiẽs. cum te neq; feruidus æſtus
Dimoueat lucro: neq; hyẽs: ignis. mar̃ ferrũ
Nil obſtet tibi. dum ne ſi te ditior alter. ſit
Quid iuuat immenſũ te argẽti põdus & auri
Furtim defoſſa timidum deponere terra?

Quod ſi cõminuas uilẽ redigatur ad aſſem
At ni id fit, qd hẽt pulchri cõſtructus aceru⁹?
Milia frumenti tua triuerit area centum
Non tuus hoc capiet uenter pluſq̃ meus. ut ſi
Ræticulũ panis uenales inter honuſto
Forte uehas humero: nihilo plus accipias q̃
Qui nil portarit. uel dic qd referat intra
Naturæ fines uiuenti iugera centum? an
Mille aret: at ſuaue ẽ ex magno tollerẽ aceruo:
Dũ ex paruo nobis tatũdem haurire relinq̃s
Cur tua plus laudes cumeris granaria nr̃is:
Vt tibi ſi ſit opus liq̃di non amplius urna
Vel cyatho. & dicas magno de flumĩe mallẽ.

dum te. ſ. ut in arte poetica. Quærit & inuentis miſer abſtinet ac timet uti. ¶ Triuerit. ſi deeſt. ¶ Vt ſi retilũ pãis. Quẽadmodũ ĩter ſeruos plurimos q portat panis ræticulũ: nõ plus accipit q̃ is: qui nihil portat: ita tuus uẽter nõ plus accipiet q̃ meus: q̃uis nõ multa poſſideã. ¶ Reticulũ. retæ quo in urbe panis inter uenales ſeruos portari ſolet. ¶ Vẽales ſuos. ¶ Referat. expediat. pficiat. ¶ Intra. n. f. u. naturæ fines ſunt ut ſatis ſit hoi q ẽt exiguo cẽſu cõtigere põt. ¶ Q. d' tñ ẽ q̃tũ capit uẽter hois p naturã. i. cũ naturæ fines nõ poſſis excedere magnitudĩe diuitiaꝝ: qa oĩo ẽ naturæ legibus ſeruiendũ qd tibi ꝑdeſt late poſidere. ¶ Nũqd iõ. qa hẽs cẽtũ milia modios pl⁹ potes comeſſe q̃ ego q habeo centũ modios. ¶ At ſuaue eſt: obiectio eſt. ¶ Dum ex paruo. iterum interrogat quaſi cõtentio inter duos dialogiſmos. ¶ Haurire. accipere. cõſumere. ¶ Relinquas. cõcedas. ¶ Cur tu plus. cumerã dicimus uas ingens uimineum: in quo frumenta conduntur. Sic ipſe alibi. ¶ Forte p anguſtã tenuis uult pecula rimam. Reperat in cumeram frumenti. Siue incumeræ dicunt̃ uaſa fictilia ſimilia doliis ubi frumentum ſuum reponebant agricolæ. tertio modo cumere dicuntur uaſa minora: quæ capiunt quinq ſiue ſex modios: quæ lingua ſabinorum trimodiæ dicuntur. ¶ Vt tibi ſi ſit. o. ſenſus eſt. ita ſtultus eſt quiſquis ex magnis diuitiis uult ſumere q̃od ad uitam poſſit ſufficere: ut ille cui cum certus modus aquæ ſit neceſſarius malit eum de flumine q̃ de fonte haurire breuiore. ¶ Liquidi. liquoris.

¶ POR. Inuerſum annũ. perpetuũ epithetõ ẽ anni: qa ĩ ſe ſemp uertit̃. i. reuertit̃. Maxime autẽ ſole ĩ aquario. cõſtituto tẽpeſtates horrẽdæ & frigora ingentia ſolẽt eẽ Sol aũt trãſit ĩ aq̃riũ. xvii. calẽ. febr. ĩ eo ẽ diebus triginta uſq in. xvii. calẽ. Mar. ¶ Et illis. u. a. q. ſ. Sapiens abſolute dr̃ eſt enim nomẽ nõ participiũ: ut ſi diceret qui ante: nõ eni illis ſapiens. ¶ Quid. i. i. te. a. p. & a. ſenſus eſt. Cũ tãto ſtudio pecuniã quæras: qd te delectat eadẽ pecũia. nõ uti: ſed defoſſam in terrã ſeruare. ¶ Quod ſi. c. u. r. a. a. Hor. auari rñſum dictis: ne ſi defoſſã pecuniã ſeruet futurũ. ut eã uſq ad aſſem conſumet. ¶ At ni. id. f. q. h. p. c. a. iteꝝ ĩterrogantis poetæ hæc uerba ſũt quoꝝ ſẽſus ẽ. Quid ergo uoluptatis erit in pecũia acq̃ſita: ſi nõ ipẽdis: cũ uſus eius ad nos ptineat recõdita pinde ẽ ac ſi nõ hẽat̃. Vt ſi reticulũ panis uenalis. Senſus eſt. quẽadmodum inter uenales pueros qui panis portabit non: plus accipiet q̃ qui uacuus ambulabit. Similiter q̃uis plus laboraueris in acq̃rendo: factus eum ſis pecunioſus: non plus uenter tuus recipiet q̃ eius q exiguã poſſidet. ¶ Intra. n. f. u. hoc eſt legibus naturæ ſeruiẽti. Senſus ẽ aũt: cũ naturæ leges nemo poſſit excedere diuitiaꝝ magnitudie qd ꝑdeſt late cupe & poſſidere. ¶ At ſuaue eſt. e. m. t. a. Reſpondentẽ facit auarũ: aut ĩpe poeta p υποφορὰν hoc dicit. ¶ Dum. ex. p. n. t. h. r. poeta auaro rñdet dicẽs nihil ĩtereſſe ex magno an paruo aceruo haurias cũ ſatiãdo uentri noſtro nõ multũ ac tãtũdẽ opus ſit. ¶ Vt t. ſi. ſ. o. l. n. a. u. Liq̃di abſolute: hoc ẽ aquæ: & ẽ ſenſus ſuauiſſimæ cõparatiõis. ait. n. ita ſtultum eſſe ex magnis potius uelle q̃ ex paruis diuitiis ſumere. cũ uẽtrẽ impleas: ac ſi deſideres: urnam aquæ uel cyatum & malis eam ex magno flumine haurire q̃ ex fonticulo:

¶ CHRI. Aquarius mutat annũ inuerſũ. i. mutat q̃litates ãni: dũ illas ſuẽrtit. i. ĩ cõtrariũ uertit. Alioqn nõ quadraret. qa aquarius nullũ ex quattuor anni tpibus inchoat: cũ uer ab ariete: æſtas a cãcro: autũnus a libra hiems a capricorno ĩcipiat. Sed poſuit aquariũ ꝑ pluuiis: q̃bus formicæ uehemẽter ipediũt̃. Aquarius capricorno ſuccedit: & domiciliũ eſt ſaturni. Fiũt aũt ingẽtes pluuiæ cũ coniunctio planetaꝝ incœpit ab aquario & tranſeat in piſces: ut docet albertus magnus. ¶ Cum te. tu neq ũq̃ ceſſas ab opere. neq parto frueris. Formica uero ceſſat: & parto utit̃. ¶ Quid iuuat ĩmenſũ diſputãt phi quædã eẽ utilia: quædã uero bona. & bõa q dẽ pp ſe experi: ut eſt fœlicitas ut uirtus. Nam hæc & ſi nihil aliud afferãt: tñ pp ſe ſũt expetẽda. ¶ Vtilia uero niſi in uſum ꝑducant̃ nihil eſt pp qd' expetant̃. Diuitiæ aũt nõ bona ſunt: ſed utilia: ergo nõ ſũt expetẽda niſi pp uſum. Stultiſſimus igit̃ q nõ ut utat̃. ſed ut congerat illas q̃rit. ¶ Quod ſi cõminuas. Ponit qd illi timẽt & qd' auaritiã ſibi obiicientibus rñdeant. ¶ Vilẽ. parua pecunia eſt ppea q dixit uilẽ. Nam aliter intelligimus aſſem pro toto patrimonio: cuius partes duodeci ſunt. ſ. uncia ab uno: q una ſit ex. xii. partibus. Sextãs due unciæ q ſit ſexta pars quadrans tres unciæ quæ quarta ſit pars: Triens q̃ttuor: q tertia ſit pars. ¶ Quicunx q̃nq unciæ. Semis. i. ſex unciæ q ſint dimidiũ aſſis. Hemis enim apud græcos dimidiũ ſignificat: & latini ita ad ſe tranſtulerunt. ut aſpirationem in. ſ. mutauerĩt. Septuns. i. ſeptem unciæ. Bes olim des quaſi dempto triente. i. demptis quattuor unciis. Nã ſi ad octo uncias q bes ſignificit: quattuor addantur: erit totus aſſis. Dodrans nouẽ unciæ: q ſit dẽptũ q̃drãs. Dextãs. x. q̃ſi dẽpto ſextãte. Deunx. i. undecim unciæ dẽpta uncia. ¶ Quid habet pulchri. Ex ſua ſtultitia loq̃t̃: q putet ſummũ bonũ eẽ ĩ maximo cumulo diuitiaꝝ. ¶ Milia frumẽti. Deeſt ſi uel q̃uis: nã pſæpe ſubtrahũt dictiões q ſubintelligunt̃ poetæ. Vir. Galli p dumos aderãt arcemq tenebãt. i. pene tenebãt. Iuue. Græculus eſuriens in cælũ iuſſeris ibit. i. ſi iuſſeris. Ergo q̃uis tua area triuerit centũ milia. i. ingentiſſimũ numerũ frumenti: tñ hoc. i. pp hoc tuus uenter nõ capiet plus q̃ meus. Vt ſit ſnſ: cum natura pauco contẽta ſit: ita ſaturabor ego ex hoc meo paruo: ut tu ex tuo magno. Eſtq hoc ſimile illi qui inter ſeruos uenales ræticulũ. i. perã ex retibus factã plenã pane portet. nã nõ ppea plus panis aſſumet in cimo: q̃ q nihil portarit. Ergo qd refert cẽtũ an mille iugera agri poſſidemus ſi cẽtũ ſatis ſũt. Eſt. n. ſtultitia ſũma ſi ti-

bi opus ſit parua aquæ menſura q̄tas potius de magno flumie q̄ de paruo fonte haurire. Nā cū de magno flumine cupis: periculū eſt ne in illud prolapſus fluctibus tractus mergaris. Ergo eſt inde hauriendū: ubi neq; ita parua aqua ſit ut turbeť ex limo neq; tanta ut demergaris. Sit igiť tua res familiaris: nō ita anguſta: ut in ſordibus uerſeris: neq; ita magna ut ſollicitū te ſp teneat. ¶ Cumera. uas uimineū eſt uel ut placet acrōi etiā fictile in quo frumentum ruſtici condebant.

Quam ex hoc fōticulo tātūdē ſumere, eo fit
Plenior ut ſi quos delectet copia iuſto,
Cum ripa ſimul auulſos ferat aufidus acer.
Atqui tantuli eget q̄to eſt opus. is neq; limo
Turbatā haurit aq̄. neq; uitā amittit in undis
At bona pars hominū decepta cupidine falſo
Nil ſatis eſt: inq̄t quia tanti. quārū habeas ſis
Quid facias illi. iubeas miſerū eſſe libenter:
Quatinus id facit. ut quidā memorať athēis
Sordibus ac diues populi contemnere uoces
Sic ſolitus. popul⁹ me ſibilat. at mihi plaudo
Ipſe domi: ſimul ac nūmos cōtemplor ī arca.
Tantalus a labris ſitiens fugientia captat
Flumina. quid rides. mutato nomine de te
Fabula narratur. congeſtis undiq; ſaccis
Indormis inhians. & tanquā parcere ſacris
Cogeris. aut pictis tāquam gaudere tabellis
Neſcis quo ualeat nummis. quē præbeat uſū

¶ ACR. Eo fit: ex inde fit: ut multi pp auaritiā periclitenť. ¶ Copia. multitudo: ut reſpicio: & q̄ ſit me circū copia luſtro: ordo copia plenior iuſtu. ¶ Plenior: maior. ¶ Iuſto. moderato. ſufficiēti. i. ultra uſū pluſq̄ oportet. ¶ Cū ripa. cū ſecuritate ſua: uel domicilio. i. ſede auferat eos piculū. ¶ Auulſos. raptos. ¶ Ferat. demergat. ¶ Aufidus: apuliæ fluuius cū ipetu fluēs: ſed nūc p periculo poſuit. Quāto ē: o quātū ſufficit. ¶ Limo. pro eo qđ ē pturbata uita. ¶ Neq; u. a. in u. i. nō cadit i periculū: nec nimia mole obruiť raptus aquæ ipetu: hic allegoricos docet paucis cōtētū: neq; ſordidos q̄ſtus ſectari neq; ſplicari periculis. ¶ At. b. p. maior. ¶ Decepta. c. f. falſa opine aut inepta & inani cupiditate. ¶ Falſo. c. p eo qđ ē falſa cupiditate & notādū cupidinē genere maſculino p cupiditate noue oino: ita multi hoīes praua cupiditate oppreſſi dicūt appetēdā eſſe maximā pecuniā cui deferť pcipue. ¶ Nil. ſ. ē. i. dicit q̄ nunq̄ ſatis diuitiæ cōgeranť p mō. n. earū & pſonis deferť honor: auarus ideo plus uult hr̄e: qa cumulus diuitiarū grādē hoīem cōgeminať. ¶ Quid ſ. f. i. ſi talis ē ut ab hac perſuaſione remoueri nō poſſit permitte eū miſerū eſſe. qđ. n. facias ei q talis eſt: libenter miſer eſt q p uoto ſuo magno labore q̄rit maximā pecuniā. ¶ Quatenus. q̄diu. ¶ Ut. q. m. a. de. timore ait athenienſi qui cū odiū pecuniæ generi humāo indixiſſet: ipſe tamen pecunia ſua lætatus eſt: qui ſolebat populos ingreſſos theatrum bene meritis plaudere malos exhibilare uel aliter: quando donabat munus pauca donabat: & a populo ſibilū patiebať. ¶ Cōtemnere. nō curare de obloquiis populi. ¶ Simul ac nummos contemplor: conſidero conſpicio. ¶ Tantalus a labris. ſ. c. auaros ait pœna urgeri: q̄ tātalo fabulæ aſcripſerunt. ſed commendandum eſt hoc pronūciatione. uult autem hoc dicere: q̄ ſimilis eſt tantalo qui habet pecuniam & non utitur: quia quemadmodum tantalus nō poteſt uti præſentibus ita neq; auarus: ſed ille a furiis iſte ſua uoluntate prohibeť. ¶ Captat. deſiderat. cupit. ¶ Inhians. timens. ſollicitus: quidam ſtupens gaudio accipiunt. ¶ Et tanq̄ parcere ſcribis: bene ſacra in cōparatiune & picturam introduxit: unde nihil ad q̄ſtum adimi pōt: nā ex una pte religio phibet: ex altera tm̄ ars ſine fructu intuentiū aīos quoq; illudit. ¶ Aut pictis. t. g. t. Elegāter tales ait auaris eſſe diuitias ac ſi pictæ ſint tm̄: q̄ p auaritiā tangi nō pūt: qđ intereſt inter abſtinentiā & picturā: niſi ut uſu tm̄ fruaris. ¶ Neſcis. q. u. n. increpat auarū uſum pecuniæ ignorantem. Emphaſis eſt ad quos factus eſt uſus nummus neſcis.

¶ POR. Eo fit plenior ut ſi quos delectet copia iuſto. Per allegoriā diligētiſſime hoc eſt dictū eos qui magnas diuitias appetant: cū paruæ illis ad uitā tuēdā poſſint ſufficere: plerūq; ipſam acqrendi cupiditatē illis cauſā exitii eſſe. Aufidus aūt amnis in apulia eſt rapidiſſimus: īōq; acer nūc dictus. ¶ At q tātuli eget quanto ē opus is: neq; limo turbatā haurit aquā. Perſeuerat i allegoria. ¶ At bona pars hoium. Bona nūc p magna dictū ut ſæpe Ennius & alii ueteres. Quid facias illi iubeas miſeꝝ eſſe libēter. Relinque eū inquit qui miſer ſit qm̄ diduci ab hac opiniōe nō pōt quominus putet tanti eſſe unūquēq; q̄tas diuitias hēt. Pop. me ſibilat: belle qui a ſibilat: p̄dixerat paulopoſt intulit plaudo inde aūt hoc dictū eſt q̄ malos principes theatrū ciuitatis ingreſſos populus exhibilabat. Bonos autē plauſu excipiebat. ¶ Tantalus a labris ſitiens fugientia captat flumina pœna quam fabulæ tantalo aſcripſerunt auaros urgeri ait: quia ut ille quia inter aquas ſitiat: ita hi abſtinentes a pecunia: quam poſſident: egētibus ſimiles fiant. Sed uenuſta pronunciatione exprimenda eſt. Et tāq̄ parcere ſacris: cogeris. Ordo ē: & tāq̄ parcere ſacris cogeris. ¶ Aut pictis tanq̄ gaudere tabellis. Elegāter tabellis ſimiles eſſe diuitias ſuas auaris ait: cū iis nō utanť: ac ſi eas pictas habeant.

¶ CHRI. Sordidus. auar⁹. ¶ Sibilat. ſibilo explodit & deridet. ¶ Tātalus. hui⁹ fabula narrata ē. ſed qđ aliud ſibi uolūt poetæ: cū hūc i tāta potus cibiq; copia fameſcere ac ſitire fingūt niſi auaꝝ exprimere: q̄ cū multa iā accumulauerit: tm̄ ex cupiditate plura coaceruandi nō audet tm̄ ſumere: ut famē. ſitimq; a ſe pellat. ¶ Captat. cape multotiēs tētat. Mutato noīe: nā ſub noīe tātali allegorice auar⁹ itelligiť. ¶ Indormis. i. recubas ſup diuitias ne tibi ſubripiāť. ¶ Inhiās uehemēter cupiēs: qđ ē auari. Hiař pprie eſt os apiř. Sed qm̄ q uehemēter rē cupiūt ore apto aparēt: hiať cōcupiſceť dictus. ¶ Et cogeris. ab auaritia. ¶ Parceř. abſtieť neq; uti. ¶ Tāq̄ ſacris tāq̄ ſi ſacra eēnt. nā q̄ ſacra ſť: i uſū noſtrū aſſūi nefas ē. Pictis: picturā iccirco adhibem⁹ ut illa oculi delectēť Vir. atq; oculos pictura paſcit inā diuitiæ āt parať nō ut paſcāt oculos: ſed ut corp⁹ alāt & ueſtiāt. Neſcis quo ualeat. i. pp q̄ ſit i exiſtimatiōe. nā nō ē pp ſe: ſed ut illo utāur. ut emāť neceſſaria: aut ēt paulo ſupra neceſſitatē. At auaꝝ iuuat ea cōgerere: pp q̄ in aſſidua ſollicitudine cōſtitutus: & domeſticos & externos fures timeat.

Panis ematus. holus. uini ſextarius. adde
Quis humana ſibi doleat natura negaris
An uigilare metu examinem noctesq; diesq;
Formidare malos fures. incendia. ſeruos.
Ne te compilent fugientes hoc iuuat: horum
Semper ego optarē pauprimus eſſe bonoꝝ.
At ſi condoluit tentatum frigore corpus.
Aut alius caſus lecto te afflixit. habes qui
Aſſideat: fomēta paret: medicum roget. ut te
Suſcitet. ac reddat natis chariſq; propinquis.
Non uxor ſaluum te uult. non filius. omnes
Vicini oderunt. noti. pueri. atq; puellæ.
Miraris: cum tu argento poſt omnia ponas:
Si nemo præſtet: quem nō merearis amorē?
At ſi cognatos nullo natura labore:
Quos tibi dat retiere uelis. ſeruareq; amicos:
Infœlix operam perdas: ut ſiquis aſellum
In campum doceat parentem currere frenis.
Deniq; ſit finis quærendi: cūq; habeas plus:
Pauperiem metuas minus: & finire laborem
Incipias: parto quod auebas: nec facias quod
Vmidius quidā. non longa eſt fabula. diues
Vt metiretur nummos: ita ſordidus ut ſe
Non unq̄ melius ſeruo ueſtiret: adusq;
Supremum tempus: ne ſe penuria uictus
Opprimeret: metuebat: at hūc liberta ſecuri
Diuiſit medium fortiſſima tyndaridarum.

ACR. Panis emat: diffinitio qbus rebus neceſſarii ſunt nūmi. Adde quis humana. ſ. d. n. n. ideſt adde ēt illa qbus negatis dolet natura hoīum dicit aūt balneum uſumq; mulieris & alia hmōi. quibus aut frigus aut fames repellit. Doleat: ægre ferat. An uigilare: quæ patiunt auari. Cōpilent: expolient cōpilare dicū tur milites: q occiſis qbuſdā inſignia in bellu tolluīt. Hoc iu. ſp timere. ſp ſollicitum eſſe: quæ tu bona iudicas. Horū ſp ego op. p. eſſe. b. Sic bonoꝝ pauperrimus: ut diues opū. Ego ſp opto ægentiſſimus eſſe neq; habere hæc bona: quæ mihi afferāt cruciatū. At ſi cōdolui. t. f. c. Tentatū. aere aut aqua uexatū. i. ſi tentatū corpus tuū frigore: aut alio caſu cōdoluerit: nemo te optabit cōualeſcere. Habes. q. aſ. q. ppe te ſedeat pſtans tibi curā. Fomēta. p. fomēta dcā q ægritudinē fouēt inde fomites dicti q flāmas foueāt. Suſcitet. i. ſanū faciat. Miraris cū. t. a. p. o. p. miraris te odio eē: cū tu oīa argēto poſtponas. i. miraris ſi nēo te amat cū oībus rebꝰ ppōas argētū: hoc ē cū poſt argētū pōis oīa. At ſi c. ſēſus ē: at ſi cognatos: quos tibi gratuitus natura cōceſſit amicos in humanitate tua tibi deuinxeris ita uideris operā pdere: ut ille q aſino uelut equo uult uti: de aſino āt puerbiale ē. Aliter an ſi uelis aliquo obſequio aliqua ſedulitate cōciliaer tibi tuos affines pdes operā ſicuti is q uult docere aſinū currere. Nā qui in curſu exercet aſinū pdit operā: q a exercendus equus eſt ſicut opam perdit qui uult aſinum frenis regere: ut uice equi fungat: ita ēt perdit ſtudium diuitiaꝝ: q ſine aliquo beneficiu amicos ſibi uult retinere. Nullu natura labo. q. t. d. r. u. Qui nullu noſtro labor: nulla induſtria nobis naſcunt propinqui. Parentem. famulantem. Deniq; ſit finis quærendi. Senſus poſtremo cum aucta ſit pecunia tua minus iam debes paupertatē metuere: & labor tuus finē dēt accipere cum hēas acqſitū q̄tū optaueras: hēs. n. aīt q̄tū auidus fueras qreſ: aut auide cupiebas: ufi auidi auari ſūt dicti: Diues. deeſt hic ita ut ſit: ita diues. Nō unq̄ poteſt & nonnunq̄ legi. ut praro melius ſeruo ueſtitus fuerit. Tyndaridaꝝ: græcaꝝ: ſignificat aūt clytēneſtrā aut helenam. Nā clytēneſtra agamēnonē: helena deiphœbū interfecit: & ambe tyndari filiæ.

POR. Adde qs. h. ſ. d. n. n. Adiice inquit illa quibus negatis ſibi huiuſm uita crucief nō āt ea uult intelligi q ad delitias uitæ ptineant: ſed q ad utilitatē: ut q frigori aut fame repelli dæ: & cōmodiori māſioni ſūt neceſſaria aliaq; ſimilia. An. u. m. e. n. d. hoc. ſ. patiūtur diuites auari. Hoꝝ ſemp ego. o. p. e. b. Pulcher & grauis ſenſus recuſantis diuitias quæ cruciatum uitæ domino afferant. Non uxor. ſ. t. u. n. f. quibus. ſ. per auaritiā tuam durus atq; iniquus es. Miraris cū tu. a. p. o. p. Ordo eſt: cū tu argento omnia poſtponas. At ſi. c. n. n. l. Quos. t. d. r. u. & reliq̄ ſenſus ē. Ante putas ita opam pdere: ſi cognatos quos tibi ſine labore tuo natura tribuit retinere uolueris ſiue amicos ſeruare ut ſiqs uelit aſinū frenis regere ut equi fungat officio. Et hoc uidelicet de aſino puerbiū aut prouerbiale eſt: q a ſfacetū atq; inurbanū erit ſi putemus illud ad pñs a poeta fictū eē. Et finire laborē. i. p. q. a. hoc qd' anteq̄ haberes diuitias facere cupiebas ſi eas paraſſes. Dioes ut metiref nūmus: hoc ē ideo diues: & ideo pronunciatione adiuuandum. At hunc liberta ſecuri. Diuiſit medium fortiſſima tindaridarum. Eleganter: q a clytemneſtra Tindari fuit filia: quæ agamennonem maritum ſecuri percuſſit.

CHRI. Cōpilēt: furent. Nā antiq græci pilotas fures dicebāt. Hic cōpilare: & expilare. Hoc iuuat: iterrogātis ē: & admiraf ſtultitiā: eoꝝ quos delectet tā miſā uita. Bonoꝝ: irōice dixit: cū putet peſſima eē: uel bonuꝝ ſm opinionē illoꝝ. At ſi. c. p ironiā totus locus legēdus: ē ut ſit ſnia. Cū ex auaritia tu totaq; domus tua eſuriatis: cupiūt oēs: cū ægrotas: ut peas. Frigor: Morbo aliquo frigido. Fomēta. qbus frigus refocilletur. Non uxor: ſimplex & apta locutio: iā remota ironia. Nā tandē poſt ironiā ſnia aptis uerbis patefacienda eſt ne locus ī cōtrariā ptē accipi poſſit. Poſt. o. p. i. poſtpōas oīa diuitiis. At ſi. c. nihil ē qd' ſperes: ſi auarꝰ fueris aut cognatoꝝ beniuolētiam retinere aut nouos amicos tibi cōparare. Nā opam pdis ueluti ille q tētat domādo pōere aſinū ī freno & greſſu ut equū. Alii legūt ī hāc ſniā: cū tu pluris facies: pecūiā q̄ amicos. putas pdere opam in amicis cōparādis: tāq̄ hoc inutile ſit. Deniq; ſit. ſ. & ſi ſordida res ſit: nec hoīe libero digna tāta aſ ſollicitudine diuitiis ſupoacāeis ſcūbere: tñ cōcedaf ad aliqd tps: dūmodo qñq; finē ipōas. Ita. d. ut. m. Nam in mediocri pecunia aut numero utimur aut pōdere: in magna uero menſurā adhibemus. Ita ſor. i. auarus: & pp auaritiam ſordido ueſtitu amictus. Non unq̄. i. nunq̄. Sed miſer profecto. quam dū uictus pe

noriam reformidat in aſſidua ſemper penuria uixit. Neq; ſolum uitam dedere miſeram male poſſeſſæ diui-tiæ: ſed & infœlicem mortem maturauerunt. Nam pp illas a liberta ſecuri cæſus eſt. Hæc autẽ imitata eſt exẽplum clitemneſtræ: cuius fabulã in ſuperioribus expoſuimus. De hac etiam Iuuena. Hoc tãtum refert quod Tindaris illa bipennem inſulam & fatuam dextra leuaq; tenebat. ¶ Tindaridarum. Patronimicum maſculinum poſuit pro fœminino. Vel uoluit oñdere q nõ ſolũ mulieres eius familiæ: ſed & uiros ſuperauerit.

Quid igitur ſuades ut uiuam meuius: aut ſic
Vt nomentanus? pergis pugnantia ſecum
Frontibus aduerſis componere. nõ ego auarũ
Cũ uero te fieri uappam iubeo ac nebulonẽ:
Eſt inter tanaim quiddam: ſocerumq; uiſelli.
Eſt modus in rebus: ſunt certi deniq; fines:
Quos ultra citraq; nequit conſiſtere rectum.
Illuc unde abii redeo. nemo ut auarus
Se ꝓbet. ac potius laudet diuerſa ſequentes:
Quodq; aliena capella gerat diſtentius uber
Tabeſcat: neq; ſe maiori pauperiorum
Turbæ cõparet: hũc atq; hũc ſupare laboret.
Sic feſtinanti ſemper locupletior obſtat.
Vt cũ carceribus miſſos rapit ungula currus

CACR. Quid. igi͛ ſuades: fingit ſibi rñdẽtem eũ quẽ alloquꝛ. ¶ Vt uiuã meuius. Meuius. n. tã parcus fuit ut merito ſordidꝰ appellare͛: & cõtra Caſſius nomẽtanus tã ꝓdigus fuit: ut ſeſtertiũ ſeptuagies libidini & gule impẽderet hñs cocũ noĩe Damã. Saluſtius Criſpus cẽtẽis milibus æris cõditũ hñit: aliter nomẽtanus aut ꝓpriũ nomẽ ẽ: aut gẽtile de nomẽtana ciuitate ſignificat quẽdã caſſiũ luxurioſũ q ĩde fuit. ¶ Pergis pugnãtia ſecũ. i. q̃re pugnãtia cõtra ſe loq̃ris q auarus & luxurioſus pugnãtia ſũt & nõ magis cõuertis te ad id qđ ẽ cõmodũ. i. mediũ: ordo. Frõtibus aduerſis pugnãtia. ¶ Cõponere. cõparare: qm̃ q̃ repugnãt frõtes aduerſas habẽt. ¶ Cũ uero te fieri uappã. Vappæ dñr ꝓditi & luxurioſi. Nebulões uero uani & leues: ut nebula aliter. Vappa dr̃ ſtultus & iſulſus: q nihil ſapit: dr̃. n. uinũ uappa: qđ ꝑdit ſaporẽ. ¶ Eſt iter. t. Tanais libertus mecœnatis nobiliſſimus ſpado. Socer ãt uiſelli hernioſi. ac ſi diceret multũ ĩtereſt inter eunuchum & hernioſum. i. inter ranicoſum: & ſpadoſum. ¶ Eſt modus in re. ut Terentius. Ne quid nimis. ideo ait eſt modus in rebus. ¶ Vltra. q. c. q. n. c. r. ultra hos modos. i. fines & infra rectum conſiſtere nõ poteſt ſed in iiſdẽ. ¶ Illuc un̄. a. r. duplex ſenſus: aut q oẽs alienas cõditiones laudẽt. ſuas uituperent; ſed ꝑcipue auarus qui ſe miſerũ dicit & egentẽ: aut q cæteri qdem hoĩes aliena ſtudia approbant auarus in eo qđ auarus eſt ſibi placet. Quia digreſſionẽ fecit. inducta fabula ubidii trãſit mõ ad ꝓpoſitũ ſuũ. i. ad dãda ꝑcepta. ¶ Nemo ut. a. Quod nemo auarus ſe ꝓbet: nemo auarus ſibi ſufficit nec de ſe iudicet: ꝓbat eſſe auarũ. qui aliena cũ gemitu miratur. ¶ Ac potius laudet diuerſa ſequẽtes. Ad ſermonis ſui ſenſum redit: quem inchoauerat: cum cœpit autem dicere nullum hominum ſtatu rerum ſuarum gaudere & laudare diuerſa: a quibus diſſentiret: tamen auarum ait ſolum propoſito ſuo gaudere: hæc autem admiratio pronunciantis: non ad illud pertinet: quod auarus ſe nõ probet: ſed q nemo alius. Quodque aliena capella gerat diſtentius uber tabeſcat. Quomodo tabeſcat auarus: cum uiderit plẽiora eſſe ubera capellæ uicini ſui. Ouidius. Fertilior ſeges eſt alienis ſemper in agris. Vicinumq; pecus grandius uber habet. ¶ Neq; ſe maiori. p. t. c. ad illud redit ut dicat quomodo auarus nõ patitur ſe eſſe pauperẽ: ſed ſtudeat ſe ſingulos ſuperare diuitiis. ¶ Vt cum carceribus. m. r. u. c. Totus iſte uerſus diaphõ eſt. Nã hoc interpoſito ſequẽtem ſuperiori ſenſui adiungit: qui ſenſus talis eſt quemadmodum auriga inſtat eum ſuis equis his qui uincunt equos ſuos: quando autem inſtat cum rapit cum ungula currum. Contemnit autem ſequentem: ideſt poſteriorem. ita auarus ſemper feſtinat uincere diuitem.

CPOR. Quid igi͛ ſuades ut uiuam meuius. aut ſic. ut. N. hæc per [illegible] fingit ibi dicẽtẽ eũ quẽ alloqui͛. Meuius autem fuit in tantũ parcus: ut ſordidus merito haberet͛. Lucilius autem contra Caſſius nomentanus adeo ſine reſpectu calcubrum ſuorum prodigus ut ſeſtertium ſeptuagies gulæ ac libidini impenderit. Huius libertum damam nomine. P. Saluſtius Criſpus hiſtoriarum ſcriptor fert͛: centenis milibus conductum habuiſſe. ¶ Eſt inter tanaim quidam: ſocerumq; uiſcelli. ¶ Tanais ſpado fuit: ut quidam aiunt mecœnatis libertus: ut nonnulli Lucii. Munatii: ut nonnulli Plancii: Viſcelli autem ſocer hernioſi. ¶ Sumpſiſſe hoc ex prouerbio græco ſub nominibus relatum eſt. illi enim dicunt Quod tamen & in latino ſermone uſurpari ſcimus. ¶ Eſt modus in rebus. ſ. c. deniq;. f. Quos ultra citraq;. n. c. r. Modus inquit in omni negocio adhibendus eſt. Nam ſi quid ei adiicere aut minuere uelis ſine uitio non erit. Rectum autem abſolutum nomen eſt. ¶ Illuc unde abii redeo. n. u. a. ſe. p. ac. p. ad ſermonis ſui ſenſum quem inchoauerat recurrit. Cum cœperit autem dicere. Nullũ hominũ ſtatu rerum ſuarum gaudere & laudare diuerſa a quibus diſſentire tñ auarũ ait. qui propoſito ſuo gaudet ſolus. Hæc ãt admiratio pronũciantis non ad illud pertinet q auarus ſe probet: ſed q nemo alius. Quodq; aliẽa capella gerat diſtẽtius uber tabeſcat. His quoq; colligit aliena nobis placere magis q̃ noſtra: prouerbiali autem uſus quo & Ouidius uſus eſt cum ait uicinũq; pecus grandius uber habet. ¶ Sic feſtinanti. ſ. l. o. & reliqua. Tãtam cupiditatẽ acquirẽdæ pecuniæ ait eſſe: ut nemo uellit alium locupletiorem ſe eſſe ſicut quadrigis certãtes præcedentes urgere contendunt: ſequentes negligunt. ¶ Vngula: autem pro equis tropo ſynecdoche dicitur.

CCHRI. Quid uerba ſunt auari: qui accuſatus auaritiæ. ĩterrogat an ꝓdige & luxurioſe ſit uiuẽdũ ad exẽplũ Meui & nomẽtani q in ſũmo luxu uiuebãt. Fuit. n. caſſius nomẽtanus adeo luxuria ꝑditus: ut ſextertiũ ſeptuagies ꝓfuderit. Habuit ãt libertũ noĩe Damã: quẽ. Saluſtius hiſtoricus cẽtẽis milibus æris ſdotũ habuit. Nomentanus aũt uel propriũ nomen eſt uel gentile a nomento. ¶ Pergis: uerba poetæ. ¶ Pugnantia: contraria auaritia enim & prodigalitas contraria ſunt illa defectus: hæc exceſſus in diuitiis diſtribuendis. ¶ Inter: hæc

extrema q̄ uitiá ſunt mediocritas:q̄ uirtus liberalitas appellaẜ.¶ Cōponere.cōiūgere.Nā cū̄ iubeu ne ſis auarus:non tamē imperio ut ſis ꝓdigus.¶ Vappā.uappa uinū ē:quod in exhauſto iā uaſe reliquū eū ſit.adeo euaporauit: ut udurē ſaporēq; ſuū amiſerit.Vū uappa is dī in quo nihil ſit prudētiæ.Nihil.n.redolet: & nihil ſapit.ſed ut ad uinū redeā et uappa uinū laudaẜ qā uinū magnaꝶ uiriū exhalarū.& ad fundū reſidēs neſcio qd noui ſaporis acqrat.¶ Nebulonē.Vanū & leuē:& q cum nihil ſit ſe tamē oſtētet:a nebula:quæ magna res uidetur cū nihil ſit.¶ Eſt iter ta.Tanus libert9 fuit Mecœnatis.uel.L.Numatii.uel Plautii biſelli.Hic ſpado erat.cū ſocer eēt hernioſus.ait Acron.¶ Soceꝶ Viſelli.Et hic hernioſus.Hernia enim teſticuloꝶ teca eſt:quā græci oſcheō.latini ſerotū uocāt.Capiẜ aūt pro murbo duplici:quo illo locus afficiẜ.Nā ſunt enterochelæ:cū tunica q̄ iteſtina ab iferiorib9 diuidūtur pōdere iterrupta i ſerotū omētū aut iteſtinū deuoluiẜ. Eſt itidē hydrocelæ:cū humore itegris ē tunicis locus turgeſcit:Vnde hernioſos eos q huiuſcemodi murbis laborant appellamus.¶ Eſt mudus.Modeſtia q̄ iubemur i medio extremuꝶ cōſiſtere.¶ Certi fines.Quos egreſſus ſiue deficiēdo ſiue excedēdo i uirtute eē ñ poſſis.¶ Vltra.excedēdo.¶ Citra.deficiēdo.Vtrūq; hic aduerbiū ē.Præpoſitiones.n.cū ſine noie ſunt:i aduerbiū trāſeūt.¶ Illuc unde.Redeo ad ꝓpoſitū primū. Vt nemo uiuat cōtentus ſorte ſua.¶ Quodq; aliena capella ferat diſtictius uber.Nā ſemp res alienæ pulchriores maioreſq; nobis uidētur q̄ noſtræ.Sic Ouid.Fertilior ſeges eſt alienis ſemp in agris.Vicinūq; pecus grādius uber hēt.¶ Nec turbæ:Cū īfiniti ſint paupiores illo.pauci āt ditiores:nūq̄ ſe illi turbæ cōparat:unde ſibi fœlix uideri poſſit: ſed qa ſe ditiōribus cōparat:obſtat illi uolēti ſe diuitē appellare is qui locupletior ē.ſunt ergo huiuſcemodi hoīes ſimiles i hippodromo currētib9:q equos quos p̄terierūt ñ reſpiciūt:ſed toti i eo ſẜ:ut añcedētes p̄tereāt.¶ Vñ.ex hac īfinita cupiditate.Nā cū īfinita ſibi ꝓponāt;īfinita āt nūq̄ pētus acqri poſſint:nūq̄ ceſſat deſideriū nūq̄ igiẜ beati.Neq; erit q exacto uitæ tpe ab ipa uita cōtētus diſcedat ut ex cōuiuio cōtēti diſcedūt ii qui iā ſaturi ſunt.Ex qbus concludiẜ omnes auaros miſeros eſſe.

Inſtat equis auriga ſuis uincentibus:illum
Præteritum temnens extremos īter euntem.
Inde fit ut raro quis ſe uixiſſe beatum
Dicat & exacto contentus tempore uitæ
Cædat.uti conuiua ſatur:reperire queamus.
Iam ſatis eſt,ne me criſpini ſcrinia lipi
Compilaſſe putes:uerbū nō amplius addam.

¶ ACR. Suis eqs.ſeptimus caſus ē.Vincentibus datiuus.hoc ē his iſtat q p̄cedont:uel qbus iſtat ſuos uīcētibus.i.nitiẜ trāſire priores contēnēs eū q trāſierat.¶ Inde fit ut.r.q.ſ.u.b.hypbaton.Inde fit ut raro reperire q̄amus q ſe uixiſſe beatū dicat:adeo auiditate pecūiæ & circa diē mortis cupiditas ardet.Quia dū ſtudet pecuniis aliquam requiem habere non poteſt: qa deſideriu poſſidendi angitur cum mors ei aduenerit.¶ Iam ſatis eſt.modum ſibi ſtatuit de auaris dicendi.¶ Criſpini.philoſophi cuiuſdam loquaciſſimi:q aretalogus dictus eſt.hic Criſpinus poeta fuit q ſectam ſtoicā uerſibus ſcripſit.Sufficit ergo inquit me de auaris dixiſſe.Hoc ē ſtoice locutū fuiſſe. Nā ſtoici maxime de diuitiis dixerūt.i.ne me qdā putet de libris Criſpini q̄ dico ſurripuiſſe.¶ Scrinia.capſæ i qb9 libri cōtineẜ.

¶ POR. Inſtat eqs.a.ſ.u.i.iſtat his eqs qui ſuos uincūt.¶ Inde.f.u.r.q.ſ.u.b.d.ſenſus ē.cū nemo ſuo cōtentus ſit:ſed amplius ſp hēre q̄rat:merito euenit ut nemo ſe fœliciter uixiſſe credat:nec cū ad ſenectutē ꝑductus ſit: ita gratus e uita obeat ut cōuiua:q bene acceptus ſaẜ ex cōuiuio diſcedit.Ordo āt ē:ide fit:ut raro repire q̄amus.¶ Ne me.C.ſ.l.criſpinus p̄hiæ ſtudioſus fuit.Idē & carmīa ſcripſit.ſed tā garrula:ut aretalogos diceret.

¶ CHRI. Iam.ſ.e.Sit ſnīa:poſſem lōge pluribus argumētationibus rem ꝓbare:Sed hæc ſatis ſint.¶ Chriſpini.Hic poeta fuit:& ſtoicā ſectā uerſibus elegantiſſime ſcripſit unde aretologus dictus ē.¶ Cōpilaſſe.furatū eē.¶ Scrinia.arculas.i.libros qui in ſcrineis conduntur.¶ Imponam.igitur finem:ne uidear ſubduxiſſe in hūc locum ſententias ſtoicas quas Criſpinus ſcripſit.

Satyra Secunda.

AMbubaiaꝶ collegia: pharmacopolę:
Médici.mimę.balatrones: hoc gēus
Mœſtū ac ſollicitū ē cātoris morte tigelli.
Quippe bēignus erat.cōtra hic:ne ꝓdigus eē
Dicatur metuens:inopi dare nolit amico:
Frigus quo diramq; famem propellere poſſit.
Hunc ſi percuncteris aui cur atq; parentis
Pręclaram ingrata ſtringat malus ingluuie rē
Omnia cōductis coemens obſonia nummis.
Sordidus atq; animi parui q̄ nolit haberi
Reſpondet:laudatur ab his.culpatur ab illis

ACR. AMbubaiaꝶ.c.ambubaiæ dicūtur mulieres tibicines lingua ſyrorū.& enim lingua coꝶ tibia ſiue ſymphonia ambubaia dicitur: balatrones autē luxurioſos ac perditos uocat a ſeruilio balatrone cuius in ſecūdo meminit.¶ Vt.e.h.n.ſimilis uitæ homines balatrones ſint appellati.le gitur & baratrones qui bona ſua laceranẜ.ideſt in baratrum mittunt a balatu intortæ uocis qui iidem & balatrones dicti ſunt qui proprie uaniloqui. balatrones a balatu ouium quaſi ciboꝶ ſectatores q̄ſi comeſtores: qui rē ſuam in gulā mittunt. iō autē dixit cantoris:qa dicebatur in poematis ſuis placere uoce: nō carminū probitate.Mutato nomine per inuidiam cantorem ꝓ muſico obtrectatorie dicit.fuit autē modulator optimus in ſardinia natus.is carmina Hora.negabat ſatis pite modulata. & iccirco carpitur ab illo. Marcus tigellus hermo Cæſari dictatori & poſt cleopatræ acceptiſſimus Auguſto quoq;.C.amiciſſimus.erat autem largitur adeo ut ſcœnicis & circulatoribus multa donaret.¶ Benignus.pleonaſmus.non enim benignus erat:ſed prodigus. ex illorum aūt perſuaſione dixit: quibus donabat & largus nimiom uidebaẜ.¶ Præclaram.r.amplū p̄rimonium.¶ Ingrata.ſine gratia:qui oīa ſine norma uorēt:qa nō eſt grata gula:ſi propter ipſam cōſumptū fuerit p̄rimoniū:aut qa quicqd ei p̄ſtiteris gratiā ii

&

bi hẽre nõ põt. Inglunies ãt dr̃ uoracitas gulæ. ¶ Stringat. cõſumat: attenuet: cõminuat: radat. ¶ Cõductis. fœnore ſumptis. cõducuntur eni quaſi nũmi: pro quibus merces ſoluitur: q̃uis alii cõductis cõgregatis intelligant.

¶ POR. Ambubaiaꝝ. c. p. m. Tigell9 Hermogenes muſicæ artis ſcia ꝑditus. C. Cæ. dictatori fuit familiaris. Poſtea Cleopatræ: quia dulciter cãtabat & iocabat̃ urbane. Aug. quoq; ita placuit: ut inter familiares ac domeſticos hẽret̃. Erat aũt largitor adeo ut oĩbus muſicis & circulatoribus multa donaret. Et ideo morte eius triſtes eos ait factos eſſe. Porro aũt cauſam inſectãdi hominis nõ mediocris ingenii habuit Hor. q carmina eius parum lcite modulata ẽẽ dicebat. Ambubaiæ autẽ ſunt mulieres uagæ ac uiles: q̃bus nomẽ hoc caſu uanorũ & ebrietate balbuiẽtiũ uerborum uidetur eſſe inditum. Nonnulli tamen ambubaias tibicines ſyra lingua putant dici. ¶ Balatrones. balatrones a balatu & uaniloquentia dicuntur. ¶ Colligit autem hac ſatyra fere homines dum uitia uitent in cõtraria uitia recidere. ¶ Hunc ſi. p. a. c. a. p. & reliqua. Si interrogaueris illũ inq̃t cur maiorum ſuorum mores uitans pecuniam deuoret reſpondebit nolle ſe uideri ſordidi puſilliq; animi. & erunt q eum laudent: alii qui uituperent. ¶ Conductis. c. o. n. Conductis nummis fœnore ſumptis eleganter dixit. ſicut conductæ operæ dicuntur ii quibus merces ob opus præſtatur.

¶ CHRI. Ambubaiaꝝ collegia pharmacopolæ. nõ paꝝ ꝓfecerit poeta: ſi pniciosiſſimũ oiuꝫ uitioꝝ auaritiã ita ĩſectatus ſit ut illã ex humãis mẽtibus extirparit. In ꝑſenti ãt ſatyra cũ ꝓcul a grauitate uiri oĩno leuitas ſit & inconſtantia. Indeq; multa mala proueniãt humanæ uitæ: hanc quoq; abominandã aggreditur. Verũ ut hominis mos eſt ita ſeria tractat: ut urbanitate quoq; illa aſpergat: & aculeos inuectiuæ ita occultet, ut niſi poſtq̃ intra uiſcera recepti ſunt: minime aduertantur. Sunt ergo ſummope uituperandi qui ab extremo ad extremũ ita rapiuntur: ut nullam mediocritatis rationẽ habeant. orditur autem a morte tygilli: ut commode rem aggrediatur. ¶ Ambubaiarũ. Ambubaiæ: ut ait Acron: ſunt tibia uel lyra canentes: cum ſyrioꝝ lingua tybia ambubaia nominetur. Vel ſunt ambubaiæ muſicorum collegia: qui circa baias uerſantur. Porphyrion autem ait ambubaias mulieres eſſe uagas atq; uiles: quibus hoc nomẽ ſit caſu uanorũ & ebrietate balbutientiũ uerboꝝ. Quod ſi ſit: uideretur dictum nomẽ per onomatopœiam. Nam temulenti hoc pacto balbutiunt. ¶ Pharmacopolæ. Qui unguenta uendunt. Pharmacon enim unguentũ eſt πωλω uendo. ¶ Mendici. Differt mendicus a paupere. Pauper enim a paruo dicitur: quia parũ illi eſt. Mendicus uero cui minus ſit q̃ dicat. i. nihil habeat. ſed hic paraſitos uidetur intelligere qui alienum cibum mendicant. ¶ Mime. hiſtriones. ¶ Balatrones. a uaniloquẽtia. i. a balatu. Sunt. n. uani hoĩes. Vel dicti a Seruilio Balatrõe hoĩe luxuria perdito & perfuſore: de quo alibi meminit. Vel quia bona ſua lacerant: & in baratrum demittũt. i. in uẽtrem demergunt. Vel a balatu ouium: quia cibum ſectantur. ¶ Mœſtum. de præterito. ¶ Sollicitum. de futuro. ¶ Tygilli. M. hermogenes tygillus muſicus fuit: & acceptus Cæſari dictatori prius. Inde Antonio & Cleopatræ. & ut ait Porphirion: etiam inter Octauiani familiares habitus fuit: uir adeo prodigus: ut uniuerſum patrimonium huiuſcemodi hominibus diſtribuerit. ¶ Benignus. immo prodigus: ſed iis quibus donabat liberalis uidebatur. ¶ Contra hic. ſ. alius ne prodigus habeatur: auariſſimus efficitur: Neq; amico inopi tantum impartiri uult; ut poſſit frigus famemq; propellere: quod eſſet non prodigi ſed liberalis. ¶ Rẽ aui atq; p. Patrimoniũ a maioribus ſibi relictũ. ¶ Stringat. quaſi in uẽtrem congerat. ¶ Ingluuie. uoracitate: unde glutões & glutire. ¶ Ingrata. nulli grata. ¶ Cõductis. Ad fœnus acceptis. ¶ Reſpondet. ſ. interrogãti cur oia allygurierit. ſ. qd̃ uoluit euitare infamiam auari.

¶ ACR. Fuſidius. auar9 qdã cõtrario uitio laborãs. ¶ Vappæ. f. t. a. n. Vappa ꝓprie dr̃ qd nec uinũ nec acetũ ẽ. ¶ Nebulo. quẽ egeſtas fecerit fraudulẽtũ. Siue nebulões dicunt̃ qui humili genere naſcunt̃: unñ ẽt comici ſeruos nebulones dicunt. ¶ Timet. niſi acriter exegerit uſuras. uappa ac nebulo. i. uilis ac nugator q uſuras exigit dicat̃. ¶ Quinas. h. c. m. e. Quinis cẽteſimis fœnerat: & executat: aut de ſorte deducit grauiter ledendo debitores: aut accipit: ut in charta notet. ¶ Quãto. p. tãto inquit grauiorib9 uſuris onerat̃ unũquẽq; hoiem: quãto eũ uiderit negligẽtius res ſuas agere. ¶ Modo. ſ. u. u. ſumpta uirili toga. Tirones aũt uocauit adoleſcẽtes depoſita ꝑtexta. Senſus ãt dicit eũ tã ꝑcipitẽ auaricia. ut ñ dubitet filiis patrũfamilias cũ ꝑiculo exigẽdi pecunias dare: dũmodo uſuras grauiores ĩponat. i. id agit ut debitores adoleſcẽtes hẽat: his ad pecũias mutuas qui ſũt adoleſcẽtes & uiuũt ſub duris pr̃ibus. hĩ n. cũ maximis uſuris pecunias libẽter accipiũt. q etiã plus iuſto illi poſſunt dare cẽteſimas. ¶ Sub. p. aut qa nõ liceat tirõibus. i. adoleſcẽtibus fœnerari: ne ꝓdigi eſſent promittẽtes multas uſuras propter accipiendã pecuniã. ¶ Maxime. q. n. i. e. interrogatiue ꝓnunciãdũ. Quis nõ miret̃ cũ audiret: q̃ qnq; cẽteſimas exigit: & clamet. Sed fortaſſe dicit aliqs: q̃ q̃ſtu ſuo ſe regit iuiẽtã. & q multũ acqrit fortaſſe habet opulẽtiã uiuẽdi ad hæc ita reſpõdeã. nõ potes credere: tu q audis. q̃uo is fraudat geniũ ſuũ: i. q̃uo ſe necat. ¶ Quã. ſ. n. ſ. a. ita

Fuſidius uappæ famam timet ac nebulonis:
Diues agris: diues poſitis in fœnore nũmis.
Quinas hic capiti mercedes exigit: atq;
Quanto perditior q̃ſq; eſt tanto acrius urget.
Nomina ſectantur modo ſumpta ueſte uirili
Sub patribus duris tyronũ. maxime quis nõ
Iuppiter exclamet. ſimul ac audiuit: at ille
Pro q̃ſtu ſumptũ facit: hic uix credere poſſis
Quã ſibi nõ ſit amicus: ita ut pater ille terẽti
Fabula quem miſerum nato uixiſſe fugato
Inducit. non ſæpius cruciauerit. atq; hic
Si quis nunc quærat. quo res hæc ꝑtinet illuc
Dum uitant ſtulti uitia in contraria currunt
Malchinus tunicis demiſſus ambulare ẽ: qui
Inguen ad obſcænum ſubductis uſq; facetus:
Paſtillos ruſillus olet. gorgonius hircum.
Nil mediũ ẽ. ſunt q nolunt tetigiſſe. niſi illas
Quarum ſubſuta talos tegat inſtita ueſte
Contra alius nullam niſi olẽti in fornice ſtãtẽ

ſibi eſt inimicus auarus:ut non peius ſeſe afflixiſſe uideretur menedemus.¶ Atq; pro quam:ut ſit pronomen
hic hoceſt auarus. Alii ſic exponunt hic aduerbium:ut ſit in hoc loco.¶ Dum uitant.i.dũ nolũt dici prodigi
efficiũ:ut auari.¶ Malthinus.t.d.a. Compoſuit nomen quaſi malthos malthinus. Mœcenatem tangit:uari
colus enim fuit delicatior & ſolutus. ¶ Eſt qui.in ad.o.ſ.u.ſ.Eſt qui ſibi facetus eſſe uideatur: ſi altiore uel te
utatur.¶ Paſtillos.r.o.g.h.hoc uult dicere ꝙ neq; paſtillos homo debet olere neq; hircum. ¶ Sunt.q.n.t.pro
prie dixit tetigiſſe.unde & ſtactæ uirgines dicunt. Vt cui pater itactã dederat.i.ſunt q nolit tãgere niſi matro
nas.¶ Sub ſuta talos.t.q matronæ ſtola utunt demiſſa uſq; ad imos pedes:cuius imã partẽ ãbit iſtita ſubſu
ta.Inſtita ãt dr̃ Toperinochiõn:ꝙ togæ ſubſuebat:quo matronæ utebant.¶ Subſutã ueſtẽ:pretextã dixit.Inſti
ta autem eſt tenuiſſima faſciola:q̃ ptexta dr̃. Allegoricos aũt dixit: alias non uult niſi matronas petitum ire.

¶ POR. Fuſidius uappe.i.timet niſi nõ acriter uſuras exegerit. ¶ Vappa:nebulo dr̃.i.uilis ac nugatorius.
¶ Quinas.h.c.m.e.mercedes ꝓ uſuras dixit:ſecũdũ illud ſupius qd̃ dixerat cõductis nũmis. Exigit ãt capiti:
ad illud pertinet ꝙ auari fœneratores cum dãt uſurariã pecuniam primi menſis uſuras capiti ipſius ſortis ſta
tim admouebant:hoc eſt ergo exigit. Quanto.p.q.e.t.a.u. Ac tanto inquit grauioribus uſuris onerat unũquẽ
que q̃to intellexerit eũ negligentius res ſuas agere.¶ Nola.ſ.m.ſ.u.u.ſ.p.d. Dicit eũ tã præcipitẽ eſſe auaritia
ut nõ dubitet etiam filiis familias cum periculo exigendi pecunias credere: dũmodo creditori ſuo graues
uſuras iponat. ¶ Pro.q ſ.ſ.h.u.c.p.hoc per μετοχήν dr̃ cuius ſenſus eſt. Sed putet forſan aliqs pro modo q;
ſtus ſibi eum indulgere:cui hæc reſpondet.¶ Vix.c.p.q̃.ſ.n.ſ.a.i.u.p.i.T.ſ.q.m.& reliqua notus eſt apud Te
ren.menedemus ille ſenex qui de ſe pœnas exigit ꝙ filiũ a ſe per duritiam ſui fugauerit. ¶ Malthinus.t.d.ſub
maltini nomine quidam Mecœnatem ſuſpicantur ſignificare ab re tamen finxit. Maltha enim malachos dici
tur. Porro autem tunicis demiſſis ambulare eorũ eſt qui ſe molles ac delicatos haberi uelint. ¶ Paſtillos.r.o.
g.h.Hæc quoq; ad imoderatam intemperatamq; uoluptatem pertinẽt. Alii quippe mundicias plus iuſto affe
ctant:Alii nullam corporis ſui habent curam.¶ Sunt quinolunt.t.n.t.q̃.ſ.t.t.i.u.matronas ſignificat.Hæ enim
ſtola utuntur ad imos pedes demiſſa.Cuius imam partem ambit inſtita aſſuta.

¶ CHRI. Vappe.de quo dictũ ẽ:& de nebulone.¶ Poſitis i fœnore. collatis ad uſurã.¶ Quinas mercedes.
Quincuplã uſurã. ¶ Capiti.ueræ ſũmæ q̃ uulgo capitale appellãus:Sed ẽt ſortẽ appellant.¶ Perditior:fœne
ratores libẽtius credũt iis q pditis moribus ſũt qm̃ maiorẽ uſurã pſtãt.¶ Sectant noia.mercatoꝶ i libris noia
ſunt cũ ſcribunt data & accepta:in qbus creditoris & debitoris nomen ſcribitur:partitas nr̃i uocãt Iuuenalis.
Qui uenit ad dubium grandi cum codice nomen.¶ Sectant:noia tyronũ. Snia eſt ꝙ fœneratores diligẽter in
ueſtigant adoleſcẽtes q flagrantes cupiditatibus non habent pecuniã qua illas explere queant. Nam parentes
ſub quorũ poteſtate ſunt hmõi ſumptos ſubminiſtrare nolũt. Iſti igit ſumpta ueſte uirili cũ iã a pedagogi cu
ſtodia ſint liberi:accipiunt quocunq; fœnore ẽt quincuplo pecuniã:quam in ſuas uoluptates explẽdas cõuer
tant. Ad fœneratores ducti cupiditate lucri auide illis credunt.¶ Tyronũ. Quia adhuc in uita degenda: qm̃
experientia & prudẽtia carent:tanq̃ tyrones ſunt. Sub patribus duris. Nã indulgẽtiores tm̃ filiis pbent:ut illis
non ſit opus aliunde ſumere. Ergo qs in tãto ſcelere nõ exclamet.proh maxie iuppiter.Ipſe perditus adoleſcẽs
facit.exiſtimat:hinc multifacio.¶ Sumptũ ꝓ quæſtu.i.exiſtimat ſibi lucrũ facere:cũ facit ſumptum. Hic ecõ
trario erit alius q menedemũ terẽtianũ imitat:q cũ filium ad militiã cõpuliſſet:uoluit aſſiduo agrũ colẽdo
& nulla ſibi in re parcẽdo ſeipum excrutiare. Vnde fabulã ipſam Eautontimerumenõ.i. ſeipſum excruciantẽ
appellauit. Quã nõ ſit amicus ſibi. Cũ aſſiduo ſe maceret.¶ Pr̃.ſ.menedemus. ¶ Terẽti:ꝓ terẽtii.i.qui a teren
tio poeta inducit.¶ Fabula.comœdia. Ordo eſt:ut pater ille terentii quẽ fabula induxit uixiſſe miſeꝶ fugato
filio non peius eruciauerit ſe. Atq; hic.i.q̃ hic.¶ Siquis nũc.q. Interrogãti alicui cur tam contrarios & iter ſe ad
uerſos mores Iducat.reſpõdet:ut oĩa dat euenire ex hoium ſtultitia:ut dũ illi ignari in mediocritate cõſiſtere
alterum extremum uitioſum fugiunt:in alteꝶ uitioſum quoq; incurrunt.¶ Malchinus:nomẽ cõueniens:nam
μαλακὸς mollem ſignificat. Et qui delicati haberi uolebant tunicis demiſſis ambulabant. Ait Acron.¶ Sub
ductis:ſurſum ductis. Sic illud Vir. Florens ſe ſubiicit alnus.¶ Facetus.a faciẽdo dr̃ pprie is eſt qui geſtibus
aut uerbis ita alium immitatur:ut ſe illum faciat.¶ Paſtillos:a pane per diminutionem dictos affirmat Pom
peius: ut ſit panis ex aliqua admixtione ſuaui. Vt ſit olet paſtillos: quia illos uoret:& olet hircum: quia hir
cinis carnibus utatur. Alii uolunt paſtillos ꝓ unguento eſſe. Et ſic erit paſtillos olet.i.bonos odores: & hircũ.
i.tetrum odorem qualem emittunt hirci. Vt alibi. Pubet hircus in alis.¶ Sunt.aliud extremum: cum ſint qui
nolint tangere niſi matronas: Alii non niſi poſtribulas.¶ Inſtita.faſciola ẽ:quæ extremitatem ueſtis ambiebat.
Matronæ.n.ſtola ad pedea uſq; demiſſa utuntur:cuius imam partem ambit inſtita.¶ Subſuta.quia togæ ſub
ſuebatur. Ergo hic nullam niſi matronam tangere uult.¶ Stãtem.pro ſtantem.i.publice ſe exponentem.

Quidã notus homo cũ exiret fornice: macte
Virtute eſto inquit ſententia dia catonis.
Nam ſimul ac uenas inflauit tetra libido:
Huc iuuenes æquũ eſt deſcendere:nõ alienas
Permolere uxores. nolim laudarier inquit
Sic me mirator cunni cupennius albi.
Audire eſt operæpræcium: procedere recte
Qui mœchis nõ uultis:ut oĩ parte laborent:

¶ ACR. Quidã notus honeſtus & nobilis: Catone
trãſeunte quidam exiit de fornice:quẽ cũ fugeret: lau
dauit & reuocauit poſtea: cum frequẽtius eũ exeũtẽ
de eodem lupanari uidiſſet:dixiſſe fertur: adoleſcẽs
ego te laudaui tanq̃ interdũ huc uenires: nõ tanq̃ hic
hitares.¶ Eſto:aduerbiũ conſentiẽtis uel approbatis.
¶ Dia:diuĩa. Catonẽ illũ cẽſorinũ dicit.¶ Tetra: odio
ſa peſſima.¶ Huc:ad fornicẽ:permolere:uiolare:pol
luere:affectare:ſubagitare:ut habemus in Terẽtio de
ipſo actu turpe dicit. ¶ Sic me mirator.c.c.a. Cupen
nius quidã amator matronaꝶ ait hoc modo me lau
dari nolo:hic familiaritate Aug. clarus fuit corporis

Vtq; illis multo corrupta dolore uoluptas.
Atq; hæc rara cadat dura inter ſæpe pericla.
Hic ſe præcipitem tecto dedit. ille flagellis
Ad mortem cæſus. fugiens hic decidit acrem
Prædonũ ĩ turbã. dedit hic ꝓ corpe nummos
Hunc ꝑmixerũt calones. quin etiam illud
Accidit: ut quidem teſtes caudamq; ſallacem

ſui diligens: & ſectator matronarum: alibi autem matronalis dicit. ¶ Audire eſt operæ præcium. Audire inquit quæ patiuntur: mœchi: q eos odiſtis: fructus eſt his qui odere mœchos audire quantis in cõmodatibus affligãtur. Vel ẽt operæ præciũ eſt audire quod ẽt uoluptas quã capiunt mœchi nõ ẽ plena. Imminuitur autẽ multis incõmoditatibus. ordo. operæpreciũ audire uos qui non uultis: uel operæpreciũ eſt audire mœchos qui non uultis procedere recte ad meretricem: quẽadmodũ laborẽt omni parte & quẽadmodũ ſæpe cadat hæc uoluptas atq; hæc ipſa rara inter dura pericula corrupta multo dolore: tam in expendendo pecunias: quam propria membra perdendo: urbane abutitur ennianis uerſibus ille. n. ait. Audire eſt operæpreciũ procedere recte. Qui rem romanã latiũq; augeſcere uultis. Sed illud urbanius: quia cum ennius uultis dixerit. hic non uultis intulerit. ¶ Cadat: pertingat: eueniat: quia raro: contingunt concubitũ matronarum quas amant. ¶ Sæpe inter dura. p. Quæ imminent illis quia inter maxima pericula raro euenit uoluptas. ¶ Ille flagellis ad mortem cæſus: hoc de Saluſtio uidetur dicere. Sal. n. criſpus in fauſtæ filiæ ſyllæ adulterio deprehenſus ab annio milone flagellis cæſus eſſe dicitur. Quẽ aſconius pedianus in uita eius ſignificat. Ad mortem aũt prope mortem. Dedit hic pro. c. n. non ne ſtupraretur: ſed melius ne caſtraretur pro corpore aũt pro obſcœna parte corporis. ¶ Hunc permixerunt. c. ſtuprauerunt. Calones ſunt miniſtri militum liberi homines lyxe uero ſunt ſerui proprii eorũdem. ¶ Accidit: ſolet accidere. Teſtes teſticulos. Caudãq; ſalacem: uirgam uirilis membri ſalaces dñr libidinoſi. ſalacem ergo libidinoſam: dicitur. n. membrũ illud in quo libido eſt: eſſe ſalſum. Aliĩa ſaliendo dicunt ſalacem. Demeteret: abſcinderet: Multis inquit etiam uirilia imputata ſunt.

¶ POR. Quidam notos hõ cũ exiret fornice macte. M. Cato ille cẽſorinus cum uidiſſet hoiem honeſtũ ex fornice exeuntem laudauit exiſtimans libidinem compeſcendam eſſe ſine crimine. Macte autem magis aucte. i. cumulate ſignificat. ¶ Nolim laudarier inqt. C. Cuppenius libo Cumanus auguſti familiaritate clarus corpis ſui diligentiſſimus ſectator matronarum concubitus. Alibi aũt non pro candido uidetur mihi dixiſſe cum utiq; poſſint & uulgares mulieres etiã meretrices cãdidæ eſſe: ſed ad ueſtem albam qua matronæ maxime utuntur: relatum eſt. ¶ Audire ẽ operæpreciũ procedere recte. Qui mœchis non uultis ut in omni pte laborent. Vrbane abutitur Ennianis uerſibus Audire eſt operæpreciũ procedere recte: Qui rẽ romanã latiũq; augeſcere uultis. Sed ille urbanius: q cum ennius uultis dixerit hic non uultis ĩtulerit. ¶ Vtq; illis multo corrupta dolore uoluptas: atq; hæc rara cadat dura inter ſæpe pericla. Merito hoc dr̃ cum adulteris raro contingat concubitus earum quas ſectantur: & ipſo metu periculi non ſinceram inde uoluptatem præcipiant. ¶ Ille flagellis ad mortem cæſus. Hoc de. C. Saluſtio dicit: qui depræhenſus ab annio milone in adulterio Fauſtæ Sylle fœlicis uxoris eius cæſus eſt. ¶ Dedit pro corpore nũmos: ne teſtes ei abſciderẽtur pœnam pecunia redemit. ¶ Hunc perminxerunt calones: perminxerunt pro ſtuprauerunt poſitum eſt: calones autem ſerui dicuntur a calando. Et hoc eſt quod uocent ad miniſterium. Nonnulli a calẽdis putant q ea die cibaria accipiãt. Quinetiã illud accidit & reliq̃ in adulterio dep̄henſus ĩterdũ eueniſſe ut uirilibus amputatis dimitterent.

¶ CHRI. Notus: nobilis. Laudauit exeuntẽ: fornice. i. lupanari nam meretrices quo tempore theatrales ludi ceſſabant in locis theatri teſtudinatis proſtabant: nã fornices ædificiorũ teſtudines ſignificant. Ergo erant ſub fornice ſcenarum: unde fornicari meretricari eſt. Exeunti ergo e fornice applaudebat q non ſollicitatis honeſtioribus mulieribus poſtribula eſſet contentus. In quo mitabatur ſententiam Catonis. qui puerum e poſtribulo exeuntem laudaſſe dicitur. Verum cum deinde idem ſæpius factitantem animaduerteret ait laudaui te tanquam huc interuenientem: non autem habitantem. ¶ Macte: magis aucte. Eſt enim dictio quæ. laudet ſimul & adhortetur puerum quem probitate creſcere uideatur. Virgili. Macte puer uirtute tua. Permolere pro turpi re poſuit: ſed non abſona eſt tranſlatio. Nam cum frumentum demolitur: mola quæ ſupercatyllum eſt circumuoluitur. ¶ Eſt enim catyllus ſaxum ĩferius mola uero ſuperius. Sic & in patranda re uir mulieri incumbit. ¶ Audire operæprecium. Ordo ſit operæprecium. eſt audire uos qui non uultis procedere recte mœchis ideſt ut uoluptas ipſorum non plena ſit. Ex Ennio urbane uerſum ſubduxit. Ille enim ait audire eſt operæprecium procedere. Qui rem romanam latiumq; augeſcere uultis. Vt in omni parte laborent. ideſt in omni re periculum imineat. ¶ Præcipitem tecto. Vt inſequentes effugeret. Ille Flagellis. Sunt qui intelligant de Saluſtio: quem dicunt dep̄henſum in adulterio Fauſte uxoris milonis & filiæ. L. Cornelii ſyllæ fœlicis: & ab An. milone cæſum. ¶ Pro corpe. pro redẽptione corporis. i. obſcœnæ partis corporis. i. ne caſtraretur. Perminxerunt conſtuprauerũt. Calones: miniſtri militũ hoies liberi a calando. i. uocãdo: qa uocantur ad miniſteriũ ſecundũ Acronẽ: Vel a calẽdis qa eo die cibaria accipiũt ſecũdũ Porphyrionẽ. Lixe uero ſerui ꝓprie eorũ ſunt. ¶ Salacẽ luxurioſum: nã ſalire dicuntur quadrupedes: dum coeunt: uel quia ex humore ſalſo citatur libido: unde Venus dicta eſt e mari orta.

Demeteret ferro. iure omnes galba negabat.
Tutior at quanto merx eſt in claſſe ſecunda
Libertinarum dico: ſaluſtius in quas
Non minus inſanit. q̃ q mœchat. at hic ſi

¶ ACR. Iure oẽs ſupple ſcũ eẽ dicebãt. ¶ Galbæ: negabat galba iuriſperitus & ipſe ſectator matronarum: qui dicebat non iure factum ut teſtes amputarentur. qa prio adulterii pœna pecuniaria erat. ¶ Tutior ac. q. m. eſt. i. c. ſ. Quãto melius eſt & tutius uti libertinis cõparatiõe adulterii. Sed dicit: tãto ardore ferẽ Sal. in

Qua res qua ratio ſuaderet:quaq; modeſte
Munificũ eẽ licet.uellet bõus atq; benignus
Eſſe.daret quantum ſatis eſſet. nec ſibi dãno
Dedecoriq; foret.uerũ hoc ſe ãplectitur uno.
Hoc amat.& laudat.matronã nullã ego tãgo
Vt quondam marſeus amator originis: ille
Q ui patriũ mimæ donat fundũq;:laremq;.
Nil fuerit mi iquit cum uxoribus unq̃ alienis
Verum ẽ cũ mimis:eſt cũ meretricibus:unde
Fama malũ graui⁹ q̃ res trahit. an tibi abũde
Perſonam ſatis eſt nõ illud quicquid ubiq;
Officit euitare:bonam deperdere famam:
R ẽ patris oblimare malũ ẽ ubicũq; : qd inter
Eſt in matrona ancilla pecces ue togata.

libertinas:quanto mœchus in matrõas.ipſi.n. Salu. in ſcæna.a cẽſoribus hoc obiectũ eſt. Tũ ille nõ ſe eſſe matronaꝝ:ſed libertinaꝝ ſectatorẽ eſſe teſtatus eſt: & iõ ex ſenatu expulſus eſt:qđ excuſat idem in catilinæ bello ſẽſus aũt hic eſt:dico tutius eẽ ut libertiæ appetanť:ſed & in ipſis ſi quis propenſior fuerit infamať:ut Sal.criſpus.Q uæ.r.q.r.ſ.i antiqoribus q̃ res ſuenio ut ſit ſenſus:inquantũ res.deeſt tenus:ac ſi diceret eatenus:Ex ſequẽtibus.n.hoc intelligimus:qua res qua rõ quãtũ res quantũ rõ:ut hic ſi uellet iungamus ut ſit:ſi hic uellet bonus uideri.i.Sal. ſi uellet ea rõne q̃ modeſto uti licet largus atq; benignus eſſe daret quãtũ ſatis eẽt:& q̃tũ ipſa res flagitaſſet . ℣ Verũ hoc ſe am.u.hoc ſibi ſolo blãdiť.Vt quondã mar.or do.ut quondã inqt marſæus amauit mimã quãdam originẽ noĩe:in quã p̃rimõiũ ſuũ expẽdit. Vñ ex quo amore maiorẽ pateris infamiã q̃ ꝓfuſionẽ.nã meretricib⁹ uti cõcediť:nõ amať. ℣ Fama.m.g.q̃.r.t.Fama malũ trahit:qđ grauius ẽ:quã rei familiaris.℣ An ti. a.p.ſ.e.zeugma ab iſeriori.℣ Euitare.i.nõ ſufficit tibi euitare pſonã niſi illud uitaueris:quod ubiq; obeſt: non .n.tm̃mõ obeſt tibi ſi amas mfonã:ſed ẽt ſi meretricẽ.℣ Bonã.d.f.hoc ex pſona ſua dicit Ho.intelligi uolẽs ex nimio mimaꝝ aut meretricũ amore uexari quidẽ cenſum ſed multo grauiora damna fame accedere.℣ Oblimare.deterere conſumere tractũ a lima q̃ fabri utuntur:aut certe a limo:ut ſit obducere.ut dicimus q̃dam limo obducta periiſſe.℣ Q uid intereſt in matrona.a.p.negat intereſſe quicq̃ utrum quis in matrona an in ancilla an etiam in adultera delinquat:ſecutus opinionem ſtoicorum:qui oĩa peccata paria eſſe dicunt.Neq;.n. rei admiſſæ q̃titatẽ ſed admittentis uoluntatem ſpectant.Pecceſue togata.Mfonæ q̃ a maritis ob adulterium repudiabanť togã accipiebãt ſublata ſtola pp ignominiã. Toga aũt meretrici apta ſra.n.proſtare ſolebãt cum togis puellæ ut diſcernerenť a mfonis.Et iõ q̃ adulterii dãnatæ fuerant hac ueſte utebanť. Aliter togatæ dicebanť i publicũ ꝓcedere fœmĩæ adulterii admiſſi cã:alii togatã dicũt libertinã:qa ãtea libertiæ toga utebãť.

℃POR. Iure omnes Galba negabat.Subaudiẽdũ hinc extrinſecus factũ dicebãt.Galba aũt negabat.amare aũt Seruium galbam iuriſconſultum perſtrinxit quaſi contra manifeſtum ius pro adulteris rñderet:quia & ipſe adulter eſſet.℣ Tutior.at.q.m.in.c.ſ.l.d. Ad qdem multo tutius eẽ libertinæ cõditiõis ſectarĩ mulieres quas tñ ſi cupidius quis appetat ut Salu.Criſpus iſamiam corruptorũ morũ incidere.℣ Q uaq;.m.m.e.l.hoc eſt q̃tum pmittitur.Saluſtio modeſtiæ tpamento largiri. Vt quõdam Marſæus amator originis ille. ℣ Mima quædam nomine origo fuit iiſdem tpibus:in quam marſæus patrimonium ſuum impẽdit.℣ Vnde.f.m.g.q̃. r.t.hoc ex perſona ſua Ho. dixit:itelligi uolens ex nimio minarũ aut meretricum amore uexari qdẽ cenſum ſed multo grauiora dãna famæ accidere.℣ An tibi abunde perſonã ſatis eſt:non illud quicqd ubiq; officit euitare. Euitare accipe quia ſic plenũ ſit. An tibi abunde perſonã ſatis eſt non illud quicqd officit euitare : ait non ſatis eſſe perſonam matronæ euitare niſi etiam illud quicqd nocet atq; officit euites.℣ Rem patris oblimare. Oblimare conterere ſignificat ut quæ a fabris limanť.℣ Q uid intereſt in.m.a.p.t.negat intereſſe qcquã utrũ quis in matrona an in ancilla an etiam in adultera delinquit ſecutus opinionem ſtoicorum: qui omnia peccata paria eſſe dicunt : nec rei admiſſe quantitatem:ſed admittẽtis uoluntatem ſpectant. Togatæ autẽ in publicum procedere cogebantur fœminæ adulteri admiſſi conuictæ.

℃CHRI. Iure oẽs.Oẽs dicebãt iure factũ deprehẽſo & p̃cidere caudã licere. Sed Galba iuriſcõſultus negabat iure factum:quia & ipſe lectator matronaꝝ erat.℣ Merx.i.merces.℣ In claſſe ſecũda. Tres.n. erant claſſes pria matronarũ. Secũda libertinarũ. Tertia ãcillarũ ℣ Saluſtius nõ minus iſanit.Nã eũ ſaluſtio i ſenatu mfonaꝝ adulteria cẽſores obiicerẽt:teſtatus eſt ſe nõ mfonaꝝ:ſed libertinaꝝ ſectatorẽ eſſe.℣ At hic Sñia eſt:ſi Saluſtius uellet uti munificentia:q̃tenus res ſua & rõ ſuaderet daret q̃tũ ſat eẽt nec eẽt ſibi dãno & dedecori. Verum dum ſat ſibi uideť ꝙ nõ tangat matronã:nõ uidet quãtum libertinis erroget.℣ Originis. Hæc pulcherrima meretrix fuit & mima. Itaq; nõ recte ſe excuſabat Marſæus:cum diceret ego nõ tãgo mfonas:ſed meretrices:nã dũ illis patrimoniũ erogat & fundũ domũq; largiť:maius dedecus cõtrahit q̃ ſi mfonas ſectatus eſſet. ℣ Fama malũ:uexať qdẽ cẽſus:ſed iſamia q̃ idẽ ꝓuẽit:maius malũ ẽ. Fuerũt ãt eadẽ ætate tres iſignes meretrices. Cytheris quã a Gallo poeta amatã Vir. Lycorim noiat. Arbuſcula:de q̃ Hora.alibi expulſa arbuſcula dixit. Tertia hæc.℣ An tibi abũde. Profecto nõ abũde ſatis eſt habere exceptionẽ pſonarũ.ut.ſ.alia in conditione habeas matronã q̃ libertinã:ſed oportet uitare quicqd officit in quacunq; pſona ſit . ℣ Nã pdere famam aut rem turpe eſt:ſiue in matrona ſit ſiue in libertina.℣ Oblimare:cõſumere ut quæ a fabris limãť. ℣ Togata Q uæ a maritis ob adulterium repudiabanť:togam ſublata ſtola pp ignominiam accipere cogebanť .Meretrices.n. pſtabant cum toga & ſtollis pullis ut diſcernerentur a matronis. Martialis.Coccina famoſæ mitis & iãthina mœchæ.℣ Vis dare q̃ meruit munera.mitte togã:& alibi .Sed patris ad iõſi ſpeculũ matriſq; togatæ.

Vilius in fauſta ſyllæ gener hoc miſer uno
Nomine deceptus.pœnas dedit uſq; ſuperq;

℃ACR. Vilius in.f. ꝑ eo ꝙ eſt in mr̃imonio fauſtæ.℣ Nomine ſemper incerta ꝓ certis.Nã fauſta ſyllæ filia tito Annio miloni nupta eſt ut ſupra expoſui. Alibi me dulcis dñæ muſa liciæ ꝓ terẽtiæ.Et malthi-

& tii

Q uam ſatis eſt pugnis cæſus ferroq; petitus.
Excluſus.fore cum longarenus foret intus.
Huic ſi mutonis uerbis mala tanta uidendi
Diceret hæc aíus.qd uis tibi? nũquid ego a te
Magno prognatum depoſco conſule cunnũ?
A elatumq; ſtola mea cum ferbuit ira?
Q uid reſpõderet? magno patre nata puella ẽ
At quanto meliora monet: pugnantiaq; iſtis
Diues opis natura ſuæ.tu ſi modo recte
Diſpenſare uelis: ac non fugienda petendis
Immiſcere tuo uitio rerum ne labores.
Nil referre putas.quare ne pœniteat te:
Deſine matronas ſectatier.unde laboris
Plus haurire mali ẽ: q̃ ex re.decerpeꝛ fructus.
Nec magis huic inter niueos uirideſq; lapillos
Sit licet hoc cherinte tuũ.tenerũ ẽ femur aut
Rectius atq; etiam melius pſepe togatæ.(cr⁹

nos tunicis demiſſa ambulat pro mœcẽas:& hic uil-lius in fauſta.i.annius in fauſta.eodem numero ſyllabarũ cõmutationem noium fecit. ¶ Syllæ.g.nõ uere gener:ſed quia filiam ſyllæ ſtuprauit: ita frequenter ut gener eſſe uideretur.Nam lõgarenum habuit maritum. ¶ Hoc.m.u.n.dc.q filia ſyllæ eſſet hoīs potentis & clari ſperans talis uiri filiam caſtã fore uicturã: nec nunq̃ poſſe peccare. Fauſta dicebatur filia ſyllæ: hanc cum uillius ĩpetraſſet uxorem:forte lõgarenus adulter domi eiuſdẽ puellæ erat. Ita uilli⁹ colliſus ẽ plagis:& nihilominus eam poſtea tenuit apud ſe propter nobilitatem. ¶ Annius.milo maritus fuit fauſtæ Cornelii ſyllæ filiæ:q rediens a cœna a familia longareni adulteri uxoris ſuæ ante ædes ſuas:ne adulterium deprehenderet pugnis cæſus eſt: & ferro petitus. ¶ Excluſus.f.a.familia lõgareni mœchi. Et notãdum fore numero ſingulari. Teren.in adel. Q uid nã cõcrepuit fore.Item ci.pro cor.apuit fore ſcalaꝶ: ſed ex uerbis accuſatoris ridenter:ut ĩ flaccina ſtrangulauit poſuit. ¶ Huic.i.uilio ſi aíus loqreť ex uerbis.Mutonis:mutoautem dicitur membrum uirile ut Lucillius lib.viii.læſo iã lachrymas:mutoni exterget amica. ¶ Magno.p.d.c.c.de ſtirpe magni cõſulis ortũdũ. ¶ Velatuq;.ſt.ꝓprie toga mulieris ſtola diciť.Et notandũ in hoc uerſu q toga & ſtola cõem ſyllabã fecerit. ¶ At.q.m.i.quanto meliora monet natura tuis ſenſibus q̃ abundat neceſſariis.His.ſ.quæ uſus exigit:abũdat ãt ſi ſis bonus diſpẽſator.i.ſi tu his recte uſus fueris. ¶ Diues.o.n.ſ.i.q̃ nata ꝓpriis opibus abũdat:qm̃ q̃tũ ẽ in ipſa nõ denegat uoluptatẽ ſimpľr acqſita. ¶ Mõ.tm̃mõ cũ rõne uelis uiuere. ¶ Ac.n.ſ.p.Si uero uis ĩmiſcere ea q̃ dẽs fugere uel petere. ¶ Tu uitio.r.n.l.n.r.p. Tu putas nihil intereſſe utrũ tuo uitio labores an naturæ. Nr̃o uitio.laboramus ſi dolemus cũ deſit faſian⁹ reꝶ natura laboramus:ſi dolem⁹ cũ deſit panis. Alio dicũt uitio noſtro laboramus matronam concupiſcentes rerum uitio.Si uſus fœminæ non adeſt. ¶ Vñ a quo:ut genus unde latinũ:nõ eſt ãt loci ſed pſonæ. ¶ Haurire.acqrere:pcipeř. ¶ Q uã.e.r.d.f.Ex ĩpetratiõe plus mali accipi q amat nobilẽ ſi fuerit dephẽſus:q̃ fructus ſi ĩpetrauerit. ¶ Nec.m.h.i.nobili:& ſermonẽ ſuũ cõuertit ad puerũ chærintũ pulcherrimũ hoc tpe.i.nec magis erit tuũ fœmur o cherite tenerũ:aut crus rectũ ſi iter niueos uirideſq; lapillos iacueris.Hic ãt docet natura nõ ornatu pulchras eẽ mulieres hic ãt cherintus dr̃ illis tpibus fuiſſe ꝓſtibulum pulcherrimum.ꝓſtibulum dr̃ ſcortũ fuit ãt hic puer ĩſignis facie atq; cãdore:ordo ẽ:nec fœmur aut crus eſt magis tenerũ huic.i.nobili inter niueos & uirides lapillos: licet o cherinte hoc ſit tuum cum rectius fœmur atq; etiam melius crus perſæpe togatæ. ¶ Virideſq;.l.margaritas.

¶ POR. Vilius in fauſtæ.ſ.g.h.m.u.n.d.p.d:uilius ꝓ ãnio dixit: Annius ãt milo maritus fuit.Fauſtæ cornelii ſyllæ filiæ:qui a familia longareni rediẽs a cœna ante ædes ſuas ne adulterum dephenderet pugnis cæſus eſt & ferro petitus.quem ait nulla alia re in hanc iniuriam ac cõtumeliam recidiſſe q̃ q magnæ nobilitatis uxorem hr̃e affectauerit. ¶ Huic ſi.m.u.m.t.u.Mutonẽ prouirili membro dixit:Lucilium imitatus ille & enim l.iiii.ſic ait.Læſo iam lachrymas mutoni abſterget amica. ¶ At q̃to.m.m.p.q.i.d o.n.ſ. Q uãto meliora monet q̃ tu quæ natura æſtimat. Bene autem dicta diues opis natura ſuæ:qm̃ q̃tum eſt in ipſa nõ denegat uoluptatem ſimpliciter quæſitam. ¶ Tuo ui.r.n.l.n.r.p.tuo uitio laboras ſi matronã cõcupiſcas:rerum autem ſi fœminam. ¶ Sit.l.h.c.t.Cherintus nomine proſtitutus dr̃ fuiſſe inſigni ſpẽ atq; candore.

¶ CHRI. Vili⁹ nomẽ ĩcertũ ꝓ certo poſuit: nã ut iã dcm̃ eſt. Milo fauſtæ filiæ ſyllæ mulieris adulteræ maritus fuit & a cœna rediẽs ante ædes celus ẽ a familia longareni adulteri:q ĩtus cũ illa erat:ne illũ dephenderet.Ergo cũ nobilẽ affectaſſet uxorẽ:ĩ hãc ignominiã ĩcidit.Ergo potius credo Villiũ & lõgarenũ duos fuiſſe adulteros & riuales.& ſic Villiũ a riualli ceſum.nã qđ aut ſyllæ gener loqť ex deſiderio uilli⁹ nõ q eẽt gener ſed eſſe cupet.Sic Vir.Et gener auxilio Priamo phrygibuſq; ferebat. ¶ Excluſus fore.ꝓ forib⁹ poſuit:nã hoc nomẽ in plurali tm̃ poniť. Tñ Cicero ꝓ cornelio Forẽ ſcalarũ appuit. ¶ Mutonis:mẽbri uirili⁹.Lucili⁹.Læſo iã lachrymas mutõi exterget amica.Mutinũ appellauit Virgi.i Priapeia.Curã Pomarii diligẽs Priape facito rubricato furibus miare mutio.Appellãt & faſcinũ:idẽ Vir.ſoles ſacrũ reuictus pãpino caput Ruber ſedere cum rubẽte faſcino. ¶ Stola:q̃ m r̃onaꝶ ueſtis ẽ. ¶ Cõferbuit.qa accẽſione ſanguis iraſcimur. ¶ Ira:nã uř iraſci cũ arrigiť.Si ergo diceret muto ſe cõtẽtũ eẽ plebea uenere:qd diceret illi ſectator matronarum? Nempe hoc. ¶ Magno pr̃e nata puella ẽ.q.d.Eſt pſerẽda hæc puella libertinæ qa eſt nobilis. ¶ Veꝶ natura diues ſuæ opis. Si ſeqmur naturam:& nõ opinionẽ.Ipſe diues ſuæ opis.i.ſuaꝶ opũ:qa ſatis illi eſt quacũq; muliere ſedare libidinẽ.Vñ paſſim illã ſedare ſine piculo poſſis.Sed opio facit:ut nobiles q̃ramus:unde ſeqtur ſopia & penuria:igiť natura diuitiis ſuis pollet:ſed opio nos ĩ pauptatem inducit. Q uapp natura ſuadet meliora:& q ſint cõtraria tuæ opioni. ¶ Tuo uitio rerũ ne:nr̃o uitio laboramus:cum ſuperflua petimus. Vitio autem rerũ cũ neceſſaria deſunt. Ergo noſtro uitio quod ab opione eſt matronam petimus: unde eſt maius diſpendium. uitio uero rerum quod a natura prouenit fœminam quærimus. Vbi minus diſpendium & ſine periculo eſt.

Ex quibus omnibus concludit:ut mſonas ſectari deſignamus:cum non habeant magis tenerum fœmur q̄uis ſint ornatæ niueis lapillis:ut uniones ſunt:& uiridibus q̄les uidemus eſſe ſmaragdos.¶ Cherinthæ. Apoſtrophe eſt ad cherintum:quem Porphyrio ait fuiſſe pulcherrimum puerum proſtibulum. Sn̄ia eſt q̄uis tale fœmur haberet matrona:quale habet cherintus: non tamen eēt magis tenerum.¶ Rectius. Auxeſis ut nō modo non ſit magis tenerum in matrona qua in togata.i.in proſtibula: ſed quandoq; ſit minus tenerum.

Adde huc:q̄d mercem ſine fucis geſtat:aperte
Quod uenale habet:oſ̄dit: neq; ſiq̄d honeſti
Iactat:habetq; palā: q̄rit quo turpia celet: (ē
Regibus hic mos ē ubi equos mercant̄:optos
Inſpiciunt:ne ſi facies:ut ſæpe:decora
Molli fulta pede eſt: emptorē inducat hiantē:
Q d pulchræ:clūes:breue q̄d caput ardua cer⸗
Hoc illi recte:ne corpis optīa linceis (uix
Contemplere oculis:hypſea cæcior illa:
Quæ mala ſunt ſpectes:o crus:o brachia:ueq;
Depygis:naſuta:breui latere:ac pede longo ē.
Matronæ præter faciem:nil cernere poſſis.
Cætera:ni catia eſt demiſſa ueſte tegentis.
Si inter dicta petes uallo circundata.nam te
Hoc facit inſanum,multæ tibi tū officient res:

¶ACR. Adde huc: ad cōmoda eoꝝ q ſimplici cōtenti ſūt fœmina & nullo lenocinio formant̄.¶ Sine fucis geſta ap.ſine uelamine ſimulationis: fucus genus eſt herbæ marinæ. Vnde lana inficitur. Et in carminibus Hor. neq; amiſſos colores lena refert medicata fuco:& Vir. Alba nec aſſyrio fucatur lana uenēo Inde etiam corrupte merces fucatæ uocātur & ꝑ dolis & fraudibus. Teren.i eunucho: fucū factū mulieri.¶ Neq; ſi q̄d hōeſti.i.pulchri:ut poeta. Et quocūque deus circū caput egit honeſtū. Matrone inquit: ſi quid honeſti habent id ſolum oſtentant: q turpe ē magnopere occultant: non ita fit i meretricibus quæ aliquādo & pulchriores ſunt: lactat habetq; palam: & diuites matronæ faciunt. Regibus hic mos eſt: reges quando emunt equos operiunt eos ne pulchritudine inducti aut clunium aut faciei emant equum pedibus mollioribus hoc ergo dicit unūquēq; debere id facere circa contemplationem mulieris: ut magis utilitatem quam ſpeciem formæ ſectetur aut natalium.¶ Ne ſi facies. ordo eſt: ne ſi facies decora fulta molli pede inducat hiantem emptorē: quia hiantes in bona nō cernimus uitioſa.¶ Inducat: decipiat. ¶ Hiantem. Cupientē.¶ Quod pulchre.c.clunus dixit fœminino genere ſed Iuue. hic clunus dixit: quod tenemus.¶ Nec.c.o.l.c.o.lynceus. quidem tātam uim in cacumie oculorum dicitur habuiſſe: ut trans parietem uideret:& dum ſtaret in Sicilia uideret claſſes de Africa exeuntes. Senſus eſt: noli inquit nimium acute eligendo q bona ſunt in ea: q contraria ſunt cæcus eſſe. hoc eſt ſi debes in utraq; parte indicium habere.¶ Hypſea. c. matrona fuit q̄dam uitioſis oculis.¶ O crus.o.b. Neſcio cur laudas crus & brachia ſed habet uitia inter nates:& potes eam contemnere. Depygis.i.ſine natibus. Piga.n.eſt pars corpis poſterior: aut certe cum magnis natibus: ut de hinc ualde intelligatur. Pygas aūt græce dixit. Breui latere: deforme eſt in fœminis furcam latere habere maiorem.¶ Matronæ pter.f.n.c.p præter faciem inquit nihil cernere matronæ poſſis: reliquæ.i.corporis partes ueſte celantur, niſi forte catiæ ſimilis eſt: quæ pp pulchritudinem crurum elata ueſte utebatur: hæc autem adeo uilis fuit. ut in æde ueneris theatri pompeiani adulterium cōmitteret.¶ Si.i.p.ſi honeſtæ fœminæ: quā compellere nō licet concubitus appetes.¶ Vallo circundata: cuſtodiis munita: circūdata ſatellitibus. ¶ Inſanum: pronum ad libidinem.¶ Semper.n. ibi plus incēdimur: quo difficilius peruenimus.¶ Ciniflones ciniflones & cinerarii: eadē ſignificatione apud ueteres habebatur ab officio calamiſtrorum.i.neruum in cinere calefaciendoꝝ q̄bus matronæ capillos criſpabāt: cuius rei & Vir meminit dicens. Vibratos calido ferro.

¶POR. Adde huc q̄d mercē ſine fucis portat apte:& reliqua: adiice huc inquit ad cōmoda eorū: q ſimpliciter meretricum concubitu contenti ſunt: q nullo lenocinio recta ac fucata corpora in uſu hn̄t nudaq; conſpiciunt. Matronæ autem ſi quid formoſi hn̄t id ſolum oſtendunt: q̄d reprehenſibile eſt magnopere occultant. ¶ Regibus hic mos eſt equos mercant̄ optos inſpiciunt. Reges equos ſi emunt opertos conſiderant: ne ſi ſpēs coꝝ mollicies ungulaꝝ deſtitueret capti pulchritudie inutiles equos mercēt̄. Hoc igitur dicit unūquēq; dr̄e facere circa contemplationem mulieris: ut magis utilitatem q̄ ſpeciē formæ eius aut natalid ſectetur. Hypſea cæcior. placia hypſea uitioſos oculos habuiſſe dicitur quā hic amare in tranſitu percuſſit.¶ Matronæ.p.f.n.c. p.C.u.c.e.d.u.t. Præter faciem nihil cernere matronæ poſſis. Reliq.n. corporis partes ueſte teguntur niſi forte. Catiæ ſimilis eſt quæ ob pulchritudinem crurum pudore neglecto alta ueſte utebat̄. Hæc adeo uilis fuit ut in æde ueneris Theatri Pompeiani adulterium cum ualerio ac ſiculo colono tribuno plebis obducto uelo admiſerit.¶ Si inter di.p. uallo circundata: nam te:& reliq: ſi honeſte fœminæ quā compellere non licet ꝓpter q̄d maxime incenderis cōcubitus appetes multa ſunt quæ te impediunt quominus perſpicere poſſis qualis ſit quam conſpicit. Vallo autem circundata allegoricos dicitur: quod eſt cuſtodiis ſepta ac præmunita.

¶CHRI. Adde huc. Aliud cōmodū in libertina: nam ipſa corpus ſuū quod paruo ꝑcio uendit:& ꝓpea iure mercem appellat: non habet fucatum.i.adulterinis coloribus ornatum. Sed quicquid nitet naturali colore nitet. De fuco dictum eſt: unde Vir. Alba nec aſſyrio fucatur lana ueneno. Et Teren. Fucum factum mulieri. ¶ Si quid honeſti.i.pulchri. Vir. At quocunq; deus circum caput egit honeſtum.¶ Iactat: illo gloriat̄ ut matronæ quæ ptes corpis quas pulchras hn̄t oſtentant:& palam hn̄t. Si quæ uero turpiores ſint: quærit diligenter qua rōne occultare poſſit. Regibus hic mos eſt. Debemus reges & potentes uiros imitari: qui in emendis eq̄s id agūt ut illos.¶ Aptos.i. detectos:& nullis phaleris uelatos īſpiciāt. Apire.n. nōnūq̄ uulnerare dicimus. Iuue. Fuſte Apire caput candelam apponere ualuis. Item detegere. Hinc Mac. ait iuniores ſolitos eē nō tamē honoris q̄ ualitudinis cā maioribus caput apire.i. detegere. Stati. Sic fatus aperto enſe uocat ſocios.¶ Facies.

Totius corpis figurã faciem uocamus neq; ſolũ aĩati corpis:ſed inanimi. Virgi.facies q̃bus aſpa quondam uiſa maris. Molli tenera ungula & non dura:ut oportet eſſe ungulam equinam. Nam in cruribus non uitium ſed uirtus eſt ut mollia ſint.i.flexibilia. Vir.& mollia crura reponit. ¶ Fulta:ſuſtentata:ſide fulcia lecti. ¶ Hiã tem. Vel inertem & qui uitia non circũſpiciat:nam hiant & oſcitant & pigritia hoies. Hic Terentianus. Dauus uoluit depræhendere inter oſcitantes. Vel hiantem cupientem. Nam nimia emendi cupiditate in uitiis no tandis non ſunt circũſpecti. Virg. Hunc plauſus hiãtem per cuneos geminatus.n.populiq; patrũq; Corripuit. Quod ppea inducat cupidum uel pigrũ:quia uidet in illo pulchras clunes. ¶ Caput breue: & ardua ceruix. Nã & hæc ad equi pulchritudinẽ ſpectant:ut patet apud maronem. ¶ Recte.ſ.faciunt:ut uelint uidere equos detectos. ¶ Lynceis.i.ita acutis:ut habuit Lynceus:quẽ Acron ait tã.acutã uidendi aciem habuiſſe: ut q̃ tranſ parietẽ eſſent cernerent. Et ex ſicilia naues carthaginenſiũ portũ intrantes proſpiceret. Dicunt etiam lyncem aial acutiſſima eẽ acie. ¶ Hiſpea:mulieris cæcæ nomẽ. ¶ O crus o brachia. Crura & brachia q̃ pulchra ſunt ad miraris:ſed non uides q̃ depygis eſt & naſuta. Pyga græcũ uerbum eſt: ut apparet apud pollucem. Et eſt po ſterior pars iuxta podicem. Hinc eſt huropygas extrema ps ſpinæ:& ſpondilium terminus iuxta anum quaſi cauda pyge. Depygis autem dixit quaſi ſine pyga ut dictio depriuet:ut cum dr̃ demẽs uel depygis: magnam hñs pygã. Et tunc auget de:ut deamo.i.ualde amo. Nam utrũq; turpitudinẽ corpi affert:& cũ nihil oino emi net ille locus. Et rurſus cum nimis turget. ¶ Naſuta:animo naſo notata. ¶ Matronæ:cõcludit in matronæ cõr pore nihil poſſe inſpici p̃ter faciẽ:q̃ ſp appet. Et nunc faciem cœpit in alia ſignificatione q̃ paulo ante. ¶ Tegen tis.ſ.matronæ tegentis. ¶ Cætera:ueſte demiſſa.i.ad pedes uſq; deiecta. ¶ Ni:pro niſi. ¶ Sit ca.cuius cum cru ra pulchra eſſent utebatur contracta ueſte:ut illa pateret teſte Porphyrione qui ẽt addit illam adeo ipudicã fuiſſe & i tẽplo ueneris põpeiani theatri obducto uelo adulteriũ cõmiſiſſe cũ Vale.quodam & ſiculo colono. Si interdicta.i.matronas q̃ interdictæ ſunt & prohibitæ multis cuſtodibus. ¶ Vallo:ſtipantes illã comites ual lum appellat. ¶ Hoc facit inſa. Natura eni ita iſtituti ſumus: ut q̃to difficilior res eſt: tanto magis expectatur. Lucanus. Nitimur in uetitum ſemper cupimuſq; negata. ¶ Inſanum.quaſi uehementius ardentem.

Cuſtodes:lectica:ciniflones paraſitæ.
Ad talos ſtola demiſſa:& circundata palla.
Plurima:quæ inuideant pure apparere tibi rẽ:
Altera nil obſtat chois tibi pene uidere eſt
Vt nudam:ne crure malo:ne ſit pede turpi:
Metiri poſſis oculo latus:an tibi mauis
Inſidias fieri:præciumq; auellier ante:
Quam mercẽ oſtẽdi:leporem uenator: ut alta
In niue ſectetur: poſitum ſic tangere nolit:
Cãtat:& appõit:meus ẽ amor:huic ſimilis: nã
Trãſuolat in medio poſita: & fugientia captat
Hiſcine uerſiculis ſperas tibi poſſe dolores:
Atq; æſtus:curaſq; graues e pectore pelli:
Nõ ne cupidinibus ſtatuit natura modũ: quẽ
Quid latura ſibi:quid ſit dolitura negatum
Quærere plus pdeſt:& mãe abſcindere ſoldo.
Num tibi:cum fauces urit ſitis: aurea quæris
Pocula:num eſuriẽs faſtidis omnia: præter
Pauonẽ:rõbũq;:tumẽt tibi cũ inguina:num ſi
Ancilla:aut uerna ẽ pſto puer:ipetus in quem
Continuo fiat:malis tentigine rumpi.
Nõ ego:nãq; parabilem amo uenerẽ: facilẽq;:

¶ ACR: Dicti ãt ciniflões ab eo q̃ in cinerẽ flãt ad ferrũ calefaciendũ:quos cinerarios appellãt:inuide bãt.obſtabãt. ¶ Altera.n.o.c.altera inqt qđ p ferat p̃ lucida utit ueſte ita ut nuda cõſpici poſſit: hæc ãt ue ſtis i cho iſula cõficit:p cuius nimiã ſubtilitatẽ: q̃ ſũt ſteriora trãſlucẽt. ¶ Pœne uidet ẽ:ut nu.ppe ita po tes eã uidere ut nudã. Senſus eſt: paupcula iduta eſt choa ueſte ſubtiliſſima:& iõ potes eã totã uidet bra chia.tibias & pedes uelut nuda ſit. ¶ Leporẽ.u.u.a. ſ.n.ſ.iducit q̃ſi cãticũ amatoris m̃ronæ. Eſt aũt canti cũ hoc Venator pſeqtur leporẽ:ut capit & captũ cõ tẽnat:amor ẽ meus huic ſimilis abſentia & difficilia dſiderat & pata cõtẽnit. Poſitũ ſic ad cõedẽdũ paratũ. ¶ Appõit.addit ad cãtũ:uel ſociis appõit.cõedẽdũ. ¶ Hiſcinæ.u.qũo cãtare amatorẽ dixit. ¶ Curaſq; g. quas patiũtur:q matronas amat. ¶ Nõne.c.nõne ſati us ẽ q̃ret:quẽ cupiditatibus finẽ natura ſtatuerit qd tolerare poſſit non denegatur qd denegatũ ſuſtinere poſſit. Multũ tibi prodeſt q̃rere q̃ doleat natura nõ ferat. Ordo eſt:nõne q̃rere plus pderit:quid negatũ ſibi natura ſit latura:& quid dolitura. ¶ Abſcindere: diſcernere. ¶ Soldo:utili & eſt figura detractio.i.uti lia ab inutili ſeparare. Solidũ eſt manducare panem inane autem faſianũ. ¶ Nunc.t.c.ſ.ſimile argumẽtũ. ¶ Tument tibi cum inguina libidine iflamat. ¶ Non ego.i.nolo ego rumpi tentigine.ideſt extenſione uiri lis membri ſed in præſentem uenerem ruere.

¶ POR. Ciniflones paraſitæ: ciniflones & cinerarii in eadem ſignificatione apud ueteres dicebantur ab officio calamiſtrorum in cinere calefaciendorũ quibus m̃ronæ capillos criſpabãt:cuius rei & Vir.meminit: Vibratos calido ferro mirraq; mãdẽtes. ¶ Plurima: q.i.p.a.t.r.hoc ẽ & alia plurima q̃ nõ patiant tibi corpus eius appere. ¶ Altera nil.o.c.t. Altera inqt q̃ pſtat lu cida ueſte utit ita ut uelut nuda cõſpici poſſit:hæc ãt ueſtis i Cho iſula cõficit p quã ob nimiã ſubtilitatẽ q̃ in tra ſunt trãſlucet. ¶ Leporẽ.u.ut.a.in.n.ſ.p.ſ.t.n. Quẽadmodũ uenator fugientẽ leporẽ cape appoſitũ ãt ſece ta nõ.uult tãgere.hac ſpe matronã appetere ait:qa nõ ſit licitus ac facilis eius complexus:meretrices ãt faſtidit qa copia eaꝝ ſit in pmptu. ¶ Cantat &.a.a.ẽ.a.h.ſ.amator inqt matronæ hoc cãtat. ¶ Trãſuolat i medio.licitã uenerẽ trãſcẽdit ac faſtidita. ¶ Hiſcine.u.ſ.t.& reliq̃:iis uerſiculis qa cãtare eũ dixit:q̃bus uenatori amorẽ ſuũ cõpat. ¶ Nõne.c.ſt.n.m. Nõne ſatius ẽ inqt q̃rere quẽ finẽ cupiditatibus natura ſtatuerit qd tolerare poſſit:ſi dene get:qd denegatũ ſuſtineri n̄ poſſit q̃rere magis pdeſt negari ãt ſibi hõ prudẽs & ea tm̃ ægre ſiñ q̃bus famẽ ac ſi

tim friguſq; ſſ moueat. ¶ Et.i.a.ſ.allegoricos & inutilia aut uana ab utilibus ac neceſſariis recidere ac ſeparare. ¶ Nũ.t.c.ſ.u.ſ. Eleganter ac ꝓbabiliter infert. Ait.n. ſicut q famem ac ſitim ſedare cupiat uaſoꝝ quibus hæc inferuntur delectum nõ habet. ita rei ueneræ ratioñe eſſe ſi qs reꝝ neceſſitatẽ non ex deliciis aut praua perſuaſione uelis noſſe Nõ ego nãq;.p.a.u.ſ.quod ad me pertinet inquit ego certe non faciam:ut malim tentigine rumpi ꝗ ubilibet neceſſitatem libidinis effundere. Nam & illa malo qua publice potiri poſſim.

CHR I. Ciniflones. Enumerat illos qui circa matronam ſint cuſtodes. Ex ſeruis ẽt habebãt ille q calamiſtro ex igne caleſacto capillos criſparent. Iſti igitur quia dum calamiſtrũ calefacere cupiũt in cinere: ad excitandum ignem flant ciniflones dicebantur: atq; ẽt cinerarii. ¶ Paraſiti. Si græcam interp̃tationẽ admittamus ii ſunt q παρα.i.iuxta σιτιον.i.cibaria uerſantur. Hi enim ex liberorum conditione hoĩes ſunt: qui alienum cibum ſectantes ditioribus applaudunt: arrident: adulantur oẽm deniq; indignitatem perferũt: ſeſeq; ridẽdos præbent: ut apud illos: cõuiuari liceat: ut exp̃ſſe comici poetæ oſtẽdunt. ¶ Stola.d.a.d.t.nam & hæc quoq; ne uideas prohibet. ¶ Palla. ueſtis amplior quæ intereundũ facile cõcutiatur ἀπο του παλλειν.i.cõcutere. ¶ Altera.ſ.libertina. ¶ Cois: de hac ueſte ſuo loco dictum eſt: & quo modo inchoa ilula fiat: & qđ uiſum admittat ſua pſpicuitate. ¶ An tibi mauis.q.d. non debes uelle potius matronam: quæ tibi inſidiat: quia nõ oſtendit ſi qđ turpe latet ꝗ libertinã: quæ ſe totam tibi uidendã præbet. ¶ Cantat: amator matronaꝝ ea quæ dicuntur a uenatore qui mauult ſectari in niue leporẽ ꝗ appoſitum ſibi ſumere. ¶ Et apponit.i.adiungit amorem ſuũ ſimilem qui. ¶ Tranſuolat.i.relinquit. ¶ Poſita in medio.i.libertinas q̃s facile ẽ habere. ¶ Et captat.i. capere cupit fugientia.i.matronas quas difficile ẽ aſſequi. ¶ Hiſcine uerſiculis.q.d. tam friuola ſnia & ſtulto ꝓuerbio putas tu remouere e pectore amores matronarum: qui te cruciant. Et nõ potius itelligis in rebus omnibus eſſe adhibẽdum modum: cui natura ipſa acquieſcat modum quem: ideſt aliquem. Quid latura ſibi. ¶ Statuit modum.ſ.hunc quid ſibi ipſa ſit latura: & quid negatum ſit dolitura. Nam cum modus mediocritas quædã ſit: ſi quid mediocritatem excedens denegatum ſit feret: quoniam non indiget illo ſuperfluo. Siquid autem ad mediocritatem non perueniens denegatum ſit dolebit: quia illo indiget tanꝗ neceſſario. Ordo eſt: plus ꝓdeſt quærere quid negatum ſibi natura latura ſit: & quid negatum ſit dolitura. Quærere ergo hoc plus prodeſt ꝗ ſimilitudinẽ illam uenatoris. Et ſimiliter prodeſt plus abſcidere inane ſoldo.i.a ſolido: hoc eſt diſcernere ea quæ ſunt ſuperflua ab iis quæ ſunt neceſſaria. Nam ſi hoc faciemus: uidebimus naturam contentã eſſe plebea uenere: quod ſolidum eſt & ſatis ſibi ſit. Nec quærere matronas: quod quidem eſt inane.i.ſuperfluum. ¶ Num tibi. Sententia eſt cum deſiderium ẽdendi & bibẽdi reſtingui poſſit cibo potuq; ignobili: uenerea quoq; uoluptas eodẽ pacto explebitur. ¶ Rõbum: piſcis eſt: quem in prætio habuerunt antiqui: & enumerat in genere planoꝝ: ut ſoleæ quoq; & paſſeres ſunt. ¶ Pauonem. Hanc autem primus Romæ conuiuii cã occidit Hortẽſius orator. Saginare inſtituit primos L. Aufidus lurco. Ait Pli. Multi Hortenſium ſecuti effecere ut ait Macro. ut eorum oua qnis denariis: ipſi uero quinquagenis uenirẽt. Aurelius autem Auguſtinus in eo quem de dei ciuitate libro inſcripſit: refert tamem pauonis non corrumpi. Aitq; nobis pauo coctus carthagine appoſitus eſt: Iuſſimus ex pectore pulparum aliquid recondi: & poſt quadraginta dies ad nos relatum icorruptum iminutumq; mãſerat. Poſt uero annum icorruptum etiam extitit: ſed corpulentiæ ſiccioris fuit. ¶ Tentigine. Prurigo eſt quæ coitus deſideriũ inducit. Vir. in priapea. Turpe quidem factu: ſed ſi tentigine rumpar
Falce manu poſita fiet amica manus.

Illam poſt paulo. ſed pluris ſi exierit uir.
Gallis hãc. philodem⁹ ait. ſibi ꝗ neq; magno
Stet p̃cio. neq; cũctetur: cum ẽ iuſſa uenire.
Cãdida rectaq; ſit. mũda hactẽus. ut neq; lõ(ga
Nec magis alba uelit. ꝗ dat nã uideri.
Hæc ubi ſuppoſuit dextro corpus mihi leuũ:
Ilia & ægeria eſt. do nomen quodlibet illi.
Nec uereor: ne dum futuo: uir rure recurrat
Ianua frangatur: latret canis: undiq; magno
Pulſa dõus ſtrepitu reſõnet: ueh pallida lecto
Deſiliat: mulier miſerã ſe conſciã clamet
Cruribus: ẽ metuat doti dep̃nſa: egõmet mi.
Deſcincta tũica fugiendum eſt ac pede nudo
Ne nummi pereãt aut pyga aut deniq; fama
Depræhendi miſeꝝ eſt fabio uel iudice uincã.

ACR. Illã.p.p.i. Illã ꝗ dixit uẽi ſi exierit uir. ¶ Philodemus: dicit poſt paulo gallis reliquo: qa q promptiores ſunt in ueneré multũ donãt. philodemus aũt qdam philoſophus fuit phyſicus: qui gallos multũ donare: mulieribus dixit aut quaſi diuites: aut quaſi in libidinem promptiores. alii dicũt epicureum fuiſſe: qui cum multa de eadem ſecta ſcripſiſſet: dicẽs de eadem muliere difficili ait gallis hæc danda eſt matris deum ſacerdotibus: q concumbere non poſſunt. Candida ſine uitio corporis. Hæc ſententia Hora. eſt. ne depræhenſus aut pecunia ſe redimat aut adulterio ad reddendam contumeliam conſtupretur: aut certe manifeſtus adulterii reus cũ ad iudicium productus ſit condemnatus fiat infamis. ¶ Hactenus: in tantum. ¶ Nec m.a.u.q.d.n.u. ut nolit ſe illecebroſis fucis ornare. ¶ Hæc.u.i. huiuſcemõi mulier. ¶ Ilia & æge. ẽ iſtiuſmõi mulieri cum mecum inierit do nomẽ iliæ & ægeriæ ꝗ ſpecioſiſſimæ fuerũt. ¶ Veh.p.l. Quidã putant ueh. pallida unã ptem orõnis eſſe quõ uelana ſed magis diuiduum eſt ut ueh ſit interiectio. ¶ Lecto.d.m. Mire oſtẽdit ab ipſo lecto fugã eſſe faciẽdã. ¶ Metuat.d. qa antea adulteræ dotem tantũmodo perdebant. ¶ Deſcincta.t. aut qa omnes ante militabant: aut qa cingebant ſeſe ſub armale ſitũ & ita ꝓcedebãt oẽs. ¶ Ne.n.p. Quibus adulteri redimebãt adulteriũ. ¶ Fabio uel.i.u. ſatis urbane ſignificat Fabiũ pro adulterio iudicaturum: ſi iudex in hanc rem conſtituatur qui harum reꝝ & ipſe ſectator ſit tantum miſerum eſt deprehendi: & probe ait: nam ſi iſtum qui eſt adulter interrogẽ de qualitate adulterii: reſpondet malum eſſe & probari poterit quod non expedit adulterari.

¶POR. Illam.p.p.ſ.p.ſi.e.u.G.Hæc diſtinguenda ſunt ut ſingula legant. ita.n.demũ ſignificabant uerba eius quare magno uendit:& differendo amatorẽ ſui cupidiorem faciat. Gallis aũt has ait aptiores eſſe quia: philodemus epicureus cuius ſenſum tranſtulit relegat tales ad gallos:qui magno adulteria mercant:uel propter diuitias uel ꝙ incenſioris libidinis ſint.¶Vt neq:.l.n.m.a.ue.q.d.n.u.Hoc eſt ꝙ ſimpliciter agat nec ꝓceritatẽ ſibi ſtaturæ aut fucis colorem mentiatur.¶Hæc.u.ſ.d.c.m.l.Hoc eſt ꝙ Lucilius ait in quinto:& cruribus crura dialaxon.¶Do.n.q.i.eleganter fingo mihi in tenebris meretricem illam aliquã eſſe de nobilibus:p qđ ſignificat non intereſſe quæ ſit cũ eam non uideas: uel cũ oium eadẽ corporis natura ſit.¶Veh.p.l.d.m.qdã putauerunt ueh pallida nunc unam partem oſonis eſſe:ut uegrandi ſubere cocum: ꝙ ait Perſius Flaccus: ut ſignificet ualde pallida:ſed mihi uideretur imitatiuo charactere dictũ ut illa perturbata mariti aduentu hãc lamentationis uocem proferat.¶Miſeram ſe conſcia clamet. Ancillã.ſ.quæ conſcia ſit dominæ in hoc adulterii facinore.¶Deſcincta tu.cneagros hoc eſt ocioſe expræſſa perturbatio adulterii de ipſo lecto ſubito fugientis.¶Ne nũmi.p.ne depræhenſus aut pecunia ſe redimat: aut ab adulterio inferenda contumelia ſtupratur: aut certe manifeſtus adulterii reus cum ad iudicium profectus ſit condemnatus infamis fiat.¶Deprænhendi m.ſatis urbane ſi inquit fabius pro adultero iudicaturus iudex in hanc rem conſtituatur: qui harum rerum ſit ipſe ſectator malum eſſe deprænhendi cenſebit.

¶CHRI. Illam.p.p.intellige renuo illam:quæ dicit ueniam paulopoſt.Neq: ẽt hoc ſine conditione.Nã adiungit ſi exierit uir.i.ſi peregre ꝓfectus fuerit.¶Sed.p.ſ.conſtat.Nam mora cupidiorẽ reddit amantẽ.¶Gallis.h.p.a.ſ.relinquo.Acron ait phylodemũ phyſicũ epicureum fuiſſe:& gallos in libidinem pronos putaſſe: uel dixit gallis ſacerdotibus cybeles:q caſtrati cũ ſint:moram ferre poſſunt. Porphyrion autem dicit eam ad gallos relegaſſe:q magno adulteria emunt:uel ꝓpter diuitias:uel ꝓpter maiorẽ libidinẽ.¶Sibi.ſ.aſſumebat idem phylodemus illam quæ neq: ſtet.i.proſtet magno præcio: neq: iuſſa uenire cunctetur.¶Sit candida & recta & munda:hactenus.i.euſq: mundat ut non curet uideri magis alba:aut longa ꝙ natura ſibi dederit.Eſt aũt mundicia ab artificio.¶Dextro mihi leuum.nam cum alter in alterũ cõuertitur:pars dextra unius ad leuam eſt alterius.¶Ilia:mater romuli. Ageria nympha familiaris numæ pompilio:de qua dictũ eſt.¶Nec me tuo.Et hoc non paruifaciendũ:ꝙ i libertina neq: periculum neq: metus ullus ſit.¶Vepal. Vna pars eſt quaſi ual de pallida ut ueſana. Vel eſt ueh dolentis interiectio.¶Cõſcia:illa quæ mediatrix fuit.¶Hæc.ſ.mediatrix metuat cruribus:ne compedibus innectatur.Deprænhenſa matrona metuat doti: nam adulterio damnatæ dotem amittebãt.Sin uero alia cã diuortiũ fieret.Vir.Dotem reſtituebat.¶Egomet mi.pro mihi.Oſtendit i tanto tumultu nullum intercedere mutuum auxilium:ſed unumquẽq: ſibi cõſulere.¶Ne nũmi pereant: ne ſim menũmis redẽpturus.¶Aut piga:quia in deriſionem conſtruprætur uel ſibi per podicem mugili mitantur unde luuen. Et quoſdam mugilus intrat. Proptereaq: græci comici hos απο πυγησ appellant.Immittebantur etiam illis & raphani quod græci ῥαφανιδοῦν dicunt.Aut fama: nam & ſi nullum aliud incommodum patiatur:magna tamen iactura in fama ſit.Deprænhendi. Concludit ꝙ deprænhendi etiam nulla alia accedente iactura miſeram eſſe conuincet.¶Iudice fabio:qui magnus fuit adulter.

¶ACR. Omnibus hoc uitium eſt cantoribus.¶Ille.Tigellius quaſi de noto dixit ille.

¶Satyra Tertia.

OMnibus hoc uitium eſt cantoribus inter amicos
Vt nũꝙ iducãt aĩum cantare rogati
Iniuſſi nunquam deſiſtant.ſardus habebat

¶POR. Omnibus.h.u.in eundẽ tigellum hermogenẽ & hic inuehit:cũq: ſardũ dixit ꝙ in ſardinia eſſet natus adnotandum ergo ſardum & ſardinenſem dici poſſe.Nam Lucilius ſardinẽſem dixit in.vi.ſatyrã ſardinenſem terrã.At Luci.C. de eodẽ Hermogene loquens.Sardi.Tigelli putridum caput uenit.Non nulli tamen ueterum grammaticorum ſic appellationes has diuiſerũt ut ſardum putarent dici qui in Sardinia natus ſit. Sardinenſem autem in cœlum Sardiniæ.¶Vt nunquam inducant animum can.to.Sub diſtinguendum cantare.& ſic inferendum rogati.

¶CHRI. Oibus hoc uitiũ cantoribus inter amicos.Si ſatyræ argumẽtũ ꝗras:uidet eos carpere:q cum ſua ſibi uitia cõdonẽt:aliena nimis acerbe reprænhẽdant:cũ ꝗ leuia ſunt ignoſcere amicis debeamus memores fragilitatis humanæ qua nemo oino uitiis caret. Inducit autẽ exẽplũ muſicoꝝ:& ꝓcipue tygelli.¶Omnibus cantoribus.Ergo magis condonandũ cũ ſit commune oibus.¶Cantare: bis repetendum.ſ.rogati cantare nunꝗ inducant animũ cantare.¶Iniuſſi.non iuſſi.i.non rogati.Nam iubere aliquando eſt rogare & optare. Terentius iubeo cremẽtem ſaluere.Propriæ tamen iubent domini ſeruis.Imperãt ii quibus in alios commiſſum eſt imperium.Præcipiunt qui doctrinam præbent.

Ille tygellius hoc.cæſar quæ cogere poſſet.
Si peteret per amicitiam patris atq: ſuam.nõ
Quiquam proficeret. ſi collibuiſſet. ab ouo
Vſq: ad mala citaret.io bacche:mõ ſumma
Voce mõ hac reſonãt. ꝗ chordis ꝗttuor ima
Nil æquale homini fuit illi:ſæpe uelut qui
Currebat fugiens hoſtem.pſæpe uelut qui
Iunonis ſacra ferret:habebat ſæpe ducentos

¶ACR. Si collibuiſſet ab.o.uſ.ad.m.c.Ab initio cœne uſq: ad finẽ.Ouũ.n.initium cœnæ erat quippe ꝙ i guſtu ſtatim a balneis offerebat.mala uero in ſecũdis mẽſis erãt.Sũma acutiſſima ꝗ in ſũma pte orgãi eſt & hyppatæ dr.¶Mõ hac ꝗ chordis.q.qnta chorda ne te dr.¶Quatuor i.i.Poſt qttuor ac p hoc qnta.¶Nil.æ.h.f.i.ue Sal.de Catilina.Mõ citus mõ tardus inceſſus erat in oĩbus oñdit inæqlẽ.¶Sæpe uelut.q.ordo eſt.ſæpe currebat uelut fugiẽs hoſtẽ.¶Perſepæ.u.q.i.ſ.ſ.Qui ſacra in capite portãt lento gradu icedũt.¶Mõ re.atq:.t.Tetrarche dicunt q quartam ptem regni im

Sæpē decē ſeruos.modo reges atq; tetrarchas.
Oīa magna loquēs modo ſit mihi mēſa tripes &
Concha ſalis puri & toga:eſt defendere frigus
Quanuis craſſa queat.decies centena dediſſes
Huic parco paucis contento:quinq; diebus
Nil erat in loculis.noctes uigilabat:ad ipſum
Mane.diem totum ſtertebat.nil fuit unq̄
Sic impar ſibi:nū aliquis dicat mihi:quid tu?
Nulla ne hēs uitia?Imo alia & fortaſſe minora:
Meuius abſentē neuiū cū carperet.heus tu
Quidā ait:ignoras te?an tu ignotū dare nobis
Verba putas?egomet mi ignoſco meui⁹ īquit.
Stultus & īprobus hic amor ē:dignuſq; notari
Cum tua peruideas oculis mala lippus īunctis:
Cur in amicorum uitiis tam cernis acutum:
Quā aut aqla aut ſerpēs epidaur⁹?at tibi cōtra

peratoris habent.¶ Concha.ſ.p.Matina in qua ſal plerūq; ponitur:puri autem ſine condimentis ſimplicis non conditi.¶ Huic.p.parco iſti paruis cōtēto:ſi dediſſes ducēta milia poſt quinq; dies nihil īuenires.¶ Noctes uigi.actum poſuit:ut iugē oſtēderet uigiliam qūo.Vna cum gente tot annos bella gero.Immo alia cōfiteor me habere uitia:ſed leuiora:ſed ſum ſimilis Neuio q dicebat ſe ignoſcere peccatis ſuis.¶ Meuius.a.n.c.c.Meuius cū de neuio male loquere?:ait illi alter:dic mihi tu neſcis te.¶ Cū.t.p.o.i.ordo cū tua oculis inūctis lippus uideas.i.cum tua uitia cernas quaſi cæcus cur aliēa perſpicis oculis aquilæ.¶ Inūctis:autem uelut iunctis.ut Perſius.Hos pueris motus patres īfundere lyppos:pro uelut lyppos.¶ Aut.ſ.e.generaliter omnes ſerpētes multum uidere dicuntur.Epidauriū autem propter hiſtoriam poſuit:

¶POR. Ab.o.u.m.c.io.i.ab initio cœnæ ad finē uſq;.Ouum enim hodieq; initiū cœnæ quippe cū in guſtu ſtatim balneis offeratur.mala autem apud ueteres inter cætera ſecundæ menſæ afferebantur. Citaret autem recitaret. Vnde præcones citare ſolent qui clarius uoce dicunt.¶ Modo.ſ.i.modo clara uoce modo craſſa:& a tetrachordo hoc ſumptum uidetur:in quo eſt grauiſſimi ſoni chorda quæ hyppathe dicitur.¶ Sæpe.u.q.i.ſ.ſ.canophoræ hodieq; Athenis appellantur:quæ ſacra capite portātes lento gradu incedunt.Dicit ergo hermogenē adeo inæquali fuiſſe mente:ut interdum tardiſſimo gradu ambularet.¶ Io.b.hoc.ſ.citaret.i.clare diceret io bacche Fugiens hoſtem currit:ita per ſylepſim figurā currebat & currit aſſumptū.¶ Et cōcha ſalis puri.i.ſimplicis non conditi.¶ Eſt concha merito qa pauperiores in marina concha ſalem tritum habere ſolent quo cum pane ueſcantur. Noctes.u.ad.i.m.aduerbialiter dictum eſt noctes:ut flet noctes:& tot annos una cum gente bella gero.Ad ipſum mane autem:uſq; ad ipſum mane.¶ Mæuius.a.qui de pſonis horatianis ſcripſerunt aiunt.Mæuium ſcurilitate notiſſimum Romæ:hic poſt patrimonium abroſum kalen.Ianuari.in capitolio clara uoce optauit: ut quadraginta milia nūmorum æris alieni haberet.Quærente quodam quid ſibi uellet qd tam ſolēni die & alienum optaret habere:noli mirari inquit octingēta habere debeo.Hic fertur domo ſua quam ad forū ſpectantem habuerat diuēditam unam colūnam ſibi ibi excepiſſe.Vnde gladiatores ſpectaret:quæ ex eo Mæuii colūna nominabatur:cuius & Lucilius ſic meminit.Mæuius colūnam cum peteret.¶ Cum.t.p.o.m.l.in ſenſus eſt.Cum tua mala uideas uelut ſi lippens unctus ſis cur ad amicorum perſpiciēda uitia magis acute perſpicis q̄ aut aquila: aut draco.Aquilam autem tam acute cernere aiunt:ut rectis oculis radios ſolis ītueatur.pro dracone autem ſerpētem epidaurium ideo dicit:quia cum romani oraculo admoniti ī epidaurum īſulā miſiſſent inde:ut Aeſculapium afferrent draco.e.templo eius repente progreſſus nauem legatorum conſcendit quem illi deum creditum eſſe romam aduexerunt.

¶CHRI. Ille emphaſim habet hoc pnomen.& dixit illi tanq̄ de noto Sardus:uel proprium nomen ē Tygellius ſardus:uel gentile ex ſardinia habebat hoc uitium.Eſt autem uitium id propter quod res a ſua natura & abſolutione deprauatur.Nam uniuſcuiuſq; rei abſolutio & perfectio.uirtus dicitur : cuius priuatio uitium eſt.¶ Ergo uirtus oculi eſt.recta uiſio.priuatio autem:aut diminutio uiſus uitium eſt dictum a uitādo. Dignum enim eſt:ut uitetur.Hinc uitupero quaſi uitium paro.¶ Cæſar.q cogere poſſet.Erat eni imperator. ¶ Si collibuiſſet.Rogatus a cæſare nolebat.¶ At ſi collibuiſſet.q.d.etiā ſi ſine aliqua ratione libidine canendi incenderetur:optime ergo collibuiſſet.Nam cum uoluntas ſit quæ ex ratione procedit ; Libido uero quæ ab appetitu:potius collibuiſſet q̄ placuiſſet dicendum fuit.¶ Ab ouo.a principio prandii: nam ut ait Acron.a balneis ad cibum proficiſcentibus in primis ouum dabatur.¶ Ad mala:ad poma.i.ad ſecūdas menſas qbus finitur prandium.De his dictum eſt.¶ Citaret io bacche.i.excitaret hoc carmen:cuius initium eſſet:io bacche.¶ Summa uoce quæ hypate dicitur.¶ Nil æquale fuit ;nil conſtanter:ſed ab extremo ad extremum proficiſcebatur.¶ Iunonis ſacra ferret.Nam qui ſacra ferunt:procedunt lento paſſu.Hoc uitium & in catilina notat Saluſtius.¶ Sæpe du.Nam magna ſeruorum copia erat apud antiquos.¶ Reges atque tetrarchas.Sæpe exoptabat ſibi nō priuatam fortunam:ſed regū & tetrarcharum.Sunt autem tetrarchæ qui quartam regni partem poſſident.Ergo herodes cui galileam quartam regni iudaici partem populus romanus conceſſerat tetrarcha erat.Sæpe autem modeſtiſſime loquens dicebat ſe eſſe contentum tripode menſa.& concha ſalis puri.i.ſimplicis:& nulla re conditi:quaſi ſecundū morē perſaꝝ:q nihil ad panem præter ſalē & naſturtiū herbam addebant:& toga qua frigus propelleret:quamuis eſſet craſſa.Decies centena quoniam numerus in denario definit:nam ultra decem repetitio fit iccirco decies centena potius q̄ mille dicebāt.¶ Huic parco.i. qui ſe parcum iactabat.¶ Noctes:peruertebat officia uitiæ:ut noctu diurna iterdiu nocturna exerceret:ut noſtra ætate.Paulum pon.max.uidimus:cui tamen plurimæ fuerunt nec mediocres uirtutes.¶ Sterteret.profunde dormiret.Nā cū dormiēti ſpiritus ī ore naribuſue crepitat.aut obſtrepit:ſtertere ē. Quid tu fatetur ſe quoq; uitia habere:ſed minora.¶ Meuius:poeta fuit ignobilis & maledicus.Vnde ipſe in libro carminum. Olea-

tem mæuium dixit. Et Virg. Qui bauium non odit: amet tua carmina mæui. ¶ Abſentem: quod male loquẽtiæ eſt & inuidioſi hominis nam qui meliorem facere ſtudent: coram caſtigant. ¶ Aut ignoras te. Verba ſunt detractorem repræhendentis: Ergo uel te. i. tua uitia ignoras: uel putas præbere te ignotum nobis: ueluti tua uitia non cognoſcamus. ¶ Dare uerba: fallere. ¶ Egomet mi. pro mihi ignoſco. ¶ Stultiſſimus amor noſtri eſt ut nobis ea uitia. condonemus: quæ in aliis ferre non poſſumus: & ſumus improbi. i. a nullo probandi. ¶ Cũ tua. Non ita indulgẽdum eſt nobis: ut in noſtris uitiis ueluti lippi parum uideamus: in alienis acutiſſimo utamur uiſu. Lippus ẽ cuius oculi ualitudinarii ſunt. Luſcus qui altero caret oculo. Cæcus qui nihil uidet. Martialis. Soluere dodrãtem nuper tibi uolebat Lippus hilas Luſcus uult dare dimidium. ¶ Aut aquila. de hac aue plura dicta ſunt. Eſt autẽ adeo acuti uiſus: ut recto intuitu ſolis radios ſuſtinere poſſit. Quin & pullos ſuos ſolem aduerſum intueri cogit: & ſi qui lucem non ſuſtinentes auertantur: illos ueluti adulterinos e nido præcipitat. ¶ Serpens epidaurus. Speciem pro genere poſuit: Eſt autem acuta acie ſerpens. Vnde græcæ δράκων dicit̃ [illegible]: quod aſpicere ſignificat. Cum autem romani morbo laborarẽt: ex oraculo Aeſculapium ex epidauro accerſendum curarunt: miſerũtq; auratam nauẽ: quã deus ſub ſerpentis forma intrauit. Verũ cũ ad ripam tyberinã apuliſſent nauem: & eſſet egreſſus nuſquã deinde apparuit ſerpẽs; Quapropter eodem in loco ſibi tẽplũ exædificatũ eſt.

Euenit. inquirant uitia ut tua rurſus & illi
Iracundior eſt paulo: minus aptus acutis
Naribus horũ hominum rideri poſſit. eo q̃
Ruſticius tonſo toga defluit: & male laxus
In pede calceus hæret: at ẽ bonus: ut melior uir
Non alius quiſq̃. at tibi amicus. at ingeniũ igẽs
Inculto latet hoc ſub corpore: deniq; te ipſum
Concute. nũ qua tibi uitiorum inſeuerit olim
Natura: aut ẽt conſuetudo mala; namq;
Neglectis urenda filix innaſcitur agris.
Illuc præuertamur. amatorem quod amicæ
Turpia decipiũt cæcum uitia. aut etiã ipſa hæc
Delectant ueluti balbinum polypus agnæ
Vellem in amicitia ſic erraremus & iſti
Errori nomen uirtus poſuiſſet honeſtum
Ac pater ut gnati ſic nos debemus amici
Si quod ſit uitium non faſtidire. ſtrabonem
Appellat petum pater & pullum male paruus
Si cui filius eſt: ut abortiuus fuit olim

¶ ACR. A libris. n. ſibyllinis romani ſunt mõiti pro remedio ciuitatis: ut ſimulachrum æſculapii de epidauro inſula peteretur. Quo romani cũ ueniſſent & errore multorum ſimulacrorum certũ inuenire nõ poſſent in conſpectu omnium ſerpens nauim romanorum petiit. Qui ad urbem delatus in rypa tyberis uiſus ſubito nõ apparuit. In ipſo autem loco templũ æſculapio cõdiderunt. Paulominus aptus qui non ſe aptant ad mores hominum: minus apti dicuntur: qui neſciũt rerum: tempora qui importuniores ſunt. Acutis. n. ab acutis hominibus uideri poſſunt hi qui iracundiores ſunt & inepti acutis naribus: ergo metaphoricos dicit a canibus qui odore inueniunt cubilia beſtiarum alii ſic exponunt: habet aliquis uitia: ut autẽ paulo iracũdior ſit ne poſſit deridentium uanitatem quæ nũc maxime exercetur: ſuſtinere: p̃ſtat etiam de ſe ridẽdi materiam qui ruſticus tonſus ſit: & toga ipſius defluat: laxoſq; calceos habeat. ¶ Ruſticus. t. t. d. quidam dicũt de cæſare hoc dictũ eẽ q̃ fluebat eius ſemper toga. i. non erat ſemper bene compoſita: & imperito tonſore utebat̃. ¶ Male. l. indecẽter laxus his exemplis colligit amicorũ uitia: ſi ſint leuia eẽ ferenda. ¶ At in. in. in. l. h. ſ. c. hic dicit̃ pullare Virgi. Qui idecori corporis & habitus fuit q̃ſi meuius hoc dicat: ſed hæc inculto corpore celantur qa non facile probat aliquis ſapientẽ eſſe eũ qui male uiſtitur. ¶ Num qua. t. u. in. o. n. Nunquid aliqua natura uitiorum inſita fuerit: ut iam nox humida cœlo p̃cipitat. ¶ Aut. e. c. m. Mire duo dixit. Vitia. n. aut naſcuntur aut cõſuetudine trahuntur. Ex cõſuetudine oſtendit naſci multa mala: nam ſi neglexeris quemadmodum neglecto agro ſpinæ naſcuntur: ita in indiſciplinato uitia generantur. ¶ Præuertamur. aut redeamus: aut ueniamus pro tranſeamus: ſicut uolucremq; fuga peruertitur hebrum: hoc eſt quod dicit non debemus offendi uitiis amicorum: ſed nos uitia eorum ſaltem tolerare debemus: debemus nos inquit imitari amatores: qui non ſolum non offenduntur amicorum uitiis. ſed etiam laudant. Quia aliquando turpes meretrices diliguntur. ¶ Polypus. a. Agna nomen meretricis putidis naribus. Polypus autem uitium uarium q̃ adoleſcentem nobilem delectabat.

¶ POR. Eriſti. e. n. u. p. h. q̃ laudamus uitia amicorum. i. uirtus ita errorẽ appellaret: memini uirũ bonũ ¶ Appellat. p. p. peti ꝓprie dñr quorum huc atq; illuc oculi uelociter uertunt̃. ¶ Male. p. leuiter ſelinaris oculis niger & macilẽtus. ¶ Iracundior eſt. p. Senſus ẽ habet aliq̃ uitia ita: ut paulo iracũdior ſit ne poſſit deridẽtiũ urbanitatẽ; q̃ tunc maxime exercet̃: ſuſtinere: p̃ſtat etiã de ſe materiam ridendi: q̃ ruſticius tonſus ſit: & toga eius defluat. laxoſq; calceos habeat. ¶ Bonus uir eſt & tibi amicus. his ergo colligit amicorũ uitia: ſi leuia ſint ferenda eſſe idm illud q̃ p̃cipit̃ per ꝓuerbiũ. Amici mores noueris: nõ oderis. ¶ At. ta. ꝓnũciandũ autẽ eſt. ut ſignificatio eius exprimat̃. ¶ Num qua. t. u. i. n. num qua ꝓ nũ aliq̃: ut ſi diceret: nũ q̃ inſeuerit. aut ꝓ inſita fuerit: hac figura & illud dicit̃ p̃cipitat nox: & ꝓ præuertit. Sẽſus autẽ teipſũ deniq; pſpice ne habẽs aliq uitia: aut ĩgenita tibi: aut mala cõſuetudine q̃ſita. ¶ Naq; reli. Mãifeſta allegoria. ¶ Illuc. p. ꝓ illuc trãſeamus ſic dr̃. Volucrẽq; fuga p̃uertit̃ hebrũ. ¶ Veluti al. po. a. luciliana urbanitate uſus in trãſitu amatitudinẽ aſpſit. ¶ Vellem in. a. ſ. e. utinã inquit hũc errorẽ circa amicos nr̃os pateremur uitia illorũ nõ intelligẽtes qui error adeo laudaret̃: ut uirtus potius q̃ uitium diceretur. ¶ Stra. a. p. p. Strabo detortis q eſt oculis dicit̃ petus leniter declinatis: hoc autẽ ex his q̃ ſequunt̃ oſtendit̃ a parentibus filiorum uitia. aut nõ intelligiant itellecta diſſimu-

ſari qđ ƥcipit circa alcos quoq; faciēdū eē.¶ Male.p.l.c.ſ.ē.Mire dixit male puū uolēs ītelligere macilētū.
ℭCHRI. Acutis naribus.Subſanatiōe q̄ fit criſpādo nares.Vel trāſlatio a cāibus q odoribus īueniūt feras.¶ Minus aptus.i.ieptus.Nā cū ieptus ſit:pōt rideri ꝑ irrideri ſubſanatione.¶ Defluit.r.q a nō recte q̄drat corpori.Quidā putāt dictū de Cæſare cui ſp fluebat toga:& erat ei ldoctus tōſor:ait Acrō.¶ Et.m.l.Eodē acrōe teſte qdā dcm̄ putāt de Vir.q indecori corpis & cōpoſitionis fuit.¶ Inculto:nō ad aium:ſed ad corpus referēdū.¶ Cōcute.diligēter inqre.Nā q rē q̄runt quā credūt itra ſinus ueſtis latere:cōcutiūt ueſtē:ut res illa excidat.¶ Natura & cō.nā ad q̄dā uitia natura ꝓni ſumus q̄dā ēt ex mala cōſuetudine ꝓueniūt.Vel dicamus uitiorū & uirtutū ſemīa eē a natura q deide cōſuetudie aluntˀ:& ad habitū ꝑueniūt nāq; ut ager niſi excolatˀ: filicē herbā frugibus noxiā ꝓducit:ſic & aīus noſter ſine cultura phiæ uitiis occupatˀ.Eſt āt dicta filix q ex eadē radice plura fila enaſcantˀ.¶ Præuertamur.Præoccupemus hāc ſniam:quēadmodū uitia amicæ ita decipiūt amatorē ut habeat illa ꝓ uirtute:ſic uellē:ut erraremꝰ l amicitia.¶ Polypus:a ſilitudie polypi marini piſcis: multos pedes hñtis dr̄ morbꝰ l naribꝰ enaſcēs:cui plurimæ ſſ fibræ.¶ Agnæ.p.u.mulieris amice balbini.Et certe ut uitiū magnū i amicitia adulatio ē: ſic cōtra oīs aſpitas refugiēda:neq; debemꝰ offēdi minoribus uitiis ſed æquo aīo amicos ferre: & illos pr̄na idulgētia tractare: nā prēs nō faſtidiunt oīa uitia in filiis:Et ſi filium hēt ſtrabonē illū petū appellat:ut uirtutē ponat ꝓ uitio.Petos autē eos dixere quoꝝ oculi celeres huc & illuc uertūtˀ ꝑ trāſuerſū q; iſpiciūt qđ decere potiꝰ q̄ dedecere uī Vir.i priapea Minerua flauo lumine uenus peto.¶ Male puus.Ita puus:ut ueheméter dedeceat.¶ Pullū.i equo aſinoue atq; i nauibus pulli dicūtˀ noui fœtus.

Siſyphus.hunc uaꝝ diſtortis cruribus:illum
Balbutit ſcaurum prauis fultū male talis
Parcius hic uiuit.frugi dicatur ineptus
Et iactantior hic paulo eſt cōcinnus amicis
Poſtulat ut uideatur.at eſt truculentior:atq;
Plus æquo liber.ſimplex fortiſq; habeatur
Caldior eſt:acres inter numeretur.opinor
Hæc res & iungit.iunctos & ſeruat amicos.
At nos uirtutes ipſas inuertimus:atq;
Sincerum cupimus uas incruſtare.probus q̄s
Nobiſcum uiuit:multū demiſſus homo illi
Tardo cognomē pingui damus.hic fugit oēs
Inſidias.nulliq; malo latus obdit apertum.
Cum genus hoc inter uitæ uerſetˀ.ubi acris
Inuidia atq; uigēt ubi crimina:pro bene ſano
Ac non incauto fictum aſtutumq; uocamus
Simplicior quis & ē.qualem me ſæpe libēter
Obtulerim tibi mecœnas.ut forte legentem
Aut tacitū īpellat quouis ſermone moleſtus
Communi ſenſu plane caret inquimus.heu
Q uā temere ī noſmet legē ſancimus iniquā.

ℭACR. Vt abortiuus.f.o.ſ.Anto.triūuir. frater Antōii uiri cleopāæ hūit filiū ꝓdigioſæ breuitatis, iſtū Siſyphū appellat:q erat ardētiſſimi igēii.Hūc uarū; Varus appellatˀ introrſū retortis pedibꝰ.¶ Diſtortis cruribꝰ il.b.ſ.p.f.m.t. Scauri ſunt q extātes talos hñt: pater aūt balbutit.¶ Scaurū:ſic.n.blādiētes iſantibus infringere linguā ſuā ſolēt:ut eos imitentˀ.Alii dicunt ſcauros eē q habēt talos iuerſos.Si filius hēt talos tortuoſos pater balbutiēdo uocat ſcaurū.¶ Cōcinus. a cōpoſitus bonus.i.ſi iactās ē aliqs dicatˀ qđ uult uideri apđ amicos cōcinus & bōus.¶ Plus.æ.l.ultra q̄ oportet plus æquo liber ē q qđ ſentit tacere nō poſſit.¶ Siplex.nō ambiguus:aut bilinguis:ſed q qđ ſentiat dicat uulgo āt ſimplex modeſtus dr̄.¶ Caldior:pro calidior feruētior ad iraſcēdū.¶ Hæc.r.i.i.&.ſ.a. qa uitia īfrigimus & leuioribus noībus appellamus.¶ At nos .u.i.i.male īterp̄tamur dicētes:q̄ bona.mala cōtra debemus alia dare noia.i.leuiora.¶ Nos ēt uirtutes deprauāus.i.laudes amicoꝝ i uitupationē cōuertimus.¶ Sinceꝝ.c.u.i.Allegoricos de bono uino q̄ſi de bono uiro uirtutē uitio polluerī:icruſtari uas dr̄ cū aliquo uitioſo ſucco illinitˀ & ſignatˀ:uel ēt uaſa cū ſint pura uel ut ſi ſint fracta icruſtantˀ:hoc ē coopiuntˀ auro.¶ Tardo.c.p.d.illū q piguis ē tardū appellāus naturā uertētes in uitiū ꝓ pingui tardo piguedo.n.ƥgrauat & tardos facit.¶ Hic fugit.o.i.Si nō uult ſe admiſceī iſidioſis & nullū lædere ſtultū appellāus.¶ Obdit: obiicit: offert.¶ Cū.g.h.i.u.cū l gn̄e huius uitæ uerſetˀ īſidioſoꝝ.¶ Siplicior.q.ē.q.m.ſ.l.o.t.ordo ē.ſi qs ſimplicior ē q̄lē me tibi obtuleri u mecœnas hūc appellāt moleſtū & ſtultū.Sēſus uero hic ē:ſi qs libere & ſine obſeruatione tpis appellauerit amicū ſuū hūc dicūt ſtultū & moleſtū:ſi qs ē ſimplex ut legēte:aut cogitātē moleſtus īterpellet ſtati eū carere cōi ſenſu dicimus.¶ Quā temere:i nobis legē ſancimus iniq̄:q eadē ab aliis patimur:& eidē cōditiōi ſubiacemus qa ēt illi eādē de nobis legē ſtatuerūt.¶ Sācimus:firmamus:iudicamus.

ℭPOR. Abortiuus.f.o.Siſyphꝰ.M.Antōii triūuiri pumilio fuiſſe dr̄ itra bipedalē ſtaturā igēio tñ uiuax.¶ Hūc uarū.d.c.uari appellantˀ itrorſum retortis cruribus.¶ Illū ba.ſ.Scauri dicuntˀ q extātes talos habent. Suauiter āt dixit balbutit ſcauꝝ.Sic.n.blādiētes iſantibus iſringere linguā ſolēt:ut q̄ſi eos imitentˀ.¶ Parcius hic uiuit.Hic iā oſtēditˀ q̄lia amicoꝝ uitia exiſtimare & appellare debeāus.¶ At ē.t.Simplices uulgo pro māſuetis ac modeſtis dicūt:hic ſimplicē dixit:q qđ ſentiat de amico libera lingua ꝓnūciet.¶ Caldior:calidior ad iraſcēdū hōeſto noie acer dicatˀ.¶ At.n.u.i.i.i.maligni adeo igenii ſumus: ut ñ tm̄ uitia amicoꝝ nō tegamꝰ ſed ēt laudes ipſas male īterp̄tātes culpemꝰ.¶ Atq;.ſ.u.allegoricos hoc dr̄:icruſtari āt uas dr̄ cū aliquo uitioſo ſucco illinitˀ atq; ignatˀ ſecūdū qđ & Luci.i.xviii.ſat.ait.Nā uel regionibus illis icruſtatus calix ruta caulis hr̄.¶ Illi tardo.c.p.d.ordo eſt Illi:pingui tardo cognomē damus.i.ſenſus naturā in uitiū uertētes ꝓ pinguitardū dicimus.¶ Nulliq;.m.l.o.a.obdit nūc obiicit atq; offert ſignificat.¶ Quā temere in.n.l.ſ.temetˀ nimis agimus ſic iudicantes de amicis noſtris:qa incipiunt:& illi de nobis iudicantes eandem legem conſtituere.

ℭCHRI. Siſyphus:filius fuit.M.Antonii triūuiri mōſtruoſæ breuitatis:ſed acutiſſimi ingenii.¶ Vaꝝ.q ſit

pedibus introrſum retortis.¶Balbutit.balbutire eſt uerba curta ꝓferre:quo uitio pueri laborant. Sed parentes ut filiis blãdiant̃ de iduſtria balbutiũt.i.balbutiẽdo appellãt ſcaurũ q ſit male fultus prauis.i.diſtortis talis.¶Parcius:quaſi auarus.¶Frugi:temperatus & modeſtus.¶Ineptus & iactãtior.qui inepte ſe iactat.¶Cõcinnus.Concinnare commode componere ſignificat: ergo uult haberi concinnus.i.uult exhibere ſe aptũ amicis.Nam multi dum cupiunt ſe concinnos exhibere incocinni ſunt. ¶Truculentior:qui ferociori aſpectu ſunt truculenti appellãtur. Ergo dicamus hunc procul eſſe ab omni adulatione & libeꝝ:& ſimplicẽ : q non aliud dicat & aliud ſentiat.¶Caldior pro calidior.i.iracundior.i.ſubiracundus:Nã cõparatiuũ aliquando minuit Vir.Triſtior & lachrymis oculos ſuffuſa nitẽtes.i.ſubtriſtis.¶Hæc res.non adulatio ſed quædã humana: ſed modeſta indulgentia.¶At nos.ideſt Non ſolum non honeſtamus:quædam leuia uitia nominibus uirtutum ſed contra uirtutes uitiorum nominibus dehoneſtamus: & cupimus incruſtare.i.fæcibus illinire uas ſincerũ & purũ.i.hominem bonũ macula deturpare conamur.¶Inuertimus:ad ſuum cõtrarium deuoluimus inuertere:enĩ proprie eſt cum rem contrario uerſu ponimus. Hic dicimus ueſtes inuerſas cum quod intus eſſe oportuit:foris apparet.& ſnſam inuerſam in quã contrarius ſenſus iducitur.¶Demiſſus. Siqs in cõſuetudine familiari ſed dimittit.i.cedat aliis & nemini aduerſet̃ ſeq; inferiorẽ gerat. ¶Tardo:in datiuo:nã recte dicitur mihi nomen eſt landino:ut iungatur pronomini mihi.Et rurſus mihi nomen eſt Landinus:ut rñdeat dictioni nomen.¶Pingui craſſo & rudi.Nam pingues ut plurimũ ii ſunt:quorum ſanguis multum habet pituitæ ii aũt tardo ſunt ingenio:ut oſtendit Albertus:quia frigus non mouet ſpiritus:nec adducit:ſed abſcidit.Hic fugit.Sunt qui cum ualeant prudentia poſſunt ſua circũſpectione & ꝓuidentia uitare inſidias.¶Latus apertum.Tranſlatio a milite cauto q ſuis ſe armis ita tegit:ut nullã corporis partem detectam hoſti relinquat.¶Aſtutus.dicitur ab eo qđ eſt ἄστυ qđ lingua attica urbẽ ſignificat.¶Inuidia.a.Vehemẽs ad nocẽdum.¶Crimina obtrectationes:unde dicimus criminari.Ergo huic uiro q prudẽs cautuſq; eſt.nomẽ uitii damus & fictũ aſtutũq; uocamus:Simplicior qui fretus ſua beniuolentia & bona mẽte erga amicũ nõ adhibeat omnem cautionem in adeundo atq; colloquendo.¶Communi ſenſu.i.cõmuni prudentia:ut alio loco diximus.

Nã uitiis nemo ſine naſcitur.optimus ille eſt.
Qui minimis urget̃.amicis dulcis.ut ęquũ ẽ
Cum mea cõpẽſet uitiis bona pluribus hiſce;
Si modo plura mihi bona ſunt ĩclinet amari
Si uolet.hac lege in trutina ponetur eadem
Qui ne tuberibus ꝓpriis offendat amicum
Poſtulet ignoſcet uerrucis illius æquum eſt
Peccatis ueniam poſcentẽ reddere rurſus
Deniq; quatenus excidi penitus uitium irę.
Cætera item nequeunt ſtultis hęrẽtia:cur nõ
Ponderibus moduliſq; ſuis rõ utit̃.ac res
Vt quęq; eſt.ita ſupliciis delicta coercet.
Siqs eum ſeruũ:patinam qui tollere iuſſus:
Semeſos piſces:tepidumq; ligurierit ius.
In cruce ſuffigat:labeone inſanior inter
Sanos dicatur:quanto hoc furioſius atq;
Maius peccatum ẽ:paulum deliquit amicus
Qđ niſi concedas:habeare inſuauis.acerbus
Odiſti.& fugies.ut ruſonem debitor ęris
Quod niſi cum triſtes miſero uenere calẽdę:
Mercedẽ aut nũmos unde uñ extricat amaras
Porrecto iugulo hiſtorias captiuus ut audit.

¶ACR. Nam ui.nemo ſi naſcitur.ideo uitiis amicorum debemus ignoſcere : ut illi noſtris ignoſcant. ¶Vrgetur.grauatur.¶Amicus.d.ut.æ.eſt cũ mea cõui.bo. Amicus bonus debet compenſare mea uitia cũ bonis.¶Et ſi plura ſunt bona ad ea propenſior fieri.i.ea magis laudare.¶Hac lege i.ſ.p.c.Allegoricos qui ignoſcit uitiis aliorum mox eandem ueniã conſequetur.¶Quine.tu.hoc dicit: ꝙ ſiqs magnis ſuis uitiis ueniam poſcit ab amico: minoribus uitiis ante amici debet ignoſcere.¶Tuber eſt gibbus hinc tuberoſus.i.gibberoſus.¶Denique.q.e.Quoniam uitia iræ & alia uitia non poſſunt penitus aboleri ab hominibus: debemus moderate ea uituperare. Si non poſſunt ſquit diſſimulari uitia amicorũ ſaltẽ talia exiſtiment̃:q̃lia ſunt nec debemus ea malignitate augere iam paulatim eo deſcendit:ut aduerſus ſtoicos diſputet:qui dicunt peccata omnia paria eſſe. Animum ergo peccantis nõ quantitatẽ peccati ſpectãt.¶Põderibus.m.q.ꝓpriis exiſtimationibus iudiciis mẽſuris debet uti: & hoc mõ debet punire peccatũ.¶Ac res:ut quæq; ẽ ita.ſ.d.c.ꝓut unaquæq; res eſt & quẽadmodũ uitiũ ẽ in quauis re:ita & pœna rõe ꝓcedit.i.ꝑ q̃litate uitii pœnam debemus adhibere:hic aũt tangit ſtoicos:q dñt oĩa uitia paria eẽ a ſimili argumẽtũ facit: & docet nõ oĩa peccata eẽ ſimilia:ac ꝑ hoc nec ſimiles penas eſſe.¶Ligurierit:deguſtauerit.¶Labeone in.Martius antiſtius labeo iuriſpitus memorate libertatis:nã i Auguſto libere inuectus eſt ideo eum nunc poeta male tractat:ut gratificet̃ Auguſto.¶Sanos:ſapiẽtes.Quãto hoc furioſius quod fecit dñs q̃ qđ ſeruus admiſit ¶Paulũ.d.a.odiſti eum ꝙ peccatũ niſi cõceſſeris ſæuus & acerbꝰ uideare.¶Vt ruſonẽ debitor æris.Significat hunc ruſonẽ fœneratorẽ fuiſſe & eũdẽ hiſtoriæ malũ ſcriptorẽ:qui ſolitus eſſet debitoribus ſuis audientiã exigere.¶Qui.n.c.t.ordo eſt.q niſi unde extricat nũmos.Quid debitor niſi parauerit uſuras: aut ſorte audiet hiſtorias ruſonis fœneratoris.i.lites & cõuitia.Alii dicũt hiſtorias:ꝙ hic malus hiſtoriographus fuerit adeo ut debitores eius cũ nõ haberẽt unde redderẽt:ꝓ pœna eũ recitãtẽ ſuas hiſtorias paterent̃ audire.¶Miſero:debitori.¶Venere.c.qa in calẽdis ſicut i epodo dixit i idibus qbuſcũq; credita erat pecunia reddere cogebat̃.Et iſte debitor niſi undecũq; extricaſſet.i.collegiſſet mercedẽ:aut nũmos audiebat ut captiuus amaras hiſtorias porrecto iugulo q̃ſi morti addicẽdus eẽt.¶Porrecto iu.iugulus icerti gñis ẽ:nã hic iugulus & iugulũ dr̃.Hiſtorias:iniurias cõtumelias ordo ut captiuus audit:aſt hic alluſit:qm̃ malus hiſtoriog. dicit̃ fuiſſe.

¶POR. Nam ui.n.ſ.n.Nemo eſt inquit qui in ſe uitia nõ habeat.¶ Amicus.d.ut æquũ ẽ:ordo & ſenſus eſt: Cũ uitiis meis mea bona cõpenſet.Sic ergo ex eo qd ex bona per figurã ſyllepſim bonis aſſumimus .¶ Amari ſi.u.h.l.in.t.p. e.allegoricos hoc ſignificat:qui ignoſcet uitiis meis indulgentia & ego uitia illius æſtimabo.¶ Qui tuberibus.p.o.a.p.i.u.i.Hæc allegoria ad præcedentem ſenſum & ad ſubiectũ ptinet.¶ Deniq; q̃.e. u.i.deniq; inquit ſi nõ potes diſſimulare uitia amicoꝝ:ſaltem talia illa æſtimato q̃lia ſint noli ea malignitate tua augere:deinde hinc paulatim diſcẽdit eo ut aduerſus ſtoicos diſputet: q dicunt peccata omnia paria eſſe & ſimilia:& aium ſpectãdum peccatis:nõ quãtitatẽ rei in qua peccatũ eſt.¶ Labeone iſanior.i.ſ.d.M.antiſtius labeo ꝑtorius iuris etiã peritus memor libertatis in qua natus erat multa cõtumaciter aduerſus cæ. dixiſſe & feciſſe dicit:pp qd nunc Hora.adulans Auguſto inſanum eũ dixit.¶ Odiſti & fugis ut.r.d.æ.Octauius druſus acerbus fœnerator fuiſſe traditur:idem ſcriptor hiſtoriarum ad quas audiendas ſignificat . ſolitũ fuiſſe cogere debitores ſuos:qbus.ſ.alia audire pœna grauiſſima erat:hoc.n.ſignificat porrecto iugulo.

¶CHRI. In trutina ponetur eadẽ.q.d.eadẽ trutina ponderabo tua uitia:qua tua mea.¶ Tuberibus: optĩa tranſlatio:nã in corpe tubercula maiuſcula ſunt q̃ uerrucæ:nã uerruca ps eſt eminẽtior i corpore:hos porros uocant:ergo tubera pro maioribus uitiis uerrucas pro minoribus poſuit.¶ Deniq; q̃tenus. Contra ſtoicorum dogma eſt qui uolunt uitia omnia paria eſſe.Cõpone autem ſic.Cur non utitur ipſa ratio ſuis modulis & põderibus ut aliqua uitia maiora aliqua minora iudicet:& ut quæq; res eſt ita coerceat delicta ſupliciis.¶ Si qs ſeruum probat parua delicta non eſſe magno ſuplicio afficienda exemplo ſerui.qui iuſſus reponere patinam cum ſemeſis piſcibus:ſi illos abſumpſerit una cum iure:non propterea ſit cruci effigendus.Lygurire autem ẽ ſuauioribus eſcis ueſci:inde alligurire eſt rẽ in hmõi epulis conſumere.¶ Labeone.M. Antiſtius labeo iuriſperitus memorabilis libertatis.Nam in auguſtum libere inuectus eſt:leges & iſtituta Cæſaris damnans Poeta autem hæc de illo ſcribit:ut Octauiano gratificetur.¶ Rufonem: nomen proprium uiri.Hic ut ait Acron.Fœnerator fuit & malus hiſtoricus:qui ſolitus eſt a debitoribus audiẽtiam exigere: unde ꝓ pœna id erat non ſol ueſtibus uel hiſtorias pro contumeliis poſuit:& alluſit ad id ꝗ hiſtoricus eſſet.

Comminxit lectum potus menſæ ue catillum
Euandri manibus tritum deiecit ob hanc rem
Aut poſitum ante mea qa pullum ĩ pte catini
Suſtulit eſuriens minus hoc iucundus amicus
Sit mihi? quid faciam ſi furtum fecerit.aut ſi
Prodiderit commiſſa fida.ſpõſum ue negarit?
Quis paria eſſe fere placuit peccata , laborant
Cum uẽtũ ad ueꝝ ẽ:ſenſus moreſq; repugnãt:
Atq; ipſa utilitas iuſti prope mater & æqui.
Cum prorepſerunt primis animalia terris
Mutũ & turpe pecus glãde atq; cubilia ꝓpter
Vnguibus & pugnis.dei fuſtib⁹:atq; ita porro
Pugnabant armis. quæ poſt fabricauerat uſus
Donec uerba:quibus uoces ſenſuſq; notarent
Nominaq; inuenere.dehinc abſiſtere bello.
Oppida cœperunt munire.& ponere leges
Ne quis fur eſſet.neu latro.neu quis adulter:
Nã fuit ante helenam cunnus teterrima belli
Cauſa.ſed ignotis perierunt mortibus illi
Quos uenerẽ incertã rapientes more ferarum
Viribus æditior cædebat.ut in grege taurus.
Iura inuenta metu iniuſti fateare neceſſe eſt:
Tempora ſi faſtoſq; uelis euoluere mũdi.
Nec natura poteſt iuſto ſecernere iniquum.

¶ACR. Cõmixit lectũ poius : iuitaſti q̃ndã amicũ tuũ ad cœnã:is potus cõmixit lectũ tuũ:aut ſi fregerit catinũ:eo debes illũ odiſſe.Euãdri manibus euãdrũ ferũt cælatorẽ ac plaſten atheniẽſem a.M. Ant: alexãdriã ꝑductũ:& ide iter captiuos romã ueniſſe: hic alluſit ad ſpẽm materiei dicẽs: Vas fictile celatũ fuiſſe.qa calicẽ deiecerit nobiliter factũ: iõ debet minus iucũdus uideri . Ordo:ob hãc rẽ minus iucũd⁹ amicus ſit mihi:qa ante poſitũ pullũ i mea pte catini ſuſtulit:iõ hunc debeo pſequi dogma rep̃hendit ſtoicoꝝ:quia peccata paria eẽ dnt:& ait ne ipſos quidem in ſnĩa pmanere.¶ Cũ.u.ad.u.ẽ.ad exiſtimationem ĩ hoc ꝗ facilius diiudicat furtũ q̃ homicidiũ qd ſtoici uoiũt.¶ Senſus.m.r.Conſuetudo ꝓbat nõ p. ria eẽ peccata:qa aliter punimus furẽ aliter homicidã. Senſus.n. aliter ĩdignat animus cũ audierit homicidiũ aliter cũ furtũ. ¶ Atq; ipſa.u.i.p.m.&.æ. igenioſe ait iuſtũ & æquum ex utilitate procedere : inter iuſtum autẽ & æquũ hæc differẽtia eſt iuſtum eũ qd ex lege deſcẽdit æquũ uero qd ex natura. Maro.Haud uncio: nec legibus æquam . Eſt eni utilitas uera iuſti & uirtutis mater.Altera eſt quæ uꝛ pecuniaria.illa ergo utilitas iuſti mꝛ repugnat ꝑceptis ſtoicoꝝ oſtendere uult nõ eſſe iuſticiã naturalẽ ſed natã eẽ ex utilitate. ¶ Cũ prepſerũt.ſ.ꝓceſſerunt: docet qũo ex utilitate nata eſt iuſticia:hyppallage:prima aialia hoĩes intelligendũ:¶ Turpe:icultũ.Vſus:diligẽtia. ¶ Verba.q. u.ſ.q.n.Quia uerba & uoces notẽt & ſenſus noſtros. ¶ De hinc abſiſtere: zeugma ; cœperunt poſteaq̃ inuentæ ſunt leges.¶ Oppida cœperũt.m.hoc eo pertinet ut ꝓbet qd ſupra dixerat hoĩes inter ſe ab initio cum orti ſunt pugnam habuiſſe: ſed primo ferino ritu deinde ad arma paulatim proceſſiſſe: & ponere leges ne quis fur eſſet . Ecce ubi probat iuſti matrem eſſe utilitatẽ.¶ Sed ignotis perierunt.m.i. quia nemo de illis ſcripſit ignorãtur.¶ Incertam:oĩbus expoſitam:quia non habebant certas uxores.¶ Iura.i.m.i.ſ.n.ẽ ad huc oſtẽdere uult iuſticiam non eſſe naturalẽ ſed inuentam propter utilitatem : natura.n.præſtat ſcire q̃ ſunt appetenda:quæ etiam fugienda:ſed rõ quæ plus ualet: diſcernit iuſtum ab iniuſto. ¶ Tempora.ſ.f.q.u.e.m. Si antiquitatẽ uolueris retexere in qua leges nullæ erãt.inuenies iuſticiã iuẽtã pp utilitatem non ꝑpter naturã Nec.n.p.i.nouit qd ſit amaꝝ:qd dulce:qd albũ:qd nigrũ:qd iuſtũ:qd iniuſtũ neſcit.Nõ põt.n.tollere cupiditatem hẽdi & tiorẽ amittẽdi.q utraq; nõ i natura ſũt.ſed ita nos docet & neq; iuſtũ diligit neq; uitupat iiuſtũ.

¶POR. Menſaue.Ca.e.Qui de perſonis horatianis ſcripſerunt aiunt euandrũ hunc celatorem & plaſten ſtatuarum:quem.M.Antonium ab athenis Alexandriam tranſtoliſſe:inde inter captiuos romam perductum multa opera mirabilia feciſſe.¶ Quis paria eſſe.ſ.p.p.Stoicorum dogma reprehendit: qui omnia peccata paria eſſe dicunt:& ait ne ipſos quidem in hac ſententia permanere niſi uerbotenus.iã hinc tractatus habeatur: ſed ut uere de amiſſo quæratur.¶ Atq; ipſa.u.i.p.mater & equi matrẽ recte dixit. ¶ Nã fuit ante.H.c.t.b.hoc eo pertinet ut ꝓbet id ꝙ dixerat homines inter ſe ab initio cũ orti ſint pugnas habuiſſe primo ſerino rito: deinde paulatim ad arma ꝓceſſiſſe.¶ Nec natura põt.i.ſ.i.non ita inquit per naturam quid iuſtum: quid iniuſtũ ſit intelligere quis põt ut intelligit quid utile: qd inutile ſit aut quomalum a bono diſtet.

¶CHRI. Euandri:hic celator athenienſis a.M.Antonio alexandriã perductus inter captiuos romã uenit. ¶ Si furtum fecit. Si illi iraſcor uel lectum cõmixerũt.i.mingendo urina madefecerit:uel potus.i.ebrius catinũ e menſa deiecerit:aut pullum gallinaceũ e mea parte catini ſuſtulerit:q̃ omnia parua ſunt qd faciam ſi aut furtũ fecit:aut arcana ſibi cõmiſſa palã fecerit:aut ꝓmiſſũ denegauerit? Quis paria eẽ Stoici phi q uolunt uitia oia paria eẽ. Laborãt.i.i ſũma difficultate uerſanẽ cũ ẽ uentũ ad uerũ.i.ad cognitionẽ ueri. Senſus & mores q.a aliter ſentiunt: & alio mõ uiuũt. Nã ſenſus & mores repugnant. Nã ſenſus iudicat non paria ſed diſparia eẽ uitia. Et mores.i.hominũ conſuetudo etiã repugnat.¶ Atq; ipſa utilitas: nam aduertimus nõ eẽ ex utilitate hominũ ꝙ uitia habeantur paria. Nõ.n.utile eſt ita puniẽdu eſſe q ſeruo cõuitiatus ẽ q̃ eũ q patriã ꝓdidit: ¶ Prope.i.quaſi mr̃ iuſti & æqui nõ oĩo mr̃: ſed quaſi mr̃. Nã q̃uis a natura ſit ipſa iuſticia: tñ ab utilitate uires accepit: ob eamq; eſt magis aucta & ſeruata intellige aũt de ea utilitate quæ a recto ſe iungi non poteſt. Repugnat: nam ſi eadem pœna erit oĩbus uitiis non erit ex uſu. ¶ Cum prorepſerunt. Probat ut ex utilitate ſit orta iuſticia. Prorepſerunt.i.in prima infantia nondum conſtabilito gradu repere cœperunt. Eſt.n. repere animalium pedibus carentium.¶ Primis terris.i.prima animalia terris.¶ Mutũ: de homine intelligit: ſed mutum dicit nondum repertis rebus uocabulis. Vel infans turpe incultum ſine moribus nec dum excitata in eo ratione. Pecus autem dixit quia ueluti expers rationis pecori ſimilis uidebatur homo.¶ Glandem. Nam is cibus erat. Ergo animaduertit ex uſu eſſe opus iuſticia: ut excluderentur huiuſcemodi contentiones.¶ Vnguibus & pu.nullis armis adhuc repertis.¶ Fuſtibus: lignorum fruſtis. Nam hæc & ſaxa prima arma fuere. Porro deinceps & poſt interuallum temporis. Et ſequitur optimum ordinem: Primo enim nullis armis ſed inermis manibus: deinde iis armis q̃ caſus porrigebat: poſtremo illis quæ eſſent artificio parata. ¶ Verba & nomina nam iſtis potuerũt ſenſa mentis exprimere & ex ſermone ſocietatem inire: & ad illam ſeruandam iore oppidis primo mox legibus opus eſſe animaduerterunt. ¶ Nam fuit ante helenã.q.d.& ſi nõ fuerint celebrata a poetis alia adulteria quemadmodũ Home. celebrauit adulterium paridis: tamen etiam multa bella ꝓpter fœminas geſta ſunt: quæ quia ſcriptoribus caruerunt: in memoria hominum non ſunt. ¶ Tempora ſi faſtoſque. Oſtendit iuſticiam non eſſe naturalem: ſed inuentam propter utilitatem: nam ſunt inuenta iura metu iniuſti. Natura enim præſtat: ut ſciamus quæ petenda & q̃ fugienda ſunt & dat ſemina quædã: quibus a ratione excultis ipſa ratio diſcernit iuſtum ab iniuſto: quod nõ diſcerneret natura: ut diſcernit dulce ab amaro. ¶ Faſtos mondi: de faſtis diximus. Hic intelligit omnia ſcriptorum monimenta: & dixit mundi: ut omnium ætatum & omniũ gentium res geſtas cõplecteref.

¶ACR. Diuidit: ut bona diuerſis.i.quomõ põt natura ſepare mala a bõis: ita nõ põt ſeparare iuſta ab iiuſtis ſicut ſtoici uoluerũt. Natura.n. bõa ac fugienda opere ſuo attribuit: ſed iuſtũ ab iniuſto rõ ſecernit: quæ obtinet hoc: ut tantũ peccet: q caules eripuit q̃ q ſacrilegiũ fecerit: nec uincet rõ: nec poteſt Probare ratio hoc ꝙ tm̃ is peccet q alienũ hortum uexarit q̃ q patrem occiderit. Nocturnus ꝓ noctu. ut alibi. Vos exemplaria græca nocturna uerſate manu. ¶ Legerint: furatus ſit: ut poeta. Vel q̃ ſublegit tacit⁹. Vnde & ſacrilegi dicti. Quæ pœnas irroget æquas: ut pote paruis paruas magnis magnas.¶ Scutica: loro habena græca dixit deeſt non uereor: ne malignum ſupplicio afficias leuiore cũ mineris pari ſupplicio omnia peccata perſequi: ſi tibi fuerit iperiũ.¶ Nã ot.f.c.eũ qui grauiora commiſit. Nõ uereor: nã qui dicat paria eẽ peccata ſeuer⁹ admodũ ẽ: ſeuer⁹ aũt ſæuia ſupplicia neſcit: ferre.¶ Falce reciſurũ. Allegoricos ſupplicio ãputaturum.¶ Si.d.q.ſ.eſt dicũt Stoici ſapiẽtẽ diuitẽ eẽ ſi mẽdicat & nobilẽ eſſe: ſi ſeruos ſit: & pulcherrimũ eſſe ẽt ſi ſordidus ſit. Ordo iſte ẽ ſi quis ſapiẽs ẽ & diues eſt & ſutor bõus & formoſos: & rex ſm ſtoicã ſectam ait ergo Horatius. Si ſm te ſtoice ſapiẽs hæc oia habet cur ad correctionẽ morũ regnũ petis quod te hr̃e dixiſti. Cur optas ꝙ habes inconſiderate ait illum optare regnum cum ſapientẽ ẽt ſi ſutor ſit regem eſſe dicat.¶ Non noſti quid.p.i.c.

Diuidit: ut bona diuerſis, fugienda petendis.
Nec uincet rõ hoc: tantundem ut peccet idemq;
Qui teneros caules alieni fregerit horti:
Et qui nocturnus ſacra diuum legerit. adſit
Regula peccatis, quæ pœnas irroget æquas.
Ne ſcutica dignum horribili ſectere flagello.
Nam ut ferula cædas meritum maiora ſubire
Verbera, non uereor, cum dicas eſſe pares res,
Furta latrociniis & magnis parua mineris
Falce reciſurum ſimili te. ſi tibi regnum
Permittant homines. ſi diues qui ſapiens eſt:
Et ſutor bonus. & ſolus formoſus & eſt rex
Cur optas. qd habes? nõ noſti. quod pater iquit
Chryſippus dicat? ſapiẽs crepidas ſibi nunq̃
Nec ſoleas fecit: ſutor tamẽ eſt ſapiens. quo?
At quãuis tacet hermogenes: cantor tamen atq;
Optimus eſt modulator. ut alfenus uafer omni
Abiecto inſtrumento artis clauſaq; taberna
Sutor erat ſapiens operis: ſic optimus omnis
Eſt opifex ſolus, ſic rex, uellunt tibi barbam

Chryſippus reſtitutor ſtoicæ ſectæ & eruditus præceptor de quo etiam Cicerõ. meminit. Nunc autem perſonam contradicentis ſibi iducit: ut & ſtoicos & reliquos obſtupefaciat. ⁋ Soleas: caligulas bene inſcias. ⁋ Quo Quomodu interrogatiue poeta. ⁋ Vt alfenus uafer omni inſtrumento artis: urbane ſatis alfenum uafrũ Cremonenſem deridet: qui abiecta ſutrina q̃ in municipio ſuo exercuerat. romam uenit: magiſtroq; uſus ſulpitio iuriſconſulto ad tantam peruenit ſcientiã ut & conſulatum gereret: & publico officio fungeretur.

℃POR. Nec uincet ratio hoc. t. ut. p. Nec hoc nunq̃ ratio obtinebit: ut eadem peccata credenda ſint ſacrilegi & eius qui caniculos de horto furatus ſit. ⁋ Nocturnus. d. ſ. l. collegerit ac per hoc ſubduxerit: ac furatus ſit unde ſacrilegi impii qui hoc admittunt appellãt. ⁋ Nec ſcutica. d. h. ſ. ſ. Sẽſus. ne leuiter cedendũ flagellis uerberes: nam & illud te non moneo ne grauius puniendum ferula cedas: quoniam ſcio te nullum peccatũ leue putare eſſe. ⁋ Mineris falce reſciſurum. Allegoricos q; ſignificat mineris eadem pœna uẽdicare: & magna & parua peccata. ⁋ Si diues qui ſapiens eſt hoc ad illud refertur qď de affectione ſapientis ſtoici dixerat. Si tibi regnum permitant homines. Porro autem ſtoici exiſtimant perfectæ ſapientiæ uirum omnia habere: in quo & Lucil. uerſatus ſic ait. Nondum etiã hæc omnia habebit ſurmoſus diues. Liber & rex ſulus teſtetur. Quæ tamen poeta non ſimpliciter ſed per deriſum ſtoicorum dicit. ⁋ Non noſti quid pater inquit Chryſippus. Perſonam contradicentis poeta per urbanitatem fingit: ut & ſtoicos & alios quorum nomina ſubiecit derideat. Vt Alfenus uafer omni abie. i. artis. Clauſaq; taber. ſu. e. Sic inquit Stoicus rex & qcquid ſibi aſſignat poteſt dici: ut Alfenus ſutor q̃uis tabernam clauſerit & omne inſtrumentum ſutrinæ uendiderit: is enĩ abiecta ſutrina quam in municio ſuo exercuerat Romam petit. Marcoq; ſulpitio iuriſconſultu uſus ad tantũ peruenit: ut conſulatum gereret: & publico funere efferretur.

℃CHRI. Nec uincet ratio. Ratiu ergo quæ iuſtum & iniuſtum inuenit non uincet hoc. i. nõ probabit. hoc: ut peccata paria ſint: & tãtumdem peccet & qui olera furatur: & qui ſacrilegium nocturnum cõmiſerit. ⁋ Teneros caules: non ſpecies herbæ eſt caulis ſed omnes teneriores frondes caules dñr. Quem autẽ uulgus caulem appellant: antiqui braſſicam dixerunt. ⁋ Orti. ab oriendu: quia in hac agri ſpẽ plures q̃ alibi herbæ p totum annum uriantur. Hæc omnia quæ in ortis uriuntur olera ab oriendo dñr. ⁋ Legerit: furatus fuerit: unde ſacrilegium. ⁋ Aequas: non inter ſe æquas: ſed æquas peccatis. ⁋ Scutica. faciliori uerbere. Nam flagellum durius eſt. Nam ut ferula. Admonui ne acerbiorem pœnam pares minori delicto. At nunc non monebo ne pares minorem maiori delicto. Nam cum tu putes eſſe peccata paria: non dubito quin omnia ſupplicia ſint futura magna Ferula qua pueri a p̃ceptoribus uapulant: Iuue. Et nos ergo manus ferulæ ſubduximus. Et marti. ⁋ Triſteſq; ferulæ ſceptra pedagogo℞. Ingenui tamen Plinio auctore anguillarum pellibus uapulabãt. Ferulam inter extemos frutices enumerat Plinius. Lignum corticis loco habet. i. forinſecus. Ligni autem luco fungoſam intus medullam: ut ſambuci. Calidis naſcitur locis. Natura eadem eſt quæ aneto fructu ſimilis Nulli fructicũ leuitas maior ob id baculorum uſum ſenectuti præbet. Ignem ferulis optime ſeruari certum eſt: idq; prometheum inueniſſe tradunt. In ægypto p̃cellit: ferula reliquis animalibus peſtiferum pabulum præbet Aſinis gratiſſimum eſt. Quare id animal libero patri aſſignatur cui & ferula. ⁋ Furta clanculũ fiunt. ⁋ Latrociniis. Violentæ ſunt direptiones: qua non iuſtu bellu exercentur: & ex inſidiis a perditis hominibus in uiatores facto impetu aguntur. ⁋ Reciſurum ſi. te. i. ſimili pœna puniturũ. Si diues qui ſapiens eſt. In parapoxa ſtoicorum ludit qui ſapiẽtem omnia eſſe uolunt: ut ſit rex: ſit conſul: ſit diues. Quod ſi omnia eſt: eritq; quicunq; ex ſordidioribus opificibus: ut ſutur coriarius huiuſmodi. ⁋ Cur optas: irridet ſtoicam ſectam & q̃rit unde ſit. ſi ſapiens omnia eſt cur aliquid quærat. At quod reſpondent ex ſententia Chryſippi eſſe quidem ſutorem ſapientem: ſed ea potentia quæ ſtatim ad actum deduci poſſit: & ſi non ſuat. Sicut hermogenes muſicus eſt & cantor etiam ſi non cantet. Et alphenus etiam depoſitis ſui artificii inſtrumentis & relicta taberna erit artifex ſui artificii. Alphenus uafer cremonenſis abiecto inſtrumentu operæ tonſtrinæ quod in municipio exercuerat Romam uenit magiſtroq; uſus. Sulpitio iuriſconſultu ad tantam ſcientiam uenit ut & conſulatum geſſerit: & publico funere ſit elatus. ⁋ Crepidas. Actũs græcus ab eo quod eſt crepis. dus. calcei genus eſt quo ſolum pedis ueſtitur: ſuperioribus partibus nudis relictis. Perſius. Non hic qui in crepidas graiorum ludere geſtit. Latine ſolea ob id dr̃. Item gallica: ut placet. A. gelio. Hinc crepidarii: qui tale ſunt calciamentũ. Puto tamen hæc differre forma: q̃uis eidem rei ſeruiant. Vellunt tibi bar. Adeo eridicula hæc uulgus putat: ut non ſolum uerbis illudant: ſed etiam audent pueri barbam uellere.

Laſciui pueri. quos tu niſi fuſte coerces
Vrgeris turba circum te ſtante, miſerq;
Rumperis: & latras magnorũ maxime regũ.
Ne longum faciam. dum tu quadrãte lauatũ
Rex ibis: neq; te quiſquã ſtipator ineptum
Præter criſpinum ſectabitur & mihi dulces
Ignoſcent: ſi quid peccauero ſtultus: amici.
Inq; uicem illorum patiar delicta libenter
Priuatuſq; magis uiuam te rege beatus:

℃ACR: Laſciui pueri: aut quia epicurei dicũt ſũmum bonum in uoluptate poſitum: aut ſimpliciter laſciuos pueros dixit. ⁋ Dum tu quadrãte lauatum rex ibis: per irriſionem dixit: dũ tu rex quadrante leuatũ ibis: quod rex non facit & eſt Senſus: iſte quemadmodum nõ potes probare te regẽ eſſe ita nõ põt probare paria eſſe peccata. Nam qua ratione rex es: qui nũmo dato lauas te: & uno comite pergis ad balneum Mihi autem ignoſcent amici mei: ſi quid peccauero. Et egu illis: ideſt dum tu contemnis omnia & dicis non eſſe uẽiam dãdam peccatis & dicis omnia paccata eẽ ego ſi quid peccauero impetro ab illis ueniam: & in uicem præſto per utramque ego partem nititur Horatius probare neque regem eſſe ſtoicum: neq; paria eẽ peccata dicẽdu nãq; dum tu pergis lauatũ nũmo: dato probat non eſſe regem dicendo etiam ignoſcent mihi amici: & ego illis oſtendit: peccata non eſſe paria.

Lucilius ardẽs īfremuit:ruber auditor cui frigida mẽs ẽ.Q uapp nõ nſum ẽ īter hos diiudicare ꝑferti cũ illius poema nunq̃ uiderimus.Sed potuit īter tot uirtutes durities uitiũ cõcurrere in uno pede.Q uaſi cogitabũdus: uel anteq̃ ſe moueret.¶ Lutulẽtus:Trãſlatio a flumie diluuio aucto habebat.n.copiã uerboꝝ:ſed nõ elegantiam.¶ Tollere.u.q.d.inter bona erant quædam mutanda.¶ Garrulus.Superuacaneus in uerbis & ineptæ loquax.¶ Piger.ſ.i.ad ferendum laborem.q.d.ſi laborem emendandi non recuſaſſet potuiſſet garrulitatis uitium euitare.¶ Nam ut.m.nihil impedio.q.d.ſtatim concedo ipſum poſſe multũ ſcribere:ſed recte non concedo:nam multa ſine elegantia & delectu ſcribere multi dicunt.Q uod defectum ſignificat. Nam qui iudicio pollent:huiuſmodi errorem cognoſcunt:itaq; uel emendant uel a ſcribendo abſtinent.

Criſpinus minimo me prouocat.accipe ſi uis
Accipe iam tabulas:detᷣ nobis locus. horati
Cuſtodes.uideãus uter plus ſcribere poſſit.
Dii bene fecerunt inopis me q̃q; puſilli
Finxerunt animi:raro & ꝑpauca loquentis.
At tu concluſas hircinis follibus auras
Vſq; laborantes:dum ferrum molliat ignis.
Vt mauis imitare.beatus fannius ultro
Delatis capſis & imagine.cũ mea nemo
Scripta legat uulgo recitare timẽtis ob hãc rẽ
Q d ſũt quos gẽus hoc mĩe iuuat:utpote pl'es
Culpari dignos.quem uis media elige turba
Aut ob auaritiã:aut miſera ambitiõe laborat
Hic nuptarũ inſanit amoribus. hic pueroꝝ.
Hũc capit argenti ſplẽdor ſtupet albius æꝛe.
Hic mutat merces ſurgente a ſole ad eũ quo
Veſꝑtina tepet regio. quin ꝑ mala præceps
Fertᷣ uti puluis collectus turbine.ne quid
Sũma depdat metuens:aut ampliet ut rem.
Omnes hi metuunt uerſus.odere poetas.
Fœnũ hẽt in cornu.longe fuge.dũ mõ riſum
Excutiat ſibi:non hic cuiquã parcet amico.

¶ ACR. Ecce criſpinus.m.m.p.huius. Criſpini ẽt in ſuperioribus meminit ne me.Criſpini ſcrinia lyppi cõpilaſſe putes:hic ſimiliter: ut Lucillus multos ſed malos uerſus faciebat.Minimo autem digito ſolent prouocare qui uolunt oſtendere plus eſſe uirium in ſuo minimo q̃ in alterius toto corpore. ¶ Puſilli per quem non multa poſſum ſcribere. ¶ Perpauca loquentis:ad illud refertur quod ait inopiſque puſilli.¶ Aut tu.c.h.f.a.Tu uero criſpine multa cogitando imitare hircinos folles:hicinis follibus comparauit pectus Criſpini.Et auris feſtinantibus ineptas cogitationes:per hoc oſtendit Criſpinum inflatum ſcribere & turgide.Vnde Perſius.Tu neque anhelanti coquitur dum maſſa camino:ideſt animo & cura diligentia ſcribendi.¶ Beathus Fannius: poeta cui ultro delatæ ſunt capſæ:ut ſuos libros mitteret: & auctoritatem receperet Fannium quendam non ſatis bonum poetam recipit in auctoritatem.Senatus: aliter Fannius iſte malus poeta fuit qui cum antea contempſiſſet datam ſibi imaginem a ſenatu:poſtea dum moreretur petiit ut delatis ĩ publicum capſis ſuis cum propriis libris incenderetur.Item aliter Fannius quadratam eo tempore ſatyram ſcribebat: & erat ſine liberis huius imagines & libros hæredipetæ ĩ publicas bibliothechas referebant nullo merito doctoris.¶ Vulgo recitare timentis.qui quum ſecat mores aliorum in publico non recitãt.¶ Q uod.ſ.q.g.h.m.iu.qa ſunt quidam digni culpari:quos hoc genus carminis minime delectat ordo:ideo mea nemo legit q; ſũt.quos hoc genus carminis non iuuat quaſi dignos culpari. ¶ Q uemuis media elige turba de medio populo qui eſt ante cõſpectũ producito.¶ Ambitione: cupiditate honoris.¶ Aere.i.corynthio ac ꝑ hoc ſtatuis non pecunia:nam ſupra argenti cupidos dixit.¶ Hic mutat.Maronis illud.Cedet & ipſe mari uector nec nautica pinus mutabis merces. ¶ Veſpertina, tepet regio. Tepere dixit occidentalem plagam ad comparationem orientis quia ibi ſol acrius feruet.¶ Ne quid ſumma deperdat metuens:propterea ſi ſe periculis committit:ut aut nihil decedat de ſumma patrimonii ſui:aut certe:aut augeatur. ¶ Omnes hi metuunt: uerſus q; huiuſmodi uitiis dediti ſunt.¶ Odere poetas.qui ſatyras ſcribunt.¶ Fœnũ habet in cornu.Sic loquũtur inter ſe:qui ſunt uitioſi: fuge iſtum poetam ſatyricum:qui fœnum habet in cornu.Methaphoricos autem dixit quia quando feriunt boues in cornibus eius ligatur fœnum.

¶ POR. Ecce.C.mi.m:pro.Senſus ex prouerbiali conſuetudine ductus. Solemus enim dicere minimo me digito prouocat cum uolumus quem intelligi tantum ualere minimo digito quãtum alius totis uiribus Criſpinus autem non tam bonos q̃ multos uerſus faciebat:cuius & ſupra meminit dicens ne me Criſpini ſcrinia lyppi compi.p.¶ Accipe ſi uis:accipiamus ait.Mimitico autem charactere prouocantem ad ſcribendum Criſpi.oſtendit.¶ At tu.c.h.f.a.per hæc ſignat Criſpinum inflata ac turgida ſcribere.Hic autem Perſius illud tranſtulit:tu neq; anhelanti coquitur dum maſſa camino.¶ Beatus Fannius ultro de ca.& ima. Vrbaniſſima amaritudine hoc dicitur ſenſus autẽ eſt.O beatum Fannium cuius imago & capſæ cum libris in bibliothecas ultro receptæ ſunt.cum mea econtrario ſcripta nemo norit nec uelit noſſe:primum q; publice non recitentur deinde q; conſcii ſibi peccatorum non delectentur hoc poemate uitia quorum carpuntur.¶ Stupet albius ære Albium quem infra quoq; male uiuentem oſtẽdit cupiditate uaſorum & ſignorum corynthiorum teneri ait. ¶ Fœnum.h.i.c.imitatiuo charactere hoc fingit dicere eum qui conſcientia peccatorum timeat maledicum poetam.Romæ autem uidemus hodieq; fœnum uelut anſulam factum in cornulo bonis quo ſignum datur tranſeuntibus:ut eum uitent:hic ergo tranſlatio ad poetam:

¶ CHRI. Ecce.q.d.ĩ prõptu ẽ:ut oñdat temeritatẽ & audaciã ſcribẽtis.¶ Criſpinus:de quo iã dictũ ẽ. ¶ Minimo.ſ.digito:ut ait Acron:ut eſſet in ꝓuerbio antiquo ꝓuocat me minimo:quaſi oñderent plus eſſe uiriũ in

ſuo minimo digyto q̃ i toto corpore eius quē ꝓuocabāt.☞ Accipe.accipe.Ex cōgeminatiōe oſſdit impudētiā.☞ Locus in quo ita ſcribamus incluſi:ut nemo auxilium ferre poſſit:Vñ addit cuſtodes Hora.intra quā ipis ſpacium ꝑſcribatur.☞ Animi inopis & pu.Dum puſillanimū ſe dicit quod uitiū ē ſe a modeſtia cōmēdat.Ra ra & p pauca.Vt euitet loquacitatē.At tu feſtina uerbis ſed amara in re repræhenſio eſt.Dicit igiť uerba illius ſimillia eſſe follibus:quæ ꝑter uētū nihil effundūt.Stultus.n.ſcriptor eſt q tumida uerba qbus nulla ſit ſubie cta ſnia ſcribit.Sic pſius.Tū neq; hanelāti coquiť dū maxa camino.Folle primis uētos.Eſt aūt trāſlatio a fa bris ærariis.Hircinis ideſt ex hircina pelle factis.Vſq; laborantes.ſemper flantes.☞ Imitare:iperantis eſt. Vt mauis q̃ſi utrū potius uelis an Fanniū loquaciſſimū:an me ſilētē.Fannius: hic poeta ita loquax fuit: ut tedio eius audiēdi:ut.S.P.Q.u.R.ultro illi auctoritatē poete imaginem & capſas ad reponendos libros detulerit. Erat.n.honoris ſpēs imagine & capſis donari poſt recitatiōē.Qui ſunt.i.qua re.i. ꝓpter quā ſunt aliq quos non iuuat.Hoc genus poematis in quo uitia carpunť:ut pote dignos culpari.☞ Auaritiā. Nam hoc peſſimum eſt oium uitioꝝ: & poſt ipſum ambitio eſt: ꝓptereaq; hæc in primis poſuit.Splēdor argēti & ære.Quia dele ctanť uaſis & ſtatuis.☞ Hic mutat merces.Exercet mercaturā cōuectans merces ab ortu ad occaſum. ☞ Veſp tina.Occidua a ueſpero ſtella ueneris q poſt ſolis obitū circa occiduas ptes apparet. Vti puluis. Ea uelocita te ferť p mare q̃ fertur puluis a turbine uentoꝝ.Sed de turbine accepiſti in ſupioribus.Per mala p incommo da & picula:ut uel patrimonium nō minuať:uel augeať.Omnes ii q uitiis iam dictis coinquinati ſunt.☞ Ver ſus.ſ.ſatyrarū.Poetas:ſatiricos.Omneſq; de ſatyro dicunt.☞ Fœnū habet in cornu.Erant.n.in conſuetudine ſiquis eſſet bos q cornu peteret:fœnum cornu eius alligareť ſignum quo admoniti cauerent.Hinc ꝓuerbium fuit ut cum hominem maledicum cernerent dicerēt:fœnum habet in cornu.Fœnum a fœnore dicitur:Nam nullum genus agrorum eſt qui minori impenſa maiores fructus ferant.Excutiat riſum.ſ.a.circunſtantibus. Sibi ad ſuam uoluptatem.

Et quocunq; ſemel chartis illeuerit:omnes
Geſtiet a furno redeuntes ſcire lacuq;
Et pueros & anus.age dū pauca accipe cōtra
Primū ego me illorū dederi qbus eſſe poetas
Excerpā numero.neq; enī cōcludere uerſum
Dixeris eſſe ſatis:neq; ſiquis ſcribat:uti nos
Sermoni propiora:putes hunc eſſe poetam.
Ingenium cui ſit:cui mens diuinior atque os
Magna ſonaturū:des nominis huius honorē.
Idcirco quidam comœdia necne poema
Eſſet quæſiuere.quod acer ſpiritus ac uis
Nec uerbis nec rebus ineſt.niſi qd pede certo
Differt ſermoni ſermo merus. at pater ardēs
Sæuit quod meretrice nepos inſanus amica
Filius uxorem grandi cum dote recuſet
Ebrius.& magnū qd̓ dedecus ambulet ante
Noctē cum facibus.nūquid pomponius iſtis
Audiret leuiora pater ſi uiueret:ergo
Non ſatis eſt puris uerſus pſcribere uerbis:
Quem ſi diſſoluas quiuis ſtomacheť eodem
Quo pſonatus pacto pater.his ego quæ nūc
Olim quæ ſcripſit luciliuſ:eripias ſi
Tēpora certa modoſq; & q pri⁹ ordie uerbū ē
Poſterius facias præponens ultima primis;
Non:ut ſi ſoluas:poſtquam diſcordia terra
Belliferatos poſtes portaſq; refregit:

☙ACR. Agedū.p.a.c.audi tu q repħēdis ſatyricos poetas:nō quod Horatius multū receret:ſed q̄ uideť conſcius peccatorum. ☞ Primum.e.m.i. primū ego eximo me de numero coꝝ quibus do hoc nomē poe tas.i.non me dico eſſe poetā:neq;.n.quiſcit uerſus fa cere ē poeta.☞ Sermoni.p.uicina fabulis & ofoni.☞ Ic circo qdā.c.n.ne.p.eēť quæ.Quia uerba coꝝ apta ſūt proſe & oratiōi dubitatio ē utrū comœdia poema di ci pōt.☞ Quæſiuere.dubitauere. ☞ Q d̓ acer.ſ.a.u:n. u.n.r.i.Eo q elata uerba i comœdia eē ñ debēt:ſed q hoc nō habet dubitatur an comœdia ſit an poema.At pater ardēs ſæuit q.m.n.i.a.dixit ſupi⁹ dubitať utrū poema dicatur comœdia qa in ea nō ſunt uera uerba neq; ſenſus elati:q aūt uult uideri poema eſſe comœ diā dicit acrē ineſſe ſpiritū:ſi qdem patrē oſtendit in luxurioſū filiū ſæuire uehemēter.☞ Ebrius & ma.q. d.Ordo:q ambulet cū facibus qd̓ magnū eſt dede cus.Ante noctē cum facibus pro per noctē: aut ante tē pus noctis:qa cæci ſunt amatores qui utūtur facibus eo tēpore:quo non eſt utendū.☞ Nunquid poni.i.a.ſ. Verba eius qui deſtruit comœdia non eſſe poema ſi uiuerent pater:non leuiora uerba luxurioſus audiret Pomponius:quæ audit filius a comico patre.☞ Ergo .n.ſ.ē.p.u.p.u.Nō ſufficiūt pura uerba ad appellādū poetā metro cōcluſa debet.n.poeta & grauia uerba & compoſita cum ſenſibus elatis habere.☞ Puris.ſine fi guris:& magno ſono.☞ Perſonatus.perſonā comicam gerens de comœdia:qui perſonā patris accipit.☞ Eri pias ſi ordo:ſi eripias his.Senſus hic eſt.ſi ordinatio nem metricam mutes in opere lucilii uel meo non eā dem grauitatem inuenies quā in Ennii uerſu uel pa cuuii ſoluto.i.non ita inuenias quēadmodū ſi ſoluas uerſus Ennii:aut Pacuuii:qui ēt ſoluti altitudinem & tumorē poematis obtinēt.☞ Tēpora.dixit moras ſyl labaꝝ & correptiōes.Nō ut ſi ſoluas.ordo:nō īuēias.

☙POR. Omnes geſtiet.a.f.re.ſcire.i.etiam uulga res uult ſcire cum male dicet de unoquoq;.☞ Primum ie.ordo eſt.primum ego me illorum excipiam numero quibus dederis poetas eſſe.Senſus eſt: autem primū omnium ergo me non pono in numero coꝝ quos conſentio poetas eſſe:quippe ſermoni quottidiano proprio ra ſcribens.☞ Atq; os.m.ſ.i.magna eloquens os & ſimilia canens. Niſi quod pede certo differt. Seruius qui in comœdia uel in uerſibus metris continetur hoc ſolo differt q ſermo ille metro concludať.☞ Quod.m.n.ia. ſ.Bellā obſcuritatē affectauit nepos filius dicendo:ſed nepos luxurioſus atq; ꝓdigus itelligēdus ē.☞ Ebrius.

& magnũ qđ de.a.a:n.c.ſ.qđ magni dedecoris ẽ.¶ Nunqd pom.i.a.l.Mira urbanitate & amaritudĩe pomponii perſona abuſus ẽ:quaſi argumenti loco:ut eũ carperet. ¶ Quẽ ſi.d.q.ſto.e.q.p.p. quẽ uerſum ſi diſſoluas inqt ea uerba ibi inuenies qbus quis de uulgo iraſcẽs in filio ſuo utitur uenuſte autẽ perſonatum patrẽ dixit ſenem de comœdia his ego quæ nũc olim quæ fers.¶ Lu.ex eo.q eſt ſcripſit ſcribo aſſumẽdum eſt per ſylep. Totum.n.tale ſit his ego q̃ nunc ſcribo.olim quæ Lucilius ſcripſit:& eſt ſenſus.i.ſi diſſoluas uerſus uel meos uel lucilii non inuenies eadem uerba quæ ſunt in enniãis uerſibus qui magno.ſ.ſpiritu & uerbis altioribus cõpoſiti ſunt uelut hi ſunt.Poſtq̃ diſcordia terra belliferatos poſtes portaſq; refregit.

¶CHRI. Chartis illeuerit.Scripſerit.ab eo qđ eſt leo les:qđ ſignificat iprimere & formare.inde deleo formatũ iam & impſſum remouere.Eſt át leo & lmo:ide linea.¶ Primũ ego.Oſtẽdit qd ſit poeta:atq; negat ſe in numero poetaꝝ ponẽdũ.¶ Icciro.Nã cũ ſit opus ingenio & mẽte diuina & grãdibus uerbis poetæ ſunt q negarint comicos eſſe poetas:q̃a ſtilũ hñt ſermoni quottidiano ꝓximũ:& niſi pedibus orõnẽ icluderẽt:nihil ab illo differẽt.¶ At pater:poſſet aliqs putare comœdiam eẽ poema:qm̃ q̃nq; maioribus uerbis pſonatus in comœdia pater inſurgit.Vt dixit ĩ arte poetica.Interdũ & uoces comœdia tollit.Iratuſq; cremes tumido delitigat ore.Cui reſpõdeť q̃ ẽt uerus pater & nõ pſonatus eodẽ ardore iſurgeret:cũ iratus filio fuerit.¶ Nec ſatis ẽ. Nõ ſatis eſt ut qs poeta dicať facere uerſus ita puris & conſuetis uerbis: ut illis diſſolutis iiſdem ſtomachantibus utať quis pr̃ uerus:qbus utiť pater pſonatus. Et ꝑfecto ſi uerſus quos & ego nũc & oli Lucilius ſcripſit diſſoluanť.ut nõ remãeat mẽſura pedũ:nihil diſtabũt a quottidiano ſermõe.¶ Tpa.ſ.ſyllabaꝝ.¶ Nõ ut diſſoluas.nã cũ ſublimis ſit ſtilus q̃uis uerſus ita reſoluať:ut nõ ãplius appareat.¶ Poſtq̃ diſcordia tetra belliferatos portus.p.q.r.tñ mẽbra poetæ diſiecti.i.partes & dictiões illius uerſus diuulſi a ſuo ordine demõſtrabũt illũ fuiſſe poetã:Vt ſi dicať:poſtq̃ terra diſcordia fregit belliferatos poſtes: tamẽ illa mẽbra ſic a ſuo ordie remota apparent eſſe eius corporis qui poeta dicitur.

Inuenies etiam diſiecti membra poetæ
Hactenus hæc alias iuſtum ſit nec ne poema
Nũc illud tãtũ quẽadmodũ.merito ne tibi ſit
Suſpectum genus hoc ſcribendi. ſulcius acer
Ambulat & caprius rauci male.cũq; libellis
Magnus uterq; timor latronibus.at bene ſiqs
Et uiuat puris manibus contemnat utrunq;
Vt ſis tu ſimilis cæli biriiq; latronum:
Non ego ſim capri neq; ſulci cur metuas me?
Nulla taberna meos hẽat neq; pila libellos:
Quis mãus iſudet uulgi hermogẽiſq; tygelli
Nec recito cuiq̃ niſi amicis idq; coactus
Non ubi uis.coram ue qbuſlibet. in medio q
Scripta foro recitẽt ſunt multi.quiq; lauantes
Suaue locus uoci reſonat concluſus inanes
Hoc iuuat.haud illud quærẽtes nũ ſine ſenſu
Tempore num faciant alieno. lædere gaudes
Inquis & hoc ſtudio prauus facis:ũde petitũ
Hoc in me iacis? eſt auctor quis deniq; eorũ:
Vixi cũ quibus abſentem qui rodit amicum.
Qui non defendit alio culpante.ſolutos
Qui captat riſus hominum:famãq; dicacis
Fingere qui non uiſa poteſt. commiſſa tacere
Qui neqt.hic niger eſt.hũc tu romãe caueto
Sæpe tribus lectis uideas cœnare q̃tetnos:

¶ACR. Hactẽus hæc.huculq; dixeri utrũ ſatyra & comœdia poẽa ſint an nõ. Alias.alio tpe i loco.ut Teren. q̃do alias quam hodie has fieri nuptias nõ alias mõ:ut qdã uoluit.Nũc illud q̃ram.deeſt audire.Nũc dicã utrũ oderis hoc poema:utrũ iure metuas. ¶ Sulcius acer.a.&.c. Sulcius & caprius noia fuerũt delatorũ:alii actores uolunt fuiſſe cauſaꝝ.Inde ẽt rauci traduní aſſiduitate agẽdi.¶ Vt tu ſcis.ſ.e.b.q.l.Cælius & byrrius perditi adoleſcẽtes fuerũt.Si tu uis inqt ſimiles eſſe male uiuẽtibus.cur ego per carmẽ iſtud uideor ſimilis eſſe accuſatoribus: & eſt ſublimis inuectio.¶ Nulla taberna meos.h.n.p.l.negat ſe libros ſuos ædere bibliopolis:ne ĩ imperitã turbã icidant qualis eſt hermogenes tigellius: plerũq;.n.in pilis uel in colũnis epigramata ſcribebãt poetæ: uel bibliopolis tradebant:hoc ideo poſuit ꝑ bibliopolæ ſtatõe q armaria circa pilas uel colũnas habebant:ac p hoc oſtendit ſe non temere cuiq̃ libellos ſuos ædere niſi nobiliſſimis pſonis.¶ In medio.q.ſ.f.r.ſ.m. hoc ſic ꝓnunciandũ eſt.q.d.qlibet nõ indigniores te ſunt:q in medio foro recitant:nã multos dicũt eſſe q in balneis recitant.Ideoq; clamamus hãc cãm per ironiã:q̃a in balneis melius uox ſonet.¶ Ledere gaudes. Subiectio ẽ. ſed forte dicis q̃do ſatyram ſcribis o horati. ¶ Eſt auctor qs.de.e.ordo qs deniq; eoꝝ eſt auctor.i. qs eorũ delator eſt:cũ qbus conuiuatus ſim ergo coniecturis colligis crimine hoc me dignum eſſe. ¶ Abſentem q.r.a.Sunt.n.quidam:qui dum uolunt ſe urbanos haberi quaſi per facetias lacerant alios: dũmodo riſum excutiant ſibi:non hic cuiq̃ parcit amico. ¶ Niger.maledicus. ¶ Hunc tu.r.c.huius actus debes romanæ metuere:nõ me.¶ Quater.i.duodecim in triclinio: nam inde & triclinium dictum eſt a tribus lectis.

¶POR. Inuẽias ẽt.d.m.p.elegãter nulla ſigna poetica iueniri ait ĩ uerbis uerſuũ ſuoꝝ uel Lucilii ſi diſſoluũť q̃ de ſmõe cõmuni ſũt. Alias iuſtũ ſit nec neq; poẽa ſubaudiendũ tractabimus aut q̃remus aut qd tale.¶ Sulcius acer ambulat &.c.r.m.Hĩ acerrimi delatores & cauſidici fuiſſe tradunť:& iõ rauci q. ĩ cõtentiõe iudicioꝝ clamẽt.¶ Cũ libellis ãt qbus annotãt q̃ deerũt.¶ Vt tu ſis ſimi.Cæli.Byr.l.ẽt ſi tu inqt q̃ poetã times tã nocẽs ſis q̃ Cælius aut Byrrhus nõ tamẽ ego delator ſum aut accuſator pp qđ me ita timeť debeas:ut Capriꝰ timeť aut ſulciꝰ.¶ Nulla ta.m.h.negat ſe libellos ſuos edere bibliopolis q uel tabernas habeãt uel armaria q̃ ſunt apđ pila:ne ĩ ſordidos q̃lis ẽ tigellus Hermo. icidant. ¶ In medio q ſcripta fo.r.ſ.m.Hoc ꝓnũciãdũ ẽ perinde iferẽdũ per reſpõſum qđdã.¶ Quiq; lauãtes.& eſt ſenſus.Sed dicit.n.multos gloriari ĩ uerſibus ſuis:ut eos ẽt ĩ medio foro recitẽt.Cõſentio ac nõ tantũ ibi ueꝝ ẽt in

balneis hæc fieri qppe cum ſuauiter reſonãs uox ipſos uerſus gratioſiores faciat. Sed totum hoc urbaniſſima amaritudine dicit. ⁋ Et.h.ſt.p.f.u.p. hoc eſt qa paruus es ſtudio facis. Põt ex hyppallage accipi prauo ſtudio facis. Hoc petitũ hoc in me iacis. Vnde inquit carmẽ hoc in me colligis. & hoc poeta proprie de ſe dicit. Eſt aũt metaphoricos dictũ q̃ſi de telo aliquo aut lapide q tollitur utiq; aliũ de:ut mittatur. ⁋ Abſente.q.r.a. Hæc ẽt grauiter dicunt. ⁋ Solutos.q.c.r.h. hoc eſt qui meram urbanitatem putant: ſi capiẽdo aliquem: riſum circum ſtantibus mouent. ⁋ Hic niger eſt.i. hic malus ac uenenatus eſt: ut Virgili. nigri cum lacte ueneni.

¶ CHRI. Hactẽus. Noio nũc hic cõcẽdere: an comœdia & iſti mei ſmões poẽata appellari poſſint. Sed hoc q̃ro: cur hoc meũ ſcribẽdi gẽus tibi ſuſpectũ eẽ dẽat. ⁋ Sulcius acer. Hos fuiſſe dicũt acerrimos accuſatores & eloq̃ntes quos latrões iuſt timerẽt: qa poterãt mãifeſto crimie accuſari. Sed ſi qs recte uiuat. ⁋ Et puris maib9. Sine ui & ſine rapia illi nõ timebũt accuſatores. ⁋ Rauci. pp aſſiduas accuſationes. ⁋ Vt ſis tu. Sũma cũ ratione pcedit: ut ſit ſnia. Quẽadmodũ nẽo niſi malus illos accuſatores timet ita nullus niſi malus timebit mea carmina. Sed deſ ẽt q tu lector ſis malus & ſimilis cæli & birri latronũ: nõ tamẽ ego ſum ſimilis capri & ſulcii: qa mea carmina neminẽ accuſãt. Neq;.n. edo mea ſcripta: neq; do meos libros uenales biblyopolis: q illos i taber nis ſuis aut circa colũnas & pilas uẽdẽdos oſtẽdãt. ⁋ Vel dixit pila: qa poetæ i pilis & colũnis ſua epigrãmata ſcripta põebãt. Prop. 1 puer atq; aliq̃ citus hæc ſuſpẽde colũna. Et dum exq ſis dic hitare tuũ. ⁋ Vel pila.i.ludus ubi cõueniũt ad pilã. Nã ẽt i huiuſmõi cõuẽticulis ſolẽt ab ocioſis libri legi. Negat deiq; edere ſuos libros: ne i ſperitoꝝ mãus ueniãt: ut tygellus fuit. ⁋ In medio foro ſũt q recitẽt. Snia e: ſunt q meliores ſe ĩ medio foro recitẽt. Et ſũt ẽt q lauãtes & ianes.i. ocioſi legãt & delectanſ i balneis: qa locus balneoꝝ cõclulus & cõcau9 reddit uocẽ iocũdiorẽ. ⁋ Inanes.i. ocioſos: nã ſic & Vir. Cætera quæ uacuas tẽuiſſent carmina mẽtes.i. ocioſas. Inanis ãt & uacuus idẽ ẽ. ⁋ Hoc iuuat.ſ. legere i huiuſmõi locis. ⁋ Haud q̃rẽtes.i. cogitãtes. ⁋ Illud.ſ. ⁋ Nõ faciãt ſine ſenſu.i. ſine prudẽtia. ⁋ Et i tpe aliẽo.i. icõgruo. ⁋ Lædere. Verba ſunt aduerſarii. ⁋ Facis hoc.p.i. qa paruus es facis. ⁋ Studio: de iduſtria. ⁋ Vñ petitũ. Reſpõdet poeta: atq; iterrogat: unde petitũ ſit.q.d. a quo accepit & audiuerit ultiũ illud: qd i ſe iacit & cõtorquet. ⁋ Quis eoꝝ cũ qbus uixi ẽ auctor.q.d. nullus. ⁋ Abſente q. oſtendit qui ſint fugiẽdi tanq̃ pnitioſi hoies. inter hos enumerat q abſenti detrahit. Qui nõ defendit ſi quis detrahat. Quis captat riſus alios mordẽdo. Qui fingit uidiſſe q nõ uidit: qui non reticet arcana ſibi cõmiſſa. ⁋ Niger. malus. ut ſæpe demonſtrauimus. ⁋ Tribus lectis. cœnaculum iccirco triclinium dicitur: quoniam tribus lectis ſternitur. Ergo tribus lectis.i. in conuiuio. ⁋ Quaternos. duodecim intelligit Acron.ſ. in ſingulis lectis quattuor. Vel ſimpliciter quaternos. ideſt quattuor.

¶ ACR. Quauis.q̃ rõne uis: ut poeta. qua facere id poſſis nſam nũc accipe mẽtẽ. ⁋ Aſpgeſ: notare ſermonib9 uenẽoſis. ⁋ Ego ſi riſi q i.p.r.o. ſæpe i cõuiuio uides aliquẽ d hoib9 male loq̃ntẽ: excepto q paſcit. Ego ſi aliquẽ merito uitupauero rephẽdes. ⁋ Mẽtio ſi q̃ de ca.f.m.p. Perillus cũ i capitolio eẽt coronã rapuit. Eſt ãt gtũs de furtis capitolini petilii nã ex crimie capitolius petillus dicebaſ i expoliatiõe capitolii accuſatus. dubiũ ãt utꝝ gfa iudiciũ ſit abſolutus. tamẽ capitolinus uocabaſ. ⁋ Succus: uirus liuor. ⁋ Loligo genus piſcis ẽ quo arramẽtũ fit. ⁋ Q.d.u.p.a.c. hãc maliciã q ſolent pleq ẽt amicos ſuos: amouebo a libris meis atq; aio: ordo: prius promittere poſſim & hoc uere polliceor abſuturã eſſe malignitatẽ: q ẽt amicis nocet. ⁋ Inſueuit: admonuit: docuit ad libere loquẽdũ tui monſtrãdo uitiorũ ſingula effugerẽ. ⁋ Cũ me.h.i. q̃do me monebat pr ad rectã uitã exẽplis me docebat & pferebat hoium & uirtutes & uitia. ⁋ Nõ ne.u.a ut.m.u.f. Mira urbãitate dũ q̃ſi oſtẽdit q̃uo ſe pr ſuis monitis monere ſolitus eẽt. iterea multos pcutit. ⁋ Sapiens ui. q.q.p.a pho iqt poſtea cognoſces. qd iuſtũ aut iiuſtũ ſit. qd ue apperas uel uites: Quid ãt his itelligendũ: ut ſit qd uitatu qd ue petitu. Itẽ dicebat philoſophus te docere poterit melius q̃ ſunt uitanda ſiue appetenda. Ego autem docui: ea quæ ſunt in uſibus conſtituta.

¶ POR. E qbus unus auet.q.a.c. pbris.ſ. aſpergere. ⁋ Præter eũ q.p.a.i. q paſcit ſed uideamus an cõmoda ſynecdoche aq̃ pbere diceſ p paſcere. ⁋ Cõdita cũ uerax.a.p̃.l. hoc eſt cũ p ebrietate ea quæ in penitiora mentis condiderat prodit ac publicat. ⁋ Hic tibi co.& .u.l.i. tibi q nigris.i. malignis ifeſtus es. Ego ſi riſi pp leuia quorũ dã uitia. Q d ieptus paſtillos ruſill9 olet liuidus & mordax uideor tibi mentio ſi qua de ca.f.i. Pe. inquit ſi forte mentio de capitolini criminibus facta fuerit ſecundum cõſuetudinem malignitatis tuæ.

E qbus unus auet qua uis aſpergere cunctos
Præter cũ. qui pbet aq̃. poſt hũc quoq; potus
Condita cum uerax aperit præcordia liber.
Hic tibi comis & urbanus liberq; uidetur
Infeſto nigris. ego ſi riſi q ineptus
Paſtillos ruſillus olet: gorgonius hircum:
Liuidus & mordax uideor tibi: mentio ſi qua
De capitollini furtis iniecta perilli
Te corã fuerit: defendas: ut tuus eſt mos.
Me capitolinus conuictore uſus amicoq;
A puero eſt. cauſaq; mea per multa rogatus
Fecit & incolumis lætor quod uiuit in urbe:
Sed tamẽ admiror quo pacto iudicium illud
Fugerit hic nigræ ſuccus loliginis. hæc eſt
Erugo mera. quod uitiũ procul abfore chartis
Atq; animo. prius. ut ſi quid pmittere de me
Poſſum. aliquid uere promitto. liberius ſi
Dixero quid. ſi forte iocoſius. hoc mihi iuris
Cũ uenia dabis. inſueuit pr optimus. hoc me
Vt fugerẽ: exẽplis uitioꝝ quæq; notando
Cum me hortaretur. parce frugaliter atq;
Viuerem uti contentus eo qd mi ipſe paraſſet.
Non ne uides albi ut male uiuat filius? utq;
Barus inops? magnũ documẽtũ. ne patriã rẽ
Perdere quis uelit. a turpi meretricis amore
Cum deterreret ſectani diſſimilis ſis

Ne ſequeretur mœchas:cõceſſa cum uenere uti
Poſſe deprenſi non bella eſt fama Treboni
Aiebat:ſapiens uitatu quidq; petitu.
Sit melius cauſas reddet tibi.mi ſatis eſt.ſi

ita eũ defendes: ut dicas ei puero tibi amicũ fuiſſe & gaudere te q; icolumis in urbe uiuat. Miraris tñ q̃uo iudiciũ illud effugerit. Hic ergo ẽ liuor ac uolũtas uenẽata dãnaſ ſnĩa ſua quẽ iudices abſoluerit: Petilli9 aũt capitolin9 cũ capitolii curã ageret corõæ ſubreptæ de capitolio cãm dixit abſolutuſq; a cæſaſ ẽ h.n.ſ.lo.ẽ.e.m. Ex loliginis ſucco liuorẽ mẽtis uult intelligi ex erugine uenenũ. Malos aũt hoies atros ac uenenatos dicere ſolẽus. ¶ Inſueuit.p.o.h.m.ut.ſ. Pater meus inqt eã mihi diſciplinã dedit:atq; i cõſuetudine eã iduxit:ut neq; cogitarẽ qd maligne neq; dicerẽ. Deinde mira urbãitate dũ oñdit quõ pr ſuus mõere ſolitus eſſet: ut uitia fugeret; multos ꝓbroſis iocis ꝑcutit. ¶ Cũ me hortareſ ꝑce frugaliterq; uiuere. ¶ Sapiẽs.u.qdue.p. Sit meli9 cãs red. phs tibi rõnẽ reddet. q̃re qd peti dẽt aut uitari. mihi ſatis eſt ſi opiones a maiorib9 traditas tibi mõſtro;

¶ CHRI. Aſpgere.ſ.maledictis tãq̃ uenẽo. ¶ Quauis: q̃cũq; rõne ſiue iure ſiue iniuria. ¶ Præber aquã. Magiſtrũ cõuiuii: & poluit aq̃ ꝑ oĩbus reb9. ¶ Porue. nã ex uio ſimplicior liberiorq; fact9 ẽt ipm ilectaſ. ¶ Liber bacchus. ¶ Præcordia: Mẽtẽ atq; aium. ¶ Verax. qui ueritatẽ dicere cogit. Sic alibi. & uino tort9 & ira. Hic maledicus uideſ tibi. ¶ Infeſto.i.inimico. ¶ Nigris.i.malis. ¶ Comis & ur. Cũ maledicus iure uideri deberet: cõtra uero: ſi ego nõ dicã maledixi: & momordi ut ille ſed ſolũ riſi. ¶ Paſtillos: q animio luxu uiuit. ¶ Hircũ. q a nimis ſordide. ¶ Petilli. Hic cum coronã aureã de capitolio ſubripuiſſet. accuſatus ſe defendit: ut ait Acron; ¶ Mẽtio. Snia aũt ẽ: ea q ego dico nõ: ut noceã dico: ſed ex ai libertate. Tu aũt ut noceas nam quæ paulopoſt uitupatur9 es: ãtea laudas: ut diſſimules liuorẽ tuũ & maledicẽtiũ. Defẽdis igiſ a pricipio: ut q̃ deide culpas maiorẽ auctoritatẽ habeãt. ¶ Cõuictoſ: cõuiua & familiari. ¶ In urbe.i.q; nõ ſit dãnatus furti: q̃ dãnatiõe i exiliũ eũdũ fuiſſet. nã pœna capitalis exiliũ erat. Sed tñ. Poſtq̃ oñdit ſe amicũ: infert crimẽ cũ ſũma aſtutia: qd magis noceat. ¶ Nigræ loliginis. Piſcis ex quo egrediſ atramẽtũ: q externe albus ẽ itus aũt atramẽtũ cõtinet. Non diſſimilis ſepiæ octenos hñt pedes caput eſt inter pedes & uentrẽ. Sic iſte amicũ beniuolũq; ſe oñdit: deinde uenenũ effundit. ¶ Erugo: nã ita hoc clandeſtino maledicto cõſumiſ fama hois: ut ferrum erugine. ¶ Quod ui. Neq; i me ẽ hoc uitiũ: neq; i meis libris nec qcq̃ uerius q̃ hoc de me poſſum ꝓmittere. ¶ Inſeuit: Trãſlatio ab arboribus: in qbus ſilueſtrioribus meliores iſeruntſ. Sic & meus pr hæc bona in me iſerebat notando q̃ fugerẽ exemplo uitioꝶ. Mirũ aũt ingeniũ: ut cũ patrẽ hominem libertinũ: & infimæ fortunæ a maioribus rebus laudare nõ poſſet: in eo laudat q; & ſummope laudandum ſit: & nõ ſit nõ uerisimile. Nã informare ſiliũ bonis morib9 ſũma laus pris eſt: & in q̃cũq; fortuna ꝓſtari põt. ¶ Parce: modeſte. ¶ Frugaliter. Idẽ ſignificat. Barrus inops: Nã cũ uideas eũ cui amplũ patrimoniũ relictũ fuit: iõ inopẽ eſſe qm̃ oia bona obligurierit: debes illius exemplo monitus uiuere parce. ¶ Sapiẽs. Sapiẽs & pſius docebit rões quare alia petẽda ſint utpote uirtutes: alia fugiẽda: ut ſunt uitia. Ego autẽ poſſum ea docere q̃ tradita ſunt: ab antiqs patribuſfamilias.

Traditũ ab antiquis morẽ ſeruare. tuamq;
Dum cuſtodis eges: uitam famamq; tueri
Incolumen poſſim: ſimulac durauerit ætas
Mẽbra aĩumq; tuũ nabis ſine cortice. ſic me
Formabat puerũ dictis. & ſiue iubebat
Vt facerem qd habes auctorẽ quo facias hoc
Vnum ex iudicibus ſelectis obiiciebat
Siue uetabat an hoc inhoneſtũ & iutile factu
Nec ne ſit addubites. flagret rumore malo cũ
Hic atq; ille. auidos uicinum funus ut ægros
Examinat. mortiſq; metu ſibi parcere cogit.
Sic teneros animos aliena opprobria ſæpe
Abſterrent uitiis. ex hoc ego ſanus ab illis
Perniciẽ quæcunq; ferunt. mediocribus & qs
Ignoſcas uitiis teneor. fortaſſis & iſtinc.
Largiter abſtulerit longa ætas: liber amicus.
Cõſiliũ proprium. neq;.n. cũ lectulus aut me
Porticus excepit: deſum. mihi rectius hoc eſt
Hoc faciens uiuam melius. ſic dulcis amicis
Occurrã. hoc quidã nõ belle nunqd ego illi
Imprudẽs olim faciam ſimile. hæc ego mecũ
Compreſſis agito labris ubi quid datur oci
Illudo chartis. hoc eſt mediocribus illis

¶ ACR. Cuſtodis: pedagogi. ¶ Durauerit: firmauerit. ¶ Sine cortice. Metaphora a natatorib9. ¶ Nabis.ſ.e. ſine difficultate lic.n. diſcũt natare: q neſciũt adiunctis ad uẽtrẽ corticibus: ꝓuerbialiter aũt poſuit: nabis ſine cortice hoc ẽ ſine alieno admiculo te reges. ¶ Vnũ ex iu.ſe.o. Exẽplo proferebat hoc ẽ unũ de eq̃ſtri ordine demõſtrabat: q a ex eq̃ſtri ordĩe iudices legebãſ. ¶ Siue ue. an hoc inho. & inutile fcm̃ nec ne ſit addubites: aiebat dubitas utrũ hoc ſit bonũ an malũ cũ uideas in hac re illũ neſcio quẽ iſamia laborare. ¶ Auidos.u.f.u.æ. Exaiat: ſtupefacit. Bñ cõpauit iſirmã ætatẽ ægris dicẽdo auidos: & itẽpãtes. Itẽ aliter auidos: & ægros dupſr poſſum9 itelligere: Nã de auaro utrũq; recte dr: & de ægrotãte: & lãguido. Si auarũ accipis ſibi ꝑcere pleq̃uiſ.i. larg9 uiuere admõeſ: q a auarus ẽ morti uicinus. Quẽadmodũ inqt ægrotãtes uicinũ funus abſterreret a cibi auiditate. Ita ſæpe aios teneros a uitiis infamia reuocat aliena. ¶ Ex hoc.e.ſab.i.p.q.f.i. alien9 ſũ ab his rebus: q̃ pnicie afferũt facientibus fortaſſe hẽo uitia: ſed talia: qbus ut his ignoſcas. ¶ Liber.a. q a põt me libere icrepare. ¶ Imprudẽs: ual de prudẽs aut cogito ue p iprudẽtiam aliqd tale cõmittã. ¶ Compſſis.a.l. ſermões duo ſũt epos & ꝓphoricos. epos ẽ quo utunſ cogitãtes: ꝓphoricos uero cui ligua ſuppeditat. ¶ Auxilioq; ſit.m. auxiliũ ueniet: & oñdit ſe bñ ſcribere: nã nõ oẽs poetæ mali ſunt. ¶ Nã. m: p. ual de multi: aut multo plures q̃ putas aut plures ſunt q̃ iudei: & poſſumus cogere te cõſentire nobis: ut nõ iudices malũ ſcribere eſſe uitium: ordo eſt ac ueluti iudei cogemus te in hanc turbã concedere.

Ex uitiis unum. cui ſi concedere nolis
Multa poetarum ueniat manus. auxilioq;
Sit mihi. nã multo plures ſumus ac ueluti te
Iudæi cogemus in hanc concedere turbam.

¶POR. Nabis ſine cortice. i. natabis p te ſine admi niculo & hoc allegoricos dr̃. Vnũ ex iudicib9 ſelectis obiiciebat: iudices eqtes romãos dixit ex eqſtri. n. or die iudices legũſ hodieq;. ℣ Auidos. u. f. ut. æ. lẽſus ẽ ut intẽperantes ægri ſi forte audiuerint aliquẽ efferri admõiti mortis obſeruãtius ſecũ: agũt ita teneræ mẽ tes a uitiis ſubmouenſ cũ opprobria alio℞ audiũr. ℣ Exaiat: aũt nõ occidit ſignificat. ſed conturbat ac treme facit. ℣ Ex. h. e. l. ab. i. p. q. f. His iqt pceptis pr̃is mei effectũ eſt ut a pernitioſis uitiis tẽperarẽ. ℣ Liber. a. i. libe re pferens apud me ſi quid de me æqus ſentiat. ℣ Neq;. n. c. m. l. a. p. e. d. m. Tractare ſecũ ait ſp cũ ſolus deam bulet aut iacẽs in lecto uigilet. de offõ boni uiri. Atq; extra iure ſingulos ſibi pponentem quærere quid ipſe ſe qui imitariq; debeat. ℣ Vbi quid daſ. o. illudo chartis: hoc eſt mediocribus illis ex uitiis unum urbaniſſime iterum opponit uitio poemata ſcribere. Sed & cætera quæ ſubiecta ſunt eadẽ urbanitate dicuntur.

¶CHRI. Dũ eges cu. pp teneram ætatẽ. nã cõi robuſtioſ ætate cõſtitut9 fueris. ℣ Nabis ſine cortice: Trãſlatio ab ignaris natãdi q ne mergãſ aqs: alligãt humeris ſuberẽ. quo ſine artificio i ſupficie aqrũ ſuſtẽtentur. Ita & hic i tenera ætate ſapiẽtioris cõſilio ẽ regẽdus. Deĩde iã ætate matur9 p ſe cũcta callebit. ℣ Iudicib9 ſelectis p prie iudices ex eqſtri ordie itelligit. Nã ide eligebãſ iudices. ℣ Vicinũ fun9. Vt mors uicini deterret ægrotũ & mõet ut abſtineat a noxiis cibis: ita opprobria aliena faciũt ut abſtineamus a uitiis. ℣ Ex hoc. e. ſa. Ex pſona ſua dat optimũ pceptũ: quo paulati a maioribus uitiis poſſim9 abſtinere. Nã mediocria ſũt cõdonãda: pſerti cũ pceſſu ætatis paulati minuãſ minuet ẽt. ℣ Liber. i. freqns lectio pho℞. Et hic quoq; oñdit eẽ iſudãdũ phiæ: nõ ut illã ſolũ diſcas: ſed ut uitã emẽdes. ℣ Amic9: nã offm̃ ueri amici ẽ amicũ corrigere: & q corripiſ patiẽter audiat: & audita exeqſ. ℣ Cõſiliũ p. nã cũ prudẽtiores uſu & expiẽtia efficiamur ea prudẽtia bõa a malis ſeli get: ut illa ſeqſ: hæc uitet. ℣ Nec. n. cũ le. Oñdit nullũ tp̃s omittendũ: qn ſp cogitemus & q̃ agẽda ſint: & q̃ fu giẽda: Nã ſiue ociabimur i porticib9 ſiue i lecto reqeſcamus: nũq̃ a cogitãdo ceſſabimus: Hoc qdã ex amicis. ℣ Nõ bel. ſ. fecit. Ergo nõ ero ſiſis illi. ℣ Illudo deſcribo. Ludere. n. poetæ dñr: cũ res miores ſcri. Vir. Ludere q uellẽ calamo pmiſit agreſti. ℣ In rebus ãt maiorib9 raro ludere dñr. Canere uero de utriſq; Vir. Carmina q luſi paſto℞ audaxq; iuuenta. Tytire tu patulę cecini ſub tegmine fagi. ℣ Chartis: græcũ uerbũ ẽ. Charta ãt diũ fert a mẽbrana: nã ut ait Victorius: folio℞ alia de chartis ſũt: alia de mẽbranis. Ergo mẽbranæ pellicæ ſunt & pgami primũ iuẽtæ: unñ pgamene appellanſ. Chartæ ãt ex papiro oli in ægypto fiebãt: ut diligentiſſime oñ dit Pli. in hiſtoria. natu. Apd̃ nos de cẽtõibus certo quodã mõ maceratis: & glutino ſiue colla cõcretis formã tur. Chartã ex papyro in uictoria magni Alexãdri iuẽtã ſcr. Var. Antea palma℞ foliis ſcriptitatũ fuiſſe. Dein de quorũdã arbo℞ libris poſtea publica monimẽta plũbeis uolũminibus: mox & priuata lĩteis cõfici cepta aut ſcedis. Ptolomeus: ãt chartas eumenes uero quo℞ uterq; maxias hũit bibliothecas mẽbranas inuenerũt. Sed cõtra Varrõis ſentẽtiã de chartis ait Caſſius Emina. M. Terẽa. ſcribã agrũ ſuũ repaſtinãtẽ inueniſſe art arcã: in q̃ numa rex ſitus eẽt. & i ea libros charta ſcriptos. Sed numã pluribus ætatibus añ Alexãdrũ fuiſſe cõſtat. Murianus uero ter conſul ait ſe in licia repiſſe. Sarpedõis a troia epiſtolã charta ſcriptã. Hoc eſt me. Artificio ſe dictũ. ℣ Scripſerat. n. in ſupioribus ſe maximis uitiis carere: mediocribus nõ carere. Nũc hoc qd̃ uitiũ nõ ẽ in mediocribus uitiis enũerat ut cũ modeſte de ſe loquaſ: a culpa tñ ſe abſoluat. ℣ Cui mihi. ℣ Iudæi. nã ut iudei q ſub ipio octauiãi plurimi rõe erãt cogebãt multos i ſua ſacra cõcedeſ ſic turba poeta℞ coget: & te & re liquos q nolũt rephẽdi: ut mihi cõcedat: q̃ſi inuat q; q̃uis ip̃e taceat ñ ppea effugiet taxatões. cũ tot alii reſtẽt.

Satyra Quinta.

Gſ Ǽſſum magna me cepit aritia roma
e Hoſpitio modico: rhetor cões eliodor9
Græco℞ liguæ doctiſſimus ĩde fo℞ ap
Differtũ nautis caupõibus atq; malignis. (pi
Hoc iter ignaui diuiſimus. altius ac nos
Præcinctis unũ. minus ẽ grauis appio tardis
Hic ego pp aquã: q; erat deterrima: uentri
Indico bellum. cœnantis haud animo æquo
Expectans comites. iam nox inducere terris
Vmbras. & cælo diffundere ſigna parabat.
Tum pueri nautis. pueris conuitia nautæ
Ingerere. huc appelle. trecentos inſeris. ohe
Iam ſatis eſt. dũ æs exigitur. dũ mulla ligatur
Tota abit hora. mali culices ranæq; paluſtres
Auertũt ſomnos. abſentem cantat amicam
Multa prolutus uappa nauta. atq; uiator
Certatim. tandem feſſus dormire uiator

¶ACR. Egreſſũ ma. me ex ari. r. Cæſar tenebat terrã citra mare. Antõi9 uero ultra. Hor. miſſus fuit cũ He liodoro a pte Cæſaris. Et ip̃e deſcribit loca p q̃ trãſit. ℣ Aricia. ciuitas q̃ abeſt ab urbe. x. milia paſſuũ. Egreſ ſus rõa & egreſſus romã dicim9. ℣ Differtũ. n. plenũ. ſ. his q in põtinis paludib9 nauigabãt. ℣ Atq;. m. deeſt hoib9. ℣ Hoc. i. ig. d. i. ab urbe uſq; ad fo℞ appii biduo uenimus cũ argutiores uno die ſoleãt uẽire. ℣ Grauis ẽ. m. a. t. appia uia ẽ nõ moleſta tardiorib9: qa hitacu lis freq̃ntaſ ubi pñt mãere quocũq; puenerint. ℣ Hic. apd̃ appii fo℞. ℣ Indico. b. nõ illido alimẽta fame ie iũaui: qa aq̃ mala erat. ℣ Iã. n. i. t. u. aſpgeſ umbris ter rã. ℣ Tota. a. h. maior ps noctis abſũpta ẽ. ℣ Multa. p. plen9 Vir. ℣ Ille ĩpiger hauſit. ℣ Ac. m. p. ordo: ac miſ ſæ paſtũ mulæ retiacula nauta ſaxo ẽligat. ℣ Cærebro ſus: iracũdus. ℣ Ac. m. n. i. mule lũbos & nautæ caput ferire cœpit. ℣ Ora. m. oñdit ubi eẽnt expoſiti: fanũ fe rõiæ ſ. iii. militario a terracina hẽ iouis anxuris uxor cui9: & Vir. meminit uiridi gaudẽs. ℣ Ferõia. l. Anxur ãt iuppiter terraciæ coliſ. ℣ Repſim9: pcedim9. Atq; . l. i. terracinã dicit. i. ad anxur uẽimus ciuitatẽ: q poſi ta eſt ſuper montẽ cadentẽ ac declinaſ neutro genere anxur autem dictũ: qa ibi imberbis iuppiter colitur.

¶POR. Egreſſum ma. m. c. Aricia. romã hoſpitio

Certatim.tandem̄ feſſus dormire uiator
Incipit:ac miſſæ paſtum retinacula mulæ
Nauta piger ſaxo religat. ſtertitq; ſupinus.
Iamq; dies aderat nil cum ꝓcedere lintré
Sentimus:donec cerebroſus proſilit unus:
Ac mulæ nautæq; caput lumboſq; ſaligno
Fuſte dolat.q̄rta uix demū̃ expōimur hora
Ora mánuſq; tua lauimus feronia lympha.
Milia tū̃ pranſi tria repſimus atq; ſubimus
Impoſitum ſaxis late candentibus anxur.

modico.Luciliū̃ ac ſatyra æmulaſ Hor. iter ſuū̃ a rōa uſq; brū̃duſiū̃ deſcribēs:qđ & ille i tertio lib.fecit primū a roma capuá uſq;.& ide fretū̃ ſiciliēſe. ¶ Differtū̃ .n.pueniſſe ad foꝝ api ídicat:ubi turba eēt nautarū̃: qui i pōtinis paludibus nauigabát. Itē cauponū̃ ibi morātiū̃ iter át illud expeditioribus uni9 diei eē dicit.qđ ipſe bi duo cōfecerit. ¶ Altiꝰ.a.n.p.i.expeditiꝰ & agiliꝰ. ¶ Hic.e. p.a.Hodie i foro appii uiatores pp aquá q̄ ibi teterriá ē máere uitát.Dicit ergo Horat.ſe ibi cœnare noluiſſe ne neceſſe hēret bibere. ¶ Huc.a.t.iſſe.uerba ſūt nautæ iraſcētis cū̃ pl'es naui iponáſ q̄ pepigerat.i.pactus erat. Dū̃ æs .e.d.m.l.Máifeſtū̃ ē illis tpibꝰ p paludes pōtias nō̃ talē uiá fuiſſe:ut uehicula illa ire poſſent. Itaq; nauē ſolitos cōſcēdere uiatores q̄ſi iumētū̃ aliqđ cōducerēt. ¶ Anīē c.a. Sic.n.leues:ac uulgares hoīes noctis ſolatia uigiliaꝝ q̄rere ſolēt cātica amatoria cātātes. ¶ Ac.m.p.r.m.n.p.ſ.r.poſteaq̄ obdormierūt uiatores ducit nauta mulá diſiūctá paſtū̃ miſſá:nauis retiacula ad ſaxū̃ ligat. ¶ Ora.m.t.l.f.l.Terraciná ſe.iiii.hora tádē puectū̃ eē dicit hodieq; át paulū̃ citra Terraciná fons feroniæ ē. ¶ Millia tū̃ práſi tria rep.atq; ſubi.im.ſ.l.c.anxur: qa illis tēporibus adhuc terracinēſis urbs in altiſſimo monte erat:inde poſtea in æquiorē locum depoſita eſt ut non ſolum ſint adhuc ueſtigia ædificioꝝ in monte:ſed & muroꝝ. ¶ Impoſitū̃ ſaxis late cādētibus anxur:mōs ille in quo terracina cōſtituta erat non candida ſaxa habet:ſed calci coquendæ aptiſſima:ergo a calce uſ candida dixiſſe.

¶ CHRI.Egreſſum magna me cœpit aritia roma.Non diſcedit ab ingenio poeta:ſed ſuauitate multa multiſq; ſalibus inſperſa orōne acerrimos rephenſionis ſtimulos cōtegit:ut illis auditorē alliciat: & illaq̄et his:illaq̄atos ſalubri rephēſione emēdet. Argm̄ aūt a ꝓfectiōe mœcenatis aſſumit. Hūc.n.ad.M.anto.recōciliádū̃ miſſū̃ Vir.Horatiuſq; ac nōnulli alii ex doctioribus brū̃duſiū̃ uſq; ꝓſecuti ſūt. In hac igiſ ꝓfectiōe deſcribēda multos rephēdit. ¶ Aritia:urbs nō procul alba lōga. ¶ Modico. Vel ut frugalitatē mecœnatis:& comitum oñdat:uel qa urbs ipa parua erat. ¶ Foꝝ:Mercatū̃. ¶ Appi:ꝓ appii p apocopē:ut urbē patauí.Eſt át dictū̃ foꝝ appii ab appio:quēadmodū̃ & uia appia:Hic locꝰ iuxta paludē pōtiná erat. Et ꝓpea differtū̃.i.ubiq; paſſimq; refertū̃ nautis. ¶ Malignis.Eſt pene epithetō cauponū̃. ¶ Iter unū̃.i.iter unius diei:nō tñ̄ nobis: ſed iis q ſunt ꝓcincti altius.i.ſunt magis expediti.Ergo nos ignaui diuiſimus iter:qđ erat unū̃. ¶ Minus gra.pp frequentiá habitaculoꝝ. Alii textus hñt nimis grauis:& tūc erit moleſta pp nimiá freq̄ntiá. Appia át dicta eſt uia qa ab Appio claudio cæco i ſua cēſura ſtrata ē. ¶ Propter aquá.Ná iuxta paludē pōtiná iſalubris ē.De aqua.n. q ſcribūt primū̃ locū̃ p̄bēt pluuiis.Secūdū̃ fluuialibus. Tertiū̃ puteis.Deterimas át ſcribūt paluſtres. ¶ Diffūdeſ. ſpargere. ¶ Signa:ſydera proprie tñ̄ ſigna dicunſ duodeci ſtellaꝝ cōfigurati ōes in zodiaco.Poetice át dixit noctē diffundere noctē q̄ppe q̄ ſp p cœlū̃ ſparſa ſint:ſed nō apparēt i die:qa luce ſolis earū̃ lumē obſcuraſ. Tū̃ pueri nautis.Ná cū̃ eo i loco ſint res nauigiis ipōnēdæ:iter ſeruos q igerūt:& nautas q recipiūt:exoriūſ conuitia.Huc appelle.Huc uanē applica. Verba ſunt ſeruoꝝ. ¶ Trecētos inſeris.Oratio nautæ dolētis ꝙ plures q̄ oportet nauē igredianſ. ¶ Ohe:uox iubētis modū̃ iponere. ¶ Exigiſ:a nautis pro naulo. ¶ Mula: quæ nauem eripa trahat. ¶ Cantat:cantu laudat. ¶ Prolutus:uehemēter potus. Vir. Toto ſe ꝓluit auro. Oſtēdit inurbáitatē illoꝝ:qui dominos dormire nō ſinūt. ¶ Vappa:ná uēale uinū̃ aliud raro accipiūt.De uappa dictū̃ ē.Dormiſ iá feſſus. ¶ Nauta piger.Ná & ipſe cū̃ eos quos uehit dormire ſētit:dormire parat:q̄uis pollicitus ſit accepto p̄cio tota illos nocte uehere. Stertit. Oblitus fidei & officii ſui. ¶ Cerebroſus: Ná modeſtiores nō qđ nauta mereſ:ſed qđ ie dignū̃ eēt facerēt. Cerebroſus át diciſ a cerebro:q totus ſuo cōſilio hæret:& obſtinatus a nemine pſuadeſ:& iracūdiæ obtēderás ſine rōe ferſ. ¶ Fuſte ſaligno.Ná circa paludes ſalicet abūdát. ¶ Quarta hora.ſ.diei. ¶ Dolat: Verberat ꝓprie dolare ē lignū̃ dola coæquare. ¶ Fœrōia: Apoſtrophe ē. Venerát autē ad lucū̃ iunōis feroniæ.ubi illi ſacer fōs erat.Sed nō ē itelligēdū̃ de feronia urbe:quæ ſub mōte ſoracte ē.qa ē procul a uia appia. ¶ Repſimus:Repere ſerpētū̃ eſt ſed uoluit oſtendere difficultatem in aſcendendo monte in quo anxur quæ & terracina dicitur collocatum eſt. Vbi olim amiclæ fuerūt a ſerpētibus deletæ. Hic iuppiter imberbis colebatur. Vn̄ dicebatur anxur quaſi ανυξυρον.i.ſine nouacula. Ná qui non tondetur nouacula non eget. Terracina trachina ab aſperitate dicta eſt.

Huc uenturus erat mecœnas optius:atq;
Coceius:miſſi magnis de rebus:uterq;
Legati auerſos ſoliti componere amicos
Hic oculis ego nigra meis collyria lippus
Illinire.interea mecœnas aduenit:atq;
Coceius capitoq; ſimul fonteius ad unguē
Factus hṓ ātoni:nō ut magis alter amicus.
Fundos aufidio luſco prætore libenter
Linquimus:inſani ridentes præmia ſcribæ
Prætextá & latū̃ clauū̃ prunæq; batillum

¶ ACR. Miſſi ma.de.r.u.de recōciliatiōe miſſi erát legati ab auguſto ad Ant.qui poſtea bellū̃ ciuile geſſerūt. Iá tū̃.n.diſſentire cœpant. Mecœnas op.a.con.a.ſ.con. a.qm̄ inter aug.& Anto.reliq̄æ erát diſſenſionis. ¶ Coceius:nerua ꝓauus neruæ:q poſtea ipauit romæ: mandauit Augu.ut mitteret q de ſūma reꝝ tractaret.ergo miſſus eſt mecœnas cū̃ agrippa q utrūq; exercitum intra caſtra cogeret.hoc Liui.in lib.cxxvii.itelligēdū̃ át ꝙ fonteio miſſo ab anto.augu.mecœnatē & cæteros ad eūdē locū̃ miſerit. ¶ Fonteius.a.ſ.h.ad unguē facti hoīes dñr q ſūt urbái q ſūt eloquētes:q ſūt dicaces:qui nō hēt uitiū̃ Tráſlatio a marmoribus:quoꝝ iūcturæ unguibꝰ explo

rant:Perſi.ut p leue ſeueros effundat iũctura ungues Vir.i ungue marmoribus poſitis lecto uia limite qua dret.⁋ Antoni nõ ut magis alter amicus.ut nõ inueni ret: q magis eſſet amicus Antõii.⁋ Fũdos aufidio luſco p̃tore.p̃toré ꝓ magr̃o dixit: hoc é duũ uiro:fũdꝰ nomé oppidi.ꝙ i nũero plurali dixit tm̃:p̃mia ſcribæ qa de curia ſcribaꝶ familia fuerat:& hoc ꝓ p̃mio fue rat cõſecutus:ut magr̃atus eẽt.⁋ Prætextá purpureá q̃ i pectore extẽdiẽ ſenatoꝶ.⁋ In ma.l.Mamurraꝶ & la miaꝶ familia fuit q̃ a formiis originé duxit. Murena p̃.d.hoſpitiũ.i.mãſimus apud murenæ uicũ:ná cœna uimus apud capitoné.⁋ Capitone cu.culina dicta eſt cogna:qa ibidẽ dii penates colãẽ aliter culina.i.cog na ab eo ꝙ culiat carbões.⁋ Cádidiores. pulchriores benigniores.⁋ Et par.q̃.d.l.ſ.q.parochi genꝰ officii q ſolẽt peregrinis ſalẽ:& ligna p̃bere:& ſignificat publi cũ curſũ.⁋ Clitellas.ſarcias ſiue ſellas inſtra qbꝰ aia lia ſternũẽ: alii uncinos ligneos:qbus onera iponũẽ. Et notádũ tpe pro tpi.⁋ Crudis:ad Vir rettulit q dif ficile digerebat:dicebaẽ.n.ſtomachũ dolere Virgi.

In mamurrárum laſſi deinde urbe manemus
Murena præbente domum:capitone culiná
Poſtera lux oritur multo gratiſſima namq;
Plocius:& uarius ſinueſſæ:uirgiliuſq;.
Occurrũt alæ:quales neque candidiores
Terra tulit:neq; quis me ſit deuinctior alter.
O qui complexus & gaudia quanta fuerunt?
Nil ego contulerim iucundo ſanus amico.
Proxima campano ponti quæ uillula tectum
Præbuit:& parochi quæ debent ligna ſaléq;
Hinc muli capuæ clitellas tempore ponunt.
Luſum it mecœnas.dormitũ ego uirgiliuſq;.
Náq; pila lippis inimicũ:& ludere crudis.

⁋POR. Huc uẽturus erat Me. diſſenſiõe orta inter Cæ. Augu. Antoniũq; Coceius nerũa auus eius q poſtea romæ impauit:petita Cæ.u' aliqué cũ de ſomma rerũ tractaret mitteret terracinã:& primũ mecœnas mox & aggrippa agreſſi ſunt. Hiq; pepigerũt fidẽ cõfirmatiſſimã:& in una caſtra conferri ſigna utriuſq; exercitus iuſſerũt hoc & T.Li.li cxvii.refert excepta capitõis mẽtiõe.⁋ Ad unguẽ factus hõ tráſlati a marmorariis q iuncturas marmoꝶ tũ demũ pfectas dĩit:ſi unguis ſuperductus nõ offendaẽ. Vñ iam q̃cũq; pfectiſſima eſſe uolumus ſignificare ad unguẽ facta dicimus.⁋ Inſani ridẽ.p.ſ.Prætextã & la.cl.p.q.b. Aufidiũ luſcũ de curia ſcribaꝶ ſignificat fuiſſe:q tũc in oppido fundis magr̃atum gereret:quẽ ſibi riſui fuiſſe ait:ꝙ magnipenderet idutũ ſe eẽ lato clauo ac p̃texta:& de balneis publicis prunas ſibi domũ a mediaſtinis afferri.⁋ In.m.l.d.u.m. Formias urbẽ ſignificat.hic náq; fuit familia mamurraꝶ hõeſto loco nata.⁋ Muréa.p̃.d.ca.e.Dicit ſe formis murenæ domo hoſpitatũ fuiſſe:ſed apud capitoné cœnaſſe.⁋ Nil ego.con.i.ſ.a. Quádiu ſana mẽte ſum inqt nihil putabo cõparabile eẽ iucũdo amico.⁋ Proxima.e.p.u.t.p.Hic ſubitelligẽdũ extrĩſecus uerbũ ẽ qa ple nũ ſic ſit:q̃ uilla ꝓxima eſt ponti cãpano tectũ p̃buit ſignificat aũt iuxta pontẽ cãpanũ q eſt citra.xvi.miliari um a capua i uilla ſe manſiſſe.⁋ Et.pa.q.d.l.i.ex uerbo p̃buit qđ ẽ i pricipio uerſus p̃buerũt hic aſſumẽdũẽ: Parochi át copiarii dicuntur ἀπὸ τοῦ παρέχειν.i ab exhibere hodieq; át a copiariis p̃ſtanẽ.hæc iis qui reip.cã ſter faciũt.⁋ Náq;.p.l.i.&.l.c.Se lippũ dixerat ergo crudũ Virg.itelligamꝰ qa uẽ ſingula ſingulis aſſignaſſe.

⁋CHRI. Mecœnas.De cuius profectiõe i pricipio diximus.⁋ Coceius.coceius capito quẽ.M.antoni. miſe rat ad Auguſtũ:Et nũc ipe rediẽs cũ mecœnate ꝓficiſcebaẽ.⁋ Miſſi.ab Antonio alter:alter ab auguſto.⁋ Ami cos aduerſos. Atq cõtrariũ epithetũ ẽ amicoꝶ:ſed itellige ſoliti cõpõere.i.ad cõcordiã reducere eos q ex ami cis adoerſi facti erãt.⁋ Illinire: ꝓ illiniebã.⁋ Fateẽ ſe lippũ:q morbꝰ uigiliis & ſole augeẽ:Ergo ſedabat illũ il liniens.⁋ Collyria:Nã medicamẽta oculoꝶ collyria appellãt.Eſt aũt græcũ uerbũ Cornelius aũt celſus tam oculoꝶ q̃ fiſtulaꝶ collyria uocat:ut apparet i qnto ſuæ medicinæ.⁋ Ad unguẽ factus.i.pfectus: Tráſlatio ẽ a iuncturis lapidũ cũ ita exactæ ſunt ut ungoẽ non admittãt.Perſ.Seueros excluderet ungues Fundos aufidio. ⁋ Fũdos:Strabo ait ſinu caietano contiguũ eſt cecubũ.Cui adiacet urbs fundi i uia appia: Tota hæc hora præ cipua uina gerit.Hic ẽ cecubũ:fundanũ:ſetinũ falernũ:& albanũ.Notat át i hoc loco inſolentiã ignobilis p̃to ris:Hic.n.de ſcriba ſenator factus fũdanã p̃turã accepat.⁋ Ridẽtes qa idignus eẽt:illo magiſtratu. ⁋ Scribæ: Hoc miniſteriũ apud romãos infimo generi hominũ mandabaẽ.Apud græcos cuiq; nobiliſſimo. Idem apud etruſcos. Quod facile dep̃hendiẽ i ſcriba Porſenæ.⁋ Latum clauũ. Veſtem ſenatoriã ita appellãt.Nã p̃textã etruſcoꝶ regum ueſtem fuiſſe & ad magiſtratus romãos tráſlatam:ac ĩde puerili ætati cõceſſam demõſtraui mus.⁋ Vatillũ. Vaſculũ i quo carbões icẽſi eſſent quibus ferrũ ad iurẽdas notas reis cãdebat.⁋ Mamurraꝶ Senatoria familia rõæ erãt mamurræ:ſed formiis oriũda:& magnã ptẽ eius urbis poſſidebãt.⁋ Domũ.habi taculum.⁋ Culinã:cibaria:ẽ át culía ubi epulæ coquũẽ:dcã ſic:qa ibi lares colerẽẽ.⁋ Sinueſſæ.Nomẽ urbis. In agro ſinueſſano uillã habebat Vir.iuxta nolã.Et cũ nolãi aq̃ i ſuũ agrũ deriuationẽ denegaſſent illos ex ſu is carminibus ſuſtulit:& ubi prius nola erat:orã poſuit:ut & uicina ueſeuo ora iugo.Multo gratiſſima: Opti mus poeta demõſtrat q̃ diligẽter colẽda ſit amicitia:& q̃tã i uita iocũditatẽ ĩde capiamus.⁋ Cádidiores:ino cẽtiores:Ergo poterat iter illos itercedere amicitia:q cũ uirtus ſit:iter malos eẽ nõ põt.⁋ Parochi magiſtratꝰ erãt:qbus erat cura:ut ligna & ſal legatis publice miſſis p̃bereẽ:ab eo ꝙ ẽ παρέχω.i.p̃beo. Hic parochiæ ec cleſiæ dicũẽ:q luis pochiãis uictũ cæleſtẽ exhibẽt. ⁋ Hic muli.Cõmodũ iter hic capuã uſq; oſtẽdit:q̃do qdẽ & muliones uno die cõmode illud carpãt.⁋ Clitella:ſarcina ſiue ſelia uel iſtrumẽta qbus q̃drupedes ſternũ tur Vel lignei uncini qbus onera ĩponunẽ.⁋ Lippis:pp ſe dixit.⁋ Crudis:male cibatis ſtomacho decoquen tibus propter. Vir.qui eo morbo laborabat.

⁋ACR. Hic nos cocei recipit.p.u.Coceii neruæ ut ſupius diximꝰ copioſe.⁋ Caudi caopõas:caudiũ ẽ ci uitas ſánii.Lucanus. Vltra caudinas ſupauit uulnera

Hic nos cocei recipit pleniſſima uilla
Quæ ſupeſt caudi caupóas nũc mihi paucis

Sarmenti ſcurræ pugnam meſſiq́ꝫ cicirrhi.
Muſa ueli mēores.& quo patre nat⁹ uterq́ꝫ
Contulerit lites.meſſi clarum genus oſci.
Sarmēti domīa extat.ab his maioribus orti
Ad pugnā uenere.prior ſarmentus.equi te
Eſſe feri ſimilem dico.ridemus:& ipſe
Meſſi⁹.accipio.caput &mouet:o tua cornu
Ni foret execto frōs inquit:quid faceres cū
Sic mutilus miniteris?at illi fœda cicatrix
Setoſam leui frontem turpauerat oris:
Cāpanū in morbū.in faciē ꝑ multa iocatus
Paſtorem ſaltaret uti cyclopa rogabat.
Nil illi larua aut tragicis opus eē cothurnis.
Mſta cicirrh⁹ ad hæc:dōaſſet iā ne cathenā
Ex uoto laribus quærebat.ſcriba q̄ eſſet
Deterius nihilo dominæ ius eſſe rogabat.
Doniq́ꝫ cur nunq̄ fugiſſe.cui ſatis una
Farris libra foret gracili ſic:tamq́ꝫ puſillo.
Prorſus iucunde cœnam produximus illā.
Tēdim⁹ hic recta bn̄uētū:ubi ſedul⁹ hoſpes
Pœne macros arſit dū turdos uerſat in igne
Nam uaga per ueterē dilapſa ē flāma culinā
Vulcano ſūmū properabat lambere tectū.
Conuiuas auidos cœnam ſeruoſq́ꝫ timentes
Tū rape atq́ꝫ ōis reſtinguere uelle uideres.
Incipit ex illo montes apulia notos

furcas.Nō lōge āt abeſt a beneuento.¶ Muſa.u.m.Qui dā rephēdūt hor.q̄ de rixa dictur⁹ petiuit auxiliū inu ſæ ſtultæ.nā oratorie h fecit.Quādo āt de leui redictu ri ſumus attētū debem⁹ facē auditorē ꝑꝑ leuitatē rei uel qa deſcripturus naturā ſuā nō debuit ꝑtermittere: qđq́ꝫ iucūde ſcm̄ uidebaƭ ſine ludo narrat.Oſci.cāpani qa oſcia cāpania dcā eſt.aut irōicos cuioſdā oſci ignobi lis:unde oſceni figurate:ut craſſa genus ꝑhulæ:& eſt fi gurata locutio.¶ Meſſi.g.o.Ne forte deeſt ſit. Campa nū in morbū autoris fœditatē aut arrogātiā: dr̄.n.cā pani fœdi eē arrogātes. ſic fœda accipiamus. ¶ Aliter: cāpani q & oſci dicebanƭ ore imundi.uñ ēt oſcēos dicī mus aut uero dixit cāpani morbū qa cāpani morbū di cacitatis patiunƭ.Dōaſſet māe cathenā ex uoto laribus. Solebant pueri poſtq̄ puericiā excedebāt diis pēatibus bullas ſuas cōſecrare:ſimiliter puellæ pupas. mō ergo ridens interrogat ſi cōſecraſſet cathenā:q̄ fuerat ligatus quaſi ſeruus.Bullas ſenatores nobiles gerebant ſic: & hic quia ſeruos cathenā.¶ Scriba.q.e.nō ingı qa factus es ſcriba.amiſiſti cōditionē ſeruilē.¶ Dominæ uis. oſtē dit eū ſeruū fuiſſe.¶ Tāq́ꝫ.p.quia breuis erat ſtaturæ. ¶ Sedulus.diligēs.officioſus.¶ Pœne.m. ordo pene ar ſit macros turdos.¶ Delapſa.u.i.ſparſo igni errante flā ma ꝑ coquinā.¶ Lambere.attingere.ut lambere flam mam cōas & circum tpa paſci.¶ Incipit ex illo.m.Bene dixit notos.apullus.n.fuit ſiue uenuſinus.

¶ POR. Quæ ſupeſt.c.c.a capua ꝑfect⁹ i cocceineruæ uilla māſiſſe ſe idicat q̄ ē ſupra tabernas caudii oppidi. ¶ Nōc.m.p.ſ.ſ.pu.Oñdit ſe relatuꝝ cōtētionē qoā iter ſe ſarmēt⁹ & ciceri⁹ hūerūt ambo ex urbanitate & au dacia noti eqtes iñ ro.¶ Sarmēti.d.extat.Sic hoc dr̄ q̄ſi libertinus fuerit Sarmētus.¶ Meſſi.c.g.o.Figurata elo cutio meſſi genus oſci ſūt.¶ Læui.f.t.o.attēde elocutio nē leuioris frōtē ꝑ leuā ptē pōit i frōte.¶ Cāpanū i.m. cāpāi q oſci dicebāƭ ore imūdi habiti ſunt. Vñ & oſcos dictos putant q̄ſi ubſcenos.¶ Donaſſet iā ne cathenā ex uoto laribus q̄rebat.urbāiſſime hæc dicta ſūt ī eū q ſeruilibus eēt natalibus. Trāſlatione ſompta a generoſis pueris qui bullā auream egreſſi pueritiæ annos apđ lares ſulent ſuſpēdere.¶ Scriba q.e.n.d.d.a.i.e.r.i.nullū preiudicium dominum paſſum.q̄ illum de curia ſcribarum ſibi comparaſſet.¶ Vbi ſedulus.h.p.m.a.t.dū uerſat in igni.ordo eſt pene arſit.Nā uaga per ueterem & reliqua.¶ Mira energia hic ſenſus explicitus ē.¶ In cipit ex illo montes apulia notos oſtentare mihi accipiendum melius notus q̄ uſtentare mihi: ideo maxime non eſt intelligendum.quæ ſic hoc uellet intelligi oſtentat nobis montes ſulus uidere icipiat.

¶ CHRI. Cocei pl. Oſtendit liberalitatē hois.¶ Caudis.oppidū ſānii.Vñ caodinæ furcæ nobilitate inſigni clade & ignominia quā romāi exercit⁹ ſub Sp.Poſthumio a ſanniti b⁹ acceperūt.¶ Muſa.iuocat muſā ut cap tet attētionē i re parua. Vel de idoſtria ridicule hoc dicit.cū rē minime dignā iocatiōe ſit narraturus.¶ Sar mēti.De quo Iuuen.meminit.Quæ nec ſermētus iniquas cæſaris ad mēſas.nec uigilis galba tuliſſet.De hoc etiam meminit Plutarchus i uita.M.Antōii.¶ Quo patre.genere Meſſi erant oſci claꝝ genus. Vel meſſi oſci erat genus claꝝ:& puto poetā uelle hoiem uituparea patria.Nā uſci populi torpibus moribus fuiſſe ꝑhibēƭ. Vnde oſceni mores appellantur.Ergu erit ironice dictū clarum genus.¶ Domina. Ergo erat adhuc ſeruus. ¶ Scurra ab orbano differt. Vrbanus enim riſum captat:ſed iis ſalibus & leporibus in qbus tū loci temporis hominum & reꝝ dignitas ſeruet:& a decoro non diſcedaƭ. Scurra uero contra.Nā dū riſum captet: nec ſibi nec aliis parcit:nec ab ulla abſtinet turpitudie.¶ Prius ſarmētis.Decoꝝ ſeruat poeta.Nā decuit ab hoc iurgiū oriri:i quo nullus eēt pudor.¶ Accipio.ſ.ꝑ cōuitio.¶ O tua.uerba ſarmēti:nā cū ille minitabundus caput cō cuteret hic iqt.¶ O.admirātis ē.¶ Quid faceres.q.d.maiora minareris ni tua frōs foret execto cornu. Appel lat cornu extremitatem frontis:& exectū ꝑꝑ cicatricē q̄ inerat. Acrō ait oſcos q in cāpania ſunt habere i frōte ex ipa natura ueluti cicatrices. Quid ergo faceres iteger cū ſic mutil⁹.i.mutilatus minitaris.Sūt q uelīt mu tilos eos eſſe:a qbus ferro oel alia ui aliqđ mēbrū exectū ſit.inde mutilare.Mācos āt qbus membꝛ uitio na turæ deſit.Iuuen.Ex eo tanq̄ mācus & extictæ corpus nō utile dextræ.Debilē ueru eū nuncupanƭ:cui mēbrū uel oulnere uel morbo iutile ſit redditū.¶ Setoſā.& ꝑꝑ hoc illū equo cōpaoerat.¶ Cāpanū.i.illius cāpāi: Vel qa ut nunc dixi naturaliter campāis ſit. Vel ad mores rettulit ꝑſiæ. Iuue. Qui gentis uitio nunq̄ partiƭ amicū. Oſcia aūt campania dicta eſt ab uſco duce. Campāi enim fœdi & arrogātes putanƭ:& ore imundi ſunt & di caces:Rogabatur ſaltaret cyclopa.ſ.polyphemom.ſ. ſaltando exprimeret polyphemū & illū imitareƭ i ſal tatione.q.d.non eſſe opus illi perſona:ſi uelit polyphemum agere:quoniā facie illi ſimillimus ſit.¶ Cathenā.

ſentētia eſſet ne adhuc libertate donatus. Nā liberi facti cathenā inſtrumēta ſuæ ſeruitutis laribus dōabant. Et addit ꝙ quis eēt ſcriba nō ꝑpea ius domiæ luæ i illū eēt deterius. ¶ Fugiſſet. Maxia.n.iſamia erat ſeruo ꝙ fugitiuꝰ diceref. Hoc igiſ animi uitiū ē:illud corporis:ꝙ ſtatura puſillus ſit. ¶ Vnali.far.q.d.nō erat uerēda fames cum tam paruo egeres. ¶ Beneuētum:olim maleuētum dictū in ſannio eſt. ¶ Hoſpes:domus hoſpitis.

Oſtētare mihi:quos torret atabulus:& quos
Nunq̄ erepſemus:niſi nos uicina triuici
Villa recepiſſet, lachrymoſo non ſine fumo
Vdos cum foliis ramos urente camino.
Hic ego mendacē ſtultiſſimus uſq; puellam
Ad mediā noctē expecto:ſonus tamen aufert
Intētum ueneri, tum immundo ſomnia uiſu
Nocturnam ueſtē maculant uētrēq; ſupbū.
Quatuor hinc rapimur uigīti & milia, rhedis
Manſuri oppidulo quod uerſu dicere non eſt
Signis perfacile eſt:uenit uiliſſima rerum
Hic aqua: ſed panis lōge pulcherrimus ultra
Callidus ut ſoleat humeris portare uiator.
Nam canuſi lapidoſus aquæ nō ditior urna:
Qui locus a forti diomede eſt cōditus olim.
Flentibus hic uariis diſcedit mœſtus amicis.
Inde rubos feſſi peruenimus: utpote lōgum
Carpentes iter:& factum corruptius imbri.
Poſtera tempeſtas melior, uia peior, aduſque
Bari mœnia piſcoſi, dehinc gnatia lymphis
Iratis extructa dedit riſuſq; iocoſq;:
Dum flāma ſine thura liqueſcere limie ſacro
Perſuadere cupit. credat iudæus apella,
Non ego:nanq; deos didici ſecurū agere æuū
Ne ſi quid miri faciat natura:deos id
Triſtes ex alto cæli dimittere tecto.
Brunduſium longe finis chartæq; uiæq;.

❡ACR. Quos torret.i.icēdit. qa nimio calore flās uētus illā regionē exiccat: Vñ & peſtifer dr̄ eſſe & grauis a tabulus nomē ucti. ἀπὸ τοῦ ἄτης .i.a peſtilētia. ¶ Erepſemus.i. trāſiſſemus ꝑ erepſiſſemus: & eſt figura detractio ſine pœna trāſiſſemus. ¶ Triuici; oppidi in fine campaniæ quo uehicula iuncta accedere nequeunt ergo Hora. ad uillam diuertit. ¶ Vdos:humidos, uirides.i.accepit nos cū ſummo fumo. qa ibi urebanſ rami. ¶ Expecto:pro ſpectaui. Sōnus tñ aufert illā.ſ.expectatione & abundat tñ. ¶ Intentū.u.ex pectātē uenerē. ¶ Māſuri op. qđ uer. di.nō ē equo tutiū dicebaſ oppidū:& nō poterat in uerſu ſuo ponere hmōi nomē:ac ꝑ hoc ſignis utiſ. Ita aūt dicere nō ē ut ſoluēdo nō eſt. ¶ Callidus: ꝓuidus ſapiēs. ¶ Aquæ nō ditior urna:qa i equo tutio aquæ ē inopia: & ſimiliter apud canuſiū:oppidū apuliæ lapidoſus ē panis hac de cā de equotutio emitur panis: ſiſr & ubi aqua deeſt:ut in equotutio. ¶ Inde ru.feſ.p.oppidū eſt italiæ. Vir. Nūc facilis rubea texaſ faſcina uirga. ¶ Corruptius:nobis moleſtius difficiliꝰ. ¶ Poſtera tē. Poſterū tp̄s. poſtera dies ſtatus cœli hoc eſt ſerenitas. ¶ Ad ui.b.m.p. Ciuitas ē q̄ ad baris dr̄ hodieq; ut dixit grāmaticus theotiſtus. Dehinc gnatia lymphis iratis extructa. qa aquas nō hēt. ¶ Dedit ri.io. Riſimus iq̄t: ꝙ apud gnatiā audiuimus in aris flāmas ſine thure con ſumi. ¶ Appella:finxit nomē quaſi ſine pelle aut certe appella:quia ꝑputium non habet. ¶ Nam deos. Secūdū dogma epicureorū loqtur:qui dicunt deos agere ſæculū ſine cura:ut poeta. Nec curaſ deū credis mortalia quēq̄ nā epicureus erat: iō dixit deos nō curare mortalia. ¶ Triſtes. ſeueros i ſcrutando ſollicitos.

❡POR. Quos tor.a.uētus i apulia feruētiſſimus græca appellatione quaſi τὴν ἄτην ... . ¶ Niſi nos uicia tri. oppidū i fine cāpāiæ ē. ¶ Māſuri oppidulo quod uerſu di.nō ē. ¶ Signis pſacile. equūtutiū ſignificat cuius nomē hexametro uerſu cōplecti nō poteſt. Hoc autē exemplo lucili. Nā i ſeptima ſat. ſic ait. Seruoꝝ ē feſtus dies hic quem plane hexametro uerſu nō dicere poſſis. ¶ Vltra.c.ut.ſ.h.p.u. Adeo dicit hic bonū panē fieri;ut q callidi.i.periti ſint illius inde ſibi ferāt. ¶ Aquæ nō ditior urna: de cāuſio hoc nō de equotutio cuius ſupra meminimus. Flētibus hic uariis diſcedit meſtus amicis:moeſtū dicit ob mutuū deſideriū. ¶ De hinc gnatia lymphis iratis extructa. hoc ꝓpter penuriam aquæ dicit. ¶ Riſuſq; iocoſq;: de gnatiæ ara in q̄ lignis exſtictis poſitis ignē ſua ſponte gliſcere opinionem deridet. ¶ Credat iudæus appella: ꝙ pellē in parte genitali nō habeat. ¶ Namq; deos didici. Hoc de opiniōe epicureorum:qui deos aiunt non aliter poſſe immortales eſſe niſi quieti & ab omni cura ſeparati ſint. Nec ſi quid faciat miri natura: ueriſſima opinione hoc dicitur. Conſtat non omnia miracula certa ratione fieri: de quibus epicurei prudentiſſime diſputant. ¶ Brunduſium:iucunde ſatis ita tūc finem uiæ brunduſium ſibi fuiſſe ſignificat ut nunc relationis.

❡CHRI. Notos. quoniā in apulia ortus ē poeta. Vel notos caros Vir. Hic iter flumina nota. ¶ Atabulus. Vētus ē illis regiōibus noxius: dictꝰ ſic. qa τὴν ἄτην βάλλει .i.nocumētū inicit. ¶ Erepſemꝰ.i.erepſiſſemus. Hic ego. Sub nomine ſuo aliū notat. ¶ Rapimus. Celeriter aſſumimus. ¶ Dicere non eſt.i.non licet. Nam eutractiū:id enim nomē ē oppidi i uerſu hexametro ſtare nō poteſt. ¶ Callidus. Quia nouit qđ canuſii malus eēt panis. ¶ Lapidoſus:Durus. ¶ A forti:ſic.n.ab Homero iduciſ Diomedes. Arpi enim & canuſiū propinqua oppida:& a Diomede cōdita. ¶ Rubos:oppidū ē. Hinc Virg. nūc facilis rubea texaſ fulcia uirga. ¶ Bari mœnia: Baꝛe gnatia:& rudia pediculoꝝ oppida ſunt:& in calabria pediculi populi ſunt. Sed & pediculos aīalia capitis dicimus & peciolos qbus poma pendent. ¶ Iratis. Nā inſalubres ſunt ibi aquæ. ¶ Dū flamma ſine. Anaſtrophe eſt.i.ſine flamma. ¶ Perſuadere:ridet illorū religionem qui putabāt dei iuſſu thura quæ in limine templi ponerentur ſine flamma liqueſcere. Et tanq̄ epicureus negat deos aut: præcibus moueri: aut ira ex aliqua impietate irritari. ¶ Appella:circūciſus quaſi ſine pelle ſit quia cutis e præputio incidaſ dicuntur etiam recutiti iudæi. ¶ Namq; deos didici. Mordet iudæoꝝ ſuperſtitionem:& ut epicureus profert eam ſentētiā quam

dixi. Sic & Lucre. ¶ Nec ſi miri. Dicit miracula quædã a natura fieri: ſed nõ a diis: cum dii: ut placet Epicuro: ppea beati ſint: quoniã nihil curantes ocio ſummo fruanť. ¶ Chartæ: ſermonis. ¶ Viæ: profectiõis.

N On quia m. deeſt habes. Mecœnatem alloquiť candorem animi eius cõmemorans: qui generoſos atq; humiles abſq; diſcrimine accipiat. Lydi quõdã tuſciã poſſederũt: a qbꝰ originẽ mœcenas trahebat. Sẽſus hic ẽ: nõ te inqt extollit nobilitas gẽtis: & ſanguinis: ut deſpicias eos q ex iſimis nati ſũt ſciens ꝙ nõ genus: ſed uirtus in homine eſt q̃renda. ¶ Nõ qa habes. Etruſcos fines quos incoluit qcquid lydorũ fuit: nec eo qa nemo eſt te generoſior. i. neq; quia nobilis es: ideo derides ignobiles & libertinos: nec ideo ꝙ impauir pr̃ tuus & auus: irrides ignotos paupes uel ignobiles nec ignoti tibi faſtidia afferũt: qđ uulgo ſannã dicunt. ¶ Suſpendis: ſpernis: ſubſannas. i. faſtidis. i. nõ irrides. nouimus. n. qa q irrident ſannas faciunt. ¶ Referre: intereſſe. ¶ Dũ inge. dũmõ ingenuus ſit: ingenuus ãt ad moris pbitatem ptinet. ¶ Perſuades. h. t. r. Recte inqt hoc tibi pſuades o mecœnas: ꝙ ante imperiũ Tulli: q unus ex. vii. regibus ſeruili tñ genere fuit alii multi ignobiles: ſed uiri boni: & uitæ optimæ. Sẽſus hic ẽ: recte hoc ſentis: qa nõ nobilitatẽ magnipẽdis: ſed uirtutẽ: ante ptãtẽ ſenſus nõ ſolũ tullũ: ſed alios mľos ex ignobili gñe claros fuiſſe. Fuit ãt tullus tarqni priſci lucumonis ſeruus de quo Virg. Ocia q rumpet p̃riæ reſideſq; mouebit tullus i arma uiros. ¶ Vñ: a quo: ut genus uñ latinũ. ¶ Licuiſſe: a licitatiõe. i. ualuiſſe extimaſſe: qm̃ oẽ qđ licet ualet. κατακοινο: & iudicãte extimante pſuades hoc tibi recte. ¶ Quo. ut Famæ. i. nobilibꝰ. Qui ſtupet i titulis. i. dũ uirtuti p̃fert nobilitatẽ. ¶ Quid op. nos fa. nos q ſumus ſapiẽtiores populo ſi populus recte iudicat q̃ frequenter errat: nõ debemus honorẽ merẽtibus magiſq̃ nobilibus. Nam eſto hoc q̃ſi p̃cedente ſubiectione dicit: quaſi aliqs dicat magis debuit honorẽ accipe. Leuinꝰ hõ nobiliſſimꝰ: q̃ neſcio qs ignotus. Cui ita rñdet cõcedo: ꝙ magis debuit populus mãdare honorẽ Leuío nobili: q̃uis ignauo: q̃ decio ignobili q̃uis forti: quare aũt hoc cõcedo: quia dẽt unuſqſq; contẽtus eſſe ordine ſuo: & hic βιοφιλος. docet unũquẽq; debere forte propria cõtẽtum eſſe.

Satyra Sexta.

N On qa mecœnas lydoꝝ quicqd etruſcos
Incoluit fines nẽo gñoſior ẽ te:
Nec ꝙ auꝰ tibi mr̃nus fuit atq; pr̃nus
Olim qui magnis legionibus inpetitarint:
Vt pleriq; ſolent naſo ſuſpendis adunco
Ignotos. ut me libertino patre natum:
Cũ referre negas: quali ſit quiſq; parente
Natus: dũ ingenuus: pſuades hoc tibi uere:
Ante poteſtatẽ tulli atq; ignobile regnum
Multos ſæpe uiros nullis maioribus ortos:
Et uixiſſe pbos: amplis & honoribus auctos.
Contra leuinum ualeri genus: unde ſuperbus
Tarquinius regno pulſus fuit unius aſſis
Nonnunq̃ præcio pluris licuiſſe. notante
Iudice quo noſtri populo: qui ſtultus honores
Sæpe dat indignis & famæ ſeruit ineptus.
Qui ſtupet in titulis & imaginibus: qđ oportet
Nos facere a uulgo longe lateq; remotos.
Nãq; eſto: populus leuino mallet honorem:

¶ POR. Non quia Mecœnas. Mecœnatẽ alloqtur candorem eius animi commemorans: q generoſos atq; humiles ſine diſcrimine accipiat. ¶ Lydoꝝ qcquid ethruſcos incoluit fines: lydia quõdam profecti incoluere ethruriã. quod & Vir. teſtať cũ dicit: Vbi lydus amnis inter optima ferens. ¶ Naſo. i. qđ uulgo dñt deſãnas. i. p faſtidiũ quoddã derides. ¶ Perſuades hoc tibi uere: liqt tibi iqi: & ante tullũ regẽ multos ignobili genere natos pbos uiros fuiſſe uſoſq; amplis honoribus: tullũ aũt nomiauit quia ſerua captiua cornicularia fuit natus & ideo regnũ eius ignobile dixit. ¶ Multos. ſ. u. n. m. o. Nemo eſt utiq; q nullos maiores habeat: ſed cũ memoria illoꝝ pp humilitatẽ nulla fit: quaſi non uideanť fuiſſe. ¶ Cõtra. l. u. g. i. Vale. Leuinius a Valerio Publicola: qui cũ iunio Bruto Tarquiniũ ſuperbũ expulit: genus hõs periphraſim aũt neceſſario fecit ſicut Lucilius cũ dicit Valerii ſnia dia. qa. ſ. nomẽ quattuor breuium ſyllabarũ ẽ eo: nõ põt in hexametrũ uerſum recipi. ¶ Vnde: pro a quo. Terẽ. a p̃dõibus unde emerat ſe audiſſe. ¶ Vnius aſſis. hic. P. Valerius adeo fœdis ac proiectis i oẽm turpitudinem moribus uixit: ut prouehi nõ potuerit ultra q̃ſtoꝝ dignitatem. Ergo ſenſus eſt q̃uis populus aſſueuerit honores dare ĩdignis: dum titulis atq; imaginibus moueť: tamẽ ille uilis apud eundẽ populũ fuit: notatuſq; ab eo eſt q̃uis ẽt populus indignis etiam honores tribueret. Quid oportet nos facere. Quanto nos inquit: qui non uulgariter ſapimus: minus mirari nobilitatem contemptu ignobilium debemus.

¶ CHRI. Non. q. m. De ea re diſputat de q̃ tanta tãq; diuturna controuerſia fuit atq; eſt: ut adhuc lis ſub iudice ſit. Multi. n. illã in antiquitate generis reponũt. Multi in diuitiis: nõnulli in magſtatibus. Alii ad hæc uirtutem adiũgũt: ut placet peripatheticis. Stoici aũt in ſola uirtute nobilitatẽ ponũt. Quã ſniam nũc poeta ſequitur. Nitiť aũt auctoritate mecœnatis: quẽ qdem cũ utroq; parente regio natus ſit: multũ ualere poſſit. Eſt aũt ordo. o mecœnas tu nõ ſuſpendis naſo adunco. i. non põderas: & libras eũ quodã ſtomacho: ut cæteri nobiles ſolẽt. ¶ Ignotos. ignobiles. Quia nemo lydoꝝ quicqd. ſ. lydoꝝ icoluit fines: ſit generoſior te. nã q ethruſcos fines icolũt ex lydia: duce tyrrheno uenerũt: ſed hyſtoria alio in loco a nobis poſita eſt. ¶ Magnis. l. quia ex antiquis lucumonibus fuerit. ¶ Libertino patre: Libertũ libertinũq; inqre i ſuperioribus. ¶ Ingenuus: bonis moribus imbutus: qualẽ ingenuũ eſſe decet. ¶ Ignobile. r. Ex opinione uulgi q natos obſcuris parentibus ignobiles dñt. Cæteꝝ hoc regnũ nobile fuit: qa optime regnauit. Tullius Seruilius. ¶ Cõtra. ecõtrario. ut ille ignobilis optime regnauit. Sic in genere ualerioꝝ. quoꝝ opa tyrãni exacti ſunt multi fuerunt nullius p̃cii. Valerius Bruti collega fuit: & optimã operã reip. nauauit i libertate uẽdicãda: ſed cũ in loco urbis editiori ædificare cœpiſſet: aiaduerteretq; pplo ſe ſuſpectũ reddi tãq̃ qui tyrãnidis cã arcẽ ædificaret ædes demolitus eſt.

ACR.

& omnem materiam in ſubiectam uallem deuehens:in loco plano ædificauit. Vnde & gratiam ſibi conciliauit:& publicola quaſi popularis eſt uocatus. ₰ Iudice populo:nam populus nõnunq̃ recte iudicat:ſed nõ ſemper. Non tamen uituperãdũ putat:ſi Leuino homini nobili q̃ Decio ignobili mandet honores : nec miratur ſi Appius aut alius cenſor moueat me a ſenatu hominem non natum patre ingenuo : quia ego non quieui in prima pelle.i.in primo ſtatu & eſt tractum ab appollogo Eſopi:in quo aſinus leonis pellem ſibi ſumit.

Quam decio mãdare nouo cenſorq; moueret
Appius.ingenuo ſi non eſſem patre natus
Vel merito: quoniã ĩ propria nõ pelle qeſſem.
Sed fulgente trahit conſtrictos gloria curru
Non minus ignotos generoſis:quo tibi tulli
Sumere depoſitum clauũ fieriq; tribunum
Inuidia acreuit? priuato quæ minor eſſet.
Nã ut qſq; inſanus nigris mediũ impediẽt crus
Pellibus & latum demiſit pectora clauum
Audit cõtinuo quis hõ hic:aut quo pr̃e natus.
Vt ſi qui egrotet quo morbo barrus haberi
Et cupiat formoſus eat quacunq; puellis
Iniiciat curam quærendi ſingula quali
Sit facie ſura quali pede dente capillo.
Sic qui promittit ciues urbem ſibi curæ
Imperium fore & italiam & delubra deorum
Quo pr̃e ſit natus.num ignota mr̃e ĩhoneſtus
Omnes mortales curare & quærere cogit
Tu ne ſyridamæ aut dionyſii filius audes
Deiicere ſaxo ciues aut tradere cadmo?

℃ACR. Iſte leuinus origĩnẽ ducebat a Valerio publicola:q pepulit de ciuitate tarqniũ cũ Bruto ſemp cõtẽptus eſt a populo. Si ergo populus q ducit nobilitate:& diuitiis ſæpe ignauos: q̃uis nobiles ĩpnit: qd nos oportet facere? Quãto inqt minus ad honorẽ poſſumus puenire:q uulgo ignoti ſumus:ſi ẽt nobiles notant a populo. Melius ẽ ergo tuo iudicio q̃ populi placere. ₰ Cẽſorq; m.a.hic ẽ appiꝰ q libertinos ĩ urbe tribũos redegit. ₰ Vel.m.ualde merito. Quo .i.p.n.p.q eſſem.i.ꝑprio ordĩe:& ſtatu ſumptũ ẽ ex ꝓuerbio. Nã nõ qeſcere in pellibus ſuis dicimus eos q hũiliore loco nati maiora deſiderãt. ₰ Sed ful.t.c.g.ſed in fulgente curru gloria:q̃ illicit ad ſe tã ignobiles q̃ nobiles. Et ẽ alia ſubiectio: gloria q̃ ſtat ĩ curru fulgẽte:ita trahit hoĩes quaſi ibi ligati ſint. ₰ Cõſtrictos.cupiditate plẽos uel ĩpeditos:hic cupiditatem gloriã deſignauit. ₰ Quo tibi.t.ſ.ſenſus:qd neceſſe ẽ ad ĩpos honores affectare:q̃uis oẽs cupiãt:iſte tullus ſenator fuit:añ remotus ẽ a ſenatu p cæſarẽ:q̃ſi põpeiãus:occiſo cæſare recepit ſenatoriã dignitatẽ : fuit aũt ignobilis. ₰ Tibi ãt tribũo dixit:qa recepto ordine ſenatorio factus ẽ tributus militũ. Et cũ cũ dedit mediũ crus:iõ dixit qa altiores ſunt calcei ſenatoꝝ. ₰ Clauũ ſenatoriã dignitatẽ. ₰ Nã ut qſq; iſa. Cõparatiue:qlibet iſipiẽs nouus ignobilis: & cupiẽs ſenator q cupit rẽ icõmodã uñ patere(:& hic notat eos q uolunt appetere honores:quos nõ habuerant ſui maiores. ₰ Impedit : dignitatis calciamentis ligauerit. ₰ Demiſit pectoꝛ:media parte corpis. ₰ Audit cõ a. populo:aut ingrẽtiũ ẽ : aut opprobrãtiũ hic ſermo. ₰ Vt ſi quis ægrotet:ægrotat morbo dicunt hi qui hñt aliquam cupiditatem:qa oĩs cupiditas ægritudo eſt. Quemadmodũ inqt qui habet curã mœcãdi & uoluerit uideri formoſus inijcit puellis curam interrogandi qualis iuuenis facie ſit:q̃li dente:q̃li capillo:ita & is q promittit ſe curaturũ remp. facit hoĩes quærere de parentibus ſuis. ₰ Sic q promittit:ordo ẽ. Nã ſi quis promittit ciues : & urbem eſſe ſibi curæ cogit oẽs mortales de ſe curare:& eius natalibus ſicut inſani habitu nouo:& qui uult uideri pulcher. ₰ Tu ne ſyridamæ. Senſus: tu qui libertinis ex parentibus audes tribunatũ adminiſtrare: ignobiliũ quorũdam de ſyria damnato noie. ignobilis quaſi unus de populo uerba ad eum facit q cupit ex genere humili ad honores: & impium puenit. ₰ Deiicere e ſaxo.c. Cadmus fuit carnifex notæ crudelitatis:damnati autẽ de tarpeio mõte præcipitabantur.

℃POR. Quoniã in ꝓpria.ex ꝓuerbio ſumptũ eſt in eos q mediõcritatis ſuæ obliti maiora ſe ĩpis appetũt quos non contineri intra pelliculam dicimus. Et hoc inde ſumptũ eſt q ductores in pellibus dormitent cuius rei:& luci.teſtis eſt:cũ dicit:p mihi lectũ impoſuiq; pedẽ pellibus habes:& Plau.cũ de Anu ebria iocaret ait in pellis piculum ꝓtenditur. ₰ Sed fulgente.t. Senſus eſt:rapit oẽs cupiditas gloriæ. Sed q curru fulgente dixerit a triumphis uidet ſumpſiſſe. ₰ Quo tibi:poſt cæſarẽ occiſum. Nã pulſus ante ſenatu fuerat. ₰ Fieriq; tribuno:figurate per datiuũ caſum dixit ad pronomen tibi tribuno. Cæteꝝ illud ſimplicius erat: fieriq; tribunũ. ₰ Vt ſi.q.æ.q.m.b.h. Hic barrus uiliſſimæ libidinis æque admodum uitæ fuit : adeo ut Aemiliã uirginẽ ueſtæ inceſtaſſe dictus ſit. Certe adulteras ſynceriſſima cupiditate ſectabat :ſic q ꝓmittit ſe iſerere ſenatorio ordini:& rempu. adminiſtrare cupit:aſtringit ſe ad eam neceſſitatem ut inquirat in eũ a ciuibus quo genere natus eſt:in quanto cenſu ſit conſtitutus. ₰ Audes de.ſaxo. Audes tribunatu plebis fungi. Nam tri.p. dãnatos de ſaxo capitolino præcipitabant. ₰ Aut.t.C. Cadmus carnifex iſto tempore fuiſſe dicitur.

℃CHRI. Sed ful.nã hoĩes ignobiles:ut nobiles gloria honorũ trahunt. Tulli.hic uir ꝑtorius:ſed obſcuro loco natus põpeianas pᷓtes ſecutus fuerat:& inde a Cæſare oĩ dignitate ſpoliatus.ueꝝ mortuo Cæſare in priſtinũ ſtatũ rediit. Ergo ĩuidia accreuit ſumere.i.ex eo qđ ſumpſiſti. ₰ Clauũ.i.latũ clauũ:ſenatoriã ueſtẽ. ₰ Depoſitũ.iubente cæſare quæ inuidia fuiſſet tibi minor ſi priuatus uixiſſes. ₰ Nigris pellibus.apud antiquos nõ niſi nobiles nigris calceis utebant illiſq; lunã inſcribebant. Martia. Lunata nuſq̃ pellis :& nuſq̃ toga. Iuuenal. Et generoſos Appoſitã lunã nigræ ſubtexit alutæ. De hac conſuetudine ita diſputat Plutar. ut credat romanos ab euãdro ꝑfectos uoluiſſe oñdere arcades ante lunã fuiſſe. Oui. Ante iouẽ natũ terras hĩtaſſe ferũt arcades & lũa gẽs prior illa fuit. Vel hoĩes elatos uoluiſſe hũanæ iſtabilitatis admonere.exẽplo lũæ q ab obſcuro ꝓdiens ad plenũ uſq; ſplẽdorẽ pueĩt:ac rurſꝰ ĩ obſcuꝝ redit uel miores mõere:ut ueluti luna ſoli ſubiicit ſic illi

maioribus obtemparent. Alii addunt: ut meminerint hoies in cāpis elyſiis futuros: q̄ i lunari circulo eē credūtur. Quo morbo bar. Nā laborabat hoc morbo. i. hoc uitio: ut ſuo cultu ita ornatꝰ ꝓcederet ut puellæ de eo q̄rere cogerent. Si q ignobiles cū ſint q̄runt magiſtratus: in q̄bus ſit poteſtas capiūdi ſupplicium de ciuibus: cogūt oēs inq̄rere ſuū obſcurū genus. ☞ Siry dāmæ: & Diony. ſ. Hi ignobiles erāt Deiicere e ſaxo: nā dānati e ſaxo capitolino deiiciebant. Camo ſpēs uinculi eſt Acron legit cadmo: & ait fuiſſe carnificem crudeliſſimum.

At nouius collega gradu poſt me ſedet uno:
Nāq; eſt ille: pr̄ qd erat meus. hoc tibi paulus
Et meſſalla uideris. at hic ſi plauſtra ducenta
Cōcurrantq; foro tua funera. magna ſonabit
Cornua: qd uicatq; tubas. ſaltē tenet hoc nos
Nūc ad me redeo libertino patre natum.
Quem rodūt omnes libertino patre natum.
Nunc qa ſim tibi mecœnas cōuictor. at olim
Quod mihi pareret legio romana tribuno.
Diſſimile hoc illi ē: qua non ut forſan honorē
Iure mihi inuideat quiuis: ita te quoq; amicū
Præſertim cautū dignos aſſumere praua
Ambitione procul. fœlicem dicere non hoc
Me poſſum caſu: q̄ te ſortitus amicum.
Nulla & enī mihi te ſors obtulit. optimus olī
Virgilius: poſt hunc uarus dixere: quid eſſem
Vt ueni corā ſingultim pauca locutus.
Infans nāq; pudor prohibebat plura profari.
Non ego me claro natū patre non ego circū
Me ſatureiano uectari rura caballo

ℭ ACR. At nouius. c. g. p. m. ſ. u. Quaſi rñdētis uerba ſunt. ☞ Nāq; eſt. i. p. q. e. m. i. eq̄s romanus ſiue liber ad pſonā ſuā retulit poeta. Hoc tibi hac ratione. Rurſum iterrogātis ē mō. hoc tibi paulus & meſſala optimi fuerūt illius tpis aduocati: & nouius q̄uis garrulus uocis tamē gr̄a pœne exercitus agere uidebat. Sēſus ergo ē. lō tu uideris tibi paulus & meſſala eſſe qa nouiū uno gradu ꝑcedis: aliis placet nouiū ꝑconē fuiſſe: & uocis merito pr̄imoniū acq̄ſiuiſſe: ut ſit ſenſus: hoc tibi ergo uideris meſſalla & paulꝰ qa ꝑcedis ꝑconē hoc loco docet uitādā eſſe arrogātiā. ☞ At. h. ſ. p. d. Modo rñdet ſubiectiōi. ☞ Magna. ſ. aut magna funera aut magna ſonabit ꝓ magne: ut Vir. Infanda. ſ. ordo. q̄ uincat cornua & tubas. ☞ Saltē te. h. n. Electorum eloquētia. i. pp hoc nos delectet: q̄ eſt orator. hoc ſolum inq̄t Hor. q̄ indignatio nr̄a aut cohibet nouiū: i equeſtri ordie ſedere: q̄ aduocatus ē & ē magnæ uocis: aut ipſe nouiꝰ hēt clarā uocem ſaltem hoc ſtamus: qui li cet aduocati nomē hēat: tā in. xiiii. gradu locatus eſt. ☞ Rodunt: lacerant mali loquio ☞ Cōuictor. ꝓ eo qd̄ cōuiua. ☞ At olim q̄. m. p. Senſus ē in iſtis uerſibus ſatis obſcurus: uerū rōe hac pōt fieri manifeſtus. ☞ Forſitā tribunatus mihi iuidiam parare debuerat: qa fortunæ bonæ merent inuidiā: qa caſu quodā: idigni p̄ueniunt ad honores: uirtus uero carere dēt inuidia. Vera. n. uirtus ē & certi meriti Mecœnas tuo iudicio cōprobari. ☞ Quia. n. u. f. h. i. m. i. nō ita iure mihi inuident q̄ ſum amicus & conuiua quēadmodum fortaſſe iure inuiderent: q̄ fui tribunus. nam ad amicitiam tuā nō fœlicitate. Sed merito p̄ueni: fœlicitati aūt inuidendū eſt nō merito. ☞ Ita te quoq; a. p. c. Cum ſis cautus & peritus ad amicos diligendos. ☞ Dignos. amicos q ſūt longe a praua ābitiōe. ☞ Nō. h. m. p. i. neq; caſu aliquo: nec bñficio fortunæ factus ſum tibi amicus: ſed bñficio meo. ☞ Singultim. p. l. cū iteruallo iterruptis uerbis ipediente uerecundia: qa q pudorē hēt nō multū loquit ut infans. ☞ Non. e. c. Ordo non ego narro me circum rura uectari caballo ſatureiano. Satureiani fundi ſunt in apulia fertiles & equorum nobilium genitores.

ℭ POR. At nouius col. gr. p. me. ſ. u. Sed nouius igr q libertinis parētibꝰ natꝰ ꝓxius ait: Me i eq̄ſtri ordie ſedet. ☞ Nāq; ē. i. Patre libertīo natū eē Hora. & i narratiōe: q̄ de uita ipius habui oñdi: ergo nouiū hūc libertinū eē idignat: atq; eū tñ i. xiiii. ordinibꝰ ſedere. ☞ At. h. ſi. p. d. Nūc nouiū dicit garrulū & uulgarē eē in cauſis agēdis: p qd̄ gloriā ſtudioꝝ efficeret ut æquo aio ſuſtineat qd̄ diſſimulata humilitate nataliū paulo exercitiꝰ agat. ☞ Saltē. t. h. n. ad id ptinet qd̄ dixit eū cauſidicū eē. Ergo ſenſus: hoc me ſaltē ſolat ut illū ſuſtineā cū idigner alioqn libertinū eq̄ſtrē ordinē tenere. ☞ Nūc. q. ſ. t. m. c. dicit ſe iuideri q̄ uiuat cū mecœnate: & q̄ āte tribunus militibus ꝓfuerat q̄ſi utrūq; ſupra hūilitatē generis eius ſit. Quia nō ut forſan: prudētiſſime dcm̄: forſitan. n. merito iuideri debeat: & q fortunæ bñficia hēat quæ plærūq; temere: & ſine iudicio illius ꝑueniant: at amicitiæ mecœnatis q̄ uirtute ſit ꝓuocata nō potuit. Porro āt qd̄ uirtute ac uero iudicio q̄s aſſeq̄tur ei iuideri non dēt: cū magna labore hoc ei cōſtet. ☞ Vt. u. c. ſ. p. lo. iſans. Māifeſtū ē iſantē a nō fando nūc dixiſſe: nec. n. ad ætatē relatū ē. Porro hæc re uera natura nobis ē: ut ad ſublimioris dignitatis uiros cum adhuc ignoti accedimus uerecūdia nos elingues faciat. ☞ Satureiano. u. r. ca. Satureiani noīe fundi in apulia illis tēporibus fuiſſe dñr ſatis ampli ac nobiles: p qd̄ appulū equū ſignificat. Appulū aūt equum utiq; ꝓportio accipere debemus.

ℭ CHRI. At nouiꝰ. Nomē recte appoſitū: qa nouiꝰ. ☞ Rñdet ignobilis eē alios ignobiliores ſe. ☞ Vno gradu: nā ego ſum natus ex pr̄e libertio At ille libertinus ē. ☞ At hic. Si ē poſt te tñ ualet aliq̄ uirtute: qppe q tā firma uoce & grādi ore ut uicat oēm ſtrepitū. Alii uolūt fuiſſe ꝑconē q ad ſūmas dignitates ꝑuenerit. ☞ Sonabit. m. Aduerbiū ē. ☞ Nō qa ſum cōuictor. Snia ē ſi inuidēt mihi tribunatū iure pñt inuidere: qa hoc munus fortunæ fuit: q̄ ſæpe indignos ſubleuat. Sin uero inuident te amicum mihi: hoc non iure: quia nō fortuitu ſum factus tibi amicus: ſed electiōe tua: q̄ prudētia nō caret. Et ita hoc amicæ initiū deſcribit: ut & ſē mecœnati oblatū ab hoibus bonis & prudētibus oñdit. ſ. a. Vir. & Var. Et ſe nō oronis facundia commēdauit q̄ mecœnatē decipe potuiſſet: cum ipſe pudore ipeditus interruptim & pueriliter locutus ſit: quæ res animū ꝓbū & ingenuū demōſtrauit. Mecœnas aūt non eū quāprimū: neq; incōſulto recepit: ſed poſt nonū mēſem. Ergo obſeruauit q̄ in amico diligēdo obſeruāda ſunt. Sic. n. iubet Cice. Sic oēs q de amicitia ſcribūt: ut nō ante recipiat q̄s in amiciam q̄ penitus ingeniū eius: & mores pſpecti ſint. Poſtremo demōſtrat & mecœnatē minime ſeq fortunā in

amico eligẽdo:& ſe modeſtiſſime ita cõmendat ut dignũ ſe amicitia ꝓbet ne patrẽ debita laude defraudet:q̃ q̃uis paup eẽt:noluit filium ad q̃ſtum inſtruere:ad quem multi ex nobilioribus a ſuis parẽtibus inſtruunt.

¶ACR. Nono.p.m.ut lõgo poſt tpe uenit:ut appareat diu exploratũ ad amicitiã admiſſum diſplicere nõ poſſe.⁋Magnũ.h.e.d.i.gratũ mihi erat q̃ placui tibi nõ pp nobilitatẽ parẽtũ:ſ; pp meritũ cõuerſatiõis meæ ⁋At.q.ſi.u.Ordo.Et ſi mediocribus & paucis uitiis rep̃hẽdẽda ẽ uita mea: attñ i q̃buſdã eſt laudãda:hipbaton tale ẽ:at qui ſi uitiis careo & ꝓbatæ ſum uitæ his bonis pr cã eſt.⁋Velut.ſ.e.Cõparat uitam ſuã formoſo uultui aſpero neuis.⁋Ac.m.l.luſtra feraꝝ cubilia ſunt & quoniã meretrices lupe dicunt; bene hoc noie lupanaria appellauit. Et q̃re mala ad dñã illoꝝ ubi p̃da uſ incluſa.luſtra nõ ſolum feraꝝ dicunt cubilia: ſed & popinæ: in quibus ſcorta ſunt & illecebræ libidinũ.⁋Purus &.ſ.ut me.c.ordo:ſi neq; auaritiã in me rep̃hẽdis: neq; tabernas & amicis meis carus ſum inſons ſum & ĩnocẽs ut me laudẽ.⁋Cã.ſ.p.h.haꝝ rerũ haꝝ uirtutũ pr cã fuit ut ſim ĩnocens & amicis carus. Quod dixerat nõ pře p̃claro: iõ hoc ſubiecit hoc eſt quẽ alii ignobilẽ obiiciũt:ille hæc cõtulit quæ amplius in ſe cõtineãt q̃ pr p̃clarus.⁋Noluit i.ſ.l.Flauius q̃dã fuit illis tpibus calculator.⁋Suſpẽſi.l.hyppalage: nõ ĩpi ſuſpẽſi ſed ſuſpẽſos loculos hñtes.⁋Tabulã:buxũ ĩ quo meditãt ſcribere.⁋Octenis.r.i.æ.Nũmos p mercedib9 octonos aſſes eris:q̃a ante idus mercedes dabant.⁋Artes.q.d.doceri faciat: ut quos illi. dedala. Circe ſuppoſita de matre nothos furata creauit.⁋Veſtẽ ſer.ſc.Ita me honeſte tractauit;ut ſiquis me uidiſſet putaret:me a maioribus meis eẽ nobilẽ atq; diuitẽ.⁋Incorruptiſſimus:ad cõparationẽ alioꝝ:q̃ iterdũ ut luxuriarẽtur ſcholaſticis donis ſtudẽt ſuos corrumpere pedagogos.⁋Pudicum q.p.u.h. Quia pudicitia ſummum bonum eſt.⁋Ab omni.n.ſ.f.u.o.Nõ ſolum ſeruauit me a turpi facto:ſed etiam a fama.

¶POR. Rñdẽs ut.t.ẽ.m.p.a.&.r.n.p.m.i.eẽ.i.a.n. Plæriq; grauis iudicii uiri:ideo nõ temere in amicitiã recipiunt ne facile dimittãt:oſtẽdit ergo mecœnatẽ p nonem menſes de ſe iudicaſſe;ac ſic ĩ amicitiam recepiſſe.⁋Atqui ſi.u.m.ac.m.p.m.ẽ.n.a.r.uerecunde cõfitetur eſſe nõnulla uitia:uerumtamen mediocria: & uidetur hoc ueꝝ eſſe: ut nemo non in aliquo uitio ſit conſtitutus. Sed iãdudum bene eſt ſi uitium illud ſit p̃uũ & cui ignoſci poſſit.⁋Ac.m.l.ob.q.ue.m.Luſtra nõ ferarũ cubilia tãtũ:ſed & lupanaria dñr.Nã & Plau. in Caſſina ait:Vbi in luſtra iacuiſti mala.luſtra aũt mala ꝑpetuo epitheto dixit:nec.n.ſunt bona ut ad diſcretionem eorũ mala dixerit.Sic dr a Plauto Athenis atticis:& a Lucilio cãpana capua.⁋Obiiciet q̃ſq̃.u.m.bñ additũ eſt uere:illud.n.nobis curãdũ eſt ne ꝓbra:q̃ in nos dicunt uere dicant alioq̃n dicant in nr̃a nõ ẽ poteſtate.⁋In flauii.l.m.m.uidelicet hunc Flauium cætheraꝝ doctorẽ fuiſſe.⁋Seruauit ab oĩ nõ ſolũ facto ueꝝ ob.q.t.elegãter forſitan.n.parũ ſit ita uiuere ne probroſi in te aliquid admittas niſi ẽt ſuſpitionem oẽm amoueas.

¶CHRI. Flauii.alii hũc fœneratorẽ:alii calculatorẽ fuiſſe uolũt.⁋Cẽturiõib9.Quaſi nobilioribus & ditioribus.⁋Loculos.ĩ q̃bus pecuniã exactã referrẽt.⁋Tabulã:in qua data & accepta ſcriberẽt.⁋Octenis:Vel octauo die mẽſis añ idus:uel idib9 octaui mẽſis.⁋Auſus:ut oñdat difficultatẽ p̃rimõii ad ſũpt9 ſubminiſtrãdos.⁋Portare:pp tenerã ætatẽ.⁋Veſtẽ ſeruoſq;.q.d.ſi cũ artibus liberalibus erudiebar:habuiſſẽ ueſtẽ: ſpecioſam: & ſuos oẽs crederẽt me ex nobilib9 ortũ.Ipſe mihi cuſtos.Nõ poterat pedagogũ p̃bere. At ĩpſe pedagogi munere fũgebat.⁋Pudicũ:frugi & ĩ oĩb9 reb9 cõtinẽtẽ.⁋Prius.h.optimũ p̃miũ. Nã uirt9 moralis pp hoc exigit.

Sed qđ erã narro.reſpondens:ut tuus ẽ mos:
Pauca:hẽo:& reuocaſ nono poſt mẽſe iubeſq;
Eſſe in amicoꝝ nũero.magnũ hoc ego duco:
Quod placui tibi:qui turpi ſecernis honeſtũ:
Non patre præclaro.ſed uita & pectorẽ puro:
At qui ſi uitiis mediocribus ac mea paucis
Mendoſa eſt natura.alioquin recta uelut ſi
Egregio inſperſos reprendas corpore næuos
Si neq; auaritiam neq; ſordes ac mala luſtra
Obiiciet uere quiſquã mihi: purus & inſons:
Vt me collaudem.ſi & uiuo charus amicis:
Cauſa fuit pater his.qui macro pauper agello
Noluit in flaui ludũ me mittere magnis
Quo pueri magnis e centurionibus orti
Læuo ſuſpenſi loculos tabulamq; lacerto
Ibant octenis referentes idibus æra.
Sed puerũ eſt auſus romam portare docendũ
Artes:quas doceat quis eques atq; ſenator
Semet prognatos.ueſtẽ ſeruoſq; ſequentes
In magno ut populo ſi quis uidiſſet:auita
Ex re præberi ſumptus mihi crederet illos.
Ipſe mihi cuſtos incorruptiſſimus omnes
Circũ doctores aderat.quid multa? pudicum
Qui primus uirtutis honor ſeruauit ab omni
Nõ ſolum facto uerũ opprobrio quoq; turpi.

¶ACR. Nec timuit.ſ.ne.u.q. Nec timuit inq̃t ne ſibi ꝓ uitio quis obiiceret;ſi me inſtituiſſet ut eẽm p̃co aut coactor:qđ ipſe fuit p̃cones dicebant q ſtabant ad oſtia:enunciabant.n.p̃cia oblata: coactores autẽ mercenarii eorũ qui habebant argẽtariã. Sunt aũt argẽtarii qui habẽt ſumma rerũ uenaliũ: argẽtarium dicimus eũ qui hẽt ſummam diuitiarũ a quo accipiunt forani ⁋Coactor:qui exigit nummos a circũforanis: aliter coactores dicunt argẽtarii ĩ auctiõibus q pecunias cogant ipſi ſunt conuectarii.⁋Ad.h.n.alii ad hæc legunt ut ſit ad hæc q̃ præſtitit. Alii ad hoc: ſcilicet ne

Nec timuit ſibi ne uitio quis uerteret olim
Si præco paruas aut ut fuit ipſe coactor
Mercedes ſeq̃rer neq; ego eſſem q̃ſtus ob hoc
Laus illi debetur:& a me gratia maior.
Nil me pœniteat ſanum patris huius.eoq;
Nõ ut magna dolo factum negat eſſe ſuo pars
Qđ nõ ingenuos habeat claroſq; parentes

Sic me defendam. longe mea diſcrepat iſtis
Et uox & ratio. nam ſi natura iuberet
A certis annis æuum remeare peractum:
Atq; alios legere: ad faſtū quoſcūq; parētes
Optaret ſibi quiſq; : meis cōtentus hōeſtos
Faſcibus & ſellis nollē mihi ſumere demēs
Iudicio uulgi: ſanus fortaſſe tuo. ꝙ
Nollē on⁹ haud unq̄ ſolit⁹ portar̄ moleſtū.
Nā mihi cōtinuo maior quærēda foret res:
Atq; ſalutandi plures. ducendus & unus
Et comes alter uti: ne ſolus rus ue pegre aut
Exirem. plures calones atq; caballi
Paſcendi. ducēda petorita. nunc mihi curto
Ire licet mulo. uel ſi libet uſq; tarentum.
Mātica cui lūbos onere ulceret atq; eq̄s ar-
Obiicier nēo ſordes mihi. q̄s tibi tulli (mos.
Cum tyburte uia prætorē quinq; ſequūtur
Te pueri laſanum portantes enophorūq;.

me pœniteret: qa patrē hūi opariū: & libertū: qa uir bonus fuit. ¶ Nil. m. p. non pœnitet hmōi p̄ris: & iō non me defendā eo mō quo ſolent hoies ſeſe defendere: quibus obiicit̄ ignobilitas: q dicūt non dolo ſuo neq; uoluntate factū eē ut ab iſtiuſmodi parētib⁹ naſcerent̄. ¶ Nō ut. m. ordo ē. nō ſic me defendam ut magna ps hoium. ¶ Rō. ſnia. ¶ Nā ſi. n. i. nam ſi natura faceret aliquē a certo anno repetere uitā poſt mortē & heret illi ptās eligēdi a fatis quos uellet parētes cōtēt⁹ eēm parētib⁹ meis. ¶ Ad. ſ. ad ſupbiā ac nobilitatē an ad eligendū faſtidiū: ꝙ ex copia naſcit̄. ¶ Hōeſtos. ſ. magis meos eligerē: q̄ cōſules aut ſenatores. ¶ Demēs. i. u. æruma fortaſſe. ¶ Sanus. ſ. t. Mire hoc dixit: qa ipſe eq̄ſter permāſit cōtēpto ſenatorio ordine. ¶ Nā. m. c. Si adeptus eſſem maiorē dignitatē multa mihi eēnt neceſſaria. ¶ Petorita: genus uehiculi. Alii carpēta itelligūt: nōnulli carrucas. ¶ Mātica. l. quia pauperes cū īſidēt iumētis poſt ſe farcias hñt. Sordes ignobilitatē. ¶ Quas. t. t. de quo ſupius dixerat: quo ubi tibi tulli ſumer̄ depoſitū clauū. ¶ Laſanū. Vas i quo exōeratur uēter. i. quo uētrē purgāus inuētū ad exq̄ſita nāæ.

¶ POR. Nec. t. ſine. u. q. u. Quid ꝙ īquit nō uerebat̄ meus pr̄: ne in malā exiſtimationē apud ciues & cognatos recideret ſi mihi liberalia ſtudia nō præſtitiſſet: cū humilis fuerit præco & ſatis ſibi potuerit eſſe ſi paternā uitā imitarer. Ergo hoc ipō ſe multo maiorem gratiam pr̄i ſuo debere dicit: ꝙ ſupra uires ſtatus ſui filiū ſit pſecutus. ¶ Vt fuit ipe. c. argētarius. ſ. coactor: ꝙ humile ac turpiſſimū genus q̄ſtus habeat̄. ¶ Eoq; nō ut. m. d. ſ. n. e. ſuo pars qđ nō ing. ha. cl. p. Sic me defendā. Ordo ē. eoq; nō ſic me defendā. Et ē ſenſus. Plærūq; cū hūilitas grauis opprobrat̄ alicui ſic ſe ſolet defender̄: ut nō ſuā culpā dicat eē ꝙ de talibus parētib⁹ natus ſit. Ego āt Hor. inq̄t nō tātū nō dicā hoc uerū eē: ſed ecōtrario talibus parētibus me natū gloriabor. Nā ſi natura pmitteret ſe naſci & eligere parentes ex q̄bus naſceret̄ non ego mallē ex hoibus honoribus functis naſci q̄ eis quibus natus ſum. ¶ Atq; al. l. ad. ſ. hoc eſt ad faſtidiū ac p hoc ſupbiā. ¶ Demēs. i. uulgus. n. magnifacit nobilitatē generis: & eos q geſſerunt magiſtratus. ¶ Sanus. ſ. t. Hoc ad mecœnatē recte dr̄ q abhorrens ſenatoriam dignitatē in eq̄ſtri gradu ſe cōtinuit. ¶ Ne ſolus. r. p. ordo ē. rus ue aut pegre exirē. ¶ Ducēda pe. Petoritū genus uehiculi ꝙ uulgo carū dr̄. ¶ Mantica cui. l. o. u. Mantica pera eſt: ſed hoc ex luciliano illo ſumptum eſt. Mantica cantari coſtas grauitate præmebat. ¶ Obiiciet. n. ſ. m. q. t. Tulli. Tullium hunc & ſupra increpuerat ꝙ ſenatoriam dignitatem recepiſſet nō ſufficiēs ei cenſu nec moribus.

¶ CHRI. Præco. pcia allata pnūciabat. ¶ Coactor: mercenari⁹ ei⁹ q hēt ſūmā rerū uenaliū uel q exigit pciū a circūforaneis. Vel coactores ſunt argētarii i actiōibus: q pecūias cogāt. ¶ Laus illi. Nā q̄to paupior fuit: tāto illi pl⁹ debeo. ¶ Nil me. p. p. i. nō pua res uideat̄ talis pr̄. Verba obſcura: ſꝫ ſenſus ē: hic pr̄ nō dēt mihi friuol⁹ uideri neq; mihi dicēdū ē: ut magna ps hoium ignobiliū: q negat nō eē fcm̄ ſuo dolo. i. ſua culpa: ſed a fortūa ꝙ nō hēat ingenuos parentes: hoc nō eſt dicēdū mihi: nā & ſi nō habeā igenuū patrē: tn̄ ille mihi p̄ſtitit qđ ſolent nobiles: neq; ſi liceret ſumere mihi aliū patrē: ullū ſumerē: ſed cōtentus eſſem meo in qua re uulgus putaret me dementē. tu uero ſanū ꝙ ego nollē ſubire onus moleſtū. nā ſi eſſem i maiori fortūa collocat⁹ eēt parādū maius p̄rimōiū: plures mihi ciues eēnt ſalutādi plures ſerui ducēdi. Curto dimiuto & ulceroſo. ¶ Mantica: i q̄ neceſſariæ: ueſtes uel huiſcemōi res ferunt̄. ¶ Obiiciet. n. ſ. Nā hoc mō uectus nō putabor auar⁹: qa paup ſū quēadmodū tul. ille de quo dictū ē: q i maiori fortūa cōſtitur⁹ maiori cōitatu pficiſcat̄ oportet. ¶ Quique. p. nā qnq; cōites tuæ fortūæ nō ſufficiunt mihi.

Hoc ego cōmodius q̄ tu præclare ſenator
Milibus atq; aliis uiuo. quacunq; libido eſt:
Incedo ſolus. percontor quanti holus ac far.
Fallacem circum ueſpertinumq; pererro
Sæpe forum. aſſiſto diuinis: inde domum me
Ad porri & ciceris refero laganiq; catinum.
Cœna miniſtrat̄ pueris tribus. & lapis albus
Pocula cū cyatho duo ſuſtinet. aſtat echino
Vilis cū patera guttus. campana ſupplex.
Deinde eo dormitū: nō ſollicitus: mihi ꝙ cras
Surgendū ſit mane. obeundus marſia: qui ſe
Vultum ferre negat nouiorum poſſe minoris

¶ ACR. Hoc. e. cō. q̄ tu. In hoc ꝙ multa mihi nō ſūt neceſſaria: uel caballi uel calones uel cōites: & multis aliis reb⁹ cōmodius uiuo. ¶ Libido: uolūtas ¶ Fallacē. c. ſuburā maiorē i q̄ ur ſpi lp uenūdant̄ furta. Et notādū qa fallacē dixit circū nōnulli uolūt eē p̄poſitionē nā ſi nomē ſit locū circiur̄ ſignificat̄: i quo furta uere diſtrahunt̄: an fallacē circū pp circēſes icerti euentus: aut pp ſamardā. marda. n. q circa metas ſolebat i ducere. Illic. n. mathēatici olī ſteterant. ¶ Aſſiſto. d. aut ſamardicis aut ſortilegis. ¶ Laganiq. c. lagana ſunt de ſiligine q̄dā factæ q̄ſi mēbrāæ cōpoſitæ: q̄s cū pipis li q̄mine coquūt & ſic comedunt. ¶ Lapis. a. menſa marmorea: q̄ uocāt delphicam. ¶ Aſtat. e. Echinum dixit uas æneum in quo calices lauantur quod mō triſillæ appellamus. Alii ampulam uitream dicunt. ¶ Vilis: non magni præcii. ¶ Guttus: genus unguenti. ¶ Cāpa-

Ad quartã iaceo. poſt hãc uagor. aut ego lecto
Aut ſcripto ꝙ me tacitũ iuuet. ungor oliuo
Non quo fraudatis immundus nacta lucernis
Aſt ubi me feſſum ſol acrior ire lauatum
Admonuit: fugio rabioſi tempora ſigni
Pranſus. non auide q̃tum interpellet inani
Ventre diem durare. domeſticus otior. hæc eſt
Vita ſolutorum miſera ambitione grauiq;.
His me conſolor uicturum ſuauius; ac ſi
Quæſtor auus pr̃ atq; meus patruuſq; fuiſſet.

na. fictilis uel uimĩea: uel ænea: qa ĩ cãpania dicebãt æneæ res optĩe fabricari. ¶ Obeũdꝰ. m. marſia ſtatua ĩ roſtris ad q̃ ſolebãt hoĩes illic cõuẽire q iter ſe lites atq; negocia ꝓpõebãt. Nã & a ſtatua nomẽ locꝰ accepe rat. ¶ Q. ui. ſ. u. ſ. n. Nouii frẽs fuerẽ quoꝝ mĩor ad locũ q appellabat marſia obſonari cõſueuerat hiãt nouii fuerẽt acerrimi fœneratores: & iocat̃ d̃ hac re Ho. ĩõ ait puto marſiã erectã unã manũ hr̃e ꝙ illoꝝ fœneratoꝝ ĩpudẽtiã ñ põt ſuſtĩere deñ ꝙ ad ſtatuã marſiæ uadimoniũ ſtatuebat̃. ¶ Fraudatis: expilatis: euacuatis. ¶ Sol. a. calidior hora qnta. ¶ Rabioſi temp. ſigni: Aeſtuoſos dies cãiculares. ¶ Prãſus. n. a. Aeſtꝰ cãtũ prãſus q̃tũ me ſapet a ieiũio: q̃tũ põt diẽ durare: ñ ẽ nõ multũ prãſus. ¶ Interpellet: ſuſtĩeat. Domeſticus ocior: dõi ocioſus mãeo. Notãdũ ocior fictũ uerbũ. Miſera ãbitiõe grauiq;: ab oĩ cupiditate q̃ miſeros facit: qa grauit̃ afficit. Ac ſi ꝓ q̃ſi ut ñ fecꝰ ac iuſſi faciũt.

¶ POR. Fallacẽ. c. mihi uideret̃ ſuburrã dicere ꝙ fere hora ſera furtiuas res ſolẽt eo uenũ deferre. Non ãt hoc dicit Hora. q̃ſi res furet̃ & eo deferat: ſ; potiꝰ ꝙ ĩde occaſionẽ emẽdi captet. ¶ Aſſiſto. d. ſotilegis: ſortilatores dicit. Porro ãt altioris dignitatis hoĩes erubeſcũt. ſere ĩ his uulgi circulis ſtare: qd̃ tñ ſibi licere Hora. dicit: Per uitæ libertatẽ ĩ q̃ ñ eẽt ſenatoria dignitate cõſtitutꝰ. ¶ Ad. p. &. c. Hãc eſcã uulgarẽ eſſe nẽo ẽ q neſciat: ¶ Et. l. a. marmoreã mẽſã delphicã ſignat. ſ. ꝑcii nõ magni ẽ. ¶ Aſtat. e. u. ꝓter Echinũ Lucilius ſe dixit q̃ſi ſcortea ãpulla ſit: ut cũ ait Echſus chiabã ĩſectas. Hic tñ uitreã ãpullã ĩtelligere debẽus ¶ Cãpana. ſ. qa capuæ hodie ærea uaſa ſtudioſiꝰ ſabricari dñr. ¶ Q. ui. ſ. u. ſ. n. Duo nouii ffes ĩllo tpe fuerũt: quoꝝ mĩor tumultuoſe feneratoꝛ fuiſſe dr̃. Satyrice ãt & elegãter hoc dictũ: q̃ſi ĩõ manũ leuet Marſias qd̃ ĩ foro ſuſtĩere nõ poſſit hũc nouiũ. ¶ Obeũdꝰ: ãt Marſias: qa ĩ foro uadimõiũ ſiſtẽdũ apd̃ ſignũ Marſiæ ſit. ¶ Aut ego. l. lecto ꝓducta ſyllaba enũciare dẽmus: qa freq̃ntatiuũ ẽ ab eo qd̃ ẽ lego. ¶ Immũdus. n. l. nacta ꝓ ſordido hoĩe poſuit. ¶ Fugio. r. t. ſ. Cãiculares dies dicit. ¶ Prãſus. n. a. q̃. i. i. ĩterpellet. hoc ẽ ꝓhibeat dicit ãt parum ſe prãdere ac tãtũ ne ieiunus ſit: nam in ieiunio uires deficiunt. ¶ Domeſticus ocior: uerbũ finxit. i. ociũ ago. ¶ Ac ſi q. auus. Senſus eſt ſuauius humilitate generis & dignitatis meæ ſum uicturus q̃ ſi ex ſenatoria familia atq; ipſe ſenator eſſem.

¶ CHRI. Mille. a. ſ. hoĩbꝰ: uel mille aliis rebꝰ. ¶ Laganũ: mẽbrana de farina cõfecta: uel legũinis ſpẽs. ¶ Fallacẽ: qa ĩ ludis cyrcẽſibꝰ deceptæ fuerẽ ſabĩæ. ¶ Echidnꝰ: uas ĩ forma echidni. ¶ Guttꝰ: uas uñ guttati unguẽtũ ſtillat̃. ¶ Marſia: iudex. ¶ Mĩorꝰ. n. Nã ex nouiis frĩbꝰ q feneratores erãt: mĩor peior erat lecto &. ſ. i. lectito & ſcriptito. ¶ Fraudatis lucernis. q. d. oleo puro & ñ deturpato ĩ lucernis. ¶ Rabioſi ſigni. De canicula ĩtelligit.

Satyra Septima

Roſcripti regis rupili pꝰ atq; uenenũ:
Hibrida quo pacto ſit ꝑſius ultꝰ: opi
Oĩbꝰ & lippis notũ & tõſoribꝰ eẽ (nor
Perſius hic per magna negocia diues habebat
Clazomenis: etiam lites cum rege moleſtas
Durus homo: atq; odio qui poſſet uincere regẽ
Confidens tumiduſq;. adeo ſermonis amari:
Siſennas barros ut equis præcurreret albis:
Ad regem redeo. poſtquã nihil inter utrunq;
Conuenit. hoc & enĩ ſunt omnes iure moleſti.
Quo fortes qbus aduerſum bellũ incidit inter
Hectora priamiden aĩoſum atq; inter achillẽ
Ira fuit capitalis: ut ultima diuideret mors
Non aliã ob cauſam: niſi ꝙ uirtus in utroq;

¶ ACR. Proſcripti. r. u. Rex rupilius ꝑneſtĩnꝰ fuit: ĩſte poſt exiliũ ꝑtor cũ a triũuiris cõdẽnatꝰ eẽt: cõfugit ad bru. & eiꝰ ſociꝰ hitꝰẽ: ubiq; Hor. iurgio laceſſiuit. ob qd̃ amaritudĩẽ ſtili ſui ĩ eũ ꝑſtrixit ꝓſcriptꝰ ãt fuerat ab auguſto ꝑp brutũ. ¶ Hybrida: ꝑſiꝰ ex diuerſis pẽtibꝰ natꝰ: nã clazomẽius fuit pr̃e: aſiatico mr̃e ro. Tractũ ẽ ab aqla q̃ ex aqla & uulture naſcit̃: Trãſlatiue ergo hor. lacerauit ꝑſiũ q̃ſi ſemiromanũ. itẽ aſt: publius rupilius cognoĩe rex ꝑneſtinꝰ pꝰ exiliũ ciuilis belli cõilito fuit Hor. ĩ caſtris bruti: hic ægre ferẽs ꝙ hor. tribunꝰ eſſet ſæpe ignobilitatẽ gn̄is illi obiiciebat iccirco nũc eũ ex ꝑſona lacerat. Itẽ deſcribit̃ iurgiũ publii rupilii regis cuiuſdã q aliqñ ĩ hor. iocul ariter dixit & hybridæ. ꝑſii hybridæ ãt dñr ꝓprie cães: q naſcunt̃ ex cane uenatico & cãe gregario: itẽ hybrida dicebat̃ ꝑſiꝰ: qa de mr̃e græca natus fuerat: & pr̃e romano: hybrida dr̃: q hẽt patrẽ græcũ & matrẽ italã: aut p contrariũ: hybridã dñt appellari: q mixto gn̄e ſermõis loquat̃ græce latineq;. ¶ Pus. a. u. malignitatẽ atq; liuorẽ. ¶ Lipis: ocioſis ſedẽtibus. ¶ Et tõ. eẽ. ẽt tõſores q ſolẽt tardit eẽ ſtudio & lippi q ſolẽt eſſe oculoꝝ cæcati a negociis: ſciunt quõ hybrida ꝑſius ꝑſecutus ẽ malitiã ru. regis. ¶ Clazomẽis: apd̃ Clazomẽas ciuitatẽ aſiæ & erit aduerbiũ loci. ¶ Odio mole. ut Terẽ. Cũ iſto codia hẽs. ¶ Cõfidẽs: audax temerarius. iracũdꝰ: aut ſupbus. fidẽs bõis: cõfidẽs malis. ¶ Adeo: uſq; adeo. ¶ Sermõis. a. mordacis: maledici: alluſit &. n. reges odio erãt: & nomen coꝝ ꝑp memoriã tarqni execrabile erat hũc quoq; odioſũ dixit. ¶ Siſẽnas. b. Siſẽna fuit illis tpibus maledicus & mordax: barri. n. dñr maledici. i. adeo erat ſermõis maledici: ut Siſennas barros uiderit̃ uincere: & de his triũpharet: q & ĩpi maledici fuerũt. i. adeo erat odioſus: ut de nobiliſſimis detractoribꝰ triũpharet ꝑſiꝰ clazõcnes. ¶ Vt. e. p. a. allegoricos ut facile eũ ſuparet. qa eq albi dñr eẽ nobiliores ſicut dicit. Vir. q candore niues anteirẽt curſibus ãnes. ¶ Poſtq̃. n. i. utrũq;. poſtq̃ capitales inimici & ĩexpiabiles facti ſunt. ¶ Cõuenit. trãſlactum eſt. ¶ Hoc & . n.

ſ.o.l m.quo fortes.Sẽſus ita.n.iter ſe mali hoies decertãt:& neſciũt cedere uiri fortes i bello Aliter. hoc lũt modo oẽs moleſti quo hi qui contra ſe habẽt bellũ.& quare:q᷑ uſq; adeo dimicant uterq;:donec uno ſupato alter uictor diſcedat.℣ Capitalis.magna piculoſa.℣ Diuideret.dirimeret litis finẽ faceret.

℄POR.Proſcripti.r.hoc i Rupiliũ regẽ pneſtinũ:cuius cõtẽtionẽ cũ pſio cõmẽorat:cuius pſii iocũ refert:Qui quis græcus fuit:hic pſius ciuitate tñ rõanã ſũpſerat:uñ hibridã appellat rupiliũ cognomie.rex pneſtinus poſt exiliũ i qd dãnatus pfugerat:militauit in attico ſub actio uar.deide cũ pturã gereret pſcript9 a triũ uiris cõfugit ad brutũ:& inter comites hitus ẽ.ibi militãtẽ Ho.Flaccũ iurgio laceſſiuit.pp qd amaritudinẽ ſtili poeta i eũ ſtrixit.Hibrida quo pacto ſit pſius ultus.pſius clazõenius fuit.hibridæ ãt pprie dñr cães q ex iparib9 parẽtib9 nati ſſ:hoc ex uẽatico & gregario.Ad hãc ſiſitudinẽ uidelicet hũc pſiũ parẽtes hũiſſe.i. græcũ & ro.aut romanũ & græcũ.& iõ hibridã appellatũ opinor.℣ Oibus.&.l.n.&.t.e.Adeo ait diuulgatũ ẽ qbus i modis iſectatus ſit Perſius Rupiliũ.ut & i tõſtrinis hæc & medicinis narrata ſint.ſei e ãt i his officinis ocioſi ſolẽt cõſedere has res rũoribus freq̃ntatas fabulis celebraf.℣ Per magna negocia diues hẽbat clazomẽis. clazomenæ aſiæ ciuitas.Ergo clazomenis:ut athenis.℣ Adeo ſermonis amari ſiſennas uaros ui æqs pcurreret albis.Adeo fuit inqt i rabie oronis amarus pſius.ut ſiſennã atq; uarrũ longe anteiret:ſed hoc ipſo ita gloriabaf. quaſi quadrigis triũphalibus incederet.uidelicet aũt ſiſennã & uarrũ maledicos fuiſſe dicit.℣ Hoc &.n.ſunt oẽs iure moleſti.quo for.q.ad.pertinacia ea inquit mali homines inter ſe contẽdunt qua bellant uiri fortes.

℄CHRI. Proſcripti.r.Rupilius rex pneſte ab auguſto pſcriptus ad Brutũ in aſiã cõfugit.Sed cũ Hora.tũc tribunũ ueluti ignobilẽ cõtẽneret:noluit poeta i opprobria icurref.Itaq; pſiũ quẽdã ſibi oppoſuit.Hic a rege laceſſit9 has q̃s uides lites exercuit.℣ Proſcripti.r. pſcribere relegare ẽ.Itẽ uẽale ppõere.Ci.i.iii.de offi. Ille qd nõ placebat pſcripſit. Tu qd placebat emiſti.Sed i rebus aiatis nõ pſcribere dicius.ſed pducere:uñ pduxit ſuos.i.uẽales oñdit.℣ Regis:ſũt q credãt eẽ nomẽ dignitatis.Sũt itidẽ q nomẽ ppriũ putẽt.℣ Pus:nõ flectif hoc.n.& pprie ſignificat saniẽ & corruptũ humorẽ i corpe.Cui9 cõtrarius ẽ ſuccus humor.ſ.quo corpus alif.Hic ãt appellat pus malignitatẽ ſui igẽii:uñ addidit uenenũ:qa uerba eius uenenũ erãt.℣ Hibrida.pprie canis ẽ ex uenatico & gregario natus. Ve᷑ hũc hibridã appellat q᷑ ex patre aſiatico & matre romana ortus ſit. Cõpone aũt ſic:Ego puto eẽ notũ quo pacto Perſius ultus ſit pus & uenenũ pſcripti regis rupili.℣ Oibus &.l. Ergo notiſſima ẽ res:ergo uera.℣ Negocia:rõnes ſocietatis.℣ Clazomẽis:ui bs i aſia.℣ Durus hõ. iexorabilis ihumãus.℣ Odio.acerbitate:q ex odio pucit.℣ Cõfidẽs.arrogãs.Nã cõfidẽtia utplurimũ i malo capif. Fiducia i bono.℣ Amari:acerbi.℣ Siſẽnas barros.Populos loq̃ces ut m[?]ci putãt.Ergo poterat lupare loq̃citatẽ illorũ.℣ Eqs al.i.lõgo iteruallo:qa eq albi apud antiquos ueloci ſſimi iucẽebãt.Vir.Qui ſuper candore niues q curſibus auras.Erat igif puer biũ.ut q lõgo iteruallo pcederet eqs albis uincere diceref.Alii dñt barros elephãtos:ut ipſe alibi.Quid tibi uis mulier nigris digniſſima barris.nã elephãtes ſua moletardi lõgo iteruallo ab aqs uincũf.℣ Siſennas.A loco ſic nominanf.℣ Poſtq̃.n.c.Poſtq̃ nõ interuẽit aliq̃ cõcordia.Hoc pp hoc oẽs fortes ſũt moleſti:Nã uiribus pares cũ ſint:neuter neutri cedit.℣ Si ãt ibecilles ãbo ſũt:facile cedũt.Aut ſi alter minus potẽs ultro uictus abit:ut Glaucus q ſua arma aurea diõedi miſit:& illius ænea ſũpſit:ut diomedes ceſſaret.Refert Home.q᷑ cũ ueniſſent in certamẽ & glaucus ſe a Siſipho originẽ ducere dixiſſet:Diomedes priſtinæ amicitiæ memor cõuenit ne amplius inter ſe concurrerẽt.Eſt aũt in Siſiphi ſucceſſione Glaucus & ex Glauco Bellorophon:& huius Hippolochus:& Hippolochi hic Glaucus.

Summa fuit duo ſi diſcordia uexit inertes
Aut ſi diſparibus bellum incidat:ut diomedi
Cum lyceo glauco:diſcedat pigrior ultro
Muneribus miſſis:bruto prætore tenente
Ditẽ aſiam rupili & pſi par pugnat.uti non
Compoſitis melius cũ bitho bacchius.in ius
Acres concurrũt:magnum ſpectaculũ uterq;
Perſius exponit cauſam.ridetur ab omni
Cõuentu:laudat brutũ.laudatq; cohortem:
Solẽ aſiæ brutum appellat.ſtellaſq; ſalubres
Appellat comites excepto rege.canem illum
Inuiſum agricolis ſidus ueniſſe ruebat
Flumen ut ibernum:fertur quo rara ſecuris.
Tum prænestinus ſalſo multumq; fluenti
Expreſſa arbuſto regerit conuitia durus
Vindemator & inuictus.cui ſæpe uiator
Ceſſiſſet magna compellans uoce cucullum

℄ACR.Duo.p duos:ut Vir.ſi duo pterea tales idea tuliſſet.℣ Aut ſi.d.inter uirũ fortẽ & ignauũ.℣ Vt.d.c.l.g.glauc9.n.cõfeſſ9 ſe uictũ mun9 diõedi miſit ſua arma aurea.Et diõe.ſua ærea:Aliter diõedes & glauc9 inimici fueſt.diõedes fortis.glaucus ignau9 & diomedi mũera miſit:ut ab armis diſcederet.℣ Ditẽ.a.copioſã.℣ Rupili &.p.p.Metaphora a gladiatorib9:ſatis amaf q̃ſi de gladiatorib9.℣ Cũ bitho.b.bithus & bacchius gladiato᷑ noſa celebrata apd Sue.tranqllũ ſub augu.tñ mire i metaphora pdurauit.i.meli9 pugnãt in litẽ rupilius & pſius q̃ memorati gladiatores.℣ In ius:q̃ſi gladiato᷑.Aliſi iudiciũ i litẽ.℣ Solẽ.a.b.a.ut Vir.O lux dardãiæ ſpes o ſciſſima teuc᷑.rupili9 rex comes fuit bruti ſolẽ:ergo dicebat brutũ:& comites ſtellas ſalubres.rupiliũ uero cãicularẽ ſtellã hoc ẽ ſiriũ.℣ Ruebat.ſl.ut hy.i.ita ruebat ei9 orõ q̃ſi torrẽs deſcẽdẽs d altiſſimo mõte:quo rara ſecuris fer f:hoc ẽ ad quẽ mõtẽ raro uẽif pcidẽdo᷑ gr̃a ligno᷑.℣ Fabula talis ẽ:quodã tpe ruſticus dũ iuxta fluuiũ ligna cæderet caſus ſecuris ei9 i fluuiũ cecidit mercuri9 hoc de ſũmo mõte uidẽs deſcẽdit ad ruſticũ iterrogauitq; eũ:q admiſſa ſimplicitate ſua ait ſecurẽ ferreã pdidi mercurius leuauit aureã.ille ſuã ſibi reddi cupiebat. collaudauit eũ de9:& ſuã illi & aureã cõdõauit. Alter agricola hac fama cõmotus iuit ad fluuiũ.& dũ ſe ſimulat ligna cædere uelle ſecuri i fluuiũ piecit.Similiter hoc deus uidẽs deſcendit leuauitq; ferream.Ille aureã ſe pet didiſſe fingebat:iratus deus & illã dimiſit. itaq;

q̃ aureā hře cupiebat & ſuā pdidit. Ergo dicit mō poeta ſic ī iniuriā rupili Perſius irruebat quō fluuius ille q̃ hēbat aureā ſecuri. ¶ Tū.p.rupilius rex. ¶ Salſo.i.de amaro & copioſo & maledico pectore ꝓtulit cōuitia & remiſit. ¶ Exp̄ſſa: ꝑlata pectore allegoricos. Regerit iuicē mittit. ¶ Dur9.u.uidēiator nō dr̄: ſed uidemator & ni ita dixeris uerſus nō ſtabit hoc āt ipſa re nouimus: q9 uiatores ſæpe uidemiatores cōuitiis agāt cū trāſierit & illi r̄ndent ita ut cucullū eū appellēt q̄ſi pigrū: & recitāt hoc cuſtodibus: eo q9 ſp aſſidant. bū āt pſeuerauit ī metaphora: qa arbuſtū pectus eius dixit. mō illū cōparat uidemiatori. ¶ Et l.c.ſ.u.c. Solēt.n. uidemiatores cū uiatoribus falſa fatigatiōe cōtendere. ¶ Magna cō.u.c. Cucullus auis ē abiecta: q̄ hoc uitio naturali laborat ut oua ubi poſuerit oblita ſæpe aliena calefaciat. Vnde ruſtici ſibi obiiciunt quaſi alieni curam ſuſtinentes.

¶ POR. Duo.ſi.d.u.i.ſi ſcitet ipares: ut Diomedē & Glaucū cito cōtētio finieť cedēte īferiore & ultro dāte aduerſario mūera. ¶ Vt.d.c.l.g. Licius natiōe fuit glaucus q̃ ceſſit Diomedi arma ſua aurea: acceptis a Diōede æreis qđ apud Home. in ilia. legiť. ¶ Rupili &.p.p.p. iocula riter cōtentionē hoꝝ refert q̄ſi gladiatoriā pugnā. ¶ Vt.n.c.c.b.b. bythus & bacchius gladiatores optimi illis tpib9 fuerūt: q̃ cū multos iteremiſſēt: cōmiſſi iter ſe mutuis uulnerib9 cōciderūt: & cū eodē tpe mulier: q̄ ſeptē extulerat nubeſt ei q̃ uxores. vii. amiſerat cōpertū ē epigrāma tale. Laudat. b.l.q.c. comites dicit bruti: q̃ ī cōſilio eius erāt: ſic & Lucil. ait: ut ꝑtores cohors ut noſtis dixit aruſpex. Opportūe laudās Brutū & comites ei9 ſoli & ſtellis ſalubribus eos cōparat. ¶ Ruebat.f.ui.h.f.q.r. Nā utiq̄ nō facile itur ī ea loca ad cedēdū ligna: q̄ ſť nimis alta atq; abrupta. Tū .p. urbāe ac copioſe inq̄t locuto pſio īuicē rupili9 cōuitia regerit nō min9 ridicul9 q̄ ruſtici uidēiatores ſolātes ſe ī eos uiatores a qb9 p deriſū cuculli appellāť. Nā ſolēt leuia ruſtici circa uiā arbuſta uidēiātes a uiatorib9 cuculli appellari: cū illi ꝓuocati tātā uerboꝝ amaritudinē ī eos effūdāt. ut uiatores illi cedāt cōtēti eos cucullos iteꝝ atq; iteꝝ appellaȓ falſo ergo mſtoq; flueti arbuſta ad uidēiatores arbuſti relatiōe fcā dcm̄ eſſe itel-

¶ CHRI. Bacchius: Et bytus pugiles fortiſſimi & īter ſe pares fuerūt. Sed nō magis (ītelligere debemus. pares uiribus q̄ iſti ī cōtētione. ¶ Canē il.i. caniculā q̄ eſt ſtella inuiſa agricolis: de q̄ alibi. ¶ Ruebat. Eo ipetu orōnis utebať: quo īpetu ferť fluuius illuc quo ferť rara ſecuris.i.ī ſiluā dēſā: q̄ raro cediť: uel Eſopi fabulā tāgit. Qui ait mercuriū e mōte deſcēdētē auxilio agricolæ fuiſſe: cui ī fluuiū ferrea ſecuris cecidiſſet: & illi aureā extuliſſe. At ille noluit: qm̄ ſua nō fuiſſet aurea. Sed mercurius ſimplicitate hois motus & aureā & ferreā dedit. Alter uero agricola auaritia motus & ipſe ſuā ī flumē deiecit: & cū mercurius ferream extuliſſet & ille ſuā aureā cōtēderet. neutrā accepit. ¶ Arbuſto: quaſi de īculto pectore. ¶ Videmator: p uidēiator metri cā.i. ita durus ut ē ille uidemiator: cui uiator iuictus ſæpe ceſſiſſet.i.q̃ ſuparet eū uiatorē q̃ alios ſupaſſet. Erat.n. cōſuetudo apud priſcos: q̄ ēt noſtris tpibus nō ceſſat: ut uidemiæ tpe agricolæ ex arboribus: in qbus uuas legūt in uiatores iurgia iactent: uiciſſimq; ab illis audiant. Eſt ergo ſnia.q9 ille nō eſſet minus cōuitiator q̄ uindemiator. ¶ Cucullū.i. uindemiatorem cucullum indutum: uel quē appellat cuculum per cōtemptum.

¶ ACR. Perſuſus.a.italo: romana amaritudine: & hoc ꝓpter arbuſtū.i. afflict9 itala mordacitate. ¶ Per.m.b.d. iſte eſt qui cæſarem occidit. ¶ Qui re.c.t. aut ꝓpter cæſarem dicit hoc qui eſt īterfectus in ſaenatu a Caſſio & Bruto: aut quia originem ducebat a bruto q̃ pepulit de urbe tarquinos.

At græcus poſtq̄ eſt italo perſuſus aceto
Perſius exclamat. per magnos brute deos te
Oro: qui reges cōſueſti tollere. cur nō (rū ē.
Hūc regē iugulas? opū hoc mihi crede tuo-

¶ POR. At.g.p.ē.i.p.a. allegoricos poſtq̄ ē īq̄t pſius acrius conuitiis rupili repcuſſus pſius exclamat per magnos brute deos oro q̃ reges conſueſti tollere: cur non hunc regē iugulas. Vrbaniſſimus iocus: qa Tarquinius ſupbus rex Ro. p Iuniū brutū inexiliū actus ē & C. Cæſar qui regnū uſ affectaſſe per Bru. in ſenatu eſt occiſus: quaſi īfeſtū bruto nomen eſſe uſ iam regnum ergo iocans in nomen regis rupili ait: o Brute ſequere generis tui gloriā & hunc Rupillū regem extingue.

¶ CHRI. Aceto. uehementi obiurgatione. ¶ Reges tollere: nam interfecit Cæſarem Brutus.

ACR: OLi.t.e.f.i.l. īducit priapū: q̃ ſtat ī hortis exq̄linis dicētē nō tā ſibi laborādū ī ſeruādis furibus. q̄ ueneficiis pſerēdis q̄ūo āt a coriſ locolumus ita a fico ficuln9. Inutile ad nullos uſus gēitū. ¶ Cū.f.i. ſupple eēt maxīa formido: de eſt factus ſū. ¶ Nā.f.d.c. qa fuſtē tenēs figurať. ¶ Obſcenoq.r.p.a.ī.p. E ligno uirile membrū factū. ¶ Importunas: q̄ hortis noceant. ¶ Vetatq.n.c.in.h. Nouis quia ſemper exercētur noua cultura: aut pp recētem dedicationē mecœnatis nouis hoc eſt nuper īſtitutis aut recens ſatis aut quia antea ſepulchra erāt ī hoc loco in quo modo ſunt horti mecœnatis ubi ſunt modo thermæ. Ante.n. tanta miſericordia tenebantur maiores ut etiā publica mōumēta paupibus & ſeruis ædificarēt pauperū uel ſeruorū cadauere hic olī ſepeliebāť: nā iō ſubdit cōſeruos. Soliti.n. erāt carnifices ī eſq̄ līna uia puteos facere: ī quos corpa mittebāt. ¶ Huc. ad illū locū ī quo priapus ſtabat huc aliqn̄ cadauera portabāť plebeioꝝ ſiue ſuoꝝ: nā ſepl̄chra publica erāt antea: mō mecœnatis horti. ¶ Prius. ante hoc tē-

Satyra octaua.

Lim truncus erā ficulnus ī utile lignū:
Cū faber īcert9 ſcānū faceret ne priapū
Maluit eē deū: de9 īde ego furū. auiūq;
Maxima formido: nam fures dextra coercet
Obſcœnoq; ruber porrectus ab īguine palus.
Aſt importunas uolucres in uertice arundo
Terret fixa. uetatq; nouis cōſidere in hortis.
Huc prius anguſtis eiecta cadauera cellis
Conſeruus uili portanda locabat in arca
Hoc miſere plebi ſtabat cōe ſepulchrum
Plantabo ſcurræ nomentanoque nepoti
Mille in frōte pedes trecentos cippus in agrū
Hic dabat. hæredes mōumētū ne ſequerenť

poris.¶ Anguſtis.c.uiliſſimis tuguriis.¶ Conſeruus.u.p.l.i.a. Quia cōſerui locabāt & ſepeliebāt alios ſeruos. ¶ Stabat.ſtatutum erat. ¶ Pantolabo.ſ.pantolabus manlius uerna trans tyberim ex ingenuis parentibus natus qa multas pecunias accipiebat. Vnde pātolabus dictus ē qui q̄uis multis abūdaret pp ſcurilitatē: tamē cōplu ribus erat domeſticus & nothus: ſcurræ dīr hoies uiliſſimi & abiecti. ¶ Nomētanoq; n. nomentanus ꝓdigus fuit.& oia bona ſua comederat & eleganter his duobus pantholabo & nomentano apud æſquilias in publicis uſtrinis monumentum dicit fuiſſe. quia priuatū locū habere non poterant, omnibus ſuis abſumptis. ¶ In.f.in latitudinem. ¶ In.a.in longitudinem. ¶ Titulus erat ſcriptus. agri modum ex utroq; ſpatio deſignans.

¶ POR. Olim.t.e.ſ. Priapū poſitū in hortis q erāt extra portā exqlinā ante q̄ ædificiis locus occuparet: idu est referētē nō tā magnū negociū ſibi eē cuſtodiēdis hortis a furibus atq; auibus: q̄ ſemina conſumūt q̄ a uene ficis q̄ ſe i iiſdē locis ingetēt. ¶ Inutile.l.merito. nā hæc materia nullis fabricis idonea ē. Attēde nomē a fico de riuatū ficulnus nō ut uulgo ficulneus. ¶ Vetatq; n.c.i.h. iō dixit q̄ cū exqlina regio prius ſepulchris uacaret. prius mecœ. ob ſalubritatē aeris hortos ibi cōſtituit. Nouis.i. recēs ſatis. tūc n. aues ꝓhibēdæ ex hortis ſūt: ne ſemia colligāt. ¶ Pātolabo. Vrbaniſſime dr̄. Hæc regio nāq; publicas uſtrinas hēbat. Quare elegāter pātolabo nomētanoq; q bona ſua comederāt publica monumēta p̄ſtare nūc dr̄. qa priuata hr̄e nō poterāt. Solēt āt priua tis inſcribi monumentis quot pedes in fronte quot in agris habeāt. item ſingularibus litteris notari. h.m.h.ſ. uidelicet ne pro ſuis habeant iferēdi reliquis alioꝝ mortuoꝝ. Fuit autem Manlius uerna trans tyberim inge nuis parentibus natus: qui quia multis pecuniam mutuam rogabat pantolabos eſt cognominatus.

¶ CHRI. Olim.t.e. In gratidiā eiuſq; comites ueneficas iuehit. Hæc unguētaria neapolitana. Cāidiaq; appel lata ē. Veꝝ ipſe ne nomē ꝓpriū taxaret ꝑ canidia gratidiā poſuit. ¶ Ficulnus. dr̄.n. ficulnus & ficulneus. ſic ili gnus & ilignęus: ſalignꝰ & ſaligneus. ¶ Maluit eē deū.ſ. priapū ortoꝝ deū. ¶ Dextra. nā magnū fuſtē tenet. ¶ Pa lus ruber.i. rubrica iſectus & i oſcenā formā fabricatus. ¶ Huc. oſtēdit q̄ ubi nūc ortus ē erāt publicæ uſtrinæ. ¶ Cōſeruus. Eiuſdē dn̄i ſeruus. ¶ Locabat. dato p̄tio. Nā nobilioꝝ cadauera magna pōpa efferunt: hæc āt nul la. ¶ Eiecta. nullo honore elata: Eiecta nō honoris cā: ſed ne locus tetro odore ifeſtaret. ¶ Vili arca. Et nō orna to feretro. ¶ Miſeræ. inopi & cui nō ſit ꝓpriū ſepulchrū. ¶ Cōmune. publicū. ¶ Pātolabo. hic trās tyberim igēu is parētibus ortus uniuerſo patrimonio uorato ad ſūmā egeſtatē redactus ē. ¶ Nomētano. eadē luxuria hic ꝓ ditus fuit: ac poſtremo apud exqlias in publicis uſtrinis ſibi monumētū cōſtruxit. ¶ Cippus. terra ſepulchri ē. Et quoniā ſepulchrū nō uniuerſā terrā illi ſacrā occupabat: ſolebāt adnotare i ipō ſepulchro ad quot pedes in frontē.i. i latitudie & iuxta uiā ꝓcederet: & rurſus ad quot pedes in agrū.i. in lōgitudinē agri porrigeret. Dā nat ergo uanitatē hoīs: q i ſolo publico tātū ſibi ſpaciū arrogauerit. ¶ Hæredes.m.n.ſ. Et hoc ſūmæ arrogātiæ eſt. Nā i magnoꝝ uiroꝝ ſepulchris quoniā digni eēnt: q ſeorſū ſepellirent ita iſcribebat. H.M.H.N.S. qđ ſi gnificat: hoc nonumentum hæredes non ſequantur.

Nunc licet exquiliis habitare ſalubribus: atq;
Aggere in aprico ſpatiari: quo modo triſtes
Albis informem ſpectabant oſſibus agrum.
Cum mihi non tantum furesq; feræque ſuetæ
Hunc uexare locum: curæ ſunt atq; labori:
Quantum carminibus q̄ uerſant atq; uenenis
Humanos animos: has nullo perdere poſſum
Nec prohibere mō. ſimulac uaga luna decorū
Protulit os. quin oſſa legāt herbaſq; nocētes.
Vidi egomet nigra ſuccinctam uadere palla
Canidiam pedibus nudis: paſſoq; capillo.
Cum ſagana maiore ululantē. pallor utraſq;
Fecerat horrendas aſpectu: ſcalpere terram
Vnguibus: & pullā diuellere mordicus agnā
Cœperūt. cruor in foſſam confuſus: ut inde
Manes elicerent animas reſponſa daturas.
Lanea & effigies erat: altera cærea maior.
Lanea quæ pœnis compeſceret inferiorem:
Cærea ſuppliciter ſtabat ſeruilibus: utq;
Iam peritura modis hecatē uocat altera: ſeuam
Altera tiſiphonem. ſerpentes atq; uideres
Infernas errare canes: lunamq; rubentem.
Ne foret his teſtis poſt magna latere ſepulchra
Mentior at ſi qđ: merdis caput inquiner albis

¶ ACR. Hæredes. neſcio qs donauit agꝝ ſuū pplō ad ſepulchra: & poſuit fines: ut hēant i latitudie mil le pedes trecētoſq; i lōgitudine. hoc tm̄ fecit ne hære des eius publicū iuiderēt monumentū nec haberēt facultatē petēdi ſpatiū illđ mille pedū & trecētoꝝ. Itē iſcripū erat ſepulchro ne ad hæredes pertineret: hoc ē ne corpa aut reliqæ exide iferrēt. ¶ Nūc.l.e. ex qlie dr̄ locꝰ i quo ante ſepeliebant corpa extra por tā illā: i q̄ ē ſeſſoriū. Recte dixit ſalubres. loca n. ſalu bria ſūt: i qbus amœnitates ſunt. Sēſus hic ē. ibi nūc amœnitas ædificioꝝ grādis ē: ubi aliqñ albebāt oſſa miſeroꝝ.i. triſtes hoies ituebāt hūc agꝝ aliqā albū ex oſſibus cadaueꝝ. ¶ Cū.m. abūdat.n. ¶ Fureſq; fe ræq;. fures pp hortos: feræ pp cadauera mortuorū. ¶ Verſant. mutāt. i aliis uexant lego. ¶ Simulac. mox ut. ¶ Vaga. qa zodiacū uagat: ut Maro. Hic cāit errā tē lunā ſoliſq; labores. ¶ Protulit os. Vir. Extulit os ſacꝝ. ¶ Vidi egomet. hic uerſus tragice ꝓfert. ut Vi di egomet duo de nūero cū corpa nr̄a p̄nſa māu ma gna medio reſupinus i antro Frāgeret ad ſaxū. Cani diam. pro cratidia neapolitana unguētaria: quā ſem per ut ueneficam carpit. Hor. ¶ Cum ſagana maiore. oſtendit fuiſſe etiam minorem aut maiorem natali bus aut ætate aut cenſu. aut maiorem q̄ fuit ipſa cani dia. ¶ Pullam. nigram. Diuellere dilacerare. Mordi cus aduerbium a mordendo. aliter pro eo: quod eſt morſibus uelut aduerbialiter locutus ut radicitus. ¶ Manes.e. qd ſint manes aiæ reſpōſa daturæ ephexe geſis. ¶ Lanea & effigies. bis ſubaudis effigies.t. ¶ La. effigies cærea etiam. ¶ Maior.l.q.p.c.i. ſic ſteterant: ut ceream lanea coerceret.i. ſtabat effigies cærea an te laneam q̄ſi paſſura pœnam. ¶ Seruilibus. grauiſ

ſimis uberibus flagris.¶ Serpentis.a.u.ordo ſerpētis atq; cães.¶ Infernas.c.aut cerberū dicit aut furias.¶ Ne f.h.i.factis.ſ.¶ Poſt.m.l.ſ.ioculariter:ne qs eas uideret latebāt poſt ſepulchra.¶ Mētior.a.l.qd ſi qd mētior.

¶POR. Sed ꝗuis aliquot uitiis teneret cū pluribus tñ erat domeſticus Hor.āt Caſii nomētanii huius quē nepotē pp ꝓdigā uitā appellauit ſæpe memīt.¶ Nūc.l.æ.qa ꝗ ante lōgius uſtriæ ſalubres factæ ſunt exqliine.¶ Albis.i.māſeſtiſſima eclipſis ſpectabāt.n.nō utiq; alii ꝗ hoies ītelligēdū.¶ Simulac.u.l.bñ uaga:ſicut Vir. Errātē lunā.¶ Cāidiā:& alibi dcm̄ ē gratidiā nomē fuiſſe neapolitanā unguētariā:ꝗ cāidiā:hic appellat:& ut ueneficā carpit maxīe ī epodo carmīe.¶ Cū.ſ.m.u.Memini me legere apud Helenū cronē ſaganā fuiſſe noīe libertā.Pō.ſenatoris q a triūuiris ē ꝓſcriptꝰ.Sed cū dicat maiorē appet:aut ſororē hāc hūiſſe miorē ſe:aut fuiſſe & aliā ſaganā illis tpibus minorē hac uel ætate uel natalibꝰ uel cēſu.¶ Et pullā:hæc uidelicet iā ad maleficia ꝑtinent ueneficaꝝ.pullā āt & nigrā accipe dēmus:ut & Vir.ait.Reiice ne maculis īfuſcēt uellera pullis naſcētū.¶ Vt i.m.mire dcm̄ ē manes alas:hoc ē ꝗ aiæ māes ſūt ut ſi diceret māes mortuoꝝ.¶ Lanea &.c.ordo ē lanea effigies erat & altera cærea.¶ Maio: lāea ꝗ ſic figuratas dicit fuiſſe has duas effigies:ut lanea ſuppliciū de cærea ſumere uideret.¶ Serpētes atq;.u.:i.e.cāes.Sic fere iſtituit Hor.cōiūctiōes:ut nō ſuo loco pōat:& ē ordo ſerpentes uidere errares atq; infernas canes.Sic & paulo ſupra dictum eſt.¶ Lanea & effi.erat altera cærea.

¶CHRI. Exqliis.de hoc mōte alibi.¶ Salubribus:remotis ſepulchris ꝗ nō ſunt ſine corruptiōe.¶ Oñ mihi:exculto huiuſcemōi orto iminet mihi nō minor labor ī abigēdis ueneficis ꝗ ī remouēdis furibꝰ & auibus.¶ Vexāt:nā furorē īducūt ī aios humāos.Veniebāt aiæ illuc ueneficæ:ut & oſſa defunctoꝝ: & herbas ī ſepulchris natas legerēt:nā hæc ueneficiis cōferre putabāt.¶ Luna:nā & hæc in ipis ueneficiis efficaciſſima dea habebat.Hic Maro.Tergeminā hecatē tria uirgīs ora diāæ.¶ Nigra. Qui color īfernis diis aptus ē:qbꝰ hæc ſacra parabant:ſic īfra pullā agnā pōit Vir.Sacra iouis ſtigio ꝗ rite īcepta paraui ꝑficere eſt aius.¶ Maiore. Vel Maiore alia ſagana ætate uel uiribus uel maiore.cāidia.i.magis efficaci.¶ Vnguibus:nā uariis mōis herbas legebāt mō falce ænea.mō unguibus.¶ Lanea ſub effigie polcētis poenas.cærea uero ſub effigie daturi.¶ Hecatē.i.ꝓſerpinā:cui inſunt cētū ꝑtātes.¶ Tiſiphonē.hæc maxia furiaꝝ ē & græca dictio ultricē cædis ſignificat.¶ Infernas canes:furias.Nā apd īferos cāes apd nos furiæ apd ſupos diræ appellant:apud littorales harpiæ:& re uera īferiores ſolo latratu.i.iurgiis īceſſere pñt cum nocēdi uim nō habeāt ſupiores aūt diri ſunt qm̄ pñt crudelitatem.exercere mediocribus furere licet.

Corporū:atq; in me ueniat mictū atq; cacatū.
Iulius:& fragilis pediacia furq; uoranus.
Singula qd mēorē.quo pacto alterna loqntes
Vmbræ:cū ſagana reſonarēt triſte & acutum.
Atq; lupi barbam uariæ cum dente colubræ
Abdiderit furtim terris:& imagine cærea
Largior arſerit ignis:& ut non teſtis inultus
Horruerim uoces furiarum & fata duarum.
Nā diſploſa ſonat quantum ueſica pepedi
Diffiſſa nate.ficus at illæ currere in urbem
Canidiæ dentes.altum ſaganæ caliendrum
Excidere:atq; herbas atq; incantata lacertis
Vincula cū magno riſuq; iocoq; uideres.

¶ACR. Iulius &.f.p. Quidā infames tpis illius: alii dñt poetas fuiſſe peſſimos.¶ Pediacia:nomē uiri: ē ſed ſoluit alii ꝑditos triuiales exponūt fragilis āt mollis fluxus.¶ Furq;.u.iſtū dñt furē fuiſſe iudicē.¶ Alterna.l.rñdētes.¶ Triſte &.a.hoc eſt metuendum & lugubre.¶ Variæ:maculoſæ.¶ Imagie.c.hypmet uerſus:ut ſolio tū iupiter aureo.¶ Largio:.a. ſermo iſte moleſtus dr̄ epiſeromēos κατώκοτον qd memorē:ut largior arſerit ignis deeſt tamē:ut.¶ Et ut.n.t.i.i. qd dicā qūo eas ultus ſum ꝓ timore:& qūo inultus nō receſſi ſed eas terrui.¶ Nā.d.ſ.Rupta peccuſſione:exploſum ē eiectū. Tul.qm̄ ariſtonis pyronis:& herili iā pridē exploſa ſnia eſt in primo officiorū diſploſum eſt cū impetu eiectū.¶ Quantū ue.p. ἀσ-πορ-ύοον.i.ego ficus q ex ficu factꝰ ſum priapus cū diffiſa nate pepedi.¶ Altū.ſc.Caliēdrū: dr̄ ornatus capitis mulierū ſiue ſuppoſitus crinis quē ꝓ naturalibus capillis accipiebānt.¶ Excidere:nimia.ſ.ſenectute.¶ Incantata:aut non cantata aut ualde cantata.¶ Vincula:quædam licia ex diuerſis coloribus.

¶POR. Iulius &.f.p.Pediacius eqs ro.honeſto patrimonio cōſumpto & caſtitatē corpis amiſerat: & indulgentia parētū mollis eualerat:ut oēm libidinē cū uoluptate pateret pp qd Hora.fœ.ge.pediaciā nō pediaciū appellauit ob eādē cām & fragilē dixit & mollē.¶ Voranus aūt. Q.u.Luctatii catuli libertus omni loco oi tēpore furaciſſimꝰ fuiſſe dr̄ de quo ēt ill d tradit cū dephēſus a nūmulario eēt:cuiꝰ de mēſa nūmos ſubtractos ī calceos ſibi īlarciuerat:qdā iocas belle inqt ſi te nūmularíꝰ ille excalciauerit cū aſpiratiōe.ſ.pclæ ſyllabæ ſimul:ut calchō.i.es ablatū ex calciamto obiiceret.¶ Et ima cær.hypmetrꝰ uerſus:ut ē illd Hoē. καὶ τόξα τὸν ποδ᾽ ... πολύδ... ut Vir. Hæc finis fādi ſolio cū iuppiter aureo & alibi. iāq; iter emēſi turres & tecta latioꝝ.¶ Cāi.d.a.l.e.ex iocat ī has qſi altera dētibus appoſitis uti ſolita ſit altera q giba fuerit.¶ Caliē.hoc eſt galericū hr̄e cōſueſcet.¶ Caliēdrū mēinit:& uarro ī eo li.q īſcribit uirgula dña dicēs ego nūc poſtulo agamēnona meū tātis cothurnis accipiter ītōa caliēdrū.¶ Atq; ſ la.uerbū reuocādū excidere uideret.

¶CHRI. Iuliꝰ &.p.uel īſames illiꝰ tpis fuerūt:uſ poetæ peſſimi & triuiales d triuialibꝰ āt Vir.Nō tu ī triuiis indocte ſolebas.Stridēti miſeꝝ ſtipula diſꝑdere carmē.¶ Fragilis:mollis.¶ Alterna:alternati mō ueneficæ mō umbræ.¶ Triſte &.a.nā ululatꝰ uocē acutā & mœſtā ꝓfert.¶ Lupi.b.nā & Pli.ſic ſcri.Lupi roſtꝝ iueteratū ueneficiis reſiſtere aiūt:ob id portis ꝑfigūt uariæ:maculoſæ.¶ Ignis:Ordo eſt.Ignis arſerit largior imagine cærea.ſ.liqfacta.¶ Furiaꝝ:qs ille ab īfecis exciuerāt:uſ ꝑſtrue:horruerī uoces & fcā duaꝝ furiaꝝ.i.hoſta cāidiæ & ſagāæ ꝗ tāꝗ furie erāt.¶ Diſploſa:diſciſſa:apta.¶ Ficꝰ:ego priapꝰ ficulnꝰ.¶ Dētes:uſ quos legerat ex ſepulchris uel ſuos:qa anus erat ex nimio āhelitu quē ī curſu ſuxerat dētes pulſi ſibi exciderāt.¶ Caliedrū: ornamētū capitis:oſtēdit āt āniculaꝝ ſtultitiā:ꝗ cū oīa maxia ſuis ueneficiis ꝑmittāt:deīde tā poa reterrebāt.¶ Vicula:for

taſſe licia ex uariis coloribus. Virgili. Terna tibi hæc primum triplici diuerſa colore Licia circundo.

Satyra Nona.

IBā forte uia ſacra: ſicut me⁹ ē mos:
Neſcio qd meditās nugaꝝ tot⁹ i il (lis:
Accurrit qdā notus mihi noie tātū:
Arreptaq; manu quid agis dulciſſime rerū?
Suauiter. ut nūc ē iquā & cupio oīa quæ uis.
Cū aſſectaret: nunquid uis occupo. at ille
Noris nos inqt docti ſumus. hic ego pluris
Hoc inq̄ mihi eris. miſere diſcedere quærens
Ire modo ocius. interdū cōſiſtere. in aurem
Dicere neſcio qd puero. cum ſudor ad imos
Manaret talos. o te bolane cerebri
Felicem aiebam tacitus: cum quidlibet ille
Garriret. uicos urbem laudaret: ut illi
Nil reſpondebam. miſere cupis inquit abire
Iandudum uideo. ſed nil agis. uſq; tenebo.
Perſeqr hic: quo nūc iter ē tibi? nil opus ē te
Circū agi. quēdam uolo uiſere nō tibi notū
Trāſtyberi: lōge cubaris ꝑpe cæſaris hortos
Nil hēo qd agā. & non ſū ipiger uſq; ſeqr te.
Demitto auriculas ut iniquæ mentis aſellus
Cum grauius dorſo ſubiit onus: incipit ille
Si bene me noui non uiſcum pluris amicum
Nō uarū facies. nā quis me ſcribere pluris
Aut citius poſſit uerſus? quis mēbra mouer
Molli? inuideat: qd & hermogenes ego cāto
Interpellandi locus hic erat. eſt tibi mater?
Cognati? qs te ſaluo eſt opus. haud mihi qſq̄
Omnes cōpoſui fœlices nunc ego reſto
Confice. nāq; inſtat fatum mihi triſte ſabella
Qd puero cecinit diuina mota anus urna.
Hūc neq; dira uenēa nec hoſtic⁹ auferet ēſis
Nec laterū dolor aut tuſſis nec tarda poda.
Garrulus hūc q̄do cōſūet cūq; loq̄ces (gra:
Si ſapiat uitet ſimulatq; adoleuerit ætas.
Ventum erat ad ueſtæ quarta iam parte diei

IBā.f.de epagōeno dicit. ¶ Neſcio.q.m.n. uerſus more ſatyricoꝝ nugaꝝ dixit: qa ſatyrici ſolent ēt ſe ſe carpe. ¶ Occurrit.q.n.m.n.t. Cui⁹ nihil aliud nouerā niſi nomē. ¶ Arreptaq.m.q a.d.r. Ordo ē. qd reꝝ agis ait mihi dulciſſime. ¶ Vt.n.ē. ut tp̄s pmittit. ¶ Et.c.o.q. Te uiuere ex ſnia tua.i. ſuauiter ago ſicut mō & tibi cupio bn̄ cuēire. ¶ Cū.ſ.n.u.o. ꝑcio illū dicēs: nū qd aliđ uis nū qd tibi neceſſariū ē. ¶ At.i.l.n.n.i.d.ſ.i. uolo ut ſcias nos. qa docti ſum⁹ .i. nō ſumus idigni: quos ſcias. ¶ Hic.e.p. hac re qa doctores. iō tibi honorē hēo. ¶ Cū ſudor. cū ex tedio & moleſtia illi⁹ flueret ſudor. ¶ O te.b.c. cū ſudarē moleſtus dicebā apd me facilē eē bolanū oxycholū. q poſſit eū uerbis aſpioribus remoueŕ. q̄re āt facilē ait oxycholū qa n̄ patiebaŕ moleſtiā q ſolebat p̄ iracūdia i faciē quē uis rep̄hēdere & libere diceŕ qd ſentiret. ¶ Miſere. ual de: ut Terē. i heautōtumerumeno. Ea miſere amat. Video. itelligo. ¶ Sed.n.a.n̄ recedis a me. ¶ Vſq;.t. toto die te tenebo. ¶ Nil.o.c.t.i. aio illi nō ē op⁹ te huc atq; illuc circū duci. ¶ Cubat. ægrotat. ¶ Lōguet. iacet. ¶ Nil hēo qd a. garrul⁹. Et nō ſum.pi.i. poſſū multū ābulare. Demitto.a.la.ſ.n. aſini uel eq aures deponere ſoliti ſunt. ¶ Si.b.c.n.i. bn̄ frat⁹ ſū cōſciētia mea itelligo. qa magis mihi defers q̄ illi. ¶ Viſco. diſert⁹ illi⁹ tpis hō. nōnulli poetā dicūt amicū Hor. ē āt ſcis⁹. n̄ uiſcū amicū pluris facies hoc ē q tibi amic⁹ ē potētiorē duces. Mirē ſic garrulū oñdit moleſtū. ¶ Quis.m.m.m. Cū geſtu.ſ. pnūciatiōis. id ē. qs cū geſtu corpis pōt pnūciaŕ: quēadmodū ego ita pnūcio ut hermogenes tigelli⁹ de quo ſup. io bacche. ¶ Interpellādi rndendi illi. ¶ Quis ſaluo.t. ē.o.i. qbus neceſſaria ſalus tua ē. ¶ Haud.m.q. garrul⁹ neminē hēo. ¶ Oēs.c. oēs i urnis ſepeliui. ¶ Felices. ſūt illi mortui: qa te caruerūt. ¶ Confice. iterfice. ¶ Mota.a.u.i. ipa cōmota ex urna dixit iminere mihi fatū ex garrulo: aut mota urna ipa anus cecinit: qm̄ ſortes de urna tollūtur. Significat ſabinā nutricē ſe Hora. habuiſſe q̄ urna ſortes ducere erat ſolita. unde dicit: qa eū aliqn monuit ipſa nutrix ſua cauere garrulos: quoniā ab his eēt iterficiēd⁹: & id ſibi nūc ab faſtidioſo garrulo poſſe fieri putabat. ¶ Tarda.p. qa tardos facit & ē hyppalage. ¶ Quādo.c.c. themeſis ē: qncūq. ¶ Ad ue. ſupple tēplū ſicut in pacis concordiæ: & ubi ad dianæ ueneris.

CPOR. Ibā.ſ. refert hac ſatyra ſcedētē ſe uia ſacra icidiſſe i hoiem moleſtū & garrulū: neq; ſe ab eo auelleŕ potuiſſe niſi aduerſarius ſupuēiſſet: a quo uadimoniū ſibi dcū ē. Et totū hūc ſmonē dramatico chacteŕ alterno ſermōe uariat. ¶ Neſcio.q.me. Sic uerecūde poetæ nugas & riſus ſolēt appellare uerſiculos ſuos. ¶ Occurrit.q.n. ſic nomē. ¶ O te bolane cerebri. Tacitus bolanū hoiē neſcio quē fuiſſe dicit adeo liberꝝ ut nulli⁹ iepti as ferret qn̄ q̄ de eo ſentiret ſtati i eū diceret. ¶ Nil.o.ē cir. hoc ex Hora. pſona itelligēdū. ¶ Nil.h.q.a. nō ſū piger. hæc ille moleſt⁹ dicit. ¶ Si.b.m.n. & Tuſcū & uarū Hor. amicos hūit. de tuſco iſra diceŕ. Varus tn̄ de doctiſſimis fuit & magnus his tpibus habitus ē. Nā & tragœdias fecit. ¶ Nā.q.m.ſ.p. elegāter dicit eū iis reb⁹ ſibi placeŕ q̄ ad doctrinā nō attinēt: iō oñdit ipitū ſatis & iportunū hoiem fuiſſe. ¶ Eſt.t.m.c. hoc. Hor. iterrogās illū dicit. ¶ Haud.m.q.o.c.f. ille moleſtus hoc dicit. ¶ Nūc ego.r. hoc Hor. Tacitus apđ ſe dicit. ait ſe ſupeſſe: quē ille occidat p importunā garrulitatem. ¶ Confice. nāq; inſtat fa. ſibi dicit Hora. inſtare fatū. ſignificat autē ſabellam natione nutricē habuiſſe ſortilegam: quæ urna ſortes ducere ſolita eēt. ¶ Hūc neq; di.u.n.h.a.e. hæc uerba ſunt ſortis ipſius ductæ. ¶ Garrulus hūc.q.c.c. ordo ē. Quandocūq. ¶ Ventū erat.a.u. ſubaudiendum ædem. aut quid tale. amant neſcio quomodo eclipſim in relatione ſui loco ſacra. ſic deniq; & Teren. ait. ubi ad dianæ ueneris. Sic deniq; nos hodie in claudii uel telluris dicimus. nec addimus templum aut ædem.

CCHRI. Ibā forte uia ſacra. Carpit īpudētiā atq; iportunitatē & ieptias quorūdā p hūc quē iducit. ¶ Via ſacra. Quæ a porta triūphali ad capitoliū ferebat. ¶ Nugaꝝ modeſte de ſe loqŕ: q ſuas cogitationes uel nugas

appellet. Vel ſe quãdoq; rephendit ſatyri:ut lyberius i alios inuehi liceat. ¶ Nomĩe tãtũ. Vt oñdaſ maior ĩpu dẽtia:cũ nulla ĩtercederet familiaritas ¶ Arrepta.nõ.n.expectauit ut porrigerẽ. ¶ Dulciſſime.nõ ſine adulatio ne. ¶ Vt nũc eſt. Secũdũ cõditionẽ tẽpoꝝ. ¶ Cupio o.q uis. Vt ſe humanũ gratũq; ꝓberet. Et ſimul uerba ſunt hominẽ dimittẽtis. ¶ Occupo nunqd uis.i.ante q̃ ille lõgiorẽ ſermonẽ ſereret dixi nunqd uis. ¶ Docti ſumus. Nõ diſcedit ab ĩgenio arrogãtis ſimul & ſatui. ¶ Balane. Hic cauſidicus fuit: q nullo clamore aut ſtrepitu fo rẽſi cõturbabaſ. hic illũ ſelicẽ cerebri appellat. ¶ Garrire. Per plures uerſus uehemẽter depigit ĩanis & arro gantis nugatoris ĩgeniũ. ¶ Mentis.improprie de aſino. ¶ Interpellandi. Loqtur Hora. ¶ Haud mihi. Reſpon det Garrulus. ¶ Cõpoſui.ſepelliui. Nã & oculi cõprimunſ a ꝓpinquis:& lauabanſ & ungucbanſ:& apte ĩpõe bantur feretro. Ergo componebantur. ¶ Confice. loquitur Hora. Interfice me:nam ſic de me fatũm eſt. ¶ Mo ta.u.motis in urnã coniectis. Erat.n.anus ſortilega. ¶ Ad.u.ſub ĩtellige templũ. Sed tamen nõ ponitur. Sic ali bi.ſenatus eo die conuenit ad concordiæ.

Præterita & caſu nunc reſpondere uadato
Debebat:quod ni feciſſet perdere litem.
Si me amas inquit paulũ hic ades inteream ſi
Aut ualeo ſtare aut noui ciuilia iura.
Et ꝓpero:quo ſis:dubius ſum:qd faciã iquit.
Te ne relinquã an rẽ. me ſodes:nõ faciam ille.
Et ꝓcedere cœpit. ego ut contendere duꝝ ẽ:
Cum uictore ſequor. mecœnas qũo tecum?
Hic repetit. paucoꝝ hoĩum & mẽtis bene ſãæ
Nemo dexterius fortuna eſt uſus. haberes
Magnũ adiutorẽ:poſſet:qui ferre ſecundas:
Hunc hoĩem uelles ſi traderet:diſpeream ni
Summoſſes oẽs:non iſto uiuimus illic:
Quo tu rere mõ. dõus hac nec purior ulla ẽ:
Nec magis his aliena malis. nil mi officit unq̃
Ditior hic:aut eſt quia doctio. eſt locus uni
Cuiq; ſuus. magnũ narras, uix credibile, atq;
Sic habet. accendis quare cupiam magis illi
Proximus eẽ. uelis tãtum mõ. quæ tua uirtus
Expugnabis. & eſt qui uinci poſſit. eoque
Difficiles aditus prius hẽt haud mihi deero
Muneribus ſeruos corrũpam. non hodie, ſi
Excluſus fuero:deſiſtã. tempora quæram.
Occurrã in triuiis. deducam non ſine magno
Vita labore dedit mortalibus. hoc dũ ait ecce
Fuſcus ariſtius occurrit mihi carus: & illum
Qui pulchre noſſet. cõſiſtimꝰ. unde uenis: &
Quo tẽdis? rogat. & reſpondet. uellere cœpi

¶ ACR. Vadato.i iudicio qa uadatus eũ fuerat uel qa eũ uadio obligauerat:participiũ eſt ab eo qd ẽ ua dor uadaris: & ẽ uerbũ cõe.i.uoco te & uocor a te ad iudiciũ. Rñdere ergo ei a quo uocatus eſt ad iudiciũ aut ei quẽ ipſe uocaſſet. ¶ Q.d.n.ſ.i.adeſto mihi. ¶ Et ꝓpero quo ſcis.oblitus eſt Hora.q dixit ſibi uiſendũ eẽ neſcio quẽ. ¶ Me.ſ.ſupple linq. ¶ Ego.u.c.d.e.ſciẽs durũ eſſe cõtendere cũ uictore cœpi ſeq eũ deeſt ſci eos. ¶ Et mecœnas.q.t.de ẽ ait. Initiũ locutiõis fuit & cœpi interrogare:qũo circa te mecœnas ẽ. ¶ Paucoꝝ.h.&.m.b.ſ.i.q & ſapiẽs ẽ & raro hẽt parẽ: q multorũ: amicitia nõ gaudet. ¶ Dexterius.fœlicius. ¶ Hẽres magnũ ad.i.hẽres apud mecœnatẽ q tuereſ ptes tuas. Si me ei cõmẽdaſ uelles. ¶ Hũc.h.u.ſi tradeſ. dicticos ſeipm tãgit digito. ¶ Diſpereã.i.ualde peã ſi nõ remo uiſſes ois ab amicitia mecœnatis. ¶ Non iſto. Reſpon det Hora. ¶ His.a.m.iſidiis factiõibus. ¶ Nil.mi.o.u. i.qcũq ẽ ditior nõ officit mihi in domo mecœnatis. ¶ Vix credibile.ut nõ ſit factio in tãta domo. ¶ Accen dis.hoc dicendo multo magis me accendis ad amici tiã eius. ¶ Velis.t.m.ſi uolueris me cõmendare ipetra re poſſis. hõ tãtæ uirtutis. ¶ Quæ.t.u.i.ꝓ tua uirtute: ꝓ tuis uiribus. Opus eſt inqt hoc ſolũ ut uelis ei ami cus eſſe:& ei ꝓ merito uirtutũ tuaꝝ facile poteris pro moueri. ¶ Et ẽ q uinci poſſit: hoc ẽ inqt mecœnas cui ſi ſæpe inſtes uincaſ. Perſius omne ſauer uitiũ ridẽti flaccus amico tãgit. Et tunc iucunde ex alterius pſona eũ rephẽdit. ¶ Eoq;.i.ea re.quia poſtea ſe faciliorẽ de iecit. ¶ Et.f.a.o. Ariſtius Fuſcus grãmaticus doctiſſi mus illius temporis amicus Horatii inducit illum q ſupra uenerat diſſimulare ut ipſe odioſi hominis mo leſtia ſatigaretur. Vnde uenis? & quo tendis? epiphe remos. ¶ Vellere.c.uelicare & eſt catalo auro.

¶ POR. Q.d ni feciſſet pdere litẽ:& hic audiẽdũ p zeugma debebat ut ſi pdere litẽ debebat. itereã ſi aut ualeo ſtare hoc Hora.dicẽs negat ſe poſſe eũ ſpectaſ. ¶ Tene.t.an.r.m.ſ.rem ꝓ lite dixit ſic deniq; & in legi bus ſcriptũ iueniri ſolet. Rem ſiue litẽ. ¶ Ego ut.c.d. cõtendere cũ uictore.i. ptinace. ¶ Mecœnas.q.t.hic repetit mihi inqt moleſtus ille. Mecœnas qũo tecũ & ſub audiẽdũ agit. ¶ Paucoꝝ.h.&.m.b.eẽ Hora.dicit neceſſe ẽ freqnter oſtẽdere qs uerba hẽat:aut unde icipiat lo q ob hoc obſeruãdũ ẽ deiceps & ſupra:ut ubi duo pũcta ĩterpoſita ſũt:alterã pſonã loq itelligas. Certe iã ĩen ſus ipſe docet:qd Hora.qd ille moleſtus dicat. ¶ Ecce.f.a.o.m.c. Ariſtius fuſcus pſtantiſſimus grãmaticus il lo tpe & amicus Hora.fuit. ¶ Vnde.u.&.q.t.r.&.r.u.c.elegãter mixtũ iter ſe & cõfuſũ ſermonẽ iterrogãdi ac reſpõdẽdi expreſſit. ¶ Et prenſare manu lentiſſima brachia. Sed lentiſſima nomen poſitum eſt pro aduerbio.

¶ CHRI. Vadato.illi cũ quo fuerat uadimoniũ. Sed de uadimonio & uade iã dictũ ẽ:erat aũt tẽplũ ueſtæ apud forũ. ¶ intereã:Horatius loqtur ¶ Stare.i.ſi hẽo uim ſtãdi cõtra & quaſi pugnandi:nam pugna qdã ẽ de fenſio forenſis. ¶ Te an rem:ſtultus oĩno qui ſeria iocis poſtponit. ¶ Me ſodes. Horat. loqtur. ¶ Hinc repetit: hinc principiũ reſumit:& dicit qũo tecũ ſcilicet uiuit mecœnas. ¶ Paucorum hominum. Eſt homo paucoꝝ. ¶ Et mentis bene ſanæ. Affert quare ſit paucoꝝ hominũ:quia eſt bene ſanæ.i.prudentis mentis:& huius rei ſi gnum eſt q nemo utiſ fortuna dexterius.i.aptius nam ille apte fortuna utiſ:q neq; affeceſ rebus ſecũdis: neq; ſuccũbit aduerſis. ¶ Magnum adiutorẽ. Malignus uir maligna ꝓmittit. Sententia eſt:ſi faceres me amicũ me cœnatis pſtarẽ tibi magnũ auxiliũ ad reliquos ex hois amicitia pellẽdos:neq; eſſet q me timeres. ¶ Nã ceder

tibi primas ptes i amicitia.¶ Nõ iſto.u. Rñdet poeta q apud mecœnatẽ uiuimus ſine inſidiis.¶ Nec:uiget ibi inuidia: ut aut ditiori aut doctiori inuideaſ:ſed ẽ unicuiq; loc9 ſuus.¶ Magnũ:re uera magnũ ẽ q magna domus careat factiõib9:uñ maxia ẽ laus i mecœnatẽ. At uiro uitioſo incredibile uideſ.¶ At q ſic hẽt. Hor. uerba. ¶ Accẽdis:uerba garruli. ¶ Velis:Horat. loqſ & in adulatorẽ adulationẽ effundit:ut ſuo illũ gladio iugulet. ¶ Haud mihi deero.imẽor eoꝝ q dixerat Hor. & mẽor ſui deprauati igẽii dicit ſe p malas artes id cõatuꝝ:corrũpet ſuoſ:uteſ iportũitate. Quæ duo uitia nihil ꝓderũt ſibi apd' bonos. ¶ Nõ ſine.m.u.l.optia ſnia:ſ; male collocata.¶ Fuſcus.grãmaticus nobilis eo tpe & iocũditate & feſtiuitate plẽus:& q cuperẽ re nõ dãnoſa quãuis ſub moleſta Hor. iudeñ. Itaq; cũ poeta fingeret ſibi eẽ cũ fuſco negociũ & ſimul inueret fuſco: ut idẽ affirmaret. Fuſcus ſe itelligeñ diſſimulabat ita tñ ut Hor. diſſimulationẽ lateñ nollet:ut illũ familiariter irritaret.

Et ꝑnſare manu lentiſſima brachia. nutans
Diſtorq̃ns oculos ut me eripet male ſalſus.
Ridẽs diſſimulare: meum iecur urere bilis
Certe neſcio quid ſecreto uelle loqui te
Aiebas mecũ. memini bene:ſed meliore
Tempe dicã. hodie trigeſima ſabbata. uin tu
Curtis iudæis oppedere? nulla mihi inquã
Religio eſt. at mi ſum paulo infirmior unus
Multoꝝ ignoſces alias loq̃r hunccine ſolem
Tã nigrũ ſurrexe mihi fugit iprobus: ac me
Sub cultro linquit: caſu uenit obuius illi
Aduerſarius. & quo tu turpiſſime magna
Exclamat uoce. & licet atteſtari. ego uero
Oppono auriculã. rapit in ius. clamor utriq;.
Vndiq; concurſus, ſic me ſeruauit appollo.

¶ ACR. Lẽtiſſima:flexibilia ut q̃tũ lẽta ſalix.¶ Nutans inuẽs:ut me eripet.i.cœpi nutare aliqd oculis nutãtibus uelle mõſtrare.¶ Male.ſ. male prudẽs i pniciẽ meã:aut male iocoſ9 & urbãus irriſor.¶ Meũ.i.u.b.uehementer iraſcebar.¶ Hodie.t.ſ.q iudei neomenias dicunt qñ p ſabbata iudei nũeros appellãt lũares.¶ Aliter.xxx.ſa.dñr qñ calendis occurrit ſabbatũ.itẽ trigeſima ſabbato dñr qñ ueniũt calẽdæ l pria lũa p ſabbata: q dies maxiæ a iudeis obſeruãſ:aut qa.xxx.ſabbata religioſius colebanſ.¶ Vin.t.c.i.o.iudæos cõtẽneſ.¶ Oppedere:cõtra dicere q̃ſi cõtra pedẽ opponeſ. ¶ Curtis: qa pellicula iminuti ſunt qa moyſes rex iudeoꝝ cuius legibus reguntur negligẽtia medicinalis effectus: & ne ſolus eſſet notabilis oẽs circuncidi uoluit.¶ Nulla mi.i.r.ẽ.i.facile hos cõtẽno quorum religione non teneor. ¶ At mi.ſ.p.ſ.i.timidus uel ſupſtitioſus & hac:de cã coloẽs religiones qa nimiã religionẽ infirmitas facit & metus.¶ Ignoſces: ordo. at mihi ignoſces. ¶ Hũccine. ſ.tã.n.i.diem tã moleſte ortũ eẽ. ¶ Tã.n.tã pnitioſum: tam triſte & aduerſum cui contrarium ẽ:hũc mactine diẽ numera meliore lapillo.¶ Surrexe:pro ſurrexiſſe: ut Vir. Cũ genere extinxem: pro extinxiſſem. ¶ Sub.c.l.i.maxima moleſtia ſub illo garrulo.¶ Obuius:epiphetomenos.¶ Aduerſarius:creditor.¶ Et.l.a.denũciantes litem anteſtatos hẽbãt qbus pñtibus cõueniebãt ita:ut aurẽ illis tertio uellerẽt:ſic Ser.magſ urbis expõit. alii ſic exponũt:q Hor. interrogauerit ſi teſtis eẽ patereſ: & Hor. obtulerit aurẽ ultro:ſolebanſ.n.teſtiũ aures tenere & ita dicere memento q tu mihi in illa cã teſtis eris q eſt anteſtari: aliter olim q anteſtabanſ auricula cõtingebant iõ ꝗ poeta ait libenter auriculã obtulit:tangens aũt auriculam his uerbis loq̃batur licet anteſtari ſi ille reſpondiſſet licet per iniectionẽ manus aduerſariũ ſuum in iudiciũ trahebat. Quod ſi anteſtatus nõ eſſet & manũ iieciſſet iniuriæ reus cõſtitui poterat. Plau. in pſa. leno ad ſatyrionẽ paraſitũ nõne anteſtaris:& paraſitus. Tua ne ego cauſa carniſex cuiquã mortali libero aures atterant aliter anteſtari.i.teſte uti qđ iudicii cã uolo manum inicere:nam hæc erat conſuetudo:ſiquis uadato non paruiſſet ei aduerſarius aliquem de præſentibus anteſtabatur.i.tangebat eius aurem & dicebat licet ne anteſtari ſi reſpondiſſet ille licet tũc iniiciebat uadatus manũ in eũ q non puiſſet & dabat in iudicium:aliter ſi inieciſſet manum iniuriatũ poterat accuſari.

¶ POR. Nõ.n.lẽtiſſima b.ſed lẽtiſſime ꝑnſare brachia itelligẽdum.¶ Male.ſ.r.ſtolidus ac deriſor.¶ Certe.n.q.ſ.hoc Hor. ad fuſcũ q̃rens aliquã cãm q̃ ſe ab iportũo illo auellat.¶ Hodie.r.ſ.Sabbata lunaria ſignificat qa uulgares hoies ferias ſibi aſſumũt.¶ Vin tu.c.i.Curtos dixit pp uirilis mẽbri reciſã pelliculã.¶ Oppedere iudæis.cõtẽnere eos ac religiões eoꝝ decredere.¶ At.m.ſ.p.i.hoc fuſcus dicit ne Hora.cupiẽtẽ auellis ab illo moleſto liberaret.¶ Hũccine.ſ.t.n.Hor. dicit nigrũ ac p hoc triſtẽ diẽ ſibi illuxiſſe q i iſtũ moleſtiſſimũ icciderit.¶ Et quo.t.cũ aduerſarius occuriſſet illi iportuno hoc ei dicit.¶ Et.l.a.aduerſarius moleſti illius Hor. cõſulit an pmittat ſe añſtari iniecta manu extracturus ad ꝑtorẽ q uadimõio nõ pueris. De hoc aũt lege.xii.tabulaꝝ his uerbis cautũ ẽ.Si uis uocatiõl teſtamini igiſ en capito ateſtari.ẽ ergo añſtari.ſ.aũteq̃ manũ iiciat.¶ Ego ue.o.a.hoc Hor. porro aũt q añſtabaſ auriculã ei tãgebat dicẽs.licet añſtari ſi ille rñderet licet & tũ iniecta mãu aduerſariũ ſuũ extrahebat niſi ita anteſtatus eẽt q inicere manus aduerſario uolebat iniuriaꝝ reus cõſtituiſ. ¶ Sic.m.ſ.a.hoc de ſenſu hõerico ſumpſit;quẽ & Luci.i.vi.ſa. repñtauit:ſic dicẽs ut diſcrepat hac. Quẽ rapuit appollo fiat ergo ſignificat ſic liberatũ ac recreatũ dũ illũ moleſtũ aduerſari9 ſuus rapit Apollinẽ imitatus.

¶ CHRI. Male ſal.i.ſalſus cõtra meã uolũtatẽ.¶ Certe ne. Verba Horatii:ut illũ ſub huiuſcemõi ſimulatõe admõeret ut ſe eripet:ſed fuſcus q illũ eripe nollet a garulitate illa iportuna rñdebat ſe mẽiniſſe id qdẽ ſed nõ eẽ ea dictpſ.¶ Triceſima ſabbata:dicebanſ triceſima ſabbata qñ lũa noua q ẽ i triceſima die occurrebat in ſabbato q neomẽia appellabaſ q̃ſi noua luna. ¶ Vin tu.q.d.ſcio q̃ religione es te nolle. ſunt autẽ miræ facetiæ & urbanitates nõ.n:curabat ſacra iudeoꝝ fuſcus:idq; ſciri ab hor.ſciebat:ſed ea ſerio dicere ſimulabat: q per iocũ dicta credi uolebat. Curtis. Dimiutis pp abſciſionẽ ꝑputii:ſic.n.appellaſ pellicula illa quã in uirili mẽbro iudæi circũcidũt. Vñ illos appellas.i.ſine pelle noiauit. Fuiſſe aũt p ea tpa & in odio ſimul & in cõtẽtiõe iudæos:eorũq; religionẽ:& Iuuenalis:& Quintilianus:& Tranquillus:& Tacitus:& pleriq; alii ſcriptores teſtes ſunt.¶ Oppedere:reſiſtere:& oppõere trãſlatio a militibus cũ pedẽ pedi opponũt. Vir. Hæret pede pes.¶ Nulla mihi.uerba Hor.¶ At mihi:reſpondet fuſcus.¶ Paulo infirmior. Magis quã oporteat meticuloſus: & ppea

ſupſtitioſior. Nã ſupſtitio ex metu ꝓuenit. Vñ illud cãpãxi apud Sta. Primus ĩ orbe deos fecit timor. ¶ Solẽ nigrũ: diẽ ifœlicẽ. ¶ Surrexe. ſurrexiſſe. ¶ Licet atteſtare. Mos erat ut uolẽtes ĩ iudiciũ aliquẽ rape prius atteſtarẽt. i. ex circũſtãtib⁹ aliquẽ teſtẽ facerẽt: aurẽ. n. illi uellebãt: & admõebãt ut eẽt mẽor uellebãt ãt ſi ille uellẽdã pberet: alioqn illã tãgere ius nõ erat: ergo eũ teſtis aurẽ pbuiſſet tũc atteſtabaſ: ac deide aduerſariũ poterat in ius rape: nec temere erat ꝙ uolẽti teſti aurẽ uelleret quo eẽt mẽor: nã aurẽ mẽoriæ dedicauit antiqtas. Hinc Maro. Cithius aurẽ uellit & admõuit paſturẽ Tityre pigues paſcere oportet oues: ſed & Plau. ad ſaturionẽ paraſitũ: non ne atteſtaris? Cui paraſitus rñdet tua nc cã cuiq̃ mortali libero aurẽ atterã? Erit igitur atteſtari teſtẽ uocare: uñ & atteſtata fulmia dicebanſ: q̃ iterato fiebãt q̃ſi q̃ hẽrẽt ſuũ teſtimoĩũ. ¶ Oppono auriculã. i. porrigo auriculã uellẽdã: ut atteſteſ: & poſt atteſtationẽ poſſit ĩ ius rape. ¶ Rapit ĩ ius. eũ aurẽ uelliſſet apollo: uel qa poetaꝝ tutela ẽ appollo: uel appollinẽ poſuit ꝓ ſoro ĩ quo hic detẽt⁹ ẽ nã ĩ foro auguſti teſte Pli. apullo fuit. Sic & Iuue. Sportula deĩde foꝝ iuriſq; pitus appollo.

ℂSatyra Decima.

Empe ĩcõpoſito dixi pede currẽ uer-
Lucili. qs tã lucili fautor ĩepte ẽ: (ſus
Vt nõ hoc fateaſ? at idẽ ꝙ ſale mlto
Vrbem defricuit: charta laudatur eadem.
Nec tñ hoc tribuẽs. dedeꝛĩ quoq; cætera: ñ ſic
Et laberi mimos ut pulchra poemata mirer.
Ergo non ſatis eſt riſu deducere rictum
Auditoris. & ẽ quædã tamẽ hic quoq; uirtus.
Eſt breuitate opus: ut currat ſententia. neu ſe
Impediat uerbis laſſas onerãtibus aures.
Et ſermone opus eſt modo triſti: ſæpe iocoſo
Defẽdẽte uicem: modo rhetoris atq; poetæ

ACR. Empe. aut confirmãtis aut interrogantis. Nempe certe: cõfiteor me dixiſſe. qd aſperos & incompoſitos uerſus fecit lucilius. Reſpõdet his a qb⁹ culpatus fuerat ꝙ Lucilii uerſus dãnaſſet in ſat. Eupolis atq; Cratinus: & dicit ſe nõ poetã increpaſſe: ſed uerſus. ¶ Inepte. ſtulte inepte fauemus alicui q̃do apta uitia eius negãus. ¶ Vt nõ hoc fateaſ. ꝙ aſpior & incõpoſitus eſt. ¶ At. i. q. ſ. ſubiectiuẽ. i. ſed i multos prĩcipes ciuitatis multa uenuſte & iocoſe dixit in eodem ope & perſeuerauit in metaphora. Sale defricuit. ¶ Quod ſale. u. uenuſte facere. ¶ Sale. m. iõ ait numero ſingulari ꝙ dicturus erat perſricuit: ut quaſi uere ſal faceret. Nam ſales pluraliter dicẽdi ſunt: cum urbanitas ſignificatur: urbẽ defricuit nõ urbẽ ſed principes urbis mutiũ & lupos & cæteros. ¶ Charta lau. e. in eudẽ poemate. ¶ Nec. t. h. t. i. q̃uis cõcedo facecias & uenuſtatẽ Lucilio tamẽ non iõ cõcedo ei ula quæ debet habere poeta: quia iocuſæ & ſatis urbane lacerauit uitioſos homines. ¶ Nõ. ſ. &. l. m. i. ſi dico Lucilium iõ bonũ poetã eſſe ꝙ habet facetias: idẽ mihi dicẽdum eſt de laberio minographo. nam & is habet facetias. Sed multis caret quæ poeta debet habere: nam & mimoꝝ ioca ſic laudo: ut non cætera illis aſſignẽ q̃ perfecti ſunt operis: ꝑ hoc Luciliũ opus mimis comparat. ¶ Riſu diducere rictũ. aperire os & riſum mouere. Rictus incerti generis eſt: nã & hic rictus dr: & hoc rictũ mẽſura oris: & ẽ auditorẽ mouere ad riſum. ¶ Eſt. b. o. ſi uis opus facere breuitate opus ẽ: ut cito ſnĩa finiaſ: ſnĩa illa q̃ riſu mouet debet eſſe cita & manifeſta. Aliter ſenſus nõ ſulũ ĩ eo eſt opus. ut pauca copioſe: ſed ut breuiter multa dicanſ: Sic & catu a Sal. laudaſ ꝙ multa paucis abſoluerit. Aliter ſnĩa nõ debet eẽ ꝓlixior: ne aures oneret auditoris & nõ itelligaſ. ¶ Et ſermone. o. ẽ. m. t. ſ. i. i. opus eſt ſermone & q mõ iocos dicat modu defendente uicẽ oratoris: modo poetæ modo urbani pcẽtis uiribus ſuis. nã cũ induceis loquentem ruſticum non debes loqui pro ingenio tuo: ſed pro ingenio ruſtici qui tantum quantum poeta eſt.

ℂPOR. Nẽpe incõ. d. p. c. u. Rñdet iis a qbus iculpatus erat ꝙ Lucilii uerſus dãnaſſet ĩ ea ſaty. quã ſupra habuit q̃ ſic incipit: eupolis atq; cratinus Ariſtophãeſq; poetæ nã dixerat ibi duros cõponere uerſus: nã fuit hoc uitioſus: nũc aũt dicit nõ ſe poetã iprobaſſe ſed uerſus eius quus nõ ſuo uitio durus ſed ſæcoli fecit. ¶ Ad idẽ ꝙ ſale multu urbẽ defricuit charta laudaſ eadẽ. Salẽ ꝓ urbanitate poſuit. Sed ſales in hac ſignificatiõe: pluraliter ſolẽt dici ueꝝ: qa defricuit erat dicturus neceſſe habuit q̃ſi uere id ſal faceret loq: & iõ ſingulari numero dixit. Scimus ãt luciliũ urbãis ſalibus multos Ro. carpſiſſe: nã ſic & laberi mimos negat lucilii uerſus magnopere mirãdos eẽ; q̃uis iocis: & amaritudine abũdãtes ſint reuera humiles: & in urbis & in conceptiõibus: & in materia: ergo nõ ſatis ẽ riſu deducere rictũ auditoris: nõ ſatis ẽ inqt tãtũ modu loq ut q audiat rideat q̃uis nõ negauerim eẽ ẽt in hoc nõ nullã uirtutẽ. ¶ Eſt breuitate opus: ut currat ſnĩa: neu ſe breuitate uboꝝ utendum eſſe ait cũ citu ſnĩa finiaſ ne defatigeſ auditor. ¶ Eloquẽtiæ. n. uirtus nõ tantum in eo eſt ut pauca copioſe ſed etiam ut breuiter multa dicat. ſic. &. M. Ca. & Saluſtius laudatur multa paucis abſoluiſſe.

ℂCHRI. Nẽpe icõ. Defendit qd ĩ ſupiuribus dixerat ĩ Luciliũ nã erãt q q̃ ipe dixerat carperẽt & falſa demũſtrare niterenſ. Sũt codices ĩ qbus ſit hmõi principiũ lucili q̃ ſis mẽdoſus teſte catõe Defenſore tuo cõuincam ꝙ maleſactos emẽdare parat uerius hoc leuius ille: eſt quo uir melior lõge ſubtilior illo. Qui multũ puer: & loris: & funibus udis: exoratus ut eẽt opẽ ꝙ ferre poetis Antiqi poſſet contra faſtidia ueſtra. Grãmaticorũ doctiſſimus ut redeã illuc. Acrũ tñ a uerſiculo quẽ poſuit icipit. ¶ Nẽpe: initiũ a brutũ ẽ: ut cõuenit ſatyro. ¶ Incõpoſito: nã cũ eloquẽtia elegãtia: cõpoſitione: & dignitate cõſtet. Luci. ĩ compoſitione peccabat: eſt. n. compoſitio apta: & quadrãs iter ſe cõſtructio uerboꝝ. At Lucilius: ut ipe iã dixit: fluebat lutulẽtus: ergu nõ erat ĩ illu recta cõpoſitio. ¶ Fautor iepte. Inepte. n. fauet q tribuit alicui q̃ ſua nõ ſũt. ¶ Fateaſ: coactus. ſ. ab ipa rõne. ¶ Fatemur. n. coacte. Cõfitemur ſpõte. ¶ Multo ſale. Multis ſalibus: nã in ſingulari cõdimẽtum ſignificat ĩ plurari urbanitãtẽ: ſed ipe ĩ ſingulari dixit ꝑ trãſlationẽ a carnibus q ut ſeruenſ fricanſ ſale. Hæc fricatio carnes exurit. Vñ dicat ſales ſuos fuiſſe mordaces: ꝓpeaq; Iuue. Secuit Lucilius urbẽ. ¶ Nõ tñ. h. t. quãuis cõcedã illis ſales non tñ cõcedã illũ eẽ in oĩbus pfectũ. ¶ Mimos laberi. ꝓ laberii. Laberius. n. de quo ẽt alibi diximus poeta mimoꝝ fuit qui adeo cæſarem delectauit: ut in fine ludoꝝ aureo anulo a cæſare donatus e ueſtigio in. xiiii. ordines ad ſpectãdũ migrauerit. Cui ſedile q̃renti aiunt reſpõdiſſe. Cice. Recepiſſem te niſi anguſte ſederẽ: quo ſcomate

nõtabat cæſarē ꝙ ſenatū ſupra numeꝝ nimis auxiſſet. Sed remordit illū laberius: Nec miꝝ inqt ſi anguſte ſedes q ſoles duabꝰ ſellis ſedere: ueluti illū leuitatis iſimularet. Snĩa āt ē: ꝙ quis i laberio ſales ꝓbē ñ ꝓpea tñ illū pfectū poetā dicā. ꝩ Rictū: ñ ſolū hiatū ipſū dicius: ũñ uerba exeūt: & cibꝰ igredit: ſed ps illa circa ipſū hiatū q i hoīe ridēte uel alio mõ os torqnte lineis qbuſdā termiat: ut maxie ſūt labia. Lactātius. Sic oris quoqꝫ ſpes & rictꝰ ex trāſuerſo patefactꝰ q̃ utilis q̃ decēs ſit enarrari nõ põt. Deniq; ego ita puto rictū eſſe figurā in ore ad tps aliquo mõ cõtractā uel ꝓductā: uel iuerſā: uel extēſā: q paulopoſt reditura ſit i naturalē formā: hic Iuue. Ipſe ad cõſpectū cœnæ deducet rictū ſuetꝰ hiatū. Hic putāt dici Rigor cū cāis ex ira i rugas deducit os. Sed dicius deīde rigi ſtomachari & iraſci. ꝩ Hæc quoq; uirtꝰ. i. mouet riſū. ſed ē opꝰ aliis uirtutibꝰ ꝑcipue

Interdum urbani parcentis uiribus: atq;
Extenuantis eas conſulto ridiculum acri
Fortius & melius magnas plærūq; ſecat res:
Illi ſcripta quibus comœdia priſca uiris eſt.
Hoc ſtabāt. hoc ſūt imitādi: quos neq; pulcher
Hermogenes unq̃ legit neq; ſimius iſte:
Nil præter caluū & doctus cantare catullū.
At magnū fecit: quod uerbis græca latinis
Miſcuit: o ſeri ſtudiorū: qui ne putetis
Difficile: & mirū rhodio quod pitholoenti
Contigit: at ſermo lingua concinnus utraq;
Suauior, ut chio notā ſi commixta falerni eſt:

ℭ ACR. Interdū. u. p. u. interdū urbani (breuitate. hoīs ſermone opus ē q ut delicatus: uideat: minus ſe oſtēdit facet q̃ poſſit: ſed nõ q ĩdicēdo uiribꝰ parcat: ſed q aliis uires miores demõſtret. ſæpe urbanus ruſtico loquēs cū multo plura poſſit parcit uiribus in loquēdo: & cõſulto. i. ſponte & diſpēſatorie extēuat uires ſuas q̃ſi nõ copioſius cū eo agere ualeat. ꝩ Ridiculū. a. l. & me. locꝰ ſæpe plus mouet hoīem q̃ res acris: plerūq; inqt uenuſte: & ridicule dicta plus mordēt q̃ q̃ acriter & turbulenter prolata ſunt. Itē ſæpe ioculare maledictum grauius uulnerat q̃ res aſpera. i. ſatyra. ꝩ Illi. ſ. q. c. p. u. e. h. ſt. Id eſt antiqui comœdiographi ideo placuerunt qa tēperabant ſabulas ſuas ioco & triſti: & hi mõ partes rhetoris ſeqbant mõ poetæ. eo ipſo placebāt ꝙ riducula eorum magis morderent q̃ ſi acria protuliſſent. ꝩ Quos ne. p. h. hermogenes: & demetrius quē iſte ſimiū appellat genere maſculino ꝓpter deformitatē & breuē ſtaturā: ābo obtrectatores fuerūt Hor. Erāt aūt muſicæ modulatores. ꝩ Simius: demetriū quendā poetā ſignificat. Qui fuit breuis ſtaturæ. Hic præter caluū & catullū poetas alios non legerat ad nullā rē doctus niſi catulli & calui uerſus cātare & imitari q dramatopeos erat hoc ē amatorias cātiones ſcripſerat. ꝩ O ſeri ſtudiorū. οψιμαθεῖς q ſero ſtudiis uacare cœpiſtis q ſeri eſtis ad ſtudia. Caſtigat eos qui mirant Luciliū ꝙ latinis græca miſcuerit. ꝩ Qui ne. quaſi cur ne: ait uacar ne: ut q pronomē ſit. i. putatis ne eum aliquid magnum feciſſe ꝙ ſcripſit ſicut pitholeon abiectus poeta. Nā dicit pitholeõ epigrāmata ridicule ſcripſiſſe in quibus græca uerba mixta erant cum latinis: Aliter pitholeon rhodius huiuſmodi fecit epigrāmata: ut latinis græca coniungeret: adeo nõ eſt difficile: & ideo nõ dignū miraculo: & enim infirmitatis putatur nõ latinis cõpleri q̃ latinis ſunt cœpta. ꝩ Concinnus. compoſitus: cõiunctus. ꝩ Vt chio nota ſi commixta falerni eſt. Genera uini optimi chii & falerni. Chium enim dulce eſt. falernum auſterum. ergo mixtū iocundū ſit uel ſubiecto eſt: ideſt ſed ſuauis ſit ſermo coniunctus ex latino & græco: quēadmodum ſi miſcueris falernū uinū cum chio. Sed comparatio hæc non cõgruit. Nam uinum chiū mixtū cū falerno facit ſuauitatem quia chium dulce eſt. Auſterius falernū. græca uero cū latinis mixta diſſimilitudine naturæ carēt ſuauitate. ꝩ Nota. Ideo ꝙ aut uina notant in lagenis aut conſules.

ℭ POR. Interdū urbani parcentis uiri. qui aliquādo parcit uiribus. i. laborare nõ uult atq; etiam ſiquid roboris in corpore habet uult data opera delicatus uideri. ꝩ Ridiculum acri. For. & me. m. p. ſ. r. interdū inquit uenuſte & ridicule dicta magis mordent q̃ quæ acri & turbulenta oratione ꝓmpta ſunt. ꝩ Illi ſcripta quibus comœdia priſca uiris eſt. ꝩ Hoc ſtabant. abſolutione hoc eſt hac re. & ſtabant cõſtabant ac ualebāt ſignificat id aūt pertinet hoc ſtabant: ꝙ dixerit ridiculū acri fortius ac melius magnas plerūq; ſecat res. ꝩ Neq; ſimius iſte. Ad notandum cū uulgo receptū ſit ſimiā tantū dici debere Simium dixit. M. Demetriū autē modulatorē ꝓpter maciē ac paruitatē corporis hoc nomine appellat. Hos autem duos Hermogenem: & demetrium negat antiqs comœdias legere neq; alios q̃ Lucii Calui & Valerii catulli uerſus modulari: itaq; faſtidiri coꝝ iudiciū & iſta Demetrii Tigelli ait. Diſcipularū inter iubeo plorare. ꝩ At magnū fecit ꝙ uer. græ. latinis miſcuit. Caſtigat eos qui mirant Luciliū ꝙ inſeruit uerba græca carmini latino cū id facere quiſq; poſſit. ꝩ Sicut pitholeon. Rhodius qui huiuſmodi epigrammata effutiuit magis q̃ ſcripſit. Etenim infirmitatis putat eſſe orationē latinā uerbis græcis fulcire. O ſeri ſtudioꝝ. ὀψιμαθεῖς decſt q uultis docti uideri. ꝩ Qui ne putatis. ne adiectū. ut ego ne abūdat ne ſyllaba eſt ſenſus. o ſeri ſtudioꝝ qui putatis difficile eē qd Rhodio pitholeonti contigit. hic aūt ꝑquā ridicularius admiſcuit. Vt chio nota ſi cõmixta falerni eſt. Dulce auſteris uino falerno chiū mixtū ſuauē ſaporē facit: nõ tamē intelligi uult uerba græca ac latina mixta eadem rõne cõcinnā reddere orationē. ꝩ An & cū dura tibi peragēda rei ſit cauſa Petilli. Maligne Petillū capitolinū duram cauſam habere dixit q̃uis abſolutus ſit hunc autem & ſupra rettulimus: rerum fuiſſe ſurtorūm Capitolii: cuius cuſtos fuerat.

ℭ CHRI. Eſt itē opus uarietate ſermonis. nā cum narratio poſita ſit aliquādo nõ ſolum in negociis: uerum etiam in perſonis debet habere talis narratio ſermonis feſtiuitatem animorum diſſimilitudinem: grauitatē: lenitatem: ſpem: metum: & huiuſcemodi animi affectus: ut alia oratio ſit auari alia prodigi. Aliter lætus: aliter mœſtus loquat. Præterea hoc euenit cum datur unicuiq; quod ſuum eſt. ꝩ Ridiculū: nam pſæpe aliquē uehementius taxamus aliquo ridiculo q̃ grauitate orationis. ꝩ Secat. Vehemēter uexat. Sic Iuuena. Enſe uelut ſtricto ſecuit lucilius urbem. ꝩ Hoc. propter has quas poſui uirtutes. ꝩ Stabant. Viuebant. Durabant eorū carmina: & in hoc ſunt imitandi: ut conſequamur illam eandem uarietatem; & commutationem ſtili: & bre-

uitatē.¶Pulcher:hirónice.¶Hermogenes:hic erat Lucilii defenſor quem negat legiſſe illos græcos poetas:in
qbus ſunt uirtutes:q̄ nō apparent in lucilio.¶Simius.Demetriū:quēdam notat q fuit breuis ſtaturæ poeta:&
fautor Lucilii.¶Nil p̄ter caluū:nil doctus p̄ter cantare caluū:uel doctus cantare nil p̄ter caluū & catullū poe
tas elegos.¶Græca latinis.Quod Cicero ī libro de Officiis uitiū eſſe dicit.¶O ſeri ſtudiorū.i.q nō niſi ſero
ſtudiis operā dediſtis:uel ſeri.ideſt tardi ingenio.¶Qui ſoſpēſe legēdū eſt:deide.¶Ne putetis.ut ſit interro
gantis:& dicamus:putatis:ne illū magnū feciſſe:q miſcuit græca latinis.¶Pitholeonti.Hic epigrāmata fecit.
mixta ex græcis & latinis.¶At ſermo.Dicat aliquis ſermo mixtus ex utraq; ligua cōcinior eſt:ut etiam guſtui
erit ſuauius uinum falernū mixtum chio.¶Nota falerni.i.falernum in uale cuius nota & titulus erat patriæ.

Cū uerſus facias,te ipſum percūctor: an & cū
Dura tibi peragenda rei ſit cauſa petilli?
Scilicet oblitus patriæq; patriſq; latini:
Cū pedius cauſas exudet publicola:atq;
Coruinus patriis intermiſcere petita
Verba foris malis canuſini more bilinguis.
Atq; ego cū græcus facerē natus mare citra
Verſiculus:uetuit me tali uoce quirinus
Poſt mediam noctem uiſus,cū ſomnia uera.
In ſiluam non ligna feras inſanius:ac ſi
Magnas græcorū malis implere cateruas.
Turgidus alpinus iugulat dū mēnona:dūq;
Defingit rheni luteum caput.hæc ego ludo:
Quæ neq; ī æde ſonēt certantia iudice tarpa:
Nec redeāt iterū atq; iterū ſpectanda theatris:

¶ACR. Cū uerſus facias teip.a ſimili argū facit te
inq̄t q Luci.defendis:cōſulo utrū tūc tm̄ latinis græ
ca pmiſces cū uerſus facias:an & quando cauſam pu
riſſimā petilli de furto capitolino aduerſus pediū pu
blicolam ſiue aduerſus Meſſalam coruinū peroras.
Ita aūt hi græcis abhorruerūt:ut meſſala primus fu
naboli nomē intulerit & poſt eū Ter.funabuli eodem
acceſſit expectatio:aliter.i.quomodo ſuauis ē ſermo
græcus.cōiunctus latino cum uerſum facis:an etiā eū
reum defendis petiliū.Petiliū hunc dixit ſuperius co
ronam rapuiſſe de capitolio.qui quāuis abſolutus ē.
tamē duram cām habuit.nam ab auguſto abſolutus
eſt petilii aūt genitiuus eſt.¶Pedius publicola & Meſ
ſala coruinus oratores fuerunt qui obſeruauerūt ne
græcis ſermonibus uterentur erant autē fratres cauſi
dici optimi.¶Exudet:cum ſudore agat oī ſtudio.Oī
inſtantia.Latini itermiſcere.ordo teipſum percunctor
an patriis intermiſcere.¶Canuſini more.aut qa canu
ſium oppidum conſtat ex græcis & latinis quidā iſtū.
Pitholeontē canuſinū fuiſſe dicunt aut pro quocunq;
caluſino dixit.Aliter de pitholeonte dicit nā & iſte de
canuſio fuit.dicit autem bilinguem:quia & græci & la
tini apud canuſium habitant:& utuntur utroq; ſermone Canuſini:cum ſint gentis latinæ:& a diomede.
¶Atq;.e.c.f.cum facere uellem.ut cum canerem reges & prælia.Natus in mediterranea regione & a græ
cia lōge poſitus.¶Poſt me.n.tunc.n.digeſtior animus uera ſomniat.i.quando pituitis caremus.Vnde uetuit
nō uetauit q̄q̄ hoc etiam poſſumus dicere.¶In ſil.nō.l.f.ac per hoc inter græcos auctores qui plurimi ſunt la
tina uelis miſceri.¶Turgidus alpi.u.d.m.alpinus hic mennonis bella deſcripſit:& quia male ideo ait iugu
lat:quaſi malis carminibus ipſum mennona necat.uel Viualium quendam poetam Gallum tangit.Iugulat
ergo dixit aut nos audientes deſcriptionem rheni & mennonis aut ipſum mennona occidit deſcribendo:& fa
cit eum fortem pene ſordidum Lutulentum ita deſcribens.¶Diffingit.male format.i.deſcribit.¶Luteum.
nō quia luteum caput habet rhenus ſed q luteum facit ipſe deſcribendo mare luteum:& ad naturā fluminis
retulit quoniam ſemper turbidum eſt:& ad uitium poetæ.¶Ludo autem quoniam uerecunde poete uerſus
ſuos ludos appellant.¶Hæc.e.l.quæ nec in.æ.ſonent in muſeo atheneo.i.ea ſcribo quæ neque recitentur in
atheneo neq; ſunt agēda ī theatro.ueteres magiſtri ludi in ſacris ædibus docebant quorū maxius tarpa erat.
¶POR. Cum uerſus fa.teip.i.per.eum qui uerſus lucilianos laudauerat:q græca latinis admixta habeāt
reprehēdens interrogat.Vtrū hoc ipſe tunc tātū facturus ſit cū poema ſcribat an etiā cū reū defendat.¶Cū
pe.c.publicola.Meſſala adeo curaſſe dnr ne græca latinis uerbis imiſcerent:ut meſſala prius funabulum di
xerit.σχοινοβάτης.Poſt hunc Terē.dixit funabulū.eodem acceſſit expectatio.¶Verſi.u.m.t.u.q.elegāter a
Quirino ſe phibitū ait græca latinæ linguæ admiſcere:qm̄ utiq; Romulus ut nois ita ēt linguæ Ro.auctor ui
deſ eſſe:ferūt poſt mediā noctē ſomnia ueriora eſſe:qa tūc iā mēs & cibo & potu purior eſt.¶Cāuſini mo.b.
bilinguis diciſ quoniā utraq; lingua uſi ſunt ſicut per oēm illū tractum italiæ quem ex maiori parte græcis ſco
luerāt.Ex quo magna græcia nomen accepit.Ideo ergo Brunius Brichacæ bilingui dixerunt.¶Turgidus Al.
Cornelius Alpinus mēnona hexametris uerſibus nimirū deſcripſit:& belle iugulat mēnona dilogos ait.nam
ſub ea ſpecie:quaſi dicat.dū deſcribit quemadmodū mēnon iuguleſ itelligi uult ab ipſo potius iugulari dū
male ſcripſit.¶Dūq; de.Rheni.Lu.ca.& hoc dialogos nam in deſcribendo Rheno q recte luteus:q & turbi
dis ſemper aquis & limoſis ripis ſit:quaſi ab ipſo poeta luteum fieri mala deſcriptione oſtendit.¶Defingit au
tem figurat:ac per hoc deſcribit ſignificat.¶Hæc ego ludo.ſupradictos in uerecundos poetas uerſus ſuos fa
cere ait:ſed id genus carminis ſcribere q Metii.Tarpæ arbitrio non ſubiiciatur.
¶CHRI.Cū uer.fa.Et cām orabis admiſcebis neutriuſq; liguæ uerba.q.d.non.¶Petilli.q aureā coronā io
uis capitolini furatus ē.quē accuſauit pedius publicola:& meſſala coruius.¶Coruinus:āt adeo latinitatis ama
tor:fuit ut cum ſchinobates audiſſet offenſus peregrino uocabulo funabulū dicere maluit.¶Canuſini.Dicūt
cāuſii utroq; ſermōe mixti uti.Eſt.n.cōditū a Diōede.¶Quirinus.optime auctor romani imperii:ut romana
lingua utatur monet.Poſt mediā noctē.Quo tpe ſomnia uera ſunt.nam cū aīus nī diuinus ſit ſi contingat ipm:
eo tpe in ſomnū cadere:quo neq; oīno cibis exinaniti ſimus:neq; rurſus uino:& crapula grauati:ſed iam deco
ctione illorū facta exoneratus liberq; ſit aīus ipſe in naturā ſuā rediēs futura cernere ſenſibus cōſopitis ualet.

¶ Nũ ligna.i.inſanius ne tibi uĩ ferre ligna ĩ ſiluã:cũ ille locus lignoꝝ copioſiſſimus ſit an ferre carmĩa ad græcos apud quos iſinita copia eſt carminũ.q.d.minus inſanũ eſt ferre ligna ĩ ſiluam q̃ carmina ad græcos. ¶ Turgidus.Qui turgido utiĩ ſtilo & iflato. ¶ Iugulat mẽnona:quia nõ recte ſcr.de mẽnõe auroræ filio. ¶ Nec ego ludo.q.d.ego ludo nõ comœdias:quæ prius approbatæ a tarpa iudice in theatro aganĩ:ut tu o Fundãi optime poeta. ¶ Luteũ:Nam cũ male deſcribat rhenum fluuium limpidiſſimũ uidetur illũ reddere cœnolẽtũ:

Arguta meretrice potens dauoq; chremeta
Eludente ſenem comis garrire libellos.
Vnus uiuorum fundani.pollio regum
Facta canit pede ter percuſſo: forte epos acer
Vt nemo uarius ducit:molle atq; facetum
Virgilio annuerant gaudẽtes rure camœnæ.
Hoc erat experto fruſtra uarrone athacino:
Atq; qbuſdã aliis melius qd ſcribere poſſem:
Inuẽtore minor:neq; ego illi detrahere auſim
Hærẽtem capiti multa cum laude coronam.
At dixi fluere hunc lutulentum ſæpe ferentẽ
Plura quidẽ tollenda relinquẽdis. age quæſo
Tu nihil ĩ magno doctus deprẽdis homero?
Nil comis tragici mutat lucilius acci?
Non ridet uerſus enni grauitate minores?
Cũ de ſe loquitur.nõ ut maiore reprenſis?
Quid uetat & noſmet lucili ſcripta legentes
Quærere:nũ illius.nũ rerum dura negarit.
Verſiculos natura magis factos:& euntis

¶ ACR. Iudice ergo ait eo ꝙ pueri uerſus ſonẽtes ſub eo iudice eẽnt:uel ĩ æde muſaꝝ ait quo ſolebant poetæ uẽire & dicta multis audiẽtibus recitare captãtes laudẽ ex uerſib9 & ideo tarpã iudicẽ uoluit:uel ꝙ tarpa ꝓbare cõſueuiſſet:q̃ ad ſcænã eẽnt: p hoc illud ait:dicta mea alienũ iudicium expectant:nec comœdias ſcribo:q̃ ſepi9 ſpectatæ apđ populũ uileſcãt:ſed mihi ſatiſfacio. ¶ Arguta.callida. ¶ Cõis ſuauis.Garrire.ſcribere.nugari:ut de ſe ait ludo. ¶ Vnus.u.f.inter oẽs uiuos tu bñ ſcribis comœdiã oñdit illis tpib9 optimũ cõœdiographũ fuiſſe fundanũ. ¶ Pollio regũ:pollio tragœdiã ſcripſit trimetro:qa trimetri dicũtur tragœdiarũ. ¶ Ter percuſſo.i.trimetro iambico:qm̃ tres ceſuras hẽt. ¶ Forte epos.i.ipſe fortis:ipſe pollio:& forte.i.magno ĩpetu expreſſos uerſus epos ꝑ epodos epos aũt dictũ ꝙ unũ uerſum maiorẽ hẽt alterũ minorem.Vt nemo uarius ducit molle atq; facetũ.Varius delicatũ uerſũ cõponit.i.nemo: ut uarius dulciter canit molle atq; facetũ. ¶ Annuerant.Vir. rure camœnæ.nã nihil ioculare ĩ georgi.ſcr.Vir.an.g.r.c.i.Vir.ceſſerũt muſæ georgica ſcribere:apparet illo tempore Virgili.adhuc bucolica.& georgica ſcripta habuiſſe. ¶ Hoc erat experto fru.ordo ex iferioribus hoc erat ꝙ ego melius poſſem ſcribere.i.ſatyram q̃ uarro Athacinus:& alii multi qui cõati ſunt ſcribere. ¶ Neq; ego detra.rurſum Lucilium ſibi præfert:quia ille inuentor fuit. ¶ At dixi.fl.h.dixi qdem lutulentum fluere:ſed habere multa laudanda. ¶ Nil comis.i.elegans ipſe Luci.non uituperat quædam in accio:& deridet ennium quaſi non habentem grauitatẽ. ſed ita ut eos ſeſe fateantur meliores eſſe.Cum de ſe loquitur ideſt quando de ſe loquitur:nõ ſic dicit quaſi melior ſit illis poetis:quos ipſe repræhendit. ¶ Quid uetat.ut ego legam Lucilium:quæram utrum natura ſua negauit ei compoſitos uerſus facere:an natura rerum:de quibus ſcripſit.aliter.quid prohibet quærere utrum ingenio an natura duriores fecerit uerſus an operis neceſſitate. ¶ Euntis.Mire:qa pedibus currunt euntes dicũtur:quaſi leniter fluunt:qui non ſunt aſperi.

¶ POR. Nam ii fere q̃ ſcænas ſcribebãt ad carpã hunc quaſi emendatorẽ eas afferebant.Quæ uidelicet in æde ſonant in æde muſaꝝ ubi poetæ carmina ſua recitabãt. ¶ Arguta meretrice.Solũ illis tpibus Fundanum dicit comœdias bñ ſcribere:at pollionẽ tragœdiã:q̃ trimetris uerſibus fere texiĩ epicũ aũt:carmẽ ualidiſſime Varrium:molle ait:& elegans Virgi.Sed apparet cum hoc Hora.ſcriberet ſola adhuc bucolica:& georgica Vir.in noticia fuiſſe. ¶ Hoc erat.e.f.Qm̃ alii carminũ genera conſumare ſcriberent quoꝝ mentionem habuit.ſermonẽ aũt fruſtra tentaſſe.Terẽ.Varro narbonẽſem:qui Atacinus ab atace fluuio dictus ẽ itẽ ennium q̃ quattuor libros ſaty.reliqt:& pacuuiũ huic generi uerſificatiõis nõ ſuffeciſſe:ait.n.ut alius maior ſit ſic Luci.minor quẽ ĩuẽtorẽ huius carminis merito dixit qa prius Luci.ſat.carmia ſcripſit. ¶ At.d.fl.h.l. ſupra dixerat ſæpe ducẽtos:ut magnũ uerſus dictabat ſtans pede in uno.Cũ flueret lutulẽtus.Plura qdem tollenda relinquẽdis.Age queſo tragici acci nil mutat luci.& hoc interrogatiua figura cũ ironia quadã pronunciandum quia ex cõtrario intelligendũ. ¶ Comis aũt Lu.ꝓp urbanitatem diciĩ & mutat pro eo quod emẽdat poſitum eſt facit aũt hæc Luci.cũ alias tum uel in tertio li.ix.&.x. ¶ Non ridet uer.Enni.gra.mi.eadem qua ſupra figura:& hoc df.Sẽſus ãt eſt.Non ergo etiã ennii uerſus ridet quaſi minores tanq̃ dignitatem eius poſſit aſſequi. ¶ Cum de ſe loquiĩ:hoc eſt cũ ita ſua oſtentat:& ſcripta enniana reprehendit:ut non tñ ennio ſe ꝑponat per quem uult intelligi Hor.& ſe ſe ita Luc.uerſus reꝑhendiſſe:ut non tñ ei ſe anteponat. ¶ Num illius. ſenſus ẽ. Num illius natura:aut nunqd magis rerum eaꝝ quas ſcripſit:negarit ei uerſus molliores.

¶ CHRI. Garrire libellos.Deſcribere facere libellos ĩ qbus ſerui:& meretrices garriũt.laudat igiĩ Fundaniũ comicũ optimũ.Laudat & aſiniũ Põllionẽ:de quo Vir.pollio & ipſe facit noua carmia. ¶ Pede ter pcuſſo.i.iambico metro:ubi ſunt tres pcuſſiones:ut eſt ibis liburnis iter alta nauiũ:Laudat & uariũ de quo ẽt Vir. Sed neq; adhuc uario ui deor neq; dicere cina digna. ¶ Camenæ optie.dicit camœnas gaudentes rure.Nã camœnas ruſtici:ut placet Mac.muſas appellãt ergo fundanius comœdias:Pollio heroica:uari9 epos Vir.bucolicũ optie ſcr.Mihi ãt datũ ẽ ſcribeĩ ſaty.meli9 Varo.athacio expro hoc fruſtra:atq; qbuſdã aliis. ¶ Minor ĩuẽtore.iferior Lu.ipſius ſaty.ĩuẽtore.cui nõ detraho coronã:q̃uis dixeri ꝙ lutulẽte fluat.Nã nullus ẽ tã doctus ſcriptor in quo nõ ſit aliqđ deſiderãdũ:quod ꝓbat exẽplo Hom. ¶ Nihil comi.q.d.Si Lucilius mutat & emendat uerſus Actii & ennii.cur nõ mihi ẽt detur:ut eum repræhẽdam.Nam ſi ego me minorem illo fa-

teor:& ille ſe illis minorē dicebāt:& tñ carpebat.¶ Nū illius.i.an natura ppria illius an natura rerū negarit.

¶ ACR. At ſi quis.p. Si quis inuenit qui contentus eſt qualeſcunq; uerſus facere:dūmodo plures faciat cōcedo politū eē Lucili.q aſp fuit.¶ Ethruſci:parmēſis qa de parma fuit.¶ Rapido feruētius amni. Caſſiū malū poetā rapido amni cōparat:q multos uerſus in puo momēto ſcripſerat nullius utilitatis. iō mortuꝰ poſtea cū libris cōbuſtus fuit.¶ Limatior.politior:& emēdatior.i.ꝙuis græca carmia Lucilius latinis primus admiſcuerit qđ ſuperius rephēdit.¶ Et græcis intacti carminis. Qui primus ſatyrā græcis uerſibus hexametris:etiam græcorum auctor huius tēporis ē.antea.n.ſoli cōmici mores ſuoꝝ carpebāt apđ græcos.¶ Si.f.h.n.ſi hoc tpe natus fuiſſet Lucilius mlta ſibi detraheret multa adderet.ut aptaret ſe auribus audiētiū:qa modo ſtudent hoīes uerſuū lenitati:per hoc ait illū icurioſe ſcripſiſſe.Perſius:Nec pluteū cædit nec demorſos ſapit ungues.¶ Cōtētꝰ pau. lectoribus.Noli laborar͂:ut placeas multis:ſed paucis & doctis eſto cōtētus: q̄ſi melioribus:ut ēi librarii dictent carmina tua.¶ Vt audax contemptis.a.ex arbu.di.arbuſcula ꝗdā mima fuit:quæ cum ſibillo uulgi eliceretur e theatro.placeret āt paucis eqtibus dixit his prudentibus ꝗuis pauci uideātur eē aſtutiores. Aliter.arbuſcula: quædam mima fuit:ꝗ placebat bonis potius ꝗ plurimis:hæc aliqñ exploſa a populo dixit hoc equitū romanorum plauſu expulſa ſum cōſolabat͂ autē ſe his uerbis ꝗ legunt͂.¶ Et hæc utinā uiſcorum laudet uterq;. Viſci duo fratres fuerūt pater eoꝝ uirbius uiſcus ꝗuis:& diuitiis & amicitia auguſti clarus eēt in eqſtri tñ ordine pdurauit:cū filios ſuos ſenatores feciſſet.¶ Te dicere poſſū:dicere poſſum:ꝗ tā tibi ſtudeo placere.i.ne aſſentatione hoc dico uolo: ut placeant tibi mea carmina o pollio.ac ſi diceret: ab his me uolo magis probari ꝗ a ſuperioribus. Prudēs prætereo omnes enumerari non poſſunt:ne enumeratio multorum ſit faſtidioſa.

¶ POR. Ethruſci quale fuit. Ca. Caſſium Ethruſcum parmēſem dicit:cuius tragœdia thieſtes extat. ¶ Capſis: quem fama aſpe ꝗ tā uerboſe aut iam multa ſcripſerit:ut cū nō uiderentur legi digna illis ipſis mortuus exuſtus ſit.græcis intacti car. auctor hoc iō dictum:quia nulli græcoꝝ hexametris uerſibus hoc genus operis ſcripſerūt.¶ Sæpe caput ſca.u.ac.ro.un.

Mollius:ſi qs pedibus quid claudere ſenis
Hoc tantū contentus amet ſcripſiſſe ducētos
Ante cibum uerſus:totidē cœnatus:ethruſci
Quale fuit caſſi rapido feruentius amni
Ingenium:capſis quē fama eſt eſſe libriſq;
Ambuſtum propriis:fueris lucilius inquam
Comis & urbanus.fuerit limatior idem
Quā rudis.& græcis itacti carminis auctor
Quamq; poetarum ſeniorum turba:ſed ille
Si foret hoc noſtrum fato dilapſus in æuum.
Detereret ſibi multa.recideret oē:quod ultra
Perfectum traheretur:& in uerſu faciendo
Sæpe caput ſcaberet:uiuos & roderet ūgues.
Sæpe ſtilum uertas.iterumq; digna legi ſit
Scripturus.neq; te ut miret͂ turba:labores
Contentus paucis lectoribus:an tua demēs
Vilibus i ludis dictari carmina malis:
Non ego:nā ſatis ē eqtē mihi plaudere ut audax
Contemptis aliis exploſa arbuſcula dixit.
Mē moueat cimex pantillus.aut cruciet:ꝗ
Vellicet abſentem demetrius:aut ꝗ ineptus
Fannius hermogenis lædat conuiua tigelli:
Plotius & uarius mecœnas uirgiliuſq;.
Valgius & ꝓbet hæc octauius optimus utq;
Fuſcus.& hæc utinā uiſcorum laudet uterq;.
Ambitione relegata te dicere poſſum
Pollio:te meſſalla tuo cum fratre:ſimulq;
Vos bibuli & ſerui ſimul his te cādide furni.
Cōplures alios doctos ego quos & amicos
Prudēs prætereo:quibus hæc ſunt qualiacūq;
Arridere uelim.doliturus ſi placeant ſpe

Hic Perſius illud ſcripſit nō pluteū cædit nec demorſos ſapit ungues. Non ceſſat āt Luciliū tāgere q̄ſi icurioſe ſcripſerit. Vilibus in ludis dictari carmina malis.ludis literariis dicit in quibus carmina uulgata pueris adhuc rudibus dictari ſolent.¶ Vt audax contemptis aliis exploſa arbuſcula dixit.arbuſcula mimma fuiſſe traditur ꝗ cum ab irato populo exploderetur.i.ſtrepitu & plauſu eiiceret͂ ab eqte autem laudaret͂ ait ſe cōtentam eſſe honeſtorum teſtimonio quid per hæc de ſe intelligi uelit Horat.manifeſtum eſt.¶ Ambitione.relegata.i.remota ambitione ac per hoc non timide nec latenter loquens.

¶ CHRI. Auctor.i.Home.Carminis rudis quia ipſe hexametrū iuenit:ergo a natura fuerat rude.¶ Detereret minueret.¶ Scaberet.i.Scalperet uñ eſt.ſcabies.¶ Et r.ungues.i.adhiberet itimā ꝗdā cogitationē: nam dum altius aliqd cogitamus ſolemus:aut ſcabere caput:aut mordere ungues aut pluteū cædere:inde Perſi. Nec pluteū cædit nec demorſos ſapit ungues.¶ Vertas:mutabis cū ꝗ ſcripſeris nō placeāt. Cōtentus paucis lectoribus.i.illis in quibus uerū ſit iudiciū q pauci ſunt.¶ Vilibus i lu. q̄ſi in conſpectu:turbæ iperitæ.¶ Eqtem.p.i.aliquē in quo ſit uerius iudiciū:ut ſunt eqtes ut dicebat.¶ Arbuſcula mimma dū ludos.ageret:nam exploſa a uulgo dicere ſolebat nihil facere iudicium uulgi:dū ab eqtibus laudaretur de arbuſcula āt cytheride:& origine tribus iſignibus puellis alibi demōſtratum eſt.¶ Exploſa.eiecta:nā & qd plaudere:& qd explodere ſit diximus.¶ Cimex.putidus ut ſunt cimices:qđ aīal peſſime olet. Pātillus & demetrius affectatores hermogenis muſici erant q per ſūmā arrogātiā iudicare uolebant ī doctrinā poetarū cū eēnt īdoctiſſimi.¶ Vellicet detrahat.uituperet:Vellicare.n.ē freqnter uellere:ꝗ res infert dolorē.uñ dicimus uellicat latus q̄ſi fodit q aūt uitupat uellicat animū noſtrū.¶ Fannius. hic quoq; aſſertor erat Tigilli emuli Hora.& q̄ſi ſuus paraſitus q cœnæ ſpe oia ad illius nutū feciſſet.¶ Plotius.enūerat multos doctos:quoꝝ iudiciū ſe multifacere ſcribit reliquos negligit.¶ Vterq; fuſcoꝝ.Hi urbii:filii fuerūt:qui ꝗuis diuitiis:& auguſti amicitia potens eſſet

hoſq; filios ſenatores feciſſet:tñ i eqſtri ordine manere maluit. Si placeát.ſ.d.i.ſi minus placeat q̃ ſpabam9.

Deterius noſtra, demetri teque tigelli.
Diſcipularum inter iubeo plorare cathedras:
I puer atq; meo cito hæc ſubſcribe libello.

ACR. Demetri teq.t.hi modulatores fuerunt:& docuerũt puellas igenuas p modos:quia hoc tpe maximũ eaꝝ ſtudiũ fuit affectádi lyricá diſciplinā:uult uideri.Hora.ex tpe ueniſſe i mentē ſibi hos uerſus dicēdo.I puer.uř hoc carmē ſcediō eē.i. ad ips inoētũ nō aliq̃ ordinatiōe cōpoſitũ dicēdo.I puer & reliqua.

POR. Demetri tigelli.de Demetrio & Paulo ſupra dictũ ē de tigellio aũt hermogene ſæpe. Diſcipulaꝝ inter iubeo plorare cathedras.Elegáter hæc in modulatores dicunť quia puellæ maxime decent hoiuſmodi delitias. I puer atq; meo cit9 hæc ſubſcribe libello.elegáter q̃li hoc ex tpe dixerit ꝑcipit puero: ut in librum ſuum:illud rõferat:ne pereat tá oportunom:& congruens in modulatores dictum.

CHRI. Plorare.ex iuidia cũ a tã doctis laudabimur. Vel quia plorare uidebantur:dum canerent.

Quinti Horati.Flacci Sermonũ Liber.II. Satyra prima.

SVnt qbus in ſatyra uideat nimis acer & ultra
Legem tendere opus:ſine neruis altera quicquid
Cõpoſui pars eſſe putat, ſimileſq; meorum
Mille die uerſus deduci poſſe trebati.
Quid faciá pſcribe,quieſcas.ne faciá inquis
Omnino uerſus:animo peream male.ſi nõ
Optimũ erat,uerũ nequeo dormire.ter uncti
Tráſnato tyberim:ſomno quibus ē qbus alto
Irriguumq; mero ſub noctem corpus habēto.
Aut ſi tantus amor ſcribendi te rapit.aude
Cæſaris inuicti res dicere: multa laborum
Præmia laturus. cupidum pater optime uires
Deficiunt.neq; enim quiuis horrentia pilis
Agmina nec fracta pereuntes cuſpide gallos
Aut lamentis equo deſcribat uulnera parthi.
Attamen & iuſtum poteras & ſcribere fortem.
Scipiadam ut ſapiés lucilius.haud mihi deero
Cum res ipſa feret.niſi dextro tempore flacci
Verba per attentam non ibũt cæſaris aurem:

Acronis in Qu.Horatii Flacci ſermonum ſecundũ librum commentaria.

SVnt qbus in ſa. Alii nullius momēti & nimis acrē dicũt ſatyrá meá:alii dicũt ſine neruis eē qd ſcripſi.ſine uiribus igenii. Aegloga hæc olá hēt ſi ad iouē himni: ſi ad Apollinē.aut ad Dianá:aut Latoná pæanas.ſi ad liberũ aut ſemelē dithyrábi ſi ad cæteros deos ꝓſodia: ſi ad hoies laudes aut uituparióes. Vltra.l.t.o.i.ul tra q̃ opus ē & q̃ hēt rõ ipſios uocabuli & mire legē qa iuriſpito loq̃baſ. Præſcribe.i.conſtitue quaſi ex lege. Quid faciam.quia quidam me repræhēdũť. Ter uncti.t.t.Senios hic eſt.qoi dormire nõ poſſunt faciliter:tyberim tráſnatēt:& fatigati multis ſe potionibus impleant.quo facilius his ſomnus accedat. Sub.n.pro per noctem: ſero accedente nocte. .i.ad ueſperaſcente. Aude Cæ. inuicti res dicere: quaſi difficile ſit:& quaſi uix poſſit impleri. Fracta.p.c.g.quia fractis romanorũ telis perēpti ſunt. Attamen.& iuſtum.p.i.ſi res bellicas eius nõ poteras deſcribere:attamen iuſtitiá & fortitudinē animi eius laodare poteras.Sicut Scipiõis a lucilio uita laudata ē:ſcipiadē q Hannibalē reuocatũ ex italia uicit & africanus dictus.i.ſcribe de eius fortitudie atq; iuſticia. Cũ res ipſa feret.cũ fuerit opportũitas& tps nõ ſibi deeſt is q facit:& qď ſibi opos eſt:& qď oportet. Niſi dextro tpe:inuenta opportunitate.ordo.nõ ibũt niſi dextro tpe.i.oportuno flacci uerba.

POR. Sunt qbus in ſatyra:Ad trebatiũ ſcribit equitem Ro.Hic eſt trebatius iuriſperitus :qui locũ obtinuit inter poetas:& aliquot libros de ciuili iure compoſuit:& de religionibus nouem . Tranſnatio ty.Hoc fuiſſe in conſuetudine ueteribus alio loco ſignificat dicens.Te per gramina martii campi:& per aq̃s dure uolubiles:Vide ut directis uerbis utiť ꝓpter iuriſperitos.neq.n.quiuis horrentia pilis. Eleganter in ipſa excuſatione poſſe ſe ſcribere oſtendit. Nec fracta pereuntes.c.g.fracta dixit: ut Vir.ibiq; frágitur:de hiſtoria eſt:nam marius aduerſus Sanctonas talia tela commētus eſt:ut fracta mitterētur ne remitti ab hoſtibus poſſent. Attamen & iuſtum poteras:& ſcribere fortem ſcipiadam. Si non potes geſta cæſaris ſcribere ad potes iuſticiá: & fortitudinem:ut Luci.Scipionis fecit:qui uitá illius priuatá deſcripſit Enni. uero bella. Scipiadē adnotádũ: & nõ Scipionē. Et ſcribere fortē. Ponēda.ut ſit ſenſus fortē attamē & iuſtũ ſcribe : q̃tenus res geſtas belli

ponere non potes. ¶ Per attẽtam non ibunt Cæſaris aurem: attentam maioribus expeditionibus intentam.

¶ CHRI. Sũt qbus i ſatyra. Videť rõcinari an ſatyras ulterius ſcribat cũ carpať ueluti nimis ſit mordax. Tandẽ uehemẽter factũ defendit: atq; illos q nõ recte de ſe ſentiunt acerrime cõfutat. Scribit aũt ad trebatiũ iuriſconſultũ olim Cice. diſcipulũ: & quẽ ille ſuis ep̃lis iulio cæſari amicũ reddidit: i quo nõ luſit operã: Nã poſt bella ciuilia cũ plurimũ apud dictatorẽ ualeret: in p̃ceptorẽ Cice. officioſũ ſe ſp exhibuit eo aũt tpe magna: apd̃ Octauiãn erat auctoritate. ¶ Vltra leg. Optie legẽ dixit: cũ ad iuriſcõſultũ ſcribat. ¶ Vltra legẽ. i. ultra q̃ oporteat. ¶ Sine neruis. Quib9 opus colligeť: ut. ſ. diſſolute euageñť ſ nix nõ ſuis iũcturis colligatis. ¶ Simileſq; m. & hmõi eẽ meos uerſus: ut quiuis mille in die ſimiles meoꝝ facere poſſit. ¶ Percribe. mi o trebati. qd ego faciam. ¶ Quieſcas. Rñdet trebatius. i. deſiſtas a ſcribẽdo. ¶ Ne faciã inqs. Verba oratii. ¶ Aio. affirmo & loquiť trebatius. ¶ Pereã male. loquiť poeta & fateť eſſe rectũ conſilium trebatii: ſed negat ſe poſſe dormire. cui rñdet trebatius. Si q ſunt q dormire nequeant natẽt tyberim: uel multũ bibãt: & ſic hũefacto corpore dormiẽt. uel ſi tantus ẽ ſibi amor ſcribẽdi ſcribat res a cæſare geſtas: & abſtineat a ſatyris. ¶ Ter uncti. i. uncti oleo. ¶ Trãſnato ter tyb. & iuriſcõſulto dat uerba iuriſcõſultica q in legibus cõdendis utũť futuro iperatiui: ungebanť aũt natatuti: ut olei calore: mẽbra aduerſus aquæ frigus munita redderenť: ne ue corpore ipedirentur qn ad ſe mouẽda agilia eẽnt. Quiãt aq̃ diu obruti fuerint: & qa defatigati: & qa hũefacti facile iſomnũ cadũt. ¶ Cupidũ pa. op. u. uerba Hora. Ait. n. ſe cupidũ eẽ ſcribẽdi res cæſaris. Sed deeſſe ſibi uires. ¶ Nec quis. q. d. nullꝰ niſi magnꝰ ſit poeta. ¶ Pilis: pila romanoꝝ haſtæ ſunt: ut galloꝝ geſa. Vir. Duo qſq; alpina corruſcat geſa manu: & ſariſſæ ſunt macedonũ. ¶ Labẽtis: effugiẽtis: ut alibi demõſtratũ ẽ. Sic Vir. Mediis elapſus achiuis. Attamen rñdet trebatius. ſi tibi nõ ea uis eſt ut poſſis heroico carmine p̃lia cæſaris deſcribere. deſcribas uirtutes illius togati: ut Luci. deſcripſit Scipionis uirtutes. ¶ Nec mihi deero. Rñdet Hor. ¶ Cum res ipſa feret. cũ dabiť opportunitas: & occaſio. ¶ Dextro: opportũo. Ordo eſt. uerba flacci nõ ibũt p aurẽ attẽtã cæſaris. i. non captabunt attentionẽ ab auribus Cæſaris: niſi opportunitatem temporis captauero.

Cui male ſi palpere: recalcitrat undiq; tutus.
Quanto rectius hoc. q̃ triſti lædere uerſu
Pantolabum ſcurram nomentanũq; nepotẽ
Cũ ſibi quiſq; timet: quãq̃ ẽ itactus: & odit:
Quid faciam? ſaltat milonius: ut ſemel icto
Acceſſit feruor capiti: numeruſq; lucernis.
Caſtor gaudet equis. ouo p̃gnatus eodem
Pugnis: quot capitũ uiuũt totidẽ ſtudiorum
Millia. me pedibus delectat claudere uerba
Lucili ritu noſtrum melioris utroque
Ille uelut fidis arcana ſodalibus olim
Credebat libris. neq; ſi male geſſerat uſquam
Decurrens alio: neq; ſi bene: quo fit: ut oĩs
Votiũa pateat ueluti deſcripta tabella
Vita ſẽis. ſequor hũc lucãus an appulꝰ ãceps.
Nã uenuſinus arat finẽ ſub utrunq; colonus
Miſſus ad hoc pulſis: uetꝰ ẽ ut fama: ſabellis
Quo ne p uacuũ romano incurreret hoſtis.
Siue q apula gens: ſeu q lucania bellum
Incuteret uiolẽta. ſed hic ſtilꝰ: aut petet ultro
Queq̃ animãtẽ. & me ueluti cuſtodiet enſis
Vagina tectus. quẽ cur diſtringere coner

¶ ACR. Cui. m. ſ. p. r. ſẽſus. ſiqs ficta adulatiõe agrediať Cæſarẽ. repugnat & reſpuit: nec decipit ſe tutus undiq;: qd̃ ne blãdiẽs qdẽ capiať. i. nõ audiẽter dixit. de auguſto: q i falſas blãditias admittat & ſit eruditus aſſentari. Quia ualde tutus ẽ cæſar in oĩbus. iõ nõ delectať laudibus. i. nõ põt deludi. Et hic palpare q̃ſi a uerbo deponẽti dixit: cũ ſit actiuũ. ¶ Quã triſti lædere uerſu pãtolabũ ſcurrã q̃ ſatyrã uelle deſcribere ſatyrico carmĩe. ¶ Cũ ſibi qſq; timet. Quãq̃ quis nihil de eo diris: tñ metuit te q̃ſi ſatyricũ: & odit q̃ſi maledicũ. ¶ Quid faciã ſaltat milõiꝰ: Quid uitiũ habeo ut multi hñt. nã Milõius ſcurra ſi ebrius fuerit ſaltare nõ deſinit. Siľr ego hoium cõmiſſa tacere nõ poſſũ. Vt ſemel icto Ac opiniõe ebrii accedit lucemat ũ nũerus qa q ebrius ſit nõ ſe putat unã lucernã uidere: nec unã lunã arbitrať aſpicere. ¶ Quod capitũ. u. t. ſt. m. Terẽtianũ illud quot hoies tot ſniæ: ſuus cuiq; mos ẽ: ſinguli hoies ſingula ſtudia hñt. ¶ Lucilli. r. n. m. u. hoc Luci. ex anacreõte græco traxit & Alceo lyricis: quos ait Ariſtophães libris p̃priis uice amicoꝝ uſos eẽ dr̃. n. uitã ſuã ſcripſiſſe nõ ſibi pepciſſe. ¶ Quo. f. u. o. u. p. Vñ fit ut ita lucida ſit uita ipſius queadmodũ ex uoto imago in tẽplo aut i publico. Videlicet qrqd ẽpictũ. Votiua dr̃ tabula q põiť in publico: i q̃ ſcribiť uita bõi cuiuſq;. i. picta in tabula: ut naufragi ſolẽt tabulã portare depictã ordo quo: ſit ut oĩs pateat uita ſenis ueluti uotiua tabella deſcripta. ¶ Qm̃ ſolẽt. naufragi ſe pingere: & cõſecrare in aliq̃ æde. ¶ Luca. an apulus anceps: qa uenuſiũ oppidũ in cõfinio Lucaniæ & apuliæ poſitum eſt quæ ciuitas habitať a romanis colõis miſſis eo ob eam rem ut ſiue Apuliæ ſiue lucaniæ bellum immineret: prohiberentur ad hoc oppidũ miſſus erat colonus eo tpe. quo a romanis ſabini ſunt uicti. de ſeipſo ait: Vtrũ ſim Luca. an Appulus. Venuſinum oppidum eſt: ubi natus eſt. Hora. Venuſinus populus olim romanus fuiť. ſed modo trahitur nomen a ciuitate uel oppido: miſſus ut rebellẽ apuliam uel lucaniam incurrere roma. uetaret. ¶ Quo ne p uacuũ: ut ne p uacantem locum Sabellis expulſis puium iter eſſet Luca. ad roma. Sed hic ſtilus. Ego neminẽ laceſſo ultro: ſed id agit lingua mea: ut gaudeat magis ad tutandum me quã alium laceſſendum.

¶ POR. Cui. m. ſi. p. Metaphoricos cui ſi adularis offẽdiť: palpare p̃prie mãu mulcẽre. ¶ Vndiq; tutus i acceſſibilis: ut Vir. Tuta lacu nigro: & ẽ ſenſus: nõ audit adulantẽ: quia ſapiẽtia undiq; muniť. i. q oĩ rerum ſtudio hoc eſt oĩ innouit. ¶ Nomẽtanũq; nepotem: hunc nomentanum quaſi luxurioſum tangit. ſenſus. nomentanum quotiẽs luxurioſum cõpellas neceſſe eſt: qui eodem uitio laborant ſub p̃ſona admoniti timeãt aut oderint cõpellatorẽ hmõi. Saltat milonius: ſcurra illorũ tẽpoꝝ q ſimul ebrius fuiſſet ſtatim ſaltare incipiebat.

Sẽſus. ita a ſcribendo me abſtinere nõ poſſum: ut Milonius ebrius a ſaltando. ⁋ Nomaroſq; lucernis. Lucre. tecta lucemẽtur florẽtia lumia flãmis. Ebrii eni duplicia uident. ⁋ Ouo pro. e. dicit quot hoies tot eẽ ĩnias: nã caſtor & Pol. diuerſa ſecuti utiq; cõmuni hominũ uarietate ducti ſunt. ⁋ Noſtrũ. m. u. mei & tui. ſolecon ẽ: di cendũ erat nobis. Ariſto. ſentẽtia ẽ ſenſu & ingenio meliori. ⁋ Velut. f. a. ſ. ille eni in ſuis ſcriptis oſtẽdit Saphonẽ & Alceũ uolumĩa ſua loca ſodaliũ habuiſſe. ⁋ Votiua. p. u. d. t. ita ſit ut Luci. uita tam clarã ſit p libros: q̃ſi in tabula oſtẽderetur. ⁋ Nã ue. a. f. nã ego dubius ſum & icertus. nam Venuſini Lucanis ſũt affines & appulis:

⁋CHRI. Palpere. q̃ſi aduleris. Palpare. n. ẽ blãde tãgere. Hic deponẽs fecit & cũ datiuo. Iuue. ãt actiue poſuit: ut Quẽ mũere palpat carus. & alibi: Vt ſemel atq; nerũ ſuper illã palpitet: uſi palpões blãdi hoies. Ergo palpari. i. adulari. ⁋ Recalcitrat. Recuſabit ipſã adulationẽ. & mãſit ĩ trãſlatiõe. nã palpamus equos ut mãſuefaciamus: qd ſi male palpamus ipſi recalcitrãt. ⁋ Vndiq; tutus. Nã q uera uirtute mũitus ẽ: tute aſpnaẽ adulationẽ. ⁋ Quãto rectius. Cõſiliũ trebatii monẽtis poetã: ne taxet queq̃ ſuis uerſibus: cũ & q nõ taxanẽ tñ cõſcii ſuoꝝ ſceleꝝ oderĩt talia carmĩa. ⁋ Quid faciã. Verba ſũt poetæ. q. d. nõ poſſũ a cõſueto exercitio diſceẽ. ⁋ Capiti. i. ſ. a. uaporibus uini: qbus ebrius efficiẽ. ⁋ Nũerus lu. nã ebriis & furioſis lumĩa cõgemiari uidẽẽ. Iuue. Et geminis cõſurgit mẽſa lucernis. Vir. Et ſolẽ geminũ: & duplices ſe oñdere thebas. ⁋ Caſtor gaudet eqs: Et pgnatus eodẽ ouo. i. pollux gaudet pugnis. i. arte pugili. Sic alibi. dicã & alcidẽ pueroſq; ledæ. Hũc eq̃s illũ ſuperare pugnis Nobilẽ. In quo loco dioſcuroꝝ fabulã expſſimus. Ergo trahit ſua queq; uoluptas. ⁋ Quot capitũ. Sẽtẽtia uſurpatiſſima: ut qd ſũt capitũ. i. hoium millia totidẽ ſint ſtudioꝝ & uolũtatũ. Perſ. Mille hoim ſpecies: & rerũ diſcolor uſus. Lucilii ritu. Ergo delectaẽ ſcribere ſatyrã. ⁋ Ille. Nã uniuerſæ uitæ ſuæ bona & mala ſcripſit: ut Ari. de Anacreõte & Alceo poetis refert. ⁋ Quo fit. Cũ uniuerſã ſuã uitã deſcripſiſſet Luc. euenit ut ita in libris ſuis appareat uita ſua: ut ĩ tabula naufragi. de q̃ ſuo loco diximus apparet uniuerſũ ſuũ naufragiũ. Lucanus an apulus. Cũ apuli lucaniq; acres hoſtes eẽnt in romanos: Romani ut eſſet alıqd illis obſtaculũ miſerũt coloniã romãoꝝ ciuiũ uenuſiũ pulſis ide ſabellis populis quã colõiã utriq; genti oppoſitã eẽ uoluerũt. Itaq; icertũ erat eſſet ne hæc colonia ĩ apulia an ĩ lucãia. ⁋ Sed hic ſtilus. Scribã igiẽ ſatyrã. ſed nemini nẽ noiatim Carpã niſi laceſſitus ſim. Ergo ſatyra erit tanq̃ enſis uagina tectus: qui niſi irritabor latebit: nec diſtringam: ideſt euaginabo: & cupio quidem tantam pacem: ut arma recondita rubigine terantur. ⁋ Sed ſiquis irritauerit me ego clamo eſſe ſibi melius ne me tangat. Nam flebit.

Tutus ab infeſtis latronibus? o pater & rex
Iuppiter ut pereat poſitum rubigine telum:
Nec quiſq̃ noceat cupido mihi pacis: at ille
Qui me cõmorit: melius non tãgere clamo:
Flebit: & inſignis tota cantabitur urbe.
Ceruius iratus leges minitatur & urnam.
Canidia albuti quibus eſt inimica: uenenũ.
Grande malum. turius ſiquid ſe iudice certet
Vt quo quiſq; ualet ſuſpectos terreat: utq;
Imperet hoc natura potẽs: ſic collige mecũ.
Dẽte lupus: cornu taurus petit. unde niſi intus
Monſtratũ? ſceuę uiuacem crede nepoti
Matrẽ. nil faciet ſceleris pia dextera? mirum
Vt neq; calce lupus quẽq̃: neq; dẽte petit bos
Sed mala tollet anũ uitiato melle cicuta
Ne longum faciam. ſeu me tranq̃lla ſenectus
Expectat: ſeu mors atris circumuolet alis:
Diues inops: romæ: ſeu ſors ita iuſſerit exul:
Quiſqs erit uitæ ſcribã color. o puer ut ſis
Vitalis metuo: & maiorũ ne quis amicus
Frigore te feriat. quid cum eſt lucilius auſus
Primus in hũc operis cõponere carmĩa morẽ
Detrahere & pellẽ nitidus qua quiſq; p ora
Cederet introrſum turpis? nũ lælius & qui
Duxit ab opreſſa meritũ carthagine nomen
Ingenio offenſi aut læſo doluere metello:
Famoſiſq; lupo coopto uerſibus? atqui

⁋ACR. Ceruius iratus leges minitaẽ. Exẽplo nos terreri ſignificat ẽt ſi nõ ledamur. nã q in alios uidemus fieri: ĩ nos futura credamus. ⁋ Et urnã. uidi reũ. i. iudiciũ: qa ſortiebanẽ iudiciũ: & eiiciebãẽ iudices ex quibus fiebat reiectio. ⁋ Cãidia. p gratidia. deeſt filia. Vt quo quiſq; ualet ſuſpectos terreat. Quõ unuſqſq; hac re terreat inimicos ſuos: ĩ qua re ualet: & quõ hoc iperet cognoſcẽs natura. ⁋ Collige: pcipe: & ĩtellige. Vnde niſi intus mõſtratũ oſtẽdit natura unũquẽq; minari inimicis: q̃ poſſit pficere. ⁋ Sceuæ uiuacẽ: crede nepoti matrẽ. i. cõmitte huic uiuacẽ matrẽ: & non faciet aliqd ſceleris pia dextra: ſed ueneno uteẽ. i. nõ eã perimet gladio. Sceua quidã luxurioſus dicebaẽ fuiſſe & pnus ad artes magicas is habuit matrẽ anũ: quæ eſt deditis luxurioſis moleſta. ⁋ Mirũ: miraris: qa dixi non utitur dextera ſua ad occidendũ matrẽ noli mirari: nã eã occidit ueneno. ⁋ Vitiato: corrupto: qa unaquæq; res alterius pmixtione corrũpiẽ. i. melle ueneno corrupto eã poterit occidere. ⁋ Ne lõgũ faciã. i. ne multũ dicã. Quiſqs erit uitæ color. ſ. i. quicũq; meæ uitæ exitus manet ſiue diu uiuere liceat: ſiue cito ſit: deperire: ſiue pauper: ſiue diues: utrũ romæ: an exul fuero: tamẽ ſcribere nõ deſiſtã. ⁋ O puer ut ſis uitalis. m. Hora. ne non ſis uitalis metuo. i. ne cito pereas me tuo: nã te põt quicũq; maioꝝ a te laceſſitus occidere: Frigore te feriat. i. morte te afficiat: q̃ frigida ẽ. ut poeta. frigida mors. ⁋ Quid cũ ẽ lucilius auſus: qd paſſus ẽ lucilius cũ in multos dixiſſet principes ciuitatis Et q duxit ab o. Africanũ Scipionẽ dixit: qui africam funditus numantiãq; deleuit. unde poſtea numantinus dictus ẽ. ⁋ Ingenio offenſi. i. læſi uel irati ſunt illi duo duces ictirco q Lucilius carpſit metellũ lupum & cæteros principes urbis romæ. ⁋ Famoſis. criminoſis: maledicis.

⁋POR. O pr̃ & rex iuppiter ut pereat poſitũ. Tractũ ex græco hoc: id. n. ſignificat quod illic: ideſt ceruius iratus: hunc Ceruium uult uideri accuſatorem

qui eodẽ mõ malo iudice poſtea loquit. ¶ Canidia al. Amphibolice poſuit. Sic ſit canidia albuti uenenũ mini taſ. aut albutii uenenũ. Hic.n.albutius ueneno uxorẽ ſuã dr peremiſſe. ¶ Turius ſi qs ſe iu.c.C. Turius hic ptor fuit apd quẽ accuſatus ẽ a Ci. Verres Hortẽſio defendẽte. Hic dr ſe uiros dediſſe tabulas aliis nigras: aliis ru bras cæra & adnotaſſe: qs cuiq; dediſſet: ut ſciret a qbus poſtea pecũiã peteret uel linqret: nã oẽs corruperat. ¶ Sic collige mecũ. Sic quẽadmodũ hæres naturaliter hoĩbus data ſit audi. Scæuę uiuacẽ crede nepoti. ironicos dictũ totũ hoc. ¶ Sed.m.r. anũ uitiato melle cicuta. allegoricos dixit. Scæua autẽ matrẽ ſuã ueneno extin xit: & ẽ ſenſus Cicerõis pro ſcauro. Libertus patronũ nõ occidit: ſed duobus digitulis gulã obliſit. ¶ Frigore te feriat. i. horrore mortis. Famoſiſq; lupo cooperto uerſibus. ¶ Rutiliũ. lupũ dixit.

¶ CHRI. Q uia cãtabit inſi. i. ita deſcribent a me ſua ſcelera: ut ſit iſignis & notus i tota urbe. Et pfecto natura duce unuſqſq; iniuriã ulciſcit iis armis q hẽt. Nã ceruius q erat acer accuſator minitat leges & urnã. i. iudiciũ: ut alibi demõſtratũ ẽ. Cãidia uero Albutii filia uenefica minat uenenũ & ſuas icãtatiões. Turuis ãt q iudex facile corrũpebat: minat cõtra aduerſarios iudicatorũ. Ergo lupus dẽte utit: taurus cornu: qa ſibi hæc ultio demõſtrata ẽ itus. i. à ſua natura. ¶ Sneuæ. pbat exẽplo ſceuæ. Hic uiribus nõ ualebat: fraude ãt ualebat. Ergo crede. i. cõmitte ſibi uiuacẽ matrẽ. i. q̃ nimiũ uiuere moleſte fert. ¶ Pia. d. i. q̃ pia uidet: qa nihil faciet ſceleris. ¶ Mirũ. i. mira res uidet q ſceuanepos. i. luxurioſus uir nõ iterimat matrẽ nimis uiuacẽ. Sed nõ ẽ mirũ: nã neq; lupus nocẽdi cupidus nocet calce: qa nõ ualet calce: nec taurus nocet dẽte: qa nõ ualet morſu. Sic ſceua nõ utet uiribus: qa nõ ualet illis: ſed utet ueneno: cũ admiſceat cicutã melli. Scribã qs erit color. i. qcũq; erit fortuna. Nã albũ p felici: & nigrũ p ifelici ponit: ut ẽt ex lapillis cretenſibus apparet. ¶ O puer. Verba trebatii: q appellat Hora. puerũ. i. filiũ ætatis amoriſq; cã. ¶ Metuo ut ſis uitalis. i. metuo ne uiuas: ſi ſatyras ſcribes. ¶ Ne qs. m. a. Vel aliqs ex maioribus: q ſe amicũ ſimulet: uel aliqs maiorum quos offẽdis. Frigor morte. Q uid cũ. reſpõdet Hora. nõ ẽẽ ſibi timẽdũ: qm & Luci. auſus ſatyris ſcribere detraxit pellẽ: q̃ tecti mali hoĩes nitidi incedebãt: cũ itr inſecus turpes eẽnt. i. fecit notã aliis ſimulatã illorum pbitatẽ: q̃ nitidi. i. ſine uitiis apparebãt aliis. Cũ itus uitioſi eẽnt. Pelle ergo dixit: ut Perſ. Ego te itus & i cute noui. Et Iuue. Sũmãe qcq̃ i pelle decorum. Nec tñ offẽdit læliũ aut ſcipionẽ: q ab carthagine deuicta aphricanus ẽ noiatus. Nec iſti ægre tulerũt q ille & Metellũ & lupũ magnos uiros carpſerit: & iſamibus uerſibus coopuerit. Nec dubitauit carpe Lucillius & principes urbis: & ipſum populũ p oẽs tribus: quoniã ſoli uirtuti parcebat. Malis aũt oĩbus erat infenſus.

Primores populi arripuit populũq; tributim
Scilicet uni ęquus uirtuti atq; eius amicis
Quin ubi ſe a uulgo & ſcęna iſecreta remorãt
Virtus ſcipiadæ & mitis ſapientia lęli:
Nugari cũ illo & diſcincti ludere: donec
Decoqueret olus: ſoliti. qcqd ſum ego: q̃uis
Infra lucilii cenſum: ingeniumq;: tamen me
Cum magnis uixiſſe inuita fatebitur uſq;
Inuidia: & fragili quærens illidere dentem
Offendet ſolido: niſi quid tu docte trebati
Diſſentis quidem. nihil hic diffingere poſſũ.
Sed tamẽ ut monitus caueas. ne forte negoti
Incutiat tibi quid ſanctarum inſcitia legum.
Si mala cõdiderit in quẽq̃ carmina: ius eſt
Iudiciumq;. eſto ſi quis mala ſed bona ſi quis
Iudice condiderit laudatur cæſare. ſi quis
Opprobris dignũ latrauerit integer ipſe
Soluentur riſu tabulæ. tu miſſus abibis.

¶ ACR. Populũq;. t. dimiſſũ i tribus. i. p ſingulas tribus. ¶ Vni. æ. i dulgẽs bõis hoĩbus. ¶ Atq;. e. a. Scipiõi & Lælio oſtẽdit nõ maliuolẽtia luciliũ perſecutũ fuiſſe multos ſed amore uirtutis. ¶ Donec. d. h. donec prandiũ pararet. ¶ Cũ. m. i. auguſto mecœnate polliõe & plurimis aliis. ¶ Et. ſ. q. il. d. of. i. putãs ſe iuenire: qd mordeat: iueniet durum ac ſolidũ: non iueniet qd iuſte lacerare poſſit. ¶ Diffingere. cõtradicere. ¶ Sãctorum. firmatarũ: pricipiũ a uerbo ſancior. Si mala condiderit in quẽuis. Trebatius mala q̃ſi criminoſa dixit Hora. q̃ſi uitioſa. ¶ Soluẽtur. r. t. t. i. ridebũt legũ. xii. tabulæ. tu uẽiam merebere a iudicibus ſi quemquam ipſe extra noxiam poſſis iure lacerare.

¶ POR. Populũq; tri. p ſingulas tribus: qa de tribubus factus iſra lucilii cẽſũ hoc ait. Et ſi nõ ſũ eorum nataliũ quorum Luci. fuit cõſtat.n. Luciliũ maiorẽ auũculũ Põpeii fuiſſe. Et.n. auia Pompeii Lucilii ſoror fuerat. ¶ Equidẽ. n. h. d. p. diffingere legit & diffidere. ¶ Incutiat tibi. Q ua lege cautũ erat ne qs in quẽq̃ maledicũ carmẽ ſcriberet. Eleganter iuriſperitus de lege loquitur. ¶ Sanctarũ: ſanctarum ut fœdus ſacrum dicit aliter Hora. accepit mala quã p nõ bona. Cũ ille famoſam uellet intelligi. ¶ Soluentur riſu ta. pro ſubſellia.

¶ CHRI. Virtus ſci. piphraſis. i. ſcipio. Vſus ẽ pronomico p noie pprio: qa nõ recte q̃drat Scipio in uerſu hexametro. Sic Vir. Aut gemíos duo fulmia belii ſcipiadas cladẽ libyæ. ¶ Diſcĩcti. pigri. i. ocioſi. Nã licet & magnis uiris quãdoq; ociari. Q uicqd ſum ego. Sẽtẽtia eſt. q̃uis neq; opibus neq; fortũa par ſim Lucilio. Nã & pauper ſum & libertino patre natus. ¶ Inuita inuidia. i. inuitis ipſis inuidis hoĩbus. ¶ Fragili dente. tranſlatio a canibus. Nã in illis multũ ledunt q fragiles habent dentes. Vel fragili dente: ideſt qui credent me habere fragilẽ dentẽ. Vel qui habent fragilẽ: ego uero habeo ſolidũ. Ergo quærens illudere: me fragili dente. ideſt quẽ putant fragili dente offendet me eſſe non fragili: ſed ſolido dẽte. ¶ Niſi quid. q̃ſi dicat hoc mihi ſic uidetur: niſi tu forte aliter ſentias. o docte trebati. ¶ Nihil huic diffidere poſſum. q. d. Adeo æqua locutus es: ut non poſſim diffidere huic cauſæ. Sed tamẽ tanq̃ iuriſcõſultus mõeo: ne legũ inſcitia aliq̃ tibi difficultatẽ afferat. Nã ita ẽ lex. Siqs mala. i. famoſa carmia i quẽpiã ſcripſerit ius iudiciũq; i eũ eſto. Poſſes igit iudicio puniri ſi quẽ tuis carmibus carpes. ¶ Siqs. m. R ñdet poeta ius iudiciũq; ſiqs mala carmia cõdiderit. Sed ſiqs bõa laudabit a Cæſare. Appellat ãt bõa carĩa ẽt q̃ dignũ rephenſiõe carpẽt: mõ q ſcribit iteger ſit. i. a uitiis uacuus. qd ãt iteger uitæ ſignificet: i ſupioribus demõſtrauimus.

Integer:nã ut optime ait Cice.Omni uitio careat q in alterũ dicere paratus ẽ.Tabulæ uel in qbus ſũt leges q bus ego accuſor:uel tabulæ i qbus erit ſcripta accuſatio.¶ Soluẽt.diſſoluẽt.irritabunt:cõfutabunt.¶ Riſu. nã adeo ridicula res uidebit accuſare eũ:q iteger uitioſum iure carpſerit.ut nõ rõnibꝰ cõfutet accuſatio:ſed riſu explodat.¶ Tu miſſus.i.dimiſſus & abſolutus:nõ ſine rõne igit alloqt i hac ſatyra trebatiũ ſenectute & iuris ciuilis ſcientia uenerãdũ uirũ:ut tãto auctore ꝓbet ſatyrã in malos uiros iure optimo ſcribi poſſe.

Satyra ſecunda.

QVæ uirtus & q̃ta bõis ſit uiuere ꝑuo
Nec meus hic ſermo ẽ,ſed quẽ præcepit ofellus
Ruſticus anormis ſapiens craſſaq; minerua
Diſcite.non inter lances menſaſque nitẽtes.
Cum ſtupet inſanis acies fulgoribus: & cum
Accliuis falſis animus meliora recuſat.
Verũ hic imprãſi mecum diſquirite.cur hoc
Dicã ſi potero:male uerum examinat omnis
Corruptus iudex.leporẽ ſectatus equo ue
Laſſus ab indomito:uel ſi romana fatigat
Militia:aſſuetum græcari.ſeu pila uelox
Molliter auſterum ſtudio fallente laborem:

QVæ uirtus &.q.b.In hoc ſermõe ſub ꝑſona ofelli cuiuſdã ſtoici lacerat luxurioſos.Ofellus dr̃ poeta latius ſectã ſtoicã trãſtuliſſe i latinũ.Ordo.q̃ uirtus ſit bõis hoibus paruo uiuere diſcite.¶ Ruſticus.aut nomen ẽ ꝓpriũ:aut ruſticus.i.durus:qa dicũt ſtoici nulli peccato debere ignoſci.¶ Anormis.ultra normã philoſophiæ ꝑitus.¶ Craſſaq.m.craſſa minerua dicunt hi qui ingrediũtur:qd nequeũt implere:ideo iſte ſic dictus eſt:qa ſectã ſtoicã igreſſus iplere nõ potuit.¶ Impranſi.ieiuni.ſobrii:ut alibi ipſe.Poſtq̃ eſt impranſi correptus uoce magiſtri.¶ Mecũ diſquirite.i.apud me diſcite.Male uerũ examinat oĩs corruptus iudex.Si oĩs iudex male iudicat:qui eſt corruptus:ita & mens corrupta cibo uerũ non põt iudicare.Corruptus iudex.ut recte iudicare nõ põt:ſic & animus nõ bene põt diſcere cibo ipeditus.¶ Græcari.græce iocari.¶ Seu pila uelox.i.ſeu pila aut diſcus delectat te ſtudio ſuo:quo paulati nimiũ laborẽ decipit:uideamus ſi poſt exercitationem copioſum cibum expetas. ACR.

¶ POR.Quæ uir &.q.b.ſit.In hac ægloga ſub pſõa ofelli luxurioſos carpit.¶ Diſcite nõ iter lã.hæc oia diſcite:ſed alio tpe nõ cũ fulgore argẽti auocati fueritis.¶ Corruptus iudex.ſicut iudex ꝓcio corruptus falſũ iudicat:ita aĩus corruptꝰ uera nõ ꝓuidet.¶ Militia aſſuetũ græcari:aut luxuriari:aut græco more ludere.¶ Molliter.ait ſtudiũ ipſum efficere ne labor ſentiatur.

¶ CHRI.Quæ uir.& quãta.Ex ſtoicorũ ſnia:q oĩum philoſophorũ grauiſſimi ſũt oſtẽdit q̃ta uirtus ſit uti frugalitate:& parco uictu.Nã recte uiuit q naturã optimã ducẽ ſeqt:At natura paucis minimiſq; cõtẽta ẽ.Viuit igit recte.q paucis cõtentus uiuit.¶ Quæ uirtus.Subſtãtiã exprimit q.quaſi dicat.q̃ uera.q̃ ſolida uirtus q̃ta magnitudinẽ ſignificat.Ergo & uera uirtus eſt & magna uirtus.¶ Bonis.non ſine rõne poſuit.Nã põt quis uiuet paruo:quoniã ſibi magna deſint.qa paup ſit.Sed hic qa maiora cupit nõ uolũtario uiuit paruo cõtẽtus.Nõ igit dabit ſibi uirtuti.ſed bonus q eſt uiuit cõtentus paruo.¶ Nec meus hic ſermo.Dat auctoritatẽ ſententiæ:cũ illã nõ ſuã:ſed ofelli eſſe dicat.Hic aũt poeta fuit qui primus latine ſtoicũ dogma ſcripſit:Appellat ãt ipſum anormẽ ſapientẽ:quia ſtoicã ſectã ingreſſus illã penitus adiplere nõ potuit.Anormis igitur.i.nõ oino ſecũdũ normã.Vel anormis qa uerus ſapiẽs nõ iuẽit.Ergo quos appellamus ſapiẽtes anormes ſũt.¶ Sermo.Alluſit ad libri titulũ.quẽ ſermonũ appellat.¶ Ruſticus.nã ofellus ruſticus apellabat.Vel ruſticus.i.rudis.Craſſa minerua.Quia ut dixi doctrinã illã acutiſſimã ſtoicorũ aſſecutus ꝑitus nõ ẽ.¶ Diſcite.Optimus artificioſiſſimuſq; ꝓgreſſus ẽ.Prio.n.ꝓpoſuit:deĩde ut ſnię auctoritatẽ afferret demõſtrauit nõ ſuã eẽ ſed ſtoicorũ ſentẽtiã.Nũc uero affirmat poſſe nos diſcere hãc ueritatẽ:mõ ſobrii attẽdamus:& nõ aut crapula obruti:aut uino madidi.¶ Nõ inter lãces.i.nõ iter lautas epulas q̃ i lancibus continent.Nã lances dicimus cõcaua uaſa qbus carnes & ſimilia i mẽſis ſtatuimus.Sic lancibus & pandis fumãtia reddimus exta.Sed & bia illa uaſa qbus res appẽſæ põderant lances dñt.M.q.n.multis uaſis ornatas.¶ Acies.tam oculorũ q̃ mẽtis.Nã & uiſus ipſe ſtupeſcit:ut unũ lumẽ plura uideant.Vnde dixit inſanos fulgores & ut ẽ apd̃ Teren.Neq; pes neq; mẽs ſuũ officiũ facit.¶ Inſanis.q ab iſania mẽtis ꝓueniũt.¶ Accliuis falſis.Inclinatus ad ea q̃ nõ ſũt uera bona:ſed falſa.Nã ducit appetitu & nõ rõne.¶ Meliora.Quæ a rõne ꝓueniũt.¶ Impranſi.ſobrii & ſine crapula:quo tẽpore mẽs ipſa recte ſapit.¶ Diſquirite.Cunctis circũſpectis qrite.¶ Nam diſquirere ſignificat per oẽs partes quærere:ut inquirẽdo nihil nos lateat.¶ Cur hæc.ſ.eueniant.¶ Corruptus iudex.nã ueluti pecunia aut amicitia:corruptus iudex iniq; iudicat:ſic animus corruptus aliquo deprauato appetitu ſemꝑ male iudicat.¶ Leporẽ ſectatus.in qua re labor magnus ẽ.¶ Laſſus.defatigatus.Indomitus enim equus uehementer equitem defatigat.¶ Græcari.ideſt græcos ludos ſectari.¶ Militia romana.q.d.res grauiſſima & aſperrima.Nã romana militia:ut in ſuperioribus oſtẽdimus aſſiduis laboribus atq; difficultatibus pleniſſima erat.¶ Studio fallente molliter laborem.i.ipſa cupiditate ludendi fallente cum quadam uoluptate.¶ Laborem auſterũ.i.durum & aſperum.græcũ enim eſt αὐστηρόν:& ſignificat acre:aſperum & imite.

¶ ACR.Cedẽtẽ aera.ideo ait:qm̃ aer leuis & cõcauus facile cædit grauiori materiæ.¶ Pete.ideſt iacta in aera diſcum:qui cædit omnibus iactatis.¶ Latrantem.eſurientem nimia fame auidum cibi.¶ Leniet.ideſt cum labore petes quẽcunq; cibum.Nam uitioſum hominem ſenſu debilitatũ & delicatũ nullæ poterũt delectare delitiæ.¶ Peregrina iuuare.lagois ſs carnem leporis habere ꝓhibetur:aut eſt genus piſcis

Seu te diſcus agit.pete cedentem aera diſco
Cum labor extuderit faſtidia:ſiccus inanis
Spne cibũ uilẽ.& niſi hymetia mella falerno
Ne biberis diluta:foris eſt promus & atrum

Defendēs piſces hiemat mare. cum ſale panis
Latrantē ſtomachū bene lēiet: uñ putas? aut
Qui partum? non in caro nidore uoluptas
Sūma: ſed in te ipſo eſt. tu pulmētaria quære
Sudando. pinguem uitiis albūq; neq; oſtrea
Nec ſcarus: aut poterit pegrina iuuare lagois
Vix tamē eripiam poſito pauone: uelis quin
Hoc potius q̄ gallina tergere palatum
Corruptus uanis rerum: quia ueneat auro
Rara auis. & picta pandat ſpectacula cauda:
Tāquā ad rem attineat qcq̄. num ueſceris iſta
Q uā laudas plūa? cocto nū adeſt honor idē?
Carne tamen quāuis diſtat nil hac magis illa
Imparibus formis deceptum te patet. eſto:
Vnde datū ſentis lupus hic tiberinus: an alto
Captus hiet? pōtes ne īter iactatus an amnis
Hoſtia ſub tuſci? laudas inſane trilibrem
Mullū: ī ſingula quē mluas pulmēta neceſſe ē.
Ducit te ſpecies uideo. quo pertinet ergo
Proceros odiſſe lupos? quia ſcilicet illis
Maiorē natura modū dedit. his breue pōdus
Ieiunus raro ſtomachus uulgaria temnit
Porrectum magno magnum ſpectare catino
Vellē ait harpyis gula digna rapacib⁹. at uos

quod i mari italō nō inueniť. ¶ Vix tñ eripiā poſito. p. iō pauone delectaris: qa admirāda hēt ſpectacula in cauda ſua: hoc iterrogatiue. ſēſus: q̄uis. n. hac carne di ſtet magis illa te patet ipāribus formis deceptū. Vñ datū ſentis lupus. Ex q̄ cōſcientia noſti: qa iſte lupus marinus ē magis q̄ fluuialis illi. n. q ſubtilitate pala/ ti glorianť melioris ſaporis aiūt eē piſces illos: q rapi diore unda exerceñť: q̄ q lāguidiore torpeſcūt. ¶ An alto captus hiet: qa piſces ſtati cū capiūť hiāt. ¶ Pōtes ne iter. Vñ ſcis utrū inter oſtia thyberina: an iter pō/ tes eiuſdē fluminis & ē ordo. ¶ Laudas iſane trilibrē mullū i ſingula minua. p. n. e. i. qd facias cōedēdo bre/ uiorē. ¶ Q uo ptinet ergo cur: iqt magnitudinē i illo laudas q̄ repræhēdis in lupo: ergo in utroq; hoc te de lectat quos eſt rarius ꝓceros aūt qa lupi grādē & du riorē carnē habet. ¶ Q uia. ſ. illis maiorē: ac ſi diceret totum ſuaue eſt. ꝙ finitur. uulgaria uſitata q̄ cito inue niuntur. ¶ Harpyis gula digna rapacibus: digna quæ inter epulas harpyiarum ponatur.

℃POR. Spne cibū uilē. Volo uidere ſi potes ſpne re. Latrātē ſtomachū miř latrātē ꝓ eſuriētē: ut i legn tibus iratū uētrē. ¶ Tu pulmētaria q̄rere ſudādo: per laborē cibū exq̄re hoc āt Socra. prius ait. q cū uoctē uſq; ſpaciareť interrogatus a quodā cur hoc faceret. Rñdit   . i. obſono cœne ſignificās ſe iō deābure: ut cibū libēti aio appeteret. Albūq; neq; oſtrea albū pallidū: ut pſis albꝰ ſede legēs celſa liqdo cū plaſma te guttur. ¶ Peregrina iu. lagois auis leporini coloris: qa uēeat auro. i. ꝓ magno p̄cio. ¶ Cocto nū adeſt. ho. idē plumaꝶ. ſ. pōtiſne iter iactat⁹. Q uidā ꝓpōtias iſtu las acceperūt male. ¶ Pōtes. n. tyberini dicti. ¶ Carne tñ q̄uis: carnem tñ hāc magis q̄ illā petere nō debes. ¶ Deceptū ipa. ſ. q̄uis nihil diſtet eſto. iparibꝰ formis impari magnitudie. ¶ Vide quo ptinet. ergo ſi magni tudinē laudas cur imenſos lupos appetis. Maiorem naturā modum. in tñ appetis multū ut lupos laxos per comparationem eius odoris: q promiſcue grandes naſcūtur. ¶ His mulis. ſ. Ieiunus raro ſtomachus. ſenſus. raro ieiunus ſtomachus inuenitur qui contemnat res uulgares.

℃CHRI. Diſcus. Et de hoc dictū ſuo loco ē. ¶ Cedētē aera. nā diſco p aerē pulſo cædit ipſe aer. ¶ Extude/ rit. i. expulerit. fit. n. ex eo qd ē ex & tūdo tutudi: ſed geminātia in cōpoſitiōe nō gemināt. Ergo ē extūdo extu/ di. ¶ Siccus. Q uaſi ſitibūdus. Nā ſitis ē ex defectu humidi. ¶ Inanis uacuus. i. famelicus. Snia eſt cū poſt q̄ ue natus fueris aut eqtaueris: aut pila diſcoue luſeris: ſis ſiccus: & inanis. i. ſitias & eſurias. ¶ Sperne cibum uilem: q. d. nūq̄ ſpernes. ¶ Ex ne liberis: niſi mella diluta falerno. i. niſi uinū mulſū qd' cōficiť ex uino: & melle: ſed optimū ex falerno & melle himetio. Nā i himeto mōte atticæ regionis pp ihimi copiā optimū oriebať mel. ¶ Prōus. ſpēs piſcis ē. ¶ Atrū: noxiū & tēpeſtuoſum. ¶ Hiemat. Sæuiť: & i hiemē. i. tēpeſtatē inſurgit. ¶ Cū pāe ſalis. Q ui uictus: & Cicerōe & Hieronymo teſte addito ēt naſturtio herba plarū fuit. ¶ Leniet: mitigabit. La trātē: quaſi ex fame clamātē: ut fit trāſlatio a canibus q ex fame latrant. Ex quo ſequitur ꝙ uoluptas non eſt in caro nidore. i. odore: & ſapore epulaꝶ q̄ cari cōſtāt: ſed eſt in te. Nam qū fameſces oia ſuauia erunt. Q uæ te pulmentaria. i. ſuaues epulas. ¶ Sudando: ideſt laborando. i. labora. Nā cum pp laborem fameſces. ipſe panis erit pro ſuauiſſimo pulmētario. ¶ Piguē uitiis: & albū ideſt turgidū: & palleſcētē ex crapula. ¶ Oſtrea & ſcau rus. Q ui piſces in p̄cio erāt apud antiquos. ¶ Lagois: auis: q̄ leporinas habet carnes. Nā λαγωσ apud græcos lepus ē. ¶ Vix tñ. Siqs naturalē appetitū: & nō corruptū ſequať. neq; bibet neq; edet: niſi ſiti atq; fame ſtimulā te: & tūc quæq; uiliſſima placebūt. Sed ſi ſaginis ac male decoctis humoribus ſtomachus repletus fuerit exo riť nauſea: atq; faſtidiū: & tñ qui ſupfluis uoluptatibus gaudet cū illis ægre careat quærit delicatiores cibos & aliqñ magis opinione q̄ guſtu moueť. Q uapropter pauonē præfert pulchritudine pennaꝶ. Ergo uix eri/ piā. i. cū difficultate extorquebo: ut appoſito pauone uelit potius gallinā q̄ illum. ¶ Tergere palatū: Fricare palatū; in quo ineſt ſūma i guſtu uoluptas. Nā in palato ſedes guſtandi eſt. ¶ Vanis rerū uanitate rerum. Ve/ neat: uendať. ¶ Auro: maiori p̄cio. ¶ Rara. non uulgata apud multos. ¶ Pandat ſp. c. i. pandat: caudā: ut illam intuentibus ſpectaculo p̄beat. Nā tanq̄ illa glorietur dīt ꝙ laudatus caudam pandit. ¶ Ad rē attineat. Quod certe nō attinet: nā qd ad ſuauitatē guſtus pertinet pulchritudo caudæ. ¶ Lupos. hic refert Plini. accipenſeri apud antiquos maximam auctoritatem datā: ſed ſua tēpeſtate in nullo honore fuiſſe. Cornelius autē nepos: & Laberius mimoꝶ poeta lupum: & aſeliū accipenſeri ſucceſſiſſe ſcribunt. Lupoꝶ aūt optimi habebanť qui lanati dicunť. Varro aūt in lib. reꝶ humanaꝶ quid quiſq; locus optimū ferat adnotās: ait in agro campano frumentū in falerno uinū: in caſinati oleū: in tuſculano ficū: in tarentino mel p̄ferri. Tyberim aūt optios pi/

ſces alere. Sed inter piſces lupū inter duos pontes captū. Lucilius hūc piſcē Macro. teſte lyguritorē catillonē appellat: q ꝓpe tyberis ripas ſtercus ex cloacis ilectet. Catillones. n. appellabāt: ut idē Macrobius ait: q ulti mi ad herculis pollutū cōueniētes catillū lygurirēt. Feſt. aūt catillones a priſcis guloſos appellari affirmat: Hic piſcis marinus eſt: ſed tūc optius cū in dulces aq̄s trāſnatauerit. Multi eū eē putant quē nr̄a tpa ſturionē noiant. Sunt illi cū mugillo naturales inimicitiæ. Vn̄ da. ſen. hiet. natura piſcis eſt ut extra aquā hiet. ꝑ Alto. i. mari ubi deteriores ſt. ꝑ Pōtes ne iter. Anaſtrophe ē. i. iter pōtes ubi optimi. ꝑ Sub hoſtia. ꝑ Circa hoſtia. Tu ſci: qa ex tuſcia fluit tyberis. ꝑ Trilibrē. Refert Pli. ſecūdus ſuis tpibus nullū mullū facile inuētū. q duas pō do libras facile excederet. Quapp tāq̄ rare oīno magnitudinis trilibrē dixit. In mari tn̄ rubro. lxxx. librag̃ captū Mutianus ter cōſul ſcribit. Mullū aūt a colore molliog̃ calciamentog̃ dictū Feneſtella refert Pli. uero addit illū expirantē uerſicolore: & numeroſa uarietate ſpectari: ut ꝓceres gullæ narrat. Q uē minuas. Oñdit ſummā ſtultitiā eē q̄rere hūc piſcē ꝓceg̃: cū paulo poſt ī plura pulmēta diuidū dus ſit. ꝑ Maiores. o. l. Et hoc ſtultiſſimū nū q̄rere magnos lupos: quos natura ꝓceros facit q̄rere aūt magnos mullos: q nō niſi parui inue niātur. ꝑ Ieiunus: Et ppea famelicus. ꝑ Vulgaria. q̄ facile & ſine ſumptu parāt. ꝑ Porrectū. ait q rep̄hēdit: & ſi cōcidēd9 ſit male tn̄ magnū q̄ puū. ꝑ Harpyis: uel lege gula digna harpyis. i. q̄ uoret ab harpyis. Vel meli us digna harpyis. i. talis qualē decet harpyiā: qđ aial rapaciſſimū uoraciſſimūq; eſt. Harpyias ſcrib. Ser. tres fuiſſe Neptūni: & terræ filias. Sunt aūt noia illag̃ Celeno: Aello: & Ocypete. Heſio. aūt in theogōia duas pōit quag̃ noia ſint ἀελλω & ὠκυπέτη. Eaſq; dicit Thaumantis & Helectræ filias. Duas itidem Appollonius in ar gonautis: quos & Virg. ſeqtur in. xii. Sunt geminæ peſtes. Home. aūt ex harpyia: & zephiro achillis equos na tos ſcribit quos noiat xāthū & balium. Ait. n. ξανθον και βαλιον τωλμω πνοιησι πετεσθην. τους ετεκε ζεφυ ρω ανεμω αρπυια ποδαργη. Has ita deſcribit Maro. Triſtius haud illis monſtrum: nec ſæuior ulla peſtis: & ira deum ſtygiis ſeſe extulit undis. Virginei uolucrū uultus: fœdiſſima uētris Proluuies: uncæq; māus & pal lida ſemper. Ora fame ſabula igitur de harpyis ita narratur. Phineus rex fuit arcadiæ: q uxore defuncta no uercā filiis ſupinduxit: illiuſq; ꝑcibus uictus eos obcæcauit. Sed irati dii eodē ſuppliciu phinea affecerūt: har pyaſq; adhibuerūt q illi cibos p̄riperēt: ſuſcepit tn̄ hoſpitiu argonautas: quu bn̄ficio illi zetū & calaim boreæ & orithiæ filios iuuenes alatos ad pellēdas harpyias miſerūt: q̄s cū ſtrictis gladiis inſeq̄rent ex arcadia illas uſq; ad plotas iſulas expulerūt. Ibiq; ab iride admōiti: ut deſiſterēt a iouis cāib9 ſuos cōuerterūt uolat9 quog̃ cōuerſio. i. ſtrophe nomē i iſulis dedit: & ſtrophades ſunt noiatæ. Hic Luc. Stygiaſq; cāes ſ luce ſupna deſtitu unt. & Vir. Viſæq; canes ululare p umbras: Et ſane ut alibi diximꝰ apud iferos cāes dūr: & furiæ. Apđ ſupos diræ. In mediu harpyiæ. Dixit aūt illas cāes: qm̄ furiæ ſūt. Vn̄ epulas abripe dn̄r: qđ furiag̃ ē: ut illđ. Et māi bus ꝓhibēt cōtingere mēſas. Vn̄ & auari fingunt furias pati: qm̄ abſtinēt ptis. Et ipſa celēo de ſe. Vobis furia rū ego maxima pādu. Q uid. n. furiuſius eſt auaro: q ſibi aliiſq; nocet. Na & rapit a quolibet: & q̄ ſibi accumu lauit tāgere nō audet. Quapp in magna reg̃ copia tātalus afficitur: & mida. Ergo nulla peſtis ſæuior ē morta liū generi: nec imerito uult9 uirgineos ſibi attribuūt. Nā modeſtiā ſūmā: & pudorē: & cōtinētiā p̄ ſe ferūt aua ri. Veg̃ uētris pluuies fœdiſſima ē. Nā ab auaro nihil niſi fœdū ꝓuenit. Māus uero adūcæ qd aliud niſi aua rorū rapacitatē ſignificāt. Dixit aūt adūcas māus: ut exprimeret qđ græci γαμψώνυχας appellāt. i. qbus un gues recurui ſint: ut auibus q̄ ex raptu uiuūt. Sic Iuuena. Nec p cōuentus: & cuncta p uppida curuis Vnguibus ire parat nūmos raptura celeno. Sūt aūt dictæ ἅρπυιαι p diphthōgū impropriam παρὰ τὸ ἁρπάζω. i. rapio. Fui ꝓliſior i harpyis deſcribēdis. Sed nolo p̄terire Colucci florētini allegoriā: q̄ i ſuu hercule ī phinei fabel lā ſcribit ponit. n. phineū q̄ſi phileū. i. bōi amatorē. Hic ex priori cōiuge quā rōnem eē uult filios bn̄ uidētes. ꝓcreat. i. bonos affectus. Extinguit deide pria uxor. At ille ſecūdā ducit q̄ ſenſualitas ē: cuius blāditiis illect9 priores filios luminibus priuat: Nā hæc ꝓ uero bono ſalſum pſuadet: & qcūq; bōi affectus a rōne iā extīcta fuerāt eos pœnitus ab hoie excæcādos curat. Iraſcit deus hoi nū app̄hendēti diſciplinam: & perit e uia iuſta. Efficit cæcus: qa amiſit lumē rōnis. Et harpyiæ ſibi epulas eripiūt: q̄ſi maxia auaritia infeſtat. Veg̃ ubi argo nautas. i. uirtutes recipit fugant harpyiæ p zetū. i. iq̄ ſitionē. & Calaim. i. ꝓbitatē. Hæc doctiſſimus ille uir.

Præſētes auſtri coquite horū obſonia: quāq̄
Putet aper rūbuſq; recens: mala copia quādo
Aegrū ſollicitat ſtomachū cū rapula plenus
Atq; acidas mauult inulas: nec dū ois abacta
Pauperies epulis regum. nam uilibus ouis
Nigriſq; eſt oleis hodie locus. haud ita pridē
Galloni præconis erat accipenſere menſa
Infamis. qd tū rūbos minus æquora alebāt?
Tutus erat rombus: tutoq; ciconia nido.
Donec uos auctor docuit prætorius: ergo
Si quis nunc mergos ſuaues edixerit aſſos.
Parebit parui docilis romana iuuentus:
Sordidus a tenui uictu diſtabit ofello

ℭ ACR. Quāq̄ p. a. Corrupit ſe. qa fruſtra auſtros uocauerit: cū luxurioſis neceſſe ſit ſuas putere deliti as. ꝑ Qn̄. ſiqdē. ꝑ Aegg̃: faſtidiētē. ꝑ Sollicitat: uexet. ꝑ Aut ac. in. acidas ait inulas nō qa acida ē hæc herba ſed ea coqt: & aceto cōdit. ꝑ Nec dū ois abacta. p. e. r. q̄uis reges copioſe uiuāt: nōdū tn̄ paupeg̃ epulas ex cluſerunt mēſis ſuis. ꝑ Haud ita pridē. Gallōus qdā fuit præco: q habebat apparatū cōuiuiū: quē lucilius ēt pulſat. Hic ēt accipenſerē ſuis cōuiuiis exhibebat. ꝑ Inſamis: ī pie poſita. i. famoſa; & celebrata ſermōe. ꝑ Tutus erā rombus: qa adhuc ignotus erat romāis Dōec uos auctor docuit p̄torius. ꝑ Alellius qdā p̄tor fuit qui uſum comedendag̃ ciconiarū primus iuēit. Alii ſemproneē p̄torē uulūt: q poſt multa ēt ex ciconi is docuit. ꝑ Videri āt uult: nō in p̄cioſis piſcibus atq; cōuiuiis eſſe iucūditatē: ſed in cōſenſu hoſum. ꝑ Sor didus a tēui uictu diſtabit ofellu iudice. ꝑ Oſell9 cū locupletiſſimus eſſet: & moderatā uitā ageret: ſubito

Iudice. nam fruſtra uitium uitaueris illud
Si te alio prauum detorſerit auidienus.
Cui canis ex uero dictũ cognomen adhæret:
Quinquennes oleas eſt & ſilueſtria corna.
Ac niſi mutatum parcit diffundere uinum.
Cuius odorem olei nequeas perferre: licebit
Ille repotia natales alios ue dierum
Feſtos albatus celebret. cornu ipſe bilibri
Caulibus inſtilat: ueteris non parcus aceti
Quali igitur uictu ſapiens utetur: & horum
Vtrũ imitabiť. hac urget lupus: hac cãis ãgit
Mundus erit. qui nõ offẽdat ſordibus: atq;.

ꝓſcriptus ferebat ſe parũm iniqtatẽ ſentire fortunæ: qm̃ qdẽ nihil illi durũ in egeſtate priſtinæ cõſuetudinis exercitatiõe uidereť. Ipe ẽ de quo ẽt ſupius dixit: ¶ Iodice: ꝓ iudicãte: ut nõ nobis rege latino ꝓ regnante. ¶ Cui canis ex uero. d. c. a. auidienus cãis dicebať. ¶ Mutatũ: defecatũ. ¶ Licebit: q̃uis. ¶ Ille re. repotia dñr ſeptimus dies quo noua ſolet nupta redire ad parẽtes ſuos: hic ꝓ feſtis diebus. ¶ Cornu ipe. b. c. i. Sũt .n. in uænalibus cornua: q̃ olei hñt quantitatẽ ſextarii mẽſura. ¶ Veteris non. p. a. ac ſi diceret in eo ſolo non auarus: & q̃ ſunt inotilia liberaliter fundit. ¶ Mũdus. e. q nõ offen. ſ. i. mundũ ſequiť uictum: qui neq; i ſordidam neq; in loxurioſam uitam ſit inclinatus.

¶ POR. At uos. ꝑ. ao. bene pñtes ſicut deos ꝓſẽtes q iuocati exaudiř dñr. ¶ Atq; acidas maoult inulas: iula dř herba q̃ icocta aceto cõdiť: & faſtidium decutit. ¶ Galloni ꝑconis erat accipẽſere menſa. Hic ẽ qui prius accipẽſerẽ cõuiuiis appoſuit. ¶ Infamis qd cu. figura nota apud Hora. trãſeundũ ad aliã rẽ ita tñ ut intelligať ab accipenſere ad Rombum. Vt cecubum & ꝑlo dumitam caleno tu bibes uuã meã nec falernæ temperãt uites. ¶ Donec uos uictor docuit. Plocius plãcus ꝑtorius: uictor legiť & auctor. Ergo ſi qs mergos ſuaues dixerit aſſos Roſſus ꝑtorius inſtituiſſe crediť: ut ei coniaꝝ pulli mãducarenť. Iſq; cũ repulſam i ꝑtura attulliſſet: tale epigrãma meruit. Ciconiaꝝ Roſſus iſte conditor. Hic eſt duobus elegãtior Plaucis. Suffragiorũ puncta non tulit ſeptem. Ciconiarum populos ultus eſt mortẽ. Sordidus a tenui. in ſordidos incipit hæc ægloga. ¶ Auidienos: hic nimiũ parcus: ſed diues fuit: & eſt ſenſus: luxuriã ex una pte: altera auaritiã iminere. ¶ Ille repotia. Repotia dicebatur dies poſt nuptias. ¶ Veteris nõ parcus aceti λιπ τοπ. Hac canis angit lupus urget. Per lupum & canẽ ſignificat ex una parte luxuriam ex alia auaritiã Iminere. Qui non offendat ſordibus uita beata erit: quæ ſordes exceſſerit.

¶ CHRI. Sed nos ad ꝓpoſitũ reuertẽtes una cum poeta ꝑ amor auſtros ut decoquãt. i. putrefaciãt obſonia iſtoꝝ: ne ĩde uoluptatẽ capere poſſint. Eſt. n. auſter meridiõalis uẽtus: ppeaq; calidus & humidus. Calor ãt & humor generatiõis & corruptiõis pricipiũ ẽ. Hoc idẽ Iuue. Stridebat deformis hiẽs: prædamq; recentem ſeruabat: tñ hic ꝓperat oelut urgeat auſter. ¶ Quãq̃. q. d. nõ eſt hoc precandũ. Nã ẽt recentia illis putent: cũ ex nimia copia repletus ſtomachos in faſtidiũ nauſeãq; icidat. ¶ Rapula: a rapa diminutiuũ. ¶ Inulus. Spẽs bulbi eſt: quã Pli. ab aſcalona orbe aſcalõias appellari dicit. ¶ Acidas: & ppea utiles ad faſtidiũ remouendũ. Nã oia acida uiſcoſam pitoitã reſcindũt & appetitũ excitãt. ¶ Abacta: remota. Paupies. Vilitas epolaꝝ q̃ut plurimũ ex pauptate ꝓuenit. ¶ Regũ: maioꝝ uiroꝝ. ¶ Gallonis. Oſtẽdit ꝙ nõ cupiũť niſi q̃ in precio ſunt. Hic ãt preco fuit & primus accipẽſere i cõuiuio poſuit & q̃ois menſa eius eẽt infamis pp poſitũ accipẽſerem qm̃ nimis luxurioſa ſobriis uidebať: & modeſtis: tñ non inerat: m̃ faſtidiũ. ¶ Accipẽſer: ut ait Pli. apud ãtiqoos nobiliſſimus habitus eſt: unus oium ſquamis ad hos uerſis cõtra aquã nãdo meat nullo nũc in honore. qđ qdẽ miror: cũ ſit rarus inuẽtu. Quidã eũ elopẽ uocãt. ¶ Minus alebãt. q. d. alebãt q̃dem: ſed nõ petebanť: quia nõ erãt in ꝑcio. ¶ Rombos: hic piſcis ex planis eſt ut ſoleæ: & paſſeres. ¶ Ciconia: ciconiæ: ut ait Pli. unde ueniãt quoq; ſe conferant nondũ compertũ eſt. E longinquo uenire non dubiũ codẽ quo grues mõ illas hienis has æſtatis adoenas Abituræ ita congreganť: ot nulla ſoi generis relinquať. Nemo uidit agmen diſcedentiũ cum diſceſſurũ appareat. Nec eas uenire: ſed ueniſſe cernim9. Vtrũq; nocturnis fit tpibus. Sũt qui putent eas lingua carere. Honos illis ſerpentiũ exitio tantus ut in theſſalia capitale fuerit occidiſſe. Hæc Pli. Sed nos idem in ferrarienſi uidemus. ¶ Prætorius: dictõ ad maiorẽ iſamiã ꝙ oir ea dignitate iſignis tã guloſus fuerit. Aellios aũt uir prætorius primus ciconias appoſuit. Alii. Sẽproniũ dicunt. ¶ Mergus: q ſtagna & paluſtrẽ limũ ſapiunt: Et tñ ſi in uſo fuerit placebũt. Mergi aũt dicti ſũt: qa ſe freqoẽter mergãt. Praui docilis: qoæ praua facile doceať. ¶ Sordidus. demõſtrat ꝙ nõ ita ab altero extremo diſcedẽdũ ſit: ut in alteꝝ incidamus. Sed eẽ ſm ſtoicũ ofellũ mediũ in oĩbus rebus. Nõ ergo ita fugiẽdus ẽ loxurioſus uictus: ut i ſordidũ labamur. ¶ Iudice. ꝓ iudicante dicit Acrõ. ¶ Aoidienus: hõ auarus dictos canis qanimis mordicus ſua tuereť. ¶ Quiquẽnes. q. d. uetuſtate marcidas. ¶ Eſt comedit. ot ẽ mollis flãma medullas. ¶ Corna: ab ea arbore q̃ eſt cornus fit hoc cornũ bacca ipſius corni. ¶ Mutatũ. In corruptionẽ uel in acerũ cõuerſũ. ¶ Odorẽ. I. tetrũ. ¶ Licebit: q̃uis. Repotia. A reportãdu ot ait acron: conuiuia ſunt q̃ nouæ nuptæ ſeptima uel octaua die ad paternam domum redeũti ponunť: Vel aliod conuiuiũ quo q nos prius acceperant uiciſſim domi noſtræ accipimus. ¶ Feſtus iñ non reportia ſed repotia ſcribit: eãq; poſtridie nuptias apud nouũ maritũ coenã dicit: qoaſi q̃ redificiiur potatio. Poeta aũt ꝓ lautiori apparatiori q; cõuiuio põit. ¶ Natales: nã laute. & nõ ſine luxu ſoũ q̃ſq; natalẽ colebat. ¶ Albatus. alba ueſte Idutus. Hæc in ꝑcio apđ antiquos erat: nã purpura non niſi nobilioribus dabať. Quapp magſatus quoq; mũicipales eo otebanť colore. Iooen. Sufficiũt tunicæ ſũmis ædilibus albæ. Vel albatus pp ſacrificiũ. is. n. color mẽtis puræ ſimbolũ ẽ. ¶ Cornu bilibri. Venalia cornua fictilia diuerſorũ pondeꝝ hẽbãt antiq. ¶ Caolib9 braſſicis. In q̃bus maiores caules ſũt: has aceto cõdiri apđ ãtiquos cõſoeſſe. Cato teſtis ẽ: caulẽ in herbis appellam9: qđ ueluti trũcus ſurgit: ex quo aut folia aut ramuſculi exeũt. Hic Pli. de gẽtiana herba Gẽtião rege illyriorũ iuẽta ſcribit folio fraxini: ſed magnitudie lactucæ. Caule tenero pollicis craſſitudie cauo: & inant ex interuallis foliato: triũ aliqñ cubitoꝝ. Sed qm̃ nulla pene herba maiorẽ caulẽ hẽt q̃ braſſica:

Ideirco ꝓ braſſica capiť ḡli lgiť oſtēdit uictū laudādū eē:q mediocritatē obſeruās i neutrā extremū declinet.
¶ ACR. Sæuus.negligēs ad cōparāda obſonia. Accipe nūc uictus:alias dicit cōmoditates eius:q utitur uictu tēui.cōmoditates ſentit feſtoꝝ dieꝝ & languidū corpus facilius recreať & ſenectutē facilius cōſolať. ¶ Quæ ſimplex.i.una quā facile digeſſeris l bilē.i.peſtē. ¶ Pituita fortis indigeſtio. Tibi qdnam accedat ad iſtā. Te ēt qd poterit delectare in ſenectute,aut poſt ægritudinē cū nihil noui derelictū eſt. ¶ Dura ualitudo.epitheton

In neutrā partem cultus miſer. hic neq; ſeruis
Albuti ſenis exemplo dum munia didit:
Sæuus erit.nec ſic ut ſimplex neuius unctam
Conuiuis ꝑbebit aq̄.uitiū hoc quoq; magnū
Accipe nūc uictus tenuis:quæ quātaq; ſecum
Afferat. in primis ualeas bene.nā uariæ res
Vt noceant homini.credas.mēor illius eſcæ:
Quæ ſimplex olim tibi ſederit: at ſimul aſſis
Miſcueris elyxa ſimul:conchilia turdis.
Dulcia ſe in bilē uertēt:ſtomachoq; tumultū
Lenta feret pituita.uides ut pallidus omnis
Cœna deſurgat dubia? qn corpus honuſtum
Heſternis uitiis:aīum quoq; prægrauat una
Atq; affigit humo diuinæ particulam auræ.
Alter ubi dicto citius curata ſopori
Mēbra dedit: uegetus ꝑſcripta ad munia ſurgit
Hic tamē ad meli⁹ poterit trāſcurrere quōdā:
Siue diem feſtum rediens adduxerit annus:
Seu recreare uolet tenuatum corpus.ubiq;
Accedent anni.tractari mollius ætas
Imbecilla uolet.tibi quidnam accedat ad iſtā
Quā puer & ualidus præſumis molliciē? ſeu
Dura ualitudo inciderit? ſeu tarda ſenectus?
Rancidū aprū antiq laudabāt. non qa naſus
Illis null⁹ erat.ſed credo hac mēte: ꝙ hoſpes
Tardius adueniens uiciatū commodius: q̄
Integrū edax dn̄s cōſumeret. hos utinā inter
Heroas natum tellus me prima tuliſſet.
Das aliquid famæ: q̄ carmine gratior aurem
Occupat humanā.grandes rombi patinæq;
Grande ferūt una cum damno dedecus. adde
Iratum patruum:uicinos te tibi iniquum
Et fruſtra mortis cupidum cum deerit egenti

ualitudinis:qa pōt eſſe & bōa ualitudo. ¶ Tellus.p.qa dicit ante deos nata terra eē. ¶ Das.a.f.interrogatiue: putat hoc ad famam ptinere non nihil putas eſſe opinionem bene paſcentis:& laudari propter optima cōuiuia. ¶ Vis.h.f.ut latas dicaris per ædes fama gratior:quæ carmine animos delectat & docet.
¶ POR. In neu.par.cul.mi.cultus ſæuus ē. Vnde & alibi q feros cultus hoīum. Vir. Cultuſq; feros molli recolēdo. Salu. Atq; ipſe cultus rei. ¶ Albuti ſe. Hic ē albutius qui & auarus & elegans conuiuiorū apparator eſt habitus in ſeruos q ob cupiditatē nimiā habēdi alienā uxorē ſuā ueneno necauit. ¶ Accipe.n.u.r.q̄ dicit q̄ bona conferat tenuis uictus. ¶ Vides ut.p.o.c. d.d.lauta. Sic Terē. in phormiōe cœna dubia apponitur. ¶ Diuinæ par.au.aīum dicit. Sic & Vir. Aetheriū ſenſum atq; auræ ſimplicis ignē. ¶ Alter ubi di.ci.ait is uero q citius cōquieſcit nec diu uigilat ob lōgā cœnā. ¶ Curata ſo.m.dedit.modeſte facta. ¶ Vegetus ꝑſ.ad mu.ſur.is q dicto citius membra quieti dedit ualēs ad ſua officia ſurgit. ¶ Hic tamē ad me.melius lapſus ſignificat. ¶ Quōdam:de futuro.ut Vir. Nec romula quondā Vllo ſe tātū tellus iactabat alūno. ¶ Tibi qdnā.a.ad iſtā.hoc ait licet uelis ad iſtā tuas delitias adiicere ꝑfecto nō poſſis. ¶ Tātæ.ſ.n.ut addi eis nihil poſſit. Rancidū aprū antiqui laudabāt. Dū ſeruať rancidū factū. ¶ Quæ.c.g.a.o.hoc antiſthenes dixiſſe tradiť is.n.cū uidiſſet adoleſcētē luxurioſum ac aromatibus deditū ait. Miſerū te adoleſcēs:qui nūq̄ audiſti ſummū acroma.i.laudē tuā. Cū deerit egenti æs laqui ꝑcium: Plau. in pſeudulo. ſed quid de dragma facere uis reſtim emere qui me faciam pendulum.
¶ CHRI. Munia.officia:unde imunis. ¶ Didit: diuiſit per ſyncopē. Munera p oēs caſus iuenies ut munerū & mūeribꝰ. Munia uero ntm̄:acm̄:& utm̄ ſolū hēt. ¶ Accipe nūc. Oñdit ex ſimplici tenuiq; uictu ualitudinē cōſeruari. ¶ Sederit:placuerit. Vir. Et ſedet hoc aīo pituræq; addeť troiæ. ¶ Teq;:tuoſq;:iuuat. ¶ Dulciaq; in bi. Nā dulcia bilē faciunt: ut phyſici oſtēdūt. ¶ Pituita. Quā græci phlegma nūcupāt. ¶ Dubia. in q̄ tā uaria ſūt tāq; iocūda:ut dubiū ſit cōuiuæ qd potiſſimū dē multis capiat. ¶ Aium.q.ꝑ. Nā corpus crapula uinoq; repletum ſenſus animūq; hebetē reddit. ¶ Particulā di.au. Mentē itelligit:ſic Vir. Atq; auræ ſimplicis ignem. ¶ Alter.qui ſobrie uiuit. ¶ Hic tamē ad me. Altera utilitas:nam qui ſobrie uiuit poteſt & dies feſtos lautius celebrare & corpus extenuatū facilius reſtaurare:& ſenectutē clementius tractare. Quæ oīa nō pōt is q a pueritia aſſiduo ſemp luxu ſeſe imerſit: Neq;.n.aduerſam ualitudinē:neq; ſenectā melioribus epulis reſocillare ualet. ¶ Prima te. Vel tellus in prima ſua ætate:uel prima:quia ante deos terrā fuiſſe fabulanť:& illos omnes ab ea fluxiſſe. ¶ Das aliquid fa.oſtenderat nimium luxum ualitudini contrariū. Nunc dedecus quoq; afferre illū demonſtrat & odiū patrui: qui nepotis curā cœpit & uicinoꝝ. Afferre ēt paupṫatē qua cogunť homines mortem cupere. ¶ Te tibi iniquum quoniam tibi neceſſaria ſubminiſtrare non potes.

Aes laquei præcium. iure inquit traſius iſtis
Iurgatur uerbis.ego uectigalia magna
Diuitiaſq; habeo tribus amplas regibus.ergo
Qd ſupat nō eſt melius quo iſumere poſſis?
Cur eget indignus quiſq̄ te diuite? quare

¶ ACR. Diuitiaſq;.h. ſatis arrogāter opes ſuas reip. cōparauit. ¶ Ergo qd. Ergo qd abundat non pōt alia re melius erogare. ¶ Vni.n.ti.re.l.credis te ſemp eē fœlicē:& iō nō ꝑmitiis qdā bñficia: q̄ ſis relaturus alia ſuccedēte fortūa. ¶ O magnus poſthac. Cū ꝑimoniū oē

Templa ruūt antiqua deū? cur improbe caræ
Non aliqd patriæ tanto emetiris aceruo?
Vni nimirum rectæ tibi ſemper erunt res?
O magnus poſthac inimicis riſus. uterne
Ad caſus dubios ſidet ſibi certius. hic qui
Pluribus aſſuerit mentem corpuſq; ſuperbū:
An qui contentus paruo metuenſq; futuri
In pace ut ſapiens aptarit idonea bello
Quo magis his credas. puer hūc ego paruus
Integris opibus noui nō latius uſum (oſellū
Quam nunc acciſis uideas metato in agello
Cum pecore & gnatis fortē mercede colonū.
Non ego narrantem temere edi luce profeſta
Quicq̄ præter olus famoſæ cum pede pernæ.
Ac mihi ſe longū poſt tēpus uenerat hoſpes:
Siue operū uacuo gratus cōuiua per imbrem
Vicinus. bene erat nō piſcibus urbe petitis
Sed pullo atq; hædo. tum pēſilis uua ſecūdas
Et nux ornabat menſas cum duplice ficu.
Poſt hoc ludus erat culpa potare magiſtra
Ac uenerata ceres ita culmo ſurgeret alto.
Explicuit uino contractæ ſeria frontis.
Sæuiat: atq; nouos moueat fortūa tumultus.
Quātū hic iminuet: q̄to aut ego parcius aut uos
O pueri nituiſtis. ut huc nouus incola uenit?
Nam ꝓprie telluris herū natura neq; illum:
Nec me. nec quēquā ſtatuit. nos expulit ille.

per luxuriā cōſumpſeris eris riſus oībus inimicis tuis. Vterne ad dubios ſidet ſe: ad dubios caſus: qa magis hēt fiduciā ille q cū habuiſſet pſtabat illi q luxurioſe fuerat obligatus: ac p hoc memēto cōditiōis humanæ. qa ſemp ē iſtabilis. ¶ Hic q. p. Quod luxurioſos facit multis rebus aſſidue & corpore & mente. nā q multis utiſ plura deſiderat. ¶ Quo. m. h. c. Verbis meis qbus dixi melius uti exiguo uictu. audi q̄ dixit Oſellus. ¶ Iſte oſel. pſcriptꝰ ē cuiꝰ pma res & poſſeſſio traditæ militibus auguſti: quā poſtea offellus ab iiſdem cōduxit. oſellū q̄ndā dicit pſcriptū. q ita dicebat nō me terret fortūa pſcripti uel paupertas. qa & antea cū diues eēm moderate uiuere cōſueui. ¶ Nō. e. n. noui bis intelligiſ. ut ſit noui nō temere narrantem. i. uere nō quicq̄ in uſum habuiſſe. ¶ Tū. p. u. ſ. aut ordinariæ menſæ ſunt. q ad ſocietatē. aut ſecundæ quæ ad delectationem proficiunt. ¶ Poſt hoc ludus erat. poſt hoc rogabamus ut magno culmo meſſis ſurgeret quāto aut ego parcius. Nūquid ex quo agrum amiſimus minus nituiſtis: cum eadem nobis uita ſit quæ fuit dominis coſtitutis. ¶ Illū nec. qui cōſumptis bonis agrū conſumpſit: paupertatis enim amica eſt nequities.

¶ POR. Iure inqt Tral. iſtis. tralius paup & luxurioſus fuit. Verū i ſequēti uectigalia qd̄ ait redditus priuatos ſignificat cū paucos tantū alii poſuerint. ¶ Cur eg. in. ſenſus ē. Cur te diuite aliquis paup ē? ¶ Vni nimirū re. t. ſ. e. r. ſenſus. parcēdo pſpicis ne unq̄ tibi deſit q̄ egēte rep. cōtingere tibi non poſſit. ¶ EAd caſus du. ſi. ſi. cer. Hæc ait qs magis uideſ tutus aduerſum fortunæ icommoda. Vtrū q lautis epulis ſemp uſus eſt an qui ſimplici uictu. ¶ Pluribus aſ. p aſſueſecit. ¶ Quo magis his credas. bene q̄ſi perſuaſerit. ¶ Edi lu. pſe. i. non ſacra. ¶ Poſt hoc lu. e. ſi. q̄do libere potare ſolebāt antiq. i. ſinearchipoſia dicebāt ſe magiſtrā facere culpā. ¶ Ac uene. Ce. rogata deinde Ceres ut pleueraret i fructibus. Ita ut ſe oſtenderat triſticiā explicuit uino: & uenerata paſſiua ſignificatione poſuit. Vt Vir. Curſuſq; dabit uenerata ſacerdos. ¶ Vos o pue. in. ut huc no. i. Vmbrēus nouus mora deīde incola uenit non dominus talis eſt in ſuperioribus. Quid tu nulla ne habes uitia īmmo alia & fortaſſe minora.

¶ CHRI. Laqi pciū. Cū ad id iopiæ redigaris: ut nō ſuppetat æs quo laqueū ad ſuſpēdiū tibi cōpares. ¶ Iure inqt. q. d. Iſte traſius iure icuiores repꝛhēdit. Ego āt iis diuitiis abūdo: ut multa poſſim pfūdere. Cui rn̄det poeta q̄ q̄ illi ſupabūdant nō i luxū: ſed liberalitatē ſunt cōuertenda: & egenis danda potius q̄ luxurioſe cōſumēda. Præſerti cū ēt & reipublicæ cōferre & religioni multa debeāt diuites. ¶ Vni nimirū. Aurea ſnīa qua monet diuites ut ex ſupabundantia rerū ſibi ſubſidia cōtra aduerſos caſus & cōtra morbos cōparēt. Nā ſæpe tāta ſit iactura patrimōii ut & maxiæ diuitiæ ad exiguū cēſum redigantur. Qd̄ ſi multa ante calamitates allygurierimus: i eā icidimus inopiā: ut oēs nos inimici rideāt. ¶ Vterne. Neq; hoc negligēdū ē. Nā fortiori aīo feremus anguſtias patrimōii i quas nos fortūa detruſerit: ſi hactenus paruo aſſueti fuerimus. ¶ Idonea bello. Nā ut ſapiēs is dr̄ q in pace ita uiuit: ut ēt paret q ad bellū ptinēt: ſi malo fato id forte uētuꝝ ſit. Sic cōmēdanſ diuites q ea parſimonia uiuūt ut ſi q̄do a fortūa diuitiis ſpolienſ nō ſit eis duꝝ parce uiuere: qa eā uiuēdi normā ſibi ſpoſuerit. ¶ Quo magis. Probat qd̄ dicit oſelli exemplo. Hic olim diues ſobrie uixit. Deīde qa brutianas ptes ſecutus fuerat ab Auguſto bonis mulctatus partē illoꝝ ab umbreno: cui data erāt: pcio cōduxit: nec fuit durū parce uiuere i pauptate: quoniā aſſuetus etiā i diuitiis parſimoniæ fuerat. ¶ Noui. bis repete: ut ſit ordo. Ego puer noui hūc oſellū nō eē uſum latius īegris opibus q̄ abſciſis uideas uti. Et noui eundē narrātē. ſ. hæc. Ego nō edi temere i luce pfeſta. i. i die nō feſto qcquā præter olus temere ſine cauſa. q. d. Si edi quādoq; aliqd pter olus fuit iuſta de cā ut forte qa hoſpitē recepiſſem. ¶ Fumoſæ. ad fumū deſiccatæ. ¶ Pernæ. Sūt q putēt pnā eē a uertebra pedis ad finē calcanei dictā a pnitēdo. Vnde pniones q ob frigus i perna naſcunſ. Sed poniſ p pede porcino cū coxa ſalito; quē Martialis petaſonē appellat. ¶ Poſt lōgū tps. Quo erat maiori ſumptu accipiēdus. ¶ Siue opeꝝ. Parcā & laborioſam ſimulatq; honeſtā uitā depigit. ¶ Per ibrē. Nā bonus agricola nūq̄ niſi in magnis pluuiis ceſſat. ¶ Bene erat. q. d. lautiori cōuiuio utebar: ſed nō rebus uenalibus iſtructo. ¶ Pēſilis. Quæ pēdēs ſeruabaſ. De mēſis aūt ſecūdis atq; nuce dictū ē. ¶ Duplice ficu. i. bifera. ¶ Culpa magiſtra. Nā q ultra modū biberet i culpa erat hāc āt oēs uitabāt. ¶ Ceres uenerata explicuit ſeria. Snīa ē q̄ nūq̄ abūdātiori uſo utebātur quo lætiores effecti curas depōimꝰ: niſi cū cereri ſacrificarēt: p qd̄ ſignat q̄ i ſolis ſacrificiis ſplēdidiꝰ epulabāſ. Sed qūo i ſacris cereris uinū pōit: cū Plau. i aulularia id ātiq̄ religiōe phibitū fuiſſe oñdat. Ait n. Cereri

nuptias facturi eſtis qa temeti allatũ nihil uideo.Sed nõ ẽ huic loco cõtrariũ.Nã aliud erat ſacrificiũ aliud nuptias celebrare cereri.Q.uapp & Vir de cereris ſacris ſcribẽs.Cũcta tibi cererẽ pubes agreſtis adoret. Cui tu lacte fauos & miti dilue baccho.¶ Explicuit ſeria cõtractæ frontis.i.explicuit frontẽ cõtractã pp ſeria.i.pp curas:q̃ a ſeriis ꝓueniũt cõtrahimus.n.frõtẽ i rebꝰ anxiis explicãus ãt i lætis.Hic Terẽ.Exporge frõtẽ dixit.i.ꝓbe te lætũ.¶ Q.uãtũ hic iminuet.q.d.nihil.Snia ẽ.Poſtq̃ hic Vmbrẽus nouꝰ icola occupauit nr̃os agros:neq; ego neq; nos pueri parciꝰ nitimus:qa & i rebus nr̃is oli ſcdis:& nũc i aduerſis eũdẽ cultũ ſeruãus.¶ Nã pro.ſ.h.Oñdit natura oia eẽ cõia:ex quo nullus ẽ ꝓprius domius.Q.uapp fortũa:i cuius temeritate huiuſcemõi bona collocata ſũt frequẽter mutat dominos agrorũ.

Illum aut nequities aut uaſri inſcitia iuris
Poſtremum expellet certe uiuacior hæres.
Nunc ager umbreni ſub nomie nuper ofelli
Dictus:erit nulli proprius:ſed cedet in uſum
Nunc mihi nunc alii.quo circa uiuite fortes:
Fortiaq; aduerſis opponite pectora rebus.

¶ACR: Irẽ aliter.aut p luxuriã amittit agrũ uẽdẽdo eũ.aut crimle aliquo reus factꝰ ꝑturbabit̃ pr̃imonio ſuo.¶ Nũc.a.nomẽ illius q ofelli agꝛ poſſidebat.
¶POR. Aut uaſri in.i.Vaſri.aſtuti iuris.¶ Fortiaq; ad.pro fortes eſtote aduerſum fortunæ incommoda.
¶CHRI. Neqties.Quia allyguriet.¶ Inſcitia iuris.qa occupabit̃ ab alio:cũ ſe defendere neſcierit ignoratione iuris.¶ Vaſri.i.q̄ nõ ſine multa calliditate irrptat̃.Eſt.n.huiuſcemõi calliditas in iurecõſultis:ꝑſertim i iis quorũ patrocinia uenalia ſunt:ut in utrãq; partẽ omne pene ius iterpretent̃.¶ Nulli ꝓprius.ſed cedet in uſum.proprietas.n.agrorũ nullius eſt:cũ cõmunia ſint elementa:ſed uſus cõceditur.Q.uapropter unicum remediũ eſt aduerſus fortunam:quæ frequenter omnia cõmutat:ut fortem animum contra illam paremus.

Satyra tertia.

SIc raro.ſcribis ut totõ nõ q̃ter anno
Mẽbranã poſcas ſcriptorũ q̃q; retexens
Iratus tibi:q; uini ſomniq; benignus
Nil dignum ſermõe canas.quid fiet? ab ipſis
Saturnalibus huc fugiſti.ſobrius ergo
Dic aliquid dignum promiſſis.incipe.nil eſt.
Culpantur fruſtra calami:imeritusq; laborat
Iratis natus paries diis atq; poetis.
Atq uultus erat multa & præclara minantis:
Si uacuum tepido cepiſſet uillula tecto.
Quorſum pertinuit ſtipare platona menãdro
Eupolin archilochũ comites educere tantos?
Inuidiam placare paras uirtute relicta?
Contemnere miſer.uitãda eſt improba ſiren
Deſidia:aut quicquid uita meliore paraſti:
Ponendum æquo aĩo.dii te damaſippe deæq;
Verũ ob conſilium donent tonſore:ſed unde
Tã bene me noſti?poſtq̃ omnis res mea ianũ
Ad medium fracta eſt:aliena negocia curo
Excuſſus ꝓpriis.olim nam quærere amabam
Quo uaſer ille pedes lauiſſet ſiſyphus ære.
Quod ſculptũ infabre.qd fuſum durius eẽt.
Callidus huic ſigno ponebã millia centum:
Hortos ægregiaſq; domos mercarier unus
Cum lucro norã:unde frequentia mercuriale
Impoſuere mihi cognomen compita:noui
Et miror morbi purgatum te illius.atqui
Emouit ueterem mire nouus ut ſolet.in cor

SIc raro.ſ.Damaſippũ iducit ſecũ loq̃nte.q cõſumpto pr̃imõio p luxuriã cõtulit ſe ad ſtoicã ſectã dicit ẽt d his q aliẽa pctã notãt oblitiſuoꝝ.iſte ãt damaſippus quodã ſtertinio ſtoico cepit ph̃ari hortãte hypbatõ a ſupioribus ſic raro ſcribis.¶ Quid fiet.ac p hoc qd expedit ut negligas.& te icules tamẽ emẽdes.¶ Ab ipis.ſ.ipatiẽs frigoris fuit Hora.& conſtat illo tpe ſaturnalioꝝ i uilla ualidiorẽ ſocũ fieri:& ipe ſeſe ipatiẽtẽ frigoris ꝓbat i libris epl̃aꝝ.q̄ ſi bruma niues albãls illinet agris:Ad maſ deſcẽdet uates tuus & ſibi parcet:prio die mẽſis decẽ.ſaturnalia celebrãt̃.¶ Iratis.n.p.d.Solebãt.n.antiq poetæ parietes lectis ſuis ꝓxios cæra illinire:& habeſ graphia iuxta:ut ſi forte noctu aliqd accidiſſet id ante obliuionẽ lr̃is notarent.¶ Minãtis.p.Vñ poeta p cõtrariũ.ꝓmiſi uliorẽ.ꝓmiatus ſum.¶ Stipare.p.m.i.platonẽ & menãdrum cõponere:hoc ẽ iſtos tecũ auctores portare ad agꝛ.¶ Vitãda ẽ im.ſiren.ſireni cõparat deſidiã qa quẽadmodũ ſirẽ cũ pnicie delectat:ita deſidia nõ abſq; dãno delectat.diſfinitio deſidiæ improba ſiren.¶ Dii te da.ꝑmittãt tibi philoſophi.quos leg̃ris barbã tõdere.q̃ſi ad eũ loqtur q barba demiſſa ſit ſicut ruſticoꝝ.¶ Ad.m.ia iani ſtatuæ tres erãt.ad unã illaꝝ ſolebãt cõueĩt creditores & fœneratores:alii ad reddẽdũ alii locãdũ fœnꝰ.¶ Fracta.cõminuta.ꝑdita.
Quo ua.i.p.l.ſ.æ.i.uaſa ãtiqtus facta.ſiſiphus.n.artifex fuit:q uaſa ærea formabat.¶ Negociator erat ſtoicus.qui uaſa quæ emerat ꝑcio uenundabat.¶ Et miror morbi.p.te.i.damaſippe dum ne freneticus ſias & mecœnas quo ſis labores morbo.
¶POR.Sic raro.In hac æglog̃a itroducit damaſippũ corripiẽtẽ ſe tanq̃ deſidioſum.¶ Iratus ti.ipſe ſibi iratus q̄ uino ſõnoq; indulgeat.¶ Culpant̃.ſ.qa nõ merẽtur.¶ Iratis.n.p.icærat̃ parietes ſoliti erãt poetæ & ibi ſcribeſ ſiqd noctu i mẽtẽ uẽiſſet.¶ Inuidiã.p.p.ſenſus ſi uirtutẽ reliq̃ris pp inuidiã icipias contẽni.nã ita eſt natura hominũ ut potẽtioribus inuideãt:humiliores aſpnẽt.¶ Verũ.o.c.d.t.iocat̃ in barbarum.¶ Poſtq̃.qa oẽs ad ianũ i baſilica ſtabãt fœneratores.¶ Fracta.diminuta.¶ Vaſer.aſtutus.¶ Lauis.ſy.ære.ſignat corinthiorum uaſoꝝ amatorem fuiſſe.Mercurialem.lucroſum q coccio appellat̃.Oẽs.n.cocciones lucro ſtudent.

ACR.

¶CHRI. Sic raro ſcribis.Mirus poeta & miro artificio iſtructus.q reliquos hoẽs bonos reddere cupiẽs ſeipſum dãnat.ut cæteri æquiori aĩo ferãt.cũ q uitia in illis ſunt ea in ſe eẽ fateat̃.Iducit igitur Damaſippum ſtoi-

cū pħm & aliſ q̃dē Hora.errata:pſerti tñ deſidiā in ſcribēdo carpētē. Videſ āt olno tolerādus is ſatyrus: q̄ ita
cæteros carpit:ut ne ſibiipſi parcat.¶ Mēbranā.In q̃ ſcribas.¶ Retexēs.Diligētius legēdo explicās. ¶ Scriptoꝝ:
Tū poetaꝝ:tū alioꝝ. Veꝝ cū ſcriptorē dicius p q̃dā excellētiā poetā itelligius.¶ Benignus.Indulgēs nimiū ui
no & ſōno.¶ Dignū ſermōe.i.dignū q̄ mādeſ ſatyris:q̃s ſermōes appellat.¶ Quid fiet.ſūt q legāt:ſi raro ſcri
bis:& nō ſic:& poſtrēo adiūgāt:qd fiet.¶ Ab ipſis ſaturnalibus.In qbus magna erat potādi copia. De ſaturna
libus āt dicēus i eo uerſu. Age libertate decēbri:q̃do ita maiores uoluerūt utere.¶ Sobrius.q̃ſi iccirco fugiſti
ut ſobrietatē obſuares.Quid ergo fiet poſtq̄ ab urbāis ſaturnalibꝰ rus fugiſti:nōne dices aliqd dignū ꝓmiſ
ſis.Nā ſūt ſuāda q̄ de ſermōibus ſcribēdis ꝓmiſiſti.¶ Incipe.Vrget tacētē.¶ Nihil eſt. nullā potes excuſationē
afferre.Nec ē q̄ culpā i calamos trāſferas q tibi nō iſeruiāt.¶ Immeritus la.qa iniuria accuſas parietē q̄ ſcripta
nō ſuſcipiat.¶ Natus fabricatus.¶ Iratis.i.aduerſis.Habebāt āt antiq parietes iuxta lectū cæra illitos: ut ſiqd i
mētē ueniſſet illic ante notatē ē q̄ mēoria laberet.Dicit ergo parietē natū diis & poetis iratis;quoniā nihil i eo
notet poeta.¶ Atq uultꝰ erat.Nā pferebas i uultu neſcio qd quo multa de te ꝓmittere uidebaris. ¶ Minātis.i.
ꝓmittētis.Dixit āt minātis:ut oñderet neſcio quid elātiōis atq; magnificētiæ i ſuis pollicitatiōibus:ut ois timi
ditas ꝓcul abeſſe uidereſ.¶ Tepido.nā i mēſe decēbri aprici q̃runſ agri.¶ Quorſū ptī.q.d.quē ad finē.¶ Pla
tōa me cōgerere:multos e Platōe multos ēt ex menādro libros.Nā ſatyras ſcripturus utriuſq; comœdiæ uete
ris.i.& nouæ poetas imitari opportuit:pp qd Menādrū dixit & eupoli.Dixit & Archilochū pp iuehēdi uehe
mētiā.Sed neq; iſtis cōtētus erat:niſi ex diuiſa Platōis pħa grauitatē ſniaꝝ depromeret.¶ Inuidiā.p.p.u.r. Mor
daciſſima iuectiua.ut ſit ſēſus. Tu ppca nō ſcribis:qa cū uideas iuideri ſtudioſis uis uirtutē relinq̄re:ut iuidiā
a te amoueas.¶ Siren.de ſirenibus iādudū.Haꝝ noia uaria ponūt. Ergo pter id qd dictū ē ſunt q dicant hard
triū noia eē:parthenopen;leucoſiā:& lygiā:ſed hic ꝓ cupiditate. Ergo aut deponēdæ ſunt cupiditates & deſi
dia:aut deponēdæ uirtutes:q̃s iā aggreſſus eras.Optie ergo rō damaſippi & iuſtiſſima rephēſio. Sed ſuo cōſue
to acumie ridet hūc poeta tanq̄ qui nō uita & moribus:ſed ſolis uerbis pħareſ.Ergo ridiculū illi a dīis ꝓmi
um ꝓ optimis pceptis optat:ut.ſ.illi ū tōſore donēt:quo ꝓlipſæ barbæ moleſtia libereſ.Nā huiuſmōi pħi ſeu
potius pħiæ oſtētatores & ſimulatores barbā ꝓmittebāt:& cæteꝝ corpus neglectū apparere uolebāt: ut ipſe
q̃dā cōtinētiſſimi ſeueriſſimiq; uiri præ ſe ferrēt.De quibus Iuuena.Ilpida mēbra qdē & duræ p brachia ſetæ
Promittūt atroce aium.Damaſippū āt iſtū mercatorē fuiſſe ferūt. Veꝝ cū mercatura iſœliciter uſus oia amī
ſiſſet:ac ex ſūma reꝝ deſpatiōe ſe i ſabritiū fontē uel ex fabritio ponte pcipitaturus eēt:a Stertinio ſtoico lōgo
ſermōe pſuaſus & mortis cōceptæ cōſiliū depoſuit:& ſtoicæ diſciplīæ ſe dedit.¶ Veꝝ ſi diligentius poetæ i eū
dicta aduertamus:multo plus uanitatis q̄ ſolidæ ſapiētiæ i hōie fuiſſe cognoſcemꝰ:ut ſit ex iis quos ultra ſau
romatas Arpinas ille ſatyrus ſugiēdos cēleret:quotiēs aliqd de moribus audēt:Et curios ſimulāt & baccana
lia uiuūt.¶ Ad me.ia. Ad mediā mercaturā.Nā ianū mercatorū deū uolūt. Snia ē:q̄ i medio curſu mercatu
ræ a fortūa afflictus ē. Sūt ēt qui uelint tria i foro tēpla habuiſſe ianū i pricipio:medio:& fine. Vt noteſ oībꝰ
tpibus oportere mercatores diligētia uti.¶ Vafer.doloſus qui i ſe lauādo occupatos dolo in mare pcipitaret.
De Siſipho āt dictū eſt.¶ Quo ære.nā cū corithi rex fuerit:& uaſa corithia reliq̄ pulchritudine ſupatint;cōue
niēs eſt illū pulcherrimis uaſis uſum eē.¶ Infabre.artificioſe.¶ Durius.ita ut fuſilis ſtatua nullā molliciē re
ferret.Nā laus maxima ē in ſtatua ut agile flexibileq; corpus uideaſ.Hæc ergo ne emeret. ¶ Freq̄ntia cōpita.i.
oēs populariter.¶ Mercuriale.Nā a mercurio mercatura ē:& omnis calliditas & uerſutia ab eodē planeta eſt.
¶ Noui.loquitur poeta.¶ Atqui.uerba damaſippi.

Traiecto lateris miſeri capitis ue dolore.
Vt letargicus hic cū ſit pugil.& medicū urget
Dū neqd ſimile huic.eſto ut libet.o bōe te nē
Fruſtrere:inſanis & tu ſtultiq; prope omnes
Siqd ſtertīnius ueri crepat.unde ego mira
Deſcripſi docilis pcepta hæc tēpore quo me
Solatus.iuſſit ſapientem paſcere barbam.
Atq; a fabritio non triſtem ponte reuertis
Nam male re geſta.cū uellem mittere operto
Me capite in flumē dexter ſtetit: & caue faxis
Te q̄cq̄ indignū.pudor:ingt: te malus urget
Inſanoꝝ qui inter uereare inſanus haberi:
Primū nā iquirā:qd ſit furere : hoc ſi erit in te
Solo:nil uerbi:pereas qn fortiter:addam:
Quem mala ſtultitia & quæcūq; inſcitia ueri
Cæcū agit:iſanum chryſippi porticus & grex
Autumat:hæc populꝰ: hæc magnos formula
Excepto ſapiēte tenet.nūc accipe q̄re (reges

¶ ACR. In cor traiecto la.iterdū ſtudio medicoꝝ do
lor capitis trāſit ad aliā partē : ut melius ē lethargicū
fieri q̄ melācolicū.nā ſolent medici ab alia pte corpis
ad aliā deriuare morbū; q nō nū q̄ medici ſtudētes le
thargicos faciūt phreneticos.Cōtrarii ſꝰ hi morbi card
diacus & lethargicus ille ſōno ille ſitī deditus ē. ¶ In
ſanis &.c.ſt.p.o.ſcdm opionē ſtoicoꝝ.q dicūt oēs iſa
nire pter ſapiētes.ac ſe tm̄mō ſapiētes appellāt. ¶ Atq;
a.f.Stertinꝰ damaſippū a pōtis pcipitio reuocatū : &
ad pħiam hortatus ē:cū ille bōis oibus pditis cupet i
terire.fuit āt ſtertinius de ſtoicis q oēs ſtultos iſanos
aiunt:& i ſingulis inſaniæ uaria genera. ¶ Dexter. ꝓpi
tius.¶ Nihil uer.ordo.nil uerbi addā qui fortiter pe
reā.¶ Autumat.affirmat.cōprobat.¶ Nūc accipe.Ster
tinius damaſippo.¶ Caudā trahat. ꝓuerbiū ē caudā
trahit.i.riſu dignꝰ ē.& nūc diuidit qd ſupius dictuꝝ
ſe eſſe promiſerat.ideſt percuſſit caudam pēdentem:
¶ POR.Cōpita ſūt loca i q̄ mltæ uiæ cōpetūt.¶ Tra
iecto la. ꝓprie.ita n.medici dicūt.¶ Hic cū.ſ.p.pugilē
poſuit ꝓ phrenetico.¶ Dū neqd ſi.huic.ſenſus. dū ne
tu tōdeſ me icipias.¶ Fruſtre.i. Quia ſtoici oēs hoies
iſanos & ſtultos eē dicūt excepto ſapiente. Stertinius
āt unꝰ ex ſtoicis fuit . ¶ Iuſſit.ſ.p.b.ſapiētē nō q̃ſi ipm
ſapiētē ſed barbā ſapiētē.¶ Iuſſit me.paſcere.i.nutrir.
¶ Atq; a fa.nō.t.p.r. Pons fabricius dr̄ qui ē inſulæ il

Deſipiant oẽs æque ac tu. qui tibi nomen
Inſano poſuere uelut ſiluis: ubi paſſim
Palantes error certo de tramite pellit.
Ille ſiniſtroſũ: hic dextrorſum abit: un⁹ utriq;
Error: ſed uariis illudit partibus. hoc te
Crede modo inſanum nihilo ut ſapiẽtior: ille
Qui te deridet caudam trahat eſt genus unũ
Stultitiæ nihilũ metuenda timentis. ut ignis
Vt rupes fluuioſq; in cãpo obſtare queratur
Alteꝝ & huic uariũ & nihilo ſapientius ignes
Per medios fluuioſq; ruentis. clamet amica
Mat̃, hõeſta ſoror. cũ cognatis. pater. uxor.
Hic foſſa eſt ingens. hic rupes maxima ſerua.

lius q̃ i mediũ tyberi poſita ẽ: iõ Fabritius q̃a fabritio fa.&9. ¶ In. ſi. d. ſt. Dexter ãt a dextra pte aut bono oie: & Vir. ſic & ſidera coelo dextra feras: & Perſius: dextro hſde: pro bono. ¶ Primũ in. oñdit qd ſit furor ut lucilius. ¶ Qui te. d. c. t. ut pecus. i. ſtultus aut ex conſuetudine pueroꝝ ſumptũ ꝓ deridet̃. ſolẽt. n. pueri deridẽtes neſcientibus a tergo caudã ſuſpẽdere: ut uelut pecus caudã trahant. ¶ Alterũ & h. u. uariũ diuerſum ac diſtortũ ac p hoc a te diuerſum. ¶ Amica. m. h. ſ. meli⁹ p̃t ſic accipi amica mater ut ſit ex graeco tractum φιλομήτωρ q̃ per ſe amica: per ſe deinde mater quia mentionem uxoris facit in ſequentibus.

¶ CHRI. Incor. quẽ morbũ cardiã appellant. ¶ Letargicus. Letargus. n. obliuionẽ iducit: q ſi i freneſim cadat facit hoiem pugilẽ & pugnantẽ cõtra medicũ. ¶ Dũ neq̃. Hora. loq̃t̃. ¶ O bõe. ingredit̃ paradoxon ſtoicoꝝ qd eſt oẽs ſtultos iſanire. Nã qcũq; a uia recti diſceſſerit eũ tantũ dẽ pecare uolũt: ex quo oia pecata paria faciũt. Ergo cũ poeta uideretur uitiũ mercaturæ. i. auaritiã cæteris ꝑpõere: rñdet damaſippus oẽs q nõ attigerint uerã ſapientiã: qm̃ ſtulti ſunt: eẽ ẽt iſanos: ut nihil oĩno iterſit iter ſocratẽ: qm̃ nõ fuerit uere ſapiens & quẽuis flagitioſiſſimũ hoiem. ¶ Fruſtrere te decipias te. Vir. Clamor fruſtratur hiãtes. Vñ a quo ſtertinio: & ẽ aduerbiũ ꝓ noie. Vir. Gẽus uñ latinũ. Paſcet̃ barbã. Seq dogma ſtoicoꝝ: q barbã nutriũt. ¶ Nõ tri. Quia deſpatione i quã ex calamitate accepta iciderat: & ꝓpoſitũ ſe demergendi depoſuerat. ¶ Dexter: uel a pte dextra uel mihi ꝓpitius: ut ſiniſtrũ aduerſum dicimus. ¶ Hoc. ſ. furere ſi erit i te ſolo & nõ i aliis finã te pire. Sed ſi oẽs pariter iſaniũt ne te pudeat eius rei q tibi cũ oibus cõis ſit. ¶ Chriſippi porticus. i. ſtoici: q̃a porticu i quã cõueniebãt dicti ſunt. στοὰ. n. porticũ ſignificat. Chriſippi. Nã hic iter ſtoicos doctiſſimus fuit. De quo dr̃ ſolũ chryſippũ fulcire porticũ: fuit ſoloẽſis ſiue tarſenſis: & Apollonii filius: cleãthis diſcipulus: uir igenioſus atq; acutiſſimus: & dialecticæ gloria apud oẽs celebratiſſimus. Famæ adeo cõtẽptor: ut neminẽ regũ ex uiuẽtibus laudarit. Lacerãt tamẽ plærīq; in libro de antiq̃s phyſiologis: ſexcẽtis poene uerſib⁹ turpiſſima de iunõe: & ioue fingat & luſtris magis q̃ diis cõuenientia: in li. aũt de rep. & m̃ribus: & filiabus congredi pmittit. De ſtoicis ſuo loco dicet̃. Hæc formula: Nã hac regula p̃ter ſapiẽtẽ oẽs ſtulti ſũt. Similes ſunt ſtulti hoĩbus i ſiluã errantibus: e qbus aliĩ dextrorſum: alii ſiniſtroſum deflectũt: & hi lõge a tramite diſcedunt: hi uero non lõge: & tñ cũ oẽs ſint extra tramitẽ ſm̃ ſtoicos oẽs in pari uitio ſunt. Nã cũ ſint plures marinis fluctibus obruti: ita excluditur a facultate reſpirãdi: q in ipſa pene ſupficie ẽt mõ non emergat: ut ille q in ipſo fundo iacet. ¶ Caudã trahat. quaſi ſit brutus: nã bruta caudã trahũt: uel ſtultus. Nã ſtultis aliqd p deriſionẽ a tergo appenditur. ¶ Eſt unũ. Cũ plura ſint genera ſtultitiæ unũ genus ẽ eorũ q timẽt ea q̃ timẽda nõ ſunt. Vt ſi q̃s i loco plano quæratur eẽ rupes: & flumina: & ꝑcipitia q non ſunt: & eadẽ erit ſtultitia huius q eſt illius q clamãtib⁹ oibus ſuis: ut caueat neq; rupes neq; ignes neq; flumina uitet.

Non magis audierit quam fuſius ebrius olim
Cum ilionam edormit catienis mille ducẽtis
Mater te appello clamãtibus huic ego uulgũ
Errori ſimilem cunctum inſanire docebo.
Inſanit ueteres ſtatuas damaſippus emendo?
Integer eſt mentis damaſippi creditor? eſto.
Accipe quod nunquã reddas mihi. ſi tibi dicã
Tu ne inſanus eris: ſi accepis: an magis exors
Reiecta præda q̃ præſens mercurius fert?
Scribere decẽ nerio. nõ eſt ſatis? adde cicutæ
Nodoſi tabulas cẽtum. mille adde cathenas.
Effugiet tamẽ hæc ſceleratus uicula proteus
Cum rapies in iura malis ridentem alienis.
Fiet aper. mõ auis: mõ ſaxũ: & cũ uolet arbor.
Si male rem gerere inſani eſt. cõtrą bene ſani
Putidius multo cerebrũ eſt mihi crede perilli
Dictantis quod tu nũq̃ reſcribere poſſis
Audire atq; togam iubeo componere. quiſq̃s
Ambitione mala aut argenti pallet amore.
Quiſq̃s luxuria triſti ue ſuperſtitione:

¶ ACR. Nõ. m. a. q̃. f. e. o. c. i. e. hic fuſius auctor tragoediaꝝ fuit: q cũ ilionã i tragoedia ebrius ageret: & uellet eã ſimulare dormiẽtẽ grauitate uini ad uerum ſomnũ duct⁹ ẽ. ita ergo nõ audit matrẽ uel uxorẽ ſeu patrẽ ſtultus dãtes ſibi auxiliũ: quẽadmodũ nec ilione cũ ageret̃ ab ebrio fuſio potuit audire mille catienos. Iliõe priãi filia polineſtoris ẽ ſortita cõiugiũ: cũ i belli deſpatiõe poſitus priãus polydoꝝ filiũ ſuũ tuẽdũ polineſtori cõmiſiſſet & cũ uellet polineſtor occidere. iliona loco f̃ris filiũ poſuit. Ita polymneſtor deceptus filiũ trucidauit: ut alii dñt tñ manifeſtũ ẽ hũc polydoꝝ necatũ fuiſſe & noctu ſorori i ſõnis uẽiſſe rogãs ut ſepeliret̃. hoc dicens m̃r te appello ſoror ſurge & ſepeli me. Cũ fuſius igit̃ ilionã dormire ſimulaſſet cũ uio cõfect⁹ obdormiuit. ¶ Catiẽis. cãtorib⁹ a cãtio. ¶ Inſa. u. ſ. iterrogatiẽ. ¶ Eſto: cõcedãus iterĩ creditorẽ ſape dũ ꝓbãus magis hũc iſanire q̃ damaſippũ. ¶ Reiecta p. repudiata & ẽ figurata ꝓductio. q̃a cũ ſit breuis p naturã hoc loco ꝓducit̃. ¶ Scribe. d. ne. Sẽ. ſ. ſcribe tabulas. Anerio iuris ſtudioſo. qbus alligat damaſippũ. ¶ Adde. c. cẽtũ alteras nõtñ illũ ita alligabis ut ille ſe nõ ferat. Cicuta foenerator fuit q pp aſpitatẽ & amaritudinẽ cicuta noiatus ẽ. ¶ Nodoſi. ſcrupuloſi diligentis in accipiendis cautionibus. ¶ Sceleratus: ſæuus ingenioſus. ¶ Protheus: damaſippus accipien

Aut alio mētis morbo calet. huc propius me
Dum doceo inſanire omnes uos ordīe adite.
Danda eſt hellebori multo pars maxīa auaris

dus ē aut qđq; dur9 debitor ppeꝛ ꝑteꝛ dicit debito
rē:q i ſæpe ſeſe mutat ut ꝑteꝰ labiſ.n.mille ꝑ ſcripti
onib9 & dilatiōib9.¶ Si.m g.r.mſto putidi9 ē cerebꝛ
pelli cicutæ q dicar ita ſe dictare q debita nūq̄ ſolutu
rus ſit.Reſcribere eſt.n.debita ſoluere.hoc eſt ſcriptū
debiti liberaſ.¶ Mihi.c.p.adhuc uerba ſſ Stertinii.pelli9 famoſ9 tpis illi9 fenerator fuit.qdā dīt iſtū meriū ꝑ
ellū.alii dīt aliū eē fœneratorē. Audiſ atq;.Hic oñdit fœneratores iſāos. ¶ Dāda.h.m.p.Mſtū anticiſ dādū ē
CPOR.Nō.m.a.q̄ ſ.e.o.Hic fuſi9 phoce i tragœdiaꝛ auc.fuit q cū (auaris q̄ſi maioſ egritudīe laborātib9.
uel ſet iliona dormiētē exprimeſ:ut ad filii polydori exurgeret uocē i ſcæna obdormiuit:& edormit propter i
to accipi nō ꝑ pſiti dēn.¶ Mſ te:a. Tuq; carā ſono ſuſpēſā leuas.¶ Catiēis.m.d.Catiēis cātoribus a nobili cātoſ.
¶ Scribe.d.qdā anerio legūt.Ver9 hic & cicuta iuris fuerūt ſtudioſi auaros tāgit.ſenſus. pecūiā a fœneratore
acceptā lege.x.ta.q̄s nerio iſtituit& aliis cētū Perellius cicuta amariſſimus cōſignatores furabiſ : ¶ Scribe.d.
n.iuris uerbo ſcribere ē mutuū ſumere.reſcribere.reſtituere.¶ Ap.m.a.m.ſ.Et uir.fit.n.ſubito ſus horridus.
¶ Cū rapies i iura.malis ridentē alienis:græcus eſt. Q.d ſignificat ſi in ius rapere cœpis.nō ex aīo ri
debit.¶ Mihi.c.p.pillus fœnerator fuit & iuriſpitus.¶ Putidius:magis igr iſanus ē:& dictātis ꝑ dātis.ē.n.ſen
ſus.id credēs qđ recepturus nō eſt.¶ Reſcribere.reddere.¶ Atq; toga.i.cō.q.īm.ſenſus iubeo audiſ & ad ꝑce
pta uera auaros intentos eſſe bene cultos.Nā q ſoluto pallio audiūt negligentes indicanſ & minime ad uirtu
tis honorē accenſi.iō ait togā iubeo cōponere.qa ii diligētius audiunt qui cultu concini ſunt.allegoricos totū.
CCHRI. Fuſi9.h. Fabula ē iliōe filia priāi Polymneſtori nupta ī q̄ Catiēus pſonā agebat Polydori ꝑ getē
mſi apparētis:fuſi9 āt hecubæ:q ut dormiret.id.n.erat agēdū:ita ſe uio igurgitauit:ut cū a catieno:q dicebat
mſ te appello nō poſſet excitari uniuerſuſ pplus clamauerit mſ te appello.¶ Inſanit.d.Nā ꝑdigus oēm pecūiā
i ſtatuis emēdis cōſumit. Sed neq; iſania caret is q damaſippo pecuniā credit.Nā ipe fœnoris duct9 ſortē amit
tet q credit reddeſ nō ualēti.¶ Accipe.Demōſtrat peccaſ ēt damaſippū: ſi accipiat a fœneratore id qđ nō poſ
ſit reddeſ q̄uis aliqs illū excordē & iſanū putaret ſi nō acciperet.¶ Pns.i.fauēs. Vir. Nec tā pñtes alibi cognoſceſ
diuos.¶ Mer.nā deꝰ ē mercatoꝛ.¶ Scribe.d.n.i.ſcribe te debitorē i tabulis nerii.¶ Nō eſt.ſ.q.d.nō ſufficit illa
obligatio.¶ Addet.c.n.c.i.ſcribe i tabulis cicutæ nodoſi.i.callidi & q recte nouerit colligare debitorē.¶ Adde
c.ſ.m.c.i.ualida uicula obligationū:tñ ille debitor oēs effugiet neq; diſſoluet debitū. Appellat āt debitorē ꝑ
theū:qa tāq̄ ꝑtheus oē uiculū facile euitat.¶ Sceleratus:qm̄ calliditate ſua debitū effugere ſuſtinet.¶ Fiet ap.
māet i ꝑthei fabula:ut oñdat illū oēm fallaciā meditaturū:ne pecuniā debitā reddat.¶ Vidērē.m.a:Rider.n.
creditorē ſefelliſſe.¶ Si.m.r.g.Si iſipiētis ē rē male gereſ:& cōtra bñ gereſ ſtult9 erit pill9 q tñ dictaui. credē
do tātū debitorē ſcr.q̄tū nō poſſis reſcribere:i.reddere.Nā ſcribit fœnerator tibi q cū pecūiā ad fœn9 collocat
illius te i mēſa creditorē facit:ut tātū diſſoluis iubes illā i mēſa illi reſcribi.i.i ſuū creditū reduci.¶ Audire:
iubet oēs attēte audiſ ſua argumēta:qb9 ꝑbat oēs peccaſ.¶ Togā.c.nā q diuti9 ſeſſurus ad audiēdū ē ſolet cō
mode ueſtimētū cōpōere. Acrō āt expōit cōponere q̄ſi ſubſternere.ut attētius audiāt.¶ Dāda ē.h. Snīa ē qcūq;
aliquo uitio laborāt iſani ſūt. Vñ eoꝝ cerebrū helleboro purgādū ē.Sed iter oīa uitia auaritia maioris iſaniæ
ē:ergo plus hellebori expetit.hellebori pria gña duo ſūt.Cādidū ac nigꝛ:qđ i radicibus tñ cognoſci qdā pu
tāt.Alii folia nigri platāi ſimilia & miora nigrioraq;& pluribꝰ diuiſuris ſciſſa.¶ Nigro e.boues & ſues necāſ.
Itaq; id cauēt cū cādido uelcāſ. Hoc plurimū & optimū i oeta mōte naſciſ.Nigrū ubiq; ꝑuēit ſed melius i hel
licōe.I nigro ſpēs ē qđ melāpodiō uocāt a melāpode celebratiſſimo augure inuētū. Hoc domos ſuffire conſue
uerāt:purgabātq; aſpgētes ſe & pecora cū ꝑcatiōe ſolēni & religioſe colligētes.Primū.n.gladio circūſcribebaſ.
Succiſurus uero oriētē ſpectabat:& ꝑcabaſ ut id ſibi diis cōcedētibus facere licere : obſeruabatq; aqlæ uolatu
fere.n.ſp ſecātibus itereſt & ſi ꝑpius aduolarit mortem ſuccidēti ſe eo anno augurīū eſt nec albū facile colligiſ.
caput aggrauās niſi ꝑmuniaſ aliū:& ſubide uinū ſorbeaſ:celeriterq; ſodiaſ nigꝛ purgat ꝑ iſſema cādidū āt uo
mitiōe.¶ Quōdā.t.poſtea multi ad igeniū acuēdū ſūptitarūt. Carneadēq; reſponſurū zenōis libris ſumpſiſ
ſe ferūt:& apud romāos Druſū illū cui bellū ſociale
ſenatus ſpurauit:conſtat hoc medicamēto liberatū co
mitiali morbo i anticyra inſula.Ibi.n.tutiſſime ſumiſ:
qm̄ ſe ſamoides admiſcent ueratrum italia nuncupat.
¶ Oēm anticyrā.i.qcquid hellebori i anticyra ſumiſ.
CAC.Neſcio an Metōymia ꝑ id qđ otiet:id qđ cōtieſ
āticyra.n.nomē ē iſulæ:i q̄ multa cōficiſ medicia poſu
it āt anticyrā ꝑ medicamie.e.i.neſcio ſi oīs medicina dā
da ſit auaris magnitudinē uitii expſſit.¶ Hrdes ſta. ſta
ber9 qdā auariſſim9 fuit q cū moreret iuſſit hrdes ſcri
bere i ſuo monumēto: q̄tū q̄q; a ſe relictū accepiſſet.
¶ Dare.c.ducē.li.nouē modios grāi qa uiuēte pſe igno
rauerūt qđ hſent tātæ cupiditatis fuit.¶ Siue.e.p.ſe.r.
ſtaberi uerba alicui loqſ ſe icrepāti uſ qbuſdā Hor.nō
plene pſecutus eē q ꝑmiſerat cū uerū iſaniat doceret ꝑ
ter greſſus de cura ipoꝝ dicit ſane icōſiderate i uitupa
tionē roētib9 q ſe.n.ignorāt his dēt eē adhibēda medi
cina.¶ Quid er.aut iterrogatio audiētis: aut iterrogan
tis dubitatio.¶ Hoc.u.u.q̄ſi uirtute paras diuitias pu
tauit ad uirtutē ptineſ. ¶ Nil.a.c.illd exē.nihil ē.q liē

Neſcio an anticyram rō illis deſtinet omnē
Hæredes ſtaberi ſummam īcidere ſepulchro
Ni ſic feciſſent, gladiatorum dare centum
Dādati pplo paria atq; epulum arbitrio arri,
Frumenti q̄tū metit aphrica. ſiue ego praue
Seu rēcte hoc uolui. ne ſis patru9 mihi. credo
Hoc ſtaberi prudētē animū uidiſſe. qđ ergo
Senſit cū ſummā patrimōii inſculpere ſaxo
Hæredes uoluit? quoad uixit credidit ingēs
Pauperiem uitium:& cauit nil acrius:ut ſi
Forte minus locuplex uno quadrāte periret:
Ipſe uideretur ſibi nequior. omnis enim res
Virtus fama decus diuia humanaq; pulchris
Diuitiis parent:quas qui conſtruxerit ille

Clarus erit: fortis iuſtus ſapiens etiam rex.
Et quicqd uolet hoc ueluti uirtute paratum
Sperauit magnæ laudi fore: quid ſimile iſti
Græcus ariſtippus? q̃ ſeruos ꝓiicere aurum
In media iuſſit lybia: quia tardius irent
Propter onus ſegnes. uter ẽ inſanior horũ?
Nil agit exemplum: litem q̃ lite reſoluit.
Siquis emat citharas. emptas cõportet i unũ:
Nec ſtudio citharæ: nec muſæ deditus ulli:
Si ſcalpra & formas non ſutor. nautica uela
Auerſus mercaturis delirus & amens
Vndiq̃ dicaẽ merito. qui diſcrepat iſtis:
Qui nũmos aurumq̃ recondit. neſcius uti
Cõpoſitis: metuẽſq̃ uelut cõtingere ſacrum.
Siquis ad ingentẽ frumenti ſemper aceruum
Porrectus uigilet cũ longo fuſte: neq̃ illinc
Audeat eſuriẽs dominus cõtingere granum:
Ac potius foliis parcus ueſcatur amaris.
Si poſitis intus chii ueteriſq̃ falerni

uertit i litẽ. i. uitiũ i uitiũ: q̃a dũ damꝰ exẽplũ ariſtipi litẽ liti oppõimꝰ: nã ſi ſtaberꝰ uitiolꝰ ariſtippꝰ uitioli or: ergo nihil ualet exẽplũ ariſtip. aduerſũ ſtabeꝝ. ad rẽ dubitatá apiẽdá. nẽo utif dubio argõ icertũ ẽ utrũ iſáiat. q d̃ſpicit pecũias nullo moderamie utiẽ ad eas deſpiciẽdas. Et ait quẽadmodũ iſáit cõtẽptor pecũiæ ita & auarꝰ. ſꝫ & h̃ icertũ ẽ: utrũ nimiũ cõtẽptor pecũiæ uideaẽ eẽ iſanꝰ. q. d. damaſippꝰ ſtertinio nũ opꝰ ẽ exẽplo ad dirimẽdá litẽ: q̃a & de eo diſputari põt: ipẽ uẽ ſibi ſubiicere nolo corrigás uitiũ uitio: dũ culpas auaritiá exẽplũ ſ̃dis iſáie: q̃a ñ põt exẽplar laudari cũ ipm̃ uitioſũ ſit. ¶ Formas: calopodias. ¶ Nautica. u. qd̃ q̃uis alieni ſint a mercaturis tñ emũt uela: q q̃uis alieni ſint a muſis tñ emũt cytharas paucis ſapiẽtibus. ſ.

¶ POR. Neſcio an ãti. ãticyra & oppidũ & iſula hoc noie ſiẽ clarenꝰ teſtaẽ: i q̃ helleboꝝ plurimũ naſciẽ: & alibi nauiget ãticyrá: & ẽ propõtidis iſula. ¶ Hẽdes. S. Staberiꝰ hõ auariſſimus fuit: eo uſq; magnitudine pecuniæ delectatus ẽ: ut finẽ uitæ adeſſe itellexiſſet & teſtõ ita iſcriberet: ut hẽdes ſui ſepulchro eiꝰ iſculperẽt. Quis q̃tũ a ſe i pte ſũpſerit qd̃ ſi i aliquo métiti eẽnt. dãnati õis noie pia cẽtũ gladiatorũ pp̃lo exhiberẽt. ¶ Dãnati: ꝓ addicti & epulũ ad arrii uolũtatẽ qui luxurioſus fuit. Ipſe uideret ſibi neqor: ꝓ luxurioſior: & ut ſupra illd̃ neqties. ¶ Clarus. e. i. h iroicos dixit. ¶ Græcus. a. uult & huc & ariſt. iſanũ uideri: q pecũiá q̃ potuiſſet dare neceſſariis abiecerit. ¶ Nil. a. ſenſus idẽ exẽplũ quod in ſe queſtionẽ habet nõ eſt uerũ: i telligo igr me cõtraria exẽpla poſuiſſe: qm̃ argumẽtatus nõ erat. ¶ Vter ex iis iſanus eẽt: nũc ait ſe ꝓbaturũ.

¶ CHR. I. Staberi. Staberus iuſſit hæredes ſuo ſepulchro incidere ſũmá pr̃imonii: quá illis reliq̃bat adiecta pœna ni ſcripſiſſent: ut cẽtũ paria gladiatoꝝ pp̃lo exhiberẽt: & p̃terea epulũ darẽt eo ſũptu quẽ cẽſeret arriꝰ. ¶ Ne. ſ. p. Ne ſis cẽſor ut patrui i nepotes eẽ cõſueuerũt: ut alibi d̃mõſtratũ ẽ hoc ãt iccirco iuſſit: q̃a putabat diuitias ſũmũ bonũ eẽ: & illis oẽs uirtutes pareẽ: & q diues fuiſſet eũ oĩa eẽ: ut ſtoici de ſapiẽte dñt. Hic igẽ uehemẽter diſſẽtit ab ariſtippo cyrenaico: q cũ ep̃ria i græciá philoſophãdi cá ꝓficiſceret iuſſit ſeruos auꝝ ꝓiicere. ut expeditiores ad iteꝝ crapẽdũ eẽnt. ¶ Græcus: nõ p̃ria: ná cyrenæ i africa ſunt: ſed q̃a i ſris græcis phatꝰ ẽ. ¶ Ariſtippus. auditor Socratis fuit primus ſocraticoꝝ mercede phatus. ẽ qn & pecũias: ad ſocratẽ miſit: q̃s ille reſpuit: aſſerẽs id nolle deũ ſuũ. Habuit ut ſcri. xenophõ igeniũ ad omnia ꝓ tpe loco & pſona ſimulãda oĩno ꝓmptũ. Et ob hoc Diony. p̃ter oẽs erat carus. Et ut p̃ſtibus uoluptatibꝰ libẽter fruebaẽ: ita & abſẽtes facile cõtẽnebat. A diogene regius cáis appellabaẽ. Summũ bonũ poſuit i leui motu ad ſenſum emanãti. i. in uoluptate corpis ſenſus titillãte: filiá habuit Aretẽ. quá in phia inſtituit: & ex ea nepotẽ Ariſtippũ a m̃re in phia imbutũ: ex quo metrodidactos appellatꝰ ẽ. Qui ab eo fluxerũt: & in dogmate pmáſerũt: ab hois patria cyrenaici ſũt appellati. Ex iis alii Egeſiacos: alii Anicerios: alii rheodorios ſe nũcuparũt: de qbꝰ oibus alio loco latius fortaſſe diſputabiẽ. ¶ Vter. h. Vtrũq; carpit: & eũ q nimis diuitiis tribuit: & eũ q oĩo negligit. Sed ni ad auaꝝ reuertẽs diſputat q̃ ut illi rep̃hendẽdi ſunt q iſt̃a aliquaꝝ artiũ cõparant. & illis uti neſciũt. Sic & auari ſunt uitupandi q diuitias uiuendi inſt̃a poſſidentes illis nõ utũẽ. ¶ Scalpra. inſt̃a ferrea qbus calceoꝝ ſutor coria radit. ¶ Formas: qbus utunẽ ad calceos componẽdos. ¶ Nihil ẽ mille. Correptio eſt: ut ſit ſenſus: q̃ non ſolum potabit acetum cum ſint ſibi mille cadi aut chii aut falerni. Sed etiam ſi ſint centum milia cadoꝝ.

¶ ACR. Quare ſi. q. u. ſ. ẽ. p. Si cõtẽtꝰ es puo q̃re piuras: ut hẽas maximũ pr̃imõiũ. ſi mediocritate cõtẽtꝰ es: cur cædibus mercaris opulẽtiá. Sed fortaſſe dicturus es: q̃re ego iſanus appellor: cũ hoc ego nõ faciá. i. nõ occidá patrẽ ueneno. Quáuis non occidas matrẽ tuá apud argos aut ferro: ut horeſtes: certe tñ inſanus es. ¶ Splẽdida. b. q oĩa i lucẽ ꝓfert. Perſi. Vitreabilis: q̃a nũq̃ ſtat: uel ſplendida: lucida: q̃a nẽo p̃t iraſci: ita ut nõ appeat eius iracũdia. ¶ Paup. o. q̃dá ditiſſimus & auarus cũ lethargico morbo laboraret a pitiſſimo medico: ita ſanatus: eſt aurũ multũ poſuit i menſa & fecit a multis nũerari. & q̃ dicebat ille audiebat excitabaẽ: & ſanus ẽ. ¶ Qui. u. Veiẽtana ciuitas ẽ cãpaniæ in q̃ naſciẽ peſſimũ uinũ. ¶ Cãpana. ſ. t. trullá dicit deformẽ calicẽ uel ruſticanũ. ¶ Lethargo. morbo q facit ſmẽores nimio ſomno. ¶ Nõ ẽ. c. Si tibi dixerit medicus de ægro: q̃ non eſt cardiacus: tu ais q̃ ſurget de lecto iterum medicus adiicit q̃ non ſurget: q̃ alio morbo laborat. Sic ergo dicis. Ille non eſt periurus

Mille cadis. nihil ẽ. ter centum millibus: acre
Potet acetũ age. ſi & ſtramentis icubet: unde
Octoginta annos natus cui ſtragula ueſtis
Blaptarũ ac tinearũ epulæ putreſcat in arca:
Ni mirum inſanus paucis uideatur: eo q̃
Maxima pars hominũ morbo iactatur eodẽ.
Filius aut etiá hoc libertus ut ebibat hæres.
Diis inimice ſenex cuſtodis ne tibi deſit.
Quantulũ. n. ſummæ curabit quiſq̃ dierũ:
Vngere ſi caules oleo meliore caputq̃
Cœperis impexa fœdũ porrigine. quare:
Siquid uis ſatis: ẽ piuras: ſurripis. aufers

Vndiq;? cum ſanus populū ſi cædere ſaxis
Incipias: ſeuoſq; tuos quos ære pararis:
Inſanum te omnes pueri clamentq; puellæ:
Cum laqueo uxoré iterimis. matréq; ueněo
Incolūi capite es. qd. n. neq; hoc tu facis argis
Nec ferro ut demēs gēitricē occidit horeſtes.
An tu reris eum occiſa inſaniſſe parente?
Ac non ante malis dementē actum furiis q̄
In matris iugulo ferrum tepefecit acutum.
Q uí ex quo e hitus male tutæ mētis horeſtes.
Nil ſane fecit: quod tu reprendere poſſis.
Non pyladen ferro uiolare auſuſue ſororem
Electram. tantum male dicit utriq; uocando
Hác furiā. hūc aliud iuſſit qd ſplēdida bilis.
Pauper opimius argēti poſiti intus & auri:
Q ui uehientanum feſtis potare diebus
Campana ſolitus trulla: uappāq; pfeſtis:
Q uōdá letargo grādi eſt oppreſſus ut hæres
Iam circū loculos: & claues lætus ouanſq;
Curreret hūc medic⁹ multū celer atq; fidelis
Excitat hoc pacto mēſam poni iubet atq;
Effundi ſaccos nūmorū: accedere plures
Ad numerādū. hominē ſic erigit. addi & illud
Ni tua cuſtodis auidus. iā hæc auferet hæres
Mē uiuo? ut uiuas igr̄ uigila. hoc. age. qd uis
Deficient inopem uenæ te: ni cibus atq;
Ingens accedat ſtomacho fultura ruenti.
Tu ceſſas. agedū ſume hoc ptiſanariū orizæ

neq; ſordid⁹ imolet diis porcā: ſed ē ābitioſus ſed audax alio uitio laborat: & dēt ire ad anticyrā ut curet.
¶ POR. Quod ſplēdida bilis, atra uel flaua. Paup opi. Sic dr̄ magnas īter opes iops: & figurate dictū ē. Diues opū, popib⁹. ¶ Qui ue. peſſimū uinū i ueiēto naſcit & Perſ. Veiētanūq; rubellū. ¶ Deficiēt ino. Sic ait ut iopia deceſſiſſe dicimus: & Virg. Tuq; o dubiis ne defice rebus. ¶ Quis ná. e. ſ. incipit de ſtoicis diſputare. ¶ Chrateq;. d. p. Chrater⁹ nobilis medic⁹ tpibus Auguſti fuit. de h perſ. Quid opus chratero magnos pmittere mōtes. ¶ Morbo tēp. acuto. græce.
¶ CHRI. Octogita an. Argm̄ ab ætate: i quo tanta auaritia ſit: ut ueſtes qbus lecti ſternūt: id. n. ſūt ſtragulæ: in arca blaptis & tineis rodēdas cōdat: & in ea ætate q̄ molliora cubilia deſiderat i culmoq; ſtramētis iaceat. Blapte āt dīr παρὰ τὸ βλάπτειν. i. nocere: ná ueſtibus nocēt. ¶ Filius: ſūma ſtultitia q; ſe de fraudet rebus neceſſariis: ut deide hæredes luxurioſe degāt. Caules, poleribus poſuit. ¶ Caput. qd ungi dēat. qm̄ ſit īfectū porrigie: is. n. morbus ē ſcabioſus: q creſcēdo porrigitur. ¶ Impexa: qm̄ caput pecti non ſinat. ¶ Quare. ſi. q. u. ſ. e. Si forte rīdeas auarus ſe icirco illis nō uti: qm̄ quæq; minima ſibi ſatis ſint: iterrogat poeta. ſiue Damaſippus cur piurio & furto & rapinis undiq; p ſūmū ſcælus pſimoniū augeat. ¶ Surripis. eláculū. Aufers p ui. ¶ Tū. tu ne eris ſáus ſi pplm lapidib⁹ iſectaberis certe nō eris. At dic mihi ſi es iſanus cedēdo populū ſatis eris ne. ¶ Incolumi. c. i. itegris ſēſibus & nō furioſis: ſi uxurē laqo aut matrē ueneo pp auaritiá tollis. ¶ Nec. f. a. n. f. Demōſtrat illū magis inſanire q̄ Horeſtē: q mrem iteremit. ¶ Ná ille & apte rē egit: & ut prem ulciſceret. Tu aūt & doloſe aggrederis. & qd uium flagitioſiſſimū ſit pp auaritiá ſcælus cōmittis. Præterea poſt occiſá mrem nullū aliud ſcælus cōmiſit Horeſtes: Neq; pyladē amicū: neq; electrā interemit. ſed ſolū maledicebat aliam furiam: & hunc aliquid aliud appellans. ¶ Bilis. i. furor: qui ex bili pueniebat. ¶ Veiētanū: uile uinū. ¶ Cāpana: fictili Sic Iuue. Tu bñuētani ſutoris nomē habētē ſiccabis calicē. ¶ Trulla: uas ē ſimile truæ: niſi q; trua magna hæc uero puſilla. Trua erat q̄ de culina in lauatrinā aquā trudūt. Eſt trulla uas orbiculatū: & circa ſūma anguſti⁹ & utrinq; anſatū. Pli. myrinā trullā. i. q̄ ex myrina cauata eſſe pōit. Et Colu. i agricultura ait. Tū apibus aut ē trulla cōgregatas apes recōdat. ¶ Vappam uinū quod exalauerit: ut iā dictū eſt. ¶ Lethargo: morbus ē ſomnū iducēs: cui aut mediocre rmediū Pli. urticā dicit eē. ¶ Læt⁹. o. Quia putabat illū cito moritu. ¶ Loculos &. c. thecas clauiū qbus cūcta recluderet. ¶ Medi. ſic hois auaritiā noſcēs nō uidebat q̄ alia rōne illū excitare poſſet. ¶ Ptyſanariū: poculū ſiue pultē ex ordeo in q̄ maxia uis ē reſtaurādi uires: & nutriēdi. Fit maxime ex ordeo. Vinū ptyſanæ hippocrates laudauit. ¶ Oriza: frugū genus eſt: folia carnoſa habet porro ſimilia ſed latiora. Altitudo cubitalis. flos purpureus.
¶ ACR. Balatrōe ſcurra & triuiali: ná balatrōes dr̄ ruſtici hoies iepti: & triuiales public⁹ Fuilius Balatro multa i auguſtū amare: & nō ſine ioco dixit: fuit āt tātus deuorator. ut ſili uitio laborātes balatrones dicti ſint: & ē i ipſo uerſu ſēſus: qd itereſt utrū nō utaris an i baratrū mittas. Quid. n. pdeſt carere hoc uitio cū alio tenearis: poſtq̄ iquit i te luxuriā aut tenacitatē in illu cognoui. ¶ Ser. o. hoc exēplū ad illud ptinet q ſná igit ſanus ergo q ſanus ē talis ē q̄lis oppidi⁹ de facultatibus ſuis: q ita diues circa liberos: q iuxta antiquū cēſum diues iuētus ē. ¶ Tu. c. n. m. Bñ uetat ná & minui uetat natura & augeri: & monet qd ſufficit appetendū. Et eſt paternus affectus iūctus naturæ. ¶ Inteſtabilis: ſic dicebantur periurie nomine per quod iurauerāt: iteſtabiles appellabantur quoq; teſtimoniū

Q uāti ēptæ? puo q̄ti ergo? octuſibus. heheu
Q uid refert? morbo an furtis peāq; rapinis?
Q uis ná igit̄ ſanus? q nō ſtultus. qd auarus
Stultus & inſanus: qd ſiquis non ſit auarus?
Cōtinuo ſanus? minime. cur ſtoice dicam.
Non eſt cardiacus. craterū dixiſſe putato:
Hic æger recte ē igitur: ſurgetq;. negabit:
Q uod latus aut renes morbo tēptant acuto
Nō eſt periurus neq; ſordibus: imolet æquis
Hic porcū laribus. uerū ambitioſus & audax
Nauiget antycirā. qd enim differt balatrone
Dones quicqd habes. an nūq̄ utare paratis?
Seruius opidius canuſi duo prædia diues
Antiquo cenſu natis diuiſſe duobus

Fertúr.& hoc moriens pueris dixiſſe uocatis
Ad lectum:poſtq̃ te talos aule nuceſq;
Ferre ſinu laxo donare & ludere uidi:
Te tyberi numerare:cauis abſcondere triſtē
Extimui:ne uos ageret ueſania diſcors.
Tu nomentanum.tu ne ſequerere cicutam.
Quare per diuos oratus uterq; penates
Tu caue:ne minuas:tu ne maius facias id:
Quod ſatis eē putat pater:& natura coercet.
Præterea ne uos titillet gloria iure
Iurando obſtringā ambo:uter ędilis fueritue
Veſtrum prętor.is inteſtabilis & ſacer eſto.
In cicere atq; faba bona tu perdaſq; lupinis
Lætus ut in circo ſpaciare aut æneus ut ſtes
Nudus agri nudus numinis inſane paternis
Scilicet ut plauſ⁹:quos fert agrippa: feras tu
Aſtuta ingenium uulpes imitata leonem.
Nequis humaſſe uelit aiacē atrida uetas cur?
Rex ſum nil ultra quæro plebeius:& æquam
Rē imperito.ac ſi cui uideor nō iuſtus inulto
Dicere quod ſentit permitto.maxime regum

non ualebat.¶ In cicere atq.f.b.t.p.hæc.n.a magiſtratibus ludis floralibus iactabāt:uel ædiles hæc populis in circo iactabāt.Iuuēta occaſione carpit ambitionē:& dat exēplū hoc ad inſaniā.¶ Aut æneus ut ſtes: ut habeat æneā ſtatuā.¶ Ne qs humaſſe uelit. Damaſippus ex pſona plebei cuiuſdā p hāc hiſtoriā docet: q nō tātū ſæue:ſed etiā ipie faciebāt hoies ambitione inflati aqua nō minus q̃ ab auaritia & luxuria cōmōet recedēdū.¶ Rex ſum.Agamēnōis reſpōſio.ordo. rex ſum & æquam rem imperito.i.iubeo:uel rex ſum & æquā rem imperito:poteſtas non impedit æquitatē. ¶ Nil ul.q.pie.ſi hoc dixeris nil ultra qro a te.¶ Maxime regum.plebeius reſpondit.

¶POR.Quid.n.differt Balatrōe.Balatro luxurioſus.Verū qdā legūt baratro:ut uēiat a noie baratrū. Ser.opidius Cāuſi duo pdia diues.¶ Tu nomētanū. ¶ Tu ne ſeqrere Cicutā.ne aut luxurioſus:aut auarus euaderet Nomētāus.n.luxurioſus.Cicuta auarus. Is īteſtabilis & ſacer eſto.antiq eos quos i teſtimoniū dimitti nolebāt īteſtabilē uocabāt dteſtabiles.i.quoꝝ teſtimōiū malū & execrandū eēt.¶ In cicere atq; faba. Antiq ædiles huiuſmodi res pplo floralibus ſpargebāt:inde & Perſius:Nigra & cicer īgere rixāti populo Pauperes enī initio Ro.fuerūt.Ne qs humaſſe uelit. Adnotādū q dialogū cōfecit.¶ Introduxit enim quēdam altercārē cū Agamēnōe:ut doceret ſaniores eſſe eos qui īſani uident̄ iis quos ſanos putamus.Dogma āt ſtoicorū quoddā παντας αφρονας μαινεσθαι quo cōtinēt omnes homines inſanos eſſe.¶ Rex ſum nil ultra quæro.præter hoc illud prouerbium interpraetari.

¶CHRI. Deficiūt uenæ. Quia cum nihil ſumas in uenis ſanguis deficit. Vel poſuit uenas p arteriis.i.uenas pulſatiles.nā cū pulſus ſpiritibus:i arteriis nō ē mors aduētare uidet̄.¶ Octuſibus.octo aſſibus ut ēt centuſſis.i.centū aſſiū.¶ Quis igit̄.ſ.e.Snia ē q q̃uis auarus īſanus ſit:tamē nō leqt̄. ſiqs auarus nō ſit iccirco eē ſanū.Nā pōt laborare alio uitio ut dato aliquē nō eē cardiacū:poterit laborare alio morbo. ¶ Porcū.l.æ.i.fauentibus.¶ Quid.c.d.Idē crimē eſt aut bona pdigalitate pfundere:aut nullo pacto uti.Quod pbat p duos fratres Serulī opidii filios:quoꝝ Aulus prodigus:tyberus uero auarus eſſet.¶ Nomētanum. dedidē & luxurioſum:ut ſupra.Pātolabo ſcurræ nomentanoq; nepoti.¶ Cicutam.Auarū fœneratorē:ut paulo ſupra patuit. ¶ Tune.m.Quoniā pdigus es.¶ Ne.m.i.quoniā es auarus.¶ Pater.p.Qui & prudētior ē:ut ſciat & beniuolus ut uelit nobis bene cōſulere.¶ Etna.c.nā ipſa paucis contēta eſt. Debemus aūt naturā tanq̃ ducē ſeq.¶ Titillet.iocunde moueat.Titillare.n.dicit̄ cū ſenſus ita tangit̄:ut iocūde moueat̄.Ergo ut auaritiā & pdigalitaē a pueris arcere uolebat:ita deterret̄ a nimia honoꝝ cupiditate.¶ Vter ue.¶ Aedilis.poſuit ædilitatē & p̄turā poibus magiſtratibus:quos ſi peterēt uolebat eos ſacros.i.execrabiles eē.Virgi.Quid nō mortalia pectora cogis auri ſacra fames.¶ Inteſtabilis.is eſt cui adēptū eſt ius teſtādi.¶ In.c.&.f.Nolo te pdere bona in ædilitate capienda.Nā ædiles multo ſumptu magnificos ludos populo parabant.Noiauit aūt cicer & fabā & lupinū:quoniā ut patet etiā apud Plutar.in uita Catonis talia munera apud priſcos populo dabant ædiles.Nā cū in pcio tūc eēt agricultura laudabant̄ ii qui aut legumina:aut fruges ex ſuis agris collegiſſent. Hinc teſte Pli.cū primū Cice.appellarūt:cuius optia fuiſſent cicera.Eodē pacto & a fabis fabios:& a lētibus lētulos appellarūt.Ergo in cicere & faba.i.i muneribus ædilitiis.Nā is erat ordo in magiſtratibus petēdis:ut prio ædilitatē:deide p̄turā:poſtremo cōſulatū peterēt.Quapp ludos p uiribus magnificos parabāt ædiles:ut promptiorē ſibi populū & fauētiorē ad reliquos magiſtrat⁹ deiceps petēdos ſibi redderēt.A pricipio ædiles plebei fuerūt.Deide cū p pplo i cōcordiā cū ſenatu reuocato ludis dies adiiciēdos ſenatus ædilibus mādaret negarētq; ſe id facturos ædiles plebei:pollicētibuſq; ex nobilitate iuuēibus prōptā ad id operā. Decretū ē ex.S.c. ut duo ædiles pſitii crearēt̄.Fuerūt tūc creati. Cn.Quitius capitolīus:Et.P.Cornelius Scipio:& illis ſella curulis data:unde curules appellabant̄. Aediles āt dicti ſūt a ſacraꝝ ædiū cura.ædiliū erat curare in ludis inſtituēdis q̃rū ipēſæ & in qbus ſpectaculis fierēt. Sua.n.qſq; ædilis ipēſa ludos p mō patrimōii ac dignitatis ſuæ celebrādos curabat:ut in lib.de offi.Cic.oſtēdit.Fabulas agēdas emebāt.Pōpeius āt magnus in ædilitate ſua theatrū:qđ ſūma ipenſa ædificauerat:magnificētiſſimis ludis:in qbus currus cū elephātis iduxit dedicaſſe Aſconius pedianus ſcribit.ædiliū itidē munus erat ut cloacæ aquæductus:& quæq; publica ædificia mūda: lauta:integra:expeditaq; aſſeruarent̄.qđ ſi ſeruū qſpiā morboſū p ſano uēdidiſſet:aut aliqđ uitioſū p ſincero:fractūue p itegro ædiliū ædicto redibebat̄.¶ In circo.i.i theatro.Et ſūt q credāt circū nomē ſūpſiſſe a circe:q pſla ſoli pri ſuo ludos iſtituit.¶ Spatiere.Qđ i ſpectaculis ſedē hēat i podio:i quo nō ſolū ſedere ſ; ēt deābulare licebat.Erat āt locus nobilioribus aſſignatus.Iuuēa.Oibus ad podiū ſpectātibus.Spatiari aūt ē intra certū ſpatiū deambulare. Vir. Aut ante ora deū pingues ſpatiatur ad aras.¶ Aut æneus ſtes.i.tibi ænea ſtatua

ponatur.¶ Nudus agris. Quia omne patrimoniū in largitionibus ut ſuffragatores tibi cōparares: cōſūpſeris. ¶ Quos fert agrippa. quaſi dicat: nō decet te honores illos quærere: q tribuūſ Agrippæ q ſecūdus poſt octa uianū auctoritate pollet. ¶ Vulpes imita. I. ab æſopo eſt qui inducit uulpē: qñ a nobilioribus aialibus cōtē neref exuuias aſſūpſiſſe. ¶ Ne quis: dialogū fingit populi interrogātis Agamēnonē & agamēnōis reſpōdētis. ¶ Rex ſum. Verba ſupba regis: qui putet cū rex ſit oīa ſibi licere. q. d. ſic uolo: ſic iubeo: ſit pro rōne uoluntas.

Dii tibi dent capta claſſem deducere troia.
Ergo conſulere & mox reſpondere licebit?
Conſule: cur aiax heros ab achille ſecundus
Putreſcit: totiens ſeruatis clarus achiuis?
Gaudeat ut populus priāi. priamuſq̄ īhūato:
Per quē tot iuuenes patrio caruerē ſepulchro?
Mille ouiū inſanus morti dedit. īclytū ulyſſē
Et menelaū una mecū ſe occidere clamans.
Tu cū pro uitula ſtatuis dulcem aulide natā
Ante aras: ſpargiſq̄ mola caput īprobe ſalſa
Rectū animi ſeruas? quorſū īſan*. qd. n. aiax
Fecit: cū ſtatuit ferro pecus? abſtinuit uim
Vxore & gnato mala multa precatus atridis.
Nō ille aut teucrū: aut ipſū uiolauit ulyſſem
Verū ego ut hærentes aduerſo littore naues
Eriperem: prudens placaui ſanguine diuos.
Nempe tuo furioſe: meo ſed non furioſus
Qui ſpēs alias ueri ſceleriſq̄ tumultu
Permixtas capiet cōmotus habebit: atq̄
Stultitia ne erret nihilū diſtabit an ira.
Aiax immeritos dū occidit deſipit agnos.
Cū prudens ſcelus ob titulos admittis ināes:
Stas animo. & purū tibi cū uitio tumidū cor
Si qs lectica nitidā geſtare amet agnam:
Huic ueſtē, ut gnatæ paret ācillas paret aurū:
Rufam aut puſillam appellet. fortiq̄ marito
Deſtinet uxorē. īterdicto huic oē adimat ius
Prętor: & ad ſanos habeat tutela propīquos.
Quid ſi quis gnatā pro muta deuouet agna:
Integer eſt animi? ne dixeris. ergo ubi praua
Stulticia eſt hic ſūma inſania. qui ſceleratus
Et furioſus erit: quem cœpit uitrea fama:
Hunc circūtonuit gaudens bellona cruētis.

¶ ACR. Ergo cōſulere. interrogatiue: hic ſēſus ſocraticos & dialecticos imitaſ & callide ābitioſos obtrectat & carpit & interrogat & cauillatur ad ſingula: ut illi faciūt. ¶ Gaudeat ut. p. p. iō nō iubes eū ſepeliri ut gaudeat Priamus. ¶ Quorſū īſanus. qa multa genera īſaniæ ſūt: de qbus fuit īſanus aiax in quo inſanus ob quā cauſam: uel in quā partē. ¶ Placaui ſanguine. d. Virgilianū illud: Sāguine placaſtis uētos & uirgie cæſa. ¶ Nēpe. t. i. certe tuo ſanguine placaſti. ¶ Qui. ſ. a. Qui facit ſcelus etiā pp aliquā cōmoditatē: tñ iſte neceſſario habeſ īſanus. Qui res facit nō iuſtas mentis exagitatiōe nō ſanus habebiſ. ¶ Tumultu. ꝑturbatione. Sēſus. qui ſub ſpē iuſticiæ ſcelus admittit. i. qui multū ſceleris miſcet ueritati: habendus eſt cōmotæ mentis. ¶ Stultitia ne. e. n. d. a. i. furore & inſania. ad illud ſupra. Nil agit exemplū quod litē lite reſoluit nihil intereſt utrū p ſtultitiā peccet aliqs uel p iracūdiā Eodē. n. mō uterq; appellabiſ inſanus. ¶ Ob titulos. ob gloriā: uel ꝑpter īanes triūphos. ¶ Rufam. nomē nobilis uirginis. ¶ Deſtinet. cōſtituat: ſpōdeat. ¶ Huic oē. a. i. p. īſanis & . n. interdicto p̄toris bonoꝝ poſſeſſio tollebaſ: & ꝑpinquis tuenda tradebaſ. Itē aliter. apud ueteres īſanis a p̄toribus ius dominii auferebatur. ergo dicet eſſe inſanū: qui hæc fecerit. ¶ Ne dixe. Quaſi hoc dicat: Agamemnon. i. ueritati contraria. Si hoc aūt ille dicit: qui īſanos aſſerit aut plebeius. ¶ Vitrea. ſ. fragilis. Sēſus. eū q famæ ſeruiat inſanire: dicit ſicut bellonarii cū lacertos hūeroſq; concidunt. dixit in auaros: deīde in ambitioſus: uult etiā hos inſanos docere. ¶ Hunc. c. aut uerba Stertinii refert damaſippus aut in pſona eius cū Horat. Damaſippus loquiſ.

¶ POR. Dii tibi: d. c. c. d. t. Hōe. υμιν μεν θεοι δοιεν ολυμπια δωματ εχοντες εκπερσαι πριαμοιο πολιν ευ δ' οικαδ' ικεσθαι. Per quem tot iuuenes patrio caruere ſepulcho. Troiani. ſ. ¶ Mille ouium inſanus ut duo milia hoīum dicimus. ¶ Quorſum inſanus. qd. n. inqt iter quos īſanus ē. Vtrū iter luxurioſos & auaros: an īter ambitioſos. ¶ Aut ipſum uiolauit Vlyxē. Ipm ſubaudibus inimicū ſuū. Qui ſpēs alias ueri ſceleriſq. Qui cōcipit aīo ſuſpitiones falſas & uera: nō uidet: is demens eſt. ¶ Ob titulos cōmittit inanis. ſubaudiēdū eſt inſanus. ¶ Interdicto huic omne adimat ius prætor. Inſani ſolent accipere a prætore curatores bonorum ſuorū: ita ut illis utinon liceat niſi ad arbitriū alienum: ſcilicet ne perdāt. Quem cœpit uitrea fama. aut fragilis aut ſplendida.

¶ CHRI. Permittu dicere ſibi inulto. ideſt in ulciſcēdo & nō puniēdo. Sentētia eſt: permitto ut īpune liceat dicere qd ſentiat. ¶ Maxime regū. Verba plebei. ¶ Conſule. loquiſ rex. ¶ Cur aiax. Interrogat Plebeus cur aiacis cadauer ſepultura prohibeat: cū de ſuis bene meritus ſit: & id hoſtibus gratū futuꝝ ſit. ¶ Mille ouiū. Rex loqtur. ¶ Tu cū ꝑ uitula. Arguit Plebeus regē magis inſanū fuiſſe. cū iphigēiā ſacrificare uoluerit: q̄ aiacem: dui dum oues necat ſe græcorū principes occidere putat. At rex inſanū ſe fuiſſe negat: qa ut Dianā placaret. filiam ſacrificare uoluit. ¶ Qui ſpecies. Argumentū ſtoicū: quod eſt tale. Quicūq; cupit ſpecies ueri & ſceleris: ideſt honeſti & turpis permixtas & cōfuſas: ideſt quicunq; neſcit diſcernere rectū a turpi: ſed cū animi cōmotione: ſcilicet rationi minime obtemperante is habebitur. ideſt putabitur cōmotus: ideſt perturbatus & quicq̄ perturbate agit errat. Ergo ita errat rex: qui ambitione: quæ magna animi perturbatio eſt: mouetur ad iphigeniā imolandā: ut errat Aiax ꝑpter ſtultitiā quæ prouēit ex ira: qua in Vlyſſem inflāmatus ē. Errat Aiax fateor ſtultitia occæcatus. At tu ob inanes titulos. ideſt tu appelleris maximus regum: & troiæ dominus quæ res plena eſt uanitatis cōmittēs ſcelus putas te ſtare animo. i. eſſe extra motus ꝑturbationis. Erras ſi hoc

potas.Nā ut īſanus ē q agnā nutriret p filia:ita & is q filiā īmolat p agna.¶ Omne adimat ius.Nā ꝓtores iter dicūt adminiſtratione ſuoꝶ bonoꝶ illis q īſani ſunt & curatores ex getilibus ſibi parāt.Ergo:cōcludit ex ſuperioribus oēs ſtultos inſanire ergo qſqs ſceleratus furioſus erit.Eadē rō erit de ābitioſo & luxurioſo. Q.d' ut perſpicuū faciat inducit contionantem apud oēs cupidinarios nomētanū uiꝶ extrema luxuria perditum.

Nūc age luxuriā & nomentanū arripe mecū.
Vincit.n.ſtultos ratio inſanire nepotes:
Hic ſimul accepit patrimonii mille talenta:
Edicit piſcator uti.pomarius auceps
Vnguentarius:ac tuſci turba impia uici:
Cū ſcurris fartor cum uelabro omne macellū
Mane domū ueniat.qd tū?uenere frequētes.
Verba facit lēo:quicqd mihi:quicqd & hoꝶ
Cuiq; dōi ē id crede tuū uel nūc pete uel cras.
Accipe qd cōtra hæc iuuēis reſpōderit æquus
In niue lucana dormis ocreatus.ut aprum
Cœnē ego.tu piſces hiberno ex æquore uellis.
Segnis ego.īdignus.q tantū poſſideā: auſer.
Sume tibi decies.tibi tantūdē tibi triplex.
Vnde uxor media currit de nocte uocata.
Filius æſopi detractā ex aure metellæ:
Scilicet ut decies ſolidū exorberet aceto:
Diluit inſignem baccam.qui ſanior:ac ſi
Illud idem in rapidū flumē iaceret ue cloacā.
Quinti progenies arri par nobile fratrum.
Nequitia & nugis prauoꝶ & amore gemellū
Luſcinias ſoliti impenſo prandere coemptas:
Q uorſū abeāt ſani an creta an carbōe notādi
Aedificare caſas ploſtello adiungere mures.
Ludere par impar.equitare in harūdine lōga.
Si quem delectat barbatum.amentia uerſet.
Sic puerilius his ratio eſſe euincet amare.
Nec quicq̄ differre.utrū ne ī puluere trimus
Q uale pri⁹ laudas opus:an meretricis amor
Sollicitus plores:quatro facias ne quod olim

¶ ACR.Nūc age.nūc uideāus utꝶ luxuria hēat ſtulticiā.Arripe:aut ad iracūdiā:aut deſideria honoris ptinet.¶ Hic.ſ.a.i.Nomētāus qui hēs ſucceſſit:aut a tutoribꝰ recepit.¶ Tuſci.t.i.u.Tuſci iō qa nūc uicꝰ turarius dr̄.Tuſci acceptū uicū habitarūt: idē nomē ē uico turbā aūt īpiā aut negociatores accipimus: aut lenones.Sed melius negociatores ītelligimus:qa inhumāiſſimi ſūt:& neq; miſericordia neq; ꝓcibus flectūt deide q̄ in uico turario añ meretrices ꝓſtabāt nomē uico dederūt.uel īpia turba:qa locū ſuū dereliqrunt nā ab herciniis pulſi ſſt:ī hoc uero uico meretrices eē cōſueuerāt:īpia ergo turba piura:aut qa oēs ibi habitabāt negociatores.¶ In niue lu.d.ineptiā notat luxurioſi:qa cū leno loqret uēatori:& piſcatori reſpōdet.¶ Vi.ſ.a quo.¶ Filius.æ.æſopus qdā auctor tragœdiarū ditiſſimus fuit:q hūc luxurioſū filiū reliqr. cecilia metella filia metelli æſopū adamauit: eius uxoris ac æſopi filius diues:& luxurioſus fuit:q gēmā triuit: & miſit in poculū:ut uideret.x.milia deuorare :quo ſuas poſſet deuorare diuitias.¶ Par.n.notū famoſū.¶ Luſcinias:Luſciniæ ante magno ꝓcio uēdebāt.¶ Ludere.p.im.de illo dicit cū quo pueri ſoliti ſūt ludere inter ſe quādo ꝓmūt copiā nucū uel caſtanearū manibus tūc quando ſimul ueniūt ad ludēdū laxo ſinu ueniunt.& gyrum inter ſe faciunt:& ꝓpondūt ſibi ꝓblema.¶ Tunc coopta māu qſq; oñdit ſuo cōpari.& ſſit qd ifūt ſi aliꝰ augurat poterit aufert illi.Sic tādiu hoc certāt:ut uter depōeret aliū.¶ Sic.p.h.r.ſic rō ꝓprobat magis puerile eē amat meretricē q̄ ludere cū illa re.

¶ POR. Nūc.a.l.nūc luxurioſos inſanos ꝓbat ſupra auaros.¶ Ac.t.t.im.u.lenones dicit:& ambitioſos ibi.n.cōmanent.¶ Tuſcus dicitur uicus:quo itur uelabrum:ubi harum rerum mercatores .i.unguentarii cōſiſtūt.¶ Turba:in qa in patriā Tuſci redire noluerūt.¶ Cū.ſ.ſ.Fartor nūc auiū alias nomē lator.¶ Iuuenis.t.æ.irōicos.Nocte citata legit:& uocata.¶ Filiꝰ.æ.æſopꝰ tragicꝰ magnas opes filio æſopo luxurioſo reliqt:hic eū uellet ꝓtem aīo euīcere dr̄ decies ſextertiū cōcupiſſe una hora abſumere:atq; bacchas detractas uxori metellæ ī aceto diluiſſet:de hoc Meui.poeta ſcr. de quo Vir.Amet tua carmia meui.ſ.ut.d.ſ.Solidū ītegꝶ.¶ Et.a.g.p gemelloꝶ.¶ Impēſo.p.īpēſo magno poſuit.¶ Q uorſū.a.ſ.ī quā ptē deſcēdāt.¶ Aedificare.hæc oīa infantes faciūt.¶ Ludere.p.im.uni duo.¶ Amētia.u.alio noīe amentiā ſuā appellet.¶ Sic.p.h.r.e.Si obtinere potuerit:puerilius eſſe amare q̄ ludere puerili ratione editum eſſet.i.amentiam ſuam excuſaret.

¶ CHRI. Tuſci uici.uicus Romæ erat dictus tuſcus:qa eū hitarūt tuſcia Porſena ex obſidiōe recedēte relicti.¶ Impia:qa miniſtri ſūt olum uoluptatū.¶ Scurris:Q uid ob urbāo ſcurra differat:iā dcm̄ ē.¶ Fartor:a farciēdo dictus.¶ Macellū.Varro ait foꝶ olitoriū antiqus macellū dictū:ubi olerum copia erat.Ea loca ēt nūc macellū lacedæmonii uocāt.Sed Iōes hoſtia ortorū macellotas dicūt Locus igitur quo cōtracta ſunt oia uenalia:q̄ ad uictū ptinēt macellū dr̄.Vt aliīs āt placet q̄ ibi domus fuerit cui macellus cognomē fuit:q̄ publice diruta ædificatus ē locus q macellū ab eo dr̄.Marcellus a mactātis pecudibꝰ macellū dici uult.¶ Velabrū:Romæ ē iuxta auētinū.Nā ſecluſus mōs iſte fuit a cæteris aqua:& locus in quo aq̄ fuit uelabrū appellabat q̄ ea uelis iret.¶ Equus:irōice:uel æquus ī referēda gr̄a.¶ Filius æſopi.Cecilia metella Metelli filia cū æſopi tragœdi filiū adamaret ex aure paſſa eſt unionē ſibi detrahi:quem ille liquefactum aceto abſorbuit. Huius pr̄ patinā ſexcentis ſextertiis taxatā poſuit:ī q̄ erant aues cātu aliquo aut humano ſermōe ꝓclaræ æſui ſingulæ coēptæ nulla alia īductus ſuauitate ni hac.¶ Luſcinias.Huic aui diebus ac noctibus continuis.xv.garulus cantus eſt denſante ſe frondium germine.Mirū ꝑfecto tantam uocē in tā paruo corpuſculo ineſſe: tam ptinacē ſpūm & muſicæ pfectū modulatū ſomnū.Hæc in ore Steſichori poetæ adhuc infantis cecinit.Certāt inter ſe uicta morte geſcit prius deficiēs uita q̄ cātu.Audit diſcipulā attēte ac corrigit .¶ Q uapp illis ſeruoꝶ

ꝓciū ſuis temporibus fuiſſet teſtaf Pli. Qui agrippinæ Claudii uxori cādidā donatam dicit iuuenes Cæſaris habebāt luſcinias:& turdos latini:& græci ſermōis dociles:docenf ſecreto: ubi nulla alia uox admiſceaf. ¶ Sani.c.a.c.ideſt albo an nigro colore.i.ſunt ne inter bonos an malos enumerandi. ¶ Aedificare.c. puerorum eſt ex cœno:& lapil lis caſulas edificare:& mures ueluti iuncta paruis plauſtris iugaf: & harūdīe ꝑ eqs uti ſed magis puerile ē plorare amof mulierculæ uictū.

¶ ACR. Mutatus.p.Polemō athenieſis pdite luxuriæ fuit q ad ſcholas Xenocratis phi ebrius ueniſſe ꝓhibef:ac floribus redimit9:cū ab auditorib9 ꝑturbaref ꝓhibuit magf:& luxuriæ crimia accuſare cœpit: in tm tu luxuria relicta Polemō ꝓcipuus auditor extiterit: atq; ita in amorē philoſophicæ diſciplinæ uēit ut poſt magrm ipe docuerit:aliter Polemō adoleſcēs ad ſcholas Xēocratis ebrius uenit qñ ille diſputabat de continentia:pudicitia:iuſticia:tēperantia: & ſobrietate:dēq; inſignia luxuriæ depoſuiſſe: cū fuiſſet phiæ rōne cōmotus:fuit aūt xenocrates phs cōtinēs nimis de quo Lays meretrix ſpōſionē fecerat:q eū ad ſuos ſolicitare poſſet cōcubitus:& nocte quadā terrorē ſinxit:& cōfugit ad eū:& q̄ſi nocte hac cū eo māſit:ille ꝑmobilis iacuit:poſt dū ſoluere ſpōſionē cogeref: rñdit ego nō de ſtatua ſpōſionē feci.Focalia:torq̄s uel coronas:q̄s hēbat i collo. ¶ Porrigis.i.p.amatorē puero cōparat. ¶ Sūme.c.uerbū blādictis ē. ¶ Hæret.ſtupet. ¶ Nec.n.c.m.pudof deterrit9 ne qs itelligat aliqñ eū fuiſſe luxurioſū & ſtat añ moleſtas ſibi fores aut ex qbus fuit añ excluſus:ut oñdat nō eē ſanū amatorē:oñdit paribus eē morbus. ¶ Fluitātia.i. certo caſu currētia. ¶ Ac ſi in.q̄ ſi des operā:ut cū rōne iſaias. ¶ Quid .c.p.inter picenū:& picētē hoc itereſt:picenū uas dicimus picentē hoiem eē.qd ſolēt ingt ingenio leues facere:ut exꝓſſo digito ſemia pomoꝝ camerā ferire conēf tu rediſti ad mētē tuā. ¶ Hellade p.m.Marius qdā ob amorē Helladē q̄dā occidit puellā.cū ab ea cōtēneref:ſe poſtea ꝓcipitauit qd ergo dicis illū nō fuiſſe inſanū quē ſceleratū fuiſſe nō negas:aliud.n.putas eē inſaniam:aliud ſcelus facere:cū oēs qui aliter faciunt q̄ debeant inſani hñdi ſunt. ¶ Ceritus.ſ. ceriti proprie dicūtur q a cerere pcuſſi ſunt:uult ꝓbare crudelitatē iſaniā eē. ¶ Abſolues.h.Senſus ex duobus ſi alterū negas uideris ex una pte abſoluere eū:ſed aliud crimē neceſſe ē:ut cōfitearis:& uerū ei nomē ſponas.

Mutatus polemon:ponas inſignia morbis
Faſciolas.cubitale.focalia.potus ut ille
Dicitur ex collo furtim carpſiſſe coronas:
Poſtq̄ eſt impranſi correptus uoce magiſtri.
Porrigis irato puero cum poma:recuſat.
Sume citelle.negat.ſi nō des optet.amator
Excluſus.q̄ diſtat:agit ubi ſecū:eat:an nō:
Quo rediturus erat:non arceſſitus:& hæret
Inuiſis foribus. nec nunc cū me uocet ultro
Accedam.an potius mediter finire dolores:
Excluſit.reuocat.redeā:non ſi obſecret.ecce
Seruus non paulo ſapientior.o here quæ res
Nec modū habet.neq; cōſiliū.rōne modoq;
Tractari nō uult.i amore hæc ſūt mala.bellū
Pax rurſum:hæc ſiquis tempeſtatis ꝓpe ritu
Mobilia & cæca fluitantia ſorte laboret
Reddere certa ſibi.nihilo plus explicet.ac ſi
Inſanire paret certa ratione modoq;.
Quid cum picenis excerpens ſemina pomis
Gaudes.ſi camerā percuſti forte:penes te es:
Quid cum balba feris annoſo uerba palato:
Aedificante caſas quid ſanior:adde cruorem
Stultitiæ.atq; ignē gladio ſcrutare mō inquā
Hellade pecuſſa marius cum præcipitat ſe
Ceritus fuit:an commotę crimine mentis
Abſolues hominem.& ſceleris dānabis eūdē

¶ POR. Mutatus.p.Polemō fuit athenieſiū iuuēis luxurioſus & pditus:q cū comeſſabūd9 icederet p urbē audiſſe ferf e ꝓxio xenocratis uocē diſputātis:deide ſtroiiſſe ad deridēdū eū ut erat coronatus unguētarūſq;.Quo uiſo ſenex pſeuerauit:& iuectus i luxuriā coegit polemōa pœnitere ſui.& corōas abiicef:ſūptoq; phi hitu: Tāt9 poſtea fuit ut dignus exiſtimatus ſit q xenocrati ſuccederet. ¶ Faſciolas cubitale focalia.aut allegoricos:tāq̄ de ægro hæc aut qa ſolēt amātes talia inſignia geſtare:ut mulierculis placeāt. ¶ Nec.n.c.m.u.u. Totus hic locus de Eunucho Ter. Quid cū picēis excerpēs.ſolēt amātes ſemīa ex malis orbiculatis duobus primis cōpſſare digitis:eaq; mittere in camerā uelut Auguriū:ut ſi camerā cōtigerit poſſe ſpari ad effectū duci:qd aio cōceperūt : ¶ Quid.c.b.f.a.u.p. Quid cū p delitias balbutire affectas ſenex & puerilia imitaris. ¶ Atq;.i.g.Pythagoricū eſt. ¶ Cū.p.ſ.c.Fuit Ceritus furioſus commotæ mentis.i.inſanus. ¶ Libertinus ē.q.c.e.Hic incipit de ſuperſtitioſis & religioſis loqui.

¶ CHRI. Polemō athenienſis iſte fuit philoſtrati filius adeo petulās i iuuētute ut pecūias circūferret:& p angiportus abſcōditas diſpōeret:qbus ad uoluptates paratius uteref.Sed aliqñ ebrius & corōatus xenocratis ſcholā igreſſus ei9 orōne:q̄ tūc de pudicitia erat adeo mores ſmutauit:tātūq; ſ phia ꝓfecit ut xēocrati i ſchola ſuccederet. ¶ Cubitale.Ornamentū cubiti. ¶ Focalia. Ferrum quo ignito crines criſpabanf. ¶ Impraſi. Modeſti & ſobrii. ¶ Magiſtri.ſ.xēocratis Agathōis filii q Calcedonius fuit:& Ariſto.auditor. ¶ Porrigis.i. Oſtendit amatorē puero ſimilē eē:cui irato ſi poma porrigas:recuſat:& ſi dicas ſume citelle.i.cito a quo diminutiuū ē negat uelle accipe.Si aūt nō des optat. ¶ Excluſus.oñdit icōſtātiā amātium. Ex uerſiculis terētianis qbus phedriā Thaidi iratū demōſtrat poeta. ¶ Nō paulo.ſ.i.multo ſapiētior.Nā ſanū conſiliū a ſeruo illi dat : ut apđ eundē poetā patet: Et Hora.eadem inſam i hoc loco repetit. ¶ Quid.c.p.Multa i amore puerilitef faciūt uiri qbus oñdif amof hoies deſipe. ¶ Semia grana pomoꝝ puerile.n.ē grana pomoꝝ i cāerā.i.intabulatū cāera eū iactitare. ¶ Penes.t.es.i.es ne ſanæ mē. ¶ Balba.u.nā amātes cū alloquūf amicas balba ut iſantes uerba ꝓnunciāt. ¶ Annoſo palato.i.tu annoſus & ſenex.tunc.n.nō es ſanior puero caſas ædificante. ¶ Adde.c.Nā ſæpe

homicidiũ pp amorẽ & alia ſcelera cõmitunt.¶Helade p.Nã iſte heladẽ puellã quã adamabat zelotipia īter remit:ac mox pœnitentia ductus ex alta ſpecula ſe p̃cipitẽ dedit.¶Ceritus.inſanus:nã in cereris ſacris furore corripiebant. Ergo ut a baccho bacchantẽ dicimus:ſic a cerere ceritũ.Plautus ergo p̱ ceritocircũferri iubet.

Ex more īponẽs cognata uocabula rebus?
Libertinus erat.qui circũ compita ſiccus
Lautis mane ſenex mãibus currebat.& unũ
Q uiddã magnũ addẽs.unũ me ſurpite mor
Diis &.n.facile ẽ.orabat ſanus utriſq; (ti
A uribus atq; oculis.mentem niſi litigioſus
Excipet dñs:cũ uẽderet. hoc quoq; uulgus
Chryſippus ponit fœcũda in gẽte meneni.
Iuppiter ingẽtes qui das adimiſq; dolores.
Materait pueri menſes iã quinq; cubantis:
Frigida ſi puerũ quartana reliquerit:illo
Magne die:quo tu indicis ieiunia nudus
In tyberi ſtabit.caſus medicuſue leuarit
A egrum ex præcipiti mater delira necabit
In gelida fixum ripa:febrimq; reducet.
Q uo ne malo mẽtẽ cõcuſſa? timore deoꝝ:
Hæc mihi ſtertinius ſapiẽtũ octauus amico
Arma dedit. poſthac ne cõpellarer inultus
Dixerit inſanũ.qui me totidem audiet: atq;
Reſpicere ignoto diſcet pendentia tergo.
Stoice poſt damnũ ſic uendas omnia pluris
Q ua me ſtultitia:quoniã nõ eſt genus unũ
Inſanire putas? ego nã uideor mihi ſanus.
Q uid? caput abſciſũ demẽs cũ portat aga-
Gnati infœlicis ſibi tũ furioſa uidet? (ue
Stultum me fateor: liceat concedere ueris:
A tq; ẽt īſanum.tantũ hoc ediſſere: quo me
A egrotare putes animi uitio.accipe primũ
A edificas.hoc eſt lõgos imitaris.ab imo
Ad ſummũ totus moduli bipedalis: & idẽ

¶ACR. Ex more im.co.ex cõſuetudine uulgari:quia uulgares putant aliũ eẽ īſanũ:aliũ crudelẽ: Ergo ãt ſtultos & inſanos utroſq; appello.¶Mentẽ.n.l.excipiet dñs oñdit ẽt ſupſtitioſos nõ eẽ ſanos.i.cõfiteret mentẽ ſanã nõ habere ſeruũ ſupſtitioſum:quem uendebat.niſi forte amat litẽ: quia licebat emptori agere cõtra uenditorẽ ſi inueniebat poſtea ſeruus uitioſus:iuris erat apud ueteres:ut cum ſeruum diſtraheret quis eius omnia uitia uel animi uel corporis publicaret:ergo dicit hũc furioſum:cuius mens excipienda eſſet.¶Iuppiter in. Et hoc probat ſuperſtitioſos eſſe ſtultos & inſanos ex præcipiti deſperatione & piculoſo morbo.¶Quo ne malo.i.inſanir naturæ uitio/an inſtinctu numinis. Cõpellare.n.eſt iniurioſe alloqui quemlibet: ut Ci.in philippicis. Laudat an compellat edicto.¶Dixerit in. ſiquis me dixerit inſanũ diſcet a me uitia ſua:quæ pẽdent a tergo.¶Ignoto.i.repoſito.Ex Aeſopi fabula:quæ duas peras dicit habere poſſe mortales in illo poſteriore uitia ſua:in primo aliena cognoſcimus facilius noſtra eni uix uidere poſſumus.¶Ab.i.a.ſ.a.pedibus uſq; ad caput totus duorũ pedum es: & ita ſtudio ædificas altiorem domum tanquã non te capiat:hæc in qua manes.

¶POR. Qui circũ.c.ab Auguſto.n.lares.i.dii domeſtici ī compitis poſiti ſunt ex libertinis ſacerdotes dati q auguſtales ſunt appellati.¶Sanus.u.a.a.mentem niſi litigioſus qui uendunt mãcipia:ſolẽt hoc adiicere ſanus corpore:& animo hunc ſuperſtitioſum negat ſanæ mentis fuiſſe. Et dicit allegorice ſanum eſſe omni corpore.¶Niſi.l. dñs exciperet: ideſt iterpoſita fide aſſeueraret:¶Chriſippus.p.hoc ait. Euiuſmodi ſtultorum copiam: & multitudinem chryſippus p̱hs iter menenios haberi dicit.Menenius autẽ fuit illis tẽporibus inſanus uel certe Plebeius uult uideri a Menenio qui ſenatum & populum in gratiam reduxit:& mire fœcundam mẽtem ſtultorum ait.i.multiplicem.Chryſippus ſtoicus fuit. Sed menenium melius furioſum accipimus:uel potius ſtultum.Vnde meneniæ ſtultitiæ uel ineptiæ.¶Illo.m.d.q.t.i.die iouis.¶Sapientum.o.a.græci.vii. ſapientes dicũt quibus hunc addit.¶Diſcet.p.t.hoc ideo q̃a æſopus tradit hoĩes duas manticas hr̃e:unã ante & aliã retro.¶In priorẽ aliena uitia mittimus:in poſteriorẽ nr̃a q̃ abſcondimus:& uidere nolumus. Hoc Catullus meminit. Videmus manticæ quod in tergo eſt. Ait & perſ.¶Spectat mantica tergo:poſt damnum ſic uideas oĩa pluris bene quia ille ſuis bõis uenditis philoſophare cœpit: & dicit hoc Damaſippo.¶Aegrotare.p.iterrogatiue dicit.¶Longos:ideſt longos diuites ſignificat.

¶CHRI. Cognata uo.q.d.cõuenientẽ p̱prietatẽ uocabuloꝝ obſeruaueris.¶Libertinus erat:Ponit ſtultiſſimã ſuperſtitionẽ.¶Siccus:ieiunus:alias ſobrius.¶Lautis:ut pure rogaret: & manus ſupplices puras tẽderet.¶Magnũ.ſ.imortalitatẽ.¶Surpite.Surripite.p ſyncopẽ.¶Auribꝰ atq; oc.ītegris ſẽſibꝰ.¶Veꝝ ñ ſana mẽte.Igr ſi dñs eũ uẽditurus nõ eẽt litigioſus.i.nõ amaret lites i uẽdẽdo illo excipet mẽtẽ.i.nõ aſſereret illũ eſſe ſane mẽtis ne deīde teneret.¶In gẽ.In familia.¶Iuppiter.aliã oñdit ſupſtitionẽ.Nã i graui ægritudĩe pueri uouet ſtulta mr̃:q̃ ſi euadet illũ ī flumĩe nudũ demerget:ut ſi uel caſu uel medici arte ſanet illa ſua ſtultitia rurſus ī morbũ reducat.¶Ieiũia.Ergo & ieiũia īdicebãt ſacerdotes apud romãos.¶Hæc.m.ſ.dixit.¶Sapiẽtũ.oc.q.d.īter ſapiẽtes illos ſeptẽ græcia ãnumerãdus.De ſapiẽtibꝰ tñ uaria apd̃ græcos ferũt.nã nõ oẽs eoſdẽ ponũt. Dicearchus q̃ttuor tm̃ oiuꝫ cõſenſu ſapiẽtes aſſerit.Thaletẽ:mileſiũ:Biãtẽ:prieneũ:Pytacũ:mitylenẽũ: & Solonẽ athẽiẽſem. Tu ſex alios noiat:quoꝝ ex numero tres deligit. Ariſtodemũ:Pãphilũ:Chilonẽ: Cleobulũ: Anacharſim:& p̄iandrũ. Quidã addũt Achuſilaũ. Hæc Laertiꝰ. Hermippus decẽ & ſeptẽ ſapiẽtes fuiſſe ſcr. ex quoꝝ nũero ſeptẽ eligerẽt: Sed nõ idẽ ab oĩbus. Hi ſũt Solõ: Thales: Pyttacꝰ: Bias: Chilo: Cleobulꝰ. Periãdrus: Anacharſis: Acuſilaus: Epimẽides: Leophãtes: Pherecides: Ariſtodemus: Pythagoras: Laſius: hermio: Anaxagoras: Hippobotꝰ uero enũerat ſapiẽtes hos.ſ.Orpheũ:Linũ:Solonẽ:Periãdrũ:Anacharſim:Cleobulũ:Miſonẽ:Thalẽ:Biãtẽ:Epicharmũ:& ultĩo loco pythagorã.Poeta igit cũ cõſtãtior eē̃ opi.vii.ſolos ſapiẽtes

græcia enumeret.nolẽs Stertiniũ laudare illũ octauũ addit.⁋ Hæc arma.Quibus poſſim iſanos appellare q̃ me inſanũ uocát.⁋ Pedetia.Fingit eni Eſopus quẽlibet hominẽ duplici pera eſſe honuſtũ:& alterá a tergo pẽdere q̃ noſtra uitia cõdamus.alterá a pectore i qua ſeruemus aliẽa.Figmẽtũ ſapienter fabricatum:nam ita uitia nr̃a nõ uidemus:ut q̃ a tergo ſunt uidere nõ poſſumus.Cõtra át aliena aſſidue intuemur : ut ea quæ a frõte nobis ſunt.⁋ Ignoto ſibi.Ná tergũ ſuũ nemo nouit.⁋ Stoice.oſtendit q̃ ſtertinio dixerit.⁋ Védas pluris ut pterità iacturá ex amiſſis mercibus reſtaures.Rogat át ut dicat q̃ iſania laboret:cũ ſibi ſanus eẽ uideaẽ. Cui reſpondet ſtertinius nõ mirũ eſſe q̃ ſibi ſanus uideaẽ.Ná & agaue furore pcita cũ filii caput apri caput eſſe putabat ſibi ſana uidebaẽ.Deĩde poetæ inſaniá eſſe dicit:q̃ cũ ſit minori fortuna & opibus uelit in ædificando parẽ ſe mœcenati:& aliis diuitibus & potẽtibus reddere. Ergo bipedalis ideſt duorũ pedũ longitudine imitaris lõgos.i.diuites.Ná paup te diuitibus æquiparas:& tũ ita paruus cũ ſis.parui turbonis uehementiam itrides. Qui.ideſt in qua re es tu minus ridiculus q̃ ille.

Corpore maiorem rides turbonis in armis
Spiritũ & incenſum:qui ridiculus minus illo.
An quodcũq; facit mecœnas. te quoq; ueũ eſt
Tanto diſſimilẽ & tanto certare minorem
Abſentis ranæ pullis uituli pede preſſis.
Vnus ubi effugit:matri denarrat:ut ingens
Belua cognatos eliſerit.illa rogare.
Tanta ne:nũ tandem ſufflans ſi magna fuiſſet
Maior dimidio.nũ tanto:cum magis atq;
Se magis inflaret.nõ ſi te ruperis inquit
Par eris. hæc a te non multum abludit imago.
Adde poemata nũc. hoc eſt oleũ adde camino
Quam ſi quis ſanus fecit:ſanus facis & tũ
Non dicam horrendam rabiẽ:iam deſine cultũ
Maiorem cenſu teneas damaſippe tuis te
Mille puellarum puerorum mille furores.
O maior tandem parcas inſane minori.

⁋ ACR. Turbõis.Turbo q̃dá dr̃ fuiſſe gladiator: ſiue miles exiguæ ſtaturæ:ſed magni animi:in plio fortis cũ eẽt armatus.⁋ Qui ri.m.ideſt q̃re minus tu ridearis cũ rideas gladiatorẽ illũ: q fuit breuis ſtaturæ:al̃r qũo potes minꝰ ridiculꝰ eẽ q̃ gladiator Turbo:cũ ſis eadẽ ſtatura:& tũ derides eũ.⁋ Abſentis ra.pu.exẽplo ſiue ſabula uult oñdeẽ iſaos eẽ eos: q imitaẽ eos: qbꝰ ſũt lõge iferiores:notaẽ hoc q̃ dixit pullos filios ráæ debuit iqt diceẽ miores ranas. ⁋ Maior.d.ut unũ ex ſemis hẽet magnitudinis modũ.⁋ Adde.p.nũc ad iſaniá illá q̃ pateris ædificãdo adde iſtá iſaniá faciẽdi poemata & hác poetriæ iſaniá leniori noie appello:q̃ſi uitio tuo parco. Nõ dico ho.ra.i.nõ dico : qa cũ multũ poſſides uteris pciola ueſte mile.p. hæc Damaſippus.⁋ O maior.t. hæc Hor.i.cõprime re tãdẽ Damaſippe.cũ ſuadeat ẽt pueros iſanos eẽ lõgos imitaris.i.fratꝛꝰ ambulas & pceres imitaris ac nobiles:hoc propter mecœnatem:qui tũc hortos ædificabat magnos ac diuites imitaris:ac te i altũ erigis:cũ ſis pauper & puſillus.

⁋ POR. Rides Tur.Turbo gladiator fuit puo corpore:lʒ aioſus pugna.Quid rides ſi turbo cũ legiõibꝰ certat.cũ tu te diuitibꝰ cõpares:& fuit thrax turbo.⁋ Te quoq; ueꝝ.p æquũ ẽ:& Vir.Me uerũ unũ p urbis fœdus.I.e.f.belua cognatos eliſerit. Ad notandũ q̃ hoc i loco cognatos pro filiis poſuit.i.ſecũ natos.i.cõgregatos.⁋ Num tan.Ad notãdũ tandẽ pro tã poſitum:ideſt tam magna.⁋ Adde poe.Hic ſenſus:adde illud q̃ poeta es ideſt præter reliquum errorem poetam iure inſanis & uſus uulgari prouerbio.⁋ Oleũ:incendium.⁋ Sanus facis & tu.nõ dico iqt ſanus; nõ dico horrendam rabiem.ut tibi parcá : nõ dico poeticam rabiem eſſe.O maior.t.p.in.m. Vehementer furioſe: te tuis uitiis reddis.quibus te liberatum dicis.Cum ſuperior inſanus ſis parce minori inſano.

⁋ CHRI. Verũ ẽ.Dignũ:æquũ cõſentaneũ & cõueniẽs.⁋ Abſentis. Accomodatus apologus.Nam ranæ filii bouis pede pſſi pierãt.Supſtiti át uni referẽti calamitatẽ:& magná fuiſſe beſtiá dicẽti:aiebat mr̃ an táta fuiſſet & iſlado ſe maiorẽ reddere conabaẽ:tñdente át filio maiorẽ eẽ illa magis atq; magis ſufflabat dõec filius dixit:ſi te rupis iſlãdo nõ illá æq̃bis.Sic igiẽ euẽit mioribus:q maiores æq̃re ſe uolũt prius.n.peũt q̃ id poſſint. ⁋ Adde poemata.Adiũge ad inſaniam iam dictam aliam qua furis in poematis aut legendis:aut ſcribendis. ⁋ Oleum camino.ideſt igni ardẽti:ut magis ardeat.

Satyra Quarta

VNde & quo cati⁹:ẽ nõ ẽ mihi tp̃s auẽti
Põere ſigna nouis pceptis.q̃lia uicũt.
Pythagorá ãtiq; reũ doctũq; platõa.
Peccatum fateor:cum te ſic tempore leuo
Interpellarim.ſed des ueniam bonus oro
Q d ſi interciderit tibi nũc aliquid repetes mox

ACR. VNde & quo.c.Catius epicureꝰ fuit q ſcripſit q̃tuor libros de reꝝ natura.& de ſũmo bono ſub huius noie poeta epicureos ita riſurus eſt:ut in proxima ſtoicos. Epicurei.n.ſummũ bonũ dicũt uoluptatẽ reꝝ honeſtarũ.Contra ſtoici uoluptatẽ gulæ & libidinis luxuriam dicũt aliter.Marcũ Catium inducit i ordĩe cœnarũ tradentẽ: deinde loquitur de ſecta epicurea: & ſecat modo epicureos:quomodo ſecat alibi ſtoicos.⁋ Pithagorá. Pithagoras Samius tyrannos ſuæ patriæ fugiens apud Crotonem philoſophiá docuit: ſed ad hæc inter cætera pp metẽpſicoſin ab animalibus abſtinendum.& cum multos iuuenes auditores haberet.ne his ciuitas teneret a principibus occiſus eſt.

⁋ POR. Vñ & quo Catius Catiũ interrogat cœnarũ auctorẽ cœnæ pcepta.hic Catius epicureꝰ fuit:q ſcripſit q̃tuor libros de reꝝ natura.& de ſũmo bono:ſub eius noie.qũo in proxima ſtoicos i hac epicureos irreſurus eſt:qui dicunt ſũmũ bonũ uoluptatẽ:ſed reꝝ honeſtaꝝ. Vnde ſtoici in hanc gulæ & corporis libidinẽ criminanẽ. hoc eſt nihil timere nec cupere ſummũ bonũ. Vnde Varro dicit inter

illos eſſe.Ergo catium interrogat phūm epicurū de cœnaꝝ ordinatione & uoluptate: qa epicurei ſummū bonum uoluptatem dicunt.⁋ Ponere:ſcribere:conſignare noua præcepta. ⁋ Quod ſi interciderit:pro exciderit.

❡CHRI. Vnde & quo.Per catiū quēdā exprimit non mō ſectā epicureoꝝ:ſed ingeniū & mores.Erāt.n.iclinati in mitiorē uitā.Sed ſine doctrīa:& q tñ ſe ſolos recte ſape & uera deprahēdiſſe putarēt. Vnde & quo familiaris interrogatio & q̄ lepide pferaſ cū ſermo ad ſecūdā pſonā tanq̄ de tertia cōſtituiſ. Vnde ergo uēit catius & quo uadit.At ille rñdet.⁋ Nō eſt mi tps.i.nō ſuppetit in tātis negociis tps ponere tibi . ⁋ Auenti.i.maximope cupiēti.⁋ Signa.q.d.noia meæ ſectæ & intelligit epicureā q̄ noīa talia ſunt ut. ⁋ Nouis.i.admirādis & inauditis p̄ceptis ſuis.⁋ Vincūt pythagorā.i.phiā pythagoræ:a quo italica phia originē ſūpſit:& Socratē:uñ habuit initiū iōica moralis phia q̄ſi cōcludat epicureū dogma de bonoꝝ maloruq; finibus & Socratē: unde ſunt oium ſectaꝝ pricipes: & pythagorā ſupent.⁋ Hæc.n.i epicureis arrogātia erat.Vñ dictitabat epicurus ſe duobus maximis malis mortale genus liberaſſe.ſ.metu mortis cū aiam una cū corpe pire affirmaret: & metu religionis qm̄ deos diceret humana negligere.⁋ Anyti reū.i.Socratē. Hic.n.inocētiſſimus plius de qoo diligentius alio loco fortaſſe dicemus:nūc uero id ſolū oraculū appollinis cherophōti dixiſſe Socratē oium ſapiētiſſimū eſſe.Quæres illi ſummā cōflauit inuidiā:præterea cū oēs ſeipſos magnificātes irrideret: ſibi inſenſum anytū reddidit.Quare & ariſtophanē poetā in eū incitauit:& Melytū:ut eū impietatis & corruptionis iuuenū accuſaret ipulit.Tres illū accuſauerūt Anytus q ptes opificū ciuiliūq; tueretſ.Lycō oratoꝝ. Melytus poetaꝝ.Sic aūt ſcripta eſt in actis accuſatio.Iura uiolabat Socrates.Deos quos ciuitas ex inſtituto maiorum ſuſceperat:deos eēnegās. Alia demonia inducit.Iuuenes cōtra ius corrūpit.pœna ſibi mors. Dānatus aſſumpto ueneno piit.Athenīēſibus eius mortis tanta pnia iceſſit: ut gymnaſia & paleſtras clauderent & alios accuſatores exilio.Melytū uero morte dānarēt.Socra.ipm ærea ſtatuta a lyſippo pfecta dōarūt Anytū ab exilio redeūtē heracleotæ exterminauerūt.⁋ Reū.de quo Ci.i oratore.Reos āt appel ionō eos mō q arguunſ: ſed oēs quorū de re diſceptatſ.Sic.n.olī loq̄bāſ.⁋ Doctuq;:cōuenietiſſimū pfecto epithetū platōi.quā.n.doctrīæſpēm ignorauitſnā ñ ſolū pythagorica p Philolaū & Eurytū ab italis:& ægyptiaca a ſacerdotibꝰ diligētiſſime laborioſiſſimeq; cognouit:ſed & megaris euclydē & cyrēis theodoꝝ mathematicos audiuit:& mlta alia loca luſtrauit ut qcqd uſpiā doctrinaꝝ iueniretſ itegre pcipet:pcepūq; ſ pſiā reptaret.⁋ Peccatū.ſ.uerba Hor.ſſ.⁋ Leuo iſœlici.Interciderit.Interim dū loq̄ris e mēoria ciciderit.

Siuę eſt naturæ hoc:ſiuę artis mirus utroq;
Quin id erat curæ.quo pacto cuncta tenerē.
Vtpote res tenues tenui ſermone peractas.
Ede hoīs nomen.ſimul & romãus an hoſpes.
Ipſe memor præcepta canā.celabitur auctor.
Longa quibus facies ouis erit.illa memento
Vt ſucci melioris & ut magis alba rotundis
Ponere.nanq; marē cohibent colloſa uitellū.
Cole ſuburbano:qui ſiccis creuit in agris
Dulcior.irriguo nihil eſt lucius horto.
Si ueſpertinus ſubito te oppreſſerit hoſpes.
Ne gallina malū reſponſet dura palato
Doctus eris uiuam mixto merſare falerno.
Hoc tenerā faciet.pratenſibus optima fungis
Natura eſt.aliis male creditur.ille ſalubres
Aeſtates peraget:qui nigris prandia moris
Finiet:ante grauem quæ legerit arbore ſolē.
Aufidius forti miſcebat mella falerno
Mendoſe:quoniam uacuis cōmittere uenis
Nil niſi lene decet.leni præcordia mulſo
Prolueris melius.ſi dura morabitur aluus:
Mugilus & uiles pellent obſtantia conchæ:
Et lapathi breuis herba:ſed albo nō ſine coo
Lubrica naſcentes implent conchilia lunæ.
Sed non oē mare eſt generoſæ fertile teſtæ:
Murice baiano melior lucrina peloris.
Oſtrea circæis miſeno oriuntur echinni.

❡ACR. Siue eſt na.h.ſi.artis. Tres phiæ partes ſunt moralis:rōnalis:naturalis: haꝝ duas tetigit naturalē & rōnalem.⁋ Mirus.u.q.eos optimus in utroq; paratus in arte & natura . ⁋ Quin.i.e.certe hoc mihi erat nūc curæ meditari ea q̄ audiui a magiſtro. ⁋ Vtpote.r.t.hæc ſunt.n.q̄ difficile tenenſ. ⁋ Ipſe me.celat nomen auctoris quia ſcit odio eſſe epicurum quaſi uoluptatis auctorem . ⁋ Longa quibus facies.o.bene ab ouis cœpit.i.initio cœnæ ut alibi ab ouo uſq; ad mala citaret io Bacche crede quia meliora ſunt lōgiora oua quā rotunda & albiora aut fortiora melioris ſaporis. ⁋ Marē:fortē uel duꝝ.⁋ Cohibēt:cōſtringūt:unde cohibere dicitur gallina:hoc eſt cōſouere. ⁋ Cole : hoc eſt caule.ut clode pro claude Sorices pro ſaurices coda p cauda.Caulis inqt dulcior ē q naſciſ in aridioribus locis.⁋ Suburbano:qa ſuburbana loca riuis abundāt.⁋ Elucius:limatius. ⁋ Si ueſpertinus . Si amicus inquit ueſptinus inſperatus ſubito uenerit. ⁋ Reſponſet:reſiſtat reluctetur in faucibus . ⁋ Aufidius for.mi. aufidius cōditum de ſalerno uino faciebat ſed ſtulte quia auſterum eſt & non debebat niſi mollis uini conditum ieiunus guſtare.⁋ Leni.p.m. Mulſum & conditum dicitur mechratum . ⁋ Prolueris:profuderis. Lubrica:introrſum limpida conchilia implentur luna creſcente . ⁋ Generoſæ.t.i.conchili. ⁋ Lucrina pe.q̄ in lucrino ſinu naſcitur:ubi meliores murices naſcuntur q̄ in baiano littore. ⁋ Murex.autē genus eſt piſcis: ut murexq; marinus.⁋ Nec ſibi cœ.Nemo debet arroganter dicere ſe ſcire apparare cœnas : & enim ardui artificii eſt eas diligentius apparare.

❡POR. Siue ē.n.h.ſ.a.ſiue moralis ſiue naturalis phiæ dicit:uel ſiue doctrina.ſiue ingēio.Ironia.⁋ Ede.h.n.p̄ceptoris tui.⁋ Longa q . facies ouis erit bene ab initio cœnæ alibi ait ab ouo uſq; ad mala. ⁋ Anyti reum.Socratem ſignificat:quē anytus accuſauit: & melitus:q iuraret p herbas & bruta aīalia. Quo oīa debat

deũ oĩbus aĩalibus ĩdctũ: huic quoq; obiecerãt & ſtupra puerorũ: & q noua ꝓdigia ꝑ diis hr̃et: q nulla maior religio meminiſſet. ⁋ Ponere nanq;. apponere: aut exiſtimare. ⁋ Cohibẽt cal. u. Vitellũ oui ps media: & nota q cũ hic maſculino genere dicat. alibi fœminio.

Pectinibus pãtulis iactat ſe molle tarentũ.
Nec ſibi cœnarũ quiuis temere arroget artem
Non prius exacta tenui rõne ſaporum.

Quatenus ima petit uoluẽs aliena oitellos: & anachora pulſum. ⁋ Pratenſibus optima fungis ꝓpter uenenũ. dulces ſunt. n. de prato. ⁋ Mitilus & hiles. p. Mitilus piſcis uel cõcha magn. ⁋ Nõ ſine Coo. Vinũ a coo inſula. ⁋ Breuis herba. nõ diu uigẽs ut Vir. Breue liliũ. ⁋ Implẽt. c. l. dñr accreſcẽte lũa ipleri. minui decreſcẽte. ⁋ Lucrina pe. nõ dicit melior eſt lucrina peloris quã morex Baianos: ſed dicit quã morex baianus melior peloris. Sed ita locrina peloris eſt melior muricibus. ⁋ Pectinibus patulis: ut Vir. Patulæ ſub tegmine fagi.

CCHRI. Naturæ. Quia tuo acumie igenii aſſecutus fueris. ⁋ Artis. qd. l. ab alio ſuſcepis. ⁋ Mirus utroq;: ſi ut aduerſeſ ſupra modũ laodat: ſed cognoſcẽs hoꝶ hoiuꝫ uaitatẽ laudat ut ipellat ad dicẽdũ. ⁋ Qui id erat. Loqf catius. ⁋ Tenues: ſubtiles. ⁋ Tenui. acuto. ⁋ Celabiſ au. nã tãta uis eſt naturæ: ut q̃uis ſommũ bonũ i uoluptate nõnulli ponãt tñ nõ poſſont ſine pudore illa efferre: præponit ergo oua lõga orbicularis quoniã ſint melioris ſaporis: & ſint albiora: & albũ ita colloiũ: ut nõ defloat oitellũ. i. rubꝫ oui qd ıccirco marẽ appellat: qa in illo ẽ ſemen maſculi. Indeq; ẽ materia pulli. ⁋ Caule ſubur. Olera enata in aridis terris dolciora ſont: q̃ q in ſuburbãis: obi orti irrigãſ creſcũt. ⁋ Elutius: iſipidius. eluere. n. ẽ luendo detergere. ⁋ Oppreſſerit. De iprouiſo aduenerit. ⁋ Mulſo: uinũ cui mel admixtũ ſit. Quin & molſã aqoã faciũr. De mulſo ãt & de paſſo & de defruto & ſapa abũde ẽ apd Columellã. ⁋ Mugillos. Spẽs piſcis mire uelocitatis: q cũ lupo æternas inimicitias gerit. ⁋ Lapati. Herba alio uocabulo rumex dr̃. ⁋ Naſcẽtes. Creſcẽtes. Nã oia cõchilia creſcẽte luna iplenſ. ⁋ Teſtæ. Oẽm piſcẽ itelligimos q duriori cortice tegiſ. Aq̃tiliũ. n. teſte Pli. alia corio & pilis tegunſ ut uituli & hippotãi. Alia curio tãtũ: ut delphini. Alia cortice: ut teſtudines. Alia ſilicũ duritie: ut oſtrea & cõchæ. Alia cruſtis ut locuſtæ. Alia cruſtis & ſpinis: ut echidni. Alia ſq̃mis: ut piſces. Alia aſpa cute: ut ſq̃tina q̃ lignũ & ebora poliũtur. Quo ãt loco ſingula meliora naſcerenſ alio loco oñdimos. ⁋ Pectinibus. pectines ſiue pectũculi piſces ſũt q ſe ex aq̃ iaculãſ ſagittæ mõ. Idẽ facit & polypus.

CACR. Nec ſa. ẽ. Cara mẽſa iõ dr̃ piſcatoria qa carius piſces q̃ caro alia diſtrahunſ. ⁋ Lãguidus ſ cubitũ. lãguidũ uino dixit. i. bene ſaturꝶ recuſante cibos iã faſtidio faciente. ⁋ Vmber. i. de ombria pſuaois craſſitudine ſua lances pene curuat q̃ eas. ſ. uitiant corpus hois. ⁋ Fœcundi lepo. aut qa dr̃ ſæpe in anno parere aut qa uno coitu cõcipit. ⁋ Sũt. q. i. Sũt q i iocũdis tãtũ cruſtulis igenioſi ſunt: iõ nõ ſatis ẽ idoneus apparator cõoiuioꝶ q nouit q̃ ſunt optiæ placẽtæ. ⁋ Securus. negligẽs. ⁋ Craſſi: al paritatis. moleſtiæ. ⁋ Vina. c. l. limũ fecẽ dixit. ⁋ Toſtis: aut frictis aut aſſis itelligunt. ⁋ Nã lactuca. i. a. lædit: & acrẽ facit ſtomachũ. ⁋ Innatat. ergo dicit quia quicqd iiederit ſtomachum lædit. Perna magis & magis hyllis. ita reficitur per has res. ĩ. pernas & hyllas conuiuæ ſtomachus ot nõ oia malit q̃ uendonſ in popinis mundis hylla dicũtur falſa inteſtina hyrci poſitum eſt diminutiue hæc hylla: quidã in diminutione neutri generis eſſe dicunt. alii dicunt farta ſalſicia. ⁋ Eſt operep̃cium duplicis: qui attendit operam exhibet: qui admouet aures ad audiendum opera utitur huius operæprecium: habetur ab eo quis audit proficiet. n. multum. ⁋ Muriaq;. d. muriam antiqui dicebant liquamen. & ſytoꝶ lingua ſic dr̃. ⁋ Piper album: aut per antiphraſim piper album pro ſale albo poſuit: aut qa qñ teriſ albũ ſit. ⁋ Incretũ: ꝑmixtũ.

CPOR. Piſces auertere menſa. Menſam piſcatoriã dicit. ⁋ Auertere: abſtrahere: auferre. Languidus in cubitũ conuiua. r. i. qoi iam ebrius iteꝶ coꝶ ſapore inuitatus cœnare uelit & alibi ut cubito remanẽte præſſo. ⁋ Carnem uitantis inertẽ. pinguem. ⁋ Non ſemper edoles: qoas ædere uelis. ⁋ Capræas: pro ædis: & eſt amphibologia: aot non ſemper ſummittit aot nõ ſemper ædolis. ⁋ Fœcũdi leporis ſapiẽs. fœcũdum leporem ait ideo q ſemper prægnans diciſ. ⁋ Sapiens. hic a ſapore non ſapientia. ⁋ Cruſtola: ponit opus dulciarii. ⁋ Maſſica ſuppones: ſi cælo quæras poturus es: &

Nec ſatis eſt cara piſces auertere menſa.
Ignarꝰ quibus eſt ius aptius: & quibus aſſis
Languidus incubitũ: iam ſe conuiua reponet
Vmber: & iligna nutritus glande rotundas
Curuat aper lances carnem uitantis inertem.
Nã laurens malus ẽ uuluis & arundie pinguis
Vinea ſummittit capreas nõ ſemper edules.
Fœcundi leporis ſapiens ſectabitur armos.
Piſcibus atq; auibus quæ nam & foret ætas
Ante meum nulli patuit quæſita palatum
Sunt q̃bus ingeniũ noua tãtũ cruſtula ꝓmit.
Nequaq̃ ſatis in re una conſumere curam:
Vt ſiquis ſolũ hoc male ne ſint uina laboret:
Quali perfundat piſces ſecurus oliuo
Maſſica ſi cælo ſuppones uina ſereno.
Nocturna: ſiquid craſſi eſt: tenuabitur aura.
Et decedet odor neruis inimicus. at illa
Integrum perdunt lino uitiata ſaporem
Surrentina uafer qui miſcet fæce falerna
Vina columbino limum bene colligit ouo.
Quatenus ima petit uoluens aliena uitellus.
Toſtis marcentem ſquillis recreabis & afra
Potorem coclea. nam lactuca innatat acri
Poſt uinũ ſtõacho. ꝑna magis ac magis hyllis
Flagitat in morſus refici. quin omnia malit
Quæcunq; imundis feruent allata popinis.
Eſt operæprecium duplicis pernoſcere iuris
Naturam. ſimplex e dulci conſtat oliuo.

Quod pingui miſcere mero muriaq; decebit.
Non alia q̄ qua bizantia putruit orca:
Hoc ubi confuſum ſectis inferbuit herbis
Corricioq; croco ſparſum ſtetit. inſuper addes
Preſſa uenafranæ q; baccha remiſit oliuæ.

oſtēdit alcōis gēus calori neruis inimicū qa ſi imaturū fuerit neruis nocet. Lino. u. ſ. per ſaccū collata.
CACR. Mēſa. ſ. macelli ubi q̄q; p̄cioſiores res rariores ſſ. Ius aptius. i. q meliores ſſ i iure elixati. Lāguidius pp crapulā. Repōet incubitū. Inſurget rurſus ad edēdū. Capas. Capræ & capoli dr̄ qbus palmites uitis ſuſtētaculis hærēt: ſed nō niſi tenelli edules ſūt. Ante meū palatū. i. an̄ q̄ ego illoꝝ: ſaporē iq̄ſiuiſſē. Saporis. n. ſenſus i palato & ligua cōſiſtit. Noua tm̄ cruſtula. q. d. i uno tm̄ occupat. Securus: negligēs Vir. Clā ferro incautū aggredit ſecurus amoꝝ. Vitiata lino. i. ſacculo quo colant. Colūbino. Quin & gallinaceo ēt addita acula & modico ſale. Limū. Fecē colligit: qa totā ad fundū trahit. Sqllis. Piſcis ſpecies ē. Perna. Salita carne ut ſit pars p toto: uel q; illud mēbrū in ſue efficatius ſit. Pingui. Dulci & Craſſo. Muria. ſal ē cū aq̄ medicatū & īduratū. Sed uide apud columellā. Coricio. a loco ubi abūdat. Succo. ſūt pulchriora picena: uñ Iuue. Aemula picenis & odoris mala recentis. Sed ſuauiora tyburtina. Venucula. uua a loco dicta. Ollis. Nā & Pli. & colu. oſtēdūt multis modis poſſe ſeruari uuas integras & inuitiatas. Alec. qdā ſpēm piſcis putarūt. Sed res uſ nō multū a gara diſſimilis. Eſt. n. garꝫ liquamē ex piſcibus & ſæpe ex ſalſamentis. Pip albū. hoc a colore dr̄: & inter nigrū legitur triplex. n. ē: albū: nigrū: & longū. Sal niger. Fortaſſe muriā dicit. Incretū. cōdēſatū in formā tuerti. In ma. c. res digna ē ut i mare inuehamur: ſi macello. i. piſcibus in macello uenalibus dentur tria millia.

Picænis cædunt pomis tyburtia ſucco.
Nam facie præſtant. uernucula conuenit ollis.
Rectius albanam fumo duraueris uuam.
Hanc ego cum malis ego fæcem primus & alec
Primus & inueni piper album cum ſale uirgo
Incretum puris circum poſuiſſe catillis.
Immane eſt uitium dare millia terna macello.
Anguſtoq; uagos piſces urgere catino. (ctis
Magna mouēt ſtomacho faſtidia: ſeu puer un-
Tractauit calicem manibus: dum furta ligurit:
Siue grauis ueteri crateræ limis adhæſit.
Vilibus in ſcopis in mappis in ſcobe quantus
Cōſiſtit ſumptus: neglectis flagitium ingens:
Ten lapides uarios lutulenta radere palma.
Et tyrias dare circum illota toralia ueſtes.
Oblitum quanto curam ſumptumq; minorē
Hæc habeant: tanto reprendi iuſtius illis
Quæ niſi diuitibus nequeūt cōtingere mēſis.
Docte cati per amicitiam diuoſq; rogatus
Ducere me auditum perges quocūq; memēto.
Nāq̄uis referas memori mihi pectore cuncta.
Non tamen īterpres tantundem iuueris: adde
Vultū habitumq; hoīs. quē tu uidiſſe beatus
Non magni pendis: quia contigit. at mihi cura
Non mediocris ineſt. fontes ut adire remotos:
Atq; haurire queam uitę pręcepta beatę.

CACR. Tē uarios. Eclipſis ē decet. n. ſubitelligē. q̄to curā ſumptūq; . quāto ingt minore labore hæc acqrunt. tāto iuſtius rep̄hēderis: ſi ñ habueris mappas mūdas & ſcopas mūdas: q̄ ſi nō habueris optios piſces quos ñ ſolēt hr̄e niſi diuitū mēſæ. Nō. m. p. nō p magno ducis: qa contingit tibi uidere magiſtrum.
CPOR. Lactuca inatat acri. Hic apparet apud ueteres ultimis mēſis lactucā dari ſolitā. Pingui miſcere mero muriaq; pingui mero mulſo. miſceri tēperari. Coricioq; croco ſparſum ſtetit. ut p̄prie croco genere dixit. Fæcem: condimēti genus ſic appellatur. Incretū: non cretum. Vilibus in ſcopis in mappis. Mappas antiq dicebāt q̄ nūc māntilia. Luci. ait & uelliſ mappas: & ait q̄to in his magis exiguus ē ſumptus tāto culpādi facilis offenſus. Lapides ua. marmora dicit. Quæſ uitæ p̄cepta. ironicos totū.
CCHRI. Anguſto. nā quoꝝ natura uaga eſt: ii anguſtias odiſſe uident. Dū furta ligurit. Dū furtim uorat q̄ furatus ē. Vñ neceſſe ē q; ingnatis furto māibus īquinet q̄ attingit pocula. Grauis limus. moleſtæ ſordes. Adheſit. qa diu iā īſedit. Vilib9 i ſco. ſenſus ē. puo ſūptu ſcopaꝝ qb9 deuerras ſcobē ex pauimēto & mappulaꝝ qb9 abſtergas uaſa uel q̄s ſupīponas purpureis ueſtibus lecti uitabis oēs ſordes: & q̄nto hæc minoris cōſtāt tāto maius flagitiū cōmiſceris niſi curaueris. Lutulēta: nō lota. Radere: tāgere lēiter. nā uaſa nō ea ienent q̄ priuant gēmis: ſed tñ māus p̄xime accedit. Toralia: appoſitio ē. Sūt ēt toralia a toro dicta ueſtes qbꝰ lecti ornāt. Docte. c. Ironia eſt & irriſorius ſermo: ſed qūo uanus hōſe laudari putet. Nā. q. memoriter quidē referas cuncta: tamē cū interp̄s ſis nō tantū me iuues q̄tū magr̄ unde hæc hēs. Nō. m. p. Tu. n. pp copiā hois nō illū tanti facis quāti ego pp inopiam. Fontes re. ſ. mihi. nā prius ille auctor fons ē: tu aūt riuus ex illo fonte.

Satyra Quinta.

HOc quoq; tireſia pręter narrata peteti
Reſpōde. qb9 amiſſas repare queā res
Artib9 atq; modis qd rides? iā ne dolo
Non ſatis ē ithacā reuehi patrioſq; penates (ſo
Aſpicere? o nulli quicq̄ mentire: uides: ut
Nudus inopſq; domū redeā te uate. neque illic

HOc quoq; ti. Inducit pſona Vliſſis ad tireſiæ umbram loquētis apud inferos: qūo amiſſas opes reparet: & hoc ex hom. odiſſea ſumptū ē. Illd̄ agēs arte hæredipetaꝝ lacerat tirēſiā: nā multa dixiſſe ait cū p̄ter nām. Aut apotheca procis intacta ē. i. maior neceſſitas ē cōparata ſubſtātiæ oia inqt p eoꝝ turba cōſumpſit. Quæſ do. p. m. i. remotis oib9 difficultatib9 accipe qūo diuitias cōpares. Siue aliqd priuū dabit tibi. Primū ACR.

Aut apotheca procis intracta ē, aut pecus, atq̄
Et genus & uirtus niſi cū re uilior alga eſt.
Quando paupiem miſſis ambagibus horres,
Accipe: qua ratione queas diteſcere. turdus
Siue aliud priuū dabitur tibi. deuolet illuc:
Res ubi magna nitet domino ſene dulcia pōa
Et quoſcūq; feret cultus tibi fundus honores
Ante larem guſtet uenerabilior larem diues.
Qui quanuis piurus erit: ſine gente: cruētus
Sanguine fraterno: fugitiuus. ne tamen illi

eſt quod unius cuiuſq; proprium eſt & alterius nō eſt. legit & primum: ut prima poma: priuum autem eſt quod unius eſt. Vnde & priuilegium ut hoc plautinū indicat. Exite & ferte fuſtes priuos in manu. ¶ Ante larē. i. antequam primitias laribus tuis offeras mitte diuiti: qui eſt ipſis diis. ſcilicet uenerabilior. ¶ Sine gente. ignobilis ſine nobilitate. ¶ Fugitiuus: aut quia ſine gente dixerat: aut q; ſanguine fraterno cruentus & propter ſcelera patriam deſeruit.

¶ POR. Hoc quoq; tireſia. In hac ægloga introducit Vlyſſem quærentem apud inferos a tireſia quemadmodum rem familiarem repararet. hoc fuit apud ueteres moris: ut præſentes ſugillarent aut præſentis lacerarent mores. ¶ Et genus & uirtus. Dicit tam & ſi quis ſit generoſus & fortis tamen ſi rem non habet uilior eſt alga. ¶ Siue aliud priuum priuatum. ¶ Ante larem guſtet prius diuiti: q̄ lari portas primitias: cōſuetudo fuit ut rerum primitiæ diis laribus ponerent. ¶ Sine gente eruentus ignobilis aut peregrinus.

¶ CHRI. Hoc quoq; Artificioſe auaritiā carpit. Inducit. n. ulyſſe poſtq̄ tireſiā uatē de reditu iterrogauerat interrogare etiam qua rōne poſſit diteſcere. ¶ Tireſia. Hic uates thebanus fuit: qui exorta controuerſia inter iouē iunonēq; utrius ſexus maior extaret libido: iudex a diis electus maiorem muliebrem q̄ uirilem pnūciauit. Quo iudicio offenſa iuno illū luminibus orbauit. At iuppiter orbitatem oculoꝝ uaticinatione ſibi tradita ſubleuauit. Hūc tradunt eū olim coeūtes ſerpētes in ſilua inueniſſet & uirga pcuſſiſſet ex uiro i fœminā cōuerſum ad nouē annos in ea calamitate pduraſſe. donec eoſdē ſerpentes eodē modo cubātes ſueniēs iterum percuteret: ſicq; in priſtinum ſexum rediſſe: quæ cā fuit ut iudex ad litē illā dirimēdā eligeret qm̄ utrūq; eſſet expertus. ¶ Non ſatis. Tireſias loquit. ¶ Quicq̄: nullis Vlyſſis uerba ſunt. ¶ Apotheca. Græcū eſt: latinæ penū dicemus. ¶ Proci. Qui pcaciter & ſine mō modeſtia ue mulieres inſectant. Oſtēdit āt diuitias q̄rere: quoniam a pcis uxoris oia domi direpta iuēturus ſit. Oñdit pterea q̄rendas eſſe opes: qm̄ ſine illis uirtutes in nullo præcio ſint. ¶ Quādo. Rñſum ē tireſie. ¶ Turdus: a turido colore dictus ē: ut ait Varro. Auis iter epulas laudata. color illi ē circa ceruicē: i eſtate uarius i hieme cōcolor. Turdū hūit agrippina claudi uxor ſermōes humanos imitātē. Primū qd nōdū apd alios uulgatū ſit. Vel priuū: q̄ſi qd tibi ſoli ſit. uñ ēt ē priuilegiū. Iubet āt ut captet orbos ſenes ſuis muneribus: & illos an deos ueneret: q̄uis illi piurii aut ignobiles aut homicidie ſint.

¶ ACR. Exterior: ſiniſterior i ſiniſtra parte poſitus. ¶ Certans ſemp melioribus. certans datiuo caſui iūgitur: ut Maro. Certēt & cygnis ululæ. Et ſolus tibi certet amyntas. ¶ Et quōdam maiora tuli. hoc item Vir. O paſſi grauiora: & idē. O fortes peioraq; paſſi. ¶ Vafer. urbanus aſtutus. ¶ Inſidiatorem præroſo: inſidiatorem dicit q non honoris cauſa fert primitias: & quecūq; bona: ſed captādæ gratia hereditatis. ¶ Præroſo ſu. ha. i. conſumptis omnibus tuis alium fecerit hæredem. ¶ Priorem: meliorem. ¶ Quinte pu. hoc dicit ut accedens non nomine ſed p̄nomine honorifice appellet. ¶ Ius anceps. i. cōuerſum uel obſcurum: quod poteſt utriq; parti prodeſſe pro ingenio interpretantis. ¶ Eripiet quiuis oculos citius mihi. i. facilius patior me omni labore torqueri q̄ te partem nucis amittere. ¶ Caſſa: fracta. ¶ Pauperet: fraudet: ſpoliet. ¶ Neu ſis iocus. neu ſis ludibrio cuiq;. ¶ Atq; pelliculam. e. i. iube eum corporis ſui habere curam. ¶ Cognitor: defenſor. ¶ Perſta. permane. perſeuera. ¶ Rubra: ardens. ¶ Infantes. Mutas q̄ loq nō poſſunt. ¶ Seu pingui tētus omaſo furius: diſtētū furiū dicit omaſo aut edacem: aut ſordidum omaſus dr̄ iteſtinū bubalum. ¶ Carne pingui. i. bubula. Furius bibaculus in pragmatia belli. Iuppiter hybernas cana niue conſpuet alpes aliter furius poeta imanis uentris, q niuem ſpuma iouis dixit iō hoc eius pſonæ dedit tanq̄ ipſe ſpuat. ¶ Nō ne. u. a. ordo aliqs prope teſtantē tāgens cubito dicat nōne uides ut patiens. ¶ Cætaria. officina in qua liq̄mē cōficit. ¶ Sublat9: ſuſcept9: nat9. ¶ Cælibis. i. hoīs ſine liberis. ¶ Ludit. f. ſic tñ ut limis rapias: obliqs oculis rapti legas. ¶ Quid. p. ſ. c. i. pria tabula pria cera ſcdo uerſu

Tu comes exterior: ſi poſtulet: ire recuſes:
Vt ne tegā ſpurco damæ latus? haud ita troiæ
Me geſſi certans ſemper melioribus. ergo
Pauper eris forte ē hoc aīum tolerare iubebo.
Et quondam maiora tuli. tu protinus unde
Diuitias æriſq; ruam dic augur aceruos.
Dixi equidem: & dico: captes aſtutus ubiq;
Teſtamenta ſenū. neu ſi uafer unus & alter
Inſidiatorem præroſo fugerit hamo:
Aut ſpem deponas aut artem illuſus omittas.
Magna minor ue foro ſi res certabitur olim
Viuet uter locuples ſine gnatis īprobus ultro
Qui meliorē audax uocet in ius. illius eſto
Defenſor. fama ciuem cauſaq; priorem
Sperne: domi ſi gnatus erit fœcūda ue coniūx
Quinte puta aut publi. gaudēt p̄noīe molles
Auriculæ. tibi me uirtus tua fecit amicum.
Ius anceps noui. cauſas defendere poſſum.
Eripiet quiuis oculos citius mihi q̄ te
Contēptū caſſa nuce pauper. hæc mea cura ē
Ne qd tu pdas: neu ſis iocus. ire domū atq;
Pelliculā curare iube. ſis cognitor ipſe.
Perſta: atq; obdura. ſeu rubra canicula findet
Infantes ſtatuas: ſeu pingui tentus omaſo.

Furius hibernas cana niue conſpuet alpes
Nõne uides? aliqs cubito ſtantẽ ꝓpe tangẽs
Inquiet ut patiens: ut amicis aptus ut acer.
Plures annabunt tunni: & cetaria creſcent.
Si cui præterea ualidus male filius in re
Præclara ſublatus aletur: ne manifeſtum
Cælibus obſequium nudet: te leniter in ſpẽ
Arripe officioſus. & ut ſcribare ſecundus
Hæres: & ſi quis caſus puerum egerit orcho.
In uacuum uenias. perraro hæc alea fallit.
Qui teſtamentum tradet tibi cũq; legendũ.
Abnuere: & tabulas a te remouere memẽto
Sic tamen ut limis rapias. quid prima ſecũdo

hæredis continet nómen.

¶POR. Diuitias æriſq; ruã. Roã ꝑ eruã. ¶ Cõtẽptũ caſſa nuce: hoc ex cõſuetudine neqs tibi minimũ qd auferat aut te contemnat. Canicula findet pro ſole ardẽti infantis ſtatuas quæ fari nõ poſſunt. ¶ Furius hybernas cana niue. Hic uerſus furii bibaculi ẽ. ¶ Ille.n. cũ uellet alpes niuibus plenas deſcribere ait Iuppiter hybernas cana niue cõſpuit alpes. Ergo tumidũ ẽ &. Quid prima ſecundo. bene hoc & iuxta ordinem quia prius teſtatoris nomen ſecundo hæredis.

¶CHRI. Comes exterior. Nam interior in honoratiori locu habetur. ¶ Vt tegam. Vliſſis uerba. ¶ Damæ.n.p. ſcelerati hominis. ¶ Tegam latus. interiorẽ habeam. Haut ita troiæ. Oſtendit non conuenire hoc ſuæ ante actæ uitæ in qua ſemper meliores ſuperare uirtutibus contendit. ¶ Præruſo. hamo. Similem piſcatori captatorẽ facit: & piſci captatum. Captator. n. munera mittit: ſed quæ ſint uelut eſca in hamo cui piſcis hæreat. Quam rem ſuauiſſime Martia. in epigrammate expreſſit. In quo eſt. Munera magna quidẽ miſit ſed miſit in hamu. Sic piſcatorẽ piſcis amare poteſt. Ergu qui mũera a captatore accipit: nec illũ tamen heredẽ facit: ſimilis eſt piſci qui arroſo hamu eſcã uorat: atq; abit. ¶ Magna. Si litigiũ inter duos erit aut de magna aut de parua re: uide uter locuples & urbus ſit: & illius defenſionẽ q̃uis audax meliorẽ in ius uocet ſuſcipito. Neq; te moueat ꝙ is aduerſus quẽ litigas ſit melior. mũ ille ꝓhabeat filios. ¶ Quinte. Vteris oratiõe blanda & dices. o quinte. u publi: nã auriculæ molles. i. molliũ hoſum. ¶ Caſſa unce paup. i. etiã ille qui eſt caſſus. i. priuatus unce. i. cui ne uncia quidẽ ſit: eſt mea cura. q. d. ego non moueor diuitiis ſed amicitia ut ẽt pauperes amicos curẽ: ne dum ego te uelim ut aliqd pdas. ¶ Vel lege. Et mea cura eſt ne tu paup caſſa unce. i. ne effectus paup & iminutus mima particula perdas aliquid. ¶ Vncia. n. minima i aſſe pticula ẽ. Ex cũ huiuſmodi ofone uſus fueris iube illũ ire domũ & curare corpus & tibi negocia & labores relinquere. Tu aũt pſta. i. perſeuera: & obdura ad oẽs difficultates: ſiue ſint caniculares: calores de qbus iã dictũ eſt: ſiue ſint frigora. ¶ Rubra: Nã de colore martis eſt. ¶ Infantes. Mutas. i. inaiatas. ¶ Omaſo: piguius eſt atq; craſſius inteſtinũ: quod non nulli bubulũ ſolũ eſſe credũt. ¶ Ergo tẽtus umaſo. i. uẽtroſo: ut ſit indiciũ tardi ingenii potius q̃ edacitatis. Nã irridet furiũ: poetã ab inepta & nimis dura tranſlatione. Ipẽ. n. ad fruſtula illa alba niuiũ quæ ſputũ imitari uidẽtur dixit: iuppiter hibernas cana niue cõſpuit alpes. ¶ Vt patiẽs. Sic. n. alter alterũ tãgens de te loquet. ¶ Qua fama tua ſic creſcẽdo cõparauit tibi nouos amicos. ¶ Plures annabũt tun. Stat in trãſlatione captatoris a piſcatore. ¶ Cetaria. Loca eẽnt ubi cetæ alunt: quod nulq̃ ſit ſed poſuit cetaria pro uiuariis & piſcinis: ubi maiores piſces aluntur. Sñia eſt: ꝙ ex illa icrebeſcẽte fama plures urbos captabis: & a pluribus hæres relinqris. ¶ Cetaria. in quibus cetæ teneant: quæ balenæ appellant: q̃ in mari indicu q̃ternoꝝ iugerum repiunt. Præfecti claſſium alexandri tradidere fores domorum ibi ex maxillis balenarũ fieri: & oſſibus tecta contignari. Ex qbus multa. xl. cubitoꝝ longitudinẽ habere. ¶ Præterea. cautum ꝓceptũ. Monet. n. ne ſolum celibes & ppea filiis carentes captet. Nã poſſet deregi eius ſubdolũ conſiliũ. ſed ẽt illos qbus & ſi filius ſit tamẽ eſt adeo ualitudinarius ut breui ſit moriturus. Dabit ergo operam ut illi ſcribat ſcds hæres. ¶ Q d teſtamẽtũ cũq. i. qdcunq; p temeſin. Q. m̃ oẽm fidẽ amitteret ueræ amicitiæ ſi appareret cõſiliũ ſuũ. oportet eũ cũcta diſſimulare: & ppea ſi ſenex ſibi teſtamentũ legẽdũ ſuũ porrẽxerit annuet. i. approbabit anteq̃ legat tanq̃ id ad ſe nihil attineat: & id remouens finget nolle legere: & tamen limis oculis rapiet. i. uelociſſime leget cum uerſum ubi ſolent poni nomina hæredum an uideat quot habeat cohæredes.

Cæra uelut uerſu: ſolus: multis ne cohæres:
Veloci percurre oculo. plærunq; recoctus
Scriba ex qnq; uiro coruum deludet hiantẽ.
Captatorq; dabit riſus naſica corano:
Nũ furis? an prudẽs ludis me obſcura canen
O laertiade qcqd dicã aut erit aut nõ (do?
Diuinare &. n. magnus mihi donat apollo.
Quid tamẽ iſta uelit ſibi fabula ſcilicet æde.
Tẽpore quo iuuẽis parthis horrẽdus ab alto
Demiſſum genus æнea. tellure mariq;
Magnus erit. forti nubet procera corano
Filia naſicæ metuentis reddere ſoldum.

¶ACR. Multis ne. c. deeſt ſis plerũq; recoctus ſcriba. Recocti dicuntur ſcribe qui ſepius pro conſulibus ad prouincias miſſi exercitatiores facti ſunt ex ipã frequentia & ipſo uſu. Solent autem qnq; uiri mitti inde ex quinq; uiris. ergo hoc uult dicere ut ne ſic captes: ut in poſterum incurras: qui te ſpem inſtitutionis irrideat. homu exercitatus facile eludit auidos & appetentes rei alienæ. Et ꝓſtringit fabulã æſopi quæ eſt talis. Coruus cum prædam ore portaret laudatus a uulpe ꝙ bonam uocem haberet clamare occipiens omiſſam prædam perdit. ¶ Et recte dixit coruũ qui morſibus paſcitur. aliter ſcribæ ibant in prouincias cũ magiſtratibus: & cum rediiſſent. Vendebãt decurias ſuas & quinq; uiri dicebantur ꝙ ſi uoluiſſent iterum magiſtratus appetere & fructus priores percipeẽ recocti dicebantur. Quod coranus fecit qui naſicæ filiã accepit & auariciam soceri teſtamẽto deluſit qui ſperabat

Tũ gener hoc faciet. tabulas ſocero dabit atq;
Vt legat: orabit. multum naſica negatas
Accipiet tandem. & tacitus leget. inuenietq;
Nil ſibi legatum præter plorare ſuiſq;.
Illud ad hæc iubeo: mulier ſi forte doloſa
Libertus ue ſenem delirum temperet: illis
Accedas ſocius: laudes: lauderis ut abſens:
Adiuuat hoc quoq;: ſed uincit lõge prius ipſũ
Expugare caput. ſcribet mala carmĩa uecors:
Laudato: ſcortator erit: caue te roget. ultro
Penelopen facilis potiori trade. putas ne
Perduci poterit tam frugi tamq; pudica:
Quam nequiere proci recto depellere curſu?
Venit enĩ magnum donãdi parca iuuentus:
Nec tantũ ueneris quantum ſtudioſa culinæ
Sic tibi penelope frugi eſt: quæ ſi ſimul uno
De ſene guſtarit tecum partita lucellum?
Vt canis a corio nunq̃ abſterrebitur uncto.
Me ſene qđ dicam factũ. anus improba thebis
Ex teſtamento ſic eſt elata. cadauer
Vnctũ oleo largo nudis humeris tulit hæres.
Scilicet elabi ſi poſſet mortua: credo
Quod nimium inſtiterit uiuẽti. cautus adito
Ne deſis opere ne ue immoderatus abundes.
Difficilẽ & moroſum offendet garrulus ultro.

hæreditatem generi. ¶ Iuuenis. Auguſtus qui perſas uicit. ¶ Metuentis reddere ſoldum. i. nolentis reddere integram dotem: nequit ſolido deſit patrimoniis ac per hoc ualde cupientis & auari. ¶ Tũ ge. h. f. ſic dicit quaſi per diuinationem hoc prædicens futurum tireſias: quod iam fuerat factũ dabit p diuinationem obſeruatis hoc modo in tota narratione tẽporibus. Sed uincit longe prius ipſum expugnare caput. i. ualde melius: ſi quorũ hæreditates affectas: eos blanditiis habeas ſuperatos. ¶ Expugnare. obſequiis tuis uincere. ¶ Penelopem facilis potiori trade. Facilis eſto & quaſi potiori deduc uxorem ad domum. ¶ Quã nequiuere proci recto de. cur. Quam nõ potuerunt a recta uia diducere & a diſciplina. ¶ Nec tantũ ueneris q̃rũ ſtudioſa culinæ: hoc fecit penelopem caſtam eſſe qa illi magis ſtudebãt uentri q̃ ueneri. ¶ Anus improba. Anus quædam a captatore nudam ſeſe efferri uoluit ea uidelicet cogitatiõe: ut ſi ipſa mortua nudis humeris heredipetæ oleo unctis ad ſepulchrũ delata eſſet partem teſtamenti haberet captator. ¶ Scilicet elabi ſi poſſet. Senſus ita declarat anum teſtatam eſſe ut ſi cadauer eiꝰ elapſũ eẽt ille careret hæreditate. hoc ãt dicit: ut heredipetas: moueat ad nimia obſeqa decliari.
¶ POR. Plærunq; recoctus. iterum reſcriba factus. ¶ Coruum deludet hiantem. Captatorq; dabit hoc allegorice poſuit ex fabula Aeſopi: in qua ſcriptum eſt ut uulpi coruus illuſerit cum eũ uidiſſet caſeum ferentem dicens ſe eſſe illo meliorem in uoce & prouocauit ut clamaret: quod cum facere uoluiſſet caſeum demiſit ac perdidit. ¶ Partita lucellũ. hypocryſticos lucrum. ¶ Vt canis a corio nunq̃ ab. un. prouerbialiter nunq̃ deerit hoc facere.
¶ CHRI. Recoctus. Nam iſte coruus ex ſcriba qnq; uir effectus itez in ſcribã rediit. ¶ Naſica corano. Quã paulo poſt interp̃tabit. ¶ Iuuenis. Auguſtus. Regnante ergo auguſto ut uaticinat tireſias filia naſicæ nubet corano. ¶ Illud. p̃ceptũ aliud ut ineat amicitiã illorũ qui gubernãt ſenẽ: ut illi deĩde hoĩem abſentẽ laudẽt. Sed tamen nil melius eſt q̃ expugnare ipſum caput. i. ipſum ſenẽ: cuius cauſa omnem laborem ſumis. Dixit autẽ expugnare: quia tanq̃ bellum quoddam eſt huiuſcemodi captatio. Vel expugnant cũ iam ſuis dolis eum cœperint. Ergo laudato quicquid faciet: & ſi ſcortator eſt. i. delectatur ſcortis ne dubita ſupponere ſibi penelopẽ uxorem tuam. ¶ Putas ne. interrogat ulyſſes: an putet poſſet corumpi penelopem: quæ ſollicitata a tot procis incorrupta manſerit. Cui reſpondet manſiſſe incorruuptam: quia proci auari fuerint in dando. Quod ſi lucellũ de ſene tecum guſtauerit nunq̃ deinde abſtinebit. Vt canis q ſemel guſtato uncto corio nunq̃ deinceps inde dimoueri poteſt. Cautus adito. Nam in obſequẽdo neq; ueli deeſſe te neq; ſupra modũ facere. ¶ Opere: actionibus. ¶ Immoderatus: modum excedens.

Non etiam ſileas. dauus ſis comicus: atq;
Stes capite obſtipuo: multum ſimilis metuẽti
Obſequio graſſare. mones ſi increbuit aura
Cautus uti uelet carum caput: extrahe turba
Oppoſitis humeris. aurẽ ſubſtringe loquaci.
Importunus amat laudari. donec hoc iam
Ad cælum manibus ſublatis dixerit. urge.
Creſcentem tumidis infla ſermõibus utrem.
Cum te ſeruitio longo curaq; leuarit:
Et certum uigilans. quartæ ſit partis ulyſſes
Audieris hæres. ergo nunc clama ſodalis
Nuſq̃ eſt. unde mihi tam fortem tãq; fidelem
Sparge ſubĩde: & ſi paulũ potes illachrymarĩ:
Gaudia p̃dentẽ uultũ celare. ſepulchrũ (eſt
Permiſſũ arbitrio ſine ſordibus extrue. funus

¶ ACR. Non etiam ſileas: neq; nimis ſileas: neq; nimis loquaris ſed ita callidus eſto ut dauus qui inducitur in comœdia. ¶ Obſtipo: oppoſito. ¶ Aurem ſubſtringe loquaci: caute admoue aures tuas eo loquẽte. ¶ Importunus: pro importune. ¶ Donec: hoc iandiu laudato quandiu bene habeas ipſe dicat. ¶ Creſcentẽ. t. i. ſ. u. Gaudentem tumoribus laudabis illum falſis laudibus quemadmodũ enim uter nil capit immiſſo flatu: niſi ſolum tumorem: ita & qui falſo laudaẽ. ¶ Cum. t. ſ. l. cum mortuus fuerit diues uel eũ te hæredẽ fecerit: ut eius cauſa ſeruias imperabis. ¶ Et certum ui. quia ſolent homines quod cupiunt per ſomnũ uidere: ergo nolite heredẽ factum credere niſi uigilãs uideris. ¶ Sparge. ſ. frequẽter dicito: unde mihi tam fortẽ amicũ. ¶ Eſt. i. iuuat. ¶ Arbitrio: deeſt tuo. ¶ Sine ſordibus: ſine tenacitate. ¶ Huic: tu dic: huic te dic libẽter uendere: qcq̃d hæreditatis ipſe deſiderat.
¶ POR. Stes capite obſt. triſti ac ſeuero. ¶ Secꝰ icli

A egregie factum laudet uicinia. ſiquis
Forte cohæredum ſenior male tuſſiet. huic tu
Dic. ex parte tua ſeu fundi ſiue domus ſit
Emptor gaudentē nūmo te addicere. ſed me
Imperioſa trahit proſerpina. uiue. ualeq̃.

nato dicit. Aurem diſtrige loq̃ci. aurem intende cum loquit̃. Sermonibus utrē. uelut utrē. ¶ Cū te ſeruitio longo. Hoc eſt cum deceſſerit. ¶ Siue domus ſit emp. quia lege cautum erat. Verum uulgarum uel domū alicuius in teſtamento donatum donaret. & ut uiderentur emiſſe nummum dabant ſi cui donabat.

ℭCHRI. Obſtippo. deiecto ꝓlixi. Cogitabūdi. n. & metuētes caput ad terrā uergūt. ¶ Graſſat̃ obſequio. Adulare uel uehemēs multuſq; ſis in obſequo. Graſſari. n. teſte Feſto antiqui ponebāt pro adulari. Sed graſſari. dn̄t latrones uias obſidentes. Gradi ſiquidem ambulare eſt. Ergo ab impetu gradiendi. Iuue. interdū ferro graſſator agit rē. Hinc uero quicq̃d uehemētius impetuoſius ue fit graſſari dicit̃. Salu. I iugurta. Sed dux atq; imperator uitæ mortaliū animmus eſt: qui ubi ad gloriā uirtutis uia graſſat̃ abunde pollēs eſt. ¶ Aurem ſubſtringe. q. d. patiēter audi ipſum loquacē. ¶ Creſcentē utrē. Nam quēadmodū utres uento turgeſcunt: ſic ſtultus ille adulationibus inflatur. ¶ E certū uigilans. ne ſomniās hæc credas. nam ſiquid miſere cupimus id ſæpe ſomniamus. Vnde ſiquid nobis ex inſperato aduenerit: ſolemus nobiſcum reputare an id uere euenerit: an ſomniis ludamur. Hæres quarte partis. Hæres ex quadrante. Clama ſodalis. Profer magna uoce ad ſodales. ¶ Nuſquā eſt. i. tantū uerborum. ¶ Vnde. i. ex quo. I. laudent tam fortem: & tā fidelem. Vel dicamus hæc eſſe uerba adulatoris poſt mortem teſtatoris: ut ſua ficta pietate alios facilius captare poſſit. Et tunc dicemus. Clama. i. cum clamore & uociferatione dic. Sodalis meus nuſquam eſt. Et ſubinde. ¶ Sparge. i. diuulga hæc uerba. Vnde mihi tam fortē & fidelē. ſ. reperiam. ¶ Et ſi potes celare uultum prodentē gaudia. i. ſi potes occultare in facie tua eam hilaritatem quæ indicat gaudium. ¶ Illachrymare. i. emitte lachrymas. ¶ Sepulchrū permiſſum arb. Subaudi ſi eſt permiſſum. ¶ Male tuſſiet. Quod ptiſis quam noſtri tabem appellant: ſignum eſt: & propterea non procul eſt a morte. ¶ Gaudentem nūmo: cupidum rem ſuam augere. ¶ Proſerpina ſpe. nam cū inferorum dea ſit imperium in me iuſq; ſummum habet.

HOc erat in uo. hac ſatyra de iocunditate ſeceſſus ſui qua in ſabinis fruebat̃: & de incomodis urbis loquit̃. quæ paſſus eſt dū obſequitur mecœnati. ¶ Modus. a. n. i. m. hoc inquit optabam: ut haberem modicum: agrum & in eo fontem & uicinam ſiluā. plus autem conceſſit fortuna q̃ optarem. Iugis perēnis cōtinuus. ¶ Proprias perpetua: rata firma. i. fac mihi patrimonium meum certum eſſe: ſi non habeo mala uota. ¶ Denormat: deturpat & inæqualem fecit eſt. autem norma ad quam menſuras dirigunt ſine perpēdiculi ratione. ¶ Diues. deeſt factus eſt. ¶ Amico Her. quia ei per quietē theſaurum traditur demonſtraſſe: aut herculem mercenarius coluit quo merito theſaurum recipit. ACR.

ℭPOR. Hoc. e. in. u. m. a. n. i. m. laudat rus & ſecuritatē eius expōit: p q̃d ſignificat rus ſe habere & amare. ¶ Iugis aquæ fons. Qui cū ſit iugis domui ſit ꝓximus eius. Niſi ut propria mihi ꝓpria uera: Vt Vir. ꝓpria hæc ſi dōa fuiſſet. ¶ Denormat agellū. extra modū ꝓcedēs denormē facit. Vel illud deffinit & uelut norma poſita definit. ¶ Diues amico her. iō q a theſauris p̄eſt: & ſunt qui eundē incubonem quoq; eſſe uelint unde putant & quod res ruſtica in tutela ſit eius: nam illi ſacrificia reddunt ruſtici cum iuuencos domuerint.

HOc erat i uotis mod⁹ agri nō ita magnus ℭSatyra. vi. de uita ruſtica.
Hort⁹ ubi. & tecto uicinus iugis aq̃ fons
Et paulū ſiluæ ſup his foret auctius atq;
Dii melius fecere. bene eſt nihil amplius oro
Maia nate. niſi ut ꝓpria hæc mihi mūera faxis
Si neq; maiorem feci ratione mala rem.
Nec ſum facturus uitio culpa ue minorem
Si ueneror ſtultus nihil horū. o ſi angulus iſte
Proximus accedat. qui nūc denormat agellū.
O ſi urnā argēti fors quæ mihi mōſtret ut illi
Theſauro inuento qui mercenarius agrum
Illum ipſum mercatus arauit. diues amico
Hercule. ſiq̃d adeſt: gratū iuuat. hac p̄ce te oro

ℭCHRI. Hoc erat in uo. Deſcribit paucis rebus cōtentū eſſe oporteat modeſtū uirū. q̄m natura ipſa optima nobis dux nec plura nec maiora deſideret. Laudatq; præcipue uitam ruſticanā: q̄m procul ab o͠ibus deliciis atq; ab omni luxu frugi: tempeeataq; ſit. Demonſtrat igitur cum id quod per ſummam modeſtiam concupierit: & aliquanto pluſculum cōgerit nihil ultra deſiderare. Hoc erat in uotis. ideſt in deſiderio. Ponit enim uotum quod deſiderium ſubſequitur pro ipſo deſiderio quod antecedit. Sic Perſius. Scire erat in uotis quid dexter ſenio ferret. ¶ Modus. Modeſta menſura agri: & ortus: nō ita magnus ut ager. Nam ortus ad olera non ita magnus eſſe debet ut ager ad fruges. Contraria his uituperat. Iuuenali. ¶ Iugis: peremnis. Super his. Vltra hæc ¶ Auctius & melius q̃ orauerim. ¶ Maia nate. O mercurii in cuius tutela diuitiæ ſunt: ut alio loco a nobis demonſtratum eſt. Fuit autem filius maiæ: quæ eſt una ex pleiadibus. a qua quamuis alii aliter ſentiāt ſunt qui maium menſem appellatum uelint: ducti quod hoc menſe mercatoribus mos erat mercurio pariter & maiæ ſacrificare. ¶ Si neq; maiorem. Arguit ab honeſto. Iuſtum enim eſt ut dii iis opitulentur: qui nec commiſerint fraudem ut patrimonium augeant neq; ſua libidine illud imminuant. ¶ Si ueneror: ſtultus nihil horum. ideſt ſi nihil horum quæ proxime dicam ueneror. ideſt uos uenerando præcor. ¶ Stultus. ideſt qui ſtultus eſſem ſi præcarer. Dicit igitur q̃ nihil illorum deos orat: quæ multi per auaritiam orare ſolent: ut cum dicunt. Vtinā ille angulus qui denormat agellum. ¶ Accedat. Adiungatur ad meum agrum ut quadratus reddatur: quo nō accedente. ¶ Denomatur. ideſt non cōreſpondet ad normam. Norma enim inſtrumentum eſt quo fabri opus facile ad quadrum redigunt. Eſt enim perpendiculum filum quod plumbum appenſum in rectum extēdit

quo opus in altum recte ſurgit. regula uero qua linea recta ſeruatur. Norma poſtremo eſt: q̃ quadram appel-lant. Ergo denormatur res cum id quo quadrum poſſit reddi adimitur. ¶ Si utinam. Vir. Si nunc ſe nobis ille aureus in arbores ramus. Oſtendat. Hunc locum excontrario ponit Perſi. Illa ſibi itrorſum: & ſub lingua mur murat o ſi Ebullat patrui præclarum funus. ¶ Vt illi: mercenarius agrum arans theſaurum inuenit: eoq; agrũ a domino rei in ſuu emit. Ergo qui prius mercenarius arabat deinde mercatus illum ipſum agrum diues illũ arauit. ¶ Amico her. Fauente hercule: qui & ipſe diuitiis præeſt Perſi. Et o ſi ſub raſtro creper argenti mihi ſe ria dextro Hercule.

Pingue pecus domino facias: & cætera præter
Ingeniũ. utq; ſoles cuſtos mihi maxſus adſis.
Ergo ubi me in mõtes & i arcẽ ex urbe remoui
Quid prius illuſtrẽ ſatyris muſaq; pedeſtri?
Nec mala me ãbitio ꝑdit. nec plũbeus auſert:
Autũnuſq; grauis libitinæ quæſtus acerbæ
Matutine pater ſeu iane libentius audis.
Vnde homines operũ primos uitæq; labores
Inſtituunt: ſic diis placitum. tu carminis eſto
Principium. romæ ſponſorem me rapis? eia
Ne prior officio quiſq̃ reſpondeat urge
Siue aqlo radit terras. ſeu bruma niualem
Interiore diem gyro trahit: ire neceſſe eſt.
Poſtmodo ꝙ mi obſit clare certũq; locuto:
Luctandũ in turba. & facienda iniuria tardis.
Quid tibi uis iſane: & q̃s res improbus urget
Iratis præcibus? tu pulſes omne quod obſtat
Ad mecœnatẽ memori ſi mente recurras
Hoc iuuat. & melli ē. nõ mẽtiar: ac ſimul atras
Ventum eſt æſquilias. aliena negocia centũ
Per caput & circa ſaliunt latus. ante ſecũdam
Roſcius orabat ſibi adeſſes ad puteal cras
De re cõmuni ſcribæ magna atq; nouatæ
Orabant hodie meminiſſes quinte reuerti
Imprimat his cura mecœnas ſigna tabellis
Dixeris experiar. ſi uis potes addit & inſtat:
Septimus octauo propior iam ſuggerit anus.
Exquo mecœnas me cœpit habere ſuorum
In numero. dũtaxat ad hoc. quẽ tollere rheda

¶ ACR. Et cætera. ſegetes & uineta & ſi q̃ ſunt ſimi-lia. Mercurius enim dicitur eſſe dator opum. Hercu-les uero cuſtos: uel quia i philippis eum liberauit: & in carminum libris ait mercurii ſe ope ſeruatum: cũ Mercurius illum pauentem ſuſtulit in aerem. ¶ Mu-ſaq; pede. q̃a pedibꝰ ſlct. ¶ Autũnus ue grauis. Quia per autũnum quo pomis arbores aggrauantur pluri-mi moriuntur. quo ſe non uere dicit continentia ſecu-rum eſt: aũt libitina locus in urbe: quo conſtituuntur qui efferenda corpora conducunt: & præbent funeri-bus neceſſaria. ¶ Matutinæ pater. Matutinum uocat tempus quo cogitur uigilare: qui in urbe eſt. Et quo-niam dixerat q̃ amabile ſibi eſſet rus: nunc ecõtrario uult dicere q̃ plenum tædii ſit in urbe uiuere. aliter. Matutinum patrem uocat ianum: quia ipſe dicit̃ præ-eſſe rebus incipiendis: & ideo omnes qui incipere uo-lunt aliquid ipſum inuocant: aut q aq uult aliquid in cipere matutino tempore incipit: aut ꝙ eo ideſt matu tino tempore cõuenire ſoleret: uel ideo primus ianus eſt inuocandus: ut præcibus noſtris ad deum aditum præſtet & ianuam. ¶ Romæ ſponſorem me rapis. Si inquit romæ ſum cogis me ſponſorem eſſe. ¶ Interio-re. q. d. Circulo minore per hyemem uel exiguo ſpacio per uia: quia quando eſt uentus per hyemen anguſti-or uia ſit in uertigine euntis minus. ¶ Quod mi obſit. Si quid libere ac uere dicam ueritas odiũ parit. ¶ Tar dis: tarde uenientibus ad iuſſum. ¶ Quid tibi uis in ſane: cum præcedentes impellimus. ¶ Iratis præ. im-præcationibus. ¶ Ad me. Si mecœnatem. in animo ha beas uel eius cauſa iter Romam facias hæc enim ma-gis affert uolupratem ideſt habebis in memoria bene ficia mecœnatis. ¶ Melli eſt. ſuauitati & dulcedini. i. ad mel. ut diis pietas mea & muſa cordi eſt. At ſimul atras uentum eſt æſquilias: æſquiliæ i quibus domus mecœnatis fuerat: in quibus locis mortui ante pone-bantur poſt quas erãt horti mecœnatis. ¶ Ad puteal. locus romæ ad quem ueniebant feneratores. Alii di-cunt in quo tribunal ſolebat eſſe prætoris. ¶ Scribæ at-que noua. quibus ſpopõderant. ¶ Nouatæ quia noua-uerant debitum: unde nouatio cum eodem contractu etiam credituris perſona mutatur hic oſtendit de numero ſe fuiſſe ſcribarũ. ¶ Imprimat his urdo: ut mecœ-nas tabulis ſigna imprimat. ¶ Dixeris. i. ſi dixeris experiar ſi poſſum impetrare a mecœnate. ¶ Rheda: curru.

¶ POR. Præterea etiam traditur fabula fuiſſe quendam Mercœnarium qui ſemper Herculem depræ-catus ſit ut ſibi boni aliquid præſtaret: quem Hercules ad Mercurium duxit: & obſeratum theſaurum fecit oſtendi quo effoſſo ille eundem agrum in quo operã mercenariam faciebat comparauit: & labori ſolito ope-ram dedit. Sicq; probauit Mercœnarius ꝙ deus prædixerat herculi nulla re ullum poſſe beatum uiuere cũ in eadem opera etiam poſt inuentionem Theſauri perſeuerauit Perſi. dextro hercule pupillumue utinam quem proximus hæres impello expungam: quia deus lucri: & theſauri dicit̃. Et in arcem ex urbe re. Belle dixit uelut rex in uillula mea uelut in arce poſitus erat: uel ideo quia in monte poſita eſt. ¶ Nec plumbeus. i. grauis. ¶ Tu pul. pro ualeas. Caue ualeas: & ſimilia dictu. ¶ Et melli ē pro iucundum eſt. ¶ De re communi hoc loco ſignificat ſe Hora. decuriam habuiſſe.

¶ CHRI. Si quod. q. d. Si quod adeſt mihi gratũ ē. i. ſi ſum cõtentus præſenti: nec q̃ro maiora: oro te ut faci-as mihi omnia pinguia præter ingeniũ. Nam pingue ingenium craſſum eſt & obtuſum. ¶ Illuſtrẽ. celebratũ reddã. ¶ Muſa pedeſtri. ideſt uerſu pedibus colligato. Vel muſa pedeſtri ſtilo infimo: propter quem has ſa-tyras ſermones appellat. ¶ Tranſlatio a peditibus qui equitibus humiliores ſunt. ¶ Nec ambitio. nec auſter p

dit. Non afficior perturbatione:neque ſi honores non aſſequor: neq; ſi auſter pluuias inducens nocet agris:&
pecori.¶ Plumbeus.uel propter colorem:uel propter grauitatem aeris:quam inducit.¶ Q. ueſtus.lucrū. Nā
peſtiferi morbi multi in autūno uigent.¶ Iane:nam omnes ingreſſus omniaq; principia illi ſacra erant. Dici-
tur autem matutinus:quia ea hora ad opus ſurgentes hoies initium ſuorum laborum ab eo auſpicabantur.
¶ Romæ ſponſorem me rapis:Enumerat incōmoda quæ romæ ſubeat. Nam molta urbana officia urgent ut
eſt ſponſio.Cum etiam in magnis frigoribus ſummo mane ſurgendum & ad ſponſionem faciendam ſit pro-
perandum:ne quis alius te præueniat:& tardior in officio præſtando habearis.¶ Interiore gyro.interiore am
bitu.ergo minori circuitu.Cauſa.n.brumæ ideſt breuis diei eſt:q; ſol in capricorno cōſtitutus ſigno uino au-
ſtrino & a nobis remoto a noſtro polo recedit.¶ Clare certumque locuto.nam facta ſponſione iam obligatus
ſum.ergo nocet mihi poſtea quod aperte ſum locutus.Alii dicunt locuto pro locuturo. Vt ſit ordo. Neceſſe
eſt ire mihi locuto pro locuturo id qđ poſtmō obſit.¶ Iniuria tardis.Nā ſubmouendi ſunt:cū illos anteuerte
re uelimus.¶ Q. uid tibi.Verba ſūt illorū:quos urget.Eſt āt ordo.Q. uid tibi ſis uis o īſane.ſ.qđ ita me trudis.
¶ Q. uas res.ſ.agis.Deide cū tu a propoſito nō diſcedas indignabūdus clamat.¶ Improbus.i.inſatiabilis.i.ſi-
ne modo aut modeſtia urget me.Vel dicat Hora.ille iprobus q̄ſi ipudens.nulliq; cedens.¶ Vrget.q.d.trudē
tē retrudit.¶ Iratis ꝑcibus.Q. uia parti minaſ:niſi abſticeas:pti pcat.¶ To pulſes.o.q.o.pñt eē uerba ipulſi:ut
ſit ſēſus.Putas ne ferēdū eē a nobis ut pulſes oēs obſtātes:uel ē q̄rela Hor.q; ſi officiū p̄ſtare uolueris oēs tar
diores q̄m obſtant pulſandi erūt.¶ Ad me.ē oratio obiecta cōquerenti Hora. Vt ſit hæc ſnia. Video ineſſe oia
hæc incōmoda:ut ſit urgēdū prio māe. Sit eūdū in magno frigore.Sint impellēdi obſtātes.¶ Sed ſi recurras
ad mecœnatē.i.ſalutatū eū redibis exorreſces ut hæc icōmoda.ad q̄ reſpōdet ipe hāc ſalutationē eē ſibi mel
li.i.ſuauiſſime uoluptati.Sed tō cū illuc uenerit obſceſſus erit alienis multis negociis.¶ Memori mēte:q̄ſi di
cat propterea recurras q a mēs memor acceptoꝝ bñficioꝝ iubet ire.¶ Exqlias.Nā illic habitabat mecœnas.
¶ Atras.Retulit ad frequētiā ſepulchroꝝ uel ad horā diei in qua nōdū ortu ſole uia atra & obſcura ſunt.Ro-
ſcius orabat.enumerat negocia aliena quibus implicaſ.¶ De re.ordo eſt.O. qnte ſcribæ atq; nouatæ orabāt ut
meminiſſes reuerti hodie de re cōi atq; magna.¶ De re.ꝓ rē.ut cū dicim⁹ ploribus de cauſis hoc cupio.i.ꝓ
plores cāſ.¶ Nouatæ.q teſtamēta renouant: ꝑpeaq; indigent ſcriba & ſignatoribus.¶ Imprimat ſignet.¶ Aſſit
ſignator teſtamēti Teſtes.n.apđ priſcos ſubſcribebāt.& ſui anuli ſignū iprīebāt.Iuue.q ſe lautū ac beatū:exi
guis tabulis & gēma fecerat uda.¶ Dixeris.i.ſi dixeris experiar. Tētabo an uelit iprīere ſua.¶ Si.ſi uis.addit
.ſ.ad ſuperiora uerba ſi uis.¶ Tu potes.ſ.efficere ut ille ſignet.¶ Septimus.Demōſtrat mecœnatē nō niſi de re
bus:minoribus ſecum loqui.¶ Hoc genus.demonſtrat quas nugas ſibi concredat.

Vellet iter faciens:& cui concredere nugas,
Hoc ge⁹.hora quota ē? thrax ē gallia ſyropar
Matutina parū cautos iā frigora mordent.
Et quæ rimoſa bene deponunt in aure.
Per totū hoc tēpus ſubiectior in diē & horam
Inuidiæ noſter ludos ſpectauerat unam.
Luſerat in campo.fortunæ filius omnes.
Frigidus a roſtris manat p compita rumor.
Quicūq; obuius ē me coſulit.o bone.nā te
Scire:deos quoniā ꝓpius cōtingis:oportet
Nūquid de dacis audiſti? nil equidem.ut tu
Semper eris deriſor ad oēs:dii exagitēt me:
Si quicq̄.quid militibus promiſſa triquetra
Prædia cæſar an eſt itala tellure daturus?
Iurantē me ſcire nihil:mirantur:& unum
Scilicet ægregii mortalem altiq; ſilenti.
Perditur hæc inter miſero lux:nō ſine uotis.
O rus quando ego te aſpiciā? quādoq; licebit
Nūc ueterū libris.nō ſomno & inertibus horis
Ducere ſollicitæ iocunda obliuia uitæ?
O quando faba pythagoræ cognata ſimulq;
Vncta ſatis pingui ponētur holuſcula lardo?
O noctes cœnæq; deum:quibus ipſe meiq;
Ante larē proprium ueſcor:uernaſq; ꝓcaces

¶ ACR.Et cui.c.n.nugas pōt & accuſātis mō fingeſ:
& in mecœnatē figuratū eē:ut Perſ.Oē uafer oītiū ri
dēti flaccus amico tāgit.purgat aūt ſe apud eos q pu-
tant eū apud mecœnatē plurimū ualere. Hoc genus
erat nugaꝝ qđ dicebaſ.¶ Trax.g.ſ.p.trax dicebatur ſe
cutor rhedarius mirmillo gallina nomē gladiatoris.
¶ Q. uæ.r.i.ea mihi credebat:& de his loqbatur me-
cū:quæ ſine periculo garrulis cōmittunſ. Aliter hæc
inquit mihi credita ſunt:q̄ prodita nocere nō pōt.Ri
moſa.n.patula uerba ſunt quæ nihil ſecretoꝝ teneant
Terē.Plenus rimarū ſum.¶ Luſerat i.c.ſi luſiſſem cū
mecœnate oēs dicebāt:ita amat fortūa illū:ut filium
ſuū:quia oēs uicerā:ſolebant.n.ueteres ro.filios ſuos
ad cāpū martiū mittere:ut illic pila luderēt.¶ Frigi-
dus noxius aut magis uanus.¶ Deos augu.& mecœ-
natē:ut Vir.nec tā pñtes.¶ Dii ex.m.ꝑſeqnſ.contra al
bi.Namq; deos didici ſecurum agere æuum:& alibi.
Scilicet is ſuperis labor eſt ea cura quietos ſollicitat.
triquetra græce trinacria dicuntur.¶ Perditur.conſu
mit.¶ Ducere.ocioſe uiuere.Faba.p. pythagoras phi
loſophus ab omnibus animalibus abſtinens:etiam a
faba abſtinuit:q; uiridis in pixide ærea ſeruata uerti-
tur in ſanguinem:unde fertur maluiſſe eū latrōes in
currere:q̄ per fabæ ſegetē trāſire:cū aliunde refugiū
nō haberet:fabā quoq; aial eſſe dicebant: q; cocta ſan
guis hūorē ex ſe emitteret.¶ Cœneq; de.Cœnas deo-
rum dixit q̄ ſine ſollicitudine ſunt.¶ Ante la.aut ante
deos domeſticos.aut ante larē propriū.¶ Libatis da.
deguſtatis eſcis:& diminutis.¶ Siccat:ebibit.¶ Legi-
bus inſa.i.inanes leges archipoſiā dicit nā q ad legē bi-
būt.tātū dē bibūt:ergo hic Hor.dicit q; quātum uole
bat tm̄ bibebat.¶ Acria.grandia.¶ Lepos: nomen opi
natiſſimi ſaltatoris.¶ Et ne.hoc ſcire uolumus qđ ne
ſcire crimē ē:de hoc diſputamus qđ ignorare non ex

pedit.¶ Quidue a.a.u. Multi dicũt amicitias pp utilitatẽ accipi multi utilitatẽ ppter amicitias euenire.

❡POR. Et quæ.r.ſ.a.i.ea dicebat q̃ bene comittũtur auribus rimoſis:hoc ẽ q̃ facile pferanť i medio nihil de ſecreto hñtia:& hoc de illo dicto ſũptũ ẽ. plenus rimaꝝ ſum hac atq; illac pfluo.¶ Quidem.p.t. Triq̃tra pda ſicula:qđ i tres ptes.i.pmõtoria diducta fit:uel q̃dras.¶ Ducere.ſ.io.u.ſ.potare:qa uina ſepeliũt oẽm ſollicitudinẽ.¶ Pythagoræ.c.ideo ait pythagoræ cognata quiá tradiť inflare præcordia:quo argumẽto Pythagoras ſpiritalẽ aſſeuerans uelut a cognata abſtinebat:pythagorei.n.nullo aĩali aluntur: quos irridet hic.¶ Nec male.nec ne lepos ſaltet lepos nomẽ

Paſco libatis dapibus put cuiq; libido eſt
Siccat inæquales calices.conuiua ſolutus
Legibus inſanis.ſeu quis capit acria fortis
Pocula.ſeu modicis humeſcit lætius:ergo
Sermo oritur:nõ de domibus uillis ue aliẽis:
Nũ male nec ne lepos ſaltet ß q; magis ad nos
Pertinet:& neſcire malũ ẽ agitamus:utrũ ne
Diuitiis hoĩes an ſint uirtute beati.
Quid ue ad amicitias uſ⁹:rectũ ne trahat nos

Archimimi:qui eo q; iucunde:& molliter ſaltaret:& eloqueretur ſic appellatus eſt.

❡CHRI. Quẽ tollere rheda nã iter facturus cõicat mecũ quos uelit ſecũ rheda uehi:& quota hora ſit:& an gallina gladiator par ſit ſyro gladiatori thracẽſi.¶ Rimoſa.dedit auri quod hois eſt.¶ Rimoſa.n.ũaſa dicimus q̃ fundũť.Sic & rimoſos hoies:q ſibi cõmiſſa nõ retinẽt.Quapp Terẽtiãus ille ſeruus ſe arcanã pdituꝝ minitãs ait.Plenus rimaꝝ ſum.¶ Deponũť.Nã ſpẽs depoſiti ẽ arcanũ cõmiſſũ.¶ Noſter fortũæ filius.Mecœnas uir fœliciſſimus:& ppea fortunæ filius.¶ Deos:Octauianũ & mecœnatẽ.Cõtingis ppi⁹ pp aſſiduã familiaritatẽ.¶ O bõe.ſ.Hora.¶ De dacis.Cũ qb⁹ tũc bellũ gerebať.¶ Nil eqdẽ.R ſidet Hor.¶ Sed.t.ſ.audiſti. Speris deriſor.Verba iterrogãtis.¶ Dii exagitẽt me.i.male uexẽt.Verba Hor.¶ Si qcq̃.ſ.audiuſ.¶ Militibus: cũ militibus ſuis agrũ pmiſiſſet iterrogabat i ſicilia an ĩ italia datur⁹ eẽt.¶ Triq̃tra.ſicilia a tribus pmõtoriis pachynno lilibeo:& peloro denoiata ẽ.nã triq̃tra figura trigona ẽ.Luc.Iſula quẽ triq̃tris terraꝝ geſſit i orß. uidebať ãt i ſicilia:qa illa iſula cũ ſex.Põpeio aduerſus octauianũ ſenſerat.¶ Hæc it.iter hæc friuola & nugatoria.¶ Faba py.c.hoc dixit.qa pythagoras interdicebat uſũ fabaꝝ:q; uẽto eẽnt plẽæ atq; animato:maxie cõuẽirẽt hinc iuuena.Vel quonõ fugeret ſi nunc hæc monſtra uideret.pythagoras cunctis aĩalibus abſtinuit qui Tanq̃ hoĩe & uentri indulſit nõ oẽ legumen.Ariſto.in lib. de fabis ait.fabis magiſtratus eligi.Quod ẽt florẽtini obſeruant. Pli.& alia de faba ſcri.q; aliq tradidere iccirco ab illa abſtinuiſſe pythagorã q; aiæ mortuorum ſint ĩ ea.Vñ parẽtãdo aſſumiť.Varro ãt iõ illa flaminẽ dialẽ nũꝗ̃ ueſci ſcri.qm̃ i flore eius lr̃æ lugubres reperiãť:¶ Lardo.ſalita caro lardũ ſignificat:eo q; large aridum ſit.¶ Cœnæq; deũ:pp ſummã uoluptatẽ.¶ Vernas.domi noſtræ natos ſeruos a uere quod tp̃s futuræ aptũ eſt.¶ Procaces.pp tenerã ætatẽ.¶ Libatis da. uel i ſacrificio oblatis.eſt m̃ libare de rebus liqdioribus ſacrificare.Vel leniter tactis:ut oñdat ſe pce comedere & reliqua pene intacta ſeruis relinquere clementer ergo tractantur qui iiſdem cibariis qbus dominus & abundãter tractentur.¶ Vt cuiq; .l.nam nõ ad certam menſuram illis uinũ datur.¶ Inequales.inequaliter plenos.¶ Acria.quaſi mera.¶ Lætius ergo.ilares quidem uino redduñť:ſed nõ iccirco cadunt in maledicta. Sed læti de uirtute diſputant:& de bonorũ malorũq; finibus.¶ De uillis.d.u.al.Quod aut iuidi aut detractores faciunt.¶ Lepos.Scurra fuit auguſti.

❡ACR. Et q̃ ſit.Epicurei uoluptatẽ eẽ ſummũ bonum ſtoici:honeſtatẽ dicunť.¶ Garrit.narrat. explanat.¶ Ex re.pro cõmõ.¶ Sollicitas: qa animſus cenſus ſollicitos facit.¶ Aſper & in.q̃.qui moderate utebať acquiſitis ita parcus:ita tenax:& tamẽ ſe largum circa hoſpitẽ eſſe cupiebat.¶ Longe.a.quia auenæ longus ẽ culmus.¶ Cupiẽs.u.f.c.u.cupiens ſuperbiã muris urbani repellere.¶ Orna.unius anniſum & ornotia.¶ Feris.ſ.deſertis regiõibus.¶ Aut.m.aut.p.aut diuiti aut paupi:aut ignobili.¶ Hæc hubera.poſtq̃ ipa ſollicitauerunt murẽ:ut domũ ſuã deſereret.¶ Auentes i gaudẽtes.¶ Cũ.quo tpe.¶ Supereſſent.remarerẽt.¶ Fercula ſunt & pulpita.in qbus deoꝝ ſimulachra tolluntur:& uaſa q̃ pulmentariorũ ſunt & ponunť in cãiſtris cũ his q̃ ſupfuerint.¶ Procul.pcul eſt ſubtus prope iuxta poſitis.¶ Continuat.alternat.apponit.¶ Vernaliter.ideſt luxurioſe ab eo q; ſerui qui domi naſcuntur delitioſi ſunt.¶ Prælãbens:prægustans i ¶ Excuſſit.u.iucunde latis excuſſis delitiis inſperatis.¶ Moloſis.i.canibus cretis a moloſia ciuitate cretæ.¶ Cauuſque i foramen ubi ante habitabat . cruo genus

Et quæ ſit natura boni.ſummũq; qd eius.
Gerrius hæc inter uicinus garrit aniles
Ex re fabellas.nam ſiquis laudat arelli
Sollicitas ignarus opes:ſic incipit.olim
Ruſticus urbanũ murẽ mus paupere fertur
Accepiſſe cauo:ueterẽ uetus hoſpes amicũ:
Aſper & intentus quæſitis:ut tamen arctum
Solueret hoſpitiis aĩum:qd multa? neq; ille
Sepoſitis ciceris nec longe inuidit auenæ.
Aridum & ore ferens acinũ ſemeſſaq; lardi
Fruſtra dedit:cupiens uaria faſtidia cœna
Vincere tangentis mala ſingula dente ſupbo
Cũ pater ipſe domus palea porrectus in orna
Eſſet ador loliq; dapis meliora relinquens.
Tandẽ urbãus ad hũc.qd te iuuat inqt amice
Prærupti nemoris patientem uiuere dorſo?
Vis tu homines urbẽq; feris præpõere ſiluis?
Carpe uiã mihi crede comes terreſtria quãdo
Mortales animas uiuunt ſortita.neq; ulla ẽ
Aut magno aut puo læti fuga quo bene circa
Dum licet in rebus iucundis uiue beatus
Viue memor q̃ ſis æui breuis . hæc ubi dicta
Agreſtẽ pepulere:domo leuis exilit,inde

Ambo ꝓpoſitū peragunt iter.urbis auentes
Mœnia nocturni ſubrepere.iamq; tenebat
Nox mediū cæli ſpacium:cum ponit uterq;
In locuplete domo ueſtigia: rubro ubi cocco
Tincta ſuper lectos canderet ueſtis eburnos:
Multaq; de magna ſupereſſet fercula cœna:
Q uæ procul extructis inerāt heſterna cāiſtris.
Ergo ubi purpurea porrectū in ueſte locauit
Agreſtē.ueluti ſuccinctus curſitat hoſpes.
Continuatq; dapes.necnon uernaliter ipſis
Fungit̃ officiis prelābens omne quod affert
Ille cubans gaudet mutata ſorte:boniſq;
Rebus agit lætū cōuiuā:cū ſubito ingens
Valuarum ſtrepitus lectis excuſſit utrunq;.
Currere per totum pauidi conclaue: magiſq;
Exanies trepidare ſimul domus alta moloſſis
Perſonuit cāibus.tū ruſticus.haud mihi uita
Eſt opus hac ait:& ualeas me ſilua cauuſq;
Tutus ab inſidiis tenui ſolabitur eruo.

eſt leguminis. Porphirio tacet.

CHRI. Gerius. Vel poeta apologoꝝ:uel probus paterfamilias q illis ſuos ad recte uiuēdū hortabat̃. Aniles.nō ꝗ nō ſint ad uitā recte degēdā īſtitui apologi.Sed aniles:qa familiares ſint aniculis.Nā ıs & delectant pariter:& iuuant pueros. Ex re.ex utilitate. Nam ſiquis.Probat qōo per apologos ſuos corrigat. Nā ſiqs magnas diuitias:ut Arelli fuerūt admiratur ille ex apollogo urbāi ruſticiq; muris oñdit ꝗ melius homini ſit ociolā paupertatē ꝗ ſollicitas diuitias q̄rere. Arctū:āguſtū ex āxietate. Aridū.deſiccatū.Acinū in tenerioribus dicimus:ut uuæ:mali pūici.ebuli & ſimiliū. Baccā uero i durioribus ut lauri:oleæ:& corni. Faſtidia:nā urbanus mus reliquis urbanarū epularū aſſuefactus cibaria illa aſperiora faſtidiebat. Superbo.d.Dedit denti quod erat muris. Ornatus eiuſdē anni.q.d.nouella. Eſſet:comederet. Ador. de quo Pli.Frumēti genera in italia uulgatiſſima fūt far quod adoreum ueteres dixere: ſiligo & triticum. Mortales.a.uel epicuream ſententiā muri tribuit:ut iubeat.quoniam poſt mortem nihil ſuperſit.eē uiuēdum in uoluptate uel terreſtria dixit bruta animalia quibus anima eſt:animus uero non eſt. Currere &c. Currebant & trepidabant. Moloſſis:nam in moloſſia epyri parte robuſti canes gignūtur. Eruo.ſpecies leguminis eſt:quæ & Eruilia dicitur.Habet uim medicaminis.Nam p ipſum ſe curatum : teſte Plini. ſcripſit auguſtus. Martio mēſe natum noxium bobus dicunt:innoxium fieri primo uere latum.

Satyra ſeptima.

IAmdudum auſculto: & cupiēs tibi dicere ſeruus
Pauca reformido.dauus nec̃ ita dauus amicum
Mancipium dño.& frugi.ꝗ ſit ſatis hoc eſt
Vt uitale putes:age libertate decembri:
Q uando ita maiores uoluerūt:utere. narra.
Pars hominū uitiis gaudet cōſtanter & urget
Propoſitū:ps multa natat mō recta capeſſēs
Interdum prauis obnoxia ſæpe notatus
Cū tribus anellis:modo leua priſcus inani
Vixit inæqualis:clauum ut mutaret i horas.
A edibus ex magnis ſubito ſe conderet: unde
Mundior exiret uix libertinus honeſte:
Iam mœchus romæ:iā mallet doctus athēis
Viuere.uertūnis quotquot ſunt natus iniqs
Scurra uolanerius poſtq̄ illi iuſta chiragra:
Contudit articulos:qui ꝓ ſe tolleretatq;
Mitteret in pyrgum talos mercede diurna
Conductum pauit.quanto conſtantior idē.
In uitiis tanto leuius miſer: acrior ille.

ACR. IAmdudum auſculto.inducitur ſeruus ſicuti i comœdia q dicat ſe nō poſſe ferre dñm q alia laudet & alia faciat ex pſona ſua Hora.aliena uitia carpit. Et.ſ.iā frugi ē ut oportet cum dñs uiuere. Putes:ār ꝓ uelis.item talis ē ſeruus:ut eū uelis eē uitalē eteni q nimii ſūt in bōis eos uitales eē nō p̄dicamus. Age libertate decembri:habeas licētiā:& libertatē dicēdi q uelis qa ſaturnalibus libertas ſeruis cōcedebat̃.& oēs exequebāt̃ : ut ſeculi aurei quo ſaturnus regnauit fieret imutatio: decēbri āt mēſe ſaturnalia celebrabāt̃:& imutatio fit cōditiōis nā & liberi ex ſeruis & ſerui ex liberis fiūt : ordo age utere libertate decēbri &c. Pars hoium.iā ſerui ſūt uerba ꝗ hēt i uitiis ſtādo & pſeuerādo. Cōſtāter. ptinaciter. Et.u. pdurat & pſeuerat i uitiis icerti ꝓpoſiti ē. Natat.icōſtās ē. Recta.abſolute neutro. Prauis.uitiis pœnis. Notatus uiſus:antea.n.& certæ dignitatis hoies:& ſingulis utebant̃ ideo notatus ex numero qa tres. Vixit inæqualis.dubius & mutabilis. Clauū:q̄ſi lui ꝓpoſiti gubernator. Clauū autē ꝓpoſitū uitæ aut purpuræ. Aedibus ex magnis ſubito:de ābitioſa domu migrat in eā domū in ꝗ uix manere dignabit̃ pauper.i.ī eo cœnaculo: ū mundior exiret libertinus. Mundior:ꝓ mūdus. Hōeſtior.i. paulo liberior. Iā.mō. Doctus.a.d.f.n.iſte priſcus orator fuiſſe. Vertūnus natus.i. qa oīa tētat & i illo pſeuerat. Vertūnus dictus quia humanis mentibus præeſt a uertēdo:hic quondam romæ colebatur. Alii deum tyberis uolūtqui uerterit eius alueum. Aliter Vertumnus dicitur deus:qui præeſt ſēſibus ab eo ꝗ uertat & mutet cogitationes humanas:ſcribitur itaq; multiformis.is aūt dicitur iniquo uertumno natus qui neſcit ſe regere.quotquot ſūt uertumni :ideo dixit qm̄ iſte deus poſitus erat in multis locis ciuitatis ſere.n.oibus municipiis italiæ conſecrabātur eiuſmodi ſimulachra quibus ambigui uultus eēnt prout dediſſent eis habitū:ita i diuerſas facies numinū uerterent̃:

ac p hoc priſcus diis iratis natus.℣ Iniqs.iratis.℣ Scurra.Vurbanus.℣ Ioſta.bene iuſta q̄ eius puniret inſaniã nequã.n.fuit.℣ Contudit:propter metrũ corripoit.Pyrgum tabulã:alii fritillum dicunt.℣ Conſtãtior.ptinacior:iſte q̄to ptinacior erat in ſoo ꝓpoſito tãto fœlicior illo q ſp in diuerſa oertebaĩ.℣ Leuius.minus.

℄POR. Iamdudum aoſculto.hæc prædia longa habe.loqoitur eni cũ ſeruo Hora.℣ Vt uitale putes:ideo hoc ait quia ferme citius moriunĩ ſerui qoi frugi ſunt.℣ Mitteret in pyrgũ:Pyrgum q̧ nos fritillũ dicimus in qoo conicctæ teſſeræ.agitateq; mittunĩ.℣ Quod clamas rectius:nam uides:& nõ intelligis.Vel quia in defendendo rectum nõ es firmus.℣ Romæ rus optat:& in epiſtolaꝝ primo.Romæ Tybur amen uentoſus tybure Romam.℣ Magno blateras clamore furiſq; Blateras latras uel furioſe clamas.Dixerit ille hoc ſeruus dicit ſub Horatii pſona.Duci uẽtre leuẽ naſum.Naſum ꝓ deriſore poſuit.℣ Nidorẽ:pro riſu a quo uerbũ fit renideo.℣ Supinor faſtidio.Quid refert uti uirgis:hoc ius in gladiatorem eſt conſtitutũ.℣ Peccatoe ſuperne:qa ſuperior peccat.℣ Nõ ſum mœchus:ait hic ſenſos eſt.Non eſt mœchos magis q̄ ego fur:quia ut fur non ſim metu non uoluntate cogor.Vel cum pauſiaca.Pauſia hic pictor nobilis fuit.Aut placide iam contento optimi gladiatores fuerũt.℣ Nil ego ſi ducor:ſenſus.ego nil docor.i.nullius præcii ſi librũ appeto.℣ Obſequium uentris mihi:perconiatiue legendum:ut ſopra reſponſa cupidinibus.

℄CHRI. Iamdudum auſculto.Seruum inducit in ſaturnalibus ſacris in quibus licebat ſeruis ſumma cũ lætitia in dominos inuehi dominũ ita alloqoentem.ut rectum det cõſilium.Ex quo ſignificat eſſe eã re:ut & ſeruorum qoãdoq; ſentẽtias audiamus.eorũq; utilia præcepta non ſpernemus.Ait ergo ſeruus.iamdudum auſculto.cui ſi ſubiugamus tibi:erit obtempero.ut ſit ſententia:per totũ annũ tibi fideliter obedio:neq; qcq̄ cõtra profero.℣ Nunc oeroni oerear te dominũ:ſunt quæ dicere copiam.℣ Dauus ne.ſ.audet loqui:& domini uerba ſont faſtidientis ſeruũ.Arguit aũt occultius illoꝝ ſuperbiam:qoi ita ſeruũ cõtẽnunt:ut neq; eiſdem conſtare elementis.neq; eodem ſpiritu uiuere putant quo ipſi uiount.Neq; aduertunt poſſe quandoque & ipſos in ſeruitutem cadere.Neq; poſtremo recordantur qua ætate Ecuba qua Creſos qoa mater Darii ſeruire cœperit:qua itidem Diogenes & Plato.Debemos igitur non ex cõditione ſua:ſed ex ſua ſeruitute ſeruum iudicare.Nã non ſolum perſæpe optima dominis conſilia dedere:ſed ſua etiã morte dominoꝝ uitam redemere.℣ Ita Dauus.q.d.ſeruus ſum:ſed tri amicus & utilis dño.℣ Libertate decembri.i.ea libertate q̄ conceſſa eſt ſeruis in ſaturnalibos:quæ in decembri menſe celebrãtur.Nam quia regnante ſaturno nemo ſeruiuit:iccirco in ſaturnalibus tota ſeruis licentia permittebatur.in illis aũt ſeruis dominoꝝ more epulæ parabanĩ.Deinde illis inſtauratis domini comedebant.℣ Pars ho.Oratio ſerui in qua concludit minus miſerũ eſſe conſtanter in uitiis uerſari q̄ incõſtanter.℣ Vrget ꝓ.Quia nõ diſcedit ab eo.℣ Natat incõſtãter uiuit.nã natãtes mõ emergunt:mõ emergunĩ.℣ Sæpe notatus.Probat exẽplo priſci:qui ſępe tribus anulis utebaĩ:mõ nullo.℣ Leua nã illa anulos gerimus:qm̃ ociofior eſt:& ꝑpea minus i illa atterunĩ.℣ Clauũ.latũ clauũ q̄ ueſtis ſenatoria erat.℣ Vertũnus.ita.n.in uaria uiuẽdi genera ſe cõuertebat:ut uertũnus.in uarias figuras ſe cõuertebat.fuit.n.uertũnus deus ruſticanus:q pomonã ortoꝝ deã adamauit ac demũ in cõiugẽ ſumpſit i hũc extat elegia Propertii.cuius initium eſt.Qui mirare meas tot in uno corpore formas.Accipe uertumni ſigna paterna dei.in quo loco ẽt oñdit quare uertunnos appellatur.℣ Iuſta.Quoniam inanis peccatrix illo ſupplicio fuerat afficiẽda.℣ Pyrgum:quem & aloeum & aloeolum alio uocabulo uocitabant:uas eſt in quo iaciuntur tali.℣ Acrior ille:ut hic qui conſtantior in uitiis eſt minus eſt miſer ſic magis miſer qui in illis inconſtans eſt.

℄ACR. Qui iã iã:hic modo itelligẽdũ mõ laxo:mõ cõtẽto.℣ Vtraq; eadẽ digitis:iã pectine pulſat eburno.℣ Cõtento:pco.laxo.loxurioſo.℣ Fune:ꝓpoſito uitæ.mire in metaphora pmãſit:ſuperius clauum dixerat.qui.n.diſcunt natare funẽ ſolẽt primo tenere ne mergantur.℣ Non dices.Hora.℣ Putida.rancida:inepta:odioſa.℣ At te inquam ſerus.℣ Quo pacto.Horatius Laodas.ſeruus mores antiquorum hominũ uitã hic probat inconſtãtem eſſe Hora.℣ Vſq; ſemp.℣ Aut qa nõ ſentis duas res dicit interuenire:qbus inſtabilis ſit aut q̧ nõ itelligat quæ aſſerat:aut q̧ nõ ſit firmus ad ea tuenda quæ dicit.℣ Euellere:exire exurgite uitiorum.℣ Leuis:inconſtãs.℣ Laudas ſe.holus domeſticã cœnã dicis nihil eſſe melius q̄ prãdere domi.℣ Potandum epulandum.℣ Iuſſerit.ad ſe deeſt tametſi.℣ Serũ.pro ſero.℣ Sub ante:ut ſob lucem exportãt candelas.℣ Prima.l.prima lumina dicuntur in initio noctis accenſa.℣ Nemon:uerba dñi feſtinantis ad cœnã libere ſeruus inducit.℣ Cũ magno.b.latras uociferas clamas ſine rõne:unde balatrones q̄ſi blaterones:blaterare.n.ꝓprie ẽ inepte clamare fugis.μοϱολογτσιϵ.Expræſſit uelocitatẽ hois feſtinantis ad cœnã.℣ Miluius.ordo.miluius & ſcurre diſcedũt pcati tibi q̄ repeti nõ debebãt:& q̄ nõ debebãt audiri.Cum ieris in qoit ad mecœnatẽ miluius:& cæteri paraſiti tui diſcedunt triſtes imprecantes tibi ea uerba quæ non debes audire:ideo autem precantur:qm̃ dolent ſe pri-

Qui iam contempto:iam laxo fune laborat:
Non dices hodie quorſ; hæc tam putida tẽdãt
Furcifer?ad te inq̃ quo pacto peſſime laudas
Fortunam?& mores antique plebis?& idem
Si qs ad illa deus ſubito te agat:uſq; recuſes
Aut quia nõ ſentis.quod clamas rectius eſſe
Aut qa non firmus rectũ defendis:& hæres:
Nequicq̃ cœno cupiens euellere plantam.
Romæ rus optas:abſentem ruſticus urbem
Tollis ad aſtra leuis ſi nuſq̃ es forte uocatus
Ad cœnam:laudas ſecurũ holus:ac uelut uſq;
Vinctus eas:ita te fœlicem dicis amaſq;.
Quod nuſq̃ tibi ſit potandũ.iuſſerit ad ſe.
Mecœnas ſeruũ ſub lumina prima uenire
Conuiuam nemõ oleum feret ocyus.hæc qs
Audit cũ magno blateras clamore.fugiſq;
Miluius & ſcurre tibi non referenda precari

Diſcedunt.&.n.fateor me dixerit ille.
Duci uentre leuem.naſum nidore ſupinor.
Imbecillus.iners ſiquid uis adde popino
Tu cũ ſis qđ ego:& fortaſſis nequior: ultro
Inſectere uelut melior uerbiſq; decoris
Obuoluas uitium.quid ſi me ſtultior ipſo
Quĩgẽtis empto drachmis deprẽderis? auſer
Me uultu terrere:manũ ſtomachũq; teneto
Dũ quæ chryſippi docuit me ianitor:edo.
Te cõiunx aliena capit.meretricula dauum.
Peccat uter noſtrũ cruce dignius? acris ubi me
Natura incendit ſub clara nuda lucerna
Quæcunq; excepit turgentis uerbera caudæ
Clunibus aut agitauit equũ laſciua ſupinũ:

uatos cœna patrono foris cœnante: aut conuiuæ ſunt ab eo feſtinante derelicti aut cliẽtes mecœnatis: quos hora paſcere conſueuerat. Fateor me dixerit ille pro dixerat q̃ſi Horat. uerba ſunt: ille & miluius poſſunt dicere uel Hora. hoc ait. &.n. fateor me riſu diſſolui: ſi ille me auidi uentris dicat qui eſt guloſior: q & me am appetat menſam. ¶ Nidor. autẽ a nimio odore tractum ſed riſu unde & renidet. ¶ Duci uentre. luxurioſum eẽ: & duci eſcis præcioſis. ¶ Leuem. ſagacẽ. ¶ Naſum nidore ſupi. nidore ſopinaſ q nimium delectatur & inclinaſ odoribus pulmẽtarioꝝ. ¶ Supinor. q̃ſi ſequens odorẽ: ut ſolẽt facere qui aliqd odoráſ. ¶ Popino. amator popinaꝝ: hic popio: huius popiõis. ¶ Tu cũ. ſ. qđ. e. hoc ego itẽ ſeruus libere ſatis quia dictũ ẽ age libertate decẽbri. ¶ Velut melior: q̃ſi abſtinẽtior: & magis integer. ¶ Deprehenderis. inueniris. ¶ Auſer. deſine. ¶ Dũ quæ cri. de criſpino in primo i catur ne me Criſpini ſcrinia lippi compilaſſe putes. ¶ Turgentis uerbera. c. i. uirilis membri pulſationes. ¶ Clunibus. ſuis. ſ. dum ipſa iacet: & ego ſupra eam ſum equũ appellauit membrum uirile ab eo q; ſupra illud ſedet: ideo permanſit in metaphora: dicendo agitauit. id eſt craſſauit. ¶ Supinum. quia mulier aſcendit ſupra marem. Porphirio tacet.

¶ CMRI. Contento ſune. Quia ſugere cupit. ¶ Laxo. quoniã non quærit fugam Tranſlatio aũt eſt a colligata fera qua quieſcente laxus manet funis: fugã uero quærente extenditur. ¶ Nõ dices. Domini oratio. ¶ Furcifer. Nomen hinc eſt q; maxima pœna apud antiquos ſeruo peccanti erat ut is plauſtri lignũ: cui temo affigitur ſpectãte uicinia ferens circũageretur. Quod ubi factũ erat ſidus a domeſticis: & uicinis exiſtimatus furciſer appellabatur. Nam latini lignum illud furcã appellãt. Hic ait Plutarchus ĩ uita Coriolani. ¶ Ad te. rogauerat dñs quorſum illa uerba tenderent. Ergo reſpondet ſeruus ad te. q. d. tui cauſa qui tanta ſis ĩcõſtãtia: ut antiquorũ mores laudes: & tñ ſi ad illos te deus uellet recuſares. ¶ Antiquæ plebis. Quã omnes ſcriptores. parce: ſobrie: & laborioſe uixiſſe affirmant. Hoc aũt eſt uel quia nõ ſentis id eſſe rectũ quod loqueris uel q̃a nondũ confirmatus es in iis quæ probas. ¶ Et hæres. i. non potes auelli e cœno: in quod plantam immiſeris. Nam cœno ſmerſus eſt qui uitiis eſt obrutus. ¶ Romæ rus. ex iis oĩbus indicat hominis leuitatem Victus: q̃ſi coactus. ¶ Oleum. quo in balneo ungaris. ¶ Blateras. Stulte & ꝑcupide loqueris id. n. ſignificare hoc uerbũ affirmat. Dicitq; a græco ducere originem: & camelos etiam dicit blaterare. ¶ Miluius &. ſ. qui moleſte ſerũt iſtas tuas ineptias: & propterea imprecanſ adeo horrenda mala: ut nõ ſint referenda. ¶ Nam dixerit Miluius. Ego fateor me duci uentre. i. trahi edẽdi cupiditate: & ſupinor naſum. i. habeo naſum ſupinũ quaſi paratum ad olfaciendum. ¶ Nidore. i. ſuaui odore epularũ. Vnde Iuue. Captum te nidore ſuæ putat ille culinæ. ¶ Popino. nã popinionem appellat qui popina: delectaſ. ¶ Tu uero iſectere. Inſecteris me tuis rẽphenſionibus cũ ſis qui ego. i. talis qualis ego: & fortaſſe nequior. ¶ Verbis decoris. Sic & Iuue. Qui curios ſimulant & bacchanalia uiuũt. Obuoluere hoc pacto põt uitium uerbis: quia honeſtate uerboꝝ tegit turpia facta. ¶ Quid ſi me. Concludit ergo ſi tu dñs ſtultior me empto quingentis drachmis aufer terrere me uultu tuo. ¶ Drachma. ſed ut certus appareat: ordo in ponderibus primum pondus rõæ ſiliqua erat id græce. κεράτιον. i. granũ ex ſiliquã. Inde obolus græce ſcrypulus ſex ſiliquas continens inde drachma quæ ex decem & octo ſiliquis. i. ex tribus obolis cõſtat inde denarius qui argenteus nũmus erat: & cõtinebat. xxiiii. ſcrypulos. i. dragmã: & tertiam eius partem inde uncia octo drachmas ſiue ſex dẽarios. inde libra quæ habet. xii. uncias. i. denarios. lxxii. ſiue drachmas. xcvi. ¶ Manum & ſtomachum. i. cõtinue manum & iram tuã. ¶ Ianitor chryſippi. Optime ſeruus non a chryſippo ſed a chryſippi ſeruo ſe doctum dicit. Sic & rẽ ueriſimilẽ facit: & ſimul oſtendit errata eius huiuſcemodi eẽ: ut facile ab imperitioribus corrigi poſſit. ¶ Vter. peccat dignius cru. q. d. tu qui abuteris aliena uxore. ¶ Aut agitauit. e. ſ. Quia ſuperincubando me agitat uelut eques equum.

Dimittit neq; famoſum: neq; ſollicitum: ne
Ditior aut formæ melioris me eat eodem.
Tu cũ ꝓiectis inſignibus annulo equeſtri
Romanoq; habitu prodis ex iudice dama
Turpis odoratum caput obſcurante lacerna:
Non es quod ſimulas: metuẽs induceris: atq;
Altercante libidinibus tremis oſſa pauore.
Quid refert uri uirgis ferroq; necari.
Auctoratus eas: an turpi clauſus in arca:

¶ ACR. Dimittit neq. hoc ẽ dimittit me meretrix hoc ẽ ex eo de cella meretricis: neq; mala laborans fama. neq; ſollicitus ne alter me fortior aut ditior capiat amicã meã. ¶ Sollicitũ. timẽtẽ. ¶ Tu cũ pro. i. inuehiſ in equitẽ romanũ ſiue in Hor. q depoſito habito ne cognoſcaſ exit de adulterio obtecto capite: ne q's illũ uideat. ¶ Annulo. e. nõ licebat eq̃tibus rom. anulis uti niſi a ꝓtoribus dõati fuiſſẽt: anulo ergo eq̃ſtri: quẽ q̃ſi eq̃s bonꝰ a ꝓtoř meruiſti. ¶ Ex iudi. ex electro uiro q̃a iudices eligebáſ. Dama ãt ſeruile nomẽ ẽ: ut hic dama nõ treſſis agaſo. ¶ Obſcurãte. tegẽte. ſ. ne poſſis agnoſci. ¶ Induceris. ſ. in domũ adulteræ. ¶ Atq; alte. pugnante. i. in te ſimul: & timor: & libido repugnant dũ & cupis: & times adulteriũ cõmittere. Quid re. i.

nihil intereſt iter gladiatorẽ & adulteꝝ. nã gladiatores ita ſe uẽdũt.& cautiões faciũt.¶ Vri flãmis.uirgis ſecari:ferro necari.¶ Auctoratus.adictus cõdẽnatus q ſe uẽdũt ludo auctorati uocãt:auctoratio.n. dr̃ uẽditio gladiatoꝝ.¶ An.t.l.in.a.i.an in adulterio cõphẽſus claudaris in arca ab ancilla:q̃ cõſcia ẽ adulterii dominæ lux ne te maritus iueniat.¶ Peccati.c.ancilla ꝑ ea cũ q̃ adulteriũ cõmiſiſti aut ancilla heri.¶ Cõtractũ pp anguſtias arcæ deſcribit i anguſta archa ſclauſum.¶ In ambos adulterũ:& in adulterã.¶ Nõ.h.m. qm̃ põt ueniã ſpare.¶ Cũ te.f.cũ ad te nõ ueniat:& refugiat.¶ Sub.f.in ſeruitutem.¶ Prudens& metuẽs legit:& prudẽs ſub eadem ſignificatione.¶ Dominoq. f.dabis illi omne patrimonium tuum pro adulterio. ¶ Euaſti.pro euaſiſti.¶ Credo.m.irõia ẽ.i.nõ cauebis ne ipiger.icidas i adulteriũ.i.cũ euaſeris ex adulterio q̃res te in adulteriũ imittere ut cõphẽſus incipias pœnas timere:& ultro ipſe appetas mortẽ.¶ Periculũ.pœnã q̃ metuit unuſquiſq;.¶ Iã.u.pro.hoc uult dicere q interdũ nõ cõmittimus ſcelus:qa timemus pœnã nõ q̃ ſi bõi hoies:ergo & ille mœchus aut fur iudicandus ẽ q cũ habeat cupiditatẽ cõmittẽdi adulterii ſiue:furti timore pœne ſe abſtineat. ¶ Tot tantiſq.m.cum ſis me peior i uitiis.¶ Vindicta.uirga q̃ pcutiebant ſerui dũ liberi fiebãt:ſiue uicarius ẽ q ſuo paret. Soletis uos lgt igẽui diſputare utrũ ſeruus ſerui uicarius dicẽdus ſit an cõſeruus:ergo cũ tu dñs meus aliis ſeruias.i.uitiis & uoluptatibus:ego tuus conſeruus ſum an uicarius.¶ Nempe. interrogatiue.Porphirio tacet.

Quo te demiſit peccati conſcia herilis
Cõtractum genibus tãgas caput?ẽ ne marito
Matronæ peccantis in ambos iuſta poteſtas?
In corruptorem uel iuſtior?illa tamen ſe
Non habitu mutatue loco peccat ue ſuperne
Cum te formidet mulier:neq; credat amanti
Ibis ſub furcam prudens:dominoq; furenti
Cõmites rem oẽm & uitã & cũ corpore famã.
Euaſti?credo metuens.doctuſq; cauebis
Quæres quãdo iterum paueas iterũq; perire
Poſſis o totiens ſeruus.quæ belua ruptis
Cum ſemel effugit reddit ſe praua cathenis?
Nõ ſũ mœch⁹ ais:neq; ego hercule fur ubi ua
Prætereo ſapiẽs argentea tolle periclũ. (ſa
Iam uaga proſiliet frenis natura remotis.
Tu ne mihi dominus rerũ imperiis hominumq;
Tot tãtiſq; minor:quẽ ter uindicta quaterq;
Impoſita haud nunq̃ miſera formidine priuet.
Adde ſupradictis q non leuius ualeat. nam
Siue uicarius eſt qui ſeruo paret:uti mos
Veſter ait.ſeu cõſeruus.tibi qd ſũ ego nẽpe:
Tu mihi qui impitas aliis ſeruus miſer atq;.

¶CHRI. Neq; clamoſũ.q.d.nõ laboro zelotypia ne cũ ipſa cõcũbat aut ditior aut pulchrior me . nam hac moleſtia afficiũtur qui amant matronas:ut tu nõ qui adeunt proſtribulas ut ego.¶ Ego hæc aperte.facio. Tu aũt matronam clanculũ adis:& ne agnoſcaris deponis inſignia:qbus agnoſci poſſes:ut ẽ anulus:& romana toga.¶ Et ex iudice ſis dama.i.depoſito habitu eius uiri quo iudex utit:ſis dama.i.habes habitum luxurioſi uiri.ut dama eſt.¶ Lacerna obſcurante.c.Quia illa id inuoluis.¶ Odoratum.i.luxurioſum unguentis. Præterea periculo te exponis.Vnde altercat idest pugnat pauor cum libidine hic.n.te ire uetat illa contra impellit.¶ Quid refert.q.d.Quid refert utrũ gladiator te piculis exponas.an adulter cũ utrũq; iterfici liceat. ¶ Auctoratus:Proprie miles eſt ſacramento obligatus.Vñ exauctorati dñr: qui ſunt a ſacramẽto ſoluti. Sed hic poſuit pro gladiatore.¶ An turpi cl:in arca.Nã redeunte uiro ancilla matronæ cõſcia ſolet adulterum ne deprehẽdat occultare.¶ Tangas caput.propter anguſtiã eius loci.¶ Eſt ne iniuſta.immo eſt iuſta : ſed iuſtior in corruptorẽ:qui illam ſollicitauit:& domum alienam mutato habitu ingreſſus eſt.¶ Superne.quaſi leuius. ¶ Sub furca.q.d.ſub haſta.& eſt tranſlatio a deuictis militibus.qui ſub iugũ ire cogunt.¶ Domino.nã i eius poteſtate ueluti ſeruus cõſtitutus es.¶ Furẽti.propter iniuriam acceptã.¶ Formidet neq; credat.q.d.q̃ metu potiuſq̃ amore te admiſerit.¶ Credo me.q.d.non metues.¶ Quãdo ite.pa.Qñ iterũ illa te uelit admittere ut paueas:& in periculũ incidas.Oratoria eſt diſſuaſio.non enim dicit quid cupiat ſed quod periculum inde prouenturũ ſit oſtendit.Quotiens ſeruus: nã totiens in ſeruitutẽ cades quotiens in adulterio deprehẽderis. mira ſtulticia oſtenditur in adultero:qui cum ſemel euaſerit:rurſus tñ in periculũ redeat.Cũ nulla ſit tã parua beſtia quæ ruptis uinculis ſe rurſus illis reddat.¶ Non ſum.m.Demonſtrauerat qd mali mœchis eueniat nunc oſtendit eſſe mœchos q cupiunt mœchari:ſed propter metũ abſtinent.Quẽadmodum:& ſeruus fur. dici poteſt:qui cupiens furtũ facere:tñ metu abſterritus omittit.Volũtas enim eſt quæ peccat nõ actio. Qua pp longo ordine docet Ariſto.quæ uolũtaria dici poſſint:& q̃ cõtra nũ niſi illa aſſint neq; uirtutẽ neq; uitium cõmittimus & Iuue.nã ſcelus intra ſe quicũq; cogitat ullũ Facti crimen habet.¶ Vaga.uelox ad peccandum. ¶ Frænis.i.piculo & metu.¶ Tune.m.d.Cum tu ſis minor & inferior mihi tot & tantis imperiis rerum & hominum:quia & adulteræ imperãt:& multa alia uitia tibi imperant.¶ Quẽ ter.ui.Sententia eſt:ſerui impoſita illis uindicta ſtatim liberi fiunt.nã exeunt de poteſtate dñi. Tu aũt & ſi quater uindicta imponat non eris liber: quia mancipiũ es multorũ uitiorum:& præſerti formidinis.¶ Adde.ſenſus eſt: q̃uis uicarius a dño ipoſitus iperet aliis eiuſdẽ familiæ ſeruis:tñ qa eidẽ dño ſeruit nõ dñs illoꝝ:ſed cõſeruus ẽ.ita tu iperas qdẽ mihi ſed qa ſeruus es eiuſdem uitii cuius ego:non iam dñs ſed cõſeruus es meus nã quẽadmodũ lignũ: nõ ferit ſed manus eius qui mouet lignum:ita cum tu mihi imperas ea quæ tibi aliquod uitiũ imperat:non tu es imperator:qui es ueluti illud lignum ſed uitium.

¶ACR. Duceris ut ner.i.traheris aliena ptãte ita ſicut ſolet trahi alienis uiribus lignũ imobile.¶ Quiſnam.i.hora.¶ Sapiens.ſeruus.¶ Reſpõſare. reſiſtere.

Duceris.ut neruis alienis ĩmobile lignum.
Quiſnã igitur liber?ſapiẽs.ſibi qui impioſus

Quē neq; paupies neq; mors neq; uīcula terꝛ
Reſpōſare cupidibus. cōtēnerē honores (Fortis
Fortis. & in ſeipſo totus teres atq; rotundus:
Externi nequid ualeat per leue morari.
In quem manca ruit ſemꝑ fortuna potes ne
Ex his ut proprium qd noſcere qnq; talenta
Poſcit te mulier: uexat foribuſq; repulſum
Perfundit gelida: rurſus uocat eripe turpi
Colla iugo liber. liber ſum dic age non quis
Vrget. n. dominus mente non leuis. & actis
Subiectat laſſo ſtimulos uerſatq; negantem.
Vel cū pauſica torpes inſane tabella
Qui peccas mīus atq; ego? cū fului rutubæq;
Aut placide iani contento poplite miror.
Prælia rubrica aut picta aut carbone. uelut ſi
Reuera pugnēt feriant uitentq; mouentes
Arma uiri. neq̄ & ceſſator dauus. at ipſe
Subtilis ueterū iudex & callidus audis.
Nil ego ſi ducor libo fumante tibi ingens
Virtus atq; animus cœnis reſponſat opimis:
Obſequium uentris mihi pniciosius eſt. cur?
Tergo plector. n. qui tu impunitior? illā?
Quæ paruo ſumi nequeunt obſonia captas
Nempe immareſcunt epulæ ſine fine petitæ:
Illuſiq; pedes uitioſum ferre recuſant.
Corpus an hic peccat ſub noctē q puer uuā
Furtiua mutat ſtrigili? qui prædia uendit
Nil ſeruſſe gulæ parens hēt adde q̄ idem
Non horam tecum eē potes: non ocia recte
Ponere. teq; ipſum uitas fugitiuus ut erro:
Iam uino quærens iam ſomno fallere curam
Fruſtra. nā comes atra pmit ſeqturq; fugacē.
Vnde mihi lapidē? quorſū ē opꝰ? aut ſagittas
Aut īſanit hō: aut uerſus facit. ocius hinc te
Ni rapis accedes opera agro nona ſabino.

cōtradicere. ¶ Et i. ſ. t. t. æqlis cōſtans in ſe. ¶ Teretes: dñr q ab alio nō qrūt qd faciēdū ſit: ſed ipſi p ſe inuēniūt. ¶ Externi ne. ualeat p læue illecebræ: & blādimēta nō blādiūt nobis honores: metaphora a leui ligno ſiue marmore: cui ſi qd īpōas hærere nō pt: ſed labiť ita & pſim ſi tetigerint uitia hærere nō pñt. ſed labūť & cadūt ab eo. ¶ In quē māca. i. quē circūagit & retorquet in uitiū. ¶ Potes. ne nō potes te dicere liberū eē: q ſeruis libidini. ¶ Ex his: q̄ dixi hēe ſapiētē. ¶ Gelida. ſub aqua. ¶ Eripe turpi: nā ſeruus es mulieris ꝓpter amorē. ¶ Nō qs. torpes obſtupeſcis. ¶ Cōtēto popli. qm̄ gladiator dū dimicat extēdit ſuū poplitē: aut qa dū attentus: aliqd ſpectat erigit ſe: & extēdit poplitē ſuū ſi inqt pictura fuero forſitā delectatus: & moras fecero ſtati ſtomachať dñs. ¶ Velut ſi reuera laus picture. i. ita bene pictos: ut credas illos dimicaē. ¶ Neq̄ & ceſſator: ego ſi ītueor picturam neq̄ audio: tu uero ecōtrario laudaris q̄ſi bene ſciēs iudicare q melior ſit pictor: ita oñdit interdū quoddā uitiū liberis laudē: ſeruis uero culpā afferre: qm̄ illos q plus poſſunt nemo audet coargueē. ¶ Nil ego ſi ducor. oēs me dñt nihil eē: alter me ſi delectauerit bonus cibus audio nil. i. abiectꝰ nullius momēti q̄ſi luxuriæ deditus. ¶ Impunitor. i. nō ſoluēs pœnas: ac p hoc tu magis pendis pœnas luxuriæ q̄ ego: nā ego uapulo tibi āt multo cibo. & cruditatibus uexať corpus. ¶ Furtiua. m. ſt. ironia. i. ſeruus q ſtrigilē furať: & mutat in uuā: ut cōedat crimine luxuriæ notať. liber uero qui pātrimoniū ſuū luxuriæ īpēdit nō ſeruit gulæ ſuæ ac p hoc multo magis liber luxurioſus dū duceris uoluptatibus. ¶ Pōere. ordiare. cōſtituere tibi: nā male cōſcii ſibi nolūt ſeipſos declinare noīe. ¶ Erro. errore plenus. Nō es tecū hoc ē nō es ſanus curā malā cōſcientiā aut erurā q̄ habemus ex mala cōſciētia: q̄ exhortāť ad edendū. nā ita uellicant ſtomachū ad appetitū. i. ad edendū. Vnde mihi lapidē Hora. iratus daui iniuriis: ac p hoc oñdit oēs iraſci: ſi quis illorum uitia conuincat. ¶ Accedes opera agro. n. ſ. quaſi octo ſeruos Horati. miſit in ergaſtula agri ſabini.

CHRI. Quiſnā igitur. Concludit ex ſnia ſtoicorū ſolū ſapientē liberū eē: qm̄ in ſua & nō aliena poteſtate cōſtitutus ſibi ſperet: & ita cūcta q̄ hic enumerātur cōtēnit. ut nihil externi. i. nihil pter uirtutē q̄ ſola in ſe eſt: reliq̄ aūt ſūt externæ: poſſit illū īpedire. ¶ Teres & r. cui nocere nō poteſt. Nam forma teres & rotunda neq; anſas præbet: ut capiatur & facile elabitur per obſtantia. ¶ Māca. quaſi ſine uiribus: quoniā tibi nocere non poteſt. ¶ Gelida. ſ. aqua: nam muliebris iniuria eſt: ut hoſtium pulſantem aqua ſuperne infuſa operiat. ¶ Perfundit re. i. perfundendo repellit. Virgil. ſubmerſaſq; obrue puppes. i. ſubmerge ut obruantur. ¶ Rurſus uo. Sic Terētius. excluſit reuocat. ¶ Pauſiaca. a pauſia pictore nobili. ¶ Torpes. ſtupes. i. admiraris. ¶ Qui. p. m. q̄ſi dicat ita peccas cū nimis miraris pulchrā picturā: ut ego admirans quæ fuluus. & rutuba mali pictores fecere ſolēt: q aut rubrica aut carbōe pingebant. Quorum cū picta prælia admirans ceſſo neq̄ dicor tu autem ſubtilis iudex ueterū picturarū diceris. ¶ Audis. ſ. cum de te ita dicatur ſubtilis eſt ueterum iudex. ¶ Libo. in ſacris libum offerebāt de farre melle & oleo: ut dicit Seruius. At in epulis libum ſic fieri conſueuiſſe a Mar. Catone in libro de agricul. ſcribitur his uerbis. Libum ſic facito: caſeum bene diſterat in mortario. ubi bene triuerit farinæ ſiligineæ libram: aut ſi uoles tenerius eſſe ſelibram. Similaginis ſolum eodem indito: permiſcetoq; cum caſeo bene. Ouum unum addito. & pmiſceto una bene inde panem facito: folia ſubdito in foco callido: Sub teſta ea coquito leniter. ¶ Tibi ingens uirtus: quaſi dicat tu magnanimus haberis: ſi magnas cœnas paras. Ego ſi obſequor uentri ſtatim plector tergo. Tu autem impune capis obſonia: quæ niſi magno prætio ſummi non poſſunt. ¶ Illuſi pedes. qui cum ſtare poſſe credunt propter ebrietatem uacillant. ¶ Vitioſum: ex crapula uel illuſi a podagra. ¶ An hic peccat utrum. maius peccatum eſt an ſerui qui ſtrigilem quam furatus eſt cum uua commutat: an tu qui pdia gulæ ſeruiēs uendis. ¶ Nil ſeruire gulæ parens habet: quaſi dicat nōne habet aliqd ſeruire quod

parẽat.i.obtempet gule.¶ Nõ horã.t.e.p.nã tot curis afficeris:ut ſp in diuerſa diſtractus tecũ eſſe non poſſis. ¶ Ocia recte.ocia nõ inertiæ:ſed ſtudiorũ itelligit.¶ Te uitas.Q uia tui oblitus per uaria diſcurris.Erro nomi natiui caſus ẽ.Dicũt ãt errones qui p alienas regiones uagantur:Vnde mihi lapidem.iraſcitur dñs ſeruo ue ra canenti.Q uorſum eſt opus interrogat ſeruus ad quam rẽ lapide.uti uelit.Sed ille ira ĩflamatus petit etiã ſagittas. Aut inſanit homo.Verba ſerui.nã cũ uideat dñm tãto furore pcitũ putat illũ aut inſanire ex atrabili aut facere uerſus.i.agi furore illo diuino quo poetæ afflãt:cũ uerſus cõdũt.¶ Nona opa:minat ad opus ruſti cum in ſabinos ſe illũ miſſurũ.ut nouẽ aſſiduos dies ibi fodiat.¶ Nona opa.i.nouem dierum operarius.

ACR. VT naſidieni.naſidienus eques Romanus in aliis elegãs:in enumeratione aũt lauticiarũ ſuarũ putidꝰ.Q uærit nũc a fũdãio ſuo poeta queadmodũ eũ naſidieni iuuerit cœna.quæ pcepta cœnæ dediſſet ſupius catiꝰ demõſtrauit.eqdẽ ſi noĩe iã hoc ex ſequẽtibus appet.qđ idẽ ſit naſidienus epicureus ut qũo qualiter iuuerit delectauerit.¶ Here.p heri.¶ Illic apud naſidienũ.iratũ eſurientẽ famelicũ.¶ Fuit:deeſt q.¶ Auſtro:ſpẽs p gener.¶ Peruellũt:cũ quadã delectatione pungũt ſuſcitant.¶ Gauſape:mappa uilloſa.¶ Iaceret:remãeret.¶ Offẽdere:lædere oculos.¶ Horrorẽ fa.faſtidiũ mouere.¶ Vt attica:q̃ ſolet in capite ſacra portare.¶ Maris expers:in quo aqua marina nõ mittit.i.ſine marina aq̃ in græcia.n.ſolet uino aqua marina miſceri:ut nõ facile corrũpatur.Expers ergo ſine marina aqua: ſiue q marina aqua ducat per mare dũ trãſfert.ergo expers qđ per terrã non per mare aduectũ eſt.¶ Hic herus:his apparatis ait naſidiẽus.¶ Miſeras:magnas aut ſollicitas.& deeſt habeas.¶ Summus ego princeps in ſũma parte lecti:& ſubaudiẽdũ eſt eram uel fui.¶ Turinus:de turio oppido Calabriæ:ſiue de turiis: nam & hoc turi per omnes caſus ſingulares declinauerunt ueteres:& hi turii:horum turiorum:his turiis iter hos autem & ad dextram intelligendum eſt mecœnatem fuiſſe cuius umbræ ſunt.

¶ POR. Vt naſidieni.Hãc ad fundaniũ ſcri.¶ Leni fuit auſtro:hoc iõ q a affirmãt laſſã carnẽ apri.i.irrequietã meliorẽ eſſe.¶ Rapula lactucæ:neutro genere dixit pro rapa.¶ Vt atti.uirgo illas dicit q̃s. Tullius in uerinis canaploras ait.¶ Fulcus hydaſpes. Fuſcus colore.alchonchium maris expers:quia in chium uinum marina non additur:inde inſtitutum tradit Varro ut delphini circa liberum pingerentur.¶ Noſſe laboro:noſce pro ſcire.¶ Vibidius quos mecœnas adduxerat umbras:quos poteſt referri ad ſuperiora:poteſt & ad ſeruilium:& Vibidium.¶ Abſorbere placẽtas:pro abſorbendas.

Satyra.viii.de cœna naſidieni.

VT naſidiẽi iuuit te cœna beati. (lic
Nã mihi q̃rẽti cõuiuã dictus here il
De medio potarẽ die.ſic ut mihi nũq̃
In uita fuerit melius.dic:ſi graue non eſt:
Quę prima iratum uentre placauerit eſca?
In primis lucanus aper:leni fuit auſtro
Captus:ut aiebat cœnæ pater:acria circum
Rapula.lactucę.radices.qualia laſſum
Peruellũt ſtomachum:ſiſer:alec:fęcula coa.
His ubi ſublatis puer alte cictus acernam
Gauſape purpureo menſam perterſit:& alter
Sublegit quodcũq; iaceret inutile:quodq;
Poſſet cœnantis offendere:ut attica uirgo
Cũ acris cereris.pcedit fuſcus hydaſpes
Cæcuba uina ferẽs.alcon chium maris exps
Hic herus albanum mecœnas ſiue falernum
Te magis appoſitis delectat.hẽmus utrunq;
Diuitias miſeras.ſed quis cœnantibus una
Fundani pulchre fuerit tibi noſſe laboro.
Sũmus ego.& ppe me uiſcus thurinꝰ: & infra
Si memini uarus cũ ſeruilio balatrone
Vibidius quos mecœnas adduxerat umbras
Nomentanus erat ſup ipſum.portius infra.
Ridiculus totas ſimul abſorbere placentas
Nomentanus ad hoc.q̃ ſi quid forte lateret

¶ CHRI. Vt Naſidieni iuuit.naſidieni epicurei cœnã honeſtis qbuſdam ſimul & turpibus uiris poſitam deſcribit in qua luxũ carpens epicureos deridet.Alloquit aũt fundaniũ amicum:qui cœne iterfuerat.¶ Cõuiuam.ſ.te.¶ Here.pro heri.¶ De.m.d.i.a medio die quod erat cõtra romanã modeſtiã.Nam meridies ſexta hora eſt:romani aũt ante nonã horam a qua ſola quarta diei ſupereſt cibũ non capiebant.Sic rñdet fundanius.Ait.n.ſic.ſ.uiuit ut & cætera.¶ Iratum:famelicũ intelligit.¶ Leni au.quia caret frigore.Auſtro ãt flante carnes magis tritæ ſunt.¶ Cœnæ pater.rex conuiuii.ſ.naſidienus.¶ Rapula:a rapo rapulũ ẽ.¶ Laſſum.defatigatum.i.nauſeãtẽ.¶ Peruellunt.Pungũt:quia acria excitãt appetitum.¶ Siſer.ſpẽs eſt herbæ:cuius radice adeo delectatus eſt Tyberius Cæſar ut eã ſingulis annis a germania peteret de hac columella in ſuis carminibus. Vlpica quæq; fabis habilis fabrilia miſcet:iã ſiſer aſſyrioq; uenit:quæ ſemine radix.Sunt q eã putent quã uulgo ſermotanam nominant.¶ Fecula coa.uinum coũ ad uappam exhauſta amphora redactum.¶ Alte cinctus bene expeditus.¶ Vt attica uirgo:nã in ſacris cereris diligentius curant: ut omnia mũda ſint.¶ Hydaſpes:nomen ſerui a fluuio q parthos in indiam fluit:unde oriundus ſit.¶ Fuſcus:quia in illis partibus colorati ſunt homines.¶ Maris expers:cui non ſit admixta marina aqua:nam ut apparet apud Columellã uina aqua marina cõcinabant.Q uod ſi procul a mari eſſent ſalibant aquã:eaq; loco marie utebant.¶ Diuitias:miſeras. Exclamatio poetæ carpentis luxurioſam cœnam:& appellat diuitias miſeras quia ad miſeram uitam inducunt homines.¶ Varius:poeta.¶ Vmbras.q.d.ſcurras illos non homines eſſe.ſed umbras hominis.¶ Ridiculus: aſſorbere.Q uia aſſorbendo riſum captaret. Placenta autem teſte Catone fit ex farina ſiliginea & ouilio caſeo bene recente:& ex melle dicitur autem ut puto a placendo.

¶ACR. Noto.i.omnibus uſitato uel noto quem nomentanus:& naſidienus nouerant:aut quem ego po
ſtea cognoui. ¶ Celentia:intra ſe continentia:& omnibus ſuperius dictis naturaliter reddidit:uel etiam patu
it ideſt intellex imus nouum:& ualde optimum ea habere ſuccum. ¶ Ab ipſo.ipſe te melius docebit.qui mi
hi narrauit. ¶ Vertere pallor. Tum parochi faciē:parochi dicuntur qui hoſpitibus publicae exhibent neceſſa
ria:hic tamen paſcentis:& domini. ¶ Vel feruida:ideſt ideo quia multum biberunt iam neſciunt quid guſtāt

Indice monſtraret digito.nam caetera turba
Nos īquam coenamus aues.conchilia.piſces
Longe diſſimilem noto celantia ſuccum:
Vt uel continuo patuit:cum paſſeris:atq;
Inguſtata mihi porrexerit ilia rhombi.
Poſt haec me docuit melimella rubeꝛ minorē
Ad lunam delecta.quid hoc interſit ab ipſo
Audieris melius tum uibidius balatroni.
Nos niſi dānoſe bibimus moriemur inulti:
Et calices poſcit maiores uertere pallor.
Tum parochi faciē nil ſic metuentis:ut acres
Potores:uel ꝙ maledicunt liberius.uel
Feruida ꝙ ſubtile exurdant uina palatum
Inuertunt aliphanis uinaria tota
Vibidius balatroq;.ſecutis omnibus imis
Conuiuae lecti nihilum nocuere lagenis
Afferē ſquillas īter murena natantes (ſqt.
In patia porrecta:ſub hoc her° haec grauida
Capta eſt deterior poſt partū carne futura.
His mixtū ius eſt oleo:qđ prima uenafri
Preſſit cella garo de ſuccis piſcis iberi.
Vino quinquennii:uerum citra mare nato
Dū coquitur coeo chium ſic conuenit;ut nō
Hoc magis ullū alid pipe albo:nō ſine aceto
Quod methimneā uitio mutauerit uuam.
Erucas uirides.inulas ego primus amaras
Mōſtraui icoquere.illutos cotillus echinos:
Vt melius muria.qđ teſta marina remittat:
Interea ſuſpenſa graues aulea ruinas
In patinā facere trahentia pulueris atri:
Quātū nō aquilo campanis excitat agris.
Nos maius ueriti:poſtq̄ nihil' eſſe pericli
Senſimus:erigimur.rufus poſito capite.ut ſi
Filius immaturus obiſſet:flere quis eſſet
Finis.ni ſapiens ſic nomētanus amicum
Tolleret:heu fortuna.qs eſt crudelior ī nos
Te deus:ut ſemper gaudes illudere rebus
Humanis.uarius mappa compeſcere riſum
Vix poterat.balatro ſuſpēdens omnia naſo:
Haec eſt conditio uiuendi aiebat:eoq;

nam palatum ait multo uino lurdū factū.i.tale.ut iā non poſſit ſentire ſaporem. ¶ Subtile:quaſi ſubtiliter & ſatis perite:ſolet.n. ſaporē dignoſcere. ¶ Exurdāt. ſordū faciunt:ut nō ſentiant ſaporem. ¶ Inuertūt au. exhauriunt:nam qn̄ uas exhauſtum fuerit inuertitur ita:ut os ipſius humū tangat. ¶ Catacephales. Aliphanū oppidū uolunt:ubi maiores calices fiebant. Alii a uico ubi fictiles & ſubtiles in uſu ſunt. Garro:genus ſallamenti. Pulueris atri:deeſt tm̄. ¶ Nos ma. ueriti .i.maiorem ruinā timentes. Erigimur:apparet hic cōuiuas ſe proieciſſe in terram. ¶ Vt ſi filius imaturus: tāquā fuiſſet filii orbitate pcuſſus. ¶ Vt ſapiēs: ſic idē cōſolādo his uerbis. Vt qualr & q̄ſi lamētādo hoc loquit. ¶ Mappa cōpeſcere riſum. Mappā.n.i ore cā riſus ponebāt. ¶ Suſpēdēs oia:qa oia deridere ſolebat:

¶POR. Indice monſtraret digito:hoc ideo qa certis noibus ſinguli digiti nominātur: & ſunt haec noia pollex:idex:famoſus medicus:minimus. ¶ Inuertūt aliphanis:genus poculi. ¶ Verū citra mare nato:italicū uinum dicit. ¶ Interea ſuſpenſa graues:quia cōſuetudo apud antiquos fuit:ut aulea ſub cameras tenderent:ut ſi quid pulueris caderet ab ipſis exciperetur.

¶CHRI. Indice digito. Hic eni ſi quid ſuauius lateret.i.inciſore monſtrabat. ¶ Nam caetera turba. Sentētia eſt reliqui turba ſunt quaſi dicat inſcii rerū. ¶ Sed nos coenamus:ideſt nos ſcimus eligere quae coenāda ſunt qđ patuit nunc cū porrexit puer inguſtata. ¶ Inguſtata. Vel qa uolui guſtare tanq̄ non bona: uel contra non guſtata aliis qui nō norunt ſuauitatē eorum. ¶ Ad minorem lunā.i.cū diminuta ē luna. ¶ Dānoſae. Multū quod fit cum dāno eius qui conuiuiū praebet. ¶ Parochi. Qui ſint parochi iā dictū eſt:ſed hic pōit pro magiſtro cōuiuii. Hic enim pertimuit ingurgitationem potatorū:uel quia illi liberius maledicūt uel quia nimium ſubtile uinū ſtupefacit palatum: ita ut non ualeat guſtu. Timuit ergo ne poſſent percipere ſapores ſuaues epulaꝝ. ¶ Exurdant. Surdū faciunt.i. hebetant.& dedit guſtui: quod ē auditus. ¶ Inuertūt aliphāis. Vinaria uaſa maiora ſunt:quibus uina e cella prompta in triclinium deferebāt. Ex his aūt uinū in aliſanos quae poculoꝝ ſpecies ſunt tranſſunditur. ¶ Inuertunt. ergo q̄ſi dicat euacuant. ¶ Secutis oibus imis. Incepit nimia illa ingurgitatio a uibidio: & balatrone hoibus perditis. quos ſecuti ſunt: oēs qui erāt in inferiore parte tori. Nā mecoenas:& uarus:& reliq; aegregii uiri qui primas in cōuiuio partes tenebant a temperantia non recedebant. ¶ Squillis: Piſcis ex genere molliū eſt. ¶ Murēa: hic piſcis quocunq; tēpore parit. Oua eius citiſſime creſcunt. Vulgus cum ſerpētibus illas coire putat. Ariſtoteles mirinū uocat marem qui generat. Diſcrimenq; eſt ꝙ murena uaria. & infirma eſt. Myrinus unicolor & robuſtus: denteſq; extra hos habet; in gallia ſeptentrionali murenis oibus in dextra maxilla ſeptenae maculae ad formā ſeptentrionis aureo colore ſunt dū uiuunt; nam pariter cum uita extinguuntur. ¶ Vedius pollio eqūes ro.ex auguſti amicis mancipia damnata i uiuariis murena

S. M. D. N.

rum demergens totum hominem diſtrahi ſpectabat. Aceti guſtu in maximam rabiem agũtur. Non craſſum ut anguillis tergus illis eſt: ſed tenue eoq; uerberari ſolitos ꝑtextatos eſſe uerrius ſcribit. Hortẽſius murenã in uiuariis ſuis adeo dilexit: ut extinctam fleret. ¶ Sub hæc: ſtatim hac poſita locutus eſt herus ideſt cœnæ domi nus illam grauidã captam fuiſſe: quia cum murenæ peperit deteriore carne ſint. Deinde demonſtrat quo pulmentario condiatur. Ius enim ipſius cum oleo uenafrano miſcebant. ¶ Prima cella. Primaria in quo eſſet optimum. ¶ Garro: garrum liquamẽ ẽ ex piſcibus. ¶ Mythimneã. Ab urbe leſbi ubi optimum fit uinũ. Vir. Quam mythimneo carpit de palmite leſbos. ¶ Inulas. Bulbi ſpecies ẽ. ¶ Amaras: acres. ¶ Incoquere. Vna cũ illis coq̃re. Et cothillus mõſtrauit: ut echinos illutos q̃ſi dilutos melius remittat muria q̃ teſta marina. ¶ Nos maius uériti. Ruebãt. n. aulea: at nos uerebamur ne rueret domus. ¶ Erigimur. i. liberamur a metu quẽad modũ deiicimur cũ metu deprimimur. ¶ Ruffus: deplorabat cœnæ iteritũ hic nebulo deiecto capite ex dolore: ut ſi ploraret interitũ filii. ¶ Illudere: rebus humanis. Verba digna odio: ut ita lamentetur rem nimiam ueluti ſi capitis periculum imineret. ¶ Varius: uir. i. ſapiens. ¶ Suſpendens oia naſo. Vt oſtendat anxium: & cogitabundum ueluti in re grauiſſima: & utitur ueluti paraſitus multa adulatione: & i re ridicula tragœdias excitat ex epicureorũ ſententia: quibus hæc cœnæ ꝑturbatio ſummũ malum uideri poſſit. Enumerat ergo herculeos labores in cœna paranda: maxime in qua huiuſcemodi caſus euenire poſſint.

Reſponſura tuo nunq̃ eſt par fama labori.
Tene: ut ego accipiar laute: torquerier omni
Sollicitudine diſtrictum. ne panis aduſtus
Ne male conditum ius apponatur. ut omnes
Præcincti recte pueri comptiq; miniſtrẽt?
Adde hos præterea caſus: aulea ruant ſi
Vt modo: ſi patinã pede lapſus frãgat agaſo?
Sed conuiuatoris uti ducis ingenium res
Aduerſæ nudare ſolent: celare ſecundæ.
Naſidienus ad hæc. tibi dii quæcũq; precaris
Cõmoda dẽt. ita uir bonus es: cõuiuaq; cõis
Et ſoleas poſcit. tum i lecto quocũq; uideres
Stridere ſecreta diuiſos aure ſuſurros.
Nullos his mallem ludos ſpectaſſe. ſed illa
Redde age; quæ deinceps riſiſti: uibidius dũ
Quærit de pueris. nũ ſit quoq; fracta legẽa?
Quod ſibi poſcenti nõ dentur pocula: dũq;
Ridetur fictis rerum balatrone: ſecundo
Naſidiene redis mutatæ frontis ut arte
Emendaturus fortunam. deinde ſecuti
Mazonomo pueri magno diſcerpta ferentes
Membra gruis ſparſi ſale multo. nõ ſine farre
Pinguibus & ficis paſtum iecur anſeris albi.
Et leporum auulſos ut multo ſuauius armos
Quã ſi cũ lũbis quis edit. tũ pectore aduſto
Vidimus & merulas põi. & ſine clũe palũbes
Suauis res: ſi non cauſas narraret earum &
Naturas dominus: quẽ nos ſic fugimus ulti:
Vt nihil omnino guſtaremus: uelut illis
Canidia afflaſſet peior ſerpentibus aphris.

¶ACR. Reſponſura tuo nõ eſt. ſuperat factũ tuas laudes: hoc eſt condigne laudari nõ potes. illi aũt dicit balatro qui præbet conuiuium ideſt naſidieno. ¶ Tene: ſuple decet. ¶ Accipiat: paſcat. ut illos porticibus rex accipiebat in amplis. ¶ Patinam: ſi frãgat a. ¶ Agaſo: proprie dicit̃ ſeruus qui iumẽta curat: hic ãt ſatyrice eſcarũ miniſtrũ agaſonem appellauit. quem uulgo dicunt inferiorem. ¶ Sed cõuiuatoris uti. Quẽ admodũ dux exercitus i aduerſis rebus ꝓbat̃: utrũ ſciat bene opitulari ſuo exercitui: & tutari illũ: nam & fœlicitas etiã & imperiũ militiæ cælat: ita & conuiuatoris prudentia in aduerſis rebus probatur quemadmodum ſciat conſolari ſuos cõuiuas. ¶ Nullos his mallem hoc Hora. ideſt magis uellem hos cœnantes ſpectaſſe q̃ quoſuis ludos. ¶ Vibidius dum: fundanius: ſecundo ex triſti facto hylari. ¶ Mutatæ frontis: iã lætior. ¶ Mazonomo: genus lancis eſt. in qua portantur eſcæ ueluti grãde ſalſare. ¶ Iecur: a parte totum. ¶ Vt multo ſuauius. Quia clũibus aliquid habet̃ tetri odoris. & ſaporis minus iucundi. Niſi cauſas iſta pulmenta quæ attulit nobis naſidienus ſuauiter concederemus niſi nobis narraſſet cauſam quare partes eorum non attuliſſet. intelligimus enim naſidienum dixiſſe uermes inueniſſe in cunctis partibus quas nõ attulit. Porphyrio tacet.

¶CHRI. Agaſo. rudis puer ut ſunt agaſões. ¶ Dii tibi: homo uanus adulatione demollitus oia ſe illi debere putat & ꝓpterea oia precatur: & poſcit ſubito ſoleas ut i culinam præparans cœnam reſtauraret. ¶ Soleas poſcit. Nam in toris: & cõuiuio ſine calceis erãt. ¶ Nullos: loq̃tur poeta. ¶ Vibidius: Continuat narrationem fundanius: & hunc bibacitatis notat. ¶ Mutatæ frontis. Redibat. n. lætus cum epulas reſtauraſſet: & caſum fortunæ ſua arte emendaturus eſſet. ¶ Mazonomo: uaſis ſpẽs. ¶ Ficis. Nã iecur i anſere laudat̃. præſertim ſi ficubus anis paſta ſit. Fartilibus. n. i magnam amplitudinẽ creſcit iecur anſerinũ. Exemptũ quoq; lacte mulſo auget̃. Queſtio tñ eſt quis primus huius rei auctor fuerit. Scipio an Metellus uir cõſularis: an. M. Seſſeius eques romanus. Romæ in ueneratione fuerũt anſeres. qa clãgore ſuo canes cuſtodeſq; excitando capitolium ab irruptione galloꝝ ſeruarũt ꝓptereaq; cenſores cibaria anſerum in primis locant. Anſer lacydi philoſopho ita ſemper adhæſit: ut neq; domi neq; foris uſq̃ ab eo diſcederet. ¶ Suauis ſi non cauſas. Suaues epulæ erãt. Sed ille eas iſuaues reddebat nos miſere longo ſermone fatigando. dum ſingularũ naturam docere nos. & cauſas uoluiſſet. In quo loco notat poeta epicureorum longiſſimos: & friuolos atq; uanos de phyſicis ſermones. Sed tedio orationis faſtiditi

¶ Q. Hora. Flacci Epiſtolarũ Liber primus Epiſtola prima ad Mecœnatem.

PRima dicte mihi ſumma di-
cēde camœna
Spectatum ſatis & donatũ
iam rude quæris
Mecœnas iterũ antiquo me
includere ludo.
Non eadem ætas: nõ mens. ueianius armis
Herculis ad poſtē fixis latet abditus agro.
Ne populũ extrema totiens exoret harena.
Eſt mihi purgatã crebro qui perſonet aurem:
Solue ſeneſcentem mature ſanus equum: ne
Peccet ad extremum ridendus: & ilia ducat.
Nũc itaq; & uerſus & cætera ludicra pono.
Q đ uerũ atq; decēs curo: & rogo & ois ĩ hoc ſũ
Cõdo & cõpono quã mox depromere poſſim
Ac ne forte roges: quo me duce quo lare tuter
Nullius addictus iurare in uerba magiſtri.
Q uo me cũq; rapit tẽpeſtas deferor hoſpes.
Nunc agilis fio: & merſor ciuilibus undis
Virtutis ueræ cuſtos: rigiduſq; ſatelles.
Nunc in ariſtippi furtim præcepta relabor.
Et mihi res: non me rebus ſubmittere conor.
Vt nox longa: quibus mentit̃ amica: dieſq;
Longa uidet̃ opus debẽtibus, ut piger annus
Pupillis: quos dura premit cuſtodia matrũ:

illum ulti ſumus nihil comedẽdo. Hoc enim graue eſt domino cõuiuii. Intactas ergo epulas relinqmus ueluti ſi canidia quæ anhelitu ſuo ſæuior eſt ſerpẽtibus illas aſflaſſet. ¶ Aphris: aphricanis. Ibi enĩ libya eſt harenoſa in qua oĩs generis ſerpentes abundant: & propter calore regionis: & aquæ inopiam ſæuiſſime nocent.

PRima dicte mihi. Rude rudis eſt ſignum miſſionis artis gladiatoriæ. ¶ Inclu. ludo officio ſcribẽdi. Ludũ aũt metaphoricos uocauit. ut oſtenderet periculoſum opus eſſe ſcribendi qa poſt pugnã contulit ad agriculturã. Veianius: nomẽ gladiatoris pugnaciſſimi: & iocũde hoc exẽplũ attulit: quia ſupius dixit. ¶ Antiquo me includere ludo. ¶ Abditus agro: cõparat ſe ueiãio gladiatori nobiliſſimo: q poſt mltas palmas cõſecrauit herculi arma ſua cõtetus ꝓprio agro. Cuius exẽplo dicit ætatẽ ſuã. & ꝓpoſitũ ſibi impedire: & nõ poſſe ſibi pleuerare in carminibus. ſed potius uelle trãſire ad ſtudiũ phiæ relictis iocis. & lyricis uerſibus. Ne populũ exoret extrema harẽa. qa gladiatores portaturi rudẽ ex media harena cõſueuerũt ſe ad crepidinẽ circi adeo proximi: ut poſſẽt populũ triſti uultu uelocius exorare. i. ſub circulo ãphiteatri ſtãs petat rudẽ. Nã ibi conſuetudinis eſt ſtãtẽ gladiatorẽ petere miſſionẽ. ¶ Eſt mihi: mõ phs q pſonet aurẽ: & faciat purgatã. Addict9 iurare Metaphoricos locutus eſt ad militia. Q uia iurabant milites in uerba ducis & ſic ibant ad militiã. ¶ Iurare. i. nulli ſum obnoxi9: Oẽs audio ſerutantes ad rẽ probãdã. ¶ Tempeſtas: aut fortuna: aut caſus: aut aĩ iclinatio. ¶ Nũc agilis. i. facilis & mobilis & diuerſa appetẽs negocioſus accinctus apparat9 ad laborãdũ. ¶ Ciuilibus undis. Hoc eſt morali philoſophiæ: & mire in metaphora obdurauit: qa dixit tẽpeſtas. ¶ Virtutis. u. ſectæ: qa dñt nõ eẽ peccãtibus ignoſcẽdũ. ¶ Ariſtippi. ariſtippus cirenaicus fuit & epicurus. Q ui ſũmũ bonũ ĩ uoluptate dicit. Furtim aũt iõ quia ſtoici dicũt fugiendã eẽ uoluptatẽ. ¶ Et mihi res. nã ſtoici dicũt natũ hoiem: ut a rep. regat̃: Epicurei uero ut homo rẽp. regat. ¶ Sub iũgere: qm̃ auari pecuniis ſeruiũt. ideo Hor. Q uaſi philoſophus ait. conor ut mihi ſeruiant pecuniæ. nõ ego illis. nam illa nobis ſeruiunt: quæ contemnimus aliter hoc epicuri ſtoicis opponunt ſequentibus gloriam uirtutis: q̃ſi illi rebus ſeruiant dũ appetũt gloriam. ¶ Senibus. per hoc oſtẽditur omni ætati philoſophiam prodeſſe inquantum profecerit.

¶ POR. Prima dicte mihi ſũma dicẽde camœna. Flacci epſaꝝ libri titulo tm̃ diſſimiles a ſermõibus ſunt: nã & metrũ & uerboꝝ cõis aſſumptio: ſui ultimos eſſe ipſe teſtat̃ metœnati cũ dicit finire ſe operã uelle: & philoſophiæ malle iſeruire: Veianius armis Veianius nobilis gladiator poſt multas palmas cõſecratis Herculi fundano armis tãdẽ in agellum ſe cõtulit. Cuius exemplo dicit ætatẽ ſuã: & ꝓpoſitũ ipediri: ne in ſcribẽdis iis carminibus pleueret. ¶ Et cætera ludicra pono ait. ſe depoſitis fomentis leuib9 ai. i. iocis a uerſib9 trãſiſſe ad ſtudiũ philoſophiæ: & pcepta aio ſapiẽtiſſime cõdere q poſtea in uſum recte uitæ ꝓferri poſſint. ¶ Quo me duce quo lare tuter. Nulli ſectæ addictũ ſe ait: ſed ex oĩb9 qcqd optimũ ſit dicturũ eẽ ꝓmittit. ¶ Et merſor ciuilibus undis. Inter ſtoicam: & epicureã iactari ſe ait. Et iõ ſe undis ciuilibus mergi dixit. Q uia ſtoici adminiſtrationẽ reipu.

probãt.Epicurei uoluptatem.Inde furtim relabi ſe ad eã ait.¶ Nũc in Ariſtippi:quia Ariſtippus epicureæ ſe
ctæ princeps fuit.¶ Rigiduſq; ſatelles.Bene rigidus ſecũdũ Stoicũ.¶ Longa:qbus mentiſ amica.Sicut longa
nox eſt iis qui amicæ aduentũ ſalſo expectant:uel illis qui per diem operantur:longus dies eſt.

¶CHRI.Magnũ profecto mortalibus Illuſtriſſime Guido Feltri adiumentũ attulit:ea quæ de uita & mo
ribus iſcribiſ phia:ſine qua homini i ciuili ſocietate degenti:non dicã beatam:ſed ne ulla qdẽ uita eſſe poteſt.
Ipſa.n.& uirtutũ omniũ indagatrix eſt qbus ab hoie remotis præter ſolã effigiem nihil qđ qdẽ hominis re
linquitur.Et uitiorũ expultrix:quibus infecta humana mens tm̃ a ſummo bono:cuius cã cætera omnia agunt
mortales:abeſt:ut omniũ ærumnarũ cumulo obruatur.Quapropter iure:quidem optimo diuinus ille Socra
tes apollinis quoq; oraculo ſapientiſſimus eſt appellatus:qm̃ relictis ſubtilioribus naturæ inqſitiõibus philo
ſophiam primũ a cœlo in terras auocauit:ac nõ ſolum intra urbes induxit:uerũ etiã in humanis pectoribus
collocauit.Quod tamẽ tantũ dei donum nõ oĩno priſcos illos ſapiẽtes latuiſſe putauerim:qcunq; ii fuere.q
circa ſæculorũ initia mortales adhuc ſoliuagos:& per ſiluas diſperſos & ſolis ãtris aut ſpelũcis aduerſus cœ
li iniurias defenſos:uictu deniq; ferino uiuẽtes:primo i unam ciuitatem cõpulere:ac deide cõpulſos:ſed tñ p
inſolentiã aduerſus eos cõtumaces in ius:atq; æquabilitatẽ induxere: ut & legibus obtẽperare:& in cõe cõſu
lere aſſueſcerent.neq; alia rõne.Orpheum & tygres leniſſe:ac torrentia flumina redardaſſe:aut ſyluas ſaxaq;
mouiſſe lyra fabulantur:q̃ q; eloquenti ſapientia:& hoĩes efferatos furoreq; cõcitatos reprimere: & ad mitio
res mores reuocare:aut ſtolidos:& penitus ſtupidos excitare:& ad uim uirtutẽq; animare potuerit.Sono cy
tharæ mouit ſaxa Amphiõ:ut ſe in ædificationẽ thebanorũ mœnium componerent.Monſtruoſa hæc fabula
eſt.Sed non id monſtrũ eſt.quod fabulæ figmẽto tegiſ.nam ciuitatẽ thebanã ex collecticia hominũ turba ha
ctenus ſtupida:& ſine ſenſu ac rõne uiuente cõpoſuit.& uerborũ ornatu ac grauitate ſniarũ formauit.Quapp
cum ego.Qu.Hora.Flaccũ tũ in cæteris ſuis uoluminibus:tũ in his:quas in duos libros diſtinxit epiſtolis
ita uniuerſam hanc doctrina amplexũ eſſe uideã.ut & qd ſit ueluti ultimũ ab hoĩe expetẽdũ:& qbus officiis
ueluti uia quadã ad id perueniẽdũ ſit ſapientiſſime eloquẽtiſſimeq; deſcribat putaui eſſe eius hoĩs: q i com
mune pro ſua uirili cõſulat:ea q̃ in illis poetarũ more abſtruſa ac recondita ſunt.ita interp̃tari: ut qcunq; lege
rint:& induſtriam noſtrã non penitus cõtemnant:& laborẽ nõ fruſtra omnino a me ſumptũ eẽ intelligãt & iu
cũditatis ſimul & utilitatis i de ſe aliqd cõſecutos gaudeãt.q̃ q̃ de iis potiſſimũ rõnibus noĩ tuo dedicaui
ut cũ & q̃ ad priuatã:& q̃ ad publicã uitã degẽdã ptinẽt:in hoc uolũine recognoueris:tũ tu & Hor.oĩum poe
tarũ ſapientiſſimũ fuiſſe animaduertas.qũ qdẽ hæc oĩa & rectiſſime ſenſerit:& diluerde copioſeq; deſcripſe
rit tum patrẽ tuũ unicũ nr̃i ſæculi exemplar intuearis.Aiaduertes.n.mõ diligẽter ſingula tãti ducis dicta fa
ctaq; obſerues:illũ neq; in rebus oĩbus cognoſcẽdis ſapiẽtiſſime uerſari:neq; in ſingulis recte agendis ſumma
cũ iuſticia atq; animi magnitudine ſe gerere potuiſſe:niſi ad eã quã a natura ſortitus eſt ingenii diuinitatẽ: &
ad multarũ rerũ diuturnũ uſum atq; experientiã oĩum pene doctiſſimorũ uirorũ uariã multiplicẽq; doctrinã
ſtudioſiſſime adhibuiſſet.Lege igiſ ac plege Illuſtriſſime Guido: ut queadmodũ eorũ bonorũ:q̃ in fortũe te
meritate poſita ſunt.te ſibi iã diu ſucceſſorẽ parat.Sic ẽt earũ uirtutũ q̃ maximæ:q̃ plurimæ:q̃ diuiniſſimæ in
eo ſunt uiuus ualẽſq; nõ ex dodrante aut ex triẽte:ſed ex toto:ut aiunt eſſe hæredẽ futurũ te ſũma cũ aĩ uolu
ptate amplectaſ.Sed ut qñq; ad ipſas interp̃tatiões deſcẽdamus liber epiſtolarũ in mãibus eſt.Epiſtolas ãt
græci id ſcriptorũ genꝰ appellãt:qđ ad abſẽtes mittimus:& quo ueluti pñtes alloqmur uerbũ ductũ ab eo qđ
ẽ ἐπιστέλλειν qđ ea lingua mitto ſignificat.In quo loco aiaduertẽdũ ẽ nomina q̃ a uerbis.e.tenue hñtibus lit
terã e in o cõuertere.Quapp ut ab eo qđ ẽ πονοῦμαι.i.laboro fit πόνος.i.labor.ita ab eo quod ẽ στέλλω atq;
deinde ἐπιστέλλω fit ἐπιστολή & non ἐπιστελή:quo nomine iã latini p ſuo utunſ:dñtq; nõ ſolũ epiſtolã:ue
rũ ẽt in neutro genere epiſtoliũ.Vnde Catullus:Quod mihi fortũa caſuſq; opp̃ſſus acerbo.¶ Cõſcriptũ hoc
lachrymis mittis epiſtoliũ.Latine ãt epiſtolã lr̃as appellamus in plurali tantũ nũero.Quapp unã epiſtolam
unas lr̃as:queãdmodũ unas nuptias:& una arma pſerimꝰ.niſi forte ſua ſnia poetæ:ẽt in ſingulari lr̃am dicãt
ue appet apud Oui.Prima dicte mihi ſũma dicende camœna.Prohemii mũere fungiſ epl̃a hæc.Nã cũ gra
uiori iã ætate cõſtitutus teneriora poemata omittere: q̃uis mecœnatis rogatu ea ſuſcepiſſet.& res grauiores
atq; ex itima phia deprõptas.ut ſibi ciuibuſq; ſuis pdeſſet:lr̃is mãdare decreuiſſet.excuſat igraueſcẽtẽ ætatẽ
ueluti laſciuioribus neqtiis ineptã.& ueluti p̃teritæ negligẽtiæ pnia ductus ſuã in hæc ſtudia pperatiõem de
ſcribit.Captat igiſ beniuolentiã a pſona mecœnatis.cũ illũ dignũ pnunciet:q & olĩ laudatus ſit:& q rurſus
deinceps laudãdus.Captat a ſua:cũ ſe ueluti memorẽ gratũq; bñficiorũ cõmẽdet.Captat a re ipſa.q̃ ad cõem
oĩum utilitatẽ ptineat.Quin & ab eadẽ ipſa re magnitudine utilitatis pp̃oſita auditores in ſumma attẽtionẽ
adduceſ ualet.quã dũ ppõit ſimul ẽt docilitati iſeruit.¶ Dicte.laudate.Vir.Cui nõ:dictus hilas.¶ Spectatũ:
Vel pbatũ.Vir.Et rebꝰ ſpectata iuuẽtus.Vel ſpectatũ:qa trãſlationẽ a gladiatorũ ſpectaculo ſumit.Donatũ
rude.iam a ſcribenti munere liberũ.Rudis.n.ſm Priſcianũ uirga eſt:qua donati gladiatores a gladiatura ceſ
ſabãt.Iuue.Hic ſergiꝰ idẽ.accepta rude cœpiſſet uehicto uideri.¶ Ludo:arte.Nã ludũ latini iocũ dicũt.ubi
ars aliq̃ tradiſ.¶ Eadẽ ætas.Diuerſæ.n.ætates diuerſa ſtudia hñt.Quapp mutatione ætatis fit mutatio mẽ
tis:& uolũtatis.¶ Veianius:Gladiator fuit nõ ignobilis:q aduẽtãte ſenectute ab arte diſceſſit.Erat ãt de anti
quorũ conſuetudine ut q ab artificio aliquo diſcederet:arma & inſtr̃a ſui artificii i tẽplo eius dei ſuſpẽdereſ
in cuius tutela id eſſet artificiũ.Quoniã ergo gladiatura:& robuſtũ & laboribus inuictũ corpus:& animũ in
periculis intrepidũ reqrebat:iccirco herculi oĩum heroũ maximo cõſecrata ẽ.Ergo ut in carminibus arma
ueneris i ueneris tẽplo ſuſpendit:ſic nunc gladiaturæ arma herculi cõſecrat:& a poſtibus eius templi pẽdere
uult.Sic & maro in Buco.Hæc arguta ſacra pẽdebit fiſtula pinu.¶ Ad poſtẽ.De quo noĩe & ualuis & foribus
dictũ ẽ.¶ Agro.nã omiſſa gladiatura dedit ſe agriculturæ.¶ Cæterũ gladiatorũ ludi.ita inſtituebãſ.ut paria
facerent ex iis.& ita illos inter ſe coæquabant:ut eſſet i ipſis paribus æqualitas ætatis:exercitationis:procerꝰ

tatis uirium:& audaciæ. Sicq; cõpoſiti ĩ harenã ꝓdibant:ut ſæpe mutuis uulneribus ambo perirent. Sæpe etiã ſpectatoꝝ clemẽtia ꝓhibebaꝛ uictor ne ſuictũ:& iã uulneribus cõfectũ ulterius ſæuiret: tũq; maxime cũ ille ſupplex populi in theatro ſedẽtis opẽ iploraret. Quod ſignificare uideꝛ poeta: cũ dicit. Ne populũ extrẽa toties exoret harena. Erãtq; q recte occulte ferẽtes aduerſariũ quẽ mirmillonẽ appellãt irretire cõabanꝛ. Canebantq; non te peto: piſcem peto. Quid me fugis galle. Quia mirmillonicũ gẽus armaturæ gallicũ erat:& ipſi mirmillones galli appellabanꝛ: in quoꝝ galeis piſcis effigies inerat. Genus aũt hoc pugnæ inſtitutũ eſt a pyttacho mythileneo q dimicaturus aduerſus phrynonẽ ducẽ athenienſiũ ob cõtrouerſiam de finibus agrorum quæ erat inter acticos:& mythileneos reti occulte lato ĩpediuit phrynonẽ. Fuit aũt apud priſcos cõſuetudo: ut ſiqs ægregius dux in bello occubuiſſet: aliquot ex captiuis hoſtibus ad eius tumultũ tanq̃ inferiæ mactarentur. Quod ĩ pallãte apud Maronẽ legimus: Sulmõe creatos Quatuor hic iuuenes totidẽ quos educat ufens: Viuentes rapit ĩferias: quos ĩmolet umbris captiuoq; regis ꝑfundat ſanguini flãmas. Hinc gladiatorũ munus repertũ nõnulli uolunt: ut primo ex dãnatis paria cõficerenꝛ. Quod nulla iniuria effici putabãt. Nã qui confitiebanꝛ in harena nullã grauiorẽ pœnã dabant q̃ qua damnati fuerant. Siqs aũt euadebat id ſibi lucro apponere poterat. Deinde repti ſunt qui robuſtiſſimos uenales emerent: emptoſq; in hoc artificio exercerẽt: ut deinde ad munera edenda uenderent. Poſtremo hoĩes perditiſſimi reperti ſunt: qui quæſtus gratia huiuſcemõi & periculum & ignominiam ſua ſponte ſubirent. Qui autem gladiatores exercebant laniſtæ dicebantur. Alii dicunt hanc rẽ athenienſes in honorẽ ſcythicæ dianæ reperiſſe. Iulius autẽ capitolinus ſcribit uoluiſſe ro. hoc ludo milites in hoſtes acriores reddere. Ci. in ſecũda tuſculana ait Gladiatores aut perditi hoĩes aut barbari q̃s plagas pferũt: quo mõ illi q bñ iſtituti ſunt: accipere plagã malũt q̃ turpiter uitare. Quã ſæpe appet nihil eos malle q̃ uel dño uel populo ſatiſfacere. Mittũt uulneribus cõfecti ad dños: q q̃rãt qd uelint ſi ſatis eis factum ſit ſe uelle decumbere. Liuius ãt de Scipione. Gladiatorũ ſpectaculũ fuit non ex eo genere hominũ: ex quo laniſtis cõparare mos eſt ſeruoꝝ: qui uenalem ſanguinem habent. Voluntaria oĩum & gratuita opera pugnantiũ fuit. Refert Sueto. Neronẽ ad ferrũ:& ad munera harenæ quadringentos ſenatores:& ſexcentos eqtes exhibuiſſe. ☞ Qui perſonet. rõnem ĩtelligit: uel cõſcientiæ ſtimulũ. Dixit ãt perſonet aurẽ. i. ſonet p aures. Dicimus aũt ſono cythara:& non cytharã: ſed etiã ſono cythara carmẽ doricũ. Sic Virg. Cythara crinitus iopas ꝑſonat aurata Docuitq; maximus athlas. ☞ Purgatã. Non obſtructã: ſed patulã:& audientẽ. Sñia eſt. Ratio mihi dictat. Ego aũt audio:& obtempero. ☞ Solue ſeneſcentem. Alia trãſlatio q̃ a curuli certamine ſumiꝛ. Nã ut errat q equũ quo in iuuẽtute hactenus uictore uſus eſt: iam ſenẽ adhuc ĩ ludis cõtinuare iubet: neq; a iugo ſoluit: ita ego errarẽ ſi ea ſtudia q̃ belle in iuuentute exercui nũc ſenex q̃ ætas grauiora poſtulat turpiter exercerem. ☞ Peccet ad extremũ. Nã equus q in iuuẽtute uelociſſimus fuit in extremo uitæ tardior factus uidetur. ☞ Ilia ducat. Nã qui per ætatẽ grauiores facti ſunt: nõ corpus habile ferũt: ſed tardũ trahunt. Vel ducat q̃ſi nimio hanelitu ꝑducat:& quaſi extẽdat. Nã qui ĩbecilliores ſunt magis laborãt. Ergo magis caleſcunt:& ex maiore calore maior ꝓuenit hanelitus: unde ilia cõcutiunꝛ. ☞ Verſus & ludicra. Nõ ergo oẽs uerſus ſed eos q ad ludos. i. ad res laſciuiores ptinent. ☞ Ludicra. oĩa quæ ad ludos ptinẽt: & ipſe exercitatiões circa ludos:& illarũ inſtr̃a ludicra appellanꝛ. ☞ Pono: nõ ut in ſecordia degã: ſed ut ociũ mihi datũ ad maiora conuertã. ☞ Qđ uerũ atq; decens. Vtrãq; philoſophiã ſignificauit: phyſicẽ quæ circa ueri iueſtigationẽ cõſiſtit:& æthicẽ q̃ uitæ magr̃a ad rectas cõcedẽteſq; actiones nos pducit. Naturali. n. pħo ſatis eſt uerum qđ ſit cognoſcere. Morali ãt quod rectũ iuſtumq; eſt noſſe non ſatis eſt: niſi recte iuſteq; agat. Opus. n. moralis uirtutis non cognitione: ſed actione perficiꝛ. Verũ q̃m liber iſte Horat. totus ex pħia pẽdet:& ad utilitatẽ eoꝝ qui legẽt:& ad uoluptatem ſimul ptinere putamus: ſi rẽ omnẽ in ſuas partes: ſed q̃ breuiſſime fieri poteſt diuidemus. Sapiẽtiæ ſtudium quã græci pħiam noiãt: tripartito diuidere plurimi cõſuevere. Nam oĩs qui de illa ſermo ſuſcipiꝛ: aut rerũ naturã inueſtigat: aut uitam & mores q̃rit: aut uiam certã modũq; diſſerendi edocet. Ex quo phyſicen primã: Ethicẽ alteram. Tertiã dialecticẽ græcis uocabulis ẽt noſtri noiauerunt: Ariſto. autẽ: cuius ordo in rebus cæteris oĩbus præferꝛ: ſuis uoluminibus abſolutiſſime rẽ proſequiꝛ. Quapp q ab eo ſunt peripatetici totũ negocium in ſpeculando:& in agendo ponunt. Et actionẽ quidẽ nos ad beatã uitã inſtruere. Speculationẽ uero q̃m in optima actione cõſiſtat: niſi bene agẽdo cumparari poſſe negant. Primæ deinceps pħiæ rurſus tres partes faciunt. Vnã quæ diuina cõſideret: quã tũ theologiã: tum metaphyſicẽ noiant. Alterã quæ naturalem corporum motũ proprietatẽq; inueſtigat quã proprie phyſicẽ noiant. Tertiã mathematicẽ uocant: q̃ relictis motu ac proprietate ipſi phyſicæ circa ſolas q̃titates eorũdẽ corpoꝝ uerſatur. Theologia eſſentias a materia ſeparatas: ita cõſiderat: ut modo eas: quaꝝ neq; capax: neq; particeps eſt materia: ſed eas quaꝝ & ſi capax materia non ſit: illaꝝ tñ particeps efficiꝛ: ut uidemus eas ſubſtãtias q̃ & ſi extra corpora ĩtelliganꝛ: tamẽ illaꝝ particeps efficiꝛ materia: ut ſunt holum aiæ. Phyſices uero ſubiectũ corpus mobile cũ ſit huius principia ꝓprietates motuſq; in diuiniſſimo phyſicoꝝ libro in uniuerſum expoſuit Ariſtoteles. Verũ cũ mobilis corpis motus uarii ſint: in eo q de cœlo & mũdo inſcribiꝛ: motũ demõſtrat: qui ad locũ dũtaxat eſt. ☞ Nã planetæ cœliq; ita ad locum mouenꝛ: ut tñ ſuã eſſentiã nõ mutẽt. ☞ Nõ. n. mutaꝛ ĩ ſaturnũ uẽus: aut ĩ Iouẽ mars: aut ĩ aliũ aliq: & ſi aſſiduo celeriq; motu rapianꝛ. In libro aũt de generatiõe:& corruptione eũ põit motũ q nõ ad locũ ſolũ: ſed ad formã eſt. Aſſidua. n. tranſmutatione in aquã terra:& in aerẽ aqua atq; rurſus ille in ignẽ uertiꝛ. Sicq; uiciſſim craſſiores cuiuſq; leuioris elemẽti partes in ꝓpinquũ quod ſe grauius eſt deſcẽdit. Eſt tertius motus q fit ad formã mixti imperfectã: qualẽ uidemus in pluuia: grãdine; niue:& huiuſmodi. Eſt & q̃rtus ad formã mixti pfectã in iis q̃ e terra effodiunꝛ: quæ græco uerbo metalla ẽt latini nominant: hoꝝ ſuperiorẽ in meteoris inferiorem in metalloꝝ libro proſeqtur. Veꝝ cũ huiuſcemodi motus oẽs aĩa carẽãt ſcripſit quoq; de aĩa: in quo libro oẽs quatuor ſiue alas ſiue partes ꝓſecutus eſt. Sed & de ſingulis in ſingulis uoluminibus peregit; Nam de ea quæ ſentit ĩ lib. de anima. de ea q̃ uegetat in lib. de plãtis ſcri. Adiungit poſtremo officia ac ꝓprietates diuerſas: ut

de breuitate:& lõgitudīe uitæ. De morte & uita: de ſomno & uigilia: de ſenſu & ſenſato:& de memoria:& re-
miniſcentia. ¶ Mathematicen: quã tertio locu poſuimus bipartito diuidunt. Cũ.n. circa quantũ uerſet: id aut
ſimplex nudũq; cõſiderant: aut cũ aliqua admixtione. Primũ rurſus in continuũ:& diſcretũ partiuntur. Sed
in cõtinuo geometria. In diſcreto arithmetica eſt. Si uero mixta conſideraſ: aut cõſpectui admiſceſ quantum:
unde fluit ea quam proſpectiuã nuncupant. Aut uoci: unde fit muſica. Aſtrologia deniq; & ipſa mixta appella
tur. Et phyſice.n.& duabus partibus mathematices geometria.ſ.& arithmetica cõſtat. Agit.n. de corporibus
cœleſtibus quæ naturalia ſunt: agit de illoꝝ quãto ac numero: quoꝝ alterũ arithmetici: alteꝝ geometræ cõ-
ſiderãt. Sed de phyſice quæ ſpeculationẽ habet hactenus. Ethice uero q̃ actionem cõtinet: & ad mores cõſuẽ
tudinẽq; uitæ ptinet: trifariã ſpectaſ. In eo.n. quo tibi ipſi moderaris ethica. In eo quo familiam gubernas æco
nomica. In eo deniq; quo remp. geris polytica tradunſ. Hæc duas res cõtinet ſummũ.ſ. in humana uita bonũ
ad qđ omnia referunſ: quodq; pp ſeipſum experiſ: atq; officia qbus tãq̃ uia quadã ad ipſum ultimũ finem p-
ducimur in hac tamẽ aut diſputant philoſophi ut qđ ſit ſummũ bonũ: quid uirtus: quid uitiũ & ſimilia: q̃
uim hæc habeant:& in quot partes diſtribuanſ. Aut pcepta tradũt: quibus ad ſummũ bonũ perueniaſ. Diale
cticen deniq; alii inter partes phiæ annumerant: ut ſit tertia illius pars. Alii ſcientiam quidem negant: ſed mo
dum quẽdam:& uiam ad illã:& inſtrm quo ad differendũ ſcientiæ utanſ. ¶ Curo. qđ pertinet ad id qđ agen-
dum eſſe didicerit. ¶ Et rogo. Vt quæ nõdũ didicerit addiſcat. ¶ Vel dixit curo.i. ingro: ut oñdat qđ duplici
uia in cognitiõem icognitoꝝ uenimus: aut noſtro igenio:& iduſtria inueſtigãdo: aut a doctoribus addiſcen-
do. ¶ Oĩs. totus.i. totam mẽtem ad hoc uertu:& ẽ hæc occultior qdam beniuolentiæ attẽtioniſq; comparatio.
Amamus.n. illũ: qui tam aſſiduam uehemẽtemq; opetam iis rebus impẽdet: quæ ad uitã moreſq; humanos
emẽdandos in primis pertinẽt. Attẽteq; id audiũt hoĩes fidemq; rebus illis adhibẽt: quæ tãta diligẽtia ac ſtu
dio inueſtigata ſint. ¶ Cõdo & cõpono. Vel oñdit quod q̃ didicit: nõ ſolũ cõdit.i. memoriæ mãdat: ſed compo
nit.i. certo quodã ordine digerit q̃ deinde poſſit promere.i. ĩ actionẽ deducere. Vel cõdo.i. deſcribo: quod qui
dem cõponere eſt: ut inde promanſ.i. edanſ. ¶ Ac ne forte roges. Maxima accumulatio cõmendatiõis earum
rerũ quas ſcripturus eſt. Nã qui certã aliquam in philoſophia ſectam ſectaſ:& mordicus ita tenet: ut mittere
nolit: huic neceſſe eſt: ut q̃doq; ẽt ea quæ non pbat quo poſitionem tueaſ defendat. Hoc igiſ reliquis philoſo
phis accidit. ¶ Academicis nõ accidit. Hi.n. nihil affirmare audẽt: ſed pbabilia:& q̃ ueri magis ſimilia ſunt: ſe-
cuntur nec ſtoicoꝝ potius q̃ peripateticoꝝ aut aliorũ dogma probãt moti illoꝝ auctoritate: ſed ſola ueriſimi-
litudine: qñ uerũ dephendi ab hoĩbus poſſe negãt. Quapp noſter poeta q̃cunq; ſentit ea nõ aliorum auctorita
te ductũ: ſed pbabili rõne adductum ſeq demõſtrat. Verum qm̃ de uarietate familiarũ quæ ĩ phia uerſanſ
mentio habita ẽ: nõ huic loco ſolũ: ſed plurimis aliis q deinceps iterptandi ſunt: cõducere arbitror: ut rẽ uni-
uerſam: ſed breuiſſimis tñ uerbis percurramus. Socrates primus omniũ philoſophoꝝ de uita & moribus di
ſputauit: ſed mira quadã ironia:& de ſingulis rebus ita uehemẽter in utrãq; partẽ: ut ſinguli pene eius diſcipu
li: ut ſunt diuerſi humanoꝝ ingenioꝝ captus nõ quod ille ſentiret: ſed quod ſibi maxime cõſentaneũ eſſet: ex
hmõi diſputationibus ſibi attiperẽt. Diſputauit q̃doq; ſanctiſſimus ille uir de corpis uolupiate: ſed in utrãq;
partem diſputauit. Aderat cyreneus Ariſtippus hic cũ ingeniũ eius in illã perpẽſus eſſet: non quæ ille aſſere-
ret: ſed q̃ ſibi magis placerent ide diligẽs ſuauẽ in ſenſibus motum.i. uoluptatem ſummũ bonũ eſſe dixit. Hi
ergo cyrenaici appellanſ. Ab eodem ſunt etiam hegeſiaci: anicerii:& theodorii. Qui ab hegeſia:& anicere:&
theodoro huius phiãi diſcipulis: noĩati ſunt. Idẽ ſenſiſſe uideſ. Eudoxus gnidius & Diony. heracleotes: qui
oculoꝝ dolore a Zenone magiſtro ſuo defecit. Alii aũt non in uoluptate ſummũ bonũ poſuerũt: ſed in indo
lentia.i. ĩ uacuitate doloris ut Hieronymus rhodius & Leucippius abderites. Democritus quoq; & ipſe abde
ris natus uoluit finem bonoꝝ eſſe rectũ quietũq; animi ſtatum: quẽ ipſe euthymiam appellat. Epicurus uero
atheniẽſis q̃uis temperatiſſimus:& ſumma iuſticia amãdus eſſet tñ ſummũ bonũ: ita ad corporis uoluptatẽ
rettulit: ut nõ ſolũ ſuauẽ in ſenſibus motũ uoluptatem appellet: uerũ etiã indolentiam quæ longe alia res eſt
ſub eodẽ nomine reponat. Zeno aũt cittieus ex cypro græca ciuitate oĩa ad eas uirtutes q̃ ad rectas actiones in
ducunt rettulit. Itaq; ſolã uirtutẽ ſummũ bonũ putauit: quam ſententiã Socrates in Gorgia demõſtrat: idem
pene ſenſerũt cynici. Idem pytagorici: a qbus italica philoſophia eſt. Idem Bion boriſthenes. Sed a zenone qui
fluxerũt primo zenonii dicti ſunt. Deinde cũ ipſe in porticu Athẽis diſputaret a porticu quæ græce ſτοα ap
pellatur ſtoici dicti ſunt. Cũ & antea poetæ qui eãdẽ porticũ colebãt ſtoici nũcupati fuerint. Plato aũt in con-
templatione ſummũ bonũ ponit: a qua ſnia nec Thales milleſius: nec Bias prieneus: nec anaxagoras clazome
nius abhorret. inchoandũ tamẽ dicit a uirtutibus moralibus: qbus animus ab oĩbus ſordibus expieſ. Nam ĩ
purus dum ẽ: pura ei tãgere non licet. Ab hoc academici ſunt ſic denominati ab academia ſuburbano athena-
rum. Academia aũt nomen aſſumpſit: ut Eupolis ſcribit: ab Academo antiquo heroe. Timon tñ in Platonem
ſcribens affirmat illã olim non academiã: ſed pere ecademiã dictam fuiſſe. Ariſtoteles Platõis diſcipulus ad
uirtutes bona corpis: ut ſunt uires: ualitudo: pulchritudo:& ſimilia:& bõa fortunæ: qualia dicimus diuitias:
nobilitatem: gloriam: honores:& q̃ ſimilia ſunt. Ab hoc ſunt peripatetici ſic a græco uerbo περιπατεῖν: quod
deãbulo ſignificat denoĩati. Nã deambulãdo diſputabãt. Huiuſcemõi ãt deãbulationẽ ſibi ĩ lycio elegit ariſt.
Veꝝ ut Ariſt. ad uirtutes affluẽtiã externoꝝ addidit: ita & Calipho uoluptatẽ:& Dio. uacuitatẽ doloris. Cyni
ci idẽ pene qđ ſtoici de ſũmo bono ſentiũt. Sed erat diuerſus habitus. Nã ſacco iduti pcedebãt. Præterea hoc
impudentiores erãt. Nã quæ nõ eſſent turpia ſactu: ea in oĩum cõſpectu palã fieri poſſe dicebãt. Quapp cum
nõ ſit turpe liberis operã dare in publico ẽt cum mulieribus cõgrediebanſ. Quapp ſiue ab hac ĩpudẽtia ſiue
quod nimis in carpẽdis uitiis mordaces eſſent ἀπὸ τῶν κυνῶν.i. a canibus cynici ſunt appellati. Fluxerũt aũt
ab antiſthene atheniẽſis antiſthenis filio quãuis ex matre thracia nothus eſſet. Ex qbus iam manifeſtũ eſt: q̃
quãuis diuerſa inter ſe de ſummo bono ſentirent philoſophi: non tamen ita a natura defecerunt: ut non alii in

animo:alii in corpore:alii in utroq; fines bonoꝝ:& malorum ponerent. Ex qua tripartita diuiſione Varro adducētas octoginta & octo opiniones rēadduxit:non quæ eſſent:ſed quæ eſſe poſſent. Ait.n.quatuor eſſe quæ homines ſine doctrina naturaliter appetūt. Aut uoluptatem:q̄ ſenſus iocunde mouet:aut quietē:quæ facit:ut nullā moleſtiā corpus ſentiat:aut utrūq; q̄ tamen epicurus uno noīe uoluptatem appellat:aut oīa prima naturæ:inter quæ hæc ſunt:& alia:uel in corpe:ut mēbroꝝ integritas:ſalus:incolumitas:uel in animo: ut quæ magna uel praua in humanis reperiunť ingeniis. Ergo hæc quatuor uoluptas:quies : utrūq; & prima naturæ ita ſunt in nobis:ut uel uirtus:quam poſtea doctrina iſerit:pp hæc appetēda ſit:aut iſta pp uirtutem : aut utraq; propter ſeipſam. Hinc igiť iā.xii.ſectæ ſunt cū ſingulæ ille quatuor triplicenť. Veꝝ deinde iſte duodenarius numerus duplicať. Nam cū quiſq; unā iſtarū ſectarum ſequatur:quæ duodecim ſunt aut propter ſe: aut propter ſociū cui debet uelle idē quod ſibi & erūt aliæ duodecim. Rurſus duplicanť iſta.xx.quatuor:cū ipſa aut ut certa tenemus:ut ſtoici faciūt:aut ut ueriſimilia q̄uis incerta:ut academici noui:Duplicantur ſimiliter hæc quadraginta octo:cū illa aut ſub habitu cynicoꝝ ſectamur:aut ſub habitu reliquoꝝ philoſophorū:ut iā ſint .xcvi. Et rurſus:quia illas alii ita tenent:ut uitā adament ocioſam: & in cōtemplatione poſitā: aut negocioſam & ciuilem ut rempu.adminiſtrēt:aut illam q̄ ſit ex utraq; mixta ut partim neceſſariū negociū partim eruditū ocium ſectenť triplicať numerus & perduciť ad.cclxxxviii.ſectas. Has tamē omnes ita cōſutat Varro:ut oībus exploſis unā quā ipſe uerā eſſe uult:& a ueteribus academicis:q a Plato ſunt;approbatam relinquat. Remouet aūt oēs illas differentias quæ numeꝝ ſectarum multiplicāt. Quod ideo faciundū ait q in illis non eſt finis boni:nec putat aliquā phiæ ſectam dicendā.quæ nō diſtet a cæteris diuerſitate finium bonorū & malorū:quoniā nulla eſt homini cā philoſophādi:niſi ut beatus ſit:qđ autē beatū facit ipe eſt finis boni. Ergo quæ nullum finē boni ſectať nulla philoſophiæ ſecta erit. Cum ergo q̄ritur de ſociali uita utrū ſummū bonū amici ut ſuū curet non de ſummo bono q̄ſtio eſt:ſed de aſſumendo ſocio ad huius participationē boni. Eadē ratio eſt cum q̄ritur utrum aliquā opinionē certā teneamus:ut cæteri philoſophi ſolēt:aut dubitēter:ut academici noui. Nā neq; hic q̄ritur de ſummo bono:ſed utrū illud dubium an certū ſit tenēdum.i. utrum dicamus hoc uerū eſt;an hoc ueꝝ eſſe uideť. Neq; rurſus cū de cynicis dicebať :nō quærebať ſummum bonum:ſed potius quo habitu ſummum bonum ſectaremur. Neq; poſtremo uarietas uitæ an actiua an contemplatiua an mixta ſit finē bonoꝝ uariat. Relinquētur ergo duodecim ſectæ:quæ qdem ternæ a primis quatuor proueniunt. Sed cū illa quatuor ad unū redigenť reſtabūt tres ſectæ. Rediguntť aūt quia oñditur ubi dicunt uoluptatem.quietem:utrūq; & prima naturæ ſatis eſſe dicere prima naturæ:quia uoluptas:& quies i primis naturæ ſint: quæ Varro appellat primogenia. Quapp tres ſectæ reſtabunt. Nam ubi uirtus aut diſciplina aut noſtra induſtria acquiſita ad prima naturæ acceſſerit:quæritur an prima naturæ ſint expetenda propter uirtutem : an ipſa uirtus pp prima naturæ:an utrūq; propter ſeipſum. Eſt itaq; eius inquiſitio cum de ſummo bono non plantæ: non pecudis:non dei ſed hominis quæratur:homo autem ex animo conſtet.& corpore.utrum ſola anima homo dicendus ſit corpus autem ſe præbeat:ut equus eqti. Eques enim nō eſt homo : & equus:ſed homo ſolus ideo tamen eques:quoniam aliquo modo ſe habet ad equū. An corpus ſolum ſit homo aliquo mō ſe habens ad animā:ſicut poculū ad potionem. Nō.n.calix & potio quam continet calix ſimul dicitur poculum:ſed calix ſolus. Ideo tamē qđ potioni cōtinendæ ſit accōmodatus. An uero nec aīa ſola nec corpus ſolum ſit homo : ſed utrūq; ſimul:ut bigas dicimus duos equos iūctos. Atq; hoc modo hominē capit Varro. Vnde ſummū illius bonum quo ſit beatus ex utriuſq; rei bonis cōſtare uult. Atq; propter hoc prima naturæ propter ſe expetenda ait. Ipſam uero uirtutem quā doctrina inſerit uult eſſe artem uiuēdi:quæ quoniā ex aīæ bonis ē.excellentiſſimum eſt bonū. Hæc ergo uirtus cū acceperit prima naturæ:quæ hactenus ſine illa fuerāt:oīa illa propter ſe ipſam appetit:oībuſq; & ſe ipſa utiť eo fine ut oībus delectetur:atq; perfruať magis minuſq;:ut quæq; maiora minora ue ſunt:ita tñ ut quædam minora:ut maiora teneat acquirat aut contēnat. Omniū aūt bonorū uel animi uel corporis nihil ſibi uirtus p̄ponit. Hæc.n.bene utiť:& ſe ipſa & cæteris:quæ hominē beatum faciunt bonis. Vbi uero uirtus ipſa non eſt:q̄uis ipſa ſint bona:nō bono eius ſunt:cuius ſunt:& ob hoc nec eius bona iam dicēda ſunt cui male utenti utilia eēt nequeūt. Hæc igiť hoīs uita quæ uirtute & aliis animi & corporis bonis: ſine qbus uirtus eſſe nō poteſt:fruiť :beata diciť. Si uero:& aliis ſine qbus eē uirtus pōt:uel ullis uel pluribus beatior. Si aūt ita prorſus oībus ut neq; animi neq; corporis ullū deſit beatiſſima. Non.n.hoc ē uita qđ uirtus eſt quoniā nō cōmunis uita;ſed ſapiens uita uirtus eſt. Et tñ qualiſcūq; uita ſine uirtute eē poteſt. Virtus ſine ulla uita nō poteſt. Hoc etiā de memoria dixerim:& de rōne:& ſiquid tale in homine eſt. Quia ante doctrinā: hæc ſunt:& ſine illis nō pōt eſſe doctrina:& ſic nec uirtus:quæ utiq; dr̄. Bene currere āt:& pulchro corpore eſſe:& reliqua huiuſcemodi ſine uirtute eſſe poſſunt:& ſine illis uirtus. Et bona tamen ſunt : & etiam ipſa propter ſe ipſa diligit uirtus:utiturq; & fruiť ſicut uirtutem decet. Hanc uitā beatā etiam ſocialem perhibent eſſe. quæ amicoꝝ bona ꝑpter ſe ipſa diligit:ſicut ſua. Eiſq; ꝑpter ipſos:hoc uelit quod ſibi ſiue domi ſint ut uxor liberi:parētes:& huiuſmodi ſiue in loco ubi domus eius eſt:ut ciues:ſiue in orbe toto:ut gentes:quas ei ſocietas humana cōiungit:ſiue in ipſo mundo quod cenſetur coelū & terra ; ſicut dii quos ſapienti amicos uolunt. Hocq; ueteres academici a nouis differre uolūt:q ipſi non cenſent de finibus bonorū:& maloꝝ dubitādum: ut dubitant noui. Nec ſua intereſſe putāt ſiue cynicoꝝ habitu ſiue alio philoſophenť in his finibus quos ueros putant. Ex tribus autē generibus uitæ ocioſo actuoſo & qđ ex utroq; conſtat hoc tertiū ſibi placere affirmant. Hæc igiť affirmat Varro ueteres academicos ſenſiſſe auctoř Anthioco ciceronis magiſtro & ſuo quem i pluribus Cicero ſtoicū q̄ ueterē academicū fuiſſe uideri uult. Sed nos icciro breuiſſime de finibus diſputauimus:quia ut & ad reliqua q̄primū properandū erat:& multa ſeorſum a nobis ſunt in primo libro noſtrarū chamalduleſium diſputationū poſita:quē ad illuſtriſſimū parentē tuū:qui in utroq; genere uitæ exercitatiſſimus eſt:olim ſcripſimus. Itaq; iam ad propoſitas nobis iterpretationes redeamus. Ait ergo. P Ne forte roges

quo duce.i.quo philoſopho auctore.¶ Quo lare. Qua familia philoſophoꝝ.¶ Tuter. defendã meã ſẽtẽtiã. ¶ Nullius addicti iurare. Ergo fateť ſe academicum. Nam reliqui philoſophi ita eius quẽ ſecuntur auctoris poſitionem tuentur: ut potius falſa defendere tentent q̃ a poſitione diſcedere. ipſe uero tanq̃ academicus ea ex omnibus eligit. quæ magis uera putat. Quid aũt ſit iurare in uerba: & quid addictus hactenus legiſti. Fortuna. Tranſlatio a nauigantibus: & latẽter fœlicitati ad ſcribẽdum adnuere uideť: ſi huiuſcemodi ingeniũ atq; cõſiliũ a natura ſortiamur: ut ueri inueſtigandi facultas aſſit.¶ Hoſpes: Tanq̃ externus amicus. Nã neq; ullius ſectæ ſũ: ut poſſim dici ex ea familia: nec rurſus cuiq̃ ita aduerſarius: ut illius hoſpitio excludi merear.¶ Agilis h. Aptus ad actiones per quas innuit uirtutes morales: ex qbus id genus uitæ perficiť: quod in agendo poſitum eſt.¶ Et me.ei. Oñdit uarias fluctuatiões & ſollicitudines quæ homini in uita: ciuili ẽt ſecũdũ uirtutes ciuiles degẽti euenire ſolẽt: cũ uita ipſa cõtemplatiua nihil tale patiať. Quapropter ueriſſime a ueritatis auctore de utroq; genere dictũ. Nam ad marthã conuerſus quæ actiuæ uitæ uicẽ ſuſtinet ait. Martha martha ſollicita es: & turbaris circa plurima. De maria ãt.i.de cõptemplatione imobilem tranqlitatẽ protulit: q̃do eam partem elegiſſe dicit quæ nõ auferť ab ea.¶ Nũc in ariſtippi. Epicureũ in ſua iuuẽta fuiſſe poetã: hunc oſtendimus. Ergo & ariſtippi cyrenaici dogma tenuit. Nã uterq; ſummũ bonum in uoluptate poſuit. Ergo relabor quaſi reuertor. Labi.n.occultius ẽ q̃ gradi: ut oñdat non oĩa dare uoluptatibus ſed cũ uirtutem ꝓponat non tamẽ aſpernať ꝓceptũ ariſtippi: q uitro ſe offerẽtibus uoluptatibus ita libẽter fruebať: ut & ſi opus eſſet idq; hoĩs grauitas poſtularet facile eſſet illis cariturus. ergo cũ & relabor dixit: & furtim nõ uideť quidẽ oĩno uoluptatẽ aſpernari: q̃do qdẽ una ex illis ſit q̃ prima naturæ appellanť: & qbus uirtus recte utiť: & pp ſe amat: ſed tamẽ ipſi uirtuti lõge poſtponit: q̃ ſnia ut paulo ſupra demõſtraui ab academicis nõ abhorret: & mihi res apertiſſime: academicũ ſe profiteť. Nam cæteri phi ſe rebus adiungunt cũ id quod ſemel poſuerint ẽt ſi non placeat defendere cogenť.¶ Vt nox longa. Mirus progreſſus: & ſpia atq; artificiu accumulatus. Primo.n.grauiore iam ætate ea q̃ leuiora: & adoleſcẽtiæ cõdonanda ſunt: relinquẽda iudicauit. Deide grauiora & quæ ad bñ beateq; uiuẽdũ pertinẽt inquirenda ꝓpoſuit. Sed cũ ad uerũ inueniendum optimo duce opus ſit: ex omnibus phoꝝ familiis academicos tanq̃ excellentiores delegit. Verũ cũ neq; nugas omittere: neq; ſeria ꝓponere: neq; ad illa recta rõne ac uia progredi ſatis ſit: niſi eodẽ ardentiſſimũ ſtudiũ: quo oĩs ſocordia amoueať: acceſſerit. Iccirco tribus efficaciſſimis cõparatiõibus q̃to animi ardore hæc proſequať: mire exprimit.¶ Vt nox. lõ. Oẽs cupiditates ardorem hñt. Sed nulla magis animũ ægrotum inflãmat q̃ cupiditas rei amatæ potiẽdæ: ac hæc ipſi augeť. cũ ſpes ꝓuenit ex amicæ ꝓmiſſis.¶ Dieſq;.l. Procliue eſt humanũ genus a labore ad libidinẽ. Ergo nõ mirũ eſt ſi mercenarius cui inope faciũdo nihil pter ꝓciũ dulce eſſe põt: miſere cupiat diei finẽ: in quo ſui quoq; laboris finẽ uidet.¶ Piger a Lente fluẽs annus. Sunt cupiditates i puero & adoleſcẽte iflãmatiores: q̃ in cæteris ætatibus. Has aũt minime explere pñt: q ſub alieno iperio cõſtituti nihil ex ſuo arbitrio ageř pñt. Ardẽt ergo exire e ptãte illius q̃ maxime ab iis quas cupiunt uoluptatibus arcent. Dura epithetũ eſt diſcretiuum. Nã ſunt quoq; indulgẽtiores matres: quarũ imperiũ nõ ita exhorreãt pupilli.¶ Id quod: Maxima laus ſui propoſiti: cũ huiuſcemodi illud eẽ affirmet: qđ obſeruatũ oĩbus proſit: neglectũ oĩbus noceat.¶ His ele. Modeſta locutio. Non.n.tantũ ſibi arrogat poeta: ut ſe abſolutiſſimas uirtutes acqſiturum dicat: ſed principia quædam ex quibus poſſit perfici uirtus: quæ tãtũ prolunt: ut rectiſſime dixiſſe uideať Ariſt. ipm principiũ eſſe plus q̃ dimidiũ totius. Differunt tñ elementum: principiũ & cauſa. Nã ut refert Ariſt. i metaphiſicis principium dř de cauſis extrinſecis. Elementũ de cauſis q̃ ſunt partes rei.i.de cauſis intrinſecis. Cauſa autẽ dř de utriſq;: ut latius oñdit aqnas ille Thomas in lib. quem de cauſis ſcripſit: Elementa igitur appellamus omnia ſimplicia quæ ulterius reſolui non pñt. Sed inuicẽ compoſita aliquid conficiant: & ꝓpea ſunt illius principium. Vt exemplicã. Eſt aliquod cõpoſitum quã dictionẽ noiamus. Ipſa aũt ex ſyllabis cõſtat: ſed non ueluti elementis. Sunt.n. & ipſe cõpoſitæ ex lřis in quas reſoluunť. Sed cũ ad lřas ꝑueneris: qm ille ita ſimplices ſũt. ut reſolutionẽ nõ patianť: ipſas iure elementa appellamus. Similiter nũc qdã principia ex qbus habitus uirtutum paulatim conſtabiliť elementa nuncupauit.

¶ ACR. Glycõis. Glyco athleta qdã fortiſſimus fuit. Eſt quoddã. Quaſi aliqs dicat. Quid ſtudes phiæ rebus quum non poſſis ad ſummã phiam peruenire. ¶ Prodire te. uſq; ad aliquãtulum doctrinæ ꝑuenire ut pubetenus.¶ Sũt uerba: philoſophiæ præcepta uoces. .i. Idipſum qa uerba uoces idem ſunt. Quaſi nõ ſunt hñdi morbi auaritiæ: qa penitus uitia eruere nemo poterit.¶ Ter pure. ita ait. Ter pure ut ẽ emergunt q ſe purgant. ut Perſ.¶ Tyberino in gurgite mera. Mane caput bis terq; & noctẽ in flumie purgas.¶ Lecto: bñ lecto atq; recte ſine agitatione libidinis.¶ Aurẽ: oĩs hic locus conſonat tuſculanis q̃nibus.¶ Miraris &.o.f. cõſequi idẽ ſtulte optas.¶ Diſce re: hiſteron pteron: nam pri9 audimus.¶ Quis cir.p. Quis cũ ſit fortis nolit in olympiis coronari.¶ Compita dicunť. quæ patẽt in multas uias.¶ Dulcis pal.i; pñus poteſt coronã cõtemnere. Sciens inanẽ eſſe hanc gloriã.¶ Vilius: ocioſæ uitæ ꝓponenda eſt palma. Pal-

Non poſſis oculo quantũ cõtẽdere lynceus.
Non tamen iccirco cõtemnas lippus inungi.
Et quia deſperes inuicti membra glyconis:
Nodoſa corpus nolis prohibere chiragra.
Eſt quoddã prodire tenus ſi non dať ultra.
Feruet auaritia miſeraq; cupidine pectus.
Sunt uerba & uoces qbus hũc lenire dolorẽ:
Poſſis: & magnã morbi deponere partem.
Laudis amore tumes: ſunt certa piacula: q̃ te
Ter pure lecto poterunt recreare libello.
Inuidus, iracundus, iners, uinoſus, amator.
Nemo adeo ferus eſt ut non miteſcere poſſit:
Si modo culturæ patiẽtem cõmodet aurem.
Virtus eſt uitiũ fugere: & ſapientia prima

Stultitia caruiſſe: uides: quæ maxima credis
Eſſe mala: exiguũ cenſum turpẽq; repulſam
Quanto deuites animi capitiſq; labore
Impiger extremos curris mercator ad indos
Per mare pauperiẽ fugiẽs per ſaxa per ignes
Ne cures ea: quæ ſtulte miraris: & optas
Diſcere: & audire: & meliori credere nõ uis.
Quis circũ pagos: & circum cõpita pugnax
Magna coronari cõtẽnat olympia: cui ſpes
Cui ſit conditio dulcis ſine puluere palmæ?
Vilius argentũ eſt auro. uirtutibus aurum.
O ciues ciues quærẽda pecunia primum eſt.
Virtus poſt nũmos. hæc ianus ſũmus ab imõ
Perdocet. hæc rcinũt iuuenes dictata ſeneſq;
Læuo ſuſpenſi loculos tabulamq; lacerto.
Si quadringentis ſex ſeptem milia deſunt
Eſt animus tibi. ſunt mores: & lĩgua: fideſq;.

me ꝑponẽda ẽ uirtus. Hæc ianus. Duo iani ante baſilicã pauli ſteterũt ubi locus erat fœneratoꝝ ianus dicebaẽ locus in quo ſolebãt cõuẽire feneratores. i. oẽs qui cõueniũt hæc loquunẽ. i. has fabulas ſenes docẽt & pueri quibus pari imperitia animus eſt: & per hæc ſint contẽnẽda quæ dictãt. ¶ Loculos: cõſuetudo quõdam fuit: ut iuuenes phiæ operã dantes: & Senatores in curiã intrantes in læuo brachio ferrent tabulas ad quoddã exarandũ: & loculos ad aliquid ſibi emẽdũ: ut oſtenderẽt: quia q uolũt diuites eſſe: ſapientiæ ſe primo ſtudio conferãt & eſt hypallage. ¶ Suſpẽſi la. pro habentes tabulas ſuſpenſas. lacertis.

¶ POR. Non poſſis. o. his reſpondet quia ſtudio ſapientiæ deterrentes negant pfectam ſapiẽtiam quẽquam aſſecutũ dicens contentos nos eſſe debere quãtulocunq; præcepto. eo enim utiq; deteriores non erimus. ¶ Laudis. a. inanis gloriæ cupiditatem ut perniciosum uitium ex præceptiõibus quibuſdam ſanari poſſe ait. itaq; decenter ſubiicit. Ter pure lecto libello uelut ad ſacrificandum caſte ac lotis manibus accedendum putat. ¶ Impiger extre. Hoc loco Theognidis uerſus imitatus eſt qui ait χρὴ πενίην φεύγοντα καὶ ἐς μεγακήτεα πόντον ῥιπτεῖν καὶ πετρῶν κὰκ ἠλιβάτων. ¶ Et. c. c. p. Similitudine admõet ut a paruis ad maiora bona cupiditates conferamus. ¶ O. c. c. q. p. p. ad ianos eos qui ſunt in regiõe baſilicæ Pauli fœneratores conſiſtunt: a quibus uult tanq̃ a magiſtris doceri populũ ne quid pluris pecunia hẽant. Vnus. n. illic ianus i ſummo alius i imo ẽ quod hic inducit monere. ¶ Hæc. r. aſſentiuntur & quaſi reſpondet.

¶ CHRI. Nõ poſſis. Cõtra ſtoicoꝝ paradoxa hæc ſnia ẽ: ſed tñ alioꝝ phoꝝ ſcholis defenſa. Illi. n. dicũt oẽs ſtultos inſanire. i. oẽs qui carent pfecta & abſoluta ſapia: q̃uis in ea multũ pfecerit ut de Socrate legiẽ: in nihilo differre ab iis qui penitus inſani furioſiq; ſunt. Reliq uero phi contra ſentiunt. Multum. n. uolunt intereſſe inter Socratem & quemuis aliũ ſceleſtum uirũ. Hac ergo ſnia uſus poeta optima ſimilitudine oculoꝝ id demonſtrat. Nam cõducere ait lippis ut q̃uis ad integrum uidendi ſenſum redire deſperent: tñ eo collyrio ungant quo cæcitatem arceãt. Sed de lynceo & lippo iã dictum eſt. Quod uero dixit ſolet optima rõne dixit. Ingenue. n. fateẽ ſe non hẽre integrã uirtutẽ: in qua ſola fœlicitas ẽ: ſed elementa ipſius. Ergo ẽ in miſeria: qm̃ non uirtute pfecta. At nec rurſus in extrema miſeria: qm̃ iã ĩgrediẽ ad uirtutẽ. Hoc ergo in miſeria ſibi ſolatiũ ẽ. ¶ Et qa d. c. p. Nã q̃uis nõ hẽas corpus ita robuſtũ: ut glyco athleta iuictꝰ: nõ tñ ita negligẽda ẽ illius cura: ut i chiragrã icidas. Nã ſi nõ robuſtiſſimo. tñ ſano uti poteris. ¶ Nodoſa: nã cũ i iternodiis digitoꝝ craſſio hũor cohæreſcat turgeſcit locꝰ tãq̃ nodi lapilli ue ſint. Vñ & Perſ. Sed cũ lapidoſa chiragra fregerit articulos. Eſt ãt morbꝰ hic dictus ἀπὸ τοῦ χειρὸς. i. manus: & ἀγρεύω. i. capio: qa manũ occupet & capiat. Eadẽ in pede podagra ẽ. Nã græci ποδὸς pedẽ dñt la ſic articularis morbꝰ nũcupaẽ. ¶ Quoddã te. Vſq; ad aliqđ ſpaciũ differũt ãt tẽus & uſq. Vſq. n. ꝑpõiẽ niſi ſint noĩa ꝓpria urbiũ. Nã dicimꝰ romã uſq; ꝑterea iũgiẽ aliĩ ꝑpoſitõi: ut abuſq; pachynõ. Tẽus uero poſtpõiẽ: & q̃nq; gtõ iũgiẽ: ut currũq; tenus palearia pẽdẽt. Eſt licet. Feruet aua. Quia peſſimũ ẽ oĩum uitiorũ auaritia: idc incipit: q ſi nõ põt in hoĩe nõ ſapiẽte penitus tolli põt tñ leniri: & minui. ¶ Feruet: æſtuat. Nã ipa cupiditas ẽ hñdi & oẽs cupiditates ardores ſũt. ¶ Sũt uer. & uo. i. pcepta q ſi obſeruẽẽ auaritiã minuãt. Verba q ſcripta ſũt a priſcis phis. Voces q ꝓmunẽ a uiuẽtibꝰ. ¶ Morbi: uitii: nã ſtoici morbos ãi uitia appellãt teſte Cic. i tuſc. ¶ Laudis. a. poſt auaritiã iure ãbitionẽ ponit. ¶ Piacula. Nã qa ſcelera q̃buſdã ſacris expiabãt: q piacula dicebanẽ. placuit ſanctiſſima phiæ pcepta: qbus uitia remouẽẽ piacula appellaẽ. certa. Minime fallentia. ¶ Ter alluſit ad ſacrificiũ: quia piaculũ dixerat. Nã ternarius nũerus in diuinis pfectus eſt. Vir. Terna tibi hæc primum triplici diuerſa colore Licia circundo. terq; hæc altaria circum Effigiem duco numero deus impare gaudet. ¶ Ferus. Nam cum homo propter rõnem homo fit: cum appetitũ illa ſpreta ſequitur: in imanem feram abit uitia ſuſcipiens. Deinde efferatus exuendo uitia paulatim feritatem deponit & miteſcit cultura phiæ ut ager boni agricolæ cultura. ¶ Virtus: q̃uis uirtus ſit firmus hitus i rõne bene iuſcepta: tamẽ quoniã nõ poteſt intrare animum uirtus niſi uitium eius contrarium prius remoueaẽ: uidetur eſſe initiũ uirtutis ipſa uitioꝝ fuga. Ergo prima uirtus. ideſt principiũ uirtutis. ¶ Et ſapientia pri. Apud hos philoſophos ſapiens bonuſq; idẽ eſt. Nã ille ſapere dr̃ qui bona a malis diſtinguit diſtictaq; eligit: qđ ꝓpriũ bõi uiri eſt. Ergo prima ſapia q eadẽ ẽt pbitas eſt. ¶ Stultitia. Ergo uitiis: nã oĩum uitioꝝ mr̃ ſtultitia ẽ. ¶ Vides q ma. Qui ſtultitia caret cognoſcet nihil meliꝰ eẽ uirtute: q̃ re ab eo pſpecta uirtutẽ cæteris oĩbus pfert: nã & q bona putamus ea duce natura expetimus: & cõtra mala fugimus. Quapp ſi pauptatem quia malum id putamus tot piculis laboribuſq; fugimus q̃to magis uitiũ fugiemus: ſi id maximũ malũ eſſe intelligemus. ¶ Impiger ex. Locus a maiori: Nã ſi ut pauptatem: q aut nõ ẽ malũ: aut certe paũ eſt malũ: fugias: tu curris uſq; ad indos gẽtẽ nobis icognitã: & a nobis lõgiſſime rẽotã: nõ tuto itinere: ſed p piculoſiſſimã nauigationẽ: & aſperrima ſaxa. i. mõtes, q̃to magis in tua pſia: & ſine piculo & labore debes diſcere & audire. ſ. rões: & credeẽ meliori. i. ſapiẽtiori: ut pariter & rõibꝰ doctus & auctoritate motus nõ cures. i. nihil facias ea q tu miraris: & optas

ſtulte:qm̃ bõa nõ ſunt.☞ Quis.ſnia ẽ:nullus erit q pugnet i uilioribꝰ plebeiſq; certãinibus:q̃lia ſunt i pagoꝝ cõpitis q quidẽ recuſet coronari in certamie olympico maxĩo nobiliſſimoq; oium:ſi poſſit coronam ſibi ſine puluere.i.ſine certãmine acqrere.Quapp & tu q ut minora bona aſſequaris tm̃ laboras:puto uoles eodẽ labore ẽt maiora bona acqrer̃.☞ Pagos & cõ.i.cõpita pagoꝝ ut pateris libamus & auro.i.pateris aureis.☞ Vilius ar.Cãm quare diuitias uirtuti p̃ponat oñdit eſſe q̀ ipſe pluris eas ex uulgi opĩone faciat:q̃ uirtutẽ.Et uulgus ĩducit ita loquẽs.☞ Hæc ianus.De hoc deo dictũ ẽ.Sed hic ĩtelligit ianũ ꝓ mercatoribus : a quibus colit̃ qm̃ tẽplũ ſuũ habeat inter duo fora.& ppea dixit ianus ſũmus ab imo.q.d.ſi icipias ab ima parte unius fori uſq; ad ſũmam alterius oẽs mercatores hoc clamabũt.Habebat aũt plura tẽpla ianus:ſed i hoc ſacratus erat.Cuius rei teſtimonio eſt Oui.in lib.faſtoꝝ:cuius uerſus ſunt.Cũ tot ſint iani cur ſtas ſacratus in uno.Hic ubi iũcta foris templa duobus habes.Erant aũt fora boarium & piſcarium.☞ Hæc recinunt dictata.i.iterũ canũt & referunt:qm̃ ſibi placent.☞ Dictata:quæ ab aliis acceperunt.☞ Si quadringentis.Quam ſummam equeſtrem eſſe in ſuperioribus demonſtrauimus.Et eſt ſnia.☞ Quãuis ſit tibi aĩus.i.ſapientia & mores.i.uirtutes morales:& ſic ualebis in utraq; philoſophia:& ſi ad tãtam doctrinam atq; probitatẽ addas linguam & fidem.i.eloquentiam adiũctam probitati.Quæ quidem res faciũt hominẽ pfectiſſimũ & abſolutiſſimũ:ut iure poſſis nobiliſſimus appellari:& deſint tibi ſex uel ſeptẽ ad ſummã equeſtrem:nõ inter ſenatoriũ aut equeſtrẽ ordinem:ſed inter plebẽ annumeraberis.

Plæbs eris:at pueri ludentes rexeris aiunt:
Si recte facies.hinc murus æneus eſto
Nil conſcire ſibi:nulla palleſcere culpa:
Roſcia dic ſodes melior lex.an puerorum
Nænia:quæ regnũ recte facientibus offert:
Et maribus curiis & decantata camillis?
Is ne tibi melius ſuadet:qui rem facias.rem
Si poſſis recte.ſi non.quocũq; modo.rem
Vt ppiꝰ.ſpectes lachrymoſa poemata pupi:
An qui fortunæ te reſponſare ſuperbæ:
Liberũ & erectũ præſens hortatur.& optat?
Quod ſi me populus romanus forte roget:cur
Non ut porticibus ſic iudiciis fruar iſdem
Nec ſequar.& fugiã:quæ diligit ipſe:uel odit:
Olim quod uulpes ægroto cauta leoni
Reſpondit:referã:quia me ueſtigia terrent
Oĩa te aduerſum ſpectãtia:nulla retrorſum.
Belua multoꝝ capitũ es.nã qd ſeq̃r:aut quẽ.
Pars hoium geſtit cõducere publica.ſunt qui
Fruſtis & pomis uiduas uenentur auaras.
Excipiantq; ſenes:quos in uiuaria mittant.
Multis occulto creſcit res fœnore.uerum
Eſto aliis alios rebus ſtudiiſq; teneri.
Idẽ eadẽ poſſunt horam durare ꝓbantes?
Nullus i orbe ſinus bais prælucet amœnis
Si dixit diues:lacus & mare ſentit amorem
Feſtinantis heri:cui ſi uicioſa libido
Fecerit auſpicium:cras ferramenta theanum
Tolletis fabri.lectus genialis in aula eſt:

ℭ ACR.Plebs.Quoniã roſcius iuſſit nõ debere fieri eqtẽ romanũ niſi hret q̃drigẽta millia æris.Roſcius melius docet:q dicit undecũq; habendã eẽ pecuniam.An pħs q mõet cõtẽnẽdã eẽ ſupbã fortunã.☞ Nænia.laus mortuoꝝ ſed hic quoq; cãtilena.ut alibi. Merita uox quoq; nænia dicet̃.☞ Plebs eris.i.i q̃tuordeci ordinibꝰ nõ ſedebis.☞ Curiis: uir curius fortiſſimus fuit:q corĩthios uicit:hoc dicebãt & curii & Camilli: is regnũ hẽt q poſſit facer̃.☞ Decãtata.nota ẽ:cõditio ualde nota iã in ore habita.☞ Suadet: ſuademus etiã mala hortamur ad bona.☞ Puppiꝰ:tragœdiographꝰ ita affectus ſpectãtiũ mouit ut eos cõpelleret:ide iſtũ uerſũ fecit.☞ Flebũt amici.& bũ noti morte mea: Nã pħs i me uiuo lachrymatus eſt.☞ Reſpõſare: cõtumaciter rñdere.his rñdet:q aduerſa æquo aio tolerant. ☞ Nõ ut.p.qa piculoſe tecũ cõſẽſere Gracchi. de lege agraria iiſdẽ iudiciis uolũtatibꝰ uel opiniõibꝰ.☞ Referã hoc illi rñdo.Quia uidet multos piiſſe q tibi ꝯſenſerũt.☞ Terrẽt.ſẽſus ẽ.Quoniã ppſos cõtrarios tibi ſuſcipis & ãplecteris:neq; a te qcq̃ prudẽtie pficiſcitur.☞ Oĩa te ad.Quis ſiqs ſeqt̃ uolũtatẽ tuã:nullũ iã hẽt circa ſapiam reſpectũ.☞ Capitũ diuerſaꝝ opinionũ.nõ alicuiꝰ certi cõſilii.☞ Geſtit.ſũt q dicũt bonũ ẽ agros publicos cõducere uiduas iſidiis capiãt decipiant eas.ut ſibi uẽdicẽt res eaꝝ.☞ In ui.i.decipiãt eos: ut poſſint callide eorũ hæreditatẽ auferre.☞ Creſcit res.Quia iterdũ neſciũ fœneratores quot mẽſiũ accepturi uſuras.☞ Verum:ſenſus ẽ.Scio inqt:q̀ nõ ſit oium una ſnia.illud nõ tolerabile ẽ.Quod ꝓpoſita ſua mutãt i horas.☞ Eſto.i.cõcedo.ut diuerſa ſentiãt hoies:ſed nõ iuenies q i ꝓpoſito pſeueret.☞ Lacꝰ te ma.i.& iã lacus & mare.i.ẽt lacus & mare diuitũ conſentit ſententiis.Qui ſupra mare & lacus conſtituunt ædificia.☞ Cras fer.ille poſitus apud baias:ſi delectatus fuerit alio loco cõtinuo iubet ferramenta transferri ad cõponẽdũ ꝑtoriũ.☞ Thebanũ.theana ciuitas ẽ certe abundans optimis fabris & ſartoribus.

ℭ POR. Roſcia die ſo.Lex roſcia ẽ q̃ cauet ut ꝓximis ab orcheſtra.xiii.gradibus ſpectent:qbus cenſus eſt q̃dringentorũ ſeſtertioꝝ in hoc ergo unũquemq; laborare ut amplius pĩmoniũ hẽat ut i.xiii.ordinibus ſedẽs ꝓpius ſpectẽt poemata puppi cõtra pueri luſu cãtare ſolẽt.Rex erit q recte faciet.Qui nõ faciet nõ erit:quã ſniam meliorem ait:qa nõ diuitiis:ſed uirtutibus honor habet̃:Hæc lex roſcia eqtibus data eſt:ut i primis.xiiii.gradibus ſederent ii qui q̃dringẽta ſeſtertia hrent.☞ Et ma.cu.mares nũc ꝓ fortiſſimos poſuit.Rñdit referã:qa me ueſtigia terrent.Ad paradoxa ſtoicorũ deſcenſum ſibi facit.& oñdit q̃ ſibi populus cõtraria facit.Luciliana ſunt hæc.a fabula ergo æſopi arguit inter ſe repugnãtiam hoium:dicens belluã multoꝝ capitũ eſſe idẽ eadem pñt horam durare utraq; hæc dicuntur a ſtoicis inſaniã uulgi primum q̀ inter ſe diſſideant.Deniq; q̀ a ſemetipſis mutant ſubinde ꝓpoſita:

¶CHRI. Pueri ludentes. Erat.n.a priſcis illis optimis uiris: qualis fuit aut curius: quẽ neq; pyrrhus: neq; ſanites corrũpere potuerũt: aut camillus: cuius uirtute roma a gallica ſeruitute erepta eſt. Erat inquã carmẽ pueris inſtitutum quod illi canerent. cuius eſſet ſnia eum uere regem eſſe qui recte ageret. ¶ Hic in hac ſnia. ¶ Murus æneus. i. ita fortis ita ſulcibilis ut murus ex ere. ¶ Nil conſcire. i. nullus ſceleris ſibi cõſcium eſſe. Palleſcere: nã ſcelera a nobis commiſſa ꝑ nos uexant & ſtimulant conſcientia. Hinc recte Iuuena. Prima eſt hæc ultio ꝙ ſe iudice nemo nocens abſoluitur. Et paulo infra. Nocte dieq; ſuum geſtare in pectore teſtem: Spartano cuidam rñdit pythia uates. ¶ Roſcia: a roſcio othone lata: de qua dictum eſt. Sentẽtia eſt. utrum melior ſit lex othonis qua incendimur ad rem augendam: ut poſſimus in. xiiii. ordinibus ſedere. ¶ Nenia. Carmen funebre: de quo dictum eſt: ſed hic improprie laudes uirtutis neniã appellat. i. s. u. m. Certe melius. ¶ Si. p. r. Nã nemo tam malus eſt qui nõ diligat uirtutem & oderit uitium. Ve¶ auaricia impulſi quod recta uia nequæunt praua quærunt. ¶ Vt pro. i. ut ſedeas ĩ quattuordecim ordinibus: q propinqores ſunt orcheſtræ: i qua ludi agebant. ¶ Lachrymoſa: cuius argumentũ ex miſeriis q̃ in eo cõtinebant lachrymas ſpectatoribus concitabat. Puppius.n.ea tempeſtate poeta tragicus fuit. Poſuit aũt huius fabulas ꝓ omni ſpectaculo: puto ãt ignobilem̃ fuiſſe poetã. ¶ Reſponſare. Frequẽter reſpõdere: hoc eſt reſiſtere. ¶ Supbæ: qa a nemine placat. Quod ſi me populus. Oſtẽderat ſe longe diuerſam opinionẽ a populo hr̃e cũ nõ in diuitiis ut ille: ſed in uirtute ſũmum bonum ponat. Nũc affert rõnem quare nõ utat eodẽ iudicio: quã rñ ex apologo æſopi promit Viderat olim uulpecula aſtuta fera multo℞ animaliũ ueſtigia apud leonis antrũ: ſed ita tñ ut oĩa eẽnt ingredientiũ & nõ exeuntiũ: qua coniectura rata in quo erat iõ non redire ingreſſas feras ꝙ leo illas uoraret: noluit ingredi: rogantiq; leoni cur nõ ingrederetur? rñdit deterreri ueſtigiis quæ aduerſa ſibi non aũt auerſa eſſent. Vt ergo ex ueſtigiis interitũ ſuũ timebat uulpes ſi ad leonem ingrederet: ſic ſigna ſunt quæ pniciẽ minitent poetæ nõ dari ſibi reditũ a uitiis: ſi ad illa igreſſus fuerit. ¶ Bellua. Crudeliſſima fera ẽ auaritia cũ auarus & ſibi & aliis noceat: & hr̃t multa capita: qa uariis utit conſiliis uariiſq; artibus ad res: aut ui aut fraude acquirendas. Capita.n. iudicia & cõſilia dicimus. ¶ Nã qd: q̃ſi qđ cõſiliũ. ¶ Aut quẽ. nã & oẽs iniq ſunt: & oĩa eo℞ cõſilia deprauata. ¶ Cõducere pu. ut ſunt publicani: q uectigalia redigũt & rẽpu. & priuatos decipe in illis conant. Sic etiã q aliqd faciẽdũ aut curãdũ publicitus cõducũt ẽt ſordida: de qbus Iuuena. Quis facile ẽ ædẽ cõducere flumina portus. Siccãdã eluuiẽ portãdũ ad buſta cadauer. ¶ Venet. Carpit captatores hæreditatũ de qbus abũde in ſermõibus dictũ ẽ. Hi & piſcatoribus cõparant: q eſca piſces decipiũt. Quapp plures adnabunt tunni dixit i ſermõibus. & uẽatoribus ẽt cõparãt. ¶ Fruſtris. i. carniũ. ¶ Auaras. cupidas mũe℞. ¶ Excipiat. Dolo capiat. Ea.n. ppria uerbi notio ẽ. Vir. Excipit icautũ patriaſq; obtrũcat ad aras. Et i ſexto Emulus exceptũ tritõ ſi credere dignũ eſt. ¶ in ui. Quẽadmodũ capti piſces mittunt i uiuaria: ita & iſpe captos cuſtodit ſenes ne euadãt. ¶ Multis. tertiũ gen⁹ auaro℞ q fœnerãt. ¶ Occulto: uel qa occulte agãt: ut ignominiã uitẽt: uel occulto fœnore: qa id dãnũ puũ a principio appeat: & ide occulte creſcat. Sic alibi dixit: Creſcit occulto uelut arbor æuo Fama marcelli Eſto: maiorẽ oñdit leuitatẽ nã non ſolũ diuerſi diuerſa ſectant: ſed idẽ ꝑſæpe mutat. Quæ icõſtãtia oñdit ſtultã fuiſſe electionẽ. ¶ Null⁹: ꝓbat leuitatẽ. ¶ Prælucet. b. magis lucet q̃ baiæ luceãt. ¶ Lac⁹ & mare. nã & lacus lucrinus i baiano ẽ: & mare ſinũ baianũ hr̃t. ¶ Feſtinãtis. ſ. illic ædificar. Siqs igit baias laudauerit ſtati mouet diues q ĩ baiano agrũ hr̃t: ut ibi ædificet. ¶ Libido ui. Perpetuũ illius epitheitũ ẽ nã libido corruptus appetit⁹ ẽ. Qui uero i õni obtẽpat uolũtas & nõ appetit⁹ dr. ¶ Ferramẽta. iſtr̃a ad ædificãdũ. nã mutato cõſilio Teani ædificare parat. Teanũ aũt oppidũ nõ ꝓcul a Sora & nola qđ cognomine Sidicinũ dicitur. Aliud ẽt ponit ĩ Apulia Strabo non ꝓcul a Cannis.

Nil ait eſſe prius. melius nil cælibe uita.
Si non eſt: iurat bene ſolis eſſe maritis.
Quo teneam uultus mutantẽ protea nodo?
Quid pauper? ride. mutat cœnacula. lectos.
Balnea. tonſores. conducto nauigio æque
Nauſeat. ac locuples: quẽ ducit priua triremis.
Si curatus inæquali tonſore capillos
Occurri. rides. ſi forte ſubucula pexæ
Trita ſubeſt tũicæ: uel ſi toga diſſidet impar:
Rides. quid mea cũ pugnat ſententia ſecum:
Quod petiit. ſpernit. repetit qđ nuper omiſit.
Aeſtuat: & uitæ diſconuenit ordine toto.
Diruit: ædificat: mutat quadrata rotundis.
Inſanire putas ſolennia me. neq; rides.
Nec medici credis: nec curatoris egere
A prætore dati: rerum tutela mearum
Cũ ſis: & praue ſectũ ſtomacharis ob unguẽ
De te pendentis te reſpicientis amici.

¶ACR. Quo teneã. Mire rñdet: qm ſupra dixerat bellua multo℞ eſt capitũ. ¶ Nauſeat: nauſeare ꝓprie dicũt qbus eadẽ faſtidiũ afferũt. & hoc ꝓprie nauſeat. Quia nauis mẽtionẽ fecerat. ¶ Quẽ du. i. ſilr paup alienũ nauigiũ faſtidit & cupit mutare quẽadmodũ ſuũ: & per hoc oñdit in ulla re hoies hr̃e cõſtãtiã: ſed eẽ mutabiles. ¶ Priua. t. alii priuã ita itelligũt: q̃ una uni aſſignatur: qa & hic priuata poſſit itelligi. ¶ Inæquali. t. qa iæqualiter tõdet. ¶ Subucula ꝓprie dr̃ pãnus additicius a ſubiiciẽdo uel a ſubſuẽdo. ¶ Pexa. tunica ẽ q̃ dimiſſa ẽ uſq; ad talos: ſicuti pexi capilli demiſſi. ¶ Diſſidet i. nõ æq̃lis ſedet i humeris qcqd pñt ſenſus ẽ. Cur leuia i me uitia rides cũ mea ſine tuũ ꝑ tercas. ¶ Inſanire. p. ſ. ꝑ ſolẽniter: iudicas me morbo laborare oium hoium. iccirco ꝑ cõſuetudine guttorũ morbis nõ eẽ credẽdũ. ¶ Curatoris: q ſolet dari inſanis: & p hoc mõitoris. Senſus ẽ. Tu caſtigator & mõitor i leuiſſimis rephendis. maiora nõ corrigis. ¶ Tutela. o. mecœnas quũ ſis adiutor fortuna℞ mearũ: & uideas me iſtis moribus iſanire nõ curas dãdũ eẽ mihi curatorẽ a ꝑtore. ¶ Stomacharis: iraſceris. i. ob minimũ peccatũ & nullius momẽti. ¶ Sanus: tangit hic ſtoicos q dñt ſapientes bñ ſanos ẽt ſi ægrotent eſſe ſanos. Ego aũt dico ſanũ: & ſapientem ſi ſine morbo eſt.

Ad ſummam ſapiẽs uno minor eſt ioue diues
Liber.honoratus.pulcher.rex deniq; regum.
Præcipue ſanus:niſi cum pituita moleſta eſt.

Snia ſtoicoꝝ in hoc ſapiens minor ẽ ioue: qa morif. aliter minor ioue eſt ꝗ in cœlo nõ eſt.☞Pituita:ãt eſt morbus capitis ad uitium gallinarũ uel pullorum.

℄POR.Si curatus iæ.r.c.Hoc ait rides cum in me uides culpã aut tonſoris aut ueſtiarii. Cum ego ipſe mihi contraria facio non rides inſanire putas ſolemnia me neq; rides:inſaniam quam ſuſtineo credens mihi ſolẽnem facio:& neceſſariam eſſe.& iõ non rides.☞Rerum.t.m.mecœnati hoc ait.Præcipue ſanus niſi cũ pituita moleſta.in nouiſſimo ſeueritatem ſtoicorum hic eludit quaſi furtum ad chryſippum rediens præcipue ſanus niſi cum pituita moleſta eſt niſi κατηιρος impedit.

℄CHRI. Lectus genialis.is proprie eſt qui nouis nuptis ſternif dictus ſic:quia gignẽdi cã paratus ſit. Sed hic poſuit pro uxore:ut ſit ſententia.ꝗ ſi uxorem habeat pp uitæ inconſtantiam cupiat eẽ ſine uxore.& amet uitam celibem.☞Si non eſt.ſ.lectus genialis,i.uxor putat nihil melius eſſe coniugio.Nam quicunq; unius laborat:qm̃ eſſe animo quieto non poteſt ſemper res nouas deſiderat:non intelligens inquietudinem illã non prouenire ex conditione rerum præſentium:ſed ex animi perturbatiõe.☞Prothea:pro mobilitate aĩ ponit: per quãdam tranſlationem:uel potius per allegoriam nam deceptio ipſa & mẽdacium quo ſibi ea eligit pro bonis quæ bona non ſunt:inducit ſemp præſentium pœnitentiam:qm̃ non ibi bonum quod putabat inueniat.Cæterum repete Prothei fabulam quæ hæc tibi aperiet. ☞Quid.p.Nam cum nõ poſſit mutare regiones mutat in eodem loco manſiones.☞Conducto.n.Cum id ſuo ſumptu ſibi conficere nequeat.☞Priua propria. qm̃ ſuo illã ſumptu ſibi comparauit.☞Si cu.Mira ꝓfecto ſtultia:ut minimis erratis circa cultum corpis ac ueſtitum uehementer offendamur.Erroribus autem animi quibus ipſe miſer ſecũ pugnat nõ offendamur. ☞Subucula:ueſtis eſt interior.Aũn.Var.Poſtq̃ binas tunicas hr̃e cœperunt inſtituerũt uocare ſubuculam & incluſiam.☞Pexe:trite & a qua pili ceciderint.☞Tunicæ.Veſtimentum erat ſine manicis.☞Toga:non ſolum uiri ſed etiã fœminæ utebantur.☞Inſanire.p. Tu mœcenas.Nam annectunt hæc ſuo principio:& eſt ſolennia nomẽ pro aduerbio.☞Solẽnia.i.maxime inſanire ut ea inſania ita excellat alias inſanias:ut ſacra quæ ſolẽnia appellant reliqua ſacra excellũt.Vel dixit eo furore rapi.quo in ſolemni aliquorum deorum ut bacchi & cæteris rapi conſueuerant;& ut excludat furorem illũ diuinum ab inſania abiũgit.☞ Nec me.d.c.nam qui aut atræ bilis aut alius humoris affluentia peccat inſanit:& in eam quam mãniam græco uerbo appellant cadit:& medico curandus traditur.& illi ſuorum bonorum curatione interdicif.Traditurq; a prætore curator unus ex iis:qui propinquior in gentilitate eſt.Non credis igitur me indigere curatore in tanta inſania.☞Cum ſis tutela mearum rerum.q.d.cum ego tuæ tutelæ me cõmiſerim:& ex te totus pendeã: ut ſit hæc ſnia. Si tu cui commiſi mei patrocinium ſtomacharis & offenderis ſi occurro tibi unguibus male lectis ; quanto magis deberes moueri ſi me inſanire uideres. Ad ſum.Optima concluſio ex ſuperioribus.Nam ſi homines propter uitia in inſaniam incidunt:& miſeri efficiuntur.Qui ex uirtute uiuunt ſapiẽtes erunt:& omnibus bonis abũdabunt.Concludit igitur ex paradoxo ſtoicorum.Solos ſapientes liberos eẽ:ſolos diuites. ſolos reges.ſolos deniq; omnia. Atq; ita excellere:ut excepto ipſo deo nihil maius ſapiẽte ſit.☞Præcipue.ſ. Sunt qui uelint per ironiam dictum in paradoxũ ſtoicorum:& pituitam pro uana gloria poſitam eſſe.Quod mihi non ſit uerisimile:ut ludat in re tam graui:ſed qm̃ ſanitas ad animum õad corpus refertur:dicemus ſapientem ſano aio ſemp eſſe quod in ſua ſit ptãte.Corpe etiam eſſe ſanum qbia nihil cõmittit.unde morbus ꝓuenire poſſit niſi forte corpis imbecillitate reddaf non ſanus eũ aliqs humor i eo peccauerit:& poſuit pituitam.quod græci phlegma appellant pro quolibet humore.

℄Epiſtola Secunda ad maximum Lollium.

TRoianĩ belli ſcriptorẽ maxime lolli:
Dũ tu declamas rõæ:pneſtæ relegi.
Quicquid ſit pulchrum . qd turpe.quid utile.quid non
Planius ac melius chryſippo & crãtore dicit.
Cur ita crediderim:niſi quid te detinet:audi.
Fabula.qua paridis propter narratur amorẽ
Græcia barbariæ lento colliſa duello.
Stultorũ regũ & populorũ continet æſtus.
Athenor cenlet belli præcidere cauſam:
Quid paris.ut ſolus regnet uiuatq; beatus
Cogi poſſe negat.neſtor componere lites
Inter pellidem feſtinat & inter atriden.
Hunc amor:ira qdem cõmuniter urit utrũq;
Quicqd delirant reges.plectuntur achiui.
Seditione.dolis.ſcelere.atq; libidine & ira.

ACR. TRoiani.b.ſ.m.L.Scribẽs lollio ait lecto a ſe poemate homeri manifeſtius ſibi & melius exprimi ab eo phiæ præcepta q̃ ab oprimis eius profeſſionis actoribus & chryſippo & Cratore; in iliade.n.oſtẽdit uitia hoium i odyſſea per ulyſſis perſonam uirtutes demõſtrat. Et mores hoium iſpexit . Home . ανδρα μοι εννεπε μουσα πολυτροπον ος μαλα πολλα πλαγχθη : & reliq̃. Nos numerus ſumus & fruges conſumere nati : Eos q abſint ſtudio phiæ ait nũerũ tm̃ modo explere hominum:nec alii ulli rei eſſe natos q̃ ut fruges & cibos conſumerent. Incipe quí recte uiuendi prorogat horam. Ait qui rõnem recte uiuendi per uiuendi tẽpus differt ſimilis eſt ruſtico uolenti flumẽ tranſire & expectandi donec totũ defluat.☞Fomenta.podagrã iuuant nõ ſanant.☞Inuidi ſiculi non inuenere tyranni. hoc ait ne phalaris qdem Agrigentinoꝝ tyrãnus maius inuenit tormentũ q̃ animis hoium inuidiã inferre.Qui nõ moderabit ire ifectũ uolet eẽ dolor ꝗ ſuaſerit.& mens.Decenter pœnitẽtiam deſcribit.q ſequitur irãcũdos.☞Fingit equũ tenera docilẽ ceruice magiſter.Exẽplo adhortat iuuenẽ cui ſcribit ad ſtudia.

Iliacos intra muros peccatur & extra:
Rurſus quid uirtus & quid ſapientia poſſit
Vtile propoſuit nobis exemplar ulyſſem:
Qui domitor troiæ multorũ prouidus urbes
Et mores hominum īſpexit. latumq; p æquor
Dum ſibi dũ ſociis reditũ parat. aſpera multa
Pertulit aduerſis rerum immerſabilis undis.
Sirenum uoces & circes pocula noſti.
Quæ ſi cum ſociis ſtultus cupiduſq; bibiſſet:
Sub domina meretrice fuiſſet turpis & excors.
Vixiſſet canis immundus. uel amica lutoſus.
Nos numerus ſumus & fruges cõſumere nati
Sponſi penelopes: nebulones alcinoiq;.
In cute curanda plus æquo operata iuuentus.
Cui pulchrum fuit in medios dormire dies: &
Ad ſtrepitum cytharæ ceſſatũ ducere curam.
Vt iugulent hoies: ſurgunt de nocte latrões:
Vt teipſum ſerues non expergiſceris? atqui
Si nolis ſanus curres hydropicus. & ni
Poſces ante diem librum cum lumine. ſi non
Intendes animum ſtudiis & rebus honeſtis:
Inuidia uel amore uigil torquebere. nam cur
Quæ lædunt oculos feſtinas demere: ſi quod
Eſt animum differs curandi tẽpus in annum?
Dimidium facti qui cœpit habet: ſapere aude.

Nã ſtudioſum eẽ oñdit cũ ait. Dũ tu declamas rõæ: ℂACR. Troiãi belli ſcriptorẽ maxiæ lollĩ. I hac epĩa uult oſtẽdere melius: & aptius ſe diſcere pcepta philoſophiæ ab homero q̃ a philoſopho: qui duo exempla uitæ mõſtraſſe dicũt. ℣ Virtutis. ſ. ſapiẽtiæ. ℣ Dũ t. d. dũ rhetoricã rõæ legiſti. Ego legi. Home. Chryſippo. Chryſippus apoloniẽſis phus fuit ſectæ ſtoicæ. ℣ Fabula docet qũo per ſingulas fabulas monſtrat & uirtutes & uitia homerus. ℣ Cám: docet qũo cauſa pturbatiõis fuit regibꝫ cõmiſſum paridis. ℣ Negat: repudiat abnegat ſuaſionem Anthenoris. ℣ Inter Peſi. Achilles & agamẽnon licet unius partis eẽnt: plerũque tñ erãt inimici. ℣ Plectunt: ſuſtinẽt: patiunt. Nocet ſtultitia ciuibus ubiq; multoꝝ uerſus ex odyſſea ſumpti in principio: ut i arte poetica: Qui mores hominũ multoꝝ uidit: & urbes. ℣ Aſpa. m. hoc eſt aſpitatẽ caſum ita ptulit: ut neq; undis obrui poſſet nec ſuparimonſtris. ℣ Nos. n. i. quos fama obſcura recondit qui nõ paremus philoſophiæ. ℣ Spõſi pene: penelope meretrix fuit: quæ amatores ſuos ſua pulchritudine luxurioſos reddebat. Nebulões ſunt hoies callidi & fumatores: mẽdaceſq; dicti a nebula: q obſcuri ſunt. ℣ Alcinoi: ab alcinoo rege pheacum: ac p hoc pheacos uoluptate gaudentes debemus intelligere. ℣ Ad ſtrepitũ: qa adhibemus ſonitũ cytharæ ac liræ ut facilius ſopiamur. Ceſſatũ ãt ducere dr ad caſſandũ curã ſollicitudinẽ & ẽ infinitiuus a futuro. ℣ Nõ ex. ſi nõ inqt pp philoſophiã uigilaueris ppter inuidiã & amorẽ dormire nõ poteris. ℣ Si nolis ſa. i. ſi nolueris uẽtura uitia a te ppellere cũ te opp̃ſſerint: tũc conaberis illis reſiſtere fruſtra cũ nihil pficies. ℣ Vt teipm philoſophiã diſcẽdo rectam uitam ut leua te nocu: & præcepta philoſophiæ legẽdo inſtituas. ℣ Stoici ſtultos ſanos eſſe negant. ſenſus eſt. Si hoc laborare nolis ut ſis ſapiens: Aliud neceſſario laborabis. ℣ Hydropicus, quia hydropici iubentur a medicis currere ita enim morbus eorum ſolet extenuari labore. ℣ Torquebere. i. quãdo ſenſeris maximum eẽ diſpendium ſapientia caruiſſe. Porphyrio tacet.

ℂCHRI. Troiani belli: ppoſuerat ſibi poeta pceptis ſuis hoies meliores reddet: & ad uirtutes: qbus ſolis ducibus ad beatã uitã pueniũt: adhortari: atq; oñdere ſtultitia unde oẽs perturbatiões pullulant: mortale genus infœliciſſimũ fieri. Quapp tanto conſilio atq; artificio ſcribit: ut q̃uis argumentũ imutet: tñ iocunda iterpoſita uarietate eandẽ repetat ſniã: quã i pria epiſtola exp̃ſſerat. Scribit itaq; ad Lolliũ maximũ uel rethorẽ uel oratorẽ: demonſtratq; qđ oẽs quoq; docti aſſerunt: Homeri poeſim exemplar ueræ uirtutis cõtinere: & in iliade q̃ntũ detrimẽti aioꝝ nroꝝ pturbatiões nobis afferãt: in odiſſea aũt qđ uirtus ualeat ad bñ beateq; uiuẽdũ pleqtur. ℣ Scriptorẽ. Egregie p antonomaſiã. Nã & ſi plures ſcripſerit: nemo tñ neq; tã ppetuo tenore: neq; tã magnifice mirificeq; ſcripſit. Vel ſcriptorẽ: qm̃ hoc nomen poetis pcipue attribuitur. ℣ Declamas. Si iunior erat: erit ſenſus: dũ te exerces in declamatiõibus: ſi ætate grãdior: ppeaq; doctior: declamas. i. diſcipulos ĩ declamatiõibus exerces. Differũt. n. Declamare & orare. Orat. n. uir doctus & eloquens: q cãm uel in foro aut dicit aut agit: uel in concione populum: aut docet: aut monet: uel in ſenatoriis conſultationibus ſentẽtiã dicit. Declamator aũt ita ficto themate intra ludũ ſe exercet ut q̃do doctior affectus ad orandũ pdire poſſit. Eſt. n. rhetor: ſophiſta: & orator. Rhetor. n. docet lr̃as. atq; artẽ tradit eloquentiæ. Apud ſophiſtã autẽ diſcipuli iã a rhetore in arte inſtituti in dicẽdo exercent. Orator demũ iã ludo relicto in ueris cauſis. ſiue illæ priuatæ ſint. ſiue publicæ perfecta utitur eloquentia. Præneſte. Vrbs olim fortunæ tẽplo: in quo ſortes ibi inuentæ manu pueri uerſabant: nobilitata: dicta πρινων... i. ab ilicibus qbus abundabat. Et clãculũ docet ſtudioſum ueritatis indagatorẽ ſeceſſu quodam potius q̃ hoium frequentia delectari. ℣ Relegi. Nam tanta uis eſt homeri poeſis tãq; uariis multiplicibus maximis: ſed penitus reconditis rebus referta: ut niſi pluries legatur: profundi abſtruſiq; illius ſenſus percipi non poſſint. ℣ Pulchrũ. Honeſtũ & quicqd a uirtute pfectũ ẽ pulchrũ dr̃: cuius cõtrariũ turpe eſt. ℣ Vtile. nam q̃uis ſm grauiores phos nunq̃ ſeparet utilitas ab hõeſtate: & nihil ſit honeſtũ qn illud idẽ ſit utile: nec poſſit eẽ utile niſi ſit honeſtũ: ex quo ſũmã pernicieẽ generi humano attulerunt q utile ab honeſto ſeparare conati ſunt: tñ diuerſa utriuſq; rõ ẽ. Nam qđ hõeſtũ. i. rectũ & cũ uirtute ẽ bonum dr & expetit pp ſeipſum. Vtile aũt nõ pp ſeipſum: ſed pp uſũ: q i eo ẽ: expetit. Virtus igit bonũ ẽq & ſi nihil aliud nobis afferat. tñ pp ſeipſa expetit. Diuitiæ aũt nõ bonæ dicunt ſed utiles: qa ipſaꝝ ſolus uſus cõmẽdat. Ergo nõ pp ſe: ſed pp aliud expetunt. ℣ Plenius: pliſſius & abũdãtius. ℣ Et meliꝰ: uel qa maiori cũ eloq̃ntia uel qa ipſo uſu & expiẽtia: q oẽm rõnẽ ſupat: ueritatẽ reꝝ oñdit. ℣ Chriſippo &. c. q. d. ſtoicis & academicis: q

ſeueri⁹ cæteris phis de finib⁹ bonoꝝ & maloꝝ diſputarũt: qb⁹ duab⁹ reb⁹ moralis phia cõtinet. Ná chryſip
pus: ut iá oñdim⁹: primus iter ſtoicos hẽt. Vñ extat puerbiũ ſolus chryſippus fulcit porticũ. Scripſit aũt plu
ria in oĩ doctria: & q̃ad dialecticẽ: & q̃ ad ethicẽ: & q̃ ad phyſicẽ ptinerẽt: ióq; tot uolumina ſcripſiſſe ferunt q
de eadẽ re ſæpe ſcribere aggrederet. Crãtor át academicus fuit: & de ueteri academia Xenocratis diſcipulus
& polemonis ſocius: reliquitq; cõmentaria ad trigita millia uerſus: poemataq; ipſa anulo obſignata in æde mi
neruæ in ſolo patrio poſuit. ¶ Cur ita. c. Oñdit q ex ũs quæ de bello troiano ſcripſit facile nos doceat qd' ma
la ex hoiũ ſtultitia: ex qua oĩa uitia pullulát: mortalibus proueniát. ¶ Fabula: uel qa res notiſſima ẽ: uel qa
ficta res ſit. ¶ Colliſa: atrita. ¶ Lento: quia decẽnali. ¶ Duello: bello qa inter duas contrarias ptes gerat. ¶ Bar
bariæ: datiui caſus ſiue a prima declinatione ſit ſiue a quinta. Nam antiquitus grũs exibat in es. Vir. Libra di
es ſomniq; pares ubi ſecerit horas. Et datiuus ẽ e. Barbarie: qa græci oẽs pter græcos barbaros appellát. Latini
uero reliquos pter ſe & græcos. ¶ Aeſt⁹: pturbatiões & tum ult⁹. Ná ut mar uariis uẽtis agitatũ eſtuat: ſic hoĩs
appetitus uariis pturbatioĩbus uelut in quaſdam perturbationes inſurgit. ¶ Stultorum. Quia pturbatioĩbus
nõ rõne mouebantur. ¶ Regũ. ſ. Agamẽnonis & achillis quorum contẽtiones & graues inimicitiæ iam explica
tæ ſunt: Antenor. Nam cum legati græcoꝝ helená raptá repeterẽt: cenſuit antenor reddendam. ¶ Solus: ama
toriæ dictum. Nam ſine amica etſi mille alii circũeſſent ſibi ſoli eẽ uidentur amátes. ergo ſolus. i. ſine helena
¶ Neſtor: uide in odis. ¶ Hũc. achillẽ q grauiter ferebat bryſeida: quam amabat: ſibi eripi. ¶ Vtrũq;. Achillẽ
& agamẽnonem. ¶ Delirant: a recta uia aberrant. ¶ Tráſlatio ab aratore: quia lira. i. a ſulco aberrat. Lirare. n. ſi
gnificat agros in ſulcos dirigere. ¶ Achiui. ſ. populares & plebei. ¶ Seditiõe: ut fuit achillis militum a reliquo
exercitu. ¶ Dolis: qbus uliſſes palamedẽ pdidit. ¶ Libidine: paridis. ¶ Ira. Agamẽnonis. igif hæc referẽs Ho
mer⁹ docet uitiis & pturbatioĩbus oẽs eẽ iſœlices. Sed añ pricipiũ maius eẽ ſcelus: qm̃ ſua delicta plurib⁹ no
cẽt. ¶ Rurſus. q. u. Queádmodũ q̃tuor ac uigiti iliados libris uitia hũana explſit Homerus: ſic totidẽ aliis q
odyſſea cõtinent: errores Vlyſſis deſcribit: q nobis eius uiri exẽplar ponũt: q paulatim uariis uitiis ſe exuens
ad uirtutem q̃ ſola nobis ad beatá uitá dux ẽ perueniat. Vult át longo uſu & multaꝝ reꝝ expientia illũ ſapiẽtẽ
efficit: qm̃ uirtutes ciuiles cõſuetudie pficiunt. ¶ Domitor. t. Ná cũ doctiſſimus poeta Hõe. lõge plura igenii
q̃ corporis uiribus fieri ab hoĩbus itelligeret neq; achillẽ: neq; aiacem: neq; Diomedem uiros fortiſſimos: ſed
Vliſſẽ ſapiẽtiſſimũ πολιπορθη. i. urbis euerſorẽ appellat. ¶ Multoꝝ: Ná ſic Odiſſeæ initiũ ẽ ἄνδρα μοι ἔννε
πε μοῦσα πολύτροπον ὃς μάλα πολλὰ πλάγχθη. ¶ Dũ ſo. ex Platõe ſentẽtia ex: q dixit hoies nõ ſibi ſolos
natos eſſe: ſed patriæ parẽtibus liberis cæteriſq; cognatis & amicis. ¶ Reditũ pa. Reuerit⁹. n. a troia. i. a uolup
tate q uir ſapiẽs futurus eſt & per uarios errores redit in patriam. i. ad originem al ſui. Sed hæc latius oſtẽdi
mus: tum in allegoriis uirgilianis: quas chamalduléſes diſputatiões iſcripſimus ad illuſtriſſimum genitorẽ
tuũ: tum in cõmẽtariis lingua etruſca in Dátẽ florẽtinũ poetá a nobis ſcriptis. ¶ Aſpa. m. Quia difficillimũ ẽ
& ea: quæ ſenſum demulcẽt aſpnari: & uirtutẽ ipſam quæ ſine labore & ſudore nõ pficit ſeq. Difficillimũ ẽt
mentẽ a ſenſibus reuocare. Hinc Vir. Per uarios caſus per tot diſcrimia rerum Tendimus in latiũ: ſedes ubi
fata qetas Oſtẽdunt: fas illic troiana reſurgere regna. ¶ Immerſabilis. Nam uir ſapiẽs nullis fortũæ tẽpeſtati
bus imergitur. ¶ Sirenum: de his ac de circe: deque multis aliis: quæ ad Vlyſſis errores ptinẽt: i odis ſcrip
mus. ¶ Turpis: qa ferinã in formã cõuerſus. ¶ Et excors: ſine corde. i. ſine prudẽtia qm̃ qd hoĩs erat pdidiſſet.
¶ Sub. d. m. Ná ut uirtus hoĩ optia parẽs ẽ: & caſte pudiceq; noſtrũ aĩum educat. Ita uoluptas illũ corrũpit &
ſeruũ ſibi reddit: & meretricio mor aĩ corporiſq; bõis expoliat. ¶ Nos. q. d. maxĩa hoĩum ps: q̃ ſertiæ uolupta
tiq; tradita nihil altum cogitat. Dixit át nos: ut ſuam interponens perſoná nullum odium: dum alios uitupe
rat: ſibi cõparet. ¶ Numerus. ſ. Nam qui nullam ptem tõnis in uita cõtingũt: ii nulla alia re eſſe cognoſcũtur:
niſi quia augent numeꝝ. Achilles igif in exercitu græcoꝝ fuiſſe cognoſcif: quia multa ægregia edidit facino
ra. Therſites át fuiſſe cognoſcitur: quia uno plus fuit i exercitu. Sumus ergo numerus. i. ſumus quia augemus
numeꝝ. Nihil át præterea cõferimus. ¶ Fruges. c. n. Hoies ea rõne cibum ſumere uidẽt ut uiuát iſti át uident
iecirco uiuere ut edát. ¶ Spõſi. Nõ ſpõſi: erát. n. pci: ſed q ſpõſi eſſe cuperẽt. Sic. Vir. Et gener auxilium priamo
phrygibuſq; ferebat. i. q gener eẽ cupet. ¶ Penelopes. Quã cæteri oẽs ſcriptores caſtiſſimã fuiſſe dicũt. ¶ Ly
cophrõ uero ſolus illã ĩpudicã deſcribit. ¶ Alcinoiq;. n. Paraſitos & adulatores itelligit q apd alcinoũ pheacũ
regẽ erát. Hi ergo oẽs uoluptatẽ ſecuti pecudũ uitã degebát. Sumus ergo nũerus nati conſumere fruges: & ſu
mus ſpõſi penelopes & nebulões alcinoi iuuẽtus appoſitiue. ¶ Opata. i cute curáda. i. q̃ ſe exercet i curádo cor
pore plus q̃ æquũ ſit. Nõ. n. negligẽdus ẽ cultus corpis: ſed non dẽmus nimiã & maiorẽ q̃ oporteat curã adhi
bere. Ergo recte adiũxit plus æquo. ¶ In. m. d. Cũ nox nõ dies qeti cõcedat. ¶ In. m. Qd turpius ẽ q̃ aut nõ ita
prĩo mãe ſurger aut paulo áte noctẽ cubatũ ire. ¶ Ad ſtre. ad ſonitũ. ¶ Ceſſantũ. i. ocioſoꝝ & iertiũ. ¶ Vt uig.
. h. Res oĩno iniq̃ ut q ſcelus cõmiſſuri ſunt adeo i re patrãda uigilãtes ſint. Tu ut ea diſcas q̃ ad ſalutẽ tuã pti
nẽt nõ poſſis expgiſci. Eſt át cõtrariũ color rhetoricus. ¶ Si nolit ſanus: primũ át ẽ ut occurramus morbo añ
q̃ uẽiat. Sed ſi tu hoc nõ feciſti cura ipm pellere poſtq̃ uẽit. ¶ Hydropic⁹: metaphora a corpore ad aĩum. Ante
d. añ lucẽ. Raro tñ põif in hac ſignificatiõe potiuſq; añ diẽ aũ tps ſignificat. Maro: Sed miſera ante diẽ ſubitoq;
accẽſa furore. Et Ouĩ. Filius añ diẽ patrios inqrit ĩ ãnos. ¶ Inuidia uel a. Si ñ excitaris ut phoꝝ libris medearis
alo tuo multæ pturbatiões: ut inuidia ẽ & amor te illis egrotátẽ uexabũt. ¶ Eſt aĩum cõſumit. Dimidium ab
Ariſt. mutuat⁹ ẽ ſentẽtiã. Ille. n. ait pricipiũ plus eẽ q̃ dimidiũ totius. ¶ Aude. táq̃ rẽ difficilẽ. Ná plẽa laboris
ẽ uia quæ ducit ad uirtutẽ & ut ait Heſi. nõ ſine ſudore.

¶ ACR. Ruſticus: ſenſus ẽ. q illud pterit ips quo me
lior fieri poſſet ſtult⁹ ac ruſticus hñdus ẽ: ſimiliſq; ei q
curſum fluminis ſpectat táq̃ finẽ aliqñ facturi. Quod. ſ.
ẽ itelligi uult illũ recte uiuere: q ſitis rebus bene uitf

Incipe: uiuendi qui recte prorogat annum
Ruſticus expectat dum defluat ãnis. at ille
Labitur. & labet in omne uolubilis æuum

Quæritur argentum puerisq; beata creandis
Vxor. & incultæ pacantur uomere ſiluæ
Qđ ſatis eſt.cui cótingit:nihil amplius optet.
Nó domus:& fundus. nó æris aceruus & auri
Aegroto domini deduxit corpore febres
Non animo curas. ualeat poſſeſſor oportet
Si cóportatis rebus bene cogitat uti (res
Qui cupit aut metuit.iuuat illú ſic domus aut
Vt lippum pictæ tabulæ. fomenta podagram
Auriculas cytharæ collecta ſorde dolentes:
Sincerú eſt niſi uas quodcúq; infundis aceſcit.
Spne uoluptates.nocet empta doloř uoluptas.
Semp auarus eget.certú uoto pete finem.
Inuidus alterius macreſcit rebus opimis.
Inuidia ſiculi non inuenere tyrranni
Maius tormentum.q non moderabitur iræ
Infectum uolet eſſe.dolor qđ ſuaſerit & mens:
Dum pœnas odio per uim feſtinat inulto.
Ira furor breuis eſt.animú rege:qui niſi paret:
Imperat.hunc frenis. húc tu cópeſce cathena.
Fingit equú tenera docilem ceruice magiſter
Ire uiam q̃ monſtrat eques. uenaticus ex quo
Tempore ceruinam pellem latrauit in aula:
Militat in ſiluis catulus.nunc adhibe puro
Pectore uerba puer:nunc te melioribus offer.
Quo ſemel eſt imbuta recens ſeruabit odoré
Teſta diu.q ſi ceſſas aut ſtrennuus anteis
Nec tardú operior.nec præcedentibus inſto.

ideſt niſi uitiis fueris purus diuitiæ te ornare nó poſſunt. Valeat:ſenſus eſt.melius é ſanú eſſe & pauperé q̃ in diuitiis ægrotare poſſeſſor opus é ut ſanus ſit primo cui uti cogitat præparatis. Sincerú é.i.niſi pectus bonú ſit & puꝝ. qcqd dederis nó pót eſſe gratú & allegoricos dicit uas ꝓ hois corpe. Siculi. ſiciliæ duo tyrráni phalaris agrigentinus & Diony.ſiracuſanus.his uiſum eſt nullú tormétú tá grande eſſe qñ inuidia. Qui nó mo. Ná furore cómittimꝰ ꝗ ira flagramus. Nó.e.ná ira quæ.caret róne cótractú códénat.& optat infectum. Volet:qa id facit quod eú feciſſe pœnitet nimia indignatióe. Dú pœnas odio. dú pœnas feſtináter exigit per uiolentiá. Aium re. ná aſus niſi obedierit icipit imperare. Imperiú át aſſp itolerabile eſt. Puer.cito dú puer es pcipe ꝓcepta phiæ. Ad Loliú ſcribit adoleſcété oratoré. Qđ ſi cel.hoc loco dehortaẽ tarditaté & hortaẽ ſtrenuitaté. Nec tardú.i.ſi nó potes me ſequi i legédo philoſophiá nó te expecto:aut ſi igenioſus me ꝑteris; te nó ipedio.

Porphyrio tacet.

CHRI. Dú defluat ánis: Stultꝰ fuit q cú ad amné perueniſſet.uideretq; labi undas decreuit ſpectandú dóec tota aq̃ elapſa alocus areſceret;qđ nó abhorret a uita humana:in qua cú occupatio occupationé ĩpellat:& negociú ꝑpetua ſerie negociú urgeat: tamé ſunt q ꝓponát ſibi tunc de uirtute cogitaturi cú ociú nacti fuerint. At utáq̃ nunq̃ i flumine deeſt : ſic nec ĩ uita unq̃ ceſſant negocia. Pacanẽ:tranſlatio a regionibus:qs ſublato bello.quo uexabanẽ ad pacé reducimus.Id enim pacare é. Quod ſatis eſt. Aurea ſentétia.Ná tm̃ diuitiaꝝ q̃rendú é:quantú ad uitá cómode degédá ſat ſit. Ná maioré illaꝝ cumulú q q̃rit ſibi curas cóparat & ſollicitudines quas oés uitare cupiunt:neq; morbos e corpe pellút. Valeat. núq̃ poterit frui ſuis bonis quiſq;: cuius aſus nó ualet.i. non eſt ab angoribꝰ & ſollicitudinibus uacuus. Et pfecto quéadmodú lipꝰ nó delectaẽ pictura:qm̃ illá bñ cernere non poteſt: Sic aius noſter uariis curis confectꝰ diuitiis nó ualet frui. Sinceꝝ é.niſi uas puꝝ fuerit:& mali ſaporis exps;uinú qđ ifundiẽ : eo ſapore corrunpiẽ.Sic & aius aliq̃ moleſtia oppſſus uoluptaté ſibi oblatá corrúpit . Supne.u. Qui uoluptates ſpnit illaꝝ deſiderio ñ torqẽ. Qui rurſus ſine deſiderio é:is pfecto tráqllá oitá agit. Nocet.e.placet qm̃ uoluptatis méinit:qd de re uniuerſa platonici ſentiát.breuibus pcurrere. Ipſe.n.mentis gaudiú & lætitiá dicit eſſe: Séſuú uero uoluptaté. Gaodiú ergo ex cótéplatione aut aliquo uirtutú uſu pcipiẽ. Quapp ſemp laudé mereẽ. Lætitia é métis elatio í bói alicuius poſſeſſióe:q modeſtiá excedere pariter ac ſeruare pót. Gaudiú ſæpe mentis alimoniá uocat plato. Agro ſimilis é ueritas. Frugibus ueritatis cótéplatio. Alimóiæ q ex his duobus capiẽ gaudiú hæc:i phædro dñr. Redeúñbꝰ át aís nřis i cælú duo ſunt p̃mia:cótéplatio quá ambroſiá noiat: & gaudiú qđ nectar dř. Vnde i phedro ait aurigam.i.róné equos ad ꝑſepe ſiſtere:atq; illis ambroſiá nectare cóſperſam obiicere. Voluptaté át appellat ſuaué motioné in ſenſibus : qa ſenſibili indigétiæ repletióe proficiſcatur. Súť.n.indigentia & repletio repugnátes. Ex illa cupiditas & dolor. Ex hac uoluptas é. Ex quo itelligiẽ ꝙ in bonis nó eſt enumeráda uoluptas:qa bonos illá poſſidétes non facit . Ineſt beſtiis & ſtultis . Præterea accidit magis iprobis q̃ ꝓbis. Quod át bonú eſt cótra ſolet. Iré cómiſceẽ cú malo. Accidit.n.eodé tpe eúdem dolore affici & uoluptate:ut cú ſitiés bibit. Malo át bonú nó admiſceẽ .præterea bonú ſtabile é. Voluptas fluxibilis. Adde ſi placet ꝙ bonú:bonú nó ipedit. Voluptátes multas uirtutes ipediút. Aſſerút.n.ut ipſe ad Dionyſium ſcribit detrimétú hoi iſcitiá:iquietudiné ac petuláté ſtultitiá afferentes. Nec dobiú é bonum uel laude uel ueneratióe dignú. Voloptaté uero neutrú hoꝝ merere. Sed uide aliud: bonú noſtrú id dici non pót qđ uel naturæ nřæ nó ſit iſitú uel a nobis nó ſit ꝑfectú. Nos át ꝑter mété & róné nihil ſumus. Corpus át carcer eſt. Senſus uero ſatellites atq; iſidiatores:q id agút:ut nos altius i hoc corpore demergát:ne ad patriá noſtrá.id é cœlú reuolemus. Voluptas a róne nó é:ſed a ſenſibus. Illud ꝑterea qs nó ſentiet:Bonú qđ futuꝝ é in ſpé erigiẽ. Quod uero ꝑſens é tráqllú facit aium.ut nihil ꝑterea reqrat: aut egeat:q̃ſi id ſit ex ſe ſufficiens: Voluptates át ſi futuræ ſunt itolerabili ardore iflámát. Cora & ſollicitudie aium exedút:& i furoré impellút. ſi ꝑſentes fuerit metu & ſollicitudie corrúpunẽ:nos cæcos & imanes reddút:ac pœnitétia tedio & langore ꝑmút. Quapp in phedróe doloré ac uoluptaté ex uno capite cónecti uult. Hic ſi alteꝝ aſſit:alterum ide ſuccedit. Hic titius iecur

ſaniari ſentit Plato:& Architas pforato uaſi uoluptaté cõparat. Epicarmus euirypo in quo fluit aqua refluitq; & ſurſũ ac deorſum iactaẽ & renaſciẽ. In uoluptate.n.erigimur ſpe. Deiicimur metu. ¶ Spnim9. ac paulopoſt ſpreta regrimus aliud rõ ſuadet. In aliud appetitus rapit. Recte igitur Socrates chordas ſibi i cythara diſſonare malle & multos ſibi aduerſarios hẽe q̃ ſibi ipſi aduerſari. Poterã plures argumẽtationes i hãc ſniaȝ afferre. Sed liber extat Marſilii nři ficini:i quo oĩa collecta iuenies. Hac igiẽ Plato Ariſtoteles ãt gaudium a uoluptate nõ diſcernit. Sed uoluptatis noĩe utrũq; complectiẽ .ita tñ ut q̃ ai ſunt uoluptates nũcupet pfectas: ſenſuũ ãt ipfectas. ¶ Empta.d.nã ſi ẽ repletio idigẽtiæ nõ. ¶ Sp.a.e. Ergo nunq̃ qeſcet ſi ſemp erit in deſiderio. Inuidus ãt cũ doleat ſecũdis alioꝝ reb9 ſeipſum ſemp excruciat. Iratus ea facit quorũ. ¶ Fingit.e. Vt magiſter equũ adoleſcẽtẽ i quẽcũq; uſũ uolet fingit & format ſic nos aium noſtrũ ſi nõdũ uitia ex hitu cõtraxerit: ad oẽ rectum formabimus. Permulti.n.itereſt q̃ uia a tenera ætate aſſueſcamus nã ut catuli ſi obiecta ceruina pelle domi eã ferã iſectari aſſueuerit: deinde i ſiluis ſemp inſectabunẽ: ſic aius nř uirtuti a pricipio aſſuefact9 ſp deinceps eadẽ uia pget. Quia pria illa ipreſſio i tenera mente facta ita durat ut odor rei q̃ in nouã teſtam. Ideſt inficile nouum infuſa eſt. ¶ Recens. Nuper facta:& in quam nondum quicq̃ infuſum fuerat.

ACR. IVli flore qbus terraꝝ militar oris. Iulius flor9 ad quẽ h ſcripta mittũẽ i cohorte fuit amicoꝝ.i. iter amicos tiberii Neronis claudii:q ab Auguſto ipiũ accepit q nat9 ẽ ex iulia:& iõ fuit adoptiu9 Auguſti:& amic9 Horatii. ¶ Vicinas:iter ſextõ & abidõ:ut Luc. Tot potuerẽ mãus abducere ſextos abido. ¶ Studioſa.c.i.qd legio faciat aut ſtudioſa cohors cohortẽ familiã nero q̃ carmia facere diligebat. Nã Tyberius erat ſraꝝ amic9. ¶ Quid.t.deridet Titiũ poetã q pidaꝝ græcũ pſũdiſſimũ ſenſus & eloqntiæ i latinũ ſermonẽ conatus ẽ trãſferẽ. Nã tragœdias & lyrica carmia ſcribeẽ cœpit tpibus auguſti:ſed liberi ei9 nulli9 momẽti erãt. ¶ Celſus fuit poeta q alienis dictis ꝓ ſuis utebatur. ¶ Apollo. Cæſar ſibi i bibliotheca ſtatuam poſuerat ad habitum ac ſtaturã apollinis. ¶ Grex.a.metaphoricos dictũ ꝓ cohors poetaꝝ. ¶ Quid audes.i.q̃s lectiões ſeqris & legis. ¶ Cõparat ãt apib9 ſcriptoꝝ bonoꝝ carmẽ. ¶ Fomẽta oratoriã & iuris ſcientiã dicit. ¶ Additq; & poeticã.qa nõ ita ualẽt ãputaẽ uitia ſicut pſiia:iõ frigida fomẽta dixit:q ſi ſæcularia poſſes dona cõtẽnere.i.ſi quottidiana opa relinq̃re poſſes. ¶ Sapiẽtiã:ad ſummã uirtutẽ ſiue gloriã.ſ.ad philoſophiam. ¶ Debes:oſidit iter numantiũ & iuliũ frequẽter diſſenſionẽ exoriri: ſed qa illis amicus erat pcipue iulio. Vtrũ nã recõciliati ſint ei remãdet. Hoc ẽt mirẽ iã q̃ſi aliæ cãæ ſcribẽdæ ſint:q̃ recõciliatiõis. Miẽ ob hoc admõet phiæ:q mores format. ¶ Seu ca.iuuẽilis diſcordia:aut ipos iuuenes iperitia. Quia ex partes eſtis phiæ. Votiua iu.aut carmẽ ꝓ ueſtro reditu ſcribetur:aut imolabo ꝓ uobis iuuẽcã: nã lirici iuuencã immolabãt. ¶ Tragœdi hircum. poeta aũt taurum:

¶POR. Iuli flo.q.t.m.o. Hic Florus fuit ſatyraꝝ ſcriptor cuius ſunt electæ ex Ennio Lucilio Varrõe. Fuit ãt un9 ex Claudii nerois cohorte. ¶ Claudi9 fuit:cuius ff Druſus:q ſubactis germanis germanicus dictus ẽ.ipẽ Tiberius doctus: & doctos cõites habuit. ¶ Cõpede.u.qa cõgelaſcit. An freta uĩcias iter currẽtia turres ꝑſſe iter currẽtia turres her9 & leãdri: iter ſeſtõ & abidõ mediũ ẽ helleſpõti fretũ:uel ipaꝝ urbiũ turres. ¶ Quid.ſt.ch.o.ſt. Cohors nũc amici. nã & Lucil:eos q nũc pſidib9 ad ſalariũ eũt mercede iuẽtas legiões ait. Quid titi9 rõana breui uẽturus i ora. Titi9 poeta hic uoluit pyndaꝝ ſermõe uertere. Deridet ãt hũc Hora.q aúſus ſit ſacrũ op9 cõtamiare:põt tñ & uerẽ laudari. Nã tyberii comes & doctiſſi

¶Q. Horatius Flacus Iulio Floro.

IVli flore qbus terrarum militat oris
Claudi9 auguſti priuign9 ſcirẽ laboro:
Thraca ne uos ebruſq; niuali cõpede uinctus:
An freta uicinas inter currentia turres.
An pingues aſiæ cãpi colleſq; morentẽ. (curo
Quid ſtudioſa cohors opum ſtruit hæc quoq;
Quis ſibi res geſtas auguſti ſcribere ſumit:
Bella quis & paces lõgum diffundit in æuum.
Quid titius romana breui uenturus in horas
Pindarici fontis qui non expalluit hauſtus
Faſtidire lacus & riuos auſus apertos
Vt ualet. ut meminit noſtri fidibus ne latinis
Thebanos aptare modos ſtudet. auſpice muſa
An tragica deſæuit & ampullatur in arte.
Quid mihi celſus agit mõitus multũq; monẽ
Priuatas ut q̃rat opes. & tãgere uitet (dus
Scripta palatinus quæcũq; recepit appollo:
Ne ſi forte ſuas repetitum uenerit olim
Grex auium plumas: moueat cornicula riſum
Furtiuis nudata coloribus. ipſe quid audes:
Quæ circũ uolitas agilis thyma ſ̃ñ tibi paruũ
Ingenium: non incultũ eſt. nec turpiter hirtũ
Seu linguam cauſis acuis. ſeu ciuica iura
Reſpondeẽ paras. ſeu condis amabile carmẽ:
Prima feres hæderæ uictricis præmia. q ſi
Frigida curarum fomenta relinquere poſſes:
Quo te celeſtis ſapientia duceret. ires.
Hoc opus. hoc ſtudiũ pui ꝓperem9 & amplis
Si patriæ uolumus: ſi bonis uiuere cari.
Debes hoc etiam reſcribere: ſi tibi curæ
Quantæ cõueniat numantius: an male ſarta
Gratia nec q̃cq̃ coit. & reſcinditur at uos
Seu calidus ſanguis. ſeu rerum inſcitia uexat
Indomita ceruice feros. ubicunq; locorum
Viuitis indigni fraternum rumpere fœdus:
Paſcitur in ueſtrum reditum uotiua iuuenca.

mus fuit & lirica conſcripſit. Hauſtus. an hauſtu Thebanos aptare modos pyndaricos. Ille eñ Thebanus fuit.
Quid mihi celſus agit monitus multumq; monendus. Celſus hic fuit quem monet: qui ſolebat apollinis &
ceptos libros in bibliotheca excipere: & alienos uerſus ꝓ ſuis recitare. Cui ſub conueniẽtis cornicis fabella di
cit: ut aliẽa ſibi nõ uindicet: ne ſi unuſquiſq; ſua tollat: ille ſuũ nihil iueniat. ¶ Frigida curarũ fomenta. poeticã
ſignificat q̃ relicta ipſæ ſapiæ ſtuduit. ¶ Si pſiæ uolumus ſi nobis uiuere cari. Hoc apte ab ipſa laude pſiæ de
ſcẽdit ad inhibẽdã eius iracũdiã aduerſus amicũ. ¶ Sit tibi curæ: deeſt an. ut ſit ſenſus. An ſit tibi curæ Numa
tius. ¶ Gratia ne quicq̃ coit & reſcin. ¶ Ne quicq̃. pro non: ut Vir. Et ſummo clypei ne quiq̃ umbone pepẽdit.

CHRI. Iuli flore. Ad Iulium florum amicũ ſuum epiſtola eſt: Ad quem etiã in libro carminũ oden ſcri
pſit: cuius principium eſt Pindarum quiſquis ſtudet emulari. Mira autem utitur inſinuatione. Nam cũ illum
auaritiæ rep̃hendere iſtituiſſet multa prius interponit: quibus hominẽ patientiorem rep̃henſionis reddat. In
terrogat igiẽ quibus in regionibus ſub claudio militet: & an quiſpiã ſit: q res geſtas Cæſaris ſcribere paret. In
terrogat & diligenter de titio poeta. Reprehendit celſum: q alienos libros ſibi uẽdicet. Ipſum deniq; ab igenio
laudat: ut his laudibus eũ ita demulceat: ut patienter ſua errata auditurus ſit. ¶ Claudius auguſti priuignus:
De filiis Neronis a ſe adoptatis in libro carminum plura diximus. Hunc in poetica facultate miris laudibus
extollit. Quintilianus. Diximus & de ebro flumine. ¶ Thraca pro thracia. Niuali compede: quia hiemali tẽ
pore glacie colligaẽ. ¶ Vicinas turres. Seſtũ intelligit & abidum: quæ ad ſtadia trigita: id enim ẽ quatuor mil
lia & quarta pars: quod ſpatium Xerxes olim ponte cõiũxit. ¶ Pingues. fertiliſſima enĩ Aſia campeſtris & col
lina eſt. ¶ Studioſa cohors. Nam claudius iſte: ut alibi legitur. & Ouidius edocet: ſtudioſus fuit & ſtudioſos
adamauit. ¶ Bella & paces. i. quæ in bello & quæ in pace geſſit. ¶ Diffundit. Spargit. ¶ In longum æuum. q. d. in
æternitatem. Nam p̃clara maximorũ uirorum facinora obliuione merguntur: niſi ſcriptores ſuis monimẽtis
illa ab interitu uendicent. ¶ Titius. De huius hois ingenio atq; doctrina magna ſuperabat. ¶ In ora. i. in celebri
tatem & famam: & oium ora de illo loquantur. Sic Ennius de ſe nemo me lachrymis decoret: nec funera fletu
Faſſit cur uolito docta per ora uirũ. ¶ Nõ expalluit. non timuit: q̃uis ardua difficillimaq; res ſit: ut ipſe in car
minum libris oſtendit: pindarum imitari. ¶ Faſtidire lacus. Manet in tranſlatione: & cum pindarũ fontem ap
pellet: a quo ois lirica uis manaẽ uideẽ: reliquos lacus & fõtes q ide ꝓfluãt appellat. ¶ Aptos. i. prõptu poſitos
& facile imitabiles. ¶ Thebanos. pindaricos. Nam ipe thebanus fuit. ¶ Modos. Nam uerſus lyricos modulanẽ.
poetæ. ¶ Fidibus latinis. Stilo & ligua latina. ¶ Auſpice muſa. Auſpicio muſaꝝ. ¶ An tragica. Oſtendit illum
utraq; facultate ualere lyrica & tragica. ¶ Deſæuit. qa grãdia ſed ſæua plerũq; ſcribũt tragici. ¶ Vnde. dixit de
ſæuit & ampullaẽ: de quo uerbo diximus i poetica. ¶ Mihi agit. amice loquitur tanq̃ ſiquid bene egerit ſibi ſit
uolupta ti futurum. Contra uero. ſi contra. Atq; hac beniuolentia p̃parat ſibi locũ ad illum rep̃hendẽdum: ut
ex amicitia non ex odio id aggredi uideatur. ¶ Monendus: qa non ꝓfecit adhuc. ¶ Opes priuatas. i. ex ſe ſcri
bat: unde ſibi gloriam paret: non autem ſubripiat ex libris alienis: quæ pro ſuis deinde edat. ¶ Palatinus apol
lo. Hoc templum ab auguſto ædificatum fuiſſe alibi oſtendi. Huic ergo deo poetæ ſua uolumina conſecra
bãt. ¶ Cornicula. Aiunt quandoq; cornicem ornatus cauſa pulcherrimas p̃enas a uariis auibus clanculũ ſubri
puiſſe: & proprias exuiſſe: illaſq; induiſſe: & ſe ſpectandam in tanta pulchritudine omnibus præbuiſſe. Sed
paulopoſt repoſcentibus ſuas quibuſq; pl̃umas nuda relicta omnibus riſum mouit. Idẽ ergo iure euenire po
teſt illi poetæ: qui nihil ex ſe ſcribit: ſed aliũde oia cõpilat. ¶ Ipſe. tu iuli flore. ¶ Circumuolitas. Optime homi
nem laborioſum & induſtrium apibus comparat. Nã ut ille ad uaria ſe conuertunt: & mõ metyn parant: quæ
prima cruſta eſt fauis. ¶ Deinde piſſoceron. Tertio propolin. iſte enim tres cruſtæ ueluti fundamenta ſunt. Po
ſtremo cerã fauoſq; ac mella. Sic ille ad uaria cõuertiẽ. ¶ Ingeniũ nõ paruũ. Quod naturæ munus eſt nõ icul
tum q̃d eſt artis & doctrinæ. Sũt igiẽ oia p̃clara ab eo poeta expectãda. qui & naturæ & doctrinæ opibus ſuffui
tus ad ſcribẽdũ accedat. ¶ Turpiter hirtũ. ergo optime cultũ. ¶ Seu. ligua oratorẽ iuriſcõſultũ: & poetã eẽ poſ
ſe demõſtrat. ¶ Prima p̃mia. Vt nõ ſolũ ſecũdas aut tertias: ſed oĩno primas obtineas. Sed de hædera iã expſſi
mus. ¶ Victricis. i. uictoriã tuã indicantis. ¶ Quod. cũ iam ab oibus laudauerit audet amicæ errorẽ arguere.
Ipe. n. ſibi cauſa eſt ne euadat i ægregiũ poetã: quoniã mentẽ ſuã occupet uariis curis. Oportet. n. poetæ mentẽ
uacare omni ſollicitudine: ut tota ad muſas cõuertatur. Recte ergo Iuuena. Quis locus igenio niſi cum ſe car
mine ſolo. Vexant & dominis cyrrhæ nyſæq; feruntẽ: Pectora noſtra duas non admittentia curas. ¶ Hoc opus.
i. incumbere ſtudiis ſapientiæ cui rei parui & ampli. i. cuiuſcũq; fortunæ ſinus. Ea enim & patriæ & nobis pro
deſſe poſſumus. ¶ Numatius. nunc ipſum incõſtantiæ infidelitatiſq; arguit. Interceſſerant enim inimicitiæ in
ter hunc & Numatium plancum: deinde opera amicorum: & maxime Horatii recõciliati inter ſe fuerant. Nũc
autem cũ intellexiſſet poeta reconciliationẽ illam pœne diſcindi familiariter utrũq; increpat: oſtẽditq; eos ue
hementer amare cũ iuuencam pro illorum reditu uouerit. ¶ Male ſarta. Tranſlatio a ueſte. Sarcire enim & in
ſupino ſartum eſt diuiſas partes coniungere & conſuere. Ergo male ſarta. i. male coniuncta eſt gratia: quæ non
coit. i. non durat in coniunctione: ſed reſcinditur. ¶ Calidus ſanguis. propter iram dicit: quæ eſt accenſio ſan
guis. ¶ Reꝝ inſcitia. Nam omnis aiorum perturbatio ab inſcitia eſt. ¶ Feros. Contraria res eſt humanitati &
mãſuetudini. ¶ Indomita ceruice. Indomita ſupbia qua in æquabilitatẽ q̃ amicitia cõtineẽ deſcendere uetami
ni. ¶ Indigni. r. quoniã neutrũ decet rũpere. ¶ Fraternũ. Vel q fraternũ eſſe debet: uel q olim fraternum fuit.

Ad albium amicum ſuum.

a Lbi noſtroꝝ ſermonum candidæ iudex
Quid nũc te dicã facerẽ i regiõe pedana

ALbi noſtrorũ ſermonũ candide iudex. hac ACR.
epiſtola albium: Tibulum alloquitur æle
giarum ſcriptorẽ qui uidebatur libros eius
ſermonum multũ laudare. Albius ille Cri
ticus fuit & ſcriptor philoſophiæ

¶POR. Albi no.ſ.c.i.ad albium Tibulum ſcribit. ¶ In regione Pedana.pedum oppidum haud longe ab urbe fuit:nunc non eſt.uerum adhuc regio ipſa pedana dicitur.

¶CHRI. Albi ſermonũ.Ad albiũ epiſtula ẽ:quẽ circa principia epiſtolæ laudat a rectitudine iudicii ut ſibi uiã muniat ad rephẽſionẽ iuſtiſſimã. Vult.n.hoiem admõere ut cũ in bonoꝝ affluẽtia cõſtitutus ſit depõat ſuperuacuas al curas. ¶ Candide.q.d.recte:quoniã in iudicio tuo nulla appareat macula. ¶ Sermonũ. Vtebatur .n.Hora.iudicio huius hois tanq̃ & ueri & docti in ſermonibus quos ſcripſerat.Facileq; crediderim poetã ita eũ laudare:qm̃ i iudicãdo libertate uteret albius.ergo laudat ut uideat auidiſſime audiſſe ſiq̃d ab illo repheſum ſit:& tacite admõet:ut ipſe quoq; nõ iuitus accipiat ſiq̃ i re ab eo rephẽdat. ¶ Pedana.a pedo oppido.

¶ACR. Caſſi.p.hic aliquot generibus ſtillũ exercuit.iter q̃ opa elegiaca & epigrãmata eius laudantur hic ẽ q i partibus caſſii & bruti. Tri.militũ militauit. Quibus uictis athenas ſe cõtulit. Quintus Varus ab augu.miſſus ut eum interficeret ſtodentẽ repperit:& pempto eo ſcriniũ cũ libris tulit. Vnde multi crediderũt Thieſtẽ caſſii pmẽſii fuiſſe. Scripſerat.n.multas alias tragœdias.Dederãt mediã breuẽ ſiluã dederant.Siluas libros philoſophorũ appellat. Amœnas. aut quia ſalubriores ſunt ſiluæ. ¶ Sapiente: qui ſolus ſcit moderate ſuis uti bonis. Quod aut luxurioſo p incõtinentiã:aut auaro per nimiam abſtinentiam negatur. ¶ Dii tibi ſu.epicurei negant aliquid deos curare. Hic ergo ſecũdũ cõſuetudinem dixit. ¶ Crumena.patrimonio uel ſacro nũmario ſiue prandiario. ¶ Curã. ideſt agens inter ſpẽ & curas quotidie puta te moriturũ.monet ergo nihil eſſe curandũ de futuro. ¶ Crede.d.ita iene oẽm diẽ quaſi in eo ſis moriturus. ¶ Viſes.ideſt quãdoq; uis uidere uides bene paſtum porcum & ſatyrice uituperat eã ſectã quam ſequit. Epicuri.quoniam Epicurei ſummũ bonũ in uoluptatibus ponunt.Deinde quod omne aial colunt.nullũ edunt.

Scribere q̃d caſſi parmẽſis opuſcula uincat.
An tacitum ſiluas inter reptare ſalubres
Curantem q̃cq̃d dignũ ſapiente bonoq; eſt.
Nõ tu corpus eras ſine pectore.dii tibi formã
Dii tibi diuitias dederant artẽq; fruẽdi.
Quid uoueat dulci nutricula maius alumno
Quam ſapere & fari poſſit quæ ſentiat: & cui
Gratia:fama.ualitudo contingat abunde
Et mundus uictus non deficiente crumena:
Inter ſpem curãq;:timores inter & iras.
Omnẽ crede diem tibi deluxiſſe ſupremum.
Grata ſuperueniet quæ non ſperabitur hora.
Me pinguẽ & nitidum bene curata cute uiſes
Cum ridere uoles epicuri de grege porcum.

¶POR. Caſſii.p.Hic ẽ Caſſius q i ptibus caſ. & bru. Tri.militũ militauit:q̃bus uictis athẽas ſe cõtulit. Q. Varrius ab Aug.miſſus ut eũ iterficeret ſtudẽtẽ reppit.Et perẽpto eo ſcriniũ cũ libris tulit. Vñ multi crediderũt Thieſtẽ caſſii pmẽſis fuiſſe ſcripſerat.n.multas tragœdias Caſſi9.Siluas.libros phorum œnos ſignificat.

¶CHRI. Caſſi.p caſſii p ampocopẽ. Hic e parma urbe poeta fuit nõ ignobilis:q brutianas ẽ ptes ſecut9:atq; illo deuicto athẽas ſe i ſtudio lraꝝ recepit.De hoc mẽinit Quitiliãus. ¶ Siluas ſalubres.Nã & ualitudini corporis ſeruiũt:& ſeceſſũ ad res altiores cogitãdas pbẽt.Dixit ãt reptare:ut gradiẽdi iter loca arboribus fructicibuſq; dẽſa difficultatẽ oñderet. Vel põit ſiluas phiæ abditas obſcuraſq; ſnias:i q̃s ipe reptet.i.latẽter ſubeat & tũc erit ſalubres:quoniã a morbis.i.a uitiis animũ purget. ¶ Sine pe. Sine prudẽtia naturali. Oſtẽdit.n.fuiſſe in hoĩe pria naturæ:q̃ pp ſe expetẽda multi philoſophi dixerũt. ¶ Artẽq; fru. Virtutẽ itelligit:q̃ cũ pria naturæ recepit illis fruit. ¶ Sape. Quod ẽ ſapiẽtiæ & doctriæ. ¶ Et fari. Q.d ẽ eloquẽtiæ. ¶ Gra. Vniuerſalis beniuolẽtia. ¶ Mũdus ui.Hoc.n.reqrit ut luxus i uictu abſit:mũdities aſſit.Sed ſecũdũ facultatẽ pſimõii. ¶ Inter ſpẽ. Miſera illoꝝ uita:q̃bus iter tot ptubatiões uita fluit. ¶ Grata. Sperãdũ nõ ẽ. ¶ Me piguẽ. Porcũ ſe appellat de grege epicuri:qa illi uoluptuoſã uitã agũt:& nihil a ſuibus diſtant. Nã pter eas uoluptates q̃ aut guſtu aut tactu pcipiunt nihil i bõis numerãt.Nõ ãt ſe talẽ cẽ dicit:qa ſit.ſed conat illũ a uita cõtraria hoc cõtrario abducere imitatus eos q curua ligna dirigũt q nõ ſũt cõtẽti ut ad rectitũdinẽ reducãt:niſi tãtũdẽ i cõtrariũ flectãt.

ACR: SI potes. Torquatũ aduocatũ amicũ inuitat ad cœnã. ¶ Archaici.lecti hũiles ab archaico fabro.q nõ magnæ ſtaturæ dr ẽẽ. ¶ Paluſtres. Palus ẽ iuxta minturnas ubi & iã marius latuit. ¶ Im.ſ.uel ipiũ ſer dr hoc ante polcẽtes reges appellabat.ide q ſenatui cœnã poſt prãdiũ dabãt in capitolio cõſulẽ uel dictatorẽ rogabant:ne ad cœnã uenirẽt:ſe illis q̃d ederent domũ miſſuros ne illos ut reges domum deduci illis de pſentibus neceſſe eſſet. ¶ Et moſchi. Moſchus pergamenos fuit rhetor notiſſimus uel reus ueneficii fuit:cuius cauſam nunc oratores egere.nam torquatus patronus fuit cauſarum.

¶POR. Si potes archiacis. Torq̃tũ inuitat ad cõuiuiũ. Archias breues lectos fecit:unde archiac ſicut a Boetoo boetoos dicimus. ¶ Nec.m.c.t.dũ.dicit modica & times breuitatẽ cœnæ oſtẽdit. ¶ Supmo te ſole do.q; ait. ¶ Tauro ite. dif.oſtẽdit tauro iterũ conſule lecta. ¶ Sinueſſanumq; pe.petrinus uicus olim in agro

¶ Ad torquatum.

SI põtes archaicis cõuiua recũbere lectis:
Nec modica cœnare times ol9 oẽ patella
Supmo te ſole domi torquate manebo.
Vina bibes iterum tauro diffuſa paluſtres
Inter minturnas ſinueſſanumq; petrinum.
Si melius quid habes:arceſſe.uel impiũ fer.
Iã dudũ ſplendet focus.& tibi mũda ſupellex
Mitte.lẽues ſpes & certamina diuitiarum
Et moſchi cauſam.cras nato cæſare feſtus
Dat ueniam ſomnumq; dies.impune licebit
Aeſtiuam ſermone benigno extẽdere noctẽ.

Quo mihi fortuna ſi non conceditur uti.
Parcus ob hæredis curam nimiumq; ſeuerus
Aſſidet inſano: potare & ſpargere flores

phalerno quo itelligitur ad phalernum Torquatum inuitare. ¶ Et mo. hic pergamenus fuit rhetor notiſſimus reus ueneficii fuit cuius cauſam ex primis tunc oratores egerunt. ¶ Torquatus. hic de quo nunc dicit & aſinius pollio. ¶ Dat ue. Diui Cæſa. natalem ſignificat. id eſſe ipſe probat dicens æſtiuam noctem quia ille idibus iuliis celebrabatur.

CHRI. Si potes archaicis. ¶ Torquatū uirū diuitiis affluentē: ſed ob auaritiam partis uti non audentē ad liberaliorem uitam traducere conat: ita tamē ut frugalitas ſeruet: neq; quæratur luxus. ¶ Archiacis. Vilioribus & plebeis ab archia inſcio fabro factis. ¶ Omne olus. Etiam male conditum & plebeū. ¶ Patella. A patina diminutiuum eſt. ¶ Modica: modeſta & tēperata. Dat aūt patinæ quod ſit epularum: quas modicas & frugales eſſe uult. ¶ Supremu ſole: Vltima diei parte. Illa. n. hora tēporati hoīes cibū capiebāt Virgi. de didōe. Nūc eadem labente die conuiuia polcit. ¶ Tauro: in cōſulatu tauri. Iterū tauro. i. in ſecundo tauri cōſulatu. Ergu nō multum uetuſta. ¶ Paluſtres minctumas. Nam hæc urbs iter paludes ſita erat. Iuue. Mictumarūq; paludes: In his āt locis uina deteriora ſunt. ¶ Sinueſſanū: quoniā is locus in agro ſinueſſano ſit. Eſt autem ſinueſſanō ꝓcul minctumis. Ponit autem hæc uiliora: ne dum illū abundantius rebus ſuis uti admonet: forte credat ſe in luxum aduocari. ¶ Si me. qd. ha. a. i. uoca ad te uel. ¶ Affer. i. ſuffer meum impiū. i. obtempa mihi. ¶ Splendet focus. Nitet domus multa ſuppellectili: ut ſit poſitus focus pro domo. Vel nitet focus: quia ligna tibi abūde ſunt quibus focus igne ſplendere poſſit. Sed prima ſnīa melior quia ſequitur & tibi mūda ſupellex. Snīa ē ut cū abundet ſuppellectili & diuitiis uelit illis q̄doq; uti. ¶ Leues ſpes. Nā quia ſperat īgentiſſimas pecunias accumulare abſtinet illis uti: Sed ſunt ſpes leues. i. rerū leuium & mutabiliū: uel hoīs leuis. ¶ Certamī a. d. Conatus quos ſumis ut diuitias acquiras. Certas. n. ne quis ditior ſit. ¶ Moſchi. Moſchus pergamenus orator ſummus inſtituebat pueros. Ac deniq; ueneficii reus factus a plurimis oratoribus defenſus eſt. De hoc meminit Quintilianus. ¶ Nato cæ. Idibus iuliis natus eſt: quem diem romāi feſtum celebrabant. ¶ Impune. Quia nemini nos reꝑhendere licebit. ¶ Aeſtiuā. Quippe q̄ in ipſis iuliis idibus eēt. ¶ Fortuna: pro diuitiis poſuit: quæ cum non propter ſe expetende ſint: ſed ut illis ad noſtra cōmoda comparanda poſſimus uti fruſtra poſſidentur niſi utamur. ¶ Parcus. Deeſt ſi: & compone in hūc ordinem. Si aliquis parcus. i. auarus ob curā hæredis. i. quia cupiat me omnia conſeruare hæredibus: & nimium ſeuerus. i. nimis grauis cenſor. ¶ Aſſidet. i. non diſcedit a me ne ego patrimonium profundam. ¶ Inſano. i. nimio in ſumptu. q. d. prohibet me ab adminiſtratione bonorum ueluti ſi inſanus furioſus ue ſim.

Incipiam. patiarq; uel inconſultus haberi.
Quid nō ebrietas deſignat? operta recludit?
Spes iubet eſſe ratas. ad prælia trudit inermē.
Sollicitis animis onus eximit. ac docet artes.
Fœcundi calices quem non fecere diſertum?
Contracta quem non in paupertate ſolutū?
Hæc ego procurare & idoneus imperor. & nō
Inuitus: ne turpe toral. ne ſordida mappa
Corruget nares: nec non & cantarus & lanx
Oſtendat tibi te: ne fidos inter amicos:
Si qui dicta foris eliminet: ut coeat par:
Iungaturq; pari. brutam tibi ſeptimiumq;.
Et niſi cœna prior potiorq; puella ſabinum
Detinet ad ſummā loc⁹ ē & pluribus umbris.
Sed nimis arcta præmūt olidæ cōuiuia capræ
Tu quotus eē uelis. reſcribe. & rebus omiſſis
Atria ſeruantem poſtico falle clientem.

ACR. Ac docet. a. docet fatuo ſe loqui ebrium uino exhilaratum. ¶ Corruget na. moueat faſtidiū nam quotiens horret aliquid nares contractæ rugam faciunt. ¶ Cantarus: ſignificat ſe habere uaſa argētea: in q bus ſuam imaginem quaſi in ſpeculo poſſit cernere. ¶ Elimiet: extra limē eiiciat foras limē efferat qa hoc ꝓcurabo ut ueniēs inuenias: aut puellā aut puerū tibi cōuenientē. ¶ Brutā: nola cōuiuarū torq̄ri uelut q̄dam brutā & ſeptimiū puerū: ſed nimis ait arte q̄dā moleſtū ſibi ordinē diſcūbentium pp libidinem aut ut ſolus cū paucis ueniret. ¶ Tu quo. i. cū quotis comitib⁹ ad cœnam meā uenias. ¶ Falle: mōet illū ut dum illa ſperauerit eū exiturū per portā exeat per poſticum.

POR. Quid non ebrietas deſignat. aperit. Idoneus iperor: ſicut iudicor dixit. ¶ Corruget na. nec nō & cantarus. Corruget contrahat p qđ non tantū ſordidā ſed olentem mappā ſignificat. Deinde luxurioſe ſplēdidum argentū ſignificat quaſi ſpeculo uſtendere ſeipſum cōuiuæ. i. imaginē ſuam. ¶ Sed nimis arcta. Ait arcte diſcūbentiū moleſtū eē odorem alarū eorū qui hirci dūt. ¶ Poſtico falle cliētū: mōet ut ſilētio ūciat.

CHRI. Si ergo ita me prohibere tentant ego contra faciam. Nam incipiam pocare: & uti lautiore cōuiuio. id. n. ſignificat p florū copiam: & patiar haberi. i. exiſtimari inconſultus. i. parū cautus in meis rebus. Nā ſi conſulti ii dicunt a quibus cōſiliū petitur ille erit inconſultus cuius rationem appetitus nunq̄ conſulit. ¶ Quid nō ebrietas. Alterū extremorū laudat: ut hunc hominem ab altero abducat: & in mediocritate in qua uirtus eſt collocet. ¶ Deſignat. Demonſtrat. unde conſules deſignati dicunt. ¶ Spes ratas: Firmas indubitabiles. ¶ Ad ꝓlia trudit. Nam accēdunt ſpiritus: unde pellitur timor. ¶ Diſertū. Nā eloq̄ntiores reddit uinū homines: ac etiam q anguſta paupertate ꝓmūtur liberata curis. ¶ Nec imperor. Quia hæc mihi rō imperat. ¶ Idoneus: & non inuitus. Nā q a rōne imperat is iā inſtitutus ad rē eſt: & bene uolens agit. Quia īgredit iā ad uirtutē: & p electionem agit. ¶ Toral. neutri generis: ut ceruical. Eſt aūt ueſtis q̄ torus ornat. ¶ Mappa: qua mēſa ſternit. ¶ Corruget nares. i. moueat faſtidiū: & nauſeā iducat: tunc. n. retegit os: operiunt oculi: & naſus in rugas cōtrahit: cū aliquid ſurdidū offendit. Imperat. n. rō non ut nimio luxu laſciuiat in cōuiuio: ſed ut uitet ſordes. ¶ Cātarus & lanx. De qbus dictū ē. ¶ Oſtēdas tibi te. Oſtē

dat qualis ſis.i.demõſtret tuas facultates.q.d.nec maioris neq; minoris comparata ſint q̃ cõueniat tuis facultatibus. Vel adeo terſa ſint ut tanq̃ in ſpeculo in illis tuã imaginẽ cõ ẽpleris. In ſnĩa uult luxuriẽ abeſſe mũdiciam adeſſe. ¶ Ne fidos. Deſcripſit quale ꝑparet cõuiuiũ:nũc addit cõuiuas ita eligere ut oẽs fidi inter ſe ſint:neque quiſq̃. ¶ Eliminet.i.extra illud limẽ ꝓferat q̃ i cõuiuio dñr. Nã multa dñr ex hilaritate uini:q̃ diſſeminanda minime ſunt. ¶ Vt cocat par. Cõpone ſic. Inſtruã conuiuas brutã puellam & ſeptimũ : ut par pari iungatur. ¶ Niſi te ſabinũ detinet prior.i.melior cœna & potior puella. ¶ Locus:pluribus um.i.plures ſunt loci in meo rure:q umbris opti belle nos recipere poſſint. ¶ Sed nimis arcta. Sed eligamus loca aptiora.nam arctiora premunť malo odore caprarum. ¶ Vel dicamus umbris quaſi ſcurris:ut ſupra in ſermõibus dixit. Cum ſeruilio balatione Vibidius quos mecœnas aduxerat umbras. Deinde ponet olidas capras pro mordacibus ſcurris: ut moneat ſi ſcurras uelit ducere nõ ducat mordaces:nã præmunt tetro odore cõuiuiũ. ¶ Quotus eſſe uelis: quaſi di.reſcribe cuius fortunæ hoies tibi conuiuas adhibeam:nã ſi cupis digniores te eris poſtremus:ſi inferiores eris primus. ¶ Omiſſis re. Relictis negociis & cauſis. ¶ Atriã ſeruãtem. Aſſunt tibi clientes: qui in atrio tuo te expectant:ut te conſulant:& tuas tibi cauſas commendent tu autem illos falles. Nam non illac domum egredieris:ſed per Poſticum:ne te egredientem intueatur. Sic enim olim expectantem Ciceronem auxilium cõtra clodiũ imploratuꝝ Pompeiũ feſelliſſe dicunt.

¶ Ad Numicium.

Nil admirari properes eſt una numici
Solaq; q̃ poſſit facerẽ & ſeruarẽ beatũ
Hũc ſolẽ & ſtellas & dcedẽtia certis
Tempora momẽtis. ſunt qui formidiẽ nulla
Imbuti ſpectent. quid cenſes munera terræ?
Quid maris extremos arabas ditãtis & ĩdos?
Ludicra quid plauſus & amici dona quiritis?
Quo ſpectãdo modo. quo ſenſu credis & ore
Qui timet his aduerſa fere miratur eodem
Quo cupiens pacto pauorẽ utriq; moleſtus
Improuiſa ſimul ſpẽs exterret utrunq; (rẽ?
Gaudeat.an doleat:cupiat metuat ue. qd ad
Si quicquid uidit melius peius ue ſua ſpe?
Defixis oculis animoq; & corpore torpet?
Inſani ſapiens nomen ferat æquus iniqui.
Vltra quam ſatis eſt uirtutem ſi petat ipſam.
I nunc argẽtũ & marmor uetus æraq; & artes
Suſcipe cum gemmis tyrios mirare colores.
Gaude quod ſpectant oculi te mille loquẽtẽ.
Gnauus mane forũ & ueſpertinus pete tectũ
Ne plus frumenti dotalibus emetat agris.
Mutus & indignum qd ſit peioribus ortus:
Hic tibi ſit potius q̃ tu mirabilis illi

ACR. Nil ad.i hac ep̃la docet uictuꝝ fœliciter eũ q ſine admiratiõe oia hiturꝰ ſit. Vt.n.oẽm ſollicitudinẽ ex cupiditatibus naſci nõ dubiũ ẽ:ita beatũ icõtẽptu diuitiaꝝ ꝯſtitutũ eẽ ait. Numici.i.ppſi dona. ¶ Quæ.ſ.iudicio utrobiq; & iſpe cõſequẽdi:ex quibus aut dolor aut odiũ cõtingit. ¶ Torpet.i.hebet hoc eſt ſtupore habet & deficit.

¶ POR. Nil.a.ſcribi nõ amare ſe unã ſectam plus alia nil admirari nulli ſecte obligatũ ſe ait. Iõ q̃ nulla naturæ res perturbationẽ aĩs parat q̃ ſi quis alia tanq̃ bona cõcupiſcit:alia tanq̃ male timeat. Eum ergo qui ſe in rebus omnibus gratiæ odioq; exemerit ſecurũ uiuere poſſe ſignificat. ¶ Inſani.ſ.perinde pronunciãdũ ac ſi fere dixiſſet. ¶ Et.a.ſ.ſubdiſtingue. ¶ Gaude qd ſpectabant:hoc in gloriæ cupiditatem dicit.

¶ CHR. Nil.a. Aurea oino ep̃la:& q̃ ex grauiſſimoꝝ phorũ ſnĩa reſtrictiſſime cõcludať aium ꝑturbatiõibus uacantẽ beatũ eẽ. Cõtra uero q illis agitať eũ miſerũ eẽ. Veꝝ qm̃ neq; hic locus neq; plerią; alii in huiuſcemodi poemate facile itelligi pñt: niſi oium ꝑturbationũ uis ꝑcipiať:dicã ſemel:ſed ſuo ordine de uniuerſa re dicẽdũ:ut hinc multa ad alioꝝ locoꝝ interꝑtationẽ facile promi poſſint. ¶ Diuidũt igiť & pithagorei & platonici aium in duas ptes harũq; alterã rõnis pticipẽ faciũt. Alterã expertẽ. In prima ponũt trãquilitatẽ.i.placidã quietamq; cõſtantiã. In altera motus turbidos quas ꝑturbationes noiant. Nã cũ ſiue ab eo ſenſu:in quo cogitandi uis eſt ſolo:ſiue ab eodẽ rõne illuſtrato iudiciũ factum eſt quippiã ſiue bonum eſſe ſiue malũ ſtatim iſurgit alia uis animi: quã appetitũ noiant:ut qd bonũ eſt ſibi aſciſcat:qd aũt malũ refugiat. Is aũt motus ſi cũ rõne conſtanter prudenterq; fiat huiuſcemodi appetitio βουλησις.i. uoluntas appellatur:& in ſolo ſapiente inueniri ſtoici putant:ac uoluntatẽ eam diffiniunt q̃ quid cũ rõne deſiderat. ¶ Appetitio autẽ q̃ uehementius cõtra rõnẽ cõcitata eſt libido uel effrenata cupeditas eſt:q̃ in oibus ſtultis inueniť. Quapp cũ ita mõemur:ut i bono ſimꝰ aliquo:id dupliciter cõtigit. Si.n.placide & cõſtãter id gaudiũ dř græce ãt χαρα. Sin uero inaniter: & effuſæ aĩus exultat tũ illa lætitia geſtiẽs:uel nimia dici põt q̃ diffiniũt eẽ ſine rõe ai elationẽ. ¶ Motus aũt ille ai:q declinat a malo ſi cũ rõe eſt ευλαβεια.i. cautio appellať. Sin uero ſin rõne & cum exanimatione humili atq; fracta metus noiať.q diffinitur rõni aduerſa cautio. Præſentis autem mali ſapientis affectio nulla eſt. Hæ igiť bonæ ſunt affectiones tres:& cum ratione duæ in bonis:& una in malis. Motus aũt qui fiunt in appetitu ſine rõne perturbationes appellat Ci.& ut i noſtris dialogis de aĩa ſcripſimus rectius q̃ reliqui phi qui paſſiones eas nuncupant:cum paſſio ẽt de nõ uitioſis motibus dicať. Ergo in malo ꝑſenti motus ſine rõne ægritudo dř:quæ a ſtoicis diffiniť ai aduerſante rõne cõtractio. Sed qm̃ oẽs ꝑturbationes nõ ſua natura:ſed falſa opinione nr̃a excitanť dicetur ægritudo opinio recens mali ꝑſentis:in quo demitti contrahiq; aio rectum eſſe uideať. De futuro aũt malo diximus eſſe metũ. Iſq; eſt opinio ipendentis mali qd intolerabile eſſe uideať. De bono ãt ſi ꝑſens eſt habet motũ aduerſantẽ rationi q̃ lætitia geſtiẽs appellať. eaq; eſt opinio recens boni præſentis in quo efferri rectũ eſſe uideať. Si aũt futuꝝ exoritur libido q̃ eſt opinio futuri boni quod ſit ex uſu iam præſens eſſe & adeſſe. Habes igitur tres bonas & conſtantes ai affectiones q̃ a ratio

ne pficiſcunť:& quatuor ptrurbatiões q̃ rõni aduerſanť neq; a ueritate ſunt:ſed ab opinione quæ eſt imbecilla q̃dam aſſenſio. Verum cũ quatuor genere ſint partibus ſunt multo plures:cũ ſingulæ in plures diffundantur. Aegritudo.n.hẽt inuidẽtiá:emulationẽ:obtrectationẽ:miſericordiá:angorẽ:luctũ:merorẽ:erũná:dolorem:lamentationẽ:ſolicitudinẽ:moleſtiá:afflictionẽ:deſpationẽ:quas oẽs doctiſſime diffiniuit in quarta tuſculana Cicero. Sunt & aliæ ptes ægritudinis q̃s ad has colligũt ſtoici:quæ parum oino ab his differũt. Sub metu aũt ſubiecta ſunt pigritia:pudor:terror:timor:pauor:exaiatio:cõturbatio:& formido. Ad lætitiá autẽ referũtur maliuolẽtia:delectatio:iactatio. Libidinis uero ſunt ptes ira: excãdeſcẽtia:odiũ:inimicitiæ:diſcordia:indigentia:& deſideriũ. Oium aũt ptrurbationũ fontẽ eſſe dicunt itemperantiá q̃ eſt a tota mente & a rõne defectio:atq; ſic auerſa a pſcriptiõe rõnis: ut appetitiões animi nullo mõ nec regi nec contineri queant. Nam ut tẽperãtia ſedat ipſas appetitiões & efficit ut recte rõi pareãt:cõſeruatq; cõſiderata iudicia mẽtis. Sic huic inimica tẽperãtia oẽm ai ſtatũ iſlãmat cõturbat:incitat. Video me has actius coanguſtaſſe q̃ illa rõ patiať. ſed in tanta rerum uarietate non poſſum de ſingulis explicatius dicere. Ergo quemadmodũ cum ſanguis corruptus eſt:aut pituita nimis abundat:aut bilis ultra q̃ par ẽ efferueſcit morbi ægrotatiõeſq; in corpe naſcunť:ſic aiorũ ptrurbatio & ipſa inter ſe repugnãtia ſanitate ſpoliat aium:morbiſq; ptrurbat:Morbos át uitia dicimus. Vitiũ autem ſummũ malũ eſt. Ergo a ptrurbationibus eſt ſũmũ malum. Sed qm̃ ptrurbatiões aut in opinione boni ſunt.aut mali:& ſiue bona cupias:ſiue iis contraria timeas:ſemp euenit q; ipſa q̃ bona putas pluris facias q̃ oporteat:& cum pluris facias admiraris ex quo ſeqtur q; nihil admirari ſolum ſit quod faciat nos beatos.

℣ Et ſe. Ná quæ fœlicitatẽ iducũt:eadẽ illa iductã cõſeruat. Ná qbus rebus aliqd cõparať:iiſdẽ ẽt cõſeruať. Sed optime dixit ſeruare:ná aduentus boni non facit fœlicitatẽ:niſi idẽ bonũ maneat. Recte.n. Ariſtoteles q; quẽadmodũ una hirundo nõ facit uer.ita nec una dies facit hoiem beatũ. ℣ Sunt q formidine nulla. Locus a minori. Diceret.n.aliqs difficile eſt non admirari diuitias & honores:cui reſpondet ſi inuenimus ſapientem qui nõ admireť ultra modũ cœleſtia:q̃to minus admirabiť terrena:q̃ cœleſtibus inferiora ſunt? At ſapiens. adeo itrepide cuncta aſpicit.ut ẽt ſi cœlũ ruat e tranqllo ai ſui ſtatu nõ excutiať. Ergo nunq̃ mouebitur diuitiis & honoribus.i.auaritia & ambitiõe. q̃ terrena ſunt. Nulla formidie. Nullo nimio motu aut trepidatiõe.

℣ Quid? interrogantis eſt. Et erit ordo. Quid? quomõ & quo ſenſu & quo ore cenſes tu & credis tu eẽ ſpectãda munera terræ diuitias & munera extremi maris quæ maxime ſunt uniones & margaritæ quæ leguntur i mari indico:& appellat ẽt munera maris odoratas merces:q̃ ex oriẽtali plaga ad nos mari uehuntur. ℣ Extremos ara. Nõ q oino extremi ſint:ſed qa ſint lõge remoti. ℣ Ludicra. Ludos appellat e qbus uictoria parta i ſũma admiratiõe erat. ℣ Plauſus:q uictoribus reddebať. ℣ Dona:hi ſũt magiſtratuſ q ſuffragio populi accipiũtur. Ergo ſunt dona populi te amantis. ℣ Quiritis: pquiritiũ. ℣ Quid timet his aduerſa. Siue ptrurbatio ſit i cupiditate bonorũ ſiue in fuga malorũ:ſemp cupiet bõa. ℣ Pauor eſt utrobiq;. Ná ſiue cupias bona:ſiue timeas mala ſp eris in formidine. Nam qui cupit diuitias ſemper exhorret paupertatẽ. ℣ Improuiſa ſpẽs. pbant ſtoici oẽs ptrurbationes eſſe in opinione. Nam ſi eſſent a natura nõ poſſent tolli.ſemp.n.eſſent. Ergo in opiniõe ſũt & ſp iprouiſa magis ledunt. Ná nõ fuit datũ ſpaciũ recognoſcẽdi eam opinionẽ falſam eſſe. ℣ Gaudeat ando. Nihil refert q̃cunq; ptrurbatione afficiať modo illa te ita rapiat ut ſtupeas:& torpeas. ℣ Gaudeat. Quod ẽ de pñti bono & diciť lætitia geſtiens. ℣ Doleat. De pñti malo quæ appellať ægritudo. ℣ Cupiat. de futuro bono: & hæc libido ẽ. ℣ Metuat. Ná metus eſt de futuro malo. ℣ Melius ſua ſpe. Melius q̃ ſpauerat:& eſt i bono aut pſenti aut futuro. ℣ Peius. Similiter in malo ſtultis aũt accidit q; hæc eueniát in præmeditata. Vñ magis ptrurbanť quia nõ fuit ſpacium cogitãdi. Ná ſapienti curſ oẽs fortunæ ĩpetus noti ſunt:nihil ipræmeditatũ accidere põt. Cogitat.n.ea nos cõditiõe natos eẽ ut oibus calamitatibus ſubiecti ſimus. Itaq; oia illa ſibi accidere poſſe pmeditať. Ergo ſi euenerit:qm̃ puiſa accidũt multo minus ledũt. Quæ át nõ euenerit ea ueluti terẽtianus ille ſenex ſibi lucro apponit. ℣ Defixis:qa nihil aliud ituẽť. ℣ Aio & corpe. Ná cũ aius torpet idẽ ẽt & corpus: qd ab aio moueť:faciet. Proprie tñ torpere ẽ cũ nerui ſiue frigore ſiue alia re ita rigent:ut corpus moueri flectiq; neqat. Sed ad aium deinde tráſfert: & dr torpere quotiẽs adeo ob aliq̃ curá pmiť:ut imobilis fiat. ℣ Inſái ſapiẽs. Vſq; adeõ debemus cauere ne qd ſupra modũ cupiam9 aut admiremur:ut ẽt ſi id in uirtute agamus q̃uis ſit ſũmope expetẽda:tñ nõ ſani ſed inſani iure dicamur nõ iuſti ſed iniuſti. Quáto ergo minus cupiẽdæ ſũt aut diuitiæ ut ẽ argentũ & marmor uetus. antiq ſtatuæ & æra & artes.i.ænea uaſa multo artificio fabricata:q oia iferiora uirtute ſunt aut ſi nimiũ laboras hñi eloquens & aſſiduá operá in foro præſtas ut diuitias aſſequaris. ℣ Peloribus.ignobiliori genere.

Quicquid ſub terra ẽ in apricũ pferat ætas.
Defodiet. condetq; nitentia:cum bene notũ
Porticus agrippæ & uia te conſpexerit appi.
Ire tamẽ reſtat:numa quo deuenit & ancus.
Si latus aut renes morbo tentantur acuto.
Quære fugá morbi.uis recte uiuere? qs non
Si uirtus hoc una poteſt dare fortis:omiſſis
Hoc age deliciis uirtutẽ uerba putas:ut
Lucũ ligna caue ne portus occupet alter:
Ne cybiratica ne bythina negocia perdas.
Mille talenta rotundenť.totidẽ altera porro

¶ ACR. Proferat ætas.ſi ita iqt cõtẽnimus uirtutẽ:ſẽſus ẽ.ut iueniũť diuitiæ ita & peũt. Virtus ſola ppetua ẽ. ℣ Morbo.a. Si iqt cõtẽnis uirtutẽ:ut nõ ſũmũ bonũ eá:ſed uerba tm̃ exiſtimes.& religionẽ ſpnis ut lucos ſacros nihil aliud q̃ ligna putes. Reliquæ hæc & uide ne qs negociator ſuo nauigio añ occupet portũ: & uide ne pdas negocia q exercere potes in bitinia & cybiratica q̃ ſũt apta negociatoribus ſũt.n.loca tráſmarina. ℣ Virtutẽ:ſenſus ẽ ſi uis carere uitiis fuge illecebras. ℣ Putas:uť de his dicere q laudát phiá nec ſequũť:ut ſacrilegi dñt lucũ ligna. Talẽta:notádũ rotũdẽť.i.cõpleáť. Oẽ.n.qd rotũdũ ẽ ab oĩ pte pfectũ ẽ. ℣ Fideq; p hirõiá:hoc dñt q uolũt philoſophari. ℣ Mãcipiis ſẽ

Tertia ſuccedant & quæ pars quadret aceruū
Scilicet uxorē cum dote fidemq; & amicos
Et genus & formā regina pecunia donat.
Ac bene nūmatum decorat ſuadela. uenuſq;
Mancipiis locuplex. eget æris cappadocū rex.
Ne fueris hic tu clamydes lucillus: ut aiunt.
Si poſſet centum ſcenæ præbere rogatus
Qui poſſū tot ait: tamen & quærā: & q̄ hēbo
Mittam. poſt paulo ſcribit ſibi milia quinq;
Eſſe domi clamydum partem uel tolleret oēs
Exilis domus eſt: ubi non & multa ſuperſunt
Et dominum fallūt: & proſunt furibus: ergo
Si res ſola poteſt facere & ſeruare beatum:
Hoc prius repetas opꝰ: hoc poſtrēus omittas
Si fortunatum ſpecies & gratia præſtet:
Mercemur ſeruum qui dictet nomina: ſæuū
Qui fodiat latus & cogat trans pōdera dextrā
Porrigere hoc multū in fabia ualet ille uelina
Cui libet hic faſces dabit eripietq; curule
Cui uolet īportunus ebur. frater. pater. adde:
Vt cuiq; eſt ætas: ita quēq; facetus adopta
Si bene qui cœnat. bene uiuit. lucet. eamus
Quo ducit gula: piſcemur: uenemur: ut olim
Gargilius qui mane plagas. uenabula. ſeruos
Differtū tranſire forū populumq; iubebat.
Vnus ut e multis populo ſpectante referret
Emptū mulis aprū crudi tumidiq; lauemur

ſus eſt: nolo ego talis ſis qualis cappadocū rex q una re abundet cæteris eget: ſed philoſophiam ſequere cui nihil deeſſe pōt. ¶ Exilis domus irridēdl aio hoc dicit. dum rephendit ſupuacua auaritiæ. ¶ Si res: ſi p uincia: ut irridendo magis horreris. ¶ Mercemur ſeruum. Dicit enim q̄ empticius cum domino ambulans in multitudine hunc & hunc in latus fodiendo dicit. Date locum domino meo. ¶ Trans pōdera: pondera lapides qui porrigunť p uias: uel qui p latera expoſiti altiores ſunt: & eſt ſenſus: qui manū porrigant. tranſituro. Vt cuiq; eſt Hortať unūquēq; honeſtatē amātem ut oēm hoiem prout ætas eius expoſcit alloquatur illū. ¶ Gargilius. luxurioſus ac pditus fuit qui ſe uenari ſimulabat: dum emeret apros.

¶ POR. In apricū. in apertū hoc ē in lumē in ſolē. ¶ Porticus agrippæ: i agrippæ. n. porticū in appia maxime conſpicui uidentur. In his ergo conſpicio ait eā dem eſſe ad mortem uiam quo peruenerūt etiam reges romani. ¶ Si latus aut renes: ad recte uiuendum uirtutē ſolam proficere: alias deide res ſic optat quō cōſequať: dicit diuitias primū deinde honorē & gratiā. Deinde cœnas nō inuenuſte uſus ad oia deſpiciēda rerū cōtumelia illata mētiōe cœnatū: hoc age deliciis. Si ita contēnis uirtutē ut nō ſummū bonū eā ſed uerba exiſtimes. Sic religione nō mouearis ut luco lacros ſ hoc putes ſtať ut ligna hoibus pſtēt relinq̄ hæc & q̄ miraris ſeq̄re. ¶ Decorat ſua ue. Ordo. & uēus ſuadela. Suadela & epithetō eſt ueneris q̄ a græcis ... a nobis uenus accipitur. ¶ Eget: æris hoc ait noli committere ut egeas quod optimum ducis.

¶ CHRI. Quicquid ſub terra ē. Oñdit fragilitatē & mutationē rerū q̄ pcioſæ hñr. Nā q̄ ſub terra nunc latent in lucem uenient & quæ effoſſa multa arte ſplendent rurſus fodientur. ¶ Cum bene. notum. Quāuis ſ celebri fama ſis: moriēdū tibi eſt. ut mortui ſunt illuſtriſſimi omnes uiri ut numa fuit: & anchus romanorū reges: de quibus dictum eſt. Poſuit aūt porticū agrippæ & uiā quā appius in cenſura roma neapolim uſq; lapidibus ſtrauit p quocūq; celebrato loco. ¶ Morbo acuto: Acutus. n. & acer dolor eſt lateris & renum. Renes autem dicti: q̄ i eis riui ſint ſpermatis: qď ide ad medullam ſpinæ deflcuit: & ad colen uſq; deſcēdit. Duo ſunt & lūbis ſub imis coxis adhærent. In adipe imerguntur. Habent cauernulas. Sunt uentoſi & tunicati. ¶ Quis. nō Nā naturæ impulſu oēs ſummū bonū deſiderat. ¶ Virtutē uerba. q. d. minime. Nā uirtutis moralis finis eſt actio & non cognitio. ¶ Lucus ligna. Non. n. ex ſolis arboribus conſtat lucus ut ſilua: ſed ex religione numinis eius dei cui ſacer eſt. Nā nō ois ſilua lucus ē: ſed is q ut dixi deo ſacer habeť. Ergo ut lucus aliud eſt præter ligna: ſic uirtus aliud continet præter uerba. ¶ Caue ne portus. Stultitiam hominum oñdit: qui in re uana & momentanea ut diuitiæ ſunt tm̄ laborāt. In uirtute āt acq̄rēda: in q̄ ſola cōſiſtit beata uita: non laborant. ¶ Occupet. nā maioris uendit merces q prior illas in portū uehit. ¶ Negocia aūt. Is pdere diciť qui ex merce lucrū non facit ſed potius minores uendere cogiť. ¶ Cybiratica. Cybira urbs magna teſte Strabone in aſia ex iuxta ſindā. ¶ Talēta. Græcum nomen eſt: ac duplex repitur talētum. ¶ Acticū. ſ. & euboicum. Sed acticum & ipſum duplex. Magnū & puum. Magnū ut eſt apud Liuiū habet: octogintatres libras & quattuor uncias. Priſci. uero dicit illud hēre ſex milia romanorū denariorū. Sed de denariis & reliq̄s pōderibus iā dixi. Paruum talentum libras hēt. lx. teſte Dardano: de quo ſeneca ad nouatū. xxiiii. ſextertia. i. talētū acticū paruum. Ergo. xxiiii. ſextertia. lx. libras hñt. Nā ſextertiū eſt duarū librarū & dimidiæ quaſi ſemis tertiū. i. cuius tertia libra ſemis ſit & non integra. Talentū uero euboicū erat. iiii. miliū nūmū romanorum. Ergo non multo minus actico. Fuit & talentū priſcis tēporibus res pua. Nam homerus in ludis funebribus patrocli bouē uictori dat: Ei qui proximas poſt uictorem ptes occupauit duo tribuit talenta. ¶ Rotundenť: pficiantur. ut nihil ab aliqua parte deſit. nā forma rotunda pfecta eſt. Diciť aūt rotundum a rota. Rota uero a ruendo. ¶ Altera. ſ. mille: ut Catullus. Da mi baſia centum: da deinde altera centū. Eſt āt inflexibile & ois generis in plurali. Vnde eſt mille hominum ſpecies: & mille talenta. Apud antiquos etiā in ſingulari erat. Varro in. xviii. rerum humanarum: ad romuli initium plus mille & centum annorum eſt. Tullius in. vi. philippica. ¶ Quis nūq̄ inuentus eſt: qui. L. Antonio mille nummū ferret expenſum item pro milone: in quo fundo propter illius. inſanas ſubſtructiones mille hominum uerſabatur. ¶ Tertia. ſ. mille. ¶ Quadret. pficiat. ¶ Suadela. Vis perſuadēdi. Nam cum diuiti tantas fides adhibeatur: uidetur præferre quandam efficaciam pſuadēdi. ¶ Venuſq;. i.

uenuſtas.¶ Mácipiis. In eadem irriſione pmáet:ut horteť nõ ſatis ſibi eſſe unũ gẽus diuitiaꝝ ſed ꝗrenda oĩa genera.¶ Clamides.i.ut Approbát auari opinionẽ illã quam Plutarchus in uita Catõis cenſorii eẽ uulr hoĩes potius ſupfluis fortũæ bonis ꝗ neceſſariis & cõmodis beatos eẽ. Vñ ſcopas theſſal⁹ cũ qdã ab eo ꝗppiã cõrẽderet:qd neq; neceſſariũ ſibi:neq; ual de cõmodũ eẽt:huiuſcemõi igi reb⁹ locuplex ſum:& fœlix ſupuacuis .ſ.& nihil neceſſariis. Hac ergo rõne fuiſſet beat⁹ Lucullus:cui⁹ ueſtis tãta eẽt ut qnq; millia clamydũ domi ſſcius haberet. Rogatus itaq; ut ĩ uſũ ſcæne cẽtũ clamydes cõmodaret negauit ſe ſcire haberet. Deĩde domũ reuerſus cõperit hr̃e qnq; millia.¶ Qui poſſim tot.q.d.nõ credo tot hr̃e.¶ Fallũt:quia neſciũ ſe hr̃e.¶ Furibus qa licet ĩpũe ea tollere ꝗ ſibi adeſſe ignorat dñs.¶ Si res ſola. Enũ erat diuitias:honores:uoluptates:& reliqua huiuſcemõi:& dũ uĩ cõcedere ut illis ueluti ſummo bono utamur:arguit nõ eẽ bona. Deniq; cõcludit ut ſi nouit aliqd rectius ꝗ ſua opĩo q eſt ut in uirtute ſit ſũmũ bonũ:doceat. Si nõ nouit:ſeqť ſniam ſuam. Ergo cõcludit ſi res.i.diuitiæ põt facere hoiem beatũ icũbe diuitiis.¶ Spẽs &.g.ꝓ honoribus ac magiſtratibus poſuit. Dictet noĩa Nomenclatorẽ itelligit:de quo diximus.¶ Latus:ſuffragatoris ut excitet ut porrigat dextrã & promittat ſuffragationẽ.¶ Trãs.p.trãs turbã ꝗ ſe obiicit ꝗ põdus affert trãſmiſſæ dextræ.¶ Fabia & uelina:noĩa ſũt tribuũ.¶ Multũ ualet. Ergo blãde hoiem ambire meměto.¶ Dabit fa. Tot ſecũ trahit ſuffragatores ut poſſit & dare & eripe magiſtratus cui uolet. Ergo diligẽter eſt ambiendus. Poſuit aũt faſces & ſellã curulẽ ꝗ eburnea erat iſignia magiſtratuũ ꝓ ipſis magĩratibus.¶ Importunus. Qui erit importunus ſi auferet.¶ Frater. Si eiuſdẽ aut minoris ætatis eſt.¶ Pater ſi maioris.¶ Adopta. urbana locutio:nã q eũ fratrẽ q nõ frater ſit appellat:uĩ illũ adoptaſſe.¶ Differtũ. Vndiq; refertũ hoĩbus:& p trãſitũ carpit uãitatis Gargiliũ:q magna põpa p conſpectũ populi uenatum ibat:deinde ferinas nõ captas ſed emptas referebat.

Quid deceat. quid non obliti ſcerite cera
Digni remigium uicioſum ita cenſis ulyſſei:
Cui potior patria fuit interdicta uoluptas.
Si mineremus uti cenſet. ſine amore iociſq;
Nil eſt iocundum:uiuas in amore iociſq;
Viue: uale. ſiquid nouiſti rectius iſtis.
Candidus iparti. ſi non. his utere mecum.

¶ ACR. Cærite.c.cerites ppli ſũt quos cũ uiciſſent rõani ſtatuerũt ut nũꝗ leges æderẽt nec leges hẽrẽt. Qđ mltũ ignominioſũ fuit.¶ Et p hoc dũ ſm ſectã uoluptuoſoꝝ poſtpõam⁹ oẽm hõeſtatẽ & ſim⁹ i nũc ro ceritũ.i.ſine lege. Vlyſſis. Vlyſſes delat⁹ ad iſulas ſ. qbus p oues ſolis rhſũ accepit ut ſi uellet remeaſ.nõ cõtingerẽt.illi pñtẽ uoluptatẽ ꝗ patriã elegerunt.

¶ POR. Cærite cæ.hoc iõ. Quia uictis cæritib⁹ Romani in percutiendo fœdere non dederunt ſuffragii ferendi ius qđ ignominioſum fuit.¶ Remigiũ uitioſum ulyſſis πεταιρων socios ei⁹ dicit quos uitioſos iõ ait:qa nec apđ circẽ poculis ei⁹:nec apđ ſyrẽas cãtib⁹ ſibi tẽpare potuerũt. Si minerem⁹ uti cẽſet. Mineremus elegãs ſcriptor fuit qdã æglóga Hieronymi lectã cõmẽdas q ſũmũ bonũ idolẽtiã ꝗ grece ἀνωδυνίαν noiant moleſtias amores pluſꝗ gaudũ hr̃e demõſtrat.

¶ CHRI. Cærite cæ. Tabula cæritũ. Vrbs agellina fuit a grecis cõdita. Sed a tuſcis hac rõe ceres appellata. Tranſeũtes.n.p ea loca iterrogarũt icolas quo noĩe urbs appellareť. at illi liguæ iſcitia uerba ethruſcorũ non itelligẽtes:ppeaq; neſcirẽt qd rñderẽt græce illos ſalutarẽt χαῖρε. At illi ſalutationẽ ꝓ noĩe accipiẽtes urbẽ ſubtracta aſpiratiõe cererẽ appellarũt. Hi igiť cũ uirgiẽs ueſtales & multa ſacra a rõanis i bello galloꝝ coꝝ fidei cõmiſſa pie caſteq; ſeruaſſent rõana ciuitate dõati ſũt:ita tñ ut ius ſuffragioꝝ ferẽdoꝝ nõ dareť. Sicq; cõfectæ ſũt tabulæ. Hic tractũ ꝓuerbiũ ẽ:ut ſi cui ignominiæ cã ſuffragii ferẽdi ius adẽptũ eẽt eũ cæritæ tabula notatũ dicerẽt. Remigiũ. Hoĩes remigẽs:ſic & ſaluſti⁹ ſollicitata ſuitiæ ꝓ ſeruis dixit. Proprie tñ remigiũ ẽ ipſa rẽmigatio. Vir. Remigio alarũ.i.tales ſumus ꝗles fuerũt remiges ulyſſis:quos Hom.ĩ uarias feras mutatos fingit:qa uariis uitũs laborabãt.¶ Interdicta. Vetita.¶ Pr̃ia. Hac ponit Home.ꝓ ſũmo bono.ꝗ ẽ pr̃ia aioꝝ noſtroꝝ. Tũc.n.i ſuã originẽ redit aius hoĩs cũ ad uirtutẽ:in ꝗ ẽ ſũmũ bonũ redit. ſed uitioſis uoluptas potior ẽ ꝗ pr̃ia. Viue uale. Hoc ad pricipiũ epiſtolæ referas:ſit.q.ſnia. O numici ſi tu nouiſti rectius & uerius ꝗ iſta q dixi de ſũmo bono.¶ Imparti.i.redde me participẽ. Nã cũ academicus ſim nulli⁹ addictus iuraĩ i uerba magiſtri:ſemp meliori obtẽperabo.¶ Cãdidus. Bõus & ſine inuidia. Nã inuidus nõ cãdidus:ſed liuidus ẽ. Sin ãt nihil nouiſti rectius utere his ꝗ ego dixi. Nõ aũt ſine rõne dixit mecũ.q.d.nõ ego hæc ꝑcipio & nõ facio.

¶ Ad mecœnatem. (rũ

Q Viq; dies tibi pollicit⁹ me rure futu
Sextilẽ totũ mẽdax deſideror. atqui
Si me uiuer̃, uis recteq; uider̃ ualẽtẽ
Quã mihi das ægro:dabis ægrotare timenti
Mecœnas ueniam. dum ficus prima caloriq;
Deſignatorem decorat lectoribus atris:
Dum pueris omnis pater & matercula pallet
Officioſaq; ſedulitas & opella forenſis
Adducit febres:& teſtamenta reſignat.
Quod ſi bruma niues albanis illinet agris:

Q Vinq; di.t.p.me rure futurũ. Hac epiſtola excuſat ſe mecœnati ꝗ ultra placitũ eius moreť rori pp æſtatẽ.ſ.feruidã quã tiebat pati ſi romã ueniret:æſtuoſo.n.tpe grauis ẽ hitatio romæ:& qa mecœnas mlta cõmoda cõtulerat hora.p ꝗ eũ pñtialiter rogabat. Inuehiť hor. illũ dicens malle ſibi oĩa recipi a mecœnate ꝗ tam graui ſeruitio cogi.¶ Quam.m.illã ueniã quam mihi dares ſi ægritudo intercluderet aduentũ meũ: hanc ipſam timenti ægrotare dabis;ꝗ ob hoc ꝑtermiſi ꝑceptum tuũ:ꝗ timui mihi morbũ inſerẽ: ſi hoc aſſeqrer: Deſignatorem:deſignatores dicunť q ad locũ libithinæ funera ꝑſtanti cõducunť:ut defuncti cũ honore efferanť. Ad mare p hyemem calorẽ ꝑferat: frigus æſtate.¶ Calaber:non mihi inquit donaſti ꝗ ſupuacua eſſent. ſed neceſſariis me diuitẽ feciſti.¶ Calabri. autẽ ACR.

hoſpites ea humāitate excipiūt ut ad uilia & ſupuacua hortēt. ℣ Tā tene. do. i. qa mihi plus ualeat uolūtas tua q̄ ſi ferā. Ironicos aduena hoc dixit hoſpes. ℣ Quid diſt. q̄ ſit differētia iter bonos: & malos. ℣ Dignū p̄ſt. i. dignū p̄ſtabo me tuis beneficiis: & iā ꝓ tua laude q mereris laboro: ut dignū me præſtē. nō etiā pro eius laude qua in me confert beneficia.

℃POR. Quinq; dies tibi pollicitus me. i hac æglοga mecoenati ſe excuſat q diutius ruri moretur propter autumnum. Romæ ſuſpectum: liberalitatem deinde mecoenatis repetens ætatē excuſat: & ac ſi laboraturus acceperit paratum ſe reponere ait exēplo uulpeculæ cuius & fabellā refert. ℣ Nō quo more pyris ueſci calaber. iu. ho. Non quia ſuperuacuæ ubi & inutiles diuitiæ erant. ideo in me liberalis fuiſti. ℣ Hoſpitis deinde calabri ſermonem refert inuitantis ad pyra edenda quæ ſi non ediſſet ſuibus abiiceret.

Ad mare deſcendet uates tuus: & ſibi parcet:
Contractuſq; leget: te dulcis amice reuiſet:
Cū zephyris: ſi cōcedas & hirundine prima.
Nō quo moꝛ piris ueſci calaber iubet hoſpes
Tu me feciſti locupletem. ueſcere ſodes.
Iam ſatis ē. at tu quātum uis tolle: benigne.
Non inuiſa feres pueris munuſcula paruis.
Tam teneor dono: quam ſi dimittar hōuſto.
Vt libet hæc porcis hodie comedēda rlīques
Prodigus & ſtultus dōat: quæ ſpnit: & odit.
Hæc ſeges ingratos tulit: & feret oibus annis
Vir bonus & ſapiēs dignis ait eſſe paratum.
Nec tamen ignorat: q̄d diſtent æra lupinis.
Dignū præſtabo me etiā ꝓ laude merentis.

℃CHRI. Quinq; dies tibi pollicitus. Et uera & ad uitā degendam ſalutaria p̄cepta in hac epiſtola concludit Hora. Prīo. n. demōſtrat licere nobis ſaluo iuſ atq; honeſto non ſeruare promiſſa: q̄ ſeruata & nobis nocerent: & ei cui ꝓmiſimus nulla in parte prodeſſent. Præterea eſſe ueri amici nō exigere ab amico id qđ aduerſus commodū ſuū ſit. Poſtremo negat eſſe boni uiri uelle ſuis ſibi bn̄ficiis alterius libertatē emere. Turpeq; eſſe hoibus illā ullis mūeribus uēdere. lōgeq; p̄ſtare i pauptate degere: citra tn̄ uitiū q̄ aduerſus naturā ſuā laborioſa ſubire. ℣ Rure: pro ruri: ſic Maro numero deus ipare gaudet pro ipari. Nā recte dicimus rure reuertor: ſed maneo nō rure: ſed ruri. Sextilē. Auguſtum de quo alibi Aegrotare. Nā ſi das ociū: ut fugē morbū iā ꝓfectū: dabis ēt ut fugiā profectuꝝ. ℣ Prima ſi. Eſt. n. & ſecūda qa hæc arbor bifera eſt. Deſignatorē. Eum dicit q ſculpit titulos i ſepulchris. ℣ Atris. i. pullatis. Lectoribus: Nā hæredibus defuncti q pullati ſunt deſignat titulū quem legant. Alii textus hn̄t littoribus: ut uideaꝛ ſignificare cōſulare aut p̄torium funus. Per hæc uero oñdit finē æſtatis: & autumni pricipia: i quo tpe peſtiferi: & lætales morbi ſūt. ℣ Forēſis opella. q. d. q nobiliores pſoni eo tpe ceſſant: & ppea dixit opella: & nō opa. ℣ Reſignat. apit. nā tūc aperiunꝛ teſtamēta cum teſtator defunctus ē. ℣ Ad ma. Nā loca maritima calidiora in hyeme ſunt q̄ mōtana. ℣ Zephyris & hirūdine. i. uere in quo hæc apparēt. ℣ Nō quo. Ex fabella ruſtici calabri demōſtrat qlis in eū fuerit liberalitas mecoenatis. ℣ Prodigus & ſtul. Hic ſimilis in dādo ē calabro de quo hactenus. Sed uir bonus & liberalis donat iis q donari digni ſunt. ℣ Nec tn̄ ignorat. q. d. æ. l. i. pecūia a uili legumine. Aiaduertit igiꝛ cui donandū ſit: & q̄tū. Dignū p̄ſtabo. Aureū p̄ceptū: nā ſuo noie oñdit gratos eſſe oportere: & memores bn̄ficii eos q munera accepunt. Sed tn̄ non debeꝛ ex beneficiis ſubire ſeruitutē.

℃ACR. Fronte creſcit ſenibus frons cadētibus capillis. ℣ Reddes. d. l. oſtēdit ſe tūc eſſe iuuenē quādo in mecoenatis amicitiā deuenit prīo. dicit aūt malle ſe recipi a Mecœ. bona quæ ei itulerat q̄ ſemp in ſuo ſeruitio mercari: inſuper oſtēdit q ſi nollet eū dimittere: reqret: ab eo oē ſeruitiū quod ei in iuuētute fecerat. Significat āt per forte latus: & nigros capillos ac dulce eloquiū ſeu p riſum decorū: & qa potuit flere ebri9 fugā cinaræ. ℣ Validā iuuentā: quā ei9 ſeruitio amiſat. ℣ Hac. e. ſubtiliter p ſīſitudinē dicit libēter ſe reddeꝛ q̄ accepat: & ſi non ad arbitriū uiueꝛ cōcedaꝛ ſatur atiliū: Nec tm̄ cōtēno: ut mali ſomno eē dedit9. Nec illas iterū tm̄ cōcupiſco: ut ſeruire uelim. ℣ Nec uerbo hoc eſt: & ego hanc laudē in uice reddidi. Abſentē ſimiliter laudo atq; laudaui p̄ſentē. ℣ Inſpice. ſēſus eſt: experire an inuitus reddā quæ dediſti. Immo quā lætus fiā ſi reddidero. ℣ Thelemachus: hiſtoriā tāgit. Quū. n. menelaꝰ rex græcoꝝ Thelemacho Vliſſis filio equos dare uoluiſſet ferꝛ menelao reſpōdiſſe. Tua dona tibi ſunt apta: mihi non conueniūt quoniā regio mea ita montuoſa eſt: ut nec herbā eqs genereꝛ aptā: qđ refert iſte ad ſe dicēs ſibi iā uetulo nō cōuenire in militia ſtare. ℣ Strenuus: fabula hæc ſatis apta ſupioribus iuncta eſt qbus oſtēdit ſe diuitiis ocium præferre. ℣ Quæritur: ideo quæritur quia grādis natu: & n. ſenibus ſemper moleſtum eſt iter. ℣ Deme

Quod ſi mē noles uſq̄ diſcedere: reddes
Forte latus. nigros anguſta fronte capillos.
Reddes dulce loqui reddes ridere decorū: &
Inter uina fugam cinaræ merere proteruæ.
Forte per anguſtam tenuis uulpecula rimā
Repſerat in cumeram frumēti. paſtaq; rurſus
Ire foras pleno tendebat corpore fruſtra.
Cui muſtella procul. ſi uis. (ait) effugere iſtic
Macra cauū repetas arctū quē macra ſubiſti.
Hac ego ſi compellor imagine cūcta reſigno
Nec ſomnū plebis laudo ſatur altiliū. nec
Ocia diuitiis arabum liberrima muto.
Sepe uerecundum laudaſti rexq; paterq;
Audiſti coram. nec uerbo parcius abſens:
Inſpice ſi poſſum donata reponere lætus.
Haud mare thelemach9 ꝓles patiētis ulyſſei.
Nō eſt aptus equis ithacæ locus. ut neq; plāis
Porrectus ſpatiis: nec multæ ꝓdigus herbæ
Atride magis apta tibi tua dona relinquam.

Paruum parua decēt, mihi iam nō regia rōa
Sed uacuū tibur placet: aut ibelle tarentū:
Strenuus & fortis cauſiſq; philippus agēdis
Clarus ab officiis. octauam circiter horam
Dum redit: atq; foro nimiū diſtare carinas
Iam grandis natu querit̃. cōſpexit: ut aiunt
Abraſum quendā uacua tonſoris in umbra
Cultello proprios purgātem leuiter unges.
Demetri. puer hic non leue iuſſa philippi
Accipiebat abi. q̃re & refer unde domo. qs
Cuius fortū x. quo ſit patr̃ quo ue patrono
It. redit. & narrat uulteum nomie menam
Præconem tenui cenſu ſine crimine notū
Et properare loco, & ceſſare & querere & uti
Gaudētem paruiſq; ſodalibus & lare certo
Et ludis & poſt decīſa negocia campo
Scitari liber ex ipſo quodcunq; refers. dic
Ad cœnam ueniat: non ſane credere mena.
Mirari ſecum tacitus. quid multa? benigne
Reſpōdet. negat ille mihi. negat iprob⁹ & te
Negligit: aut horrēt uulteiū māe philippus

tri. Philippus ad puerū ſuū Demetrium dixit: ordo ē: Demetri puer abi. quære ſcitari. Liber Verba philippi placet inquit ex ipſo audire quod dicis.

¶POR. Reſperat in cumeram. cumera uaſis frumētarii genus factum eſt uimine ad modum obductum. ¶Strenuus &. f. Fabellam de ulteio mœna præcone dilucide exponit uel per ſe uel prioribus adnexa in exēplū ſui: qui ociū diuitiis ꝓferat. ¶Non eſt aptus equis: Homericus uerſus ex odyſſeæ quarto. Telemachus offerēti ſibi Menelao equos excuſans accipe q eqs minus apta conueniensq; itace & agri anguſti & ſteriles ſunt. ¶Nec prodigus herbæ: nec per multas herbas ꝓferat. ¶Diſtare ca. Carinæ locus in urbe ubi eſt pōpeiana domus. Vir. Lautis mugir̃ carinis. ¶Foro. d. a foro lōge eē.

¶CHRI. Reddes fo. l. Per hæc oia ſignificat q iā ꝑterit iuuentutem. ¶Nigros: Nam nunc cani ſunt. ¶Anguſta. Quæ nūc rugis laxata ē. ¶Decoꝛ. Iuuētuti. Nā ſenē non decet. ¶Fugam cyñaræ. De qua multa ſunt in libro carminū. Portæ per anguſtum. Huiuſcemodi apologo docet potiꝰ accepta relinquēda eē: q libertatē amittēdam. Quod autē i hos laqueos incidiſſe uulpem dicit: oſtendit callidos quoq; quādoq; decipi poſſe. ¶Muſtella. Græcum nomē ē. i. mus lōgus. Hæc in murū uenatu ruta ſe munit: & cū baſylico ſerpēti nulla fera par eē poſſit muſtellæ eos ſola tabe īterficiūt. Nec ꝑter muſtellæ uirus qcq̃ huic ſerpēti exitio ē. ¶Hac. i. hac ſilitudie. Nā græce imago color rhetoricus ικων dr̃. ¶Nec. ſ. nō ut multi faciūt tenuē uictū crapula plēus laudo: nec tū mutuo ocia mea diuitiis arabū. i. magnis diuitiis: & q̃tæ ſūt apud arabas pp thuris ac reliquoꝝ romarū affluētiā. ¶Altiliū: nō ſolū aues: ſed q̃cunq; aialia q ut iis ſde ueſcerent̃ ſaginabāt: altilia uocabāt: ut appet apud Pli. Haud male thelemachus: nemo dona accipiat qbꝰ libertatē pdat: ſed potius oblata relinquat imitatus thelemachū ulyſſis filium. Hic. n. ad agamēnonē iam domum reuerſum profectus de parte ſciſcitaturus cum illi equos donare uellet agamemnon non accepit excuſans tenuitatem pabuli patriæ ſuæ quæ ad illos alendos minime idonea eſſet. ¶Porrectus: in longum extēſus . i. non habens latos campos. ¶Prodigus: abundans. Acyrologia eſt: nam de ſolo homine dicitur prodigalitas. ¶Imbelle. Luxui q̃ armis inſeruiēs: ut maxime apparet apud Plutarchū in uita pyrrhi. ¶Strenuus: & fortis: Vrbana fabella: ſed q̃ grauē occultet ſniam: nā in ea oſtēdet̃ q̃ ſtulti ſint q ociū liberale & turpitudie carēs ſollicitæ uitæ ſpe pecuniæ mutent. ¶Ab officiis: a foro in quo cliētibus officia pſtabat. ¶Carinas. Via erat romæ: q̃ ædificia haberet i nauiū carinaꝝ ſimilitudīnē facta. In illis ſunt uicula ſancti Petri. Vir. Et lautis mugire carinis. ¶Vnde domo. Ex qua familia. ¶Tenui cenſu ſine crimine notū: nō parua laus: nā q paup ē raro niſi ex īfamia ſolet eſſet notus. Hæc aūt adiungit poeta: qa huiuſcemodi ociū ſine bonis moribus aut a luxuria: aut a deſidia ē. ¶Et q̃rere excludit ignauiā. ¶Et uti. Remouet auaritiā. ¶Sodalibus. Ergo & humanus & liberalis: ¶Paruis: Prudens in elegēdis iis q a ſua fortuna nō abhorrerēt. ¶Lare certo. Ita delectabat̃ ſodalitiis: & cōuiuiis: ut tū non uagaretur tanq̃ paraſitus per domos alienas: ¶Ludis: q feriatis diebus cum fierēt nō dimouebant illum re ſua. ¶Campo: in quo & deſidiā excludēs: & ualitudini cōſulens corpus exerceret. ¶Poſt decīſa . i. abſoluta. ¶Negocia. Ita. n. ſe exercebat: ut tū prius agēda ageret. ¶Nō ſane credet̃. Narratio ueriſimilis. Seruat. n. naturā inferioris q non ē ſine ſuſpitiōe cū a ſuperiore ꝑter ſolitū blāde appellat̃. ¶Poſt nonam. Eo. n. tpe iā e balneis egreſſi cibū capiebāt. ¶Occultū hamū. Cupiebat fallere nō ut homini noceret ſed ut prudēs tentaret quid mutatio uitæ afferret. ¶Tunicato. Cui ꝓpter pauperiem non eſſet toga. Nam tunica inferior ueſtis eſt. Toga ſuperior. ¶Popello: Plebeculæ.

Vilis uendentem tunicato ſcruta popello
Occupat: & ſaluere iubet prior. ille philippo
Excuſare laborem & mercennaria uincla.
Q d non mane domum ueniſſet. dēiq; q nō
Prouidiſſet eum. ſic ignouiſſe putato
Me tibi ſi cœnas hodie mecū. ut libet: ergo
Poſt nonā uenies. nūc in rē ſtrenuus auge:
Vt uentū ad cœnā ē dicēda tacēda locutus
Tandē dormitum dimittit̃. hinc ubi ſæpe
Occultum uiſus decurrere piſcis ad hamū.

¶ACR. Scruta. quas uulgo ſcrutas uocat: aut id eſt populo uilibꝰ ueſtimētis iduto: ut dicimꝰ ſenatū togatū aliter ſcrutū ē fractū miliū. ¶Occupat iprouiſus in uenit: & præuenit ſalutando. ¶Piſci: piſcis ad Hamum currens: cauſa gulæ uulterū ſignificat auidum pecuniæ fore: ſed piſcis decipit̃ in hamo. Sic uulterus deceptus. ¶Suburbana. Facto inquit mane quo neceſſe erat milites ire in quandam expectationem ſuburbanam philippus uulteium iubet equum aſcēdere & ſecum proficiſci: qd nūq̃ ante uulteius fecerat. Latinis: feriis latinis in urbe agi aliqd non licebat hoc eſt in nūdinis: quæ

in certis diebus:ac non prædictis fieri ſolebát. ¶Qd' te. hi duo uerſus a mena philippo eſſe dicti & ab horatio. mecœnati. ¶Metiri: ideſt menſuratim tenere unum quęq; decet.

¶POR. Et ludis & poſt deciſa negocia cápo:& hoc ſub audiendum gaudientem. ¶Tandem dormitũ dimittitur: allegoricos poſtq̃ frequẽtibus cœnis ieſcatus é. Hac ego ſic cõpellor imagine hoc ait ſi cogaſ cõtra cõmodũ ualitudinis pſtare officiũ ait ſe malle qd' accepit reddere & hoc iõ facere ꝙ iá ſaturatus opibꝰ pudet ſomno indulgendum. ſed ait omni oblatione arabum diuitiarum ocium nunquam uelle mutare uel poſſe. ¶Pol me miſerum:pol iuſiurandum.

¶CHRI. Scruta. Alii pelles alii inteſtina eſſe uolũt. ¶Nõ ceſſat laudare. Ná iá amœnitate ruris capiebaſ. ¶Rideto;. animaduertẽs illũ iá captũ. ¶Mercaſ. Hoc enim ut faceret oia agebat philippus. ¶Crepat: ingentem affectũ crepitu uerboꝝ demonſtrat. ¶Seges mẽtita ſpem. Ná cũ circa uer ſegetes lætitiam in herbis oſtendunt præbent ſpem futuræ fertilitatis: quæ ſi nõ uenit mẽtitæ uidenſ. ¶Caballũ: Sic enim græci equũ appellant. ¶Miſerum. Et non durũ & nimis attẽtum. ¶Qui. cum cognouerint homines quátũ errauerint omittendo quæ quadrabant naturæ ſuæ illa omnino repetent. Ná ſummæ prudẽtiæ eſt: ut metamur nos. ¶Modulo. i. forma. ¶Et pede: ideſt meſura. ¶Suo: id eſt ſibi conuenienti. Moduli propriæ appellabanſ formulæ quæ ſint futuræ exemplar edificii: quod erigere deſtinauerimus. Ergo unuſquiſq; ſequeſ formulá ſibi a natura impoſitam.

ACR. CElſo gaude & bene rẽ gerere albinouano. Pulchra minantem. i. promitentem ſtudere philoſophiæ. Suauiter qa philoſophiæ ſuaue eſt uacare. ¶Momorderit: minorem fecerit Minuuntur enim quæ mordentur.

¶POR. Ad albinouanum. Celſum cui indicat aſ ſe egritudine laborare: neq; q̃cunq; eoꝝ q̃ recta eſſent ſibi placere poſt hæc ut ualeat properent. ¶Arcere ueterno. ¶Vtq; cohorti: aſſeſſoribus. Vt tu fortunam ſic nos te. c. ſe. indicato ei inquit: & inſuſurrato futurum: ut ipſe fœlicitaté ſuá: & proceſſum in amicitiá claudi non inſolenter tulerit: ita nos quoq; tanq̃ inſolẽti futuros amicos. ¶Validus. qui aio mederi uolũt hoc ẽ phia. ¶Toto: iõ ait: ut q̃uis parté ualidioré oñdat q̃ aíum ſuum. ¶Quid eleuet: uult diceſ ꝙ philoſophiá iplere nõ poſſit. ¶Allegoria: ꝙ aía reuocet ab erroribꝰ. ¶Veterno: morbo quodá ocii: hoc ẽ aut me nõ patiũſ deſidioſum eẽ. ¶Fortũa: hoc ẽ ſi fœlicitas ĩmutabit te. ¶Nos: in amicitia tua non durabimus.

¶CHRI. Celſo. g. deſcribit ſe nõ recte ualere nõ qa aut corpore ægrotet aut calamitaté ĩ bõis fortũæ paſſus ſit: ſed qa uariis pturbatiõibus afficiaſ aius ſuus: atq; in oi uita ſũma utaſ icõſtátia: neq; tñ recta monẽtibus amicis & philoſophis: obtẽperaſ uelit: hæc ĩ ſe eẽ fingit: q̃ tñ in celſo erant. Sed qm hõ ſuperbus in iis corrigi iniquo aio ferret: tẽtat illũ exẽplo ſui a uitio auertere: ná multa uitia in alio cognoſcimus ac ſummope damnamus: q̃ nimio amore noſtri in nobis eẽ negamus: Sed cũ in aliis audimus nulla reprehenſione irritati: ſed uero iudicio moti: tũc demũ ad nos reuerſi: nos illoꝝ pudet. Ordo aũt erit. ¶O muſa ro. i. ĩterrogata a celſo albinouano: refer. i. rñde ipſi celſo. ¶Gaudeſ. i. & r. b. g. hic mõꝰ ſalutádi ẽ: qd græci dãt.

Mane cliens etiam certus conuiua iubetur
Rura ſuburbana indictis comes ire latinis.
Impoſitis mannis: aruum cælumq; ſabinum
Non ceſſat laudare. uidet. ridetq; philipus
Et ſibi dum requiem: dũ riſus undiq; q̃rit:
Dum ſeptem donat ſeſtertia. mutua ſeptem
Promittit. perſuadet uti mercetur agellum.
Mercatur. nec te longis ambagibus ultra
Quá ſatis ẽ morer. ex nitido fit ruſticꝰ: atq;
Sulcos & uineta crepat mera. pparat ulmos.
Immoritur ſtudiis. & amore ſeneſcit habẽdi
Verũ ubi oues furto: morbo perire capellæ:
Spem mentita ſeges. bos eſt enectus arádo:
Offenſus damnis: media de nocte caballũ
Arripit. iratuſq; philippi tendit ad ædes.
Quẽ ſimul aſpexit ſcabꝝ ĩtonſũq; philippus
Durus ait uultei nimis attentuſq; uideris
Eſſe mihi. pol me miſerum patrõe uocáres:
Si uelles inquit uerum mihi dicere nomen.
Quod te per geniũ dextráq; deoſq; penates
Obſecro. & obteſtor uitæ me redde priori.
Qui ſimul aſpexit quantum demiſſa petitis
Præſtent. mature redeat: repetatq; relicta.
Metiri ſe quẽq; ſuo modulo ac pede uerũ ẽ.

Celſo Albinouano.

CElſo gaudere & bñ rẽ gerere albinouano
Muſa rogata refer comiti ſcribæq; neronis
Si q̃ret. qd agá dic multa & pulchra minátẽ
Viuere: nec recte nec ſuauiter. haud qa grádo
Contuderit uites: oleáq; momorderit æſtus
Nec qa longinquis armẽtũ ægrotet ĩ aruis.
Sed quia mẽte minus ualidus q̃ corpe toto:
Nil audire uelim: nil diſcere: qd leuet ægrũ.
Fidis offendár medicis: iraſcar amicis.
Cur me funeſto properent arcere ueterno:
Quæ nocuere ſequar: fugiá q̃ pfore credá.
Romæ tibur amẽ: uentoſus tybure romá.
Poſt hæc ut ualeat: quo pacto rẽ gerat: & ſe
Vt placeat iuueni pcunctare: utq; cohorti.
Si dicet recte: primum gaudere: ſubinde
Præceptũ auriculis hoc inſtilare memento.
Vt tu fortunam: ſic nos te celſe feremus.

ωπερ.... ¶ Minantē: pollicentē. Res nota eſt qđ minari ſit. Sed q cōfidētia ſui aliqd de ſe ſupbe ₚmittūt: & nimis cōfidēter neſcio qd minaꝝ ꝑferre uidēť: idcirco minātē dixit. ¶ Nec recte: qa nō ſm uirtutē. ¶ Nec.ſ. qa ex ꝑturbatiōib⁹ multa ꝓuēit moleſtia. ¶ Cōtuderit. Nā grādinis ē nouellos palmites: & uuas cōtūdere. ¶ Mēte.m.u. Nā ex ipſis ꝑturbatiōibus exoriunť i aīo q̄s ad ſiſitudinē corpis ægrotatiōes: & morbos appellam⁹.i.uſtia. ¶ Nil au.u. Tria hominū genera ponunť ab Heſi. quoꝝ primū optimūq; eoꝝ ē q ea q̄ agēda ſunt: ex ſe ipſi ſua uirtute cognoſcūt. Scđm aūt illoꝝ ē q & ſi nō ea ſint ſapia: ut meliora cognoſcāt: tñ recta monēti obtemperāt: & qđ percipiūt diligēter exequūť. Tertiū poſtrēo oium peſſimū ē eoꝝ.ſ. hoium: q neq; ex ſe qd rectū bonūq; ſit norūt: neq; q̄ bōa ſunt monēti obtēpare uolūt: i hoc ſe genere eē pōit: ſed qđ de ſe dicit de albino itelligit. ¶ Fidis.m. deſpādū oino ē de ſalute illius q nō obtēperet fidis medicis. Sed tráſfer ad aium: & itellige de pluis q aioꝝ nroꝝ fidi medici ſūt. ¶ Amicis: a qb⁹ fidele cōſiliū ē. ¶ Veterno. Pro morbo itercutáeo pōiť: q pene imedicabilis ē. Sed hic itellige ꝑ uitio quo aius occidiť: Sūma igiť ſtultitia ē iraſci iis q te a morte uēdicař uolūt. ¶ Arceř.m.u. Hypallage ē.i. arceret ueternū a me. ¶ Poſt h̄ ut.u. Hæc admiſcet beniuolētia oñdēdæ cā: ut amice nō āt cō iuidia uideať ultimū carmē eē dictū. ¶ Inſtillare. Cláculū imittere ꝓprie iſtillare ſignificat guttati iſerre. Fit.n.a ſtiria ſtilla: ide iſtillo. Iuue. Nā cū facilē ſtillauit i aurē. Exiguū de naturæ ꝑtiæq; ueneo. ¶ Vt tu fortunā ſic nos te. Qui.n. fortunā ſecūdā ita ferūt: ut nō ſupbiāt nō efferanť nō ſe ſupiores ꝑ ſupbiā gerāt ſed iferiorib⁹ quoq; ſe coequātes opes ſuas nō ad faſtū ſed ad liberalitatē cōuertāt: eos cæteri hoies nō mōferūt ſed ultro appetūt atq; amāt. Qui aūt tumidi inflatiq; neminē parē patianť eos hoies fugiūt atq; oderūt.

¶ Ad claudium Neronem.

Septimi⁹ claudi nimirū itelligit un⁹
Quanti me facias: nam me rogat &
præce cogit
Scilicet, ut tibi ſe laudare, & tradere coner
Dignū mēte: domoq; legētis hōeſta neronis
Munere cum fungi propioris cenſet amici.
Quid poſſim uidet: ac nouit me ualdius ipſo
Multa quidem dixi cur excuſatus abirem:
Sed timui: mea ne finxiſſe minora putaret
Diſſimulator opis ꝓpriæ: mihi cōmodus uni
Sic ego maioris fugiens opprobria culpæ
Frontis ad urbanæ deſcendi premia, quod ſi
Depoſitū laudas ob amici iuſſa pudorem:
Scribe tui gregis hūc: & fortē crede bonūq;.

Septimius. Hic ē de quo ſupbi⁹ ait Septimi gaudes aditur ͤ mecū. Hac āt ſeptimiū epla Claudio Nerōi cōmēdat. ¶ Valdius: ab eo qđ ē ualde ualdius facit ab eo qđ ē ualide ualidius. Diſſimulator opis. Qui ad urbanæ frōtis: iō dixit qa q i urbibus moranť: nō ita ſūt uerecūdi. ¶ Sicut q ruri ſunt. Et dicit ſe ruſticū pētus ob petitionē amici pudorē poſtponeř. ¶ Cōmodus uni. hoc eſt ite grā mihi gratiam reſeruare beneficii. ¶ Scribe tui gregis. Hoc eſt aggrega eum: & aſcribe cum amicis tuis. ACR.

¶ POR. Septimi⁹. ſeptimiū amicū ſuū Nerōi cōmēdat: de quo & i carminū li.vii. gades aditure mecū ait.

¶ CHRI. Septimius Claudi. nec magna epla ē. nec ex abdito eius eruēda ſnia cōmēdatitia ē: & i gñe deliberatiuo ſcripta: cui⁹ finis ē utilitas atq; hōeſtas. Oſtēdit aūt maxime pudorē non mediocrem nos ſeruare oportere: ſi quē magno uiro cōmēdamus: ne forte inſolēter uideamur qcq̄ nobis ꝑ ambitionem arrogare magis q̄ offōcoacti petere. Captat ergo beniuolētiā a ꝑſona ſua: q niſi officioſa neceſſitate cogať ſibi moleſtus nō ſit futurus. oſtēdit petitionē honeſtā: q & amicū & ſtudioſum hoiem cōmēdet. Oſtēdit utilē q̄ndo a docto doctus doctrinæ fructū capere poſſit ſeptimius: de hoc meminit i li. carminū. Septimi gades aditure mecū. ¶ Claudi: hic priuignus Auguſti doctus fuit: & de aſtrologia uerſibus ſcripſit. Intelligit nō poſſum igiť aſſimulare: nec fuit mediocre cōſiliū poetæ in ſcribēdo: nā dū ꝑle fert cōmēdationis munus effugere tentaſſe latenter admōet nō poſſe Claudium hoc ſibi denegare: cū is petat q amicus ſit: q ab eo diligať q iuſto ac ꝓpe neceſſario officio fungať: q deniq; rē petat: q̄ ei a quo petiť fructuoſa ſit futura. ¶ Mēte: cōſilio & doctrina tua. ¶ Domo; familiaritate. ¶ Legētis.h. qua nō eſſe dignū: niſi & ipſe doctus ꝓbuſq; eſſet. ¶ Finxiſſe.m. ne oſtenderē minus poſſe q̄ poſſim apud te. ¶ Opis: facultatis: & poſſibilitatis. Vir. Nō opis eſt noſtræ. ¶ Mihi.e. Quā q dē ſuſpitionē oēm ꝓbū uirū fugere decet: ꝑſertim ex ſcola platonis: q hominē nō ſibi ſoli: ſed aliis quoq; natū cenſet. ¶ Frontis.u. Beniuolentiæ & humanitatis. ACR.

¶ Ad fuſcum ariſtium.

Vrbis amatorē fuſcū ſalueř iubem⁹,
Ruris amatores. hac ī re ſcilicet una
Multū diſſimiles: ad cætera pene ge
Frnis aīs qcqd negat alter: & alter. (melli.
Annuimus pariter ueculi notiq; columbi.
Tu nidum ſeruas: ego laudo ruris amœni
Riuos: & muſco circumlita ſaxa nemuſq;:
Quid q̄ris? uiuo & regno, ſimul iſta reliqui,
Quæ uos ad cælū fertis rumore ſecundo:
Vtq; ſacerdotis fugitiuus liba recuſo

Vrbis. hac epla alloqť Ariſtiū ſcriptorē Tragœdiaꝝ dicēs ſe etate: & ſtudio illi cōueīř: niſi q Ariſtius urbe morari deſiderat: ipſe ruř. ¶ Tu.n.miř nidū alluſit ad nom̄ qm dixerat colūbi: ſuas ut urbē q̄ q̄ſi nutrit paupes: aut cœnaculū i altioř loco cōſtitutū. ¶ Sacerdotis. ſacerdotū fui multa liba cōedūt d ſacris. ¶ Fugitiu⁹: ſenſus ē: ſic me faſtidiū aſſiduæ urbis tenet: & amor ruris ut fugitiuus ſacerdotis ſeruus. Liba ſacerdotis edere cōſuetus longo faſtidio libaminū panē deſerit: & deſcendit ad ruſticū. Allegoricos ex ſacietate urbē faſtidio: ut liba faſtidiū gñat: & panē deſiderat. ¶ Recuſo: cū in ſeruis ſuſpitio furti hř: ducūt ad ſacerdotem: q cruſtū pāis carmie iſectū dat ſingulis. Quod cum ederit manifeſtū furti reū aſſerit. ¶ Viuere.n. ſēlus ē: ita nobis iſtius

Pane egeo iam mellitis potiore placentis.
Viuere naturæ ſi conuenienter oportet,
Ponendaq; domo quærēda eſt area primū,
Noūiſti ne locum potiorem rure beato?
Eſt ubi plus tepeant hiemes: ubi gratior aura
Leniat & rabiem canis & momenta leonis:
Cū ſemel accepit ſolem furibundus acutum?
Eſt ubi diuellat ſomnos minus inuida cura?
Deterius lybicis olet: aut nitet herba lapillis.
Purior in uicis aqua tendit rumpe plumbū:
Q uā quæ ꝑ ꝓnū trepidat cū murmure riuū.
Nempe inter uarias nutritur ſilua columnas.
Laudaturq; domus longoſq; proſpicit agros:
Naturam expelles furca, tamen uſq; recurret.
Et mala perrumpet furtim ueſtigia uictrix.
Non qui ſidonio contendere callidus oſtro
Neſcit aquinatem potātia uellera ſuccū:
Certius accipiet dānum propius ue medullis
Q uā qui nō poterit uero diſtinguere falſum.
Q uem res plus nimio delectauere ſecundæ
Mutatæ quatient. ſiquid mirabere pones
Inuitus. fuge magna: licet ſub paupere tectō
Reges & regū uita præcurrere amicos.
Ceruus equum pugna melior cōibus herbis
Pellebat, donec minor in certamine longo
Implorauit opes hominis: frenūq; recepit.
Sed poſtq̄ uictor uiolens diſceſſit ab hoſte.
Non equidem dorſo non frenū depulit ore.
Si qui pauperiem ueritus potiore metallis
Libertate caret, dominū uehet īprobus: atq;
Seruiet æternū, qui paruo neſciet uti.
Cui non conueniet ſua res: ut calceus olim:
Si pede maior erit, ſubuertet, ſi minor urer.
Lætus ſorte tua uiues ſapienter ariſti.
Nec me dimittes incaſtigatum, ubi plura
Cogere quā ſatis eſt, ac nō ceſſare uidebor.
Imperat aut ſeruit collecta pecunia cuiq;.
Tortū digna ſequi potius q̄ ducere funem:
Hæc tibi dictabā poſt fanū putre uacunnæ
Excepto q̄ non ſimul eſſes, cætera lætus.

enda eſt uita: ut primū aſpiciamus optimā ſedē: qđo area domi q̄rit. ¶ Naturæ: naturā expellit furca q habitat ī ciuitate: & ſiluas hře deſiderat. Recurret: ſēſus ē: ſi q̄ naturæ ſūt bōa abiicere uelis ex aīo recurrēt latēter: nā q agros fugiūt tātū iter urbē: & domos rus īcludūt ī hoc: qa arbores q̄ ī urbe hitāt: ī urbe diligūt. ¶ Agnatē. Agnates purpuræ ſiſcs ſūt tyriis: multū ergo ipiti fallūt. Hoc ait patit qdē dānū q neſcit diſcernere purpuras: ſed maiore dāno ille afficit: q tātæ iperitiæ ē: ut ueritatē a falſo neq̄at diſcernet. ¶ Violēs: facit aduerbiū uiolēter. ¶ Impat. p. q ea utit: fuit q pcꝰ ī āpliāda ea laborat. ¶ Tortū. d. ſ. hoc ē q magis uinci dēt. Q. m̄ uici te trahi nō trahere. ¶ Fanū: uacūna apđ ſabios plurimū colit. Q uidā mierua alii dianā putauert: nōnulli & cererē eē dixert: ſed Var. ī prio reꝝ diuinaꝝ uictoriā ait: & ea maxie hi gaudēt q ſpia uicūt.

¶ POR. Vrbis. a. f. Ad ariſtiū fuſcū ſcriptorē comœdiaꝝ. ¶ Vetu. notiq; co. Q uia plurius amor colūboꝝ. ¶ Tu. n. ſ. domi māes: ut auis ī nido. ¶ Vtq;. ſ. f. l. ſic igt faſtidiū me aſſidue urbis tenet: & rus amo quēadmodū fugitiuus ſacerdotis: q liba ſit edere conſuetus cū fugit faſtidio lōgo libaminū tantū panē deſiderat: & laudat: ita & ego rus ciuitatē negligens. ¶ Canis: totū allegorice. ¶ Leniat & r. dicit ruri hoīes non lædi uel cāiculæ uel leōis ſigno. Q uā q ñ poterit: ait ſimili gñe & nō minori dāno afficiet q̄ negociator q ueram tyriā ſucco īq̄nat: & tinctam diſcernere non poterit: nā tantū dāni patietur q̄ is q uera bona falſis diſcernere nō ualebit. ¶ Dominū. u. i. diei non dēt quiſq̄ amore pecuniæ conflagrare: ut ī poteſtatē eius ueniat: illa enim hoī ſubiecta eē debet: nō hō illi: & ſupra hūc ſenſum. Ac mihi res nō me rebus ſubiūgere conor. ¶ Fanū. u. Vacūna in ſabinis dea: q ſub incerta ē ſpecie formata. hanc qdā bellonā: alii mineruam: alii dianam dicūt.

¶ CHRI. Vrbis. a. oñdit poſſe quidē hoīes in ꝓbitatæ uitæ & ſoī uirtute cōueīr: & tamē ī ipā uita uario uiuēdi genere delectari. Componitq; urbanā ſimul & & ruſticanā uitā: ſed ꝑpōit ruſticanā: qñ maioris ocii ſit ad trāquille uiuēdū minora: & minus multa inſtra exigat. ¶ Amatorē. expſſe loquutus eſt. Nā hæc uerba ſia nō notāt ſolū actus ſed ēt habitus: ſic luue. Aedificator erat cetrōius. ¶ Oſtēdit. n. nō ædificaſſe q̄ndoq; ſed habitū ædificādi cōtraxiſſe. Dicemus igit & Hora. & fuſcū utriuſq; loci amātē: ſed alteꝝ alteriꝰ amatorē. ¶ Gemelli. ii ſunt q eodē ſunt ptu nati. Sed quo niā hi ſimillimi iter ſe & pares eē ſolēt ꝑ ſimilibus pa ribuſq; capiunt. Vir. Geminiq; minant in cœlum ſcopuli. ¶ Vetuli & n. c. Eo amore & aſſenſu quo columborū ueteꝝ & notoꝝ paria conſueuerūt. Nā columbi ut ſemel cōiugia inierūt firmiter obſeruāt. ¶ Nidum. Proprias ſedes. Manet autē in traſlatione columborū & pro patria poſuit nidū. ¶ Circūlita: obſita: ſuoluta. ¶ Viuo & r. ita uiuo ut regnare putem. ¶ Simul. q̄primum. ¶ Reliq iſta. ſ. urbana: ī quo oſtendit q̄to urbanarū reꝝ tedio afficit: ut ex eo ſolo q̄ illa relinq̄t ſibi regnare uideatur. ¶ Q uæ. u. ad. c. ſ. i. beatiſſima putatis. ¶ Rumore. ſ. approbante uulgo a quo potius dicendus ſit rumor q̄ fama: nā uacillat ſemp iudiciū uulgi. Neq; quicq̄ ī eo eſt qđ certos auctores habeat. ¶ Vtq;. ſ. f. Oſtendit fugitiui exemplo libertatem cū tenui uictu lautiſſimæ luxurioſæq; ſeruituti anteponendā. Fugit. n. ſeruus ſacerdotis: & mauult ī libertate eſurire deficiente pane: q quidem in ſumma penuria placētis iocūdior ē q̄ in ſeruitute ueſci libis: qbus ſacerdotes abundant: quoniā diis a multis offerunt. De libis āt & placētis diximus. ¶ Si. o. Q uia oportet. ¶ Area: ſpaciū qđ ædificio occūpādū ſit & de area alibi. Snia ē quēadmodū ædificaturo ī primis area q̄rēda ē; in q̄ opus ſurgat. Sic nobis ī uita q̄rēdus locus ī quo uita cōmode agi poſſit. Is āt ē rus. ¶ Rabiē. c. m. l. De qbus ſyderibus ſuo loco dictū ē. ¶ Cū ſe. q̄primū. ¶ Furibūdus. Ex nimio æſtu. Acutū uæhemētē ad ītia trāſeūtē. ¶ Eſt ubi. q. d. nō ē. ¶ In

uida.c.Nam in urbe cura afficimur cum inuidemus:iis q nos opibus:& honoribus antecellũt.Ruri uero herbæ & odoræ & nitore ſupant lapillos indicos:puriorq; aqua fluit per riuos in agris q̃ romæ p aqductus plũbeos.¶ Vici.uiæ ſunt hinc uicini q eundem uicũ habitãt.¶ Silua in.u.co.q.d.non ſunt anteponẽda urbana uiridaria q̃uis ſint diſtincta colũnis ex uario marmore factis naturalibus ſiluis.¶ Lõgos.a.Neq; uillæ pferẽda eſt urbana domus q̃ habet longos hurtos:nã q̃uis naturæ uim afferamos cum urbem ruri ſimilem reddere uolumus:ipſa refluit quemadmodum illa q̃ in cumulũ furca impellunt.¶ Contẽdere.Cõparare.& ſimilem reddere.¶ Callidus:nõ qui ſit.ſi neſcit:ſed qui eſſet ſi ſciret.Snia eſt:nõ afficit ille tanto detrimẽto: qui neſcit adulterari.¶ Purpurã tyriam ſucco aquati.i.q neſcit reddere colorẽ aquatem:q deterior tyrio ẽ ſimilẽ tyrio quãtũ accipit q neſcit diſtinguere uerũ a falſo.Nã hic putabit ſummũ bonũ eẽ in diuitiis:& honoribus:& reliquis rebus icertis. q̃ mutatæ plus doloris afferẽt q̃ afferebant uoluptatis dũ aderant:& q̃to magis bonũ aliqd eſſe credit tãto magis inuite relinquet.Quapp fugiẽda ſunt magna q̃ neq; acquirunt:neq; aqſita retinentur ſine ſummo labore.Et ſequẽda parua:in qbus tranqlle:& ſine pturbatiõe uiuentes & regum & eorum qui amici ſunt regũ ſuperare uitã poſſumus: Neq; ut optata aſſequaris uariis pturbatiõibus: & uitiis inſeruiẽdũ eſt.Nã acqſita ea re quã cupiebamus in ſeruitute relinqmur:quod optime ꝓbat apollogo eq: & cerui. Nam equus aduerſariũ ſuperare cõtendens hominẽ a quo iuuaretur ſeſſorem ſibi & frenũ ab eo impoſitũ recepit. Vicit igit ille qdẽ.ſed uictor ſemp in ſeruitute mãſit.Nã neq; eqtẽ a dorſo:neq; frenum ab ore depellere potuit.¶ Seruiet.q.p.n.u.Nã ſi illo nõ eſt contentus ſemp in anxietate uiuit:neq; acquiret maiora ſine multa animi uexatiõe.¶ Vtiturq; cõueniẽtiſſima ſimilitudine a pede.Nã ſi laxior eſt illi calceus eũ ſubuertet:ſi anguſtior ꝑmetur ab eo & uret.Ergo ſit tibi ſatis id qd adeſt.ne urgearis ſi minora uidebũt:ne ue rurſus ex maioribus ſollicitus reddaris.¶ Nec me.Rogat amicũ.ut uiciſſim ſe quoq; rephendat ſi nõ uiuet cõtentus ſua ſorte. ¶ Imperat.Si iſta uti neſcimus.Sin uero recte utamur ſeruit.Nam is uere diuitiarũ dominus eſt : qui illis ex liberalitate uti ſciuerit.Contra uero ſeruus ſi ob auariciam aut unde non oportet accipiet:aut ubi oportet nõ dabit.¶ Digna.ſ.ſequitur funem qui unctus trahitur.Ducit funem qui unctum trahit:Ergo hic dñs ẽ ille uero ſeruus.¶ Vacũnæ:Hæc dea incerta ſpecie ab aliis diana ab aliis bellona habetur.¶ Putre.Vetuſtate contritum.¶ Lætus.quia pſentibus cõtentus uiuit:nec plura quærit:niſi q amicorum deſiderio afficitur.

Ad bullatium.

QVid tibi uiſa chios bullati notaq; leſ (bos:
Quid concinna ſamos: quid crœſi regia ſardis: (ma
Smyrna qd & colophõ maiora minora ue fa
Cũcta ne pꝛ cãpo & tiberino flumine ſordẽt:
An uenit in notũ attalicis ex urbibus urna:
An lebedum laudas odio maris atq; uiarum:
Scis lebedus quid ſit gabiis deſertior atq;
Fidenis uicis.tamen illic uiuere uellem.
Oblituſq; meorum obliuiſcendus & illis
Neptunnm pcul e terra ſpectare furentem.
Sed neq; qui capua romã petit imbre lutoq;
Aſperſus uolet in caupona uiuere.nec qui
Frigus collegit furnos & balnea laudat.
Vt fortunatam plane præſtantia uitam
Nec ſi te ualidus iactauerit auſter in alto
Iccirco nauem trans ægeum mare uendas
Incolumi rhodos & mitileno pulchra facit q̃
Penula ſolſtitio.campeſtre niualibus auris.
Per brumam tyberis.ſextili menſe caminus.
Dum licet & uultũ ſeruat fortuna benignũ:
Rõæ laudet ſamos & chios & rhodos abſẽs:
Tu quãcunq; deus tibi fortunauerit horam:
Grata ſume manu.nec dulcia differ in annũ:
Vt quocunq; loco fueris:uixiſſe libenter
Te dicas:nam ſi ratio & prudentia curas:
Non locus effuſi late maris arbiter aufert:

QVid tibi.alloquitur bellatium:qui omnia uillarum & regionum ac ciuitatum ſordida putat ad cõparationẽ tyberis:eo q ſemper ibi commanens ad alia non tranſierat. Cui commemorat Horatius multa loca iocundiora: & maiora:quibus nihil ad uotum deeſt.Non intereſt in maiore .aut in minore ciuitate uiuat.quũ utrobiq; bene poſſit uiuere.¶ Præ.c.hic locus romæ celeberrimus habebatur:eratque amœnus urbis locus.¶ Lebedum.oppidum eſt deſertiſſimum iuxta mare : de quo nullus incola audet mare tranſire.Senſus eſt : an terra q; mariq; uexatus:paratus es apud Lebedum reſidere ne ulterius nauiges.¶ Obliuiſcendus. hoc eſt . uel reuerti ad meos lquiete.eſſem neq; redeũdo itẽ p maria pferre.¶ Capua.illi qui de capua romã pgunt præ longitudine uiæ luto:& imbre aſpergitur.Sẽſus non debere nos propter inconueniens incommodum totam uitam commutare.¶ Penula:nihil frigiditatis in æſtate affert:quia ſpiſſa:& craſſa eſt. ¶ Campeſtre nihil caliditatis in hyeme:quia tenue eſt:& totius corporis nihil præter inguina tegit.Sicut nec caminus in auguſti menſe:nec tyberis : in bruma:ita nec ſapienti loca aliquid conferunt.¶ Nam ſi ratio. nihil impedit homines niſi bonis ſint: moribus.Si uolunt ubicunq; locorum ſint.¶ Arbiter locus maris arbiter.Qui mare late diffuſum non timeat.i.dominus maris:& in tuto poſitus.Qualis locus eſt apud athenas ciuitatem. Excelſus ſupra mare:& ideo arbiter.

ACR.

CPOR. Quid tibi bullatium: alloquitur : qui omnes regiones ſordidas putabat ad comparatiõem urbis Romæ:eo quod ibi ſemper commanẽs ad alia non tranſierat.¶ Gabiis.d. gabii uicus in ſabinis iuxta Lucretilem montem. Vnde & aqua gabia. ¶ Aſperſus uolet:Quo colligit non debere nos totã odiſſe uitam propter interuenĩẽs incõmodũ. ¶ Furnos &.b. Furnos a nigro colore dicimus pp fuliginẽ uel obſcuritatẽ quã intus hñt.¶ Nec ſi te. Senſus hic eſt. non ea

Cælũ non animũ mutãt q̃ trans mare currũt.
Strenua nos exercet inertia nauibus:atq;
Quadrigis petimus bñ uiuere qđ petis hic eſt
Eſt ulubris animus:ſi te non deficit æquus.

bona dicenda ſunt:quæ neceſſitate diligimus uel con paratione peiura. ¶ Inco. cui nihil deſit ad uotũ. ¶ Pe nula. ſ. apparet:& penula ſulſticio & cætera alia qua p ordmem dicit. ¶ Diuerſu tẽpore. ſuperuacua pro illis tunc moribus fuiſſe. ¶ Per. b.t. qs. tunc nataret. ¶ Sex ti. auguſto. Maris arbiter. Arbitrum pro noto poſuit & arbitros remoueri dicimus a negocio maris arbiter eſt locus qui trãſmare ẽ poſitus atq; deſertus: & poteſt arbiter & medius intelligi. ¶ Strenua. inertia οξμωρον. ſic Virgil. ſequiturq; ſequentem. ¶ Eſt ulu. a: Vlubre la cus in italia in quo nutritus eſt Cæ. Augu. propter quam cãm ab Hora. nominaſ cum ſit deſertiſſimus uicus.

¶ CHRI. Quid tibi uiſa chios. Eodem pene argumẽto utitur quo & in pleriſq;. Sed miro ingenio eandem rem mirifice uariat. Ergo ſub nõie bullatii amici ſui hominis omnino plurima cupientis. & propterea uarias regiones q̃ſtus cauſa petentis ꝑturbationes animoꝝ damnat:negatq; queq̃ beatũ eẽ poſſe q illis modũ nõ ſta tuit. ¶ Chios: inſula i ægeo uino optimo abundans ulim Metalia & aliopios dicta. ¶ Nota le. De iſula dictum eſt. Nota aũt propter alceum: & ſaphon poetas celebratiſſimus ¶ Samos: inſula iunoni ſacra icariis proxima. ¶ Concinna: propter pulchra ædificia: de quibus multa ſcribit Herodotus. ex hac ortũdus fuit Pythagoras. ¶ Sardis: urbs in lydia: ubi olim regia creſi fuit. ¶ Smyrna. hæc urbs ſibi Home. uendicare nitiſ. Multiq; illũ ſmyrneum fuiſſe credũt. ¶ Præ. c. ad cõparationem campi martii: Tacite aũt inuit bullatiũ nõ qa alias urbes romæ ꝓponat:ſed ut q̃ſtũ faciat hãc peregrinationẽ ſuſcepiſſe. ¶ Attalicis. i. quæ ſub attalo pgami rege fuerũt. ¶ Sed. n. qui. c. Snĩa eſt. eũ non poſſe quieſcere in aliquo illoꝝ locoꝝ: quia nõ expetũſ pp ie: ſed pp lucrũ quẽ admodum q romam capua tendit non uult uiuere in caupona: qm̃ nõ pp ſe illã petit: ſed propter regem quæ ad tp̃s futura eſt: nec ille qeſcit ſemp in balneis: q illas ut frigus uitet petit. ¶ Trãs ægeum: quia nõ illic ſedes poſiturus migrabas ſed ut facto q̃ſtu redires. Hæc ãt nõ proſunt: qa nõ lucrũ facit hominẽ beatum: ſed ceſſa tio cupiditatum. Ergo illa loca nõ aliter remedio tibi erunt q̃ ſit penula ueſtis apta ad frigus arcendũ. ¶ Solſti tio. i. magis caloribus quales ſunt circa ſulſticiũ æſtiuum cũ ſol cancrũ ingreditur. ¶ Cãpeſtre. ueſtis apta calo ribus: quia loca campeſtria calidiora ſunt. ¶ Niualibus auris. i. uentis a niuibus prouenietibus. ¶ Tyberis. ab lutio tyberina. ¶ Sextili: auguſto. ¶ Caminus: ignis q in camino efficiſ. ¶ Grata. ſ. m. Vtere donis q̃ tibi fortu na ſubminiſtrat: & uiue ſine animi perturbatione ubicũq; fueris: quia rõ: & prudentia non locus curas aufert: Nam q mare tranſeũt mutant cœlũ: & aerem q nullam habẽt perturbationẽ: animũ aũt ubi ois eſt perturba tio nõ mutant. ¶ Strenua inertia. Eſt qdem inertia nõ ſedare ꝑturbationes: ſed eſt ſtrenua ꝓpter labores quos ſuſcipimus: ut cupiditates nr̃as expleamus. Nã lõginquas petimus urbes: ſed bene uiuere quod petimus eſt: & hic & ulubris. i. i quo uis deſerto locu: ut ulubræ ſunt. ¶ Modo ſit animus æquus. i. ſine perturbatione.

ACR.

FRuctib9 Ag. Ad icciũ ꝓcuratorẽ agrippæ i ſicilia cõſtitutũ: de quo ait. icci beatus nunc arabũ iuides gazis: ſed ut illic pſimoniam laudat tñ cũ mordacitate: alii dñt q agros illi in ſicilia donauerat agrippa. ¶ Abſtemius: ab eo quod abſtineat temeto. i. uino: ſed hic ꝓ ſobrio poſi tũ. ¶ In me. p. iccius iſte accũbens in pñtia agrippæ ut fidelior ei uidereſ pciſſime epulabaſ in tm̃: ut inter miſſis carnibus herbis ueſceretur. ac ſi ſecretũ ueni ens gulæ idulgebat. ¶ Mutare: erit utiq; mutata. quia q̃cunq; diuitiis aliqs affluens ſupra modum mãdu cat: & bibit ſeu ueſtibus: aliiſq; rerũ utilitatibus utiſ ilico natura mutatur. ¶ Virtute. i. ſi per hanc abſtinẽti am ſtoicẽ ſeq̃ris: magnas diuitias ex hac conſequeris. ¶ Democri. phus athomoꝝ inuẽtor: hortoꝝ amator. Qui dũ phiæ intẽtus eẽt: hortos eius pecus ipſo pñte cõedit. Aius aſſidue itẽtioni intentus: uelox eſt. ¶ Cũ tu. oñdit icciũ & ſapiæ uel ſe ſtuderẽ. ¶ Obſcuꝝ lu. aut eclipſim ſignificat q̃ cõcors ẽ ex diuerſis ptibus conne xis. Ex quadã. n. parte diſcors eſt ſicut ignis: & aqua: & quadã. cõcordia. Dum mutuo colligenſ concordiã mundi ſignificat: aut mõ per menſem luna creſcit aut decreſcit. ¶ Empedocles. Agrigentinus q̃ ad pythago ricã ſectã pertinent metro: & uerſibus tradidit. ¶ De liret: Stertinius phus qui ducentos uiginti li. ſtuicoꝝ latinæ ſcripſit: hos notat qui uerſibus ſuis obſcuriorẽ phiã fecerint. ¶ Groſpho: groſphus iſte amicus fuit: Hora. ac p hæc commemorãs de eo illum ꝑdicabat: ¶ Vi. a. i. facile pñt haberi amici: qbus multa deſunt: ¶ Phraates: rex pſaꝝ: fuit quẽ pulſũ a ciuibus regno reddidit Cæ. hic aũt uictus Tybe. ſe dedidit: & ſigna romana q̃ capta cum Craſſo fuerant reddidit.

Ad Iccium. ¶ gis icci

FRuctibus agrippæ ſiculis quo colli
Si recte frueris. nõ ẽ ut copia maior
Ab ioue dõari poſſit tibi. tolle q̃re
Paup. n. nõ eſt. cui rerũ ſuppetit uſus. ¶ laſ
Si uẽtri bene. ſi lateri eſt. pedibus ue tuis: nil
Diuitiæ poterunt regales addere maius.
Si forte i medio poſitorum abſtemius herbis
Viuis & urtica. ſic uiues protinus. ut te
Confeſtim liquidus fortunæ riuus inauret
Vel quia naturam mutare pecunia neſcit.
Vel quia cuncta putas una uirtute minora
Miramur ſi democriti pecus edit agellos
Cultaq;. dũ pgere ẽ animus ſine corpe uelox
Cum tu inter ſcabiem tantã & contagia lucri
Nil paruum ſapias: & adhuc ſublimia cures:
Quæ mare cõpeſcant cauſæ: qd tẽperet annũ
Stellæ ſponte ſua iuſtæ ne uagenſ & errent.
Quid premat obſcurũ lunæ. qd ꝓferat orbẽ
Quid uelit. & poſſit rerum cõcordia diſcors.
Empedocles an ſtertinii deliret acumen.
Verum ſeu piſcẽs ſeu porum & cæpe trucidas
Vtere põpeio groſpho. & ſi quid petet. ultro

Deſe.nil groſphus niſi uerũ orabit & æquũ
Vilis amicorũ eſt annona bonis ubi qd deeſt
Nec tamen ignores. quo ſit romana loco res:
Cantaber agrippæ claudi uirtute neronis.
Armenius cecidit. ius imperiumq; phraates.
Cęſaris accepit genibus minor. aurea fruges
Italiæ pleno diffudit copia cornu.

¶POR. Fructibus. Ad icciũ quẽ & lirico carmĩe i cõſtãtiæ rephẽdit q; p auaritiã philæ ſtudium militia mutauit. Hic ãt iccius pcurator agrippæ ẽ cõſtitutus cui agrum ſuũ cõmendauit. ¶Si.u.b.ſi pſto eſt cibus & potio. ¶Lateri.ſi non deſunt ſtrama dormiẽti. ¶Pedibuſq;.t.ſi habet equũ quo uehaſ:& ẽ explanatio ſu perioris ſniẽ q̃ dixit paup.n.nõ ẽ cui rez ſuppetit uſus: hoc ẽ cui nihil ad uitã deeſt. ¶Abſtemius.q abſtiet:an ut qdã putãt ab temeto ſiccus:& ſine uino:& ſobrius. ¶Sic ui.pro.Sic uiues:ut tantum fruaris diuitiis q̃tũ midas. ¶Vel quia na.hoc eſt quia nihilominus auarus eſt diues qui pauper fuit is qui auarus natus eſt. Vel quia cuncta putas. Epitherapenſis:quia dicit illum phandi ſtudio ſordide uiuere. Miramur. hoc ſenſu dixit non eſſe mirum ſterilem Democriti agellum pecore eſſe factum:dum ille philoſophiæ ſtudet: quando iccius:& pecuniæ ſimul ſeruiat:& ſapiẽtiæ:qua ironia oſtendit non poſſe utrũq; fieri cõſtat autem Democritum apd' abderitas ciues ſuos cauſã dixiſſe amiſſi patrimõii ſui:& abſolutũ platis libris:quos de phyſica ſcripſit. ¶Democriti pe.e.a.hoc eſt paſcuus:& deſertus ager Democriti factus ẽ. ¶Quæ.m.c.c. Hæ queſtiões ſunt ptinentes ad phyſicam philæ partem. ¶Rerum.c.di.κόσμος dicitur tãgit autem parem compagem rerum elementis quatuor diuerſis aptam atq; cõnexam. ¶Stertinii a Periphraſis tropus hoc eſt ſtertinius. hũc & alibi tãgit:ut ſtoicũ:qui de paradoxis loquiſ. ¶Trucidas. exprimis. elidis. cõueñt ãt hoc uerbũ huiuſmodi pulmentis. ¶Siquid.pe.petere nunc ualet nã qũo ultro aut ultra:hoc ẽ plus q̃ uolet aut q̃ dicit. ¶Vilis. a.eſt.a.inquit tã uile pro amicitia dari poteſt q̃ quod deeſt uiro bono obſecuturus.ſ.ſi in tẽpore acceperit. Nil autẽ ſapiens deſiderabit q; magni precii ſit. ¶Ius impe.q.p.docet & in lyricis cyri ſolio phraatem. ¶Cæ.g.ſubtiliter dixit ad genua deuotum.

¶CHRI. Fructibus agrip. Laudaſ uitã iccii ſi fructibus agroꝝ ſuorũ:q ſibi ſatis ſũt:bene liberaliterq; utatur. Siculis nã i ſicilia agros habebat. ¶Copia.m.nã qui bene utiſ iis:quæ ſibi ſatis ſunt: ditior eſſe nõ poteſt. Nã ut ait.M. Tullius:Animus hominis nõ arca diues appellãdus eſt. ¶Suppetit. Ad ſufficientiam prouenit. Suppetere.n.nõ ingentem excellentiã rerum ſignificat:ſed facultatem quæ in neceſſariis nõ deficiat. ¶Si uentri. Sẽtẽtia eſt:ſi corpore uales:& uſus rerũ ſuppetit:adeo diues es:ut regales copiæ ditiorẽ te reddere nõ poſſint. ¶Si.f.m.m. Hortatus fuerat ne cũ uſus ſuppeteret rerũ:plura cõcupiſceret. Nũc aũt addit q; ſi i ipſo uſu rerum ſummã parcitatẽ nõ ex auaritia ſed ex cõtinẽtia adhibeat:tũc fore:ut riuus fortunæ illum inundet.i. ut ditiſſimus ſit futurus. Primo.n. diues erat cũ quæ aderant ſibi ſufficerent. Nũc ditior:quia ſua cõtinẽtia facit ut etiam mediocria ſupabundẽt. Fingit aũt fortaſſe eam uirtutẽ in hoĩe eſſe quæ non ſit. Sed ſummo cum artificio agit. Nã cum fingimus aliquid ægregiũ in homine eſſe quod reuera non eſt ſtimulos iniicimus:ut q̃ſq; ſe talem exhibeat qualẽ ſe haberi putat. Maxime aũt ac uia progrediendum eſt ſi illos a uitiis abſterrere cupimus:qui iniquo animo apertã rephenſionẽ patiuntur. ¶Riuus.ſ. Fabulã Midæ de q̃ in libro carminũ mẽtio facta eſt tãgere uideſ. ¶Vel quia. Das operã ut quæ ad uſum ſufficiunt:ſed auari nõ ſufficere putãt tibi ſuper ſint. Hoc aũt facis uel quia diuitiæ tibi naturã imutare nequeũt:nam nihil cõtra tuam naturalẽ continẽtiam affluentiæ illecebræ ualent:uel qa exiſtimas omnia uirtutibus inferiora eſſe. Itaq; tuo exẽplo facile credendum eſt:quod de Democrito legiſ eum.ſ.ſtudio uirtutis acqrendæ pr̃imonium ſuũ cõtempſiſſe. De hoc etiã Laertius refert q; cũ eſſet:tertius frater minorem patrimõii portionem ſibi delegit:q peregrinationi uſui eſſet:q tñ centũ talenta ſecũdũ Demetriũ exceſſit. Hanc aũt breui cõſumpſit. ¶Peregre eſt.a. Nã ſtãte corpore mens ſua per oẽs mundi partes cõtemplando diſcurrebat:ſed etiam multũ terrarum ſpacium peragrauit Demetrius.n.& Antiſthenes ſcribunt illũ in ægyptum ad ſacerdotes:& in perſidem ad chaldeos perueniſſe. Sunt etiã qui addant in indiã ad gymnophyſtas profectũ eſſe. ¶Quæ mare cõ.c. Ne terras obruat cũ elementum altius ſit. ¶Temperet. Gubernet ut certo ſemp ordine per ſua quatuor tempora fluat. Empedocles. qui ſex poſuit principia quatuor elemẽta:& amicitiam:& diſcordiã. Serto.aũt philoſophus aduerſus Empedoclem diſputat. ¶Seu.p.ſeu.p. Quocũq; utaris uictu ſeu exquiſitiori ſeu pco utaris uictu. ¶Vtere. Cõmendat Pompeium groſphum uirũ bonum cui ultro ſubueniẽdũ eſt. ¶Vilis.a.ẽ.a.paruo ſubuenitur amicis ſi boni ſunt:quoniã modeſtiſſima petũt. ¶Nec te.t.i. Hiſtoriæ hæ alibi narratæ ſunt. ¶Minor.g. Nam qui ſupplicãt genu flectunſ:& minores redduntſ a genu ad pedem ſed de cornu copiæ ſcriptum eſt.

Ad Vinnium aſellam.

ACR.

VT proficiſcentẽ docui te ſępe diuq;
Auguſto reddes ſignata uolumina uinni
Si ualidus ſi lętus erit:ſi deniq; poſcet:
Ne ſtudio noſtri pecces odiumq; libellis
Sedulus iportes:opa:uehẽmẽte miniſter.
Si te forte meę grauis uret ſarcina chartę:
Abiicito potius:q̃ quo pferre iuberis:
Clitellas ſeſus impingas:aſinęq; paternum

VT ph.caninius Vinnius frõto ad quẽ hæc epla ſcripta ẽ.patrẽ hũit cognomĩe Aſina. Alludit ergo noĩ eius:& q̃ſi cõuenire hanc appellationẽ nois eius ingenio uult uideri. ¶Sedulus. hoc ẽ uelut ſedulus agẽs q̃ſi ſine dolo. ¶Lamas:lama eſt aqua i uia ſtans ex pluuia dicit lamas lacunas maiores continentes aquã cœleſtem. ¶Conui.ſ.ẽ. Neue ſic ſuſſarchiatus eas ſicut unus de tribu.qui ad cœnam uadens ipſe ſibi ſoleas fert cum pilleolo: & incertum eſt quem notet.

¶POR. Vt pfici.hãc ſcri.ad Vinniũ aſellam q̃ docet Ho.quẽadmodũ aug.uelit exhiberi libellos ſuos. ¶Sarcia.nõ oportuẽ reddũſ q̃ ſibi qſq; mãdauerit: ſi

ita iportune ſe offerūt ut abiicere uelle uideant.⁋ Aſinaq;.p.c.oſtendit nō aliquo uitio hoc cognomen Vinnio cōtigiſſe:ſed gētile.⁋ Lamas.lama eſt uorago.λαιμος .n.eſt ingluuies. lamiæ quoq; dicunt deuoratrices puerorū.⁋ Pyrrhia. bene dictū aniculæ nomen. ancillæ ad cōtēptū:ut ait Perſi.pānucia paucis.⁋ Tribulis.unus ex eadē tribu.hic plebeius ad conuiuiū pgēs ſoleas ſecū defert.⁋ Morari.delectat.⁋ Mādataq; .ſ.mandata nūc participiū eſt:nō nomē. frangas āt bene quaſi aſina:ut ſupra clitellas ferus impingas.

CHRI. Vt pficiſcētē.uinlū miniſtrū cōmōefacit quo pacto libros auguſto reddat. Signata.Sigillo ſpſſa.⁋ Si ual. Hæc oia q̄ pōit obſeruāda ſunt:cū munus offerimus.⁋ Studio.n. Nā ſæpe dū ſtudioſe pdeſſe cupimus iſcitia q̄dā nocemus. Ergo nō ſolum fidelibus uerū ēt prudētibus nřa negocia cōmittēda ſūt.⁋ Abiicito.tāq̄ rē uilē. Præſtat.n.nō reddere munus q̄ iepte reddere.⁋ Clitellas.thecas librorū hic itellit.⁋ Feſus ſp. Nā q ex onere feſſi ſunt:ſolēt ipingere potius ex pperatione q̄ porrigere.⁋ Aſinaq;.nā cū aſinus cognominaret poterat ppter ineptias mouere riſū tanq̄ cōmode ſibi īpoſitū eēt cognomē.⁋ Lamas.loca ſūt humidiora iuxta flumia arboribus ueſtita.⁋ Victor p.Cōpos uoti qa ueneris quo puēire uolebas.⁋ Sub.a.ſub brachio.⁋ Globos.ſpulas ex filo laæ. Nā cū dñæ neret lanā ſurripiebat particulā quā ſibi uēderet.⁋ Vinoſa.q uino delectaret. Cū pilleolo ſoleas. Nam rediens ex conuiuio bene potus neq; ſoleas in pedibus:neq; in capite pileum geſtare poteſt. Ergo ſub brachio gerit.⁋ Tribulis. Vel nomen hominis eſt:uel ex eadem tribu quaſi uicinus.

Cognòmen uertas in riſum:& fabula fias.
Viribus uteris per cliuos:flumina:lamas.
Victor propoſiti ſimul ac perueneris illuc:
Sic poſitū ſeruabis onus:ne forte ſub ala
Faſciculū portes librorum:ut ruſticus agnū:
Vt uinoſa globos furtiuę pyrrhia lanæ:
Vt cum pilleolo ſoleas conuiua tribulis:
Ne uulgo narres te ſudauiſſe ferendo
Carmina,quę poſſunt oculos aureſq; morari
Cæſaris.oratus multa prece nitere porro
Vade,uale,caue ne titubes,mādataq; frāgas.

ACR. Villice ſil.caſtigat uillicū ſuū q illi ager ſordeat.quē qnq; aliqn̄ poſſederūt ſenatores: Me.q.Feſtiare ſe dicit rus & uelociter difficilia oia itineris uelle trāſire.⁋ Cui placet:i.mihi q uolo habitare i rure odio ē habitare i urbe. & tibi q uis habitare in urbe odio eſt rus.

POR. Villice ſil.ad uillicū ſuū hāc ep̄ſam ſcrib. i q̄ oſidit oēm hoiem uitioſū pōſ uolūtatē ſuā & ſe ſimul cū aliis cōparat.ſic & illū ſatyrice iterrogat q̄ res utrū peior ſit.⁋ Habitatū.q.ſo.qnq; uillis.⁋ Q.uinq; bo.ſo.ba.qui olim qnq; ſenatorū fuit. Baria aūt eſt locus in ſabinis celeberrimus agro.⁋ Et melior ſit Hor an.res.i.Hor.an pecūia.⁋ Et.a.ſpa.i.conat erumpere uelut quibuſdā carceribus ipedientibus officii ſui curſum ad uillā cōfecturus inuadat.⁋ Spa.o.c.Clauſtra ſūt carceres:& ē trāſlatio ab eqs circēſibus facta.

CHRI. Villice ſiluarū. Ad uillicū ſcribit:oſditq; ex imiutis cupiditatibus ſobrietatē ruris ſibi placere. Vilicū āt urbē:in q̄ uoluptates explere queat:deſiderare.⁋ Villice. Villicū eū appellabāt quē ex prudētioribꝰ fidelioribuſq; ſeruis uillæ agroq; pp̄oēbāt:cui reliq ſerui:q̄ i agris colēdis uerſarēt obſeqntes erāt.⁋ Reddētis.m.m. Q.m̄ cū ibi eēt ab oibus curis liber ſibi idulgebat.⁋ Q.uiq;.f.qnq; familiis ex qbꝰ pſeſfamilias ſenatores erāt:q bariæ cōſulerēt.⁋ Bonos.priores.nā ciues pricipes ſæpe Tulliꝰ bonos appellat.i.magnos ut bona pars pcerū tacita lıbabit acerra. Vel bonos:qa bōi eē debeāt. Nā magiſtratus & honores p̄mia ſūt uirtutū: & bonis debēt.⁋ Certemus. Nā iuſtū certamē ē ut alter alterū i ſuo qſq; mūere ſupare conet.⁋ Spinas:Recte de aio p trāſlationē curas dixit:q mētē pūgūt. Recte itidē i ppria notione ſpinas ex agris uellendas dicit: qm̄ illos iſœcūdos ſterileſq; reddūt. Ergo ego colā aium & a cupiditatibus q̄ueluti ſpinæ pungunt purgabo: tu agrū a ſpinis & ſentibus.⁋ Melior.qa magis purgatū habeat animū.⁋ An res.an ager magis cultus ſit.

Ad Villicum ſuum.

Villice ſiluarū & mihi,me reddētis agelli
Quē tu faſtidis habitatū qnq; ſocis.&
Quinq; bonos ſolitū baria dimittere p̄res
Certemus ſpinas animo ne ego fortius,an tu
Euellas agro.& melior ſit horatius,an res.
Me quanuis lamiæ pietas & cura moratur
Fratrem mœrentis rapto:de fratre dolentis
Inſolabiliter.tamen iſtuc mens animuſq;
Fert:& amat ſpatiis obſtantia rūpere clauſtra
Rure ego uiuentem:tu dicis in urbe beatū:
Cui placet alterius ſua nimirum eſt odio ſors
Stultus uterq; locū immeritū cauſatur iniq;.
In culpa eſt animus:qui ſe nō effugit unquā.

ACR. Mediaſtinus.hoc ē i ciuitate & i media urbe uiuēs. Aſtu.n.dicit ciuitas. Vñ & Ter. In aſtu uēit.⁋ Teſqua.loca deſerta & difficilia. Ligua ſabinorum ſic dicuntur deſerta & repleta ſentibus ſic nominantur.⁋ Ad ſtrepitum.non cantum : ut auidum meretricis exprimeret.⁋ Immunem.ſine damno:ſine doloreſ ſine munere:& hoc p̄ſtitit pulchritudo.⁋ Pudet. nō pudet aliquando luſiſſe:ſed non deſinere erubeſcimus.⁋ Ephippia.alii ſegmēta:nōnulli ea q̄ p iugum equis curribus imponūtur.⁋ Exerceat.i.ut tu ruri ſis colens artem tuam cœpiſti:& ille calo tibi inuidens in urbe remaneat.

Tu mediaſtinus tacita prece rura petebas.
Nunc urbē & ludos & balnea uillicus optas.
Me conſtare mihi ſcis & diſcedere triſtem:
Quandocūq; trahunt inuiſa negocia romā.
Non eadem miramur:eo diſconuenit inter
Meq; & te,nā quę deſerta & inoſpita teſqua
Credis:amœna uocat:metū qui ſētit: & odit
Quę tu pulchra putas:fornix tibi & ūcta popina
Incutiunt urbis deſideriū uideo:& q

Angulus iſte feret piper & thus ocius uua.
Nec uicina ſubeſt uinum præbere taberna.
Quæ poſſit tibi. nec meretrix tibicina: cuius
Ad ſtrepitũ ſalias terræ grauis: & tamẽ urges
Iam pridem nõ tacta ligonibus arua. bouẽq;
Diſiũctum curas. & ſtrictis frontibus exples
Addit opus pigro riuus ſi decidit imber.
Multa mole docendus aprico parcere prato.
Nunc age quid noſtrũ cõcentũ diuidat. audi
Quem tenues decuere togæ: nitidiq; capilli
Quem ſcis immunẽ cynaræ placuiſſe rapaci:
Quem bibulum liquidi media de luce falerni
Cœna breuis iuuat: & ꝑpe riuũ ſõn⁹ i herba.
Nec luſiſſe pudet: ſed non incidere ludum.
Non iſtic obliquo oculo mea cõmoda quiſq̃
Limat. non odio obſcuro morſuq; uenenat.
Rident uicini glebas & ſaxa mouentem.
Cum ſeruis urbana diaria reddere mauis.
Horũ tu in numerũ uoto ruis. inuidet uſum
Lignoꝝ & pecoris tibi calo argutus & horti
Optat ephippia bos piger optat arar̃ caballus
Quã ſcit uterq; libẽs (cenſebo) exerceat̃ artẽ

¶POR. Mediaſtinus: incola mediæ ciuitatis an in officio balneatoris mediaſtinus. ¶ Me.c.m.ſ. hoc eſt eundem eſſe me noſti. Me nunq̃ de ope ruris mutare ſniam. ¶ Amœna.u.m.q.ſ. hoc eſt qd tibi diſplicet alteri nedum mihi placet. ¶ Teſq̃: loca aſpera atq; ſiluestria. ¶ Vncta opulenta ſic ipſe alibi Accedes ſiccus ad unctũ. ¶ Et qd.a.i.ſ. per hoc oſtẽdit angulũ quẽdã ſui agri nõ eſſe ſic aptũ uitibus q̃do dixit potius illic pip & thus q̃ uua poſſe ꝓgigni ſicut Vir. Maria ante exureret uno q̃ ſacras dabiť pinus & eſt uua ſeptimus caſus. ¶ Terræ.g.&.t.u. quaſi terræ grauis. ¶ Bouẽq; diſ. cu. ocioſũ paciſcis. ¶ Multa.m.d. Docet ꝑfoſſis tramitibus ſic alibi ipſe de fluuio doctus iter melius. ¶ Quẽ.t.d.t. ¶ Cœna breuis iuuat nec luſiſſe uidetur. Amphibolon luſiſſe utrũ olim an nunc tantũmodo ludo ponendum eſſe cedamus. ¶ Limat: attenuat: iminuit: atterit: & inuido oculo faſcinat. ¶ Cum.ſ.u.d. nõ cum ſeruis nomẽ: ſed cum ſerui rodere mauis: & ex ambiguo: hæc eſt eligenda diſtinctio. ¶ Calo uel ab eo qđ frequẽter aduoceť: diciť calo. uel quia κᾶλα græce ligna dicuntur & illæ uadit ſæpe lignatum cum ſeruis.

¶CHRI. Me. cupio rus petere niſi retardet officiũ quo ſolari debeã lamiũ merentẽ fratris morte. ¶ Stultus.u. Stulte tu agrum ſtulte ego urbem cauſamur: quia non locus nobis nocet: ſed animus. i. animi cupiditates quas animus quocũq; pergit: quia ſecum illas fert fugere nequit. ¶ Cauſari. Aliquãdo eſt cauſam & excuſationẽ proferre. Virg. Cauſando noſtros in longum ducis amores. Aliquando cauſari eſt cauſas afferendo accuſare: ut hic. ¶ Mediaſtinus: urbis cultor. Nam ἄστυ lingua attica urbs eſt. ¶ Trahunt.ſ. inuitũ. ¶ In hoſpita: in quibus ſine difficultate eẽ nõ poſſumus. ¶ Teſq̃. loca auguria cõſecrata dixit Põpeius Cice. uero inculta & difficilia. Ex eo puto quia ſacra: q̃ ſunt nõ colũť. ¶ Fornix: ꝑ lupanari poſuit nã meretrices ſub fornicibus ꝓſtabãt. inde fornicari meretricari. ¶ Popina. Vt illud ad rẽ ueneream: hoc ad gulam referať. ¶ Ocius.u. nã adeo aduerſus uitibus eſt: ut citius thus & pip: qđ impoſſibile eſt: q̃ uuã ferat. Thus.n.i ſola ſabea q̃ fœlicis arabiæ pars eſt: naſciť piper uero arbos fert iuniperi ſimilis. Sunt qui in fronte caucaſi montis ſolum hanc arborẽ naſci tradant. Grana ſua nõ nuda ut iuniperus fert ſed ſiliquis incluſa q̃ ſi ante q̃ dehiſcant carpanť ac ſole torreãť piper longũ ſunt. dehiſcentes candidum ſemẽ emittũt: qđ toſtũ ſole nigrũ & rugoſum efficitur. ¶ Terræ.g.q.d. ineptus ad ſaltationẽ. ¶ Strictis collectis. Vir. Hic ubi frõdẽ agricolæ ſtringũt. ¶ Cõcentũ: ꝑ cõcordia poſuit. ¶ Quẽ.ſ.m. Demõſtrat aũt aliã ætatẽ alios ſibi mores poſtulare: ergo nõ ita i amoř uerſať: ut i iuuẽtute uerſabať. ¶ Tẽues: qb⁹ iuuenes utunť. ¶ Immunẽ.r. nõ paꝝ eſt i amore uiꝝ placere mulieri ſed illud miꝝ ꝙ placeat ſine mũere: nã ut ẽ apđ Oui. ipſe licet uenias muſis comitatus homere. Si nihil attuleris ibis homere foras. maxia ergo res uť ꝙ placuerit ſine mũere ipſi cynaræ: ꝑſertim cũ rapax & auara fuerit: ¶ Quẽ bi.i. bibacẽ. ¶ Liquidi puri & defecati de media luce. Snia ẽ: ꝙ deceret illũ multũ bibere ẽt in tpe nõ cõceſſo. ¶ Cœna.b.i. oſtẽdit q̃tũ abſciderit de uoluptatibus cũ nũc illis tẽperatis fruať. ¶ Nec.l.p. nõ.n. turpe eſt ludere: ſed turpe eſt non incidere ludũ. i. ita i ludo occupari & detineri ut nõ poſſit ſi res poſtulat uel iperfectũ relinq̃re. ¶ Obliquo. ex obliquo ituẽti: qđ maliuolẽtiæ ſignũ: eſt. ¶ Limat: paulati carpit ut lima ferrũ & lignũ paulati minuit. ¶ Odio ob.ſ. diſſimulato. multi.n. diſſimulãt odiũ: donec nocẽdi tpſ nãciſcanť. ¶ Morſu: detractatiõe q̃ occulta eſt ueluti uenenũ qđ nõ ſentiť antea q̃ ſit intra uiſcera receptũ iſte ãt ſimultates maxĩe in urbibus nocẽt. Ridẽt tanq̃ ineptum opi & minus ualidũ: ſed nõ tamẽ iuidẽt. Vrbana. ¶ Oſtẽdit ſtultitiã uillici: q urbẽ i q̃ & maiores labores & minora cõmoda ſũt rurii anteponat. ¶ Diaria: diariũ lucrũ unius diei eſt: At ſerui romæ oĩa diaria dominis reddere cogebanť. certam.n. pecuniã a dñis accipiebãt: q̃ uictũ ueſtitũq; ſibi cõpararẽt: de q̃ ſi q parce uiuẽdo corradebant id ſibi ꝓ peculio relinq̃bať qcq̃d ãt lucri ex artificio ſuo acq̃rebãt. id oẽ dño acq̃rebãt. Appellabãt ẽt diaria libellos in q̃bus ſingulorum dieꝝ res deſcribebãt. ¶ Ruis: cũ ipetu & ſine rõne. Nã ſi rõne ducereris: & nõ appetitus impetu traheris. id.n.ẽ ruere nã uoto cupes qđ ẽ fugiẽdũ. calo.n. lignoꝝ faber q in urbe manet inuidet tibi copiã quam habes lignoꝝ. ¶ Et orti. i. oleꝝ q̃ in ortis naſcunť. At uitio hoium euenit quod tedio reꝝ ꝑſentiũ abſentia optent qđ demõſtratur appollogo illo quo bos ephippia quæ quorum ſtramenta ſunt: & contra equus aratrum optat. Poeta autem cenſet: ut ex græcorum prouerbio quam quiſq; norit in ea libenter ſe arte exercitet.

Ad Valem (ni

Væ ſit hyẽs ueliæ ꝙ cælũ uala ſalerQuorum hominum regio: & qualis uia. nam mihi baias

Væ ſit hy.u.q.c.u.ſ. Hypbaton ab hic uſq; ad ultimũ uerſũ ſcribere te nobis tibi nos accedeť par ẽ. ¶ Salerni: uelia & ſalernũ oppida ſunt lucaniæ ſalernũ a ſalis copia di- ACR.

ctum eſt cõſulit. Vallã quid ſentiat de ſalubritate regionis. Quoniam ipſe Hor. nolebat baias ire. Nam mihi baias mire: quaſi baiæ hãc iniuriã ſentiant: ſi illis frigida ẽt frigoribus mediis pferanſ. ¶ Muſa Antonius. muſa auguſti Cæſ. medicus Hora. iuſſerat: ut ipſe lauacro uteretſ p p oculorum dolorem. ¶ Myrteta: pprie ſunt aquæ ſulphureæ atq; ſalubres: ad quaſdã infirmitates depellẽdas: quales erãt apud baias: ad quas frequẽter ex diuerſis partibus affluebãt: ſed poſtq̃ ob lõgitudinẽ itineris cœpiſſent derelinqui & ad cluſinos fontes: & ad gabios: ubi erant frigidæ aquæ cepiſſent concurrere intermiſſis baiis dicit q ipſe uicus cœpit ingemiſcere contemptus in aquis ſuis. Dicit autem myrtheta: quaſi mortueta q oẽs aïæ mortuorum inde inferos petere credantur. ¶ Cluſinis. cluſinæ & gabinæ aquæ frigidæ ſunt: cluſinæ in æthruria: Gabinæ in ſabinis. ¶ Pheaxque reuerti: pheaces. n. quorum rex Alcinous fuit: luxurioſe uiuebãt: ut ait Ho. ¶ Scribere. n. hic uerſus pricipia epiſtolæ concluſit.

¶ POR. Quæ ſi hy. ſcribit ſatyrice de baiarũ luxuria tangitq; eos q̃ in penuria hẽant ptãtẽ: & eſt in hac epiſtola hypbaton longũ: quod hoc ordine ſoluitur. ¶ Quæ ſit hyẽs ueliæ quod cœlũ ualla ſalerni quorũ hoium regio & qualis uia tractus uter plures lepores uter educet apros: utra magis piſces & echinos æquora celent ſcribere te nobis: tibi nos credere par eſt: nã mihi baias muſa ſuperuacuas: ne mihi qui urbanum opus ſit ad curã corporis facit Antoni. muſa medicus Imp. facit cõſuetudo lauatiõis meæ q mediis frigoribus pluor. ¶ Ceſſãtẽ. m. aut gñaliter quẽlibet morbũ aut podagrã itellige & adiecit ſulphureas aq̃s: & baianos uapores. ¶ Myrteta: q̃s uulgo myrtarias dicunt. ¶ Sane myrteta rel. ſane inq̃ aq̃s frigidas petũt pp q̃ rẽ gẽit & iraſciſ uicus deſeri muſa ſuadẽte. ¶ Audet utpote ægri ad aq̃s frigidas pgẽtes. ¶ Mutãd9 locus eſt: pſertim homini q nõ tam medicũ q̃ delitias petit. ¶ Diuerſoria. n. ſyllepſis. i. mutãda. ¶ Quo tẽdis ñ mihi cumas: nunc hoc tanq̃ ad equũ loquiſ ſecũdũ conſuetudinem uertentem. ¶ Sed equis frenato eſt auris in ore. In equi ore. frenato eſt inquit auricula: quæ captat famam locorũ: & prout cognouit iter dirigit aut diuertit & eſt ſuauis allegoria: q̃ ſignificat uoluptatẽ magis homies captare q̃ curã corporis. ¶ Vtrũ populum: ciuitatẽ ut ſi diceret: utinã Cumas aut baias: ſic Virgi. Ac ueluti magno in populo. ¶ Nihil moror illius horæ: q nõ patior. ¶ Generoſum & lene requiro. Quod me lucanæ amicæ iuuenẽm cõmendet: inter oĩa: quæ uino accidũt: & illud eſt maximũ qd uires pſtat in uenerẽ: hoc eſt ergo qd dixit q iuuenẽ cõmendat amicæ. i. fortem & amabilẽ amicæ reddat ut iuuenem. ¶ Phæax. pinguis & uoluptarius: ut alibi ait. Sponſi pẽnelopes alcinoi: quæ incute curanda plus æquo operata manus: hanc. n. opinionem de his Home. in odyſſea.

¶ CHRI. Quæ ſit. hye. Epiſtolæ progreſſus ad ultimũ uſq; uerſus procedit: ut ſit ordo: par eſt. i. æquum ẽ te ſcribere nobis ac nos credere tibi quæ hyems ſit ueliæ. i. quæ aeris q̃litas ĩ hyeme uelia antẽ primo a paludibus dicta eſt. Elia: Nam ἕλος palus eſt: deinde adiuncto digãma factũ eſt uelia: ut enetus uenetus. In lucania eſt nõ procul a palinuro promontorio. ¶ Salerni. In agro picẽtino oppidũ eſt. Quorũ hoium. i. quibus moribus ibi ſint hoĩes. ¶ Baias: de his dictũ eſt. ¶ Muſa aut. Medicus fuit. ¶ Elidere: elicere: pprie elidere eſt frãgendo emittere. Vnde oculos eliſos dicimus. ¶ Neruis. Eneruis: nam ſulphura. i. aquæ ſulphureæ reſoluunt craſſiorem iu neruis humorem: & inde emittunt. ¶ Cluſinis: q a i agro cluſino ſunt. ¶ Auris in ore frena. Lepidus ſermo. Equus. n. non uerbis obtemperat: ſed freno. ¶ Collectos. in ciſternis. ¶ Puteos perennes. Qui ex ppetua uena ſcaturiant. ¶ Iugis. perpetuæ quæ nunq̃ deſit. Quicquid enim ſine interruptione continuatur iuge dicitur. ¶ Manet fluat in uenas & i animum. nã in ſanguinẽ uerſum ĩtrat uenas & cum lætiores gignat ſpiritus mouet aĩum. ¶ Cõmendet iuuenẽ: nã cũ illo exilaratus ſim uideor iunior amicæ. Nã & Terẽtianus ſenex plus ſolito potus iuueneſcere ſe ſenſit. ¶ Vter tractus. Vtra regio. ¶ Phæax. Splẽdidus quaſi pinguis ab eo quod eſt φαίνομαι i ſplẽdeo. Nam nitidiore corpore ſũt pingues. Vel dixit phæax. i. q̃ſi phæax: Nã phæacũ populi lautiſſimo cõuiuio & abũdatiſſimo Vlyſſem acceperet.

Muſa ſuperuacuas antonius: & tamen illis
Me facit iuiſum: gelida cum perluor unda
Per medium frigus: ſane myrteta relinqui:
Dictaq; ceſſantem neruis elidere morbum:
Sulfura cõtemni: uicus gemit inuidus ægris:
Qui caput & ſtomachũ ſuppõeſ fõtib⁹ audẽt
Cluſinis: gabioſq; petunt: & frigida rura.
Mutandus locus ẽ: & diuerſoria nota (mas
Præter agẽdus equus. quo tendisſ nõ mihi cu
Eſt iter aut baias leua ſtomachoſus habena
Dicet eques: ſed equi frenato eſt auris in ore.
Maior utrum populũ frumenti copia paſcat:
Collectos ne bibant ĩbres: puteos ue perẽnes
Iugis aquæ: nam uina nihil moror illius oræ
Rure meo poſſum: quid uis perferre patiq;
Ad mare cũ uenio generoſum & lene reqro:
Quod curas abigat: q cum ſpe diuite manet:
In uenas animũq; meum q uerba miniſtrat:
Quod me lucanæ iuuenem cõmẽdet amicæ:
Tract⁹ uter pluris lepores: uter educet apros:
Vtra magis piſces & echinos æquora celent:
Pinguis ut ĩde domũ poſſim phæaxq; reuerti:
Scribere te nobis: tibi nos ac credere par eſt.

ACR. Menius ut rebus maternis atq; p̃nis. Menius iſte nobilis fuit ſed cõſũptis ſuis p̃rimoniis & pecũiis cã ingluuiæ ſcurra effect9 ẽ: & uorator ita ut qcqd ueniret in macello: & in aliis locis conſumeret ẽt ui & fautores ſuos quos ſuis lenociniis decipiebat. eorũ bona deuorando ſpo-

Ad eundem.

Menius ut rebus maternis atq; p̃nis
Fortiter abſũptis urbãus cœpit hẽri
Scurra uagus: non qui certũ præſepe teneret

liabat.Ꝑ Menius ut rebus:quia de ſe luxurioſo locutus erat ſubiicit fabulam de menio:menius hic pantholabus dictus eſt ab eo quod quicquid afferebatur acciperet.: erat autem & urbanus & mordax. itaq; dabant illi & qui urbanitate delectabantur & qui mordacitatem timebant illius.

ℭPOR. Mænius ut re.pa.at.ma.Hic mænius & alibi ab Hora.compellatur ut ſcurra & ſatyrice abſentem mænium carpit.Ꝑ Præſepe:tapinoſis & ſatyrice pro menſa:ſic Plau.in curculi.

ℭCHRI. Mænius ut rebus.Exẽplo huius hoĩs ĩ eos ĩuehiᵗ q allygurito p̃ſimonio ſcurræ paraſitiq; effecti aliena uorãt.Ac dũ ſint q illos accipiãt dñt nihil eẽ beatius uictu ſplẽdido & affluẽti.Cũ ãt a nullo accepti ſordido uictu domĩ uiuere cogunᵗ frugalitatẽ ſũmis laudibus extollũt.Hoc demũ uitiũ ſua ſolita irõia ne quẽ piã offẽdat ĩ ſe trãſſert poeta.Ꝑ Fortiter.atq; q fortiter agit cũ uirtute agit.ſed dixit fortiter ex ſtulta hoĩs opione q ue hæmẽtẽ illã ſuã alliguritionẽ fortitudinẽ putet. Vel ex irõia fortiter dixit:cũ nihil ignauius ſit ipſo guloſo.Ꝑ Vrbanus ſcur. Atq; q̃tũ urbanitas a ſcurrilitate differat alio ĩ loco.M.Tullii teſtimõio oſtẽdimus:cũ urbanitas uiꝶ graue & ciuẽ ægregiũ deceat.Scurrilitas ãt ĩpudẽtẽ leuitatẽ hẽat.Sed dixit ſcurra urbanus uagus .i.ſcurra q p totã urbẽ uagareᵗ.Ꝑ Suis.n.ſcurrilibus ſallibus ſibi uictũ mẽdicabat.Ꝑ Certũ p̃ſe.De hoĩe beſtiæ ſimili p̃ſepe:in quo q̃drupedes paſcũtur: recte dixit.

Impranſus: nec qui ciuem dignoſceret hoſte.
Quelibet in queuis opprobria fingere ſæuus:
Pernities:& tẽpeſtas baratrumq; macelli:
Quicquid quæſierat uentri donabat auaro.
Hic ubi nequitiæ fautoribus & timidis nil:
Aut paulũ abſtulerat: patinas cœnabat omaſi
Vilis & agnini: tribus urſis quod ſatis eſſet.
Scilicet ut uentres lama candente nepotum
Diceret urendos correptus. beſtias idem
Quicqd erat nactus pdæ maioris: ubi omne
Verterat in fumũ & cinerẽ: nõ hercule miror
Aiebat: ſiqui comedunt bona: cum ſit obeſo
Nil melius turdo: nil uulua pulchrius ampla
Nimirum hic ego ſum. nã tuta & puula laudo
Cum res deficiunt. ſatis inter uilia fortis.
Verũ ubi qd melius contingit & unctius: idẽ
Vos ſapere. & ſolos animo bene uiuere. quoꝶ
Conſpicitur nitidis fundata pecunia uillis.

ℭACR. Nec qui.c.hoc eſt qui quum eſuriret cuilibet malediceret ut alius placere poſſet:e quo ſe paſci uellet.Nil de parcis paruũ luxurioſis.Ꝑ Omaſi:omaſus proprie caro Bubulina.nepotum.i.quum non haberet: luxurioſos inſectabatur ut ab iiſdem paſcereᵗ.

ℭPOR. Impranſus ideo iratus ob hoc ipſum.Ꝑ Omaſi uiſceris bubuli.Ꝑ Nepotum:nequam & luxurioſorũ.Ꝑ Verterat in.f.&.ci.comederat atq; abſumpſerat.Ꝑ Pecunia:res familiaris.

ℭCHRI. Nec q ci.ut riſũ aliis moueret ĩ quẽcũq; opprobria fingebat:nec rõnẽ hẽbat cuiꝰ eẽt an hoſtis.Ꝑ Hoſtis:pduellus:aut peregrinus.Ꝑ Baratrũ: pfunda uorago ẽ.& græcũ uocabulũ. Erat.n.gula tã imẽſa ut oẽ qd in macello uenale eẽt uorare facile poſſet quapp iure ĩ illũ biõis boriſthẽis facete ſ; mordax dcm̃ iaci poterat.Is.n.hoĩ q uniuerſũ uorauerat p̃rimoniũ dixit.Ꝑ Nẽpe: amphiaraũ terra abſorbuit: At tu terrã.Ꝑ Auaro:multa cupiẽti.Ꝑ Abſtulerat:nõ.n.libẽter illis daᵗ ſ; q dãt aut illũ ex pditopditiſſimũ reddere uolũt:aut dãt qa timẽt eoꝶ ſcõata: aut morſus.Ꝑ Omaſi credũt:nõnulli omaſũ bubulũ eẽ inteſtinũ pigue & craſſũ.Sed ĩ reliqs q̃drupedibꝰ omaſũ nũc uidemꝰ.Ꝑ Dixit igiᵗ omaſũ agninũ q̃ſi uiliorẽ: & qa pua res ẽ ĩ agno dixit patinas: ut oñderet plures eẽ in eadẽ patina.Ꝑ Lama. p lamia.Ꝑ Verterat ĩ fumũ & cinerẽ.i.cõſumpſerat.Ꝑ Obeſo:pigui.nã piguiores rotũdiores clunes hñt.Ꝑ Vulua:mama porcina eſt cũ lacte auulſa de q̃ multa apud Pliniũ dr̃ ẽt ſumẽ q̃ſi rumẽ:ut Valerius p ualeſius.Ꝑ Numiæ hic ego.ſ.interpõit pſonã ſuã irõice:ut liberius cũ ſibi nõ parcat ĩ cæteros ĩuehi poſſit.Ꝑ Fũdata pe.uillis.i.quoꝶ opes cõſtabilitæ ſint ĩ agris q hẽnt uillas agri.n.ſtabiliores ſũt q̃ nũmi q facile alio trãſferunᵗ: Vñ agros fundos appellarũt:q̃ſi fundamẽtũ pecuniæ.i.opum.nã priſci pecunias bpẽs dixerunt a pecore in quo priſci oẽs ſuas diuitias habebant.

ℭAd Quintium.

Ne pcũcteris fundus meus optĩe qnti
Aruo paſcat herum an baccis opu
lenter oliuæ
Pomis ne & pratis: an amicta uitibus ulmo.
Scribẽtur tibi forma loquaciter & ſitus agri.
Continui montes niſi diſſocientur opaca
Valle. ſed ut ueniẽs dextrũ latus aſpiciat ſol:
Leuum diſcedens curru fugiente uaporet
Temperiem laudes. qd ſi rubicunda benigne
Corna uepres & pruna ferãt & quercus & ilex
Multa fruge pecꝰ: multa dominũ iuuet ũbra
Dicas adductum propius frondere tarentum.

Ne pcũ. Quĩtiũ alloqᵗ d̃ ſitu agri ſui & ex ACR.
obliquo loqᵗ de equanimitate & tẽpantia ſua quare cõtẽtus puo eẽ dẽat unuſqſq; arguit & quoſdam diſſimulatis uitiis magis bonos uidri uelle & laudari q̃ fieri.Ꝑ Aruo:aruꝰ ager dr̃ ſegetis ferax & p̃paratꝰ frumẽto.Ꝑ Loquaciter: qd græci baliſti nõ poetice dñt ſed quaſi pſa uione:& cõi ſermõe ac ſimplicibꝰ uerbis.Ꝑ Cõtinui.m.mõ deſcribit ſitũ agri ſui.i.totus ille ager meus unus mõs eſſet: niſi diſſociarenᵗ ipi mõtes ualle ĩ medio iacẽte: p qd oñdit illũ agrũ iter duos mõtes iacere.Ꝑ Tarẽtinũ:ut ita ager meus amœnus dicatur ſicut eſt tarentum.

ℭPOR. Ne pcun.f.m.i.ne forte pcũcteris ſcribenᵗ tibi forma loq̃citer & ſitus agri. Scribit aũt quĩtio de æq̃nimitate ac tẽpantia q̃re ſe paruo eẽ cõtentum demõſtrat arguens alios diſſimulantes uitia magna bonos uideri uelle q̃ fieri.Ꝑ Amicta:ueſtita:maritata. Loquaciter bene loquaciter quaſi curioſe adultero ac ſcire cupienti.Ꝑ Cont.m.n.d.deeſt qdem ut ſit continui

quidem niſi diſſocientur opaca ualle: unde intelligit agrum ſuum in ualle inter continuos montes iacere. ¶ Dextrum la. uallis dextrum dicit latus orienti ſoli obiectum: ſiniſtrum occidenti tempertem regionis illius. ¶ Dicas ad. pro. & hoc faceté & nota Horatiũ in italia nihil magis laudare q̃ tybur & tarentũ. ¶ Fõs. r. t. d. fons bandinus e riuo qui indulgentia dicitur: ergo magnus fons ſi quidem ab illo riuans non ſine nomine. ¶ Eſt ſeptembribus horis: quo tempore in urbe facile morbo corpora temptãtur ex autumni æſtu

Fons etiam riuo dare nomen idoneus: ut nec
Frigidior thracam nec purior ambiat hebrus.
Infirmo capiti fluit aptus: & utilis aluo.
Hæ latebræ dulces: etiam ſi credis amœnæ
Incolumẽ tibi me præſtãt ſeptẽbribus horis.
Tu recte uiuis: ſi curas eſſe quod audis.
Iactamus iampridem omnis te roma beatũ.

noxio. ¶ Tu r. u. ſ. c. e. q. a. hoc eſt ſi talis es qualem te fama teſtatur: ac per hoc bonus. ¶ Iactamus iampri. omnes: & hic aperte oſtendit quod ſupra dixerat ſi curas eſſe quod audis: & eſt ſenſus: iam pridem omnes te iactamus beatum. ¶ Omnis ro. ideſt omnes romani: & eſt figura metonymia.

¶ CHRI. Ne pcun. Mirifice reprehendit ſtultitiã & uanitatẽ quintii: qui cum ſit uitiis infectus tñ adulatoribus aures præbeat: & talis eſſe credat qualis ab illis dicitˀ. Cõcludit ergo non eſſe credendũ quæ de nobis populus dicat: neq; lætandũ falſis laudibus: neq; dolendũ falſa infamia: Vtitˀ tamẽ a principio ueluti ĩſinuatiõe quadã deſcribit. n. agrũ ſuũ: ut mentẽ hoĩs demulcendo patientẽ ad audiẽdum comparet. ¶ Aruo: frugibus. Nam qui fruges fert ager aruũ ab arando dicitˀ. ¶ Baccis: quo ab acino differat bacca dictũ eſt. Poma autẽ maxima mala piraq; appellant. ¶ Vaporet: calefaciat. ¶ Corru fugiẽte. Nã in q̃drigis fingunt ſolem. ¶ Corna. Nã & hæc iter baccas enumerantˀ. ¶ Pruna: ſilueſtria quæ in uepribus oriuntˀ: nam minora ẽt ſuccina appellãtur: & ſcribitˀ ſine aſpiratione bacca: nã ſi bacca aſpiretˀ erit bacchi ſacerdos. ¶ Fruge. i. glãde p acyrologiam. ¶ Dare nomẽ riuo. nã tãta erat aq̃ ut fluuius appellari poſſet. ¶ Thracã. p thraciã. ¶ Hebrus. nõ ĩſulſe magno flumini cõparat aquã: redũdãtia: ſed frigiditate & pſpicuitate. Vincit ãt ĩ eo q capiti aluoq; cõducat. ¶ Septẽbribus: q. d. in ſalubribus pp autũnũ. ¶ Q. d audis. ſ. de te & itellige ab adulatoribus. ¶ Oĩs rõa iactãus. Denominatio eſt poſuit. n. cõtinẽs p cõtẽto ut ſit roma. i. nos romãi.

¶ ACR. Tu re. i. ſitam recte uiues ut refert opinio tua. ¶ Febrem: trahit exemplum de febricitãtibus q cupiditate gulæ prouocati ſimulãt in conuiuio febre ſe non laborare ut liberius poſſint cibis q̃buſq; ueſci. donec ſuper ipſum cibum manus tremulæ reddãtur ſed ſicuti ille eſt ſtultus qui plus credit cõniuantibus q̃ ſibi ita qui febre uitiorum mẽtem habet repletam ſtultus computabitur. ſi pp fauorẽ uulgi ſe beatũ putat. ¶ Si. q. b. t. ſiquis inq̃t laudes auguſti pprie ad illũ pertinentes tibi decantet. nunquit auris accomodabitur illi addit ergo laudes. ¶ Auguſti: quas populus ſolitus erat ei decantare. ¶ In ambiguo: eſt inquit iuppiter. an te uelit populus magis ſaluum eſſe an tu populum o auguſte. ¶ Q. ui. c. ſed qui ſeruet & te & populũ iuppiter qui conſulit: & tibi & urbi Au. hæc. n. Varus de auguſto ſcripſerat. ¶ Ego ac tu: ac ſi diceret: & iã ſi non mereamur. ¶ Q. ui. c. reſponſio tota eſt per ironiã oſtendit. n. talem hominem non ueraciter eſſe bonũ ſed cupientem ſe bonum uideri: & cupientem humanæ laudis: quia omnia quæ facit coactus lege peragit. ¶ Pelle. d. i. ſolũmodo fama bonum extrinſecus ſimulatione uirtutum. ¶ Suſpectus: allegoricos: quoniam noui cauere dolos: & maliciam tuam & his animalibus ſe comparat: quæ decipi nequeunt. ¶ Collum pa. ſi dicat ut meum patrem ſtrangularem.

¶ POR. Sed. u. n. c. d. t. hoc p aliter: nec te q̃ſieris extra ne ue putes aliũ. ¶ Sapiẽte: deeſt excepto ſapiente bonoq. ¶ Neu ſi. t. p. ſ. ſtultũ eſt ingr alteri credere te beatũ excepto ſapiẽte dicẽti qa populo fidẽ habes te ſanũ aſſeuerãti. Cũ egrũ ſcias & tibi debes tẽpare ab ĩportunis cibis. ¶ Si qs. b. t. t. p. Si qs pro tuis laudibus tibi dicat Cæſa. laudes & addat hos uerſus. ¶ Tene. m. ſal. popu. ue. an pop. tu. Seruet in ambiguo qui conſulit & tibi: & urbi iuppiter qui ſunt ex notiſſimo panegyrico auguſti. ¶ Tu cum poſſeis agnoſcere: & dicerˀ iſtæ Cæſaris laudes ſunt non meæ patieris ne te emẽdatum uocari: & ſapientem quod ille eſt & hoc ait. ¶ Tene magis ſaluum: utrum magis populus uelit

Sed uereor: ne cui de te plus q̃ tibi credas.
Neu putes alium ſapiente bonoq; beatum.
Neu ſi te populus ſanum recteq; ualentem
Dictitet: occultã febrem ſub tempus edendi
Diſſimules. dõec mãibˀ ĩtremor ĩcidat unctis.
Stultorũ incurata pudor malus ulcera celat:
Siquis bella tibi terra pugnata mariq;
Dicat: & his uerbis uacuas permulcet aures:
Tene magis ſaluũ populˀ uelit. an populũ tu:
Seruet in ambiguo qui conſulit & tibi & urbi
Iuppiter: auguſti laudes agnoſcere poſſis:
Cum pateris ſapiens emendatuſq; uocari
Reſpondes ne tuo dic ſodes nomine nempe
Vir bonus ac prudẽs dici delector ego: ac tu.
Qui dedit hoc hodie. cras ſi uolet auferet: ut ſi
Detulerit faſces indigno. detrahet idem.
Pone: meum ẽ. inquit: pono triſtiſq; recedo.
Idem ſi clamet furem. neget eſſe pudicum.
Contendat laqueo collũ preſſiſſe paternum.
Mordeat opprobriis falſis mutẽq; colores.
Falſus honor iuuat & mẽdax ĩfamia terret:
Quẽ niſi mẽdoſum & mẽdacẽ: uir bõus ẽ qs.
Qui cõſulta patrum: qui leges iuraq; ſeruat:
Quo multæ magnæq; ſeccantur iudice lites:
Quo reſponſore: & quo cauſæ teſte tenẽtur.
Sed uidet hunc omnis domus & uicinia tota
Introrſum turpem: ſpecioſum pelle decora.
Nec furtum feci: nec fugi: ſi mihi dicat
Seruus habes precium. loris non ureris aio.

Nõ hominē occidi: nõ paſces ī cruce coruos.

te ſaluū ſeruet iuppiter q̃ cõſulit:& tibi:& urbi ī ambiguo:ſenſus aūt hic uſtēdit ſtatū amoris cæſaris eſſe erga populum:ut incertum ſit uter alterum magis diligat. Auguſti laudes:ordo & ſenſus cum poſſis cognoſcere:& eſt anaſtrophæ.ordo & ſenſus:reſpondens ne tu dic ſodes nempe uir bonus & ſapiens nomiſe dici archaiſmos ſigna Vir. Et ne crudelem nomine dicunt. ¶ Ego.a.t.hoc eſt & tu nõ minuſq̃ ego. ¶ Qui dedit:hoc hodie cras ſi uolet auferret:ſi ideo ſum ſapiens quia me dicit populus ſapientem ſequitur ut cum non dixerit nõ ſim. ¶ Mendolum:uitioſum:Medicandum eſt:hoc eſt non ſanū. ¶ Vir bo.reſponſio eſt tota per ironiam oſtendit ex hoc ipſum non eſſe ſed uideri bonum:ſed uidet hunc omnis domus quā non eſt fallere æde ſua. ¶ Nec fur.ſ.Hoc contra eos qui ſe putant dignos laude quia non commiſerint cur damnarentur.

¶ CHRI. Ne plus.Magna pfecto ſtultitia q̇ de nobis noſtriſq; moribus:q aliis nõ multū cogniti ſint: plus aliis q̃ nobis credamus.maximā.n.peſtē inferūt adulatores:atq; ad ultimā pniciē eos inducunt q ſibi credūt. ¶ Neu putes:beatū eſſe aliū a ſapiēte & bono.i.ne tu putes bonū conſiſtere in alia re q̃ in uirtute. ¶ Neu ſi te populus.Optima cõparatio.nam is qui prauis moribus tanq̃ bonus laudetur ppeaq; ipſa uitia diſſimulans illis utatur:ſimilis eſt ei q cum ueluti bene ualens laudeť in ipſo ingreſſu febris cibū capiat febremq; diſſimulet. ¶ Tremor:ex rigore febris. ¶ Malus.p.nam bonus uetat ne a uirtutibus uetita faciamus iſte autē uetat facienda. ¶ Siqs.Interrogat an adeo ſtultus ſit ut reſpõdeat ſuo nomine.i.tanq̃ ſi ſibi dicať ſiqs dicat illū geſſiſſe bella & mari & terra.& dicat putas ne ut populus malit te ſaluum eſſe:an tu populum: nam magna laus in ciue ē cum & ipſe tanti rēpu.faciat ut cõem ſalutem proprie anteponat: & rurſus tanti eum populus faciat ut illius ſalutem cõi pferat. ¶ In.a.in rebus piculoſis. ¶ Auguſti laudes.ſi hæc de te credis poteris & attribuere tibi laudes auguſti. ¶ Vir bonus.Reſpondet quintius:ita cupio bonus dici ut tu.Ad hæc Hor.infert nõ eſſe falſas laudes a populo accipiendas.Nam qui dat paulopoſt auferret. ¶ Idem ſi clamet. Quēadmodū uituperauit qui falſis laudibus lętātur:ſic nunc qui falſis:opprobriis dolēt.Additq; nullū neq; falſis laudibus neq; falſis criminationibus moueri niſi mendoſus.i.uitiis infectus & niſi mendax ſit. nam mendaces alios fallere uolunt. Bonus igitur is eſt qui ſua ſpõte rectū ſequitur:& amore uirtutis uitium fugit. Qui autē nõ peccat quia timet pœnas non bonus eſt.nā remoto timore ſtatim peccabit:quod ſiquis dicat paruū furtū feci reſpõdebo ex ſtoicorū ſnia:uia uitia paria eſſe.Itaq; ſi unum mille modiis fabæ ſubripueris erit minus dānū mihi: ſed peccatum erit par. Quo modo autē uitia paria ſint eſt ſententia ſtuicorum in ſermonibus dictum ē. ¶ Vir bonus: quem ſpectat oē forum tanq̃ normam & exemplar iuris & æquitatis:poſuit āt fo℞ & tribunal pro iudicibus.

¶ ACR. Nam de mille fabæ.quoniā inqt tu fureris unū modiū de mille. ¶ Dānū ē:mihi leuiꝰ ipſo pacto & leuius.quoniā ſi auderes totū abſtuliſſes ac per hoc minus es fur:q̃ ſi totū rapuiſſes.Hoc ex ſe Hor. ¶ Lauerna:lauerna uia ſalaria lucū hēt:eſt aūt dea furū & ſimulacrū eius fures colūt:aut qa cõſilia ſua uolūt tacita dicta a lauando:nā fures lauatores dicunť cū ſilētio pces eius exerceanť porro p ſillogiſmū pbat ſeruū cupidū & auaꝝ captiuū illū uult uideri:q pecūiæ parandæ ſeruit. ¶ Pentheu: hoc tractū eſt de tragœdia ī q̃ inducit liber pr̄ a pētheo uiſus ligari: & ipſe ſibi ſoluere ſic pētheo dixiſſe u pentheu ſi me ligaueris:te & bõa tua ſubuertā.Cui pētheus:licet ſqt oē pecus & rē cæteraq; pdā cõpedibus te tenebo: & qa pētheus illū ligauit fulminatus ē poſtea ipſe ac domus eius at liber pater icolumis pmāſit qd ſimile ſapiēti uiro ē & bono quē neq; carcer neq; metus mortis neq; ulla uis pt ī ſeruitutē retinere:neq; ullæ diuitiæ. ¶ Opinor ate:poeta ſcite hoc ſentit morte ſe poſſe liberari. quoniā hæc ſola uſum ē finis maloꝝ. Et nūc metaphora eſt a libero patre ſic ergo ſapiens ridet minas tyranni ut deus.

¶ POR. Cautus.n.me.fo.nimirum inquit ſi idem cauent etiā neq̃ beſtiæ. ¶ Sabellus:ergo Hor. ſed ī hoc nomine ē quædam facies integritatis. Virg.Curibuſq; ſeueris. ¶ Oderūt peccare boni.ſignate locutus eſt primum non timent peccare:ſed oderunt. Deinde nõ metu pœnarum:ſed amore uirtutis. ¶ Formidie pœnæ: deeſt ſed.ut ſit. nihil in te admittis: ſed formidie pœnæ. ¶ Dānum eſt:nõ tamen tu peccaſti minus qd perdidit cui furatus es non minuſq̃ ſi totum abſtuliſſes: & hoc ſecundum ſtoicos qui paria dicūt eſſe peccata. ¶ Vir bo:oē.ironia. ¶ Lauerna: lauernarū dea q̃ furibus preeſt. ¶ Qui.m.ſ.ordo qui melior ſeruo ſit aua

Sū bonus & frugi . renuit negat atq; ſabellus
Cautus enim metuit foueā lupus: accipiterq;
Suſpectos laqueos.at ope℞ miluius hamum.
Oderunt peccare boni uirtutis amore.
Oderunt peccare mali formidine pœnæ:
Tu nihil admittes in te:formidine pœnæ
Si ſpes fallendi:miſcebis ſacra profanis:
Nam de mille fabæ modiis cum ſurripis unū
Dānum eſt.nõ facinus mihi pacto lenius iſto
Vir bonus.oē fo℞ quē ſpectat & omē tribūal
Quādocūq; deos uel porco uel boue placat:
Iane pater clare dixit:cum dixit appollo.
Labra mouet metuēs audiri pulchra lauerna
Da mihi fallere:da ſanctum iuſtumq; uideri
Noctem peccatis & fraudibus obiice nubem.
Quo melior ſeruo:quo liberior ſit.auarus
In triuiis fixum cum ſe demittit ob aſſem:
Nõ uideo.nā q cupiet:metuet quoq; porro:
Qui metuens uiuit.liber mihi non erit unq̃.
Perdidit arma locum uirtutis deſeruit:qui
Semper in augenda feſtinat:& obruitur re.
Vendere cum poſſis captiuum occidere noli.
Seruiet utiliter:ſiue paſcat durus:aretq;
Nauiget:ac mediis hiemet mercator ī undis.
Annonæ proſit:portet frumenta pœnuſq;
Vir bonus ac ſapiēs audebit dicere pentheu.
Rector thebarum quid me pferre patiq;

Indignũ cogeſ? adimã bona. nẽpe pecus. rẽ,
Lectos argentum tollas licet & manicis &
Compedibus ſæuo te ſub cuſtode tenebo.
Ipſe deus ſimulatq; uolam. me ſoluet opinor?
Hæc ſentit. moriar: mors ultima linea rerũ ẽ.

rus non uideo. ℣ Vendere: c. p. e. hac cõparatione uole oſtẽdere ita nos p ſtultitiã ſeruire fortũæ ut captiui ſeruiũt dominis uictoribus ſeruari. ſ. nõ ex ſuo cõmodo: ſed ex eo℞ humilitate q parcũt ho:b9 ſeruituris ſibi. ℣ Seruiet. u. hoc ẽ ad oia tibi dicta audiens erit ut ſtulto cupiditatib9 & fortũæ obſeqns facit & patiẽ uni uerſa q̃ dicit inferius. ℣ Vir bo &. ſ. a. d. p. Hæc ꝑlodia de tragœdia ſũt bacchis in q̃ inducitur liber pater a rege pentheo ligari ac iuſſu iouis ſolui. Quod ſimile ſapienti ẽ q carceris difficultatem & mori non metuit neque ulla uis poteſt eum in ſeruitute retinere. ℣ Linea: finis. Teren. extrema linea eſt amare haud nihil eſt.

CCHRI. Quãdocũq;. Snĩa eſt: ꝙ uir bõus ex ꝑcepto phorũ neq; unq̃ qcq̃ deos ꝑcabiẽ: qn cupiat oẽs hoĩes audire neq; rurſus hoiem alloquet quin credat deũ cũcta audire. Ergo bonus ianũ aut appollinẽ rogaturus clara uoce rogabit: qa petit honeſta. Malus aũt. ℣ Labra mouet. i. ſũmiſſa uoce loqtur: pudet. n. audiri cũ iniuſta petat. ℣ Lauerna. Dea furũ eſt. Vnde lauerniões fores ꝙ ſub tutela lauernæ deæ eẽnt i cuius loco obſcuro abditoq; ſoliti eẽnt ꝑdã & furta iter ſoluere. Hinc lauernalis porta dicta ẽ. ℣ Noctẽ & nubẽ. Pro latebris poſuit. ℣ Quo. q. d. i nulla re melior liberiorue ẽ auarus q̃ ſeruus. nã auarus ſp cupit. nollus ãt põt cupe qcq̃ qn illud amittere metuat: q ãt in metu ẽ: is liber eẽ nõ põt. ℣ Demittit. ad homũ ſe inclinat. ℣ Ob aſſem infixũ. Vt legat infixũ aſſem: erat. n. ludus puero℞ ut de iduſtria humi nũmũ relinquerẽt: ac deinde negociũ diſſimulãtes obſeruarẽt cãculũ ſiqs ex trãſeũtibus legeret ut illũ: ueloti auaꝝ icreparẽt. Hũc totũ locũ imitatus ẽ Perſ. ℣ Perdidit ar. lo. de. Trãſlatio a militia: nã militi ignominioſiſſimũ erat. ſi aut locũ in acie deſeruiſſet: aut uiuẽti ſibi arma ab hoſte eẽnt erepta. ℣ Occidere noli. Auarus. n. cuncta ad utilitatẽ: nihil ad honeſtatẽ refert. Ergo nõ occidit captũ ex hoſtibus nõ qa humanitate aliq̃ moueaẽ. ſed motus ſpe lucri ſeruat ut illo ſeruo aut ad arãdũ. i. ad agricultura: aut ad paſcẽdũ. i. ad paſtoralẽ rẽ utaẽ. iubebãt. n. leges ut captiui nõ occiderẽẽ: ſed ſeruareẽ. Vnde a ſeruãdo ſerui dicti ſunt. ℣ Annonæ ꝓſit. Nã cũ aliũde frumẽta ĩpõrtauerit faciet annonã uiliorẽ. ℣ Penus. i. oia ea q̃ in penu cõtineñẽ. ℣ Pẽtheu. Pẽtheos ex agaue filia Cadmi thebaꝝ cõditoris nepos fuit illa. n. eũ ex echione uno ex comitibus. ℣ Cadmi pepit. Hic thebis regnans ſacra bacchi celebrari ꝓhibebat. Quapp eũ furorẽ matri materteriſq; eius i ſilua baccho ſacrificãtibus iniecit bacchus: ut uenientẽ aprũ crederẽt atq; laniarẽt. Qui uero fabulã ad hiſtoriã reducũt: uolũt hũc uiꝝ cõtinẽtiſſimũ icõtinẽtes mulieres ad modeſtiã reuocare tentaſſe. At illæ occidẽdũ hoiem curarũt. Ergo poeta iducit uiꝝ ſapiẽtẽ: q pẽtheo ſibi ſacra uetãti magnai libertate reſpondeat: & q ne metu qdẽ mortis a re diuina deterreẽ. ℣ Quid me pati coges. Verba ſapientis. ℣ Adimã bõa. Hæ pẽthei minæ ſunt. ℣ Tollas li. Rñdet ſapiẽs. at poſtrẽo cũ tyrãnus miniteẽ habituꝝ ſe illũ i duris uinculis. ita in deũ ſpẽ reponit: ut tamẽ mortẽ non horreat. ℣ Mors eſt ul. re. Nã & Ariſto. ultimum a terribiliũ illã appellat. neq; ultra ſæuire poſſunt homines.

Ad Sceuam.

Q Vãuis ſcœua ſatis ꝑ te tibi cõſulis & (ſis:
Quo tãdẽ pacto deceat maioribꝰ uti
Diſce docẽdus adhuc: qd cẽſet amiculus: ut ſi
Cæcus iter monſtrare uelit: tamen aſpice ſiqd
Et nos qd̃ cures ꝓpriũ feciſſe loquamur.
Si te grata quies & primã ſomnus in horam
Delectat: ſi te puluis Strepituſq; rotarum.
Si lædet caupona. ferentinum ire iubebo.
Nã neq; diuitibus contingunt gaudia ſolis.
Nec uixit male: qui natus morienſq; fefellit.
Si prodeſſe tuis pauloq; benignius ipſum
Te tractare uoles: accedes ſiccus ad unctum.
Si pranderet olus patienter, regibus uti
Nollet ariſtippus. ſi ſciret regibus uti:
Faſtidiret olus. q me notat utrius horum
Verba probes. & facta doce uel iunior audi.
Cur ſit ariſtippi potior ſententia. nanq;
Mordacem cynicum ſic eludebat: ut aiunt:
Scurror ego ipſe mihi populo tu rectiꝰ hoc &
Splẽdidiꝰ multo ẽ. equꝰ ut me portet. alat rex
Officium facio tu poſcis uilia uerum es

ACR. QVamuis ſæua. In initio huios epiſtolæ hortaẽ ſæuam quõ amicitiæ maiorũ obſeq debebat: & dicit illi ut ſi tedet eum manere i ciuitate propter ſtrepitum: & clamores tabernarum tranſeat in ferẽtinum oppidum deſertum ac per hoc qoietum. Præcepta uitæ ad lolliũ ſæuã equitem roma aſſectandi ſe potiores: & laudat Ariſtippũ cirenaicũ qui affectauerat cum regibus uiuere. ℣ Diuitibus: ſenſus eſt habet inquit: & paupertas uoluptates ſuas. Si moleſtia careat i moleſtis locis. ℣ Fefellit: hoc eſt qui latuit: ut & natus & moriens ignoraretur q fuit in obſcoro. Eſt autem epicureorum. ℣ Si pranderet olus: ex hiſtoria ſumptũ exẽplũ ꝙ plerũq; ꝓſit amicitia maiorum proponens duos phos. Diogenem cinicũ & ariſtip. ſectæ epicureo℞ faotorẽ. Hic monet Dioge. Alexã. Ma. & Ariſtip. ſectatorem: q contẽnebat paupertatẽ. Quodã igitur die Diogeni olera colligẽti dixit Ariſtippus. Diogenes ſi ſciret regibus uti faſtidiret olus. ℣ Coi Diogenes. Ariſtippus ſi nollet regibus uti prãderet olus. ℣ Sic mordacem cinicum. Antiſthenum uel Diogenem: ut legitur in ſequenti. ℣ Alat rex: prouerbium græcum eſt ipſos me fieri baſileus me refici. ℣ Officium poſſum officioſos eſſe. i. humanus.

CPOR. Quãuis ſæua ad ſæuã lolliũ eqtẽ ro. hæc epiſtola ſcribiẽ in q̃ dũ artẽ obſequẽdi amicis maioribus monſtrat Hora. ſatyrico charactere adſtruit ſeuerum: & triſtem hominẽ ſuis moleſtiis in principium odium incurrere quorum obſeroantiam potiorem libero homini eſſe ait ſeueritate. ℣ Quamuis: protherapeuſis. ℣ Moribus uti. ideſt amicis: ſed in cõſue-

Dante minor quãuis te fers nullius egentẽ.

tudine maiores dicimus.¶ Amiculus:hypocoriſma. Vt ſi cæcus iter:prouerbialiter ſus Mineruam docet.¶ Qđ cures pro.ſ.hoc eſt qđ eiuſmõi ſit ut uelis hoc ipſum pro tuo haberi.¶ Si.t.g.q.bene nõ ante monet quo pacto obſeruãdi colẽdiq; ſint potiores niſi prius oſtenderis colẽdos eſſe.¶ Si te gra.qes.ſi ocio delectaris inqt ex urbe proficiſcere ad ferentinũ hoc eſt in deſertũ oppidũ:quo dicto ẽt oſtendit Romæ: aut aliquos eſſe ocii amicos.¶ Nam neq;.d.diuites mũ pro generoſis poſuit ut Terẽ.oĩa habeo neq; qcq̃ habeo.Nihil.n.mihi uidetur deeſſe præter amicos.¶ Moriẽſq; fefellit.Fefellit igiſ mortuus eſt.Latuit:hoc aũt ꝓuerbiũ græcũ.

¶ Si pro.t.prodeſſe aũt tuis uoles ¶ Siccus ad un.paup ad opulentũ.¶ Si prã.ho.hoc dictũ Diogenis cynici fuit ad ariſtippũ cyrenaicæ ſectæ philoſophũ.ſenſus ẽ aũt.Si æquo animo paupertate utamur nunq̃ nos regibus obſecuturos ſi regibus obſeqremur nunq̃ paupertatis ſordes æquo aĩo toleraturos eẽ .¶ Si ſciret:aſtute:ut dignitatẽ huic ſectæ culendorũ principiũ daret inuertit quod erat reciprocũ hoc eſt ſi patiẽter regibus uteretur:ſed ſic maluit:ſi ſciret:ut uidereſ more patiendi laboraſſe in regibus ferendis an ſit labor .¶ Vtrius.h. diogenis an ariſtippi.¶ Vel.i.a.quare auidi quia iunior & hic oſtẽdit quod ſupra dixit. Diſce docẽdus adhuc mordacem cynicũ ſic eludebat:& hoc bene quaſi cane morſu.¶ Scurror:ego ipſe mihi pp me ſcurror cũ altera obſequor.Et hæc uerba ſunt ariſtippi ad Diogenẽ. ¶ Equus:ut me portet alat rex hic. ¶ Officium.ſ.mũ honeſte dixit quod ſupra humiliter ſcurror.¶ Ve.e.d.m.q.quãtumuis inquit quod accipis paruũ ſit minorẽm te facis.tamen ab eo qui ibi porrigit:quđ ſi eſt non es nullius egens:quod ipſe de te iactas.

CHRI. Quãuis ſcæ.ſatis:Laudat id uitæ genus in quo & ſi res aſſint recte liberaliterq; fruamur.Et ſi deſint æquo aĩo illis careamus.Maximope aũt laudat eos q maioribus obſeqoſos ſine tamẽ adulatione ſe præbẽt.Proptereaq; præponit inſtitutũ Chryſippi auſteritati q in diogene erat.Siqs igiſ qetã uitã adamat & pſentibus cõtentus eſt:uiuat ut Diogenes.Sin aũt & ſibi & ſuis plura acqrere cupit:ſciat uti foro ut eſt apud Terẽ.& imiteſ Ariſtippũ.¶ Sapis p te.Ironia ẽ.¶ Amiculus.Vt modeſte de ſe loqſ amiculus dixit nõ ut iminuat de fide amici:ſed de prudẽtia qđ ut aplat addit:q ẽt cecus audiẽdus ſit:ſi qreti tibi iter mõſtrarẽ uelit.¶ Si te.ſnia ẽ ſi ociũ amas & uelis labores fugere,uiue ĩ ſolitudine ut eſt ferẽtini q locus deſertus ẽ. Ver ita huiuſcemodi ociũ laudat:ut occultius dãnare uideaſ.Nã hic nec ſibi nec aliis ꝓdeſt.¶ Nec ui.m.nã ſortitus eſt aliqs ſpẽm beatæ uitæ natus moriẽſq; fefellit.q.d.cuius ortus eſt obituſq; pariter ignoratus qa nullo unq̃ negocio cogniti ſunt. Alii exponũt:natus moriẽſq; fefellit id ẽ q q̃ primũ mortuus eſt ut ſit uerũ illud primũ hoi eſſe nunq̃ naſci ꝓximũ aũt q̃ primũ mori.¶ Si ꝓdeſſe:qđ fit ĩ uita negocioſa.¶ Siccus ad unctũ.i.paup ad diuitẽ:egenus ad abũdantẽ.¶ Si pranderet olus.demonſtrauimus apud Dionyſi.ſyracuſarũ tyrãnũ Ariſtippũ cyrenaicũ uixiſſe:& ſuo obſeqo plura amplaq; ab eo accepiſſe.Diogenẽ aũt adeo diuitiarum contemptorẽ fuiſſe adeoq; nihil unq̃ poſſidere uoluiſſe ut interroganti Alexãdro magno nũ qd ab eo uellet rñdiderit:ne ſibi interim a ſole obſtaret.Cũ igiſ hũc ĩueniſſet olera lauãtẽ Ariſtippus:atq; illi dixiſſet ſi ſciret obſeq nõ eẽnt lauãda olera. Reſpõdit & tibi nõ eẽt obſequendũ regibus ſi eſſes oleribus cõtẽtus.Petit igiſ poeta ut reſpondeat ſæua utrius philoſophi dictũ ꝓbet ipſe aũt ariſtippo aſſentiſ.Nã fatebaſ ille ſcurilitate qdẽ uti ſed ſibi.i.ut ſibi cõſuleret ut æquũ habere quo ueheref:& ut a rege aleretur . Diogenes autẽ illo genere uitæ populo ſcurari uidebaſ.Nã & nihil inde cõſequebaſ:& cum mẽdicabat fatebaſ ſe dante minorem eſſe.Præterea ois cõditio rerum quadrabat ariſtippo & oẽm fortunã æquo aĩo ſubibat.Diogenes aũt tantũ duplici pãno uti uolebat.hãc ãt uilẽ ueſtẽ uolũt quã diploidẽ appellãt.Si aũt offereſ clamis mileſia q̃ ueſtis purpurea pulchraq; erat illã ueluti canẽ rabidã aut uenenoſam ſerpentẽ uitabit & niſi pãnum.i.uilem ueſtem reddes frigore perire malet. Ariſtippus autem & purpureã & uilem cum opus fuerit induet.

Oĩs ariſtippũ decuit color:& ſtatus & res:
Temptantẽ maiora fere præſentibus æquũ:
Contra quem duplici panno patientia uelat.
Mirabor uitæ uia ſi conuerſa decebit.
Alter purpureum non expectabit amictum.
Quidlibet indutus celeberrima ꝑ loca uadet
Perſonamq; feret non inconcinnus utranq;.
Alter myleti textã cane peius,& angue
Vitabit clamydem,morietur frigore:ſi non
Rettuleris pãnum referet ſine uiuat ineptus.
Res gerere & captos oſtẽdere ciuibus hoſtes
Attingit ſolium iouis.& cæleſtia tentat
Principibus placuiſſe uilis nõ ultima laus eſt
Non cui uis homini cõtingit adire corinthũ:
Sedit qui timuit ne non ſuccederet.eſto.
Quid qui peruenit fecit ne uiriliter.atqui

CACR. Ois Ari.laudat ariſtippũ ex ſnia Pla.q quũ inueniſſet illũ naufragio pãno duplici inuolutum.i.diploide ac per hoc uili ueſtimẽto laudauit eũ dicẽs omnis calor & ſtatus & res decuit ariſtip. ſcientia ꝑditũ ſi ea tentaſſet habere q ita ſciebat paruis uti.ut magnis.¶ Equum.i.æqualiter patientẽ paupertatẽ.¶ Mirabor:miror inquit ſi decepit ſplẽdor hominẽ ſordibus aſſuetũ.¶ Morieſ.aiunt ariſtippum inuitatu diogene ad balneas dediſſe operam ut omnes prius egrederenſ ipſiuſq; pallium induiſſe:illiq; purpureum reliquiſſe: quod dioge.cum induere noluiſſet ſuum repetens. Tunc ariſtip.increpuit:cinicum famæ ſeruitem qui algere mallet q̃ conſpici in ueſte purpurea.¶ Res.g.loco noiatiui ſtat res gereſ ut illud Perſii.ſcire tuum nihil eſt .¶ Nec cui : græcum prouerbium eſt.i.nõ cuius ariſtip.tutum eſt corinthum nauigare. Nam cum multi corinthum nauigantes laidis amore tenerentur ariſtp. hac fama illo perductus eſt laide non amore eius deuictus eſt qui cũ pre ſe ferret q non eſſet captus:ut cæteri:quoniam dictum eſt quod meretricem habuiſſet ille reſpondit ſed habui nõ habeo.¶ Coram.r.ſ.adeo gratã uerecũdiam ait : ut ſæpe

Hic eſt aut nulq̃ q; q̃rimus hic onus horret
Vt paruis animis & paruo corpore maius.
Hic ſubit & perfert aut uirtus nomẽ inane ẽ:
Aut decus & p̃cium recte petit experiens uir
Coram rege ſuo de paupertate tacentes
Plus poſcente ferẽt. diſtat ſumas ne pudẽter:
An rapias. atqui rerũ caput hoc erat hic fons.

plus perciplant nihil petentes q̃ flagitantes. Conueniens locus principio: propoſuerat enim docere quomodo cum maioribus uiuendum eſſet.

¶POR. Omnis Ariſtippum. dicunt platonẽ. Præſentibus. i. paruis æque præſto eſſe poſſunt æquũ patientem. ¶ Duplici páno. uili ueſte quam diploidẽ ueteres dixerunt. ¶ Patientia. u. ¶ Mirabor. u. u. mirum eſt inquit ſi dicebit ſplendor hominem aſſuetum ſordidis rebus ac per hoc non licebit. ¶ Alter. p. n. e. q utrũ uis habiturus fuerit ſumme ut Ariſtip. ¶ Alter. m. t. c. p. páno. n. duplici tegitur ut Cynicus diogenes diploide myleti textam ſane nũc ueſtes mileliæ præcioſæ ſunt ¶ Canepeius uitabit & angue: facete locutus eſt in ſtultitiá hominis qui præcioſam ueſtẽ nõ iam deſpicere: ſed timere uideaẽ. ¶ Morietur frigore: ideo inq̃ uiuere niſi miſer non poteſt. ¶ Referat ſine uiuat ineptus: in ſtultũ totũ facere: q̃uis dicaẽ non hic fingi ab Hora. Sed uere Ariſtippum diogenis ſubducto pallio clamidem ei ſuppoſuiſſe purpuream. ¶ Res gerere. ſ. magnas ſed hoc exemplo oſtendit nõ ſi tutum ſit quieſcere: Iccirco & glorioſum uideri põt cum non ſit ceſſare ne hominem colere ſibi conſulẽtis ac pigri. res uero maximas gerere & uigilare officiũ ſtrenui hominis atq; laudandi. ¶ Principibus placuiſſe. a maiore ad minus ait ſimile uideri gerere res bellicas & ꝓmereri principes ciuitatis. ¶ Non cu. h. c. a. e. & hoc exẽplum eſt a ſimilitudine. ¶ Sedit. q. t. bene ſedit: quo uerbo ſignificat finit ut & ſedes requiram. ¶ Qui timuit: non ſi conteẽpſit male uoluiſſe ſi laudes quicqd peruenit. ¶ Fecit ne uiriliter: atq; hoc per interrogationẽ: q cũ agit uel reſpondet uel inuertit orationẽ uel tacet: hic ergo dicẽdo. ¶ At qui hic eſt: aut nulq̃ quod q̃rimus quaſi tergiuerſantẽ urget ad reſpõdendũ. ¶ Hic. o. h. hic eloqtur qd in fine ſibi uoluit reſponderi. illũ eſſe timidũ q officiũ fugiat: illũ fortẽ q ſubeat pferatq; ac p hoc hunc laudandũ illũ uitupandũ. ¶ Aut. u. n. i. e. nomẽ inane uanũq; eſſe uirtutẽ epicurus dixit ad uoluptatẽq; referri uniuerſa q̃ facimus. ¶ Aut decus aut p̃ciũ. hoc ſtoici dicũt ad honeſtatẽ & rectum hoc eſt ad uirtutẽ oia reuocãtes. ¶ Corá rege ſuo. Iá p̃cipit dicẽs uerecũdiam plus ꝓdeſſe apud maiores amicos q̃ ꝓcacẽ ipudẽtiá: præſertim cũ tacẽtibus magis q̃ poſcentibus largianẽ.

¶CHR. Milites. inſula fuit optĩa lana abũdans. Hinc Vir. Mileſia uellera nymphæ cãrpebant. ¶ Res gerere. Rempu. adminiſtrare & hoſtes ſuperare res magna eſt. Sed non minima laus ita principibus obſequi: ut illis placeas. ¶ Non cuius. i. non omnibus. ¶ Contingit adire corinthum. ideſt tenere primas partes. Id. n. impor tabat huiuſcemodi ꝓuerbiũ apud græcos uel pp nobilitatẽ & pulchritudinẽ urbis: quá Ci. totius græciæ lumẽ appellat: uel pp uaſa corynthia q̃ oium eẽnt pulcherrima: uel pp difficultatẽ arcẽ aſcendẽdi quæ acro corynthos appellabatur: uel pp excellentem uictoriam quam mumius de ea urbe reportauit uel pp ludos iſthmios qui nõ procul ab ea celebrabanẽ. ¶ Sedit qui timuit. Ná multi deterriti difficultate rei non audent periculum facere. Sed tantũ qui illuc uiriliter ſe geſſit. Sententia eſt. Multos hanc uitam negocioſam non tentaſſe moti deſperatione: tamẽ qui illuc peruenire potuerũt præferendi uidentur. Ergo nõ tentant quia non cupiant ſed quia deſperant. Qui autẽ aſſequunẽ digni laude ſunt: & decus aſſequunẽ. Modo modeſti ſint: & non quærulj: nec adeo procaces: & proterui petitores: ut rapere potius q̃ ſummittere uideaẽ. ¶ Hic eſt. ſ. ſi prĩcipibus recte uti ſciamus. Hæc igitur cum ſcribat poeta: & inſtitutũ ſuũ defendit. Erat. n. tãquam alter Ariſtippus apud auguſtũ: & ſimul ſe a modeſtia petendi commendat.

Indotata mihi ſoror eſt: paupercula mater.
Et fundus nec uẽdibilis: nec paſcere firmus:
Qui dicit. clamat: uictũ date. ſuccinit alter
Et mihi diuiduo findetur munere quadra:
Sed tacitus paſci ſi poſſet coruus haberet
Plus dapis: & rixæ multo minus inuidiæq;
Brũduſium comes aut ſurrẽtũ duct⁹ amœnũ
Qui quærit ſalebras & acerbũ frigus & ſbres
Et ciſtá & fractam & ſubducta uiatica plorat:
Nota refert meretricis acumina. ſæpe catellã.
Sæpe periſcelidem raptã ſibi flentis. uti mox
Nulla fides damnis uerisq; doloribus adſit:
Nec ſemel irriſus triuiis attollere curat
Fracto crure planum. licet illi plurima manet
Lachryma. per ſanctum iuratus dicat o ſirim.
Creditæ, non ludo crudeles tollite claudum
Quærere pegrinum uicinia rauca reclamat.

¶ACR. Succinit. Cantilenam mendicorũ pulchre expræſſit: qui ſuccinũt ſibi inuicem. ¶ Brunduſium. i. inquit q meretrix facit quæ ſimulatis damnis plorabũda ſpoliat: facit etiam regi ſuo amicus minor cum quæritur ſe in itinere cum comes dictus fuerit aliqd perdidiſſe uel icomodum ſenſiſſe. ¶ Planum. Planus nomẽ eſt hominis q ſolebat multos ſic fallere in quorum uehicula uoluiſſet tolli ut fingeret ſe crus fregiſſe: qui cum poſtea uere gẽu fregiſſet: & idem rogaſſet non eſt ei creditum.

¶POR. Indotata mihi ſoror ẽ. figura hoc ẽ imitatio poſcentis aliquid. Clamat uictum date. hoc eſt mẽdicat. ¶ Succinit alter ſubſequiẽ & canit. i. ſequiẽ alter ac petit & bene cantilenam mẽdicorũ dixit. ¶ Diuiduo findeẽ. Tapinoſis nimirũ ſatyrice quadrapanis inquit qui uni cibo dari poterat frãgetur ac diuideẽ duobus hoc eſt diuiti importunius erit & docebis. Vnde fiet ut ẽt ſi qd ſolidũ fuerat cedat duobus. ¶ Sed tacitus paſci ſi poſſet. eum ſignificat qui ſi ſaperet petere a diuite tacitus neq; ſibi æmulum cõpararet neq; minus acciperet. Nam coruus cum accedit ad cibum ſtrepitu uocis alias aues rauce ciet. Vnde fit ne ſolus paſci non poſſit. Et ſubtilis: ſignificat ita diuitem peti ab

amicis ut a coruis cadauera:alii putant a coruo: & uulpe hoc tranſlatum ſed male. ¶ Brunduſium comes. Idem iquit ꝙ meretrix facit amatori ſuo quem ſimulatis damnis plorabũda ſpoliat, facit etiam regi ſuo amicus minor cum queritur ſemet in itinere quo comes dicit᷑ aliquid perdidiſſe uel ſenſiſſe icommodi. ¶ Nota refert meretricis acumina:hic locus de truculento Plauti eſt fabula ubi adoleſcens dicit. Aut perit aurũ aut conſciſſa eſt palula &c. ¶ Catellam.catenam diminutiue. Catena ãt proprie dicta eſt ꝙ canẽ teneat. ¶ Periſcelidem:ornamentum pedis circa crura. ¶ Flentis:mire nõ dicentis:ſed fictis.ut ſidem falſis lachrymis faciat. ¶ Nec ſemel irriſus triuiis hoc enim exemplo ſignificat nunq̃ poſtea crediturum quẽquam etiam uera dicenti qui falſis rebus omnia fidei argumenta cõſumpſerit:hinc etiã prouerbiũ natum eſt qui ſemel ſcurra nunq̃ frater familias:& eſt ordo. Nec attollere curat fracto planũ ſemel irriſum in triuiis. Nec ſi uere crus fregerit planus crederet:& ulterius illo qui ab ille irriſus eſt ſemel eũ attolleret. Quippe cũ eadem faciat in uero dolore quæ iampridẽ fecit in fallo. Planum autem ſcurram dicit. Sic Ci. iſte plãus improbiſſimus uti mox nulla fides ita fit inquit:ut poſtea etiam uera dicenti non habeatur fides. ¶ Oſyris:ægyptiorum deus ad quẽ illo tempore iuratum homines ducebãtur. ¶ Mimiſis:hoc ẽ imitatio. ¶ Vicinia raucare.uicini uociferãtes. ¶ Peregrinum.pro ignorante poſuit ſicut ueſtræ peregrinantur aures.

¶ CHRI. Indotata. Huiuſcemodi q̃rela nõ rogatio ſolũ:ueꝝ etiam flagitatio quædã eſt. Quibus uerbis cũ uteris excitas: & alios ad petẽdũ:& quod ſolus accepturus fuiſſes aliis diuidẽdũ poſcit. Vnde imitaris coruũ illum:qui cum inter paſcendũ garriret alias aues ad eãdẽ eſcam illexit. Fuit igitur diuidẽdum cum aliis id quod:ſi tacuiſſet:ſolus poſſediſſet. ¶ Brunduſium: Oportet oĩno modeſtũ eſſe qui apud pricipẽ degit. In primis.n.clemẽtẽ liberalẽq; eligat:& q beneficiorũ non ſit imemor:ac tum demum nec petat quicq̃:nec paupertate queraſ᷑:nec fingat aliquid ſibi ſubreptũ:ut ille damnũ reſarciat. Neq; imitet᷑ illos q iter cum aliquo agentes queruntur᷑ difficultatem itineris:& pluuias & ciſtã qua uiatica ferebant ſibi effractã fuiſſe atq; inde cibaria ſubtracta. Ciſtam effractam de truculẽto Plauti.eſt. Nã hæc meretricũ aſtutia ẽ ꝯnatũ ſibi apud amatores ſubtractũ fingunt:ut illi eũ reparẽt. ¶ Catellã. A catena diminutiuũ ẽ. ¶ Periſcelidẽ. Ornatus ẽ circa brachia. Alii uicũt ornatus pedis circa crura. Nã τὰ σκέλη apud græcos crura ſunt. Cũ igitur hæc ſæpe cõmmiſcean᷑ meretrices:euenit ut fidẽ in ueris damnis faciant. ¶ Nec ſemel irriſus. Cũ ſæpe decepti fuerimus ab iis q fractũ crus ſimulãtes & humi iacẽtes clamẽt:attollite nõ pſtamus fidẽ iis q fracto crure planũ.i.uere auxiliũ iplorãt. Iurat.i ſignificatiõe actiua. ¶ Oſiri:uetuſtiſſimi ægyptioꝝ cũ mũdũ naturãq; eius admirarent᷑ duos deos ſẽpiternos:& prios putauerũt ſolẽ atq; lunã:& hũc q̃dẽ oſiri:illã iſim noiarunt. Oſiris ãt multos oculos hñs iterp̃tat᷑:qm̃ ſol in ſuis emiſſis radiis uniuerſã terrã ituet᷑ d hoc plura iuẽies ap̃ Dio. ſiculũ. ¶ Quære peregrinũ.q.d.q̃re q fraudes tuas ñ norit. Rauca.m.elãor.

Ad Lollium.

SI bñ te noui metues liberrime lolli
Scurrãtis ſpeciem præbere ꝓfeſſus amicum
Vt matrona meretrici diſpar erit:atq;
Diſcolor infido ſcurræ diſtabit amicus.
Eſt huic diuerſum uitio uitium prope maius.

SI bene te noui.m.l.l. Hic lollius etiam ad cõſulatum peruenit merito uirtutis:& beneficio. Cæſaris. ¶ Infido ſcurræ:hoc ẽ qui amicitiam ſimulet:& in malis deſerat. ACR.

¶ POR. Si bene te no. Ad lollium ſcribens tradit p̃ceptum quo monet fugiẽdã eſſe uel leuitatem aſſentatoris uel ecõtrario amaritudinẽ reſiſtentis: & dicit in oĩbus mediocritatẽ eſſe ſeruãdũ. ¶ Scurrãtis.turpiter adulãtis. ¶ Amicũ.amicũ dicit grauitate ac dignitate:& bẽiuolẽtia. ¶ Vt mfona diſpar.i.diſſimilis. Eſt huic diuerſum uitio. Dicitur quidam uitium fugiẽs adulatoris incidere in peius uitium incõcinni:& odioſi.& inhoneſti hominis & incommodi.

¶ CHRI. Si bene te no. eſt in uita humana uirtus quædã iuſticiæ particula:quam itegritatẽ uocamus.quæ & amicos nobis uehementer cõciliat:& cõciliatos cõſeruat. Huic ãt inſunt fides: ueriloquium:& ſimplicitas fides eſt integritas:q̃ doctoꝝ cõuctorũq; cõmuniter uel ſpecialiter cõſtitutorũ intemerata ueritas cuſtoditur. Veriloquiũ ẽ integritas ſine fallaciæ aio:ut ſeſe res habet ꝓnũciãs. Simplicitas ẽ integritas nulla in realiter q̃ corde cõceperit ſimulãs intẽtiõe ꝓcẽdi. Qui igit᷑ uirtutes has poſſident libertate ai facile utunt᷑:maximopere aũt cauent ab adulationibus. Quod q̃ faciunt ueri amici ſunt peſſima.n.pernicies homini ẽ adulatio. Nã illa tumidi uaniq; reddimur:& eas q̃ in nobis minime ſunt uirtutes arrogamus. Verũ cũ ueriloquiũ mediocritas aſſit ut hoc extremũ habet adulationis:ſic hẽt.& alterũ hic contrariũ:quã aſperitatem mordacitatẽq; iure appellabo eũ amicum aſperius.apertiuſq; q̃ deceat carpimus:neq; modeſtiam ſeruamus: neq; hominũ locorum rerum ue rationem habemus. Qua propter in hac epiſtola loliũ qui ab adulatione in eius cõtrariũ deſceſſerat ad mediocritatem reducere conatur. ¶ Scurrantis.adulatoris. ¶ Profeſſus amicum. Cum profitearis te amicũ eſſe ut matrona erit ¶ Diſpar.moribus &. ¶ Diſcolor:quia etiam aſpectu non conuenit:& ſic amicus diſtabit infido ſcurræ. ¶ Infido. Ergo non amicus eſt. Nam amicitia ſine fide nulla eſt.

Aſperitas agreſtis & incõcinna grauiſq;
Quæ ſe commendat tonſa cute dẽtibus atris
Dum uult libertas mera dici ueraq; uirtus.
Virtus eſt medium uitiorũ utrinq; redactũ.
Alter in obſequium plus æquo prõus: & imi

¶ ACR. Aſpitas agreſtis:q̃dã inq̃t fugientes uitiũ adulationis incidũt i peius uitiũ incõcinni & in compoſiti hoĩs.ſ.feri: & aſpi q̃ſi agreſtis. ¶ Sunt.n.qui ſcã ſua liberrima:& pura confidentes contra amicos ſuos ſeueri:& aſperi apparent dum eos uolunt caſtigare & in tantum ut ipſa cutis nimia ſeueritate tenſa dicatur quaſi capillos habuerint:& atri ſint dentes. ¶ Medum uitioꝝ uirtus ſquit ita dẽt i cõtraria uitia ita i medio

eſſe poſita ut ab utroq; crimine ſit remota.i.ut nec ni/miũ adulationi nec ſe auſteritati adiũgat.¶ Secũdas. ſecũdaꝝ partium.n.actores oia ſũpſiſſe agunt & ſim plr.notãdũ ãt ꝙ in tragœdia nõ pl⁹ q̃ qnq; pſõaꝝ act⁹ debẽt fieri:ergo minim⁹ dũ ſecũdã ptẽ tragediæ agit hũili actu agit.¶ Altera ætas.i.mea ſenect⁹.Sordet p̃ ciũ.i.i tm̃ deſpectui deputata.¶ Vt nõ ſit prima fides & non ſit quod uere placet:& non ſit quod acriter ela trẽ.i.non poſſum me ſub clientibus meis defendere.

¶POR. Incõcinna.inſocialis grauis: nunc moleſta & odioſa q ſe cõmẽdat dicendo: nam ipſa odioſa eſt qa cõmẽdari ſe putat.¶ Tõſa.c.bene nõ cõa tonſa.ſed cute:ut de capillis nihil uideaſ remanere:niſi ꝙ cutis eſt.¶ Dẽtibus.a.ſordidis.ſ.ab incultu.¶ Dũ.u.l.Face te uult dixit: qa nõ ſufficit ꝙ cupit tõſa cute dentibus atris:characteriſmus hois triſtis & amari.¶ Et.i.d.l. ego melius itelligo ab his q putãt metõymicos dictũ imi lecti deriſorẽ ꝓ eorũ deriſorẽ q i eo imu lecto ac cũbunt.i.dñorũ couiuiis nã i ſũmo:& i medio amici i imo uero ipſe diſcũbit hoc dicit uirtus ẽ mediũ ui/tioꝝ utrinq; reductũ uirtus inqt iter cõtraria uitia de

Deriſor lecti:ſic nutum diuitis horret
Sic iterat uoces & uerba cadentia tollit:
Vt puerũ ſæuo credas dictata magiſtro
Reddere:uel ptes minimũ tractare ſecũdas.
Alter rixatur de lana ſæpe caprina.
Propugnat nugis armatus:ſcilicet ut non
Sit mihi prima fides:& uere ꝙ placet:ut non
Acriter elatrem:precium ætas altera ſordet
Ambigiẽ:qd enĩ caſtor ſciat an docilis plus:
Brunduſiũ numici melius uia ducat an appis
Quẽ dãnoſa uenus:quẽ p̃ceps alea nudat:
Gloria quẽ ſupra uires & ueſtit & ungit:
Quẽ tenet argenti ſitis importuna fameſq;
Quẽ paupratis pudor & fuga diues amicus
Sæpe decẽ uitiis inſtructior odit:& horret.

beat i medio ſita ẽẽ:ut ab utroq; crimie tatũdẽ remota ſit.¶ Alter i.o.deſcriptio aſſentatoris.¶ Et imi deriſor ſe.accubitoris ſemp deriſor amici:uideri aũt dr̃ q & obſequm laudat cõtra quẽ ſentit:ſic alibi deriſor plus laudo remoueaſ.¶ Sit morũ diuitiis.hic characteriſmos adulatorũ ẽ iterat uoces:& uerba.hoc ẽ oẽ qd leue dictũ eſt repetit:& oia uerba colligit ne ſine laude ſint dicta.ac p hoc dicit eadẽ q ille dixerit:& nullũ uerbũ nõ admiraſ q̃uis ſterdũ eiuſmodi:ut ſi tũc ceciderit:ore potius q̃ ſit meditate ſapiẽterq; plaũ.¶ Vt pueꝝ ſæ uo credas.miꝝ & facetũ exẽplũ.¶ Vel ptes.m.t.ſ.recte ſecũdaꝝ ẽt partiũ actores oia ſubmiſſe agũt ſic i acto ribus gratis fieri uidemus:ſæpe illũ q ẽ ſecũdaꝝ ac tertiarũ ptiũ ſumiſſe agere uidemus. Alter rixaſ. Deſcri ptio triſtis:& duri.¶ De lana ca.de uilo.ut qdã dñt caprorũ pilos nõ ſetã dicens eẽ ſed lanã.¶ Propugnat.n. Ordo pugnat.i.nugis certat.¶ Vt non ſic.m.p.f.Mimeſis.i.imitatio doloris.¶ Et uere qd' placet:non oi liber tate defendã.Non deſerã alterã uitã:deſignat nõ tãti facere ſmortalitatẽ:ut quod ſenſerit nõ defendat. ¶ Præ ciũ.cõmutatiu pro acri libertate.ſ.¶ Elatrẽ.omni rabie uociferẽ.ac defendã.¶ Aetas.altera iſtauratio uitæ ut uirbio cõtigit.¶ Sordet:uilis eſt:& ſenſus:ut ego alicui affẽtiã p̃cio mihi ſi altera ætas attribuaſ negligã ac ſor didã ducã.¶ Ambigiſ:ſatyricos tũdet ad hæc q a triſti:& amaro dicta ſunt.Quid.n.agiſ iquit q̃re tu inſanias uel facias inimicũ.Caſtor ſciat an docilis plus.Hoc ſic ꝓnũciãdũ ẽ:ut intelligaſ leue ac negligẽdũ. Caſtor ãt & docilis hiſtriões tũc tpis:ut alii gladiatores fuerũt.¶ Brunduſiũ & numicia & appia uia puenire põt q uo/luerit.¶ Quẽdã luxurioſũ ſignificat.¶ Diues.a.hoc dicit uitioſũ amicũ q̃uis ſit uitioſior diues tñ ſe hẽe nõ patiaſ.credit.n.uitia ſua ob diuitias debere tolerari uitiꝭ uero paupis ſuſtineri nõ poſſe cũ iſerior facultati/bus uirtutes debeat compenſare cũ fortuna.¶ Sæpe:hoc eſt.x.uitiis auctior ad peccandũ q̃ amicus minor.

¶CHRI. Aſpitas.a.Procul ab oibus ciuilibus moribus.¶ Et intõcin.Minime cõuciẽs.Cõcinnare dicebãt ueteres apte cõponere:ut placet Feſto.¶ Tonſa.c.nulla coma ornatus:ut appeat ſeuerus.¶ Atris:ut cultũ cor/poris neglexiſſe uideaſ.¶ Libertas.m.nã in illa aſperitate q exceſſus ẽ uult uideri libertas: quæ mediocritas eſt.¶ Reductũ:remotũ.¶ Vtriq;:ab utroq; extremo.ſ.ab exceſſu & a defectu.¶ Alter.q adulator eſt. ¶ Imi ſe. i.dñi conuiuii. ille.n.in ima lecti parte diſcũbit.¶ Horret:& ppea obſeruat.¶ Iterat.quia eadẽ facit. ¶ Verba .c.tunam ẽt incõſiderate dicta laudat q cadunt ex ore illius:nã quæ in p̃meditata dicimus ea cecidiſſe uidẽt. Virg.Patrioq; nefas tm̃ excidit ore.¶ Dictata.ſ.m.nã ea pueri integra referre conanſ. ¶ Tractare ſe.nã ut aiunt eaꝝ ptiũ actores oia ſubmiſſe agũt.Vel exprimit minimũ ad diſcẽtẽ q cũ p̃ceptorẽ minimũ audierit:cõaſ ẽt i minimis illũ imitari.¶ Alter.aſp & agreſtis rep̃heſor.Rixaſ:pugnãt cõtẽdit.¶ De la.c.de uilo.Nã capraꝝ nõ lãæ.ſꝫ ſetæ ſũt:& tñ illi lanas eẽ cõtẽdũt.¶ Preciũ.æ.a.ſ.i.ſi det p̃ciũ altera.i.ſcđa uita nõ deſinã.Ambigiſ qd .n.q.d.de nugatoriis & nihil ad nos ptinẽtibus. ¶ Caſtor &.d.noſa ſũt gladiatoꝝ.¶ Gloria.q.ſ.u.i.qs ille ẽ q gl̃ia & uãitate duct⁹ maiorẽ ſũptũ i ueſtib⁹ & unguẽtis facit q̃ ſuæ facultatee patianſ.¶ Sæpe decẽ ui.i.Sæpe di ues q uitioſior eſt carpit minus uitioſum: & odit.

¶ACR.: Stulticia.opibus cõpenſu ſtulticiã meam. ¶ Arcta de.habebant antiqui patres ꝓ qualitate opũ togas quæ erant bis ter ulnarum.i.quinq;. Eutrape/lus hæc cogitabat eutrapelus:ut aliqd donaret inimi cis.¶ Beatus:dicit qm̃ mutaſ animus pauperũ muta tione ueſtis.¶ Honeſtũ.ſicut nobilis carius cui ſcortũ. ¶ Thrax:gladiator. Nã mirmillo ſecuto ſenſus:aut gladiator aut mercẽarius erit:olitoris pro uerbiaſr ſe i ludũ:ut ſit gladiator ſicut.ſunt thraces: Olitores.aũt dicunſ uleaꝝ uẽditores ſicut olim uen/ditor erat uleꝝ ita uegociatori icipiẽt uendere cabal/

Aut ſi non odit.regit ac ueluti pia mater
Plus quam ſe ſapere:& uirtutibus eſſe priorẽ
Vult:& ait ꝓpe uera.mecũ contendere noli.
Stulticiã patiuntur opes.tibi paruula res eſt.
Arcta decet ſanũ comitẽ toga.deſine mecũ
Certare.eutrapelus cuicũq; nocere uolebat:
Veſtimenta dabat precioſa:beatus enim iã
Cũ pulchris tũicis ſumet noua cõſilia: & ſpes

Dormiet in lucē:ſcorto poſtponet honeſtum
Officium:nummōs alienos paſcet:ad imum
Traxerit:aut olitoris aget mercede caballū.
Arcanum neq̨ tu ſcrutaberis ullius unquam
Cōmiſſumq̨ teges:& uino tortus & ira.
Nec tua laudabis ſtudia:aut aliena reprēdes
Nec cum uenari uolet ille:poemata panges.
Gratia ſic fratrum geminoꝝ amphionis:atq̨
Zethi diſſiluit:donec ſuſpecta ſeuero
Conticuit lyra:fraternis ceſſiſſe putatur
Moribus amphion.tu cede potentis amici
Lenibus imperiis:quotieſq̨ educet in agros
Aetholis onerata plagis iumenta:caneſq̨:
Surge:& inhumanæ ſeniū depone:camœnæ

lū.¶ Cōmiſſaq̨.t.i.ab amico aliqd dictū debes celare.¶ Gr̄ia ſic.f.i.amicitia dū alteruter ſuū ſtudiū ſeqtur.¶ Amphiōis. Amphiō & zetus iouis: & anthiope filii diuerſi officii Amphion cithara cātabat zetus paſtoris fungebatur officio pp hāc diuerſitatem animorū & uitæ tādiu diſſiderunt: donec Amphion cā diſcordiæ uitandæ citharā omiſit:In humanæ.q̄ nō paſcet te non ferens uictum camœna.

¶POR. Ac ueluti pia m̄r ſmire ſupbiā diuitis ꝓmitigauit exēplo igt potior amicꝰ te uult eē filiū hoc ē iferiorē ſe a magis q̄ ſapiētē.¶ Et ppe uerā mecū bene ꝙ ſtulte diues de ſe cogitat.ait tn̄ nihil de paupe ueꝝ eē demōſtrat.Simul p mimeſim loquētē diuitē facit.¶ Stultitiā.p.o.opibus inqt cōpēſo ſtultitias cū ſtultꝰ ſū:ſic illud ē.Salu.qa ſecūdæ res mire ſūt uitiis obtētui.¶ Arcta decet ſanū:toga q̄ bis ulnarū nō ſit:ut in epodiis dixi ꝓ opibus.n.ueteres magnas uel puas habuerūt togas Cice.Velis amictos nō togis.¶ Eutrapelus:ut hic appet corrūpēdoꝝ hoium calidꝰ fuit adeo ut ſciret cū hitu & ſtultis aīum quoq̨ mutarī.Cuicūq̨ nocerī uolebat.quēcūq̨ corrūpere uoluiſſet.¶ Beatus.n.iā beatus nō uere:ſed q ſibi beatus uī ex pulchris rebus ſūet noua cōſilia:& ſpes turbabit.ſ.& ex hitu mores ducet fiet delicatus.¶ Dormiet in lucē.hoc ē nō euigilabit nec elucubrabit.¶ Scorto poſtpōet hōeſtū.carius illi erit ſcortū & dulciꝰ hōeſtate.¶ Nūmos aliēos paſcet.fœnerabit & faciet es alienū uſuris creſcere.¶ Ad imū.ad poſtremū traxerit auctorabit ſe i ludū ut gladiator ſit.¶ Aut olitoris ager.ſatyrice lučit ſordidiſſima futuro mercenario poſt beatū īceſſū:cultūq̨ lætātēs & ueꝝ tale ē:q̨ ſit ſpeculū pp Arcanū neq̨ tu ſcrutaberis.¶ Bene.mox.n.dicit eiuſdē eē ꝓdere cōmiſſa eius & arcana pq̄rere ac ſcire uelle.¶ Et uio tortus:& ira qa uinū & ira tormēta ſūt:qbus multi iuiti ſecreta fuderūt.Nec tua laudabis ſtudia aut aliēa reuitiū obtrectanōis ē.¶ Nec cū uenari uollet ille odioſū.n. facit iportūitas uolūtatis aduerſitatis ſtudioꝝ.¶ Gr̄a.ſic fratrū dū alterutrū ſequiſ ſtudiū ꝙ ſi fratrū gemioꝝ gratia ſic diſſoluiſ:qd futuꝝ ē affectatoꝝ.¶ Donec ſuſpecta ſeuero:zethū dicit ſeueꝝ lyræ ſtudiūq̨ ꝓiecit.Tāto magis ēt cōuenit potiori amico cōſentire atq̨ uelle lēibus iperiis patere ꝙ graeci uocāt q cū pōt iperare blādiſ. quotiēs inqt parauerit ire uenatū Etolis plagis Meleager calydoniū aprum nobilis uenator excepit: ide ergo epitheton fecit Hora.ut etolis retibus ad apros factis intelligamus.¶ Surge.& inhumane.¶ Senium.inhumanæ camœnæ non eſt ppetuum epitheton.ſed in humane ad eum aſpicit qui eam ledit.

¶CHRI. Vel ſi nō odit.uult eē cēſor & rephenſor tanq̄ ſi illi pia mr̄ ſit & ait ſe eē ſapiētiorē.¶ Ait.p.u.Nō oino uera quia ſi ueꝝ q̄ramus:nihilo ſtultior debet eēt diues q̄ pauper:ſed prope uera dixit:qa ſic putat uulgus.¶ Arcta toga.uilior.ueſtis.¶ Decet.q.d.reqrit.nā oportet prudētē eē pauperē.¶ Eutrapelus. Nomen proprium hois eſt.cateꝝ eutrepeles dicūt græci quorū aī uerſatile ſint:& faciles ſe ad oia uertant ē aūt hæc cenſoria ofo ditioris paupiorē monētis.¶ Noua cō.qa mutata fortūa mutabit cōſiliū & ſpē qa audebit & ſpabit maiora.¶ Paſcet nū.a.qa ad fœnus accipiet & augebit ad imū poſtremo.¶ Trax erit.efficitur gladiator urgente fame.¶ Trax.n.nomen proprium gladiatoris erat.¶ Aget.c.o.nā diurnam opam ſuā locabit olitori ut illius equum oleribus uenalibus onuſtū circunducat.Gr̄a ſic fratrū iuppiter ex antiope amphionē zetūq̨. geminos ſuſtulit:q̄uis Horat.tertiū addat calaim:amphion aūt muſica:zetus uero uenationibus delectabaſ: peneq̨ iā ad diſcordiam uenerant pp diuerſitatē ſtudiorū.ſed amphion rem ſuſpicatus relicta muſica ſe uenationibus ne fratrē alienaret tradidit.¶ Aetholiis.nobilibus & quales habuerunt in uenatione apri calidonii. Nam calidon ætholiæ urbs eſt.Senium.i.eā triſtitiam quæ circa ſeniū eſſe ſolet.¶ Inhumane:non inhumane ſed cuius grauitas inhumana uidetur.

Cœnes ut pariter pulmēta laboribus empta.
Romanis ſolēne uiris opus utile famæ
Vitaq̨ & membris:preſertim cum ualeas:&
Vel curſu ſuperare canē:uel uiribus aprum
Poſſis:adde uirilia quod ſpecioſius arma
Non eſt qui tractet:ſcis quo clamore coronæ
Prælia ſubſtineas campeſtria:deniq̨ ſæuam
Militiam puer:& cantabrica bella tuliſti
Sub duce:qui templis parthorū ſigna refixit.
Et nunc:ſiquid abeſt italis adiudicat armis
Ac ne te retrahas:& inexcuſabilis abſis:

¶ACR. Virilia.lauda aīum tuū dicēs nō ē q ſpecioſius tractet arma uirilia.Partoꝝ ſigna romana q̄ craſſus amiſſerat pſæ ad auguſtū per tyberiū miſerunt iā uicti.¶ Ac ne te retrahas.i.ſi uis ab amico tuo domū recedere petes aliquā excuſationē ſine dāno.¶ Cōnicere:aut dic te domū ire iocatū:uel aliqd aliud facere:¶ Numerū.q̄uis inqt ſapiens ſis:& oia ad numerū.i. ad ſapientiā redigas:noli excuſare te:ꝙ non ludas cū amico tuo:p̄ſertim cū dlecteris.¶ Nugaris ſēſus:quāuis nihil extra rōnē facias:tn̄ decurras interdū ad ludū:& in paternā uillā naualem pugnam quam auguſtus cū Antōio geſſit immittere.¶ Accia pugnaq̨ fuit inter Cæſarem & antonium apud acciacū promontorium:adria:mare in quo pugnabant Cæſar:& Antonius.¶ Vtroque pollice:pollice ſinecdochicos manu

utraq; ſublataq; pariter ſæpius mota. Hoc enim gẽus ualide laudantiũ ẽ. ¶ Ancilla. monet quãdo in domo amici fuerit. Non amet puer; eius aut puellam ne forte captus amore pandat ſecreta ſua.

Quãuis nil extra numerum feciſſe: modũq;
Curas: interdum nugaris rure paterno.
Partitur lintres exercitus actia pugna:
Te duce ꝑ pueros hoſtili more refertur.
Aduerſarius eſt frater: lacus adria donec
Alterutrum uelox uictoria fronde coronet:
Conſentire ſuis ſtudiis: q crediderit te:
Fautor utroq; tuum laudabit pollice ludum.
Protinus ut moneã: ſiqd monitoris eges tu:
Quid de quoq; uiro: & cui dicas ſæpe uideto
Percunctatorẽ fugito: nam garrulus idẽ eſt
Nec retinẽt patulæ: cõmiſſa fideliter aures:
Et ſemel emiſſum uolat irreuocabile uerbũ.
Non ancilla tuum iecur ulceret ulla puerue
Inter marmoreum uenerandi limẽ amici.
Ne dominus pueri pulchri: caræ ue puellæ

¶ POR. Pulmenta laboris empta. Suauiter ſignificat cibos ex ꝑda eſſe natos. ¶ Romanis ſolẽne: ab hõeſto uult pſuadere laborẽ uenaticũ nõ detractandum. ¶ Vitæq; & mẽbris: hoc ab utili ſumptũ ẽ. ¶ Scis quo clamore coronæ. i. ſuffragio multitudinis ſpectaturis in campo martio exerceri ſoleas. q argumentũ a minori ad maius dicit ná ſi hoc facis ludi cã tantũ quãto magis facies ꝑpter amicitias: & utilitatẽ tuá. ¶ Deniq; ſæuá militiá puer. Occaſio laudis iniicienda: & ipſius ad quem ſcri. & Cæſar. Augu. ¶ Sub duce: qui ſub Cæſare inquit Auguſto olim in cantabria militaſti: q nunc a parthis ſigna romana quondam capta cũ Craſſo recepit. ¶ Adiudicat. adiungit. ¶ Ac ne te retrahas & inexcuſabilis abſis. Senſus hic eſt: noli inquit te retrahere ac denegare ludenti amico. non. enim excuſare potes q ipſe nunq̃ luſeris: præſerti cum in uilla tua cũ tuis ſæpe nugeris ac laudas. ¶ Quãuis. n. e. Quãuis iquit ſapiẽs ſis & omnem curam tuam ad numerum modumq; redigas hoc eſt ad rationem ad ſapientiam: interdũ te tñ iocis ludoq; delectas. Sic alibi ait. Dulce deſipere in loco. Patitur lintres exercitus ait imaginem pugnæ acciacæ: quæ fuit inter Auguſtum & Antonium tu cæſar facis. ¶ Lacus. a noie adria & tamdiu noia ſimulata ſeruant donec alteruter uincat. Hoſtili more refert. agitur trãſlatio fabulæ quæ cũ agit denuo referri dr. ¶ Conſentire ſtudio ſuo. ille non ſolum ſtudiũ laudauit: ſed etiam laudat. Vtroq; pollice: utraq; manu tropos ſynecdoche a parte totum: an qui uehementius laudat manus iungens iungit pollicẽ cũ proximo. ¶ Protinus ut moneã: mõ ſubſtantiuum ſignificat & eſt. Quid de quo uiro: tria dixit: qd dicas: de quo dicas cui dicas. ¶ Percũctatorẽ: fugito. Vera ſnia ẽ. eadẽ. n. libidie ꝑdit: & audit: & q audit deſiderat pſcrutat: ¶ Patulæ. a. paratæ ad audiẽdũ. ¶ Et ſemel. e. u. i. u. terribiliter ꝑnũciãdũ ẽ. ¶ Nõ ancilla tuũ iecur. nõ ames inqt ſeruũ ut ancillã diuitiis: ¶ Ne dñs pueri. dñs. i. diues.

¶ CHRI. Romanis uiris. Ná priſci romani qui uiri erant uenationibus exercebant. ¶ Vtile. f. nam inde apparent ſigna fortitudinis. ¶ Vitæq; & m. i. uitæ mẽbrorum: hoc eſt corporis ná exercitatio corporis cõſeruat ualitudinẽ. nam ſi ſomnus quies: & frigus gignunt noxiã pituitam: quæ multorum morborũ cauſa eſt exercitatio quæ amouet ſomnũ: & quietẽ: & ex motu gignit calorem morbos pellet: & ualitudinem cõſeruabit ꝑſertim robuſtis qui tolerare labores queũt. ¶ Prœlia. campeſtria. Armorum ludicra appellat: quæ i campo martio exercebãt. Coronæ. Spectantiũ in campo martio. ¶ Militiam. p. Magna auxeſis: ná ſi in ætate tenera pueritiæ potuit perferre militiam rem periculoſam nõ ne poterit in robuſtiore ætate ferre uenationem rem multo minus periculoſam. ¶ Signa. r. Sub Octauiano & cantabri in hyſpania: & in orientali plaga parthi uicti ſunt: ſed a diuerſis ducibus. Sed hic ſub duce Auguſto intelligit. ná ipſe uentidiũ baſſum miſit: q de parthis triumphauit ¶ Retrahas. q. d. recedas ab inſtituto genere uiuendi. ¶ Numerum. ꝑ cõcedẽtia: & ꝑportione poſuit: q exprimit cũ addit modũ. ¶ Nugaris. in hoc loco ludis ſignificat: qa cũ fratre cies ſimulachra maritimi belli: q̃le apud Actiũ ꝓmõtoriũ geſtũ eſt ab Octauiano cõtra. M. A. ¶ Rure. p. Quod iuxta mare eſt. ¶ Exercitus. ex tuis ſeruis factus. ¶ Partit. pari numero. ¶ Lintres. nauigia ꝑprie tñ fluuiales nauiculæ ſunt. ¶ Refert: exprimit agitur Iuue. Et multũ referens de Mecœnate ſupino. ¶ Aduerſarius: loco aduerſarii. ¶ Adria mare adriaticũ. Alterutrum: alterum ex duobus. ſ. aut te aut fratrẽ. ¶ Frõde. laurea corõa. ¶ Vtroq; pol. Vtroq; manu: prouerbium ẽ: uel qa obſtrupẽtes: aliqd pollices iungimus. ¶ Protinus. Deinceps & q̃ſi ſuo ordie. ¶ Si mõitoris. q. d. q̃uis nõ egeas mõitoris. ¶ Quid de. ná uidẽdũ ẽ ne paſſim de quocũq; loq̃ris. m̃tis. n. pcẽdũ ẽ: neq; ẽt cũ de aliquo dicas oĩbus ẽ dicẽdũ. ¶ Percũctatorẽ. Ná q multa pcũctat pauca reticet. ¶ Garrulus: q multa & ſine pẽſo loquit. ¶ Nõ. a. neq; ſerua: neq; ſeruus amici amandus eſt: ná ſi eorum tibi copiã faciet paruo munere illi eris multũ obnoxius. Si ãt nõ faciet nimis te anxium reddet.

Munere te paruo beat: aut incõmodus angat
Qualẽ cõmẽdes ẽt atq; ẽt aſpice: ne mox
Incutiant aliena tibi peccata pudorem.
Fallimur: & quẽdã nõ dignũ tradimus: ergo
Q uẽ ſua culpa ꝑmet: deceptus omitte tueri:
Vt penitus notum ſi tentent crimina ſerues:
Tuterisq; tuo fidentem preſidio: qui
Dente theonino cum circũroditur ecquid.

¶ ACR. Munere. p. dans tibi puerum uel puellã cum maiora accipes. ¶ Comendas: qñ inqt aliquem laudare uis in pñtia aliorum diligentes conſidera anteq̃ illum laudes ne eum forte quum poſtea deturpaueris incurras in uerecundiã. ¶ Tuteris: ſẽſus ſi quem uideris a malo homine uexari defende & tuere. ¶ Dente theonino. Teõ enĩ dicaciſſimus ideſt loquaciſſimus fuit: & maledicus per quem maledici: & detractores intelliguntur. ¶ Oderunt. tu qui cœpiſti uide ne amicos offendas & ingratus fias: per hoc oſtendit: aut non ſuſcipiandas potentium amicitias: aut ſuſceptis

Ad te poſt paulo uentura pericula ſentis:
Nam tua res agitur paries cũ ꝓximus ardet:
Et neglecta ſolent incendia ſumere uires:
Dulcis inexpertis cultura potentis amici
Expertus metuit:tu dum tua nauis in alto ẽ.
Hoc age:ne mutata retrorſum:te ferat aura.
Oderunt hilarem triſtes triſtemq; iocoſi.
Sedatum celeres:agilem:gnauumq;:remiſſi
Potores bibuli media de nocte falerni.
Oderũt porrecta negãtem pocula:quis
Nocturnos iures te formidare tepores
Deme ſupercilio nubem:plerunq; modeſtus
Occupat obſcuri ſpeciem taciturnus acerbi.
Intercuncta leges & percunctabere doctos:
Qua ratione queas traducere leniter æuum.
Nec te ſemper inops agitet: uexetq; cupido

obtemperandum. ¶ Hilarem:precepta quibus amici potentiores cauendi ſunt:ne offendatur facile. ¶ Aura.auram allegoricos mutabile dicit. ¶ Qua ratione. Quia ſemper per ignorantiam uitioſi ſumus.

¶ POR. Incommodus angat.ne.inquit angat mũere accepto lateris:aut non accepto contriſteris cum omne munus ſapiẽtis res parua ſit.alii putãt hoc dici ne ſentiẽs inſane appetẽtem pueꝝ uel puellã dñs pueri puellæ ne beate te uideat:ergo obnoxiũ faciat paruo munere.i. mãcipio donato:aut icõmodus.i.difficilis ſit erga te amatorẽ alludit ad Vir.cui alexandrum pueꝝ pollio dñs dono dedit. ¶ Qualẽ cõmẽd.ẽi atq; ẽt aſpice monet ne quẽ icognitũ potiori amico temere cõmendet huius ꝑiculo peccaturum. ¶ Ne mox.ne poſtea incutiãt aliena tibi peccata pudorẽ:ne alio inqt peccãte tu erubeſcas:q eũ cõmendaris diuiti. ¶ Fallimur & quẽ.nõ timet Hora.ne ſub hoc ꝓcepto ipſe maliuolus uideat q dicat nõ temere quẽq̃ diuitibus conciliare oportere:& iõ addidit:fallimur tñ & interdũ i. dignũ ꝓdignũ qd igit het ſi peccauerit:& in offenſionẽ uenerit ſua culpa. ¶ Vt penitus notũ ſi tentẽt crimina:ne tu inqt incaſſum effundans defenſionẽ ꝓtege:q ut ſæpe fit maledicorum criminatiõe cum leditur tu quoq; labefactaris laudator cõmẽdatorq; eius. Quidẽte theonio cum circumrodit hoc eſt qui cum mordetur ab inuidis obtrectatoribus ſuccurrendum tibi eſt ne tu quoq; lædaris. Theon autem quidam illo tempore rabioſæ dicacitatis fuit. ¶ Enquid ad te paulopoſt uentura.ordo eſt.enquid ſentis. ¶ Nã tua res agitur:ſententia:per allegoriam demõſtrãs uicinoꝝ periculũ noſtrũ eſſe. ¶ Dulcis inexperti cultura. Dulcem eſſe dicit inimicitiam diuitijs ei qui nũ ſit expertus cæteꝝ re ipſa plenã eſſe timoris ac moleſtiæ. ¶ Dũ tua nauis in alto eſt eũ proſpeꝝ curſum amicitiæ tenes:& eſt tropos allegorica dulcis inexperti:ne ob aliquã offẽſionẽ merearis excludi. ¶ Oderunt hi.hic oſtẽdit ſimilẽ ſimili delectari. ¶ Aura.i.tenuis leuis culpa. ¶ Oderũt porrecta: hic oſtendit quid ſit leuis aura:hoc eſt parua cauſa cur quis nõ amet:pocula autẽ uagantem nõ amant:etiam ſi tu malam ualitudinem oſtẽdas ad excuſationem non bibendi. ¶ Quamuis no. negantem etiam naturæ cauſantur. ¶ Deme ſupercilio.n.ne te inqt triſtem præbeas:aut nimis ſeuerum:nam propter hanc multi odiũ cõtraxerunt:deeſt etiã;ut ſit etiam modeſtus. ¶ Plerũq;:a ſuperiore pendet an parte intelligendũ eſt non eſſe ſatis bonum:an ſic accipimus ita te compares ut qualis es talis exiſtimeris inter cũcta leges & doctrinam eſſe neceſſariam ad commendationem amicitiarum ſignificat. ¶ Qua ratione queas.ſ.quẽadmodum poſſis ſuauiter uiuere. ¶ Inops cupi.auaritia nõn pauor.

¶ CHRI. Deceptus.quia credidiſti bonũ. Ergo cum nõ eſt ne perſeueres in laudando. Cõtra uero ſerua & defende eum quem penitus bonũ noſti ſi mordet. Quia ſi innocens mordetur:neq; defendat:ſerpit latius ea calumnia ad reliquos. ¶ Nam tua.ergo ut res tua agit ſi ſuccurratur incendio uicino:quod mox ſit ad te tranſiturum:ſic & tuam rem agis cũ inocẽtis calumniam propulſas:quæ paulopoſt ad te peruenire poſſet. Theonino.mordaci & calũnioſo. ¶ Theon.n.ea tempeſtate mordaciſſimus calũniator fuit. ¶ Dulcis.q non ſunt experti ſuauem rem putant amicitiam magnorum uirorũ. Qui autẽ ſunt experti metuunt. Nã q̃uis honor inde atq; utilitas ꝓuenit:tñ multa ſubeũda ſunt incommoda in ea obſeruãda multa ꝓuenit inuidia:quæ ſummopere nocere põt. ¶ Cultura.amicitia eius uiri quẽ colimus & obſeruamus: ¶ Dũ tua nauis in alto ẽ:dũ tibi res i amicitia ſcdæ ſũt. ¶ Hoc age.i.ſerua hæc ꝓcepta:q̃ ad amicitiã ſeruãdã ualẽt. ¶ Ne mutata retrorſũ ferat aura mãet.i trãſlatiõe:& ẽ ſnia:ne amicitiã amittas. ¶ Oderũt. optimũ ẽ ꝓceptũ i amicitiis conſeruãdis:ut nõ ex adulatiõe ſed ex moꝝ facilitate cõuertamus īgẽiũ noſtrũ ad amici igẽiũ:& q̃les eẽ cupiũt:tales nos ꝓſtemus. Si igr̃ ſeueriore uita ſint.& nos eãdẽ triſtitiã.i.ſeueritatẽ ꝓferamus ſi iocuſi iocos. ¶ Sedatum.q etũ. ¶ Tepores.q.d.febrẽ. ¶ Deme.n.ſup.i.auſteritatẽ & triſtitiã q̃ maxĩe oñdit̃ i ꝯtractiõe ſupciliorꝝ.modeſtꝯ occupat ſpẽm obſcuri.i. huis cuiꝰ mẽs nõ facile depħẽdat̃. ¶ Inter.c.Doctrinã dicit eẽ neceſſariã ad cõmendationẽ amicitiarũ. ¶ Lege:ut diſcas a mortuis. ¶ Percũctabere.ſ.uiuẽtes uł ut q̃ legẽdo nõ itelligis ea tibi doctiores iterpt̃et̃. ¶ Inops cu.Nam cupido eſt earum reũ quæ abſunt.

Non pauor:& rerum mediocriter utiliũ ſpes:
Virtutem doctrina paret:naturã ne donet:
Quid minuat curas:qd te tibi reddat amicũ
Quid pure trãqllet:honos:an dulce lucellũ:
An ſecretum iter:& fallentis ſemita uitæ:
Me quoties reficit gelidus digentia riuus:
Quem mandela bibit rugoſus frigore pagus:

¶ ACR. Mediocriter.i.nõ põt ullo mõ fieri ut cupido ſupra modũ habẽdi & mediocritas utiliũ rerum poſſint regnare ſimul. ¶ Ne donet. ideſt utrum doctrina an natura ſapiamus. ¶ Quem mandela:pagus in ſabinis eſt:& non pagus bibit: ſed hi qui in pago ſunt. ¶ Quid ſentire putas.quid putas me deos præcari dum ſum in rure meo:niſi hoc quod tibi opto uidelicet doctrinam uirtutum: īminutionem curarum & ueram delectationẽ. ¶ Sit bõa libroꝝ: notãdũ quia ſtudio ſolitus librorum copiam primum q̃ fruges ut

ẽtũq; præcatus.⁋ Sed ſatis eſt: hæc inquit a ioue petã quæ mihi præſtare non poſſum.i.uitam opes & cætera ut equũ animũ geram.in mea magis eſt ꝑtãte.⁋ Copia hoc eſt animus meus dubia ſpe ſit inſaciabilis.

·℄POR. Et rerũ mediocriter utiliũ Recte dixit: utrũq;.n.ẽ ſtultitiæ uel pauere ne amittat:uel ſperare cũ uoto lgẽti res mediocriter utiles.⁋ Virtutẽ doctrina paret hæ oẽs qões de morali pħia ſũunt.⁋ Quid .ʀ.reddat amicũ.i.uirtꝰ q̃ facit ſapiẽtẽ nihil ſtulte facere ac ꝑ hoc ſeipſum ledere. Quid pure tranqllet honos uere delectet.⁋ An ſecretum iter.uidet hoc probare quod ultimo poſuit:an quod alibi dixit.Nec uixit male qui natus morieniq; fefellit.⁋ Me quotiens reficit.i.quotiens in meo rure ſum.⁋ Digentia riuus. fluens per agrum Horatius.Nam mandela pagus eſt in ſabinis nimis contrahens atq; algidus frigore & rugoſa faciens hominum corpora.⁋ Bibit pagus. Tropos metonymia:hoc eſt pagani : bibunt & ſic eſt de quo ait etiam fontis riuo dare nomen idoneus.⁋ Quid ſentire putas.deeſt niſi hoc etiam minus paratus ſum iquit etiam: minus habere q̃ habeo.dummodo uiuam quemadmodum uolo.Spes bona librorum copiam quam frugis unctus eſt precatus.⁋ Neu fluitem dubiæ ſpe.ne alieni conuiuii ſpe ſub incerto uerſus ac tempus expectem.⁋ Sed.ſ.eſt orare.hæc a ioue inquit petam:quæ ipſe mihi præſtare non poſſum.cæterum ut equum animum geram:in mea magis eſt poteſtate q̃ iouis.

℄CHRI. Pauor.qui eſt de iminẽti malo.Spes libido quæ eſt de futuro bono.⁋ Mediocriter.u.Vt ſunt nõ neceſſariæ diuitiæ.⁋ Amicum te tibi.Quid reddat te liberum a curis.⁋ Quid pure.i.quid uere te trãquillũ reddat.i.quid ſit ſummum bonum an honores:an diuitiæ:an ipſa philoſophãdi uia.quæ ſecreta a uulgo eſt: & fallit illa ignorantes:quia nõ poſſunt adduci:ut in ea ſummum bonum putent.⁋ Digentia.de quo fluũi ne in odis dictum eſt fluit iuxta pagum mandelã.⁋ Quid ſentire.i.quam putas me opinionẽ habere:& quid putas me a diis ꝑcari? Nempe ut ſeruẽt: quod mihi adeſt.⁋ Viuam.m.ilł.n.ſibi uiuũt qui nullis curis diſtrahuntur:& qcquid euenerit eo bene utuntur:& in bonam partem accipiũt.⁋ Si quid ſupereſſe.quaſi dicat neq; ſim anxius de uita.⁋ Sit bona li.modeſte petit.⁋ Sed ſatis eſt orare.ex priſca philoſophia hoc ẽ: nã chriſtiani uolunt nihil poſſe nos ſine diuina gratia:ſed illam accedere quotienſcunq; eam imploramus.

Quid ſentire putas? q̃d credis amice precari?
Sit mihi q̃d nũc ẽ: ẽt minus:ut mihi uiuam:
Quod ſupereſt æui:ſi quid ſupeſſe uolũt dii.
Spes bona librorum & prouiſæ frugis ĩ annũ
Copia.neu fluitẽ dubiæ ſpe pẽdulus horæ.
Sed ſatis eſt orare iouẽ:qui donat.& aufert
Det uitã & opes:æquũ mihi aĩu; ipẽ parabo.

ACR. Riſco ſi credis.mecœnas docte crati. hanc epiſtolã ad mecœnatẽ ſcri.in q̃ demõſtrat pragmaticã ſuã.i.cãm pp quã compoſuerit carmina:ſed prius uitupat imitatores cratini qui docuit nul loꝝ carmina eẽ ſtabilia: niſi potulẽti & ebrii eẽnt:trahẽs occaſionẽ ipſe Cratinus ex Homero & ennio in quorũ libris laus inuenitur uini.Nõ tamẽ poetas eẽ dixerũt debere uinoſos:qui cratinus tante uinolentiæ fuit ut ſolitus fuerit ſupra pelles recũbere in quas cõmedere conſueuerunt.Hoc etiã epigrãma in monumẽto eius teſtatur: in ſuis etiam fabulis negat bonum eſſe poetam qui uinoſus non fuerit.Hic per hanc uinolentiam tantæ libidinis fuit ut cubiculum ſuum ſpeculis adornaret:quatenus & coitum ſuum ſpectare poſſet.⁋ Aſcripſit.liber democritus excluſit ſuo iudicio ſanos poetas a numero muſarũ dicens ĩſanos in numerũ phaunorũ:& ſatyroꝝ deorũ tranſire quaſi ueriores.Vnde ꝑ ironiã hic dicit ꝙ poſtq̃ liber pr̃ iſanos poetas numero ſatyrorum adſcripſit ipſe muſæ etiam mane ſobriæ non fuerunt:olentes adhuc uinum nocte potatum.

Ad Mecœnatem.

Riſco ſi credis mecœnas docte cratino.
Nulla placere diu.nec uiuere carmina poſſunt
Quæ ſcribunt aq̃ potoribus.ut male ſanos
Adſcripſit liber ſatyris fauniſq; poetas.
Vina fere dulces oluerunt mane camœnæ.

℄POR. Priſco.ſ.c.M.hæc epiſtola ad mecœnatem ſcripta pragmaticã ſuam uult in carminibus ꝑmonſtrare ſed prius uituperat: imitatores omnes:& in primis poetas:qui uirtutes eorum admirati ſunt non aſſecuti continuo ſe his ipſis ſimiles fore exiſtimant:ſi ſola illoꝝ uiria conſectentur ueluti faciunt:ꝙ fama eſt Homerum uinoſum fuiſſe putant ſe bonos poetas reddi poſſe uinolenti:ergo hoc tõtũ per irriſionem dicitur nõꝙ Hor: id ipſum uerum exiſtimet:uel de Cratini opinione:uel de homero temulento:ait.n. & per opinionem.⁋ Vt.m.ſ.a.ut temporis aduerbiũ eſt.q.d.exinde:ut ſcripſit bene tãq̃ ĩ legionem ſuam.Nam hoc uerbum militare eſt:& eſt ordo ut male ſanos aſcripſit liber ſatyris fauniſq; poetas.Vina fere dulces oluerunt mãe camœnæ. & hæc ironia eſt ipſas quoq; muſas etiam mane ſobrias non fuiſſe.

℄CHRI.Priſco ſi credis:Vitupat eos q quoꝝ hoium uitia imitati ſt̃:eoꝝ uirtutes imitari nõ ualẽt.ut qdã qcũ audiãt Ho.uinoſũ fuiſſe ebrioſitatẽ imitant.⁋ Priſco.q priſcã cõœdiã ſcripſit.⁋ Vt.i.poſtq̃.⁋ Liber. bachꝰ.⁋ Adſcripſit:adiũxit.Nã ĩ tutela habebat ſatyros & faunos ita deinde habuit poetas:ex quo & ipſe muſæ uinoſæ:uideri poſſũt.⁋ Male ſanos. Furore percitos.

℄ACR.Quid ſiqs ueſtẽ uultũq; Catõis imitet.nũ qd ẽt uirtutibꝰ erit Cat.Ca.n.cõſul rõanoꝝ ut terribilior apperet hoſtibus:itõſa barba & capillis manebat cũ diro coleramẽto:& cũ toga exigua:ut uelocior eẽt.⁋ In pede nudo.hoc de quocũq; pbo.Ca.n.nudis pedibꝰ nõ fuit.⁋ Exiguæ togæ.q̃lẽ fecerit textor.⁋ Rupit.h.hyarbita maurꝰ fuit regioẽ:q dũ Timage.pħm poſt

Laudibus arguitur uini uinoſus homerus.
Ennius ipſe pater nunq̃ niſi potus ad arma
Proſiluit dicenda.forum:putealq; libonis
Mandabo ſiccis.adimam cantare ſeueris.
Hoc ſimul edixit:nec ceſſauere poetæ

Nocturno certare mero: putere diurno.
Quid? ſi qs uultu toruo ferus: & pede nudo:
Exiguæq; togæ ſimul & textore catonem:
Virtutem ne repreſentet moreſq; catonis?
Rupit hyarpitam timagenis æmula lingua:
Dum ſtudet urbãus tenditq; diſertus haberi.
Decipit exemplar uitiis imitabile: quod ſi
Pallerem caſu: biberẽt exangue cuminum.
O imitatores ſeruum pecus. ut mihi ſæpe
Bilem ſæpe iocum ueſtri mouere tumultus?
Libera per uacuum poſui ueſtigia princeps.
Non aliena meo preſſi pede. qui ſibi fidet
Dux reget examẽ parios ego primus iambos
Oſtendi latio numeros animoſq; ſecutus
Archilochi: non res & agẽtia uerba lycãben
Ac ne me foliis ideo breuioribus ornes:
Quq̃ timui mutare modos & carminis artẽ.

conuiuiũ: & inter pocula declamãtẽ uellet imitari: & nõ poſſet: inuidia quodãmodo diſcerptus eſt. ¶ Exiguæ. c. ui palloré nimiũ poſſint imitari. Quonã cymini potatũ pallidos reddit hoies. ¶ Seruũ pecus mirenit pecus ſeruũ: qm̃ negãt ſtoici quẽq̃ liberũ eſſe p̃ter ſapientẽ. ¶ Libera p uacuum. Ego prius romano ſermone lyrica carmia ſcripſi. ¶ Qui ſi. ſi. ſolus audet archilochi. nõ res lqt trãſtoli de archilocho: ſ; exẽplar metri & nõ eadẽ uerba ſũ imitatus: qbus eſt plequutus ſocerũ ſuũ. ¶ Lycamben: ut ſe laqueo ſuſpẽderet.

¶ POR. Laudibus arguiſ uini facere addit Homerũ tanq̃ uinũ in iliade: & in odyſſea ſæpe laudauerit. ¶ Ennius ipſe pr: hoc totũ cũ imitatiõe q̃dã dr̃ ſtultæ pſuaſionis: pr aũt Enni. iõ q; ipſe primus latinoꝝ ad heroici uerſus imitationem aſpirauerit. ¶ Ad ar. ad libros annaliũ quos ennius ſcripſit. ¶ Foꝝ. per foꝝ cauſidicos: & iuriſconſultos ſignificat. ¶ Puteal. ãt libõis ſedes p̃toris fuit prope arcũ fabianũ dictũ q; a libone illic primũ tribũal: & ſubſella collocata ſint. ¶ Mãdabo. ſ. ſobriis tradam. ¶ Adi. e. ſ. Vt inẽptũ eſt inquit ditionem non a ſobriis geri: ſic abſurdum eſt cantare ieiunos. ¶ Simul eduxit. n. c. p. ſtatim ut hoc inquit uiſum eſt omnibus dixiſſe. ¶ Nocturno. c. m. hoc ẽ dies nocteſq; potare. ¶ Quid ſi. q. u. t. Qui ſi aliquis iquit ueſtem uultumque catonis imitetur nunqd̃ id continuo & uirtutibus cato ſit. ¶ Exiguæ. t. l. & t. c. metonymia id quod fit pro eo qui facit. ¶ Rupit hyarbitam. exemplum ſtulti imitatoris interpoſuit. nam hic hyarbita maurus fuit: q dũ timagenẽ imitatur poſt conuiuium. & intra pocula declamãtem propter inſolẽtiam faciendi quod conabaſ pene diſruptus eſt. ¶ Timagenes. n. multos conabaſ adhibere: & cœne & declamationi ſuæ: dũq; ab his multũ laudatur in admiratiõẽ ſui prouocaſſe hyarbitã diciſ qui ſe & ſtomachum abrupit. dũ Tymagenem & dicẽdo & paſcendo amicos conaſ æquare. ¶ Decipit ex. u. i. decipiunſ inquit ſtulti qui cum propoſitum ſit bonoꝝ exemplar. eoſdem tm̃ uitiis imitanſ: ut ille qui Catonem imitari ſe putat. Si ſemper triſtis ac ſi ſordidatus incedat. ¶ Quod ſi pallerẽt ca. Quod ſi me caſus inqt pallidũ egiſſet: imitator meus medicaminibus uerteretur: ut cuminum potaret: Sic pallidus factus ſimilis crederetur. aiunt enim cuminum dilutum: & potum pallidum facere: exanguẽ ergo pallidũ. ¶ O imitatores. tã enim ſeruus ad alienum præſcriptum uiuit: q̃ ille qui eſt imitator alterius. ¶ Libera per. u. iã de ſe dicit oſtẽdens: & q & quomodo carmina ſcripſerit: ſic. n. incipit q̃ſi neminẽ fuerit ſequutus: ſed libero conſilio ſua inuenta pſcripſit. ¶ Per uacuũ quia nemo præceſſerit. ¶ Qui ſibi ſi. p̃cedere iquit ſolus habet qui recte ſibi confidit: habetq; alios curæ imitatus regem apium in ſequentibus. ¶ Parios. ideo quia parius eſt archilo. iambici carminis ſcriptor: nã de Archilo. inqt tranſtuli nil præter metrũ: ſed res: & argumenta neglexi: qbus ille lycãben perſequitur: a quo repudiatus eſt gener. ¶ Ac ne me. fo. ideo ne me parcius laudes tanquam in metris nil innouare auſum: ac proferre promeo: multa iquit ex diuerſis auctoribus compoſui docetq; quomodo compoſuerit. ¶ Temperat archilochi muſam & archi inquit muſa utimur & Saphus. ¶ Maſcula. uel quia in poetico ſtudio uerſata eſt in quo ſæpius enituit: uel quia tribus diffamatur fuiſſe.

¶ CHRI. Laudibus. ordo eſt. Hõe. arguitur. i. demonſtratur: & conuinciſ. ¶ Vinoſus. laudibus uini. i. quia laudat uinũ: ut ſæpe apparet in iliade: & odiſſea. Ennius hæc aũt omnia per ironiam dicunſ. ¶ Foꝝ putealq; l. i. cauſas agendas: & oratoriam. ¶ Siccis. ſobriis: ut cõtra madidos ebrios dicimus. ¶ Cãtare. Poema ſcribere. ¶ Seueris. i. ipſis ſobriis. ¶ Puteal libonis: ſedes prætoriis fuit prope arcum fabianum dictum a libone prætore: a quo illic primum tribunal & ſubſellia collocata ſunt. ¶ Quid ſiquis ſi hos Homer. & Ennii imitatores dicemus qa ebrioſitatẽ ſolã imitanſ. eodem modo dicemus aliquem eſſe ſimilem Catonis ſi illũ imiteſ in toruitate uultus: i pedibus nudis & i breuitate togæ. Nam legitur. ſepe i publicum prodiſſe. Cato pedibus nudis & cum ſola tunica. Nõ igitur imitabitur uirtutes Catonis qui hæc minima imitabiſ. ¶ Hyarpitam: hic maurus fuit: qui dum cupit parẽ ſe i declamãdo & in urbanitatibus Tymageni facere diſruptus eſt. Decipit Multi enim decipiuntur: nã dum proponunt ſibi magnum uirum tanq̃ exemplar: & eius uitia poſſunt imitari putant etiam & uirtutes imitari poſſe ergo ſi caſu poeta palleret: ut & ipſi pallorem imitarentur. biberent cuminum. Cyminũ dicitur & cuminum mutata y in u ut cypreſſus & cupreſſus eſt ãt eius granũ uehemẽter pallens. Perſius. Rugoſum piper & pallentis grana cymini. ergo exangue. i. pallidum. ¶ Seruum pecus. in quibus animus non homini ſed pecudis ſit & omnino ſeruilis. ¶ Bilẽ iracundiam. Nam in tanta ſtultitia & peruicacitate modo riſum: modo iram cõcitant. ¶ Libera per uacuum. primus fuit Horatius. qui apud latinos lyrica ſcripſit carmina. ¶ Per uacuum. Tranſlatio a uiatore: qui non ita præcedentẽ ſequtur: ut pedem in ſuo ueſtigio ponat: ſed ponit in uacuo. i. deſcripſi quæ prius ab aliis deſcripta non fuerant. Quod etiã Maro gloriaſ. Primus ego i patriam mecũ modo uita ſuperſit: Aonio rediens deducã uertice muſas. ¶ Parios. ab Archilocho inuentos. qui ex paro inſula fuit. ¶ Numeros. pedes. ¶ Animos. ſpiritum & uehementiã ſtili. ¶ Nõ rem: Non eandem materiam. ¶ Lycãbem: de quo i alio loco hiſtoriam dixi. ¶ Ac ne me foliis. Dixerat ſe materiã

mutaſſe:ſed genus carminis qđ in alcæo eſt retinuiſſe:ſed nõ pp hoc minori corona:& ꝑmio dignũ eſſe. nam & alcæus & ſappho idẽ factitarunt:nec ppea in minori ꝑcio ſunt. ¶ Breuioribus.ſ.minori corona. ¶ Modos & artem ideſt artificioſam illius modulationem.

Tẽpat archilochi muſã pede maſcula ſappho
Temperat alcæus ſed rebus & ordine diſpar:
Nec ſocerꝫ quærit:quẽ uerſibus oblinat atris:
Nec ſponſæ laqueum famoſo crimine nectit.
Nunc ego non alio dictum prius ore latinis
Vulgaui fidicen:iuuat immemorata ferentẽ
Ingeniis oculiſq; legi manibuſq; teneri.
Scire uelis mea cur ingratus opuſcula lector
Laudet:ametq; domi. ꝑmat extra limẽ iniqu⁹
Non ego uentoſæ plebis ſuffragia uẽhor
Impenſis cœnarum:& tritæ munere ueſtis.
Non ego nobilium ſcriptorꝫ auditor:& ultro
Grãmaticas ambire tribus & pulpita dignor.
Hinc ille lachrymæ ſpiſſis indigna theatris.
Scripta pudet recitarẽ.& nugis addere põdus.
Si dixi rides ait:& iouis auribus iſta
Seruas.fidis enim manere poetica mella
Te ſolũ .tibi pulcher ad hæc ego naribus uti
Formido.& luctantis acuto ne ſecer ungue.
Diſplicet iſte locus clamor:& diludia poſco.
Ludus enim genuit trepidum certamẽ & irã.
Ira truces inimicitias bellumq; funebre.

¶ ACR. Temperat archi.metrũ inquit archilochi quod nos imitamur temperamus uerſibus Alcæi & ſapphus quos imitor. Sed neq; eodem ordine uerſuũ utuntur:neq; rebus quibus ſocerũ inſequitur. ¶ Ordine.d.quia tm̃ pedes tulerunt nõ materiã. ¶ Ore la. Archilochus græcus poeta primus fuit: & ego apud latinos primus lyrica carmina ſcripſi. ¶ Scire.u.excuſat ſe cur cum probetur a plurimis bene ſua carmina cõpoſuiſſe:tamẽ habeat laudatores oſtendit ꝙ propter inuidiã:q̃ inimica ẽ uirtuti cũ per domos aliorum legeretur:& publice detraheretur:& qa nõ conducebat muneribus cibi:& ueſtiũ fauorem uulgi quod ſolent amatores adulatiõis agere. ¶ Et.n.a.p.illi i nugis ſuis pondus laude accumulare gaudent: qui carmina ſua inhoneſte laudari cupiũt. ¶ Ego.n.u.illius ad uerba uerror libere & urbane tendere ne eum ad iracondiã prouocem. ¶ Naribus uti formido timeo eẽ faſtidioſus:ſed honeſtas quæro excuſatiões ne recitem. ¶ Clamo.i.repræhendentiũ timore coactus dicam ꝙ mihi diſpliceat locus ubi recitem:& ob hoc poſco diludia:diludia dicuntur tempora quæ gladiatoribus cõceduntur inter dies quinq; pugnant.

¶ POR. Tẽperat alceus.Miſcemus inqt:& alcei metrũ.ſed neq; eodẽ ordine utimur uerſuũ. ¶ Nec ſo.q. ſocerꝫ lycãbe poſcit. ¶ Nec ſpõte in.la.eum enim ad laqueum dr̃ Archilochus compuliſſe infami carmine. ¶ Nunc.e.Archilochũ.i.nõ alium:hoc eſt quod dicit nullius imitatorẽ ſe eſſe:dumtaxat in auctores immemorata a nullo ex latinis ante me dicta: Ingeniis hoc uel ad archilochũ refertur multa obſcœna dicẽtem uel ad Luciliũ qui eque multa punice ſpurca compoſuit ¶ Scire uelis mea.deeſt audies:ut ſit ſi uelis ſcire audies:& hic ſe excuſat ꝙ cũ ꝓbeť a plurimis nõ tñ habeat laudatores uolẽs hanc cãm eſſe ꝙ pp inuidiam q̃ inimica uirtutis eſt etiã ipe nõ adhibat grãmaticos cũ ſuis auctoribus promerẽdo. ¶ Grãmaticas tribus:ipſam diſcipulorꝫ multitudinẽ dicit pulpita uero ipos magiſtros. ¶ Hinc ille lachrymæ:hinc cã eſt inqt propter q̃ & alii laudãť. ¶ Spiſſis idigna theatris ſcripta pudet recitare:hæc ſunt uerba.Hora.excuſantis cur nõ ſcripſerit ꝙ in publicũ proferat. ¶ Nugis addere põdus:hoc ẽ ꝑ re magna uaſtũ pondus pronũcians.Referẽt alii q nugas peiores facere recitãdo ſolẽt. ¶ Rides ait hæc inuidi uerba ſunt rñdentis Hor.ut ſi dicat irrides cũ te diffidentẽ ais nõ recitare uulgo cũ ſuperbia faſtidis cæterorꝫ aures.Cæſari ſoli legas. ¶ Fidis.n.aduerſarii adhuc uerba ſũt exprobrãtis qđ Hor.multũ ſibi arroget de carminũ ſuauite. ¶ Tibi pulcher.iudicio tuo cõtẽtus teipſum laudes. ¶ Ad hæc ordo.ad hæc ego. ¶ Diſplicet iſte.l.in quo recitať palam:naribus caninis uituperantium. Et luctantis acuto ne ſecer ungui ꝑ hoc ſignificas multos emulos omiſſa arte deſcendere i certamẽ:ut q in luctatiõe unguẽ iprimit ad lacerãdum aduerſariũ Diludia:intermiſſionem ludorꝫ uel dilationẽ. ¶ Ludus enim genuit.hæc cã ẽ cur diludia poſtulet.

¶ CHRI. Maſcula.In qua uirile ingeniũ ſit. ¶ Nec quærit ſoce.i.põ deſcribit eãdẽ materiã de ſocero: q̃ archilochus. ¶ Oblinat:Deturpet ab eo qđ eſt linonis. ¶ Atris.noxiis. ¶ Nec nectit.i.nõ deſcribit ea qbus neobole ſibi laqueũ nectit. ¶ Hunc.ſ.pedẽ iambum. ¶ Fidicem.lyricus poeta.Ingeniis oculiſq; legi:qa q̃ legimus ad ingeniũ noſtrũ inducunť. ¶ Scire uelis.cãm profert uñ ſit ꝙ carmina ſua domi laudet lectoř.foris ãt præmat .i.uituperet. Ait.n.inde prouenire:quia nõ corrũpit illos cœnis:aut iam cõſumptis ueſtibus. ¶ Suffragia: trãſlatio ab iis qui magiſtratũ petunt illi.n.uenanť ſuffragia.i.cõparant ſibi ſuffragatores. ¶ Vẽtoſæ plebis. uanæ & leuis. Vituperat.n.eos q cœnis:& muneribus coparant laudatores ex imperita plebe. Sic Perſi. ¶ Calidum ſcis ponere ſumẽ ſcis comitẽ horridulũ trita donare lacerna. ¶ Non ego ſnſa eſt:cum ſolitus ſim audire nobiles ſcriptores. ¶ Et.u.i.punire.nã q̃uis ſint nobiles tñ ſi qñ erant rephendo. ¶ Nõ di.nunc am.grã.tur.i.humilis ꝑcari turbam grãmaticorꝫ.q.d.cõdiſcipulos meos. ¶ Et pul.i.ꝑceptores. Indigna.n.res uideť cũ audeã corrigere doctiores deſcẽdere i eam humilitatẽ ut ambiã turbam grãmaticorꝫ.Quod aũt tribus dixit manet in tranſlatione ſuffragiorꝫ.q tributim.i.ꝑ ſingulos tribus petunť.Hinc ille lachrymæ.i.hinc exoritur indignatio apud grãmaticos. ¶ Hinc:ex hac cã:quia ego nec dono munera:neq; ambio illos. ¶ Hinc ille.l.Locus terentianus eſt in prouerbiũ iam tractum. ¶ Spiſſis:ordo eſt.Si ego excuſans quare nolim recitare dixi pudet me recitare ſcripta quæ non ſunt digna piſſis theatris.i.frequentibus auditoribus:& addere pondus nugis.i.dare auctoritatẽ rebus leuibus:ut multi faciũt:q ſuas nugas tãq̃ res maximas recitant:aliquis tũc ait:tu nos derides & tua ſcripta ioui audienda reſeruas:& fidis te ſolũ manare.i.fluere poetica mella.i.ſuauitatẽ poeticã.q.d.te

tirco nõ recitas nobis:quia ſuauiora ſunt:q̃ quæ digna ſint quæ a nobis audiantur.¶ Ad hæc.i.ego ad hæc reſpondeo nõ icirco non recitare quia putem mea ſcripta ſouis auribus ſeruanda: ſed quia timeo uti naribus .i.uti acutiori iudicio.Nã dicimus aliqd olfacere nos cũ acriter iudicamus.Hinc illud.Naribus ſuſpẽdis adũcis.Et formido ne ſecer acuto ungui:luctantis ideſt eius q mecum luctet.¶ Diſplicet iſte locus.i.theatri.¶ Diludia.i.intermiſſionẽ uel dilationẽ ludoꝝ.q.d.iccirco nõ placet theatrum quia uolo differre ludos:nam ex ludo certamen oritur & contentio:& ira.Ab ira autem inimicitiæ ſunt:& tandem bellum.

Ad librum.

Vertũnũ ianũq; liber ſpectare uideris
Scilicet ut ꝓſtes ſoſioꝝ pũice mũd⁹.
Odiſti claues & grata ſigilla pudico:
Paucis oſtendi gemmis & cõmunia laudas:
Non ita nutritus fuge quod diſcere geſtis:
Non erit emiſſo reditus tibi.quid miſer egi?
Quid uolui dices,ubi quis te læſerit:& ſcis
In breue te cogi cum plenus languet amator.
Quod ſi non odio peccantis deſipit augur:
Carus eris romæ:donec te deſerit ætas.
Contractatus ubi manibus ſordeſcere uulgi
Cœperis: aut tineas paſces taciturnus inertes:
Aut fugies uticam:aut unctus mitteris ilerdã
Ridebit monitor non exauditus:ut ille,
Qui male parentem in rupes detruſit aſellũ
Iratus.quis enim inuitum ſeruare laboret?
Hoc quoq; te mãet:ut pueros elemẽta docẽtẽ
Occupet extremis iuicis balba ſenectus.
Cum tibi ſol tepidus plures admouerit aures.
Me libertino natum patre & in tenui re
Maiores pennas nido extendiſſe loqueris.
Vt quãtum generi demas:uirtutibus addas.
Me primis urbis belli placuiſſe domiq;.
Corporis exigui præcanum ſolibus aptum.
Iraſci celerem:tamen ut placabilis eſſem.
Forte meum ſi quis te percunctabitur æuum
Me quater undẽos ſciat impleuiſſe decẽbres
Collegã lepidum quo duxit lollius anno.

ACR. Vertũnũ ianũq; liber ſpe.u.hãc epiſtolã metaphorice iſcripſit quaſi in rem animatam ſignificãs librũ ſuũ in publicũ uelle ꝓcedere ſe uero ꝓhibet.¶ Vertũnũ:uertũnus: & ianus dii ſunt q ꝓſunt negociis emẽtiũ & uẽdẽtiũ ante quoꝝ tẽpla erãt loca:in qbus cũ cæteris rebus ẽt libri uẽales erãt:p deos aũt loca ſignificat.¶ Pumice: i menſa folioꝝ q græcæ βιβλιοπωλαι bibliopolæ dicũt.i.uẽditores libroꝝ:dicti ſoſii a familia quaꝝ mẽſam poetica licentia pumiceã uocat.¶ Cũ.p.ebrius ac ſaciatus lector piger ẽ ad legẽdũ.¶ Quod.ſ.n.o.qđ ſi ego augur tuus ſum.i.diuinitus tibi ꝑcãti futura ꝑdico:nõ odio tibi loquar tã diu carus eris q̃ diu noui libri pulchritudine retineris:& cũ fueris ſordidatus ꝑ ꝓceſſũ tpis:nemo te optabit atq; deſcribet:ſed aut carie cõſumeris:aut fiẽt ex te opoſtographæ epiſtolaꝝ.¶ Docentẽ ita loquit̃ quaſi ipſe liber pueros elemẽta docturus ſit.¶ Senectus.i.ut ſeneſcas balbutiẽtiũ meditatiõe:Tepidus ſm morẽ librarioꝝ:& magiſtroꝝ loquit̃:q circa quartã uel quintã horã dictata pueris ꝑbere cõſueuerũt:quo tpe tractabiliores ſunt.¶ Maiores.p.ultra dignitatẽ m coꝝ nataliũ amiciã Cæſaris acqſiſſe & principũ.¶ Vt quantũ.g.cãm exponit cur nõ uereculdet̃ humilẽ genelogiã profiteri.ſ.quod nõ haberet ex parẽtibus:haberet ex ſapientia.¶ Anno.eo anno cõpleui quadraginta quattuor annos quo lollius cõſul ſortitus eſſet ſociũ lepidum in conſulatu.

POR. Vertũnũ ia.l.Mirũ eſt hãc locutiõem iter epiſtolas poni:cũ neq; ad abſentẽ neq; ad præſentem hoĩem ſcripta ſit:niſi qa receptũ ẽ & pricipia:& fines in oĩbus libris nullius legis formula contineri.Vnde ſic Lucr.icipit primũ epicureæ ſectæ lib. Sic Vir.iiii.geo.Hæc itaq; cũ libro ſuo uidet̃ loq quẽ ipoſitũ ãte finẽ cupidũ eẽ dicit:i publicũ ꝓdeũdi cũ domi cõtinẽdus ſit:ne i magnos lectores icidẽs uituperet̃:Vertumnus autem deus eſt præſes uertendarum rerum hoc eſt emendarum ac uendẽdarum qui in uico thurario ſacellum habuit:Ianus quoq; ſimiliter uicus ẽ ab iano genio ſic appellatus qui i eo arcum habet ſibi cõſecratum:per quos deos ſignificat loca: in qbus cũ cæteris rebus : etiam libri uenales erant. Sane ex his uerſibus:& in principio ſequentis libri apparet Hora.hoc uolumen:quaſi nouiſſimũ totius opis habuiſſe.Nã ſecũdũ epiſtolarũ coactus adiecit.¶ Scilicet ut.p.q̃ſi magne temeritatis ſit hoc librũ uoluiſſe.¶ Proſtes.ꝓpõaris uenaliſq; ſis.¶ Soſioꝝ.p.m.ſoſii illo tpe fratres erãt bibliopolæ celeberrimi.¶ Odiſti.c.odiſti includi:& ſub ſigillo eſſe qđ pudicis inqt gratũ eſſe cõſueuit.¶ Paucis.o.g.doles inqt q paucis recitẽ.¶ Cõias l.cõuẽtus publicos.¶ Et icis in.b.t.c.hoc ẽ nec totũ te p ordinẽ reiterari faſtidio poſcẽtũ.¶ Quod ſi.n.o.p.ſẽſus:q ſi ego q̃ſi augur tibi nõ peccanti futura ꝑdico:nõ odio tui loquor tã diu charus romæ eris q̃ retinueris pulchritudinẽ noui libri.Tpe uero cum ſordidior factus fueris nemo te ornabit atq; deſcribet ſed aut cariæ cõſumeris:aut fiẽt ex te opiſtographæ epſæ.¶ Aut.f.u.Vtica aphricæ.¶ Ilerda:hiſpãiæ ciuitas:ac p hoc bello rũ ciuiliũ cã adhuc illic romanũ exercitũ deiieri ſignificat.¶ Ridebit.i.ridẽdo.¶ Hoc.q.t.m.ſatyrice oĩa q̃ de teſtat̃ dicit iminere libro ſuo.Extremis i uicis ultima uicoꝝ pte:ut Terẽ.in ultima platea dicit.Balba ſenect⁹ balbus ſenex pueros elemẽta docẽs quaſi ipſe liber pueros elemẽta docturus ſit.¶ Cũ ti.ſ.t.ſm librarioꝝ morẽ locut⁹ ẽ:q circa quartã uel qntã horã dictata pueris ꝑbere cõſueuerũt:quo tpe tractabiliores ſunt.¶ Me.l.n.t.ipſe enarrat uitã ſuã cynice nõ diſſimulãs hũilitatẽ generis ac ſe eẽ ꝓuectũ.¶ Vt.q.g.d. Cauſat̃ cur ſibi nõ tãcẽdi ſint parẽtes.¶ Primis.u.b.d.Aug.mecœ.polliõi & cæteris.¶ Belli.d.hæc mõ aduerbia ſũt accipiẽda nõ noĩa.¶ Corpis.e.h deſcriptio charatheriſmos dr̃.¶ Præcanũ:ꝑ p cãiciẽ & añ ãnos albos capillos.¶ Solib⁹.a:

ſolitũ iacere ſub ſole: & chroma facere. Tñ ut.p.e. περιεργότητος qua purgauit q ſe cõfeſſus eſt iracundũ. Forte.m.ſ.q.t.facere.q.d.nõ oẽs ſciãt:ſed ille ſolus qcunq qſierit. Quater.uñ anos qͥtuor & xl.dicit & ſimul oñdit:& quo mẽſe natus:& quo anno ætatis ſuæ hũc pſcripſerit. Collegã.l.q.d.l.figurate p id quod ẽ quem annũ:Lollius duxit cũ collega lepido:& duxit ſortitus eſt accipiamus:qa ſorte duci dicimus:ẽ.n.tandiu qois dr collega:q̃diu ipſe cũ collega ppter qood hoc nomen ad aliquid dicitur.

CHRI. Vertumnum.i.l.ſ.u.Increpat librũ in publicũ prodire cupiẽtẽ. Vertumnus autem deus erat uertendarum rerum.i.uendendarũ emendarumq;:qui in uico ſacellũ habebat:de quo deo plura in ſupioribus dicta ſunt. Per hunc & ianum intelligit locũ ubi uẽdebantur res:ubi etiam libri. Proſtes: palam te uenalem offerras. Neq; ſine conuitio dixit proſtes:nam hoc impudicarum eſt:ut oſtendat illum pudore carere. Soſiorũ Librarii duo fratres erant in præcio ea tempeſtate acuti cognitores omnium librorũ & exiſtimatores. Sed nihil ad Veſpaſianum noſtrũ qui pter id:q iã diu in ea re principatum obtinet etiam ingeniũ litteris excultũ & multarum rerum uſu apprime callẽs i qbuſq maximis exercet. Grata.p.Nam i quibus pudor ẽ ſi ſub claue:& ſigillo cuſtodiri:nõ autem in publicum prodire conſueuerunt. Paucis:quaſi pcioſis. Non ita.n.Non iis moribus a me ĩbutus. Quid miſer. Verba libri. In breue te cogi. Snia ẽ multi te nõ amabũt: & rephendẽt:ſed ẽt q tui amator ẽ:cũ erit plen⁹.i.ſacietate affect⁹ coget te i breui.i.ex faſtidio: nec totus nec inordine recitaberis. Quod ſi nõ odio.i. ſi ego q tibi peccãti:ut augur futura pdico non deſipio odio tui tã diu romæ carus eris q̃diu retinueris pulchritudinẽ noui libri. Paſces ti. Quæ te corrodẽt. Taciturnus:qa nõ legeris Vinct⁹:fiẽt ex te opiſtographiæ epſæ Eſt.n.opiſtographiæ epſæ iſcriptio q̃ a tergo fit:uel eris tunica rerũ uenaliũ. Ilerdã:hiſpaiæ urbs ẽ. In rupes:nã cũ recta aſiniũ ducer uoluerit:neq; ille paruerit irat⁹ i rupẽ detrufit. Pueros.e.d.Nã ſenes qſtũ facere cupiẽtes docẽt pueros pria elemẽta.i.cognoſcer characteres litterarũ & cõpõere i ſyllabas:& i dictiões:& ad eã rẽ utũt uilioribus libris. Cũ.t.ſ.Nã poſt ortũ ſolẽ pueri ad ſenẽ docẽdi uẽiũt. Me li. Narrat cynice uitã ſuã nec diſſimulat humilitatẽ gñis. P tæcanũ. Añ tps canũ. Collegã: Snia eſt:q anno cõſulatus Lepidi & lollii poeta expleras quartũ atq; quadrageſimum annũ uitæ ſuæ.

ACR: CVm tot. Auguſto petenti ſibi aliqt opis dedicari ſcr. Hora.ideo hucuſq nõ feciſſe ne iacturã reip.faceret ſi Cæſarẽ uerſibus ſuis a repu.reuocaret:paulati ad hoc deſcẽdit ot de iudicio tpis q̃raẽ:quo atiquos poetas laudam⁹ tanq̃ merito uetuſtatis meliores ſint. Romulus:laudat uirtutẽ cæſaris cũ dicit ei ſoli contingiſſe:ut inuidiam uiuos uinceret. Agros.a.dũ diſtribuũt colonias:colonias diſtribuere ẽ uacuas hominibus ciuitates aliũ de adductis habitatoribus ĩplere:& agros illis adiacẽtes diuidere. Cõdũt:iocũde dũ ea inqt faciũt q̃ tu & tamẽ nõ fuerũt grata. Cõtudit:herculẽ ſignificat q iter.xii. portẽta q̃ ſubegit ẽt hydrã excuſſit q licet tãte uirtutis eẽt nõ tamẽ caruit inuidia donec mortuus eſſet.

CPOR. Cũ tot. Apparet hũc librũ:ut ſupra diximus hortatu cæſaris ſcriptũ eẽ cuius rei ẽt Suet.auctor ẽ nã apud eũ epiſtola inuenit. Aug.icrepãtis hora.q nõ ad ſe quoq; plurima ſcribat. Ergo hoc principium cum laude imperatoris:& ab excuſatione:q ĩ illũ noluit occupatũ in remp.ſuis impedire ſermoibus:Totaq; ſnia huius epiſtolæ de poetis eſt ad hoc: ut ſubtiliter i eorum fauorẽ:cæſar moueatur. Dicit.n.Hora.ſoli Auguſto contigiſſe:ut iuidiã uirtute uiuus euinceret:cæterum aũt & q̃uis melioribus anteponi. Cũ tot.ſ.totus hic eſt ſenſus:cũ tantis rebus detinearis o cæſar q adminiſtrando tpa tua quæ oĩum cõmodis impendenda ſunt lõgo ſermõe remorari iniquum ẽ. Publica cõ.per hoc pulchrior eſt laus:& incerta diſtinctio eſt an emendes an in publica peccẽ. Morer:uanitate occupẽ teneãq;: te cuius oẽ ips in publica cõmoda cõſumẽdũ ẽ Romulus & liber pater laudata cæ.uirtute:laudat ẽt felicitatem quia dicit huic ſoli contigiſſe:ut inter hoies ẽt nunc poſito iam diuini honores decernãtur: quod nulli cõceſſum fit horũ quos enumerat:hoc eſt Romulo libero caſtori:& polluci:& cum his Herculi. & ẽ ordo Romulus & liber dũ terras hoiumq colũt gẽus aſpera bella cõponunt illi de qbus ſupra dixit poſt ĩgentia facta in deorũ templa recepti ſunt. Agros.a.

CQ. Horatii Flacci Epiſtolarum Liber Secũdus ad Auguſtum.

CVm tot ſuſtineas:& tãta negocia ſol⁹:
Res italas armis tuteris; moribus ornes,
Legibus emendes:i cõmoda publica peccem:
Si longo ſermone morer tua tempora cæſar.
Romulus & liber pater & cum caſtore pollux
Poſt ingentia facta deorum in templa recepti:
Dũ terras hoiumq colũt genus:aſpera bella
Cõponunt:agros aſſignant: oppida cõdunt:
Plorauere ſuis non reſpondere fauorem.

Speratam meritis dirã qui contudit hydram:
Notaq; fatali portenta labore ſubegit:
Comperit inuidiam ſupremo fine domari.
Vrit enim fulgore ſuo: qui pergrauat artes
Infra ſe poſitas. extinctus amabitur idem.

hoc ẽ colõias deducſit: ducũtq; urbibus milites ſuos: ¶ Plorauerſ: pl9 dr̃ q̃ doluer. ¶ Dirã.q.c.h.Her.ſ.& bñ hoc elegit qd īter labores eius uel maximũ fuit. Nota portẽta q ſũt ī.xii. laboribus Her. diffamata. ¶ Fatali. ſ.utrũ queadmodũ Vir. dixit. ¶ Vt duros.m.l.r.ſ.e.ſ. i. an fatali p capitali ac moleſto: ut ĩpe alibi fatalis ſcertuſq; iudex. ¶ Supmo fine domari: & ẽ ſenſus: expertus eſt inuidiã tũc finiri cũ & uita finiſ. ¶ Vrit.n.ful.ſuo. Rõnẽ exponit pp quã minus colunſ uiui qui uirtute antecellũt: poſt obitũ aũt diliguntur grauis eſt.n. inquit inferioribus: & infra poſitis nocet q̃ artibus bonis cæteros uincit: ſed requiriſ tamen ac deſideratur extinctus.

CCHRI. Cum tot.ſ.&.t.n.ſ. Ad auguſtũ liber ẽ. Nã & apud Sueto. legitur epiſtola Auguſti Hor. arguentis q̃ ad ſe non ſcribat. Excuſat ergo ſe non ſcribere: ne illũ tot negociis occupatũ impediat & ſimul eius laudes aggrediſ: in tota autẽ epiſtola ſubtiliter in fauore poetaꝝ uerſaſ. Eſt aũt principiũ pene heroicũ: & quo optimi ſapientiſſimiq; ducis officium abſolutiſſime deſcribat. Quã qdẽ rem ſi attẽtius legeris: Illuſtriſſime Guido feltri: in ea tanq̃ in nitidiſſimo ſpeculo parẽtis tui Federici feltrii ducis inuictiſſimi plurimas ſtupendaſq; uirtutes cõtẽplaberis. Nã qd poeta noſter in auguſtũ ſcribit: quod optimo ſuo iure ſibi Federicus nõ uẽdicet? Quid inq̃ eaꝝ rerũ: quæ principiũ uitam oĩbus laudibus accumulatã: & domi: & militiæ reddũt: ĩ nr̃o principe deſideratũ eſt? Sed uide iam quæ de auguſto dicat: ut eadẽ de parente tuo dicta putes. Eſt aũt ordo. Peccem pro peccabo ſi ego detineã te o cæſar lõgo ſermone. Cũ tu ſolus ſuſtineas tot & tanta negocia. ¶ Solus ſuſtineas: optimus.n. princeps non ſolus conſultat: ſed eligit quos prudẽtia fideq; inſignes nouit: cũ quibus cõſultet: ſed tñ ſolus ſuſtinet: quia non ita cuiq̃ aliqd demandat quin ipſe pariter quoad res patiaſ curet. Oĩa circũſpicit: oĩbus cõſulit: nihil omittit: nihil negligit ergo ſuſtinet ſolus. cõſultat cũ pluribus. Quæ cã ẽ ut princeps de ſe loquens: ita dicat ueluti de pluribus loquatur. Non.n. ait ita decreui: ita iubeo: ſed ita decreuimus: ita iubemus. neq; hoc ſuperbia adinueniſ: ut tanq̃ ſe unũ p oĩbus cẽſeat: ſed modeſtia pepit: ut nõ ſuæ prudẽtiæ cuncta arroget: ſed ut alioꝝ quoq; cõſilio egere & cũ ꝑgeat libenter uti demõſtret. cõtraq; honorificẽtius illi eſt ut ſingulari numero: & non plurali ſaluteſ. cũ.n. dixero te q̃ſo rex: teq; appello ſ ſolo ĩpo magis cũcta repoſita eſſe demõſtro: q̃ cũ dixero uobis ſupplex ſum o rex: ueſtraq; opẽ imploro. Sed barbarica q̃dam adulatio oĩa: & puertit: & inuertit. Sed ad rẽ redeo. ¶ Suſtineas: ergo nõ ſuccũbis honeri: ſed eo aĩ robore: ea prudẽtia es ut ẽt quæ grauiſſima ſunt ſuſtineas. ¶ Res italas: is.n. princeps nõ ſolũ inter mortales prius habẽdus: ſed ẽt ſi dicere licet: deo ſimilis putãdus: q & armis ĩperiũ tutari poſſit: & rempu. uirtutibus ornet: & uitiis purget. ¶ Res italas. Imperiũ latinũ quo nihil maius fuit: ergo nullũ. maius pondus eo eſt quod tu ſuſtines. ¶ Tuteris. optime dixit. Nõ.n. armis ad alioꝝ iniuriã abuti: ſed in noſtrã defenſionẽ uti debemus. non igitur ut inferatur. ſed ut ꝓpulſetur iniuria arma bonus princeps ſumit. ¶ Moribus: ornes. ¶ Tutaris imperiũ: ergo pacẽ uel ſi eſt cõſeruas: uel ſi ab aliis uiolata fuerit reſtituis nulla.n. alia rõne bella ſumenda ſunt: niſi ut in pace uiuamus: ſed quia ſers oĩno ac deſidia plena pax erit: niſi uirtutibus illuſtreſ: & excellẽtibus uiris ornetur nõ temere adiũxit. ¶ Moribus ornes. i. uirtutibus quæ a moribus ſunt. Vel moribus quaſi optima conſuetudine inducta: quæ oẽs parit uirtutes. ¶ Legibus. e. nã qui moribus atq; optimis exẽplis ad uirtutẽ a uitiis adduci nõ pñt ii metu poenæ quæ ex legibus inferſ coercendi ſunt. ¶ Legibus: nã ut etiã apud inſtitutiones iuris ciuilis eſt. Imperatoriam maieſtatem non ſolũ armis decoratã: ſed legibus armatã eſſe oportet. ¶ Incommoda. p: non ſolũ.n. errata quæ & ipſa damnũ maximũ reipu. afferunt: ueꝝ ẽt oĩa icommoda legibus amouẽda ſunt. ¶ Romulus: q̃to omnibus iſtis quos enumerat excellẽtior ſit auguſtus: ex eo demõſtrat quod illi uiuẽtes inuidiam ſuperare nequerint. Auguſtus autem uſq; adeo illam extixit: ut uiuẽti ſibi diuini ſint honores decreti. ¶ Aſpera bella componunt: i. finiũt: qa regiones pacabãt: ut nõ ſit laus ingerẽdo bello: ſed in pace inducẽda. ¶ Agros aſſignãt. uel qa coloniis deſerta loca replebãt: uel qa ut lites tollerent unicuiq; ſuũ eſſe uolebant. ¶ Supremo fine. i. ipſa morte & non antea. ¶ Vrit.n. Oſtẽdit quare inuidia nõ niſi morte domeſ. nam ille qui pregrauat artes infra ſe poſitas. i. qui adeo excellit ut oẽs uirtutes inferiores ſe ſint: urit. i. accendit homines ad inuidiam: Sed tu tua magnitudine rerũ omnẽ inuidiã ſuperaſti. Inuidemus.n. hominibus uſq; ad aliquod ſpacium quo & nos peruenire poſſe ſperamus. Sed ſi in altiora iam euolarint non amplius inuidemus. Quapropter græci ea quæ uehementer excellũt apthona. ideſt ſine inuidia dicunt.

Præſenti tibi maturos largimur honores:
Iurandaſq; tuum per nomen ponimus aras.
Nil oriturum alias nil ortum tale fatentes.
Sed tuus hic populus ſapiẽs & iuſtus in uno.
Te noſtris ducibus: te graiis ante ferendo:
Cætera nequaquam ſimili ratione modoq;
Aeſtimat: & niſi quæ terris ſemota ſuiſq;
Temporibus defuncta uidet, faſtidit, & odit.
Sic fautor ueteꝝ ut tabulas peccare uetantes.

CACR. Nil orituꝝ: nil ingr alio tpe tam magnum ortũ eſt. uel oriturũ adhuc q̃cq̃ eſt. ¶ Sed tuus hic po. populus inquit romanus in hac re ſola iuſtus: & ſapiens eſt: q̃ te ꝓfert oĩbus ducibus ſuis oĩbuſq; græcis: ſed in hoc: q̃ cætera non ſimili ratione põderat: ſtulte agit dum oĩa noua faſtidit: quæ a poetis ſcribũtur in tãtũ delectans ueteribus: ut legem ro. quæ in.xii. tabulis cõtineſ: & foedera ſub antiquis legibus facta: uel q̃ romani fecerũt cũ ſabinis: & libros annales ita pro uero teneant: quaſi muſæ locutæ ſint in albano monte. ¶ Sabinis: poſt q̃.n. ſabini pacẽ cum romanis inierunt foedera amicitiæ conſcripſerunt. ¶ Albano: quia egeria nympha dicebatur loqui cum Numma Pompilio

Quas biſquinq; uiri ſanxere. & fœdera regum
Vel gabiis uel cum rigidis æquata ſabinis.
Pontificum libros annoſa uolumina uatum
Dictitet albano muſas in monte locutas.
Si quia græcorum ſunt antiquiſſima quæq;
Scripta uel optima. romani penſantur eadem
Scriptores trutina. non eſt. qđ multa loq̃mur.
Nil intra eſt oleam . nil extra eſt in nuce duri.
Venimus ad ſũmũ fortunæ. pinguimus . atq;
Pſallimus. & luctamur achiuis doctius unctis
Si meliora dies ut uina poemata reddit.
Scire ueli chartis p̃ciũ quotus arroget annus
Scriptor. abhinc annos centu qui decidit ĩter
Perfectos uetereſq; referri debet an inter.
Viles atq; nouos? excludat iurgia finis.
Eſt uetus atq; probus. centũ qui p̃ficit annos

in albano mõte. ¶ Si quia græcorum: ſi ſõ negat Rom. Pop. nouos bonus eſſe q̃a nõ antiq nihil reſtat niſi ut denegemus ea q̃ naturalia uelut os oleæ non ſit durũ & teſta nucis nõ ſit dura quod cõtrariũ eſt. ¶ Trutina: in eadẽ ætate quia græci poetæ antiquiores ſunt q̃ latini & ob hoc obiectiones latinis ſunt omnino iniuſtæ. ¶ Venimus. a. ſ. ſ. ergo p̃fecti ſumus nõ hẽt ãplius fortuna q̃ p̃ſtet arroget annus: ſi inquit uetuſtas & honeſtas in carmine tanq̃ in uino p tp̃s inq̃rẽda ẽ uelim ſcire quot annis laudabile carmẽ. Vtrũ illud carmẽ q̃ retro centũ annos cõpoſitum eſt aut illud quod nuper.

¶POR. Vrit. n. ſplendore. quo fulget: & bene urit ad ſul. retulit. ¶ Præſenti: uiuẽti ſed ſplendidius hoc eſt qui gloſſenaticos. Maturos accelerato uel oportunos meritis tuis atq; maturos & recte aliis. n. non maturi ſed ſeri honores dati ſunt: iurandaſq; ac per hoc diuinos tibi honores decernimus. ¶ Nil ori. a. & hoc ſplendidius quaſi naſci deberet uel natum eſſe dixiſſet: uritur enim ſol exoriri dicitur dux. ¶ Sed. t. h. p. l. hac ſola re ſapit q̃ te omnibus p̃poni: in cæteris autẽ peccat qui nil optimum niſi antiquum putat & ſui tẽporis uniuerſa cõtemnit. ¶ Terris ſem. ſuiſq; uetera ac demortua. ¶ Faſtidit & odit: auxeſis: plus enim odit quam faſtidit. ¶ Suis temporibus defuncta: quæ ſua tempora compleuerint ac finierint. ¶ Sic. f. u. adeo ueteribus faueas ut etiam legum. xii. tabulas a. x. uiris ſcriptas & phœdera ſub regibus facta tunc Romanis uel cum ſabinis uel albanis latina eſſe uideantur ob auſteram & rancidam uetuſtatem. Pontificum libros: utrum annales an pontificium ius ſignificat. ¶ Annoſa uolumina ua. Veteres martii uates ſybille. ¶ Monte: cur in albano monte. Verum propter uetuſtatem quod ante romam alba regnauit. ¶ Si. q. g. ſ. hæc tota ſententia uſq; miratur nihil niſi quod libitina ſacrauit hunc ſenſum continet. ſi ideo carmina antiquiſſima quæq; laudantur: quia antiquiſſimi quiq; græcorum optimæ ſcripſerunt eos reditus: & ſecundum eandem debeat ut romanis poeta faſtim placere. quod ſi non eſt: quod multa tamen etiam ut illi quiq; mãifeſta ſunt: non enim ſecundi doctrina ſumus uerum etiam græcos uicimus ſin autem tempus & uetuſtas in carmine tanq̃ in uino ſit inquirenda uel in ſcire quotus annus probum carmen efficiat: quo ipſo facile demonſtrat ſtultitiæ eſſe in libris cõſiderare non meritum. ¶ Eadem. t. eodem examine eodem iudicio eadem æſtimatione. ¶ Nil intra. e. o. negant manifeſta: nam conſtat intra oleam & extra nucem eſſe duriciam. ¶ Venimus. a. ſ. ſ. utrum in imperio ac cæteris in rebus quas enumerat: non habet inquit quod nobis amplius fortuna iam præſtet: ergo & perfecti poetæ ſumus: ſed hoc intelligi quæ dici a ſe maluit. ¶ Qui decidit. Qui defunctus eſt: excludat iurgia finis tanq̃ tacẽte urget an numerus annorum ſit ſignandus: pone inquit finem & iam nulla contentio eſt. ¶ Veteres bonos: antiquos: & præſens & poſtera reſpuit ætas. ¶ Malus. ſ.

¶CHRI. Sed tuus hic populus. Snia eſt: q̃ quẽadmodũ recte de te ſentit cum p̃ponit te cæteris: ſic non recte de rebus aliis iudicat. Nam in poetis iudicãdis ſp ueteres ſola uetuſtate motus nouis antepõit. ¶ Tabulas. p. u. Librum itelligit. xii. tabularũ. Sed tu breuiſſime originem iuris romanorũ proſequar Romulus cũ i. xxx. partes quas curias appellauit populũ diuiſiſſet leges qualdã tulit quas curiatas appellauit. Tulerunt & ſequẽtes reges: q̃s oẽs q̃m a ſex. papirio q̃ priſcis tp̃ibus fuit ſuo ordine in unũ uolumen redacte ſunt ius papirianũ appellarũt. Exactis uero regibus lege a tribunis lata oẽs leges exoluere. Ac deide p. xxx. an. conſuetudine potius q̃ certo iure uixit Po. Ro. Inde creati ſunt decẽuiri anno urbis altero & . ccc. q̃ cõquirerẽt leges a græcis ciuitatibus quas in. x. tabulas eburneas p̃ſcriptas in roſtris poſuerunt: ut poſſent leges aptius p̃ſpici fuitq; illis ius in ciuitate eo anno ſummũ: ut nulla eẽt ab illis p̃uocatio: ut leges corrigerẽt: & ſi quid uideret addereut. Itaq; ſequẽti anno alias duas addiderũt. Vnde fuit. xii. tabularũ liber. Quarũ ferẽdarũ auctorẽ dicũt fuiſſe decẽuiris. Hermodorũ quẽdam epheſiũ in italia exulatẽ. Hinc ueru exorta eſt prudentium interpretatio & diſputatio fori. Hæc interpretatio ſine ſcriptis nomen propriũ nõ hñs ius ciuile dr̃. Inde ex iis legibus eodẽ fere tẽpore actiones compoſitæ ſunt q̃bus inter ſe hoies diſceptarẽt: quas ne pro ſuo arbitrio hoies inſtituerẽt: certas & ſolẽnes eſſe uoluerũt. Hæc aũt pars iuris legis actiones appellant. Sciẽtia tũ interpretãdi & actiões apud collegiũ põtificũ erat ex q̃bus cõſtituebat q̃s quoq; ãno p̃eſſet. q̃ cõſuetudo ãnis fere cẽtũ durauit. Poſtea cũ Appius Claudius p̃poſuiſſet & ad formas redegiſſet has actiones Cn. flauius ſcriba eius & libertini filius ſubreptũ librũ populo tradidit. Vñ meruit tri. ple. Senator ac ædilis fieri. Hocq; ius Flauianũ ut illud papirianũ dixerũt. Inde Sex. helius alias actiões cõpoſuit: & populo tradidit: quod ius helianũ dixerũt. Intercedẽte deinde diſcordia ſeceſſit populus: & ſibi iura cõſtituit: q̃ plebiſcita dñr. Inde cũ tantũ populũ coire difficile eẽt cura ad ſenatũ reiecta ſenatus cõſulta nata ſunt. ¶ Peccare uetam. Quoniã leges peccãtibus pœnas inſtituuit. ¶ Bis quiq; ui. Hi aũt fuerunt Appius claudius. T. Genutius. P. Sextilis. L. Veturius. C. Iulius. Aulus Manlius. C. ſulpitius. P. Curiatius. T. Romuleius. Spu. Poſthumius. ¶ Fœdera re. Leges antea a regibus conditas intelligit. ¶ Aequata: ex equo cõpoſita. Nã T. Tacius cũ quiritibus ſabinis æquo iure in ciuitate receptus: eſt ita ut urbis nomen roma maneret. Ciues autẽ non romani: ſed quirites appellarẽtur. ¶ Pontificum. libros. Quia ut

ſupra dixi ſcientia interpretãdi & actiones apud collegiũ pontificũ erant. Vel intelligamus ius pontificium: ¶ Rigidis. Seueris ut ſupra oſtendimus. Si quia græcorũ. Si romanorum poetarũ ita quiſq; optimus habeť ut eſt uetuſtiſſimus: quia hoc de græcis euenit. ¶ Non eſt quod multa loquamur. q. d. nõ eſt diſputãdũ cõtra iſtos: qui nullã afferunt rõnem. Nã ſecũdũ iſtos olea non habet intra ſe uſſulũ: neq; nux extra ſe hẽt corticẽ. i. affirmãt cũcta pro libidine: & ea quæ uериſſima ſunt: negant. ¶ Venimus ad ſummũ fortunæ. Recte qa multi nõ ob uirtutẽ: ſed ob fortunã laudãtur. ¶ Achiuis: doctius. Nã iſtaꝝ oium artiũ palma illis cõceditur ſed iſti ut ſtulte laudãt poetas a uetuſtate. ſic falſo præferent nos græcis in artibus in quibus ipſi præualent. ¶ Si me. d. acuta inqſitio: iterrogat. n. ſi ueꝝ ſit ꝙ uetuſtiores meliores ſint quotus annus erit qui faciat poetam ueterẽ: ꝙ ſi centeſimum dicas interrogat ulterius ſi ſit minor uno anno an inter ueteres ſit enumerãdus. Tu concedes inter ueteres: qm̃ anni ſpacium breuiſſima res eſt ad centum an. Ille autem minuet aliũ annum. Atq; ita paulatim minuendo reducet hunc qui æſtimat poetas ex uetuſtate ad breue ſpacium.

Quid. qui deperiꝫ minor uno menſe uel anno
Inter quos referendus erit: ueteres ne poetas:
An quos & præſens & poſtera reſpuit ætas;
Iſte quidem ueteres inter ponetur honeſte
Qui uel menſe breui uel toto eſt iunior anno
Vtor promiſſo caudæq; pilos ut equinæ
Paulatim uello. & demo unum demo ẽt unũ
Dum cadat eluſus rõne ruentis aceruí
Qui redit ad faſtos & uirtutẽ æſtimat annis
Miraturq; nihil. niſi quod libithina ſacrauit.
Ennius & ſapiens & fortis & alter homerus
Vt critici dicunt leuiter curare uidetur
Quo promiſſa cadant & ſomnia pythagorea.
Neuius in manibus nõ eſt & mentibus hæret
Pœna recens. adeo ſanctũ eſt uetus oẽ poema
Ambigiť quotiens uter utro ſit ꝓpior. aufert
Pacuuius docti famã ſenis. accius alti
Dicitur affrani toga conueniſſe menandro.
Plautus ad exemplar ſiculi ꝓperãre epicarmi
Vincere cecilius grauitate. terentius arte.
Hos ediſcit: & hos arcto ſtipata theatro
Spectat rõa potẽs: hẽt hos numeratq; poetas
Ad noſtrum tempus liuii ſcriptoris ab æuo.
Interdum uulgus rectũ uidet. eſt: ubi peccat:

¶ ACR. Caudæq; pilos: ſic inquit paulatim carpitur cauda eq quouſq; tota ſit extracta ita & ego paulatim euellam numerum annorum dõec ſub dicto aceruo numeri decipiatur ille qui per uetuſtatem laudat poetas & extenuat uirtutem carminis eorũ numero annorum. ¶ Ennius. i. pithagoræ animã ad ſe uẽiſſe in ſomnis dicit: & nil de phia ſcripſit. ¶ Vt. c. d. criticos græce latine dř iudex: ſecũdũ quorum ſniam. ¶ Ennius ſecundus fuit: per hos ergo poetas qui ſequũť oñdit ſapiẽtiores eẽ nouellos q̃ ueteres qa quãto iuniores tãto pſpicatiores. ¶ Leuiter: hoc ẽ uilior q̃ putabať nec ꝓmiſſis ſuis ſatiſfaciat. nã dixerat in ſomnis ſe uidiſſe ꝙ anima homeri in ipſum & pauonẽ trãſiſſet. Sed nõ ita dicit Ennius ut Hõe. ſimilis uideať. nã mixta leuia & digna auctoritate ĩ operĩ eius iueniũť. ¶ Quo p. c. quo tẽdat ut poſ ſit reſpõdere ꝓmiſſis: pithagoras. n. dicit aias indiuerſa corpa tranſitũ facere: & dicit illũ nihil pẽdere quo cadant ꝓmiſſa. i. utꝝ ita ſit nec ne. ¶ Pithagorea. aliter licet uideret. Ennius in ſõnis aiam pythagoræ in corpus eius uenire nõ ẽ tñ ſecutus eũ in oibus qa pythagoras ſcripſit phiam. Ennius uero uerſus. ¶ Tũc ergo quare inferius ſcripſit. ¶ Affrani toga. Affranius togatus comœdiã ſcripſit latinam. Nã græce palliatæ dicunť qui & menãdrũ ſtilũ ſecutus: & ideo toga illius dř ei cõueniſſe. i. ſtilus. ¶ Grauitate. Cælius libros uicit antiquiores alta uerba in ſuo carmine & ſonora ponere ſolitus. ¶ Ter arte. i. ꝓprietate uerborũ & artis grãmaticæ. Viũ principatũ iter oẽs comicos hře dř. ¶ Hos. e. antiqores. ¶ Neuiũ. ſophoclẽ. Euripidẽ. Affraiũ. Epicarmũ didiciſſe romæ i ſchola & admirať in theatris deſpiciẽs iũiores. licet illi ꝓcellãt: equidẽ expurgam ſe dicit ꝙ non propter inuidiam talia loquatur de ueteribus poetis.

¶ POR. Eſt uetus atq; probus; hoc q̃ſi ex alia pſona dicitur. ¶ Quid. q. d. Hoc Horat. ex pſona ſua dicit. ¶ Iſte. q. u. hoc ex alia perſona. ¶ Vtor prõ. ex ſua perſona. ¶ Vt. e. i. ſingulos. ¶ Dum. c. e. tandiu ſingulos annos detrahã: donec paulatim ſubducto aceruo nũeri decipiať. eluſus. ¶ Qui. r. a. f. qui ad ſummã tpa uocat poetas & hoc uinces uel in augẽdis uel iminuendis aceruis. ¶ Qui. r. a. f. qui per cõſules: annorum colligit numerum. ¶ Miraturq; n. & qui nihil laudat. niſi ꝙ elatũ fuerit & ſepultũ. Mire ergo dictũ & facere libithina ſacrauit quaſi ab ipſo feretro: uenerationẽ acceperit poeta defunctus. ¶ Leuiter. c. u. ſecurus iam de prouentu laudis ſuæ eſt ennius propter quam ante ſollicitus fuerat. Ennius in principio annaliũ ſuorum ſomniaſſe ſcripſit admonitus quod ſecundũ Pythagoræ dogma anima Homeri in ſuum corpus ueniſſet. Facete autem ſomnia pythagorea dixit: ut ipſum & pythagorãm cum ſua mente perſychoſi uidere uideatur. ¶ Leuiter. c. ſecurus eẽ. ¶ Quo ca. quẽ ſucceſſum habeãt oſtẽdit. n. ſine difficultate ueteres poetas ſolere laudari. ¶ Sõnia py. libri annaliũ. ¶ Ambigitur: quotiens uter utro. ¶ Aufert pacuuius docti famam ſenis cum ambigitur uter ſit prior ambos laudo: nam pacuuius famam docti aufert atq; cõſequitur. ¶ Actius alti. Sophoclis: eſchili euripidis: qui ante ſint. Alii ſic accipiunt tanquã ſenis doctrina & gloria aſcribať pacuuio. Actio uero altitudo ingenii ſublimitaſq; uerborũ an ambo famam conſequuntur alter docti alter alti tragœdiographiť ¶ Dicitur. a. t. bene toga. ¶ Togatas. n. ſcripſit Affranius in quibus menandri ſtilum uidetur imitatus. ¶ Vincere. Alter alterum uincit an cæteros uniuerſos. ¶ Hos edi. i ſcolis. ¶ Arcto ſti. t. i ſpectaculis. ¶ Habet. credit. ¶ Ad. n. t. ordo eſt ab liuii ſcriptores uſq; ad noſtrum tẽpus quædam recte quædam praue iudicat po. Liuium dicit Andronicum qui primus omnium latinas Fabulas ſcripſit.

¶CHRI. Libithina: p morte poſuit.¶Critici:grāmatici q ſeuerius ī poetas iudicāt.¶Leuiter curare pat ui facere.¶Quo promiſſa.Nam cum dixerit aīam homeri ueniſſe in ſe ut ſupra oſtendimus.Nam ferunt ab euphorbio in homerum migraſſe atq; inde in pythagoram & ex pythagora in pauonem.atq; inde i ennium: Hoc ridens Perſius.dixit Quintus pauone ex pythagoreo.Cum ergo hoc dixit:uiſus eſt magna de ſuo poemate promittere quod cum deinde non multū expoluerit uidetur neglegiſſe ſua promiſſa.¶Somnia. Appellat pythagoreæ opinionē de migratione aīarum in diuerſa corpora ſomnia:qm̄ eam falſam putat.¶Neuius.Hic ex campania huiuſcemōi ſibi ſcripſit epitaphium. Immortales mortales ſi foret fas flere.Flerēt diuæ camœnæ neuium poetam.Itaq; poſtquā eſt orco traditus theſauro obliti ſunt romæ loqui lingua latina.Pacu.& huius epitaphium eſt.Adoleſcens & ſi pperas hoc te ſaxum rogat.Vt ſe aſpicias deinde quod ſcriptū ē legas.Hic ſūt poetæ pacuuii marci ſita oſſa.Hoc uolebā neſcius ne eſſes uale.ergo lenilē doctrinā pacuuio altitudinē īgenii actio attribuit.¶Affrani.t.i.togatæ comœdiæ:Affranii ſimiles eſſe comœdiis menādri q apd' græcos in noua comœdia princeps eſt.Plau.De quo in arte poetica dictū ē.Epicarmi. Siculus poeta & phus cuius ex uerſibus:ut ait laertius:magnā utilitatē ſumpſit Plato.Quod ipſe ſuo carmine uaticinatus eſt.Dixit.n.Mea pe adhuc:erit memoria re pe & ſermonū.¶Cecilius.& de hoc dictū ē.Terētius arte. Quæ pfecto maxima in eo apparet.¶Quapp.& præceteris a Cicerone laudatur.¶Hos edi.¶Sententia eſt:q a Liuio Andronico qui primus Romæ fabulam dedit uſq; ad noſtra tempora hi ſoli habentur poetæ.

¶ACR.Nō cēſeo inqt delēda carmia liuii.q quōdā dictabat Seruus orbilius magiſter. Sed idignor & miror præferri illa tanquā emēdata nihilq; diſtātia pfectis carminibus cū adhuc ſint mēdoſa. indignor in antiquis inquit ſi aliqd in honeſtū uiderint potius laudāt q̄ dānēt.¶Meū:uero carmē qd honeſtū eſt pp nouitatē reprahēdūt.¶Nec ueniā:ēt hoc indignor q antiquis non ſolū uenia poſcat ſed & iā uenia præcium feratur.¶Arte.attecore gotto pe ſcriptor tragœdiarum uel comœdiarū fuit antiquus: qui in ſuis dictis ita florum genera reperit:& numerat:ut ſine dubitatione rephendēdus ſit ob nimiā loquacitatē.Vel qa turpe putant dicit iccirco ſenes iuniores deſpicere uel qa uolunt.& turpiter eis uidet iunioribus obedire:uel quia quod in infantia didicerunt ſecū ſemper retinere uelint.¶Iam ſaliare nume.Sali dicebantur qui circa aras ſaliendo canebāt.¶Ingeniis nō ille:nō tm̄ laudat antiquos quantum cum more nos noſtraq; uitupat & cum inuidia dicit ſe de ueteribus ſcire quod neſcit.

¶POR. Si ueteres ita.m. hoc peccāt.¶Si.q.n.a: hoc receptū eſt.¶Ignaue:humiliter.¶Et ioue iu.æ. propitio & ſibi:ioue quidē irato fit ut errēt hoīes ac delirent.¶Non.e.i.quod uitiū inuidi & obtrectatoris eſt hoīs.¶Delēdaq;.c.Faceta ſubtilitas nō cēſeo inqd delēdū liuiū:& hoc illi honoris cauſa defero pp uetuſtatem ex libris eius:ſeuus ſqr orbilius quōdam magiſter librarius mihi dictata pbebat.¶Plagoſum.cum dicit ſæpe plagas inferentem ſed emendandū:nō delendum puto liuium:ſed indignor illum pro perfecto:& emēdato auctore laudari.¶Et.e.n.d.m.trāſlatio ab examine q̄ pars ē trutinæ.¶Indignor.q.r.i.in meis carminibus.¶Nec ueniam poſci:nec nō ut ſi nō modo ueniam: ſed etiam honorē antiquis poſci uideo poſci ſubaudiēdum eſt iterum indignor ut ſit zeugma a ſupiore aut deeſt uideo:ut ſit eclypſis.¶Recte.n.n.c.ſ.ad togatarū ſcriptorem qui in fabulam quæ inſcribitur materteræ ita florum genera enumerat:ut ſine dubio rephendendus ſit ob nimiam loquacitatem.¶Si.d.c.plus dixit q̄ ſi diceret reprehendenda clamet.¶Periſſe.p.non dicāt ſed clamēt & bene patres qbus ſola pura antiqtas placet an patres hoc eſt ſenatus.¶Ea.c.r.c.igt nō rephēdā: æſopus autē & Roſcius famoſiſſimi comœdia pe actores fuerūt ac p hoc oñdit ſtultos multos hoīes q non merito ac uirtute ſiſi:ſed tm̄modo pſona pe auctoritate amoueant.¶Vel qa nil rectū.hoc uitiū ſupbiæ ē.¶Vel.q.t.p.p.m.nobis.ſ.& hoc eſt uitiū parui pudoris pueri.¶Perdēda fateri:male:docti.n.dicerēt iberbes.¶Iā.ſ.n.qdē ſaliis numa ipſe cōſtituit ī tēplis.canendū.¶Et illud quod.m.i.ſ.uſ.u.Qui me dicit neſcire quod & ipſe neſcit.¶Ingeniis nō ille hoc ſenſu uult oſtēdere huiuſmodi hoīes q nō merito ac uirtute ſtili: ſed tm̄modo per ſona pe auctoritate mortuis faueant nō modo ſtultos:ſed quod peius eſt inuidos q nos cōtra meritū oderit.

Si ueteres ita miratūr:laudatq; poetas:
Vt nihil ante ferat:nihil illis comparet:errat
Si quædam nimis antique:ſi pleraq; dure
Dicere credit eos:ignaue multa fatetur.
Et ſapit:& mecū facit:& ioue iudicat æquo
Non equidem inſector delendaq; carmina liui
Eſſe reor.meminiq; plagoſum mihi paruo
Orbilium dictare:ſed emendata uideri.
Pulchraq; & exactis minimum diſtātia miror:
Inter quæ uerbū emicuit ſi forte decorū.&
Si uerſus paulo concinior unus & alter
Iniuſte totum ducit:uenditq; poema:
Indignor quicq̄ reprendi.non quia craſſe
Compoſitū illepide ue putetur:ſed quia nup
Nos ueniā antiqs:ſed honorē & præmia poſci.
Recte nec ne crocū floreſq; perambulat arte.
Fabula ſi dubitem:clament periſſe pudorem
Cuncti pene patres.ea cum reprendere coner
Quæ grauis æſopus:quæ doctus roſcius egit.
Vel quia nil rectū:niſi qd placuit ſibi:ducunt.
Vel quia turpe putāt parere mīoribus:& quæ
Imberbes didicere ſenes perdenda fateri.
Iam ſaliare Numæ carmen qui laudat:& illud
Quod mecum ignorat ſolus uult ſcire uideri:
Ingeniis non ille fauet:plauditq; ſepultis:
Noſtra ſed īpugnat,nos noſtraq; liuidus odit.

¶CHRI. Si uete.Si ita po.ro.ueteres poetas laudat:ut nulli ſi putet anteferendū errat. Si aūt putat illos er-

rare nõnunq̃ quia quædam nimis antiq̃:aut nimis dure:aut nimis negligenter ſcribant mecum ſentit. ⁋ Ioue æquo.i.uera æquitate:Nam a iouis planeta æquitas:ius legeſq; ſunt. Nam non ita aut Liuii aut reliquorum carmina inſector:ut delẽda putẽ. Sed miror q uideanſ pulchra & minimũ diſtantia a perfectis. ⁋ Orbilium hic beneuẽtanus grammaticus fuit:& primo apparituram magiſtratibus fecit. Deinde militauit. Poſtremo militia functus ſtudia a pueritia incepta repetiuit primo in patria. Deinde qnquageſimo uitæ anno romam conſule Cicerone uenit. Docuitq; maiore fama q̃ emolumento. Nam uixit pauper. Fuit acerbus; & in antiſophiſtas:& in diſcipulos:proptereaq; plagoſum appellat poeta:& domitius marſus ait. Si quos orbilius ferula ſcutica ue cecidit uixit prope ad centum annos amiſſa iampridem memoria. ⁋ Si uerſus paulo. non debet totum poema duci & uendi pro bono:ſi unus aut alter uerſus fuit paulo concinnior. nec ſi ueniam meretur:debet illi peti honor. & p̃mium. ⁋ Recte nec ne cro. in fabula quæ matertera dicitur ita enumerat genera florum poetarum togatarum ſcriptor:ut ſit reprahẽdẽda eius loquacitas. ergo ſi ego non dicam dãnem:ſed ſi dubitem an recte ſcripſerit clamabũt oẽs ſenatores piſſe pudorẽ cũ ego audeam rep̃hẽdere antiquorum fabulas quas uel æſopus uel roſcius egit:fuit ãt æſopus thragœdiarũ actor:p quẽ M. Tullius actionẽ in dicẽdo emẽdauit. Roſcius ĩctãtũ in fabulis agẽdis ualuit:ut oẽs auctores lõgo interuallo ſuperauerit. Vñ puerbiũ extitit: ut ſi quẽ in aliquo artificio cæteros ſupare cõtenderẽt eum in ſua diſciplina roſcium eẽ dicerẽt. ⁋ Vel:qa duplici rõne feruntſ i hoc deprauatũ iudiciũ. Vel qa nil rectũ putãt:niſi quod placuit ſibi. Vel qa pudet cõcedeſ nobis quos ſe inferiores putãt:& pudet fateri eẽ pdenda.i. tanq̃ inepta abiiciẽda nũc i ſenectute ea q̃ ipſi imberbes.i. adoleſcẽtes didicerãt. ⁋ Iam ſaliare. pp ancillæ ſub rege numa e cœlo delapſum inſtituit ſalios ſacerdotes numa & carmẽ quod illi canerẽt:ut alio i loco oſtẽdimus. Hoc ãt rude & incõpoſitũ fuit:ut illa tẽpora ferebãt: multi igſ ignari rex:ut aliquid ſcire uideanſ illud laudãt nõ adeo:ut antiqs faueãt: ſed q̃a pſentes poetas oderũt.

Quod ſi tam græcis nouitas inuiſa fuiſſet:
Quã nobis:qd nũc eẽt uetus? aut qd hẽret
Quod legeret:tereretq; uiritĩ publicus uſus
Vt primum poſitis nugari græcia bellis
Cœpit:& in uitium fortuna labier æqua.
Nunc athletarũ ſtudiis nunc arſit equorum
Marmoris aut eboris fabros aut æris amauit.
Suſpendit picta uultum mentẽq; tabella.
Nũc tybicinibus nunc eſt gauiſa tragœdis:
Sub nutrice puella uelut ſi luderet infans
Quod cupide petiit mature plena relinquit:
Quid placet aut odio ẽ qd ñ mutabile credas
Hoc paces habuere bonæ uentiq; ſecundi.
Romæ dulce diu fuit & ſolenne recluſã.
Mane domo uigilare. clienti promere iura.
Cautos nominibus certis expẽdere nũmos
Maiores audire:minori dicere:per quæ
Creſcere res poſſet:minui damnoſa libido
Mutauit mentem populus leuis & calet uno
Scribendi ſtudio puerique patreſq; ſeueri
Frõde comas uincti cœnant:& carmĩa dictãt
Ipſe ego q nullos me affirmo ſcribere uerſus
Inuenior parthis mendacior & prius orto
Sole uigil calamũ & chartas & ſcrinia poſco

ℭ ACR. Sub nutrice .i. Laſciuiebat igr populus p diuerſos ludos:ſicut puella ſub nutrice ſolet laſciuĩr. ⁋ Quid placet. Oſtendit nil nos amare uel odiſſe qd̃ nõ ſacietate muteſ. ⁋ Romæ. d. dicit tanto poterit ſtudio teneri ut publice qdẽ mẽtireſ ſe uerſus cõponere rediẽs ãt domũ añ ſolis ortũ tabellã arripe. ⁋ Et. f. re. De græcorum moribus trãſit ad cõſuetudinẽ romãorũ qui anteq̃ ſcirẽt laſciuire: & poetriæ ſtudere prio mane domũ apiebãt uigilãtes ad opus aliqd̃ aſſiſtebant. ⁋ Soliti cliẽtibus.i. minoribus amicis pcepta dare qbus maiorẽ amicitiã colẽt & largiri cautos nũmos: & cõgruis pſonis & aliis bõis ſtudiis intẽdere: ſed cupiditas & leuitas mutauit eorum aĩos ut itermiſſis aliis ſtudiis tantum poetæ animum incenderent. ⁋ Nominibus. r. an hominibus rectis ppter res hõeſtas! ⁋ Cautos nũmos dicit per chirographum datos. ⁋ Inuenior parthis. quia dico me nolle ſcribere. tamen ſcribam.

ℭ POR. Quod ſi tã græ. nouitas inuiſa fuiſ. quã nobis:qd̃ ſi ab initio idẽ græci feciſſent q nũc ro. ut odiſſent poetas q eſſent inqt hodie ueteres: aut quid noſtra tpa perueniret q legere oĩbus. & in manibus habere poſſemus. ⁋ Vt. p. p. hic oſtendit q fuerit initium poeticæ pfeſſionis:ut probet q nũc inueteratũ eſt aliquãdo cœpiſſe. ⁋ Nugari:ludere ſcribere:qa bella nõ nugæ ſunt. ⁋ Et i uitiũ. f. l. Dicit uitiũ fœlicitatẽ proſperæ fortunæ eẽ delitias in quas lapſa ſit græcia poſt q̃ bella depoſuit. ⁋ Nunc. a. enumerat quas artes græcia p pacẽ ociũq; ſit ſecuta. ⁋ Sub. n. p. ita græcia cupide appetiit ſtudia q̃ celeri ſacietate deſeruit: ac ſi puella iſans eẽt & ſub nutrice agẽs ẽt luderet. ⁋ Plẽa:ſaciata. ⁋ Quid placet:aut odio ẽ ſnia ẽ q̃ oñdit Hon nihil nos cupeſ uel odiſſe quod ſecuta ſacietate mutemus. ⁋ Hoc. p. h. hoc habuit inqt pacis uitiũ:ut diuerſis delectationibus animi hominum paſcerẽtur. Ventos ãt ſecundos fortunam proſperam dicit. ⁋ Romæ dulce diu. a græcorum moribus tranſit ad conſuetudinem ueterum Ro. & dicit quemadmodum maiorum poſteris mutata conſuetudo ſit in uſum poeticæ diſciplinæ. ⁋ Solenne: quaſi legitimum. ⁋ Clienti. pro. i. reſpondere de iure alicui conſulenti. ⁋ Cautos nummos dicit. uel quia per chirographum & cautionem crederentur uel cautos nummos. i. legibus hoc eſt nõ illicitis uſuris datos. ⁋ Nominibus rectis: recta nomina de legibus facta inde fœnerãdi debitoribus. ⁋ Maiores. a. in iure Officium minoris ẽ. ⁋ Mutauit. m. propterea leuis cauſa cur mutauit mentem: propterea quia leuis. ⁋ Et carm. u. Rebus omnibus poſitis poeticam ſolam multitudo delegit iuueneſq; patres: hoc eſt omnis ætas & bene additum ſeueri quod in ludicra maior reprehenſionis cauſa ſit. ⁋ Fronde comas uincti: quod fronde comas nectunt. ⁋ Quod. c. &c. dictant intemperant.

¶ Ipſe ego qui nullos. Satyricæ ne ſibi quidem pepercit: inuenior parthis mendacior bene parthis: quia pſidi ſunt: ut q romanos fraudibus duces ſæpe deceperint. ¶ Prius orto ſole: ſigurate anteq̃ ſol oriaſ. Hic ego inqͭ mẽdax ſũ q̃ nõ ſolũ ſcribo qđ facio: ſʒ et ſtudioſiſſime ſcribo. ¶ Scrinia: capſas dicͭ i qb⁹ ſcripta oium ſponũſ.

¶ CHRI. Quod ſi tã.n. Si græci odiſſent nouos nũq̃ multæ artes ad ſuã pfectione pducte eſſent: neq; eſſet nũc aliquid uetus quod legeretur. Nã qui ueteres ſunt: aliquãdo fuerunt noui. ¶ Tereref uiritim: ideſt quod dum ſinguli uiri legunt aſſiduo uſu tereretur. ¶ Vt primum. oſtendit principium artis poeticæ quod ex pace & ſecunda fortuna ortũ eſt. ¶ In uitium. Nam fœlicitas nos a labore ad laſciuiam procliues ducit. ¶ Athletarum: quia uaria ludorũ certamina inſtituta ſunt inter quos athletæ: & aurigationes equoꝝ fuere: & qui marmor ebur: & era ſculperent. ¶ Suſpendit uultum & mẽtem. ſ. ſpectatoris qui adeo ſtupuit picturæ artificio: ut mentẽ uultũq; inde non flecteret. ¶ Vel dicit q̃ picturã: ita uiuentẽ produxerit: ut uultũ. i. affectum animi: & mentẽ hr̃e uidereſ. Sic Vir. Credo eq̃dem ducent de marmore uultus. ¶ Tubicinibus. Quibus in choris ſibi fabulæ adhiberent. ¶ Sub nutrice. Mira comparatio: nã cum infantes leues mutabileſq; ſint iuuantur eorũ natura a puellari ætate. ¶ Plena: ſatura. Quid placet aut odio eſt. Hoc uerũ quia ad ſenſus refertur. Nã quæ recta rõ eligit ea ſtabilia ſunt. ¶ Romæ: alia fuit romanoꝝ rõ uiuendi: ut aut iuri ciuili auſ mercaturæ inuigilarent. Deinde mutauit ſtudia populus roma. & ad poeticem conuerſus eſt. ¶ Patres ſeueri: ideſt qui ſeueriores eſſe deberent. ¶ Mendacior parthis: prouerbium eſt. Nam parthi fugam mentientes hoſtes feriunt.

Nauẽ ageř ignar⁹ nauis timet. abrotanũ ægro
Non audet: niſi q didicit: dare. q̃ medicoꝝ ẽ
Promittunt medici. tractant fabrilia fabri.
Scribimus indocti doctiq; poemata paſſim.
Hic error tamen & leuis hæc inſania quãtas
Virtutes habeat: ſic collige. uatis auarus
Nõ temeſ ẽ aſus; uerſus amat. hoc ſtudet unũ
Detrimenta fugax ſeruorum incendia ridet
Non fraudẽ ſocio puero ue cogitat ullam
Pupillo. uiuit ſiliquis & panẽ ſecundo
Militiæ: q̃q̃ piger & malus: utilis urbi.
Si das hæc paruis quoq; reb⁹ magna iuuari:
Os tenerũ pueri balbũq; poeta figurat.
Torq̃t ab obſcenis iam nunc ſermonibus aurẽ
Mox etiam pectus præceptis format amicis.
Aſperitatis & inuidiæ corrector & iræ
Recte facta refert orientia tempora noctis
Inſtruit exemplis. inopem ſolatur & ægrum
Caſtis cum pueris ignara puella mariti
Diſceret unde p̃ces: uatẽ niſi muſa dediſſet
Poſcit opẽ chorus: & p̃ſentia numina ſentit.
Celeſtes implorat aquas docta prece blãdus.
Auertit morbos metuenda pericula pellit.
Impetrat & pacẽ: & locupletẽ frugibus annũ.
Carmine dii ſuperi placãtur. carmine manes.
Agricolæ priſci fortes paruoq; beati
Condita poſt frumenta leuãtes tẽpore feſto

¶ ACR. Nauẽ agere: cõtra eos q ignari artis tñ poetæ uolũt haberi: & dicit quia cũ alii uolũt ppriis ſtudiis eſſe cõtenti nec audẽt inchoare: uel petere quod optant ad ſtudiũ poetriæ: & quã artẽ ignorant audent ſe conferre. ¶ Hæc inſania: nõ laudat quẽ repræhẽderat: ſed culpat temeritatẽ multorũ. ¶ Vtilis. u. oſtendit utilitatẽ magnã a poetis urbi iferri: qa ipſi componunt carmina: qbus dii placantur per ora pueroꝝ uel puellaꝝ: ſicut eſt iſtius ſæculare carmen quod pueri & puelle cantarunt in capitolio: q̃ carmina dithyrambi uel poema uocabantur: ac p hoc pueri & uirgines a diis impetrent ſtatũ reip. poetæ: ad ſcribendũ qui carmina componunt. ¶ Antiquitus, n. pueris & puellis præcipiebatur cantare carmen: ut ætas innocentior deos placaret. ¶ Os. t. poeticis. n. delectationibus os iſantis adhuc debile balbumq; corrigit.

¶ POR. Nauẽ agere igna. hæc exẽpla aduerſus eos refert qui ignari artis poeticæ docti haberi cupiunt: cũ in cæteris profeſſionibus nullus ſit q diſciplinæ: titulum nõ per doctus inuadat. Et mire dixit nauis: ut non helleborum: ſed abrotanũ quod minori periculo etiã indoctus miſcere poteſt ac dare. ¶ Promittunt: profitentur. ¶ Tractant. f. f. fabrica abſoluta. nõ. n. adiecit fragmẽta aut opera. ¶ Scribimus indocti. hoc cum pronunciatione inferendum eſt. ¶ Hic. e. t. & l. nam dicit hunc errorem q̃ docti indoctiq; ſcribant: hoc enim nõ pro utilitatibus poſuit. ¶ Collige. intellige argumẽtare. aſſequære. ¶ Vatis. a. nõ facile inqͭ auarũ poetam reperias. & bono ordine ſecũdũ laudis p̃cepta ante oſtẽdit qbus malis careret: & ſic uenit ad ea bona q̃ habet. ¶ Viuit. ſ. & p. ſ. hoc ẽ paruo uiuit ideo auarus eſt. Siliquis aũt ſpecialiter dicit eas q̃ in herbis naſcũtur in oĩ legumine hoc eſt q̃ ſiliquis continenſ. ¶ Militiæ q. malũ debilẽ imbellẽq; nunc dicit ſecũdum græcos qui huiuſmodi homines nominãt. ¶ Vtilis. u. ſ. d. quæ magna a paruis rebus adiuuari poſſe: ut a poetica uel a grãmatica profeſſione. ¶ Os. t. recte os tenerum pueri poeta armat poeticis. n. lectiõibus os infantis adhuc debile balbũq; corrigitur. ¶ Torquet ab ob. carminibus ait auocat a turpibus. ¶ Mox. e. p. uerum eſt. multæ. n. ſunt in poeticis utiles ſniæ q̃ formant amicis præceptis hoc eſt utilibus. ¶ Oriẽtia. t. proponens exempla. multa efficit ut orientia tpa hoc eſt uenientia cuiuſmodi futura ſint exiſtimemus & inſtruamur ex ante geſtis. ¶ Inopẽ. ſ. uel delectando ſuis uel præceptis philoſophoꝝ. ¶ Caſtis. c. p. infert p auxeſim qđ q̃ſq; a diis ipetrat. p choros pueroꝝ ac uirginũ poetæ ad ſcribendũ eſſe q carmina ipſa cõponit. ¶ Poſcit. o. c. & p. n. ſ. ac p hoc exaudiſ: hic ãt ſignificat carmina quibus dii placanſ hoc eſt pœanas dithyrambos. hymnos. proſodias. ¶ Cæleſtes imp. a. enumerat q̃ & quanta dii pueris & puellis p̃cantibus merito carmine præſtẽt. ¶ Impetrat. & p. utrũ deorum pacem an pacem. i. finem belli. ¶ Agricolæ. p. dicit uſq; adeo carmina ubiq; grata eſſe: ut etiam ruſtici ueteres carminibus ſe delectarent: cum diuinis rebus operarent. ¶ Paruo. b. hoc auari: qui inter paruas:

opes beati uixerint.¶ Condita.p.f.poſt meſſem an poſt uindemiam.Nã & autumni frumenta Saluſt.dixit.

CHRI. Nauẽ agere ignarus.Nullus aliquo in artificio exercet ſe:niſi illud prius didicerit:exceptis ipſis poetis.Nam & docti ſimul & indocti accedunt ad ſcribendum.Sed tamẽ hoc impudentiæ uitium multas ſecum uirtutes affert.Nam adeo intenti muſis ſunt poetæ:ut nulla auaritia & habendi cupiditate moueantur. Non mouentur calamitatibus acceptis.non ſocio non pupillo fraudem cogitant.¶ Siliquis.i.leguminibus q̃ intra ſiliquas latent.¶ Pane ſecũdo.i.cõfecto nõ de flore farinæ:ſed ex ea quæ reſedit in cribro.¶ Milites.Nã imbelles ſunt.neq̧ eſt in illis robur ad militiæ aptum.Malus.imbellis meticuloſus a græcorũ ſimilitudine: Illi.n.κακὸν.i.malum dicunt ab eo quod eſt χάζω.i.cedo.Nam antiqui nullũ putabant maius uitiũ q̃ in prælio cedere.¶ Vtilis urbi.Artificioſe primo oſtẽdit qbus uitiis careat:deĩde qbus uirtutibus ſit ornatus.¶ Paruis magna iuuari.Modeſte loquit̃ de artificio ſuo:ſed res maxima poetica eſt.¶ Os pueri.Nulla.n.re magis emendatur uox & formatur pronũciatio q̃ uerſibus poetarum.Poetarũ.n.uerſibus efficiũt̃ aures noſtræ eruditæ ad iudicandum.Præterea optima p̄cepta in poemate tradontur quibus abſterremur ab omnibus uitiis & docemur uirtutes.¶ Oriẽtia tempora inſtruit exemplis.inſtruit nos quo pacto uenientia adminiſtremus exemplis rerum præteritarũ.¶ Notis:præteritis.nam ea nota ſunt.Scribit carmina quibus præces erga deos contineantur quæ puellæ & pueri addiſcant.Nam multos hymnos apud antiquos uirgines ac pueri diis immortalibus canebãt.Poſcit opẽ chorus.nam uerſus quos chorus ĩ fabulis canit omne genus p̄cationũ continẽt qbus dii mouent̃.¶ Præſentia fauẽtia.Cæleſtes aquas pluuias.¶ Blãdus.p ſupplice poſuit.¶ Sopi.Vt auxilium præſtent.¶ Manes:ne noceãt.¶ Agricolæ priſci.Oñdit ludos feſceninos a poetica nõ eſſe diſiunctos.

Corpus & ipſum animũ ſpe finis dura ferẽtẽ
Cum ſociis operum pueris & coniuge fida
Tellurem porco ſiluanum lacte piabant
Floribus & uino genium memorẽ breuis æui
Feſcenina per hunc inuenta licentia morem
Verſibus alternis opprobria ruſtica fudit.
Libertaſq̧ recurrentes accepta per annos
Luſit amabiliter donec iam ſæuus apertam
In rabiem cœpit uerti iocus.& per honeſtas
Ire domos impune minax.doluere cruento
Dente laceſſiti fuit intactis quoq̧ cura
Conditione ſuper communi quin etiam lex
Pœnaq̧ lata malo.quæ nollet carmine queq̃
Deſcribi.uertere modum formidine fuſtis
Ad bene dicendum delectandumq̧ redacti.
Græcia capta ferum uictorem cœpit.& artes
Intulit agreſti latio ſic horridus ille
Defluxit numerus ſaturnius & graue uirus
Munditiæ pepulere.ſed in lõgum tamẽ æuũ
Manſerunt hodieq̧ manent ueſtigia ruris
Serus enĩ græcis admouit acumina chartis
Et poſt punica bella quietus quærere cœpit
Quid ſophocles & teſpis & æſchil⁹ utile ferrẽt
Tentaui quoq̧ rem ſi digne uertere poſſet

ACR. Feſcenina p hũc.p hũc inqt morẽ ueterũ agricolarũ mutata ſunt ẽt feſcenina:ĩ qbus exprimebãt ad cõuiuia iocos dicta ãt ſunt feſcenina ab oppido unde prius p̄ceſſerũt oſtẽdit ergo qa ſicut antiquis. Di ſacrificiis placabãtur ita nõ carminibus.¶ Amabiliter dicit qa tãdiu amabiliter tragœdiæ & feſcenina cucurrerunt.donec ipa libertas ĩ uitiũ uerteret̃ publice & nominatim aliorũ uitia carpẽdo ſed idignati nõ ſolũ illi q laceſſebant̃ detractiõibus:uerũ ẽt quibus ingratũ erat nobilibus pſonis cõtumeliã inferri lege cõſtituerũt:ut nemo nominatim alicuius uitia recitaret.Q.d̃.ſi qs poetarũ egiſſet fuſtibus cederet̃.¶ Fuit intactis:licet nõ caperent̃ tamen alio carpi dolebãt timẽtes quandoq; ledi.¶ Quin ẽt lex qa cautũ eſt ne quis carmen cõponeret.¶ Fuſtis.nõ puto crucis dici. Quippe de ingenuis d̃r ſed a canibus tractũ eſt nam cum fuſtes metuunt morſibus ſe abſtinent.¶ Agreſtis latio:nõ ſemper agreſti:ſed tunc qui ante cognitionẽ artium ruſtici erant:& agreſtes.¶ Saturnius.ſaturniũ uocat metrũ quo uſi ſunt ueteres latini ſub rege ſaturno:& poſtea longo tempore q horridũ eſt.i.incõpoſitũ.¶ Et graue uirus.dicit aũt qa ſtatim ut cœperũt abundare diuitiis:& mundiciis ceſſauit illud metrũ incomptum:& creuit graue uirus.i.liberales artes aſſiduo ſtudio.Sed adhuc ueſtigia ruſticitatis in latina lingua manẽt.¶ Tẽtauit.poetæ romãi ſatis altã audẽt materiã cõp̄hendere:ſed turpem putãt longã liturã: & hæc eſt cauſa cur ingenia latinorũ non poſſunt peruenire quia.ſ.ſtulte erubeſcunt:& timent emendare & polire longa litura quod ſcripſerunt.

POR. Spe finis dura.ſnia ẽ tolerabilẽ fieri laborẽ laboris fine p̄poſito.¶ Tellurẽ.p.p porca ut cõtrario Vir.& ui.Cæſa.u.porca.Floribus & uino genium Recte dictũ ẽ quia qui indulgẽt genio ſuo memores ſunt uitam humanam nõ eſſe diuturnam.¶ Feſcenina inuenta ſunt in quibus exprimebantur iocoſa conuitia dicta aũt feſcenina ab oppido feſcenino.Vnde p̄ceſſerũt & attellãica nominata ſunt.¶ Libertaſq̧ recurrẽtis & licẽtia cãtãdi libertaſq; dicit̃ ioculariũ ſaluo amore per aniuerſaria ſacrorũ:quãquã ſunt qui dicãt per recurrentes annos libertatẽ ſaturnaliorum annorũ ſignificari.¶ Donec.iã ſæuus apertã in rabiẽ cœpit uerti iocus:& p honeſtas ire domos impune minax.Donec per iocũ multis impune laceratis dediſſent oẽs operã.ut lege caueret̃ ne quis carmẽ cõponeret.quare cõſtituta ſilentiũ ẽ impoſitũ archeæ comœdiæ in q̃ noiati uicia ciuium carpebant̃.¶ Cruẽto dẽte.ſæuo morſu.¶ Vertere mo.Ordo.uertere modũ poetæ ad bñdicendũ:iõq; fuſtuariũ ſupplicitũ cõſtitutũ erat ĩ auctorẽ carminũ infamiũ bene dicẽdũ ãt nũc deſerte dicẽdũ ãt non bñ dicẽdũ ſed male dicendũ ſignificat hoc ẽ nõ lacerãdũ aut uituperãdum:& bene redactũ:qa nõ uolũtate correcti:ſed edocti malo.¶ Græcia.c.f.capta uirtute militari cœpit floret̃ mũditiis & arte liberaliũ ſtudiorũ.Agreſti latio nõ ſemp ſed tunc agreſti.¶ Sit horridus il.ſaturno metro uſi ſunt ueteres latini ſub ſaturno.Vñ nomẽ eſt uer

ſus. Defluxit autem mollitus ē:& ceſſauit ac deſiit flueř:& grauitas:& ſeueritas quæ delitiis pepulit ueſtigia ruſticitatis. ⁋ Serus:n.g.nā romanis nō expoliauerunt priſtina rudimenta. Et poſt punica bella quietus quære cœpit:quietus ſecurus metu punico.i.carthagine iā deleta tentauit græcos imitari. ⁋ Rem:poema dicit. ⁋ Vertere.transferre in latinum ſtilum.

¶ CHRI. Tempore.ſ.ut ſit religio & nonociū iners. ⁋ Porco.pro porca. Cōtra Vir. Et cæſa iungebāt fœdera porca pro porco. ⁋ Lacte.nam paſtorū deus erat ſiluanus. ⁋ Floribus. Nam genio: ſuo ſacrificantes flores adhibebant tanq̄:p illos breuitatē uitæ ſignificarēt. ⁋ Feſcenina.genus fabulæ eſt ab oppido ubi primū ſuērat ſicut quēadmodū ab tellis attellana. In iis iocoſa cōuitia exprimebanť. ⁋ Luſit amabi. De rebus iſtis oībus abūde dictū ē i arte poetica. ⁋ Honeſtas domos.ꝓbos uiros ītelligit. ⁋ Sup. p de. ⁋ Græcia capta. Capta ē armis græcia a romāis. Sed deīde capta cœpit romāos:qa illos ſuis laſciuis artibꝰ cœpit.& oēm priſcā ſeueritatē ab eis reppulit. ⁋ Horridus nūerus. Rudis illa cōpoſitio uerſuū q̄ fuerat i priſcis poetis. ⁋ Saturnius: Vel retulit ad planetā cuius īfluxus triſtis mœſtuſq; ē:uel ad antiq̄ tpa i qbus in italia ſaturnus regnauit: quo regnāte oīa caſta ſeueraq; fuerūt. ⁋ Virus:ñ ſolū uenenū ſignificat:ſed ēt grauē odorē:& abominabilē. Quapp Pli.i qbuſdā herbis grauē odorē uirus dixit. Ergo & i hoc loco cū ſūpſiſſet trāſlationē ad meres a corpore quēadmodū dixit mūditias qbus corpus lautū:& a tetro odore ꝑurgatū reddiť:ſic cōtra dixit uirus odōrē tetrū q ab infecto ſudore:& ſordibus corpore manat. Florētini hūc odorē lezum appellāt. ⁋ Sed i longū:incęperūt qdē æmulari græcos.ſed non adhibito acumine ingenii diū rudes māſerūt. ⁋ Et ho.i.ſuo tpe dicit extare illā ruſticanā ruditatē. ⁋ Sed tū poſt punica bella.i.in illa pace quæ fuit poſt primū bellū punicū incēperūt imitari Sophoclem:& æſchilum.

¶ ACR. Sudoris.hipbatō. ⁋ Crediť.comœdia nimiū hře ſudoris:qa res acceſſit ex medio. Plau. Hor. lectorē mōet ut ſtudioſe cōſideret qūo Plautus diſcurrat p cōœdiā diſputādo de pueris ephœbis.& de pſibus & quēadmodū tuteť pres uniuſcuiuſq. ⁋ In.ſ. magis.n.lucrū q̄rit q̄ laudē adipiſci ex ſua comœdia.& per hoc nō honeſte:ut deceret multi carmia ſcribētes nō curāt:poſt lucrū īde acceperit. ⁋ Quē tulit ad ſcœnā:trāſtulit ad glorioſū poetā. q ſi non laudetur:& aīum & artē abiicit q laudari ſe uidēs fit temerarius ac tumeſcit. ⁋ Sat.l.ſ.p.i.breuis & parua ē laus ſubtracta uel adhibita. ⁋ Si.d.e.i.eq̄ſtris dignitas quom īter ſe murmurando carmina ſibi diſplicere dicit ſtantim ipſa:& omnis ordinis minoris dignitas cū plebe illa remoueri proclamant. & alios ludos introduci. ⁋ Iam.m.ab nobilium uirorum auribus receſſit delectatio audiendorum carminum.

¶ POR. Placuit ſibi.p ſe cognoſceť ꝓbauit:nā ſubiicit rōnē cur ſibi placuerit. ⁋ Fœliciter audet:q aggrodiť cōplet. ⁋ Sed turpem:ſtulte & erubeſcit & timet emēdare q ſcripſerit;& hæc cā ē cur igēia bōa latinorū ad pfectū uenire non poſſint. ⁋ Crediť.ex medio crediť ingt qa cōœdia cōmunia ſectať atq; de medio eſt minus habere difficultatis:ex hoc aūt grauis q nō minus ignōſciť inimico charactere peccātibus. Quo pacto pthes tuteť:hoc ē q̄ inducēt in cōgruēdo ſēſus.& ipſe grauior habeť.ut Plato. ⁋ Geſtit.n.nūmū. Magis.n.lucrū q̄ laudem adipiſci geſtit. ⁋ Geſtit.cupit. Poſt hac ſecurus nō curas quid poſtea fiat comœdiæ ſuæ. ⁋ Quē tulit ad ſcæ:poſtq̄ auari poetæ uicia oſtēdit:nunc trāſit ad glorioſum poetam qui ſi non laudatur:& animum & artem abiicit ſed cum uidet ſe laudari fit temerarius ac tumeſcit. ⁋ Lentus ſpe.quem dicta non permouent. ⁋ Sedulus.amat & laudat auarum. ⁋ Subruit.aut re.leuis eſt ſub radantibus uel præbita. ⁋ Valeat res.l.non eſt nihil mihi cū ea ſit ſi propter palmæ folia uel afflictus.res ludicra comœdia a ludis dicta ⁋ Sæpe etiam au.a glorioſo poeta ad audacē per ſe, fuerant eſt quæ digreſſus:dicit quaſi iniurias patiatur qbus ad poſtremum fugať e ſcœna fugať autem ſeditione qa ſæpe imperita multitudo:& locuples in perniciē doctorum poetam fabulāq; cōtemnit: & in medio actu comœdiæ uel ferarū ſpectaculum uel pugilum poſcēs. ⁋ Numero plures.ac per hoc plebi. ⁋ Indoctiq; ſtolidiq;:& depugnare parati.miro characteriſmo imperitā multitudinem oſtēdit. ⁋ Si.d.e.ſi equeſter.ordo hoc eſt honeſtorū aliud q̄ plebs uelit. ⁋ Media in.recte quia adhuc amphiteatri uſus nō erat:& in eadē cauea etiam ferrarū gladiatorūq; munera ſpectabantur. ⁋ Verū equitis quoq;:quia dixerat.hic gaudeat plebecula attulit.per quærelam per etiam locupletes & honeſtos iam uulgarem muſicum ſpernere.

Et placuit ſibi natura ſublimis & acer.
Nam ſpirat tragicū ſatis & feliciter audet.
Sed turpē putat in ſcriptis:metuitq; lituram:
Creditur,ex medio quia res acceſſit habere
Sudoris minimū ſed habet comœdia tanto
Plus oneris:q̄to ueniæ minus.aſpice plautus
Quo pacto pᵱes tutetur amantis ephœbi:
Vt patris attenti:leonis ut inſidioſi:
Quantus dorſennius edacibus in paraſitis.
Quam nō adſtricto percurrat pulpita ſocco,
Geſtit.n.nūmū i loculos demittere. poſt hac
Securus cadat an recto ſtet fabula talo
Quē tulit ad ſcœnā uentoſo gloria curru
Exanimat lentus ſpectator.ſedulus inflat
Sic leue.ſic paruū ē:animū qđ laudis auarū
Subruit aut reficit:ualeat res ludicra ſi me
Palma negata macrum dōata reducit opimū.
Sæpe etiam audacē fugat hoc terretq; poetā:
Qđ nūero plures uirtute & honore minores.
Indocti ſtolidiq; & depugnare parati.
Si diſcordet eques media īter carmīa poſcūt
Aut urſū aut pugiles.iis nā plebecula gaudet
Verū equitis quoq; iā migrauit ab aur uoluptas:

¶ CHRI. Et placuit illa ſublimitas tragica tāq̄ magis cōſona naturæ romanoꝝ & ppea illa i latinū uertere cœperūt. ⁋ Crediť.putarūt deīde comœdias minus laboris hře qꝛ eorū materia ex medio ē.i.ex uita cō-

muni ſumitur:& ciuili conficiunturq; ex ſermone poene quotidiano:& familiari:ſed tamen tanto plus oneris habent quanto minoré ueniã merentur peccata q̃ in illa committuntur. ¶ Aſpice Plautus: incertũ eſt utꝝ laudet plautum:& uituperet Dorſenium:an uituperet utrunq;. Ergo in ambigua lectione erit. ¶ Quo.p.i.q̃ bene. uel quo pacto q̃ male. Eſt autem opus:ut exprimatur natura amantis in iuuene. ¶ Attenti.i.auari in ſene. inſidioſi in lenone edacis in paraſito. ¶ Aſtricto ſoc.i.ſtilo comico conuenienti. Hoc autem euenit:quia properat comoedias ſcribere:ut lucrum faciat. Nomen autem & famam negligit. ¶ Securus: negligens. ¶ Cadat: quia claudicet in multis locis. ¶ Talo.pro pede. ¶ Quem tu. Vt demõſtrauit eſſe nõnullos poetas qui modo quæſtum faciant famam negligunt. Sic contra nunc oſtendit eſſe alios quos ſola gloriæ cupiditas moueat ad ſcoenam.i.ad comoedias ſcribendas quæ in ſcoena agantur. ¶ Ventoſo.c. Quaſi innuat uentoſitatem gloriæ eſſe ſibi pro triumpho. Hic igitur ſi ſpectatores habet lentos.ſ. ad plaudendum pene exanimatur ſi ſedulos inflatꝰ ex tu more gloriæ. Ergo minima:& leuiare aut opprimuntur aut ſubleuantur. ipſe autem potius ualere uult ludicra.i.rem ſcoenicam q̃ aut magreſcere palma denegata:aut pingueſcere conceſſa. ¶ Ludicra:quia in ludis emebant comoedias ædiles. ¶ Sæpe etiam au.poſt uanos audaces quoq; uituperat: qui ſæpe terrentur cum inter recitandũ uident & plebeos qui uirtute:& honore inferiores: & indocti numero tamen plures ſunt:poſcere uenationes aut gladiatores. ¶ Si eques.i.quamuis equeſter ordo & nobilitas diſcordet. ¶ Verum equi. Sed qđ indignus eſt: iam & equites inceperunt malle ſpectare illa quam audire comoediam. Nam uoluptas q̃ ſolebat pcipi ab auditu nũc cõuerſa eſt ad oculos.

Omnis ad incertos oculos & gaudia uana:
Quattuor aut plures aulea premunť in horas
Dum fugiũt equitũ turmæ peditũq; cateruæ.
Mox trahitur manibus regum fortũa retortis
Eſſeda feſtinant.pilenta.petorita.naues.
Captiuum portatur ebur; captiua corinthus.
Si foret in terris rideret democritus:ſeu
Diuerſum confuſa genus panthera camelo:
Siue elephas albus uulgi converteret ora:
Spectaret populum ludis attentius ipſis
Vt ſibi præbentem mimo ſpectacula plura
Scriptores autem narrare putaret aſello
Fabellam ſurdo.nam quæ peruincere uoces
Eualuere ſonum:referunt quẽ noſtra theatra?
Garganũ mugire putes nemus:aut mar̃ tuſcũ
Tanto cum ſtrepitu ludi ſpectantur & arte:
Diuitiæq; peregrinæ:quibus oblitus actor
Cum ſtetit in ſcoena:concurrit dextera leuæ.
Dixit adhuc aliqd? nil ſane. quid placet ergo?
Lana tarentino uiolas imitata ueneno?
Ac ne forte putes me quæ fecere ipſe recuſem:
Quæ recte tractent alii:laudare maligne.

¶ ACR. Omnis ad incertos: oſtendit quia dũ poetæ carmia recitant in ſcoena:ad tres uel ad quattuor populus intentus erat: poſt uero uulgaris populus: qui potius delectabatur ludis q̃ carminibus exorabat magiſtros beſtiarum: ut adducerẽt in theatrum aut urſum aut leonem: inſuper omnia nobiliores antiqui ad eoſdem ludos ſe conuertebant. Sicq; præcipiebatur recitatio carminum ceſſari: qui acres non parum turbabat poetas: dum illorum carmina contẽnerent. ¶ Regum: omnia q̃ in præliis actu nõ falſo fecere in ludis imitabantur. ¶ Fortuna: itermiſſa comoedia adducuntur captiui qui ſunt gloria regum .i.fortuna quaſi regum. ¶ Eſſeda: Eſſeda Gallorum uehicula ſunt: quibus uehuntur reginæ captæ. ¶ Petorrita: uehicula famularum captiuarũ quæ oĩa ad ſpectandum adducebantur. ¶ Naues: qdem: uectat p tyberim: q nõ lõge aberat a theatro. Ebur ergo captiuũ & uaſa captiua corynthia: i corynthũ multa ſimulachra erãt quoꝝ metalla i unũ ſť redacta. dũ eã Romani in medio cremaſſent: ex quo poſtea multa uaſa fabricata ſunt: ut poſſent trãſire i põpã triũphi qbus oblitus undiq; ſomno profuſus: & tumultu. & admiratione beſtiarũ. ¶ Lana ſolũ hoc placet: ueſtis :ſ. actoris. quoniam populus uerba cõtemnit de me forte. ſenſus: ne forte putes me: uituperat q alii faciunt comoediam: & tragoediam quia recuſo facere.

¶ POR. Incertos oc. ſecũ dũ academicos q cõtendũt oculos nſos i multis falli: & iõ uiſibus quoq; nõ eſſe credẽdum: cum ſit in pluribus rebus certior ꝙ audiatur auditus. ¶ Aulæa. per aulæam comoediam ſignificat Tropos Metonimia. ¶ Præmuntur: non ceſſant impediuntur. ¶ Dum.f.e.i. fabulã ne agatur. Dum ſpectantur inuidioſa. hoc eſt dum populo bellorum ſimulachrum monſtratur: & ad poſtremum pompa ducitur triumphalis. ¶ Dum fugiunt: hic pugna oſtenditur: mox agitur hic triumphus. ¶ Eſſeda: gallorum uehicula quibus tanq̃ uicti reges uehuntur. ¶ Pilenta: quibus regina capta. ¶ Petorita: q̃ familia regum. ¶ Naues: quibus in nauali bello uicti. ¶ Captiua. μελοσομιμ. ¶ Corynthum: pro uaſis corynthiis aut quia. imagines eius oppidi fabricantur. ut in pompa triumphali traſire poſſent. ¶ Si foret inter eum proceſſiſſent in publicum Democritus & Heraclitus diuerſa faciebant. Democritus nãq; rideret ſi ſtupere uidiſſet populum aſpectu pantheræ. ¶ Camello Siue ele.al. non tam ludis ſcenicis populus delectaretur quam ipſius populi uanitate in qua omnino & ſuauius: & maius ſibi ſpectaculum reperiret. Scriptores autem magis inquit ridet Democritus a uultu uana mirantiũ cum oculos ad petaſos ſcenicos uertiſſet pronũciatis comoediam ſpectatores quorum nullus attendat: ut audiat. ¶ Narrare.p. nunc dixit. ¶ Fabellam & aſello: & ſurdum uincentem ſtrepitus de iãbico tragico. ¶ Garganũ.m. tãtus populi fragor eſt in depoſcendis rerum nouarum ſpectaculis: ut apuliæ montis gargani ſiluas mugire: uel undas fremere thuſci maris non auram uel naufragia ſpectantur. ¶ Et arte di. non igitur comoediæ. ¶ Oblitus.i. pfuſus punctus. ¶ Cõcurrit dextera .l. populi. ut ipſum proſcenium ait pene occurrẽte ſibi dextra leuaq; populo hiſtriõibus auferať. ¶ Dixit adhuc aliquid: bono ſtomaco q̃ſi dicat huc.n. pceſſit ut ſi diceret nõ uidereť tñ. ¶ Nihil ſane: rñdentis ẽ & iterũ Ho. dixit. ¶ Lana tarentino

non ergo inquit in ſcenico ars ſola:ſed ueſtis placet.¶ Ac ne forte pu. aliis recte facientibus id quod ego nõ faciam laude uelle trahere ego & miror: & pfero poetã tragicũ uel comicum:& ſi hæc poemata ipſe non facio.

¶ CHRI. Incertos.Secundũ academicos q dicũt oculos in multis falli:ac ppterea nõ eſſe illis credendum. ¶ Q uattuor:quæritur q cũ ad breue tps comœdiam audire nõ ſuſtineant: tñ non defatigentur ad longũ ſpacium certamina equæſtria ſpectare.¶ Regum for.i.Ipſi reges oli fortũati.¶ Retortis: poſt terga ligatis.¶ Eſſeda:gallicum uerbũ:& currus ſpecies eſt:inde eſſedarii q eſſeda agunt.Pilẽta teſte ſeruio uehicula erant:q̃ deinde baſternas uocatas dicit:& prius ueneti coloris fuerunt:deinde ruſſati.qbus non niſi caſte utebanẽ.petorita. Vt feſto placet genus uehiculi eſt:uel gallicum uel oſcum : nam oſcoꝝ lingua petora quattuor ſignificat; erat aũt quattuor rotarũ.Oſtendit aũt q in theatro exercerẽt;ſimulachra pugne:& deide uictoriæ ac triumphi in quo portabaẽ.¶ Ebur.i.imagines eburneæ: Alii dicunt q eſſediis uehebanẽ galli:pilentis reginæ:petoritis familiæ regiæ nauibus milites.¶ Captiua co.Vel ſimulachrũ urbis illius deuictæ:uel ingẽs numerus uaſorum corinthioꝝ.¶ Democritus.Hic philoſophus abderites fuit totuſq; humanaꝝ diuinarũq; reꝝ ſpeculationi deditus:& qui oẽs hoies ſtultos putaret : & ſtulta qcunq; agerẽt. Q uapropter oia cõtemnẽs ſp ridebat: ut cõtra Heraclitus epheſius cõmiſeratione humãæ ſtultitiæ motus aſſiduo collachrymabat.Hic circa.lxx. olympiadẽ claruit.¶ Panthera.Sic dr̃:qa uarioꝝ coloꝝ ſit:& quaſi oĩum ferarũ colores habeẽ uideaẽ.¶ Helephas albus:q nuſq̃ inuenĩẽ.Nã in mauritania ruſi minoreſq; ſunt.in ĩdia uero nigri:& maiores.ergo ſi democritus ueniret ĩ hæc theatra:ita ſumeret ſibi p ſpectaculo populi uariã ſtulticiã:ut populus ſpectat ludos ipos ãt ſcriptores:ideſt poetas rideret q fabulam narrarent aſello.i. ſtolidæ turbæ:& quæ nihil ex ornatu poetico deguſtare poſſit.Et ſurdo.Q uoniã tãtus ĩ theatro tumultꝰ excitaẽ;ut narrãtẽ audire nõ poſſint.Peregriæ:nã & ludi & apparatus ac ornatus ludoꝝ a græcia ſũt.¶ Dextera leue.Icipiũt applaudere ãteq̃ qcq̃ dixerit actor: qa ſolo apparatu delectanẽ.¶ Dextera leue.Nã cũ applaudimus manus ĩuicẽ pcutimus . ¶ Veneno.i.colore. Vir.Tyrio ſaturata ueneno.Tarenti ãt optima purpura tingebatur:& q̃ uiolaceum uidereẽ imitari colorem.

Ille per extentum funem mihi poſſe uidetur
Ire poeta:meum qui pectus inaniter angit.
Irritat:mulcet:falſis terroribus implet.
Vt magus:& mõ me thebis! mõ ponit athẽis
Verũ age:& his q ſe lectori credere malunt:
Q uam ſpectatoris faſtidia ferre ſuperbi:
Curã redde breuem ſi munus apolline dignũ
Vis cõplere libris:& uatibus addere calcar
Vt ſtudio maiore petant helicona uirentem.
Multa qdẽ nobis facimus mala ſæpe poetæ:
Vt uineta egomet cedam mea:cum tibi librũ
Sollicito damus aut feſſo:cũ ledimur unum.
Siquis amicoꝝ ẽ auſus repræhẽdere uerſum:
Cum loca: iã recitata reuoluimus irreuocati.
Cum lamentamur non apparere labores
Noſtros:& tenui deducta poemata filo:
Cũ ſperamus eo rem uenturam: ut ſimul atq;
Carmina reſcieris nos fingere cõmodus ultro
Acceſſas:& egere uetes:& ſcribere cogas
Sed tamẽ eſt operæprecium cognoſcere q̃les
Aedituos habeãt belli ſpectata domiq;
Virtus indigno non committenda poetæ.
Gratus alexandro rei magno fuit ille
Chærilus:incultis qui uerſibus & male natis
Retulit acceptos regale numiſma philippos.

¶ ACR. Ille per ex.ſenſus eſt ille poeta uẽ mihi bonus eſſe & rem difficilẽ aggredi poſſe: & quaſi p funabulũ diſcurrere:quia & poteſtate carminis:de ſani re moderaẽ affectus animi mei:ut aliquod ſcribens nũc cõſtrigat omniũ ad dolorẽ: puocet ad fortia mulceat iterum nũc terreat: & quaſi magis promittat ſe agere magna. Videlicet deſcribẽs locum ad therũ uel athenarum mihi ſtatim huc transfert. Apolline dignũ: poteſt hoc intelligi. Q uiq; pii uates.& phœbo digna locuti. ¶ Calcar.i. ſtimulum ad incitandum carminis. ¶ Multa qui.oſtẽdit culpã quare illorum carmina efficiantur uilia uidelicet:quia auguſto in aliis occupato importune offerunt:uel ẽt quia repræhẽſione amicorum iraſcimur.¶ Poetæ:ſatyrice dicit nec ſibi parcit affirmãs ſe agere quod in aliis culpat:hoc eſt ipſe mihi detrahã: puerbiũ.n.in eo ſumptũ eſt tale q ipſi ſibi uſolẽtes nocẽt. ¶ Acceſſas.inter arceſſo & acceſſo hoc inter eſt.acceſſo.i.uoco & uenit a uerbo accio accis qd̃ eſt quarte coniugationis : arceſſo ãt idem ſignificat q & primitiuũ eius a quo deriuaẽ.i.arceo. Sed ſecũdũ Priſcia.arceſſo uenit ab arceo:quod nunc dicimus adcio:& ẽ cõpoſitũ ex ad ꝑpõne:& cio uerbo qd̃ ẽ uoco: qa ãtiq dicebãt ar p ad.¶ Operæpciũ:dignũ ẽ ut cognoſcamus:q̃s poetaꝝ dignus ſit ſcribere tua facta q non ſunt committẽda turpi poetæ.¶ Gratus.a.alexandrũ notat:qui ſine iudicio poetã dilexit. ¶ Numiſma.a.p.

ACR. numorum qui philippi uultu eſſent ſignati:

¶ POR. Ille p ex.f.m.u.rẽ difficillimã facere : & ẽ ordo.poetã in eũ q pectus meũ mouet:q ptãte carminis moderaẽ affectibus meis.¶ Vt.m.recte magus:qa faciunt poetæ boni q magi pmittunt:ut carmine conuertant ſenſus animoſq; cunctorum .¶ Modo.m.t.in tragœdia:modo ponit athenis in comœdia.¶ Verum age.ex his trãſit ad poetas ex quibus Home. quoque eſt qui non dramata hoc eſt fabulas ſcribant:ſed eiuſmodi quæ legantur & hortatur auguſtum : ut diligentius extimet poetas dignos biblioteca quam in templo appollinis faciat.¶ Vt ſtu.ma.pa.f.& allegoria pro eo quod eſt ut ſtudioſa carmina ſcribant.¶ Multa qdem: nobis poetis:& auditoribus dicit nunquam in poetis culpam eſſe:propter quam carmina ipſorum patiantur iniuriam.¶ Vt uineta egomet cedam mea hoc eſt: ut ipſe me lædam:& ipſe mihi detraham.¶ Cum tibi librũ ſollicito damus.incipit enumerare q multa mala faciant poetæ:ſed tñ nõ uſq; quaq; poetis fauendũ:niſi pclaris egregiiſq; ſolis permittendum: ut res geſtas

Cæſaris ſcribāt. ⁋ Aedituos ha. narratores atq; iudices. Aeditui.n.tēplorum ac numinū qbus inſeruiūt ſacrorum originem aduenis & ignorantibus narrant. Alii æditiuos ꝓ clientibus ac familiaribus dici putant: ac per hoc laudatores: poetaſq; ſignificat. ⁋ Virtus m. hoc eſt ingens ac præclara: ſignificat autē auguſti res geſtas. ⁋ Gratus. i. præclare: ſignificat. n. Cæſarem poetis bonis debere fauere bonis quandoquidem Alexander macedo cherilum magnifecit malū poetam incultis uerſibus: neq; arte: neq; natura uerſus facientem me: & deeſt pro ut ſit: ꝓ incultis uerſibus. ⁋ Rettulis acceptos philippos. Quid philippos exegeſis regale numiſma aureos: & mire rettulit acceptos tanq̄ diceret legitime uēdidit. Acceperat aūt pro ſingulis uerſibus ſingulos philippos.

¶ CHRI. Ac ne. oſtendit nolle ſe debita laude defraudare poetas bonos: cum difficilius ſit in re ficta mouere uarios affectus mentis. ut illi mouēt: q̄ ire per extentū funem: ut ſchinobatæ ſolent: quē ludum funabulū latini appellāt. ⁋ Vt. m. Nam uſ uti artibus magicis cum ita uarios affectus moueat: ut ſpectatorem ad irā ad miſericordiā: ad ſpem: ad metum pro ſuo arbitrio moueat. Quod ſuis artibus magici præſtare dicuntur. ⁋ Magus. lingua perſica ſapientem ſignificat. Quapropter eos qui apud illos philoſophantur magos appellarunt. A zoroaſtre ergo mago ars hæc magica dicit orta. Sed utrum unus hic tantū fuerit: an poſtea alter: non ſatis conſtat. Eudoxus tū zoroaſtrem hunc ſex millia annorū ante Platonis mortem fuiſſe contendit. De hoc multa apud Pli. in lib. xxx. hyſtoriæ naturalis inuenies. ⁋ Modo the. Nam fabulæ ita aguntur: ut aliæ in hac: aliæ in illa urbe geri uideant. ⁋ Verū age. illos nunc ponit qui non agendas ſabulas edunt: ſed ea quæ legenda ſint ſcribunt. Hos aūt dicit ſæpe ſibi ipſis nocere: cū ſua poemata: aut ſollicitis: aut feſſis legēda tribuunt: aut offendimur ſiquis amicus in eo q̄ppiā rephēdit. Si aliquē locum iterū itelligēdū recitamus. Si lamentamur non intelligi quātum laborauerimus: & q̄ tenui filo noſtra ſit cōtexta tela: & cū ſperamus futurum adhuc: ut tu auguſte accerſas nos ultro: & cogas: ut ſcribamus. ⁋ Aedituos ſacrarū ædiū cuſtodes ſunt: ab æde: & tuēdo. ſed ꝑ ſimilitudinē appellat poetas æditiuos uirtutis clarorum ducū: qm̄ gloriā illorū quæ uetuſtate extinguetur ſuo poemate cuſtodiūt. ⁋ Indigno poe. Nā ꝑclaræ res geſtæ nō ſūt cōmitēdæ: ut ſcribant a non digno poeta: in quo loco uituperat magnū Alexādrū: q cū tā grauis ceſor fuiſſet in ſculptura: & pictura. ut edicto uetaret ne q̄s eū præter appellē pingeret: aut ꝑter lyſippū ſculperet: tñ paſſus eſt ſua facta a Cherilo malo poeta deſcribi: & illi pro ſingulis uerſibus q placerent ſingulos dedit aureos philippos. Incultis ad artificiū. ⁋ Male natis. ad naturale ingeniū. rettulit. ⁋ Sed. u. in. Vt atramenta polluūt: quos tāgūt: ita mali poetæ obſcurāt eorum famā quorum facta deſcribūt. ⁋ Linunt. deturpāt ut cū res alba linitur atramento. ⁋ Appelles. hic teſte Pli. Oēs qui fuerāt: & qui futuri erāt ſuperauit. ⁋ Picturę. plura ſolus q̄ reliq oēs adiumenta attulit editis quoq; de ea uoluminibus. ⁋ Lyſippus. iſte ad ſexcenta. & decem opera: ut artis claritatem poſſent dare perduxit. ⁋ Fuſi ſuum opus canis ex ære uulnus ſuum lambens: ob eximiam artem nullo precio emibilis.

Sed ueluti tractata notā labēq; remittunt
Atramenta fere ſcriptores carmine fœdo
Splendida facta linunt. idem rex ille poema
Qui tam ridiculū tamq; care prodigus emit:
Edicto uetuit: ne quis ſe præter apellem
Pingeret: aut alius lyſippo duceret æra
Fortis alexandri uultū ſimulantia: quod ſi
Iudicium ſubtile uidendis artibus: illud
Ad libros & ad hæc muſarum dona uocares.
Bœtum in craſſo iurares aere natum.
At neq; dedecorāt tua de ſe iudicia: neque
Munera quæ multa dantis cū laude tulerunt
Dilecti tibi uirgilius uariuſq; poetæ.
Nec magis expreſſi uultus per ænea ſigna:
Quam per uatis opus mores animiq; uirorū
Clarorū apparēt nec ſermones ego mallem
Repētes per humū q̄ res componere geſtas
Terrarūque ſitus & flumina dicere & arces
Montibus impoſitas: & barbara regna tuiſq;
Auſpiciis totū confecta duella per orbem:
Clauſtraque cuſtodē pacis cohibentia ianū.
Et formidatam parthis te principe romam:
Si quātū cuperem: poſſē quoq;: ſed neq; puū
Carmen maieſtas recipit tua: nec meus audet
Rem tēptare pudor: quē uires ferre recuſent.

¶ ACR. Lyſippo. alius lyſippo. i. alius q̄ lyſippus: & ē nota locutio. ⁋ Boetū. boeti hebetes ſūt hīti qui. exurti ſūt. ⁋ Repētes: ſatyrā dicit q̄ hūili ſtilo dēt enarrari. ⁋ Mōtibꝰ. hoc ē q. q̄uis mōtibus īpoſitæ eēt tū añ captæ ſūt. ⁋ Sedulitas. īēſus ipitus laudator dū nimiū ſtudioſe laudat: magis uulnerat & iterimit gloriā preſertim ſi malus poeta uerſibus laudet: plus āt quis ridiculū legerit q̄ qđ fuerit miratus: ut malus pictor magis deformat pingendo praue q̄ ornet opua ſicut Alexander laudat a cherilo prauis uerſibus Cæreus: pictus noue dixit.

¶ POR. Sed. u. t. & ē ſenſus: quēadmodū atramēta polluūt quodcūq; cōtigerit: ita mali poetæ res ſplendidiſſimas obſcurāt ſordibus ingenii ſui. ⁋ Notā. l. cō maculāt qcqd attigerint. ⁋ Idē. r. i. p. q tā ridiculū &c. ordo eſt. nē ille edicto uetuit: dicit āt in poetis tm̄modo erraſſe regē: cū i pictoribus & plaſticis diligētiſſimus fuerit. ⁋ Tāti emiſſe. ſ. tā care utpote nūmis aureis. ⁋ Apelles. pictor inclitus fuit. ⁋ Lyſippus. gratiuſs alexāder āt eius ſolas ſtatuas admirabatur. ⁋ Quod. ſ. i. ſ. u. a. q. ſit inquit hūc regē ſubtilis iudicii ipſe uocares ad examinādū poetarum carmina ueraciſſimus inuenires hoiem ita ſtultū: & eum diceres natū in boetia. ⁋ Boetū. i. c. i. craſſos & hebetes faciente. Hoc aūt dicit ad Cæſar laudem: de cuius iudicio ſingulari circa ꝑcipiendos poetas ſtatim dicturus ſit. ⁋ At. n. d. t: ut cherilus alexandri. & eſt ſenſus. eiuſmōi poetas eē uarū & Virgili. Et qđ de illis bene iudicat Cæſar qđ is legit plurima: nō ſtulte uſ hoc facet. ⁋ Nec. m. e. u. nec magis uultus exprimunt i ſtatuis clarorū uirorum q̄ in poemate mores eorum atq; ai. ⁋ Nec. ſ. e. m. Nūc

Horá.tanq̃ aliquid ſibi dixiſſet rńdit cur igiť non res geſtas Cæſaris ſcr.dicit ſe potius uelle ſcribere ſi poſſet.Nō.n.mallet ſermões:hoc eſt ſatyrá ſcribere ſi alto coturno par hũiſſet igeniũ.¶Repẽtes p.h.& p hoc humiles.¶Quá.r.c.g.hoc ẽ q̃ ſcribere poema rex ſublime geſtax.¶Arces.m.i.cõditas a cæſare ciuitates dixit.¶Clauſtraq.c.iáĩ gẽini tẽplũ ac portas belli pacato orbe terrax ſol9 clauſerat Cæſar aug.de q̃ re Vir.Belli portæ diræ ferro & cõpagibus arctis:Et mos erat heſperiæ.¶Si q̃tũ poterat.dicit ſe magis iudicio q̃ igenio paratũ:& hoc uetus eſſe dictũ ariſtarchi ferũt:q cũ multa rephẽderit i homero arbat:neq; ſe poſſe ſcribere quẽadmodũ uellet.neq; uelle quẽadmodũ poſſet.¶Sedulitas.a.ſt.q.d.hæc ſnia gñalis eſt te.¶Q.uẽ.dĩuᷣ q prauo obſeq̃o ledũt quos amát:ut ſi te amet medicus Ipitus:& nolit tibi alterius ipõi medicamĩa niſi ſua.ſed tráſlatio ẽ fcã ab his q cõplexu nimio:quẽ amát pfocát:ut ſati9 ẽ ſtulto min9 diligi.Vrget át lædit ſignificat pcipue cũ ſe muneris cõmẽdat oium qdẽ ingt æſtimatio odioſa ẽ.ſed maxie poetax malox & ſubiicit cám.

Sedulitas autem ſtulte quem diligit:urget.

Præcipue cum ſe numeris cõmendat & arte.

¶CHRI. Qď ſi ſnia ẽ ſi tu reuoces igeniũ Alexádri:qd i pictura & ſculptura iudicáda ſubtile fuit:ad iudiciũ qď habuit de poeta:id igeniũ uidebiť natũ i craſſo aere.i.uidebiť rude & hebes:q̃le ſolet eẽ i iis q naſcũtur craſſo aere q.n.i craſſo aere naſcunť ſpũs q igenio ſubſeruiũt craſſiores habẽt.ppeaq; min9 pſpicaces ſũt.¶At neq;.d.Dedecorauit alexádri de ſe iudiciũ cheril9:q ñ correſpõdit iudicio ſuo.Ergo nõ recte iudicauit.Alexáder.tu uero auguſte cõtra de Vir.& uario poetis recte iudicaſti:ná ppoſiti a te rñderũt iudicio tuo.laus ergo iſta & octauianũ & hos poetas ſimul ptigit.¶Cũ.m.l.d.Magna.n.laus datoris ẽ mũera & bñficia bñ collocare.¶Aenea.ſ.Deuiſa ẽ ſyllaba metricá:ut ænea q̃ttuor ſit ſillabax.ſnia ẽ q carmine bõi poetæ melius exprimũť uirtutes magnox uirox:q̃ exprimáť eorũdẽ corpa p ſculpturá.¶Nec.l.e.Ego ẽt libẽti9 heroicá ſcriberẽ:& illis res ægregias clarox ducũ exprimerẽ:q̃ ſmões.i.huiuſcemõi carmia iſimo ſtilo deſcripta:ſed nõ poſſũ qd cupio.¶Repẽtes.qd ẽ pedib9 carẽtiũ.Ergo repẽtes p humũ.i.iſimos.¶Clauſtra.c.i.Hác romáox cõſuetudinẽ q i pace iáĩ tẽplũ clauſũ eẽt:i ſupiorib9 abũde pſecuti ſum9.Parthis qm̃ ab eo p uẽtidiũ ducẽ ſupati ſũt.¶Tua maie.i.maieſtas rex a te geſtax.¶Decipit.p.c.dignať iſimũ ſtilũ.Pudor:ná cũ ſim cõſci9 mex i dicẽdo tẽuitatis pudoř uetor:ne audeá qd pſtare nõ poſſim.¶Sedulitas át.qď ſiqs dicat adhibe ſedulitatẽ & diligẽtiá hoc facis ſedulitas:ut urgeat.i.deprimat & obſcuret eũ quẽ ſtulte diligit ná ſtulte dicimur diligere qñ nr̃a dilectio noceat ei:quẽ diligimus.Sedulitas ppe fidelis ẽ:& anxia diligẽtia dicta qď ſine dolo fiat.urget aũt pcipue:cũ cupit cõmẽdare numeris & arte.i.artificioſo carmine ná hoc uitiũ lectoris eſt:ut citius diſcat & libẽtius meminerit:ſiqd ẽ qď nõ pbet:q̃ eaq probet.

¶POR. Diſcit.n.c.ſignificat maiore ſtudio ridiculoſos uerſus diſci & memoria teneri q̃ admirabiles.ergo in eterná memoriá fœdatus eſt:quẽ tale carmen polluerit:¶Nil.m.o:q̃tum ad me ingt pertinet nolo mihi fieri obſequium quo grauer.hoc eſt in dedecus præmar.¶Ac neq; facto:in peius uultu:& nolo ab imperito de cæra fieri turpior.¶Ne rubeam pingui:ne erubeſcam muneris accepta fœditate:& pigui nõ ſubtili.¶Et una.c.ſ.m.:ideo quia in eodem libro & ſcriptoris nomen eſt & eius de quo ſcribitur:ut Virgili.æneis & Homeri odyſſea capſa.p.bene porrectus & in capſa opertus quaſi mortuus in feretro deferat in uicum thurarium.¶Amicitur.induitur.

Diſcit enim citius meminitq; libentius illud:
Quod quis deridet.q̃ quod pbat:& uenerať
Nil moror officiũ:qd me grauat:ac neq; facto
In peius uultu pponi cereus uſquam:
Nec praue factis decorari uerſibus opto.
Nec rubeam pingui donatus munere.& una
Cum ſcriptore meo capſa porrectus operta
Deferat in uicum uendentem thus & odores
Et piger:& quicqd chartis amicitur ineptis.

¶CHRI.Nil moror of.qď me.g.ná cũ amicus laudat i me nõ laudáda.tale officiũ me pmit.Nolo ẽt ppõi cæreus uult ficto i peius.i.nolo rurſus uituperari in iis in quibus nõ ſũ uituperádus.Et eſt tráſlatio ab iis qui exprimũt aliquẽ i cæra:ſed peiori facie q̃ ſit.¶Ne rubeá.ná pudebit me laudatũ deide reiici:& meũ uolumẽ deferri.quo aromata uendunť.ut illius chartis illa ueſtianť.¶Inẽptis.q.d.tá uilibus ut nullo emantur pcio.

ACR. FLore bo. Florus: iraſcebať Hor.qa eius nõ acciperet epiſtolã: excuſat ſe apud eũ Hor.qm̃ nõ pmiſſit:& iniuſte eũ iraſci q exigat nõ promiſſa carmina: aut iõſe nõ mittere quia philoſophari cœpit.¶Imitabatur.quidá imitabiť legũt:deeſt a puero alienum melius ergo legimus imitaberis .i.táti ingenii es: ut flectas eum quo uelis tanquá argillam udam:& in ueteribus libris & in exemplaribus imitaberis inuenitur.¶Reſurges.competenti iocatur exemplo quaſi ipſe paupertate compulſus ſcripſerit carmina.¶Pauper.i.nihil habeo alicui dare pro fœnore.¶Res urget.uerba iterum hæc ſunt uenditorum.¶Q.uiuis.hoc ſolent mangones dicere:¶Ceſſauit fugitiuum.ſimpliciter & leniſſime confiteť in ſcalis latuit. Non latuit in ſcalis ſed metuentis habenæ pendentis in ſcalis ſecũdũ morẽ romanorũ q ſeruos ſuos ſuſpenſos ad trabẽ flagellabát:& in me

Ad Iulium Florum.

Flore bono claroq; fidelis amice neroni
Si qs forte uelit puerũ tibi uẽdere natũ
Tybur uł gabiis:& tecũ ſic agat. hic &
Cádidus & talos a uertice pulcher ad imos
Fiet:eritq; tuus nũmorum milibus octo.
Verna miniſteriis ad nutus aptus herilesː
Litterulis græcis imbutus:idoneus arti
Cuilibet:argilla quid uis imitabitur uda.
Quinetiam canet idoctum:ſed dulce bibẽti
Multa fidẽ promiſſa leuant:ubi pleius æquo
Laudat.uenales q tulit extrudere merces

Res urget me nulla. meo ſum pauper in ære
Néo hoc mãgo hũ faceret tibi. nõ temerẽ a me
Quiuis ferret idẽ. ſemel hic ceſſauit & ut ſit
In ſcalis latuit metuens pendentis habenæ
Des nummos, excepta nihil te ſi fuga lædat

diã domo ad timorẽ incutiendum habena pendebant.
¶POR. Florẽ bono: Apparet hũc florꝫ comitẽ & familiarẽ nerõis fuiſſe & afflagitaſſe ab Hora. carmia & nõ mittentẽ icrepuiſſe: cui ꝑ allegoriã rñdens hoc ſignificat tã illũ iniuſte iraſci ſibi quẽ ab initio pigꝫ ad ſcribẽdũ ſciat q̄ iniuſtã uẽditori litẽ dat q fugitiuũ ſeruũ ſciens emerit: & tota fere hæc epiſtola ſub hac ſnia eſt carmia ſe rõæ nõ fiducia igẽii: ſed pẽuria rei familiaris ſcripſiſſe: q ſcripſerit ꝓſerti cũ i turba multis occupationibus poemata cõponi non poſſunt: q ut bona ſint: cũ ſcriptoris magno cruciatu ſunt emẽdata ad poſtremũ dicit pħiandũ eẽ potius q carmia faciẽda. ¶Si. q. f. u. argumẽtũ a comparatione minoꝝ ad maiores hoc ẽ ſeruoꝝ ad amicos. ¶Natũ. t. u. g. bene tybure: ut ſignificet eũ ruſticũ. ¶Sic a. ſic loq̄tur. ¶Hic & c. uerba ſunt uẽditoris. ¶Argilla. deeſt q̄ſi ut ſit q̄ſi argilla. ¶Vda. i. mollis. ¶Multa. f. p. l. Hoc Hora. oſtẽdẽs multa promittentibus nõ haberi fidẽ: & maxie cũ ꝓmittit: q ꝓcio & lucro ſtudet: hoc ẽ uenditor. ¶Laudat. u. i. ſeruos. ¶Res urget. m. n. deeſt ſed aut qd tale: ut ſit ſed me nulla res urget mẽ ut laudẽ. ¶Meo. ſ. p. paup. qd ẽ ſum iq̄t: ſed tamẽ i meo ære nõ i alieno cõſtitutus. i. nulli qcq̄ debeo. ¶Nemo th. m. neq; quiſq̄ magno tibi hæc faceret. i. nõ ſimpliciter loqtur nec a me ipſo quis alius hoc auferet. hoc. i. audiret. Mango dicitur quaſi mancipi ango uel manu ago. ¶Semel hic. c. iã nunc uerba ſunt qbus mãgo utitur ut monſtret ceſſatorem eſſe quẽ uendidit. hoc eſt fugitiuum & bene nemo quod. n. leuius dictum eſt.
¶CHRI. Flore bono ad eũdẽ florꝫ ẽ epl̃a: ad quẽ & alias ſcripſit. Atq; illũ iniuria q̄ri affirmat: ſi nullas a ſe accipit epiſtolas: qm̃ abeũti ꝑdixerat ſe pigꝫ eẽ i ſcribẽdo & nihil ſcriptuꝝ: imitat⁹ nõ eũ mãgonẽ: q ſeruũ uẽditur, mlta bõa q̄ i eo ñ ſũt: ſimulat: ſed eũ q uitia q̄ aſſũt añ uẽditiõe demõſtrat. Adiũgit qb⁹ icõmodis ipedit⁹ rõæ uerſ⁹ facerẽ neq̄at. ¶Fidelis. a. magna la⁹ & q̄ fidelis ſit famicitia & q̄ prudẽs i egligẽdo bono uiro. ¶Aptus. m. Laudarat a corpe: nũc laudat ab aio: Acuti. n. & prompti ẽ nõ ipia ſolũ ſed nut⁹ quoq; obſeruare. ¶Argilla: ſpẽs terræ q̄ figuli utebãẽ. ¶Indoctũ. ſi. a. ſ; mĩ ſerit ſuauitas. ¶Mlta. p. l. ſ. Nã ñ ſſ credibilia. ¶Res. u. m. n. q. ñ pmor ærẽ alieo & lſ uerba ei⁹ mãgõis: q uera de mãcipio dictur⁹ ẽ. ¶Meo. ſnia ẽ quis paup ſim: tñ quicqd apđ me pecũiæ ẽ: tñ totũ meũ ẽ: & nulli debeo. ¶Néo. m. néo ex iis q ſeruos uẽdũt tibi uitia fatererẽ. Neq; ẽt ego oib⁹ ĥ mãifeſtarẽ temerẽ. i. niſi cã aliq̄ id poſtularet. ¶Semel. i. c. Subdola cõfeſſio. nã tñ dic: q̄ſi ũ ſat ſit: ne teneaẽ ꝑſtarẽ de fuga: & tñ ita dicit ne credaẽ fugitiu⁹ dicit. n. ceſſauit: qđ min⁹ ẽ q̄ fugeret: & addit. ¶Semel. ne uideaẽ hitũ contraxiſſe neq; foris: ſed domi: neq; malignitate ſed metu. ¶Des. n. i. eme. Si hæc fuga excepta. ſi ĥ

Ille feret precium pœnæ ſecurus opinor
Prudens emiſti uitioſum. dicta tibi eſt lex
Inſequeris tamẽ hunc, & lite moraris iniqua.
Dixi me pigrum proficiſcenti tibi dixi
Talibus officiis ꝓpe mancũ. ne mea ſeuus?
Iurgares. ad te quod epiſtola nulla rediret
Quid tunc ꝑfeci: mecum facientia iura
Si tamen attentas. quereris ſuper hoc ẽt qđ
Expectata tibi non mittam carmina mẽdax.
Luculli miles collecta uiatica multis
Erumnis laſſus dum noctu ſtertit ad aſſem
Perdiderat. poſt hoc uehemẽs lupus & ſibi &
Iratus pariter ieiunis dentibus acer (hoſti
Præſidium regale loco deiecit. (ut aiunt)
Sũme munitũ & multarum diuite rerum.
Clarus ob id factũ donis ornatur honeſtis:
Accipit: & biſdena ſuper ſextertia nummum
Forte ſub hoc tempus caſtellũ euerterẽ ꝑtorꝫ
Neſcio quod cupiens hortari cœpit eundem
Verbis: q̄ timido quoq; poſſent adderẽ mentẽ
I bõe. quo uirt⁹ tua te uocat: i pede fauſto
Grãdia laturus meritorũ præmia. qd ſtas?
Poſt hæc ille catus quãtum uis ruſticus ibit.
Ibit eo: quo uis: q zonam perdidit inquit.

fugæ uiciũ qđ ego excipio: q a uolo ꝑſtarẽ de eo. ¶Nihil. i. nõ. q. d. ſi nõ ledit te hoc uiciũ nullũ aliud eſt in eo uicium. ¶Ille. qui emit. ¶Securus: negligens.
¶ACR. Luculli hoc exẽplo oñdit ſe primũ diſpẽdio rei familiaris coactũ poſt iuitatũ donis ad ſcribẽdum. actũ ẽ bello q̄ geſſit. Lucullus cõſul cũ mitrydate rege põtico: cui⁹ milites primũ neceſſitate cõpulſi cœperẽ ꝑdari: poſtea uero dõis: & mũerib⁹ ſũt ꝓuocati. Qui dũ q̄dã nocte dormirẽt ſaglas eoꝝ & uiatica ꝑdidere. tũc coacti uiriliter expugnarũt q̄dã ꝑſidiũ ubi erãt theſauri Mitrydatis. ¶Ad aſſẽ nõ ut uſq; ad aſſẽ ſterterat: ſ; uſq; ad aſſẽ ꝑdiderat. ¶Quid tũ. ꝑ exclamatiue: dũ me expugnarẽ mihi cõſciẽtia. ¶Faciẽtia iura. hoc ẽ iuxta me faciẽtia. ¶Lupus: ſibi q a ꝑdere poterat ꝑ negligẽtiã. ¶Hoſti. q a rapuit ꝑ uiolẽtiã. ¶Hõeſtis. ſ. militarib⁹ ornamẽtis: & nihilominus pecũia bõa. ¶Quo. u. Hæc ſũt uerba Luculli ad milites ſuos. ¶Quãtũuis. rñſio militis Luculli ĥ eſt. ¶Ruſticus: q iactura reꝝ ſuaꝝ dolet: ut ĥ reſtituanẽ cã ꝑde quocũq; iuſſeris ibit: nos iã ſatis habẽus: & ornatæ cõparat ſe militi ſatis habẽti: & nolle ſe pp lucrũ carmia alicui diuitũ afferre: Ruſticũ autẽ paupi poetæ aſſimilat: q cũ ſuis carmib⁹ multa acq̄rebat erga diuites: ſibi hoc op⁹ nõ eẽ. ¶Zonã ꝑdi. ex fabula græca dictũ. athletæ q ſolẽ ꝑdiderat. ¶Rõæ. n. hoc fuit nõ uenuſinus aut apulus: ſed ad tꝑs inſtructus eſt. Deinde uero perrexit athenas matrẽ litteraꝝ: ubi ethicam. i. moralẽ pħiã didicit reuoluens Platonis libros: ab illo ſtudio ſecutus eſt ptes bruti: quo fugato ab aug. cum aliis proſcriptus eſt ac neceſſitate compulſus contulit ſe ad priſtinum ſtudium.
¶POR. Ille feret præ. inq̄t qui emptori ante propoſuerit: & præciũ acceperit nullã ſubibit pœnã ſi fugerit uenditus. ¶Prudens emiſti; cum non in fraudem

inductus es. ¶ Dicta tibi eſt lex.cũ cõditiõe emiſti. ¶ Inſeq.ta.hũc uẽditorẽ.i.hic p ſe ſignificat. ¶ Dixi me pi. hoc ad ſcribẽdũ debilẽ & bñ mãcũ qd uitiũ mãus ẽ. ¶ Quid tũc pfeci.pdicẽdo uitiũ meũ. ¶ Iura mecũ ſa. i.p me: & ẽ quaſi exclamatio. ¶ Si tñ attẽptas.ſi mõ adhuc ſollicitas: ut ſcribã tibi. ¶ Luculli miles. Huiꝰ ex narratiõe oſtẽdere uult uẽdẽtẽ ſtultũ quẽ res nõ deceat qd ſit utile. ¶ Luculli miles.hoc factũ ẽ iqt bello qd pop. Rõa.duce.i.Lucullo cũ mytridate rege põtico geſſit:& Luculli miles Valerianus ſeruilianus exercitus. ¶ Ad aſſẽ uſq ad aſſem:hoc ẽ tota uiatica. ¶ Valerianus lu.bñ lupꝰ miles romanus q in tutelã martis ẽ lupus. ¶ Si bꝰ & hoſt.qa potuit pdere qſi raptori hoſti pſidiũ re.i.d.loco ſũme mũito & multaꝶ diuitiaꝶ reꝶ. hoc pſidiũ a mytridate ſup theſauros eius poſitũ miles deiecit uſq: donis ornat a Lucullo iperatore. ¶ Forte ſub hoc tẽpus pre.ſignificat olim duces iperatores dici dictos pfectos prætores. ¶ Quo uirtute tua. Verba Luculli militẽ hortantis poſt hæc ille catus:poſt hæc ille doctus iquit exẽplo:ut ſi ſit ſtultus ſibi & dicit. ¶ Ibit eo quo uis. qui perdendo zonã didicit.unde ſit lucrũ illud. ¶ Catus.expertus & doctus. ¶ Zonam. ſumptum uiaticum quod in zonam fere milites portant. ĩs omnibus Hora.uult oſtendere primo diſpendio rei familiaris ſe coactum poſt inuitatum donis ac lucro ab argumento.ſiue mœcenate ad ſcribenda carmina deueniſſe.

¶ CHRI. Prudẽs emiſti. Verba uẽditoris emptori polcẽtis ut pſtet de fuga:ad q̃ rñdet nõ teneri:qa excepta ẽ i ſtipulatiõe. ¶ Dixi me.p.Hoc.n.tẽdebat exẽplũ Mãgõis. ¶ Attẽtas.q.d.inertẽ uis. ¶ Facietia.m.q pugnant a me. ¶ Luculli. Alio exẽplo nitit:ut excuſet q uerſus ñ ſcribat. ¶ Viatica. p ea pecũia hic põit:q ſibi ad uniuerſã uitã degẽdã ſufficet poſſit. ¶ Ad aſſẽ:uſq ad unũ aſſẽ. Aſſẽ.n.talẽ nũmũ fuiſſe uidẽus:ut decẽ aſſes dẽariũ facerẽt. ¶ Præſidiũ regale. Deiectis.n. milnbꝰ mitridatis aduerſꝰ quẽ pugnabat lucullꝰ q erãt i pſidio cœpit caſtellũ.hoc piculũ adiſ auſus ẽ urgẽte pauptate:qd deĩde ex hac pda diues factus iteꝶ ſubire noluit mũito ergo fuit opus audacia. ¶ Diuite.nã diuitiæ ad id illũ ipulerũt. ¶ Honeſtis.honorificis. ¶ Bone:fortis.ut ſupra malũ ptimido poſuit. ¶ Pede fa.bono auſpicio. ¶ Poſt h:poſt uerba ptoris. ¶ Ille ca.i.q cautior poſtq̃ diuitias recuperauerat iã effectus erat. ¶ Ruſticus.i.aſſuetus laboribus & piculis ut ruſtici.uel ruſticus qſi iprouidus & icautus ut ruſtici ſunt. ¶ Q. ui zo.p.i.q diſcinctus hactenus fuit.i.iers & ppea paup.Sic.Vir.Diſcĩctũ p pigro poſuit:fecerat ignipotẽs diſclctos mulciber afros Ergo q neq pericula conſiderant & egeni ſunt adibũt pericula.Cauti autem & diuites non adibunt.

¶ ACR. Academi:achademus apd athẽas porticus cõſtruxit.unde porticus achademia dicta eſt & extra: unde achademici quoq ſiluãi iocunde dixit ueꝶ qa q:rũt ueꝶ:ut negẽt idẽ iueniri poſſe. ¶ Rudẽ: tyronẽ:& ignaꝶ. Euocatꝰ ẽ.n.bruto p potẽtiã:q̃ tũc achias & athenas:tenebat ẽt ſimilitudinẽ ſtudioꝶ:eẽ celebri noĩe i phia.philippi cãpi theſſaliæ:ubi cõtra brutũ pugnauit. A. ¶ Deciſis pẽ. hoc ẽ amiſſa dignitate:q̃ an ſublimis ferebat. ¶ Extorqre.hoc ẽ ſalacitatẽ ſcribẽdi: uel cõmoditatẽ extorqre tẽtãt. ¶ Quid.f.u.alia excuſatio q.i.neſciat qd potiſſimũ ſcribat cũ oẽs nõ una eadẽq re delectent. ¶ Biõeis:liuidis iocis.i.ſatyra.ſũt ãt diſputationes bionis phi qbus ſtultitiã arguit uulgi: cui poenæ cõſentiũt carina luciniana. hic ãt Bion q ſophiſtes cognominatus ẽ i li.quẽ edidit mordaciſſimis ſalibus ea q apd poetas ſunt ita lacerauit:ut ne Homero q dẽ pceret. ¶ Sale.n.i.tragœdia uel amara iucularitate. ¶ Præter.c.omiſſis aliis rebꝰ. credis rõæ poſſe carmia ſcribi inter tot curas occupationeſq. ¶ Cubat hic idest ægrotat ut ſuperius. trans tyberim longe cubat.

¶ POR. Rõæ.n.& do. Achillis iracũdia q̃tũ obfuerit græcis oibꝰ:& figuratæ ſẽutiã.Cæ. Aug.uꝛ oſtẽdere. Adiecet bo.ſe ẽt ſighat athẽis phiæ operã dediſſe. ¶ Curuo.d.r.i.p æthicẽ partẽ phiæ qd ſit uitiũ:qd ſit uirtus. ¶ Atq iter ſil.a. ¶ Achadẽi:qa cõtra olum ſectã achademici diſputãt:q dicũt latere ueritatẽ & iõ ſp eẽ querendũ. ¶ Ciuiliſq ru.be. Excuſatio q contra Augu. pro Bruto militauit: & bene æſtus non uoluntas. ¶ Non reſponſura la.imperia autẽ Bruti p arma ſignificat. ¶ Me dimiſcere philippi. theſſaliæ campi: ubi uictus eſt brutus. ¶ Deciſis humilẽ pennis: ſæpe hac tranſlatione utitur Horat. ut maiores pennas nudo. Significat etiã ſe proſcriptũ fuiſſe. ¶ Paupertas in au. carmina inquit quæ ex me exceptis flore nunq̃ ſcriberem niſi ægeſtate compulſus eſſem: Nunc itaq poſtq̃.

Romæ nutriri mihi contingit atq doceri.
Iratus graiis quantum nocuiſſet achilles
Adiecere bonæ paulo plus artis athenæ
Scilicet:ut poſſem curuo dinoſcere rectum.
Atq inter ſiluas academi quærere uerum.
Dura ſed amouere loco me tempora grato
Ciuiliſq rudẽ belli tulit æſtus in arma
Cæſaris auguſti non reſponſura lacertis:
Vnde ſimul primum me dimiſere philippi
Deciſis humilem pennis inopemq paterni
Et laris & fundi paupertas impulit audax
Vt uerſus facerem.ſed qd non deſit habentẽ
Quæ poterunt unq̃ ſatis expurgare cicutæ,
Ni melius dormire putem q̃ ſcribere uerſus.
Singula de nobis anni prædantur euntes.
Eripuere iocos:uenerẽ:conuiuia:ludum.
Tendunt extorquere poemata. qd faciã uis?
Denique nõ omnes eadẽ mirantur: amantq
Carmine tu gaudes. hic delectatur iambis.
Ille bioneis ſermonibus & ſale nigro.
Tres mihi conuiuæ prope diſſentire uidẽtur
Poſcentes uario multum diuerſa palato
Quid dẽ qd nõ dem tenuis tu qd iubet alter.
Qd petis id ſane eſt iuiſum acidũq duobus
Præter cætera me romæ nc poemata cenſes
Scribere poſſe inter tot curas totq labores
Hic ſpõſum uocat. hic auditũ ſcripta relictis
Omnibus officiis cubat hic in colle quirini.
Hic extremo in auentino uiſendus uterq

habeo quod mihi ſatis ſit:ſi nõ præpono ſomnum uerſibus inſanio:& nullo elleboro curari poſſum.¶ Ni melius dor.legunt melius:ſed inuerſum eſt quod nõ deſit qđ ſatis ſit.¶ Quæ po.nunq̃ ſatis expur.quod tamẽ elleborum inqt ſatis erit ut expurget inſanus:cicutá aũt poſuit pro elleboro.¶ Ni. pro ſi nõ.¶ Singula de no. a.p̃.e.Virg.Omnia fert ætas animũq; & eſt alia cauſa excuſationis in ætate cur iam non ſcribit.¶ Quid ſa.uis nunc deeſt niſi ut conſcribam poemata.¶ Deniq; non omnes.Alia ratio non ſcribẽdi:quia quid ſcribam potiſſimum neſcio:propterea quod non idem oibus placet.¶ Ille bioneis:Bion ariſtophanis comici pater dicitur fuiſſe magnæ dicacitatis:quem uult intelligi de nigro ſale.an nigrum malum itelligimus ſalſum aut facetũ & iocularium.¶ Renuis tu.quod.i.al.mire dramatico charactere tanquam ad ipſos conuiuas loquitur unum quẽq; eorum appellans id poſcentem ꝙ cæteris diſplicet.¶ Præter cætera.Alia cauſa non ſcribendi.¶ Quod romę occupationibus nihil condignum memoria ſcribi poteſt inter tot curas totq; labores.¶ Spõſum .u.hoc eſt ut pro ſe ſpondeam.¶ Cubat:ægrotat.

¶ CHRI.Romæ nutriri.Oſtẽdit ꝙ paupertate oppreſſus ſe olim ad poeticam contulit.Doctus eſt autẽ maxime Homerum:qui i iliade deſcribit quantum græcis nocuit ira quam Achilles exercuit cum Agamemnone.Verũ hæc quæ ad hominis uitam pertinent ſcripſimus in pricipio libri.¶ Siluas a. phiam.Platonis:dixit autem ſiluas uel propter abſcuritatem rei.Pltaonici.n.omnia incerta ponunt.Dicuntq; non ſe uerum quærere quod non facile inueniatur:ſed ſequi ea quæ ueriſimilia ſunt.Vel quia platonici materiam primam hylen i.ſiluam appellant.¶ Bonæ:doctæ.Omnium.n.bonarum artium inuentrices fuiſſe athenas dicũt.¶ Dura.t. bella ciuilia iter Brutũ & Octauianũ.¶ Aeſtus:tumultus.Eſt.n.trãſlatio a marina tẽpeſtate.Vñ cõtionum ꝓcellas dixit Cice.¶ Non re.Quia uires brutiãæ inferiores erant.¶ Philippi:nã in philippis qui locus pharſaliæ eſt ſupatus ẽ exercitus Bruti;in quo Hora.tribunus militum erat.¶ Sed qđ.ordo ẽ.Quæ cicutæ poterũt unq̃ expugnare habẽtem id quod non deſit.i.habentem ꝙ ſit ad ſufficentiam Cicuta herba eſt non expers ueneni ſed aliis rebus contemperata purgat cerebrum ut elleborum.¶ Scripturi ergo poemata cerebrum purgant.Sed hæc eſt ſnia:ꝙ qui non egent nulla cicuta purgabuntur.i.non pparabunt ſe:ut uerſus ſcribant.¶ Singula de.n.Accedentibus annis multaq; ad uoluptatẽ ptinent amittimus.¶ Deniq;:primam cauſam attulerat qđ non ægeret:ſecũdã deinde ꝙ ingraueſcens ætas id eripiat:Poſtremo adiungit ꝙ nõ oẽs eodem genere delectẽtur.¶ Carmine.lyricis.¶ Bioneis.q.d.phia.Bion.n.boriſthenes academicus fuit:& patrẽ habuit libertũ qui aliquãdo in publicanos neſcio quid errans cum tota familia uenũdatus eſt.Bionem autem orator quidam emit.& illum hæredem inſtituit.Sed bion exuſtis teſtamenti tabulis athẽas philoſophatum acceſſit. Huius ſententiæ erant.Magnum malum eſſe non poſſe ferre malum Gloriã matrem aiorum eſſe pulchritudinem:bonum alienum illi qui ſua allygurierat bona dixit.Terra amphiarañ abſorbuit.Tu uero terram. Facilẽ ad inferos uiam ꝙ illuc clauſis eatur oculis.Fuit ẽt alius Byõ lyricus poeta.Fuit itiden alius tragicus ex his qui Tharſici dicũtur:quaſi confidentes:& arrogantes.Quapropter & de hoc fortaſſe intelligit:quod ſuo carmie mordax eſſet.¶ Vnde dixit ſalẽ nigrum.i.noxios & mordaces ſales.¶ Tres:non mirum eſt ſi uaria ingenia uariis rebus delectantur:cum etiam uarii cõuiuæ uario guſtu ſint.Palato.guſtu qui i palato eſt.Nerui.n.ſunt q linguã & palatum pertingũt:in quibus ſolis guſtandi uis eſt.¶ Præter cæ.Quarta ratio ẽ cur non ſcribat. Spõſum:ut ſponſorem me illi pſtem.¶ Auditum.ſ.Vt ſibi ſua recitanti aſſim.¶ Cubat:ægrotat & iccirco ẽ ſalutãdus in ualle quirini.Nam unus ex ſeptem collibus quirinalis eſt.¶ Extremo:Nam ultimus eſt & tyberim attingit cum qrinalis in alia pene urbis pte poſitus ſit.

Interualla uides humanæ cõmoda,uerum
Plures ſunt plateæ:nihil meditantibus obſtet.
Feſtinat calidus mulis geruliſq; redemptor.
Torquet nũc lapidẽ nũc igẽs machina,tignũ.
Triſtia robuſtis luctantur funera plauſtris.
Hæc rabioſa fugit canis hac lutulenta ruit ſus
I nunc & uerſus tecum meditare canoros.
Scriptoꝝ chorꝰ oĩs amat nemus:& fugit urbẽ.
Rite cliens bacchi ſomno gaudentis & umbra
Tu me inter ſtrepitus nocturnos atq; diurnos
Vis canere:& contracta ſequi ueſtigia uatum:
Ingeniũ ſibi quod uacuas deſumpſit athenas.
Et ſtudiis annos ſeptem dedit inſenuitq;
Libris & curis ſtatua taciturnius exit
Plærunq; & riſu populum quatit. hic ego rerũ
Fluctibus in mediis & tempeſtatibus urbis
Verba lyre motura ſomnũ.cõnecterẽ digner.
Frater erat romæ conſulti rhætor ut alter

¶ ACR. Humanæ.i.pbæ cõmoda breuia.Sed cõtrario oñdit ꝙ magna ſit.¶ Gerulis:geruli ſũt q portant neceſſaria ad fabsicã.¶ Tu me iter.i.uis me alienã dicere.Nã cuncta proditis & diuulgatis.Dixit & ita uis me ſcribere ut ad uates antiquos maxime accedam.¶ Frater.e.ad hæc cauſam duoꝝ fratrum inducit ut oſtendat ſe inuicem laudare debere. Vnus .n.iſtorũ duorũ Mutius uidelicet & Sceuola amicꝰ Cicerõis qui primus iuriſcõſulta apud ueteres ſcripſit q̃ illud officium ageret fratrẽ ſuum Gracchũ oratorẽ ipſe & Rhetor laudare ſtudebat:cõtra Gracchus oi ſtudio fratrẽ ſuũ Mutiũ laudabat. Dicit ergo ſuo tempore duos poetas rome fuiſſe ita ſe amãtes ut unus illoꝝ eẽt alteri quaſi gracchus & p hoc frater & alter alteri quaſi mutius affectu laudis:& p hoc frater.¶ Carmina compono: dum ego iquit bonum carmen cõpono: & ille alius ſimiliter æſtimamus nullum alium poetã niſi nos :& quaſi theatrũ euacuatũ ẽ nobis:ut ſint digni recitatores i eo. Nota inquit quod ſuperbi: icedamus : quaſi nõ omnis ædes poetis plena ſit.

¶ POR. Interualla uides humane cõmoda irõia per quam oſtendit q̃ uehementer & commoda mediocriter magna. Nam antiqui ꝓ magno cõmodũ dicebant.¶ Verum.p.ſ.interrogatiue pronunciãdũ.

Alterius ſermone meros audiret honores:
Gracchus ut hic illi foret: hic ut mutius illi:
Qui minus argutos uexat furor iſte poetas:
Carmina cōpono hic elegos miſerabile uiſu
Celatumq̨ nomē muſis opus aſpice primū:

¶ Feſtinat callidus: feſtinat īquit ꝓperus redemptor
& mulos agens ſarcinarum ad rhedā redēptorē autē
curſus publici ſignificat & aīalium ꝓbendoꝝ. Saluſti.
Et ꝓpennā forte cognoſcit mulio redēptoris. ¶ Torq̄t
nūc lapidē: torq̄t mouet: trahit: uel ſuſtinet. ¶ Triſtia
ro. hic plauſtrū hic funꝰ uenit & obuia utraq̨ neutro
trāſeūte luctant̄. Funera aūt dicit pōpā ipſam & exe-
quias. ¶ Hac rabioſa fugit. hæc ſūt qbꝰ oſtēdit puras
plateas non eſſe: in qbus cogitās poeta uelut ſecurus incedat: nūc opportune per epitropem oſtendit fieri car
mina romæ nō poſſe. ¶ Scriptoꝝ. c. a. ad ſuperius argumentum hoc pertinet quod probat in frequentia urbis
poetā ſcribere non poſſe. ¶ Rite cliēs. b. nō mirū inquit ſi poeta nemus amat q̄ amat liber muſicus deus in cu
ius tutela poetæ oēs ſunt conſtituti. ¶ Et cōtract. ſ. u. legit̄ & contracta caute impreſſa ut ea ſequendo contige
rit imitatum. ¶ Ingeniū ſibi qđ. u. c. a. Qui athēis īquit multo tpe ſtuduerūt & muti & ridiculi euadūt. Nec
.n. ſi romæ uelis aliqđ diſſerere potes ubi nullū ociū eſt. ¶ Vacuas athenas: utrinq̨ ocioſas an p hypallagē ip
ſe uacuus: ut Salu. ait At Serto. uacuus hyeme copias augere. ¶ Inſenuitq̨ li. iſenuit legit̄ & inſonuit: ſed li in-
ſennuit impallauit & immoratus eſt ſignificat. ſi inſonit inſtrepuit atq̨ exercuit uocem: intelligitur curis. Sta-
tua taciturnius exit ingeniū. ſ. an ſtatuam pro qualibet dixit an iō cum duplex ſit plūbeū: nam Turnus ob læ
ueritatem taciturnus fuit. ¶ Riſu. p. c. ac p hoc irridet̄. ¶ Digner: condignū arbitrer. i. uelim Frater erat romæ
hanc fabulā ad hoc inducit ut oſtendas poetas ſeipſos inuicem laudare nō puro uero: ſed mutua aſſentatiōe
fratres miras honoris electiōes ꝑferebāt cū alter iuris. Coſtū Mutiū Sceuolam diceret alter oratorē Tyberiū
Gracchum noiaret: nā apud ueteres tā primus iuris coſtus Mutius Sceuola extitit q̄ orator Tyberius Grac-
chus. ¶ Qui minus argutos. in quare minus inſani poetæ ſunt: cum ſe quoq̨ iuicem laudarent. ¶ Argutos ca-
noros. ¶ Hic: elegos. ¶ Energia. i. aliter nouē muſis omni genere metrorum. ¶ Principalia: enim nouem ſunt.
¶ Coelatum: uariatum & quaſi pictum.

CHRI. Plateæ græcū uerbū ē ab earū latitudine dictæ: Latini areas appellāt. ¶ Calidus igenioſus. Sūt
.n. acuti quibus ſanguis calidus eſt. Hebetes āt hoies frigidior ſanguis reddit Vir. Frigidus obſtiterit circum
præcordia ſanguis. Vel calidus uelox ut ardēs. ¶ Redemptor. Pro eo hic capit q merces quas deīde maioris
uendat emit. Ergo hic a ripa tyberis quo nauigia cū mercibus appellunt ſiue mulis ſiue gerulis idest bāiulis
qui ſuis gerunt humeris iubebat comportari quæ emerat. Redemptores etiam dicūtur qui ſiue a publico ſi-
ue a priuato aliquid accepto prætio agendum fabricandum ædificandumue cōducunt. Ergo & ii cum inſtēt
alicui ædificio erigendo properant eo undiq̨ materiam cōportari. cum lucrum illis poſitum ſit in celeritate
& in opis minuēdis. ¶ Machina: quā maiora pondera trahātur. ¶ Tignū trabem: inde tigillum dixerūt. ¶ Fu
nera: mortes. Nam cum ſint obuiā plauſtris facti hoies ntēdū eſt ne illis terantur Hunc locum mirifice imi
tatur Iuuenalis. ¶ Cliēs. b. nam & in bacchi tutela eſſe poetas iam oſtendimus. ¶ Sōno. pro ocio poſuit. ¶ Vm
bra. p ſolitudine. ¶ Cōtracta. difficilia ad ſequendum: qm̄ coartata ſunt & anguſta. ¶ Ingeniū ſibi. Si illud in
geniū quod elegit ſibi athenas urbem uacuam. i. ocioſam & ſtudiis aptam: & ad ſeptē annos inuigilauit. ¶ Et
iſenuit li. & iu. i. tā aſſiduā operā tāq̨ anxiā ipendit: ut aū ipſe ſenuerit: tn̄ idē poſt ſtudia rediit taciturnius ſta-
tua. Quid ego putero romæ i tāto tumultu. ¶ Fratre ro. Duo erant romæ fratres iuriſcōſultus alter: alter ora-
tor. Hi cum a nemie laudarent̄. ſe mutuo laudabāt. Sic nūc poetæ qm̄ ab aliis nō laudant̄. uiciſſim ſe laudāt.
¶ Gracchus. Tantus orator quātus corneliæ filius graccus. Cn. gracchum huiuſcemodi oratorem fuiſſe affir
mat Cicer. ut de antiqoribus ſolū legendū putet: atq̨ aſſerit litteras latinas dānum illius immaturo interitu
feciſſe. ¶ Munus. Quitus Mutius augur. Sceuola maxius iuriſcōſultus. Nā ſceuolarū peculiaris fuit hæc iu
ris ciuilis ſcientia. ¶ Carmia. ſ. lyrica. ¶ Miſerabile. u.
laus. n. ē lyrici in elegia cū dicētis in illius carminibꝰ
apparere cōmiſerationem quam exprimere cupit.

Quanto cum faſtu: quanto molimine circū
Spectemus uacuam romanis uatibus ædem.
Mox etiā ſi forte uacas ſequere & ꝑcul audi
Quid ferat: & q̄re ſibi nectat uterq̨ coronā.
Cedimur & totidē. plagis cōſumimibus hoſtē
Lento ſamnites ad lumina prima duello
Diſcedo alcæus puncto illius. ille meo quis
Quis niſi callimachꝰ. ſi plus adpoſcere uiſus
Fit minermus & optiuo cognomine creſcit.
Multa fero ut placem genus irritabile uatū.
Cum ſcribo & ſupplex populi ſuffragia capto
Idem finitis ſtudiis & mente recepta
Obturēm patulas impune legentibus aures
Ridentur: mala qui cōponunt carmina: ueq̄

ACR. Molimine. aſpice q̄to molimie regramus
locū recitandi q̄ſi uix inueniat̄ ædes in q̄ non illi reci
tent q̄ſi indigna nr̄is carminibus. ¶ Romanis. u. i. ne-
gemus in templo Apollinis ullos poetas hr̄e carmia.
¶ Quid ferat: nota ēt hoc ob qđ meritū iuicē laudēt
& dignos corona poetia iudicēt. Qui duello. ſenſus:
inuicē odioſi ſumus fallēdo nos: & mala carmina ꝑdi
cantes: & hoc ſine fine faciemus. Vt romāi quodā pu
gnauerūt cū hoſtibus ſānitibus uſq̨ ad noctem: uū &
Ennius bellū inquit æquis de manibus nox intēpeſta
diremit. ¶ Obturē. p. Nō ſolum inquit nō laudo.

Acron hic deficit.

Porphirius tantum uſq̨ ad finem.

POR. Quāto cū faſtu quāto molimine circum &
ſic nobis placemus icedētes. Circūſpectemus una ꝓs
ofonis eſt diuiſa in duos uerſus Lucilli more & anti-
quo. ¶ Et uacuā: poetis romanis ædē latinis poetis ua
cātē ſignificat āt ædē muſaꝝ: i qua poetæ. recitabāt &

Gaudent ſcribentes. & ſe uenerātur : & ultro
Si taceas laudant quicquid ſcripſere beati.
At qui legitimum cupiet feciſſe poema.
Cum tabulis animum cenſoris ſumet hōeſti.
Audebit quæcunq; parū ſplēdoris habebunt
Et ſine pōdere erūt. & honore indigna ferent
Verba mouere loco quanuis inuita recedāt:
Et uerſentur adhuc inter penetralia ueſtæ.
Obſcurata diu populo bonus eruet. atq;
Proferet in lucē ſpecioſa uocabula rerum.
Quæ priſcis mēorata catonibus atq; cethegis
Nūc ſitus īformis præmit &, deſerta uetuſtas.

hoc recte. Nā græci poetæ in atheneo cōſueuerant: & iō additū uacuā romanis ratibus. ¶ Si forte ua. bñ additum ſi forte uacuas tanq̄ & hoc ipſum facere ſuper uacuū iudicandū ſit. ¶ Quid ferat. quid de ſe ꝓbear tollere: uel quid offeret. ¶ Ad lumina: uſq; ad lucernam. i. ad ueſperā. ¶ Sānites. tanq̄ ſannites quorū. pugna ſtataria eſt: uidet̄ autē hæc metaphora uel a ſamniticis gladiatoribus: uel a bello acerrimo ſamniō aduerſus Ro. eſſe tranſlata. ¶ Lento du. bello diuturno. Diſcedo alcæus: illius iudicio inquit alcæo lyrico cōparor & fio alter alcæus functus ſuffragio humili ac plebeio. ¶ Quiſquis: ſigillatim pronuncianda ſunt hæc pronomina. Voco enim cum calimachum: ut me ille alcæum nominet. ¶ Si plus a ui. ſi hoc illi parꝫ fuerit & plus a me exegerit laudis: & hic oſtenditur non pro merito poetas ſed ꝓ uolūtate laudari. ¶ Optiuo. adoptio: & ad ciricio. ¶ Alcæus autem lyrici carminis Callimachos elegiaci auctor eſt. mimermus duos li. luculentos ſcripſit. ¶ Multa fero. multa iquit patior: ne mihi poetæ iraſcantur: ſed tādiu quatā ipſe ſcribēs laudari me expecto. ¶ Irritabile. iracundū ac litigioſum. ¶ Finitis ſtodiis: finitis iquit carminibus & bene recepta mente tanq̄ ex inſania poeticæ ꝓfeſſionis ād me rediens. ¶ Obturem pa. non ſolom non laudabo: ſed etiam obclaudam aures ne qoem aodiam recitātem. ¶ Rideatur: ſenſus. rideretur quidem: ſed tamen delectantur uerſibus ſuis: oſtendirāt q̄ laborioſum ſit emēdatiſſime ſcribere. ¶ Et ſe ue. admirantur. ac diuos poetas ſe uocāt. ¶ Laudant quicquid ſcripſere beati. Stulti enim dicturus intulit ad intelligentis & cum iudicio ſcribentis tormenta reſpicies. ¶ At qui le. bonus ſcilicet poeta audebit proprie dixit audebit ut oſtēdat magnam rem etiam hoc facere. Virgilius: Aude ſoſpes. c. e. ¶ Mouere loco: tollere atq; mutare. ¶ Inuita re. plærūq; ita ſunt uerba quæ prima potuerimus: ut etiā cū parua ſint: tamē bene nobis poſita uideantur. ¶ Et uerſent̄ adhuc inter pe. ueſtæ: ideſt domi per quam metaphoram oſtendit quæ in animo noſtro fixa uerſentur: tamen excludenda eſſe. ¶ Obſcurata diu po. antiqua & obſoleta ſenio in conſuetudinem reuocabit: & utrum obſcurata populo an populus bonus.

¶ CHRI. Samnites. tanq̄ ſamnites qui longo tempore aduerſus romanos pugnauerunt. ¶ Alcæus. nam cū lyricus ſim ille me alcæo cōparat. Et ego illum: quia Elegias ſcribit Callimacho: ſimilem eſſe dico. Nā Callimachus in elegia floruit cui Quintilianus primas: Secundas uero Philetæ in elegia tribuit. Hinc Proptius. Callimachi manes: & magni ſacra philetæ: In ueſtrum quæſo me ſinite ire nemus. ¶ Multa fero. Nā laudo q̄ uix pati poſſum. ¶ Suffragia populi. fauorem poeticæ turbe. ¶ Finitis ſtudiis & mente recepta. Nam dū ſcribo ex nimia cupiditate laudis inſanio. Deinde cum deſiero euaneſcēte illa cupiditate fio ſanus & non poſſum ulterius pati quæ patiebar. ¶ Gaudent ſcribentes. Stulti poetæ gaudent inuicem ſe laudantes. Sed qui cupit rectum ſcribere poema exhibebit ſe cenſorem ſuis ſcriptis & audebit mouere loco. i. mutare q̄cunq; aut ornatu aut grauitate carebunt. Inuita recedant. Quia neſcio quo pacto ita placent tibi: ut uix ſuſtineas illa remouere. ¶ Et uerſentur inter penetralia ueſte. i. penitus hæreant intimo animo. Et tranſlatio a dea ueſta cuius ſacra recōdita eſſent. ¶ Obſcurata diu. Reuocabit quædā priſca uerba: q̄ q̄uis pulchra ſint: tamē exoluerāt & i obliuione iacēt. ¶ Situs uetuſtas. Situs ē humeſcens q̄dam lanugo & mucor exoriens in locis qui non frequētant̄: Virgili. Per loca ſenta ſitu cogunt noctemq; profundam. Sed capitur pro ſenio & pro iis quæ ab uſu remota ſunt. Virgili. En ego uicta ſitu.

Aſciſcet noua quæ genitor perduxerit uſus
Vehemēs & liquidus puroq; ſimillimus āni
Fundet opes latiumq; beabit diuite lingua.
Luxuriantia compeſcet nimis aſpera ſano
Leuabit cultu. uirtute carentia tollet.
Ludentis ſpeciem dabit. & torquebitur ut qui
Nunc ſatyrū nūc agreſtem cyclopa mouetur
Prætulerim ſcriptor delirus inerſq; uideri:
Dū mea delectent mala me: uel deniq; fallant
Quam ſapere & ringi fuit aut ignobilis argis
Qui ſe credebat miros audire tragœdos
In uacuo lætus ſeſſor plauſorq; theatro.
Cætera qui uitæ ſeruaret munia recto

¶ POR. Aſciſcet noua. utetur nouis uerbis de uſu naſcētib9. ¶ Leuabit. i. aut āputabit: aut extollet. ¶ Beabit. ornabit. ¶ Ludentis ſpe. da. ita ne carmen afficiet ut auditori luſiſſe nō laboraſſe uideat̄. Ita tñ torquebitur & fatigabit̄ ut pātomimus: qui nūc ſolus ſatyri nunc ploxpliemis cyclopis conatur imitari p̄mia. Prætulerim ſcriptor. Mallē inq̄t ſtultus eē & meis carminibus malis delectari: q̄ legendo ſapiendoq; cruciari. fuit haud ignobilis argis. ¶ Vetuſtæ. ꝑ argiuis & facere ſimul accōmodat exēplū: quo oſtendit q̄ ſit ſecura dementia. ¶ Qui ſe credebat: bene credebat. Nō enī audiebat: & pulchre additū miros: ut non in eo tantū errore ſit: quod ſe audire credebat: ſed etiā qđ ō idere. ¶ Cætera qui uitæ: hoc dicit in aliis rebus illum nō fuiſſe dementē. ¶ Bonus ſane uicinus: cōmoda occaſione ꝑcurrit officia boni patriſſa. ¶ Et ſigno læſo. ſa tyrice tanq̄ hoc multi faciāt. ¶ Poſſet q̄ rupē. Superius quaſi ſanū deſcribebat: hic ergo quaſi leuiter inſanū. ¶ Expulit hellebo. moraco. iuſſo & craſſo: utpote

¶CHRI. Libithina: ꝑ morte poſuit. ¶ Critici: grãmatici q̄ ſeuerius ĩ poetas iudicãt. ¶ Leuiter curare pat ui facere. ¶ Quo promiſſa. Nam cum dixerit aiam homeri ueniſſe in ſe ut ſupra oſtendimus. Nam ferunt ab euphorbio in homerum migraſſe atq; inde in pythagoram & ex pythagora in pauonem, atq; inde ĩ ennium. Hoc ridens Perſius dixit Quintus pauone ex pythagoreo. Cum ergo hoc dixit: uiſus eſt magna de ſuo poemate promittere quod cum deinde non multũ expoliuerit uidetur neglegiſſe ſua promiſſa. ¶ Somnia. Appellat pythagoreæ opinionẽ de migratione aiarum in diuerſa corpora ſomnia: q̃m eam ſalſam putat. ¶ Neuius. Hic ex campania huiuſcemõi ſibi ſcripſit epitaphium. Immortales mortales ſi foret fas flere. Flerẽt diuæ camœnæ neuium poetam. Itaq; poſtquã eſt orco traditus theſauro obliti ſunt romæ loqui lingua latina. Pacu. & huius epitaphium eſt. Adoleſcens & ſi ꝓperas hoc te ſaxum rogat. Vt ſe aſpicias deinde quod ſcriptũ ẽ legas. Hic ſũt poetæ pacuuii marci ſita oſſa. Hoc uolebã neſciꝰ ne eſſes uale. ergo ſenilẽ doctrinã pacuuio altitudinẽ ĩgenii actio attribuit. ¶ Affrani. t. i. togatæ comœdiæ: Affranii ſimiles eſſe comœdiis menãdri q̄ apd' græcos in noua comœdia princeps eſt. Plau. De quo in arte poetica dictũ ẽ. Epicarmi. Siculus poeta & phus cuius ex uerſibus: ut ait laertius: magnã utilitatẽ ſumpſit Plato. Quod ipẽ ſuo carmine uaticinatus eſt. Dixit .n. Mea᷑ adhuc: erit memoria re᷑ & ſermonũ. ¶ Cecilius. & de hoc dictũ ẽ. Terẽtius arte. Quæ ꝑfecto maxima in eo apparet. ¶ Quapp. & præcęteris a Cicerone laudatur. ¶ Hos edi. ¶ Sententia eſt: q̄ a Liuio Andronico qui primus Romæ fabulam dedit uſq; ad noſtra tẽpora hi ſoli habentur poetæ.

Si ueteres ita miratũr: laudatq; poetas:
Vt nihil ante ferat: nihil illis comparet: errat
Si quædam nimis antique: ſi pleraq; dure
Dicere credit eos: ignaue multa fatetur.
Et ſapit: & mecũ facit: & ioue iudicat æquo
Non equidem inſector delendaq; carmina liui
Eſſe reor. meminiq; plagoſum mihi paruo
Orbilium dictare: ſed emendata uideri.
Pulchraq; & exactis minimum diſtãtia miror:
Inter quæ uerbũ emicuit ſi forte decorũ. &
Si uerſus paulo concinior unus & alter
Iniuſte totum ducit: uenditq; poema:
Indignor quicq̃ reprendi. non quia craſſe
Compoſitũ illepide ue putetur: ſed quia nuꝑ
Nec ueniã antiqs: ſed honorẽ & præmia poſci.
Recte nec ne crocũ floreſq; perambulat arte.
Fabula ſi dubitem: clament periſſe pudorem
Cuncti pene patres. ea cum reprendere coner
Quæ grauis æſopus: quæ doctus roſcius egit.
Vel quia nĩl rectũ: niſi qd placuit ſibi: dicunt.
Vel quia turpe putãt parere mĩoribus: & quæ
Imberbes didicere ſenes perdenda fateri.
Iam ſaliare Numæ carmen qui laudat: & illud
Quod mecum ignorat ſolus uult ſcire uideri:
Ingeniis non ille fauet: plauditq; ſepultis:
Noſtra ſed ĩpugnat. nos noſtraq; liuidus odit.

¶ACR. Nõ cẽſeo inqt delẽda carmĩa liuii. q̄ quõdã dictabat Seruius orbilius magiſter. Sed idignor & miror præferri illa tanquã emẽdata nihilq; diſtãtia pfectis carminibus cũ adhuc ſint mẽdoſa. indignor in antiquis inquit ſi aliqd in honeſtũ uiderint potius laudãt q̃ dãnẽt. ¶ Meũ: uero carmẽ qd honeſtũ eſt pp nouitatẽ repræhẽdũt. ¶ Nec ueniã: ẽt hoc indignor q̄ antiquis non ſolũ uenia poſcat ſed & iã ueniæ præcium feratur. ¶ Arte. attecore gottorũ ſcriptor tragœdiarum uel comœdiarũ fuit antiquus: qui in ſuis dictis ita florum genera reperit: & numerat: ut ſine dubitatione reꝑhendẽdus ſit ob nimiã loquacitatẽ. Vel qa turpe putant dicit iccirco ſenes iuniores deſpicere uel qa uolunt. & turpiter eis uidet iunioribus obedire: uel quia quod in infantia didicerunt ſecũ ſemper retinere uelint. ¶ Iam ſaliare nume. Sali dicebantur qui circa aras ſaliendo canebãt. ¶ Ingeniis nõ ille: nõ tm̃ laudat antiquos quantum cum more nos noſtraq; uitupat & cum inuidia dicit ſe de ueteribus ſcire quod neſcit.

¶POR. Si ueteres ita. m. hoc peccãt. ¶ Si. q. n. a: hoc receptũ eſt. ¶ Ignaue: humiliter. ¶ Et ioue iu. æ. propitio & ſibi: ioue quidẽ irato fit ut errẽt hoĩes ac delirent. ¶ Non. e. i. quod uitiũ inuidi & obtrectatoris eſt hoĩs. ¶ Delẽdaq; c. Faceta ſubtilitas nõ cẽſeo inqd delẽdũ liuiũ: & hoc illi honoris cauſa defero pp uetuſtatem ex libris eius: ſeruus ĩqt orbilius quõdam magiſter librarius mihi dictata ꝑbebat. ¶ Plagoſum. eum dicit ſæpe plagas inferentem ſed emendandũ: nõ delendum puto liuium: ſed indignor illum pro perfecto: & emẽdato auctore laudari. ¶ Et. e. n. d. m. trãſlatio ab examine q̃ pars ẽ trutinæ. ¶ Indignor. q. r. i. in meis carminibus. ¶ Nec ueniam poſci: nec nõ ut ſi nõ modo ueniam: ſed etiam honorẽ antiquis poſci uideo poſci ſubaudiẽdum eſt iterum indignor ut ſit zeugma a ſupiore aut deeſt uideo: ut ſit eclypſis. ¶ Recte. n. n. c. f. ad togatarũ ſcriptorem qui in fabulam quæ inſcribitur materteræ ita florum genera enumerat: ut ſine dubio reꝑhendendus ſit ob nimiam loquacitatem. ¶ Si. d. c. plus dixit q̃ ſi diceret repræhendenda clamat. ¶ Periſſe. p. non dicãt ſed clamẽt & bene patres qbus ſola pura antiqtas placet an patres hoc eſt ſenatus. ¶ Ea. c. r. c. iqt nõ reꝑhẽdã: æſopũ autẽ & Roſcius famoſiſſimi comœdia᷑ actores fuerũt ac ꝑ hoc oñdit ſtultos multos hoies q̄ non merito ac uirtute ſtili: ſed tm̃modo ꝑſona᷑ auctoritate amoueant. ¶ Vel qa nil rectũ. hoc uitiũ ſupbiæ ẽ. ¶ Vel. q. t. p. p. m. nobis. ſ. & hoc eſt uitiũ parui pudoris pueri. ¶ Perdẽda fateri: male: docti. n. dicerẽt iberbes. ¶ Iã. ſ. n. qdẽ ſaliis numa ipſe cõſtituit ĩ tẽplis. canendũ. ¶ Et illud quod. m. i. ſ. u. ſ. u. Qui me dicit neſcire quod & ipſe neſcit. ¶ Ingeniis nõ ille hoc ſenſu uult oſtẽdere huiuſmodi hoĩes q̄ nõ merito ac uirtute ſtili: ſed tm̃modo perſona᷑ auctoritate mortuis faueant nõ modo ſtultos: ſed quod peius eſt inuidos q̄ nos cõtra meritũ oderit.

¶CHRI. Si uete. Si ita po. ro. ueteres poetas laudat: ut nullũ putet anteferendũ errat. Si aũt putat illos ex-

rare nõnunꝗ quia quędam nimis antiq̃:aut nimis dure:aut nimis negligente ſcribant mecum ſentit. ¶ Ioue æquo.i.uera æquitate:Nam a iouis planeta æquitas:ius legeſq; ſunt. Nam non ita aut Liuii aut reliquorum carmina inſector:ut delẽda putẽ. Sed miror ꝗ uideanť pulchra & minimũ diſtantia a perfectis. ¶ Orbilium hic beneuẽtanus grammaticus fuit:& primo apparitura magiſtratibus fecit. Deinde militauit. Poſtremo militia functus ſtudia a pueritia incepta repetiuit primo in patria. Deinde qnquageſimo uitæ anno romam conſule Cicerone uenit. Docuitq; maiore fama ꝗ̃ emolumento. Nam uixit pauper. Fuit acerbus; & in antiſophiſtas:& in diſcipulos:proptereaq; plagoſum appellat poeta:& domitius marſus ait. Si quos orbilius ferula ſcutica ue cecidit uixit prope ad centum annos amiſſa iampridem memoria. ¶ Si uerſus paulo. non debet totum poema duci & uendi pro bono:ſi unus aut alter uerſus fuit paulo concinnior. nec ſi ueniam meretur:debet illi peti honor. & p̃mium. ¶ Recte necne cro. in fabula quæ matertera dicitur ita enumerat genera florum poeta togatarum ſcriptor:ut ſit repræhẽdẽda eius loquacitas. ergo ſi ego non dicam dãnem:ſed ſi dubitem an recte ſcripſerit clamabũt oẽs ſenatores piſſe pudorẽ cũ ego audeam rephẽdere antiquoꝝ fabulas quas uel æſopus uel roſcius egit:fuit ãt æſopus thragœdiarũ actor:p quẽ M. Tullius actionẽ in dicẽdo emẽdauit. Roſcius tãtũ in fabulis agẽdis ualuit:ut oẽs auctores lõgo interuallo ſuperauerit. Vñ ꝓuerbiũ extitit: ut ſi quẽ in aliquo artificio cæteros ſupare cõtenderẽt eum in ſua diſciplina roſcium eẽ dicerẽt. ¶ Vel:qa duplici rõne ferunť i hoc deprauatũ iudiciũ. Vel qa nil rectũ putãt:niſi quod placuit ſibi. Vel qa pudet cõcedeŕ nobis quos ſe inferiores putãt:& pudet fateri eẽ pdenda.i. tanꝗ inepta abiiciẽda nũc i ſenectute ea ꝗ ipſi imberbes.i.adoleſcẽtes didicerãt. ¶ Iam ſaliare. pp ancillæ ſub rege numa e cœlo delapſum inſtituit ſalios ſacerdotes numa & carmẽ quod illi canerẽt:ut alio i loco oſtẽdimus. Hoc ãt rude & incõpoſitũ fuit:ut illa tẽpora ferebãt: multi igř ignari reꝝ:ut aliquid ſcire uideanť illud laudãt nõ adeo:ut antiqs faueãt: ſed qa pſentes poetas oderũt.

Quod ſi tam græcis nouitas inuiſa fuiſſet:
Quã nobis:qd nũc eẽt uetus? aut qd hẽret
Quod legeret tereretq; uiritĩ publicus uſus
Vt primum poſitis nugari græcia bellis
Cœpit:& in uitium fortuna labier æqua.
Nunc athletarũ ſtudiis nunc arſit equorum
Marmoris aut eboris fabros aut æris amauit.
Suſpendit picta uultum mentẽq; tabella.
Nũc tubicinibus nunc eſt gauiſa tragœdis
Sub nutrice puella uelut ſi luderet infans
Quod cupide petiit mature plena relinquit.
Quid placet aut odio ẽ qd ñ mutabile credas
Hoc paces habuere bonæ uentiq; ſecundi.
Romæ dulce diu fuit & ſolenne recluſa.
Manẽ domo uigilare. clienti promere iura.
Cautos nominibus certis expẽdere nũmos
Maiores audire: minori dicere per quæ
Creſcere res poſſet: minui damnoſa libido
Mutauit mentem populus leuis & calet uno
Scribendi ſtudio puerique patreſq; ſeueri
Frõde comas uincti cœnant:& carmĩa dictãt
Ipſe ego q nullos me affirmo ſcribere uerſus
Inuenior parthis mendacior & prius orto
Sole uigil calamũ & chartas & ſcrinia poſco

¶ ACR. Sub nutrice.i. Laſciuiebat igr populus p diuerſos ludos:ſicut puella ſubnutrice ſolet laſciuiŕ. ¶ Quid placet. Oſtendit nil nos amare uel odiſſe qđ nõ ſacietate muteť. ¶ Romæ. d. dicit tanto poterit ſtudio teneri ut publice qdẽ mẽtireť ſe uerſus cõponere rediẽs ãt domũ añ ſolis ortũ tabellã arripe. ¶ Et. ſ. re. De græcoꝝ moribus trãſit ad cõſuetudinẽ romãorũ qui anteꝗ̃ ſcirẽt laſciuire: & poetriæ ſtudere prio mane domũ apiebãt uigilãtes ad opus aliqđ aſſiſtebant. ¶ Soliti cliẽtibus. i. minoribus amicis pcepta dare quibus maiorẽ amicitiã colẽt & largiri cautos nũmos: & cõgruis pſonis & aliis bõis ſtudiis intẽdere: ſed cupiditas & leuitas mutauit eorum aĩos ut intermiſſis aliis ſtudiis tantum poetæ animum incenderent. ¶ Nominibus. r. an hominibus rectis ꝓpter res hõeſtas? ¶ Cautos nũmos dicit per chirographum datos. ¶ Inuenior partis. quia dico me nolle ſcribere. tamen ſcribam.

¶ POR. Quod ſi iã græ. nouitas inuiſa fuiſ. quã nobis:qđ ſi ab initio idẽ græci feciſſent ꝗ nũc ro. ut odiſſent poetas q eſſent inqt hodie ueteres: aut quid noſtra tpa perueniret ꝗ legere oĩbus. & in manibus habere poſſemus. ¶ Vt. p. p. hic oſtendit ꝗ fuerit initium poeticæ ꝓfeſſionis:ut probet ꝗ nũc inueteratũ eſt aliquãdo cœpiſſe. ¶ Nugari:ludere ſcribere:qa bella nõ nugæ ſunt. ¶ Et i uitiũ. f. l. Dicit uitiũ fœlicitatẽ proſperæ fortunæ eẽ delitias in quas lapſa ſit græcia poſt ꝗ̃ bella depoſuit. ¶ Nunc. a. enumerat quas artes græcia p pacẽ ociũq; ſit ſecuta. ¶ Sub. n. p. ita græcia cupide appetit ſtudia ꝗ̃ celeri ſacietate deſeruit: ac ſi puella ifans eẽt & ſub nutrice agẽs ẽt luderet. ¶ Plẽa:ſaciata. ¶ Quid placet:aut odio ẽ ſnĩa ẽ ꝗ̃ oñdit Hor. nihil nos cupeŕ uel odiſſe quod ſecuta ſacietate mutemus. ¶ Hoc. p. h. hoc habuit inqt pacis uitiũ:ut diuerſis delectationibus animi hominum paſcerẽtur. Ventos ãt ſecundos fortunam proſperam dicit. ¶ Romæ dulce diu. a græcorum moribus tranſit ad conſuetudinem ueterum Ro. & dicit quemadmodum maiorum poſteris mutata conſuetudo ſit in uſum poeticæ diſciplinæ. ¶ Solenne: quaſi legitimum. ¶ Clienti. pro. i. reſpondere de iure alicui conſulenti. ¶ Cautos nummos dicit. uel quia per chirographum & cautionem crederentur uel cautos nummos. i. legibus hoc eſt nõ illicitis uſuris datos. ¶ Nominibus rectis: recta nomina de legibus facta inde fœnerãdi debitoribus. ¶ Maiores. a. in iure Officium minoris ẽ. ¶ Mutauit. m. propterea leuis cauſa cur mutauit mentem: propterea quia leuis. ¶ Et carm. u. Rebus omnibus poſitis poeticam ſolam multitudo delegit iuueneſq; patres: hoc eſt omnis ætas & bene additum ſeueri quod in ludicra maior reprehenſionis cauſa ſit. ¶ Fronde comas uincti: quod fronde comas nectunt. ¶ Quod. c. &c. dictant intemperant.

¶ Ipſe ego qui nullos. Satyricæ ne ſibi quidem pepercit: inuenior parthis mendacior bene parthis: quia pſidi ſunt: ut q romanos fraudibus duces ſæpe deceperint. ¶ Prius orto ſole: hgurate anteq̄ ſol oriaẜ. Hic ego inqt mēdax ſū q̄ nō ſolū ſcribo qđ facio: ſʒ et ſtudioſiſſime ſcribo. ¶ Scrinia: capſas dic i qb9ſcripta oium ſponūẜ.

¶ CHRI. Quod ſi tā.n. Si græci odiſſent nouos nūq̄ multæ artes ad ſuā pfectione pducte eſſent: neq̧ eſſet nūc aliquid uetus quod legeretur. Nā qui ueteres ſunt: aliquādo fuerunt noui. ¶ Tereref uiritim: ideſt quod dum ſinguli uiri legunt aſſiduo uſu tereretur. ¶ Vt primum. oſtendit principium artis poeticæ quod ex pace & ſecunda fortuna ortū eſt. ¶ In uitium. Nam fœlicitas nos a labore ad laſciuiam procliues ducit. ¶ Athletarum: quia uaria ludorū certamina inſtituta ſunt inter quos athletæ: & aurigationes equoꝝ fuere: & qui marmor ebur: & era ſculperent. ¶ Suſpendit uultum & mētem. ſ. ſpectatoris qui adeo ſtupuit picturæ artificio: ut mentē uultūq̧ inde non flecteret. ¶ Vel dicit q̄ picturā: ita uiuentē produxerit: ut uultū. i. affectum animi: & mentē hr̄e uidereẜ. Sic Vir. Credo eqdem ducent de marmore uultus. ¶ Tubicinibus. Quibus in choris ſibi fabulæ adhiberent. ¶ Sub nutrice. Mira comparatio: nā cum infantes leues mutabileſq̧ ſint iuuantur eorū natura a puellari ætate. ¶ Plena: ſatura. Quid placet aut odio eſt. Hoc uerū quia ad ſenſus refertur. Nā quæ recta rō eligit ea ſtabilia ſunt. ¶ Romæ: alia fuit romanoꝝ rō uiuendi: ut aut iuri ciuili aut mercaturæ inuigilarent. Deinde mutauit ſtudia populus roma. & ad poeticem conuerſus eſt. ¶ Patres ſeueri: ideſt qui ſeueriores eſſe deberent. ¶ Mendacior parthis: prouerbium eſt. Nam parthi fugam mentientes hoſtes feriunt.

Nauē agerẜ ignar9 nauis timet. abrotanū ægro
Non audet: niſi q didicit: dare. q̄ medicoꝝ ē
Promittunt medici. tractant fabrilia fabri.
Scribimus indocti doctiq̧ poemata paſſim.
Hic error tamen & læuis hæc inſania quātas
Virtutes habeat: ſic collige. uatis auarus
Nō temeẜ ē aīus: uerſus amat. hoc ſtudet unū
Detrimenta fugax ſeruorum incendia ridet
Non fraudē ſocio puero ue cogitat ullam
Pupillo. uiuit ſiliquis & panē ſecundo
Militiæ: q̄q̄ piger & malus: utilis urbi.
Si das hæc paruis quoq̧ reb9 magna iuuari:
Os tenerū pueri balbūq̧ poeta figurat.
Torq̄t ab oſcenis iam nunc ſermonibus aurē
Mox etiam pectus præceptis format amicis.
Aſperitatis & inuidiæ corrector & iræ
Recte facta refert orientia tempora noctis
Inſtruit exemplis. inopem ſolatur & ægrum
Caſtis cum pueris ignara puella mariti
Diſceret unde p̄ces: uatē niſi muſa dediſſet
Poſcit opē chorus: & p̄ſentia nūmina ſentit.
Celeſtes implorat aquas docta prece blādus.
Auertit morbos metuenda pericula pellit.
Impetrat & pacē: & locupletē frugibus annū.
Carmine dii ſuperi placātur. carmine manes.
Agricolæ priſci fortes paruoq̧ beati
Condita poſt frumenta leuātes tēpore feſto

¶ ACR. Nauē agere: cōtra eos q ignari artis tn̄ poetæ uolūt haberi: & dicit quia cū alii uolūt ꝓpriis ſtudiis eſſe cōtenti nec audēt inchoare: uel petere quod optant ad ſtudiū poetriæ: & quā artē ignorant audent ſe conferre. ¶ Hæc inſania: nō laudat quē repræhēderat: ſed culpat temeritatē multorū. ¶ Vtilis. u. oſtendit utilitatē magnā a poetis urbi iferri: qa ipſi componunt carmina: qbus dii placantur per ora pueroꝝ uel puellaꝝ: ſicut eſt iſtius ſæculare carmen quod pueri & puelle cantarunt in capitolio: q̄ carmina dithyrambi uel poema uocabantur: ac p hoc pueri & uirgines a diis impetrent ſtatū reip. poetæ: ad ſcribendū qui carmina componunt. ¶ Antiquitus. n. pueris & puellis præcipiebatur cantare carmen: ut ætas innocentior deos placaret. ¶ Os. t. poeticis. n. delectationibus os iſantis adhuc debile balbumq̧ corrigit.

¶ POR. Nauē agere igna. hæc exēpla aduerſus eos refert qui ignari artis poeticæ docti haberi cupiunt: cū in cæteris profeſſionibus nullus ſit q diſciplinæ: teculum nō per doctus inuadat. Et mire dixit nauis: ut non helleborum: ſed abrotanū quod minori periculo etiā indoctus miſcere poteſt ac dare. ¶ Promittunt: profitentur. ¶ Tractant. f. f. fabrica abſoluta. nō. n. adiecit fragmēta aut opera. ¶ Scribimus indocti. hoc cum pronunciatione inferendum eſt. ¶ Hic. e. t. & l. nam dicit hunc errorem q̄ docti indoctiq̧ ſcribant: hoc enī mō pro utilitatibus poſuit. ¶ Collige. intellige argumētare. aſſequære. ¶ Vatis. a. nō facile inqt auarū poetam reperias. & bono ordine ſecūdū laudis p̄cepta ante oſtēdit qbus malis careret: & ſic uenit ad ea bona q̄ habet. ¶ Viuit. ſ. & p. ſ. hoc ē paruo uiuit ideo auarus eſt. Siliquis aūt ſpecialiter dicit eas q̄ in herbis naſcūtur in oī legumine hoc eſt q̄ ſiliquis continenẜ. ¶ Militiæ. q. malū debilē imbellēq̧: nunc dicit ſecūdum græcos qui huiuſmodi homines nomināt. ¶ Vtilis. u. ſ. d. quæ magna a paruis rebus adiuuari poſſe: ut a poetica uel a grāmatica profeſſione. ¶ Os. t. recte os tenerum pueri poeta armat poeticis. n. lectiōibus os infantis ad hoc debile balbūq̧ corrigitur. ¶ Torquet ab ob. carminibus ait auocat a turpibus. ¶ Mox. e. p. uerum eſt. multæ. n. ſunt in poeticis utiles ſniæ q̄ formant amicis præceptis hoc eſt utilibus. ¶ Oriētia. t. proponens exempla. multa efficit ut orientia tpa hoc eſt uenientia cuiuſmodi futura ſint exiſtimemus & inſtruamur ex ante geſtis. ¶ Inopē. ſ. uel delectando ſuis uel præceptis philoſophoꝝ. ¶ Caſtis. c. p. infert p auxeſin qđ q̄ſq̧ a diis ipetrat. p choros pueroꝝ ac uirginū poetæ ad ſcribendū eſſe q carmina ipſa cōponit. ¶ Poſcit. o. c. & p. n. ſ. ac p hoc exaudiẜ: hic āt ſignificat carmina quibus dii placanẜ hoc eſt pœanas dithyrambos. hymnos. proſodias. ¶ Cæleſtes imp. a. enumerat q̄ & quanta dii pueris & puellis p̄cantibus merito carmine præſtēt. ¶ Impetrat. & p. uerū deorum pacem an pacem. i. finem belli. ¶ Agricolæ. p. dicit uſq̧ adeo carmina ubiq̧ grata eſſe: ut etiam ruſtici ueteres carminibus ſe delectarent: cum diuinis rebus operarent. ¶ Paruo. b. non auari: qui inter paruas:

opes beati uixerint.¶ Condita.p.ſ.poſt meſſem an poſt uindemiam.Nā & autumni frumenta Saluſt.dixit.

¶ CHRI. Nauē agere ignarus.Nullus aliquo in artificio exercet ſe:niſi illud prius didicerit:exceptis ipſis poetis.Nam & docti ſimul & indocti accedunt ad ſcribendum.Sed tamē hoc impudentiæ uitium multas ſecum uirtutes affert.Nam adeo intenti muſis ſunt poetæ:ut nulla auaritia & habendi cupiditate moueantur.Non mouentur calamitatibus acceptis.non ſocio non pupillo fraudem cogitant.¶ Siliquis.i.leguminibus q̄ intra ſiliquas latent.¶ Pane ſecūdo.i.cōfecto nō de flore farinæ:ſed ex ea quæ reſedit in cribro.¶ Milites.Nā imbelles ſunt.neq̧ eſt in illis robur al militiæ aptum.Malus.imbellis meticuloſus a græcorū ſimilitudine:Illi.n.κακον.i.malum dicunt ab eo quod eſt κάζω.i.cedo.Nam antiqui nullū putabant maius uitiū q̄ in prælio cedere.¶ Vtilis urbi.Artificioſe primo oſtēdit qbus uitiis careat:deīde qbus uirtutibus ſit ornatus.¶ Paruis magna iuuari.Modeſte loquit̃ de artificio ſuo:ſed res maxima poetica eſt.¶ Os pueri.Nulla.n.re magis emendatur uox & formatur pronūciatio q̄ uerſibus poetarum.Poetaꝝ.n.uerſibus efficiūt̃ aures noſtræ eruditæ ad iudicandum.Præterea optima p̄cepta in poemate traduntur quibus abſterremur ab omnibus uitiis & docemur uirtutes.¶ Oriētia tempora inſtruit exemplis.inſtruit nos quo pacto uenientia adminiſtremus exemplis rerum præteritaꝝ.¶ Notis:præteritis.nam ea nota ſunt.Scribit carmina quibus præces erga deos contineantur quæ puellæ & pueri addiſcant.Nam multos hymnos apud antiquos uirgines ac pueri diis immortalibus canebāt.Poſcit opē chorus.nam uerſus quos chorus ī fabulis canit omne genus p̄cationū continēt qbus dii mouent̃.¶ Præſentia fauētia.Cæleſtes aquas pluuias.¶ Blādus.p ſupplice poſuit.¶ Sopi.Vt auxilium præſtent.¶ Manes ne noceāt.¶ Agricolæ priſci.Oſ̄dit ludos feſceninos a poetica nō eſſe diſiunctos.

Corpus & ipſum animū ſpe finis dura ferētē
Cum ſociis operum pueris & coniuge fida
Tellurem porco ſiluanum lacte piabant
Floribus & uino genium memorē breuis æui
Feſcenina per hunc inuenta licentia morem
Verſibus alternis opprobria ruſtica fudit.
Libertaſq̧ recurrentes accepta per annos
Luſit amabiliter donec iam ſæuus apertam
In rabiem cœpit uerti iocus.& per honeſtas
Ire domos impune minas.doluere cruento
Dente laceſſiti fuit intactis quoq̧ cura
Conditione ſuper communi quin etiam lex
Pœnaq̧ lata malo.quæ nollet carmine quēq̄
Deſcribi.uertere modum formidine fuſtis
Ad bene dicendum delectandumq̧ redacti.
Græcia capta ferum uictorem cœpit.& artes
Intulit agreſti latio ſic horridus ille
Defluxit numerus ſaturnius & graue uirus
Munditiæ pepulere.ſed in lōgum tamē æuū
Manſerunt hodieq̧ manent ueſtigia ruris
Serus enī græcis admouit acumina chartis
Et poſt punica bella quietus quærere cœpit
Quid ſophocles & teſpis & æſchilꝰ utile ferrēt
Tentaui quoq̧ rem ſi digne uertere poſſet

¶ ACR. Feſcenina p hūc.p hūc ingr morē ueteꝝ agricolarū mutata ſunt ēt feſcenina:ī qbus exprimebāt ad cōuiuia iocos dicta āt ſunt feſcenina ab oppido unde prius pceſſerūt oſtēdit ergo qa ſicut antiqtus.Di ſacrificiis placabātur ita mō carminibus.¶ Amabiliter dicit qa tādiu amabiliter tragœdiæ & feſcenina cucurrerunt.donec ipā libertas ī uitiū uerteret̃ publice & nominatim alioꝝ uitia carpēdo ſed īdignati nō ſolū illi q laceſſebant̃ detractiōibus:uerū ēt quibus ingratū erat nobilibus pſonis cōtumeliā inferri lege cōſtituerūt:ut nemo nominatim alicuius uitia recitaret.Q.d.ſi qs poetarū egiſſet fuſtibus cederet̃.¶ Fuit intactis:licet nō caperent̃ tamen alio carpi dolebāt timētes quandoq̧ ledi.¶ Q uin ēt lex qa cautū eſt ne quis carmen cōponeret.¶ Fuſtis.nō puto crucis dici.Quippe de ingenuis dr̄ ſed a canibus tractū eſt nam cum fuſtes metuunt morſibus ſe abſtinent.¶ Agreſtis latio:nō ſemper agreſti:ſed tunc qui ante cognitionē artium ruſtici erant:& agreſtes.¶ Saturnius.ſaturniū uocat metrū quo uſi ſunt ueteres latini ſub rege ſaturno:& poſtea longo tempore q horridū eſt.i.incōpoſitū.¶ Et graue uirus.dicit aūt qa ſtatim ut cœperūt abundare diuitiis:& mundiciis ceſſauit illud metrū incomptum:& creuit graue uirus.i.liberales artes aſſiduo ſtudio.Sed adhuc ueſtigia ruſticitatis in latina lingua manēt.¶ Tētauit.poetæ romāi ſatis altā audēt materiā cōphendere:ſed turpem putāt longā liturā:& hæc eſt cauſa cur ingenia latinorū non poſſunt peruenire quia.ſ.ſtulte erubeſcunt:& timent emendare & polire longa litura quod ſcripſerunt.

¶ POR. Spe finis dura.ſnia ē tolerabilē fieri laborē laboris fine pposito.¶ Tellurē.p.p porca ut cōtrario Vir.& ui.Cæſa.u.porca.Floribus & uino genium Recte dictū ē quia qui indulgēt genio ſuo memores ſunt uitam humanam nō eſſe diuturnam.¶ Feſcenina inuenta ſunt in quibus exprimebantur iocoſa conuitia dicta aūt feſcenina ab oppido feſcenino.Vnde pceſſerūt & attellāica nominata ſunt.¶ Libertaſq̧ recurrētis & licētia cātādi libertaſq̧ dicit̃ iocularium ſaluo amore per aniuerſaria ſacroꝝ:quāquā ſunt qui dicāt per recurrentes annos libertatē ſaturnaliorum annoꝝ ſignificari.¶ Donec.iā ſæuus apertā in rabiē cœpit uerti iocus:& p honeſtas ire domos impune minax.Donec per iocū multis impune laceratis dediſſent oēs operā.ut lege caueret̃ ne quis carmē cōponeret.quare cōſtituta ſilentiū ē impoſitū archeæ comœdiæ in q̄ noīati uicia ciuium carpebant̃.¶ Cruēto dēte.ſæuo morſu.¶ Vertere mo.Ordo.uertere modū poetæ ad bn̄dicendū:iōq̧ fuſtuariū ſuppliciū cōſtitutū erat ī auctorē carminū infamiū bene dicēdū āt nūc deſerte dicēdū āt non bn̄ dicēdū ſed male dicendū ſignificat hoc ē nō lacerādū aut uituperādum:& bene redactū:qa nō uolūtate correcti:ſed edocti malo.¶ Græcia.c.f.capta uirtute militari cœpit floreꝝ mūditiis & arte liberaliū ſtudioꝝ.Agreſti latio nō ſemp ſed tunc agreſti.¶ Sit horridus il.ſaturno metro uſi ſunt ueteres latini ſub ſaturno.Vn̄ nomē eſt uer

ſus. Defluxit autem mollitus ẽ: & ceſſauit ac deſiit fluer̃: & grauitas: & ſeueritas quæ deliciis pepulit ueſtigia ruſticitatis. ¶ Serus.n.g. nã romanis nõ expoliauerunt priſtina rudimenta. Et poſt punica bella quietus quærere cœpit: quietus ſecurus metu punico.i. carthagine iã deleta tentauit græcos imitari. ¶ Rem: poema dicit. ¶ Vertere. transferre in latinum ſtilum.

¶ CHRI. Tempore.ſ. ut ſit religio & non ociũ iners. ¶ Porco. pro porca. Cõtra Vir. Et cæſa iungebãt fœdera porca pro porco. ¶ Lacte. nam paſtorũ deus erat ſiluanus. ¶ Floribus. Nam genio: ſuo ſacrificantes flores adhibebant tanq̃: p illos breuitatẽ uitæ ſignificarẽt. ¶ Feſcenina. genus fabulæ eſt ab oppido ubi primũ inuẽta ſũt queadmodũ ab tellis attellana. In his iocoſa cõuitia exprimebant. ¶ Luſit amabi. De rebus iſtis oĩbus abũde dictũ ẽ ĩ arte poetica. ¶ Honeſtas domos. pbos uiros itelligit. ¶ Sup. p de. ¶ Græcia capta. Capta ẽ armis græcia a romãis. Sed dr̃ de capta cœpit romãos: qa illos ſuis laſciuis artib9 cœpit. & oẽm priſcã ſeueritatẽ ab eis reppulit. ¶ Horridus nũerus. Rudis illa cõpoſitio uerſuũ q̃ fuerat ĩ priſcis poetis. ¶ Saturnius: Vel retuliit ad planetã cuius ĩfluxus triſtis mœſtuſq; ẽ: uel ad antiq̃ tpa ĩ qbus in italia ſaturnus regnauit: quo regnãte oĩa caſta ſeueraq; fuerũt. ¶ Virus: ñ ſolũ uenenũ ſignificat: ſed ẽt grauẽ odorẽ: & abominabilẽ. Quapp Pli.ĩ qbuſdã herbis grauẽ odorẽ uirus dixit. Ergo & ĩ hoc loco cũ ſũpſiſſet tráſlationẽ ad mores a corpore queadmodũ dixit mũditias qbus corpus lautũ: & a tetro odore p̃urgatũ reddit̃: ſic cõtra dixit uirus odorẽ tetrũ q ab infecto ſudore: & ſordibus corpore manat. Florẽtini hũc odorẽ lezum appellãt. ¶ Sed ĩ longũ: incœperũt qdẽ æmulari græcos. ſed non adhibito acumine ingenii diũ rudes manſerũt. ¶ Et ho.ĩ. ſuo tpe dicit extare illã ruſticanã ruditatẽ. ¶ Sed tñ poſt punica bella.i. in illa pace quæ fuit poſt primũ bellũ punicũ incœperũt imitari Sophoclem: & æſchilum.

Et placuit ſibi natura ſublimis & acer.
Nam ſpirat tragicũ ſatis & feliciter audet.
Sed turpẽ putat in ſcriptis: metuitq; lituram.
Creditur, ex medio quia res acceſſit habere
Sudoris minimũ ſed habet comœdia tanto
Plus oneris: q̃to ueniæ minus. aſpice plautus
Quo pacto ptes tutetur amantis ephœbis
Vt patris attenti: leonis ut inſidioſit
Quantus dorſennius edacibus in paraſitis.
Quam nõ adſtricto percurrat pulpita ſocco.
Geſtit.n. nũmũ ĩ loculos demittere. poſt hac
Securus cadat an recto ſtet fabula talo
Quẽ tulit ad ſcœnã uentoſo gloria curru
Exanimat lentus ſpectator. ſedulus inflat
Sic leue. ſic paruũ ẽ: animũ qđ laudis auarũ
Subruit aut reficit: ualeat res ludicra ſi me
Palma negata macrum dõata reducit opimũ.
Sæpe etiam audacẽ fugat hoc terretq; poetã:
Quod nũero plures uirtute & honore minores.
Indocti ſtolidiq; & depugnare parati.
Si diſcordet eques media ĩter carmĩa poſcũt.
Aut urſũ aut pugiles. his nã plebecula gaudet
Verũ eqtis quoq; iã migrauit ab aur̃ uoluptas

¶ ACR. Sudoris. hipbatõ. ¶ Creditur. comœdia nimiũ hr̃e ſudoris: qa res acceſſit ex medio. Plau. Hor. lectorẽ mõet ut ſtudioſe cõſideret quõ Plautus diſcurrat p cõœdiã diſputãdo de pueris ephœbis. & de pñibus & queadmodũ tuetur ptes uniuſcuiuſq. ¶ In.l. magis.n. lucrũ q̃rit q̃ laudẽ adipiſci ex ſua comœdia & per hoc nõ honeſte: ut deceret multi carmia ſcribẽtes nõ curãt: poſt lucrũ idẽ acceperit. ¶ Quẽ tulit ad ſcœnã: tráſtulit ad glorioſũ poetã. q ſi non laudetur: & aĩom & artẽ abiicit q laudari ſe uidẽs fit temerarius ac tumeſcit. ¶ Sat.l.ĩ.p.i. breuis & parua ẽ laus ſubtracta uel adhibita. ¶ Si.d.e.i. eqſtris dignitas quom ĩter ſe murmurando carmina ſibi diſplicere dicit ſtatim ipſa: & omnis ordinis minoris dignitas cũ plebe ĩlla remoueri proclamant. & alios ludos introduci. ¶ Iam.m. ab nobilium uirorum auribus receſſit delectatio audiendorum carminum.

¶ POR. Placuit ſibi. p ſe cognoſcit̃ pbauit: nã ſubiicit rõnẽ cur ſibi placuerit. ¶ Fœliciter audet: q aggredit̃ cõplet. ¶ Sed turpem: ſtulte & erubeſcit & timet emẽdare q ſcripſerit; & hæc cã ẽ cur igẽia bõa latinorũ ad pfectũ uenire non poſſint. ¶ Credit̃. ex medio credit̃ inqt qa cõœdia cõmunia tractat̃ atq; de medio eſt minus habere difficultatis: ex hoc aũt grauis q nõ minus ignoſcit̃ inimico charactere peccãtibus. Quo pacto pthes tuet̃: hoc ẽ q̃ induterẽt in cõgruẽdo ſẽſus. & ipſe grauior habet̃. ut Plato. ¶ Geſtit.n. nũmũ. Magis.n. lucrũ q̃ laudem adipiſci geſtit. ¶ Geſtit. cupit. Poſt hac ſecurus nõ curas quid poſtea fiat comœdiæ ſuæ. ¶ Quẽ tulit ad ſcæ. poſtq̃ auari poetæ uicia oſtẽdit: nũc tráſit ad glorioſum poetam qui ſi non laudatur: & animum & artem abiicit ſed cum uidet ſe laudari fit temerarius ac tumeſcit. ¶ Lentus ſpe. quem dicta non permõuent. ¶ Sedulus. amat & laudat auarum. ¶ Subruit. aut re. leuis eſt ſub radantibus uel præbita. ¶ Valeat res.l. non eſt nihil mihi cũ ea ſit ſi propter palmæ folia uel afflictus. res ludicra comœdia a ludis dicta ¶ Sæpe etiam au. a glorioſo poeta ad audacẽ per ſe fuerant eſt quæ digreſſus: dicit quaſi iniurias patiatur qbus ad poſtremum fugat̃ e ſcæna fugat̃ autem ſeditione qa ſæpe imperita multitudo: & locuples in perniciẽ doctorum poetam fabulãq; cõtemnit; & in medio actu comœdiæ uel ferarũ ſpectaculum uel pugilum poſcẽs. ¶ Numero plures. ac per hoc plebi. ¶ Indoctiq; ſtolidiq;: & depugnare parati. miro characteriſmo imperitã multitudinem oſtẽdit. ¶ Si.d.e. ſi equeſter. ordo hoc eſt honeſtorũ aliud q̃ plebs uelit. ¶ Media in. recte quia adhuc amphiteatri uſus nõ erat: & in eadẽ cauea etiam ferrarũ gladiatorũq; munera ſpectabantur. ¶ Verũ equitis quoq;: quia dixerat. hic gaudeat plebecula attulit. per quærelam per etiam locupletes & honeſtos iam uulgarem muſicum ſpernere.

¶ CHRI. Et placuit illa ſublimitas tragica tãq̃ magis cõſona naturæ romanoꝝ & ppea illa ĩ latinũ uertere cœperũt. ¶ Credit̃. putarũt deide comœdias minus laboris hr̃e qm̃ eorũ materia ex medio ẽ.i. ex uita cõ,

muni ſumitur:& ciuili conficiunturq; ex ſermone poene quotidiano:& familiari:ſed tamen tanto plus oneris habent quanto minoré ueniā merentur peccata q̄ in illa committuntur. ¶ Aſpice Plautus: incertū eſt utrū laudet plautum:& uituperet Dorſenium:an uituperet utrunq;. Ergo in ambigua lectione erit. ¶ Quo.p.l.q̄ bene. uel quo pacto q̄ male. Eſt autem opus:ut exprimatur natura amantis in iuuene. ¶ Attenti.i.auari in ſene. inſidioſi in lenone edacis in paraſito. ¶ Aſtricto ſoc.i.ſtilo comico conuenienti. Hoc autem euenit:quia properat comoedias ſcribere:ut lucrum faciat. Nomen autem & famam negligit. ¶ Securus: negligens. ¶ Cadat: quia claudicet in multis locis. ¶ Talo.pro pede. ¶ Quem tu. Vt demōſtrauit eſſe nōnullos poetas qui modo quæſtum faciant famam negligunt. Sic contra nunc oſtendit eſſe alios quos ſola gloriæ cupiditas moueat ad ſcoenam.i.ad comoedias ſcribendas quæ in ſcoena agantur. ¶ Ventoſo.c. Quaſi innuat uentoſitatem gloriæ eſſe ſibi pro triumpho. Hic igitur ſi ſpectatores habet lentos.ſ. ad plaudendum pene exanimatur ſi ſedulos inflať ex tu more gloriæ. Ergo minima:& leuiare aut opprimuntur aut ſubleuantur. ipſe autem potius ualere uult ludicra.i.rem ſcoenicam q̄ aut magreſcere palma denegata:aut pingueſcere conceſſa. ¶ Ludicra:quia in ludis emebant comoedias ædiles. ¶ Sæpe etiam au.poſt uanos audaces quoq; uituperat: qui ſæpe terrentur cum inter recitandū uident & plebeos qui uirtute:& honore inferiores: & indocti numero tamen plures ſunt:poſcere uenationes aut gladiatores. ¶ Si eques.i.quamuis equeſter ordo & nobilitas diſcordet. ¶ Verum equi. Sed qđ indignus eſt: iam ēt equites inceperunt malle ſpectare illa quam audire comoediam. Nam uoluptas q̄ ſolebat pcipi ab auditu nūc cōuerſa eſt ad oculos:

Omnis ad incertos oculos & gaudia uana:
Quattuor aut plures aulea premunť in horas
Dum fugiūt equitū turmæ peditūq; cateruæ.
Mox trahitur manibus regum fortūa retortis
Eſſeda feſtinant.pilenta.petorita.naues.
Captiuum portatur ebur : captiua corinthus.
Si foret in terris rideret democritus:ſeu
Diuerſum confuſa genus pan thera camelo:
Siue elephas albus uulgi conuerteret ora:
Spectaret populum ludis attentius ipſis
Vt ſibi præbentem mimo ſpectacula plura
Scriptores autem narrare putaret aſello
Fabellam ſurdo.nam quæ peruincere uoces
Eualuere ſonum:referunt quē noſtra theatra?
Garganū mugire putes nemus:aut mař toſcū
Tanto cum ſtrepitu ludi ſpectantur & artes
Diuitiæq; peregrine:quibus oblitus actor
Cum ſtetit in ſcoena:concurrit dextera leuæ.
Dixit adhuc aliqđ? nil ſane. quid placet ergo?
Lana tarentino uiolas imitata ueneno?
Ac ne forte putes me quæ fecere ipſe recuſem:
Quæ recte tractent alii:laudare maligne.

ACR. Omnis ad incertos: oſtendit quia dū poetæ carmia recitant in ſcoena:ad tres uel ad quattuor populus intentus erat : poſt uero uulgaris populus: qui potius delectabatur ludis q̄ carminibus exorabat magiſtros beſtiarum: ut adducerēt in theatrum aut urſum aut leonem: inſuper omnia nobiliores antiqui ad eoſdem ludos ſe conuertebant. Sicq; præcipiebatur recitatio carminum ceſſari : qui acres non parum turbabat poetas:dum illorum carmina contémnerenť. ¶ Regum:omnia q̄ in prælilis actu nō falſo fecere in ludis imitabantur. ¶ Fortuna: lıermiſſa comoedia adducuntur captiui qui ſunt gloria regum .i.fortuna quaſi regum. ¶ Eſſeda: Eſſeda Gallorum uehicula ſunt:quibus uehuntur reginæ captæ. ¶ Petorrita:uehicula famularum captiuarū quæ oſa ad ſpectandum adducebantur. ¶ Naues:q dem:;uectat p tyberim:q nō lōge aberat a theatro. Ebur ergo captiuū & uaſa captiua corynthia:l corynthū multa ſimulachra erāt quoq; metalla ī unū ſť redacta. dū eā Romani in medio cremaſſent:ex quo poſtea multa uaſa fabricata ſunt:ut poſſent trāſire l pōpā triūphis qbus oblitus undiq; ſomno profuſus: & tumultu:& admiratione beſtiarū. ¶ Lana ſolū hoc placet:ueſtis :ſ.actoris.quoniam populus uerba cōtemnit de me forte.ſenſus: ne forte putes me;uituperat q: alii faciunt comoediam:& tragoediam quia recuſo facere.

POR. Incertos oc.ſecū dū academicos q cōtendūt oculos nřos ī multis falli:& iō uiſibus quoq; nō eſſe credēdum:cum ſit in pluribus rebus certior q̄ audiatur auditus. ¶ Aulæa.per aulæam comoediam ſignificat Tropos Metonimia. ¶ Præmuntur : non ceſſant impediuntur. ¶ Dum.f.e.i.fabulā ne agatur. Dum ſpectantur inuidioſa.hoc eſt dum populo bellorum ſimulachrum monſtratur:& ad poſtremum pompa ducitur triumphalis. ¶ Dum fugiunt: hic pugna oſtenditur: mox agitur hic triumphus. ¶ Eſſeda : gallorum uehicula quibus tanq̄ uicti reges uehuntur. ¶ Pilenta:quibus regina capta. ¶ Petorita:q̄ familia regum. ¶ Naues:quibus in nauali bello uicti. ¶ Captiua. μελοσομι... ¶ Corynthum:pro uaſis corynthiis aut quia. imagines eius oppidi fabricantur. ut in pompa triumphali traſire poſſent. ¶ Si foret inter cum proceſſiſſent in publicum Democritus & Heraclitus diuerſa faciebant. Democritus nāq; rideret ſi ſtupere uidiſſet populum aſpectu pantheræ. ¶ Camello Siue ele.al.non tam ludis ſcenicis populus delectaretur quam ipſius populi uanitate in qua omnino & ſuauius;& maius ſibi ſpectaculum reperiret. Scriptores autem magis inquit ridet Democritus a uultu uana mirantiū cum oculos ad petaſos ſcenicos uertiſſet pronūciatis comoediam ſpectatores quorum nullus attendat:ut audiat. ¶ Narrare.p.nunc dixit. ¶ Fabellam & aſello : & ſurdum uincentem ſtrepitus de iābico tragico. ¶ Garganū.m. tātus populi fragor eſt in depoſcendis rerum nouarum ſpectaculis: ut apuliæ montis gargani ſiluas mugire : uel undas fremere thuſci maris non auram uel naufragia ſpectantur. ¶ Et arte di.non igitur comoediæ. ¶ Oblitus.i.pfuſus punctus. ¶ Cōcurrit dextra .l.populi.ut ipſum proſcenium ait pene occurrēte ſibi dextra leuaq; populo hiſtriōibus auferať. ¶ Dixit adhuc aliquid:bono ſtomaco q̄ſi dicat huc.n. pceſſit ut ſi diceret nō uidereť tū. ¶ Nihil ſane:rñdentis ē & iterū Ho.dixit. ¶ Lana tarentino

Cæſaris ſcribãt.¶ Aeditiuos ha.narratores atq; iudices. Aeditiui.n.tẽplorũ ac numinũ q̃bus iſeruiũt ſacrorũ originem aduenis & ignorantibus narrant. Alii æditiuos ꝓ clientibus ac familiaribus dici putant: ac per hoc laudatores:poetaſq; ſignificat.¶ Virtus in.hoc eſt ingens ac præclara:ſignificat autẽ auguſti res geſtas.¶ Gratus.a præclare:ſignificat.n.Cæſarem poetis bonis debere fauere bonis quandoquidem Alexander macedo cherilum magnifecit malũ poetam incultis uerſibus:neq; arte:neq; natura uerſus facientem me: & deeſt pro ut ſit: ꝓ incultis uerſibus.¶ Rettulis acceptos philippos. Quid philippos exegeſis regale numiſma aureos:& mire rettulit acceptos tanq̃ diceret legitime uẽdidit. Acceperat aũt pro ſingulis uerſibus ſingulos philippos.

¶ CHRI. Ac ne.oſtendit nolle ſe debita laude defraudare poetas bonos:cum difficilius ſit in re ficta mouere uarios affectus mentis,ut illi mouẽt:q̃ ire per extentũ funem:ut ſchinobatæ ſolent:quẽ ludum funabulũ latini appellãt.¶ Vt.m. Nam uĩ uti artibus magicis cum ita uarios affectus moueat:ut ſpectatorem ad irã ad miſercordiã:ad ſpem:ad metum pro ſuo arbitrio moueat. Quod ſuis artibus magici præſtare dicuntur. ¶ Magus.lingua perſica ſapientem ſignificat. Quapropter eos qui apud illos philoſophantur magos appellant. A zoroaſtre ergo mago ars hæc magica dicit̃ orta. Sed utrum unus hic tantũ fuerit:an poſtea alter:non ſatis conſtat. Eudoxus tñ zoroaſtrem hunc ſex millia annorũ ante Platonis mortem fuiſſe contendit. De hoc multa apud Pli.in lib.xxx. hyſtoriæ naturalis inuenies.¶ Modo the. Nam fabulæ ita aguntur:ut aliæ in hac: aliæ in illa urbe geri uideant̃.¶ Verũ age.illos nunc ponit qui non agendas fabulas edunt:ſed ea quæ legenda ſint̃ ſcribunt. Hos aũt dicit ſæpe ſibi ipſis nocere:cũ ſua poemata:aut ſollicitis:aut feſſis legẽda tribuunt: aut offendimur ſiquis amicus in eo q̃ppiã rep̃hẽdit. Si aliquẽ locum iterũ itelligẽdũ recitamus. Si lamentamur non intelligi quãtum laborauerimus:& q̃ tenui filo noſtra ſit cõtexta tela:& cũ ſperamus futurũ adhuc: ut tu auguſte acceriſas nos ultro:& cogas:ut ſcribamus.¶ Aedituos ſacrarũ ædiũ cuſtodes ſunt:ab æde:& tuẽdo. ſed ꝑ ſimilitudinẽ appellat poetas æditũos uirtutis clarorũ ducũ:qm̃ gloriã illorũ quæ uetuſtate extinguere tur ſuo poemate cuſtodiũt.¶ Indigno poe. Nã p̃claræ res geſte nõ ſũt cõmitẽdæ:ut ſcribant̃ a non digno poeta:in quo loco uituperat magnũ Alexãdrũ:q cũ tã grauis cẽſor fuiſſet in ſculptura:& pictura.ut edicto uetaret ne q̃s eũ præter appellẽ pingeret:aut p̃ter lyſippũ ſculperet:tñ paſſus eſt ſua facta a Cherillo malo poeta deſcribi:& illi pro ſingulis uerſibus q placerent ſingulos dedit aureos philippos. Incultis ad artificiũ.¶ Male natis.ad naturale ingeniũ.rettulit.¶ Sed.u.in. Vt atramenta polluũt:quos tãgũt:ita mali poetæ obſcurãt eorũ famã quorũ facta deſcribũt.¶ Linunt.deturpãt ut cũ res alba linitur atramento.¶ Appelles. hic teſte Pli. Oẽs qui fuerãt:& qui futuri erãt ſuperauit.¶ Picture.plura ſolus q̃ reliq oẽs adiumenta attulit editis quoq; de ea uoluminibus.¶ Lyſippus. iſte ad ſexcenta. & decem opera:ut artis claritatem poſſent dare perduxit.¶ Fuit ſuum opus canis ex ære uulnus ſuum lambens: ob eximiam artem nullo precio emibilis.

Sed ueluti tractata notã labẽq; remittunt
Atramenta fere ſcriptores carmine fœdo?
Splendida facta linunt.idem rex ille poema
Qui tam ridiculũ tam care prodigus emit:
Edicto uetuit:ne quis ſe præter apellem
Pingeret:aut alius lyſippo duceret æra
Fortis alexandri uultũ ſimulantia:quod ſi
Iudicium ſubtile uidendis artibus:illud
Ad libros & ad hæc muſarum dona uocares.
Boeotum in craſſo iurares aere natum.
At neq; dedecorãt tua de ſe iudicia:neque
Munera quæ multa dantis cũ laude tulerunt
Dilecti tibi uirgilius uariuſq; poetæ.
Nec magis expreſſi uultus per ænea ſigna:
Quam per uatis opus mores animiq; uiuorũ
Clarorũ apparẽt nec ſermones ego mallem
Repẽtes per humũ q̃ res componere geſtas
Terrarũque ſitus & flumina dicere & arces
Montibus impoſitas:& barbara regna tuiſq;
Auſpiciis totũ confecta duella per orbem:
Clauſtraque cuſtodẽ pacis cohibentia ianũ.
Et formidatam parthis te principe romam:
Si quãtũ cuperem:poſſẽ quoq;:ſed neq; puũ
Carmen maieſtas recipit tua:nec meus audet
Rem tẽptare pudor:quẽ uires ferre recuſent.

¶ ACR. Lyſippo.alius lyſippo.i.alius q̃ lyſippus: & ẽ nota locutio.¶ Boetũ.boeti hebetes ſũt hiti qui. exorti ſũt.¶ Repẽtes:ſatyrã dicit q humili ſtilo dẽt enarrari.¶ Mõtibꝰ.hoc ẽ q̃ q̃uis mõtibus ĩpoſitæ eẽt tñ añ captæ ſũt.¶ Sedulitas.iẽſus ipitus laudator dũ nimiũ ſtudioſe laudat:magis uulnerat & iterimit gloriã preſertim ſi malus poeta uerſibus laudet : plus ãt quis ridiculũ legerit q̃ qd̃ fuerit miratus : ut malus pictor magis deformat pingendo praue q̃ ornet opus ſicut Alexander laudat̃ a cherilo prauis uerſibus Cæreus:pictus noue dixit.

¶ POR. Sed.u.t.& ẽ ſenſus:quẽadmodũ atramẽta polluũt quodcũq; cõtigerit:ita mali poetæ res ſplendidiſſimas obſcurãt ſordibus ingenii ſui.¶ Notã.l.cõmaculãt q̃cq̃d attigerint.¶ Idẽ.r.i.p.q tã ridiculũ &c. ordo eſt.itẽ ille edicto uetuit:dicit ãt in poetis tm̃modo erraſſe regẽ:cũ i pictoribus & plaſticis diligẽtiſſimus fuerit.¶ Tãti emiſſe.ſ.tã care utpote nũmis aureis.¶ Apelles.pictor inclitus fuit.¶ Lyſippus.gratius alexãder ãt eius ſolas ſtatuas admirabatur.¶ Quod.ſ.i.ſ.u.a.q. ſit inquit hũc regẽ ſubtilis iudicii ipſe uocares ad examinãdũ poetarũ carmina ueraciſſimus inuenires hoiem ita ſtultũ: & eum diceres natũ in boetia.¶ Boetũ.i.c.i.craſſos & hebetes faciente. Hoc aũt dicit ad Cæſar laudem:de cuius iudicio ſingulari circa pcipiendos poetas ſtatim dicturus ſit.¶ At.n.d.t: ut cherilus alexandri.& eſt ſenſus. eiuſmõi poetas eẽ uarũ & Virgili. Et qd̃ de illis bene iudicat Cæſar qd̃ is legit̃ plurima;nõ ſtulte uĩ hoc facer̃.¶ Nec.m.e.u. nec magis uultus exprimunt̃ i ſtatuis clarorũ uirorũ q̃ in poemate mores eorum atq; ai.¶ Nec.ſ.e.m.Nũc

Res urget me nulla, meo ſum pauper in ære
Nẽo hoc mãgo hũ faceret tibi. nõ temerẽ a me
Quiuis ferret idẽ. ſemel hic ceſſauit: & ut fit
In ſcalis latuit metuens pendentis habenæ
Des nummos, excepta nihil te ſi fuga lædat:

dia domo ad timorẽ incutiendum habena pendebant.
¶POR. Flore bono: Apparet hũc florũ comitẽ & familiarẽ nerõis fuiſſe & efflagitaſſe ab Hora. carmia & nõ mittentẽ increpuiſſe: cui p allegoriã rñdens hoc ſignificat tã illũ iniuſte iraſci ſibi quẽ ab initio pigrũ ad ſcribẽdũ ſciat q̃ iniuſtã uẽditori litẽ dat q fugitiuũ ſeruũ ſciens emerit: & tota fere hæc epiſtola ſub hac ſnia eſt carmia ſe rõæ nõ fiducia igẽii: ſed pẽuria rei familiaris ſcripſiſſe: q̃ ſcripſerit pferti cũ i turba multis occupationibus poemata cõponi non poſſunt: q̃ ut bona ſint: cũ ſcriptoris magno cruciatu ſunt emẽdata ad poſtremũ dicit phiandũ eẽ potius q carmia facieda. ¶ Si. q. f. u. argumẽtũ a comparatione minorũ ad maiores hoc ẽ ſeruorũ ad amicos. ¶ Natũ. t. u. g. bene tybure; ut ſignificet eũ ruſticũ. ¶ Sic a. ſic loq̃tur. ¶ Hic & c. uerba ſunt uẽditoris. ¶ Argilla. deeſt q̃ſi ut ſit q̃ſi argilla. ¶ Vda. i. mollis. ¶ Multa. f. p. l. Hoc Hora. oſtẽdẽs multa promittentibus nõ haberi fidẽ: & maxie cũ pmittit: q pcio & lucro ſtudet: hoc ẽ uenditor. ¶ Laudat. u. i. ſeruos. ¶ Res urget. m. n. deeſt ſed aut qd tale: ut ſit ſed me nulla res urget niſi ut laudẽ. ¶ Meo. ſ. p. paup. qdẽ ſum iqt: ſed tamẽ i meo ære nõ i alieno cõſtitutus. i. nulli qrq̃ debeo. ¶ Nemo h. m. neq; quiq̃ magno tibi hæc faceret. i. ni ſimpliciter loq̃tur nec a me ipſo quis alius hoc auferet. hoc. i. audiret. Mango dicitur quaſi mancipi ango uel manu ago. ¶ Semel hic. c. iã nunc uerba ſunt qbus mãgo utitur ut monſtret ceſſatorem eſſe quẽ uendidit. hoc eſt fugitiuum & bene nemo quod. n. leuius dictum eſt.

¶CHRI. Flore bono ad eũdẽ florũ ẽ epla: ad quẽ & alias ſcripſit. Atq; illũ iniuria q̃ri affirmat: ſi nullas a ſe accipit epiſtolas: qm̃ abeũti pdixerat ſe pigrũ eẽ i ſcribẽdo & nihil ſcripturũ: imitat9 nõ eũ mãgonẽ: q ſeruũ uẽditur, mlta bõa q̃ i eo ñ ſũt: ſimulat: ſed eũ q uitia q̃ aſſũt añ uẽditiõe demõſtrat. Adiũgit qb9 icõmodis ipedi9 rõæ uerſ9 facerẽ neq̃at. ¶ Fidelis. a. magna la9 & q fidelis ſit ſamicitia & q prudẽs i egligẽdo bono uiro. ¶ Aptus. m. Laudarat a corpe: nũc laudat ab aio: Acuti. n. & prompti ẽ nõ ipia ſolũ ſed nut9 quoq; obſeruare. ¶ Argilla: ſpẽs terræ q̃ figuli utebãt. ¶ Indoctũ. ſ. a. ſ; tñ ſerit ſuauitas. ¶ Mlta. p. l. f. Nã ñ ſẽ credibilia. ¶ Res. u. m. n. q. ñ pmor æt alieõ & ſũ uerba ei9 mãgõis: q uera de mãcipio dictur9 ẽ. ¶ Meo. ſnia ẽ q̃uis paup ſim: tñ quicqd apd me peculii ẽ: tãtotũ meũ ẽ: & nulli debeo. ¶ Nẽo. m. nẽo ex iis q ſeruos uẽdũt tibi uitia faterẽ. Neq; ẽt ego oib9 h mãifeſtarẽ temerẽ. i. niſi cã aliq̃ id poſtularet. ¶ Semel. i. c. Subdola cõfeſſio, nã tñ dic: q̃tũ ſat ſit: ne teneaẽ pſtarẽ de fuga: & tñ ita dicit ne credaẽ fugitiu9 dicit. n. ceſſauit: qd min9 ẽ q̃ fugeret: & addit. ¶ Semel. ne uideaẽ hitũ contraxiſſe neq; foris: ſed domi: neq; malignitate ſed metu. ¶ Des. n. i. eme. Si hæc fuga excepta. ſi h fugæ uiciũ qd ego excipio: qa uolo pſtarẽ de eo. ¶ Nihil. i. nõ. q. d. ſi nõ ledit te hoc uiciũ nullũ aliud eſt in couicium. ¶ Ille. qui emit. ¶ Securus: negligens.

Ille feret precium pœnæ ſecurus opinor
Prudens emiſti uitioſum. dicta tibi eſt lex
Inſequeris tamẽ hunc, & lite moraris iniqua.
Dixi me pigrum proficiſcenti tibi dixi
Talibus officiis ppe mancũ, ne mea ſæuus
Iurgares. ad te quod epiſtola nulla rediret
Quid tunc pfeci: mecum facientia iura
Si tamen attentas, quereris ſuper hoc ẽt qd
Expectata tibi non mittam carmina mẽdax.
Luculli miles collecta uiatica multis
Erumnis laſſus dum noctu ſtertit ad aſſem
Perdiderat. poſthoc uehemẽs lupus & ſibi &
Iratus pariter ieiunis dentibus acer (hoſti
Præſidium regale loco deiecit. (ut aiunt)
Sũme munito: & multarum diuite rerum.
Clarus ob id factũ donis ornatur honeſtis:
Accipit: & biſdena ſuper ſextertia nummum
Forte ſub hoc tempus caſtellũ euerterẽ ptor
Neſcio quod cupiens hortari cœpit eundem
Verbis: q̃ timido quoq; poſſent adderẽ mentẽ
I bõe, quo uirt9 tua te uocat: i pedẽ fauſto (tẽ.
Grãdia laturus meritorũ præmia. qd ſtas?
Poſt hæc ille catus quãtum uis ruſticus ibit,
Ibit eo: quo uis: q zonam perdidit inquit.

¶ACR. Luculli hoc exẽplo oñdit ſe primũ diſpẽdio rei familiaris coactũ poſt iuitatũ donis ad ſcribẽdum. actũ ẽ bello q geſſit. Lucullus cõſul cũ mitrydate rege põtico: cui9 milites primũ neceſſitate cõpulſi cœperẽt pdari: poſtea uero dõis: & mũerib9 ſũt puocati. Q ui dũ q̃dã nocte dormirẽt ſaglas eorũ & uiatica pdidere. tũc coacti uiriliter expugnarũt q̃ddã pſidiũ ubi erãt theſauri Mitrydatis. ¶ Ad aſſẽ nõ ut uſq; ad aſſẽ ſterterat: ſ; uſq; ad aſſẽ pdiderat. ¶ Quid tũ. p exclamatiue: dũ me expugnarẽ mihi cõſciẽtia. ¶ Faciẽtia iura. hoc ẽ iuxta me faciẽtia. ¶ Lupus: ſibi qa pdere poterat p negligẽtiã. ¶ Hoſti. qa rapuit p uiolẽtiã. ¶ Hõeſtis. i. militarib9 ornamẽtis: & nihilominus peculia bõa. ¶ Quo. u. Hæc ſẽ uerba Luculli ad milites ſuos. ¶ Quãtũuis. rñſio militis Luculli h eſt. ¶ Ruſticus: q iactura reꝝ ſuaꝝ doleret ut h reſtituanẽ cã pde quocũq; iuſſeris ibit: nos iã ſatis habẽus: & ornatæ cõparat ſe militi ſatis habẽti: & nolle ſe pp lucrũ carmia alicui diuitũ afferre: Ruſticũ aũt paupi poetæ aſſimilat: q cũ ſuis carmib9 multa acqrebat erga diuites: ſibi hoc op9 nõ eẽ. ¶ Zonã pdi. ex fabula græca dictũ. athletæ q ſolẽ pdiderat. ¶ Rõæ. n. hoc fuit nõ uenuſinus aut apulus: ſed ad tps inſtructus eſt. Deinde uero perrexit athenas matrẽ litteraꝝ: ubi ethicam. i. moralẽ phã didicit reuoluens Platonis libros: ab illo ſtudio ſecutus eſt ptes bruti: quo fugato ab aug. cum aliis proſcriptus eſt ac neceſſitate compulſus contulit ſe ad priſtinum ſtudium.

¶POR. Ille feret præ. inqt qui emptori ante propo ſuerit: & præciũ acceperit nullã ſubibit pœnã ſi fugerit uenditus. ¶ Prudens emiſti; cum non in fraudem

inductus es. ¶ Dicta tibi eſt lex. cũ cõditiõe emiſti. ¶ Inſeq. ta. hũc uẽditorẽ. ſ. hic p ſe ſignificat. ¶ Dixi me pi. hoc ad ſcribẽdũ debilẽ & bñ mácũ qđ uitiũ máus ẽ. ¶ Quid tũc pfeci. pdicẽdo uitiũ meũ. ¶ Iura mecũ fa. ſ. p me: & ẽ quaſi exclamatio. ¶ Si tñ atteptas. ſi mõ adhuc ſollicitas: ut ſcribá tibi. ¶ Luculli miles. Hui9 ex na ratiõe oſtẽdere uult uẽdẽtẽ ſtultũ quẽ res nõ deceat qđ ſit utile. ¶ Luculli miles. hoc factũ ẽ iqt bello qđ pop. Rõa. duce. ſ. Lucullo cũ mytridate rege põtico geſſit: & Luculli miles Valerianus ſeruilianus exercitus. ¶ Ad aſſẽ uſq; ad aſſem: hoc ẽ tota uiatica. ¶ Valerianus lu. bñ lup9 miles romanus q in tutelá martis ẽ lupus. ¶ Si bi & hoſt. qa potuit pdere q̃ſi raptori hoſti pſidiũ re. ſ. d. loco ſũme mũito & multaꝝ diuite reꝝ. hoc pſidiũ a mytridate lup theſauros eius poſitũ miles deiecit uſq; donis ornaf a Lucullo iperatore. ¶ Forte ſub hoc tẽpus pre. ſignificat olim duces iperatores dici dictos pfectos prætores. ¶ Quo uirtute tua. Verba Luculli militẽ hortantis poſt hæc ille catus: poſt hæc ille doctus iquit exẽplo: ut ſi ſit ſtultus ſibi & dicit. ¶ Ibit eo quo uis. qui perdendo zonã didicit. unde ſit lucrũ illud. ¶ Catus. expertus & doctus. ¶ Zonam. ſumptum uiaticum quod in zonam fere milites portant. is omnibus Hora. uult oſtendere primo diſpendio rei familiaris ſe coactum poſt inuſtatum donis ac lucro ab argumento. ſiue mœcenate ad ſcribenda carmina deueniſſe.

CHRI. Prudẽs emiſti. Verba uẽditoris emptori polcẽti ut pſtet de fuga: ad q̃ rñdet nõ teneri: qa excepta ẽ i ſtipulatiõe. ¶ Dixi me. p. Hoc. n. tẽdebat exẽplũ Mágõis. ¶ Attẽtas. q. d. inertef uis. ¶ Faciẽtia. m. q̃ pugnant a me. ¶ Luculli. Alio exẽplo nitif: ut excuſet q uerſus ñ ſcribat. ¶ Viatica. p ea pecũia hic põit: q̃ ſibi ad uniuerſá uitá degẽdá ſufficef poſſit. ¶ Ad aſſẽ: uſq; ad unũ aſſẽ. Aſſẽ. n. talẽ nũmũ fuiſſe uidẽus: ut decẽ aſſes dẽariũ facerẽt. ¶ Præſidiũ regale. Deiectis. n. militib9 mitridatis aduerſ9 quẽ pugnabat lucull9 q erát i pſidio cœpit caſtellũ. hoc piculũ adif auſus ẽ urgẽte pauptate: qđ deĩde ex hac pda diues factus iteꝝ ſubire noluit mũito ergo fuit opus audacia. ¶ Diuite. ná diuitiæ ad id illũ ĩpulerũt. ¶ Honeſtis. honorificis. ¶ Bone: fortis. ut ſupra malũ ptimido poſuit. ¶ Pede fa. bono auſpicio. ¶ Poſt li: poſt uerba ptoris. ¶ Ille ca. i. q cautior poſt q̃ diuitias recuperauerat iá effectus erat. ¶ Ruſticus. i. aſſuetus laboribus & piculis ut ruſtici. uel ruſticus q̃ ſi ipcoudus & icautus ut ruſtici ſunt. ¶ Qui zo. p. i. q diſcinctus hactenus fuit. i. iers & ppea paup. Sic. Vir. Diſcictũ p pigro poſuit: fecerat ignipotẽs diſcictos mulciber afros. Ergo q neq; pericula conſiderant & egeni ſunt adibũt pericula. Cauti autem & diuites non adibunt.

CACR. Academi: achademus apđ athẽas porticus cõſtruxit. unde porticus achademia dicta eſt & extra: unde achademici quoq; ſiluá i iocunde dixit ueꝝ qa q̃rũt ueꝝ: ut negẽt idẽ iueniri poſſe. ¶ Rudẽ: tyronẽ: & ignaꝝ. Euocat9 ẽ. n. bruto p potẽtiá: q̃ tũc achias & athenas: tenebat & ſimilitudinẽ ſtudioꝝ: eẽ celebri noie ĩ phia. philippi cápi theſſaliæ: ubi cõtra brutũ pugnauit. A. ¶ Deciſis pe. hoc ẽ amiſſa dignitate: q̃ an ſublimis ferebaf. ¶ Extorq̃re. hoc ẽ ſalacitatẽ ſcribẽdi: uel cõmoditatẽ extorq̃re tẽtát. ¶ Quid. f. u. alia excuſatio q. ſ. neſciat qđ potiſſimũ ſcribat cũ oẽs nõ una eadẽq; re delectẽf. ¶ Biõeis: liuidis iocis. i. ſatyra. ſũt át diſputationes bionis phĩ qbus ſtultitiá arguit uulgi: cui poenæ cõſentiũt carina luciniana. hic át Bion q ſophiſtes cognominatus ẽ ĩ li. quẽ edidit mordaciſſimis ſaſibus ea q apđ poetas ſunt ita lacerauit: utne Homero qdẽ pceret. ¶ Sale. n. i. tragœdia uel amata iucularitate. ¶ Præter. c. omiſſis aliis reb9. credis rõæ poſſe carmia ſcribi inter tot curas occupationeſq;. ¶ Cubat hic idest ægrotat ut ſuperius. trans tyberim longe cubat.

CPOR. Rõæ. n. & do. Achillis iracũdia q̃tũ obfuerit græcis oib9: & figuratæ ſæuitiã. Cæ. Aug. uf oſtẽdere. Adiecef bo. ſe ẽt ſigfiat athẽis phiæ operá dediſſe. ¶ Coruo. d. r. i. p æthicẽ partẽ phiæ qđ ſit uitiũ: qđ ſit uirtus. ¶ Atq; iter ſil. a. ¶ Achadẽi: qa cõtra oĩum ſectá achademici diſputát: q dicũt latere ueritatẽ & iõ ĩp eẽ querendũ. ¶ Ciuiliſq; ru. be. Excuſatio q contra Augu. pro Bruto militauit: & bene æſtus non uoluntas. ¶ Non reſponſura la. imperia autẽ Bruti p arma ſignificat. ¶ Me dimiſcere philippi. theſſaliæ campi: ubi uictus eſt brutus. ¶ Deciſis humilẽ pennis: ſæpe hac tranſlatione utitur Horat. ut maiores pennas nudo. Significat etiá ſe proſcriptũ fuiſſe. ¶ Paupertas in au. carmina inquit quæ ex me exceptis flore nunq̃ ſcriberem niſi ægeſtate compulſus eſſem: Nunc itaq; poſtq̃

Romæ nutriri mihi contingit atq; doceri.
Iratus graiis quantum nocuiſſet achilles
Adiecere bonæ paulo plus artis athenæ
Scilicet: ut poſſem curuo dinoſcere rectum.
Atq; inter ſiluas academi quærere uerum.
Dura ſed amouere loco me tempora grato
Ciuiliſq; rudẽ belli tulit æſtus in arma
Cæſaris auguſti non reſponſura lacertis:
Vnde ſimul primum me dimiſere philippi
Deciſis humilem pennis inopemq; paterni
Et laris & fundi paupertas impulit audax
Vt uerſus facerem. ſed qđ non deſit habentẽ
Quæ poterunt unq̃ ſatis expurgare cicutæ,
Ni melius dormire putem q̃ ſcribere uerſus.
Singgla de nobis anni prædantur euntes.
Eripuere iocos: uenerẽ: conuiuia: ludum.
Tendunt extorquere poemata. qđ faciá uis?
Deniq; nõ oẽs eadẽ mirantur: amantq;
Carmine tu gaudes. hic delectatur iambis.
Ille bioneis ſermonibus & ſale nigro.
Tres mihi conuiuæ prope diſſentire uidẽtur
Poſcentes uario multum diuerſa palato
Quid dẽ qđ nõ dem renuis tu qđ iubet alter.
Qđ petis id ſane eſt iuiſum acidũq; duobus
Præter cætera me romæ ne poemata cenſes
Scribere poſſẽ inter tot curas totq; labores
Hic ſpõſum uocat. hic auditũ ſcripta relictis
Omnibus officiis cubat hic incole quirini.
Hic extremo in auentino uiſendus uterq;

habeo quod mihi ſatis ſit: ſi nõ præpono ſomnum uerſibus inſanio: & nullo elleboro curari poſſum. ¶ Ni melius dor. legunt melius: ſed inuerſum eſt quod nõ deſit qđ ſatis ſit. ¶ Quæ po. nunq̃ ſatis expur. quod tamẽ elleborum inqt ſatis erit ut expurget inſanus: cicutã aũt poluit pro elleboro. ¶ Ni. pro ſi nõ. ¶ Singula de no. a. p̃. e. Virg. Omnia fert ætas animũq; & eſt alia cauſa excuſationis in ætate cur iam non ſcribit. ¶ Quid fa. uis nunc deeſt niſi ut conſcribam poemata. ¶ Deniq; non omnes. Alia ratio non ſcribẽdi: quia quid ſcribam potiſſimum neſcio: propterea quod non idem oibus placet. ¶ Ille bioneis: Bion ariſtophanis comici pater dicitur fuiſſe magnæ dicacitatis: quem uult intelligi de nigro ſale. an nigrum malum itelligimus ſalſum aut facetũ & iocularium. ¶ Renuis tu. quod. i. al. mire dramatico charactere tanquam ad ipſos conuiuas loquitur unumquẽq; eorum appellans id poſcentem q̃ cæteris diſplicet. ¶ Prætet cætera. Alia cauſa non ſcribendi. ¶ Quod romę occupationibus nihil condignum memoria ſcribi poteſt inter tot curas totq; labores. ¶ Spõſum. u. hoc eſt ut pro ſe ſpondeam. ¶ Cubat: ægrotat.

¶CHRI. Romæ nutriri. Oſtẽdit q̃ paupertate oppreſſus ſe olim ad poeticam contulit. Doctus eſt autẽ maxime Homerum: qui i iliade deſcribit quantum græcis nocuit ira quam Achilles exercuit cum Agamemnone. Verũ hæc quæ ad hominis uitam pertinent ſcripſimus in pricipio libri. ¶ Siluas a. phiam. Platonis: dixit autem ſiluas uel propter abſcuritatem rei. Pltaonici. n. omnia incerta ponunt. Dicuntq; non ſe uerum quærere quod non facile inueniatur: ſed ſequi ea quæ ueriſimilia ſunt. Vel quia platonici materiam primam hylen i. ſiluam appellant. ¶ Bonæ: doctæ. Omnium. n. bonarum artium inuentrices fuiſſe athenas dicũt. ¶ Dura. t. bella ciuilia iter Brutũ & Octauianũ. ¶ Aeſtus: tumultus. Eſt. n. trãſlatio a marina tẽpeſtate. Vñ cõtionum procellas dixit Cice. ¶ Non re. Quia uires brutiãæ inferiores erant. ¶ Philippi: nã in philippis qui locus pharſaliæ eſt ſupatus ẽ exercitus Bruti: in quo Hora. tribunus militum erat. ¶ Sed qđ. ordo ẽ. Quæ cicutæ poterũt unq̃ expugnare habẽtem id quod non deſit. i. habentem q̃ ſit ad ſufficentiam Cicuta herba eſt non expers ueneni ſed aliis rebus contemperata purgat cerebrum ut elleborum. ¶ Scripturi ergo poemata cerebrum purgant. Sed hæc eſt ſnia: q̃ qui non egent nulla cicuta purgabuntur. i. non p̃parabunt ſe: ut uerſus ſcribant. ¶ Singula de. n. Accedentibus annis multaq; ad uoluptatẽ ptinent amittimus. ¶ Dẽniq;: primam cauſam attulerat qđ non ægeret: ſecũdã deinde q̃ ingraueſcens ætas id eripiat: Poſtremo adiungit q̃ nõ oẽs eodem genere delectẽtur. ¶ Carmine. lyricis. ¶ Bioneis. q. d. phia. Bion. n. boriſthenes academicus fuit: & patrẽ habuit libertũ qui aliquãdo in publicanos neſcio quid errans cum tota familia uenũdatus eſt. Bionem autem orator quidam emit. & illum hæredem inſtituit. Sed bion exuſtis teſtamenti tabulis athẽas philoſophatum acceſſit. Huius ſententiæ erant. Magnum malum eſſe non poſſe ferre malum Gloriã matrem aiorum eſſe pulchritudinem: bonum alienum illi qui ſua allygurierat bona dixit. Terra amphiaraũ abſorbuit. Tu uero terram. Facilẽ ad inferos uiam q̃ illuc clauſis eatur oculis. Fuit ẽt alius Byõ lyricus poeta. Fuit itiden alius tragicus ex his qui Tharſici dicũtur: quaſi confidentes: & arrogantes. Quapropter & de hoc fortaſſe intelligit: quod ſuo carmine mordax eſſet. ¶ Vnde dixit ſalẽ nigrum. i. noxios & mordaces ſales. ¶ Tres: non mirum eſt ſi uaria ingenia uariis rebus delectantur: cum etiam uarii cõuiuæ uario guſtu ſint. Palato. guſtu qui i palato eſt. Nerui. n. ſunt q̃ linguã & palatum pertĩgũt: in quibus ſolis guſtandi uis eſt. ¶ Præter cæ. Quarta ratio ẽ cur non ſcribat. Spõſum: ut ſponſorem me illi p̃ſtem. ¶ Auditum. ſ. Vt ſibi ſua recitanti aſſim. ¶ Cubat: ægrotat & iccirco ẽ ſalutãdus in ualle quirini. Nam unus ex ſeptem collibus quirinalis eſt. ¶ Extremo: Nam ultimus eſt & tyberim attingit cum qrinalis in alia pene urbis pte poſitus ſit.

Interualla uides humanæ cõmoda. uerum
Plures ſunt plateæ: nihil meditantibus obſtet.
Feſtinat calidus mulis geruliſq; redemptor.
Torquet nũc lapidẽ nũc igẽs machyna tignũ.
Triſtia robuſtis luctantur funera plauſtris:
Hæc rabioſa fugit canis hac lutulenta ruit ſus
I nunc & uerſus tecum meditare canoros.
Scriptorum chorus oĩs amat nemus: & fugit urbẽ.
Rite cliens bacchi ſomno gaudentis & umbra
Tu me inter ſtrepitus nocturnos atq; diurnos
Vis canere: & contracta ſequi ueſtigia uatum:
Ingeniũ ſibi quod uacuas deſumpſit athenas.
Et ſtudiis annos ſeptem dedit inſenuitq;
Libris & curis ſtatua taciturnius exit
Plærunq; & riſu populum quatit. hic ego rerũ
Fluctibus in mediis & tempeſtatibus urbis
Verba lyre motura ſonũ. cõnectere digner.
Frater erat romæ conſulti rhætor ut alter

¶ACR. Humanæ. i. pbæ cõmoda breuia. Sed cõtrario oñdit q̃ magna ſit. ¶ Gerulis: geruli ſũt q̃ portant neceſſaria ad fabricã. ¶ Tu me iter. i. uis me aliena dicere. Nã cuncta proditis & diuulgatis. Dixit & ita uis me ſcribere ut ad uates antiquos maxime accedam. ¶ Frater. e. ad hæc cauſam duorum fratrum inducit ut oſtendat ſe inuicem laudare debere. Vnus. n. iſtorũ duorũ Mutius uidelicet & Sceuola amicus Cicerõis qui primus iuriſcõſulta apud ueteres ſcripſit q̃ illud officium ageret fratrẽ ſuum Gracchũ oratorẽ ipſe & Rhetor laudare ſtudebat: cõtra Gracchus oi ſtudio fratrẽ ſuũ Mutiũ laudabat. Dicit ergo ſuo tempore duos poetas rome fuiſſe ita ſe amãtes ut unus illorum eẽt alteri quaſi gracchus & p hoc frater & alter alteri quaſi mutius affectu laudis: & p hoc frater. ¶ Carmina compono: dum ego inquit bonum carmen cõpono: & ille alius ſimiliter æſtimamus nullum alium poetã niſi nos: & quaſi theatrũ euacuatũ ẽ nobis: ut ſint digni recitatores i eo. Nota inquit quod ſuperbi: incedamus: quaſi nõ omnis ædes poetis plena ſit.

¶POR. Interualla uides humane cõmoda irõia per quam oſtendit q̃ uehementer & commoda mediocriter magna. Nam antiqui p magno cõmodũ dicebant. ¶ Verum. p. ſ. interrogatiue prononciãdũ.

Alterius ſermone meros audiret honores:
Gracchus ut hic illi foret: hic ut mutius illi:
Qui minus argutos uexat furor iſte poetas:
Carmina cópono hic elegos miſerabile uiſu
Celatumq; nomé muſis opus aſpice primũ:

¶ Feſtinat callidus: feſtinat inquit ꝓperus redemptor & mulos agens ſarcinarum ad rhedã redéptoré auté curſus publici ſignificat & aïalium ꝑbendoꝝ. Saluſti. Et ꝑpennã forte cognoſcit mulio redéptoris. ¶ Torq̃t nũc lapidé: torq̃t mouet: trahit: uel ſuſtinet. ¶ Triſtia ro. hic plauſtrũ hic funꝰ uenit & obuia utraq; neutro tráſeũte luctanť. Funera aũt dicit põpã ipſam & exequias. ¶ Hac rabioſa fugit. hæc ſũt qbꝰ oſtédit putas plateas non eſſe: in qbus cogitãs poeta uelut ſecurus incedat: nũc opportune per epitropem oſtendit fieri carmina romæ nõ poſſe. ¶ Scriptoꝝ. c. a. ad ſuperius argumentum hoc pertinet quod probat in frequentia urbis poetã ſcribere non poſſe. ¶ Rite cliés. b. nõ mirũ inquit ſi poeta nemus amat ꝙ amat liber muſicus deus in cuius tutela poetæ oés ſunt conſtituit. ¶ Et cõtract. ſ. u. legiť & contracta caute impreſſa ut ea ſequendo contigerit imitatum. ¶ Ingeniũ ſibi qđ. u. c. a. Qui athéis iquit multo tpe ſtuduerũt & muti & ridiculi euadũt. Nec .n. ſi romæ uelis aliqđ diſſerere potes ubi nullũ ociũ eſt. ¶ Vacuas athenas: utrinq; ocioſas an p hypallagé ipſe uacuus: ut Salu. ait At Serto. uacuus hyeme copias augere. ¶ Inſenuitq; li. i. ſenuit legiť & inſonuit: ſed ſi inſennuit impallauit & immoratus eſt ſignificat. ſi inſonit inſtrepuit atq; exercuit uocem: intelligitur curis. Statua taciturnius exit ingeniũ. ſ. an ſtatuam pro qualibet dixit an iõ cum duplex ſit plũbeũ: nam Turrius ob læueritatem taciturnus fuit. ¶ Riſu. p. c. ac p hoc irrideť. ¶ Digner: condignũ arbitrer. i. uelim Frater erat romæ hanc fabulã ad hoc inducit ut oſtendas poetas ſeipſos inuicem laudare nõ puro uero: ſed mutua aſſentatiõe fratres miras honoris electiões ꝓferebát cũ alter iuris. Coſtũ Mutiũ Sceuolam diceret alter oratoré Tyberiũ Gracchum noiaret: nã apud ueteres tã primus iuris coſtus Mutius Sceuola extitit q̃ orator Tyberius Gracchus. ¶ Qui minus argutos, in quare minus inſani poetæ ſunt: cum ſe quoq; iuicem laudarent. ¶ Argutos canoros. ¶ Hic: elegos. ¶ Energia. i. aliter noué muſis omni genere metrorum. ¶ Principalia: enim nouem ſunt. ¶ Coelatum: uariatum & quaſi pictum.

CHRI. Plateæ græcũ uerbũ é ab earũ latitudine dictæ: Latini areas appellát. ¶ Calidus igenioſus. Sũt .n. acuti quibus ſanguis calidus eſt. Hebetes at hóies frigidior ſanguis reddit Vir. Frigidus obſtiterit circum præcordia ſanguis. Vel calidus uelox ut ardés. ¶ Redemptor. Pro eo hic capit q merces quas deide maioris uendat emit. Ergo hic a ripa tyberis quo nauigia cũ mercibus appellunt ſiue mulis ſiue gerulis ideſt báiulis qui ſuis gerunt humeris iubebat comportari quæ emerat. Redemptores etiam dicũtur qui ſiue a publico ſiue a priuato aliquid accepto præcio agendum fabricandum ædificandumue cõducunt. Ergo & ii cum inſtét alicui ædificio erigendo properant eo undiq; materiam cõportari. cum lucrum illis poſitum ſit in celeritate & in opis minuẽdis. ¶ Machina: quã maiora pondera trahãtur. ¶ Tignũ trabem: inde tigillum dixerũt. ¶ Funera: mortes. Nam cum ſint obuiá plauſtris ſacti hoies nitẽdũ eſt ne illis terantur. Hunc locum mirifice imitatur Iuuenalis. ¶ Cliés. b. nam & in bacchi tutela eſſe poetas iam oſtendimus. ¶ Sõno. pro ocio poſuit. ¶ Vmbra. p ſolitudine. ¶ Cõtracta. difficilia ad ſequendum: qm̃ coartata ſunt & anguſta. ¶ Ingeniũ ſibi. Si illud ingeniũ quod elegit ſibi athenas urbem uacuam. i. ocioſam & ſtudiis aptam: & ad ſepté annos inuigilauit. ¶ Et itenuit li. & iu. i. tã aſſiduã operã tãq; anxiã ipendit: ut ã tps ſenuerit: tñ ide poſt ſtudia redit taciturnius ſtatua. Quid ego potero romæ i tãto tumultu. ¶ Fratre ro. Duo erant romæ fratres iuriſcõſultus alter: alter orator. Hi cum a nemie laudarenť. ſe mutuo laudabãt. Sic nũc poetæ qm̃ ab aliis nõ laudanť. uiciſſim ſe laudãt. ¶ Gracchus. Tantus orator quãtus corneliæ filius graccus. Cn. gracchum huiuſcemodi oratorem fuiſſe affirmat Cice. ut de antiqoribus ſolũ legendũ putet: atq; aſſerit litteras latinas dãnum illius immaturo interitu feciſſe. ¶ Mutius. Quitus Mutius augur. Sceuola maxius iuriſcõſultus. Nã ſceuolarũ peculiaris fuit hæc iuris ciuilis ſcientia. ¶ Carmia. ſ. lyrica. ¶ Miſerabile. u. laus. n. é lyrici in elegia cũ dicẽtis in illius carminibꝰ appatere cõmiſerationem quam exprimere cupit.

Quanto cum faſtu: quanto molimine circũ
Spectemus uacuam romanis uatibus ædem.
Mox etiã ſi forte uacas ſequere & ꝑcul audi
Quid ferat: & q̃re ſibi nectat uterq; coronã.
Cedimur & totidé. plagis cõſuminibus hoſté
Lento ſamnites ad lumina prima duello
Diſcedo alcæus puncto illius. ille meo quis
Quis niſi callimachꝰ. ſi plus ad poſcere uiſus
Fit minermus & optiuo cognomine creſcit.
Multa fero ut placem genus irritabile uatũ.
Cum ſcribo & ſupplex populi ſuffragia capto
Idem finitis ſtudiis & mente recepta
Obturém patulas impune legentibus aures
Ridentur: mala qui cõponunt carmina: uer

ACR. Molimine. aſpice q̃to molimie requiramus locũ recitandi q̃ſi uix inueniať ædes in q̃ non illi recitent q̃ſi indigna nr̃is carminibus. ¶ Romanis. u. i. negemus in templo Apollinis ullos poetas hře carmia. ¶ Quid ferat: nota ét hoc ob qđ meritũ iuicẽ laudẽt & dignos corona poetia iudicẽt. Qui duello. ſenſus: inuicé odioſi ſumus fallẽdo nos: & mala carmina ꝓdicantes: & hoc ſine fine faciemus. Vt romãi quodã pugnauerũt cũ hoſtibus ſánitibus uſq; ad noctem: uñ & Ennius bellũ inquit æquis de manibus nox intépeſta diremit. ¶ Obturé. p. Nõ ſolum inquit nõ laudo.

Acron hic deficit.

Porphirius tantum uſq; ad finem.

POR. Quáto cũ faſtu quáto molimine circum & ſic nobis placemus icedẽtes. Circũſpectemus una pſ oſonis eſt diuiſa in duos uerſus Lucilli more & antiquo. ¶ Et uacuã: poetis romanis ædé latinis poetis uacátẽ: ſignificat át ædé muſaꝝ: i qua poetæ recitabãt &

Gaudent ſcribentes. & ſe uenerãtur : & ultro
Si taceas laudant quicquid ſcripſere beati.
At qui legitimum cupiet feciſſe poema.
Cum tabulis animum cenſoris ſumet hõeſti.
Audebit quæcunq; parũ ſplẽdoris habebunt
Et ſine põdere erũt. & honore indigna ferẽt
Verba mouere loco quãuis inuita recedãt:
Et uerſentur adhuc inter penetralia ueſtæ.
Obſcurata diu populo bonus eruet. atq;
Proferet in lucẽ ſpecioſa uocabula rerum.
Quæ priſcis mẽorata catonibus atq; cethegis
Nũc ſitus ĩformis premit &, deſerta uetuſtas.

hoc recte. Nã græci poetæ in atheneo cõſueuerant: & ĩõ additũ uacuã romanis ratibus. ¶ Si forte ua. bñ additum ſi forte uacuas tanq̃ & hoc ipſum facere ſuper uacuũ iudicandũ ſit. ¶ Quid ferat. quid de ſe ꝓbeat tollere: uel quid offeret. ¶ Ad lumina: uſq; ad lucernam. i. ad ueſperã. ¶ Sãnites. tanq̃ ſamnites quorũ. pugna ſtataria eſt: uidet autẽ hæc metaphora uel a ſamniticis gladiatoribus: uel a bello acerrimo ſamniũ aduerſus Ro. eſſe tranſlata. ¶ Lento du. bello diuturno. Diſcedo alcæus: illius iudicio inquit alcæo lyrico cõparor & fio alter alcæus functus ſuffragio humili ac plebeio. ¶ Quiſquis: ſigillatim pronuncianda ſunt hæc pronomina. Voco enim eum calimachum: ut me ille alcæum nominet. ¶ Si plus a ui. ſi hoc illi parũ fuerit & plus a me exegerit laudis: & hic oſtenditur non pro merito poetas ſed ꝓ uolũtate laudari. ¶ Optiuo. adoptio: & ad ciricio. ¶ Alcæus autem lyrici carminis Callimachus elegiaci auctor eſt. mimermus duos li. luculentos ſcripſit. ¶ Multa fero. multa iquit patior: ne mihi poetæ iraſcantur: ſed tãdiu quãdiu ipſe ſcribẽs laudari me expecto. ¶ Irritabile. iracundũ ac litigioſum. ¶ Finitis ſtudiis: finitis iquit carminibus & bene recepta mente tanq̃ ex inſania poeticæ ꝓfeſſionis ad me rediens. ¶ Obturem pa. non ſolum non laudabo: ſed etiam obclaudam aures ne quem audiam recitãtem. ¶ Ridentur: ſenſus. rideretur quidem: ſed tamen delectantur uerſibus ſuis: oſtendit ãt q̃ laborioſum ſit emẽdatiſſime ſcribere. ¶ Et ſe ue. admirantur. ac diuos poetas ſe uocãt. ¶ Laudant quicquid ſcripſere beati. Stulti enim dicturus intulit ad intelligentis & cum iudicio ſcribentis tormenta reſpicies. ¶ At qui le. bonus ſcilicet poeta audebit proprie dixit audebit ut oſtẽdat magnam rem etiam hoc facere. Virgilius: Aude ſoſpes. c. o. ¶ Mouere loco: tollere atq; mutare. ¶ Inuita re. plæraq; ita ſunt uerba quæ prima potuerimus: ut etiã cũ parua ſint: tamẽ bene nobis poſita uideantur. ¶ Et uerſent adhuc inter pe. ueſtæ: ideſt domi per quam metaphoram oſtendit quæ in animo noſtro fixa uerſentur: tamen excludenda eſſe. ¶ Obſcurata diu po. antiqua & obſoleta ſenio in conſuetudinem reuocabit: & utrum obſcurata populo an populus bonus.

¶ CHRI. Samnites. tanq̃ ſamnites qui longo tempore aduerſus romanos pugnauerunt. ¶ Alcæus. nam cũ lyricus ſim ille me alcæo cõparat. Et ego illum: quia Elegias ſcribit Callimacho: ſimilem eſſe dico. Nã Callimachus in elegia floruit cui Quintilianus primas: Secundas uero Philetæ in elegia tribuit. Hinc Propertius. Callimachi manes: & magni ſacra philetæ: In ueſtrum quæſo me ſinite ire nemus. ¶ Multa fero. Nã laudo q̃ uix pati poſſum. ¶ Suffragia populi. fauorem poeticæ turbe. ¶ Finitis ſtudiis & mente recepta. Nam dũ ſcribo ex nimia cupiditate laudis inſanio. Deinde cum deſiero euaneſcẽte illa cupiditate fio ſanus & non poſſum ulterius pati quæ patiebar. ¶ Gaudent ſcribentes. Stulti poetæ gaudent inuicem ſe laudantes. Sed qui cupit rectum ſcribere poema exhibebit ſe cenſorem ſuis ſcriptis & audebit mouere loco. i. mutare q̃cunq; aut ornatu aut grauitate carebunt. Inuita recedant. Quia neſcio quo pacto ita placent tibi: ut uix ſuſtineas illa remouere. ¶ Et uerſentur inter penetralia ueſte. i. penitus hæreant intimo animo. Et tranſlatio a dea ueſta cuius ſacra recõdita eſſent. ¶ Obſcurata diu. Reuocabit quædã priſca uerba: q̃ q̃uis pulchra ſint: tamẽ exoluerãt & ĩ obliuione iacẽt. ¶ Situs uetuſtas. Situs ẽ humeſcens q̃dam lanugo & mucor exoriens in locis qui non frequẽtant: Virgili. Per loca ſenta ſitu cogunt noctemq; profundam. Sed capitur pro ſenio & pro iis quæ ab uſu remota ſunt. Virgili. En ego uicta ſitu.

Aſciſcet noua quæ genitor perduxerit uſus
Vehemẽs & liquidus puroq; ſimillimus ãni
Fundet opes latiumq; beabit diuite lingua.
Luxuriantia compeſcet nimis aſpera ſano
Leuabit cultu. uirtute carentia tollet.
Ludentis ſpeciem dabit. & torquebitur ut qui
Nunc ſatyrũ nũc agreſtem cyclopa mouetur
Prætulerim ſcriptor delirus inerſq; uideri:
Dũ mea delectent mala me: uel deniq; fallant
Quam ſapere & ringi fuit haud ignobilis argis
Qui ſe credebat miros audire tragœdos
In uacuo lætus ſeſſor plauſorq; theatro.
Cætera qui uitæ ſeruaret munia recto

¶ POR. Aſciſcet noua. utetur nouis uerbis de uſu naſcẽtibꝰ. ¶ Leuabit. i. aut ãputabit: aut extollet. ¶ Beabit. ornabit. ¶ Ludentis ſpe. da. ita ne carmen afficiet ut auditori luſiſſe nõ laboraſſe uideat. Ita tñ torquebitur & fatigabit ut pãtomimus: qui nũc ſolus ſatyri nunc ploxpliemis cyclopis conatur imitari ꝑmia. Prætulerim ſcriptor. Mallẽ inqt ſtultus eẽ & meis carminibus malis delectari: q̃ legendo ſapiendoq; cruciari. fuit haud ignobilis argis. ¶ Vetuſtæ. ꝑ argiuis & facere ſimul accõmodat exẽplũ: quo oſtendit q̃ ſit ſecura dementia. ¶ Qui ſe credebat: bene credebat. Nõ eni audiebat: & pulchre additũ miros: ut non in eo tantũ errore ſit: quod ſe audire credebat: ſed etiã qđ uidere. ¶ Cætera qui uitæ: hoc dicit in aliis rebus illum nõ fuiſſe dementẽ. ¶ Bonus ſane uicinus: cõmoda occaſione ꝑcurrit officia boni patriſſa. ¶ Et ſigno læſo. ſatyrice tanq̃ hoc multi faciãt. ¶ Poſſet q̃ rupẽ. Superius quaſi ſanũ deſcribebat: hic ergo quaſi leuiter inſanũ. ¶ Expulit hellebo. moraco. mẽro & craſſo: utpote

contra tantam dementiã.¶ Reddit ad ſe.ſanus factus eſt.¶ Pol me occidiſtis amici.adeo ſecurius ẽ inſanire ꝙ ſapere.¶ Cui ſic extorta uo. mire non morbus ſed uoluptas.¶ Mentis gra.error illo.ſ.pertinet ꝗ malis ſuis homines non ſolum non dolent: ſed etiam delectantur. Vnde illuc græcum Nimirum ſapere eſt ab cõmemoratis omnibus incommodis in arte poetica conſtitutis:illud concludit uel melius ſtudio ſapientiæ.i.philoſophiæ. ordo.nimirum abiectis nugis utile eſt ſapere & cõcedere pueris tempeſtiuum ludum .i. artem poeticam.¶ Tempeſtiuum.opportunũ:congruum.¶ Pueris:puerili ætate.¶ Ac non uerba ſequi. ac non eam partem muſicæ:cuius cantilena uitæ modi nunquã concordant.in his.n.altior quædam ſcientia muſicæ diſciplinæ.¶ Si tibi nulla ſitim.Hæc uerba Hora.ſunt ſecum loquentis quaſi cum alio. ſi tibi inquit grauior ſitis bibendo heret referres ad medicos & indicares.ſic & alibi.Creſcit indulgẽs ſibi dirus hydrops.¶ Si uulnus tibi mõſtrata.ſi quis tibi inqt herbam:aut radicem oſtendiſſet tanquam utilem uulneri tuo.Tuq; eam expertus inutilem comperiſſes non utiq;utereris.Cur igitur diuitias cupis quas acquirẽdo didiciſti nihil conferre ad ſapienter beateq; uiuendum? Quando quod diues factus nihilominus ſtultus es ꝙ antea cum pauper eſſes.¶ Audieras cui rem dii do.Hoc dicit ideo diuitias appetiſti ꝗ audieras te ſtultitia cariturũ cum diues eſſes.poſtꝙ diues ad ſapientiam nihil promouiſti & ne copias facultateſq; ſectaris:ſed adhuc audies opulẽtiæ laudatores.quibus iam ſemel credendo deceptus es.

More bonus ſane uicinus.amabilis hoſpes
Comis i uxorem poſſet qui ignoſcere ſeruis:
Et ſigno læſo non inſanire lagenæ.
Poſſet qui rupem & puteum uitare patẽtem.
Hic ubi togatorum opibus curiſq; refectus
Expulit helleboro morbum bilemq; meraco:
Et redit ad ſeſe:pol me occidiſtis amici.
Non ſeruaſtis ait:cui ſic extorta uoluptas
Et demtus per uim mentis gratiſſimus error.
Nimirum ſapere eſt abiectis utile nugis.
Et tempeſtiuum pueris concedere ludum:
Ac non uerba ſeq fidibus modulãda latinis:
Sed uere numeroſq; modoſq; ediſcere uitæ.
Quo circa mecũ loquor hæc tacituſq; rcordor
Si tibi nulla ſitim finiret copia lymphæ
Narrares medicis quod quanto plura paraſti
Tanto plura cupis.nulli ne faterier audes.
Si uulnus tibi monſtrata radice uel herba
Non fieret leuius.fugeres radice uel herba
Proficiente nihil curaier.audieras cui
Rem dii donarent illi decedere prauam.
Stultitiam.& cum ſis nihilo ſapiẽtior.ex quo

¶CHRI. Aſciſcet noua.formabit & ipſe noua quædam quæ ſplendorem habeant.¶ Genitor uſus.Nam uſus uerborum parens eſt. Vnde in arte poetica dixit:Multa renaſcentur ꝙ iam cecidere:cadentq; Quæ nunc ſunt in honore uocabula:ſi uolet uſus. Quem penes eſt arbitrium & ius & norma loquendi.¶ Vehemens. erit uehemens & copioſus & ſimilis fluuio. qui tamen non ſit turbulentus:ut nihil obſcurum & non defecatum aſſit in illa uehementia.¶ Beabit. beatum faciet.¶ Diuite lingua.jdeſt propterea ꝗ linguam latinam ad inueniendis nouis uerbis ditiorem reddet.¶ Luxuriantia:Nam ut bonus agricola ea quæ in arboribus nimis luxuriant aut in ſegetibus compeſcit:ſic & bonus poeta quæ nimia ſunt tollet:& ut inculta rura cultu mitiora redduntur:ſic aſpiora quæ ſunt in uerſu artificio lenienſar.¶ Ludentis ſpẽm dabit. Nam ut ille qui ludit uarios affert motus:ſic poeta ut ſeruet decorum: accommodat uerba & ſententias perſonis: quas inducit. ¶ Mouetur ſaty.Veluti per ſynecdochen:ut ſi dicas mouetur caput.¶ Sententia eſt: Veluti mimus alio motu utitur cum agit ſatyrum laſciuum & leuem:& alio cum agit cyclopa uaſtũ & agreſtem: ſic & poeta alio modo hunc alio illum deſcribit:ut utriuſq; naturæ decorum ſeruet.¶ Prætulerim. Ex perſona ſua ſtultitiam nõ nullorum arguit:qui malunt haberi ſtulti & deliri dum ita hebeti ingẽnio ſint ut nõ aduertentes ſua errata delectentur ſuo poemate:& decepti putent illud rectum: ꝙ ita ſape & cognoſcere errores: ut corrodanſ ira & anxietate:dum illos conſiderant & emendare poſſe deſperent. Cupiunt deniq; eſſe ſimiles cuidam argiuo: quidem cum in reliquis rebus agendis non eſſet inſipiens: tamen in hoc uno deſipiebat.¶ Veniẽs.n.in theatrũ ubi nulli ludi nulli ſpectatores eſſent putabat ſe uidere ludos & hiſtriones illos agentes.¶ Cætera mu. ideſt munera:Nã in uita degenda poterat ſeruare officia ſi non illa recta.quæ ſtoici cathortoma appellant; ſaltem mediocria.¶ Non inſanire.non minus iraſci ſeruis ſi:ut uinum educerent ad potãdum ſignum in lagena ab eo impreſſum aperiendo leſiſſent.Dixit autem non inſanire ſatyrice tanꝙ ſi dicat eſſe multos qui ab huiuſcemodi ira non facile poſſint abſtinere.¶ Meraco.i.mero quaſi ualido & potenti:¶ Nimirum.ſapere eſt.Sentẽtia ẽ: ſapientẽ eũ eſſe qui carmina & hæc puerilia concedat iuniori ætati:ipſe ãt quærat non quo pacto moduletur carmina ſed moduletur actiones ueræ uitæ ut nihil nobis in ea diſſonet:ſed omnia ſecundum decorum correſpondeant.¶ Si tibi. Quemadmodum a medico remedium peteres ſi nullis poculis ſitim ſedare poſſes:ſic cum nimiis cupiditatibus & reliquis animi perturbationibus labores:medicinam debes a philoſophia petere.¶ Libra & aere. Verba iuriſconſultica. Venditio enim firmatur: cum per librum expenſa pecunia penes ipſum præcium eſſe oſtenditur. Vnde libripens huiuſcemodi teſtificationibus adhiberi ſolet.De qua conſuetudinem latius apud Plinium inuenies.

¶POR. At ſi diuitiæ prudẽtẽ reddere poſſent.Si quis diuitiæ reddere te prudẽtẽ poſſẽt pudore a quoꝙ quæſtu uincere aſſueris:& auarior te ullus eẽt:quip-

Pleniores:tamen uteris monitoribus iiſdẽ.

At ſi diuitiæ prudentem reddere poſſent:
Si timidū cupidūq; minus: te nēpe ruberes:
Viueret in terris: te ſiquis auarior uno.
Si propriū eſt. qđ quis libra mercatur & ære.
Quædā ſi credis conſultis mancipat uſus
Qui te paſcit ager. tuus eſt & uillicus orbi
Cum ſegetes occat tibi mox frumēta daturus
Te dominum ſentit: das nūmos accipis uuā
Pullos. oua. cadum temeti. nempe modo iſto
Paulatim mercaris agrum fortaſſe trecentis:
Aut etiam ſupra nūmorū millibus emptum
Quid refert uiuas numerato nuper an olim
Emptor aricini quondam ueientis & arui
Emptū cœnat olus quis aliter putat emptis
Sub noctem gelidam lignis calefactat ahenū
Sed uocat uſq; ſuū: qua populus aſſita certis
Limitibus uicina refugit iurgia: tanq̄
Sit propriū q. q: puncto quod mobilis horæ
Nūc pce nūc pcio nūc ui nūc morte ſuprema
Permutet dominos & cedat in altera iura
Sic quia perpetuus nulli datur uſus: & hæres
Hæredē alterius uelut unda ſupuenit undā:
Quid uici pſunt aut horrea? qđ ue calabris
Saltibus adiecti lucani: ſi metit orcus
Grandia cum paruis non exorabilis auro?
Gēmas marmor ebur tyrrhēa ſigilla tabellas
Argentum ueſtes getulo murice tinctas,

pecum præſertim & minus cupidos & minus timidos homines faciant ſi modo id uerum eſſet uiueret in terris erubeſceres ait ſi te qſq̄ eſſet auarior: & ideo ſapientior ſiquid opes ſapientiam daturæ eſſent. Si proprium eſt dicit quicq̄ proprium. Quod quis libra mercatur quaſi poſſidet an nihil præter uſum fructum quem nos capere debemus: mireq; ait inter nos & nihil poſſidentes nihil diſtare niſi quod illi ſine cura aluntur. ❡ Si proprium: quod quis. ❡ Quædā ſi credis: & reliqua. deeſt ut ſit ordo & ſenſus: ſi proprium quod uis libra mercatur & ære. uerba ſunt iuris quibus omnis emptio confirmatur cum per librā expenſa pecunia per æs ipſum præcium demonſtratur. Vnde & libripens huiuſmodi teſtificationis adhiberi ſolet. ❡ Mancipat uſus. hoc eſt uſus poſſeſſorē facit. Qui te paſcit ager tuus eſt & uillicus orbi. quis non tu ſed orbius uideat eſſe poſſeſſor das nummos ut ille cuius ager eſt pro toto dedit: ita tu pro eius uſufructu. ❡ Temeti: uini quod temperet mentem unde Temulenti dicuntur prima ſyllaba producta paulatim qui per partis præcio fortaſſe trecētorum aut etiam commodius tu emis q̄ illi emptus eſſet qui poſſidet: nam ille ſemel præcium ſoluit trecēta millia uel quadriginta tu inuitatim & pro arbitrio tuo. ❡ Quid .r.u.n. Quid intereſt inquit utrum paulo ante olim numerauit præcium dum uiuas eodem modo: quo ille qui comparauit: ſi emptio facit dominum emiſti: ſi uſus tueris: ſi tempus nihil in iure diſtat. olim an nuper. cœnas dum emendi poteſtas ſit. ❡ Emptum. c.o. licet ſe putet inēptis oleribus & lignis poſſeſſor. uti emptis utitur: ſed falſum putat: ſed uocat uſq; ſuū ad limitem certum: quaſi quicq̄ ſemper noſtrum ſit quod multis dominis poſſeſſorem cōmutat: quapropter adſitas certis ad eam partem qua populus arbor ſit: quæ uitationem talis certaminis inducat fines certos & uicino iurgia uitare facit: ſic Virgi. uſq; ad aquā & ueteris iā. f.c.f. & ordo & ſenſus: uſus ad eū locū propter adſcita limitibus uicina refugit. ❡ Puncto quod. m.h.l. perfacili & cito. ❡ Nunc præce nunc præ. collegit quot modis dominia acquiratur. ❡ Altera iura. in alterius poteſtate. ❡ Sic qa ppe. & ex iure ſniæ tenor. ſidudū hoc etiam & hoc ſignificat. Si emptio uel uſucapio ad legitimam poſſeſſionem neminem inducere pōteſt pauper qui non hoc iure omnem agrum ſuum eſſe poſſit credere: ſi uero nullus ppetuus poſſet haberi fructus de rebus quæſitis ſed temporalis uiciſſitudo ſeruet inter homines nihil prodeſſe uineis aut horreis aut ſaltibus plurimis dominum heri hominem. ſ. g mori rurus ſit diues eadem ſorte qua paup. uelut unda ut fluctus ſuper ſe inuicem ueniunt cum ex imenſo uoluit mari. ❡ Calabris: fructuoſis. Eſt. n. calabria præter cæteros redditus etiam pecuaria & lanarum molliū ferax item lucania. ❡ Emeret orchus: amputat & eſt tranſlatio a ſegete. ❡ Saltibus. latis fundis porrectis per plurimos mōtes. ❡ Tyrrhena ſigilla. Tuſcana apud tuſcos in primo italiæ ſigna de marmore pceſſerunt. ❡ Getulo murice, aphro ac per hoc mauro. ſignificāt. n. purpuram girbitanam.

❡ CHRI. Mancipat. u. Quam ipſi iuriſconſulti uſucapionem appellant. ❡ Qui te pa. a. Oſtendit nihil intereſſe utrum emas tibi in dies quæ pertinent ad uictum: an ex agris tuis proueniant. Nam etiam ea quæ ex agris tuis percipis a te emuntur. Sed datū ē præcium olim cum agrum emiſti. ❡ Occat: iactum ſemē in agro maris operit. ❡ Te dominum ſen. nam ſi orbus ille cuius eſt ager uendet tibi frumentum iam ille ager tuus eſſe uidetur. Nam ſi das nummos uillico & accipis ex agro pullos: oua: uinum: uuam: tu paulatim mercaris illum. ❡ Paulatim q. d. maiori tuo commodo. ❡ Emptum. c.o. is enim qui olera & reliqua ex agro: quē olim emit: cœnat: emit ille olus q̄uis nō ita putet. ❡ Sed. u. Stultitia noſtra facit ut illa quæ ſunt attributa nobis certis terminis qui lites inter nos & uicinum prohibent noſtra eſſe credamus ſed nihil alicuius proprium eſſe poteſt quod illi uel pcibus uel præcio uel ui uel morte auferri poteſt. Propriū enim diffiniunt id eſſe quod uni ſoli & ſemper competit. ❡ Si quia perpe. Stultitiam ſummam eſſe concludit cum nihil nobis perpetuum eſſe poſſit uelle multa poſſidere. ❡ Orcu: pro morte poſuit quæ inexorabilis eſt. ❡ Tyrrhena ſi. Statuas in tyrrhenia. i. etruria fabrefacta. Sigillū paruū ſignū. Plini. autem ſigna tuſcanica ponit q̄ in etruria factitata ſunt. ❡ Tabellas: picturas. ❡ Herodis pal. herodes iudeorum rex fuit. Verū ut ait Pli. palmæ gloria iudæa inclita ē.

¶POR. Sunt qui non ha. ac per hoc deſiderent. ¶ Eſt qui nõ cu: habere. ſed prior ille inops uidetur quem cupiditas torquet. ¶ Cur. a. f. c. & l. & u. ordo: cur alter fratrũ ceſſare pferat. ¶ Herodis pa. p. a. ſiluestrem flãmis & ferro mitiget agrum. ¶ Scit. g. n. c. Genius natale aſtrum temperat: & eſt naturæ deus humanæ: hoc aũt dicit cur equidem diuerſi ſunt homines uolũtate? nõ curo. ſcit. n. hoc gẽius qui fortis naturæ deus habetur. Verum ut parcam rebus partis: ne me defraudabo metuens. quid de me hæres ſentiat: & utrum mẽmor tuum uituperent. ¶ Nec metuam. & hic hæredem captatorem ſignificat: non ad gnatum. ¶ Alter fratrum: bene fratꝝ hæc res. n. facit ut mirũ ſit diſſimiles eẽ. ¶ Herodis. p. herodes ĩ ſyria phœnice rex iudeoꝝ per cuius palmeta magnas diuitias ſignificat. ¶ Importunus: ſine portu ac reqe hoc eſt auarus quod ſignificat dicendo. ¶ Ad umbrã lucis ab ortu: hoc eſt a mane uſq; ad ueſperũ. ¶ Siluestrẽ fl. & f. oſficiũ eſt agricolæ nõ geſcẽtis & auare ſpem in futuros redditus extẽti. ¶ Scit genius. n. c. hoc ſecundũ id q͂d pp q͂d putãt hoĩes. uel eudemonas & cacodemonas dici: quia demon genius intelligiť: ultra mutabilis & tam diſpar q͂ ſunt ĩter ſe hominum uultus. ¶ Albus & ater: puerbialiter hoc ẽ bonus & malus: & albũ: aut ad liberalẽ: aut ad lœtum reddit. Atrũ ad ſordidum & erũnoſum figura prima ex modico & tollã ut nõ tertiũ. ¶ Quod nõ. p. d. in. quod non plus cõſequutus fuit ex meis: quod ipſe in me impendit: & congrue Hora. de ſe loquitur. ¶ Quid. d. m. iudicat hæres. hic hæres nõ legitimus ſed hæredipeta. ¶ Et tñ idem ſcire uo. Redit ad mediocritatẽ pipateticoꝝ & dicit ita ſe uſuꝝ bonis ut nõ obliuiſcatur medium ferendum eſſe cum interſit inter hylarem & nepotem parcum & auarũ: quis paꝝ conſiderantibus ſimile eſſe uideatur. ¶ Diſtat. n. ſpargas: oſtendit quid diſtet inter ſupradictos. ¶ At potius puer ut feſtis quinquatribus o quinquatres a quinque diebus qui dies ad ferias mineruæ pertinet propterea quod feſtæ ſolemnitates eius deæ per hoc ſpacium temporis celebrantur. Vt igitur pueri ludo intẽti inceſſabiliter utuntur his feriis. ita tu inquit moriturus exiguo uitæ tẽpore raptum uoluptatibus plurimis fruaris. ¶ Olim. nonc pro ſemper. ¶ Nõ agimur tu. Adhuc mediocriũ fortunaꝝ de bono loquiť. ¶ Tumidis uelis aquilone ſe. i. nimia fœlicitate. ¶ Non tamen aduerſus. in fœlicitate uehæmenti: & bene in allegoria perſeuerauit quia ſupra nauem dixerat. Viribus ingenio ſpecie uirtute loco re. Cætera ingenioſe deſcripſit: q͂d ſit hõ mediocris dicẽs mediocrẽ eſſe qui ſit a ſummis minor ab ĩfimis maior. ¶ Paupies: ſi pauperies: egeſtas: nam paupertas ẽt honeſtæ pſimoniæ nomen eſt: & uſurpať pro fortuna mediocri. ¶ Non es auarus. Hypophorã reſpõdentẽ more ſatyricoꝝ ĩtulit. q̃ſi dicat ſcimus auarũ te non eſſe: ſi ĩ cæteris hæres uitiis ac teneris. ¶ Quid cæteraſiam ſimul ſic pnũciãdũ eſt ut intelligať non fugiſſe alia uitia. Caret tibi pectus inani ambitione quæ popularibus auris de uita eſt.

Sunt q non habeãt. eſt qui nõ curat habere.
Cur alter fratrũ ceſſare & ludere & ungi
Præferat herodis palmetis pinguibus: alter
Diues & ĩportunus ad umbram lucis ab ortu
Siluestrem flãmis & ferro mitiget agrum:
Scit genius natale comes qui temperat aſtrũ
Naturæ deus humanæ mortalis in unũq;
Quodq; caput uultu mutabilis albus & ater
Vtarq;: & modico quãtum res poſcet aceruo
Tollã: nec metuã. quid de me iudicet hæres:
Quod non plura datis inuenerit: & tamẽ idẽ
Scire uolã: quantũ ſimplex hylariſq; nepoti
Diſcrepet & quãtum diſcordet parcus auaro.
Diſtat. n. ſpargas tua pdig⁹: an neq; ſumptũ
Inuitus facias: neq; plura parare labores.
Ac potius puer ut feſtis quinquatribus olim
Exiguo gratoq; fruaris tempore raptim.
Pauperies ĩmũda pcul domus abſit: ego utrũ
Naue ferar magna an pua ferar unus & idem
Non agimur tumidis uelis aquilone ſecundo
Non tamen aduerſus ætatẽ ducimus auſtris.
Viribus: ingenio: ſpecie: uirtute: loco: re.
Extremi primorũ: extremus uſq; priores
Non es auarus: abi: q͂d cæteraſiam ſimul iſto
Cum uitio fuge. rite caret tibi pectus inani
Ambitione. caret mortis formidine & ira.

¶CHRI. Flãmis. nam ut ait Maro. Sæpe etiam ſteriles incendere profuit agros. ¶ Genius naturæ deus eſt Platonici. n. ut ait apuleius de demonio ſocratis. Demonas quos genios & lares poſſumus appellare miniſtros deorum arbitrantur: cuſtodeſq; hominum & interpretes ſiquid a diis uelint. Ergo qui meliores meriti in corpore ſunt noſtro genii dicuntur. Corpori renunciantes lemures. Tum ſi domos incurſionibus infeſtarent laruæ appellabantur. Contra ſi boni fuerint lares familiares. Sententia ergo ſit: ut diuerſitatem ingenii duorum fratrum inter ſe cognoſcat ipſe genius comes ipſius hominis. ¶ Qui tem. i. regit. ¶ Aſtrum na. ideſt influxum prouenientem ab aſtro quod nobis naſcentibus præfuit. ¶ Mutabilis in unum quodq. c. Quia quot homines tot ingenia. ¶ Vultu: ipſis animi affectibus qui in uultu apparent. Albus propter uirtutes ¶ Et ater. propter uitia. ¶ Vtar: ex perſona ſua deſcribit quo genere uitæ utendum ſit. Et in primis iubet pellendam auaritiam & ambitionem. ¶ Plura da. ſ. mihi a parẽte. i. non relinquam plura q̃ parẽs mihi reliquerit. ¶ Simplex & hi. pro liberali poſuit. ¶ Simplex. Igitur a quo abſit nimis luxus. ¶ Hylaris. A quo abſit triſtitia auaritiæ. Diſtat. n. ita fugienda auaritia ut non tamen admittatur prodigalitas. ¶ Quinquatribus: ſacra mineruæ q̃ quinto die poſt idus & quinq; diebus celebrabantur. ¶ Vtrum na. idem in. erõ uectus ſiue magna ſiue pua naue. Laudat autẽ mediocritatem eaq; ſe cõtentũ demõſtrat. ¶ Viribus: ualitudine corporis. ¶ Specie: aſpectu. ¶ Loco: dignitatẽ.

¶POR. Somnia terrores magicos miracula ſagas. Nocturnos hæc omnia ad ſupſtitiõem referunt. Mire dicit ſagas mulieres magicarũ rerũ & carminum ſcientes tanq̃ ſatis agas: & multum agẽtes: ut magos dicimus q̃ſi magnos a magnis rebus quas ſe pficere poſſe iactant. ¶ Nocturnos le. umbras uagantes hoium ante diẽ mortis: & iõ metuendos: & putant lemures eſſe dictos: quaſi remuros a Remo cuius occiſi umbras frater romulus cum placare uellet lemuria inſtituit. i. parentalia quæ menſe maio per triduũ celebrari ſolent ante additum anno menſem februarium: ob quam rem maio menſe religio eſt nubere & item martio in quo nuptiis habito certamine a minerua mars uictus ẽ & obtẽta uirginitate minerua nerine eſt appellata. ¶ Portenta. i. theſſalorũ promiſſiones incantatorũ de qbus ait Vir. hæc ſe carminibus promittit ſoluere mentes q̃s uelit &c. Et his ego ſæpe lupum fieri & ſe cõdere ſiluis meri. & qđ ſequit. ¶ Rides: cõtẽnis. ¶ Natales. g. n. Quod non faciunt nimiũ timidi ſenectutis & mortis. quia ex natalibus multis mortẽ iam proximã perhorreſcunt. ¶ Quid te exempla iuuat: allegoria quid prodeſt in qoid uno te carere uitio & a tã multis poſſeſſum eẽ. ¶ Viuere ſi recte neſcis. Da locũ inquit melioribus qui uiuere ſciunt atq; tibi ſuccedunt. ¶ Luſiſtis ſatis: hoc apud philoſophos freqũẽtatũ eſt de uita ſapientem abire oportere æquo animo: ut e conuiuio paſtum ſaturũq; cõuiuam & moraliter petitum

Somnia terrores: magicos: miracula: ſagas
Nocturnos lemures: portẽtaq; theſſala rides.
Natales grate numeras. ignoſcis amicis.
Lenior & melior ſis accedente ſenecta.
Quid te exẽpta iuuat ſpinis de pluribus una:
Viuere ſi recte neſcis: decede peritis:
Luſiſti ſatis. ediſti ſatis. atq; bibiſti.
Tempus abire tibi eſt: ne potũ largius æquo
Rideat: & pulſet laſciua decentius ætas.

ſatis quod acclamationis eſt. Tempus abire tibi. utrum qs deus iam te uocat: an quia diu multumq; uixiſti & mire in fine operis de fine diſputat uitæ. ¶ Ne potum largius æquo. Ne iuſto plus uiuentem & ob hoc delirus ſenex a iuuene: eludificet habeaturq; deriſui. & uide perſeueratũ eſſe in allegoria de conuiua facta. Nam non minus ſenes q̃ iuuenes poti plerũq; decipiunt. ¶ Rideat & pul. bene adiectum pulſet id quod peius eſt. ¶ Laſciua decẽtius ætas. quam laſciuam eſſe magis deceat q̃ te qui es maturus ſenex.

¶CHRI. Somnia. g. hæc oĩa intelligit ſupſtitioſam ac anxiam & ſollicitam uitã. ¶ Terrores. m. nam ſi uera ſunt quæ de magica arte tradunt res horrendas faciũt magici. ¶ Sagas. ueneficas ut ſit idem qđ paulopoſt addit. ¶ Portẽtaq; thel. Nam theſſalia multas tulit ueneficas. ¶ Quid te iu. ſ. a. perturbatiões ac uitia appellat illis. n. aſſiduo pungitur tranſuerberaturq; aius. Nõ ergo ſatis eſt exemiſſe unam ſpinã de multis. i. unũ uitiũ ſed omnia extirpanda ex animo ſunt. ¶ Quod ſi. n. u. i. ſi neſcis uti uirtute quæ proprie uita hominis eſt: ut latius oſtẽdimus in noſtris camaldulẽſibus diſputatiõibus. ¶ Decede. p. i. illis qui uiuere ſciũt. Viue ergo recte & relinque ludum & cõmeſſationes & potationes q̃ uita nr̃a nõ eſt. ſed pecudis. ¶ Aetas. d. e. l. Aetas iuuenilis quã magis laſciuire decet q̃ ſenilẽ. Probe. n. monet iuuenalis. Quædam cum prima reſecent crimina barba.

LAVS DEO.

¶Horatii Flacci Poetæ celeberrimi omnia opera nouiſſime recognita: infinitiſq; erroribus caſtigata. Impræſſa Venetiis ſumma diligentia per Auguſtinum de Zannis de Porteſio Anno reconciliatæ natiuitatis. M. D. XIIII. Die. XV. menſis Octobris.

TABVLA

Acroceraunia	car. 13	æſtas	car. 14	amor	car. 10	apollinis templũ	car. 53
acherotia	car. 19	ægiſtus	car. 18	amoris ſagitta	car. 72	apollinares	car. 43
acriſius	car. 111	æmus	car. 26	amoris faces	car. 72	appium herba	car. 59
accia	car. 110	æneæ equi	car. 36	amphyteon	car. 19	apeliothes	car. 50
achaſtus	car. 103	ætas	car. 39 & 57	amicus	car. 31 & 57	aphricus	car. 5
achemenes	car. 76	ædonſ	car. 71	amicitiæ	car. 57	aphrodites	car. 10
acinacis	car. 48	æacus	car. 79	amena	car. 38	apologus	car. 16
achilles	car. 22	agnationis gradus	car. 3	amiſtis	car. 59	aqua	car. 6
achillis mors	car. 18	agon olympicus	car. 3	amphyareus	car. 111	aquarius	car. 84
achillis mores	car. 35	aglaia	car. 15	amites	car. 147	aqlo	car. 25 & 21 & 106
acheron	car. 23	ahenea	car. 55	amphyon	car. 107	aquitani	car. 18
achelous	car. 38	aiax thelaonius	car. 35	anthonomaſia	car. 7	arpi	car. 44
adriaticus ſinus	car. 36 & car. 55	aiax oileus	car. 35	animus & anima	car. 12	armi	car. 23
		alceus	car. 7 & 19 & 54	anio	car. 20	arma	car. 23
adonius uerſus	car. 7	allegoria	car. 32	anacreõtiũ metrũ	car. 22	armille	car. 23
adria	car. 13	alba	car. 6	anir	car. 33	argus	car. 23
addicere	car. 18	albenea	car. 20	anacreon	car. 39	argos	car. 20
aditum	car. 37	albpla	car. 20	antium	car. 56	argi plures	car. 20
additus	car. 55	alcaicum metrũ	car. 22	apollonia	car. 103	ariadnæ corõa	car. 88
ædis gratiæ	car. 53	alcides	car. 28	apollo	car. 94	arguo	car. 23
ægeũ mare	car. 6 & 89	alego	car. 34	apollo augur & medicus		argumẽtũ	car. 16 & 73
æolus	car. 11	algidum	car. 44		car. 10	argumẽtatio	car. 23
æolia regio	car. 79	amoris ſedes	car. 48	apollĩs boues	car. 54	argilia	car. 42

arthos car. 48
architas car. 50
arabia car. 52
araxes car. 73
aries car. 85
artus car. 93
arthemiſium car. 122
area car. 5. & 23
arbutus car. 5
arbiter car. 12
archilochiꝰ uerſus car. 14
aſclepiadeum car. 3
aſtrorũ curſus car. 24
aſter car. 103
atlas car. 53
attali corona car. 4
athenæ car. 19
athenaꝝ laudes car. 19
athreus car. 37
athanticũ mare car. 54
attagæ car. 148
auritus car. 26
aulea car. 5
aulocrenæ car. 6
auguſti triũphus car. 10
auguſti ſomnus car. 92
auguſti libri car. 97
auguſtus pater patriæ car. 118
auſter car. 12 & 21
autũnus car. 14 & 68
auſturia car. 22
aulon car. 69

B

Baryno car. 72
barys car. 72
bacchus car. 19.& 88
barbithos car. 7
barbitha car. 7
bacchius car. 22
bactus car. 24
baſſareus car. 40
baiæ car. 86
batynum car. 56
berecynthes car. 115
beatus car. 15.& 65
bellorophon car. 49 & 103 & 108
bellum punicum primũ car. 76
bellum punicum ſecũdũ car. 76
belides car. 107
byſtonis car. 58
byrhini car. 57
bilis car. 31
blanduſia car. 109
britania car. 43
brontes car. 15
brutus car. 33
brunduſium car 51
bruma car. 85
bos locutus car. 7
boſphorum car. 78
bulla pretexta car. 152

C

Campus car. 23
catus car. 24
caducei dracões car. 24
callidus car. 25
catonis mors car. 29 & 63
catones car. 116
cato priſcus car. 116
cato minor car. 116
camillus car. 30
caſſius car. 31
capra car. 38
canicula car. 39 & 109
cantarus car. 42 & 48
calenum car. 42
cales car. 42
calds car. 42
caucaſus car. 44 & 45
cannaſium car. 44
carpathos car. 57
calculi dierum car. 59
cambyſes car. 65
cantabri car. 69
calpæ car. 95
canis car. 71
canities car. 23 & 75
capricornus car. 85
caſtalia fons car. 98
capitis diminutio ca. 101
capra ſtella car. 103
cantabri car. 109
caprificus car. 152
capũæ undæ car. 6
canes car. 6
catuli car. 6
carmen car. 10
caſtor car. 11
carina car. 15
candidus car. 17
calliope car. 96
cathil. car. 20
carpathium car. 148
cæſaris cedem car. 7
cæſar pr̃ patriæ car. 118
cementa car. 98
celebs car. 82 & 140
ceæ car. 63
cehos car. 63
cerberus car. 83
celtæ car. 18
ceſpes car. 42
cecubum car. 42
cerbalus car. 44
caliber car. 52
chimaros car. 49
chalibes car. 52
chloris car. 68
choribantes car. 37
choriambus car. 3 & 22
chorus car. 7
choors car. 14
chordum car. 24
chaldei car. 26
cholera car. 35
chimera car. 43
cypariſſus car. 24
cyrce car. 39
cynthios car. 43 & 98
cycoreum car. 53
ciuilis bellicã car. 62
ciuilis belli initiũ car. 62
ciuilis belli modꝰ car. 62
cyrus car. 65
cybale car. 115
cicero pr̃ p̃triæ car. 142
cyrcus maximus car. 4
circus flam. car. 4
cyprus car. 4 & 11
cythara car. 5
cypria uenus car. 11
cythara inſula car. 15
cyclopes car. 15
cythæron car. 26
cyclades car. 33
claſicum car. 147
clio car. 26
cloes car. 26
cleopatra car. 60
Cn. diuditius car. 102
conditio car. 4
condictio car. 4
codrus car. 114
cornix car. 122
cõiugaꝝ nũerus car. 114
cõiugaꝝ tibia car. 144
corfinium car. 10
conchilia car. 148
concanum car. 97
coriſon car. 105
collocaſia car. 71
colchi car. 89
coſtus car. 92
conſtantia car. 93
continentia car. 93
colonia car. 70
comedia car. 63
carpathium mare car. 57
copia car. 33
corinthus car. 17
corax car. 20
cora car. 20
comes car. 25
cornucopiæ car. 38
conualis car. 147
creſias car. 53
craſſus car. 21
craris car. 22
crothonia car. 22
cratis ſipuius car. 22
creta car. 48
crinis morientiũ car. 51
cum car. 25
curriculus car. 3
cupido car. 10
cubare car. 48
coluli car. 53
cupreſſus car. 85

D

Daſia car. 8
daunia car. 44
dalmatia car. 51
daci car. 57 & 89
danae car. 115
delphi car. 98
deorũ pena car. 93
dedalus car. 13 & 14
deuchaliõ car. 8 & 19
delphyci apollinis tẽplũ car. 19
deorũ cultus car. 24
deſcendere car. 38
delos car. 43 & 98
deoꝝ aſpectus car. 10
dyoniſius car. 28 & 88 & 98
dyoniſii forma car. 88
dionyſii inuenta car. 88
dybapha car. 84
dyadeo car. 65
dyadema car. 65
dyone car. 64
dieſpiter car. 56
dyndimene car. 37
dydima car. 37
diuitiæ car. 30
dictynna car. 28
dieꝝ diuiſio car. 6
diluuium car. 8
dimidium car. 12
dimidiatum car. 12
dicere car. 18
diſcus car. 22
dyota car. 23
diana car. 28
dyrachium car. 203
dydius car. 101
domus car 18
dolia car. 42
duellius car. 76

E

E in cõpoſitiõe car. 3
ebrietas car. 22

INDEX

echatana ciuitas car. 11
ecco car. 16
edo car. 3
ediſtella car. 103
egregius uir car. 7
eloquentia car. 24
elegi car. 55
electro car. 55
elegos car. 55
emonia car. 61
emolphus car. 147
eous car. 148
epodon car. 151
epheſus car. 19 & 148
epyra car. 19
epythritus car. 22
epicuri uoluptas car. 23
epicurus car. 26
epigenes car. 16
equarũ libido car. 47
ericina car. 10
erimanthus car. 43
erithrea car. 64
ethalides car. 50
euterpe car. 7
euphroſine car. 15
euchyas car. 40
euphorbius car. 50
eurus car. 51
eudolus car. 53
euoe car. 88
euhyas car. 110
europe rapta car. 122

F

Facti car. 111
fas car. 14
fauonius car. 16. & 103
fauni mors car. 15
fabula car. 16
faſces car. 29
fabritius car. 30
fama car. 30
fauere car. 90
fatum car. 107
fauni car. 114
feronia car. 23
ferentum car. 96
foenus car. 147
fictilia car. 41
fides car. 39. & 57
flauus color car. 8
flere car. 17
forum car. 147
formia car. 42
fortuna car. 56
fortis car. 74
freta car. 13. & 33
frenum car. 32
frutex car. 108
frũdes ĩ humo car. 114
fumum car. 25
fundus car. 30
fulmen car. 31
fulgetra car. 31

G

Gallinæ numidicæ car. 148
gallica ora car. 22
galitiæ equi car. 22
gaza car. 52
gades car. 64. & 69
gaudere car. 66
galeſus car. 69
gentes car. 8
getuli car. 89
gemere car. 17
genæ car. 31
geriões car. 64. & 80
geloni car. 73
gyges car. 68
gygantes car. 76
glyconicꝰ uerſus car. 11
glycerios car. 41
gnidus car. 51
gnoſos car. 35
grando car. 7
graue car. 8
gratiaꝝ nõia car. 15
gratiaꝝ habitus car. 15
graciles pueri car. 26
gragus car. 43
gramen car. 47

H

Hadria car. 74
hánibalis mores car. 76
heſperia car. 51
helicõis fons car. 48
hebrus car. 47
hecathus car. 39
hecubæ ſõnlũ car. 34
helicon car. 16
hercules olympicũ certamen inſtituit car. 6
hedera poetaꝝ car. 6
hedera bacchi car. 6
hetruriæ fines car.
hercules car. 13 & 19 & 26
hermes car. 24
heros car. 26
helena rapta car. 34
hædi car. 91
heous car. 148
henichus car. 103
hyrpini car. 74
hippius car. 12 & 20
hyades car. 12
hyems car. 14
hypercata car. 23
hipcatalecticꝰ car. 24
hydaſpes car. 44. & 45
hyſpania car. 23. & 89
hydrops car. 65
hyperborei car. 89 & 95
hymetus car. 69
homerus car. 17
homeri pſria car. 18
hormos car. 42
hoſpes car. 45

I

Iapica car. 12
iaculari car. 22
iambicum car. 23
iambus car. 37
iberia car. 52 & 89
ibernus car. 147
icarium mare car. 5
icaros car. 5
icarus car. 13
idumeneus car. 19
idamons car. 34
icur car. 31
ignes pro ſtellis car. 30
ilia car. 9
ilias car. 18
ilion car. 95. & 134
illyris car. 51
imago car. 26
inuidia car. 65
intemperantia car. 66
inſolens car. 37
inuentio car. 5
indocilis car. 5
indoctus car. 5
interciſi car. 5
incubare car. 14
index car. 14
inacus car. 26. & 144
inulus car. 45
interlunium car. 47
ingenuus car. 48
iouis olympii tẽplũ car. 3
iouis ſimulachrũ car. 3
iocus car. 10
ionicus maior car. 108
ionicus minor car. 109
ionia car. 148
iræ uis car. 37
iræ locus car. 37
iſtmos car. 19. & 131
iſtmya car. 131
iuppiter quid car. 6
iuppiter pater car. 32
iuppiter rex car. 31
ius car. 14
iunonis templũ car. 20
iuno ſoror & coniunx. car. 95
iuna lucina car. 151
iulii ſydus car. 30
iugula car. 51
iube mors car. 64
iulus car. 144

L

Lacinium car. 128
labienus car. 101
laconica car. 86
lariſſa car. 10. & 67
lale car. 44
lalege car. 45
lamentari car. 17
lacedemon car. 20
lariſſus car. 20
lar car. 30
lapithe car. 40
lalos car. 44
lamiaꝝ familia car. 48
latoe car. 53
latium car. 57
lacedemonium uxores car. 118
leonis natura car. 152
lene car. 6
lenneſci car. 61 & 79
leſbos car. 7
lecticum car. 13
leucothoe car. 26
leucothea car. 16
leſbyũ uinũ car. 39
letari car. 66
letitia car. 66
lympholenti car. 60
lybia car. 5. & 64
lybie ſiccitas car. 44
lyra car. 105
lyræ inuentio car. 45
lyræ inuentor car. 14
lyra apollinis car. 24 & 107
lyra car. 107
lyceus car. 11. & 38
lymphata car. 60
lraꝝ inuẽtor car. 24
liptote car. 5
liuia car. 109
lipo car. 5
lituus car. 6
licidia car. 16
ligurgi leges car. 20
lio car. 21
lictores car. 29
lidia car. 12
liber car. 28
libra car. 85
linces car. 94
liris car. 53
litæ repertor car. 54
lympha car. 60
licii car. 108
lipara car. 108
lorica car. 52
locus car. 32
locri car. 48
ludere car. 54
ludus car. 20

lupus car. 22.&45
luporũ omen car. 122
luna car. 28
lunæ natura car. 47
lunæ cohores car. 85
ludibrium car. 33
lucretilis munꝰ car. 38
lœceria car. 44
lucifer car. 73
lucina car. 52

M

Matini car. 50
magus car. 48
maſſicus mons car. 5
maſſica uina car. 5.&.71
marſorũ uires car. 6
marſia car. 6
manubiæ car. 7
mars car. 10
martis comites car. 10
mauri car. 10 &.69
maris mõſtra car. 13
magneſſa car. 103
machina car. 15
manes car. 16
matuta car. 26
magna græcia car. 148
malua car. 53.& 148
martiæ calẽde car. 104
malobratũ car. 70
mareotis car. 60
maſſagetæ car. 57
matrimõi bõa car. 118
marica car. 112
marſicã car. 110
meta currendi car. 2
mercurius car. 2.&.24 &.25
meſſa car. 12
mariones car. 19
mercurii iucta car. 24
medicina car. 24
mẽſuræ põdus car. 24
mercatura car. 24
mercorii uirga car. 24
menælaus in troiam car. 34
meriones græcorum nouẽ fortiſſimi car. 36
menedemus car. 39
melpomene car. 46
memnon car. 50
melos car. 96
media car. 73
mediocris car. 74
memphys car. 121
minos car. 50.&.79
mirto mare car. 5
myrtꝰ cur ueneris car. 15
mitilene car. 19
micenæ car. 20
michare car. 32
myrra car. 52
myntuma car. 57
miſtes car. 73
mygdonia car. 76
myletus car. 148
mors uaria car. 13
miolos car. 19
morofi car. 23
morarus car. 23
monſtrum car. 44
muſta cõdita car. 42
mulus car. 45
municipium car. 70
muneſſes car. 101
munero car. 142
muneror car. 147

N

Nauis car. 5
nauiũ inuẽtores car. 13
natandi uſus car. 22
nardus car. 25
næmus car. 6
neptũnus cur maris deus car. 12.&.93.&.131
nectar car. 32
neſtor car. 36.&.73
nenia car. 64
nebole car. 108
nympha car. 6
nix car. 7
nyphantes car. 73
niger car. 17
nilus auctus car. 95
notus car. 21
nota car. 32
noricis car. 37
nõades ſcythie car. 118
nume regia car. 8
nũma põpilius car. 29
numerorum reperto car. 16
nũerus par & ipar. car. 51
numidia car. 84

O

Obſolore car. 74
ocium car. 85
octauius car. 110
octauia car. 110
odiſſea car. 18
oenas car. 42
officia car. 7
officina car. 53
olympia car. 3
olea uictorum car. 19
olei natura car. 22
opus car. 30
opera car. 20
operatio car. 20
operoſus car 158
opiruntii car. 48
ornithie car. 141
oricu car. 103
orcoo car. 50
orcos car. 50
orcus car. 50
orcomenos car. 15
omi car. 23
orpheus car. 26
orion car. 51.&.98
orodes car. 110
oſculum car. 32
oſtendere car. 38
oſtrea car. 148
oxole car. 43

P

Pagus car. 78
pallene car. 76
pandarus car. 43
paros inſula car. 41
parnaſus car. 37
paſſare car. 3
palinurus car. 97
pathrasa car. 98
pacorus car. 101
palma car. 4
pauperis car. 5
paſymeæ car. 25
pan car. 24.&.38
paleſtra car. 24
paleo car. 24
pallas car. 29.&.34
palladis inucta car. 103
paulus æmilius car. 29
parthi car. 31.&.48
palpebre car. 32
paris alexãder ca. 34
patroclus car. 48
paphlagonia car. 50
paphos car. 30
paneti car. 52
parẽtũ ſtaminã car. 66
pardus car. 114
panthera car. 114
parra auis car. 121
pecuniã car. 12
pelops car. 18
peloponnẽſes car. 13
pelopeia car. 19
pelopõneſus car. 30
perſia car. 43
pegaſus car. 48.&.108
perſeus car. 115
penates car. 75
pantheus car. 88
penetrare car. 58
periorium car. 71
peleus car. 103
perle car. 57
perlarum uita car. 61
petreimors car. 73
peierare car. 71
phrahates car. 101
phonos car. 105
phoneo car. 105
phrigius lapis ca. 93
phaletius uerſus car. 14
pherecratiꝰ uerſus car. 16
phaliſcos uerſus car. 19
pherecul9 nauiũ car. 34
pherecides car. 39
phalernũ uinũ car. 42
philoſophia car. 56
phylira car. 61
phrahates car. 65
phytia car. 67
platino car. 82
plathos car. 82
platani car. 82
plauſus car. 4
plaga car. 6
plangere car. 17
plenilunium car. 47
plectro car. 51
pythagoras car. 50
pyrene car. 48
pymplea car. 48
pymplea car. 48
pympiao car. 48
pympleides car. 48
pyrrichius car. 3
pyragmon car. 15
pictacus car. 19
pyndus car. 26
pylos car. 36
pyſmos urbs car. 37
pythius car. 37
pympliades car. 48
pyrus car. 102
pyrrithous car. 98
pierius car. 107
picus car. 122
pyramides car. 127
peligni car. 114
pyrene car. 108
polymnia car. 7
pollux car. 11
populus car. 21
populus arbor car. 147
portentum car. 44
polum car. 50
põti mẽſura car. 121
priami regna car. 77 &.76
pratus car. 103
proculeius car. 64
præſtatoga car. 59
præſidium car. 3
profeſtus dies car. 50
protheus car. 8
prometheus car. 13
pruma car. 15
præſtigiator car. 24
prodigere car. 30
prodigus car. 30.&.64
procion car. 39
proteruus car. 139
profeſti car. 144
propagines car. 147
primitiæ car. 147
priapus car. 147

priuignū car. 118
procion car. 109
pullus car. 6. & . 47
puluinar car. 60
purpura car. 68
&. 84

Q

Quadrigiæ car. 84
quatinus car. 119
quatenus car. 119
quirites car. 4
quirinus car. 11
quintilius car. 46

R

Rates car. 5
racemus car. 68
raucus car. 81
rauus color car. 121
religioſus car. 8
rea car. 9. & 115
reponere car. 24
rerū nomina car. 24
reipu. diuiſo car. 25
recta car. 28
regulus athilius car. 29
referre car. 30
renus fluuii car. 35
remi augurium car. 101
rhadamāthus car. 79
rhombus car. 148
rixari car. 31
riphei montes car. 44
&. 95
rodos car. 19
romulus car. 19
roſæ ſuccus car. 75
rodani car. 89
romuli augurium car. 101
romæ initium car. 101
rodope car. 120
rumor car. 30
rubrum mare ca. 55

S

Saturnus car. 76
ſagittæ car. 63
ſapiens car. 65
ſaliares cenæ car. 60
ſalii car. 59
ſardinia car. 54
ſabe car. 52
ſagix ca. 48. & 68
ſaga car. 48. & 68
ſangarius fluuius ca. 38
ſatirus car. 7
ſapho car. 7 & 19
ſaphycū metrū car. 7
ſanctum car. 10
ſarpedon car. 22
ſardinia car. 53
ſabelli car. 102
ſamaites car. 102
ſaxa car. 101
ſcorpius car. 74
ſcyros car. 22
ſceptrū regale car. 29
ſcamāder fluuius car. 34
ſcyphus car. 48
ſcorta car. 175
ſeculum car. 8
ſenectus car. 23
ſecures car. 29
ſeres car. 31 & 52
ſenium car. 71
ſenum mala car. 175
ſeptentrio car. 106
ſcāmander car. 162
ſcari car. 148
ſcythia car. 105
ſiluia car. 9
ſybaris car. 22
ſybaris fluuius car. 22
ſymois fluuius car. 16
& 34
ſyrius car. 49
ſython car. 40
ſyrtes car. 45 & 69
ſcyria car. 53
ſymueſſa ca. 57
ſymonides car. 63
ſigna car. 72
ſydera car. 72
ſyſiphus car. 81
ſymbria car. 95
ſyluanus car. 147
ſociale bellum car. 110
ſolimi car. 108
ſothadicum metrum car. 108
ſol in capricorno car. 85
ſolſticium car. 85
ſol in aquario car. 85
ſotius car. 21
ſodalis car. 48
ſoracta unde car. 23
ſocrates car. 52
ſpartha car. 110
ſtigeo car. 56
ſtignos car. 55
ſtyx car. 56
ſtemere car. 6
ſteropes car. 15
ſtenelus car. 36
ſtella car. 91
ſtenobea car. 103
ſubſidium car. 3
ſubdio car. 6
ſub car. 22
ſubdion car. 40
ſubſolanus car. 50
ſurena car. 101

T

Taberna car. 15
talus car. 16 & 71
tantalus car. 18 & 50
talecticus car. 23
taliarcus car. 23
tarquinius priſcus car. 29
tarentum car. 51
taurus car. 85
tanays car. 87
teres car. 6
teſtari car. 6
tempe car. 19
teucer car. 21
temperare car. 22
tetra car. 24
teucer thelamōius car. 37
terminus car. 45
& 168
tænarus car. 56
temperantia car. 66
tegmeſſa car. 67
temiſtocles car. 115
terminali car. 147
thalia car. 15
thebe car. 19
thymnum car. 38
theos ciuitas car. 39
theoneus car. 39
thyo car. 39 & 88
thyas car. 39
thus maſculū car. 51
theopompus car. 53
thinos car. 103
thraces car. 152
tibia car. 108 & 115
titius car. 98
tiphos car. 98
tiphoeus car. 93
tibiæ inuentio car. 7
tieſtes car. 18 & 37
tibur car. 20
tyburtus car. 20
timentes cur pallēt & tremunt ca. 31
tibris car. 62
tithonus car. 50
tilia car. 61
tygris fluuius car. 73
tityon car. 80
tigres car. 94
tonitruus car. 31
tris car. 4
trimegiſtus car. 4
triſtis car. 13
triecterica ſacra car. 28
tribunus car. 33
tragœdia car. 93
troia car. 67
troiæ mœnia car. [illegible]4
tropheum car. 73
tubaænea car. 6

V

Vada car. 14
uaticanus collis car. 42
uafer car. 103
uallis car. 147
ueſtæ ædes ca. 8
ueſta car. 9 & 115
ueſtæ ignis car. 9 & 116
ueſtales car. 10
uenus car. 11 & 71
uentorū genera car. 21
uer car. 14 & 103
ueris initiū car. 14 & 103
ue car. 31
uerbena car. 41
uenuſina car. 44
uenuſia car. 51
uenuſtum car. 53
uenafri oleum car. 69
uenafrum car. 70 & 101
ueſper car. 73
uertex car. 73
uenale car. 183
uendibile car. 183
uelia car. 97
uentiduis car. 101
uerberare car. 108
ueſtes car. 121
uituli car. 6
uipera car. 27
uini calor car 28
urna car. 114
ulyxes car. 39
ulmus car. 147
unguenta car. 70 & 92
uociferare car. 17
uipera car. 22
uſtica car. 38
uulcanus car. 16
uultur car. 80

X

Xantippus car. 19

Z

Zeffirus car. 16
zonæ car. 63
zonnyo car. 53
zomniſco car. 53

FINIS.

REGISTRVM.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t u x y z & ꝯ ꝶ A B C D E F G
Oēs ſunt quaterni præter a z & qui ſunt quinterni & G qui eſt ternus.
g. 16 ca. 4

VA1
1552885

L